Polytis. Q
38.
12

Folkl. js Qu.
X 8. 12.

308.625

1-sö szám. Január 2-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

M. ACADEMIA KÖNYVTÁRA

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra perc	óra perc
Január 2	Vasárnap	B Makár, Béla	B Abel, Béla	21 E 29 Juliánna	5		7 50	4 18
3	Hétfő	Genovéva szűz	Dániel	22 Anastasia	6		7 50	4 19
4	Kedd	Titus püspök	Izab	23 10 vértanu	7		7 50	4 20
5	Szerda	Telesfor pápa	Simon	24 Kar. el. bőjt vég.	8 Bőjt, törv, átf.	●	7 50	4 22
6	Csütörtök	Vizkereszt	Vizkereszt	25 Nagykarácson	9 Bőjt, Eg. sz.		7 49	4 23
7	Péntek	Bálint	Bálint	26 Isten szt anyja	10 Bőjt, Jer. ostr.		7 49	4 24
8	Szombat	Szörény ap.	Fodor	27 István vért.	11 Sab. Chaja sz.		7 48	4 25

Vidéki tárcza.

A székesfehérvári „Vörösmarty-kör“ mult hó 19-dikén Ligeti József igazgató inditványára elhatározta, hogy boldogult Toldy Ferencz özvegyének részvétiratot fog küldeni, kifejezvén benne a veszteséget, mely a hazát és családot a kitünő férfi elhunyta által érte. Ezután a gyülés könyvek vételére 100 frton felül utalványozott. Hattyuffy Dezső inditványozsára végre felolvasási estélyek rendezésére 5 tagu bizottság küldetett ki, mely áll az egyik igazgatóból, egyik titkárból, Alaghy Dezső könyvtárnokból és Horváth Imre s Pálffy Károly választmányi tagokból.

Vasmegye főispánja, Takács Lajos felszólitá a megye szolgabiráit, hogy a kisebb városokban egyesületeket hozzanak létre kisdedóvó intézetek alapitása czéljából, hogy azután lassankint a falusi menedékhelyeket is berendezhessék. A hol e nemes buzgóságnak sükere lesz, ott nem éri többé a hazát az a szerencsétlenség, hogy a gyermekek fele a gondatlanság miatt elpusztul, mig más országokban a gyermekeknek alig egy negyede szokott elhalálozni.

Az aradi szinpadon szép sikerrel adják Csiky Gergely pályanyertes darabját, a „Jóslat“-ot. Első előadása mult hó 18-dikán volt. A szereplők közül az ottani lapok különös dicsérettel emlitik Komáromy Mari kisasszonyt, ki egész ihlettel játszta Pythiát, Felekiné szerepét.

A kassai házi-ipar egylet mult hó 19-dikén tartotta alakuló közgyülését Kassán. Jelen volt nemcsak számos kassai tag, hanem Borsod-, Zemplén-, Gömör- és Sárosmegyék és a szepesi városok több képviselője is. Péterfy József királyi biztos előadást tartott a házi-ipar nemzetgazdasági fontosságáról, aztán megválasztatott a bizottság, melynek elnöke Bárczay Albert főispán, alelnöke Gleviczky J. lett.

A vidéken az uzsorásokra rosz idő kezd járni. A minap vert agyon egyet az ellene bőszült nép. Nagy-Szombatban pedig e napokban Róth Simon nevü pénzhajhászt szobájában zsineggel megfojtva találták. Róth a város kellő közepén lakott egy földszintes ház külön bejáratu szobájában. Negyvenöt éves lehetett s nagy idő óta azzal foglalkozott, hogy vidéki földmivelőknek kölcsönöket szerzett. Minthogy legutóljára egy földmivest láttak hozzá bemenni, azt gyanusitják, de ez ismeretlen, s igy nyomra bajos jutni. A gyilkos magával vitte Róth óráját s készpénzét.

Zsombolyán mult csütörtökön érdekes mükedvelői előadás volt az ottani gyermekápoló- és nevelőintézet javára. Előadták Szépfaludinak „A regény vége“ czimü egyfelvonásos vigjátékát. Az előadásban Várnainé urhölgy, Nemkacsai, Szeretin kisasszonyok és Bérczy és Bertalan urak müködtek közre. Az előadás létrehozásáért Várnainé és Viszkidenszkyné urnőket illeti meg a legnagyobb elismerés. A szini előadás után vidám, reggelig tartó táncz volt a városi fogadó termében.

Tusch zaizoni erdésznek Arnulf bajor herczeg az általa vezetett bodolai vadászat emlékeül egy müvészileg faragott, s egy kőszirten függő zergét ábrázoló tajt szivarszipkát ajándékozott. A hozzá mellékelt levélben a herczeg azon ohajtását fejezi ki, hogy a „kis medvevadász“, az erdész 12 éves fia is valaha apjához hasonló vadászszá váljék.

Selmeczen mult hó 16-dikán vásár volt. Egy bélabányai ember feleségestől elindult oda, s hogy gyermekeik künn ne csavarogjanak, bezárták őket. Azok megunván a börtönt, mulatni kezdtek, s a kéznél hagyott gyufával felgyujtották az ágyszalmát. A láng gyorsan terjedt, égett az ágyruha s a toll. A füst mindhárom gyermek életét kioltotta. Egyik másfél, másik három, a harmadik öt éves volt. Mult hó 18-dikán temették őket.

Poklostelken a mult napokban megrendítő esemény történt. Az ottani tanitónak szép fiatal leánykája Nagy Zsuzsánával együtt összeégtek. Az esemény — mint sejteni lehet — következőleg történhetett: A tanitó nem volt honn, s este felé a két leány lámpát gyujtott. A lámpa azonban, — mivel tápláléka nem volt — pislákolt, elővették tehát a kőbutykosban levő petroleumot, hogy a lámpát feltöltsék. Hihetőleg azonban nem oltották el a lángot, s a petroleum fölgyult és szétrobbant, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a két leány összeégett. Mikor a tanitó hazaérkezett, borzasztó látvány tárult eléje: szobája közepén két szénné égett alakot talált összeölelkezve. Képzelhetni a szerencsétlen apa lesujtó fájdalmát, midőn az egyik szénné égett alakban saját leányát s a másikban annak barátnőjét ismerte föl!

Vidéki vegyesek. A szolnoki nőegylet által alakitott mükedvelő társaság mult hó 25-dikén az ottani nőegylet javára szini előadást rendezett, mely alkalommal a „Három kalap“ czimü franczia vigjáték adatott elő, szép sükerrel. — A szolnoki ipartársulat meghivására, Kreutzer István Pestről népszerü felolvasást tartott, az ottani népkörben, a honpolgárok jogairól és kötelességeiről. — A svéd hölgyek négyes daltársasága e hóban Pozsonyt látogatja meg. — Kőmives Imre, ismert vidéki szinész „Ujévi lant“ czim alatt költeményfüzért ad ki. — Berettyó-Ujfaluban „Sárrét“ czimü uj heti lap indult meg Vass Jenő szerkesztése mellett; Miskolczon pedig „Miskolcz“ czimü, igen csinos kiállitásban; e lap vezére dr. Bódogh Albert, szerkesztője Dolyán László. — Szilágy-Somlyón mult vasárnap volt a mükedvelői társaság száz-

M. ACADEMIA KÖNYVTARA

A
CSALÁDI KÖR
1876
Boldog ujévet
kiván!

308.625

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

TARTALOM-JEGYZÉK

a

„CSALÁDI KÖR"

1876. évi folyamára.

Költemények.

Anyámnak (uj év napján) *Várady Antal* 1. sz.
Elégiák, *Várady Antal* 2. sz.
A szegény Jancsi panasza, *Endrődi Sándor* 3. sz.
Dalok, *Vay Sarolta* 4. sz.
Szivem most is ugy megrezdül, *Versényi György* 5. sz.
Néma vád, *Reviczky Gyula* 6. sz.
A legszebb köny, *Majthényi Flóra* 7. sz.
Farsangi viszképek, *Gáspár Imre* 8. sz.
Egy koszoru, *Ney Ferencz* 9. sz.
Sötét falak között, *P. Tóth Kálmán* 10. sz.
Varróleány dala, *Kiss József* 11. sz.
Egy kis leánynak, *Reviczky Gyula* 12. sz.
A laczházi temetőben, *Szabó Géza* 13. sz.
Tavaszodik, *Gáspár Imre* 14. sz.
Egy sohaj, *Ney Ferencz* 15. sz.
Vándordalaimból, *Várady Antal* 16. sz.
Várkert fokán, *Ney Ferencz* 17. sz.
Visszaemlékezés, *Imrefi Iván* 18. sz.
Van percz, hogy ott fönn is . . . *Prém József* 19. sz.
Ne költsetek fel! *Eszther* 20. sz.
Corday Charlotte bucsuja, *Szász Gerő* 21. sz.
A pásztor, *Oláh Zoltán* 22. sz.
A lugasban. *Vay Sarolta* 23. sz.
A bolygó hollandi, *Vay Sarolta* 24. sz.
Lepkeszárnyak, *Reviczky Gyula* 25. sz.
A nagyanya, *Gáspár Imre* 26. sz.
Ujra hiszek, ujra remélek, *P. Tóth Kálmán* 27. sz.
Bánt engem, *Darmay Viktor* 28. sz.
Dante, *Ábrányi Emil* 29. sz.
Szeress, *Rónay Kálmán* 30. sz.
Gondolsz-e rám, *Rudnyánszky Gyula* 31. sz.
Éj van körülem, *Vay Sarolta* 32. sz.
Lajka emléke, *Reviczky Gyula* 33. sz.
Van még, *Ábrányi Gyula* 34. sz.
Az élet nyarán, *Csengey Gusztáv* 35. sz.
Lepereg, *Szabó Endre* 36. sz.
Hiszek benned, *Vay Sarolta* 36. sz.
Áldás, átok, *Imrefi Iván* 37. sz.
Oh, emlékezz reám, *Földváry István* 38. sz.
Heine sonettejeiből, *Endrődi Sándor* 39. sz.
Hajnalban, *Imrefi János* 40. sz.
Meghült szivre, *Hajnalka* 41. sz.
A hitetlenhez, *Koroda Pál* 42. sz.
Oh, mikor alszom, *Várady Antal Viktor Hugó* után 43. sz.
Hogy veti, *Csengey Gusztáv* 44. sz.
Mint a távozó, *Szabó Endre* 45. sz.
Mignon, *Göthe* után *Gáspár Imre* 46. sz.
Ideális perczek, *Reviczky Gyula* 47. sz.
Az anya és a gyermek, *Kovács Sándor* 48. sz.
Csak játszál, *Prém József* 49. sz.
Megfoghatatlan, *Rudnyánszky Gyula* 50. sz.
Zongora mellett, *Dengi János* 51. sz.
Lesujtva, *Benedek Aladár* 52. sz.
A szerzetes, *Ábrányi Emil* 53. sz.

Beszélyek és hasonnemüek.

A patikáriusék Hedvigje, *Vértessy Arnold* 1. 2. 3. 4. sz.
Marianne, *George Sand* 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. sz.
A havasi rózsa, *László Mihály* 5. 6. 7. 8. sz.
A házasulandó iskolája, *Sümegi Kálmán* 9. 10. 11. 12. 13. sz.
Különleges nemzeti kisértetek, *Vacano Emil* után *Benedek Büttner Lina* 12. 13. 14. sz.
A boldogság első napja, *Balázs Sándor* 14. 15. 16. sz.
A negyedik játszótárs, *Sz. A.* 15. 16. 17. sz.
Már késő, *Szépfaludi Ö. Ferencz* 17. 18. 19. 20. 21. sz.
A regényhősnő, *Dominkovics Mária* 18. 19. sz.
A deák neje, 20. 21. 22. 23. sz.
A csonka kapitány kedvese, *K—s.* 21. sz.
A falusi életből, (rajz) *Hajnalka* 22. 23. sz.
A jockey álma, *N. I.* 23. sz.
A nevelőnő, *Vértessy Arnold* 24. 25. 26. 27. 28. sz.
Mire képes a nő, *Fernando Diaz* 24. 25. 26. 27. 28. sz.
A City of Melbourne ingyenélője, *Kompolthy Tivadar* 25. sz.
Egy borzasztó gyanu, 26. 27. sz.
A ki legyőzte Ponson de Terrailt, *Lauka Gusztáv* 29. 30. sz.
A hóban, *Passauer W.* 29. 30. 31. 32. sz.
A kisértet, *Kazár Emil* 31. 32. 33. sz.
Fanny, *Bolgár Béla* 33. 34. 35. sz.
Két nővér, 33. sz.
A szegény asszony lánya, *Bodon József* 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. sz.
A brigantaggio, *Mindszenti Gyula* 35. sz.
Séta az erdőben, 35. sz.
Egy nagymama kézi kosárkájából, 36. 37. sz.
A bolognai rózsa, *Eckstein E.* után 38. 39. 40. sz
A kaczér leány, *Vértessy Arnold* 41. 42. 43. 44. 45. 46. sz.
A közeli segitség, mese, 41. sz.
Egy más világból, *Sacher Masoch* után 42, 43. 44. 45. 46. 47. sz.
Egy óra kalandja, *Ney Ferencz* 46. sz.
Janka kisasszony napernyője, *Szépfaludi Ő. Ferencz* 47. 48. 49. 50. sz.
Elvirágzott rózsák, 48. 49. 50. 51. 52. sz.

Békesség az embereknek! *Kiss Elek* 51. 52. sz.
Szerelmét a szabadságért, *Sümegi Kálmán* 53. sz.
A levélhordó, (rajz) *Beöthy Zsolt* 53. sz.

Történelmi és él[illegible] sz.

Szathmáry Király Pálné, a[illegible]
Deák Ferencz, arczk[illegible]*viczky Bay Ilon* 10. sz.
Nápoly virág[illegible]rczképpel 12. sz.
Madará[illegible]r, arczképpel 17. sz.
G[illegible]yi Dániel, arczképpel 19. sz.
Abdul Aziz trónralépte, 26. 27. sz.
Abdul Medsid életéből, 28. sz.
Veres Pálné, *Beniczky Hermin*, arczképpel 29. sz.
Székács József, 32. sz.
Vizváry Gyula, arczképpel 33. sz.
Szabóky Adolf, arczképpel 37. sz.
József főherczeg, Magyarország utósó nádorispánja 37. sz.
David Felician, 38. sz.
A Bonaparták lilioma, 40. sz.
Saxlehner Emma, arczképpel 42. sz.
Marlitt otthon, 42. sz.
Győry Vilmos, arczképpel 47. sz.
Jakab István, életrajz 50. sz.

Ismeretterjesztő és irányczikkek.

Hófuvás a Taurusokban, 1. sz.
A női méltóság érvényesülése. *Németh Ignácz* 1. sz.
A gyermekek alamizsnájáról, *Dengi János* 2. sz.
A pályázó kisdedeknél, 2. sz.
A brémerhaveni rémeset, 3. sz.
A jégen, 4. sz.
Egy csöndes ország, 4. 5. sz.
A vas a növények, állatok és emberek életében, *Kemenczky Kálmán* 6. sz.
Miért oly gyakoriak napjainkban az öngyilkossági esetek? *Lengyel Dánielné* 6. sz.
Deák Ferencz betegsége és utósó napjai, 6. sz.
Egy adalék Deák Ferenczről, *György Aladárné* 6. sz.
A nőkérdéshez, 8. sz.
A szinekről, *Eperjessi Kálmán* 8. sz.
Mindennapi igazságok, *György Aladárné* 9. sz.
Angol szokások, 9. sz.
A középkor divatai, *K. Beniczky Irma* 10. 11. sz.
Kertészet a törököknél, 11. 12. sz.
A nő szépsége, 12. sz.
A Wildkirchli. *b. Pongrácz Emil* 13. 14. sz.
A slavoniai fonóházak, *Tóth József* 14. sz.
Buenos Ayres, *Balázs Gábor* 15. sz.
A madarak és a népmonda, *N. I.* 16. sz.
A sárosi tótok, *Hedry Bódog* 16. sz.
Jávay levelek, *A. J.* 17. sz.
A fényképekről, *Németh Ignácz* 18. sz.
Egy borzasztó éj, *N. I.* 18. sz.
Jávai levelek, *A. J.* 19. sz.
A boldogság utja, 20. 21. 22. sz.
A nápolyi katakombák, *b. Pongrácz Emil* 20. sz.
[illegible] levelek, *A. J.* 22. 23. sz.
A nőkérdés, 24. sz.
Az olvasásról, *Sz. E.* 24. sz.
Képek Felső-Magyarországból, *Dolinay Gyula* 25. sz.
A husevés ellenségeinek ősе, *Németh Ignácz* 28. sz.
A rózsa történetéből, *B. A.* 29. sz.
Az izlésről, 29. sz.
A bolgárok, 29. sz.
A boldogságról, *Dengi János* 31. sz.
A keleti csatatér területe, 31. sz.
A lakás berendezése, *P. K.* 32. sz.
Budapesttől Bukarestig, *Ida* 32. sz,
Bazárok és bazárélet, *Vámbéry Ármin* 34. sz.
Gáspár Imre válogatott költeményei, ismertetés, *gr. S. F.* 34. sz.
Londoni képek, 36. sz.
A megfigyelő tehetség, *Erdélyi Gyula* 36. sz.
A hiuság és büszkeség, 38. sz.
Politizáljanak-e a nők? *Erdélyi Gyula* 39. sz.
A tulvilág komédiája, *Gáspár Imre*, ismertetés, 39. sz.
Szeszélyesség és roszkedv, 40. 41. sz.
A nők az ó-korban, *Kemenczky Kálmán* 41. sz.
A nőkről a nőknek, *Ócsvay Árpád* 42. sz.
Hajvásárok és hajtolvajok, 43. sz.
A gyufa, 44. sz.
Nyilt levél Emiliához, *B. K.* 44. sz.
Sand George és madarai, 44. sz.
Egy napi kérdés, 45. sz.
Párisi képek, 45. sz.
A jótékonyság és a nők, *Dengi János* 46. sz.
Egy óra kalandja, *Ney Ferencz* 46. sz.
A szivacs, *Kemenesi* 47. sz.
Nálamnál, egy kis nyelvtani eszmecsere, *Ócsvay Árpád* 47. sz.
Mért nem házasodunk, *Radics Arthur* 48. 49. sz.
Bukurestből, *I.* 49. sz.
A magyar nőkhöz, 49. sz.
Egy éj a belgrádi pasa háremében, 49. 50. sz.
Az ostobaságról, 51. sz.
Az áldozat, *Reviczky Bay Ilonától* 51. 52. sz.
Az anya hivatása, 52. 53. sz.
A köny. 53. sz.

Azonkivül minden számban:

Egy hét története.
Budapesti hirvivő.
Gazdasszonyok vagy
Apróságok.
A délkeleti háboru.
Nemzeti szinház.
Mindenfélék.
Divattudósitás.
Szám-, szó- vagy sakkrejtvény.
A rejtvényfejtők névsora.
Heti naptár.
Vidéki tárcza.
Megbizások tára.
Szerkesztői nyilt-levelek.
Hirdetések.

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi mülapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3 dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért
8 kr.

1. sz.
Január 2-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi mülap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-a mülap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

A patikáriusék Hedvigje.

Elbeszélés.

Vértesi Arnoldtól.

I.

Oldalháza igen kis pont ugyan a földgömbön s nem hiszem, hogy előfordulna valami földrajzi kézikönyvben, hanem az oldalháziaknak azért mégis csak az a világ középpontja.

A tudatlan ember csak falunak nézné rongyos parasztházai után, de az oldalháziak büszkék reá, hogy város.

Nem vetélkedik ugyan Budapesttel, az oldalháziak sem állitják ezt, ámbár szólhatnának egyről másról, a mi nekik is megvan, csak ugy, mint a budapestieknek, sőt szólhatnának egyébről is, a mi a budapestieknek nincs meg és nekik megvan, de az oldalháziak nem dicsekesznek. Csak azt mondják, és ezt teljes joggal mondhatják: Oldalháza nem marad hátra semmiben.

Van kaszinója, van nőegylete; most három éve a jobb oldal állitott egy takarékpénztárt, tavaly a baloldal egy segély- és hitelegyletet, buzgó hölgyek most egy népkonyha fölállitásán fáradoznak, ámbár a tiszttartó meg a többi féfi morog, duzzog, sőt határozottan ugyan nem merem mondani, de ugy gyanitom, hogy káromkodik is, legalább titokban, hogy miért rontják el napszámosaikat.

A tiszttartó, meg a többi honoráczior szörnyü társadalmi fölforgatás kezdetét látják e mozgalomban. Nem megy többé senki napszámba dolgozni, mikor ingyér is jóllakhatik. A kukoriczaföld, a szőlő kapálatlan marad, a béresek ott hagyják a szolgálatot, gaz lepi el a szántóföldeket, hónaljig fognak járni a dudvában. Rettenetes annak a végére gondolni is. A parasztember mind hasára fekszik s azt fogja követelni, hogy tömjék. Előbb beéri a levessel, babbal, lencsével, aztán pecsenyét akar és jaj, ha nem tudnak adni neki! Vigyázzanak rá, bekövetkezik! A tiszttartó öreg ember, ő talán nem éri meg ennek a dolognak a végét, de emlékezzenek meg reá, hogy ő megjövendölte!

Hanem mit tehetett ilyen öreg ur, mikor saját felesége is összeesküdt ellene! Az is ott volt a hölgyek közt, a kik vasárnap tányérral a kezökben gyüjtögettek a templom ajtajában a népkonyhára.

Koldulni a templom ajtajában! Szörnyüség! És mind ott vannak az uri nők, a járásbirósági dámák, mind a két ügyvédnek a felesége, a doktorné a testvérével, a patikárusné a leányával, meg a többi. És mind fölczifrázva! És hordják körül a tányért!

És az a hamis doktorné oda sug a testvérének meg a patikárius Hedvignek s a két fiatal leány egyenesen odatartja tányérját a tiszttartó elé!

Ez mégis borzasztó! Ő maga is adakozzék a munkakerülő rest napszámosok hizlalására! Hanem a patikárius Hedvig olyan szépen nézett azokkal a ragyogó fekete szemeivel, hogy az öreg ur már csaknem kisértetbe jött és valósággal be is nyult a zsebébe.

E pillanatban azonban kocsirobogás hallatszott. A tiszttartó hátrafordítja kissé fejét s mégismeri a méltóságos gróf hintaját. A vadász lesegiti a méltóságos grófot s ő méltósága lassan huzva maga után a ballábát, közeledik a templom ajtaja felé.

Erre a látványra vissanyerte az öreg tiszttartó lelki erejét. Ne lássa ő méltósága, hogy az ő tisztjei támogatják az efféle néplázitó törekvéseket s az öreg ur a pénztárcza helyett kihuzza zsebkendőjét.

A két fiatal leány elmosolyodik, hanem a tányérjával nem megy még odább. A tiszttartó megtörli izzadó homlokát s félreáll, hogy ő méltóságának helyet csináljon.

A méltóságos gróf, a ki épen a templom küszöbére lép, szintén elmosolyodik. A tiszttartó még jobban megzavarodik s egészen a falhoz lapul. Ő méltósága benyul pénztárczájába s kivesz két tizforintos bankjegyet.

Legalább a tiszttartónak ugy rémlett, hogy tiz forintos. De bizonyosan nem mondhatja meg. Ő méltósága csak most tekinti meg jobban a két fiatal hölgyet s a mint a patikáriusék Hedvigjére pillant, némi meglepetés tükröződik arczán. Hirtelen visszadugja a két bankjegyet, melyet már félig kivett tárczájából s két másikat vesz ki.

A tiszttartó elhül.

A méltóságos gróf két száz forintost tesz a Hedvig kisasszony tányérjára.

A fiatal leány elpirul, felig örömében, félig zavarában s elfelejti megköszönni is. Hanem elvégzi helyette anyja egy rendkivül nyájas és mély pukedlival.

Odacsoportosul most a többi hölgy is. De ő méltósága, ugy látszik, nem vesz észre senkit. Egészen belemerül az ájtatosságba. Udvariasan meghajtja magát a hölgyek előtt s azontul csak az égiekre gondol.

Bemártja ujját a szenteltviz tartóba s keresztet vet magára. A tiszttartó siet a maga részéről szintén letenni a belépti dijat a Hedvig kisasszony tányérjára s aztán előre megy, hogy ő méltóságának helyet csináljon.

A gróf szótlan lép nyomába. A parasztemberek két oldalt félreállnak. Ő méltósága halk imádságot mormolva, fölmegy egész az oltárig, melynek oldala mellett áll vörös poszlóval bevont padja. Ott meghajtja térdét, még egyszer keresztet vet magára s beül a padba.

A tiszttartó egy perczig még a pad mellett áll, mintha várná, nem kiván-e valamit ő méltósága.

Csakugyan ő méltóságának van még valami mondandója. Odahajol a tiszttartóhoz. De e perczben csöngetnek a sekrestye ajtajánál s misemondó ruhájában kijön a pap, két ministráns fiuval. Ő méltósága ájtatosan lehajtja fejét.

A tiszttartó vár. Ő méltósága most ujra odahajol hozzá.

— Ki volt az a szép fiatal leány? — szól a gróf.

A tiszttartó bámulás miatt elfelejt felelni.

— A ki kéregetett a tányérral. — magyarázza tovább ő méltósága. — Helybeli?

— Igenis, méltóságos uram, — felel a tiszttartó — a gyógyszerész leánya.

Ő méltósága nem kérdez többet. Kinyitja imádságos könyvét s többé föl sem tekint.

II.

Ha husz, huszonöt évvel előbb kérdezett volna ilyesmit Kompolthy Loránt gróf, a tiszttartó tudta volna, hogy mit jelent az.

Ő méltóságának kissé viharos élete volt s bizony nem vett többe egy női szivet, mint egy virágot, melyet leszakit az ut szélén, a kertben, ott, a hol talál. Elhervadt? Mit bánta ő!

Sok furcsa történetet beszéltek abban az időben. Kompolthy Loránt grófnak nagy szerencséje volt a nők körül. Elcsábitott leányok, férjeiktől megszökött asszonyok sohajtoztak utána, párbajokba keveredett miattok s szórta a pénzt értök. Egy szóval gavallér volt.

Hanem mindez már régen történt. Akkor Bécsben lakott Kompolthy Loránt gróf s csak ritkán jött ide le pár napra. Hanem azóta magába szállt, jámbor, istenfélő főur lett, a templomot bújja, olvasót imádkozik s ugy látszik, nincs már egyébre gondja, mint arra, hogy lakást biztositson magának a menyországban.

Igaz, hogy haját még most is nagy gonddal fodroztatja, pedig már jóformán ősz; barkóját és bajuszát minden nap tüzes vassal göndöritik s a cseh komornok, ha néha kissé pityókás, eldicsekszik olyan dolgokkal, melyek egyátalán nem mutatnak arra, mintha ő méltósága már teljesen lemondott volna a világi hiuság örömeiről.

De ki adna hitelt egy oktondi cseléd fecsegésének?

Mindenki látja, hogy ő méltósága szigoru fegyelmet tart erkölcsiség tekintetében s a legvallásosabb főurak egyike. Megköveteli cselédeitől, gazdatisztjeitől, hogy minden vasárnap megjelenjenek a templomban. Ő maga soha sem mulasztja el jó példával előljárni. Nincs oly rosz idő, mely őt visszatartaná. Igaz, hogy az eső be nem esik a födeles batárba; hanem az mindegy; a kinek nincs batárja, az jöjjön gyalog. Ő méltósága nem engedi el a templomot.

Ő méltósága az egyház patronusa s halála esetére már jelentékeny összeget hagyományozott végrendeletében diszes uj templom és paplak épitésére. Agglegény, a kinek nincs sem felesége, sem gyermeke. Egy távoli rokon fog örökölni utána. Nos, annak megkeseriti kissé az örökséget a sok jótékony czélra rendelt legátummal, mint a hogy a cseh komornok szokta mondani.

A szemtelen ficzkó cseppet sem vonakodik s mindent összefecseg. A tiszttartó nem is érti, hogyan tarthatja ő méltósága szolgálatában ezt a gaz ficzkót, ki, ha ő méltóságáról beszél, néha olyan kifejezésre is vetemedik, hogy „Vén kecske is megnyalja a sót“ s hogy „A méltóságos gróf átkozott kópé volna most is, csak a köszvény ne bántaná.“

A tiszteletlenség e jelei fölháboritják az öreg tiszttartót, de a fiatalabb gazdatisztek s a járásbirósági irnokok nevetnek rajta. E léha nép kész elhinni, a mit a szemtelen szolga fecseg s szinte lesik az alkalmat, hogy az istenfélő grófot valami botrányon rajta kapják.

Igen, ő méltósága saját gazdatisztjei, emberek, a kik az ő kenyerét eszik, szaglásznak, kutatnak, valjon ő méltósága a köszvényes lábával nem tántorodik-e le az erény ösvényéről. Figyelemmel kisérik minden lépését s nyomról nyomra követnek minden női személyt, a ki véletlen a kastély parkjában sétál, hová szabad bemenete van az egész kis mezővárosi közönségnek.

Hanem a honoráczior osztály öregebbje föltétlen tisztelettel viseltetik ő méltósága iránt. A járásbiró, a ki minden harmadik vasárnap a kastélyban ebédel, nem győzi magasztalni e finom és nemes gondolkozásu főurat. A plébános előre biztosit mindenkit, hogy Kompolthy Loránt gróf a másvilágon is előkelő helyet fog elfoglalni, A tiszttartó pedig, a kinek az egy felesége is sok, meg nem foghatja, hogy mit is keresne ő méltósága ötven éves korában a nőknél. Örül, hogy őt békében hagyják, nemhogy ő zavarná mások békességét.

(Folytatása köv.)

Anyámnak.

Ujév napján.

Az ember törvényt ád a gyors időnek,
S megszabja hosszát év és nap szerint,
S fordul az évnek szárnya; visszajőnek
Az egyszer elfutott napok megint.
De bár a név, a melylyel elnevezték.
Nem változik, mégis más arcza van,
Oh, mert a sorsnak utját a magasban
Mindenható kéz jelzi untalan.

Az ember, mint egy báb, a sors kezében
Csak eszköz egy nagy czél és pont felé,
A melyre őt ott fenn, a fényes égben
Egy titkos hatalom kijelölé.
S ha mégis czélt ér, vagy babért szerezhet,
Dicsekve mondja, mint önérdemét
S öngyengeségét büszkén elfeledve.
Gőggel tagadja meg nagy mesterét.

De mig sokan a Szentet megtagadják,
Nekünk meg épen ez legyen hitünk;
Ismerjük el mély s teljes megadással
A szent hatalmat, melyet követünk.
Az ég világa, mint a tiszta csillag,
Mely a királyokat vezérelé
Minket csak ugy el fog vezetni egykor
Az üdvözitő jászola elé.

Sok,sok vihar zugott már el felettünk,
Megrázta lelüknk bizalmát, hitét...
Remélni, hinni, mi is elfeledtünk...
Oh, a vihar nagyon sokat kitép!...
Ez volt a kegyelem nagy iskolája
S mi benne félő, gyönge gyermekek;
Az emberekben bizni nem tanitott,
De imádkozni — ez tanita meg!

És boldog az, ki ezt már megtanulta!
Oh, az imádság szent, nagy adomány;
Egy angyalszárny az, mely az égbe visz fel
A kegyelemnek arany kapuján.
Talizmán az, a mely a föld porából
A hitnek karján messze fölemel,
Benn megtisztul a bűnsujtotta lélek
S vigasztalást lel a fájó kebel!

S ma, a midőn uj év viradt reánk föl,
Ajándokul ezt, csupán ezt hozom...
Emeljen, sujtson a lét nagy viharja,
Szenvedhetek bár, de imádkozom!
S e szent talizmánt, e vigaszt, ez áldást
Mint kicsi gyermek tőled tanulám,
S most véle érted kérem a nagy Istent:
Áldjon meg téged, édes jó anyám!

Szilárd szemekkel nézek a jövőbe;
Már viharedzett az én kebelem;
Isten s anyám neve mint szent talizmán
Fog járni harczaimban én velem!
S ha jő egykor a diadalnak napja,
Ki lészen akkor nálunk boldogabb?
Mindenható! Te pártfogónk, vezérünk,
Add, hogy mielőbb jojjön el e nap!

Nádaly Antal

Hófuvás a Taurusokban.

A hegyekben ugyancsak szilaj czimbora a tél, a ki nem érti a tréfát; zugó viharokban ereszti neki jókedvét, és jaj annak a magános vándornak, a kit az ilyen förgeteg utban lep! A legtöbb esetben áldozatául esik. A ki vagy egyszer a hegyekben nem telelt ki, annak fogalma sem lehet az ilyen hófergeteg veszélyeiről és félelmeiről. Nekem egyszer, Salzburgból Klagenfurtba utazván, alkalmam volt megismerkedni egy ilyen „megveszekedett idő“ borzasztó komolyságával, és megkisértem, ha valjon le tudnám-e irni ezen ut élményeit; elébb azonban lehetőleg rövideden le kell irnom a vidéket, melyen ez utat tettem.

A bűbájos Salzburgból dél felé az ut három alpesi lánczolaton át Karánthiába visz. Ezen ut felettébb gazdag természeti szépségekben. Elébb a Salzach mentében huzódik végig, az 1809-diki harczokról emlékezetes Lueg-szoroson át; itt a völgy olyan keskeny, hogy a Salzach mellett alig jut egy kicsike hely az ut számára. Werfenen tul az ut balra Radstädt felé kanyarodik, keresztül hasitja az Enns-völgyet és a radstädti Taurusokon át a Lungen-völgybe visz Szt.-Mihályba, onnan ismét a Katscher-Taurusokra megyen föl és csak miután ezeket is megmászta, érkezik meg Karánthiában. Ezen országuton a legmagasabb pont a radstaedti Taurusok teteje, négyezernyolczáz lábnyira a tenger szine felett. Itt némi menedékhely áll, ugynevezett Taurus-ház, veszélyben forgó utasok számára. A ház mellett meg temető van, a hóban elveszettek eltakaritására. Már ezekből is kitetszik, hogy tél idején ez Alpon átmenni a veszélyes vállalatok közé tartozik.

A postakocsi, melyben én ez utat tettem, esti 10 órakor indult el Salzburgból, és e szerint másnap délben Untertauernbe, a Taurusok előtti utósó állomáson kellett megérkeznünk. Odáig eléggé szerencsésen és minden nevezetesebb baj nélkül ment is az utazás. Az uti társaság ez egyszer véletlenül több személyből állt, nem ugy mint máskor ezen évszakban, midőn tudniillik a postakocsi rendesen csak egy utassal, néha pedig egygyel sem teszi ezen utat.

Csekélységemen kivül egy hölgy is volt a kocsi belsejében, a nyitott első ülést pedig a kocsivezető és egy karánthai paraszt foglalták el.

Mint mondám, Untertauernig minden jól ment, bár a szegény lovak folytonosan hegynek föl, hegynek le voltak kénytelen nagy hóban huzni a nehéz kocsit; az ezen ut mentében levő postamesterek azonban eléggé emberiek, és ugy a maguk, valamint az utasok érdekében eléggé okosok, hogy nem vén, elcsigázott gebéket, hanem erős, jól táplált pinzgaui lovakat tartanak.

Untertauernben egyszerü ebédet vettünk és megtettük a kellő készületeket a fáradalmas és veszedelmes utra.

Az ég ezalatt ólomszinü, sulyos felhőkkel borult el és észak-nyugat felül olykor-olykor rövid lökemekkel gyanus szél mutatkozott. A hármas fogat elé még két nagy nehéz lovat ragasztottak és még további kettőt is ragasztottak volna hozzá, hahogy véletlenül néhány erre járt terhes szekér még ideérkezésünk előtt igénybe nem veszi vala azokat.

Elindultunk. A szél, mely eddig csak rövid lökemekkel alkalmatlankodott, csakhamar egyre erősebben és erősebben neki szabadult és helylyel-közzel jó magasra fútta össze a már különben is eléggé nagy havat utunkon. Szerencsénkre néhány lapátos embert vittünk magunkkal Untertauernból, a kik a kocsi előtt járva, igy-amugy járhatóvá tették az utat kocsink számára; az az nap reggel előttünk járt szekerek nyoma már végképen be volt fuva, az idő pedig egyre veszélyesebbre és az eddig csak kemény szél valóságos förgetegre változott, a mint magasabbra följutottunk a hegyre.

A hófuvás folytán az ut hepe-hupásra rongálódott, annyira, hogy kocsink folytonosan ide-oda hajingálódott és minden perczben attól kellett tartanunk, hogy valamely mélységbe zuhanunk, mi végre a férfi utasok csakhamar leszálltak a kocsiról, hogy oly helyeken, hol egyik oldalával mélyen belesülyedt a hófuvatagokba, meg-megtámaszszák, nehogy felbillenjen, a förgeteg pedig egyre borzasztóbbra, a hideg egyre keményebbre növekedett, és különösen a metsző szélnél és az üvegsziporkákhoz hasonló, keményre fagyott hózuzmónál fogva, mely akár csak a tűszurások, ugy kinozta arczainkat és a szemünket is alig birtuk nyitva tartani tőle, csaknem elviselhetlenné vált; de a lovakra nézve is felettébb érezhető volt a megfagyott hónak ezen folytonos csapkodása, elannyira, hogy egész megzavarodtak tőle és egyszer-egyszer alig akartak megmozdulni helyükről, sőt az egyiket, a rudast, a kocsis kénytelen volt ugy vezetni a zablán és végre is annyira megveszekedett, hogy ki kellett fogni és az ostorhegyest helyébe állitani.

A folytonos fölfelé haladás, a nagy hó és a sok helyütt felette meredek ut, valamint a hig levegő és végre az izgatottság is bizonyos félős szivbeli szorongatottságot idézett elő bennünk; a velünk utazó hölgy, különben is gyönge természetü levén, a roppant hidegtől (mert jóllehet az ablakok zárva voltak és a kocsi alja jól be volt szénával rakva, a metsző hideg mégis oda talált a kocsi belsejébe), valamint a folytonos nagy félelemtől, egész oda volt, csaknem elalélt, elannyira, hogy szinte életét féltettük szegénynek; és hozzá még fájdalom, még csak segitségére sem lehettünk, minhogy férfiakul elég dolgot adott a lovak nógatása és a kocsi előbbre tolása és megtámasztása. Szegény még annyi jóban sem részesült, hogy legalább nyugodtan ülhetett volna, minthogy a kocsi örökös ide-oda hányódása folytán örökké ide-oda hányatott ülésén. Azonkivül csak lépvést haladhattunk és minden száz-száz lépésre megkellett állnunk kocsistól, hogy a lovak egy kissé kifujhassák magukat, mert daczára a kemény hidegnek, csak ugy szakadt róluk az izzadtság a nagy megerőltetéstől.

Ezen szünetelések pedig még félelmesebbek voltak ránk nézve a folytonos fölfelé kapaszkodásnál, minthogy ilyenkor mindig attól kellett tartanunk, hogy a hó végkép befujja előttünk az utat, mely esetben a legborzaszsóbb halálnak, a megfagyásnak nézhettünk eléje. Végre már esteledni is kezdett és nem sokára ránk szakad a sötét éj e vadonat vadonban!

A beálló sötétség, valamint a nagy havazás, melynél fogva elől-hátul hócsomóknál egyebet nem láttunk, felette megnehezitette az előre haladást. Az országutat már csak a távirdapóznákról lehetett megismerni, mert az uti karfák is egészen be voltak fuva hóval, mi által nagyon is közel voltunk ahoz a veszélyhez, hogy alázuhanunk a mélységbe.

Hozzá még sehogy sem birtuk meggyujtani a kocsilámpást, a nagy széltől, és azért kénytelenek voltunk a most beállt koromsötét éjben magas hófuvásokon keresztül törtetni. Öt álló órája voltunk már igy utban és ugy mi, mint a lovak mármár minden erőből kifogytunk, holott a legnagyobb baj még hátra volt. Egyik elősző lovunk nyakig belesülyedt egy hófuvásba és csak végső megerőltetéssel birtuk a végképi elmerüléstől megmenteni, és midőn ismét lábon állt is, hiába volt minden szép szó és nógatás, nem akart megmozdulni helyéből, a többi lónak pedig sok volt a nehéz kocsi, nem birták előbbre huzni!

Elhatároztuk tehát, hogy hárman közülünk, köztük egy lapátos, elmegy a Tauer-házhoz, mely már nem lehetett messze, és onnan elhozzák az előfogatokat, mely az előttünk itt járt terhes szekereket a hegyen felvonszolták, és ezek segélyével majd csak mi is valahogy elérjük a Tauer-házat.

A kocsivezető, a karántai paraszt és az egyik hó-lapátoló vállalkoztak ezen utra, mig a másik két hó-lapátoló, a kocsis és én a lovak és kocsinál maradtunk. És most alkalmunk volt uti társnőnkre forditani figyelmünket, a ki szegény, már csaknem megvolt fagyva. Félórán át nem tettem egyebet, csak dörzsöltem kezét-lábát, halántékát hóval, mig végre kinos-keserves fáradsággal eszméletre hozhattam; de még ezzel nem volt vége a veszélynek, sem ő rá, sem pedig mi ránk nézve, mert ha a három derék férfit, a kik a Tauer-ház fölkeresésére indultak, valami baj találná érni, nincs mód, hogy a megfagyást kikerüljük, mert a lovak már annyira ki voltak merülve, hogy egyetlen lépést sem tehettek a kocsival.

Borzasztó két óra volt az, a mit igy nyugtalan várakozással töltöttünk, mely idő alatt csak ugy kerültük ki a megmeredést, hogy kezünket-lábunkat folytonos mozgásban tartottuk. A mellett mennyi bajunk volt uti társnőnkkel, kinek állapota ujra a legaggasztóbbra fordult! Ujra meg ujra ájulásba esett, és csak hóval való erős dörzsölések által sükerült őt eszméletre hozni. Végre, midőn már minden reményről lemondtunk, és már arra is elszántuk volt magunkat, hogy tekintet nélkül a nagy veszedelmekre, gyalog kisértjük meg előre hatolni, a sürü hógomolyokon lámpásfény csillant keresztül, megváltással biztatva a már-már megőrjitésig való kinos helyzetünkből. Hanem azért még jó ideig tartott, mig a megváltás bekövetkezett, mert a lovakkal hozzánk visszaérkező férfiaknak ugyancsak dolgot adott, keresztül törtetni a sok helyütt embermagasságnyi havon, mi hozzánk.

Négy lovat hoztak magukkal és ugyanannyi lapátost, a lovakat a mi öt lovunkhoz ragasztottuk, és a lapátosok segitségével az ut most már mégis valahogy járhatóvá lőn.

Mégis egész egy óráig tartott, mig a Tauer-ház kivilágitott ablakai feltüntek előttünk, és midőn végre a kocsi a ház előtt megállt, leemeltük róla utitársnőnket, a ki szegény, ujra ájulásba esett volt, és biztos födél alá hoztuk; a Tauer-ház nőlakói ápolás alá vették, és rövid idő mulva sükerült is nekik, megnyugtató állapotba hozni őt, mi férfiak pedig, a mennyire ilyen helyütt lehetséges, jó vacsora által iparkodtunk helyre állitani elcsigázott porhüvelyünket, a továbbutazást másnapra halasztván, mert a vihar még borzasztóbban tombolt, mint annakelőtte, és hegynek le az ut itt csak ugy nagy veszélyekkel jár, mint hegynek föl.

G—e.

Marianne.

— George Sande beszélye. —

I.

Midőn kis fürge lovadon, melyet bizvást zebránk nézhetne bárki, elbolyongsz a cserjék s bokrok árnyalta ösvényen, hová gondolsz, szép álmadozó? Azt mondám bár, szép, . . . te nem vagy az; nagyon halvány vagy, nagyon hatástalan vagy, s szemeidben, bár nagyok és szépek, nincs az élet legkisebb csillámа sem. Midőn e cserjék közt bolygasz, nem is gyanitva, hogy valaki láthat föltünni, meg eltünni, mi a czélja sétádnak, s mi a tárgya elmélázásodnak? Szemeid mereven tekintenek maguk elé, mintha messze távolba néznének. Gondolatod is oly messze jár-e, mint tekinteted? Vagy szunnyadtál, önmagadba mélyedve?

Ez volt André Péternek magánbeszéde, mig Cheireuse

Marianne, ki lépésben jött le a bérczes utról, a cserje mentén elhaladt s vágtatni kezdett, hogy a hegyvidék kanyarodásánál csakhamar eltünjék szem elől.

Marianne falusi kisasszony volt, jókora kis birtok tulajdonosnője, mely körülbelül öt ezer frankot hozott, és e szerint e vidéken kétszázezer frank tőkének felelt meg. Vagyonos leány volt tehát, s mégis huszonhötödik évét is elérte már és mégsem ment férjhez. Azt mondják, hogy válogatós is, meg k ü l ö n c z is, a mely hiba az ő környezetebeli emberek előtt visszariasztóbb sok valódi bünnel. Azt vetik szemére, hogy szereti a magányt, s nem értik, hogy huszonkét éves korában árva maradván, nem fogadta el a közel városban lakó rokonok, egy nagybátya s két nagynéne és töméntelen unokatestvér ajánlatát, a kik magukhoz szerették volna venni s bemutatni a nagy világba, a hol jól férjhez mehetett volna.

Faille sur Gouvre nem volt ép utolsó város. Négyezer lakója volt, köztük vagy harmincz polgári család, kik két-, egész háromszázezer frankig álltak; továbbá több „igen jó“ s rég elismert hivatalnok, igy hát bármi tisztességes hölgy vagy örökösnő, akármi követelő legyen is, könnyen választhatott volna.

Marianne azonban inkább egyedül maradt falusi hajlékában, melyet szüléi jó karban, eléggé bebutorozva hagytak reá s mely dombok és erdők közt pompás vidéken állt vagy négy kilométernyire Faille-sur-Gouvre-tól.

A környék, Franczianország közepe felé levén, feltünően csöndes; különösen pedig az volt ötven évvel ezelőtt, mert akkorra esik ez egész egyszerü történetke. Emberemlékezet óta nem történt ott semmi gyászos esemény. A parasztok is szelidek s rendszeretők. Többnyire van valamijök s azért tiszteletben tartják a másét. A házak azonban mégis ritkák, mert sok az avar s a használatlan föld, a mely nem igen sok jövedelmet hajt a kis birtoknak, a jó föld meg nagy részben a vidéki nagybirtokosok kezén van.

André Péter közel negyven éves volt s egy év óta ő is falura vonulva és nem távol Chevreuse Marianne-tól, szerény kis házikóban él, melyet épen most igyekezett ugy berendezni, hogy benn tölthesse élte hátralevő napjait.

Igy tehát, mig a falusi hölgy az álmadozás és magányosság életét élte, a jövőtől várva talán éltének még meg nem talált megoldását, szomszédja, ki keresztapja s gyermekkori barátja is volt, szakitni akart itt multjával s nem ohajtott mást, csak a feledést a vágyainak megfelelő visszavonultságban.

Pedig André Péternek egykor szintugy megvolt a maga nagyravágyása, mint bárki másnak. Értelmes volt és törekvő, s fiatalságában mindenre képesnek hivé magát. Anyja büszke volt első tanulmányaira, s egész bizton azt hitte felőle, hogy nagy ember lesz belőle. André, az öreg, fösvény volt és szegény, mégis beleegyezett abba, hogy fia Párisban a jogot tanulja, de a költséget reá ugy küldte, hogy fia a mellett kemény nélkülözéseket szenvedett, a nélkül, hogy czélját látná e kinos életnek. Csodálatra késztőn éles elmét tanusitott beszédközben; még szebben irt; de bizonyos félénkség volt természetében, mely nem engedett semmit hozzábocsátani, s mely lehetlenné tevé a legbizalmasbb körön tul, hogy bárhol is szerepeljen. Nem gondolhatott tehát arra, hogy ügyvéd lesz, és ha közjegyző vagy hivatalnok ohajtott volna is lenni — pedig az ezzel járó kellemetlenségtől is irtózott — tudta, hogy atyja soha sem szánja rá magát kis birtoka eladására oly czélból, hogy azon fiának irodát vegyen. S ha rászánja is magát, Péter nem egyezett volna belé. Nem érzé magában ama biztonságot, hogy eltudja szüléit tartani. Jogi tanulmányainak igy nem véve hasznát, más tanulmányokra adá fejét, nem mélyedt azonban egybe sem bele annyira, hogy belőlük valaha megélhessen. Szerette a természettudományokat, elsajátitá főbb elemeiket, minden egyéb szándék nélkül, csakhogy lelke előtt megnyilatkozzanak összetartozó csodáik. Tudott volna irni, s irt is sokat, ám közzé nem tőn semmit. Nem merte, félvén, hogy középszerü lesz. Végre talált alkalmazást; két jó családbeli ifju nevelője lőn, azon megbizással, hogy kisérje őket utazásaikban.

II.

Az utazás volt álma. Utazása hasznos volt növendékeire nézve, mert kellemes formában jó történeti s természetrajzi észleleteket közlött velük. Bejárta velük Európát és Ázsia egy részét. Ép Amerikába volt velük menendő, midőn a fiuk atyjának komoly betegsége az atya közelébe szólitá őket. E betegség folytán a fiuk atyja folyton gyöngélkedő maradt, s igy a fiainak kellett bankázuk élére állani; André Péter teendői megszüntek tehát.

Ekkor harminczöt éves volt s rendelkezett vagy tizezer franknyi vagyon felett; szüléi arra kérték, hogy vegyen rajt földet s telepedjék meg az ő közelükben. Ott töltött néhány hetet s minden izében unatkozott a visszavonult életmódban, melytől már elszokott. Szive még mindig az utazáshoz vonzotta, s csakhamar el is ment Spanyolországba, melyet még nem barangolt be kedve szerint; innét Afrikába ment, mikor kis vagyonának végére járt, Párisba tért vissza, s ott uj alkalmazás után nézett. A sors nem kedvezett neki; a különböző hivatali irodákban csak igen alárendelt állomásokat talált, s ujra azon önkinzó életmódra kelle rá szánnia magát, melyet nagyon is ismert, s mely a megélhetésért való munkálkodásban áll, holott ő azt kérdé magától: minek éljen, mikor ugy sem viheti tovább, mint a puszta, reménytelen s fárasztó létezhetésig.

Atyjának rögtöni, hosszu, de aggasztó előjelek nélkül lefolyt betegség után való halála anyja közelébe szólitá őt, a Gouvre magányos völgyei kellős közepébe.

A szegény asszony, ki még folyton ápolta nagyralátó terveit fiáról, egészen elrémült, midőn meghallá, hogy fia annyi évi számüzés s munkálkodás után mi tőkét sem hoz haza, sőt boldognak érzi magát, hogy a problémát ugy oldta meg, hogy megélt fizetéséből s nem csinált adósságot. Átkozta Párist, a kormányt, az egész társadalmat; elfogultnak,igaztalannak, vaknak mondá, mert nem méltányolta fia érdemeit. Fia soha sem értethette meg vele, hogy a tömeg közt való uttörésre vagy nagy pártfogás, vagy a vakmerőség bizonyos neme szükséges, s hogy ő benne különösen az utóbbi teljesen hiányzott. Péter a közlékeny s szikrázó vidámság nyiltsága mellett, maga iránt legyőzhetlen bizalmatlanságot ápolt. Félt a nevetségessé válástól, mely a meghiusult nagyratörést sujtja; mások segélyét nem tudta kérni, sem elmaradása fölött nem tudott zugolódni. Voltak barátai, ám ezek soha sem látták szükséget szenvedni, elannyira büszkén rejtegeté nyomorát, s igy ezek sem voltak soha segélyére, még csak nem is vigasztalták, azt képzelvén, hogy — hála természetes józanságának s megnyugvó természetének — boldogabb náluknál.

Pedig Péter keserüen szenvedett, nem az anyagi nélkülözések folytán, melyekkel lelke nem akart foglalkozni, de azon komor s kiegyenlithetlen elhagyottságért, mely az alantos s jövedelem nélküli élettel jár. Rajongó volt s müvészetkedvelő minden izében, de az érzést nem volt képes gyakorlativá, a sugallatot életvágygyá tenni. Szinházba szeretett volna járni; ám a szinház fényüzés, melyet meg kelle vonni magától. Szerette a

festészetet, s jó itélete is volt benne; de hogy az ahoz szükséges tanulmányokat megtehesse, kenyérre volt szüksége, ez pedig nem volt, hacsak napról napra nem szerzé meg. Politikai szenvedélyei is voltak, de mi módja sem volt érvényesitnie eszméit; hozzá meg sokkal önfejübb természet volt, semhogy valamely párt, vagy egyén koryphacusává legyen. Szerelmes is volt, egész fájdalmas bensőséggel, de reménytelenül, mert mindig körén kivül eső szépségek bájolták el. Egész hónapokon át rajongott Pastá-ért, kit két vagy háromszor látott a szinpadon, s kit, a hányszor csak föllépett, mindig meglesett a szinészek bejárójánál, hogy lássa jönni s eltünni, mint egy árnyat. Szerette Mars kisasszonyt is, álmodott hangjáról, tekintetéről, hogy szinte beteg s kétségbeesett lőn belé.

A csillagok utáni rajongásában elfeledte meglátni azt, mi közelében volt, s midőn alkalma jött észszerüen szeretni, azt mondá magában, hogy a józan ész tiltja a szerelmet. Rajongása a természet előbb lenézett szép látványaihoz vonzá viszsza, s egész az őrjöngésig vágyakozott viszontlátni legalább a Pyréneket vagy az Alpokat; kérdé magától, miért nem bir a czigányok világlenézésével, mire is való az a hivalkodás, hogy az embernek fehérnemüje s csinos ruhája legyen, mikor oly könnyü lenne mezitláb futni át a világon, az elmenők előtt alamizsnáért nyitva kezét? Irigylé a szegénylegények sorsát, kik a sivatag mélyeig hatolnak, megelégedve a vad vendégszeretetével, beérve, ha a csillagos ég alatt kell is az éjet töltteniök, s boldogan, hogy kóborolnak, s hogy láthatáruk minden nap változik.

S az átalános elkedvetlenülés perczeiben megvetéssel mondá magában, hogy ő minden tekintetben középszerü ember, kinek nincs akarata, nincs tettereje, meggyőződése; képtelen ama nagy elhatározásokra, melyek átalakitólag hatnak az ember körülményeire; szóval vidéki ember, ki képtelen lemondani a polgárisultság s a természet egyszer látott csillámairól, de a ki e mellett félénk vagy tehetetlen, hogy mindent koczkáztatva, utánuk vesse magát.

III.

Megtörve, hogy mit sem tudott kivívni arra, hogy legalább a függetlenséget biztositsa magának a polgárosodás ölén, visszatért a szülőházba, elfogadván ama komoly kötelességet, mely itt tárult fel előtte, hogy t. i. vigasztalja s ápolja szegény anyját öregségében. Mindenek előtt véget akart vetni azon nélkülözéseknek, melyeket eddig kiállt. A jó asszonynak táplálkozásra és ruhára édes-kevés kellett, de a megrongált épület, melyben már vagy ötven év óta lakott, komolyan fenyegette egészségét. Péter a házat kijavittatta s megtoldatta, ez vette legnagyobb részt igénybe azt a zacskó aranyat, melyet atyja szekrénye mélyén találtak.

Dolmor (ez volt jószáguknak különös hangzásu neve) megért vagy ötvenezer frankot. Az oly kis tőke jövedelme az idő tájt elég volt arra, hogy kisfalusi háztartás hozzá illő jólétben beérje vele, hetenkint párszor husra is kerül, a főzelék, tojás s a tejfélék a gazdaságból telvén. Egy férficseléd elég volt, az is csak akkor, ha ló volt, mert a konyhát s a házkörnyéket a kisbirtokosok majorosaik segélyével önmaguk látták el. A ló azonban ritka fényüzési czikk volt ez időben. A bérlő kanczája elvégezte a szükséges utakat s költsége a haszonbérbe számittatott fel. Ma már minden parasztnak van kocsija s lova, de 1825-ben csodálatra gerjedtek az emberek, ha egy fedett kocsit láttak, s a kisbirtokos a városba menve, a majoros háta mögött hozta össze magát.

Chevreuse kisasszony sokkal gazdagabb volt ugyan, mint André, még is nagy botrányt okozott azon vakmerősége által, hogy egymagában lóra mert ülni, s angol nyerge általános bámulat tárgya volt. Lova pedig szelid állat volt; egy maga nevelésü kancza csikó volt ez, mely akár a kutya, ugy követé őt. Majorosa hangosan felkiáltott, midőn ő azt mondá neki, hogy ez állatot megakarja tartani s önmaga használni. Meg is kellett adni az árát, a mi azonban cseppet sem tartóztatta az összes majorsági személyzetet, hogy föl ne jajduljon a veszedelmek mián, melyeknek kisasszonyuk magát kiteszi.

Könnyü ló volt, s daczára a gondnak melylyel urnője elhalmozá, csak soványnak maradt meg. Olyan pusztai ló-vér volt ez, tüzes, de vigyázatos, mozdulataival behizelgő, a rosz utakon ügyes, néha csintalan, de soha sem rosz erkölcsü, semmitől meg nem ijedő s kis lovagnője szavára hajtó, de más által magát egykönnyen fékezni nem engedő.

(Folytatása köv.)

A női méltóság érvényesülése.

(Erkölcstörténeti vázlat Lubbeck könyve után.)

Németh Ignácztól.

Az angol Lubbeck nem rég egy könyvet adott ki, melybén meglepő sok anyagot halmoz fel azon érdekes kérdés tisztázására nézve, mikép fejlődött az emberi két nem közti viszony az évezredek folyamán keresztül — s mint sikerült lassankint a mind jobban terjedő műveltségnek különösen a nőt kiemelni a kegyetlen elnyomatás ősállapotából a jelen magaslatra, a férfi egyenjogu osztályosává, a hitestársi feleségi méltóságra.

A biblia szerint a férfi eredetileg a paradicsom birtokában, eszményi boldogságra teremtve, csak a nő hozzátársulása által sülyedt jelen nyomoruságos halandó állapotára. Persze e felfogás meglehetősen megszégyenitő a hölgyekre nézve, s eltekintve a bibliai szent hagyományoktól, ott az igazság, hogy mig a nő az erősebb férfiu rabszolgaságában volt elnyomva, barbar volt az egész világ is. A lassankint növekvő és terjedő művelődéssel emelkedett s végre teljesen kiemelkedett szolgaságából a női nem, valamint a női méltóság teljes érvényre jutása jelzője egyszersmind a polgárosodás virágzásának.

Lubbeck könyve felette érdekes s terjedelmes világot vet a férfi- s női nem közti viszonynak s a rokonsági fogalmaknak lassankinti fejlődésére a legrégibb időtől kezdve. Igen szellemes s egyuttal nagyon természetes azon mód, melyen a házassági s rokonsági ősállapotokat képzelet elé állitania sikerült. A különféle világrészek alsóbb népfajai azok, melyeknek szokásai helyes következtetést engednek az őskor durva állapotainak megitélésére. S azonkivül művelt nemzeteknél is akadnak még a hajdani barbarismus nyomára, nyelvben, szokásokban, törvényekben, melyek mind a hajdan valósággal létező rend maradványaiul tekinthetők. Igy a római rend, mely szerint a házassági kötést adásvevési szerződés alakjában hozták létre, utóhangja volt azon régebbi kornak, melyben Romulus utódai nőiket még most is élő számos vad nép szokása szerint, csakugyan jó pénzért venni szokták. Igy a világ minden részében találunk népeket, melyeknek menyegzői szokásaiban még mindig helyet foglal a menyasszony látszólagos elrablása: ez is maradéka azon időnek, melyben a nőrablás mint szomoru valóság, csakugyan gyakoroltatott.

A vad népeket illetőleg bebizonyitja Lubbeck, hogy a köztük magasabb, tisztább házasságot, rokonságot stb. illető fogalmak fejlődése csodálatosan összevágó, bármennyire különböző emberfajhoz tartozzanak is, s ha egymástól távol lakó, de a fejlődésnek ugyanazon fokán álló népeknél egyforma szokásokra akadunk, e tény csak azt bizonyitja, hogy e szokásoknak az egész emberiséggel veleszületett jellemsajátosság a szülőanyja. A vad népek vizsgálásánál azonban ovakodni kell, nehogy saját meggyökerezett nézeteinket és fogalmainkat valamennyi emberrel születettnek tartsuk. Igy például azt hinné az ember,hogy a csók mindenütt a szerelem természete, beszéde. S ez még sem igaz, mert arról az ausztráliai négerek délen, s az eszkimók északon mit sem tudnak, az Afrika nyugati részeiben lakó négereknek pedig teljesen kellemetlen, ugy, hogy — mint Lubbeck azt tréfásan mondja — az ottani nők még a hittéritőktől és utazóktól sem akarták e szép szokást megtanulni. Mi természetesebb továbbá, mint az ifju házasok és azok szülei közt a házasság után is tovább folyó viszony — s Lubbeck mégis egész csomó oly népet tud felsorolni — az indusok, chinaiak, kalmukok, hindostaniak, Fidsi-szigetiek,— kiknél a szokás e viszonyt teljesen eltiltja, vagy sajátságos módon korlátozza. Chinában az örömapa az esküvő napja után soha sem látja többé menye ábrázatját, nem látogatja meg, s ha véletlenül találkozik vele, elrejtőzködik előle. Ausztráliában, Viktória őslakói közt az anyósnak nem szabad soha veje arczára tekinteni. E szokás oly szigoruan megtartatik, hogy a nős férfi, ki nejét félti, saját leányát ajánlja fel nőül vélt versenytársának, hogy tőle megszabadulhasson, mert igy nejét versenytársa anyósává tevén, teljesen elzárta köztük a további közeledést, mely azután már egészen főbenjáró vétek lenne.

Még csodálatosabb némely népnél azon szokás, mely szerint, ha uj taggal szaporodik a család, a férj is lefekszik s ápoltatja magát. E tény felette nevetséges, mégis nagyon elterjedt. Találhatni azt Délamerika különböző részeiben. „Mihelyt megszületik a gyermek“ — tudosit a többi közt Brett — „azt kivánja a régi indián szokás, hogy az atya függő ágyába feküdjék, s ott fekszik néhány napig, mintha valóban beteg lenne. nyögve és sürgő asszonyok által ápoltatva, s ott fogadja barátainak szerencsekivánatait, mig az ujszülött anyja kint főz s látszólag senki sem törődik vele.“ E szokás azonban feltalálható Észak-Amerikában is a sososinoknál, Grönlandban, Kamtsatkában, Indiában, sőt még északi Spanyolországban, Korzikában s déli Franciaországban is. Hogy miből származott e szokás ? Valószinüleg leghelyesebb Sterne nézete, mely szerint az még azon időből való, mikor a házassági viszony még teljesen kifejlődve nem levén, ily szertartás által kellett az apának gyermekét sajátjává elfogadni.

De ezzel el is jutottunk már az ős-házasság történetéhez. A mi családi rendszerünk, mely szerint a gyermek egyenlő rokonságban áll apjához s anyához, előttünk egyedül lehetőnek s jónak látszik. S mégis meggyőzőleg bebizonyitja Lubbeck, hogy az embernek rokonsági viszonya először csak törzsét, később anyját (de nem egyuttal apját), azután apját (de anyját kizárva) s csak végül a müvelődés jóval magasabb fokán illette meg mindkét szülét egyaránt.

A vad állapotban levő fajok házassági szövetséget nem ismernek, s ily viszony náluk épen nem a szerelem dolga. A Timah-indiánok nyelvében még kifejezés sincs, e szóra: „Szerelem“ vagy „szeretni“ s a hittéritőknek csinálni kellett ily szót, hogy a bibliát nyelvükre lefordithassák. Az ausztráliai benszülöttek rabszolganői szolgálattéleii minősége után mérik a nő értékét. Különféle népeknél a férj veszi feleségét a vásáron. Ha van is házassági viszony a vad népek egynémelyikénél, de annak megkötése nincs ünnepélyességekkel összekapcsolva.

A Naiv-törzsnél Indiában a férfiak, nővérük gyermekeit tekintik törvényes örököseikül, házassági viszony nem léte miatt. A Charlotte-szigeteken e tekintetben még a házassági közösség uralg, melyet valamennyi vizsgáló ősállapotnak tekint. Soknejüség és sokférjüség egyszerre. Ez meg teljesen állati állapot, melyből lassankint a polgárosodás emelte ki az emberiséget.

Hogy a nőrablás is szokásban volt hajdan, mutatja annak mint szertartásnak számos müveletlen s müvelt népnél fennmaradása, az indiánusok valóságos csatáitól, és a kalmukok menyasszony-vadászataitól kezdve egész addig, hol e szokás már csak a menyasszonynak a küszöbön való átemelésében maradt fenn. A kalmukoknál szokásban levő menyasszony-vadászatot különösen érdekesen irja le Lubbeck. A lány ül először lóra s aztán elszáguld. A kérő átána. Ha eléri, akkor neje lesz; ha azonban a lánynak a férfihoz semmi vonzódása nincs, akkor aztán hajtja lovát életre-halálra, mig csak biztonságban nem jár, vagy kérőjének lova teljesen ki nem merül, és hir szerint, még egy kalmuk leány sem hagyta magát elfogatni oly férfi által, kihez szerelem nem vonzza. A spartai kérők Herodot szerint erőszakkal szerezték aráikat s Homérnál is látjuk, hogy a rablott Helena Páris törvényes nejének tekintetik, ki miatt élet-halál harczot vivtak a görögök ellen a trójaiak. Ausztrália számos négertörzsénél még most is abban áll a nőkérés, hogy a kérő a kiszemelt lányt védője távollétében egy botütéssel elkábitja s ugy czepeli lakására.

A házasság fejlődésének e története mellett igen érdekes még Lubbeck könyvében a rokonsági fogalmaknak csudálatra méltó fejlődése. Teljesen helyes megvilágitása ez az emberiség müvelődési előhaladásának, melylyel egy nyomban a nő is kivál ősi sajnos állapotából,és lassankint a férfiuval egyjogu hitestárssá emelkedik. Az első fokon a gyermek törzsének valamennyi férfiát apjának, valamennyi nőjét anyjának nevezi. A második fokon már a gyermek egy anyát ismer, de apát nem, s a férfit nem tulajdon gyermekei, de nővérei öröklik. A harmadik fok jelzi az atyai jogot, melynél a rokonsági elnevezések túlnyomólag az édesatyát veszik kiindulási pontul. S innét aztán eljutunk a jelenkor polgárosult rokonsági elnevezéseihez, melyek már tisztán megkülönböztetik a sógorságot és vérrokonságot, mikor az atyai, valamint anyai vérrokonságnak legtávolabb fokig kiterjedő egyenjoguságát tartják.

Az ujabb időben különösen a rómaiak voltak azok, kik az egynejüséget mint egyedül jogosultat, mind az egész müvelt földön elterjesztették. A zsidóknál tudvalevőleg a többnejüség meg volt engedve. De még a rómaiaknál sem az volt a család, mit mi e szó alatt értünk, mert még a házi rabszolgák is ahoz tartoztak, és a nagykoruvá nyilvánitott fiu teljesen megszünt családtag lenni, annyira, hogy még öröklési joga sem volt, mely pedig megvolt a nem vérrokon fogadott gyermekeknek — miről különben Vécsey Tamás is szépen értekezik ujabban megjelent „Római családjog“ czimü munkájában. A római házasságkötés még nőrablással, vagy adásvevéssel jelképesedett. Csak a keresztyénség volt egyedül képes az ő szeretetsugalta tanaival a házasságot s a nő méltóságát jelenlegi magaslatára fölemelni.

Egy hét története.

Deczemberhó 29-dikén.

A kicsikéknél. — Kölcsönös örömök. — Egy anyáról, a ki feltámasztotta meghalt gyermekét. — Szépitőszer. — Mai nap éhen halni. — A praktikus angolok. — Angol mulatságok. — Pálfy zsigmond esete. — Szabadalmazott rablók. — Egy hivatalnoki jó madár.

Az ég is ugy akarta, hogy az idei karácsonyt ugy üljük meg, a hogy illik: szépen otthonn, övéink szeretett körében. Karácsony első napján olyan ködünk volt, a mit Albion fia tán megirigyelt volna tőlünk, nekünk azonban csak ugy ette a szemünket. Késsel ugyan nem lehetett metélni, hanem kanállal meriteni igen, mondják, a kik próbálták. Én nem próbáltam, nem volt rá érkezésem, ellátogattam sorban a sok árvaházba, hogyan vannak e kedves kis lakosok megelégedve az idei „Kis Jézuská"-val, és egytől-egyig nagyon megvoltak elégedve, mindegyiknek hozott valami örömöt, ha egyebet nem, legalább jó szót azoktól, a kik ez intézetekben a főfelügyeletet viszik, és ezek mind előkelő urhölgyek. Milyen jól eshetik az ilyen kis elhagyatott léleknek szeretetet tapasztalni olyan hölgytől, a ki selyemben-bársonyban jelenik meg előtte! A nagy bőség mellett sem feledkezik meg ő róla, a kinek az egy istenen kivül senkije sincsen a világon! És milyen jól eshetett amaz előkelő urhölgynek az öröm latása e kisdedek arczán, a miért nekik örömöt szerzett! Még utána való nap is, hogy én meglátogattam őket, olyan volt a szemük, azok a gyünyörü gyermekszemek, mintha az égről szedték volna le őket, csupa fényes csillagragyogással.

Meghatóan szép történetet hallottam ez alkalommal. Évek óta egy előkelő hölgy látogatja meg karácsonkor egyik árvaházunkat és osztogat karácsonyi ajándékokat, játékszereket, édességeket, ruhanemüt és gyönyrködik a kisdedek örömében, mialatt kezében egy kis gyermek-arczképet tart, melyet ujra meg ujra ajkaihoz szorit. E kis gyermek nevében osztja ki az árva gyermekek közt a sok karácsonyi ajándékot. Az ő gyermeke volt az, az ő egyetlen gyermeke, a kit az Isten már évekkel ezelőtt elvett tőle, és a ki azért csak folyvást él előtte, csakhogy más gyermekek alakjában. Azt mondja, hogy midőn a nagy veszteség érte, majd megőrült fájdalmában, hetekig hónapokig élet-halállal küzdött a lelke, mig a szeretettel tett kisérletet, akkor egyszerre mintha csak édes szülöttje gyermeke mosolyogna rá, ugy földerült a szive, és azóta azt miveli és évről-évre ugy tetszik neki, mintha édes szülötte gyermekét maga előtt látná; most már jó nagy, azért mégis mindig az a gyermek, az ő angyalarczával, és ezt mind a kis árváknak köszönheti, a kik olyan kimondhatlanul, olyan tulvilágiasan tudnak jóltevőjükre nézni, mondta a nő, és erre aztán eszembe jutott, hogy talán minden jótettnek is olyan forma hatása van a lélekre; legalább a jó emberek arcza azt engedi sejteni; olyan derült a jó emberek arcza, olyan jól esik azt látni, valóságos szépitő szer, és mennyi alkalom van szert tenni ilyen szépitőszerre, máskor is, de kivált most, tél idején, a nagy szükölködés napjaiban! Szinte hihetetlen, hogy mai nap még éhen is halhatna valaki; egy darab kenyér naponkint, és egykor-máskor egy tányérka meleg étel megtartja az életet és ennyi sem telnék a jótékonyságból? Én valóban nem értem, hanem azért tudom, hogy van arra is eset; igy e napokban Pécs mellett egy anya magát is, két gyermekét is, egy 16 éves fiát és egy 14 éves leányát kőszénnel vesztette el, és a bonczoláskor kitünt, hogy három napja már egy harapást sem ettek volt és az éhenhalás félelme vitte a kétségbeesett nőt e borzasztó lépésre. Bizonyára szégyelt koldulni, de minek várni akkorra? Hát oly távol élnek egymástól az emberek, hogy azt sem tudni, melyiknek van mit ennie és melyiknek nincs? És ha másnak nem, a hatóságnak bizonyosan lehetne arról tudomása.

Igen szép intézkedés van e részben Londonban; ott az egész város kerületekre van felosztva, minden kerületben más-más felügyelők titokban az ugynevezett „szemérmes szegények" felül szereznek maguknak tudomást, a kiket aztán ugyancsak titokban a legszükségesebbekkel látják el, mindaddig, mig valamely keresetről nem gondoskodnak számukra, és ha munkaképtelenek, mindaddig, mig valamely szegények házában el nincsenek helyezve. Londonban ugyan nem a hatóság, hanem társulatok végzik e nagy emberszereteti tisztet, és pedig nem azért, mert az angol népben irigylésre méltó módon nagy a jótékonysági hajlam, és ritkaság az olyan ember, akár főur, akár polgár, a ki évi jövedelmének, illetőleg nyereségének tizedrészét jótékonyságra ne forditaná; hanem inkább azért, mert az angol nép egyszersmind felette gyakorlati is, és azért csakhamar kiszámitotta, hogy közös erővel buzgolkodván a nyomor eltávolitásán, egyre-egyre oly csekélység esik, hogy nem is veszi észre; igy keletkezett ott a sok jótékony társulat, és ezeknek csak ugy tagjai a férfiak, mint a nők, valóságos szégyennek tartván, részt nem venni azokban tehetség szerint. És a kik e társulatok élén állnak, azok mindvalamennyien olyan férfiak, a kik bizony egész kényelemmel elkártyázhatnának, vagy eltivornyázhatnának egyik nap csak ugy, mint a másikon, mert anyagi gondok nem nyomják őket, és a szerzésre már se kedvük, se szükségük többé, azért mégis napestig futnak-fáradnak a közjó, a közemberiség érdekében, és olyan szép és nemes és derült az arczuk, ezer közül meglehet őket ismerni; órákig eltudtam őket Londonban laktamkor nézni, hogy járt az egyik a Themse partján reggeltől estig, és valahol csak egy rongyos gyermeket látott, megállitotta, kikérdezte, hogy hivják apját, anyját, (ha tudniillik volt neki), hol lakik, mért nem jár iskolába, a másik meg a nőkre vetette a szemét, és olyan gyakorlata volt benne, hogy első tekintetre kieszelte, melyik a szegény, a lelki vagy testi támogatásra szorult, azt aztán követte messziről, és tudakozódott felüle ovatosan, gyöngédeden, és jegyezgetett mindent angol pedánteriával, és azután másnap segitve volt rajta angol emberszeretettel; az a pedáns ánglius ilyenekben leli kedvét, neki az is „sport," — és hogy én mindezeket most minek beszélem el? Igaz, magam sem tudom, minek; hogy az idő teljék; télen ugyis hosszu az este, azután meg a farsang is küszöbön áll, akkor ugyis egyébről lesz mit fecsegnem, a sok szépségről, a sok gyönyörüségről, miért ne tehát most ez egyszer erről is?

Azért tehát még egy szomoru történetet koczkáztatok (Még egyet? Melyik volt tehát az első? Az talán, hogy An-

golországban a jótékonysági hajlam nagyon ki van fejlődve? Hisz ez épen nagyon szép tőle? Igaz, hanem azért csak maradjon az a „Még egy szomoru történet.“) Pálfy Zsigmond, királyi táblai biró e napokban távozott hazulról és nem tért többé vissza, a Dunába ölte magát, áldozata lett jó szivének, egy barátjáért váltókat irt alá, az a barát aztán rajta hagyta a váltókat, és ő fizetett, a mig tudott; ő és családja a legnagyobb nélkülözéseket szenvedték, csakhogy a gyalázatos barátért vállalt kötelezettségeknek eleget tegyen, a hitelezőknek azonban (többnyire szivtelen lelketlen emberek, uzsorások) ez mind nem volt elég, azzal fenyegették, hogy lefoglaltatják fizetését, és ezt a szégyent a derék ember tiszta lelke nem tudta tulélni; inkább kitért az életből, csakhogy folt ne érje becsületét. Mondják, hogy két-háromezer forinttal segitve lett volna rajta és most elveszett egy élet, mely száz annyit ért a hazának; azt is mondják, hogy nem egy olyan tehetős barátja volt, a ki szivesen segitett volna rajta, ha hozzá fordul; jó, higyjük el, hogy a derék ember egyetlen egy ilyen barátjához sem fordult; higyjük el, hogy a segitségre kész barátok száma légió, mégis csak borzasztó, lelketlen alávalóság, a mit a barátság e derék emberrel mivelt! Kizsákmányolja jó szivét, felhasználja jóhiszemüségét, azután ott hagyja az adósság leroskasztó terhével, hála fejében! A tolvajt elcsukják, a rabló ártalmatlanná tételéről a törvény gondoskodik, és az ilyen alávalóság szabadon járhat, holott ez gonoszabb a tolvajnál és veszedelmesebb az utonálló rablónál; mert ezek kivül állnak a polgári társaságon, mig amaz éveken át az „urat“, a „gavallért“, a „lovagiast“ adja; azok idegeneket támadnak meg és fosztanak ki, mig ez legjobb barátjait teszi szerencsétlenné; azokat a világ tolvajokul, rablókul ismeri és kerüli őket, vagy védi magát ellenük, a hogy tud; mig amaz a barátság álarczával orozva támadja meg kiszemelt áldozatát, mosolyogva döfi a tőrt a barát szivébe, és az ilyen alávalóság ellen a törvénynek nincs fegyvere! És ha még ritkaság volna az ilyen eset, de minden nap fordul elő; csak a mult héten is egy miniszteri főbb hivatalnok elébb kizsákmányolta hivatalnok-társai barátságát, a melyikről csak tudta, hogy jó szivü, váltókat iratott alá vele, természetesen egyik nem tudott a másikról, mert az ilyen ember a milyen alávaló, ép olyan furfangos is, és midőn már sok, sok ezerre mentek az adósságok, szépen csődöt mondott, a jó ég tudja, hány becsületes családapa lett szerencsétlenné ez egy alávaló által, és a törvénynek nincs orvossága ellene! — i — r.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*A királyi udvar,*) mult deczemberhó 29-dikén Gödöllőről Budapestre érkezett s huzamosb ideig fog itt tartózkodni. — Szeretett királynénk születésnapját mult hó 24-dikén ünnepeltük. Budavár főtemplomában 10 órakor ünnepélyes isteni tisztelet tartatott és Ráth József apát a misét koronázási öltönyben mondta, a kormányelnök pedig az országgyülés két háza elnökeinek, a főváros küldöttségének s a hatóság és testületek szerencsekivánatait fogadta, hogy azokat a trón zsámolyánál tolmácsolja. — Rudolf főherczeg, ki e napokban Gödöllőre ment, hirét vette, hogy Reisz György kincstári levéltári tisztviselő régi nevezetesb aláirások másolataiból érdekes gyüjteményt állitott össze, négyezer aláirással, betüsorban, a miért a kecskeméti kiállításon ezüst érmet is kapott; a főherczeg nem rég Rónay püspökkel megnézte e gyüjteményt, s Reisz Györgynek az érdekes munka folytatására 400 frt ösztöndijat adott.

⁂ (*Jótékonyság.*) Király ő felsége a budapesti szegények részére 2500 frtot adományozott. — Báró Edelsheim Gyulay ő excellentiája a budavári evangélikus hitközség szegény gyermekeit karácsony estéjén téli ruhával ajándékozta meg. — Somhegyi József, főthi plébános, a ki jótékonyságáról különben is mindenütt, a hol mint lelkész müködött, ismeretes, ujabban 1000 frtot adományozott oly czélra, hogy ezen összegből egy szegény tanuló segélyeztessék. — Bauer Ferencz tormási földbirtokos saját és a szomszédos pusztai cselédség tökéletes gyermekei számára még 1869-ben saját költségén iskolát állittatott, azt a szükséges tanszerekkel teljesen fölszerelte s a tanitót is sajátjából dijazza. — Az érsekujvári Hildegarde-egylet lelkes hölgyei hatvan szegény gyermeknek adtak karácsonyi ajándékot (ruhát, tanszert, süteményt, játékot) és negyven családnak élelmi szert és tüzi fát.

⁂ (*Rózsás napló.*) Török József köztiszteletben álló fővárosi gyógyszerész leányát, a kitünő müveltségü Török Erzsike kiszasszonyt, báró Geramb Gábor pozsonyi királyi törvényszéki biró jegyezte el. — Budapesten Henter Gyula gymnáziumi tanár e napokban vezette oltárhoz Kurucz Borbála kisasszonyt. — Kapler György miniszteri fogalmazó mult hó 25-dikén váltott jegyet a bájos Szene Katalin urhölgyel. — Csetneken mult hó 20-dikán volt Zsoldos Árpád és Sebők Malvin kisasszony esküvője. — Csapek József ur a magyar keleti vasut gépész-mérnöke és császári királyi tartalékhadnagy e napokban jegyezte el a bájos Mersits Cornélia kisasszonyt, Mersits Mihály, a császári királyi szabadalmazott osztrák államvasut tisztviselőjének leányát. — Dr. Grosz Lipót ügyvéd eljegyezte Reimann Jozefina kisasszonyt. — Békés-Csabán Achim Mariska kisasszonyt Vidovszky Gyula kereskedő jegyezte el, Berger Hermin kisasszonyt pedig Scheinberger Mór, pesti mérnök. — Rajnitz Gyula fővárosi adótiszt e napokban tartá kézfogóját Inke Sarolta kisasszonynyal. — Szegeden közelébb volt Irinyi Sándor akadémiai festész és reáltanodai tanár esküvője Arleth Matild urhölgygyel. — Budapesten Pórfi Luiza Hausner Károlylyal és Pórfi Aranka Sárkány Pállal jegyet váltottak. — Adorján Lajos fővárosi ügyvéd e napokban váltott jegyet Mikes Irma kisasszonynyal.

⁂ (*Az országos nöképző-egylet*) népviseletü jelmezes tombolján és bálján a rendezőség a következő urakból fog állani: Bánó Jenő, Banó J., Ráth Károly, Molnár Lajos, gróf Bissingen Ernő, báró Rudnyánszky István, gr. Andrássy Géza, Wollecz M., Péczely F., Hegedüs K., Hegedüs Gy., Erdélyi Béla, Molnár Győző, gróf Pejacsevich Tivadar, Berzeviczy A., Szmrecsányi M., Meszlényi P., Székács Béla, Suhajda J., Massjon V., br. Montbach S., Gyulányi R., gr. Bethlen J., Laffert Antal. — E népviseletü jelmezes tombola e hó 9-dikén tartatik, és össze nem téveszthető a „Fröbel nőegylet“-nek e hó 6-dikán tartandó lotteriájával.

⁂ (*A „Valéria“ nöegylet*) karácsony másodnapján népkonyhával egybekötött cseléd-menhelyében védnöke, Valéria herczegasszony arczképét leplezte le. A szép számmal megjelent közönség előtt Parall Ferencz egyleti titkár mondott beszédet, ez egylet czélját és hasznát fejtegetve s kiemelve Glacz Ebeczky Matild urhölgy egyleti elnök tevékenységét és fáradhatlan munkásságát. Végül éljenzés közt az igen sikerült arczképet leplezték le. Az ünnepély méltó záradékát képezte az a nemes tett, hogy az egyleti elnök 185 szegényt a népkonyhában sajátjából megvendégelt.

*** (*Az országos zeneakadémia*) 1876-dik évi szükségleteinek fedezésére ő Felsége a király 8000 frtot rendelt folyóvá tétetni. A zeneakadémiának egy évi fennállása tehát mégis biztositva van. A jövő évben pedig az országgyülés nem állit ki többé olyan szép bizonyitványt magáról, hogy e 8000 frtot nem szavazná meg.

*** („*Athene romjai*“) A zenekedvelők egylete e hó 3-dikán be fogja mutatni Beethoven fönntczimzett zeneművét, melyből a hiressé vált „török indulót“ minden zongorász játszsza. Káldy Gyula, az egylet jeles karnagya, ezzel egy ujabb élvezetes estét szerez a közönségnek.

*** (*Boldogult Kemény Zsigmond*) még életében Gyulai Pálra ruházta műveinek kiadási jogát. Valószinű, hogy ő nemsokára meg is inditja a nagybecsű munkák ujra kiadását. Egyelőre azonban „összes művei“-ről nem lehet szó, mert Keménynek elég regénye s más müve van, melyek első kiadásaiból még bőven vannak példányok, minélfogva azok kiadói nem is mondanak le jogukról. De néhány kötettel meg lehet majd kezdeni az uj folyamot. Többi közt ép oly érdekes, mint tanulságos volna egy nagyobb gyüjteményt adni ki e bölcs és erőteljes tollu hirlapiró kiválóbb irány- és vezérczikeiből. Ezeket nem ismeri az ujabb nemzedék, a régibb pedig szintén tanulhat még mindig belőlük. A sajtó most élénken foglalkozik irodalmunk e kimult jelesével. Olvasunk róla adomákat is. Egyik lap például elmondja, hogy a pipere soha sem képezte valami nagy gondját. Egykor egy irótársának kedves neje szeretetre méltó módon meg is szólitotta érte. „Jól van, nagysád, — felelte Kemény, — majd igyekezni fogok javitani külsőmön.“ Nem sokára egy estélyben találkoztak s a diszesen felöltözött nagy iró a hölgy elé állt. „Hát most megvan-e elégedve velem?“ — kérdé. A nő elnevette magát. „Báró ur, kisz ön szórakozásból két nyakkendőt kötött!“

*** (*A fővárosi iparosok köre*) derék mükedvelői karácson másodnapi szinelőadása diszes közönséget vonzott a kör helyiségébe. Előadattak „Egyik a kettő közül“ és „Eljegyzés a tüzhely mögött“ egy-egy felvonásos vigjátékok. Közreműködtek: Makay Mariska, Dobocsányi Róza k. a., Mayer Boldizsár, Mollien Lajos, Wenger József, Szepessy Gyula és Beégh Ferencz urak. A zajos tapsokat, melyek oly sokszor megujultak, összevágó, élénk és otthonos játékokkal tökéletesen megérdemelték; találkoztunk azonban egy uj közreműködővel is, s ez Holtmann Irma k. a., kit a közönség igen rokonszenvesen fogadott. A kör picknickére az aláirások már megkezdődtek.

*** (*A fővárosi tanács*) ez év elején népszámlálást tart. Deczember utóljan osztattak ki a kitöltendő lapok s január 2-dikán szedettek be. A kitöltések helyességéért a háziurak felelősek, a szándékos hanyagság vagy hibás bejegyzések esetére a birság 5-től 50- frtig terjed.

*** (*A város közgyülése*) jótékony czélokra hatezer forintot szavazott meg. Ebből a tanács már kiadott 4650 frtot. Maradt még 1350 forint, mely összeget igy osztanak szét: a nőegylet, a nemzeti zenede és gazdasszony-egylet kapnak egyenkint három-háromszáz forintot, a budai izraelita kórház 250, a zenekedvelők egylete pedig 200 frtot.

*** (*Izsó „busuló juhusz“-a*) főszöntvényeinek szétküldését az Izsó-bizottság megkezdette. Az öntvényt, mely az eredeti minta után készült, kitünően sikerült, s teljesen visszatükrözteti azon költői felfogást s művészi kivitelt, mely Izsó ezen gyönyörű művét jellemzi. Nincs kétség fölötte, hogy e szobor a legkitünőbb magyar szobrászati mű. Ohajtandó, hogy e becses műemlékünk másolata minden községben feltalálná a maga otthonát s terjesztené a müizlést s nemes érzelmet, melynek meggyökereztetésére főként e művészeti remekek képesek. Egy-egy szobor ára 10 frt,

*** (*Balogh kisasszony*) egy fiatal kezdő énekesnő igen szép sikerrel énekelt e napokban próbát a nemzeti szinpadon. A kisasszony igen szép csengésü, erőteljestiszta sopran hang fölött rendelkezik s a „Büvös vadász“ és „Figaro lakadalmá“-ból egy-egy részletet oly hatással énekelt, mely kellemesen lepte meg a jelenvoltakat. Valószinü, hogy szerződtetni fogják a kisasszonyt, a kire mestere, Böhm Gusztáv, méltán büszke lehet e siker után.

*** (*Az országos kisdedóvó egyesület*) e napokban Tisza Kálmánné elnöklete alatt rendkivüli közgyülést tartott, melyen az uj kisdedóvodára szükséges pénzösszeg mi módon való fedezése iránt tanácskoztak. Ürményi József előadta, hogy az uj kisdedóvodára szükséges pénz 30,000 frtot tesz, de mivel a biztositékul leköthető épület csak 25,000 frtra lőn becsülve, csak ennyi kölcsönre lehet számitani. Az általános biztositó társaság e 25,000 frtot 7% kamat mellett 20 évi törlesztésre hajlandó kölcsön adni. A közgyülés némi vita után az elnökséget felhatalmazta a kölcsön felvételére.

*** (*Közel másfél hava*) annak, hogy dr. Davida Sándor fővárosi jeles orvost téboly fogta el, s hogy e miatt a lipótmezei országos tébolydába szállittatott. A kinek alkalma volt dr. Davida urat ismerni, a legmélyebb részvéttel vette e leverő hirt s általános volt az ohaj: vajha a derék ember kigyógyulna s visszaadathatnék a társadalomnak. Ez ohaj rövidebb idő alatt teljesült, mintsem reményleni lehetett. Karácsony első napján, már láttuk Davida urat egy katonatiszt barátja karján sétálni, s igy vissza van adva a szellemi életnek. Ujabb hirek szerint azonban a derék orvos, ha bár elbocsáttatott a tébolydából, még folyvást orvosi ápolás alatt van.

*** (*Ünnepély a színiképezdében.*) A színészeti tanoda a nemzeti szinház uj bérházába költözködvén, az igazgatóság mult szerdán délelőtt ez uj helyiségben, Trefort Ágost miniszter és több érdemes vendég jelenlétében kis ünnepélyt rendezett. Ez alkalommal tartatott meg a drámai- és operai növendékek ez évi első évnegyedes vizsgálata is, melyben az első szakaszt egy jelenet „Hamlet“-ből és egy „Alfonz ur“-ból képezte. — A növendékek közül különösen kitünt a nemzeti szinpadi felléptéből kedvezően ismert Márkus Emilia k. a., ki anynyi érzéssel, oly természetesen és értelmesen játszta Adrienne szerepét, hogy méltán megérdemelte a vendégek tapsait. A kisasszonynak, ki most első éves, mindenki és nem ok nélkül jósolta a legszebb jövőt. — A második szakaszban az operai növendékek mutatták be képességüket egy magándallal „Luciá“ ból és a kettőssel „Mignon“-ból, nemkülönben Mendelssohn „Búcsú az erdőtől“ czimű vegyes kardalában teljes elismerésben részesültek. — A vendégek közt jelen voltak: Pauler Tivadar, báró Podmaniczky Frigyes, gróf Erdődy István, Bohusné Szögyény Antónia urnő, Csáky Tivadar grófné, Pulszky Ferencz és leánya: Polixena k. a., a Trefort kisasszonyok, Szigligeti Ede, Kárffy Titusz miniszteri tanácsos, Márkus István képviselő. stb.

*** (*Ujévi ünnepély*) volt tegnap délutáni három órakor az evangélikus iskolaépület nagy termében. Az iparosképző protestáns egylet rendezte. Ez alkalommal Berecz Antal tanár a villanyosságról tartott előadást, Szalontai egyleti tag pedig arról, hogy mennyire szükséges munkásaink szellemi kiképzéséről is gondoskodni. Az egylet ama tagjait, kik önképzésükben legnagyobb haladást tettek, az ünnepélyen takarékpénztári betétekkel jutalmazták.

*** (*A népszinházban*) az „Utazás a föld körül 80 nap alatt“ járja. A mű Verne Gyula hason czimű regényéből készült és Csepreghy Ferencz, a nemzeti szinház derék titkára által az itteni szinpad számára átdolgoztatott. A darab meséje az, hogy egy angol fogadásból 80 nap alatt körülutazza a világot és utjában számtalan kaland éri. A kigyók szigete, a vörös indusok rengetege, Suez, a hajó belseje, a Pacific-vasut, a harcz az indusokkal, hajótörés stb. képek meglepő fénynyel s izléssel vannak kiállitva; a szem folyton ujat és ujat lát, ugy, hogy végül szinte belefárad. „Kenedy“, az elefánt, derekasan mutatta be magát s ugyancsak bőg, mi rendesen nagy derültséget okoz. A tarka-barka öltözékek, a zene, a kardalok és a táncz nagy tetszésben részesülnek. Fehérvári Thekla kisasszonyt, a népszinház e kellemes és ügyes tánczosnőjét sokszor kihivják. Az előadók közül Előri nem mindennapi kedélylyel játszsza a naplóvezető szolgát, Paszpartut, Solymosi a rendőrből jó alakot csinált. Együd az angol Fileas szerepében tünik ki. A két nő-szerepet Dancz Nina (Nanette) és Rákosi Fanny kisasszony (Auda herczegnő) ábrázolják igen ügyesen — E látványos szinmüben, melyet most a népszinházban gyakran adnak, következő képletek vannak 1. kép: Egy merész fogadás Londonban. 2. kép: A suezi kikötő. 3. kép: India őserdeiben. 4. kép: Emberáldozat. Menekülés Elefánton. 5. kép: A kalkuttai törvényszék előtt. 6. kép: a kigyók szigetén s a bajadérek ligetében. 7. kép: A Pacific-vasuton Amerikában. 8. kép: Az amerikai rézbőrüek között. 9. kép: A hajó belsejében. 10. kép: Katasztrófa a nyilt tengeren. 11. kép: Hajótörés a szárazon. Liverpool. 12. kép: A londoni reformklub révében. És e képletek egytől-egyig valóban nagyszerü szépek.

*** (*A nemzeti szinházban*) ma vasárnap délután 4-edfél órakor: általános bérletszünettel: a nemzeti szinház összes megerősitett zenekarának philharmoniai hangversenye lesz, Erkel Sándor karnagy vezérlete mellett. Műsor: 1. Nyitány, Kalidasa „Sakuntala“ czimü szinmüvéhez. Szerzette: Goldmark Károly. 2. „Az éjhez,“ magánének és zenekarra. Szerzette: Volkmann Róbert. Énekli: Kvassayné Emma asszony. 3. Második magyar rhapsodia. Szerzette: Liszt Ferencz. Nagy zenekarra átirta: Müller-Berghaus Károly. 4. „A-moll Symphonia“ Mendelssohn Bartholdy Bódogtól. Kezdete d. u. 3½ órakor, vége 6-odfélkor. — Pénztárnyitás 3-adfél órakor. Helyárak: Földszinti vagy első emeleti páholy 8 frt. — Másodemeleti páholy 6 frt. — Erkélyszék 2 frt. — Földszinti támlaszék 2 frt 50 kr. — Földszinti zártszék 2 frt. — Körszék 1 frt 20 kr. — Számozott ülőhely 1 frt. — Katonajegy 30 kr. — Másodemeleti zártszék első sorban 1 frt 20 kr. — 2-dik és 3-dik sorban 1 frt. Másodemeleti bemenet 50 kr. — Karzati bemenet 30 kr. — Gyermekjegyek nem adatnak.

*** (*A nemzeti szinházban*) a hét kiválóbb eseménye Bulyovszky asszony föllépte. „Gauthier Margit“-tal kezdte meg vendégszereplési sorozatát és a szép számu közönség tapsokkal üdvözölte a müvésznőt, és ő meg is érdemelte a tapsokat azon jelenetekben, hol a külső hatásra alkalom nyilik. Ilyen helyeken minden mozzanat élesen emelkedik ki játékában, mert nagy értelemmel és erős számitással játszik.

*** (*Irodalom.*) „Irodalmi és politikai arczképek“-et ad ki Asbóth János. A nagy költők közül Vörösmartyt, Petőfit, Arany Jánost, az ujabb irodalomból Rákosi Jenőt, Dóczy Lajost, báró Jósika Kálmánt, Arany Lászlót és Beőthy Zsoltot, az államférfiak közül pedig gróf Szecsényi Istvánt, gróf Desseffy Aurélt, Kossuth Lajost, báró Eötvöst, gróf Apponyi Györgyöt, Deák ferenczet, gróf Andrássy Gyulát és báró Sennyey Pált választotta ki tollrajzai számára. Szerző nézetei nem a közönségesen elfogadtak, — emliti a felhivás, — de minden esetre birnak a tartózkodást nem ismerő őszinteség és véleménybátorság előnyével. Előfizetni lehet rá harmadfél forinttal a szerzőnél, aldunasor, 32. sz. a. A könyv februárban jelenik meg.

*** (*Vegyesek*) Nagyértékü ajándékokat adományoztak király és királyné ő Felségeik a gödöllői kath. templomnak. — Az első udvari bál e hó 26-dikán lesz. Az arisztokráczia köreiben e mulatságra nagy előkészületek tétetnek. Andrássy gróf leánya ez alkalommal fog először bevezettetni. — A korcsolyabál január és februárhó 1-sején tartatik meg a vigadóban. — Az orvostanhallgatók bálja e hó 22-kén lesz a vigadó termeiben. Bálanya Tisza Kálmán miniszterelnök neje lesz. — A „zenekedvelők egyleté“-ben mult szerdán kis hangverseny volt, melyen különösen a Novikovszky-féle ötös nyert tetszést; közreműködtek Káldy Gyula, Trux Hugó, Haulik, Zimmermann és Guttmann. — Az „Eötvös“ betegsegélyző- és temetkezési egylet mult vasárnap tartá alakuló közgyülését, nagyszámu tagok jelenlétében. — Báró Simonyi Lajos, mint ujabban beszélik, legközelebb leteszi a kereskedelmi miniszteri tárczát. Már elébb leakarta tenni, de utódja nem akadt. Most Kautz Gyulát emlegetik. — Kövy Alóizia kisasszony, ki Bécs egyik szinházában kedvencz soubrette-je volt a közönségnek, a magyar szinpadra fog átlépni, és mint halljuk, a népszinház igazgatójánál szerződtetési ajánlatot is kapott. — Plotényi Nándort szerződtették a nemzeti szinház zenekarába, mely benne kitünő erőt nyer. — Arany János vissza akar lépni akadémiai főtitkári állomásától, hogy háboritlanul az ő keble istenének, a költészetnek éljen. — Szerdahelyiné-Prielle Kornélia asszonynak tegnap délután nyujtotta át küldöttség a diszes albumot, mely máramarosi tisztelőinek arczképeit foglalja magában; az album első lapján a müvésznő máramaros-szigeti szülőházának sikerült fényképével. — Szenvey Berta, az 1857-ben elhalt Szenvey József, a magyar tudományos akadémia tagjának leánya, kiről nem régen közöltük, hogy teljesen vagyontalan, a fővárosi szegények házába felvétetett. — A fényüzési adó Budapesten hatvanhatezer forint. Ebből eddig 11,000 frtot fizettek be. — Kolozsvártt e hó 9-dikén az orvos-természettudományi társulat alakuló ülése lesz. — Dobos Gábor és társai tolvajlásaik által összesen mintegy 31,000 frtnyi kárt okoztak. — Rózsavölgyi és társánál következő uj zenemüvek jelentek meg: A „Falu rosszá“-ból: „Száraz ágon bus gerlicze turbékol.“ „Fogadásom tiltja szeretni.“ „Huzzad, csak huzzad.“ Zongorára szerkeszté Kolozsváry Gyula. Ára 60 kr. — A „Három széki leányok“-ból. „Hogyha én levelet irhatnék“ „Maros vize folyik csendesen“ „Elemér dala,“ „Csak egy szép leány.“ Zongorára szerkeszté Kolozsváry Gyula. Ára 60 krajczár. — Farbachtól mazurpolka jelent meg zongorára Táborszky kiadásában. Czime: „Die erste Tour.“ Ára 50 kr. — Táborszky és Parschnál megjelent továbbá: „Csárdás ábránd,“ zongorára szerzé és nejének ajánlá báró Sztojka Béla. — Türr tábornok a városi dologház fegyenczei számára 50 frtot ajánlott fel, hogy annál buzgóbban vegyenek részt a felnőttek oktatásában. — Jókai Mórt ujévre valami nagy kitüntetés várta. Nyilván rendjel. — A lefolyt héten a fővárosban született 244 gyermek, elhalt 224 személy; a születések tehát 20 esettel mulják felül a halálozásokat. Az uj szülöttek közt volt 121 fiu, 123 leány. A halottak közt volt 123 férfi, 101 nő, egy éven aluli gyermek 83.

Azon tisztelt ivtartókat, kik a Petőfi aéczképére szétküldött előfizetési felhivást kaptak, s azt a lefolyt év végeig be nem küldék, tisztelettel kérem, hogy iveiket a beállt ujév január 15-ig, az előfizetők, vagy utánvéti megrendelők névsorával Fekete Bernát könyv- és mükereskedésébe beküldeni sziveskedjenek. Orlay Soma.

*** (*Halálozások.*) Gosztonyi Pálné, királyi udvari tanácsos hétszemélynök özvegye elhunyt 83-dik évében Budapesten. — Elhunytak továbbá: Gosztonyi Kálmánné, született Hollner Leona asszony mult hétfőn 34 éves korában. — Dr. Bohéry Tivadar ismert fővárosi orvos, élte 37-dik évében. — Gaganetz József eperjesi görög katholikus püspök 83 éves korában. — Lombert Dezső harmadéves orvosnövendék élte 24-dik évében. — Szobránczon Fejérváry Ferenczné 37 éves korában. — Hontmegyében, Gyürkiben mult hó 20-dikán Gyürky Ede ügyvéd, 61-ben megyei főügyész. — Mahovszky Antal, Gyöngyös-városi képviselő és uradalmi ügyvéd mult hó 19-dikén Gyöngyösön, 70 éves korában. — Pécsett özvegy báró Skerlecz Károlyné, született Resz Malvina, 71 éves korában. — Budapesten Vadászy Dániel, egykor Zemplénmegyének szolgabirája. — Senyén Borsodban, Balogh Kálmánné, született Szathmáry Király Terézia urhölgy. — Miskolczon Szücs István, egykor a városi, utóbb az egyházi ügyek buzgó munkása, 71 éves korában. — Pozsonyban a mult hét végén temették el kis-jókay Udvarnoky Bélát, ki a negyvenes években gárdista és főhadnagy, a szabadságharczban pedig vitéz honvédőrnagy volt. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Január 1:sején: „Aida“. — Január 2-dikán: „Szigetvári vértanuk“. — Január 3-dikán: „Lecouvreur Adrienne“. — Január 4-dikén: „Figaro lakodalma“. — Január 5-dikén: „Clarisse“. — Január 6-dikán: „Hunyadi László“. — Január 7-dikén: „Stuart Mária“.

Divattudósitás.

Maimellékletünk magyarázata.

Az első szám: zsebkendő körüli finom himzés rajza.

A 2-dik szám: P és Z betük.

A 3-dik szám: B és L betük, koronával.

A 4-dik szám: fehérnemüekre való himzés rajza.

Az 5-dik szám: F és M betük.

A 6-dik szám: rózsafüzér, asztalteritők ruhákra, szalagokra való, lábos öltésekkel himzendő.

A 7-dik szám: széles tamburirozási minta függönyökre, asztaltakarókra sat.

8-dik szám: E és D betük.

A 9-dik szám: nyakkötőkre, vagy tüpárnákra való himzés rajza.

A 10-dik szám: L és C betük.

A 11-dik szám: fehérnemüekre való himzés rajza.

A 12-dik szám: sipka tetejére való himzés rajza, keskeny selyem- vagy aranyzsinórokkal dolgozandó.

A 13-dik szám: pamlagpárna, vagy kerek zsámoly körüli himzés mintája, ripsre, bársonyra, vagy posztóra himzendő, selyemmel, vagy berlini pamuttal.

A 14-dik szám: a pamlagpárna közepe, ugyanolyan szinezetben himzendő.

A 15-pik szám: H és F betük.

A 16-dik szám: A és O betük.

A 17-dik szám: L. L. betük.

A 18-dik szám: L és H betük.

A 19-dik szám: A és R betük, asztalnemüekre.

A 20-dik szám: fehérnemüekre való finom kimzés rajza.

A 21-dik szám: ugyanaz, horogöltésekkel.

A 22-dik szám: széles himzés ruhákra, felöltőkre, sat.

A 23-dik szám: nőipapucsra való minta, bársonyra vagy posztóra selyemmel támburirozandó.

Ar24-dik szám: C és L betük.

A 25-dik szám: egyszerü himzésminta fehérnemüekre.

A 26-dik szám: D betü.

A 27-dik szám: L és L betü finom zsebkendőkre.

A 28-dik szám: H és B betük.

A 29-dik szám: a 12-dik szám alatti sapkához tartozó oldalrészre való himzés mintája.

A 30-dik szám: pénztárczára való finom himzés rajza, bőrre vagy selyemre himzendő szines selyemmel és aranyszállal.

A 31-dik szám: E és R betük. És végre

A 32-dik szám; L és L betük, apró levelkékkel.

Szótalány.

Gedeon Gáspárnétól.

Elsőmmel, ékkel ellátva,
A kenyér is jó, belemártva
Megforditva, bár nem mindig vírit,
Örül neki minden lény — a sírig

A második szótagom,
Annyit jelent, hogy — gondolom;
Sok főnévhez ragaszthatod,
Ha ék nélkül oda irod.

A harmadik tag jelent pedig,
Ki cselekszi, nehezére esik.
A negyedik. — már az nem mai,
Azt sem tudom; vannak-e még fogal?

Végre mindenütt ismerik személyemet,
Mert messze földről hozok sokszor örömet.

Megfejtési határidő: januárhó 30-dika.

A f. é. 49-dik számban közlött rejtveny értelme:

Aggteleki cszepkő barlang.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Marosy Hermin és Etelka, Malatinszky Mistét Ilka, Moesz Gézáné, Tóth Ágostonné, Nagy Zsuzsánna, Éhen Gizella, Bátori Zsigray Istvánné, Vincze Csima Petronella, Schneider Ilona, Gedeon Gáspárné, Mannó Hevera Mariska, Soltész Emilia, Oláh Anna, Simkó Riza, Temesváry Erzsébet, Simon Luiza, Kádár Zsófia, Majthényi Ágnes, Szent-Iványi Matild, Rudas Krisztin, Somján Kata, György Ilka, Buday Irén, Somlyódy Emilia, Kemény Teréz, Tóth Andorné, Mészáros Ilonka, Antal Róza és Ida, Kovács Gyuláné, Kövy Sarolta, Fekete Margit, Hajdu Ella, Náray Mária, Bakay Lóra, Magasi Irma, Pápay Ilona, Szeles Ida és Malvin, Németh Kiss Paula, Szücs Katalin, Ferenczy Matild, Gyura Jánosné, Fodor Irma, Kanizsai Nagy Antalné.

Tartalom.

Patikáriusék Hedvigje, Vértesi Arnoldtól. — Anyámnak. — Hófuvás a Taurusokban. — Marianne George Sand beszélye. — A női méltóság érvényesülése, Németh Ignácztól. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Szótalány. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

tizenegyedik előadása: a „Peleskei nótárius.“ — Szegszárdon állandó szinházat emelnek s már a jövő tavaszszal megkezdik az épitkezést. — Nyiregyházán e hó 15-dikén patvarista-bál lesz az ottani ügyvédjelöltek könyvtára javára. — Jászberényben dohánykiállitás lesz e hó 5-dikén és 6-dikán, a pénzügyminiszter engedélye folytán.

Különfélék.

⁂ (*Jutalmak női erényekért.*) Eaton kerületben, Michigan államban, legközelebb következő jutalmakat osztottak ki: Kalm Viola asszony, Füller kisasszony, a ki legtovább megállta, hogy uj ruhát ne vegyen, 10 dollárt; Schuller asszony pedig a legszebb „baby“-ért (három évnél fiatalabb gyermek) 5 dollárt kapott jutalmul.

⁂ (*Nagylelkü adomány.*) Newyorki lapok irják, hogy egy ottani zenebarát hagyományozást tett egy alapitandó „American College of Musik“ javára. A zenebarát neve: Wood Sámuel, egy nyolczvan éves agglegény, az egyetlen élő, ki a Wood-Brother“ czég alatt ötven esztendőnél tovább a „Trout Street“ 192-dik számában üzlettel biró négy testvér közül életben maradt. A testvérek vagyona, melyet ötven év alatt szereztek, három—hét millió dollár, Wood Sámuel birtokába jutott, a ki elhatározta, hogy nemcsak milliókat hagyományoz a zeneakadémia részére, hanem a felállitásához szükséges költségeket is legott előteremti. Az azonnal alakult igazgatótanács közelebb szervezkedik s aztán nyomban átveszi az adományozott telket és összeget. Az épitendő palota nemcsak az utczának, hanem a városnak is diszére fog válni; a tervet Wood ajánlá. Az épitkezés és alapitásból fennmaradt összegből Amerika és Európa legjelesebb tenerőit hivják meg az intézethez s oly dijban részesitik, mint kevés más helyen. A szorgalmas növendékek javára ösztöndijak s alapitványok is alapittatnak, melyek nem kis mértékben fogják elősegitni a Maecenás czélját az intézettel.

⁂ (*Thorwaldsen-emlék.*) A hirneves szobrász emlékét a mult hó végén leplezték le Rykjavikban (Island), a közönség nagy részvétele mellett. E nap volt az elhunyt szobrász születésnapja. Az ünnepi költeményt Steingrimur Thortson irta és az emlékbeszédet dr. Pieturson püspök mondta. A szobor ezután a koppenhágai közönség nevében átadatott a rykjaviki városi tanácsnak. Végül éltették Keresztély dán királyt. Este a város ki volt világitva.

⁂ (*Uj északsarki expedicziót*) szándékozik több newyorki kereskedő és tengerészeti tiszt rendezni. Az expedicziő keresni fogja azon iratokat, melyeket sir John Franklin az északi tenger sziklái közé rejtett. A hajót már felszerelik és több eszkimót is fogadtak fel; csatlakozni fog néhány amerikai is, kik Grönlandot már beutazták. A hajó ez év április 1-sején indul utnak; egy geolog is kiséri az expeditiót, ki nevezetesen ásvány- és őslénytani kutatásokkal fog foglalkozni.

⁂ (*Chinai udvariasság.*) A chinai illemtan megköveteli, hogy a kérdések mindig a legudvariasabban tétessenek, a feleletek azonban határtalan szerénységgel adassanak. Igen gyakran hallani ott ily párbeszédeket: „Szabad tudnom uraságot legbecsesebb nevét?“ „Semmittevő nevem: János.“ — „Hol áll uraságod pompás palotája?“ „Nyomorult tanyám a városon kivül fekszik.“ — „Hány kitünően nevelt gyermeke van önnek?“ „Öt haszontalan buta kölyköm van.“ — „Hogy érzi magát legtisztelreméltóbb veje?“ „Alávaló vőm egészséges.“

⁂ (*Veszélyes tehéntej.*) Egy jeles külföldi orvos e napokban közlé azon tapasztalatait, hogy tüdőbeteg teheneknek teje nemcsak átalában véve ártalmas, de különösen a legveszedelmesebb tüdőbajok egyikét, tuberkulosist képes az emberben előidézni, főkép akkor, ha azon tej forratlan állapotban jő az emberi gyomorba. Már pedig gyakran látjuk, hogy ujdonszülött gyermekek — szoptató-dajka hiányában — forratlan tehéntejjel tápláltatnak, hogy mellbeteg emberek orvosi rendelet folytán, meleg tejet isznak, és igy öntudatlanul a legpusztitóbb betegségek magvát vehetik magukba.

⁂ (*Mikép lehet a fütés körül a fütőanyagot*) megtakaritani, illetőleg növelni a tüz melegét? Ez akkép érhető el, ha a fütésre használt fát vagy szenet nem tetejébe rakják a már égő parázsnak be a kályhába, hanem a kályha fenekébe kaparván a parazsat, az utána rakatandó tüzeléket elől teszik oda. Ekként az utánrakott szén vagy fa felgyuladása következtében fejlődő légszesz, mielőtt a kéménybe juthatna, a hátul levő parázs által elégettetik, miáltal tetemesen növeltetik a felhasznált tüzelék hévmérséke; mig ellenben, ha egyszerüen fölébe rakatik az uj tüzelék a parázsnak, a fejlődő légszesz használatlanul szabadul a levegőbe.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) A hernalsi tisztleányképző intézetre eddig közel 150,000 forint gyült be. — A tisztek özvegyeit és árváit segélyző Ferencz József-alapitvány vagyona jelenleg 865,618 frt és 22 kr. — A bremer-haveni szerencsétlenség által koldusbotra jutottak számára eddig 100,000 tallér gyült össze. — Pitha Ferencz báró, a világhirü sebész-mütő és tanár Bécsben, e napokban tüdőszélhüdésben meghalt. Pitha évek óta sulyos idegbajban szenvedett, melynek orvoslását Nizzában hasztalan kereste. — Flórenczben nem rég azon család utolsó sarja halt meg, melyből Amerigo Vespucci is eredt, ama hires kalandor, a ki után Amerikát elnevezték. — A philadelphiai világkiállitási palota épitésénél egy esztergomi hazánkfia is vállalkozó.

Megbizások tára.

Győr-Szt-Mártonba Sz. J. urhölgynek: A Hornárvák részére küldött pénzt átadtam a „Hon“ szerkesztőségének, hol e czélra gyüjtenek, és nem szükség mondanom, hogy a legnagyobb örömmel jártam el e nemes ügyben.

Cz—re Ama Skultéty Józéfát én csak a lapokból és hozzám is beküldött felszólalásokból ismerem; összeköttetésben soha sem álltam sem személyével, sem üzelmeivel.

Zeherjére K. J. urnak: A megbizásban pontosan eljártam.

Vókányba Sz. L. urkölgynek: El van küldve.

T. Mérára S. M. Ch. urnőnek: Postára van téve.

Sz. Régenbe B. M. urnak: Igen is, lehet. Elvárom.

Bajára S. F. urhölgynek: Hogyan köszönhetem meg lapom iránti szives buzgóságát?

K. Iratosra N. L. urnőnek: Fogadja szives köszönetemet jóságáért!

Kolozsvárra M. K. urnőnek: Köszönet támogatásáért.

Rozsnyóra K. M. K. urnőnek: Az elsőroltakon kivül másokkal nem szolgálhatok már.

Makóra O. I. urhölgynek: 3 és fél rőf szükséges hozzá.

Nagyváradra I. K. urnőnek: Csak tavaszkor teheti meg az illető. Többet magánlevélben.

Székes-Fehérvárra G. K. urnőnek: Fogadja szives köszönetemet lapom iránti jóakaratáért.

Sümegre S. K. urnak: Megkésett.

Az általánosan elismert

a nagy

Confection és kész nöiöltözet-raktár

a „Francianőhöz“ **Deák-utca 15, sz.** ajánlja a t. c. közönségnek s a magas uraságoknak egész ujonnan gazdagon felszerelt raktárát a legujabb párisi és berlini női köpenyegekből, **felöltőkből, női bundákból. kerék-köpönyegekből,** és kész **női toilettekből,** ugy az általánosan kedvelt férfikabátokat nők részére, meglepőleg dus választékban és pedig:

Női felöltők legujabb fagon	5—6 frt
„ „ **finom elastiqueból**	10—20 frt
Női bundák posztóból **pézsmaprémmel** és prémbéléssel	20—30 frt
„ „ selyembársonyból kék rokaprém- és béléssel	50—60 frt
Selyembársony pázsma, medve v. skuncsprémmel	50—80 frt
Női bundák nehéz **selyem-sicilien, Grosgrain-faille,** vagy **selyem-ripsz-ből** (legujabb) nehéz medve-skuncs-prémmel és prémbéléssel	70—80 frt
Férfi-kabát forma, mint **miniszter-gentlemen.** Legujabb nők részére prémmel vagy a nélkül igen elegáns kiállitás	15—80 frt
Divatos női posztó-felöltők prémmel beszegve	15—20 frt
Kerekköpenyek szintén egészen ujak, utcára és szinházba	20—80 frt
Kész női toilettek **Rips, Lüster** és más divatos kelmékből	15—25 frt
„ „ „ legujabb párisi fagon szerint **Cheviott, posztó** vagy **Himaláya**-szövetekből	35—50 frt
Selyemruhák menyasszonyok részére **Faill** és **Atlaszból** minden szinben	60—80 frt

Megrendelések pontosan teljesittetnek. Mustrák kivánatra beküldetnek; megrendelésekhez kérünk egy régi derekat és a ruha hosszát elölrül mellékelni,

RÓZSAY, Confectioneur,
Deák-utca 15-ik szám.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utcza 16-dik szám

ÁRJEGYZÉK

háztartások számára.

Napi árak vámfontként = ½ Kilo.

Czukor, finomitva	24 és 24½ kr.
Kávé, Cuba igen finom	85 „
„ Cuba, valódi Bordeaux	88 „
„ Mocca, válogatott	82 „
„ Arany Jáva	98 „
„ Kevérék (Moca, Cuba, Java,) pörkölve	1.05 „
Rizs, legfinomabb Rangoon	10 „
„ glacé	14 „
„ non plus ultra	18 „
Arpadara, minden faju	10—25 „
Gyertya, stearin, 6-os és 8-as	50 „
Mandola, édes	54 „
Mazsolaszőlő, legjobb minőségü	34 „
Dió, magyar	12 „
Mák, kék	24 „
Szilva valódi török	13 „
Lencse, stockerani	18 „
Borsó, fejtve	11 „
Bab, fehér	7 „
Pezsgő, valódi franczia 1 palaczk	3.50 „
„ „ „ „	2.50 „

BRAZILIAI RUM,

egy pintes üveg 70 kr.

Jamaikai rum, thea, likörök, szardina, theasütemény, mustár, csokoládé, franczia borsó, stb. stb. legkitünőbb minőségben, igen olcsón, kimeritő árjegyzék szerint, melyet kivánatra bérmentve megküldők.

Az árut helyben bérmentve házhoz szállitom.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett a legnagyobb gonddal teljesittetnek.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

FEKNA ELEK Budapesten, vácziutcza 10.

„Nádor-szálloda“ mellett, a „rzsához“,

ajánlja **divat-, szalag-, csipke-, fehérnemü-, szött-, diszitő-, béllelő-, bársony- és rövid-árukból** dusan felszerelt raktárát, valamint sok más e szakba vágó **uri divat-** és **női pipere-árukat** a legolcsóbb árakon. Az általánosan kedvelt és dijjal kitüntetett **Angora-chignonok** és **fonatok** raktára, ára 1 frt 30 krtól 2 frt 50 krig minden természeti szinekben. Csak $2^1/_2$ **frt** egy valódii **hajfonat!** 1 röf hosszu, sürü, betét nélkül, fésülhető és mosható, egészen egészséges hajból minden utánzat belekeverése nélkül nem sodronyra huzva, hanem tartósan idomitva.

Megrendelések hajmutatvány beküldése mellett pontosan és lelkiismeretesen teljesittetnek. Továbbá a legujabb párisi, berlini, szött, kötött és horgolt kendők, ujjasok, mellkendők, gyermekruhák, szinházi kendők, selyemmel béllelve és szalaggal diszitve 2 frttól 5 frtig Párizsi kendők 1 frt. 20 krtól 2 frt. 20 krig, női ingmellek, selyem-Fichuk, gallérok, kézellők. nyakkendők nagy választékban, valamint fehér moule és diszitett pongyola-főkötők, 30, 40, 50 krtól 1 frt 50 krig.

Vidéki megrendelések utánvét mellett eszközöltetnek

Egyedüli főraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

Magyar- és Erdélyhon számára

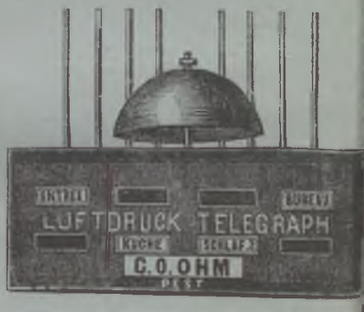
Wheeler és Wilson

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,

ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kéztyüvarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O., Pest, Jozseftér 15. sz.
uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban

!!!Ujévi ajándékok!!!

Fontos sóda-viz gyárosoknak.

Figyelemre méltó.

Vendéglősöknek és a háztartásba ajánlom, az eddig Magyarországon csak általam készitett

Sóda-viz-gépezetet

mely tiszta és tartós munkájánál fogva, minden külföldieket fölülmulja. Ezen gépezet segitségével mindenki maga készitheti az annyira kedvelt, egészséges és pezsgő italt. A sóda-viz-gépezetnok ára következő árjegyzékre mérsékeltetett. Meszely-tartalom

3	4	5¼	6	7 m
ft. 8.50-től ft. 9-ig	ft. 10	ft. 12	ft. 12.50	ft. 14.
m. 8 — 9	— 10	— 11	—	12 m.
ft. 15 — ft. 16	— ft. 17	— ft. 18	—	ft. 19

Ugyszintén a soda-vizet a legjutányosabban Syphonban is készitem és kivánatra a város minden részébe szállitom.

Horn,

Budapest, Keroposi-bazár
a nemzeti szinházzal szemben

Vidéki megrendelések utánvétel mellett a legpontosabban eszközöltetnek, ugyszintén mindennemü javitások a legolcsóbban és legjobban láttatnak el.

2-dik szám. Január 9-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte óra	Nap kelte perc	Nap nyugta óra	Nap nyugta perc
Január 9	Vasárnap	B 1 Julián vért.	B 1 Erős	28 E 30 200 vért.	12		7	48	4	26
10	Hétfő	Agathon pk.	Ernő	29 Apró szent.	13		7	47	4	27
11	Kedd	Matild	Tilda	30 Anizia	14		7	47	4	29
12	Szerda	Ernest püspök	Jámbor	31 Melania	15	●	7	46	4	30
13	Csütörtök	Veronika szüz	Vidorka	1 Január 1876.	16		7	46	4	31
14	Péntek	Bódogh hitv.	Mór	2 Silvester	17		7	45	4	32
15	Szombat	Rem. Pál, Mór	Rem. Pál	3 Malachias	18 Sab. Toldosz		7	45	4	34

Vidéki tárcza.

A fiumei szegényeket segélyző „Mária egylet“ tagjai Szilveszter napján diszes albummal lepték meg gróf Szapáry Gézánét, a nevezett egylet nemeslelkü alapitóját. Az album, mely kék bársonyba van kötve, boritékján a gróf Szapáry és gróf Győry czimereket viseli, müvészi kiállitásban. Belül a czimen az ajánláson kivül az egylet tagjai vannak bejegyezve.

A győr-soproni vasutat e hó 2-dikán nyitották meg. A megnyitás nagy ünnepélyességgel ment végbe. Reggeli kilencz órakor indult el a vonat az ünnepélyesen diszitett győri pályaudvarról Sopron felé, és a merre csak a vonat elhaladt, az őrházak és indóházak fenyőgalyakkal s lombokkal voltak feldiszitve. A nagyobb helyeken a közönség nagy csoportokban üdvözölte a vonatot, mely először robogott be határukra.

Alsó-Bükön az ott állomásozó dzsidások három tisztje ebédelt a korcsmában. Az egyik kutyájával játszott; egyszerre a kutya elkapta tőle asztalkendőjét, és szétszakitotta azt. Ebéd után a pinczér az asztalkendő megfizetésére kérte a tisztet, de ez válasz helyett arczul vágta őt. Délután a tiszt a legénységet akarta megtekinteni, s midőn a korcsma előtt elment, a pinczér reá rohant, s ugy össze-visszaütötte, hogy összerogyott. A vad pinczér azonnal kereket oldott, s megszökött a faluból. A dolgot bejelentették a századosnak, ki a megütlegelt tiszttel rögtön Sopronba utazott. Hogy ott mit végeztek, azt nem tudni. De másnap onnan visszatérve, a katonák kirukkoltak, s néhány dzsidás a korcsmába jött s kinyittatta az ajtót. A katonák megragadták az öreg korcsmárost, ki az egész dologban ártatlan volt. s ugy össze-vissza verték, hogy valószinüleg bele fog halni.

Szabadkán mult kedden kedélyes zártkörü tánczvigalom volt, melyet az ottani két nőegylet hölgyei közösen rendeztek, s igy azt hiszik, hogy a két nőegyletnek annyira kivánatos egyesülése végre bekövetkezik. A tánczvigalom estétől reggelig jókedvvel folyt.

Nyiregyházán 29-dikén Szénffy Gyula vezetése mellet hangverseny volt a helybeli kórház javára. Közremüködtek Ehrenburg Antónia bárónő, Bodnár Ilonka, Palánszky Margit, Nyiry Erzsi, Ungerleider Fanny, Báthy Berta kisasszonyok és Bodnár Gyula, Mikecz János. Kétszázötven forint jövedelem gyült össze, mely a közremüködőkön kivül dr. Takács Alajos városi orvos buzgóságának köszönhető.

A szegedi Neubauer-féle gyufagyárban szép képek láthatók, melyek gyufából készültek. Az egyik Magyarország, a másik Szeged város czimerét, a harmadik pedig a graditzbergi romot ábrázolja, szines gyufafejekből. Mindegyik tárgy külön-külön kitünő ügyességről tanuskodik, de legkiválóbb az utóbbi, a mely a maga nemében remeknek mondható s készitője e téren megérdemli a müvész nevet. Ez a kép már nagyságánál fogva is kiváló, nem kevesebb mint 138,900 szál gyufából van összeállitva, s készitése öt hónapot vett igénybe. Neubauer ur e műtárgyakat a jövő országos kiállitásra készitteté s ott még többet is fog ilyenekből kiállitani; addig is azonban a városháza közgyülési termében vagy valamely más alkalmas helyen szeretné ezeket a közönségnek bemutatni, csekély belépti dij mellett, s az ezekből bejövendő összeget a Dugonics-szobor javára szánná.

Zimonyban egy jégverem ásatása alkalmával két öl mélységben 230 darab aranypénzt találtak, melyeknek mindegyike két aranyat, sőt annál is többet nyom. E pénzek a rómaiak korából valók, s általános vélemény szerint egy római ember pénzgyüjteményét képezték. Majdnem valamennyi római császár pénzei képviselvék e gyüjteményben.

Vidéki vegyesek. A nagykárolyi nőegylet e hó 28-dikán tombolával összekötött tánczvigalmat rendez. — A gyöngyösi „Róza-kompánia“ e hó 19-dikén zártkörü „rózsa-bált“ rendez. Háziasszony: Özvegy gróf Szapáry Józsefné, a gyöngyösi jótékony nőegylet elnöknője. A bál tiszta jövedelme egészben ez egyletnek adatik át. — Szamosujvárt karácsony másodnapján jótékony czélu mükedvelői előadás volt: a „Kicsapott diákok“ Benedixtől, 288 frt 40 kr összes bevétellel; a nők közül közremüködtek: Vincze Miklósné, Bányai Nina, Voith Kata, Korbuly Mari és Szongott Vetti kisasszonyok. — A szilágy-somlyói önkénytes tüzoltóegylet e hó 15-dikén, alaptőkéje gyarapitására, tánczvigalmat rendez a szinház termeiben. — Varannón báró Balassa Istvánné, született Péterffy Ilona urnő pártfogása mellett, az ottani közös iskola javára e hó 8-dikán zártkörü tánczvigalom volt. — Nágyváradon e napokban a Kurzweil Janka kisasszony szinész-képezdei növendék javára rendezett hangverseny 148 frtot jövedelmezett. — Az aradi vértanuk szoboralapja gyarapitására eddigelé az elárusitott érmekből s felülfizetések utján begyült háromezernyolczszáznegyvennégy forint, — Lőcsén közelébb állitják föl az 1848-ban elesett honvédek emlékszobrát, a sétatér közelében. A márványtalapzat már megérkezett, melyen a szobor állni fog. A leleplezés ünnepélyesen megy végbe. — Zöld Ferencz tanár, „társas képző iskola“ létrehozásán fáradoz Máramaros-Szigetben. — Maróthon egy négy tagból álló család három tagja a gombaevés következtében meghalt. — Kolozsvárt a Család és iskola“ czimü oktatásügyi haviközlöny, melyet jó szakerők közremüködése mellett Várady Károly szerkeszt, az

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3 dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

2. SZ.
Január 9-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmellékletlettel.

A könyvek meghozatala egész- a műlap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

A patikáriusék Hedvigje.

Elbeszélés.

Vértesi Arnoldtól.

III.

Mindamellett, a mi a legközelebbi napokban történt, némileg megdöbbentette az öreg tiszttartót, ámbár a dolog igen ártatlan volt s csak ő méltósága jószivüségéről tanuskodott.

Ama vasárnap után, mikor a jótékony gyüjtést rendezték a hölgyek a templomban, harmad- vagy negyednapra a méltóságos gróf gyalogsétát tett a mezőváros főutczáján át, a mi már nagyon régóta nem történt, és sétaközben betért a gyógyszertárba, mi még soha sem történt.

Az öreg patikárius nem tudta, mit csináljon a nagy tisztelet és meglepetés miatt s olyan kiabálást vitt végbe, hogy a nők is meghallották oda bent.

A patikáriusné félrehuzta az üvegajtó zöld függönyét s kidugta fejét. Nagyon megijedt, a mint megpillantotta a grófot.

De ő méltósága igen nyájasan üdvözölte az asszonyságot, férje pedig folyvást kiabált, hogy széket hozzanak hamar ő méltóságának, a patikáriusné tehát, miután egy gyors pillantást vetett a tükörbe s meggyőződött, hogy megjelenhet grófi szemek előtt, kissé pirulva és szerfölött bókolva kilépett.

A gyógyszerész rögtön az orvosért akart futtatni; de ő méltósága nem engedte. Nem, miatta legkevésbbé se inkommodálják magukat, mindjárt elmulik ez a szédelgés, csak egykét perczig tart, és csak arra kérné a tekintetes urat, ha szivesked nek neki egy pohár pezsgővizet készittetni; ha kegyeskednek megengedni, addig majd leül ide a lóczára.

A lóczára, a hová a várakozó parasztok szoktak ülni!

Dehogy engedték meg! Sőt erőnek erejével betuszkolták ő méltóságát a belső szobába, a salonba, honnan Hedvig hiába szökött ki, behozták. Neki is mulattatni kellett ő méltóságát, ki különben a mint szóhoz juthatott, ujra meg ujra bocsánatot kért alkalmatlankodásáért s igazán nem talált elég szót hálája kifejezésére a szives fogadtatásért.

S mintha csak hálját akarta volna tanusitani vele, ott maradt félóránál tovább, ámbár gyógyszerész barátunk három percz alatt elkészült a pezsgővizzel.

— Nit mondok? Három percz? Három percz alatt már be is vitte maga a patikáriusné ezüst tálczán ő méltóságának.

A szeretetreméltó háziasszony szivességének ez ujabb bizonyitéka, ugy látszott, mélyen meghatotta a grófot. A társalgás igen nyájas és bizalmas szint öltött.

A gróf oly minden gőg és feszesség nélküli férfinak mutatta magát, hogy a patikáriusné tartozkodása teljesen eloszlott, sőt még Hedvig is bátorságot kapott, hogy néhány szóval bele vegyüljön a társalgásba.

Igazán mindenkit elbájolt a gróf s a patikáriusné attól a naptól kezdve nem is érthette, hogyan hozhatták ezt a derék főurat rosz hirbe s szentül meg volt győződve, hogy mindaz, a mit Kompolthy Loránt grófról beszéltek, pletyka, rágalom, roszakaratu koholmány.

Ennél illedelmesebb, szerényebb embert képzelni sem lehet. Mintha nem is gróf lett volna, hanem a legszegényebb ember. Csiri, a diurnista a járásbiróságnál, kevélyebb és vakmerőbb, mint Kompolthy Loránt gróf.

Nem, a gróf a legcsekélyebb vakmerőséget sem engedi meg magának, mint afféle gavallérok szokták nő irányában. S oly kellemesen telik el társaságában az a fél óra, hogy a patikáriusné szivesen megtoldaná még másik félórával.

Ugy látszik, a gróf szintén hasonló ohajtást táplál. De végre mégis csak üt a válás percze. A gróf egy cseppet sem

kevély, kezet fog mindnyájokkal, az urral, az asszonynyal, Hedvig kisasszonynyal.

— No persze, — mondta rá a szemtelen arczu komornok, — Hedvig kisasszonynyal magával nem szorithatott kezet!

Hanem már az ugy szokott lenni, hogy ha ilyen előkelő ur valahol látogatást tesz, soha sem hiányzik a gyanusitás és az emberek rosz nyelve mindjárt hirbe keveri az asszonyt, a leányt.

És ámbár voltak a kisvárosban, a kik orrukat fintorgatták ennek a látogatásnak a hirére s azt mondták, hogy az egészből csak annyi igaz, hogy a gróf betért a gyógyszertárba egy pohár pezsgővizet inni és a többi mind csak a patikáriusék fönnhéjázó mendemondája; hanem azért szegény kis Hedvigről mindjárt pletykázni kezdett.

S mikor megtudták, hogy a gróf egy pár cserép virágot köldött neki, a mi talán megért három forintot vagy négyet, olyan zajt ütöttek, mintha a patikáriusné már eladta volna a a leányát a grófnak s az adópénztárnokné, egy csunya, rezes orru vén asszony, a kinek az erényét soha senki nem igyekezett próbára tenni, igy szólt szintén rezes orru, csunya két leányához:

— Igazán nem tudja az ember, valjon társalkodhatunk-e még a patikáriusékkal azután, a mi annál a háznál történt!

IV.

A gróf, mint ildomos ember, körülbelől sejthette azt, hogy föltünést okozna, ha ő ismételné a gyógyszerészék házánál látogatását.

Vén róka volt, mint az a szemtelen cseh komornok mondta. Ámbár valóban azért nem szükséges valakit rókának nevezni, mert nem akar egy általa tisztelt családot pletyka tárgyává tenni.

S a következő lépések által megmutatta a gróf, hogy távol van tőle minden rosz szándék, ha ugyan ily istenfélő főurat lehetett rosz szándékkal gyanusitani, a mi ellen a járásbiró ünnepélyesen tiltakozott a kaszinóban is késznek nyilatkozott lekötni becsületét ő méltóságáért.

Ezuttal rögtön elnémult a rágalom, ámbár Csiri, a diurnista, és Kalászos, a végrehajtó, mikor a járásbiró clávozott a kaszinóból, azt mondták, hogy könnyü a járásbiró urnak beszélni, mikor jóllakhat a kastélyban és bordeauxi vörös borral traktálja ő méltósága. De a dolgot nem feszegették tovább, legalább nem a nyilványosság előtt.

Nem sokára ugyanis oly fordulat állt be Oldalházán, mely a gróf népszerüségét növelte. Mindinkább kiderült a jeles főurnak önzetlen, magasztos és minden hiu gőgtől ment lelkülete. A legközelebbi napokban ugyanis sorra meglátogatta az oldalházi honoráczior családokat.

Természetes, hogy mindenkit elbájolt e szeretetre méltó lépése által, a mit egyébként, mint mondá, már régóta megtett volna, ha betegeskedése nem gátolja s attól a balvéleménytől való félelem, melylyel némelyek az arisztokráczia iránt viseltetnek, holott az arisztokráczia nem akarja magát elválasztani a nemzet testétől s csak a jó erkölcs és magasabb müveltség utján akar vezér lenni.

Beszélt még több effélét, a mit a cseh komornok állitása szerint az ujságokból szedegetett. De akár honnan szedegette, mindez mély benyomást tett az oldalházi honoráciorokra. Az urak attól kezdve a conservativ párt felé kezdtek hajolni, a nők pedig sokkal jobban czifrázkodtak, mint eddig.

A ki csak tehette, uj ruhában jelent meg a kastélyban, mikor az első ebédre voltak hivatalosak. Hetypetyi ügyvédné selyem ruhája száz nyolczvan forintba került, a mi ugy jutott, hogy öt hónap mulva a fővárosi szabó, a kinél csináltatták a ruhát, bepörölte az ügyvédet; hanem a járásbiró kiegyeztette őket, ugy, hogy Hetypetyi ur havonkint tiz forintot fizet, a mi bizony elég keservesen esik neki, de azt mondja, hogy a járásbiró barátságáért csak megteszi.

Egyébként a rosz nyelvek azt beszélik, hogy a mit Hetypetyi fiskális ur elvesztett a réven, megkerült a vámon. Mint a népkonyha bizottság titkára bizonyos akczidencziákra tett szert, melyek e mindenét a közügyért feláldozott s szörnyü eladósodott uri embert némileg kárpótolták.

Kompolthy Lóránt gróf ugyanis a nemes ügy iránti buzgalomból azon nagyszerü ajánlattal lepte meg a nőegyletet, hogy az első évben ellátja a népkonyhát fával saját erdejéből, valamint naponkint kellő mennyiségü birkahussal, burgonyával és kenyérnek való gabonával. Méltóztassék csak a tiszttartóhoz fordulni. Ő méltósága utasitotta már a tiszttartót.

Hetypetyi fiskális ur még az nap a tiszttartóhoz fordult s még az nap hazaszállittatott egy kövér birkát, ámbár a népkonyhát csak két hét mulva nyitották meg nagy ünnepélylyel, tánczvigalommal és hangversenynyel, mely alkalommal a gróf által adományozott kétszáz forintból is elfogyott száz ötven kivilágitásra, czigányokra és egyéb költségre, noha Hetypetyi fiskális ur a jótékony czél iránti tekintetből tiz forintot lehuzott a czigányok kialkudott béréből s azzal fenyegette őket, hogy ha lármáznak, hát kiirja őket az ujságba.

A mi a fát illeti, az annyi volt a gróf erdejében, hogy négyökrös szekerekkel hordták folyvást Hetypetyi fiskális ur udvarára; sőt néha el is tévedt a fás szekér s a Hetypetyi fiskális ur udvara helyett a sógoráén rakodott le.

Mindezeket a hireket a postamesterné, meg az adópénztárnokné terjesztgették s nagyon alapos a gyanu, hogy csak azért terjesztgették, mert a gróf kifelejtette őket a többi honoráciorok közül és se meg nem látogatta, se ebédre meg nem hivta a kastélyba ebédre.

E mulasztást soha életében meg nem bocsátotta a két asszonyság. A postamesterné, egy kis tömzsi, szélében, hosszában egyforma gömbölyü menyecske, váltig bizonygatta ugyan, hogy csak tőle függött meghivatni magát a kastélyba, mert a gróf eleget kacsintgatott rá a templomban; de az ifjuság, a gazdasági és járásbirósági irnokok egyhangulag azt állitják, hogy nem volt még rá soha eset, hogy ha valaki rá kacsintott, a gömbölyü kis menyecske vissza ne kacsintott volna.

No de akár ad hitelt valaki az irnokok szavának, akár nem, annyi bizonyos, hogy a gömbölyü kis menyecske egyesült az erény ótalmára a csunya, sovány adópénztárnokné val. Elhatározták, hogy teljes erejükből ellene fognak szegülni a botrány tovább harapózásának. S mikor a nőegylet legközelebbi gyülésén a járásbiróné mellé, ki eddig egyedül elnökült, másodelnökké megválasztották a gyógyszerésznét, a postamesterné s az adópénztárnokné bejelentették, hogy ők kilépnek az egyletből.

— Ej no, ne tréfáljanak! — szólt a titkár, Hetypetyi ügyvéd ur, bizalmasan félrevonva őket. — Nem látják, hogy magasabb érdekek kivánják a választást? Máskép csak nem választanánk patikáriusnét elnöknek!

A postamesterné hamiskásan nevetett rá és nem szólt; hanem az erény rendithetlen oszlopa, az adópénztárnokné elszörnyedve csapta össze sovány két kezét.

— Tehát nem is tagadják már?

— Ugyan mit tagadnánk? — szólt Hetypetyi ur vállvo-

nitva. — Tetszik tudni, hogy kéz kezet mos s addig kell ütni a vasat, mig meleg.

Az adópénztárnokné nem értette teljesen e jelképes beszédet, de nem kérdezősködött tovább s a legnagyobb megbotránkozással hagyta el a gyülést.

Valóban férjének folyamodni kell a kormányhoz, hogy eltegyék innen, mert ezt tovább ki nem állhatni.

(Folytatása köv.)

Elegiák.

Várady Antaltól.*)

Hagyjátok alunni, . . csöndesen, zajtalan!
Oh, e kis álomra oly nagy szüksége van;
Hadd nyugodjék kissé, még fel ne költsétek,
Az alvó fájdalmat felkölteni vétek!

Haldoklik, haldoklik az én boldogságom,
Viruló orczáit hervadozni látom,
Haldokló ágyánál sirató dajkája
Halovány fáldalom borul enyhén rája!

Mikor megszületett csöndes éjszakában,
Ott ringott először fájdalom karában,
Mert nagyon jól tudtam, hogy mily rövid lészen,
S boldogság, fájdalom, egybefolytak szépen.

Oh, de azt nem tudtam, oh, de azt nem hittem,
Hogy a mi oly szentnek született meg itt benn —
Itt, a szivem mélyén, nem hittem azt még se,
Hogy oly gyors, iszonyu, s fájdalmas lesz vége.

Hogy kinek szerelme alkotá, élteté,
Ép az öntse majd a gyilkos mérget belé?
Hitem, reménységem bünteté-e valjon?
Nem érdemlém mégse, nem azt, hogy megcsaljon!

Érzem, hogy a szivem nem az a föld, melyben
Boldogság gyümölcse nőjön, megteremjen,
Tán multam halottja, mit belé temeték,
Mérgezi, fojtja megsarjadzó gyökerét.

Élj hát boldogul a messze nagy világban,
Melynek vidékein tetőled elváltam,
Te, a ki szivembe szerelmet ültettél,
Melyből hozzád repül minden virág, levél.

Élj, ha tudsz, boldogul, mentsen meg az Isten,
Hogy valaki egykor megcsaljon kitedben —
S szerelmével együtt, mely szivedbe nőtt be,
Szived, s boldogságod egyszerre kitépje.

Élj, ha tudsz, boldogul, nem mondom, felejts el;
Megtetted azt ugyis . . . egy szép nefelejcscsel
Szegényebb a szivem, de egy fájdalommal
Gazdagabb . . . s e kis lap egy fájó dalommal.

S mikor csöndes őszszel a hervadt virágot
Tavaszi ágáról leperegni látod,
Mikor hervad, sárgul minden a világon:
Jusson eszedbe az én elmulásom!

Oh, mert ez a végzete, meghal minden bennünk,
Nem enged sohasem boldogokká lennünk,
Meghal a remény, hit, — meghal vágyunk is —
Remény, hit, vágy után — meghalunk magunk is.

*) A mult számunkban megjelent szép költemény is e jeles költőnk műve. Szerk.

. . . Hagyjátok alunni, csöndesen, zajtalan!
Oh, e kis álomra oly nagy szüksége van;
Hadd nyugodjék kissé, még fel ne költsétek!
Az alvó fájdalmat felkölteni vétek.

A gyermekek alamusziságáról.

(Az anyák különös figyelmébe.)

Dengi Jánostól.

Első pilanatra tán nem is gyanitják szives olvasónőim, minő fontos társadalmi kérdést tüztünk ki megbeszélésünk tárgyául.

Nem mondok ujat, midőn azt állitom, hogy egyedül a nevelés teszi az embert valósággal emberré. Minden ember egy gyémántkő, de értékes s a társadalom nagy horderejü mérlegében csak akkor lesz valamit nyomó, ha testi és lelki tehetségei a nevelés által kellőképen kifejtetnek és kimüveltetnek; a legnagyobb gond tehát a nevelők, tanitók, s első sorban az anyáktól igényeltetik e részben.

Ha a nevelésnél hiányzik e gondosság, vagy ha e gondosság megvan is, de az anya és tanitó nem tud vele kellőképen bánni, hiányos lesz a nevelés; hogy aztán a hiányos nevelésnek mily szomoru következményei szoktak lenni, ugy hiszem, tisztelt olvasónőimnek is volt alkalmuk tapasztalni az életben.

E hiányos nevelés egyik kártékony s az életre kiható szomoru következménye: a gyermekek alamusziság a is. Miben áll ezen alamusziság? Nem áll egyébben, mint a gyermek lelkének elvonulásában azon tárgytól, melyet nevelője vagy tanitója előad, a nélkül azonban, hogy ilyenkor a lélek valami más tárgygyal is foglalkoznék. Az alamusziság tehát, lehet mondani, tunyaság, melyben a lélek az érzékeknek, különösen a hallás és tapintás érzékeinek megerőltetésétől irtózik, más szavakkal: éber állapotban való álom. Az alamuszi gyermek hallgat ugyan arra, mit épen előadnak előtte, de még sem hallja; néz ugyan a szemei előtt lefolyó dolgokra, de azokat még sem látja; nem hall, nem lát, nem érez, nem gondol, daczára annak, hogy ébren van s figyelni látszik.

Az ily gyermekeket könnyen meg lehet ismerni arról, hogy egész lényök bizonyos zsibbadt nyugalomban merül mely legtöbbnyire a tartozkodás s magábavonulás szinében jelentkezik. Az alamuszi gyermek rendesen egy pontra függeszti szemeit, s azon minden gondolkodás nélkül órahosszat elméláz.

Jeles paedagogok, mint Campe, Ehlers, Salzmann, kik az alamusziséggal gyakorlatilag is foglalkoztak, azt tartják, hogy azon gyermekek, kiknél ez szemöknek egy pontra való függesztésében s czéltalan mélázásban jelentkezik: bárgyuk; azok pedig, kiknél bizonyos nyugalom és szerény illendőség leple alá rejtőzik: emlékező tehetség hiányában vannak.

Bármily szinben és bármily alakban mutatkozzék is azonban e hiba, mindig fölötte nagy akadály a gyermekek szellemi kiképzésénél, ugyanazért azon kell lennünk, hogy azt vagy megelőzzük, vagy, ha már megvan, kiirtani el ne mulaszszuk; hogy pedig azt tehesssük, mindenekelőtt e hiba forrásaival kell megismerkednünk.

Az alamusziság első, s mondhatni legfőbb forrása a hiányos nevelésben gyökeredzik és pedig az által, hogy a gyermek emő-korától kezdve ugyszólván elvontatik a gondolkodástól. Szinte képzelem a gúnymosolyt egynémely olvasónőim ajkain e szó: gondolkodás hallására; pedig ugy van, a gyermek már legkisebb korában eszmél, gondolkozik. Nem ok nélkül követeli Rousseau, hogy az ember nevelése születésével

kezdődjék s a kicsi, gyöngéd növendék ismeretek után való vágyát, mit mi egyszerüen kandiságnak szoktunk nevezni, első évétől fogva ébreszszük, ápoljuk és tápláljuk, mert ez által fog a gyermek a gondolkodásra leginkább ösztönöztetni. S hogyan érhetjük el ezt? Nagyon sok eszköz és mód van, mely annak elérésére vezet; legfőbb az, hogy soha se hagyjuk magára a gyermeket, igyekezzünk figyelmét ingerelni, elméjét ébreszteni, mulatni, csevegni, foglalkozni vele, nehogy a mellőzés következtében érzékei eltompuljanak.

Itt egy kisszerünek látszó, de nagyon is fontos dologra figyelmeztetem tisztelt olvasóimat. Tudjuk, hogy a gyermekek egyedüli ohaja a játszásban összpontosul, hogy a játékokban minő kedvet és örömöt találnak; ennek is fontos lélektani oka van. A gyermekben a még csirájában lappangó lélekerő felébred, kitör s utat keres magának annak kielégitésére. Természetesen a még friss lélek e szomjának kielégitésére nem alkalmasak a komolyabb foglalkozások, ezért igyekezzünk neki olyasmivel eleget tenni, mi az ébredő léleknek leginkább megfelelő, vagyis szórakozással, játékkal. S miben áll a gyermek játéka? Nemde az elébe tett tárgyak különféle elhelyezésében, összerakásában, és szétrakosgatásában? Vigyázzunk, nehogy e foglalatosságtól, mely által gondolkozásának első jeleit adja, dorgálás vagy büntetés által eltiltsuk, mert ez által azt fogjuk elérni, hogy a folytonos dorgálás és büntetés következtében a gondolkodást veszedelmes és büntetendő dolognak tartván, felhagy vele s nem levén, mi lelkének szórakozásul szolgáljon, kedélye levertté, maga pedig visszavonulttá, mélázóvá, alamuszivá lesz. Ily lélekállapotban a lélek ingerlékenységének kihaltával vitetvén aztán iskolába, balgaság volna kivánni, hogy az eltompult, foglalkosásra képtelen lélek valami szellemi eredményt mutasson fel.

E hiba kiirtására, sőt megelőzésére kiszámithatlan jótékony befolyással birnak a kisdedóvó intézetek.

Egy másik, az alamusziságot előidéző forrás némely gyermeknek szorosan vett lelki tunyasága, mely leginkább s mondhatni, kizárólagosan gyomruk tultöméséből származik. Az ily gyermekek csak akkor találják jól magukat, ha ehetnek, ihatnak, vagy alhatnak, minél fogva legfőbb ügyekvésük, hogy e vágyuk kielégittessék, vagyis mellőznek minden olyan foglalkozást, mely e czéluk elérésére meg nem felelő, mellőzik a gondolkodást, s mindent, mi legkisebb szellemi erőltetést igényel; minthogy tehát a lélek ébersége az ily gyomor folytonos tultömése következtében már első éveiben elfojtatik, később akaratát is egészen elveszti s a test rabszolgájává lesz. Lehet-e aztán csodálkozni, ha az ekkép elölt lélek tunyává, dologkerülővé, alamuszivá s a legkisebb szellemi müködésre is képtelenné válik?

Ügyelni kell tehát a gondos szülének, hogy a gyermek jókor megszokja a mértékletességet, nehogy legkisebb ohajának, vágyainak kielégitése által, csupa szeretetből, idő előtt elrontassék.

Az alamusziság e neme nagyobb mértékben fordul elő oly gyermekeknél, kik tulnyomólag tésztás ételekkel élnek; hisz mi felnőttek is tapasztalhattuk, hogy oly napokon, midőn bevett szokás szerint, több tésztanemüeket veszünk magunkhoz, sokkal nehezebbeknek és bágyadtabbaknak érezzük magunkat, mint máskor. Ennek egyszerü oka az, hogy a tésztás anyagok megemésztésére sokkal több idő igényeltetvén, mint a hus- vagy főzelékfélékhez, a hosszas emésztési művelet alatt a gyomor és belekhez nagyobb vértódulás történik, az agy rendes működhetésének rovására, az idegrendszer és izmoknak fárasztó izgatottsága áll be, mely állapot megszüntetésének legjobb szere a szervezet működésének pihentetése, vagyis az álom. Önkényt következik, hogy ez a gyermekeknél, mint kik sokkal gyengébb szervezettel birnak, nagyobb mértékben fordul elő s az agyra, a szellemi működés e műhelyére, sokkal veszedelmesebb is. Főgondunk legyen tehát az is, hogy gyermekeink a mértékletes életmód mellett, minél kevesebb tésztaételeket vegyenek magukhoz.

Igen nagy s talán legyveszedelmesebb előidézője az alamusziságnak még a gyermekeknél — itt meg nem fejthető okokból — a hosszas egyedüllét zárt helyiségben s általában oly helyeken, melyekben a gyermekek senkit sem tudnak maguk körül. Megismerhetni az ily gyermekeket különösen arról, hogy szemeiket egy pontra függesztik, néznek, a nélkül, hogy valamit látnának; keresik a magánosságot, gondolkozni látszanak és ha feleletre vonjuk gondolkodásuk tárgyáról mit sem képesek mondani; a fennemlitett mélázás, tárgy nélküli merengés leginkább náluk mutatkozik.

S keressük-e föl e borzasztó hibának inditó, illetőleg előidéző okait? Felelet helyett csupán arra figyelmeztetem szives olvasónőimet, miként nőnek fel sok helyütt az ártatlan gyermekek a szemérmetlen környezet között s közvetlen tanui azok trágár beszédeinek s akár hányszor erkölcstelen cselekedeteinek!

Az alamusziság jelentékeny forrása végre a rosz tanitási mód is.

Számtalan tanitó és nevelő, kik természetesen e névre nem érdemesek, oly dolgokat adnak elő a még zsenge értelmü gyermeknek, melyeket az fölfogni egyátalában nem képes; mi természetesebb, mint hogy a gyermek ébersége az ily föl nem fogható dolgoktól elfordulván, gondolatait más irányba tereli, komolyabb elfoglalás nélkül mereng, ábrándozik s alamuszivá lesz! Az is megtörténik, hogy a tanitó vagy nevelő bár oly dolgokról beszél is a növendéknek, melyek az ő felfogásához mértek, de nem tudja azt ugy előadni, a mint a gyermekeknek előadni kell, vagyis nem tudja azt előttük érdekessé tenni; az ily előadásoknak is alamusziság a következménye.

Hogy aztán az alamuszi gyermek idővel minő szellemi eredményt képes felmutatni, az eddigiekből könnyen kivehető; iskoláikon ugy, a hogy, átmennek, kilépnek a világ szipadára és lesznek a társadalomnak számba nem vehető, használhatlan tagjai.

Marianne.

— George Sand beszélye. —

(Folytatás.)

Marianne magában lakott, de azért nagy szükségét érezte a müveltebb emberekkel való társalgásnak, csak egy óráig habár naponkint is. Szülei Péter szüléivel jó barátságban éltek, s ő is hiven ápolá e bensőséges viszonyt a jó öreg André anyával. Majd minden este ellátogatott hozzá, s együtt töltötte vele az időt, mignem a lefekvés órája elérkezett. Akkor Marianne egyedül a tartósan és erősen vágtató „Suron“ kegyelméből, pár percz alatt otthon volt. Suron sokkal jobban ismerte az utat, semhogy attól kellett volna tartania, hogy sötét éjeken valamely gödörbe, vagy árokba botlik.

Péter ugy szólva, születésétől fogva ismerte Mariannet. Ő már nagy diák volt s csak a szünidőkre jött haza szüléihez akkor, midőn Marianne még járni is alig tudott, s ő karján-ölén hordozta a kis leányt. Pár év mulva már nagyobbacskának ta-

lálta őt, de azért nem lőn kevésbbé bizalmas vele; később csak nagy időközökben tért haza, s észre vevén, hogy a kis szomszéd szépsége nem felel meg ifjusága igérteinek, azt kezdé hinni, hogy valami betegségben szenved, s barátsága tanusitásában részvétet s aggodalmat vegyitett. Végre öt egész év telt el, s mikor ő véglegesen Dalmorban megtelepedendő, haza jött, kereszttestvérét öreg anyja mellett találta, vigasztalva azt legjobb ereje szerint s segitve bevárni fiának annyi idő óta sovárgott hazatérését.

Akkor azonban Marianne megváltoztatta szokásait s nem jött többé minden este mulatni s ápolni öreg szomszédasszonyát, és látogatására is azon napokat választá, melyeken Péter nem volt honn, vagy melyeken nagyon elfoglalva levén, ő maga kérette, hogy jőjjön át s töltse idejét anyja mellett.

Már egy éve tartott ez igy és Péter nem is gondolt rá, hogy megfigyelje Mariannet. Két egyformán eltompitó csapás sulya alatt szenvedett, egy reménykedéseiben megtört mult emlékei, s egy reményeitől teljesen megfosztott jövő kilátása alatt. Nem tagadta, hogy élte még boldogtalanabb lenne, ha nem sikerülne neki az álmodott boldogság helyébe valami mást vivni ki. Elhatározá, hogy megadja magát sorsának s nem harczol a lehetetlen ellen; hogy szellemét ép oly szerény igényüvé teszi, minő jelleme; önzővé, ha lehet, minden esetre azonban számitóvá, jólléte előmozditójává, saját biztonságára féltékenynyé, mert hisz már ugy sem volt egyébben reménykednie, mint hogy nem hal meg éhen, nem fagy meg valamely árok szélén, s nem mul ki valamely kórházi ágyon.

Néhány nap óta azonban André Péter mégis bizonyos izgalom martaléka lőn. Házacskájának s kertjének ujjáalkotása be volt fejezve, pedig eddigelé majd teljesen ez vette igénybe s ez érdekelte. S azon fölül egy levelet is kapott, mely nem tudni, miért, nagyon megzavarta.

IV.

E levelet Gaucher János irta, a ki előbb faille-sur-gouvrei kereskedő volt, tiz év óta azonban Párisban telepedett meg, és ott igen jól ment a dolga. „Kedves Andrém“ — igy szólt a levél, — „Igen nagy szivességre kérlek téged. Tudod, hogy Fülöp fiam, ki jóval felületesb, és kevésbbé törekvő, mint öccse, a müvészetekbe bolondult s festő akar lenni. Van izlése, esze is, és jó szive; de itélete kevés, eszélyessége még kevesebb. Hisz te ismered őt, s a mi több — ugy, a hogy szereted is. Meg kéne őt házasitani. Elég pénzembe került már eddig s nem keresett semmit. Fog-e keresni később? Nem számitok rá; de adhatok neki százezer frankot, a mivel megtelepedhedhetik, s mert szeretetre méltó, ügyes fiu, s mert családunk tiszteletre méltó s szennytelen család, azt hiszem, bizvást remélhet oly nőt, kinek van vagy kétszáz ezer frankja. Ily helyzetbe jutván, élhetne dolog nélkül, mert erre van vágya, s festegethetne mulatságból, és erre van kedve. Jó lenne azonban, hogy a nő szerény igényü legyen s az ilyen Párisban igen ritka madár. A mi jó s becsületes vidékünkön még lehet akadni ilyenre is, s én a kis Chevreuse leányra gondolék, ki jó anyagi viszonyok közt van és falun nevelkedett. Ismertem szüléit, a kik becsületes emberek voltak, s a mult évben őt magát is láttam La Faillében. Nem nagyon szép ugyan, de nem is rut. Utolsó leveledben dicsérted anyád iránti szeretetreméltó magaviseletét, s mert még nem ment férjhez, én azt hiszem, fiam nem járna roszul vele. Igy hát, kedves barátom, az én Fülöp fiam nyolcz napra hozzád rándul és e hó 7-kén nálad lesz. Nincs ugyan kifogása a házasság ellen, de rut vagy roszul nevelt nőt nem szeretne elvenni. Nálad majd látni fogja Chevreuse Mariannet, s ha nem lesz neki ellenére, te majd elintézed az ügyet ott időzése alatt, vagy akár elutazása után is. Számitok régi jó idulatodra, s igérek viszontszolgálatot.“

Miért okozott ez oly egyszerü s polgárias levél akkora izgalmat André Péternek? Eleinte ugy találta, hogy Gaucher János ur nagyon is lovagiasan bánik vele. Gaucher gazdag volt, de Péter legnagyobb szükölködése napjaiban sem érzé magát annyira közeli összeköttetésben levőnek vele, hogy legkisebb támaszt is keresett volna nála. Tán fiatalabb éveinek ez öreg barátja minden nagy fejtörés nélkül is kitalálta volna, hogy Péternek semmi foglalkozása sincs, s üzletében ajánlhatott volna neki valami megfelelő helyet. Gyakorlati ember levén, Gaucher őrizkedett ilyesmitől, azon ürügy alatt, hogy Péter sokkal tanultabb és müveltebb ember, semhogy jobbat is ne találna.

Péter hát semmi hálával sem tartozott neki, s nagyon különösnek találta, hogy ide küldenek hozzá egy vendéget, a ki valószinüleg épen nem lesz az ő vendégszeretetének inye szerint, s a ki értelmileg sem fogja kárpótolni elvesztegetett napjaiért. Nagyon kevéssé ismerte ugyan azt az ifjat, s bár ugy rémlett előtte, hogy látta valaha, rokonszenvet nem érzett iránta. Korához képest mindig nagyon fennhéjázónak találta, s négy vagy öt év óta nem is találkozván vele, nem érzett magában semmi kedvet arra, hogy bármely lánynak férjeül ajánlja, annál kevésbbé Mariannenak, kit tisztelt mint nőt, és kihez a rokonszenv, a hála s ama bizonyos gyermekül fogadás, melyet a keresztapaság magában rejt, köté.

Első gondolata az volt, hogy igy felel: „Kedves Gaucherem! Ön oly teendőt biz rám, a melyre teljesen képtelennek érzem magam. Nem tudván soha semmi szolgálatot tenni magamnak sem, hogy vállalkoznám szolgálni másokat oly kényes ügyben, minő a házasság? Más részt meg az Ön terve is nagyon a levegőben jár! Chevreuse kisasszony! Ön feledi, hogy az már huszonöt éves s valószinüleg fiatalnak fogja találni Fülöpöt. Azonfölül még én azt sem tudom, nem mondott-e le már egészen arról, hogy valaha feláldozza szabadságát. Ez iránt nála kérdést tenni pedig tőlem helytelenség lenne, mert még nem vagyok oly idős . . .

— Vén bolond! — kiáltott fel magában André Péter, abban hagyva a levelet; — mit irsz te itt összevissza? Gaucher kaczagna rajtad. Ő hatvan éves, s azt hiszi, hogy az egész világ vele egykoru . . . És hazudol is! Miért ne beszélhetnél keresztanyáddal szerelemről és házasságról? Ő épen nem haragudnék, ha téged foglalkozni látna boldogságával, s remegés és pirulás nélkül felelné, hogy látni ohajtja e kérőt. Sőt mi több, ha később megtudná, hogy ellene dolgoztál férjhezmenésének, . . . mit gondolna rólad? Nem, nem szabad elküldenem e levelet! Majd azt irom, hogy kénytelen levén elutazni, Gaucher forduljon ez ügyben más valakihez,

V.

André Péter összetépte a levelet, de a mint neki ült, hogy másikat ir, ugy találta, hogy az Faille-sur-Gouvreből csak másnap indul el, két nap kell neki, mig Párisba érhet s kihordatni csak azon nap, s tán azon óra után fog, melyen Fülöp elutazott Faille felé. Késő volt tehát elküldeni a visszautasitást, mert Gaucher János eleve föltételezte beleegyezését.

Sétára indult a Gouvre partján, hogy a gyönyörü mezőségen, melyen e patak foly, eloszlassa kedvetlenségét. Itt, a fehér szulák virágzó ágboga s a vad papucs-virág bozótja által elrejtve, látta elmenni Mariannet, mint már látta annyiszor, a

nélkül, hogy az valami különös felindulást keltett volna benne. Most megjelenése megzavarta, s a helyett, hogy baráti „Jó nap“ kivánásával megszólitotta volna, bevonta magát jobban a cserjésbe, s kissé keserü gúnynyal kezdett tünődni felőle.

A mit ekkor mondott, folytatása volt az elbeszélésünk elejére tett monológnak; de ez irott monológ lőn, mert Péter szeretett irni; mindig érzé magában valami benső felhevülés alakjában forrni a hivatást, mely kifejezhetésre vágyott, hogy egészszé legyen. E benső felhevülés zsarnokkép uralkodott lényén, a nélkül, hogy termékenynyé tette volna, mert ő rendesen elfojtá s nem vőn magának fáradságot, azt érvényesitni. Most azt hivé, hogy ura lesz izgatottságának, ha ugy akarja.

Mindig volt nála egy elég nagy alaku uti napló, s reggeli sétái alkalmával gyakran irogatott is belé. Barátja levén a természetrajznak, a föstészetnek és a régészetnek, ide jegyezte be észrevételeit, itt körvonalozta néha egy-egy várrom vagy vidék vázlatát s mert nem tiltá magának, hogy szeresse a természetet s müvészetet, néha ugy találá, hogy jegyzetei egész irodalmi jellegüvé válnak.

— Bajom, — igy szólt magában, — az álmodozás. Elszállok, mint a köd a napon. Ha örömérzetemre keresek kifejezést, találok is. Miért ne kisérteném meg ma leirni szenvedésemet is? Mert szenvedek, az ördög tudja, miért, s hosszu ideig szenvedhetnék is igy, hogy magam se tudnám, mi ez. Lépjünk ki e tévetegségből, szabaduljunk meg az ismeretlentől, lássuk: mi ez! Ha megtudom határozni, akkor létezik; ha nem, akkor ugy is semmi s véget ér magától.

Igy tépelődvén, Péter kihegyezte irónát, s felnyitá albumát; a füz árnyában a füre ülvén, irni kezdett:

„Egy hét óta teljességgel unatkozom. Remetéskedésem nem valósitja felőle való szép álmomat. Én mohlepte szőlőlugas, s futóka övezte lakban ohajtottam remetéskedni, holott itt mindez, mit elülteték, majdnem csak szőnyegül szolgál. és addig én nem látok egyebet, mint a kiálló, fehér falat, uj vakolatrakásaival. Szerencsére anyám mindezen bámul, s azt igéri, hogy száz évig él a palotában. Szegény, jó asszony! csak éljen is benne, csak legyen is rá büszke, csak érezze is magát jól benne! Ez áron mérhetlen unalmat is képes lennék elviselni, mig különben tán megölne.

„Még azt mondom: Tán! — ki tudja? Sokáig azt hittem, hogy annyi tehetségem levén a vágyakozásban s a megbánásban, lesz majd erőm a lemondásra s a csöndes életre is; de az egyensuly meg van zavarva, vagy tán nem is létezett soha. Nagyon fiatal vagyok-e, vagy nagyon öreg? Leélt, vagy megtört ember vagyok-e? Mindegy: az eredmény igy is, ugy is az.

„Inkább fölemésztett ember vagyok. Vadállatok félig széttéptek már; a mi szivemből megmaradt, az csak arra szolgál, hogy érezze azt, mi hiányzik belőlem.

„Mit használnak e panaszok? mi czélja a kesergésnek? kit fog ez érdekelni valaha? Anyám nem fog róluk tudni soha, s az övén kivül minden más szív nem érezné szenvedésemet?

„Marianne . . . No hát, ki is ez a Marianne? Rá gondolok, mert ő az egyedüli lény, a ki anyámon kivül benső életünkben mozog; de azért sokkal nagyobb távolság van köztünk, semhogy az ő lényéhez csatlakozhatnának álmodozásaim; távolság korban, tapasztalásban, gondolatmenetben.

„Pedig mintha ő is, Marianne, gondolataiban élne! De ő oly keveset beszél! Arcza s viselete soha sem árulta el a nyilatkozás szükségének semmi jelét.

„Én azt hiszem, hogy ő nagyon boldog! Jelleme meglepően örökös egyformaság. Látszólag oly törékeny egészsége, mely egykor annyi aggodalmat keltett, voltaképen mindent kiáll. A hideg, a meleg, az eső, a hó, hosszu ut, virasztás semmit sem ártanak annak. Én nem tudom, hány éjet töltött a betegek, főleg atyám ágyánál álmatlanul. Atyámat metörte a fáradság, Marianne fenn volt s jól volt. Nem nagyon érzékeny ugyan, s nem sirt, midőn anyámat sirni látta; de itt volt mindig és sükerült neki szórakoztatni őt. Bizonyára nemes és jó, bátor és ragaszkodó ő.

(Folytatása köv.)

A pályázó kisdedeknél.

Angolország a nyilvános kiállitások édesanyja. Mű- és iparkiállitások, virág-, gyümölcs-, marha- és gazdasági kiállitások stb. Angolország példájára, idő folytán nálunk is a rendes jelenségek közé tartoznak; egy neme a kiállitásoknak azonban még eddig sehol másutt nem talált utánzókra, hanem kizárólagos sajátsága maradt az angol-szász fajnak tul és innen az atlanti tengeren — a k i s g y e r m e k e k, vagy, mint az angol mondja: a babyk kiállitása. Nem rég alkalmam volt egy ilyen kiállitást látni, azért kérem a szives olvasónőt, kisérjen el oda, mert meg vagyok győződve, hogy a tárgy és látvány ujdonszerüsége ő rá nézve sem lesz érdektelen.

A Westmünsterhidnál beszálltam az egyik ugynevezett penny-gőzösbe, mely egy penny csekély viteldijért az embert a Themzén végig szállitja, és mentem a woolwichi kertekbe, hol a kiállitás volt. A gőzös akkorra már tele volt emberekkel, különösen nőkkel: egész világ a baby-szemlére sietett. Woolwich tudvalevőleg a legnagyobb hadi szertárak egyike a föld kerekségén, elannyira, hogy jó egy napra van szükség mind ama gyárak és telepek megszemlélésére, melyek itt az ember- és vagyonpusztitó szerek, mint ágyuk és lövegek előállitására az angol kormány számára dolgoznak. Ma azonban egészen más, sokkal vidorabb tekintetü és örvendetesebb dolgokra irányult az általános figyelem a gyönyörüen berendezett parkban, mely Woolwichet körülfoglalja és egyike a legkedvesebb helyeknek, hol az ember London füstös és ködös háztengeréből menekülve, egy-egy délutánt a legkellemesebben tölthet el.

Nos tehát eme gyönyörü ponton, olyan üde, eleven-zöld lombozatu facsoport közepett, a milyent hasonló nagy menynyiségben csak Angolországban találni, rögtönözött csarnok állt, mellette nagy sátor, és arra felé zarándokolt az emberek ezernyi sokasága, a kik most a kertet elárasztá, minthogy e két helyiségben voltak a „babyk“ közszemlére kiállitva. A közönség, a mit a gőzösök folyton-folyvást seregesen ideszállitottak, legnagyobb részben a társadalom alsóbb osztályaiból állt, a „legfelsőbb tizezer“ csak felette szórványosan volt képviselve.

Nem kis feladat volt, utat törni magamnak ezen emberáramlatban, mely egymás hegyén-hátán amaz egy czél felé tódult és ugyancsak használnom kellett könyökeimet, valamint másrészt magamnak is zsebre kellett tennem jó egy pár hát- és oldalbadöfést, mig helyhez szoronkozódtam. Én természetemnél fogva nagy barátja vagyok a gyermekeknek és ritka eset, hogy séta közben valamely gyermekcsoporttal találkozván, meg ne állnék és a kedves emberbimbókban ne gyönyörködném; hanem azért — csak kimondom — az itt előttem föltáruló látvány egyátaljában nem kellemesen hatott rám. A milyen vozó az egyes gyermek, vagy a gyermekcsoport, igy össze-vissza a sok emőke és kis gyermek ép ellenkező hatással van a szemlélőre. Képzeljenek önök körülbelül százötven baby-t, a kik mint a kis malaczkák ólaikban, kikandikálnak rostélyukból, és mö-

götte az anyák, kicsikéjükkel karjukon hosszu sorban ülve. Az idő e télies nyárban kivételképen tikkasztó meleg volt és a főtt tej és pép illata az összeszoronkozott sokaság gőzölgő páráival elegyedett összse. A kisdedek közül a padokon, vagy anyjuk vagy ápolóik ölében fekve,legnagyobb részt aludtak, a mi valami halottas tekintetet adott nekik.

A mennyire emlékszem, az egész kiállításon csak egyetlen egy csinos gyermeket láttam, egy körülbelül másfél éves kedves leánykát, világos fekete szemekkel, és olyan dus sötét hajjal, mely a mi chignonos időnkben féltuczat hölgynek is elég lett volna. A piczi tündér természetesen minden felül czirógatásban és dédelgetésben részesült, tömérdek édeségekkel halmozták el, össze-vissza egészséges- és egészségtelennel, vaskos kis kacsóiba meg pennyket és fél-pennyket raktak belé, elannyira, hogy a többi anya nem csak félremagyarázhatlan haragos pillantásokkal, hanem nem egy még kevésbbé félremagyarázható kétértelmü bókban is adott irigységének kifejezést.

Átalában tehát szépnek épenséggel nem lehetett mondani a kisdedeket, másrészt azonban nagy számmal voltak köztük a vaskos, nagy és ép babyk. Egy czigányasszony — a barna arczszin, a sötét mandula vágásu szemek és a karcsu termet legkisebb kételyt sem hagytak fenn származására nézve — valóságos kis Herkulest tartott karján, az is csak olyan üde és barna szinü volt, mint anyja és szemeinek fénye és nyughatatlansága szintén nem igen engedett az anyáéinek. Mellette hosszu sorban egész kis szörnyeteg-sereg rugdalódzott-csapkolódott, a kiknek karjairól csakugy csüngött alá a sok hus és arczocskái szinte szétcsattantak a kövérségtől. Ellentétül aztán héthetes hármasak voltak kiállitva, — szegény, satnya teremtések, lapos, mula arczokkal. Valami kisérteties volt e szerencsétlen hármasok tekintetében, mely balvégzetes szellemkint az egész csarnokon végig üldözött. Ábrázatuk mintha csak korai vénségtől volna összeványolódva, azért mégis valami keletlen-készületlen volt rajtuk, hogy az ember szinte csudálkozott, hogy egyátalában a világon vannak.

Egyébiránt az egész kiállitás magánüzlet volt és a legkitünőbbnek találtatott kisdedek számára jutalmak voltak kitüzve, a mint ez Angolországban ilyen alkalommal, kutya- és tengerinyul-kiállitásnál csak ugy, mint műkiállitásnál, már szokásban van. Az angol közönségnél a dijnyertes serte körülbelül egy sorban áll a dijnyertes kisdeddel. A Woolwichben kiállitott kisdedek e szerint mindvalamennyien azon nyiltan bevallott szándékból lettek ide átültetve, hogy egyik-másik, sőt ha lehet, egyazon idő alatt több rendbeli dijra versenyezzenek, és különös, e kisdedek semmivel sem ragadták meg annyira a szemlélő figyelmét, mint tisztaságuk által, a mitől igaz, a kiállitásra bocsátás is föl volt tételezve. Az anyák szintén igen tisztán és csinosan voltak öltözve, mindamellett, hogy legnagyobb részben a szegényebb osztályhoz tartoztak és kisdedeiket csupán csak ama csekély jutalmak végett állitották ki.

Első tekintetre észre lehetett venni, hogy az anyák majd mindannyian falusiak; maga London városa roppant kisebbségben volt, és a mi a kiállitást illeti, ugy az anyák, valamint a közönség, de különösen a vállalkozó nagyon meg voltak egymással elégedve. A közönségnek tetszettek a kisdedek, az anyáknak az iránt és gyermekeik iránt tanusitott figyelem — pénz- és nyalánkságbeli, — a vállalkozó pedig a kitüzött dijakon felül — 5 fonttól (50 frt) 150-ig — még czüst serlegekkel is megajándékozta a dijnyerteseket.

A gyermekkiállitás eszméje egyébiránt amerikai találmány, és a találékony Barnum fejében termett, a ki, mint olvasónőink tudják, sok számos sajátságos vállalatot hozott világra. Midőn több évvel ezelőtt a baby-kiállitással előállott, az egész világ badarnak mondta ez eszmét. Nem lesz anya, mondák először is, a ki rá állna, hogy gyermekét nyilvánosan kiállitsák; azután meg, hogy nem lesz ember, a ki azért, hogy kicsi gyermekeket láthasson, pénzt adna. Mindkét ellenvetés alaptalannak bizonyult, most pedig nincs népszerübb kiállitás a gyermekkiállitásnál. Most is kétezren felül ajánlkoztak, hogy kiállittatják gyermekeiket, a legnagyobb részt nem lehetett használni a kitüzött czélra, azt pedig megértetni az illető anyákkal, borzasztó feladat volt. Az anyák is kiabáltak, hát még a gyermekek, és rövid idő mulva akkorra lett a sivalkodás és tombolás, hogy a megrémült vállalkozó kénytelen volt elrejtőzni. A mi pedig a vállalat jövedelmezőségét illeti, kitünik azon körülményből, hogy a négy nap alatt, a mig tudniillik a kiállitás tartott, háromezeren felül volt a látogatók száma, 1—1 shilling belépti dij mellett, ide nem számitva a frissitőkön nyert összegeket, melyek szintén a vállalkozó zsebébe folytak.

És itt meg kell jegyeznem, hogy én ugyan nem találtam valami különös gyönyörüséget ezen kiállitásban, a vendégek legnagyobb része azonban más véleményben volt e részben, és pedig azért, mert nők és anyák voltak. Ezek roppantul érdeklődtek iránta. Lehetett látni rajtuk, mint hasonlitgaják össze magukban a jutalommal kitüntetett babyket az ő gyermekeikkel odahaza, azután a sugdosás egymás közt és a diadalmas mosoly, melylyel a társalgás rendesen végződött ! mert hát az összehasonlitgatás természetesen a tulajdon magzat javára ütött ki. Az anyák közül sokan nem érték be a puszta nézéssel, hanem minden felül megtapogatták és megméregették is a szegény babyket, elannyira, hogy nem ritkán kézről-kézre jártak a csarnokban, mig természetes ápolójukhoz visszakerültek.

Engem az az aggodalom szállt meg, hogy ezen kézről-kézre adásnak nem-e átalános gyermekcsere lesz a következménye, és elég meggondolatlan voltam, szavakban adni kifejezést ezen aggodalmamnak, — borzasztó vihar keletkezett erre az egész helyiségben a kiállitó anyák részéről. „Hát ha százezren volnának, nem ismerném-e meg az első pillanatban az én babymet?“ rivalt rám egy óriási yorkshirei parasztnő, és: „Látszik, hogy foreign“ (külföldi) menydörgött száz más utána és szerettek volna szemükkel megenni. Nem is tudom, hogy mi történik velem, ha a közfigyelem egyszeriben más jelenetre nem fordul. Egy nő tudniillik a legnagyobb felindulásban törtetett keresztül a sokaságon, a kiállitási sorompóig, egy rendőr kiséretében. Az „ő gyönyörü szép gyermekét“ kereste, a kit előtte való éjjel a szerencsétlentől lakásából elloptak, és miután minden eddigi keresés hasztalan volt, ide hozta a kétségbeesés, hátha kiállitás végett lopták el az „ő egyetlen gyönyörüségét!“ Szivszakgató volt a szerencsétlen anya zokogása, midőn sorban nézve a gyermekeket, egyikben sem ismert a magáéra.

Ezen közben este lett, a látogatók hazaszéledtek, a kisdedeket is elvitték, anyáikkal együtt, én is visszatértem tehát szállásomra és minél tovább gondolkodtam a látottakon, annál inkább győződtem meg arról, hogy a gyermekkiállitások nem annyira szépek, mint hasznosak, mert ösztönül szolgálnak arra, hogy az alsó néposztályok nagyobb gondot forditsanak a kisdedek ápolására és gondozására, a mi pedig k ö l ö n ö s e n n á l u n k n a g y o n, d e n a g y o n k i v á n a t o s. G—e.

Egy hét története.

Januárhó 5-dikén.

Félelmes idő. — A kisértet. — Most is a hölgyeknek lesz igazuk. — A philharmoniai hangverseny. — Egy könyvárusi számla. — Mit irnak rólunk. — A főváros zeneizlése. — Jó tudni, mit beszélnek a szomszédban. — A Sakuntala-nyitány. — Bulyovszkyné asszony vendégjátéka.

Nagyok a töprengések mindenfelül a fővárosban, és sok, sok szivet reszketés fogott el a miatt a megfélemlitő csendesség miatt, és még inkább a miatt a kisérteties suttogás miatt, a melylyel mostanság gondolatokat cserélnek azok, a kik máskor ilyenkor annyira nagy hangon szóltak, hogy ők voltak a hangadók a társadalomban.

A bálrendezőket értem, egytől egyig nagyon, de nagyon félnek; nem mutatják, mégis meglátszik rajtuk; már messziről meglehet ismerni, melyik fiatal ember bálrendező, a szinéről, a mely legkevésbé sem rózsás, és a szin tudvelőleg „fest, ezuttal a fiatal urak arczáról a fiatal hölgyek arczára származik át, ez is busul, az is retteg; a fiatal urak attól, hogy ha bált rendeznek, nagy lesz a hiány, nem csupán pénzben, a mit még el lehetne viselni, hanem szép hölgyekben, a mi elviselhetlen volna; inkább semmi, mint ilyen kudarczot vallani; inkább semmi! ez meg a fiatal hölgyek szivét tölti el rettegéssel, mert hisz ők szivesen mennének, és fognak is menni, csak legyen hová, csak legyen bál; és micsoda férfiak azok a fiatal urak, ha félni tudnak, mikor ők, a hölgyek, tele bátorsággal, a siker biztos reményével néznek a jövőbe!

Ilyenforma most a hangulat nálunk, kedves olvasónő; kissé ugyan felfordult világ, a bátrak gyöngék, ezek meg bátrak lettek, hanem nekem erős hitem van arra nézve, hogy ez az állapot nem fog sokáig tartani; csak egyszer itt legyen ő, a farsang, az ő csörgő sapkájával és lesz mindjárt hegyen-völgyön dáridó. Hiszem ezt mult vasárnap óta inkább, mint valaha. Akkor volt tudniillik a philharmoniai második hangverseny, a legédesebb zenei élvezetek egyike, mindamellett, hogy nem sok ujat hallottunk benne és Volkmann „Az éj“ czimü szerzeménye kissé nagyon is megfelel czimének; de azért megfogják látni kedves Kegyetek, hogy kináltak nekünk e hangversenyen mindazonáltal annyi édes gyönyörüséget, a mi az angyalok közt megérte volna a belépti dijat, a mi fővárosunk pedig a mi fővárosunk, az előkelőség gyűlpontja, a melynek a nemesebb müélvek lelki szükség, különösen főrangu köreinkben; csak látnák Kegyetek, mennyit költenek éven át a hazai irodalomra; a közönséges lélek csakugy dagadoz ámultában, látván az évi számlákat könyvárusainknál. Nekem véletlenül kedvezett a szerencse, vethettem egy tekintetet e titkos üzletkönyvekbe, és soha sem felejtem el e pillanat hatását. Egyik főurunk évi számlája, a vásárolt könyvekért, 1 frt 70 krt tett ki! Komolyan mondom, 1 frt 70 krt. Az igaz, hogy az leggazdagabb főuraink egyike és a naptár is benne volt a számlában. És miként ezen szellemi élvezetre nézve, — de beszéljen helyettünk más.

„Minden kigondolható el volt követve, hogy ezen philharmoniai hangverseny iránt a közönség érdeke felköltessék, azért mégis az anyagi eredmény olyan, hogy bizvást balsikernek nevezhető. Igaz, csak anyagi balsiker, de midőn az minden zenekari hangversenynél ismétlődik, akkor a közremüködők legföláldozóbb erejének és odaadásának is meg kell bénulni. És ezt különösen ez alkalommal azért hangsulyozzuk, mivel zenei közönségünk folytonos részvétlensége mellett kérdés, ha valjon egyátaljában lehetséges-e még folytatni a zenekari hangversenyeket. Nehezünkre esik visszafojtani a keserüség érzését, mely ennek tapasztalatára erőt vesz bennünk. Avagy talán megengedjük, hogy a másod- és harmadrendü vidéki városok tultegyenek rajtunk, melyekben mindamellett, hogy sokszor állandó zenekaruk sincsen, a zenekari előadások mégis rég valódi szükséggé váltak nemcsak a magasranguakra, hanem a nagy közönségre nézve is? Nem vagyunk annyira követelők, hogy a mi iparosaink egy-egy Beethoven-féle symphoniában keressék vasárnapi mulatságukat; ez csak olyan városokban van igy, hol mint Berlinben és Boroszlóban, a zenei előadások iránt az összes lakosság részéről nagy az érdeklődés; annyit azonban mégis csak föl kellett tételeznünk, hogy a mi fővárosunk zeneileg képezett közönsége legalább annyira érdeklődik a zenekari hangversenyek iránt, hogy azok előadatása másodszor is kérdéssé nem fog válni.

Szégyennel vagyunk kénytelenek bevallani, hogy ezen hangversenyeknek csak igen parányi közönség érzi nálunk szükségét; még előkelő köreinkben is ugy van ez. Benn vagyunk az „idény“ kellő közepében, — természetesen valódi értelmében véve azi dényt, mert zene-idényről szó sem lehet nálunk ez idén. — és az ország legbüszkébb neveinek viselői meglehetős számmal tartózkodnak fővárosunkban; láthatni is őket mindenütt, a társaságban, a jégen, meg a mindenféle spetákulumban és izgalmi komédiákban is; ámde a páholysorok és kaszinói támlányülések ezen hangverseny alkalmával eléggé hirdetik ezen körök gyarló müérzékét és a müvészeti érdekek tettszegény támogatását, a mit ez oldalról várhatunk. Egy-egy uj opera, lehetőleg sok ballettel benne, és ha sok, egy olasz operatársulat tökéletes elegendő ezen köröknek. Meghallgatják az izgalmas ujdonságokat, ritka zongorázókat és hirneves énekesnőket, és ezeket is csak divatból, mert a divat törvényei e téren is csak olyan kérlelhetlenek, mint például a piperénél, a mi azon tul van, a komoly zenei élvek iránti vágy itt nagy ritkaság.“

Idáig a lap, és pedig — a mint a nyelv darabossága is mutatja — német lap, mely a jó ég tudja, hány száz példányban megyen ki a nagy világba, idegen nemzetek közé, a melyek aztán jó véleménynyel lehetnek a magyarok fővárosa iránt! Azért nem sajnáltam a fáradságot, leforditottam e meglehetős görcsösen irt szépséges itéletet a mi fővárosunk zeneizléséről; jó tudnunk, mint vélekedik a külföld a mi fővárosunkról, ha egyébért nem, legalább azért, hogy tettleg meghazudtoljuk a sógort, mert különben fájdalom, igaza is lehet még, és akkor bizonyára nem jó, ha a világ ilyen szépen vélekedik valamely nemzet fővárosának müveltségéről.

A mi pedig magát a hangversenyt illeti, az, leszámitva a fentemlitetteket, valóban élvezetgazdag volt, különösen Goldmark hazánkfiának „Sakuntala-nyitánya“ annyira tele van bü-

bájos keleti költészettel, hogy a ki hallja, szinte átszellemedik tőle. Előadni az ilyen sugárfinom művet, is nagy feladat, és a zenekar osztatlan dicséretet is érdemel, olyan kitünően állitotta elénk e ragyogó münek minden egyes szépségét.

De — hát mit bizonyit e hangverseny a farsang és ennek tánczoló udvara mellett? Kegyed tréfálni méltóztatik, hogy még kérdi! Mert azt a fentebbi keserü panaszt kétségkivül olyas valaki irhatta, a ki már tul van a bálok Rubikonján, egy afféle kopasz rajongó, a ki már csak az égben keresi az angyalokat, a hová a magasabb zene mutatja az utat, és nem a földön, a hová a keringők és csárdások is elég jó kalauzok, különben csak tudhatná, hogy a philharmoniai hangversenynek azért nem volt közönsége, mivel a tánczvigalmaknak annál nagyobb közönsége lesz; mit közönség! annál több,diszes szépsége lesz; ez olyan világos, hogy valóságos német professzornak kell lenni, a ki a fentebbi jeremiádot szárnyra bocsátá.

Egyéb ujsággal ezuttal nem szolgálhatok, ha csak ismét hangversenyről nem, a mi talán mégis kissé sok volna. Volna ugyan még Bulyovszkyné vendégjátéka, hétfőn lépett föl másodszor, egy nagyon pattogó, de annál értéktelenebb darabban, Mosenthal „Deborah"-jában, és a közönség megint csak azt mondta, a mit a multkor; azt tudniillik, hogy a tálcza gyönyörü, de mi van rajta? Bulyovszkyné ugy játszik, mint egy kis isten, azzal a különbséggel, hogy az isten akár kicsiny, akár nagy, soha sem játszik, hanem mindig az, a mi, önönmagától való, minden jelensége nem csupán a szemet, hanem inkább egyenesen a lelket kapja meg, mert maga is csupa lélek, és azonképen az, a mi a müvészetben isteni, és ez az igazi müvészet. De — meglehet, hogy az igazi müvészet Bulyovszkynében még nem tudott killobbanni, nem tudta még levetközni a németesség rétegeit és nem tudta még magára ölteni a magyarosság szinpompáját; két felé is kell tehát fárasztani magát, holott az igazi müvészetnek magának van szüksége minden legkisebb erejére, az üdeség és fényesség tekintetéből; de — mint mondám — a közönség azt mondja: Várjunk csak még egy keveset, hát ha sükerül neki, hátha ez a nagy tehetség vissza tudja hóditani magának az ő édes szülei szeretetét, ujra fel tud olvadni a hazai légbe — és az ember ugy szereti hinni azt, a mit ohajt! — i — r.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Királyné Ő Felsége*) Gödöllőről Budapestre költöztekor oly erős orrvérzést kapott, melyet egész félnapig alig lehetett megszüntetni. Most azonban, hála Istennek, ő Felsége már egészen jól van ismét.

⁂ (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége a csapi református egyházközségnek temploma felépitésére kézipénztárából 200 frtot, és a csetneki római katholikus templom helyreállitására szintén kétszáz forintot adományozott. — Királyné ő Felsége a hozzá folyamodott budapesti lakosok legszegényebbs legérdemesebbjeinek magán-pénztárából 400 frtot adományozott. — Türr tábornok a városi dologház fegyenczei számára 50 frtot adományozott. — Báró Vesselényi Miklósné Zsibón az utóbbi karácsonyi és ujévi ünnepek alkalmából számos ottani szegényt látott el téli ruhával. — Pázmándon Lika Katinka kisasszony 14 szegény gyermeket látott el bőven karácsonyi ajándékkal. — Báró Podmanitzky a szegények közt leendő szétosztás végett 9 mázsa lisztet adatott át a fővárosi előljáróságnak.

⁂ (*Rózsás napló.*) Kinpányi báró Puteány Béla császári és királyi kapitány s kamarás e hó 8-dikán tartotta esküvőjét Pozsonyban a bájos dévaványai Halasy Ilona kisasszonynyal. — Timkó Iván királyi itélő táblai hivatalnok multhó 25-én váltott jegyet Eckerd Gizella kisasszonynyal, Eckerdt József abaujmegyei birtokos kedves leányával. — Rasztics Lajos igazságügyminiszteri segédfogalmazó e hó 2-dikán tartá kézfogóját Bendek Erzsike kisasszonynyal. — Kölber Alajos helybeli első rangu fiatal kocsigyáros a napokban váltott jegyet özvegy dr. Kalniczky Józsefné, született Kaczvinszky Amália asszonynyal. — Bodányi Gyula barsmegyei földbirtokos, mult hó 31-dikén tartá kézfogóját a bájos és szép müveltségü Sallay Mariska kisasszonynyal. — Laczkóczy Gyula csongrádmegyei földbirtokos mult hó 29-dikén vezette oltárhoz Harmor Gizella kisasszonyt. — Debreczenben Barcsay Miklós polgárnál kettős menyegző volt egy napon: ifju Barcsay Miklósé Tóth Ilona kisasszonynyal s Barcsay Ilona kiaasszonyé D. Nagy Lajos, fiatal kereskedővel.— Palóczy Ilonát, a nemzet hálját kiérdemelt Palóczy László unokáját, Nagy-Kőrösön Tóth Lajos miniszteri számtiszt jegyezte el. Az ara édesatyja: Tamás pedig a szabadságbarczban honvédszázados, később az olaszországi légióban törzstiszt volt. — Belényesen Erdélyi Gizella kisasszonyt mult hó 25-dikén ottani derék ügyvéd Papp Pál ur jegyezte el.

⁂ (*Az országos nőképzőegylet*) népviseletü jelmezes tombolájára ő Felségeik a király és a királyné 200 frt., Rudolf trónörökös pedig 100 frtot adományoztak. E nepjelmezes tombolára, mely ma, vasárnap tartatik a vigadóban, a nőképző-egylet gr. Szapáry Gyulánét nyerte meg háziasszonynak, mivel a fáradhatlan alelnöknő: gróf Teleky Sándorné családi gyászt visel.

⁂ (*A „Frőbel egylet"*) egy harmadik gyermekkertnek Ó-Budán leendő felállitására, a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumtól 700 frt állami segélyben részesittetett. Egyszersmind az ugyanezen egylet által ő Felségéhez intézett folyamodvány, kedvezőleg lett fölterjesztve,

⁂ (*Liszt Ferencz*), ugy látszik, nem is gondol arra, hogy Budapestre jőjjön. Jelenleg Rómában időzik, s egy küldöttségnek, mely hangverseny adásra szólitá őt fel, azt felelé, hogy többé nem fog nyilvánosság elé lépni. Bécsben egy nagy zongorát rendelt magának Rómába, mit ha Pestre szándékoznék jönni, aligha tett volna.

⁂ (*A pesti jótékony nőegylet*) álarczos bálja, melyet az egylet szegényei javára évenkint szoktak rendezni, az idei farsangban e hó 16-án, vagyis a farsang második vasárnapján lesz a fővárosi vigadó termeiben. Mivel e bál a carneval legélénkebb és legkellemesebb mulatságai közé szokott sorakozni, de különösen azért is, mivel az elérendő egész tiszta jövedelem jótékony czélra fordittatik, kétszeresen figyelmeztetjük reá a szép és nemes közönséget.

⁂ (*A jogászbálra*), mely e hó 15-én tartatik, már nagyban folynak a rendezőség részéről a készülődések. A női tánczrendeket Marton fogja igen izlésesen és czélszerüen kiállitani. A rendezőségnek sikerült a bálanyagságra ismét herczeg Odescalchi Gyulánét megnyerni, ki bájos leányával fog a bálon részt venni.

⁂ (*A budapesti zenekedvelők egylete*) mult kedden hangversenyt adott saját helyiségében, nagy és diszes közönség előtt. A műsor érdekesen volt összeállitva s nagy szabásu zeneműveket tartalmazott. A zenekar először Gluck „Heléne és

Páris“ czimű dalművéből játszott három érdekes részletet: „Aria per gli Atleti“, „Chaconne“ és „Gavotte.“ A Gavotte kiváló szép töredékét a zenekar Káldy Gyula vezetése alatt jól adta elő. A második szám: Beethoven „Athene romjai“ czimü nagy zenekölteménye, mely a pesti német szinház megnyitására készült 1817-ben, leginkább kiemelkedett a műsorból, terjedelménél és tartalmánál fogva. A magánrészeket Havas György (bariton) Walch Vilmos (tenor) és Bély Hermin (sopran) adták elő. A karokat összekötő és magyarázó költemény-monologot Békéssy Irma kisasszony, a szini képezde drámai növendéke értelmesen szavalta. Nagy tetszést aratott a „Görög nő és görög ifju párdala“, a „Dervis kar“ és a „Janicsár induló“, mely zongora-átiratokból általánosan ismert. Ezután egy müncheni zeneszerző, Reichenberg müvéből (Wallenstein táborozása“) hallottunk két részt. A trió mulatságosan festi a papok praedikációját a táborban. A hangszerek szinte elénk állitják a deklamáló papokat, a mint mindig hangosabban és élénkebben igyekeznek tulkiáltani a katonák jókedvü lármáját. A zenekar a föntebbi zenemüveket kifogástalanul árnyalta s az énekkarok is határozottabb, biztosabb előadással tüntek ki. Káldy Gyula karnagyé az eredmény érdeme. Buzgalmának sikerült e derék egyletet figyelemre méltó szinvonalra állitani. A hangversenyt táncz követte.

⁂ (*A budapest-józsefvárosi*) „szegény gyermekeket ruhával segélyző egylet“ mult vasárnap megalakulván, elnökké: Békeyné Luiza, alelnökökké: Taranne Nándor és Grauer Miksáné, titkárrá: Szfonek Károly, pénztárnokká: Erényi Antal, gondnokká: Barczen Jánosné választattak, azután a választmány alakittatott meg. Az egylet czélja: szegénysorsu fiu- s leánygyermeket ruhával segélyezni, s igy a rendes iskoláztatást előmozditani, a gyermekek egészségét óvni, s e jótékonyság által a szorgalom és jó magaviseletre mintegy ösztönözni. Az egylet tagja lehet minden emberbarát, férfi és nő egyaránt, és pedig; 1-ször alapitó tag, ki egyszer s mindenkorra 5 frtot fizet, 2-szor rendes tag, ki évenkint 1 frtot fizet. Az egylet alapszabályai a kormány által helyben hagyattak, és a tagok száma eddigelé a 200-at meghaladja.

⁂ (*Az angol társalgókör*) mult szerdán a Hungáriában tartotta első diszlakomáját,melylyel egyszersmind a karácsony angolos megünneplése is volt egybekötve. A teremben óriási karácsonyfa volt fölállitva, s rajta a legkülönfélébb tréfás ajándékok sürü, átlátszatlan papirba burkolva, hogy az egyes tagok csak mikor az illető megfelelő számot kihuzták, tudták meg, mily meglepetésben részesültek. Vagy negyven tag ülte körül az asztalokat, s volt angol roastbeef, voltak angol speechek (a toasztok persze mind angolul,) a magyar királyi házra az angol nemzetre,viszont a magyar nemzetre, és a jelenlevő angolok részéről a bizottmányra.

⁂ (*A Kisfaludy-társaság*) szerdai zártülésén többi közt megalakitották azt a bizottságot, mely a Toldy Ferencz siremlékére kezdendő gyüjtést vezetni s a közönséghez a felhivást intézni fogja. Ennek tagjai: Degré Alajos elnöklete alatt, Arany László, Berczik Árpád, Szigeti József és Vadnay Károly. A Kemény Zsigmond arczképére nézve az az ohajtás nyilvánult, hogy azt szintén Székely Bertalan fesse, kitől a társulati terem Kisfaludy Károly, Toldy Ferencz és Tomori Anasztáz nagyobb arczképeit birja. Gyulai Pált és Keleti Gusztávot kérték föl ama kőrajzi vagy fényképi arczképek kiválasztására, melyeket a müvész előnynyel fog használhatni a kivánt arczkép festésénél.

⁂ (*Szerdahelyiné-Prielle Kornélia*) asszonynak, a nemzeti szinház kitünő müvésznőjének e napokban diszes albumot nyujtottak át, mely máramarosi tisztelőinek fényképeit foglalja magában. Az album első lapján van a müvésznő máramaros-szigeti szülőházának sikerült fényképe. E házban töltötte a müvésznő gyermekéveit és e házból lépett a pályára is, melyen annyi dicsőséget aratott. Az albumot Szabó Aurél m.-szigeti ügyvéd és Szépfaludi Ferencz máramarosi születesü fővárosi hirlapiró adták át a müvésznőnek, ki megható szavakban mondott köszönetet e megtiszteltetésért.

⁂ (*Berecz Antal*) jeles tanár felolvasását vasárnap ismet szép számu közönség hallgatta. Az előadás mintegy folytatását képezé az előbbinek; érdekes mutatványokkal a villanyosság és galvanizálás köréből. Ilyen felolvasás még egy lesz, ma, vasárnap este, a nőiparegylet javára, melyre jegyeket kaphatni Aigner Lajos könyvkereskedésében s este a pénztárnál.

⁂ (*Az egyetemi könyvtár*) nagy olvasó-termének benső felszerelése egészen elkészült s a benne elhelyezendő 24 ezer kötetnyi kézikönyvtárt, mely tudományszakok szerint lesz osztályozva, közelébb kezdik beszállitani. A diszes teremben 120 olvasóra van hely, mindenik számára külön karszékkel. Az asztalokon s a falakon is diszes gázlámpák állanak. Az olvasóterem s ezzel együtt a könyvtár ünnepélyes megnyitása e hó második felében várható.

⁂ (*Hadik-Barkóczy grófné*), kinek nemzeti muzeumunk régiség-osztálya már eddig is több becses ajándékot köszön, e napokban egy uj küldeménynyel lepte meg e gyüjteményt. Ez keleti utazásainak honleányi méltó emléke: II. Rákóczi Ferencz és nejének, Helena Herczegnő siremlékeinek rajza. A nagy festett lapon látni a stambuli sz. Benedek kolostorának kápolnáját, Tomaszkievicz Bódog rajza után. A kápolna két oldalánál a két feliratos kő rajzai vannak.

⁂ (*A honvédmenház rokkant vitézeinek*) vig karácsonyestét szerzett néhány derék jóltevő. Volt az ünnepnapokra pulykapecsenye is, mi a Lévay Henrik által adott 20 forintból került ki. Adtak továbbá Salamon Sándor és Schliessel György mindegyik egy-egy akó bort. Lendvay Márton honvédszázados özvegye és Feleki Miklós honvédszázados egy-egy fél akó bort. Nagel főtözsde-tulajdonos egy zsák dohány és 200 darab szivart. Sonkát a nemzeti szinház több tagja. Ez adakozások nem szorulnak dicséretre.

⁂ (*A maryitszigeti hid*) mindkét feljárója teljesen elkészülvén, az épitő vállalat által mult hó 30-dikán lettek átadva a miniszteriumnak. Ezen átadással a munka befejezettnek tekinthető, s csak a két vámszedő ház felépitése van még hátra. Ezekhez különben a tervek nem is készek és csak a tavaszszal fognak hozzá az épitéshez.

⁂ (*Derék életmentő.*) Ujév napján délelőtt 11 órakor Drubetz Mária 16 éves fiatal leány a kalaputcza irányában a partról a Dunába esett s a jégtáblák már a Duna közepe felé kezdték őt sodorni; azonban Darnay Pál fiatal szijgyártó-segéd saját élete veszélyeztetésével utána ugrott s a bizonyos haláltól megmentő.

⁂ (*Egy uj találmány.*) Schunda V. udvari hangszergyáros, a pedál-czimbalom feltalálója, ismét feltalált valamit. Az uj találmány igen egyszerü s czélszerüen összeállitott „hangjegyforgató gépecske“, mely nemcsak állványos hangjegyforgatóknál, hanem zongorán, pianinón, harmoniumon is igen könnyen s csekély költséggel alkalmazható. Az egész gépecske nagysága nem foglal el több tért, mint két négyszög hüvelyket, és ugy van alkalmazva az állványon, hogy a játszó — bár hegedüs, gordonkás vagy zongorázó legyen — a pedálon való

lábnyomással, mely a gépecskével össze van kötve, a lapokat egymás után forgathatja. A találmányról több zenész elismerőleg nyilatkozott.

⁂ (*Az uj évvel*) behozott méterrendszer nagy izgalmat és zavart idezett elő az adó-vevő közönségben, mely — legfőkép az idegen elnevezések miatt — nem igen tudja magát még tájékozni az uj mértékek körül. Szakácsnék, mészárosok és füszerárusok táblákkal kezükben vásárolnak és szolgálnak ki, s kölcsönös tájékozatlanságuk számos, részben mulatságos, részben boszantó tévedést és félreértést idéz elő. Ennek folytán különösen az alsóbb osztályokban természetes az ellenszenv az uj rendszer iránt. No de a gyakorlat rövid időn kibékitendi őket az ujitással, kivált ha a nép a mértékekre jó magyar elnevezéseket találand. Már hallottunk is egy párt, mint: uj font, uj rőf. Kár volt, hogy maga a kormány mindjárt kezdetben nem gondoskodott népszerü elnevezésekről, ez sok zavarnak és kellemetlenségnek elejét vette volna. De majd segitend magán a nép, mely a mindennapi gyakorlatban mindig megtalálja a legértelmesebb és legvilágosabb elnevezéseket.

⁂ (*Tüz*) E napokban 2—3 óra között a kerepesi ut 46. sz. a. házban Grünbaum Adolf szatócsboltjában ismeretlen okból tüz támadt. G. A. 16 éves leánya a boltban levén, a tüzet valószinüleg oltani akará, e közben azonban ruhái meggyuladtak s égő ruhával az utczára futott. A járókelők letépték ngyan ruháit, de a szerencsétlen mégis felette veszélyes sérelmeket szenvedett. A tüzőrség a tüz terjedését meggátolta, jóllehet a lángok már a zsindelytetőzetet nyaldosták; a bolt tartalma azonban egészen elégett.

⁂ (*Elégett.*) Nebenführer M. 70 éves ó-budai lakosnő, délelőtt 8—9 óra között egyedül maradván honn, midőn gyermekei később a templomból hazaértek, az agg nőt a szoba közepén összeégett ruhával elterülve, halva találták. Valószinü, hogy a petroleumlámpát gyengesége miatt elejtvén, a lángba kitört petroleumtól ruhái meggyuladtak, s ez okozta halálát.

⁂ (*Gyilkossági merénylet*) a főváros közepén. Azaz,hogy nem ugy van egészen. X. ur Sylveszter éjjelén czimboráival nagyot mulatott s öreg este volt, mikor lipót-utczai lakására indult. Jókedvüen dudolt s egy-egy kicsit gondolkozott a mulandóságról is, ezen szilveszter-esti alkalommal. Egyszerre azonban meghökkent s a mulandóságról való ábrándozást és álmodozást mintha nagyon komolyan vette volna. — Megállott. Lakásáról alig volt harmincz lépésnyire s észre vette, hogy annak kapujába valaki — egy gyilkos! — ovatosan vonja be magát. Elővette kapukulcsát, mely nagyságánál fogva, elég jó fegyvernek is, azután elhatározott lépésekkel közelitett a borzasztó ember felé. Tisztán kiveheté, hogy köpeny fedi erős tagjait, s hogy valami nagyobb tárgyat, — fejszét vagy ásót — rejteget. Farkasszemet néztek. A bor, mit az év elbucsuztatóján megivott, bátorságot öntött belé. Pillanat alatt a gyanus egyén mellett termett. De hajh! mielőtt a rettenetes támadó ütést kapukulcsával a gonosz halántékára mérhette volna: az előrántotta a rejtett eszközt és az egy — harmonika volt! „Mit akarsz itt?“ kérdé X. „Ne tessen lármázni, mert Julis megtudja, hogy én vagyok!“ volt az esdő válasz. „Ki az a Julis?“ „A barátnőm. Kilencz óra óta mindig serenádét akarok neki adni, de mindig jő valaki!“ „Szerencsétlen barát, hiszen már hajnali két óra!“ X. ur bement s ugy három óra tájban hallotta a harmonika ékes nyelvén a szerelmet lihegő dalt: „Ez az utcza végig sáros“ ....

⁂ (*Szinházainkban*) a lefolyt héten — „Deborah“-ról már másutt levén szó — minden a régi kerékvágásban ment, a nemzetiben jeles müvészeink jeles darabokat adtak,melyek közül különösen kiemelendő a „Női harcz“, melyben Prielle a grófnőt adta, olyan gyönyörüen, hogy minden jelenete ujabb-ujabb diadal volt, a melyben Molnárné, Feleki és Náday hüségesen osztoztak. Eleitől végig nagyszerüen szép előadás volt az. Továbbá „Ayda“ opera, melyben Nagyné Benza asszony, a czimszerepben, az ő édes-kedves hangjával és kitünő játékával ragadta el a közönséget, és Tannerné asszony és Udvardy ur által szépen támogattatott az est sükerében. — Végre Verdi „Requiem“-ét is adták elő, még csak másodszor, és gyönyörüen, de — csekély közönség előtt. Hiába, a magasabb zene iránt csak igen csekély a mi részvétünk. — A népszinházban pedig folyvást az „Utazás a föld körül“ járja, most már leszállitott árak mellett és a közönség tódul az előadásokhoz. Hiába, a látványosságok iránt nagy a mi részvétünk.

⁂ (*Vegyesek.*) Jókai Mór legujabb regényét királyné ő Felségének ajánlá, ki ez ajánlatot kegyesen fogadta. Jókai a Szent István-rend középkeresztjét nyeri kitüntetésül, melylyel báróság jár. — A budapesti korcsolyázó egylet jégpályája ezentul vasár- és ünnepnapokon kivül, minden csütörtökön fog esti 8 óráig kivilágittatni és igy az esti korcsolyázásokra alkalmul szolgálni. Ujév első- és másodnapján nagy zeneelőadások voltak a pályán. — Deák Ferencz lakása előtt ujév napján több mint 200 magánfogat és bérkocsi jelent meg tisztelgőkkel, de a beteg csak az országgyülés és főváros küldötteit fogadhatta el. — A sziniképezde e hó 17-dikén tartandó báljára a meghivók már szétküldettek. — A budai zeneakadémia ezentul a magyar zenére fekteti a fősulyt. — Orlai Soma jeles festőmüvészünk a Petőfi arczképét illető előfizetés beküldési határidejét e hó 20-dikáig hosszabbitotta meg. — A szárnyasokra vetett fogyasztási adó a fővárosban, ugy látszik, igen jó jövedelmi forrás lesz. E napokban egy asszony ezer darab ludat hozott Budapestre, s fogyasztási adó fejében száz forintot fizetett. — Az Erny György gyilkosainak felfedezésére kitüzött 5000 frank jutalmat felerészben a fölfedező Siegel bukuresti vendéglős, a másik felét pedig a fővárosi rendőrség kapta. — Uj zenemü jelent meg Táborszky és Parsnál, czime „Ave Mária,“ Muninszku Szaniszló szerzeménye után zongorára átirta és Liszt Ferenczcznek ajánlá Mrany Antal. Ára 80 kr. — Mult csütörtökön és pénteken nagy hófuvások voltak a fővárosban csakugy, mint országszerte a vidéken. Sok helyütt a vasuti közlekedés is megakadt e miatt. — A Duna mentéből pedig nagy árvizek hirei érkeztek a fővárosba.

⁂ (*Halálozások*). Tabon Éjszaky Imre, gazda és mérnök, mult hó 23-án; a szabadságharczban honvédtiszt volt. Éjszaky Károly, miniszteri főmérnök és ismert iró, testvérét gyászolja benne. — Elhunytak továbbá: Váradi Fekete Andrásné, született kis-jókai Ágoston Francziska asszony, életének 60-dik évében, mult hó 30-án Hagácson; — Gosztonyi Kálmánné, született Hollner Leona asszony, mult hó 27-én, életének 34-dik évében Budapesten; — Karvázy Józsefné született Badanovszky Anna asszony Kolozsvártt, 55 éves korában; — Csiki József, közéletünk nagyérdemü veteránja, mult hó 22-én, Aradon, 71 éves korában; — Körmendy Károly, budapesti köz- és váltóügyvéd e hó 2-án élte 36-dik évében; — Kalós Dániel nagykárolyi ügyvéd, 71 éves korában; — Dr. Mutsenbacher Viktor jogtanár neje, Gergely József budapesti polgár leánya, hosszas betegség után. — Orlai Petrich Mariska, ismert festőmüvészünk alig 19 éves leá-

nya e napokban halt meg. Müvelt lelkü, kedves fiatal lányka volt; szüléinek öröme és hüszkesége. — Legidősb széki gróf Teleki Sándor e hó 4-dikén, élte 65-dik évében, Maros-Vásárhelyen elhunyt. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Január 8-dikán: „Lohengrin.“ — Január 9-dikén: „Ördög Róbert.“ — Január 10-dikén: „Stuart Mária.“ — Január 11-dikén: „Brankovics.“ — Január 12-dikén: „A jó barátok.“ — Január 13-dikán: „Sevillai borbély.“ — Január 14-dikén: „Arria és Messalina, Bulyovszkyné vendégjátéka.

Divattudósitás.

Ha a természet hófehér szemfedőjébe burkolva, téli álomba szunnyad, a hideg szél még a legmelegebb öltözéket is átjárja, és a hó csikorog lábunk alatt, akkor szoretjük meg igazán a mi otthonunkat, melyet a gondos háziasszony tőle kitelhetőleg ügyekszik lakályossá tenni, kárpótlást nyujtván a külvilágért. Ilyenkor arról kell gondoskodnia, hogy a léghuzam ne érje kedveseit, hogy szőnyegek takarják a hideg padlót, hogy a virágasztalok zöldje ki ne száradjon, mert ezek a zöld szobatársak olyan jól esnek a szem és léleknek! De ez még nem minden. A gyermekek meleg öltözékeire és a magáéira is nagy gondot kell forditania. Hisz azt tartják, hogy a háziasszony központja az othonnak, hogy tőle árad a jóleső meleg és világosság; illő és szükséges tehát, hogy külseje is megfeleljen fontos feladatának és azért a nők házi öltözékeire is forditsanak kellő gondot és figyelmet. Beszéljünk tehát azon ujdonságokról, melyeket a divat a házi öltözékekre nézve előszab.

A reggeli öltönyök eddig kivétel nélkül hosszu, elől sima, hátul pedig, nagy, széles lerakott ránczczal (à la Watteau) voltak készitve, legujabban azonban a reggeli öltönyök egy hosszu szoknyából és egy hosszu paletóból állanak, ez utóbbi térdig érő. Ezen paletók többnyire fehér, világos kék, rózsaszinü flanellből készülnek, a szoknya pedig más, hozzá illő szövetből. A felöltő hátul testhez álló, elől pedig bő, oldalt nagy négyszögü zsebekkel ellátva. Szalagcsokrok diszitik elől a paletót, köröskörül pedig plisséfodrok, vagy egy selyemszegélyzet. A flanellen kivül még foulardot is használnak e reggeli ruhákra; ezt természetesen jól meg kell bélelni, vagy kivattázni.

A mi a nappali házi ruhát illeti, melyet mindenkor még ebéd előtt fel kell venni, mert csak roszullét mentheti ki a reggeli pongyola megtartását, azt tanácsoljuk tisztelt olvasóinknak, hogy az lehetőleg egyszerű legyen. Egy csinos jó szőrkelme mindig legjobb gyakori használatra. A koczkás szövetek szélesitik, a csikosak pedig hosszitják az alakot, mig az egyszinü szövetek minden alakhoz és minden korhoz illenek, az öreg nőhez ép ugy, mint a fiatal leánykához. A divatos szinezetet azonban ugy adhatjuk meg a ruháknak, ha a sima szöveteket koczkás szővetekkel diszitjük; igy például egy sima szoknyán igen jól áll egy koczkás széles fodor. A tünique a koczkás szövetből készülhet, elől és oldalt simán, hátul pedig ránczosan, a derék hátul gomboló, e gombok pedig hátul a tünique végeig huzódhatnak. Az ujjak a sima szövetből valók, koczkás kihajtással és az összevarrásnál szintén gombokkal.

A csipke- és fodrozott gallérokat a háznál nem igen kellene viselni, mert ezeket a társasági és estélyi öltözékekhez kell fenntartani, de legcsinosabbak az egyszerü sima vászongallérkák és kézelők, a mint azok annyira divatban is vannak.

Mai divatképünk magyarázata.

Első alakunk egy drap cheviotból készült szoknyát mutat be, alul két sor barna faille-fodorral. A különös szép szabásu hosszu polonaise vastag téli kelméből való, oldalt fel van huzva, és ugyanott egy faille-csokorral diszitve. A derék és polonaise a nyaktól le végig gombokkal van ellátva, az ujjak hajtókával és egy csokorral diszitve Ez öltözék ára 65 frt.

A második öltözék szoknyája az ugynevezett infalible (csalhatatlan) szinü failleból való, alól széles fodorral és legyező alaku csokrokkal diszitve. A hosszu és gazdag redőzetü tünique, derék és kabátka, nehéz virágos selyemszövetből való, mely „Renaissesance“ név alatt ismeretes. Diszitését a rendkivüli szép nehéz szövetnek csak egy sima, két ujjnyi széles failleszegélyzet képezi; ugyanebből készült az elől látható csokor is. Ára e fényes, gazdag öltözéknek 160 frt. Könnyebb szövetekből természetesen olcsóbban is lehet e szabásra öltözéket kiállitani. A fekete nemezkalap tollal és faille-csokrokkal van diszitve.

Sakkrejtvény.

Mannó Hevera Mariskától.

Lóugrás szerint megfejtendő.

gem	csal-	sé-	is	Is-	meg	Ke-	ma-
hü-	te	az	tál	ged,	mást	tem	nem
Te	en-	go-	le,	ve-	az	gad-	res-
ress	á	le	Is-	lá-	ve-	én	Hogy
meg	tem,	Áld-	dat	meg	ten-	tem	nak
volt	Ke-	li-	mást	ma-	vi-	sze-	té-
res-	ver	gam-	jon	Dé-	tőt	Él-	én
nak,	báb	ke-	Nem	jed	mást	ged-	re-

Megfejtési határidő: februárhó 6-dika.

A f. é. 50-dik számban közlött rejtveny értelme:

Csötörtök.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Pescha Theodóra, Sárosy Mari, Bátori Zsigray Istvánné, Tóth Ágostonné, Nagy Zsuzsanna, Gedeon Gáspárné, Moesz Gézáné, Marosy Hermin és Etel, Mannó Hevera Mariska, ifju Fromhold Paulin, Beálló Erzsébet, Soltész Emilia, Oláh Anna, Kanizsay Nagy Antalné, Csonth Lajosné, Máday Antónia, Kabós Kálmánné, Simon Mariska, Hegedüs Eleonóra, Sándor Ella, Orosz Ida, Bardóczy Krisztin, Temesváry Erzsébet, Molnár Anna, Buday Flóra, Szent-Iványi Klementin, Nagy Juliska, Halasy Margit, Závory Emma, Takács Piroska, Halász Nagy Mária, Szüts Ilonka, Bay Matild, Károlyi Szidónia, Virág Piroska, Lázár Berta, Bogdanovics Jolán, Keresztszeghy Anna, Fülöp Erzsike, Makay Mariska, Tóth Marcsa, Kerekes Mihályné, Jókuthy Endréné, Simay Sándorné, Buziássy Katinka, Szabó Endréné, Dobronyi Kamilla, Hajós Emmi, Hajdu Tinka és Erzsi, Marosy Janka, Rácz Lilla, Farkas Izabella.

Tartalom.

Patikáriusék Hedvigje, Vértesi Arnoldtól. — Eleglák. Várady Antaltól. — A gyermekek alamusziságáról, Dengi Jánostól. — Marianne George Sand beszélye. — A pályázó kisdedeknél. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Sakkrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

uj évben is folytatja hasznos pályáját. — A koloszvári szinház Beksics Gusztávtól „Nem látott férfit“ czimü három felvonásos vigjátékot fogadott el előadásra. — A magyar korona területén jelenleg összesen 317 hirlap és folyóirat jelenik meg, és pedig magyar 195, német 71, szláv 36, román 12, olasz 2, héber 1. — A szombathelyi községi néptanoda iskolai takarékpénztárában mult évi október 17-dikétől deczember 29-dikéig összesen 199 frt 41 krt raktak be a tanitványok. Az iskolai növendékség száma 708. A betéti könyvecskével biró tanulók száma 312.

Különfélék.

⁂ (*Bochniában*) mult hó 30-dikán a Beust-aknában bányatüz ütött ki, egy gépmunkás vigyázatlansága folytán, melynek nyolcz munkás esett áldozatául. A tüz tovább terjedése óvó gátok emelése által megakadályoztatott; mig azonban a kellő intézkedések a veszély meggátlására tétettek, Windakiewitz pénzügyi tanácsos, Turzik bányatanácsos és két munkás a Sutoria-akna bejáratánál a kiömlő gáz által megfojtattak s minden életrehozási kisérlet sikertelen volt.

⁂ (*Egy uj pokolgép*) került kézre a napokban Berlinben is, mely a bremerhaveni bünténynyel összeköttetésben látszik állani. Ez egy körülbelül egy láb hosszu és egy félláb széles ládácska. E láda belső része egy válasz-rekesz által, két nem egyenlő részre van osztva, melyek közül a kisebbik a dynamit elhelyezésére szolgál. A nagyobb rekeszben egy óragép van alkalmazva, mely lejártával egy tüt hoz mozgásba s azt egy a rekeszfalon levő lyukon át a másik rekeszben levő robbantó anyagba szurja, — s a robbanás ugyanazon szempillantásban bekövetkezik.

⁂ (*Az Aetna is!*) Cataniából irják, hogy nemcsak a Vezuv, hanem az Aetna is kitörni készül. A szicziliai tüzhányó egyik másodrangu tölcséréből ömlik ki, most ugyan még csak a a füst, de a láva is fenyegetőzik. Gyakran földrengést tapasztalnak a tüzhányó közelében.

Megbizások tára.

Sz. Somlyóra A. J. urnak: Más kertészeti könyv nem létezik.

Viskre B. E. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Nagyváradra O. P. urhölgynek: Nagy örömömre szolgált.

Makóra M. E. urhölgynek: Számolhat reá.

Keresztúrra K. J. urnőnek: Ára 40—45 forint a nagyobb.

Rozsnyóra B. I. urhölgynek: El van küldve.

Orsovára B. J. urnőnek: Postára van adva.

Lázira R. M. urnőnek: Mindkét csomag el van küldve.

Zinóváraljára S. K. urnak: Szivesen fogadom az ajánlatot, és várok valami 1—2 ives művet mutatványul.

„Elmerengek“ stb. A jó rimelésre is kell gondot forditani.

Bécs P. J. Nem vettem.

Belényesre P. Gy. urnak: Köszönöm.

HIRDETESEK.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utcza 16-dik szám

ÁRJEGYZÉK
háztartások számára.

Napi árak vámfontként = ½ Kilo.

Czukor, finomitva	24 és 24½	kr.
Kavé, Cuba igen finom	85	„
„ Cuba, valódi Bordeaux	88	„
„ Mocca, válogatott	82	„
„ Arany Jáva	98	„
„ Keverék (Moca, Cuba, Java,) pörkölve	1.05	„
Rizs, legfinomabb Rangoon	10	„
„ glacé	14	„
„ non plus ultra	18	„
Árpadara, minden faju	10—25	„
Gyertya, stearin, 6-os és 8-as	50	„
Mandola, édes	54	„
Mazsolaszőlő, legjobb minőségü	34	„
Dió, magyar	12	„
Mák, kék	24	„
Szilva valódi török	13	„
Lencse, stockeraui	18	„
Borsó, fejtve	11	„
Bab, fehér	7	„
Pezsgő, valódi franczia 1 palaczk	3.50	„
„ „ „	2.50	„

BRAZILIAI RUM,
egy pintes üveg 70 kr.

Jamaikai rum, thea, likörök, szárdina, theasütemény, mustár, csokoládé, franczia borsó, stb. stb. legkitünőbb minőségben, igen olcsón, kimeritő árjegyzék szerint, melyet kivánatra bérmentve megküldök.

Az árut helyben bérmentve házhoz szállitom.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett a legnagyobb gonddal teljesittetnek.

Legszebb és legelegánsabb

báli ruhák

s beléptők legujabb párizsi divat szerint, kapható a divatüzletben Deák utcza 15. sz.

„A francia nőhöz“

Egy finoman kiállitott tarlatán, kreplisz vagy moll ruha	20—25 ft. s fell.
ugyanaz elegáns virágokkal diszitve	30—35 „ „
Minden szinü selyem, atlasz vagy fail ruha illüsioval vagy creppel diszitve	60—70 „ „
Minden szinü nehézselyem ruhák menyasszonyok részére	60—70—80 „ „
Bemeneti köpönyegek (sortier de ball) velour és Eiderdunnen szövetből	12—15—20—50 frtig
ugyanazok, hattyu vagy fehér rókával prémezve	15—20—25—70 „

Azonkivül ajánlom dusan felszerelt raktáromat; téli felöltők s bundák, finom posztó, selyem ciciliain és selyem bársonyból, miniszter és gentleman kabátokat prémmel vagy annélkül; melyek az előhaladt idény következtében sokkal olcsóbbért nálam kaphatók

Vidéki megrendeléseknél kéretik egy derék beküldése és a szoknya elejének hossza.

RÓZSAY, Confectioneur,

Deák-utcza 15-ik szám.

Lőrincz István

lábbeli gyáros, országút 17-ik szám,

ajánlja szilárdan párizsi divat minta szerint készitett gyártmányait, kivált a farsang idényre szükségeltető **báli topánokat** melyeket gyára kitünő berendezése által esetlegesen **3 óra alatt** elkészit.

Vidéki megrendelések utánvét mellett azonnal kiszolgáltatnak, ugyszintén árjegyzékek és mértékvevési utasitások bérmentesen küldetnek.

Hálából hozatik nyilvánosságra.

Mindazon szerencsétlenek érdekében, kik köszvényben szenvednek, közlöm ezen sorokat, melyeket a hála és az öröm mondanak tollamba. Egy éves fiacskám görcsöktől támadtatott meg, melyek következménye jobb karának teljes szélhüdése ön, oly baj, mely ellen minden orvosi segélyt hiába kisérlettem meg; több orvos ur, kikhez segélyért folyamodtam, ezen kórt részint hűdésnek, részint áthülés következtében történt **köszvénynek** nyilvánitották. Mint a vizbefuló a szalmaszálhoz, ugy kerestem én is segedelmet a hirdetések által felajánlott és előttem ismeretes **köszvényvászontól**, mely Török József gyógyszertárában kapható, és majdnem hihetetlennek látszott nekem, hogy gyermekem már nehány nap mulva karját kissé mozgathatta, de mi több, napról napra szemlátomást javult állapota, elannyira, hogy most már egészen kigyógyult, anélkül hogy a köszvényvásznon kivül másvalamit használtam volna. Isten után ezen megbecsülhetlen gyógyszer feltalálójának és terjesztőjének fejezem ki köszönetemet, és figyelmessé teszem a szülőket, kik hasonló szerencsétlenség által sujtatnak, ezen **csodálatosan gyógyitó köszvényvászonra**, melynek alkalmazása nélkül szegeny gyermekem bizonyára élethossziglan képtelen lett volna jobb karját használhatni. Bizonyánra mindenki köszonettel fog tartozni, hogy ezen igénytelen gyógyszerre figyelmeztetem, a mely nekem valóságos csodaszerű szolgalatot tett.

Budapest, 1875 decz. 1.

Klöcker P.

m. k. levelhordó.

Olcsó és tartós.

TEMESVÁRI MANO

cipőgyára

Budapesten, király-utca 1. ajánlja

nőknek:

Füzős cipők Brünellből fénymázos hegygyel, szép tüzéssel 2 frt 70 kr.

Füzős cipők erős bőrből fénymázos hegygyel. szegezve és csavarral ellátva kettős talppal gyakori használatra és esős időre 3 frt 50 kr.

Cipők mézga betéttel Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiallitással 3 frt 50 kr.

Cipők mézga betéttel erős chagrain vagy borjubőrből, szegezve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg 3 frt 80 kr.

uraknak:

Cipők finom chaigran kettősbőrből 4 frt 40 kr.

Cipők fénymázos vagy bagaria bőrből szegezett és csavarral ellatott kettős talppal igen erős 4 frt 50 kr.

Cipők finom bőrből diszes fénymázos hegygyel, termek és bálokra 4 frt 50 kr.

Cipők orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli a nedves időben, igen tartós és meleg 5 frt 50 kr.

Vadász csizmák vizhatlan kettős bagaria vagy fénymázos bőrből, háromsor csavarral ellátott kettős talppal 10 ft.

Ugyanaz orosz fénymázos vagy bagaria bőrből 12 frt.

Cipők fiuknak fénymázos vagy bagaria bőrből csavarral ellátva kettős talppal 3 frt.

Cipők leányoknak brünellből vagy bőrből igen erős szegezett talppal 2 frt 60 kr.

Gyermekcipők brünellből vagy bőrből szegezett talppal igen tartós 1 frt 80 kr.

Részletes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Vidéki megrendelések posta utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch.** Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

FEKNA ELEK Budapesten, vácziutcza 10.

„Nádor-szálloda" mellett, a „rzsához",

ajánlja **divat-, szalag-, csipke-, fehérnemü-, szött-, diszitő-, béllelő-, bársony- és rövid-árukból** dusan felszerelt raktárát, valamint sok más e szakba vágó **uri divat- és női pipere-árukat** a legolcsóbb árakon. Az általánosan kedvelt és dijjal kitüntetett **Angora-chignonok** és **fonatok** raktára, ára 1 frt 30 krtól 2 frt 50 krig minden természeti szinekben. Csak $2^1/_2$ **frt** egy valódii **hajfonat!** 1 rőf hosszu, sürü, betét nélkül, fésülhető és mosható, egészen egészséges hajból minden utánzat belekeverése nélkül nem sodronyra huzva, hanem tartósan idomitva.

Megrendelések hajmutatvány beküldése mellett pontosau és lelkiismeretesen teljesittetnek. Továbbá a legujabb párisi, berlini, szött, kötött és horgolt kendők, ujjasok, mellkendők, gyermekruhák, szinházi kendők, selyemmel béllelve és szalaggal diszitve 2 frttól 5 frtig Párizsi kendők 1 frt. 20 krtól 2 frt. 20 krig, női ingmellek, selyem-Fichuk, gallérok, kézellők. nyakkendők nagy választékban, valamint fehér moule és diszitett pongyola-fökötők, 30. 40. 50 krtól 1 frt 50 krig.

Vidéki megrendelések utánvét mellett eszközöltetnek

Egyedüli föraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

Magyar- és Erdélyhon számára

Wheeler és Wilson

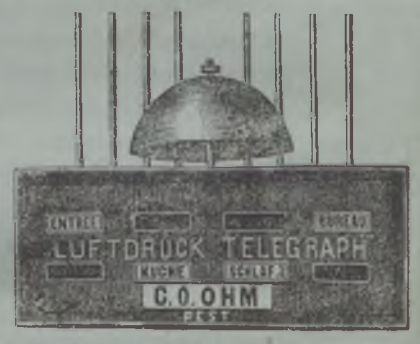
s

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,

ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kesztyűvarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O., Pest, Jozseftér 15. sz

uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

Fontos sóda-viz gyárosoknak.

Figyelemre méltó.

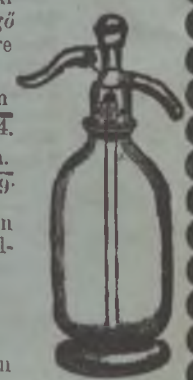
Vendéglősöknek és a háztartásba ajánlom, az eddig Magyarországon csak általam készitett

Sóda-viz-gépezetet

mely tiszta és tartós munkájánál fogva, minden külföldieket fölülmulja. Ezen gépezet segitségével mindenki maga készitheti az annyira kedvelt, egészséges és pezsgő italt. A sóda-viz-gépezetnok ára következő árjegyzékre mérsékeltetett. Meszely-tartalom

3		4	5½	6	7 m
ft. 8.50 töl	ft. 9-ig	ft. 10	ft. 12	ft. 12 50	ft. 14.
m. 8	9	10		11	12 m.
ft. 15	ft. 16	ft. 17		ft. 18	ft. 19.

Ugyszintén a soda-vizet a legjutányosabban Syphonban is készitem és kivánatra a város minden részébe szállitom.

Horn,

Budapest, Korepesi-bazár a nemzeti szinházzal szemben

Vidéki megrendelések utánvétel mellett a legpontosabban eszközöltetnek, ugyszintén mindennemü javitások a legolcsóbban és legjobban láttatnak el.

3-dik szám. Január 16-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte	Nap- nyugta
							óra perc	óra perc
Január 16	Vasárnap	B 2 Jézus sz. n.	B 2 Győző	4 D 70 tanitvány	19		7 44	4 36
17	Hétfő	Remete Antal	Remete A.	5 Theopant	20		7 44	4 37
18	Kedd	Péter r. szék	Piroska	6 Epiphania	21		7 43	4 38
19	Szerda	Márius	Márius	7 Ker. János	22	●	7 43	4 39
20	Csütörtök	Fábián és Seb.	Fáb., Özséb	8 György	23		7 42	4 40
21	Péntek	Ágnes szüz	Ágnes	9 Polieuct	24		7 41	4 42
22	Szombat	Anaztáz	Vincze	10 N. Gergely	25 Sab. Vajera		7 40	4 44

Vidéki tárcza.

Csetnek januárhó 10-dikén 1876. (*Eredeti levél.*) — Műkedvelői szini előadás. — Tisztelt Szerkesztőnő! Csendes kis városunkban e hó 6-dikán az itteni műkedvelők által a szini készlet berendezésére a „Sziget a szárazon“ és az „Apró félreértések“ egy-egy felvonásos vigjátékok adattak elő és mind a két darab előadása általános tetszésben részesült. Különösen ifj. Nagy Lajos olyan ügyesen játszott, hogy általános vélemény szerint kiváló szinészi tehetséggel bir a komikai szakra. Tiszta jövedelem 25 frt volt. A szini előadást tánczmulatság követte, mely szintén fényesen sikerült. Panasza csak a vendéglősnek lehetett, a mennyiben amolyan „illuminálás“ senkinek még csak eszébe sem jutott, a mint az az összegyült vendégek finom müveltsége mellett természetes is.

Zsombolyáról bizalmas kézből azon ohajtás közlésére kérettem föl, hogy az ottani nőegylet tisztviselői tennék közzé azon nemeslelkü adakozásokat, melyek ez egylet tánczestélyei alkalmával mint felülfizetések befolytak, valamint azt, hogy mi czélra lettek ezen összegek forditva; és én annál készségesebben adok helyet ezen kivánságnak, minthogy megvagyok győződve, hogy az illető adakozások pontosan szolgáltattak be az egylet pénztárába és a nemes czélnak megfelelőleg lettek felhasználva.

A tisztelt tudósitó továbbá azon nézetét is nyilvánitja, hogy ha e tánczestélyekre nagyobb számmal küldenék szét a meghivókat, résztvevők is nagyobb számmal volnának, a mi pedig a jótékony czél tekintetéből csak ohajtandó, és végre, hogy az ottani hölgyek szépsége egész feleslegessé teszi a fényüzést.

Mezőturon az ottani nőegylet hangversenynyel kapcsolatos bált rendezett, mely igen megélénkité e derék magyar város társaséletét. A mezőturi nőegylet általában elismerésre méltó buzgalmat fejt ki, s az elnöknek, Nagy Józsefné asszonynak, ki minden jó ügyben dicséretes buzgalommal előljár, a mezőturi társaskörök nagy köszönettel tartoznak. A hangversenyben kitünt Bolváry Fanni és Dünxits Vilma kisasszonyok, valamint Turi Lajos s Nagy Miklós urak szavallata; — ugyszintén Várady Mariska és Biszterszky H. kisasszonyok zongorajátéka.

Hátszegen mult hó 21-dikén szentelte föl György István ottani főesperes plébános a felséges királynénkról nevezett Erzsébet-leányiskola és nőnövelde diszes épületét, mely az ő sok évi buzgó fáradozásai folytán jött létre. Ő volt az, ki nyolcz év előtt e helyen, hol a magyarság már csak elszórva lakik, fölismerve egy ily intézet nagy fontosságát, magyar tannyelvü leányiskola és növelde felállitását kezdeményezte. Sok nehézséggel kellett küzdenie, s csakis oly erős elhatározás és kitartó buzgalom, mint az övé, volt képes eredményt létre hozni. Nem nyugodott, mig könyöradományokból annyit össze nem gyüjtött, hogy tervét valósithassa. Az épülethez a telket a kincstártól kapta, a királyi pár fejedelmi bőkezüsége 1000 forintot adományozott az épitésre. De a mintegy 12,000 forintnyi összeg, mit összegyüjtött, már ki van meritve, s a belső felszereléshez még egy és más hiányzik. Nem kételkedünk, hogy a buzgó plébános urnak sikerülni fog még ezen hiányokon is segiteni s e körüli fáradozásaiban támogatásra fog találni azoknál is, kik a nevelés ügyét s a magyarság érdekeit szivükön viselik.

Nagy-Kesziben e hó 5-dikén olvasó-kör alakult, Tóth József ur vezetése alatt. Ugyancsak e derék tanitó rövid idő alatt ismétlő iskolát hozott létre e községben a felnőttebb fiatalság számára; továbbá dalárdát, és különben is lelkesen buzgolkodik a község szellemi előhaladása körül.

A gödöllői parkban e télen rendkivüli erélylyel folynak a szépitési munkálatok. Uj fákat ültetnek, facsoportozatokat alkotnak s a sétányokat rendezik. A narancs- és czitromfák ez évben is oly szépek voltak, hogy a fölovászmester azokat a schönbrunni kert főnöke előtt minta-példányokként magasztalta. A téli kertet is szaporitották ő Felsége, a királyné több kedvencz virágával.

Kemény Zsigmond pusztakamarási ősi birtoka kertjében, egy kis szőllő aljában temettetett el. E helyütt három diófa áll. Az egyiknek tövében nyugszik Kemény anyja. A másikat évekkel ezelőtt a maga sirhelyéül választotta Kemény Zsigmond; „a harmadikat magamnak szántam“, — irja Kemény Zsigmond testvére, János báró, ki a leggyöngédebb testvéri szeretettel évekkel ezelőtt Kemény Zsigmondot lehivta Budapestről a kamarási birtokra, s ott végnapjaiban vigasza és ápolója volt.

Debreczen mellett három ember fagyott meg. Az uton eltévedve, a kocsi felfordult egy öt öl mélységü hófuvásba s ezen három egyént maga alá temette, mig a velök levő más 4 egyén félig megdermedten menekült egy távoleső majorba. Egyik halott holttetemét még eddig sem lehetett felfedezni.

Petrován, Máramaros megyében e hó 5-dikén virradóra Apostol Rácz Nuczut és még négy tagból álló családját fekhelyükön halva találták. A család rögtöni halálának egyedüli oka, a kürtő bedugása folytán, a szobába tolult széngőz volt.

Erdélyben és Biharban az idén is bőven vannak medvék és farkasok. Mint Gyergyóból irják, ott a télen több med-

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

3. SZ.
Január 15-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmellékklettel.

A könyvek meghozatala egész-
a műlap meghozatala félévi járatási
köteleztetést foglal magában
a lap irányában.

A patikáriusék Hedvigje.

Elbeszélés.

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás.)

V.

A kis patikárius Hedvig még mit sem sejtett, mikor tele lett már hirével nemcsak Oldalháza, hanem az egész környék.

Mindenki arról beszélt s mindenki megtoldotta valamivel. A jól értesültek már azt is tudták, hogy Kompolthy Loránt gróf elvéteti a leányt egyik ispánjával, aztán a kastélyban ad nekik lakást. A vén képmutató nagymester az illem fönntartásában.

Csakugyan még azok is, kik ugy ismerték Hedviget mint szende, ártatlan, derék leányt, kezdtek a dolognak hitelt adni. Lesz benne valami igaz, mert csakugyan hallottak valamit arról a fiatal ispánról, a ki el akarja venni a leányt.

Teljesen igaz volt, csak azzal a különbséggel, hogy az ispán előbb járt a gyógyszerészék házánál, mint a méltóságos ur s mikor a gróffal való ismeretség kezdődött és a fiatal ember meghallotta, hogy a gróf karon fogva vezette Hedviget a parkban, egyszerre eltünt bucsú nélkül.

Hogy az egész oldalházi előkelő közönség ott sétált a gróffal és Hedviggel együtt a parkban, azt nem vette figyelembe az elvakult ifju. A pletykázó suttogás elbóditotta fejét s elkeseredve adta be lemondását a tiszttartóhoz.

— Megbolondult ön? — szólt hozzá a tiszttartó.

— Még nem; de ha itt maradok, félek, hogy megbolondulok. — felelt az ifju.

A másik szobában meghallották ezt az irnokok s még azon este megtudta a postamesterné. A postamesternétől az adópénztárnokné, ettől meg az egész világ.

Mikor két hét mulva Dombszögre mentek a patikáriusék bucsúra, Hedvig hallotta, hogy háta mögött sugdosnak a templomban:

— Ez a gróf szeretője.

A fiatal leány reszketve huzta le arczára a fátyolt.

— Ni ni! — suttogták háta mögött, — milyen czifra, majd elröpül!

— Telik a gróf Kompolthy Lorántól!

Mikor a templomból kijöttek, a leány lázasan megragadta anyja karját.

— Fogassunk be, menjünk haza! — szólt, csaknem fuldokolva.

— Mit gondolsz? — viszonzá anyja. — Ebéd előtt csak nem mehetünk el, este pedig táncz lesz és te ugy szeretsz tánczolni . . .

— Nem fogok tánczolni, — felelt a leány hevesen. — Mondd, hogy hirtelen beteg lettem; mondj akármit, csak jerünk!

— De az istenért, mi lelt téged, Hedvig?

A fiatal leány görcsös zokogásra fakadt.

A megrémült anya azonnal befogatott s az ismerősök bámulása, marasztalása, megütközése daczára haza hajtatott.

— Anyám! — szólt Hedvig, mikor hazaértek s zokogva borult anyja nyakába; — ne menjünk többé a kastélyba!

— Ah! hát ez a baj? — szólt az anya, megsimogatva leánya fejét. — Valami pletykát hallottál? valami suttogást?

Hedvig nem felelt, csak pihegett anyja kebelén.

— Ennyibe sem veszem az egészet, — szólt a gyógysze-

részné s fittyet hányt ujjával. — Némely személyek irigylik a szerencsénket. Ez az egész.

— A szerencsénket?

— Azt hát! A járásbiróné tegnap mondta, hogy mégis csak megkell vallani az igazat, te vagy a leggyönyörübb leány az egész környéken. És Hetypetyi ügyvéd azt mondta, grófnénak termettél.

A leánynak arcza égett s csodálatos kifejezéssel emelte anyjára nagy fekete szemeit.

— Ugy, ugy, — folytatta a gyógyszerészné. — Nekünk is vannak barátaink. És mit gondolsz, hiába választottak engem elnöknőnek?

— Anyám!

— Én nem beszéltem eddig róla, mert az ilyen dolgokat a leányok maguktól is megértik. Csak annyit mondok most is, hogy én a grófot nagyon szolid, komoly férfinak tartom és olvashattál már az ujságban elég esetet, hogy grófok nőül vettek polgári származásu leányt.

— De . . . . . .

— Azt akarod mondani, hogy nem fiatal már? Nem, nem fiatal, nem gyerkőcz, hanem meglett férfi. Annál nagyobb biztositékot nyujt, hogy a mit mond, komolyan érti.

— De hiszen még semmit sem mondott!

— Ez tanuskodik legjobban komoly szándékáról.

— Nem, nem, anyám! Csalódás, — és isten adja, hogy csakugyan csalódás legyen, mert . . . mert csupa daczból talán oda nyujtanám neki kezemet.

— Bohó leány! — szólt az anya mosolyogva s határtalan örömkitöréssel magához ölelte gyermekét.

VI.

Ez időközben észrevették Hedvigen, hogy szótlanabb, komolyabb, mint eddig. Arcza elhalványult s szemein olykor meglátszik a sirás nyoma.

A bucsú nélkül eltávozott fiatal ispánról nem hall semmit. A gyógyszerészné tudomással bir ugyan róla, hogy az ember itt csavargott a mult napokban, a kastély és a park körül látták őt ólálkodni; de a gondos anya nem szól róla leányának.

Az az ember most már senki, semmi, állás nélküli naplopó, a mi sajátkép, jól meggondolva a dolgot, talán nagyon is helyesen történt. Ki tudja, máskép nem követ-e el balgaságot az ilyen fiatal, meggondolatlan leány?

Pedig minden épen a legjobban megy. A gróf egy idő óta megketőzteti figyelmes udvariasságát Hedvig iránt.

— A madár már berepült a hálóba, csak össze kell huzni, — mondta a cseh komornok az ő neveletlen modorában.

Csak azt nem tudta ez a ficzkó, hogy kölcsönösen vadásznak egymásra s hogy ha ő méltósága hálóba akarja keritni a szép leányt, viszont ő méltóságára is ki van vetve a háló.

A plébános már példázott mult vasárnap, hogy ki tudja, a jövő farsangig nem unja-e meg ő méltósága ezt a nőtlen életet?

— Öreg vagyok már én a házasságra, papom, — szólt a gróf.

— Oh! Oh! tudjuk, a mit tudunk! — felelte rá tréfás komolysággal a tisztelendő ur.

Ez a dolog felköltötte a gróf gyanakodását.

— Hüm! — mormogá magában, midőn egyedül maradt, — a kicsike csakugyan erre spekulálna?

Következő nap a gróf vadásza gyönyörü virágbokrétát hozott a gyógyszertárba s meghivást a holnapi ebédre.

Mikor megérkezett a gyógyszerészcsalád a kastélyba, meglepetve vették észre, hogy csak egyedül hivatalosak a helybeliek közül; ellenben jelen volt a grófnak egy jó barátja, Hétharsy Lőrincz báró, szintén nőtlen gavallér s szintén ugy az ötvenes években.

— Csak magunk leszünk, en petite famille — szólt a gróf nyájasan.

A patikáriusné jelentőségteljesen pillantott leányára és férjére, mintha mondani akarta volna: — Nem megmondtam?

Eddig még soha sem történt, hogy ha a helybelieket meghivta a gróf, ugyanakkor meghivott volna valakit rangtársai közül is. E kitüntetésben csak most részesültek a gyógyszerészék először. Nem világos jele-e ez annak, hogy a gróf más szemmel tekinti őket, mint a többieket?

Ebédnél szokatlanul jó kedve volt a grófnak s ebéd után ajánlotta, hogy kocsizzanak ki az erdőbe a várromokhoz.

Az egész kis város látta a patikárius Hedviget anyjával és a gróffal egy kocsiban végig menni a főutczán. A gróf arra hajtatott. Ugy látszott, most már nem ovakodik a nyilvánosságtól, sőt egyenesen azt akarja, hogy lássák őket.

A gyógyszerészné arcza örömtől ragyogott. Most már bizonyos, hogy a gróf komolyan nyilatkozni akar.

Hedvig merengő, komoly arczczal ült. Keveset szólt egész uton. Ugy látszott, mintha tünődnék valami fölött.

A másik kocsiban Héthársy báró jött utánuk, a gyógyszerészszel, ki a nagy tisztelet miatt egészen összelapult a kocsi szögletében, mig Héthársy báró szétterpeszkedett, a hogy csak birt, ugy, hogy az ülés három negyedét ő foglalta el, a mi tulajdonkép társadalmi állásukhoz mérve, soknak nem is mondható.

A kocsik megálltak a várromoknál; de a fölmászás a hegyre a vén gavallérok lábainak kissé terhes lett volna.

— Nézzük meg az uj vadászlakodat, — szólt Héthársy báró.

— Ha nagysádtoknak ugy tetszik, — viszonzá Kompolthy gróf, a hölgyek felé fordulva. — Nincs messze. Lassan sétálva, félóra alatt ott vagyunk.

A boldog gyógyszerésznek minden tetszett. Hogy ne tetszett volna?

Elindultak párosával. A gróf Hedvignek, Héthársy báró a mamának nyujtotta karját. A gyógyszerész ur utánuk czammogott.

Aztán látván, hogy ő fölösleges személy s érezvén, hogy a lábai nagyon nehézkesen mozognak, hátramaradt s visszatért a kocsikhoz, hol a cseh komornok kibontott neki egy palaczk pezsgőt, abból a pompás fajtából, melyből ma délben kissé sokat talált az érdemes honoráczíorokba bele diktálni a két méltóságos ur.

A hölgyek k'sérőikkel tovább mentek. A gróf és Hedvig valami huszonöt lépésnyivel előbb, mint a mama és Héthársy báró.

A gondos anya szándékosan maradt hátrább. Tudta, hogy ez a döntő nap. A gróf nyilatkozni akar. Hadd beszéljenek zavartalan.

Héthársy báró, ugy látszott, szintén sejt valami ilyest, mert oly lassan lépdelt, hogy a huszonöt lépésnyi távolság nem sokára negyven-ötven lépés is lett. Már néha-néha egészen eltakarták előlük a fák Hedviget és a grófot a kanyargó gyalogösvényen.

(Vége köv.)

A szegény Jancsi panasza.

Endrődi Sándortól.

Te vagy az, a kit ujra látok?
Nem, nem! Mariban több a becsület!
Marinak nincsen palotája,
Hiu fényt, pompát Mari nem szeret.

Nem igy láttalak én először,
Nem volt te rajtad ékszer, gyöngy, selyem;
Te is, mint falunk többi lánya,
Egyszerün jártál és szegényesen.

Elmen'em néha ablakodnál,
S ha láttalak, nekem ez jól esett:
Kezedhez ugy illett a munka,
Arczodhoz a lesütött szép szemek.

Kevés mulatság volt falunkban,
Te mégis ritkán jelentél meg ott:
Szegény anyád betegágyánál
Töltöttél majd minden vasárnapot.

Ha olykor az utczára léptél,
Azt mondták: A templomba megy Mari;
És nekem fáj, hogy e megjegyzést
Felőled nem tudom már hallani.

Te vagy az, a kit ujra látok?
Nem, nem! Mariban több a becsület!
Marinak nincsen palotája,
Hiu fényt, pompát Mari nem szeret.

Ha visszatérek majd falunkba,
Elmondom, hogy találkoztam vele —
Még most is olyan jó, szelid lány,
S édesen emlékszik mindenkire.

De ha már szunnyad minden ember,
Megállok az elhagyott ház előtt,
S mint egy kedves h a l o t t a t szoktak,
Oly keservesen siratom meg őt.

Téli élvek.

Balázs Sándortól.

Itt a téli világ, a fehér fák, fehér virágok, a tél költészete!

A fehér burok, mely erdőt, mezőt, várost befed s melynek gyémántcsillámkákkal behintett szövete majdnem vakitó fényben ragyog a téli nap aranyos sugaraitól, különös és szeszélyes pompával disziti fel az egész természetet, s oly ártatlan és tiszta szinben tüntet fel mindent, hogy az embernek szinte fáj, hogy e szép tünemény oly rövid élettel bir, hogy ugyanaz a nap, mely most oly csillogó szinpompában ragyogtatja a fehér tavaszt, csakhamar egyetlen meleg lehelletével véget vet a karácson pünkösdi királyságának, s rut és piszkos sárrá olvasztja a tisztaság és szennytelen fény eszményét: a fehér havat.

Hogy a most káprázt ató fényben csillogó hegycsucs csakhamar a maga meztelen és rideg kopárságában álland szemeink előtt; hogy a fákat, melyeknek ágai most fehér virágokkal pompáznak, nem sokára egész disztelen szárazságukban látandjuk, s hogy az utczákon fehér fényben égő oltárkövek elvesztvén szép leplüket, nem rejthetik és titkolhatják tovább, hogy nem egyebek ott feledett disztelen por és szeméthalmoknál...

De menjünk. Legyünk igazi sybariták, szivjuk egész tüdővel a tiszta, üde levegőt; gyönyörködjünk a kábitó illatban, a szinpombában s ne gondoljunk a hervadásra.

Élvezzük a pillanat örömeit, s ha bár tudjuk is, hogy mind e fény és pompa nem egyéb gyorsan muló és szétfoszló tüneménynél, gondoljuk meg, hogy tulajdonképen nem csalódás-e minden, mi e földön szép s azért haj rá! gyönyörködjünk a szép tél örömeiben!

Ah, hogy ropog a hó könnyü és gyors lépteink alatt s az üde, finom aether hogy felfrissiti és felélénkiti egész valónkat! Oly könnyed és ruganyosak vagyunk! Ohajtanók, vajha szárnyaink volnának, hogy a madarakkal versenyre kelve, össze-vissza barangoljuk a nagy kék ürt.

De ha vállunk nem ölthet szárnyat, kössünk lábainkra aczéltollakat, ki, korcsolyázni a jégre, őrült versenyre!

Vagy fel a kisértetiesen suhanó szánra, mely nesztelenül, árnyként siklik át az utczákon, s iramlik tova az utak fehér és sikos talaján. Könnyedén és zaj nélkül, mint a gondolat a lagunákon. Csak a szél képes velünk versenyre szállni, meg a gondolat, mely követ vagy ragad bennünket!

Vagy táskát oldalunkra, fegyvert kezünkbe, s ki vadüldözésre a rengetegbe! Ah, a vadászat ingerel, izgat, s a kürtök visszhangja édes gyönyör a fülnek! Oldjátok el a falkát, vezessétek elő a lovakat. Haj rá! haj rá!

Mily vidáman és fürgén pattog a kandallóban a láng, s a forró fény, mit kiáraszt, mily kéjes gyönyörrel melengeti fel fáradt és dermedt tagjainkat! Hozzatok melegitett bort és a tegnap elejtett vadak husát! A vadászat étvágyat ad. Szakács, tégy ki magadért! Föl a poharakkal, éljenek az erdők, és a vadak, a mig mi ejtjük el őket!

S ha elfáradtál s érzeni kezded a csipős szél élét, fel a jól elzárt kocsiba, s vissza a városba.

A télből a tavaszba. Éljen a salon! A tükrökben kaczérkodó fény, a rétek- s a most kaszált fűvel versenyző illat, a lepkeszárnyakra kelt virágok, a mosolyok, a zene és az édes titkok suttogása!

India balzsama terjed szét a légben, a suhogó selyem, a csak kedvedért választott, jól ismert illatszer s a sziveket édes kéjjel megremegtető sejtelem elárulják közeledését. Ő az, ki előtt e pillanatban az ajtó szárnyai feltárulnak, az a sok mohó, vágyteljes és irigy tekintet mind csak az ő könyed és nemes alakját követi. Az a fény, mely elárasztja a termet, az ő mosolyának fénye, s az a gyujtó, fekete villám, mely gondolatnál gyorsabban átsuhan a tömegen, ah, az ő téged kereső tekintete!

Irigyled-e még Antoniust, s mernéd-e még egyszer ismételni, hogy lényed elfásult, s hogy nem létezik oly tekintet a világon, mely szivedet megremegtetni tudná?

Hallga, a zene megszólalt, a sorompó feltárult, tiéd a világ.

Mit törődöl többé ama fekete zord árnynyal ama férfihomlok redőin, habár apádé is? Mért félnéd többé kiváncsi szemek kémkedését, s áruló fecsegésre kész ajkak irigy és kegyetlen mosolyát?

A nyitány hiv, csalogat, felbátorit!

Élvezd előjogodat, az izgató táncz csábos kiváltságait.

Mi akadályoz benne, hogy megfogd kezét, mely megreszket a tiédben, s melynek felvillanyozó hevét keztyüjének finom bőre oly résztvevő készséggel átereszti? Hogy átkarold karcsu derekát, s hogy lélegzetétől megmámoritsd szivedet?

Hogy tekinteteddel, suttogó szavaddal ne mondd el neki, mit meghallgatnia nem lenne szabad, s hogy ne csábitsd őt oly igenre, mit hinni: bün, kimondani: gyalázat.

Nézd, arcza mily lángban áll! E pírnak csak fele zavar

és vágy, a másik fele ösvád. De miért szánakoznál rajta? Hadd sirjon inkább miattad, mint nevessen rovásodra. Te modern bölcsész vagy.

Pezsgőt ide, ily izgalmat csak mámor fékezhet. A holnap mi messze még, és valjon megtartja-e igéretét?!

Ah, hát belefáradtál az izgalomba? Untat e hazug és csalárd játék? Nem irigyled többé Antoniust?

A szinház nem érdekel, de nem is untat. Fesztelenül cseveghetsz, alhatol, vagy izgathatod képzelődésedet a szinpad és nézőterem alakosnőin. Szemlét tarthatsz az arczokon. Melyik igér legtöbbet, s melyik követel legkevesebbet? S olykorolykor a zenének egy-egy hangja, s a költő egy-egy ötlete utat talál szivedhez is. Meglepetve és gyönyörrel tapasztalod, hogy mily fogékony vagy, s uj érdekkel veszed kezedbe látcsövedet egy uj szemlére.

Azután eszedbe jut, hogy a klubba igérkeztél vacsorára s hogy whist- vagy ecarté-feleid már türelmetlenül várnak rád.

Ah, a kártya mindig izgat, s nem ritkán asszonyt, vadat, paripát, mindent pótol.

Veszed kalapodat és elsietsz!

Menj csak, és élvezd gondtalan életed minden pillanatát. Csak egyre szeretnélek kérni: Gondolj azokra is, kikre nézve az élet nem gyönyör, hanem küzdelem s még inkább ama nyomorultakra, kik éheznek és fáznak!

Marianne.

— George Sand beszélye. —

(Folytatás.)

VI.

„Ha tiz évvel kevesebbet s százezer frankkal többet birnék, bizonyára vágyakodnám arra, hogy éltem társnőjévé tegyem. Nem gerjesztett ugyan soha szerelemre, én legalább nem hiszem, hogy gerjesztett volna; nagy tiszteletet s határtalan bizalmat azonban kelthetett volna, s ez, azt hiszem, elég lenne a boldogságra . . . Nem! ily körülmények közt soha nem lennék én boldog. Szerettem, szenvedélyesen, remény nélkül, nyilatkozás nélkül. A szerelem önkivület, rajongás, álom, mely csak lehetetlen s nagyszerü állapotok közt jöhet létre. Mikor az ember elég boldog és szerencsétlen volt ilyesmit végig érezni, akkor a esöndes és békés viszonyok nem gyakorolnak rá vonzerőt, nem még gyógyitó hatást sem mély sebeire. Miért tegyek hát boldogtalanná egy becsületes és jó nőt, ki másra érdemes?

„Boldogtalanná . . . képes lenne-e Marianne szenvedni, az iránta való indulat kisebb vagy nagyobb volta miatt? Képes lenne-e erre, ha egyátalán tudna szeretni; de nem valószinü, hogy ezt tudna. A tizenöt évtől a huszonötödik évig a nők élete az érzékek s a képzelődés viharának van kitéve s Marianne átélte e nagy válságot, a nélkül, hogy egy szóval, vagy egy lépéssel engedett volna ennek. Hideg, vagy erős lélek ő; most már meg van mentve, a vihar megkétszerezte erejét; kővé vált, gyönyört s kedvet talált a mozdulatlanságban: a falusi élet eme nemleges előnyében, e hideg és tompa jólétben, a mit itt élnek s a mit én is elérni vágyom, a nélkül hogy tudnám, ha reá találok-e valaha.

„Kell még vagy tiz évet szenvednem, mielőtt elhidegülnék? Ha megkérdezném Mariannetől győzelme titkát? Nem értene meg, vagy nem akarna felelni; ostobának találna, hogy nem találtam ki . . . a mint ostoba is vagyok, mert nem találtam ki semmit.

Tény az, hogy kevés ember képes megérteni s ismerni a nőket. A kik kinoznak bennünket s elvonják magukat, rejtélyek maradnak előttünk. Kik pedig a miéink lesznek, azok elvesztik hatalmukat, s mikor érzékeink hevülése kialudt, nem veszünk fáradságot, követni lelkük szárnyalását. Ily viszony mellett a házasság — sir. Mily szerencse, hogy már vénebb s kiállhatlanabb vagyok, hogysem ilyesmi érhetne.

„Most veszem észre, hogy a negyedóra alatt, mióta irok, voltaképen mit sem gondoltam. Elolvasom, a nélkül, hogy érteném magam, s hogy nem találok semmit azon bolondos kivánesiságon kivül, melynek tárgya Marianne. Én zavart, aggódó vagyok, Marianne pedig maga a komoly nyugalom. Mely jogon vonul előttem el mint szemrehányás és guny, a nélkül hogy észre is venne, a nélkül, hogy érezné, hogy én boldogtalan is lehetek? Ő bizonyára nincs fölfegyverkezve, mint nekem kéne lennem, a bölcselet és tapasztalat fegyvereivel; gyermek ő hozzám képest, semminő harcz nem próbálta ki erejét, semmi csalódás nem vesztegette meg lelkét.

„Én istenem! hisz ép ezért erősb ő nálamnál. Ő nem veszitett semmit, őt nem tépték szét az élet vadállatai; s bármily kevés legyen is keble lángja, az elég neki, mig a mi bennem ég, az csak arra szolgál, hogy emészszen engem.“

Péter befejezte jegyzeteit s a könyvecskét zsebébe tevé. Néhány perczig merengve állt, a patak vizszine fölött egymást kergető szitakötőkre figyelve. Észre vevé a rokonságot, mely e szép rovarok szárnyának s a csevegő viz megtört fényének szine közt van. Az apró habocskák hullámzása s a szép rovar kellemes szárnylibbenései közt is talált rokonságot. Ujra kinyitá jegyzőkönyvét, elolvasott belőle néhány elég csinos verset, melyben a szitakötőt a „patak lányának“ s a „virágok lelkének“ mondá; azután vállat vonván, egyszerre végét szakitá költői mélázásának s elindult Dolmor felé, azt mondva magában, hogy sétájából ugyan nem volt se haszna, se élvezete, de legalább fáradsága és kára sem. Még mindig többet ért ez, mint a hosszu lótás-futás Páris kövezetén, hálátlan munka czéljából.

E nem is ép rég mult időben, valami poros okmány tanulmányozása közben, vagy valamely kellemetlen üzletbe beléptekor hányszor nem sohajtott föl igy: — Isten! Egy fa a Gouvre mentén s idő tiszta vize szemlélhetésére! . . . Édes-kevés az, mit kérek, s te mégis visszautasitod!

— Hálátlan vagyok, — szólt menetközben. — Megvan, a miről álmodtam, s én nem érem be vele!

Midőn a hegy fordulójához ért, még lassu léptekkel járdalt, szemeit a földre szegezve, figyelve a csigákra, minden füszálra, s arról tünődve, hogy: Lám, e hanga-befutotta, reketye-szegélyezte ösvények között mily hamar kész a költői hangulat, s a drámai hév, mig a nagy városok kövezetén nem látok egyebet, csak sarat és szemetet, — s azután gondolata a hegység felé fordult, a nap sugara által gyémántozott havasokról, az ég rózsaszinében fürdő kék hegycsucsokról álmodott . . . s egyszerre, midőn azt hivé, hogy házuk ajtajához ért, magához tért. A hegyfordulatnál a helyett, hogy jobbra fordult volna, balra fordult, s most Validat kapujánál volt, a hol Marianne lakott.

VII.

Validat a vidékhez és korhoz képest igen jó karban tartott major volt; azért azonban a trágyadomb átlábolhatlan po-

csolya közt állt, s a belső udvart is ellepték a külső udvar állatai. Az az évszak volt már, mikor az ökrök nem dolgoznak, de még nem mennek ki a legelőre sem. A kaszálás még nem volt megkezdve. Nehogy e jó barmok unják magukat, sétálni engedték őket az udvaron, mely faragványos korlátokkal volt zárva. E korlát szolgált keritès helyett is a major körül.

Péter látván, hogy nem haza ment s észre vevén, hogy Mariannenak, a miért érdemes lenne őt megzavarni, nem nyitá ki a keritès ajtaját, megfordult, haragudván szórakozottsága miatt.

De a kisasszony lakrésze a dél felé néző kertre szolgált. Rendesen az „uraság lakosztálya“ napkeletre szokott ugyan nézni, a „gazdaságra“, a trágyadombra, a belsőségre, s az istállókra, melyeket minden időben látni s szemmel tartani szeret; Marianne azonban megváltoztatta itt a szokást; elzáratta az ablakokat, csak egy ajtót hagyván fenn, mely e világgal is közlekedhetett, a fal ellenkező részén nyittatott ablakot s üvegajtót. Ez oldalon a háznak csak egy komor oldala volt, el-elboritva itt-ott egy sárga jázmin, ezer virágos bércse s különböző szinü mályvarózsák bokrai által. Marianne itt vagy négy meternyi szélességben fölebb emeltette a földet s e verandaféle helyet a zsindelyes eresz védé a nedvesség ellen; két oldalt virágok s bokrok övezék ezt, középütt pedig fasorba nyilt, mely végig vonult az egész kerten, mely kis kert volt, és kevéssé különbözött a jobb módu parasztok kertjeitől: egy-két veteményes ágy volt benne, szélein hol mákkal, hol rózsafával, démutka- meg levendula szegélyzettel; egy sarokban állt a vén bokor, melynek rendeltetése volt, hogy virágvasárnap „barkát“ szolgáltasson; távolabb a gyümölcsös, hatalmas fáival dus füvet árnyasztván; köröskörül a hagyományos szőlő-lugas, az udvaréhoz hasonló keritésével s bokraival.

E magányos kertben szokott Chevreuse Marianne olvasni vagy dolgozgatni, ha a majorban nem volt elfoglalva. Most is ép a szőlőlugasban sétált, mikor André Péter befordult az utra, mely e kert előtt haza felé vezette. Szemeik kölcsönös meglepetésre találkoztak s baráti jó nap-kivánásuk kissé tartozkodó volt. Péter, a ki saját ügyetlenségének okával tisztában volt ugyan, nem érté Marianne zavarát, s azt gondolá, hogy abban a ferdeségben, melylyel ő köszönt neki, valami ragályos van, a mi már a leányon is nyilatkozik.

VIII.

Marianne anyja felől kérdezősködött. — Ő jól van, — felelt André. — Csak unatkozik,nem láthatván téged. Tudod-e, hogy nagyon ritkán mutatod magad? Nyolcz hosszu napja már, hogy a mi kis szomszédnénk be se szólt hozzánk!

— Ön nyolcz nap óta egyszer sem volt el hazulról, keresztapám?

— Nem biz én. Nem kell már többé kiskertem s az épitkezés miatt futkosnom. Minden készen van s most hüséges társa lehetek anyámnak. S te most akarod magadat elvonni tőlünk?

— Nem sokat vesztenének önök velem, keresztapám; de ha André asszony csakugyan akarja, elmegyek, a hányszor hivat.

— El is kell jönnöd, kicsikém! Szegény anyám kertjén kivül már nem jár biztosan. Nem jöhet hát érted. Szenvedne belé, ha elnyhanyagolnád.

— Eszemben sincs elhanyagolni; de azt képzelem, hogy önnel sokkal jobb szeret lenni, mint velem, s attól tartok, hogy terhükre találnék lenni, ha sokszor köztük lennék.

— Terhünkre lennél? Lásd, ez különös gondolat; hát nem tartozol-e te családunkhoz?

S mert Marianne nem felelt, André minden tünődés nélkül egyszerre nagy dologba kapott, mintha valami nyomasztó aggálytól akarna szabadulni. — Ugy van, Marianne, — szólt — te kezdesz különös lenni, s van benned olyas, a mit nem értek. Lehet-e veled szólanom? Van-e időd, hogy meghallgass s felelj nekem?

— Van, keresztapám, s hallgatok.

— Ilyesmit beszélni hangosan ily magas sövényen át, csöppet sem kényelmes. Betérhetek bozzád?

— Menjen a tulsó ajtóig, keresztapám, és én majd elébe megyek.

Marianne szaladt s elsőnek ért oda. Sebesen fordità meg a léczkapu különös alkatu zárát s az udvar előtt vezető kis zöld uton járva, késznek nyilatkozott Andrét meghallgatni.

— Ugy látszik, — szólt, — mintha nem lenne szabad hozzád bejönni. Én azt hittem, hogy te kis kertedben fogadsz?

— Kertem nagyon kopár, de én mégis szeretem; ön azonban, kinek izlése van, nevetne rajta s ez engem bántana.

— Mondom, hogy nagyon különös vagy ...

— Én nem tudom; ön sem igen vehette észre, mert most mondja először.

— Mindenek előtt miért szüntél meg engem tegezni, a mióta végleg visszajöttem? Korom az, a mi ily gondolkodást parancsol?

— Nem, ön nem öreg, s már én sem vagyok egész fiatal.

— Tehát mi okozza azt? Miért nem felelsz soha egyenesen kérdésemre?

Marianne meglepettnek látszott s figyelemmel nézvén Andréra, igy szólt hozzá: — Ön, ugy látszik, rosz kedvében van ma.

André megütődött e büszkeségtől s élcselmüségtől áthatott tekinteten. Először nézett ő reá igy Marianne.

— Igaz, hogy rosz kedvem van, — felelt. — Nagyon bonyolodott mondandóm van, s te sehogy sem könnyited meg elmondását.

— Bonyolodott? — szólt Marianne, még mindig némi nyugtalansággal tekintve rá. — Mi bonyolodott lehet köztem s ön közt?

— Meg fogod érteni. Most azonban járjunk; még nagyon hüs arra az idő, hogy az ember, ha melege van, árnyékban megállhasson. Szabad karodat kérnem?

Marianne szó nélkül ölté karját Andréába s hallgatott.

— Nos hát! — szólt az hirtelen, megindulván — ez a közlendőm: Valaki ismerni szeretne téged s e czélból hozzám fordult. Én nem véltem bemutathatni őt neked, ha csak magad fel nem jogositsz reá, mert meglepetés utján nem akarlak összehozni vele.

(Folytatása köv.)

A bremerhaveni rémeset.

Egy szemtanu jegyzetei nyomán.

Mult évi deczemberhó 11-dikén élénk forgalom nyüzsgött a bremai vasuti indóház szük helyisegeiben; a „Mosel“ nevezetü gyorsgőzös utasai a külön vonatot várták, mely Bremerhavenbe szállitandja őket, hol hajóra voltak ülendők. A hangulat felette nyomott volt. Épen csak előtte való nap érkeztek volt meg az első tudósitások arról, hogy a „Deutsch-

land“ nevezetü hajó az angol partokon elmerült, és több mint negyven ember vesztette el életét.

Megszólalt az indulási jel és pár pillanat mulva megindult a vonat és végig repült velünk a Brema és kikötője közt elterülő sivatag területen; az ember szinte sovárgott egy kis társalgás után; ez is, az is aggasztó sejtelmekről szólt, némelyik osztozott bennük, mások meg megczáfolták. És ekkor különösen feltünt az egyik utas, egy közép termetü, de rendkivül testes férfi, azon nagy élénkség által, melylyel a társalgásban részt vett. Töredezett németséggel mindenképen ügyekezett eloszlatni uti társai aggodalmait, mert, mondá, ő már legalább is harminczszor tette meg az utat Amerikába és vissza, és soha semmi baj nem érte. E férfi élénk, választékos külseje, valamint kellemes társalgási modora átalános bizalmat keltett iránta, — arczát vörhenyeg körszakál körité és szemeit aranynyelü szemüveg takará el — és egész megnyugtatva érkeztünk meg utunk mostani czéljára, Bremerhavenbe. Az indóház előtt megállt a vonat, az utasok nagy sietve a „Mosel“ kikötőjéhez indultak, mert a gőzös már-már indulandóban volt. Az uti podgyászok már a hajón voltak, még csak egy utósó bucsutekintetet akartunk vetni a szárazföldre, mielőtt a csalfa hig elemre biznók magunkat. A gyönyörü gőzös hatalmas körvonalai, valamint a rend és pontosság, melylyel az utósó indulási készületek folytak, csak megerősitették a „Szerencsés ut“ iránti reményt szivünkben.

Fenséges téli nap volt, nyugat felül a széles Weser, tele zajló jégtömegekkel és mégis a sok jövő-menő hajóktól megélénkitve; keletről sürü árboczerdő és mögöttük Bremerhaven és Geestemunde tekintélyes házsorai, ragyogó verőfényben. A kikötőben északról a világitótorony emelkedik, mig délről a part tele volt embərekkel. A hajólépcső még le volt bocsátva, a hajósnép jött-ment; munkások az utósó holmikat és csomagukat vitték a hajóra; a kereskedőknek még mindig volt mit rendeléseket tenni, a többi utasok pedig a barátok és rokonokkal utósó kézszoritásokat cseréltek, közvetlen közelében a hajólépcsőnek. Egyszerre csak két szekér érkezik meg, nagy ládákkal és hordókkal megrakva, szintén a „Mosel“ számára. Épen féltizenegy óra van, a gőzösön megszólal az indulási jel, erre a parton levő utasok a lépcső felé sietnek, a nem utasok pedig ott hagyják a hajót, — ebben a perczben a sürü embergomolyban óriási tüzkéve lövell föl, ezt irtóztató robbanás követi — valami rettenetesnek kellett történni!

En és valamennyien, a kik a „Mosel“-en voltunk, levettettünk lábunkról és perczek multak, mig azok, a kik sértetlen maradtak, föl birtak kelni. Az első kábulatban senki sem tudta, hogy mi történt. Rémületteljesen tekintettünk a partra, és ugyanazon helyen, mely még csak az imént tele volt pezsgő, sürgő élettel, oly kép tárult föl előttünk, melynek borzasztósága mindent felülhalad, a mit a képzelet ki tud gondolni, a legkétségbeejtőbb szerencsétlenség képe, a mit valaha emberi szem látott: emberek, lovak és kocsik eltüntek — irtóztató halottas földje terült el előttünk. A borzasztó mód elcsonkitottak jajkiáltása tölti el a levegőt, a széttépett testeket lángoló ruhafoszlányok takarják, könnyező szemmel fordultunk el tőlük — nem lehetett azt látni. A lázas izgatottságot növelte még az a tudat, hogy mi szerencsésen kikerültük a legiszonyubb halált. Mindenki a hajólépcső felé rohan — de hol van az! A „Mosel“ kapitányának ruházata egy rongy, maga meg estében megkábult, a hajót azonnal vissza kellett inditani a kikötőbe, az előrész erős vaslemezei befelé forditvák, alant pedig egész a vizvonalig széles repedés tátong.

Első perczben mindenki azt hitte, hogy a közel levő „Simson“ vontató-gőzös kazánja repedt szét, mert ezen hajó födélzete szintén szétromboltatott; csakhamar azonban kitünt, hogy a legutóljára megérkezett szállitmányok közt egy láda, vagy hordó robbantószernek kellett lenni, mely a berakodásnál felrobbant. Azon a helyen, hol a szekér állt volt, az erős kövezet három meternyi mélységre és két meternyi szélességre fel volt szakgatva, a borzasztó robbanás a ládát, szekeret, lovat, hajólépcsőt dirib-darabra zuzta és a szerte szóródó fa- és vasszilánkok messze, messze vészt és halált hoztak körüskörül.

Az annyira szükséges segély nem soká várakoztatott magára. Az egész város a szerencsétlenség szinhelyére sietett és a mire a tettre kész emberszeretet csak képes, mind megtörtént a legföláldozóbban. A könnyü sebesülteket a városba szállitották, a nehéz sebesülteket a közeli váróteremben orvosok előlegesen bekötözgették, a halottakat és szétszakgatott embertagokat végre, kosarakba és kocsikra rakva, a kórházba szállitották. Még eddig senki sem tudta egész biztossággal a rémeset nagyságát, de máris ötvenhét halott és harmincz sulyosan sebesült volt összeszedve, azonban folyton-folyvást hoztak uj halottakat és emberi tagokat, a miket a vizből kifogtak. Szomoru, szivhasitó munka volt, megvizsgálni a többnyire irtóztató módon össze-vissza tépett holttesteket, hogy kilétük megállapittathassék. Nem ritkán csak egy-egy összerongyolódott öltönydarab, egy-egy levéltárcza, vagy gyürü, vagy egyéb véletlen ismertető jel tette bizonyossá az illető rokonokat fájdalmas veszteségükről és e részben is kinos-keserves jelenetek merültek föl a szerencsétlenség szinhelyén. Egy anya szivszakadva kereste leányát, mig végre karmantyuját találta meg és benne leánya kezét. Egy atya soká, soká kereste fiát, végre haza ment, azután elhozták neki fia fejét. Egy utas meg édesatyját kereste, a ki a partig elkisérte, végre találtak egy kezet és ennek egyik ujján egy gyürüt, édesatyja gyürüjét ismerte föl benne.

Különösen borzasztó egy bremerhaveni család sorsa. Távozó fiát kisérte a hajóhoz, és apa, anya, két fiu és két vő életüket veszték,két leány sulyosan megcsonkittatott,más két rokonáról nem tudni, hová lettek. — A meggyilkoltak kopórsóit több mint kétszáz özvegy és árva állta körül.

Bremerhaven utczáin is mindenütt a pusztitás nyomai. A közelben levő házak ablakai egytől-egyig összezuzva, az ajtók sarkukból kitépve és darabokra törve, és még a távolabbra eső utczákban is alig van ház, mely sérülést ne szenvedett volna. A lakosság pedig szive mélyeig megvolt rendülve, minden arczon gyász és fájdalom — egyre átalánosabb lett a nézet, kogy vétkes könyelmüség hamis czim alatt egy láda dynamitot akart a hajóra csempészni, innen a felrobbanás.

Este felé pedig ajabb rémhir kelt a „Mosel“ gőzösről. Az egyik utas, a névlajstromba Thomas W. K. név alatt bejegyezve, öngyilkossági kisérletet tett.

Közvetlenül a rémeset után, mialatt a hajó visszaindittatott a kikötőbe, Thomas feltünő magaviselete által vonta magára a figyelmet; uti táskával kezében, azt kivánta, hogy rögtön partra szállitsák, mert mulhatlanul táviratoznia kell, és midőn lehetetlen kivánságát figyelembe nem vették, többször egymás után valamit ivott egy palaczkból, azután eltünt. Öt óra tájban a hajó egyik szobájában nyögés és jajgatás hallatszott, a szoba ajtaja belülről be volt zárva, betörték, és Thomast feldagadt véres arczczal a földön fekve találták. Azonnal átszállitották a kórházba, a hajószobában pedig egy revolvert találtak — két csöve ki volt lőve; ebből legott azt következ-

tették, hogy Thomas és a végzetes láda vonatkozással vannak egymással. Orvosi ápolás folytán visszatért eszmélete, de a hozzá intézett kérdésekre csak az az egy felelete volt, hogy ő ártatlan és hogy az öngyilkossági kisérletet zilált anyagi viszonyainál fogva követte el. Hiába beszélt neki az orvos, hiába figyelmeztette közeli halálára, a sebesültek nyögésére és jajgatására, a vele egy szobában fekvő haldoklók végtusájára, más vallomást nem lehetett belőle kivenni.

Minthogy a többi sebesültekkel egy szobában feküdt, könnyü volt hozzá férközni, annál nehezebban lehetett most a világlátott választékos bremai utitársat megismerni benne, a ki a vasuton kellemesen mulattatta a társaságot. A lövési seb elől, jobbról a halántékon csak kevéssé látszott, a jobb szem azonban nagyon fel volt dagadva, a fél arcz, valamint az egész test balfele megvolt bénulva, az apró, szürke szem most nem volt üveg mögé rejtve és valami ólálkodó, szuró volt tekintetében; az arczkifejezés végre, tegnap még csupa erély és értelmiség, most a bénultság folytán eltorzitva és elmosódva.

Még mindig nincsen teljesen föllebbentve a fátyol, mely ez ember életét takarja, a ki napokig feküdt a halálos sebbel fejében és nem érzé annak szükségét, hogy sulyosan megterhelt lelkiismeretén őszinte vallomással könyitsen. Csak harmadnapra sükerült a rendőrbiztosnak, tiszteletet keltő nyugodtsága, emberi bánásmódja és életelmisége által, lelkén ragadni meg ez embert és kemény megátalkodott szivét megindítani, szeme elé állitván szerencsétlen neje és szegény, ártatlan négy gyermekének sorsát. Akkor jobb keze görcsös kapkodása elárulta a gonosztevő irtóztató lelki vivódását, és késznek nyilatkozott a vallomastételre. Vonakodva és akadozva, de teljes öntudattal és hideg meggondoltsággal felelt most a hozzá intézett kérdésekre, most is azonban ellenmondásokba esve, és mindenképen ügyekezve kitérni a tőle kért feleletek elől; az ügyesen vezetett vizsgálatnak mégis sükerült leálczázni egy oly rémes tett tervét, a melynek a gonosz tettek évkönyveiben alig akad párja.

Thomas beismeri, hogy ő volt a felrobbant tárgy tulajdonosa. Állitása szerint egy hordó volt az, mely Bremában készült, azt ott New-Yorkból kapott dynamittal töltötte meg és elkészitette a bünös czélra. Gyujtóul egy óramü volt bele alkalmazva, mely tiz napig egész nésztelenül járt és tiz nap multán egy emeltyüt eresztett szabadon, és ez által egy harminez font nyomásu gyujtó csap előre lódittatott. Ezen hordón kivül Southamptonban számos, igen magas összegekre biztositott, de értéktelen tartalmu csomagokat szándékozott feladni a „Mosel"-ra, oly czélból, hogy a hajónak teljes bizonyossággal előre látható elmerülése után a nagy biztositási összeg a gonosztevőnek kifizettessék. E végből Thomas Angolországban akart maradni, könyörtelen ördögi üzemének eredményét ott bevárandó.

Az óramüvet, ugy mondá, egy bernburgi *) órás készitette neki, az ő saját utmutatása szerint, valami ártatlan (!) czélra. A nagy hordó hajóra rakodása alkalmával azonban az emeltyü leoldódhatott és igy a felrobbanás nem, mint tervezve volt, a hajón és nyilt tengeren, hanem a bremerhaveni parton esett meg, az éveken át kifőzött terv meghiusult, a gonosztevő hamis számitásának pedig a revolvergolyó volt eredménye.

A gonosztevő multja és életviszonyaira nézve a vizsgálat csak ingatag eredményeket szolgáltatott, mert több rendbeli

*) Ujabb tudósitások szerint egy bécsi órás készitette neki az óramüvet. Szerk.

erre vonatkozó vallomásait később visszavonta ismét. Thomas körülbelül negyvenöt éves, és ugy mondta, New-Yorkban született. Szülei a harminczas években Németországból vándoroltak volna Amerikába, az amerikai háboru alkalmával a hires ostromzár-törő „Old Dominion" kapitánya volt, azután fogságba esett, megszökött, más nevet vett föl és röviddel reá St. Louisban egybekelt mostani nejével, mondta. Több rendbeli jelekből következtethető, hogy keresztneve Sándor volt. Még neje irányában is a legmélyebb titokban tartotta ugy multját, mint foglalkozását, a mellett azonban a leggyöngédebb férj és négy gyermekének a legszeretőbb apa volt. Több év óta Németországban tartózkodott, Lipcsében, később Linzben és utolsó időben Drezda mellett Strehlenben. Látszólag minden kenyérkereseti foglalkozás nélkül, mégis jómódu emberként mindig jó társaságban forgott és finom, vidám modora folytán mindenütt kedvelt és szivesen látott egyéniség volt. Pénztárczájában még 240 forint bankjegyet találtak, és melléjök jegyezve: „Nőm és szegény gyermekeim számára;" továbbá egy 30,000 frtról szóló számlát, melyeket Londonban egy bankháznál elhelyezett volt, de az utolsó évek folytában részletenkint kivett és elköltött.

Thomasné asszony, hivatalos távsürgöny utján Bremerhavenbe idéztetvén, kedden reggel, épen akkor érkezett meg, midőn egy egész város gyásza férje gonoszságának negyvenhárom áldozatát sirba kisérte. Thomas nem igen kivánta látni feleségét; mutattak neki egy levelet feleségétől, a melyben ez a leggyöngédebb kifejezésekben irja, hogy szegény gyermekei naponkint szerencsétlen atyjuk lelki üdvösségeért könyörögnek, és a kemény szivü ember mindamellett, hogy tiszta öntudatnál volt, egész hidegen hallgatta e levél felolvasását. Élete utolsó estéjén arról panaszkodott az orvosnak, hogy nem hagyják nyugton, és azon figyelmeztetésre, hogy mondja már meg a tiszta igazságot, azt felelte: „Egészen megzavartak." Másnap reggel aztán olyan lett állapota, hogy hiába is lett volna minden további kérdezősködés és közeli vége előre látható volt. Akkor hozzá vezették feleségét, megismerte és megkisértette, oda nyujtani neki megbénult kezét. És a nő is olyan különös szerepet játszott a kórházban, a mi a jelenvoltakra nézve felette kinos volt. Ujra meg ujra kérte az orvosokat, hogy öljék meg férjét, hadd legyen vége szenvedéseinek. Előtte való nap nem igen nyilvánitotta, hogy látni szeretné férjét, és később is, nem akarta látni arczát, csak kezét akarta megcsókolni.

A nő visszatért Drezdába és az nap délután a példátlan gonosztevő irtóztató haláltusa után kimult. A bünbánás legkisebb nyoma nélkül mult ki, ez ujkori Herostratus, a ki a lélekismeret legkisebb megrándulása nélkül képes volt száz meg száz embert feláldozni csak azért, hogy magának néhány évre kényelmes életet biztositson. Csaknem százra megy az áldozatok száma. 56 özvegy és 135 gyermek kenyérkeresőjüket vesztették el általa.

A rémtett még nincsen egészen kideritve, a vizsgálat eredménye még nem adatott át a nyilvánosságnak. Meglehet, hogy ezen lelketlen üzemlet csak egy magában álló eset, de meglehet az is, hogy egész szövetkezet létezik ilyen borzasztó czélból, a melynek semmivé tételét az emberiség érdekei sürgetve sürgetik.

Egy hét története.

Januárhó 12-dikén.

Az első fecske. — Hogy is mondja Petőfi! — Farsangolni, igen, de hogyan? — A kisértők. — A jelmezek. — Szabott árak. — Kegyes utonállók. — Fortuna szeszélyei. — A tánczvigalom. — Ki a gyönge? — A jégen, — Metternich herczegnő.

Az első farsangi fecske megérkezett, a nőképző egylet népviseleti tombolás tánczvigalma, és mint az igazi fecske, kedves volt, vidám valt, gyönyörü volt, alig fért el két teremben is, a sok szépségtől is, a jó kedvtöl is, egy szóval olyan este volt, a minőt — előre lehetett látni, az egylet végett, a mit ország-világ méltán tisztel és szeret, és a farsang végett, a mit szintén egy kicsit szeret ország-világ, a mint én azt előre megirtam. Azaz, hogy már jóval én előttem irta meg azt egy bizonyos Petőfi, a ki meglehetősen ismerte a magyar ember lelkét. „Szeret a lány? Iszom örömömben. Nem szeret? Iszom keservemben!“ Mulató nemzet vagyunk, és higyék meg nekem, nem rosz természet az olyan. Nem elég, hogy rosz az idő, még busuljunk is miatta? Nem jobb-e, elmulatni a nehéz órákat? kivált farsangon, a mi utóvégre csak egyszer van az esztendőben, és legkivált annak, a kinek módja van hozzá, az pedig soknak van akkor, mikor nem nagyon fölverjük a költséget; de minek azt fölverni? Nem a ruhát, hanem magunkat viszszük a mulatságra; nem a ruha, hanem magunk akarunk pár órát kellemesen eltölteni, én tehát egyátaljában nem tudom, minek az a tulságos disz és fényüzés! Ha még mások volnánk, és nem azok,a mik vagyunk! De — hogyan is mondja a költő? „Magyar hölgynek születni“ gondolatnak is isteni, hát még a valóságban, minek tehát a különben is szépnek olyan ruha, a mi az ő istenadta bájaitól elvonja a figyelmet? Csak a mult vasárnapi vigalmon is, sorba néztem a jelen volt hölgyeket, mindannyian szépek és bájosak voltak, legszebbek mégis csak azok, a kik egymagukban szépek voltak. Eleinte azt hittem, hogy ez csak olyan szemfényvesztő csalódás, végre azonban rájöttem a valóságra; onnan volt, mivel, a kik magukban is szépek voltak, egyszerüen is voltak öltözve; izletesen, de egyszerüen, és igy lesz ez majd országszerte az idei farsangon, és mert annyira meg vagyunk áldva szép hölgyekkel, bizonyos vagyok benne, hogy semmi panaszunk nem lesz sem a vigalmak, sem pedig a költségek ellen; szép testvériesen fognak azok egymás mellett megférni. Tudom, hogy lesznek, a kik szépeinket bele akarják majd ugratni, holmi divatárusok, kereskedők, szabók, és mit én tudom, még kik, a kik egy nyulnak két bőrét szeretnének lehuzni; de a mi hölgyeink nem fognak ám nekik felülni; nem azért gyönyörködnek a farsangban, hogy kétszerte szomoru legyen a böjt, és mert erről megvagyok győződve, nem is szólok többet ezen bár tárgyánál fogva farsangi, izére nézve mégis bőjti dologról, sőt azt is igérem, hogy — mint különben is feleslegesről — egész farsangon sem fogok róla többet szólni; hanem szépen visszatérek első farsangi fecskénkhez.

Hogy e vigalom nagyon szép volt, azt már mondtam, azért mégis ujra mondom, mert egyszeri kimondásra nem is lehet kimondani, mennyire szép volt. A lelkes nőképző egylet, mely e vigalmat rendezte, egész angyalkart toborzott össze szebbnél szebb fiatal hölgyekből, a kik minden képzelhető népviseletben részint mint virág- és sorsjegyárusnők, részint pedig a csemege-helyiségeken szivet és lelket gyönyörködtettek. Itt egy bársonyarczu rózsabimbó, hosszan leeresztett hajjal, és annál rövidebb rokolyában, az alföldi pusztát varázsolta elénk, tündéreivel, a melyekről a regék szólnak; amott egy „takaros“ debreczeni menyecske incselkedett; ott meg egy Balaton menti kedves szépség lebegett; ismét másutt egy piros pozsgás és piros csizmás vágvölgyi,amott pedig egy aranyos pruszlis bácskai szépség, továbbá pompás olasz lánykák,költői szép alakok a Provenceból, vagy a vadregényes Svájczból, „Angot“ C. kedves jelmeze, egy Madonna, olyan arczczal, mely mintha márványból volna müvészileg kifaragva; egy illir parasztnő, hófehér kendővel körülkötött fejjel, azután czigánynők a világ minden tájáról, olyan szemekkel, a melyek kérdezetlenül is jövendőt mondtak; indus nők, festői redőzetü öltözékekben, azután holdak és csillagok, az összes égi kör valamennyi állói és bolygói, a tavasz minden virága, de ki tudná mind felsorolni ama jelmezeket, a melyek egy egész „Ezeregy-éjszak“-ot varázsoltak a szem és a lélek elé, a mint körülrajzottak, ez virágcsokrokkal, amaz sorsjegyekkel, mások meg mindenféle csecsebecsével, kinálva édes ajkkal, esdve égő tekintettel, és — a nélkül, hogy „meghuznának!“ Már a bejáratnál óriási betük hirdették, hogy „Szabott árak“, egész nyugodtan léptünk tehát a bübájos syrének sokadalmába és nem is csalódtunk; vettük, a mit vettünk, kaptuk, mit kaptunk, de mindent a magunk jószántából, ki-ki, a mennyit ohajtott, azontul semmit, épenséggel semmit, és mindent a lehetőségig jutányos áron, 20 krajczáron egy-egy kedves kis bokrétát, azért mégis, mire az étterembe értünk, meglehetős „fucs“-ok voltunk; hogy ne, olyan szives-örömest adtuk oda, a mi pénzünk csak volt, épen azért, mert az árusnők olyan irgalmasak voltak tárczánk iránt. Az igaz, hogy a végén csak egyre ment biz az, de mégis, van valami megigéző abban, mikor a hatalom mosolyog, mikor nem a kéz, hanem a szem fosztogat; oda adtuk mindenünket épen azért, mert csak némán kértek.

És a milyen szemkápráztató látvány volt a „vásár“, nem kevesbbé mulatságos volt a tombola; volt nyereménytárgy annyi, a mennyi csak kellett, természetesen kedves apróságok, és ezeket Fortuna asszony a legfurcsábban osztogatta kegyeltjeinek: egyik miniszterünknek egy kis Paprika Jancsit; egyik gazdag mágnásunknak szivet, mézeskalácsból; egyik tárczairónknak kacsát, porczellánból, azt is jó soványat; egyik arszlánunknak vasorru denevért; egyik ünnepelt szépségünknek kis fali naptárt; egyik hirhedett fösvényünknek üres pénztárczát, és igy tovább; volt aztán nevetés egyfelül és elkotródás másfelül, a mig csak jel nem adatott a tánczra, és csak akkor kezdődött az igazi jókedv, a fiatalság állt ki a sikra, a zene talp alá huzta, a tavaszi virulat, ugyanabban az igézetes népviseletben, melyben még az imént a jó ügyet szolgálta, most csupa sugárzó hév és elragadtatás; járták is ugy, mintha holnap már a világ vége volna, és addig, nem is tudom, hogy meddig, kora hajnal volt már, mikor én távoztam, nekem men-

⁂ (*A hazai kertészegyesület*) Budapesten az idei husvétünnepekben a Beleznay-kert helyiségeiben virágok, gyümölcsök, főzelékből stb. álló nagyobb kiállitást tervez. Már most hivja fel tehát e czélból a kerttulajdonosokat, kertészeket és kertbarátokat ezen kiállitáson való részvételre, hogy előkészületeiket kellőleg megtehessék és bejelenthessék. Bejelentéseket elfogadnak Benelt V. (magkereskedés Deákutcza) és Fekete József, a füvészeti kert főkertésze. Czélja e kiállitásnak a magyar kertészetet emelni.

⁂ (*Egy szinésznö az utczán.*) E napokban este a nemzeti szinház egyik női tagja egyedül ment haza, mivel cselédje elkésett. A váczi uton egy arszlán követte lépésről lépésre, majd meg is szólitotta. A védtelen nő szitokba tört ki, mire azonban az uracs nem hajtott s illetlenkedéseivel tovább is untatta őt. Ez aztán bátorságot adott a nőnek s a tolakodót egy arczcsapással igyekezett elkergetni. Az ifju ur erre rendőrt kiáltott. A rendőr megérkezvén, a nőt be akarta kisérni s mert az nem tágitott, egész hivatalos erélylyel lépett fel ellene. A bekisérés meg is történik, ha Böhm ur, az operarendező, véletlenül a helyszinre nem érkezik s fel nem világosija a constablert. Az uracsnak sikerült eloldalognia.

⁂ (*Szinház.*) Kiütött a harcz és háboru a nemzeti- és a népszinház között; dehogy ezek között, hanem a népszinház és Szigligeti végett. Hogy tépik le ez érdemekben gazdag jelesünk fejéről a koszorut, és ha csak azt tépnék! hanem a szakállát, azt az ősz szakált, a nagy tehetség és elmulhatlan dicsőség ez ezüst zászlaját tépik annak az öreg büszkesegünknek, a miért azt mondta, hogy nem kellett volna az egyetlen hazai szinmüfajt elkergetni a szülei tüzhelyről: a nemzeti szinháztól. Persze, hogy azonnal kész a gyanusitás! Az bántja Szigligetit, hogy most nem adathatja az ő müveit, merik mondani! Mintha akkor, midőn a nemzeti szinház még meleg szárnyai alatt tartotta a népszinmüvet, Szigligeti nem ép ugy adatta volna elő mások müveit, mint a magáéit! Mert hát nem Szigligeti mutatta föl a nemzetnek a „Falu roszszá"-t, a „Ripacsos Pistá"-t stb.! Vagy mintha bármelyik más szinház, a mely a népszinmüvet is fölveszi műsorába,Szigligetit, az ő jeles darabjaival, mellőzhetné! Hanem ez már igy van minálunk; a helyett, hogy beismernék a hibát és sietnének jóvá tenni, inkább kiállnak a kapuba és leszedik egymás arczáról a bőrt. A nemzeti szinháznak azért megyen most olyan roszul a dolga, mert Szigligeti nem ért az igazgatáshoz, mondják; tulélte magát, (mintha a nemzeti szinház tagjai nem olyan kitünően játszanának most, mint talán még soha!) de hagyjuk el, nagyon fájdalmas és egy kicsit arczpiritó is az a csatara, a mi most a napi lapokban ez ügyben a levegőt rontja; holott ha néhány hó előtt teszik, egy kicsi széllengetés megtisztitja vala a levegőt. Mikor arról volt a szó, hogy a népszinmüvet egészen átakarják engedni a népszinháznak, az összes magyar sajtóban mi voltunk az egyedüliek, a kik azt mondtuk, hogy ne tegyék ezt, ápolja e műfajt most még ez is, az is egyformán, majd egy-két év mulva, mikor a népszinház is jó erőben lesz, a nemzeti szinház pedig az uj verseny bajain tul lesz, ám akkor legyen meg az osztály; hanem akkor magunkban maradtunk, az a lap, mely most méltán és igazságosan védelmére kel Szigligetinek, akkor, az ügy érdekében, egyetlen egy szót sem talált, mert hát — no, de nem szólok; nagy szerencsétlenségünk nekünk, hogy a sajtó emberei nem képesek oda emelkedni, a mire hivatvák. A helyett hogy a nemzetet képviselnék, emberek és érdekek szolgáivá alacsonyulnak; a miért egy miniszter teszi, nem szólnak; tudják, látják, hogy ügyetlenség, vagy roszaság, még sem szólnak, mert miniszter! Mintha az ilyen emberben nem épen ugy meg volnának mindazon gyarlóságok, a mi más emberben, és mintha az ilyen ember által elkövetett legkisebb hiba következményei nem a bünök következményeivel érnének föl! De hogy is mondja Schiller: „Valami fenséges van abban: egy koronát lopni!" — A mi pedig magát a szinházat illeti, arról kevés mondandónk van e héten. A nemzetiben Bulyovszkyné asszony „Lecouvreur Adrienne"-ben lépett föl. — Csütörtökön pedig Donadio Bianca kisasszony, a párisi olasz opera tagja kezdte meg vendégjátékát, fényes sükerrel. A „Sevillai borbély"-ban lépett föl először és mindjárt első énekével elragadta a közönséget. Hangja nem nagy terjedelmü, de édes-kedves, zengzetes, lágy és meleg. Ugy látszik, hogy ezuttal szerencsés keze volt az igazgatóságnak. — A népszinházban végre mult vasárnap a „Csikós"-t adták, eléggé szépen, különösen Árvai kisasszony az egyik berugott parasztasszonyt igen jóizüen adta. Határozott tehetség van e fiatal leányban, csak gondot kellene rá forditani.

⁂ (*A két szinház köréből.*) Az uj szinházi évre a nemzeti szinház igazgatósága hat fiatal tagot szerződtetett. Balogh Irma kisasszonyt, Humann Alexa helyére, Sántháné Gál Irma asszonyt, Kölesi Mariska kisasszonyt, Benedek Lajost, Halmay Imrét és Tóth Imrét, a szini tanoda végzett növendékeit. — Humann Alexa kisasszony megvál a nemzeti szinháztól és valószinüleg a drezdai szinház tagja lesz. — Kocsis Irma kisasszony egy évre ismét szerződtetett a nemzeti szinházhoz. — „A kintornás család", Tóth Edének annyit sürgetett uj népszinmüve, e hó 20-dikán végre szinre fog kerülni a népszinházban. — „Egy királynő szerelme" czimü négyfelvonásos szomorujátékot fogadott el a nemzeti szinház drámabiráló hizottsága. Szerzője: Virág Benő (álnév), hősnője pedig Krisztina svéd királynő. — A nemzeti szinházban a „Sábai királynő" opera valószinüleg már a jövő hónapban kerül előadásra. — A népszinház pedig: „Senki lyánya" czimü 3 felvonásos népszinmüvet fogadott el. Szerzője: Szegfi Mór. — Soldosné asszony e napokban rándult Székesfehérvárra, hogy egy-két szerepben föllépjen az ottani szinpadon. — Tamásy József Kolozsvárra ment vendégszerepekre s e napokban lépett föl először a „Parlagi Jancsi"-ban. — A „Juliá"-ban hétfőn a budai várszinházban Márkus Emilia kisasszony lép föl, ki az „Alfonz ur"-ban oly jelentékeny sikert aratott Adrienne szerepében.

⁂ (*Vegyesek.*) Ő Felsége megengedte, hogy dr. Toldy Ferencz családjának azon 1875-dik évre előirányzott négyezer forintnyi országos tiszteletdijból, mely e jelesünket illette volna, kétezer forint kiszolgáltassék. — Ő Felsége a királyné a gödöllői lelkészhelyettesnek: Odrobenyák Jánosnak háromszáz forintot utalványozott magánpénztárából, a szerzőnek „Gödöllő hajdan és most" czimü gonddal és buzgalommal irt müve méltánylásaul. — Bonnaz Sándor csanádi püspök a mult évben 67.301 frtot adott jótékony czélokra. — E napokban reggel a népszinház előtti téren egy megfagyott ember hullájára akadtak, mely már egészen el volt temetve a hó alá. — Főrangu körökben, hir szerint, nagy mükedvelői előadást terveznek a hernalsi intézet javára. Egy bécsi lap szerint: Schlesinger Zsigmond „A gyermek szomorujátéká"-t. De talán csak nem német nyelven? — A jelenkor legnevezetesebb tigrisvadásza, Gerard, indiai angol kapitány időzött e héten fővárosunkban, s megigérte, hogy ha ujból visszatér, részt veend egy Erdélyben, vagy Máramarosban rendezendő medvevadászaton. — Suhr czirkusza a sugáruton e

hó 11-dikén nyilt meg fővárosunkban 150 lóval. — Táborszky és Parsch zenemükereskedésében megjelent „Adolphine-Polka," Fahrbach Fülöptől; ára 50 kr. — A „Valéria"-egylet deczember hóban az egylet népkonyhájában 2248 adag ételt osztatott ki. Ingyen 96-ot. Gr. Teleki Sándornétől 5 frtnyi és 3 frt 50 kr kisebb adakozások folytak be a népkonyha javára.

***(*Halálozások*). Báró Hornig Vilmos, a magyar államvasutak uj igazgatója, e hó 4-dikén elhunyt. Derék, munkás tisztviselő és ritka jószivü ember mult ki benne. — Elhunytak továbbá: Hajdu-Böszörményben idősb Ercsey Lajos földbirtokos s takarékpénztári elnök, ki az 1869-diki országgyülésen Böszörményt képviselte és kitünő hazafi volt. — Budapesten Körmendy Károlyné egy kedves, müvelt nő. Csak egy héttel élte tul férjét. — Özvegy Nyéky Antalné, született Návay Erzsébet asszony Szegeden, 64 éves korában. — Hartberger Mátyás, a kaposvári gymnázium buzgó és derék tanára. — Zöldi Miklós, egykor a nemzeti, utósó időben pedig az aradi szinház jeles tagja, e hó 7-dikén — Markovits Görgy, a sátor-alja-ujhelyi törvényszék volt elnöke, e hó 2-dikán. — Cselei Kolos Károly K. ruszkai földbirtokos. — Finaly Zsigmond fővárosi orvos mult csütörtökön. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Január 15-dikéu: „Fidelio." — Január 16-dikán: „Téli rege." — Január 17-dikén: „Arria és Messalina", Bulyovszkyné mint vendég. — Jannár 18-dikán: „Alvajáró", Donadio Bianca kisasszony, mint vendég. — Január 19-dikén: „Női diplomaczia" (először.) — Január 20-dikán: „Mártha", Perotti mint vendég. — Január 21-dikén: „Arria és Messalina", Bulyovszkyné mint vendég.

Divattudósitás.

A fekete posztó polonaise-ek jelenleg dlvatosabbak, mint bármikor és pedig méltán; mert a széles alakokat karcsubbakká teszik, és a karcsuakat is előnyösen emelik ki.A legujabb polonaise-ek elől rézsut gombolódnak, a bal válltól kezdve a jobb oldalig. Apró gombokból három sort szokás felvarrni, ugy, hogy igen sok gombra van szükség. A zsebek is ezekkel diszitvék, valamint egy szép faille-csokor, a mivel diszitik.

Néhány gondos anya gyermeköltözékek iránt tett kérdést nálam. Sajnálattal kell őket tudósitanom, hogy bizony mai nap a kis leánykákat ép ugy öltöztetik, mint a fiatal hölgyeket: szük, hátra kötött tünique-kel a a szoknyán felül; pedig egészség és fejlődés tekintetéből czélszerübb volna, ha mi sem gátolná őket a szabad mozgásban. Legcsinosabbak az egyben és ékben vágott szőrruhácskák, alól bársony diszszel, és nagy gombokkal vagy csokrokkal diszitve. Gyermekek továbbá leginkább a téli nemezkalapokat viselik, tollakkal diszitve; vagy fekete bársonykalapokat, selyem csokrokkal és szintén csokrokkal.

Farsang elején levén, ezuttal az uj báli öltözékekről is mondunk pár szót. Az egészen fehér öltözékek ez idén is a legkiválóbbak, fiatal hölgyek leginkább ezt viselik bálokon és estélyeken. Egy először a világba, t. i. nyilvános tánczvigalomba lépő leánykának a következőkép készült báli öltözéke: az egész ruha fehér tafotából és selyem gazeból volt összeállitva; a szoknya diszitése felváltva egy-egy fehér tafota és egy-egy fehér gaze-fodorból állott; a tünique is igy volt diszitve és erősen hátrahuzva; hátul két széles faille-csokor, hosszu végekkel takará a szoknyát. A kivágott vértes derék fehér tafotából készült, a kivágás körül tüllrüche-sel és e között apró kis fehér rózsabokrétákkal. A hajba szintén fehér rózsabokréta jő. A fehér tüllöltözékek is igen kedveltek, ezüst zsinórkákkal és rózsaszinü, vagy fehér jázmin-füzérekkel diszitve, valamint a kék tarlatán ruhák, fehér thearózsákkal; vagy a halvány rózsaszin tafotaruhák, halvány rózsaszin azaléabokrétákkal. Egy fiatal asszony a következő kitünő öltözéket fogja közelebb az első nagy nyilvános tánczvigalomra felvenni: halvány sárga failleből való ruha, a hosszu uszályos hátrész plissé-fodrokkal és dudorokkal diszitve, hozzá egy hosszu fekete csipketünique, két oldalt vörös geraniumfüzérekkel felhuzva. A kivágott derék is fekete csipkével van bevonva és geraniumbokrétával diszitve. Ugyanilyen virágok élénkitenditi a magasan feltüzött hajzatot is.

Most még néhány szót mai mellékletünkről. Ez egy kivágott estélyi vagy báli derék, mely Margit-derék czimmel lép a világba. Négyszögü kivágásu az, és vagy selyemből, vagy a ruha szövetéből készül a tarlatan ruhához. Az első szám az előrészt, a második az oldalt és a harmadik a hátrészt jelöli. Diszitése egy sor csipkéből áll, vagy egy sürü rüche-ből.

Számrejtvény.

Gálffy Prileszky Máriától.

35. 13. 12. 24. 9. Boldogság, hol jóért hevül;
10. 36 16. 19. Egyik irónk, ir jelesül,
29. 18. 12. 30. Örül ennek a kis gyerek,
1. 4. 21. Nélküle nem élhetsz meg.
28. 30. 17. Sok kis madár réme ez,
6. 32. 37. Ösapáink menedéke;
25. 22. 16. 18. Használják sörre s főzelékre,
23. 36. 16. 7. 2. Nyáron látni ezt a fán;
3. 20. 7 Féknek hasznos ez csupán,
35. 8. 19. 2. 31. 26. Ettől a nap elborul,
25. 30. 9. Ettől meg a szív vidul;
23. 24. 5. 27. 14. Bölcsőnket ott ringatták.
12. 18. 16. 15. 33. Bajban mutatja magát.
1—37 Összejön ez szivre, szóra,
S gyorsan mulik nap és óra.

Megfejtési határidő: februárhó 13-dika.

A f. é. 51-dik számban közlött rejtveny értelme:

Hősvértől pirosló gyásztér,
Sohajtva köszöntlek!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Csima Vincze Petronella, Baranyi Aranka, Mannó Hevera Mariska, Oláh Anna, Gedeon Gáspárné, Tóth Ágostonné, Nagy Zsuzsánna, Kanizsai Nagy Antalné, Gáldy Mariska, Ónás Anna, Nagy Lina és Emma, Soltész Emilia, Simon Mariska, Bánffy Tekla, Póor Laura, Kubinyi Ida, Sányi Lajosné, Hubert Róza, Izsák Lóri, Fodor Kamilla, Führ Berta, Antal Izabella, Horváth Károlyné, Szent-Iványi Jolán, Királyi Ida és Emma, Nagy Endréné, Istvánffy Laura, Halász Irma, Náray Jolán, Tóth Klára, Károlyi Gyuláné, Kovács Guotth Margit, Kévy Lászlóné, Bohony Anna, Simon Mariska, Nagy Mihályné, Ajtay Hermin, Török Ivánné, Tőttösy Etelka, László Irén és Mariska, Horváth Gézáné, Sipos Ilonka, Csiky Juliska, Cserey Kornélia, Antal Juliska, Márkus Ottilia, Szenvey Dávidné, Magyar Petronella, Tóth Emmi, Balogh Nagy Flóra, Sándor Riza, Popovits Krisztin, Tatai Teréz, Szép Irén, Duha Ilka, Virág Olga és Izabella, Irányi Klára.

Tartalom.

Patikáriusék Hedvigje, Vértesi Arnoldtól. — A szegény Jancsi panasza, Endrődi Sándortól. — Téli élvek, Balázs Sándortól. — Marianne George Sand beszélye. — A bremerhaveni rémeset. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy kivágott estélyi vagy báli derék szabása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

nem kellett, hogy más nap is hasznomat vehessem, de ők maradtak még, és talán most is ott volnának, ha az öreg reggel haza nem kergeti őket; — a ki még mindig abban a rögeszmében szenved, hogy a nő gyönge, az nézze meg őt a tánczteremben.

„Igen ám, ez azért, meg ezért van!“ veti ellen a jó ember és hoz föl egy csomó álokot, hevitő-, bóditó szereket kezekből, szemekből; jó, hagyjuk tehát a tánczternet, jerünk ki a jégpályára, ott csak nincsen meleg, különösen mult vasárnap, valóságos szibériai hideg volt itt nálunk; a szó, a mit az utczán kiejtettünk, megfagyott az ajkon, és azt sem lehet mondani, hogy a jégen mindig simán foly a mulatság, mert jár biz az elég baj és viszontagsággal, egyik előre bukik, másik hátra, no, de erről nem szólok, mert az ilyet nem illik meglátni, hanem az a hideg, azután az az erő, a mit fiatal hölgyeink a jégen kifejtenek, két-három órahosszat egy folytában! Mint a nyil, ugy repül tova, szinte megkáprázik tőle a szem, a mely követi. Most egyet fordul és eltünik a sokaságban, mely a sima tükröt ellepi, és csak 20—30 lépésnyire ragyog föl ujra a rózsás arcz, mert rózsás arcza van mindnyájának, annyira heviti föl a gyönyör, a mit e mulatságban hölgyeink találnak. És valóságos mesterek benne, a legmerészebb hajlások és fordulatok bámulatosan sükerülnek nekik, és a mellett csupa kellem minden mozdulatuk. Az alak szép idomzatai is sokkal nagyobb változatokban tünnek elő, mint a tánczban, azután sokkal egészségesebb is a korcsolyázás a tánczná l. Fejük fölött az isteni nap, arczuk körül a muszka hideg, — a mult héten Metternich herczegnő, Eugénia, volt franczia császárné egykori jó barátnője is a mi jégpályánk vendége volt, és az a bámulatos könnyedség és kellem, melylyel itt tündökölt, gyanittatni engedé, milyen lehetett egykor a Tuileriákban, a pazar fény és örökös dinomdánom sikos talaján. Aranyból volt e talaj és im, az idő mégis ugy elvitte, mintha csak jégből lett volna. — i — r.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Királyné ő Felsége*) napi sétáit rendesen a déli órákban teszi meg és pedig vagy a várkertben, vagy a bástyákon. Ő Felsége igen jó szinben van. — M á r i a Valéria főherczegnő sétakocsizásait naponkint pontban déli 12 órakor kezdi, Rónay Jáczint püspök és egy franczia nevelőnő kiséretében.

⁂ *(Jótékonyság.)* A m a g y a r gazdasszonyok árvaleányháza épitési költségeinek fedezésére ujabban adakoztak: báró Sina Simon ötszáz forintot, Sopronmegye és városa száz forintot, Vásárhelyi Albertné gyüjtött Aradon százhuszonhat forintot, Budapest fővárosa háromszáz forintot sat., mely adományozásokért az elnökség nyilvánosan is köszönetet mond. — E z e r n y o l c z s z á z forintot ajánlott fel a szatmármegyei nőegyesület a magyar gazdasszonyok egyletének, két szatmármegyei árvaleány neveltetése czéljából. — Gróf K á r o l y i Sándor kétezer adag leveskivonatot küldött a terézvárosi szürkenénéknek, hogy a nagy hidegben a szegények jó erős levest kapjanak. — Gr. K á r o l y i Edéné urnő utólag 50 frtot adott a gyermekmenhelynek és ötvenet a bölcsőde javára, ünnepi ajándékul.

⁂ *(Rózsás napló.)* Ifjabb B á n ó József igaszságügyminiszteri segédfogalmazó, Bánó József képviselőházi alelnök fia, jegyet váltott özvegy báró L a f f e r t Antalnénak leányával, báró Laffert Matilddal. — Z s i g m o n d Boldizsár fővárosi tisztviselő a napokban jegyet váltott E b n e r Teréz kisasszonynyal. — S c h w a i g e r Vilmos budapesti ügyvéd a mult héten tartotta esküvőjét Kecskeméten az ottani társaskörökben előnyösen ismert S c h w a i g e r Lina kisasszonynyal. — V i r á g h Ferencz budapesti távirdaépitész és tartalékos honvédhadnagy e napokban jegyezte el a bájos J u h á s z Irén kisasszonyt Egerből. — H o r v á t h Sándor 75-dik zászlóaljbeli honvédhadanagy e hó 12-dikén tartotta esküvőjét K o v á t s József köveskuti ispán bájos és kedves leányával, Etelka kisasszonynyal. — B e r é n y i István, a magyar északkeleti vasut fogalmazója, jegyet váltott L a n g e r Antónia kisasszonynyal, Langer Károly miniszteri tanácsos bájos leányával. — F e h é r v á r y Lajos nógrádmegyei földbirtokos e hó 4-én vezette oltárhoz P i l i s s y Etelka kisasszonyt. — E n d r e y Kázmér tolnamegyei földbirtokos a napokban tartá kézfogóját S o ó k y Laura kisasszonynyal. — P a p István berkesi református lelkész mult hó végén tartotta esküvőjét M o l n á r Berta kisasszonynyal, egy rogozi elhunyt birtokos leányával. — Nagy-Károlyban Z a n a t h y Emma kisasszonyt, Zanathy Ignácz uradalmi ügyész kedves leányát, közelébb jegyezte el K o v á c s József tokaji közjegyző. — W a g n e r Lajos pozsonyi főreáliskolai tanár eljegyezte M a s s ó c z y Lujza kisasszonyt, Massóczy Lajos pozsonyi ügyvéd s evangélikus lyczeumi felügyelő kedves és müvelt leányát. — Ugyancsak Pozsonyban Mendelényi Izidor királyi aljárásbiró jegyet váltott V á g f a l v i Kornélia kisasszonynyal, Vágfalvi törvényszéki biró bájos leányával.

⁂ (*Farsangi naptár.*) Január 15-dikén a jogászbál a vigadóban és a tiszti kaszinó bálja a hernalsi tisztleányképző intézet javára; január 16-dikán udvari bál és az első pesti jótékony nőegyesület álarczos bálja, a vigadóban; 17-dikén a sziniképezde növendékeinek bálja, bálványutcza 10. sz. a.; 19-dikén a technikus bál, a vigadóban; 22-dikén az orvosnövendékek bálja, ugyanott; 26-án a józsefvárosi kaszinó bálja, saját helyiségében; 29-én a bölcsészethallgatók bálja, a vigadóban; február 1-sején a korcsolyaegyesület bálja, ugyanott; február 5-dikén, az irói és művészi köré, ugyanott; február 20-dikán a gyermekmenedékhely bálja, az „Európa“ szállodában. — A z u d v a r i b á l r a a meghivott hölgyek száma megközeliti a 200-at. Ugyanez este lesz a pesti jótékony nőegyesület álarczos bálja is, s mint értesülünk, több magas rangu hölgy elhatározta, hogy az udvari bálból 12—1 óra közt, szünóra tájt, az udvari báli öltözékben meg fog jelenni a nőegyesület álarczos mulatságán is. — A „p e s t i j ó t é k o n y n ő e g y e s ü l e t.“ ez áldásosan müködő derék egylet, ma vasárnap, adja álarczos bálját a vigadóban, az általa gyámolitott szegények javára. Mint az előbbi években, most is különféle becses tárgyak kisorsolásával lesz összekötve. — A j o g á s z b á l rendező bizottságának küldöttsége tisztelgett király ő Felségénél, felkérve őt, hogy bálját megjelenése által megtisztelni kegyeskedjék. Ő Felsége azon esetre, ha akkor a magyar fővárosban leend, a megjelenést megigérte. — A b ö l c s é s z e t h a l l g a t ó k bálbizottsága szintén a királyi kihallgattatáson küldöttségileg (Lelkli Gyula elnök és gróf Festetich Bennó alelnök) meghivta ő Felségét a bölcsészetbálra. Mely alkalommal ő Felsége nagyon leereszkedőleg fogadta a küldöttségets igen nagy érdeklődéssel kérdezősködött a bölcsészek számáról és a bölcsészsegélyző egyesület hány éves fennállásáról. A küldöttség mindenről kimeritő választ adott, ő Felsége ezeket legkegyelmesebben tudomásul vette s megigérte, hogy ha csak lehetséges, személyes megjelenésével fogja szerencséltetni a bölcsészek bálját. — A j o g á s z b á l r a, ő Felségeiken kivül, gróf Andrássy Gyula, a miniszterek és Koburg herczeg nejével, együtt, küldöttségileg meghivattak, kik is személyes megjelenésöket

megigérték. Megjegyezhetjük még, hogy vidéken is nagy érdekeltség mutatkozik a pesti jogászbál iránt, már is több vidéki család érkezett fővárosunkba, hogy leányaikat a jogászbálon mutathassák be. — Az orvostanhalgatók báljára ő Felsége a királynét küldöttségben hivták meg a rendezők. Báró Nopcsa udvarmester fogadta a küldöttséget. Bálaszszonyul báró Sennyey Pálnét kérték fel, ki szivesen el is vállalta e tisztet, melyben a mult farsang báljain is annyira kitünt kellemei és lekötelező nyájassága által. A bálorvos — a tánczoló orvosi karon kivül — dr. Jelenik Zs. főorvos leend. — Fényes elite-bált rendez a „Magyar irók és müvészek társasága“ február 5-kén a vigadónak ez alkalomra különösen feldiszitett mindkét termében; az eddigi előkészületek után itélve, e bál az idei farsang fénypontját fogja képezni. A rendező bizottság a következőkből áll: Elnök: Asbóth János, alelnök: Odry Lehel, titkár: Kán Béla, pénztárnok: Telepy Károly, ellenőr: Komlósy Dezső. Bizottsági tagok: gróf Bissingen Ernő, Erdélyi Béla, Hegedüs Kálmán, Horváth Jenő, gróf Keglevich Gyula, Lukács Béla, gróf Laffert Antal, Makray Aladár, Náday Ferencz, Nagy Imre, báró Révay Gyula, Szomjas István, Szlávy Olivér és Ujházy Ede. A bál jövedelme fele részben az irói segélyegylet javára, fele részben pedig a kör czéljaira fog fordittatni.

⁂ (*A pesti jótékony nőegylet*) az ez évi január havára méltó házi szegények között leendő kiosztásra összesen 814 frtot utalványozott és pedig havonkint rendszeresen segélyzetteknek 402 frtot és egyszer mindenkorra részesittetteknek 410 frtet. Ugyanezen alkalommal a választmány hölgyei 71 uj vizsgálatról tettek jelentést.

⁂ (*A központi Fröbel nőegyesület*) e hó 6-án a vigadóban rendezett álarczos sétahangversenye és tombolája 235 frt 45 krt jövedelmezett tisztán. Az egyesület nevében Rosenzweig Saphir Sarolta alelnök köszönetet mond Majláth Györgyné, Szögyényi Marich Mária, Policzer Czeczil és Halász Ilka urhölgyeknek a nyereménytárgyakért, s az osztrák nemzeti banknak 100 frt adományaért.

⁂ (*Az országos képzömüvészeti társulat*) által a műcsarnok javára rendezett sorsjáték pénzbeli eredménye 49,454 frt. A kibocsátott 60,000 darab sorsjegynek több mint fele elkelt, 3838 darab a társulati tagok között illeték fejében kiosztatott, 6509 darab értéke még eddig nem szolgáltatott be. A társulat pártfogóinak sorába lépett: gróf Mikó Imre 100 frttal, és Jálics F. és társa Budapesten 1000 frttal. — Kétszáz forintos alapitványt tettek: Nemeshegyi József, Somogyi Károly esztergami és Tárkányi Béla egri kanonokok; továbbá a nyitrai, pécsi, győri és kalocsai káptalanok, Zichy Jenő gróf pedig 200 frtos alapitványát 1000 frtra kiegésziteni igérkezett. — Hazai müvészeink közül ujabban ajándékoztak műveket: Julien A. egy „Attila“ czimü eredeti gypsz-szobrot, 400 frt értékben, Vastag György „A falu boszorkánya“ czimü olajfestményt, 800 frt értékben; Ebner Lajos „Fifine“ czimü olajfestményt, 150 frt értékben; Gyulay László „A fáradt vadász“ czimü olajfestményt, 350 frt értékben; Maszák Hugóné, született Barabás Henriette asszony, Deák Ferencz olajfesményü arczképét, 180 frt és Keleti Gusztáv: „Erdei forrás“ czimü olajfestményü tájképet, 200 forint értékben.

⁂ (*A fővárosi iparosok*) körének vasárnapi mükedvelői szini előadása a jelen volt körtagoknak élvezetes estét nyujtott; az összes közremüködők oly élénken és összevágólag játszottak, hogy többször felejteni kellett, hogy műkedvelői előadáson vagyunk. A „Nyelvtan“-ban Makay Mariska valódi gyengéd, gyermeteg Margit volt. Ügyesen játszottak még Mayer Boldizsár, Harácsek László, Wenger József és Fillinger Lajos. Először láttuk itt játszani Schwendter Saxlehner Cornélia asszonyt, ki a „A falusi csendélet“-ben tiszta és ügyes játékával külön is tapsra ragadta a diszes közönséget. Benne a mükedvelők kedves alakot és szép tehetséget nyertek. A legközelebbi előadás februárhó 6-dikán lesz.

⁂ (*A budapesti polgári dalkör*) egy évi felfüggesztett müködés után ujra megalakult. Az elnökön kivül a kör egész tisztikara ujonnan választatott és pedig következőképen: alelnökül: Marikovszky József, jegyzőül: Muhoray Béla, aljegyzőkül: Éder Károly, Klementisz Sándor, pénztárnokul: Kraniker Antal, levéltárnokul: Péterfy Frigyes. Ezenkivül választatott még 12 rendes és 4 pót-választmányi tag. Gyalog, kismező utczai vendéglős azon nemes áldozatkészségét jelentette be, hogy a dalkört ingyenhelyiség kedvezményében részesiti, egy 250 frtos orgonát is vett neki és még az ételt is olcsóbban adja a tagokaak.

⁂ (*A háziipar ügyében*) a közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy az állami tanitó- és tanitónő-képezdék növendékei az intézetük vidékén gyakorlatban levő háziipari foglalkozás egynémelyikébe gyakorlatilag vezettessenek be, hogy majdan mint népiskolai tanitók tanitványaikat a háziipari foglalkozásokba bevezethessék, sőt magát a népet is ez irányban vezérelni és utasitani tudják. — A miniszter a pest-sugáruti állami tanitónő-képezdében a növendékek arravaló ügyesebbjeit egyszersmind ipartanitónőkké is képezteti, tanittatván és gyakoroltatván őket a nők által végeztetni szokott háziipar fontosabb ágazataiban. Szándéka a miniszternek ez intézkedést a többi állami tanitónőképezdékre is kiterjeszteni.

⁂ (*Mult hétfőn*) a fővárosban azon hir keringett, hogy Deák Ferencz betegsége hirtelen roszabbra fordult. Legilletékesebb helyről azonban azon értesitést vettük, hogy nagy hazánkfia csak olyan, mint hetek óta volt. Dr. Kovács Sebestyén E. naponkint kétszer látogatja meg, délben és esti 7 órakor. Deák F. lábai, melyek dagadtak voltak, sebesek lettek, s ezen sebek nyugtalanitják. Mult nyáron ugyanigy volt, azonban később igen jól érezte magát. Ily bajjal különben sok öreg ember a 80-dik évet is eléri. Deák Ferencz nem fekszik ágyban, hanem nappal mindig székben ül; egy-egy barátját elfogadja; hangja rekedt s nem is szeret sokat beszélni.

⁂ (*Wagner Sándor,*) festőmüvész hazánkfia müncheni akadémiai tanárnak legujabb festménye a „Csikós-verseny“ e napokban ő Felségeik kivánatára a várpalotában felállittatott, hol a királyi pár, ugymint a fővárosban tartozkodó osztrák és magyar miniszterek megszemlélték. Wagner helyett Kern Armin itteni festő szerepelt, mint magyarázó. A versenyző pusztafiak kifejezésteljes, s más-más véralkatról tanuskodó arcza, a lovak idegzetének és izomzatának kifogástalansága, sőt a lovaknak egyénitése, mikben a müvésznek tavaly a hortobágyi pusztán tett tanulmányainak kitünő eredményét találni, ugy mint az összes csoportozat a magas megszemlélőknek osztatlan tetszését nyerték meg.

⁂ (*Az Erny gyilkosságával*) vádolt Rydl Ignácz ellen még mindig foly a vizsgálat. Hir szerint a fogoly a biróság előtt rendkivül durván viseli magát. A kihallgatások alkalmával mindig fegyveres rendőröket kell mellé állitani dühe lecsendesitésére. Mikor a biró valami fogas kérdést intéz hozzá, Rydl mindannyiszor a lábával toppan mérgében s csak erélyes fenyegetésekkel lehet kissé illedelmesebb magaviseletre kényszeriteni.

vét lőttek husznál. Debreczenből meg arról panaszkodnak, hogy a farkasok igen elszaporodtak, s csapatostul csatangolnak a Haláp erdőn. Négy-öt kocsi elől ki sem térnek, legfeljebb nem mernek támadni.

Farsangi hirek. A jászberényi korcsolyázó egyesület e hó 15-dikén karton-tánczestélyt rendezett a kerületek háza nagy termében. — Kecskeméten e hó 8-dikán volt a jóhirü jogászbál. Még az olvasókör, tisztikar és karton-egyesület készülnek bálokat adni. — Máramaros-Szigeten a nőegylet calicot-bálja e hó 27-dikén lesz. — Debreczenben a kereskedők bálja februárhó 18-dikán lesz; elnöke Rochlitz Arthur. — Szatmáron az ügyvédjelöltek által e hó 22-dikén rendezendő tánczestélyen a háziasszony Böszörményi Elekné, született Jármy Jolán urnő lesz.

Vidéki vegyesek. A debreczeni zenede közelebb; hangversenye jól sikerült, Bély Róza és Márton Etelka kisasszonyok énekei, Herglotz Erzsike kisasszony zongora-előadása, Scholaster „Szerelmi dala“ s a mükedvelők négyes-jei köztetszésben részesültek. — Szép czélu egylet alakult Huszton, mely felnőtteket minden dij nélkül tanit magyarul és németül irni és olvasni. — Pozsonyban mult vasárnap Toldy-gyászünnepélyt tartottak. Az emlékbeszédet dr. Vutkovich Sándor tanár s a „Pozsonyvidéki Lapok“ szerkesztője mondta; alkalmi költeményt pédig Thaly Kálmán irt. — Kolozsvárt mult szombaton adták elő először Göthe „Faust“-ját, E. Kovács Gyula, e rendkivüli buzgó színész és főrendező szinre alkalmazása szerint; tudtunkkal, Göthe e remekmüve ezuttal került először magyar szinpadra. — Felekiné asszony Miskolczon kétszer lépett föl közelébb; e hó 5-dikén: „Stuart Máriá“-ban és 6-dikán: „A szerelem iskolájá“-ban. A müvésznőt nagy kitüntetésben részesiték, tapssal és virágokkal szinte elhalmozták. A jeles művésznő most Kassán ragadja el a közönséget. — Rozsnyón ujévtől fogva „Gömöri Hiradó“ czim alatt jelenik meg a „Rozsnyói Hiradó,“ mely eddig is a gondosan szerkesztett vidéki közlönyök közé tartozott. — Gallé Apollonia kisasszony, Gallé váczi ügyvéd leánya, 4000 márka évi fizetéssel a wiesbadeni szinházhoz szerződtetett. — A szatmári főgymnázium egyik tanára: Dier Lajos, mint mondják, valóságos magyar Abbé Richard, ki vizetlen tájakon is ki tudja mutattni, hol kell ásni a kutakat. — Erdővidéken a mult év utolsó napján szivárványszerü és szinü felleget láttak az égen, melynek sok nézője akadt. — Tüz volt Csobánkon a napokban, mely alkalommal 5 ház hamvadt el, a melléképületekkel együtt.

Különfélék.

⁂ (*Milán fejedelem Budapestről.*) Nem régen egy hazánkfia volt a fejedelemnél audienczián s a következőket beszéli: Milán fejedelem nagy érdeklődéssel tudakozódik Budapestről s fölemlité, hogy Pesten végezte iskoláit. Az egykori Szentesféle intézetnek volt növendéke. Élénken emlékezik gyermekkori iskolatársaira s többekről kérdezősködött. Gyermekkorában jól beszélt magyarul, ma azonban csak néhány szót tud.

⁂ (*Ausztriában*) Melnikben a katholikus lelkész egy ujszülött gyermeknél a keresztséget azon ok miatt tagadta meg, mert a szülék lutheránus egyént hivtak meg keresztapának. A szülék erre tétovázás nélkül elvitték az ujszülöttet a község házához, hol a jegyző azt hivatalosan bejegyzette.

⁂ (*A herczegovinai*) fölkelők az év végén alig kihevertető vereségeket szenvedtek; Rasuf pasha nemcsak Peko Paplovics seregét verte tönkre, hanem Sotsitza Lázárét is, mely Mostar megszállására indult.

⁂ (*A bochniai sóbánya*) égése még folyvást tart, s e lengyel bányaváros ka lakói nemcsak a miatt vannak elcsüggedve, hogy a főkereset forrása oda lett; hanem attól is félnek, hogy az aknában dühöngő tüz az egész várost romba döntheti. A tüznek azonban okvetlenül vége lesz, mihelyt a bányában levő faanyagok elpusztultak. A bánya bejárásai be vannak dugva. A nyolcz munkást, kiknek holttesteit kihozhatták, nagy gyásszal temették el. A szerencsétlenség kitörése után Windakiewitz főpénzügyi tanácsos és Furdzik bányatanácsos is lementek vizsgálódni, de kötelességük teljesitésének estek áldozatul — megfuladtak. A főpénzügyi tanácsost nagy részvéttel temették el Wielickában; de Furdzik holttestét nem birták kihozni az aknából. A bochniai bánya keveset jövedelmezvén, azt takarékosságból nem is láttak el uj gépekkel és mentő szerekkel. Igy gutta-percha-légtömlők sem levén, ezek hiánya okozta a két hivatalnok megfuladását. A tüzveszély oka kétségkivül valamelyik odaveszett munkás vigyázatlansága a lámpával.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Neville Mór hazánkfia fényes sikeréről elragadtatással ir a Szent-Pétervárt megjelenő „St. Petersburger Zeitung.“ E lap az elsőrangu szinészek közé sorolja hazánkfiát. — Toldy Ferenczről a Berlinben megjelenő „Magazin“ czimü lap igen meleg hangon emlékezik meg, kiemelvén érdemgazdag életének s munkásságának főbb adatait és mozzanatait.

Megbizások tára.

Lázira R. M. urnőnek; Még a mult héten megküldtem mindent.

Salgó-Tarjánba O. M. urhölgynek: Tetszését birja-e választásom?

Kis Kőrösre L. urnőnek: A legszivesebben teljesitem ohajtását.

Radára S F. urnak: Azonnal megküldtem.

Félegyházára R. J. urnőnek: Legközelebb veszi küldeményemet.

K. Szebenbe Sz. A. urhölgynek: Tóth Kálmánnak „Huszonöt év után“ czimü költeményei két kötetben jelentek meg, az a „3 kötet“ tehát tisztán sajtóhiba; a kötetek száma azért teljes, mert Lewin Schückingnek „A nagyanya gyémántjai“ czimü egy kötetes regényével póto!tatik, mely nincs felsorolva a jegyzékben.

Kassára Z. M. urhölgynek: Szives figyelmébe ajánlom mai divattudósitásunkat; minden kérdésére talál benne feleletre.

Makóra K. E. urhölgynek: E czélra a levelezési lapokat ajánlanám; sokkal olcsóbbak az 5 kros levélbélyegeknél.

Győrbe Á. H. urhölgynek; Egy kis türelmet kérünk, mert sort kell tartanunk, különben nagy zavar állhatna be a szétküldésben.

Pribóczba U. A. urhölgynek: legközelebb veszi a kivántakat. Mint legjutányosabb áru papirüzletet az Erzsébet-téren levő Pozner Károly Lajos-félét ajánlhatom.

Eperjesre. E hétre későn vettem. Azért a jövő számra maradt.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utcza 16-dik szám

ÁRJEGYZÉK

háztartások számára.

Napi árak vámfontként — ½ Kilo.

Czukor, finomitva	24 és 24½	kr.
Kávé, Cuba igen finom	85	„
„ Cuba, valódi Bordeaux	88	„
„ Mocca, válogatott	82	„
„ Arany Jáva	98	„
Keverék (Moca, Cuba, Java,) pörkölve	1.05	„
Rizs, legfinomabb Rangoon	10	„
„ glacé	14	„
„ non plus ultra	18	„
Árpadara, minden faju	10—25	„
Gyertya, stearin, 6-os és 8-as	50	„
Mandola, édes	54	„
Mazsolaszőlő, legjobb minőségü	34	„
Dió, magyar	12	„
Mák, kék	24	„
Szilva valódi török	13	„
Lencse, stockeraui	18	„
Borsó, fejtve	11	„
Bab, fehér	7	„
Pezsgő, valódi franczia 1 palaczk	3.50	„
„ „ „	2.50	„

BRAZILIAI RUM,

egy pintes üveg 70 kr.

Jamaikai rum, thea, likörök, szardina, theasütemény, mustár, csokoládé, franczia borsó, stb. stb. legkitünöbb minőségben, igen olcsón, kimeritő árjegyzék szerint, melyet kivánatra bérmentve megküldök.

Az árut helyben bérmentve házhoz szállitom.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett a legnagyobb gonddal teljesittetnek.

Legszebb és legelegánsabb

báli ruhák

s beléptők legujabb párizsi divat szerint, kapható a divatüzletben Deák utca 15. sz.

„A francia nőhöz“

Egy finoman kiállitott tarlatán, kreplisz vagy moll ruha 20—25 ft. s fell.
ugyanaz elegáns virágokkal diszitve 30—35 „ „
Minden szinü selyem, atlasz vagy fail ruha illüsioval vagy creppel diszitve 60—70 „ „
Minden szinü nehézselyem ruhák menyasszonyok részére 60—70—80 „ „
Bemeneti köpönyegek (sortier de ball) velour és Eiderdunnen szövetből 12—15—20—50 frtig
ugyanazok, hattyu vagy fehér rókával prémezve 15—20—25—70 „

Azonkivül ajánlom dusan felszerelt raktáromat; téli felöltők s bundák, finom posztó, selyem ciciliain és selyem bársonyból, miniszter és gentleman kabátokat prémmel vagy annélkül; melyek az előhaladt idény következtében sokkal olcsóbbért nálam kaphatók

Vidéki megrendeléseknél kéretik egy derék beküldése és a szoknya elejének hossza.

RÓZSAY, Confectioneur,
Deák-utca 15-ik szám.

Lőrincz István

lábbeli gyáros,

országut 17-ik sz.

ajánlja szilárdan párizsi divat minta szerint készitett gyártmányait, kivált a farsang idényre szükségeltető **báli topánokat** melyeket gyára kitünő berendezése által esetlegesen **3 óra alatt** elkészit.

Vidéki megrendelések utánvét mellett azonnal kiszolgáltatnak, ugyszintén árjegyzékek és mértekvevési utasitások bérmensesen küldetnek.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs. kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős erejü 2 frt 10 kr.**

Hufeland hirneves orvos mondja orvostani müveiben: „Két betegség van, melyek ellen az orvosi tudomány hasztalan látszik keresni erőteljes gyógyszereket; ezek **fejköszvény** és a **podagra**; e gyógyszer a fentebbi köszv.-vászon használata által fölfödöztetett.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gysznél. **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron:** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz — **Székes-Fehérvár:** Dieballa. **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Egyedüli tőraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

Magyar- és Erdélyhon számára

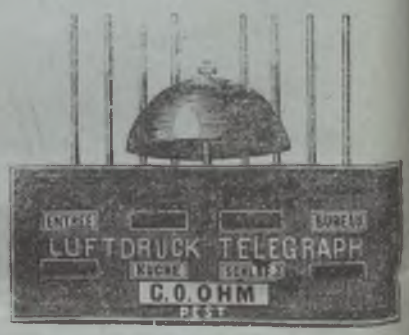
Wheeler és Wilson

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,

ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kezty ü varrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó mükelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O., Pest, Jozseftér 15. sz.
uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

Fontos a szik-víz-készitőknek.

Figyelmeztetésül.

Vendéglősöknek és a háztartásba ajánlom, az eddig Magyarországon csak általam készitett

szikviz-készülékeket,

melyak a mi a tiszta és tartós munkát illeti, valamennyi külföldit fölülmulnak. Ezen készülékek segélyével mindenki az annyira kedveltté lett, egészséges pezsgőitalt saját maga készitheti. A szikviz-készülékok ára mérsékelt s a következő árszabálz szerinti, meszely-tartalommal,

mesz 3		4	5¼	6	7
ft. 8.50—9-ig		ft. 10	12	12.50	14
m. 8	9	10	11	12	m.
ft. 15	ft. 16	ft. 17	ft. 18		ft. 19

Készitek szikvizet is syphonban igen olcsón, és szállitom azt kivánatra a város minden irányában.

Horn,

Budapest, Kerepesi-bazár a nemzeti szinházzal szemben

Megrendelések a vidékről utánvét mellett pontosan eszközöltetnek, ép ugy mindenféle javitás is a legjobban s legolcsobban teljesittetik.

4-dik szám. Január 23-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte		Nap-nyugta	
							óra	perc	óra	perc
Január 23	Vasárnap	B 3 B. A. elje.	B 3 Imrike	11 D Theodoz	26		7	39	4	45
24	Hétfő	Timót	Timót	12 Titiána	27		7	39	4	46
25	Kedd	Pál fordulása	Pál fordulása	13 Hermyla	28 Szadd. kizár.		7	38	4	48
26	Szerda	Polikárp pápa	Polikárp	14 Szabbasz	29	☾	7	36	4	50
27	Csütörtök	Aranysz. János	Krizosztom	15 Thebai Pál	1 Sebat Rosch		7	35	4	51
28	Péntek	Nagy Károly	Margit	16 Péter sz.	2		7	34	4	53
29	Szombat	Szal. Ferencz	Valér	17 N. Antal	3 Sab Vajizl.		7	33	4	55

Vidéki tárcza.

Eperjes janárhó 12-dikén 1876. (*Eredeti levél.*) — Nemeslelkü urhölgyek. — Vigalmi hir. — Egy foganatos háziszer. — Tisztelt Szerkesztőnő! Örömmel közlök önnel egy jótékony tettet, melylyel a városunkban lakó gróf Dessewffy Gyuláné ő méltósága és leánya, a kitűnő Marianne grófnő árvaházunk növendékeit megörvendeztették; tudniillik mind a 16 árva gyermeket jó meleg uj ruhával s a grófhölgy sajátkezüleg kötött 12 ujjassal; ezenfelül karácsonkor egy egész kosár süteménynyel s egyéb tárgyakkal diszitette föl karácsonfájukat, és midőn a gyermekek e bőkezü adományt megköszönendők, a felügyelőnő kisérete mellett náluk megjelentek, s egyikök háláját magyar nyelven kifejezé, azokat és nem különben a felügyelőnőt pénzzel is megajándékozták. Köszönet a nemes grófnőnek, ugy ezen nemes tetteért, valamint azért, hogy nevezett jótékony intézetünk alaptőkéjét már több izben 100-100 forintnyi kegyadománynyal gyarapitotta.

Másik ujdonságul azt irhatom, hogy e hó 23-dikán fényes ünnepélyt rendeznek itt a jégpályán, és pedig este, fáklyavilágitás mellett.

Végül egy jó házi szert ajánlok holmi udvarias szomszédság ellen. Ugyanis nem rég egy itteni müvelt családnál töltvén az estét, a kedves háziasszony többek közt szép zongorajátékával mulattatá a társaságot. Miért, miért nem, de a szomszédban lakó fiatal embereknek ez a neme a mulatságnak nem tetszett, és hogy „véget vessenek a mulatságnak," egyszerre csak elkezdenek dörömbözni, mintha az alvilág minden szörnyei hajba kaptak volna. Az elmés házi asszonyt azonban a riadalom legkevésbbé sem hozta ki jókedvéből, hanem inkább egyet forditott a kotákon, rázendité az „Orfeus a pokolban" czimü operettenek ama dallamát, mely igy kezdődik „Hahaha, hagyjuk abba" sat. (a végét nem mondom ki, a fülek végett), és az udvarias fiatal emberek megértették a dallam végét és „haza mentek a legények." Nálunk aztán szépen tovább folyt a mulatság, és ama fiatal embereknek szintén semmi bajuk nem lett tőle, hogy egyszer este szép zongoraszó ringatta őket álomba.

N. N.

Kecskemét januárhó 17-dikén 1876. (*Eredeti levél.*) — Szinészet. — Tisztelt Szerkesztőnő! Engedje, hogy Önnek minden szépet, nemest és jót képviselő lapjában néhány elismerő szót mondhassak a téli idényben Aradi Gerőné igazgatóné vezérlete alatt városunkban működő szintársulatról. Mindenek előtt megjegyzendő, hogy a társulat kitartó szorgalommal, erélylyel, és a küléletben müvelt magaviselete által elismerést és tiszteletet vivott ki magának. Kitünő tagjai közül kiemelendők: Aradiné, Liptay Laura, Gerő Lina, Hegedüsné, Gerőné, Mezeyné; a férfitagok közül pedig Mezey, Hegyi, Hazay Sándor, Simándi, Rajz, Hegedüs, Kovács, Mátyási, Veszprémi stb.

A társulat kivivta a kecskeméti közönség tetszését, csakhogy fájdalom, nem igen pártoltatik. Ennek okát a sanyaru időkben keressük. Ujabban pedig a „Szinpártoló kör" néhány lelkes tagja, különösen Antal Ilonka és Kovács Teri urhölgyek a bérletszerzés körül sok érdemet szereztek maguknak. A „Szinpártoló kör" jegyzőkönyvileg szavazott nekik köszönetet. Ha megengedi tisztelt Szerkesztőnő, a jövő héten tartandó bálról értesitendem becses lapját.*)

Magyar-Óvár januárhó 17-dikén 1875 (*Eredeti levél.*) — Tánczvigalom. — Tisztelt Szerkesztőnő! Azt itteni gazdasági akadémia „Kazinczy"-köre e hó 15-én a szokott fénynyel tartá meg tánczvigalmát. A terem telides-tele volt a legszebb hölgyekkel és lelkesült hévvel adtuk át magunkat a csárdás, mazurka stb. gyönyöreinek. A lejtő párak közt fölemlitendők: Titteldorf Irma és Ilka (Tatából), Kováts ügyvédné és nővére (Győrből). Újvári nővérek, Bürchner Emma (Tatából), Szilágyi E. kisasszony (Győrből), Biró Laura (Csákvárról), Koch Jolán (Csákvárról), Ujvári Sándorné (Boglárról), Molnár nővérek (M.-Óvárról), Vaschag Czili (Mosonyból), Simony Gyuláné, Hechtl I. (Győrből), Kopfmann Miczi, Birck Emma, Király Laura (N.-Kanizsáról,) Pintér nővérek, Frech Miczi, Paller nővérek (Mosony), gróf Heiningen Emilné.

Az országos dalárszövetség központi választmánya e napokban tartott ülést a szegedi országos dalárünnepély ügyében, Királyi Pál elnöklete, Szegedről pedig Szabadas Járosi tanácsnok és Róth Endre zenetanár, és a szegedi dalárda karmestere képviselete mellett. Az idei országos dalárünnepély napjául ez évi augusztus hó 18-dika jelöltetett ki, mely nap egy hétre esik az ugyanakkor Szegeden tartandó országos iparkiállitással. A dalárünnepélyen Liszt F., Erkel Ferencz és sok más tekintély lesz jelen, s a költségek fedezésére Királyi Pál 15 aranyat ajándékozott.

Farsangi hirek. Az egri jogászbál a segély-egylet czéljaira jól jövedelmezett; a vigalomban részt vett hölgyek közül Schier Ilka, Remenyik Giza, Hartl Vilma, Misthét Kornél, Altorjai Ilonka, Szuhányi nővérek, Cseresnyés Irma, Petravich Bokrányi Regina, Tolvay Jenőné, Polonkayné, Antoni Bokrányi Anna s Köllnerné urhölgyek stb. emlitendők. — Pécsett e hó 8-dikán a „jogász-segély-egyesület" ja-

*) Kérem!

Előfizetési dij (illetményekkel): Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda: Ország-ut 39-dik szám, 3 dik emelet.
Hirdetések dija: Egy négyszer hasábozott sorért **8 kr.**

4. SZ.
Január 23-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel, minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmellékletekkel.

A könyvek meghozatala egész-a műlap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

A patikáriusék Hedvigje.

Elbeszélés.

Vértesi Arnoldtól.

(Vége)

A báró különben szerfölött szeretetre méltó gavallérnak mutatta magát, csakhogy kissé a vakmerőbb fajtából. Nagy tüzzel beszélt s minduntalan ajkaihoz emelte ő nagysága kezét.

— Mit gondol? — szólt ez zavartan, félig neheztelve, félig mosolyogva. — Én már öreg asszony vagyok.

A mi ellen Héthársy báró oly tüzesen tiltakozott, hogy ha a gyógyszerész ur meghallja, talán meg is sokalta volna.

E közben teljesen eltünt szemeik elől a gróf és Hedvig. A mama kissé szorongó szivvel sürgette kisérő lovagját, hogy siessenek jobban utánuk.

— Hiszen sietünk, nagysád! — viszonzá Héthársy báró. S még lassabban lépkedett.

Azt látták, hogy a gróf és Hedvig oldalt befordultak az ösvényen. De mikor oda ért a gyógyszerészné kisérőjével, a hol körülbelül befordulni látták őket, ott egyszerre négy vagy öt különböző ösvényt láttak szétágazni.

Egy perczig ugy látszott, mintha Héthársy báró is megütődve keresné, hogy melyik az igazi. Hanem aztán megismerte, hogy merre kell menniök s most már valóban gyorsan haladt az uj ösvényen.

— Ne nyugtalankodjék, nagysád, — szólt biztatólag. — Mindjárt utólérjük Loránt barátomat,

Hanem mentek már egy jó negyedórát a nélkül, hogy utólérték, vagy csak meg is pillantották volna az elvesztett párt.

— Nagyon gyorsan haladhattak, — szólt Héthársy báró, fejét csóválva.

Nem tévesztettük-e el az utat? — aggódék a gyógyszerésznő.

— Nem hiszem, — viszonzá, a báró. — A vadászlaknak ebben az irányban kell lenni. Csak siessünk tovább.

Ismét mentek egy óranegyednél tovább. De az eltünteknek semmi nyoma. A gyógyszerésznő leánya nevét kiáltotta. Nem felelt rá semmi hang.

— Messze van még az a vadászlak? — kérdezte szorongva.

— Nem tudom, — viszonzá a kisérő gavallér. — Attól tartok, hogy csakugyan rosz utra tévedtünk.

Még valami tiz perczig mentek ezen az ösvényen. A gyógyszerésznő nyugtalansága perczről perczre nőtt.

A gavallér arcza is nyugtalanságot mutatott.

— Most már látom, hogy csakugyan eltévedtünk, — szólt.

— Vissaforduljunk? — kérdé aggódva a gyógyszerésznő.

— Nem. Látja nagysád azt a keresztbe vágó ösvényt? Majd ezen megyünk. Lehetetlen, hogy meg ne találjuk a vadászlakot. Itt kell lenni valahol közel.

De ez a biztatás nagyon kevéssé nyugtatta most már meg az aggódó anyát. Ugy vette észre, mintha kisérő lovagja arczán néha-néha gunyos mosolyforma lebbenne át.

Keresztül-kasul mentek most mindenféle kanyargó ösvényen. Néhol elveszett az ösvény s csak ugy találomra mentek odább a sürüségben; a gyógyszerésznét majd a hőség lepte meg, majd a hideg rázta.

— Báró ur, vezessen engem ki innen! — szólt hevesen.

Héthársy báró elnevette magát.

— Magam is szeretném, nagysád. De lelkemre! ugy kifáradtam, hogy egy lépést sem mehetek, mig meg nem pihentem.

VII.

Kompolthy Loránt gróf azalatt hedviggel elért a vadászlakig.

A fiatal leány, a mint hátra tekintett, nem látta anyját, de a gróf erősitette, hogy itt jönnek a báróval és a papával utánuk; az imént látta őket a bokrok közt; mindjárt itt lesznek.

— Nem nézzük meg addig a lak belsejét? — szólt udvariasan, — Csinos fresko-festések vannak benne és a kulcs nálam van.

— Nem, nem; — ellenkezék a leány; — Várjuk be anyámat.

S ki akarta vonni karját a gróféból.

— Mindjárt itt lesznek, ha mondom, — viszonzá a gróf türelmetlen. — Ott benn legalább addig leülhetünk.

— Azt itt künn is megtehetik, méltóságos uram, — felelt egy váratlan hang, itt a magányos erdő közepén. — Ha parancsolja méltóságod, hozok én ki széket.

Egy fiatal ember lépett elő a vadászlak verandája mögül.

— Miklós! — kiáltott Hedvig s félig magánkivül oda rohant az ifjuhoz.

A gróf dühösen harapdálta ajkait. De ő méltósága sokkal finomabb főur volt, hogysem valami kifakadásra engedte volna magát ragadtatni; csak annyit jegyzett meg gunyosan:

— Szép komédiát játszottak, kisasszony, s gratulálok a leleményességért!

Aztán a fiatal emberhez fordult.

— Ugy tudom, hogy ön az én szolgálatomban áll — szólt büszkén.

— Igen is, ispán voltam.

— Jó. Kinevezem ezennel tiszttartóvá. Az öreg tiszttartó nyugdijaztatni fog. Meg van ön elégedve?

— Köszönöm, méltóságos uram, — felelt az ifju; — de más szolgálatba léptem.

— A mint tetszik! — felelt a gróf hidegen.

Meghajtotta magát s eltávozott.

Mikor kisérő lovagjával a gyógyszerészné sok barangolás és rettenetes aggodalmak után a vadászlakhoz érkezett, már senkit sem talált ott.

S mikor még jobban remegve, visszatért a várromhoz, már csak egy kocsi állt ott. Az hazaszállitotta az asszonyságot és Héthársy bárót.

A gyógyszerészné reszketett. De Héthársy báró nagyon derült volt, sokat kaczagott az uton s mikor az aszszonyság a gyógyszertár előtt leszállt, nyájasan ismételte a báró:

— Á revoir!

De bizony az a viszontlátás elmaradt.

Kompolthy Loránt gróf másnap elutazott a fővárosba s Oldalházának többé tájékára sem jött.

A gyógyszerészék nem kaptak többé mágnás látogatót s Hedvignek a férje egyszerü ispán a győri káptalannál.

Az adópénztárnokné pedig azon töri a fejét, hogyan lehet az, hogy Hedvig férjhez ment, az ő két leánya pedig nem kell senkinek.

Dalok.

Vay Saroltától.

I.

Miért is tudlak még szeretni,
Te szép, te jéghideg szobor!
Nem érdemled forró szerelmem
S a könnyet, mely szemembe forr.

„Csak egy csókot, csak egy mosolyt“,
Szólék: hiába esdekeltem,
Őrült, lázas érzelmimért
Cserébe fagyos közönyt leltem.

Egy perczig égő szenvedélylyel
Szerettél volna csak csupán,
S tépted volna izenként széjjel
Szivem' az édes kéj után.
Áldanálak. . . . Sötét az éj,
Az óra épen éjfélt kongott;
A szél kaczag az ablakon:
„Ki látott már ilyen bolondot“

II.

Nem fáj-e látnod ez összetépett lelket,
A melyen közönyöd annyi sebet ejtett,
És a melyet ilyen nyomorulttá tettél?
Nem zugja-e szél nevemet fűledbe,
S nem vérzi-e lelked' sivár gunykaczajom,
Melylyel a világot s önmagam áltatom,
Oh! felelj rá nekem, nem fáj mindez neked?

III.

Zug, bömböl a vihar, fehér hófoszlányok
Szilajan röpkednek föl s alá a légbe;
Nézem, nézem őket szobám ablakából,
Hisz hozzám hasonlók . . .
Mert az én lelkem is igy szerte van tépve.

A jégen.

A korcsolyázás, mint rendes téli mulatság, nálunk is évről-évre inkább terjed, mig Észak-Amerikában, Angolországban, Oroszországban, Norvégiában, és különösen északi Németországban már rég óta nagyban divik. A mi pedig életkorát illeti, mondhatni, hogy nagyon időske mulatság. Legrégibb irott emlités a német regékben fordul elő róla. Uller, a dal istene, egyszersmind a korcsolyázás istene, de még sokkal régebben, a vaskor előtt, a csontkorban is gyakorlatban volt már a korcsolyázás. Mutatják a csontkorcsolyák, melyeket a föld mélyében turfarétegek alatt, a Svájczban csakugy, mint Svédhonban egyéb csontszerszámok közt találtak, a korcsolya kora tehát legalább is négyezer év, mert annyi idősek a Svájczban kiásott csontszerszámok, a földisme biztos számitása szerint.

Észak-Amerikában és Canadában mesterséges jégpályákat készitenek a korcsolyázók számára, és fallal veszik körül, hogy a szél ellen óva legyenek. Éjjelenkint légszeszszel világitják ki a pályát, zenekar játszik, a fáradt test felüditéséről pedig jól fölszerelt csemegecsarnok gondoskodik. Azon felül jelmezes tánczvigalmakat is rendeznek a jégen. Esti kilencz órakor megszólal a vadászkürt, mire a korcsolyázók tarka serege a jégre özönlik, hol aztán nagy vigan szerte száguld, felfelujjongatva az izgalmas zene harsogására, és a száz meg száz hölgy látására, a kik tarka-barka jelmezekben a pályatért ellepik. A sikos talajon pedig szám nélküli sokaságban lebegnek a röpke álczások, körben forogva, hosszant iramodva, jobbrabalra csatangolva, a sokaságban el-eltünve. Ragyogó, váltakozó szinvegyülék, drága, különcz öltözékekben illan el a szem előtt, vagy pedig szabályszerü tánczalakzatok lejtetnek el, bámulatos gyorsasággal és meglepő hatással.

Szent-Pétervárban a korcsolyázó-egylet tagjai igen csinos egyenruhában sikárkoznak, mely a hölgyek termetét felette előnyösen emeli ki. A ruha magasra fel van tüzkődve; a lábat magas füzőtopány födi; a derékat prémes tunika takarja, a fön

prémes kucsma csintalankodik, ugy iramodnak, sylphidszerüen, majd egyenkint, majd párosan, nem ritkán a zene hangjainál tánczot járva a sima pályán, minden télen végre az egylet fényes tánczvigalmat rendez a jégen. Az egész pályatér gyönyörüen ki van világitva szines lámpákkal. A pálya közepén jégkastély emelkedik, belülről tündökletes, szines világitásban ragyogva. A korcsolyázó hölgyek közül sokan szines lámpácskát hordanak magukkal, a kucsma tetején vagy az övön, ezen megvilágitott pontok miként megannyi szentjánosbogárka csillognak-villognak az éjjeli sötétben, és egészben tündéries látvány a szemre. Maga a császár és a császári család több tagja is részt vesznek ezen mulatságokban.

Azonban nem mindig csupa mulatság a korcsolyázás; igy pár év előtt Norvégiában, a balti tengeren, mely télenkint szintén beáll és ott a jégpálya beláthatlan hosszuságu.

Egy téli napon heten, én tudniillik és hat norvég tanuló Christianiából elindultunk a jégen, a tengeröbölből, egy innen négy mérföldnyire levő faluba, a honnan majd holdvilágnál visszatérendők voltunk. Az idő gyönyörü tiszta volt, az ég mély kék, csaknem délies derültségü, a jéggel a legfinyásabb korcsolyázó is meg lehetett elégedve, legalább is három lábnyi vastag volt és sehol a legkisebb repedés sem, az öböl pedig egy negyed mérföld szélességü és hovatovább mindig szélesebb, minél távolabbra esik a várostól, elannyira, hogy 20 mérföldnyire is bemehettünk volna a tengerbe. Erőnk kifejtésére tehát elég tér és alkalom nyilott. Magától értetik, hogy ezuttal semminemü szeszélyes müveleteket nem vittünk végbe, mert nagy ut volt előttünk és azért gazdálkodnunk kellett erőnkkel. Gyorsan iramodtunk előre, a miben egy kis északi szellőke is jó segitségünkre volt. Helylyel-közzel megállapodtunk, hogy egy-egy magányos halászszal pár szót váltsunk, vagy karóra feszitett vitorlavászon alatt megpihenjünk. A halak, ugy látszott, éhesek voltak, legalább ugy mutatta a sok kecsege és apró tőkehal, egynémely halász kosarában.

Egyszerre viharsebességgel j é g h a j ó iramodott el mellettünk. Soha azelőtt ilyent nem láttam. Idomára nézve hasonlit a jégekéhez, vagyis három águ és korcsolya-talpa van. Nagy négyszög vitorlája volt, melyet be lehetett huzni, megoldván a feszitő kötelet, ez az egyedüli mód ezen hajók megállitására, és azért az utazás rajta gyakran veszélyes; mert ha véletlenül közel visz a jég széléhez, akkor erős szélben nincs más menekvési mód, mint kiugorni belőle a jégre, mindegy, ha mindjárt nyakát töri is az illető, különben okvetlenül bele!ódittatik a vizbe.

Utunk három-négy óráig tartott, akkor mintegy délutáni egy órakor, rettenetes éhesen, megérkeztünk rendeltetésünk helyére. Pompásan is izlett aztán minden: a füstölt lazacz, a puncs, a szivar, gyorsan is telt az idő és csak kedvetlenül is hagytuk el a jó meleg falusi állomást, hogy ujra a rengeteg jéglapályra térjünk. A szel is arczba fútt most és egy kissé megvoltunk gémberedve. Hanem azért bátran neki ereszkedtünk, ugy „fél hajtás"-sal; ámde alig féluton nagy megütődéssel azt vettük észre, hogy lassan-lassan, szinte suttyomban sürü köd ereszkedik a jégre, egyre közelebbre és közelebbre huzódva hozzánk, mig végre áthathatlan gőzkör burkolt be körüskörül. Most először kapott meg az a gondolat, hogy: „Baj van!" Merre forduljunk? Egyetlen csillag sem volt az égen, iránytű szintén nem volt nálunk, mely tájékozást adhatott volna! Már most mit csináljunk? Visszaforduljunk-e, vagy előre tartsunk? Az utóbbira határoztuk magunkat. Csakhamar azonban ugy beletéveledtünk a jégpusztába, akár a vadász az

ősrengetegbe. Egy azonban mégis kalauzul szolgált, a szél. Arról, hogy mindig azon egy ponton éreztük arczunkon, bizonyosnak tartottuk, hogy ha csak reggel óta meg nem fordult, a helyes irányban haladunk. „Csak jó közel maradjunk egymás mellett", mondá vezérünk, a mint egyik a másik után a jégen siklottunk, „és gondoljatok a lékekre a jégben." Ez külön veszély volt, mert a lékek, melyeket a halászok előtte való reggel a jégben törtek, még nem fagyhattak be annyira, hogy este egy férfi sulyát elbirhatnának, és ha nem voltak is akkorák, hogy az embert benyelhették volna, a lábát azonban könnyen eltörhete volna rajtuk. Ezenközben pedig egyre sürübb és sürübb lett a köd, elannyira, hogy végre kénytelenek voltunk kabátszárnyunknál összefogódzni; kötél természetesen nem volt nálunk, különben a havasok mászóinak példáját követtük volna. Öt órát töltöttünk már igy a jégen és ha jó uton vagyunk, már rég otthonn kellett volna lennünk; és megis akárhányszor álltunk is meg és hegyeztük is fülünket, sehol semminemü élő teremtésnek legkisebb jelét sem fedezhettük fel. Csak valamely elkésett halászra, vagy más emberre ha találunk! De semmi legkisebb nesz — köröskörül végzetes csend, halálos némaság.

— Eltévedtünk — mondá most vezetőnk — Isten a megmondhatója, hol járunk! Már pedig eltévedni jégtengeren, husz fokban zerus alatt és kemény északi szélben! Azután az a lassan-lassan ránk ereszkedő álmosság, a melynek ha engedünk, halálommá változik át: valóban nem kellemetes állapot! Mozgásba kell maradnunk, mindegy, bármely irányban, mert a pihenés vészthozó; előre iramodtunk tehát, azon reményben, hogy mégis csak jó uton vagyunk. — Egyszerre távoli zuhanat zajgása ütődött hozzánk. Megállapodtunk és tanakodtunk — Állj! Az a! — kiáltá most vezérünk — A Foz az,mi pedig a Creken vagyunk.Vissza, a kinek kedves az élete! — És ugy is volt; a lehető legveszélyesebb ponton voltunk,a folyó befagyott felületén,mely alatt oly erős az ömlés, hogy a jég ott mindenkor ingatag alap. A félelem szárnyat növesztett korcsolyázásunknak és meg sem álltunk, mig csak a viz zuhogása hozzánk elhallatszott. E g y ó oldala mégis volt ezen körülménynek, fölélesztő bizalmunkat, mert most már a város felé irányozhattuk utunkat. Fájdalom, azonban ez a remény is meghiusult; mert tovább két óránál haladtunk már ujra és még mindig nem láttunk semmit az otthonból.

Helyzetünk valóságos aggasztóvá vált. Éjfél már rég elmult és otthonn aggódó szivek várakoztak ránk. Én már annyira fáradt és megtörve voltam, hogy alig birtam mozdulni is. Könyörögtem, rimánkodtam, hogy habár csak egy perczre is engedjenek lefeküdnöm a jégre, — Nem, egy szempillantásnyi időre sem! — viszonzá a vezér.— Föl kell őt rántani, föl vele! — mert a jégre vágtam volt magamat! Egy korty pálinka uj erőt öntött belém és mint látszott, megmentette életemet. Egyszerre a nagy sötétségen át néhány pislogó fénypontot látánk meg. Tán a város az! Nem, mert ide-oda mozgolódtak. Akkor hát lidérczfények? Az sem, hála istennek, vidám emberalakok látszottak ki mögöttük. Megvoltunk mentve! — Hurrah! — kiálták — Hurrah! — a világosság közelebb jött és néhány percz mulva egész sereg nép vett hennünket körül, a kik barátaink szavára velük együtt a mi keresésünkre indultak a városból. Még jó másfél órányira voltunk a várostól és erősen hiszem, hogy ha barátaink még ideje-korán ránk nem bukkannak, más nap reggel hét megfagyott emberhullát találtak volna a jégen.

Marianne.

— George Sand beszélye. —

(Folytatás.)

— Köszönöm, keresztapám. Valóban, ily meglepetések nincsenek inyemre. Bizonyára házassági terv van szóban.

— Az.

— Tudja ön, hogy én több ily ajánlatot visszautasiték?

— Anyám mondta. Ő azt állitja, hogy nem akarsz férjhez menni. Igaz ez?

— Nem; ő csalódik. Annyi az egész, hogy az eddigi kérők nem kellettek.

— Nem tetszettek?

— Nem tetszettek eléggé.

— Tehát szeretni ohajtod férjedet?

— Természetesen. Azt, kit ön ajánl.

— Én nem ajánlok senkit; én csak megbizatást végzek.

— Nem ohajtja, hogy elfogadjam?

— Tartozkodás nélkül kosarat adhatsz; de te még nem felelhetsz, mert csak nevét ismered annak, kiről szó van.

— De valamit mégis csak kell felelnem. Nem bánom, hadd lássam, ha csak ön eleve azt nem mondja, hogy épen nem nekem való.

— S hinnél szavamnak?

— Ön csak nem akar engem megcsalni!

— Bizonyára nem! Jól van hát! Ama fiatal embernek van egy hibája: nagyon fiatal.

— Fiatalabb nálamnál?

— Az.

— És azután?

— Azután, azután... Hogyan sietsz! A legfontosb ellenvetésen tulteszed magad.

— Nem mondtam, hogy nem veszem számba? De mindent akarok tudni.

— E perczben szegényebb nálad, később valószinüleg többje lesz.

— S minő külseje?

— Elég szép; nagy, erős, szóval szép fiu.

— S arczkifejezése?

— Ha mindent megkell mondani: az önmagával való elégültség.

— De családjáról mit sem szólt ön?

— Nagyon tiszteletreméltó család, melybe bizvást belépphetnél. E vidékről való, melyet csak vagy tizenkét éve hagyott el.

— Nem valamely Gaucher-fiuról beszél ön?

— Nem akartam őt megnevezni, mielőtt bemutatásába beleegyeztél; de mert ily könnyen kitalálod...

— Nem emlékszem rá tisztán,... szólt utángondolva Marianne; — ketten vagy hárman vannak?

— Ketten. Kezedre az ifjabb vágyik,

— Vágyik!.. Én csak nagyon zavarosan emlékszem reá. Gyermek volt akkor. Ő egyátalán nem emlékezketik rám. Vagyonomra van hát szüksége?

— Nem épen ő vágyik arra, inkább atyja; de ime, nálam a levél; mert már mindent tudsz, ezt is elovashatod.

Marianne megállt, hogy elolvassa az idősb Gaucher levelét. Egész szokott nyugalmával tevé ezt. André vigyázott arczára, melyen azon két vagy három mondat olvastakor, mely ott, a hol a kereskedő oly gyilkos ügyleti hangon szól a házasságról, gunyos mosoly lebegett; de se meg nem ütközött,se meg nem haragudott. Visszaadá a levelet Andrénak, és igy szólt: — Jó, hát hozza el őt, keresztapám; majd meglássuk.

IX.

Pétert bizonyos szánalomérzés szállta meg, s azután visszatérvén tréfálkozó szokásához: — Látom — mondá, — hogy anyám csalódott. Te nem nagyon vágyol pártában meghalni.

— Vagy most kell férjhez mennem, vagy nem megyek soha. Később már nem igen szánnám rá magam.

— S miért nem?

— Mert a szabadság drága s édes. Ha az ember nagyon hozzá szokik, nagyon sajnálja.

— Igazad van. Menj hát férjhez, mig kedved van rá. Tehát szivesen várom Gaucher Fülöpöt, és reménylem, hogy nem lesz terhedre. Vasárnap reggel megjő; jer hát hozzánk az nap ebédre.

— Nem, keresztapám; nem illenék elébe mennem annak az urnak. Önök jőjjenek hozzám ebédre André asszonynyal.

— Tudod, hogy ő már nem jár ki, különösen ugy, hogy csak estére mehessen haza.

— Vettem egy kocsit, majd belefogjuk a majoros vén lovát. Az ön anyja ugy is rég igérgette, hogy eljő ebédre hozzám, mihelyt kocsim lesz.

— Akkor hát kinyitod előttünk szentélyedet, melybe ma megtagadtad tőlem a beléphetést?

— Ki bizony, mert André asszony is itt lesz.

— E szerint te engem idegennek tartasz; „urnak,“ mint másokat? Igazán furcsa!

— Épen nem furcsa. Mig szüléim éltek, ön akadálytalanul járhatott ide s az természetes is volt; azóta azonban öt év telt el, ön nem volt itthon, én pedig árva lettem, s most okos leány módjára ugy kell élnem, hogy érinthetlenül megőrizhessem jó hirnevemet. Ön tudja, mily kiváncsiak s csacskák nálunk az emberek. Eléggé elhagyott vidék közepén lakunk arra, hogy ne fogadhassam el egymás után kétszer bárkinek látogatását a nélkül, hogy beszédre ne adjak okot.

— De ily vén ember, mint én, ki keresztatyád, ugyszólva: atyád!

— Azert mégis beszélnének. Én ismerem a vidéket, ön meg, ugy látszik, elfeledte már.

— Igy hát még inkább ohajtom, hogy ferjhez menj; legalább akkor majd többször lesz szerencsém láthatni téged.

— Nem hiszem, hogy ez oly igen nagy szerencse lenne önre nézve.

— Azért fosztottak hát meg annyiszor...

— Ön maga is elégszer megfosztotta önként magát tőle.

— Igaz, hogy sokszor felhasználtam anyámnál való létedet arra, hogy szobámba menjek dolgozni. Ez nem nagyon illett ugyan, de én azt hittem, nem veszed észre.

— Örömmel vettem észre, hogy ön annyira számit ragaszkodásomra, hogy ottlétem nem feszélyezi.

— Örömmel! Jobb szerettem volna, ha boszankodással, vagy legalább is sajnálattal veszed észre.

— Mit mond ön, keresztapám? — szólt Marianne, megállván s nagy fekete kérdező szemeivel reá tekintvén Andréra.

Arczának főkifejezése a csodálkozás volt, mely várni látszott, hogy kimagyarázzanak neki valamit, hogy neki ne kelljen miatta törni a fejét.

Ugy látszik, gondolá Péter, hogy valami sértőt mondtam, mert nem tudom, hogy értelmezzem e zavart.

AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Nem volt más mit tenni, mint nagyhamar visszavonulni.

— Nem akarlak messzebb fárasztani, — szólt, elbocsátván Marianne karját. — El is felejtém, hogy minél inkább közeledünk hozzánk, annál jobban eltávolodunk tőled. Minthogy beleegyeztél, nincs már egyéb mit kérdenem. Jövő vasárnap tehát elhozom jegyesedet.

— Még nem jegyesem, — felelt hidegen Marianne, — s a mi a vasárnapi tervet illeti, ahoz mindenekelőtt anyád beleegyezése kell, mert különben semmi sem lesz az egészből. Ha nem leszek alkalmatlan, estére elmegyek s meghivom őt.

— Nem, nem lesz ön alkalmatlan, — szólt kissé szárazon André, kit e szertartásos hang valóban bántott s izgatott. — Tehát a viszontlátásig! — s elégedetlenül, majdnem boszankodva távozott.

— Mily hideg kis teremtés! — szólt gyors menése közben magához. — Különcz eszmék, önösség, hidegség, nem tudom én, mitől való félelem folytán tartózkodó, szóval rátartó. Hol volt az eszem, midőn a felett tünődtem, hogy mi lehet e látszólag oly csöndes tó mélyén? Hisz nincs is mélye! Nem is tó ez, csak utánzata a tónak. Ime, a falu ilyenné teszi az embert! Ez csinos gyermek volt, s kifejezésének gondolkozó s mélázó voltánál fogva érdekeket gerjesztett. Most erőteljes leány lőn belőle, erőteljes, kiszámitott eszélyességben, öntudatos kimértségben.

X.

De hát elvégre is mit türődöm vele? szólt házacskája küszöbéhez értekor. Ez az én kis kunyhóm nagyon csinos! Reggel valóban rágalmaztam. E nagyon fehér falak rózsaszinüek, ha a nap ez oldalról süt reájok. Kuszó növényeim ugyancsak ágbogasodnak, s az ősz végeig fölérnek egész az erkélyig. Valóságos boldogság az, ha az embernek otthona van, kedves otthona, s határtalan szabadságot élvezhet. Mért kárhoztatnám nyugalmas keresztlányomat, mert ő magára gondol, mikor én magam sem vágyom másért élni, csak épen azért, hogy éljek!

— Valahára, gyermekem! — kiáltott elébe az ebédlőből André asszony. — Már fél öt az óra s levesed elhül.

— S önt várakoztatom! — szólt Péter, letevén virág- s növenytelt vadásztáskáját. — Valóban nem gondoltam, hogy már ily késő van.

Gyorsan az asztalhoz ült, csak kezeit mosván meg előbb a csinos müvü kis szökőkutnál, mely az éttermet diszité, s mert anyját értesiteni kellett Marianne eljöveteléről, elmondá neki ebédközben az egész találkozást.

André asszony nyugodtan hallgatá egész addig a perczig, a melybe azon jó fogadtatásra került a sor, melyben Marianne a találkozás iránti kérelmet részesité. E pontban hitetlen volt ő: — Vagy te gondoltad ki ezt az egész történetet, vagy Marianne tréfált veled. Ő nem megy férjhez, százszor is mondta azt nekem.

— És most nem emlékszik rá, mert az ellenkezőt állitja. Valószinüleg megváltoztatta nézetét. „Az asszony ingatag.“ De mi bajod, anyám, te sirsz?

— Meglehet, én nem tudom! — felelt a jó nő, asztalkendőjével arczán lepergő két nagy könyüt igyekezvén letörölni, a miket nem akart visszatartani. — Nagyon teli van a szivem, megkönnyitem kissé.

— Beszéljünk hát gyorsan más dologról. Nem akarlak megzavarni az ebédelésben. Mama, te, ugy látszik, nagyon vonzódol Mariannehoz. Rég tudom ezt s azt hizsem, meg is érdemli barátságodat; de végre is csak leány ő is, s nem igen különbözik annyira a többiektől, mint az ember hinné. Ő is álmodott, mint bármelyik más, a szerelemről s a családos életről, nem remélheted hát, hogy minderről lemond, hogy társad lehessen mindvégig? Neki is, mint mindenkinek, megvan a maga minősége, s joga is van hozzá.

— S te azt hiszed, hogy én önösségből sajnálkoztam elhatározása felett? Tán igazad van. S én roszul tevém! S nem akarom, hogy ő lássa, hogy nekem roszul esett. Ha eljön, lásson oly nyugodtnak s oly vidámnak, mint téged.

— Engem, — szólt André, meglepetve a tekintet által, melyet anyja rá vetett; — de miért is lennék én szomoru, vagy nyugtalan?

— Azt gondoltam, hogy szomorkodhatnál s nyugtalankodhatnál is egy kevéssé.

— Csak nem gondolod, hogy én szerelmes vagyok Mariannéba?

— Ha az lennél, sem látnék benne valami nagy bajt!

— Igazán? Valld meg, édes mamácskám, te álmodtál arról, hogy engem összeházasitasz kis kedves szomszédnéddal? De hát hogy tudtad megállni, hogy eddig egyetlen szót sem szóltál erről?

— Szóltam én nemcsak egy, de több szót is; ám te nem akartad érteni.

— Mikor? Esküszöm, hogy nem emlékezem!

— Bizony már jó ideje, most van hat éve. Utósó idejöveteledkor, atyád halála előtt, történt az. Még volt egy kis pénzecskéd. Szerettünk volna megházasitani, hogy a vidékhez csatoljunk. Marianne husz éves volt s még nem volt árva, független s gazdag, mint most. E házasság akkor még lehetséges volt.

— De most nem az már, — felelt Péter, élénken felindulva. — Én idősb s szegényebb vagyok, mint voltam; soha sem szánnám rá magamat. Kérlek, jó anyám, soha se tégy ki a megaláztatásnak, hogy a gőgös és számitó személy visszautasitson; soha egy szót se szólj előtte rólam! Reménylem, hogy eddig sem beszéltél?

— Némelykor bizony beszéltem.

— S mit felelt?

— Semmit! Marianne soha sem felel, ha felelete kötelező lehetne.

— Ez már igaz, ezt magam is észre vettem. Oly eszélyes ő, hogy szinte irtózat az. Egy nagyvilági nő, tetszelgő, kaczér, költekező, még megjárja, számithat másokra; de egy falusi leány, ki nem akarja, hogy férje számitó legyen, maga azonban máskép tesz: valóságos jégbáb, mely nem enged föl semmi napfénytől.

— Hallgass, im itt jő, — szólt André asszony, ki azonban nagyon jól észrevette fia fájdalmas fölhevülését. — Ne mutassuk, mintha haragudnánk rá.

XI.

Az ebéd véget ért. Elébe mentek Mariannenak, kit Suron szabályos apró vágtatással hozott, Leugrott a lóról, meg sem állitva azt. Az okos állat azonban magától is megállt, mintegy kitalálva gondolatát, s lépésben követé egész a ház ajtajáig, a honnét balra fordulván, szokott helyére ment, a csűr egy kis szögletébe, melyben a majorság szamarával békében megosztozott.

Marianne egész lovagló öltözete egy fehér derékból, egy kerek gömbölyu szalmakalapból, s egy kékkel szegélyzett hosz-

szu szoknyából állt. Haját röviden s göndören viselte s e kis lányos hajzat, keble finomsága s hevéssé emelt voltával együtt, tizennégy-tizenöt éves gyermek külsejét adá neki. Fehér s finom arczbőrét nem süté el s nem barnitá meg a nap. Vonásai nemesek, s fogai igen szépek voltak. Hogy csinos legyen, mi sem kellett volna, csakhogy higyje magáról, hogy az, vagy legalább, hogy az lehet.

— Isten hozott! — szólt André asszony, átölelvén őt; — Tudom már, mi hozott ide, kicsikém. Végre hát elhatároztad magad a házasságra.

— Nem asszonyom, — felelt Marianne, — még nem határoztam el magam.

— De mégis; ha már látni akarod a kérőt, el kell határozva lenned, elfogadni, ha inyed szerinti lesz.

— Ez ép a kérdés. A megnézés semmibe sem kerül, a mint a kereskedők mondják. Eljön ön hozzám vasárnap?

— Bizonyára, édes kicsikém; én semmit sem tudok megtagadni tőled.

— Szabadon engedem önöket beszélgetni e fontos kérdés felül, — szólt Péter, a rét felé irányozván lépteit. — A nőknek az ily érdekes kérdésekben mindig vannak apró elmondandó titkaik. Én fölösleges leszek.

— Nem, keresztapám, — felelt Marianne. — A legkisebb elmondandó titkom sincs, s még a véleménytől is ovakodom, a mig ön és anyja el nem mondják, mit tartsak amaz egyénről?

— Hogy-hogy? Te a mi véleményünket kéred, hogy elhatározhasd magad?

— Bizonyára.

— Én nem veszek magamra ekkora felelőséget; — viszonzá André szárazon; — én nem ismerem annyira, minőnek kell lenni a férjnek s azt hiszem, hogy te csak tréfálsz velünk, mikor azt mutatod, mintha te sem tudnád.

— És hogyan tudnám? — szólt Marianne, bámulatra nyitván nagy szemeit.

— Bizonyára tudod, miért utasitád vissza az eddig ajánlkozottakat? Tudnod kell hát, minőt ohajtasz, s miért fogadod el ezt.

— Vagy valamely másikat! — folytatá Marianne, félig mosolyogva. — Ne menjen el, keresztapám; kérdeni akarok öntől valamit.

— Ah, ez nem rosz! Azt akarod tán kérdeni, minőnek kell lenni a férjnek, ki hozzád illik?

Mindhárman leültek egy padra, André asszony középütt.

— Nem, — felelt Marianne, — ön nem tudja azt, mert soha nem is gondolt rá, s nem is felelne komolyan, mert nem nagyon érdeklődik jövőm iránt. Olyasmit akarok öntől kérdezni, a mi a házassággal csak közvetve van összeköttetésben. Azt szeretném tudni, hogy valjon az én helyzetembeli lány tanulhat-e s képezheti-e magát, a nélkül, hogy el kelljen hagynia lakását s szokásait?

— Minő különös kérdést intéz bozzám! — szólt Péter, anyjához fordulva; — Érti ön őt?

— Oh, én értem! — felelt André asszony. — Nem is először történik, hogy Marianne ez eszmével bibelődik. De én nem tudtam felelni neki. A mire engem ifju koromban tanittattak, mindössze annnyi, mennyit egy vidéki polgári nőnek tudni kell, de édes-kevés, mert elég dolog van, a mibe én csak azért nem szólok bele, mert semmit sem értek hozzá. Az én helyzetembeli asszony csak abban mutathat szellemességet, hogy nem tesz oly kérdéseket, melyek tudatlanságát teljes mezőtelenségben föltárnák. Marianne nem éri be azzal, hogy finom modora van s tud annyit, a mennyire szüksége van, ő szeretne beszélni tudni a legtanultabb emberekkel is.

(Folytatása köv.)

Egy csöndes ország.

A kisded Bukovina egyik termékeny völgyében fekszik a legelső lipován falu, Fontina Alba, mely a lipovánok, a minden „igazhitü“ lipovánok Rómája, pápával, templomokkal, kolostorokkal és örökös — bőjttel. Ez maga egy ország, egy világ, mely nincs ugyan érczfalakkal bekeritve, hanem azért mégis nem minden halandó nyer oda bebocsáttatást, bármily ajánló-levelekkel legyen is ellátva, ha csak a véletlen nem kedvez neki. A véletlen nekem is nyitott ajtót a lipován Rómába, mely messziről egy nagy gyümölcserdőnek látszik, és csak a templomoknak bádoggal bevont fényes kupoláit és magas tornyait engedi látni, mig a zsindelyes faházak a fák árnyai alá rejtve terülnek el, kémkedő, hallgatag lakóikkal, és sötét, elzárkozott világukkal. A magány, a rémes magány hazája ez, emberekkel, kik magukon kivül mindenkit gyülölnek, mindenki elől kitérnek, idegennek sem enni, sem inni nem adnak, nem még hajlékot sem a fáradt utasnak, vagy az eltévedt vándornak.

Nem ülnek itt vig lakomákat, nem igen hangzanak édes szerelmi dalok, tréfás vig nóták, sem korcsmazaj nem zavarja a halálos csöndet, csak a harangok zugása emlékeztet az életre. Egy délelőtti nap érkeztem a falusi pópához, ki eleinte mogorván fogadott, de aztán barátságosabb arczczal nézett reám, mit utitársamnak köszönhettem, ki a vidék egyik előkelő embere.

A pópa bevezetett a vendégszobába, hol két lipován barátot találtunk, kik furcsa tekintettel fogadtak minket. Az ismerkedés igen lassan ment; a mily őszinték voltunk mi, ép oly gyanakvók voltak a szerzetesek.

A vendégszoba csodálatos benyomást tett reánk, tarkára festett falaival, és közel kétszáz szent képével, melyeket egyetlen keret foglalt össze. A Madonna képe volt a legnagyobb, ki előtt három siri lámpa égett, melyek borongós világot vetettek a szobára.

A piros teritővel fedett asztal borral és pálinkával volt megrakva s néhány darab kenyérrel, meg egy nagy tál malaczkocsonyával.

A pópa mintegy vegyvenes férfiu volt, vörös szakállal, nagy bajuszszal és szürkés szemekkel. Kissé részeg volt, de csakhamar nagyon is ittas lett, mert egyik pohár pálinkát a másik után öntötte magába. Először pálinkával kinált bennünket, aztán kenyeret és kemény disznózsirt adott, melytől a polgárosult gyomor megcsömörlik. De végre mégis el kellett fogyasztani, ha csak nem akartuk, hogy vad szokás szerint ajtót mutasson, ezt pedig nem akartam, mert akkor hogy irhattam volna e becses lapoknak a csöndes bolondok országáról?

A pálinkát megittuk, bár mennyire undorodtunk is a lélekfojtó italtól; a disznózsirt meg félre tettük, midőn a pópa nem látta.

A barátok vontatottan, de mégis megelevedtek, s kegyesen szót váltottak velünk.

E közben ujra vendégek érkeztek. Két férfiu és egy nő léptek be.

Először is egyenkint hatszor keresztet vetettek, aztán egyenkint földre borultak a pópa előtt és áldását kérték, mire ismét fölkeltek.

A pópa homlokukra tette kezét, s valamit mormogott muszkául, aztán asztalhoz ültek, keresztvetések és hajlongások közt.

A barátok még mindig kémkedve néztek reánk, s nem sok kedvet mutattak a beszélgetésre.

— Keresztyének az urak? — szólt egyik, fagyos hangon

— Igen! — válaszoltam a különös kérdésre.

— Hiszik az istent?

— Engedelmével . . .

— Bőjtölnek-e?

Ez kriminális kérdés volt.

— Erre nehéz felelni.

— De mégis?

— Uram, én nőtlen ember vagyok, s mint ilyen csak a fogadókban étkezem.

— Hát miért nem házasodik meg?

— Cak huszonnégy éves vagyok.

— Oh, mikor voltam én huszonnégy éves! — fohászkodott a pópa — Most özvegy vagyok; pár hónap előtt halt meg a feleségem. — Nagyon el-komorodott e visszaemlékezésre.

— Ha ismét megházasodom — folytatá— akkor többé nem lehetek pópa, sem pap, mert tiltja az egy igaz törvény.

— Ez szomoru!

— Ha pópa akarok maradni, akkor a kolostorba kell mennem . . . de nem megyek, inkább megházasodom, s elvesztem a pópaságot; — lemondással rázogatta fejét.

— Bölcs szózat!

Erre egy pohár bort üritett ki.

— Az én feleségem szép asszony volt, szeretett, soha meg nem szidott, pedig akkor is ugy ittam, mint most. Még meg is kérdezte: Atyácska, van-e pénzed pálinkára? Ilyen asszony nem volt több Fontina Albában! Még apám is kedvelte, pedig ő érsek volt, a lipovánok legelső érseke.

A beszédes pópa eztán fölállt, percz alatt fölkapta utitársam poharát s nagy orditás közt a földhöz vágta.

Mi megvoltunk lepetve, de a lipovánok rendes dolognak találták ez udvariasságot.

Aztán a pópa egyet tántorgott, s ismét helyet foglalt.

Egy öreg nő, ki a háziasszony szerepét játszta, megtöltötte poharamat, s tudtunkra adta, hogy ezentul egy pohárból kell kettőnknek inni. Mert a lipován sem abból a tányérból, sem abból a pohárból nem eszik, nem iszik többé, a melyből már eretnek evett vagy ivott.

Még a székre sem ül le, mig egészen ki nem hült a hely.

A szerzetesek soha sem esznek hust s igy ők olajos tésztás ételt kaptak, mit tiz ujokkal fogyasztottak el.

— Én sokat ittam, de hát ma búcsu van, és senki se veheti rosz néven, szólt hozzám a pópa. — De ne feledje, hogy azért lipován faluban senki se látott korcsmát.

Nem sokára fölkeltünk az asztaltól, mire 12 fiatal leány jött be s ferfiak és nők együtt énekeltek, imádkoztak és éltették az osztrák császárt, az érseket és a lipovánokat.

A nők elég csinosak, és nagyon tartozkodók.

Örültem, midőn az olajszagu szobából végre a szabadba jutottam. Olyan olajillatot még nem érzett senki.

Azután megnéztük a falut. Ugy szólván, egy nagy gyümölcsös-erdő az, melynek fái közt vannak a házak elrejtve.

Egy olyan nép a lipován, mely munkában és viseletben egyaránt különbözik minden más néptől. Vallásos egész a rajongásig, de szorgalmas és szerény, mint a méh. A sivatagot is képes aranytermő földdé átváltoztatni. Nem iszik, nem eszik idegennel egy edényből, de ő sem kér tőle semmit se. Oly nép, mely falvaiban nem tür korcsmát, mely a világ minden más népénél rendesebben fizeti adóját, s nem tudja, mi az uzsorás, és mi a lopás.

A lipován viselet a muszka viselettől nem igen különbözik. Nadrágot, len-inget s e fölött hosszu piros inget viselnek, melyet övvel szoritanak össze. Minderre egy kék kaftánt öltenek, melyet közepén szintén piros öv szorit össze,, s hosszu torzonborz sörényü fejükön télen kucsmát, nyáron kalapot hordanak.

A nők viselete közönséges, és csak ünnepeken van rajtuk valami megnézni való; többnyire tarkás, nagyvirágu szövetruhát hordanak, mely szorosan füződik a nyak körül, s vastag ránczokban hull a mellre. Izléstelenül omlik alá testükön az egész öltözet.

Sem a gazdagot, sem a szegényt nem lehet ruhájáról fölismerni, mert mindnyájan egyformán öltözködnek.

Ennek a szorgalmas népnek őseit Péter czár kergette ki hazájukból: Oroszországból!

Az volt a bünük, hogy nem akartak sem szakálluktól, sem kaftánuktól megválni; nem akartak vallási tekintetben a konstantinápolyi patriarkhától függni, sem nem évenkinti százhetvenhat napos bőjtjüket megröviditeni, — mert mindez szerintük szentségtörés lett volna.

De nem igy gondolkozott a bátor, zsarnok Péter czár, s egy uap reájuk rontott s egy részének levágták a fél szakállát, s a rajongó bőjtös ajkakat hussal tömette meg. A nagyobb rész aztán csak titokban gyakorolta vallását, a kisebb, de jámborabb rész pedig Krimiába és Moldvába menekült.

Krimben nyolczvan esztendeig békében éltek, gyümölcstermesztéssel foglalkozva, s nem fenyegetve senkitől sem.

Itt alapitották most minden keresztyén felekezettől különböző felekezetüket, mely igen sok tekintetben ritkitja párját.

Azonban összevesztek maguk közt, s két részre szakadtak; az egyiknek nem kellett pap (pópa) és ezek a bezpopovczek; a másik megtartotta a papi rendet, és ez a popovczek. Néha még most is veszekednek, maguk közt azonban jól megférnek egymás mellett.

A lipovánok Krimben sem maradhattak sokáig, mert az oroszok elfoglalták Krimet, s innen is futniok kellett.

Ekkor jöttek Bukovinába, hol az 1784-dik év őszén telepedtek le.

II. József császár teljes vallásszabadságot engedett nekik, s ez idő óta élnek a lipovánok Ausztria provinciájában: Bukovinában.

Nincs semmi, a mi magányos, elzárt világukból kicsalná, sem nem lehet könnyen megközeliteni őket. Egyedül vallásuknak és maguknak élnek.

Senki sem ismeri az ő benső világukat, ez a meseszerü világ egy ismeretlen világrész.

S mi mégis behatoltunk e külön vált, csöndes világba, a véletlen különös kedvezéséből, sőt még a legszentebb, a legtitkosabb hely: a kolostor is fölnyilt eretnek szemeink előtt, tarkára festett s kereszttel ékitett nagy fakapujával és hármas udvarával.

(Vége köv.)

Egy hét története.

Januárhó 19-dikén.

Kezdjük a végén. — A technikus-bál. — A szini képezde bálja. — A nőegyesület bálja. — Az álczások. — Négyszem közt. — A ragyogó köszönet. — Élet a szemben. — Egy kicsike izgalom. — Egy frakk története. — Az én barátom ujjasitása. — A jogász-bál.

Hol kezdjem? Tudniillik a bálhireket? Legjobb volna tán: a technikusokénál; mert ez még csak ma éjjel lesz. Az olvasó sem igen vesztene vele, én pedig csak nyernék általa, kétszer élvezném a gyönyörök gyönyörét, kétszer látnám magam előtt a legkedvesebb hölgyek virágkertjét, a viritó rózsabimbó arczokat, a pihekönnyü öltözékeket, az élv és öröm lobogó lángjait az arczokon és szemekben, először most képzeletben és másodszor — habár sokkal szebben — a valóságban. Szivesen is tenném, egy cseppet sem tartva attól, hogy olvasóim rájönnek majd a „turpisság“ra, egy azért, mert nem jönnének rá, nem jöhetnének rá, ha még olyan tündériesnek festeném is le, még sem hajitanám el a sulykot; az igaz, hogy a jelenlevő hölgyek koszoruját kissé hiányosan nevezhetném meg, de melyik ilyen közlemény nem hiányos? Itt van mindjárt a jogász-bál; igaz, erről kell szólnom; épen ezt akartam mondani, ez az, a mi ama a kis cselfogásban és ama kettős élvezetben utamban áll; a technikus-bál u t á n csak nem szólhatnék a jogászbálról! erről pedig nem szólni, ugy-e bár, Kegyetek sem bocsátanák azt meg nekem, de még magam sem!

Jól van, szóljunk tehát először is a jogász-bálról, azonban én nem leszek oka, ha azután másegyébre nem jut, pedig volna mit mesélnem, oh de mennyi! Csak bál, hány is volt még azon kivül? Három, a mely megtartatott és a melyekben mindenikben részt vettem, tudniillik a nőegyesületé, a tiszteké és a szini képezdéé, és mindenikről annyi az érdekesbnél érdekesebb mondani valóm! Arról a kedves sugdosásról, a nőegyesület bálján! Azok, kik látták, de csak is látták, természetesen nem a legjobb kedvvel hagyták ott e tárczvigalmat; nagyon egyhangunak találták az álczásokat és dominokat; mégis hiszem; csakhogy ezen urak nem méltóztatnak felgondolni, hogy mindössze csak két tisztességes álarczos bálunk van egész télen, és hogy menynyi mindenféle olyan dolog gyül össze éven át a szivek világában, a mit igy a szó szoros értelmében négyszem közt egyik a másiknak mondani szeretne, hol vegyék tehát az időt azonfelül a szellemduskodásra is?

És itt legyen szabad egy régi tapasztalaton alapuló észrevételt koczkáztatnom, a minek nemcsak nálunk, hanem másutt is hasznát vehetni, valahol csak álarczos vigalmak tartatnak; tudniillik azt, hogy a hol halkal beszélgetnek akár az álczások, akár az álczásokkal, az ilyen vigalom rendesen belül marad az illem határain, mig ellenben — de menjünk tovább, azaz, hogy mondjunk előbb köszönetet mindazoknak, a kik e vigalmon megjelentek, azok nevében, kik még nálunknál is jobban örülnek e vigalomnak: a szegények nevében. A kalászérlelő napsugár nem jótékonyabb, mint az, mely a jelenvoltak szemében ragyogott ez este, mert egytől egyig az éhezőknek érleltetett ez kenyeret és hidegvett testeknek adott üditő meleget. De kiolvashatták ők e köszönetet a szegények jótevője, a nőegylet érdem- és tiszteletben gazdag elnöknének: B o h u s S z ö g y é n i A n t ó n i a ő méltóságának szeméből; mennyi áldás volt ez istenáldott szemekben és mennyi öröm és boldogság e földöntuli mosolygásban! És most menjünk —

De még nem a jogász-bálra, még csak egy szempillantásnyi időre méltóztassanak türelemmel lenni, hadd mutassam meg a szini képezde bálját is. Nem a tánczosnőket, mert ezek olyan kedvesek voltak, hogy összeségesen sem tudnám leirni, hát még egyenkint; sem a bálanyát, mert ez semmiben sem engedett a kedvességnek, hanem a jókedv egyik iczi-piczi mozzanatát, a mely a milyen piczike volt magában, olyan sokféle izgalmasságot idézett elő. Az egyik tánczos tudniillik széles jókedvében — ugyan ki vehetné rosz néven, hogy ilyen csupa tüz és fény alkalommal a jókedv is kissé szélesen csapkod? — igen tehát egy tánczos a táncz hevében, no meg aztán szünórán is tul járt már az idő, és akkor méltóztatnak tudni, a hazajáró szellemek elnyugodtak már, mig a többi annál szabadabban érzi magát. Igen tehát, az a fiatal ember, — de talán még nem is mondtam még, hogy frakk is volt rajta? Az ám, mire való is az a frakk a tánczvigalomban, mikor a vele született testből is ki szeretne repülni a lélek? És azért mire való ilyen helyütt a rendőrbiztos, és mi köze a rendőrbiztosnak ahoz, hogy én minő helyet jelölök ki frakkomnak a társaságban és minő vélekedéssel vagyok átaljában a frakknak mulhatlan hátamon valóságáról? Elég hozzá, az a tánczos, és az a frakk és az a biztos, de jerünk tovább, hanem annyi áll, hogy nem a legirigylendőbb sors jutott tánczvigalom alkalmával a frakknak, különösen szünóra után. Van egy barátom — csak azért emlitem meg, mivel tudom, hogy sok bámulója akad az országban — a ki minden bál alkalmával, a mint vége van a szünórának, vagyis a mint az ét- és pezsgőteremből vissza a tánczterembe indul, első kötelességének tartja, tüzzel-vassal elpusztitani frakkja mindkét szárnyát; hogy neki most már erre semmi szüksége, ugyis repül, mondja. Ha talált-e már utánzókra ez az ujjasitási példa? Én nem tudom, barátom még kevésbbé, mert másnap reggel a ki legjobban bámul rajta az ő, az én barátom; soha sem tudja, hová lettek az ő frakkjának az ő szárnyai! Ugy kell lenni, hogy táncz közben letaposták, mondja, és komolyan fölteszi magában, hogy jövőre jobban fog rájuk vigyázni, mi haszna! a mint a szünóra üt és a pezsgőpalaczkok durrannak, ismét menten elfelejtette; hanem most már csakugyan jerünk a jogász-bálra!

Tehát jerünk, igen ám, csak mehetnénk, de nem lehet, a nagy sokaságtól talán csak járná, ha nem mennénk, vinne a hullámzó ár; de az a káprázató fény, a mi a lelket elönti, a ragyogó szépség láttára. Vagy talán tegnap volt a világ teremtése, hogy annyi itt a fiatalság, egy-egy kis menyországgal az arczon, és egy-egy kis élet-halállal a szemben? Soha ennyi nyiló virágbimbót együtt nem láttam. Még a kik már kinyiltak is, bimbókká varázsolódtak vissza az igézet közepette. Ha a zene meg nem szólal, talán azt is elfelejtettem volna, hogy mi végett jöttem én ide; de — látni őket abban a pillanatban, a mikor a zene hullámai csapkodnak fel! Álltam én már csatasikon,

mikor az első ágyu megdördül, de mi az a fellelkesülés az ittenihez képest! Mintha nem is zene, nem is hang, hanem tüzes lángok volnának, annyira elöntötte az arczokat az a pir, a milyen csak hajnalhasadáskor van az égen;az az öröm,a milyen csak egyszer van az életben, mikor a sziv még csak üdvöziteni akar, de nem tudja, hogy kit, és azért azt hiszi,hogy azt a bálteremben megtalálja, az első bálon. És mikor az első táncz megkezdődött — ezer szerencse, hogy egyik bálrendező barátommal előre kiegyezkedtem, én fizetem a pezsgőt, ő meg a jelenvolt hölgyek névjegyzékét állitja össze nekem, különben én nem tudom, hogyan jelenhetném most meg Kegyetek szine előtt, mert én nem láttam, nem hallottam, talán a világon sem voltam, csak röpültem földöntuli sphaerákban, lélekvesztő szépségekkel szemeim előtt, — már egy kicsit aludtam is volt és már a rég megszokott butor meredt is rám, és még mindig ama tulvilági gyönyörök közt tévelygett a lelkem; szerencsémre rendező barátom megküldte a névsort és én ime, szóról-szóra közlöm azt Kegyetekkel. Ha hiányos — pedig bizonyosan hiányos — ő feleljen meg érte.

„A bálanya, herczeg Odescalchy Gyuláné, gyönyörü szép öltözéke: aranynyal átszőtt, fekete bársonynyal diszitett zöld selyem ruha, két tenyérnyi széles blond csipkékkel beboritva; hajában gyémántok, nyakán drágagyöngy és gyémántfüzérek; kezében a bálanyai jelvény: a diszes bokréta, fehér orgonavirágból, jáczintból, piros rózsából és kaméliából. Mellette lánya héfehér öltözékben, szegfü virággal hajában. Jelen voltak továbbá: Tisza Kálmánné, báró Sennyey Pálné, és bájos hugai: gróf Almássy Taszilóné, és Fiáth Jozéfa báróhölgy; továbbá gróf Almássy Kálmánné (gyöngyökkel kivarrt fehérben), Wetschera báróné (ibolyafüzérekkel diszitett fekete selyemben), gróf Andrássy Aladárné (fehér selyem ruha, lángveres virággal hajában), Pallavicini Hippolitné őrgrófné (zöld ruhában), Sárkány Józsefné (meggyszin selyemben), mellette kedves lánya, hófehérke egész a hajában levő virágokig; gróf Pálffy Lolly, gróf Eszterházy Alexa, Majláth Györgyné leányával, báró Majthényi Izidorné, Jankovics Aladárné, Degré Erzsike (Degré Alajos leánya), Ragályi Ilonka, gróf Lázár Berta és Gizella, Rónay Ágnes, Schoszberger Jenni, Barthodeiszky Matild, Thaly nővérek Komárommegyéből, Füzesséry Ilonka, Lubinszky Berta és Emma, Vecsey Gizella, Sacelláry Irén, Nedeczky Emma, Balassa Irma és Gizella, Szemere Gizella, Balassa Stefanie, báró Rudnyánszky Ilka, Péchy Ilona, Gaál Irmin és Klotild Bajáról, Molnár Gizella, Kiss Nelli, Vojnits Róza, Háder Sarolta, Kollerich és Lampel kisasszonyok, Kállay Gabriella, Lukács Béláné, Gajzágó Fatime, Tömöry Gizella, Bőhm Claudine Veszprémből, Koppy és Gilming kisasszonyok, Goldberger Lujza, Fekete Fáni, Morlics és Keppich kisasszonyok, Mészáros Mariska, Háderné és leánya, Csarada Georgine Nyitravármegyéből, Markhot Melanie, a nyitrai alispán leánya, Batthány Erzsike, Lövészy Mária és Matild, Tallián Alice, Novák Claudine, Dancz Nina (a népszinháztól), Staffenberger kisasszony, Laroche Irén, Horváth Emilia, (Láng Lajos menyasszonya) Földváry Jolán, Prohaszka Aranka, Neuhauser kisasszony, Greger Szidónia, Kralovánszky kisasszony, Gálly Betti, Nendtwich kisasszony, Mandits Róza, Szalupek Olga, Ravasz Ida, Beke nővérek, Házmán kisasszony, Geiszt Clarisse, Hoffmann kisasszony, Füredy Lenke, Gyulányi Etelka, stb.“

„És a többi“ az ám, mert hiszen ezek csak nevek, semmit sem láttató, fekete betük! De elég! A kik ott voltak, azoknak ugy is örökre felejthetlen ez a bál, a kik pedig nem voltak ott, azoknak ugy is hiába beszélnék róla; még talán fiatal rajongónak gunyolnának! Jó, hadd legyek én csak fiatal rajongó! — i — r.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Királyné ő Felsége*) vasárnap déli 12 órakor elutazott Budapestről Münchenbe, megbetegült édesanyja látogatására. A betegségről szóló távirati tudósitás szombaton érkezett s király ő Felségéhez volt czimezve. E körülmény folytán a vasárnapra kitüzött udvari bál elmaradt. Ő Felségét, ki Festetich grófnő s báró Nopcsa főudvarmester kiséretében utazott el, a király kikisérte az indóházhoz. A királyé anyja, ki jelenleg 67 éves, neje Miksa bajor herczegnek. — Királyné ő Felsége már hetfőn reggel megérkezett beteg édesanyjához, ki lázas torokbajban szenved. Hatvanhét éves nőnél ez is aggasztó eset. A herczegasszony 1808-dik augusztus 30-dikén született s néhai I. Miksa, bajor király leánya. Keresztneve: Ludovika Vilhelmina. — Ő Felsége, ha valami nem jő közbe, hetfőn költözik Bécsbe az udvari személyzettel. — Király ő Felsége e napokban meglátogatta a Rókus-kórházat, és Gebhardt igazgató vezetése mellett megtekintette az összes betegosztályokat, sőt a mosó konyhát is. Ő Felsége közel egy órát töltött a kórházban, miután ismételten elismerését nyilvánitotta a kórházban uralkodó rend és tisztaság felett.

⁂ *(Jótékonyság.)* Ő Felsége a fogarasi római katholikns templom helyreállitására 200 forintnyi segélyt, továbbá a fővárosi „Hirsch“-féle betegápoló egyletnek 50 frtot és a csetneki r. k. templom helyreállitására 100 forintot adományozott. — Báró Podmaniczky Frigyes képviselő kétezer forintot adott választókerületének, mely azt iskolai czélokra forditja. — Néhai özvegy Vogel Antalné, született Seehoffer Sarolta örökösei a vakok országos budapesti intézetének alapjára 200 frtot adományoztak. — Dulánszky Nándor székesfehérvári püspök mult hóban 1360 frtot adott jótékony és közczélokra. — Az Erny-örökösök képviselője: Stangl József a városi szegények javára 450 forintot adott. — Hochstettnó egészen tót ajku római katholikus hitközség iskolájában a magyar tanitó dijazását gróf Károlyi Alajos, mint ottani földesur vállalta magára. — Az elhunyt Walthier Alajos emlékezetére fia: Walthier Gyula Londonból a Rókus-kórház, kereskedelmi kórház, gyermekkórház, szegények háza, Jozefinum, Elisabethinum, gazdasszonyok árvaháza, protestáns árvaház, gyermekmenhely és bölcsőde részére egyenkint két-kétszáz forintot, összesen tehát kétezer forintot adományozott.

⁂ (*Rózsás napló.*) Kolozsi Károly pénzügyminiszteriumi számtiszt e napokban tartá kézfogóját Kis Tercsi kisasszonynyal Budapesten. — Láng Lajos, jeles fiatal iró és a főváros egyik tekintélyes kereskedőjének fia, jegyet váltott Horváth Emilia kisasszonynyal, Horváth Boldizsár leányával. — Budán februárhó 5-dikén tartja esküvőjét dr. Novotnyi, jeles fiatal orvos a kedves és müvelt Lejtényi Lila kisasszonynyal. — Mihály szerb fejedelem özvegye, Hunyady Julia grófnő e napokban a nyitramegyei Ivánkán tartá esküvőjét Arenberg Károly herczeggel, közös hadseregbeli tiszttel. — Alsóbüky József, csongrádmegyei földbirtokos e hó 12-dikén vezette oltárhoz Bónis Aranka kisasszonyt. — Kolozsvártt Szabó Lajos fiatal orvos eljegyezte Basa Matild kisasszonyt. — Kovácsy Miklós földbirtokos eljegyezte Kovács Emma kisasszonyt Közép-Szolnok-megyéből. —

B.-Bicskén Hilf Kálmán jegyet váltott Reich Berta kisasszonynyal. — Ungban Markovics Miklós alszolgabiró e napokban vezette oltárhoz Korcsma Gizella kisasszonyt Agárdon. — Rothmann Jakab miskolczi ügyvéd a napokban tartá esküvőjét Rothman Rózsa kisasszonynyal. — Homann F., a pécsi törvényszék buzgó tisztviselője e hó 10-kén váltott jegyet a bájos Dank Mariska kisasszonynyal. — Bruckner (Várhalmi) Kálmán, a déli vasut zákányi állomásának derék hivatalnoka, kinek neve az irodalom terén is ismeretes, a napokban váltott jegyet Kollay Ida urhölgygyel, Kollay Rókus, kottori szolgabiró ur művelt és szellemdás leányával.

⁂ (*Farsangi naptár.*) A magyar gazdasszonyok álarczos bálja ma, vasárnap tartatik a vigadó termében s előre láthatólag a farsang egyik legfényesebb és legérdekesb vigalma lesz. Az egylet méltó népszerüsége nagy mértékben biztositja e bál számára az előkelő fővárosi társaskörök érdeklődését. Mintegy száz hölgy, a főváros legkiválóbb köreiből, sorsjegyeket árul, és egy-egy sorsjegy ára csak tiz krajczár. A nyeremények többnyire a hölgyek adományaiból állanak. E bál a fővárosi müvelt körök találkozóját képezi, és árva leánykák javára szolgál. — A korcsolyázó egyesület bálbizottsága báró Sennyey Pálnét nyerte meg balasszonyul. A bálra nagyban folynak az előkészületek. A füzértáncz-jelvények Párisban és Bécsben készülnek. (Mintha hazai iparosok nem tudnának ilyest eléggé diszesen előállitani!) — A bölcsőde bál e hó 27-kén az Európában fog tartatni. — A jövő héten (valószinüleg kedden) lesz az első mágnás-piknik a nemzeti kaszinóban. E pikniket még kettő fogja követni az Európa szállodában és a zenekedvelők egyesülete helyiségében. — Gróf Festetich Pál is több fényes bált fog adni a farsangon. — A józsefvárosi szabadelvü kör bálja február 9-dikén lesz, e városrésznek szegénygyermekeket ruházó egylete javára. E jótékony egyesület szerényen és csöndben müködve, e télen már 40 fiut és 40 leánykát látott el ruhával, czipővel, csizmával, azért a bálnak is minél fényesebb sikert ohajtunk. — Az irók és müvészek báljára nagyban folynak a készületek; nemcsak a rendező bizottság tagjai buzgólkodnak azon, hogy a bál sikerét biztositsák, hanem más kitünőségek is; igy például Gyulai Pál azt irta a bizottság elnökének, hogy kér 15 jegyet és kötelességének fogja tartani, azokat értékesiteni. Coburg herczeg is jegyet vett már e bálra és Donadio Bianca kisasszony, ki most a nemzeti szinházban oly fényes diadalokat arat, szintén megjelenik a bálra. — A fővárosunkban lakó lengyelek segélyegylete február 5-dikén zártkörü tánczestélyt rendez s háziasszony Fialkowskiné urhölgy lesz. — Az „országos nőképző-egylet“ zártkörü tánczvigalmát, februárhó 19-dikén fogja megtartani, az „Európa“ szállodában.

⁂ (*A képzőmüvészeti társulat*) tárlatából, mint minden évben, az idén is vásároltak a nemzeti muzeum részére néhány uj képet és pedig Tenkótte: Házi boldogság; Lichtenfels: Esti tájkép; Adám: Sétlovaglás és Bourniér: Legelő cziműeket. A festmények összesen körülbelül 5000 forintba kerültek.

⁂ (*Deák Ferenczet*) betegsége alatt a szeretet ápolja, éjfélig Széll Kálmán anyósa: Vörösmarty özvegye és Zsibrik őrnagy (Deák közeli rokona) vannak körülte, azonkivül éjjel az „öreg ur“ szobája mellett egy derék parászt asszony van, ki őt három éve ápolja s igen jól tud bánni vele. Nappal a nők közül főleg Széll Kálmánné és Bogdanovitsné urhölgyek vannak mellette.

⁂ (*Schlauch Lőrincz*) szathmári püspök a mult év folyamán 34,554 frtot adakozott közczélokra, és pedig: iskolai és tanulmányi czélokra 14.994 forintot, az irodalom támogatására 4950 forintot, a képzőmüvészeti csarnokra 1000 frtot, egyházi szükségletekre 9444 forintot, házi szegények segélyezésére 1343 forintot, tűzkárosultaknak 720 forintot, egyéb közczélokra 3003 frtot.

⁂ (*Huszár Adolf*) a Dugonics-szobor mintáját — a szegediek fölkérésére — a mult napokban vizsgálta meg egy szakértőkből álló bizottság, melynek Pulszky Ferencz muzeumi igazgató is tagja volt. A vélemény az volt, hogy csekély s könnyen eszközölhető módositások után e szobor diszére fog válni mind a fiatal müvésznek, mind pedig Szeged városának.

⁂ (*Megjutalmazott becsületcsség.*) Charles D., pár nap óta fővárosunkban időző párisi bankár e napokban 15,000 frt készpénzzel, és egy pár váltóval terhelt tárczáját az utczán elveszté. Midőn a váczi utról a főutra fordult be, egy fiatal, 15 éves leányka szaladt utána, s visszaadta neki tárczáját. A bankár kérdezősködni akart a becsületes leány viszonyairól, de nem érhetett czélt, mert ez csak magyarul beszélt. Annyit azonban mégis megtudott, hogy Fehér Ilonának hivják. A nagylelkü bankár 1000 frtot adott a becsületes megtalálónak.

⁂ (*A nemzeti muzeum*) a mult hóban következőleg gyarapodott: a könyvtár összesen 559 példánynyal; a régiségtár mintegy 300 példánynyal, melyek közül 197 darab ezüst érem a muzeum költségén vétetett meg; a természettár összesen 3868 példánynyal. Látogatta: a régiségtárt 2044. a természet- és néprajzi osztályt 2517, a könyvtárt 1898 személy, kik 85 kéziratot és 3906 nyomtatványt használtak. A képtár még mindig rendezés alatt van.

⁂ („*Az Élet komédiásai*“) czimü regénynek azon diszpéldányát, melyet Jókai Mór Erzsébet királyné ő Felségének nyujt át, Mehner Vilmos hires könyvkötőnk kötötte be, a királyné családi szineihez alkalmazkodva, kék selyembe, platinnyomással. A táblán a feliraton kivül ő Felsége házi koronája is lenyomatva van. Az egész mü három kötetből áll s a diszes tok is féhér és kék szinü.

⁂ (*A Duna vizállása*) az utóbbi napokban ismét növekedett. Tizennyolcz-husz lábnyi vizállásnál Buda némely helyei a Tabánban, bombatéren, viz alá esnének, s bár e magasságtól távol vagyunk még — pénteken $15^1/_3$ láb volt a viz állása — a hatóság elővigyázatból máris felhivta a gőzhajótársaságot, hogy harmincz csónakot tartson készen Budapest alacsonyabb pontjain. Pesten már mult csütörtökön zárták el a csatornákat s a gőzszivattyuk müködését elkezdték. A dunaparton levő kereskedések pinczeraktárait már szombaton és vasárnap elkezdték üriteni.

⁂ (*A nemzeti szinházban*) uj darabot adtak: Wildebrandt „Arria és Messaliná“-ját, (forditotta Várady Antal) erről illenék tehát először szólanom, csak lehetne! Messalinát a szinpadra hozni, és hozzá még német vaskossággal! Imittamott ugyan föl-fölrebben Wildenbrandt urban a lélek, nyomban rá azonban olyat zuhan vissza a sárga földre, hogy csak ugy fercsen! Nem is szólnék tehát a darabról, melyet kár is volt leforditani, és pedig szépen, ha Bulyovszkyné nem lépett volna föl benne. Messalinát adta, hogyan? Miuden esetre nem közönséges jelenség volt, különösen az első felvonásban, szoborszerü alak, festőileg redőzetes római öltözékében. És játéka is a szenvedélyes helyeken megkapó volt; szépnek azonban a legjobb akarattal sem lehet e mozzanatokat mondani. Igaz, a költő is hibás, tullépi a szép határvonalait, ádáz mez-

telenségben tárván föl a vad szenvedélyt; de épen azért külön álló müvészet a szinészet, hogy ő neki is a szép az eszmény, azért a szinmüvészet mint olyan, sokat tehet az alakok előállitásában; itt szinezhet, ott meg árnyalhat; itt gyöngébben, amott meg élesebben emelhet ki egyes vonásokat, hogy a szép arányai legyenek a tuluralgók. Ha többször előadnák e darabot, akkor bizonyára Bulyovszkyné is eltalálná majd ennek a módját; csak az, hogy nem hiszszük, hogy valami sokszor elő fogják adni, és — nem is kérünk belőle többet. — Annál szebb élet virradt az operára, Donadio Bianca kisaszszonynyal; de ne legyünk háladatlanok, és a vendég kedveért ne feledkezzünk meg a magunkéról. A „Hugonották"-ban Nagyné Benza Ida olyan gyönyörüen énekelt és olyan mesterileg játszott, hogy ujra meg ujra zajos tapsra ragadta a telt házat. — Donadio kisasszony az „Alvajáró"-ban lépett föl másodszor és több mint diadal, valóságos ünneplés volt, a mint a telides-tele ház kitüntette. A harmadik felvonás nagy danája után nyolczszor hivta ki egymás után, és érdem szerint, mert valóban ritka jelenség, istentől-embertől egyaránt minden megvan neki, a mi szivet-lelket elragadni képes: fiatal, és több mint szép: kedves, maga a keresetlen gyermekdedség és bűbájos játsziság; azután van érzése, minden hangja szivből zeng föl, és hogy zeneg! Hangja nem nagyon erős, de tiszta, mint az olvasztott arany és édes, mint a csorgatott méz. Ehez még az iskola, az a biztonság, melylyel hangját egyik végletről a másikra veti; vagy a magasban csattogtatja, mint a pacsirta, vagy elhalóan csicseregteti, akár az eresz alatti fecske, és mindezt olyan kedves arczczal, a melyre nézve, ugy ott felejti magát a szem, és a szemmel a lélek, mintha oda volna tapadva, — hanem azért ne feledkezzünk meg a magunkéiról sem. Rudolf grófot Odry, Lizát Humann Alexa kisasszony adta, mindketten kitünően, és Pauli, Elvino szerepében, szintén tapsokra ragadta a közönséget. — Csütörtökön „Luciá"-ban lépett föl a kitünő müvésznő és ebben is sok helyütt megragadó volt, különösen a tébolyjelenetben; átalában azonban ezen szerepre nincs elegendő ereje. Odry ez este is kitünően játszott és énekelt. — A népszinházban vasárnap a „Falu roszszá"-t adták, eléggé szépen, azontul tovább is minden este az „Utazás a föld körül" járta, folytonosan tele ház előtt, a mi ujabb bizonyság, hogy milyen sok gyerek lakhatik egy-egy városban, a kikről a világ azt hiszi, hogy emberek.

⁂ (*Szinházi vegyesek.*) A nemzeti szinház szombati előadásán Neumann, a lipcsei operaszinház társ-igazgatója is jelen volt. Csak azért jött Budapestre, hogy meghallgassa Humann Alexa kisasszonyt. Az előadás után bemutattatta magát a kisasszonynak s elismeréssel nyilatkozott énekéről. Másnap délután már ajánlatot tett neki, hogy szerződteti a lipcsei szinházhoz. A kisasszony kérdésére kijelenté, hogy első coloratur-énekesnőnek kivánja szerződtetni, mert második coloratur-énekesnője már van: Erdélyi Marietta kisasszonyt szerződtette annak. Humann Alexa elfogadta az igen előnyös feltételeket. — „A szerelem harcza" czimü ötfelvonásos szinmüvet fogadott el e héten a nemzeti szinház drámabiráló bizottsága. A dráma tárgya a mult századbeli franczia főuri életéből van meritve s egy fiatal herczeg szerelmét festi, ki egy szinésznőt vesz nőül. — Donadio Bianca k. a. egész február végeig a nemzeti szinházban fog vendégszerepelni; sőt azt is megigérte, hogy márcziusi londoni vendégszereplése után, hol 2000 frankot kap minden estére, ujból vissza fog térni néhány előadásra. — A nemzeti szinházban „Saba királyné" opera valószinüleg már a jövő hóban kerül szinre. — A népszinház és egy olasz daltársulat közt alkudozások folytak, de nem tudtak megegyezni. A vállalkozó tizezer forintot kivánt esténkint, Rákosi pedig kétezeret szintén esténkint, a szinház átengedéséért. E nagy összegek azért forogtak fenn, mert a kérdéses olasz társulat primadonnái Patti Adél és Lucca Paulina.

⁂ (*Irodalom.*) A Franklin-társulat kiadásában ujabban következő müvek jelentek meg: az „Olcsó könyvtár" 15-dik és 16-dik füzete; tartalmuk: „Szerelem és hiuság", Kemény Zsigmond beszélye és „Ernani" Hugó Viktor szomorujátéka, forditotta Szász Károly. 1—1 füzet ára 30 kr; továbbá „A természet könyvé"-nek 17-dik, 18-dik és 19-dik füzete, 1—1 füzet ára 50 kr. „Karczképek" Hevesi Lajostól, ára 2 frt és „Amerikai humoristák", 2 kötet, ára 4 frt; végre a „Történelmi könyvtár"-ból, „Magyar nemzeti vértanuk" s „Árpád és a magyarok letelepedése", az elsőt irta Áldor Imre, a másodikat Toldy László; egy-egy füzet ára 40 kr. — Lévay József jeles költeményeit, mint halljuk, Ráth Mór még ez évben ki fogja adni.

⁂ (*Vegyesek.*) Ő Felsége a gyógyszerészbál javára 100 frtot, báró Sima Simon Bécsből és Török József gyógyszerész 50-50 frtot ajándékoztak. A bizottság bálanyáu! gróf Zichy Pálné urhölgyet nyerte meg. — Odeschalchi Arthur herczeg közelebb az unitarius vallásra tért át, s nőül vette Zichy Julia grófnőt. Az áttérés, valamint az eskűvő Kolozsvártt történt. — A budapesti korcsolyázó egylet által hétfőn délután rendezett korcsolyaverseny fényesen sikerült. Ezer és ezer ember hullámzott a jégen. A versenyfutás ½ 4-kor vette kezdetét. Az „akadályverseny" elmaradt, mivel csak egy pályázó jelentkezett. — Ságh József, jeles fővárosi tanár a „Népnevelők egylete" megbizásából Kothe után „Rövid vezérfonal az ének rendszeres oktatásához" czimü munkát irt és előfizetési felhivást bocsátott ki reá. Előfizetési dij 1 frt, mely Tettey Nándor budapesti könyvárushoz küldendő. Előfizetési határidő február hó 10-dike. — Beszédes János esztergomi fényképészt a belga királyné, (József főherczeg nővére) értékes gyémántgyürüvel tüntette ki, ama sikerült fényképek átküldéséért, melyeket Beszedés a Margit sziget 12 pontjáról vett föl. — Jókai Mórnak a bukovinai józseffalvi magyarok ujévi ajándékul szép török szőnyeget küldtek, melynek ottani neve: „festékes." Egy ügyes magyar nő szőtte. — Szász Gyula kitünő tehetségü ifju szobrászunk, az ügybuzgó Metzger Emil megrendelésére, elkészité Nagyné Benza Ida mellszobrát, mely néhány nap mulva már közszemlére is ki lesz téve. — Szigligeti Ede vasárnapra virradó éjjel hirtelen roszul lett, de a gyors orvosi segély megakadályozta a nagyobb baj kifejlődését. — Egy kitünő franczia és angol nyelvtanitót ajánlhatunk a fővárosban, esti órákra. — Táborszky és Parsch-nál megjelentek: „Romance sans paroles," zongorára szerzé Fischer Fanny (30), „Palotai emlék," ábránd népdalok fölött. Alföldi Imrétől (80 kr,) s „Die Meininger" polka Louis Katzautól, (50 kr.) — A lefolyt héten a fővárosban élve született 210 gyermek, elhalt 231 személy; a halálozások tehát 21 esettel mulják felül a születéseket. Az uj szülöttek közt volt 110 fiu, 100 leány. A halottak közt volt 121 férfi, 110 nő,egy éven aluli gyermek 69.

⁂ (*Halálozások*) Nógrádban Mauks Mátyás, a megyei bizottság egyik legtekintélyesebb tagja, e hó 14-kén,élte 51-dik évében elhunyt. A boldogult több izben előkelő hivatalt viselt a megyénél, és mint kiváló demokrata nagy népszerüségnek örvendett. Egyik leányát ismert beszélyirónk, Mikszáth Kálmán vette nőül. — Elhunytak továbbá: Sthymmel Lajosné,

született Mányik Ferike asszony e hó 16-án, élte 25 évében Budapesten. — Nedolyi Ker. János, kegyesrendi áldozár és selmeczi nagygymnáziumi igazgató, érdemdus élete 70-dik évében. — Solymossy Elekné, e hó 18-dikán, 19 éves korában Budapesten. — Tápió-Szt.-Mártonban e hó 14-dikén Kern József tehetséges festész 81 éves korában. — Kővári János, az egri érseki megye Nestora, apát-kanonok és tari lelkész, e hó 10-dikén, 82-éves korában. — Kaposvártt Szokolay Dániel, herczeg Eszterházy kerületi főügyésze, e hó 17-dikén, 69 éves korában. — Szegeden Olay László királyi törvényszéki jegyző, 24 éves korában, egyévi boldog házasság után — Alexy József volt honvédhuszárhadnagy és árvaszéki iktató Ungvártt. — Szabó Alajos, Aczél Péter, aradmegyei főispán egykori nevelője, később jószágigazgatója, a mult hó végén Sikultán. Az öreg ur beutazta Európa több országait növendékével s Párisban a Sorbonneban végezte tanulmányait. — Székesfehérvártt özvegy Andrássy Ignáczné született Végh Mária asszony 87 éves korában. — Csiky Gergely egykori vitéz honvédtiszt, e hó 13-án 51 éves korában. — Nagybányán özvegy Thaisz Ferenczné, született Schuller Katalin asszony (a fővárosi hangversenyekből is ismert Thaisz Péter édesanyja) e hó 12-dikén, 72 éves korában. — Ormai Ferencz, a nemzeti szinház operájának éveken át érdemes tagja, mult szombaton 42 éves korában. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Január 22-dikén: „Mignon," Donadio Bianca mint vendég. — Január 23-dikán: „Álarczos bál." — Január 24-dikén: „Arria és Messalina," Bulyovszkyné mint vendég. — Január 25-dikén: „Lucia" Donadio mint vendég. — Január 26-dikán: „A szerelem iskolája." — Január 27-dikén: „Faust" opera. — Január 28-dikán: „Veszedelmes nagyné." — Január 29-dikén: „Alvajáró", Donadio mint vendég.

Divattudósitás.

Szabad-e mai nap e rovatban másról beszélni, mint báli öltönyökről? Fatal holgyeink ezt méltán követelhetik tőlünk, és az ő kedvükért, meg egy kicsit a mult kedveért is szivesen veszik azt idősebb olvasónőink is, a kik többé nem báloznak. Hadd tudják meg legalább, minő alakok lebegnek mai nap, vagyis inkább ez éjjeleken, a tánczternek fényes talaján.

Legujabb divatu báli ruhául, a mint azt már egyszer emlitettük is, a hosszan a csipőn és elől-hátul leérő vértes derekakat viselik. Igaz, hogy ez nem illik a tüll és gaze-felhökhez, mikor a szoknyát boritják, — de kérdi-e a divat mindig, ha igazán szép-e is, a mit törvényül szab? Csak kiadja ukázait és a ki részt akar venni a társaságban, annak ha tetszik, ha nem tetszik, kénytelen meghódolni neki, legalább részben.

A vértes derekak selyemből készülnek ugyan, de diszitésük a ruha kelméjéből való, kendőcske alaku gallérból áll, a vállon és a mellen pedig virágokkal van letüzve. A virággal az idén is igen bőkezüen bánnak báli ruhák diszitésénél, és hosszu füzérek, valamint elszórt csokrok pazarul boritják a lenge könnyü öltözéket.

Ime néhány legujabban készült báli ruha. egy rózsa sziuü sima tarlatan ruha fehér és rózsaszinü koczkás selyem gaze-zal volt diszitve, t. i. ebből állt a fodrok, dudorok, a tünique és derék diszitése. Elől a szoknyán két oldalt fehér és rózsaszin nagy rózsafüzérek futottak végig rajta, ugyanilyen rózsafüzér volt a hajzatba szánva és a hátulsó csokrot is egy csomó ilyen kétféle rózsa képezte, lengö indákkal. — Egy másik bali öltözék fehér selyemből készült, gazdag világos kék tarlatan bodrozattal, mely közt egyes halvány piros rózsák viritottak. A fehér selyem derék elül lefelé szintén kék bodrozattal volt diszitve, és közéje szintén rózsák voltak tüzve. A hajba világos kék tollak és rózsák voltak tüzve.

Igen divatos most a tejföl-, valamint a sárgás szin, mely egy másik élénkebb szinnel vegyitve, kivált este, igen szép hatásu. Például sárgás selyem: kék gaze-zal diszitve, vagy sárgás és kék viraggal diszitve. Egy fehér tarlatan ruha feltünően szépen volt diszitve csupa fehér dudorokkal, két oldalt pedig egy-egy arasznyi széles fekete bársonyszalag volt feltüzve, és élénk mezei virágokból font füzérek futottak rajta végig. Ugyanilyen virágokból állt a tömött kis koszoru a fön

Mai mellékletünk végre egy báli belépti gallér szabásából áll, melynek jelenleg jól lehet hasznát venni. Az első szám az elő-, a másik a hátrész. Tetszés szerint még hosszabbra, vagy rövidebbre lehet szabni e gallért. Szövetre nézve legszebbek a fehér könnyü, de vastag és meleg szőrkelméből készült ilyen gallérok, körös-körül 2—3 ujjnyi széles ezüst, arany vagy aczél paszomántos diszitéssel, mely most a legdivatosabb ujdonság.

Szótalány.

Ammer Troknya Annától.

Első tagom, ha hehented,
Megolvasztja az érczeket,
Megforditva, mindenkinek
Idéz elő but és örömet.

A második tagom pedig,
Ha ék nélkül leiratik,
Figyeld meg jól ezen szavat,
Ily nevet jelent minden nap.

Végtagom: utad ha vezet
Visegrád, vagy Sziget mellett,
Tekints reá s megmutatja,
Mit hagyott ellen hatalma.

Egészem honunk városa,
Vára fényes korona,
S ha egy betüt hozzá teszesz
Alispánjának a neve!

Megfejtési határidő: februárhó 20-dika.

A f. é. 52-dik számban közlött rejtveny értelme:

Esztergom.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Vincze Csima Petronella, Moesz Gézáné, Tóth Ágostonné, Nagy Zsuzsánna, Bátori Zsigray Istvánné, Kanizsai Nagy Antalne, Ónás Anna, Nagy Lina és Emma, Mannó Hevera Mariska, Limbek Vilma, Soltész Emilia, Devich Ferenczné, Bazilides Matild, Sziklay Mariska, Simon Róza, Tóth Károlyné, Árvay Eleonóra, Fodor Gézáné, Darvics Ágnes, Thurzó Anna, Szilágyi Zsuzsanna, Nagy Tercsi, Novák Laura, Somlyódy Emilia, Vadászy Karolin, Szkublics Janka, Török Elda, Jánossy Ilonka, Szabó Vályi Piroska, Kustyán Irma, Molnár Pálné, Hertelendy Margit, Novák Róza, Komáromy Lenke, Temesváry Erzsébet, Dömötör Gizella, Károlyi Peres Ida, Dezső Katinka, Szent-Iványi Flóra, Beszterczey Mariska, Kövér Jenny, Vangha Kamilla, Oláh Irma, Vörös Ilma, Ruttkay Piroska, Szentgyörgyi Kata, Szabó Károlyné, Orosz Istvánné, Kassai Julia, Nádossy Etelka, Bernáth Czeczil, Nagy Flóra, Csókány Amália.

Tartalom.

Patikáriusék Hedvigje, Vértesi Arnoldtól. — Dalok, Vay Saroltától. — A jégen. — Marianne, George Sand beszélye. — Egy csöndes ország. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Szótalány. — A t. rajtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy báli belépti gallér szabása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.)

vára rendezett tánczvigalom fényesen sikerült. Diszes öltözékek, jókedv s a bálasszony: Csernyus Andorné előzékeny modora azok, melyek e bált mindazok előtt, kik abban részt vettek, felejthetlennć teszik. A hölgyek közül dr. Lukács Adolfné, dr. Bors Emilné, Molnár Kálmánné, Jablánczkyné, Visy Fanny és Janka, Neumann Józsa és Etel, Rech Hermina, Förster Etelka, Madarász nővérek, Danitz Iza, Veszely Ida, Gélics Emma, Kucenics Elvira, Nagy Nelli, Lakits Marcsa, Pasitzky nővérek, Thaly Lujza és még számos mások tüntek ki. A bál a fényes kiállitás mellett is 100 frtnál többet jövedelmezett a jótékony czélra. — T.-szent.-Miklóson a polgári kör e hó 20-dikán zártkörü tánczvigalmat rendezett. — Szamosujvárt t február 8-dikán lesz a korcsolyabál, az egylet és a dobokai szegények javára; február 28-dikán pedig az ottani dal- és zeneegylet rendez bált s mind a két bizottság élén Voith Miklós áll. — Somogyban az igali „olvasó kör“ elnöke, Bogyay Géza kezdeményezésére, zártkörü tánczvigalmat rendez. — A miskolczi dalegyesület februárhó 1-sején bálestélyt rendez. — A körmendi kaszinó szintén akkor. — A szombathelyi tornaegylet februárhó 12-dikén, a tüzoltó egyesület februárhó 26-dikán, (a hires muzsikus Darázs Miskával.) — Nagyváradon a bihari nemzeti kaszinó januárhó 26-dikán, az ottani lövészegyesület pedig februárhó 12-dikén bált rendez.

Vidéki vegyesek. Az enyiczkei vidék nemes szivü urasszonyát: a jótékony gróf Zichyné, született Péchy Jaqueline grófnőt (gróf Péchy Manó leányát) sulyos csapás érte: elvesztette szeme világát. Leginkább azon panaszkodik, hogy nem láthatja viruló gyermekeit. — A kolozsvári Frőbel-intézet s gyermekkertésznő-képezde felsegélésére a magyar királyi pénzügyminisztérium megengedte a jótékonyczélu arany-ezüst sorsjátékot; egy sorsjegy ára 50 kr; a nyeremények összes értéke tizenegyezer frank. — Marosvásárhelyt t „koszoru-estélyek“-et rendeznek, de az elsőben (e hó 8-dikán) az volt a baj, hogy a nők nagyobb része otthon maradt, félvén a fényüzéstől, a melynek — igen helyesen — nem akarnak áldozatul esni. — Irói kör alakult Marosvásárhelyen; elnöke Mentovich Ferencz, jegyzője Tolnai Lajos. — Debreczenben ifjabb Csáthy Károly egy most igen jól használható s zsebben hordható könyvecskét adott ki: „Az uj mérték“ átszámitó lapjait, ára tiz krajczár. — Máramaros-Szigeten e hó 15-dikén reggeli 4 óra tájban földrengés volt.

Különfélék.

*** (*Ő Felsége a királyné*) által a hernálsi tiszt-leányképző intézet bővitése czéljából kezdeményezett gyüjtésnek eddigi eredménye Magyarországon 153,860 frt 15 kr és 8600 frt kötvényekben. Haynald Lajos kalocsai érsek 3000 forintot adományozott e czélra.

*** (*Az amerikai nők munkaképesitése.*) Az Egyesült-Államokban jelenleg 13 millió 970,079 nő van 10 éven felül. Ezek közül 1,836,288 önmaga keresi kenyerét. — Földmiveléssel foglalkozik 396,968, szellemi munkával (tanitónő, színésznő sat.) 1,066,672, kereskedelmi üzletben van 18,698, iparos munkánál 353,950. Az összes foglalkozási nemek száma 338. Igy van például 115 irónő s felosvasónő, 67 nőlelkész, 24 fogorvos, 5 ügyvéd, 4 szobrász, 89,700 tanitónő, 15 bankár, 32 kereskedelmi ügynök, 8 serfőző, 3 épitész, 228 fényképész, 33 fegyvergyáros, 2559 gépész, 1496 szedő sat. Nálunk mindeddig egyetlen nőipartanoda van, ez is csak teng s a tanitónők állásán kivül a magyar nő más szellemi munkára alig alkalmaztatik.

*** (*Külföldi vegyesek*) A lipcsei „Illustrirte Zeitung“ közelebbi száma az elhunyt Toldy Ferenczet mutatja be közönségének, Ketbeny által irt életrajzzal. — A leghosszabb farsang a jelen században 1886-ban lesz, mely 62 napból fog állani. — Fényes ünnepélyt rendez Antwerpen vása Rubens születésének háromszázados évfordulója alkalmából. — Odesza közelében e hó 8-án vasuti szerencsétlenség történt; egy ujonczokat szállitó vasut kisiklott a sinekből, és hatvanhét ember meghalt, többen megsebesültek.

Megbizások tára.

Farkadira B. E. urnak: El van küldve.

Győrbe I. M. urnőnek: Az a könyv nem nálam jelent meg.

Kolozsvárra P. A. urnak: Nagyon sajnálom, de ama kép többé nem kapható.

Mohácsra M. G. urhölgynek: El van vüldve.

B. Szt. Andrásra T. urhölgynek: Legközelebb veszik a küldeményt.

S. N. Patakra N. K. urnőnek; Meg volt-e elégedve küldeményemmel?

Kapolcsra K. K. A. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Árva Váraljára L. J. urnak: Postára van adva.

Érseklélre R. M. urhölgynek: Igen szivesen.

Pápára M. E. urnőnek: El van küldve.

Komáromba N. A. urnőnek: Sziveskedjék a könyv czimét megirni. A kivánt el van küldve.

Sz. Somlyóra B. E. urhölgynek; Könyveink szorosan csak a lappal járnak, külön előfizetést nem fogadok el rájuk.

Nagy-Enyedre P. E. urnőnek: El van küldve.

A. Szaporra I. Gy. urnőnek: Már postára van adva.

Kolozsvárra K. gr. Cs. R. urnőnek: Magánlevélben feleltem.

J. Árokszállásra W. L. urhölgynek: A jövő hét folytában minden bizonynyal.

Kolozsvárra K. M. urnőuek: A jelen év első száma még a régi lakhelyre volt küldve.

Acsára J. I. urhölgynek: El van küldve.

T. Komlósra B. A. H. M. urnőnek: A jövő hét folytában bizonyosan.

„Szivem most is ugy megrendül.“ Köszönettel vettem.

„A legszebb köny.“ Ezer köszönet a viszontláthatás örömeért.

„Mint a tavasz.“ A gondolat, még a legszebb is, nem költészet, ha szivbeli melegség nem hatja által és pedig elejétől végig.

Tiszolczra B M. urhölgynek: Igen is, pontosan megérkezett.

Pohorellára G. R. R. urnőnek: Pontosan vettem. Szives tisztelet.

Győrbe N. M. urhölgynek: A mint az illető ismét hozzám jő, szólni fogok vele a tudva levő dologban.

Szt Mártonba G. T. urhölgynek: Ujból megküldtem.

A zsobolyai tudósitást pénteken kaptam, azért maradt a jövő számra.

Hálából hozatik nyilvánosságra.

Mindazon szerencsétlenek érdekében, kik köszvényben szenvednek, közlöm ezen sorokat, melyeket a hála és az öröm mondanak tollamba. Egy éves fiacskám görcsöktől támadtatott meg, melyek következménye jobb karának teljes szélhüdése ön, oly baj, mely ellen minden orvosi segélyt hiába kisérlettem meg; több orvos ur, kikhez segélyért folyamodtam, ezen kórt részint hűdésnek. részint áthülés következtében történt **köszvénynek** nyilvánitották. Mint a vizbefuló a szalmaszálhoz, ugy kerestem én is segedelmet a hirdetések által felajánlott és előttem ismeretes **köszvényvászontól**, mely Török József gyógyszertárában kapható, és majdnem hihetetlennek látszott nekem, hogy gyermekem már nehány nap mulva karját kissé mozgathatta, de mi több, napról napra szemlátomást javult állapota, elanyanyira, hogy most már egészen kigyógyult, anélkül hogy a köszvényvásznon kivül másvalamit használtam volna. Isten után ezen megbecsülhetlen gyógyszer feltalálójának és terjesztőjének fejezem ki köszönetemet, és figyelmessé teszem a szülőket, kik hasonló szerencsétlenség által sujtatnak, ezen **csodálatosan gyógyitó köszvényvászonra,** melynek alkalmazása nélkül szegény gyermekem bizonyára élethossziglan képtelen lett volna jobb karját használhatni. Bizonyánra mindenki köszonettel fog tartozni, hogy ezen igénytelen gyógyszerre figyelmeztetem, a mely nekem valóságos csodaszerű szolgalatot tett.

Budapest, 1875 decz. 1.

Klöcker P.

m. k. levelhordó.

Olcsó és tartós.

TEMESVÁRI MANO

cipőgyára

Budapesten, király-utca 1. ajánlja

nőknek:

Füzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel, szép tüzéssel 2 frt 70 kr.

Füzős topánok erős bőrből fénymázos hegygyel, szegezve és csavarral ellátva kettős talppal gyakori használatra és esős időre 3 frt.

Topánok mézga betéttel Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiállitással 3 frt 50 kr.

Topánok mézga betéttel erős chagrain vagy borjubőrből, szegezve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg 3 frt 50 kr.

Füzős topánok erős bőrből fénymázos orral szegelt és csavarral ellátott kettős talppal 3 frr 20 kr.

uraknak:

Topánok finom chaigran kettősbőrből 3 frt 60 kr.

„ fénymázos vagy bagaria bőrből szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős 4 frt.

„ finom börből diszes fénymázos hegygyel, termek és bálokra 4 frt 50 kr.

„ orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbelia nedves időben, igen tartós és meleg 5 frt.

Vadász csizmák vizhatlan kettős bagaria vagy fénymázos bőrből, háromsor csavarral ellátott kettős talppal 10 ft.

Ugyanaz orosz fénymázos vagy bagaria bőrből 9 frt.

Topánok fiuknak fénymázos vagy bagaria bőrből csavrraal ellátva kettős talppal 4 frt.

Topánok leanyoknak brünellből vagy bőrből igen erős szegezett talppal 2 frt 60 kr.

Gyermekcipők brünellből vagy bőrből szegezett talppal igen tartós 1 frt 80 kr.

Topánok mainzi fénymázos termi borjubőrből. Bismark mintáju 4 frt 50 kr.

Részletes árjegyzékkel ingyen és bérmentve.— Levélbéli megrendelések posta utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch.** Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Legszebb és legelegánsabb

báli ruhák

s beléptők legujabb párizsi divat szerint, kapható a divatüzletben Deák utca 15. sz.

„A francia nőhöz“

Egy finoman kiállitott tarlatán, kreplisz vagy moll ruha 20—25 ft. s fell.

ugyanaz elegáns virágokkal diszitve 30—35 „ „

Minden szinü selyem, atlasz vagy fail ruha illüsioval vagy creppel diszitve 60—70 „ „

Minden szinü nehéz selyem ruhák menyasszonyok részére 60—70—80 „ „

Bemeneti köpönyegek (sortier de ball) velour és Eiderdunnen szövetből 12—15—20—50 frtig

ugyanazok, hattyu vagy fehér rókával prémezve 15—20—25—70 „

Azonkivül ajánlom dusan felszerelt raktáromat; téli felöltők s bundák, finom posztó, selyem ciciliain és selyem bársonyból, miniszter és gentleman kabátokat prémmel vagy annélkül; melyek az előhaladt idény következtében sokkal olcsóbbért nálam kaphatók.

Vidéki megrendeléseknél kéretik egy derék beküldése és a szoknya elejének hossza.

RÓZSAY, Confectioneur,

Deák-utca 15-ik szám.

Lőrincz István

lábbeli gyáros,

országut 17-ik sz.

ajánlja szilárdan párizsi divat minta szerint készitett gyártmányait, kivált a farsang idényre szükségeltető **báli topánokat** melyeket gyára kitünő berendezése által esetlegesen **3 óra alatt** elkészit.

Vidéki megrendelések utánvét mellett azonnal kiszolgáltatnak, ugyszintén árjegyzékek és mértekvevési utasitások bérmensesen küldetnek.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-uteza 16-dik szám

ÁRJEGYZÉK

háztartások számára.

Napi árak vámfontként = ½ Kilo.

Czukor, finomitva	24 és 24½ kr.
Kávé, Cuba igen finom	85 „
„ Cuba, valódi Bordeaux	88 „
„ Mocca, válogatott	82 „
„ Arany Jáva	98 „
„ Keverék (Moca, Cuba, Java,) pörkölve	1.05 „
Rizs, legfinomabb Rangoon	10 „
„ glacé	14 „
„ non plus ultra	18 „
Árpadara, minden faju	10—25 „
Gyertya, stearin, 6-os és 8-as	50 „
Mandola, édes	54 „
Mazsolaszőlő, legjobb minőségü	34 „
Dió, magyar	12 „
Mák, kék	24 „
Szilva valódi török	13 „
Lencse, stockerani	18 „
Borsó, fejtve	11 „
Bab, fehér	7 „
Pezsgő, valódi franczia 1 palaczk	3.50 „
„ „ „	2.50 „

BRAZILIAI RUM,

egy pintes üveg 70 kr.

Jamaikai rum, thea, likörök, szárdina, theasütemény, mustár, csokoládé, franczia borsó, stb. stb. legkitünőbb minőségben, igen olcsón, kimeritő árjegyzék szerint, melyet kivánatra bérmentve megküldök.

Az árut helyben bérmentve házhoz szállitom.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett a legnagyobb gonddal teljesittetnek.

Egyedüli föraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

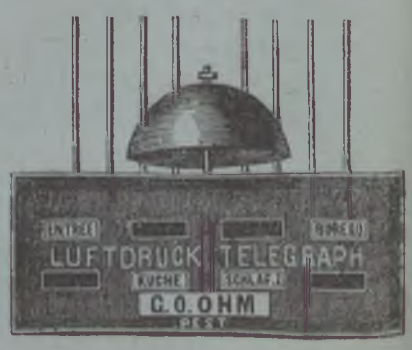
Magyar- és Erdélyhon számára

Wheeler és Wilson

s

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból, ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kettyüvarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó mükelye; selyem-, czérna- és türaktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elősorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O., Pest, Józsefter 15. sz

uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

5-dik szám. Január 30-dikan.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra perc	óra perc
Január 30	Vasárnap	B 4 Mart. szűz	B 4 Adelgunda	18 D Athanáz	4		7 31	4 56
31	Hétfő	Noloskai Péter	Virgil, Gilla	19 Makár apát.	5		7 30	4 57
Febr. 1	Kedd	Ignácz püspök	Brigitta	20 Euthym	6		7 29	4 59
2	Szerda	Gerty. sz. b. assz.	Gyerty. sz. b. a.	21 Maximin	7	☽	7 28	4 1
3	Csütörtök	Balázs püspök	Balázs	22 Timotheus	8		7 26	4 2
4	Péntek	Izidor, András	Izidor	23 Kelemen	9 Xyloph. ün.		7 25	4 4
5	Szombat	Ágota	Modezt	24 Xenia	10 Sab. Vajesav		7 24	4 5

Vidéki tárcza.

Zsombolya januárhó 18-dikán 1876. (*Eredeti levél.*) — Tánczvigalom. — Tisztelt Szerkesztőnő! A helybeli Frőbel-nőegylet e hó 15-dikén tánczvigalmat rendezett, mely azonban fájdalom, kevésbbé volt látogatott a szokottnál. A tánczcstélyt diszesebbé s fényesebbé tették megjelenésükkel m. gróf Csekonics Jánosné, gróf Károlyi István, kedves nejével, Csekonics Margit grófnővel, báró Liptay Béla, nejével, báró Lipthay Antal, nejével és három kedves leányával, s végül báró Orczyné. A helybeli hölgyek közül jelen voltak többek közt Baarné, Hetyeyné s Stroszné urnők, valamint Rutkay Mártha kisasszony, ki szépsege mellett egyszerü öltözéke által tünt ki kedvesen. Egynémely fiatalunk ellen azonban nagy a panasz; mert nem a táncz és a hölgyek mulattatásában, hanem egyebekben találta gyönyörüségét.

A mulatság reggeli 4 óráig tartott és az sem már mint eddig, lassu csárdással, hanem keringővel, világos viradtig. Tán a magyar tánczot már végkép akarják itt kiküszöbölni, pedig nagyon kár. N. M.

Gyulán egy ottani együgyü nő azt hiresztelte, hogy Szilveszter éjszakáján „szellem“ látogatta meg, és e történetnek csakhamar nagy hire ment a városban. Ki volt és mi volt az a szellem voltaképen, azt maig sem tudják; hanem azóta a leányhoz egész bucsujárás van naponta, megkérdezni, hogy valjon azóta nem látogatta meg őt az isteadta lélek s a városi németség tódul a templomba az elkárhozott lélek menybeli üdvének kiimádkozása végett. Ilyen a vakhit!

Temesvárt egy szegény asszony, kit férje mult évben egy egyéves gyermekével együtt hütlenül elhagyott, e napokban késsel akarta magát kivégezni s tervét csakis az idejekorán elősietett szomszédok akadályozták meg. A szegény asszony öngyilkossági szándéka okául leirhatlan nyomorát adja; a szerencsétlen, kis gyermekével együtt, egész télen át fütetlen szobában lakott, s miután kisdede miatt még munkát sem kaphatott, nem volt mit ennie sem. A szerencsétlen asszony a várostól előlegesen fütésre való fát, irgalmas emberektől pedig eleséget kapott s igy legalább egy időre mentve van a nyomortól, mely őt ámaz iszonyu gondolatra vitte.

Szegeden Szivessy József, a szeged- csongrádi takarékpénztár igazgatója, egy 30 év óta közbecsülésben állott férfiu, e napokban főbe lőtte magát. A kétségbeesett tettre a becsületérzet inditotta; a pénztári könyvekben u. i. régi idő óta 20,000 frt hibásan volt könyvelve, és azért most őt vádulták hütlenséggel.

Sárosmegye Komlós-Keresztes községében a napokban megint tüz volt. Ez már a 29-dik tüzeset kevesebb mint egy év alatt. Azt már bizonyosan tudják, hogy szándékosan gyujtogatnak, de a bünöst még maig sem voltak képesek kideriteni.

Farsangi hirek. A szabadkai első nőegylet mult szombaton tartotta jótékony czélu tánczvigalmát, mely a várakozáson felül sikerült. Ötszáz másfélforintos jegyet adtak el, és a tiszta jövedelem háromszáz forint; a társaság igen diszes s a mulatság egész viradtig fesztelen kedélyü volt. — A mezőturi izraelita jótékony nőegylet által rendezett tánczvigalom e hó 19-dikén tartatott meg. Kitünő mulatság volt, a vidám kedélyek tanusiták, hogy mindenki jól mulatott, mit különösen a rendezőtég tapintatosságának lehet köszönni. — A kassai jogász-bál 253 frtot jövedelmezett tisztán a jogászsegély-egyletnek. — A miskolczi nőegylet bálja mult szombaton éjjel volt, s elég népes is volt; a jövedelem háromszáz forintot felülhaladt. A házi asszony báró Vay Béla főispán szeretetreméltó neje volt. — A gyöngyösi „Rózsa-kompánia“ mult szerdán tartotta rózsabálját a nőegylet javára. Majd mind rózsaszinben jelentek meg, vagy legalább rózsadiszitéssel. Részt vettek a többi kedves hölgyek közt: Böck, Bakó, Bárány, Egerland, Tiló, Horváth Lászlóné, Horner, Homonnay, Hutter, Hám, Kürthy, Kis, Malatinszky Antalné és Györgyné, Mészáros, Mezey, Potóczky, Recsky, Skultéty és Steuer urhölgyek stb. — A kolozsvári szinházban az első álarczos bál mult kedden volt, de nem nagy közönséggel. Az ottani nőegyesület szintén e napokban tartá álarczosbálját. — Nagyenyeden jövő hó 5-dikén lesz a tüzoltóbál, Kovrig Tivadarné bálaszszonynyal. — Veszprémben e hó 15-dikén rendezett a tüzoltó egyesület fényes sikerü tánczvigalmat, mely ezerkétszáz frtot jövedelmezett. — A nagyváradi jogászbál is megtartatott, nem sokan voltak jelen, hanem azért nagyon szép volt. A hölgyek közül jelen voltak: Csanády Ilka, Gerliczy Erzsi bárónő, Grósz nővérek, Nedeczky Emma, Huzella M., Harcsarik V., Fráter J., Zilahy Gizella, Imrik és Korda nővérek, Markovics Vilmos, Kolártzky nővérek stb.

Vidéki vegyesek. Miskolczon a Dominkovics Mária kisasszony által irt vigjáték: „Egy órán át majorosnő“ a közönség tetszésével találkozott, és a fiatal Némethy Kornéliának, kinek jutalomjátékára készült a darab, szép jövedelmet juttatott. — Jászárokszálláson jelenleg Borsos József jól szervezett szintársulata tartja előadásait, és szép pártolással találkozik. — Alsó-Kubinban magyar társaskör alakult, melynek elnöke Kiszely Vendel törvényszéki elnök, alelnöke pedig Zmeskál Zoltán alispán. — Krecsányi Ignácz szintársulata Máramarosszigeten közelébb egy „A ki másnak vermet ás“ czimü uj népszinmüvet hoz szinre, melyet Viski Bálint és Vékony

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3 dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért
8 kr.

5. SZ.
Január 30-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi mülap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-a műlap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

A miért most a vigalmak szép napjait éljük, hölgyeink csak olyan szivesen veszik, ha a jó és nemesről beszélek nekik, mint az év bármely más szakában. Mert hiszen a szépnek lelke a jó és ha a tánczteremben szépek és kedvesek akarunk lenni, azzal is csak azt kivánjuk mutatni, hogy: „Ime, ilyen a jó és nemes külseje, ilyen a nő: szép és kedves ott, a hol a szemet, és jó és nemes ott, a hol szivet és lelket kell elragadnia, vagyis mindig és mindenütt, a családi hajlékban és a társas-életben csak ugy, mint a tánczteremben.

Olyan nagy áldása az Istennek a nő kedves szeretetreméltósága! Mondhatni: az ő kiváltság-levele. A hová lép, vele megy a vidámság. Minden más földi lény árnyékot, ő fényt vet, szépségével a szemekbe, derült jósá-

Szathmary Király Pálné.

gával a szivekbe. Ámde nézzenek csak körül a vigalmakon: mi az, a mi a szép hölgyek szemléletében olyan édesen ragadja meg a lelket? A diszes öltözék! Az, de csak nézzék meg jobban! — A viritó rózsaarczok! — Hogy ne, de csak még egy kicsit nézzék meg! Ah, megvan! Az az igézetes mosoly, az a bűbájos valami, a mit nem lehet megnevezni! — Ugy van; ez az, csakhogy meg is lehet azt nevezni; csak még egy kicsit nézzék meg ez arczot, a lélek szövétneke mellett, és azonnal megfogják látni, hogy mitől van az a „valami“ tulajdonképen összealkotva. Bizony, sokból! Vegyék csak a homlokot; az a fenség, mi rajta trónol; akár a havasok teteje, olyan tiszta, — a milyen a női lélek. Azután az a két szem; csak nézzenek bele, minél mélyebben; ugy-e bár,

nem lehet? Nincsen vége, egy feneketlen fényesség, — a milyen a női lélek. Azután az a mosoly az ajkakon, akár a kis gyermeké, mikor még a tulvilágról álmodik; maga a szelidség, a vidámság, a jóság, — a milyen a női lélek. Azután az a kellem egész lényén; de mi is ez a kellem? Ugy-e bár, a csin és rend és izlés, a mely minden egyes részecskét kitüntet és az egészet: öltönyt és alkatot, mozdulatot, mosolyt és tekintetet egybeolvaszt — a milyen a női lélek: csin- és rendszerető magában, és összhangzatot elővarázsló a családi és társas-életben.

Ez az összhangzat pedig több az életnél: maga a földi boldogság. Élete az állatnak, de még a növénynek is van, mig a boldogságról csakis az embernek van fogalma, mert csakis az emberi nemnél vannak a nőnek az ő sajátlagos testi és lelki szépségei. Avagy véletlen-e, hogy az állatvilágban a him átalában szebb a nősténynél? Dehogy az! A természetben nincsen véletlen; minden jelenségnek megvan itt a maga oka, mert földöntuli gondviselés a mindenség intézője. Hanem onnan van az, mivel egyedül az embernek van magasabb, erkölcsi rendeltetése: összhangzatba hozni a testieket a szellemiekkel és a szellemieket az istennel és erre csakugy mulhatlanul szükségesek a női, mikint a férfiui tulajdonok, és a mily mértékben a női nemes tulajdonok is érvényre jutnak, ugyanolyan mértékben közeledik az emberiség a boldogsághoz: a családi-, a társas- és a közéletben.

Itt van első sorban a jóság. A férfi a legjobb akarattal sem lehet olyan jó, mint a nő. Nincsen is olyan szive hozzá, de nem is lehet. A ki folyvást erős munkát végez, annak megkérgesedik a keze, és a szivvel is épen ugy vagyunk. A ki nagy dolgokon töri a fejét, annak ritkán van szeme csekélységek számára, holott a jóság és szeretet valami mozaikszerü, száz meg ezer darabka csekélységből összeállitva. Mikor a gyermek arczát czirógatjuk, jobban esik az neki a czukorsüteménynél, hát még mikor a betegnek párnáját igazitjuk meg feje alatt! Nincsen az az orvosság, a mi üditőbb volna annál, és mindehez csak a női kéz, azaz a női sziv ért igazán. Azért mondják, hogy a nő született beteg-ápoló.

És ugy van az a társadalom mindennemü betegségénél. A nemzetek bajait a férfiak gyógyitják, ha ugyan gyógyitják, mig a társadalmi bajoknak leginkább a nők az orvoslói; szivük a gyógytár, és semmi tudomány nem kell hozzá, csupán a velük született jóság és szeretet. Itt van például a szegény gyermekek oktatása és a miskolczi filléregylet. Lehet-e már nagyobb társadalmi betegség a világon annál, hogy a szegény emberek gyermekei nevelésben nem részesülnek? Hiszen a neveletlen ember veszedelmesebb és szánandóbb a vadállatnál! Az állatban rendesen csak egy-egy vad szenvedély van meg, mig az emberben nagy számmal vannak együtt, és csakis az erkölcs vagyis a nevelés szelidítheti meg. Az állat ha pusztit és ront, öntudatlanul, ösztönből teszi, mig az embernek, ha szenvedélyei féket veszitenek, még az ész is mutatja az utat és élesiti öldöklő körmeit, — és a jó ég tudja, hány száz éven át hány száz meg száz szegény gyermek növekedett föl nevelés nélkül, és hogy mi minden nem lett ezekből a szerencsétlen áldozatokból; mert ők áldozatok voltak, annak áldozatai, hogy az akkori nőket senki sem figyelmeztette rá, miért vannak ők testi és lelki szépségekkel, jósággal és szeretettel istentől megáldva, és azért nem is forditották az ég ezen drága adományait arra, a mire kellett volna.

1867-ben volt, midőn Szathmáry Király Pálné négy más miskolczi urhölgyet, névszerint: Losonczy Andrásnét, Tóth Andrásnét, Szathmáry Király Józsefnét és Kun Istvánnét egy

kis beszélgetésre meghivta, és — több aztán nem is kellett; a jó ég tudja, hány éve már táplálta a lelkes házi asszony szive vérével ezt a „kis beszélgetés“-t. Hogy miért annyi ideig? miért nem állt elő vele már elébb? Sokat lehetne erről szólani, de mondjuk, hogy félénkségből, nem merte kitenni magát annak, hogy szive jó szándékát erre-arra magyarázzák; mert biz annak és még sok más fájdalomnak van kitéve, a ki a közéletbe teszen egy lépést, ha mindjárt a legnemesebb szándékból is. De elvégre is mire való az evángyélium? Abban megvan irva, mi sorsra lehet készen, a ki az emberiségnek szenteli magát, és nagyon üdvös ezt minél gyakrabban és minél nagyobb figyelemmel olvasgatni; nagyon megerősiti az a szivet; megtanuljuk belőle, hogy mi az az örökkévalóság, és megtanuljuk belőle, hogy akármint feszitsék is keresztre a megváltást, azért mégis él, feltámad halottaiból. Szathmáry Király Pálné is végre csak előállt az ő szive vérével táplált eszméjével; jó volna olyan egyletet alakitani, a mely a szegény gyermekek neveléséről gondoskodik; mondom, csak négyen voltak még kivüle nők, kikkel ez eszmét közölte, és több nem is kellett; akár a lámpa, a mint meggyujtják, százan meg százan látnak az egy mellett. „Bizony az jó volna!“ — mondták rá mindvalamennyien a jelenvoltak és — ismét — több nem is kellett, a négyből néhány hét alatt lett husz, ötven, száz, mit én tudom, hány, de bizonynyal elegendően, mert ott a szegény ember gyermeke azóta megvan váltva, iskolába járhat, az egylet rendületlenül fennáll és müködik, de mikép? Épen ez a női jóság és szeretet, a tagokra nézve semminemü dij nincs az alapszabályokban meghatározva, egyszerüen csak beiratja magát tagnak, tetszés szerinti hozzájárulás mellett, mindegy, akár egy, akár tiz forintot szán rá évenkint, és az egylet most már nyolcz éve fennáll, — ilyen a női sziv, mihelyt egyszer önmagát felmutatják neki!

És szóljak még valamit Szathmáry Király Pálnéról? Ő teremtette ez egyletet, és mióta fennáll, ő van az élén; hány olyan név, a mely most ország-világ előtt csillog-villog, rég el lesz már enyészve, de ugy, mint a szappanbuborék, mintha soha a világon sem lett volna, és Szathmáry Király Pálné neve még mindig tündökletes fényben fog ragyogni! Mert csak az, a mit a szeretet alkot, állja az időt; minden év ujabb-ujabb óvó pánczél gyanánt kapcsolja körül; mig a többi, az érdek és önösség csinálmányai, ha még ugy kápráztatják is ideig-óráig a szemet, — pára szülte és párává lesznek, még csak nyomuk sem marad fenn.

Emilia.

Szivem most is ugy megrezdül!

Versényi Györgytől.

Szivem most is ugy megrezdül! . . .
Enyhe szép tavasz vala.
A nap épen lemenőben,
Egy susogó nyirerdőben
Bolyongottam tétova.

Mindig beljebb, mindig beljebb
Kergetett mély bánatom.
Szivem sajgott, szivem vérzett . .
‚Oh én Istenem, mivé lett!‘
Hangzék át a lombokon.

Megrezzentem . . . Ott mellettem
Állt egykori kedvesem.

„Milyen beesett az arczod!
Mi busitott, mi aggasztott?
Jer. beszéld el én nekem!

Piros ajkad mily halvány lett,
Remeg, mint a nyárlevél.
Szemed tüze mint kiégett!
Szólj, édesem, mi lelt téged?
Ily beteggé mint levél?"

Én bámultam, ajakamon
A beszéd majd oda vész.
„Minő kérdések . . . csodálom . . .
Hisz" . . . felébredtem! Csak álom,
Csak álom volt az egész!

A havasi rózsa.

Elbeszélés.

László Mihálytól.

I.

Juliusi napok voltak.

Salzburg környékén kóboroltam, szabadon, vigan, mint a dalos madár.

Egy csodás világ ragyogott előttem, édes, napfényes éggel, mely mosolyt, vidámságot árasztott emberre, madárra, fűre, fára, s még a vén havasokat is verőfényes sugarakkal hintette be.

Gyönyör és elragadtatás közt jártam be a vidéket s egy nap a „Königssee" mellett találtam magam.

A királyi tó, — sziklaszörnyektől, ezüstös havasoktól körülbástyázva, — mint egy óriási tükör csillogott a nap fényében.

A parton közönséges ladikok várakoznak, miken markos bajor leányok és hórihorgas ficzkók a tó szigetére szállitják az utazókat, hol egy rozzant kápolna és bajor sör vár reájuk.

Megnéztem a szigetet, tapodtam a havasok fagyos lábait s aztán ismét a parton álltam, gyönyörködve, elmerengve a bübájos képek s titokzatos mélységek tündéri játékán.

Boldog voltam, boldogabb talán, mint ama selyemruhás szobor, ki havasi villájából bámult a messzeségbe . . .

Ott állott mozdulatlan, némán az erkélyen, és keresett valakit, talán elvesztett világát, vagy meghasonlott lelkének békesugarát . . .

A mint sokáig néztem, különös gondolatok támadtak agyamban, mik majd bizalommal, majd szánalommal töltöttek el.

Látcsövemmel tisztán kivehettem fehér, halvány arczának szigoru vonásait, szorosan zárt apró ajkait, és nagy fekete szemeit, mik a sötét pillák közt szilaj fényben égtek.

Minél tovább néztem, annál érdekesebbnek, annál titokzatosabbnak tünt föl.

A magas karcsu alak, néma arczával, olyan volt, mint egy fekete fátyollal letakart szobor, melynek csak fejét látni.

És az a fő büszke, parancsoló volt, a fényes homlokot átszelő éles redő pedig nem látszott még oly réginek.

E nő borus tekintete egy történetet beszélt el, mely minden idegemet izgalomba hozta.

Egy megfoghatatlan érzés, vagy talán csak a kiváncsiság vonzott feléje; meg akartam ismerni, hogy ki ő; tudni akartam, hogy mily történetet rejteget az a sasfészek ott a havasok oldalán?

Mintha csak álmodtam volna, gyorsan a kolna felé indultam, de pár percz mulva bámulva álltam meg. A szobor nem volt többé egyedül.

Egy koros hölgy lépett hozzá, valamit mondott neki. A nő tagadólag rázta istennői fejét, s picziny kezével egyik havas felé mutatott, melynek koronáján felhők ültek.

Oda tekintettem én is, de semmit se láttam.

A havas fölött felhőtlen kék ég ragyogott, a légben egyetlen madár sem kóválygott.

S a nő mégis oda irányozva tartá kis kezét, az ő sasszemei talán láttak valamit, a mit én még látcsővel sem vehettem ki.

Hanem a koros hölgy sem láthatott semmit, mert sovány kezével tagadólag mutogatott, és egyre beszélt, mintha az erkélyről eltávolitani akarták volna a nőt.

A szobor egyszerre a másik kezét is fölemelte, s mint egy bünbánó Magdolna, összekulcsolt kezekkel, égre tekintett sötét, nagy szemeivel.

A mély, átható tekintet a messze magasba mélyedt, s a barna fürtökkel keretezett márványarcz a nap csoda fényétől átszellemülten sugárzott.

Mintegy megkövülve meredten szegeződtek reá szemeim.

Azon márványarczon e pillanatban nagy fájdalmak tükröződtek vissza és a reszketeg ajkak a kétségbeesés segélykiáltó szózatát rebegték . . .

S e nő most még szebb volt, a fájdalom költészetét képzeltem arczán látni.

— Oh, Klotild, Klotild! — hangzott egyszerre a vén hölgy kiáltása, s türelmetlenül ragadta meg a nő jobbját.

Ez ijedten kapta vissza fejét, s fagyos mosolylyal integetett, és eltünt az erkélyről.

— Oh, Klotild, Klotild! — hangzott ujra és ujra s tekintetem még sokáig függött az erkélyen.

Eleget láttam; egy történet szálait tartottam eszemben, s még sem tudtam semmit.

Egy durva, nyers hang ébresztett föl álmodozásomból.

— Hogy vagy, öreg?

Kicsi, összeesett, sovány emberkét pillantottam meg; födetlen fővel üldögélt egy darab kövön, s egy naplopó siheder reá orditott. Hosszan néztem a kis emberkét, kopasz fejével, csontos, taplószinü arczával, s apró villogó szemeivel, mik lázasan égtek, mintha őrületes tüz emésztette volna lelkét.

Mintegy hatvan éves lehetett; olyan kihaltnak tetszett egész lénye, s csak szemeiben látszott az élet melege, vagy talán fájdalma . . .

A siheder ismét reá kiáltott.

— Hé, mit csinálsz, öreg?

A kis ember mosolygott, s valamit morgott.

— Hová tetted a nyelvedet? Mit beszélnek a havasi rózsák? . . .

— Semmit. — szólt mosolyogva a kis ember.

— Hát megtaláltad-e már selyemruhás leányodat?

Az öreg egyszerre bus lett.

— Hagyj békét neki! — felelt tompa hangon s fölállott.

Rongyos sipkáját fejére veté, karján kis kosár függött.

— Mi az ördögöt, hát talán még sajnálod is őt? — orditott a siheder, s megrázta a kis öreget. — Nos, mondd, sajnált-e ő téged? Igen bizony, mikor már bánatodban megbolondultál, hanem akkor már késő volt... Ne gondolj reá, öreg! de hiába is gondolsz reá, mert csak bolond vagy, egyéb semmi.

Az öreg kosárkájával kezében ott hagyta a nyers ficzkót, s ellenkező irányba indult.

Azonban csakhamar megfordult, s mintha valakit keresett volna, majd ide, majd oda tekintgetett, és a mint reám veté apró szemeit, gyorsan hozzám sietett, és mosolyogva kosárkájára mutatott, mely tele volt havasi rózsákkal.

— Látta már a havasokat? — szólt gyönge hangon.

— Igen, néhány nap óta itt járok.

— Látja, én a havasok közt töltöm életemet. Kora reggeltől késő estig mászkálok a hósivatagok közt és szedem a rózsákat . . .

— Ismeri a havasok minden zegezugát?

Csodálkozva nézett reám.

— Ha ismerem-e? Hát ha én nem ismerem, ki más ismerné akkor? Nekem senkim sincs, csak havasaim, évek óta járok köztük, s soha semmi baj nem ért A hová a legügyesebb mászó sem tud fölhatolni, oda én bátran jutok el, és bámulom a világot, s keresek valakit . . . ez a bolyongás az én életem.

Különös benyomást tett reám gyermekes remegő hangja, hanem beszédében semmi bolondot nem találtam.

Midőn egy csomó rózsát kiválasztottam, örömében kezemhez kapott.

— Mily jó ember, mily vásár! — mormogta, s a pénzt keblére rejtette.

— Azt mondta, hogy keres valakit a havasok közt . . .

— Ne emlegessük őt, mert hamar sirok; látja, már is megfeledkeztem magamról . . .

Egy könyet törült ki szeméből.

Nem tudtam hallgatni.

— Van-e valakije az életben?

— Volt, nincs! de minek is lenne? Vannak emlékeim, s ezek roszabbak, mint a halál, mert velünk élnek, velünk halnak. Hanem mit érdekelheti önt egy bolond beszéde? Én csak a havasi rózsákkal szoktam beszélgetni; a rózsák jobbak, mint az emberek . . .

Élénken beszélt, s közben mélyen sohajtott, és hangja elelakadt. Elcsöndesült, de pár percz mulva megragadta kezemet, s hosszan szemembe nézett.

— Látja, azt beszélik, hogy meghalt, hanem én nem hiszem . . .

Volt valami őrületes tekintetében.

— Kiről beszél?

— Én még valahol a havasok közt reá találok, még karjaimba fogom őt ölelni . . . Az emberek kinevetnek, bolondnak tartanak, hanem azért én még látni fogom őt . . .

Fejével bicczentett, s ezzel elhagyott. Az erkélyjelenet és a kis emberke egészen megzavarták hangulatomat. Bármennyire szerettem volna is a hegyek közt álmodozni, mégis a berchtesgadeni fogadó felé tartottam.

Szórakozni akartam.

(Folytatása köv.)

Marianne.

— George Sand beszélye. —

(Folytatás.)

— Bocsásson meg André asszony, — szólt Marianne, — én szeretnék tanulni, nem annyira a mások, mint a magam gyönyörüségére Igy például én gyakran látom, hogy keresztapám boldog, hogy egymagában egész naphosszat sétálhat,arra gondolván, a mit tud, s én szeretném tudni, valjon ő boldogabb-e, mint én, a ki szintén eleget sétálgatok, de nem tudok semmit.

— Megállj! — szólt André meglepetve, — ime, most te is oly titokra utalsz, melyet én soha sem tudtam megfejteni, hogy kitudjam álmodozásod értelmét.

— Hogyan, keresztapám? ön azon törte fejét, ha van-e az én koponyámban valami?

— Édes istenem, kedves gyermek, én nem kizárólag rólad beszélek; de a kérdést, melyet hozzám intéztél, ezerszer intéztem én önönmagamhoz. Látván némely paraszt mélyen elmélkedő arczkifejezését, uémely gyermek kicsapongó örömét, apró madárkáknak egész a kimerülésig menő kéjérzetét, vagy a virágoknak a holdfényénél való édes nyugalmát, gyakran szólék igy magamhoz: Jótétemény-e a tudomány, s a mit az elmélkedés nyer általa, nem veszti-e az ábrándozás, elvonván legbüvösb oldalát, vagy az érzékitésnek legnagyobb hatalmát? Megbocsáss, ugy beszélek hozzád, mint valami pedáns, és kifejzésem módja is nevetségesnek tünhetik föl, de hogy bevégezzem: esküszöm,hogy még nem találtam meg a választ, s a felvilágositás keresésénél ugyancsak számoltam volna rád, ha te fáradságot akartál volna venni, másról is beszélni velünk, mint a szapulásról s a gyapju áráról a legutóbbi vásárkor.

— De én nem beszélhetek másól, keresztapám, csak arról, a mihez értek, s hogy elmondjam mindazt, a mire gondolok, arra nem tudok elég szót. Idő kellene rá, hogy találjak . . . Várjon? Majd megkisértem.

XII.

Néhány perczig mindhárman csöndesen maradtak. Marianne arczán oly kifejezés ült, mintha fejében több nehéz számot össze kellene adnia.André asszonyt nem igen látszottak meglepni ez okoskodások és megjegyzések. Egyedül Péter volt önmagában felindulva. Ő nagyon szivére látszott venni a feladat megoldását, melyet reggel vetett föl, tudniillik, hogy megtudja: Marianne értelmes tehetsége csak szunnyad-e, vagy egyátalán nincs is?

Marianne szakitá meg a csöndet, egy kissé türelmetlen arczczal. — Nem — szólt — nem tudnám magam kimagyarázni. Maradjon ez máskorra. Különben is nem azt jöttem kérdeni, a tanulás boldogabbá vagy boldogtalanabbá teszi-e az embert, hanem csak azt, hogy képezhetem-e magamat a nélkül, hogy elmenjek hazulról?

— Lehet mindenütt, s egymagában is tanulni az embernek, csak könyvei legyenek s neked módodban lesz könyveket szerezni.

— De tudni kellene, minők legyenek e könyvek, s én e részben önre számolék.

— Az igen könnyü lesz, mihelyt megmondod, mit tudsz, már s mit nem tudsz még. Atyád tanult ember volt, s néhány jó könyve is volt. Gyakran mondta, hogy te lusta vagy s semmi kedved a tanulásra. Ilyennek látva, nem igen igyekezett elvonni a háztartási foglalatosságtól, a mit mindennél többre tartottál.

— S most is jobbnak tartok, — felelt Marianne. — Ha kün vagyok s dolgozgatok, jól érzem magam. Ha elkezdek tünődni, azt hiszem, meg kell halnom.

— Akkor, gyermekem, csak maradj ugy, a mint vagy s élj tovább is igy. Én nem látom be, miért is keresnél te ujabb foglalatosságot, mikor a házasság ugy is oly komoly teendőket szán majd neked.

— Ha férjhez megyek; — folytatá Marianne. — De ha nem megyek férjhez, szükséges lesz foglalkoznom valamivel akkor is, ha már nem lóthatok-futhatok mindenfelé; de ime, a nap lement: nem akar ön játszani, André asszony?

André asszony elfogadta az ajánlatot, és Péter, kit mindennemü játék ingerelt, a kertben maradt, az erkélyen járkálván s Mariannere nézegetett, ki anyjával a teremben játszott; a szoba kis lámpája által csak félig megvilágitva, oly figyelmesnek látszott a játéknál, oly öntudatosan előzékenynek s ép ugy minden indulattól mentnek, mint más napokon.

— Ki tudja — szólt magában Péter — nem fojtá-e el e nő értelmi tehetségeit idegeinek valamely szabályellenes állapota? Sok ifju ember kénytelen a kellő testi erő hiján lemondani a szellemi munkáról. A nőknél a szervezeti hibákra nem igen vannak tekintettel, más irányban indulnak meg s más eredményekhez jutnak. Csak kivételesen követelik tőlük, hogy oly állapotot reremtsenek maguknak, mely lehetővé teszi a nagy lelki erőfeszitéseket, vagy a tanulmányozásra szükséges kitartó szivósságot. Valjon miért akar Marianne ily kivétel lenni? Ismerné-e ő is, mint én, azon titkos but, mely a miatt támad, hogy az ember nem hasznosithatja tulajdon értékét? Ilyesmivel a nő nem szokott bajlódni. A nőnek más czélja van az életben. Feleségnek s anyának lenni, elég az ő dicsőségére s boldogságára.

Kilencz órakor Marianne megölelte André asszonyt,kezet nyujtott keresztatyjának s ügyesen fölugrott a Suron hátára, mely négy lábát megtudta hajlitani, hogy még kisebb legyen. A lovagnő és lova oly könnyüek voltak, hogy a vágtatás alig hallatszott a homokon, s az éj csöndjében egészen elenyészett. Az éj langyos és illatos volt. Péter sokáig mozdulatlanul állt kertje korláta előtt, gondolataival követvén Mariannet, átszáguldván vele a kis cserfa-erdőt, a környező vidéket, s a sötét sziklák tiszta patakvizét. Azt hivé, hogy a külső tárgyakat Marianne szemeivel látja s tetszett neki oly belső izgalmakat tulajdonitani a lánynak, minőket az tán nem is ápolt.

A rá következő nap szombat volt, a la-failleiek vasárnapja. Bemenni a vásárra, ha mindjárt az embernek nincs is semmi eladni vagy venni valója, rendes szokása minden vidéki embernek, parasztnak, mint urnak. Valóságos gyülhely az ily vásár, melyen összetalálkoznak a környékből mindazok, kiknek valami dolguk van. Innen terjednek szét a hirek, itt állapitják meg az élelmi czikkek árait. Péter is be szokott menni, elolvasni az ujságokat; hetenkint egyszer értesülni a világ állása felől, elég az oly embernek, ki vissza akar vonulni a cselekvés teréről.

Ép egy vendeglő előtt ment el a perczben, midőn megérkezett a kocsi, mely a vidékbeliek gyorskocsija gyanánt szolgált s abból egy szép ifjut látott kiugrani, ki feléje jövén, igy kiáltott: — Im, itt vagyok! én vagyok! — s ki azután szivélyes családiassággal összeölelte. E szép fiu, valóságos Herkules termettel, üde, mint a rózsa, s a legutósó divat szerint öltözve könnyed uti öltözékben: ez volt Gaucher Fülöp, ki megelőzte másnapra igért megérkezését.

— Igen, kedvesem, — ismétlé, azt hivén André bámuló arczáról, hogy nem ismerte őt fel, — én vagyok fülöp . . .

Péter szavába vágott. — Teljesen fölismertem önt, azért fölösleges önnek nevét végig kiabálni az utczákon. Ön oly ügyben jő ide, mely némi elővigyázat nélkül aligha sikerül. Tanulja meg, ifju párisi barátom, hogy vidéken az első lépés valamely terv meghiusulására az, hogy köztudomásra jőjjön. Azért hát jó lesz, ha ön ugy jön hozzám, hogy e városon nem megy át. Vágjunk keresztül ez utczaközön, mely félig-meddig már mező, s egy kis órai járás után elérkeztünk haza s ebédelhetünk.

— Egy kis órai járás, utazótáskámmal karomon? — szólt Fülöp, megütődve az ajánlaton.

— Tán nehéz? — kérdé Péter.

— Ah dehogy; gyerekség! De még egyebem is van. Egesz festőkészlet van velem, mert némi tanulmányokat reménylek itt tehetni.

— Ugy hát bemegyek a vendéglőbe, s meghagyom, hogy mindezt küldjék ön után; nekem nincsen semminő járművem, a mit felajánlhatnék önnek; én rendesen lábamat használhatom s nem érzem magamat roszul tőle.

— Hisz én is! Tájkép-festő vagyok, hát csak tudom használni a lábamat, s tudom vinni festőkészletemet is, ha jól el van rendezve. Hisz majd meglátja holnap; de ma bizony jobb szeretem, ha haza hozzák.

— Várjon tehát itt rám — szólt Péter, s bement, megteendő a szükséges intézkedéseket. Öt percz mulva kijött, csatlakozott vendégéhez és megindultak. Fülöp első szava mindjárt nagyon felingerelte Andrét.

— Van-é sok szép leány, — szólt — az önök vidékén?

— Nyissa ki szemét, s majd meglátja, — felelt Péter nevetve.

— Én bizony ki szoktam nyitni! — válaszolt az ifju festő, — Hisz ez mesterségemmel jár, s már láttam is egy furcsa kis lányt oly lovon, mely fut, mint az egér, már tudniillik a ló.

— Egyedül? — szólt André, meglepetve.

— Egyes-egyedül; a ló almásszürke, fekete sávolyokkal.

— Péter tette magát, mintha nem tudná, kiről van szó, jóllehet nem is kétkedhetett az iránt.

— S ön azt mondja, hogy csinos?

— Nem mondtam, mivel félek, hogy csalódni találok, mert nagyon gyorsan elvágtatott; de igazán szólva, bájolónak tetszett előttem.

— Pedig nem szép, s még csak nem is igényli, hogy annak tartsák.

— On hát tudja, kicsoda?

— Azt hiszem, tudom. Ön azt mondja, hogy kicsi?

— És fürge, mint az orsó, de igen kecses; haja fekete, csinosan fürtözve, arczszine érdekesen halvány, szemei szép nagyok.

(Folytatása köv.)

Egy csöndes ország.

(V é g e.)

A nagy fakaput két oldalról gyümölcsfák szegélyezik, s innen egy más, kisebb kapu vezet a második udvarba, hol a kolostornak roppant kupolás, hat tornyu temploma emelkedik. A harmadik udvarban áll az emeletes kolostor, festett faerkélyeivel, s csöndes világával.

A kolostor tölgyfaajtaja kinyilt, s vén szerzetesünk szólt:

— Kövessenek, uraim!

A homályos lépcsőn fölérve az emeletre, lipován szerzeresünk kinyitotta czelláját és előre bocsátott.

A szük czella helyett kényelemmel butorzott, csinos vendégszobában találtuk magunkat.

A szoba falain képek függtek. A szerzetes bemutatta magát:

— Én Olimpi Miloradov vagyok, uraim!

Egy kicsi öreg emberke volt ez, hegyes orral, pirosas arczczal, szürkés, villogó szemekkel, mik okosságot árultak el.

A másik szerzetes közönséges, kifejezéstelen arcz volt, nem is igen hallatta hangját.

Pálinkával kinált, és czipót tett elénk. Később aztán egy tányér kaviart is hozott.

— Tessék, uraim! Mi ezzel élünk; kaviar, tojás, hal, melyet a Volga mellől kapunk, a mi egyedüli táplálékunk. A nagy bőjtök alkalmával csak gyümölcsöt és kenyeret eszünk. Hust soha sem izlelünk, ezt törvényünk tiltja!

A lipován lakoma jó lett volna, csakhogy a tisztaságra nem igen ügyelt az előzékeny szerzetes.

— Szigoru a kolostori élet? — kérdém tőle.

— A mi kolostorunk a legszigorubb a föld összes kolostorai közt.

— Ki volt a lipovánok alapitója?

— Egy közönséges paraszt: Pusztoszviak Fülöp. Ettől neveznek minket lipovánoknak, vagyis az egyedül „igaz vallás“ hiveinek.

— Hát a többiek milyenek?

— Eretnekek, bünösek! Megtérni soha sem késő. Önök még fiatalok, könnyen veszik a világot. Egykor én is voltam fiatal, könyelmü, csapodár, szerettem a zajos világot és hust ettem. Ez rég volt, már ötven éve, hogy nem kóstoltam hust. 1825-ben még fiatal szeleburdi, könnyü vérü kereskedő voltam Chersonban; pénzem volt elég, ettem, ittam és mulattam, mint egy világfi. Egy este későn kissé becsipve jöttem haza, megittam egy csésze theát és ezzel lenyugodtam. De álom nem jött szemeimre. A csöndes éj különös gondolatokat ébresztett lelkemben; mintha az egész világ áthuzódott volna szemeim előtt, örömeivel és büneivel. Ugy láttam, hogy a világ gonosz, s az én szivem is fekete, mint a többié. Tépelődni kezdtem, s reggel fölébredve, pénzzé tettem minden vagyonomat, és isteu sugallatára az „igazhitüek“ közé léptem be. Csak innen vezet az ut a menyországba. Ide jöttem véreimhez, nem törődve a rendőrséggel, mely idáig üldözött.

A beszédes öreg szerzetes szemei büszkeségtől sugárzottak.

— Én ugy látom, hogy önök világgyülölők.

— Nem, azok nem vagyunk, csak kerüljük az eretnekeket.

— Miért kerülik?

— Mert ég és föld választ el tőlük; minden népek összevegyülnek, együtt esznek, isznak, sőt egymás székére még le is ülnek, de mi ezt nem teszszük. — Csudálkozva hallgattam.

— Mert az már nálunk ugy van — folytatá — hogy a mit idegen, eretnek megérintett, az már nem lehet tiszta, s előbb ismét meg kell tisztitani, hogy ujra használhassuk.

Mi nem ismerünk esküt, — szólt tovább az öreg — soha sem esküszünk, csak azt mondjuk: „Oh isten!“ Eleinte a törvényszékek nem akarták elismerni ez esküt, de később meggyőződtek, hogy a lipován soha sem hazudik, nem csal, sem nem szerepel mint tanu a törvényszéknél.

Hatalmas szamovár füstölgött az asztalon, s pompás theaillat árasztá el a szobát.

Egy-egy csészét tett elénk; valódi muszka thea volt, milyet csak Pétervárott ihatnak.

— Önök nem adnak katonát? — kérdeztem.

— Nem, de épen ezért már itt sem vagyunk biztonságban, s talán harmadszor is menekülni kell a lipován népnek.

Ifjainkat évről évre üldözik, s azok menekülnek, ki merre lát. II. József császár adománylevele minden katonáskodástól fölment, hanem ma már nem tisztelik a derék császár levelét sem.

— Hány lipován falu van összesen? — kérdém.

— Öt, ugymint: Fontina Alba, Klimontz, Szokolnice, Mihidra és Lukazetz, — ötezer lélekkel. A kolostort alapitványokból és koldulásból tartjuk fenn. Mindenünket Oroszországból kapjuk, hová én többször eljárok évenkint.

Hiába, Oroszország keze mindenütt ott van!

Elgondolkoztam e csodálatos népről, melynek papjai bünnek tekintik a müvelődést, s nemcsak hogy a nép nem ismeri a betüket, de még a pópák közül is alig kettő-három tud olvasni. Sok mindent bünnek tartanak, de a pálinkát a nép és a pópák egyaránt oly nagy mértékben iszszák, hogy az öreg Olimpi Miloradovon kivül majd mind ittasak voltak a bucsu napján.

Gondolataimat a szerzetes hangja zavarta meg.

— Menjünk, uraim!

A templom ajtaja bezárult s mi ismét a szabadban voltunk.

— Nem vezetne el minket a nőkolostorba? — kérdé utitársam.

Olimpi Miloradov elbámult.

— Mit gondolnak? Ott még nem igen járt eretnek.

— Hátha mégis lehetne!

Végre engedett, s megindultunk.

A lipován apáczakolostor a falu tulsó végén van s igy elég időnk volt a beszélgetésre.

A bezpopovczek után tudakozódtam, kik a szomszédos Klimontz faluban laknak.

— A bezpopovczeknek se templomuk, se pópáik nincsenek, hanem náluk mindenki pópa, és a falu legöregebb emberei az előlimádkozók. Egyes apróbb villongásokat leszámitva, testvériesen élünk velük, bárha némileg hütlenek lettek őseik vallásához, de azért ők is lipovánok.

— S hogy történik náluk a házasság?

— A fiatalok egyesüléséhez csak a szülék beleegyezése kivántatik; ha ez mindkét részről megvan, akkor kész a házasság. A kik egyszer elváltak, azoknak nem szabad többé házasodni.

Az apáczakolostorhoz értünk.

Ez egy nagy gyümölcsös kellő közepén áll; földszintes épület, ötven czellával, s külön álló csinos kápolnával, melynek aranyos keresztjére hatalmas körtefa vet árnyékot.

Egy-egy czellában két apácza lakik; a butorzat: két fapad, egy álló szekrényke, melyen vizes korsó áll és egy szent kép, a Madonna képe, mely elől a lámpa soha ki nem alszik.

A szegénység, a lemondás csöndes fészke ez!

Komor, csöndes világ uralkodik itt, borongós hangulattal, hallgatag, néma lényekkel, kik közt járva, ugy tetszik, mintha élettelen szobrok közt haladnánk.

Az apáczák a kertben sétáltak, s közeledtünkre letérdeltek és kereszteket hánytak magukra,

Mindnyájan fekete köntöst viselnek, mely a reverendához hasonlit, s a nyak táján fehérrel van szegélyezve.

Öregek és fiatalok vonultak el előttünk, száraz, sápadt arczokkal, s csak itt-ott piroslott egy-egy ifju arcz, a szemekben emésztő tüzzel.

Egész életükön át dolgoznak, bőjtölnek és imádkoznak.

Az öregek közt egy száraz vén anyót vettem észre, apró, fénytelen szemekkel és sovány sárga kezekkel.

Olyan volt összeaszott, mozdulatlan arczával, mint egy kisértet, mint egy halott. Az öreg szerzetest figyelmeztettem e csodálatos lényre.

— Ez Tanája, az elhunyt érsek huga, — szólt; — már 1844 óta viseli az apáczaköntöst, s tizenöt év óta meleg ételt nem izlelt, csak gyümölcscsel és kenyérrel él. Ifju korában hires lipován szépség volt, s elég merész volt, szemeit egy eretnekre vetni . . . Egy bojár fiát szerette, de isten keze lerántotta a leplet a bünös leányról, s mi itéletet mondtunk fölötte. Örök zárdaéletre itéltük. Az első percztől kezdve többé nem gondolt a szerelemre, nem a gonosz világra. Ez idő óta példányképe a jámborságnak és szent életet él. S ez igy van jól, mert nálunk igen kedves, ha föláldozzuk magunkat istennek, s lemondva a világról, kolostorba lépünk!

E jámbor szavakra nem feleltem. Az apáczák kettesével-hármasával sétáltak a kertben, — egy hang, egy szó nélkül.

A kisérteties Tanája mogyoró nagyságu olvasót vett elő, leült egy padra és imádkozott. Közelében tiz-tizenkét apró, sovány apácza, szürkés fürtökkel, mik a fekete gyapju kendő alól kifehérlettek, szintén olvasót morzsolgatott.

Mintegy tizenöt-husz apáczát kivéve, (hatvanan voltak) mind, de mind nyomorú, hervatag alakok voltak, kifejezéstelen arczokkal, mélyen beesett szemekkel és halálra emlékeztető tekintettel.

Egészen ifju leánykákat is láttam a fekete köntösben, révedezve jártatták szerte égő szemeiket s lopva mosolyogtak.

Bezárták őket e rémes kalitkába: ki tudja, miért? Énekelnek zsoltárokat s egy egész életen át bőjtölnek.

Nyáron a mezőre járnak dolgozni, mert koldulásból és mezei munkából tengetik életüket. A madarak vigan dalolnak a napfényes légben, s ők, e fekete alakok, hallgatnak,vagy egy-egy szent ének csendül meg ajkukon. Még az az utszéli árva: a pipiske sem irigyli sorsukat. A fiatal apáczák nem voltak oly zárkozottak, oly némák, mint az öregebbek, s el-elfeledkeztek a szigoru törvényről, mely ajkukra és szivükre lakatot ver, s mintha épen semmit sem tartottak volna a vén szerzetestől, — a mosoly föl-fölvillant kedves, piros ajkukon és sötét szemeikben lángok égtek, mik még sötét börtönükben sem aludtak ki.

— Ilyen fiatalon kell elhervadniok! — szóltam a szerzetesnek.

A szerzetes mosolygott, s oda szólitott egy fiatal apáczát, kinek teli arcza majd szétcsattant az élettől.

— Maruka! ugy-e, mindig áldod az istent, a miért ide vezetett?

Maruka, egy csinos barna leányka, térdet hajtott és igent mondott.

Mit is mondhatott volna mást?

A kert másik felén egyik fa alatt kanyarodva, zokogó apáczát pillantottam meg. Alig lehetett több tizenhét évesnél, világoskék szemekkel, tejszin arczczal s kicsi, fehér kezekkel.

Megálltam s némán intettem a szerzetesnek.

A szerzetes megszólalt, mire a fiatal apácza fölugrott, s rémülten tekintett a szerzetesre.

— Ászja, miért sirsz?

— Oh, atyám, az éjjel elaludtam, s későn értem a kápolnába; már mind ott voltak. Nagy vétek ez és ezért sirok!

Csodálkozva néztem a remegő leányra, s érthetlennek tetszett egész panasza.

— Imádkozzál és isten megbocsát. Sokat imádkozzál! — inté a szerzetes.

A szerzetes aztán elbeszélte, hogy a kápolna harangja minden éjjel, éjfélkor megcsendül, s midőn még mindenki álmodik és a természet csöndesen szunnyad, akkor a lipován apáczák elhagyják czelláikat, és a kápolnába mennek, hol egész virradtig imádkoznak, mig csak az első napsugár be nem világit a kápolnába. És ez igy van télen-nyáron, egy egész életen keresztül, s nem térdelve, nem ülve, hanem állva várják be a kelő napot.

Sokáig sétáltunk föl s alá, a lipován apácza-kolostor vén fái közt, alig gondolva a távozásra. A szerzetes elég udvarias volt, nem figyelmeztetni, hogy ideje volna már elhagyni e tiltott helyet, mely az idegenre nézve egy titkos barlang, de a lipovánnak az, a mi a hindunak a gangesi völgy.

Ide sereglenek évenkint tizszer az igazhitü lipován hölgyek s ajkukkal érintik a czellák küszöbeit, halk imákat rebegve, s szent énekekkel, sirva-ríva járják körül a néma kolostort és a szeliden suttogó kertet.

A ki igen sokat sirt, az aztán megvigasztalódik s minthogy örökre nem maradhat a csöndes falak közt, legalább néhány fillért juttat isten választott leányainak.

A férjes lipován nők rendesen visszatérnek e zarándokhelyről, de az özvegyek ott maradnak s az égnek áldozzák föl magukat.

Az őszi nap gyönge világot vetett a kolostorra, s kétes homály vette körül az egész kertet.

A szerzetes hallgatott s távolról sem gyanitotta, hogy mily különös érzelmek lepték meg szivemet.

— Ugy-e, ön megszokta e temetői csöndet? — fordultam végre hozzá.

— Nekem igen kellemes, mintha csak az égben lennék.

— Nem fiataloknak való élet ez iszonyu magány!

— Azt hiszi? Mivé lennénk, ha a hajadonok és ifju lányok borzadnának a kolostori élettől? Midőn a leány halálosan szeret, s hajnaltól alkonypirig mosolyog, ép akkor szakitjuk el álmaitól!

— Az ilyesmit nálunk lélekgyilkosságnak nevezik.

A vén szerzetes gunyosan nevetett.

— Csak az itteni lipován falukból vannak itt apáczák?

— Nemcsak a bukovinai, vagy moldvai lipován falvakból telik meg e kolostor, hanem messze földről, Oroszországból is érkeznek ide kedves áldozatok, mert vannak nekünk még a czár birodalmában titkos követeink, kik nem feledkeznek meg rólunk. Látja amott azt a fiatal lányt? Még egész gyermek. . . .

Ketten közeledtek felénk, s a kire mutatott, az egy kedves, üde, csintalan gyermekarcz volt, nevető szemekkel, vidám mosolylyal, a vidám élet egy csélcsap Chérubja.Mit keres ez ölyv a galambok közt? Nézett, egyre nézett és mosolygott . . .

— Nos? az a szép gyermek egy gazdag moszkvai kereskedő egyetlen leánya, s fél év óta van itt, apja hozta ide. Gyakran elfeledkezik magáról, s vétkes vig dalokat énekel, de rögtön mellette terem Tanája, és a feledékeny gyermekkel szent énekeket zeng . . . . Igy erősödünk, igy válnak leányaink isten gyermekivé!

— S még eddig egy sem szökött meg? . . . Vén szerzetes talán kiátkozott volna e merész kérdésért, de a kápolna harangja megkondult, kalapját levette, és némán távozásra intett.

Még egy utolsó tekintetet vettettem e siri helyre, aztán nyomott hangulattal hagytam el a csöndes ország még csöndesebb világát.

L. M.

Egy hét története.

Januárhó 26-dikán.

Félelmes napok. — Nagy nr a farsang. — A bálrendező. — Fortuna kegyeltjei. — A Rózsák fajából. — Nem a mennybeliek kegyelméből. — Felejthetlen perczek. — Hol köttetnek a házasságok. — Egy hálrendező keservei. — Az érdem jutalma. — A gazdasszonyok álarczos vigalma. — Ártatlan élczek. — A tombola pajkosságai. — A tanárok nyeremények. — A nyereményosztó lánykák. — Az orvostanhallgatók vigalma. — Az árviz.

Félünk az árviztől, de ugy, hogy ha én most ennek a félelemnek a leirásával kezdeném meg hetikrónikámat, akkor a farsangnak semmi esetre sem jutna az a hely, mely őt teljes joggal megilleti. Igaz ugyan, hogy az árviz még a farsangnál is ritkább vendég nálunk, — az, a melyik mult nyáron fél Budát elmosta, nem volt árviz, hanem c s a k felhőszakadás, — körülbelöl harmincznyolcz éve nem járt felénk, mig a farsanghoz minden évben van szerencsénk; azért mégis ez tarthat igényt az elsőségre; nagyobb ur, világfi, azután ha egyik-másik papa csakugy fél is tőle, mint az árviztől, mégis sokkal többen vannak, a kik imádják, a kik rajongnak érte, és pedig azok, a kiké az élet, a kik maguk az élet, a szép és boldog fiatalság; oh az az aranyos fiatalság, hogy eltudom nézni, mindössze csak egy pár év választ el tőle, — tudniillik egyik barátomtól — és mégis milyen ég-föld különbség köztem és ő közte! Ő lehet bálrendező, nemcsak lehet, de valósággal az, mig én már nem.

Bálrendező! Oh, tudom én jól, hogy vannak még boldog emberek a világon. Itt van mindjárt egy, maga az isten is lovászmesternek teremtette, és a szerencse istenasszonya az ő bekötött szemével — mert Fortunának még jobban bevan ám kötve a két szeme Minervánál — mit dobott az ölébe? Dehogy mondom! Sokkal jobban szeretem hazámat, semhogy megmondanám. Vagy amott ni; tegnap, a hogy egyik barátommal az utczán sétálok, — nem a bálrendezővel, ér is ez most rá sétálni! Azutan én sem annyira sétáltam, mint inkább a Dunára mentem, a viz állását megtudni — mutat egy embert, olyan büszkén haladt el mellettünk, hogy ránézni is alig mertem. — Láttad ezt az embert? — kérdi barátom. — Ugy-e, hogy nagyra van magával? — Bizony az a; — hagyám helyben. — Pedig hát egy iskolába járt a Rózsa Sándorral; — folytatá barátom. — És nem ül? — kérdém én rendes lassu eszemmel; mert hiszen csak tudhattam volna, hogy nem ül, mikor épen most elhaladt mellettünk! És — Dehogy nem ül — viszonzá barátom — csak az, hogy hol! — és megnevezte a széket, melyet ha nem is a „meny"-, de minden esetre rokonbeli kegyelemnél fogva elfoglal. Azt a széket sem nevezem meg, ugyancsak a fentebbi okból, elég hozzá, hogy vannak még boldog emberek, valóságos elkényeztetett gyermekei a szerencsének, de mi az egy bálrendező szerencséje- és boldogságához képest! Csak ránézni is gyönyörüség. A hogy az arcza ragyog és a szeme mosolyog, azután a magasztos hivatás büszke tudata a homlokon! Hát meg közelében tölteni egy-egy óranegyedet! Nem minden halandóra mosolyog ugy a szerencse, hogy ezen kegyben részesüljön, mert mint már fentebb mondám, roppant mód el van foglalva; énnekem azonban, a kit a szerencse különben is tenyerén hordoz, ebben a részben is kedvezett, egész tiz perczig voltam egyik bálrendező barátom közelében, és azok valóban elfelejthetetlen perczek. Az a tüz és láng, egy pillanatig nem volt nyugta; a szélrózsa minden kuczkójából csakugy röpültek a távirdai sürgönyök, természetesen a meghivók iránt, mert szükségtelen mondanom, hogy a z é n b a r á t o m csakis „elite-bál"-nak lehet rendezőtagja. Azután az az emlékező tehetség! Az ország minden szép leánya a fejében van, mindeniknek minden legkisebb külső és belső jelességéről a legkimeritőbb fölvilágositásokat tudja adni; ennek 90,000 forintja van, a mellett szép, árva. és a mi fő, egy kissé együgyü, azért az apját okvetlenül meg kell hivni, mert ezt a leányt X. barátomnak szánta az Isten, vagyis az én barátom. Annak a hölgynak meg — 50 mérföldnyire a fővárostól — 30,000 forintja van, szinte szép, de mert két foga hamis, okvetlenül megkell hivni, mert Y. barátomnak ez alapitja majd meg a szerencséjét; és ez igy ment folyton-folyvást; a közönséges lélek azt hiszi, hogy a házasságok „az égben köttetnek"; majd bizony! De még a táncteremben sem, hanem a bálrendezők fejében, ezek diktálnak most az ur istennek.

Azután az a kitüntetés, a mely őket naponkint éri! Mit czim, rendjel, de még talán a tüzoltósági jelvény is, a mi pedig csak eléggé piros, elhalaványul mellette! A barátom elbeszélte, hogyan fogadta őket a bálanya, hogyan szoritott velük kezet és kinálta meg őket üléssel! Az irigység valóban nem természetem és nagyravágyásban sem igen szenvedek; hanem abban a perczben mégis erőt vett rajtam a démon és szerettem volna letologatni barátomat arról a székről, melylyel a bálanya megkinálta volt, és magamat ültetni reá, — annyira vágygerjesztőleg lelkesülten beszélte el nekem barátom ez isteni jelenetet, — boldog bálrendezők, boldog barátom! Az igaz, vannak keserü perczei is, vannak, vannak, igy például az a roppant fejtörés, a meghivók feliratai végett. Hogyan czimezze X-né urnőt? „Ő Nagyságá"-nak? Keveselni fogja, először négy rőfös uszálya végett, és másodszor azért, mert a mult nyáron Y. herczegnővel ugyanazon egy tengerben fürdött. Tehát legalább is „Ő Méltósága" volna a megfelelő czim; igen, de akkor mi lesz Q-né urnőből, kinek férje nem is a mult nyáron, hanem most e télen egyik héten csakugy, mint a másikon egy valóságos belső titkos tanácsossal néha három óra hosszat is elpikétiroz? Ha csak az, hogy Q. urnő egy kicsit dul-ful mérgében, de visszaküldi a meghivót! Okvetlenül visszaküldi, és akkor egy családjégy árával és egy szép leánynyal kevesebb a vigalmon, hát nem fiatalitás ez?

Azután meg a tánczrend megállapitása, meg a jegyzőkönyvecskék meghatározása, milyen legyen az alakja, a kapcsolója, a czeruzája? Azután a cotillon-jelvények, azután a vigalom alkalmával melyiknek mi legyen a járása, a feladata; az a gond, az a fejtörés, a mellett farsang is van, bálozni is kell, bizony mondom, nehéz állás, de meg is van aztán a jutalom érte, miként valamelyik Fülöp, ő is elmondhatja: „Az én birodalmamban soha sem áldozik le a nap", mivelhogy föl sem kel, ő az éjjelt nappallá varázsolja, az égről elébb leszedi a csillagokat és az ő meghivottjainak a szemébe tüzi, azután

az angyalokat gaze és tarlatánba (ugy-e bár, ugy hivják?) öltözteti; — ha bálrendező nem volna, bál sem volna!

Valjon? És az álarczos vigalmak? Az ám, ezeknek talán nincsenek is rendezői? Dehogy nincsenek, csakhogy itt az álarcz leple alatt végzik tisztüket. Lehetett azt látni mult vasárnap is, a gazdasszonyok bálján. A terem zsufolva volt álczásokkal,a szivárvány valamennyi szinei fel és alá hullámzottak, a mellett még sorsjáték is volt, azután az álarcz szabadalma, mit mindent nem engedhet magának ilyenkor ha más nem, legalább a nyelv, mégis az a példás rend és illem! Volt a többek közt a néző közönség seregében egy ur, — mert a magas körök is szépen voltak képviselve e bálon — a ki valami ötszázezer forintocskát elsinkofázott a nemzetnek; lehet képzelni, hogy az csak nagy ur! és nem találkozott álarczos, a ki azt felhuzta volna neki! Mind a rendezők érdeme. Még az élczek is olyan szelid báránykák voltak, olyan czukorba főtt limonadé-élczek: — Nos, mikor épitetsz ismét házat? — Miért? Talán szobrászati mintául ajánlkozol? Nem, hanem mert uj kedvesed van! — mondá az egyik egy valakinek, a ki csakugyan ilymódon gyakorolja a szent házasságot, nemde ártatlan élcz? Legtöbb szellemet még a tombola mutatott, és különösen a tanárokra volt foga. Az egyiknek, a ki ép az nap kitünő felolvasást tartott a hossz-mértékről, de a melynek az volt a hibája, hogy csak öt óranegyedig tartott, egy katulya valódi aczél Károly Lajos Posnert; egy másiknak, a ki szónoklatai által tette magát hiressé, egy gyönyörü szép gyermeksipolót; egy harmadiknak meg, de nem mondom meg, mi okból, egy kis órát, a mely üt, dobott az ölébe; a többit aztán a kedves jegyárulók adták a mulatsághoz, hogy az minél élvezetesebb legyen; gyönyörü szép lánykák voltak, és olyan ügyesek a nyeremények kiosztásában, kor és állás szerint mindenkinek olyasmit adtak, a mire legnagyobb kedve volt: egy eszement tárczairónak egy doboz serétet, csapott is érte olyan hajkorát, hogy a lányka majd hogy a levegőbe repült tőle; egy előrelátó fiatal embernek egy kedves kis kézi kosarat, a mit ez aztán kénytelen-kelletlen egész éjjel a karján czepelt, a mig csak az étteremben el nem csenték töle; igy folyt ez egész éjjel folyton-folyvást, hogy valóságos öröm volt — az árvákra gondolni, a kiknek ez a bohókás vigalom szépecskén hozott a konyhára.

Előtte való szombaton éjjel pedig az orvostan-hallgatók adtak be a fővárosnak egy pár kellemes tánczórát a vigadóban. Sokat kellene irnom, ha mind ama szépet és kedveset az olvasó szeme elé akarnám állitani, a mi e vigalmat kitünteté; azért legjobb, ha csak a következő hölgyeket emlitem föl; ez többet mond minden szép szónál.

A bálanya: Tisza Kálmánné, magával hozta Odescalchy Paula herczegnőt, az idei bálok egyik érdekes virágát. Jelen voltak továbbá: Ribáry Mariska, Rapp nővérek, Csáky Aranka, Degré kisasszony, Mészáros Emilia, Gager nővérek, Beke Mariska, Vörös Ilon, Lampl nővérek, Irány Mariska (Székesfehérvárról), Walter nővérek, Balassa nővérek, Hirschler Ida. Loreczky nővérek, Berkes Ilon, Winkler Valéria és Elvira, Boér kisasszony, Tóth Jolán, (Tóth Lőrincz leánya) Steinbach nővérek, Bulyovszkyné, Rotter Irma, Császárné stb.

És most az árviz iránti félelmekről, — de hiszen ezek, azalatt, hogy én ezeket irtam, legnagyobb részt már el is multak ismét. Ilyenek vagyunk mi fővárosiak, nem igen tudunk mértéket tartani: a mult napokban, hogy a Duna egy kissé nagyot talált nőni, már egy vizben állt a világ, még a tárczák is, és most, hogy mai nap egy centimeternyit apadt, már vége minden aggodalomnak, és — adja Isten, hogy ugy is legyen!

— i — r.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Királyné ő Felsége*) kedden délután 3 órakor Budapestre érkezett. Az indóházban ő Felsége a király várta, néhány főbb állam- és fővárosi tisztviselő kiséretében. Királyné ő Felsége igen jó szinben volt. — Király ő Felsége mult kedden délelőtti 10 órakor meglátogatta a zerge-utczai főreáltanodát. Ő Felsége megszemlélte az összes tantermeket, tudakozódott a tanoda viszonyairól, az egyes osztályokban a tanulókhoz kérdéseket intéztetett és egy órai időzés után távozott, megelégedését nyilvánitva az egész intézet és nevezetesen a tornaiskola iránt. — Király ő Felsége, ujabb hir szerint, jövő kedden utazik Budapestről Bécsbe. — Mária Valeria főherczegnő, mint irják, nagyon szeret játszani Kohlmann szobafelügyelő hét éves lánykájával, kit hetenkint négyszer hivnak meg a kis királyleány lakosztályába.

⁂ (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége az 1-ső ó-budai leány-betegsegélyző és temetkezési egyletnek száz frt. segélyt, továbbá a sukorói helvét hitvallásu egyházközségnek temploma helyreállitási költségeinek részben fedezésére kétszáz forintot; a magyar tisztviselők országos egyesületének a magyar tiszti árvák gyámolitására rendezett sorsjáték alkalmával 600 forintot; és végül a magyarországi Kárpát-egyletnek, czéljai előmozditására, 200 frtot adományozott. — Hertschka Mór, legközelebb meghalt aradi polgár, végrendeletében tizenkét ezer ötszáz frtot hagyományozott jótékony czélokra. Ebből 10 czer frt ösztöndijalapul szolgál, melynek 6% kamatai, azaz 600 frt 6 tanuló közt 100 frtnyi részletekben minden vallásbeli különbség nélkül kiosztandó. Ezenkivül hagyományozott 1000 forintot a polgári jótékony egyletnek, 200 frtot a városi szegényekházának, 50 frtot a temetkezési egyletnek, 50 frtot a betegápoló egyletnek, 1000 frtot az izraelita árvaháznak, és 200 forintot a Chewra Kadisának. — Türkösi István brassói lakos és birtokos 45 ottani szegény iskolás gyermeknek téli ruhát, tanszereket és tankönyveket ajándékozott.

⁂ (*Rózsás napló.*) Gróf Apponyi Géza jegyet váltott gróf Széchenyi Paula kisasszonynyal, gróf Széchenyi Kálmán és szűletett Grünne grófnő leányával. — Karácsonyi József, budapesti távirdatiszt e napokban tartá esküvőjét a bájos Balla Matild kisasszonynyal. — Fischer Ferencz pécsi ügyvéd a mult héten vezette oltárhoz Pfeffer Flóra kisasszonyt. — Rátkay Gyula hontmegyei földbirtokos e hó 20-dikán vezette oltárhoz Kovách Antónia kisasszonyt.

⁂ (*Farsangi naptár.*) A pesti izraelita nőegylet bálja ma, e hó 30-dikán fog a vigadó termeiben megtartatni és a belépti jegyek jó kelete szerint itélve, igen látogatott leend, — A „Mária Erzsébet-egylet“ a budai házi szegények javára tombolajátékkal összekötött tánczvigalmat rendez a „Fáczán“ termében s az egylet védnöknője: özvegy gróf Wenckheimné mindent elkövet, hogy e vállalkozásnak ez idén is jó sikere legyen. — A korcsolyázók bálja iránt már is nagy az érdeklődés. A bálanya virágcsokortartója, mely igen diszes kiállitásu lesz, korcsolyát fog jelképezni, és Bachruch váczi-utczai aranymüves gyárában készül, s a bál előtt néhány nappal az emlitett czég kirakatába közszemlére lesz kitéve. — A tabáni iskolaszék ez idén is jótékony czélu bált rendezett szombat este a budai lövöldében. A budai hölgyek nagyban

készültek rá. Házi asszony Heinrichné Schopper Ilona urhölgy volt. A jövedelmeta tabáni népiskolai könyvtár gyarapitására és szegény gyermekek ruházására fordítják.

⁂ (*A bölcsöde-egylet*) által rendezett tánczvigalom bizonyára egyike volt az idei farsang legfényesebb vigalmainak, ugy a látogatottságot, valamint a diszességet és a kedvet illetőleg. Az előkelő körök szépei jóformán teljes számmal voltak jelen, élükön gróf Zichy Pál Ferenczné, a vigalom házi asszonyával. — Tiz óra felé (szinház után) Coburg herczegnő is megjelent a bálban s ott maradt egy óráig. — Az öltözékek és ragyogó ékitmények fénye vetekedett a jókedvvel. Leirni ez öltözékeket valósággal herkuleszi feladat volna — a ruhaszabászat terén, olyan nagy számmal voltak a szépek, szebbek és legszebb öltözékek; kihagyni pedig csak egyet is, soha sem tudnám magamnak megbocsátani; azután meg bátran olvasónőim képzeletére is bizhatom a vigalom ezen ágát. Gondolják azt, a mit legszebbnek tartanak női öltözéknek, azután még egyet, azután meg ötvenet, és előttük állnak, a mint a teremben tündérekül lebegtek. A jókedv és tánczmak e szerint természetesen hosszavége nem volt — egész kivilágos kivirradtig.

⁂ (*A „Kisfaludy-társaság“*) mult szerdai ülésén tagoknak megválasztattak: Beöthy Zsolt, Tóth Ede, Balázs Sándor és Dömötör János tanfelügyelő. Elnöknek megválasztották: Lukács Móriczot, alelnöknek Gyulai Pált, titkárnak: Greguss Ágostot, másodtitkárnak: Beöthy Zsoltot. A pályázatok közül a szónoki beszéd jutalmát (50 arany) a „Toldy Ferencz“ szerzőjének itélték; a költői beszély pályadiját (szintén 50 arany) az „Egy szép asszony“ irójának. Ez évre uj pályakérdés lesz: humoros vagy komikai kisebb beszély, jutalma huszonöt arany. Szintén ez évben telik le a „regény elméleté“-re kitüzött száz aranyos pályakérdés határideje. A februárhó 6-diki nagygyülésen Greguss tart emlékbeszédet Toldy Ferencz fölött, Gyulai Pál „Esztendő végén“ czimü költeményt, Rákosi Jenő pedig „Hamlet“ és „Ophelia“ czimü értekezést olvasnak föl.

⁂ (*Deák Ferencz*) e hét folytában nagyon roszul volt, és némelyek szerint, Rónai Jáczint által a halotti szentségekkel is elláttatott. Csütörtökön éjjel azonban jóltevő álom fogta el, s azóta kissé jobban volt. Ereje azért nagyon hanyatlik, s az orvosok Deák állapotát folytonosan aggasztónak tartják. Pénteken annyira oda volt ismét, hogy már holt hirét beszélték a városban. — Tóth Ede jeles szinmüirónk szintén sulyos beteg.

⁂ (*Hollán Ernö*) honvéd-tábornok és az ötödik honvédkerület parancsnokának fényes termeiben vidám és minden izében magyaros mulatság volt szerdán este. A megnyerő modoráról széltében ismeretes házi gazda, házi asszony és a házi kisasszony: Hertelendy Gizella nyájas előzékenységgel fogadták a sürün érkező vendégeket, kik kivétel nélkül szomoruan gondoltak arra, hogy a tábornok és tisztelt családja már közelébb Székes-Fehérvárra, a tábornok székhelyére távoznak. Vacsora után táncz volt és a kedélyes házi mulatságnak csak reggeli három óra tájban szakadt vége.

⁂ (*Siposs Antal*) mult vasárnap zenereggélyt adott, melyen a fővárosi társaság szine-java összegyült, meghallgatandó azon ifju tehetségeket, kik e jeles mester által képeztetnek. A fiatal Nikó Hortensia Ábrányi Kornélnek egy gyönyörü zeneképét „A szegény legény bujá“-t és Schubert 2. számu „Impromtu“-jét, Ravasz Ilon urhölgy a Siposs által zongorára átirt „Klapka indulót“ adták elő. Mindkét urhölgy Siposs előkészitő iskolájából került az országos zene-akadémiába. Kuluncsics Anna urhölgy, kiról azt halljuk, hogy nemsokára a nemzeti szinpadon fog föllépni, Liszt „Loreley“ czimü dalát énekelte, szép hatással. Ábrányi egy magyar müdalát Podhorszky Gizella urhölgy énekelte, szép, kedves csengésü hanggal. A nevezetteken kivül tetszésben részesült még Sárkány Ilona urkölgy is, ki Lisztnek Göthe jubileumára irt „Ünnepi indulóját“ sok kifejezéssel játszotta.

⁂ (*A nemzeti muzeum*) képtárának ujrarendezésével Ligeti Antal e napokban elkészül. A középső nagy-teremben a történeti képek vannak elhelyezve, igen jó tapintattal. A két belső folyosó is kész, az első a történeti arczképekkel, a másik pedig irók, müvészek és politikusok arczképeivel. B. Eötvös arczképét (Madarász Viktortól) azonban az első terembe tették. Az ujrarendezés sikere meg fogja lepni a müértő közönséget.

⁂ (*Emberbarát.*) Néhány nap előtt L. asztalosmester butorait, ruháit, szerszámait szándékoztak hatóságilag árverelni. Wellis Bernát butorgyáros is megjelent s venni akart. A mint az első szobába lépett, a siró anya előtt egy tizenkét éves fiucskát látott térdelni, ki esdekelve vigasztalta anyját: „Kedves mamám, ne sirj! Ne küldj többé iskolába s ne adj zsebpénzt, majd én is dolgozni, keresni fogok neked, apám pedig majd ujra készit ágyat és almáriomot!“ A butor-gyárost ugy meghatotta e jelenet, hogy mind megvette a tárgyakat, visszaajándékozta a családnak s a fiu nevére iratta.

⁂ (*A párisi commune*) volt pénzügyminisztere: Frankl Leo, budai születésü magyar. Mint szökevényt Bécsben elfogták s kiadták a budapesti rendőrségnek. A franczia törvényszék halálra itélvén őt, most az exminiszter kiadását kivánja. Frankl nemsokára a pesti törvényszék előtt fog állani, s a kérdés az, hogy közönséges vagy politikai bünös-e? Ha közönséges bünös, akkor kiadják, ha pedig politikai bünös, akkor nem adják ki.

⁂ (*Gyilkossági merénylet*) történt mult pénteken este a fővárosban, egy ferenczvárosi vendéglőben. Reiter József, eddig békés természetünek ismert bérkocsis megvárta az ott gyakran megforduló Kövessy Antal zabkereskedő megjelenését, s a mint az Szemmler Ferencz nevü barátjával az ivsózobába lépett, Reiter felugrott helyéből, előrántotta hat csövü revolverét, azzal két lövést tett s mind Kövessyt, mind Szemmlert arczban találta. A lövések az első perczre megrémitették a vendégeket, de a másik perczben, a mint a füst oszladozni kezdett, egyik a borozók közül felugrott, merészen megragadta a dühös Reiter kezét, és földre teritette. Ezt ekkor a vendégek, ki széket ki egyebet ragadva fel, ütlegelni kezdték, s ha a lövésre egy rendőr oda nem siet és be nem nyit, valószinüleg megölték volna a gyilkost. A rendőr megmentette ettől, hogy a törvényes birónak szolgáltassa át, de az ütésektől oly sulyosan megbetegedett, hogy másnap a kórházba meghalt. Kövessy Antal és Szemmler Ferencz sérelmei nem életveszélyesek. Reiter a merényletet boszuból követte el. Tudniillik atyja, egy pékmester, ki vagyonos háztulajdonos volt, szük időkben pénzt vett fel Kövessytől, és az adósság kamataival mind nagyobb összeggé nőtt, ugy, hogy Kövessy később per utján Reiter házát tulajdonába vette. Szemmlerre neheztelni nem volt oka, s az ezt ért lövés talán szintén Kövessynek volt szánva.

⁂ (*A nemzeti szinház*) ritka élvezetes estéket adott nekünk e héten. A vendégszeretet ugyan azt tenné kötelességemmé, hogy először is Donadio diadalait és dicsőségét hirdessem; de — megvallom bünömet, — előttem az igazság még a vendégszeretetnél is előbbre való; azután meg azt is, hogy a nemzeti szinpadon nem is tartom valami nagy erénynek a ven-

d é gszeretetet. Ugy teszünk, — tudniillik a közönség — mint annakelőtte annyi sokan nálunk — pinczét-kamrát a vendég elé rakjuk, a saját vérünknek meg a falat kenyeret is a szájába olvassuk. Pedig hát ez a saját vérünk, vagyis a mi müvészeink és pedig nagy müvészek. Mutatták e héten is a „Fösvény"-ben, a „Nemes és polgár"-ban és azonképen az operaestéken: „Bánk bán"-ban sat. Csakhogy bizony egy cseppet sem vagyunk jobbak e részben, mint egynémely férj a felesége iránt: a miért csak neki szép, nem látja szépségét, pedig nagyon szép! De ne mossunk szerecsent, hanem inkább gyönyörködjünk a magunkéban. A „Fösvény" tündökletes előadás volt e héten, és Benedek adta a czimszerepet. Moliére szálankint és látható gyönyörrel szövögette e szerep körül lángelméjét, akár csak a selyembogár, és Benedek ugyancsak szálankint fonogatta azt fel saját lelkére és állitotta elénk ezt a nagyszerü alkotást, nagyszerüen, és mégis élethiven. Ugy voltunk vele, mint mikor az ember a havasok tövén áll; föltekint és azt hiszi, a tetejére feljutni csak egy ugrás, azután megindul és megy és megy órákig és órákig és majd leesik a lábáról és mégsem érte még el a tetejét, a mi ott alant olyan közelnek látszott. A fény az, a mi igy általt! Ennyit Benedekről, csakhogy minket a tetejére — Moliére szépségeire — való feljutás nem fárasztott, sőt inkább folytonos elragadtatásban tartottak az utközben itt is, ott is felbukkanó szebbnél szebb szépségek, vagyis azok, a kik Benedekkel osztoztak az est dicsőségében: Szathmáriné Fruzsinája, oh, milyen egy alak volt az! Hogy kapta meg minden szava, minden mozdulata lelkénél fogva a nézőt! Nem lehetett ránézni se nevetés nélkül! Azután Helvey Laura bűbájos szende Mariannája, Szigeti Jolán Harpagon leánya, Nagy Imre Kleantja,Náday Valér-e, Sánta Jakab mestere! — Kedden pedig Felekiné asszonyt láthattuk ismét. Bocsánatot kérek, hogy fentebbi hasonlatomat a hétköznapi férj és a nagyon szép feleségről ezuttal ujra fölmelegitem, de valóban nem találok rá találóbbat. Pár hét óta nem láttuk Felekinét, elment vidékre, jó, hadd menjen, gondolta a derék férj — már mint a közönség — el tudok én nála nélkül is lenni, és most, hogy haza jött és ujra láthattuk a szinpadon, mint az imádott kedves lábaihoz, ugy repültek feléje a virágok,páholyokból, zártszékekből, karzatról, annyira éreztük most ujra mindnyájan az ő müvészetének megragadó szépségét, a melynek minden szava kristálytisztán egy melegen érző szivből buzog fel. Sziv, sziv, a nélkül nincs költészet, és a hol ez nincs, akárhogy erőlködünk is, nem tudunk elragadni; mig a hol az van, — ime Felekiné, milyen egyszerü eszközöket használ játékában, milyen természetes minden mozdulatában és mégis hogy viszi föl a lelket az eszmény magasztos körébe! Szigeti József, szinmüvészetünk ez öregmestere is remek Poirier volt, és mellettük Feleki, Náday és Vizváry; ritka szép előadás volt az! — „Bánk bán"-ban pedig Bálázsné asszony mint Melinda és Odry mint Tiborcz olyan gyönyörüen énekeltek és játszottak mult pénteken, hogy ha idegenek volnának, ugyancsak járnánk utánuk, hínók, csalogatnók. De hisz itt van Donadio, a bűbájos szépség, a megtestesült harmonia! E héten megint háromszor hallottuk: a „Sevillai borbély"-ban, (másodszor), „Rigoletto"-ban és „Mignon"-ban és mit mondjunk, hol találunk szavakat? Hála Istennek, megvan! „Mignon"-ban még Hauck Minniet is felülmulta. A hatás azonban, a mit e szerepben a közönségre tett, csakugyan leirhatlan. Nem is hatás volt ez már, hanem ámulat, bámulat és önkivület.

*** (*A népszinházban*) végre nem utaznak többé a föld körül és azért csütörtökön Tóth Ede „A kintornás család"-ja került szinre, telided-tele ház előtt, mely gyönyörrel hallgatta Soldosné bűbájos népdalait és őt, valamint Előryt és Parthényinét, Rákosi Fáni kisasszonyt és Együdet több izben kihivta. Ezen darabban is sok szép részlet van, sok helyütt költői melegséggel van irva, és az emlitetteken kivül még Tihanyi és Szabó Bandi is nagy buzgósággal járultak az előadás sükeréhez. Ennyit előlegül, magáról a darabról a jövő héten szólunk, mert ahoz hely kell.

*** (*Szinházi vegyesek.*) A nemzeti szinházban Sophokles „Antigoné"-ja, ez ó-görög tragédia, a jövő tavaszszal kerül szinre, Mendelssohn zenéjével. Leforditására az igazgatóság Csiky Gergelyt nyerte meg, mivel a régi forditás nyelve elavult. — Björnson Björnstierne hires svéd szinmüve: „A csőd" közelebb a nemzeti szinpadon fog előadatni. Bercsényi forditotta és Feleky, Felekyné, Nagy Imre, Paulayné, Náday, Lendvayné, Szigethy Imre és Bercsényi adják benne a főbb szerepeket.

*** (*Irodalom.*) Jókai Móra „Milton" négy felvonásos drámának irásával már befejezéshez közelit. Előadásra eddigelé kérték a kolozsvári szinház, hol E. Kovács Gyula jutalomjátékául fog előadatni, a meiningeni szinház, hol fényesen fogják kiállitani s tavaszszal Londonban is készül előadni a társulat, s kérte végre Laube, a bécsi Stadttheater részére. A darab forditását Dux Adolf fogja eszközölni.

*** (*Vegyesek.*) Horn Ede özvegye kevéssel férje halála után folyamodványt nyujtott be ő Felségéhez nyugdijért. E kérvényre már megkapta a választ. A kormány 2000 frtot utalványozott az özvegynek, valószinüleg végkielégitésképp. — Coburg herczegné nagy kedvvel tanulja a csárdást és a magyar nyelvet; a magyar nyelvben Zirzen Janka, az állami tanitóképezde jeles igazgatónője oktatja. — Sennyey Pál báró egészségi állapota olyan kedvezőtlen fordulatot vett, hogy e napokban Bécsbe ment, honnan, ha a bécsi orvosok mást nem ajánlanak, Velenczébe fog utazni. — Liszt Ferencz februárhó közepén érkezik haza, s márczius elsejétől megkezdi működését. — Gyulai Pált ötvenedik születésnapja alkalmából a kolozsvári egyetem bölcsészeti kara, e hó 23-dikán tiszteletbeli tudorrá avatta. — Szigligeti Ede felépült már betegségéből, s ismét fönnakadás nélkül végzi a nemzeti szinház igazgatási ügyeit. — Cziteraestély volt csütörtök este a „Hungária"-ban. Lerche és neje, Blaha Károly, Kittel, Sturm, Mutzbauer urak, továbbá Dulovits, Kren, Lengyel és Szettel urhölgyek cziteráztak, Helvey Laura kisasszony szavalt, Sziklay Emilia kisasszony dalokat énekelt s Pintér czimbalmos is közremüködött. — Hazánkban ez év elején 240 magyar nyelvü lap jelent még, hattal kevesebb, mint tavaly. — Sárosmegyében a hófuvatagok rendkivül akadályozzák a közlekedést. A bártfa-eperjesi országuton csak ügygyel-bajjal lehet haladni. Sok ember el is veszett a szélviharok és hideg miatt. — Suhr lovadájában most „Katalin, a rabló arája" czimü érdekes némajátékot adják. Ez, mint ballet, egykor, az Aranyvári Emilia idejében, a nemzeti szinházban is sokszor szinre került. — Rózsavölgyi és társa zenemükereskedésében következő uj zenemü jelent meg: Budapester Zither-Album. Eine Sammlung gewählter Zithermusik, Componirt und herausgegeben von Johan Friedrich Sturm. Zweites Heft. Ungarische Volkslieder. Ára 54 kr. — Türr tábornok februárhó végén érkezik haza Olaszországból, hol e napokban egykori parancsnokát, Garibaldit meglátogatta. — A lefolyt héten a fővárosban született 249 gyermek, elhalt 188 személy; a halálozások tehát 61 esettel mulják felül a születéseket. Az uj szülöttek közt volt 125 fiu, 124

leány. A halottak közt volt 112 férfi, 86 nő, egy éven aluli gyermek 49.

⁂ (*Halálozások.*) Andorffy Kálmánné, született Martiny Gizella asszony, e hó 19-kén élte 22-dik évében elhunyt Budapesten. — Elhunytak továbbá: Wojnarovits István, a 6-dik huszárezred ezredese, e hó 19-dikén, élte 45-dik évében Kassán. — Pozsonyban e hó 18-dikán Bereczky Armin Wasa-ezredbeli hadnagy 23 éves korában. — Kankala József szepesi kanonok 52 éves korában. — Suhajda Ferencz, a hazai első takarékpénztár főkönyvvezetője, és ez országos hirü pénzintézetnek fönnállása óta jeles tisztviselője, egy tiszta magyar jellem, mult szerdán, 62 éves korában. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Január 28-dikán: „Veszedelmes nagynéne", Bulyovszkyné mint vendég. — Január 29-dikén: „Aida". — Jannár 30-dikán: „Szentiványi éji álom". — Január 31-dikén: „Arria és Messalina", Bulyovszkyné mint vendég. — Február 1-sején: „Alvajáró", Donadio kisasszony mint vendég. — Február 2-dikán: „II. Rákóczy fogsága". — Február 3-dikán: „Mignon", Donadio kisasszony mint vendég.

Divattudósitás.

Bizonyára, nem leszek alkalmatlan, ha a farsang élénk mozgalmai közé egy rakás — álarczos öltözékeket mutatok be ezuttal. Mert vidéki olvasónőim közül is vannak, a kik hasznát vehetik azoknak, leven most a vidéken is elég olyan tánczvigalom, a melyben az álcza, vagy a jelmez szivesen látott vendég.

Első sorban állnak a mi gyönyörü nemzeti öltözékeink, melyek azonban nem szorulnak különös leirásra, miután azokat minden magyar hölgy ismeri, akár fiatal leánynak, akár pedig menyecskéknek valók legyenek azok. Forduljunk tehát néhány külföldi jelmezhez, melyek szintén csinosak és emelik a jelmezes mulatságok tarkaságát. Igy például a schwarzwaldi parasztlányok öltözéke áll egy rövid bő, ránczos vörös szoknyából, fekete bársony füzővel, elől összefüzve, nyakig érő finom ingecskéből, hosszu ujjakkal, fehér kötőből és egy fekete bársony süvegből, hátul nagy széles csokorral és hosszan leérő szalaggal. A haj két hosszu fonatban két oldalt csüng alá, tarka szalaggal befonva. — A római paraszt leány viselete: sötétkék szőrszoknya, vörös füző, ugyanilyen kis tünik, fehér ing, melynek ujjai könyökig érnek és egy hosszu, keskeny sötétkék kötő, tarka zsinórokkal beszegve. A hajat az ismeretes négyszögletü római fejdisz födi, vászon vagy mousszelinből készülve, és a nyak körül több sor korall nem hiányozhatik. — Az egyszerü, de festői czigánynő öltözék áll: tarka rövid szoknyából hozzá illő, de a szoknya szinétől elütő kötőből, és pedig zsebekkel ellátva, a vállak körül vörös bő köpeny, és a fejen tarka háromszögü selyemkendő, melyből csak imott-amott kandikál ki a sürü, fürtös, szénfekete hajzat. — A lengyelnő öltözéke pedig a következő: magas dereku zöld atlacz- vagy caschmir ruha köröskörül hattyu-vagy más prémmel diszitve, a fejen pedig a lengyel sapka, szintén prémmel diszitve. — Kevésbbé ismeretes a japáni urhölgy viselete: Az alsó ruha világos kék atlaczból áll, a felső szoknya pedig barna selyemből, ez elől nyitott és láttatni engedi a kék szoknya gazdag himzéseit, melyek röpülő sárkányokat és virágokat képeznek. A felöltő bő és magas, elől azonban mélyen ki van vágva, és egy gazdagon himzett écharpe által a derékhoz kötve. A szoknya hosszu és uszályban végződik. A pagoda formáju bő ujjak barnák, kék atlaczczal beszegve. A hátra fésült hajat a fej bubján össze kell kötni, kontyot rendezni belőle, néhány nyillal keresztül szurni és azon felül még tarka virággal disziteni.

Most még csak néhány jelvény-viseletet mutatunk be. Például egy „Julia" öltözéket, mely magas és karcsu hölgyeknek igen jól áll. Ez: halvány-kék selyemruha, a derék körül arany övvel, elől szivalakban kivágva, kerek arany melltüvel összefogva, fehér csipkebodrozat a nyak körül; félig hosszu ujjak, arany csipkediszszel és három arany karperecz minden karon. Egyéb ékszer felesleges. A haj egyszerü fürtökben omlik a vállakra. Az „Emlény" jelmez is igen csinos, és kivált kicsi, szőke alakoknak ajánlható. A ruha három világos kék szokuyából áll, melyek egymás fölé jönnek, az alsó a leghosszabb, a második rövidebb és a harmadlk a legrövidebb. E szoknyák ivekben ki vannak vágva és mindeu iv közepén egy-egy kis sárga atlacz petty látható. A négy szögben kivágott derék elől nyitott, és helyet enged egy sárga atlacz betétnek; e betét felett a kék derék keresztben füződik, kék szalaggal. A rövidke ujjak is ivekben vannak kivágva és atlaczpettyekkel diszitve. Ezenkivül a vállakon, a mellen nefelejtsbokréták alkalmazandók, a fejdiszt pedig vagy egy sürü nefelejtskoszoru képezi, vagy kicsi kék atlaczkalap, meiy nagy nefelejts alaku és szintén ivekbe van kivágva, sárga pettyekkel; a tetején pedig egy zöld szár látható. Világos kék atlaczczipő, mely szintén nefelejtscsokrokkal van diszitve, egészitik ki az öltözéket.

Szótalány.

Gedeon Gáspárnétól.

Elsőmtől mentsen meg Isten,
Mert hasznod abból soh' sincsen.
Megforditva pedig olyat jelent,
Mely soha előre nem ment.

Másodikom, ha megforditva nézed,
Vacsorád, reggelid, és ebéded.
Első betüm' elhagyva, s végem d-re váltva,
E két szótagom kimondva,
Emlékeztet oly apánkra,
A ki elhozott e honba.

Végtagomat elménk adja,
Az okosnak ez az atyja.
Egészem meg észak s keletről,
Nagy kincsünket öleli körül.

Megfejtési határidő: februárhó 27-d'ke.

A f. é. 1-ső számban közlött rejtveny értelme:

Levélhordó.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárossy Mari, Pákey Miklósné, Moesz Gézáné, Fokody Mariska, Limbek Vilma, Kolozsváry Borcsa, Tóth Gusztávné, Ács Nagy Zsuzsánna, Szily Lenke, Nagy Jánosné, Ziguri Györgyné, Koch Anna, Schimmer Friderika, Soltész Emilia, Báthori Zsigray Istvánné, Kábdebó Jozsefné, Devich Ferenczné, Reberics Szidónia, Ammer Troknya Anna, Mandics Erzsi, Pozsgay Józsa, Pleschée Georgine, Velyáczky Julia, ifj. Barcsay Miklósné, Fülöp Ilka, Mészáros Anna, Péchy Jolán, Guthy Miklósné, Barcsay Zsuzsika, Honty Klára, Fogarassy Béláné, Szücs Krisztin, Kasza Viktória, Kiss Gyuláné, Hertelendy Ida, Kun Margit, Kozma Etelka, Fodor Nina, Gál Kristófné, Potoczky Juliska, Lazáry Fánni, Szentpétery Katinka, Azary Ilona, Barlanghy Aranka, Vörös Erzsike, Végh Emilia, Szilágyi Ella, Benedek Sárika, Somogyi Jolán és Izabella, Mándy Anna, Tiborcz Lina, Sugár Ilonka.

Tartalom.

Szathmáry Király Pálné. — Szivem most is ugy megrezdül, Versényi Györgytől. — A havasi rózsa, László Mihálytól. — Marianne, George Sand beszélye. — Egy csöndes ország. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Szótalány. — A t. rejtvényfejtők névsora

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Szathmáry Király Pálné arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.)

Antal odavaló tanárok irtak. — Dunaföldvartt e hó 15-dikén és 16-dikán mükedvelői előadás volt jótékony czélra· Schiller „Haramiái"-t és Dóczy „Csók"-ját adták elő. — Csóka községben közelébb egy öreg házaspár: Bognár József és neje, Anna, jómódu és szorgalmas földmüvesek, arany lakodalmukat tarták, és az egyik akkori vőfély is jelen volt a lakodalmon. — Blayer F, sarkadi földbirtokos is e napokban tartotta aranylakodalmát. — Migazzi Vilmos gróf, mint a barsmegyei honvédszobor-bizottság elnöke, már megrendelte Gerenday szobrásznál azon gránit-oszlopot, melyet a nagysarlói csatában elesett honvédek emlékére fognak felállitani. — Aszakolczai, korábban a jezsuiták tulajdonát képezett templomnak közelebbről eszközölt kitatarozása alkalmával egy befalazott fülkében nagy mennyiségü arany és ezüst érmet s régi időkből eredt több okmányt találtak. — Sümegen Jenovay József postamester, ki közbecsülésben állt, számadási hiányok miatt felakasztotta magát.

Különfélék.

⁂ (*Egy müvésznő utazása a föld körül.*) Risztori Adél, Capranius marqis neje, ezelőtt mintegy 18 hóval indult el müvészi utjára a világ körül, s e hó 11-dikén érkezett vissza Olaszországba. A müvésznő körutját Braziliában kezdte, azután Buenos-Ayresben és Montevideoban vendégszerepelt. Innét Chilibe, Peruba és Boliviába ment s a panamai tengerszoroson át Mexikoba hajózott, honnét ellátogatott Havannába, s az Egyesült Államok minden nagyobb városában föllépett, melyek Newyork és San-Francisco között vannak. Ez utóbbi városból a Sandwich-szigetekre hajózott, hol ugy fogadták, mint egy királynőt. E szigetekről Ausztráliába ment, hogy Sidneyben és Melbourneban vendégszerepeljen. Itt akarata ellenére 2 hónapig időzött s itt találkozott Murszka Ilmával, a nálunk is jól ismert énekesnővel. Deczember 4-dikén Melbourneben hajóra ült s egy hónappal később Alexandriában kötött ki. Ristorit egész utján egy kis drámai társulat kisérte.

⁂ (*Thomas neje.*) A bremerhaveni szerencsétlenség okozójának: Thomasnak neje Amerikába szándékozik visszatérni. Drezdából e hó 17-dikén utazott el Hamburgba, gyermekeivel. Az amerikai konzulság egyik attachéja kisérte a szerencsétlen özvegyet s családját. A bajó Hamburgot 18-dikán hagyta el, hogy a folyton betegeskedő asszonyt is Amerikába szállitsa. A Németországban időző amerikaiak, nevezetesen a drezdaiak, jelentékeny összeget gyüjtöttek Thomasné részére, sőt egyes tehetősebbek gyermekeit is magukhoz akarták venni, de az anya nem tudott megválni egyetlen vigaszától szerencsétlenségében.

⁂ (*Hugó Viktor otthonn.*) Hugó Viktor Párisban, rue de Clichy 21. szám alatt lakik, a második emeleten. A nagy költő naponkint 7 órakor kel fel, s minden évszakban egyformán, minden reggel hideg fürdőt vesz. Miután felöltözött, és egy ideig szobáin végig sétált, dologhoz lát s dolgozik 12 óráig. Ekkor van a villásreggeli, mit unokáival s ezek anyjával költ el. Étkezés után 4 óráig ismét dolgozik, ekkor azonban kimegy. Néha egy ismerős omnibusz tetejére ül, s gondolatokba merülve járja az utczákat. Barátai azt állitják, hogy ez emelkedett ülésen kapja a legszebb költői sugallatokat. Ha végre a város végén le kell szállnia, egy másik omnibuszra ül, mely lakása felé jár, s ugy megy haza. Későn ebédel, hanem kitünőn. Többször vendégei vannak, de ő mindig unokái közt ül. Ebéd után látogatásokat fogad s esti 11 órakor vonul vissza hálószobájába. E napirendet egy nap ugy, mint a másikon pontosan megtartja.

⁂ (*Lelketlen izgatók*) rábeszélték Zágráb melletti Vugroveczen a népet, hogy ne fizesse az érseknek a tizedet. A nép felbőszült és megtagadta azt. A dologból zavargás lett, s a hatóság kénytelen volt katonaságot küldeni a rend helyreállitására. A dühös tömeg azzal is kikötött, mire a katonaság a nép közé lőtt, s négy ember halva maradt. Az izgatók jó előre ellillantak.

⁂ (*Vers az uj mértékekről.*) Egy vidéki segédjegyző, hogy falujában a méter-mérték használatát könnyeben fölfoghatóvá tegye, a következő verseménybe foglalta össze az átszámitás főszabályait:

„Régi mérték mitsem ér már,
Uj mértékkel mér a kalmár.
Ha kérsz czukrot, kávét, babot,
Két fontért kapsz kilogrammot;
Hét fontot tesz négy kilogramm,
Négy latot meg hét dekagramm:
Egy gramm egy fertály nehezék,
Ezt jól megjegyezni tessék!
Holdszámra sem mérhetünk már,
E helyett azt mondjuk: hektár.
Egy liter három fertály pint,
Boltban benn és piaczon kint.
Egy és három fertály akó
Hektolitert szinig adó.
Kilencz rőf meg hét métert tesz,
Ha valaki szövetet vesz."

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Királynénk édes anyja, legujabb tudósitások szerint, a teljes javulás utján van, annyira, hogy már bulletineket sem adnak ki állapota felől. — Rubinstein Antal, a kitünő zongoramüvész és zeneszerző, — mint Sz.-Pétervárról irják, — a tulságos megerőltetéstől egyik szemére megvakult, és a másik is nagyon meg van támadva.

Megbizások tára.

Esztergomba P. G. urhölgynek: Egy hét alatt kezei közt lesznek.

Somkutra H. F. K. urnőnek: Azonnal megküldtem.

A. Szoporra I. L. urhölgynek: El van küldve.

Sz. Régenbe B. M. urnak: Legközelebb veszi a küldeményt.

Tatába T. I. urhölgynek: Bizony, kérem a megfejtését!

Ungvárra E. J, urnak: Még a mult héten el volt küldve.

Kanizsára K. J. urnak: Azonnal ujból megküldtem.

Bukoveczre Cs. V. urhölgynek: Már el vannak küldve.

Sárpatakra S. H. F. urnőnek: S. J.-val semmi néven nevezendő összeköttetésben nem vagyok és nem is voltam soha; azért nem szolgálhatok felvilágositással a nála megjelent munkákra nézve sem. A kivántat megküldtem.

Beregszászba Sz. E. urnőnek: A legszivesebben várom az igértet. A csomag már postán van.

Csantavérre G. Cz. urhölgynek: Ujból megküldtem.

Győrbe B. K. urnőnek: Néhány nap alatt el lesz küldve.

Ó-Besenyőre J. E. urhölgynek: A legszivesebben fogadom küldeményét.

Győr-Sz.t.-Mártonba Sz. J. urhölgynek: Még a meghatározott idő előtt el lesz küldve.

leány. A halottak közt volt 112 férfi, 86 nő, egy éven aluli gyermek 49.

⁂ (*Halálozások.*) Andorffy Kálmánné, született Martiny Gizella asszony, e hó 19-kén élte 22-dik évében elhunyt Budapesten. — Elhunytak továbbá: Wojnarovits István, a 6-dik huszárezred ezredese, e hó 19-dikén, élte 45-dik évében Kassán. — Pozsonyban e hó 18-dikán Bereczky Armin Wasa-ezredbeli hadnagy 23 éves korában. — Kankala József szepesi kanonok 52 éves korában. — Suhajda Ferencz, a hazai első takarékpénztár főkönyvvezetője, és ez országos hirü pénzintézetnek fönnállása óta jeles tisztviselője, egy tiszta magyar jellem, mult szerdán, 62 éves korában. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Január 28-dikán: „Veszedelmes nagynéne", Bulyovszkyné mint vendég. — Január 29-dikén: „Aida". — Jannár 30-dikán: „Szentiványi éji álom". — Január 31-dikén: „Arria és Messalina", Bulyovszkyné mint vendég. — Február 1-sején: „Alvajáró", Donadio kisasszony mint vendég. — Február 2-dikán: „II. Rákóczy fogsága". — Február 3-dikán: „Mignon", Donadio kisasszony mint vendég.

Divattudósitás.

Bizonyára, nem leszek alkalmatlan, ha a farsang élénk mozgalmai közé egy rakás — álarczos öltözékeket mutatok be ezuttal. Mert vidéki olvasónőim közül is vannak, a kik hasznát vehetik azoknak, levén most a vidéken is elég olyan tánczvigalom, a melyben az álcza, vagy a jelmez szivesen látott vendég.

Első sorban állnak a mi gyönyörü nemzeti öltözékeink, melyek azonban nem szorulnak különös leirásra, miután azokat minden magyar hölgy ismeri, akár fiatal leánynak, akár pedig menyecskéknek valók legyenek azok. Forduljunk tehát néhány külföldi jelmezhez, melyek szintén csinosak és emelik a jelmezes mulatságok tarkaságát. Igy például a schwarzwaldi parasztlányok öltözéke áll egy rövid bő, ránczos vörös szoknyából, fekete bársony füzővel, elől összefüzve, nyakig érő finom ingecskéből, hosszu ujjakkal, fehér kötőből és egy fekete bársony süvegből, hátul nagy széles csokorral és hosszan leérő szalaggal. A haj két hosszu fonatban két oldalt csüng alá, tarka szalaggal befonva. — A római paraszt leány viselete: sötétkék szőrszoknya, vörös füző, ugyanilyen kis tünik, fehér ing, melynek ujjai könyökig érnek és egy hosszu, keskeny sötétkék kötő, tarka zsinórokkal beszegve. A hajat az ismeretes négyszögletü római fejdisz födi, vászon vagy mousszelinből készülve, és a nyak körül több sor koráll nem hiányozhatik. — Az egyszerü, de festői czigánynő öltözék áll: tarka rövid szoknyából hozzá illő, de a szoknya szinétől elütő kötőből, és pedig zsebekkel ellátva, a vállak körül vörös bő köpeny, és a fejen tarka háromszögü selyemkendő, melyből csak imott-amott kandikál ki a sürü, fürtös, szénfekete hajzat. — A lengyelnő öltözéke pedig a következő: magas dereku zöld atlacz- vagy caschmir ruha köröskörül hattyu-vagy más prémmel diszitve, a fején pedig a lengyel sapka, szintén prémmel diszitve. — Kevésbbé ismeretes a japáni urhölgy viselete: Az alsó ruha világos kék atlaczból áll, a felső szoknya pedig barna selyemből, ez elől nyitott és láttatni engedi a kék szoknya gazdag himzéseit, melyek röpülő sárkányokat és virágokat képeznek. A felöltő bő és magas, elől azonban mélyen ki van vágva, és egy gazdagon himzett écharpe által a derékhoz kötve. A szoknya hosszu és uszályban végződik. A pagoda formáju bő ujjak barnák, kék atlaczczal beszegve. A hátra fésült hajat a fej bubján össze kell kötni, kontyot rendezni belőle, néhány nyillal keresztül szurni és azon felül még tarka virággal disziteni.

Most még csak néhány jelvény-viseletet mutatunk be. Például egy „Julia" öltözéket, mely magas és karcsu hölgyeknek igen jól áll. Ez: halvány-kék selyemruha, a derék körül arany övvel, elől szivalakban kivágva, kerek arany melltüvel összefogva, fehér csipkebodrozat a nyak körül; félig hosszu ujjak, arany csipkediszszel és három arany karperecz minden karon. Egyéb ékszer felesleges. A haj egyszerü fürtökben omlik a vállakra. Az

„Emlény" jelmez is igen csinos, és kivált kicsi, szőke alakoknak ajánlható. A ruha három világos kék szoknyából áll, melyek egymás fölé jönnek, az alsó a leghosszabb, a második rövidebb és a harmadik a legrövidebb. E szoknyák ivekben ki vannak vágva és mindeu iv közepén egy-egy kis sárga atlacz petty látható. A négy szögben kivágott derék elől nyitott, és helyet enged egy sárga atlacz betétnek; e betét felett a kék derék keresztben füződik, kék szalaggal. A rövidke ujjak is ivekben vannak kivágva és atlaczpettyekkel diszitve. Ezenkivül a vállakon, a mellen nefelejtsbokréták alkalmazandók, a fejdiszt pedig vagy egy sürü nefelejtskoszoru képezi, vagy kicsi kék atlaczkalap, meiy nagy nefelejts alaku és szintén ivekbe van kivágva, sárga pettyekkel; a tetején pedig egy zöld szár látható. Világos kék atlaczczipő, mely szintén nefelejtscsokrokkal van diszitve, egészitik ki az öltözéket.

Szótalány.

Gedeon Gáspárnétól.

Elsőmtől mentsen meg Isten,
Mert hasznod abból soh' sincsen.
Megforditva pedig olyat jelent,
Mely soha előre nem ment.

Másodikom, ha megforditva nézed,
Vacsorád, reggelid, és ebéded.
Első betüm' elhagyva, s végem d-re váltva,
E két szótagom kimondva,
Emlékeztet oly apánkra,
A ki elhozott e honba.

Végtagomat elménk adja,
Az okosnak ez az atyja.
Egészem meg észak s keletről,
Nagy kincsünket öleli körül.

Megfejtési határidő: februárhó 27-dike.

A f. é. 1-ső számban közlött rejtveny értelme:

Levélhordó.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárossy Mari, Pákey Miklósné, Moesz Gézáné, Fokody Mariska, Limbek Vilma, Kolozsváry Borcsa, Tóth Gusztávné, Ács Nagy Zsuzsánna, Szily Lenke, Nagy Jánosné, Ziguri Györgyné, Koch Anna, Schimmer Friderika, Soltész Emilia, Báthori Zsigray Istvánné, Kábdebó Jozsefné, Devich Ferenczné, Reberics Szidónia, Ammer Troknya Anna, Mandics Erzsi, Pozsgay Józsa, Pleschée Georgine, Velyáczky Julia, ifj. Barcsay Miklósné, Fülöp Ilka, Mészáros Anna, Péchy Jolán, Guthy Miklósné, Barcsay Zsuzsika, Honty Klára, Fogarassy Béláné, Szücs Krisztin, Kasza Viktória, Kiss Gyuláné, Hertelendy Ida, Kun Margit, Kozma Etelka, Fodor Nina, Gál Kristófné, Potoczky Juliska, Lazáry Fánni, Szentpétery Katinka, Azary Ilona, Barlanghy Aranka, Vörös Erzsike, Végh Emilia, Szilágyi Ella, Benedek Sárika, Somogyi Jolán és Izabella, Mándy Anna, Tiborcz Lina, Sugár Ilonka.

Tartalom.

Szathmáry Király Pálné. — Szivem most is ugy megrezdül, Versényi Györgytől. — A havasi rózsa, László Mihálytól. — Marianne, George Sand beszélye. — Egy csöndes ország. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Szótalány. — A t. rejtvényfejtők névsora

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Szathmáry Király Pálné arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.)

Antal odavaló tanárok irtak. — Dunaföldvartt e hó 15-dikén és 16-dikán mükedvelői előadás volt jótékony czélra: Schiller „Haramiái“-t és Dóczy „Csók“-ját adták elő. — Csóka községben közelébb egy öreg házaspár: Bognár József és neje, Anna, jómódu és szorgalmas földmüvesek, arany lakodalmukat tarták, és az egyik akkori vőfély is jelen volt a lakodalmon. — Blayer F, sarkadi földbirtokos is e napokban tartotta aranylakodalmát. — Migazzi Vilmos gróf, mint a barsmegyei honvédszobor-bizottság elnöke, már megrendelte Gerenday szobrásznál azon gránit-oszlopot, melyet a nagysarlói csatában elesett honvédek emlékére fognak felállitani. — A szakolczai, korábban a jezsuiták tulajdonát képezett templomnak közelebbről eszközölt kitatarozása alkalmával egy befalazott fülkében nagy mennyiségü arany és ezüst érmet s régi időkből eredt több okmányt találtak. — Sümegen Jenovay József postamester, ki közbecsülésben állt, számadási hiányok miatt felakasztotta magát.

Különfélék.

⁂ (*Egy müvésznő utazása a föld körül.*) Risztori Adél, Capranius marqis neje, ezelőtt mintegy 18 hóval indult el művészi utjára a világ körül, s e hó 11-dikén érkezett vissza Olaszországba. A müvésznő körutját Braziliában kezdte, azután Buenos-Ayresben és Montevideoban vendégszerepelt. Innét Chilibe, Peruba és Boliviába ment s a panamai tengerszoroson át Mexikoba hajózott, honnét ellátogatott Havannába, s az Egyesült Államok minden nagyobb városában föllépett, melyek Newyork és San-Francisco között vannak. Ez utóbbi városból a Sandwich-szigetekre hajózott, hol ugy fogadták, mint egy királynőt. E szigetekről Ausztráliába ment, hogy Sidneyben és Melbourneban vendégszerepeljen. Itt akarata ellenére 2 hónapig időzött s itt találkozott Murszka Ilmával, a nálunk is jól ismert énekesnővel. Deczember 4-dikén Melbourneben hajóra ült s egy hónappal később Alexandriában kötött ki. Ristorit egész utján egy kis drámai társulat kisérte.

⁂ (*Thomas neje.*) A bremerhaveni szerencsétlenség okozójának: Thomasnak neje Amerikába szándékozik visszatérni. Drezdából e hó 17-dikén utazott el Hamburgba, gyermekeivel. Az amerikai konzulság egyik attachéja kisérte a szerencsétlen özvegyet s családját. A bajó Hamburgot 18-dikán hagyta el, hogy a folyton betegeskedő asszonyt is Amerikába szállitsa. A Németországban időző amerikaiak, nevezetesen a drezdaiak, jelentékeny összeget gyüjtöttek Thomasné részére, sőt egyes tehetősebbek gyermekeit is magukhoz akarták venni; de az anya nem tudott megválni egyetlen vigaszától szerencsétlenségében.

⁂ (*Hugó Viktor otthonn.*) Hugó Viktor Párisban, rue de Clichy 21. szám alatt lakik, a második emeleten. A nagy költő naponkint 7 órakor kel fel, s minden évszakban egyformán, minden reggel hideg fürdőt vesz. Miután felöltözött, és egy ideig szobáin végig sétált, dologhoz lát s dolgozik 12 óráig. Ekkor van a villásreggeli, mit unokáival s ezek anyjával költ el. Étkezés után 4 óráig ismét dolgozik, ekkor azonban kimegy. Néha egy ismerős omnibusz tetejére ül, s gondolatokba merülve járja az utczákat. Barátai azt állitják, hogy ez emelkedett ülésen kapja a legszebb költői sugallatokat. Ha végre a város végén le kell szállnia, egy másik omnibuszra ül, mely lakása felé jár, s ugy megy haza. Későn ebédel, hanem kitünően. Többször vendégei vannak, de ő mindig unokái közt ül. Ebéd után látogatásokat fogad s esti 11 órakor vonul vissza hálószobájába. E napirendet egy nap ugy, mint a másikon pontosan megtartja.

⁂ (*Lelketlen izgatók*) rábeszélték Zágráb melletti Vugroveczen a népet, hogy ne fizesse az érseknek a tizedet. A nép felbőszült és megtagadta azt. A dologból zavargás lett, s a hatóság kénytelen volt katonaságot küldeni a rend helyreállitására. A dühös tömeg azzal is kikötött, mire a katonaság a nép közé lőtt, s négy ember halva maradt. Az izgatók jó előre ellillantak.

⁂ (*Vers az uj mértékekről.*) Egy vidéki segédjegyző, hogy falujában a méter-mérték használatát könnyeben fölfoghatóvá tegye, a következő verseménybe foglalta össze az átszámitás főszabályait:

„Régi mérték mitsem ér már,
Uj mértékkel mér a kalmár.
Ha kérsz czukrot, kávét, babot,
Két fontért kapsz kilogrammot;
Hét fontot tesz négy kilogramm,
Négy latot meg hét dekagramm:
Egy gramm egy fertály nehezék,
Ezt jól megjegyezni tessék!
Holdszámra sem mérhetünk már,
E helyett azt mondjuk: hektár.
Egy liter három fertály pint,
Boltban benn és piaczon kint.
Egy és három fertály akó
Hektolitert szinig adó.
Kilencz rőf meg hét métert tesz,
Ha valaki szövetet vesz.“

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Királynénk édes anyja, legujabb tudósitások szerint, a teljes javulás utján van, annyira, hogy már bulletineket sem adnak ki állapota felől. — Rubinstein Antal, a kitünő zongoramüvész és zeneszerző, — mint Sz.-Pétervárról irják, — a tulságos megerőltetéstől egyik szemére megvakult, és a másik is nagyon meg van támadva.

Megbizások tára.

Esztergomba P. G. urhölgynek: Egy hét alatt kezei közt lesznek.

Somkutra H. F. K. urnőnek: Azonnal megküldtem.

A. Szoporra I. L. urhölgynek: El van küldve.

Sz. Régenbe B. M. urnak: Legközelebb veszi a küldeményt.

Tatába T. I. urhölgynek: Bizony, kérem a megfejtését!

Ungvárra E. J, urnak: Még a mult héten el volt küldve.

Kanizsára K. J. urnak: Azonnal ujból megküldtem.

Bukoveczre Cs. V. urhölgynek: Már el vannak küldve.

Sárpatakra S. H. F. urnőnek: S. J.-val semmi néven nevezendő összeköttetésben nem vagyok és nem is voltam soha; azért nem szolgálhatok felvilágositással a nála megjelent munkákra nézve sem. A kivántat megküldtem.

Beregszászba Sz. E. urnőnek: A legszivesebben várom az igértet. A csomag már postán van.

Csantavérre G. Cz. urhölgynek: Ujból megküldtem.

Győrbe B. K. urnőnek: Néhány nap alatt el lesz küldve.

Ó-Besenyőre J. E. urhölgynek: A legszivesebben fogadom küldeményét.

Győr-Szt.-Mártonba Sz. J. urhölgynek: Még a meghatározott idő előtt el lesz küldve.

Olcsó és tartós.

TEMESVÁRI MANO

cipőgyára

Budapesten, 'király-utca 1. ajánlja

nőknek:

Füzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel, szép tüzéssel 2 frt 70 kr.

Füzős topánok erős bőrből fénymázos hegygyel, szegezve és csavarral ellátva kettős talppal gyakori használatra és esős időre 3 frt.

Topánok mézga betéttel Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiállítással 3 frt 50 kr.

Topánok mézga betéttel erős chagrain vagy borjubőrből, szegezve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg 3 frt 50 kr.

Füzős topánok erős bőrből fénymázos orral szegelt és csavarral ellátott kettős talppal 3 frt 20 kr

uraknak:

Topánok finom chaigran kettősbőrből 3 frt 60 kr.

„ fénymázos vagy bagaria bőrből szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős 4 frt

„ finom bőrből diszes fénymázos hegygyel, termek és bálokra 4 frt 50 kr.

„ orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli a nedves időben, igen tartós és meleg 5 frt.

Vadász csizmák vizhatlan kettős bagaria vagy fénymázos bőrből, háromsor csavarral ellátott kettős talppal 10 ft.

Ugyanaz orosz fénymázos vagy bagaria bőrből 9 frt.

Topánok fiuknak fénymázos vagy bagaria bőrből csavarral ellátva kettős talppal 4 frt

Topánok leanyoknak brüuellből vagy bőrből igen erős szegezett talppal 2 frt 60 kr.

Gyermekcipők brűnellből vagy bőrből szegezett talppal igen tartós 1 frt 80 kr.

Topánok mainzi fénymázos termi borjubőrből. Bismark mintáju 4 frt 50 kr.

Részletes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Levélbéli megrendelések posta utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

Lőrincz István

lábbeli gyáros,

országut 17-ik sz.

ajánlja szilárdan párizsi divat minta szerint készitett gyártmányait, kivált a farsang idényre szükségeltető **báli topánokat** melyeket gyára kitünő berendezése által esetlegesen **3 óra alatt** elkészit.

Vidéki megrendelések utánvét mellett azonnal kiszolgáltatnak, ugyszintén árjegyzékek és mértekvevési utasitások bérmensesen küldetnek.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch**. Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs. kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5. kettős ereju 2 frt 10 kr.**

Hufeland hirneves orvos mondja orvostani müveiben: „Két betegség van, melyek ellen az orvosi tudomány hasztalan látszik keresni erőteljes gyógyszereket; ezek **fejkösvény** és a **podagra**; e gyógyszer a fentebbi köszv.-vászon használata által fölfödöztetett.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr Póstán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvárt:** Wolf gysznél. **Pécsett:** Zsolnay. **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesvaron:** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz — **Szekes-Fehérvár:** Dieballa. **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brassó:** Fabik gysz **Szigetvarott:** Ehrenfeld W — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Fontos a szik-víz-készitőknek.

Figyelmeztetésül.

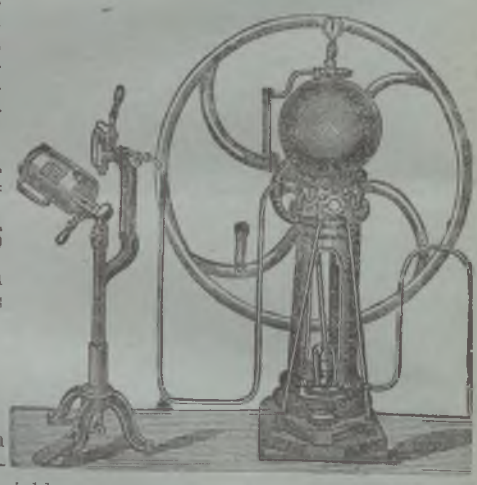
Vendéglősöknek és a háztartásba ajánlom, az eddig Magyarországon csak általam készitett

szikviz-készülékeket,

melyek a mi a tiszta és tartós munkát illeti, valamennyi külföldit fölülmulnak. Ezen készülékek segélyével mindenki az annyira kedveltté lett, egészséges pezsgőitalt saját maga készithetj. A szikvíz-készülékek ára mérsékelt s a következő árszabálz szerinti, meszely ta talommal,

mesz 3	4	5¼	6	7
ft. 8.50—9-ig	ft. 10	12	12.50	14
m. 8	9	10	11	12 m.
ft. 15	ft. 16	ft. 17	ft. 18	ft. 19

Készitek szikvizet is syphonban igen olcsón, és szállitom azt kivánatra a város minden irányában.

Horn,

Budapest, Kerepesi-bazár a nemzeti szinházzal szemben

Megrendelések a vidékről utánvét mellett pontosan eszközöltetnek, ép ugy mindenféle javitás is a legjobban s legolcsobban teljesittetik.

Egyedüli föraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

Magyar- és Erdélyhon számára

Wheeler és Wilson

s

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,

ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kezty ivarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó mükelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elősorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O.,

Pest, Jozseftér 15. sz.

uj ház-negyszög, dr. Kovács-félo házban.

6-dik szám. Február 6-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két íven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte	Nap nyugta
							óra perc	óra perc
Febr. 6	Vasárnap	B 5 Dorot. sz.	B 5 Dorottya	25 D. Tusdium k.	11		7 23	6 7
7	Hétfő	Romuald apát	Rikárd	26 Xenophon	12		7 21	5 8
8	Kedd	Máthai János	Salamon	27 János Chrisost.	13		7 19	5 10
9	Szerda	Apollonia szűz	Apollonia	28 Syriai Efrem	14	☽	7 17	5 12
10	Csütörtök	Skolasztika szűz	Skolastika	29 Ipoly	15 Örömn. f.-ün.		7 16	5 13
11	Péntek	Dezsér, Eufr.	Árpád	30 Nagy V.	16 Jáfet		7 15	5 14
12	Szombat	Eulália	Eulalia szűz	30 Czirus János	17 Sabb. Mike		7 14	5 16

A vidék gyásza.

Eger város képviselőtestülete DeákFerenczneк, e város diszpolgárának elhalálozása felett legnagyobb részvétét jegyzőkönyvileg örökiti meg.

Karczag városban a nagy hazafi temetése napjáig minden középületén gyászlobogó lengett.

Temesvár képviselete szombaton délután ülést tartott, s Deák Ferencz kimulta felett jegyzőkönyvileg fejezte ki legmélyebb bánatát.

Temesmegye hasonlókép szombaton rendkivüli közgyülést tartván, Deák Ferencz elhunyta felett jegyzőkönyvileg fejezte ki legmélyebb bánatát. A megye közönsége egyuttal felkérendőnek határozta a csanádegyházmegyei püspök ur ő nagyméltóságát, hogy a megye közönségének jövő havi közgyülési napján a nagy elhunyt emlékére gyászmisét tartasson.

Aradon Deák elhunytának hire rendkivüli megdöbbenést s a legmélyebb szomoruságot okozta. Az összes városi, megyei s hatósági épületeken, a királyi törvényszék, kaszino, egyházak, szinház épületein, valamint számos magán-házon, a gyászlobogó kitüzetett.

Nagyvárad szintén gyászt öltött a nagy hazafi halála fölött.

Makón Deák halála folytán gyászlobogók lengettek mindenütt, a harangok zugtak, a nyilvános vigalmak betiltattak.

Szegeden a nyilvános épületekre és számos magánházra azonnal gyászlobogót tüztek ki. A templomok összes harangjai megkondultak, és három napig hirdették a gyászt. Hétfőn délelőtt 10 órakor gyász-isteni tisztelet, 11 órakor a további intézkedések megtétele végett rendkivüli közgyülés tartatott.

Debreczen város hatósága a gyászlobogót kitüzette a városháza homlokára. A gyászlobogó mindaddig kitüzve maradt, mig az elhunyt nagy honfi drága porai az örök nyupalamnak átadattak. Számos magánházon szintén gyászlobogó lengett.

A Jászkun kerületek összes községeiben február 9-dikéig gyász tartatván, a gyász tartama alatt nyilvános mulatságok és tánczvigalmak hatóságilag nem engedélyeztetnek, s minden községben február 9-dikén gyász-isteni tisztelet tartatik.

Váczon egész héten át a középületeken gyászlobogók hirdették, hogy nemzetünknek nagy halottja van. A városi képviselőtestület közgyülésén pedig egy bizottságot választott, mely a nagy halott temetésén Vácz városát képviselte. A nőegylet, ugyszintén a karton-egylet a tervezett tanczestélyeket február 5-dikére halasztotta.

Kassán is gyászlobogók hirdették a város fájdalmát. Február 1-sején a székesegyházban gyászmise mondatott a nagy halottért.

Fiuméban Deák elhunytának hirére a magyar tengerpart kikötőiben a lobogók, gyász jeléül, félrudra bocsáttattak.

Mosonmegye közönsége Széll Kálmán pénzügyminiszterhez intézett táviratában adott kifejezést a nemzet nagy vesztesége fölötti mély fájdalmának.

Barsmegye székházán gyászlobogó hirdette a pótolhatlan veszteséget, mely a magyar nemzetet Deák Ferencz elhunytával érte. A mélyen érzett hazafiui fájdalom, kegyelet és megemlékezés ünnepélyes kifejezésének szomoru, de magasztos cselekvénye a legközelebbi közgyülést illetendi.

Átaljában Magyarország minden megyéjében és városában élénk kifejezést adtak a mély gyásznak, melybe a nagy hazafi elhunyta az egész nemzetet ejtette.

A vidéki sajtó Deák Ferencz haláláról.

A „Pozsonyvidéki lapok“ igy irnak: Oda van a mi fejünk koronája! Gondolni sem merünk arra, hogy ki áll helyébe! De nem; Ő nem hagyott el bennünket. Ha Veszpásián halálos ágyán azt vélte, hogy ő „istenné vált“, mi tudjuk, hogy Deák szelleme a nemzet nemtőjével egyesült. E nemtő őrszemeivel csügg ő ezentul is az imádott haza sorsán; e nemtő sugallataira hallgatva, föl fogjuk ismerni bennök Deák hangjait: sirján a szomoru füz lágy suhogása is érthetővé lesz előttünk s folytonos emlékünkbe hozza nemzetünk egyik legnagyobb, gondviselésszerü fiának aranytanácsait. Egy nemzet áll a ravatalnál, melyen a nagy fiu mult hó 28-dikának éjjeli 11 órája óta nyugszik, egy nemzet fájdalma nem férhet a papirra. Némán merülnek a fájdalom tengerébe!

A „Kecskeméti lapok“: Deák Ferencz, a legnagyobb magyar, a haza kölcse, jellemtisztaságban a világtörténelemben páratlanul álló nagy hazafi, nincs többé! Oh, mily fájó érzet, mily lesujtó gondolat! Vérző szivünk nem képes tolmácsolni a fájdalmat, mit e veszteség fölött szenved. A hazájáért való küzdelemben, melyet annyira szeretett, szellemi ereje megtört, állapota rég aggasztó volt; — és mégis, mily jól esett ezt tudni, hogy ő még él, hogy a gondviselés még egyszer visszaadhatja a hazának! Ez nincs többé! A halál kiragadta őt a nemzet kebeléből. 1876. január 28-dika örökre emlékezetes nap lesz.

A „Szabadság“: Némuljon el a pártoskodás legalább addig, mig a porhüvely visszatér a földbe, visszatér a haza szent keblére. Deák Ferencz meghalt . . . Elmereng az ember

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért
8 kr.

6. SZ.
Február 6-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-a műlap meghozatala félévi járatási kötelezetést foglal magában a lap irányában.

A havasi rózsa.

Elbeszélés.

László Mihálytól.

(Folytatás.)

A fogadó étterme tömve volt vendégekkel; egyik sarok-asztalnál találtam helyet, melynél jókedvü fiatal pár csevegett és egy piros képü öreg ur élvezettel kóstolgatta a burgundit.

Németek voltak, a fiatal pár Münchenből, az öreg ur Salzburgból. Az ismerkedés hamar megtörtént s lassankint az öreg ur vette át a szót, és kedélyesen beszélt utazási élményeiről, mert egykor szenvedélyes utazó volt.

Mint beszédéből kivettem, eredetére franczia volt s fiatalabb korában származott át Salzburgba.

A burgundi mellett vigan telt az idő, s miután átkalandoztuk a világ szebb helyeit, a Königssee szépségeiről beszéltünk.

— Ismeri ön itt azt a pompás nyaralót, honnan a legszebb kilátás nyilik a tóra és a havasokra?

Kiváncsian vártam a feleletet.

— A hires Königstein grófok nyaralója.

— Különös látványnak voltam ma tanuja.

— Talán a havasi rózsát látta? Ott lakik a havasi rózsa, mint a nép a szép grófnét elnevezte.

— Havasi rózsa, szép grófné . . .

— A legigézőbb asszony, kit valaha láttam; hanem talán a legszerencsétlenebb teremtés is. Hallott ön már róla valamit?

Mielőtt válaszolhattam volna, a kis ember asztalunknál termett és rózsáit kinálta.

— Volt-e ma vásár, Julián? — szólt hozzá az öreg ur.

Kosarára mutatott s mosolyogva pillantott reám.

— Valaha gazdag ember volt, leányáért nagy urak versengtek, s most a havasi rózsákból éldegél.

— Havasi rózsákból?! — kiáltott a fiatal asszony, s egész csomó rózsát vett meg.

A kis ember elégedetten ment tovább, nem törődve többé azzal, ha valjon vesznek-e még tőle rózsát.

— Ez az öreg Salzburgban tölti a telet, s tavasztól késő őszig aztán itt kóborol a havasok közt.

— Lyon ur emlitette, — szóltam az öreg urhoz, — hogy a kis ember gazdag volt, és leányáért . . .

— Igen, igen, — érdekes történet! — megtöltötte poharát, szivarra gyujtott, aztán beszélni kezdett.

II.

A kicsi, összeesett emberke neve: Steinfeld Julián. Egykor gazdag gyáros volt München környékén. A Steinfeld czéget német földön mindenütt ismerték, s az emberek csak jót beszéltek Steinfeld Juliánról.

A gyárosnak Klotild nevü leánykája volt, egy tündérszép barna gyermek, kit örömében adott isten a családnak, azért is volt talán oly igéző teremtés.

A leányka korán elvesztette anyját, s nevelésre nagynénjéhez került, ki Szászországban lakott egy vén kastélyban.

A nagynéni lovag-családból származott, s büszkébb volt, mint a született kerczegnő; ismerte a szász nemesek családfáit, s gyülölt minden gyárost, üzlet-embert, ha mindjárt Rothschildnek is hitták.

Előtte a milliók semmit sem értek ősi név nélkül.

A gondjaira bizott leánykát ugy nevelte, mintha a legelőkelőbb családból származott volna.

Saját gyermekének tekintette, mestereket tartott neki s a gőgöt és tulságos büszkeséget korán beleoltotta a fogékony lélekbe.

— Megmutatom, hogy a leányka az Amonn lovagok ivadéka s nincs benne semmi a Steinfeld vérből.

Igy gondolkozott a kis leány neveléséről, s napról napra örömmel tapasztalta, hogy Klotild nem a Steinfeldek képmása.

A leányka mire tizenöt éves lett, már ügyesen tudott vívni, lovagolni és lovakat hajtani.

S senki sem tánczolt és öltözködött szebben még Drezdában sem, mint Steinfeld Klotild a vén kastélyban.

A régi, hallgatag kastély egészen megelevenedett, a vendégsereg csak ugy zsongott az ősi termekben, melyek megifjodva fogadták a vidék előkelő nemességét.

A hiu, fényüző nagynéni Amonn leány volt, s férje Gottfried báró.

A báró ugyan már régóta a sirban pihent, de a báróné még késő vénségében is fenntartott minden összeköttetést, s szerette a pompát, a fényt, mint a legkaczérabb szepség. Klotildot mint örökbe fogadott unokahugát mutatta be a világnak, s örökösének tekintette.

A nyarat a kastélyban töltötték, télre pedig Drezdába vagy Berlinbe mentek. Steinfeld Julián évek alatt alig egyszerkétszer látta leányát, mert a gőgös báróné utját állta látogatásainak.

Mihelyt hirét vették jövetelének, valami ürügy alatt mindig elutazott a leánynyal, nehogy az apa csak némi befolyást is gyakoroljon a gyermekre.

A báróné többször irta Steinfeldnek, hogy ne aggódjék gyermekeért, hanem nézzen „mestersége“ után, mert Klotild jövőjéről ő gondoskodik, aztán a leányka sem vágyódik valami nagyon apja után.

Igy teltek az évek.

A leány lassankint egészen elidegenedett apjától, el még nevétől is, s egyedül nagynénje volt neki mindene.

Steinfeld Julián eleget dünnyögött magában, hanem a gőgös bárónéval nem mert szembe szállni.

— A leány végre is jó kezekben van, — gondolta Steinfeld, — azután én vagyok az apja.

A báróné mindenütt jelen volt Klotilddal, a hol csak ragyogni lehetett, s a szép leány fényéből reá is esett valami, a mi nagyravágyó szivének hizelgett.

Klotild szépségéről mesés hireket beszéltek, s a lapok sok tömjént füstöltek el istennői alakjára báli tudósitásaikban.

A farsang királynője csak ő volt; az estélyek ragyogó csillaga is csak ő volt.

Öltözéke szebb volt, mint a tündéreké, bárha a tündérek nem is szoktak öltözködni. Duzzadó hajzatán egy gyémántrózsa szórta vakitó fényét, melynél vakitóbban csak fekete gyémántszemei fénylettek.

És a fiatal leány tudta, hogy szép, hogy nagyon szép, s szépsége megigéz mindenkit, mint valami gonosz démon villámtekintete.

A hány vagyontalan, apró német herczegecske volt, az mind ott ólálkodott Klotild körül, s egyetlen nyájas szavára majd mind őrjöngtek.

A sok gróf és a mindenféle báró örökös sovárgásban töltötték az időt a báróné termeiben, lesve, várva, egy kis koldusalamizsnát azokról a madonnaajkakról, milyenekkel Raphael büvös álmaiban cseveghetett.

Hanem a szép istennő kegyetlen volt; rózsás ajkai körül satyrok székeltek, s mosolya nyilakat szórt az epedőkre.

Hadd versengjenek! hadd heverjenek lábainál! Ily szép kéz, ily nagy örökség sokat ér!

S a versengők tudták, kire száll a vén báróné nagy vagyona.

— Légy mindig büszke, hideg és kegyetlen.

És az udvarlók serege még jobban zajongott.

Féltékenyek, dühösek voltak egymásra; a ki előnyben volt, azt a másik vetélytárs kihitta, levágták egymás fülét, megvagdalták egymás képét, s aztán Werther keserveit olvasták és érzékeny sohajokban temetkeztek el.

Mi az ördögöt is csinálna egy német gróf vagy báró, kinek roskatag, elzálogositott kastélyán kivül egyéb birtoka nincs, mint hogy zajongjon egy gyönyörü, de gazdag ideál után, s aztán szokásból verekedjék?

A harcz mindig megujult; a csatatérnek nem voltak halottai, csak gyászvitézei.

A gyászvitézek elmaradtak, de jöttek mások, kik szintén őrjöngtek és szintén verekedtek.

A párbaj halálra ment, hanem az ellenfelek rendesen megelégedtek azzal, ha összevagdalhatták egymást — a haláltól mégis féltek.

A kegyetlen istennő pedig nagyokat kaczagott az udvarlók bolondságain, — s szivtelen hóditásaival tovább kinozta a szerelem bolondjait.

— Steinfeld ur ismét látni szeretne téged, — szólt egyik nap a báróné, — de megirtam már neki, hogy nem fogadhatjuk el, mert vendégeink érkeztek.

— Hisz látott a mult évben, mit akarhat ujra? — szólt a leány kelletlenül.

A báróné csak Steinfeld urnak czimezte az apát s Klotild sem beszélt többé apjáról, hanem Steinfeld urról.

— Még azt merészelte irni, hogy közeledbe kivánna tölteni néhány hetet! — Ah, az a gyárszag kiállhatatlan!

— És az a nyárspolgárság, kedves néném! Oh, én borzadok tőle!

— Aztán mit szólnának előkelő vendégeink!

— Igen, mit mondana a Steinfeld névhez egy Wiesbaden-Heldenschütz herczeg, egy Baumgarten gróf! Ilah, ki nem állanám, megszökném, ha ide merne jönni!

— De mit is akarhat ő nálunk!

— Mi nem tartozunk hozzá.

— Megirtam, mint mindig, hogy maradjon csak gyárában, mi sem alkalmatlankodunk neki.

— Bravo! kedves néni!

Forrón ölelte meg a vén bárónét.

— Ma Königstein gróf látogat meg minket; — szólt a báróné.

— Szép, deli férfiu?

— A hires büszke Königstein grófi család sarja. A vérteseknél szolgál, mint ezredes. Még fiatal, alig harminczkét éves; valóságos lovag, szemre való férfi; gazdag és fölfuvalkodott, mint egész családja. Beszélik, hogy Pétervárra megy a német követséghez, mint katonai meghatalmazott.

— Szirt legyek vele szemben is?

— Ő hires hóditó, a berlini szépek sokat tudnának róla beszélni.

— És én mégis fölfuvalkodottabb leszek, mint ő! Izenkint zuzom porrá szivét; lábaimnál kell neki is heverni, — s aztán a herczeg majd elteszi az utból őt is.

(Folytatása köv.)

Némavád.

Reviczky Gyulától.

Azt szemem' is lehunyom,
Ne értsem sohaját
Annak, kiért e bú nyom . . .
Ugy gondolok reád.

Szeretlek sirva téged,
De nem te okozád
A kint, mely engem éget . . .
Ugy gomdolok read.

Neked jutott a bánat,
Nekem egy néma vád,
A melyre nincs bocsánat . . .
Ugy gondolok reád.

Szerelmünk, mint nagy erdő
Homályban : árnyvilág.
A kik ott eltévedének;
Hallják — oly rémes ének —
A farkasok dalát.

A vas a növények, állatok és emberek életében.

Baer után Kemenczky Kálmántól.

Régi időben az aranyat a fémek királyának, a vasat pedig a háboru jelképének tekintették és Mars nevet adtak neki. Az ujabb idő azonban más véleményt érlelt meg; ám tartsa meg bár az arany továbbra is az ő büszke nevét, és a világ emberei között, kik csupán az élveknek hódolnak, találjon bár számos tisztelőre: a vas, ha nincs is tündöklő fénye, hasznavehetőség és áldás tekintetében messze felülhaladja az aranyat.

Már a két fém természetes előfordulását véve is, sokkal nagyobb jótékonyság a vas az emberiségre, mint az arany. Ez utóbbit a természet mintegy ajándékképen adja; ugyszólván a fölszinen van, csak fölveszszük onnan. Nem ugy a vas. Ez sokszor igen mélyen a föld belsejében elrejtve terem, ugy, hogy csak nagy és mesterséges munkával juthatunk hozzá, és akkor is még csak érezet találunk és nem vasat. Még akkor ujabb fáradságos munkával nagy ügygyel-bajjal, mesterséges eszközök alkalmazása mellett amabból kell előcsalogatnunk, azután ismét számos és különféle miveletek szükségesek, hogy a vas azokat a tulajdonságokat kapja, melyek a soknemü feldolgozásra alkalmassá teszik. Itt is tehát beteljesedik az a közmondás: „Ebül gyült szerdéknek ebül kell elveszni.“ Az arany épen azokra, a kik e fémeknek bővében valának, hozott kevés áldást, mivel ott csupán a semmit nem tevés puha vánkosán heverésztek és a gyönyörnek éltek, a munkától pedig egészen elszoktak. A legtanulságosabb és legelrettentőbb példát e részben Spanyolország szolgáltatja, mely ország Amerika fölfedezése után egyenesen az uj világrész aranyának odafolyása következtében, az egész föld leghatalmasabb államává emelkedett ugyan, de csakhamar belső rothadás szállott rá és valamennyi gyarmatára az ujvilágban. Mennyire máskép áll a dolog azokban az országokban, hol a nép a természet testi és szellemi ereinek összegyüjtése közepett, a vasat kibányászsza és feldolgozza! Mindenütt érzik, tapasztalják itt a munka áldását: az anyagi jólétet, a szellemi haladást.

De ezzel a vas jelentősége az emberekre nézve még nincs befejezve. Valamennyi fémek közül szorosabb értelemben, a vas csaknem az egyetlen, melynek közvetlen része van testünk épségének fenntartásában. Nélküle az emberek, állatok és növények élete és egészsége nem állhatna fenn. Mert a vas egyik soha nem hiányozható alkatrésze a vérnek, mely ereinkben foly, szivünkön keresztül szerteárad, és azért bátran mondhatjuk, hogy ez a fém közvetlenül fontos befolyással van kedélyállapotunkra; mert testünk és lelkünk jóléte és fájdalma nagy mértékben vérünk minémüségétől függ.

A vas különböző vegyületeiben mindenütt jelen van, a föld kerekségén sehol sem hiányzik. A föld legeslegmélyében épen ugy, mint annak felületén: ép ugy a merev, szilárd kőtömegekben, mint a megszabadult, laza elmállódási terményekben. Valamint már most a vas a szántóföldnek egyik lényeges alkatrészét képezi, szintugy folyton-folyvást megtaláljuk a növények hamujában is, és ezek nem csupán azért szivják magukba gyökereiken keresztül a vasat, mivel azt véletlenül a talajban találják, hanem mert az szükségképen megkivántatik táplálkozásukra. Bizonyitja azt többek kisérlete, kik a növények táplálkozására szükséges ásványos tápszereket alaposan kipuhatolandók, a növénymagvakat mesterséges földbe vetették, a tápszereket tetszésök szerint elegyitvén közéje. Itt aztán azt találták, hogy részben a vas épen ugy adja meg a növénynek a zöld szint, mint vérünknek a piros szint. Ha a növények a talajban vastartalomra nem találtak, zöld szinök többé-kevésbbé hiányzott, és jórészt hasonlitottak azon növényekhez, melyek napfény nélkül neveltetnek. Ha egyátaljában semmi vas nem volt a talajban, a levelek egész fehérek voltak. Továbbá a vas jelen nem léténél a növények nem fejlődtek ki annyira, hogy virágok képződjenek rajtuk, és ha mégis, nagyon satnya alakban. A vas bősége szintén rendellenes szalmaképződést eredményez, a levelek megbetegednek, „száraz betegség“-be esnek, szintugy elsatnyul a virágkepződés, és a gyümölcsképződés is oda lesz.

Ha nem mondhatjuk is egyenesen, hogy a vas szintugy, mint az embereknél, a növényeknél is a sápkór gyógyszeréül szolgál, mindazáltal azt már rég tapasztalták, hogy például a szemérmes érzike (mimosa pudica), ha jól meghigitott vasgálicz-oldattal meglocsoltatott, nemcsak erőteljes növekedésnek indult, de még a levelek zöldje is észrevehetőleg sötétebb szinezetet nyert, a nélkül, hogy a növény gerjedékenysége gyöngült volna. Nemkülönben a kert-éke (hortensia speciosa) piros szinét már rég idő óta kékre tudják átváltoztatni azáltal, hogy a föld közé tetemes mennyiségü vasélegvizegyet (ferro oxyd hydratot) elegyitenek.

A vas, még pedig mint ilyen és nem mint elég (oxyd,) tehát a kénhez és villanyhoz hasonlóan, a fehérnye nemü vegyületekben az emberek és állatok vérének vörös szinében van meg. Az embervérben átlag egy font vas találtatik ezer font vérben. Egy felnőtt ember teste rendszerint 15—20 font vért tartalmaz,tehát 0,45—0,6 lat vas találtatik benne. Minthogy továbbá a hus, valamint a többi szervek is vasat foglalnak magukban, nem tulságos ama vegyész állitása, miszerint az emberi testben levő vastartalom elegendő arra, hogy az illető fejét előlehetne állitani belőle, természetesen csak parányi alakbae. Orfila, ismert franczia orvos és vegytudós, a vérből, mely neki egy kolera-járvány alkalmával rendelkezésre állott, egy vasszemcsét állitott elő, melyet neje magának melltűbe foglaltatott.

Látszólag a vér egynemü, vörös folyadékot képez. De nézzük csak meg górcsővel. Ennek segélyével meglátjuk, hogy a vér két egészen különböző alkatrészből van összetéve: egy csaknem szintelen folyadékból és megszámlálhatlan meny-

nyiségü apró golyócskákból, melyeket *vértekecseknek* nevezünk. E hólyagocskák nagyobbára nem vörösek, hanem sárgásak, és csakis azoknak sürüen egymás felett és mellett fekvése által nyeri a vér piros szinét. Ezeken kivül vannak szintelen vértekecsek is, melyek nagyobbak amazoknál, de semmi vastartalom nincsen bennök. Tehát egyes egyedül *a mazokban* van a vér piros festőanyaga, s mivel szintén roppant számmal vannak jelen, a vért csupán azok látszanak képezni. A szintelen vértekecsek a tápnedvből és tápnyirkból (lymphe) származnak, és pótlék gyanánt szolgálnak a piros vértekecseknek, vagyis: a festeny fölvétele által olyanná változnak át, mig a vértekecsek a lépben és májban megsemmisittetnek.

Ama fontosság mellett, melylyel a vér testünk növekedésére és egészségére bir, könnyen megfogható, hogy mennyire mulhatlan szüksége van minden embernek a vasra. A vas nemcsak a növényi táplálék által jut el testünkbe, hanem az állati eledel, főleg pedig a hus, a tej és tojás által is. Hogyha pedig a naponkinti táplálékban nincsen elegendő vastartalom, akkor a szükséglet erőszakos módon keres kielégitést — mert az embernek azt ki kell elégitenie — és teszi a nélkül, hogy ő annak tudatával birna. Gyermekeknél nevezetesen, kiknek tápláléka hiányos és nem elegendő, sokszor tapasztalhatni, hogy a krétát vagy a falakról lekapart meszet nagy kedvteléssel megeszik, ugy a tintát is a tollakból valóságos élvezettel kiszopják. A szülék azt gyakran csintalankodásnak, pajkosságnak tartják, holott pedig az ok csakugyan sokkal mélyebben rejlik. Már magának a kellemetlen iznek, melylyel a tinta bir, gondolkodásra kellene serkenteni a szüléket az iránt, hogy itt valami más egyéb lappang, mintsem gyermeki csintalankodás; mégis egész odáig mennek, hogy a gyermeket azért a rosz szokásnak vélt cselekvésért meg is büntetik, nemhogy ez ujjmutatás által a gyermeknek az eddiginél jobb egészségi állapota iránti gondoskodásra intetnének.

De ebből még egy másik komoly tanulság is következik, az nevezetesen, hogy főleg az iskolákban szorgos felügyelet és jó gond forditandó a tinta összetételére. A közönséges tintát, mely gubacs, kék berzseny és vasgáliczból készül, a gyermekek ártalom nélkül nyelhetik el. Ámde nem ugy van ez minden tintánál. Sokszor készitik azt *rézgáliczczal*, vagy — a mi még sokkal inkább ártalmas — *higanylengitményt* (hydrargyrum-sublimat) vegyitenek hozzá, egy rettenetes mérget, hogy a penészedéstől megóvják. Hogy ezen két ártalmas anyag jelenléte a tintában felismerhető legyen, ahoz semmi messze terjedő tudományos vizsgálat nem kivántatik, Minden tanitó könnyü szerrel képes magának erről bizonyosságot szerezni. A réz jelenlétének fölfedezése végett egyszerüen csak fényes *késvas* állitandó a tintába; a vason rövid idő alatt rézkéreg fog képződni, és szintén a vasban birjuk azt a szert is, mely az ily módon megmérgezett tintát ártalmatlanná teszi. Ha koronkinti fölkeveréséhez egy vasszeget használunk, időről időre ujjal fölcserélve, lassan-lassan az egész réztartalom el fog mulni a tintából, a vasra lerakodás utján, még pedig annál előbb, minél kevesebb a tintában a réztartalom. — A higany fölismerése már kissé nehezebb. Itt először is a tinta *halvanyviz* hozzátétele által szinében elváltoztatandó, azután lefőzzük azt egy negyedrésznyire, és végre fényes rézpénzdarabot teszünk a folyadékba. Ha a pénzdarab változatlan marad, akkor nincs benne higany; hanem igenis van, ha a pénzdarab mintegy megezüstözve látszik, vagyis ha fehér kéreggel huzódott be.

A vas különféle betegségekben is nagybecsü gyógyszerül szolgál. E fémnek gyógyászati jelentőségével kimeritően nem foglalkozhatunk. Csupán azt kell itt, tárgyunknál fogva, fölemlitenünk, hogy különböző vas-sók vércsillapitó tulajdonsággal birnak. Fontos a vas még azáltal is, hogy a testnek jobb táplálkozását közvetiti, és ennek folytán eltávolitani segiti a rosz táplálkozás folytán létrejött számos bajt és szenvedést, a milyen többek közt a vérszegénység vagy sápkór, mely ha egyenesen vérvesztéstől nem származik, mindig a vér elhasználása és visszapótlása közötti aránytalanságban alapszik. Az emberiség eme veszélyes ellensége ép abban az időben lép föl a leggyakrabban, midőn a vér a legnagyobb fontossággal bir testünk kellő kifejlődésére, a gyermek zsenge korában és a serdülési idő beálltakor. E betegség továbbá leginkább olyanoknál fordul elő, a kik gyors növekedésnek indulnak. Minthogy a vér a test minden részét táplálja, és a növekedés nagyobb *anyagszert* tesz szükségessé: ennélfogva több vértekecsek használtatnak is el, mint a mennyi uj támad. Ezen aránytalanság következtében az egyes testrészek hiányos táplálkozása állván elő, csakhamar megháboritás történik az emésztő-szervekben, a honnan azután a vér ujabb képződése mindjobban csökken. Ezen baj kutforrása a hibás és hiányos táplálkozás mellett, még az, hogy a gyermekek számos esetben természet- és szabályellenes lelki és testi bánásmódban részesülnek, és ennek folytán már a zsenge korban mutatkozik náluk a vérszegénység. Minhogy azonban épen a leánygyermekek nevelése körül követtetik el a legtöbb és legnagyobb hiba, igen természetes, hogy a baj is ezeknél a leggyakoribb. Fonák nevelés mellett valóban nem csuda, ha a nő nem birja fölfogni a jövőben reá várakozó kötelességek teljesitésének messze kiható fontos voltát és horderejét; ha nem képes legszebb és legmagasztosabb hivatásának betöltésére.

Ezen szánalmas betegség egyetlen hathatós orvossága a vas. De ezzel magával még nincs segitve a bajon. A vas szükséges tápszere ugyan testünknek, mely semmi más által nem pótolható; de ép oly kevéssé helyettesithet ez más tápszereket, melyek szintén testünk épségére szükségesek. A vas csupán a vörös vérrészecskék képződését mozditja elő, és ezzel együtt az éleny fölvételét a belélegzett levegőből. Ezen élénk munkásság által a többi tápszer fölvétele és elhasználása szintén elősegittetik ugyan a vas által; hanem a vér és izmok teljes kifejlődésére és épségben megtartására erőt adó, tápdús eledelek, valamint a testnek ok-, ész- és természetszerü gondviselése is szükségesek, csak igy gyógyitható e baj gyökeresen, különben pedig a vas nem képes segiteni rajta.

Marianne.

— George Sand beszélye. —

(Folytatás.)

— Végre is hát tetszik önnek?

— Eddigelé tetszik. De hát . . . hogyan? ez lenne?

— Ugy van; ez az a fiatal hölgy, a kivel önt atyja össze akarja házasitani.

— Chevreuse kisasszony? Lám, lám! S én először is vele találkozom! Tudja, hogy azért jövök?

— Ő semmit sem tud, — felelt Péter röviden, — és én is csak holnap reggelre vártam önt.

— Ugy van, ugy! Hamarabb jöttem egy nappal, nehogy éjjel utazzam át e vidéken. A festőnek látni kell. S azután ki-

váncsi voltam e vidékre, mely elvégre szülőföldem is, mert én is, mint önök, kedvesem, La Failleban születtem ; első éveim emlékezetéből azonban semmi sem maradt meg bennem. A mi a várost illeti, a mennyiben láttam, gyalázatosnak tetszik ; de a környék szép s ime, e csinos zöld ösvény itt előttünk, egy felül a kék láthatárral, elég csinos. Az ember hozzászokik az önök gömbölyü diófáihoz, kopasz és sudar szilfáik pedig nagyon mulatságos formájuak. Szavamra, jól fogom magam itt érezni s ha nőm is ugy akarja, itt töltjük a nyarakat.

— Hogyan, az ön neje? — szólt André, akaratlanul is ingerült tekintetet vetve az ifju festőre.

— No igen! Chevreuse kisasszony, vagy valaki más. Itt vagyok a vidéken, az atyai meghagyással, hogy nőt keressek, a ki szép tőkével bir; no nem szegülök ellene. A papa gyámsága alatt vagyok, ki mint ön tudja, igen derék ember, de a ki untat egy kevéssé. Eszméi nem az enyéim. Ő nem fog többé zaklatni, nem hányja szememre, hogy festő vagyok, ha házasság által megkétszerezem vagyonomat. Föl tehát a házasságra, mert a házasság s a festészet egy és ugyanaz a dolog a papa előtt.

— S a festészet kedvcért, a mit ön szeret, szeretni fogja nejét is, bárki legyen is.

— Nem, de elnéző leszek, s nem követelem tőle, hogy szépség s szellem dolgában valami tündér legyen. A mi jellemét illeti, annak nagyon rosznak kellene lenni, hogy össze ne tudjon férni az enyémmel. Én mindig vig vagyok, szerelmes a világba, a szabadságba, mosolygok mindenen . . . de csitt! ime, itt van előttünk az ép emlitett lovagnő. Ez hát Chevreuse kisasszony? Kettőztessük meg lépteinket, hogy időm legyen, jól szemügyre venni.

XIII.

Marianne valóban megállt, vagy inkább lépésre fogta Suront, hogy beszéljen Marichette-tel, a majoros nejével, kit Dolmor közelében ért utól.

Marichette egy zabbal telt zsákcsomó tetején ült, nagy ökrösszekér hátuljában; az ökröket férje gyalog menve hajtotta az ösztökével. Az ut keskenyebb volt, semhogy egy lovas, vagy akár gyalogos is, elmehetett volna az árok s a szekér közt. Az ökrök nem siettek, Suron pedig megorrintotta a zabot, melyet ép az ő számára vettek most, s a maga módja szerint háladatos levén, előre nyujtá orrát egész a majorosné térdeig, ki megczirógatta homlokát, a közben számot adva urnőjének a birkabőrökről, melyeket eladott a kereskedőnek s elmondva, hogy a sertéseket hiába kinálta, nem talált nekik megfelelő áron vevőt.

E párbeszéd alatt Marianne Suront magára hagyván, s a kantárt szabadjára cresztve lógatta karján,és gondolkodni vagy pihenni látszott. Egyszerre a bokorban egy szép csomó szulákvirágot vevén észre, arra felé sarkalta Suront, anélkül azonban, hogy a kantárt bántotta volna, s kinyujtá mindkét kezét, hogy elérje a virágot.

De ugyan e perczben az ifju Fülöp, ki észrevétlenül már elérte őt s Andrét kissé elhagyta, oda ugrott gyorsan a szulákhoz, letépte azt s valóságos párisi ifjoncz vakmerő biztosságával s udvariasságával odanyujtá azt Mariannenak.

E csinos ismeretlen ifjut, tüzes tekintetét, s sokat igérő mosolyát meglátva, Marianne egy perczet sem habozott s kitalálta, hogy ez a kérő. A vidék egyetlen lakója sem lett volna képes e vakmerőségre s ez udvariasságra. Egy perczre elpirult, de csakhamar erőt vőn magán, s nem fogadván el a virágos

füvet, könnyed mosolylyal igy szólt: — Köszönöm, uram, de én nem a magam számára akartam azt; lovamnak akartam letépni, mely uagyon szereti.

— Nem tesz semmit! — felelt zavartalanul a festő ; — Ime, felajánlom hát lovának, mely bizonyára nem fogja visszautasitani — és odanyujtá a virágot Suronnak, mely minden nagy huzavona nélkül fogai közé kapta.

Fülöp visszavonult, nagyot köszönvén, a mi akkép történt, hogy kalapját igen magasra emelte s feje fölött tartá, mint akkor szokás, midőn valamely uralkodót, vagy népszerü egyéniséget üdvözlünk. Marianne rövidre fogta a kantárszárat, könnyedén köszönt, de rá sem nézett Fülöpre, s aztán megsarkantyuzta Suront, az árkon át, mely neki térdeig ért, könnyen s ügyesen elkerülte a kocsi nagy kerekeit s az ökrök czimerszarvait, s aztán gyors vágtatással eltünt az uton.

Péter ugy találta, hogy e távozás igen helyesen történt. — Nos, — szólt a festőhez, gunyos mosolyt tetetvén, — hogy tetszett önnek?

— Gyönyörü! — felelt Fülöp; — Maga a szellem, a kellem, a biztos föllépés, s még a kaczérság is! Szóval valódi nő! De hát mennyi idős? Atyám azt mondta, hogy idősb nálam; ez bizonyára csak tréfa volt; hisz valóságos növendékleány kinézése van.

— Huszonöt éves.

— Lehetetlen!

— Pedig bizonyomra mondom. Ő nem szeretné, ha elrejtenők ön előtt korát.

— Jól van hát! Nekem igy is mindegy! A nő annyi idős, a mennyinek látszik. Nekem, ki szakállas, bajszos vagyok, mint egy török, fölszámitják azt az időt, a mi belőle nem néz ki. Ha azonegy képre festenének bennünket, igen érdekes kiállitmány lenne; az erő s a kellem együtt; klasszikus képtárgy.

— Tehát ön elhatározta magát?

— El! Mert elbájolt.

— S nem is kételkedik a sikerben?

— Dehogy kételkedem!

— Ön boldog, hogy igy bizik magában.

— Kedves Andrém, én kettőre számolok, a mi egyesülve van bennem: az ifjuságra s a szerelemre. Nagy két hatalom ez: a szerelem, melyet érzünk, s mely kifejeztetést keres, s az ifjuság, mely bizalmat ad a vállalkozásra s a közlékenységre. Mikor ifjak és szerelmesek vagyunk, akkor nem nevetséges könyelmüség, bármit mondunk is.

— Önnek igaza van, — felelt Péter, ki egyszerre szomoru s levert lőn. — Nevetséges a könyelmüség csak azoknál lehet, kik elvesztették az első indulat üdeségét, tapasztalatlanságát s hevességét.

Oly helyre értek, melyen az ut szélesebb lőn, s igy elkerülhetvén a szekeret, közeledtek André Péter lakásához. Távolabb ugyanazon uton, mely ott már magaslaton haladt, látták Mariannet, ki ujra lépésre fogta lovát.

— Már nem vágtat, — szólt Fülöp — Ki tudja, nem rám gondol-e?

— Bizonyosan rá gondolt, — szólt Péter magában a keserüség bizonyos nemével.

XIV.

Gaucher Fülöp oly szerencsétlen volt, hogy teljességgel nem tetszett André asszonynak. Pedig jó s becsületes fiu volt, mint arcza; de André asszony nem akarta, hogy akadjon em-

ber, ki szebb mer lenni fiánál, a ki pedig nem volt az, a mit a vidéken szép embernek hivnak. Nem voltak széles vállai, nem fekete bajusza és szakálla, arczszine nem volt élénk, s melle nem domborodott ki hatalmasan. De értelmes, szerény arcz volt; alakja, mint egész egyénisége a kiváló ember választékos tulajdonairól tanuskodott. S anyja, ki soha sem látta a világot s nem tudta, miben nyilvánul a választékosság, az összehasonlitás révén még is talált némi bizonylatokat fia előnyére. Bántotta az a hétköznapiság, mely Fülöpnek ugyszólva minden szaván, minden mozdulatán s minden lépésén átragyogott, s azon következtetésre jutott, hogy ez csak belső lényének hasonló voltából ered. Természetes s kutató esze volt, a minőt különösen nőknél talál az ember. Finoman keresztül látott az ebéd alatt az ifjun, anélkül, hogy ez sejtette volna is, hogy vizsgálják. Másrészt azonban vendéglátó kötelmeit tartotta első sorban szem előtt s nagyon jól fogadta az ifjut, s minden figyelemben részelteté.

Fülöp megtudván, hogy Andréék másnap Chevreuse kisasszonynál ebédelnek, s hogy azt azért „csinálták igy ki," hogy őt bemutathassák, előbbre haladottnak találta ügyét, mintsem remélte s nem is késett kifejezni, hogy neki e szép kék égen szerencsecsillaga vagyon.

— Melyik az? — kérdé csipősen André asszony.

— Nevét nem tudom, — felelt rá vigan, — mert nem vagyok jártas a csillagászatban; hanem ha a legnagyobbat, a legszebbet látom: biztos vagyok benne, hogy ez az enyém. Ön nem hisz a csillagok befolyásában, Péter barátom?

— Hiszek: a Napoleonéban s az önében. Ha cseppszerü halandóknak, minő én vagyok, van is védőjük a csillagok közt, az enyém bizonyára oly kicsiny s távol álló, hogy én még soha sem tudtam meglátni.

Fülöp az estét Dolmoron egész kényelmesen meghosszabbitá, nem is sejtvén, hogy az idős hölgy kilencz órakor rendesen lefekszik. Péter látván, hogy az óra már tizenegyet mutat, igy szólt vendégéhez: — Ön bizonyára fáradt az utazástól; ha szobájába akar menni, csak szóljon.

— Én soha sem vagyok fáradt — felelt Gaucher — Engem nem fáraszt el semmi, de annak a gyorskocsinak a zörgése fejemben maradt, s elálmosit kissé; azért ha önök megengednék..

Péter egy kis barátságos, egészen uj szobába vezette őt, melynek Fülöp rögtön fölhuzta ablakfüggönyeit, mint mondta, azért, kogy a hajnal első pirkallata felköltse. Ki akar menni, mondá, hogy kiválaszsza a tájt, melyet holnap festeni szándékozik.

— Csak aludjék békével. — szólt Péter — én napkeltekor fenvagyok, s eljövök önért, ha tetszik önnek, hogy elvezessem vidékünk legszebb tájai felé.

— Köszönöm! — felet Fülöp; — de ősszintén szólván, jobb szeretek ily szemlélődésre egyedül menni. A müvészt zavarja, ha más fölfogás nézeteit is számba kell vennie, mint a magáéit.

— Ez annyit tesz, — gondolá Péter, — hogy te Mariannet kivánságoddal otthonában is meg akarod háboritani. De én őrködni fogok, jó fiu, ő még nem a tiéd, keresztapjának kötelessége pedig őrködni felette.

Visszament szobájába s megszabadulandó roszkedvétől, irni akart; hiába kereste a jegyzőkönyvet, melybe előtte való nap irt, nem találta s nem is emlékezvén tisztán, hogy mit irt, aggódni kezdett kissé, hogy sétája közben elvesztette. Azután eszébe jutott, hogy hazajöttekor botját és táskáját a teremben tette le, lement tehát oda, hogy megnézze, nincs-e ben a könyv is.

Anyját találta ott, a ki szintén izgatottnak látszott. — Mit keresünk? — kérdé tőle.

— Egy rosz kis zsebkönyvet, melybe jegyzeteimet szoktam irni.

— Itt van, — szólt az anya, egy fiókot kinyitván. — Reggel takaritás közben találtam, s ide zártam.

— Ha elolvastad, — szólt André, a könyvet zsebre tevén, — bizonyosan bolondnak fogsz tartani.

— Elolvasni? Istenem, dehogy! Én nem vagyok kiváncsi az irásra, a mit mindig csak bajjal tudok betüzni. De miért mondod, hogy ebből bolondnak tarthatnálak?

— Mert . . . De mondd meg előbb, miért látszol te nyugtalannak s elégületlennek?

— Oh, azt megmondhatom. Dühös vagyok, ha rágondolok, hogy ezt a ficzkót holnap Mariennehoz viszszük, s mert elfogadtuk s bemutatjuk, kényszeritve leszünk kedvesnek találni előtte. De azert sem! Nem! Én nem fogok hazudni, s mert nevetségesnek és kiállhatlannak találom, nem igérem, hogy eltitkolom, mit tartok felőle.

— Te igen gyorsan itélsz, — szólt Péter, leülve anyja mellé, ki elkeseredetten egy pamlagra veté magát. — A fiu nem ostoba, s nem rosz; magatartása pedig, melyben sok a fenhéjázás, tán, ki tudja, tetszeni fog Mariannenak. Marianne tán nem bir oly itélő képességgel, mint te hivéd róla, s mint a te szavad után én is hittem.

— Marianne igen eszes, — veté ellen André asszony, — s igen okos is; te nem ismered őt.

— Az igaz; ő igen rejtélyes előttem.

— Csak a te hibád; keveset beszélsz vele s nem használod fel az alkalmat, hogy megismerd.

— Kissé az én hibám is, de inkább az övé. Biztositalak, hogy ő szereti a sphinx szerepét, s én nem vagyok oly vakmerő, mint e Gaucher Fülöp, hogy fölemeljem egy ifju leány tartózkodásának fátylát. Szebb, semhogy gyermek lehetne rám nézve; nő ő s én nem tudok erőszakot tenni egy nő magába vonulásán.

(Folytatása köv.)

Miért oly gyakoriak napjainkban az öngyilkossági esetek?

Lengyel Dánielnétől.

Az öngyilkosok száma fájdalom, évről évre növekedik. Fiatal leányok, kik az életet jóformán még nem is ismerik, a legelső szenvedésnél, mely szivüket érinti, kiragadják magukat szüléik karjai közül, megfeledkezve az azok iránti szeretetről, meg a kinzó fájdalomról, mit nekik okoznak, és rohannak a halál karjaiba.

Fiatal emberek szerelmi kétségbeesésből,olykor még ennél is kissebb okból, hasonlóan cselekesznek.

Legjobb férfikorban levő családapák, kik saját vagy mások hibája következtében anyagilag tönkre jutottak, a halálba menekülnek a nyomor elől és éhező családjukat támasz és kereső nélkül hagyják hátra.

Aggastyánok, kiknek még csak rövid, csak kevés ideig kellett volna várakozniok, hogy a természet rendje szerint hunyják le szemeiket; önkezüleg idézik elő a már úgy is közel levő végperczeket.

Hát még mily nagy azok száma, kik öntudatosan vétkeznek s az igazságos büntetés elől menekülnek a halálba! A szégyenteljes öntudatot elbirták viselni, de a büntetést nem!

Az ember megdöbbenve kérdi magától, hová fog ez vezetni?

Az elme keresi, kutatja, miben rejlik itt a kór? — Mert annak lehet nevezni.

Erre kimeritő feleletet adni nagyon nehéz; hiszen a hány az ember, annyiféle a természete, és ugyanannyiféle lehet az ok is, mely életuntságba, vagy kétségbeesésbe taszitja, mert a két eset közül egyiknek okvetlenül jelen kell lenni, kogy életét, melyhez a legkisebb féreg is ragaszkodik, sajátkezüleg kioltsa.

Csak egy kiméletes eset van, mikor az erőszakos halál erénynyé válik, midőn t. i. a hazáért vagy emberiségért kell az életet oda adni; de ezt nem nevezhetjük öngyilkosságnak, hanem önfeláldozásnak; mert nem saját énje, hanem egy magasztos eszme, vagy az emberiség érdeke készt e cselekedetre.

A történelem az ó- és középkorban számtalan öngyilkossági esetet jegyzett fel, melyeket vallási rajongásból, vagy az akkori fogalmakkal megegyező más indokból követtek el; azonban mindig a kivételes esetekhez tartoztak az öngyilkosságok, mig most a mindennapi eseményekhez számithatók s maholnap mint megszokott dolog nem is fognak már feltünni.

És ez igy van a 19-dik században, melynek szellemi előhaladására oly büszkén hivatkozunk, mely az emberi elménck legnagyszerübb csodamüveit hozta létre; a bölcészetet és anyagi törekvést oly magas fokra fejlesztette, — valjon nem az erkölcsösség hátrányára? — E században, mely azember legszentebb jogait elismerte, bálványt nem imád, hanem minden embert belértéke szerint becsülni tanit;*) csodálatos, hogy épen ebben a században feledkezik meg a legtöbb ember emberi méltóságáról, rendeltetéseiről, külsőségeknek hódol, könnyelmüen veszi a legszentebb dolgokat; felületesen teljesiti családi és polgári kötelességeit, ezek természetesen a lelkiismeret tágulását, s végre a legszomorubb következményeket vonják maguk után.

Ezzel nem azt akarom mondani, hogy valamennyi öngyilkos könnyelmü ember volt életében, bár mindenesetre ilyenek büne által lettek e kétségbeesett tettre hajtva. Hanem azt igen is állitom, hogy kevés bátorságuk volt; mert az élet viszontagságaival megküzdeni, ahoz több bátorság kell, mint egy hirtelen tett által néhány percz vagy óra mulva azoktól megszabadulni.

Azután észszerü cselekedet-e ez? Nem vétkezik-e az illető önmaga és övéi ellen?

Vegyünk például egy családapát, ki vagyonát saját meggondolatlansága, vagy mások lelketlensége, tán gazsága folytán veszti el; nem volna-e férfiasabb, ha munkához fogna, s igyekeznék az elvesztettet, bár csak részben is, visszaszerezni övéinek; családjának gyámolója, fenntartója, vigasztalója lenni, mintsem magát hirtelen halál által a gondoktól megmenteni, övéit pedig védtelenül a nyomornak, szégyennek kitenni, vagy mások nagylelküségére bizni? Igaz, hogy gyötrő lehet egy férj és apára nézve, kényelemhez szokott övéit nélkülözni látni, annál gyötrőbb, ha önmagának tehet szemrehányást miatta; ámde ha a következményeket nem sejtette előre — mert hisz szándékosan senki sem tesz magának kárt, — nézzen szembe a sorssal és küzdjön meg vele férfiasan!

*) „Tanit“, igen; de valjon ugy van-e a gyakorlatban, a valóságban is? Szork.

A nők a legtöbb esetben nem viszonzott vagy megcsalt szerelemből rohannak a halálba. A mi a férfinál gyengeségnek, az a nőnél lelki erőnek látszik. Nagynak is kell a haragnak lenni keblében, hogy a nő szelid keze, mely mások könnyeit résztvevőn törli le, félénk női lényével ellenkezően, ugyanazon kézzel erőszakosan nyuljon saját életéhez.

Ámde azért nem kevésbbé kárhoztatandó a tett, annyival is inkább, minthogy a nő ily esetben a férfi áldozata; azért szeretném, ha a nők e részben helyesebben gondolkoznának.

Vegyük először azokat, kik reménytelenül szeretnek, vagy szerelmük nem viszonoztatik, nem volna-e méltóbb hozzájuk, és sokkal magasztosabb a nyugodt béketürés és néma szenvedés, melyet az idő vagy meggyógyit, vagy a gyönge testet felemésztve, ugy is bekövetkeznék a természetes halál a nélkül, hogy önkezének kellene azt előidézni?

A másik esetben, hol a szégyen vagy kétségbeesés elől menekül a halálba, ott már kényesebb a fejtegetés.

A becsület minden esetre az élet elébe helyezendő; csak az a kérdés, hogy a halál letörli-e a szégyent nevéről? Nem! Még csak annál inkább hozzá köti az okot, a miért magát megöli. Mig ha életben marad, igaz, hogy sokat kell szenvednie, talán többet tiz halálnál; de a szenvedés az emberi szivet nemesiti, a lelket fölemeli; aztán tőle függ, hogy későbbi életével letörölje nevéről a foltot és az legalább a helyesen gondolkodók előtt tisztelve legyen.

Ezen elméletek visszavezetnek az eredeti kérdéshez; miben rejlik e divatos betegség alapja?

Én egy részt a meggazdagodás utáni általános sovár vágynak tulajdonitom, melynek elérésére sokszor a legmegvetendőbb eszközöktől sem riadnak vissza; más részt az igazi, mélyebb érzelem hiányában, mely korunkat jellemzi, s mely képes a legszentebből is játékot üzni; ezeket tartom e gyakori szerencsétlenségi esetek főokainak.

Az emberek nem abban keresik a boldogságot, a miben az egyedül és valódilag áll: a szeretetben és a sziv nemes, magasztos érzelmeiben, mely a családi tüzhely szentségét megőrzi; a hazafiui és polgári erényeket emeli; hanem keresik ott, a hol nincs: a külsőségekben, a látszatban. Nem azt akarom ezzel azt mondani, hogy a gazdag ember nem lehet emelkedett lélek, hogy ne! De ez is, miként a legszegényebb, csakis a szeretet által lehet azzá.

A hol a szeretet hiányzik, bármily kedvezők legyenek az anyagi körülmények, ott igaz erkölcs és igaz boldogság nem honolhat.

Valjon elfog-e valaha jönni azon idő, melyben az emberek nem abban fognak vetélkedni, hogy egymást külsőségben, üres csillogásban mulják felül; hanem nemes érzelmekben, szép tettekben és a kötelességek hü teljesitésében?*)

*) Bizonyosan; mert az emberiség egyre inkább bekezdi látni, hogy a szellemi és anyagi haladásban lépést kell tartani, különben azokban is ujra meg ujra visszahanyatlások következnek be Ime, hogy hanyatlott vissza az uj kor Eldoradoja: Francziaország, az erkölcsi fejlesztés elhanyagolása folytán! De nem is kell messzire mennünk arra, hogy erről meggyőződjünk; már pedig az a közmondás: „Saját kárán tanul a magyar“ az egész emberiségre nézve is áll. Szerk.

Egy gyászhét története.

Emléksorok.

Dicső valál tettekben és szavakban,
Erényben, bölcseségben egyaránt.
Áldás virult fel müveid nyomában,
Körül vőn néped, egy család gyanánt.
Fényes, szilárd és tiszta, mint a gyémánt,
Elméddel elved s ritka jellemed;
Remek szivedben gyermeteg kedélylyel
Erő s törhetlen hű honszeretet.
Neved, melyet vihar, vész hasztalan rengetnek,
Czédrusként áll: hozzáforrt sorsa nemzetednek.

Ney Ferencz.

Sir a nemzet, gyászol a hon, mert legnagyobb fia szakadt el szivéről. Kire tekint bánatában, mikor az a két szem, a melyből reményt és erőt meritett, örökre bezárult? Az, a kinek ő mindene volt, jó órában tanácsadó, rosz órában vigaszadó, az ő feje, szive, lelke, az ő dicsősége és büszkesége; szerelem, a miért a fiatal sziv lángol; hirnév, a miért a nagyravágyás lelkesül; erény, a miért a tiszta sziv mártirságot szenved; üdvösség, a miért a hivő lélek az egekhez fordul, az örökre elköltözött tőle! — Csak azt a sötétséget nézzük, mely elhunytával támadt! A magas égtől a föld poráig, a tróntól a kunyhóig, — csak azt az éjféli sötétséget a szivekben, — kialudt a nemzet két szeme világa!

Vagy talán csak a könyektől sötétült ugy el körülöttünk a világ? Akkor csak hadd omoljanak! Hiszen szólni ugy sem tudunk, és tenni róla még kevésbbé! Mit is mondhatnánk és mit is tehetnénk? Ha feketére verjük is ki az országot, egyik végétől a másikig, még sem érné föl veszteségünket; maradna még a jövő, a mi véghetetlen! És ha az égről leütnők a napot, még sem érné föl azt a sötétséget, a mi szivünket megfélemliti; maradna még a napon tul az Isten, az ellen csak nem fakadhatunk káromlatos szóra; pedig hát olyan nagy, olyan véghetetlen nagy a csapás, a mivel sujtott, — nem marad egyebünk a könynél, a mely elfulasztja a szót, felolvasztja a gondolatot, és nem gondolni, akkor, mikor a legiszonyubb halál képe mered ránk, az is csak jótétemény!

Négy napja már, hogy e kinos éjszaka tart szivemben és egész idő alatt nem teszek egyebet, csak nézek és merengek fel a magasba és le a mélységbe, ha találok-e habár csak egyetlen egy kis csillámot, a melybe fogódzva, lelkem fölszállhatna ujra oda, a honnan ez a kínos keserv érte. Ki az, a ki most az ország Szentek-Szentjét, azt a zászlót, mely alatt a jövőnek indulhat, az igaz konszeretet szent zászlaját elől fogja hordozni? És nézek szerte, jobbra-balra, és bármerre fordul is tekintetem, mindenütt csak őt látom, az ő képe áll előttem, a nagy nemzeti gyászban csakugy, mint saját fájdalmam fekete sötétében; fenn az égben, csak ugy, mint lent a földben; ég és föld! hol van most köztetek a határ? Itt is szomoruság, ott is fájdalom! Mikor az istenek sirnak, keresztelőt ül a halhatatlanság. Itt is, ott is, mindenütt ő van jelen, mégis ugy kell lenni; ha letörlöm is könyeimet, csak az marad, a mit látok, azért, mert lelkünkkel látjuk őt, oda van ő forrasztva, beleégetve, a lélek minden lángjaival, millió meg millió szivbe, századokról századokra elenyészhetlenül.

Azért ez a sötetség; most egyenkint fel-felcsillannak a lángok, miként éjszaka a pásztortüzek. Ime, ez, a hazaszeretet lángja és kit mutat föl? Őt, ki ugy szerette e hazát, mint soha senki! Mindennel, a mivel a hazát szolgálják, mindnyája felett, a kik fél század óta e hazát szolgálják, ugy kimagaslott, mint a templom tornya a paloták felett. Eszére nézve bölcs volt, minden szava aranymondás, még közönséges tréfája is, és semmi másra nem forditotta bölcseségét, csupán csak arra, hogy a haza alapját vész és viharok ellen megóvja. Szellemre lángelme volt, eredeti magyar észjárása és szónoklata formatökélye örök időkig mintaképekül fognak szolgálni, és ő lángelméjét kizárólag a haza jogainak védelmélre és évezredes igazainak meg- és elismerésére használta föl. Lehetett volna belőle világhirü iró; de az ő képzelete, a milyen gazdag volt, még sem a tündérek aranykertjeit, hanem mint az emberszerető gólya, az egyszerü szalmafödelet választotta, az ő eszménye a haza volt. És kit mutat még fel e láng? Igen is, a politikust. A mint föllépett, 1836-ban ő volt a politikai élet, a haladás és szabadelvüség vezére e hazában; minden szava az ország egyik végétől a másikig harsant és millió szivben hangzott vissza; a népszerüség tündökletes koszoruja, a nagyra vágyó hazaszeretetnek ezen szivverése, és egyszer elnyerve, mindenek felett féltett kincse, ugy diszitette homlokát, mint soha senkit ő előtte e hazában; ámde ő nem nagyravágyásból, és ezért nem a népszerüség kedveért, hanem magáért a hazáért és magából a szeretetből szolgálta a hazát, és azért, midőn legfényesebben tündökölt homlokán a koszoru, mindenki látta azt rajta, csak ő nem; az egész nemzet meghajolt volna előtte, de nem lehetett; tovább a szivénél senkit sem engedett meghajolni, odáig is csak azért, hogy szivét odaadja, neki, az egész nemzetnek, és midőn — 1849-ben — a nemzet legnagyobb részét a hazaszeretet leterrelte azon utról, melyet ő üdvösnek tartott a hazára, mi volt neki a népszerüség tündökletes koszoruja! Mintha a világon se volna, ugy kitért az utból, áldást rebegve azokra, a kik a vezérzászlót kezéből kicsavarták! És midőn az élet-halál harczban

kimerült haza ezer sebből vérzett, a ki legelső sietett hozzá és ápolta, ugyanazzal az odaadó hűséggel és önfeláldozó szeretettel enyhitve a fájdalmat, melyet nem ő hozott reá, és hegesztve a sebeket, melyektől ő jó eleve óva intett, soha egy keserü szó, vagy vádoló tekintet a mellőzött, a vele együtt semmivé lett fiu részéről a drága beteg anya számára; és ismét nem a népszerüség kedveért, mert első perczben ujra kész volt félre huzódni, hanem a legszentebb szeretetből. Hü gyermeki szeretet volt ez ő benne, a mely nem itél, még csak nem is vádol, hanem csak szereti szüléjét, hibái mellett, gyöngeségei folytán, és minél többet szenved, annál forróbban, — üssük fel az összes világ nemzeteinek történetét, ha találunk-e ehez hasonló önzetlen, forró hazaszeretetet!

Csak egy volt nagyobb e hazafinál, egy ember, és ez az egy is ő vala! Törüljük le ujra könyüinket, hadd csillanjon föl ez a jóleső láng is e szorongató sötétségben. Rég eltünt már az az idő, hogy az ember istenséggé váljék, de hogy az istenség emberré váljék a tökéletesedés kedveért, az az idő nem tünt el, és nem is fog eltünni soha; százakkal és ezrekkel teszen a jó Isten ilyen kisérletet, az örökkévalóság beleköltözik testükbe, de csak milliók és milliók közül egyben marad meg életének teljességeig, mert milliók és milliók közül csak egy őrzi meg a föld porát olyan tisztán és mocsoktalanul, hogy elnyugtáig méltó hajléka legyen neki; milliók és milliók közül csak egy van olyan ember, a ki méltó az ember névre, mert az n a g y c z i m, a legnagyobb a világon, annyit jelent, mint: Isten képére teremtve, és ilyen egy ő v a l a!

Gyémánt volt a lelke, tele fényes ragyogással; aczél a jelleme, salaktalan és megtörhetlen; soha indulat nem vett erőt rajta; harag, gyülölet, avagy ellenséges érzés ismeretlenek voltak előtte. Életének küzdelmében a legmagasabb czélokat, a hazát és emberiséget tüzte ki magának, egy hosszu életen végig lankadatlanul tört feléjük, és a ki utját állta, soha le nem taszitotta az utról, hanem megállt, kezet nyujtott neki, ha elfogadta a baráti jobbot, jó, akkor együtt folytatták a küzdelmet, uj erőt hóditott a szent ügynek, és sokszor elfogadták, mert igazság szólt ajkáról és igazság ült homlokán; hogyha pedig nem fogadta el, akkor ott hagyta, megkerülte, de nem bántotta, még ellenfelét sem, abban is tisztelvén az embert.

És minél közelebb jutott a czélhoz, és midőn leomlottak a falak és a szabadság arany kapui föltárultak a nemzet előtt, mit kivánt magának jutalmul a nemzettől? Uj munkát! Rendbe szedni az uj államot, törvénybe foglalni a szabadságot! És midőn megnyilt az ut a nemzet és királya közt, és az első, a kit a király az uj uton talált, ő vala, mit kért magának fáradsága jutalmául, hogy az utat ő tette ujra járhatóvá? Kért? Kellett is volna neki akkor kérnie, neki, az elsőnek, mikor a király tele kézzel hozta a szeretetet a nemzet elébe! De még csak el sem fogadott semmit. Adja a nemzetnek, a mi nemzeté,akkor neki is kijutott belőle a maga része. Legyen egy a nemzet fejedelmével, akkor meglesz neki az ő jutalma, — mint a nyári eső, ugy hullott akkor a trón egéről a sok czim és rang és méltóság, mindenkire, a kit a fejedelmi kegy előtalált; csak ő rá nem hullt semmi, mert ő már akkor nem volt ott található; a mint a nagy államalkotó munka be volt végezve, a ki leginkább csudálkozott azon, hogy mi különöst találnak benne, az ő maga volt — soha annyi erő annyi önzetlenséggel, soha annyi érdem annyi szerénységgel, soha annyi önérzet annyi igénytelenséggel egy szivben nem lakozott. Hogyan is lehetett ugy megóvni a szivet minden legkisebb emberi gyarlóságtól?

Ugy, hogy csordultig tele volt s z e r e t e t t e l. Soha tisztábban ember embertársát nem szerette még e hazában nálánál. A testvériség érzete az egyedül uralkodó érzés volt benne. Ebben a részben nem ismert különbséget; ur és szolga, idegen és honos, müvelt és müveletlen, igazhitü és pogány, tökéletesen mindegy volt neki; ez is, az is ember, és annál fogva testvére volt; megosztotta vele szivét, lelkét, a mivel csak hasznára lehetett. Ez tette az ő nagyságát, hogy az ember oly nagyság volt szemében, és ennél fogva ismerte el az ő nagyságát az egész világ, csak ő maga nem, a ki olyan természetesnek találta azt.

Még a gyermeket is, hogy szerette a gyermeket! Órákig eltudott vele beszélgetni, szinte gyermekké lenni mellette; és a gyermek ugy vonzódott hozzá, attól a szelid tekintettől mosolygó kék szemében, a melyből kilátszott, mennyire tiszta gyermekszive van e nagy embernek.

Bizony nagy volt ő és az is marad, nagyobb mindnyájunknál összesen, nagyobb az egész nemzetnél, és azért ha elköltözött is tőlünk, nem vesztettük őt el; a miénk volt ő és az is marad; élete egy lett a nemzetével; az egész világ tisztelete, századokon végig ragyogó dicsősége mind mi ránk maradt most örökségül; jut belőle mindnyájunknak, és osztozzunk is benne hüségesen; vegye ki-ki belőle a maga osztályát,azt, a mire épen szüksége van szivnek-léleknek; szeressük mi is egymást ugy, mint a hogy ő mindnyájunkat szeretett; óvjuk meg mi is szivünket a tisztátalan indulatoktól, akkor — letörölhetjük könyeinket, mert akkor nem csak volt Deák Ferenczünk, hanem van is, lesz is. Az egész világ most már ő bozzá méri ezt a nemzetet, és — ez lesz az ő élete és a mi életünk!

— i — r.

Deák Ferencz betegsége és utolsó napjai.

A baj, melynek Deák áldozatul esett, már az ötvenes években jelentkezett. Csak nagyon mérsékelt és ovatos életmódjának köszönhette, hogy e baj mellett elérte a 73-dik évet. Az ötvenes években Bécsben dr. Skodával tanácskozott, ki azt állapitotta meg, hogy szivre irányzott vértolulásokban szenved s mint a következmény mutatá, az orvosi vélemény helyes volt. A hatvanas években a baj már erősebben lépett fel, többször rohamok érték, roszul volt s levegő után kapkodott. Valahányszor az országgyülésen beszédet tartott, mindannyiszor állapota megroszabbodott. 1872-ben nyáron, midőn Rátótról Táplánfalvára rándult ki, Széll Kálmán anyjához: este összerogyott. A mellékszobában hallották a zuhanást, befutottak s Deákot eszméletlen állapotban találták. A kéznél levő orvosság és gondos ápolás eszméletre térité, s a rögtön hivatott dr. Kovács S. Endre azt állapitotta meg, hogy a szivbaj igen fejlődött s aggasztó jellegü.

Azóta Deák ereje évről-évre hanyatlott, 1874-diki junius 28-dikán tartá utolsó nyilvános beszédét s midőn 1875-diki ujév napján a Deákpárt nála megjelent, egy megtört aggastyánt látott maga előtt, kinek megpillantásánál a legtöbb szemben köny csillogott fel.

Az 1875-diki nyarat Budapesten egy városligeti nyárilakban töltötte Deák; itt meglehetős jól érezte magát, hanem mindig ülő helyzetben kellett aludnia, mert a nyomasztó asthma lehetetlenné tette neki a lefekvést. Utóbbi időben szemlátomást soványodott, arczán számos ráncz támadt. Őszkor Széll Kálmán egyetemtéri lakására költözködött. Itt a legszeretettelteljesb módon viselték gondját. Deczemberben az orvos vizfolyást állapitott meg, mely a térden váratlanul állott be; javulást

kezdtek remélni, de a remény nem valósult. A szivgörcsök egyre sulyosodtak; a beteget, ki eddig mindig türelmesen viselte kinjait, lehangolt kedélyállapot fogta el.

Karácsonkor Deák betetegsége már a legkomolyabb alakot ölté, de csak január 20-dika volt a nap, melytől fogva Deák Ferencz ereje végkép kimerült.

Január 26-dikán érzékeny bucsut vett Deák ápoló rókonaitól és jó ismerőseitől, többi között Szeniczeytől, Széllnétől és gróf Mikestől. Ugyancsak e napon átadta pénzét Vörösmarty Bélának. Ez megszámlálta a pénzt, de Deák azt jegyzé meg, hogy: — Igen sokat számitottál, kevesebb van. — Többet akart ezuttal beszélni pénzügyeiről, de bejött Bogdánovicsné s később gróf Festetich Mária udvarhölgy és igy abban maradt.

Január 27-dikén mondák a betegnek, hogy tudakozódni jött a király segéde. Deák mosolyogva fogadá e hirt s a szárnysegéd névjegyét eltette. Ez feltünt némileg a család tagjai előtt, mert Deák minden levelet, iratot elégetett, kivéve a királyné levelét s az 1861-ki feliratnak egy nyomtatott példányát, melyben tiszta papirlapok voltak, tintával irott jegyzetekkel.

Pénteken, január 28-dika azon gyászos nap, melyen a nagy férfiu kilehelte nemes lelkét. Az előtte való éjt álmatlanul töltötte. Reggel felé egy keveset szunnyadott és fölébredve, eszmélt, és kevés borlevest is elfogyasztott. Ekkor ismét elszenderült, és fölébredve, 28-dikán 10 és 11 óra között, Zádor és Széllné jelenlétében papirt és irónt kért. Adtak egy nagy negyedrét levélpapirt. Erre aztán elkezdett irni, görbe, lefelé futó sorokkal, melyek között nagy távolság van. Az első lapon egymás mellett három sor van s a harmadik sor vége kifut a második lapra; következik erre egy három ujjnyi üres tér, aztán uj bekezdés. Az aláirás: „D. F.“ reszketeg sajátkézi vonásokkal.

Ez utósó irás tartalma:

„Több napja, hogy a baj az, hogy nagyon megvagyok zavarodva . . . éjjel nappal . . . és talán nem tart soká. (Itt olvashatlan sorok következnek.)

„Minden vagyonomat vegye át Vörösmarty Béla, fizesse a tart . . . a mi megmarad, fordítsa jó célokra. (Ekkor lépett be Vörösmarty Béla.) Ezt olvasd. Az isten áldjon meg.“

Az utolsó lapra irottakat (mert a levélpapir mind a négy lapjára kiterjed az irás) lehetetlen elolvasni.

Csakhamar visszahanyatlott, öntudatlanul. Állapota ekkor oly aggasztóvá kezdett válni. hogy Széll Kálmánért — ki 10 óráig mellette volt — elküldtek a képviselőházba. Ez utóbbi azonnal haza sietett. Egy negyed 1 órától kettőig a beteg nyugtalankodott s szótlanul szenvedett. Háromnegyed két órakor álomba merült, s két órakor még mindig ezen állapotban volt. Fél kettő után Tisza Kálmán ment hozzá, ki a beteg szobájába is bement. A kormányelnök leverten hagyta el a nagy beteg lakását. Fölébredt és aztán d. u. 3 órakor kevés levest vett magához. Kis idő mulva fölharsant Deák lakásának ablaka alatt az ott elvonuló katonaság zenekara, mire a beteg fölrázkodott és vizet kért. A vizes poharat, mint máskor is, szájához akarták vinni, de Deák maga nyult a pohár után és maga ivott.

Esti 5 órakor Festetich grófnő, udvarhölgy jött udvari kocsiban, utána Tisza Kálmán, Csengery Antal, Bánó, Somssich Pál s többen. Deák lakháza előtt az esti órákban a nép tömegesen állt, mert a városban ekkor már a „haza bölcsének“ haláláról beszéltek, a legnagyobb fájdalommal. A főrendiház tagjai közül, s az országos képviselők is számosan tettek látogatást Deák lakásán, igy Szende Béla, Gorove, Samassa egri érsek, Ghyczy Kálmán, stb.

Esti 7 órakkor dr. Kovács Sebestyén következő orvosi értesitést adott ki: „Az életveszélyes elgyengülési roham, mely reggel beállott, enyhült ugyan, a nagy beteg állapota azonban aggasztó.“*)

Esti 10 órakor Deák kezével azt a mozdulatot tette, melyet rendesen tenni szokott, ha azt akarta, hogy az ápolónőnek csöngessenek. Azonnal csöngettek, és az ápolónő belépvén, Deák lábára mutatott, azt akarván ezzel mondani, hogy lábát ujra bekössék. Orvosa, dr. Kovács S. Endre, Deák mellé térdelt s maga kötötte be a beteg lábait. Ez mintegy félóráig tartott, s midőn be volt kötve, Deák hálás pillantással köszönte meg az orvos fáradozásait. Ezután Deák székében hátrahanyatlott, s arczán látszott, hogy sulyos fájdalmakat szenved. Kovács az orvosságot nyujtá neki, Deák tagadólag intett. — Komám — igy szólt hozzá orvosa, mert igy szokta szólitani — vegye be e csöppeket, ezek a jó csöppek, melyektől a görcs eláll. — Deák kezébe vette az orvosságos kanalat, keze nagyon reszketett, ajkához illesztette — de nem birta bevenni. A kanál kihullott kezéből. Deák hátra dőlt, egy mély hörgés hallatszott — arcza beesett, szeme megmerevedett — Deák Ferencz halott volt!

E részleteket más oldalról kiegészitik még azzal, hogy alkonyatkor Deák több izben hörgött, mintha mondani akarna valamit. Széll ugy vélte, mintha azt mondta volna Deák: — Emeljetek föl. — Föl is emelték, de ez fájdalmat okozott a betegnek. Ismét hörgött; az ápolónő szerint Deák ekkor kinosan ezt mondta: — Megfuladok. — (Ez volt utolsó szava.)

Esti $^3/_4$ 11 óra volt, midőn a nagy hazafi kiadta lelkét. Karszékben ülve halt meg, melyből aztán Zsibrik, Szeniczey és Nedeczky emelték az ágyba. Halála perczében Széll Kálmán és neje, Vörösmarty Béla, Nedeczky, Szeniczey, Kovách László, dr. Kovács Sebestyén Endre, Jekelfalussy Lajos, Szabadhegyiné és Zsibrik őrnagy voltak mellette.

Deák betegsége eredetileg szivhusosodás volt, mely három év óta folyvást veszélyesebbé kezdett válni. Az ebből származó vizkór folytonosan ugy növekedett és annyira megtámadta a tüdőt, hogy Deák már napok óta képtelen volt a beszédre. Hogy minő szenvedéseket kellett kiállnia, mutatja azon körülmény, hogy ő, a szellemi erő férfia, ezelőtt három héttel, mikor a baj még nem volt aránylag oly veszélyes és fenyegető, s a szenvedések sem lehettek oly kinosak, egy alkalommal igy nyilatkozott: — Istenem, csak az eszemet el ne veszteném e szenvedésben!

Januárhó 27-dikén fordulat állt be a kórban, amennyiben a vizfolyás folytán támadt lábdaganat lohadni kezdett, ugy, hogy 28-dikán, a nagy férfiu halála napján, nem is volt szükség a ruházat változtatására, holott ezelőtt három nappal nyolczszor is kellett változtatni.

Szombaton kora reggel futó tűz gyanánt terjedt szét a fővárosban Deák Ferencz halálának hire. Az egesz város gyászba borult. Minden házon kitüzték a fekete zászlót. Gyászt öltöttek a váczi-, dorottya- és uri-utczai fényes kirakatok is, melyeket fekete szövettel és függönyökkel diszitettek. A divat- és pipere-kereskedésekben mindenütt gyásztárgyakat tettek a kirakatokba. A farsang vigalma pillanat alatt megszünt, s az e hétre kitüzött tánczvigalmak mind abba maradtak. A főváros összes szinházaiban szombaton nem volt előadás, s a nemzeti

*) Ezen orvosi értesitvény folytán nyomattuk ki lapunk mult számát, mint rendesen, pénteken este, csak annyit emlitve, hogy ez nap folytában a haza bölcsének holt hirét terjesztették a fővárosban, és midőn később a gyászeset csakugyan bekövetkezett, külön mellékleten értesitettük t előfizetőinket a nagy csapásról. Szerk.

színház egész hétig zárva marad. Az akadémia s a főváros törvényhatósága rendkivüli közgyüléseket tartottak, megállapitandó a nagy hazafi végtisztessége körül részükről teendő intézkedéseket. A részletek a következők.

Deák Ferencz holttestét mult vasárnap délután bonczolták és balzsamozták. Lenhossek tanár pedig a bonczolásban érintetlenül hagyott fejet mérte meg.

A koporsó, melybe a holttetem helyeztetett, antik mivü, dus aranyozással. Vasárnap éjjel át őriztetett, hétfőn reggel 7 órakor pedig egész csöndben átszállittatott az akadémia palotájába, melynek előcsarnokában volt az imposáns gyászravatalra fölállitva.

Az akadémia előcsarnoka, a ravatal helye meghatólag szépen volt ékitve. Fekete lepel boritotta a falakat és oszlopokat, ezüstös diszitéssel. Az ajtóval szemben csoportokban az ország és törvényhatóságok zászlói, az oszlopokon koszoruk. A középen, jó magas ravatalon a koporsó, s abban üvegfedél alatt a nagy halott, ugy, hogy arcza látható volt.

A halott fekete öltönyt viselt, a melyet rendesen viselni szokott. Megmerevedett lábait fekete köpeny takarta; saját köpenye, melyet olykor viselt. Keze mellén össze volt kulcsolva s kezében feszületet tartott. Keresztek, gyertyák állottak a ravatal körül, előtte pedig a királyi család által küldött koszoruk.

Délután óta a nagy halott holtteste ki volt téve közszemlére, mely még az nap megható jelenetnek volt szinhelye.

Pontban négy órakor két udvari fogat állt meg a főkapu előtt. Ő Felsége a királyné szállt ki az egyikből, a másikból báró Nopesa főudvarmester és gróf Festetich Mária udvarhölgy.

Ő Felsége a főkapun lépett be, melynek fekete függönyeit Tisza Lajos volt miniszter és Kovách László háznagy vonták szét előtte. Balra a bejárattól Tisza Kálmán miniszterelnök állt. A feketével bevont csarnokon rajtuk kivül nem volt senki; Széll Kálmán pénzügyminiszter és az országos rendező bizottság a háttérbe vonultak.

A királyné néma főhajtással fogadva a bejáratnál állók üdvözletét, egy baloldalt álló kis asztalhoz lépett, melyre az általa már előre küldött koszoru volt helyezve. Felvette azt, felment vele a ravatal lépcsőin, egy megilletődött, hosszu tekintetet vetett a halott megfogyatkozott arczára, s a koszorut sajátkezüleg tette rá a holttetemre.

Azután lejött a lépcsőkről, a koszoru leomló két szalagját sajátkezüleg megigazitotta, a koporsó lábánál álló imazsámolyra térdelt és halkal, buzgón imádkozott.

Imája végeztével fölkelt és szótlanul, mint jött, eltávozott.

A jelenlevőknek egy könnyes tekintete és áldozó fohásza kisérte ki Magyarország első hölgyét a halottas csarnokból.

A koszoru, melyet ő Felsége tett a halottra, zöld babérból van füzve, 6—6 láb hosszu két óriási fehér szalaggal, ezen felirással: „Erzsébet királyné Deák Ferenczneк.“

A koszoru azon helyzetben, melyben azt a királyné kezetette a koporsóra, illetlenül maradt a temetés pillanatáig.

A koporsó lábánál balra egy párnán ő Felsége a király koszoruja volt elhelyezve: zöld babér, fehér kaméliákkal, hosszu fehér szalagokkal.

Középen az imazsámolyon Budapest főváros, a zsámoly fölötti kereszten pedig az országgyülés koszoruja volt.

József főherczeg és Clotild főherczegnő szintén küldtek koszorukat, e felirattal: „Clotilde főherczegnő Deák Ferenczneк.“ „József főherczeg Deák Ferenczneк.“

József főherczeg és Clotild főherczegnő hétfőn este felé szintén eljöttek Deák Ferencz ravatalához. Öt óra után, mikor az Akadémia csarnoka a közönség előtt bezárult, megjelent a fenséges pár; az országgyülési diszőrség, Thaisz Elek főkapitány és még néhányan voltak jelen. A főherczeg meghatottan állott meg a ravatal előtt; Clotild főherczegnő letérdelt, imát mondott; mindketten megkerülték a ravatalt, meghajtották magukat és eltávoztak.

Ugyane perczben jött be az Akadémia utczai oldalkapun Festetich Mari grófnő, a királyné palotahölgye és szép nemzeti szin koszorut tett le a ravatal mellé.

Az országos gyászeset alkalmából, király ő Felsége következő kéziratot intézett a miniszterelnökhez:

„Kedves Tisza! Deák Ferencz halála nagy gyászszal tölti el az országot.

Én is mélyen meg vagyok hatva, s nem lehet, hogy ki ne mondjam, mily őszintén osztozom az általános fájdalomban, mily sajnosan érzem magam is veszteségét e férfiunak, ki egész életét a közjónak szentelvén, a trón és haza iránti hüsége, tündöklő jellemtisztasága és polgári erényei által oly nagy mértékben kiérdemelte fejedelmének szintugy, mint polgártársainak bizalmát és szeretetét.

Államférfiui érdemeit a történet fogja megörökiteni. Hirneve az országban és annak határain tul is fenn fog maradni és emléke áldva lesz.

Hálás elismerésem követi őt sirjába, melyre itt küldök egy koszorut!

Kelt Bécsben, 1876. évi január hó 29-dikén.

Ferencz József, s. k.“

Egész héten ezrével jöttek az idegenek a fővárosba a bel- és külföldről. Hatvanezerre ment az idegenek száma a temetés napján. Európa minden nemzete képviselve volt itt az nap.

Csütörtökön volt a temetés napja, szomoru, felejthetlen ez a nap. Borongós ég, nyirkos, hideg lég, fekete gyászlobogó minden házon, nyomasztó fájdalom minden arczon, fájdalmas köny a szemben; és a kik nem tudtak sirni, a kik szólni sem birtak a nagy fájdalomtól, — csak most éreztük igazán, hogy mi volt ő nekünk mindnyájunknak; a gyermek anyját, az atya gyermekét nem gyászolja keservesebben; atyja is volt ő mindnyájunknak, és gyermeke hazájának, olyan hü gyermeke, a milyen nincsen több a föld kerekségén.

De — elég a panasz, ugy is minden magyar sziv érzi, hogy e fájdalomra nincsen szó, — ime a temetés rendje:

A beszentelési szertartás pontban 11 órakor kezdődött. Az ország püspökei részt vettek a beszentelésben, egyházfejedelmi diszben, Olteanu a görög püspöki tiárával fején. Őket Samassa, egri érsek és Simor herczegprimás követte. Jelen voltak még a beszentelési ünnepélyen a törvényhozótestület, a megyék, városok és egyletek képviselőin kivül, Mondel a király főszárnysegéde és képviselője; (a király nem jött le a temetésre,) Nopcsa, királyné ő Felsége képviselője, a miniszterek, József főherczeg, Coburg Fülöp herczeg fiával, Clotild és Luiza főherczegnők, a két Coburg főherczeg, a Széll Kálmán-, Nedeczky-, Vörösmarty- és Szemiczey családok tagjai, gr. Andrássy Gyula, Hollán Ernő, honvédtábornok, Edelsheim-Gyulay gróf, katonai főparancsnok, Rechbauer, az osztrák birodalmi tanács alelnöke sat. A beszentelést Simor herczeg-primás végezte, és a gyászének elzengése alatt minden szem könybe lábbadt. A beszentelés után Ghyczy Kálmán, a képviselőház elnöke beszédet tartott, feltüntetve a nagy halott esmulhatatlan érdemeit,

azután a menet megindult. A főváros valamennyi templomaiban megkodultak a harangok.

A budai várpalotán, királyné ő Felsége erkélyéről földig érő gyászlobogó lengett.

A halottas menet eleje a dohány-utczánál állt, vége az akadémia csarnokában; katonaság fogta körül a menetet, az utczán a légszeszlámpák gyászfátyolba bevonva égtek; a Ferencz-József-téren minden erkély gyászfátyollal bevonva, és minden erkélyen gyászruhás közönség; a Coburg-palota erkélyén Clotild főherczegnő és Luiza herczegnő udvarhölgyei.

Elől ment két rendező, magyar diszruhában, gyászfátyollal karjaikon, utána katonai zenekar, gyászindulót hangoztatva. Ezt követték a rokkant honvédek, a tüzoltók, diszruhában, a beteg-segélyző-egyletek, zászlóikkal, és e meghatóan hosszu sor előtt mély gyászban levő hölgy ment, ki vánkoson koszorut vitt. Ezt más egyletek követték. Majd a dunagőzhajózási személyzet. A menet e szakaszát a nemzeti szinház férfiszemélyzete zárta be, élén báró Podmaniczky intendánssal, magyar diszben.

Ezután mintegy negyedórai szünet következett. A menet másik szakasza háromnegyed 12-kor indult meg. Először is feltünt ismét a különféle temetkezési egyletek hosszu sora; az Erzsébet egylet tagjai ezek sorában két pálmaágat vittek.

A temetkezési egyletek tagjainak vezetői karjukon paizsként Deák czimerét vitték, gyászfátyollal. Ezeket a papnövelde ifjusága követé. Majd az állatgyógyintézeti és az egyetemi és müegyetemi ifjuság hosszu, tömör sötét sora — három gyászzászlóval. Ezek után Fiume küldöttsége következett, az olasz zászlóval. Az Eötvös betegsegélyző egylet. A különféle vasutak tisztikara és szolgaszemélyzete. A Frőbel-nőegylet és a tanitónőképezde hölgyei. A tengerészeti csapatok s ismét egy katonai zenekar.

Ezután Békés- és Veszprémmegyék küldöttségei nyitották meg a sort, majd a selmeczi erdész- és bányász-akadémia ifjusága, bánya-nagyával, feltünő festői egyenruhában; utánuk az ország valamennyi megyéjének és városának küldöttségei, hosszu sorban, az illető megyei és városi huszárokkal, köztük számosan magyar diszben. Voltak szerb és román nemzeti öltönyüek is.

A sz. kir. városok küldöttségeinek sorát a főváros képviselő testülete és tanácsa zárta be; előtte és körülte városi huszárokkal. S ismét zenekar.

Ezt a helybeli katonatisztek hosszu sora követé. Együtt voltak közös hadseregbeliek és honvédek, gyalogok és lovasok. A tiszteket a tábornokok követték. Bárő Edelsheim Gyullay mellett József főherczeg, a honvédség főparancsnoka haladt, Coburg főherczeggel, ki szintén egészen a temetőig gyalog ment a menettel.

A tiszteket a főváros által kirendelt küldöttség követé; ezt három lovas, ezek után a koszorus kocsi. Nagyszerüen megható látvány volt e kocsi. Eléje két szürke ló volt fogva. Közönséges halottas kocsi volt, de tetejét, oldalait végig elfödték a koszoruk. 261 koszoru volt rajta, s mind Deák tiszteloi, megyék, városok, egyletek, testületek és magánosok tették le, köztük olyanok, melyeket messze külföldről, mint például Angolországból és Aachenból küldtek a ravatalra. A királyné koszorujáról lehulló szalagokról mindenki olvashatá: „Erzsébet Királyné Deák Ferenczneck.“ A koszoruk festőileg voltak elhelyezve, hogy feliratukat a közönség olvashatá. Legfelül két pálmaág koronázta meg a festői, leirhatlanul megragadó csoportot. Az elragadtatás és megilletődés felkiáltásai hallatszottak a közönség soraiban, midőn a koszorukat megpillantá.

A koszorus kocsi után a papság sorakozott. Mindkét ev. egyház papsága, a görög katholikusok és keletiek püspökei, majd a római katholikus püspökök, végül a szolgálat tevő papság s a négy infulással (köztük Oltiánu) az egri érsek.

A papság után a halottas kocsi ment, a drága hamvakkal. Hat sötét ló vonta a nagyszerüen diszes menyezetü kocsit, közvetlenül előtte az országos bizottság tagjai — utána oly csoport, minő még soha sem haladt Budapest utczáin, és könyes szemmel!

Ő Felsége képviselője, báró Mondel ment itt, a miniszterelnökkel, gróf Andrássy (honvédtábornoki disz egyenruhában) Széll Kálmánnal, a gyászoló család, a hölgyek közül Vörösmartyné, Széll Kálmánné, Szeniczeyné, a Nedeczky kisasszonyok stb., majd a reischsrath küldöttsége s az egész képviselői és főrendiház. Sokan voltak disz magyarban; de egy sem volt, ki gyászfátyolt ne viselt volna fővegén.

Városi biztosok mentek a csoport körül és korlátokkal zárták el attól a hullámzó közönséget. Lovas katonák fejezték be a menetet.

Jó másfél óráig tartott e menet, mintegy ezer zászlóval, huszezernyi főből állott és százezernyi nép nézte az utczákon, az ablakokból, a háztetőkről, a hová csak ember férhetett. Ily gyászos csoportot még nem látott Magyarország.

Százezernyi közönség tódult a menet körül. A rend mégis példás volt. Semmi által meg nem zavartatva haladt a menet a temető felé gyalog. Egész Magyarország imája, áldása követte . . .

A temetőben egyelőre a kápolnában tették le a koporsót, mig a külön sirbolt elfog készülni, a honnan később a számára épitendő Mausoleumba fog elhelyeztetni. Mert Mausoleum fog Deáknak épittetni. Mint mondják, maga a király fogja azt neki épittetni.

És a nemzet minden tagja imádat tárgyává teendi őt, mint hajdan a magyarok istenét. Nem káromlás az egy igaz isten ellen, ha földi mintaképet választunk magunknak, követendő például, mikor ez az igaz Istenhez emeli közelebb lelkünket, és Deák Ferencznél tökéletesebb mintaképet magyar ember nem választhat. A magyar nemzet minden nemes tulajdona megvolt benne: a bátorság, a nyiltság, a nagylelküség, a lovagiasság, a vidámság — a magyarnak egyetlen hibája nélkül: ment volt a hiuságtól, az önteltségtől, a könyelmüségtől, a türelmetlenségtől — ő a magyar jellem tökélyképe, és eszmény legyen is ő mindnyájunknak. A mint értünk élt, ugy legyen az ő halála megváltás, követendő példányképe e nemzetnek! Legyen áldott, örökre áldott dicső emléke!

Tartalom.

A havasi rózsa, László Mihálytól. — Néma vád, Reviczky Gyulától. — A vas a növények, állatok és emberek életében, Baer után Kemenczky Kálmántól. — Marianne, George Sand beszélye. — Miért oly gyakoriak napjainkban az öngyilkossági esetek? Lengyel Dánielnétól. — Egy gyászhét története. — Deák Ferencz betegsége s utolsó napjai.

A boritékon: Heti naptár. — A vidéki sajtó Deák Ferencz haláláról. — Megbizasok tára. — Hirdetések.

Maiszámunk melléklete: Jelenhavi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.)

e gondolaton, elmereng azon, hogy mulandó a világ s a mit még ma istenitett az emberiség, holnap már a koporsóban pihen, tehetetlenül, megdermedve. Politikai ellenfelünk volt ő és mégis megsiratjuk halálát, mert nemesen gondolkozó és érző volt mind halálig. Nyugodjék békében pora!

A „Nagyvárad“: Deák Ferencz, egyike azon kevés nagy neveknek, melyek nemzeti életünk ujabb korszakában magyar államférfiui tekintetben európai, sőt világhirre s feledhetlen tekintélyre emelkedtek. Oly férfiakkal, minő Deák Ferencz volt, a gondviselés csak ritkán, egy-egy évszázadban (vagy évezredben. Szerk.) csak egyszer szokta a nemzeteket megajándékozni.

Az egész magyar nemzet szemében gyászkönyek csillog, mert érzi, mennyit vesztett a nagy halottban!

Az „Alföld“: Némuljon el az öröm és vigalom minden hangja a magyarok hazájában, mert óriási gyász érte nemzetünket. Letünt a csillag, melynek örök fényü pályafutását legujabb történelmünk legszebb lapjai jelzik.

A „Nyitrai Közlöny“: Deák Ferencz meghalt. Három rövid szó! de oly jelentékeny tartalmu, hogy hazánk jelen viszonyai közt ennél nagyobb mérvüt alig képzelhetünk. Ha figyelembe veszszük, hogy hazánk jelen közjogi állapota e névvel azonos, nem vehetjük a legbensőbb megindulás s aggodalom nélkül e fájó eseményt tudomásul. Egy vezércsillaggal ismét kevesebb!

A „Szegedi Hiradó“: Ki tudná tolmácsolni e négy szó jelentőségét: Deák Ferencz nincs többé! Ki tudná most, a gyász első perczeiben!? Nem tudjuk, mi csak érezni tudjuk azt. És azt is tudjuk, hogy ez az érzés közös a hazafiak százezréivel, a kik ép ugy hullatják könyeiket, mint mi.

Az „Esztergom“: Deák Ferencz nincs többé, de neve mig Magyarországban magyar ember él, fennmarad azon elsők és legjobbak közt, kiket a gondviselés annyi viszálytól hányatott hazánknak adni kegyes volt, és kikre a történelem mindig mint örökkön követendő példákra rámutat. Nincs, ki veszteségünket át ne érezné; nincs, kit a közgyász ne ragadna meg, hogy e férfiu sirjánál emlékének könyeit ne áldozná.

A „Kelet“: Deák Ferencz meghalt! Mily szivrázó munka csak e néhány fekete betüt papirra tenni! Deák Ferencz meghalt! Mintha sirja volna e pár szó mindannak, a mit szerettünk, imádtunk, bálványoztunk; mintha temetője volna e szó Magyarország egész multjának és jövőjének, oly iszonyatos lesujtólag hangzik:

Deák Ferencz meghalt!!

A „Váczvidék“: Megrenditő gyászunknak nincs szava, csak sajgó bánata. A honfi sziv érzi, de gyenge ige ki nem fejezheti nagyságát a veszteségnek, melynek keservétől Deák ravatalánál Magyarország elfogul. Ragyogó pályája örökre utánzandó példája leend Magyarországnak és sirja oltára az önzetlen hazaszeretetnek.

A „Győri Közlöny“: Boruljon gyászba az ország! Leghübb, legbölcsebb fia nincs többé.

Ámde ne feledje a nemzet, hogy az a koporsó, mely egy nagy államférfiu drága tetemeit fedi, intő szózat is egyszersmind a nemzet fiaihoz.

Megtartani az ősöktől vont határokat, munkásság által termékenyitni a mezőt; tovább dolgozva nemzeti müvelődésünk épületén, hogy a magyar nép e békésebb kifejlés korszakában ismét azon helyet foglalja el, melyet egykor hadi tettei neki szereztek; küzdve, mint férfiuhoz illik, az emberiség közös ügyeiért, — erre int a nagy halott koporsója. Ha igy azután a nagy remény, melyért ivadékok előbb vérüket ontották, most pedig még sohajtva sohajtanak, a mely reménynyel egy Deák is sirba szállt, beteljesült — akkor a nemzet megértette Deákot.

A „Vasmegyei Lapok“: A nemzet Mózese, ki a magyar népet államéletünk zürzavaros sivatagából kivezeté s megmutatá neki egy szebb jövő termékeny országát — megtörött a testi fájdalmak sulya alatt!

Hol e szó, melylyel a veszteség nagyságát kifejezzük?!

Hol a könnyek, melyekkel a honfisziv elzokogja végetlen keserveit?!

Elborult a haza napja, s az ország mély gyászt ölt!

Sirasd, oh sirasd, magyar, az ő elhunytát, hisz drágább, nagyobb halottért még ugy sem folytak könyeid!!

A „Vásárhelyi közlöny“: A legtisztább hazafiui élet fáklyája, mely oly sokáig lobogott hazája javára, kialudott; a legnemesebb sziv megszünt dobogni. A villámként sujtó csapás kábitó hatása alatt nem vagyunk képesek fájdalmunkat tolmácsolni.“

És ezekhez hasonló mély fájdalommal szól az ország és a külföld minden nevezetesebb közlönye a hazánkat ért nagy veszteségről. Nemcsak a jelenkorban, de talán soha sem volt még eset, melyben az egész müvelt világ képviselete: a sajtó, igy egyértelmüen elismerte volna egy ember nagyságát, annyira kimagaslott az az egy, az a mi egyetlenünk, milliók és milliók felett, és csakis az által, mert nem akart sem több, sem kevesebb lenni — mint ember és hazájának hü fia! Bámulattal néz ránk az egész világ, hogy nekünk magyaroknak, ilyen nagy emberünk volt, a legnagyobb, a kit a századok szültek. Igen is, a miénk volt ő, és a miénk is fog ő maradni örökre! Azért, hogy meghalt, lelke köztünk fog maradni; minden megye és minden város külön-külön megfogja örökiteni az ő emlékét. Nem szobrokkal, mert az efféle kitüntetésnek ő életében sem volt barátja, és halála után szintén nem telhetik benne kedve; hanem olyas intézmény által, mely a köznek és a hazának javára válik. A hajdankorban életeket oltottak, a jelen polgárosult korban ellenben életeket megváltanak a nagy halottak tiszteletére.

Megbizások tára.

Tardoskedre T. A. urhölgynek: El van küldve.

Bisztrára F. L. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Bikolra B. P. urhölgynek: Postára van téve.

Kolozsvárra K. Cs. R. urnőnek: Munkába van adva.

Félegyházára K. N. A. urnőnek: A kérdéses tárgy ára itt Pesten 8 frt. Szivesen végzem a megbizást és a vasuton megküldöm.

U—ra G. M. urhölgynek: Az a kedvezmény az uj előfizetőnek lett felajánlva. Az okot is megmondtam akkor.

Karvára B. E. urhölgyuek: Legközelebb veszi a küldeményt.

Garéba Cz. L. urnőnek: Ujból megküldtem.

Börvelyre B. K. urhölgynek: Most már kezei közt lesz a kivánt tárgy.

Egerbe M. R. urhölgynek: Sajnálom, de lehetetlen!

Feledre T. K. urnőnek: A jövő het folytában veszi a kivántakat.

Sárszegre F. P. urhölgynek: Minden szám a kanizsai postáról vissza lett küldve Pestre!

Sz. Somlyóra F, I. urnak: El van küldve.

Apajra E. G. Gy. urnak: Az ötödik számban egy köztiszteletben álló urhölgy arczképével szolgáltam. A csomag a jövő hét folytában kezei közt lesz.

Olcsó és tartós.

TEMESVÁRI MANO

cipőgyára

Budapesten, király-utca 1. ajánlja

nőknek:

Füzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel, szép tüzéssel 2 frt 70 kr.

Füzős topánok erős bőrből fénymázos hegygyel, szegezve és csavarral ellátva kettős talppal gyakori használatra és esős időre 3 frt.

Topánok mézga betéttel Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiállitással 3 frt 50 kr.

Topánok mézga betéttel erős chagrain vagy borjubőrből, szegezve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg 3 frt 50 kr.

Füzős topánok erős bőrből fénymázos orral szegelt és csavarral ellátott kettős talppal 3 frt 20 kr.

uraknak:

Topánok finom chaigran kettősbőrből 3 frt 60 kr.

„ fénymázos vagy bagaria bőrből szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős 4 frt.

„ finom börből diszes fénymázos hegygyel, termek és bálokra 4 frt 50 kr.

„ orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli a nedves időben, igen tartós és meleg 5 frt.

Vadász csizmák vizhatlan kettős bagaria vagy fénymázos bőrből, háromsor csavarral ellátott kettős talppal 10 ft.

Ugyanaz orosz fénymázos vagy bagaria bőrből 9 frt.

Topánok fiuknak fénymázos vagy bagaria bőrből csavarral ellátva kettős talppal 4 frt.

Topánok leányoknak brünellből vagy bőrből igen erős szegezett talppal 2 frt 60 kr.

Gyermekcipők brünellből vagy bőrből szegezett talppal igen tartós 1 frt 80 kr.

Topánok mainzi fénymázos termi borjubőrből. Bismark mintáju 4 frt 50 kr.

Részletes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Levélbéli megrendelések posta utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

Lőrincz István

lábbeli gyáros,

országut 17-ik sz.

ajánlja szilárdan párizsi divat minta szerint készitett gyártmányait. kivált a farsang idényre szükségeltető **báli topánokat** melyeket gyára kitünő berendezése által esetlegesen **3 óra alatt** elkészit.

Vidéki megrendelések utánvét mellett azonnal kiszolgáltatnak, ugyszintén árjegyzékek és mértekvevési utasitások bérmentesen küldetnek.

Epilepsie

(kórságot) gyógyitjlevél utján a szakorvos **Dr. Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs. kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős ereju 2 frt 10 kr.**

Hufeland hirneves orvos mondja orvostani müveiben: „Két betegség van, melyek ellen az orvosi tudomány hasztalan látszik keresni erőteljes gyógyszereket; ezek **fejkószvény** és a **podagra**; e gyógyszer a fentebbi köszv.-vászon használata által fölfödöztetett.

Dr. BURON párisi általános seb-tapaszа

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában. király-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvárt:** Wolf gysznél. **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron:** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz — **Székes-Fehérvár:** Dieballa. **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Fontos a szik-viz-készitőknek.

Figyelmeztetésül.

Vendéglősöknek és a háztartásba ajánlom, az eddig Magyarországon csak általam készitett

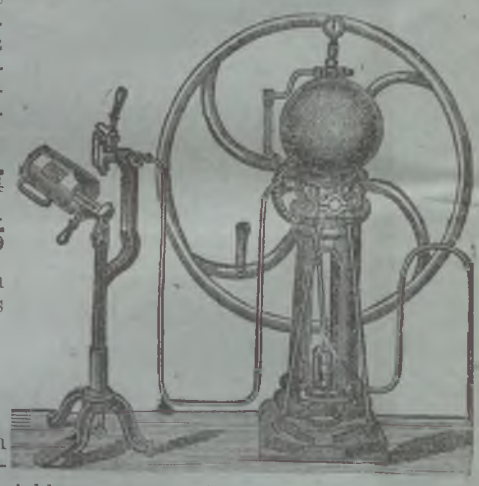
szikviz-készülékeket,

melyek a mi a tiszta és tartós munkát illeti, valamennyi külföldit fölülmulnak. Ezen készülékek segélyével mindenki az annyira kedveltté lett, egészséges pezsgőitalt saját maga készitheti. A szikviz-készülékok ára mérsékelt s a következő árszabálz szerinti, meszely tartalommal.

mesz	3	4	5¼	6	7
ft.	8.50—9-ig	ft. 10	12	12.50	14
m.	8	9	10	11	12 m.
ft.	15	ft. 16	ft. 17	ft. 18	ft. 19

Készitek szikvizet is syphonban igen olcsón, és szállitom azt kivánatra a város minden irányában.

Horn,

Budapest, Kerepesi-bazár a nemzeti szinházzal szemben.

Megrendelések a vidékről utánvét mellett pontosan eszközöltetnek, ép ugy mindenféle javitás is a legjobban s legolcsobban teljesittetik.

Egyedüli főraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

Magyar- és Erdélyhon számára

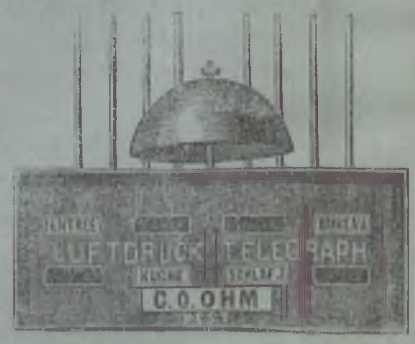
Wheeler és Wilson

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,

ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kezfüvarrógépekből **Rudolph**-tól **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó mükolye; selyem-, czérna- és füraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elősorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O., Pest, Jozsefter 15. sz uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

7-dik szám. Február 13-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte óra	Nap- kelte perc	Nap- nyugta óra	Nap- nyugta perc
Febr. 13	Vasárnap	B Agáb barna	B Hetvenedvas.	1 Február D Het.	18		7	12	6	17
14	Hétfő	Bálint	Bálint	2 Jézus bemutat.	19 Jázon		7	11	5	19
15	Kedd	Fauszt., Jovit.	Fausztin	3 Simon Anna	20		7	9	5	21
16	Szerda	Julianna	Julianna	4 Izidor	21	☾	7	7	5	22
17	Csütörtök	Donát	Theodul	5 Agatha	22 Nizkálen h.		7	6	5	24
18	Péntek	Simon	Concordia	6 Bukol püspök	23 Böjt 10. t. h.		7	4	5	25
19	Szombat	Mansvét püspök	Zsuzsánna.	7 Párthon püspök	24 Sabb. Sekal.		7	2	5	27

Vidéki tárcza.

Borsa januárhó 31-dikén 1876. (*Eredeti levél.*) — F a r s a n g i h i r. — Tisztelt Szerkesztőnő! Elkésve bár, mégsem tartom egészen érdektelennek becses lapját egy egyszerü, de a maga nemében kedélyes falusi tánczvigalomról tudósitani. Ugyanis mult hó 29-dikén a vidéki fiatalság a borsai iskola nagy termében az evangélikus református egyházi orgona javára tánczvigalmat rendezett, mely mint mindig, ez alkalommal is ugy a látogatottságot, mint a jövedelmet tekintve, fényesen sikerült. A jelen volt vidéki szépek közül különösen kitüntek mind izletes öltözetük, mind kedélyességök által: Jancsó Lajosné, Szikszay Jolán és Agyagási Gáborné Ujváry Pepi urhölgyek, kik a házi asszonyi szerepet vitték, a kisasszonyok közül pedig Ujváry Ilona, Nagy Klára, Vajda Klára, Wettenstein Mariska, s még több mások, kiket ha mind névszerint felemlitenénk, becses lapjának több hasábjait kellene igénybe vennünk. Igen természetes tehát, hogy a táncz és jókedvnek csak a másnap vetett véget. Sz. y. S.

Pécsett két fiatal jogász mult hó 27-dikén párbajt vivott. Az egyik Szedlmaier, a másik Szeliga. Szeliga Lajos mély sebet kapott, és januárhó 30-dikán már meghalt. E hó 1-sején temették és nagyszerü volt a temetése. A sirnál egyik jogásztársa: Karay Lajos, igen szép gyászbeszédet tartott. A jelenvoltak mind meg voltak hatva, s lassankint minden szem a beszélőre irányult, s megtelt könnyel. A gyászbeszéd befejezte után a szerencsétlen atya, ki egyetlen fiát veszté el, meghatva rohant Karay Lajoshoz, s zokogástól fuldokolva köszönte meg a fia fölött tartott nagyszerü beszédet.

Kehidán. Deák Ferencz ősi birtokának jelen tulajdonosa, a Baronyi-család, a kastély előtti előkertben a haza bölcsének szobrot készül állitani. A szobor tervét s kivitelét Aradi Zsigmond szobrászra bizták, ki azt carrarai márványból fogja faragni.

A Duna jégtorlaszain dynamitrobbantásokat tettek a napokban, Kalocsa környékén. Összesen három kisérletet tettek. A dynamitot egy helyen három méternyi mélységben helyezték el s villamfolyammal gyujtották meg. A dynamit megtette ugyan hatását s igen nagy nyilást tört a jégben, de a felrobbantott jégdarabok mindenütt a nyilásba hullottak vissza s igy ujra betemették. Ennek folytán a robbantásokat nem folytatták, hanem akkorára halasztották, mikor a jég megindul s esetleg néhol nagyobb jégtorlódások képződnek. Addig kézi munkával akarnak a jégben medret vágni a viz szabad lefolyásának, de ez is csak akkor történhetik, ha az időjárás kissé megenyhül. A jégtorlódások Varajtnál kezdődnek s 8000 méternyi hosszuságban s 5—6½ méternyi vastagságban Foktőig terjednek. Pest és Kalocsa közt is vannak torlódások. A dunai gátokon a nagy hideg daczára is szorgalmasan dolgoznak.

Jászberényben pár hét előtt két kéményseprő egy szomszéd helységbe ment. Másnap az egyiket az utfélen álló magas kereszt tetején megfagyva találták. Mellette létrája állott, s néhány lépésre tőle egy második széttört létra, egy kéményseprő bőrnadrág darabjai és egy pár czipő. E körülményből azt következtetik, hogy a két szerencsétlent utközben farkasok támadták meg, melyek az egyiket a földre rántották és felfalták, mig a másik, létrája segélyével, a keresztre menekült, ott azonban megfagyott.

Máramaros-Sziget közelében e hó 3-án reggel nagy rablógyilkosságot követtek el. Ilyásevics N. egy szigeti czég ügynöke, Akna-Sugatagra volt menendő. Jókor reggel 5 órakor már utra kelt, utitársa csak kocsisa volt, és midőn a Sugatagra vezető uton az ugynevezett „Róna hid"-hoz értek, a reggeli sürü köd homályában eddig ismeretlen tettesek által megtámadtattak, oly váratlanul, hogy mielőtt védelmükre gondolhatának, sulyos fejszecsapások által agyon verettek. Mondják, hogy az ügynöknél 5000 frt volt, mit a rablók magukkal vittek. A tettesek oda vannak nyom nélkül. Az erélyes nyomozás mindenfelé megindult.

Békés-Csabán Karassiay István, volt országgyülési képviselőnek egyetlen 26 éves fia, pénteken délben bicskával elreszelte torkát s mindkét kezén kiszakitotta az ereket. Az azonnal megjelent orvosok megmenthetlennek nyilváníták. Aligha nem eszméleten kivül lehetett, mert mióta valami egy éve a lóról leesett, és az a fejére hágott, kissé meglátszott zavarodottságának nyoma.

Nagy-Barbócz község határában néhány nap előtt napkelte- és naplementekor igen gyönyörü tünemény volt látható a légben. Sok ember ment ki a faluba, hogy a csodás jelenséget lássák, mely a falubelick állitása szerint egy gyászlobogó alatt küzdő hadsereget tüntetett elő. Ebből a babona azt következteti, hogy keleten nem sokára nagy háboru lesz.

Nagy havazások voltak e hó 6-dikán, 7-dikén és 8-dikán, melyek a vasuti közlekedésben sok késedelmet és rendetlenséget okoztak. E hó 7-dikén reggel a déli vaspálya budai indóházából nem is inditottak vonatot. Az osztrák államvasut némely része szintén annyira el volt boritva hóval e hó 7-dikén, hogy a Bécsbe menendő vonatot, melylyel a királyi udvar podgyászait akarták elszállitani, nem inditották el.

Vidéki vegyesek. A k é s m á r k i nőegyletnek iskolája fenntartására, a közoktatásügyi miniszter 300 frtnyi állami segélyt adott. — I b r á n y b a n községi olvasó-egylet alakult

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetményekkel): Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt egész évre 12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda: Ország-ut 39-dik szám, 3 dik emelet. Hirdetések dija: Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

7. SZ. Febr. 13-dikán. **1876.**

Havonkinti szinezett divatképpel, minden szükségas himzetrajzokkal. **Évenkint két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmellékklettel.**

A könyvek meghozatala egész- a műlap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

Ugy vagyunk vele, mint imádott kedvesünkkel ; elbeszélgetünk róla, mikor ébren vagyunk , mikor alszunk, övé minden gondolatunk, szivünk minden dobbanása és a vége csak az, hogy mind kevés az, a mit felüle gondolunk és érzünk, mert kevés arra egy fej, egy sziv, egy emberi élet.

És akkor elhallgatunk, fáj a szó, a mit felüle hallunk vagy olvasunk, ez azt, az ezt hozza föl életéből; hiszen ez mind szép és nagy, de felmutatja-e őt? Még csak meg sem közeliti! Egy homokszem, vagy akár százezer millió homokszem, még mindig nem a hegyóriás, és az volt ő emberül a többi emberhez képest; az volt az ő nagysága, hogy nem lehetett részekre osztani, egy önönmagában kerekded nagyság; nem lehet mondani,

Deák Ferencz.

hogy ebben nagy volt, abban meg nagyobb, mindenben egyformán nagy volt, jóságra csakugy, mint észre; szeretetreméltóságra csakugy, mint tiszteletreméltóságra; jogérzetre csakugy, mint türelemre: hazaszeretetre csakugy, mint emberszeretetre; mikor tréfált, csakugy elragadott, mint mikor komolyan beszélt, és mikor hallgatott, ugyanannyi bölcseség volt szótlanságában, mint mikor beszélt, — azért azt hiszem, hogy nincsen az az ember, a ki képes volna leirni az ő életét; több kell ahoz, mint a mennyi egy embernek, még a legnagyobbnak is, tehetségben Istentől jutott. Képzelet? És hol marad a nagy gyakorlati szellem? Tudomány? És hol marad a nagy szeretet? Elmeél? És hol marad az egyenesség, — a mi mind

megvolt az ő egyéniségében, és mindvalamennyi egyformán olyan nagy tökéletességben, hogy egyenkint sem lehet megirni, még a legnagyobb tehetségnek sem.

Ugy lesz vele a világ, mint rendesen az egyetlenekkel: nem egyes tetteiket és szavaikat, hanem az ő lényüket foglalja szivébe külön-külön mindenki, a ki hozzátartozójának érzi és vallja magát; igy száll át nemzedékről nemzedékre és igy lesz majd ő is századok multán mythoszi alak, mintakép a magyarnak és ez lesz az ő örökkévalósága és a miénk is. Magasra emeli az egyes embert az a tudat, hogy a ki olyan magasra emelkedett, az egykor olyan közel volt ő hozzá. Sem azt a magasságot, sem ezt a közelséget nem csonkithatják meg az évszázadok, annyira mélyen benn van ez is, az is a nemzet millióinak szivében. Az egyes ember háladatlan lehet, és a nemzetekről is azt állitják, hogy feledékenyek; de önönmaga iránt soha sem háládatlan az ember, azért lesz Deák Ferencz imádat tárgya minden egyes magyar szivében; és a ki oltárrá avatta a nemzetet, hogyan lehetne azt elfelejteni?

Sokan azt kérdik, ha volt-e valaha szerelmes? Én sem mondhatok róla bizonyosat; azonban néhányszor volt alkalmam nők társaságában találkozni vele, és a hányan csak voltak, mindannyian és mindannyiszor el voltak tőle ragadtatva, az elragadtatástól pedig csak egy gondolat választja el a szerelmet. És én sokszor figyelemmel vizsgáltam ez elragadott szépségeket, és találtam ott mindent, a mi a szerelem üdvözitő varázsát teszi: bámulatot, tiszteletet, önfeláldozást, imádatot, azt az egy gondolatot azonban, a mi pedig magát a szerelmet teszi, azt soha egyiken sem találtam, és akkor mindig megemlékeztem amaz evangyeliomi nőre, a ki csábjait lába elé tette a Megváltónak és könyeivel fürészté és csókjaival elárasztá lábait — mennyire szerethette őt ez a nő, és a kit ugy tudnak szeretni, milyen magasságban állhatott ez előtt a nő? Épen ez tette az ő nagyságát, hogy minden egyesben a tökélyt, az eszményt látta; azért nem lehetett másé, csak a hazáé és az emberiségé, és azért ő sem kivánt magának soha semmit és senkit és őt sem kivánta magának senki.

Most még csak egyes kiváló adatokat életéből:

Deák Ferencz 1803-diki október 17-dikén született Söjtörön, Zalamegyében. Atyja földbirtokos volt, ki maga gazdálkodott középszerü birtokán s két fiut és két leányt nevelt föl. A fiuk legidősbike, Antal, világos fejü és nemes jellemü férfiu volt s nem csekély részt vett a közügyekben és az 1832/6 országgyülés elején mint Zalamegye egyik követe volt Pozsonyban. Csakhamar azonban felismerte öccsének nagy eszét s vezéri tulajdonait s önként lépett vissza követi székétől, hogy maga helyett, „oly fiatal embert küldjön, kinek kis ujjában több tudomány és képesség van, mint benne egész magában.“ E fiatal ember öccse volt, Deák Ferencz.

Középiskoláit Keszthelyt, Pápán, Nagy-Kanizsán járta, a bölcsészetet és jogot Győrött végezte. Onnan Pestre jött jurátusnak s miután itt az ügyvédi czenzurát letette, hazament Zalába. Ott a megyénél tiszteletbeli ügyész, majd árvaszék jegyzője, s utóbb elnöke lett és táblabiró; de fizetéses megyei hivatalt soha sem viselt, valamint magános perekben sem ügyvédkedett.

Még nem töltötte be a harmincz évet, mikor visszavonuló bátyja helyét elfoglalni a pozsonyi országgyülésen megjelent. Első beszédét, 1833 november 23-dikán tartotta, a lengyelek ügyében. De a kerületi üléseken már előbb feltünt nagysága. Ékesszólásának hatalma, tiszta s erős elméje, helyes parlamenti érzéke, ember- és tárgyismerete, személyes jellemének feddhetlensége által még azon az országgyülésen az ellenzéknek önkénytesen elismert s örömmel követett vezérévé lőn.

Az 1839-diki országyülésen Deák ismét az ellenzék élén állott és ez egész országgyülésen ($18^{39}/_{40}$) megtartá vezéri helyét az alsóházban, s magas tehetsége és tiszta jelleme nemcsak barátai és pártja, hanem ellenfelei, sőt a kormány által is elismertetett s méltányoltatott. Tapintatának s engesztelékeny és közvetitni képes bölcseségének köszönhető kizárólag, hogy a keserüség közt kezdődött országgyülés mégis eredményesen müködött s némi közeledést hozott létre a kormány és a nemzet között. Az országgyülés egy büntető törvénykönyv szerkesztését is elhatározván, az erre kinevezett bizottságban is Deáknak jutott a főszerep.

Az 1843-diki országggyülés egyik főfeladatául az országos közvélemény a nemesi kiváltságok korlátozását s a közteherviselés elvének kimondását tüzte ki. A mozgalom országszerte „nem adózunk“ és „adózunk“ jelszavakkal folyt. A kormány és pártja a vesztegetés, itatás és verekedés korteseszközeitől sem riadt visszza, hogy a szabadelvü párt közteherviselési elvét részint a követválasztásoknál, részint az utasitásadásoknál megbuktassa a megyékben. Zalában, a Deák megyéjében is sikerült a becsőditett kurtanemességgel az utasitást ugy készitени, hogy „nem adózunk“. Deák ily utasitás mellett nem vállalhatta el a követséget; akkor pártja korteskedés ellen korteskedéssel élve, megváltoztatta az utasitást, s aztán a szabadelvü utasitásra megválasztotta Deákot. Deák azonban kijelentette, hogy korteskedés utján, az ellenfélben általa hibáztatott eszközök használásával készitett utasitásra követséget nem vállal. Nem hittek neki. Megmásitották, nagy erőfeszitéssel, vesztegetéssel és itatással, az előbbi utasitást; elfogadtatták a közteherviselés elvét, s akkor ujra megválasztották Deákot. Bár a választás maga egyhangulag s korteskedés nélkül történt, Deák hű maradt kimondott szavához s makacsul megmaradt a mellett minden rábeszélés daczára. Pótolhatlannak látszott a veszteség, mely a törvényhozást Deák távollétével érte; de a veszteségnél nagyobb volt tettének erkölcsi haszna. Hogy az ország első politikai tekintélye, az ellenzék vezére, az 52 vármegye táblabirája, a nemzet első törvényhozója önként maradt távol az országgyülésről, melyre megválasztatott: oly példaadás volt a politikai erkölcsre, oly hatalmas tiltakozás a nemzeti kórsággá vált korteskedések ellen, mely nem maradhatott átalános és jótékony hatás nélkül. E hatás következménye volt, hogy Zalában nem akadt ember, a ki Deák helyett a követséget elvállalja s széke az egész országgyülés alatt üresen maradt.

Az országgyülés után ismét elfoglalta Deák vezéri szerepét az országos ellenzék élén, egészsége azonban ez időtájt annyira megrendült, hogy az 1847-diki országgyülésre ismét nem fogadhatta el a követséget. Az ellenzék országgyülési vezérletét Kossuth vette át, de a márcziusi napok után pártja azonnal felkérte Deákot, hogy jelenjék meg az országgyülésen; s midőn Batthyány Lajos független felelős magyar miniszterium megalakitásával bizatott meg, ez addig hozzá sem fogott miniszteriuma összeállitásához, mig Deák meg nem érkezett, kinek mindkét zalamegyei követ készséggel sietett átengedni helyét s Csúzy Pál le is lépvén, Deák azonnal megválasztatott helyette s az országgyülésen meg is jelent. A miniszteriumban Batthyány Lajos kérésére s a közvélemény sürgetésére az igazságügyi tárczát vállalta el. Ki is lehetett volna Magyarország igázságügyminisztere, ha nem Deák Ferencz? A kormányon Batthyányval, Szechényivel, Eötvössel,

Klauzállal, Mészárossal mindig a kiegyenlitő, békitő rendszabályok mellett szavazott, remegvén koczkára tenni a haza ügyét, a mig csak a miniszterium, és vele Deák is vissza nem lépett. A király aztán az országgyülést eloszlató rendeletet küldött, a forradalom tényleg ki volt mondva, s „honvédelmi bizottmány“ nevezet alatt forradalmi kormány alakult, Kossuth elnöklete alatt. Deák abban nem vett részt, de nem hagyta el a nemzet ügyét, képviselői állásáról sem mondott le. Még egy hozzá illő szerep várt reá. Windischgrätz győzelembiztosan közeledett a fővároshoz, melyet a móri csata elveszte fedetlenül hagyott. Az országgyülés az 1848. év utolsó éjén tartott ülésében békekövetséget határozott. A dühös fővezér elé menni, mint a királyi parancscsal feloszlatott forradalmi országgyülés küldöttsége: életkoczkáztató vállalat volt, de sem Batthyány, sem Deák nem riadtak vissza attól. Mentek és nem is térhettek vissza többé. Batthyány fogságba vettetett, honnan csak a halálitélet elé lépett ki. Deáknak nem lett ugyan bántalma, de letartóztatták, mig az országgyülés elhagyta a fővárost, azután belebbezték, hogy oda többé vissza ne térhessen.

1849-diki év tavaszán visszavonult jószágára Zalába, s a szomoru éveket 1854 végeig Kehidán töltötte. Akkor Pestre jött s itt élt elvonulva. Ő tudta, hogy állandó csak egy: a törvényesség, az igazság. Várt. Hallgatása tiz évig tartott. S ez idő alatt mind nagyobb lett az emberek szemében, s befolyása határtalanul növekedett. Gondolatait nem titkolta el, de nem is kereste az alkalmat nyilvánitásukra. Mikor már a Bach-kormány, az ötvenes évek végén, a magyar alkotmánynak olyan a milyen visszaállitásáról kezdett gondoskodni, s Bach e részben — egy közvetitő egyén által — Deáktól is tanácsot kért, hogyan kezdje? Deák azt felelé: Legalól, a magyar alkotmány teljes visszaállitásán; mire Bach ellenvetvén, hogy a mi azóta történt, azt nem történtté tenni nem lehet, Deák azzal a példával felelt, hogy ha valaki kabátját gombolván, a végső gombnál veszi észre, hogy egy gombbal feljebb kezdte a gomblyukakat, bizony nincs ott más mód, mint végig kigombolni s ujra kezdeni az egészet.

Az 1860-diki októberi diploma nem elégitett ki senkit, az 1861-diki februári pátens még nagyobb csapás volt az alkotmány-reményekre; azonban összehivatott az országgyülés.

Deák feliratot szerkesztett és az el is fogadtatott. A felirat azonban mereven tagadó leiratban nyert választ. S ez ellenében készité Deák második feliratát, a legremekebb államiratok egyikét, melyben az alkotmányosság elmélete s a magyar közjog oly teljesen, oly világosan, oly felségesen volt kifejtve s oly erőteljesen és határozottan követelve, hogy a hatalom nem tudott rá másképp, mint — az országgyülés eloszlatásával felelni.

A rövid alkotmányos kisérletre ismét négy évi „provizorium“ következett; ezuttal a Schmerling provizoriuma. Fennen kezdte, de csakhamar aztán lelohadt. 1865 végére ismét össze kelle hini az országgyülést, mert látszott mindenből, hogy az állapotok tarthatlanok.

Ez örökké emlékezetes országgyülés mutatja Deákot államférfiui nagysága igazi magaslatán. Kezében tartotta a nemzet sorsát s azzal a koronáét is. Hatalma és nagyságának érzete — mintha öntudatával sem birt volna annak — nem tette őt elbizakodottá. Felirata, melyet a trónbeszédre válaszul inditványozott, méltó folytatása volt a 61-dikieknek. A felirat nagy többséggel elfogadtatott, de ismét eredménytelen maradt, Közeledő, de ki nem elégitő válasz jött reá.

A porosz-olasz háboru kitörése miatt az országgyülést el kelle napolni. A háboruból Ausztria roppant vereséggel jött ki és Deák most sem ment egy lépéssel sem tovább, mint a háboru előtt.

A junius 8-dikán végbe ment koronázással Deák tulajdonképi feladata be volt fejezve. Ő a kormányban nem vállalt szerepet; egyszerüen polgár és törvényhozó maradt.

Deák egyideig még határozó befolyással birt az ügyekre. Miniszteri tárcza nélkül bár, ő volt a parlamenti többség vezére. Mig Andrássy volt miniszterelnök, mit sem tett Deák meghallgatása nélkül. Lassankint azonban mind inkább visszavonult az ügyektől. Régóta fejlő betegsége is erőt kezdett venni rajta. A nyarat évek óta már rendesen Puszta-Szent-Lászlón, Tarányi (Osterhuber) sógoránál szokta volt tölteni; most azonban oda sem mehetett ki s három utolsó nyarát már a pesti városligetben tölté. Télre baja mindig sulyosbult. Mind a mellett egyszer-másszor megjelent még a parlamentben s ilyenkor teljes mértékben birta még befolyását, mondhatni ellenállhatatlan varázsát.

Utolsó országgyülési beszéde, politikai s szónoki pályájának magához méltó hattyudala, 1873. junius 28-diki nagy beszéde az egyházpolitikai kérdésben. Még egyszer fénykora magaslatára emelkedett, még egyszer elragadta hallgatóit, beszéde még egyszer bejárta az egész országot s visszhangot költött mindenütt: — mintha érezte volna ő is, az ország is, hogy utolsó szavát hallatja; — a többi — a haldokló Deák története — tudva van.

A legszebb köny.

Majthényi Flórától.

Szólt az Ur: „A legszebb könyet
Hozzátok fel énnekem“
S a seraphok serge röppen
Gyors, elhangzó éneken.

Hamar ismét visszatérnek,
Itt a köuy, parányi csepp,
Reszket, mint virágon harmat
S a csillagnál fényesebb.

Ujszülöttnek könye volt ez,
Szólt az ur: „Ez még nem az,
E köny a jövőt siratja
Búja sejtés, nem igaz!“

Ujra le a földre szálltak
S visszatértek is legott,
Hozva fájó rejtett könyet,
Mely sötéten csillogott.

Szólt az Ur: „A bánat könye
Sötét gyémántként remeg,
Ámde önző, önfájdalmát,
Önmagát siratja meg.“

S ujra szálltak, ujra hoztak,
Az örömnek könye volt,
Mely az égbe, angyalszárnyon,
Felcsillogva behatolt.

„Örömköny ez“ — szólt az Ur — „de
Nem egészen tiszta, szent,
Benne van a jövő árnya
Mit a csalódás vetend.“

S ujra szálltak, ujra jöttek
Hozva fel egy könyet még,
A mely égett ezer szinben,
Mint a tarka buborék.

„Ez az“ — szólt az Ur nyugodtan
„Részvét könye itt e csepp!
A mely minden más egyébnél
És a napnál fényesebb.

„Kettős világ ragyog benne
Az önzetlen szeretet,
És a hála örömfénye
Mit önműve rávetett.

„Ez fog égni zsámolyomnál,
Ez lesz kedves énnekem,
Időkön tul — csillagokban
Ragyogni fog az egen!“

A havasi rózsa.

Elbeszélés.

László Mihálytól.

(Folytatás.)

— Félek, hogy veszélyes ellen!

— De én nem félek! Még elég idő van a férjhez menésre.

— S ha ő tulszárnyal mindenkit hizelgő modorával, férfias szépségével, akkor, — akkor . . .

— Akkor végre is neje leszek.

— Hanem ő Königstein-vér, büszke, és diplomácziai szolgálatba akar lépni, már pedig ha téged nőül venne, elvesztené az udvari világ kegyét.

— S megnyerné a legszebb kezet, mely után Wiesbaden-Heldenschütz herczeg eseng.

Königstein Alfred gróf bátor, merész katona volt, hires lövő, sok párbaj hőse, és csinos férfiu, athletai tarmettel.

A báróné unokahuga már az első pillanatban föltünt neki s a finom, hideg szobor élénk benyomást tett reá,

A gróf nem törődött a fiatal hölgy kiszámitott közönyével; ismerte a nőket, tudta, hogy hideg s mégis kaczér hölgyben forró sziv ver és a finom arcz fehérségére piros meleg vér fest rózsákat.

Szabadságidejét használta, s mindennapos lett a báróné kastélyában.

Klotild szépségéről keringő hirek csalták a kastélyba, s a harczedzett fiatal ezredest, ki a házasságra még mindig nem gondolt, most szerelmes lett Klotildba.

Egy fejjel vált ki a társaság közül, mely a fiatal hölgyet környezte, s merész, sastekintete elől nemcsak a herczegecske, banem a többiek is kitértek.

Klotild vele is játszott, de tartózkodóbb lett, s mintha a gróf nagy, villogó szemeiben varázshatalom rejlett volna, eltünedeztek a guny nyilai ajkairól.

A nőtigris félt a gróftól, nem birta sokáig kiállani tekintetét, bár leplezni ipakodott félelmét.

A gróf már lángolt, de Klotild titkolta rokoszenvét s gyakran azzal tüntetett, hogy a herczegecske iránt mutatott rokonszenvet, vagy másra vetett gyöngéd tekintetet.

Königstein gróf nem volt az az ember, ki másnak engedte volna az elsőséget, ott, a hol ő jelen volt, nem különösen szerelem dolgában és egy nap kérdőre vonta a herczegecskét.

— Herczeg! komoly szándéka van önnek?

— A legkomolyabb.

— Igy hát meg kell verekednünk, mert én is őt szeretem.

— Szolgálatára állok, gróf ur. Már hétszer verekedtem érte, s még mindig itt állok.

— A nyolczadik tehát én vagyok.

— Kérem, gróf, egy kérdésem volna: szereti önt a báróné unokahuga?

— Az nem kérdés! Nem adott ugyan határozott választ, de ilyennel a herczeg sem dicsekedhetik. A szép hölgy maga mondta, hogy a herczegnek is azt válaszolta, hogy majd hónapok uulva felel. S ezt mondta minden udvarlójának. Én ismerem a kastély istennőjének történetét.

A beszélgetés a parkban történt, s a herczegecske akarva, nem akarva, kénytelen volt a gróf feleletével megelégedni.

Más különben pedig a gazdag előkelő Königstein gróf ellen nem lehetett kifogása neki, a szegény herczegecskének, kit szerény vagyonkája megfosztott a herczegi rang varázsos fényétől és hatalmától.

Két nap mulva halálijedten futott Klotild a vén báróné lakosztályába.

— Oh, nagynéni, Königstein gróf rettenetes ember. Megverekedett a herczeggel, s szegény herczeg élettelenül fekszik az ön kastélyában! Nagy sebet kapott, az orvosok félnek s én is félek . . .

— Bohó gyermek, kitől félsz? A herczeg beteg, de nem halálosan. Majd felgyógyul s ismét itt lesz körünkben.

— Nem ohajtom látni; szegény herczeg, majdnem halállal adózott szerelmeért. Sajnálom, lelkemből sajnálom . . .

— Azonnal intézkedem, hogy mintléte felől hirt hozzanak.

Klotild nem szerette a herczeget, s mégis remegett, midőn hirét vette a párbajnak.

Majdnem hihetetlennek tünt föl előtte, hogy a herczeget, ki annyi párbajból győztesen tért vissza, egy Königstein gróf karja leteritette.

Bár látszólag nem rokonszenvezett a gróffal, e diadal még sem maradt reá hatás nélkül. A gróf egy hétig könnyen érthető okból, nem mutatta magát a vén báróné kastélyában.

Klotild ez idő alatt sokszor gondolt Königstein grófra.

Midőn magában volt, el-elgondolkozott s egyszer csak szeme látta a herkulesi alakot, isteni büszkeségével, s tüzes nagy szemeivel, miknek lángoló fényét nem tudta sokáig kiállani.

A kastélyban lézengő társaságot kerülte, hogy senki sem zavarja titkos gondolatát.

A fiatal hölgy jégszive olvadozni kezdett, s már nyiltan bevallotta magának, hogy a gróf érdekli őt.

A mily szeszélyes fejecskéje volt, ép oly gyorsan átváltozott egész lénye.

Reszketett, ha jövetelére gondolt.

— Kedves néni, Königstein gróf látogatásától nagyon félek . . .

— Miért félnél a gróftól?

— Kegyetlen ember; irtózom tőle . . .

— Akkor nem fogod őt látni!

— De ha itt lesz . . .

— Gyöngélkedni fogsz, s nem fogadod el. Különben is már rövid ideig tart szabadságideje.

— Rövid ideig?! — kiáltott fel meglepetve s élénk pir boritá el arczát.

A vén báróné először látta zavartnak unokahugát.

Éles szemével azonnal észrevette a változást, de egy szóval sem érintette.

Königstein gróf eljött, s Klotild elfogadta.

A báróné ezen sem csodálkozott. Az sem lepte meg őt, hogy a gróf szabadságidejét meghosszabbitotta.

— A madár fogva van! — gondolta a ravasz báróné s elhagyva kémlelő álláspontját, a szerelmes hősnő ügyét ő vette kezeibe.

— A gróf fülig szerelmes Klotildba, de a gróf is megzavarta Klotild fejét! — ismételgette magában, s nagyravágyó lelke tulboldog volt, hogy az Amonn lovag-család czimere a Königstein grófok büszke czimerével egyesül.

— Édes gróf, — szólt egyik nap, — ön vallomásokat tett Klotildnak . . .

— Imádom unokahugát! — kiáltott a szerelem hangján Königstein.

— Klotild makacs még a szerelemben is, s a gróf ur hiába várta válaszát. Ő megsugta nekem, hogy szereti önt.

A gróf megragadta a báróné sovány kezét s ajkaihoz emelte.

— A báróné Boldoggá tett engem!

A házasság hire nagy megütközést szült a berlini előkelő körökben, de még inkább a grófi családban, s sokáig nem tudták megbocsátani a fiatal vértes ezredesnek e lépését. Hanem Klotild grófné előtt azért mégis kinyiltak a szalonok, mert büvös szépsége az egész előkelő berlini világot meghóditotta. A csodaszép grófnét fényben és pompában senki se multa felül, s gazdag gyémántjai még Hohenlohe herczegné hires gyémántjait is elhomályositották.

Egész Berlin a fiatal grófné szépségéről beszélt, s a regényes házasság hősét az arisztokráczia férfiai szerencsekivánatokkal halmozták el.

A Königstein-palota ragyogó termeit minden arisztokrata látogatta, s még a boszankodó előkelő delnők is kénytelenek voltak Königstein grófné szépsége és előkelő lénye előtt meghajolni.

— Mintha csak koronás bölcsőben ringatták volna! — jegyezte meg egy alkalommal egyik vén delnő, ki különben megsértve látta az arisztokrácziát e házasság által.

Az meg már aztán mindent felülmult, midőn a trónörökös egyik estélyén, az oly előitéletes fejedelemné is, mint Auguszta királyné, (akkor még nem volt császárné is!), bemutattatta magának Königstein grófnét.

A szép grófné ezzel ünnepélyesen be volt fogadva a társaságba.

III.

A gróf házassága boldog volt; minden, ég és föld összejátsztak, hogy minél édesbbé varázsolják e különös frigyet.

Klotild grófné már első évben anya lett, s a vén báróné egy barna fiucskának mesélgetett nagyravágyó terveiről, mert ő eztán is a régi maradt.

A bölcs nagynének azt szokták mondani a fiataloknak: Kerüljétek a kaczér, kegyetlen, szeszélyes leányokat, mert keblük hideg szivet rejteget, mely csak jégvirágot terem.

Königstein gróf kellemesen csalódott; az ő hideg márványszivü hölgye a szerelem rózsáival árasztotta el életét.

Klotild volt az ő verőfényes napja; mindig forrón és odaadón csüngött rajta, s ha szebb, ragyogóbb akart lenni valamennyi nőnél: ezt is csak érte tette, — csak egyedül neki akart tetszeni. Nem tudták, mi a kiábrándulás, mi a kijózanodás, szerelmi mámorban éltek.

A grófnak ugy tetszett, mintha Klotild szebb, virulóbb lett volna, mint valaha, s midőn gyermeke mellett látta, a keményszivü katonából egy szerelmes pásztor gyöngéd hangja szólt. A világ előtt a büszke Königstein grófné, otthon a legjobb családanya volt; istenszemével őrködött gyermeke fölött, és csókjainak édes mézével táplálta kis lelkét.

A vén bárónénak nem igen tetszett a család idylli élete: neki fény, pompa, zajos világ kellett, s a Königstein palotában végre is a csöndes boldogság ütött édes tanyát.

A bárónénak nem ilyesmi forgott agyában, midőn Klotildot örökösévé, leányává fogadta; ő egy nagyvilági delnőt hitt belőle teremteni, ki a hiuság vásári zajában fog örökösen csillogni a nagyravágyó Gottfried bárónéval.

S ime az ő fényes szobrából fészekbuvó galamb, magánykedvelő nő lett, ki mig karjaival férjét öleli, boldog tekintetével csacsogó gyermekén függ s épen nem törődik a báróné álmaival.

A palotákban is lakik boldogság, bár az ily boldogság Gottfried bárónének nem tetszett.

Hanem volt egy ember, ki e látványra örömkönyeket sirt volna.

De ez az ember nem láthatta e kedves jelenetet; előtte zárva volt minden ut, mely a Königstein-palotába vezetett. Szegény Steinfeld Julián hiába kivánkozott leánya után, hasztalan kelt utra, nem láthatta egyetlen gyermekét.

Königstein gróf azt sem tudta, létezik-e a világon Steinfeld Julián, — a grófne pedig örökre elfeledte apját, még álmaiban sem jelent meg neki.

A gőgös báróné, ki gyáros rokonát megvetette, gondolkodott arról, hogy a gróf soha semmit se tudjon meg nejének atyjáról.

Klotild szivét pedig annyira elidegenitette apjától, hogy a Steinfeld nevet már évek óta nem is emlitették.

(Vége köv.)

Marianne.

— George Sand beszélye. —

(Folytatás.)

XV.

André asszony gondolkodott néhány perczig, aztán megragadta fia kezét s igy szólt hozzá: — Te félénk vagy, nagyon félénk! Ha te akartad volna, téged szeretett volna Marianne s te, egyedül csak te lettél volna, a hihez férjhez menne.

— Ugyan csak régi bünömet hányod szememre! Legalább hat éves az. Jusson eszedbe, hogy már ennyi ideje nem gondolhatok a házasságra.

— S miért nem? Vén-e harminczöt éves korában az ember?

— Elég vén, hogy multjával összehasonlitva itéljen jövője felett. Ha az ember harminczöt éves, s még nem tudta megtalálni szerencséjét, bizonyosra mondhatja, hogy nem is találja meg soha, s akkor vissza kell vonulnia az élet viszontagságaitól s bajaitól.

— Mindez csak egy okkal több a jó házasság mellett.

— Szerelmet ápolni valamely „jó“ házasságért, ezt az egyet nem tudtam soha, s nem is fogom tudni soha.

— Ugy van, igaz! értelek s ismerlek. Nekem is megvan a magam büszkesége s becsüllek a tiédért; de mit rosz néven veszek, az, hogy nem szeretted meg Mariannet önmagáért; ő kizony megérdemelte volna, s olyan, hogy bizvást beleszerehettél volna, s mihelyt e szerelem kérdésbe jő, megszünnek az enyém s tiéd iránti tekintetek.

— Az igaz, de én nem hittem, hogy Marianne szerethetne engem. Ha Fülöpben nagyon is sok az önbizalom, én bennem tán nagyon is kevés. S aztán megvallom, szenvedélyem volt az utazás, s azt hivém, később is folytathatom. Másféle ember néhány ajánló levéllel s ismeretséggel bizvást talált volna ujra oly alkalmat, minőt a véletlen egy izben nekem is juttatott. De én nem tudtam kezére járni a véletlennek. Százszor mondtam neked, hogy én mit sem tudok használni magamnak. S most már mindennek vége és örvendek, hogy legalább téged boldoggá tehettelek. Ne zavarjuk mostani életünket a multtal való czéltalan bajlódással. Te azt mondod, hogy Marianne szeretett engem... ő most érzi, hogy én nem vettem ezt észre, s nem fogja azt nekem megbocsátani soha. Most értem csak a hidegséget, melyet iránt tanusit; a gondot, melylyel távol tart magától; a szertartásos „önt“, mely az egykori tegezés helyébe lépett. Egy ily hideg s kedves nő nem bocsátja meg soha a férfiunak, hogy az vak volt, s most, midőn majd egy megnőtt gyerkőcz vakmerő, de tisztán látó szemei tartózkodás s határozatlanság nélkül szegződnek reá, ugy szólván boszu lesz az, melyet az általam elkövetett sértésért rajtam áll. Legyen neki e boszu édes s legyen ő boldog: ez minden, a mit ohajthatunk. S ezt ohajtom is, jó lélekkel, utógondolat nélkül helyeslem választását.

— Nincs igazad, Péter! Ha te igazán akarnád, még lenne idő! De te nem akarod, te nem szereted szegény Marianneomat s ez elég nagy baj rá nézve. Te boldoggá tetted volna őt, ez emberrel pedig, ki mélyen alatta áll, nem lesz az!

— Ha valóban oly fensőbb szellemi fokon áll, mint te hiszed, észre veszi azt ideje-korán; hisz még nem mondott igent.

— Te kétkedel abban, hogy eszes s ez — bocsáss meg, ha kimondom — oktalanság tőled. Tudom, hogy én nem itélhetek helyetted, s hogy azt mondhatod: mit értek én ehez! Azt is tudom, hogy nehéz megitélni oly ifju nő szellemét, ki nem akarja mutatni, hogy bir azzal; de ha az ember hajlamot érez szeretni, kutatja azt, s ha szeret, meg is találja. Ha te szeretnél...

Péter nagyon felindulva csókolta meg anyja kezét, de csakhamar elnyomta e felindulást. Majdnem azt mondá neki, hogy néhány nap óta kisértetben van, ne szeressen-e, de sőt tán még szeret is. De erőt vőn magán. Ha megvallja szenvedését, anyja annyira osztozott volna abban, hogy okvetlenül oly küzdelemre bátorodik fel, melyben nem merte hinni, hogy ő lehet győztes.

— Majd beszélünk erről holnapután, — szólt. — Lássuk előbb, hogy viseli magát Gaucher. Ime, már késő is van, alunni kell. Ne aggódjál; én elég boldog vagyok veled s nem kivánok semmi jobbat.

Visszatérve szobájába, meg akará nyugtatni szivét s elővette jegyzőkönyvét. Előtte való napi monológja utolsó lapján egy vad virágot talált, melyet nem emlékezett, hogy oda tett volna. Ez gondolatokat ébresztett benne. — Nem lehetne-e — szólt, — az emlékezet szempontjából növénygyüjteményt állitni össze? Egy virág, egy levél, egy pár szál moha valóságos ereklye jelentőségével birhatnának, ha a lélek beléletének valamely eseményét, a sziv valamely indulatát, vagy csak az akarat valamely elhatározását hoznák emlékezetünkbe. Igy is emlékezetünkbe marad némely növénytani kutatás veszélyes vagy fárasztó volta; feltárul az emlékezet előtt egy-egy nagyszerü táj emléke, mely akkor élénken meglepett; de mindig a külvilág valamely eseménye az, mit az emlék visszaidéz; a lélek történetében e virágok más szerepet játszhatnának.

E perczben Péter lépteket hallott a folyosón s a házból levezető lépcsőn; azután hallá, hogy az alsó ajtót kinyitották s az ablakon át látta Gaucher Fülöpöt, ki ugy látszik, nagy sötét éjjel akart menni festői tárgyainak fölkeresésére.

XVI.

Kora hajnali óra volt, Péter s anyjának társalgása, melynek rövid foglalatát előadók, tovább tartott két óránál. Minő gondolat késztethette a festőt, hogy nap felkölte előtt elhagyja a házat s a kertet? Rögtöni méltatlankodás érzése fogá el André szivét azon gondolatra, hogy ez ifju bolond, kényszeritve levén független életet biztositani a maga számára, most kompromittálni akarja Mariannet, hogy gyorsabban s biztosabban czélhoz jusson. Utána indult s elérte őt, midőn már határozottan a Validat felé vezető utra tért.

— Hová megy ön? — szólt hozzá, kissé udvariatlanul. — Tán alvajáró ön?

— Az, — felelt Fülöp, jobban meglepetve, mint boszankodva házi gazdája ébersége fölött, — Alvajáróvá tesz a szerelem, mely egyenesen czélja felé tart, a nélkül hogy tudná, merre kell mennie. De majd mégis csak megtalálom szép falusi nimfám lakását vagy kunyhóját. Itt láttam őt eltávozni tegnap és ön azt mondá, hogy az uthoz közel, a jobbra eső dombok oldalán lakik. Az éj világos, s egy óra alatt fölkél a nap. Ne nyugtalankodjék ön miattam. Vigasztalhatlan lennék, ha megszegetném önnel szokásait.

— Első s legjelentősb szokásom, — felelt Péter — őrködni barátaim biztonléte felett.

— Ön igen jó irántam; de mondtam már tegnap, hogy szivesebben járok-kelek egyedül.

— Nem önnel foglalkozom most, hanem keresztleányommal!

— Ki az ön keresztleánya?

— Chevreuse kisasszony, kit ön, azt hiszem, most kompromitttálni készül.

(Folytatása köv.)

Egy adalék Deák Ferenczről.

(Régi gyorsirati jegyzeteimből.)

György Aladárnétől.

Deák Ferencz oly nagy alakja a történelemnek, hogy minden reá vonatkozó adat, bár mily porszemnyi legyen is az, érdekessé válik általa. Ezért jegyzem fel azon eseményt, mely vele összehozott. Mikor 1870-ben őszszel szóba jött, hogy engem gyorsirói minőségben alkalmazzanak, igen természetesen első pillanatban mindenki előtt az eszme legalább is bizarrnak s egyátaljában kivihetlennek tünt fel. Attól függött, a képviselőház többsége kimondja-e az elvet, hogy egyenlő képesség mellett

nem tekinti azt, valjon az illető férfi-e vagy nő? s ennek kimondása nagy részben Deáktól függött, mint ki akkor hatalmának tetőpontján állott. Több ismerősöm biztatására elszántam tehát magamat, hogy bemutattatom magam nála. Egyik előkelő ismerősöm, egy bárónő meg is látogatta őt e szélből s kérte az öreg urat, hogy engedje meg nála bemutattatásomat. Deák eleinte kerülte az egyenes választ s folytatta a társalgást a bárónővel, ki igen eszes nő volt s többször mosolyra inditotta az öreg urat. Igy többek közt az ott levő Pulszky folyvást szórta gunyos élczeit a „gyorsirónő"-re s egyszer azt kérdé a bárónőtől: — Ugyan mondja meg legalább, szép-e az az asszony? — A bárónő egész komolyan felelt: — Én nem aszszonyt, én gyorsirót ajánlok. Mikor magát képviselőnek megválasztották, magát se kérdezte senki, ha szép-e, vagy nem? mert a szépségeért aligha megválasztották volna; hanem azt nézték, tud-e képviselő lenni!? — Az öreg Deák elmosolyodott s azt mondta: — No hát, nem bánom, mutassa be azt a nőt. A legközelebbi vasárnap nem leszek itthonn másnak, csak önöknek.

El is mentünk hozzá. Még akkor az igazi okot, a miért én minden áron gyorsiró akartam lenni, senki sem tudta; legfeljebb azt hitték, hogy tulkapott nőemancipatrix vagyok, ki ily szokatlan uton is érvényt akar szerezni a női munkaképesitésnek. Elhatároztam magamban, hogy Deák Ferencznek őszintén elmondom a dolgot.

Elfogulva léptem szobájába, s alig tudtam pár szót rebegni köszönésül. Ő üléssel kinált és én némileg összeszedve magamat, ekkép szóltam:

— Mielőtt a képviselő ur pártfogását kikérném, engedje meg, hogy elmondjam, mi vitt engem e szokatlan pályára. — Elmondtam azután, hogyan tanultam meg a gyorsirást eleinte játékból s ugyszólva daczból, hogy megmutassam a kételkedőknek, hogy arra nő is képes; hogyan lepett meg a gyorsirók főnökeinek azon nyilatkozata, hogy: be kell vinni a parlamentbe. Ezt akkor mint képtelen s reám nézve akkor még szükségtelennek látszó eszmét elvetettem; mily irtózatos csapás volt reám nézve az orvosok véleménye, kik látszólag életerős férjemre kimondták, hogy gógyithatlan beteg s egy vagy másfél év alatt elhal. Hogyan kellett nekem ezt férjem előtt eltitkolni s a mellett a gyorsirást mint mentő szalmaszálat megragadni,hogy a csapás bekövetkeztével kenyér nélkül ne maradjak, gyermekeimet neveltetni tudjam, ugy, miként férjemmel terveztük. — Most már — folytatám — bekövetkezett az idő, férjem két hét óta ágyban fekszik, a honnan többé föl nem kel.

Omló könyeim s reszkető szavam eléggé igazolták állitásaimat Deák előtt, annyira, hogy meghatva, könnyes szemmel nyujtá nekem kezét, miközben lassu, csendes hangon megszólalt:

— Bizony, nagyon erős lelke van Kegyednek s ezért a lelki erőért is megérdemelné, hogy törekvése sikert arasson. A mi engem illet, én az én szerény befolyásommal oda fogok müködni, hogy Kegyed czélját érje; de mielőtt ezt elérné, meggondolta-e Kegyed, mily rögös pályára lép? Uttörőnek lenni mindig nehéz. Tudja-e, hogy első sorban a gyorsirók lesznek ellenségei? Nem volna-e jobb, ha már a nők előtt szokottabb pályát választana, például a távirászatot?

— Tudom! — felelém — hogy sok nehézséggel kell majd megküzdenem; ismerem e pálya rögösségét; tudom, hogy sok kellemetlenségnek és sok alaptalan vádnak leszek és vagyok máris kitéve; feltünési viszketeggel és kaczérsággal vádolnak; de higyje el, képviselő ur, hogy mind e sok beszéd most oly kicsinyesnek tünik fel előttem, és legkevésbbé sem zavar. A mi pedig a gyorsirókat illeti, tudom, hogy ellenségeim, de a két gyorsirófőnök nem az, sőt ezek pártolóim, s reménylem, ezek tudni fognak a netaláni bántalomtól megvédni. Hogy a távirászatot mért nem választám, annak egyik oka az, mert igen kevés a fizetés, 300 frt, ebből megélni sem lehet, nem hogy gyermekeket nevelni. A másik ok pedig az, hogy a távirászatnál egész nap ott kell lenni, mig a gyorsirászatnál a legtöbb idő fél nap s a többit családom körül tölthetném.

— És ott mennyi a fizetés?

Midőn megmondtam neki, némileg melepetve mondá:

— Ah, az nagyon szép! Már azért érdemes dolgozni!

Midőn elváltunk, szivélyesen kezet nyujtott s azt mondá:

— Adja az ég, hogy sikere legyen kegyed fáradozásainak! A mi engem illet, én részemről szivesen pártolom Kegyed ügyét; — még néhány utasitást adott s végül ismét elismerését fejezte ki irántam, mit már dicsekedés látszata nélkül ide nem irhatok, de a mi rám végtelen buzditólag és felemelőleg hatott.

Másnap már ismerős képviselők bámulva hozták nekem a hirt a „Deák-kör"-ből, hogy „az öreg ur" mellette nyilatkozott a nőgyorsiró eszméjének; s ez igaz is volt, mert később csakugyan neki köszönhettem, hogy az elvet az országgyülés kimondta, de elintézését az elnökre bizta, mint a kinek ügykörébe a gyorsirók is tartoznak. Még azután kaptam az öreg urtól 5 levelet, melyek közül egy ekképen szól:

Tisztelt asszonyság!

„Vagy ma ülés alkalmával, vagy ülés után elmondom Somssich elnök urnak, hogy Kegyed mennyire ohajtja e tárgynak még az országgyülés elnapolása előtt leendő kedvező eldöntését. N é z e t e m e t a z i r á n t, h o g y a n e m i k ü l ö n b s é g h a s o n l ó k é p e s s é g m e l l e t t a k a d á l y u l n e m t e k i n t h e t ő, már megmondottam neki. Tudom, hogy sokan idegenkednek a dologtól, minek lesz az elnökre nagyobb hatása, nem tudom."

Egy más levelében igy ir:

„Tárgyaláskor Várady Gábor be fogja adni a javaslatot, mely azt foglalja magában, hogy a gyorsirók felvétele felett intézkedni a ház elnökének jogköréhez tartozik, d e a h á z k i m o n d j a: h o g y a g y o r s i r ó k f e l v é t e l é n é l h a s o n l ó k é p e s s é g m e l l e t t m a g a a n e m i k ü l ö n b s é g a k a d á l y u l n e m s z o l g á l h a t.

E z e n h a t á r o z a t i j a v a s l a t o t p á r t o l n i f o g o m é n i s.

Szives részvéttel vagyok kegyed sorsa iránt, ki becsületes munka által tudná s akarná maga és beteg férje *) fenntartását eszközölni, s ebben egy főkép a szokatlansággal támogatott nehézség miatt van gátolva.

Isten adjon Kegyednek erőt és türelmet s ohajtásának és munkájának sikert.

Őszinte tisztelettel

Pesten, decz. 17. 1870. alázatos szolgája
D e á k F e r e n c z."

*) Erre nézve meg kell jegyeznem, hogy boldogult férjem, bár egy évig volt fekvő beteg, de saját keresetemre azért akkor sem kellett annyira rászorulnom, mert Jókai Mór nemeslelküen egész haláláig teljes fizetést adott férjemnek.

Egy hét története.

Februárhó 9-dikén.

Az uj uttörő. — Egy tulvilági levél. — Fontos kérdések. — Szomoru tánczok. — Kell farsangolni. — Kiért és miért. — Az izraelita nőegylet tánczvigalma. — Az ég jegyzőkönyve. — Az álczások. — A két rózsa. — Egy élelmes jezsuita. — Nyurga banyóka. — Álczás sohajok. — A bölcsészek. — A Kisfaludy-társaság közgyülése. — A requiem.

Miként a tavaszi ibolyácska a hó alul,— vagy ha talán jobban tetszik a hasonlat: miként a cziczuska a tejes köcsög alul, olyan halkal és ovatosan dugja ki fejecskéjét a farsang, ha valjon nem üti-e le róla csörgősapkáját az átalános szomoruság. És eddig legalább még semmi baj nem érte, pedig már egy valóságos tánczéjt töltött a vigadóban és hozzá még álarcz ost is.

De nem hiába valóságos választott hölgyek rendezték, bámulatos ügyeséggel megtudták jó-eleve hóditani a közvéleményt a farsang részére. Mutattak többek közt egy levelet, melyet — mint mondják — egyenesen a másvilágból kaptak; olyas valaki hozta, kinek a zsebében két magyar huszas csörgött, azzal igazolta magát, hogy csakugyan a másvilágból küldték ki postának. Képzelhetni, milyen kiváncsisággal bontotta föl a levelet a hölgyek koszoruja, mert egyenesen az emlitett tánczvigalom hölgyrendezőihez volt czimezve. Valjon mi az ujság a másvilágon? Valjon ott is olyan kedves-e az élet, és a sugarak ott is olyan törékenyek-e és az apák ott is olyan hajthatlanok és valjon egyátaljában vannak-e ott apák? tudniillik férjek, már mint a menyországban, a honnan az a levél okvetlenül ide lett küldve, és a hová az egyik bálrendező hölgy nézete szerint a férjek természeti mivoltuknál fogva semmiképen be nem juthatnak. — Fájdalom azonban mindezen fontos tudnivalókról semmi sem volt az illető levélben, a miből azonnal gyanitották, hogy azt nem közönséges lélek irta; nem is volt aláirva, minek is? a mint az első három sort elolvasták, mindjárt tudták, hogy azt nem irhatta más, mint tulvilági lény.

De ime a levél tartalma, a mennyiben össze birtam állitani, mert minden hölgy külön-külön leirta magának és igy természetesen holmi csekélységekben eltérnek egymástól a szövegben; például, — de halljuk előbb a levelet. Minden előszó nélkül — a mit a hölgyek tudvalevőleg gazdasági szempontból ki sem is állhatnak, — egész határozottan állitja, hogy a legközelebb megejtett értekezleten abban állapodott meg az örökkévalóság, hogy tánczmulatság és gyász nem épen egymást kizáró két ellentét; lehet őket összeegyeztetni olyformán, hogy például mindig csak olyan párok tánczolnak, a kik nem épen rajongnak egymásért, teszem jó tánczosnő rosz tánczossal, nagy szépség kopasz homlokkal (ezekben a dolgokban nem igen egyeznek a levelek, és egynémelyikben az is fordul elő: „főrangu hölgy polgárral“; ez azonban nyilván csak ugy van belecsempészve, miután ennyi önmagáról való megfeledkezést még a másvilágon is lehetetlenségnek tartanak minálunk.) Ily módon aztán a tánczból szomoru tánczczá válik; tánczolni pedig és átalában farsangolni nemcsak szabad, hanem okvetetlenül k e l l is annyiban, a mennyiben az idők és körülmények engedik; kell — irja tovább a levél — önmagáért a fiatalságért (a levélnek ezen részére nézve is különféle magyarázatok forognak szájról szájra) — továbbá a gazdagok és szegények végett, a gazdagok, hogy tudjanak magukhoz illően költeni, a szegények meg, hogy a szomoruságból föl ne kopjék az álluk, és végre leginkább ott kell — igy végzi a levél — hol jótékonysággal van összekötve; és egyenesen „nagy halottunk“ szellemében cselekszenek azok, a kik a jótékonyságot minden más érzésnek fölébe téve, még azon nagy áldozatra is képesek, hogy az emberiség javára minél többet mulatnak és tánczolnak!

Idáig a levél, nem közöltem szó szerint, okom volt rá, az eredetit meg nem láthattam, azt mondják, egyszerre csak eltünt; hanem azért a levél valódisága ellen semmi legkisebb kétely nem forog fenn, és a bálrendező hölgyek olyan ügyesen vitték a dolgot, hogy két nap alatt legalább ezer fiatal hölgynek tudomására jutott, igy aztán a mult vasárnapi tánczvigalmon a vigadó minden terme, kicsi, nagy, evő, ivó, annyira tele volt, hogy még a „sohaj-fülkék“ is egytől egyig el voltak foglalva; — de igaz, azt még talán meg sem mondtam, hogy a pesti jótékony izraelita nőegylet rendezte ezen vigalmat.

És miután nagyon tele volt, a jótékony czélt nézve, minden lelkiismereti furdalás nélkül azt mondhatnám, hogy nagyon szép is volt; a jó ég tudja, — mert ilyesmire külön jegyzőkönyveket tart — hány száz szegénynek jut e mai vigalomból kenyérre, levesre, czipőre; de az igazság nem alábbvaló erény a jótékonyságnál, azért vagyok kénytelen kimondani, hogy ha e vigalomból kiesik is a jótékony czél, akkor is az idei farsang legkedvesebb vigalmai közt foglalhatna helyet, annyi volt ott a kedves, szép, fiatal hölgy és vidám élénkség, mire nézve ez egyszer az álczások is nagy mértékben kitettek magukért. Különösen két selyem rózsadomino, ugy szólván, az egész világnak besugott, az egész vigalmat ismerték és majd az egyik, majd a másik jó léleknek valami nagyon őrzött titkot tudott mondani, azután otthagyta, eltünt a sokaság gomolyában és mikor a kiváncsiság utána kergetett, egy helyett kettőt láttunk, az utósó kis hunczutkáig egymáshoz hasonlót, már most melyik a kettő közül a borzasztó mély titok tudója? Nem lehetett e kérdést koczkáztatni kinevettetés félelme nélkül, és a ki koczkáztatta, azt csakugyan ki is nevették.

Volt még több igen diszes álczás, például egy skót jelmez, egy éjkirályné, egy Margit, Faust és Mephistó nélkül, egy igen kedves normandiai parasztnő, azután néhány kártyavető nő és nagyon sok virágárusnő. A férfi álczások nagy többségét most is a bohóczok és tréfamesterek tették ki, azonban sokkal több volt köztük a jelmez, mint az elmésség, tudniillik a férfiak részéről; annál elmésebb volt egy jezsuita, a ki Péter-filléreket gyüjtött, természetesen a nőegylet javára, és ugy szórta az élczeket, mint a hogy a 10 krajczárok feléje repültek. Egy öreg banyóka is érdekes alak volt; mint valami kis törpe, ugy tipegett a nagy sokaságban, és egyszerre csak megnyurgult, felkarcsusodott, magasra, még magasabbra, egész a karzatig, azután ujra összement, alátöpörödött, a jókedv ekként átalános volt, kivéve talán a sohajok lugasai alatt, ott is csak talán, mert, mint mondják, vannak olyan sohajok, melynek bár fáj-

nak, mégis édesek; és ezuttal ebből a fajtából sokat lehetett ma azokban a lugasokban repülni látni, természetesen álarczban — csak az öreg reggel vetett véget az átalános jókedvnek.

A vig példát aztán nyomban reá nagy bölcsen ki is követhette volna más, mint a „haza bölcsé"-nek egyetemleges utódai, a bölcsészet hallgatói, és ez alkalommal fényesen bizonyitották, be hogy t a l p i g bölcsészek,hallgatnak nemcsak a jó, hanem a s z é p szóra is, tudniillik a walzerre, rezgetőre sat. nagyon tudják nemcsak a helyes,hanem a ragyogó s z e m p o n t naknak is az ő világforgató jelentőségét, egyszóval, olyan fényes tánczvigalom volt az mult hétfőn, a milyen kedves volt a házi asszony, gróf Zichy Pálné, a ki egész két napsereget vonzott maga köré a főranguak egéből. Ott volt többek között gróf Almássy Györgyné, leányával, a kedves Erzsike urhölgygyel, báró Vécsey Józsefné, gróf Zichy Sarolta, Odescalchy Paula herczegkisaszony, báró Fiáth Jozefin, gróf Festetich Sarolta stb. A francziát 30 pár járta és csak másnap 6 órakor emlékeztek meg ama felette bölcs, de azért nem igen okos igazságra: „Minden mulandó ez világon."

Talán még sem egészen minden; ha tudniillik igaz, a mit Schiller mond valahol, hogy a képzelet örökké fiatal marad, akkor a Kisfaludy-társaság is az marad, mert az idén is négy uj erővel fiatalitotta meg magát,nagy jókedvüen ülhette tehát meg vasárnap évi közgyülését, és mutathatta be magát először az uj elnök, az érdemekben gazdag Lukács Mór, és az uj másodtitkár, a reményekben gazdag Reöthy Zsolt, akkor hirdették ki a pályanyerteseket, tudniillik Szász Károlyt „Toldy Ferencz" életrajzával és Fejes Istvánt „A szép asszony" czimü költői beszélyével, és végre — sok szép felolvasás után akkor tüzettek ki az uj pályázatok: a regény elmélete, tekintettel a magyar regényirodalomra. Jutalma 100 arany. Benyujtási határideje 1876. november 30-dika. Humoros vagy komikai kisebb költői elbeszélés. Jutalma 25 arany. Benyujtási határideje 1876. deczember 31-dike.

És — bár nem szeretem felszakgatni a sebeket — de a kép teljessége végett a Deák-requiemre is el kell vezetnem kedves olvasóimat, a belvárosi plébánia templomba, a nagy hazafi u t ó s ó temetési ünnepélyére.

Megható szép ünnepély volt. Az egész templom feketével bevonva, a templom közepén magas menyezet alatt a diszes ravatal, Deák czimereivel diszitve, a ravatal körül a gyászoló rokonok, Klotild főherczegnő, Coburg főherczeg és neje, a főváros diszei, országgyülési tekintélyek, egyházfejedelmek; az oltárnál Simor herczeg-primás, Samassa egri érsek, Ipolyi püspök, a padokon és karzaton számtalan hölgy; és Verdi requiem-e, előadva száz tagból álló énekkar, és a magánrészek Nagyné-Benza Ida, Tannerné és Kvassayné aszszonyok, és Köszeghy és Pauli urak által — méltó zárpontja volt ez az ország temetési tisztességének — i — r.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Királyné ő Felsége*) e hó 3-dikán délután, Deák temetése után Bécsbe utazott. A közoktatási miniszter gondoskodott, hogy az a jelenet, midőn a királyné koszorut tett Deák ravatalára, festmény által legyen örökitve. Thán Mór készitett erről vázlatot. Mária Valeria főherczegnő mult kedden hagyta el fővárosunkat. — Ő F e l s é g e a királyné mult vasárnap fogadta kihallgatáson Jókai Mórt, ki legujabb regényét volt szerencsés átnyujthatni a Felségnek. A királyné telj es gyászban fogadta a regényirót s legelső szava az volt hozzá, hogy „Lássa, minő szomoru napokba jutottunk!" s aztán hosszan beszélt vele a nemzet megdicsőült halottjáról, ki oly sokat szenvedett és olyan korán halt meg; kérdezősködött utolsó napjairól és pótolhatlan veszteségnek nevezte halálát. Csak azután tért át a műre, melyet legkegyelmesebben elfogadott.

⁂ (*Jótékonyság.*) K i r á l y ő F e l s é g e a kézdivásárhelyi „Stephanie" menház egyletnek 200 forint segélyt adományozott. — B á r ó M a j t h é n y i L á s z l ó n é a lévai határban levő kaszálójának mult évi széna- és sarjutermését a lévai református elemi iskola javára ajándékozta. Az ebből bevett 2830 frt 75 kr, a takarékpénztárban letétetvén, a nemeskeblü alapitó ohajtása szerint az évenkinti kamatnak $^3/_4$ része a tanitói fizetés javitására fog fordittatni, mig $^1/_4$ rész szorgalmas tanulók közt mint ösztöndij osztatik ki. — Gróf Z a y Albert földbirtokos a Zay-Ugróczon fellálitandó magyar népiskola részére butorral ellátott tantermet, tanitói lakot és tüzifát adott, a jövőre nézve továbbá 30 év tartamáig négy tantermet, könyvtár és iskolai szertárnak pedig két külön szobát, valamint ugyancsak szükséges tüzifát ajánlott föl.

⁂ (*Rózsás napló.*) Báró B á n f f y Ernő jegyet váltott gróf E s z t e r h á z y Czeczil grófnővel. — M i r t h Antal, a budapesti törvényszék birája, jegyet váltott R á b e l Teréz kisasszonynyal, özvegy Rábel Istvánné leányával. — S z a b ó Aurél máramaros-szigeti jeles fiatal ügyvéd közelébb jegyezte el a bájos és kedves J a k o b o v i c s Erzsébet kisasszonyt. — M a n d i c s József máramaros-szigeti ügyvéd jegyet váltott a kedves E m b e r Róza kisasszonynyal. — Esztergomban dr. B e r g e'r Gyula ügyvéd eljegyezte W a l l f i s c h Ilka kisasszonyt. — Aradon Simon Gábor köztiszteletben álló ügyvéd kedves leányát: S i m o n Irén kisasszonyt eljegyezte K i s s József. — P e t r o v a y Kálmán tolnamegyei földbirtokos e hó 2-dikán vezette oltárhoz K u l c s á r Tercsike kisasszonyt. — S o l t é s z Károly pénzügyminiszteri számtiszt e napokban tartá kézfogóját M a n n Ilonka kisasszonynyal. — V á g ó Gyula református tanitó eljegyezte a bájos T ó t h Terézia kisasszonyt Apagyon. — B a c s y János birtokos e hóban tartotta esküvőjét a kedves B e r z s e n y i Juliska kisasszonynyal Téthen. — J ó n á s Sándor kolozsvári törvényszéki jegyző jegyet váltott U j f a l u s s y Irma kisasszonynyal. — H.-Szoboszlón B ó n é Géza, Fehérmegye főjegyzője, mult hó 29-dikén vezette oltárhoz F o g t h ű y Vilma kisasszonyt, Fogthüy Sámuel földbirtokos bájos leányát. — Miskolczon E ö r d ö g h Ilona kisasszonyt S z o k o l y Tamás jegyezte el. — M a r o s s y Péter debreczeni távirdatiszt jegyet váltott M i k i n s z k y Luiza kisasszonynyal. — Nagy-Károlyban közelébb volt B r o d y Lajos fiatal ügyvéd és B e t m a n Jusztina kisasszony kézfogója. — T e d á k Endre munkács-egyházmegyei papjelölt e napokban vezette oltárhoz a bájos O r t u t a y Matild kisasszonyt Zebegnyőn. — S z é k e l y Farkas, Abaujmegye jegyzője mult szombaton váltott jegyet Z s e d é n y i Klára kisasszonynyal. — K e m e n c z k y Károly, pákozdi református lelkész e napokban vezette oltárhoz L á s z l ó Katalin kisasszonyt. — Gyöngyösön N e s z v a d b a Károly törvényszéki tisztviselő jegyet váltott E g e r l a n d Helén kisasszonynyal.

⁂ (*Farsangi naptár.*) A főváros utczáin mindenféle nagy falragaszok hirdetik, hogy a gyermekmenedék álarczos calicobálja ma, február 13-dikán tartatik meg a fővárosi vigadó termeiben. Ugyanezen bál érdekében értekezlet tartatott gróf Károlyi Istvánnénál, mint az egyesület pártfogó nőjénél s számos urhölgy fölajánlotta tevékeny müködését e vigalom s

a jótékony czél érdekében. Elhatározta a bálbizottság, hogy mindenkit szivesen lát a calicobálon akár régi, akár uj calicoban, vagy másféle jelmezekben vagy jelmez nélkül is. A kik uj calico-jelmezben kivánnak résztvenni e jótékony czélu mulatságban, fölkéretnek, hogy e végből „Árvai és társa“ czéghez forduljanak Deák Ferencz utcza 8. sz. a. a II-dik emeleten; a kik pedig egyesületi jelvénynyel kivánnak megjelenni, vagy bővebb felvilágositást ohajtanak nyerni, keressék meg e végből Adler Antalné urnőt Rombach-utcza 7. sz. a. házában e mai napon déli 12 óra és két óra között. — Ajánljuk ezen jótékony czélu mulatságot a nagy közönség meleg pártfogásába annyival inkább, mert az egyesület jelenleg 112 gyermek felől gondoskodik s ily sok szerencsétlen, leginkább árva gyermeknek ellátása tetemes költséggel jár. — Az elhalasztott gyógyszerész bál e hó 15-dikén fog megtartatni, gróf Zichy Pál Ferenczné házi asszonysága mellett. A rendezőség mindent elkövet, hogy a bál minél fényesebb legyen, a hölgytánczrendek igen izlésesek, s a cotillon rendezésére kiváló gond fordittatik. József főherczeg, Coburg herczeg, Edelsheim-Gyulai s a magas arisztokráczia számos tagja megigérte, hogy a mulatságon részt vesz. Jegyek valamennyi gyógyszertárban s a bál irodájában (Vegytani intézet, országut 42. sz.) kaphatók. — A protestáns árvaház javára e hó 12-dikére kitüzött bál a közbejött körülmények folytán csak e hó 26-dikán fog megtartatni. — Az irók és müvészek bálja az átalános nemzeti gyász miatt elhalasztatott s e hó 16-dikán fog megtartartatni. Jegyek e hó 13-dikáig a kör helyiségében (nemzeti szinház palotája), azontul a bál estéig a „Nemzeti szállodában“ válthatók. — A nőképző egyesületnek az Európában e hó 19-dikén tartandó közkedveltségü báljára a háziasszonyi tisztet Blaskovics Miklósné született Edelsbacher Marianne vállalta el. — A budapest-józsefvárosi szegény gyermekeket ruhával segélyző egyletnek a józsefvárosi szabadelvü kör helyiségében tartott táaczvigalma szerdán este szépen sikerült. A bálanya tisztét Békey Imréné — az egylet elnöke — volt szives elvállalni. Ráth Károly főpolgármester is jelen volt. A sok bájos hölgy közül megemlitjük; Békey Imréné (bálanya), dr. Hirschl Józsefné, Pernhardt Jakabné, özv. Gedeonné urnőket és a bájos Grauer Betti (alelnök leánya), Romota Emma, Rausch Emilia, Bucsánszky Mathild, Khon Irma stb. kisasszonyokat. A táncz kiviradtig tartott. — A bolondok estéje a vigadó termeiben az idén bolondabb lesz a tavalyinál. Farsang utósó vasárnapján (e hó 27-dikén fog megtartatni „Utazás a holdba“ czimen. Lehmann festette ez alkalomra a holdat, csudáival s titkaival együtt. A mint az előleges jelentésből látjuk, a fővárosi közönség meg fog győződhetni, hogy a hány bolond van Budapesten, az mint német, s hogy a hold lakói Schallern Frigyessel egyetemben határozott germanizátorok.

⁂ (*József főherczeg*) szombaton Koburg Fülöp és Koburg Ágoston herczegek társaságában meglátogatta a képzőművészeti társulat tárlatát s hosszabb ideig időztek ott. A Bécsben lakó Koburg Ágoston ez alkalomból megvette Böhm Pál hazánkfia „Czigány gyerekek“ czimü festményét 300 frton és Izsó „Busuló juhászá“-nak egy gypszöntvényét. Mindkét mütárgyat bécsi palotájába rendelte felküldeni.

⁂ (*Deák Ferencz emlékszobra.*) Az országgyülés temetési bizottsága azt határozta, hogy a Deák siremlékének elkészitésére vonatkozó terv kidolgozása egy küldöttségre bizassék. Az emlékszobor helyére nézve általános azon nézet, hogy annak a láncshid tér bal részére kell jönnie. Az emlékszobor országgyülési határozat folytán országos adakozás utján fog felállittatni. A főváros huszezer forintot szavazott meg a Deák-szobor javára. — A Deák Ferencz-gyászünnepély, mint hirlik, 25—30,000 frtba került. — József főherczeg kifejezte nemes lelkületü ohajtását Széll Kálmán miniszter urnak, hogy a Deák sirja körül — legyen e felett kápolna vagy más emlék-épület — ő rendeztethessen sirkertet, olyan szép fákkal és növényzettel, milyeneket az általa mindig kiválóan becsült nagy bazafi szeretett.

⁂ (*Deák Ferencz a városligetben.*) Köztudomásu, hogy a városliget egyik legkedvesebb helye volt Deáknak; nyáron minden nap eljött oda, a köröndnél rendesen nagy társaság gyült össze, melylyel a nagy férfiu a legkedélyesebb órákat töltötte. Egy kegyeletes iparos, Grünwald Henrik kőfaragó azon ajánlatot tette a városnak, hogy ő azon helyen, hol Deák ülni szokott, gránitból karszéket állit és ellátja azt arany betüs felirattal, mely a városligetben andalgókat arra emlékeztesse, hogy mily kedves helye volt az a nagy férfiunak. Grünwald ur azon kérelemmel fordult a városhoz, állapitaná meg a karszékre alkalmazandó feliratot.

⁂ (*A hazai első takarékpénztár*) két hamisitott betéti könyv alapján összesen 12,000 frtot fizetett ki. A betéti könyvek hamisitott voltát csak később vették észre, s most folyik a nyomozás, hogy a tettest fölfedezzék. A két könyv eredetileg 60—60 frtról szólt, s ügyesen voltak kibővitve 6000 frtra.

⁂ (*A „kázvacsora“*) az országos kisdedóvó egyesület javára, mult szerdán, a Hungariában, kitünően sikerült, mint előre lehetett látni, mert sok volt a szakácsné, a kik épenséggel nem sózták el a levest, és még több a pinczérnő, a kik nem huzták ki a vendeget, hanem inkább be, a vigalomba. A milyen hosszu a terem, annyira tele volt kedves pinczérnőkkel, épolyan változatos, mint izletes jelmezekben, azért csak néhányat emlitek föl közülök. A legelső hely Tisza Kálmánnét illeti meg, mert ő buzgolkodott legtöbbet e jótékony czélu dáridó körül. Ott voltak továbbá gróf Andrássy Aladárné, Asboth Flóra, nápolyi jelmezben, Blaskovics M-né, Bónis Margit, Bornemisza kisasszony, Buzzi Antónia, Csarada Georgina, Csávossy Béláné, Dapsy Jolán, Erbáné, Eséger kisasszony, Fáy Adrienne, Feleki Miklósné, Glatz kisasszony, Hieronimy Károlyné, Helvey Laura, Jankovics Gyuláné, Kralovanszky Vilma, Korányi Frigyesné, Komáromy Alajosné, kedves leányával, Mariska kisasszonynyal, Móritz Karolin, Martinovics Elekné, Molnár Gizella, Mocsáry Kamilla, Oláh Juliska, Péchy Margit, (kedves falusi öltözékben) Ragályi Ilona, Ribáry Mariska, Ráth Róza, Ráth Károlyné, Snierer Aladárné, Sztupa Jenny, Szaplonczay Miklósné, P. Szathmáry Károlyné, Pecháta Gyuláné, Mandel Pálné, Unger Irma, Várady Gáborné, Vodianer Béláné, báró Vay S-né, Tallián kisasszony, és ez angyali szépségek mindvalamenyien enni-inni valóval kináltak, természetes tehát, hogy egyikünk sem rontatta el a gyomrát, nem tudván jóllakni a szemünkkel sem, azután roppant gyorsan is tünt az idő, egyszerre csak itt volt a 11 óra, akkor az eszem-iszomot kivilágos-kiviradtig tartó táncz váltotta föl.

⁂ (*A képzőmüvészeti képtárlatban*) több jó magyar kép látható, köztük Than Mór „Deák arczképe“ (Budapest tulajdona,) s ugyane müvésztől két gyermek arczképe; az öreg Markótól egy eszményi tajkép — tengerpart, sziklanyilással s görög öltözékü hajósokkal, kiket a hullámok szirthez vetettek, — továbbá „Krisztus és a samaritánnő;“ Ligetitől igen szép kikötő s „Napnyugta Kapri szigetén;“ Vastag Györgytől „A falu boszorkánya,“ ki egy levetköztetett fiatal leányt babonáz;

Keleti Gusztávtól „Hegyi forrás;“ a tehetséges Bruck Lajostól két női tanulmányfej (olasz pórleány s egy bársony ruhás fiatal delnő,) s „Párisi külvárosi jelenet,“ a mint egy leány reggel a piaczról élelmi szereket haza visz; Löffler Lipóttól egy erdei lak, melybe két kapuczinus érkezik, s az anya kis lányát a barátok elé állitja, hogy mondja el nekik, a mit tud, mig kisebbik gyermekét csititja, hogy ne trombitáljon; Böhm Páltól „Két játszó czigánygyerek;“ Molnár Józseftől két tájkép (egyik: bajor hegység, másik: fehérmegyei táj s két életkép: „Középkori velenczei nő“ s „Titkos levelezés,“ melyen az egyik nő a kapott levelet mohón olvassa, mig a másik a hatást lesi — nagy gonddal festett képek; Aggházy Gyulától „Betyár a csárdában,“ Munkácsy modorában készült munka; Kern Ármintól arczképek sat. Külföldi képek is vannak köztük Canon „Samson és Delilá“-ja, mely nem tartozik a jeles képiró kiválóbb müvei közé.

⁂ (*A nemzeti szinház*) a gyászhét után Rákosynak rég látott: „A szerelem iskolájá“-val kezdte meg ujra az előadásokat, melyben Felekiné, mint Stella, annyira megragadja a közönséget az ő meleg érzésével és erőteljes alakitásával. És a többi közremüködő is, Molnárné asszony az egyik igéző leány, Szigeti József, az öreg szénégető, Nagy Imre Kordiál, és Pintér a király szerepében kitünők voltak. — Kisfaludy Károly emlékére a „Csalódások“-at adták elő, de mind a kegyelet, mind a kitünő előadás kárba ment a közönség közönye miatt. Egy tátongó üresség volt nemcsak a páholy-. hanem a nézőtér is jórészt. Hiába, kevés embernek van a szivig való jó emlékező tehetsége. Különösen gyönyörü előadás volt még e héten „Alfonz ur“, melyben Náday mesterileg szépen adja a czimszerepet. a legnehezebb szerepek egyikét, mert csak egyetlen hajszálnyira van attól a ponttól, hol undoritóvá válhatnék, és Náday ur ép oly finoman, mint természetesen eleitől végig mindig egész e határpontig ment ez alak ábrázolásában, a nélkül, hogy bár csak egy pillanatra is átlépte volna. — Az operában Donadiot uj szerepben láttuk e héten, „Dinorah“-ban, és most egyszerre csak azt vette észre a közönség, hogy a jeles müvésznő igen kedves jelenség. Máskor is ugy volt ez, csakhogy az alkalommal jobban látszott meg. Inkább szép és kedves volt, mint Denorah. Hanem igy is, ugy is nagyon kedves és gyönyörüen énekelt és számos kihivásban is részesült az este; annál nagyobb öröm reám uézve, hogy a mi kedves N á d a y n é n k ez este is nagyon tetszett; olyan félcsattanó szépen énekelte Humann Alexa kisasszonynyal a pásztorfiuk kettesét, hogy csakugy ragyogott. Tallián is igen szépen énekelte a vadász danáját.

⁂ (*A népszinházban*) is igen jól mennek a dolgok, most már a népszinmüvek számára is jut hely és idő, igy mult vasárnap a „Háromszéki leányok“-ra,előtte való este meg a „Falu rossza“ volt, és Dancz Nina, Tihanyi, Solymossy igen szépen játsztak és köztetszésben is részesültek. (Soldosnéról nem is szólok, mert hiszen ő a népszinmüvek lelke); és most egyszerre csak az a hir, hogy Molnár, a müvezető, már e hó végén megvál e szinháztól. Alig tehát hogy egy kicsit megerősödik, ujabb bajnak nézhet eléje! Adtak ott e héten olyan operettet is, melyet még a napi sajtó is illemsértőnek talált, pedig a mi napi sajtónknak ebben a részben nagyon rosz szeme szokott lenni. Én ez operette czimét sem irom ki, és ezek után bizvást remélhetni, hogy a mi napi sajtónk, vagy legalább ennek tisztességes része, nem csak a szinház, hanem egyebek, például a mi élczlapjaiuk irányában is szem előtt fogja tartani a közillem és jó erkölcs törvényeit, és szükség esetében szót is fog tenni érdekükben.

⁂ (*Irodalom.*) Az „Athenaeum“ könyvkiadó-vállalatában megjelentek: 1. Jókai legujabb regénye „Az élet komédiásai,“ hét kötetben. Ára 7 forint. 2. „Doone Lorna“, angolból forditott regény, négy kötet, ára 4 frt. 3. Thakeray regénye: „Titmarsh“, sikerült magyar forditásban, ára 80 kr. 4. Gogol: „A revisor“, vigjáték, kiadja a Kisfaludy-társaság. ára 1 frt. Továbbá megjelent: „Deák Ferencz élet- és jellemrajza“, kis füzetben, Deák arczképével, ára 30 kr. — C s e n g e r y Antal munkát ir Deák Ferenczről. Ez kétségkivül nagy fontosságu történeti munka lesz. Csengery tevékeny részt vett Deák alkotásaiban, s 1861-től kezdve igen részletes naplójegyzeteket is vezet politikai életünk nyilvános és nem nyilvános eseményeiről. — D e á k-a l b u m fog közelebbről megjelenni Vodianer kiadásában; több jeles iró, mint Székely József, Hatala, Balázs Sándor, Komócsy, Szana Tamás közremüködésével, Rózsaágri Antal szerkeszti. Kiállitása is pompás lesz és müvészi képekkel diszitve. — „Magyar ember könyvtára“ szimű havonkint egy füzetben megjelenő folyóiratra hirdet előfizetést Pokorny Jenő. A folyóirat ára egy évre két frt; két-két füzet egy kötetet képez. Az előfizetési pénzek a kiadó hivatalhoz (józsefvárosi körut Hébel-ház) küldendők; az első füzet márcziushó 1-sején jelenik meg.

⁂ (*Vegyesek.*) A p e s t-b e l v á r o s i képviselőséget a választók egy tekintélyes része b. Wenkheim Béla, ő Felsége személye körüli miniszternek ajánlotta töl; de b. Wenckheim nem fogadhatta el a jelöltséget, s igy most Horváth Mihály, mint Deák egyik régi barátját és párthivét kérték föl a jelöltség elfogadására. — A nőiparegyesület tanodájában a növendékek e hó 2-án tettek vizsgát a női ruhaszabászatból, kitünő sikerrel. E tantárgyat Greszler Amália urhölgy adja elő. Az uj tanfolyam most kezdődik s a beiratások a tanoda helyiségében (a nagy kereszt- és dohány- utczák sarkán) eszközölhetők. — A f ő v á r o s b a n tartozkodó szepességiek e hó 6-án segélyegylet alakitása czéljából ülést tartottak. — A „N e m z e t i Hirlap“-ban „Az utolsó koszoru“ czim alatt, „Vilma“ aláirással egy figyelmet gerjesztett allegórikus tárcza jelent meg, (Deák eltemettetése alkalmával;) e tárczát Balázsné Bognár Vilma aszszony, jeles énekesnőnk irta. — A D u n a vize az utolsó napok hidege következtében nagyot apadt, s a fővárosnál leszállt 12 és fél lábnyira. A felsőbbb részekben azonban lassu áradást jelentenek. — R ó z s a v ö l g y i és társánál következő uj zenemü jelent meg: Kedvelt népdalok. Zongorára Tisza Aladár. A gyüjtemény harminczkét ismert népdal átiratát tartalmazza. Ara 1 frt. 20 kr. — H o r n Ede özvegyének és árváinak összes butorait e héten a hitelezők lefoglalták, valami 1900 frtnyi adósság végett, a mi férje után fennmaradt. Pedig Horn a Terézváros képviselője volt! — A l e f o l y t héten a fővárosban született 304 gyermek, elhalt 231 személy; a születések tehát 73 esettel mulják felül a halálozásokat. Az ujszülöttek közt volt 155 fiu és 149 leány. A halottak közt volt 132 férfi, 99 nő. egy éven aluli gyermek 69.

⁂ (*Halálozások.*) R a m a z ä t t e r Vinczéné, született K o m p a n i k Zsófia, az özvegyek, árvák, szegények gyámolója és vigasztalója, a közmivelődés áldozatkész barátnéja élte 55-dik évében elhunyt Sümegen. — Elhunytak továbbá: Rozsnyón e hó elején H a l a s y Gusztávné, egy nemesszivü nő — ugy szintén dr. P e l e c h Emil jeles orvos. — Barsmegye jeles tiszti ügyésze M i s s u r a Jenő e hó 3-dikán. — Dr. K l e i n m a n n Lipót orvos és a „Szegedi Hiradó“ főmunkatársa. — W a g n e r Géza jogtudor és ügyvéd neje, született S c h i f f n e r Emma asszony e hó 1-sején, élte 28-

dik évében. — Csongrádon Sváb Jakabné, Sváb Jakab ottani tekintélyes földbirtokos neje s Berczik Árpád irótársunk anyósa, e hó 3-dikán, 56-éves korában. — Dobokamegye derék alispánja: Zsombori József. — Érsemlyénen Erős Béla 47 éves korában. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Február 12-dikén: „Don Juan.“ — Február 13-dikán: „II. Rákóczy fogsága. — Február 14-dikén: „Csőd“, először. — Február 15-dikén: „Dinorah.“ — Február 16-dikán: „Csőd.“ — Február 17-dikén. „Sevillai borbély.“ — Február 18-dikan: „Pohár viz.“

Divattudósitás.

Ismét csak az élet és annak sokféle érdekei zajlanak körülöttünk, forduljunk tehát mi is a külvilág felé, és nézzük meg azon öltözékeket, melyeket most visel'nek és még hónapokig viselni fognak.

Kezdjük a ruhánál. Szabásra és formára nézve a drága szövetü, mint például a bársony-, brocat-, damast-, matelassé-ből készült ruhák az egybe szabott princesse formára készülnek. Az utczai és egyszerübb (?!) öltözékek azonban most is tele vannak plisséfordrokkal, rojttal, fodrokkal és a tünique sem igen hiányzik róluk. Átalában véve most mégis sokkal szükebbek a szoknyák, a hátulsó hosszu uszály pedig többnyire diszités nélküli, és csak az előrészben látható dudor, fodor, sat. A derekak mind pánczélalakuak, elől vagy hátul kicsi gombokkal összetartva. Többnyire kétféle szövetből készülnek a ruhák; az ujjak is a szoknya szövetéből valók, mig a derék és a szoknya diszitése más szövetből lesz kiállitva. Az estélyi ruhák ujjai többnyire csak könyökig érnek, ott egy sor széles csipkefodor képezi a folytatást, a karhajláshoz végre egy-egy virág tüzetik. Az utczai ruhák ujjai szükek, hajtókával és csokrokkal diszitve.

A báli beléptik nagy fényüzéssel állittatnak ki. A fehér cashemírból készültek gyakran fehér selyemmel lesznek kihimezve, selyem rojttal és zsinórokkal diszitve, a vörösek aranynyal, a halvány kékek ezüsttel sat.

Már évtizedek óta nem játszott a csipke olyan nagy szerepet a divatvilágban, mint jelenleg, még pedig a fehér és nem a fekete csipke, mert ez utóbbit a fekete öltözékek emelésére használják. Igy a fekete atlacz, faille és más nehéz szövetü fekete selyemruhák fölé kötő alaku sötét csipke-tünique-ek és csipkefodrok még divatosak, de szines ruhákhoz csak is a fehér csipke járja. Ezért emelkedett olyan mesés magasságra a régi igazi csipke ára. A fehér valencienne-csipkét azonban nappali használatra is mindenütt latjuk: nem csak ruhákon, czipőkön, harisnyakötőkön, alsó szoknyákon és fehérneműeken, de még kalapokon és karmantyúkon is! Sőt az ujabb izlés egyik szeszélye- vagy szabálya szerint a tisztára mosott csipkét nem kékitő vizbe mártják többé, hanem tiszta, gyenge fekete kávéba, hogy azt a sárgás, előkelő szinezetet nyerje, mely most mindenben felette divatos.

És most nézzük mult heti divatképünket.

Mindkét alakunk báli öltözéket tüntet elő.

Az első alakon halvány rózsaszinü faille ruha látható, az uszályos szoknyán két sor fodorral, három sor dudorral és e felett ismét fodrokkal diszitve. A tünique utánzott brüsszeli csipkéből való, a pánczélderék diszitése rüche-ekből, a kivágásnál pedig csipkekendőcskéből áll. A rózsaszinü failleből készült széles csokor a jobb oldalra van alkalmazva. E fényes öltözék ára 160 frt. A hajba rózsák vannak tüzve.

A második alak fehér tarlatán ruhát mutat be, gazdag fodordiszszel köröskörül, oldalt közben fehér faille szalagokkal. Fehér failleből készült a pánczélderék is. Oldalt két hajnalka-füzér disziti a szoknyát, hátul pedig ugyan olyan virág bokréták és füzérek. E ruha ára 80 frt.

Ez alkalommal meg kell jegyeznünk, hogy egyszerübb kiállitásu báli ruhák virágdisz nélkül, fehér nagy rózsaszin tarlatánból 30 frttól kezdve kaphatók Alter és Kiss urak udvari szállitók divattermében. Ha tehát vidéki tisztelt előfizetőink szép báli ruhát Pestről akarnának hozatni, a legszivsebben ajánlkozom, hogy azt nekik elkészittetem és csak az ár, a czim meghatározását kérem, valamint egy jó derék mintáját és szoknya hosszát, elől mérve.

Számrejtvény.

Dosztál Lajosnétól.

18. 16. 21. 1. Kertet a diszétől megfosztja,
5. 4. 3. 14. Bányászoknak mühelye:
11. 2. 9. 19. Hazánkat két felé osztja;
4. 14. 7. 21. 15. 5. Bár csak soh' se kellene;
4. 10. 13. Nem való ez gyermek-kézbe;
15 8. 11. Ingatag lélek jelképe.
7. 16. 17. 4. Bárgyu állat, ámde hasznos,
4. 10. 1. 10. 9. 16. Elejétől végig kormos;
1. 14. 20. 21. 22. Az életet szétmorzsolja;
4. 17. 7. 16. 19 Bár az ember oly hü volna!
12. 20. 12. 22. Az élet csak ezt forgatja,
1—22. A szegényt ez vigasztalja.

Megfejtési határidő: márcziushó 1J-dike.

A f. é. 2-dik számban közlött rejtveny értelme:

Nem ver meg engem az isten,
Hogy szeretőt mást kerestem,
Te csaltál meg, nem én téged,
Délibáb volt a hüséged.

Kerestem én mást magamnak
Keress te is mást magadnak,
Éljed világodat véle,
Áldjon meg az isten véle.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Okos Lászlóné, Gedeon Gáspárné, Zsigray Györgyné, Tóth Gusztávné, Ács Nagy Zsuzsánna, Margócsy Ida, Soltész Emilia, Báthory Zsigray Istvánné, Schimmer Friderika, Buziássy Károlyné, Kapdebó Józsefné, Szabó Streitmann Fanni, Devich Ferenczné, Szőts Janka, Reberics Szidónia, Marosy Hermin és Etelka, Ammer Troknya Anna, Tokody Mariska, Faics Viktória, Vincze Csima Petronella, E Gaal Gyula, Kovács Morvay Julia, Bazilides Matild, Mandits Erzsi, Dávid József, Pozsgay Józsa, Helmstreit Irma, Braunberger Lina, Krámer Lóra, Szente Lenke és Vilma, Vlasits Mihályné, Pleschée Georgine, Schulhof Emma, Takácsy Ilona, Moesz Gézáné, Csiszár Vilma, Uray Margit, Velyászky Julia, Jánossy Emma, ifj. Barcsay Miklósné, Bajza Karolin, Fet Serbák Ilona, Kanizsay Nagy Etelka, Grübberger Marion, Bájczy Istvánné, Lengyel Mária, Csonth Lajosné, Gutmann Berta, Kovács Sándor, Ratkovszky Mariska, Kaprinay Stiblics Anna, Szabó Anna, Leitner Regina és Ernesztin, D. Szabó Ilona, Szentpéteri Juli, Sarkady Irma, Palotay Ilona, Szeles Olga és Irma, Lázár Eszti, Limbek Vilma.

Az első számban közlött rejtvény értelmét utólag beküldé:

Csonth Lajosné, Gutman Berta, Mannó Hevera Mariska, Kaprinay Stiblics Anna.

Tartalom.

Deák Ferencz. — A legszebb köny, Majthényi Flórától. — A havasi rózsa, László Mihálytól. — Marianne, George Sand beszélye. — Egy adalék Deák Ferenczről, György Aladárnétól. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Deák Ferencz arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.)

a mult évben és e hó 22-dikén jótékony czélu bált rendeznek az egylet tagjai. — „Hölgykoszoru“ czimmel Szegeden a leányok egyletet alakitottak azon czélból, hogy a Dugonics-szobor javára husvét másod napján nagy hangversenyt rendezzenek. — Tüzoltó-egylet van alakulóban Hajdu-Szoboszlón, mely iránt igen szép részvét mutatkozik. — Kőszeg városa Deák-ösztöndijat alapit, melyre már egyesek vagy ezer forintot irtak alá. — Keszthelyen, a requiem után, a gazdászati tanoda tanári kara és hallgatói, Balás Árpád igazgató inditványára elhatározták, hogy Deák nevével könyvtárt alapitanak. — Human Erzsi kisasszonyt a kolozsvári szinházhoz koloratur-énekesnőnek szerződtették. — Debreczenben Halmágyi Lipót pénzügyi igazgatónak, pénzügyi, postai, távirdai tisztviselők s polgárok diszalbumot nyujtottak át, huszonöt évi buzgó hivataloskodásának évfordulója alkalmával. — Az aradi tizenhárom vértanu emlékszobrára már ötvenezer forint gyült össze, hanem az emlékszobor-bizottság még ujabb gyüjtést rendez; a szobor Arad főterének közepére van kijelölve. — Biharban, egy éhes farkas megtámadt egy favivő embert s a kocsin arra menő Osváth Pálné birtokosnő mentette meg, a vadat elkergetve revolver-lövéseivel. — Kölesd 1000 lakossal biró községben a mult héten nem kevesebb, mint 47 lakodalom tartatott. — Egyszerüsitett ismétlő fali órákat talált föl Jakabovits nagyváradi órás. — A nagy-kállai Kállay-család régiségekben gazdag családi könyvtárát a nemzeti muzeumnak ajándékozta. — Telkibányán egyik aknában nem rég nagy szerencsétlenség történt. Felszállitás közben egyik érczczel telt edény a mélységbe zuhant s két bányamunkást agyon ütött. — Széngőz fojtott meg Kassán egy szabómestert és nejét. — Tüz volt Kecskeméten e hó 4-dikén, s egy nagy épület, daczára a tetején levő vastag hórétegnek, elhamvadt.

Különfélék.

⁂ (*Az első udvari bál*) Bécsben mult szombaton tartatott meg. Jelen voltak azon király és királyné ő Felségeik. A királyné Alexis orosz nagyherczeg karján jelent meg, a király Mária főherczegnőt vezette be. A királyné fehér selyem ruhát viselt, hajában gyöngyökkel; s király s az összes főherczegek az orosz egyenruhát viselték.

⁂ (*A varrógépekről*) irja a dr. Kelen József által szerkesztett „Egészségi tanácsadó:“ Azon varrónő, ki naphosszant, sőt az éj egy részén át is, életfentartási kényszerből a varrógépek mellett görnyed, rövid idő alatt mellbántalmakat kap és egészségében sulyosan megrongáltatik. Azért czélszerünek tartjuk, egy bár magában véve igen egyszerü, de eredményében mégis fontos szabályt közölni, mely a varrógép folytonos használata következtében fejlődhető bántalmak egy részét elháritani képes. E szabály egy varrónőtől eredt, ki négy évi szenvedés után önként jött azon eszmére, hogy székét a közönségesnél harmadfél hüvelyknyivel alacsonyabbra készittette, ugy, hogy a varrógépnél dolgozáskor nem kellett folytonos görnyedt helyzetben ülnie. Ez egyszerü eljárás által teljesen visszanyerte előbbi egészségét.

⁂ (*Uj Mathusalem.*) Braziliában Restina városban egy Corhiuho József Marius nevü 182 éves ember él, ki jelenleg is friss egészségnek örvend, jó étvágygyal eszik, iszik, jár- kel s csak csuklóhajlásaiban érez némi fájdalmat. Családja lélekszáma 295. Gyermeke 42 van, a többi unoka, dédunoka és 4-ed, 5-öd unoka. Feleséget hatot temetett el.

⁂ (*Mennyit eszik s iszik egy-egy fővárosi lakos.*) A budapesti statisztikai hivatal a fővárosnak három évi fogyasztási adatait összeállitván, kiszámitotta, hogy minden lakosra egy évben 115 font hus, vagyis minden napra valamivel több 10 latnál esik. Sörből esik egy-egy főre 60 itcze, vagyis $^1/_3$ meszely egy napra. Borból egy akónál valamivel több, tehát egy napra majdnem $^1/_2$ meszely. 1874-ben a főváros elfogyasztott 58,412 darab vágó marhát, 77,627 borjut, 45,196 birkát, 55,851 darab bárányt és malaczot, 3,925 süldőt, 92,177 sertést. Bort megivott 373,407 akóval, sört 230,171 akóval, ürmöst 29 akóval, likört 210 akóval. Tüzifát felégetett 116,632 ölet.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Gizella főherczegnő és férje, Lipót bajor herczeg Oránból a mult héten déli Spanyolországba utaztak. Pár hetet a Kanári szigeteken szándékoznak tölteni, honnan áprilhóban érkeznek vissza hazájukba. — A bécsi félhivatalos „Montags Revue“ szerkesztője, Klapp Mihály, felsőbb parancsra elmozdittatott állásától, azon durva és sértő czikk miatt, melyet a „Gartenlaube“ f. é. 5-dik számában a királynéról és Gödöllőről irt. — Dingelstedt Ferencz a bécsi udvari szinház igazgatója, e hó 1-sején ülte meg 25 éves jubileumát. — Forster János, Dickens hirneves életirója, e hó 1-sején Londonban meghalt.

Megbizások tára.

Gy. Szt. Mártonba Sz. J. urhölgynek: Nagyon örülök a tetszésnek.

Paksra W. I. urhölgynek: A legszivesebben szolgáltam velük.

Lóczba P. R. M. urnőnek: Pontosan érkezett-e meg küldeményem?

K—ra M. G. urhölgynek: Legalább is 24 rőfre lesz szüksége. A virág ára 10 frt.

Szolnokra T. A. urhölgynek: A 35 frtos igen csinos.

Beregszászba Sz. E. urhölgynek: Magánleveletirtam.

Eperjesre K. L. urhölgynek: Kérek egy jól álló ruhaderekat és az elő hossza pontos meghatározását.

Belényesre A. M. urnőnek: El van küldve.

Gakovára St. M. urhölgynek: El van küldve.

Nagy-Enyedre D. Sz. I. urnőnek: Postára van adva.

Vókányba Sz. L. urhölgynek: Ujból megküldtem.

Debreczenbe S. B. I. urnőnek: Még becses sorai megérkezte előtt vettem észre. El van küldve.

Debreczenbe T. I. urhölgynek: Azonnal ujból megküldtem.

Tökre N. I. urnőnek: Regénymellékleteink első félévi 6 kötete mint mindig, ugy ez évben is az első félév folytában fog megjelenni.

Debreczenbe B. K. urnak: Azonnal feleltem.

Székesfehérvárra H. I. urnak becses sorai vételekor már postán volt a csomag.

Fehértemplomba L. D. urnőnek: Fájdalom, későn érkezett.

Borsára: Azta levelet is kérném, melyre az vonatkozik.

Pinkafőre T. R. J. urnak: El van küldve.

Siklósra A. M. urhölgynek: Jó kérem, tisztázva beküldeni.

Mende Bódog urat kérjük, tisztelje meg szerkesztőségünket minél előbb becses látogatásával!

Ócsára r. l. Akkor vettem, mikor a boriték már a sajtóban volt, t. i. pénteken.

Legszebb és legelegánsabb

báli ruhák

s beléptők legujabb párizsi divat szerint, kapható a divatüzletben Deák utca 15. sz.

„A francia nöhöz“

Egy finoman kiállitott tarlatán, kreplisz vagy moll ruha 20—25 ft. s fell.
ugyanaz elegáns virágokkal diszitve 30—35 „ „
Minden szinü selyem, atlasz vagy fail ruha illüsioval vagy creppel diszitve 60—70 „ „
Minden szinü nehézselyem ruhák menyasszonyok részére 60—70—80 „ „
Bemeneti köpönyegek (sortier de ball) velour és Eiderdunnen szövetből 12—15—20—50 frtig
ugyanazok, hattyu vagy fehér rókával prémezve 15—20—25—70 „

Azonkivül ajanlom dusan felszerelt raktáromat; téli felöltők s bundák, finom posztó, selyem ciciliain és selyem bársonyból. miniszter és gentleman kabátokat prémmel vagy annélkül; melyek az előhaladt idény következtében sokkal olcsóbbért nálam kaphatók.

Vidéki megrendeléseknél kéretik egy derék beküldése és a szoknya elejének hossza.

RÓZSAY, Confectioneur,
Deák-utca 15-ik szám.

Olcsó és tartós.

TEMESVÁRI MANO

cipőgyára

Budapesten, király-utca 1. ajánlja nőknek:

Füzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel, szép tüzéssel 2 frt 70 kr.
Füzős topánok erős bőrből fénymázos hegygyel, szegezve és csavarral ellátva kettős talppal gyakori használatra és esős időre 3 frt.
Topánok mézga betéttel Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiállitással 3 frt 50 kr.
Topánok mézga betéttel erős chagrain vagy borjubőrből, szegezve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg 3 frt 50 kr.
Füzős topánok erős bőrből fénymázos orral szegelt és csavarral ellátott kettős talppal 3 frr 20 kr.

uraknak:

Topánok finom chaigran kettősbőrből 3 frt 60 kr.
„ fénymázos vagy bagaria bőrből szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős 4 frt.
„ finom börből diszes fénymázos hegygyel, termek és bálokra 4 frt 50 kr.
„ orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbelia nedves időben, igen tartós és meleg 5 frt.
Vadász csizmák vizhatlan kettős bagaria vagy fénymázos bőrből, háromsor csavarral ellátott kettős talppal 10 ft.
Ugyanaz orosz fénymázos vagy bagaria bőrből 9 frt.
Topánok fiuknak fénymázos vagy bagaria bőrből csavarral ellátva kettős talppal 4 frt.
Topánok leányoknak brünellből vagy bőrből igen erős szegezett talppal 2 frt 60 kr.
Gyermekcipők brünellből vagy bőrből szegezett talppal igen tartós 1 frt 80 kr.
Topánok mainzi fénymázos termi borjubőrből. Bismark mintáju 4 frt 50 kr.

Részletesárjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Levélbéli megrendelések posta utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

Lőrincz István

lábbeli gyáros,

országut 17-ik sz.

ajánlja szilárdan párizsi divat minta szerint készitett gyártmányait, kivált a farsang idényre szükségeltető **báli topánokat** melyeket gyára kitünő berendezése által esetlegesen **3 óra alatt** elkészit.

Vidéki megrendelések utánvét mellett azonnal kiszolgáltatnak, ugyszintén árjegyzékek és mértekvevési utasitások bérmensesen küldetnek.

Maison Hippolyte

Coiffeur Parfumeur de la cour Imp. Roj.

ALEXANDRE et FECLIX

Successeurs Kohlmarkt 26 I-er **Vienne.**

Nous rappelons de nouveaux a notre nombreuse Clientelle que nos articles des premieres maison de Paris et Londre comme, Parfumerie, Brosserie, ivoire, Ecaille, teinture et nouveautés sont vendus au 25% de rabais au dessous du prix de notre predecesseur, avec un choix considerable Nos prix pour nos travaux en cheveux tels que: Natte, Chignons, toupets. perruques boudes etc. etc. surprendront qui voudront bien nous honorer de leur confiance, vu les prix reduits et le fini du travail ainsi que le choix pe nos cheveux.

Grand magasin special de Fleurs, plumes. parures de mariées.

Zembi **Egyetlenegy Europában!** **Deuts**

Az általam feltalált s cs. k. kizárólag szabadalmazott,

a szájpadlást szabadon tartó fogak.

Van szerencsém a tiszt. közönséget értesiteni: hogy hosszas és költséges kisérlettételek után sikerült nekem a műfogsorok készitésénél legujabban olyan javitást találni fel, a mely minden eddigit felül mult és én azon kedvező helyzetben vagyok, hogy az eddigi árnál, sokkal jutányosabban adhatom e fogakat.

A helyett, hogy azt tovább dicsérgetném, reményemet fejezem ki, nogy a t. közönség minél nagyobb mérvben veszi használatba az én jótékony találmányomat.

D. Herzl,

több mesterséges fogjavitási szabadalom tulajdonosa.
Bécs, belváros Adlergasse és Franz-Josefquai Nr. 1.

Fogak **Denti**

Egyedüli főraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

Magyar- és Erdélyhon számára

Wheeler és Wilson

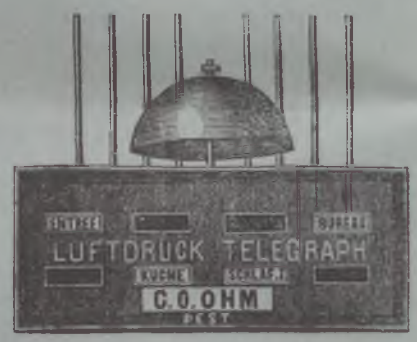
s

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,

ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kezty ű varrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek szamára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elősorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelett l

Ohm C. O., Pest, Jozseftér 15. sz
uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

Hálából

hozatik nyilvánosságra.

Mindazon szerencsétlenek érdekében, kik köszvényben szenvednek, közlöm ezen sorokat, melyeket a hála és az örröm mondatnak tollamba. Egy éves fiacskám görcsöktől támadtatott meg, melyek következménye jobb karának teljes szélhüdése ön, oly baj, mely ellen minden orvosi segélyt hiába kisérletteim meg; több orvos ur, kikhez segélyért folyamodtam, ezen kórt részint hüdésnek, részint áthülés következtében történt **köszvénynek** nyilvánitották. Mint a viibefuló a szalmaszálhoz, ugy kerestem én is segedelmet a hirdetések által felajánlott és előttem ismeretes **köszvényvászontól**, mely Török József gyógyszertárában kapható, és majdnem hihetetlennek látszik nekem, hogy gyermekem már nehány nap mulva karját kissé mozgathatta, de mi több, napról napra szemlátomást javult állapota, elannyira, hogy most már egészen kigyógyult, anelkül hogy a köszvényvászon kivül másvalamit használtam volna. Isten után ezen megbecsülhetlen gyógyszer feltalálójának és terjesztőjének fejezem ki köszönetemet, és figyelmessé teszem a szülőket, kik hasonló szerencsétlenség által sujtatnak, ezen **csodálatosan gyógyitó köszvényvászonra**, melynek alkalmazása nélkül szegény gyermekem bizonyára élethosszeglan képtelen lett volna jobb karját használhatni. Bizonyanra mindenki köszönettel fog tartozni, hogy ezen igénytelen gyógyszerre figyelmeztetem, a mely nekem valóságos csodaszerü szolgálatot tett.

Budapest, 1875 dec. 2.

Klöcker P.

m. k. levelhordó.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

8-dik szám. Február 20-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte	Nap nyugta
							óra perc	óra perc
Febr. 20	Vasárnap	B Eukário	B Hatvanadvas.	8 D Hushagyó v.	25		6 0	6 28
21	Hétfő	Eleonora	Eleonora	9 Nicephor	26 Jónás		6 59	5 30
22	Kedd	Péter székfogl.	Üszög. Péter	10 Süropus	27		6 56	5 32
23	Szerda	Villig. Reinhard	Villi	11 Nicephor	28	●	6 54	5 34
24	Csütörtök	Szökő nap	Szökő nap	12 Melet	29 Ant. Ep. h.		6 52	5 36
25	Péntek	Mátyás	Mátyás	13 Martiuián	30 Roschodes		6 50	5 37
26	Szombat	Flavián	Gotthárd	14 Auxentius	1 Ader Rosch.		6 49	5 38

Vidéki tárcza.

Ócsa februárhó 9-dikén 1876. (*Eredeti levél.*) — Farsangi hir. — Tisztelt Szerkesztőnő! Mig most farsang alatt a boldog főváros lakosai egy-egy este 10-20 bálba is mehetnek, mi szerény kisvárosiak alig tudunk egy valamire való mulatságot összekalapálni. De a fővárosiak nem is keresik azt, hogy kinek mennyi pénze van, s mily hivatalt visel!

De majd el is térek báli tudósitásomtól.

Hol is hagytam el? Ugy igaz, — „alig tudunk valamire való mulatságot összekalapálni.“ Pédig nálunk is van ám fiatal hölgy és pedig a szépiből!

Nem csoda tehát, hogy a fiatalság mindent elkövetett,hogy azokat az ártatlan kis galambokat összegyüjthesse.

Folyó hó 6-dikán mi is jótékony czélu bált rendezénk, mely reményeink fejül fényesen sikerült.

Volt hölgy szebbnél szebb, a bájos bálanya: Jókuthy Albertné ő nagysága, nővére Aranka, a Zorkoczy nővérek, Lenkey Mariska. Lövy Szidike Schvann Berta, Lövy Mili; de ki győzné mindnyáját elszámlálni! Azért felesleges is mondanom, hogy a táncz és jókedv kivilágos viradtig tartott. r. l.

Máramaros-szigeten e hó 7-dikén volt az „Erzsébet“ kisdedóvó-egyletnek hangversenynyel és sorshuzással összekapcsolt bálja. A sikert előre biztositák a vállalkozás élén állt férfiak: Várady Gábor, Girsik Adolf, Nagy György, báró Sztojkáék, stb. A hangversenyben közreműködtek báró Sztojka Béla és neje, Várady Kamilla, Dobay Erzsébet, Girsik Kornélia, De Adda Mariska, ifju Timár Pál, (szavalva Várady Gábor „A királyné álma“ czimü költeményét,) Krüzselyi Bálint és Danielovics Tivadar. Az előadások megnyerték a közönség tetszését s főleg Várady Gábor költeménye minden szivben élénken visszhangzott. A sorshuzásnál százhatvan nyereménytárgyat sorsoltak ki. A táncz viradtig tartott, a kisdedóvodára pedig vagy hatszáz frt tiszta jövedelem maradt.

Olasz-Liszkán e hó 12-dikén a kisdedóvoda javára volt bál, A helybeli és vidéki közönség nagy részvétet tanusitott a jótékony czél iránt. A hölgyek kefültek minden fényüzést, miáltal még kedvesebbekké váltak. Jelen voltak többek közt Koncz Hermina, Likay Erzsike kisasszony (Tokajból,) Góg Gizella és Ilon, Stelcz Mariska kisasszony, Konstantinné urnő (Tarczalról,) Margaréti Erzsi, Tasnády Rózsa, Stubenfeld Ida, Papp Erzsike, Kovács Emma, Farkas Lidi, Szük Zsuzsika, Karácsonyi Mariska urhölgyek stb.

A biharmeyyei nőegylet elnöksége: Tisza Kálmánné született Degenfeld grófnő, b. Gerliczy Felixné és Lakatos Károlyné urhölgyek e felhivást tették közzé: „Deák Ferencz meghalt! A nemzet vesztesége pótolhatlan, de neve élni fog, mig a négy folyam határait magyar lakja, emléke szent lesz, mig a valódi nagyság iránti kegyelet a népek szivéből ki nem hal. A nemzet kegyelete fog neki emelni országos emléket, de illő, hogy annak, ki nemcsak önzetlen hazafi és nagy államférfi, hanem valódi emberbarát is volt, emlékét megörökitse minden egylet, mely a szenvedők könyeit felszáritani van hivatva; illő tehát, hogy örökitsük meg nagy nevét a mi árvaházunkban is. Egy Deák Ferencz-alapitvány létesitésére kivjuk fel a jótékonyságot, hadd legyen nálunk is egy árva, ki nagy nevét örök időkig áldani fogja.“ E felhivás bizonyára élénk viszhangra fog találni, főleg ama megye területén, melyre a bihari nőegylet áldásosan terjeszti ki jótékony tevékenységét.

Zalka János győri püspök a jótékony és nemzeti czélokra s a szegények fölsegélésére a legnemesebb lelkü bőkezüséget gyakorolja. Iskolák, egyházak — gyakran felekezeti különbség nélkül is — és naponta rendesen több mint 20 segélyre szorult részesülnek e jeles főpap támogatásában. Egyházmegyéjében s gazdasági viszonyaiban a leghelyesebb rend uralkodik.

Az Egerben állomásozó Wasa ezred altisztjei e hó 1-sején bált akartak tartani. Az ezredes: Gerlach Hugó azonban kijelentette nekik, hogy a nemzet gyásza alkalmával ily bál tartása nem volna illendő s midőn az altisztek ezen barátságos figyelmeztetésre nem hallgattak, mivel „egy czivil ember halála nem érdekli a katonát“, a derék ezredes azt mondá: „Jól van, ha egyátalján akarják, tartsák meg a bált, de keressenek maguknak zenét, mert az ezred bandája e bálban nem fog közremüködni.“ Természetes, hogy a bál elmaradt.

Munkácson e hó 6-kán délben Ortutay Vilmos, honvédtiszt az ottani „uj fürdő“ egyik szobájában revolverrel agyonlőtte magát. Halála előtt egy negyedórával még barátaival sétált s vidáman beszélgetett. Azt mondá, hogy fürödni megy, mire egyik barátja figyelmezteté, hogy ne menjen, mert ilyen időben leghamarabb meghülhet az ember. De elment s pár percz mulva már halva volt. Háromszor lőtt magára, kettőt bal mellébe s egyet homlokába. Eddig még ismeretlen okból eredt öngyilkosságát özvegye s három kis gyermeke siratják.

A soproni szinház egyik énekesnője mult vasárnap délben saját lakásán felakasztotta magát. A rendőrség azonban e azándékról eleve értesült, s még elég jókor érkezett a hely szinére s a kétségbeesettet megmenté.

Vidéki vegyesek. Veszprémi püspöknek, hir szerint, Zalka János győri püspököt fogják kinevezni. — Beszterczebánya városa a beszterczebányai királyi főgymnazium által kezdeményezett „Deák Ferencz ösztöndij“ alapjá-

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3 dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

8. SZ.
Febr 20-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmellékletlel.

A könyvek meghozatala egész-
a műlap meghozatala félévi járatási
köteleztetést foglal magában
a lap irányában.

A havasi rózsa.

Elbeszélés.

László Mihálytól.

(V é g e.)

Mig a régi napokban megvető hangon emlegette unokahuga előtt a Steinfeldeket, hogy minél gyülöltebbé tegye őket, most elég ravasz volt, még távolról sem érinteni, mert félt, hogy a nagy változás, melyen Klotild átment, még az apa előtt is megnyitná a palota kapuit.

És akkor nevetne nagyokat az előkelő világ, ha megtudná, hogy Königstein grófné ereiben még csak nem is Amonnvér, hanem a Steinfeld gyárosok vére foly.

— S mi lenne az ő lovag-családjával és férjével kapott bárói czimével?

Azért rendkivül éber volt, s Steinfeld Julián leveleit elégette.

Nem jutott azokból egy sem a grófné kezeibe.

Midőn végre megsokalta a sürün érkező leveleket, egy kemény hangu választ irt, melyben a „gyáros“ urnak tudtára adta, hagy a „grófné“ tudni sem akar apjáról, s tiltakozik a tolakodás ellen. Neki Steinfeld Julián nem apja! igy végződik a válasz.

Steinfeld nem hitt a kemény levélnek, s mivel nagyon is érzékeny apai szive volt, egy nap Berlinben termett, hogy soha többé ki ne derüljön arcza.

Beszélik, hogy a palotából kiutasitották az apát, mint valami furfangos kéregetőt.

Az évek röpültek s Steinfeld Julián többé nem kisérlette meg leányát látni.

Mintha soha se lett volna gyermeke, senkinek sem beszélt elvesztett leányáról, senkinek sem diesekedett, hogy az ő gyönyörü magzatát egy Königstein gróf füzte karjaira.

Neki nem volt többé leánya, ő nem volt többé apa.

Idő előtt megöregedett, s elvesztette minden életkedvét.

A titkos bubánat szüntelen kinozta szivét, s ő némán, hallgatagon viselte sorsát.

Mikor már ugy sem volt mit vesztenie, megbukott és vagyona a hitelezők kezeibe került.

Ez már nem is volt reá nézve csapás, mert lelkét sokkal nagyobb fájdalmak égették.

Megtörve, testileg-lelkileg betegen érkezett Salzburgba, hol ifjuságát töltötte.

A gazdag Steinfeld minden vagyona egy koldusbot volt, senki sem tudta, hol adnak neki egy darab kenyeret, és hol hajtja fejét álomra.

Ez időben ütött ki a német-franczia háboru, s a Königstein grófcsalád már tavasz óta berchtesgadeni villájában lakott.

A gróf ezredénél volt Berlinben, s a hadizenet előtt csak egyszer látta családját.

Steinfeld Julián egy nap kivetődött a Königsseehez, s napokig kerülgette a Königstein-villát.

A szolgák gyanus szemmel nézték a kémkedő öreget, s egyszer reá orditottak, hogy mit ólálkodik a villa körül?

Hanem ő nem tágitott, legalább csak egy pillanatra látni akarta szép unokáját.

A kis Alfréd gróf azonban nem mutatta magát, hiába várta, leste a pillanatot,

Egy délután aztán a szegény, rongyokba burkolt öreg egyenesen a villába ment.

A báróné ott ült az erkélyen, s midőn a vén koldust meglátta, kissé megrázkódott, de csakhamar fölemelkedett, s

éles sivitó hangon lekiáltott a szolgákhoz, hogy hajtsák ki azt a csavargót!

Steinfeld Julián az erkélyre tekintett, könyes szemekkel, mintha könyörögni akarna.

— Ez a szemtelen koldus azt várja, hogy kidobják, hát rajta! — kiáltott a báróné, s intett a szolgáknak.

— A leányom házából?! — mormogta Steinfeld, s siró ajkai elnyomták a szót, hanem azért a báróné jól hallotta kifakadását.

A gonosz vén asszony el volt készülve e látogatásra, mert ő mindent tudott, s a Steinfeldek arczát még koldusrongyokban is fölismerte.

— Holla! fogjátok meg! — sivitott a báróné.

A zajra a grófné is az erkélyen termett, s látta, a mint a szolgák az öreget megfogták.

— Mi történik itt, néni?

— Az a vén koldus minden áron nálunk akart letelepedni, még a szép szóra sem igen akart távozni.

— Jean, adjátok ezt neki! — szólt a grófné s egy ezüstpénzt dobott le.

A zokogó öreg föltekintett a csengő hangra, s könyei mint a zápor megeredtek,

Nem fogadta el a pénzt.

Alig haladt pár lépést, megállott s az erkélyre függeszté siró szemeit.

— Nem ismert meg; rongyos vagyok; koldus vagyok. Ő az, reá ismerek, édes, szép arczáról, ő az én leányom, az én Klotildom . . . Mégis igaz, ő szégyenli apját, megtagadott engem, mert grófné, Königstein grófné . . .

Ezzel pár lépéssel tovább ment, s ismét megállott.

— Nem, még sem ő, ez nem Königstein grófné, nem az én leányom! Az én nőm szelid volt, mint egy angyal, s az én kis Klotildom az ő lelkét örökölte. Mikor elvitték tőlem, olyan volt, mint egy kis virág; — nem ő lehet az a büszke nő, ki hidegebben tekintett reám, mintha a jéghegyek omlottak volna lelkemre. Igen, igen, az emberek hazudnak; ott nem az én leányom lakik, mert neki szive volt, s én apja voltam, ott azoknak nincs szivük.

— Mit bámul ide az a vén ember? — szólt a grófné a bárónéhoz, s a távozó öregen jártatá tekintetét.

— Valami alattomos gonosztevő lehet; vigyázni kell, mert sehol sem lehet az ember biztonságban. Még ma intézkedni fogok, hogy semmiféle gyanus embert be ne bocsássanak, s éjjel őrködjenek.

Steinfeld Julián ekkor már a tó partján álldogált, s azon tépelődött, mikor tévedehetett el az ő leánya a havasok közt?

Az öreg elméje megzavarodott, s azt hitte, hogy Königstein grófné egy kirándulás alkalmával elveszett a havasok közt.

E rögeszméje annál mélyebb gyökeret vert agyában, mert ép ez időben egy előkelő hölgy tünt el Berchtesgadenből, s azt hiresztelték, hogy a havasok közt tévedt el.

Az öreg Steinfeld e naptól fogva havasi rózsákat szedeget és keresi leányát . . .

Mindenkit megkérdez: nem láttak-e a havasok közt egy selyemruhás nőt tébolyogni, mert az az ő leánya . . .

Gyógyithatlan rögeszméje még mindig tart.

A grófnénak fülébe jutott apjának szerencsétlensége, s maga sietett fölkeresni, hanem már késő volt . . .

Az öreg nem ismert leányára, nem hitt esdő szavainak, a büszke szép fő ott hevert lábainál, s a friss ajkak lábait csókolták, csakhogy világosságot terjeszszen elméjében.

Elvitte villájába, legszebb szobáját adta kedves öregének s a kis Alfred gróffal csókolták kezeit, édesen szóltak, könyörögtek imahangon, még a vén báróné is megalázta magát, hanem mind hiába!

A vén Steinfeld azt mondta, hogy a grófné nem az ő leánya, a kis gróf nem az ő unokája, — s eltünt a villából.

Fél, retteg az emberektől, mert azt hiszi, hogy csak áltatni akarják őt, hogy soha meg ne találja leányát. Nem kér senkitől semmit, nem is fogad el, hanem csak rózsáiból éldegél, s télen egy salzburgi kávés tartja, mint ő mondja: havasi rózsák fejében; — azt nem tudja, hogy a grófné gondoskodik róla.

Szegény vén bolygó gyermek, szegény Steinfeld Julián! szemeid hiába látják a világosságot, ha lelked sötétségbe borult!

IV.

A háboru kitört s Königstein gróf a legelső csatában elesett.

Mint hős halt meg, bár hősi halálát nem sirathatta meg a grófné, mert ő még nem tudja.

Alig három héttel azelőtt, hogy férje elvérzett, a család egyetlen örököse, a hős apa egyetlen fia elveszett.

A tizennégy éves Alfred gróf erős, bátor fiu volt, s mint zerge szerette a hegyeket.

Egy nap magányosan hagyta el a villát, s napok mulva a berchtesgadeni havasok alján találták meghalva, összezuzott tagokkal.

A grófné már az első nap kétségbe volt esve, s gyermeke sorsát eltitkolta előtte, mert életét féltették.

Ha csak egy nap nem láthatta fiát, már vigasztalhatlan volt, s most nap nap után röpült, hiába virrasztott éjeket, hiába reménykedett a fölkelő nappal, sem éj, sem nap vissza nem hozta gyermekét.

A báróné naponkint ügyes hegymászókat küldött ki minden irányba, s a grófnét egyre biztatta, hogy fia nem veszett el.

Ő is azt zokogta, hogy oly szép fiu, mint a napfény, nem veszhet el, mert az ég sem lehet annyira kegyetlen, hogy minden örömét, minden boldogságát elvegye tőle. Remélt, szüntelen remélt, verőfény és tova tünő felhők mind reménynyel töltötték el lelkét.

A halál, fia halálának gondolata hihetetlen volt előtte, s ha lelkét megakpta e sejtelem, szivében még mindig volt egy reménysugár, mely hitének lankadó szárnyait ujra fölemelte.

Megérkezett a távirat a csataterről; a báróné ezt is eltitkolta.

A gőgös vén asszony, kinek szivéből kihalt minden szeretet, s kegyetlenebb volt rokonával, a grófné apjával szemben, mint egy hyéna, a második csapás terhe alatt görnyedni kezdett.

E titkokból nem tudott szabadulni, egyedül neki kellett azokat hordani.

Ha elárulta volna is a fiu halálát, nem lett volna ereje, bátorsága a másik titkot föltárni.

A grófné állapota aggasztó volt, s a báróné nem tudta tovább titkolni a gyermek halálát, s egyik ismerőse által levelet iratott Salzburgból a grófnénak.

A mi eztán történt, igen rövid.

Klotild grófné hónapokig erős lázban szenvedett s midőn fölépült, buskomorságba esett.

Még mindig fiát várja, s azt hiszi, hogy férje még mindig a franczia földön harczol.

Gyakran látni, a mint kiterjesztett kezekkel égre bámul, vagy a havasok fölött repül el tekintete, messze távol világokba, honnan haza várja elvesztett gyermekét.

A villát soha el nem hagyja, itt lakik télen is, egyedül magában, mint a havasi rózsa . . .

A báróné mindig mellette van, ez elhagyatott magányban tölti öreg napjait, mint vezeklő imádkozik, gondoskodik a szegényekről és gazdag ajándékokat ad a templomoknak.

* * *

Ez elbeszélés után napok multak, s én hiába lestem a havasi rózsát madonna-arczával, hiába néztem a nap minden órájában az erkélyre, többé nem jelent meg. A kis emberrel is csak egyszer találkoztam, bus volt s rózsáit sem igen kínálta.

— Az éjjel láttam őt álmomban, — szólt csodálatos tekintettel, — ott feküdt a havasok közt szép fehér arczczal, és aludt, mélyen aludt. Reá borultam, vártam, mig fötébred, de én ébredtem föl, s ő ismét eltünt . . .

— Nem, Julián, ő nem tünt el!

— Emlékszem, amott találtam őt a „füstölgő“ alján; holnap hajnalban oda megyek, ott lesz, ott kell neki lenni.

Csöndesen elballagott, s egy órával később hallottam, hogy Königstein grófné eltünt.

Egész Berchtesgaden talpon volt, s a Königstein-villában a legnagyobb rémület uralkodott. A báróné kezeit tördelve osztogatta a parancsokat, s emberek indultak a grófné fölkeresésére.

Nem volt egyedül, nem is csillogtak már mély tüzű szemei. Steinfeld Julián tartotta karjaiban, a tüneményes szép rózsát, ki meghalni ment gyermeke után.

Ott voltam én is, láttam a fölkelő nap omló fényénél a halott márványarczát, örökméma ajkait és széthulló harmatos haját, mely a hideg földet érintette.

A kis ember ujongott, kaczagott rémesen, s kedves kincsét csókolta, ölelte, szenvedélyes hévvel.

— Ne bántsátok, ő az én leányom! Megtaláltam, csak én találtam meg. Ti kinevettetek, de én tudtam, hogy ő a havasok közt lakik, s most végre itt van Klotild, az én egyetlen leányom!

A halott szoborra borult és csókolta arczát, alvó szemeit, lágy fürteit, s fölkaczagott, s örömkiáltása ugy hangzott, mint egy éji madár vészes rikoltása.

— Csitt! ne háborgassátok álmát! Sokat virrasztott, régóta nem aludt. Neki szép álmai vannak, koronás tündérekkel beszél, és e tündérek közt ő a legszebb . . . Ha fölébred, elviszem magammal, mert ő maga mondta, hogy csak velem akar élni, hogy vén apját ő fogja gondozni. Csitt, hallgassatok, csak a madaraknak szabad énekelni, midőn ő álmodik. Álmoudjál, édes szép leányom, mi már boldogok vagyunk!

S a kis ember ismét reá borult, csókolta és egyre azt suttogta: — Aludjál csöndesen, édes szép leányom! . . .

És a havasi rózsa aludt, álmodta örök álmait.

Farsangi visszképek.

Gáspár Imrétől.

I.

Ne mondjátok ti, hogy a bú
Magában ejtse könyeit,
Ne mondjátok, hogy az öröm,
Csak az öröm keringhet itt

A bú ünnepre jő ide,
Keringve, zengve sem feled,
Harsogja néki a zene:
„Hajrá! ilyen az őrület!“

II.

Érint röptében kaczéron
Báli köntös lepke-fodra,
És a zene tánczra csábit,
Fel-felnevet bánatodra.

És a mint rohansz előttem,
Büvös-bájos báli sereg,
Olyan vagy Te, mint kivül az
Éjfél-járó kisértetek.

Olyan a Te sietésed,
Mint ők, ha a hajnal-óra
Dalban éri, tánczban éri . . .
Sietnek a koporsóba.

III.

Ugy látszik, a mint keringek,
Hogy a haláltánczot járom,
Könnyeden lejtesz karomban,
Hisz nem nyom földi járom.

Elgondolom, hogy Te, kedves;
Többször is lészsz bálkirálynő,
Mikor én már sirba fekszem,
S hantomon vig czipruság nő!

A nőkérdéshez.

Tisztelt Szerkesztőnő! Talán nem veszi rosz néven tőlem, ha soraimmal ismét felkeresem becses lapját, melynek józan és helyes iránya egész tiszteletemet birja. Az itteni mindennapi egyformaság kizárja ugyan lehetőségét annak, hogy érdekes tudósitásokat irhassak; de a magamféle vidéki levelező nem kénytelen az egyszerü napi hirek szük keretén belül maradni, — akad egy-egy oly gondolata és eszméje is, melyet világgá bocsátani nem egészen felesleges. Egy ily gondolatom van jelenleg is. Gyakran foglalkozom azon kérdéssel mostanában, hogy nem lenne-e joga és hivatása az országgyülésnek, oly törvényt hozni, mely szerint az anyátlanul kiskoruan maradt leánygyermekek, a fivérek és atya gondatlan és czélszerütlen nevelése alól kivéve, bizonyos korukig köz női neveldékben neveltessenek? E kérdés egyesek előtt tán csekély jelentőségünek tünhetik fel; de előttem s hiszem, t. Szerkesztőnő előtt is, igen jelentékeny. A férfiak bármely korban szabadabb gondolkozásuak, könnyelmüebbek, mint minőnek a nőnek szabad lennie, s a legtöbb atya érthet ugyan fiai neveléséhez, leányait azonban nevelni nem képes, s hogy e bajon törvény által nincs segitve, fájdalommal észlelhetjük, különösen vidéki családainknál. — Ismerek egy jó módu családapát, ki nejétől két kiskoru leánynyal maradt el, az apa kicsapongó, egy minden tévedéssel és árny-

oldalokkal teljes ember, ki oly életet folytat, mely semmi esetre sem kedvező leányaira; legnagyobb fia szintén botrányos életü s a leányok otthonn, női támasz nélkül, naponta látják a féktelen, a tulontul könyelmü életet s az árvaszék nem tartja kötelességének felszólitani a lelkiismeretlen apát, hogy a kiskoru leányokat az anyjok örökségéből tanittassa, neveltesse! Nem társadalom elleni merénylet-e ez? Nem lenne-e joga, sőt kötelessége az árvaszéknek elrendelni, hogy a kiskoru árvák neveltessenek, tanittassanak rangjuk és állásukhoz illően? Ily eljárás által a legtiszteletre méltóbb uri családok gyermekei mehetnek tönkre müveltség, szellemi fejlettség hiányában. Egy könnyelmüen gondolkodó családapa, ki duskál mindenben, miben a ledér férfi csak duskálhat, ki teljes önállóságot enged fiainak, mig leányaira semmit sem gondol, egy ily családapa nem teszi-e önönmagával egész családját is tönkre, s nem érdemelné-e meg a törvény kérdőre vonását? Mi az oka a sok öngyilkosságnak, a sok szöktetési esetnek, a sok bukásnak, ha nem az ily atyák bünös könyelmüsége, az árvaügy rendezetlensége, és a törvény hiányossága e részben? Nagyon lekötelezné minden bizonnyal t. Szerkesztőnő becses lapja olvasónőit, ha e tárgyat lapjában bővebben fejtegetné s kifejtené e részben nézeteit. Az általam fennebb emlitett szomoru körülmény megczáfolhatatlan tény. És ki a legsajnálatraméltóbb e családban? A könyelmü, minden erkölcsiséget levetett apa, a még romlottabb fivér, vagy a szegény anyátlan leány, ki nem tanittatik, nem neveltetik, s falun lakva, mindazon női kötelességeket teljesiteni kénytelen, melyek csak alárendeltek teendői lehetnek? Az ily körülmények közt nevelt leány hogyan fog visszagondolni elődeire? Megtarthatja-e szülei társadalmi állását? Én ez ügyet is jelentékeny női kérdésnek tekintem. A nőnevelést a szülék vagy gyámok szoros kötelességévé kivánnám tenni, s a nőnevelésnek azon irányt adni, miszerint a nőben főleg a női öntudat és önbecsérzés fejlődjék ki. Ezek szerény nézeteim ez ügyben, melyet bátor vagyok becses figyelmébe ajánlani. Végül kivánnám, hogy az árvaügy sürgősen szerveztessék, a kiskoru leánygyermek az atyák önkényéből anyjok halála esetére kivétessék s kellőleg neveltessék s a maradt vagyon lelkiismeretes kezelése mellett a leányok neneveltetése is szoros kötelességévé tétessék az életben maradt szülének!“ Idáig a felszólalás.

És én kétszerte szivesen adtam helyet ezen czikknek lapomban, egy részt a benne megpenditett eszme nagy fontosságánál fogva, és más részt azért, hogy minél többen gondolkodjanak felőle, valamint azon netaláni módozatokról, melyek ezen bajok orvoslására szolgálhatnak.

A mi engem illet, én tökéletesen osztozom t. czikkiró azon nézetében, hogy ily esetben első sorban az árvaszékek hivatvák ótalmunk alá venni az ilyen leánygyermekek érdekeit. Mert szerintem az árvaszékek jog- és hivatásköre nem szoritkozhatik csupán az árvák vagyona fölötti őrködésre, hanem bizonyára arra is ki kell terjeszkednie, a mi becsesebb a vagyonnál: az árvák erkölcsi és értelmi érdekeire, a melyek ha a gyermekben mellőztetnek, a legnagyobb vagyon is mulhatlanul utána pusztul, és nem marad a szülék által szerzett örökségből sem becsület, sem tisztelt név, sem vagyon, sem semmi!

Kétséget sem szenved tehát, hogy mindezen körülmények az árvaszékek feladatai közé tartoznak; de megfelelnek-e is ebbeli feladataiknak? Az már más kérdés! Azért szükséges, hogy — a kellő tekintetek szem előtt tartása mellett — minden olyan eset nyilvánosságra hozassék, a melyben az árvák és a társadalom érdekei veszélyeztetvék, részint azért, mert már a közzététel által is legalább részben és némely esetben orvosoltathatik a baj; de főleg azért, mivel akkor a törvényhozás is inkább indittatva érzendi magát, maga részéről is megtenni a kellő intézkedéseket ezen nagy fontosságu ügyben. A mint tehát mondám, igen szivesen veszek minden ez ügybe vágó közleményt.

Szerk.

Marianne.

— George Sand beszélye. —

(Folytatás.)

— Chevreuse kisasszony keresztleánya önnek? Lám, lám! Hisz igy már mindent értek. Én elutasitott s mégis féltékeny vágytársnak hivém önt, de mihelyt tudom, hogy ön ily atyai szerepet játszik, elismerem jogait, s sietek kijelenteni, s ha kell, esküvel erősiteni, hogy szerencsétlen lennék, ha kompromittálni találnám az ön Mariannéját. Tudja meg, barátom, hogy szándokom tiszta, mint a mennybolt. Tegnap bájos jegyesem visszautasitott egy virágot, melylyel én őt megkináltam, azt mondván, hogy lova számára akarta letépni s én arra lovának ajánlottam azt, melynek, mint ön mondá, Suron a neve. Most reggel tehát az a szándokom, hogy letépem a vidék minden vad virágát, s csokrot kötök szulákból, áradozó illatu csokrot, s azt reá kötöm Chevreuse kisasszony kapujára, ezen szerény s már megirt és zsebembe tett levélkével: „Suron kisasszonynak, alázatos szolgája.“ Látja ön, hogy ebben mi bántó sincs, s az ön keresztlánya nevetni fog e kalandon.

— Ha az ön vágya az, hogy megnevettesse, ez azt hiszem, sikerülni fog.

— Ön azt hiszi, hogy majd az én rovásomra nevet? Azt se bánom. A fődolog az, hogy rokonszenvvel vagy tréfásan, de foglalkozzék velem, s ön le is kötelez, ha nevetséges szinben tüntet föl előtte. Majd boszut állok érte, ha kis koponyája tele lesz, különczségeimmel, hogy szinte zsibong bele. Mert teszek ilyesmit, a mennyit csak tehetek, de mind oly természetüeket, hogy szigoru keresztatyjának ne kelljen emlékeztetni a tiszteletre, melylyel gyámoltja iránt tartozom.

Péter megkisérté erre bebizonyitni előtte, hogy a Suronnak tett ajándék szerelmi nyilatkozat jelentőségével bir, mely különben csakis a majorosok előtt birand jelentőséggel, a kik nem tudván olvasni, és a csokrot a kapun látva, azt fogják mondani, hogy az a jegyes figyelme menyasszonya, a kisasszony iránt; de Fülöp oly elszántnak látszott, hogy vagy engedni kellett neki, vagy összeveszni vele, a mi igazán nevetséges lett volna s ridegen ellenkezett volna is a vendégszeretet törvényeivel. Péter tehát ugy tett, mintha a dolgot nevetséges oldaláról fogta volna fel és utjának ereszté az ifjut, egyedül csak arra figyelmeztetvén, hogy az ő anyja kilencz órakor reggeliz, s hogy dél felé indulnak Chevreuse kisasszonyhoz ebédre, mely a vidék szokása szerint ugy három óra körül lesz.

— Ne aggódjék miattam, — felelt Fülöp, — s főleg ne várjanak rám. Ha messzebb leszek, semhogy a mondott órára megérkezhetném a reggelire, valahol csak találok majd tejet s kenyeret. A tájképfestő nem kötheti le magát semmi által. S én más vidékeket jártam már össze, mint a milyen az önök kicsiben való Svájcza, édes barátom!

Péter ugy tett, mintha haza menne, s átvágott a mezőn, hogy közelebb legyen Validathoz. Őrködnie kellett a fölött, a kit némi lenéző boszankodással „az én fiatal emberem“-nek nevezett.

Megelégedve kaczagott fel, midőn vagy egy negyedóra mulva látta, hogy Fülöp megáll a keresztutnál, mely Validat felé vezet, s aztán megindul azon uton, mely az ellenkező irányba, a mortsangi kastélyhoz visz. Fülöp látván a validati major szalmafödelét, hogy az elrejtőzve a nagy fák árnyába, sem folyosóval, sem tornyocskákkal nincs diszitve, nem is sejté, hogy gondolatainak czélpontja e parasztkunyhóban lakhatnék. Távolabb pedig meglátván a festői kastélyt, oda, az ő szerelme tárgyától ezen idegen lakóknak indult fölajánlani ajándokát.

XVII.

Péter el levén határozva jól őrködni Marianne felett, most hazatért, hogy magával vigye sétájára botját s táskáját, melyek megmagyarázták szokásos kirándulásait, mert nélkülök nagyon megütköztek volna a vidékbeliek, ha őt csakugy czéltalanul bolyongni látják. A vidéken meghatározott czél nélkül nem lehet sétálni, s a ki teszi, azt könyen bolondnak tartják; de ha valamit keresni, vagy kutatni látszik, akkor csak tudósnak tartják, a mi kevésbbé terhelő, föltéve, hogy ebbeli hiréhez is egy kis eszelősségi vád nem járul.

Péter értett annyit a föld miveléséhez, hogy a gyakorlat emberének tartsák. Ily kiváncsinak látván őt a romok, a növenyek s a sziklák iránt, abba a hirbe jött, hogy a „kormány bizta meg“ a vidék statisztikájának fölvételével. A délfranczia paraszt soha sem hiszi, hogy valaki saját gyönyörüségéből, vagy saját okulása kedveért ily kutatásokra adja fejét.

A nap már fölkelt, mire André ismét a tölgyerdőcskébe ért, mely a Validat feletti hegynyilást ellepte. Itt elrejtve a fáktól, tekintetével ellenőrizheté a majorságot és a környező utakat. Látta, hogy a majorban ugyancsak dolgoznak, valószinüleg az ebéd miatt, melyre Marianne készült, és csakhamar magát Mariannet is látta, a mint rendeleteket adott s járt-kelt az udvaron. Aztán kivezették Suront, a lány fölült rá, s az erdő felé tartott, melyben a hegyi patak folydogál.

Péter gyorsan megindult a völgy felé, s majdnem vele egyszerre érkezett oda a kis gázlóhoz. — Hová mégy ily kora reggel? — kérdé tőle oly parancsoló hangon, mely a leányt meglepte.

— S ez önt érdekli, keresztapám? Vajért megyek a mortsangi majorba. Vaj épen nincs most nálunk, s én nem szeretném, hogy a mai ebéden bármi is hiányozzék.

— Küldj más valakit vajért, Marianne, s ne menj Mortsangba; ne menj, kérlek, semmi felé, s ne bolyongj ma a mezőn. Maradj otthonn s ott várj bennünket; holnap már tudni fogod, folytathatod-e, vagy abba kell-e hagynod szokott sétáidat.

— Nem értem önt.

— Vagy nem akarsz érteni. Jó hát! Tudd meg, hogy Gaucher Fülöp az éj közepén elhagyta Dolmort, hogy neked egy csokrot vigyen. Csakhogy eltévesztette az utat, s Mortsangba vagy máshová vitte azt; ha most kimégy, még találkozol vele.

— S ha találkozom?

— A mint akarod. Én figyelmeztettelek, ha van kedved átána futkosni . . .

— Senki sem teheti föl ezt rólam.

— Ő felfogja tenni, bizonyosan!

— Ennyire öntelt hát?

— Én nem mondom, itéld meg majd magad; de egy kissé elbizott, s ezt te már tudhatnád.

— Igaz, elbizott, de e közt s a sértegetés közt még van különbség. Beszéljen ön róla, keresztapám, mert ime, magunkra

vagyunk. Nem megyek magam végezni a bevásárlásokat, s pedig azért, mert ön nem akarja. Majd azt mondom otthon, hogy Suron megbokrosodott s én nem akartam rajta messze menni. De ha már igy véletlen összetalálkoztunk, beszélgessünk kissé.

— Én nem véletlen találkoztam veled. Én lestelek.

— Engem? Igazán?

— Ugy van, téged. Tanácsadással s támogatással tartozom neked egész addig, a mig igy nem szólsz hozzám: — Én kiismertem az ifjat s ő tetszik nekem. — E percz elérkezik talán még ma este, talán holnap reggel. Nem gondolom, hogy hánykodásom hosszabb tartamu legyen, mert Fülöp ugyancsak sietteti a dolgokat.

— Ön azt hiszi, hogy én ma este, vagy holnap reggel már kiismerem őt? Oly képességet tulajdonit ön nekem, minővel én nem birok.

— Kedvesem, te oly gyermekes kedélyt mutatsz, mely nem egyéb tiszta kaczérságnál.

— Ah! — szólt Marianne, ki Pétert a szokottnál nagyobb figyelemmel hallgatta és vizsgálta, — mondja csak tovább, keresztapám! Ismertessen meg önmagammal, hisz én csak önmagamat szeretném ismerni. Én ugy teszek, azt mondá ön, mintha ostoba volnék? Pedig nem vagyok az!

Pétert meglepte ez egyenes s nem várt kérdés.

— Nem azért jöttem, hogy fakgassalak, — szólt. — Keresztapai tisztem csak külről jövő bántalmak ellen ótalmazni jogosit fel. Te azt akarod, hogy Fülöp urról beszéljek, s igen kiváncsi vagy iránta, te, ki más minden iránt elannyira közönyös szoktál lenni? Nekem pedig nincs felőle semmi mondanivalóm sem, hacsak az nem, hogy ő vállalkozó s kész minden eszközhez nyulni, csakhogy tessék neked.

— Ő tetszeni kiván nekem? Tehát én tetszem neki?

— Ő ugy mondta.

— De nem igazán mondta?

— Azt nem tudom; semmit sem akarok föltenni, a mire nem magadtól jösz rá,

— De hát mit mondott önnek rólam? Hisz nem is ismer! Szépnek sem találhatott.

— Pedig szépnek talált.

— Ugy-e, keresztapám, ezt nem mondhatta igazán? Mondja meg őszintén, kérem.

Igy tudakozódván Andrétől, Marianne arcza fölélénkült, majd bátor, majd félénk lőn, elpirult s tekintete sugárzott. Egész átalakulás volt ez, mely Pétert nagyon meglepte.

— Te már is szereted őt, — felelt neki, — mert ime, szép vagy, s ő tesz széppé, a minő eddig nem voltál!

— Ha széppé tesz, — felelt Marianne, kit egyszerre a tréfálkozás kedve szállt meg, — ez már magában is szép nászajándék, s én ugyancsak szivesen veszem! Engem mindig rutnak tartottak.

— Te soha sem voltál rut, s én nem tudom, hogy valaha mondtam volna . . .

— Oh, ön, — felelt élénken, — ön rám sem nézett soha s igy soha sem tudhatta, minő is lehet az én arczom.

— Ime,ez ismét kaczérkodás, Marianne.Én mindig figyelve tekinték reád és . . . érdekkel.

— Igaz; mint az orvos tekint betegére; ön azt képzelé, hogy én csakis élek. Most, hogy ugyancsak élénknek lát, már nines oka aggódni fölöttem.

— S mégis láthatod, hogy ez éjjel az aggodalom miatt nem tudtam aludni.

— De minő aggodalom miatt? Lássuk csak? Minő ve-

szélynek tehetem ki magam Gaucher Fülöppel? Nem becsületes ember-e ő? Az ő korában még nem romlott az ember, s másrészt én sem vagyok már gyermek, hogy nem tudnám magam megótalmazni egy ifju szép szavai elől.

— Nincs is más veszély, csak az, hogy beszélni kezdenek róla, mielőtt elhatároznád magad . . . te, ki annyira félsz az ilyesmitől, hogy nekem sem engeded meg bemennem hozzád.

— Oh, ön, keresztapám, az már más! Azt jól tudja mindenki, hogy ön nem vesz nőül; ön nem azon sorba való, mint egy ifju, ki el van szánva megházasodni.

— Mit mondasz? Furcsa, én nem vennélek nőül, ha elég szerencsétlen lennék kompromittálni téged?

— Vagy igen! Nőül venne becsületből, s én nem akarnám sem önt hozni ily kellemetlen helyzetbe, sem magamat azon kényszerüségbe, hogy a házasságot mint becsületem helyreállitását fogadjam el.

Marianne minden szava mélyen megrendité Andrét. Megálltak. Ő a viz mellett állt, melyből Suron inni akart, André meg egy kőszirthez támaszkodott. A patak átlátszón folydogált a füvényen, melyet alig látszott érinteni. A terebélyes s friss levelekkel büszkélkedő fák kellemes zöld szint vetettek a tárgyakra, melyeken a kelő nap rózsaszine is tükröződött.

— Marianne, — szólt André, ki egyszerre gondolkozóvá lőn, — te ma igazán csinos vagy, s az ifju udvarló, kinek először sikerült szépségedet föltárni, bizonyára nagy lenézéssel viseltethetik irántam, ki ugy beszéltem róla veled, mint egy szerény atyának kell, ha előtte leányát dicsérik. Ő majd azt meg is mondja neked! . . .

— S akkor! Mit fog hinni?

— Azt fogja hinni, hogy a helyzetembeli ember nem tekinthetett rád ugy, mint kérő, s nem nevetséges azért, mert igazságos volt. Te szememre látszol vetni, hogy kicsinylésből vagy közönyösségből voltam irántad vak. Nem tudod-e azt föltenni, hogy szivbeli becsületesség és tisztelet folytán voltam vak?

— Köszönöm, keresztapám, — szólt Marianne, sugárzó mosolylyal, — az ön közönyössége soha sem is sértett engem. Nem törődöm vele, hogy szépnek tartanak-e, csak szeressenek s abban biztos vagyok, hogy ön mindig igaz baráti érzelmekkel viseltetett irántam. Ha Gaucher ur nem jó házasság rám nézve, ön megmondja, s én csak azt teszem, a mit ön ohajt.

— Várjunk estig, Marianne; ha neked meg fog tetszeni, minden megváltozik s te nem fogsz tanácsot kérni többé.

— Tetszhetnék-e nekem, ha önnek nem tetszenék? De mindegy! Ha nekem tetszik, annál roszabb, mert azért én nem kevésbbé hallgatnék önre!

— Te tréfálsz, gyermekem. Ha neked tetszeni fog, előttem is kellemesnek kell lennie.

Marianne arcza egyszerre megváltozott s ő ismét a hideg kis nőcske lett, a milyennek Péter ismerte őt. Ugy tetszett, hogy keresztatyja lemondása sertette őt, és hogy belefáradván szivét felbuzdulásra birni, ujra lemondott s most örökre, arról, hogy valaha szerettessék általa. — Mert ön elannyira tiszteletben tartja lelkem szabadságát, — szólt hozzá, — nem fogok mástól tanácsot kérni, mint magamtól. Addig is isten önnel, keresztapám. — S megfordult, eltávozandó; Péter azonban, elragadva szenvedélye erőszakos felbuzdulása által, megragadta Suron kantárát, igy kiáltván: — Megállj, Marianne, nem szabad e fagyos szavakkal elválnod tőlem!

(Folytatása köv.)

A szinekről.

Eperjessy Kálmántól.

„A ruházat teszi az embert“ régi közmondás és napjainkban már csak annyiban igazmondás, a mennyiben a mód, hogy némely ember mikép öltözködik, sokat enged következtetni annak jellemére. Ép ugy a nemzeti viseletek is. Ha valamely utazó oly államba lép, melynek szokásait nem ismeri, a népviseletből sokat következtethet annak szokásai és történelmére; mert valamint a népek szelleme, ugy alakul át a ruházat is időközönkint. A keleti nő fátyola csaknem egy egész történelem, s az indián mez sokszor a történetbuvár fejtegetéseinél is többet magyaráz. És hogy a müvelt világ jelenleg jó részt a franczia divat uralma alatt áll, annak sem csupán az oka, hogy az emberek többé-kevésbbé a párisi divat rabjai, hanem nagy részt az, hogy a franczia szellem nagy hóditásokat tett a világon.

Az éghajlat mellett az uralkodó eszmék is nagy befolyással vannak a ruházatra. A francziák ruházata igen gyakran nem annyira az összes nemzet jellegét, mint inkább bizonyos korszakok, vagy fontosabb mozzanatok szinezetét hordja magán. A forradalom idejében a divat merész, büszke szabásokban nyilvánult. A nők vállkendői elől keresztbe voltak vetve, a széles karimáju kalapra terjedelmes szalag feszült, lengő tollal ékesitve, és a derékfüzők a convent-tagok mellényeinek mintájára készültek. Az első császárság alatt bő, formátlan, rideg lett az öltözék: az ál-nagyság méltó kifejezése. A hajék a hajdankor divatját elevenitette föl A nehézkes mozdulatok és esetlen, feszes magatartás, mi az öltözék szabásformájának volt tulajdonitható: hű képét mutatták a zsarnokság mozdulatlanságának. Ezután a reactio korszaka következett, Voltaire bölcsészete s a forradalom ellen. A nők öltözetében a turbékoló és ájtatos jelleg lett a tulnyomó. A szivalakra idomitott kalap Stuart Máriára emlékeztetett, csalmaszerüleg összegöngyölitve pedig a kereszteshadjárat emlékét idézte fel. Majd a polgári jelleg lépett előtérbe, s a hajzat ugy, mint a ruházat, terjedelmesebb alakokat öltött. A hajat széles fonat diszité; a ruha ujjai a vállnál szélesek, a kéztőnél ellenben keskenyek voltak, minden a könyed, heves mozgás akadályozására mutatott s a családi élet iránti ragaszkodást akarta kifejezni. A második császárság ennek épen ellenkezőjét idézte elő. Lehetetlen volt felismerni öltözékéről a tisztességes nőt, a régi izlés tetőtől talpig átváltozott. Mindent kitaláltak, a mi a nőt ültében akadályozza, mig ellenkezőleg a mozgás könnyitésére mindent kifejtettek. A haj-ék és ruházat ugy volt idomitva, mintha mindenki csak arczélről ohajtotta volna magát láttatni. Ugy öltözködtek, mint a fiuk vagy katonák, s a magas sarku lábbeli gyors, de ingadozó léptekre nógatta őket. A franczia pártok a divatárusnőket sem hagyják ki a számitásból. A mint Chambord gróf előtérbe lép, már készen állanak a történelmi liliomok és az I. Ferencz- és IV. Henrik-féle diszitések; ha pedig a bonapartisták kerülnek felül, akkor a „sas“- és „méh“-féle jelvények szerepelnek.

A divat iránti hódolat leginkább a haj-éknél mutatkozik. Mielőtt a szerelmes és elbüvölt Oviduis Naso csak egy sort is irt volna a hajékités szabályairól, a nők már jóval azelőtt legfőbb ékességül a hajzat idomitását ismerték el. Talán senki sem fog azon csodálkozni, hogy Párisban iskolák vannak, melyekben novembertől januárig rendes tanárok tartanak oktatást a haj ékitésének „müvészeté“-ről. A növendéknek, mielőtt fölvétetnék, fölvételi vizsgát kell tennie. A jövendőbeli mes-

ternek a fecsegő természeten kivül még több más,nem mindennapi tulajdonságokkal is kell birnia. Első kellék a könnyü kéz,mely necsak kiméletes, hanem gyöngéd és finom is legyen egyszersmind. A növendéknek továbbá előzékenynek kell lenni tolakodás nélkül, s hizelgőnek alázatosság nélkül, legszükségesebb tulajdonság azonban a titoktatás. És a párisi „Moniteur de la Coiffure“ csakugyan „ezen müvészet“-ig törekszik fejleszteni mesterségét, a mint a következő idézet is bizonyitja.

„A müvelt olvasó igen természetesnek fogja találni, ha a haj ékitésénél mindenek előtt a fej hosszuságát, vagy szélességét tekintem mérvadónak, — de nem kevésbbé fontos megfigyelésem tárgyát képezi az orr alkata is. Az orr jellegzi az arcz-élt, s a választandó haj-diszitésnél az arcz-él válik irányadóvá. Ha az orr egyenes, s mint a görök szobrokon, mintegy a homlok folytatását képezi, akkor a haj-éknek egyszerünek kell lennie, lehetőleg csekély diszitéssel; ez állitás igazolására a miloi Venus szolgáljon például. Ha az orr rövid, s talán kissé fölfelé álló, akkor szabad a válogatás. Az ily orr tulajdonosa jobbára vidám természetü, élénk beszéd, tüzes pillantás, könnyed mozdulat jellemzik, miért is egy kevés pongyolaság, egy hanyagul tüzött szalag, egy tü, vagy virág csak nevelik, vagy kiegészithetik az összhangot.

A virágok és szinek tagadhatlanul sajátságos jelleget adnak, de épen ugy tagadhatlan az is, hogy kellő megválasztás hiányában épen e téren követtetik el a legtöbb visszaélés, részint azért, mert az illetők nem ismerik a szinek jellemző tulajdonságait; részint pedig azért, mivel a szinek által akarják eltakarni az évek számát. A szinek nem csupán a szemre, hanem eszméink- és érzelmeinkre is befolyással vannak, nem is emlitve a szinek némely különleges jelentőségét egyik vagy másik nemzetnél.

Ez az oka, hogy az érzelem uralmának fölöttébb alávetett nő sokkal nagyobb fontosságot tulajdonit a szinek összeállitásának, mint a férfi. Igen jellemző továbbá,hogy a demokratikus eszmék terjedésével a világpolgárias fekete szin minden más szint leszorit. Az indus tátovirozza magát,mig a polgárosult világban már csak a katonák és diplomaták tetszenek maguknak czifra öltözékben.

A két végletes szin: a fehér és fekete közt nagy változatosság van, s mind valamennyi saját jelentőséggel bir. A s á r g a szin a világosság legidősb leánya, s igy nem csoda, hogy nélküle valamire való kép alig képzelhető. Az emberi nem legkitünőbb fajai ily szinüek, a legnemesebb ércz sárga, a föld nemes gyümölcsei arany szinben pompáznak, s a leghatalmasb állatok alapszine sárgának nevezhető. A p i r o s szin az összes emberiség legkedveltebb szine, a fény és pompa kifejezője; a nő öltözetében a büszkeséget és tettvágyat jelzi, s mindig kihivólag hat a szemre. A k é k szin a lemondás jelképe; s nem illik ugy, mint az arany- vagy lángszin, azon korhoz, melyben az ember szeret. A fiatal leány öltözékében az ártatlanságot, vagy helyesebben: tapasztalatlanságot jelenti, különben regényes hajlamot árul el, mely szereti az estét és a zajtalan magányt. A n a r a n c s s z i n a s á r g a és p i r o s szin vegyüléke, s a természetben nagy szerepet játszik, mindazonáltal e szin nem nagy előnynyel használható. A z ö l d szint pazar kézzel szórta el a természet az egész földön, s alig van még egy másik szin, mely czélszerübben volna alapul használható. Csudálatosan vegyül a kék és sárgával, a piros szinnek nagy élénkséget kölcsönöz, s vidám, megnyugtató jellege igen használhatóvá teszi.A f e k e t e szin társaságában a gyász jelképe, s a zöld növényzet barna szirmok közt megható szép. Végre ki nem ismeri az „özvegyek szinét“, a méla és elfojtott érzelem jelképét, a v i o l a szint? A római katholikus egyház az önmegtartoztatás napjaiban ezen szinnel jelzi a magasztos lemondást.

Jóllehet a nők bőr- és arczszine számtalan árnyalattal bir, mégis mindvalamennyit a szőke, vörös, gesztenye-barna és hamvas-szürke szinekre vihetjük vissza. Ezen különböző hajszineknek sajátos jellegük van, s azért mindegyiknek sajátlag más-más szin felel meg, bár egynémelyik csaknem minden szinnel áll összhangban. Igy például a szőkének az egyszerü bársony-fekete szin áll kitünően; mig a barnának a fényes-fekete illik. Azon általános nézet, hogy a sárga és piros szin a barnának, a kék pedig a szőkének áll jól, csak részben igaz; egy sárga szalag, vagy egy kamélia azonban a fekete hajzatban mindig kellemesen hat. Midőn Eugéne Delacroix haldokolt, egyik festő barátnője látogatta meg. Azon pillanatban, a mint belépett, a haldokló ösztönszerüleg ragadott meg egy piros kendőt s azt nyaka köré tette, hogy arczának halálsápadtságát ha csak némileg is enyhitse vele. A müvésznő még haldokolva sem akarta a gyakorlott, jártas szemet sérteni. Magától értetik, hogy a bágyadt barna jelleg nagy ellentétben áll az élénk szinekkel, s azért itt kevésbbé világos kék, vagy más szinek lehetnek helyükön csupán. Ugyanez áll némileg a szőkékre nézve is. Ellenben az élénk szőke minden habozás nélkül teheti fejére az árvácskával diszitett kalapot, ibolyát tüzhet fürteibe, s sötétszinü ruhát ölthet fel. Épen oly jól áll a szőkének a halványzöld szin; s ha szőke nő vidám, kedélyes, akkor a piros bogyó-virág csak fokozza az élénkséget.

Igen természetes az is, hogy a szalag, virág, vagy bármely más diszitmény megválasztása a haj szinétől, az arcz-jellegtől, a személyes jellegtől és kortól van föltételezve. A virágok sajátságos jellegüknél fogva nagy hatással vannak az emberi lélekre. A dahlia, a maga symmetrikus alakjával, komoly hatással van; a kamélia szabályos volta méltóságot tüntet fel s a rózsa, számtalan leveleivel, bizonyos pompát és ünnepélyességet fejez ki.

Ama számtalan tavaszi virág, melyek most már oly hü utánzatok által vannak használatban, az igen fiatal kort illetik.

Ha a fiatal leányok hajfürteiket homlokuk- vagy arczukra eresztik alá, ez mindig valami természet-ellenest mutat, s arra enged következtetni, hogy az arczon valami elleplezni való van talán. A „snekli“-fürtökről, melyeket az angol nők oly feltünő előszeretettel viselnek, szólani sem akarok; mert az megfoghatatlan, hogy a szép fürtöket a halántékon fityegtetjük alá, mikor a vállakra aláhullámzó fürt vagy fonat oly természetesen és igézőleg áll.

Valamint a többi öltözék, ugy a sokféle kalap is a nőknél inkább szokásból annyira különféle. Hasonlitsuk csak össze az irgalmas nénék sátor alaku fővegét azon fiatal világi nő fővegével, melyet kalapnak neveznek, s előttünk áll a két végletet: ott a legnagyobb pedanteria, itt a legfokozottabb nyegleség. A valódi vagy tetetett ájtatoskodás korszakában a kalap nagyobb, terjedelmesebb alaku. Láthatták azt Franeziaországban, a restauráczió idejében. Ha pedig az erkölcsök lazulnak, akkor a fejfödő rendesen kisebbedik. A kalapok jelenlegi formája pedig valóságos guny, a kalap czélját tekintve. Egy kis valami, melyen egy csomó virág, tű és toll ékeskedik, ennyi az egész, — irja a nevezett lap.

Egy hét története.

Februárhó 16-dikán.

Szives olvasónő! — Ország-világ sokadalom. — A calicot hajdan és most. — Egy ur és az álczások. — Az álcza hivatása — Jószivü képmutatás. — A bál legfontosabb része. — A farsang Tantalusa. — Vandal báltudósitók. — A diszkoszoru. — Nagy lélekmardosás. — A gyógyszerészek, — Az irók és müvészek, — József főherczeg bálja.

Hogy miért szólok elébb a „calicot"-bálról és nem inkább szépen sort tartva, a korcsolya-bálról, mely azt megelőzte és disz és sokaságban szintén nem engedett neki, azt ha szives olvasónőm türelemmel végig olvassa ez ártatlan sorokat, szintén megfogja tudni; azért kérem is a szives olvasót, legyen ez egyszer valóban szives olvasó, mivel ez egyszer az egész polgári társaságra kiható fontos tárgyban fogom kikérni becses nézetét, mert én fájdalom, bár mint töröm is a fejemet rajta, nem vagyok képes eligazodni ezen ügyben. Tehát a „calicot"-bálról.

Vasárnap este volt a vigadóban és legkevesebbet sem maradt el elődjeitől, akár a diszességet, akár pedig a nagy tolongást ha veszszük. Lehet mondani, a világ minden nemzete képviselve volt itt ez este, ha máskép nem, legalább jelmezben, és azonkivül a természetnek minden országa, világa, a majomtól a csiga-bigáig, és azonkivül a magas égiek köréből is nagy számmal angyalok és csillagok, részint jelmez, részint pedig isten kegyelméből. A látvány tehát igézőleg festői és költőileg változatos volt. Növelte még az érdekességet a lökdösödés, a minek az ember jobbról is, balról is ki volt téve; a prédaleső farkas karjai közül — de a mely azért épen nem harapott — egy szelid bárányka puha hátához, a herczegevonaitól a törökhez löketni hasonlókép a ritka élvezetek közé számitható, még akkor is, ha Fortuna istenasszony nem mosolyog is ránk kölönös kegyesen; mert Fortuna asszony is jelen volt, egész garmada sokaságu ajándékkal, melyeket kedves fiatal hölgyek sajátkezüleg szolgáltattak át az ekként kétszeresen boldog nyerőknek. Méltóztatnak tehát látni, hogy az estély, ha nem követi is táncz, mégis véghetetlen kedves lett volna, pedig táncz is követte, éjfél utántól jó reggelig, és mégis volt valami, a mit egész este nagyon sok szem keresett, és nagyon kevés talált meg. Nem a szellemdus álarczosokat, mert azt jóformán már nem is keresünk álarczos estélyeinken; a mi férfivilagunk nagyon elszoktatta a mi álczás hölgyeinket nemcsak a szellemduskodástól,hanem átalában a társalgástól. Mutatóul álljon itt egy kis párbeszéd, melynek magam voltam fül- és szemtanuja ez este. Egy nagy szakállu ur, — u r mondom — egy oszlophoz támaszkodva áll és gyönyörködik a körülte hullámzó tarkaságban. Jön hozzá egy álczásnő és „Ismerlek!" — mondja oly hangon, mely a jó házból való müvelt hölgyet engedi gyanittatni; és „Jol van!" — mordul reá a nagy szakállu ur, olyan hangon, a milyennel a roszkedvü tiszttartó a korhely béresnek az ajtót mutatja. Az eleven-holt álarczos erre természetesen ugy elkotródik, mintha luggal leforrázták volna. Kis idő mulva aztán jön egy másik álczásnő, — mert az az ur meglehetős tekintély a fővárosban, öt órakor ebédel, — ez is a szokásos „Ismerlek"-kel kisérti meg a társalgást, és: „Ugyan hagyj nekem békét!" — ordit rá az előkelő kitünőség, hogy a szófia álczásnő, mintha korbácscsal kergetnék, ugy elpárolgott mellőle. Jött egy harmadik és bizonyára egy negyedik is, ezt azonban én már nem láttam, mert a harmadikat olyan trágár szóval utasitotta el az az ur, hogy az álczással együtt magam is jónak láttam odább állani. Ilyen „urak" mellett aztán vajmi nehéz feladat szellemdusnak is lenni az álczásnak. Miként megannyi karthausi, járkálnak tehát szótlanul, és csak azért jönnek, hogy lássanak, nem ugy, mint az álczás vigalmak hazájában: Franczia- és Olaszországban, hol a nő ép azért fedi el arczát, mivel megakarja mutatni a férfinak, hogy a szépségen kivül még más hóditó bűbájjal is rendelkezik: szellemmel, kedves társalgási adománynyal, és a férfi — a ki e részben egyenrangu a hölgygyel — kétszeres örömmel ragadja meg az alkalmat, először a szellemi torna kedveért, és másodszor a rejtélyesség, a sok kedves ismeretség végett,a mi ilyen módon köttetik, és a gyöngéd regényesség végett, a mi az ilyen ismeretségen sokszor hetekig, hónapokig elölmlik, miért is ez aztán valóban a szellem találkozása; mig nálunk a férfiak vásottsága, — tudom, hogy ez erős kifejezés, de nem vonhatom vissza — még a lehetőséget is kizárja, hogy a mi müvelt hölgyeink csak kisérletet is tegyenek ilyen irányban.

Tehát nem a szellemdusságot kerestük hiába e calicot-estélyen, hanem a — calicot-t. Volt itt selyem, bársony, minden kigondolható diszben, de afféle calicot-t, a melynek rőfe jó időben 20-krajczár, én legalább hármat se láttam az egész vigalmi sokadalmon. Gondolkodtam is rajta, három-négy év előtt sokkal több volt itt a calicot a drága szövetnél, és most, hogy az egész világ a rosz időket sinyli, — valjon mi lehet ennek oka? Ellentmondási viszketeg talán? Mondják, hogy a nők nem épen mindnyájan mentek ezen hibától, ez estélyen azonban ez nem határozhatott, mert annyi száz, vagy talán ezer hölgy csaknem mindvalamennyi egyformán szenved ezen hibában? Inkább tehát a nőnek egyik más, átalános tulajdonságában, a jószivüségben kell ennek okát keresnünk. Épen a calicots időben öltözködik selyembe, biborba, hogy habár csak órákra is, az idő calicot-ságát elfelejtesse szerettjeivel. Képmutatás az egész, de melyik feleség vagy leány nem szereti mutatni képét annak, a kit felvidit vele? Az a fényüzés tehát, a mi ellen annyian sopánkodnak, mind ebből a nagy jószivüségből származik, mondták nekem a calicottalan calicotsok és én ezt — természetesen — szentül el is hittem.

És most a korcsolya-bálról kellene szólnom, de hogyan tegyem azt ugy, hogy a legmardosóbb fájdalomnak, az önvádnak martalékul ne essem? Azért kértem ki a szives olvasónő jóakaratát; segitsen rajtam bölcs tanácsával, elébb nem merek hozzá fogni sem nagy feladatomhoz. Hallgassanak tehát ki szokott szeretetreméltóságukkal.

Mindenek előtt engedjék meg azt a — bár felesleges — kérdést, hogy mi a báltudósitás l e g f o n t o s a b b része? Ugy-e bizony, nem az, hogyan mulattunk, és milyen jókedvünk volt? Sőt még az sem, hogy melyik hölgy mikép volt öltözve; hanem a hölgykoszoru, mely a bált jelenlétével fényessé

tette? Ez, azt tartom, világos; azért vannak bálok, hogy a hölgyek nevei megörökittessenek; már most lehet-e nagyobb vétek a világon, mint megfosztani valamely hölgyet az örökkévalóságtól? Más szóval, hogyan vegyem a lelkemre annak a lehetőséget, hogy valamely hölgy neve, a ki jelen volt a bálon, ki fog maradni a tudósításból? Az illető hölgy soha sem bocsátja azt meg nekem, és igaza van! Hiába mondom, hogy az én erőm is véges és a báltudósító is csak ember: mind nem használ semmit; miért épen ő, és nem ez, vagy amaz? kérdi; már most mit csináljak? Nem volna-e talán jobb, inkább senkit meg nem nevezni? — Nem, nem, nem!

Ez képtelenség! Senkit meg nem nevezni! Hát nem elég szomoru még az ország állapota? Igaz, de másrészt, hol vegyek én egészen teljes és kimeritő névsort a jelenvolt hölgyekről? Avagy talán én is ugy tegyek, mint egynémely ügytársam: legyek részrehajló: ezt fölemlitsem, amazt meg, mert talán másvalakivel bensőségesebben polkázott, vagy lelkesültebben bokázott, a névtelenség Orkusába döntsem? Oh nem, ily vandalságra nem minden arcz — ha ugyan arcznak mondható az olyan — képes! Közlöm tehát, a hogy tudom, hiányosan, de azon ünnepélyes nyilatkozattal, hogy hálás köszönettel veszek minden figyelmeztetést és pótlást e részben és a netaláni hézagok a jövő héten a lehető legpontosabban belesznek töltve. Tud-e a szives olvasónő ennél jobb módot? Oh, közölje azt velem, hogy legalább még azon rövid ideig még, a mig a farsang tart, tökéletes névlajstromokat adhassak.

A bálanya Zichy Pál grófnő volt, ki Sennyey Pál bárónét helyettesité, ezuttal is magával hozván bájos leányát, Saroltát. Koburg herczeg és neje az első négyes alatt érkeztek meg. A diszes közönség közt voltak: Odescalchi Paula herczegkisasszony, Fiáth baronesse, Lubinszky Emilia és Berta, Tömöry Gizella, Laroche Irén, Jeszenszky Margit, B.-Gyarmatról, Böhm Clotild, Veszprémből, Szántó Ilona, Bartolovics Matild, Sztupa Zseni, Füzesséry Ilka, Rapp Irma, Nagy Ilka, Witvindisch Anna, Röck Irma, Hamza Irma, Gáger nővérek, Csernovics Roxan, Rozemberszky Aranka, Asbóth Flóra, Buzay Antónia, Ringauf Melanie, Henszler Irén, Flesch Ilka, Lampel nővérek, Hadáry Mariska, Mészáros Mariska, Schossberger, Goldberger, Greger, Helvey Irén, Janicsáry Irén, Kanócz Irma, Kardhordó Adél, (ki e farsangban jelent meg először nyilvános bálban, gyönyörü atlacz-ruhában) Ibrányi nővérek, Szokolay Adél, (a jeles jogtudós szerkesztő kedves leánya, rózsaszin faille-ruhában, fehér diszitéssel és rózsákkal) Szalapek Olga, Podhorszky Gizella, Kralovánszky Vilma, Simay Guszti, Lövészy nővérek, Beke nővérek, Neugebauer Leontin, Kacskovics Stefanie, gróf Andrássy Aladárné, Forinyák Gyuláné, Haris Györgyné, Jezovics Kornélné, Naisz Gyuláné, Milassin Vilmosné, Baintner Imréné, Busbach Péterné, Neuman Dánielné Aradról, Dedinszky Ilka, Pserer nővérek, Kollárich nővérek, Szenes Gyuláné, Mészáros Ferenczné, (a miniszteri tanácsos neje, bájos leányával, Emilia kisasszonyal) Pecháta Gyuláné, Buday Sándorné, Tarcsayné, Kölberné (Egerből), dr. Suhajné, Jezovicsné, Dedinszkyné, Paprika M., Geiszt Clarisse, Muzslay Anna, Baka Ludmilla, Hartl Irma (Egerből), Kéler Alexandra. Horváth Róza, Lakatos Ida, Sonnenfeld kisasszony, Botthyány kisasszony, Csusza Ferike, Henszler Helén, Unger Mimi, Markhot Melánia, Wagner, Braunwarth, Walzl, Resch nővérek, Jankovich Mariska, Podlupka Olga, Sacelláry Irén, Staffenberger Irma, Gilming nővérek, Nagy Linda, Quargel Sándorné, Buday Anna, Szebasztiány Leóna, Martonffy Györgyné, született Kovács Margit, Kapczy Ilka, Lukács Béláné, Csurapé Ida, Jamniczky Irma, Csorba Alexa, Csutora Irma, Spitzer Elvira (Bajáról), Mocsáry Gizella (Nógrádból), gróf Grollier Ödönné; Koppy nővérek, Balásovich Gizella, Vojnits Hermin, Buzzy kisasszony, Heinrich nővérek, Dőryné, Neuhoffer Auguszta, Bodányi Etelka, Pekáryné, Kócz Ilka, Polonyi Géznáné, Odescalchi-Erba nővérek, Prepericzay kisasszony, Hegedüs Emilia, Verebélyné, Ungváry kisasszony (Debreczenből), Szvoboda kisasszony, Mándics Zsófi, Köllner Lencziné (Egerből), Kolorábi Józsa és Miczi, Rózsa Paula, Langheinrich Lenke, Milassin Mihályné, Kotta kisasszony, Szenes Edéné, Andrássy Zsófi, Szőllősy Valeria, Lubinszky nővérek, Falk Zsigmondné, Csicsóka Juczi, Schwarcz Jenni (Biharból), Sonnenberg Eta, Siegmund kisasszony, Szónoky Etelka, Nagy Kornélia (Pécsről), Fürst Mariska, Kohn Elvira, Rauchpanerné, Kikirics Manczi, Eisler Piroska, Roeszner Anna, — hogy talán már abba hagyhatnám?

Kénytelen is vagyok vele, mert kitelt a mérték, nincs többé számomra hely e héten, pedig még a fele sincs meg a jelenvolt kölgyek neveinek, azok tehát mindvalamennyien kiszorulnak; sejti ugyan, de nem tudja meg az ország, a világ, hogy ők is kedvesek és bájosak voltak ott ez este, azután engem okolnak érte mulasztással, már most mit csináljon a szegény báltudósító?

És igy is a gyógyszerészek báljáról, mely tegnap volt, és az irók és müvészek báljáról egy szót sem szólhatok! Az igaz, hogy ez utóbbi csak ma lesz meg, de az nem tenne semmit; meglehetne azt előre is irnom, hogy nagyon fényes volt, és kik tették azt fényessé, csak volna hová!

Azért tehát még csak azt az egyet: három nap óta a főváros nem beszél egyébről, mint József főherczeg vasárnapi báljáról. Hogy fényes lesz, azt mindenki előre tudta; hogy magyaros lesz, azt is, de hogy annyira minden izében, a lélek legmélyebb bensejéig magyar volt, hogy maga a főherczegnő adta a példát rá, hogy a csárdás „hoffaehig“ és járta olyan igazi magyar tüz és kellemmel, ez esik jól a magyar szivnek, azért nem telik be a magasztalással. — i — r.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Jótékonyság.*) Ő Felsége a budapesti zenekedvelők egyletének 200 forintot, a jánosi apátsági templom belső felszerelésére pedig 300 frtot és az ó-budai Frőbel-egyletnek 250 frtot adományozott.

⁂ (*Rózsás napló.*) Egyszerü családi körben tartatott meg e hó 9-dikén az ó-kigyósi kápolnában Wenckheim Géza gróf esküvője Deshayes Jenny kisasszonynyal, Wenckheim Krisztina grófnő egykori társalkodónőjével. A menyasszony anyjának szerepét, — mivel Deshayes kisasszony árva — Wenckheim Krisztina grófnő vette át. Az üvegházi virágokkal diszitett kápolnában Göndöcs Benedek apát végezte az esketést, két plébános segédlete mellett. Beszédében az apát különösen kiemelte társadalmi jelentőségét azon ritka esetnek, hogy a legelőkelőbb magyar grófi családok egyikének tagja tultette magát az ugynevezett nagyvilág előitéletein és — elragadtatva egy müvelt hölgy szépsége, szelleme s kitünő erényei által — unokahugának egykori társalkodónőjét veszi feleségül. — Jász-Kisér derék orvosának, dr. Jezerniczky Dánielnek kedves leányát: Jezerniczky Matild kisasszonyt közelebb eljegyezte Steinwalter Ödön pénzügyi tisztviselő. — Goldberg J. Soma márczius 5-dikén tartja esküvőjét Kohn

Riza kisasszonynyal. — Stollár Gyula vasuti távirász e hó 12-dikén tartá esküvőjét Horváth Mariska kisasszonynyal. — Darvassy Sándor nagyváradi fiatal ügyvéd e napokban tartá esküvőjét Debreczenben, Medgyaszay Erzsike kisasszonynyal. — Hunkár Dénes veszprémmegyei birtokos e hó 8-dikán váltott jegyet Simontsits Olga kisasszonynyal. — Srevizer Lajos, a fővárosi tanitótestület egyik jeles tagja e napokban tartá kézfogóját a bájos Rakovszky Ilka kisasszonynyal. — Deme Ignácz ügyvéd e napokban tartotta menyegzőjét a bájos Évva Ilona kisasszonynyal Kemecsén. — Szászy Sándor pozsonmegyei birtokos a napokban váltott jegyet Gervay Emma kisasszonynyal, Gervay Nándor pozsonyi ügyvéd kedves leányával. — Győrött Szilágyi Gáspár, a győri püspöki javak igazgatójának kedves leányát, Szilágyi Mártina kisasszonyt e napokban vezette oltárhoz Kolosvári Sándor győrmegyei közgyám. — Benkert György, ismert budapesti polgár bájos leányát Szabó János ügyvéd vette nőül. — Dr. Tomm Béla biharudvari fiatal orvos e hó végén vezeti oltárhoz Balogh Antoinette kisasszonyt.

⁂ (*A pesti jótekony nőegyesület*) február havára méltó háziszegények között leendő kiosztásra összesen 2453 frt 80 krt utalványozott; és pedig hónaponkint rendszeresen segélyezetteknek 396 frtot,negyedévenkint részesitetteknek 1510 frtot és egyszermindenkorra segélyzetteknek 547 frt 80 krt. Ez alkalommal a választmányi nők 62 uj — a szegények viszonyait tárgyazó — vizsgálatról is tettek jelentést.

⁂ (*Az irók és művészek bálja,*) mult szerdán kitünően sikerült. Keveset látott még a vigadó olyan diszes vendégkoszorut mint a milyen akkor ott együtt volt; Coburg főherczegtől és Gyulay-Fdelsheim gróftól kezdve a születés, rang, szépség és szellem előkelőségei legszebb oldalukról, tudniillik hölgyeik által voltak itt képviselve, Tisza Kálmánné pedig, mint kiben mindezen előkelőségek egyben voltak, méltó háziasszonya volt e bálnak. Öt oszlopsorban járták a négyest, és csak a kopogó reggel vetett véget a nagy jókedvnek.

⁂ (*Az Egressy-Szerdahelyi szoborbizottság*) mult vasárnap tartott gyülésében jelentette, hogy Egressy Gábor és Tóth József mellszobrainak elkészitésével (Izsó mintái után) Szász Gyula fiatal szobrászt bizta meg, ki márványban hathatszáz forintért késziti azokat. Izsó özvegyének a két minta átengedéséért ezer forintot ajánlanak. Szerdahelyi mellszobrát Engel fogja készitени, ezer kétszáz forintért, s már meg is alkotta hozzá az agyagmintát, melyet a bizottság tagjai igen élethünek és kitünő munkának találtak. Szentpéteri Zsigmond mellszobra pedig Huszár Adolf müve leend. Mind e müvek még ez évben elkészülnek a nemzeti szinház csarnoka számára. Ezuttal az is elhatároztatott, hogy Kántorné és idősb Lendvay Márton mellszobrai szintén elfognak készittetni a csarnok számára.

⁂ (*Izsó-müvek.*) Aradi Antal fővárosi ügyvéd Izsó több eredeti müvét birja. Legrégibb ezek között Erzsébet királyné keze, carrarai márványból, egy rózsával, melyet Izsó a Vestbahn mellett felállitott szoborhoz tanulmányul készitett. Egy más, szintén ezen korból eredő carrarai márványból készült kéz Hunyady Jenő müegyetemi tanártól. Végre 1861-ből van Aradi domborképe. — Szily Kálmánnál szintén van Izsótól egy nagy érdekü szobor, mely egy ülő fuvolázó juhászt ábrázol, egy komondorral, Marienglasból, mely Izsó sikerültebb müvei közé szamitható s méltó lenne többszörösitésre.

⁂ (*A fővárosi iparosok köre*) vasárnapi családi estélye tökéletesen kielégitette a nagyszámu közönség igényeit. Holtmann Irma kisasszony magyar népdalai, Posgay Luiza kisasszony „Hunyadi László“ szavalata, Zsemlitska Armin ur „Éljen a csárdás“ hegedü játéka és Kemenczky Kálmán urtól Petőfi „Örült“-je: tapsokat és kihivásokat arattak.

⁂ (*Deák Ferencz*) összegyüjtött beszédei az irói segélyegylet javára jelennek meg. A sajtó alá rendezést Gyulai Pál vezetése alatt már meg is kezdték Kónyi Manó, az országgyülési gyorsiroda egyik főnöke, s Eötvös Károly. A Zalában tartott beszédeket az ottani alispán gyüjti össze.

⁂ (*Rogeard*) érdekes franczia irodalmi előadásaiból egy 10 előadásból álló sorozatot fejezett be, melyben a 17-dik század általános jellemzésével, Racine, Corneille, Moliére, Boileau és Perrault müveivel és müködésével foglalkozott. Ma, vasárnap, február 20-dikán, egy uj, hat előadásból álló sorozatot kezd meg, melyben Scaronnal, Lafayette-el, Bossuet-vel, a franczia akadémia történetével, Fenelonnal, Lafontaine-nel, és St. Simonnal fog foglalkozni.

⁂ (*Az angol társalgási kör*) e hó 12-dikén tartotta első társas estélyét a Hungaria disztermében. Az egylet tagjain kivül (kik eddig kizárólag férfiak) számos vendég is gyült össze, köztük sok született angol is, élükön a budapesti angol konzullal. — Az estélyt a kör buzgó elnöke, Liptay Pál, egy rövid — angolul és magyarul elmondott — beszéddel nyitotta meg, előadván e három hónapos körnek történetét, czélját és müködését. Ezt egy négykezü zongora-darab, egy mulattató kis angol hohózat („The turned head, by...) egy szép kettős dal, s kardalok előadása követte, melyek végeztével a társaság az étttrembe vonult le, jóizü és számos felköszöntővel füszerezett vacsorára; s ennek végezte után visszatért a diszterembe, hol Berkes zenéje mellett a vidám táncz reggelig eltartott.

⁂ (*Toldy emléktábla.*) Toldy Ferencz ötvenéves irói jubileuma alkalmából Buda városa azt határozta, hogy az akkori uj-utczai Kugler-házra, melyben született, emléktábla tétessék, Hofhauser felajánlotta, hogy saját költségén készitteti el a táblát, és azt e napokban be is mutatta a fővárosi hatóságnak. Az emléktábla kerete hazai veres márvány, maga a tábla sárga márvány s a következő felirást viseli: „Buda város hatósága Toldy Ferencznek, a magyar irodalom-történet megalapitójának a Kisfaludy-társaság által 1871. november 12-dikén rendezett 50 éves irói ünnepe alkalmából e kővel jelölte meg a házat, melyben ő 1085. augusztus 10-dikén született,“

⁂ (*Egy communista pöre.*) Frankel Leo, a commune elfogott exminiszterének ügye Bécsben már befejeztetett, s a budapesti fenyitő törvényszék e hó 9-dikén felszólitotta a bécsit, hogy a foglyot szigoru őrizet alatt ide szállittassa. A törvényszék a külügyminiszterium utján a franczia kormányhoz is átiratot intézett, melyben az ügy részletes előadását kéri, hogy az eljárást megindithassa. Közvádló maga Kozma Sándor főügyész lesz. A bécsi előleges vizsgálat alapján a főügyészség Frankel ellen következő vádakat akar emelni: 1) a communeben való részvétel; 2) a dominikánusok meggyilkoltatásának elrendelése; 3) a pénzügyi palota felgyujtása. Különben a fenyitő törvényszék ez ügyben önállóan csak akkor fog föllépni, ha előbb a magyar kormány az iránt nyilatkozik, hogy a párisi communeben való részvételt közönséges vagy politikai bünténynek tekinti-e. Ha kormányunk Anglia példájára a dolgot tisztán politikai természetünek nyilvánitja, akkor a fenyitő eljárás természetesen elmarad.

(*A nemzeti szinházban*) e héten is az opera „uralkodott,“ nemcsak a jeles vendég végett, hanem azért is, mert a drámára

még különös rosz napok is jártak; hol az egyik, majd a másik színész vagy színésznő betegedett meg, miért is többször az utósó órában megkellett változtatni a játékrendet, és már a hetek óta készen álló ujdonság: a „Csőd“ is Nagy Imre betegsége miatt nem kerülhetett szinre. A dráma teréről tehát semmi különös jelenteni valónk niucsen e héten, mert például az, hogy Felekiné asszony a „Szegény ifju történeté“-ben kitünően játszik, csak nem ujság! Az operában ellenben egy nagy esténk volt e héten; hallhattuk „Don Juan“-t, Mozart csudaszép zenealkotását, olyan három énekesnővel, a minő bárhol is ritkán van együtt. Zerlinát Donadio adta, és mint kedves jelenség, a közönseg most is tapssal halmozta el, ámbár csak részben volt Mozart Zerlinája. Egyszerü és természetes volt, a köuyed pajzánságot ellenben, mely ez alak egyik fővonását és főbáját teszi, nem állitotta elénk. A mint azonban mondám, a közönség elengedte azt neki; hivta, ünnepelte, ismételtetett vele egyes dallamokat, az egyiket épen leeresztett függöny mellett, a sugólyuk előtt, a mi még jobban tetszett, holott igy egészen elesett a szinpadi körzet. Hanem a közönség már egyszer olyan: szeretetének csak ugy nincs logikája, mint közönyének; amannak mindent megenged, mindent megtapsol, ezt meg, a ki tudniillik egyszer kiesett kegyelméből, ha a csillagot leszedi is az égről, nem veszi észre. Valóságos nagy gyermek ez a nagy közönség, csak a „csecsé“-t, meg a „cziróka-maróká“-t szereti, a müvészetben csakugy, mint egyébütt az életben, és a szerint mondja ki itéleteit és osztja ki kegyeit és milyen nevetséges előtte a hű tanácsadó! Beszélhet az az örökkévalóságról, a milyen az igazi szép; vagy a helyes osztályról, akár a szelet ha kendőbe kötni, vagy a vizfolyást visszafelé akarná forditani! Azért tehát én is csak annyit mondok, hogy Donna Annát Nagy Benza Ida, Elvirát pedig Balázsné Rognár Vilma énekelte, mindketten nagyon kitünően, és Láng a czimszerepben Kőszeghy mint Leporello, és Pauli mint Ottovio szintén dicséretesen állták helyüket.

*** (*A népszinházban*) e héten az az ujdonság, hogy a „Falu roszszá“-ban Finum Rózsit, Soldosnénak eme páratlanul szép szerepét, Sziklay Emilia kisasszony próbálta elénekelni és eljátszani, és el is énekelte és el is játszotta azt ugy, hogy alkalmasint soha sem látják többé egymást ezen a deszkavilágon. Sziklay kisasszony kedves jelenség és kedves hangja is van, hanem annak a magyar népiességnek valami olyan őseredeti jellege van, valami olyan kimondhatatlan természetes és azért mégis csudálatosan gyöngéd ez, egyaránt távol a vaskos póriasságtól, mint a nagytermek czikornyaitól, hogy azt sehonnan és senkitől sem lehet megtanulni, hanem ugy születik az emberrel, már a kivel. Azért nem is hihetem, hogy Soldosné asszony valaha elfogná hagyni a magyar szinpadot, és különösen a népszinmüvet. Mondják, hogy ismét kapott meghivást valamely bécsi szinház részéről és pedig fényes föltételek mellett. Meg is hiszem, mert a milyen kedves jelenség, Bécsnek is fájhat a szive érte; ámde Soldosné is tudja, hogy az ő eleme a magyar népszinmű, ebben egyetlen; legyen belőle német énekesnő, lesz egy kedves, de közönségesen kedves énekesnő. A német közönség ép oly kevéssé értené meg az ő kedvességének igazi költészetét, mint a hogy a magyar zenét és a magyar tánczot nem érti. — Molnár csakugyan elvál a népszinháztól és pedig már a jövő hó elején; helyét maga Rákosy veszi át, tehát igazgató is, rendező is, pap is, harangozó is egy személyben, segédül Lukácsy urat vevén maga mellé, a kiről azt mondják, hogy kitünő rendező; a vidéki szinpadokon képezte magát azzá, a hol arra tudvalevőleg pompás alkalom van. Most a „Talléros pékné“ czimü operettere készülnek e szinháznál.

*** (*Irodalom.*) „Deák-album“ czim alatt a Franklin-társulat is emlékkönyvet ad ki, melynek közleményeit kitűnő irói erők irják. A 12—15 ivre terjedő mű finom velin papirra lesz nyomatva s művészi kivitelű rajzokkal ékitve. A tiszta jövedelem 10%-a az irói segélyegyletnél és ennek czéljaira, Deák-alapitvány czimmel fog tőkésittetni. Előfizetési ár: 3 frt, pompás diszkötésben 5 frt. Ki hat előfizetőt gyüjt, az tiszteletpéldányt kap; ki tizet, az diszpéldányt, ki huszat, az a tiszteletpéldányok mellett még Deák Ferencz nagy arczképét is megkapja. Az előfizetők nevei az album végére kinyomatnak. — „Magyar irók névtára“ czimü terjedelmes életrajzi és könyvészeti adatgyüjtemény jelent meg Pozsonyban, Nirsch Ferenczné. Szerkesztették: Moenich Károly és dr. Vutkovich Sándor. Naptáralakban van szerkesztve s az irók születésök vagy halálozásuk napján vannak fölemlitve. E naptár-alaku részt terjedelmes pótlék egészití ki, melyben az előbbiből kimaradt irók (sokan az ifjabb nemzedékből is) betürendben vannak fölsorolva.

*** (*Vegyesek.*) József főherczeg bálján az a szerencsétlenség történt, hogy báró Fehérváryné urnő a füzértánczban elesett s lábát ki ficzamitá. — Liszt Ferencz már itthonn van, és már el is foglalta igazgatói székét a zeneakadémiánál. — A magyar gazdasszonyoknak mult hó 23-dikán rendezett álarczos báljának bevétele volt 4051 frt, kiadás 2134 frt 90 kr, maradt tisztán 1919 frt 10 kr. — A Kisfaludy-társaság tagjai mult vasárnap kedélyes ebédre gyültek össze a „Hungaria“ földszinti disztermében. A jól rendezett lakoma alatt természetesen felköszöntések is mondattak. — A szabadelvü párt köre Pálik Béla tehetséges fiatal képirót bizta meg a termei diszére szolgáló Deák Ferencz arczképének festésével. — Freysey sen Gyula volt képviselő és pénzügyi főtörvényszéki ülnök egyetlen fia oly szerencsétlenül esett el, hogy agyvelő rázkódás következtében pár nap mulva meghalt, — Dr. Kovács Sebestyén Endre a Szt. István-rend kis keresztjét kapta „azon önfeláldozó buzgalomért“ — mint az adományozó levél is kiemeli — melyet Deák Ferencz ápolásában kimutatott, s melyért a nemzet háláját is kiérdemelte. — Türr István tábornok már több bete ismét fővárosunkban időz. — A budai nyári szinkörben ez évben is Temesváry debreczeni szinigazgató tartand előadásokat. — Ittebén a dyphteritis annyira pusztit, hogy naponkint nemcsak 10—12 gyermek, hanem a felnőttek közül is számosan esnek áldozatául. — Táborszky zenemükereskedésében Budapesten megjelent: Három huszár a csárdában, Ragyogó csillagom, galambom. Csicsáéknál ég a világ. Szegény legény nem voltam. Csárdás, zongorára szerzé Tisza Aladár; ára 60 kr. — A lefolyt héten a fővárosban született 300 gyermek, elhalt 193 személy; a születések tehát 107 esettel mulják felül a halálozásokat. Az uj szülöttek közt volt 163 fiu, 137 leány. A halottak közt volt 105 férfi, 88 nő, egy éven aluli gyermek 68. Ez év hat hetében élve született összesen 1532, elhalt 1310, a születések többlete tehát 222-őt tesz.

*** (*Halálozások.*) Özvegy gr. Bethlen Pálné, egyike azon főuri hölgyeinknek, kik életük emlékét nemes tettekben örökitik meg, s kiket örök nyughelyükre karöltve kisér a szeretet és a hála, e hó 12-dikén Budapesten elhunyt. — Elhunytak továbbá: báró Podmaniczky Árminné, született gróf Keglevich Emmi, e hó 13-dikán 49 éves korában. — Érkövy Tivadar ügyvéd, okleveles gazda, Érkövy Adolf fia, e hó 7-dikén, 29-dik évében Meránban. — Major József reforma-

tus lelkész e hó 6-dikán Pozsonyban. — Tóth Ferencz debreczeni járásbiró édes anyja: özvegy Tóth Józsefné született Egressy Zsuzsánna asszony, 74 éves korában. — Felső-előri Cseresnyés Kálmán, makói törvényszéki biró e hó 7-dikén, élte 32-dik évében, — Mocenich Antal, nyugalmazott gazdatiszt, élte 84-dik évében Székesfehérvárott. — Kunssentmártonban Mátrai Istvánné született Verebélyi Bogyó Tini (Gyöngyösiné Mátrai Laura asszony sógornője,) e hó 8-dikán házassága első évében. Béke hamvaikra!

Gazdasszonyoknak.

Óvszer a kenyér penészedése ellen.

Falusi háztartásokban, a hol egyszerre rendesen több kenyeret sütnek, az különösen nyáron vagy nedvesebb pinczében télen is, el kezd penészedni. Ezen baj ellen kipróbált eljárásnak bizonyult az, hogy a frissen sült kenyeret, a mint a kemenczéből kivétetik, oly lisztes zsákba kell dugni, melyben még egy kis maradék liszt van, és pedig olyformán, hogy a kenyerek felső héjukkal feküdjenek egymáson. Ezután a zsák beköttetvén, valamely szellős helyen kell azt szabadon felakasztani. Ily módon 4—6 hétig eltartható a kenyér a nélkül, hogy kiszáradna, vagy a penésznek csak nyoma is mutatkoznék rajta. Használat előtt tiszta kefével le kell kefélni a kenyeret, és előbb egy éjjelre a pinczébe kell tenni, hogy ismét sima legyen.

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Február 19-dikén: „Aida.“ — Február 20-dikán: „Mignon.“ Donadio kisasszony. mint vendég. — Február 21-dikén: „Arria és Messalina“, Bulyovszkyné utolsó fellépte. — Február 22-dikén. „Dinorah“, Donadio kisasszony mint vendég. — Február 23-dikán: „Csőd.“ — Február 24-dikén: „Operai Egyveleg“, Donadio kisasszony utolsó fellépte. — Február 25-dikén: „Salome.“

Divattudósitás.

Kiegészitőleg és vonatkozólag mult heti tudósitásunkra, felemlitjük az alsó ruhákat is A szeszély a fehérneműékben is nagyon lábra kapott, a szeszély pedig, mint mindenben, ugy ebben is egyátalában nem dissérendő tnlajdon, hanem megforditva. Van azonban egykor-máskor az ujitásban is olyasmi, a mi némi változtatással czélszerü, és azért elfogadható. Az okosság, izlés, takarékosság és leginkább a körülmények legyenek irányadóink mindenben. Azon hölgyek, a kik pontosan követik a divat szeszélyeit, minden öltözékhez külön alsó ruhákkal is birnak. A séta-öltözékekhez rővid alsó szoknya való, két keskeny fodorral diszitve. A nehéz selyemruhákhoz cambricból készült alsó szoknyák valók, fehér csipkével diszitve. A könnyü báli öltözékekhez mousseline szoknyák illenek, melyekre hátul egészen fel a derékig fodrok vannak felvarrva, hogy az uszálynak egy kis támasztékot lehessen nyujtani. Az uszályra és alsószoknyára belül szalagok vannak alkalmazva, melyekkel összeköttetnek, hogy mind a két szoknya a járásban egy irányban mozogjon Rendesen, ha nem báli, vagy estélyi alkalomról van szó, csak egy hosszu szoknyát szokás viselni. A belső, rövid szoknya télen világoskék vagy rózsaszinü flanellből szokott állani, mely csipkével vagy hímzéssel, vagy zsinórzással van diszitve, és sok esetben még egy kis fodorral, és a fodor fehér selyemmel van kihimezve.

Az ingek mostanság valenciennei csipkével vagy finom hímzéssel diszittetnek, a fehér battist fésülő köpenykéken és csipke betétek futnak le végig és köröskörül, a betétek alatt kék vagy rózsaszinü szalagból álló háttérrel; a szalagcsokor elől is ugyanolyan szinü, valamint az ujjak diszitése is. — Az egyszerü, tüzéssel való vászongallérkák még mindig kedveltetnek, de a felálló formákon kivül most sok uj formáju kihajtott gallér is látható. Egy legujabb formáju gallérkán elől csak egy parányi keskeny fehér szél látszik ki, mig hátul kerek nagy négyszögletüre alakul, majdnem olyan nagyságura, mint a régibb matróz gallérok. Az ilyen gallérkákat a ruha szövetéből is készitik. A tarka selyem kendőcskék helyét most többnyire a sárgás, tejfel- és csontszinü csokrok pótolják.

Mai mellékletünk magyarázata.

Egy éjjeli köntös szabásával kedveskedem ezuttal t. előfizetőimnek.

Az első szám az előrészt jelöli, a második a hátrészt, a 3-dik és 4-dik az ujjat.

E szabásban megvan az éjjeli köntös alapja, melyet aztán tetszésünk szerint diszithetünk. E diszités állhat elől apró szegélykékkel, mint a férfiingek elején, vagy szivalakban, betétek és csipkék alkalmazásában, de nem egész hosszában, hanem csak az előrész feléig. A nyak-kivágást többnyire himzett szegélyzettel, vagy bodrozattal diszitik, ugyanigy az ujjakat is. A gépvarrás most könnyüvé teszi fehérnemüink csinos kiállitását.

Számrejtvény.

Limbek Vilmától.

1. 28. 23. 16. 18. Több benn a szeszély, mint a szép,
26. 8. 23. 25. 17. Ebben a távollevő elénk lép,
15. 16. 26. A földön ennek nincs élete;
6. 23. 2 18. 4. 24. A mogyoró: kedvencz étele.
4. 3. 23. 25. Sok nénike előneve
7. 13. 9. 10. 11. A lovak nagy embere.
3. 14. A szegénynek ez sem hagy békét,
15. 30. 27. 29. 28. A hazáért kész od'adni éltét,
18. 28. 18. 30 35. Ki ezt kifecsegi, az csacsogó,
18. 20. 23. 22. Sivatag pusztán ez hajó.
35. 32. 7. 34. 12. Némely uracsnak ékes czimere,
12. 3. 26. 21. 16. A gyümölcsnek egyik kedvencz neme.
18. 37. 31. 17. 16. Én nélkülem házat nem épithetsz,
3. 17. 16. 33. 10. 11. Ez alatt sok elmés tréfát űzhetsz.
19. 3. 36. 30. Tekének kiegészitő része,
4. 32. 7. Ott az eleje, a hol a vége.
1—37. Nemzetét, hazáját forrón szerette,
Legyen a neve szivedbe bevésve.

Megfejtési határidő: márcziushó 17-dike.

A f. é. 3-dik számban közlött rejtveny értelme:
Legélvteltebb társaság a kedves baráti kör.
Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Báthori Zsigray Istvánné, Pleschée Georgine, Ammer Troknya Anna, Kolozsváry Borcsa, Velyáczky Julia, Kanizsay Nagy Etelka, Kaprinay Stiblics Anna, Szabó Anna, Soltész Emilia, Uray Margit, Szeles Olga és Irma, Limbek Vilma, Kornis Zsófia, Korányi Margit, Szili Olga, Széll Mariska, Nagy Lajosné, Máar Viktorine, Suhajda Lilla, Fodor Mari, Szilágyi Berta, Bóta Anna, Antal Jolán, Pasztory Emilia, Horváth Juliska, Jankó Kamilla, Károlyi Ilonka, Kelemen Flóra és Erzsike, Pap Sándorné, Szücs Ida, Mészáros Lina Jóo Krisztina, Varga Béláné, Vas Matild, Darányi Klementin, Ujfalnsy Zsuzsika, Székely Róza és Ida, Szeless Auguszta, Salamon Imréné, Tóth Juliska, Adányi Klára, Marsó Petronella, Szabó Ilona és Mariska, Tury Albertné, Kovácsics Eleonóra.

Tartalom.

A havasi rózsa, László Mihálytól. — Farsangi visszképek. Gáspár Imrétől. — A nőkérdéshez. — Marianne, George Sand beszélye. — A szinekről, Eperjessy Kálmántól. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Gazdasszonyokuak. — — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. - A t. rejtvényfojtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy éjjeli köntös szabása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.)

hoz száz frttal járult.. — A pozsonyi akadémia tanárai már elkészitették azon emlékiratot, melyet a közoktatási miniszterhez fognak benyujtani az akadémiának „Deák Ferencz-egyetem“-mé leendő alakitása érdekében. — A debreczeni református főiskola theologiát hallgató ifjusága e napokban kegyeletes ünnepélyt rendezett, azon szomoru nap 200-dik évfordulójára, melyen (1676) a magyar protestáns papok Nápolyba gályarabságra hurczoltattak. Az ünnepély szép számu közönség jelenlétében tartatott meg. — Egerben Braun Kálmán fiatal ügyvéd e hó 3-dikán főbe lőtte magát. Állitólag amerikai párbaj áldozata lett.

Különfélék.

⁂ (*Gróf Andrássy*) fényes tánczestélyt adott mult szombaton Bécsben, melyről a bécsi lapok elragadtatva szólnak. Kétezer meghivó küldetett ki, a politika, társadalmi élet, a hatóságok, a hadsereg, tudomány, müvészet, és kirlapirodalom köreibe. A diplomatiai testület s a hadsereg tagjainak fényes egyenruhái szintugy káprázták a szemet, mint a bécsi arisztokrácziai körök szép hölgyei, kik nagy számmal voltak jelen. Az ifjabb nemzedék 10 óra után azonnal a gyönyörü fehér tánczteremben özönlött, hol a táncz az estély megnyilta után azonnal megkezdődött. A pompás elfogadó teremben az előkelő férfivilág képezett sürü sorfalat. Valamivel tiz óra után érkeztek a főherczegek: Rainer főherczeg és neje, továbbá Albrecht, Vilmos és Frigyes főherczegek, a toskanai nagyherczeg, a würtembergi fejedelem és Wasa herczeg. A királyi ház tagjai azonnal elvegyültek a jelenvoltak közt. — Egy negyed 11 órakor hallatszott a hármas harangjel, ő felsége a király jövetelét jelezve. Andrássy gróf és a grófné az uralkodó elé siettek, ki nem sokkal azután a grófné karján lépett az elfogadó terembe. A király dzsidás-ezredesi ruhát viselt s a legjobb kedélyünek látszott; a második teremben foglalt helyet, hol többekkel szót váltott. Később végig ment a termeken, s a főherczegekkel együtt a tánczteremben időzött egy ideig, az ott uralkodó vig életet szemlélve, melyben Frigyes főherczeg is buzgón részt vett. Az estélyből minden politika ki volt zárva.

⁂ (*A hirlapirók Nestora,*) az öreg Laurentie Sebestyén a legitimista „Union“ szerkesztője elhunyt Párisban. Az öreg iró nyolczvanhárom évet ért és pályája kezdetétől, bár politikájának sok ellensége volt, mindig becsülésben részesült, becsületessége, lovagiassága s müvelt modora által. Laurentie 1793-ban január 21-dikén született, ép azon a napon, melyen XVI-dik Lajos guilotinoztatott. Ifju korától mindig legitimista volt és a királyság ügye mellett harczolt késő vénségeig. Az agg hirlapiró még egy-két év előtt is gyakran irt czikkeket, lapjának vezetésébe pedig közel halála előtt való napokig befolyt.

⁂ (*Regnault.*) a világhirü franczia vegyészt e hó 9-dikén a párisi akadémia közülésén hirtelen őrülési rohamok lepték meg. Épen felolvasást lett volna tartandó, s a rohamok akkor érték el, midőn a szószékre akart lépni.

⁂ (*Strouszberg neje*) Moszkvában a vizsgáló biróhoz azon kéréssel folyamodott, engedtetnék meg neki férjénél lakni. A vizsgáló biró meg is engedte, hogy férje szobái mellett vehessen szállást.

⁂ (*A custozzai csonthaz.*) A custozzai csatatéren, hol az osztrák hadsereg 1848 és 1866-ban győzött az olasz hadak fölött, az olasz kormány csontházat állit, melyben a csatatéren talált csontok fognak őriztetni. Ferencz József király 2000 frankkal járult e ház költségeihez. Egy olasz lap erre vonatkozólag a következőket irja: „Ferencz József eljárása mély benyomást gyakorolt Viktor Emánuel király kedélyére, és Olaszország miniszterei is nem kevésbbé voltak megindulva és érzelmeiket Bécsben megfelelő módon fogják kifejezésre juttatni. De a közvélemény sem marad közönyös; tudják meg a havasokon tul, hogy az olasz nép méltányolni tudja Ferencz József császár nemeslelküségét.“

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Bécsben Nyitrai Zerdahelyi Imre, udvari tanácsos a közös államszámszéknél, e napokban főbe lőtte magát. Zerdahelyi a Lipótrend lovagja s a Johannitarend diszkeresztjének tulajdonosa volt. Öngyilkosságának okát zilált anyagi viszonyaiban keresik.

Megbizások tára.

Kassára M. I. urnak: Magánlevelet irtam.

Gy.-Szt.-Miklósra T. Á. urnőnek Az uj előfizetők részesülnek az ingyenjutalékban. Az okot annak idejében megmondtam.

Kökényesdre V. J. urhölgynek: A számrejtvényeket szivesebben veszem a sakrejtvényeknél, és pedig azért, mert havonkint csak egy sakkrejtvényt, számrejtvényt pedig hármat-négyet is adok, minthogy ugy látom, hogy a sakkrejtvények megfejtésével kevesebb hölgy foglalkozik, mint a számrejtvényével.

Gáspártelekre M. E. urhölgynek: El van küldve.

Szirákra Cs. L. urhölgynek: Postára van adva.

Győrbe V. I. urnak: El van küldve.

Komáromba Gy. L. urhölgynek: Ára 18 frt.

Beregszászba P. I. urhölgynek: A legszivesebben tettem.

Kereszturra K. K. urhölgynek: Egyszerü és olcsó szobafesték a következő: ½ font sárga viaszk, 4 lat hamuzsir, 4 lat orleans és 4 lat satinober. Mindezeket 2 óráig jól el kell főzni és kihülés után egy meszely borszeszt hozzá adni. E festékkel be kell kenni a szobapadlót és ha száraz, a szokott módon kemény kefével felkefélni. Ezen mennyiség két közép nagyságu szobához elég.

Szt.-Miklósra D. I. urhölgynek: 8 frton igen csinosat kaphatni.

Sopronba B. L. H. urnőnek: El van küldve.

„Boldogság-e a szerelem.“ Gyarlóság.

„Őszkor.“ Csinos, de mikor most még csak tél van!

Szászsebesre D. J. urnak: Köszönettel vettem, de ebben a részben, hölgyeké az elsőség.

B—re: Marlitt „Második feleség“-éről, az 1875-diki „Figyelő“ — tehát egy kiválólag kritikai lap, — ezeket irta: „Különös dicséret illeti Marlitt regényét: a „Második feleség“-et. E regény irodalmi értékén kivül még azért is figyelmet érdemel, mert forditása szabatos, folyékony s teljesen ment amaz idegenszerüségektől, melyek más hasonló vállalatok kiadványaiban rendesen boszantó bőségben burjánoznak.“ Ezek után könyü kitalálni, hogy a kettő közül melyik — nem olvasta e regényt magyar forditásban!

Legszebb és legelegánsabb

báli ruhák

s beléptők legujabb párizsi divat szerint, kapható a divatüzletben Deák utca 15. sz.

„A francia nőhöz“

Egy finoman kiállitott tarlatán, kreplisz vagy moll ruha 20—25 ft. s fell.
ugyanaz elegáns virágokkal diszitve 30—35 „ „
Minden szinü selyem, atlasz vagy fail ruha illüsioval vagy creppel diszitve 60—70 „ „
Minden szinü nehéz selyem ruhák menyasszonyok részére 60—70—80 „ „
Bemeneti köpönyegek (sortier de ball) velour és Eiderdunnen szövetből 12—15—20—50 frtig
ugyanazok, hattyu vagy fehér rókával prémezve 15—20—25—70 „

Azonkivül ajánlom dusan felszerelt raktáromat; téli felöltők s bundák, finom posztó, selyem ciciliain és selyem bársonyból, miniszter és gentleman kabátokat prémmel vagy annélkül; melyek az előhaladt idény következtében sokkal olcsóbbért nálam kaphatók.

Vidéki megrendeléseknél kéretik egy derék beküldése és a szoknya elejének hossza.

RÓZSAY, Confectioneur,
Deák-utca 15-ik szám.

Olcsó és tartós.

TEMESVÁRI MANO

cipőgyára
Budapesten, király-utca 1. ajánlja nőknek:

Füzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel, szép tüzéssel 2 frt 70 kr.
Füzős topánok erős bőrből fénymázos hegygyel, szegezve és csavarral ellátva kettős talppal gyakori használatra és esős időre 3 frt.
Topánok mézga betéttel Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiállitással 3 frt 50 kr.
Topánok mézga betéttel erős chagrain vagy borjubőrből, szegezve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg 3 frt 50 kr.
Füzős topánok erős bőrből fénymázos orral szegelt és csavarral ellátott kettős talppal 3 frt 20 kr

uraknak:

Topánok finom chaigran kettősbőrből 3 frt 60 kr.
„ fénymázos vagy bagaria bőrből szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős 4 frt.
„ finom börből diszes fénymázos hegygyel, termek és bálokra 4 frt 50 kr.
„ orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli a nedves időben, igen tartós és meleg 5 frt.
Vadász csizmák vizhatlan kettős bagaria vagy fénymázos bőrből, háromsor csavarral ellátott kettős talppal 10 ft.
Ugyanaz orosz fénymázos vagy bagaria bőrből 9 frt.
Topánok fiuknak fénymázos vagy bagaria bőrből csvarraal ellátva kettős talppal 4 frt.
Topánok leanyoknak brünellből vagy bőrből igen erős szegezett talppal 2 frt 60 kr.
Gyermekcipők brünellből vagy bőrből szegezett talppal igen tartós 1 frt 80 kr.
Topánok mainzi fénymázos termi borjubőrből. Bismark mintáju 4 frt 50 kr.

Részletes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Levélbéli megrendelésok posta utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000 nél többet jó sikerrel kezelt.**

Maison Hippolyte

Coiffeur Parfumeur de la cour Imp. Roj.

ALEXANDRE et FECLIX

Successeurs Kohlmarkt 26 I-er **Vienne.**

Nous rappelons de nouveaux a notre nombreuse Clientelle que nos articles des premieres maison de Paris et Londre comme, Parfumerie, Brosserie, ivoire, Ecaille, teinture et nouveautés sont vendus au 25% de rabais au dessous du prix de notre predecesseur, avec un choix considerable Nos prix pour nos travaux en cheveux tels que: Natte, Chignons, toupets. perruques boudes etc. etc. surprendront qui voudront bien nous honorer de leur confiance, vu les prix reduits et le fini du travail ainsi que le choix pe nos cheveux·

Grand magasin special de Fleurs, plumes. parures de mariées.

Zembi

Egyetlenegy Europában!

Deuts

Az általam feltalált s cs. k. kizárólag szabadalmazott,

a szájpadlást szabadon tartó fogak.

Van szerencsém a tiszt. közönséget értesiteni: hogy hosszas és költséges kisérlettételek után sikerült nekem a műfogsorok készitésénél legujabban olyan javitást találni fel, a mely minden eddigit felül mult és én azon kedvező helyzetben vagyok, hogy az eddigi árnál, sokkal jutányosabban adhatom e fogakat.

A helyett, hogy azt tovább dicsérgetném, reményemet fejezem ki, nogy a t. közönség minél nagyobb mérvben veszi használatba az én jótékony találmányomat.

D. Herzl,

Fogak

több mesterséges fogjavitási szabadalom tulajdonosa.
Bécs, belváros Adlergasse és Franz-Josefquai Nr. 1.

Denti

Egyedüli főraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

Magyar- és Erdélyhon számára

Wheeler és Wilson

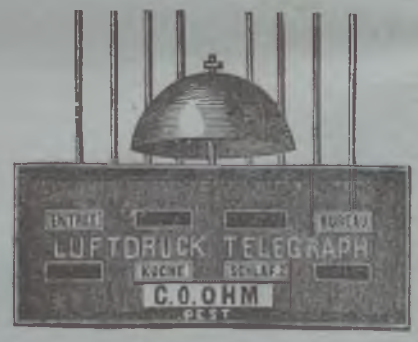
s

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,

ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kezty üvarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek száméra.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O., Pest, Jozsefvér 15. sz.
uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

Valodi hajfonat 2½ frtért!

Félrevezető utánzástól óvakodni kell!

Egy rőf hosszu, teli betét, fésülés és mosásra, egészséges hosszu ember hajakból, minden **utánzás** nélkül, nem dróttal, hanem tartósan készitve!

Nem szédelgés!

Megrendelések haj-minta beküldés után pontosan és megbizhatóan teljesitetnek posta fordultával

ZIMMERMANN-féle hajfonat-gyár,
Bécs: Mariahilferstrasse 51.

Lőrincz István

lábbeli gyáros,

országut 17-ik sz.

ajánlja szilárdan párizsi divat minta szerint készitett gyártmányait, kivált a farsang idényre szükségeltető **bali topánokat** melyeket gyára kitünő berendezése által esetlegesen **3 óra alatt** elkészit.

Vidéki megrendelések utánvét mellett azonnal kiszolgáltatnak, ugyszintén árjegyzékek és mértekvevési utasitások bérmensesen küldetnek.

9-dik szám. Február 27-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra perc	óra perc
Febr. 27	Vasárnap	A Farsangvas.	A Ötvenedvas.	15 D Zsirhagyó v.	2		6 47	5 39
28	Hétfő	Leánder	Leánder	16 Pamphilius	3 Izruh		6 45	5 41
29	Kedd	Hushagyó kedd	Román	17 Elek	4		6 43	5 42
Márcz. 1	Szerda	Hamvazó szerda	Albin	18 Leo püspök	5 Izrael	☾	6 42	5 44
2	Csütörtök	Simplicius	Simplicius	19 Archippus	6 Izsák		6 40	5 45
3	Péntek	Jezus 5 sz. sebe	Gunda	20 Leo püspök	7 Bőjt Móz. h.		6 38	5 47
4	Szombat	Kázmér	Kázmér	21 Timoteus	8 Sab. Zahor		6 36	5 48

Vidéki tárcza.

Jászberény februárhó 20-dikán 1976. (*Eredeti levél.*) Tisztelt Szerkesztőnő! Carneval ur városunkban oly jól találja magát, hogy téli napjainkat már több izben igen kellemessé varázsolta. Utoljára e hó 19-dikén, a jászkerületi dohánykiállitás alkalmából, szintén bál tartatott, középszámu, de igen diszes közönség jelenlétében, mely egy müvelt, kedves s derült kedélyü társaság képét nyujtá és valóban fényesen sikerült. Feszelgésnek nyoma sem volt, a nélkül azonban, hogy ezen körülmény által a müvelt modor csorbát szenvedett volna. A diszes öltözékekben megjelent hölgyek ragyogtak szépségben s szeretetreméltóságban.

Jelen voltak többek közt: ifj. Tarnay Károlyné, Sipos Orbánné, Horváth Józsefné s Pethes Pálné urnők; továbbá Pethes Etelka, Tarnay Lilla, Kis Gizella, Makó Erzsi, Kléger Ilona, Bartal Mariska, Veninger Gizella, Elefánty Vilma, Scopián Irma, Kopacsek Sarolta, Glanz Hermin kisasszonyok s több mások. A táncz reggeli 4 óráig tartott. F.

A Duna menti vidékeknek aggalom- és rémületteljes napjai voltak e héten. A Duna jege sok helyütt megtorlódott, megrekedt, és ennek folytán a folyam kiöntött és különösen Komárom, Csallóköz, Esztergam, Vácz, és a fővároson alul Kalocsa vidékei nagy veszélyben forogtak. Hogy mennyire terjedt valóban a nagy szerencsétlenség, azt csak a jövő héten fogjuk egész bizonyossággal megtudhatni.

Veszprémben e hó 14-dikén árverezték el Ranolder püspök hagyatékából a borokat és ékszereket. Az árverés összesen 18,800 frtot eredményezett; a tokaji és badacsonyi borokra, melyek ákója 120 frtra volt becsülve, nem jelentkezett vevő, mert sok borkereskedő a vasuti akadályok miatt nem jélenhetett meg. E borokat márczius 17-dikén ujból elárverezik.

Aszódon a nemes lelkü báró Podmaniczky Arminné, született gróf Keglevich Emma hült tetemei e hó 17-dikén tétettek le a családi sirboltba, számos előkelő rokon és nagy közönség jelenlétében. A katholikus templomban volt felállitva a ravatal. Megérkezvén a gyászoló család és a rokonok, délelőtt 10 órakor megkezdődött a gyász isteni tisztelet, mely után a gyászmenet megindult. Elől az ottani gymnáziumi ifjuság a tanári karral, az ev. egyház presbyteriuma a lelkészszel, utánuk a „Polgári kör“, diszes gyászlobogójával, e mellett a városi közönség részéről is egy gyászlobogó, a városi hatóság testületileg, az éneklő tanitók és a gyászszertartást végző papok. A koporsót felváltva a város és vidék értelmisége vitte, utána rokonok, a gzászoló család, a boldogult tisztelői, a kerület országos képviselője, a megye főispánja, a gödöllői járás szolgabirája, a fóthi csendbiztosok és nagyszámu közönség. A megboldogultnak hült tetemei az ev. egyház alatt levő sirboltba tétettek le az örök nyugalomra.

Székely-Udvarhelyt az ottani állami főreáliskola tanárai jótékony (iskolai) czélra e hó 12-dikén mükedvelői előadással egybekötött tánczvigalmat rendeztek, mely — mint irják — fényesen sikerült. Az előadáson jelenvolt Udvarhelyváros és a szék összes előkelő világa, s oly nagy közönséget, mint volt a február 12-diki, ritkán lát az udvarhelyi tánczterem. A mükedvelői előadás néma képpel (tableau) vette kezdetét, melyben a város két kiváló szép hölgye: Kiss Emma és Pál Amália kisasszonyok a reményt és hitet ábrázolák. Ezután egy élénk vigjáték („Hál' istennek, az asztal teritve van“) következett, melyben Székely Dénesné asszony, Kovács Mariska s Pál Amália kisasszonyok és Ádám Sándor ur müködtek közre s otthonos játékukkal meglepték a közönséget. A franczia alapeszme után irt rövid vigjáték nagyon tetszett, nemkülönben az ezután következett s Ujvári Béla tanár által irt drámai tréfa is, melynek czime: „A bál előtt“ s tárgya az, hogy egy társaságot kerülő, otthon ülő férfi elhatározza magát, hogy bálba megy, de a készülődés közben eszébe jutnak a kellemes emlékek, melyek szeretett kis szobájához fűzik s az „édes megszokás“, és — honn marad. Az élénken irt kis darab tetszésben részesült. Ezután „A regény végé“-t Szépfaluditól, adták elő kitünően: Móriczné asszony, Győrfy Ilka kisasszony, Móricz Gyula és Váró Ferencz tanárok. A műsor utósó pontja egy nagy képlet („Az elkárhozás“) volt, melyben: Török Irma, Gyertyánffy Teréz, Kovács Emma, Kovács Matild és Jánosy Kornélia kisasszonyok szerepeltek. A képleteket a reáliskola ügyes rajztanára: Fankovich Gyula rendezte, a szini előadást pedig Móricz Gyula gymnáziumi és Ujvári Béla reáliskolai tanárok. A mükedvelői előadás után tánczvigalom következett, mely kiviradtig folyt jókedvvel, jóllehet a szünóráig alig lehetett mozogni a tultömött termeken.

Munkácsról egy házaspár nyolcz éves kis leányával mult szombaton Rácz-Almásra kocsizott rokonlátogatóba. Már nem volt messze a falutól, mikor a lovak füleiket hegyezni kezdték, tüszköltek és ágaskodtak. A kocsiban levők csakhamar megtudták okát. Nyolcz farkas tünt fel az uttól oldalvást, melyek a kocsi irányába futottak. Menekülésről már nem lehetett szó, mert a lovak legott meggyökeresedtek s nem mozdultak, bár mennyire vert közéjök a kocsis. A farkasok csakhamar elérték a kocsit, és a benne ülők a rémülettől elaléltak. Csak a kocsis nem veszté el lélekjelenlétét. Bicskájával ketté

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért
8 kr.

9. sz.
Febr. 27-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmellékletkel.

A könyvek meghozatala egész-
a műlap meghozatala félévi járatási
köteleztetést foglal magában
a lap irányában.

A házasulandó iskolája.

Elbeszélés.

Sümegi Kálmántól.

I.

— Barátom, mikor adod már a fejedet házasulásra?

— Tudj' isten; félek tőle, mint az ördög a tömjéntől!

— No, ez a hasonlat, ha találó, hát épen nem hizelgő reád nézve.

— Igaz! Elismerem. Néhány éve Mephisto komámnak kezet adtam, a ki elég furfangos volt aláiratni velem az ördögi szerződést. Megmutatta a gyönyörök és a mámorok poklát, én elkábultam, usztam az élvezetek tengerében, s csak az isten őrizett, hogy a szegény Faust-bruder sorsára nem jutottam. Nagyon közel voltam a Sphynx csónakához. Lelkem fásult és megzüllött volt, testem fáradt és beteg. Jó félesztendeig nyögtem az ágyat s átszenvedtem a pokol minden kinjait. Talán azért is nem vittek el az ördögök.

— Ha-ha-ha! Jól adod, Béla! Hát a szerződés ideje még nem járt le?

— Alig ha. Ugy látszik, Belzebub s érdemes tanácsosainak kegyelmét nem nyertem el egy évi remeteségemmel s egy nagy tüzpróbát kell még kiállnom.

— Mi lenne az?

— Nem más, mint a házasulás. Tudod, ez kétélü kard; Vagy megszabadulok a fekete czimborák körmei közül, vagy örökre eladom a lelkemet.

— Nosza hát, előre!

— Hiszen eleget biztatom én is magamat, de hát roppant ingadozó vagyok. Egészen olyan, mint a nádszál. Azután meg tudd: nem akarok vaktába belevágni. Meg aztán, ha már házasodnom kell, szeretnék „szerencsét" csinálni. Nagyon reám férne.

— És még nem találtál kedvedre valót?

— Igazán kedvemre valót még nem. Akadt egy pár „két emeletes," de nekem —

— „Három emeletes" kellene, ugy-e?

— Azaz, hogy jobb lenne „négy emeletes."

Ez a jellemző párbeszéd — nem is szükség mondanom — két férfi közt folyt. Az egyik, ki barátját ugy ösztökélé a házasságra, Gerendi Lajos, már házas ember. Éveinek számára korosabb barátjánál, Nágocsi Bélánál, ki azonban fölötte halavány arczával és beesett szemeivel sokkal idősebbnek tetszett.

Nágocsi Béla egyike volt azon fiatal embereknek, a kik — fájdalom — oly nagy számmal vannak a mai világban.

Apját, anyját még gyermekkorában elveszté, tutora, az öreg Bende bácsi, édes-keveset törődött vele, a minthogy a pipán és a kacsapecsenyén kivül ő kigyelme mással vajmi keveset gondolt.

Béla szabad szárnyára volt eresztve, korán kirepült a nagyvilágba. Ugy járt, mint az árván maradt madár, mely nem az anyja szárnyán tanul repülni s nem mérve mélységet, magasságot, addig vergődik,mig szárnya szegetten hull a porba.

Béla is korán élt s hamar fonnyadt, mint a virág, melyet kiültettek, még jól el sem mult a tél s melynek szárát egy kis késői fagy megcsipte.

Egyszer aztán nagy beteg lett. Három-négy orvos gyógyitotta s csak nagy-nehezen tudták kiszabaditani a halál vézna karjaiból.

Mikor fellábbadt, ifju éveivel öreg ember volt. Lelke megtompult, idegeinek minden kis hüs szellő ártott, s kedélye mint a korhadt fa podvája, fogékonytalan volt az élet derül-

tebb lángjaira. Szenvedett, mint a letört zöld ág, gyülölte a világot, unta az emberek társaságát.

Az orvosok tanácsára otthagyta a nagyvilági zajt, leköltözött apjától reá maradt jószágára: élvezni a szép zöldben a szabad levegőt.

A „láposi puszta“ valamikor igen szép jószág lehetett. Mert akkor már, midőn Béla odaérkezett, elhanyagolt, csaknem bitang volt. Parlagon hevertek a földek, romba dőltek a gazdasági épületek, az „instrukczió“ elpusztult, vagy elharácsoltatatt, a kastély előtti parkot buja gaz verte föl s a kastély mohos födelén mély lyukak vigyorogtak.

Béla beteg, unott lelkére nem orvosság, hanem méregként hatott az elpusztult puszta szomoru képe. Önkénytelenül feltárult előtte az élet rideg valósága, melyet eddig oly pirosnak és szépnek ismert, és reá kellett taposnia a rögös föld tövises utjára, melyen eddig csak rózsákat szedett és — taposott.

Egy keserü gondolat czikázott végig beteges agyán! az anyagi végelpusztulás ijesztő, rémes gondolata. Szigoru, megmásithatlan valóság gyanánt állt ez előtte. Be kellett látnia, hogy nemcsak ifju erejét és szellemi gazdagságát fecsérelte el, hanem a nagyvilági örömök hiu lángjánál elégett az is, a mi még gondtalan életet biztositathatott volna hátralevő napjaira. A könnyelmü pazarlás, a vig élet, a jókedvü czimborák tönkre tették. Füstbe ment minden, minden . . .

Azt az elhanyagolt, silány pusztát csak nem vehette számba?! Mit csináljon vele? Ha eladja, potom árt kap érte; ha megtartja? . . . az az, hogy nem tarthatja meg, mert elkótyavetyélik a hitelezők, a kiknek száját nem sokáig tudja betömni a búsás kamatokkal. Azoknak a szája feneketlen, mint a Danaidák hordaja.

Sokszor az őrüléssel határos volt kétségbeesése. Egyszer már pisztolyt ragadt, hogy nyomorult életének golyóval vet véget. Nem volt ahoz sem ereje. Tompán, tehetetlenül adta át magát a sorsnak, zakatoló keblére csüngő fejében nem volt egy mentő gondolat a szabadulásra. El kell vesznie ifjan, szégyenhalállal, anélkül, hogy valamit tett volna, mivel a „férfiu“ tisztességes nevét megérdemelte volna.

És mikor e fájó lemondás megreszketteté lelkét, akkor oly szépnek találá a csömörülésig megunt életet, a százszor megátkozott világot. Valami ugy vonta hozzá, maga sem tudta, hogy mi, de igen, igen fájt lemondania róla.

Ereje azonban nem volt. Teste ugyan annyira-mennyire felépült, az étvágya is megjött, halálsápadt arczán, melyen egy ideig csak csont és bőr volt, kezdett valami pirosság-forma fakadni, de azért még nagyon beteg volt a lelke.

Nágocsi Béla, az elite-bálok és termek kitüntetett, délczeg hőse, a láposi puszta megtépett, csepegős tetejü kastélyában nem tudott még a maga lábán járni. Pedig már kitekintett a béresek közé s meg-megnézte a mezei munkákat is, de csak unalomból. Lelkében még nem ébredt föl az önbizalom, a tettvágy pedig igen is mély álomba sülyedt.

Lassankint azonban komolyabban kezdett gondolkozni az életről és sorsáról. Belátta, hogy a keserü öntépelődések közt való vivódás semmit sem másit a megtörtént valóságon; meggyőződött, hogy: ha valamikép nem fordit dolgán, hát előbbutóbb megkonditják feje fölött a bukás lélekharangját. Ha pedig a dobot megütik, akkor vége, egészen vége van . . .

Végre talált egy kibuvó lyukat. Megvillant agyában az eszme, fölcsillant szemeiben a remény lángja s a nehéz gondok föllegétől beborult homlok egyszerre kiderült.

— Megházasodom! Szerencsét vadászok! Elveszek egy olyan leányt, a kinek lesz annyija, hogy a szüntelenül éhes hitelezők száját egyszer- mindenkorra betömhetem és a kastély tetején tátongó lyukakat befoltozhatom.

Ez az eszme, melyet a mai világban annyian használnak mentő sajkának, Bélának is uj életet adott. Az aggodalom kisértő szellemét eltaszitá magától s a remény szépen mosolygó, csapodár tündérét szoritá kebléhez.

A környék pedig csudálkozott, kogy mi találta a „láposi remetét,“ — mint jellemzőleg szokták csufolni a világtól elvonult ifjut. — hogy ki mert mozdulni barlangjából? Volt, miről beszélni az anyókáknak s a vidéki leányokra is, tagadhatlan, ingerrel birt ez az ujság.

Mert Nágocsi Bélát szépnek lehetett mondani. Arczának hajnalodó pirja ugyan még feltünő ellentétet képezett a betegség utó-maradványával, a sárgás halványsággal, de sokan épen ezt tartották érdekesnek. A szép fekete haj, melynek egyes természetes göndör fürtei véletlenül a magas, fehér homlokra csüngtek, valóban emelék azt az érdekességet. A fényes ragyogásu szemek, a finom vonásu arcz, melynek kissé nőies báját szinte elragadóvá tette a férfias, csinos bajusz és szakál, csakhamar azt eredményezék, hogy a vidék legszebb férfiának kiálták ki Bélát. E hizelgő közvéleményt természetesen elősegité az előkelő modor, a hóditó szellemesség, mely az igazán finom modoru Béla társalgásából soha sem hiányzott.

Alig telt bele néhány hét, hogy kilepett a világba, már is „felkapták“ a vidéken.

A hatást ügyes fortélylyal fokozta a számitó fiatal ember. Volt esze nem mutogatni a sebeket, melyeket az érdemes uzsorások ütöttek — tárczáján. Sőt a már-már apadni kezdő szivacsból még sikerült is valamit kiszoritnia. Hjah, kérem, az uzsorások finom orru emberek, kitünő szaglásuk van s megérzik a konczot, akár mint a vizsla a vadat. Egy olyan szép, fiatal ember, mint Nágocsi Béla, bizvást prolongálhatja váltóit azzal, hogy házasulni készül. Ha jószágát akarná rendezni, akkor rajta ütnének s megkötnék kezeit, de igy szabad utat kell engedni neki, sőt minden jóravaló uzsorásnak kötelessége, tolni a törekvő ifju szekerét.

Annyi pénzt tehát kapott, hogy adhatta az urat. Pompás fogatot rartott, kocsisának és inasának czifra liberiát csináltatott, a lovak szerszámainak ezüst sallangjain pedig ott kérkedett az öt águ korona.

És járt mindenhová, hogy lássák, és megfordult mindenütt, hol fel lehetett tünni. A kisvárosi lövöldében tánczolt minden kisasszonynyal, de ügyesen megosztva: a quadrille-t a gazdag ruhafestő csunya leányával; a szédületes keringőt a kaczér szépséggel, a magához hasonló czifra nyomoruságu urak „libái“-t meg egy-egy kopogó csárdással hóditotta meg. Udvarolt mindenkinek, de a rut, gazdag hölgynek legtöbb szépet mondott. A czigánynak tizes bankót dobott, a pinczérnél pezsgőt rendelt, bár jól tudta, hogy csak lőrével rendelkezik.

Ha a méltóságos főispánhoz volt hivatalos, ott is igen kitünően adta szerepét. Legelőször is az égig magasztalta a kormány belügyi politikáját, a mivel a főispán ur kegyét nyerte meg; azután a méltóságos grófnénak csapta a szépet, bár a hiu öregecske asszonynak bárki is hiába kereste volna a szépségét. A Muki bárónak beszélt a lovakról, Ugróczival, a tizezer holdas bugával értekezett az agarakról, mert hiszen nem hiába hordatta a „Vadász és verseny-lapokat.“ A nők körül pedig maga volt a megtestesült high-life, egy lépéssel, egy mozdulattal sem árulta el, hogy ő nem kék-vérből való.

Petronella baronesszel pedig csintalanul conversalt a házasságtörő franczia regényekről.

Általában Béla kifogástalanul „indult," a minek volt is látszatja, mert a házasitással bibelődő tisztes asszonyságoknak igen sok ügyes-bajos dolguk volt a csinos fiatal emberrel.

Béla azonban ovatos volt. Annyira latolgatta az előnyöket és hátrányokat, hogy választásra még nem került a sor. A „kandidacziót" azonban már megvetette. Jegyzéket — valóságos jegyzéket — vezetett az eladó lányokról s „klasszifikálta" őket, mint akár a tanárok a kis diákokat.

A farsangi idényre feltekintett a fővárosba, ismereteit gyarapitandó, és csakhamar készen volt a „lista," a gazdag leányok listája. Csak válogatni kellett.

Gerendi Lajos ez időtájban látogatta meg Bélát s a jellemző párbeszéd akkor folyt köztük.

(Folytatása köv.)

Egy koszoru.

(1876, január 31.)

Ney Ferencztől.

Megnyilt az ut, az üdv sugáros utja,
Mely menny-egekből le a földig ér;
Fényes szegélyén vándort üdvözölni
Virul a jázmin, rózsa és babér.

De most arkangyalok lehelletére
Az ösvény széle kertté változott;
Ezernyi, százezernyi diszvirágból
Ömlesztve boldogitó illatot.

Egy férfit várnak a trón zsámolyához,
Ki ott egy ritka kincset áldozand,
Szivét hozván el égi diszvirágul,
Olyat, minő legritkább itt alant.

Egy sziv, a melyben nemzet s hon szerelme,
Jog és igazság hármas lángja ég;
Egy sziv, a melyben férfit, honfit, embert
Gyémánttá edzett a kegyelmes ég.

Gyémánt, minőt nagy századok sorában
Csak néha lát a bámuló világ,
Mely folyton égve, soha el nem éghet,
Ragyog, világit, mint az ős csodák.

E sziv borul az Urnak zsámolyához,
Mint hármas tüzben tündöklő virág;
E szivet hozza földi utja végén
A honfi-jellem szentje: ősz Deák.

Együtt születtek: ő s annak tudása:
Mily drága kincs a hármas lángolat;
S azt mégis (percz se veszszon el) szünetlen
Tanulgatá, s mindig — Deák maradt.

E férfit várja Isten kegy-mosolylyal:
S az égi utról ömlik a virág
A bölcs elé; és kötnek koszorukat
Százezren, kik szeretve bámulak.

De egyet angyal-seregek kötének;
Velo tündöklő szeráf szállt alá,
S fényvillanat között a ravatalhoz
Lépő testvér kezébe csusztatá.

Kezébe a legméltóbb földi nőuek,
Ki, a midőn a sors oly zord vala,
Sötét borut vonván hazánk egére,
Volt és maradt e hon védangyala.

E koszorut tevé le a királyné,
S e koszoru gyémánt-szivet fedez.
Nem gyászjelül fonták az angyal-ujjak:
Dicsőülésnek koszoruja ez!

Mindennapi igazságok.

György Aladárnétól.

Készakarva választám a fenntirt czimet, mert valóban mindennapi igazságokat akarok elmondani, miket ha társalgás közben előhozunk, senki kétségbe nem von, de a miket még sem, vagy csak részben és igen kevés ember követ.

A nő értelmi fejlődése nálunk, aránylag véve, óriási léptekkel halad előre. Egyesek ugy, mint az állam és társadalom oda müködnek, hogy a nő akár esze, akár kézi ipara által fenntarthassa magát. A leányiskolák ugy szólva, felette is rohamos gyorsasággal alakultak át, lettek tökéletesebbek, sok tekintetben t u d o m á n y o s a k, és ebben szerintem baj van.

Távol legyen tőlem, hogy legkisebb kárhoztató itéletet mondjak azon iskolákra, melyek akármi módon a női munkaképesitést elősegitik. Azonban mint minden átmeneti korszakban, ugy nálunk is most egyik szélsőségből a másikba esünk, s az igazi czélt sokszor szem elől tévesztjük. Azt hiszem, első sorban mindig n ő k e t é s a n y á k a t kell nevelnünk, s csak azután iparos nőt, hivatalnokot, könyvvivőt stb., mert végre is a nő egyetlen igazi czélja a családélet. A mindennapi tapasztalás is azt bizonyitja, hogy sokkalta nagyobb azon nők száma, kik hivatva vannak a családélet körében maradni, mint azoké, kik alkalmat találnak tanulmányaiknak a család körén kivül is érvényt szerezni. Épen ez a családban maradó női osztály volt az, melynek alaposabb kiképeztetése végett alakultak a polgári s felső leányiskolák. Az állami felsőbb leányiskola felállitását is kénytelen volt a közoktatásügyi miniszter nyilvánosan azzal indokolni, hogy a mi nőink nagyon felületes müveltséggel birnak. És igaz is. Mind a mellett a polgári iskolákból s az állami felsőbb leányiskolából is kihagytak egy szerintem, minden nőre igen fontos tantárgyat s ez: a neveléstan. A tanitóképezdéket kivéve, tudtomra csak az egy nőképzőegylet intézetében tanitják a neveléstant; pedig hány felső iskolánk van részint nyilvános, részint magánintézetek, melyek hivatása nem szakképzettséget, de átalános miveltséget terjeszteni. Én részemről — talán megrovásnak is teszem ki magam ez által — de szivesen elengedném az ilyen iskoláknál egyet-mást a nagyon tudományos tantárgyakból, s tanitanám helyette a nevelés- és egészségtant.

El sem hinné az ember, ha naponkint nem látná azt a ferde és igazán veszélyes nevelést, a melylyel mivelt jó családból való nők is a gyermekkel már születésétől fogva bánnak. Hogy tanitják maguk a hazugságra, a képmutatásra, a boszuállásra, midőn a siró gyermeket azzal vigasztalják, hogy a dadát megverik előtte a gyermek hibájáért s azt mondják: „Ugy-e, a dada volt rosz, nem a Mariska? Jőjjön, verjük meg!" — A gyermek utoljára könnyes szemmel neveti dadája tetetett sirását, a mama pedig játéknak veszi az egészet. Az apa nem szereti, ha gyermekét nyalánkságokkal tömik; de az édes mama sokkal gyöngébb, semhogy kedvencze követelésének ellent állhasson, ad neki tehát czukrot, azzal az intéssel: „Meg ne

mondd az apának!“ Hiszen ezek minden nap látható példák, s kinek jutna eszébe azoknak veszélyessége?

Nézzük tehát, lesz-e segitve a bajon a mai nevelési iránynyal? Nézetem szerint a most uralkodó irány nem egészen helyes, sőt sok tekintetben káros. Most — imitt amott — tulságos sulyt fektetnek a nő tudományos képeztetésére, s mellőzik a nőre nézve a legfontosabb tudományt: a neveléstant.

Van még egy tárgy, a mit én a mai nőnevelésnél, különösen a fővárosban, nagyon is elhanyagolva látok: s ez a gazdasszonyság. Valóban ez ma már oly elavult dolognak tekintetik, hogy egy különben mivelt női körben a szó szoros értelmében kikaczagtak érte, midőn hallották, hogy azért akarok leányommal egy egész évet falun tölteni, hogy a gazdasszonyság minden ágát megtanulja. Midőn Jókai Mór most három éve e tárgyról tartott érdekes felolvasást, természetesen mindenkinek tetszett, de fontosnak senki sem tartá az eszmét; s igen sok női körben azt mondták, hogy a társadalmi viszonyok változtával a nőnek erre semmi szüksége sincs. Mily tévedés! Hogy esünk egyik szélsőségből a másikba! Régen, a patriárchális nevelésnel főczél volt, csak jó gazdasszonyokat nevelni. Akkor divat volt a beszélyirónál, hogy hőse azért kapott világfájdalmat, mert a nő nem érté meg, nem volt annyira müvelt, annyira emelkedett lelkü, hogy vele együtt érezhessen; nem tudott egyébről beszélni, mint tyukültetésről, disznóhizlalásról stb. No a mai nő tud ám mindenről, vegytan, geologia, algebra stb., mind a kisujjában vannak, (már t. i. annyi, a mennyi oda fér) vegytanilag elemezik a kenyérsütést, de gyakorlatban fogalmuk sincs róla.

Távol legyen tőlem, hogy a vegytan tanitását, tekintettel a gazdasszonyságra, helyesnek ne tartanám, De ugy tanitani, mint most, hogy épen az, a mire eszközül kellene használni — a gazdasszonyság: lenézetik, ez legalább is hasztalan fáradság. Pedig példákat idézhetnék a mindennapi életből, hogy sok családi boldogtalanságnak nem a müveltség hiánya, hanem az volt oka, hogy a nő a gazdasszonyi tudnivalókat magához méltatlannak találta. Nem okoz ez hirtelen bajt, de oly mindennapi tűszurásokat, melyek utóbb elviselhetlenné válnak, s a családélet feldulójává lesznek. Kétszeresen káros ez a fővárosi nőknél, mert először a fővárosban, a hol mindent pénzen vesznek, a rosz gazdasszony nagy pénzpusztító; és azért is, mert a vidék mindenben utánozza a fővárost s a mellett a roszban hamarább, mint a jóban, igy a baj nagyon hamar terjed.

A mai fővárosi anyákat aligha lehetne már utjaikról eltériteni. A felsőbb leányiskoláknak volna tehát az a feladatuk, hogy mind a neveléstant, mind a gazdasszonyságot, mint a családi élet boldogságára nagy befolyással birót, rendes tantárgyul tanitanák s a házi foglalkozást már ott megkedveltetnék.

Nem hiszem, hogy például neveléstant ne lehetne tanitani oly népszerűen, hogy a legegyszerübb leány is meg ne értené. Nem kellene ahoz lélektan, mert az már magasabb müveltséget igényel, hanem a mindennapi életből vett gyakorlati példák által megvilágositott előadás. Ép ugy tanitani kellene rendesen a gazdasszonykodást Igen természetes, hogy ez olyan iskolákra van értve, a hová egyszerübb emberek gyermeke jár, ámbár a gazdag leánynak is jó azt tudni, mert ha nem is közvetlenül, legalább közvetve ő ellenőrzi a háztartást; azután meg ki tudhatja, mire fordul a leggazdagabbnak is sorsa, mire megvénül! A hol pedig a tanitványok müveltségi foka lehetővé teszi, ott kivétel nélkül minden növendéknek kellene lélektannal összekötve tanulni a neveléstant. Rizony nem tudom, nem vennék-e nagyobb hasznát az életben, mint a csillagászatnak és geologiának!

Minden félreértés kikerülése végett ismételve kijelentem, hogy semmi kifogásom a fentirt tudományok ellen, ha azok mellékesnek tekintetnek, és a nő hivatására sokkal nagyobb befolyással biró tantárgyak miatta nem mellőztetnek.

Marianne.

— George Sand beszélye. —

(Folytatás.)

— Jól van, keresztapám, — szólt Marianne, — mit mondjak hát önnek?

— A rokonszenv s bizalom bármely szavát.

— S nem ily szavak voltak-e azok, melyekkel ezt mondám, hogy nem megyek az ön akarata ellen férjhez?

— S te nem érted-e meg, hogy én nem fogadhatom el ez engedelmességet, mint áldozatot?

— S ki tudja, hátha tán nem is áldozat?

— Ki tudja? Igazad van! te még mit sem tudsz, — és Péter megfélemledve, elbátortalanodva azon pillanatban, melyben indulatának kifejezést adhatott volna, elbocsátá Suron fékét és lesüté fejét, de nem elég gyorsan, hogy Marianne elől elrejtsen egy könyüt, mely szemeiben gyült.

XVIII.

— Végre! — szólt magában Marianne, lassan hazafelé indulván, — végre ngy tetszik, hogy tisztán látok. Mindig is azt hittem, hogy soha sem fog szeretni! Nem gondolta-e, és irta-e ő, hogy a házasság sir, s hogy ő soha sem fogja beérni a csöndes, nyugodt és biztos boldogsággal? S mégis bántja, hogy habozni lát; minő különös jellem s hogy kételkedik mindenben!

Haza érve, Marianne bezárkozott szobájába, s oly izgatottság áldozata lőn, a minőt még nem érzett soha. Nagyon őszinte volt önmaga iránt; elismerte, hogy találkozása Fülöppel kissé megzavarta s ha saját ösztöne után indul, némi örömöt érez a felett, hogy ez idegent sikerült előnyösen hangolni maga iránt. Az ily határozott emberek iránt, gondolá, hálásoknak kell lennünk, hogy megkimélnek bennünket a habozás aggodalmaitól. Péter tisztelettel viseltetik irántam; ez hizelgő s jól is van igy; de hát nem tulságos-e ez? Azt akarja tán, hogy én tegyem az első lépést? Nem ugy van-e rendén, hogy a férfi legyen a kezdeményező?

Mariannet mindinkább magához vonzá azon alapjában igen helyes és igaz meggyőződés, hogy a gyöngéd nemet mindig a férfiasságot jellemző határozottság vonzza az erősb nemhez. Gyönyörtől reszketett, midőn Péter oly nemes tekintélylyel ragadta meg lova fékét, hogy visszatartsa; de Fülöp meg, ha egyszer megfogja, érzé, nem is eresztette volna el s Péter bátorsága csak pillanatnyi felbuzdulás volt. Ám azt a két könyüt meg, melyet ő nem tudott visszatartani . . . Fülöp semmi áron nem tudta volna hullatni.

— Tán félénksége kényszerü következménye az enyémnek,— szólt magában Marianne.— Soha nem intéztem hozzá egy szót, nem vetettem rá egy tekintetet, melyből azt magyarázhatta volna ki, hogy vágynám szerelmére. Nagyon büszke vagyok, s ő közönyösnek vagy érzéktelennek képzelt. De hát szeretne-e őszintén,ha kaczérabb s vakmerőbb volnék? Ki tudja?

Péter pedig haza indult Dolmorba, nem is gondolván arra, hogy Fülöp felett őrködjék; könyei lassan s a nélkül, hogy maga is észrevette volna, egyre hulltak. — Sorsom kö-

zeleg befejezéséhez, szólt; ime, hogy tévelygéseim sorsát megkoronázzam, most ujra egy lehetetlen szerelem ébredt szivemben. Mig Marianne szabad volt, nem is gondoltam rá. Azon nap, melyen vetélytárs jelentkezik, kit minden valószinüség szerint elémbe tesz, én féltékenynek, kétségbeesettnek érzem magam. Valóban bolond vagyok, s hozzá esztelen is, mert ama perczben, melyben beszélnem kellett volna, érzém jobban, mint bármikor, hogy nekem szerelemért esedeznem lehetetlen.

Anyját már fönn, s reggelihez készülődve találta. Inkább boszankodott Mariannera, semhogy ne beszélt volna róla. Elmondta anyjának a találkozást s hozzá tevé: — Marianne kaczér, biztositalak, és kegyetlenül tréfás. Erővel reá akart birni, hogy szerelmet valljak neki; szüksége lett volna e diadalra, mielőtt boszut áll rajtam. Ma este vagy holnap nevetett volna bolondságomon, leendő férjével.

André asszony hiában törekedett megnyugtatni őt. Annyira ment, hogy szinte esküdött, hogy kis szomszédnője soha sem szeretett mást, mint őt, s hogy csak egyedül ő reá várt vagy öt-hat éve már; de minthogy nem mondhatta, hogy ezt Mariannetól tudja, Péter visszautasitott minden reményt, mint a legveszélyesb általtást. Nem akará megvallani, hogy szive érdekelve van, és anyja végre is türelmetlenül igy szólt:

— Jó hát! tegyük dolgunkat, s ha e házasság bántani, boszantani fog, mondjuk, hogy nem akartuk megakadályozni.

Fülöp a reggeli órájára megérkezett s becsületére vált annak. Aztán elmondá Péternek, hogy ugyancsak sokat járt, feltalálandó Validat, s hogy a koszorut a mortsangi kastély kapujára akarta akasztani,de még ideje-korán értesült e tanya s tulajdonosai nevéről; hogy aztán még messzebb bolygott, de csak pusztaságra talált, végre azonban visszafordulván, egy rut kinézésü majorra talált, melyet elakart hagyni, a nélkül, hogy érintené is, midőn a körüle levő réten egy kis lovat látott. Fölismerte, hogy e ló Suron kisasszony. Addig kerülgette a lovacskát, mig sikerült a koszorut nyaka közé csavarintania, s azután, mint ki jól végezte dolgát, diadalmasan tért haza.

Péter alig felelt neki, s hogy szabaduljon tőle, azt tanácslá, menjen aludni, mert az álmatlanság még ártani talál hóditási eszközeinek. Fülöp esküdött, hogy ő képes három éjet álmatlanul tölteni, a nélkül, hogy meglátszanék rajta, azért azonban senkinek sem szólva, mégis bevonta magát a kert sürüjébe s ott becsülettel élvezé az álom üditő erejét, ugy délig.

Pontban délre megérkezett a validati „uradalom“ kocsija és lova Dolmorba. André asszony felölté még jó karban levő selyem disz-ruháját, mely már tiz éve szolgált; Fülöp legujabb szabásu fekete öltönyt viselt, elbájoló nyakkendővel. André semmit sem változtatott rendes vasárnapi öltözetén. André asszony felült a kocsiba, melyet Marichette férje a ló mellett menvén, lépésben huzatott. Fülöp, ki André asszony mellett foglalt helyet, hajtani igyekezett, de soha sem sikerült ügetésre birni a lovat, a vidéki tenyészállatoknak egyátalán nem levén az ügetés szokása.

André gyalog jócskán elhagyta őket. Ő ért elsőnek Validatba, de megvárta, mig a kocsi is oda érkezett. A nehéz jármü a kaput nyitva találván, méltóságosan, s lassan gördült be, s megállt a ház ajtaja s a párkányzat alatt. Fülöp jövőbeli lakházát kissé falusiasnak találta, s föltevé magában, hogy átalakittatja mindezt, ha csak más megfelelőbb épületek nincsenek. Szerencsétlenségre egyátalán nem voltak, és Marianne, ki vendégeit a majorosok szobájának küszöbén várta, azon is vezette be őket, ép ugy, mintha csak egyszerü parasztok volnának. Pedig meg volt neki csinos kis szentélye a ház másik felén, de oda még nem vezethette az idegent, s Péter magában igen örvendett is felette, hogy uj vendégének ily gyorsan nem engedé meg az oda való belépést.

Marianne, miután megölelte André asszonyt, kezet nyujtott keresztapjának, s minden zavar nélkül üdvözlé harmadik vendégét, a kit bemutattak neki; azután bevezeté saját szobájába André asszonyt, hogy ott letehesse nagykendőjét, s fekete fátylát. Ez időben a szegényebb birtokos osztálybeli nők egyátalán nem viseltek kalapot; ha kimentek, fehér vászon főkötőjükön fekete fátyolt viseltek.

XIX.

Péter magában igen jól mulatott Fülöp elégületlenségén, mit az telhetőleg igyekezett elfogulatlanságának kifejezése alá rejtegetni. Neki sejtelme sem volt azon egyszerüségről, melylyel ez időtájt a vidéki birtokosok éltek. Marianne mit sem változtatott a gyermeksége idejéből reá maradt szokásokon. Huzamos ideig nem volt más nappali szobája, mint az a nagy szoba, melynek füstös gerendáiról hatalmas vöröshagyma-koszoruk csüngtek, s melynek közepén csillár helyett egy faragványos szekrény lógott le, melybe a sajtot volt szokás tenni. E vidék lakói hülönben igen tiszták. Ha baromfi vagy a házi malacz beszalad, a szolgáló, söprüvel kezében, rögtön benn terem, hogy kiüzze, s ott jártának nyomait eltávolitsa. Az ágy s minden más butor is csiszolt, fényes, az edény csakugy csillog a pohárszéken; de a sárga ágyak szinültig tele ágynemüvel, a fekete mázas cserép kandalló tele mázolva különbnél különb gyermek-, macska- s más alakokkal, az ablakpárkány egyenetlen, s az egyetlen ablak kicsi volta, s a padlás alacsonysága, mely azonfölül tele volt akgatva mindenféle házi eszközzel, melyeket járásközben fejjel ugyancsak kerülgetni kellett; mindez nem igen nyujtott az ifju párisinak kecsegtető fogalmat kielégitő kényelemről, s még csak arra sem gondolhatott, hogy e helyiségből majd festőtermet csinál, mert hiszen arra nem volt elég világos.

A mellett azonban, hogy elbizott volt, ügyes is levén, ovakodott Andrénak egy szót is szólni, a mi kifejezte volna elégületlenségét. Beérte azzal, hogy azt kérdje: itt fognak-e ebédelni? — Ugy hiszem, itt, — felelt Péter. — Chevreuse kisasszonynak van ugyan valahol még egy kis lakosztálya, de mióta ezt berendezte, én nem voltam ott, s nem tudhatom, van-e ott étterem. Azt sejtem különben, hogy teljesen együtt él majorosaival, s hogy együtt is eszik velük.

— Tehát most is együtt fogunk étkezni a major egész személyzetével? Lám, ez kedves! Ez aztán igazi falusi élet!

E perczben Marichette jött be, s mondá Péternek, hogy ha az uraknak tetszenék egyet fordulni a kertben, ott leülhetnének, s a kisasszony André asszonynyal eddig bizonyára már ott vár. — A kert a ház mögött van, — mondá; — de ha önök a kisasszony lakásán mennének át, nem kellene megkerülniök az épületeket.

— Jobb lesz sétálnunk egyet, — szólt Péter, pedig ugyancsak kiváncsi volt benézni Mariannehoz; de nem szerette volna ugyan e gyönyörben részeltetni társát is. Megkerülték tehát a majort, s bementek Marianne kertjébe; itt azon kis emelvényen, mely a ház előtt terült el, állt az asztal, egészen fölszerelve s fölteritve. Az üvegajtó egészen nyitva volt, s a nélkül, hogy beléptek volna, mert benn nem volt senki, láthatták a kis termet, régies fa-faragványokkal, fehérre festve, s ujonnan ékitve.

A fa-faragványokkal összhangzatban XV-dik Lajos korabeli butorok voltak alkalmazva. A tükör faragott fából készült

szép virágcsokorszerü kerettel övezve, a mi ez időtájt nagy ritkaság volt, mert a divat főleg a vidéken, egészen számüzé az ilyest. Hanem azért nem kevésbbé volt az kedves és csinos; a fehér fa-virágfüzérek egész a tükör sima üvegéig hatoltak, s valódi virág által ugy el volt lepve, hogy a fehér fa az igazi virág nyilásain csakugy néhol-néhol fénylő pont gyanánt csillámlott át.

Péter megfeszitvén elméjét, eszébe jutott, hogy ismeri e butort, mely használhatlanságát az öreg Chevreuse éltében önmaga is érezve, valahol elhányva, elmellőzve rejtőzött. Mariannenak azonban elég jó izlése volt, hogy helyreállittassa s hasznát vegye a mult századbeli butornak. A padlót szépszinü szőnyeg fedte; a falakon egyetlen kép sem függött, de mindenféle szép virágok voltak ott, bokor- sőt majdnem fanagyságban, elboritván a szögleteket s egy kis asztalkát, mely a kandallóval szemközt állt.

— Ez már pompás! — kiáltott fel Fülöp. — Mindjárt tudtam, hogy ő müvésznő!

— S miből tudta? — szólt Péter, ki voltakép jobban meg volt lepve nálánál.

— Kedvesem, az kilátszik a nőkből, első tekintetre, bár körül nem irható. Marianne herczegnői jelleg!

— Mi az a herczegnői jelleg? Én nem tudom, mint érti ön ezt; én nem sokat forogtam a világban.

— Azaz más szóval ma gyilkos kedvében van ön, — felelt Fülöp nevetve.

XX.

Marianne és André asszony megjelenése véget vetett e párbeszédnek. A kertben sétáltak s a két férfi most sietve csatlakozott hozzájuk. Péter azt mondá keresztlányának, hogy sokáig ki levén zárva szentélyéből, már rá sem ismer, szeretné hát látni, mi változások történtek benne.

— Nem talál ön ott semmit. — felelt; — Atyám szerette kertjét; az egészet ő maga ültette, én tehát nem akartam benne bántani semmit; azután a majoroséknak is joguk van bejárni oda, zöldségkertjükhöz. Az idő sok fánkat tönkre tette; a fagy sok bokrot elölt. Igy az egész zordonabbá lőn, s a keritès mentén elzárt tér, melyből apám faiskolát akart csinálni, majdnem egészen elparlagosodott.

— Szeretném látni. — szólt Péter; — Emlékszem, hogy talaja nagyon homokos volt, s én mondtam is atyádnak, hogy ama disz-fák nem fognak ott kifejlődni.

— Nézze meg ön egyedül, keresztapám, — felelt Marianne; — André asszony nem mehet oda, mert nedves és gazos.

Péter megkerülte a kertet, s bement a faiskolába, mely igen magas korláttal elkeritett külön tért képezett, melyen a patak is átfolyt. Az elragadtatás bizonyos neme fogta itt el. Marianne e kis vad kertben a természetet egészen szabadjára hagyta. A fű egy helyütt magasra nőtt és sürü volt, másutt buja alacsonyságban terjengett, a vizerek szeszélye szerint, melyek a patakból kiágaztak, hogy a föld vágányai közti tekervényes kigyózás után ujra visszaömöljenek belé. E föld porhanyó volt, fekete s finom homokkal kevert, s igy egészen alkalmas a környék flórájára, ugy, hogy minden vadvirág ugy szólva, légyottot adott magának rajta. Az iris fehér és sárga nymphaeával fölváltva, lengett a vizben. A galagonya s bodza hatalmas fává fejlődött itt; a vidék oly különféle orchideái ezer más kedves virággal tarkitá a pázsitot; a tér emelkedett helyei szárazabbak maradván, rajtuk a bokros, rózsás vadvirágok találtak egészséges tenyészetet.

Ösvény nem volt, csak a homokképződésü üres helyek szolgáltak a lépés lehetővé tételére e tévetegben, melyben csak egyedül Marianne szokott járni, némely dombocska ülőhelyet, néhány szeder- s bükkfa árnyékot adott, a nélkül, hogy elölte volna az alatta viruló tenyészetet.

(Folytatása köv.)

Angol szokások.

Valamely nép szokásai e nép lelkének tükre. Nézzük tehát a leghatalmasabb nemzet, az angol nemzet szokásait, és pedig először is azon szokásokat, melyeknél az ember igazán kezdődik, nem — Windischgrätz herczeg szerint: — a bárónál, hanem az evés és ivásnál.

Midőn Ostendeban a londoni gőzösre ültem, elindulás előtt „egy adag marhapecsenyét“ kértem a hajóbeli felügyelőtől, abból a rengeteg tálakon levő óriási pecsenyékből az asztalon. — Ez mind szolgálatjára áll önnek — felelé a felügyelő, az asztalra mutatva. — Vágjon magának belőle, a mennyi csak tetszik. — Vágtam tehát magamnak belőle, lelkemben azonban remegtem a számlától. Pedig nem volt miért, a számla azért nem volt nagyobb a rendesnél, az egész különbség csak a szokásban áll; az angol vendéglős halom számra teszi vendégei elé a hust és sajtot, jól tudván, hogy a vendég azért csak annyit eszik, a mennyit bir, egyik többet, a másik kevesebbet, a jóllakáson tul azonban semmi esetre nem ehetik, és azonképen mindegyiknek egyformán is kell fizetni.

Egy hatással azonban mégis vannak az itt folyton szem előtt levő nagy mennyiségü pecsenyék és sajtok: az emberek többet esznek, különösen hust és száraznemüeket, mint bárhol a szárazföldön. A leves nem nagy kegyben áll itt, a mártások hasonlóképen, és talán egyetlen nemzet a világon sem ismeri el annyira azon alapelvet: „Étel-ital összetartja a testet-lelket,“ mint az angol. Ünnepnapokon ezer meg ezer kirakat tele van hussal, szárnyasokkal, karácsonkor meg azonfelül mazsolával; egész mazsola-hegyeket lehet akkor a kirakatokban látni, az aprómarhakereskedések meg a milyen nagyok és szélesek, alulfelül telided-tele vannak akgatva szárnyasokkal. A mészárszékek előtt meg 40—50 fontos marhapecsenyék vannak kiállitva, és „tudja Pál, mit kaszál“, napestig száz meg száz „műértő“ áll ilyen diszpéldány előtt és terjeszti minden felé az illető mészárszék hirét, mert nagy dolog itt a jóféle pecsenye, elannyira, hogy a kiváló vesepecsenye itt nem közönségesen: vesepecsenye, hanem „Nagyságos vesepesenye“ (Sir Loin) név alatt ismeretes. Igy kérik és igy kinálják, a marhának azon része pedig, melyből a jóféle vesepecsenyére való hus kikerül a „Marhabáró“ nevet viseli. Viktória királyné ő felsége szintén nagy kedvelője a marhapecsenyének, és elébe teszi a legfinomabb vadaknak.

És szó a mi szó, de az a nagy és zamatos roastbeef, és nem kevésbbé a plumpudding olyan eledelek, melyek méltók reá, hogy hazánkban is, a hol pedig szintén tudják, hogy mi a jó, átültettessenek. A plumpudding annyi, mint mazsolás pudding. Az angol ugyanis a mazsolát egyszerüen „plums“-nek, azaz szilvának nevezi, és annyira kedvencz étele neki, hogy a mazsolát „az ő szilvái“nak nevezi, mintha csak nála teremne!

De bármennyire nagy tisztelője is az angol a jóféle étel és italnak, azért mégis roppant előitéletes e részben. A világ minden kincseért nem venne szájába afféle „nyers“ hust, és mit nevez ő „nyers“nek? Hihetetlen, de azért igaz; a heringet csak leforrázva eszi; a sonkát, a szalonnát csak a barbárok eszik nyersen, mondja! Egyik földim és egyszersmind jó barátom,

itt megtelepedett, megnősült, és: — Az én feleségem, jóllehet tősgyökeres angol nő, mégis ment minden előítélettől, és még csak azt sem kivánja tőlem, hogy a templomba elkisérjem, — mondá nekem örömmel.

— Derék! És megeszi a füstölt kolbászt is? — kérdém én.

— Persze, hogy meg! — viszonzá barátom, pedig csalódott, mert midőn pár nap mulva egy darab egyenesen Debreczenből kapott füstölt szalonnával kedveskedtem nekik — akár a vaj, olyan finom volt, bár most kapnék olyat! — a jó lady arcza minden szint játszott arra a gondolatra, hogy azt meg is kéne kóstolni, és végre is barátomnak egyedül kellett azt elkölteni.

Egyszer egy angol barátom épen akkor látogatott meg, midőn egy tányér aludtejet elköltöttem. Meghivtam, hogy tartson velem. „Megromlott tej? Piha!“ kiáltá megvetőleg, holott pedig különben egész müvelt és szabadelvü férfi. A zellert azonban mégis nyersen eszik, és épügy a hosszu levelü salátát is csupán sóba mártják és ugy eszik. Mondják, hogy a mi fejes salátánk Angolországba átültetve, néhány év alatt hosszu levelü salátára változik át.

Más részt az angol az evést és ivást illetőleg is nagyon rendesen él, nemcsak abban a részben, hogy az elégen tul nem megy, hanem az időre nézve is; mondhatni, rabja az órának. Asztalbeli szokásai szintén tetemesen eltérnek a miéinktől. A hány teriték, annyi sótartó. Balkézzel használják a kanalat és a villát; csak a villát szabad a szájhoz vinni, a kést szájhoz vinni, barbár modor. Csak a halnál szabad a villát jobb kézbe fogni, mert akkor a kenyeret a balba kell fogni. Minden teritéknél külön-külön kés van a kenyérre, a vajra és husra, a kenyér számára meg külön fatányér van, épugy minden borfajra külön-külön pohár.

Az angol nép egyik jellembeli sajátsága a pusztulhatlan humor és kimerithetlen elmésség. Különösen kitünik ez gyakori népgyüléseiken és abban, hogy mily módon változtatják át az idegen elnevezéseket angolra. Ritkán járja az elmésség, és pedig többnyire gunyos elmésség nélkül. Igy a király sétasora a Hydeparkban, melynek eredeti franczia neve: Route du roi (a király utja) vala, a nép által: Rotten row-ra (rothadt fasor) változtattatott. A D. D. betüket, melyek eredetiben: Doctor of Divinity“ (az istenészet tudora) állhatatosan ugy olvassa: Double Donkey (kettős szamár.)

A házi állatoknak itt majdnem kivétel nélkül emberi neveket adnak; például: Tom cat, (Tamás kandur,) Billy goat (Vilmos bak.)

A magasabb körökben itt most már még sem isznak annyit, mint annakelőtte, midőn ő lordságaik ebéd után rendesen jól becsiptek. Innen az a mai napig is fennálló szokás, hogy ebéd alkalmával a csemege után a hölgyek rendesen fölkelnek az asztaltól, és akkor a háziur kötelessége, kinyitni előttük az ajtót. Tudniillik itt az a szokás, hogy a távozónak ajtót nyitnak, nem ugy, mint nálunk, hogy marasztják.

A magasabb körökben tehát már ritkábban iszszák le magukat az urak, az alsóbb osztályokból azonban sokszor láthatni ide-oda tántorgókat az uteza'n; azonban e részben is évről évre nagyobb hóditásokat tesz a jó erkölcs. Először a mértékletességi egyletek küzdöttek ezen társadalmi métely ellen, országszerte keletkeztek ily egyletek de, — csekély eredménynyel, mert kissé nehéz volt megértetni a néppel, hogy hol végződik a mértékletesség és hol kezdődik a mértéktelenség? Miért is csakhamar „Nemisza-egyletek“ ké alakultak át. Ezen egyletek tagjai valamennyien fogadást tesznek, hogy soha sem

isznak többé szeszes italt, és — az egyletek virágzanak, gyüléseket, vasárnaponkint pedig a szabadban vagy nagy termekben külön isteni tiszteletet tartanak, vannak saját enekeik és énekes könyveik, melyek mindvalamennyien oda mennek ki, hogy a szeszes italok a pokolban készülnek és a pokolba viszsnek. Néha-néha nagy theastélyeket rendeznek, és minden összejövetel alkalmával szónoklatok tartatnak a szeszes italoktól való megtartoztatás czéljából.

Mint már fentebb láttuk, az angol szeret jól enni és jól inni, hanem aztán dolgozni is szeret és pedig szegény és gazdag, férfi és nő egyaránt. A merre tekintünk, mindenütt az erős munka eredményei ötlenek szembe, egyaránt az anyagi és a szellemi, a magán- és a társadalmi életben. Iparával egész világrészeket hóditott meg magának, a társadalmi életben pedig a számtalan jótékony intézet és emberszereteti egylet tanuskodik ernyedetlen munkásságáról. Mert Angolországban az ilyen intézetek körüli munkásság nem annyira a sziv dolga, mint inkább a foglalkozási vágy kielégitése. Mit csináljanak a nők? Nem szeretik a tétlenséget, még kevésbbé az üres fecsegést; egyleteket alakitanak tehát, már tudniillik azok, a kiknek a háztartás és gyermekek nevelése nem veszi igénybe minden idejüket, mert e kettő mindennél előbbvaló az angol nő előtt; de vannak ott is elegen, a kiknek vállait nem nyomják a háztartás és a gyermeknevelés terhei; amazok azért, mert gazdagok, emezek meg, mert nincsenek gyermekeik. És ép ugy a gazdag férfiak; ott nem minden ember született politikus, azért virágzik ott minden: tudomány, ipar, kereskedelem és jótékonyság; a jótékony egyletek tehát egyrészt a nagy munkássági vágyból keletkeznek és virágoznak ott.

De mutatja a munkássági hajlamot az angol sport és más szórakozás is. Az angol nemzet arisztrikatikus, főuri osztálya a leggazdagabb a világon, jut tehát a szórakozásra is, és legkedvesebb szórakozasa a — rókavadászat, vagyis az a szórakozás, a mi egyszersmind fárasztó, nem ugy, mint a kártya, a mi hizony szórakozásnak is renyheség.

És a mi még jellemzőbb, a rókavadászatoknak épugy a főuri hölgyek, mint az urak nagy kedvelői. Rendesen együtt kergetik a rókát, és igen gyakran nem a róka, hanem az udvarlás kedvcért, és bizvást állithatni, hogy minden rókavadászati idény alatt kétszer annyi lovag hirdeti a szerelem, mint a hány róka a lovagok dicsőségét.

Azért sehol a világon nem állnak oly nagy becsben a lovak és kutyák, mint Angolországban. A lóról nem is szólok, hanem a kutyák! Valóságos kutyavásrok vannak Londonban, épen ugy, mint „hajdanában Budában“ és mesés árakat fizetnek egy-egy ritka kutyapéldányért, a férfiak a vadászatra való tulajdonok, a hölgyek pedig a — csunyaság szerint verik föl az árakat. A skót „dáxli“ (terriers) például olyan bozontos istenteremtése, hogy alig lehet tudni, melyik az eleje és melyik a hátnlja, és minél tökéletesebb ebbeli (igazán: ebbeli) csunyasága, annál drágábban fizetik — a hölgyek; 30 font sterling (300 frt) nem ritkaság egy ilyen kis szörnyetegért, egy-egy jó csunya ölebecskeért pedig 50 fontot is szivesen adnak. Kérdésemre, hogy miért szeretik annyira a kutyákat, egy angol hölgy azt mondá nekem: „Nem a kutyát, hanem a hűséget szeretjük bennük és azt sem a szépségeért, hanem szintén csak a hűségeért.“ Hát csak a kutyában találni ezt az erényt? kérdém, de nem fennszóval, hanem csak magamban, mert ilyes „fogas“ kérdések iránt az angol nagyon érzékeny. Tán maga is gondolja, de hallani egyátaljában nem szereti.

Egy hét története.

Februárhó 23-dikán.

— A félelmetes napok. —

Még eddig nem uszunk, tudniillik vizben, pedig nagyon várjuk. Komolyan mondom: várjuk, nemcsak a hatóság, hanem édes mindnyájan. A hatóság minden lehetőt megtett, hogy a nagy ár-mány készületlenül ne találjon; mentő bizottságokat alakitott, mentő-csónakokat állitott föl, kijelölte a városrészeket és házakat, hová vész esetén a kiöntött lakosság menekülhessen; ágyukat töltögetett, melyeket a kiöntés perczében el fognak sütögetni; édes mindnyájan pedig egyátalában nem birjuk elhinni, hogy mikor annyi mindenféle lében uszunk, épen ettől az egytől meglennénk kimélve; három nap óta tehát a fél város a dunaparton hemzseg, méregeti műértő szemmel a csalfa elem ringadozását, látni véli az emélkedést, és rettenetesen boszankodik, hogy a jég áll mozdulatlanul és tartja őt bolonddá. Vagy takarodjék, vagy pedig öntse ki a mérgét iziben, hiszen az örökös bizonytalanság roszabb a kész veszedelemnél! Az ember otthon nem maradhat a félelemtől, nem adhatja át magát foglalkozásának a folytonos nyugtalanságtól, a Duna mellől meg szintén nem távozhatik, mert minden perczben attól kell tartania, hogy kiönt és akkor még csak az a jutalma sincsen, hogy ő látta meg először, és ő vihette meg a borzasztó ujságot kedveseinek.

Ezt teszi az egyik félváros, a másik fél város meg rakosgat és takaritgat félre, a mi csak lehetséges, pinczékből emeletre, emeletről padlásra, az egyik rész, a melyik tudniillik az eláztatás lehetőségének ki van téve, hogy a mit lehet, biztonságba helyezzen; azután összefogdossa az apróságokat és imádkozik velük, hogy fohászkodása annál bizonyosabban találjon az égbe, mert mégis csak rettenet az, elöntetni, üldöztetni féket vesztett elemtől! Hol lesz annak határa és merre kell majd menekülni! És ha csak róla magáról volna szó! De a gyermekek, azok a bimbó-életek, a kiknek még sejtelmük sincsen a veszélyről, mely fenyegeti! Ilyenkor tudja csak meg a szüle, hogy mije neki a gyermek! Szeme fénye neki mindenkor, de most azt is megtudja, hogy szive, élete. Nem magaért retteg, hanem ő értük. Mit neki a maga biztonsága, csak őket távolithassa el a fenyegető veszélytől.

És gondolkodik és tervezget, hová, merre menekedjék velük, és a ki teheti, már is vitte őket a szomszéd falvakba. Ezerével szállitották ki e hét elején a gyermekeket a fővárosból, és ezek természetesen egyész uton nagyon vigan voltak,hogy is ne! nagy dolog a városi gyermeknek a falu látása, kivált most tél idején; a századik sem látott még olyan vége láthatatlan fehér sivatagot, a milyen most elterül előtte! Azután milyen egészen más a tél falun, mint a nagy városban! A varjaktól kezdve a nagy banya-kályháig — mert bizony a parasztházak is keresett szállások e félelmetes napokban — mind megannyi tüneményes dolgok előtte. Azután a jóféle barna kenyér, azzal a kellemetes kovászos izzel! soha életében olyan jó dolga nem volt neki, mint most, mialatt a szegény szüle azt se tudja, mit csináljon félelmében. Itt maradjon? De mi lesz ezalatt otthonjából? Vissza menjen? De mi lesz akkor ezekből a kicsikékből, egyedül, az ismeretlen világban? Hiszen ezek is csak addig jókedvüek, a mig őt látják; mihelyt magukban lesznek, a honvágy vészen erőt rajtuk! Bizony, nehéz napok ezek a szegény fővárosiakra nézve!

Másik része meg, a melyiknek vizmentes helyen van a lakása, azért szintén rakosgatott és takaritgatott, de nem félelemből, hanem szeretetből, hogy a vész idejére hajlékukból kizavart barátoknak menedéket adhasson. És ilyen időben tünik ki, hogy van még szeretet a szivekben és pedig sokban. Hogy huzzák össze magukat a családok és küldözgetnek és üzengetnek ismerőseikhez, hogy csak ő hozzájuk jőjjenek, soha se várják a vész pillanatát, hiszen akkor ilyen és olyan nagy lesz a zavar, a lótás-futás az utczákon, inkább mindjárt most jőjjenek hozzájuk, családostul, mindenestül, ők kész szivvel várják már őket, mindennel, a mivel csak birnak. Mindössze sem sok ugyan, mert bizony valami nagyon felesleges szobákkal kevés ember rendelkezik mostanság a mi fővárosunkban; hanem azért csak jőjjenek, lesz hely, a mennyi csak kell, mert hát „Sok jó ember fér el kis helyen“; és azonképen a mi a táplálékot illeti, az éléskamra igy-amugy csak kiadja, a többit meg majd a szeretet pótolja, — ilyen jegyzékek váltattak e napokban a jó barátok közt és ilyenkor lehetett csak megtudni, ki melyiknek igazán jó barátja.

Épen most dördül el az ágyu egy-kettő-három-négy, tehát Budán már megvan a rettegve várt vendég!

A dunaparton ezernyi ezer ember áll, rémült tekintetük a budai partot keresi, de nem láthatja, sürü köd boritja a tulsó láthatárt; tálán az Isten is elakarja takarni előttünk pusztitó haragját. Itt Pesten még semmi baj sincs, a Duna vize még az alsó part széleig sem emelkedett; hanem a jég, az még mindig áll, nem akar, vagy is inkább nem tud mozdulni, Pesten alul megakadt, és mig ott nem indul, innen sem talál utat; azután a pesti part ugy sem határoz; ha Vácz tájékán kicsap, onnan önti el a fővárost. Szó sincs róla, nagy a veszély, általános a rémület, az emberek ezerivel szaladnak, a kocsik össze-vissza robognak, ezernyi kis gyermek is lepi el az utczákat; az iskolából jönnek, a mint a vészjel eldördült, haza bocsátották őket, más mester vette most át a szót, az, a kinek szava világokat reszkettetett meg és a sziveket czikázza keresztül; ilyenkor aztán oh, mint keresi a gyermek a szüle arczát; onnan olvassa le, hogy mi az Isten, és a szerint, a mit ilyen alkalommal a szüle arczáról leolvas, véső dik be lelkébe a hit. Talán azért is küldi Isten a nehéz napokat az emberekre, hogy a gyermekek lelke megedződjék, hadd tanuljanak meg igazán szeretni; reszketni a félelemtől és mégis szeretni; veszélyben látni vagyont, életet és mégis szeretni; hadd tanulják meg azt a nagy igazságot, hogy a mit ő tesz, az mind az emberiség javára szolgál; bár milyen nagy legyen is a csapás, a mit az egyes emberre mér, mindaddig, a mig a hitet nem veszti el, nincs ok a kétségbeesésre; mert egyik hit a másikat, az Istenben való hit az önmagában való hitet tartja fenn, és akkor — ám jőjjön, a minek jönni kell.

Az az ágyuszó korainak bizonyult; a Duna nő, de még még mindig nem érte el a veszélyesség pontját, a 18 lábat, sőt nap folytában valami 7 hüvelynyit apadt is. Az emberek tehát ujra remélnek; talán mégis csak megóv az Isten! Hanem az a bizonytalanság milyen kinos! Azután a hiszékenység és félelem nagyitani is szeretnek. Igy ma már azt is beszélik, hogy a váczi ut felüli töltést a viz elszakitotta, a városliget és ugy szintén Budának egy része viz alatt áll, a miből persze egy szó sem igaz. De valjon nem lesz-e igaz néhány óra mulva?

Csütörtökön délelőtt. Még mindig tart a bizonytalanság, a Duna egyre nő és egyformán az aggodalom. A fővárosnak alacsonyabban fekvő részei, Ujlakon és Ó-Budán már viz alatt állnak, Budán az Őrdög árka szintén kiöntött, Pesten is néhány külvárosi pinczében viz mutatkozik, egyébütt azonban még nincsen baj.

A délután folytában a viz csak keveset növekedett és az emberek ujra reménykedni kezdtek, holott a Duna egészen tiszta volt, alig mutatkozott rajta egy-egy jégarab, a mi elég szomoru; mert ez oda mutat, hogy fenn, Komáromban, Esztergamban és Váczon még mindig nem indult meg a jég,

És borzasztó hirek érkeznek ezen vidékekről, különösen Komáromból. Az egész város elpusztult volna, még a vár falait is bezuzta a nagy istencsapása! És az emberek elhiszik, az átalános csüggedésben minél borzasztóbb a hir, annál könnyebben talál hivőkre.

Itt nálunk ezalatt folyvást folynak a mentőkészületek, fölszerelik a csónakokat, a kegyesrendiek épületénél faállványokon hidat vernek, hogy vész esetében fenn a magasban némi közlekedés legyen a házak közt; a sütőknek meghagyatott, hogy a holnapi nap folytában egyenkint 600—1000 mázsa kenyérfélét állitsanak elő, a pinczelakókat is a legtöbb helyen kiköltöztetik, mert ez a mostani éjtszaka, oh, mit fog ez ránk hozni!

Esti 10 óra felé ujra megdördültek az ágyuk és pedig kettesével, ez volt a jel, hogy most már maga a főváros is veszélyben forog. Szaladtam a Dunára. Irtóztató jégtömegek nem is usztak, hanem száguldtak lefelé, az egész folyam el volt boritva jéghegyekkel, melyek recsegve-csattogva egymáshoz csapkodtak. Hanem Ercsiben, hol azok az óriási jegtorlaszok nem akartak mozdulni, és honnan a nagy veszedelem fenyegette a fővárost, a jég nyilást kapott, itt nálunk pedig viz is apadt egy keveset, és mindnyájunk szivéből hálafohász szakadt ki, tehát vége a veszélynek, nagyobb baj már nem éri a fő várost, örömkönny tódult a szemekbe!

Korán volt örülnünk, alig egy óráig tartott a jégzajlás, akkor ujra megtisztult a folyam tükre, tehát még mindig nem a felső jég volt az, hanem csak a szomszédból. És azonközben a viz ujra áradásnak indult és pedig óriási módon Ó-Budáról, Ujlakról és Uj-Pestről pedig iszonyu rémhirek érkeztek, egész utczák viz alatt állnak, némely házban egész az első emeletig ér a viz, borzasztó az ezrekre menő menekülők jajveszéklése, a kiknek az egy életen kivül mindenüket a bősz hullámok nyelik el; rettenetes egy éjszaka volt ez, alvásra gondolni sem lehetett, az ember szeretett volna segitségére sietni szerencsétlen testvéreinek és nem merte magára hagyni saját hajlékát, mert ki tudja, ha távolléte alatt saját szeretteinek nem lesz-e szüksége segélyre!

Pénteken reggel. Az égen tavaszilag ragyog a nap, itt lenn a földön meg a szivek reszketnek a félelemtől. Még mindig a régiben van minden; a Duna egyre nő, Ercsiben a jég meg mindig nem indult meg, jóságos Isten, meddig fog ez tartani és meddig lehet ezt kiállni!

Pénteken délben. Voltam Budán, és szivem még most is reszket a látványtól, a mi ott föltárul. A lánczhidon felül az egész főut legalább két ölnyi magas viz alatt áll. A közlekedés csónakokon tartatik fenn. Az alacsonyabb házakon a viz az ablakokon jön-megy, az ablakok legnagyobb részt bezuzva, lehet látni a szobákban a butorokat, ide-oda hányódva a rettenetes elemtől. Máris sok százezerre megy a kár, a mit a főváros ez uj istencsapástól szenvedett; hát még, ha a pesti töltéseken átcsap a viz, édes jó Istenem, mi lesz akkor belőlünk!

De ime, épen most, déli fél két órakor veszszük a táviratot, hogy Ercsiben a jég megindult, és a Dunán óriási tömegek rohannak lefelé! Van nyilása, szabad folyása a jégnek és viznek! Megyen is, csak ugy ömlik, épen jókor!

Hanem azért egyre nő a viz! Megint ágyuznak! Esti ½ 8-ra van csak. És Ercsinél ujra megállt a jég! Isten irgalmazz!

— i — r.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Rózsás napló.*) Báró Geramb Gábor pozsonyi királyi törvényszéki biró e napokban tartá esküvőjét Török Errzsike kisasszonynyal, Török József ismert fővárosi gyógyszerész szép leányával. — Hlaváts Adolf ügyvéd eljegyezte Mikes Bóza kisasszonyt Budapesten. — Krausz Lajos gyártulajdonos e hó 20-dikán jegyezte el a ritka szépségü Dalnoky Gizella kisasszonyt. — Szabó János ügyvéd közelébb tartá esküvőjét a bájos Benckert Sarolta kisasszonynyal, Benckert György ismert polgár leányával. — Abaujmegye főügyésze, Fábián János, e hó 12-dikén tartotta esküvőjét Zábráczky Jozefával Kassán. — Fuchs Ferencz esztergomi kereskedő jegyet váltott Wessely Emma kisasszonynyal, Wessely József közbecsülésben álló budai polgár bájos leányával. — Gyergyó-Szent-Miklóson Hoppé Lajos rajztanár eljegyezte Müller Mari kisasszonyt. — Patkay László vinnyedi postamester e napokban tartá esküvőjét Kovalcsik Julcsa kisasszonynyal. — Kelemen Vincze, a nagyváradi állami főreáltanoda fiatal tanára e napokban jegyezte el magának Nagyvárad egyik bájos hölgyét: Csanády Ilona kisasszonyt, Csanády Kálmán ottani köztiszteletben álló királyi közjegyző kedves leányát. Az esküvő tavaszkor lesz. — Tessényi Károly királyi közjegyző közelébb tartá esküvőjét Simándon (Aradmegye) Tolnay Emma kisasszonynyal. — Gyergyó-Szent-Miklóson Eránosz Bogdán fiatal gyógyszerész e napokban tartotta esküvőjét Lázár Ida kisasszonynyal. — Debreczenben Rochlitz Arthur, a „Tisza“ biztositó bank könyvvezetője, Beke Mariska kisasszonynyal váltott jegyet; Szabó Gusztáv postatiszt pedig Varga Mariska kisasszonynyal.

⁂ (*Farsangi naptár.*) A budapesti zenekedvelők termeiben mult szombaton bohócz-estély volt, mely különösen az által tünt ki, hogy minden izében német volt. Csárdást is csak egyet huzattak, hanem erre is alig lehetett ráismerni. A hölgyek közül, kik részint jelmezben, részint báli öltönyben jelentek meg, felemlithetjük: Jankó Jánosné, Trux Hugóné, Piuvsics Lajosné, Tarcsay Jánosné, Unger Mari urhölgyeket, a Quentzer-nővéreket sat.

⁂ (*A nőképző egylet*) bálja mult szombaton olyan fényes volt, hogy máskor bizonnyal hasábokat irnék róla; azóta azonban a vizveszély szorongatottságai kapcsolták körül szivemet, minden perczben hallani vélem a vészthirdető ágyuk

bömbölését,el-messze szálltak tehát a keringők és csárdások csábos hangjai és a sok bájos szépség is már csak tündérálomkép lengedez az emlékezet határszélén, nem lehet tehát egyenkint felsorolnom e szépségeket ; elég hozzá, gyönyörü szép volt a bál és kedves és szeretetre méltó a háziasszony: Blaskovics Miklósné Edelspacher Marianne urhölgy.

⁂ (*A budapesti Frőbel nevelési nőegylet*) évi rendes közgyülése mult vasárnap tartatott meg. A bemutatott évi számadás eredménye, daczára a mostoha időviszonyoknak, igen kielégitőnek mondható, a mennyiben az egylet valamint tagokban, ugy vagyonban is gyarapodott. Mayer, egyleti titkár inditványára azután egyhangulag választatott meg az egylet érdekében kifejtett üdvös müködéseért Mechwart A. ur a „Ganz"-féle gyár igazgatója az egylet tiszteletbeli elnökeül.

⁂ (*Virág-, gyümölcs- és főzelék kiállitást*) rendez a hazai kertészegylet, április 13-tól április 20-dikáig. A kiállitás czélja: nevezett terményeket — melyek hazánkban haszonnal termesztetnek — általánosan ismertetni és ezek fokozatos termesztésére buzditólag hatni. A kiállitásra szánt tárgyak márczius 15-dikétől Renelt A. urnál az „Angol királynő" fogadóban és Fuchs E. főkertész urnál (városliget) jelenthetők be. Zárlat után a beküldők küldeményeiket azonnal átvehetik. Az elnökség különböző dijakat tüzött ki ; két dijat a legszebb és leggazdagabb válogatott virágzó kameliára, két dijat ugyanilyen azaleára és erikára, virágzó rózsákra, a melegházba tenyésztett leveles növénycsoportért, legizlésesebb virágágy rendezésre, két dijat a koszorukra, kerti eszközökre, kerti tervekre, legjobb főzelék rendezésére sat. A cserépnövények cserepekben nevelendők fel s a pályázónak be kell bizonyitni, hogy ő nevelte.

⁂ (*Magyar müemlékek.*) Dr. Arányi Lajost, ki tiz év előtt is több házra bukkant Budán, a vegyes házbeli magyar királyok korszakából, közelébb a közoktatási miniszter a pestmegyei müemlékek fölkeresésére küldte ki. Ez alkalommal Arányi ujra megfigyelés alá vette Buda várát és 73 ódon házat fedezett föl a 14-dik és 15-dik századból. A házak az uri- és országházi-utczában vannak. Dr. Arányi e felfedezésről értekezni fog az akadémiában.

⁂ (*A Magyar feltalálók egyesülete*) czim alatt egy uj egylet alakult a fővárosban, mely az önképzést és a találmányi eszmék megvitatását tüzte ki czéljául, továbbá a szegényebb feltalálók segélyezését életrevaló találmányaik kivitele és szabadalmazásában. Az alakuló közgyülésen ideiglenes elnökké gróf Kreith Béla, alelnökké Obernauer Antal, titkárrá Kolofon Mátyás, jegyzővé Szedmáky József és pénztárnokká Szabady Ignácz választatott meg, mind oly nevek, melyek a találmányok terén épenséggel ismeretlenek.

⁂ (*Menedékház hajléktalanok számára.*) A szent János-rendü szabadkőmivesek „Régi jóbarátok" czimü páholya menhelyet nyitott a hajléktalanoknak az ákáczfautcza 49-dik sz. a., ott, hol a terézvárosi leves- és thea-intézet is elhelyezve van. A menhely most még csak férfiak befogadására szolgál, kik éji nyolcz krajczár bérért tiszta ágyat kapnak ott. Szivből örülünk, hogy ismét oly eszme valósult, melyet lapunk pendített meg először évek előtt, és csak azt ohajtjuk, hogy szegény nők számára is minél elébb ilyen menhely nyittatnék.

⁂ (*A fővárosi iparosok köre*) mult vasárnapi estélye alkalmával a Schunda Wenczel zenemügyáros által ujonnan feltalált két pedalu czimbalmon Pintér testvérek oly kitünően játszottak, hogy szünni nem akaró tapsokban részesültek. Nemkülönben nagy elismeréssel részesült Lépessy Ilka kisasszony kitünő zongorajátéka, Kapus Ilka kisasszony gyönyörü éneke, Kürthy Béla ur hegedü játéka és Mollien és Péterfy urak szavalatai.

⁂ (*Egy demokrata.*) Hogy szabadelvü kormányunk egynémely magasb rangu tisztviselője mennyire hódol a demokratikus nézeteknek, elmondjuk eme kis épületes történetkét. E napokban ugyanis egy kis hivatalnok (nem termetére, hanem fizetésére nézve kicsiny) a gőzsikló egyik I. osztályu kocsijában várja ennek elindulását. Mellette csupán egy üres hely volt még, a mint egy főrangu tisztviselő oda ér s csak vontatva vesz helyet emberünk mellett, meg nem állhatván, hogy ki ne fakadjon e szavakban : „Hát magának nem lett volna elég jó a II. hely is ? !"

⁂ (*Nemzeti szinház.*) Jó sokára ismét ujdonságot kaptunk, „A csőd"-öt, Björnson Björnstjerne, norvég iró 4 felvonásos szinmüvét és az igazgatóság teljesen ki van mentve a hosszas várakoztatásért ; mert azt a közmondást : „Keveset a jóból" — legalább a müvészi alkotásokat véve, — ugy is kell érteni, hogy a jóhoz bizony idő kell, mig elkészül. Meglátszott ez első előadáson, mennyire volt ennek minden egyes jelenete át meg átgondolva, át meg átérezve minden szereplő részéről, daczára annak, vagy is inkább : épen azért, mert a legtöbb szerep valódi müvészek és müvésznőknek volt kiosztva. De aztán játszottak is benne ugy, hogy elejétől végig édes gyönyörőség volt az előadás. Azért szólunk mindenek előtt az előadásról, mert kisebb rendü müvészek által és kevésbbé gondos előadás mellett e darab — nálunk legalább — nagyon csekély hatásra számithatna ; egy azért, mivel mint szinmü nem épen a legkitünőbb ; a milyen nagy gondot forditott szerző az alakok jellemzetes kidomboritására, és ezek legnagyobb részben mesterileg sikerültek is neki ; ép annyira kevés fáradságot vett magának a mese szövésére és bonyolitására, elannyira, hogy e mü inkább szinpadra alkalmazott beszélynek, mint valódi szinmünek mondható, és igy is a negyedik felvonás már jóformán kivül esik a mese keretén ; és még azért is, mivel a kör, melyben, és az érdek, mely körül a mese forog, — a főszemély egy kereskedő és a főérdek egy csőd, — meglehetősen távol állnak a mi társadalmi életünktől; azért csak is a kitünő játéknak köszönhető, hogy e darab jó sokáig kiváló helyet fog a műsorban elfoglalni, ennek pedig a műélvezet mellett még azért is örülünk, mivel e darab irányára nézve nagyon korszerü, és minden izében annyira tiszta és nemes, a milyen a jelenlegi drámairás kiváló hazájában: Francziaországban — ugy látszik — már nem is teremhet többé. A mi közönségünk izlése — és ezalatt nem csupán a n a g y közönséget értem — már annyira rá van kapatva a franczia drámára, hogy a „Csőd"-öt sok helyütt hidegnek és száraznak találja, pedig nem az ! Kevés ujabb koru szinmü van annyira tele szebbnél szebb gondolatokkal és a melyek mind érzéstől áthevitvék; csakhogy a szerző nem keresi a csillogót és inkább meggyőzni akar, mint káprázтatni ; de nézzük a mesét. Tjälde nagykereskedő egy vidéki városban, három éve már elvesztette minden vagyonát és csupán hitelével tartja magát, azért csak tovább adja a gazdagot, nagy házat visz, nagy vendégségeket csap, csak hogy tovább is a világot ámitsa. Egy szép napon azonban beállit hozzá Berend ügyvéd és több bank megbizottja, elkéri tőle vagyoni állásának kimutatását, és midőn Tjälde olyasmit átad, neki kimutatja, hogy e kimutatás hamis, mert adósságai valósággal 200,000 species-tallérral meghaladják vagyonát és ép e hamis kimutatás alapján kényszeriti, hogy

önként jelentsen csődöt, különben mint szándékos csalót a büntető törvénynek fogja átadni. Tjälde hosszas kinos vergődés után végre kénytelen engedni, bejelenti a csődöt, vége a fényes életnek, összes vagyona biróilag lefoglaltatik, oda kell hagynia pompás hajlékát, oda még a várost is, egyik volt segédje, Samäsnek megtakaritott 7000 speciesével, a mit ez hála fejében rendelkezésére bocsát, uj életet kezd, valahol a tengerparton; és az öreg ember most elölről kezdi, szegényül, de megtisztult lélekkel; ő is, gyermekei is megfeszitett szorgalommal dolgoznak és a becsületes fáradságon isten áldása van; harmadfél év alatt annyira felgyarapodik ismét, hogy az adósságok nagy részét kifizetheti, a többire nézve aztán könnyen kiegyezik a hitelezőkkel, — ez az egész, de milyen megragadó élethüséggel és elágazó részletséggel van ez elénk állitva! A fennhéjázó kereskedő mellett a hü feleség példányképe, a mint épen a nagy szerencsétlenségben mutatja ki szerelmének határtalanságát; a két leány, egyik olyan kedves és nemes lelkü, mint a másik, de az egyik, az ifjabbik, a gazdagság öleben elkényesedik, mig az idősbik komoly gondolkodásu, de a gazdagságra büszke; az ifjabbik leány vőlegénye, egy léha hadnagyocska, a ki csak a lovak iránt tud lelkesülni és a mint leendő ipja csődbe esik, ott hagyja menyasszonyát, mig a munkától feltört kezü és rettenetesen szögletes, de gyémánt lelkü boltossegéd a szerencsétlenségben még csak annál hivebben ragaszkodik gazdájához. Azután az ügyvéd, az a megtestesült betü és becsület; azután a sok mellékszemély: a kenetes pap, a faragatlan kalmár, a részeges ellenőr mind megannyi szoborszerüleg apróra kidolgozott, és mégis élettől pezsdülő alak; azután azok a végig lekötő és sok helyütt szivet-lelket átjáró helyzetek: a két leány, amaz vőlegényével szemben, a kivel örökké czivódik és végre is a jegygyürüt visszaadja neki; emez a szegletes boltossegéddel szemben, a ki az imádásig szereti, de — vörös kezü a munkától; a kereskedő, a mint az ügyvéddel szemben az áldáz fennhéjázásból lassan-lassan a megsemmisülésig összeroskad; majd a hü feleség által a becsület tudatára vezettetve, visszanyeri lelki erejét; a vad kalmár, a ki a csőd által vagyonában megrenditve, százszor is a gazember szót vágja a kereskedő szemébe, mig később midőn ismét pénzéhez jut, hiába keresi az engesztelő szót; a büszke leány, a ki később, a szögletes boltossegéd becsületessége által elragadtatva, maga ajánlja neki kezét, és e boltoslegény gyönyörü szép tünődése és gyermeteg elragadtatása, és a hogy mindezt adják: Feleki a kereskedő, Felekiné az idősbik, Lendvainé az ifjabbik leány, Paulayné a feleség, Nagy Imre a boltossegéd, Náday a léha hagnagy, Bercsényi az ügyvéd, Vizváry a részeg ellenőr, Ujházy a kenetes pap, — mindez oly élvezet, a milyenben még a fővárosi ember is csak ritkán részesülhet.

⁂ (*A népszinházban*) is ujdonságot adtak e héten, a „Talléros pékné"-t, franczia operettet, Offenbach zenéjével, pompás kiállitással és pompás sükerrel. A zenében sok szép részlet van, különösen a második felvonás vége igen kedves, és azt ismételni is kellett és az előadás szintén jó volt. Soldosné, énekben, játékban és öltözékben egyformán kedves pékné, (hanem azért távolról sem a magyar népszinmü Soldosnéja, és azért kár ilyesmikre elvesztegetni nagy istenadományát,) a többi szerep Sziklai Emilia kisasszony, Együd, Solymossy, Zádor, Szabó Bandi és Karikás által adatnak. Alkalmilag majd talán a mesét is elfogjuk mondani, mert nem sok róla a mondani való; élénk és tarka-barka, a milyen épen az efféle nyalánksághoz illik. Megjegyzendő még az is, hogy a házasság nem guny tárgya és a szerelemről is eléggé tisztességes hangon énekelnek és játszanak benne.

⁂ (*Irodalom.*) Az Athenaeum kiadásában ujabban megjelentek: A „Tündéröv". Regényes elbeszélés hét énekben. Irta Bulla János. A Kisfaludy-Társaság pártolói illetménye. Ára 80 kr. Carilés leánya. Colombe asszony kitünő regénye és a mi lapunk egyik legközelebbi melléklete. Ára 80 kr.

⁂ (*Vegyesek.*) A „magyarországi központi Frőbel nőegylet" ma, vasárnap tartja évi rendes közgyülését. — A pesti szegény gyermek-kórház-egylet Deák emlékére egy uj ágyat alapitott gyógyintézetében. — A magyar irók és müvészek társasága márczius 5-dikén délután 3 órakor tartja rendes évi közgyülését saját helyiségeiben — Sina Simon báró, a jótékonyságáról és bőkezüségéről ismeretes főur, Toldy Ferencz siremlékére háromszáz frtot adományozott. — Báró Sennyey Pál a napokban Velenczéből Nizzába utazott; az olaszországi levegő jó hatással van egészségi állapotára. Nem egészségi, hanem pusztán szórakozási szempontból időzik jelenleg Olaszországban gróf Lónyay Menyhért is, nejével együtt. Rómából Nápolyba rándul, s márcziushó közepén érkezik Budapestre. — Richter János, a jövő hóban meglátogatja fővárosunkat, és márczius 15-én nagy zenekari hangversenyt fog adni a nemzeti szinház zenekarával. — Klapka György tábornok hosszas keleti utazásából visszaérkezett Budapestre. — A margitszigeti hidat a közlekedésügyi miniszter ma, vasárnap szándékszik ünnepélyesen megnyitni és a forgalomnak átadni. — A krisztinavárosi iskolaszék elnöke, dr. Schwarzer ur, Souper László gondnok és Palkovics József tanitó kezdeményezése folytán bál rendeztetett, melyen számos válogatott közönség vett részt és a krisztinavárosi szegény gyermekek felruházására s segélyezésére 150 forintot eredményezett. — A nemzeti szinház összes megerősitett zenekara ma, vasárnap, délutáni 4-edfél órakor, általános bérletszünettel: Donadio Bianca kisasszony, a párisi olasz opera első énekesnőjének közremüködésével, Erkel Sándor karnagy vezénylete mellett phylharmoniai hangversenyt ad. — Goldmark Károly, a „Saba királynője" czimü opera szerzője Budapestre érkezett, hogy darabjának próbáit a nemzeti szinházban maga vezényelhesse. Az opera valószinüleg a jövő hó elején fog szinre kerülni. — Az árviz miatt a gazdasszonyok bálja mult csütörtökről, jövő hó 2-dikára halasztatott, az „Iparosok köré"-ben is elmaradt a felolvasás az este. — A február 13-dikán tartott álarczos calico-bálból eddigelé 3200 forint folyt be a gyermekmenhely-egylet pénztárába. — Jókai Mór 51-dik születésnapjára a szt. István rend kis keresztjével lett kitüntetve ő Felsége által, a szépirodalom fejlesztése és terjesztése körül szerzett kitünő érdemei elismeréseül.

⁂ (*Halálozások.*) Idősbb Nádasdi Sárközi Kázmér, a szent István jeles rend vitéze, a volt magyar királyi hétszemélyes tábla nyugalmazott birája, a vértesaljai református egyházmegye segédgondnoka, Fehérmegyének több országgyülésen volt követe és több éven át volt tisztviselője, e hó 16-dikán életének 77-dik évében Nyék-Pettenden elhunyt. — Elhunytak továbbá: Déván e hó 17-dikén Lefranc Adolf, családi nevén gróf Franking Adolf. Az elhunyt teljes jólétében töltött gyermekévei után családi szerencsétlenség következtében, külföldről hazánkba menekült, és itt rangját s czimét letéve, pár év alatt tanári állást vivott ki magának. — Herczeg Lajosné, született Szőcs Anna asszony Kolozsvártt, 57 éves korában. — Horváth Elek volt országgyülési képviselő, Sopronban. — Edvi Illés Ádám, hi-

tes köz- és váltóügyvéd, e hó 20-dikán, élte 73 évében Budapesten. — Török Kálmán, mező-csáti aljárásbiró e hó 20-dikán. — Sáffrány Zsigmond téglási református lelkész neje: született Fodor Juliána asszony. — Alkér Antal, Alkér Gusztáv városi tanácsnok atyja, ki 45 éven át volt városi hivatalnok, 73 éves korában. — Abonyban özvegy bunyai Sivó Jánosné 70 éves korában. — Debreczenben Hajdu Mihály ismert ügyvéd (55 éves,) s Hatfaludy Gyula huszárhadnagy (egy szépreményü ifju). — Kolozsvártt Nagy Ferencz tanár, Nagy Miklósnak a „Vasárnapi ujság“ szerkesztőjének és Szász Domonkos kolozsvári lelkész nejének édes atyja, egy soktagu család feje, 83 éves korában. — Boszny ay István, Belényesnek volt református lelkésze, Debreczenben, 73 éves korában. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Február 26-dikán: „Észak csillaga.“ — Február 27-dikén: „Farsangi iskola.“ — Február 28-dikán: „Csőd.“ — Február 29-dikén: „Zsidónő.“ — Márczius 1-sején: „Pajtáskodás.“ — Márczius 2-dikán: „Lohengrin.“ — Márczius 3-dikán: „Szerelem harcza“, először.

Divattudósitás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: pamlagpárna himzési rajza, vastag selyemmel dolgozandó. E rajz a párna negyedrészét képezi.

A 2-dik szám: kis bokréta, a pamlagpárna közepére való.

A 3-dik szám: E és C betük.

A 4-dik szám: M és G betük.

Az 5-dik szám: Z és P betük.

A 6-dik szám: kis pénztárczára való himzés rajza, bőrre vagy bársonyra himzendő, selyemmel és aranyszálakkal.

A 7-dik szám: fehérnemüekre való himzés rajza.

A 8-dik szám: L és J betük.

A 9-dik szám: reggeli czipő rajza, posztóra himzendő zsinórokkal és selyemszállal.

A 10 dik szám: fehér nyakkötö végébe való himzés rajza, a széle point de lace csipkéből készitendő, a közepe pedig mollra himzendő.

A 11-dik szám: J és H betük.

A 12-dik szám: E és I betük.

A 13-dik szám: E és V betük.

A 14-dik szám: M betü.

A 15-dik szám: sarokhimzés, finom zsebkendőre való, a közepén A és S betükkel.

A 16-dik szám: L L betük.

A 17-dik szám: S és M betük.

A 18 dik szám: B és L betük

A 19-dik szám: zsebkendő sarkába való koszoru, a közepén J F és T betükkel.

A 20-dik szám: B és S betük.

A 21-dik szám: gombos tűpárna közepére való himzés rajza, tetszés szerint nagy fehér mollra himzendő és szines selyembéléssel készitendő, vagy szines cashemirra himzendő tarka selyemmel.

A 22-dik szám: virágfüzér, csokrok vagy kendőcskék végébe, fehér vagy tarka himzésre használható.

A 23-dik szám: zsebkendő sarkába való kisebb himzés rajza, S és C betükkel a közepén.

A 24-dik szám: A betü.

A 25-dik szám: asztalteritő körüli himzés rajza, posztóra himzendő, tarka selyemmel, vagy berlini pamuttal.

A 26-dik szám: H és D betük.

A 27-dik szám: M és E betük asztalnemüekre.

A 28-dik szám: szivartárczára való himzés rajza.

A 29-dik szám: A és B betük.

A 30-dik szám: lámpatálcza körüli himzés rajza, szines posztóra himzendő, kivágott posztó csillagokkal és selyemmel.

A 31-dik szám: fehérnemüekre való himzés rajza.

A 32-dik szám: gyertya ellenzőre való himzés rajza, zöld selyemre tarka selyemmel dolgozandó.

A 33-dik szám: R és J betük.

A 34-dik szám: K betü.

A 35-dik szám: M és S betük. És végre

A 36-dik szám: egy kulcsostokra való himzés rajza, bőrre vagy posztóra himzendő, tetszés szerinti selyemmel, a kulcs aczélszinü selyemmel és ezüsttel.

Számrejtvény.

Fekete Ilonától.

5. 11. 7. 12. Némely állatoktól nyerjük,
1. 7. 3. 4. Ebben erőnket ismerjük;
12. 2. 14. 15. 12. Alkotmányunk oszlopa volt,
5. 10. 6. Egymagában nincs sehol;
9. 10. 11. Jó menhely ellenség elől,
11. 7. 12. Ilyet csak a babona költ,
1. 13. 6. 13. 12. Terményeket raknak bele,
5. 2. 6. Nyerve is csak fajsze nyele.
10. 6. Veszedelmes ennek vize,
8. 16. 14. 14. 15. Piros gyümölcs, jó az ize,
9. 7. 11. Élve folyvást van munkában,
3. 4. 13. 6. Elől van ez a szerszámban.
1—16. A Bakonynak ez megyéje,
Német név volt ős szüléje.

Megfejtési határidő: márcziushó 24-dike.

A f. é. 4-dik számban közlött rejtveny értelme:

Komárom.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Bátori Zsigray Istvánné, Jánossy Emma, Gáspár Gedeonné, Kolozsváry Borcsa, Welyáczky Julia, Kanizsay Nagy Etelka, Jávor Anna, Schimmer Fridrika, Csonth Lajosné, Moesz Gézáné, Kovács Sándor, Ratkovszky Mariska, Mannó Hevera Mariska, Kaprinay Stiblics Anna, Keresztes Vilma, Szabó Anna, Pozsgay Józsa, Schulhof Emma, Soltész Emilia, Uray Margit, Horváth Istvánné, Medveczky Tóth Etelka, Zigury Györgyné, Strompf Irma, Majzik Gothard Flóra, Krámer Laura, Braunberger Lina, Lázár Borbála, Vincze Csima Petronella, Kabós Szacsvay Vilma, Palotay Ilona, Okos Lászlóné, Szeles Olga és Irma, Lázár Eszti, Biró Klára, Limbek Vilma, Skerlák Berta, Széll Lajosné, Sáary Etelka, Fet Szerbák Ilona, Fejes Durneisz Jozefin, Gutmann Berta, Both Auguszta, ifj. Barcsay Miklósné, Gáldy Mariska, Bohus Gyuláné, Kabdebo Józsefné, Reberics Szidónia.

Tartalom.

A házasulandó iskolája, Sümegi Kálmántól. — Egy koszoru, Ney Ferencztől. — Mindennapi igazságok, György Aladárnétól. — Marianne, George Sand beszélye. — Angol szokások. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.)

metszé az egyik ló istrángját, ráveté magát és késszurásokkal ösztökélte menésre. Rivalgó nyeritéssel neki vágtatott a ló, melyet a farkasok nem is üldöztek, hanem a másik lónak és a szerencsétlen családnak estek. Mire a kocsis néhány óra mulva fegyverzett falusi néppel a helyszinére visszaérkezett, már csak a borzasztóan összemarczangolt tetemeket találták meg.

Farsangi hirek. Tápió-Bicskén a honvédemlék javára e hó 16-dikán tánczvigalom rendeztetett. Rendezők voltak Bitskey Andor és Bitskey Zoltán. A jótékony czél szép közönséget hozott össze, melyből kitüntek Bitskey Mariska, Láng Irma és Szabó Erzsike kisasszonyok. — Debreczenben a kereskedők bálja minden tekintetben szépen sikerült. A bálanya: Kaszanyiczky Szabó Teréz asszony volt.

Vidéki vegyesek. Esztergamban a svéd négyes hölgyei márczius 2-kán hangversenyt tartanak a „Fürdő“ vendéglő termében. — Debreczenben az „Utazás a föld körül“ czimü látványos darabot 14-szer adták elő, mindig nagy közönség jelenlétében. „A kintornás családja“ mult csütörtökön került első előadásra. — A dettai római katholikus templomot e hó 18-dikáról 19-dikére menő éjjel eddig ismeretlen tettesek feltörték és egy ciboriumot, egy palástot, egy feszületet és egy kelyhet vittek el.

Különfélék.

⁂ (*Tanulónők.*) Szentpétervárt folyvást növekszik az orvosi tudományokat hallgató hölgyek száma. Egy orosz folyóirat szerint: jelenleg 171 ily tanulónő van, köztük 33 házas nő, 102 nemes hölgy, 17 kereskedő-lány, 12 pap gyermeke, 14 kis-polgárlány. Abból, hogy a tanuló ifjakkal együtt hallgatják az előadásokat s látogatják a kórházat és bonctermet, nem származott semmi rosz. A kórismében, nehéz betegek kitartó ápolásában és szorgalomban tulteszuek az ifjakon.

⁂ (*Buenos-Ayres-ben*) három magyar él: Czecz ezredes, ki Bem alatt Erdélyben vitézül harczolt; egy katonaorvos és egy Tarczali nevü asztalos-mester. Czecz már husz éve lakik ott, egy általa alapitott katonai intézet igazgatója, nagy tiszteletben áll, vagyonos, van neje (Rosas elnök leánya) s öt gyermeke. Örömmel emlékezik vissza Magyarországra, de a magyar nyelvet már majdnem egészen elfeledte.

⁂ (*Sardanapal könyvtára.*) Dr. Eberhard Schrader tanár a berlini tudományos egylet körében előadást tartott Sardanapal könyvtáráról, melyet az assyr régiségek fölfedezője, az angol Layard talált meg Ninive romjai közt. Az a Sardanapal, ki a nőies elpuhulás példájakint emlegettetik, s ki — rege szerint — saját helytartói által megtámadtatva, hölgyeivel és kincseivel együtt elégette magát, a régiségbuvárok szerint: nem létezett soha. Az csak az assyrok napistenének hitregei alakja. Létezett azonban egy hatalmas Sardanapal király, ki Krisztus előtt 667-től 625-ig uralkodott s kinek neve az assyr emlékeken Assurbanipal. Ez nagyon kiterjeszté birodalmát, meghóditva Egyptomot, Arábia és Kis-Ázsia egy részét, mig uralkodása végén, midőn nagy hadi tényekre már nem vala képes, a béke munkáinak élt.

⁂ (*Kiscrtetek a hársfa-utczában.*) Hock nevü helybeli asztalos mester néhány nappal ezelőtt késő éjjel hazafelé ballagott, a hársfa-utczán keresztül, miksa-utczai házába. Egyszerre siró hangokat hallott maga mögött s visszatekintve, két, mintegy 9—10 éves leánygyermeket pillantott meg, kik lélekszakadva futottak utána s segitéget kérték, mert két férfi üldözi őket. Hock alig fordult a leányokhoz, már is fehér lepedőbe burkolt két férfi termett előtte, kik őt távozásra szólitották fel. De az asztalos nem ijedt meg, hanem óriási ereje érzetében rárohant a két gazemberre, megütlegelte és elkergette őket. A leányok reszketve maradtak tovább is oldala mellett s Hock kénytelen is volt szegényeket lakásukra kisérni.

⁂ (*Csalódás.*) R. H. házi ur tizennyolcz éves leánya két év előtt egy fiatal technikusba szeretett, ki azóta mérnök lett s a vidéken jövedelmező állást kapott. A mérnök nemcsak technikus korában, hanem a legujabban is, szóval és levélben szerelmet esküdött a fiatal leánynak, ki bizton hitte, hogy nemsokára nejévé lesz a fiatal embernek. A csapodár mérnök azonban egyet gondolt és mással váltott jegyet, mit a fiatal leány anyira szivére vett, hogy közelébb megőrült. Régi történet, mely mindig megujul és mindig elszomoritóbb.

⁂ (*Bécsben*) is nagy rémületet okozott a mult héten a Duna. Magát Bécset nem öntötte ugyan el, hanem igen is a közel fekvő helyeket. A dunaszabályozási társaság munkásai vagy 30-an a stadlaui hidon alól az ármentő töltésen rekedtek. Ez emberek rendesen a jégen szoktak volt munkájuktól hazatérni, de a jég hirtelen megindulván, teljesen el lettek szigetelve, mert a töltés, melyen dolgoznak, még nincs a hidon felüli töltéssel összekötve; a másik oldalon pedig az árviz boritotta liget fekszik. Csak Aspern felül lehetett segitségükre menni; de csak miután két napot s éjet töltöttek a kétségbejtő helyzetben.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) A „Theatre francais“-ban e hó 15-dikén felette válogatott közönség előtt szinre került Dumas Sándornak nagy feszültséggel várt szinmüve: „L'étrangér.“ („Az idegen“), de nem részesült nagy tetszésben. — A karlizmus végét járja; legfőbb erősségüket: Estellát Primo de Rivero tábornok elfoglalván, a mi hátra van, az már nem egyéb, mint a karlisták futása, a trónkövetelő meddő tiltakozása s egy csomó guerilla rakonczátlankodása még egy darabig.

Megbizások tára.

Pancsovára B. Gy. urnőnek: Jelen havi divatképünk a 6-dik számhoz volt mellékelve. Leirása azonban a gyásznapok miatt csak a 7-dik számban jelenhetett meg. El van küldve.

Somkutra H. F. K. urnőnek: Ujból megküldtem.

Opovára V. L. urnak: Pedig meg volt küldve!

Lelére N. I. urhölgynek: Igen sajnálom, de azokkal nem szolgálhatok már.

Debreczenbe N. A. urhölgynek: Magánlevélben tudósitottam az okról.

Csetnekre G. E. urhölgynek: A legszivesebben tettem.

Kolozsvárra Cs. K. T. urnőnek: 300 forinton alól nem lehet.

Pozsonyba F. L, urnőnek: Magánlevelet irtam.

Győrbe E. R. urhölgynek: El van küldve.

Makóra M. I. urhölgynek: Szíveskedjék ez ügyben avatott orvoshoz fordulni.

Félegyházára K. N. E. urnőnek: Magánlevelet irtam.

S. Szt. Györgyre D. G. urhölgynek: El van küldve.

Dévára D. O. urhölgynek: A legszivesebben tettem.

Bajára V. T. urhölgynek: Köszönettel vettem.

Szolnokra P. A. urnőnek: Magánlevelemre kérem szives elhatározását.

Budapestre K. A. urnak: Az ajánlatot, ugy a leveleket, mint az önálló czikkeket illetőleg, igen szivesen veszem.

Legszebb és legelegánsabb

báli ruhák

s beléptők legujabb párizsi divat szerint, kapható a divat-üzletben Deák utca 15. sz.

„A francia nőhöz“

Egy finoman kiállitott tarlatán, kreplisz vagy moll ruha 20—25 ft. s fell.
ugyanaz elegáns virágokkal diszitve 30—35 „ „
Minden szinü selyem, atlasz vagy fail ruha illüsioval vagy creppel diszitve 60—70 „ „
Minden szinü nehézselyem ruhák menyasszonyok részére 60—70—80 „ „
Bemeneti köpönyegek (sortier de ball) velour és Eiderdunnen szövetből 12—15—20—50 frtig
ugyanazok, hattyu vagy fehér rókával prémezve 15—20—25—70 „

Azonkivül ajánlom dusan felszerelt raktáromat; téli felöltők s bundák, finom posztó, selyem ciciliain és selyem bársonyból, miniszter és gentleman kabátokat prémmel vagy annélkül; melyek az előhaladt idény következtében sokkal olcsóbbért nálam kaphatók.

Vidéki megrendelésekuél kéretik egy derék beküldése és a szoknya elejének hossza.

RÓZSAY, Confectioneur,
Deák-utca 15-ik szám.

Olcsó és tartós.

TEMESVÁRI MANO

cipőgyára
Budapesten, király-utca 1. ajánlja nőknek:

Füzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel, szép tüzéssel 2 frt 70 kr.
Füzős topánok erős bőrből fénymázos hegygyel, szegezve és csavarral ellátva kettős talppal gyakori használatra és esős időre 3 frt.
Topánok mézga betéttel Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiállitással 3 frt 50 kr.
Topánok mézga betéttel erős chagrain vagy borjubőrből, szegezve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg 3 frt 50 kr.
Füzős topánok erős bőrből fénymázos orral szegelt és csavarral ellátott kettős talppal 3 frt 20 kr.

uraknak:

Topánok finom chaigran kettősbőrből 3 frt 60 kr.
„ fénymázos vagy bagaria bőrből szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős 4 frt.
„ finom börből diszes fénymázos hegygyel, termek és bálokra 4 frt 50 kr.
„ orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli a nedves időben, igen tartós és meleg 5 frt.
Vadász csizmák vizhatlan kettős bagaria vagy fénymázos bőrből, háromsor csavarral ellátott kettős talppal 10 ft.
Ugyanaz orosz fénymázos vagy bagaria bőrből 9 frt.
Topánok fiuknak fénymázos vagy bagaria bőrből csavarral ellátva kettős talppal 4 frt.
Topánok leanyoknak brünellből vagy bőrből igen erős szegezett talppal 2 frt 60 kr.
Gyermekcipők brünellből vagy bőrből szegezett talppal igen tartós 1 frt 80 kr.
Topánok mainzi fénymázos termi borjubőrből. Bismark mintáju 4 frt 50 kr.

Részletes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Levélbéli megrendelések posta utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Maison Hippolyte

Coiffeur Parfumeur de la cour Imp. Roj.

ALEXANDRE et FECLIX

Successeurs Kohlmarkt 26 I-er **Vienne.**

Nous rappelons de nouveaux a notre nombreuse Clientelle que nos articles des premieres maison de Paris et Londre comme, Parfumerie, Brosserie, ivoire, Ecaille, teinture et nouveautés sont vendus au 25% de rabais au dessous du prix de notre predecesseur, avec un choix considerable Nos prix pour nos travaux en cheveux tels que: Natte, Chignons, toupets, perruques boudes etc. etc. surprendront qui voudront bien nous honorer de leur confiance, vu les prix reduits et le fini du travail ainsi que le choix pe nos cheveux'

Grand magasin special de Fleurs, plumes. parures de mariées.

Zembi

Egyetlenegy Europában!

Deuts

Az általam feltalált s cs. k. kizárólag szabadalmazott,

a szájpadlást szabadon tarto fogak.

Van szerencsém a tiszt. közönséget értesiteni: hogy hosszas és költséges kisérlettételek után sikerült nekem a műfogsorok készitésénél legujabban olyan javitást találni fel, a mely minden eddigit felül mult és én azon kedvező helyzetben vagyok, hogy az eddigi árnál, sokkal jutányosabban adhatom e fogakat.

A helyett, hogy azt tovább dicsérgetném, reményemet fejezem ki, nogy a t. közönség minél nagyobb mérvben veszi használatba az én jótékony találmányomat.

D. Herzl,
több mesterséges fogjavitási szabadalom tulajdonosa.
Bécs, belváros Adlergasse és Franz-Josefquai Nr. 1.

Fogak

Denti

Egyedüli föraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

Magyar- és Erdélyhon számára

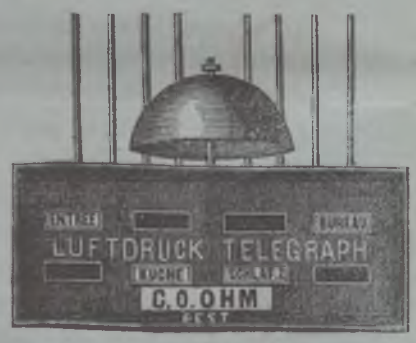
Wheeler és Wilson

s

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,

ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kezfüvarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó mükelye; selyem-, czérna- és türaktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O., Pest, Jozseftér 15. sz
uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

Valódi hajfonat $2\frac{1}{2}$ frtért!

Félrevezető utánzástól ovakodni kell!

Egy rőf hossza, teli betét, fésülés és mosásra, egésséges hossza ember hajakból, minden **utánzás** nélkül, nem drótal, hanem tartósan készitve!

Nem szédelgés!

Megrendelések haj-minta beküldés után pontosan és megbizhatóan teljesitetnek posta fordultával

ZIMMERMANN-féle hajfonat-gyár,
Bécs: Mariahilferstrasse 51.

10-dik szám. Márczius 5-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Holdjárás	Nap- kelte óra	Nap- kelte perc	Nap- nyugta óra	Nap- nyugta perc
Márcz. 5	Vasárnap	A Adorján	A 1 Invocavit	22 D 1 böjtben	9		6	34	5 49
6	Hétfő	Frigyes	Ad. Jenő	23 Eugenia	10 Joziás		6	32	5 51
7	Kedd	Aquin. Tamás	Frigyes	24 Szökőnap	11		6	30	5 52
8	Szerda	István, János	Zoltán	25 Zilemon	12	○	6	29	5 54
9	Csütörtök	Czir. Met. Fr.	Francziska	26 Tarasius	13 Eszterf. böjt		6	27	5 55
10	Péntek	Jéz. sz. töviskor	Etelka	27 Porphyr	14 Purim		6	24	5 57
11	Szombat	Herakl	Szilárdka	28 Prokóp	15 Sabb. Vaera		6	22	5 59

Vidéki tárcza.

Árviz a vidéken

A Duna felső részein is több napig tartott az árviz. Az alsó torlaszok miatt Komárom várost a Duna és Vág együtt pusztitották, s a megye nagy része roppant károkat szenvedett. Csallóköz egészen viz alá jutott. Gönyő körül csak egy tengert s abból kisötétlő fákat és házakat lehetett látni. Az Izsa-Neszmély közötti jégtorlasz gátolta a viz lefolyását. Ó-Szőny egészen el volt öntve. Uj-Szőnynél az indóházban bokáig gázoltak. Esztergomban a város alsó részeit és Párkányt magasan elboritotta az ár. Nagymaros, Szob, Vácz és a szent-endrei sziget csak akkor szabadultak ki a vizből, mikor Budapest felé utat tört az óriás jég- és viztömeg.

Február 25-dikén indult meg a pusztulás förgetege a fővároson alul eső partvidéken. Albertfalva, Promontor, Tétény 24—25 lábnyi vizárba jutottak. Ercsinél az óriási jégtorlódások védelmül szolgáltak, de mikor 27-dikén ezeket is szétbontotta az ár, Ercsi sem kerülhette ki a veszedelmet, s alsó részeiben házak is omlottak össze.

A Csepelsziget fölött a Duna két ága ölelkezett össze. Ide február 27-dikén Budapestről gőzhajók mentek élelemmel. A hajó Tököltől nem messze állott meg, hol Földváry kormánybiztos kiszállott és 2500 kenyeret és annak megfelelő szalonnát hagyott hátra. Ebből Tökölre 1000 kenyeret, Csépre 1000 kenyeret, Sziget-Szent-Miklósra 500 kenyeret rendelt kiosztatni. A kormánybiztos innen Csépre ment, hol a veszély a legborzasztóbb mérveket öltötte. Csolnakon oda juthattak. A falu egészen vizben állt, jóllehet a 11 órakor Ercsinél álló jég tökéletes eltakarodása folytán a viz két lábon felül apadt. Utczáin sebes vizár rohant, az épületek még sem szenvedtek sokat, mert a lakóházak az utcza két oldalán magasan vannak fölemelve. A kormánybiztos tovább utazott a hajóval, hogy a szigeten levő faluk helyzetéről kimeritő tudomást szerezzen, s a szükölködőket segélyezhesse. A Csepelszigetet átmetsző ár Kun-Szent-Miklósnak és a Kis-Kunságnak rohant.

Február 27-dikén a jég Gerjennél nagy rohammal megindult, s Paks alól tova száguldott, minden nagyobb baj nélkül; e nap egészen fel volt törve már a jég miudenütt, s ment Bajánál is. Ez utóbbi helyen a Ferencz-csatorna zsilipjeit lerombolta s a csatornába tört.

A csepeli pusztitásban kifáradni látszott a fékezhetetlen folyam, s Duna-Vecsén tul már nem okozott oly rombolásokat.

A sujtott vidékekre kormánybiztosok küldettek, s ezek eddigi jelentése szivreható pusztulásról és nyomorról szól.

Győrmegyének 55 községe állt viz alatt, s a Duna, Rába, Rábcza, Marcza árja összefolyt. A vizállás ennek következtében még február 28-dikán is emelkedett, ugy, hogy 19 lábnyi vizben usztak a falvak.

A felső dunavidékre kiküldött kormánybiztos, Bellaágh Imre február 27-dikén érkezett Nagymarosra, s onnan irják: Az árviz által véghez vitt pusztitás az egész Duna mentében rémitő. Szt.-Endre szigetén a Duna ága több helyütt összefolyt. Egész vidékek vannak viz alatt. A viztől elboritott falvakban a házak az ár visszafolyása és torlódása folytán összedülnek. A takarmány mindenütt, az igavonó marha sok helyt tönkre ment. Élelmi szerekben nincs oly hiány, mert a belső fekvésü falvakat a járási tisztviselők, segitve a lakosokon, körüljárják. A községekben mindenütt hálálkodnak Bellaágh megyei főügyésznek a küldött segitség és élelmezésért, melyet ő a kormány rendelésére a megye nevében osztogat.

Ócsa februárhó 20-dikán 1876. *(Eredeti levél.)* — Farsang. — Tisztelt Szerkesztőnő! E hó 9-dikéről kelt tudósitásomban a többek közt azt is mondám, hogy alig vagyunk képesek egy valamire való tánczvigalmat összekalapálni. Kénytelen vagyok ezuttal e vádat visszavonni, és a legnagyobb örömmel ismerem be, hogy társadalmi életünk folyvást élénkül, gazdag és szegény egy czél felé törekszik, tudniillik a müvelt összesimulás és szép és jóra buzditás magasztos czélja felé.

Folyó hó 16-dikán az itteni izraelita ifjuság által ismét jótékony czélu tánczmulatság rendeztetett, és miként a mult alkalommal, ugy ezuttal is számos kedves hölgy volt annak legszebb ékessége, mint: Lövy Sándorné urnő, Fekete Vilma, Schvarz Szidike, Táfler Netti kisasszonyok stb. Dicséretet érdemel a rendezőség is a tánczvigalom körül tanusitott buzgósága és ügyességéért. r. l.

Balkány februárhó 19-dikén 1876. (*Eredeti levél.*) — Farsangi hir. — Tisztelt Szerkesztőnő! Szerény kis városunkban e hó 17-dibén jótékony czélu tánczvigalom tartatott, mely a rendezőség kiváló figyelme folytán, igen kedélyesen folyt le. A hölgyek közül jelen voltak: Megyery Gézáné, Gencsy Albertné, Katona Andrásné, Gencsy Margit, Megyery nővérek, Gencsy Viola, Erdődy Málika, Kriston Mariska, Szilcz nővérek, Szilágyi Amália, Faching Mari, Kuthy Hermin, Nagy Mariska és Piroska, Veishaus Gyuláné, Elekes Emma, Simándy Ilona, Koczogh Zsuzsánna stb.

A nők lehetőleg egyszerüen, de egyszersmind igen izletesen voltak öltözve. H. Zs.

Gyöngyösön mult hó 27-dikén tartotta az ottani jótékony nőegylet bálját, mely vidám volt mindvégig. A kedélyes vigalmat négy néma képlet előzte meg, mely igen tetszett.

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3 dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért
8 kr.

10. sz.
Márcz. 5-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmellékletlettel.

A könyvek meghozatala egészen a műlap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

A házasulandó iskolája.

Elbeszélés

Sümegi Kálmántól.

(Folytatás.)

Tehát „két emeletes“ már van? — kérdezé Lajos, tovább füzve a beszéd fonalát.

— Akár mind a tiz ujjamra! — válaszolt Béla s cynicus mosoly villant át arczán.

— És még nem választottál?

— Nem tudok megállapodásra jutni.

— Hogyan? Talán az egyiknek góth, a másiknak renaissance-stylben épült a két emelete?

Béla mosolygó arcza Lajos e gunyoloḍó kérdésére kissé megrándult s homlokán komoly ránczok keletkeztek.

— Eh, hagyjuk e bohó tárgyat! Beszéljünk másról! — szólt kedvtelenül, mintegy kitérőleg.

— Nem ugy, barátom, Béla, — felelt Lajos egész komolysággal. — Én ismerlek, jobban tán, mint te magad. Sokáig együtt voltunk, jó és balsorsban hiv barátod voltam. Engedd meg tehát, hogy őszintén szóljak.

Béla intett szemével, hogy beszéljen.

Lajos folytatá:

— Lásd, Béla, te titkolni akarod benső̈det előttem. Pedig hiába! Könnyelmüséget és közönyt szinlelsz, tréfálsz és bohóságnak mondod nagyon is komoly játékodat. De én átlátok a szitán! Te házasodni akarsz és szerencsét keressz. Okosan! Nem vagyok előitéletes, érzelgéssel pedig épen nem vádolhatsz. Elismerem, hogy a házasságoknál a szivet az észnek kell kormányozni, s a ki ezt ugy tudja megegyeztetni, hogy a szeretettel egypár „emeletet“ is kap, azt szerencsének mondom. De a ki a házasságból sportot csinál s csak épen „emeletet“ keres, azt — bár a világ okosnak mondja — én gyáva embernek tartom!

Béla arczán lázas pir gyuladt ki s a vér homlokáig futott. Mereven szegezé szemeit barátjára s villogó tekintete kérdés akart lenni.

Lajos nyugodtan folytatá:

— Ne légy heves, Béla, még nem végeztem be. — Szavamnak ura maradok. Az olyan embert gyávának tartom. Elpirultál, szavaim sértettek, pedig épen nem akarlak sérteni. Lásd, az imént magad mondád, hogy ingadozó vagy, mint a nádszál. Igazad van. Ingadozó vagy s épen ez ment föl a gyávaság gyalázatos vádja alól; ez bizonyitja, hogy még nem adtad el magadat egészen az ördögnek s nem halt ki belőled a jobb rész.

Béla ajkain gunyos mosoly lebegett, mintha azt akarta volna mondani: Ugyan ne gyötörj ilyen unalmas bőjti prédikáczióval!

Lajos észre vette ezt, de nem hagyta magát zavartatni.

— Barátom, Béla, — szólt őszinte hangon — hiába mosolyogsz szavaim fölött, benső̈d igazat ad nekem. Vagy megmondjam, miért nem választottál a „két emeletesek“ közül? Azért, mert szived nem engedett választani.

— Ha-ha-ha! szivem?! — tört ki cynikus hahotával Béla.

— Igen is, szived! Vigyázz szavamra; az élet tán igazolni fogja. Nem a „három emeletes“-re vársz te, barátom, mert akkor igazán szerencsétlen embernek mondanálak; hanem várakozol tudtodon, szándékodon kivül egy olyanra, a ki szivedben fog egy fényes palotát épiteni, melyben két testvér fog lakni: a szerelem és boldogság!

Béla kaczagva kiáltott fel:

— Lajos! Hol tanultad ezt az ideális ethikát?

— Egy angyal tanitott meg reá, egy angyal, kinek még csak földszintes háza se volt s a ki most nőm.

Béla erre csupa udvariasságból sem válaszolt, Lajos pedig elérkezettnek látta az időt, más tárgyra terelni a beszédet.

— Igaz, a miért hozzád jöttem, majd feledém. Nem jösz le hozzánk a vidékre?

— Lehetetlen. Nem mehetek.

— Már miért nem jöhetnél? Dolgod nincs, azok az „emeletek“ meg nem szöknek ám el addig, mig néhány napot lenn töltesz.

Béla elpirult, s mintha valami mélyen a szivébe nyilalalna, oly szurósak voltak Lajos szavai. Nem az a szójáték, mit az emeletekre nézve mondott, bántotta, de az az egyszerü megjegyzés: „dolgod nincs!“ — Először villant meg ez lelkében és fájóbb volt, mint a tőr szurása.

Lajos még beszélt valamit, de ő abból vajmi keveset hallott; szüntelenül az a két szó zsongott fülébe, az a kegyetlen, igaz itélet: „dolgod nincs!“

— No, Béla, most én pár órára eltávozom, addig gondold rá magadat az utazásra. Lásd: egyuttal a gazdaságodat is megtekinthetnéd.

Igy szólt Lajos s kezét nyujtá a mélyen gondolkozó fiatal férfiunak.

— A viszontlátásig!

II.

Béla magára maradt. Kezére nyugtatá forró homlokát s tévedezve tekintett a semmiségbe. Arczán néha-néha élénk pir gyuladt ki (talán a szégyen pirulása?) ajkai meg-megrendültek, szemeiben olykor-olykor felcsillant valami mély, tiszta ragyogás, (talán a fejledező akaraterőnek magasztos fényessége?) és könnyelmü, derült vonásaira a tépelődés borongó fellegei sötét árnyat vontak.

Keble fel-felhullámzott, szive erősen zakatolt s valami kinos fájdalom nyomása nehezedett reá, mely szinte összefacsarta. Néha-néha felsziszszent, mintha kigyó marta volna meg.

Gondolat gondolatot üzött izzó agyában. Feltünt előtte multjának sivár, mélyen lealázó képe, melyben nem volt egy édesebb emlék, egy fölemelő mozzanat, mi tépelődő lelkének vigaszt nyujthatott volna.

— Haszontalan semmi ember voltam! — sohajtá elhaló, keserü hangon. — Nem tettem semmit, semmit, mivel az életet megérdemeltem volna . . . Aztán én férfinak mondom magamat, haragra lobbanok, ha egy jó barátom, ki önerejéből lett emberré, szememre veti a gyávaságot. Oh, Lajos, Lajos, mily boldog lehetsz te! Neked van dolgod, nekem nincs! Neked, ki szintugy magadra voltál hagyatva, mint én; neked, kit még a nyomor és nélkülözés is akadályokkal terhelt, neked, nyugodt az öntudatod! És én oly hitvány, oly nyomorult vagyok! Igazad volt: gyáva, igen gyáva vagyok! . . . Tanultam, két ép kezem van, atyám jó módban hagyott s most, mint az utolsó féreg, a porban fetrengem. Nem vagyok semmi, semmi, nincs dolgom semmi, semmi! . . .

A fiatal ember, kinek még fogékony volt lelke magasztosabb lélekemelőbb érzelmekre, lealázva, megtörpülve érzé magát. A jó barát kérlelhetlenül rázta fel lelkének mély álomba sülyedt tettvágyát, mely mint a hosszas betegségből felgyógyult ember, elrémülve látta maga körül a nagy elhagyatottságot s megijedt a nagy munkától, mely ennyi mulasztás után reá vár, de melyet bármily áron helyre kell pótolni. Éjt nappá téve, lankadatlan, kitartó szorgalommal, nyugvás, pihenés nélkül, győzve az akadályokon, erőt meritve a magasztos öntudatból, hogy ő is méltón nevezi magát férfiunak s az isten szép napját nem lopja el, mint eddig . . .

Oly édes örömmel kelt a fiatal ember szivében e nemes vágy az üres léhaság, az unott tespedés helyén. Szinte érezte, hogy züllött idegei megaczélosodnak, ereiben gyorsabban kering a vér s az eddigi kellemetlen hidegség helyett jótékony meleg árasztá el egész lényét.

— Dolgozni fogok, dolgozni! — kiáltott föl önkénytelenül, s izgatottan járt fel s alá a szobában.

A jobb érzés utat tört magának s a lelkesült férfiu feledte anyagi gondjait, feledte a kecsegtető házasságokat.

Már-már arról kezdett tünődni, hogy tanulmányai alapján kétszeres erővel fog a munkához, ügyvédi vizsgát tesz (mert a jogot hallgatta) — midőn egy közszolga lépett szobájába s illatos levélkét nyujtott át.

Megrezzenve tekintett az ismerős irásra s nem kis izgatottsággal tépte föl a szines boritékot.

Gyorsan, lázas türelmetlenséggel futott végig a sorok női vonásu betüin, mi közben a lelki küzdelem élénk hatása tükröződött arczán.

— Nem, nem — kiáltott föl s hevesen dobta a kandalló lángjai közé a levélkét. — Nem leszek gyáva! Igaz, hogy Paulina atyjának szép háza van Budapesten, de Paulina! Hiszen szépnek szép, de nekem nem tetszik. Várni fogok, nem nősülök addig, mig nem mondhatom, hogy nekem is van dolgom!

A nyugodt öntudat szelid megnyugvása sugárzott Béla ragyogó szemeiből s ugy látszott, mintha e pár percz évekkel tette volna őt fiatalabbá. Vágyak, remények rajzottak szivében, tervek és gondolatok üzték, hajtották egymást agyában, mig halvány, beesett arczán a felserkent lélek nemes tüze lángolt s magas, fehér homlokán az önbizalom tiszta derüje fényeskedett.

Aztán iróasztalához lépett.

Először is levelet irt könyvárusához és (nem mint máskor, pikans regényeket), jogtudományi munkákat rendelt meg nála. Tanulni fog, hogy — dolga legyen. Majd jegyezgetni és számitgatni kezdte adósságait, összevetve birtoka értékével s hosszasan belemerült munkájába. (No, lám már is akadt dolga!) Máskor ezt nem szokta tenni. Eddig egész házi pénzügye abból állt, hogy költött, a meddig a pénze tartott s ha elfogyott, uj adósságot csinált.

Nehezen ment az uj dolog. A számok labyrintjában sokszor elbódult s már-már félre akarta dobni az egész mulatságot, midőn ujra feltört akaraterejének szigoru parancsszava és tovább folytatá.

Utoljára ugy belemelegült a munkába, hogy észre sem vette a vendéget, ki szobájába lépett.

— Alázatos szolgája! — mondá már harmadszor az ajtónál álló jövevény.

— Ah, ön az Rohn ur! — rezzent föl dolgából Béla s felkelt iróasztala mellől.

— Bocsánat, hogy zavartam nagyságát.

— Semmi! — Mivel lehetek szolgálatára? Talán prolongáczió? Valamelyik váltóm lejárt?

— Igen is, kérem alázatosan, némi felvilágositások végett bátorkodtam alkalmatlankodni.

— Nos?

A ravasz mosolygásu hajhász gyanus szemhunyoritást vetett Bélára s félig-meddig vontatott hangon kérdezé:

— Igaz-e, nagyságos ur, hogy a . . . Heller hausherr leánya . . . Paulina lesz a szerencsés?

A fiatal ember arczába szökött a vér s jobb kezével oly mozdulatot tőn, mintha szerette volna tenyerét a szemtelen ember piszkos arczával érintkezésbe hozni.

— Hm, különös kérdés! — válaszolt aztán, nem takart izgatottsággal.

— Engedjen meg, kérem alázatosan, nagyságos ur . . . a köztünk levő üzlet . . .

— Mit, tán az jogositja föl ily kérdésre?

— No-no, nagyságos ur, ne tessék azért ugy fellobbanni! Az is, meg az is, hogy a nagyságos urtól már jó félesztendeje egy árva krajczárt sem láttam; meg aztán azzal tetszett biztatni, hogy a házasság után . . . Nem is veheti rosz néven, hogy ily fontos ügyre kiváncsi vagyok.

(Folytatása köv.)

Sötét falak között.

P. Tóth Kálmántól.

El innen, el! ki, a szabadba!
A lélek itten fuldokol;
Lenyügöznek a rabbilincsek,
Egy mosolygó szem nincs sehol!
Mint ki sirboltba jut, remegve
Egy zugban ugy huzom meg magamat . .
— Adjátok, oh adjátok vissza
Szép, arany szabadságomat!

Hideg borzadály fut keresztül
Térdelve a templom kövén;
Az Isten anyja fájdalomdult
Arczával tekint le felém . . .
Mert más hymnus zendül az ajkon,
Más sziv ver a sötét talár alatt!
— Adjátok, oh adjátok vissza
Szép, arany szabadságomat!

Költészet, dicső égi szellem,
Vezess el innét, oh vezess!
Vigy el a te szent csarnokodba,
Hol tisztább forrás csörgedez;
Aztán adj át a sorsharagnak,
Gyönyörrel szenvedek kegyed miatt!
— Adjátok, oh adjátok vissza
Szép, arany szabadságomat!

El a hölgyhez, kinek csókjára
Ajkam dalok forrása lett,
S ki aztán tőrt vert hű szivembe,
Eltaszitott, kinevetett . . ,
Koldusként lesem, hogy szeméből
Mikor téved rám is egy pillanat . . .
— Adjátok, oh adjátok vissza
Szép, arany szabadságomat!

Szerelem! Istenség! Örök szó,
Ki a világot alkotád:
Tiéd vagyok, ölj, semmisits meg,
Vagy hagyj kinlódni még tovább;
Ne szünjem meg a lányt szeretni,
Bár szivem, e szegény sziv megszakad . . ,
— Adjátok, oh adjátok vissza
Szép, arany szabadságomat!

Nápoly virága.

(Korrajz 1476-ból.)

Reviczky Bay Ilonától.

Az őszi hervadásból deczember kemény zordságába lépett a természet, s fagyos lehelete a mily kérgessé dermeszté Magyarország tágas területét, ép oly meleg izgalommal zaklatta föl az emberi kedélyt, mert egy király nősülése bár mikor is eseménynek mondható, hátha még hozzá tudjuk, hogy a nászünnepélyre nem csupán a kiváncsi szem számitott, hanem az őszinte érzelem melegségével eltelt sziv is áldólag kivánt részt venni, mivel a nép bálványa, a halhatatlan emlékü Hollós Mátyás vala a vőlegény, és igy az ő családi örömét egyuttal az országénak is nevezhetjük. Tehát az ország legfélreesőbb zugában is csak e tárgyról folyt a társalgás, és a ki csak szerét tehette, sietett is az ünnepélyek szinhelyére, hogy legalább távolról szemtanuja lehessen annak az országokra szóló nagy pompának, melyet ez alkalommal kifejteni igyekeztek a különben is fénytől ragyogó Buda várában.

Mátyás udvara minden időben élénk volt, és a menyegző közeledtére annál inkább egyre vidorabb szint kezde ölteni; mert a külországok uralkodóit képviselő követek, herczegek, s bajvivásokról hirhedt kalandor lovagok nagy számmal sereglettek Buda falai közé, megjelenésökkel nem csekély fényt s érdeket igérve az ünnepélyeknek.

Mig az országban minden oldalról gyülekeztek és a vármegyékben serényen folytak a készületek a királyné részére küldendő nászajándékok kiválasztásában, (szelid sólymok, gyönyörü paripák, drága arany készletekből álltak ez ajándékok) azalatt a nagyváradi s boroszlói püspökök társaságában mindinkább közeledett az ország határához a nápolyi király leánya, a szárnyra kapott hir szerint büvös bájos szépségü s kiváló szellemü Beatrix.

Mint tudjuk, Mátyást nemcsak a magyar nemzet nemesen érző része imádta, de e lánglelkü és lovagias jellemü királynak a nagy külföldön is számos bámulója akadt, mig irigy elleneit hatalmas fegyvere tartózkodává tette, és egyszersmind tiszteletre készteté. Miért is a herczegnőt nem csupán Magyarország várta nagy pompával, s utja valóságos diadalmenetnek mondható. Az általa érintett tartományok kitüntetései között, a velenczei tanács is ünnepélylyel fogadta, és a hódoló üdvözletet oly szellemesen viszonzá Beatrix, hogy a finom nobilik is meglepődtek általa. Ily előzmények folytán nem csuda, hogy a nemes hajlamok s erények iránt hamar rokonszenvre lobbanó magyar nemzet már előlegesen is a legszebb reményekkel vala eltelve.

A jegyesek első találkozási helyeül Székesfehérvár lön megállapitva. Hölgyek előtt talán nem lesz érdektelen, ha röviden ide jegyzem e menyegzői bevonulást, mely a jelenkor szokásaitól és izlésétől oly eltérő képet ad.

A város alatt kék szinü drága szőnyeggel vonták be a fagyos talajt, s e beszőnyegezett hely fölé diszes sátrat állitottak. A király, az ország főrendeivel, külföldi vendégeivel e sátorban ohajtá bevárni a herczegnőt.

Beatrix Fehérvárhoz közeledvén, gyönyörü virágbokrétával lepte meg a királyt, e bokrétáról arany lánczon nagy értékü gyürü függött alá.

E meleg égalji növények után csakhamar a virágok legérdekesebbje, a menyasszony is megérkezett. A viruló hölgy mély hódolata jeleül, mint ura s királya előtt szerényen térdre ereszkedett, mialatt büszke arcza nőies gyöngédségtől s szelid mosolytól sugárzott, s e perczek alatt valóban elbájoló hölgy

volt Beatrix. Mint átaljában a fenkölt szellemek, Mátyás is kiváló lovagias gyöngédséggel viseltetett a hölgyek iránt, tehát képzelhető, mily gyorsan segité föl a térdeplőt, s mily gyöngéden fejezte ki üdvözletét. Az egybegyült vendégek sem késtek lehető virágos szókban tolmácsolni hódolatukat.

Azalatt künn az indulásra jelt adó kürtök éles hangja harsant föl, s elővezették a fejedelmi pár részére megnyergelt paripákat. Akkori szokás szerint hosszu farku, gyönyörü állatok voltak ezek, egyik pej, (a Mátyásé,) mig a minden szemtől megbámult hattyu fehérségü paripa a herczegnő részére vala szánva. Oly szép volt az, minél szebb alig nevekedett Arábia pusztáin. Az okos állat szinte érezte, mennyi bámulója akadt, s kaczér könyedséggel lépegetett előre, s méltósággal föl-fölveté gyémántoktól ragyogó s toll-bokrétával lombozott szép fejét. Az e paripán levő szerszám mesebeli „ezer-egy éjhez“ hasonló fénynyel vala kiállitva, mert a kengyelvastól elkezdve, tömör aranyból volt készitve; azonban a nagy közönség figyelmét leginkább a nyeregtakaró kötötte le. Vastag selyem szövetből készült az, melyre csipke alakban finom áttöréssel vert arany filigran borult, és a selyem élénk szine e csillámló érczreczén át csak is halvány árnyazatban tünt elő.

Midőn a nászmenet Székesfehérvár falaihoz érkezett, két német herczeg kivált a tömegből, harczjátékot kezdtek, és a különben gyakorlott bajvivásokról hirhedt vitézek, talán nagyon is ki akarván tüntetni ügyességüket, oly hévvel csaptak össze, hogy mind a kettő a fövényre zuhant. A város utczáin pedig egyházi ünnepély következett, de ez ünnepély inkább halotti menethez hasonlitott, mint lakodalmi bevonuláshoz. Szent ereklyékkel hosszu sora a szerzeteseknek közeledett, s az uj párt az István-templomig kisérte. A Hunyadiak buzgó vallásos érzelmét Mátyás is nagy mérvben öröklé, s igy másnap is folytatta az áhitatoskodást. Harmadnapra következett aztán a királyné koronázása. Mátyás, a bosnyák fejedelem, Ujlaki Miklós társaságában jelent meg a templomban; Beatrix azonban nem volt látható! A nagy egyház szorongásig megtelt, a fényes vendégek arcza hosszu kérdőjelt képezett s kiváncsian nézegettek a bejárat fölé. Végre élénk selyem suhogás keletkezett; fénytől ragyogó öltözetü udvarhölgyeitől kisérve, fejedelmi diszben igazi királynői fönséggel jelent meg Beatrix s hiu, nagyravágyó lelke e perczek alatt bizonyára boldog volt. Egyházi főurak közeledtek feléje, s az érsekek és püspökök környezetében a főoltárhoz lépett. Ott aztán aranynyal gazdagon diszitett hosszu bibor palástot adtak vállaira, s ő térdre ereszkedett. Mátyás, Ujlakitól kisérve, a herczegnő mellé lépe, követte példáját, s ekkor megkezdődött a királyné koronázása. A hosszas szertartás után udvari ebéd következett. Az arany tálakban párolgó huszonnégy féle étket Magyarország zászlós urai hordták föl az aranyteritéktől görnyedő királyi asztalra. E gyönyörü teriték közül egyedül az étkezéshez oly megkivántató villa hiányzott, mivel még akkor nem ismerték Mátyás udvarában később (más finomabb szokásokkal) Beatrix hozta be használatát. A nagy lakoma bevégezte után harczjáték következett, két hires cseh lovag szállott sikra, azonban a babért ezek sem vihették el a küzdtérről, s a német herczegek sorsában kellett osztozniok. Három napig időzött az udvar Fehérvártt, folytonos mulatságok közt, negyediken indult Budára, s minő harczias jellegü bevonulás vala ez!

A diszes menetet megindító lovasságra élénk szinü s strucztollakkal ékitett paripákon a külföldi vendégek következtek, aztán a magyar nemes ifjak délczeg csapatja; mindenkit fényesen öltözött csatlósa, vagyis inkább fegyverhozdozója kisérte. E nagy diszmenet után a királyi pár lovagolt, Mátyás szintén fehér ménen ült, mögötte a pazar fénynyel öltözött királyi csatlós ügetett, a csatlós öltönye az akkori pénzviszonyokhoz képest nagy kincsnek mondható, mert a krónika négy ezer darab aranynál feljebb teszi értékét; Beatrixről pedig azt jegyzi meg, hogy: „Szemkápráztató látványt nyujtott.“ Derült homlokán gyémántokkal terhelt házi koronát viselt, deli alakjáról pedig szivárvány szinekben tündöklő és nemes kövekkel dusan behintett, csillámló vastag arany brocat-öltöny folyt alá. Az öltözékhez aztán a már emlitett paripa gazdag szerszámát ha hozzá gondoljuk, méltán elhihetjük az állitást, mert a kincshalmazzal, a hófellegeken olykor áttört napsugarak milliárd sziporkákban verték vissza a csillogást, s földre szállott napgolyónak rajzolák. A hosszu nászmenetet nyolcz aranyos, és hathat lótól vont szekér zárta be; e diszes járműveken szálliták a menyasszony készletét Budára.

Rövid lovaglásokat tettek; mert csak is harmadnapra tünt föl Beatrix előtt a hat ragyogó sugár toronynyal ékitett, hires budai palota.

Buda város közelében piros lobogóval izraelita csapat tisztelgett, az ifjabbak lovon ültek, sötét barna öltözetet viseltek, süvegjök mellett három-három strucztollat lengetett a szellő. Vezérök, egy tisztes ősz alak, kezében kivont kardot s egy pénzzel terhelt ezüst tálacskát tartott.

A város kapujából pedig egész váratlanal pár német lovag törtetett elő s ujból viaskodni kezdettek, és mintha az irigység istennője vegyült volna e harczjátékba, harmadszor is megtörtént (a herczegnő nem kis rémületére) a már párszor megemlitett baleset.

Egyenesen a „Boldogságos szüz“ templomába indult a nászmenet, s midőn az isteni tiszteletnek vége lőn, Mátyás nyájasan lóra segité jegyesét, s a nép riadó éljenei között, az árkolaton át vezető oszlopos hidon, a Zsigmond király érczszobrával diszitett főkapun át, a gyönyörü királyi palotábz vágtattak.

Ez elősorolt ünnepélyek csak is bevezetésül tekinthetők, mert még azután állottak be az igazi lakodalmi vig napok, melyek fényét és kedélyességét a történet megjegyzése szerint: „képtelenség leirni!“ Azonban a lélek önkénytelen el-elmereng a vitézi játékok festői csoportjain, a lantos férfiaknak nemzeti hősökről szóló dalaival költőiséget nyert luculusi lakomák hosszu során, s a tánczvigalmak szende alakjain, kiknek honszerelmök, házias erényeik századok homályából fölmagaslik, s példányképül vehetjük a jelen müvelt korban is.

Marianne.

— George Sand beszélye. —

(Folytatás.)

Marianne tehát szereti a természetet, — szólt magában Péter, lelkeig ható gyönyörtöl áthatva; — érti s érzi szépségét, ép ugy, mint én! És nem mondja, nem hordja ajkán, ugy, hogy én nem is sejthetem!

— Nos keresztapám, — szólt Marianne, ki egyszeriben oldalán termett, — most már láthatja ön, hogy rosz kertész vagyok. Bizonyára nem cserélné el uj kertjét, melynek növényzetét igen fiatalnak találja, e vén berekért.

— E vén berek édenkert lenne rám nézve! Tudod-e, hogy egy füvész itt a vidék egész növényzetéről majd teljes számu példányokat szedhetne gyüjteményébe? Több izben meglepett, hogy a legritkább fajokat is láthattam itt, melye-

kért néha ugyancsak messze kelle barangolnom. Nézd például e vizi növényt, mely lábainknál van.

— Ez a Crevantról való, könnyen meghonosult itt.

— Hát voltál néha-néha a Crevantban?

— Gyakran; igen gazdag természetes kert az; onnét hoztam e szép fehér jáczintot is.

— Ez nem jáczint, ez a menyanthe; amannál sokkal szebb és sokkal ritkább.

— Én nem tudom a növények neveit, keresztapán; de ismerem szinüket, szagukat. Ha sétalni megyek, mindig hozok magammal magot, hagymát, vagy ifju növényeket tövestül, azokat elültetem itt s majd mind megered.

— Ugy már értem, a mit látok. E kis éden a te müved.

— Részben az; de nem igen dicsekszem vele, hogy készakarva hoztam ide e vad füveket; még bolondnak tartanának.

— De legalább nekem szólhattál volna, kinek ugyanaz a szenvedélyem van.

— Oh! ön tudós, s természetes, hogy kiváncsi e különösségekre. De nekem, ki semmit sem tudok, nekem nincsen mentségem.

— S még mentség kell rá, hogy a virágokat szereted? Oh Marianne, e szeretet annál szebb tőled, mert nem ismered szépségük minden titkait. Ha figyelmesen vizsgáltad volna . . .

— Oh, a mi ezt illeti, éu megfigyeltem őket, s ha tudományosan nem is értek hozzájuk semmit, el tadnám mondani állapotukat s különbségeiket. Oly szépek és különbözők ezek! Jobban bámulom azon szép idegen virágokat, melyek az ön kertjében vannak; de szivem nem vonzódik hozzájuk. A mi kis vadvirágaink jobban tetszenek nekem.

— Tehát sétaközben te mindent figyelmedre méltattál! Én azt képzeltem, hogy te nem látsz semmit, hogy csak azért vágtatsz lovadon, hogy gyorsan vitesd magad s hogy a mezőt a tér tágas voltáért, s a mozgást önmagáért szereted.

— Oh, bizonyára nagy élvezet is gyakran, haladni, versenyt vágtatni a széllel, s mint a nyul, végig szaladni a sivatagon; de még nagyobb élvezet lépésről lépésre járva, mindent meglátni, megállni mind az előtt, a mi tetszik, mind az előtt, a mi csodálatra készt. Szeretem ezt is, azt is, a mit ismerek, s azt is, a mit nem ismerek. Szeretnék nem tanulni semmit s mindent tudni, vagy inkább mindent tudni, hogy elfeledhessem s ujra megtudhassam, mert nagy élvezet van abban, ha az ember tudni akar, s ha már mindent tudna, ettől meg lenne fosztva.

— Maradj olyan, a minő vagy, Marianne. Te, ugy látom, azon természetek közé tartozol, kik rájönnek arra, a mi igaz, a nélkül, hogy bizonyitásra lenne szükségük. Most mert annyira benn vagy saját magad megismertetésében, mondd el még . . .

— Most elég, keresztapám. Félek, hogy anyja, kit elhagytam, hogy önhez csatlakozzam, unatkozni talál. Térjünk vissza hozzá.

XXI.

— Nem adnád karodat? — szólt Péter, ki nem nagy kedvvel távozott e virágos oázból, melyben Marianne először födé fel magányos álmodozása titkát.

— Két ember nem mehet itt egy sorban, — felelt Marianne. — Egy emberre számitott ösvény ez.

— Egy emberre? Hisz nem leszesz mindig egyedül! Azt hiszem, hogy csakhamar fasort ültethetsz te ide.

— Siessünk, — szólt Marianne. — Ime, Gaucher ur keres bennünket, s én nem szeretném, ha belépne kis sivatagomba, — s elkezdett futni, ügyesen és szépen, ugy lebegvén e virágos talajon, mint egy fecske.

— Köszönöm, Marianne! — szólt Péter keble mélyéből; de a gyönyörittasság, melybe merült, csakkamar szétoszolt, midőn látta, hogy Marianne elfogadja Fülöp karját, mit ez azért ajánlott, hogy együtt keressék föl André asszonyt. Péter szerette volna, ha a leány talál valami ürügyet, visszautasitni az ajánlatot. Az is igaz azonban, hogy semmi ily tetszetős ürügy nem volt, ha csak Marianne illetlennek nem akart látszani.

Marianne pedig kevéssé látszott hajlandónak, hogy Gaucherval szemben a vadat játszsza. Szemmel láthatólag csinosan öltözködött; ruhája fehér mousselin volt, a mi barna bőrének igen előnyös visszfényt adott. Kezein s nyakán ez élénk szint megtörte s szelidebbé tevé az átlátszó szövetü tül-redőzet. Fekete hajában semmi sem volt, csak egy rózsaszinben játszó sárga rózsa; de sürü s rövid hajzata láthatóan nagyobb gonddal volt rendbe szedve, mint máskor. Szép czipőcskéje volt, s lábát, melyet máskor nagy saruk, néha pedig bizony csizmák födtek,most bizvást csodálatos kicsinységünek mondhatta bárki. Gaucher vakmerő kiváncsisággal nézte őt végig, s neki tetszeni látszott ez. Megnézte kezét, lábát,vállát, a szakértőnek oly megelégedett tekintetével, mely arra látszik, hogy beismerjék megelégedésének jogosságát. S aztán nem tartózkodott kimondani, hogy ruhája gyönyörü szabásu, s alakja valóságos pálma, vagy — ha ugy tetszik — zerge.

— Az én alakom pálma? — felelt vigan Marianne. — Akkor hát törpe pálma, c h a m a e r o p s? Nemde, keresztapám?

— Ah, ah, tehát tudós is? — kiáltott Fülöp naivan.

— Épen nem, uram. Péternek van egy oly pálmája, s én megjegyeztem nevét.

— De ön szereti a virágokat, mert virágtartói s kosarai pompás virágokkal vannak tele.

— Ezek csak a mi pusztai s mezei virágaink. Ezeket is jobb szeretem ugyan künn, mint szobámban; de nekem nem sokszor van szerencsém itt üdvözölni André asszonyt és mint a régiek a legyőzötteket pártfogó isteneiknek ajánlották föl, ugy én is szép virágaimat jó barátnőmnek áldozom.

— De sehol nem látok szulák-virágkoszorut, — szólt Fülöp, ki Mariannet a szobába követte, hol André asszony a séta után pihent.

— Suron adhatott volna az övéből, — felelt Marianne; — de mert a nyakkötő alkalmatlan volt neki, hozzádörzsölte valamihez, s elgondolhatja ön, minő állapotban hozta haza. Nem maradt meg belőle más, mint a czimzet, melyet nem olvasott el, azon ürügy alatt, hogy nem tud olvasni.

— Ön nevet, André ur? — szólt Fülöp Péterhez; — Ugyan miért? Czélomat azért elértem.

— Önnek hát czélja volt? — szólt Marianne.

— Bizonyára volt. Önnel akartam megértetni, hogy már hajnal előtt gondoltam önre. Ezt megtudta ön, s én egyebet nem akartam.

— S mit gondolt ön rólam ily kora reggel?

— Akarja, hogy megmondjam?

— Mert ön akarja, hogy kérdezzem.

— De felelhetek-e ilyesmit tanuk előtt?

— Azt sem titokban mondta ön, hogy tárgya voltam gondolatainak. Nem kell nagy hangon kezdeni soha olyasmit, mit suttogva kellene bevégezni; jobb inkább semmit se szólni.

— Más szavakkal, jobb, ha hallgatok?

— Nem mondtam ezt, mert ohajtom tudni, mit gondolt rólam e reggel. Bizonyára kellemes dolog lehetett, mert hiszen Suronnak udvarolt.

— Azt gondoltam, hogy ön a báj s a kellem oly megtestesülése, hogy képes lehet bárkit elszéditeni.

— Köszönöm, jó uram. Ön souveraini nyugalommal részeltet nagylelkü bókjaival, és én is bókkal válaszoljak-e?

— A mint akarja, Marianne kisasszony.

— Ime, Fülöp ur! — felelt Marianne, egy kifogásolhatlanul szabályos, de egyszersmind tréfás bókkal hajolván meg az ifju előtt.

Péter csodálva nézte a csinos leányt. Nem kétkedett, hogy némi kaczérság is nyilvánul benne. Fülöp nekibátorodván, udvarolni kezdett, boldogan azon tudatban, hogy erre föllett jogositva, s azt hivén, mint bárki is hitte volna az ő helyzetében, hogy a leány nagy örömöt talál abban, ha őt szerelmessé téve látja.

XXII.

Az ebédet a szőlőlugasban, jazminkoszoruk alatt tálalták fel; a viráglombozat egész mennyezetet képezett s gyönyörü lánczolatban lógott itt-ott le a vendégek feje körül. Az ebéd igen gyönyörü régi edényekben került az asztalra, mely edények akkor nem igen voltak értékesek, melyeket azonban élénk szineikkel kékelő alapszinük végett, igen sokra becsülnének ma. Marianne ugyanis ujra előhozatta a régi neversi edényeket, melyeket szülei nem mertek használni, mert nem szerették ez elavult portékát; müértő azonban valósággal csodálta volna mindezt. Fülöp értett a müvészethez annyira, hogy észre vegye e szép edények különös voltát, s nem mulasztott el egy alkalmat sem, hogy dicsérje mind ezt, mind az ebéd egyéb részleteit. Hatalmas étvágygyal evett, mert Marichette — urnője utmutatása mellett — igen jó szakácsné volt, s a legegyszerübb ételek is valódi inyenczséghez hasonlón kerültek ki keze alól. S az öreg Chevreuse apó egykori hires pinczéjéből maradt még néhány üveg, melyek ugyancsak nem váltak Marianne szégyenére. Mindezt összevéve, a kis ebéd ép oly kedves és vonzó volt, mint magának Mariannenak egyénisége. Fülöp, ki egyátalán nem ugy érzett, mintha ő itt váratlan vendég lenne, ugy találta, hogy reá nézve minden a legjobb rendben van, s hogy nem fog sok fáradságába kerülni, elhóditni a szép hölgy szivét s hozományát.

A csemegénél már, ha nem is becsipett, kissé mégis nagyon jókedvü volt. Péter megjegyzései által tartózkodásra akarta inteni, és ez csak tüzelte; André asszony remélvén, hogy nevetségessé teszi, nyiltan élczelt reá. Marianne pedig oly finomsággal ösztönzé nyiltságra s bizalomra, hogy bizvást bátoritásnak tarthatta, elannyira, hogy az asztaltól való fölkeléskor, az áradozó udvariaskodás ezer szólamai után, melyek egyike sikerült, másika nem, Fülöp Marianne karját kérte, azt mondván, hogy szeretné látni a major ökreit, öszvéreit, mert, mint mondá, a tájképfestő jobban ért ez állatokhoz maguknál a földmíveseknél is.

— Mindebből egy szót sem hiszek, — felelt Marianne, visszavonván karját; — Ön mindenhez jobban akar érteni, falun ugy, mint városban, mint mi, mert ön hivatására nézve müvész; én pedig azt mondom, hogy a mesterség elront mindent s ön nem is lát meg semmit, — s midőn Fülöp közbekiáltott: — Vagy más szóval, sokat lát ön, s mindent roszul lát. Ön oly dolgokat akar lemásolni, melyek le nem másolhatók. A szépség olyan, mint az isten: önmagától az, a mi, s nem

nyer az által, hogy diadalok s hymnusok dicsérik. Ellenkezőleg: a szó, az ének, a festés, s mindaz, mit feltalálnak arra, hogy szépitsék azt, a mi megvan, csak arra szolgál, hogy csökkentsék az érzelem bensőségét, melyet ez látásakor költ, ha az ember ugy látja, hogy nem foglalkozik a kifejezés gondolatával.

(Vége köv.)

A középkor divatai.

K. Beniczky Irmától.

Melyik középkori divattal, vagy — helyesebben mondva, — bolondsággal kezdjük, és melyikkel végezzük?

A 11-dik századtól kezdve egész a reformáczióig az egész világ nagy bolondok házához hasonlitott e részben. A legtisztességesebb polgár is olyan ruhában járt, a milyet mai nap legfeljebb a műlovardában a bohócz szokott fölvenni, s mint most a farsang utolsó napján szokásba hozott „bolondok estéjén“ a különféle, bolondabbnál bolondabb álczák, jelmezek és torzalakok, olyan volt a középkorban bármely közönséges ember, köznapi, rendes öltözetében.

A ki azt hiszi, hogy ez tán tulzás, azt arra kérjük, szemlélje meg az ama korból való festményeket, a kétféle szinü, hasitott, lebbentyüs és dudoros öltönyöket, az óriás bőségü bugyogót, a felkunkorodott orru, vagy közepén felvágott lábbelit, a medvetalpat, a csörgőt és csengetyüt, a pöffeszeket, a lobogó ujjakat, a kerékfodrokat, a harang- és abrincsszoknyákat, a pávafarkszerü uszályokat (azokat jelenleg is láthatjuk) a ludhasat, a szivárványszinü öltözékeket, az óriási csipke-ingfodrokat és fejgulákat; hát még a roppant mennyiségü és minőségü legyező, táska, szőrme, fátyol, szépség-tapaszok, szelenczék, lánczok, a legfurcsább alaku fővegek, és számtalan más bolondabbnál bolondabb öltözési és pipere-czikkek, – és ezeket pedig a férfiak viselték.

A hölgyek természetesen nem maradhattak hátra az esztelenségben, és szintén körülvették vállaikat, felső karjaikat vastag pöffeszekkel és párnákkal.

Épen olyan bolond volt az ugynevezett lebbentyüs viselet, mely csupa lebbentyüből állt, kivált a tunika alsó része, és a szörnyü bő ujjak is azzal végződtek, a 15-dik század közepe táján.

A számtalan idombeli különféleségnek megfelelt a szinek különfélesége is. Mind a két nem kedvelte a szivárvány tarkaságu szineket; csakhogy a szinek megválasztása nem mindig a jó vagy rosz izlésre bizatott, hanem a szinek jelentősége is tekintetbe vétetett. Az embernek külső jelensége benső hangulatának kinyomata volt, oly módon, melyről az ujabb idők egyhangu, szintelen divatvilágának fogalma sincs.

Az udvarias és lovagias társadalom a szinek nyelvét a szerelem feltüntetésére használta fel. A zöld szin a szerelem első ébredését, a fehér a viszonzás reményét; a kék a változatlan hüséget, az élénk aranysárga a boldog szerelmet, a fekete a szenvedést és gyászt, a vörös a lángoló szerelmet, a sötét, fénytelen sárga végre a szerelemféltést jelképezte. Az igazi lovagias szerelmesnek e szerint alkalma volt érzelmének minden fokozatait öltözéke által kifejezni. Ezen tarka játék legfőbb virágzásában a 15-dik században volt; és ehez járult még azon sajátságos szokás is, hogy a családi czimert a ruhának különféle részein himezve viselték.

Az ugynevezett osztott viselet abból állt, hogy vagy széltében, vagy hosszában a ruha kétféle szinre volt elvá-

lasztva; de nem csak a szin, hanem a szabás szerint is különbözött a baloldal a jobbtól, avagy az alsó rész a felsőtől.

Egy festményen, mely amaz eszeveszett korból fennmaradt, láttunk egy előkelő arszlánt, kinek sárga jobb lábát pöffeszes bugyogó, kék bal lábát pedig sima és néhány helyen hosszában felhasitott nadrág vette körül. De olyat is lehetett látni, kinek bal karja és oldala egy szinü volt jobb lábával s jobb karja és oldala a bal lábbal együtt egészen más szinben pompázott; ilyen esetben aztán a czipő szine az ujjas szerint volt választva, a fővegé pedig a nadrág szerint, ugy, hogy az ilyen öltözék négyszeresen volt elosztva. Kikerülni minden összhangzatot, volt az akkori divat főtörekvése.

A középkor valamennyi esztelenségei mindkét nemnek tulajdonai voltak, kivéve a két szinre osztott viseletet; ez a férfiak kizárólagos sajátja maradt, a nők nem követték ezen esztelenséget.

Az elválasztott, vagy elosztott viselet kisebb-nagyobb félbeszakitásokkal, több századon át fenntartá magát; már a 15-dik században viselték, csakhogy akkor még a bérruhás inasok. A hűbéresek viseletén urok czimere és szinei pompáztak, s ezen szokásból aztán a 14-dik és 15-dik században általános divat lett.

Egy igen érdekes tudósitást olvastunk 1336-ból a bécsi divatokat illetőleg, mely szóról szóra igy hangzik:

„A viseletek esztelensége annyira ment, hogy a divat-uracsok födetlen vállal és nyakóczon jártak, s miután a divat bolondságaiban nemcsak a fiatalok, de az öregek is — a kik ez által fiatalnak képzeltek magukat — részt vettek, gyakran ősz fürtöket is lehetett látni, melyek sovány, ránczos nyakra és vállakra omlottak alá. Azért nagyon is felfogható, hogy a hatóságok kénytelenek voltak szigoru rendeletek kibocsátására, melyek az ilyen esztelen tulzásnak és a roppant fényüzésnek gátat vessenek; de sem ezek, sem a papok dörgő, fenyitő prédikácziói nem használtak semmit.“

Más időben meg a kivágott ruha átment az ellenkező szélsőségbe s a kabát gallérja egészen a fülig emelkedett s még azon felül nőtt ki a talyigakerék nagyságu ékes fodor, melyen a fő mint valami tányéron nyugodott, a nyak mozgásának keményitett gátat vetve.

A 17-dik századból származó ezen csipke- vagy Stuart-fodor az óriási parókának esett áldozatul, mert ez egészen eltakarta a gallért.

A széles fodor tehát ismét alább szállt s végre annyira megfogyott, hogy csak két hosszudad négyszöget képező lap maradt belőle, mely elől az áll alatt a mellre volt alkalmazva. E két fehér lapot még mai nap is láthatjuk sok helyen a protestáns lelkészek hivatalos mezén; némely tájon pedig e helyett a papi meznek egy hivatalos jelvénye gyanánt a vastag, kemény spanyol gallér tartotta fönn magát napjainkig.

S igy támadnak — vagyis támadtak, mert mai nap igen csekély kivétellel az összes emberiség a változó divatnak hódol — a nemzeti és hivatalos viseletek, a katonai egyenruha, a szolgai bérruha; mindezek eredetileg általános divatok voltak, melyeket később a nagy tömeg félre tett, elvetett, s csak egyes tájakon, vagy bizonyos testületeknél maradtak szokásban.

Németországban a városoktól távol eső tájakon a nép viseletében még most is felismerhetni helyenként a középkor feszes spanyol divatait, vagy egész kalandos és phantasztikus szellemét; a bajor nép rövid ujjasa és nemez kalapja a 30 éves háboru idejére emlékeztet, XIV. Lajos parókás világa pedig most

is mutatkozik a sváb pór hosszu kaputján, csattos czipőjén, harisnyáin, térdnadrágján, és oldalt felcsapott karimáju kalapján.

A csipke-gyártás a 16-dik szásadban kezdett virulni; a csipkék könnyüsége és finomsága, ama titokteljes kecs, melyet az által előidéznek, hogy eltakarnak és mégis látni engednek, nagyon elősegitette elterjedésöket és kedveltségöket, és pedig nem csak a nőknél, hanem a férfiaknál is, még ha hadvezérek, államférfiak, egyszerü polgárok vagy előkelő arszlánok voltak is.

A kalapot csipke szegélyezé, csipke lengette körül a nyakat, mellet és kezet; csipke volt alkalmazva a ruhának minden varrásán és szegélyén, rózsát képezve a térden és vállon; csipke foglalá körül a kardmarkolatot, sőt a roppant mennyiségü lefityegő csizmaszárát is csipkefodrozat tölté be. Ilyen csipkés csizmát viselt a tiszt a csaták zajában épen ugy, mint a szelid párisi arszlán, midőn a palais royal előtt sétált.

A női viseletek gyakran változtak, főleg hosszuságokat és bőségöket illetőleg; hol nehéz hosszu uszályokat, hol rövid és szük ruhát viseltek. Egy időben a ruhák a lehetőségen tul voltak kivágva, más időben ismét annyira igyekeztek a testet betakarni, hogy még az arcz sem maradt takaratlanul.

Ugyanis az egyszerü fekete álcza és félálcza, mely jelenleg csak az álarczos bálokon látható, akkoriban általános viselet volt, épen oly öltözék-rész, mint például most a keztyü. Ugyanakkor megtörtént, hogy egy diszes bál alkalmával némely hölgy felette vékony, átlátszó szövetekbe öltözött, mások megint majdnem tetőtől talpig nehéz, sürü kelmékbe burkolták magukat, s vasas pánczélba szoritották kebleket.

Legtágasabb tér nyilt a divat szeszélyei számára mindenkor az ember f e j é n és h a j á n; itt gyakorolta és gyakorolja azokat most is kénye-kedve szerint.

A haj a legszebb disz, melylyel a gondos, bőkezü természet az ember fejét megajándékozta, és épen ezen gyönyörü disz volt örök időktől fogva minden kigondolható hiuság és eltorzitásnak alávetve; simára fésülik, kenik, tapasztják, sütik, tépik, fonják, sodorják, sat.

A középkorban néha azt kivánta a divat, hogy a haj a homlok körül és a halántékon leborotváltassék, s a mi megmaradt, azt valóságos vénasszonyi főkötő alá rejtették, ugy, hogy egy szál sem látszott ki belőle.

A női kalapok majd oly kicsinyek voltak, hogy szinte nagyitó üveggel kellett őket nézni; máskor meg oly roppant nagyságuak voltak, mint egy-egy kisebbszerü ház. Egy-egy ilyen óriás kalap akkora széles ernyővel volt ellátva, hogy a hölgyek csak oldalt mehettek be vele az ajtón. Egy másik megmintegy másfél, sőt két láb magas, hegyes, szines tekéhez hasonlitott, melynek hegyéről földig érő hosszu fátyol lebegett alá.

Ezen f e j d i s z (?!) nagy szarvhoz hasonlitott, s akkor azt mondták, hogy a hölgyek azért nem mennek a templomba, mert attól tartanak, hogy szarvukat az ajtóban letörik. Egy ama korbeli krónikában pedig ezen szarvas divatra vonatkozólag többek közt a következő megjegyzést olvastuk:

„A nőknek azon szokása azonban, hogy s a j á t f e j ö k r e szarvakat raktak, nagyon dicséretes és üdvös vala.“

(Vége köv.)

Egy hét története.

Márcziushó 1-sején.

Még mindig az árviz. — A czifra mentők. — Az igazi mentők. — A kétségbeesés makacssága. — A névtelen erények. — Mit érez a testvér testvére iránt. — A felséges Asszony. — József főherczeg. — A Margit-sziget. — Letünt csillag.

Az árvizről talán már szólni sem kellene. Már megvolt és azután nem is olyan volt, a milyennek — nálunk legalább — némelyek várták.

De hagyjuk a tréfát, elég szomoru, hogy ezt a nagy országos csapást sokan tréfás szemmel nézték nálunk; csak érdekes mulatság volt nekik az egész, egy kis sport, a mivel az időt el lehet verni, és beálltak „mentők"-nek; az elsők közé tartoztak, a kik mentőkül beiratkoztak, azután nagyszerüen készülődtek hozzá, pompás mentő-ruhát csináltattak, kék zubbonyt, a melyen kecsesen illik a mentőjelvény, a fehér kar-szalag; veres derékkötőt, a mi az embernek karcsu alakot ad; veres sipkát, a min a hölgyek szeme fennakad, és ugy járták be, nem ugyan a vizzel elöntött vidékeket, hanem a város összes szárazföldjét, kávéházról vendéglőbe, onnan meg vissza, mindenikben telezengve a világot az általuk véghezvitt nagy hőstettekkel, mindenik külön-külön százezer embert fogott ki az áldáz hullámokból, ugyanannyit czepelt le a roskadozó házak falairól, náluk nélkül most már a fél főváros a fekete tengerben usznék, a mellett annyira borzasztónak festve az állapotokat, hogy a hallgatók szivei megannyi jégtömeggé fagytak a rémület és aggodalomtól; mikor még hire sem volt a vésznek, ők már a töltéseket látták szélylyel hasogatva, Uj-Pesten már egyetlen ház sem állt, mind a viz alá volt temetve, Ó-Budán a torony tetejébe vágták a csáklyákat, azon alul már nem volt mibe kapaszkodni, azt is csak ugy tehették, hogy átellenben Pesten a vasuti indóház világitott nekik, mert éjfélkor meggyuladt és egy lángban állt, csakis hogy az épen megérkező utasokat sikerült nekik megmenteni az iszonyu tüzhaláltól, épen jókor érkeztek oda Ó-Budáról, vizből tüzbe; a mellett a mentő-öltöny olyan fényes és tiszta volt rajtuk, mintha csak most e pillanatban a szekrényből szedték volna ki; viznek sárnak semmi legkisebb nyoma; ez épen a mesterség, mondák rá nagy hegykén; érteni kell ahoz, a hogy ők; no, ugyan szépen is volnánk mi akkor! A jó fiuk ha beültek is csónakba, nagy gondosan kerestek maguknak egy kis csöndes vizecskét, azután kezébe nyomták az evedzőket a város által rendelkezésükre adott három-négy legénynek, azután sétáltatták magukat fel-alá, a mig kedvük tartá, vagy a mig meg nem éheztek, vagy a mig a dicsekvési viszketeget nem lehetett tovább állni. Magam láttam egy pár olyan mentőt, hófehér glacé-keztyüben álltak a csónakban; volt bennem annyi gonoszság, hogy figyelmeztettem az egyiket az összeférhetetlenségi törvényre; az persze nagyot nevetett rajta, hanem azért csak tovább nem huzta le a finom glacé-keztyüt; igy czifrább, gondolá.

Azért méltók az igazi köszönetre azok, a kik a nehéz napokban valódi emberszeretettől voltak áthatva; mert habár a főváros legnagyobb részét kikerülte is a nagy szerencsétlenség, az a másik rész, a melynek kijutott az Isten haragos kedvéből, elég nagy, hogy dolgot adott a jó embereknek. Igazán megreszket a sziv mélységes feneke, ha végig gondolunk rajta. Egy felül Buda, a Rácz-város egész hossza, a vizi-város, egészen föl a császárfürdőig, onnan meg Ujlakon, és még azon tul Ó-Budáig, egész Duna-hosszant a házak vizben álltak, sok helyütt az első emeletig és majd mindenütt az ablakokig. Tulfelül meg Uj-Pestnek Duna felüli része, a sok gyári épülettel és a sok gyári munkásokkal, a kiket mindnyáját menteni kellett, vagyis erővel kirántani a halálos veszedelemből, mivelhogy maguktól nem tudtak, vagy nem akartak menekülni. Sok helyütt hirtelen jött az ár, éjszakának idején, mikor a félelem és munkától elcsigázott emberek mély álomba feküdtek, és mire fölébredtek, ők is, gyermekeik is, csapkodó hullámoktól voltak körülkapcsolva, ugy kellett őket egyenkint kiragadni a halál karjai közül. Mások meg a kétségbeesés makacsságával ragaszkodtak lakásukhoz; többnyire szegény munkás emberek, a kiknek ez a kis vályogépület, vagy akár csak e kevés butor összes vagyonuk volt, egész életük fáradságos munkájának gyümölcse. Eleinte nem birták elhinni, hogy lehetne olyan kegyetlen sors a világon, a mely őket ettől is megfoszthatná; azért nem is mozdultak, és midőn tapasztalták, hogy bizony sok esetben a sors is csak olyan kegyetlen-szivtelen, mint egynémely ember, akkor meg már épenséggel nem akartak mozdulni, oda akartak veszni vagyonukkal; minek akkor már nekik az élet, hahogy az eddigi szegénységből a végső koldusbotra jutottak! Kiveszett szivükből minden remény, minden hit, valóságos dulakodást vittek vegbe a mentőkkel, a kik különben is csak nagy veszélylyel küzdve jégtorlaszok közt utat törhettek maguknak hozzájuk, és azért mégis egyetlen egy emberélet sem veszett el a sok százakra menő szerencsétlenek közül; mennyi erőfeszités és önfeláldozó emberszeretetre volt szükség csak annyira is megfékezni a sors őrjöngő dühét! Azért köszönet is nekik az emberiség nevében, annyival inkább, minthogy ők jóformán még csak köszönet fejében sem tették, a mit tettek; legnagyobb részükről azt sem tudjuk, hogy kicsodák; még nevüket sem mondták, csak beállitottak a vész órájában, és a vész eltüntével ép olyan hirtelen el is tüntek ismét; a vész idején mindenütt, — tudok olyant közülük, a ki három nap, három éjjel szemét sem hunyta be — és a vész elmultával sehol sem voltak láthatók; — ilyen az igazi polgárerény, ilyen az igazi ember.

És ilyen igaz ember sok mutatkozik máris és még több fog a közelebbi napokban mutatkozni, a vizkárosultak segélyezésénél. Ha valaha, most van a segélyezés ideje. Saját vérünket kell segélyezni, olyanokat, kik földünket mivelik; nemzetünk vércseppjei ők és hajlékot, szerszámot elvesztettek, egyebük sem maradt az egy rajtuk valónál, százezerekre megy a számuk és egy forint is segitség nekik, mert száz krajczár száz falat kenyér száz magyar éhező gyermek fenntartására! Igen is, erényt és jótékonyságot gyakorlunk vele, de olyan erényt és jótékonyságot, mely csak oly kevéssé számithat köszönetre, mint mikor a testvér elesett kis testvérét a fölkelésben segiti. Azért nincs is szükség hangzatos nagy szavakra, adakozásra buzditani akkor, midőn minden sziv tele van a szeretet szánal-

mával; az ember, és különösen a nő ilyenkor csak rá néz barátjára, jó ismerősére és csak annyit mond: „A dunai vizkárosultak javára“, igy jár házról házra és gyüjti az adományokat, ettől egy forintot, amattól egy krajczárt, és teszi ezt halogatás nélkül, mert a nagy nyomorban nincs veszteni való idő, és mikor egy kis összegecske együtt van, felküldi a szerkesztőségnek, mely szintén halogatás nélkül, nyilvános nyugtázás mellett, rendeltetési helyére juttatja.*)

Milyen szépen mutatta magát ismét a mi Felséges Asszonyunk és József főherczeg. A Felséges Asszony tizezer forintot küldött a szegény vizkárosultaknak — király ő Felsége külön 15,000 forintot és ujra, közösen a Felséges Asszonynyal, 40,000 frtot adott — József főherczeg pedig ezer forintot, és mi sok pénz ez neki mostanság! Mert a Margit-sziget, az a gyönyörü szépség, a mi neki milliókba került, borzasztó mód elpusztult az árviz által. A megragadó szép virágtelepek, melyeknek látásával a szem nem birt betelni, elvannak iszapolva, a kies lugasok tövistől kiforgatva, az üvegházak összezuzva, a fürdő, az épitészet ezen remeke, megrongálva, a lakházak egy része feldöntve, — a főherczeg betegen feküdt a veszély napjaiban, és az első, a ki a károsultaknak pénzbeli segélyt uyujtott, ő vala, — ilyen az igazi magyar főur!

Az égieknek is adóznunk kellett e héten és pedig a legragyagóbb lelkek egyikével, a melylyel csak birunk. A „Falu roszszá“-nak lelkével. Tóth Ede meghalt, csak 32 évig élt és már megkellett halnia; midőn a dicsőség fénypontján állt, örökre bezárult előtte az élet; midőn a hosszas küzdelem és nyomor után a köztisztelet és kényelem lágy karjai tárultak fel előtte, a sir hideg ölébe kellett szállnia, — hát nem szomoru ez?

Én azt mondom, hogy nem, én azt mondom, hogy szebb halált költő nem kivánhat magának, mint a milyen az övé volt. Elérte, a mit a költő e földön csak elérhet, az elismerést és dicsőséget, a küzdelem után a babérkoszorut, a nyomor után — mit nyomor! ezt az igazi költő nem ismeri, a föld javai és élvei iránt a költőnek sem vágya, sem érzéke; száraz kenyér mellett boldogságával zengi be a világot, a mig szárnyait csattogtathatja és ő csattogtathatta, függetlenné tette magát a világtól, a vándor-szinészet megadta neki, a mire szüksége volt: a falat kenyeret és a lélek teljes, független szabadságát; száguldozhatott az ábrándok tündérországaiban, keresve lelkének szép tündérleányát: eszményképét, a mig csak meg nem találta. A „Falu roszsza“ volt ez, az a magzar népszinmü, a minél szebbet még költő nem teremtett, ez volt az ő hivatása, az ő földi küldetése, és midőn ez megvolt, ugyan mi keresete volt neki még a földön? A dicsőség talán? Ez is csak addig valami az igaz költőnek, a mig — nem ismerte; a mint a lelkéhez ér, el is fordul ismét tőle; földi gyönyör ez is csak ugy, mint a többi, holott neki föld felett a világa; selejtes és megpanaszolt, holott az ő szeme az örök szépet és tisztát látta nyitva. Avagy a kényelem? Mondtam már, hogy az neki semmi, mert őt a költészet lelkesiti; mint a madár, minél magasabbra száll, annál fenségesebben csattog, annál boldogabb, mert ennél egyéb nem kell neki. A hogy az ő lelke ott fenn, a magasban kereng, az egész világot látja maga alatt, azt hiszi, az egész világ az ő dalolását hallgatja, felvidul, megtisztul általa, és ez az ő boldogsága, olyan boldogság, hogy a száraz falat égi mannává, a kemény göröngy piros bársony pamlaggá változik tőle, ugyan mit adhat tehát a világ az igazi költőnek, mit adhatott Tóth Edének, a mivel még nem birt? Nagyobb dicsőséget talán? Az lehetetlen. Nagyobb elragadtatást, mint e minőt a „Falu roszsza“ idézett elő, nem lehet képzelni sem, és szebb népszinmüvet nem lehet irni; ezt az egyet, ezt az egyetlent ő irta meg, azután elkezdett betegeskedni, és milyen gyöngéd volt e részben is iránta a sors! Sima, lágy kézzel nyult szivéhez a halál, lassan-lassan sorvadt, az utósó perczig sem hitte, hogy az a halál, a mi ágyánál ül; még néhány hét előtt nagy bizalmasan megmondta nekem, hogy egy tragoedia eszméjét érleli fejében, és mihelyt kitavaszodik, kimegy falura és megirja a nemzeti szinház számára, mert itt a városban nem tud kedvére dolgozni és — ez az ő betegsége. Igy forditotta föl neki a halál saját öldöklő képét; azért nem tudott dolgozni, mert már akkor nagy beteg volt, és elhitette vele, hogy azért beteg, mert nem dolgozik. És igy is oltotta ki e fényes életet; mint mikor tiszta nyári égen a nap leáldozik; mindig alább és alább száll és minél közelebb ér a határszélhez, annál igézetesebb pirossága. Egyszerre csak szótlan csendbe merül a világ; madár nem dalol, levél nem rezeg, égnek-földnek eláll a lélegzete, csak egy pillanatig tart az egész, és mire föltekintünk, egy csillag ragyog féjünk felett, a költő lelke az, akkor szállt föl, mikor az a halálos csendesség a lelket ülte el; mindnyájan éreztük, csak ő nem, ő neki akkor egy piros hajnalhasadás volt a mindenség, ugy álmodta be magát az örökkévalóságba, — hiszen nem is egyéb a költő élete álomnál!

Csak egy képes igazi édességet csepegtetni a költő életpoharába: a hü feleség, és a sors ezzel megáldotta volt Tóth Edét, ugy, a hogy az ő szép lelke megérdemelte; Benedek Veron a szó legszebb, legnemesebb értelmében hű élettársa, jóban-roszszban osztályos fele volt neki; a nemzet tartozik köszönettel e kitünő nőnek, mert az ő szerető szivének köszönheti a „Falu roszszá“-t.

Mult hétfőn volt a nagy költő temetése, és most künn a kerepes-uti sirkertben álmodja tovább az ő aranyos álmait, hogy milyen szép élet az a magyar élet, a magyar erkölcs, a magyar nyelv, a magyar szerelem, minden, minden, a mi igazán magyar; még a hunczutsága is; — hunczutság, de szép, a mint nekem egyszer nevetve mondá, azzal a kedves, gyermetegül vidám és mégis hamiskás nevetéssel, és azzal a lelket kereső tekintettel kék szemében, a mi sajátja volt. Legyen áldott emléke! — i — r.

*) Szerkesztőségünknél 20 forint van e czélra. Mihelyt 30 forintra felgyül, átadom. Szerk.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Királyné ő Felsége*) mult csütörtökön utazott nővéréhez Angliába, hol számára Northamptonshire-ben Easton-Neston-t bérelték ki.

⁂ (*Jótékonyság.*) Ő Felsége a borsodmegyei Rakacza községi iskola és tanitólak épitése czéljaira, magánpénztárából 300 frtnyi segélyt adományozott. — Jakabfalvai Ferencz abaujmegyei lakos „Erzsébet királyné koszoruja és Deák Ferencz emléke“ czimén 1000 frtos alapitványt tett, melynek kamatai Erzsébet királyné ő Felsége legmagasb nevenapján osztatnak ki a megye szegényei között. — Nem dicsérhető eléggé a Holtzspach család férfi és női tagjainak jótékonysága. Weissenbacher urhölgy, született Holzspach ugyanis mult heti szombat óta naponkint 120 kiló főtt marhahust, 1600 gombóczot s 200 adag kávét osztott szét a szegény károsultak között. Azon kivül tetemes készpénzbeli adománynyal is járult e derék család a vizkárosultak segélyezésére. — Gróf Porczia Luiza — egy nyolcz éves kis leány — két darab arany

kiséretében a következő levelet intézte a fővárosi árbizottsághoz: „Kérem ezen csekély adományt takarékpénztáromból, szerencsétlen gyermekek az én koromban, tudniillik 8 évesek közt, elosztani. Budapest márczius 1-sején 1876.“

⁂ (*Rózsás napló.*) Özvegy gróf Festetics Bennóné, született Földváry Róza bájos és szellemes leánya: Sarolta, mult hó 26-dikán tartá esküvőjét Székuli Házi Zsigmond honvédfőhadnagygyal és krassómegyei földbirtokossal Budapesten. — Gróf Kun Károly, kolozsmegyei földbirtokos, mult hó 17-dikén tartá kézfogóját Galgón, Kászonyi Polixena urhölgygyel. — Nagyváradon Irinyi Gerő élesdi adótiszt jegyet váltott Szilágyi Mariskával; dr. Tomm Béla esküvője pedig e napokban volt ott Balogh Antoinette kisasszonynyal. — Nagy-Szombaton mult hó 26-dikán tartá esküvőjét Laczkovich Károly fővárosi tanár és honvédhadnagy a bájos Vajda Ilona kisasszonynyal. — Szabó István szombatfalvi birtokos mult hó 25-dikén tartotta esküvőjét Szombathelyi Irma kisasszonyal. — Kullmann Lajos fővárosi tisztviselő e napokban váltott jegyet Böhm Vilma kisasszonynyal, Böhm Sámuel helybeli polgár kedves leányával.

⁂ (*Az árvizkárosultak javára*) többek közt adakoztak a vészbizottságnál: Tisza miniszterelnök 200 frt, a többi miniszterek egyenkint 100 frt, Luczenbacher Pál 1000 frt, gróf Andrássy Aladár és neje 300 frt, Schwakulay István 100 frt, Lévay Henrik és neje 200 frt, Kovács Zsigmond pécsi püspök 200 frt, a hengermalom 500 frt, Szartory Frigyes Ödön 50 frt, Lyka Gy. 100 frt, gr. Károlyi György 1000 frt, id. b. Majthényi László 50 frt, gróf Zichy Bódog 100 frt, Strasser és König 100 frt, Magyar országos középponti takarékpénztár 500 frt, Stern Ignácz 100 frt, Deutsch Lipót 50 frt, Pfeffer Ignácz, a Diana fürdő tulajdonosa 100 frt, Kollerich Pál 100 frt, Huber Antal 100 frt, dr. Poór Imre 50 frt, Wahrmann Mór 200 frt, Haggenmacher Henrik 200 frt, Lónyay Gábor 200 frt, Lónyay Ödön 100 frt, Burián János 100 frt, Heinrich A. és fiai 300 frt, Wodjáner Béla 100 frt, gróf Wenckheim Rudolf 100 frt, Pucher József 100 frt, dr. Kovács Sebestyén Endre 100 frt, Fuchs Gusztáv 100 frt, Röck Szilád 30 frt, Schossberger Vilmosné 200 frt, Szubovics Antal 25 frt, Kasselik Ferencz 100 frt, Avakumovies József 20 pokróczot ajándékozott. Deutsch Károly a Ludovika Akademiában elhelyezett szükölködők között 100-at 3 nap étellel látta el. Mihalik János 100 zsák burgonyát küldött. A molnárok és sütők gőzmalomtársulata 1000 darab kenyeret ajándékozott. A magyar földhitelintézet 5000 frtot. Az első magyar általános biztositó társaság 3000 frtot. Kohn Ullmann 100 frt, idősb Egerhofer Péter 50 frt. dr. Schwarzer Ferencz 50 frt, Hoffmann Anna 200 frt, Petrovics Demeter 100 frt, Khund Vilmos 100 frt, Amizony Károly 100 frt, Markbreit Adolf 50 frt, Monaszterly és Kuzmik munkásleányai 6 frt, Laczkó H. és fia 50 frt, Spitzer Gerzon 200 frt, Wittenbauer József és neje 100 frt, Gradl Adolf 100 frt, Kammermayer Károly 50 frt, Kammermayer Sebastiani Klotild 50 frt, Rosenfeld Mina 50 frt, az ujverbászi takarékpénztár 100 frt, Laczkó Antal 100 frt, gróf Szapáry László császári királyi tábornok 100 frt, gróf Szapáry Almássy Rozália 200 frt, Szarvas városa közpénztárából 100 frt, Hirsch Ignácz és fia 100 frtot. Eddig még csak mintegy 120,000 frt gyült össze a vizkárosultak javára.

⁂ (*Azon derék férfiak,*) kik a közel mult vész napjaiban magukat buzgalmuk és önfeláldozásuk által különösen kitüntették: Bockelberg Ernő, Thaisz Elek, Rajkay S. alkapitány Heinrich Gyula, Hadzsi Emil, Jezovics Kornél, Mayer Ferencz, Matolay Elek, Rumbold, Ribánszky, Katinszky, Szarvas Sándor, Zsinigor Mihály, Keresztessi Sándor, Kosztovits Ignácz, Kihalik őrnagy, Schwertführer tábornok, Szeniczey Ödön, Markus István, ifj. gróf Károlyi István, gróf Lónyay Béla, gróf Kun, Kunfy József, gróf Károlyi Tibor, Tisza László, Türr István, gróf Bethlen István, Krause, Folmann, Oherolly János, Kada Mihály, Kammermayer Károly, Ráth Károly, Barna, Freiszleder Nándor, Forgó István, Wahrmann Sándor, Kiss Károly, Nasztl Mór, Schmiedlechner György, Szupper László, Vogler József, Horovicz Béla, Lang György, Kürthy Emil, Mátyus Arisztid, Busbach Péter, Toperczer János, Szedenics, Incze György, Weinberger István, Hamza Máté, Havas Pál, Andreánszky Zsigmond, Funk Kálmán, Alkér Gusztáv, Porzsolt Gyula, Hegedüs Kálmán, Cseresnyés János, Becker Károly, — s kétségkivül még többen, kiknek nevei vagy tettei még ismeretlenek.

⁂ (*Az országos nőképző egylet*) e hó 15-dikén nagy zenekari hangversenyt rendez Richter János vezénylete alatt, fele részben saját pénztára, fele részben az árvizkárosultak javára. A müsorozot következőleg van megállapitva: I· Weber. Felszólitás a tánczra. Zenekarra átirta Berlioz (uj): II, Hoffmann. Adagio és Scherzo „Fritjof“ symphoniából (uj.) III. Wagner, Előjáték „Tristan és Isolde“-hez. IV, Beethoven. 8-dik symphonia. Helyárak: Páholy 12 frt. Körszék 3 frt. Számozott szék 2 frt. Karzat 2 frt. Bemenet 1 frtért kaphatók: Rózsavölgyi és társánál, Kristóftér 4 sz., valamint a hangverseny napján este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

⁂ (*Kossuth Lajos*) levelet irt Helfynek Deák Ferenczről és Helfy kinyomatta e levelet az „Egyetértés“-ben, a honnan azt a többi politikai lap egytől-egyig átvette; nagyon könnyen juthatnak tehát hozzá hölgyeink is, és olvassák is el e levelet és olvastassák el gyermekeikkel is, nem egyszer, de százszor, hadd vésődjek be annak minden szava elfelejthetlenül szivükbe, miként az imádság, mert fenséges lélek magasztos kinyilatkoztatása e levél. Hogyan szól Kossuth Lajos Deák Ferenczről! A politikában ellenkező álláspontot foglaltak ők el, egyik ellenkező álláspontnak ez, a másiknak az a feje, lelke; e két álláspont soha össze nem találkozhatik, és mégis mennyi tisztelet és elragadtatással tünteti föl az egyik ellentétes álláspont feje a másiknak szellemi és jellembeli nagyságát; milyen megragadó vonásokban állitja elénk Deák Ferencz önzetlen hazaszeretetét, nagy polgárerényeit, nagy lángelméjét; mint magasodik feje, lelke fel az egész nemzet fölött, századokon át ragyogó példányképül mindenkire nézve, a kiben csak érzés van haza és emberiség iránt! Igy csak Kossuth tud érezni és irni. Olyan oszlopot emelt Deák Ferencznek ezen levélben, minél nagyszerübbet és maradandóbbat semmiféle müvész semmiféle márványból nem bir előállitani, és azért — nem csupán Deák, hanem egyszersmind Kossuth dicsőségi oszlopa ezen levél, és föltekintvén rá, a lélek szinte porba omlik előtte, és ámulattal kérdi, valjon melyik nagyobb a kettő közül, és hálát ad a sorsnak, hogy a magyar nemzetnek kettőt is adott ilyen félistent, a melyekből egy is elég arra, hogy a nemzet ujra meg ujra föléledjen tőle.

⁂ (*Bohus Szögyény Antónia,*) a pesti jótékony nőegylet nemeslelkü elnökének meghivása folytán, mult csütörtökön a főváros valamennyi jótékony nőegylete értekezletet tartott az árvizkárosultak segélyezése tárgyában, és elhatároztatott, hogy valamennyi nőegylet tagjai egyesülvén, mindenik külön-külön a főváros egy-egy kerületében mindennemü adakozások gyüjtése körül fog buzgolkodni, a legczélravezetőbb

módozatok meghatározása iránt pedig gróf Teleki Sándorné, Hollán Ernőné és Kralovanszky Sándorné urnőkből álló szükebb bizottság választatott.

⁂ (*A fővárosi iparosok köre*) ma, vasárnap, saját helyiségében, (hatvani-utcza 2. sz.) műkedvelői szini előadást rendez az árvizkárosultak javára. Megvagyunk győződve, hogy e szép példát országszerte minden kaszinó és kör fogja követni.

⁂ (*A budapesti Tabitha-egylet*) elnöksége tisztelettel és sürgetőleg kéri azon nőket, kik az árviz által károsultak számára készitendő fehérnemüek és ruhák varrásában részt venni ohajtanak; hogy minden szerdán délután 2 órától hatig az evángélikus egyház preszbiteri termében (Károly-utcza evángélikus gymnázium 2-dik emelet) minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

⁂ (*A nemzeti szinház*) filharmoniai hangversenye mult hétfőn délutáni 4 órakor nagy és diszes közönséget vonzott a nemzeti szinházba. A zenekar a szinpadot foglalta el. A hangverseny első száma Mendelssohnnak „a tengercsönd és szerencsés utazás“ czimü symfonistikus költeménye volt. E zenemü, főkép azon részeiben hat meg, melyekben egy végtelen tenger magasztos csöndje fölött merengünk. Második számnak a „Hunok harcza“ czimü, szintén symfonistikus költeményt hallottunk, Liszt Ferenctől. A mester maga is jelen volt az előadáson, azt élénk figyelemmel kisérve. E zeneköltemény Kaulbach hason czimü képe után készült, s annak eszméjét fejezi ki. A hunok harczában a pogány barbarismus és a keresztyén civilizáczió kelnek harczra. A monda szerint a csata után az elcsettek lelkei a levegőben folytatták a harczot. A zeneköltemény ezen kezdődik. Azután — épen, mint Kaulbach képén — megnyilik az ég, s az egymást vadul öldöklők felett, az Ur szent trónusának aljában megjelenik örök világosságában a kibékitő keresztyéni szeretet. E nagyszerü költemény is zajos tapsokra ragadta a közönséget, elannyira, hogy Liszt kénytelen volt fölemelkedni ülőhelyéről s elfogadni a közönség kitüntetését. Ezután Donadio k. a. éneke következett. Händeltől és Mozárttól énekelt egy-egy bájos áriát, melyek közül az utóbbit ismételnie kellett. A hangverseny fénypontja Beethoven pásztor-symfoniája volt. Ez előadás a jeles karigazgató, Erkel Sándornak dicséretére válik.

⁂ (*Figyelmeztetés.*) Mindazok, kik az „Országos nőképző-egylet“ nagy ezüst-nyeremény sorsjátékának sorsjegyeit eladás végett átvállalani szivesek voltak, midőn ezennel arról értesittetnek, bogy az 5000 forint értékü ezüst nyereménytárgyak hatósági felügyelet alatti kisorolása márczius hó 31-én elhalaszthatlanul meg fog történni: egyszersmind fölkéretnek. miszerint a fentirt határidőig az elkelt jegyek árát, a netalán megmaradt jegyekkel együtt, Sztupa György urhoz, (üllői-ut 1. sz,) mint a sorsjátékot rendező bizottság pénztárnokához annál is inkább beküldeni sziveskedjenek, mert a be nem küldött jegyek e határidőn tul eladottaknak fognak tekintetni. Budapest, 1876. február 18-án.

⁂ (*A szinházról e héten*) semmi különös följegyezni valónk nincsen, hanem-ha azt, hogy a népszinháztól Molnár csakugyan elbucsuzott e hó 1-sején és most e szinház rendezése Rákosi, az igazgató dolgait szaporitja. Egy ideig azonban ez nem igen jár valami sok munkával, mert a „Talléros pékné“ annyira megtetszett a közönségnek, hogy ugy szólván, folyvást a szinpadon van; csak szombat és vasárnapra van igérve népszinmü, a „Peleskei nótárus.“

⁂ (*Irodalom.*) Az „Athenaeum“ kiadásában következő uj könyvek jelentek meg: „A szerelem uj könyve.“ Költemények irta gróf Sigray Fülöp. — Továbbá Utballa. Orosz beszély. Irta Hahn Helén, forditotta T. K. Ára 70 kr.

⁂ (*Vegyesek.*) Liszt Ferencz az árvizkárosultak javára e hó 13-dikán nagy hangversenyt fog adni a vigadó termeiben. — A szinészeti tanoda zártkörü előadása az árviz veszély miatt február 26-káról e hó 4-re halasztatott. — Mihalovics Ödön már teljesen elkészült ama zenekari mü vezérkönyvével, melyet Deák Ferencz emlékére irt; a virágvasárnapján tartandó zenekari hangversenyben már elő is adják. — A Margithid megnyitását az árviz folytán a közlekedési miniszterium végkép elhagyta és csak egyszerüen átengedte a közönség használatára. — A lipótvárosi templom alatt levő üres sirbolt élőkkel népesült meg a közel mult szomoru napokon. A legszegényebb emberek, kiket veszélyes lakásukról el kellett szálásolni, vagy a viz által ki lettek öntve, körülbelül százan, foglaltak ott helyet. Többnyire asszonyok és gyermekekből állt a társaság. — Az állatkert tyukászata nagy részben egyenesen Angolhonból rendelt példányokkal lett felfrissitve. Márczius elsejétől kezdve tojásokra megrendelések fogadtatnak el. Árjegyzéket kivánatra bérmentve küld az igazgatóság. — A svéd női négyes-társulat mult pénteken este a vigadó kis termében hangversenyt adott, melyről e szerint csak a jövő héten fogunk részletesebben szólhatni. — A fővárosban a Duna még mindig nem akar apadni és az elöntött részek folyvást viz alatt állnak. Ujabb bajtól azonban nem lehet tartani.

⁂ (*Halálozások.*) Kecskeméten Csemiczky Lajos volt-honvéd és telekkönyvi kiadó mult hó 28-dikán élete 43-dik évében elhunyt és más nap rá, február 29-dikén az özvegy Csemiczky Lajosné férjével egyesült a halálban. A köztiszteletben állott házastársakat az általános részvét együtt kisérte sirjukba. — Elhunytak továbbá: Szabó János fővárosi derék müasztalos, mult hó 26-dikán, 58 éves korában. — Feledi Józsefné született Horváth Gizella asszony, mult hó 24-dikén, — Rozsnyón mult hó 21-dikén Ragályi Pál, 46 éves korában. — Martinyi Károly ügyvéd, Petőfi Sándor keresztapja. közelébb Dengelegről Tarcsára ment és ott meghalt, 73 éves korában. — Dr. Hampel, Antal a nagy-szebeni állam-főgymnázium rendes tanára mult hó 25-dikén, élte 33-dik évében Nagy-Szebenben. — Szőllősy Józsa a „Papagály“ volt szerkesztője, s a volt „Szegedi Közlöny munkatársa, mult hó 20-dikán. — Fuchs Mihály orosz-vámosi uradalmi tiszttartó, a müvelt körökben általánosan ismert és becsült öreg ur, mult hó 23-dikán 72 éves korában — Gróf Blankenstein, császári és királyi kapitány Füzes-Gyarmaton; derék, kedélyes, emberszerető férfi volt, kit a nép átalában csak „gróf Palánk István“-nak hivott. — Özvegy Csicsery Gusztávné, született Szentpéteri Róza, 49 éves korában. Béke hamvaikra!

Gazdasszonyoknak.

Az angol puddingokról.

A puddingokat vagy asztalkendőkben szokás kifőzni, vagy formában. Ha asztalkendőben akarjuk azt kifőzni, akkor az arra szánt tiszta asztalkendőt néhány óráig forró vizbe kell áztatni és azután lehetőleg szárazra kicsavarni, hogy a szappanrészek mind kiázzanak belőle. Az asztalkendőt a gyuradék betöltése előtt friss vajjal ki kell kenni és liszttel behinteni. Az összekötésnél vigyázni kell, hogy az ne történjék se nagyon szorosan, sem pedig nagyon tágan, az első esetben a tésztának

nem volna helye megkelni és a gyuradék az asztalkendőt is könyen elrepeszthetné; nagyon lazán kötött asztalkendőben pedig a pudding lapos lesz és nem mutat semmit. — Az asztalkendőben főtt puddingot csak erős forrásban levő és kissé megsózott vizbe szabad tenni; a hozzá való fazék vagy lábas legyen lehetőleg uj, hogy semmiféle zsirrészek ne szivároghassanak a tésztába. Az edényt, melyben a pudding fől, be kell takarni, de ugy, hogy a felesleg gőz egy helyen kijöhessen. Főzés közben a puddingot egyszer meg is kell forditani, hogy az asztalkendő csomója lefelé jusson. Ha a viz beforr, mindig más, de forró vizet kell utána önteni, melynek mindig kéznél kell lennie.

Ha pedig formában kivánjuk kifőzni a puddingot, akkor ezt elébb vajjal jól ki kell kenni, és zsemlyemorzsával, vagy liszttel behinteni, figyelemmel levén arra is, hogy a tészta csak háromnegyed részét foglalja el a formának, hogy megkelhessen. Az edény, melybe a formát állitjuk, ne legyen igen nagy, nehogy a forrásban levő viz a formát ide-oda himbálhassa. A külső edényt erősen le kell takarni, a födőre meg téglázó vasakat is téve; a viznek pedig csak lassan szabad forrni, a gőz végre mind benn maradjon, mert az a pudding átfőzésére szükséges. Mielőtt a formát használatba veszszük, jól meg kell nézni, ha nem lyukas-e; mert ez a legjobb tésztát is megrontaná. Ezt legkönyebben ugy ismerhetjük fel, ha kivülről szárazra megtörülve a formát, vizet öntünk belé, és egy száraz asztalra állitjuk; kis idő mulva utána nézve, azonnal észreveszszük, ha keresztül szivárgott-e valami viz, vagy sem.

(Vége köv.)

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Márczius 4-dikén: „Álarczos bál.“ — Márczius 5-dikén: „A kőmives.“ — Márczius 6-dikán: „Szerelem harcza.“ — Márczius 7-dikén: „Norma.“ — Márczius 8-dikán: „Csőd.“ — Márczius 9-dikén: „Rigoletto.“ — Márczius 10-dikén: „Női diplomaczia“, „Véletlen és kénytelen házasság.“

Divattudósitás.

A prémes bundákat és vastag posztó köpenyeket maholnap tova üzi a tavaszi napsugár, azért máris nagyban készül a kisebb-nagyobb felöltő, jaquet és dolmány, könyebb posztóból, Tweed- és cashemirból. A legujabb tavaszi felöltők porszinűek, ugyanolyan szinü keskeny zsinórokkal és fonásokkal gazdagon kivarrva és bolyhos tollféle rojttal szegélyezve.

A legnagyobb ruhaderékakon hátul hat bevarrást láttunk, végig az egész derékon, belül pedig vékony és hajlékony halcsont van varrva. Ezen uj forma nagyon meghosszitja a derekat, a mint ezt a legujabb divat parancsolja és ez által az alak karcsuságát is feltünteti. Ezen uj divatu hosszu derekak azonban azon félelmet keltik bennünk, hogy ezek kedveért hölgyeink tán tulságosan be fogják magukat füzni, a mi pedig felette hátrányos az egészségnek. De másrészt bizunk hölgyeink józan itéletében, melynél fogva meg tudják különböztetni az igazi szépet a tulságostól, és azért meg vagyok győződve, hogy e részben össze fogják tudni egyeztetni a divatosat a helyessel, annyival inkább, minthogy az a tulságos karcsuság, mint minden erőltetettség, nem is igazán szép.

Az uj ruhák legfőbb diszitése jelenleg a kis felső zseb, vagy táska. E nélkül most a ruha nem is uj és nem is divatos. És pedig szembetünőleg kell azt a külső zsebet alkalmazni. Lehet azonban hamis is, egyes-egyedül disznek való, csakhogy legyen, lássák formáját és diszitését a szoknyán. A zseb többnyire a ruha szövetéből készül, ugyanazzal diszitve, mint a ruha többi része: csipkével, rojttal, bársonynyal, szalaggal stb. Még a tánczestélyi ruhákon is láthatók a külső zsebek, csakhogy egy-egy kereken oda tüzött csipkefodor és virágfüzér képezi azt, és csak hogy itt is látható.

Most pedig nézzük mai divatképünket.

Az első alak világos drap vigogneból készült tavaszi ruhát mutat be, a tünique és fichu-féle utczai felöltő sötétebb szinü drap, nehéz csokrokkal és rojttal diszitve.

A második alak szintén tavaszi ruhát tüntet elő. Sötét lila (infalible) failleből készült az alja, gyapju fodrokkal diszitve; a tünique tiszta, nagyon finom gyapju szövetből való, faille csokrokkal és nehéz rojttal van diszitve. Ezen uj szabásu ruha leginkább fiatal hölgyeknek ajánlható.

A kimenö jaquette drap cheviotból készült, széles drap szőr szalaggal diszitve, körös-körül pedig keskeny szalagokból bodrozott rüche van felvarrva.

Szótalány.

Lillától.

Első szótagomat
A konyhán megleled,
Az utolsót pedig
Mappán, ha keresed.
Összevéve őket,
Része lesz a fának,
De ősi neve is
Egy magyar családnak.

Megfejtési határidő: áprilhó 2-dika.

A f. é. 5-dik számban közlött rejtveny értelme:

K á r p á t o k.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Bátory Zsigray Istvánné, Kovács Sándor, Moesz Gézáné, Éhen Gizella, Szente Lenke és Vilma, Soltész Emilia, Strilich Mari, Uray Margit, Mannó Hevera Mariska, Horváth Istvánné, Medveczky Tóth Etelka, Schimmer Friderika, Zigury Györgyné, Ilonka, Strompf Irma, Majzik Gothárd Flóra, Papp Hermin, Kramer Laura, Braunberger Lina, Lazár Borbála, Vincze Csima Petronella, Molnár Matild, Nagy Flóra, Antal Mari, Kabós Szacsvay Vilma, Palotay Ilona, Okos Lászlóné, Szőts Janka, Szeles Olga és Irma, Székely Rerta, Lázár Eszti, Biró Klára, Limbek Vilma, Devich Ferenczné, Saáry Etelka, Fet Szerbák Ilona, Fejes Durneisz Jozefin, Velyáczky Julia, Bajza Karolina, Csonth Lajosné, Gutmann Rerta, Batthyányi Janka, Both Auguszta, Vlasits Mihályné, Jánossy Emma, ifju Barcsay Miklósné, Németh Ilka, Gáldy Mariska, Szily Lenke, Fekete Ilona és József, Bohus Gyuláné, Poloszky Mari, Kábdebó Józsefné, Reberics Szidónia, Bájczy Istvánné, Schulhof Emma, Popovics Irma, Mózesy Anna, Szabó Anna, Széll Lajosné, Eain Viktória, Vörösmarty Gizella, Győrffy Karolin, Kaprinay Skublics Anna, Bakos Irma.

A 4-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Kaprinay Skublics Anna, Soltész Lilla, Nagy Flóra.

Tartalom.

A házasulandó iskolája, Sümegi Kálmántól. — Sötét falak között, P. Tóth Kálmántól. — Nápoly virága, Reviczky Bay Ilonától. — Marianne, George Sand beszélye. — A középkor divatai, K. Beniczky Irmától. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Gazdasszonyoknak. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Szótalány. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A b o r i t é k o n: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

M a i s z á m u n k m e l l é k l e t e: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

Az előadott képletek mind helybeli és a város előkelő hölgyei által voltak előadva. Első mutatvány „Rococo," a második „Zách Felicián," a harmadik a „Nyár," a negyedik a „Meny megérkezése." Végül kedélyes táncz következett s a sok szép jelmezes alak emelte a tarkaságot.

Léván mult hó 14-dikén a helyben felállitandó kórház alaptőkéje növelése czéljából bált rendeztek. Az eszmét a megye közkedvességben részesülő főispánja, Majláth István pendité meg, és közvetlen fáradozásainak lehet köszönni, hogy a bál ugy jövedelem, mint látogatottság tekintetében reményen felül sikerült. Az összes jövedelem 717 frt volt.

A zombori korcsolyázó-egylet bálját mult hó 23-dikán tartotta meg, és a reggeli 6 óráig tartó ragyogó jó kedv egy fesztelen, kedélyes házi estélylyé varázsolta azt. Ott volt Zombor város hölgyeinek disze, névleg: Lovászi Aranka, Berényi Vilma, Reiter Vilma, Jakubcsics Karolin, Bodrilla Eliz, Alföldi Gedeonné, Falcioni Gusztávné, Vujevits Ida, Falcioni Anna, Mokri Mariska, Vojnits Bella, Klacsányi Mariska, Bieber Gizella, Kolarits Vazulné stb.

Alapon (Fehérmegye) az ifjuság az ottani iskola taneszközeinek beszerzésére mükedvelői előadást rendezett, mely alkalommal Szépfaludinak a „Regény vége" czimü egyfelvonásos vigjátéka és a „Szeget szeggel" czimü vigjáték kerültek szinre. Az egész társaság dicséretesen működött közre; különösen feltünt azonban Tóth Tera urhölgy, ki az első darabban, mint Arabella tánczosnő, már megjelenésével magára vonta a figyelmet s játékával is nem mindennapi ügyességet árult el. Hegyi Iza, Salamon Böske és Árvay Etelka urhölgyek szintén megérdemelték a topsokat. Az előadás után tánczvigalom volt.

Sepsi-Szt.-György város közgyülése a nagy hazafi iránti kegyeletből „Deák Ferencz ösztöndij" czimen kétkétszáz forintos alapitványt tett. Az alapitványok egyike felsőbb tudományokat tényleg hallgató ifjak felsegitésére; a másik ösztöndij képzőmüvészeti tanulmányokkal bel- vagy külföldi műakadémián tényleg foglalkozó ifju segélyezésére forditandó, és lehetőleg január 28-dikán, mint Deák Ferencz halála napján adatik ki. Ezen ösztöndijt igénybe venni akaróktól megkivántatik, hogy a sepsi-szt,-györgyi polgároknak gyermekei legyenek. Örömmel tapasztaljuk, hogy a kegyelet nemes alapitványok által buzgolkodik megörökiteni a „haza bölcsé"-nek emlékét, miként mi azt annak idején inditványoztuk.

Mosonyban szintén nagy a veszély. Már a mult héten kiáradt a Duna és elöntötte az egész területet a bécsi vaspálya tőltéseig. A lakosság Miklósfalvánál áttörte a vasuti töltést, hogy az árviznek lefolyása legyen, mely miatt Bécsből hétfő óta a közlekedés is megszakittatott.

Veszprémmegyében a hóolvadás folytán összegyült vizek egészen elboritották a Vilonya és Szt.-István községek közti lapályos részeket, Hajmáskér és Várpalota vidékét, ugyannyira, hogy az utasok előtt az utat mindenütt járhatlanná tette s a vaspálya is csak nagy nehezen közlekedik ott.

Vidéki vegyesek. A debreczeni nőegylet mult csütörtökön közvacsorát rendezett, mely alkalomkor a hölgyek jelmezbe öltözve szolgáltak ki. A vacsora után táncz volt egész viradtig. A vacsora igen szépen jövedelmezett is, a tiszta bevétel megközeliti az 1000 frtot. — A munkácsi nőegylet mult hó 26-dikán tánczestélyt rendezett, mely az idei mulatságok között a legsikerültebb volt. A mulatságot egy gyermek-csoportozatból alakitott tableau: „A meny megérkezése" előzte meg. — A nagyenyedi önképzőkör mult hó 20-dikán előadást tartott, melyben a dalkör egy párisi harczi dalt énekelt; mükedvelők (a hölgyek közül Ludvig Berta, Fekete Róza s Gray Laura kisasszony) a Vörösmarty „Áldozatá"-nak egyes részleteit s az „Egy csésze theá"-t játszották, Herepey Erzsi kisasszony pedig Tompa egyik költeményét szavalta. — A sárospataki főiskolai ifjáság mult hó 19-dikén betegsegélyző egylete javára bált rendezett, mely minden tekintetben sikerült. Háziasszonyul Emődy Dánielné urnőt nyerte meg a rendezőség. — Pásztón mult hó 24-dikén igen érdekes tánczmulatság volt, melynek jövedelme a város kövezésére fordittatik. A rendező hölgyek közül kitünt Rósz Lajosné és Martinovics Blanka urhölgy. — Deák emlékszobrára egy csendőr őrmester is adott Kolozsvártt egy forintot, egy német költeményben azt fejezve ki, hogy a kegyelet adományai közül ne hiányozzék a katona fillére sc. — Petz J. honvédhadnagy mult hó 25-dikén Szegeden főbelőtte magát. Vig kedélyü, müvelt ifju, és csak 28 éves volt. Borzasztó elhatározásának oka rendezetlen anyagi viszonyaiban rejlik. — Aradon egy Pap Imre nevü várfegyenczet bocsátottak nem rég szabadon, ki husz évi fogsága alatt megjavult s oly munkás ember lett, hogy munkája jövedelméből 461 frtot szerzett, a mi fegyenczeknél ma még ritka eset nálunk. — Maros-Portuson a megingult jég az állami négy hidat 40 méter hosszuságban beszakitotta. A közlekedés megszünt. A kár kiszámithatlan.

Megbizások tára.

Székesfehérvárra G. F. urnőnek: Szives köszönettel vettem.

Kassára K. J. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Makóra A. G. urhölgynek: Szerintem a fehér és kék legjobban illenék.

II. Kereszturra M. K. urnőnek: 30 és 35 forinton igen csinosak kaphatók.

Szegvárra S. J. urhölgynek: A megrendelést átadtam és legközelebb utnak lesz inditva.

Nagyváradra O. E. urhölgynek: Magánlevélben feleltem.

Győrbe V. I. urhölgynek: A legszivesebben fogadom ajánlatát. Többet magánlevélben.

Temesvárra D. L. urnak: Magánlevelet irtam.

Mándokra V. J. urhölgynek: Nagyon sajnálom, de nem vagyok képes kivánságát teljesiteni.

Gravosába Cz. L. urnak: Legközelebb el lesz küldve.

Varjasra T. D. K. urnőnek: El van küldve.

Ravardra J. V. urhölgynek: Igen köszönöm szives jóságát és tökéletesen beléegyezem.

Csötörtökre K. A. urnőnek: Regénymellékleteinket a félév folytán küldjük szét. Most nyomják.

Bajára T. M. urnak: Nagyon sajnálom, de már nem szolgálhatok vele.

N. K. Madarasra L. E. urhölgynek: El van küldve.

Pozsonyba A t. nőipartani műhelynek: Magánlevelet irtam.

Homonnára S. P. urnőnek: S. A. Ujhelyre volt küldve.

Legszebb és legelegánsabb

báli ruhák

s beléptők legujabb párizsi divat szerint, kapható a divatüzletben Deák utca 15. sz.

„A francia nőhöz“

Egy finoman kiállitott tarlatán, kreplisz vagy moll ruha 20—25 ft. s fell.
ugyanaz elegáns virágokkal diszitve 30—35 „ „
Minden szinü selyem, atlasz vagy fail ruha illüsioval vagy creppel diszitve 60—70 „ „
Minden szinü nehéz selyem ruhák menyasszonyok részére 60—70—80 „ „
Bemeneti köpönyegek (sortier de ball) velour és Eiderdunnen szövetből 12—15—20—50 frtig
ugyanazok, hattyu vagy fehér rókával prémezve 15—20—25—70 „

Azonkivül ajánlom dusan felszerelt raktáromat; téli felöltők s bundák, finom posztó, selyem ciciliain és selyem bársonyból, miniszter és gentleman kabátokat prémmel vagy annélkül; melyek az előhaladt idény következtében sokkal olcsóbbért nálam kaphatók.

Vidéki megrendeléseknél kéretik egy derék beküldése és a szoknya elejének hossza.

RÓZSAY, Confectioneur,
Deák-utca 15-ik szám.

Olcsó és tartós.

TEMESVÁRI MANO

cipőgyára
Budapesten, király-utca 1. ajánlja
nőknek:

Füzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel, szép tüzéssel 2 frt 70 kr.
Füzős topánok erős bőrből fénymázos hegygyel, szegezve és csavarral ellátva kettős talppal gyakori használatra és esős időre 3 frt.
Topánok mézga betéttel Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiállitással 3 frt 50 kr.
Topánok mézga betéttel erős chagrain vagy borjubőrből, szegezve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós s meleg 3 frt 50 kr.
Füzős topánok erős bőrből fénymázos orral szegelt és csavarral ellátott kettős talppal 3 frt 20 kr.

uraknak:

[illegible]om chaigran kettősbőrből 3 frt 60 kr.
Topánok fénymázos vagy bagaria bőrből szegezett és csavarral „ fénylátott kettős talppal igen erős 4 frt.
„ börből diszes fénymázos hegygyel, termek és finora 4 frt 50 kr.
„ bálo fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, orral a legjobb lábbelia nedves időben, igen tarcsa és meleg 5 frt.
Vadász izmák vizhatlan kettős bagaria vagy fénymázos ból, háromsor csavarral ellátott kettős talppal 10 ft.
Topánok fiuknak fénymázos vagy bagaria bőrből csavrraal ellátva kettős talppal 4 frt.
Topánok leányoknak brünellből vagy bőrből igen erős szegezett talppal 2 frt 60 kr.
Gyermekcipők brünellből vagy bőrből szegezett talppal igen tartós 1 frt 80 kr.
Topánok mainzi fénymázos termi borjubőrből. Bismark mintáju 4 frt 50 kr.

Részletes arjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Levélbéli megrendelések posta utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Fontos a szik-viz-készitőknek.

Figyelmeztetésül.

Vendéglősöknek és a háztartásba ajánlom, az eddig Magyarországon csak általam készitett

szikviz-készülékeket,

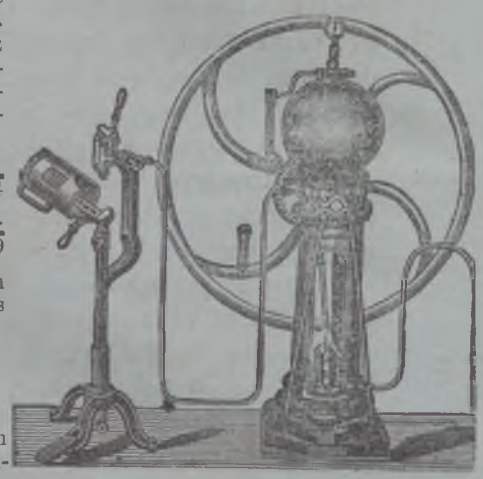

melyek a mi a tiszta és tartós munkát illeti, valamennyi külföldit fölülmulnak. Ezen készülékek segélyével mindenki az annyira kedveltté lett, egészséges pezsgőitalt saját maga készitheti. A szikvíz-készülékok ára mérsékelt s a következő árszabálz szerinti, meszely-tartalommal,

mesz 3		4	5¼	6	7
ft. 8.50—9-ig		ft. 10	12	12.50	14
m. 8	9	10	11	12	m.
ft. 15	ft. 16	ft. 17	ft. 18		ft. 19

Készitek szikvizet is syphonban igen olcsón, és szállitom azt kivánatra a város minden irányában.

Horn,
Budapest, Kerepesi-bazár
a nemzeti szinházzal szemben

Megrendelések a vidékről utánvét mellett pontosan eszközöltetnek, ép ugy mindenféle javitás is a legjobban s legolcsobban teljesittetik.

Egyedüli főraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

Magyar- és Erdélyhon számára

Wheeler és Wilson

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,
ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kesztyüvarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó mükelye; selyem-, czérna- és türaktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elősorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O., Pest, Jozseftér 15. sz.
uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

Valodi hajfonat 2½ frtért!

Félrevezető utánzástól ovakodni kell!

Egy rőf hosszu, teli betét, fésülés és mosásra, egészséges hosszu ember hajakból, minden **utánzás** nélkül, nem drótal, hanem tartósan készitve!

Nem szédelgés!

Megrendelések haj-minta beküldés után pontosan és megbizhatóan teljesitetnek posta fordultával

ZIMMERMANN-féle hajfonat-gyár,
Bécs: Mariahilferstrasse 61.

11-dik szám. Márczius 12-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte		nyugta	
							óra	perc	óra	perc
Márcz. 12	Vasárnap	A 2 Gergely	A 2 Reminisc.	29 C 2 Vazul	16		6	20	6	0
13	Hétfő	Rozina	Rozina	1 Márczius Eudo.	17 Jozafat		6	18	6	2
14	Kedd	Math. királyné	Szendike	2 Theodóz	18		6	16	6	3
15	Szerda	Krisztina	Krisztina	3 Eutrop.	19 Józan	☾	6	14	6	6
16	Csütörtök	Helibert pöspök	Ábrahám	4 Gerasim	20		6	12	6	6
17	Péntek	Gertrud	Földike	5 Syropus	21 Juda		6	10	6	8
18	Szombat	Sándor, Ede	Sándor, Ede	5 42 vértanu	22 Sab. Bo		6	8	6	9

Vidéki tárcza.

A Vág, Nyitra és Zsitva folyók kiáradása folytán az érsekujvári határ keleti és déli része, és a város alacsonyabb fekvésü utczái és kertei vizzel vannak elboritva, a pinczékben fakadó viztől épületek repedeznek, falak düledeznek. A Nyitra folyó vizének magassága nem közölhető, mert az ár a hidlábra alkalmazott mérczén fölül emelkedett. A közlekedés a vidékkel nagyobb részt megakadt.

Déva élvezetes mulatsággal temette el hushagyó kedden a farsangot. Gróf Horváth Tholdy Lajosné ugyanis több nőegyleti taggal 25 jelmezes gyermekpárt állitott össze különböző népviseleti, történeti és költői alakokból s e kisded csapat oly ügyességgel találta be magát szerepébe, hogy a közönséget lelkes éljenekre ragadta. Majd tánczra perdültek a vendégek, igy kinek-kinek kijutott az élvezetből s a nőegyleti pénztár 100 frtnál többel gyarapodott. A jelenvolt szép hölgyek száma elképzelhető, miután nemcsak a Maros, de a Cserna és Strigy vidéke is gazdagon volt képviselve. Márczius 12-dikén pedig a kaszinó adott estélyt Deák Ferencz szobra javára. Ezt a szép czél s választékos műsor egyaránt ajánlták, mert Pogány Gy. főispán és Réthy L. tartottak felolvasásokat, a műkedvelő dalárda és zenekar játszottak s Gerey L. alkalmi költeményt szavalt.

Verebélyen mult hó 29-dikén este a helybeli dzsidások közül egynéhányan előre megköszörült kardokkal, a mulató fiatalság körébe tolakodván, szántszándékkal vitát idéztek elő és becsukván az ajtót, kivont kardjaikkal bünöst, büntelent egyaránt kegyetlenül vertek, szurtak; végre midőn sikerült kivülről az ajtót betörni s a megverteknek a szabadba menekülni, ott egy egészen ártatlan, segitségre sietö férfit leszurtak s egy másikat, a fiatalság biráját, sok döféssel és egy mély fejvágással halálosan megsebesitettek és egy 10 éves leánykán is halálosan veszélyes sebet ejtettek. A szomszédos Aha nevü községben pedig mult hó 27-dikén a katonák a birónak, tehát a falu előljárójának jobb karját könyökében csaknem levágták, egy zenésznek három ujját megcsonkitották, a legényeket irgalmatlanul elverték, és semmi büntetést nem kaptak.

Losonczon Kovarcz Emil állami tanitóképezdei zenetanár, mult hó 28-dikán ismét érdekes hangversenyt rendezett, melyben a vidék erői is részt vettek. Kollmann A. urhölgynek, továbbá Zólyomi, Zeller, ifjabb Serly Antal, Dettrich Elek, Hudecz Miksa uraknak köszönhető a hangverseny kiváló sikere. Dicséretet érdemel a harmincz urhölgy is, kik a „Hugonották„ „nagy karának" előadásában közreműködtek. A hangverseny végén táncz is volt, mely reggelig tartott.

Székesfehérvárott mult hó 28-dikán ment végbe a nőegyleti bál. Daczára a mostoha időnek, igen fényesen sikerült. A bál fővédnöknői szerepét Szögvény-Marich Lászlóné, mint a helybeli jótékony nőegylet elnöke viselte. A szépségek hosszu sora elevenité a szinház termét, hol virradtig fesztelen jókedv uralkodott.

Debreczenben a hangverseny, melyet gróf Bethlen Mikó Róza urkölgy, a vizkárosultak javára rendezett, igen jól sikerült, s a közreműködők élénk tetszésben részesültek. Halmágyi Lilla kisasszony Rossini „Stabat mater"-ét philharmonikán adta elő; Duka Mariánna urhölgy Abt „Látlak minden virágban" dalát énekelte; Herglótz Erzsike kisasszony a „Rigoletto" ábrándot zongorázta; Gräffl Győrffy Róza bárónő három dalt (köztük egyet a „Háromszéki leányok"-ból) énekelt; Ridley Kohne viola d' amour-on egy saját szerzeményü ábrándját adta elő; Huzly Lujza kisasszony „Ernani"-ból áriát s aztán egy magyar dalt énekelt. A dalárda is adott elő két dalt. A zongorakiséretet Budaházy Zoltán és Paksy József vállalták el. A hangverseny, melynek brutto bevétele 400 frt volt, tanubizonysága annak, hogy Debreczenben sok az olyan mükedvelő, ki nemcsak nemes áldozatkészséggel bir, hanem képes is müélvet nyujtani. A hangversenyt táncz követte, melyben vagy 36 pár vett részt.

A Kolozsmeyyében levő márványbánya miveltetői, kiknek élén Gyarmathy Zsigmond, Mike Lajos és Szepesy Lajos urak állanak, azon hazafias ajánlattal fordultak a Deák temetés-bizottságához, hogy a nagy hazafi számára márványkoporsót ohajtanak készittetni. A bizottság köszönettel fogadta ez ajánlatot, s a bányatulajdonosok most Olaszországból hozatnak egy kitünő szobrászt, ki a koporsót kellő diszszel és müvészettel elkészitse. A koporsó annak idején ugy Kolozsváron, mint Budapesten közszemlére leend kitéve.

Ráczkevén, hol a viz mult hó 24-dikén hajnalban rohamosan lepte meg a lakosokat, egy emberélet is esett áldozatul, Hering Mihály, ki egy kádba ülve hordá ki az embereket és butorokat a legveszélyesebb pontokon, egyensulyt vesztve felborult s a három öles vizbe veszett.

Vidéki vegyesek. Székesfehérvárt husvét hetében mükedvelői előadást s élőképeket rendez gróf Zichy Jenő az ottani nőegylet és Deák-szobor javára. — A győri árvizkárosultak inségén az ottani nőegyletek buzgó hölgyei: Szilágyi Gáspárné, Gyapay Dénesné, Vrana Edéné, Lecbné, Bánóczyné, Kiss Sándorné, Lehner Ferenczné, Lederer Fanny, Mayerhoffer kisasszonyok stb. nemesen buzognak; naponkint száz meg száz éhezőt látnak el eledellel. — A szlatinai (máramarosi) „Kunigunda" sóaknát e hó 5-dikén bementi dij s

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

11. SZ.
Márcz. 12-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmellékletlettel.

A könyvek meghozatala egész-a műlap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

A házasulandó iskolája.

Elbeszélés.

Sümegi Kálmántól.

(Folytatás.)

Béla arcza most már igazán a szégyentől lángolt; a furfangos alkusznak tökéletesen igaza volt. Átvillant agyán, (mi még eddig soha sem jutott eszébe) hogy ő neki nem vagyonára, nem keresetére, hanem egyedül szép arczára, egyedül házasulásának reménybeli szerencséjére nyujtottak az uzsorások hitelt — s oly lealazónak, oly jellemtelenségnek találá ezt most, hogy maga előtt is kénytelen volt pirulni.

A büszkeség daczosan ütötte fel fejét lelkében. Igazi nemes, férfiui büszkeség volt az.

Szikrázó szemekkel fordult a félig hunyászkodó, félig szemtelen alkusz felé.

— Mi a követelése?

— Az én követelésem? — ismétlé a kérdést gyanus mosolylyal a megzavart ember, ki igy még nem látta soha a könnyelmü, szeles fiatal embert. — Az én követelésem sok, igen sok.

— Összeget akarok tudni!

— Talán számolni tetszik velem?

— Váltóimat rögtön mutassa be!

— Talán ki tetszik fizetni? Kapok pénzt?

— Nem, pénzt most még nem adhatok, de akarom tudni: hogy állunk?

— Hát mikorra várhatok, nagyságos ur?

— Talán aratás után. Vagy mit tudom én? Elég az, hogy én tisztába akarok jönni!

— Igen is, szolgálatjára! — felelt nagy alázatossággal a zavart alkusz s udvarias hajlongasokkal sompolygott ki a szobából.

Ott künn egy perczre megállt, valamit dörmögött magában; aztán egyszerre mutató ujjával megbökte homlokát és gyorsan sietett le a lépcsőkön.

— Bemutatom a váltókat, de majd csak a — törvényszéknél!

III.

Gerendi Lajos méltán megütközött, midőn visszatért Bélához s azt oly különös munkában találá. Az ő parthie-vadászó barátja számokkal bibelődik s oly lázas sietséggel, jobban: mohó ügyekezettel, mely arczán, egész lényén meglátszik! Hogy ég mind a két orczája, hogy villog mind a két szeme, mily láthatólag sugárzik homlokáról a gondolkozás tépelődése!

— Nos, ráérünk-e az utazásra? Vagy tán az „emeletesek“ jövedelmét kell összehasonlitanunk?

Béla felüté fejét, mely eddig balkezére volt nyugtatva s komoly hangon felelt kötekedő barátjának:

— Indulhatunk, készen vagyok!

Lajos nem állhatta meg, hogy még egy csipős kérdést ne koczkáztasson. Észre vette ugyan azt, hogy Béla lelkében átváltozások történtek, de azt gondolá: a föllobbant tüzet szitani kell, hogy ki ne hamvadjon.

— Megbocsáss, Béla, de szükségesnek találok még egy kérdést, nehogy történetesen majd engem okolj. Hát az „emeletekkel“ mi történik?

— A manó vigye az emeleteidet; ugyan hagyj fel már velük!

Lajos nem tudta palástolni örömét s elragadtatva szoritá meg Béla jobbját.

— Oh, még nem veszélyes a kór! Most már hiszem, hogy

ki tudlak gyógyitani. A levegőváltoztatás — tudod, a mi vidékünkön nincsenek ilyen magas házak . . . No, no, már ismét nyugtalankodol! Nem akarok czélozni semmire! Csak azért emlitém a magas házakat, no, mert azok között megszorul a levegő és az ilyen halvány embernek igen ártalmas. — Az orvosok is szabad levegőt, bizalmas családi kört, jó embereket szoktak betegjeiknek praeskribálni s nem egyszer történik meg, hogy a falusi élet felüditi a nagyvárosi betegeket.

— Jó, jó . . . csak beszélj, — mondá mosolyogva Béla, de most már nem bántá annyira a tulbuzgó barát ideális csevegését, mint előbb.

— No, majd meg fogsz győződni! Oh, az én házam valódi gyógyhely lesz számodra. Az én rubintos Iluskám örökké derült kedélye, szives bizalmassága, bűbájos háziassága, no, tudod, neked használ annyit, mint egy rögeszmének, ki légvárakról álmodozik, a hideg zuhany. — Nevetsz? Ugy-e, bolondos hasonlataim vannak? Hanem azt megengeded, hogy találók? . . Iluskám az ilyen beszédért megtépné a kóczos szakálomat. Neked, ugy-e, még nem tépte meg senki sem a szakálodat?

— Nem, — válaszolt Béla, kinek már jóizü kaczaj ingerelte ajakát.

— Ugy nem is tudod, mi a valódi boldogság! Barátom, a házas élet minden gyönyöre csak a „szakáltépés“ által van megkoronázva! Oh, csak látnád, midőn incselkedéseim által annyira boszantom az én aranyos Iluskámat, hogy tetetett haragra lobbanva, bársonypuha kacsóit szakálomba akasztja! Hogy pitteg-pattog, hogy csitteg-csattog, mig bünbánva jobbulást nem igérek! Aztán önkénytelenül átfonom karjaimmal karcsu derekát, a szeme közé nevetek, ő is nevetne, de még nem szabad, még duzzognia kell . . . ujjacskái azonban már csak kéjesen babrálnak szakálom közt . . . egyszerre aztán oda hajol arczomhoz . . . „Te, te, te rosz ember!“ sugja . . . egy pillanatig, de csakis egy pillanatig nesztelen csöndesség borong körülünk, aztán egy csattanás, egy hosszu csók . . . és szent a béke!

Béla bizalmas irigységgel nézett a rajongó házasemberre s őszinte, szivből fakadó hangon igy szólt:

— Lajos, te nagyon szeretheted a feleségedet!

— Ez a boldogságom! — válaszolt ihlettel a kigyult arczu férfiu. — Aztán lehetne-e őt nem szeretni? Barátom, csak azóta tudom, hogy adott az isten a fájdalom mellé örömöt is, mióta ő nőm. Imádom, mert imádásra méltó, bár én vagyok isten után istene! Pedig látod, ő szegény volt. De szegénységét bőven potolá lelkének gazdagsága, szivének tisztasága.

Lajos arczáról magasztos fény sugárzott, melynek derült, jótékony visszfénye Béla megélénkült vonásairól tükröződött le.

IV.

Sövényes rendezett kis mezőváros tul a Dunán. Lakosainak száma alig haladja meg a négy ezeret, azok is jobbára földmivesek és iparosok, de néhány uri család is találkozik köztük. A város csöndes, nyugodalmas fészek, az élet egyszerü benne, de vidéke megragadó, sok helyütt festői.

Nyugat felül magas hegy köriti. Bérczeinek mohos szikláí közt illatos fenyvesek örökzöld lombjaival suttog a kósza szellő s kanyargó, gyöyörü völgyeiben csevegő patakok csörögnek alá. Itt-ott tisztásabb helyeken puha pázsit zöldel, hol félénk őzikék legelésznek; fenn a kopasz ormon, hol a felhők nyugovót tartanak, királyi sas kering s villogva csap le olykorolykor a titokzatos mélységbe.

Regényes, lélekemelő e táj télen-nyáron egyaránt, de tavaszszal bűbájos, tündéries. Mikor a madarak vig danája versenyre kél a rengeteg feleselgető visszhangjával; mikor fü, fa, bokor kihajt, mikor a sarjadó rügy kifesel s a virágbimbó burkája felpattan; mikor illatos, szerény ibolya kékel a patak partján s hófehér gyöngyvirág mosolyog a himes pázsit között; mikor vad gerle turbékol párja után s a halványsárgás árvaleányhajjal enyeleg a hajnali szellő; mikor a pirkadó regg biboros sugarai kápráztató játékot üznek az erdő zöldjével s a bucsuzó alkony szelid árnya von fátyolt a zsongó ligetekre; mikor a felbukkanó hold ezüst fénye csillog a reszkető leveleken s a csalogány mélabus kesergése hangzik messze-messze a néma éjben . . . oh, akkor megindul itt a hideg emberi sziv, feltör belőle a jobb érzés és mámoros ihlettel kiált fel: Nagy az isten, nagy a természet! . . .

E paradicsom oldalában fekvő szerény kis mezővárosában lakott Gerendi Lajos. Ügyvédkedett s derült családi körében boldogan élte napjait. Paradicsom volt háza belseje s három éve hordva Hymen rózsás lánczát, egy iczirkapiczirka baba fülhasitó lármája adta tudtul a világnak, hogy otthonát nemcsak egy, de két angyal lakja. Neje és gőgicsélő leánykája: Gizi.

Ilona tehát már anya volt és azért kétszerte angyal; védangyala férjének, őrangyala gyermekének. Azt szerette — s a nő szerelme minden rosztól megvédi a férjet; — leánykáját őrizte, dédelgette, rajongott érte, mint a pogány bálványáért . . . nem! — mint az anya gyermekeért,

Anya! Oh önöknek, kegyes olvasóim, nem kell mondanom: mily magasztos, szent és dicső e név s mily nagyon tiszteletreméltó a nő, ki e névre igaz érdemeket szerzett. Királyok kormányozzák a népeket, államférfiak hozzák a törvényeket, — s anyák tartják fenn a nemzeteket. Nagy az a nép, hol nagyok az anyák s elpusztul az ország, ha kihal belőle a női erény.

Ilona a szó nemesebb értelmében volt anya és Lajos mély, őszinte érzéssel mondhatta Bélának:

— Lásd, barátom, én csak itthon, kicsiny családi körömben tudom: mi a boldogság!

Béla Gerendiék vendége volt. Napról-napra érezte a hatást, mit a verőfényes családi élet szelid, mosolygó melege árasztott lelkében. A borongó ködöt, mely eddig nyomasztólag hatott fásult kedélyére, lassankint elüzte megifjult szivének kicsillanó napja s fáradt, züllött szelleme szárnyra kapott, mint a madár, ha szük kalitjából árnyas ligetek susogó lombjai közé szállhat.

Lázas szorgalommal fogott a munkához, miben Lajos hiven elősegité jó tanácsaival. Igy kétszeres sikerrel haladhatott czélja felé. A kora hajnal már ébren találá s csak a késő éj kényszerité a nyugalomra.

S a munka nem hogy halványabbá tette volna arczát, de rózsákat fakasztott reá. Törődött testét is napról napra ruganyosabbnak érezé. Derült volt szive, elméje s az átélt léha gyönyörök után, melyekre már csak utálattal gondolt, édes szórakozást nyujtott kedélyének a körüle zsibongó kis világ játszi, szüzies boldog képe.

Ilona szives figyelmével, bizalmas barátságával, nyájas enyelgéseivel balzsamot nyujtott üdülő lelkének, a kis Gizike pedig féltékeny lett, apja-anyja egyaránt oly őszinte rokonszenvet mutatott a Béla bácsi iránt. Órákig csöndesen maradt pólyájában, ha ő ringatta s dudolt neki naiv bölcsődalokat. Parányi kacsóival élénken hadonázott, szemei csillogtak, apró

eperpiros ajkai mosolyogtak, ha játszott vele s oly kedvesen dadogta: „Bé . . . bá!“ . . . hogy a dajka szerepét játszó fiatal ember karjai közé csapta s összevissza csókolta rengő arczácskáját.

Lajos ilyenkor aztán egy nagyot kaczagott, Ilona pedig nagy örömében (oh, hisz az anyák oly nagyon örülnek, ha gyermekeiket szeretik!) édesen mosolygott, s lopva tekintett férjére. Abban a rejtett tekintetben annyi minden volt egyszerre mondva és azt Lajos oly jól megérté, akár csak könyvből olvasta volna.

Béla szabad idejét rendesen a család körében, vagy künn a szabadban egyes-egyedül töltötte. A társaságok vig zajától, maga sem tudta miért, idegenkedett, s ha kedvencz könyveitől pár órára a hegyek közé távozott, onnan is csakhamar lázas sietséggel tért haza. A föllobbant tettvágy dologra serkenté s helyre akarta hozni a mulasztottakat is.

Egészen uj ember lett belőle. Most már czélja volt s czélját törekedett elérni. Lelkében egy magasztos érzes kelt, melyet a gondatlan pazarlás, a vig élet, a sivár házassághajhászás csirájában fojtott, de mely a lankadatlan, öntudatos munkásság által gyökeréből ujra felsarjadt.

Ez volt az önérzet.

Most már jogot szerzett a férfiu tisztes nevére,

(Folytatása köv.)

Kiss József költeményeiből.*)

I.

Varróleány dala.

Szakadós a czérna,
Gyönge a szál,
Kinek nincs senkije,
Magában áll.

Két fonal egy ágba
Már nem szakad —
Boldog, kinek édes
Párja akad.

Varróleány öltöget
Éj-napon át,
Ma szemfedőt, holnap
Nászi ruhát.

A szemfedél mellett
Sohajt nagyot,
De ha nászruhát varr,
Könyje ragyog,

II.

A nászbokréta . . .

A nászbokréta hervadófélben
Homálynak, csöndnek sug titkos regét,
Ölemben tartom ifju feleségem,
S csókolom ajkát, homlokát, szemét.

Ajkunkra szó elvétve csak ha lebben,
Mint mély álmában a madár ha szól.
„Sohsem hallottam még papolni szebben“,
— „Én mit se hallék!“ — sugja válaszul.

„És milyen fényes volt a nászkiséret!
És mennyi nép, hány csillogó fogat!“
És két kezemen forró könnyet érzek:
— „Én egyedül csak téged láttalak“

*) E napokban jelennek meg, diszesen kiállitott kötetben. A jeles szerző nem szorult külön ajánlgatasra. Szerk.

Kertészet a törököknél.

Erődi Bélától.

A mohammedán népek általában kedvelik a kertészetet, főleg pedig a virágápolást és faültetést. Az ő hitök szerint legnagyobb jótéteményt mivel az emberekkel az, ki kutat ás, vagy fát ültet, A ki kutat ás, a tulvilágon szomját bőségesen fogja oltani a paradicsom kristály vizü Zelzebil nevü forrásából; a ki fát ültet, az jutalmul a paradicsomi Tuba fának árnyéka alatt fog pihenhetni. Mohammed az ő hiveinek a paradicsom kertjét igéri lakhelyül, s ezt a kertet olyan igéző szinekben festi le, hogy az igazhivő annak birásáért csodás buzgalommal rajong. E kert, melyet az igazhivők élvezni fognak, kristálytiszta patakokkal van öntözve, s közepén áll a nagy Tuba fa, melynek törzse oly vastag, hogy egy sebesen vágtató lovas 360 esztendő alatt sem tudja megkerülni s ágai a paradicsomkertet kelettől nyugatig, északtól délig egészen elfedik, hogy mindenütt hüsitő árnyék terül el.

Az igazhivők, kik e kertnek gyönyöreit élénk szinekben látják képzeletükben, e földi életben is megkivánják annak élvezetét s a paradicsomot kicsiny mértékben már e földön is utánozni szeretik. A mohammedán népek ritka kegyelettel vannak a kertek iránt s ha a történet lapjait felütjük, sok adatot találunk abban az egyes uralkodók és főurak kertészeti szenvedélyeire vonatkozólag. Tekintsünk csak egy kissé a török uralkodók történetlapjaira, s szakitsunk ki onnan egy pár lapot a kertészetre vonatkozólag.

I. Murad nemcsak hóditó volt, hanem az épitészetnek is barátja, s a meghóditott helyeken kastélyok, paloták és gyönyörü kertekkel tette nevét hiressé. A meghóditott Angorában és vidékén találtató kertek az ő idejéből maradtak fenn. A Kajis melletti kertek a gyönyörű Kis-Ázsiának legszebb helyei. Patakok és mesterséges folyókák kigyóznak végig e kerteken, s a természettel kezet fogva a müvészet, egy kis paradicsomot varázsolt e helyre. A kertben virágokon és disznövényeken kivül már 1390-ben 36 fajta körte- és legfinomabb almafákat, szőllőt és másféle gyümölcsnemeket neveltek. I. Szelim, Nagy Szulejmann atyja, a Tigris melletti kertek ápolását és jókarban tartását vezéreinek kiváló gondjaira bizta. Ezek történeti nevezetességü kertek s az utazók nem győzik eléggé magasztalni szépségöket. A Tigris évenkint kiszokott önteni s a kerteket eliszapolván, a hátra maradt termékeny iszapban Mezopotánia legpompásabb dinnyéi teremnek. A bazsalikom-félék, melyek különösen a törökországi görögök kedvencz virágai, kertekben oly kiváló szépek, hogy Evlia török utazó leirása szerint, Damaskus, Malatia, Konia, Adalia és Maras kerteiben sem teremnek pompásabbak.

A ki Törökországban megfordult, valódi élvezettel telik el, midőn a törököknek gyönyörü kertjeit, azoknak csalitjait, virágágyait, terebélyes fáit, vizeséseit, szökőkutait, itt-ott felbukkanó, majd megint eltünő patakocskáit látja. A Konstantinápolyban levő császári kertek egy része a közönségnek is nyitva állanak, de azoknak legköltségesebbjei és legpompásabbjai mindenki előtt zárva vannak s csak a hárem hölgyei láthatják és élvezik paradicsomszerü gyönyöreit. De ha csak azokat a kerteket is tekintjük meg, melyekbe szabad bejárást

nyerünk, olyan kellemes élvezettel mulatunk azokban, hogy soha sem kivánunk mégválni tőlük. A törökök kertjei nem olyanok, mint a nyugatiak; nem olyan szabályosak a fák, bokrok, füvek és virágok; nem nyesegetik a füveket ollóval, hogy egyetlen szál se emelkedjék felül a többin; nem metszik gömbölyüre a fák koronáit; nem mérik ki a virágokat vonalnyi pontossággal. Ennek is megvan a maga szépsége, de az ember inkább a mesteri kezet bámulja az ilyen kertben s a természet szépsége csak azután jő tekintetbe.

A török kertészetben több tér van engedve a természet munkájának, mint a müvészetnek. Ha kimegyünk Bujuk Dere platánjai alá, vagy fölkeressük az ázsiai parton az édes vizek ligetét, mely kiránduló helyet gyönyörü égkék szinü vizéről Gök Szunak, égi viznek, neveznek; vagy ha a kiathanei (európai) édes vizekhez teszünk kirándulást, mindenütt a mesterkéletlen természet bájaiban és gyönyöreiben ringathatjuk magunkat. Mihelyt a Fekete tengerből kibontakozunk s a Boszporus habjaiban evez hajónk, azonnal az európai jobb és a kisázsiai bal parton a kertek százai tünnek fel szemünk élőtt. Egyik szebb, elragadóbb képet tüntet föl a másiknál; azt sem tudjuk, merre tekintsünk, melyik képet nyomjuk jobban emlékünkbe. Megnyilnak előttünk a török főurak titkos lugasai és homályos berkei. Ki tilthatja meg a hajó utasainak, hogy az előttünk föltáruló titkokba ne pillantsanak? A féltékeny pasa vagy bég nem képes a platánok és fügékkel oly sürü falat vonni nyaraló palotája körül, hogy annak némely képei fel ne táruljanak a kiváncsi szem előtt. Két óráig evez a hajó e csatornában és e két óra alatt az utazó a paradicsomban képzeli magát. Csak hogy rendszerint ugy jár az ember ez utjában, hogy a sok szép közül nem tudja tulajdonképen, melyik a legszebb s melyiket bámulja leginkább. Többször kell e kis paradicsom mellett végig evezni, hogy az ember az egyes szép pontokat kiválóan figyelmére méltassa. A legszebb pontok egyike mindenesetre Rumili Hissar, ez európai parton fekvő várrom mellett és alatt a sziklacsus lejtőjében függő ligetszerü kert, melynek tulajdonosa Ahmed Vefik effendi, a történetiró. E kertet gyakran meglátogattam s nem tudtam megválni e gyönyörü magánytól, melyben az ember oly könnyen oda engedi magát a törökös álmodozásnak, a méla elmerengésnek. Terebélyes platánok sürü csoportot képeznek s balzsamos illattal árasztják el a levegőt. Pár lépésnyire már a fügefák vastag, husos leveleikkel egy jól elzárt lugast képeznek, mig a bércznek egyik meredeken kiálló fokán, mely minden perczben alázuhanással fenyeget, sugár cziprusok őrködnek a kertnek bájos szülöttei, a szebbnél szebb virágcsoportok fölött. Mellettök emelkedik fel a százados várrom, melynek még erősen álló falai egykor igen nagy szerepet játszottak, mikor az ozmánok uralma még nem terjedt ki e partra. A bus romokat, melyek festői képet alkotnak, sürün benőtték most a vinea (téli zöld) és a vad szőllő indái s erős karmokkal kapaszkodnak a mohákkal benőtt szikladarabok közé. Az öreg bachcsevan (kertész) mindig talál valami munkát a kertben, melynek virágágyai, de főleg a lugasok sürüsitése képezi legfőbb gondját. Ez az ormandsik (erdőcske) nevü csalit legfőbb kelléke minden török kertnek, Itt örökös árnyék (görgenlik) tanyáz; a nap sugarai alig képesek a sürü lombozaton áttörni s akkor is csak arany ködként lebegnek sugarai a lombok által verődött árnyékon.

E lugasnak sürüsitésében áll a török kertészet mestersége, s ha a lugasban fülemilék csattogtatják éneküket s ha a virágok illata a lombokon keresztül kábitólag hat be a lugasba s ehez még a közelben egy vizesés (csaglagan) csobbanása vagy a szökőkut habjainak loccsanó zaja járul, akkor a bachcsevan már müvész (uszta) nevet kap s e müvészateért gazdagon fizetik meg őt. A töröknek legfőbb vágya ilyen kis paradicsomot birni, hol kényelemben átengedheti magát képzelme játékának s édes semmittevésben töltheti el napjait a természetnek gyönyörü ölében. Küzd, dolgozik, csakhogy kényelmére egy ilyen élvet adó kertet szerezzen magának, Ezért dolgozott 30 esztendeig Firduszi, a „Salmame“ halhatatlan költője; de kivánsága nem teljesedhetett, mert a királyi maecenas zsugori módon fizette őt müveért. A török fővárosnak messziről gyönyörü látképe van; az egész nagy várostömeg, mely egyik oldalon hét halomra van épitve, ugy tünik fel, mintha erdő közepébe volna épitve. Majd minden ház a kert közepébe rejtőzik, vagy a mely háznak kertje nem jutott, annak legalább egy-két cziprusfája van udvarában, melynek tövébe nem ritkán kedves halottjait szokta temetni. A kisebb városok és falvak házai pedig mind a kertek közepére épültek, ugy, hogy azok csak igen ritkán látszanak ki a fák közül.

(Vége köv.)

Marianne.

— George Sand beszélye. —

(Vége.)

— Hogyan? mi ez? — kiáltott Fülöp. — Müvészet-ellenes. Ah, ez oly rutitó önben. Akár a hernyó a rózsán!

— Szaván fogom! — felelt élénken Marianne; — A hernyó nem rutitja a rózsát, mert ép azon hernyók, melyek a rózsafán élnek, igen finomak, szépek, s rendkivül megnyerő tavaszi zöld szinüek. Festő ur, ön soha nem nézett meg egy hernyót sem. Gyönyörü állatok vannak ezek közt, s igazán rutat még alig láttam. Hogyan itélte volna meg hát nagy ökreimet, mikor e kis állatokat sem tudta megnézni?

— Ön, — szólt Fülöp Andréhoz, — ki naturálista, győzte meg keresztlányát arról, hogy a müvészet elöli a természet fölérzését? Majd máskor bebizonyitom önnek, hogy nagy paradoxont mondott ön.

— Az önök vitájában valóban ilyenül tünik föl az, — felelt André, — s az ön véleménye nem képtelenség, mint Marianne-é. Azt hiszem, hogy jobban téve föl a kérdést, jobban is lehetne vitatkozni.

— Tegye hát ön fel, keresztapám, — szólt Marianne.

— Nem bánom! Én igy képzelem azt, — folytatá Péter, Gaucherhoz fordulva. — Ön azt hiszi, hogy a látásra elég tudni, hogy mit látunk, s én az ön nézetén vagyok; azért lát jobban a természetbuvár, mint a paraszt; de a müvészet más, mint a tudomány, azért mielőtt valaki magát kifejezni tudná, érezni kell tudnia. Im ez az, a mit Marianne akart mondani. Ő azt hiszi, hogy ön nem szemlélt még eleget, s nem szerette meg eléggé a természetet arra, hogy képes legyen azt visszaadni. Jegyezze meg különben, hogy — épugy, mint én — egyátalán nem látván az ön festményeit, nem tehetsége az, a mit megtámad. Az ön rendszerét támadja meg, mely nagyon fönhéjázó egy ily ifju ember szájában. Ő azt hiszi, hogy nem a müteremből kell kimenni a vidékre, hanem a vidék tanulmányozása után menni a műterembe, más szóval, hogy ne azért igyekezzék fessővé lenni, mert festő, hanem azért mert tudja s megtanulta látni a természetet. Nem ezt akartad mondani, Marianne?

— Teljességgel ezt, — felelt Marianne, — s igy ön nekem ad igazat!

— Menjünk az állatokhoz! — kiáltott Fülöp, — Már látom, hogy itt nagyon sok az ész.

— Menjünk hát az állatokhoz. — felelt Marianne. — Ön is jő, ugy-e, kerésztapám? — s aztán lassan hozzá tevé: — Önökkel megyek egész az istállókig s akkor visszajövök, hogy az ön anyjával legyek.

— Majd utánatok megyünk, — felelt Péter, de nem ment utánok. Visszatért a nappaliba, André asszonynyal, igy szólva hozzá: — Hagyjuk magukra őket, hadd értsék meg egymást. Itt az ideje, hogy Marianne elhatározza magát. Ő maga akarta már, ő maga ösztönzé az ifjut bizalomra. Ez majd összefoglalja mindazt a vallomást, a mit az ebéd folytában tett neki. Ha ő tetszik Mariannenak, a mi őrködésünk felesleges; csakis Ament kell aztán mondanunk.

André asszony nyugtalan volt; ő nem akará, hogy Péter lemondjon mindenről. Reá akarta beszélni, hogy menjen Marianne után. Péter azt mondta, hogy utána megy, s a helyett aztán elment azon kis vadonba, melynek közepén néhány órával azelőtt a remény s a boldogság egy pillanatát érzé. Már elmult ez is, s egész élete szerénységének tulhajtása folytán, ugy tetszett most előtte, mint keserü czéltalanság e gyermek rögtöni diadalával szemben, kinek tán mi érdeme sem volt az önmagában való bizalmon kivül.

Egy órai mély szomorkodás után visszatért anyjához, kit Marichette-tel beszélgetésben talált, segitve annak a terem szekrényeiben visszahelyezni a régi edényeket s egyéb üvegholmikat.

— Hogy-hogy? — szólt anyja, karjaiba öltvén karját, s a kert felé irányozván lépteit, — te egyedül térsz vissza?

— Nem tudom, hol vannak, — felelt Péter. — Azt hivém, itt találom őket.

Átmentek a szőlőlugason. Nem voltak ott. — Most már te is láthatod, — szólt Péter, — hogy e hosszas együttlét arra mutat, hogy minden rendben van.

— Nem, ez csak azt jelenti, hogy még a majorban vannak. Menj oda!

— Nem akarok olyannak látszani, mintha őrködném felettök, s ha tán érzelmes sétán vannak a tölgyesben, nem szeretném a majorbeli nép figyelmét Mariannera vonni az által, hogy keresem őt.

Visszatértek a terembe, a hol csak Marichette volt, s ott vártak még vagy negyedórát. André asszony rosz kedvü s nyugtalan volt. Péter szótlan s levert.

Végre Marianne egyedül tért vissza, kissé izgatottan, habár mosolyogva. — Bocsásson meg, édes barátnőm, — szólt, átölelve André asszonyt, — hogy ily roszul teljesitem a háziasszony kötelmeit; de önök maguk az oka. Miért hoztak hozzám ily vállalkozó vendéget?

— Vállalkozót? — kérdé Péter, gunyos keserüséggel.

— Igen; azt akarja, hogy három óra alatt megszeressem s hozzá menjek nőül. Ez egy kissé gyorsan van, nemde?

— Nincs gyorsan, mihelyt sikerült téged elhatározásra birnia.

— Én határoztam! — szólt Marianne.

— Igy hát, — szólt Péter zavartan, — te most házasságodat jösz tudatni velünk? De miért nem jő ő maga, hirdetni diadalát?

— Diadala nagyon szerény; elutazott.

— Egyedül tér vissza Dolmorba?

— Nem oda, Párisba.

— A nászajándokot megvásárolni? — kérdé Péter.

— Bizonyára megvásárolja azt is, hanem valamely párisi nő számára, mert kijelenté nekem, hogy már tökéletesen betelt a vidéki nőkkel.

XXIII.

André asszony fölkelt s igy kiáltott: — Tehát vége az egésznek!

Marianne Péterre nézett, ki szintén nem fojthatott el egy örömkiáltást. — Helyesen tettem igy, keresztapám? — szólt.

— Nem, ha sajnálod, hogy igy tettél.

— Nem sajnálom. Semmi sem szólt ez ifju mellett, csak vakmerősége, mely eleintén jó véleményt keltett bennem iránta. Azt gondolám, hogy ily határozott ember mellett soha sem lesz saját akaratomra szükség, s ez igen kényelmesnek tetszett előttem; de ha valaki nem habozik semmiben, ugyancsak éles itélő tehetsége legyen, pedig neki, három szava után megértém, hogy lehet szive, szelleme, jósága, de eszélyessége, itélőtehetsége egy szikrányi sincs. Mit nyernék én, ki oly tapasztalatlan es semmi vagyok, egy oly férjjel, ki nem gondolkozik? Teljesen lehetetlen e házasság, s mert ő minden áron tudni akarta véleményemet maga felől, én meg is mondám azt neki azon őszinteséggel, mint most önöknek.

— De mondd el nekünk, hogy esett mindez? — szólt André asszony — s mindenekelőtt hol voltatok? Az ököristállóban tette-e meg vallomását?

— Nem ott, hanem a réten, a cserjés másik oldalán. Csodálom, hogy nem hallottak bennünket, mert járásközben ugyancsak hevesen beszéltünk. A mi a nyilatkozatot illeti, azt megtette még itt, önök előtt, az aszubor hatása alatt, igy hát nem volt szükség ismételni azt. Mindjárt a házasságon kezdé; de mert én már el voltam szánva, rögtön megmondám neki, hogy nem megyek nőül hozzá; ebből lett a zaj. Ugy látszik, hogy rosz kedve szokott lenni, ha valaki nem tesz inye szerint. Azt mondá, kogy kaczér falusi lány vagyok, s hogy ámitottam az egész ebéd alatt. S még egyéb gorombaságokat is mondott, melyeket azonban elismerem, megérdemeltem. Kaczér voltam, hazudnám, ha be nem vallanám; de kaczérkodásom nem neki volt szánva, s mert titkomat be nem vallhatám előtte, jobbnak láttam engedni, hogy higyjen rólam, a mit akar.

— De hát kiért e kaczérkodás? — szólt André asszony.

— Valakiért, ki nem akarja megérteni, a mit nem neki mondanak. Hogy e valakivel megértessem magam, Fülöp ur bátorságára lenne szükségem. Megkisértém, s arra használtam dicséreteit, hogy bátorrá tegyenek, a mi soha nem valék; ám a tanitó már elutazott, s én bizalmatlankodva kérdém, valjon elég fogékony voltam-e leczkéje iránt; mert ime, már ujra kezdek kétkedni önmagam iránt.

— Marianne, Marianne! — kiáltott Péter, térdre borulván keresztlánya előtt, — ha vadságom daczára megértettél, ugy megbocsátasz nekem, mert hisz ma bőven megszenvedtem érte!

— Nekem is van miért bocsánatot kérni, — felelt Marianne. — Én olvastam, a mit ön tárczájába irt, keresztapám. Ön tegnapelőtt elejté azt ott a kis ut mentén, a melyen Gaucher urról beszélt nekem és én visszatérőben megtaláltam. Azt hivém, hogy rajzalbum, a minőt ön gyakran hord magával sétái közben. Kinyitottam, nevemet láttam . . . Istenem! elolvastam, mindent elolvastam, s este visszavivém, az asztalra tettem, az ön táskája mellé, szó nélkül. Ez bünöm. Megtudtam abból,

hogy ön sejti érzelmemet s hogy sajnálja, hogy nem számolhat ma már reá. Látni akartam, ha féltékeny lesz-e kérőmre s szeretetreméltó voltam iránta, megtudandó, hogy lehetnék-e szeretetre méltó ön iránt, s most . . .

— Most! — kiáltott André asszony, — boldoggá tetted őt; mert hiszen én észre vettem, hogy már alig tudja elégületlenségét rejteni előttem; s most már tudom, miért mondott mindig annyi roszat önmagáról.

— De Marianne, — szólt Péter a tartózkodás végső erőfeszitésével, — én nem akarhatlak téged, én nem érdemellek téged! Te imádásra való lény vagy, én pedig . . .

— Ne mondja ki, a mit maga felől gondol, — vágott szavába élénken Marianne. — Elégszer elmondta már előttem mindazt, a mit csak ki tudott gondolni arra, hogy lebeszéljen arról, hogy önt szeressem; de nem sikerült. Hisz ez volt álmom hat év óta. Mikor én eleinte gondolni kezdtem önre, nem hivém, hogy oly soká távol lesz. Mindegyre vártam azzal a paraszti béketüréssel, melyet magamféle nő már gyermekkorában eltanul; el csak az ön hazajövetele kedvetlenitett, mert láttam, hogy megtiltja magának szeretnie, s az ön tárczája nélkül azt hittem volna, hogy rám nézve mindennek vége. Akkor ujra remélni kezdtem, mikor e tárczából láttam, hogy ön akarata ellen is gondol reám s azután ma reggel két könyüt láttam az ön szemében. Most hát ismerjük el, hogy szeretjük egymást, s hogy nem is tudnánk egymás nélkül élni.

— Ugy van, nem tudnánk, — felelt Péter, — mert soha két lélek nem volt oly hasonló egymáshoz, mint a miénk. Félénkek s magunkba zárkozottak levén, mégis egyformán őszinték és egyenesek vagyunk. Ugyanazok a hajlamaink, ugyanazokkal az akadályokkal azok nyilvános érvényesülése ellen, de egyforma szükségével annak, hogy egymás előtt nyilvánuljanak, hogy együtt élvezhessük őket. Imádjuk a természetet, s szeretjük a vidéket; elváltan, mélabusan szerettük volna, most lelki örömmel fogjuk szeretni; de a mit legjobban nélkülöztünk mind a ketten, az, hidd el nekem, az igazi, a viszonzott szerelem, a határtalan bizodalom oly lényben, a ki második énünk. Én negyven éves vagyok, oly szivet adok neked, mely csak álmodozásokból táplálkozott, s mely érintetlen a szerelemtől. Fogadd el azt, mint a tiédet, mert te lészsz rá nézve minden: a mult, a jelen s a jövő.

Éjjel volt már, mire Péter és anyja elhagyták Validatot. André asszony járni akart egy kissé, azután pedig felült a kocsira, a fiatalokat utánuk menni hagyván, mert érzé, hogy szükségük van egyedül beszélgetni, s Marianne, kinek ott volt kocsija, melyen visszatérhetett, Dolmorig keresztatyja karján ment, ujra tegezvén s Péternek nevezvén őt.

— Minő éj! — szólt Péter, a csillagos égre tekintvén fel. — Minő éltető a lég, s minő illatosak a növények! Én azt hiszem, hogy ma este a föld, még a kő is boldog! Soha nem láttam a csillagokat ily fényesnek, s ugy tetszik, mintha tündérvidéken haladnánk át, mely tudtunkon kivül, reggel óta jött itt létre. Oh, ha én ifjuságomban ily boldog lehettem volna, nagy költő, nagy festő lettem volna!

— Istennek hála, — felelt Marianne, — te nem lettél az, mert hisz akkor nagyon magad alatt láttál volna engem, a ki semmit sem tudok mind e szép dolgokból; de ugy érzem, hogy nem levén képes kifejezni, mint szeretem a természetet, csak annyival jobban szeretem. Fülöp ur ma elborzasztott, mikor különös tudálékossággal szót talált mindannak megjelölésére, a mit látott. Nem, nincs szó annak kifejezésére, s azt hiszem, minél többet szól valaki, annál kevesebbet lát. Oh Péter, a természet olyan, mint a szerelem. Itt van az szivünkben, s nem is kell róla beszélni, mert az elmondás által csak kisebb lehet. Én ha ábrándozom, nem tudom, mi történik bennem, nem látom, mi van köztem s az ég közt. S nem okoskodom; ha rád gondolok, azt hiszem, hogy én te vagyok, s én nem is létezem. Ime, ez rám nézve a boldogság, a költészet s a tudomány.

Miután Marianne felült kocsijába, s Péter bement szobájába, e levelet találta asztalán, melyet Fülöp hagyott ott:

„Kedves Andrém, visszatértem ide holmimért s most eltávozván, megköszönöm önnek a jó fogadtatást. Nem az ön hibája, ha az ön csinos szomszédnője tréfálódzott velem, hanem az enyém; jobban ki kellett volna nyitni szememet, s ideje-korán észrevennem az ő vonzalmát önhez, a melyet ön nem hallott ugyan meg, de melyet nem tudott előttem elrejteni. Ha ezt kitalálom, nem lettem volna belé szerelmes három vagy négy óra hosszat; ez különben oly szerelem, melybe nem hal bele az ember, s én barátja maradok továbbra is önnek s neki, mert ő bájos nő, s én szerencsét kivánok Önnek boldogságához!“

Másnap köztudomásra jutott André Péter és Chevreuse Marianne eljegyzése.

A középkor divatai.

K. Beniczky Irmától.

(Vége.)

A férfiak is hol hosszu, hol rövid hajat viseltek; hol illatos olajokkal kenve, hol számtalan apró fürtökre felsütve, olyankor a szakáll és bajusz eltünt. Az udvari bolondoknak egészen kopaszra borotválták a fejöket, s ezért a szerzetesekkel hasonlitották őket össze.

A fej-kopaszitási szokás hihetőleg az ó-korból ment át a középkorba, mert már a görögöknél is a bolondok és szinészek kopaszra voltak borotválva.

A közép- és ó-korban a „bolond“ szó alatt nem őrültet, de inkább bohóczot értettek, s fölötte nagyon tévedne az, ki azt hinné, hogy a középkorban annyira kedvelt udvari bohóczok, a milyenek a vendégek mulattatására az uralkodó fejedelmek udvaránál, valamint a gazdag lovagok és főuraknál soha sem hiányzának, tán elmezavart vagy épen őrült emberek voltak; sőt ellenkezőleg, nagyon is józan eszü, élczes és kitünő komikai tehetséggel biró egyének választattak ezen mai nap lealázó hivatal betöltésére. És minthogy hosszu éveken át csupán csak ezen bohózati tehetséget gyakorolták, ez természetesen annyira kifejlett bennük, hogy a többi szellemi nehézségeket elnyomva, ugyszólván az illetőnek második természetévé vált. A rómaiaknál a rabszolgák szintén borotvált fővel jártak.

A férfi-föveg annyiféle alaku volt a középkorban, a milyent csak képzelni és nemezből, selyemből, bársonyból előállitani lehetett: magas és alacsony, széles és keskeny, suta és hegyes, kemény és lágy, sodrott és fonott, ezeket mind, mind lehetett látni.

A fürtös korszakban némelyek épen csak egy tarka karikát alkalmaztak fejökre, valami aranydiszszel a homlokon s abba hosszu tollat szurtak; sőt két kalapot is viseltek egymás tetején, s ha köszöntek, csak a felsőt emelték meg.

Különösen pedig még egy sajátságos fövegről kell szólnunk, melyet ugy a nők, valamint a férfiak viseltek, s mely jelenleg a bolondok mezének egy részét képezi: ez az ugynevezett g u g l i vagy g o g l i, avagy mint ma mondják: bolondok sipkája vagy csörgő-sapka. Ezen föveget a tanulók és ta-

nárok viselték. A tulajdonképeni gogli egyébkint fölötte hasonlitott a mostani — bashlikhoz és csuklyához; a bányászok és kéményseprők mai napig is megtartották ezen galléros föveget, czélszerüsége végett.

Csehországban annyira vitték a beburkolást, hogy az olyan galléros csuklyával az egész arczot betakarták, és épen csak a szemeket hagyták szabadon; e szerint ama vadász- és utazó-fövegek, melyek néhány évvel ezelőtt uj találmányként divatba jöttek, nem egyebek, mint a régi galléros csuklyának divatos módositása.

A régi csuklyák a legélénkebb szinüek voltak: sárga, zöld, biborszin, fehér, piros, és azonkivül az arczot környező része finom szőrmével volt szegélyezve; a csuklyának hátul lefüggő csücske pedig oly hosszu volt, hogy néha sarkig is ért s mindenféle tarka-barkasággal volt diszitve.

A szamárfül a 15-dik században már a bolondok disze és praedikatuma volt; a szarvat viselők vig társulata, mely a 15- és 16-dik században Rouenben és Evreuxben virágzott, arra kötelezte tagjait, hogy kalapjukon nyulfarkot, nyakukon pedig rókafarkot viseljenek. Ha a régiek valakit nevetségessé akartak tenni, szarvakat ragasztottak fejére, mikor aludtak.

Minthogy épen fülekről és szarvakról beszélünk, tán nem lesz érdektelen itt megemliteni, honnan származnak az ugynevezett „házassági szarvak," melyeket — mint mondják — egyik másik szerencsétlen férj visel.

Andronikus császár, ki fölötte „galant" férfiu volt és a szépeket szerette, egyik vagy másik szép asszony férjét rendkivüli kiterjedésü vadászjoggal ajándékozá meg; a boldog férjnek, ki az ilyen kiváltságot és előjogot neje szeretetreméltóságának köszönheté, e jog jeléül hatalmas szarvas-agancsot szögeztek kapuja fölé — s innen támadt a maig is szokásban levő közmondás.

Érdekes jelenségnek mondható, hogy az osztott viselet, ugymint a gogli, vagy csücskés csuklya, miután több századon át általános viselet gyanánt szokásban volt, egy másik, komolyabb korszak kezdetén ment ki a divatból s azontul a legujabb időkig csak mint a bolondok mezéhez tartozó rész tartotta fenn magát. Ugyanazt észlelhetjük a csörgővi-seletnél is, mely jelenleg szintén a bohóczok jelvényeihez tartozik, miután egy évszázadon át a legtisztességesebb polgár, vagy bármi előkelő lovag rendes mezéhez tartozott vala.

Jelen korunkban alig találjuk lehetségesnek, hogy az emberi képzelet oly fonák és eszeveszett irányt vehessen s józan eszü ember, szán elé fogott ló módjára, felül, alul, elől, hátul számtalan csörgővel és csengővel teli akgassa magát. Feje, nyaka, gallérja, válla, könyöke, karperecze, térdkötője, öve és ruhaszegélye, gombok helyett, sőt még a czipő orrán is csörgő és csengővel volt az akkori divat emberén, csak az egy vállszalagon is néha 24 csengő volt alkalmazva, s milyen hosszu ideig tartott, mig végre nevetségesnek és esztelennek találták a csörgődit, és a bohóczoknak, lovaknak és öszvéreknek engedték át!

Eleinte csak a fejedelmek és legelőkelőbb urak raktak csörgőt ruháikra, hogy ezen zajos disz által megkülönböztettessenek a néptől. Különösen ünnepélyes menetnél, vagy udvari ünnepélyeknél jelentek meg az udvaroncok és az előkelő hölgyek csörgővel diszitve és ezen bolond divat csak azért támadt, hogy a nép közt, tolongásban, azonnal meghallják valami előkelő egyén közeledését, s helyet adjanak neki. E szerint ezen divat nagyon urias volt, s onnan származott ama régi közmondás: „A hol urak vannak, ott a csörgő szól."

A csörgődisz ősrégi és keletről származik; a persa fejedelmek is viselték, s a Talmudban olvashatjuk, hogy a királyok gyermekeinek kizárólagosan megengedtetett a szabbath napján is csörgővel járni. E szerint ezen divat a zsidóknál is előkelőnek tartatott; hanem keleten az udvari bohóczok szintén csörgőt viseltek. Az ó-testamentom is emliti a főpapok és Áron csörgő-diszét; a csörgő, melyet a főpap égszinkék felső köntösének szegélyén viselt, aranyból volt, a csörgők közt meg kék, vagy vörös gyapjuból készült golyók lógtak.

A csörgődivat keletről először Görögországba, onnan Franczia- és Németországba s onnan az északra terjedt el. Flögel (udvari bohóczok története 63-dik lap,) azt irja, hogy először a keresztyén püspökök és papok utánozták az ó-testamentom csörgő-diszét. Annyi bizonyos, hogy a mise-ruhák gazdagon voltak diszitve csörgővel, s hihetőleg épen a főpapoktól vették át e divatot később a világiak is.

A csőrös, vagy felhajtott orru czipő az angoloknál terjedt el leghamarabb. VI. Károly, ki 1422-ben halt meg, egyszer kihirdettette Párisban, hogy sulyos büntetés terhe alatt többé nem szabad csőrös czipőt sem nem keszitени, sem nem árulni, mert ez rut eltorzitása a lábaknak. Hanem utódja, VII. Károly még 1461-ben is meglehetős kosszu csőrü czipőt viselt.

A csőrös czipőnek hosszu, csőrszerü hegyes orra fölfelé kunkorodott s kóczczal vagy gyapjuval volt kitömve. Hatalmas uralkodók és fejedelmek, koronával fejükön, herlemin-palástban és — rőfnyi hosszu csőrrel ellátott czipőben jelentek meg; a nők is csak ugy használták a csőrös czipőket, mint a férfiak. Midőn e bolond divat virágzásának tetőpontját érte, akkor a csőr 2-3 láb hosszu volt, faragványokkal diszitett ezüst lemezzel, vagy más fémmel behuzva, s hegyének köröm,- szarv,- vagy emberi arczalakja volt.

Midőn a czipő valahára elveszté óriási csőrét, akkor, — mint rendesen az ilyen divatbolondságok — épen az ellenkező szélsőségbe csapott át, s az ugy nevezett marhaszáj-, vagy medvetalp-czipő jött divatba, a mi a maga nemében épen oly rut volt, mint az előbbeni, idomtalan, széles, éktelen saru. A marhaszáj-czipőnek elől, széles orrán, nyilása is volt, melybe valami diszitményt dugtak.

Ezzel bucsut veszünk a középkortól, melynek vad és kalandos, phantasztikus jelleme oly világosan visszatükröződik viseleteinek világában. Azonban az ujabb kor is elég gazdag mindennemü eszelős divatokban, mert az emberek mindig szerették és szeretni fogják az ujat és a változatosságot, s minél eszelősebb, annál mohóbban kap rajta a nagy tömeg; azért mondá az egyszeri hires lipcsei pap és szónok, Schuppiusz, a divat bolondságait korbácsoló egyik prédikációjában: „Majdnem több a bolond a világon, mint az ember." — Helyes-e ezen állitas, vagy nem, az a tisztelendő ur dolga, — mi csak szavait ismételjük.

Hanem a magyar nemzet tiszteletére meg kell emlitenünk, hogy a középkor bolond divatai hazánkban soha sem nyertek oly általános kiterjedést, mint más országokban, s habár — mi nagyon természetes dolog — némi befolyást gyakoroltak az öltözékre, mégis mindig csak nemzeti viselet szerint módositva fordulnak elő a középkor divatainak eszelős, félszeg, fonák szörnyszüleményei.

Sajnos, fölötte sajnos dolog, hogy hazánk a legujabb időben végképen lemondott minden önállóságról a divat terén.

Egy hét története.

Márcziushó 8-dikán.

Elázott mulatságok. — Kettő is egyszerre. — A gazdasszonyok tánczestélye. — A Liszt-hangverseny. — A svéd hölgyek. — A világnyelv. — Az első polgári pik-nik. — Egy kedves hölgy. — Mi a különbség a pik-nik és a bál közt. — Egy tekintély itélete. — A közreműködők tilalma. — Még egy tekintély itélete. — Sipcss reggélye. — Az unokák körében. — Egy test, egy lélek. — Székely reggélye. — Khayl Antal tanitványai. — A jövő zenéje. — A tanitónők.

Az embernek jó emlékező tehetsége szokott lenni, különösen az iránt, a mi az ő szivének jól esett volna. Igy a lefolyt héten is, alig tértünk magunkhoz, eszünkbe jutott a — farsang; jaj, de az hová lett már azóta! Elvitte a viz és vele együtt egész marék tánczvigalmat. No, de hiszen még áll a viz, nosza tehát, fogjuk ki, gondolá a hővérü fiatalság, és mert különben „Mentsük, a mi még menthető“ a jelszó, szerencsésen ki is halászták, azután szépen kiteregették, megszárasztották, felruházták, bemutatták a világnak és senki sem mondta volna, hogy nem valóságos farsangi mulatságok; pedig néha, mint például mult szombaton, egyszerre kettő is járta, a tüzoltóké, és a józsefvárosi szabadelvü köré, előtte való este meg a protestáns árvaházé, és utána való este a „bohócz-estély.“ Farsangon talán kissé soknak tetszett volna, most azonban mindenki nagyon rendjén találta a dolgot; hiába, sietni kell, ugy is eleget megvárakoztattak, rutul meggyötörtek az utósó hetek; azután ki tudja, ha nem jut-e valakinek eszébe a vizkárosultak javára rendezni vagy egy tánczestélyt; nem is volna rosz; hányszor nem megyen a szív a j é g r e tánczolni, miért ne egyszer vizre is? Kiállja az a Duna árjait, mint a petroleum. — De hiszen hátra van még egy, és pedig a szépek szépe, a „gazdasszonyok“ tánczestélye,ez még csak e hó 11-kén lesz, ott majd együtt látjuk a főváros összes szépeit és jóságait, és mint mindig ilyenkor, tenger jókedvben uszik majd a világ; nem épen lehetetlenség tehát, hogy ott születik meg a tánczvigalom eszméje azok javára, a kik fájdalom, valósággal u s z n a k, de nagyon!

Hangversenyünk meg volt is, lesz is a vizkárosultak javára; azt, a mely lesz, L i s z t Ferencz adja és akkor az fejedelmi adomány lesz, mint mindig, mikor az ő ujjai a világ előtt zongorához nyulnak. Régen még, 1838-ban, az akkori nagy árviz után, a zongorakirály egyenesen a végett jött le Pestre és az ország valamennyi nagy urai és hölgyei tódultuk a hangversenyre, a mit a vizkárosultak javára adott; lett is jövedelem utána olyan, hogy világra ment a hire; épen igy lesz ezuttal is, mert Liszt még most is egyetlen a maga nemében, és mostani főuraink és hölgyeink hasonlóképen nagyapáik, nagyanyáik unokái.

Azt pedig, a mi máris volt, ki is rendezte volna más, mint — nők? Olyan sajátságos is a női lélek, nem sokat okoskodik, hanem csak neki vág, szóval-tettel, a pillanat lobbanó lángjában, szive szerint; azért kerekedik ki tőlük annyi jó, és annyi — jó,mert a végén mégis minden csak jóra fordul mindig tőlük; igy a mult pénteki hangverseny is, a mit a kedves svéd hölgyek rendeztek; rettenetesen megijedtünk valamennyien, a kik a szépet még félteni tudjuk, mert baj is lehetett volna belőle, hogy is ne, ilyen elázott időben előállni azzal a gondolattal, hogy: „Jer csak, főváros, majd dalolok én neked valamit!“ Az ám, dalolnak Kegyetek azoknak a fáknak, a melyekből azok a padok lettek, melyek dalolásuk alatt üresen nyujtózkodnak majd a teremben, rebegők ajkaink, és mi lett belőle? 332 frt lett belőle; annyit daloltak össze a kedves hölgyek a kárvallottak javára ez egyetlen hangversenyen, annyira megtelt a vigadó kis terme. És kedvesen is énekeltek, még annál is sokkal kedvesebben, mint a hogy már tőlük megszoktuk; ez egyszer magyarán daloltak a sziveknek;svédül volt,mégis mindnyájan megértettük, általtették a szavakat azonnal ama világnyelvre, melyet az ember magával hoz a világra, és melybe ha egy kissé gyakorolja magát, ha nem is a földet, de a menyet bizonyosan be lehet vele járni: a szép nyelve ez, mely egyformán nyilatkozik szinben, hangban és melynek fölfejtő kulcsa: a jó.

A többit aztán a pik-nikek és reggélyek végzik; igen érdekes pik-nikünk volt most szombaton este a zenekedvelők termében. Beillett volna akármelyik fővárosi bálnak, annyira diszes volt, és akármelyik tős-gyökeres magyar házba, annyira otthonias vidámság uralkodott benne végig, mind a mellett, hogy ötszázan felül voltak a vendégek; az igaz, hogy egytől egyig válogatott vendégek, azok közül, a kik a szellem és kellem kicsi köztársaságában számot tesznek. Első ilynemü kisérlet volt ez nálunk, eddig csak főuri köreinkben volt szokásban ilynemü pik-niket rendezni,most a ritka szép lelkü U r v á r y L a j o s n é vállalkozott rá, hogy az előkelő polgári osztályba ülteti át e kedves társadalmi virágot és hogy legott az első kisérlet olyan fényesen sikerült, az is az ő érdeme; olyan finom tapintattal tudta összeilleszteni ezt a nagyszerüen szép bokrétát, hogy most már bizonynyal minden télen lesz egy-két ilyen mulatság.

Szindarabot is adtak ez alkalommal, mert hisz épen ebben különböznek az ilyen mulatságok a báltól, hogy itt nem a lábak, hanem a fejek és szivek viszik a nagy szót — és pedig kettőt is, az „Egyetlen lány“-t és a „Nyolczadik pont“-ot; természetesen műkedvelők adták elő, de olyan kitünően, a mint még soha műkedvelőktől előadást nem láttunk, és ezt nem én mondom, hanem egy nagy tekintély, jeles világlátott férfi: V á r a d y Gábor, a ki a szépek ezen találkáján természetesen szintén jelen volt. A közreműködött hölgyek, egytől egyig tündöklő szépségek, még abban is kiválók, hogy — nem engedik nevüket a lapokban kitenni; ezt különösen kikötötték, mert — mondák — sem szépségük, sem kedves játékuk nem ad igényt a megörökittetésre. Ha szépek, van kinek; ha kedvesek, van minek; ha mulatnak, mi köze ahoz a nagy világnak? — helyes-e, nem helyes-e az ilyen gondolkodás hölgyek részéről, — pedig csak az „Egyetlen leány“-ban heten valának — azt én i t t nem merem elhatározni; hanem annyi szent, hogy az ott együtt volt férfiak közül egyetlen egy sem tett szót ellene, sőt olyan is volt, a ki egész természetesnek találta, mert — mondá — a hol a női szépség igaz müveltséggel párosul, ott — is hiu a nő, mert a nő minden körülmények közt csak olyan hiu, mint a — férfi; csakhogy itt a hiuság is a nőhez méltó tért választ és nemes czélokat tüz ki. Kissé szürke elmélkedés,

nemde? Különösen ebben az elázott időben. Azért mégis csak idézem, mert egy effélékben szintén nagy tekintélytől hallám, — egy igen kellemes és igen szellemes fiatal honatyától.

A mi pedig a reggélyekeket illeti, ezek — hála jeles mestereinknek — már annyira meghonosodtak nálunk, hogy most vasárnap kettőhez is volt szerencsénk, Siposs Antalnál és Székely Imrénél.Siposs Antal reggélyei e tél folytában nagy és érdemelt hirességre emelkedtek fővárosunkban, mert mindannyiszor diszes társaság gyül össze nála, a mi a szép zenén felül bizonyára szintén nagy élvezet. Igy ezen vasárnap a zongora mindenható ura, Liszt Ferencz is jelen volt és nagyon jól mulatott a sok kedvesbnél kedvesebb unokák körében.Mert Liszttől lőn Siposs és Siposstól lőnek az ő növendékei a zenevilágban. És e reggély szintén a nagy atya dicsőségét hirdeté. Csupa Lisztműveket adtak elő. Kuluncsics Anna kisasszony Loreley szép dalát énekelte, oly szépen, hogy a szinpadon is gyönyörrel hallgatnók. Kár is volna, ha e jeles tehetség a müvészetnek elveszne. Azután a még mindig kicsi Almássy Miklós Liszt Ernani átiratát játszta, és a biztosság és erő, melylyel műszerét „kezelé“, fennen mutatá, hogy ő is a „familiából való.“ Végül Pázmándy Dénesné, a néhány év előtt annyi zongoradiadalt aratott Reitter Mari, a „Hungaria“ symphonia első részét játszta, oly szépen, hogy maga a nagy mester a teremben levő másik zongorához ült és kisérte. És ezzel még nem lett vége a reggélynek, mert a mi azután következett, az ugyan próza volt, hanem azért pompás volt, — tudniillik a reggeli, és az osztatlan tetszés, a melyben rang- és nembeli különbség nélkül részesült, ujra mutatá, mennyire egy test egy lélek a test és a lélek ez földi világban, még szép zeneszó mellett is. Élvez, élvez és egyszerre csak egy belső szózat azt mondja neki: megéhezett. De ne is beszéljünk róla; elég hozzá, az is nagyon jó volt.

Ugyanakkor Székely Imrénél is zenereggély volt, melyen többek közt Wallner, Marton Ilona, Hős Gizella, Török Ilona, Vahot Ida, Galle Apollonia, Ehrlich Karolina, Németh Janka, Farkas Ilona és Székely Ilona kisasszonyok zongorajátéka szép zenei tehetségről és meglepő előmenetelről tett bizonyságot. — És ugyanazon vasárnap délután Khayll Antal lakásán nagyszámu zenebarát gyült össze és gyönyörrel hallgatták e kitünő zongoratanár néhány tanitványának játékát. Különösen szépen játsztak Gold Róza és Than Irma kisasszonyok; az első mély felfogása és a zeneszépségek átérzése, utóbbi a kivitel játszi könnyedségével tünik ki. Igen szépen játsztak még Löwy Jenny, Kohen Józsa,Bakonyi Sarolta és Hürsch Vilma kisasszonyok; — igy folyt le a mi vasárnapunk, ugyszólva csupa zeneszó mellett és pedig igazán „a jövő zenéjé“-ből; mert hisz a fiatalságé a jövő, és hányan fognak velük fölszállni az égbe, azért is, mert egy költőnk szerint, a zene az ut az égbe, és még valamiért, a mit azonbon nem mondok meg, mert ezt ugy is tudja minden nő és minden férfi.

A népnevelők pesti egyesületének is szép vasárnapja volt; egy kicsit megmosta a józsefvárosi iskolaszék fejét, a melynek néhány héttel ezelőtt az a bogara jött, hogy a tanitónő csak addig lehet tanitónő, a mig férjhez ment, azontul nem; mert hát megtörtént az a nagy dolog, hogy ezen városrész iskolájában két férjes tanitónő meg- vagy le-, mit tudom én, elég hozzá beteg lett. A nevezett egyesület azonban kissé nevetségesnek és kissé szükkeblünek találta ezen bogarat; mert hiszen a férfi, mind a mellett, hogy biztositva van a férjhezmenetel következményei ellen, azért csak szintén beteg szokott lenni, és akkor csak ugy fekszi az ágyat, mint a nő! A

nevezett bogarat e szerint annak módja-rendje szerint szélylyelszedték ezen gyülésen és most az hallik, hogy ha már állapot nélkül nincs élet, élet nélkül pedig nemcsak iskola, de még józsefvárosi iskolaszék sincsen, — a nevezett iskolaszék oda akarja módositani szavait, hogy a tanitónő férjhez menetele után is megmaradhat ugyan tanitónőnek, de azon köteleztetés mellett, hogy csakis a nyári szünidő alatt szabad neki ágyba esni! — Nem is csuda, hogy a Duna nem akar apadni.

— i — r.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Jótékonyság.*) Királyné ő Felsége azon budapesti szükölködőknek, kik utóbbi időben pénzsegélyért folyamodtak, 500 forintot engedélyezett.

⁂ (*Rózsás napló.*) Földes János aradi királyi törvényszéki jegyző eljegyezte Kászonyi Lujza kisasszonyt. — Érkávásón Kovácsi Miklós tasnád-szántói földbirtokos hushagyó kedden tartotta esküvőjét Kovács Emma kisasszonynyal. — Benedek Géza hosszu-faludi járásbiró, e napokban jegyezte el Valerian Stephanie kisasszonyt, Világos egyik legszebb hölgyét. — Győrött Schey Lipót főreáltanodai tanár eljegyezte Schlesinger Berta kisasszonyt, egy győri kereskedő kedves leányát. — Barabás Lajos székelykereszturi lelkész és tanár esküvője mult hó 26-dikán volt, Nik Anna kisasszonynyal. — Kolozsváron Lázár Irma kisasszony esküvője e napokban volt Simó Géza, m. bándi református lelkészszel.— Dr. Weinberger Kálmán debreczeni fiatal orvos eljegyzé Róth Katalin kisasszonyt Dobronyból.

⁂ (*Az árvizkárosultak javára*) a királyi pár a multkor emlitett 31,000 frton kivül ujolag negyvenezer frtot ajándékozott. A királyi család többi tagjai: Ferencz Károly főherczeg (ő Felsége atyja) 5000 frt, Albrecht főherczeg 3000 frt, Vilmos főherczeg 1000 frttal siettek enyhiteni a nyomort. Megegemlitjük itt, hogy a Kobug herczegi pár mindjárt a vész első napján 500 fortot küldött, idősb Koburg herczeg pedig 1000 frtot. A héten is történt néhány nagyobb adakozás. IV. Ferdinand toskanai nagyherczeg és Alice toskanai nagyherczegné 100 forintot adományoztak; Samassa József egri érsek 3000 frt küldött a belügyminiszternek, hogy az összeget belátása szerint oszsza el a fővárosi és vidéki szerencsétlenek közt. Végre egy névtelen 100 forintot adott Tisza Kálmánné, Degenfeld Ilona grófnőnek, ki azt a belügyminiszteriumhoz küldte át.

⁂ (*Kérelem a nemes emberbarátokhoz*!) Bohus-Szögyény Antónia mint bizottsági elnöknő, és Kunfy József mint bizottmányi jegyző, az összes budapesti jótékony nőegyletek nevében melegen irt felhivást tesznek közzé, melyben a közönséget a budapesti árvizkárosultak javára adakozásra — s különösen ruhanemüek ajándékozására — hivják fel. A kegyadományok átvételére a következő hölgyek voltak szivesek vállalkozni: Tisza Kálmánné, miniszterelnöki palota. Hollán Ernőné, lánczhid-épület. Gróf Teleky Sándorné, szervitatér 2. sz. Kralovánszky Istvánné, Lipót-utcza 31. sz. Damjanich Jánosné, 2 sas-utcza 18. sz., Bicshitz Dávidné, Thonet-udvar. Adler Hedvig, Rombach-utcza 7. sz. Balogh Istvánné, kerepesi bazár. Glatz Antalné, ország-ut 34. sz. Marschalko Leóné, József-utcza 5. sz. Braun Lajosné, üllői-ut 64. sz. Tavaszy Endréné, köztelek.

⁂ (*A nőegyletek*) ruhaosztó munkája e napokban kezdődött meg a rácz- és vizi városban s a várban elhelyezett sze-

gények közt, Hollán Ernőné urhölgy budai lakásán, a lánczhidi épületben. — Tisza Kálmánné urhölgy a budai középületekben elhelyezett vizkárosultakat fölkereste s gondoskodott, hogy a miben hiányt szenvednek, pótolva legyen.

⁂ (*Az országos nöiparegylet*) e napokban tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy tanodájában a jövő évtől kezdve főgondot az iparos szakkiképzésre fog forditani, és e vegre bizottmányt választott, mely Berecz Antal tanár elnöklete alatt az ez iránti tervezetet ki fogja dolgozni.

⁂ (*Mükedvelői előadást*) terveznek a népszinházban a vizkárosultak javára. Előkelő hölgyek, köztük Tisza Kálmánné, gróf Andrássy Aladárné, Ráth Károlyné, Hollán Ernőné, gróf Teleki Sándorné stb. tervezik. Egy magyar, egy német s egy franczia darab előadása forog szóban s a rendezésre Prielle Kornélia asszony, Helvey Laura kisasszony és Ujházi Ede ajánlkoztak.

⁂ (*A tabáni gyermekkert*) javára e hó 18-dikán jótékony estély lesz a „Fáczán"-ban. Nemesszivü hölgyek rendezik a végett, hogy az emlitett gyermekkertben, melyet az árviz miatt be kellett zárni, az ingyen táplált ötven gyermek számát fölemelhessék hetvenre. Hangverseny és „theé dansant" lesz. A hangversenyben közremüködnek: budai zenemükedvelők, Schmidt Ferencz, Csutor Sándor, Békessy Irma, Glöckner kisasszony, Párvy kisasszony, Brooser Karolina, Breszlinger Anna, Blum Friderika, Walter, német tenorista, báró Barkóczy Emil, (czimbalmon) s még többen. Előadás után theázás lesz, s a theát — hideg sülttel s süteménynyel — ötven krajczár csekély dijért budai uri hölgyek fogják kiszolgálni. A pénztárnál gróf Wenckheimné, báró Edelsheim- Gyulainé, Ráth Károlyné, Ivánkáné, Stedenné és Magyar Gyuláné urhölgyek lesznek.

⁂ (*Budán*) Paulovits asszonyság elnöklete alatt e hó 1-sején ujabb ingyenes népkonyha nyittatott meg, s naponta 300—350 egyén egészséges tápláló eledellel láttatik el. A viziváros hölgyei versenyeznek a felebaráti szeretet gyakorlatában s ritka ügyességgel képesek a nagy számu szegényeket két óra lefolyása alatt (a megállapitott ebéd idő 11—1-ig) kielégiteni, Különös kitüntetéssel megemliéendők: Mechvath Lujza, Dolanszky Emma és Belicza Hermin asszonyságok, továbbá Mészáros, Hoffhauser, Heinrich, Keller és Hartig kisasszonyok.

⁂ (*Liszt Ferencz*) az e hó 20-diki hangversenyen (az árvizkárosultak javára) a következő zenemüveket fogja játszani: Beethoven As-dur szonátáját, a „Szózat" és „Hymnus" ismert átiratát, Wagner „Nibelung"-jából egy nagy átiratot, mely a zongorakirály legujabb müve. A Liszt-egylet is közre fog müködni. A Rózsavölgyi-czégnek átadott belépti jegyeket pár óra alatt nagyobbára megvette a közönség.

⁂ (*A Deák Ferencz siremlékének*) elkészitésére kiküldött országos bizottság mult vasárnap megjelent a kerepesi temetőben, hogy a siremlék helyét kiszemelje, és ismételten meggyőződött arról, hogy a sirkápolna, melybe Deák tetemei ideiglenesen letétettek, a legalkalmasabb hely a siremlék felállitására. A sirkápolnára az ideiglenes felirás: „Itt nyugszik Deák Ferencz", e héten tétetett föl.

⁂ (*A „Gartenlaubé"-tól*) Magyarországon megvonták a postakedvezményt, még pedig ugy, hogy még könyvárusi uton se lehessen hozzá jutni. Helyesen. E lapban nem rég egy czikk jelent meg, melyben királynénk ő Felségéről otromba sértések foglaltatnak.

⁂ (*Az iparosok körében*) az árvizkárosultak javára rendezett előadásnak jó sikere volt. Délben már nem volt kapható ülőjegy, s a jó czélra kétszáz forintnál több gyült be. A mükedvelői előadason kivül Szabó Ferencz „Ahasvér Rómában" czimü dalmüvéből a nyitányt, egy dallamot és kart mutattak be a szerző és Arngerber Albin, hegedün és zongorán. A „kör" nem sokára a Deák-szobor javára tart előadást. Csütörtökön este pedig e „kör"-ben Dobránszky Péter tanár tartott felolvasást „Kulturhivatásunk kelet felé" czimmel.

⁂ (*A Margithidat*), mint irtuk, mult szombaton adták át a forgalomnak, s az ünnepélyes megnyitás későbbre halasztatott. Már első napon is élénk közlekedés fejlődött ki a pompás hidon, mely széles kocsiutjával, tág járdáival s tömör lámpaoszlopaival — melyek öntött vasból készülvék — igazán meglepő látványt nyujt. Hir szerint, a hid a szigettel csakugyan össze fog kapcsoltatni.

(*A nemzeti szinházról*) sok érdekest mondhatunk ezuttal, tádniillik a jövőre nézve, ámbár a lefolyt héten is sok élvezetet nyujtott; igy Nagyné Benza Idáról és Perottiról az „Álarczos bál"-ban. Nagyné asszony ezuttal is olyan gyönyörüen énekelt és játszott, hogy minden szám után növekedő elragadtatással hivták és tapsolták meg; Perotti nagy hévvel énekelte a gróf szerepét éz szintén nagy tetszésben részesült. A drámai műsorból megemlitendő, hogy Bulyovszkyné asszony befejezte vendégjátékát; utoljára „Arria és Messaliná-ban lépett föl és tisztelői koszorukkal és tapssal tüntették ki.

De a jövőre nézve helyez csak nagy élvezeteket kilátásba e nemzeti müintézet! De halljuk az igazgatóságnak ez iránt kibocsátott jélentését.

Drámai ujdonság lesz a jövő szinházi évben 18, ezek közt a középfaju és a népies drámákra már kitüzött két rendbeli pályázat egy-egy pályadijnyertes müve. Eredeti szinmüvek: „Milton," Jókaitól; „IV. Béla," Szigligetitől; „A királynő szerelme," Virág Benőtől. Forditmányok: „Faréol." „A bálvány." „Oncle Sam." „Az utolsó botrány." „A házasok." „A violafaló." „Farkas torka." „Felhivás keringőre." „Sok hühó semmiért," „A velenczei kalmár," Schakspearetől; „Antigone," Sophoklestól sat. Operai ujdonságokról és vendégekről is gondoskodott az igazgatóság. A jövő szinházi évben először fognak adatni „Carmen" Bizet dalmüve és „Mireille" Gounodtól. Ujonnan betanulva fognak adatni: „A párisi vizhordozó," Cherubinitól, és a „A varázsfuvola," Mozarttól. Operai vendégeink lesznek; Ápril-hóban mostani vendégünk: Perotti Gyula ur. Áprilhó 27-től Donadio Bianca kisasszony, ki ezuttal a „Hamlet," „Észak csillaga." „Mártha" és „Dom Pasquale," czimü dalmüvekben először fog énekelni. Május 15-dikétől kezdve junius 15-dikéig Lederer József ur, würtembergi királyi kamara-énekes fog vendégként föllépni. Reményli az igazgatóság, hogy ugyanezen időszakra sikerülend Voggenhuber Vilma-Krollopné asszonyt, a berlini királyi opera első drámai énekesnőjét néhány előadásra vendégül megnyernie. Augusztus 17-dikétől Szeptember 1-sejéig Adams Károly ur, a bécsi császári és királyi udvari operaház első tenoristája lépend fel 4-szer; először s „Rienzi"-ben. Szeptemberhóra igyekezni fog az igazgatóság egykori kedves emlékü vendégünket, Hauck Minnie kisasszonyt vendégül megnyerni, Októberre Belis vagy Campanini olasz tenoristák vendégül szerződtetése iránt tétettek lépések. Az 1877-dik év téli évszakának ismét Donadio Bianca kisasszony van szerződésileg megnyerve. Ezeken kivül Nagyné-Benza Ida asszony, intézetünk első drámai énekesnője ujabb szerződés szerint a jövő szinházi évben április, május, október, november, deczember, január-, február- és márczius hónapokban fog énekelni. A mellett a bérletárak

is tetemesen leszállittattak az uj évre. — Nádai Ferencz, jeles szinmüvészünk is uj darabot forditott a nemzeti szinház számára, Sardounak „Maison neuve“-ét, „Uj czég“ czim alatt.

⁂ (*A népszinházban*) minden este a „Talléros pékné“ járja. De igaz! A „Peleskei nótárius“-t is előadták e héten, nagyon sok jóakarattal a közremüködők részéről.

⁂ (*Szinházi vegyesek.*) Goldmarck „Saba királynőjé“-nek első előadása e hó 18-dikára van kitüzve. — „A bolygó hollandi“ jövőre ugy kerül szinre, hogy a harmadik felvonás ama nagy karénekét, melyet Richter nálunk nem mert szinre hozni, s mely a münek egyik fénypontja, szintén hallani fogjuk. — A népszinház eddig irói és zeneszerzői dijak fejében 7409 frtot és 82 kart fizetett. Ez összegből 868 frt 50 krt külföldi szerzők, 700 frtot idegen darabok forditói, 620 frtot hazai zeneszerzők és 5851 frt 34 krt eredeti müvek irói kaptak.

⁂ (*Irodalom.*) Hódmező-Vásárhelyen a korán elhunyt tehetséges Török Károly költeményeit adják ki — kilenczetiz ives kötetben — barátai. A kötetben olvasható lesz életrajza, továbbá „Az ingyenes halott“ czimü életképe és „A Tónainé leánya“ czimü népies elbeszélése. A könyv, melynek ára 1 frt, május elsejére megjelenik, s az előfizetések áprilhó 15-dikéig Halmi János gymnaziumi tanár urhoz küldendők. A kiadott előfizetési fölhivást az elhunytnak barátai nevében Futó Mihály és Reininger Jakab irták alá. — Deák Ferencz egyik legközelebbi rokona, Nedeczky István országos képviselő, mint a P. N. értesül az elhunyt nagy államférfiura vonatkozó adatait fogja rendezni, s közrebocsátani. — „Üllő és kalapács,“ Spielhagen ismert regénye a Lampel czég kiadásában magyar forditásban is meg fog jelenni. Forditja H. Batta Szilárda. — Szerb beszélyek magyar kiadása fog megjelenni közelébb. E beszélyeket Kállay Béniné, született Bethlen Vilma grófnő forditotta le nyelvünkre s adja ki egy nagyobb kötetben. A fiatal grófnő, midőn férje belgrádi főkonzul volt, megtanulta a szerb nyelvet, s most ezt irodalmunk érdekében kivánja felhasználni.

⁂ (*Vegyesek.*) A nemzeti kaszinó ötszáz forintot küldött a vizkárosultak számára; Bonnaz csanádi püspök is ugyanannyit. — Saissy Amadé párisi tanár az árvizkárosultak és irói kör javára két felolvasást fog tartani, ismertetve ezuttal egy ismeretlen franczia költőt is. — A terézvárosi klubban tánczczal összekötött hangverseny volt, melyben Ujházy általános tetszés közt olvasta föl Balázs Sándor „Vig Samu történeté“-t, Turner Ilka kisasszony énekelt, Ravasz Ilona kisasszony és Martonffi Armin pedig zongoráztak. — Toldy Ferencz könyvtárát Trefort min. az ország számára megvette; 10,000 frtra becsültetett. — A budai várszinházban, a nemzeti szinház ez idényben többé nem tart előadást.— A „Budapesti czitera-kör“ a vizkárosultak javára a Hungaria szálloda disztermében e hó 11-dikén esti fél 8-órakor tánczvigalommal egybekötött hangversenyt rendezett. — Horváth Mihály püspök s pest-belvárosi képviselő ezelőtt két héttel az Al-Dunasoron, a plébánia előtti téren este, hazamenet, egy a járdára kinyuló gerendában megbotlott, s oly szerencsétlenül elesett, hogy mindkét lábszárán sulyosan megsérült. Baja ugyan kellemetlen és hosszadalmas, de nem veszélyes. — Táborszky és Parsch zenemükereskedésében „Gyászhangok Deák halálára“ czimü ezerzemény jelent meg. Irta Langer Victor. Ára 60 kr. — Uj-Budán Katein Jakab háztulajdonos hat menekült családot tart magánál, nem kevesebb mint hetven gyermekkel; naponkint csak lisztet huszonöt fontot ad táplálásukra a derék ember. — A pesti nőegylet e hóra 793 forint segélyt utalványozott házi szegényei közti kiosztásra; az egylet pénztára közelébb a néhai gróf Bethlen Mária által hagyott száz forinttal gyarapodott. — Martonffy György, fővárosi ügyvéd e napokban főbe lőtte magát. — A fővárosban a lefolyt héten született 247 gyermek, elhalt 202 személy; a születések tehát 45 esettel mulják felöl a öaláiozásokat. Az uj szülöttek közt volt 128 fiu, 119 leány. A halottak közt volt 117 férfi, 85 nő, egy éven aluli gyermek 46. — Ez év 9 hetében élve született összesen 2361, elhalt 1963, a születések többlete tehát 398-at tesz.

⁂ (*Halálozások.*) Fridler Frigyes báró, a herczeg Wasa Gusztáv 60-dik gyalogezred ezredese, e hó 1-jén Egerben, 49 éves korában elhunyt. Eger polgárai őszinte részvéttel osztoznak a fájdalomban, mely az általán szeretett férfiu halála által családjára, honi ezredünkre s mindnyájára nehezült, kik őt szeretve tisztelték. Temetése e hó 3-dikán volt, nagy részvét mellett. — Elhunytak továbbá: Bánfalvi és Földvári Földváry Antal, több megye volt táblabirája, e hó 2-dikán, életének 87-dik évében. — Szitányi Ullmann Antónia asszony, dr. Ullmann Sándorné és Gorove Antalné urhölgy édesanyja, mult vasárnap, 68 éves korában. — Magyar Terézia, a fővárosban általánosan becsült asszonyság, e hó 3-dikán, 51 éves korában. — Hosszu-Peresztegen Kardoss József IV. éves joghallgató; nemes szivü és vasszorgalmu ifju volt. — Sopronban Szücs József megyei főorvos, 42 éves korában és Vukanich Viktor ügyvéd, Sopron városa képviselő-testületének tagja, a soproni ügyvédi kamara elnöke s a volt baloldal vezérférfia, 58 éves korában. — Tarczalon Waltherr Lászlóné (a gróf Károlyi-nemzetség néhai levéltárnokának özvegye,) született Kamocsay Juliánna asszony, 76 éves korában. Ő egykor a „Bártfai-kör“ egyik szép és kedves tagja volt Budapesten, benső barátságban állt Vörösmartyval, gróf Szechényivel s a kor sok nevezetes férfiával. Házában gyakran gyültek össze a költészet, irodalom és politika kitünőségei. Igen müvelt, nemes, nőies erényü asszony volt. Mint mondják, még halála előtt öt nappal is gondosan irta naplóját. — Falk Miksa, a „P. Ll.“ szerkesztőjének fia, Miksa e hó 9-dikén. Béke hamvaikra!

Gazdasszonyoknak.

Az angol puddingokról.

(Vége.)

Ha a pudding már kifőtt, igen jó azt asztalkendőstől egy perczig hideg vizbe tartani, hogy jobban a tálra lehessen boritani.

És most nézzük az angol pudding készitésmódját:

875 gramm friss marhavelőt, ugyanannyi finom liszttel finomra kell vagdalni és összekeverni, hozzá adván egy negyed liter hideg tejet, egy kis pohárka rhumot, 160 gramm törött czukrot, 4 tojást, 125 gramm mazsolaszőlőt, ugyanannyi aprószőlőt és egy kis finomra vágott czitromhéjat. Mindezeket nagyon jól el kell keverni, egy asztalkendőt a fenn leirt módon vajjal kikenni, a tésztát belé kötni, forró vizbe állitani és harmadfél vagy három óráig lassan forrni hagyni. Tálra kiboritva, forró borlével hirtelen be kell tálalni.

Egy másféle pudding készitésmódja.

140 gramm czukrozott czitrom és narancshéjat, ugyanannyi mazsolát és ugyanannyi aprószőllőt, valamint 190

gramm finomra reszelt kenyeret, 140 gramm marhacsontvelőt, ugyanannyi törött mandulát, 15 gramm finomra tört fahéjat, néhány szegfü-szeget, 140 gramm czukrot, egy fél czitrom lereszelt héját 12 tojássárgájával jól el kell keverni, végül pedig 12 tojás fehéréből vert kemény habot is belé adni és másfél vagy két óráig jól kifőzni. Megjegyzendő, hogy a czukros narancs és czitromhéjat, valamint a mazsolát és aprószőllőt egy nappal elébb édes tejbe kell áztatni.

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Márczius 11-dikén: „Aida.“ — Márczius 12-dikén. II. „Rákóczy fogsága.“ — Márczius 13-dikán: „Szerelem harcza.“ — Márczius 14-dikén: „Tell Vilmos.“ — Márczius 15-dikén: „Női diplomáczia“. „Véletlen,“ „Kénytelen házasság.“ — Márczius 16-dikán: „Windsori vig nők.“ — Márczius 17-dikén: „Gilberte.“

Divattudósitás.

Több felül hozzám intézett kérdéseknek teszek csak eleget, ha ezuttal a gyászöltözetekről beszélek, a mi eléggé szomoru tárgy ugyan, de nem lehet azt mellőzni, mert fájdalom, nem igen van hölgy, a kinek ezekre szüksége ne volna.

Átalános szabályt a gyász tartamát illetöleg, nem lehet megállapitani. Itt az érzés, ott meg a szokás változtat rajta. Rendesen az özvegyi gyász két évig tart. a gyermekek gyásza szüleikért másfélévig, és viszont kisebb gyermekek halálát félévig szokás külsőleg kimutatni. A mély, két évig tartó gyásznál egy egész évig csak fénytelen, egész fekete szöveteket szabad viselni, fekete crépe nyakbodrozattal és kézelővel, csak a második évben jöhetnek elő ismét a fehér gallérkák, csipkék és kézelők, és akkor kezdődik a félgyász. Magától értetik. hogy a gyász első idejében távol kell tartani magát minden társas, vagy nyilvános mulatságoktól, de barátságos látogatásokat fogadni, vagy viszonozni illő dolog. Közeli vagy távolabbi rokonokért a gyászidő tartama attól van föltételezve, hogy minő viszonyban éltünk, egy városban laktunk-e velük stb.

Mély gyászhoz a következő szövetek veendők: cashemir, rips, angol szőrcrépe, popeline, mert ezek fénynélküliek és nagyon sötétek. A gyászruha szabása lehet ugyan divatos, de lehetőleg egyszerü, és fodrai és dudorai csak a ruha tulajdon kelméjéből álljanak. A nyakkivágást és ujjakat átlátszó fekete crépe fodor vegye körül. — Idősebb hölgyek legillőbb utczai kimenője egy meglehetősen nagy fekete cashemirkendő, fiatalok pedig egyszerü felöltőt viselnek a ruha szövetéből, vagy ha az idö engedi, csak a tünique-es ruhában járnak ki az utczára.

Télen a rendes köpenyegeket is lehet használni, ha azok egészen feketék és nincsenek fényes gyöngyökkel diszitve.

A kalap az idő szerint crépeből, cashemirból vagy nemezből készüljön, crépe diszszel és mindig hosszu fekete crépe fátyollal. Idősebb nők fekete crépe-ből való főkötőt viselnek.

A gyászhoz való szőrméknek is feketéknek kell lenni, és e czélra legszebb a fekete medve és fekete shungprém. A keztyü természetesen szintén fekete.

Nyakkendőkül a crépe de chinből készültek a legcsinosabbak.

A kimenőre való legyező a gyászidő alatt fénytelen ripsből legyen, ébenfa fogantyuval. A napernyő természetesen szintén fekete legyen, a fehér bélés azonban meg van engedve.

Az ékszereket illetőleg, a gyászban csak a fekete jetből készültek illendők; ebből legyenek a fülbevalók, az óraláncz, melltü, karperecz és medaillon is. Arany gyürüket nem illik mély gyászhoz viselni; kivételt csak a jegygyürü és legfölebb a pecsétgyürü tehet. — A pénztárcza, látogatójegykönyvecske, vagy a levélpapir szintén mutassa ki gyászunkat, előbbiek egészen fekete bőrből készülvén, papirjaink pedig fekete szélüek legyenek, név vagy monogramm nélkül, melyet csak a félgyászban használhatunk. A félgyász pedig fekete és fehér és szürke szinek izlésteljes összeállitásából áll, és e tekintetben olyan sokféle és szép szöveteink vannak, hogy a félgyász sok hölgynek kedvencz viseletévé lett.

Ezek volnának azon átalános szabályok, melyeket a gyászra nézve adhatunk. Minden egyes hölgynek van aztán fenntartva ebben is körülményeihez, és azon körhez alkalmazkodni, a melyben él.

Mai mellékletünk magyarázata.

Egy 5—6 éves gyermeknek, (lehet az fiu, avagy leány) tavaszi felöltő szabását veszik ezuttal t. előfizetőink

Az első szám az előrészt, a második a hátrészt, a 3-dik és 4-dik pedig az ujjakat jelöli. Tetszés szerint a felöltőt elől be is lehet hajtani. Legdivatosabbak jelenleg a fehér szőrkelméből készült felöltők, fehér selyemripssel befoglalva, fehér gombokkal elől. Leánykáknak az egyik vállra vagy a hátrészre fehér szalagcsokrot lehet diszitésül alkalmazni, mig ha fiuknak készül, az egészen sima marad.

Számrejtvény.

Holósy Elvirától.

1. 2. 14. 4. Nélküle kalács sem lenne,
5 2. 7. 14. 8. 4. Silány a növényzet benne,
6. 5. 6. 11. Jó gyümölcs ez, ize édes,
5, 10 12. 4. Szép madár, de kár hogy kinyes,
3 4. 11. 2. Tél elől délre költözik,
12. 4. 3. Sürü erdökben rejtezik;
7. 14. 9. 12. A testnek csak kicsiny része,
5. 10. 11. 28. 4. Rég lányoknak volt fejdisze.
13. 3. 4. Sok nő e nevet viseli,
10. 11. Minden vevő ezt fizeti.
1—14. Hej veszélyes ez és káros!
Érzi ezt most falu, város.

Megfejtési határidő: áprilhó 10-dike.

A f. é. 6-dik számban közlött rejtveny értelme:

Munka után édes a nyugalom.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Homonnai Juliska, Sárosy Mari, Csernó Izidóra, Marosi Hermin és Etelka, Devich Ferenczné, Moesz Gézáné, Báthori Zsigrai Istvánné, Székely Berta, Velyáczky Julia, Bajza Karolina, Csonth Lajosné, Szabó Streitmann Fánni, Pecháta Argay Anasztázia, Guttmann Berta, Bathyányi Janka, Both Auguszta, Jánossy Emma, Takácsy Ilona, Ifj. Barcsay Miklósné, özvegy Porubszky Istvánné, Németh Ilka, Koch Anna, Gáldy Mariska, Szily Lenke, Fekete Ilona és József, Knau Antalné, Schimmer Friderika, Bohus Gyuláné, Potoczky Mari, Grantner Antal, Mannó Hevera Mariska, Kábdebó Józsefné, Prékopa Hermin, Vajda Bérczy Gizella, Reberics Szidónia, Kanizsay Nagy Antalné, Schulhof Emma, Popovits Irma, Szeles Elekné, ifj. Molnár Istvánné, Mózesy Anna, D. Szabó Ilona, Kölönte Mózesné, Beszédes Mózesy Ágnes, Szabó Anna, Zigury Györgyné, Mandits Erzsi, Faics Viktória, Cziper Lajos, Csukás Karolina, Kaprinay Skublics Anna, Bereczk Irma. Biró Klára, Török Draskovich Karolin, Oláh Szarka Borbála, Beniczky Antalné, özv. Asztalos Sándorné, Szentpéteri Julia, Lázár Eszti, Kasztovszky Ilona, Gáspár Czeczil, Braunberger Leonóra, Kranner Lóra, Sághy Julianna, Gedeon Gáspárné, Horváth Istvánné, Széll Lajosné, Kolozsváry Borcsa, Palotay Ilona, gróf Lázár Etelka, Soltész Emilia, Fejes Durneisz Jozefin, Szerbák Ilona, Uray Margit, Csabay Ida, Fodor Erzsi, Destek növérek, Pántz Ödönné, Bazilides Matild.

Tartalom.

A házasulandó iskolája, Sümegi Kálmántól. — Kiss József költeményeiből. — Kertészet a törökönél, Erődi Bélától. — Marianne, George Sand beszélye. — A középkor divatai, K. Beniczky Irmától. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Gazdasszonyoknak. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy 5—6 éves gyermeknek tavaszi felöltő szabása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.)

teljes kivilágitás mellett mutogatták a fővárosi árvizkárosultak javára; a misét az aknában Orlősy József lelkész mondta. — Esztergomban, az apáczák leánynöveldéjében egy szavalati előadáson, melyen a bibornok-primás is jelen volt, 130 forintot gyüjtöttek a leánykák az ottani vizkárosultak javára. — Békés városát is pusztulással fenyegeti az árviz. — Idősb Szögyény Marich Lászlónak, Fehérmegye főispánjának, a megye legközelebbi ülésén, azon alkalomból, hogy immár egy félszázad óta működik a közpályán, fényes üdvözletet rendeztek.

Különfélék.

⁂ (*Királynénk ő Felsége,*) mint irják, Angliából visszajövet, valószinüleg ismét hosszabb ideig fog egyik kedvencz helyén, Normandiában időzni. A franczia kormány részéről gyöngéd alakban kérés intéztetett az iránt, hogy ő Felsége kevésbbé szigoru incognitóban utazzék át ezuttal Franczia-országon, mint utazott legközelebb. A franczia kormány és franczia nemzet felette örülnének, ha Ausztria-Magyarország koronás fejedelemnőjének méltó fogadtatást rendezhetne Európa fővárosában.

⁂ (*Magyar hazánkban*) jelenleg 171 távirdásznő van alkalmazásban. Ezek közül a budapesti főállomásra 38, Pestre 29, Budára 9, Pozsonyra 10, Miskolczra 7, Nagyváradra 6, Győrre 5, Pécsre 5, Temesvárra 4, Nyitrára 3 és Fiumére 11 esik; mig a többiek az ország más távirda-állomásain vannak beosztva. Az alkalmazott nők majd mind rokonai, legtöbbnyire nejei avagy leányai a távirdahivatalnokoknak. A fővárosi központi- és a temesvári távirdaállomáson a távirásznők külön teremben, a többi állomáson azonban a ferfiakkal egy szobában hivataloskodnak.

⁂ (*A londoni magyar-egylet,*) az osztrák-magyar nagykövet védnöksége alatt ünnepélyes bankettet rendez, melynek tiszta jövedelme az Angolországban tartózkodó elszegényedett magyarok javára fog fordittatni.

⁂ (*Don Alfonzót*) tudvalevőleg mult évben nemcsak Gráczban, hanem Fiumében is macskazenével tisztelték meg. A rendezőség azonban beleavatkozott a dologba, a tömeget szétoszlásra szólitotta fel, mivel azonban sokan ellenszegültek, sőt néhányan a rendőrség ellenében tettlegességeket is engedtek meg maguknak, az ügy komolyabb fordulatot vett. Tizennyolcz egyént perbe fogtak, s a királyi tábla a napokban helybenhagyta a fiumei törvényszék vád alá helyezési határozatát.

⁂ (*Koldus királynő.*) A mult hó végén egy milanoi kórházban halt meg Örményország egykori királya, XIII. Leo, nejét és gyermekeit a legnagyobb nyomorban hagyván hátra. Egy ottani lap most adakozásra hivja fel a közönséget e „kolduscsalád“ részére, s felhivását különösen a néphez és annak embereihez intézi, „mert — ugy irja — ha királyok, herczegek és grófok oly állapotban halnak meg, hogy nem hagynak utódaiknak még annyi vagyont sem, a mennyi eltemettetésükre szükséges, akkor a demokrácziának kötelessége az elhagyatott özvegy és árvák fenntartásáról gondoskodni.“

⁂ (*A bosnyák és herczegovinai menekültek,*) kik a fölkelés elől az osztrák monarchiába jöttek át, tekintélyes összegbe kerültek. A bosnyák családok ellátására a magyar penzügyminiszter a zágrábi főhadparancsnokságnak és a horvát kormánynak már is 400,000 frt előleget utalványozott a közös kiadások számlájára. Ausztriában a kiutalványozott összeg már elérte a 700,000 frtot s ezen kivül a külügyminiszter a felkelés kezdetén a rendelkezési alapból is utalványozott bizonyos összeget. Hanem most már a török kormány kihirdetvén számukra a kegyelmet, a segélyezésnek vége.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) II. Sándor orosz czár e hó 2-dikán ünnepelte trónra léptének 21-dik évnapját. Azon időben az állam adóssága két milliárd volt s most csak háromszáz millióval több, noha a czár uralkodása alatt tömérdek vasutat épitettek, a gőzhajózást kiterjesztették, a jobbágyságot kártérités mellett eltörülték, stb. — A hernalsi tisztleány képző intézetre eddig 300,000 frtnál több gyült össze.

Megbizások tára.

Nagyfalura S. V. V. urnőnek: El van küldve.

Ráksára O. I. urhölgynek: A fennmaradt összeget a jövő félévre jegyeztem elő.

Miskolczra L. L. urnőnek: Fájdalom, már nem kaphatók! Várom szives rendelkezését.

Aradra B. L. urhőlgynek: Ajánlom szives figyelmébe az országos nőipar-egylet munkabazárjának fehénnemüit, melyek az utósó választmányi ülésben ismét tetemesen le lettek szállitva, és igy itt juthatni jelenleg a legolcsóbb kész fehérnemühez. Készletben van női, férfi- és gyermekfehérnemü, mind igen jó és szépen megvarrva. Megbizásait a legszivesebben vállalom magamra, és tudom, hogy meg lesz elégedve a küldött tárgyakkal.

Szurdokra S. L. urnőnek: El van küldve.

Pákozdra F. D. J. urnőnek: Egy nappal később kaptam becses sorait! Ny.-ékat azonnal értesitettem.

S. Köröspatakra P. J. urnőnek: A folyó évben megjelenő könyvekből fogom pótolni.

Erzsébetvárosba T. K. urnak: Nagyon sajnálom, de már nem szolgálhatok azokkal. Többet levélben. A küldeményt elvárom.

Járására Sz. L. urnőnek: Fájdalom, már nem lehet!

T. Szajolra D. A. urnőnek: Ujból megküldtem.

Nyiregyházára U. M. urhölgynek: Eisert és Kertész régi szinháztéri kereskedésében lehet azt legjobban kapni. Ha kivánja, megszerzem.

Sirókára H. B. urnak: Ajánlatát szivesen veszem. Többet magánuton.

Andocsra Cs. I. urhölgynek: Az illető Sümegen lakik, táu legjobb volna egyenesen hozzá fordulni. — A kivántak igen jó és szép választékban a régi szinháztéren Fischer Gusztáv üzletében kaphatók. Magam is szivesen járok el benne.

Vizaknára H. R. urhölgynek: El van küldve.

N. Bereznára B. A. urhölgynek: A számrejtvényben a kitalálandó szó vagy mondat minden egyes betüjének, illetőleg számának elő kell fordulni. Itt hiányzanak a 3. 11. 24. betük számai.

„Ehető fecskefészkek Jávában.“ Tüzetesebben kellene azt leirni, nevezetesen mily állapotban kerülnek az asztalra.

„Egy nő a mormonokról.“ Nem az én lapomba való; mert minálunk egészen mások a házas életi viszonyok.

Olcsó és tartós.

TEMESVÁRI MANO

cipőgyára

Budapesten, király-utca 1. ajánlja

nőknek:

Füzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel, szép tüzéssel 2 frt 70 kr.

Füzős topánok erős bőrből fénymázos hegygyel, szegezve és csavarral ellátva kettős talppal gyakori használatra és esős időre 3 frt.

Topánok mézga betéttel Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiállítással 3 frt 50 kr.

Topánok mézga betéttel erős chagrain vagy borjubőrből, szegezve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg 3 frt 50 kr.

Füzős topánok erős bőrből fénymázos orral szegelt és csavarral ellátott kettős talppal 3 frr 20 kr

uraknak:

Topánok finom chaigran kettősbőrből 3 frt 60 kr.

„ fénymázos vagy bagaria bőrből szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős 4 frt.

„ finom börből diszes fénymázos hegygyel, termek és bálokra 4 frt 50 kr.

„ orosz, fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli a nedves időben, igen tartós és meleg 5 frt.

Vadász csizmák vizhatlan kettős bagaria vagy fénymázos bőrből, háromsor csavarral ellátott kettős talppal 10 ft.

Ugyanaz orosz fénymázos vagy bagaria bőrből 9 frt.

Topánok fiuknak fénymázos vagy bagaria bőrből csavarral ellátva kettős talppal 4 frt.

Topánok leanyoknak brünellből vagy bőrből igen erős szegezett talppal 2 frt 60 kr.

Gyermekcipők brünellből vagy bőrből szegezett talppal igen tartós 1 frt 80 kr.

Topánok mainzi fénymázos termi borjubőrből. Bismark mintáju 4 frt 50 kr.

Részletes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Levélbéli megrendelések posta utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Fontos a szik-víz-készitőknek.

Figyelmeztetésül.

Vendéglősöknek és a háztartásba ajánlom, az eddig Magyarországon csak általam készitett

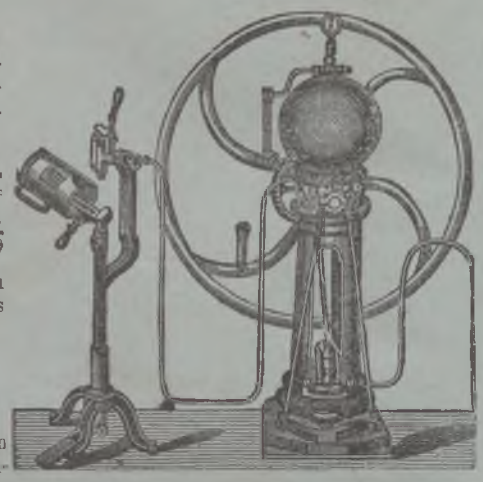
szikviz-készülékeket,

melyak a mi a tiszta és tartós munkát illeti, valamennyi külföldit fölülmulnak. Ezen készülékek segélyével mindenki az annyira kedveltté lett, egészséges pezsgőitalt saját maga készitheti. A szikvíz-készülékok ára mérsékelt s a következő árszabálz szerinti, meszely-tartalommal,

mesz 3		4	5¼	6	7
ft. 8.50—9-ig		ft. 10	12	12.50	14
m. 8	9	10	11	12	m.
ft. 15	ft. 16	ft. 17	ft. 18	ft. 19	

Készitek szikvizet is syphonban igen olcsón, és szállitom azt kivánatra a város minden irányában.

Horn,

Budapest, Kerepesi-bazár a nemzeti szinházzal szemben

Megrendelések a vidékről utánvét mellett pontosan eszközöltetnek, ép ugy mindenféle javitás is a legjobban s legolcsobban teljesittetik.

Egyedüli főraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

Magyar- és Erdélyhon számára

Wheeler és Wilson

s

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,

ugyszintén mindennemű varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kezty ű varrógépékből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemű varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elősorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelett

Ohm C. O., Pest, Jozseftér 15. sz.

uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs. kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős erejü 2 frt 10 kr.**

Hufeland hirneves orvos mondja orvostani müveiben: „Két betegség van, melyek ellen az orvosi tudomány hasztalan látszik keresni erőteljes gyógyszereket; ezek **fejköszvény** és a **podagra**; e gyógyszer a fentebbi köszv.-vászon használata által fölfödöztetett.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyszárában, király-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohacson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvartt:** Wolf gysznel. — **Pecsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesvaron:** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz — **Székes-Fehérvár:** Dieballa. **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvarott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

12-dik szám. Márczius 19-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte		Nap-nyugta	
							óra	perc	óra	perc
Márcz. 19	Vasárnap	A 3 József	A 3 Oculi	7 C 3 Cherson	23 Templ. szen.		6	6	6	10
20	Hétfő	Joakim patriar.	Hubert	8 Theophil	24 Judás		6	4	6	12
21	Kedd	Benedek apát	Lea	9 40 vértanu	25		6	2	6	14
22	Szerda	Bőjt közepe	Victoria	10 Kodrat	26	☽	6	0	6	15
23	Csütörtök	Victoria	Fidél	11 Sophron	27		5	58	6	16
24	Péntek	Gábor főangyal	Gábor	12 Theophil	28 Ant. r. vissz.		5	56	6	17
25	Szombat	Gy. olt. Bold. A.	Gy. o. B. Assz.	13 Nicephor	29 Sab. P. és H.		5	54	6	19

Vidéki tárcza.

N.-Atádon mult hó 26-dikán egy minden tekintetben sikerült tánczvigalmat rendeztek az iskola vagyonának gyarapitására. Az ottani hölgyek közül jelen voltak: Szabó Julcsa, Kruppay Julcsa, Szabó Regina, Kovács kisasszonyok, Grünhut Hermanné, Véber Ödönné, Bús Veronka, Glöckner kisasszony, Werher kisasszony, Benke kisasszony Kaposvárról sat.

Jászberényben közelebb a helybeli hölgyek, idősb Tarnay Károlyné védnöksége alatt, az árviz által sujtott kiskun községek javára bazárral egybekötött zártkörü tánczmulatságot rögtönöztek, mely ugy az átalános jókedv, mint az elért anyagi eredmény tekintetében fényesen sikerült. A hölgyek által szünóra alatt kiszolgáltatott hüsitőkből s az elárusitott bokrétákból több mint 250 frt gyült be a jótékony czélra.

Szegeden az országos dalárünnepély intéző bizottsága e hó 5-dikén tartott ülésében elkészitette az ünnepélyek tervvázlatát, mely azonban módositásoknak fog még alávettetni. Diszelnökké Dáni Ferencz főispánt választották meg, ki az egylet által kitüzendő jutalomdijra még 25 darab aranyat ajánlott föl. Az intéző bizottság elnöke: Pálfi Ferencz polgármester, a müszaki bizottságé: Meák Gyula gyógyszerész, a szállásolási bizottságé pedig Tachler József főkapitány. — Ugyancsak Szegeden Szivesy, a takarékpénztár igazgatója nem régen sziven lőtte magát. E tényt sokan becsületbeli okokkal hozták kapcsolatba. Azóta azonban kiderült, hogy Szivesy öngyilkossága az intézetnek semminemü anyagi megkárositásával nincs összefüggésben, s ennek bebizonyitására a takarékpénztár igazgató tanácsa, az öngyilkos özvegyének tetemes évdijat szavazott meg, férje érdemeiért. — Ugyancsak Szegeden egy asszonyság két szőlőtőkét nevelgetett üveggel födött folyosóján, s azok nemcsak virágzásnak indultak, hanem gyümölcseiket meg is érlelték. A ritka szüret mult hó 27-dikén tartatott meg több vendég jelenlétében, egész vidámsággal. A tőkéről mintegy 20—25 eléggé kifejlett és megérett szőlőfürtöt szedtek le. — Ugyancsak Szegeden ifjabb Erdélyi Náczi, Menner János, Roth Endre és Unger Antal urakból vonós négyes társulat alakult s e hó 10-dikén az olvasóegylet termében már rendezett is egy, tetszéssel elfogadott hamarai hangversenyt, Haydn, Schubert és Beethoven müveiből.

Déván az ottani reáltanoda tanári testülete szegény tanulókat segélyző egylet létesitésén fáradoz. Gróf Kun Kocsárd ur, kivel a segély-egylet terve emlékirat alakjában közöltetett, e hó 5-dikén meglátogatta az intézetet s meggyőződvén, hogy az ottani 250 középiskolai tanuló közül számosan segélyezés nélkül alig folytathatják tanulmányaikat, a mondott czélra 1000 frtot adományozott; a nemes gróf egyuttal kifejezé reményét, hogy e példát a megyei birtokosság követni fogja.

Miskolczon e napokban dr. Szabó Ferencz egy gyászlapon szomorodott szivvel jelenté nejének: Telegdy Juliannának halálát, aznap délután őt magát is szélhüdés érte, s másnap már neje mellett feküdt a ravatalon. A két koporsót csütörtökön nagy részvét mellett tették egy közös sirboltba.

A mohácsi nőegylet Goócs Gyuláné urnő elnöklete alatt igen buzgón müködik, sok jót tesz és kap is ajándékokat; közelébb dr. Serli Sándor orvos 50 frtot, és a herczeg-laki fiatalság 25 frtot adott át az egylet czéljaira.

Torontálmegye egy részének községeit a Tisza vize elöntötte. A volt határőrvidéken néhány község lakossága hajókon menekült. Hertelendi József, a megye derék főispánja a veszélyezett helyekre utazott, hogy a szükséges erélyes intézkedéseknél ő is segédkezet nyujthasson. Az árviz miatt a megye több képviselője leutazott.

Pozsonyban e hó 8-dikán délután 3—4 óra tájban nagy havazás közepett vakitó villámfény czikázott a hópelyheken keresztül, s ezt oly erős dörgés követte, hogy az ablakok mind megrezzentek. A tünemény négyszer egymás után ismétlődött.

Tolnamegyében keblezett Bezerédj-Hidgya pusztán e hó 9-dikén kegyeletes ünnepélyt ültek. Ugyanis özvegy Bezerédj Istvánné, egy erényekben tündöklő urhölgy tartja itt fenn a népiskolát, melyben minden évben az 1856-diki márczius hó 9-dikén elhalt Bezeredj István nagy hazafi halálozásának évfordulóján tartatik meg a nyilvános vizsgálat. Igy ez évben is a szám szerint száz mindkét nembeli tanuló az emlitett napon tette le azt, és a szülék szivből áldják a nemeslelkü urnőt, ki a szorgalmas tanulóknak még ajándékokat is osztogat; valamint t. Fehér Márton urat, mint ez iskola jeles és buzgó tanitóját. A vizsgálat után lakoma tartatott, melyen lelkes áldomások mondattak, mind a nagynevü Bezerédj István emlékére, mind özvegyére, ki a lakomán nem vehetett részt.

Vidéki vegyesek. A honti nőegylet ipolysági tánczvigalma 542 frt 77 krt, 4 aranyat és 2 ezüst huszast jövedelmezett tisztán az ipolysági közkórház javára. — Kolozsváron az idén jótékony czélu hangversenynyel ünnepelték meg márczius 15-dikét. Ugyanis egy szükebb körü rendező bizottság az árvizkarosultak javára hangversenyt rendezett, melyre Kolozsvár legkitünőbb mükedvelői közreműködtek. — Beksics Gusztáv „Nem látott férfit“ versekben irt nagyobb vigjátékát közelébb esto Kolozsvártt jó sikerrel adták elő; min-

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3 dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

12. sz.
Márcz. 19-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmellékkelettel.

A könyvek meghozatala egész-a műlap meghozatala félévi járatási kötelezetést foglal magában a lap irányában.

Az utósó évtized kétségtelenül a legmostohábbak közé tartozik nemzetünk élettörténetében. Ha csak az volna, hogy anyagi viszonyaink minden tekintetben roszabbra változtak, a közvagyonosság megcsökkent, az ipar hanyatlott, a kereskedelem sinylik, a hitel megrendűlt, mind olyan balkörülmények, melyek sulyosan nehezednek a nemzet testére-lelkére, de azért nem olyanok, hogy a haza szerető sziv bunak ereszsze magát, mert azt mind vissza lehet még szerezni, helyre lehet pótolni; mert a nemzetek élete nem olyan, mint az egyes embereké; egy pár év, ha mindjárt egész évtized anyagi hanyatlása nem sokat változtat; előtte a nagy, a mérhetetlen jövő, az örökké megifjuló élet, egyik nemzedék a másiknak adja azt át és az egyiknek mulasztásait a másik hozza helyre, és van a népek történetében arra is eset, hogy az elődök hibái még javára is váltak az utódoknak, mert a legnagyobb haszonnal voltak reájuk nézve, tudniillik okultak általa, meg volt már a példa és nem kellett többé a maguk kárán tanulni.

Madarász Viktor.

Sokkal szomoritóbb a nemzetekre nézve azon tapasztalat, hogy szellemi életükben pangás, vagy épen hanyatlás állt be egy időre, ha mindjárt csak egynéhány évre, mert ez annak a jele, hogy a nemzet lelki ereje van meg támadva, lételének ős szervezete meg van rongálódva; olyan kórság jelensége ez, melyhez mint egynémely testi bajoknál, kivülről nem lehet gyógyszerrel hozzá férni, melyen — mint mondani szokták —

csak a természet segithet, vagyis, a tulajdon erő, és ez épen az aggasztó, mert hiszen ez a betegség is csak onnan van, mivel az a tulajdon erő van megtámadva, a betegség legyen tehát önönmagának orvosa!

Van arra is eset, ugy a szellemi, valamint a testi életben, ugy egész nemzetek, valamint az egyes ember életében, és pedig ugy, ha az illető nem a beteg részt, hanem egész magát veszi gyógyitás alá, és pedig oly formán, hogy egész eddigi életrendjét megváltoztatja, a szerint, a mint azt az ép egészség szabályai rendelik; egyes embereknél a legritkább esetek közé tartozik az, mert az egyes embernek csak egy teste-lelke van, melyet nehéz megforditani, de a nemzeteknek csak lelke egy, a test az folyton-folyvást változik és ujhodik, és azért a kóros anyagot is — bár nagy erőfeszitéssel — de csak el lehet belőle távolitani, és ha fenn akar maradni, el is k e l l azt távolitani belőle.

De — álnok betegek is vannak, tudniillik olyan betegek, a melyek bármennyire érezzék is, hogy itt is, ott is fáj, eltitkolják a világ előtt; nem akarják, hogy megtudják elerőtlenedésüket, a hatalom végett, a mit kezükben tartanak, és az alázatosság végett, a mit maguk körül látnak és a mi drágább előttük az életnél; az ilyenen aztán az Isten sem segithet, mint mondani szokták, mert hiszen még az orvost is ámitják, még az előtt is titkolják bajukat.

És álnok orvosok is vannak, olyanok, a kik szépitgetik a bajt; még akkor is, midőn tudják, hogy válság pontján forog a beteg élete, még sem serkentik a szükséges erélyre; az egyik azért, mert saját hirnevét félti, miért nem figyelmeztette rá már elébb is betegét; a másik, mert ugy sem bizik betegében, ugy sem lesz ereje „heroicus“ gyógymódra; a harmadik szeretetből, mert hiszen borzasztóan roszul eshetik neki megtudnia, hogy olyan nagy beteg; a negyedik végre — lelketlenségből, hadd veszszen a beteg, tudniillik a n e m z e t; mert vannak a nemzeteknek is olyan állitólagos orvosai; minthogy maguk nem méltók az életre, azt szeretnék elpusztitani, és a nemzetek orvosai az ő n a g y f é r f i a i.

Azért bizony nagy vétket követ el, a ki közülök egész nyiltan és őszintén ki nem mondja, hogy nemzetünk s z e l l e m i é l e t e is rettenetes módon hanyatlott az utósó évtized alatt.

Avagy nem sajátságos-e, hogy s z e l l e m i életünk összes nagy területén csak egyetlen egy maradandó jelenséget birunk felmutatni ez időből, és ez az egy is olyan, mely ugy alkotójánál, valamint lényegénél fogva a nemzeti élet egyik legfélreesőbb zugában támadt elő, onnan öntötte el egyszerre verőfényével az országot, — a „Falu roszsza“, egy népszinmü, egy szegény vándorszinész ihlete!

Más egyébütt — sem egy költőnk, sem egy zenészünk, sem egy festőnk — semmink, de semmink, egy egész évtized alatt, egy egész nemzet életében! Nem-e nagy ok ez az elszomorodásra, vagy legalább az elgondolkodásra?

Pedig e téren sem „Krach“ nem zugott, sem aszály nem sorvasztott, sem árviz nem pusztitott; és azt sem lehet mondani, hogy a müvészetek egyes ágaira nézve roszabb idő járt volna, mint annakelőtte. Most sem volt valami fényes dolguk, de az akkori időnél, midőn pedig a müvészet majd minden ágának ihletett bajnokai, lelkesült mivelői voltak, semmi esetre nem volt sanyarubb.

Avagy talán azért, mert a szellemi élet összes erőit a politika vonzotta magához? Akkor hát hol vannak azok a politikai nagyságaink? Hol vannak nagy államférfiaink? Volt-e tiz év óta egyetlen eszméjük? Azok a nagy törvényhozóink? Mi üdvöset hozhattak létre tiz hosszu év alatt? Nagy szónokaink? Melyikük szava ragadta meg a nemzet szivét-lelkét? Ha igaz, hogy a politika vonzotta őket magához, akkor az a politika még csak nem is Saturnus, a ki gyermekeit megette, mert az legalább Saturnus volt; hanem egy szörnyeteg Astaroth.

Azért tehát — honnan e nagy pusztulás a nemzet szellemi életének minden ágában? Nem felelek e kérdésre; mert itt fekszik az előttünk, tiz évig viselt dolgainkban; meglátthatja, kinek szeme van a látásra; csak azt mondom, hogy nagy ideje, megforditani az életrendet; nagy ideje szemébe nézni azoknak, a kik orvosoknak mondják magukat, akár mely polczon állitotta légyen is a mételyés idő; akkor majd jobbra is fordul hazánk sorsa és a magunké.

Még nem olyan rég az a mult, midőn a nemzet bilincsekbe volt verve, és mégis hatalmasabb volt, mint most, mert erős volt a lelke, és erős volt azért, mert t i s z t a v o l t l e l k é b e n; akkor nagy hazafiaink és — nagy müvészeink termettek. Azokra tekintsünk f e l és mindjárt le fogjuk nézni a mostani nagy hitványságokat; mint tudtak azok lelkesülni és m i é r t! Ime, ilyen egy azok közül, a kik készek voltak m e g h a l n i, és életben maradva, a legdicsőbb után törekedni, de ezt is, azt is csak a hazáért: Madarász Viktor ez!

Madarász Viktor született Csetneken, Gömörmegyében, 1832-ben. Apja, Madarász András, jómódu birtokos és iparos volt. Iskoláit járta Iglón, Lőcsén, Pécsett és Pozsonyban.

1848-ban mint honvéd részt vett a hadjáratban a 45-dik zászlóaljnál az ezéki kapituláczióig, a 131-diknél pedig egész Világosig.

Azon korba lépve, hol pályára kellett magát határozni, ha nem is egészen apja megelégedésére, a festészetet választotta, mint melyhez gyermekkora óta magában hajlamot érzett.

1851-ben tette legelső tanulmányait, Pósa Gusztáv arczképfestő oktatása mellett.

1852 elején Bécsbe ment, egy ideig az ottani akadémián, azután pedig Waldmüller iskolájában folytatva tanulmányait, 1854-ben küldte első képét a pesti kiállitásra, a „Kurucz és labancz“ czimüt.

1856-ban további kiképzésére a párisi Ecole du Beaux Arts-ba ment; hirneves tanárok voltak akkoriban ez intézetnél, többek közt Delaroche, Horace Vernet, H. Flandrin és Leon Coquiet, ez utóbbinak magániskolájában Madarászunk hosszabb ideig dolgozott.

Az 1861-diki párisi kiállitáson arany érmet kapott, „Hunyadi László“, „Zách Felicián“ és „Zrinyi Ilona“ képeiért. A következő évben „Krisztus az olajkertben“ czimü képét az akkori franczia császárnő vette meg.

Párisban maradt 1870 elejéig. Ez időközben festett nagyobb képei: Zrinyi és Frangepan, Bátori Erzsébet, Dózsa György, utolsó Zrinyi, Dobozi, Teleki Blanca Kufsteinban, Az akasztófa, Rákóczy Ferencz Bécsujhelyben stb. Arczképei közül pedig emlithetők: Baillarger, a Salpetriére igazgatója s Thierry Amadé senator. 1876-ban áttette lakását Pestre, hol műtermet épitett magának.

Azóta festett nagyobb képei: az ónodi országgyülés, Bethlen Gábor tudósai között, báró Eötvös József arczképe stb. Jelenleg munkában levő képei: Petőfi és a királyné koronázása, mely utóbbit gróf Andrássy Manó készitteti.

Egy kis lánynak.

Reviczky Gyulától.

Mint az árnyék, ha ragadja
Röpke szellő, jobbra-balra
Lebeg, illan . . . ismered?
Kikelet világos árnya,
Játszi szellő veti-hányja:
Ilyenek a gyermekek.
Harmateső, gyönge szellő,
Virágágyon átszökellő,
Szivárvány és napsugár:
Mind egymás nyomába jár.

Bárányfelhő a Te gondod,
Az o h-t és j a j-t sirva mondod,
De nevetsz a köny alól;
A mitől a könyek árja
Kiapad, a nyár sugára
Még szivedbe nem hatol.
A napsugár és a felhő
Százszor eltünt: százszor eljő,
Mulatok szeszélyeden . .,
Az egész csak sejtelem.

Könnyü vérü, játszi gyermek,
Semmi hija énekemnek;
Évek mulva más a dal.
Mire már kinyilt a rózsa,
Mézet lop a lepke róla,
Vagy letépi zivatar.
És ha nyár lesz, és ha látod
Lekonyulni a virágot,
S látod, hogy a rét aszalt:
Elfeledted rég e dalt!

A házasulandó iskolája.

Elbeszélés.

Sümegi Kálmántól.

(Folytatás.)

V.

A szürke alkony lomha szárnyakkal ereszkedett a földre. A lehunyt nap hátrahagyott világosságával kis ideig küzdött, aztán az elriasztatt fény helyén az árny sötét szelleme lőn az uralkodó.

Béla felkelt olvasó asztala mellől; tovább már nem tudott olvasni.

Néhányszor végig sétált szobájában,majd egy karosszékbe veté magát, szivart vett elő és rágyujtott.

Egy darabig füstölt s merengve bámult a semmiségbe. Gondolkozott egyről másról, tervezgetett, számitott; ebbe is beleunt. Majd sejtelmes boru, majd kellemetlen zsibbadtság nyűgözé meg szellemét s oly hidegnek találá szobáját.

Önkénytelenül tette le szivarját.

— Bemegyek egy kissé beszélgetni, — gondolá magában s néhány percz mulva Lajosék társalgó szobája előtt állt.

Élénk csevegés üté meg füleit.

Pillanatig hallgatódzott.

— Ez női hang s előttem ismeretlen!

Vissza akart fordulni. Érezte, hogy azzal a borongó hangulattal nem nők közé való.

De a hang oly kellemesen csengő, oly üde volt, hogy felkölté kiváncsiságát.

Most már ment volna is, nem is. Szerette volka látni az angyali hang birtokosát, meg az isten tudja, miért, félt a szobába lépni.

Soha sem érezte igy magát. Ő és egy női hangtól, mely a lelkéig rezeg, fél! Hisz máskor az ördög sem álhatta volna ily esetben utját. És, hiába is tagadná, most fél, retteg. Még a szive is elszorul. Majd oly hangosan dobog, ugy zakatol, mintha keblét akarná szétvetni. Aztán arcza is ugy ég, oly különös melegség futja át tagjait, milyet még életében sem érzett. És mindezt egy leányhang okozza!

Egy pillanatig még habozott, aztán önkénytelen figyelemmel szedte rendbe öltönyét és dobogó kebellel lépett a szobába.

Egy vig kaczaj csengése hangzott végig a folyosón.

Lajos kileste Béla töprenkedését s a nagy öröm kitört belőle.

— Jó uton halad; most már csak a szerelem van hátra! S ha tud igazán szeretni, ember lesz belőle!

Béla üdvözlé a nőket, Ilona pedig utánozhatlan bájjal mutatá be a két fiatalt egymásnak. Csintalan mosoly lebent el ajkáról s ragyogó szemeivel hamisan kacsintott Bélára.

— Kedves barátnőm, Szalay Vilma!

A fiatal ember homlokáig futott a vér. E pajzán menyecske mosolya okozta-e azt, vagy az a szelid, angyali tekintet, mely e fiatal leány rózsás arczáról sugárzott, azt Béla aligha tudta volna megmondani; de azt, hogy igen elpirult, érezte. Mintha láng csapott volna arczára, ugy égett az mindkét felül.

Vilma inkább kedves, mint bóditó szépségü leány volt. Hófehér arczán mosolygó rózsák viritottak, buzavirág szinü szemeiből a lélek szüzies tisztasága ragyogott; márvány homloka derült kedélyről, de egyszersmind mélyen érző szivről tanuskodott s egész lényén a szendeség és szellemesség bűbájos varázsa ömlött el. Azok a finom s mégis keresetlen mozdulatok, melyekkel társalgását kisérni szokta; az az okos s mégis naiv beszéd, mely ugy folyt biboros ajkairól, mint a virágokkal himzett völgy ölében a csevegő patak, s azok a megragadó pillantások, melyekben egész menyország ragyogott, azok a kedves mosolyok, melyek egy fejlődő rózsabimbó minden bűbájával röppentek el arczáról; az a karcsu, de mégis arányos termet, mely a remekelő természet hatalmának csodálatára késztetett, s maga az az egyszerüségében oly megragadó leányka babonát keltett a szivben: hogy a regék tündérei még nem hagyták el a halandók országát.

Bélát nemcsak meglepte, hanem egész lebilincselte a szőke fürtös leányka. Lebilincselte önkénytelenül, tudtán és akaratán kivül. Valami ellenálhatatlan, sejtelmes melegség fakadt fel szive mélységes mélyéről, egy kimondhatatlan, titokszerü érzés, mely átfutotta ereit, hol lázas szilajsággal kergette a pezsgő vért, incselkedett lüktető fejében, hol kéjes, mámoros gondolatok rajzottak elragadott lelkébe, hol egy tündéries világot teremtett.

Oh, a szerelemnek isteni hatalma van! Csudákat mivel. Alkot és rombol, gyógyit és gyilkol egy pillanat alatt . . .

Béla leginkább érzé ezt. Mert mi lehetett más, mint szerelem, mely reá oly csodás hatást gyakorolt? Gondolat gondolatot üzött agyában, érzés érzésre torlódott szivében, mig nyelvére nem jött szó és soha oly félszeg, oly ügyetlen nem volt, mint e leánykával szemben. Volt idő, midőn kaczérkodó szellemével egész társaságokat mulattatott, s most egy igent, vagy nemet is oly félénk rebegéssel ejtett ki, mintha először lett volna nők között.

Oh, Amor csintalan; nyilával sok zavart okoz s kedvét találja abban, hogy boszanthatja a fiatalokat. Jaj annak, ki nevette hatalmát, kit büntetésül sebez meg; az ő iskolájában nagyok a büntetések . . .

Ilona szabadalmazott pajzánsággal vezette a társalgást. Kedves kötekedésekkel ostromolta Bélát.

— Nágocsi ur, igazán meg kell pirongatnom!

— Miért, ha szabad kérdeznem?

— Azért, mert egész nap csak azokkal a vaskos könyvekkel beszélget s feledi, hogy azokon kivül mások is vannak a világon. No, ue is mentse magát! Hasztalan minden igazolás! Lásd, kedvesem, ő nagyon rosz ember!

Oly bájos csintalansággal voltak e szavak mondva, hogy egy pillanatra Béla lelkéről is tovaüzték a borongó nyomást.

— És akkor sem nyerek kegyelmet, ha fogadom és esküszöm, hogy ezentul rajta leszek helyrehozni az elmulasztottakat? — kérdé Béla tettetett bünbánással.

— Jó! Szavánál fogom. Megigéri tehát, hogy holnap velünk jő a hegyek közé? — Te is elfogsz jönni, kedvesem, — mondá, Vilma felé fordulva, — Talán ibolyára is akadunk — Nos, Nágocsi ur?

- Szerencsésnek érzem magamat, hogy ily kitüntetésben részesülhetek, — felelt az udvarias fiatal ember.

A hamis menyecske folyvást csintalan czélzásokkal tarkitá beszédét, folyvást mosolygott s tervezgető fejecskéjében szüntelen azt a gondolatot forgatta: milyen szép pár lenne ebből a két fiatalból.

Ugyancsak verte is ám a vasat. Vilmát meg-megdicsérte, Bélát erényeiért meg-megpirongatta, nemes igyekezettel kovácsolva Hymen rózsás lánczát.

Béla sietett kisérőül ajánlkozni.

Lajos a házas ember szabadságával közel hajolt a szép szőke leányhoz s valamit fülébe sugott. Vilma fülig pirult s félig zavartan, félig boszankodást szinlelve, fenyegeté meg parányi, hófehér kezecskéivel a pajzán férfiut.

— Maga rosz ember!

A két fiatal távozott.

— Nos, mit gondolsz? — kérdezé Ilona élénken férjét.

— Jól számitottunk, — felelé az nem takart örömmel. — Béla szerelmes lesz, ha ugyan már nem szerelmes. — De Vilma? Vilmáért te lészsz felelős.

— Hogy Vilmát érdekli, arról jót állok; hogy szeretni is fogja, azt erősen hiszem.

A házasitó házaspárt egy hivatlan vendég zavará meg.

Erős koczogás után nagy szelesen toppant a szobába Bogáncsos Adorján, királyi járásbirósági végrehajtó ur, hóna alatt egy valóságos okmánytárral.

— Aláz' szolgája! — hadarta hirtelen, minden udvariasság nélkül, miközben a közel álló asztalra dobta iratcsomagát.

— Nágocsi Béla urat keresem, — folytatá kis szünet után s egy hivatalos okmányt fitogtatott. — Felperesi értesités szerint itt tartózkodik.

— Csakugyan. — felelé Lajos.

— Egy keresetet kellene kézbesitenem neki, de kérem . . . bocsánat . . . csak személyesen veheti át.

— Pedig most épen nincs honn.

— Ugy két tanu jelenlétében kifüggesztetem lakásának ajtajára. Vagy, kérem . . . bocsánat . . . egy ollóért esedezem. Igy ni! Keresztül szurom, ez a kifüggesztést pótolni fogja. A tanuk becses neveit kérem. Igen, bocsánat. Gerendi Lajos és

nagyságát, bocsánat . . . kérem . . . Gerendi Lajosné. — Ha netán a kézbesités végett kérdések merülendnek fel, bocsánat . . . kérem . . . a tanuk igazolás végett meg fognak hivatni. Igy ni! most (a végrehajtó ur hónaalja ismét fel volt szerelve) aláz' szolgája!

Lajos megdöbbenve olvasá a Béla elleni keresetet. Nagy összegről szólt s ily fordulatot épen nem várt. Ő ez ideig barátja anyagi betegségéről sejtelemmel sem birt.

Gondolatokba mélyedve tünődött e kellemetlen ügyről, midőn szolgája leveleket tett eléje. Mind a három Bélának volt czimezve.

(Vége köv.)

Különleges nemzeti kisértetek.

Vacano Emiltől.

Forditotta: Benedek-Büttner Lina.

I.

A kopogó szellem.

(Amerikai történet.)

Snebberingné asszony Five Pointsban lakott Uj-York mellett, egy szerény magányos bérházban. Férje nagykereskedő volt, de szerencsétlenség érte, megbukott, s aztán elment Kaliforniába, hogy majd ujra rendezhesse ügyeit.

Snebberingné asszony tehát egyedül maradt vissza s várta férjét. Nagyon egyszerün és illedelmesen élt azalatt. Mindig nyakig érő sötétszinü ruhákat viselt, a templomban a leghangosabban imádkozott, elzárta az ajtaját mindenki előtt s nagytiszteletü Whipple Claudiah-nak is csak alig engedte meg, hogy néha vigasztalhassa őt.

Whipple Claudiah magas, fiatal férfi volt, bronz-szinü arczczal, sötét szemekkel és puha, finom kezekkel; az „arany bárányok" felekezetének lelkésze volt, s Snebberingné asszony, a halvány, gyöngéd, szüzi Snebberingné asszony legkedvesebb báránykája volt neki.

Snebbering ur minden héten irt Kaliforniából feleségének, s e levelek telve voltak epedéssel és reménynyel. Tudatta azt is, hogy Don Monter spanyollal társaságba állt s Grasz Valleyben egy digginget épitettett s valami gazdag arany-eret fedeztek fel.

Hanem akkor egyszerre megszüntek a tudósitások, s két-három hónap elmult s Snebberingné asszony nem kapott férjétől több levelet.

Snebberingné asszony kétségbecsett. Gabona-sárga haja majdnem megőszült a bánattól, s eddigi légies alakja — sovány lett. A nagytiszteletü Claudiah alig győzte a szegény nőt vigasztalni s órákon át imádkozott vele a „menyei Sion" czimü szent könyvből, melyet ő maga irt.

De minden hiába volt! Snebberingné asszony minden nap, minden órában elment a posta-hivatalba s ott Grasz Valleyből érkezett levelet keresett. De mindig hasztalan, — mert levél nem érkezett.

S ebből azt kellett következtetni, hogy férje, az ő kedves, dus hajzatu, könyelmü, jó szivü, gyakorlatiatlan férje bizonynyal meghalt! És Snebberingné asszony folytonos lázban volt.

Szivének ez aggodalmában hallotta, hogy a világhirü Fox kisasszonyok, a legkitünőbb szellemkopogtatók, Uj-Yorkba

jöttek, és ott egy „tulvilági“ előadást rendeznek — három dollár belépti-dij mellett.

E Fox kisasszonyok asztalokat tánczoltattak, hegedüket zsongattak a levegőben s egész pontosan megjósolták a világ végét.

Snebberingné asszony tehát egy sötét, viharos őszi estén, midőn az utcza-szögleten 5 krajczárért árulták a szőllő fontját — elment a világhirü kisasszonyokhoz, letett nekik öt dollárt s aztán kérdezősködött elveszett férje sorsáról.

A Fox kissasszonyok, két izmos nő, egyszerün lesimitott hajjal, s szürkés fekete selyem ruhákban, tetszőleg röfögtek a dollárokra, megigazkodtak s aztán leültek egy kis psychographoz.

A psychograph pedig nem más, mint egy parányi három lábu asztalka, melynek harmadik lábába egy irón van erősitve.

— Miként kivánja a válaszokat: a psychograph, vagy a kopogó-szellem által? — kérdé üzleti hangon az egyik kisasszony.

— Kérem, s mi különbség van a psychograph s a kopogó-szellem közt? — kérdé remegve a gyöngéd Snebberingné asszony.

— A psychographért még külön ötven centet kell fizetni, — felelt szárazon az egyik kisasszony. — de azért aztán a válaszokat leirva kapja s elviheti magával haza.

Snebberingné asszony lefizette az ötven centet.

— Hát a hajfürt hol van? — kérdé az egyik Fox kisasszony, és nyugodtan magához vette a pénzt.

— Miféle hajfürt?

— Nos, hát hajfürt mindig szükséges, hogy a szellem arról megismerje a kérdéses egyént, a kiről tudakozódnak. Ezt a feltételt olvashatta a mi hirdetéseinken.

— Oh, igen, igen! Hisz el is hoztam, — s Snebberingné asszony kikereste erszényéből a papirba takart hajat s átadta.

Fox kisasszonyok megszagolgatták a hajat, rátették a psychographra, összefogták felette a kezeiket s kérdezték:

— El-e még ez a férfi?

Mire a megidézett szellem a psychograph által azt válaszolta: — Előbb az én nevemet kell kérdezni.

— Nos, mi hát a te neved? Minek a szelleme vagy?

— Én Tyanai Apollonius szelleme vagyok!

— Nos, hát Tyanai Apollonius, él-e az a férfi, a ki után e jelen levő hölgy tudakozódik?

— Már meghalt.

Ekkor Snebberingné asszony hangos zokogással esett vissza székébe és görcsöket kapott, mit a kisasszonyok nyugodtan néztek s mereven ülve maradtak a psychograph mellett, mig a szobaleányuk vizet nyujtott neki. Midőn Snebberingné asszony görcsei enyhültek, az idősbb Fox kisasszony azt kérdezte, intézzenek-e még több kérdést a szellemhez?

Snebberingné asszony csak egy nyögéssel felelt, de e nyögést igenlő bólintás kisérte.

— Mikor halt meg hát e férfi?

— Három hó előtt, egy pénteken. — felelt a szellem a psyhograph által.

— Hány órakor?

— Esti hat órakor.

— Micsoda betegségben halt meg?

— Pálinkában, mert sokat ivott egyszerre.

— Hagyott valamit maga után?

— Igen; néhány ezer dollárt hagyott a feleségének.

Snebberingné asszony magánkivül volt a fájdalomtól, mert igazán szerette férjét. Miként és minek éljen ő most tovább?! S még szigorubban elzárkozott lakásán, mint eddig s a nagytiszteletü Claudiah szintén elzárkozott vele s a „mennyei Sion“-t háromszor egymás után felolvasta neki. De mivel az özvegy nem szünt meg zokogni, egy szombaton magán kivül kiáltott fel a nagytiszteletü ur:

— De az isten szerelmeért, drága hölgy, mondja meg nekem, hogy végre is miért oly vigasztalhatlan kegyed? Hisz férje meghalt, s mi most igen szépen férj és feleséggé válhatunk, minthogy már ugy is rég kivántunk egymásnak „menyországot e földön!“

Snebberingné asszony erre keserves zokogás közt kiáltá: — Igen . . . de még nincs kezemnél a halotti bizonyitvány!

Ez csakugyan kellemetlen volt. S a nagytiszteletü Claudiah ezután nem sokára távozott, miután Snebberingné asszonyt biztositotta, hogy most a magányba vonul s tanácskozni fog istenével, hogy mitévő legyen ez ügyben.

Egy órával a nagytiszteletü ur távozása után Snebberingné asszony szobájába egy nagy, erős, csinos és egészen kopasz vidám férfi lépett, ki e szavakkal köszöntött be:

— Nos, kedves Pollym, itt vagyok ismét!

Snebberingné asszony nagyra nyitott szemekkel mereven bámult az érkezőre. Igen, — csakugyan a férje volt! Az volt a hangja, szakálla, arcza, szokásos hanyag öltözete, s főképen pedig a modora, a mint őt átölelni szokta! Nem, nem csalódhatott.

— Van készen estelid, édes Pollym? — kérdé aztán a férfi, miután már egy hintás-székbe ereszkedett, s lábait az ablakpárkányra folrakva, egy czigarette készitéséhez fogott.

Snebberingné asszony pedig felelet helyett a görcsöknek egy uj sorozatát kezdte meg, mialatt csak azt birta kiáltani:

— Hogyan, hát te élsz!?

— A mint látod, kedvesem.

— De én téged már — —

— Halottnak hittél? No, annál jobban örülhetsz most.

— De a több ezer dollárt csak elhoztad?

— Több ezer dollárt? Nem. Nem volt ott szerencsém s nem hoztam mást neked, mint szerelmemet; de reménylem, hogy nem sokára értékesb tulajdont is hozhatok neked. Később ugyanis —

— De hisz a Fox kisasszonyok azt szellemkopogtatták nekem, hogy te meghaltál! — kiáltá végre neki bátorodva Snebberingné asszony, — és jaj neked, ha hazudol!

— Én soha sem hazudom; — mosolygott a férj, — és ha a Fox kisasszonyok rólam az ellenkezőt mondták, akkor sajnálom őket. De fogj hát meg, Polly . . . sehol egész testemen nincs egy darabka holt részecske sem.

— De az istenért, kedvesem! a szellemek azt oly tisztán kikopogták!

— Mit kopogtak ki?

— Hogy neked még mindig dus fekete hajad van, pedig te azalatt egészen megkopaszodtál! És aztán vagyontalanul is tértél vissza!

— Bocsánat! de mondd csak Polly, miféle hajat adtál te a kopogó szellemeknek?

— Nos, azt a fürtöt, melyet te utolsó leveledben küldtél nekem.

— Most már mindent értek! — hahotázott Snebbering

ur; — Lásd, édes Pollym, ekként tisztelet illeti a Fox kisasszonyaidat. Mert mikor te hajat kértél tőlem, én beteg voltam, sárga lázam volt, melyben minden hajam kiment. De nem akartalak megijeszteni, hát Don Montez üzlet-társamnak a hajából küldtem neked egy fürtöt, a ki csakugyan a pálinka mértéktelen ivásától, részegségben halt meg, s nejének néhány ezer tallért hagyott. S igy a szellemeknek mégis igazuk volt!

Snebberingné asszony mélyen felsohajtott.

Aztán elkezdett örülni férje visszatérte felett.

Nagytiszteletü Claudiah nem jött többé Snebberingné asszonyhoz, hanem a piros esernyőért, melyet utolsó látogatásakor ott felejtett, egy hordárt küldött.

A Fox kisasszonyok pedig ez esetet, mint szellem-kopogtató tehetségök fényes bizonyitékát, betették biographiájokba.

II.

A fehér nő.

(Német történet)

A gerolsteini herczegség fővárosa egy festői völgyben fekszik; nem nagy, s nem is zajos e város; minden utczája a herczegi várhoz vezet, mely itt a legszebb s legtekintélyesebb épület; büszke, nagyszerü s ama szertartásos czopf-stilben à la Versailles van épitve. Fasorok vezettek ki a várból a városon kivül fekvő parkba.

A vár mellett áll Sauron grófnénak, a megboldogult uralkodó herczeg balkézről nejének, divatos modorban épült fényes palotája. Sauran grófnénak két fia volt a megboldogult uralkodó herczeggel, kik mint Sauran grófok lettek nevelve s előkelő államhivatalokat viseltek, de a trónörökösödésre nem birtak joggal, miután a herczegnek első törvényes házasságából egy kiralyleánynyal fia született, Ferencz, ki most XIV-dik Franciscus néven uralkodott. Bár e fiatal uralkodó folytonosan betegeskedett ama kimerülésben, melyet tudományos utazásában párisi tapasztalatai szereztek neki; de azért a trónörökség már biztositva volt, mert nejének, a szép, mosolygó, viruló Heléne herczegnőnek nyolcz nap előtt fia született, kit nagyapja nevére Ernesztnek kereszteltek.

A kis fiu, Gerolstein jövendőbeli herczege, egészséges és friss volt, mint egy aranyhal a vizben, s mamája csak ugy ragyogott a boldogságtól, ha gyermekére nézett s bár a herczegnő még kissé gyöngélkedett, azért egész nap karjaiban tartotta kis fiát s ezer édes nevet adott neki. Csak éjjelre kellett a kis herczeget az udvari szertartás szerint a saját lakosztályába vinni, hol aztán dadája, egy fiatal paraszt-asszony s a felügyelőnő, egy öreg báróné, őrködtek felette.

Tikkasztó, forró nyári éj volt. Az egész kis székváros az igazak álmát aludta; a vár előtti őr is fegyverére támaszkodva, állva aludt; a vadászkutyák összetekeredve, mint a husvéti pereczek aludtak óljaikban, s csak néha-néha vakkantottak egyet álmukban,; a szélkakas a vár tornyán szintén mély, mozdulatlan álomba merült, mert a legkisebb szellő sem mozditotta meg a levegőt. A virágok a parkban mélyen bezárták kelyheiket, a földre hajtották álom-nehéz fejeiket, és a fehér szobrok a sötétzöld bokrok között még mozdulatlanabbnak látszottak, mint nappal. Még az utcza-kövezet is aludni látszott, mert egy lépés sem hangzott végig az üres, kihalt utczákon.

Magas, menyezetes ágyaikban, a beteges emberek lázas álmát aludta a herczeg és herczegné, mig a kis herczeg saját osztályában, kék selyemmel s arany bojtokkal diszitett bölcsőjében aludt, s mellette felügyelőnője, az öreg báróné, széles uyugágyán, mig a bölcső másik oldalánál kényelmes nagy karszékben a dajka aludt. Az éji lámpa is álmosan pislogott, és csak alig-alig nyitva fel a szemét, már ujra behunyá.

Akkor egyszerre, a szolgálattevő udvari tiszt, — ki éji szolgálaton a hosszu folyosóban őrködött, s egy ablakmélyedésben épen valami érdekes párbajról álmodott — rémült kiáltással ugrott fel.

E kiáltásra a komornyik ijedten támolygott ki szobájából s még látta a folyosó fordulatánál egy magas nőalaknak hosszu fehér uszályát eltünni.

A fiatal udvari tiszt ideges volt s reszketve fogódzott a komornyikba, ki vissza akart rohanni szobájába s ott bezárkozni.

— Az istenért, Jazmin! maradjon itt! ne hagyjon egyedül! Látta maga is?

— Kit? hát ki volt itt?

— A „Dame blanche!“ a fehér nő . . .

— A fehér nő? Oh, ha láttam-e! Bocsásson el, báró ur!

— Elbocsássam magát? A világért sem! Vigyen engem magával, Jazmin, szobájába. Nincs ott harang? Meg kell huznunk a vészharangot!

— Fellármázzuk az egész várat? — jajgatott Jazmin fogvaczogva, — Oh, báró ur, az semmit sem használ a fehér nő ellen! Hisz a báró ur tudja, hogy a fehér nő csak akkor jelenik meg, ha a fenséges herczegi családban . . . meghal valaki! Az isten legyen nekünk irgalmas!

— Amen! — rebegte a halálra vált reszkető ifju tiszt. — Igaza van, Jazmin, nem szabad lármát ütnünk, nehogy a fenséges család megtudja a közelgő szerencsétlenséget. Oh, ez az átkozott dugasz, nem birom az illatszeres üvegcséből kihuzni! Próbálja meg, Jazmin, maga talán ki tudja huzni, hogy szagolhassam . . .

— Én . . . én nem tudom, báró ur; a kezem ugy reszket. Oh, istenem! valjon k i t fog érni? Azt mondják, hogy sokszor azok is meghalnak, a kik látják ezt a kisértetet.

— Igazán? Akkor az isten irgalmazzon nekünk!

— Oh, é n csupán csak a fehér uszályt láttam!

— De én egészen láttam; közelről és tisztán láttam . . . ép elszunnyadtam . . . egyszerre hallok valamit suhogni; felébredek, hát látom a fehér nőt mellettem elhaladni . . . borzasztó nagy volt, s épen ugy öltözve, mint amaz ősi képen a lovag-teremben; ugyan az a fehér selyem ruha, az az aranyláncz, az a nagy nyakbodor,azok a dudoros ujjak, tollas barette s kezében a keztyük . . . Az isten legyen irgalmas; valjon kit fog a szerencsétlenség érni? Csak nem a mi jó herczegi urunkat? De csitt! Nem ő suhog ismét a folyosón erre felé? Ott . . .

Jazmin magával ragadta a fiatal tisztet szobájába s becsapta maguk után az ajtót. Ottbenn aztán a mint látta a komornyik, hogy az ifju báró ájultan hanyatlik ki karjaiból a földre, ő is, mint valódi inas-természet, szépen melléje esett.

A kis herczeg szobájában ugyanakkor rémült zavar uralkodott. Az öreg báróné s a dajka egyszerre ébredtek fel arra, hogy az éji lámpa kialudt, s akkor a csipkefüggönyök közt átvilágitó holdfénynél mindketten tisztán látták a fehér nőt, a mint a gyermek bölcsőjétől távozott. E félhomályban is jól látták, s később esküvel is bizonyitották, hogy épen ugy volt öltözve, mint a lovag-teremben az ősi képen van: fehér selyem uszályos ruhában, bő, dudoros ujjakkal, nagy nyakbodorral s tollas baretteben. A báróné s a dajka e látományra egymáshoz menekültek, s reszketve fogták át egymást, mi alatt rémülten sikoltoztak.

S csak midőn már a fehér nő távozott a szobából, rebegte iszonynyal a báróné: „La Dame blanche!“

— Valjon kiért jött? — susogta vaczogó fogakkal a dajka.

— Csak nem a kis herczegért? — s a két nő félve közeledett a bölcsőhöz: de ott a kis gyermek még élt, csak keserves fuldoklások közt sirt.

(Folytatása köv.)

Kertészet a törököknél.

Erődi Bélától.

(V é g e.)

A török szultánok régi palotája a Boszporusz és Márványtenger összefolyásainál kiszökellő sziklára (szerájburun) épült. Az észki szeráj (régi palota,) mely 1854-ig a szultánnak lakhelye volt, most is pompás kertekkel van körülvéve, innen egyik neve is: Bachcse szeraj (kerti palota.) A török fővárosnak majd minden évszakban van egy-egy kedvencz kiszemelt közkertje, melybe látogatást szoktak tenni a mulatságot és a természet szépségeiben felettébb gyönyörködni szerető törökök. Májustól kezdve három hónapig rendesen az erupóai édes vizek vannak divatban. Kiathane és Ali bejköj szuju nevü két édes viz foly össze s ömlik együttesen az Aranyszarv nevü kikötőbe.

Az édes vizek kőmederben folynak s partjaikat sürü platánok és sycamorok szegélyezik. A vizek a rendes évszakban mindig tele vannak hemzsegő csolnakokkal, melyek kirándulókat szállitanak e kies partokra és a még diszesebb népkertbe, melynek közepén áll a szultánnak fából épült pompás köszkje. E nyilvános kertet különösen pénteki napon, a mohammedánok ünnepén lepik el a kirándulók, leginkább a nők és gyermekek.

Mit szóljak a paradicsomi Gök szúról, ha már a kiathanei csatorna és a kert is annyira elbájolt? Kiáthanén meglátszik a mesteri kéz, Gök szú, vagyis az ázsiai édes vizek tája természetes szépségü; ott a kéz sokat szépitett; itt minden kizárólagosan a természet csodaszép müve. De a ki e vidéket meglátogatta, pedig ezt kevés utas szokta elmulasztani, s ha különösen este, csendes, holdvilágos éjen látogatta meg, az soha sem fogja feledhetni azt az igéző, elbájoló benyomást, melyet itt a természet az ember lelkére gyakorol. Termetes sudar fák czüstös árnyában, virágillat mellett és puha gyepszőnyegen vezet az ut keresztül, folytonosan fülemilék csattogása és vadgalambok turbékolása hallik; itt egy gyorsan a szikláról lecsörtető kis patak habjai játszadoznak a holdvilág ezüstös fényével. A csendesen nyögdécselő szellő még inkább elringatja az embert álmadozásába s a mit álmodik, az mind a paradicsom képeiből van szőve. Hány éjszakát virrasztottam át e gyönyörü kertben, melyet maga a természet alkotott s az emberi kéznek csak kevés érdeme van e regényes hely szépségében. A szultánnak beglerbegi, csiragani, dolma bagcsei, besiktasi és többi kertjeiből nem igen szólhatok, magam nem láthattam, csak egy magyar kertésznek szavai után tudom, hogy azok minden leirást fölülhaladnak. Különösen szépek e kertek, midőn a tulipán-ünnepet (lale bajzami) ülik. A törökök különös kedvelői a jácintoknak (Zünibül) és tulipánoknak (lale.) A tulipánok ápolását különösen Nagy Szulejman vette gondjai alá. Ennek egyik kiváló faját, a turbán tulipánt (dülbend lale,) különösen szerette és azt sokféle fajban és szinekben terjesztette és müvelte. E virág mindig kiváló kedveltje volt a törököknek és a jácinton kivül talán nincs egyetlen virág, melyet a költők annyira és oly szép müvekben megénekeltek volna, mint a tulipánt. A tulipán-kultust III. Ahmet emelte tetőpontra, midőn erre külön ünnepet rendelt tavaszszal, a tulipánok évszakában. Az ő uralkodása alatt élt egy szenvedélyes tulipántermesztő, kinek több ezerre menő különbnél különb faju tulipánjai voltak kertjében. Ez az alattvaló egyszer meghivta a szultánt kertjébe, hogy neki bemutassa tulipánjait. Ez alkalommal a tulipánok fölé kis szines lampionokat függesztett s azokat meggyujtván, bevezette a szultánt a gyönyörü szinekben ragyogó tulipánkertbe. III. Ahmetnek annyira megtetszett e rendkivüli látvány, hogy azóta évenkint megujittatta azt s e napot ünneppé emelte. Pompás látvány is lehet az, midőn az ezernyi virágok egy nagy tömegben tarka-barka lampionok által megvilágitva, még ragyogóbb szint nyernek s azt a lampionokra visszverik. A tulipánt a nyugatiak is Törökországból kapták, a jácinttal együtt. Az első tulipánt 1550-ben Fugger kereskedő hozta Augsburgba s csakhamar annyira felkapták, hogy egy-egy uj fajt rendkivül drága árakon fizettek. A gazdag Hollandiában olyan szerepet kezdett játszani, mint az értékpapir. Az „Alkirály“ nevet viselő tulipánfajnak egy hagymájáért mesés összeget adtak s Alkmarban 120 tulipánhagymát 100,000 forintért adtak.

A tulipánkultus Törökországban oly nagy fokra hágott III. Ahmed óta, hogy Ibrahim szultán 1727-ben adót vetett annak hagymájára s ez némileg csökkentette mivelését. Lalezari (a tulipán panaszló) seikh Mohammed ekkor egy müvet irt a tulipánról, melyben a Törökországban mivelt fajokat behatólag és tudományos készültséggel ismerteti. A tulipánokat később ujra felkapták s ma a jácinttal együtt osztozik népszerüségében. Mindkét virágnak rendkivül szép példányait láttam Törökországban, hol az azok ápolásáról irott munkák nagy számot tesznek. A költőknél is igen gyakran találkozunk e két virággal. A tulipánt „pohárnoknak a szerelem lakomáján“, a jácintot „ármányszövő“-nek nevezik. A szultán kertészei ma is nagy mértékben tenyésztik e virágokat. Minden virágnemnek külön kertésze van, és ennek szintén több alárendeltje. Ezek felett áll rangban a fő virágkertész (csicsekcsi hasi.) E hivatalt először III. Ahmed léptette életbe, és a virágokkal diszitett oklevelet, a tárgyhoz illően, a következő virágos irálylyal fejezte be: „Ezen oklevél előmutatóját minden virágtenyésztő fejének tartozik elismerni, hogy az ő szavára mindenki mint a nárcisz, csupa szem, s mint a rózsa, csupa fül legyen, s hogy vele szemben senki, mint a liliom, tiznyelvü ne legyen, s hogy a nyelv éles lándzsáját az illetlen beszéd vérével gránátalma lándzsájára ne változtassák; hanem, hogy szájukat mint a rózsabimbó befogják, s mint a korán illatozó kék jácint, idő előtt ne beszéljenek, hanem mint a szende ibolya, fejüket meghajtsák és ne makacskodjanak!“

A császári főkertész oklevelében még ma is megvan a hagyományos fogalmazás. A jelenleg uralkodó szultán, ha nem is tesz tul elődein a kertészet- és virágmívelésben, mindazonáltal őket ebben megközeliti. Az épitészetnek barátja s a népkerteket az utolsó évtizedben szaporitotta. E tekintetben az egyptomi alkirály, Issmael pasa, is sokat tesz s az ő kertei Kairóban és Alexandriában igen nagy hirben állanak. Az ő főkertésze Sipos hazánkfi, ki előbb a szultánnak állott szolgálatában.

A török főurak között vannak igen sokan, kik a kertészetben a szultánnal vetélkednek s a Boszporuszban olyan gyönyörü kerteket birnak, hogy a szultánéi sem különbek.

Egy hét története.

Márcziushó 15-dikén.

„A szerelem harcza.“ — Szegény ördög poéták. — Az ur a Parnasuson is ur. — A tanitónőkről. — A zöldséges piaczon. — Hová lett a szive! — Egy szent nap.

Kaptunk végre mult pénteken uj szinmüvet, a „Szerelem harczá“-t és uj drámairóul annak szerzőjét, gróf Zichy Gézát, és a mint a függöny legördült, majd valamennyi napi krónikásaink rózsaillatba mártották szivüket, azzal irták meg a képzelhető leghizelgőbb bókokat darabról, szerzőről egyaránt; már most mi maradt az olyan magamféle heti krónikás számára?

Elmondom tehát az uj szinmü meséjét, azután gondolkodjanak felőle szép olvasónőim, a mint jónak, vagy rosznak találják; én nem fogok bele avatkozni, mert nekem czuttal más valakivel lesz egy kis beszédem.

A darab Francziaországban játszik, a mult század első felében, a születési kiváltságosság fénykorában. A darab hőse Du Brevault herczeg egyetlen fia és a herczegi család utósó sarja, Armand. Az öreg herczeg leghőbb ohajtása, hogy fia egyik rokonát, Champsigni grófnőt vegye nőül, és a grófnő is jár Armand után, ez azonban Fleure Jeanne szinésznő iránt rajong és tudni sem akar e házasságról. A grófnő nem volna nő, ha nem jönne rá, hogy szerelmének vetélytársnő áll utjában; nem volna szerelmes, ha módot nem találna, megtudni, hogy kicsoda az ő boldog vetélytársnője, és a milyen szenvedélyes nő, nem gondol sem nőiségével, sem állásával, hanem fölkeresi a szinésznőt, elmondja neki, milyen borzasztó sors vár Armandra szerelme folytán: kitagadás és átok az apa, megvetés a „társaság“, és nyomor, kiábrándulás és kétségbeesés önönmaga részéről; ha tehát igazán szereti Armandot, bizonyitsa azt be azzal, hogy lemond róla. Fleure Jeanne természetesen azonnal tisztában van az iránt, hogy mily indokok beszélnek a grófnőből, szembe is száll vele, és a grófnő nagy haraggal távozik tőle; magában maradva azonban a nemes lelkü leány megtörik azon gondolattól, hogy mily jövőt készit kedvesének és hogy attól megóvja, kész véget vetni életének, és már indulóban van a Szajnára, midőn az ajtó nyilik, Armand rohan be, kitárt karokkal, és a leány természetesen inkább azokba, semmint a hullámokba veti magát.

Ennyiben tehát a szerelem harcza diadalmasan be volna fejezve, hanem ez még csak a kezdet eleje. Hátra van ugyanis az apa és még sok, sok más ember, dolog és még valami. Az öreg herczeg a család titkára, Róbert által értesül fia szerelméről, és pedig nem azért, hogy e szerelmi viszonyt felbontsa, hanem ellenkezőleg, hogy Armandot is, apját is végletekre hajtsa. Armand vegye nőül a szinésznőt, az öreg herczeg meg tagadja ki érte. Iszonyu gyülölet vezeti ez embert. Nem a herczegi családot gyülöli, hanem az összes arisztokrácziát. A legnagyobb hálával kellene lennie a herczegi család iránt, mert alacsony cselédi állásból titkári polczra emelte, mégis megakarja rontani, csupa vak osztálygyülöletből, és e végre szövetkezik egy hozzá hasonló emberrel, Du-Briére marquis-val, a ki Champsigni grófnő kezét, illetőleg vagyonát szeretné elnyerni, hogy tönkre jutott, koldus állapotából kivergődjék. Ezek tehát ketten ugy szövik-fonják a dolgot, hogy este a szinházban kifütyülnek egy szinészt, a kivel elhitetik, hogy ezt a szégyent Fleure-Jeanne eszközölte ki számára; a szinész azért nyilvánosan, a szinpadon rutul megsérti Fleure-Jeanne-t, látja és hallja ezt Armand, a ki szintén jelen van az előadáson, dühösen rohan a szinpad csarnokába és összekap a sértő szinészszel. De az öreg herczeg is jelen van az előadáson, titkárostul, Du-Briére-stül, és midőn fiát a szinpadra rohanni látja, utána rohan, a titkár és Du-Briére meg ő utána, és látván, hogy fia saját herczegi kezével ama szinészt elagyabugyálja, iszonyu átkot mond fejére és kitagadja szivéből, vagyonából, mindenéből.

Armand most szegény, de boldog, mert övé a legkedvesebb nő, Fleure Jeanne. Kenyér után is lát, beáll vivómesternek valamely párisi vivóiskolában. Annál boldogtalanabb az apa, fia utáni bánkodása megtöri, ágyba roskad, van egy hü komornyika, Piérre, az elmegy Armandhoz, elmondja neki atyja szomoru sorsát, ekkor Fleure Jeanne átöltözködik apáczának, elmegy a herczeg palotájába betegápolónak, és az öreg herczeg csakhamar megszereti. Ezalatt Champsigni grófnő fölkeresi Armandot lakásában, és bár tudja, hogy nős és imádja feleségét, kér, rimánkodik, térdre esik előtte, kész oda vetni női becsületét, csak szeresse. Armand megvetéssel fordul el az elvetemedett nőtől, akkor ez a szenvedély ádázatában tőrt rántva, visszasiet a herczegi palotába, hogy Fleure Jeanne-t meggyilkolja.

Ott azonban szintén nagy dolgok történtek ezalatt. A titkár, talán azért, mert megunta már a hosszas várakozást, vagy talán mert az apácza hüséges ápolása (ő tudta, hogy ki lappang a fekete zárdai öltönyben) az öreg herczeg testének, lelkének egyiránt jót tett, méregitalt kever és megakarja itatni urával. Egy pillanat és az öreg herczegnek vége! Hanem hát itt van az ő őrző angyala. Fleure Jeanne megtudván a titkár pokoli szándékát, ép abban a perczben kapja ki kezéből a halálos italt, midőn az öreg azt ajkaihoz volt emelendő, és a titkár, látván gonosz szándékának ilyetén dugába dőltét, leveti a a képmutató álarczot, bevallja gonoszságát, hanem egyuttal a hü ápolónő és életmentő iránt is fölvilágositja a herczeget, nem apácza ez, hanem Fleure Jeanne, a szinésznő, fia felesége! Tehát csak komédiát játszott előtte ez a nő, mondja szomoruan a herczeg, és ott hagyja a teremben.

Akkor rohan be Champsigni grófnő, egyenesen a szegény Jeanne-nak, kezében a villogó tőrrel. Ennek azonban még van annyi ideje, hogy kiszökhetik a teremből, a grófnő utána; végig Páris utczáin, a grófnő utána; Armand lakására, a grófnő utána, a villogó tőrrel kezében, és itt okvetlenül megtörténik a nagy borzasztóság, ha az öreg herczeg szintén utána nem rohan a rohanóknak; és még elég jókor érkezik fia lakására, hogy Jeanne-t megótalmazza, mire a grófnő önön szivébe mártja a gyilkoló vasat.

Most Armandon a sor. Atyjával áll szemközt, előttük elterülve az öngyilkos grófnő, másfelül meg a hü feleség. Armand nem szól, csak szemével könyörög apjának. Ez megérti a

beszédet, meg is illetődik rajta, de — az arisztokratikus büszkeség nem akar fölengesztelődni. E válságos pillanatban a hű Piérre oda szalad az ágyhoz és a függöny mögül egy — kis babát vesz ki! Hogyan került az oda, arról az egész darab folyamában senkinek, de senkinek még csak sejtelme sem lehet, annyira mély titokban tartotta a szerző; de elég, hogy van, és a kis jószág láttára vége minden haragnak, minden arisztokrátikus büszkeségnek, az unoka kedveért a nagyapa elfeledi az apát, megbocsát a fiunak és vége a darabnak.

Én azt hiszem, hogy ugy irtam le a mesét, hogy az olvasó nem fogja épen csunyának találni; és azt is mondhatom, hogy az uj darab igen diszes közönség előtt lépett a nagy világba; a páholyokban sorban az előkelő körök tündérszépségei tündököltek, és tapsoltak finom fehér kezecskéikkel, hogy gyönyörüség volt nézni; a szerző eleinte „nem volt jelen," végre azonban mégis csak előteremtette a fényes süker, és akkor ujra meg ujra harsogó kitüntetés tárgya volt az előkelő közönség részéről.

Az előadás is kitünő volt. Felekiné asszony adta Fleure-t, Kassayné Champsigni grófnőt, Feleki a titkárt, Nagy Imre Armandot, Ujházy az öreg herczeget, Szigeti Imre a dühös komédiást, Bercsényi Du-Briére marquis-t, Komáromy a hű Piérre-t, megannyi válogatott erő, a mely pelyhet is a csillagokig fel tudja hajitani; ámde azért a taps és kihivás nem az ő érdemük, hanem a szerzőé, és azonképen a napi krónikások szertelen magasztalásai; tisztán csak a szerzőé, még a darabé sem. A miért a szerző gróf, már az is nagy érdem, ha gyönge darabot ir, ha egyátaljában irni tud, vagyis inkább: irni akar. Egészen más az efféle szegény ördög, a melyikből nagyobbára a nagy költő kieszi magát. Ugy sincs ennek égen-földön semmije az egyetlen eszményen kivül, hogy ne csüngne tehát rajta szivének-lelkének minden szálával! Ha elszakad, mit veszit vele? Életét? Az is jó rá nézve. Hogyha pedig állja — egy örökkévalóságot nyer vele. Egészen más a gazdag főur; előtte a tenger gyönyör és ebben a csábok incselkedő kisértetei; ma ez, holnap az; ma itt, holnap ott; kell is annak eszmény, a mit még csak megcsókolni sem lehet! — és azért ha mégis akad közülök egy, a ki elismeri, hogy a ténta a miért fekete, még nem piszok, és a költészet a miért nyomor, még nem nyomoruság, nemde aranyba foglalni való ember az ilyen? Az a, még akkor is, ha a darabban, a mit ir, egyetlen uj alak, egyetlen uj helyzet, egyetlen uj gondolat sem fordul is elő.

Azért nem is szólok én egy szót sem a „Szerelem harczá"-ról, hanem inkább arról, hogy milyen szép határozatot hozott e napokban a tanitónők ugyében, nem a józsefvárosi iskolaszék, hanem egy egész gyülekezet. Kimondta ugyanis, hogy a tanitőnek ha Isten is ugy akarja, szabad férjhez menni, és akkor is megmaradhat tanitónőnek; a mint azonban a jó Isten gyermekkel megáldja, vége, le kell szállnia a tanitói emelvényről; miért? beszéltek biz ott sokat családi boldogságról, anyai szeretetről, anyatejről sat. hanem biz az mind zöldség, ha a tiszta igazság napvilágán nézzük. Mert hány órát tartozik a néptanitó az iskolában tölteni? Legfölebb délelőtt kettőt, délután is kettőt naponkint, és nem lehet-e el a kis gyerek ennyi ideig az anya nélkül? Vegyük azt is, hogy a gyerek beteg! Akkor is másra bizhatja 2-2 órára; a mi pedig a szeretetet és szivbeli fájdalmat illeti, ebben a részben nem igen van különbség atya és anya között, ha tudniillik jó; csakhogy épen ez a bökkenő, az az igazi, szivbeli jóság, a mi fájdalom, még minden tanitó szivében sincsen meg.

Igy például ma van márczius 15-dike! Miért nem tesznek e nemzet tanitói semmit sem arra nézve, hogy e nap, e nemzet ujjászületésének napja, legalább annyira ünnepnap legyen, mint a hogy ők a saját születésük napját megülni szokták?

Nem épen ugy, hogy dinom-dánomozzunk, mert hát az is jó, hanem mégis kissé odább áll a templomtól a — korcsma! De mit mondom én ezt e lapok olvasónőinek! Évek hosszu során át szent nap nekünk a márczius 15-dike, e nemzet elevenen való megdicsőülésének emléknapja; akkor lett előtte nyilvánvalóvá, hogy mivé lehet, ha feje fölött igaz szeretet őrködik és tetteiben bölcsesség vezérlik, — egyetlen ilyen nap egy-egy évezredet tár föl; a ki látta, annak elváltozott a szive tőle; azért kell, hogy apáról fiura szálljon emléke, szivemelő, lélekverő szentség gyanánt!

— i — r.

A dunai vizkárosultak részére

szivesek voltak hozzám beküldeni:

Görgetegről Erőss Ilona	2 frt
Sáromberkéről Sarlay Halászi Fáni . .	2 „
Ehez a meglevő . . .	20 „
Teszen .	24 frtot.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Ő Felsége a királyné*) angolországi tartózkodási helyéről angol lapok ezeket irják: Caston Neston egy termékeny sikon fekszik; közelében vannak Rutland herczeg kastélya, a hires Belvoir és Malton Mowbray, a brit sportsmanek kedvelt gyülhelye. Nem messze e kastélyoktól terül el a bosworthi csatatér, melyen III. Richárd király életét s koronáját veszté.

⁂ (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége a ráczkevei családi uradalomhoz tartozó községekről nagylelküen gondoskodott. Az árviz által összedőlt házak lakói kapnak a felépitéshez szükséges épületfát s a gondoskodás az adótartozások kiegyenlitésére is kiterjed. — Továbbá a nagybányai nőegyletnek 300 frtot, a budai katholikus legényegyletnek pedig százat adományozott magánpénztárából. — Bonnáz Sándor, csanádi püspök ur ismét 2000 frtot küldött az árvizkárosultak számára. — Lipovniczky István, nagyváradi püspök ur az árvizkárosultak számára 400 frt adakozást tett. — Greger Miksa, londoni borkereskedő hazánkfia 1500 frtot küldött az árvizkárosultak részére. — Gróf Batthyány József, Mosonymegye főispánja, és édes anyja, Batthány Tarnóczy Antónia grófné, a mosonymegyebeli árvizkárosultak segélyezésére 1000 frtot adományoztak és azon kivül ugyanannyi összeg erejéig készpénzt és élelmi szereket osztottak ki a károsultak közt. — Haynald érsek a Rudolf-egyletnek százötven forintot küldött, megköszönve a tiszteleti tagság diszokmányát s többi közt azt irva: „Ha tettem eddig valamit a keresztyén szeretet terén embertársaink nyomorának enyhitésére és jóléténck előmozditására, szigoru kötelességet teljesitettem, mely különös érdemkint nem számittathatik be nekem."

⁂ (*Rózsás napló.*) Gyömörey Ede huszárkapitány és magyar királyi testőr, közelébb váltott jegyet Szilvássy Olga kisasszonynyal Bécsben. — Kovássy Ákos m.-szigeti ügyvéd közelébb tartá esküvőjét Márkus Mariska kisasszonyal, Márkus Ágoston kincstári igazgatósági titkár szép leányával. — Debreczenben Borus József törvényszéki vizsgáló biró jegyet váltott Scpsy Klementina kisasszonyal.

⁂ (*Az országos nőiparegylet*) e hó 25-dikén a vigadó nagy termeiben sorsjátékkal összekötött sétahangversenyt rendez; a tiszta jövedelem fele részét ez árvizkárosultaknak ajánlja fel és a szerencsétlenek étkezésére és ruházatára az e czélra egyesült nőegyletek elnökének, Bohus Szögyényi Antóniának adja át. E jótékony czélu hangversenyre, Dóczi ezredes előzékenysége folytán,Molinári katonai zenekara és Rácz P. társasága is dij nélkül fognak közremüködni. Ugyan e czélra Kocsi Sándor a nyomtatványok elkészitését szives volt dij nélkül elvállalni. Felhivjuk a tisztelt közönség figyelmét ezen élvezetes s egyuttal jótékony estélyre, mely a szerencsétleneken némileg segiteni fog. Beléptidij, egy sorsjegygyel együtt, 50 krajczár. Jegyek előre kaphatók az egylet elnökénél: Kühnel Ignácznénál, (a nemzeti szinház épület 1-ső emeletén) az egylet által fenntartott nőipartanodában, (Nagykereszt-utcza 2. sz. Kölberház,) Hatsek Miksa látszerésznél, (váczi-utcza) Kertész János szervitatéri szivartözsdéjében, és a sétahangverseny napján, délutáni 4 órakor a vigadóban a pénztárnál. Kezdete 5 órakor.

⁂ (*A nőképzőegylet*) tanodájában mult szombaton este volt a nagy tánczpróba, vagyis a gyermekbál. Az egylet buzgó elnöke: Veres Pálné és a választmány több tagja gyönyörködve nézte e kedélyes gyermekbált, melyben a negyven kis tánczosnő pompásan mulatott. Látszott, hogy ez intézetben a sok komoly tanulás mellett a kedély fejlesztésén is okszerüleg müködnek. Az intézet derék igazgatónője: Kalmár Jozefina urhölgy vitte a háziasszonyi tisztet, igazi édesanyai figyelemmel és szeretettel.

⁂ (*A magyar gazdasszonyok*) az árviz miatt csak mult vasárnap tartották meg báljukat, azért habár diszességre nézve egyike volt a legkitünőbbeknek, számra nézve nem hasonlitott elődjeihez. A háziasszonyi tisztet a rendező: Hollán Ernőné aszszony lekötelező szivélyességgel teljesité. A jelen volt hölgyek közül megemlitendők: Csernovics Roxána, Nagy Ilka, Braun, Degré, Reitter Angela, Sztupa, Barthodeiski, Knöpfler, Hertelendy stb. kisasszonyok. Hogy kivilágos kiviradtig tánczoltak, azt alig kell megemlitenünk. A rendezői jelvény egy fehér kamélia volt, mely igen gyakorlati és szép jelvény.

⁂ (*Az irók és müvészek társasága*) ma, vasárnap este „batyu-bált“ rendez, olyat, a milyenek vidéken régóta divatban vannak, nálunk a fővárosban azonban a ritkaságok közé tartoznak. A résztvevők maguk adják össze az enni-inni valót, ki pulykát, ki csibét, halat, sajtot. stb. (Felekiné, a kitünő szinmüvésznő 10 palaczk „saját termésü borát“) a zene pedig a társaság zongorájából telik ki. Csakis a társaság tagjai vehetnek részt e mulatságban, és annál fogva lehet képzelni, milyen kedélyes és szellemes lesz.

⁂ (*Mükedvelői előadást*) rendez a józsefvárosi kidedóvó egylet e hó 27-dikén a népszinházban. Az előadás tiszta jövedelme felében az árvizkárosultak felsegélésére fog forditatni. Szentkirályi Albertné és Braun Lajosné urhölgyek e napokban kötötték meg a népszinház igazgatójával az egyezséget, a szinház átengedése iránt,

⁂ (*Richter hangversenye*) a vigadó termében e hó 15-dikén volt, nagy és diszes hallgatóság előtt. Tapsvihar üdvözölte a jeles hangversenyzőt, midőn a terembe lépett, a viszontlátás örömében. Utána szép virágkoszorut hoztak, a nőképző-egylet ajándokát, melynek javára a kitünő zenetudós e hangversenyt rendezé, és a lelkésülés számról-számra fokozódott, olyan páratlanul szépen adott életet minden egyes hangszer minden egyes hangnak az ő vezénylete alatt, megkapó erővel és tündöklő fényességgel. Négy számból állt a hangverseny: Weber „Felszólitás a tánczra,“ czimü müvéből, Berlioz átirata szerint; Hofmann „Frithjof“ symphoniájának Adagioja és Scherzojából, Wagner „Tristan és Isolde“ előjátékából és Beethoven 8-dik symphoniájából. A közremüködő zenészek a nemzeti szinház zenekara volt. Csakis ilyen kitünő erőkkel vivhatni ki ilyen kitünő eredményt.

⁂ (*Liszt Ferencz*) jótékony czélu hangversenyén, e hó 20-dikán, a nagy mester hat darabot fog zongorán játszani. Beethoven „Sonate pathetique“-jét, Schubert „Divertissement à la hongrois“-ját, saját szerzeményeiből: a „Paulai szent Ferencz sétáját a hullámok fölött“; „Charité“, Rossini egyik dallamának átiratát; Wagner „Nibelung“-jából egyik motivum átiratát és „Ábránd“-ot a „Szózat“ és „Hymnusz“ fölött. Közremüködni fog a Liszt-egylet. Körszék 10 frt, számozott szék 5 frt és 3 frt, belépti jegy 1 frt 50 kr.

⁂ (*Deák Ferencznek*) jól sikerült mellszobrát készitette el évek előtt Kugler P. Ferencz, ki előtt az ünnepelt államférfi személyesen ült; most e szoborról főszöntvényeket önt Molnár Viktor s egy példányt (a csomagolással együtt) 15 frtért ad, melyből előre csak öt forint fizetendő le. A megrendedéles hozzá (Budapestre a muzeumba) intézendő. Tiz napra a szobrot utánvét mellett elküldi.

⁂ (*Kossuth cziprus-ága Deák Ferencz ravatalán.*) Vasárnap délelőtt Ráth Károly főpolgármester és Baross Gábor országgyülési képviselő, mint az országos gyászbizottság küldöttsége, kimentek a kerepesuti temetőbe, hogy néhány utólag érkezett koszorut tegyenek le Deák sirboltjába. Midőn a sirbolt ajtajához értek, a küszöbön egy összehajtott papirdarabot találtak, ebben volt a cziprus-ág, melyet Kossuth Lajos küldött Deák ravatalához és melyet Helfy Ignácz, Havas tánácsnok kiséretében, a vett utasitásnak megfelelőleg, a sirbolt küszöbére tett le. A bizottsági tagok felvették a cziprus-ágat, Baross ur a papirra ráirta a küldő nevét, keltét, azután a kegyeletes küldeményt letették a koporsó ravatalára, ő Felségeik koszorui mellé. A többi koszorut felakgatták a sirbolt falaira.

⁂ (*Márczius 15-dikét*) a főváros egyetemi ifjusága az idén is kegyeletesen ülte meg. Gyászszászlóval vonult ki ugyanis a temetőre, az ott örök álmukat alvó szabadsági vértanuk sirjához, elzengte szive mélyéből a „Szózat“-ot, kiváló tanulók lelkes beszédeket tartottak, szeretet és tisztelettel emlékezve meg a haza véráldozatairól, a dicsőseg eme példáiról, a kik mert a hazáért éltek-haltak, soha el nem mulnak. A „Függetlenségi párt“ viszont lakomával ülte meg márczius 15-dikét, lelkes felköszöntésekben emlékezvén meg e nap dicsőségéről. És bizonyára másutt is, sok helyütt ünnepelték meg e napot, mely uj korszakot jelöl hazánk életében, az igaz alkotmányosság korszakát; azért valóban ideje volna, nemzeti ünneppé emelni e napot, melynek e nemzet történetében párja nincsen.

⁂ (*A nemzeti muzeumnak*) birtokába Tárányi Ferencz szivességéből, több érdekes ereklye jutott. Ilyenek azon csinos faragványok, melyeket Deák a forradalom után P.-Szt-Lászlón készitett; továbbá néhány sikerült másolat Deák rokonainak arczképei után; végre másolatai Deák azon leveleinek, melyeket 1848—1866-ig sógorához, Oszterhuber Józsefhez intézett.

⁂ (*A Margitszigeten*) az árviz által okozott károk igen jelentékenyek ugyan, de ez idő szerint még nem lehet megmondani, minő utókövetkezményeket hagy maga után az árviz rombolása. A fenyvesek, ugy látszik, menthetlenül elvesznek; sok nagyobb fa is, melynek kérgét az ár által sodort jég lehántotta, pusztulásnak indult; József főherczeg környezetében

azonban remélik, hogy a károkat némileg helyre lehet hozni. Az épületeket nem féltik az összedőléstől, az apróbb fákat pedig, melyekben az á- legtöbb pusztitást vitt véghez, az alcsuti ültetvényekből lehet pótolni, s igy van remény, hogy a gyönyörü sziget idővel ismét visszanyeri régi szépségét és előnyeit, melyek azt oly közkedveltségü mulató helylyé tették.

⁂ (*Batthyány Lajos érem.*) Bécsben dr, Schlesinger egy oly Batthyány-érem birtokában van, mely egyetlen a maga nemében. Az érem egyik oldalán van Batthyány mellképe, viszszáján egy vánkos, a magyar koronával és az 1849-diki évszámmal. Magyar körirata a következő: „Egy korona, egy Isten, egy haza. Hiven hódolunk e háromságnak.“

⁂ (*Kovács Mihály*) képirónk közelébb Bécsből hazatér, mivel több helyről megbizást kapott, hogy az országház háznagyi terme számára általa festett Deák-arczképről hü másolatokat készitsen. Pálik Béla, jeles fiatal festőművészünket pedig gróf Károlyi György bizta meg, hogy a családi képtárból másolja le gróf Károlyi Antal, II. Lipót király alatti testőrségi kapitány arczképét, a bécsi testőrségi palota diszterme számára, mivel Fratricsevics testőrkapitány most abban buzgolkodik, hogy e teremben valamennyi volt testőrkapitány arczképe együtt legyen.

⁂ (*A király*) a napokban fogadta a zenekedvelők egyletének küldöttségét, mely köszönetet jött kifejezni a szini tanoda javára adott ezer forintnyi adományért. Ez alkalommal a király következőleg szólt: „Sajnálom, uraim, hogy nem adhattam azon összeget, melyet önök kértek, s melyre hihetőleg szükségük volna. Ez alkalommal — bár tudnék is ugy, mint ohajtanék! — többet tenni, nem lehet, mert a nyomasztó idők s a sok elemi csapás miatt hozzám érkező kérvények szerfölött igénybe vesznek. Higyjék el, hogy örömmel engedelyeztem volna többet; hanem talán később akad még alkalom reá.“

⁂ (*Egy nyolcz éves leányka*) ilyen levelet küldött Bohusné Szögyényi Antónia urhölgyhez Boros-Jenőről: „Mint honunk egyik jó angyalához, a vizkárosultak számára, itt küldök öt forintot, hogy a nyomor enyhitésében én is egy kis részt vegyek. Mély tisztelettel egy kis honleány.“

⁂ (*Egy reményteljes magyar ifju a külföldön.*) Stuttgartból irják, hogy az épitészeti szakosztály pályadijáért (száz forintot érő arany érem) készült müvek közt volt egy, melyről már előre mint „rendkivüli“ munkáról beszéltek. „Szinház terve kisebb fejedelmi város számára“ volt kitüzve. A dijat Uhl Sándor, budapesti ifju nyerte meg, kinek e hó 6-dikán, a würtembergi király neve napján, ünnepélyesen adták át az arany érmet. Az ifjut még aznap bemutatták Gessler tanügyi és Sick belügyminiszternek. Dr. Lübke, a hires műtörténész szintén igen dicséretesen nyilatkozott e pályamüről.

⁂ (*Ne bántsd a honvédet!*) Ugyanis Krivácsy József 1848/9-diki honvéd-ezredest s a bonvédmenház parancsnokát, ki egy rokkant honvéddel ment az utczán, egy valaki azon durva szavakkal sértette meg: „Minő maskara-öltözet ez?“ E szavak németül voltak mondva s czélzás voltak az 1848-49-ki honvédattilára, s midőn az ezredes azt kérdé az idegentől, miért gyalázza a honvédruhát? ez durván, sértő szavakkal felelt, átadva névjegyét, melyből kitünt, hogy az illetőt Dávid Mihálynak bivják. Az ezredes a neveletlen embert azonnal följelentette a budapesti fenyitő-bíróságnál. A végtárgyalás itt a napokban tartatott meg s Dávid Mihály zwetti, cseh-országi származásu, 52 éves, nős, lakatosmester, a 48/49-ki honvédtestület szóbeli bántalmazásában és közintézmények ellen elkövetett kihágásban bünösnek mondatott ki, s ezért a szegények alapja javára 50 frt pénzbirság megfizetésére, esetleg pedig 10 napi fogságra itéltetett.

⁂ (*Véres kimenetelü párbaj.*) Mult vasárnap a főkapitányságnál jelentés tétetett, hogy a Zödldfa- utcza 37. számu házban párbaj van készülőben. Dubovay Károly rendőrtiszt rögtön a tett szinhelyére küldetett, de már későn érkezett, mert a bejelentett párbaj már megtörtént. Egy egyetemi hallgató egy magánzóval vivta a párbajt, mindketten megsebesültek, de egyik sem veszélyesen. Az egyetemi hallgató arczán, száján és derekán kapott nehéz sebeket. A párbaj okáról az illetők hallgatnak és a segédek is ismeretlenek eddigelé.

⁂ (*E napokban*) reggeli 5—6 órakor az üllői uton nagyobb mennyisségü tejet kobzott el és öntött a csatornákba a hatóság, mert mind hamisitott volt. Három vásárfelügyelő, 4 esküdt, 5 vásári biztos s egy kerületi alorvos 80 tejes kocsit vettek hivatalosan vizsgálat alá s körülbelül 1000 liter hamisitott és vizezett tejet kobzott el.

⁂ (*Szinház.*) A nemzeti szinház ujdonsága, a „Szerelem harczá“-ról már másutt levén szó, ezuttal csak annyi a mondani valónk, hogy a népszinházban ismét Sziklay Emilia kisasszony adta Finum Rózsit, a „Falu roszszá“-ban és pedig sokkal, de százszorta sokkal jobban, mint a minap. A szép tehetség mellett tehát az ügyekezet is megvan e kedves jelenségben és a közönség is szivesen látja őt a szinpadon, igy ezuttal is több izben hivta.

⁂ (*Vegyesek.*) A nőképző-egylet sorsjátékának huzása e hó 31-én okvetlenül végbe megy s ennélfogva Sztupa György pénztárnok a bejött pénz vagy megmaradt sorsjegyek beküldését kéri. — A magyarországi központi Frőbel-nőegylet ma, vasárnap az egylet 3-dik gyermekkertje helyiségében (nagymező-utcza 21/23. sz. a.) tartja rendes évi közgyülését. — A rabsegélyző-egylet megtakaritott pénzeiből Deák Ferencz nevére „menház“-at fog felállitani, olyan szabaduló rabok ideiglenes elhelyezése végett, kik arra érdemesek. — A tabáni gyermekkert javára mult szombaton (a „Fáczán“ termében) kitüzött hangversenyt a folytonos vizbaj miatt április elsejére halasztották. — Az országgyülés jelenlegi ülésszakát alkalmasint e hó 28-dika táján zárják be s az ujat április 20-dika körül nyitják meg. — Jókai Mór „Milton“ czimü tragoediája a szükséges előkészületek sokasága s a nagy kiállitás miatt április második felére lett előadásra kijelölve. Az ujdosnág csaknem naponkinti próbáin a szerző többnyire jelen van. — Gáspár Imre kéri a „Válogatott költemények“ gyüjtőit iveik beküldésére. (Budapest Grill Károly udvari könyvkereskedésébe,) annyival is inkább, mert a kötet az „Athenaeumnál“ már sajtó alatt van. — Benczur Gyula nagy történeti festménye: „Vajk“ (szent István) keresztelése“ e napokban szállitatott le hozzánk Bécsből, hol a képtárlaton nagy feltünést okozott. Ma már nemzeti muzeumunk képtárának nagy termében látható. — A Margithidra vonatkozólag egy szakértő azt állitja, hogy az nem állta ki teljes sikerrel a teherpróbát. — Jókai Mór és neje mult szerdán, midőn a Svábhegyről a városba kocsiztak, a fogaskerekü vasut közelében a lovak megbokrosodtak, az egyik ló szétszakitotta az istrángokat, széttörte a kocsirudat s elfutott. Jókai kiugrott a kocsiból s megfogta a másik lovat. Néhány budai polgár segélyével azután kiszabaditotta nejét a veszedelmes helyzetből. — Gróf Lónyay Menyhért már haza érkezett s részt is vett a főrendiház szerdai ülésében. — Az árviz a fővárosban lassan ugyan, de folytonosan apad; pénteken 21′ 8″ állt.

(*Halálozások.*) Zmeskál Istvánné született Ferenczy Zsuzsánna, Zmeskál István fővárosi képviselő neje, Csukássy József irótársunk anyósa, e hó 13-dikán, 61 évés korában jobb létre szenderült. Példányképe volt a nőknek és anyáknak, a ki életét kizárólag családjának, gyermekeinek s a jótékonyságnak szentelte. — Elhunytak továbbá: Királyi Dénes, hites ügyvéd Szentmártonon, élte 54-dik évében. — Kövesdi Boér Lajos volt, széptehetségü rókuskórházi alorvos. — Korbulyi Imre jogtudor és kolozsvári egyetemi tanár, e hó 5-dikén, életének 35-dik és boldog házasságának 7-dik évében. — Nagyvárad főjegyzője: Wargha István az akadémiának 1840 óta levelező tagja, 67 éves korában. — Miskolczon Sipos Péterné, született Szöghy Tekla asszony, 24 éves korában. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Márczius 18-dikán. „Saba királynéja“, először. — Márczius 19-dikén: „Faust.“ — Márczius 20-dikán: „Kisértés.“ — Márczius 21-dikén: „Saba királynéja.“ — Márczius 22-dikén: „Hamlet.“ — Márczius 23-dikán: „Próféta.“ — Márczius 24-dikén: „Női diplomáczia“, „Fekete frakkban“ és „Szinésznő.“

Divattudósitás.

Elmult a farsang és — nálunk a szomoru idő végett is, — elmultak a nyilvános tánczvigalmak; kisebb körökben azonban azért mégsem mult el a tánczkedv, melyben aztán nem feledkeznek meg a vizkárosultakról sem, és azért kell még mindig helyt adnunk az estélyi és báli öltözékek leirásának.

Mondjunk egyszer néhány szót azon hölgyek öltözékeiről is, a kik már nem tánczolnak ugyan, de azért mégis megjelennek a tánczvigalmakon. A legujabb szövet, mely ilyen alkalmakra felkapott, a nehéz atlacz, melybe szép domboru, ugyanolyan szinü mintázat van szőve. Legdivatosabb ezekre a tejfelszin, a halvány, czitromsárga baraczkszin, valamint a husszin és halvány rózsaszin, minden nemü gazdag árnyalataiban. Igen kellemes hatásuak továbbá a halvány- kék (illuzion- kék), a nilusi zöld és gyöngyszinü selyemből készült ruha. Gyakran két különféle szövetből is készül az estélyi ruha. például szépen mintázott failleből és nehéz gros grain, vagy fényes brocatból. A sima szövetből leggyakrabban az uszályt, az ujjakat és a diszités egyik részét készitik, mig a derék, a szoknya előrésze és a tünique a másik szövetből való. De e tekintetben nincs szabály, mert minden hölgy saját izlése és nézete szerint alkot magának törvényt.

Fiatal hölgyek failleből és brochirt gazeból szeretik összeálitani báli, vagy estélyi öltözékeiket, a mi diszes és mégis könnyü jelleget mutat.

Megemlitendő egy halvány-kék faille ruha, melynek szoknyája hátul az uszályon és oldalt fehér csipkével volt diszitve, itt ott thearózsa füzérekkel tarkázva. Elől kötő alaku hosszu tünique takarta el a szoknyát, mely tünique mintázott halvány-kék gazeból való. A kivágott vértes derék köröskörül csipkével és a baloldalon egy thearózsa füzérrel volt diszitve. Egyetlen egy rózsa, sötét zöld és barnás levelekkel, diszité a hajzatot.

Fiatal lányok most is csak legjobban szeretik a könnyü szöveteket; az elefántcsont és tejfelszinü gaze és tüll még most is a legkedveltebb szövet. Sötétes levélfüzérek, barnás és vöröses szinezetben, igen emelik e bágyadt szinü ruhákat; azután meg a fiatalság, melynek minden jól áll, a miben izlés van.

A keztyük most felette hosszuak, majdnem könyökig érők, és a legujabb divat szerint nem gombolódnak, hanem be lesznek füzve, hogy jobban simuljanak a karhoz. A keztyün aztán lehet egy-két karperecz is. A báli czipők elől igen rövidek, azaz nagyon kivannak vágva. Rendesen fehér atlaczból készülnek, de gyakran a ruha szövetéből is. Egy kis csipkerózsa vagy szalagcsokor a közepén fényes aczélcsattal disziti a báli czipőket. Ezen kivül még a fekete atlaczczipők is kedveltetnek, arany csattal és csokorral elől.

Számrejtvény.

Roth Gusztától.

30. 2. 22. 17. Sok falusi lány gunyneve,
8. 20. 26. Jól megőrzi ezt a teve,
7. 13. 27. 32. Ifju szivek megrontója,
11. 30. 32. 9. E miatt jött bajba Trója.
1. 6. 10. 23. 28. 15. 11. Tudományok álistene,
19. 12. 31. 22. Meg se' látnak, ha nincs tele;
7. 17. 5. 5. Szép mulatság, a ki érti,
4. 32 22. 23. 28. Koldus, király, asszony, férfi.
17. 3. 10. 11. Bár hogy olvasd, nönév lesz az,
13. 27. 24. 4. Legszebbet hoz majd a tavasz;
29. 5. 29. Fogd a szarvát, kenyeret ad,
25. 19. 2. 21. 9. 28. Érte füstbe megy sok falat.
18. 26. 6. 8. Bút, szerelmet könnyen elbir,
16. 14. 28. Ha belé jutsz, nem kell gyógyir.
1—32. Megfejtve is egy nagy kérdés
Vele jár a bús merengés.

Megfejtési határidő: áprilhó 16-dika.

A f. é. 8-dik számban közlött rejtveny értelme:

Deák Ferencz meghalt, de emléke élni fog örökké!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Pechata Argay Anasztázia, Sárosy Mari, Moesz Gézáné, Szabó Streitmann Fanni, Batthyányi Janka, Takácsy Ilona, özvegy Porubszky Istvánné, Jankovich Balás Ilona, Bátori Sigray Istvánné, Grantner Antal, Reberics Szidónia, Tury Dánielné, Kanizsay Nagy Antalné, Sohulhof Emma, Szeles Elekné, Destek nővérek, Mózesy Anna, Mannó Hevera Mariska, D. Szabó Ilona, Kölönte Mózesné, Homonnay Julia, Kegyes Lina, Beszédes Mózesy Ágnes, Székely Berta, Szarka Józsefné, szül. Habit Linda, Szabó Anna, Ujhelyi Jánosné, Zigury Györgyné, Mandits Erzsi, Schimmer Friderika, Faics Viktória, Vörösmarty Gizella, Csukás Karolina, Páncz Ödönné, Deáky Henrik, Kaprinay Skublics Anna, Rereczk Irma, Biró Klára, Oláh Szarka Borbála, Knau Antalné, Beniczky Antalné, özvegy Asztalos Sándorné, Szentpéteri Julia, Gáspár Czeczil, Braunberger Leonóra, Krámer Lóra, Sághy Julianna, Beálló Erzsébet, Gedeon Gáspárné, Vincze Csima Petronella, a nagybányai m. ifj, Önképző Köre, Paulinyi Ibell Vilma, Horváth Istvánné, Cziner Lajos tengerész, Széll Lajosné, Velyáczky Julia, Csonth Lajosné, ifju Fromhold Paulin, Kolozsváry Borcsa, Bajza Karolin, Talotay Ilona, Nagy Flóra, gr. Lázár Etelka, Soltész Emilia, Fejes Durneisz Jozefin, Szerbák Ilona, Krancz Rózsa, Uray Margit, Csabay Ida, Fodor Erzsi, Bóth Auguszta, Margócsy Ida, Sarkadi Irma, Noszlopy Elekné, Blau Janka, Jeszenszky Ilona, Lázár Eszti, Bohus Gyuláné, Chepely Zsuzsika, Preszly Mari, Ruttkay Bernáth Irma.

A 7-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Sáary Etelka, Roros Ida.

Tartalom.

Madarász Viktor. — Egy kis lánynak, Reviczky Gyulától. — A házasulandó iskolája, Sümegi Kálmántól. — Különleges nemzeti kisértetek, Vacano Emiltől. — Kertészet a törököknél, Erődi Bélától. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Maiszámunk melléklete: Madarász Viktor arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

den felvonás után sok taps és kihivás volt. — Debreczenben a „Megváltó“ (Jézus Krisztus) czimü szindarab, melynek előadása e hó 9-dikére volt kitüzve, hatósági rendelettel betiltatott. — Nagy-Bereznán farsang vasárnapján bált rendeztek, melynek tiszta jövedelme, a farkasok által megöltek családjainak javára fog fordittatni. — Borosnyai Pál Marosvásárhely polgármestere, a közügyek és jelesül a honvédség körül szerzett érdemei elismeréseül, a Ferencz-József-rend lovagkeresztjét kapta. — A kassai székesegyházat legközelebb a budai Mátyás-templom styljében restaurálni fogják. A megyei püspök s a helyhatóság e czélra egyenkint és évenkint 4—4 ezer frtot adnak. — Keszthelyen dr. Falk Miksa, ottani országgyülési képviselő az ott tervezett Deák Ferencz-könyvtár számára 231 kötetben 162 művet küldött. — Nagy falragaszok értesitik a nagyváradi közönséget, hogy a világhirü diva, Patti Sarolta hangversenyt fog ott adni. A verseny napja még nem tudatik, hanem azért már erősen készül mindenki a vidéken e ritka művélvezetre. — Hajdu-Böszörmény városa 250 frtot s tiz mázsa szalonnát szavazott meg a vizkárosultak számára s ezenkivül gyüjtést is rendelt.

Különfélék.

⁂ (*A bécsi franczia-egylet*) bizottsága sorsjátékot rendez, melynek tiszta jövedelmét felerészben a magyarországi árvizkárosultaknak, felerészben pedig a társulat segélyző pénztárának szánta. A sorsjegyeknek pompás keletük van; a királyné egyike volt az elsőknek, kik vettek belőlük.

⁂ (*Bécsben*) báró Ertl vadászhadnagy, a katonai törvényszék határozata folytán, elfogatott, mert a katonai földrajzi intézet terveit Porosz-, Orosz- s Francziaország kormányainak megvételre ajánlotta. Oroszország a hadnagynak 8000 rubelt fizetett; a franczia kormány azonban visszautasitá az ajánlatot, s erről a hatóságot értesité, mire báró Ertl elfogatott. A báró büntársa ez ügyben egy Strachnitz grófnő.

⁂ (*Sok lánykának*) (és sok fiunak is) meg van az a sajátságos szokása, hogy a házi kutyákat s ebecskéket csókolgatják. Egy ily csók legközelebb gyászosan végződött. M. kisasszony sokáig gyengélkedvén, orvosi tanácskozás tartatott fölötte. A tanácskozásban résztvevő Wilms titkos tanácsos egy ideig figyelemmel megnézte a beteget s pár rövid kérdés után igy szólt hozzá: „Van a kisasszonynak talán kutyája?“ A beteg nemmel felelt. „Hanem talán volt egy?“ — szólt ismét az orvos. „Nos igen, egy kis kutya valami három év előtt“ — válaszolt a hölgy, csudálkozva e kérdéseken. „És — ugy e — ön meg is csókolta azt a kis kedvest?“ A beteg hölgy töredelmesen vallott s az orvosok megállapitották, hogy a beteg mája kutyákon észlelt apró szalagférgektől van megtámadva. Egy rögtön teljesitett műtét e diagnosist csak megerősité. Négyszer vetette magát a beteg ily műtét alá, — az ötödiknél meghalt.

⁂ (*A berlini magyar egylet*) a Deák emlékszobra javára tartott szini előadásra meghivta a német császári házat is, melyet az előadáson a német trónörökös képviselt. A császárné 500 márkát küldött az egyletnek Deák emlékszobrára — a császár pedig 1000 márkát ajándékozott az egyletnek, azzal a megjegyzéssel, hogy fele az emlékszoborra, fele az egylet támogatására szolgáljon. A szinielőadás 3000 márkát jövedelmezett.

Megbizások tára.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Párisban herczeg Metternich Richardné, a komikai operában nagy műestélyt akar rendezni az osztrák-magyar birodalom vizkárosultjai javára, egy oly darabbal, melyben a herczegnő játszanék Sonnenthallal, egy helyi darabbal s az osztrák és magyar történetből vett élőképletekkel. — IX. Pius pápa a magyarországi árvizkárosultaknak 5000 frankot adományozott. — Reményi párisi hangversenyét az „Art musical“ igen dicséri; e nagy müvész, ugy mond, birja Chopin müvészetét s gyakran Paganini erejét és eredetiségét is; valódi költő, a ki komolyan veszi müvészetét.

Sövényházára M. E. urhölgynek: Mint gazdaszonyt, házfelügyelőnőt vagy kisebb gyermekek mellé ajánlhatom e derék nőt.

Pápára O. P. urhölgynek: A legszivesebben tettem.

Makóra N. F. urnőnek: El van küldve.

Szatmárra J. F. urnőnek: Postára van adva.

Keresztúrra M. H. urhölgynek: Köszönettel vettem.

Iglódra Sz. L. urhölgynek: Ára 90 frt, csomagolása pedig 5 frt.

K. Félegyházára K. N. A. urnőnek: Legközelebb értesitem eljárásom sikeréről.

N. Bajomba K. S. urnőnek: A kellő időre érkezett-e küldeményem? Igen szeretném.

Lázira R. M. urnőnek: El van küldve, magánlevél kiséretében.

Ungvárra B. Cs. L. urnőnek: El van küldve mind a kettő.

Bécsbe L. T. urhölgynek: Lapom uj előfizetési fölhivása a mult számhoz volt mellékelve. A szives ajánlkozásért fogadja előre is köszönetemet.

Győrbe L. B. urnak: Sorai vételekor már postára volt adva.

Bustyaházára M. E. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

Siklósra N. S. urnak: El van küldve.

Romhányba L. L. urnőnek: Kérem a könyvek czimét velem tudatni.

Szegszárdra B. J. urnőnek: El van küldve.

K—ra B. L. urhölgynek: A könyvek csak is egész éves előfizetőket illetik meg, az előfizetési dijat azonban fél- vagy negyedévenkint is lehet beküldeni.

N. K. M-ra L. E. urhölgynek: A szövet lehet fehér és rózsaszinszin, csikos, vagy pettyes; a derék négyszögben kivágva, a diszités pedig plissé fodrkoból kiállitva, a nyakkivágás körül csipkebodrozattal.

Erzsébetvárosba T. K. urnak: Az előfizetés az április-szeptemberi félévre van bejegyezve.

Dicső-Szt-Mártonba K. G. urhölgynek: Az a költemény csakis tárgyánál fogva nem jelenhetik meg lapomban; mert ennek főiránya a családiasság iránti szeretet ápolása. Más tárgyut kérek tehát.

Csengey Gusztáv urnak: Köszönet.

Sz. J. urhölgynek: Jobb volna talán történelmi, vagy országos hirü nevet venni alapul.

Olcsó és tartós.

TEMESVÁRI MANO

cipőgyára

Budapesten, király-utca 1. ajánlja

nőknek:

Füzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel, szép tüzéssel 2 frt 70 kr.

Füzős topánok erős bőrből fénymázos hegygyel, szegezve és csavarral ellátva kettős talppal gyakori használatra és esős időre 3 frt.

Topánok mézga betéttel Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiállítással 3 frt 50 kr.

Topánok mézga betéttel erős chagrain vagy borjubőrből, szegezve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg 3 frt 50 kr.

Füzős topánok erős bőrből fénymázos orral szegelt és csavarral ellátott kettős talppal 3 frr 20 kr.

uraknak:

Topánok finom chaigran kettősbőrből 3 frt 60 kr.

„ fénymázos vagy bagaria bőrből szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős 4 frt.

„ finom börből diszes fénymázos hegygyel, termek és bálokra 4 frt 50 kr.

„ orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbelia nedves időben, igen tartós és meleg 5 frt.

Vadász csizmák vizhatlan kettős bagaria vagy fénymázos bőrből, háromsor csavarral ellátott kettős talppal 10 f..

Ugyanaz orosz fénymázos vagy bagaria bőrből 9 frt.

Topánok fiuknak fénymázos vagy bagaria bőrből csvarraalellátva kettős talppal 4 frt.

Topánok leányoknak brünellből vagy bőrből igen erős szegezett talppal 2 frt 60 kr.

Gyermekcipők brünellből vagy bőrből szegezett talppal igen tartós 1 frt 80 kr.

Topánok mainzi fénymázos termi borjubőrből. Bismark mintáju 4 frt 50 kr.

Részletes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Levélbéli megrendelések posta utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Hirdetmény.

A pesti h. e. takarékpénztár egyesület évi rendes közgyülése

f. é. april hó 1-sö napján d. u. 3 órakor fog az intézet helyiségében negtartatni.

Tárgyai:

1. Igazgatói jelentés.
2. Az 1875-ik évi forgalom és mérleg közzététele.
3. A tiszta jövedelemröli rendelkezés.
4. Tiz igazgatónak és hat felügyelő-bizottsagi tagnak megválasztása.
5. Választmányi előterjesztések és azok feletti határozat.

Mely közgyülésre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 16. §-a értelmében szavazati jogát csak személyesen megjelenő oly részvényes gyakorolhatja, kinek részvénye 1875. év utolsó napjáig nevére iratott és a közgyülést megelőző nap déli 12 órájáig a társaság pénztáránál szelvényeivel együtt letétetik.

Kelt Budapesten, a választmánynak 1876. évi mártius 15-én tartott üléséből.

Magyar László, titkár. Hajós József, igazgató.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

Egyedüli főraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

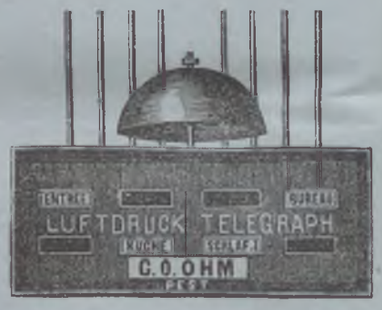
Magyar- és Erdélyhon számára

Wheeler és Wilson

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból, ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kesztyüvarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ból. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelett l

Ohm C. O., Pest, Jozsefter 15. sz. uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

Tavaszi és nyári idényre

Párisból érkeztek.

Legszebb és legujabb divatu női ruhák és felöltők, dolmány, Jacquettek és kerek köpenyek, Mandarin és Obrettek, melyek dús választékban és jutányos áron találhatók, a **„Francia nőház"**, czimzett női divattárban, Budapesten, Deák-utcza 15. sz. alatt u. m.

Jacquettek minden szinben 7, 8, 10 ft. és fellebb
Ugyan ilyek finom Brasilból 10, 12, 15 „ „ „
Renaissance legujabb posztó-szövetből 15, 20, 25 „ „ „
Dolmányok legujab minta szerint 10, 12, 20—50 „ forintig
Gedlemen férfi kabat legujabb minta szerint 10, 15, 20 ft. és fellebb
Jaquet és tünik igen jól chevijotból 15, 20, 25 „ „ „
Selyembársony felöltők legujabb szabásban 30, 35, 40—120 forintig
Patent bársonyból pedig legujabb szalásban 15, 20, 25—30 „
Hálóköntösök legujabb szabásnak 15, 20, 25—60 „
Kéz női ruhák házi használatra 12, 15, 20 ft. és fellebb
Kimenő ruhák elegáns kiállitásban 25, 30, 40 „ „ „

Nem különben menyasszonyi kiházasitási ruhák legujabb Párisi divat szerint legelegansabban és jutányosan készittetnek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek s kivánatra minták bérmentve küldetnek.

Megrendeléseknél kéreti egy centimeter szerinti mértéket vagy régibb ruha test és szokmya elejének hossza beküldése.;

RÓZSAY A.
Confectionenr.

13-dik szám. Márczius 26-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra perc	óra perc
Márcz. 26	Vasárnap	A 4 Jenő, Manó	A 4 Laetare	14 C 4 Benedek	1 Nizan Rosch.		5 52	6 20
27	Hétfő	Rupert püspök	Rupert	15 Agabius	2 Áron gy. bal.		5 50	6 22
28	Kedd	Sixtus pápa	Virány	16 Sabinus	3		5 48	6 23
29	Szerda	Eustáz, Jónás	Jónás	17 Elek	4	◔	5 46	6 25
30	Csütörtök	Angéla szüz	Angyalka	18 Cyril	5		5 43	6 26
31	Péntek	Kornélia	Kornélia	19 Chrysanth	6		5 41	6 28
Ápril 1	Szombat	Hugó püspök	Hugó	20 Joh. Ser.	7 Sab Tiszta		5 39	6 30

Vidéki tárcza.

Jász-Árokszállás márcziushó 20-dikán 1876. (*Eredeti levél.*) — Jótékony czélu tánczvigaltm. — Szép példa. — Tisztelt Szerkesztőnő! Derék fiatalságunk az árvizsujtottak javára mult szombaton tánczvigalmat rendezett, mely alkalommal Faragó ur a kávéháztermet ingyen engedte át. A diszes teremben sok szép vendég gyült össze, kik közül — az előttem ismeretleneken kivül — a következőket emlitem fel: Aczél Zsuzsanna, Móczár Jusztine, Brünauerné, kedves leányával, Luiza kisasszonynyal, Brünauer Kálmánné Puszta-Kőtelekről, Guba Juliska stb. A diszes társaságban kitünő jókedv uralkodott és a tánczrendet kivilágos kiviradtig ismételték. A tiszta jövedelem körülbelül 50 frt, mely nem sokára rendeltetési helyére fog átadatni.

Még egy szép jótékonysági vonás kis városunkból. Weisz Sámuelné urhölgy kezdeményezése és Szladek Karolin kisasszony tanitónő buzgó eljárása folytán a felsőbb iskolák leánynövendékei által készitett kézi munka kileend sorsolva és a begyült összeg az árvizkárosultak javára fordittatik. Dicséret a kezdeményező és végrehajtónak! W. P.

Kolozsvárott a bőjtben jobban mulatnak, mint farsangon. A nagy tánczvigalmaknál sokkal kedélyesebbek a batyu-bálok, melyeket rendeznek. E hó 12-kén és 13-kán a városi vigadó termében volt ily mulatság, melyen hatvan pár tánczolt, mig a farsangi tánczvigalmakban alig akadt harmincz-negyven pár. Az magyarázza meg e körülményt, hogy ott a fényüzés, itt az egyszerüség az irányadó; az feszt, ez otthonosságot hoz magával a mulatótermekbe.

Baján a főgymnázium ifjusága a „Bárány“ termében mükedvelői előadást és tánczestélyt rendezett, s annak száz forintnyi tiszta jövedelme a gymnáziumi „Deák Ferencz-segélyegylet“-é lett. Szigeti Józseftől a „Falusiak“-at adták elő. Az estély jól sikerült.

Zsibó, a „két Wesselényi Miklós“ nagyhirü uradalma és kastély most, családi osztály következtében, megint egy Wesselényi Miklósé lett. Eddig báró Wesselényi Béla és bájos neje — e község és környék jóltevő urasszonya — laktak ott, de a családi egyezség megkötése után, e hó 14-dikén elköltöztek onnan. A zsibóiak fáklyás zenével vettek bucsut tőlök.

Miskolczon a hölgyek közelebb tánczestélylyel összekötött közvacsorát rendeztek a fővárosi árvizkárosultak javára; a rendezés élén Farkas Károlyné, a polgármester neje állt. A közvacsorán Miskolcz számos kedves hölgye szolgáltatta az étkeket. A jövedelem az 1000 frtot haladja meg. — A miskolczi református tanuló ifjuság is rendezett közelébb két jótékony czélu előadást az iskola javára, jó sikerrel. Előadták a „Falu roszszá“-t, melynek czimszerepében Görgei szinpadi hivatást tanusitott s szép hangjával mindenkit meglepett. A hölgyek közül Teper Jolán és Kalas Róza kisasszony szintén tapsokat kaptak. Második este „A váróteremben“ és a „Szép molnárnő“ vigjátékokat játszották. Az iskolai dalárda is közreműködött.

A munkácsi püspök egy körrendeletben felszólitotta hiveit, hogy a magyar érzelmü orosz néptanitók árvái számára állitandó növeldére adakozzanak. Hir szerint, a lelkes főpap s az ottani káptalan e czélra már nagyobb összeget irtak alá.

Esztergomban a herczegprimás az árvizsujtott polgárok közül naponkint 700-at lát el kenyérrel és főtt étellel, s mielőtt kiosztatnék, maga megkóstolja az ételeket. Nővére, ki a konyhát vezeti, éjjel-nappal talpon van és saját kezével is forgatja a nagy kanalat.

Temesmegye területén 30,000 holdnyi térség van elárasztva a Duna vize által. Hat község viz alatt van, ezek közt Temes-Gyurgyevó egészen, egy lélek sem lakik már benne. Az apró vad menekült a magasabban fekvő helyekre, töltésekre, s ezrenkint lehet ott a rókákat, nyulakat kézzel fogdosni.

Keczelről irják: a kenyeröktől megforsztott éhezők jaja Keczelre is kihallatszott az árviztől ostromolt községekből, de nem volt senki, ki azon keveset is összeszedte volna, mit szegénységünkből a szenvedők segélyezésére a felebaráti szeretet adatott volna velünk. — Nézte, bámulta az egész község a határának szélén elrohanó vizárt, s mégis tétlen maradtak azok, kiknek csaknem kötelességök lett volna a gyüjtést eszközölni. Végre Csernyus György csendbiztos ur vette kezébe a gyüjtő ivet s fáradhatlanul járta be a község egy részét; mit látva az anyagilag szinten sokat szenvedett nép, utósó filléreit is átadta az emberszereteti czélra s az első napi gyüjtés is mintegy 60 frt készpénzt s 30 véka gabonát eredményezett.

Muzslán e hó 16-dikán Niedermann Pál, esztergomi ügyvéd a vendéglőben egy jajveszéklő parasztasszonytól hallotta, hogy ennek 22 éves fia egy másik gazdaemberrel egy kis lélekvesztőn az imént utnak eredt, hogy szüleinek tüzifát szerezzen, de valószinüleg nagy baj érte őket, mert csónakjuk felborulva uszik a vizen, a két embernek pedig sehol sincs nyoma. A derék ügyvéd rögtön szerzett magának egy kétevezős csónakot, s a siró-rivó rokonok áldásai közt az elveszettek felkeresésére indult. A vállalat a vihartól korbácsolt hullámok között meglehetősen veszélyes volt. Hosszu keresés után végre, mintegy 600 méternyire a csónaktól, segélykiáltás hallatszik, az ügyvéd szél ellenében a hang felé evez, s az elveszetteknek

Előfizetési dij (illetményekkel): Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt egész évre 12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda: Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet. Hirdetések dija: Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

13. sz. Márcz. 26-dikán. **1876.**

Havonkinti szinezett divatképpel, minden szükségas himzetrajzokkal. Évenkint két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész- a műlap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

A házasulandó iskolája.

Elbeszélés.

Sümegi Kálmántól.

(V é g e.)

VI.

Csöndes tavaszi este volt. A félhold bágyadt sugarai szelid fényt vetettek a zizergő levelekre, melyeket a még kissé hűs szellő meg-megrezzentett. Az esthajnali csillag élénken ragyogott, mi édes testvéreiben hiuságot keltett, mert az azurkék ég boltján egyekint gyultak ki a csillagok.

Az utczákon nesztelenség borongott. Csak a magányos járókelők egyhangu léptei, és néha-néha a hüséges házőrzők csahintásai zavarák meg ezt. Itt-ott a kertek palánkjai mellett elfojtott susogás, vagy egy-egy titkos csók csattanása röppent el a néma csöndben, mig künn a mezőn, fel-fellobbanó pásztortüz mellett, kesergő furulyaszó hangzott.

Béla ábrándokba merülve haza felé tartott. Lassuk, tétovázók voltak léptei és szinte öntudatlanul követte az irányt, mint az alvajáró. Nem csoda, hisz ő is aludt, bár ébren is álmodta a szerelem mesés, szép álmait.

— Mi volt ez?! Való, vagy káprázat?! — röppent el ajkairól a titokzatos érzés önkénytelen sohaja.— Hitetlen, konok voltam eddig, lobbanó lánggal élveztem a muló gyönyörök mámorát kaczagtam szebb érzést, szerelmet, mindent . . . Oh, kinos a tudat, hogy csalódtam! Van a világon is mennyország, van e földön is üdvösség! . . . Boldog, a kinek rész jut belőle, százszor boldogtalan, a kitől megtagadja ezt az élet! . . . A mesgyén állok én: áldás van innen, átok tul. Vajh melyik utra taszit bizonytalan sorsom?! Fog-e szeretni, vagy?! . . . oh nem, nem merek tünődni! A gondolat: hogy ő nem szeret, hogy ő nem lehet enyém, oly rémes, oly keserü! . . .

Az ifju kebléből szakgatottam törtek elő a szavak, lázas pir gyuladt arczán, titkos láng csillogott szemeiben és szivében harcz folyt, a szerelem szivszakgató, édes harcza.

Sokáig bolyongott a kert pázsittal szegélyzett utczáin. A csillagos ég szelid mosolylyal tekintett alá, a fák suttogtak, az alig ingó bokrok közt a csalogány bánatos danája hangzott föl, oly összhangzatban volt mindez merengő lelkének hangulatával.

Nagy későre lépett a házba.

Szobájában találá Lajost.

— No, te csavargó, már azt hittem: elragadtak a boszorkányok!

— A boszorkányokkal nem volt dolgom, de csakugyan egy mesés lénynek hatalmába estem!

— Ha-ha-ha! Béla, hát igy vagyunk?

— Barátom, igazad volt! A mit soha nem hittem, a mit kinevettem: a szerelem, vagy az isten tudja, mi, szivembe férközött. Magam sem tudom, hogyan. Csak néhány órája, hogy Vilmát először láttam s mintha az örökkévalóság csatolt volna hozzá: imádom, rajongok érte . . . nem, nem, nyelv nem tudja azt kifejezni, mit érzek azóta! . . .

Lajost láthatólag édesen lepte meg e vallomás, de örvendező lelkének derüjére szüntelenül ráborult az aggodalom felhője, mit a Béla elleni kereset hajtott oda. Fájt neki, hogy egy csapással tönkre kell tennie az ifju szép álmait, rózsás reményeit.

Huzta-halasztotta a dolgot. Először is a leveleket adta át.

Gyorsan szakgattá fel azokat Béla.

— Ha-ha-ha! Mind a három házassági ajánlat! Olvasd csak!

Lajos olvasá:

„Kedves barátom! Jőjj hamár, Mari tante érdekes podgyászszal jött a fővárosba. Egy kis libát hozott magával; aranyos tollu libát. A barnák iránt érdeklődik. Neked könnyü lesz megfogni, annál is inkább, mert Mari tante-nál be vagy véve a grácziába. Siess, hogy elmondhasd: Jöttem, láttam, győztem! — Ölel Emil.“

— Milyen jóakaród ez az Emil!

— Nem csoda; egy pár váltómon giráns! Olvasd a másikat!

„Kedves Bélám! Paulina eped, hervad s készül a Dunába ugrani. Ha szived van, mentsd meg azt, ki téged oly igen szeret. — Csókol Aladár.“

— Ez az Aladár Ámor és Hymen mondern szolgája, csupa baráti szivességből, mint ő mondja; a világ azonban azt beszéli, hogy csupán kenyérkeresetből! Olvasd a harmadikat, ez a legklasszikusabb!

„Nagyságos ur! Tudok egy jó parthiet, az adósság könnyen kikerülne. Ha feljön azonnal s látom, hogy komoly szándékai lesznek, visszavonom a törvényszéknél a keresetet. Alázatos szolgája, Kohn A.“

— A szemtelen! — kiáltott fel Lajos.

Béla megindulva válaszolt:

— Még most is pirulok, barátom, hogy egy közönséges hajhász ily szemtelen lehet irányomban. Megvallom őszintén: én adtam rá okot. Csak neked köszönhetem, hogy e posványból kimenekülhettem.

— Jól van, Béla! De mit fogsz most tenni?

— Hallgatok. Ily levelekre most már nincs válaszom!

— Igen, ez helyes. De lásd, a kereset be van ellened adva, sőt ime, már kézbesiték is.

Béla megrázkódott, a mint Lajos átnyujtá neki a hivatalos okmányt.

— Tudd meg, hogy Vilma szegény leány.

— Azt nem szükséges tudnom. Miattam lehet szegény, vagy gazdag, én örökre szeretni fogom. Egyedüli vágyam, hogy ő is szeressen. Ha szeret, én tudok dolgozni mindkettőnkért s áldom istenemet, ha ezt tehetem.

* * *

Néhány év mulva Béla oly boldog lett, mint Lajos és Vilma olyan, mint Ilona. Gizinek is akadt játszótársa . . .

A laczházi temetőben.

(1876. márcziushó 10-dikén.)

Szabó Gézától.

A laczházi temetőben
Egyre szól az ének,
Kit temetnek sötét éjjel?
Gyermekek és vének.

Minden sirdomb tetejében,
Egy-egy öreg térdel,
Énekelve s imádkozva
Összekulcsolt kézzel.

Kit temetnek sötét éjjel,
Rémes éjszakákon?
Mit keresnek a gyermekek,
Jajgatva a fákon?

Vagy talán a holtak keltek
Ki a sötét sirból?
Ősz fejőket az ég alatt
Lehajtani nincs hol?

A laczházi temetőben,
Nem a holtak sirnak.
Semmi baja a százados
Mohos, rögös sirnak.

Nem a holtak támadtak fel,
Édes az ő álmok;
Nem rémitik őket el a
A rohanó hullámok.

A laczházi temetőben,
Gyermekek és vének;
Árvíz elől menekülők,
Segitséget kérnek.

Isten! népünk nagy Istene!
Oh! hallgasd meg őket;
Szánd, oh szánd meg, magyar népem
Szegény éhezőket!

A nő szépsége.

Ép oly jellemzően, mint szépen mondja a költő: „Ifjuság s szépség a nőnek van adva, mint levél és virág a fának.“ A nőben a szépséget bámulja a férfi, az ég kegyadománya és a természet legszebb jelensége gyanánt. Gyönyörködni akar szépségében, miként a rózsa illatában és szinpompájában. A természet nagy változatossága mily szegény ama gazdagsághoz képest, mely a nőben föltárul! Mennyire üres és kietlen a virágos kert az oly emberre nézve, a ki a női szépség bámulatos sokféleségét felfogni és átérezni képes! A tenger, a hegyek, az ég, a nap és csillagok, semmi sem ragadja meg annyira a lelket, mint a női arcz. A természet valamennyi hatalmasságai a női arczban vannak megtestesitve, és megannyi tündérekké átváltoztatva.

Égő biborral önti el a fiatalság a női arczot és még a női szeszély csipkebokrát is enyhe kikelet édes illatu virágokkal disziti föl. Miként a rózsa és liliom a reggeli harmatban, olyan a női szépség a fiatal korban, csupa édes illat és gyönyörüség. Csakhogy nem állandó; miként a rózsa és a liliom, azonképen a szépség is mulandó. A korosabb nő tapasztalatból tudja ezt, és a természet örökkévaló, változhatlan törvényeivel vigasztalódik; a fiatalok azonban, azok ne téveszszék ám szem elől, hogy a szépség gyakran időnek előtte is elmulik, és a kiken ez a szerencsétlenség megesett, azok azt is tudják, hogy az vajmi szomoru.

De van ám ez ellen biztos óvszer, valóságos arcanum. Hogyan is mondja a költő? Lányka, mint hajadban a rozsaszál, magad is ugy elvirulsz! Szép leányka, hervadástól csak szivedet óva óvd! S akkor majd az ősz korában, bár hajadban nem lesz rózsa, nem illvén már arczodhoz, szived fakaszt uj virágot, bájolót és hervadhatlant, mert a sziv örök tavasz.

A szépség a nő mulhatlan kelléke és tökélyének egyik főföltétele; csakhogy köztapasztalat szerint a szép lélek az arcz bájossága, mely a szabálytalan vonásokat is megszépiti és csakis az oly arcz szép, melyen a szivbeli jóság és a kedélybeli gazdagság, a sreretet, a szelidség, a gyöngédség és türelem tükröződnek. Vannak női arczok, a legfinomabban egybevágó vonásokkal, mondhatni: müvészi összhangzatossággal, azért

mégis hidegen hagyják a szemlélőt, a tekintet idegenül siklik le róluk, mert hiányzik belőlük az, a mi a zenében a dallamosság, a tavaszban a fuvalom, a virágon az illat. Csak teste az a szépségnek, a lélek nélkül, holott csak ez adja meg a merev alaknak a lágyságot és hajlékonyságot; hiányzik ama csudatevő bűbáj, a kedély, az emberszeretet, mely miként a régi ismerős dal, belopódzik a szivbe.

Nem tudom már, melyik nagy uralkodó mondta azt a szép szót, hogy minden nő szép, csakhogy mindenik más-más szépségi fokozatot foglal el. Igen sok igaz van ebben, mert a szépség izlés dolga; szép az, a mi tetszik, már pedig köztapasztalat szerint ezer ember közül mindeniknek más az izlése, és azért könnyen megeshetik, hogy épen az, a kit én szépnek találok, más valakinek épenséggel nem tetszik, és hasonlókép megfordítva. Csak egy kivétel van e részben: a rut, mert ez ezer ember közül egynek sem tetszhetik, mert egyenes ellentéte a szépnek. A legszebb női arczok pedig azok, a melyeken első tekintetre meglátszik, hogy a nemes hajlamok egész otthonosok a szivben, minthogy a női nemes tulajdonok ugyszólva, át-meg-át szivódtak már az arczon.

Innen az, hogy vannak nők, a kikről a legjobb akarattal sem lehet mondani, hogy szépek, csak a szemük, az szinte megfogva tartja azt, a kire néznek; és viszont vannak rendkivüli szabályos, vagy a hogy közönségesen mondják: rendkivüli szép arczok, melyek első tekintetre elragadnak, szinte megigéznek, szemük azonban semmi legkisebb hatással sincsen reánk. Vegyük már most, hogy ezen két rendbeli nők vagyon és társadalmi állás tekintetében tökéletesen hasonlók, és azt is, hogy a férfiak, a kik körükben forognak, valamennyien szintén hasonlitanak egymáshoz, pénz és pénzérőségek pedig semmi befolyással nincsenek élettársuk választására nézve — a mit egyébiránt a mai fiatalságról nem igen lehet mondani; — ez esetben meglehetünk győződve, hogy a csunya, de lelket, szellemet tükröző szemü hölgyek közül sokkal többen választatnának élettársakul, mintsem ama szép, de semmit sem mondó, szellemtelen szemüek közül; oly nagy a hatás, mit a szem, vagyis a tekintet az emberre tesz.

És ez természetes is; mert a szem még a nyelvnél is sokkal, de sokkal nagyobb mértékben az érzések és gondolatok, a lélek legtitkosabb müködésének kifejezője és sokkal inkább, mint az egész többi arcz a lélek tükre. A ki csak némileg járatos az arcztanban, könnyen tudhatja meg a szemből, melyik nőnek van kifejlett akaratereje, hő érzése, világos szelleme, erős gondolkodási képessége, átalában ha valjon finom, gyöngéd, szelid lelkületü-e, vagy pedig megfordítva.

Legszivhezszólóbb az oly gyöngéd és meleg érzésü nők szeme, a kik egyuttal némi szellemi tehetséggel is birnak és kiknek szelleme annyira ki van képezve, hogy a tömeg balfogalmai nem verhetnek gyökeret lelkükben. Az ilyen nő angyal; megszépiti és megédesiti a földi életet és szeme világától eltünnek a nehéz felhők a férfi homlokáról. Helyes testi és lelki nevelés mellett pedig az emberiség a boldogitására szolgáló ilyen nőkben nem szenvedhet hiányt.

Jóformán akaratom ellen az arcztan tömkelegébe tévelyegtem belé, el is hagyom mindjárt és még csak annyit mondok, hogy a mit a kék és fekete szemről, a lelki tulajdonságok különbségére nézve irnak és beszélnek, az mind üres beszéd. A szin nem határoz e részben. A fekete szem épugy lehet gyöngéd érzések, miként a kék duló szenvedélyek hiradója. A szem szine tisztán a természet játéka, épugy, mint a haj szine, vagy oz orr, a homlok, és bármely más testrész ilyen vagy olyan alakja és idoma. A fő a lélek, mely az emberben lakozik, és az, hogy milyen erővel és milyen irányban müködik benne a lélek; azért több mint nevetségesek azok a balhiedelmek, melyek a veres hajra nézve a tömegben czirkálnak. Bármilyen szinü haj mellett csakugy, mint bármily szinü szem mellett lehet az ember szelid, szeretetteljes és hü lélekkel megáldva, és megforditva; és ép ugy magas homlok mellett lehet az ember korlátolt elméjü, és megforditva. Egyet azonban nem lehet elvitatni, azt, hogy miként a virágot, ugy az arczot is nemesiteni és ennek folytán az egész arcznak ugy szólván, más jelleget lehet adni, — azon érzelem és gondolatvilág szerint, mely benne tükröződik. Igy például a száj annál finomabb, minél jobb szivü a nő minél szivnemesitőbb nevelésben részesült, minél inkább hozzá szokik a nő; az indulatok és nemtelen érzések leküzdésére és a nemes érzések ápolására; ily esetben hová-tovább az igazi nőiesség jellege fejeződik ki a száj körül. Az ilyen ajkak körül hervadatlan rózsák viritanak és mikor ilyen száj kinyilik, átmelegül a hallgató lelke és szeretetre gerjed, még akkor is, ha a természettől nincs is megajándékozva a szépség alakjával és idomaival. A szenvedélyek feldulják, szétkuszálják az arczot, mig ellenben a szív mély érzése, a szellem magas szárnyalása, a háziasság boldogitó erényei, a nemtelen és aljas indulatok leküzdése, a szép és jó és igaz ápolása: a menyország ajtajává varázsolják a nő száját.

És ne feledkezzünk meg az orczákról, a fiatalság eme tavaszi virányáról sem. Ki ne gyönyörködnék a fiatal hölgy üde, kedves orczáiban, az ifjuság, egészség és vidámság eme verőfényes képében, a mi szemnek, szivnek egyaránt jól esik? Egy régi közmondás szerint: A kenyér és a só legjobb pirositó, vagyis a természetes életmód fakasztja az arcz viritó rózsáit; rendes élet, rendes foglalkozás, fölváltva testi és szellemi munka, kellő mozgás és tisztaság és végre fáradság után a jóleső nyugalom, sem tulságos fölhevülés és kimerülés, a milyen a tulon tuli bálozás; sem tulságos tétlenség, a milyen a félnapokon való pamlagon heverés valamely regénynyel a kézben, és az orczák okvetlenül kivirulnak és még az ifjukor elmulta után is sokáig látszik meg rajtuk az egykori rózsák édeskedves pirossága; mig a festék és egyébféle szépitő szerek nemcsak hogy a fiatalság utósó üdeségét is kipusztitják az arczról, hanem időnek előtte elfonnyasztják és elrutitják is. Avagy lehetséges-e, hogy az ólom, higany, sublimat, corrosio és dárdany, a melyből az ilyen „szépitő szerek“ állnak, és melylyel e szerint a bőrt bekenik, az egészségnek ne ártsanak?

A mennyire tehát egyfelül elutasithatlan kötelessége a nőnek a szépség megóvása és ápolása egész lényén, mint oly istenadományt, melylyel az emberiségnek hivatása szerint örömére szolgál; ugy más részről ugy önömaga, mint a társadalom iránti tekintetből, tisztában kell lenni minden nőnek és minden anyának a szépség igazi minémüségére nézve; csak akkor kiváló osztályrésze a nőnek a szépség és csak akkor szolgál a szépség az emberek javára és boldogságára.

Különleges nemzeti kisértetek.

Vacano Emiltől.

Forditotta: Benedek-Büttner Lina.

(Folytatás.)

Ekkor a két nő fellármázta a várkastélyt, futkostak, kerestek, kutattak, de sehol sem találtak senkit

Reggelre már az egész város tudta, hogy a fehér nő meg-

jelent a várban, s egyszerre azt is megtudták, hogy a kis herczeg éjjel nagyon beteg lett; a viruló egészséges gyermek azon éjjel sárga, fonnyadt kis beteggé változott, kinek a halál egészen megváltoztatta arczocskáját; valódi cserélt-gyermek volt.

Másnap mindenütt csak a kisérteties tüneményről beszéltek. Még az „Arany kacsa“ kávéházban is. De ott Fellingston kerületi főnök, az ország szabad szelleme, igy nyilatkozott.

— Képtelenség! az egész fehér nő kisértése képtelenség! Bizonyosan az udvari tiszt szomján felül ivott s a komornyik csupa szolgai hódolatból ugyanazt tette. Az öreg báróné megterhelte este a gyomrát s a dajka histerikus. Ez az egész! mert maga a fehér nő csak ostoba beszéd! Hisz azt sem tudják, ki hát voltaképen ez a fehér nő? Némelyek azt mondják, hogy Perchta grófnőnek hivták, a cseh Rosenberg családból; mások ismét azt állitják, Orlamündi Ágnes volt a neve s hogy egy főrangu gyermekgyilkos volt. De mi nagyon jól tudjuk, hogy az egész az őskori regevilágból veszi eredetét; mert Perchta annyit tesz, mint a fehér, a ragyogó; ő a hó istennője volt, s ha megjelent a földön, az a természetben akkor halálát jelentette az uralkodó fejedelmi háznak: a Nyárnak. Igy tehát — —

De a tudós szabad szellem nem végezhette be beszédét, mert a vendéglős e kiáltással rohant be: — Uraim! a fehér nőnek igaza volt, mert a kis Erneszt herczeg épen most halt meg!

*

És ugy is volt. A kis herczeg meghalt. A tegnap még egészséges gyermek menthetlenül s megfoghatlan gyorsan oda lett s nagy pompával kiteritették a disz-ravatalra. Oh, a még ugy is gyöngélkedő édesanya ezt tul nem élhette! A fájdalom önkivületbe ragadta s lázas kétségbeesésében mindig félre beszélt; három napig, mig csak meg nem halt, folytonosan azt kiáltotta:

— Az én gyermekem nem halt meg! Nem az én gyermekem halt meg! Én nem ismerem ezt a holttestet! Elvitték az én gyermekemet s egy haldokló gyermeket tettek helyette a bölcsőbe! — s a szegény herczegné nem is jött többé tiszta eszméletre, s még utósó szavaiban is igy férebeszélt.

S az uralkodó herczeget e gyászesetek annyira megrenditették, hogy törvénytelen mostoha testvérét, Sauron grófnő idősebb fiát törvényesitette s örökösének kinevezte, — s ezzel ő is kialudt, mint egy elégett gyertya.

S a gerolsteini trónra Sauron grófnő fia jutott. Fiával pedig az öreg grófnő is a herczegi lakásba költözött; s midőn egy napon a szolgálattevő tiszt ismét az a fiatal báró volt, s az uj uralkodó anyja hosszu bársony uszálylyal ment el mellette végig a folyosón, az ifju tiszt csodálkozva gondolta magában: Bámulatos, mennyire hasonlit Sauron grófnő, a mostani anya-herczegnő, a „Dame blanche“-hoz! Épen ugy ment el most mellettem, mint akkor éjjel a fehér nő! — Ez volt a kisértet.

III.

Rikedown és társa.

(Angol történet.)

A Rikedown és társa üzlet-házban mint egyetlen és legfőbb könyv-vezető voltam alkalmazva, a mire én nem kevéssé voltam büszke; mert a Rikedown és társa czég egyike volt az első házaknak Londonban, hol arról is ismeretesek voltak, hogy csupa különczségből nem akarták elhagyni a nedves odut, melyben több mint száz év óta vitték az üzletet.

Engem Tirmish Joénak hivnak s skót vagyok, tekintélyes nemes családból, de mely nagyon alászállott — a burgonyabetegség következtében. Nekem tehát sokat kellett tanulnom és nem volt időm szerelemre gondolni, és boldog voltam, midőn egyik nagybátyám pártfogásával a jó hirü Rikedwn és társa üzletben helyet kaptam.

Rikedown és társa igen kedves, tekintélyes ur volt, kissé száraz, kissé szögletes és kevés beszédü. Soha sem öltözött másképp, mint szürkét szürkére. Társa már tiz év előtt meghalt volt, de Rikedown azért tovább is megtartotta a czéget.

Uj főnökömnek először is lakásán tettem tiszteletemet, hol annak leánya, a bájos Bella kisasszony fogadott, ki világos mogyoróbarna szemeivel s kedves mosolyával, mely mint a rózsaillat, ugy hatott reám, — rögtön rabjává tett.

Más nap már elfaglaltam hivatalomat. Pontosan megjelentem, a mint kilencz órát ütött, már ott voltam a nedves, régi boltházas helyiségben, melynek vasrácsos ablakai a sötét udvarra nyiltak, hol ugy látszott, hogy még a füszálak is már mint aggastyánok jöttek a vilagra. A hivatalszobában három asztal állt, mind a három iratcsomókkal fedve és tinta-pecsétekkel behintve. Két asztal mellett a falnál a két irnok ült; az én asztalom az ablaknál állt; köszöntem a két irnoknak s azok azt mogorva fejbólintással fogadták; egy üvegajtón át belátthattam az irodába, de Rikedown és társa ur még nem volt ott.

Mielőtt dolgozni kezdtem volna, a papirt s tollat rendezgettem asztalomon s azalatt alattomban szeműgyre vettem társaimat. Mindkettő vénséges vén volt, az egyiknek rókavörös parókája volt, rókavörös kabátja, és róka-szerü arcza. A másiknak hamvas-szürke haja volt, hamvas-szürke öltözete és hamvas-szürke arcza. Mindketten szorgalmasan dolgoztak a nélkül, hogy felém tekintettek volna. Tollaik élesen perczegve szaladtak végig a papiron. Majdnem megszégyenülten fogtam meg a tollat, s iparkodtam oly gyorsan dolgozni, mint ők. Ugy fél tiz óra tájt aztán eljött Rikedown és társa ur is. Én udvariasan üdvözöltem őt, s a két irnok is felállt s tisztelettel köszöntek a főnöknek. Rikedown és társa ur szivesen fogadta s szó nélkül ment be szobájába, hol rögtön a nagy számadási könyveket nyitotta fel s dolgozott.

Én nagyon szorgalmas voltam az első napon, annál is inkább, mert szinte halotti csend vett körül. Végre három óra volt, s ekkor a hivatalos munkálatokat be kellett zárni; de két öreg társam tolla folytonosan tovább perczegett a papiron. Én már éheztem, s az éhség merészszé tesz. Oda mentem hát a szürkéhez, mert ez tisztességesebb kinézésü volt, mint a rókavörös, s azt kérdeztem tőle:

— Azt hiszem, már elmult három óra, s akkor itt a hivatalos munka megszünik.

Erre a szürke és a rókaveres felém forditották arczukat, de csak egy pillanatra, és aztán a nélkül, hogy feleltek volna, rögtön ismét perczegve szaladt tolluk a papiron.

Én kissé megütődtem e barátságtalanság felett, de ekkor Rikedown és társa ur kilépett a szobából, bezárta ajtaját s intett nekem. Gyorsan közeledtem feléje s zavartan hebegtem:

— Reménylem, hogy ma jól elvégeztem kötelességemet. Csak azt kérem velem tudatni, mikor van itt a munkaórának vége?

— De hisz annak már három órakor vége van? — szólt Rikedown ur barátságosan. — S ön már haza mehetett volna! Én is elmentem volna már, de néhány számlát akartam még átnézni. Hát jó étvágyat! . . . Bizony már ebédelhetne is; hisz ön, mint egyetlen hivatalnok ez üzletben, még csak ellenőrködéstől sem félhet, s mehet, a mikor tetszik!

— Én az . . . az egyetlen ez üzletben? — szóltam bámulva, — Hát mik akkor ezek ketten?

— Melyik kettő? — kérdé meglepetten Rikedown és társa ur.

Én megfordultam, hogy két kollegámra mutassak, de az asztalok mellett senki sem ült, azok már nem voltak ott; mig én Rikedown és társa urral beszéltem, mind a ket irnok távozott, de oly halkan s oly gyorsan, hogy a legkisebb neszt sem hallottuk. De lehetséges volt-e az? s én oly megdőbbenve néztem a két üres helyre, hogy Rikedown és társa ur aggódva ragadta meg karomat s megrázott.

— Mi baja van önnek, fiatal ember?! — kiáltott reám, — és mit ábrándoz ön itt társáról?

Nekem elkezdett a fejem szédülni. Mert most láttam, hogy épen az ajtó előtt álltam, s igy senki sem mehetett ki mellettem, ha csak azt nem gondoljuk lehetségesnek, hogy egyik ember észrevétlenül keresztül mehet a másik emberen.

— Hová lettek? — hebegtem megzavarodva.

— De kik? — kérdé Rikedown és társa.

— Hát az irnokok, kik itt ültek egész délelőtt mostanig s oly szorgalmasan irtak, hogy én alig birtam oly gyorsan dolgozni, s a kik most egyszerre ugy eltüntek, mintha soha itt sem lettek volna! — kiáltám én magamon kivül, egészen kétségbeesve; mert meg voltam győződve, hogy Rikedown és társa ur most nyakon fog engem ragadni és segitségért fog kiáltani, miután lehetetlen, hogy őrültnek ne tartson.

De legnagyobb csodálkozásomra mindezt nem tette, hanem először az egyik asztalra nézett, aztán a másikra, aztán a harmadikra s végre rám és igy szólt: — Hm! . . . igen . . . most már értem . . . egészen elfeledkeztem arra . . . Igen, igen, most már tudom, kik voltak azok ketten.

— Hogyan? — nyögtem én magamon kivül, — hát ön elhiszi nekem, hogy két irnok itt dolgozott velem az egész idő alatt?

— Természetesen.

— Hát szintén látta őket?

— Nem.

Ez már még is sok volt! ekkor már nem tudtam, hol áll a fejem.

— De ha nem látta őket. — kiáltám, — akkor hát miért fogadta a köszönésöket?

— Én az ö n köszönését fogadtam, mikor beléptem, és senki másét, — szólt Rikedown és társa ur nyugodtan s egy szippantást vett burnótszelenczéjéből.

— De ha nem látta őket, mikép hiheti el akkor nekem, hogy csakugyan itt voltak?

— Mert azt már megszoktam minden uj hivatalnokomnál.

— E szerint hát minden uj tiszt a mint önhez lép hivatalba, megbolondul? — kiáltottam én magamon kivül, a fejemet megragadva.

— Isten ments! — szólt Rikedown és társa ur, s egy kék-koczkás nagy zsebkendőt huzott ki s nagy fontossággal háromszor-négyszer törülte homlokát. S csak aztán szólt: — Isten ments! Valamennyien csak az üzlet két első irnokát látták!

— A kik aztán eltünnek a levegőbe! — jajgattam én hüledezve.

— Igen. Azt ők mindketten joggal megtehetik, miután már több mint ötven éve, hogy halottak!

— Halottak? . . .

— Minden bizonynyal. Nemde, az egyik szürke volt, a másik rókavörös?

— Igen . . .

— Jól van. A hamu-szürke az öreg Tim volt, s a rókavörös a vén Sloppy.

— Tim . . . Sloppy! . . .

— Minden bizonynyal, Tim és Sloppy. Ők voltak itt az első irnokok, midőn ez üzletet nagyapám, Rikedown Barnaby és társa alapitották. Az üzlet kicsiny maradt, de tisztességes és jövedelmező, a mint ön a könyvekből megláthatja, az ország első nevei vannak nálunk bejegyezve. Nos, mikor a két első irnok meghalt, (pedig gyorsan egymás után haltak meg; mert bár életükben nem igen váltottak más szavakat, mint „Jó reggelt“ és „Jó estét“, de még is ugy összeszoktak, hogy a mint Tim meghalt, Sloppy nem tudott élni nélküle s egy hét mulva ő is meghalt!) — tehát ezek halála után uj irnokok jöttek az üzletbe; jöttek-mentek, mert némelyek használhatlanok voltak, mások ismét betegeskedtek, — mert ez a helyiség nedves és egészségtelen, — mások ismét borzadtak itt lenni, de minden uj irnok, a mint hivatalába lépett, első nap valamennyi látta az első irnokot asztalánál ülni, mely asztalokat nagyatyám végrendelete szerint nem szabad helyeikről elmozditani, sem pedig másoknak melléjük ülni. Tim és Sloppy e szerint még folyvást eljárnak az üzletbe haláluk után is, miként életükben, s valószinüleg el is fognak járni itélet napjáig. Ez hát az egész, kedves Tirmish, s ebből látja ön, hogy ez egészen egyszerü történet.

— És . . . és . . . ön hát azt hiszi, tisztelt főnök ur, hogy azok . . . vagy is, ezek . . . ez a Tim és Sloppy akkor is itt ülnek, midőn nem lehet őket látni?

— Arról meg vagyok győződve.

— S az nem zavarja önt?

— Istenem, kedves barátom, a szokás sokat tesz! Ön is meg fogja azt szokni.

De nekem minden egyes égfelé álló hajszálam alaposan megczáfolni látszott e reményt. Hanem ezt nem mondtam ki, csak rémülten néztem az üresen álló asztalokra, (oh, de hát valóban üresen álltak-e azok?) s félve kérdeztem: — És hát mit gondol Rikedown és társa ur, valjon mit ir ez a két kisértet?

— Azt hiszem, — szólt nagy phlegmával főnököm, — hogy az élő irnokok számadásait nézik át, ha nem tettek-e azok hibát; s aztán felvigyáznak, ha valjon szorgalmasak-e, s nem fogdosnak-e legyeket munka helyett?

— S ha netalán n e m volnának szorgalmasak, mit tesznek akkor a halott irnokok az élő irnoknak?

Rikedown és társa komolyan nézett rám; aztán bátoritólag megveregette vállamat s mosolyogva szólt: — Semmit. Csak azt hiszem, hogy torzképeket vágnak rá a háta mögött. De mint látom, ön komolyabban veszi a dolgot, mint a milyen valóban. Önnek ismét magához kell térni. Jőjjön velem, kisérjen haza, s ebédeljen ma nálunk. Bella ugyis ma reggel spékelt ürüczombot emlegetett. — Jőjjön, fiatal ember!

Nagy tisztesség volt reám nézve, mindjárt első napon a főnökömnél ebédelhetni és még is egész uton oda menet szökési terveket készitettem.

Nem, nem lehet uj hivatalomba megmaradnom! Miként dolgozzam én azzal a tudattal, hogy két vén, halott, mogorva irnok ül hátam mögött! — Igaz, hogy nem tettek semmit az élőnek, csak torzképeket csináltak reá! De köszönöm én szépen azt az érzést, hogy két mérges kisértet láthatatlan torzképeket vágjon reám, mikor egy kissé pihenek a munka között!

— Nem, ezt lehetetlen kiállani! S e mellett még az üzlet-helyiség, mint Rikedvwn és társa ur maga is mondta, nedves és egészségtelen. Nem, semmi esetre sem maradok tovább e hivatalban; inkább fát vágok! de ott nem maradok. Meg is mondom főnökömnek azt, mindjárt ebéd után a csemegénél.

De az ebédnél, melynél Bella kisasszony elnökölt, egészen megváltoztak nézeteim. Mily gyönyörüen illett neki a kis fehér köténye, hát még bájos pirulása, mikor megszólitották! És Rikedown és társa oly szives házi ur volt, hogy én mindent összevéve, ugy éreztem magamat a kényelmes szobákban, mint a menyországban, — és mialatt a csemegét eszegettem, Tim és Sloppy ugy tüntek fel előttem, mint egészen jelentéktelen teremtmények.

Ott maradtam hát Rikedown és társánál, persze attól az érzéstől soha sem tudtam egészen megszabadulni, hogy Tim és Sloppy torzképeket csinalnak rám a hátam mögött; ez mindannyiszor eszembe jutott, valahányszor lustálkodni lett volna kedvem, — minek az a hasznos következménye lett, hogy annál szorgalmasabban dolgoztam.

És oly jól és szorgalmasan dolgoztam, hogy Rikedown és társa ur fél év mulva azt mondta, hogy az irnokszoba csakugyan egészségtelen nekem, s ő irt is e végett apámnak, hogy ő ily példányszerü pontos és szorgalmas fiatal embert szivesen társul fogad maga mellé s a saját irodájában ad neki helyet. Atyám természetesen szivesen beleegyezett.

— De — szóltam én, — a boldogult társ ur nem fogja-e majd rosz néven venni, ha más valaki ül a helyére? s nem fog-e ő is megjelenni?

— Annak is kitaláltam én a módját, — nevetett Rikedown és társa ur. — Nos, miként lenne, ha a czég ezentul „Rikedown, fia és társa“ lenne?

Bella kisasszony meg volt elégedve e berendezéssel, s én ez által a világ legboldogabb embere lettem.

Helyembe egy uj irnokot alkalmaztunk, s én ipam irodájába behurczolkodtam.

Rikedown, fia és társa ur ama napon, midőn először ültem vele átellenben irodájában, átölelt s nevetve szólt: — Maradj csak mint főnök is oly szorgalmas, minő mint irnok voltál, Joé! Most már nincs szükségünk többé Timre s Sloppyra!

Fejemmel helybenhagyón bólintottam. De én magamban annál inkább kétkedtem, — mert ép most annyira el voltam foglalva az én kedves kis nőm körül, s aztán most már tudtam, hogy Tim és Sloppy megjelenése — csak a henye irnokok számára lett berendezve.

IV.

Arthur szelleme.

(Franczia történet.)

Córa a leghirhedtebb nő Párisban, következőleg a legbámultabb is, ki már egy császári felséget is látott lábainál; szobaleányának naponkint legalább harminczhat értékes virágbokrétát ad, melyek nem elég divatosak neki. Terme végig valódi indiai shawl-okkal van kárpitozva; öltöző-asztala tömör ezüst; háromszáz drága estélyi öltözékkel bir, s van egy ócska selyem harisnyája, mely szinig tele van aranyokkal.

Egyik legrajongóbb imádója Arthur de Clichy volt, az „arany ifjak“ egyik disze, a ki rövid idő alatt egész nagy vagyonát Córára pazarolta. Mikor aztán koldus lett; Córa, ki addig nagyon szeretetreméltónak találta „az ő charmant Arthurját“, — attól a pillanattól kezdve, a mint annak semmije sem volt, unalmas, kiállhatatlan és — o s t o b a lett az előtte.

Legyünk igazságosak, kedves olvasó, Arthurt mi is épen ugy itéltük volna el, de természetesen mindjárt, a hogy megismertük és — nem oly későn, mint kedvese.

Arthur pedig ugy a szivére vette annak az asszonynak a családrd romlottságát, kinek oly szivesen hozta mindenét áldozatul, hogy — miután már akkor okosabbat ugy sem tehetett, — főbe lőtte magát.

Ez pontban esti hét órakor történt, épen, midőn Córa az operába készült s ezüst piperеasztala előtt festette magát.

És azóta Córa minden este hét órakor, a mint a piperеasztal elé ül, hogy magát „s z é p p é c s i n á l j a“, hallotta a pisztolylövést maga mellett.

Valjon csakugyan Arthur szelleme kisértett-e nála, vagy a saját lelkiismerete idézte fel e szörnyü tüneményt? — Bár miként volt, de Córa segitett magán. Fogadott egy sipládást, kinek kötelessége volt minden este hét óra tájban palotája udvarán a legvisitóbb zenedarabokat sipitani. S azóta Córa mindig nevetve festegeti magát pipere-tükre előtt ezen órákban. Abból látni, hogy ravasz cselfogása csakugyan sikerült s nem hallja többé, miként lövi magát agyon az ostoba Arthur. Mert Arthur szelleme örökre elmenekült a sipláda iszonyu hangjai elől.

Csak bánni kell tudni a kisértetekkel!

(Vége köv.)

A „W i l d k i r c h l i.“

(Svájczi naplómból.)

B. P o n g r á c z E m i l t ő l.

Szép, derült nap volt, a levegő tiszta, átlátszó és oly édes illatu, lelket vidámitó, a milyen csak a svájczi hegyek között van.

Vezetőm majd fütyörészve, majd dalolgatva lépdelt előttem a meredek uton. Némán gyönyörködém az elragadó panoráma szépsépén, mely folyton változott.

Egy pillanatban szárnyakat ohajték, hogy egyszerre felrepülhessek az eget ostromló csucsokra; majd igen kellemesnek találtam a gyaloglást e kedves álpesi legelőn.

A „Säntis“ hókoronáját gyémántfényben ragyogtatá a verőfény, — a délnek fekvő tündéri völgyben vigan legelészve kolompolt a nyáj és gulya, egy-egy pásztorfiu végig hasalt a puha füvön és a felhők járását vizsgálta, — jobbra szerény pásztorgunyhók bizalmasan simulnak a hegyoldalhoz s kérik, hogy védje meg gyönge födelöket a dühöngő vihartól. Helylyel-közzel egy-egy kis hegyi ér csörgeteg loccsanása vonja magára figyelmünket, mely ide-oda ugrál keskeny sziklamedrében.

Az „Altenau“ (a nép „alte mann“-nak is hivja, s mind a két nevet az egykori szt.-galleni apátok „altus mons“ elnevezéséből csinálta) — nagy mogorván bámult le az alatta folyó törpe dolgokra. Óriasi oldalán itt-ott egy-egy zöld foltocskát pillant meg az ember, s azt hiszi, hogy egy csomó fűszál, vagy valami apró bokor, pedig mindannyi egy-egy óriási fenyőtömb.

Az egész vidéket még varázsosabbá teszi az éltető nyári reggel viritó tündére. Minden az ujraébredés zománczát hordja magán . . .

Nem sokára a „Bommen-alp“-hoz érkezénk, hol a vakmerően ég felé törő sziklagula köté le figyelmemet. Egyik oldalán óriási kőhalom, melyből mély repedések sötét árnya csodálkozva bámul rád, mintha titánok rosz kedvökben dobálták volna össze-vissza; a másik oldalán egyenes sziklafal, mintha mesterségesen épitették volna ide; körülötte virágos mező terül el, ezen ellenben nem nő se fű, se virág, de még moha se, s mint kalauzom mondá: madár se röpül ide soha. Sötéten, mogorván bámul a futó felhőkre, s átkozza őket, hogy égető szomját nem enyhitik, s átkozza a végzetet, mely őt e zord magányba dobta. Lába előtt sok ügyetlen, faragatlan kődarab fekszik, nyugodt közönynyel, mintha ott született volna, pedig bőszült fergetegek dobálták le őket, és e mélységben örök unalomra kárhoztatták.

Vezetőm elbeszélé, hogy e szikla helyén egykor régen szép és gazdag legelő volt. Egy szivtelen pásztor tanyázott ott, a ki derék bojtárjával nagyon kegyetlenül bánt. A szegény fiunak éjjel-nappal dolgoznia kellett, de soha sem birt semmit gazdája kedvére tenni. Ez örökké és mindenben gáncsoskodott, bére sok kemény ütés volt, és minden hétre legalább öt napi koplalás. A fiu zugolódás nélkül türte a kegyetlen bánásmódot. A nyár vége felé a gazda haza hajtotta a gulya egy részét, a többit pedig a bojtárra bizta, és szörnyü káromkodások között kijelenté, hogy ha valamibe hiba esik, kitekeri a nyakát. Mikor a fiu napi munkáját elvégezte, a gunyhó felé irányzá lépteit, — mely ott állott a mostani szikla helyén, — hogy itt fekete kenyérből álló estebédjét elköltse, s azután nyugalomra hajtsa fáradt fejét. De mennyire elbámult, mikor a gunyhó körül egészen idegen alakokat pillantott meg! Megrémülve tántorodott vissza, s még az éhségről is megfeledkezett. A furcsa emberek a helyett, hogy bántották volna, barátságos szókat intéztek hozzá, leültették maguk közé, s jó ételeket adtak neki. A szegény fiu egészen magán kivül volt e jó és soha nem tapasztalt bánásmódtól. A rejtélyes emberek főnöke azt mondá neki, hogy válaszszon e három ajánlat közül, valjon mit ohajtana inkább, szépen „locken“ (énekelni), — „zauren“ (kurjongatni), — vagy „wiehelen“ (a teheneket hivni); a bojtár az elsőt választá. Ekkor a főnök felkelt, jobb kezét a fiu fülére tette, mire az elájult. Csak reggel ébredt fel, s nem látott maga körül semmit, a mi az idegen emberekre emlékeztette volna. Azt hitte, hogy az egész álom volt. Jól tartotta a rábizott marhát, azután haza hajtotta. Itt megpróbálta, hogy igazán tudja-e a mesterséget, melyről álmodott. Megállott a tehenek között, s elkezdett énekelni. Valamennyi tehén egyszerre hozzá futott, szép énekére jó kedvüen bőgni kezdett, azután annál jobb izüen barapdálta a füvet. Minden ember csodálkozott a fiu tudományán, s mindenki dicsérettel halmozta el. Ugy mint ő, senki sem tudott énekelni az egész vidéken. A szivtelen gazda irigységtől gyötörve, durván támadta meg a fiut, hogy vallaná be legott, miféle ördögi mesterség utján jutott ehez a tudományhoz. A bojtár nyiltan elbeszélte azt, a mi vele történt. A gazda egyben elhatározta, hogy a legelőn hátrahagyott „G'schift und G'schirl“ (az álpesi gazdálkodáshoz szükséges szerszámokat), ő maga hozza le, s a szép éneklést az idegenektől megtanulja. Csakugyan el is ment. Mikor sem másod-, sem harmadnapra nem tért vissza, megijedt az atyafiság, hogy valami baja esett. A bojtárt tüstént utnak inditották. A szegény fiu majd nyavalyássá lett ijedtében, mikor gazdája testét a gunyhó előtt megnyuzva, bőrét pedig a napra kiteritve találta. Ész nélkül szaladt haza, hogy e szörnyü történetet elbeszélje. Rögtön a legbátrabb embereket küldötték fel, hogy legalább a holttestet hozzák le. Mikor ezek felértek a hegyre, ennek is hült helyét találták, sőt a gunyhóra sem akadtak rá, mert ez a borzasztó szikla és kőrakás az egészet eltemette. A kőhalom évről-évre szaporodik, és ez az elátkozott hely hangosan hirdeti, hogy Isten megbünteti a kegyetlenséget. Azóta nincs is e vidéken szivtelen pásztor, mindegyik ugy bánik bojtárjával, mintha édes fia volna . . .

Utunk innen egy kis házhoz vezet, mely szerényen vonul meg a körülötte viruló kőrisfák árnyékában. Félig gunyhó, félig vendégfogadó, melyet a vidéken „zum Aescher“ név alatt ismernek, hol minden utas megpihen, s melynek vén gazdasszonya arról nevezetes, hogy fenségesen tudja a pisztrángot készitени. Egy angol három hónapot töltött itt, mint mondják, nem annyira a vén asszony, mint inkább a pisztráng kedveért, melyet ő maga halászott ki a közeli tóból, hol e finom hal nagy mennyiségben tenyészik. Kaphatsz itt westfáliai sódart is, melyet St.-Gallenből hoznak, sőt tokaji bort is, mely ugyan a Hegyalját ép oly kevéssé látta, mint Jeruzsálemet, de azért akad olyan boldog halandó, a ki elhiszi, hogy magyar „nektárt“ iszik. A kis ház annyira be van rendezve, hogy több embernek éjjeli szállást is adhat; a szerény hajlékból egy pár év mulva valószinüleg óriási „Schweitzerhof“ növi ki magát, — nem kell hozzá egyéb, csak hogy divatba hozzák. Az utasok egy része itt be szokott várni egy-egy vihart, mely a vidéken igen gyakori és borzasztóan szép.

Innen a sziklafalba vert sikos, keskeny gyaloguton kell tovább mászni, mely karfával van ellátva; e nélkül valóságos istenkisértés lenne itt járni. Ez a mesterségesen vagdalt, s inkább kecskének, mint embernek való csapás erős fahidhoz vezet, mely alatt iszonyu mélység szédítő örvénye tátong, — a lenn fekvő köveken vidám hegyi zuhatag tajtékozva szalad keresztül, melynek zajló moraja élénk ellentéte a sziklatömeg zavartalan csöndjének. Ha sas-szemmel nézesz is le a mélységbe, vizet egy cseppet se látsz, olykor-olykor azonban felfelfröccsen egy-egy fehér tajték-darab, mely a levegőben szertehull, s a ragyogó verőfényen aranyos parányokká változik.

A fahidról egyszerre szemünkbe tünik az átellenben szétszakgatott, fantasztikus alaku sziklacsucson fekvő „Wildkirchli,“ az ős vadon rejtett szent barlangja, melyről több utitársam egész elragadtatással beszélt, melynek szeszélyes körvonalai mintegy ötezer lábnyni magasságban állanak a tenger szine felett. Minden emberi tanyától elszigetelten, egykedvüen bámul le az alatta tátongó meredélyekre. A zord szikla mellett sötét erdő-szegélyezte kis álpesi legelő terül el, s igy egyszerre vadregényes hegyi tájkép és szelid völgy áll szemünk előtt. Az óriási kőhalom az alatta elnyuló boltozatos sziklaüreggel, — melyek terjedelme körülbelül 18 láb hosszu, és 15 láb széles, sajátságos egészet képez. Az üreg elejét szerény oltár foglalja el, a falba pedig ülőhelyek vannak vájva. A természet keze alkotott ide titokszerü módon sziklatemplomot a jámbor pásztorok számára. Nem jár ide soha vallásosságot szinlelő, látni és láttatni ohajtó erkölcstelenség; szerény pásztorok borulnak itt le e szent magányban, s egyszerü, de lelkök mélyéből eredő fohászukat elrebegve, vidáman sietnek tovább, napi munkájuk után.

(Vége köv.)

Egy hét története.

Márcziushó 22-dikén.

Saba királynője. — Liszt Ferencz hangversenye. — Az irók és müvészek batyubálja.

A kimondhatlan szép: a zene barátainak két boldog estéje volt e héten, szombaton a nemzeti szinházban, hétfőn a vigadóban; ott „Saba királynője“, itt Liszt hangversenye a vizkárosultak javára, olyan két élvezet, melyek közül egy is elég, édes álmokba elringatni a lelket, és hozzá meg a jótékony czél; ilyenkor aztán jó szorosra kell a tollat fogni, csak ugy maradhat valahogy a krónikási csapáson, különben bizony könnyen elragadja az elragadtatás és viszi, viszi, maga sem tudja tán, hová és merre.

Tehát a „Saba királynője“, uj opera, Goldmark hazánkfiának müve és gyönyörü zenemű, sajátságos keleties zamatu szépség, a mi az első pillanatban szokatlansága, hova-tovább azonban szokatlan szépsége által kapja meg a lelket, és a dalmü tárgya és a mese minden egyes része ugy olvad egybe a zenével, mint virággal a szin és illat. Az első felvonás Salamon palotájában kezdődik. A palota bal lépcsőjén Salamon és Baal-Hanan nejei jönnek, ünnepies diszben, virágkosarakkal kezükben, rabszolganőktől kisérve, dicséneket zengve bölcs Salamonra. Akkor jön a főpap, leányával, Sulamittal, hogy itt Assadot, Sulamit jegyesét bevárják. A tiszta szerelem epedő félénkségével néz az ara a következendő boldog óra elé, a kar biztatja; most Assad, a hős dalia rohan be, félig fegyverzetben, fehér diszöltönyben, dult arczczal, és menyasszonya számára egy tekintete sincsen. Egyenesen Ben-Hananhoz rohan, azzal a hirrel, hogy Saba királynője, a rég várt fejedelmi vendég közeleg. Csak most látja meg szerető menyasszonyát és kinos panaszhangok szakadnak szivéből. Megilletődve kérdi Sulamit, hogy tán baj érte utjában? Mire Assad, még nagyobb fájdalommal, kitérőleg, rejtelmes szavakkal válaszol: ne kérdje okát fájdalmának, mert rettenetes az, a mit az uton átélt. Most jön Salamon király és hadvezére feldult arczát látva, kiküldi a jelenlevőket és kérdi annak okát. Mire Assad, ki a Saba királynője elé volt külve a királytól, elbeszéli neki, hogy a Libánon tövén találkozott a királynő csapatjával; őt magát nem láthatá, mert őt mint királynőt, csak királyok láthatják; embereinek adta tehát át ura üdvözletét, azután az uttól fáradtan egy czédruserdőben ledőlt egy fa alatt és ott — álom volt-e, vagy valóság, nem tudja, — de bübájos igézet fogta el lelkét. A közel patakban ugyanis nőt pilantott meg, észfosztó szépségben. A mint ráesett tekintete, nem birta többé levenni szemét; szive, lelke megvolt fogva a tündérbájak varázsától. És erre ugy tetszék neki, mintha a csábalak hozzá közelednék, nyakára fonná karjait, csókot nyomna égő ajkaira, forrón szoritná lángoló kebléhez, akkor megzörrent a haraszt, és mire föleszmélt, a tündér nem volt sehol, eltünt és azóta lelke megvan háborodva, azt sem tudja, él-e még a világon. Bölcs Salamon erre azt tanácsolja hü hadvezérének, hogy keljen össze minél előbb szeretett arájával, a boldog szerelem majd kiüzi fejéből a hagymáz képeket. Akkor jön Saba királynője, fényes kisérettel tartja bevonulását a királyi palotában, drága ajándékokat tesz le a király lábaihoz, azután fölemeli fátyolát, megmutatja arczát a király előtt és: Ő az! Ő az! kiált föl erre Assad, a ki szintén jelen van a fogadásnál, és őrjöngő szenvedélylyel rohan a királynőhez; nem képzelet tehát, a kit a Libánon tövén szivéhez szoritott, legyen tehát az övé. Saba királynője azonban büszkehidegen tekint rá, őrültség, a mit a Libánon tövéről beszél, soha sem látta. Látja és hallja ezt Sulamit is, a hü ara, és bánatosan felsohajt; ő is, Salamon is még mindig abban a hitben vannak, hogy a hadvezér elmejét káprázat zavarta meg, és a király most ujra sürgeti, hogy Assad mindjárt holnap oltárhoz vezesse aráját, és: — „Aráját!“ suttogja a királynő, ezzel legördül a függöny.

A második fölvonás Salamon király csudaszép kertjében kezdődik. Éj van, fenn az égen szerelmesen incselkednek a csillagok, lenn a földön pajzán szellők kergetőznek, magában bolyong a királynő, duló szenvedély lázongó szivében. Sulamité legyen Assad, a daliás ifju, kinek ajkairól ő nem rég a gyönyör kéjeit szivta? Nem, nem, más ne birja ez ifjut. Látja urnője szive lángolását Astaróth, a királynő rabszolgálója, és azt is tudja, hogy közel van ide Assad is, dalra fakad tehát. Hallja ezt Assad, csakhamar ott terem, meglátja a királynőt, és felejtve van egy felül a sértés, másfelül a korona, egymás karjaiba omlanak, az ébredő hajnal még együtt találja őket, ekkor azonban válni kell, a királynő teheti is, teszi is, Assad azonban összeroskad, lelke a távozó után repes, mi haszna, mikor a sors csupán borzasztó játékot üz vele! a kit szeret, az királynő, a király akarata pedig, hogy ő Sulamitot oltárhoz vezesse!

Salamon templomában vagyunk; összegyülve az ország nagyjai, a papok, a léviták, az énekesek és Jeruzsálem öregeifja. Most Jeruzsálem leányai Sulamitot, a menyasszonyt hozzák; megérkezik a király is, Assaddal, a vőlegénynyel, kezdődik az esketés szent szertartása, Assad már kezében tartja a gyürüt, hogy az örök frigy jelképeül az ara ujjára huzza; ekkor belép Saba királynője, hogy a boldog arának ajándékot adjon, mondja a gonosz, és a mint Assad megpillantja: „Im, az istennő“ kiáltja őrjöngve, és megtagadja Istent, a papok, a nép hallatára, az Isten oltára előtt.

Nyomban utól is éri a büntetés, a papok halált mondanak fejére és kihurczolják, azonnal végre hajtani az itéletet. Nem ugy Salamon, a bölcs; ez megszánja a szerencsétlen ifjut, és őt, a királyt illeti meg: itélni élet és halál fölött, mondja, mire az istenkáromló Assadot a börtönbe vezetik el.

A harmadik felvonás Salamon trón-termében foly le. Ott jelenik meg a királynő, fényes ünnepély van itt rendezve tiszteletére. Tánczot járnak a rabszolganők, kézről kézre járnak az arany billikomok, harsog a zene, csattog a dal, mialatt a király szive szomoruságban borong. Ismeri a női csábok démoni hatalmát, és lelkéből sajnálja e démonok szerencsétlen áldozatát, Assadot. Hiába jönnek az ország vénei, sürgetve a halálitélet kimondását az istenkáromló fejére; jön Sulamit is, a boldogtalan menyasszony, kegyelmet esdve Assadért; nem magáért esd, mert ő visszavonul az élettől, magányba temeti ifju életét, hanem Assad végett. Erre a király kimondja az itéle-

tet, számüzetésre változtatva az, a sivatag pusztába. A puszta szélén áll egy pálmafa, ez eledelt és ótalmat ad, a közeli forrás meg enyhitó italt, oda bujdossék tehát az istenkáromló Assad.

Az utósó felvonás a sivatag pusztán játszódik le. Assad még utban van, testben-lélekben megtörve, roskadozva támolyog az izzó fövényben. Oda jön Saba királynője is, és megakarja menteni, de a szerencsétlen ifju most már megutálta a förtelmes szépséget,és tudni sem akar róla; a tiszta szerelem angyalarcza támadt föl ujra szivében. Egyszerre vihar támad, a Sammum öldöklő szele csapja meg, leroskad, e perczben jelenik meg a tiszta szerelem angyalarcza, a hü Sulamit, ide jött a sivatagba, hogy kedvese sorsában osztozzék, és Assad boldogul hal meg karjai közt.

Gyönyörü szép operatárgy, szemnek-szivnek egyaránt. Csupa rendkivüliség és tüz és szin és pompa, a miben csak a zene tud megfelelő életet önteni és Goldmark fenségesen oldotta meg e feladatot. A mit szemünk lát, mindez szivünkre ömleng is a zene által. Most szelid bübáj ringat el, majd meg a szenvedély szilaj tombolása csapkod meg és az egészen a kelet forró levegője és ragyogó szinpompája árad el. Nagy is volt a hatás, a mit ez opera a közönségre tett; zajosan hivták a jeles szerzőt és Nagy Benza Idát és Odry Lehelt, a kik kitünő szépen adják szerepüket, Saba királynőjét és Salamon királyt.

És mit mondjak a Liszt-hangversenyről? Lehet-e a zenét leirni? Meséje pedig az ő darabjainak nincs, mert csak az a szépség, a mit a hallgató lelkében elővarázsol velük, az mesés. A hangverseny műsora is közölve volt már e lapokban, itt tehát csak annyit róla, hogy — hála istennek — a mester ujjai még most is mindenhatók a zongorán, lelkének lángjai pedig talán még magasabbra szállnak, mint azelőtt. Csupa világosság és sugár az a világ, a mit föltár.

Nem szükség mondanom, hogy a vigadó terme zsufolásig megtelt; olyan esemény ez a hangverseny, melyre messze földről sietnek a zenebarátok, még ha nem szállongott volna is az a hir, hogy „de már ez csakugyan utósó hangversenye a világhirü mesternek.“ Megengedem, kogy ő ezt csakugyan mondta, és egész komolyan is mondhatta; nem is igen találhat ő már gyönyörüséget a tapsban, ötven éve már egyebet se hall, holott most már csupán csak a Muzsának keresi kedvét, ama fenséges istenasszonyét, a ki csak távol a nagy világ zajától, templomi magányosságban jelenik meg az ő imádóinak, és kinek egyetlen mosolya a föld összes örömeinél édesebb és boldogitóbb. Hanem azért tudom, hogy nem utósó hangversenye ez a nagy mesternek; nem angedi ezt az ő nemes szive. Hiszen ép ez az, a mi tiszteletre méltó e nagyságban; a milyen rendkivüli nagy müvész, az ember mégis nagyobb benne; lehetnének milliói és nincs semmije; a mije volt, mind a szegényeknek adta; évek óta csupán csak jótékony czélokra játszik, és a hol nagy a szükség, ott ő mindjárt kész segiteni, és most itt van a hazában, — bár megtarthatná szavát, annyit tenne ez, mint hogy a haza ezentul már csak jó napokat fog látni.

És ha eddig nem szóltam másról, végezzük is a kimondhatlan szeppel. Mult vasárnap az irók és müvészek társasága csakugyan megtartotta az ő „batyubál“-ját; mint olyan is, de különben is lehet mondani, hogy ilyen bál nem volt még, mióta a világ a fővárosban áll. Koronás fők voltak ott együtt, de a kik belül viselik a koronát; köztük nagy világhóditók, például Jókai. Ismét mások, a kiknek ha ezt az egész világot odaadnák, azt mondanák rá nevetve: „Csak tartsátok magatoknak, van nekem annál százszorta szebb“, tudniillik az ő egyszerü szobájukban kicsi kis iróasztaluknál. És voltak ott bűbájos szépségek is, hogy csupa fény és ragyogásban tündököltek a termek; Felekiné asszony volt a házi asszony, és mind valamenynyit a jókedv hozta össze, lehet képzelni, milyen egy est volt ez, mint olvadt itt egybe szellem és szeretetreméltóság, feszteleség és miveltség! Tartottak felolvasásokat is, az egyiket Paulay, a másikat Vizváry; volt zene is, Matlekovics Szuk Róza urhölgy gordonkázott és Kuluncsics kisasszony énekelt; azután volt táncz, azután az „összebatyuzott“ vacsora, azután ujra táncz; de a minek nem volt sem eleje, sem vége, az volt a nevetés, tréfa és jókedv; az fogadta a vendéget, az kisérte haza. Voltak a kik haza sem akartak menni, és talán még most is ott volnának, hanem hát a hölgyek sehogy sem akartak reggelen tul maradni, igy aztán azok is csak követték példájukat.

— i — r.

Tisztelt pártolóinkhoz!

Mai számunk az utósó ez évnegyedben. Tisztelettel kérem tehát lapom szives pártolóit, hogy azt a jövő évnegyedben is pártolni és terjeszteni sziveskedjenek, részemről igérvén, hogy jövőre is tőlem kitelhetőleg törekedni fogok, megérdemelni szives jóakaratukat. Emilia.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Jótékonyság.*) Lipovniczky István nagyváradi püspök az árvizkárosultak javára 400 frtot adományozott. — A bajai és szeremlei vizkárosultak számára Türr tábornok 300 frtot adott s gőzöseit, hajóit is az ottani mentő-bizottság rendelkezésére bocsátotta. — Báró Sina Simon ezer forintot adott a zalai Deák-szoborra.

⁂ (*Rózsás napló.*) Dr. Mézsáros Károly, jelesebb fiatal orvosaink egyike, a napokban váltott jegyet a fővárosi előkelő körök egyik legbájosabb hölgyével, Ribáry Mariska kisasszonynyal, Ribáry József belügyminiszteri tanácsos leányával. — Beszterczebányán Eckert Elek pénzügyi fogalmazó e hó 18-dikán jegyezte el Vértessy Laura kisasszonyt, Vértessy Ferencz pénzügyi titkárnak bájos leányát. — Iby Dezső a földhitelintézet jogugyi osztályának fiatal tisztviselője, e napokban váltott jegyet a fővárosi körökben előnyösen ismert bájos Menyhárd Gizella kisasszonynyal. — Endey Ferencz zalai földbirtokos e hó 14-kén vezette oltárhoz Mircsei Róza kizasszonyt. — Barabás József máramarosi szolgabiró-segéd eljegyezte Eperjesi Ida kisasszonyt. — Fogarason Vadnay Miksa a mult hó végén nőül vette R. Oblatek Emma kisasszonyt. — Márkus Gyula előszállási gazdatiszt jegyet váltott Nagy Irén kisasszonynyal; Forster Antal györkönyi földbirtokos pedig Destek Emma kisasszonynyal Bikácson. — Debreczenben Orosz Béla huszárhadnagy jegyet váltott Fényes Róza kisasszonynyal. — Érsemjénben közelébb volt Magyary Géza és Fráter Margit kisasszony kézfogója. — Nagyváradon május 2-dikán lesz Novák Jolán kisasszony és Tőkés Zsigmond esküvője. — Gróf Szapáry Iván, az akadályversenyek hires lovasa, mult csütörtökön tartá esküvőjét Török Gabriella urhölgygyel.

⁂ (*A nőiparegylet által*) e hó 25-dikén a vigadó termeiben a vizkárosultak javára rendezendő sétahangverseny iránt igen nagy az érdeklődés, és nemcsak a nagy közönség tanusitja ezt, de a legmagasabb körök részéről is tettek igéreteket an-

nak látogatására. Többek közt báró Edelsheim Gyulayné, Tisza Kálmánné, gróf Károlyi Csekonics Margit s többen igérték megjelenésüket. A közreműködésre pedig eddig már a következő hölgyek ajánlkoztak: Forinyák Gynláné, Ziehrer Józsefné, Simig Istvánné, Sigmund Luiza, Weimann Fülöpné és nővére, Prielle Kornélia, Hentaller Batta Szilárda, Simig Rezsőné, Feleky Miklósné, Dushegyi Mártonné, Kühnel Gyuláné, Molnár Györgyné, Halász Dezsőné, Pechata Lajosné, Grumm Ferenczné, Magyar Gyuláné, Banovics Kajetanné, Dulovits Agamál Mária, Demjén Zoltánné, Török Györgyné, Hatsek Miksáné, Miskolczy Anna, Rosenzweig Saphir Sarolta, Kaillingerné, Pechata Gyuláné, Kassay Jászai Mari, György Aladárné, Jónás Józsefné, Kolaritsné, Császár Bihari Mária, Oláh Juliska, Sigmund Etelka és Emma, Hentaller Elma, Nyári Mariska, Kalmár Róza, Ruttkay Mariska, Pauer Mariska, Mikes nővérek, Rutkay Polixena, Löbl Zelma és Malvin, Hatsek Emilia, Kendelényi Vilma, Schley Berta, Demjén Mariska, Dőry Ilonka, Balassa Irma és Gizella, Greszler nővérek, Veszely Ida, Rozemberszky Aranka, Grumm Mariska, Markhot Melanie, Gellen Kornélia, Rassanek nővérek, Hörcher Adél és Irma, sat.

⁂ (*A magyarországi központi Fröbel-nőegylet*) Szögyény-Marich Lászlóné elnöklete alatt e napokban tartá rendes közgyülését. Jelen volt az egylet védnöknője, Majláth Györgyné is. Az évi jelentésből kiemeljük, hogy az egylet 1875-ben sikeresen működött. A tanszerek szaporittattak, s az egyleti vagyon mindemellett szépen nőtt. A gyermekkertek egygyel szaporittattak. Tiszteletbeli tagokul választattak: Majláth György, Szögyényi Marich László, báró König J. és König Anna bárónő. A választmányt és elnökséget egyhangulag ujra megválasztották.

⁂ (*Rogeard*) a vizkárosultak javára hétfőn este félnyoczkor nyilvános irodalmi felolvasást tart franczia nyelven. a magyarországi vizkárosultak javára. Hugó Viktorról és az ő „Párisi Notre-Dame"-járól fog értekezni a „Hungaria" dísztermében. Jegyek a Rózsavölgyi-féle czégnél kaphatók. Körszék 2 forint, támlásszék egy forint, belépti jegy 50 krért.

⁂ (*Családi estély*) volt mult csütörtökön a józsefvárosi szabadelvü körben, a vizkárosultak javára. Közreműködtek: Iszer Friderika kisasszony, Osborne „Trovatore" átiratát játszva zongorán; Stoczek Károly, ki Tóth Kálmán „Szegény özvegyasszony"-át szavalta; Graef T. J., a Ganz „Melancolie" elégiáját gordonkán adta elé; Szabó Bandi, ki magyar népdalokat énekelt ott; Hermann Mariska kisasszony, ki a „Traviatá"-ból hegedün játszott; Farkas Ottilia kisasszony, ki a „Szevillai borbély"-ból énekelt; Nikászi Nina kisasszony, Petőfi „Utósó alamizsná"-ját szavalta; Magurányi József és Schmidt Ferencz, kik Bramstól „magyar tánczok"-at négy kézre zongoráztak. A hangversenyt táncz követte.

⁂ (*Jótékony előadás*) lesz a népszinházban e hó 31-dikén; a józsefvárosi második kisdedóvó egylet rendezi a vizkárosultak javára. A müsor összeállitásán főleg Salvi Pál fáradoz, ki nemcsak kitartó czellovas, hanem a harmoniumon is kitünően játszik s tavaly egy budavári jótékony előadáson sok tapsot is kapott. A közreműködésre sok jeles mükedvelői erő van megnyerve, köztük Szentkirályi Albertné, Dárday Sándorné, Ravasz Ilonka, Kuluncsics Anna, Szigethy Gyuláné, Plotényi, Aggházy. Jegyek a Rózsavölgyi-czégnél s Kertész szervitatéri szivarboltjában kaphatók.

⁂ (*Azon mükedvelői előadás,*) melyről a mult héten emlitést tettünk, április 3-dikán tartatik meg, szintén a népszinházban. A rendezés körül következő hölgyek fáradoznak: Tisza Kálmánné; Kralovánszky Istvánné, gróf Teleki Sándorné, Ráth Károlyné, gróf Dégenfeld Lajosné, Greger Miksáné, Kármán Lajosné, Rraun Lajosné, Apáthy Istvánné, Prielle Kornélia, Feleky Miklósné, Kauser Jakabné, Kenessey Kálmánné. A tiszta jövedelem egészen az árvizkárosultaké lesz. Előadatnak az „Ibolyabokréta" czimü magyar, egy franczia szinmü és egy operette.

⁂ (*A népkonyhák bizottsága,*) Ráth főpolgármester elnöklete alatt, ülést tartott, s elhatározta, hogy a budai és ó-budai népkonyhákat a jobb napok beálltáig fenn kell tartani továbbra is, ugyszintén a Lipótvárosban levő csillag-utczai népkonyhát is, melyet Rupprechtné Demidoff Kornélia urhölgy tevékenyen vezet, kinek is, valamint Mauthner számadásvezetőnek a bizottság köszönetet nyilvánitott. E helyen a tél folyamában 23,544 ember kapott ételt, tiz-tiz krajczárért, 500 pedig ingyen. A népkonyhai alapból adott 300 frtot sem vették igénybe, mert e konyha a nélkül is 712 frt forgalmi összeggel rendelkezik még. A Terézváros erdősori népkonyhája, melyet Simig Istvánné vezet igen buzgón, naponkint háromszáz embert élelmez, s igy ez szintén fentartandó továbbra is. A Valeria-egylet józsefvárosi népkonyhájának, hol mult április elsejétől november végeig 25,900 szegénynek adtak ételt pénzért, 2200-nak pedig ingyen, ez évre a bizottság kétszáz forint segélyt szavazott meg, és át is adta azt Glatzné-Ebeczky Matild egyleti elnöknek. A pesti nőegylet a végett emelt szót a bizottságnál, hogy nem egy házi szegénynek még a tiz krajczár ebéddij is sok; a bizottság azonban nem vette figyelembe e felszólalást és továbbra is csak a 10 kros ebédek mellett maradt.

⁂ (*Az idei Teleki-pályázaton*) a 100 aranyos jutalmat ismét senki sem nyerte el. A hét rosz közül legkevésbbé rosznak találtatott a „Percival orvos" czimü vigjáték, melynek jó a szerkezete, verselése pedig kitünő, csakhogy — a birálók véleménye szerint — inkább molierei tanulmány, mint eredeti szellem szüleménye, azért a mi jó benne, nem uj, és a mi uj benne, nem jó; a mellett az erkölcsöt és izlést is sérti, miért is szinre sem lehet hozni, és a 100 arany csupán munkadij fejében kiadandó szerzőnek, ha föl akarja venni. Szerzője ifjabb Ábrányi Kornél.

⁂ (*Toldy Ferencz*) emlékünnepélye tegnap, szombaton délelőtt tizenegy órakor volt az egyetem nagytermében. Tárgysorozata volt: Ráth Lajos elnöki megnyitója, Kenedi Géza pályajutalmat nyert emlékbeszéde, s szintén az ő megkoszoruzott emlékkölteménye „Toldy Frencz halálára", szavalta gróf Festetich Andor, s elnöki zárszó. E napon az ünnepeltnek sirját is kegyeletesen meglátogatta az egyetemi ifjuság.

⁂ (*Patti Adelina,*) ki mint Merelli impressario olasz operatársaságának primadonnája, közelebb a bécsi nagy operaházban aratta diadaljait, a nagy héten két előadásra lejön Budapestre, több müvésztársával. Az előadás a népszinházban lesz. Előadásra a Sevillai borbély és Lucia kerülnek. Pattival többek közt énekelni fognak Capoul és Nicolini tenoristák és Padilla (Desiré-Artót férje.) Egy páholy ára h a t v a n frt, egy körszéké tiz frt egy-egy előadásra. És már nem lehet rá előjegyezni, annyira keresik.

⁂ (*Gróf Károlyi György*) magyarországi uradalmaiból halála esetére két rendbeli első szülöttségi hitbizományt alkotott. Az első hitbizományban gróf Károlyi Gyula, a másodikban gróf Károlyi Viktor s ezek fiágai vannak hivatva az öröklésre. Mindkét ág kihalta esetére gróf Károlyi Tibor s gróf Károlyi István, illetve fiágaik lépnek a hitbizományba.

⁂ (*Fővárosi szerencsetház s javitó intézet*) alapitása ügyé-

ben mult vasárnap a budapest-józsefvárosi szabadelvü kör helyiségében értekezlet tartatott. A főváros a Jozefinumba s az Erzsébet árvabázba csak pesti születésü gyermeket vesz fel, mintegy 200—350 gyermeket magánházakban ápoltat, s minden gyermekért 3-3 frtot fizet havonkint. Pest határában, mint az értékezleten előadák, valóságos gyermekraktárak vannak, hol a gyermekekkel sok helyütt igen mostohán bánnak. Ez árvákat 12 éves korukig tartja a város, azontul szárnyra bocsáttatnak, akkor, midőn leginkább volna vezetőre szükségök. Nem csoda, hogy a börtönök és dologházak ezekkel telnek meg, dologházaink, börtöneink pedig nem javitó, banem csak rontó hatással vannak azok lakóira. E rendszer tarthatlan.Szeretetházak, javitó intézetek alapitandók, olyanok, minők Bécsben, Németországban s különösen Angliában vannak. Kiemelték továbbá, hogy a város 26000 forintot fordit ez ügyre az idén, jövőre pedig valószinüleg még többet kell ráforditania, és mégis vajmi kevés sikere van e nagy kiadásnak. Ha a város ez összeget évenkint szeretetházra szavazná meg, a befolyó adakozásokkal együtt lehetséges volna ily intézetnek felállitása. — Dr. Rosenberg Lajos ügyvéd és Barth László kerületi jegyző a lelenczház felállitásának szügségét is fejtegették. Barth a gyermekápolásra nézve egy hajmeresztő példát emlit fel. Egy terézvárosi lakos, kinek az az üzlete, hogy vidékre ily szerencsétlen apátlan kis emőket kiad, 680 csecsemőt fogadott fel s adott ki vidékre, a nélkül,hogy azok születéshelyét, nevét, szüléit bejegyezte volna! És ez embernek semmi baja sem történt! Ezen értekezlet folytán „müködő bizottság“ alakult és az eszme valósitása ügyében következő bizottságot választott: Dr. Rosenberg Lajos, György Aladár, Tazorna Nándor, dr. Kelen József, Stoczek Károly, Kleineisel József, Novelly Antal, Freud Dezső és Nagy István.

⁂ (*Szinház.*) A nemzetiben ujdonságul csak kicsi egyfelvonásos vigjátékot kaptunk e héten, a „Női diplomácziá“-t Szulyovszkytól, melyben egy fiatal nő, hogy férjének, a miniszternek, valamely törvényjavaslat keresztülvitelére nézve szolgálatot tegyen, magához hivatja az ellenzék egyik vezérférfiát, egykori udvalóját, és szépeleg vele, hogy az országgyülésen való megjelenestől visszatartsa. Ez azonban itt meglátja a miniszterné unokahugát, megszeretik egymást és midőn a miniszter haza jön az országgyülésről, az a törvényjavaslat keresztül ment ugyan, de — az ellenzék különben sem buktatta volna meg, az ellenzék vezértagja pedig elmondja neki, hogy őt a szerelem lánczolta ide. A miniszter azt hiszi, hogy nejére czéloz, és mérgeseket néz nejére. Ez szintén azt hiszi, és majd elájul félelmében és haragjában, a mig csak a kis unokahug be nem repül a szinpadra és a félreértés mindnyájának örömére házasságra fordul. Prielle adta a miniszternét, Molnárné az unokahugot, Feleki az ellenzék vezértagját, Nádai a minisztert, nem szükség tehát mondani, hogy az előadás kitünő volt. — Ragyogó szép előadás volt még — Saba királynőn kivül, melyről másutt van a szó — a „Kénytelen házasság,“ és ebben különösen Vizváry, a ki ugy adta a bőbészédü tudóst, hogy a közönség félóráig magához nem tért a kaczagástól. A heti müsor fénypontja mégis „Hamlet“ volt. Nagy kár, hogy olyan ritkán látjuk szinpadunkon ezt a világ legnagyobb szellemóriását, Shakespearet! Igaz, hogy ember legyen az a szinész, a ki jól eljátszsza, ép azért kell a mi fiatal müvészeinknek alkalmat nyujtani erejük kifejtésére, hogy lassan-lassan a legnagyobbat is megbirhassák. Igy most is nem mondhatni, hogy Nagy Imre az a Hamlet volt,a milyennek Shakespeare megteremtette, a tépelődésben nem volt meg a kellő magábamélyedés, de mily gyönyörü szép volt a többi mozzanatban! És Bercsényi mi nagy müvészettel adta a királyt, és Vizváry a sirásót! Hogy Felekiné kitünő Ophelia és SzigetiJózsef kitünő Poloniusz volt, felesleges mondani.

⁂ (*A népszinházban*) Csepreghy „Vizözön“-e került szinre e héten, melyre azonban kár volt elpazarolni a fényes kiállitást, mert a darab nagy költői tehetségről tanuskodik ugyan, de nem szinpadra való, mert nagyon össze-vissza van, és sok helyütt a jó izlést sérti. Tárgya a biblia azon mondája, hogy Isten vizözönnel pusztitotta el az elfajult emberiséget, csupán Noe és családjának engedvén meg, hogy a bárkába meneküljenek, a darab iránya pedig az, hogy Noe és családja csak olyan, mint a többi, sőt maga az angyal is, a mint a földre alászáll, ledérségbe esik. Minden esetre nagyszerü tárgy költői feldolgozásra, de egyszerszmind felette kényes is, mert a trágárság itt kétszerte sérti a szépérzéket. Igen szépen játszanak benne Sziklay Emilia kisasszony és Eőri.

⁂ (*Irodalom.*) „Szinlapok“ czim alatt gróf Vay Sarolta jövő hó 1-sejétől kezdve kis napi közlönyt indit meg, mely a szinlapokat s apróbb tárcza-dolgozatokat tartalmazza. Előfizetési ára negyedévre 2 frt 50 kr. Az előfizetési dij gróf Vay Sarolta kisasszonyhoz intézendő: Eszterházy-utcza (öt pacsirta-utcza) 14. szám első emelet. — Vetter forradalmi tábornagytól legközelebb igen érdekes mü fog megjelenni, magyar nyelven, melyben a szentirás és természettudományok közti viszonyról értekezik. — „Hogy fogadták Deák Ferenczet a menyben,“ czimü népmese jelent meg Vörös Esztertől, melyben élénk képzelődéssel látjuk a „haza bölcsé“-nek megjelenését a dicső elődök menyországi társaságában. — Szabó Endre költemenyeit 10 — 12 ivnyi kötetben közrebocsátja. Az előfizetési pénzek májushó 15-kéig a kiadóhoz, Kocsi S. könyvnyomdászhoz küldendők. — Aigner Lajos kiadásában következő munka jelent meg: „A két Kisfaludy“. Irta Szana Tamás, Budapest, 1876. Szerző két külön nagyobb tanulmányban tárgyalja Kisfaludy Sándor és Károly irodalmi müködését. Az igen diszesen kiállitott könyv ára 1 frt 50. kr.

⁂ (*Vegyesek.*) Királyné ő Felsége azon angol pályamérnöknek, ki a mult heti hóviharok alkalmával egy vasuti állomáson hideg ételekkel megvendégelte, gyémántokkal és igaz gyöngyökkel megrakott értékes melltüt adott ajándékba. — Richter hangversenye ezer forintot jövedelmezett tisztán. Ebből a nőképző-egylet átadott 250 frtot a fővárosi, s ugyanennyit gróf Szapáry főispánnak a pestmegyei árvizkárosuléak javára. — Liszt Ferencz április 2-dikán Bécsbe megy, hol egy főrangu családnak lesz vendége, április 4-kén pedig Brüszszelben rándul, hová a belga király hivta meg. — Az uj egyetemi könyvtár ünnepélyes megnyitása ma, márcziushó 26-dikán lesz. Rákövetkező naptól fogva a diszes olvasóterem már át lesz adva a nagy közönség használatának. — Két irodalmi felolvasást tart Saissy tanár ur, fele részben az árvizkárosultak, felében az irói és müvészi kör javára, az Európa szálloda termében. Az első felolvasás ma, vasárnap lesz, a második pedig április 2-dikán déli fél egy órakor. A belépti jegy ára 2 forint. — A lefolyt héten a fővárosban élve született 361 gyermek, elhalt 351 személy; a születések tehát 10 esettel mulják felül a halálozásokat. Az ujszülöttek közt volt 130 fiu, 131 leány. A halottak közt volt 146 férfi, 105 nő, egy éven aluli gyermek 72.

⁂ (*Halálozások.*) Pásztón Lázár József, egyik köztiszteletben állott polgár, életének 67-dik évében elhunyt. E város, valamint vidéke szegényeinek legnagyobb jóltevője halt meg benne. — Elhunytak továbbá: Pstorharicsi és felső-mérai

Horváth József, Biharvármegye bizottsági tagja, e hó 15-kén, életének 66-dik évében Székelyhidon, — Korányi Miklós ügyvéd, Szabolcsmegye volt főjegyzője, e hó 17-dikén Budapesten, életének 41-dik évében. — Rétyi Antos Ferencz, e hó 12-dikén Rétyen, 54 éves korában. A boldogult a szabadságharcz egyik bajnoka, nyugalmazott magyar királyi honvéd őrnagy s a sepsi református egyházmegye buzgó algondnoka volt. — Özvegy Nemes Andrásné, született Fehér Sára asszony Debreczenben, 66 éves korában; övéi gyöngéden szerető anyát vesztettek el benne. — Ajtai Sándorné, egy köztiszteletben álló derék nő, ifj. dr. Ajtai Sándor kolozsvári egyetemi tanár édesanyja. — Debreczenben Adorjáni Ráthonyi Ákos, 42 éves korában. — Gyulán Olajos Béla honvéd főhadnagy e hó 14-dikén — Kis-Csalomján Kolbenhayerné született Doleschal Anna asszony, 70 éves korában. — Kállay Gusztáv Meránban, 55 éves korában. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Márczius 25-dikén: „Saba királynője.“ — Márczius 26-dikán: „Mátyás király lesz.“ — Márczius 27-dikén: „Női diplomáczia“, „Fekete frakkban“ és „Szinésznő.“ — Márczius 28-dikán: „Saba királynője.“ — Márczius 29-dikén: „Sphinx.“ — Márczius 30-dikán: „Norma.“ — Márczius 31-dikén: „A szerelem harcza.“

Divattudósitás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: H és G betük.

A 2-dik szám: dohányzacskóra, vagy szivarládácskára való himzés rajza. Cashemirra himzendő tarka selyemmel.

A 3-dik szám: felső gallérka himzetrajza.

A 4-dik szám: nyakkendő végére való csipkemunka, point de laceból, a levelek pedig sürü franczia himzés.

Az 5-dik szám: A és O betük.

A 6-dik szám: point de laceból készült szél, finom fehérnemüek diszitésére.

A 7-dik szám: B és B betük.

A 8-dik szám: M és T betük, asztalnemüekre.

A 9-dik szám: W és P betük.

A 10-dik szám: A és R betük.

A 11-dik szám: virágbokréta tálczák, tüpárnákra, pamlagpárna stb. közepére.

A 12-dik szám: R betü.

A 12-dik szám: fehér alsószoknyára való himzés rajza.

A 14-dik szám: pamlagpárna sarka, tarka posztómunka.

A 15-dik szám: E és A betük.

A 16-dik szám: zsinórzási minta, gyermeköltönyökre.

A 17-dik szám: betét fehérnemüekre, lyukasosan himzendő.

A 18-dik szám: E betü, zsebkendőre.

A 19-dik szám: N és G betük.

A 20-dik szám: Z betü.

A 21-dik szám: E és W betük.

A 22-dik szám: virágbokréta tüpárnákra, óratartóra stb., többféle posztóból dolgozandó.

A 23-dik szam: virágfüzér nyakszalagra vagy övre, nyitott selyemmel himzendö.

A 24-dik szám: K betü asztalnemüekre.

A 25-dik szám: csipke, point de lace zsinórkákból.

A 28-dik szám: S és G betük asztalnemüekre.

A 27-dik szám: M betü zsebkendőre.

A 28-dik szám: fehér függönyökre való himzés rajza.

A 29-dik szám: betét fehérnemüekre

A 90-dik szám: széles csipke ágytakarókra, vagy függönyökre, kis ujjnyi széles battist szalagból és horogöltésekkel himzendő.

A 31-dik szám: fehérnemüekre való szél rajza.

A 32-dik szám: gallérkákra való keskeny rajz, tüllre behuzandó.

A 33-dik szám: W és betük. És végre

A 34-dik szám: zsebkendő sarkába való virágfüzér rajza, finom franczia himzés.

Számrejtvény.

Lázár Esztitől.

1. 17. 5. 6. Szép zengése andalit,
10. 9. 11. Erős tölgyet leterit:
4. 3. 2. 15. Zsidóknak volt főpapja,
7. 2. 1, 6. Ki nem vigyáz, megkapja;
13. 4. 3. 8. Petőfi énekelt róla.
10. 12. 14. 16. 6. 4. 13. Ökörnek ez egy födolga,
2. 3. 17. A restet inti munkára,
6. 17. 6. 14. 3. Nagy vészt hozott a hazára.
1—17. Hires asszonynak volt neve,
Férje Erdély fejedelme.

Megfejtési határidő: áprilhó 23-dika.

A f. é. 9-dik számban közlött rejtveny értelme:

Veszprém vármegye.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Moesz Gézáné, Pántz Ödönné, Bátori Zsigray Istvánné, Antal Mariska és Ilona, Marossy Hermin és Etelka, Kasztovszky Ilona, Gáspár Czeczil, Sághy Julianna, Scholcz Viola Teréz, Gedeon Gáspárné, Homonnai Julia, Vincze Csima Petronella, Horváth Istvánné, Knau Antalné, Schimmer Frida, Velyáczky Julia, Csonth Lajosné, ifj. Frommhold Paulin, Kolozsváry Borcsa, Palotay Ilona, gróf Lázár Etelka, Székely Berta, Soltész Emilia, Fejes Duranisz Jozefin, Szerbák Ilona, Bogárdi Mészely Eliz, Uray Margit, Csabay Ida, Fodor Erzsi, Destek növérek, Bóth Auguszta, Mannó Hevera Mariska, Mandits Erzsi, Okos Lászlóné, Margócsy Ida, Kanizsai Nagy Antalné, Sarkady Irma, Noszlopy Elekné, Viziány Vilma, Beszédes Mózesy Anna, Blau Janka, Jeszenszky Ilona, Lázár Eszti, Bohus Gyuláné, Chepely Zsuzsika, Orbán Sándorné, Ruttkay Bernáth Irma, Pecháta Argay Anasztázia, Marossy Hermin és Etelka, Vörösmarty Gizella, Csonth Lajosné, Mózessi Anna, Szabó Anna, Beniczky Antalné, Zigány Györgyné, Bajza Karolin, Faics Victoria, Biró Klára, Rozinay Lászlóné, Kapdebó Józsefné, Grautner Antal, Reberich Szidónia, Limbek Vilma és Dezső, Koller Etelka, Krancz Rózsa, Sáary Etelka, Potoczky Mari, Bazilides Matild, Csukás Karolin, Lengyel Mária,

A 8-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldék:

Csonth Lajosné, Kapdebó Józsefné, Dorner Sománé, Potoczky Mari, Nagy Tinka, Ócsvay Kamilla, Tóth Flóra, Lengyel Mária.

Tartalom.

A házasulandó iskolája, Sümegi Kálmántól. — A laczházi temetőben, Szabó Gézától. — A nő szépsége. — Különleges nemzeti kisértetek, Vacano Emiltől. — A „Wildkirchli.“ B. Pongrácz Emiltől. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.)

vált embereket félig dermedten megtalálja. A szerencsétlenek életét egy vizből kiálló fatörzs menté meg, egymást átkarolva, ebbe kapaszkodtak. Az ügyvéd csónakjára vette őket, s visszaadta a kétségbeesett rokonoknak.

Vidéki vegyesek. A máramarosi nőegylet közelebb az árvizkárosultak javára műkedvelői előadást és hangversenyt rendezett, melyben Dobay Erzsi, De-Adda Mariska, Horváth Piroska kisasszonyok, De-Adda József ur és Géczy Lukács zenekara közreműködtek. — Török-Becse városa ifjusága műkedvelői estélyt rendezett a Deák-szobor javára. — A csikszeredai műkedvelő-társulat legutóbb a „Házasitók“ czimü vigjátékot adta elő, nagy sikerel. A következők működtek közre: Körmendi Marcsa, Bocskor Ilka, Körmendy Róza és Benedekné urhölgyek; Hazay L., Deák és Romkay urak. — Deésen a műkedvelők közelebbi előadása száz frt 62 krt jövedelmezett tisztán a vizkárosultak javára. — Szegedet a Tisza áradása miatt veszély fenyegeti. - Szabadkőmives páholyt alakitottak Ujvidéken, a budapesti „grand orient“ fennhatósága alatt. — Bácsmegyében Bátmonostoron e napokban Kiss János házánál egyszerre négy lakodalmat tartottak. Ugyanis Kiss János uram három fia megnősült, egy leánya pedig férjhez ment. Négyszeres örömét ne is zavarja meg semmi! — Zilahon a nők a fővárosi és országos vizkárosultak fulsegélésére e hó 19-dikén közvacsorát rendeztek. A tiszta haszon 500 frt volt. Ugyanezen czélra — az utczákat egymás közt kiosztva — kéregetnek; már 100 frt gyült be. — Késmárkon e hó 18-dikán reggeli 4 óra tájban kelet felé jövő irányban északról egy perczig tartó földrengés volt észlelhető. — Kolozsváron ismét kiütött a dypheritis s már több áldozata esett.

Különfélék.

⁂ (*Báró Rotschild Bettina*) Párisból, e napokban tartotta esküvőjét unokabátyjával, a bécsi báró Rotschild Alberttel. Kelengyéje, melyet magával Bécsbe vitt, rövid ideig nyilvánosan is ki volt állitva. Csak a csipkék annyiba kerültek, hogy más közönséges halandó birtokot vásárolhatna árukon. Mióta Eugénia császárné elhagyta Párist, azóta olyan gyémántokat és gyöngyöket nem láttak, mint a minők e nászkészletben vannak. Az uj asszony azonban nemcsak a külső fényre ad valamit. Ő volt az, a ki tavaly a tanitónői szigorlatot dicséretesen letette és tiz szegény leány képeztetési diját fizeti, esküvője alkalmával pedig hat szegény lányt látott el szép kiházasitási készletekkel. E mellett — bár tizenkét millió nászhozományt visz férjének, — igénytelen, tevékeny, szerény fiatal hölgy.

⁂ (*Volt idő,*) mikor sok regényes mesét mondtak Langievicz, lengyel fölkelő vezér női hadsegédéről, Pustovojtov kisasszonyról. Legközelebb a herczegovinai fölkelés mozgalmaiban is előtünt egy amazon: Jeanne Markusz kisasszony, ki Ljubobratics vezérnek volt hadsegéde, de kevésbbé szerencsés, mint az első, mert a vezért a dicsőség első napjaiban elfogták, amazonjával együtt. — Egyuttal megemlitjük, hogy Szerbiában mozgósitják a hadsereget és a nép nagyon unszolja a fejedelmet, hogy a herczegovinai felkelőkkel egyesüljön.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Viktória angol királynő még e hó végével elhagyja Angliát s hosszabb utazásra indul az európai szárazföldön. Hir szerint Baden-Badenben Vilmos német császárral fog találkozni. — Makart, a hires történelmi festő, Egyptomba utazott, hogy régészeti tanulmányokat tegyen. — A franczia kormány elhatározta, hogy 1879 ben világkiállitást Rendez Párisban. — Thomasnak, a bremerhaveni gyilkosnak valódi neve Keith Laudor, Halifaxban született s egy serfőzőnek fia volt. — Freiligrath Ferdinand hirneves német költő e hó 18-dikán Canstattban meghalt, 66 éves korában.

Megbizások tára.

Csomára S. I. urhölgynek: Magánlevélben feleltem. Az előfizetés e hó elejétől van bejegyezve.

H. Dorogra V. M. urhölgynék: Azonnal a legszivesebben megküldtem.

Mesterházára H. I. urnőnek: El van küldve.

N. Harsányra M. A. urhölgynek: Nagyon sajnálom, de már nem lehet.

Kaposvárra D. P. urhölgynek: A könyveket félévenkint küldöm.

Balkányba H. Zs. urhölgynek: Postára van adva.

Késmárkra I. B. urnak: Előfizetése az április-szeptemberi félévre van beirva.

Nánásra O. B. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

B-ára y-nak: Az első kérdésre már nem felelhetek, mert nem emlékszem többé, mily aláirással lett beküldve. A második kérdésre még nem felelhetek, mert csak e napokban fogom elolvasni. A harmadik és negyedik kérdésre csak annyit, hogy az ajánlatot igen szivesen veszem, de ha lehet, angol iróktól, minthogy az emlitett német munkák már elavultak, a franczia pedig nagyobbára selejtesek. A mutatványt is várom. A föltételt elfogadom.

Sz. falvára, y. urhölgynek: Kevés kelméből mai nap egyátalában nem lehet divatos ruhát készitteni. Ha a tulajdon szövet kevés, akkor paszomántos munkával, gyöngyökkel kivarrva toldják meg, valamint rojttal, vagy bársonydiszszel, igy mégis kegyelmébe fogadja a divat. A kék ruha aljához igen jól illik a világos drapp, sárgás vajszinü, vagy fekete felső ruha. Nyárára inkább a világosabb szineket ajánlanám. — A gyöngyözött csipke még mindig igen kedvelt és divatos, valamint az aranynyal átszőtt zsinórok is, melyeket nemcsak zubbonyok és gallérok diszitésére, hanem ruhákra is használnak már. Az ujjak nélküli zubbonykák igen kedveltek, kivált ha elől-hátul jó hosszuak. Szives tisztelet.

Ócsára: Az ajánlatra vonatkozólag: mülapunk már maholnap készen lesz. De különben sem hiszem, hogy e tárgy arra alkalmas volna.

„Az árviz.“ Csak növelné,

„Altató dal“ Hajcsd. Miféle szó ez?

Gy.-be E. R. urhölgynek: Ujra kellene azt átdolgozni; mert mostani alakjában az eszmék kissé nagyon össze-vissza vannak hányva.

„Ilkához“: Még tán ő sem mondaná rá, hogy szép, különösen a miatt a „szökőkut“ miatt.

„Tavaszodik.“ Köszönettel vettem.

J. A. U. J. D. S-né és H. J. urhölgyeknek: Kérem az értelmet is közölni; nem mintha ki nem találhatnám, hanem mivel érkezésem nincsen hozzá.

„Egy ifju leányhoz.“ „Egy éjen.“ El vannak nyujtva.

Hálából
hozatik nyilvánosságra.

Mindazon szerencsétlenek érdekében, kik köszvényben szenvednek, közlöm ezen sorokat, melyeket a hála és az örröm mondanak tollamba. Egy éves fiacskám görcsöktől támadtatott meg, melyek következménye jobb karának teljes szélhüdése ön, oly baj, mely ellen minden orvosi segélyt hiába kisérlettem meg; több orvos ur, kikhez segélyért folyamodtam, ezen kórt részint hűdésnek, részint áthülés következtében történt **köszvénynek** nyilvánitották. Mint a vizbefuló a szalmaszálhoz, ugy kerestem én is segedelmet a hirdetések által felajánlott és előttem ismeretes **köszvényvászontól**, mely Török József gyógyszertárában kapható, és majdnem hihetetlennek láts ott nekem, hogy gyermekem már nehány nap mulva karját kissé mozgathatta, de mi több, napról napra szemlátomást javult állapota, elannyira, hogy most már egészen kigyógyult, anélkül hogy a köszvényvásznon kivül másvalamit használtam volna. Isten után ezen megbecsülhetlen gyógyszer feltalálójának és terjesztőjének fejezem ki köszönetemet, és figyelmessé teszem a szülőket, kik hasonló szerencsétlenség által sujtatnak, ezen **csodálatosan gyógyitó köszvényvászonra**, melynek alkalmazása nélkül szegény gyermekem bizonyára élethossziglan képtelen lett volna jobb karját használhatni. Bizonyára mindenki köszonettel fog tartozni, hogy ezen igénytelen gyógyszerre figyelmeztetem, a mely nekem valóságos csodaszerű szolgalatot tett.

Budapest, 1875 decz. 1.

Klöcker P.
m. k. levelhordó.

Olcsó és tartós.

TEMESVÁRI MANO
cipőgyára
Budapesten, király-utca 1. ajánlja
nőknek:

Füzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel, szép tüzéssel 2 frt 70 kr.
Füzős topánok erős bőrből fénymázos hegygyel, szegezve és csavarral ellátva kettős talppal gyakori használatra és esős időre 3 frt.
Topánok mézga betéttel Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiállitással 3 frt 50 kr.
Topánok mézga betéttel erős chagrain vagy borjubőrből, szegezve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg 3 frt 50 kr.
Füzős topánok erős bőrből fénymázos orral szegelt és csavarral ellátott kettős talppal 3 frr 20 kr.

uraknak:

Topánok finom chaigran kettősbőrből 3 frt 60 kr.
„ fénymázos vagy bagaria bőrből szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős 4 frt.
„ finom börből diszes fénymázos hegygyel, termek és bálokra 4 frt 50 kr.
„ orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli a nedves időben, igen tartós és meleg 5 frt.
Vadász csizmák vizhatlan kettős bagaria vagy fénymázos bőrből, háromsor csavarral ellátott kettős talppal 10 ft.
Ugyanaz orosz fénymázos vagy bagaria bőrből 9 frt.
Topánok fiuknak fénymázos vagy bagaria bőrből csavarral ellátva kettős talppal 4 frt.
Topánok leanyoknak brünellből vagy bőrből igen erős szegezett talppal 2 frt 60 kr.
Gyermekcipők brűnellből vagy bőrből szegezett talppal igen tartós 1 frt 80 kr.
Topánok mainzi fénymázos termi borjubőrből Bismark mintáju 4 frt 50 kr.

Részletes árjegyzékkel ingyen és bérmentve.— Levélbéli megrendelések posta utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Fontos a szik-víz-készitőknek.

Figyelmeztetésül.

Vendéglősöknek és a háztartásba ajánlom, az eddig Magyarországon csak általam készitett

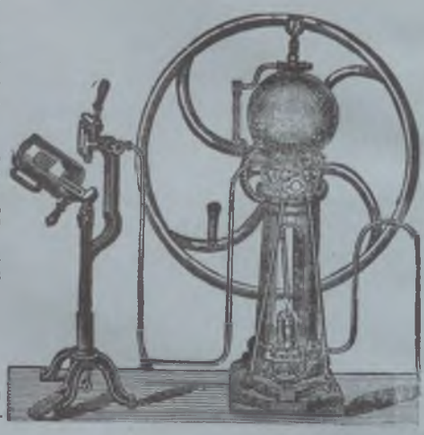
szikviz-készülékeket,

melyek a mi a tiszta és tartós munkát illeti, valamennyi külföldit fölülmulnak. Ezen készülékek segélyével mindenki az annyira kedveltté lett, egészséges pezsgőitalt saját maga készitheti. A szikvíz-készülékek ára mérsékelt s a következő árszabálz szerinti, meszely-tartalommal,

mesz 3		4	5¼	6	7
ft. 8.50—9-ig		ft. 10	12	12.50	14
m. 8	9	10	11	12	m.
ft. 15	ft. 16	ft. 17	ft. 18	ft. 19	

Készitek szikvizet is syphonban igen olcsón, és szállitom azt kivánatra a város minden irányában.

Horn,
Budapest, Kerepesi-bazár
a nemzeti szinházzal szemben

Megrendelések a vidékről utánvét mellett pontosan eszközöltetnek, ép ugy mindenféle javitás is a legjobban s legolcsobban teljesittetik.

Egyedüli főraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek
Magyar- és Erdélyhon számára
Wheeler és Wilson
ifj. Hove Illéstől
New-York-ból,

ugyszintén mindennemű varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kéztyűvarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemű varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelett!

Ohm C. O., Pest, Jozsefter 15. sz
uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

Tavaszi és nyári idényre

Párisból érkeztek.

Legszebb és legujabb divatu női ruhák és felöltők, dolmány, Jaquettek és kerek köpenyek, Mandarin és Obrettek, melyek diús választékban és jutányos áron találhatók a **„Frunczia nőhöz.“** czimzett női divatárban, Budapesten, Deák-utcza 15. sz. alatt u. m.

Jaquettek minden szinben 7, 8, 10 ft. és fellebb
Ugyan ilyek finom Brasilból 10, 12, 15 „ „ „
Renaissance legujabb poszto-szövetből 15, 20, 25 „ „
Dolmányok legujabb minta szerint 10, 12, 20—50 forintig
Gellemen férfi kabát legujabb minta szerint 10, 15, 20 ft. és fellebb
Jaquet és tünik igen jól cheriotból 15, 20, 25 „ „
Selyembársony felöltők legujabb szabásban 30, 35, 40—120 forintig
Patent bársonyból pedig legujabb szabásban 15, 20, 25—30 „
Hálóköntösök legujabb szabásunak 15, 20, 25—60 „
Kész női ruhák házi használatra 12, 15, 20 ft. és fellebb
Kimenő ruhák elegáns kiállitásban 25, 30, 40 „ „ „

Nem különben mennyasszonyi kiházasitási ruhák legujabb Párisi divat szerint legelegánsabban és jutányosan készitetnek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek s kivánatra minták bérmentve küldetnek.

Megrendeléseknél kéreti egy centimeter szerinti mértek vagy régibb ruha test és szoknya hosszának bekülése.

RÓZSAY A.
Confectioneur.

14-dik szám. Április 2-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra perc	óra perc
Április 2	Vasárnap	A 5 Fekete va.	A 5 Judica	21 C 5 Jakab ap.	8		5 37	6 31
3	Hétfő	Richard	Dárius	22 Vazuul	9		5 35	6 32
4	Kedd	Ambrus, Izidor	Ambrus	23 Artem	10 Bőjt Már. h.		5 33	6 34
5	Szerda	Ferrari Vincze	Irén, Abigai	24 Nicom rem.	11		5 31	6 35
6	Csütörtök	Cselesztin püsp.	Ireneus	25 Gyüm. o. B. A.	12		5 29	6 37
7	Péntek	Fájdalmas szűz	Hermina	26 Gábor	13 Bár. áld.		5 27	6 38
8	Szombat	Dénes	Dénes	27 Martina.	14 Sab Hagad		5 25	6 39

Vidéki tárcza.

A Tisza. Még el sem vonult a Dunáról a rombolás, s már a Tisza árja kezdte meg dulását. Tokaj körül a Tisza és Bodrog együtt öntöttek ki, megszakitva a vasuti közlekedést is. A Körös is pusztit.

Eszláron mult hó 18-dikán négy helyen szakadt be a gát s az egész községet elboritá, hol 132 ház dőlt össze. Innen Nagyfalura tört az ár, hol eddig 70 ház lett rommá.

Tisza-Lökön mult hó 18-dikán éjjel a viz áthágta a gátakat, s néhány percz alatt mély viz terült a vetésekre s a város nagy részére. Mintegy 60—70 ház düledez; az iskolák is vizben állnak.

Tiszafüred és Bura helység is viz alatt áll.

Csépának Tabán nevü részében körülbelül 100 épület omlott össze, s a szántóföldeket 1—3 ölnyi viz boritja. Szelevény szintén viz alá jutott, valamint az istvánházi puszta alantabb fekvő részei.

Zemplénből, Buttka, Szalepka, Deregnyő, Vaján, Szalók, Hegyi, Kis- és Nagy-Ráska, Abara stb. helyiségek mind el vannak boritva az árviz által.

Csongrád városánál a vihar által bőszitett hullámok áttörték a gátat, s a viz a város egy részét és a határt elboritotta. A házak dőlnek. Igen sokan a tanyák között rohamosan érkezett ár miatt nem tudtak menekülni, és ház- és boglyatetőkön várták a menekülést.

Komárommegyei Guta városa már februárhó 26-dikán viz alá került, s azóta mintegy 600 lakház részben összeomlott, részben lakhatlanná lőn. A lakosság menthető holmijával az ugynevezett „Béke-vár"-ba menekült, mely még a török uralomból maradt. Csak mult hó 21-dikén szabadultak meg az özönviztől; s most, négy heti kinos izgalmak után, kezeiket tördelve járnak az iszappal fedett utczákon, vagyonuk romjai között.

A pápai nőegyesület hölgyei 548 frtot gyüjtöttek a vizkárosultak javára. Az egyesület vagyona a mult évben 575 frttal növekedett s most 3063 frtot tesz. Az árvák gondozását is átvevén a várostól, kettőt iparos tanoncznak segődtetett be, hármat a balatonfüredi szeretetházba küldött, 11-et pedig magánosokhoz adott ki. Az egyesület elnöke Váli Ferenczné, született Jókai Eszter, titkára Antal Gábor, és tagjainak száma mintegy ötszáz. Mint halljuk, Váli Ferenczné asszony — gyöngélkedő egészsége miatt lemondott az elnökségről s a tagok ez alkalommal egy személyre való pompás ezüst thea-készlettel lepték meg.

A szatmárnémetii nőegylet e hó 25 dikén a megyei vizkárosultak javára hangversenyt rendezett a püspöki palota termében, mely igen jól sikerült. A Czeczilia-egylet kezdte meg az előadást, Dürner „Viharban" czimü dallamával; Böszörményi ilka kisasszony, e kekves kis virtuóznő, Szerdahelyi Jenővel a „Faust" kivonatot játszotta zongorán, és zajos tapsokkal lettek jutalmazva; Weisz Rózakisasszony magyar dalokat énekelt kellemes hangon; Nagy Teréz kisasszony hévvel szavalta Vörösmarthy „Árvizi hajós"-át; Jandravics János és Hehelein Károly Kücken „Halászdal"-át adták elő; Lechtky Antal gordonkázott, Deáky Mariska zongorakisérete mellett; Májer Bella és Böszörményi Ida kisasszony négykézre zongoráztak; Jandrasics János népdalokat énekelt a „Falu roszszá"-ból; Strausz Antal saját szerzeményü keringőjét zongorázta; a Czeczilia-egylet férfi-kart adott elő s végül Lengyel Géza és Kovách Leó négy kézre kitünő magyar dalokat adtak elő zongorán. Szóval élvezetes mükedvelői hangverseny volt.

Nagy-Kanizsán a dalárda mult hó 22-dikén fényes dalestélyt rendezett a fővárosi árvizkárosultak segélyezésére. Az est sikerülésének főérdeme Martinkovich és Gullmann urnőket, továbbá Löwinger Ignácz urat illeti, és e süker oly fényes volt, hogy az árvizkárosultak javára 650 frtot jövedelmezett. Az estély fényesen volt látogatva, a mi Hencz, Blau Eugénia, Scherz Irén és Plihál Gabriella urnők fáradozásának köszönhető. A tombolát táncz követte kivilágos kivirradtig.

Szilas-Balhásson ifj. Kun Györgyné urhölgy inditványára mult hó 21-kén mükedvelői előadás volt a vizkárosultak javára. Kisfaludy Károlytól a „Csalódások"-at adták elő. Horváth Ilona és Szinger Janka kisasszony, Pósa Károlyné aszszony, ifj. Kun györgy, Győrffy Mór, Varga János, Halász Lajos és Vizer Jakab urak vettek részt az előadásban. A közönséget nemcsak kielégitette, kanem meg is lepte a mükedvelők jól begyakorolt játéka. A vállalkozás körül Sallay György, Szinger Jakab és Boda Antal urak is tevékenyen fáradoztak. Az előadást viradtig tartó táncz követte. Tiszta jövedeleműl 53 frt 70 kr. maradt s a felülfizetésekkel együtt száztiz frtot küldhettek a vizkárok enyhitésére.

Szegeden az országos dalárünnepély érdekében mult hó 16-dikán tartatott meg a megalakult városi rendező nagy bizottság első teljes ülése, Pálfy Ferencz polgármester elnöklete mellett, melyben a szegedi dalegylet közgyülése által elfogadott ünnepélyi intézkedések terve csekély módositással elfogadtatott. A nagy bizottság szakosztályokra oszlott s elhatároztatott, hogy a jövő hó elején, midőn már remélhetőleg minden nagyobb vizveszélyen tul leend a város, a szükséges nagyobb mérvü intézkedések és szervezkedések azonnal megkezdetnek. A közgyülés lelkesedéssel fogadta az egyesület tit-

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3 dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

14. sz.
Április 2-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmellékletlettel.

A könyvek meghozatala egész-
a műlap meghozatala félévi járatási
köteleztetést foglal magában
a lap irányában.

A boldogság első napja.

Igaz történet.

Balázs Sándortól.

A „Budapesti Hirlap“ 401—40-dik számában a következő kis tudósitás olvasható:

„Ritka esküvő volt ma délután 5 órakor az evangélikus templomban. A vőlegény, Nikolai N. Hobelkoff egy láb és kéz nélküli törzsök ember volt, ki az országut és hatvani ut sarkán mutogatja magát, — a menyasszony pedig Willfert Anna — egy gyönyörű szép, 20 éves porosz leány, kit az egyházi szertartás annyira meghatott, hogy annak végeztével ájultan rogyott össze. De csakhamar magához tért s boldogtalan boldog vőlegényével ugyanazon kocsiban tért lakására. A vőlegényt a templomból ölben vitték a kocsiba.“

Nem tehetek róla: gyöngeségeimből nem vagyok képes kigyógyulni. Érzem, hogy soha sem leszek gyakorlati ember. Szeretem a rendkivülit, a különöset, a nem mindennapit.

Most is ez a kis tudósitás, melyet minden igazán okos és gyakorlati ember mint közönséges üzleti reclamot fogadott volna, az én kedélyemre rendkivüli benyomást tett, mondhatni: egészen felizgatott.

Egy teljesen csonka ember, a kinek elég bátorsága van a házasság minden felelősségét magára vállalni, s bus sorsához lánczolni egy általa szeretett lény jövőjét, már magában rendkivüliségként tünt fel előttem. De még jobban felingerelte kiváncsiságomat, sőt érdekeltségemet azon talány, hogyan volt képes a szerencsétlen teremtmény oly magas foku szerelmet ébreszteni valaki szivében, hogy az kész legyen önkéntesen összefüzni életét vele, a legboldogtalanabb nyomorulttal?

A tudósitás azt mondja, hogy e talányos nő fiatal és szép.

Itt tehát vagy az önfeláldozásnak egy ritka és rendkivüli esete forog fenn, a szerelemnek egy oly magasztos áldozata, a mit az értelem soha, csupán csak a sziv képes felfogni; vagy pedig oly nyomorult, megvetésre méltó üzérkedés, mely a legnagyobb szentségtöréstől sem riad vissza, ha az számára biztos hasznot igér.

De más részt hogyan tehessek fel egy fiatal szivről, kit az életnek még alig lehetett ideje teljesen megrontani, s ki még hozzá szép is, ily szörnyü elvetemedettséget?

Ez a tépelődés egész izgatottságban tartotta kedélyemet.

Alig vártam, hogy kimehessek; első dolgom volt azon boltot felkeresni, hol e szerencsétlen teremtés magát mutogatja.

A „Budapesti Hirlap“ tudósitása téves volt, az a bolt nem az ország-uton van, hanem a király-utczában.

Még korán érkeztem, a bolt még csukva volt.

Nem csuda, gondolám magamban, nem fojthatva el egy szomoru mosolyt; a menyegzői ünnepély után az emberek nem szoktak korán kelni.

A bolt ajtaja hirdetésekkel volt tele ragasztva, melyekben a szerencsétlen csonka ember állapota, élettörténete volt részletesen leirva, s azon rendkivüli és bámulatos képességek, melyek őt „az élő világ oly ritka csodájává“ teszik.

Figyelemmel végig olvastam a hirdetést, s bámultam rajta, mért hagyták ki épen legnagyobb képességét, azt, a melynek megbámulására én jöttem ide: a hóditás képességét, a szivek megnyerésének titkát.

A hirdetményeken a csonka embernek szomoru alakja is látható, huszár ruhában, melynek czifra pompája annál fájdalmasabb ellentétet képez félelmetes csonkaságával.

Az arcz vonásait a rosz és durva nyomás egész a felismerhetlenségig eltorzitotta.

Na, de nem sokára meglátom eredetiben. Elhatároztam,

hogy megvárom a bolt kinyitását, mert a mit a szerencsétlen eletleirásában olvastam, az még jobban felingerelte érdekeltségemet.

Nem sokáig kelle várakoznom. Az ajtó csakhamar föltárult s azon egy a semmittevéstől elhizott és elpetyhedt alak lépett a bolt elé. Azonnal felismertem, hogy ez a kövér, petyhüdt alak az üzlet főnöke: a „vállalkozó.“

Erős, rikácsoló hangon azonnal el is kezdte áruját ajánlgatni, s hivogatta a járó-kelőket a csoda megtekintésére.

De ezek nem mutatták magukat szerfelett kiváncsiaknak. Egyedül egymagam léptem a boltba, s egész ott időzésem alatt egyedül voltam, legalább az első helyen, s az egy sor székkel hátrább levő második helyen is mindössze csak egy öreg asszony s egy kis fiucska, valami inas féle, képezték a „nagyérdemü közönséget.“

Midőn beléptem, egy erőteljes, zengzetes és frissen csengő hang fogadott.

— Jó reggelt! Kérem, tessék helyet foglalni!

Maga Nikolai N. Hobelkoff volt, a kéz és láb nélküli törzsök ember, ki kis állványa zugából csonka lábszárain meglepő gyorsasággal előtipegett.

Viszonoztam köszöntését, s jól szemügyre vettem.

A leirásnak és rajznak igaza van.

A szerencsétlennek végtagjai teljesen hianyoznak. Sem lábai, sem karjai nincsenek.

De arcza szép, vonásai nemcsak kifejezők, s szép nagy ábrándos szemei annyi őszinte jóságot fejeznek ki, hogy első pillanatra a részvét mellett, mit szomoru sorsa ébresztett, a legélénkebb rokonszenvet is éreztem iránta szivemben.

Melle széles, teljesen kifejlett, dereka karcsu, s ha egy kis képzelődéssel hozzá gondoljuk a lábszárakat és karokat, egyikét látjuk magunk előtt a legszebb fiatal embereknek.

Még csak 23 éves, s ezt arczán az alig pelyhedző finom szakál s a szin üdesége azonnal elárulják.

Igazi férfiasan szép arcza van, melyet e pillanatban még fokozott a boldogság vidámsága, mely csak ugy ragyogott arczán.

Oly felhő és árny nélküli boldog kifejezés, mint a minőt e nyomorult lény arcza viszatükrözött, évek óta nem láttam már. És ez ellentétnek még fokoznia kell a látogatóban az iránta való részvétet és rokonszenvet.

Beszélgetni kezdtem vele.

Udvariasan, nyájasan felelt kérdéseimre s oly szépen, sőt választékosan fejezte ki magát, mi nem mindennapi müveltséget árult el.

Valóban öt nyelvet beszél, s mint mondá, érettségi vizsgát is tett, de nyomorékságáért nem vették fel az egyetembe. — Mi hasznát is venném én tudományomnak, s mások nekem? — mondá szomoru sohajjal. — Ámbár tanár még mindig lehettem volna.

Egy kis bevezetés után házasságára vittem át a beszédet.

Sokáig haboztam vele, attól tartva, hogy ezzel fájdalmas hurt érintek szivében. De végre is a kiváncsiság erőt vett rajtam.

— Igaz-e, a mit a lapok irnak, hogy kegyed megnősült?

— Igaz. Tegnap délután volt az esküvőm, — mondá oly hangon, mely boldogságot, sőt bizonyos büszkeséget árult el.

— Hogyan volt bátorsága rá? — Szerettem volna kérdezni, de ez gyöngédtelenség lett volna.

Ő azonban, mint látszék, leolvasta arczomról e gondolatot, s felelt is rá.

— Az emberek bámulnak rajta, sőt talán el is itélnek érte. De hisz én el tudom tartani nőmet, sőt egy kis megtakaritott vagyonkám is van, mely sorsát halálom esetére is biztositja. És aztán mi mással fejezhettem volna ki hálámat e nagylelkü angyal iránt?

— Nagyon szereti őt?

— Oh, uram, mit feleljek e kérdésére én, a minden nyomorultak legnyomorultabbika, kinek egyetlen öröme, egyetlen boldogsága a földön az ő szelid tekintete, jóságos mosolya és édes hangja! Ha szeretem-e őt? Mit tudom én, hogy mások mit neveznek e néven, én csak annyit tudok, hogy ha csak pillanatra is eltávozik közelemből, szivemet kétségbeesés és halálos félelem szállják meg, s ha elhagyna, szivem azonnal megrepedne.

— És rég óta szereti őt? — kérdém, mosolyogva e rajongásán.

— A mióta ismerem, öt év óta. Azon nap óta, midőn először láttam, s melyen könyező szemekkel és angyal jóságu hangján először mondá, hogy: „Szegény, szegény Nikolai!“

Senki sem mondta azt nekem soha annyi részvéttel. Anyám mondta volna talán, de ő szegény, akkor halt meg, midőn a legnyomorultabb lényt a világra hozta. Szive mindjárt meg is repedt, a hogy megpillantott. Az apám és családom többi tagja pedig utált és gyülölt, s azt előttem soha sem is titkolták. Sőt szivtelen kegyetlenségük annyira ment, hogy rólam, jövőmről és sorsomról egész nyiltan beszélgettek, fülem hallatára. Nem egyszer mondák jelenlétemben, hogy a család szégyene és terhe vagyok és hogy mért nem szabadit meg végre a jószivü halál mind engemet, mind őket.

Hát öljetek meg, üssetek le! mondám szomoruan. Hisz senki sem ohajtja nálamnál inkább a halált, de én mit sem tehetek magam ellen. Legyetek irgalmasok, üssetek le!

Csak káromkodással és hideg vállvonitással feleltek szavaimra.

Oh, mennyit szenvedtem e szeretetlen, rideg emberektől! Oh hányszor ohajtottam a halált, midőn mint élettelen tuskó, órákig, sőt napokig mozdulatlanul feküdtem sötét zugomban, a hol néha egészen odafelejtettek, s csak visszafojthatatlan sirásom emlékeztette őket ujból rám, midőn már az éhség kinjaitól marczangolva, önkénytelenül és akaratom ellenére jajgatásokra fakadtam.

Önkénytelenül és akaratom ellenére! Hisz minden nap föltettem magamban, hogy a legközelebbi alkalommal, midőn ismét oda felejtenek, éhhalállal fogom magamat megölni. Hisz semmi más eszköz nem állott rendelkezésemre!

Legnyomorultabb én, a ki akkor valék. Még véget sem vethettem leirhatlan szenvedéseimnek.

Mert az első két napig mindig kitudtam állani az éhség kinjait, sőt egészen boldog voltam a gondolatra, hogy: „No most már valahára mindennek vége lesz!“ De harmadik napon szellemem már elvesztette a test feletti uralmat, az állati ösztönök felébredtek, nem voltam képes tovább diadalmaskodni az éhség maró kinjai felett, — jajgatni és sirni kezdtem.

Meghallották, megetettek — és nyomoruság- és kinteljes tengődésem ujra megkezdődött.

Igy töltöttem el gyermekkoromnak első tiz esztendejét.

Ekkor végre megérkezett a megváltó.

Egy napon egy moszkovai bukott kereskedő látogatta meg atyámat, kivel sok ideig üzleti viszonyban állott s ki mint mondá, szerencséjét fölkeresni uj ég alá s uj emberek közé indult.

Általam akarta szerencséjét megalapitani, s azért jött, hogy engem tőle megvásároljon, vagy bérbe vegyen.

Szándékát könnyebben megvalósithatta, mint reménylette.

Ajánlatát atyám a legnagyobb készséggel fogadta, fülem hallatára fejezve ki a feletti örömét, hogy végre megszabadulhat tőlem, s a család többi tagja is osztozott örömében.

Egyetlen könyü sem hullott távozásom miatt, s a csók, melylyel inkább illemből, mint érzésből utra bocsátottak, olyan hideg és szeretetlen volt. Valódi Judás-csók volt.

Én sirtam, hisz gyermek voltam, s bár ézeztem, hogy minden változás csak hasznomra lehet, hogy sorsom és állapotom csak jobbra fordulhat, mert hisz roszabbra fordulnia lehetetlenség, mégis fájt megválnom a zugtól s a részvétlen, de ismert arczoktól.

Még az nap utra keltünk.

Gyámom, — mert atyám azt parancsolá, hogy igy nevezzem uj uramat — üzérkedésből vett magához, hogy az embereknek, kik még a legnagyobb emberi nyomoruságban is gyönyörködni képesek — pénzért mutogasson. Hanem mind a mellett jó ember volt, és végtelenül nagyobb szeretetet és hajlandóságot tanusitott irántam, mint a mennnyit addig valaha az életben valakitől tapasztaltam. Jó meleg bundákkal és pokróczokkal védett a hideg ellen, s sokkal jobb étkekkel is táplált. Naponkint kétszer is kaptam hust, s reggel kávét.

Otthon mindebből csak ritkán, nagy ünnepeken juttattak számomra. Pedig atyám nem volt szegény, s a többiek mindennap hust ettek. Nekem olykor még száraz kenyeret is elfelejtettek adni.

Igaz, hogy etetésem terhes is volt, mert akkor csonka karjaimmal még nem tudtam magam enni, csak ugy tömtek, mint a hizlalásra szánt libákat szokás. Arra, hogy valamire megtanitsanak, nem gondolt senki!

De gyámom gondolt.

Tudom, hogy üzérkedésből és nem szeretetből tette, mert ugyan mit is szerethetett volna rajtam, de mégis hálás voltam irányában, s hálát érzek ma is szivemben. Mert hiszen nélküle talán még ma is ott nyomorkodnám zugomban, bár mely állatnál nyomorultabb állapotban, vagy talán gyötrő éhhalállal kellett volna kimulnom.

Nem mindjárt kezdtük meg üzletünket, mert gyámom azt mondá, hogy előbb ki akar müveltetni, s embert akar belőlem faragni.

Ez a kifejezés tudatlanságomban egészen megijesztett. Ugyan mit faraghatnának rólam még többet le, gondolám magamban elrémülve, és sirva fakadtam a félelemtől.

Gyámom megkérdezett, hogy miért sirok? Megmondtam neki,

Nevetni kezdett, s megnyugtatott; megmagyarázta, hogy mit értett az emberré faragás alatt.

Pétervárba vitt, a csonkák intézetébe.

Ott megtanitottak irni, olvasni, nyelvekre, különféle ismeretekre, s csonka kartagjaimnak használatára.

Az egész gymnáziumot három év alatt végeztem el, sőt az érettségi vizsgát is letettem, szóval is, irásban is.

Gyámom, ki az értem járó táp- és tandijt fizette, egész idő alatt szeretettel viseltetett irántam, s minden vasárnap pontosan és rendesen meglátogatott, mint a többi csonka gyermekeket szüléik. Olyan csonka, mint én, egy se volt közöttünk.

(Folytatása köv.)

Tavaszodik...

Gáspár Imrétől.

Tavaszodik, tavaszodik végre,
Derüsebb fény szállt megint az égre,
Enyhébb szellő kérdezi a fákat:
Ki hoz nektek illatot, zöld ágat?

Közeledik, közeledik szépen,
Várom én is, nem igy vártam régen;
Ki a völgybe futottam elébe,
Az érkező kikelet elébe!

A patakba zöld levelet dobtam,
„Itt a tavasz!“ vigan kiáltottam,
Kék ibolya van a patak szélén,
Gyémántharmat ragyog fejecskéjén.

Lugasomra felkúszott az inda,
Harmat és fény hullt virágaimra,
Tündérsereg menten körülvette,
Tarka bársonynyal feldiszitette.

Jó tüdérek, szép tavaszi mentők,
Elhoztátok lelkemnek e kettőt,
— Mind a kettő kikelet érzelme —
Az én lelkem dala: hő szerelme?

A szlavoniai fonóházak.

(Néprajz.)

Tóth Józseftől.

Az egyes nemzetek őseredeti jellege főként a „népszokasok“-ban nyilatkozik, melyeket még az ujkori polgárosodás sem volt képes kiirtani.

A nemzeti és társadalmi fejletlenség korszakától a polgárosodás legvirágzóbb koráig megőrizve latjuk a népek szokásait, melyek a vallás, a család- és társas-élet, sőt még a jog és igazságszolgáltatás gyakorlatára is nem csekély befolyással vannak.

S nem lehet tagadni, hogy a szokások kifejlődésére és gyakorlatára nézve nagy hatása van e vagy ama nép költői hajlamának, miből önként következik, hogy minél nagyobb hajlammal bir egy nemzet a költészetre, annál több a népszokása, mert e szokások mindegyike a képzelem és kedély megtestesült nyilatkozata, még akkor is, ha egyik vagy másik „szokás“ bizarrnak, vagy épen nevetségesnek tünnék is fel az idegen előtt.

Alig van oly általános jelentőségü viszony és körülmény az emberi társadalomban, mire nézve bizonyos — ha bár jelentéktelen — szokás ki ne fejlődött volna.

A magyar népélet vallásos és társaséleti szokásairól már nagyon sokat irtak különböző helyeken és különböző időkben — ezek azonban tisztán magyar nemzeti jelentőségüek, melyek nem azonosithatók hazánkbeli idegen ajku testvéreink népszokásaival.

Egy ilyen népszokásról akarok ez alkalommal megemlékezni Szlavoniából, különösen pedig Pozsegamegyének déli, vagyis Boszniával határos részéről, hol a fonóházak ép oly fontos szerepet játszanak tél-viz idején, mint a mi fonóházaink, hová összegyülnek a legények és a hajadonok, nem egyébért, csak hogy ártatlanul elmulassák ez időt, a rokka mellett, el is ejtve olykor-olykor az orsót, minek feladásaért nálunk csók „dukál“ a szomjas ajku, izzó szemü legénynek, s hol mos-

tanában már nagyon ritkán akad olyan „nekibusult“ legény, ki azt dalolná orsótpergető szive választottjának, hogy:

„Ne ejtsd el az orsót,
Mert ki nem válthatom,
Ugy fáj az én szivem,
Hogy ki sem mondhatom !“

Sőt inkább azt kivánja, hogy ejtse el százszor egymás után. Az igaz, hogy a szloven fonóházakban nem jár csók a legénynek az orsó feladásáért; hanem azért nem kevesebb gyönyört nyujt a fiatalságnak az a pár óra, mit a fonóházban eltölt.

A szloven fonóházi esték egész czerimoniával járnak, — mert a szlovenek szeretik a titokteljességet, még mulatságaikban is.

Összegyülnek valamelyik háznál, s meggyujtanak egy szurokkal vékonyan bevont fenyő-ágat s ennek halvány, kisértetiesen lobogó lángjánál elkezdenek mesélni. — A mesemondó a szoba közepére ül, még pedig nem valami kényelmes székre, hanem a puszta földre, s onnan mondja el a maga — legtöbbnyire rímes, meséjét a jelenlevőknek, kik mély, siri csöndességben hallgatják a fonóházi regét. A ki elég vakmerő lenne a mese alatt megszólalni, az büntetésül tartozik megcsókolni a rut fonóházi ördögöt, kit a rácz legények maguk közt sor szerint választanak, s ki a mesemondás alatt a „kuczik“-ban urizál s várja azt a reá nézve felette nagy fontosságu perczet, midőn előszólitják a végből, hogy valamelyik csacska nyelvü szép leányt hivatalosan megcsókoljon. Megesik azonban néha, hogy a megcsókolandó személyiség nem valami szép, fiatal leány, hanem élemedettebb koru tisztességes asszonyceléd. Ilyenkor az ördög ur nem igen örül, a miből megint az tünik ki, hogy még ő is előbbre helyezi személyes érdekeit a hivatalos buzgóságnál.

Mikor már eléggé kimesélték, illetőleg kihallgatták magukat a fonóház hivei, akkor aztán megkezdődik a dinomdánom.

Behoznak egy nagy üst főtt tököt, leteszik a szoba közepére s mig a mézédes, aranysárga és szerfelett nagy respektusban részesitett elemózsia kihül, addig a leányok meg a legények összefogóznak, körbe állnak és a „guzslé“ nótája mellett eltánczolják a kopogós rácz kólót, mely nekik épen olyan kedves nemzeti tánczuk, mint nekünk a csárdás.

Ez a „guzslé“ nem egyéb, mint egy fából készült gyarló hangszer, hasonló a mi t a m b o r á n k h o z, azon különbséggel, hogy a guzslé kisebb, és nem tollszárral, hanem ujjal pengetik, mint a — guitarret. Ezen furcsa táncz után — melyet nálunk a paraszt-szólás „kalamajká“-nak keresztelne — neki ülnek a pompás csemegének, s rendszerint igen kitünő étvágygyal el is fogyasztják egy szálig. Mikor aztán már nincs mit enni, kezdődik a haddelhadd megint.

Neki perdülnek és járják a bunyevácz tánczot, még pedig oly lelkiismeretes buzgalommal, hogy utóljára nem birják lélegzettel. Pihenőre jön aztán a „néma játék,“ mely a magyar „tüz-viz“ édes testvérének látszik lenni. Csak az a különbség köztük, hogy mig a magyar játékban a tüz-viz szavak, addig a szlavoniai némajátékban a guzslé az irányadó; másrészről pedig az, hogy az elsőben valamely elrejtett tárgy megtalálása, a másodikban pedig valamely cselekmény végrehajtása a főczél. Igy pl: kiküldenek egy legényt — no persze nem „mandátum“-mal, hanem a konyhába — és elhatározza a tisztelt czimü publikum, hogy a kiküldött gentlemannek (az ily gentlemenek rendszerint kecskebőr ködmönt viselnek) valamely leányzót meg kell csókolni, és ha azt meg nem teszi, vagyis ha a földadott talányt meg nem fejti, ujra kiküldik, s ha harmadszorra sem találja el, akkor kirekesztik a további játékból, földiszitve ügyetlen fejét vöröshagyma-koszoruval.

Hogy pedig eltalálhassa a mi neki fel van adva, arra nézve a guzslé igen jó szolgálatot tesz, hol erősebben, hol lassabban pengetve, a mint t. i. közelebb, vagy távolabb jár az illető a feladott cselekmény végrehajtásához. Igy például, ha a találgató azon leány előtt megáll, kit meg kell csókolnia, a guzslé erősen peng, mi figyelmeztetés arra, hogy „jó helyen kereskedik.“ Utoljára aztán valahogy csak kitalálja a dolgot. E játék után ismét néhány táncz következik — végre a leányok feltüzik orsóikat s hazaszélednek.

Különleges nemzeti kisértetek.

Vacano Emiltől.

Forditotta: Benedek-Büttner Lina.

(V é g e.)

V.

A k e t t ő s l á t á s

(Ir történet.)

Irlandban a Malon völgye felett viharos őszi este volt, körös-körül fejüket a hegyek sürü fehér ködfátyolba burkolták, melyet csak néha sikerült megtépni a viharnak. A tó felett nedves párák hömpölyögtek, s fönn a sziklák csucsain már hópelyhek kavarogtak. Koronkint egy-egy sas röpült át pattogó szárnyveréssel az üvöltő viharos est-szürkületen.

O'Brien grófoknak hajdan büszke vára, mely egy szirtormon állt, most már csak rom — semmi más, mint egy puszta omladék. A büszke ősi O'Brien család már régóta elszegényedett, elpusztult, s a szikla-fészek, mely utolsó birtokuk volt, lassankint romba dült.

Az összeomlott vár mellett egy kis ház áll, mely egykor a várhoz tartozó majorság volt; most a kilenczven éves Drops Maggie, az O'Brien család egykori öreg szolgálója lakik benne, unokájával, Mysk Charleyvel. Maggie egészen meggörnyedt, száraz asszony volt, szinehagyott, régi rongyokba burkolva, kezében mankóval, egész nap a kályha mellett gunyasztott s egy rövid száru cseréppipából kapadohányt szitt. Fiatal korában ő volt cselédje az utolsó O'Brien grófnénak, ki omladozó várukból a szegénység elől férjével a nagy világba menekült.

De Maggiet ott hagyták, ki később egy kis bérlő neje lett, s látta, mint pusztul el az ősi szikla-vár, s most öregségére ide hurczolkodott, hogy régi uraságának utolsó kalibájában várja be halálát. Mert Maggie soha sem feledte el uraságát s mindig azt beszélte fiának, hogy egykor még az O'Brienek örököse vissza fog térni, s ez ősi helyen ujra tiszteletre fogja emelni apáinak nevét; s a visszatérő uraságot, neki (Maggie fiának,) térden kell fogadnia. Mert az O'Brieneknek ősi joguk volt e grófságban a törvényt kezelni s Malon város Mayor-hivatalát viselni, a mit a kerületi kormányzó főnöktől az O'Brien ivadék minden pillanatban visszakövetelhetett.

Azért Malonban a nagy tanács-teremben még most is őrizték az O'Brien-féle arany-lánczot, aztán a pergámen királyi adomány-leveleket s a család nemesi levelét, és O'Brien Rolfnak, O'Brien Learynak, O'Brien Sendelnek az életnagyságu arczképeiket, s mindenek felett O'Brien Magnusnak nagy csatakardját. Mind e tárgyak a kerület ereklyéi voltak, mert a lako-

sok hatvan év alatt sem tudták elfeledni a fényes korszakot az utolsó O'Brien kormányzósága alatt, s a nemzétségnek fénybengazdagságban való visszatértét valamennyien várták.

Mert hogy az eltünt O'Brien családnak még élt egy tagja, azt biztosan tudták az öreg Maggietól, ki kettős látással birt, még pedig minden pénteken. S ha az öreg asszony péntekestéken kiállt a kunyhója elé, s a hegyeken hullámzó ködbe bámult, olyankor majdnem világtalan szemeivel mindig azt látta, a mit szive látni kivánt; s ekkor a helység vénei rendesen körüle gyülekeztek.

És Maggie mindig látott egy fiatal O'Brient, ki valóságos képmása volt nagyapjának, mikor az e helyről távozott; csakhogy ez ifju sokkal szebb és fiatalabb volt. és Maggie őt mindig száguldó paripán, repülő aranyszőke fürtökkel s a lelkesüléstől ragyogó szemekkel látta vágtatni a ködben.

Az öreg nő ezt most minden szombaton látta és elbeszélte, azután pedig halálra váltan esett dědunokája karjaiba.

És a mit ő mondott, igaz volt; mert azt mindenki tudta, hogy Maggie soha sem hazudott, s hogy az ő kettős látása soha sem csalt. Ebből hát biztosan tudták, hogy egy O'Brien még él, s azért várták, hogy majd visszatér, felépiteni ősei várát, és visszahozza a völgy régi fényét s dicsőségét. Mert ez ifjunak az öreg Maggie látása után, harczosnak és hősnek kellett lennie.

Egy napon — épen a fennebb leirt viharos őszi estén, — ismét összegyülekeztek Maggie körül Malon vénei; s az öreg nő az elvonuló felhőkben megint látta a fiatal O'Brient, repülő szőke fürtökkel, ragyogó szemekkel lovagolni, csakhogy most száguldó paripájának lábai alól aranypor szállt fel. És erre Maggie fuldokolva az elragadtatástól, magánkivül kiáltott:

— A méltóságos gróf alakját most sokkal közelebb látom, mint máskor! . . . és egyenesen lovagol . . . ő jön! . . . — s ezzel az agg nő keserves zokogásban tört ki s unokája karjába rogyott.

A helység elöljárója pedig, — a huszadik, mióta az O'Briennek helyett mások kormányoznak, — még azon este kapott a postán Gwellongboughból egy levelet, mely „A maloni Mayor"-ra volt czimezve, s melyben egy O'Brien gróf azt irja neki, hogy miután ő ép Dublinban van, szeretné őseinek grófságát meglátogatni, s kéri a Mayort, sziveskedjék számára a maloni vendéglőben egy szobát fenntartani.

Násnap reggel az egész község lakossága ünnepi öltözetekben gyült össze a maloni nagy tanácsteremben. Minden arcz ragyogott az öröm és meghatottságtól. A tanácsosok ünnepi hivatalos ruhákban voltak, s az O'Brien családi diszaranyláncz, a csatakard, az oklevelek, mind oda voltak téve a tanácsosok asztalára, s az ősi képek virágokkal megkoszoruzva és megtisztogatva függtek a falakon. Az öreg Maggie egy nagy karszékben ült s mellette ünnepélyes arczczal állt unokája, a fekete szemü, nagy Charley.

Dél felé, a földön hömpölygő fehér ködből, Dunleath felől egy postakocsi érkezett, melyből egy előkelő öltözetü fiatal ur szállt ki s a tanácsház után tudakozódott.

— Mert a Mayor urnak irtam, s arra kértem, hogy rendeljen számomra itt szállást, — szólt az idegen; mire oda utasitották. Husz rongyos koldusgyerek futott utána, kiknek ő egy marék ezüst pénzt dobott.

A tanácsháznál nevét kérdezte a kapus, s a fiatal ember azt felelte: — Én O'Brien vagyok! — mire a kapus számtalan mély bók közt vezette a tanácsterembe.

A fiatal ember előkelő öltözékében, sárga dogskin-kesztyüben, gyémánt melltüvel, könyeden meghajolt a társaság előtt.

— Ah, bocsánat! — szólt az ifju s vissza akart lépni, — itt gyülést tartanak.

— Talán oly szerencsések vagyunk . . . — kezdé, eléje lépve a Mayor.

— Oh, igen, ő az, ő az! — kiáltá az öreg Maggie és felkelt a karszékből, s kiterjesztett reszkető karokkal ment az idegen felé. — Ő az, a kit én a hullámzó ködben isten kegyelméből, minden pénteken láttam, száguldva tüzes paripákon. Ő unokája a mi kegyelmes egykori urunknak, ő az O'Brien nemzetség utolsó tagja!

— Igen, — szólt bámulva az ifju, — én O'Brien vagyok, Malonból.

Erre Mysk Charley, az öreg Maggie hosszu unokája, térdre esett előtte, mint a hogy nagyanyja évek óta tanitotta. A tanácsurak pedig mélyen bókoltak, s az öreg Maggie megragadta kezét és megcsókolta.

— Igen; — ismételte az előkelő fiatal ember, — s mert én szüléimtől oly gyakran hallottam, hogy nagyszüléim még itt laktak s itt nagy tekintélyben éltek, s mert én most épen Dublinban időzöm néhány napig, hát megakartam látogatni azt a völgyet, honnan származom, s hol még soha sem voltam. De ki ez az idős hölgy, ha szabad kérdeznem? — s a fiatal O'Brien gróf udvariasan meghajolt az öreg Maggie előtt.

— Leghűbb cselédje ez méltóságod családjának, — felelt a Mayor. — Az öreg Maggie ez, ki hatvan év óta mindig arra vár, hogy uraságának egyik tagját meglássa. S mi biztosan vártuk méltóságodat, mert az öreg Maggie minden pénteken látta, hogy még él egy O'Brien, s mindig ugy látta őt, mint lelkesült hőst, tüzes paripákon rohanni, s aztan végre látta, hogy méltóságod közeledik völgyünkhez, s minket akar boldoggá tenni megjelenésével. És én ezennel ősi kötelesség szerint leteszem Mayor-tisztemet méltóságod kezébe, . . . ime, ez családjának hagyományos disz-aranyláncza . . . itt van őseinek csatakardja! S maradjon most már köztünk, épitse fel ujból őseinek várát, kormányozza a grófságot és lássa bennünk hü szolgáit!

Az ifju lovag zavartan mosolygott, s visszaültette Maggiet karszékébe, majd megháborodva rángatta finom keztyüit, aztán felrázta szőke fürtös, dus haját s kissé elfogultan szólt:

— Igen meg vagyok hatva . . . nagyon meg vagyok hatva . . . mert fogalmam sem volt, hogy itt még ennyi szeretettel emlékeznek meg őseimről, s még az én létezésemről is birjanak némi tudomással. De miként maradjak itt, mikor komoly kötelezettség másüvé köt? A csatakarddal nem is tudnám mit tegyek; s a disz-aranyláncz, melyet az O'Brien család tagjai mint Mayorok viseltek, bizonynyal hitbizomány. Igaz, hogy napról-napra elég pénzem van, de ezt meg kell érdemelnem, meg kell keresnem. Különben is már holnap Dublinban kell lennem. Az öreg Maggie jól látott engem tüzes paripákon száguldozni, — s ő megengedi nekem, hogy öreg napjaira némi adománynyal megtiszteljem őt. De önöket, uraim, nem tehetem az által boldoggá, hogy itt egy méltóságot viseljek; azt nem tehetem s nem is tudnám tenni, s aztán, mint mondtam, nekem meg kell keresnem az élelmemet, mert én a most Dublinban időző czirkuszban mülovar vagyok. — Azután visszatért Dublinba, hanem a babonás nép ott még mai nap is azt hiszi, hogy Maggienak kettős látása van.

VI.

A v a m p i r.

(Moldován történet.)

Az öreg Kovalosen ur temetésén átalános mormogás, zugás, suttogás volt hallható. A nép majdnem bangosan beszélt boszorkányságról, babonáról mialatt a koporsó körül tolongott, melyet lassu menetben vittek a sirbolt felé.

De a temetéshez még az idő is sajátságos, természetellenes és fertelmes volt. A szél vadul üvöltött a vidék felett, a kastély körüli jegenyéket ugy tépte, mintha ki akarta volna gyökerestől tépni, letördelte az ágakat, s zörögve verte össze a koporsó ezüst bojtjait, s a mellett rémitő alaku s kén szagu felhőket üzött az égen és mégsem esett egy csepp eső sem. Hát nem volt ez oly gyanus idő, mintha csak ezer kisértet háborgott és boszuért kiáltott volna? S a parasztok, kik a várhoz tartozó három faluból: Romalesti, Naresti és Prestovazbol összesereglettek urok temetésére, élő tolmácsai lettek a természet e boszukiáltásának. De volt is okuk reá, mert a Kovalescu vár urai mindig jó urai voltak alattvalóiknak! Nem bántottak senkit, csak ettek-ittak, nevettek és sok pénzt juttattak a nép közé.

S most temették el utolsó tagját e régi családnak, kinek őse, Kovalescu Staszo, még az 1000-dik évben épittette a szt. Nikolaj templomot, a három község számára.

Az öreg Kovalescu Ignacyt mint a legeslegutolsót temetik most el, pedig néhány hét előtt még a család elég számos tagból állt a kastélyban, de egyszerre csak borzasztó végzet tört ki a vidám, vendégszerető, s folytonos zenétől, nevetéstől s vendégektől hangzó kastély felett, mely most egy idegen, büszke, távoli rokon tulajdonába fog átmenni.

Először Kovalescu Daniló halt meg, a ház fia, egy szép, életvidor ifju, ki minden csinos leánynyal enyelgett, öt nyelvet beszélt, a legszebb aranyszőke haja és kis bajusza volt a világon, s végre épen halála előtt pár héttel, az egyik Bagration fejedelemleánnyal volt eljegyezve. Daniló görcsöket kapott és rögtön meghalt. Öt nappal ezután követte őt nővére, Wanda, egy szép, fiatal leány, ki Chopin mazurkáit kitünően játszta. Nem sokára azután anyjok is meghalt, Kasia urnő, aztán a jó, kedves Loncza néni, s utoljára a szegény öreg ur; és mind ugyanabban a gyors, rejtélyes s menthetlen betegségben.

Nem volt-e tehát természetes, hogy az e falukból összegyült nép jajgatott és iszonyodva boszorkányságot látott e halál esetekben?

Mig az öreg ur koporsója nem volt a sirboltban, addig csak halkan morogtak, de mihelyt a sirbolt ajtaja bezáródott utána, hogy többé föl ne nyiljék, akkor a nép haragja és rémülete lármába tört ki. Kiáltoztak, hogy az uri család nem természetes halállal mult ki, de az öreg Klodcza Furnulanka ördöngös mesterségekkel gonosznl halálra rontotta őket. Mert hogy az öreg fájós szemü rongyszedő és kuruzsoló asszony, az előbbi sintér özvegye, boszorkány, azt az egész világ tudta, s hogy a megboldogult Daniló urfinak, a vén boszorkány szép unokájával, Ninikével, szerelmi viszonya volt, azt is tudta az egész világ, épen ugy, mint azt, hogy Ninike meghalt bánatában, mikor az ifju ur vőlegénye lett a herczegi-leánynak.

S akkor fájdalmában az öreg sintérné megátkozta az egész várat, ettől az időtől fogva egymás után haltak meg az elátkozott, megboszorkányozott kastély lakosai, mire — oly rövid idő alatt! — annyi vidám ember elpusztult, s az ősi urilak üres áll.

És a lárma és orditás mindig dühösebb lett a viharos délutánon; a nép nem akart haza menni, össecsoportosultak s azt bizonygatták a helység birája előtt, hogy ez a nagy halálozás nem lehet természetes, mert az öreg sintérné boszorka. Két paraszt rá is esküdött, hogy látta az öreg Furnulankát, mikor egyszer a rórátéról kijövet, a templom előcsarnokában topánait megkente az egyik szent lámpa szent olajával. Ez aztán meggyőzte a birót is.

S erre valamenyien oda rohantak a sintérné gunyhójához, ki egyedül nem vett részt urasága temetésén, s most egész vidáman ült a tüznél s mintha ünnep lenne, kukoricza-málét sütött magának. Kirángatták őt az utczára, s az öreg, gyönge asszony csak fenyegető orditásokat hallott s felemelt öklöket látott maga körül; hallotta, hogy mindenki arról vádolja, hogy az egész Kovalescu uri családot halálra babonázta, s hallotta, a mint a nép megesküdött, őt e gonosz tettért darabokra szakgatni és látta, hogy a helység előljárói helyeslik a felbőszült tömegnek ezt az itéletét.

Az öreg asszony reszketett, de nem a félelemtől, hanem egészen más belső haragtól. Elsimitotta homlokából az ősz hajat, piros szemeivel meredten rábámult a tömegre s fogatlan szájából ugy szólván, rájok köpdöste e szavakat:

— Ostoba szamarak ti! Én boszorkányoztam volna meg a kastély lakóit, a kik felett pedig az Isten tartott itéletet, és az Isten hagyta őket elrothadni saját bünös rothadásukban! Igen, csak tépjetek engem szét, tapossatok össze, égessetek el, ha be nem tudom nektek bizonyitani, hogy én ártatlan vagyok! Tartsátok erősen mind a két kezemet, hogy el ne szökhessem s fogjátok meg a torkomat is, hogy csak össze kelljen szoritani, ha nem mondok igazat; de most jertek velem a sirboltba, s nyissátok ott fel a fiatal Daniló ur koporsóját, s ha az nem vampyr, akkor azt tehetitek velem, a mit akartok! Mert én azt mondom nektek, hogy az urfi halt meg először, s aztán az egész családját magához hordta a sirba, és ezután majd az idegenekért fog járni, ha meg nem akadályozzátok! Majd meg fogjátok látni, hogy most az előljárókra kerül a sor; először is a birót, aztán a többit, aztán a falu gyermekeit, aztán a menyasszonyokat hordja el!... Oh, ti együgyü szamarak, hurczoljatok engem Danilo urfi koporsójához, szakitsátok fel a koporsó fedelét, s ha őt nem találjátok vampirnak, akkor nem bánom, tapossátok ki a szivet testemből. De ha látni fogjátok, hogy vampir, akkor védjétek meg magatokat tőle!

E szavakra a biró s a helység többi előljárói, megdermedve az ijedtségtől, hozzájok csatlakoztak, az anyák hangos jajgatással, és mindazok az ifjak, kiknek szeretőjök volt, pedig melyik ifju nem szereti a leányokat?

S körülvették az öreg sintérnét, s megindultak vele mindnyájan a temetőbe. Nem volt ott más ur, más paranssoló, mint a nép. S fölnyitották a sirbolt ajtaját, berohantak, kiczipelték onnan az ifju Daniló koporsóját, és feltörték. S akkor rémületkiáltással ugrottak vissza a holttesttől, mert a több hét előtt eltemetett halott telt piros arczczal s félig nyitott szemekkel feküdt előttük.

— Látjátok, — sikoltá az öreg asszony, — látjátok, ez volt a gonosz varázs, mely ezt az egész családot ily fertelmes módon a sirba hurczolta! Pedig tudjátok, hogy a kit vampir megöl, az maga is vampirrá válik — és ki biztos most a faluban közületek? Senki, senki! Anyák, bucsuzzatok el gyermekeitektől! s ifjak, ti a leányoktól! Mert először jönnek a hely-

ség előljárói, aztán a gyermekek, aztán a menyasszonyok! . . . Ha csak gyorsan nem fogtok segiteni — —

És a nép gyorsan segitett, az anyák ásókat hoztak a sirásó kunyhójából, a férfiak karókat huztak ki a temető-keritéséből, és imádkozva, jajgatva kidobták a holttestet a koporsóból, ásókkal levágták a fejét s lábaikkal rugdosták vissza a sirboltba.

Ekkor az öreg sintérné vad ujjongásba tört ki.

— Ugy-e, Kovalescu Daniló, megesküdtem neked, mikor az én szép unokám szivét megtörted csalárdságoddal? Ugy-e, megesküdtem neked szegény Ninike koporsójánál, mert az egész világon hiába kértem igazságot te ellened, — de én megesküdtem, hogy mégis olyan véget fogsz érni, mint egy gyilkos? És most a fejed le van vágva és a saját parasztjaid rugtak be sirodba . . . és te ezt érzed ... én tudom, hogy te azt érzed! ... és az én szép unokám meg van bosszulva.

Aztán a borzasztó öreg asszony még egyszer felujjongott: — És most tegyetek velem bármit, de én mérgeztem meg az egész családot.

A „Wildkirchli.“

(Svájczi naplómból.)

B. Pongrácz Emiltől.

(Vége.)

E rejtélyes barlangról annyit tudnak, hogy 1610-ben fedezték fel, s szüette fa oltárt, porladozó keresztet, és emberi csontokat találtak benne. Az egész remete-fészket egy pár évvel később dr. Ullmann Pál lelkész saját költségén lakható állapotba hozta, s ő épitteté a karcsu kis kápolnát is a sziklacsucs tetejére. Nem sokára ő maga jött ide lakni e szörnyü magányba, hol a pásztoroknak szent beszédeket tartott. Öreg cselédjén kivül csak a csicsergő fecskék voltak társai, s mikor őszszel ezek is elnémultak, s a pásztorok elhagyták a legelőt, s a roppant hófuvatagok végkép elzárták a világtól, oly zord remeteségben élt, a milyennek aligha van párja.

E kápolnának egy kis birtokot is ajándékozott, ennek jövedelméből telik ki ma is a tatarozgatás költsége, s az ide vezető utat és hidat is ebből tartják fenn.

A barlang mélyében több évvel ezelőtt egy öreg remete lakott. Épen száraz galyat gyüjtögetett a hosszu télre, mikor a sikos szikláról lecsuszva, a mélységbe esett és szörnyet halt. A „Fremdenbuch“ ezekkel a szókkal emlékezik meg róla: „Den vierten November 1853 mittags 11 Uhr ist der Eremit Anton Feszler verunglückt, und wurde todt gefunden auf Pommen in Seid. Requiescat in pace.“

Mikor e szent magányban a kis kápolna harangja megkondul, a legsivárabb kedélyü embert is áhitat fogja el.

A kinek fáj az élet, kinek szive sebektől sajog, a ki csalódva mindenben, fut a világtól, kit a kajánság vipera-mardosása embergyülölővé tett, a ki megundorodott a léha tömeg maszlagos kedvteléseitől: az jöjjön ide, és pihenjen meg itt ez édes, enyhe magányban, messze a világ zajától, a hová a gúny és irigység el nem kiséri, a hol a gonosz nyelvek rágalma helyett a madárkák csicsergésében, a fák zugásában és a legelésző nyáj méla kolompolásában gyönyörködhetik; a kinek feldult lelke a templom góth ivei alatt nem tud imádkozni: az jöjjön ide, itt háboritatlanul, reszkető szivvel fohászkodhatik vesztett nyugalmának visszaszerzéséért. — jobbnak érzed itt magad, s azt hiszed, hogy közelebb vagy istenhez! . . .

Kalauzom elbeszélte, hogy e sziklaüreg egyszer, régesrégen, a begyi manók királyának volt palotája. Az egész vidéken, minden kristálybarlangban szeretetreméltó kis törpék laktak, kik a jámbor pásztorokat nagyon szerették, nyájaikat megőrizték minden veszedelemtől, s a nyirés idején mindig ott termettek, hogy szolgálatukat felajánlják. Éjjelenkint itt a sziklában ünnepélyes bucsujárásokat tartottak, mindig párosan lépegettek egymás után, kicsi kezökben égő gyertyát tartottak, vörös üvegből készült föveget viseltek, s gyönyörüen tudtak énekelni. A hosszu barlangon szép rendben keresztül vonultak, s kimentek az „Ebenalpra“, hol rendesen vidám táuczra keltek; mire pedig reggel lett, szétfutott valamennyi, hogy a pásztoroknak segitségére legyen. — A mióta a régi hit kiveszett az emberekből, ők is láthatatlanokká lettek . . .

Az öreg felügyelő — a ki arra is el van készülve, hogy egy-égy utasnak valami kis harapni valót, sőt szükség esetén éjjeli szállást is adjon, — meggyujtotta kérésemre fogyatékán levő fáklyáját, s behatoltam a sziklaüregen tul levő hosszu barlangba, mely lehet vagy száz öles, a lecsepegő viztől egészen süppedékes, és néhol oly alacsony, hogy valósággal négykézláb kell benne mászni; de e fáradságot megjutalmazza az, hogy e sötét üregből a fölséges „Ebenalp“-ra jut az ember, a honnan messze terjedő kilátás nyilik. A kinek jó szeme van, tiszta időben egész a Bódentóig, sőt Bregenzig elláthat.

Beszédes vezetőm elmondá, ha jól gyalogolunk, egy óra mulva elérünk a rejtett barlanghoz, hol nagy kincs van elásva, s honnan éjjelenkint óriási láng csapkod ki, azután pedig a „Szerencsés alphoz“ érünk.

A balra fekvő mohos hegyoldalnak merész kiszögellésén nagy mennyiségü alpesi rózsát és még több nefelejcset pillantottam meg, mely utóbbi sokkal kékebb és nagyobb, mint a sikföldön. Szenvedélyes virágkedvelőhez illő örömmel siettem fel a nyaktörő helyre, és marokkal téptem a kedves „Alpenblümlit“, azután leültem a sziklára, hosszan néztem le a völgybe, hol a boldog pásztorgyerek jodlirozva járkált nyája körül, meg-megsimogatta a kolompos ürüt, azután ledőlt a lágy fűre, és hallgatta az erdő zugását.

Azon gondolkodám: mennyivel jobb volna egészséges bojtárnak, mint idegbeteg kóborlónak lenni!

Előttem aranyos szárnyu rovarkák zümmögtek, örülve rövid lételöknek; a szikla alatt kis hegyi ér rohanva futott végzete utján; fölöttem gyorsan haladtak el a nyári felhők, mint a boldogság órái. Vegzetét követi minden, s végzete mindennek: a halál! A virág és rovar egy pár napig, a pásztorfiu egy pár évig él . . .

Mielőtt e kopott elmélkedést bevégezhettem volna: valami hátba ütött.

Azt hittem, hogy már a halál áll előttem szörnyü kaszájával, — azonban csak egy szakálas kecske volt, mely nyilván megneheztelt, hogy birodalmába tolakodtam. Rám mereszté szemeit, azután mekegett. Minthogy évek óta bolyongok Helvéczia kecsketermő bérczei között, annyit már megtanultam „kecskéül,“ hogy ezt a mekegést megértettem. A jó állat sót kért, de nem adhattam neki, mert nem volt; azután megkérdezte, hogy hová megyek?

Ezt magam is szeretném tudni. Céltalanul kóborlok, gyógyulást keresve.

Egy hét története.

Márcziushó 29-dikén.

Uj verőfény kivül, belül. — A nőiparegylet bazárja. — Rendezési mulatság. — A süker zálogai. — A nagy közönség. — Patti. — Szilágyi Sándor bucsuestélye. — Csudálatos világ. — Az utósó taps. — A bucsuestély. — Szivek nyitókája. — Az országos zeneakadémia reggélye.

Nem hiszem, hogy a legnagyobb gazda is jobban ürülne a mostani gyönyörü időnek nálunknál, boldog fővárosiaknál. A legnagyobb gazda is csak földjei végett örül neki, és a végett, a mi bennük van, vagy bennük lesz, holott nekünk itt a fővárosban az eget adta vissza, azzal együtt, a mi benne van. Az utósó hetek szinte az eget vitték el fejünk felett, nem is mertünk már föltekintni reá, annyira lenyomott az idő sulya, és egyszerre csak, mult szombaton, aranyos jókedvében tavaszi verőfényével öntötte el a nap szobánkat, szivünket, az egész világot, és mintha csak ujjá születtünk volna azóta, égen-földön eloszlott a borongás, ujra fakadoz az élet, szemlátomást dagadoznak a rügyök, hogy ne tehát a remények is a szivekben? Fenn a légben vigan csicsereg a hazatért madársereg, hogy ne szintén a hazatért életkedv a szivekben?

És épen e gyönyörü tavasznyilta napján volt a nőiparegylet jótékony bazárja. Különben is bizonynyal jó szivvel lett volna iránta a közönség, a nemes egylet végett, mely rendezte, és a kettős jótékony czél végett, felében az árvizkárosultak és felében a nőipartanoda javára volt; a mellett a csekély belépti dij, 50 kr. egy sorsjegygyel együtt; a mellett még a sok kedves hölgy az áruasztalkák körül; hát még ilyen lélekvidámitó nap estéjén! Volt is vendég, nem mondom, hogy elég, mert hiszen a jó czélra lehetnek sokan, de soha sem elegen; hanem azért voltak ott annyian, hogy örülhetett a nemes lelkü elnökné: Kühnelné urnő szive, mert jut is, marad is, mind a két czélra szépecskén, talán egy pár száz forint, a mi ha nem is valami sok, a nagy fáradsághoz képest, melylyel az ilyen hasznos mulatság rendezése jár; mégis esak jó, különösen azoknak a nemes lelkü hölgyeknek, a kik ilyen alkalommal semmibe sem veszik a fáradságot.

Mert a mi a fáradságot illeti, a közönség legnagyobb részének fogalma sincsen róla, de nem is lehet, sőt akár hányszor hallottam már ettől is, attól is, hogy mindezeket a jótékony czélu mulatságokat az illetők csak saját mulatságukra, vagy épen hiuságból rendezik. No, köszönöm az ilyen mulatságot! Napokig, hetekig lótni, futni egyik boltostól a másikhoz, hogy járuljon ő is valamivel e bazárhoz; egyik urhölgytől a másikhoz, hogy vállalkozzék, ki czikkek, ki meg sorsjegyek elárusitására; azután a sorsjegyek szétküldése és számon tartása — az előállitásról nem is szólok, — a bazár berendezése, a számtalan apróság czélszerü beosztása, a helyiségről, zenéről, frissitőkről és a száz meg száz apró szükségletről való gondoskodás, és mikor mindezek megvannak, még jóformán semmi sincsen meg, még mindig ki van téve az egész vállalat, hogy a legjobb esetben semmi haszon, rosz esetben pedig még veszteség lesz az eredmény és az előleges költségek nagy része kárba mehet, mely előleges költségek pedig jótékony pénztárból kerültek ki. Mert hogy a süker némileg biztositva legyen, mulhatlanul szükséges, hogy ez és ez az előkelőség is érdeklődjék iránta, annál tehát tisztelkedni kell, és pedig küldöttségileg, diszesen, nem egyszer, de háromszor, négyszer is, mig honn találják; ugy-e bár ezek mind nagyon mulatsogos dolgok? Csak látnák ama jó emberek az ilyen rendező hölgyeket a mulatság utáni napon, bizonyára ők is azt mondanák rá, hogy egy kis spanyol tortura igazán mulatság az efféle „mulatság“-hoz képest.

Egészen más a nagy közönség, ennek csakugyan fő dolog a mulatság, e nélkül nem lehet hozzá férni szivéhez, és annál fogva zsebéhez sem. Hogy Pattit hallhassa, perczig sem gondolja meg, mennyi pénz az: hatvan forint egy páholyért, és még azt se bánja, hogy Bécsben ugyanez a Patti 40 forinton adja a páholyt. És ha kérdeznők, valjon miben áll tehát ennek a Pattinak az ő világhirüsége, dehogy tudná megmondani. Épen ánnyit ért az énekhez, mint a harangöntéshez, azért mégis megadja a 60 forintot a páholyért, vagy a 10 forintot a körszékért, megadja a mulatságért, nem minden nap lehet ilyet látni, vagy hallani, mondja, és ez neki mulatság, mindegy ha Patti, vagy Kenedy az elefánt, vagy a czirkusz okos csacskája; azért kell a jótékony czéloknak is mulatságot rendezni; csak az a kérdés, hogy valjon meddig lesz még olyan nagy a nagyközönség száma, hogy nála nélkül a jótékony czélok saját emberségükből nem tudnának megélni?

Ismét egészen másnemü mulatságunk volt vasárnap este a nemzeti szinházban. Az öreg Szilágyi Sándor bucsuzott el tőlünk; negyven évi hü szolgálat után utoljára öltötte testére-lelkére költő szellemalakját — ezuttal Szilágyi Mihályt a „Mátyás király lesz“ czimü darabban — utoljára látta maga előtt ama csudálatos világot, melynek közönséges neve szinpad, mig valósággal, az arra hivatottnak tündérország, édesebb a szerelemnél, boldogitóbb a dicsőségnél, fényesebb a világ minden koronájánál; utoljára azt a közönséget, melynek szivével a szinmüvész csak ugy játszik, mint a zenész a hangszeren; ha tetszik, megrikatja, ha tetszik, megkaczagtatja; utoljára vonult el lelke előtt az egész világ, a királytól a koldusig; negyven évig parancsolt vele, és most egyszerre elbucsuzni tőle, örökre; nagy, végét be nem látható szó ez az: örökre a bucsuzó szinmüvészre nézve, száz meg száz halállal egyértelmü; mi adhat neki erőt hozzá? Egy fényes istennő, mosolygó angyalarczczal, elandalitó pillantással, iratos kézzel, melynek simogatására a seb nem fáj és a jövő multra változik, a mult meg a jelent népesiti meg mindama szép és jóval, a mi azt kedvessé teszi: az emlékezettel. Álom az élet, mondja neki ez az istennő, és elringatja a legszebb álmokba, gyönyörről és dicsőségről, — ép olyan édes most a jól kiérdemelt nyugalom, mint a milyen édes volt egykoron lelkesülni és küzdeni a müvész koszorujáért.

Feleki Miklós nyujtotta neki át e koszorut, a darab végén, a hü pályatársak nevében, a kik szótalan, mert kimondhatlan megilletődéssel a bucsuzó bajtársat körülállták; és a közönség nevében, mely most utószor tapsolt neki, szivből, lélekből, hadd kisérje el csendes nyugodalmába, az eljövendő évekbe, a miért ő neki az elmultakat olyan soká olyan sokszor megédesité.

Előadás után aztán a hü pályatársak az irók és müvészek társaságának helyiségében gyültek össze, jó magyar szokás szerint, vig pohárkocczintásra, hadd lássa meg a derék távozó, mennyire benn van a hű barátok szivében. Mert hiába, de csak két dolog nyitja fel ugy a férfi szivét, hogy annak legfenekére beleláthatni; az egyiket nem mondom meg, mert szép olvasónőim ugy is tudják; a másik pedig egy-két — pohár bor. Nem több, különben a sziven kivül még egyebet is fordit ki, de egy-két pohár a jóból annak is jó, a ki iszsza, és annak is, a ki látja; milyen vig egy bucsuestély volt ez tehát! Csak reggelig tartott.

Igen érdekes reggély is volt mult vasárnap, az országos zeneakadémia rendezte, saját helyiségében. Ez iránt a közönség annyira érdeklődött, hogy Liszt Ferencznek saját termeit is ki kellett nyittatnia a közönség számára. Azok, a kik a reggélyre a kijelölt időnél korábban érkeztek, igen érdekes előjátéknak lehettek tanui. A korán érkezettek közt volt Podhorszky György, hontmegyei alispán neje s leányai: Gizella és Elza, kik között az első, bár szükebb körben még, de ritka szép hangja és érzelmes előadása által már magára vonta zeneköreink figyelmét. A mester, ki minden tehetség iránt melegen érdeklődik, rögtön zongorához ült, s kisérte Podhoszky Gizellát, ki a mester felszólitására az ő „Du bist, wie eine Blume“ czimü dalát énekelte, s készületlensége s meglepettsége daczára oly sikerrel, hogy annak ismétlését kérte. „Folytatni fogjuk“, — végzé Liszt — „mert reménylem, elfogadja a pályát, melyre hivatása vezérli.“ Ez volt a reggély első száma. Érdekes bevezetés egy érdekes hangversenyhez. A zeneakadémia növendékei pedig nem csak arról tettek tanuságot, hogy kiváló tehetségek, hanem arról is,hogy a zeneakadémia tanitási rendszere egészen a mai zenemüvészet szinvonalán áll. A nők közül kiváltak Feigler kisasszony, Knappné asszony, Ravasz Ilonka, kik már-már a müvésznői czimre is igényt tarthatnak. A fiuk pedig minden várakozást fölülmultak. Almásy Miklós, Juhász Aladár és Aggházy György a szó szoros értelmében rendkivüli tehetségek. Nem az előadás virtuozitását értjük itt, hanem a játék értelmességét és érzelmességét, a münek az előadás általi ujjá teremtését. Érdekes száma volt még a reggélynek egy Beethoven-négyes és Kuluncsics Anna kisasszony éneke. A reggélyen nagyszámu és diszes közönség gyült össze, az irodalom és müvészet barátaiból. Ott láttuk Haynald Lajos kalocsai érseket, Trefort Ágoston minisztert családjával, Szende minisztert családját, Tisza Kálmánnét, Takács Lajosnét, Pázmándy Dénesnét, B. Augusz Antalt, családjával, gróf Apponyi Albertet, Goldmarkot, Kárffy és Gönczy miniszteri tanácsosokat és számos másokat. — A hangversenynek délután ½ 3 órakor lett vége. — i — r.

Budapesti hirvivö.

⁂ (*Királyné ő Felsége*) megröviditi Angolországban tartozkodását, s már e hét elején érkezik Münchenbe, hol két napig fog időzni. A királyné Angliában mult hó 21-dikén összes kiséretével nagy rókavadászatban vett részt. Jelen voltak a nápolyi volt király s királyné is. Egy hóförgeteg vetett kora véget a sportmulatságnak.

⁂ (*Coburg herczeg és neje*) palotájában fényes estély volt e napokban. Meg volt rá hiva a fővárosban levő főrangu világ s a közélet számos kitünősége. A herczeg és neje mindig oly szivesen fogadják vendégeiket, hogy azok rendesen ép oly otthon érzik magukat e palota termeiben, mint a herczegi pár magát Budapesten.

⁂ (*Rózsás napló.*) Budapesten Orosz Mihály országgyülési képviselő Róza leányát nőül vette Szirmay Szilárd, hevesmegyei császi földbirtokos. — Zádor Gyula miniszteri tanácsos, e napokban tartá meg esküvőjét Szombathelyen a bájos és szellemdus Vidoss Elvira kisasszonynyal, Vidoss László ügyvéd leányával. — Szinyérfalvy Mariska kisasszonyt, Szinyérfalvy Oszkár, abauji földbirtokos kedves leányát mult hó 19-dikén eljegyezte Müller János, közalapitványi gazdatiszt. — Miskolczon a mult héten volt Katzander kisasszony, a tavaly elhunyt jeles orvos leányának esküvője Weisz Armin kereskedővel. — Bekény Kata kisasszonyt, az ungvári királyi járásbiró kedves leányát, Jánossy Dénes kincstári tisztviselő vette nőül. — Kuthy Béla mérnök esküvője mult hó 17-dikén volt Hajdu kisasszonynyal, Hajdu Lajos biharmegyei volt adminisztrátor bájos leányával. — Baján dr. Mengalics Ede főgymnáziumi tanár jegyet váltott Juray Bella kisasszonynyal. — Máramaros-Szigeten Nagy Károly református lyceumi fiatal tanár eljegyezte Megyesi Erzsébet kisasszonyt. — Strasser Sándor miniszteri fiatal tisztviselő mult szombaton vezette oltárhoz Kéler Hermin kisasszonyt, a nemzeti szinház pénztárnokának kedves leányát. — Kőrösi József a fővárosi statisztikai hivatal igazgatója, vasárnap tartá esküvőjét Katzau Gabriella kisasszonynyal Bécsben. — Markovics Iván, országgyülési gyorsirodai vizsgáló, eljegyezte Gallinovszky Emma kisasszonyt,Gallinovszky Ferencz, dunaszabályozási főkönyvvivő leányát, — Marcshal Ferencz segédtanitó mult hó 24-dikén jegyet váltott Pécs egyik legszebb leányával, Papst Mariska kisasszonynyal. — Keresztes János, a kecskeméti jogakadémia tanára, e napokban váltott jegyet Szél Mari kisasszonynyal. — Debreczenben Sonnenberg M. D. budapesti nagykereskedő e napokban tartotta esküvőjét Fischl Fülöp, debreczeni terménykereskedő leányával, Jenny kisasszonynyal. — Kassán mult hó 16-dikán volt Gedeon Mátyás ottani vállalkozó kedves leányának, Mariska kisasszonynak esküvője Poltz Nándor, derék fiatal kereskedővel. — Ugyanaz nap fia, ifjabb Gedeon Mátyás vállalkozó jegyet váltott a szép lelkü Okolicsányi Jenny kisasszonynyal. — Gróf Dessewffy Izabellát, gróf Dessewffy Miklós bájos leányát, ifj. gróf Pongrácz Jenő jegyezte el Debreczenben.

⁂ (*Az országos magyar gazdasszony-egylet*) mult vasárnap évi közgyülést tartott. Özvegy Damjanich Jánosné az elnöki megnyitóban lelkes felhivást intézett az egylet tagjaihoz, hogy szokott hő buzgalmukkal támogassák azt, mely most árvái érdekében tetemes terheket vállalt. Az egylet ugyanis — és ez a lefolyt év legnevezetesebb mozzanata — 57,050 frt költséggel árvaházat épittetett, mely száz árvaleány befogadására lesz berendezve. Harminczezer frtot az egylet pénztárából lehetett fedezni, a többi 20,000 frt kölcsön által szereztetett be. A végleges megnyitás érdekes ünnepélylyel lesz egybekötve. Az árvaházban most már 64 növendék van, és az egylet, mióta fennáll, 173 árva neveléséről gondoskodott (köztük 109-ről ingyen). Az egylet védenczei közül sokan biztos állomásokat nyertek, hol helyeiket igen jól töltik be. Az árvaügyön kivül az egylet a jótékonyság terén is nevezetes tevékenységet fejt ki, és e tekintetben csak a lipótvárosi népkonyhára kell utalnunk, mely a lefolyt télen és az árviz idején oly nagy jótéteménye volt a főváros szegényeinek. A pénztári jelentés szerint az egylet bevételei 1875-ben 75,856 frt 85 krt,

a kiadások pedig 72,055 frt 2 krt tettek, ebben a házépités 57,000 frttal szerepel; a pénztári felesleg 3801 frt 83 kr. Végül kejelentetett, hogy az egylet alelnöknői: Hollán Ernőné és Braun Lajosné lemondtak állásaikról. Hollánné Sz.-Fehérvárra megy lakni, hová férje honvédkerületi parancsnoknak van kinevezve, Braunné pedig levelet intézett a közgyüléshez, melyben szintén indokolja lemondását. A közgyülés jegyzőkönyvi elismerését fejezte ki a két távozó elnöknőnek; a választás alkalmával örökös választmányi disztagokká választották őket, az egylet körül szerzett érdemeik elismeréseül. A választás az alábbi eredménynyel megejtetvén, a közgyülés véget ért. A választás eredménye a következő. Alelnökök: Kármán Lajosné, Ráth Károlyné. Örökös választmányi disztagok: Hollán Ernőné és Braun Lajosné.

⁂ (*A „Valéria"-egylet*) uj vásártéri népkonyhája, mely a cseléd-menhelyen levő nők élelmezése végett tartatik fenn, nem képes a maga erejéből táplálékot adni a nála jelentkező sok szegénynek. A választmány tehát Glatzné Ebeczky Matild elnök inditványára elhatározta, hogy étjegyeket nyomat, azokat egy forintjával eladja emberbarátoknak, aztán kiosztja ingyen, olyanok közt, kik előljárósági bizonyitványt mutatnak föl szegénységükről. Kaphatók ilyenek Glaczné urhölgynél (országut, 34.) a népkonyhai gondnoknőnél (ujvásártér, 31.) s Hatschek Miksánénál (váczi utcza 8. sz.) Továbbá az egylet családok számára ajánlhat helyet kereső házi nőt, munkatanitónőt, bonne-t, szobaleányt s mindenest.

⁂ (*Liszt-estélyt*) rendeztek mult csütörtökön este az irók és müvészek társaságának helyiségében, a nagy mester tiszletetére, ki ujra távozik fővárosunkból és alkalmasint csak őszre fog visszatérni. Az estély vendégei — ötvenen felül — legnagyobb részt zenészek voltak, azonkivül néhány más müvész és iró. Annyi jeles ember együttléténél a vacsora „püspökfalat"-ja természetesen a szikrázó szellem, és az nagyon jó is volt igy, legalább kevesebb fogyott a borokból, melyek nem a legjobb emléket hagyták maguk után. Felköszöntők azért nem hiányzottak, többek között mondott egyet R ó z s a á g i Antal franczia nyelven Lisztre, S z a n a Tamás meg német nyelven, a szintén jelen volt Róbert, német szinészre. Hajnali 4 óráig tartott a mulatság.

⁂ (*A fővárosi iparosok körében*) mult vasárnap tartott családi estély egyike volt az idény leglátogatottabbjainak. A müsor a dal, zene és szavalat köréből igen érdekesen volt összeállitva. Kiemelendő Nikaszy Karolin kisasszony tréfás magándala (Geneé: házassági gyakorlatok.) Tetszésben részesült még Böhler Ágosta kisasszony éneke (magyar népdalok és Reiselied Mendelssohntól,) és Schauer Ferencz zongorakiséret mellett előadott fuvolajátéka, ugyszintén Holtmann Irma és Megyeri Károly, kik magyar dalokat játszottak zongorán négy kézre; Kemenczky Károly pedig Vörösmarthy „Vén czigány"-át szavalta érzéssel. A müsor utolsó pontját — sextett „Luciá"-ból összhangzattal énekelték: Holtmann Irma, Böhler Ágosta, Haris Mihály, Károlyi György, Fettich József és Fabinyi Gyula. — A müsort követő táncz igen kedélyesen folyt, az első négyesben mintegy 60—70 pár tánczolt.

⁂ (*A zenekedvelők termében*) Khayll Antal ma, vasárnap este hét órakor nagyobb zongora-bangversenyben fogja bemutatni tehetségesebb tanitványait. A műsor, melyet Khayll ur magyarul is kinyomatott, következő számokból áll: Herz asdur hangversenye; játszsza Návay Jolán kisasszony; Raff „Suite"-jéből három rész, előadja Bakonyi Sarolta; Chopintól seherzo, játszsza Than Irma kisasszony; Hiller „8 meurzes variées"-je, előadja Bleuer Oszkár; Goldmark „Suite"-je, előadják Goldstein Regina kisasszony zongorán s Huber Jenő hegedün; Rheinberger „Toccata"-ja s Liszt „Forrás partján" darabja, játszsza Goldstein Vilma kisasszony; Liszt Cis-moll magyar rhapsodiája, előadja Gold Róza kisasszony: Veber „Tánczra felhivás"-a két zongorán játszszák Goldstein Vilma és Regina, Gold Róza éz Than Irma kisasszonyok. A müsor meghivóul szolgál s belépti dij nincs. Adakozásokat azonban a nőegylet és vizkárosultak javára elfogadnak.

⁂ (*Az egyetemi könyvtár*) ünnepélyes megnyitása mult vasárnap ment végbe. Az egyetemi rektor, dékánok és tanárokon kivül jelen voltak a miniszterek közül: Tréfort, Perczel, Szende, és Simonyi, továbbá Kammermayer polgármester, Haynald érsek, Ghyczy, Gorove, Podmanitzky, Pulszky stb, 11 órakor Thán Mór rektor rövid beszédben üdvözölte a megjelenteket. Utána Horváth Árpád ismeretette a könyvtárt és kiemelte, hogy az 190,000 kötet könyvet tartalmaz. A közönség ezután az épület helyiségeit tekintette meg. A nagy olvasóterem, melyben ez ünnepély végbe ment, a legnagyobb pompával van diszitve. Különösen tetszettek Lotz fresko-festményei. A könyvek vasszekrényekben vannak elhelyezve.

⁂ (*Intézeti hangverseny*) s tánczvigalom volt mult szombaton Bayer Karolina ismert leánynöveldéjében, a vizkárosultak javára. A jótékony czélra ezuttal két száz egy forint és három ezüst huszas gyült be. Ez eredmény szép világot vet e leánynevelő intézet szellemére.

⁂ (*A szinészeti tanodában*) e hó 3-dikán délelőtt 11 órakor ismét zártkörü előadás lesz. Először „Jakab urfi" 3 felvonásos franczia vigátékot, azután a „Hunyadi László" opera 2-dik felvonását adják elő. — A vigjátékban Márkus Emilia, Gömöry Piroska, Békessy Irma, Adámi Piroska és Fischer Ilka kisasszonyok, továbbá Tóth J., Benedek L., Somló S., Szepesi Á., Ligeti G., növendékek müködnek közre. Az operában Bély Hermin, Vidmár Erzsi, Kurzweil Janka, Kopp Lujza kisasszonyok, Ruszt József és Schauer Ferencz növendékek fogják énekelni az egyes szerepeket.

⁂ (*Frecskay* Józsa) leánynevelő intézetében vasárnap délelőtt növendékek hangversenye volt, zongorajátékkal, énekkel s magyar, franczia és német költemények szavalásával; a vendégek örömmel győződtek meg, hogy e jó nevelőintézetben a zenei és szavalati képzésre kellő gondot forditanak, még pedig jó sikerrel.

⁂ (*Lónyay Gábor*) termeiben a családhoz tartozó „fiatalság" e napokban szini előadást rendezett az árvizkárosultak javára. A „Strike"-ot adták, 20 kr. belépti dij mellett s játszottak a darabban: Lónyay János, Bay Ella kisasszony, Lónyay Sarolta kisasszony, Patay József, Lónyay Gábor, Bay Ella kisasszony, Vay Éva kisasszony, Lónyay Vilma kisasszony, Pirette grófhölgy, Vay Gábor, Lónyay Elemér, Vay Ernő és Lónyay Elemér. Mondanunk sem kell talán, hogy a közönség mindvégig teljesen jól mulatott, s a pénzügyi eredmény az árvizkárosultak javára lőn 14 frt 12 kr. Bár csak követőkre találna!

⁂ (*A Toldy-emlékre*) Degré Alajoshoz, mint a Kisfaludy-Társaság által kiküldött bizottság elnökéhez, eddigelé hétszázhetven forint érkezett. Ez összegben következő adakozások vannak: az országos szabadelvü kör tagjai 325 frt, báró Sina Simon 300 frt, a legfőbb itélőszék tagjai 35 frt. Tömöry György 10 frt. Folytatása bizonyára következni fog.

⁂ (*A császárfürdőben*) minden fürdőt helyreállitottak már az árviz után. A közlekedés is folytonos. A fürdők most any-

nyival nagyobb látogatottságnak néznek eléje, minthogy az árvizes márcziusban vajmi sokan nélkülözték panaszkodva a megszokott gőzfürdőt, sat.

⁂ (*Saissy Amadée*) franczia tanár vasárnap az „Európa“ disztermében igen diszes közönség előtt tartotta meg felolvasását az árvizkárosultak és az irói segélyegylet javára. Érdekes magyarázatok kiséretében szavalta el Coppée Ferenczcznek „A kovácsok strike“-ja és Hugó Viktornak „A szegényekért“ czimü költeményeiket. A közönség nagy tetszéssel fogadta ugy a szép szavallatokat, mint a vonzóan és költői ihletettséggel előadott magyarázatokat.

⁂ (*A Margitsziget.*) Mivé tette a pusztitó ár e gyönyörü szépséget! Vastag iszapréteg boritja, a fák megtizedelve, összetörve, megcsonkitva düledeznek egymásra! Az alsó vendéglő padlózatát felszakitá a viz, a butorokat szerte hordta az ár. A fürdőépület is sokat szenvedett, a folyósokon sár és iszap, az egyes fürdők tele piszokkal, törmelékkel, a medenczéket a viznyomás kiemelte helyükből s a mozaik-padozatot összetörte, szétmosta. A diszitmények, virágtartók, kőszobrok romokban hevernek egy rakáson. A lakházak nem kevésbbé szomoru állapotban vannak. A teremtő kéz, mely az oly igen elhagyatott szigetből tiz év előtt kis paradicsomot alkotott, talán ismét be fogja hegeszteni az elemi csapások által ütött sebeket, de a kár milliókra megy.

⁂ (*A nemzeti szinházban*) egy uj f é j e l é s t és egy ujdonat ujdonságot láthattunk e héten. A fejelés, Feuillet „Kisértés“-e, tiz év előtt nagyon kedvelt darab volt Szerdahelyi végett, a ki az ő végtelen kedvességével játszott benne; mert a mi magát a müvet illeti, az tárgyánál fogva eléggé érdekes ugyan, egy tulábrándos feleség, a ki meglehetős egyszerü és meglehetős ledér férjében nem találja föl a férjek eszményképét és azért már-már romlásnak indul, de az utósó perczben a női nemes önérzet ébred föl benne, mentő angyalul (megjegyzendő, hogy e nőnek már akkor férjhez adó leánya van;) kigondolva is eléggé érdekesen van, ügyes fordulatokkal, lekötő jelenetekkel; csakhogy — mint mondani szokás,— puha fából készült, vagyis nincsen benne igazi drámai erő, hanem csak amolyan salon-költészet. Azért most is egy ideig tarthatja magát szinpadunkon; mert a „régi gárdá“-ból Prielle, Lendvayné és Feleki, az ujabb müvészek közül pedig Náday kitünően játszanak benne. — Az ujdonat ujdonság pedig „A fekete frakk“ volt, egyetlen felvonásban, egyetlen személylyel. Egy koroska fiatal legény frakkba veti magát, hogy egy gazdag gyapjukereskedő leányát nőül kérje; el is megy a kereskedőhez, azonban senkit sem találván honn, várakozik, és ezalatt sok mindenféle jut eszébe, a nőtlen élet édességeiről és a házas élet savanyuságairól, különösen mikor négy kereszttel a hátunkon harapunk belé. Addig-addig elmélkedik igy magában fennszóval, miglen mire künn a csengetyü hirül adja neki, hogy a házbeliek hazaérkeztek, ő keme szépen megugrik a mellékajtón, semmi kedve többé a nősülésre. Az eszme sem uj, a kidolgozás pedig tetőtől talpig német, sekély és savószinü, jóformán kárba ment tehát Nádai jóakarata, kinek különben sem hiszik el soha,hogy valaha negyven éves komoly férfi lehetne belőle a szinpadon. — Egy szomoru esténk is volt e héten, Kocsis Irma bucsuelőadása. Mert hát az igazgatóság felmondott neki, pedig egyike volt a leghasznavehetőbb tagoknak, valóságos szükségben segitő; mindent eljátszott, mire nem volt más, és soha sem rontott. Tiz éve már, hogy a nemzeti szinháznál van, most meg majd hármat-négyet kell helyében tartani, a kik természetesen cseppet sem lesznek jobbak nálánál, mert olcsó husnak hig a leve. Egy statistikus fölfedezte, hogy valahány mágnás intendánsa volt a nemzeti szinháznak, mindannyian felmondtak még Kocsis Irmának. Ernaniban bucsuzott el tőlünk és a közönség virágkoszorukkal, a pályatársak pedig értékes emlékekkel (brilliant gyürü és karperecz,) ügyekeztek enyhiteni neki a válás fájdalmát.

⁂ (*Irodalom.*) D ö m ö t ö r Pál kiadja költeményeit egy tiz ives válogatott kötetben. Előfizetési ára egy frt. s az összegek e czim alatt küldendők: „Dömötör Pál ügyvédnek Baján,“ — „Corday Charlotte“ czimü költői beszélyre hirdet előfizetést egy forinttal Szász Gerő, ismert költő és kolozsvári lelkész. A könyv május 1-sején fog megjelenni. Az előfizetési pénz a szerzőhez küldendő. — A s b ó t h Jánostól a következő mü jelent meg Légrády testvérek kiadásában: „Irodalmi és politikai arczképek.“ — Megjelent: Utazásom Délamerikába. Irta Balázs Gábor, Kiadja: K. Papp Miklós. Kapható Nosedánál (hatvani-utcza 3. sz.) Ára 1 frt. A jövő héten bővebben ismertetjük ez érdekes müvet.

⁂ (*Vegyesek.*) L i s z t Ferencz hangversenye az árvizkárosultak javára, következő anyagi eredményre vezetett: az összes bevétel volt 8610 frt. az összes kiadás 334 frt 18 kr; e szerint tiszta jövedelem: 8275 frt. 72 kr. — A z á r v i z által károsultak gyermekei s az első gyermekmenhely javára, e hó 2-dikán a Hungaria nagy termében jelmez-hangverseny tartatik, melyen előkelő családokból a gyermekek müködnek közre. — A k ö z o k t a t á s i miniszterium állandó évi összeget utalványozott az orsovai „korona-kápolna“ folytonos jó karban tartására. — A b e l v á r o s i reáltanodai ifjuság Deák Ferencz emlékére mult szombaton kegyeletteljes ünnepélyt tartott, s az ünnepélyről Deák koporsójára koszorut küldött, melynek a koporsóra való elhelyezéséről Ney Ferencz, jeles igazgató gondoskodott. — L e g i d ő s b gróf Teleky Domonkos, közéletünk egyik legrégibb és legjelesb bajnoka, sulyosan beteg. Dr. Kovács Sebestyén Endre a fővárosból még a mult hét végén utazott le hozzá. — H o r v á t h Mihály már fölépült lábbajából s néhány nap mulva elhagyja szobáját. — A n e m z e t i s z i n h á z b a n „A bolygó hollandi“ jövőre ugy kerül szinre, hogy a harmadik felvonás ama nagy karénekét, melyet Richter nálunk nem mert szinre hozni, s mely a münek egyik fénypontja, szintén hallani fogjuk. — A b u d a i várbeli szinházban mult szombaton ujra megkezdődtek az előadások. — A l e f o l y t h é t e n a fővárosban született 322 gyermek, elhalt 268 személy; a születések tehát 54 esettel mulják felül a halálozásokat. Az ujszülöttek közt volt 127 fiu, 155 leány. A halottak közt volt 138 férfi, 130 nő, egy éven aluli gyermek 66. Ez év 12 hetében élve született összesen 322-től tesz.

⁂ (*Halálozások.*) Z a j á k Ferencz ügyvéd, a „Nagy Károly“ czimü lap szerkesztője, 21 éves korában elhunyt. Tiszta jellemü, szakavatott és buzgó tisztviselő volt. — Elhunytak továbbá: Budapesten Wieser Gusztávné szül. Fogas Katalin asszony, 47 éves korában. — Szintén Budapesten K e p p i c h n é szül. Kohen Amália asszony, 42 éves korában. — G o s z t o n y és Kövesszarvi Gosztony Alajosné, született Kopauer Amália, élete 72-dik évében Budapesten. — Özvegy S ö t é r Ferenczné, született Papp Teréz asszony, mult hó 24-dikén M. Óvárott — Nyitrán B o s s á n y i Vinczéné született Bossányi Stefánia asszony, 54 éves korában. — S z t u p a Mihályné született Sztupa Helén, mult hó 26-dikán Nagyváradon. — S z i l á g y i Béláné, született Vig Róza, hajdan a budai népszinház, utóbb elsőrendü vidéki szinházak közkedvességü operette énekesnője, mult hó 23-dikán Székesfehérvárt. — Pakson K o h n Janka

kisasszony dr. Kohn Gábor egyetlen leánya, mult hó 21-én, 17 éves korában. — Torontálmegye köztiszteletben állt főorvosa, Gesztessy László, mult hó 20-án Zsombolyán, 63 éves korában. — Szenthe Pál, ki a szabadságharczban lovas-kapitány volt, 78 éves korában. — Duna-Földvártt mult hó 19-dikén az ottani görög-keleti egyház fiatal lelkésze: Hajdzsán Emil, életének 27-dik évében. — Miskolczon Kraudy József kedden agyonlőtte magát, megunva évekig tartott betegeskedését. Szép müveltségü és közbecsülésben álló férfi volt. Özvegyet egy derék leányt (Soltész Albertnét), és szép és jó nevet hagyott maga után. — Hatos Gusztáv igazságügyminiszteri fogalmazó és a történeti társulat választmányi tagja, mult kedden éjjel agyonlőtte magát. Tettének oka ismeretlen. A jeles készültségü fiatal ember halála átalános részvétet keltett a fővárosban. Mint mondják, gyógyithatlan betegség unatta meg vele az életet. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Márczius 31-dikén: „A szerelem harcza.“ — Április 1-sején: „Saba királynője.“ — Április 2-dikán: „Észak csillaga.“ — Április 3-dikán: „Milton,“ Jókai drámája először. — Április 4-dikén: „Mártha.“ — Április 5-dikén: „A makranczos hölgy.“ — Április 6-dikán: „Eigaro lakodalma.“ — Április 7-dikén: „Milton.“

Divattudósitás.

Alig világitotta be az aranyos tavaszi napsugár a természetet, máris készen áll a tavaszi öltönyök uj serege. Ugy látszik, hogy tavaszszal is a sima és koczkás szövetekből való összeállitás lesz a ruhákra nézve az uralkodó divat, sőt már nem csak két-, hanem háromféle szövetből készült tavaszi ruhákat is láttunk, melyeknél a szoknya sima szövetből készült, az ujjak és fodrok koczkásból, és az ujjakon, valamint a fodrok felett levő befoglalás csikosból. Szinre nézve természetesen egyformának kell lenni az egyes szövetnek, ha az öltözék igényt akar tartani a szép elnevezésre. A puha, lágy redőket képező szövetek, ugymint cashemir és beige a kedveltebb szövetek közé tartoznak; a sárgás-fehér tejföl-szin, és a szürke és barnás szinvegyülékek kedvencz szinei most a hölgyeknek, és a tejes kávé szin is különös tetszésnek örvend. Továbbá a halványkék és a meiszeni kék, vagyis ama sötétes szép kék szin, melyet a régi porczellán edényeken olyan jól esik nézni. A koczkás szövetek után a csikosak is igen divatosak; a könnyü sötét szinü posztókon arany és ezüstszálak is fénylenek a fekete csikok között. Az egyszinü szöveteken néha damast virágok vannak beszőve, melyek még a finom szörkelménék is selyem szinezést adnak.

A tavaszi ruhák diszitései között a fonások, kerek zsinórok (gallons) és a sujtás a legidőszerübbek.

Egy szürke cashemirból készült tavaszi ruhát irunk le itt t. olvasónőinknek, mely mintául szolgálhat a szép öltözékre nézve, és melynél, mint azonnal észreveszik, a sujtás a főszerepet viszi. A szoknya félhosszu uszályban végződött, köröskörül széles, finom ránczokba rakott fodor fölé tizenöt sor keskeny szürke sujtás volt fellvarrva, e disz mellé pedig egy öt centimeternyi széles szürke és fekete koczkás fonás felvarrva. Egy arasznyi távolságban ismét tizenhárom sor sujtás következett és egy négy centimeternyi koczkás fonás. A szoknya legfelsőbb részét szürke cashemir écharpe köti keresztbe, mely köröskörül szintén hét sor sujtással és egy sor koczkás zsinórral van diszitve. Ugyanezen diszités ismétlődik a hosszu vértes derékon, mely elől, valamint hátul is, hegyes. Az ujjak is sujtással vannak diszitve, és a derék is elől, hol a sujtás egy római V-ös alakjában van tizenötsorosan felvarrva.

Most, hogy a ruhák valamivel rövidebbek lettek, a ábbeliekre is nagyobb gondot forditanak. Nedves napokon finom, fénytelen bőrből való magas czipők czélszerüek, oldalt gombokkal. Szebbek ugyan a ruha szinéből készült bőr- vagy szövet czipők, ezüst gombokkal, de azért a szép fekete czipő mégis csak megtartja az ő legnagyobb elterjedését és közkedvességét. Végül pedig azon tanácscsal fejezzük be e tudósitást, hogy hölgyeink őrizkedjenek a felette magas sarkoktól, mert ezek nem csak hogy elveszik a járás természetes szépségét, de az egészségre is ártalmas hatással vannak, és gyakran voltak már okai elég fájdalmas és veszélyes eséseknek.

Legeslegvégül pedig átadjuk t. olvasónőinknek mai mellékletünket, mely egy hegyes felső gallérból áll, melyet tavaszi ruhákhoz bársonyból, vagy a ruha szövetéből viselnek, melegebb napokon pedig fekete és fehér csipkéből nagyon fogják kedvelni.

Számrejtvény.

Gálffy Prileszky Máriától.

16. 35. 32. 25. 17. 36. 11. Hazánk egyik ős vezére,
5. 10. 33. 29. 31. Várát erre épitette,
7. 28. 1. 32. 8. A föld legszebb éke vagy,
4. 22. 6. 15. Te reád ez vadászgat.
18. 17. 12. 21. 26. 10. Ég és földnek mosolygása,
9. 27 30. 32. 18. Menyország az ő lakása,
32. 25. 19. 15. Olykor éget és forráz.
4. 24. 3. 19. 5. Boldog, a kit el nem hágy.
13. 6. 29. Kevés használ, sok megárt,
36, 6. 13. Messze halló hangot ád.
13 4. 32. 21, 31. Gyilkosa a kedélynek,
34, 4. 7. Telve jó a szegénynek.
12. 14. 10. Sok kar történt általa,
16. 11. 3. Ikervárosunk kapcsa.
2. 35. 36. Nagy hirben áll a mája,
20. 23. 29. A bornak rosz mostohája.
1—36. Felelet a mult kérdésre. Szerző megelégszik véle?

Megfejtési határidő: áprilhó 30-dika.

A f. é. 10-dik számban közlött rejtveny értelme:

Forgács.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárossy Mari, Soltész Emilia, Homonnay Julia, Dankó Hevesy Mária, Bogárdy Mészely Eliz, Uray Margit, Schimmer Jozefina, Bakos Irma, Jankovich Balás Ilona, Fekete Ilona, Kanizsai Nagy Antalné, Viczián Vilma, Beszédes Mózesy Anna, Bátori Zsigray Istvánné, Bereczk Irma, Strilich Mari, Lázár Eszti, Éhen Gizella, Bohus Gyuláné, Ruttkay Bernáth Irma, Mózessy Anna, Szabó Anna, Bajza Karolina, Rozinay Lászlóné, Grantner Antal, Reberics Szidónia, Limbek Vilma és Dezső, ifj. Frommhold Paulin, Antal Mariska és Iluska, Fet Szerbák Ilona, özv. Asztalos Sándorné, Szentpéteri Julia, Kaprinay Endréné, Horváth Istvánné, Medveczky Tóth Etelka, Gálffy Prileszky Mária, Gutmann Berta, Sáary Etelka, Hevessy Boldizsárné, Hevessy Matild.

A 9-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldék:

Csukás Karolin, özv. Asztalos Sándorné, Szentpéteri Julia, Kaprinay Endréné, Medveczky Tóth Etelka, Auszterweil Jozefin.

Tartalom.

A boldogság első napja, Balázs Sándortól. — Tavaszodik, Gáspár Imrétől. — Szlavoniai fonóházak, Tóth Józseftől. — Különleges nemzeti kisértetek, Vacano Emiltől. — A „Wildkirchli.“ B. Pongrácz Emiltől. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy hegyes felsőgallér szadása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

kárának ama kijelentését, hogy Liszt Ferencz a legnagyobb készséggel váltandja be adott szavát, az ünnepélyben való részvétét illetőleg, hahogy a szegedi ünnepélyek a tervezett beyreuthi Wagner-előadásokkal össze nem esnek, és hogy még az esetben is, hahogy ezt ezuttal nem tehetné, mindig kész egy más alkalommal Szeged városának tett igéretét beváltani.

Debreczenben az ottani kereskedő ifjak önképző köre gyüjtést rendezett tagjai között Széchenyi hátrahagyott iratainak megszerzésére. Összegyült 32 frt, mely összeg a magyar földhitelintézethez el is küldetett. Az árvizkárosultak javára még egyre folynak az adakozások, — a főösszeg eddig 3000 forint.

Vidéki vegyesek. Nagy-Enyeden Bogáthy Elza kisasszony hangversenyt rendezett a budapesti árvizkárosultak javára. Márczius 24-dikén ment az végbe, szép sükerrel. — Érmihályfalván márczius 15-két azzal ünnepelték meg, hogy gyüjtést rendeztek az árvizkárosultak javára. — Miskolczon mult hó 28-kán jótékony czélu szini-előadást rendeztek az ottani szinházban az árvizsujtottak javára. — Debreczenben gróf Bethlen Mikó Róza urhölgy szini előadást fog rendezni a tiszai vizkárosultak javára. — Veszprémben diszes estélyt rendeztek az ottani nőegyletek a hazai árvizkárosultak javára. Az estélyen Prém József felolvasást tartott a „divat s jelmezek történetéről". Ezt tombola követte. — Szolnokon az ottani műkedvelők e hó 1-sején az árvizkárosultak javára zenészeti és szavalati estélyt rendeznek. — A soproni szinház 3 évre bécsi szinészeknek adatott ki. Tehát e magyar város tanácsa szabadalmazta a germanizálást 3 évre. — Perger kassai püspök, érezve közel végét, megható bucsut vett papjaitól, lelkökre kötve a haza iránti hüséget. — Tüz ütött ki mult hó 13-dikán Csik-Tapolczán, melynek számos ház és gazdasági épület lett martaléka; sokaknak minden vagyonát emésztette fel a pusztitó elem.

Különfélék.

⁂ (*Stuttgartban*) mult hó 23-dikán az ausztriai és magyarországi vizkárosultak javára az itt tartózkodó osztrákok és magyarok által hangverseny rendeztetett, mely körülbelül 1800 márkát jövedelmezett tisztán, és mely összegnek legalább fele a magyarországi vizkárosultak segélyezésére van szánva. A király a termet ingyen bocsátotta a rendezők rendelkezésére és e mellett még 350 márkát adományozott. A hangversenyben az ottani szinház legjobb erői működtek szivességből közre.

⁂ (*Thomas régi bünei.*) A bremerhaveni rémeset alkalmából azon kérdésst vetették fel, hogy a „City of Boston" nevü nagy gőzös, mely 6 évvel ezelőtt elveszett, nem-e szintén azon módon ment tönkre, mint a hogy Thomas a „Mosel"-t tervezte. Egy amerikai lap most azt közli, hogy Thomas ama hajón csakugyan feladott három ládát és azon időben, mikor a biztositott összeget a „City of Boston"-ért kifizették, New-Yorkban volt és 500 font sterlinget és 458 tallért küldött onnan nejének.

⁂ (*Leforráztatott.*) Mennyi szorencsétlenség okoztatott már az által, hogy a kisdedek felügyelet nélkül az asztalra helyezve ott hagyattak, nem lehet eléggé ismételni s a szülék figyelmébe ajánlani. Egy hasonló szomoru eset történt ismét a fővárosban. Prager A. sebész egyetlen 3 éves fiuczkája egy asztal tetején játszadozott, miközben a nőcseléd, kinek gondozására a gyermek bizva volt, az edény elmosogatásával volt elfoglalva. Az asztal mellett egy forró vizzel telt dézsa volt e czélból egy székre elhelyezve. A cseléd nem igen ügyelt a kisdedre, mig az egyszer csak lesiklott az asztalról, s szerencsétlenségére épen a dézsába esett, hol a szó teljes értelmében fölni kezdett. Daczára a rögtöni segélynek, a szegény gyermek 24 órai kinos szenvedés után meghalt.

⁂ (*A Vezuv kitörése.*) Mult hó 18-dikán következett a hetek óta várt tüzhányás. A láva Pompeji felé ömlött. Hófehér füstgomoly gőzölög azóta a kráterből; nagy tömeg nézi éjjel-nappal a borzasztó természeti tüneményt.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Szentpétervártt Hauser Nathatlia kisasszony, a budai származásu szép, fiatal zongoravirtuóznő, kit évek előtt Gizella főherczegnő pártfogolt, élénk tetszéssel fogadott hangversenyt adott. — A franczia kormány Párisban 1879-ben világtárlatot fog rendezni. — Paczka Ferencz fiatal magyar képiró, kit az esztergomi primás Párisban képeztet, olyan képet festett, hogy Mardsen, londoni müárus huszezer frankért vette meg. — Lembergben magyar feliratu zongaramü jelent meg. Czime: „Az örökös köny, Deák Ferencznek áldozva." Szerzője: Tymolski. Ára 60 kr. Kapható Budapetten Táborszky és Parsch által.

Megbizások tára.

Ér-Endrédre G. B. urhölgynek: A jövő évnegyedben ugy lesz. Az előfizetés ama név alatt lett beküldve.

N. Szőllősre M. J. urnak: El van küldve.

Szegvárra S. J. urhölgynek: Az előfizetés csak márcziustól kezdődik.

M. Ujvárra K. F. urnőnek: El van küldve.

Szeredre P. K. urhölgynek: A kivántakat megküldtem.

H. Dorogra V. M. urhölgynek! Ujból megküldtem.

Békésre B. E. urhölgynek: Ennél csak a festés használ.

Szabadkára K. H. urhölgynek: Becses küldeményét vettem. Többet levélben.

Csorvásra B. I. urhölgynek: Nemde vette kóldeményemet? Várom szives megrendelését.

Simándra A. J. urhölgynek: El van küldve.

Aradra O. O. urhölgynek: Ajánlom figyelmébe Hentaller Batta Szilárda urnőt. (Wesselényi-utcza 1. sz. 1. emelet) ki a nevelőnők és a társalgónők elhelyezésével a leglelkiismeretesebben foglalkozik, és az illető hölgynek bizonyára jó házat fog ajánlani.

Bussára K. L. urnőnek: A könyvek a jövő hó folytában fognak megjelenni, és szivesen fogok azokkal szolgálni, ha kivánja. A könyvekért most is csak 90 kr. jár félévenkint.

Kalocsára R. M. urhölgynek: Nagyon sajnálom, de Marlitt regényei már mind elfogytak, az egy „Aranyos Erzsiké"-n kivül; ez még néhány példányban megvan.

Kassára M. G. urnőnek: Köszönettel vettem.

Olasziba P. A. urnőnek: Én is azon véleményben vagyok.

Egerbe W. K. urnőnek: Örülök, hogy mai mellékletünkkel olyan hamar teljesithetem ohajtását.

Makóra K. Zs. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Kereszturra Cs. B. urnőnek: Meterje 1 frt. 68 kr.

„Egy sohaj." Igen szépen köszönöm.

Kassára G. G. urnőnek: Köszönet.

Rákos-Csabára H. J. urhölgynek: Igy már jól van.

H. K. Madarasra L. E. urhölgynek: Vettem.

Kis-Ecsedre R. B. J. Inkább valami közérdeküt lehetne talán választani.

H. B. urnak: Vettem.

Van szerencsénk szives tudomására juttatni, hogy mi az eddig Plachy, Kallina, Horváth czég alatt fenálott női divat üzletet, minden tartozás és követeléseivel átvettük, és mi azt ezentul

PLACHY és KALLINA

váltótörvényszékileg bejegyzett czég alatt fogjuk folytatni.

Midőn mi az eddig tanusitott bizalmáért köszönetünket nyilvanitanánk, kérjük egyszersmind ugyan azt, uj czégünkre is átruházni. Részünkről törekedni fogunk, hogy pontosság, előzékenység, jutányos árak és szigoru becsületességünk által, Nagyság nagyrabecsült bizalmát jövőben is teljes mértékben birhassuk.

Maradván mély tisztelettel
PLACHY és KALLINA.
Budapest uriutcza 14.

Van szerencsénk szives tudomásul hozni, hogy a bekövetkező tavaszi és nyári idényre a fegujabb bel- és külföldi divatkelméink gazdag választékban megérkeztek. u. m.

Sima, koczkás és csikos ruhakelmék, a legolcsobbaktól kezdve minden szin- és minőségben.

Sima angol Lustres, Alpacca. koczkás Plaid szövetek. Toil leine, csikos és koczkás gyapju ripsek, fél selyem szövetek, egyszinü Cachemirok minden szin, minőség és kivitelben.

Nagy választék szép fekete kelmékben gyászruhákra, u. m. Angol Lustres, Terno, Cachemir, Alepin, Parathea, Rips. Paramatta, Rips Piqué minden szélességben. Fekete Moiré, angol Patent és selyem Bársonyok. Fekete Selymek, Noblesse, Faille és Ripsek.

Barege, Mozambique, Gazir. Grenadin, Ecru, Lenos, Percal, Cretton. Batist. Jaconette, Satin. Pique Brillantin.

Tavaszi és nyári kendők. Fekete Cachemir kendők. Fekete és szines selyem-kendők. Női Echarppok, Férfi és női Plaidek.

Azonfelül ajánljuk jó minőségü vásznainkat, Madapalon, Chiffon és Oxfordjainkat. Törülközőket. Zsebkendőket. Naknkin. Crepe-Lisse. Tarlatán. Mouslin. Organtin. Clott és egyébb bélészczikkeinket.

Ruhákat a legujabb divat szerint készitetünk.

Azonkivül legnagyobb figyelemmel teljesitünk bármi féle nem szakmánkba vágó megrendeléseket.

Mintákat bérmentve készséggel szolgáluuk. Csomagolást nem számitunk. Mély tisztelettel
PLACHY és KALLINA.
Budapest uriutcza 14.

Tavaszi és nyári idényre

Párisból érkeztek.

Legszebb és legujabb divatu női ruhák és felöltők, dolmány, Jaquettek és kerek köpenyek, Mandarin és Obrettek, melyek dús választékban és jutányos áron találhatok. a **„franczia nőhöz„** czimzett női divattárban. Budapesten, Deák-utcza 15. sz. alatt u. m.

Jaquettek minden szinben	7, 8, 10 ft. és fellebb
Ugyan ilyek finom Brasilból	10, 12, 15 „ „ „
Renaissance legujabb posztó-szövetből	15, 20, 25 „ „ „
Dolmányok legujab minta szerint	10, 12, 20—50 „ forintig
Getlemen férfi kabát legujabb minta szerint	10, 15, 20 ft. és fellebb
Jaquet és tünik igen jól chevijotból	15, 20, 25 „ „ „
Selyembársony felöltők legujabb szabásban	30, 35, 40—120 forintig
Patent bársonyból pedig legujabb szabásban	15, 20, 25—30 „
Hálóköntösök legujabb szabásuak	15, 20, 25—60 „
Kész női ruhák házi használatra	12, 15, 20 ft. és fellebb
Kimenő ruhák elegáns kiállitásban	25, 30, 40 „ „ „

Nem különben menyasszonyi kiházasitási rnhák legujabb Párisi divat szerint legelegánssabban és jutányosan készittetnek.

Vidéki negrendelések pontosan eszközeltetnek s kivánatra minták bérmentve küldetnek.

Megrendeléseknél kéreti egy centimeter szerinti mérték vagy régibb ruha test és szoknya elejenek hossza beküldése.

RÓZSAY A.
Confectioneur.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr. Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs. kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős rejü 2 frt 10 kr.**

Hufeland hirneves orvos mondja orvostani müveiben: „Két betegség van, melyek ellen az orvosi tudomány hasztalan látszik keresni erőteljes gyógyszereket; ezek **fejköszvény** és a **podagra**; e gyógyszer a fentebbi köszv.-vászon használata által fölfödöztetett.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gysznél. **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron:** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz — **Székes-Fehérvár:** Dieballa. **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brassó:** Fabik gysz. **Szigetvarott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Egyedüli föraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

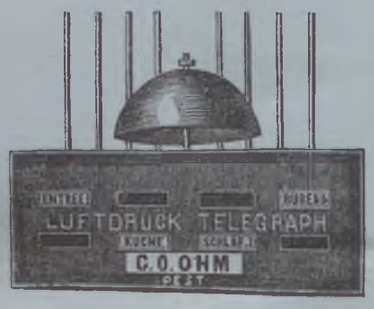
Magyar- és Erdélyhon számára

Wheeler és Wilson

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból, ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kezty ivarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelett!

Ohm C. O., Pest, Jozsefter 15. sz
uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

Magyar ipar

Nap- és esernyö-gyár

alapitott 1834-ben.

RANZENBERGER TESTVÉREK

Budapest váczi-utcza 14. sz. Korona kávéházzal szemben.

Ajánlják gyermek nap- és esernyők 1—2—3 forintig.
Nagy és kis tavaszi esernyők minden szin 3—4—5 forintig.
En toutcas 2-ős selyem esernyők 3—4—5—6 forintig.
Finom selyem esernyők 4.50-től felleb.
Napernyők urak számára 1.60 krtól kezdve.

Ezenkivül nagy mennyiségü franczia s angol nap- és esernyő van raktárunkban

Javitások vagy ernyők ujjonnani áthuzatása s minden másnemü és szakba vágó megrendelések 12 óra tartama alatt, ugy szintén vidéki megrendelések a leggyorsabban s legpontosabban eszközöltetnek.

15-dik szám. Április 9-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte		Nap- nyugta	
							óra	perc	óra	perc
Ápril 9	Vasárnap	A 6 Virágvasár.	A 6 Palmarum	28 C 6 Vajhi	15 Husvét kezd.		5	25	6	40
10	Hétfő	Ezechiel próféta	Dániel	29 Márk püspök	16 Husvét 2. ünn.		5	22	6	41
11	Kedd	Leo pápa	Arszlán	30 Klimachus	17		5	20	6	43
12	Szerda	Gyula pápa	Gyula	31 Hypatius	18	♋	5	17	6	44
13	Csütörtök	Nagycsütörtök	Nagycsütörtök	1 Ápril Nagycsét.	19		5	16	6	46
14	Péntek	Nagypéntek	Nagypéntek	2 Nagypéntek	20		5	14	6	47
15	Szombat	Nagyszombat	Nagyszombat	3 Nagyszombat	21 Sab. H. 7. ünn.		5	13	6	48

Vidéki tárcza.

A Tisza pusztitásairól megdöbbentő hirek érkeztek e héten. Csak akkor apad néhány órára, ha áttörte valahol a gátakat és nagy területeket öntött el. Aztán ismét árad, pedig még nem emlékezik senki, hogy valaha ily nagy lett volna. Kétségbeeséssel végzik a lakosok a mentési munkálatokat, de vajmi kevés sikerrel, mert a tartós áradás a frissen hányt töltéseket elmossa. Szeged és Hód-M.-Vásárhely még most is minden pillanatban ki van téve, hogy egyszerre viztenger boritja el. A kormány a Tiszavidékre Lukács György államtitkári helyettest küldte le biztosképen, ki először is Szegedre ment, honnan gőzhajókkal élelmi szereket küldött az elöntött vidékekre.

A szolnoki nőegylet e hó elsején „zenészeti s szavalati estély"-t tartott és mind anyagi, mind müvészeti szempontból jó eredménynyel. Az estély legélvezetesebb pontjait Aggházy Gyula hegedüjátéka, Raff Joachim „Cavatiná"-ja, s Grau János zongoraelőadása: Liszt „Rhapsodie hongroise"-a képezték. Kapusy Karolina kisasszony a „Novelette"-et Schumanntól s „Les Belles de New-York"-ot Latter Gusztávtól adta elő s Grau János urral négy kézre a „Tarantellá"-t Rafftól, élénk tapsokra ragadva a közönséget. Kapusy Vilma kisasszony két izben énekelt, előbb Schubert „Esti dal"-át, aztán „magyar népdalok"-at, kellemes hanggal. Ratits Lajos és Gyula urak fuvolajátéka zajos tetszésnyilvánitásokra ragadta a közönséget. Grünfeld Sándor Tóth Kálmán „Honáruló"-ját, Oberlender Janka kisasszony pedig Szász Károly „Két kép"-ét szavalta, mindketten elismerést keltve. Az érdekes müsort a mükedvelők férfikara Oláh Károly „Fohász"-ával nyitotta meg s Thern Károly „Országos bor-dal"-ával zárta be. Az estély a tiszamelléki vizkárosultak javára száz forinton felül jövedelmezett. Husvétkor pedig ugyancsak a vizkárosultak javára közvacsorát rendez e derék nőegylet. Átalában e nőegylet dicséretes tevékenysége mind a jótékony czélokra, mind a társasélet élénkitésére nagyon jótékony befolyást gyakorol.

Déván mult vasárnap a vidéki vizkárosultak javára a kaszino s a városi dalárda estélyt rendeztek. Ez alkalommal Réthy Lajos Arany: „Pázmány lovagját" szavalta, Téglás Gábor pedig a föld őstörténetéről felolvasást tartott. A tiszta jövedelem 70 frt körül áll.

Zentán, Kuthy József tanodai igazgató ur kezdeményezése következtében, a tanyai iskolák jelesebb növendékeinek jutalmazására hangversenyt rendeztek, mely 64 frt tiszta jövedelmet eredményezett. A hangverseny teljesen sikerült. Mihálkovics Albina és Heiszler Ilka urhölgyek zongorajátéka, Dobák Béláné és Eberhardt Klotild urhölgyek szavalata, Eberhardt Emma urhölgy magándala, Czebe Győző tanár szavalata, s Kátky József hegedüjátéka sok tapsban részesült. Legnagyobb hatást azonban Lenárd Sarolta urhölgynek, a szabadkai főispán leányának kitünő zongorajátéka idézett elő.

Temes-Gyurgyevó falut az árviz elmosta a föld színéről. A község lakosai leginkább Kubinba menekültek, hol e szerencsétlenek munkaképtelen része, kiknek száma 231-re rug, élelmet és elhelyezést talált. Kubinban rögtön megalakult az inségi bizottság, mely a közönséget adakozásra szólitja fel.

Az izmányi sváb biró nem rég negyedmagával kiment Berlinbe Vilmos császárhoz s bepanaszolta Ferencz József királyunkat s s magyar bíróságot. De a folyamodvány ő Felsége utján Tolnamegyéhez küldetett megvizsgálás végett, és az lett belőle, hogy a birót negyedmagával mint felségsértőket az illetékes bíróság négy évi börtönbüntetésre itélte el.

A véletlen mint becsületmentő. Mintegy két éve annak, hogy a tiszai vaspálya miskolczi pénztárnoka, Policzer, a Kassáról Pestre utazó Kramer nevü málhafelügyelőnek egy 3500 forinttal terhelt pénzes levelet adott át s ezt az illető irásbelileg nyugtatta is. A levél azonban eltünt, s az illető nem adhatta át. — Mi volt természetesebb, mint hogy a konduktor elbocsáttatott, s a pénztárnok a kár megtéritése mellett nyugalomba helyeztetett. — Policzer pert is indittatott a társulat ellen, de ez még mai napig sem fejeztetett be. Néhány nappal ezelőtt azonban a miskolczi állomási mühelyben javitás alá vettek egy málhakocsit s a szétszedés alkalmával a toló ablak mélyedésében egészen sértetlenül találtak egy levelet, mely 3500 forintot tartalmazott, s mely nem volt más, mint amaz akkor elveszett levél. A gondviselés igy adta vissza két ártatlanul szenvedettnek becsületét.

Vidéki vegyesek. A Miskolczon mult hó 20-dikán rendezett tánczestély és közvacsora az árvizkárosultak javára 1171 frt 80 krt, 40 darab czüst forintost és három aranyat jövedelmezett tisztán. — Szamosujvártt mult hó 25-dikén az ottani dal- és zeneegylet az árvizkárosultak javára tánczvigalommal egybekötött hangversenyt rendezett, melynek tiszta jövedelme 83 frt volt. — Nyirbátorban a mult héten bált rendeztek a szabolcsi vizkárosultak javára, (a számos felülfizetéssel együtt) 177 frt s egy arany tiszta jövedelemmel. — A nagybányai fiatalság az árvizkárosultak javára séta-zeneestélyt rendezett, melynek eredménye 150 frtot meghalad. Hasoló estélyt rendeztek a Deák-szobor javára. — A „Veszprém" czimü hetilap szerkesztését, Kompolthy vissza-

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetményekkel): Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt egész évre 12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda: Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet. Hirdetések dija: Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

15. sz. Április 9-dikén. **1876.**

Havonkinti szinezett divatképpel, minden szükségas himzetrajzokkal. **Évenkint két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmellékkel.**

A könyvek meghozatala egész-a műlap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

A boldogság első napja.

Igaz történet.

Balázs Sándortól.

(Folytatás.)

Ha volt is olyan, a kinek egy keze sem volt, de voltak lábai, járhatott; s a kinek lábai nem voltak, voltak kezei. Én voltam a legnyomorultabb s az egész társaságnak a vigasztalása. A ki kétségbeesett, csak reám tekintett és uj bátorságot kapott.

De én sem voltam többé kétségbeesve, sőt büszke voltam ismereteimre. Én voltam az egész osztályban a legelső, sőt midőn az érettségi vizsgát letettem, nem csak kitüntető okmányt, de még államjutalmat is nyertem. Fájdalom azonban azt is kijelentették, hogy egyetemre nem bocsáthatnak.

Azon nap estéjén, melyen ez történt, gyámom igy szólott hozzám:

— No most már a vetés kikelt, a termés megérett, kezdjük meg az aratást!

Azóta vándorlunk országról országra, városról városra.

Eleinte rendkivül szenvedtem ez élet miatt. Szégyeltem magamat, s valahányszor a függöny mögül a közönség, a látogatók elé léptem, arczomat a szégyen pirja futotta el, szivemet pedig megalázó és gyötrő fájdalom kapta meg.

Azt szégyeltem és az fájt nekem, hogy ilyen gyümölcstelen és mihaszna életet kell folytatnom!

De az ember lassankint a világon mindenhez hozzászokik. A folytonos vándorlás, a folytonos uj arczok érdekelni, sőt mulattatni kezdtek. Gyámom pedig okos és meggyőző beszédeivel egészen megnyugtatott, meggyőzve a felől, hogy munkásságot tőlem jogosan és méltányosan nem várhatnak az emberek, s különben is az én életem sem egészen elveszett és czéltalan, mert hisz ha egyéb hasznára nem vagyok is a világnak, arra mégis jó vagyok, hogy példámból megtanulják az emberek, hogy erős akarattal és a lélek erejével még oly nyomorult is, mint én, képes szellemét kimüvelni, és némi testi munkát is végezni.

Ettől kezdve vidám és nyugodt voltam!

Egy napon gyámom, midőn a bódé becsukása után vidám vacsora mellett ültünk, mert a jó ember, isten áldja szegénynek még porait is! soha sem hagyott egészen magamra bús magányomban, s mindig velem evett, elgondolkozottabbnak és mélábbnak látszott, mint egyébkor.

Én kérdeztem tőle, hogy mi bántja?

— Egy sejtelem bánt, meg egy álom! — mondá sohajtva.

— Ugyan ki hinne az álmoknak! — mondám vigasztalólag. — Látja, uram, még én is vigasztalhatok valakit!

— Én hiszek, Nikolai. Hiszek, mert tizenöt év óta, mióta nőmet, Katinkát eltemettem, mindig vártam ez álmot. Most megjött, Katinka megigérte nekem halálos ágyán, hogy félévvel megelőzőleg tudatni fogja velem halálom napját. Tudod, azért igértettem meg vele ezt, mert már akkor tudtam, hogy Moszkovát oda fogom hagyni, s időt akartam biztositani magamnak, hogy halni oda térhessek vissza. Én is megigértem neki, hogy egy sirban fogunk pihenni. Ő megtartotta szavát. Az éjjel nálam járt, s megmondta, hogy mához félévre meg fogok halni! Én magamért nem félek a haláltól, Nikolai; hisz mi örömet hagyok is én itt! De érted félek, fiam! Mi lesz te belőled?

Rémület szállta meg szivemet, sirva fakadtam. Mi lesz én belőlem!

— Ne sirj, arra mindig van idő, bár az mindig hasztalan. Most nyugodtan kell tanácskoznunk jövőd felől. Két ut áll

előttünk. Vagy belépsz a csonkák intézetébe Pétervárban, pénzed elég van, hogy a tartásdijt fizethesd; vagy ha kedved van e kóbor életre, uj gyámot keresek számodra. Nos fiam, gondolkozzál rajta, melyiket választod?

— A harmadikat, — felelém, zokogásban törve ki — meghalok veled! Hisz mi nekem az élet, ha te is elhagysz engem!

— Nem, fiam, — mondá komoly hangon és kezével szeliden megsimogatva homlokomat — az öngyilkosság nagy bün, azt Isten sem bocsátja meg soha. Lelked üdvösségét nem szabad feláldoznod. Viseld keresztedet bátran s várd be, hogy a megváltó halál önkényt keressen fel.

— De nélküled élni!

— Az emberek mind elvesztik egymás után legkedvesebbjeiket, mint a fa szokta lassankint leveleit, mig egyszer csak maga is száradásnak indul és meghal. Mindenki és minden meghal. Ebben a vigasztaló tudatban nem oly nehéz rövid pár évig viselni még az élet kinjait. Azért beszéljünk egész nyugodtan és higgadtan jövendőd felől. Fájdalom, két utnál több nem áll nyitva számodra. Ezek közül vagy kénytelen választani. Vagy az ápoló intézetbe mégy Szent-Pétervárban, vagy...

— Az ápoló intézetbe? Nem, nem! Ott oly szomoru az élet. Mindig csak csonka és kétségbeesett arczokat láthatni!

— Akkor hát uj gyámról kell gondoskodnom számodra. Sőt már gondoskodtam is.

Remegve és félelemmel tekinték arczára, mert hisz egész jövendőm és sorsom attól függött, hogy kinek kezeire kerülök, mert én szegény, gyámoltalan, tehetetlen teremtés vagyok, ki egészen mások önkényére és kegyelmére van bizva.

Gyámom leolvasta arczomról ez aggodalmas gondolatokat, szokott jóságos és nyájas mosolyával rám tekintett és sietett megnyugtatni. Oly gyöngéden, szeliden és szeretettel bánt velem mindig, mint apa szokott gyermekével.

— Oh, légy nyugodt, Nikolai; meghalni sem tudnék, ha nem hagynálak jó kezek között. Sógornőm gyöngéd és jó szivü nő, s maga is anya, ki bizonyára szeretni fog téged, s csak ugy fog gondoskodni rólad, a mint én tevém. Aztán meg gyermeke is van, egy kis leánykája, kit szintén magával fog hozni. Annál nagyobb lesz a társaság, annál vidámabban fognak eltelni eseéitek!

Mit sem feleltem; szivem keserüséggel s bánattal volt tele. Az a rémitő gondolat, hogy gyámom örökre el akar hagyni, egészen lesujtott. Nem hogy felelni tudtam volna szavaira, de még gondolkozni is alig tudtam.

— Nos, Nikolai, ugy-e bár, ez jó gondolat?! Az asszonyoknak gyöngédebb kezük és szivük van; ők még nálamnál is jobban és gyöngédebben fognak veled bánni! No hát, el van végezve. Azonnal irok sógorasszonyomnak.

És aztán papirt vett elő és irt.

Mindig rögtön teljesitette és végrehajtotta azt, a mit elhatározott.

Akkor Németországon, Münchenben voltunk s gyámom sógornője Breslauban lakott.

Közel volt tehát hozzánk. Rögtön felelt gyámomnak, tudatva vele, hogy elfogadja ajánlatát, s megigérve neki, hogy szeretettel s jósággal fog velem bánni. Tudatta egyszersmind gyámommal azt is, hogy leányát, Annát, ki már tizenhét éves s rendkivül okos s jó gyermek, szintén elhozza magával.

Gyámom egész diadallal és örömmel olvasta fel nekem a levelet, s rosz néven vette, hogy nem osztoztam örömében és elragadtatásában.

Hogyan tehettem volna, hisz oly nagyon szerettem gyámomat, s bár többé nem foglalkoztam öngyilkossági gondolatokkal, magamban meg voltam győződve, hogy elválásunkat tulélni nem fogom. Jó kedvemnek, vidámságomnak vége lőn, s oly bús komolyságba estem, hogy olykor a legnagyobb erőfeszitésembe került, hogy a közönség, a látogatók előtt sirva ne fakadjak.

De ettől ovakodtam, mert tudtam, hogy ezzel gyámomnak nagy szomoruságot okoznék. Még az is mindig fájt neki, ha csak komoly és nem mosolygó és derült arczczal jelentem meg a látogatók előtt.

— Légy vidám, fiam, — szokta mondogatni — különben azt hiszik az emberek, hogy roszul bánok veled, s megvetnének és megátkoznának: a mint hogy meg is érdemelném, ha tenném.

Egy napon távirati tudósitást hoztak a bódéba, s gyámom tudatta velem, hogy sógornője és leánykája estére megérkeznek.

Gyámom egész ünnepet csinált megérkezésükből.

Nagy vacsorát hozatott a bódéba, engem pedig diszruhámba öltöztetett.

Igy, igy, ezredes ur! — mondá, huszár dolmányomat rám adva. — Azt akarom, hogy szép légy s első pillanatra elbájold őket.

Mosolyogtam ugyan szavain, de azért a legnagyobb izgalommal vártam megérkezésüket.

(Vége köv.)

Egy sohaj.

Ney Ferencztől.

Nem bocsátlak, nem eresztlek;
Oh maradj, csak perczre még!
Félek ah, ha elsuhannál:
Elborul a szende ég.
Nélküled hová lehessek?
Oly közel hozzám a sir!
Ha te is magamra hagynál,
Nincs, mi szűm gyógyitsa, ir.

Ép' iménti itt enyelegtek
Régi képeim velem;
Incselegve játszadoztak
Ifjuság és szerelem.
Mennyi élv, meg édes bánat!
Mennyi ábránd s tört remény!
Még mosolyogtam is reájok,
Galyja-vesztett szilfa — én!

De legott szét is riadtak,
Látva gunyos mosolyom.
Ha elpártolának: őket
Vissza már nem álmodom.
De te, keblem égi kincse,
Mindig biztató sugár,
Most enyésznél? Vagy való tán,
Hogy reánk sors átka vár?

Nem lehet, nem! Felragyogsz még
Drága kép, szebb hon-jövő?
Szőjje bár a siri fátyolt
Bármi zordon cselszövő.
Szivem hű vigasztalója
Igy el nem távozhatik!
Nem bocsátlak. Oh kisérj el
Legalább még – siromig!

Átalános szabályok az öltözködésre nézve.

A szép, izletes öltözékhez nem szükségesek sem drága szövetek, sem értékes csipkék és ékszerek, sőt vannak öltözékek, melyek mindezekkel birnak, és azért még sem tetszenek. Legelső kelléke a szép öltözéknek, hogy alkalomszerü legyen; reggel nem öltözködhetünk ugy,mint délután, a háznál nem ugy, mint tánczestélyre, az utczára nem ugy, mint utazásra, vagy társaságba; nem lehet világos szineket választani, ha temetésre megyünk, és viszont nem sötéteket, ha menyegzőre vagyunk hivatalosak.

Valamint felebb valók előtt mindig csinos ruhában kell megjelenni, a tisztelet végett, mit ez által is kifejezünk; ugy megsértenők a nálunknál szegényebb vagy egyszerübb sorsuakat, ha nem illő,hanem pongyola ruházatban mennénk hozzájok. Nem fitogtatást, hanem figyelmet és szeretetet tanusitunk azzal, ha csinos egyszerüségben keressük fel roszabb körülmények közt levő barátainkat.

Ha azonban betegeket látogatunk, vagy olyan házba megyünk, hol valami szerencsétlenség történt, akkor lehetőleg egyszerüen és igénytelenül öltözködjünk.

Az öltözésnél az időszakot és az időjárást is tekintetbe kell venni. Szürke, borus ég mellett a világos ruha kéllemetlen hatásu. Mindenek előtt pedig a szinek összeállitásában legyünk választékosok; mert a legfényesebb öltözéket is el lehet rontani, ha akár valamely szalag, akár valamely virág nem illik az egészhez.

Utczai öltözékekhez majdnem kivétel nélkül sötét szöveteket láthatni, és ezek illők is, mert a tarka-barka szinek iránti előszeretet kevés izlést és ferde müveltséget árul el.

A világos nyári öltözék világos keztyüt is követel, de csakis ezen öltözékekhez vegyünk az utczára világos keztyüt, máskor a keztyü a ruha szinéhez legyen választva. Piszkos báli keztyüt nappali használatra viselni nem mutat sem jó izlésre, sem a tisztaság és takarékosság iránti szeretetre; mert e keztyüket, ha még tisztithatók, más alkalomra el lehet tenni, mikor pedig nem lehet már tisztitani, akkor — nem is keztyü, azaz nem is kézre való többé.

A felette hosszu uszályt az utczán viselni — nem is tekintve azt, hogy a ruha igy hamar romlik, — már azért sem czélszerü, mert másoknak felette alkalmatlan, kivált nagyobb tömegben; hozzá még milyen egészségtelen a por miatt, a mit vele fölvernek!

Nappali mulatságokon, például reggelin, ozsonnán nem viselnek drága ékszert, sem gyémántokat vagy gyöngyöket, sem pedig kivágott derekakat, vagy a hajban virágot.

A háziasszony, ha társaságot fogad, ne legyen soha tulságos fénynyel öltözve, nehogy vendégei azt higyjék, mintha el akarná őket homályositani. És drágább ékszert sem visel a háziasszony otthon.

Nem minden ékszer illik fiatal leányhoz; ez inkább egyszerü és kevés értékücket viseljen, mig a nők értékesebbeket vehetnek fel, de ezek is csak akkor és oda, a mikor és hová illik. Igy fiatal leánynak gyémántokat egyátalában nem szabad viselni, az idősebb nők viszont korálokkal, vagy pedig divatos hamis ékszerrel nem diszitik magukat. Ha az idősebb nőnek nincsen igazi ékszere, akkor jelenjék meg inkább a nélkül. Kivételt csak a fekete jetből készült ékszer tesz, melyet a fiatal és öreg nő egyiránt viselhet.

Az ékszer szinére is kell tekintettel lenni, vagyis arra, ha valjon illik-e az öltözékhez? Fehér gyöngyöket, arany és gyémánt ékszert minden szinü ruhához lehet venni, koralt csak fehérhez,szürkéhez vagy feketéhez. A kék türkizt és zaphirt nem fogja az izléssel biró nő zöld vagy vörös ruhához felvenni, vagy a zöld smaragdot kék ruhához.

Gyürüket csak a növendék- és a kis ujjon viselnek. A keztyü fölé gyürüt huzni legalább is nevetséges. Ha a kő nagysága alkalmatlan a keztyü alatt, ez esetben vagy leteszszük a gyürüt, vagy be, a kéz felé forditjuk a követ.

A negyven éven tuli nő kerülje a fehér szin viselését, a világos kék és rózsaszinü ruha szintén csak is a fiatalság előjoga. Az ötven éven tul levő nő nem igen megy ki az utczára felöltő nélkül, és még a kivágott estélyi öltezéket is valami csipkeburkolattal takarja be. Az ilyen korbeli nőnek továbbá nem kellene nehéz hamis hajfonatokat viselni, hanem inkább fekete csipkét vagy fátyolt tüzzön a fejére.

Nagy önámitás azt gondolni, hogy a fiatalos öltözék fiatalit. Ellenkezőleg. Mindig sokkal előnyösebb ugy öltözködni, mint azt az életkor megkivánja; mert a hamis haj, vagy élénk virág nemcsak hogy elveszi az arcznak tán még meglevő üdeségét, de egyszersmind megfosztja a tiszteletgerjesztő benyomástól, melyet a jóságos kifejezésü öreg matronaarczok reánk tesznek.

Nem minden virág illik az idősebb bölgyhez, de nem is mindegyik a fiatalokhoz,

Rózsabimbók, nefelejtsek, margeritok, vagy gyöngyvirág idős nő fején nevetséges fejdisz volna; ezek az ifjuság kiváló ékességei.

Jáczint, árvácska, nárczisz, orgona és teljes virágzásban levő rózsák a férjes nőket illetik meg, mig az ibolya, mint a szerénység mintaképe, minden korban viselhető.

A fejre való virágok legyenek ugyanolyanok, mint azok, melyekkel netán a ruha diszitve van.

A virágok tulhalmozása szintén izléstelen; egy kis virágcsokor a hajban, egy-egy viruló rózsa szebb, mint egész nagy koszoru, melyet csak rendkivüli alkalommal szabad feltüzni.

Anyák ne öltözködjenek egészen egyformán leányaikkal, és a testvérek is jól teszik, ha ezt huszadik éven tul abban hagyják már.

A mi a lábbelit illeti, nincs az a kor, mely annak elhanyagolását megengedné; mert a rend és csin minden korbeli nőt megillet, a fiatalt ép ugy, mint az időset.

A finom izlésü nő követi ugyan a divatot, de nem lesz neki soha rabja; hanem megtartja saját nézeteit és izlését e tekintetben is, és csak akkor követ valamely divatot, ha ez megegyezik egyéniségével, állásával és a szépség iránti fogalmával.

A negyedik játszótárs.

— Beszély. —

Sz. A.-tól.

— Dicső, dicső! Felettem táncz, mellettem lakoma s pohárcsörgés, és szemközt zene s vidám ének! Csak mulassatok s nevessetek, nevessétek halálra magatokat, ha ugy tetszik nektek s én ép oly kevéssé törődöm veletek, mint a minő keveset ti velem gondoltok, még ha attól is kellene tartanom, hogy itt a hideg vagy éhség miatt meghalok!

Azonban a fiatal ember, ki e keserü szavakat mormogá s kinek szakálla még csak most kezd pelyhedezni, még sem volt ennyire. Nem mindenki futja könnyen s kellemesen végig életét s ki mondta neki, hogy valjon nincsenek-e sokan a most körülte

mulatók között olyanok, kiknek szive aggodalmasabban ver, mint az övé, kiknek szerencséjök s nyugalmuk örökre elveszett s kiket annál kinzóbb fájdalom gyötör, miután azt mosoly mögé kell elrejteniök?

Néhány nap még s a tél bevégezte lassu futását, hogy ifjabb testvérének adjon helyet, mely már kint várt arra, hogy pár nap mulva a világot üdvözölje.

Mit hozott az elmult s többé vissza nem térő komor, nehéz idő e fiatal embernek, ki magányos szobájában ülve, ily komor gondolatokkal foglalkozik?

Kevés örömöt, valóban, s egy fáradságteljes s tanulmányoknak szentelt életet. Nem elég, hogy Dorn Alfréd gyakran késő éjszakáig ült könyvei mellett s gyötörte magát ismeretek szerzése végett; hanem még más főkbe is kellett bölcseséget s tudományt töltenie, pedig sok volt e fők között olyan, mely ellenszenvet érzett a bölcseség s tudomány befogadása iránt.

S minő jutalma volt fáradalmainak? Hatvan krajczárnyi tiszteletdij óránkint s ráadásul boszuságot, neheztelést és szemrehányásokat, mihelyt tanitványai valamelyikének bizonyitványában egy „nem kielégitő“ állott.

Mily jó dolguk volt más fiatal embereknek, Alfréd kollégáinak! Üres óráikban nem kellett mások szorgalma vagy hanyagságával törődniök, hanem divatosan öltözve, büszkén sétáltak Bécs legélénkebb utczáin, szabadon kószáltak a Ringstrassen, vagy a városi parkban, délelőtt korcsolyázhattak s este barátaik körében virginia-szivarokat szivtak, vagy pedig az előkelőbb osztályok estélyein táncz, olvasmányok s társas játékokkal mulattak.

Ezekre gondolt a fiatal ember s elfeledte e miatt, hogy a mult év Sylvester-estéjén sokkal több oka volt az elkomorodásra, mint jelenleg.

Akkor valóban az éhség s gondolatokkal kellett küzdenie s nem tudta, hogyan fog sikerülni az élettel megküzdenie.

Mióta jobbra fordult helyzete, több tanitványra tett szert s ha a kapott tiszteletdij nem volt is valami fényes, mindamellett megelégedhetett most sorsával s több szerény kivánságot kielégithetett volna.

Ezt kellett volna meggondolnia, hálát adni Istennek s számot vetni önmagával, ha valjon okosan használta-e fel az elmult telet s előmenetelt tett-e a jóban?

Dorn Alfréd kényelmesebbnek találta semmi ilyes kérdést fel nem tenni, mert lelkiismerete csak igen elszomoritó választ adott volna.

Az utolsó télen nagyon megváltozott, de hátrányára. Becsvágy, gőg, s irigység ütöttek tanyát egykor nyugodt s elégedett szivében. Ennek azonban azon társaság volt oka, melybe néhány hóval ezelőtt keveredett.

A kávémérésben, hová járni szokott, két fiatal emberrel ismerkedett meg, kik igyekeztek létünk czéljait illetőleg, más fogalmakat csepegtetni belé, miut a minőket a szülei ház vagy az iskolában lelkébe oltottak.

A két ficzkó kinevette szorgalmát, könnyen kielégithetőségét s jámborságát, kinevette nyomoru keresetmódját s megismertették őt annak lehetőségével, hogy egy óra alatt több pénzt nyerjen, mint a mennyit eddig a legbuzgóbb tanitás által is egy egész évben szerezhetett.

Móricz és Farkas szenvedélyes játékosok voltak, kiknek kedvezett a szerencse.

Már többször megkisérté Dorn Fortuna asszonyság pártfogását megnyerni, ez azonban legtöbbnyire büszkén hátat fordított neki s türte, hogy adósságokat csináljon s a kétségbeeséshez közeledjék.

A két fiatal ember rábeszélte, hogy az első szerencsétlenségtől ne ijesztesse el magát, s felszólitották,hogy még ma este jőjjön el a kávémérésbe, hol egy mellékszobában több barátjukkal egész titokban a szerencsejátéknak adhassák át magukat.

Még vonakodott a meghivásnak engedni; benső ösztön inté őt, hogy ne lépjen ujra e sikamlós pályára.

Megvizsgálta tárczája tartalmát, mely nagyon csekély volt, — hála saját könnyelmüsége s gyámja gondoskodásának, ki néhány nappal előbb durván tagadott meg tőle egy szerény kölcsönt.

— Ha ma este a szerencse kedvezne s e kis összeg megkétszereződnék, vagy épen megháromszorozódnék! — mondá magában, miközben az elviselt felöltönyre tekintett, mely a széken feküdt. — De ha vesztenék, s még mélyebben sülyednék adósságokba s szegény anyámat pénzért fog kelleni kinoznom! — ellenveté jobb érzése, s Alfréd elhatárzá, ellentállni a kisértésnek s az est hátra levő részét otthon tölteni el.

Tollat vett kezébe s gyöngéd levelet irt anyjához; de ezuttal nem találta el a bensőségteljes hangot, mely máskor végig vonult sorain. Fagyosan, hidegen és semmitmondólag irt s oly távol álltak egymástól a betük, mintha egyik sem akarna a másikról tudni s egész vidáman lélegzett fel, midőn a zárszavakhoz ért.

Az ütenyszerü tánczzene s a lejtő lábak azonban szerinte nem látszottak kifáradni akarni, s az ének még mindig tisztán hallatszott át hozzá; kecses nőalakok lebegtek el, álomképekhez hasonlóan, az ablakok előtt s mellette az összekocczanó poharak csengése s hangos, vidám nevetés hallatszottak.

— Bolond volnék, ha e félhomályban s magányban ülve maradnék! Bolond volnék, ha egész életemben csak magolnék és tanulással gyötörném magam azért, hogy egy pár nyomorult forintot keressek! — kiáltott fel egyszerre — Mulatni akarok, jól tölteni időmet s megkisérteni a szerencsét!

Felugrott székéről, melyet boszusan rugott el magától, gyorsan ölté magára felső kabátját, feltette sapkáját s rohant le a lépcsőkön.

Sietve haladt előre, egy mellékutczába fordult be, mely még magányosabb volt, mint az, melyben lakott; közepén egy csuf, ódon ház állt, melyben kávémérés volt.

Kicsi s alacsony volt a szoba, melybe lépett. A hatvanosévekből való élcz- s divatképek ékesitették a füstös falakat.

Hat vagy nyolcz osszegyürődött, el-kimosott, veres vagy kék kendővel fedett asztalka mellett férfiak s nők ültek, kik öltözetük s beszédjükről itélve, az alsóbb polgári osztályhoz tartoztak.

— Az urak már várnak ott benn önre, — sugá neki a gazda s a fiatal ember elhaladt a vendégek előtt s a mellékszobába lépett.

Uj barátai szemrehányásokkal fogadták késő jövetele miatt, aztán reteszt toltak az ajtó elé.

Móricz egy piszkos játék kártyát, Farkas pedig egy koczkavetőt huzott elő s dologhoz láttak.

De a jogásznak ma sem akart kedvezni a szerencse; csakhamar elvesztette a nála levő kis pénzösszeget s ijedelemmel gondolt hitelezőire, kik megunták már a várakozást s pénzért szoritották.

Miután utolsó forintját is elvesztette volna, gyorsan kelt fel ülőhelyéről,

— Legyen eszed s kisértsd meg még egyszer szerencsédet; egy dobással többet nyerhetsz, mint a mennyit eddig elvesztettél.

Igy szóltak hozzá barátai s ujra kényszeritették leülni.

A jogász figyelmét felindulása daczára sem kerülte ki, hogy társai most nem ügyelnek oly nagyon a játékra, mint máskor, mindketten szórakozottak voltak s a nyereségre mintegy álmodozva tettek szert.

Gyakran tekintettek az órára s az ajtóra, mintha vártak volna valakit.

A mellékszobában egyszerre heves szóváltás hallatszott. Móricz és Farkas figyelmezni kezdtek.

Ép ekkor rázta meg Alfréd a serlegben a koczkákat s az asztalra vetette ki azokat. Ujra hátrányára ütöttek ki, de barátjai nem ügyeltek erre, Móricz felkelése közben meglökte az asztalt, a koczkák ide-oda gurultak s a nem pontozott fehér semmik helyett sok fekete szem tekintett a fiatal emberre.

— Ő nyert, végre egyszer nyert! — mondá Móricz, ujra az asztalhoz lépvén, s Farkas is, kinek figyelme az ajtó felé volt irányozva, szórakozottan ismétlé:

— Na lám, mégis nyertél egyszer!

S a fiatal ember felé tolták a pénzt; ez hagyta, hogy igy tegyenek. A kisértés nagy volt — s ő engedett.

A vita megszünt a mellékszobában. A kávés gyorsan lépett be a másik bejáraton s néhány szót sugott Móricz fülébe.

— A bácsi már itt van, — mondá ez s gyorsan rejté el a koczkákat és serleget zsebeibe, mig Farkas a piszkos kártyákat távolitá el s ujakat vett át a kávéstól. Ezután látható reszketéssel huzta vissza a reteszt, mely a kávézó helyiségbe való bejáratot zárta el.

Erre feltárult az ajtó s egy halvány, öreges ur, fakó szakállal, szürke, összefolyt szemekkel, jelent meg a küszöbön.

— Jó estét, nagybácsi! Jó estét! — mondá a két fiatal ember s megfogták a belépő kezét.

— Jó estét! — viszonzá ez s körültekintett a szobában, — Károly még sincs itt?

— Ugy van, Károly ur még nem jött el.

— Különös, pedig megigérte nekem, hisz ma márczius utósó éje van!

— Bizonyosan el fog jönni, de ez urat be kell neked, bácsi, mutatnom; Dorn Alfréd, joghallgató!

Az idegen meghajtá magát.

— Uj barátod? — mondá.

— A legeslegujabb; ha beleegyezel, ő lesz negyedik játszótársunk a whistnél, mig Károly ur megérkezik.

— Örömömre fog szolgálni, — mondá a nagybátya. — Kérem, tessék helyet foglalni.

Mintegy elbódulva engedett Alfréd a felhivásnak. Élénk bánatot érzett ballépése miatt; a pénz, melyet jogtalanul sepert be, égett zsebében s folyton azon gondolkozott, hogy adhatná azt vissza, a nélkül, hogy be kellene vallania csalását.

Fiatal batátainak nagybátyja nagyon beszédes volt s elmondá a jogásznak, hogy ő minden évben csak egyszer s pedig április előtti este szokott e kávémérésbe betérni. — Itt találkozom unokaöcséim s Károlylyal s azon idő emlékét üljük itt meg, midőn ez utóbbival megismerkedtem, midőn még mindketten szegény tanulók valánk.

Játékhoz ültek, de egyikök sem látszott benne érdeket találni, sőt barátainak különös hangulata, mely Alfrédnek mindjárt eleinte feltünt, mindinkább világosabban kezdett nyilvánulni.

— Károly a legkevésbbé pontos ember a világon, — mondá végre azon ur, kit unokaöccséi Pál bácsinak szólitottak. — A robber bevégeztével kéuytelenek leszünk nála nélkül vacsorálni.

Csengettek a vendéglősnek, ki fiatal felszolgáló pinczérjét keresvén, sietve futott a szobán keresztül s hideg hust, bőjti fánkot és bort rendelt.

A kis lakoma alatt Alfréd magához tért komorságából; azon határozatra jutott, hogy a becstelen módon szerzett pénzt megtartja magánál s alkalmilag, ha jobban állnak pénzügyei, csinos ajándékok alakjában fogja azt visszatériteni.

Igy nyugtatta meg lelkiismeretét.

— Koczints! — mondá Farkas, poharát az övéhez értetve, — Éljen a mi kedves nagybátyánk!

Alfréd összeérinté a poharakat.

— S a te istentelen, gazdag gyám urad, kinek azonban egy krajczárja sincs számodra! — tevé hozzá Móricz.

Alfréd letette poharát, elmulasztá azon ember egészségéért inni, ki alig néhány nappal előbb oly durván lehordta volt.

— E gyám valóban semmit sem tesz önért? — vevé fel Pali bácsi a szót.

Semmit, — mondá Móricz.

— Furfangos egy ficzkó lehet az a Pelikán seborvos, kinek, mint Alfréd beszélte, terjedelmes gyakorlata van s borbélymühelye valóságos aranybánya, mert —

— Ugy látszik, hogy már Károly nem fog eljönni, — mondá Farkas, a beszélgetést félbeszakitva s egy pillantást vetve az órára.

— Ő bizonyosan el fog jönni, — mondá a bácsi nyomatékosan. — Ő szavatartó ember. Ha csak nem halott, vagy —

— Halálos beteg, — egészité ki Móricz — de ha a hütlen utoljára mégis eljönne, legyen megbüntetve pontatlanságáért; egy pompás gondolatom jött.

— Már ismét valami bolondság jutott eszedbe? — kérdé Farkas.

— Károly babonás ember s ezt kellene nekünk felhasználnunk, mert pompás tréfára nyujtana alkalmat. Dorn alakja, sőt arczvonásai is több mint futólagos hasonlatossággal birnak az övéivel; tán ismered is őt, Alfréd? Rut Károlyt?

— E néven senkit sem ismerek.

— Engedd magadat általunk az ő másává átalakittatni, hogy beléptekor már önmaga által elfoglalva találja helyét.

— Ez pompás gondolat! — mondá a jogász, kit a bor bőséges élvezete szokatlan vigságra hangolt.

— Ez esetben azonban rendbe kell szednünk hajadat s átöltöztetnünk, hogy némi sükerrel tüntethesd elő az ő hasonmását.

— Rövid haja nehézséget fog szolgáltatni, — ellenveté Farkas.

— Oh, ezen segitünk, — viszonzá Móricz. — A kávés apja e napokban egy fekete parókát kapott, mely még egyszer sem ékité nemes fejét, miután bölcs takarékosságában elhatárzá, hogy csak ujévtől fogva s akkor is csak nagy ünnepnapokon fogja viselni. Megyek is elhozni azt, valamint gazdánk ruhatárának néhány darabját.

(Folytatása köv.)

Buenos Ayres.*)

Buenos Ayres (jó levegő) az argentinai köztársaság fővárosa, 200,000-re menő lakossággal.

*) Mutatvány Balázs Gábornak „Utazásom Délamerikában“ czimü érdekes müvéből.

Képzeljenek önök egy országot, melynek mindene a legkezdetlegesebb állapotban van. Igaz, hogy csak hatvan éve áll fenn, azelőtt elhagyatott spanyol gyarmat volt. Gabonát, gyümölcsöt és kerti veteményt szót sem érdemlő kevés mennyiségben termesztenek itt, ugyannyira, hogy mindent, de a szó teljes értelmében mindent Európából és nevezetesen Franciaországból hoznak; zöld-paszuly, zöld-borsó, spárga, gomba, ugorka, káposzta besavanyitva, mind apró bádogszelenczében, légmentesen vannak elzárva, ugy, mint a sardellák; minden fajtája a süteményeknek, czukros csemegéknek dobozokban; karfiol, retek, hagyma, aszaltgyümölcsök, befőttek, paradicsom, a salátáknak számtalan faja és a jó Isten tudná, mi minden, ez mind Európából szállittatik ide, hogy mesés áron elárusittassék. Lisztet, tengerit, vajat és azt a zsemlye nagyságu kétszer-sültet, mely évekig eláll, (mert itt vidéken nem esznek kenyeret,) mázsás zsákokban Angliából szállitják ide. Igy van ez a ruhaneműekkel is; mindent készen, a legujabb divat szerint és a legjobb szövetüt szállitanak, és a női ruha, pipere-czikkek, kalapok, felöltők, mind Párisból kerülnek ide. Butorok, a legértékesebbek, szétszedve jönnek a hajón; tükrök, kész ablakok rámástól, ajtók, teljesen felszerelve, sőt magát a kőszenet is messze földről hozatják. És mindezt hajón, még pedig a közönségesebb dolgokat vitorlás hajókon, négy-öt hónapi kétes és veszélyes utazás mellett szállitják ide, tehát elképzelhetik önök, minő drágán kell azokat megfizetni!

Például egy öltözék férfiruha kétszáz forint, osztrák értékü pénz szerint; egy kalap 25, egy pár czipő 25, egy ing 15 forint; ezek a legegyszerübb árak. De vannak kétszer, háromszor ilyen drágák is; a női öltözékek mesés áruak; egy ruha 150, kétszáz forint a legegyszerübb; a kalap hatvan, nyolczvan, atlacz czipő 40 forint; a pipere-czikkek, ékszerek, náluk egy kis ház értékén kelnek el. A legközönségesebb szivhatlan szivar nyolcz krajczár, roszabb a mi hosszu szivarunknál; valamivel jobb 32 krajczár; az olyan, mint nálunk a britanika, nyolcz peso, azaz 64 krajczár egy darab; az urak tiz, tizenkettő és tizenöt pezos szivart szivnak, azaz 80 kr. 1 frt 20 kr. és 1 frt 50 krosat. Közönséges gyufa nincs, csakis apró, szines katulyákba rakott 25 darabos viaszk gyufák, minek az ára nyolcz krajczár. Egy font kenyér 16 kr; zsemlye, kifli, avagy tejes sütemény nincs, helyét a kávé mellé finom fajtáju kétszersültek pótolják Angliából.

Az országnak azonban mégis van egy czikke, a mi hallatlan olcsó, a mi tulajdonképen gazdagságát képezi, s ez a milliókra menő szarvasmarha. Ez télen-nyáron szabadon tenyészik, s ha valakiről azt mondják, hogy gazdag ember, mindjárt hozzáteszik, hogy két-háromszázezer darab marhája van. Annyira olcsó, hogy husát nem is mérik fonttal, hanem darabokban gondolom szerint árulják; a vendéglőkben egy beafsteakért, jól elkészitve, vesznek egy pesot, azaz nyolcz krajczárt. Husa téglavörös, rostjai vastagok, sovány és nem jó izü.

Pulyka, csibe, kappan, liba stb. aprómarhát is tenyésztenek, de nagyon rosz izü, mert gabona hiánya miatt nyers hussal etetik, s igy korántsem birnak azzal a zamatos izzel, mint nálunk.

Egy angol társulat husgyárt állitott fel, s most a marhahust besózva tonnákban szállitják Európába, ugy szintén a bőrök, szarvak és körmökkel a vitorlás hajók egész raja rakodik meg.

Minden nemzetiség a maga szokása szerint étkezik, ugy odahaza, valamint vendéglőkben. A spanyol konyha nagyon gyönge, ételeik tulfüszeresek és sajátságos módon készitvék; az európai konyhától nagyon eltérő; általában egyszerüen, lehet mondani: szegényesen étkeznek.

Társadalmi életük nincs, minden ember magának él, s ha valakivel közlekedik, az csak nemzetbelije. Ide az emberek gazdagodni jönnek, s ezen czélra felhasználnak minden alkalmat, nyiltan, nem csinálva titkot érdekeikből, éjet napot összetéve, fáradhatlanul csak egy gondolat üzi és gyötri őket: meggazdagodni minden áron, hogy azután visszatérjenek hazájukba s ott nyugalmasan, uriasan megélhessenek. Azt pedig igen jól tudják a benszülöttek és épen azért semmire sem becsülik az európaikat, kik mint valami száskák, boritják el az országot, hogy azután pénzzel megtelve, annak hátat fordítsanak.

Annyi nyeglét, kétes jellemü egyént nem tiszta kezü embert, mint itt, sehol sem lehet látni. A gyógyszertárak zsufolva vannak minden kigondolható, mindent gyógyitó orvosszerekkel, a mit csak az európai ezer fajtáju hamis találmányok képesek felmutatni. Ide sereglenek a minden fajtáju diplomátlan szem-, fog-, szülész-, seb- és csodaorvosok, mindegyik a saját nézete szerint, fájdalom nélkül, hihetetlen gyorsasággal gyógyit, még halálra vált betegeket is. A sárgaláz és cholera elleni szereknek egész külön piaczuk van itt, s a százakra menő orvosságok nagy kelendőségnek örvendenek. Ide jönnek a feltalálók,soha nem hallott gépeikkel és fegyvereikkel a kormányt ostromolni. Itt van hazája a hirdetmények netovábbjának. Itt gyülekezik össze a sok hadvezér, a nagytehetségü katona, kik Európa hadjárataiban részt vettek, vitézül harczoltak, érdemjeleket kaptak, de szabadságszeretetük folytán ide jöttek felajánlani szolgálatukat a kormánynak, s képesek előmutatni a csalódásig hiven u t á n z o t t kinevezési okmányokat. Valamennyi vak, sánta, csonka, és pupos, a ki életrevaló, mind ide jő és sipláda, guitarre, meg hármonika segélyével igyekszik meggazdagodni. Bankócsinálók, okmányhamisitók egész társulatokat alakitanak és rendszeresen üzik mesterségüket. Ügyes, kipróbált európai tolvajok, betörők s merész rablók, egymással szövetkezve, évekig müködnek itt, mig nyomukra lehet jönni, sőt jól begyakorolt gyilkosok sem hiányoznak, kik tőrüket az ötödik és hatodik borda közé hibátlanul tudják bedöfni. A lapok azután nemzetiség és bünesetekre osztályozva, rendesen naponkint közlik a befogottak számát, kik soha sincsenek negyvenen alól, szombat és vasárnapokon pedig fölülhaladják a százat. Az utczán revolver és tőrös bot nélkül járni nem lehet, kilencz óra után magára senki sem megy ki, mig a házak ajtai nappal is zárva vannak.

Maguk a benszülöttek büszkék, arisztokraták, üzleti összeköttetésükön kivül semminemü érintkezésbe nem jönnek az idegenekkel, szorosan fenntartják maguk között társadalmi és családi viszonyukat, semminemü közhivatalra idegent nem bocsátanak, politikai viszonyaikba nem engedik őket befolyni, választási joguk is csak azoknak van, kik ott születtek. Habár születési rangjokat el is vesztették, de kárpótlásul a legsallangosabb czimekkel titulálják egymást, épen mint nálunk Magyarországon.

Postájuk sajátságos. Csak a belföldről érkezett leveleknek van kihordójuk. A külföldről jött levelek a, b, c, szerint szétosztatnak és számot kapnak. Künn az udvaron a, b, c, szerint 25 tábla van függesztve; ez érkező levelek tulajdonosainak neve és száma azután naponkint kiragasztatik, ugy, hogy az illetők a tábláról tudják meg, van-e levelük, avagy nincs. Nyomtatványokat, hirlapokat és könyveket dijtalanul szállittanak szét az országban.

A vidékiek átalánosan, sőt a városban is sokan a benszü-

löttek közül viselik nemzeti ruhájukat, a mit ugy neveznek „Punchó“ és a mi nem egyéb, mint két nagy keszkenő, gyapjuszövetből, hosszu rojttal, a közepén hasitékkal. Azután az érdemes sennor az egyiken kidugja a fejét s készen van a felső ruhája, a másikat a lába alá kapja s két végénél dereka körül kaparitja, ez képezi a nadrágot, felhuz egy czombig érő csizmát, föltesz egy széles karimáju kalapot, derekára köti a „bovi kést“ és kész az egyenruha. Hűs és az itteni melegben czélszerü viselet; az ember ugy néz ki benne, mint a miséző pap.

A benszülött hölgyeknél általános divat a fekete szin, fekete uszályu ruhájukhoz drága pókháló szövetü nagy kendőt viselnek, melyet egyik sarkánál fogva fejükhöz erősitnek és festői redőkben engedik aláfolyni. Valóban érdekes alakok, miután legtöbbnyire kövérek és arczuk halványsárga. Ezen gyászviselet ezelőtt három évvel honosodott meg, mikor is sárgalázban valami negyvenezer ember halt meg hat hét alatt, s innen származnak az egészségügyre vonatkozó szigoru intézkedések is.

A legmulatságosabb alakok a feketék, mióta megszüntek rabszolgák lenni; a gazdagok uri életet folytatnak, mig a többi csak a szolgai pályát választotta magának. Czifrálkodásuk és fényüzési hajlamuk határtalan, s igen sokszor lehet látni egy-egy fekete „donnát“ a legutolsó párisi divat szerint, drága kelmékbe öltözködve, kivágott derékkal, tulterhelve ékszerekkel; göndör tömött hajában, miután chignont nem viselhetnek, egy nagy kaméliával; hozzá fekete arcza, pisze orra, kicsücsörödött ajka, melylyel mosolyog: egész karrikaturát képeznek.

A spanyol nők átalában semmivel sem foglalkoznak, fogalmuk sincs a főzés mesterségéről, a házi teendőket nem értik, napjaikat henyélés, szellemtelen foglalkozás, pipere és öltözködésben töltik. Nagy szórakozást nyujt nekik a templomba járás; különben is hallatlan vallásosak s igy naponkint eljárnak misére, ott töltenek naponkint több órát. Itt vannak a találkák is, itt folynak a szem- és legyezőtársalgások. Igen érdekes egy templom belsejét az alkony félhomályában látni, miután itt a templomokban egyetlen szék sincsen; padozatuk szőnyeggel van beteritve, hová a közönség össze-vissza letérdepel. Igen sokszor előfordul, hogy az áhitatos gyülekezet egyik két tagja kurtán-furcsán összevész, kihuzzák revolvereiket s kezdenek egymásra lövöldözni; képzelhetni, hogy ilyenkor nemcsak a közönség menekül,hanem maga az Isten jámbor szolgája is, cserbe hagyva a misét, kereket old s elillan.

A benszülöttek szokásai közé tartozik, esténkint a családnak egyik vagy másik tagjánál összegyülni, (mert megjegyzendő, hogy ugy férfiai, mint női roppant fecsegők) és ilyenkor a hátulsó szobát kivilágitják, az ajtókat kitárják s az első szobában körülülik az ablakokat, ugy, hogy az utczára kiláthatnak, mig onnan belül őket nem lehet fölismerni. Azután kezükbe veszik a „Mate“-t s elkezdenek fecsegni. Ez a „Mate“ egy pipa alaku, az indus erdőben található bizonyos fának a gyümölcse, melynek belsejét kivájják s ugy néz ki, mint egy nyeles csésze. Akkor belehelyezik egy fajtáját az ott termő theának, reá meleg vizet öntenek s egy vékony ezüst csövön keresztül szörpölgetik. Ize az ánizshoz hasonlit, ugy látszik, nemzeti ital, mert nagyon el van terjedve.

Meglátogattam az osztrák-magyar consulatust is, tudakozandó magyarok után, hol is csak maga a consul: Paravicini, beszél németül. Ez rideg, barátságtalan öreg ember, a ki mig egyrészről nem törődik az alattvalókkal, más felül behunyt szemmel nézi a lengyel zsidók lelketlen üzelmeit, kik is a leggyalázatosabb leányvásárt folytatják. Csak három magyarról tett említést. Czecz ezredesről,egy katona-orvosról valahol a vidéken s helyben egy derék asztalosmester: Tarczaliról. Czecz ezredest meglátogattam, husz éve hogy itt van, nőül vette a hires zsarnok elnök, Rosasnak leányát, van öt gyermeke, természetesen mind spanyolok, jól birja magát, s ő egyuttal az általa alapitott katonai intézet igázgatója is; a magyar nyelvet már csak törve beszéli, de hát lehet-e csodálkozni rajta? Különben átalánosan tisztelik a negyvennyolczas magyar hőst.

Ma megható jelenetem volt. Ugyanis szokásom szerint ebéd után olasz kávéházba mentem. (Itt megjegyzem, hogy egyetlen nemzet fiaiban sem találtam annyi előzékenységet, vonzalmat, baráti jó indulatot, mint az olaszokban; hát még, mikor megtudták, hogy magyar vagyok! Átalán derék, jó emberek és én mindnyájánál legjobban szeretem őket; lehet, talán azért, mert legszebb éveimet kedves hazájukban töltöttem.) Kikértem a kávémat, leültem egy külön asztalhoz egyedül, s olvastam a hirlapot. Nem sokára nyilik az ajtó és egy magas termetü, durva szövetü nemzeti „Puncho“-jában, nagy kalappal fején, kuszált, szőke szakállal és vad tekintetével, egy valódi „Caucho“ alak, bejő, leül velem szemben, revolverét maga elé teszi, kér egy „Mate“-t s elkezdi szopogatni. Én is észrevétlenül a zsebembe nyultam, utána nézni, ha kéznél van-e fegyverem? Mert a hirlapon keresztül láttam, miszerint az atyafi nagyon kezd reám bámulni. Midőn azután jó sokáig mérgesen nézett reám, félre fordult, nagyot köpött, s indulatosan mintegy magában igy szólt fenhangon: „Az istenit az apádnak, de magyar pofád van!“ — magyarul.

Elképzelhetik önök meglepetésemet és felindulásomat. Néhány perczre a hirlapba kellett rejtenem arczomat, hogy uralkodni tudjak magamon: azután hozzá fordultam, én is jól megbámultam őt, félre fordulva, mosolyogtam, s igy feleltem neki magyarul: „A te pofádon ugyan nem lehet megismerni, kogy magyar vagy“ . . . A „Mate“ kiesett szájából, s az a vad arcz egyszerre átszelidült, hosszasan nézett reám, mintha füleinek nem akart volna hinni, szemeibe könyek gyültek, felugrott, átölelt, összevissza csókolt, s nem győzte ismételni: „Hogyan, uram, ön magyar?“ örömkitörését. Csak akkor láttam s éreztem, mily lelki küzdelmei vannak az embernek egy percz alatt. Nem is engedte, hogy egy szót is szóljak; karon fogott, bevitt a legelső szállodába, melyet előkaptunk, kért egy üveg legjobb bort, megtöltött két poharat, szó nélkül kocczintottunk, de a bor közé belevegyült egy csepp . . . sós köny. Azután beszélgettünk egész éjfél utánig. A kérdezősködéseknek nem volt határa; elmesélte őszintén egész történetét. Elmondotta, hogy ő jó magyar család tagja, s hogy mint fiatál henczegő ember az ötvenes években egy vidéki bálban összekocczant barátaival boros fővel, kik is fenhangon sértőleg szemére vetették, hogy ő nem életre való ember. Ebbeli bánatjában másnap irásban tett fogadást, hogy ugy elmegy a nagy világba, miszerint husz álló esztendeig hirét sem hallják, és fogadását be is váltotta. „Kilencz éve, mióta itt vagyok“; igy folytatta beszédét „még csak tizenegy van hátra; ha még ez is letelik, hazamegyek és betoppanok hozzájuk, megkérdezni, ha életre való ember vagyok-e?“ Szegény ember, még alig 34 éves, s nem gondol arra, hogy husz év alatt ismerősei talán mind elhalnak. Különben egy gazdag tanyának a gazdasági igazgatója, szép jövedelem mellett, s már háromezer Napoleon-aranya van a bankban. Igen becsületes, müvelt ember. — Mig a városban volt, naponkint összejöttünk.

Egy hét története.

Aprilhó 5-dikén.

— Milton. —

Uj eredeti dráma Jókaitól, — képzelem is a tisztelt olvasó kiváncsiságát, és „Boldog pestiek!“ mondhatjuk ez egyszer a nagy költővel, és pedig nem gunyosan, hanem egész komoly sajnálkozással a t. vidéki olvasó iránt, a ki egyelőre, — mert hiszen rövid idő mulva az országot fogja e darab bejárni — csak a leirással kénytelen beérni, holott ha az egész müvet ide irnám is, a leggyönyörübb olvasmányok egyikével szolgálnék ugyan, de akkor is csak olvasná, holott annyi benne a látni való gyönyörüség!

Tódult is a közönség az első előadásra; déli 12 órakor már nem lehetett zártszéket kapni, este meg maga a nézőhely is fölért egy csókkal. Ember hátán ember, csupa örömtől égő arczokkal. Maga a nagy költő bizonnyal nem örült jobban művének, mint ez a nagy embersokaság itt. Mert ez két okból örült: a szerző végett csak ugy, mint a münek. Ha a nagy szeretet boldogit, akkor Jókai bátran elélhetne még száz évig, nagyobb boldogság a menyországban sem várhat rá, annyira szeretik már itt a földön. Hogy lesték-várták, mikor huzzák már fel a függönyt; mert akkor le is fogják ismét bocsátani, és akkor aztán tapsolni is lehet. És tapsoltak is ugy, hogy egyformán öröm volt nézni és hallani. Egészen más taps volt az, mint a milyenhez az ember hozzá van szokva. Egyik kézben a sziv, másikban a lélek; nincsen se hossza, se vége; mint a jóféle bor, már az eget veri, mégsem lehet vele betelni; háromszor is, négyszer, is tizszer is kijött Jókai, de jöhetett volna akár százszor, a közönségnek mégis kevés lett volna. A koszoru, a mi az egyik páholyból lábaihoz repült, csak annyi volt ennek az örömittas közönségnek, mint egy koszoru. Miért hogy sugarakkal nem lehet ezt a fejet körüldisziteni, hadd ragyogna kivülről is ugy, mint belül! Sugarakkal a hő szeretet lángjaiból. A mennyi iránta a szivekben lobog, bőven elég volna egy kis örökkévalóságra, és még mindig maradna mindeniknek egy egész életre, igaz-e, kedves olvasó? Kegyed is, ugy-e bár, örömest járul hozzá a magáéból? Épen csak ezért hoztam szóba ezen ágát is az első előadásnak; tudom, hogy szive szerint cselekedtem.

Egy szóval tehát, a darab csupa szép és nagyszerü szemfényvesztő játék a csilagokkal, messze fenn a világ feje fölött. Az ember csak néz és lát és hall és észrevétlenül maga is ott fenn van a magasban, tele fényes ragyogással, egyik tündérvilágból a másikba szállva. Persze, hogy csak öncsalódás, hanem hát ilyen az igazában való költészet; ige, mely tündérvilágokat varázsol elő.

Az uj mü, „Milton,“ négy képletből áll, „Az éj előtt,“ „A halál előtt,“ „A király előtt“ és „Az Isten előtt“ czimmel.

Az első képletben Milton még nem vesztette el egészen szeme világát, és müvei is megtették hatásukat, de nem ugy, a hogy ő ohajtotta. A szabadságért rajong az ő lelke, és a nép halált mond a király, I. Károly fejére, és most ő elé hozzák a halálitéletet aláirás végett, mert ő az államtitkár. És a ki a halálitéletet hozza, Lambert lovag, Milton leányát, Borát az imádásig szereti, és ott találja Morton lovagot is, a legyőzött királypártiak egyik hivét, a kit tehát kötelessége volna Lambertnek elfogni és a bakó kezébe szolgáltatni, de a puritán ifju nem teszi, sőt menlevéllel kinálja meg; mert Morton is is szereti Borát, és még azt mondhatnák róla, hogy nem az ellenfél, hanem a vetélytárs dolgozott benne. Szökjék Francziaországba, mondja tehát Mortonnak, és mikor majd a politikai zajlás elcsendesül, térjen vissza, és akkor döntsön a kard köztük arra nézve, hogy melyiké legyen Bora keze. Bora is azt mondja, hogy most, midőn bősz szenvedélyek dulják a hazát, nem határoz, hanem a ki a zajlásból tisztán hozza vissza szivét, annak leend neje. Morton erre elfogadja a menlevelet, igy találja az ifjakat Milton, helyesli szeretett leánya elhatározását, nem akarja aláirni a király halálitéletét, mert irtózik a vérontástól, mely csak kárhozatot szül, és elragadtatással szól a két ifjunak arról az időről, midőn a haza fiai mind egyek lesznek a szeretetben. Morton azonban hallani sem akar erről, az ő pártja, az arisztokráczia, soha sem fog megbékülni a néppel, ég-föld választja el őket, azért a mint ujra erőre kapnak, ujra fölveszik a vérengző harczot, a mig csak az egyik el nem pusztul a föld szinéről; e vad engesztelhetlenség hallatára Milton szive is föllázad, aláirja a király halálitéletét és azután — keresi az égen a napot és nem találja, szeretett leánya fiatal rózsaarczára egyszerre gyászszin borult, — a halálitélet aláirásától elvesztette szemevilágát.

De nem csak két szemének, hanem egész földi világát veszti el a költő ama végzetes aláirás folytán. A második felvonásban már ujra a királypártiak kezében van a hatalom és a nagy tömeg halált kiált azokra, kik I. Károly király lefejeztetésében részesek voltak. Morton is visszatért, Bora iránti szerelme nem aludt ki a számüzetés ideje alatt, és mert a leány szive a távol levő nemes Lamberthez vonzódik, a vad lélek pokoli tervet főz ki. Elfogja csábitani Milton fiatal nejét, Bora mostoháját, az ezen való fájdalom sirba viszi Miltont és akkor aztán könnyü dolog lesz neki hatalmába keriteni az egyedül álló Borát. Azonnal hozzá is fog a csábitáshoz, a mi nem is kerül neki nagy fáradságába, mert a költő fiatal neje buta, babonás és annál fogva ledérségre hajló, képmutató teremtés. Csakhamar karjaiba veti tehát magát a ravasz Mortonnak, igy lepi meg őket Bora, a ki föltárja előtte a gyalázat képét és arra birja, hogy gyöngéd ürügy alatt, — nehogy az ősz apa a valót megtudja — elhagyja a házat. Ezalatt egyre fenyegetőbben huzódnak össze Milton feje fölött a vészfelhők, a nép a királygyilkosok vérét áhitja. Morton még szitja e lángokat, a költő élete is veszélyben forog, akkor Bora és Flye, a hü orvos, cselhez folyamodnak; koporsót hozatnak és elhitetik a néppel, hogy az öreg költő meghalt. Ez vaksága mellett a szobában jártában felismeri a koporsót, azt hiszi, hogy egyetlen leánya számára van a házban, föl kell tehát világositani a dolog állásáról és a költő, az igazság embere, most sem nézheti szó nélkül az általtást, jól van, mondja tehát, haljon meg a költő, hanem az igazi költő, temessék el müveit, ott vannak egy rejtek fali szekrényben.

Beteszik a müveket a koporsóba, és egész ünnepélyesen, gyászzsolozsmák zengedezése mellett viszik a költőnek koporsóba zárt szellemét a sirboltba, az agg költő maga pedig egy fali fülkébe rejtőzik. A felbőszült tömeg indulata azonban nem csillapult ez által, és mert magán a költőn nem hütheti, házát gyujtja fel. A füst, a láng rejtekéig hatolnak, Milton kirohan, egyedül van, világtalanul, elhagyatva, a feje fölött égő házban; a költő azonban most sem veszti el a lélek világos látását, igy találja őt a tömeg élén betörő Morton és elfogja.

A harmadik felvonásban Milton a Towerban ül mint államfogoly, ellenségei, a királypártiak, halálra szeretnék ítélni, csak alapot találnának reá; azért elébb Monmouth herczeg fényes kisérettel megyen a vak költőhez, kiadja magát puritán papnak, és beszél neki rettenetes dolgokat nejéről, leányáról, hogy öreg szivét megtörje; azután a királyról, II. Károlyról, hogy főbe járó nyilatkozatot csaljon ki belőle. Milton azonban nem megy a kelepczébe, még később sem, midőn maga a király eljön hozzá a börtönbe, és szintén álnokul a király és kormányának ellenségeül adja ki magát. Milton most is a szabadság ihlett szószólója, de épugy ellensége a nép, mint a királyok zsarnokságának. A király felháborodik ugyan, csakhamar azonban a jobb belátás győzedelmeskedik benne, fölfedezi a költő előtt kilétét és jóakarata bizonyságául nála hagyja világtalan öreg napjainak szemefényét, Bora leányát. Morton azonban még mindig nem hagy fel az üldözéssel, meg kell törnie az apát, hogy a leányt megkaphassa.

A negyedik felvonásban törvény elé állittatik a költő, maga a király törvényt ül felette, vádlója, Morton, felségárulással vádolja, valamint azzal, hogy varázsló szövetségben áll leányával és a költő saját nejére hivatkozik tanuul. A galád nő meg is jelenik a törvény előtt,szemébe mondja férjének,hogy felségáruló iratokat rejteget házában és a leányával való viszonyát is varázslatosnak lenni állitja. Ellenébe Lambert lovag védelmére kel a költőnek,lovagi becsületére esküszik, hogy hazugság, a mit Milton ellen felhoznak. Morton viszont a vádak alaposság mellett esküszik, szintén lovagi becsületére, egyik közülök tehát hamisan esküdött, de melyik a kettő közül? ezt maga az Isten döntse el. Istenitélet tartatik, a két lovag leereszteteti sisakkal, dárdát szegezve rohannak egymásnak, Lambert a győztes, Morton halálosan sujtva rogy le lováról, maga Isten deritette tehát ki a költő ártatlanságát. Ámde e perczben a költő neje kinos jajgatással borul a lovag holttestére és a jajkiáltás hallatára a költő összerogy, és leánya karjai közt leheli ki lelkét.

Ez a darab meséje és a mi közönség lelkét lekötötte benne, az Jókai bűbájos nyelve és ragyogó képzelete, melylyel mindig ujabb-ujabb meglepő helyzeteket és csoportozatokat állit elénk és végtől végig a költészet tavaszi világában szárnyaltatja a néző lelkét, hogy az ugy szólván: se lát, se hall, csak repül, a merre a költő vezeti, és gyönyörködik a bűbájos igézetnek, mely szellemét fogva tartja. Mintha csak álmodott volna, olyan roszul esik neki a függöny legördülése,— hát még a látottak és hallottak hideg bonczolgatása! Az álmokat megfejteni: dőreség, hát még bonczolgatni, és hát meg egy nagy költő csudaszép álmait! — ugy-e bár, kedves olvasó?

A kritika ám tegye, és teszi is, és ő előtte ez a darab olyan, hogy — jaj, dehogy mondom meg!

Inkább az előadásról szólok, mert a szinészeket egyenkint és összesen nagy dicséret illeti. Majd mindegyiknek nagy feladat jutott és kitünően feleltek is meg neki. Felekinének gyönyörüen sükerült bebizonyitani, hogy vénecske korában is lehet a lány szivet-lelket megragadó. Kassayné Jászai Marira — a költő nejét adta — meg tőlünk kitelhetőleg haragudtunk, hogy miért olyan rosz, mikor olyan kedves! A költő persze azt mondja róla, hogy ostoba, akkor aztán sokat lehet neki megbocsátani; de akkor meg miért olyan kedves? Nagyon szépen játszottak még Nagy Imre Lambert, Bercsényi Morton, Benedek Flye orvos, Náday Monmouth szerepében és Ujházi, a ki a czimszerepet adta. — i — r.

A dunai vizkárosultak részére

szivesek voltak hozzám beküldeni:

Aradról	Erdelyi Erzsébet	2 frt
„	Huszár Katalin	1 „
	Ehez a meglevő . . .	24 „
	Teszen .	27 frtot.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Királyné ő Felsége*) e hó 5-dikén érkezett meg Angliából Bécsbe s egyelőre Münchenbe ment. Elutazása előtt 25 font sterlinget (250 frtot) küldött a londoni magyar egyletnek. — Királyné ő Felsége oly szigoru incognitoban utazott Angliából vissza, hogy nemcsak Mac-Mahon marsall volt kénytelen a szerencséről lemondani, hogy a magas utazónőt Cherbourgban személyesen üdvözölhesse, hanem az angol követ, lord Lyons is azon utasitást kapta, hogy ne utazzék Cherbourgba. — Rudolf koronaherczeg ez évi augusztáshó 21-kén tölti be 18-dik évét, és az uralkodó ház szabályai szerint nagykoruvá lesz. Sokan azt is tudni vélik, hogy a koronaherczeg számára jegyest keresnek, sőt már találtak volna is.

⁂ (*József főherczeg*) határozottan elrendelte, hogy a Margitszigeten a lehető legnagyobb erőfeszitéssel állittassanak helyre a virágágyak, ugy, hogy a közönség májusban a szigetet oly állapotban találja, hogy az árviz által okozott pusztulásnak nyoma se legyen, — a mi pedig csudával határos munka lesz.

⁂ (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége a Tisza kiáradása által azonnali felsegélésére magánpénztárából 5000 frtot méltóztatott legkegyelmesebben adományozni. Ugyancsak ő Felsége az aranyos-megyesi gör. katholikus templom helyreállitása czéljából saját pénztárából 200 forintnyi segélyt adományozott. — Kovács Zsigmond pécsi püspök a baranyamegyei vizkárosultak javára 1000 forintot adományozott.

⁂ (*Rózsás napló.*) Báró Majthényi Béla mult hó 30-dikán jegyezte el Bittó Arankát, Bittó István sógornéját. — Kvassay Gyula császári és királyi huszárkapitány, a 8-dik huszárezred egyik legkitünőbb tisztje, e napokban jegyet váltott Szegszárdon a bájos Halmay Aranka urhölgygyel. — Katona Elek adótiszt eljegyezte Bene Irma kisasszonyt, Bene József emlényi földesur bájos leányát. — Zsilinszky Mihály, Tóth-Komlós egyik evangelikus lelkésze, közelébb jegyezte el Csörföly Berta kisasszonyt, Csörföly Lajos községi jegyző bájos leányát. — Balogh Lajos ur, a tatai járás főszolgabirája, a napokban váltott jegyet Pozsonyban a bájos és szép müveltségü Treutl Luiza kisasszonynyal. — Gyulán a mult napokban ment végbez Vincze Miklós biharmegyei földbirtokos és Örlei Stephanie kisasszony, Örley István gyógyszerész kedves leányának kézfogója. — Peskó Medárd tekintélyes fővárosi

ügyvéd kedves leányát, Etelkát, a napokban jegyezte el ifj. Kubinyi Zsigmond, a budapesti ügyvédi kar egyik szép képzettségü fiatal tagja. — Soltz Manó malaczkai derék postamester e hó 26-dikán vezeti oltárhoz Zambelly Paula kisasszonyt, Zambelly Lajos honvédezredes kedves leányát Szobbon.

⁂ (*A pesti jótékony nőegylet*) ez évi ápril hó 1-től 30-ig terjedő egy havi időközre méltó házi szegények között leendő kiosztásra összesen 739 frtot utalványozott és pedig havonkint rendszeres segélyezésben állóknak 393 frtot, egyszersmindenkorra részesitetteknek 346 frtot. Ugyanezen alkalommal a választmányi nők 54 uj — a szegények anyagi viszonyait tárgyazó — vizsgálatról is tettek jelentést. Egyuttal közhirré hozza a pesti jótékony nőegylet, hogy e hó 1-vel ismét megnyitotta szemhályog gyógyintézetét, melybe az e hazából származó oly szegény betegek, kik szürke hályogban szenvednek, ingyenes ellátásra és gyógykezelésre felvétetnek. Az illetők jelentkezhetnek, dr. Schulek Vilmos, egyetemi szemészeti tanár urnál (hatvani-utczában, az orvosi egyetem épületében.

⁂ (*Az árvizkárosultak*) javára rendezett műkedvelői előadás mult szombaton fényesen sikerült a népszinházban. Diszes közönség gyült egybe. A hangversenyben legtöbb tapsot kapott Kuluncsics Anna kisasszony, ki két dalt énekelt, érzelmes és üde hanggal. Az aperetteben (Elizondói leány) Szentkirályi Albertné, Helvey Laura és Kőszegi gyönyörködtették szép énekükkel és játékukkal a közönséget. A hangversenynek egyik érdekes alakja volt Salvi Pál, a hires lovas, ki legközelebb megint Párisba lovagol, és itt három számban vett részt, zongorán és harmoniumon.

⁂ (*Jótékony czélu hangverseny.*) Khayll Antal, jeles fővárosi zongoramester vasárnap esto rendezé tanitványaival ez évben utolsó hangversenyét, melynek tiszta jövedelmét az árvizkárosultaknak ajánlotta fel. A válogatott közönség szorongásig megtölté a zenekedvelők nagy termét. Gold Róza és Goldstein nővérek játéka sok tapsban részesült. Gold kisasszony sok érzéssel és erővel játszta Liszt Cis moll rhapsodiáját; Weber „Tánczra felhivás"-át a Goldstein nővérek s Than Irma kisasszony két zongorán adták elő, s méltán megérdemelték az aratott tapsokat. Közremüködtek még Bakonyi Sarolta, Návay Jolán kisasszonyok, Huber Jenő s többen, kiknek csak azt tanácsolhatjuk, hogy tartsák meg szép tehetségük mellett eddigi szorgalmukat.

⁂ (*A pesti hazai első takarékpénztár*) e hó 1-sején tartotta évi rendes közgyüléset, Hajós József elnöklete alatt. A betétek az előző évhez képest 3.119,467 frt 53 krral szaporodtak. Köz- és jótékony czélokra a társaság ez évi nyereményéből összesen 26.777 frtot ad (köztük a Deák-szoborra kétezer, a honvédmenházra ezer frtot stb.); osztalékul minden részvény után 200 frtot fizet. A 26 évet szolgált Suhajda Ferencz főkönyvelő özvegyének, a szabályoktól ez esetben eltérőleg, nagyobb nyugdijat, 2000 frtot szavazott meg. Igazgatósági elnökül végre megválasztá Hajós Józsefet az eddigi igazgatót, a ki már 20 év óta kitünően vezeti e virágzó intézet ügyeit.

⁂ (*A ferenczvárosi szabadelvü polgári kör*) saját helyiségében mult szombaton hangversenynyel egybeköfött tánczestélyt rendezett, mely az idényben befejezését képezi azon a farsang kezdete óta minden második héten tartott kedélyes estélyeknek, melyek a kerület polgárainak és szépeinek rangkülönbség nélkül oly szép és nemes élvezetet nyujtottak. Az estély ez alkalommal is igen látogatott volt, és a hangverseny is kitünően sikerült. Zsemlicska ur valódi müvészettel játszott hegedün egy „Ábránd"-ot és több magyar népdalt, s annyira elragadta a közönséget, hogy többször ismételnie kellett. A füzértáncz és csárdással a reggeli órákban véget ért estélyről mindenki azon érzéssel távozott, vajha a zöld farsangon mielőbb találkoznának. A hölgyek izléses egyszerü öltözékekkel tüntek ki. Megjegyzendő, hogy e kör a fővárosi magyarosodásnak is igen nagy szolgálatokat tesz.

⁂ (*Az iparosok körében*) mult vasárnap rendezett családi estély szépen sikerült. A müsor fénypontját Turner Ilka kisasszony éneke (dana Mignonból) képezte. Haris Mihály igen szépen énekelt Ernaniból egy danát. Elismerés illeti Szabó Xaver Ferenczet és Arnberger Albint; előbbi a „Szellem Ábránd" czimü szerzeményéből adta elő a második részletet hegedün, utóbbi „Souvenir de Vienne" czimü szerzeményét játszotta zongorán. A hangversenyt éjfélig tartó táncz követte.

⁂ (*Szeretetház a fővárosban.*) E nemes czél előmozditására, mint már irtuk, társulat alakult, és az alapitó bizottság kérvényt intézett a városhoz, melyet Jókai Mór fog legközelebb a közgyülésen bennyujtani. A bizottság arra kéri a fővárosi képviselőtestületet, hogy 3—5 tagu bizottságot küldjön ki, mely érintkezésbe lépve a már müködő bizottsággal, az ügy létesitéséről tanácskozzék s javaslatait annak idején megtegye. Az eszme remélhetőleg a fővárosi bizottság kebelében kellő támogatásra fog találni.

⁂ (*A Karácsonyi-pályázat*) mult évi eredményéről mult hétfőn tett jelentést az akadémia által e végre választott biráló bizottság. Huszonhat pályamü közül az „Ischariot" czimü tragoedia találtatott legjobbnak; kerekded szerkezet, költői kidolgozás, hatásos jelenetek kiváló tulajdonai e münek, miért is Szigligeti a mellett volt,hogy adassék ki szerzőnek a 400 aranyos pályadij. A bizottság többsége azonban megszavazta ugyan neki az „elismerés"-t, — a jelige is csak ez egy szóból állt, — hanem az aranyos jutalmat nem itélte neki oda, mivel egyikmásik jellem nem épen lélektanilag következetes és egyik-másik helyen a cselekmény nem eléggé indokolt. A kitünő mü rövid időn a nemzeti szinházban fog előadatni. Szerzője jeles fiatal költőnk, olvasóink kedves ismerőse: Várady Antal.

⁂ (*Táncsics Mihály.*) Ki ne ismerné e nevet a hazában? Negyven év tisztelettel füzte körül e nevet, egyiránt az ember és a hazafi iránti tisztelettel. Alanti sorsban születve, a csordát őrizve, tanult olvasni, és a mint az első könyvet eltudta olvasni, felfakadt lelkében a mivelődés vágya, nappal targoncát huzott a főváros utczáin, éjjel meg tanult, és a mint egy kis ismerethez jutott, átadta azt a népnek, mert fölvilágositani a népet, volt lelkének legfőbb ohajtása és törekvése, és a mint lelkének látköre megvilágosodott, a szabadságnak volt szószólója, hirdetője és mártira. Még a forradalom előtt, a 40-es években börtönbe vetették, a miért rettenthetlen bátorsággal a szabadságot hirdette; az örök emlékü márczius 15-dikén a nép szabaditotta ki börtönéből, és diadalmasan hordozta körül a fővárosban, a kivivott szabadság zászlójaként. És midőn a forradalom legyilkolása után az önkény ült a haza szivén, Táncsics ujra az üldözöttek diszes soraiban tündökölt; hosszu, kinos éveket töltött föld alatti rejtekekben, elevenen eltemetve, csak ugy kerülhette ki a bakók leselkedő tekintetét; a 60-as évek felé kegyelem adatott a hü hazafiaknak, de a rá következett Schmerling-kormány alatt Táncsics ujra áldozata lett rendületlen haza- és szabadságszeretetének, ujra börtönbe vetették, a honnan csak az alkotmány visszaálltával szabadult ki. A sok szenvedés természet szerint megtörte erejét, szeme világát a börtöni sötétség oltogatta ki, a hosszas sanyargatás, azután meg

az agg kor, csuda-e, hogy most már csaknem olyan, mint a gyermek? Csakugyan olyan; szelid, vidám, csak a hazaszeretet a régi benne, a többire nézve valóságos gyermek. És valjon kinek a gyermeke? Ugy-e bár, a hazáe? Van-e nálánál hivebb gyermeke a hazának? És van-e haza, mely büszkén ne mutatná föl az ilyen gyermekét a világnak? És ha nem volna is az, a mi, van-e annak lelke, istene, a ki a gyermeket éhezni látja és nem segit rajta? hát még a ki hosszas munka és sanyaruságból ujra gyermekké lett, a törődött aggastyánt? Ugy-e, hogy nincs? Nos, tehát, Táncsics Mihály, a haza Táncsics Mihálya e napokban Czeglédre teszi át lakását, mert Czegléden egy szoba évi bére 24 frt, és annyit csak ki tud valahogy teremteni; Táncsics Mihály — lehet már vagy 80 éves — itt hagyja a fővárost, azt a fővárost, mely őt egykor — ezernyolczszáz negyvennyolczban! — diadalmasan körülhordozta! Mert a fővárosban, az ország szivében, a törvényhozás, a kormány székhelyén, nem tud megélni! Ez aztán az élhetetlenség!

⁂ (*A lóhus árulását*) akarják fővárosunkban behozni, és dr. Patrubán tiszti főorvos véleménye szerint a lóhus csak olyan tápláló, mint bármely más hus, azért árulása is megengedhető, hanem közegészségi szempontból mulhatlanul szükséges, hogy csak teljesen egészséges lovak husa árultassék, vagyis teljesen egészséges lovak vágassanak le a mészárszékek számára. A jelentésben még több más föltétel is ki van kötve, melyeket azonban már nem közlünk, mert az az egy is elég. Az egészséges ló ugyanis sokkal drágább az egészséges szarvasmarhánál, és e szerint a lóhus sokkal drágább volna, semhogy a marhahussal versenyezhetne; legfölebb is különös vendégségek alkalmával lehet tehát a lónak is szerencséje, hogy az étlapot diszitse.

⁂ (*Hat müdal*) jelent meg Végh Jánostól Bécsben Guttmann F. kiadásában. Szerző ezen dalaiban a szövegül választott költemények lyrai hangulatát sikerrel hozza zeneileg kifejezésre és azt a dalon át öntudatosan keresztül is viszi. A motivumok dallamosak, enyelgők és igazán szivhez szóló.

⁂ (*Az „Egy királynő szerelme“*) czimü dráma Virág Benőtől, (álnév) lesz a nemzeti szinház legközelebbi drámai ujdonsága. Krisztina svéd királynőt Kassayné Jászai Mari asszony fogja játszani, Fiard franczia lovagot, (kibe a királynő beleszeret s magas polczra emel,) Nagy Imre, Liard nejét Felekiné asszony. Két svéd államférfiu szerepét Szigeti Józsefnek és Feleki Miklósnak osztották. Másik szinházi hir, hogy a közelebbi hangversenyeken fetünt Kuluncsics Anna kisasszonyt a nemzeti szinház operájához szerződtették, kisebb magánszerepekre.

⁂ (*A népszinházban*) most pénteken volt a mükedvelői előadás a vizkárosultak s a Kralovánszky Istvánné urhölgy elnöklete alatt álló Fröbel-nőegylett javára. Először báró Jósika Kálmán „Ibolyabokrétá“-ját adták elő Witthalm Ida asszony, Horváth Róza és Kralovánszky Vilma kisasszony, Kunfy József és Hrabovszky János urak. Ezt követte Huber Jenő, a berlini zeneakadémia növendékének hegedüjátéka: Vieuxtemps „Balladája és Polonaise“-e. Majd a „Chassé-Croissé“-t francziául adták elő gróf Grolier-né, Greger Emilia s Than Irma kisasszonyok, gróf Grolier és Komarow urak. Végül Offenbach „Elizondói leány“ czimü operettejét énekelte: Szentkirályiné Helvey Ilka urhölgy, Helvey Laura kisasszony és Kőszegi Károly.

⁂ (*Irodalom.*) Az Athenaeum kiadásában ismét két érdekes irodalmi ujdonság jelent meg. Az egyik 8zilágyi Sándortól: „Rajzok a forradalom utáni időkből“, ára 1 frt 50 kr; a másik „Edith története“ regény Prém Józseftől, ára 1 frt 50 kr. — Jászón Őri G. György tanár megirta a „Margitsziget történeté“-t négy füzetben, melyek közül kettő már meg is jelent; a munkát 48 szines kép disziti.

⁂ (*Vegyesek.*) Rogeard nyilvános felolvasása 159 forintot jövedelmezett tisztán a vizkárosultak javára. — Jókai Mór, a „Milton“ előadása után elismerő levelet és értékes gyémántgyürüt küldött Ujházy Edének, Milton ábrázolójának. — Ifj. gróf Zichy Ferenczet, a konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövet fiát, e napokban avatták fel a budapesti egyetem disztermében a theologia tudorává. — Az egyetem bölcsészethallgatói mult vasárnap, Ferencz napján, kegyelettel keresték föl Toldy Ferencz sirját, melyre Lekly Gyula rövid beszéde mellett babérkoszorut tettek. — Kecskeméthy Aurél Philadelphiába utazott a világkiállitásra, hol négy hónapot fog tölteni. — Korcsek Pált, a nemzeti szinház érdemes veterán tagját nyugalomba helyezték. — Szalay Zsigmond váltóhamisitási bünpörében mult pénteken hoztak itéletet. Öt évi börtönt mondtak ki fejére. — A lefolyt héten a fővárosban született 261 gyermek, elhalt 213 személy; a születések tehát 48 esettel mulják felül a halálozásokat. Az ujszülöttek közt volt 106 fiu, 107 leány. A halottak közt volt 140 férfi, 121 nő, egy éven aluli gyermek 76. — A legujabb népszámlálás szerint Budapest népessége ujév napján 295,254 lelket tett, a katonaság beszámitásával pedig 309,208 lelket. 1870 óta 24,778 lélekkel szaporodott.

⁂ (*Halálozások.*) Makray László volt országos képviselő, jeles hazafi, nemes lelkü ember, az 1848/9-dik szabadságharcz egyik vitéz tisztje, Bem tábornok szárnysegédie. Felpestesen meghalt. — Elhunytak továbbá: Perger János kassai püspök, hazánk egyik nemes lelkü főpapja, e hó 5-dikén, 57 éves korában. — Herczeg Eszterházy Pálné, 29 éves éves korában. — Dobsa Gyula, egy igen tehetséges fiatal ember, mult hó 26-kán, élete 20-dik évében, a széki pusztán. — Özvegy Hilibi-Gál Lászlóné, született Al-Torjai báró Apor Therézia mult hó 28-dikán, élte 85-dik évében, Kolozsváron. — Karácsonyi Mária grófnő, Karácsonyi Guidó neje, született Marczibányi Mária, 42 éves korában. Halála által az arisztokráczia egyik kiváló tagját, a fővárosi szegények pedig nemes lelkü gyámolukat veszetették el. — Szubányi Lászlóné született Jasztrapszky Mária asszony Hiripen 62 éves korában. — Dr. Geszner Jenő orvostudor, Déva-Ványa mezőváros rendszerinti orvosa, mult hó 25-dikén, 36 éves korában. — Szetsődy Julia, férj. Kiss Jánosné, mult hó 24-dikén, élete 27-dik évében Andrushidán. — Járay Béla gyógyszerész e hó 1-sején 45 éves korában Mircsen. — Bánkövy Pál bölcsészettudor, gr. Andrásy Aladár uradalmazott igazgatója, életének 48-dik évében. — Majoros András dobrai gör. kath. lelkész s Munkács egyház-megyei szentszéki ülnök, mult hó 26-kán. — A mintarajztanoda egy tehetséges növendéke, a husz éves Leitl Ede, kiből igen jó képiró lehetett volna, ha a sors kedvez életének. Két év alatt háromszor nyert pályadijat s ujabban négyszáz forint müvészi ösztöndijban részesült. Legutóbb Munkácsy Mihály hivta magához Párisba, hogy egy ott megnyitandó festészeti irtézet első magyar növendéke legyen. Nyáron akart oda utazni, de a betegség megtörte erejét s kioltotta fiatal életét. — Vinkler Bruno, a minoriták nagybányai rendházának főnöke, 60 éves korában. — Szegeden Nováky Antal, a város jeles és tevékeny főmérnöke, ki az árviz miatt esett áldozatul. Ugyanis mintegy tiz nappal ezelőtt a percsorai töl-

tésnél működvén, meghült és többé föl sem kelhetett betegségéből. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Április 8-dikán: „Saba királynője.“ — Április 9-dikén: „Nők az alkotmányban,“ — Április 10-dikén: „Milton.“ — Április 11-dikén: „Hunyadi László.“ — Április 12-dikén: „Közöny közönynyel,“ — Április 13-dikán: „Borgia Lucrétia.“ — Április 14. és 15-dikén szünet.

Divattudósitás.

A crinolin — meg ne ijedjenek kedves olvasónőim! — a crinolin a ködös multé már; tiz évvel ezelőtt a ruhák nem lehettek elég terjedelmesek és szétállók, és mai nap alig lehet valaki eléggé karcsu, eléggé légies, és mégis, most is csakugy, mint akkor az alsó ruhák elrendezésétől függ a felső ruha jó állása és azért nagy figyelmet igényel azoknak kellő elrendezése. Az utczai öltözékekhez, az ugynevezett costümes-ekhez, fehér alsószoknyákat szokás viselni, melyek elől egészen simák, hátul azonban széles fodor van rajtuk, mely tetszés szerint a közepén valami himzett betéttel, és alul keskeny csipkével van diszitve; a szoknya felső részét belső szalagokkal feszesen hátra kell kötni. A diszöltözékekhez való alsó szoknyák már nem olyan egyszerüek, sőt valóságos müalkotások, és ugyanegy darabban hat szoknyát is igyekeznek képviselni. Finom fehér kemény molliból készülnek e disz-szoknyák és csipkével vannak diszitve, olyan szépen, hogy majdnem felső ruháknak is beillenének. A jó állásu alsószoknya legfőbb kelléke az, hogy a lehetőségig jól legyen szabva, mert csakis akkor van megfelelő állása. Még a jól megtermett hölgyeknél sem szabad annak elől semmi ránczot vetnie, még a csipkés fodor is egész sima legyen, és csak hátul ránczba szedve. Ez a fodor, melynek szélessége körülbelül fél méternyi, képezi hátul a keskeny legyező alaku uszályt, melynek sodronyból fonott és mollal áthuzott alja van, oly végre, hogy a szoknya a lábhoz ne surlódjék és az uszály szépen „omoljék.“ Csipkével fodrozott, és csipőig érő fodrok boritják a szoknya hátulsó részét, ugy, hogy a sodronyfonatot eltakarja. Ily[illegible] szoknyával aztán az uj szabásu ruhák jól is állhatnak, és csakugyan szükséges is figyelemmel lenni mindazoknak, a kik divatosan öltözködnek, hogy a ruha hátul be ne essék és formátlanul ide-oda ne fityegjen.

Utczai öltözékekhez most tavaszkor leginkább a finom szőrkelméket kedvelik. Az uj szövetek közül a limousine puha kelme igen szép; többnyire szürke csikos mintában készül, és más szinü szoknyához ebből készül a tünique és felöltő. Azon kivül az ünnepekre sok crépe de chine ruha is készül és az igazi finom cashemir soha sem örvendett tán annyira közkedvességnek, mint jelenleg, Igaz. hogy a jó cashemir drága, 12—15 frt az igazi indiai, de az utánzott franczia és angol gyártmányok is igen szépek, és 4—5 frton is megszerezhetök, sőt a könnyebb német fajta 2 frton is eléggé jó. A fekete cashemirt még most is gyakran látjuk, de azért a szilvakék, üvegzöld, szivarbarna, sőt még a világos csontszinü is igen divatos.

Mai divatképünk magyarázata.

Ezuttal két tavaszi kimenő öltözéket mutatunk be t. olvasónőinknek.

Az első alak keskeny csikozott finom drapp cashemir ruhát tüntet elő, nehéz barna faille-diszitéssel. A szoknya alján és a hosszu tünique-en rakott fodor látható, a szoknya elől kétszer szélesen faille écharpe-pal van lefogva, valamint hátul is azzal diszitve. A vértes derék sima, csak a nyak körül bodrozattal diszitve. Az ujjak failleből valók. E gazdag kiállitásu ruha ára 105 frt, olcsóbb és könyebb szövetből azonban jóval olcsóbban is állitható ki.

A második alakon sima és koczkás lustreből való ruhát látunk. A szoknyán egy keskeny rakott fodrot látunk, felette a koczkás szövetből való diszszel. A hosszu tünique hátul vastag selyemzsinórral és bojttal van diszitve, ugy, hogy az befüzést mutat. A baloldalon látható zseb szintén vastag zsinórral és bojttal van diszitve. E ruha ára 65 frt. A szürke nemez kalap kék szalaggal és virággal van diszitve; ára 10 frt.

Számrejtvény.

Homonnay Juliától.

30. 31. Most virággal megtelik,
24. 12. 29. 28. 18. 20. Lobog, hogyha lengetik,
23. 31. 12. 16. A vadásznak jobb keze,
9. 10. 20. 14. Mosdatlan száj él vele.
7. 9. 18. Nem hiányzik ebédnél,
18. 22. 21. 25. 14. Czélra vezeti a szél;
4. 5. 16. 5. 26. Jó barátok közt is támad,
3. 2. 16. 6 2. A hűségre ez példát ad.
15. 26. 27. 24. Ilyen legyen mindig szánk,
17. 16. Ettől szenved most hazánk!
3. 11. 2. 16. 8. 2. 14. Ez az igazi boldog:
13. 20. 1. 18. 19. 20. Itt teremnek jó borok.
1—31. Közmondás egy nagy királyról,
Szivének igaz voltáról.

Megfejtési határidő: májushó 7-dike.

A f. é. 11-dik számban közlött rejtveny értelme:

Budapesti árviz.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Velyáczky Julia, Mandits Erzsi, Éhen Ilona, Jankovich Balás Ilona, Fekete Ilona, Szabó Streitmann Fanni, Tolcsvai Nagy Vilma, Vitányi Etelka, Okos Lászlóné, Margócsy Ida, Kanizsai Nagy Antalné, Knau Antalné, Homonnay Julia, Szőts Janka, Sarkadi Irma, Moesz Gézáné, Prékopa Hermin, Császár Gizella, Bátori Zsigray Istvánné, Batthyányi Anna, Beretzk Irma, Schimmer Frida, Chepely Zsuzsika, Vörösmarty Gizella, Csonth Lajosné, Biedermann Berta. Lázár Eszti, Mózessy Anna, Deák Petronella, Jánossy Emma, Boncz Gézáné, Beniczky Antalné, Ujhelyi Ilka, Ottlyk Zoltánné, Zigury Györgyné, Bajza Karolina, Kirchmayer Etelka, Biró Klára, Rozinay Lászlóné, Kapdebó Józsefné, Grantner Antal, Reberich Szidónia, Limbek Vilma és Dezső, Vincze Csima Petronella, Koller Etelka, Both Guszta, Grundböck nővérek, Potoczky Mari, Bazilides Matild, Csukás Karolin, ifj. Frommhold Paulin, Túry Lederer Emma, Antal Mariska és Iluska, Lengyel Mária, Fét Szerbák Ilona, Benedikty Eliz, Bölöni Lászlóné. özvegy Asztalos Sándorné, Szentpéteri Julia, Székely Berta, Kaprinay Endréné, Porubszky Istvánné, Eehér Györgyné, Paucz Ödönné, Szabó Anna, Ruttkay Bernáth Irma. Magyar Emilia és Etelka, Horváth Istvánné, Medveczky Tóth Etelka, Galty Prileszky Mária. Auszterweil Jozefin, Noszlopi Elekné, Guttmann Berta, Beszédes Mózesy Ágnes, Gedeon Gáspárné. Sáary Etelka, Hevessy Boldizsárné, Hevessy Matild, Győrffy Karolin, Fejes Dorneisz Jozefin, Soltész Emilia, Palotay Ilona, Bohus Gyuláné, Csabay Ida, Pleschée Georgina, Jeszenszky Ilonka.

A 10-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldék:

Soltész Emilia, Palotay Ilona. Mandits Erzsi.

A 12-dik számban közlött rejtvény értelmét beküldék:

Bohus Gyuláné, Csabay Ida, Jeszenszky Ilonka, Széll Lajosné, Török Karolin.

Hibaigazitás: Lapunk mult számában, a „Tavaszodik“ czimü költemény második szakának 4-dik sorában „elébe“ helyett: „ölébe“, és az utósó szakban „mentők“ helyett: „nemtők“ olvasandó. A rosz kézirat szomoru sorsa!

Tartalom.

A boldogság első napja, Balázs Sándortól. — Egy sohaj, Noy Ferencztől. — Átalános szabályok az öltözködésre nézve. — A negyedik játszótárs Sz. A.-tól. — Buenos Ayres. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

lépésével Prém József vette át. — Kalocsán, Zilahon és Nyirbátorban is szép sükerrel rendeztek már nyilvános vigalmakat a vizkárosultak javára.

Különfélék.

⁂ (*Szentpétervár*) udvari köreiben azon sajátságos buskomorság, mely egy idő óta a czáron erőt vett, a következő esetre vezettetik vissza: Mária Nikolajevna nagyherczegnő halálos ágyán feküdt és önmegadó nyugalommal várta közel végét. Sándor czár azonban, ki eljött, utoljára látni szeretett nővérét, megrenditve e szavakban tört ki: „Korán, nagyon korán ragad el tőlem a halál, legdrágább nővérem!“ — Mária Nikolajevna erre egész nyugodtan ezt jegyzé meg: „Nem korán, bátyám! A mi családunkban még senki sem érte el a hatvanadik évet!“ Ezen vigasztalási szándékból ejtett szavak előre nem látott benyomást gyakoroltak. A czár, ki betöltötte már az 58-dik évet, lesujtva állt e történelmi visszaemlékezés hallatára, majd forró könnyekre fakadt, és e jelenettől vette volna kezdetét a czár bus kedélye.

⁂ (*Érdekes találmány.*) Berlinben jelenleg egy készüléket bámul mindenki, melyet Oestberg, svéd iparos talált fel. E készülék segélyével az ember a legsűrübb tüzláng közepett sértetlenül járhat-kelhet. A napokban a német császár, a trónörökös és több magas rangu szemtanu előtt kisérletet tettek vele. Négy hatalmas máglyát állitottak fel e czélra, közel egymás mellett, behintették rőzsével, forgácscsal, megöntözték petroleummal s azután meggyujtották, A lángok csakhamar összecsapódtak, s köröskörül pokoli hőség támadt. — Ekkor előlépett Ahlström tengerész kapitány, a készülék feltalálójának jó barátja, kinek testét sajátszerü esetlen öltöny fedte, mely a jelenlevő közönséget hahotára ingerlé. — A kapitány meghajtá magát az uralkodó előtt, egy-egy lég- és vizvezető csövet csavart az arczát takaró lemezhez s a lángok közé ugrott. — A ruhakészülékből ekkor számtalan apró vizsugár serkent. A kapitány eltünt az izzó parázs között, de a folyton bugyogó vizsugarak lehetetlenné tették, hogy ruhája még csak át is melegedjék. Pár percz mulva látható volt, hogy mászik a merész férfiu a legsürübb lángok közt a máglya tetejére, hogy lép fadarabról-fadarabra, hogy pihen meg, egy égő tuskóra ülve, hogy integet a pusztitó elemtől sértetlen a közönség felé. Mintegy negyedóráig időzött ez életveszélyes borzasztó helyen. Midőn ismét megjelent a közönség soraiban, a kiváncsiak egész tömege vette őt körül. Maga a császár igy nyilatkozott a kisérletről: „Ha az ember saját szemével nem látta, fogalma sem lehet róla.“ A találmányt a tüzoltás terén valósziuűleg értékesiteni fogják.

⁂ (*Egy érdekes adomát*) közöl szt.-pétervári Herold, mely a hadügyminiszteriumban elkövetett sikkasztás körül forog. Abban az időben ugyanis a magyar miniszterek közül Bécsben időztek Tisza és Széll Kálmán. Egy társaságban szó jött a sikkasztásról s Tisza Kálmán a miniszteriumban alkalmazott egyik tábornoktól azt kérdi: „Melyik külállamra gyanakszanak?“ „Ez hivatalos titok!“ válaszolja a tábornok. Széll mosolyogva kiált föl: „Hivatalos titok miniszterelnök előtt!“ A tábornok kifejti, hogy a katona csak a legfelsőbb parancsnak engedelmeskedik. Tisza Kálmán megint kérdi a tábornokot: „Valjon mennyit kaphatott a sikkasztásért Ertl? — „Oh! nagyon sokat!“ kiált a tábornok. — „Mégis, mennyit?“ —„No, én azt hiszem, kapott vagy 15,000 rubelt.“ — Hangos kaczagás követte e szavakat, mert a tábornok ezzel elárulta a féltve őrzött hivatalos titkot. Igy szól az adoma, melyet azért közlünk, mert jól van kigondolva; de talán egy betü sem igaz belőle.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Az árvizkárosultak javára Thalmayer B. és társa budapesti kereskedő urak külföldi üzlettársaik körében 3240 frtot gyüjtöttek és beküldték a belügyminiszteriumnak, mely annak egy harmadát a fővárosi, két harmadát pedig a vidéki károsultaknak juttatja. — A hernalsi tisztleány növelde javára meginditott gyüjtés befejezhetése végett tisztelettel felkéretnek mindazok, a kik még gyüjtőivek birtokában vannak, hogy azokat mielőbb visszaküldeni szíveskedjenek. — Klinkowström atya, a hires jezsuita egyházi szónok, ki Magyarországban is ismeretes volt missió-szónoklatairól, Sz. Andraeban, Karinthiában, hosszas betegség után 63-dik évében meghalt. — Reményi Ede Rheimsban a mult hóban igen sikerült hangversenyt rendezett; Escudier „L' art musical“ja igen dicséri e magyar müvészt, „kinek hegedüjéből gyöngyök és virágok hullnak.“ — Gróf Apponyi, mint ujabban is állitják, betegeskedése miatt lemond a párisi nagykövéti állásról; utódjául többeket emlegetnek, köztük báró Orczy külügyi osztályfőnököt. — Merkus Jeane hollandi Amazon Belgrádban aggasztó hagymázba esett.

Megbizások tára.

Karatnára B. Zs. urhölgynek: El van küldve.

Bacskára P. N. urhölgynek: Előfizetése egy félévre, f. é. augusztus végeig van bejegyezve.

Pulára V. K. M. urnőnek: Magánlevélben feleltem.

Pákozdra D. J. urnőnek: A legszivesebben fogadom.

H. Szoboszlóra M. E. urhölgynek: Az előfizetés az április-szeptemberi félévre van bejegyezve.

T. Vissóra J. J. urnőnek: Megküldtem.

Devecserre Cs. S. urnőnek: A kivánt két munkával sajnálatomra már nem szolgálhatok. Rendelkezzék a reá küldött pénzzel.

K. Félegyházára K. N. A. urnőnek: Magánlevélben feleltem kérdéseire.

R. Komáromba N. A. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Andocsra Cs. I, urhölgyneg: Még most is divatosak, és pedig szalmából. Köszönet szives megemlékezéséért!

Csornára S. I. urhölgynek: De ha nem lehet! Szives tisztelet!

Czernyára N. M. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Budára M. O. G. urnőnek: Szives figyelmeztetésül megemlitem, hogy Budapesten a helybeli levelekre csak három krajczáros postabélyeget kell tenni, vidéki levelekre pedig öt krajczárosat.

Győr-Szt.-Mártonba Sz. J. urhölgynek: 10—15 frton csinosat lehet kapni. Szivesen megküldöm.

Sósmezőre V. M. urnőnek: Nemde vette küldeményemet? Várom szives megrendelését.

Bajomra K. V. urhölgynek: Marlitt regényeiből csak is az „Aranyos Erzsike“ kapható még.

„Tárczalevél.“ Se nem tárcza, se nem levél. A tárcza azért tárcza, mivelhogy ha üres, akkor szép, ha szép; különben bugyelláris. A beszélyt most már elolvastam és — az ujat várom, a mely talán jó lesz.

Budapest A. J. urnak. Okvetetlen várom a folytatást, mert az I. különben is kevés.

H. J. urnak. Uraktól ebből a szakból nem fogadtatnak el.

Bánfi-Hunyadra B. L. urnőnek: Köszönettel vettem.

„Tiéd vagyok“ — és mégis olyan kevés van benne a tündérvilágból!

Cs. J. urhölgynek: Köszönettel vettem.

„Gyöngyvirágok.“ Szépek, de mikor kerithetek helyet ilyen apróságoknak! Azért inkább nagyobb czikket kérnék!

Van szerencsénk szives tudomására juttatni, hogy mi az eddig Plachy, Kallina, Horváth czég alatt fenálott női divat üzletet, minden tartozás és követeléseivel átvettük, és mi azt ezentul

PLACHY és KALLINA

váltótörvényszékileg bejegyzett czég alatt fogjuk folytatni.

Midőn mi az eddig tanusitott bizalmáért köszönetünket nyilvánitanánk, kérjük egyszersmind ugyan azt, uj czégünkre is átruházni. Részünkről törekedni fogunk, hogy pontosság, elözékenység, jutányos árak és szigoru becsületességünk által, Nagyság nagyrabecsült bizalmát jövőben is teljes mértékben birhassuk.

Maradván mély tisztelettel
PLACHY és KALLINA.
Budapest uriutcza 14.

Van szerencsénk szives tudomásul hozni, hogy a bekövetkező tavaszi és nyári idényre a legujabb bel- és külföldi divatkelméink gazdag választékban megérkeztek, u. m.

Sima, koczkás és csikos ruhakelmék, a legolcsobbaktól kezdve minden szin- és minőségben.

Sima angol Lustres, Alpacca, koczkás Plaid szövetek. Toil leine, csikos és koczkás gyapju ripsek, fél selyem szövetek, egyszinü Cachemirok minden szin, minőség és kivitelben.

Nagy választék szép fekete kelmékben gyászruhákra, u. m. Angol Lustres, Terno, Cachemir, Alepin, Parathea, Rips. Paramatta, Rips Piqué minden szélességben. Fekete Moiré, angol Patent és selyem Bársonyok. Fekete Selymek, Noblesse, Faille és Ripsek.

Barege, Mozambique, Gazir, Grenadin, Ecru, Lenos, Percal, Cretton, Batist, Jaconette, Satin. Pique Brillantin.

Tavaszi és nyári kendők. Fekete Cachemir kendők. Fekete és szines selyem-kendők. Női Echarppok, Férfi és női Plaidek.

Azonfelül ajánljuk jó minőségü vásznainkat, Madapalon, Chiffon és Oxfordjainkat. Törülközőket. Zsebkendőket. Nankin. Crepe-Lisse. Tarlatán. Monslin. Organtin. Clott és egyébb bélészikkeinket.

Ruhákat a legujabb divat szerint készitetünk.

Azonkivül legnagyobb figyelemmel teljesitünk bármi féle nem szakmánkba vágó megrendeléseket.

Mintákat bérmentve készséggel szolgáluuk. Csomagolást nem számitunk. Mély tisztelettel
PLACHY és KALLINA.
Budapest uriutcza 14.

Tavaszi és nyári idényre

Párisból érkeztek.

Legszebb és legujabb divatu női ruhák és felöltők, dolmány, Jaquettek és kerek köpenyek, Mandarin és Obrettek, melyek dús választékban és jutányos áron találhatok, a **„franczia nőhöz„** czimzett női divattárban, Budapesten, Deák-utcza 15. sz. alatt u. m.

Jaquettek minden szinben	7, 8, 10 ft.	és fellebb
Ugyan ilyek finom Brasilból	10. 12. 15 „	„ „
Renaissance legujabb posztó-szövetből	15, 20. 25 „	„ „
Dolmányok legujab minta szerint	10, 12, 20—50	forintig
Getlemen férfi kabát legujabb minta szerint	10, 15. 20 ft.	és fellebb
Jaquet és tünik igen jól chevijotból	15, 20, 25 „	„ „
Selyembársony felöltők legujabb szabásban	30, 35, 40—120	forintig
Patent bársonyból pedig legujabb szabásban	15, 20, 25—30	„
Hálóköntösök legujabb szabásuak	15, 20, 25—60	„
Kész női ruhák házi használatra	12, 15, 20 ft.	és fellebb
Kimenő ruhák elegáns kiállitásban	25, 30, 40 „	„ „

Nem különben menyasszonyi kiházasitási ruhák legujabb Párisi divat szerint legelegánssabban és jutányosan készittetnek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközeltetnek s kivánatra minták bérmentve küldetnek.

Megrendeléseknél kéreti egy centimeter szerinti mérték vagy régibb ruha test és szoknya elejenek hossza beküldése.

RÓZSAY A.
Confectioneur.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch,** Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Egész évre két forintért

rendelhető meg **Kobány Bácsinál,** Budapest, Mária-utcza 916/1. szám, az igen kedves kiállitásu

KÉPES GYERMEKVILÁG

(szines czimképpel) Előfizetői mindjárt a megrendelésnél egy diszkötésü **képes- dal- és játék-** gyüjteményt is kapnak. E könyv külön is megszerezhető 50 krért.

Egyedüli föraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

Magyar- és Erdélyhon számára

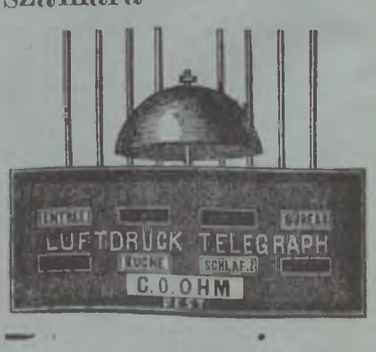
Wheeler és Wilson

s

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,

ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kesztyüvarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ból. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó mükelye; selyem-, czérna- és türaktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O., Pest, Jozsefter 15. sz.
uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

16-dik szám. Április 16-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte óra	perc	Nap- nyugta óra	perc
April 16	Vasárnap	A Husvétvasárn.	A Husvétvasár.	4 D Husvétvasárn.	22 Husvét vége		5	11	6	50
17	Hétfő	Husvéthétfő	Husvéthétfő	5 Husvéthétfő	23		5	8	6	52
18	Kedd	Appolón, Edu.	Ede	6 Husvétkedd	24		5	6	6	53
19	Szerda	Tódor	Tódor, Emma	7 György	25	⊗	5	4	6	54
20	Csütörtök	Győző vértanu	Sulpitius	8 Prochorus	26 Böjt Joz. h.		5	3	6	56
21	Péntek	Anzelm vértanu	Oda szűz	9 Eupsichius	27		5	1	7	57
22	Szombat	Kájus és Soter	Leonidás	19 Herodes	29 Sab. 1. perek		4	59	7	59

Vidéki tárcza.

Tisza-Roff 1876 áprilhó 8-dikán. (*Eredeti levél.*) — A Tisza pusztitásai. — Emberbaráti szeretet. — Tisztelt Szerkesztőnő! Valóban lélekrázóan szomoru a pusztitás, a mit a Tisza mellett fekvő Roff község területén a Tisza kiöntése tett. A féktelen elem minden emberi erő, kitartó szorgalom és munkásság daczára is éreztette velünk csapásait. Sok ezer holdra menő szántóföldet, legelőt és kaszálót temetett maga alá, 114 lakházat melléképületeivel romba döntött, 68 ház pedig vizben áll. A kitörő elem még annyi időt sem engedett községünk szerencsétlen lakosságának, hogy élelmiszerét és házi eszközeit megmenthette volna, és azért számos család hajlék és élelem nélkül néz a jövő elé. „A ki nem vet, nem arat“ tartja a közmondás, de keserü érzeteket támaszt a nép kebelében; mert nem lesz idő a vethetésre, és igy remény sem az arathatásra. De meg a ki már vetett, sem arathat, a borzasztó viztömeg miatt, mert az elvetett magot természeti kifejlődésében gátolja és megsemmisiti. Képzelhetni a nép állapotát! A nemes emberbaráti szeretet azonban nem maradt közönyös e nagy istencsapás iránt, mert a szomszéd Nagy-Kürü, Kőtelek, Pusztasüly, Pély és Heves községek lelkes és áldozatkész felebarátai annak sugallatából a legnagyobb készséggel siettek a szerencsétlenek inségét kegyes adományaikkal enyhiteni. Mely nemes részvétökért fogadják a nép legbensőbb háláját!

B—y G—v.

Sárospatak áprilhó 7-dikén 1876. (*Eredeti levél.*) — A Tisza. — Márczius 15-dike. — Tisztelt Szerkesztőnő! Nálunk is rémitő pusztitásokat tett a Tisza, földeink nagy része viz alatt van, a vidéki lakosok pedig még most sincsenek bátorságban; sok, igen sok ház összedült és még mindig áznak. Oly nagy áradásról a legöregebb emberek sem emlékeznek. Mióta a szabályozás létre jött, nagyobb a veszedelem.

A márczius 15-diki kegyeletes emléket itt is ünnepélyesen megültük és elismerést érdemel a derék jogászegylet, mely ez ünnepélyt rendezte. A főiskola imatermében gyült össze az egész város értelmisége. Ezt — minekutána egy jogász a nagy nap jelentőségét jól kidolgozott beszédben előadta — követte felváltva zene, ének, szavalás és végre zárbeszéd.

M. K.

Csetneken a mult évi dohány-termést nem rég szolgáltatták át a termelők a kincstár részére. A legtöbb s legszebb dohányt ez alkalommal Hajcsi Zsuzsánna asszony adta be. Itt továbbá jótékony czélu mükedvelői előadás lesz e hó 17-didikén. Műsorozat: népdalok, szavalat, s azt követi „A közügyek“ Berczik Árpád vigjátéka. Az előadás után tánczmulatság lesz.

N. J.

Békés-Gyulán a nőegylet e hó 6-dikán jótékony czélu közvacsorát rendezett, melyen a helybeli kedves kisasszonyok közül huszonheten pinczérnőkül szolgáltak föl. Az ő buzgóságuknak köszönhető az est szép eredmenye: hétszáznyolcz forint bevétel. A rendezés főérdeme kis Iréné. Németh Józsefné alelnök, Ferenczi Alajosné, Kratochvil Józsefné urhölgyek és Ujfalusi Dezső egyleti jegyző is buzgón fáradoztak az ügy körül.

A kaposvári állandó mükedvelő társaság e hó 22-dikén nagy hangversenyt rendez a dunamenti vizkárosultak javára. A hangverseny műsora a lehető legérdekesebben van összeállitva, s a társaság legjobb erői működnek benne közre. Nevezetesen: Girardy Károlyné, Riedl Philomela kisasszony, Püchler Celestina kisasszony, Kacskovics Stephanie kisasszony, dr. Girardy Károly, Hönig József, Prohaszka József, Marschall Péter, Riva Péter, Marchek János, Maár Gyula urak és még többen. A hangverseny első számát Roboz Istvánnak „Isten keze a földön“ czimü költeménye fogja képezni, melyet a szerző olvas fel.

Szeged városa már teljesen kifogyott volt a pénzből, ugy, hogy nem tudta, mikép fedezze a vizár-mentési munkálatok költségeit. A közgyülés tehát elhatározta volt, hogy a városi lakosságnál, gyüjtés utján, kölcsönt vesz fel. Erre Kiss Dávid magánzó kijelentette, hogy a koldulás nem fér meg a város méltóságával, de ha a városnak tetszik, ő rendelkezésére állit 60,000 frtot állampapirokban, melyekre a város a nemzeti banknál 5%-os kölcsönt vehet fel; ő csak a szelvényeket kivánja és azt köti ki, hogy a papirok el ne adassanak. A nagylelkü ajánlat ugy a bizottságnál, mint az egész városban természetesen a legnagyobb méltánylást idézte elő.

Kis-Ujszállásról a Tisza árja a Mirho-gátat szakitotta át, mely majdnem 2 mérföldre van a folyam medrétől és ennek folytában a Tisza most a töltésen tul is öt negyed mérföldnyire boritotta el a Karczag és Kis-Ujszállás közt elterülő lapályokat, a mi emberemlékezet óta még nem történt.

Bessenyey Ernő, sümeg-mihályfalvai birtokos és községi iskolaszéki elnök az ottani községi iskolatanitó szorgalmának jutalmazására évenkinti $1\frac{1}{2}$—2 hold földet ad tavaszi alá, azt megszántatja, megmivelteti és a terményeket haza hordatja; az iskolai melléképület alapjához szükséges követ is ingyen adta s saját költségén le is rakatta; az iskola takarékpénztárát 20 frtnyi adományával megalapitotta; továbbá 100 frtos alapitványt tett, oly czélból, hogy annak kamatja ösztöndijul a jobb tanulók közt kiosztassék; és végre az évenkinti zárvizsgálatok alkalmával a szegényebb növendékeket ruhanemüekkel, tankönyvekkel és taneszközökkel ajándékozta meg.

A komádi ingoványok között néhány bátor ember, a téli erős fagy idejében egy körülbelől 100 holdra terjedő s ed-

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3 dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

16. sz.
Április 16-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-
a műlap meghozatala félévi járatási
köteleztetést foglal magában
a lap irányában.

A boldogság első napja.

Igaz történet.

Balázs Sándortól.

(Vége.)

A kitüzött időre csakugyan megérkeztek.

Gyámom egyik kezével sógornőjét, másikkal Annát vezetve lépett a bódéba.

— Nikolai! — kiáltá örömmel. — Anyát és testvért hozok számodra.

Valóban azt hozott. A két legnemesebb szivü és legjobb teremtést, a kiket a föld hord.

A nő hozzám lépett, megsimogatta arczomat, megcsókolt, s azt mondta, hogy szeretni fog mint fiát és hogy nevezzem őt anyámnak.

— Szegény, szegény Nikolai! — mondá egy gyöngéd édes hang, mintha csak egy angyal szólalt volna meg; és azután Anna is hozzám lépett, ő is megsimogatta arczomat és megcsókolta bomlokomat, és azt mondá: — Én meg testvéred leszek!

Mit éreztem e pillanatban, azt nem tudom elmondani. Szivem majd szétpattant, oly hevesen kezdett dobogni. Ez volt az első pillanat oly szomoru életemben, melyben fogalmat nyertem arról, hogy mit neveznek az emberek örömnek. Szólni nem birtam, de szemeim először teltek meg oly könnyekkel, melyeket nem a fájdalom a fakasztott.

— Nos, hát te mit sem szólsz, Nikolai? Nem akarod, hogy fiamnak nevezzelek, és te nem akarsz engem anyádnak nevezni?

— Oh anyám! — mondám a zokogástól fuldokolva, s először ejtve ki életemben ez édes, drága szót, — Már is ugy szeretlek, hogy szülőanyámat sem szerethettem volna jobban!

— Nos Nikolai, — kiáltá diadalmasan gyámom, — hát nem megmondtam, hogy anyát hozok számodra!

— Hát nekem megengeded, hogy testvéremnek nevezzelek? — szólalt meg az angyali hang.

Neki nem mondtam, hogy miként fogom szeretni, mert ujból zokogás fojtotta el szavaimat. De tekintetem minden szónál többet mondott. És ő megértett engemet, mert hozzám jött, kendőjevel letörölte könyeimet, és édes, megindult hangon igy szólt: — Majd meglátod Nikolai, hogy mily jó testvéred leszek.

— No most már elég az érzékenységből és bemutatásokból! — kiáltotta gyámom, — Jerünk vacsorához. Üljük meg a megérkezés ünnepét!

És herczegileg megültük. Gyámom finom étkekkel és drága borokkal rakott asztalhoz vezetett bennünket.

Ez este, e felejthetetlen szép este volt kezdete azon általam, szegény nyomorult által még csak álmodni sem mert boldogságnak, mely azóta folyvást tart, s melyet csak egyetlen, de soha el nem muló bánat és szomoruság felhője árnyal be: szegény gyámom halála.

Mert bús sejtelme, vagy mint ő nevezé, a jövendölés beteljesedett. A megjósolt napon csakugyan meghalt, hirtelen, rögtön, Moszkovában, hová mintegy hóval azelőtt utazott el, sziveinket izgalom és fájdalom között hagyva hátra.

Megigérte ugyan, hogy ha a végzetes napot tulélné, azonnal visszatérend hozzánk, de nem élte tul. Halálát egy a végzetes nap előtt irt levelében maga tudatta velünk, kijelentvén benne, hogy akként intézkedett, hogy halála esetén e levelet azonnal megküldjék számunkra.

Halála részleteit a vendéglőstől tudtuk meg, kinek a házában lakott.

Hét éve már, hogy e jó ember itt hagyott bennünket, de szivem még mindig gyászolja őt. Hisz neki köszönök az életben mindent. Neki köszönöm anyámat, nőmet: Annát!

Oh uram, fel tudja ön fogni, hogy mit jelent ez a szó az én számban: nőmet!

Ez azt jelenti, hogy isten egy angyalt küldött a földre, hogy annak legnyomorultabb és legszánandóbb teremtményét a világ legboldogabb emberévé tegye.

Egy önfeláldozó és nagylelkü szivet, ki mint az ég küldöttje, csak azért szállt alá, hogy az emberek előtt egy nagy csudával és kinyilatkoztatással hirdesse és kézzel foghatólag bizonyitsa az isten mindenhatóságát.

Avagy nem csuda-e, hogy egy oly nyomoru teremtmény mint én, magát a világ legboldogabb emberének tarthassa, s egész büszkén és dicsekvőleg kiálthasson fel, hogy nem cserélne a világon senkivel?

Hogy született e szerelem?

Mit tudom én!

Mi találkozásunk első perczétől szeretjük egymást. Midőn Anna először megsimogatta arczomat, és szelid, édes hangján először mondta, hogy: Szegény, szegény Nikolai! már tudtam, hogy szeret, s Anna is kiolvasta mindjárt első tekintetemből, hogy mi ő nekem.

Tegnapig testvéreknek neveztük egymást, ma már férj és nő vagyunk. De a név a mi szeretetünkön mit sem változtat, és én nem tudom, hogy miért is kellett azt felcserélnünk. De anyám azt mondta, hogy ennek a világ kedveért kell megtörténni, mert Anna már tizenhat éves és hogy szeretetünk még nagyobb leend, ha azt a pap áldása megszenteli. Ezt én nem hiszem, de még is jól esett szivemnek hallani a szent esküt, midőn Anna az oltár előtt igérte meg, hogy soha, soha sem fog engem elhagyni.

Ime uram, igy lettem én a világ legboldogabb emberévé!

Kiváncsiságomat nem birtam elfojtani, s megkérdeztem, ha nem láthatnám-e nejét egy pillanatra.

— Miért nem, uram, miért nem? Hisz különben is mától kezdve ő fog engem a látogatóknak bemutatni, eddig anyám tevé. Már eddig itt kellene lennie, de tudja ön, fiatal nőknek sok idő kell az öltözködésre. Ő tudja, hogy ma sokan fognak meglátogatni, már csak kiváncsiságból is, s azért szép akar lenni. De mindjárt előhivom. Anna, Anna!

A boltból a lakszobába vezető ajtó kinyilt, s azon egy végtelenül szelid arczu s gyöngéd és finom alkatu nőcske lépett be.

Nikolai kivihó mosolylyal nézett reám, mintha csak kérdezte volna, hogy: Ugy-e, szép?

Valóban szép volt. Nagy kék szemeiben gyöngédség és jóság volt kifejezve, s az ajkain játszó méla mosoly mondhatni: égies volt.

Meghajtotta magát, s aztán egy ártatlanul pajzán tekintetet váltva Nikolaival, mosolyogva és vidáman hozzá kezdett Nikolai „ur“ bemutatásához és csodás s bámulatos mütéteinek magyarázatához.

Mindezt oly kellemmel, kecscsel s Nikolai iránt szóban, tekintetben és minden mozdulatában kifejezett gyöngédséggel tevé, mi engem is egészen elbájolt és meghóditá részvétemet.

Hangjában volt valami varázsszerü, valami elkábitó, a mi a világon mindenütt udvart és sziveket hóditott volna számára.

És ő mégis e legnyomorultabb, e legszánandóbb lényt választotta magának!

Oh, női sziv, te örök talány maradsz. Teljesen soha sem fog megfejteni senki!

Nikolainak igaza van: e nőnek küldetése van.

Angyal, ha szeme, mosolya, egész lénye őszinte és igaz; de minden ördögnél gonoszabb, ha hazudik, s ha e szegény, legszerencsétlenebb teremtményt csak aljas érdekből zsákmányolja ki.

De nem, nem, ennyire kétkedőknek még sem szabad lennünk. Tizenhét évvel a sziv még annyira nem sülyedhet és nem romolhat meg, hogy mindaz, mit e fiatal asszonyka e szegény nyomorult iránt mutat, — csupán számitás és rideg önzés lehetne.

S különben is a nő olyan, mint a vallás: nem a fürkésző értelemmel, hanem a kedély és sziv gyermeteg hitével kell hozzá közelednünk. Mert hiszen csak igy őrizhetjük meg legtovább életünk legszebb illuzióit! . . .

Vándordalaimból.

Várady Antaltól.

Messze mentem, messze jártam
Idegen hazában,
Sok virágot, delí hölgyet
Gyöngyszemüt találtam.

A természet templomában,
Havasoknak ormán,
Hol az ég s föld csókolódnak,
Ködben összeforrván.

Távol népek palotái
Kincsei középett,
Mennyi dicsőt megtanultam,
Mennyi örökszépet!

Megbecsültek, vig kedélylyel
Lelkem odavonták,
Érzelmeim az övékkel
Koszoruba fonták.

Pedig még csak nem is voltam
Költője e népnek,
Ajkamon nem zenge más dal,
Csupán magyar ének.

Szerelemmel, boldogsággal
Térhettem voln' vissza —
Honom földje mégis drágább,
Bárha könnyem iszsza . . .

Odahagytam fényt és pompát,
Örömöt, szerelmet —
Megadja még, ugy reméltem,
Honom ezt szivemnek!

Visszatértem, itt is vagyok,
Dalolok is, — hej, de
Nem hallgatja, nem érti meg
Magyar hölgyek keble! . . .

Azt mondják, hogy szerelemből
Van a nő alkotva, —
Az én szivem nem tud róla,
Elrejtik magokba!

Nincs, a ki az én szerelmem'
És dalom megértse, —
Hogy hevülnék, hogy dalolnék,
Hogy rajongnék érte!

Nincsen, a ki álmaimat
Álmaiba szője —
Azért lettem, azért vagyok
Hervadás költője!

A madarak és a népmonda.

(N. I.) A régi pogánykor költői világnézletének kétségtelen utóhangjait találjuk azon mondákban, melyeket a néphit a madárfajok majd mindenikéhez füz. A pogányhit felsőbb, érzékelhetőbb hatalmai már rég elvesztették füstölgő oltáraikat, áldozó berkeiket, de hitrege-körüknek egy-egy foszlánya még mindig oda van tapadva a természet egy-egy kiválóbb jelenségéhez, melyekről aztán a népmonda regélni tud bübájosat vagy megdöbbentőt, s melyekhez együl-egyig a végzetesség elvén nyugvó babonás vélelmek füződnek.

De csuda-e ez? Szerintem nem; mert a termeszet életével s különösen a tollas léglakók tarka világával szemközt a nép még mindig bámulva lelkesülő gyermek maradt. S innét azon mondakör a madarakról, ezek hangjáról, repüléséről a melyek a néphit szerint a szerencsének és áldásnak kezességét képezik, vagy pedig a balsorsnak nem csaló előhirnökei.

Nem érdektelenek e madárbabonák, a mint egyik-másik nép keblében firól fira, rendületlen hithagyományként szállnak.

A pacsirta csattogva-csicseregve száll föl a kék levegőégbe, s nevető vidám csicsergése áldást, jó időt, bő aratást jósol a szántóvetőnek. Pacsirtát bün megölni népünk szerint, mig a délnémet paraszt szentül hiszi, hogy ha gyermeke első pecsenyéül pacsirtahust eszik, akkor annak jámborsága, erkölcsössége világéletére biztositva van; mert hisz a pacsirta azon madár, melynek első hivatása az Ur dicsőitése. A vörösbegy nem is hozhat mást a házba, mint szerencsét, békét s elégedettséget, valamint a fürj is szerencséje a tájnak, mert a vetést, melyben fészket rak, megóvja a jégveréstől.

A mindentudó kakuk kevésbbé kedvencze a népnek. Sokat tesz erre nézve köztudomásulag erkölcstelen élete is, mert mig a him egyáltalán nem sokat ad a társa iránt tartozó hűségre, addig a nőcske is könnyedén tulad apróságain, idegen madarak fészkeibe helyezve el azokat. De ez a prófétamadár jövendöléseivel gyakran tolakodó, hamis; majd meg felültető s boszantólag szeszélyes. Nem boszantó-e például, midőn valamely sétáló szerelmes pár esküdözésére egyszerre csak elkaczagja magát fölöttük valamely kotynyeles kakuk, s midőn a sodrából kihozott által felhivatik, hogy jövő hűségének megszámlálhatatlan éveit adja tudtul, vagy épen nem, vagy immel-ámmal csak egyet felel. Bár a néphit azt tartja, hogy ha kakukszóhalláskor az ember elkezdi csörgetni zsebében az apró pénzt, s a madár folyton tovább szól, akkor lesz pénz elég abban az esztendőben, s aztán ha az ember jövő évei száma iránt kérdi meg a tudós madarat, arra is feleletet tud adni, ha akar; de szeszélyes ám a csunya jószág, s gyakran a legédesebb, legvágyóbb kérdésekre sem ad feleletet. S ilyenkor aztán nem csuda, ha a várakozásában csalódott boszankodva kiáltja neki, hogy: Vigyen el a — kakuk!

Jobb hire van a népbabona előtt a harkálynak. Ez a jó madár ismeri a zárnyitó füvet, mely a lapu közt épen Szentiván-nap éjfélkor nől ki, s melylyel minden zárt ajtó, láda fölnyitható. A ki tehát jó lábon áll e madárral, igen könnyen hozzájuthat e zárnyitó fühez. Csak várnia kell a harkály-fészeknél, mig a him kirepült; akkor aztán a fába vájt fészek száját egy fadarabbal elzárja, hogy fészkéhez ne férhessen a visszatérő harkály, mely aztán minden teketória nélkül elszáll, s a zárnyitó füvel csőrében tér vissza. Mialatt aztán e bűszerrel fészke fölnyitásához fogna, a leselkedőnek rá kell ijeszteni, hogy a bűfüvet elejtse. Nos, ha megtaláltad, akkor tárva lesznek előtted a világ valamennyi kincses házai, s annyi aranyat, gyémantot vihetsz haza, ha tudniillik meg nem csipnek, mennyi csak szemednek-szádnak tetszik. Mi eléggé figyelemre méltó ujjmutatás a mi krach utáni nemzedékünk számára. A harkálynak mindenesetre nagy előnye van a varju felelt, mely a legfeketevérübb madár, a tollas népnek valóságos tagadó Mephistophelese, mert akár hányszor kérdezd, mindig csak azzal felel megvetőn gunyos, rekedt hangján: kár, kár!

Hogy e madárregészetben nevezetes része van a házi szárnyasoknak is, az magától értetik. Ott van mindjárt a fekete kakas, e sarkantyus hirnöke a föltetsző hajnalnak. Kukurikolása elől tünnek a rémséges éjjeli kisértetek, sőt még maga a pokolbeli ördög is kitér előle, mint arról egy régi latin egyházi ének tanuskodik, s mint azon népregének, melyet Bürger az ő Leonora-jában oly gyönyörün feldolgozott, magyar változata is mutatja, melyben mondatik, hogy a holt kedvessel a temetőbe lovagolt lányt csak a kakasszó mentette meg, hogy a holt vőlegény sirjába nem hurczolta. De nemcsak kisértetek ellen, sőt betegségek ellen is van a fekete kakasban valami. Végy csak tarajából három csepp vért, és semmi kétség, sőt mérget vehetsz rá, hogy bármi bajból meggyógyulsz. S aztán ha ment akarsz lenni boszorkány-nyomástól, lidérczüldözéstől, csak huzz ki a fekete kakas farktollai közül egyet, és viseld azt kebleden. Hogy az csakugyan megment, az már aztán olyan bizonyos, mint az, hogy a babona okosság. Kevesebb érdemmel bir a vörös kakas; no de hát az is elforditja a haztól a tüzi veszedelmet, villámot, — s ez is csak valami. A galamb megóv minden betegségtől, mert valamennyi betegség anyagát magához vonja. S mit is okozhatna a galamb egyebet a jónál, mikor maga a szentlélek is méltónak találta alakjában a földön megjelenni?

Kétségtelen, hogy a gólya is igen szivesen látott vendége a háznak. Nemcsak azért, mert imitt-amott évenkint egy-egy uj babát hoz a testvérkéknek, hanem mivel az általa fészekrakásra méltatott ház mentve lesz tüztől, villámtól, s maga vig kelepelése nem-e a jókedv s vidámság előmozditója?

Legközelebb áll hozzá a karcsu fecske, ez az isten madara, vagy mint néhol nevezik: Mária madara, mivel gyümölcsoltó boldogasszony napja körül szokott megjelenni. Megszámlálhatlan az az áldás, mit a fecske hoz a házba. A házi fecske minden szerencsétlenséget elfordit. Ha a fecskefészekből egy tojást kivesz az ember, és megfőzve azt, ismét visszateszi: a fecske-anya akkor kis fadarabot hoz a fészekbe, és ime, egy mód, hogy uszhatik egész éven át pénzbőségben az ember: csak e kis fácskát kell a tárczába helyezni, s jól vigyázni, nehogy elveszitsük. A fecskevér azontul megorvosol minden betegségből.

Hogy haláljósok nem hiányozhatnak a madársereg közt, természetes. A bús fülemile, a madarak ez édes szavu költője, bármily édes hangokkal veri fel a késő est s a lombok csöndjét, mégis haláljós, bajor néphit szerint, és ha ablakunkhoz röpül, valamely távol barátunk halálát jelenti, s ha valamely beteghez közel csattan fel olvadó bús dala, akkor a be-

teg csak végrendeletet csináljon. A fekete rigót is ily halált bejelentőnek tartják némely vidéken, ha valamely udvar fái közt hallatja szavát, hol beteg fekszik.

A fülesbagoly már visszataszitó külseje folytán sem jelenthet az emberek számára semmi jót. A bagoly — a görögök bohó hitregéje szerint a tudományok, a Minerva madara — legelső sorban a hoszorkányok kedvencze, s ha bagoly sohajt valamely ház körül, már ott bizonyos a halál. Még boszantóbbak üzelmei a kuvik-bagolynak. Ha este leszáll magas tornyából és sikoltozva valamely házat körülrepked, vagy ablakán bekopogat: ott már remeghet mindenki, mert egy hónap lefolyta alatt bizonyos a halálozás. A holló is csunya legény, ugy tartják, hogy az ördögnek mindenese; s ha valamely házat, melyben halott fekszik, hollósereg szállong körül: biz akkor nem a legjobban állhat a szegény halott szénája, az örök üdvösséget illetőleg . . .

Kétségtelenül puszta babona ez mind, melynek eltörlése, kipusztitása a nép fölvilágositóinak, nevelőinek feladata. De e tévhit sürü fátyola alatt az őskori emberiség gyermeteg világnézlete nyilvánul, mely a gyermeknépek magasan szárnyaló szindús költészetével mindennek életet, jelentőséget adott s mit sem hagyott holtnak, némának a nagy természetben.

Ha az őskor a tenger morajában, a folyó habjainak csapásában a vizi isteneket vélte működni; ha előtte a légáramlatokban a zephirek édes tréfája s a vihar isteneinek haragja nyilvánult; ha az erdők homályában a dryádok suttogása enyelgtek; ha minden virágba életet, érzést sejtett, ha még a föld legeslegmélyebb keblét is emberfölötti hatalmakkal népesitette képzelete: természetes, hogy előtte az állatok is megbizottjai lettek az isteneknek, a lég szárnyasai pedig, fölemelkedhetvén ez istenek felhőpalotájáig, ez égi hatalmak követjeiül, szent jövendőmondóknak tartattak. A keresztyénség s polgárosodás századokig harczoltak a népek természetvallása ellen, mig sikerült azt szétdönteniök s eget-földet átható méltóságáról a paraszt-tüzhelyek mesemondói közé lealacsonyitniok. De a világnak sok költőisége is elveszett vele.

A negyedik játszótárs.

— Beszély. —

Sz. A.-tól.

(Folytatás.)

Az épen belépő gazda értesülván, hogy miről van szó, mondá:

— Ott az udvari szobában van egy csinos öltözetem, s azonnal elhozom, mire az uraknak szükségük van.

Ez gyorsan megtörtént.

Pali bácsi, kinek az ifjuság tréfájában látható öröme telt, most fölkelt, csendesen ujra előtolta a kávézó helyiségbe vezető ajtó reteszét és segitette a jogászt, ki szük öltözete s hanyagul kötött nyakkendőjében igen előnyösen nézett ki, békés nyárspolgárrá átalakitani; majd egy kevés hamut vett a kályhából.

— Hiányzanak a szükséges redők és barázdák, — mondá, és Alfréd homlokán, szemei alá s szája szögleteinél szürke vonásokat huzott, melyek az előbb üde fiatal arczoknak öreges, komor kifejezést adtak.

— Most minden rendén van, — mondá Farkas, egy vizsgáló pillantást vetve Alfrédra — Csak kissé meghajtva tartsd magad, akkor minden pompásan, a csalódásig tökéletes hasonlatosság van előidézve. — — De mit csinál itt a pinczérsegéd? — Menj ki! — — Móricz, hogy felejthetted el az ajtót bezárni? — Told be a reteszt!

Móricz ugy tett s aztán ujra leültek az asztal mellé.

De a tréfás átöltöztetés, a tüzes bor s Alfréd jó kedve daczára, sürü köd látszott a többi három ifju kedélyén ülni.

Mindinkább csendesekké lettek, s lényök bizonyos felindulást árult el. Móricz több izben lopva az ajtóra tekintett, mely a kávémérésbe vezetett, Pali bácsi minden neszre összerezzent s Farkas, kinek arczát, a bor tulságos élvezése daczára, halottsápadtság boritá, egyik kenyérgolyócskát a másik után morzsolta szét remegő ujjai között, a nélkül, hogy a beszélgetésben legkisebb részt is vett volna.

— Az urak távollevő barátjok miatt nyugtalankodnak, — mondá végre Alfréd, kiben társai különös magaviselete boros állapota daczára is idegenkedést keltett.— Félnek, hogy tán valami baj érte.

A mellékszobában hangosan lármázó hang hallaszott.

Móricz gyorsan s halkal visszahuzta a reteszt, mely a kávémérésbe nyiló ajtót elzárta.

— Viselje magát csendesen, s ne beszéljen, — sugá Pál bácsi Alfred fülébe.

— Ő jön? — kérdé ez.

Az öreg ur nem válaszolt s intett Farkasnak, hogy a lámpa fényét mérsékelje.

A másik pillanatban kinyilt az ajtó, s egy kis ember közeledett az asztalhoz, hol Alfréd ült társaival.

— Ah, jó estét, uraim. Már ismét együtt van a négy levelü lóhere,régi szokás szerint, márczius utósó estéjén?— mondá, a jelenlevőket üdvözölve. — De valódi egyetemi sötétség s oly sürü dohányfüst van itt, hogy ha az ember a tükörbe tekint, nem tudja, hogy onnan férfi, vagy nő kacsint-e feléje.

— Ép az előbb kisértém meg az olajat a lámpában felszivattyuzni, de sikertelenül, — mondá Pali bácsi nevetve; — Ugy látszik, hogy a lámpában nincsen elég a szükséges tápszerből.

— De ma nagyon lassan mulik az idő, — viszonzá az ujonnan érkezett,— nem akar a tizenkét óra eljönni s április elseje. Ugy látszik, tiszta pajkosságból berekedt utjában. Megiszom rendes pohár liqueurömet s aztán ismét kimegyek a hidegre.

— Nem foglalna helyet asztalunknál, Fischer ur? — mondá Pali bácsi, — azonnal rendelkezést teszek, hogy gyertyát hozzanak.

— Nem, köszönöm, nem akarom zavarni önöket; nőm furcsa szemeket vágna, ha nem hoznám el a látogatásból; a vendéglős ur már ide is tette liqueurömet, melyet hamar be kell hajtanom, mert különben ez is eltalálna rekedni.

Nevetve s miután elébb mindnyájának barátságosan köszönt, a köpczös férfi távozott.

Ugy látszott, hogy távozásával nagy, nehéz kő esett le a bácsi s a két fiatal ember szivéről. Farkas, kinek vonásai elébb még nagy feszültséget árultak el, visszanyerte korábbi nyugalmát; nevettek, tréfálóztak, de többé nem emlitették a távollevő barátot, ki társait gyalázatosan cserbe hagyta s midőn a torony órája az éjfélt jelezte, vigan kocczintották össze április beléptére a poharakat.

Alfréd feje már ekkor nagyon zavart és kábult volt, nem volt a sok boriváshoz szokva, s még sem tudott Pali bácsi sürgetésének ellent állni s daczára annak, hogy a bor oly nagyon elkábitotta, egyik pohár puncsot a másik után hajtotta be.

Hogy jutott ismét saját ruháiba, hogy vették le a paró-

kát, hogy távolitották el arczáról a redőket s ki vezette haza, vagy egyedül talált-e haza, ezt nem tudta; egyszerre csak a négyemeletes épület előtt állott, melyben lakott, hallá az ajtó nyikorgását s a házmesterné hangját, ki rikácsolva kivánt neki „Jó reggelt.“

Álmos „jó reggelt“-tel ment el mellette s elfeledte a rendes adót kezébe nyomni.

Midőn álmából felébredt, a nap magasan állt már; fel akart kelni, de oly bágyadt s nyomorultnak érezte magát, hogy legörömestebb ágyban maradt volna; de ez rem járta, miután gyámja s egyéb tiszteletreméltó egyének várták.

Fáradtan emelkedett fel, hogy ismét visszadőljön fekhelyére.

Igy álmodozott kábultan egy ideig, mely alatt ködszerüleg vonultak el előtte a tegnapi események. Néhány óráig tartott, mig e gyalázatos állapotból kijutott s erőt érzett magában kötelessége teljesitésére.

Elindult a városba látogatásokra.

Azon urak, kiket othonn talált, csodálkozhattak feldult, halvány arczán, megüvegesedett szemein s a máskor oly virágzó s vig kedélyü ifju nyomott, szórakozott hangulatán.

Mintléte után kérdezősködtek, s ő fejfájással mentegetődzött.

Még csak gyámja meglátogatása volt hátra, de ijedve vette észre, hogy Pelikán ur étkezési ideje már elmult.

Az érdemes sebész két órakor szokott ebédelni s Dorn Alfréd tudta, hogy elkésése ennek korholását fogja magára vonni.

Vonakodva állt meg a ház előtt, melyet két réztányér s egy „sebészi mühely“ feliratot viselő fekete tábla jelzett.

— Rögtön ki fogja találni, hogy tegnap este felöntöttem a garatra! — lassan haladt fel a lépcsőkön, s miközben azon gondolkodott, hogy csillapithatná le a rettegett ember boszankodását, nem vette észre, hogy szokatlanul sok ember járt fel s alá s bizonyos izgatottság volt mindegyik arczában látható.

Felérkezett s meghuzta a csengetyüt. Most nem mint máskor, a kövér szolgáló, hanem egy szürke kabátos idegen ember nyitotta ki előtte az ajtót, ki szigoru arczczal vette őt szemügyre.

— Itthon van-e az orvos ur? — kérdé Alfréd, nem tudván, hogy valjon nem a harmadik emeletre jutott-e a második helyett.

— Tessék belépni, — mondá a szürke kabátos ember, s Alfréd megütődve lépett a szobába, melyben oly sok boszus és unalmas órát ért meg.

De ez üres volt s gyámja nem ült, szokása szerint ebéd után pipára gyujtva, a fekete bőrös támlásszékben az ablak mellett.

A szomszéd teremből több ur lépett ki, komoly és sötét arczkifejezéssel s egymással halk és suttogó hangon cserélve ki szavaikat.

Minden tekintet Alfréd felé fordult, midőn ez Pelikán ur után kérdezősködött.

— Tehát ön nem tudja? — mondá ez urak legidősbike, ki rendőrhivatalnoki egyenruhát viszelt — Tehát ön mitsem tudna a borzasztó szerencsétlenségről?

— Azért jöttem, hogy gyámomnak boldog tavaszt kivánjak, — mondá Alfréd, megütődve, s megzavarodtan nézett a beszélőre.

— Ő többé nincs azon helyzetben, hogy a jó kivánatot

elfogadhassa, — mondá a hivatalnok, kémlelőleg tekintve az ifjura — miután ma éjjel meggyilkoltatott.

Alfréd holthalvány lett.

— Meggyilkoltatott, — folytatá a rendőrhivatalnok tovább; — pénzszekrénye feltöretett, készpénze s papirjai részint elvitettek, részint szétszórattak; ugy látszik, hogy a szerencsétlen álmában gyilkoltatott meg s a vizsgálat eddigi eredményéből itélve, a gyilkosnak egy a ház rendezésével tökéletesen ismeretes egyéniségnek kellett lenni.

Alfréd némán állott az ijedség miatt. Bár soha sem szerette gyámját, mégis roppantul meginditotta őt erőszakos halálának hire.

— Még ágyán fekszik a mellékszobában; — folytatá a hivatalnok — nem kisérne el engem hozzá?

Alfréd vonakodott, roppant borzadályt érzett. A biztos másodszor is felszólitotta, hogy kövesse.

Alfréd még soha sem látott halottat. Visszaborzadt azon gondolatra, hogy hullát, egy meggyilkolt hulláját fogja látni; de szégyelte magát gyengeségeért s a hivatalnok kiséretében a szerencsétlen hálószobájába lépett.

Gyámja egész életében nem viselt oly békés kifejezést, mint most, s ha halántékain mélységes seb nem tátong, megpillantása nem idézhetett volna elő oly nagy borzalmat, mint a minő az ifju vonásaiban mutatkozott.

Alfréd reszketve fordult el.

— Ez az első halott, melyet látok, — hozá fel borzadálya mentségére — s aztán ez esemény oly váratlanul jött reám!

— Szedje össze magát, — viszonzá a hivatalnok, — s kövessen a mellékszobába; több kérdezni valóm van öntől.

Kérte, hogy mondaná meg nevét s lakását.

— Mikor látogatta meg gyámját legutoljára? — kérdi a biztos.

— Február 15-dikén, hogy nevenapján szerencsét kivánjak.

— A tegnapi estét barátjaival tölté ön?

Alfréd habozott, a keresztül dorbézolt éj emléke nehezedett reá.

— Kinek társaságában volt az esti órákban?

Alfréd meggondolta, hogy kevés becsületére válnék, megnevezni könnyelmü társait, kik már több izben jöttek a rendőrközegekkel összeütközésbe; azért némi zavarral viszonzá, a nélkül azonban, hogy valótlanságot állitott volna, hogy az esti órákat szobájában egyedül töltötte.

— Gyakran meg volt ön hiva gyámja asztalához, vagy különben is gyakran járt-e hozzá?

— Nem, mindig magához hivatott, ha valami közleni valója volt.

— Tehát ön nem állt vele szorosabb érintkezésben?

— Nem.

— De tán ismeri azokat, kikkel társalkodott, vagy kikkel barátságban volt?

— Ezeket sem, én csak nevenapján, és április elsején bizonyitványaim megmutatása végett mentem hozzá.

— Jó és szeretetteljes volt-e ön irányában?

— Nem volt az.

— Értesülve van ön a meggyilkolt pénzviszonyairól?

— Tudom, hogy vagyonos volt.

— Kapott ön — bocsásson meg e kérdésért — kapott-e ön tőle némi segélyezést?

Alfréd egészen elvörösödött.

— Ő soha sem ajánlott nekem segélyt, bár látta, hogy szüken élek.

— Mindazonáltal kölcsönt kért tőle?

— Egyetlen egyszer — viszonzá a fiatal ember idegenkedve.

— S nem adott?

— Nem; de honnan tudja ön ezt?

— Ez, mint hallám, mult csütörtökön történt.

Alfréd csudálkozva pillantott a kérdezősködőre.

— Azt állitá, hogy február 15-dikén látogatta ön meg utoljára gyámját s most kisül, hogy ön öt nappal ezelőtt is volt nála kölcsönkérés végett.

— Midőn ön kérdezett, e körülmény valóban nem jutott eszembe. — viszonzá Alfréd elfogódva; — Különben is nem lakásán kerestem őt fel, hanem egyedül találtam borbélymühelyében s ott álltam elő kérésemmel.

— Melyet ő nagyon barátsagtalanul fogadott, — viszonzá a hivatalnok — s ön haragban vált el tőle.

Alfréd mit sem válaszolt, az öreggel való heves jelenet emléke kinosan hatott reá.

— Nem akarom tovább igénybe venni idejét, — mondá a biztos, egy pillantást vetve órájára.

Alfréd némán meghajtotta magát s távozott.

— Az uj tavasz nagyon borzasztóan kezdődik. — gondolá, midőn lakására visszatért. — Csak el tudnám üzni emlékemből a megholt öreg ember képét, ki oly roszul bánt velem s kit átokkal ajkamon hagytam el.

Ifju erős élete közepén e napon komoly intés érte, hogy mily mulandó a földi lét.

Azon férfi gyors, előre nem látott halála, kinek a tavasz küszöbén szerencsét akart kivánni, hatalmas benyomást tett kedélyére. Eszébe jutott, hogy az ily hirtelen elszólitva, tán nem is volt elkészülve hosszu utjára.

Szüknek találta kis szobáját, és oly egyedül s elhagyatottnak érezte magát abban. Kinzó gondolatok lázongtak lelkében.

Mily borzasztó volna, ha a halál őt is elvitte volna, még pedig azon pillanatban, midőn idegen vagyonhoz nyult s aztán bor és puncstól ittasan vánszorgott lakására! Valami üzte ki a szabadba. Utja a templom mellett vezetett el.

Az ajtók nyitva álltak s ájtatos ének hangzott ki belőle. Mélyen szivéhez szólottak e hangok s fájdalmasan intették arra, hogy a nélkül, hogy teremtőjére gondolt volna, látja a telet elmulni s a kikeletet jönni.

Valami vonzotta őt az istenházába. Letérdelt, s nem csak a meggyilkolt lelkiüdveért, hanem azért is imádkozott, hogy bocsássa meg neki a Mindenható, hogy a roszra való csábitásnak ellent nem tudott állni.

Megkönnyebbülve s emelkedett hangulatban hagyta el az ifju a templomot.

A hideg növekedett, s borzongatta Alfréd testét; azonban hazatérte előtt el akart a kávémérésbe menni, hogy azoknak, — szégyelte őket barátainak nevezni, — visszaadja a becstelen módon eltulajdonitott összeget.

Csaknem megmerevült kézzel nyitotta ki a kávémérésbe vezető ajtót, és mily utálatos látvány tárult fel szemei előtt!

A kávés neki pirult arczczal állt a szoba közepén s öklével a félszemü pinczérsegéd fejét és hátát verte, ki nyöszörögve vergődött kegyetlen kezei alatt.

Midőn Alfréd a küszöbön megjelent, a gazda abba hagyta kinzását.

Rut káromkodással rugta el magától a bántalmazottat s meghagyta neki, hogy a házat azonnal hagyja el s többé ne térjen oda vissza.

A ficzkó sirt és orditott, miközben igéré, hogy máskor jobban fog vigyázni. De a kávés az asztalra ütött öklével, s hallgatást parancsolt.

Alfréd közeledett a felhevülthez s kérdé, hogy mit tett a fiu, hogy haragját ennyire magára vonta.

A kávés nem válaszolt.

— Ön bizonyosan hallott már a szarvas-utczai gyilkosságról? — mondá a bántalmazott s reszketve s mintegy ótalmat keresve fordult a fiatal emberhez. — Midőn az emberek reggelizni ide jöttek, mindegyik tudott valami ujat róla elbeszélni s midőn épen a kávésedénynyel, meg a palaczkkal beakarok jönni a szobába s az urak egymással beszélnek, oda figyelek s gondolkozva állok meg, épen akkor társam, a Toni előttem való elmentében, meglök, a tálcza, a kávésedény, poharak s vizes üvegek kisiklanak a kezemből s ezer meg ezer darabra törnek.

— A kár legalább is tiz forint! — kiáltá a kávés, dühös pillantást vetve a kis bünösre. — Megtérited a kárt, vagy kidoblak az utczára!

— Atyám beteg s anyám sehol sem kap munkát; ha ön eltaszit engem, éhen kell meghalnunk! — kiáltá a fiu s esdve emelte föl kezeit.

— Számitsa fel a szenvedett kárt, — mondá Alfréd a kávésnak, — én kipótolom azt önnek. Tartsa meg a szegény fiut házában s bánjék vele emberségesen.

A kávémérés tulajdonosa csodálkozva, csaknem megütődve nézett Alfrédra.

— Ha ön kifizeti káromat, akkor nem bánom. — mondá; — Kárpótlásul, mint mondám, legalább is tiz forintot követelhetek, hanem hogy honnan veszi az ifju ur a erre pénzt, azt nem tudom elképzelni, — mondá félhangosan, Alfrédhez fordulva. — Ha tárczája annyira tömött, akkor ne mondja azt senkinek, mert sok rosz ember van, kik az ilyest hasznukra forditják.

Alfréd akaratlanul is szegény gyámjára gondolt; kihuzta tárczáját s letette a kivánt összeget.

A kávés barátságosan mosolygott s beseperte a pénzt.

Dorn ezután Farkas és Móricz után kérdezősködött; elhatárzá, hogy kérni fogja őket, hogy egy kis türelemmel legyenek, mig visszafizeti nekik a pénzt, miután könyörülettől indittatva, a fiu javára forditotta a nekik visszaadni szánt összeget.

(Vége köv.)

A sárosi tótok.

(Népismei rajz.)

Hedry Bódogtól.

Az észak-magyarországi tótság nagyban és sokban különbözik déli fajtestvéreitől, és pedig nem az utóbbiak előnyére. Mig a horvát, s még inkább a szerb engesztelhetlenül gyülöli a magyar államezmét, esküdt ellensége a magyar nemzetnek és minden vágyaival, ábrándjaival, és reményeivel a hon határain kivül eső, tényleg nem létező, de képzeletében annál élénkebben élő „délszláv birodalom"-ról ábrándozik: északi tót testvéreink egész lélekkel simulnak hozzánk, és menten minden panszlavisztikus hóborttól a magyar államiság őszinte hiveinek nemcsak vallják magukat, de tetteik által is azoknak bizonyulnak.

Az északi tótság külön nemzetséget képez ugyan hazánkban, de tájszólásai, szokásai, nyilvános s magán-élete majd minden egyes megyében, hol tótok laknak, külön jelleggel birnak.

De e különlegesség tán sehol nem mutatkozik oly szembeszökőleg, mint a sárosi tótoknál.

A tótot hazánkban rendesen a szellemi szegénység jelképeül képzelik. Nagyon tevés e fogalom.

Igaz, hogy minden igaz tót ember arczán valami megmagyarázhatlan busongás kifejezése ül, mely akkor sem tünik el, midőn vigad, s e busongó, méla jelleget sokan az ostobaság jelének tekintik; de a ki e nép közt él, az tudja legjobban: mily nagy tévedések uralkodnak azon fogalmak körül, melyeket kazánkfiai nagy része a tótokról táplál.

A sárosi tót rendszerint éles észszel és meglepően tanulékony felfogással bir. Az ember elcsudálkozik, mily szép természetes észszel találkozik e nép soraiban.

Vannak köztük, kik tapasztalat utján szerzett ismeretekkel bármely iskolavégzett urfit megszégyenitenek. Különösen ügyesek pedig a házi ipar terén.

Minden községben találkoznak oly kézmüvesek, a minőkre a községbelieknek mulhatlanul szükségük van, ugymint: kovács, ács, asztalos, kőmives, kerékgyártó, bodnár stb. stb., s e kézmüvesek rendszerint egytől-egyig soha sem tanultak mesterséget, és mégis oly ügyesek, hogy egynémelyik legképzettebb városi pályatársukkal is bátran versenyezhetne.

E sorok irója ismert egy közönséges „paraszt“ embert, kire tulzás nélkül lehetett alkalmazni az „ezermester“ elnevesést. Értett mindenhez, még a gépészethez is, s ebbeli ügyessége oly jeles volt, mintha egy egész élet fáradságos tanulmányai árán szerzette volna, holott pedig csak olyan magától lett kézmives volt.

Ismerek egy közönséges, se irni, se olvasni nem tudó „paraszt“ embert, — félórányi távolságra lakik tőlem — ki az orvosi műtészt feleslegessé teszi mindazoknál, kik elég bátorsággal birnak a „kuruzsló“-hoz fordulni.

Saját tapasztalatom után beszélek; két év előtt egy szerencsétlen esés folytán két helyen lábcsonttörést szenvedtem. A „kuruzsoló“ paraszt gyógykezelése mellett két hét mulva botra támaszkodva már léphettem, négy hét mulva teljesen meggyógyultam. Az orvosi csalhatatlan tudomány ha nem is elvágást, de legalább is három havi vesztegzárt szabott volna reám. *) Oly emberek, kikről az orvosok már végkép lemondtak volt, e „kuruzsoló“ által a legborzasztóbb zuzódások okozta tagtörésekből teljesen kigyógyittattak. **)

*) Talán még sem. Mert ha nem lehetetlen is, hogy a külső bajokat, minő a csonttörés, az efféle „kuruzsló“ is megtudja gyógitani, — hisz ily esetben tulajdonképen csak is a csont összeillesztése az orvos föladata, — de hogy a szakavatott orvos keze alatt az ilyen baj lassabban mulnék, mint a kuruzslóé alatt, kissé talán mégis valószinütlen. Szerk.

**) Tisztelt czikkiró bizonynyal az ottani néptől hallotta ezt. És fájdalom, nagyon sok helyütt hallani ezt hazánkban; részint azért, mert a nép fösvénységből nem akarja az orvost dijazni, részint pedig elmebeli korlátoltságánál, vagy végre az igazi jó orvosok csekély számánál fogva. Mert igazság szerint az orvosi tudomány, valamint általában minden tudomány, nem „adódik“ ugy magától, hanem hosszas tanulmány gyümölcse. Lehet valaki önmagától kovács, asztalos sat., azaz szert tehet önönyakorlat által kisebb-nagyobb kézbeli ügyességre, de szakavatottságra olyan dolgokban, melyek évszázados vizgálódásokból levont elvekben és ezer meg ezerféle változatokban jelentkeznek, nem tehet szert; azért — Isten óvjon a kuruzslótól, vagyis inkább: minden ember, a kinek kedves az élete, minél távolabbra maradjon tőle. Szerk.

A sárosi földmivelő igen szorgalmas. Nehezen mivelhető, sok helyütt mostoba éghajlat alatt levő s rosz talaju földjeiből mintegy kierőszakolja a termést vas szorgalma által.

Igényei igen mérsékeltek. Kenyér, valami tésztás étel, estére burgonya, ezek fedezik mindennapi szükségleteit. Hust nagyritkán, a jobb módu ünnep- és vasárnapokon, a szegény csak nagyobb sátoros ünnepeken eszik. Öltözete lehetőleg olcsó. Télen fehér daróczposztóból készült nadrág és „hunyá“-nak nevezett felöltő, nyáron maga-szőtte fehér vászon nadrág és posztó, vagy vászon mellény. Kalapja a legcsunyább valami, mivel az értelem székhelyét: a főt megterhelik; 6—7 fontos, karimája akár az esernyő,olyan széles;posztója olyan durva, hogy még a kéznek sem esik jól a fogása. És ép olyan disztelen azon bőrből készült széles tüsző is, mely a sárosi tótoknál a férfi öltözet legnagyobb diszét teszi.

A női viselet is sokkal inkább csunya,mint szép, de a nők legalább „haladnak az idővel,“ s mint átalában a nők,nem állhatnak ellen a divatnak; egyes vidéken a magyar menyecskék divatjához kezdenek közeledni; csak hogy a magyar viselet akkor szép, ha egyes részeiben összeillő, a tót menyecskék és leányok pedig még jó hátra vannak e részben.

A sárosi tót nő és leány még férjénél, illetőleg atyjánál is munkaszeretőbb; hajnaltól késő estig nem nyugszik a keze. A leányok munkaközben jókedvüen saját szerzeményü dalaikat dalolgatják, s bámulatos, mily szép költői gondolatok rejlenek gyakran a természet romlatlan gyermekeinek ezen szivömlengéseiben.

A mennyire gyakorlati hajlammal birnak a férfiak, annyira gyermeteg költői gondolkozásmóduak a nők.

S egyik legszebb, legjellemzőbb tulajdonuk az itteni tót lányoknak, hogy ritka kivétel náluk az erkölcstelenség. Szivesen hallgatják a legények szép szavát, de „kötve,“ azaz csak az oltár után hisznek neki, és büszkék rá, hogy pirulás nélkül nézhetnek a világ szemébe. Fáj neki, ha kedvese hütelenül elhagyja, de nem igen van rá eset, hogy becsületrablóját is siratnia kellene benne.

Ugy a férfiak, mint a nők vallásosak, s bár gyakran jó adag babonaság vegyül a vallásosság közé, *) ez nagyon ártatlan természetü, s a népnevelés felvirágzása mellett könnyen kiirható.

A férfiak legnagyobb hibája: a mértéktelen pálinkaivás, s ez oka, hogy e nép, mely annyi jó tulajdonsággal és szép észszel van megáldva, politikai tekintetben csak numerust képez. A ki jobban itatja, azé lelke, szavazata.

A képviselő-választások Sárosmegyében nagyobb csorbát szoktak ejteni az erkölcsökön, mint a mennyit a legnagyobb gonosztevőkkel való hosszu czimborálás okozhatna.

A nők e tekintetben is kivételt tesznek. Az iszákos nő ritkaság. Sőt ellenkezőleg, a nők mértékletességének köszönhető egyedül, hogy férjeik még nagyobb mértékben nem engedik át magukat a szeszivás butitó s életölő szenvedélyének.

Megyénk lakóinak egyik-másik szokásáról más alkalommal.

*) Jó volna összegyüjteni e vidék babonáit, valamint népszokásait. Szerk.

Egy hét története.

Aprilhó 12-dikén.

Patti. — Minek adtam én ki 10 frtot? — Az Achilles-sark. — Az én környezetem. — Látjátok feleim. — Az ingyen-Pattikák. — A föltámadás ünnepe. — Az uj kikelet — Az oltárok. — A műkedvelők. — Áldozatkész közreműködők. — A hol a krajczár sok, a forint meg kevés. — Főzemények és sütemények. — Husvéti tojások. — Krisztusi szeretet. — Öntözés.

Uszunk, kedves olvasónő, a vidék a vizben, mi meg a gyönyörüségben. Mert hát itt van Patti, az egyetlen Patti, az ő hangjával, a milyen nincsen több az ég alatt, kivéve a fülemüléket és pacsirtákat; az ő nagy müveszetével, a milyen ismét ninesen több a világon, kivéve a mi Nagy Benza Idánkat; az ő ragyogó szépségével, a milyen detto nincsen iöbb az ég alatt, kivéve egy-egy féltuczatot nálunk minden megyében, és az ő tündöklő gyémántjaival, a milyen aztán csakugyan kevés van a világon. Csak a mi tegnapelőtt — hétfőn — rajta volt, megért vagy egy fél milliót; hát még a mi, — mint mondják — otthonn van a szekrényben! és annálfogva természetesen nekünk is adózni kellett rá ugy harmincz és néhány ezer forintocskával, a két esteért, a melyen szerencsések voltunk őt hallhatni, láthatni, és semmivé lehetni bámulatunkban.

Leirjam Kegyeteknek, hogyan énekelt? Mondtam már, hogy nincsen több ilyen az ég alatt. Akár a virágeső napsugarakból. Ez ugyan jó dagályosan van mondva, de nem tehetek róla. Nem azért adtam én 10 frtot ülésemért, hogy most itt érthetően beszéljek. Legalább Kegyetek is azt mondják majd, a mit magam magamról, a miért azt a 10 forintot kiadtam. Isten látja lelkemet, nem magamért tettem, nem is szivesen tettem, hanem hát vannak kötelességek, melyek minden egyébnél elébb valók; ilyen az, hogy mikor az egész világ nem tudja, mit csinál, a tárczairónak is hasonlóképen kell cselekednie, különben — képzeljék csak, ha én most a mi fővárosunk ellen menydörögnék, hogy hány felé adhatta volna azt a harminczezer foforintot, százszorta jobb helyre, ugy-e bár, ez nagyon nevetséges volna? Azon felül meg kissé sokat is kellene erről irni és olvasni, mert hát kissé sok most az inséges a hazában; és most mindettől én is, Kegyetek is megvannak kimélve, mert — csak nem fogok a magam ajtaja előtt söpörni!

És — nem is sajnálom, hogy ott voltam; nem az ének végett; mert az én igénytelen nézetem szerint a fülemüle meg a pacsirta még is csak különben csattogtatják, szivet és érzést épenséggel jó adagot kölcsönözhetnének Pattinak és még mindig gazdagabbak volnának nálánál; hanem a közönség végett, a mit itt együtt láttam. Természetesen itt volt minden zene- és müértője a fővárosnak; ezek azonban nem hogy a népszinházat, hanem egy jókora termet is alig képesek megtölteni, a többi aztán egyéb tekintélyességekből telt, és az én jó csillagom épen ezen többi közé ültetett ez este. Jobbra-balra, előlhátul amolyan tekintélyességekkel voltam, a kik természetesen tőlük telhetőleg ki akarták mutatni, hogy őket sem a gólya költötte és nagyon jól tudják méltányolni az ilyen ritka istenadományt, a milyen Patti. A mig a szinpadon volt, visszafojtott lélegzettel ültek, de a mint kiment, a többi közreműködő akár kötelen tánczolhatott volna, rájuk se néztek, könyiteni kellett a sziveken, egymásba önteni a nagy elragadtatást és mint a kirajzó méh, ugy zsongott és dongott körülöttem: „Oh, az az isteni teremtés!“ „Pompás!“ „Nagyszerü!“ „Fenséges!“ „És látta-e, mint igazitotta éneklés közben, a legmagasabb szenvedély pillanatában, az ám, mint igazitotta az uszályát, hogy kecses állásából ne veszitsen? — „Ne mondja!“ — „Az ám, a lábacskájával taszingatta! Én láttam! Hát van-e még olyan müvésznő a világon!“ — „Nincs, valóban nincs!“ — „Hát azt látta-e Kegyed, hogy ruháján a csokor milyen sajátságosan van egymás fölé keresztbe vetve?“ — „Ugyan ne mondja! No, azt valóban nem vettem észre!“ — „Nem? Lássa, ez nagy kár! Én nagyon jól megjegyeztem magamnak, és a mint haza jövök, meg is mutatom a szabómnak, mert nagyszerüen állt rajta!“ — „A mint ujra a szinpadra jön, én is megnézem!“ — „És azok a gyémántok! Soha olyan gyémántokat! Boldog nő!“ — „Mondja inkább, hogy: boldog férj!“ (Azt egy férj mondta, szörnyü sohajjal.) — „De hátha nem igaziak!“ — „Már hogy ne volnának! Mind igaz, a mit az mutat!“ (Azt meg egy férfi mondta.) „Lehet most ugy utánozni a gyémántot, hogy még a szakértő sem tudja az igazitól megkülönböztetni, a férje pedig nagy gókler. A mi ezreket az aszszony — „Százezreket, kérem!“ — Jó, hát százezreket összeénekel, mind kevés a férjnek, mind elkártyázza! — igy ment ez egész előadás alatt, és ez még a mulatságos része volt, mert volt közelemben olyan is, a ki Patti énekét taglalgatta, és ez borzasztó gyönyörüség volt. Soha életében talán kottát sem látott és Patti énekét magyarázgatta, és én ezt két óra hosszat élveztem!

Néhány százan meg nem tettek egyebet, csak fölálltak, körülnéztek, megint leültek, aztán ujra fölálltak, jobbra-balra köszöntve ismerősnek-ismeretlennek, kézzel, kalappal, mosolygással, csak hogy észre vétessenek. Nem Patti kedveért jöttek, hanem azért, hogy itt lássák őket. Rettenetes is volna azt hinni felőlük, hogy ők filiszterek, a kik mikor 60 forint egy páholy, még tétováznak. Hogy ismeri ez a Patti az embereket!

De igaz, talán még meg sem mondtam, hogy „Luciá“-t énekelte? Mindegy, leirni az ő énekét ugy sem lehet, aztán meg ugy is tavaszi életet szivunk, a melyik most kedves olvasóniim közül szép holdvilágos este kimegy a ligetbe, az igaz, hogy nem fizet érte 60 forintot, sőt még csak 10 forintot sem; hanem azért bizony sokkal nagyobb gyönyörben fürödhetik; mert mégis csak nincs annál szebb ének a világon, milyet most ott hallani. És mikor az égen a sok ragyogó csillagot látja, a Patti gyémántjairól is lehet fogalma és senki sem kétkedik benne, hogy ezek igazi gyémántok. A csokrok, no, az az egy; hanem hát tele virággal a fák, tele illattal a lég, és ez is csak valami!

És tele zsolozsmával a szív, mert ebbe is beleköltözik az uj tavasz, a föltámadás szent költészete zendül meg a hivő lélekben és angyalszárnyakon repiti el messzire, abba az időbe, midőn még a földön járt az Isten, a szeretet fényes csillagával ihletett homlokán, a miért aztán a milyen rövid az élet, olyan sokat

kellett szenvednie, és midőn a szép szó nem használt, azt is megtette az emberiségnek, hogy keresztre feszittette magát; hadd lássák a késő századok, hogy mi az az igazság, nem árt annak még a halál sem; kikel az a sirból is, szeme láttára az egész világnak, mert az igazság az isten, — édes, boldogitó gondolat; mint a tavaszi nap életadó csókjaitól, ugy fakadoz tőle a sziv; hit, remény és szeretet ujra kihajtanak, virággal tele diszitve egész lelki világunkat, és a milyen belül a világ, olyan kivül is; ez a valóságos hásvéti ünnep, tavasz a szivekben, tavasz a természetben, Krisztus föltámadása a hivő lélekben, a lélek menybe menetele Isten oltára előtt, és mennyi oltára van a jó Istennek a temlomon kivül is; a jótett előtt megnyilnak az ég kapui, a szeretet az angyalokkal hoz rokonságba — olyan szép, olyan boldogitó a husvéti ünnep!

Bizonyára innen van, hogy nálunk most minden jó sziv a vizkárosultakra gondol; a vidéken országszerte mükedvelői előadások, és a fővárosban hasonlóképen, mind csak azért, hogy a kiöntött szegénységen segitsenek. Lehetne tán máskép is, például egyenes gyüjtéssel, és kétséget nem szenved, volnának is sokan, a kik igy is szivesen rónák le a felebaráti szeretet adóját, legkivált maguk a közreműködők, mert ezeknek a fáradság mellett még szép egy kis pénzükben is van egy-egy ilyen mulatság; de megteszik a jó ügy érdekében, mert a nagy közönségnek a jótékonyság sem jótékonyság, ha nem mulat mellette. Amazért sokalja a krajczárt, mig ezzel kapcsolatban a forintot is odaadja; igy aztán igaz, hogy a jó ügynek csak a morzsák jutnak, hanem ez is csak valami, és a társas-élet szintén csak valami, mert ez is fel-fellendül egy keveset ilyen alkalommal a maga megrőkönyödött tespedéséből, a melyen nem hallani egyebet annál, hogy mit sütöttek tegnap a szomszédban és kit főztek tegnapelőtt, férfit a kaszinóban „parázs"-on, nőt meg otthon, kávé mellett „piritós"-an.

A sütés-főzésről ismét csak a kedves husvéti ünnepek jutnak eszembe, az ő himes tojásaikkal, melyekkel a szeretet és szerelem egymásnak kedveskednek, és az ő öntözgetésükkel, melylyel azt akarjuk jelképileg megmondani egymásnak, hogy lemossuk emlékezetünk tábláiról a but, bajt, bánatot, a mit egymásnak okoztuk, és kezdjük az életet uj szeretettel, épen ugy, miként az, a ki e napokban meghalván, uj szeretettel az emberiségért támadt föl, és kinek napvilágos élete most már a mi lelkünkbe is be fog világitani, különösen abban a részben, hogy a kik egymást szeretni vannak hivatva, ugy szeressék is egymást, hogy örömmel nyugodjék rajtuk az ő megváltói szeme, mert hiszen mi egyéb a megváltás szeretetnél; férfi a nőt, ez meg a férfit, és ez is, az is önönmagát váltja meg általa, oh, de mennyi eredendő büntől! Azért élni, a kit szeretünk és igazán szeretni azt, a kiért élünk; élni érte igazán, krisztusilag, ugy, hogy a mi lelkünk az övébe olvadjon; ugy, hogy minden tettünknél ott álljon az a gondolat: Valjon jót teszünk-e ezzel annak az egyetlen-egynek a világon, a kinek életgyökere ugy odanőtt a miénkhez, mint a fa gyökere a földbe, a honnan erőt merit és vidámságot, maga is, az ágain termő gyümölcs is; szeretni igazán, egymást serkentve, egymással vetélkedve az egymásért való munkásságban, — olyan gyönyörüen magasztos ünnep az a husvét!

A mi pedig az öntözgetést illeti, annak az idén még egy jelképes értelmet lehetne adni. Kegyetlen módon tette ezt a sors a mult hetekben nálunk, krisztustalan módon öntözgetett, sok ezer meg ezer ember koldusbotra jutott tőle; mi meg most, husvét napjaiban kedves mulatságot szerzünk egymásnak az öntözgetéssel; egyik nap a fiatal emberek a leányokat, másik nap ezek a fiatal embereket öntözgetik,— valjon hány százezerre megy ezeknek a száma? És tehát ha ezek egyenkint csak egy pár krajczárt kérnének egymástól, váltságdijul, teszem, csak ugy tréfából, egyik nap a fiatal emberek a leányoktól, másik nap meg ezek a fiatal emberektől! Mondom, csak ugy fiatalos pajzánságból!

Jaj, beh gyönyörü volna, próbát tenni vele, szép egy pár ezer forint gyülne össze ilyen módon, a boldog öntözők részéről a szerencsétlen elöntöttek részére; — valóságos krisztusi öntözés a krisztustalan öntözés ellenében! Boldog ünnepeket a magyar családoknak! — i — r.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Királyné ő Felsége*) mielőtt az angol földet elhagyta volna, több iskolát és jótékony intézetet bőkezüleg megajándékozott. — A felségs család, hir szerint, jövő hó elején Gödöllőre költözködik, és ekkor ismét több hónapig lesz hozzá szerencsénk.

⁂ (*Rózsás napló.*) Selmeczbányán e napokban volt Schwartz akadémiai tanár kézfogója Péch Bella kisasszonynyal, Péch Antal miniszteri tanácsos ur kedves leányával. — Tölgyi János, Tölgyi József földbirtokos fia, közelebb vezette oltárhoz Nédan Wanda kisasszonyt. — Szakáll Mihály közelebb jegyezte el Tassy Olga kisasszonyt, Somogymegye egyik kedves leányát.

⁂ (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége legujabban a csepelszigeti és ráczkevei császári királyi családi uradalom területén levő árvizkárosultaknak az árviz által lerombolt lakházaik felepitésére az uradalom erdeiből 4000 darab kemény szálfát, 20,000 darab vegyes oldalkarót és 25 ezer csomó rőzsét; azon kivül ama szegény sorsu földbirtokosoknak és uradalmi részlet-bérlőknek, kiknek őszi vetésük a vizár folytán kiveszett, és kik a tavaszi magot maguknak beszerezni képtelenek, 700 hektoliternyi tavaszi vetőmagot, Ráczkeve városának az árviz által elsodort hajóhidjának felépitésére pedig 2500 frtot adományozott a ráczkevei uradalmi főtisztség utján. — A bácsmegyei árvizkárosultak segélyezésére Haynald kalocsai érsek 2000 frtot ajándékozott.

⁂ (*A „józsefvárosi szabadelvü kör"*) csütörtöki családi estélye vidám szórakozást nyujtott a nagyszámu vendégeknek. A hangversenyt Grauer Jenni kisasszony zongorajátéka: „A Balaton háborgása" kezdte, azután Kemenczky szavalt, majd Ravasz Ilonka kisasszony zongorakisérete mellett Szabó Lajos énekelt egy csinos dalt Schuberttől; Haupt Béla, Graef T. és Schmidt Ferénez „Trio"-ja is tetszésben részésült, nemkülönben dr. Grosz Frigyes dalai a „Faust" és „Lucia" operákból; Barth László derültség közt olvasta Garay „Obsitos"-át, végül pedig Fischer Károlyné urhölgy és Fischer Fánni kisasszony „Hunyady László" nyitányát adták elő zongorán négy kézre. A hangverseny után következett tánczban részt vettek: Bauerfeind Sándorné, Bannovits Kajetánné, Békey Imréné, Fischer Károlyné, Hirschel Józsefné, Kauser Jakabné, Kühnelné-Toperczer Ilka, Neumann Mórné, Senger Béláné, Farkas Ottilia, Fischer Fánni, Grauer Jenni, Iser Friderika, Kovács Irma, Schlik-nővérek, Ravasz Ilonka, Ruttkay Mariska és Paula, Nagy Ilka urhölgyek stb. — Ez idény alatt a kör utósó családi estélye e hó 20-dikán lesz.

⁂ (*Jótékony czélu mükedvelői előadás*) volt a népszinházban mult szombaton este, melyen két vigjátékot adtak elő, egyet az „Ibolya-csokrot" báró Jósika Kálmántól magyarul, s

egyet „Chassé-croissé“ czimmel francziául. Az „Elizondói leány“ czimü operette elmaradt, helyette Helvey Laura énekelt két dalt, kellemes iskolázott hangon és érzelmes előadással. Továbbá Vizváry olvasott föl egy genre-képet. Az első vigjátékban Withalm és Horvát Róza kisasszony arattak tapsokat. Első gyakorlott és fesztelen szinpadiasságáért, utóbbi több értelmes és érzelmes jeleneteért. A franczia vigjátékban Greger kisasszony és Komárow ur ügyesen és kedélyesen játszottak; Grollier grófné és Grollier gróf szintén megállták helyüket. Az est fénypontja azonban Huber Jenő hegedüjátéka volt, ki Berlinből jött haza, hol Joachim tanitványa volt, s most mint bevégzett müvészt mutatta be magát.

⁂ (*A hazai müipar kincsek*) és történeti emlékek kiállitását rendezi gróf Zichy Pálné a vizkárosultak javára, és ezen kiállitás müszempontból is igen érdekes és tanulmányos lesz. Az előkelő családokat, és a főpapságot is felhivják e részvételre. Gróf Zichy Pálné, Trefort miniszter kiséretében, személyesen ment kérni a primást, hogy e czélra engedje át az esztergami egyházi kincseket, melyek a bécsi világtárlaton nem voltak láthatók és a primás át is engedi azokat. A rendezésre főurakból,szakférfiakból bizottság alakult,melynek tagjai közt vannak Trefort, báró Wenckheim és Bedekovics miniszterek, Haynald érsek, Ipolyi püspök, számos mágnás, tudósaink közül Pulszky Ferencz, Henszlmann, Römer Flóris sat., képiróink közül pedig Telepi. A kiállitás tárgyai: mindenféle régi ötvösmunkák, ritkaságok, történeti érdekü zászlók, fegyverek, hiteles arczképek, vésmüvek, porczellán, sat. A tárgyak e hó 20-dikáig az akadémiai palotába küldendők „A müiparkincsek s történeti emlékek kiállitását átvevő bizottságának.“ A kiállitás május elsején nyilik meg az akadémiában levő országos képtár helyiségében és két-három hétig fog tartani.

⁂ (*Az iparosok körében*) mult vasárnap rendezett estélyre nagy számmal gyültek össze a kör tagjai. Kürthy Béla hegedüjátéka (Beethoven F.-dur románce,) Főkövi Lajos zongorakiséretével, tapsokat aratott. Drescher R. vadászkürtön adott elő egy „Solo“-t, Böhler Ágosta kisasszony éneke és Wenger József zongorakiséret mellett előadott tréfás jelenete szintén tetszésben részesültek. A hangverseny után az „Ő nem féltékeny“ czimü egy felvonásos vigjátékot adták elő a kör buzgó mükedvelői. Ezt éjfélig tartó táncz követte.

⁂ (*A képzőmüvészeti társulat*) az idén is rendez dijmentes sorsolást tagjai közt, százkét képpel s egyéb mütárgyakkal, melyeknek értéke több mint ötezer frt. A műcsarnoki sorsolásból fennmaradt nyolczezer frtnyi hátralék behajtását erélyesen foganatositttatja a társulat, melynek rendes tagjai ujabban tizenhárommal szaporodtak. A műcsarnokra — a rosz idők daczára — folyvást érkeznek uj alapitók és adakozók.

⁂ (*Lohr János,*) e jeles orgonavirtuóz, e hó 26-dikán délután öt órakor a józsefvárosi templomban ismét orgonaelőadást ad, s a fele jövedelmet ismét az ottani orgona javitására ajánlta föl. A műsor jeles számokból áll: Mendelssohn negyedik szonatája, előadja Lohr; Hendl „Messias“-ából ária, énekli Kajdácsy Matild kisasszony; Bach A-moll fugája, többek kivánatára, előadja Lohr; Brahms trio-jából „andante mesto“, előadják: Lohr orgonán, Stoiber vadászkürtön, Csutor Sándor hegedün; Bach nagy E-moll prelude-je és fugája, előadja Lohr.

⁂ (*Neville Mór,*) a jelenleg fővárosunkban időző angol szinész levélben kérte föl Jókai Mórt, hogy „Milton“ angol forditási jogát engedné át neki és egyszersmind azt, hogy ő mutathassa be Miltont az angol, illetőleg amerikai szinpadokon. Neville Mór magyar születésü és bár sok évig távol volt hazájától, még mindig tiszta kiejtéssel és meglehetősen jól beszél magyarul, a mellett oly kiváló szinészi tehetség, hogy Shakespeare alakitásai a külföld figyelmét a legnagyobb mértékben vonják magukra. Ha tökéletesitné magát a magyar nyelvben, a mi nagy tehetsége mellett rövid időn megtörténhetnék, diszére válnék a hazai szinészetnek. Neville Mór most Berlinbe szerződött, hol németül fogja adni szerepeit.

⁂ (*Bikafalvi Máthé Domokos,*) jeles fogorvos, ki eddig is évenkint néhány hónapon át Budapesten müködött, állandóan itt marad. Máthé volt az, ki első alkalmazta Magyarországon a kéjgázt és általában szakmájába vágó sikeres müködése folytán országszerte ismeretessé lett. Május elsejétől fogva müterme a váczi-utczában a „Vastuskóhoz“ czimzett ház I. emeletén lesz.

⁂ (*A nemzeti szinház igazgatósága*) a népszinház ellen pert akar inditani, és pedig azért,mert a két szinház közt fennálló szerződés szerint a népszinházban nem szabad operát adni, és igy a nemzeti szinház igazgatósága a szerződést a Pattielőadások által megsértve látja. Az olasz operatársulat előbb a nemzeti szinházat akarta kibérelni, báró Podmaniczky intendáns azonban, tekintettel a jelen időviszonyokra, nem akart beleegyezni, hogy egy-egy páholy ára 60 frtra emeltessék, mikor Bécsben is csak 40 frt. volt. — A nemzeti szinház nyári bérlete igen kedvező eredményre vezetett, a mennyiben a páholyok és zártszékek bérlőinek a mult évek nyári idényéhez képest csökkenést nem mutat. — A budai várszinházban ezután is tartatnak előadások. Ezen elhatározás, egyenesen Tisza Kálmán miniszterelnök kivanságára történt.

⁂ (*A bibornok-primás*) pártfogásában álló fiatal magyar képiró: Paczka párisi mütermét sokan látogatják. E napokban fölkereste azt Tisza Lajos volt-miniszter is. A fiatal művész, kinek ép most készülő művét egy londoni müárus vette meg tizezer frankért, jelenleg Amsterdamban időz. A fiatal festő rövid idő alatt hiressé tette nevét.

⁂ (*A gyógyhatásáról*) hires és nagyon látogatott budai Erzsébet-sósfürdőt uj bérlő vette át, ki lényeges változtatások által a fürdőt a vendégek nagyobb kényelmére berendezte, jónevü vendéglőst fogadott, és kényelmesebb közlekedésről gondoskodott.

⁂ (*Jókai Mór*) mult szombaton Felső-Olaszországba utazott, hogy tanulmányokat tegyen „Egy az Isten“ czimü regényéhez. Jókai Kossuthot is meg fogja látogatni. Ugyancsak Jókai a nemzeti szinház részére uj szinmüvön dolgozik, melynek czime: „A vaskezü királynő“ leend. Tárgya Róbert Károly neje. A tervrajz már kész, s kidolgozása őszig meglesz.

⁂ (*A nemzeti szinházban*) ujdonságot ugyan nem, de érdekeset annál többet láttunk e héten, a mi pedig sokszor többet ér az ujdonságnál. Mert — ha az Olimp istenei meg nem neheztelnének érte, — azt mondanók a jó darabokról, a mit a magyar ember a savanyu káposztáról, vagy — a min aztán ő felségeik is helybenhagyólag bólintgatnak — a kedves kedveséről: minél többször látjuk és halljuk, annál jobban tetszik, mert nem csak a szemébe, hanem a szivébe is belelátunk, ezuttal a müvészet és költészet szivébe, észre veszszük a hajszálnyi finom szépségeket is, melyekből a költő és szinész, ha egyszersmind müvész, felruházza, és ez aztán az igazi müélvezet, a nemes lelki gyönyör, mert akkorra már a lelkünkhez tapadnak a művészet szépségei. Igazi nagy városokban jó nagy azok száma, a kik ezen gyönyörökért rajongnak; nem az ujdonság ingere, hanem a szép utáni epedés vonzza őket a szinházba, és ott aztán a szinészeket is gyö-

nyörüség nézni. Hogy van ott minden egyes szerepnek minden szava és vonása apróra kidolgozva, és ugy szólván kifényesitve! Minálunk is lesz még ilyen idő, és akkor mind olyanok lesznek az előadások is, a milyen például a „Pénz és becsület“-é volt e héten, melyben Helvey Laura, Szigeti Jolán, Feleki, Náday, Komáromi, Vizváry, Ujházi, Szigeti Imre, Pintér ugy egyenkint, mint összjátékukkal, a leggyönyörteljesebb órákat varázsolták elénk. És ép ilyen ritka szep este volt a „Téli rege;“ vasárnap meg Tóth Kálmánnak „Nők az alkotmányban“ alkalmi vigjátékában Szathmáriné és Szigeti József tündököltek; az operanapokban végre „Normá“-ban Balázs-Bognár Vilma, és „Hunyadi László“-ban Nagy-Benza Ida ragyogtatták elénk a müvészet örökké való szépségeit.

⁂ (*A népszinházban*) szerdán volt Patti, vagy a hogy most hivják, De Caux marquisnő második diadalestéje; a „Sevillai borbély“-ban Rozinát adta, természetesen olyan szépen, a mint ezt fővárosunk még soha sem látta és hallotta. Tüneményes is az ő hangja; végtől-végig mindenütt egyformán szép, lágy és csendületes, azért bármit tegyen is vele, az mind ének, nevetése csakugy, mint sirása, lehelése csak ugy, mint felzudulása. Látszik ugyan rajta, hogy már megvan viselve, hanem azért bámulatos, és egész lénye is bájos, kellemes. Szó sincs róla, a legnagyobb müvésznők egyike ő, a kik valaha a szinpadon énekeltek, és csak azt lehet sajnálni, miért hogy épen most, a sanyaru időben, mikor annyiféle a szükség és nem igen van mivel, szerencséltette fővárosunkat látogatásával; mert hát mindennek megvan a maga ideje és leginkább a drága Pattikának. — Csütörtökön pedig a nőiparegylet javára volt előadás a népszinházban. Berczik „A székely földön“ népszinmüvét adták, szép számu közönség előtt, mely gyönyörrel hallgatta Soldosné mézédes dalolását. Játéka is nagyon kedves volt; a milyen tenyeres, olyan szeretetre méltó egy Katicza volt. Hiába, a népszinmü az ő birodalma, ott egyetlen ő és felülmulhatlan; éneke igazi magyar zamatu, játéka természetes és csupa kellem.

⁂ (*Irodalom.*) A „Franklin-társulat“ kiadásában ujabban megjelent: Bernstein A. „A természet könyve.“ 20—21 füzet (vége.) Egy-egy füzet 30 kr. „Családi könyvtár.“ 13—15 füzet. Egy-egy füzet 40 kr. „Házasodjunk.“ Irta dr. Sikor József. „Gyakorlati széptan,“ tekintettel a házi életre. Irta K.-Beniczky Irma. „Olcsó könyvtár“ 18—20 füzet. Kölcsey Ferencz válogatott szónoki müvei. Füzve 60 kr. Jósika Miklós báró „Egy igaz ember.“ Beszély. Füzve 20 kr. Conscience Henrik: „A szegény nemes.“ Flamand beszély. Francziából forditotta Greguss Ágost. Füzve 40 kr. Pope Sándor. „A mübirálatról.“ Tanköltemény, angolból forditotta Lukács Móricz. Füzve 20 kr. — Vajda János költeményeire szépen jönnek az előfizetések. Örvendünk rajta s ujból ajánljuk őt a szépet élvezni tudó közönség figyelmébe; az előfizetési dij 1 frt, különben is oly csekély, hogy áldozatnak sem lehet nevezni.

⁂ (*Vegyesek.*) A nőegyleti bizottsághoz, a vizkárosultak számára, 10,256 darab ruha s 1280 frt. érkezett; ebből négyszáz családot ruházott fel; de a készlet aztán el is fogyott s most ujabb adakozásokra volna szükség. — Khayll jeles zenetanár hangversenyén adakozásokból 331 frt. 40 krajczár 8 czüst frt. egy arany, tiz márka, egy huszas és egy tizes gyült be, felében a pesti nőegylet, másik felében a vizkárosultak javára. — Janisch Józsefné nőnövelde-tulajdonosnő, engedélyt nyert nyilvános zongora-tanintézet felállitására. — „Deák Ferencz emlékünnepélye“ czimmel csinos kiadásu füzet jelent meg, melyet Ney Ferencz jeles irónk és főreáltanodai igazgató adott ki, a belvárosi főreáltanodában általa tartott emlékbeszéddel, az emlékversekkel s az ünnepély rövid leirásával. — Deák sirját e napokban ismét megnyitják, hogy oda tegyék az egri kaszinó, a heves-szolnoki nőegylet s mások utóbb küldött koszoruit s az ephezusi földet, melyet Nogell István küldött Smyrnából. — Hoffmann Pál egyetemi tanár a párisi „Société de legislation comparée“ levelező tagjává választatott, az elhunyt Horn Ede helyébe. — A Karácsonyi-féle trageodiai pályázatban a birálók által ügyesen választott tárgyáért kiemelt „Eretnek“ czimü tragoedia szerzői: Viharos (Sturm) Albert és Ujvári Béla. — A Széchenyi-emlékmisét az idén is megtartották a belvárosi plébánia-templomban. Meg fogják azt tartani jövőre is, mert erre nézve boldogult Török János végrendeletileg intézkedett. — Egyik nagy ohaja volt a fővárosi közönségnek, hogy a népdalok hősét, Tamásit a népszinházban is hallhassa. Ez ohaj most teljesült, mert Tamásit a népszinházhoz szerződtették. Ismét együtt vannak tehát a népszinmü „hiresei“: Soldosné és Tamásy. — Amerikai gyors-fényképészeti mütermet állit föl a közuti vaspálya indóháza mellett Horváth Zsigmond fényképész, a hol a sétáló közönség 6 percz alatt megkaphatja arczképét 40 krajczáron. — Salvie hó 28-dikán ujra Párisba lovagol, és most erősen hiszi, hogy 12 nap alatt nem járja meg, mint tavaly, hanem az utat igen is megjárja. — Suhr czirkuszában a honvédrokkantak javára e napokban diszelőadás volt. — A lefolyt héten a fővárosban született 297 gyermek, elhalt 251 személy; a születések tehát 46 esettel mulják felül a halálozásokat. Az ujszülöttek közt volt 166 fiu, 151 leány. A halottak közt volt 147 férfi, 104 nő, egy éven aluli gyermek 71.

⁂ (*Halálozások.*) Ghiczy Gyula, a budapesti ügyvédi kamra elnöke, az ügyvédi kar egyik disze, mult szombaton, 43 éves korában meghalt. Boldog emlékezetü Ghiczy Ignácz fia s Ghiczy Kálmánnak, a képviselőház elnökének unokaöcscse volt. A főváros ügyvédei egyhangulag választák a kamra elnökévé. Nejének pár év előtt történt halála mély hatást gyakorolt kedélyére. Másodszor Perczel Mór legidősb leányával járt jegyben, de jegyese is meghalt. Pár év előtt sulyos beteg volt, de az aggódó család örömére akkor fölépült. Most hirtelen és váratlanul követte nejét s jegyesét. Az ügyvédi kamara, a nemzeti kör, a törvényszékek gyászlobogókat tüztek ki. — Elhunytak továbbá: Bagi Lajos népiskolai tanitó Ó-Kanizsán, élte 33-dik évében, özvegyet és egy árvát hagyva maga után. — Ráth Károly főpolgármester unokája, özvegy Perczel Ilona urnő kis fia elhunyt a roncsoló toroklobban, mely most fájdalom, nagyon kegyetlenül pusztit a fővárosban. — Dr. Dekány Soma, Nyitra városának tiszti orvosa, e hó 5-dikén, élte 42-dik évében. — Knausz Antalné született Tilcs Johanna asszony, 67 éves korában, Kolozsvártt. — Debreczenben Medgyaszay Imre, a református egyház ügybuzgó algondnoka, 61 éves korában. — Krieger Lajos, báró Sina birtokain gazdatiszt, az ismeretes magyar gazda és báró Sina jószágkormányzója, Krieger Pálnak fia, P.-Berkiben e hó 10-dikén, 31 éves korában. — Hincz György kolozsvári lelkész e hó 6-dikán, 68 éves korában. Az elhunyt szász születésü volt s még sem volt nála magyarabb ember Kolozsvártt, még abban az időben sem, mikor vétek volt magyarnak lenni. Szász létére az egész városért és saját hitsorsaiért fáradhatlanul buzgólkodott hosszu évtizedeken át. — Várbogyai Csepy Zsigmond Komárom városnak 30 év óta hű és derék tisztviselője, legutóbb pedig helyettes polgármestere e hó 13-dikán, 68 éves korában. Béke hamvaikta!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Április 16-dikán: Jótékony előadás. — Április 17-dikén: „Milton.“ — Április 18-dikán: „Mártha.“ — Április 19-dikén: „A jóslat.“ — Április 20-dikán: „Borgia Lucréczia.“ — Április 21-dikén: „A királyné szerelme,“ először.

Divattudósitás.

Már multkor említém, hogy mostanság legdivatosabbak a kétféle szövetü ruhák, és ugy látszik, ez nem futólagos szeszélye a divatnak, hanem bosszabb időre elfogadott divat.

Mutatják ezt a kül- és belföldi gyárakból minden üzletbe érkezett tavaszi és nyári szövetek egyiránt, mert nincs az az egyszerü kelme, melyhez hozzá illő koczkás, csikos vagy virágos szövet ne készült volna, még pedig nem csak könnyebb szőrkelmék, hanem a gazdag kiállitásu nehéz selyemszövetek, foulardok, béges-ek és a megnevezhetlen sokaságu mindenféle phantasie-szövetek is.

És nem csak a ruhákra nézve áll az, hanem még a tavaszi felöltők is kétféle szövetből készülnek, mind a kettő többnyire egyszinü, de különböző szövésü, sima és mintázott.

Azért nem csak a tavaszi ruhák készülhetnek el már most, hanem még a nyáriak is, mert mind a két idénynek egy lesz a jellege, egy a mintázata. Csak arra az egyre kell figyelmeztetnem kedves olvasónőimet, hogy a gazdagabb, nehezebb selyemruhákat későbbre hagyják, ugy az őszi idényre, akkor tán mégis uj fordulatot vesz a divat, mert végre is ez a kétféleség minden divatossága mellett sem tarthat egy-két idénynél tovább, már csak azért sem, mert — nagyon felkapták, és azért köztapasztalat szerint okvetlenül „lejárja“ magát ismét.

A mostani öltözékeknél, a minő különféle diszitésüek és változatosak az összeállitások, mégis legfontosabb tényező a szinek illő választása. Mert a legszebb ruha is azon módon veszit értékében és szépségében, ha a két szin a lentökéletesebb összhangzatban össze nem illik. Igy például, ha a szoknya egyszinü és a többi részek koczkás vagy csikos szövetből készülnek, a sima és a csikos szövet alapszinének egyformának kell lenni, a csik vagy koczka aztán lehet más szinü is. Például a világos sima drap szoknyához való csikos szövet egyik szinének okvetlenül világos drapnak kell lenni, mig a másik szin aztán barna, kék, lila, vagy bár milyen szinü lehet. A csikos és koczkás szöveteket is izléssel láttuk egyesiteni. A szoknya például a csikos szövetből, a rajta levő fodrok pedig a koczkás szövetből valók; a tünique is koczkás, ugyanilyen a vértes derék; az ujjak csikosak, a rajtuk levő hajtóka ismét koczkás. A testes hölgyek jol teszik, ha kerülik a koczkás szöveteket és különösen a tünique-et; a diszitést pedig csikos szövetből készitsék; ez karcsubbakká tünteti öket elő.

A kinek még sima, diszités nélküli szoknyái vannak, az igen könnyen divatossá teheti őket, ha jól hátra huzván a szoknyát, ennek elő- és oldalrészét rézsut vagy egyenesen felvarrt fodrokkal, vagy csipkediszitéssel látja el. Végre a szép táska a jobb oldalon a diszitéshez tartozik.

Világos sárgás (créme) csipkével is igen gyakran diszittetnek nem csak az uj ruhák, de még azok is, melyeknek egy kis felfrissitésre van szükségük. Kivált a fekete selyem ruhák sokat nyernek az ilyen sárgás csipkediszszel. És az ilyen átváltoztatásokat különösen azon hölgyek eszközlik ruhájukon, a kik lehetőleg soká szeretik egy-egy ruhájukat viselni, és midőn az ilyen ruha köznapi használatra kerül, akkor a világos csipkét könnyen lehet feketével felcserélni. A fekete csipke mint ruhadisz is mindig megtartja a maga értékét, kivált ha a csipke fölé még izletes paszománt-diszt is alkalmazunk.

A k a l a p o k r a nézve számtalan az uj és változatos forma: előre huzott, a fej tetejére alkalmazott, hátul fityegő, egy vagy két oldalt felhajtott, keskeny és széles karimáju kalap, gomba alaku, tányér alaku, a mely gondolkodásba ejt arra nézve, hogy miféle láthatatlan szellem tartja meg azt a fej oldalán; egy szóval a lehetetlenség lehetővé vált, ha uj kalapjainkat nézzük. Fődolog az, hogy jól álljon és fiataloknál tele legyen virágokkal, nőknél pedig csipkével, kivált fehérrel, és tollakkal. Sok mostani kalap inkább báli fejdiszhez, semmint igazi kalaphoz hasonlit, annyi rajta a csüngő-büngő virágfüzér.

M a i m e l l é k l e t ü n k

egy alsó füző derekat ábrázol, ugy, hogy ezen mulhatlanul szükséges öltönydarabot ügyes hölgyeink könnyen maguk is készithetik. Az első szám az előrészt jelöli, és e mellé sorakozik aztán a 2-, 3-, 4- és 5-dik szám, két oldal- és két hát-számot képezvén. Elől kapcsos blanchette-et kell belé varrni a füzőbe, a hátrészbe pedig egy-egy sor füzőlyukat, az összehuzó zsinór számára. Minél erősebb szövetet vesznek tisztelt olvasónőink a füző készitéséhez, annál tartósabb és jobb állásu lesz az. Az egyes részekbe egy vagy két sor erős halcsontot kell tenni.

S z á m r e j t v é n y.

Túry Dánielnétől.

11. 6. 3. 17. 15. 5. Fényüzési czikk ez, s kelendő minálunk,
7. 10. 11. 7. 16. 2. Szégyen, ha alatta erősen nem állunk,
15. 3, 6. 5. Ilyen csapástól is óvjon az Ur keze,
12. 5. 2. 13. Csintalan istenke, s fillent is ő keme.
9. 6. 9. 8. Számos volt a pesti jótékony bazárban,
14. 12. 7. Megviselte sok helytt most a nagy vizárban,
7. 8. 16. 4. Tavaszszal a lélek egyik felviditója,
13. 6. 4. 8. A busongás s bánat arczunkra ezt rója.
1. 10. 13. 2. 5. Már az ilyen soh' sem lehet páros,
1—17. Most már ez is szabad magyar város.

Megfejtési határidő: májushó 13-dika.

A f. é. 12-dik számban közlött rejtveny értelme:

Minek is van sziv, s a szivben szerelem!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárossy Mari, Báthori Zsigray Istvánné, Grautner Antal, Reberics Szidónia, Bereczk Irma, Sarkadi Irma, Limbek Vilma és Dezső, Vincze Csima Petronella, Koller Etelka, Grundböck nővérek, Homonnay Julia, Pecháta Argay Anasztázia, Bazilides Matild, Csukás Karolin, Moesz Gézáné, ifj. Frommhold Paulin, Knau Antalné, Tury Lederer Emma, Antal Mariska és Iluska, Schimmer Friderika, Fet Szerbák Ilona, Marossy Hermin és Etelka, Asztalos Sándorné, Szentpéteri Julia, Székely Berta, Kaprinay Endréné, Biró Gizella, Porubszky Istvánné, Zigury Györgyné, Pántz Ödönné, Szőts Janka, Szabó Anna, Ruttkay Bernát Irma, Devich Ferenczné. Magyar Emilia és Etelka, Horváth Istvánné, Medveczky Tóth Etelka, Gálfi Prileszky Mária, Noszlopy Elekné, Fabinyi Kornélia, Okos Lászlóné, Gutmann Berta, Beszédes Mózesy Ágnes, Gedeon Gáspárné, Saáry Etelka, Lázár Eszti, Hevessy Boldizsárné, Hevessy Matild, Fejes Dorneisz Jozefin, Bajza Karolin, Soltész Emilia, Palotay Ilona, Magócsy Ida, Mandits Erzsi, Bleuer Ilona, Pleschée Georgina, Nagy Beniczky Flóra, Démúth Irma, Valyáczky Julia, Keresztes Véri, Preszly Mari, Fodor Erzsi, Uray Margit, Mózesy Anna, Sziklay Matild, Biró Klára, Csonth Lajosné, Potoczki Mari, Décsi Lidia, Rozinay Lászlóné, Szabó Anna, Nagy Julia, Kirchmayer Etelka.

A 11-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldték.

Keresztes Véri, Preszly Mari, Fodor Erzsi, Uray Margit, Orbán Sándorné, Sziklay Matild, Honéczy Szabin, Szabó Anna, Nagy Julia.

T a r t a l o m.

A boldogság első napja, Balázs Sándortól. — Vándorúalaimból, Várady Antaltól. — A madarak és a népmonda. — A negyedik játszótárs, Sz. A.-tól. — A sárosi tótok, Hedry Bódogtól. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A b o r i t é k o n: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

M a i s z á m u n k m e l l é k l e t e: Egy alsó füző derék szabása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.)

dig a mostani nemzedékek előtt ismeretlen szigetet fedezett fel. Ez a sziget jóval magasabban áll, mint a körülötte elterülő ingovány, s ugy látszik, hajdanában menedékhelyül szolgált. Most utat akarnak hozzá készíteni, minthogy igen jó legelő. — Mult kedden pedig a biharmegyei komádi községben 220 ház lett a tüz martaléka. Más hirek szerint 600 ház lőn ott semmivé téve.

Vidéki vegyesek. A l é v a i dalárda e hó 17-dikén jótékony czélu dalestélyt rendez. — V a r a n n ó n mult hó 29-kén hölgyek kezdeményezésére, zártkörü tánczvigalmat rendeztek a fővárosi és dunamelléki vizkárosultak javára. — S z a b a d s z á l l á s város kocsisa 400 frtot adott a kunszentmiklósi és fülöpszállási árvizkárosultaknak. — B e r z s e n y i Dániel születésének évszázados fordulója alkalmából a jövő hóban születéshelyén, a vasmegyei Hetye községben ünnepélyt rendeznek. — A n a g y v á r a d i gymnázium tanári kara az ifjuság közreműködésével e hó 23-dikán Toldy-ünnepélyt fog rendezni. — B a l l a Gergely, az ál-Wesselényi Munkácson, hová rabságának kitöltése végett vitetett, meghalt. — A b a l a t o n i gőshajózás Siófok és Füred között e hó 7-dikén nyittatott meg. — V ö r ö s b e r é n y b e n a napokban Németh Gábor és leánya a szomszédságukban levő pálinkafőzde kőszenével saját tüzhelyüket fütötték s az ez által kifejlődött gőz áldozatai lettek. — U n g v á r o n e hó 5-dikén még eddig ki nem puhatolt okból mintegy 20 ház és csűr égett le. Hogy a szerencsétlenség borzaztóbb mérvet nem öltött, leginkább az ottani derék önkénytes tüzoltóknak köszönhető. Az ungvári társas kör e hó 22-dikén jótékony czélu dalestélyt rendez.

Megbizások tára.

G y ő r b e V. I. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

M a k ó r a K. M. urnőnek: Tizenkét méterből kitelik.

D e b r e c z e n b e M. E. urhölgynek: Köszönettel vettem.

B u k o v e c z b e Cs. V. urhölgynek: A legszivesebben tenném, de nem lehet, mert még nem készültek el.

P é c s k á r a D. I. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

S á r o s - P a t a k r a M. K. urnőnek: Szives üdvözlet, és boldog ünnepeket.

P o k o r á g y r a H. Sz. urnőnek: Ujból megküldtem.

B ő r v e l y r e B. K. urhölgynek: A jövő hóban lesznek szétküldve.

T z i r á k r a Cs. L. urnőnek: El van küldve.

K e c z e l r e P. J. urnőnek: Az első 6 kötet a jövő hóban fog szétküldetni, a másik pedig a jövő félév folytában, mint rendesen minden évben.

S i m á n d r a A. J. urhölgynek: El van küldve,

N. S i n k r e P. M. urnőnek: Csak tessék hozzám elküldeni, igen szivesen fogok benne eljárni.

B a j á r a S. F. urhölgynek: Becses sorait vettem.

B a j á r a D. G. urnak: Szives sorait be sem várva, már a mult héten kedves kötelességemnek tartottam, kivánsága szerint cselekedni.

„Erdély bérczei körül.“ Kár, hogy a második versszak rimei másnemüek, mint a többié, a mit azonban ki lehetne igazitani; és kellene is, már a szép érzés végett is, a mi az egészet általlengi.

„Jer.“ Ennek is csak az a hibája. A 3-dik és negyedik versszak olyan gondosan vannak kidolgozva. Miért nem a többi is?

E d e l é n y b e, Cs. L. urhölgynek: Köszönettel vettem.

HIRDETESEK.

Felhivás szülők- és gyámokhoz.

Vagyonos árva gyermeket, **sőt olyant is, kinek nevelését szülői barmi oknál fogva idegen, de jó és lelkiismeretes kezekre bizni ohajtják,** — örökbe felfogad és sáját gyermeke gyanánt felnevel egy gyermek nélküli család, kinek neve, mint paedagogusé, a birodalomban igen előnyösen ismeretes, tehát előre is teljes garantiát biztosit.

A feltételek egyszer mindenkorra közösen állapitható meg.

Szigoru titoktartást biztosit az illetőnek társadalmi állása, azért az érdekeltek teljes bizalommal fordulhatnak hozzá.

Ajánlatok elfogadtatnak e czim alatt: **„Avis 100“ Láng Lipót és társ. I. nemzetközi hirdetések felvételi iroda Budapesten, fürdő utcza 1. szám.**

Váczi-utcza 16-dik szám.

Tavaszi időszakra

legnagyobb választék
a **legujabb** és
legdivatosabb

női felöltönyök

Terno, bársony
és selyemben
francia minta után

H. Farkas és társ. Budapest,
váczi-utcza 16-dik szám.

Assicurazioni Generali

A főügynökség eddig a József-téren 10-ik szám alatt fennálló irodái az intézet házában:

Budapest, Dorottya-utcza 10. sz.

alatt léteznek.

Magyar ipar

Nap- és **esernyő-gyár**

alapitott 1834-ben

RANZENBERGER TESTVÉREK

Budapest váczi-utcza 14. sz. Korona kávéházzal szemben.

Ajánlják gyermek nap- és esernyők 1—2—3 forintig.
Nagy és kis tavaszi esernyők minden szin 3—4—5 forintig.
En toutcas 2-ős selyem esernyők 3—4—5—6 forintig.
Finom selyem esernyők 4.50-től felleb.
Napernyők urak számára 1.60 krtól kezdve.

Ezenkivül nagy mennyiségü f r a n c z i a s a n g o l n a p - é s e s e r n y ő van raktárunkban.

J a v i t á s o k vagy ernyők ujjonnani áthuzatása a minden másnemü és szakba vágó m e g r e n d e l é s e k 1 2 ó r a tartama alatt, ugy szintén vidéki megrendelések s leggyorsabban s legpontosabban eszközöltetnek.

Fölvilágositásul.

A **Mocsonyi**-féle ház lebontása végett

Farkas S.

nőidivatterme

nem **váczi-utczában,** hanem **Kis-hidutcza vadászkürt** szálloda átellenében van.

Van szerencsénk szives tudomásul hozni, hogy a bekövetkező tavaszi és nyári idényre a fegujabb bel- és külföldi divatkelméink gazdag választékban megérkeztek, u. m.

Sima, koczkás és csikos ruhakelmék, a legolcsobbaktól kezdve minden szin- és minőségben.

Sima angol Lustres, Alpacca, koczkás Plaid szövetek. Toil leine, csikos és koczkás gyapju ripsek, fél selyem szövetek, egyszinü Cachemirok minden szin, minőség és kivitelben.

Nagy választék szép fekete kelmékben gyászruhákra, u. m. Angol Lustres, Terno, Cachemir, Alepin, Parathea, Rips, Paramatta, Rips Piqué minden szélességben. Fekete Moiré, angol Patent és selyem Bársonyok. Fekete Selymek, Noblesse, Faille és Ripsek.

Barege, Mozambique, Gazir, Grenadin, Ecru, Lenos, Percal, Cretton, Batist, Jaconette, Satin. Pique Brillantin.

Tavaszi és nyári kendők. Fekete Cachemir kendők. Fekete és szines selyem-kendők. Női Echarppok, Férfi és női Plaidek.

Azonfelül ajánljuk jó minőségü vásznainkat, Madapalon, Chiffon és Oxfordjainkat. Törülközőket. Zsebkendőket. Naknkin. Crepe-Lisse. Tarlatán. Mouslin. Organtin. Clott és egyébb bélészikkeinket.

Ruhákat a legujabb divat szerint készitetünk.

Azonkivül legnagyobb figyelemmel teljesitünk bármi féle nem szakmánkba vágó megrendeléseket.

Mintákat bérmentve készséggel szolgáluuk. Csomagolást nem számitunk.

Mély tisztelettel

Plachy és Kallina,

Budapest, uriutcza 14.

Tavaszi és nyári idényre

Párisból érkeztek.

Legszebb és legujabb divatu női ruhák és felöltők, dolmány. Jaquettek és kerek köpenyek. Mandarin és Obrettek, melyek dús választékban és jutányos áron találhatok, a **„franczia nőhöz„** czimzett női divattárban, Budapesten, Deák-utcza 15. sz. alatt u. m.

Jaquettek minden szinben	7, 8, 10 ft.	és fellebb
Ugyan ilyek finom Brasilból	10, 12, 15 „	„
Renaissance legujabb posztó-szövetből	15, 20, 25 „	„
Dolmányok legujab minta szerint	10, 12, 20—50 „	forintig
Getlemen férfi kabát legujabb minta szerint	10, 15. 20 ft.	és fellebb
Jaquet és tünik igen jól cheviotból	15, 20, 25 „	„
Selyembársony felöltők legujabb szabásban	30, 35, 40—120 „	forintig
Patent bársonyból pedig legujabb szabásban	15, 20, 25—30 „	
Hálókötösök legujabb szabásuak	15, 20, 25—60 „	
Kész női ruhák házi használatra	12, 15, 20 ft.	és fellebb
Kimenő ruhák elegáns kiállitásban	25, 30, 40 „	

Nem különben menyasszonyi kiházasitási ruhák legujabb Párisi divat szerint legelegánssabban és jutányosan készittetnek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközeltetnek s kivánatra minták bérmentve küldetnek.

Megrendeléseknél kéreti egy centimeter szerinti mérték vagy régibb ruha test és szoknya elejenek hossza beküldése.

RÓZSAY A.
Confectioneur.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch**, Neustadt Dresden (szászország) **Már 8000 nél többet jó sikerrel kezelt.**

Egész évre két forintért

rendelhető meg **Kobány Bácsinál**, Budapest, Mária-utcza 916/1. szám, az igen kedves kiállitásu

KÉPES GYERMEKVILÁG

(szines czimképpel) Előfizetői mindjárt a megrendelésnél egy diszkötésü **képes- dal- és játék-** gyüjteményt is kapnak. E könyv külön is megszerezhető 50 krért.

Egyedüli főraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

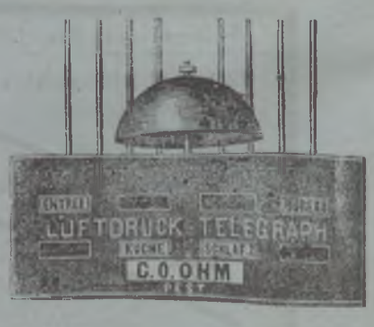
Magyar- és Erdélyhon számára

Wheeler és Wilson

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból, ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kez-tyüvarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elősorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O.,

Pest, Jozsefter 15. sz.
uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

17-dik szám. Április 23-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETINAPTAR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte		Nap-nyugta	
							óra	perc	óra	perc
Ápril 23	Vasárnap	A 1 Fehér vas.	A 1 Quasimodo	11 C 1 Antipus	29		4	57	7	0
24	Hétfő	György vértanu	György	12 Terentius	30 Roschodes		4	55	7	2
25	Kedd	Márk evang.	Márk	13 Artenin	1 Ijár, Rosch.		4	53	7	3
26	Szerda	Ervin, Kilit	Marczellin	14 Martius	2	●	4	51	7	4
27	Csütörtök	Peregrin hitv.	Zita	15 Aristar.	3		4	50	7	6
28	Péntek	Jéz. ger. és szög.	Váli	16 Agapia	4		4	48	7	7
29	Szombat	Maximin	Antalka	17 János	5 Sab 2 perek		4	47	7	8

Vidéki tárcza.

Nagy-Körösön bizottságok alakultak, melyek a város kerületeiben adományokat gyüjtöttek az árvizkárosultak számára. Mindenki sietett tehetségéhez képest valamit adni és tenni, s ez volt oka annak, hogy ezen város volt az, honnan legelőször jutott aránylag legjelentékenyebb adomány az árvizkárosultak számára az országos bizottsághoz. Ez önkénytes adakozások után pedig e hó 1-sején ugyancsak a vizkárosultak javára műkedvelői szini előadást is rendeztek a város nemeskeblü ifjai és leányai, mely másfélszáz frtot eredményezett. Husvét második napján továbbá Mészáros-Halász Constantia urhölgy, a városi nőegylet széplelkü elnöke és Vaikó János nőegyleti titkár ur buzgolkodása folytán hangversenyt rendeztek, fele részben a helybeli nőegylet pártfogása alatt álló szegény gyermekek, fele részben pedig az árvizkárosultak javára, melyben Nagy Julcsa kisasszony, a nemzeti szinház tagja, s e város mindenkor kitüntetett kedvencze, továbbá Murányi Kálmán ur, jeles gordonkás Budapestről, közreműködtek. Egy szintársulat is van itt e hó elseje óta, és pedig — operettetársulat, azért jól is megy a dolga. A Gerő társulata ez.

A szolnoki nőegylet az érdemdus Hubay Ferenczné helyébe a köztiszteletben álló Kiss Ferenczné választotta elnökül; az egylet derék és tapintatos alelnöke dr. Szűsz Dávidné.

A szilágy-somlyói mükedvelői társulat husvéthéfőn az „Okos bolond“ czimü bohózatot adta elő; később a „Nemes és polgár“ kerül szinre. Átalában a társulat tevékenyen müködik s e napokban is háromszáz forintot irt alá a megyeház épitési költségeire.

Kiskunfélegyházán husvéthétfőn mükedvelői előadás volt a kiskunsági vizkárosultak javára; Balázs Sándortól „Miért házasodik a sógor“ s Szigetitől a „Szerelem és örökség“ vigjátékokat adták elő, a női szerepekben Pethes Rózsa asszony, Fekete Margit, Móczár Jolán és Ulrich Irma kisasszonyok közreműködésével.

A koritynicai fürdő jövő idényére szétküldték a meghivót. E gyógyhelyet, melyet méltán neveznek liptómegyei paradicsomnak, (kivált azok, kik esőtlen idényt töltöttek benne,) maig sem látogatják oly nagy mértékben, mint érdemelné. Néhány hétig a lakások tele vannak ugyan, de az idényt rendesen rövidre szabják. Pedig a táj gyönyörü, gyógyvize kellemes és hasznos (kivált gyomorbajokban,) s kényelme is van már elég. A lakások szaporodnak s naponkint egy szoba 60 krajczártól 2 forintig kapható. E nyárom már négy vendéglő lesz, és a közlekedés a fővárossal is eléggé könnyü és kényelmes.

Halason, Gyárfás István királyi táblai birót, mint a református egyház és főiskola világi főgondnokát, 11 éven keresztül tett buzgó fáradozásai elismeréséül, az egyháztanács, e hó 14-dikén tartott gyülésében sikerült olajfestésü arczképével lepte meg, melyet a halasi muzeumban állitanak fel. A képet Biczó Géza jeles rajztanár festé.

Hunyadmegye közönsége e hó 11-dikén tartott közgyülésében, Deák Ferencz emlékének jegyzőkönyvi megörökitése mellett, Lázár Lajos inditványára, arról is gondoskodott, hogy örök emléket emeljen a nagy férfiu nevének, s e végből közel 8000 frtnyi alapitványt határozott tenni a dévai reáliskolába járó megyebeli szegény tanulók javára. Ujabb bizonyság ez, hogy eltaláltuk e részben a müvelt közönség szive szándékát.

Az aradi indóházban az erdélyi vonat utasai nagy szerencsétlenségtől szabadultak meg nem régiben. E vonat épen indulni akart, midőn egyik harmadosztályu kocsiból rémülve ugrottak ki a benlevők. A rémülésre az szolgáltatott alkalmat, hogy egy asszony a kocsiban papircsomagot ejtett el, mely szétrepedvén, tartalma — nagyobb mennyiségü lőpor — kiömlött. Az asszony mellett ülő urak szivaroztak, s ha egy szikra a lőporba hull, a kocsi, s tán az egész vonat felrobban. Az asszony egy falusi boltosnő volt, ki ily könnyelmü módon szállitotta a veszedelmes, s hozzá jelentékeny mennyiségü anyagot. A boltosnét letartóztatták.

A badacsonyi szőlőhegyet a mult napokban tönkre tette egy felhőszakadás. A vizár 2—3 méter mély, s ép oly szélességü, nehéz terméskővel kirakott árkokat roppant erővel szétdult, és a szőlőket nagyon pusztitá; szőlőtőkék, fák, cserjék kitépve, a vizárral órajárásnyira elsodortattak; több pincze helyét csak a kőrom mutatja. Vannak szőlős gazdák, kik 4—500 frt. kárt szenvedtek, de vannak olyanok is, kiknek szőlőjük termőképessége pár évre is megsemmisittetett.

Marosvásárhelyt, e kies fekvésü, müvelt magyar városunk, e hó 12. és 13-kán nagy részben a lángok martaléka lőn. A tüz a barátok istállójában kezdődött s néhány percz alatt a várba elhatott, innen le a Szent-György, Szent-Király, Poklos, Rózsa, Tyukszer, Kövecses utczák egyszerre borzasztó lángban álltak, és 13-kán estig égtek, a vár nagy része szintén. Ekkor a szél megállván, a tüz nem terjedt tovább. A kár körülbelől egy millió frt. Egy gyermek is a lángok áldozata lett. A szászrégeni, kolozsvári, kolozsmonostori, és maros-ludasi tüzoltók derekasan viselték magukat.

Zalkodot, Szabolcsmegye e négyszáz lélekkel biró faluját, viz és tüz egyaránt pusztitják; vizben áll a határ s a szélső házakból tiz össze is rogyott; e hó 2-dikán pedig tüz ham-

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési díj (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

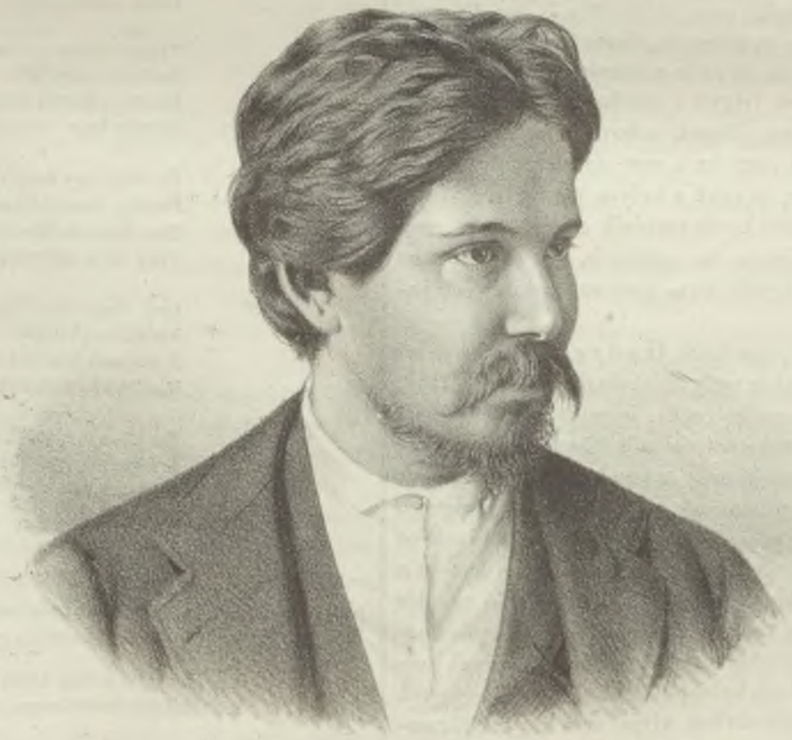
Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

17. SZ.
Április 23-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-a műlap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

Valjon a drága élet oka-e annak, hogy az emberek most ugy elanyagiasodtak, vagy talán megforditva: ép ez anyagias irány drágitotta föl annyira az életet? Nem tudom, sőt még abban sem vagyok egészen bizonyos, ha nem mindig olyanok voltak-e az emberek, mint mostanában; egyik része a szekeret huzza és azért nem igen tud, a másik rész meg rajta ül a szekeren és azért nem akar segiteni, mert más által huzatni magát és hében-hóban nyaka közé suhintani egyet a huzónak, még a repülésnél is kellemesebben esik neki, és csak a mi azon felül megmarad, annak telik néha kedve, nekieresztteni a lélek szárnyait, fölemelkedni magasra, a honnan egyformán parányoknak látszanak azok, a kik a nyomoruságok alatt görnyednek, és azok, a kik elgörnyesztik; többnyire afféle „égiekkel játszók“ ezek, teremtenek maguknak uj világot, csak a levegőben ugyan, hanem azért nagyon jól találják magukat benne, van módjuk bőven „költeni“, légvárakat épiteni, tarkábbnál-tarkább ábrándokat, férfiakról, a kik egyebet se tesznek, csak imádnak; nőkről, a kik holdvilággal táplálkoznak, harmatcseppekkel fölerősztve; angyali örömökről, isteni fájdalmakról, és ha lelkük fel van ajazva, erről is, arról is szép danákat zenegnek, melyeket az emberek szivesen is hallgatnak, mindkét rész egyformán, a görnyedező pillanatra elfelejti tőle bánatát, a görnyesztő meg, mert a szép dana mulattatja, szórakoztatja, ekként aztán mindvalamennyien megvannak egymással elégedve; hogy a szegény em-

György Aladár.

ber baján talán segiteni is lehetne és kellene is, eszébe sem jut az efféle eszménydinek, mert — szerinte — érdemes is vesződni az olyan semmiséggel, a milyen az ember!

Igy volt ez évezredek óta és igy van ez napjainkban is; roppant csekély azon emberek száma, a kik az élet terhei alatt roskadozóknak ne szép szavakkal, hanem jó tanácscsal szolgáltak és az utakat és módokat megmutatták volna, hogyan és mikép segithetnének magukon; nem roszaságból, hanem azért, mivel azok a lelki tulajdonok, melyek erre szükségesek, minden időkben a legritkábban vannak meg egyazon emberben. Az egyik tud érezni, de nem tud gondolkodni, azért a legjobb esetben lehet belőle rajongó, a kinek a jóakaratában nem igen van köszönet; a másik tud gondolkodni, de nem tud érezni, azért a legjobb esetben lehet belőle pénzügyi tekintély; az egyik akarna, de nem tud, a másik tudna, de nem akar; nagy szeretet és egyszersmind erős elme kellenek ahoz, hogy igazán szolgáljunk az emberiségnek; olyan szeretet, mely nem ábrándokat kerget, hanem itt marad az alanti földön és azért mégis hő és tiszta, mint nyári a nap; olyan elme, mely évezredek intézményein keresztül tud hatni, és az össze-visszagubanczolt társadalmi rendben fel tudja ismerni, melyik a helyes és melyik a fonák, és mikor az is megvan benne, kell még hozzá erős akarat, a nagy munkára, a mi reá vár; nagy bátorság, a kemény küzdelmek végett, a mire készen kell lennie, és nagy önzetlenség, mert jutalmat ő ugyan semmerről sem várhat, az ilyen ember aztán nagy ritkaság a világon, innen az, hogy az élet minden jelenségeiben óriási haladással kérkedhetik az emberiség az évezredek folyamában, mindent megváltoztatott, közel hozva a tökélyhez, csupán csak ő maga haladt előre legkevesebbet, a b e l s ő e m b e r jó részt most is csak olyan, mint évezredekkel ezelőtt!

A belső ember, az erkölcsös ember, az isteni az emberben, e nélkül pedig égetni való minden tudomány és haladás, mert csak annál kapósabbá teszi a tehetetlent és annál kapzsibbá az erőset, mig amugy: az egyik nem tehetetlen, a másik nem prédaleső; szegény-gazdag egyformán tiszta tudatában van a benne lakozó istenségnek; ez is, az is a munkában találja örömét és azért a szegény nem irigyli a gazdagot, a gazdag nem zsarolja a szegényt, ez az az állapot, a hová az emberiségnek elébb-utóbb el k e l l jutni, mert ez a szív- és észszerü, emberisten előtt egyedüli helyes, és csak a helyes n e v e l é s vezeti oda, — és mégis aránytalanul kevés történik e téren, mert nem fizeti ki magát, mondják innen is, onnan is, és van is benne valami; mert a jövőnek dolgozik, nem igen van neki egyéb jutalma az öntudatnál.

Ilyen ritka példája a jeleseknek G y ö r g y A l a d á r; bő tudományosságánál fogva akár mely főiskola diszére válhatnék, de a Minerva bagolytolla nem kell neki; jeles irói tehetségénél fogva szörnyü szerepet játszhatott volna a közelmult politikai végeladási kótyavetyén! És neki még ez sem kellett, de még csak a papi kényelem sem, holott nemcsak hogy itthon dicsőségesen végezte a theologiát, hanem még a nagy külföldet az ő hiveként járta be. És azután, a mint haza érkezett, nem az ég, hanem a föld számára kezdett lelkipásztorkodni, hirdetni a jó nevelés idvezitő igéit, és azóta alig van nap, melyen menydörgős harczot ne kellene vivnia, ma az önérdek hétfejü sárkányaival, holnap a korlátoltság suholyaival, holnapután a sok piaczi légygyel, és ő ezt mind egyformán jókedvüen vivja; nem hogy kifárasztaná, sőt még ujabb-ujabb erőre serkenti; nincs a fővárosban az a nevelési eszme, sem a hazában az a nemes irányu iskola, melyért ő első sorban ne kardoskodnék; midőn nem rég arról volt szó, hogy a főváros iskolai bizottsága meg akarja röviditeni a tanitók jövedelmét, midőn később a tanitónők ellen inditottak ravasz, de ügyetlen támadást, midőn ismét később szeretetház alapitása szóba jött a fővárosban — azaz, ő hozta szóba — és midőn az iskolai takarékpénztárak behozatala iránt kezdődött a hadjárat, nem hiszem, hogy valaha valakit rutabbul szidtak volna nálánál, a miért ő mindezeket a dolgokat olyan melegen és mégis olyan okosan védte; miért? semmi másért, csakhogy az emberiséget a leghivebben szolgálja; ez az ő egyetlen kivánsága és az ő összes jutalma. Ilyen ő a nyilvános életben — évek óta már a „Hon“ egyik rovatvezető főmunkatársa — és a magánéletben egyaránt meleg szivvel és erős észszel és bátor szóval a jó és igaz embere — de nem folytatom, még talán dicsérésnek vehetnék Kegyetek, pedig csak az igazságszeretet szól belőlem, és jól esik kimondani az igazat ott, a hol csak is jót lehet mondanom.

György Aladár 1844-diki áprilhó 11-dikén született. Atyja, György József, anyja Lator Borbála, mindketten jelesek voltak, atyja 21 éves korában már máramarosmegyei főorvos, anyja müvelt lelkü nő és szelid, jó anya volt; de a gyermekek kora árvaságra jutván, Aladár a maga erején tanult és küzdötte föl magát, oda, hogy máris sok hasznosat tett hazánknak.

V á r k e r t f o k á n.*)

Ney Ferencztől.

I.

Derült az ég, dermedt a föld;
Folyót jégpajzs lep el;
Hiába küzd a napsugár:
Szilárd a hó-lepel.

Oly szép a csillogó vidék,
Hegy, völgy köröskörül;
A tiszta, edző levegőn
Lélek, kedély üdül.

Várkert fokán egy uri nő
Szokott sétára kel;
Fönség sugárzik homlokán,
Szemén kegy ünnepel.

És mégis egy árny vonala
Borong szeműldökén.
Rosz álom emlék-árnya ez?
Vagy méla sejtemény?

Igen. Fagy-isten lepte meg
Kedvencz virágait,
S mit csak érinthet zord lehe,
Mindent halálra vitt.

Ezt álmodá. S megküzd vala
A fagygyal szende hő:
Keblén a szép virágcsa mind
Életre ébredő.

II.

A völgyi uton lent halad szegény család;
Foszlány takar három kis gyermeket s anyát.

Kisebb lányát a nő a hátán czipeli;
A többit két kezén inogva vezeti.

A sorvadt arczokon fagyos köny könyre gyül;
Az éhség kinja mar kérlelhetetlenül.

*) Forrás: „Pesti Napló“, 1875. 23. szám.

Nyomukba lopva lép egy óriás alak;
Az égtől ihletett szempár láthatja csak.

A lég szikráiból van szőve alkata;
De szörnyü a csapás, hová lesujthata.

Kitárja, nyujtja már feléjök karjait,
Egy tőről négy galyat egyszerre leszakit!

Igy látta álmiban ezt a fölséges nő,
Jeget, halált lehel: a zord fagy-isten ő.

Van e virág, habár a szebbek közt a szebb,
Mely ember-életnél lehetne kedvesebb?

Az álom, ime, szent sejtelmi kép vala:
A fölség kegy-szemén rezg részvét harmata.

III.

Egy intés, egy kézmozdulat
Mint égi fény varázsa hat;
A gyilkos rém szállt messze el:
Mert lángol egy nemes kebel.

Feltárul egy tündéri lak,
Hol asztalok párolgauak;
S a pára a mint gomolyog:
Az arczok mind oly boldogok.

A szánalom mily éltető!
Megmentve a szegényke nő,
Megmentve három gyermeke,
Kis testökön meleg zeke.

Arczukra hála-köny pereg,
De, kit keresnek a szemek,
Segélyt, áldást ki küld vala? —
Eltünt az égnek angyala.

Már késő.

(Elbeszélés.)

Szépfaludi Ö. Ferencztől.

I,

Vannak az életben perczek, órák, találkozások, emlékek, melyek ugy maradnak előttünk sokáig, éveken keresztül, hogy midőn rég elmult a történet, midőn rég elvesztek a történet szereplői, rég elhamvadtak a kézzel fogható tárgyak, melyek rájok emlékeztettek, mégis ott pihen szemünk a távolban és maga elé idézi az eseményeket, hogy könyezzen és hogy mosolyogjon. Mindkettő jól esik; a maga helyén támadó mosoly, és a maga idején alápergő könyek egyaránt könnyebbülést szereznek szivünknek.

Igy vagyok Serény Tamás ügyvéd urral is, meg a történetével. Bármint akarom is elveszteni emlékét, üldöz, mint a lidérczfény és nem távozik addig, mig jól meg nem ríkat. Hanem a sirás után annál könnyebben érzem magamat.

Szomoru sors, ha valaki boldogulhatott volna és boldogtalanná lett. Kis hibáért sokszor nagy bünhödés vár a szegény halandóra; néha a kiröppentett nyil, melynek csak figyelmeztetnie kellett volna a veszélyre, sziven találja azt, kit figyelmeztetni kivánt. Tullőni a czélon néha hálátlanabb, mint nem érni el a czélt.

Szegény, szegény Serény Tamás ügyvéd ur!

Nem volt valami szép ember, nem voltak hóditó szemei, nem ereszkedtek homlokára göndör fürtök, nem volt Alcibiadeshez hasonló termete, sem csengő hangja, mely olvadékony; ki vehette tőle rosz néven, hogy nem akarta mindjárt első szóra elhinni, hogy belé valaki oly szerelmes, mint Angyalné, a bájos Rózsás Irén, kit mindenki a legszebb hölgynek tartott Kampóvárán?

Mikor én találkoztam Serény Tamással, akkor már egészen be volt esve az arcza, szemei szinte üvegesek voltak s inkább vázhoz hasonlitott, mint emberhez.

Különös helyen is találkoztam a szegény emberrel: külföldön a müncheni temetőben. Ott állott mély gyászban, könnyező szemmel, sohajtozva egy szép siremlék előtt és mindig ezt rebegte magában: „Későn érkeztem, a harmadik csöngetés után.“

Meglepett a magyar szó s még jobban meglepett az elsorvadt külsejü ember, ki mint élő halott bolygott a halottak birodalmában. Oda közeledtem a siremlékhez s nagy meglepetésemre a sirkövön az állott, hogy egy olasz polgár piheni ott örök álmát, miután nyolczvan évet töltött békében és boldogságban a földön. Mit kereshet e sirnál egy magyar ember?

Egész közelébe léptem a sirnak s még nagyobb meglepetésemre, az összezsugorodott ember kezében bájos női arczképet láttam, melyet csókolt és ujján jegygyürüt, melyet szintén csókjaival árasztott el.

Nem képzelhettem, mi lehet ennek a helyzetnek magyarázata. Apja, nagybátyja, rokona, ki idegen földre került, nyugszik-e e helyen? Vagy a hölgy atyja, mielőtt áldását adta volna a szerető szivekre, költözött e helyre? Oh az arczkép a kézben, azok a könyek a szemben, az az egész elaszott ember ezen a helyen olyan megmagyarázhatlan rébusznak tünt fel előttem. Mig mögötte álltam a sirnak, felhangzottak ismét a talányos szavak: „Későn érkeztem, a harmadik csöngetés után!“

Valami eszelős bolond, ki ide jár ki a temetőbe, hogy a járókelőket ijeszsze és bátor embernek tüntesse ki a sirását, mit érdekelhet? Vagy talán egy szegény ember, ki bőkezü Maecenás pártfogása folytán egy kis ingyen italhoz jutott s most jó kedvében nem tudja, mi tevő legyen, kijő a sirokhoz, hogy a halottak nyugodalmát háborgassa? — Meglehet!

Legyőztem magamat és mégis ott maradtam a nagy sirkő mellett s figyelemmel néztem a szerencsétlen embert, kit ide hozott szeszélye.

Nagyon erős barázdák voltak arczán, szinte elhomályositák vonásait, melyek szépeknek nem, de érdekteleneknek sem voltak mondhatók. A legmélyebb fájdalom kifejezése ült e sötét arczon.

Mit érdekelhet mindez engemet? Valami egyszerü történet, milyenhez hasonló s milyennél érdekesebb százával fordulhat elő az életben s még sem jegyezzük fel!

Az érveket elgondoltam, de a sirtól nem távozhattam.

A hölgy arczképét csak homályosan láthattam a távolból; hanem annyit mégis kivehettem, hogy az nem azon példányok közé tartozik, kik joggal viselik a fénykép nevét.

A mint megmozdultam és még el sem határoztam: valjon tovább haladjak-e, hogy a pompás temető egyes diszes sirjait megtekintsem; vagy maradjak, hogy a beteg embert megszólitsam és vele megismerkedjem, megfordult a sirnál levő s igy szólt: „Menjek az esküvőre? Elkéstem, csak a temetésre érkezem. Elkésik, a ki a harmadik csöngetés után érkezik!“

— Én Cserepes Andor mérnök vagyok! — szóltam, midőn a halvány ember felém fordult s az emlitett szavakat elmondta.

— Én meg Serény Tamás ügyvéd. Oka nem vagyok semminek, hanem azért mélyen szenvedek.

— Valami ismerőse, rokona halt meg önnek, hogy igy kétségbe esve nézi e sirhantot?

— Mindenem volt Irén! Most nincs senkim és semmim e világon! — viszonzá kétségbeesve Serény Tamás.

— Meghalt? — kérdém kiváncsian.

— Megöltem! — válaszolá oly hangon, hogy szivem mélyében megdöbbentem.

A szegény ember elmerült tekintetével a láthatárban s elejté kezéből a képet, melyet azután éhes emberhez hasonló mohósággal kapott fel a sirgöröngyökről.

— Irén mindenem volt s mégis megöltem!

Szerettem volna, ha távol lehettem volna e diszes sirtól. Nem tudtam, beteggel, őrülttel, mámorossal, vagy gyilkossal van-e dolgom.

Serény Tamás fölemelte a képet a földről, elém tartá s aztán kérdezte: „Ugy-e bájos teremtés?“ — Én „igen“-t bólintottam fejemmel. „S mégis engem, csunyát, rutat, gonosz istentelent szeretett. Nagyon szeretett, jobban, mint rendesen szeretni szoktak az asszonyok. Oh, bár tudnék meghalni s ne vetné ki testemet a föld!“

A szegény összetört ember tenyerével eltakarta szemeit és a nő arczképét némán nyujtotta át nekem.

II.

Sokáig elmerültem a szép kép nézésébe. Kevés hasonló érdekes arczot láttam az életben. Ott állott sugártermetével előttem; csak is annyira görbült meg, hogy gömbölyü karját a rózsákkal boritott állvány mellé hajthassa. Dús fekete hajában rózsabimbó volt tüzve, szeme besugározta egész arczát, nyájas mosoly pihent ajkain és gömbölyü vállait átlátszó crépe boritá, mely kétszer szebbé varázsolá. Jóság, szelidség párosult a szépséggel!

— A földé mind, pedig az enyém lehetett volna! — mondá az ügyvéd s kivette ismét kezemből a képet, hogy elnyelje szemeivel, sohajtásával az eszményi vonásokat. Majd begöngyölgeté fekete szegélyü papirba és kabátja zsebébe rejté.

— Uram! ne higyjen ön engem tébolyultnak vagy mámorosnak; mert én csak szerencsétlen vagyok!

Kiváncsian néztem e szegény szerencsétlent.

— Honfitársa vagyok, és most e helyen ön legjobb ismerősöm, kit pedig csak először van szerencsém látni ez életben. Bolyongok tiz év óta elkeseredve; nyugtomat nem találom sehol, csak a sirok körül. Más még boldogul élhetne koromban, nekem csak a szenvedés jutott!

— S az orvosok nem segithetnek? — kérdezém.

— Rajtam csak egy orvos segithet: a halál! — mondá fájdalmas mosolylyal.

— Ha legjobb ismerőse vagyok e helyen, uram, akkor ismerőse számithat is reá, hogy megmondja, mi okozá e gyógyithatlan bajt?

— Gyógyithatlan! gyógyithatlan! Elmondom önnek! Tudom, sajnálni fog és én leszek az első gyilkos, kit sajnált az életben!

A megtört ember karon fogott és elvezetett a temető széles utjára, hogy elmondja élettörténetét, melyet naplómba följegyeztem. Kissé dobogott szivem, hogy egy „gyilkos“-sal kell karon fogva sétálnom a szomoru füzek mellett; hanem csakhamar a legmélyebb sajnálat fogott el a szegény ember iránt.

— Serény Tamás ügyvéd vagyok s alig harminczöt éves, mégis Mathuzsalem. Sok pört megnyertem, de nem örültem neki; egyet azonban elvesztettem és ez egy pör elvesztése majdnem őrültté tett, mert megnyerhettem volna. Meg is őrülnék, még most is, ha ma vagy holnap sirba nem kerülnék. Ha megőrülnék még boldogan, mindent feledve tudnék meghalni; de igy mázsányi teher szakad reám a sirba! — kezdte elbeszélését az ügyvéd s némán tekintett föl az égre, majd a sirokra és szokottnál hangosabban kiáltá: „Irén! bocsáss meg!“

(Folytatása köv.)

A negyedik játszótárs.

— Beszély. —

Sz. A.-tól.

(V é g e.)

— Ez urak ma reggel Münchenbe utaztak nagybátyjukkal, — mondá a kávés — s három hétnél előbb nem is fognak viszatérni.

Ez ujságtól kellemesen meglepetve ült le Alfréd egy szegletbe, hogy ott egy pohár kávét elköltsön.

Nem sokáig űlt ott, midőn a füstös, alacsony helyiség megtelt emberekkel.

Ugy lászott, mintha meggyilkolt gyámja egy csepp nyugtot sem akart volna neki hagyni.

Az ide beállitott emberek azon osztályhoz tartoztak, melyre valami büntett ugyanolyan érdekkel bir, mint a müveltekre nézve egy-egy érdekes dráma.

A beszélgetés átalános volt s azon gyilkosság körül forgott, mely a mult éjen Pelikán szebészen elkövettetett.

Az egyik elmondta, hogy a gyilkos kiléte felől még tökéletes tudatlanságban vannak, a másik pedig biztositotta a jelenlevőket, hogy hiteles forrásból hallotta, hogy a meggyilkolt segédére gyanakodnak s hogy el is fogták őt, azonban sikerült bebizonyitania, hogy a büntett órájában máshol volt. Egy végre azt állitotta, hogy azon időtájban egy rövidre nyirt fekete haju fiatal embert láttak a kertfal körül ólálkodni, és hogy ezt már el is fogták volna.

Alfréd semmi részt sem vett a társalgásban s szándékosan ovakodott magát a meggyilkolt gyámfiaként bemutatni, hogy a sok kiváncsi kérdésnek ne legyen kitéve.

— A tettesnek nyomába vannak, — mondá egy ur, ki mellette ült le. — Középnél valamivel nagyobb termetü, legfeljebb huszonnégy éves és sötét haju fiatal ember volna; azt állitják, hogy doktor Pelikánnal bizonyos pénzösszeg miatt összeveszett, fenyegetődzésbe tört ki ellene, és —

Alfréd vonásaiban különös változás ment végbe. Ugy tünt fel neki, mintha az idegen beszédében valami szántszándékos volna s nem tudta magának megfejteni, hogy ki lehet az, ki ily czélzást megenged magának irányában. Nyugtalannak érzé magát e férfi közelléte által s elhatározá a kávémérést elhagyni s haza menni.

— A meggyilkoltnak egy különös szokása azonban könnyen a bünös felfedezésére vezethet,— folytatá az idegen; — a sebésznek, mint azt háza gondviselőnője elbeszélte, azon különös szokása volt, hogy minden bankjegyre, mely kezén keresztül ment, valami számot, jelmondatot, vagy kis verset irt, ezért mindazok, kik akár csere, akár eladás utján ilyen bankjegyek birtokába jutnak, felfognak szólittatni, hogy az arra vonatkozó jelentést megtegyék s azon egyéneket, kiktől ilyen bankjegyeket kapnak, jól megjegyezzék maguknak.

Szórakozottsága s elfogultsága miatt elfeledte Alfréd a kávést hivni s pohár kávéját megfizetni.

— Bocsánat, uram, — mondá azon ur, ki ép az előbb beszélt hozzá, — de ön elfeledkezik a megrendelt ital kifizetéséről.

A fiatal ember elpirult, néhány szót dadogott s intett a kávésnak.

Kezével kabátzsebébe nyult tárczája után.

— Önnek jól megtömött tárczája van, — mondá az idegen, — mindig ily sok pénzzel megy ön sétálni?

— Mi jogositja önt fel ügyeimbe elegyedni? — kiáltá Alfréd, a férfi különös magaviselete által megsértetve.

E perczben a zsebéből kihuzott tárczára pillantott s az nem volt az övé!

Roppant zavar mutatkozott arczán. Hogy jutott e tárcza zsebébe? Elhatárzá, hogy a kávémérés elhagyása után megfogja vizsgálni e dolgot s ennek azonnal megkellett történni, miután vágyott megszabadulni ez utálatos kémtől, ki nyugtalanságát előidézte. Ezért visszacsusztatá az idegen tárczát zsebébe és sajátját huzta ki, hogy tartozását megfizesse.

Kinzó szelleme azonban gyorsan felállt az asztaltól s felemelte jobb kezét.

Ugyanezen pillanatban egy szürke kabátos férfi is lépett Alfrédhoz, ki eddig nyugodtan s a beszélgetésben legkisebb részt sem véve, ült egy szegletben.

— Uram, — mondá parancsoló hangon, — meg kell önt kérnem, hogy az épen zsebre dugott tárczába egy pillantást engedjen vetnem!

— Mit jelentsen ez? — kérdé Dorn álmélkodva.

— Viselje magát nyugton s nyujtsa át a kérdéses tárczát, — ismétlé a szürke kabátos férfi.

Alfréd gépileg ugy tett, mint kivánták.

— Ez nem azon tárcza, melyet az előbb előhuzott. — folytatá a beszélő, — Ön, mint látom, kettőt hordoz magánál. Legyen oly szives nekem azt, melyet először vett ki, átszolgáltatni.

— Az nem az enyém, — felelé a fiatal ember.

A jelenlevőkön heves felindulás mutatkozott.

— Nem az öné? — mondá a másik rendőrügynök, — azt a nélkül is tudjuk már.

— Igy már jelentkezett valaki érte? — kiáltá Alfréd, — mert legnagyobb csodálatomra ép az előbb találtam kabátom zsebében, s meg nem foghatom, ki engedhetett meg ily tréfát magának.

— Itt nem tréfa forog fenn; — folytatá az ügynök, — nyujtsa ide a tárczát.

Szégyenkezve sietett Alfréd engedelmeskedni, egészen elfogódott azon gondolatra, hogy lopással gyanusithatják, a tárcza kicsuszott reszkető kezei közül s a földre esett. A zár felpattant s jelentékeny mennyiségü bankjegy s apró czüstpénz gurult ki belőle.

A kávéházban levők azonnal kört képeztek a fiatal ember s a két ügynök körül.

Ezek egyike lehajolt a pénz felemelése végett. A bankjegyek vérrel voltak bemocskolva s valamennyinek hátlapján valami jelmondat vagy rövid vers volt irva.

— Kövessen bennünket, ön foglyunk, — mondá a szürke kabátos férfi Alfrédnak, ki eszmélet nélkül rogyott egy székre.

— A gyilkos, a gyilkos el van fogva, felfedeztetett! — hangzott mindenfelül és csak bajjal lehetett a szerencsétlent a felháborodott tömeg körmei közül kiszabaditani s kocsiba tenni.

Lehetetlen volna az ifju kedélyállapotát rajzolnunk, midőn egy hosszantartó kinos kihallgatás után egyedül volt czellájában. Érzé, hogy a helyett, hogy a gyanut eltávolitotta volna magától, számtalan ellenmondásba keveredett, melyek ügyét még kedvezőtlenebb világitásba álliták. Eszébe jutott, hogy délelőtt azt állitotta, hogy az elmult estét egyedül s otthon töltötte s most be kellett ismernie, hogy a kávémérésben volt, néhány ur társaságában s ott egész az uj hó és nap beálltáig időzött.

Beszédének azonban nem látszottak hitelt adni, miután a kávés azt állitotta, hogy igaz ugyan, hogy Dorn az est egy részét az ő helyiségében töltötte el, csakhogy innen a második, udvarra vezető kijáraton csakhamar eltávozott.

Szerencsétlenségére Alfred alig tudott a mult éj eseményeire visszaemlékezni. Egy whistjátszmáról beszélt, melynél miután a negyedik játékos hiányzott, ennek szerepét ő vette át; beszélt az átöltözködésről, melybe az elkésett boszantása végett bujtatták, a vacsoráról, melyre őt egy ismeretlen ur, kit Móricz és Farkas „Pali bácsi"-nak szólitottak, hivta meg.

Többre azonban nem emlékezett s be kellett vallani birái előtt, hogy egyátalában nem tud arra eszmélni, hogy tovább mi történt vele s hogy egyedül, vagy kisértetve, s mely órában került haza.

Alfréd érzé, hogy zavaros, össze nem függő vallomásai semmi valószinüséggel nem birnak; azon kérdésre pedig, hogy mint jutott e tárczához, nem tudott válaszolni.

Sulyos teherként nehezedett reá a halott közelében tanusitott borzalmára való visszaemlékezés s annak tudata, hogy különös magaviselete, holt-halvány kinézése már akkor is feltünt, midőn még gyanusitásra nem is gondoltak.

De kitisztázhatta volna e borzasztó gyanu alól magát, ha lehetséges lett volna bebizonyitania, hogy a gyilkosság órájában hol tartozkodott s ha felvilgositást adhatott volna a mód felől, melylyel a végzetteljes tárczához jutott.

Mig a fogoly a legborzasztóbb gondolatok rabja volt s a reá nehezedő szerencsétlenségben érdemlett büntetését látta, a vizsgálat folyamát vette s egy kinos hónap vonult el csigaléptekkel Alfréd felett. A közönség már ujra más anyagot talált kiváncsisága kielégitésére. A sebész meggyilkoltatásának története háttérbe szorult, ugy, hogy a borbélymühelyt ujra csak rendes látogatói keresték fel. Az első segéd bőbeszédüsége megszünt s korábbi hallgatagságának adott helyet.

Mindenki ellátszott feledni a fogolyt, ki kinos nyugtalansággal nézett az itélet elé. Pedig ez nem volt igy; a szegény pinczérsegéd, ki Alfrédnak hálával tartozott, folyvást azon gondolkozott, hogy segithetné ki a fiatal embert bajából, ki bizonyosan ártatlan a neki tulajdonitott bünben.

Nagyon szerette volna az e tárgyra vonatkozó s a lapokban megjelent közleményeket elolvasni, de a fiunak nem volt szabad ideje, melyben ezzel foglalkoztatott volna. Csak ugy futtában hallott az egészről beszélni, az egyes felfogott szavakból pedig nem vehette ki, hogy tulajdonkép miről van szó.

Egy éjjel azonban, midőn a vendégek a szokottnál korábban eltávoztak, s ezért hamarább megpihenhetett, meggyujtott egy kis gyertyadarabot, elővette a gondosan összegyüjtött lapokat s olvasni kezdett.

A végtárgyalás napja bekövetkezett s a törvénykezési terem fulladásig megtelt kiváncsiakkal. A vád felolvastatott s a tanuk kihallgattattak.

Alfréd holthalvány lett, — védője hasztalan fáradozott kideriteni ártatlanságát.

Már visszaakartak vonulni a birák, hogy itéletet hozzanak, midőn a hallgatóság közt egyszerre lárma, kiabálás, szorongás keletkezett s egy körülbelől tizenöt éves, félszemü fiu tört elő a tömegből, és térdre esve a tanács előtt, könyörgött, hogy hallgassák meg, mert fontos közlendői vannak a sebész meggyilkoltatására vonatkozólag.

Végtelen csodálkozás fogta el a jelenlevőket. Az elnök figyelmezteté a fiut, hogy állitásait esküvel kell megpecsételnie.

A fiu letette az esküt, miután nevét megmondá, valamint tudtul adá azt is, hogy a *** utczai kávémérésben van szolgálatban.

— Uraim, uraim, bocsássák őt szabadon s ne itéljék el őt! — kiáltá ekkor, felindulástól reszkető hangon, — Nem ő követte el a gyilkosságot, a gyilkos a tanuk közt ül!

Minden a fiu által megjelölt helyre fordult.

— Látják-e ama szép fekete fürtös fejü fiatal embert, kinek hosszu szakálla van? Nem hasonlit-e a jó Dorn urhoz, csakhogy ennél idősebb s néhány redő van az arczán?

Valóban, ha a kijelölt egyént közelebbről szemügyre vették, nem tagadhatták el, hogy arczvonásai s kivált alakja és tartása sokban hasonlitottak Alfrédéihoz.

— A mellette ülő három ur, kik szintén tanuskodtak, összetartottak s a gyilkosságot elsimitni segitették, — folytatá nagy izgatottságtól a fiu. — Ők Dorn urral kártyáztak, leitatták őt, bő kabátot vétettek fel vele, fekete parókát tettek fejére, arczát szürkére festették be, hogy idősebbnek lássék, Fischer urat is ily módon ámitották el s mindezt csak azért, hogy őt tartsák annak, ki doktor Pelikánnak segédje és gyilkosa!

A fiu szavai feltünést gerjesztettek.

Alfréd örömkönyeket sirva, karjaiba akarta szoritani megmentőjet. A váddal illetett szitkozódásokban tört ki s nagy izgalom keletkezett a teremben.

Az ülés viharos felkiáltások közt fejeztetett be. A vizsgálat ujból felvétetett.

Alfréd néhány hét mulva szabad lábra bocsáttatott, a négy bünös, a czinkos kávéssal együtt megérdemlett büntetésüknek átadatott.

E pinczérsegéd vallomásai mind alaposnak bizonyultak be.

Midőn Móricz ama márcziusi estén a parókával a szobába lépett, elfeledte az ajtót bezárni, melynek küszöbén kevés idővel ezután a fiu megjelent. Bár Farkas azonnal kikergette őt, mégis jól látta, midőn Móricz a fekete parókát Alfréd fejére tette s Pali bácsi szürkére festette arczát.

Akkor nem gyanitá, hogy ez oly ártatlannak tetsző tréfának mily borzasztó következményei lesznek.

Mintegy álmodva hagyta el Alfréd a helyet, hol oly sokat szenvedett s honnan oly váratlanul szabadult ki.

Nehezen kellett lakolnia a becsületesség ösvényéről való eltántorodásáért, mig nagylelküsége, melyet a félszemü fiu irányában tanusitott, gazdagon lett visszafizetve.

Haza érkezve, iróasztalához ült, hogy szegény anyját, ki érte halálos aggodalmakat állott ki, ügye szerencsés fordulatáról értesitse. Ugyanekkor értesült arról is, hogy csak nem rég találták meg gyámja végrendeletét, mely halála előtt két nappal volt keltezve, egy szekrény rejtett fiókjában, s hogy ez őt, keménységét megbánva, csinos hagyománynyal örvendeztette meg.

Alfréd sem feledkezett meg megmentője, a derék félszemü fiuról, de egy másik pátfogó is akadt ennek a számára.

Fischer ur, ki márczius utolsó estéjén Alfrédot félreismerte, szolgálatába vette a fiut s jobb sorsot szerzett szegény szüléinek.

Midőn az uj május elseje elérkezett, melyet Alfréd otthon anyjánál töltött, keserü fájdalommal kellett visszagondolnia a mult hó azon napjára, melyet istentől elfordulva, játék és ivás közt dorbézolt át, de nem tudott másfelől eléggé örvendezni annak, hogy a bánat s nehéz szenvedések, melyet ez éj okozott neki, javitólag hatottak lelkére s közelebb hozták őt az amber legfőbb rendeltetéséhez.

Jávai levelek.

I.

Rogodjampie 17. Szept. 187.—

Kedves barátom!

Kivánságod szerint igyekezni fogok e földi paradicsom csodáit neked leghivebben bemutatni. Azért kövess uj lakhelyemre s majd együtt gyönyörködünk a tropikus természet szépségeiben. Mosolygó regg hiv bennünket az erdő árnyába, hol különben is dolgom van. Két kis jávai ló áll rendelkezésünkre, üljünk fel tehát; gyalog ugy sem mehetnénk, mert az itteni nap nem érti a tréfát. Nem is megyünk magunkban; egy szolga jő utánunk s előttünk épen most ment el egy csomó kuli, *) kiket majd utólérünk. Rogodjampiet csakhamar elhagyjuk s szorgalmasan mivelt szántóföldek között haladva, egy erdőcskéhez érünk, hol megtaláljuk a kulikat, kik késekkel, fejszékkel, kapákkal s más efféle szerszámokkal vannak ellátva; az egyik főzőedényeket czipel, a másik pokróczokat, párnákat; ez az egész podgyászuk oly embereknek, kik tegnap jöttek Madura szigetéről, uj tanyát keresni. Rogodjampieból egy kis élelmet is hoztak, különösen a nélkülözhetlen rizst, melyet egy zsákban rudon visznek kettenkint. Ott láthatunk egyet, ki egy csomó sót visz, de a hord-lajtot egy jávai vagy madurai sem nélkülözhetvén, s minthogy egy zsák sót hordani kényelmetlen, egyik oldalára a zsákot teszi, a másikra pedig egy darab követ akaszt, mert hiába, az egyensulynak meg kell lenni.

Helyben levén, a kulik hozzálátnak a munkához s lakásaikat csakhamar elkészitik faágak s galyakból. A miénk is készen áll az árnyas varingin-fák alatt. De nézzük csak közelebbről a természetnek e csodás szülöttét, ez eszményét a fáknak: a varingint. Nincs ennek törzse, mert az egész nem egyéb, mint kisebb-nagyobb oszlopok tömkelege, melyen az óriási ágak, galyak és levelek, valamint az élősdiek s harasztok szétbonthatlan zürzavarban terülnek el. Vékony szálak nyulnak le koronájától egész a földig s ha ezt elérték, ismét törzs lesz belőlök. Itt látunk egy csomó bambuszt, melynek keskeny levelei alig látszanak a sürüből. Egyik törzsön virágzó orchideák ütöttek tanyát, mig a másikon kis és nagy harasztok élősködnek. Azon ágat kövér Asclepiasok ölelik, viaszszerü virá-

*) Kuliknak (kooli) nevezik a khinai napszámosokat.

gaik jó illattal töltik el a levegőt. Beljebb pedig a tropikus flóra büszke szülötteinek egész erdeje élősködik. E mellé csatlakozik a rottang, sugár vesszeivel, vékony leveleivel, és ágról ágra tekergőzvén, Isten tudja, hol végződik. És a varingin mindezt türi; mit törődik az óriás e hozzá simuló törpékkel! Ő az ég felé törekszik. Csucsát akarod látni? Lehetetlen! Még egy ága végét sem birod elérni szemeddel. Felülről visitást és szárnycsattogást hallasz; de a különös alaku orrszarvu madarakból (Bukeros rhinoceros) még sem látsz egyet sem. Ki tudja, hogy épen most a másik oldalon nincs-e egy sereg majom, a nélkül, hogy őket vagy ők bennünket észrevennének.

De menjünk tovább; ponnyjaink ügetve visznek beljebb az erdőbe: Itt mindenütt klasszikus földön járunk, itt állott a a régi Blambagan; az erdőben szétszórt különféle kanari-, kemiri- s más diófák arra mutatnak, hogy egyes részek még nem rég mívelve voltak. Egy kis patak mellett pedig több arengpálma (Arenga sacchari fera) diszlik. A jávaiak e fa virágfürtjeinek karvastagságu szárát levágják s bambuszcsöveket függesztenek rá, melyek rövid idő mulva czukortartalmu nedvvel telnek meg. E nedvet akár édes, akár erjedt állapotban lehet inni, de többnyire a fennemlitett csövekben befőzetik s igy szolgáltatja a barna areng-czukrot, melyből Jávában évenkint több százezer mázsát készitenek. Tovább haladva, már halljuk a tenger zugását; kilépünk az árnyas erdőből egy telepitvényhez, mely még csak két hónapos. Előttünk dől le egy nehéz „piuttat"-fa s esésével messzire megrázkódtatja a földet. A kulik felvigyázója (Mandor) hozzánk jő és keservesen panaszkodik embereinek rosz egészségi állapotáról; nem is csoda az ily nedves és mocsáros partvidéken. Majd minden kunyhóban egy-egy fekszik hideglelésben, a másik pedig a kérlelhetlen dyssenteriában haldoklik. Inasom minden zsebe chininnel, ricinussal, arnicatincturával van tele, ezeket én osztom ki, azonban nem sok reményt helyezek beléjük.

Apály ideje levén, a part hosszában fellovagolhattunk; az erdő itt, hol egy hatalmas ellenség ellen kell védenie területét, ujabb szépségben mutatkozik. Védbástyául a hullámok romboló hatalma ellen legerősebb bajnokait állitja az első sorba. Számtalan lianok a fákat és eserjéket áthatolhatlanul egésszé füzik össze és szivós ellenállállásra képesitik azokat. Mindennek daczára a soha nem nyugvó habok mégis nyernek egy kis előnyt. Ott áll két kimosott gyökerü fa, melyek görcsösen ölelik át egymást ágaikkal; de hiába! kidőlésük bizonyos, lehet, hogy már holnap nedves sirjukba zuhannak. Egy másik helyen, az őserdő más taktikát követ; tudniillik kisebb bokrokat, sást s mélyen gyökerező parajokat tol előtérbe, ezek meghajlanak s a hullámok keresztül hömpölyögnek rajtuk, egyszersmind kavicsot és homokot hoznak magukkal és igy maguk segitik emelni a gátat, mely határt fog szabni jogosulatlan tolakodásuknak.

Tovább haladva, egy halásztanya esik utunkba. A gyepen számtalan rakásban kis hal van összehordva. E kis halakat a jávai félig megszáritja, félig megrothasztja, azutan összetöri, tamarinddal vegyiti, egy kis borsot és czukrot tesz hozzá, ezzel készen van a „trassé" nevü étel, melyet a nők az éretlen „manga és djambu"-gyümölcscsel keverve, csemege gyanánt esznek. Az ilyen keveréket (Rudjak) a legnagyobb csemegének tekintik, mindamellett hogy szaga nem valami kellemes s szine se étvágygerjesztő. De mind a jávaiak, mind a kevertvérüek gyermekkoruktól fogva annyira hozzászoktak a bors és más erős füszerek élvezetéhez, hogy az érett gyümölcsöket már nem is

ehetik, hanem kénytelenek az efféle éretlenekkel rongálni egészségüket.

A halásztanya mögött egy kis „djatti" erdőt pillantottunk meg. A „djatti" fa Jáva sok részében egész erdőket képez, de Rogodjampie mellett ritkán fordul elő. Fája igen alkalmas hajóépitésre s teljes joggal állithatjuk, hogy az európai bükk-, fenyő- és juhar fák minden jó tulajdonait egyesiti magában. A fehér hangyák itt mesés gyorsasággal pusztitanak el minden növényi alkatrészt, egész fakastélyokat tesznek tönkre butorzattal, ruhákkal és könyvekkel együtt, — a „djatti" fát azonban nem bántják.

Ezek után bevégezhetjük sétánkat, mert a dél közeleg s haza kell sietnünk. Egy keskeny ösvény vezet a nedves bambusz erdőn keresztül, hol a cycadeák czirpelnek s a tágas lapályokon fél vad bivalycsordák legelnek. A tropikus nap égetően süt, nyilsebességgel megyünk tehát az ebédre és a siestára.

Naplemente után sétánk sokkal kellemesebb. A vizben álló rizsföldeken megyünk keresztül, hol a csinos veres csőrü madárkák: Jáva verebei garázdálkodnak, számtalan szalonkákkal egyetemben. Mi azonban fegyvereinket otthonn hagyván, nem bántjuk őket s a mocsárokon keresztülgázolva, egy falucska felé tartunk. Utunk két sor szellős bambuszkunyhó között vezet el. Ezek előtt itt-ott virágzó granátfák állanak. A „Lurah" (elöljáró) háza előtt egy szorgalmasan mivelt „djambu" fa diszlik. A nyilt verendán pedig egy öreg benszülött hallgatja a „perkuktut" galamb, a jávaiak kedves madarának énekét. A ház előtti téren gyermekek játszanak s néhány tehenet etetnek. A gyermekek kezökön s lábukon ezüst gyürüket hordanak, az előbbkelőbbek nyakán pedig egész sor pénz függ, oldalukat is ezüst zsinór disziti.

A kunyhók között a pizang nedvdús sarjai mintegy szemmel láthatólag bujnak ki a földből, az alacsony tetők fölé terjesztve széles leveleiket. Ezek mögött karcsu pizangpálmák törnek ég felé, folyton követve, de soha el nem érve a büszke kokuszpálmát. Kissé távolabb, a mangafák árnyában, a nők rizst törnek, némelyik közülök csak „sarongba" *) van öltözve, mig mások indigokék „kabajet" is hordanak. Csekély távolságban buskomoly tekintettel néz reánk egy-egy aloë, ezek mellett néhány bivaly kérődzik, nem sokat törődve a rajtuk mászkáló „kerbo" madarakkal.

A lenyugvó nap kedvtelve tekint e kis édenre s bibor sugarai özönében fürészti azt. A „rogodjampie"-i mecsetekből tompa hangok az imádság idejét hirdetik: az ájtatos jávai letérdel s nyugat felé fordulva, hálát ad a jóságos Allahnak, a szép földért, melyen lakik. Kelet felől pedig a hold tünedez fel s megvilágitja a mi keskeny utunkat, mely alacsony bokrok között vezet tovább. Itt látunk néhány upas-fát (Antiaris toxicaria) is. E fa a sok ráfogott gonosztett közül egyet sem követett el, s nincs is egyéb büne, csak hogy méreg foly ereiben.

A jávaiak mindenek fölött szeretik a holdvilágos éjszakákat. Ott ülnek házaik előtt, betelt rágva, s csendben hallgatják az öregek meséit. Az ily alkalmakat fanatikus hadzsik, kik már megtették az utat Mekkába, arra használják, hogy honfitársaik szivébe a vallási gyülölet mérgét hintsék el.

A. J.**)

*) „Sarong" ingforma ruhadarab, a „kabaje" pedig felöltő.

**) Jávában tartozkodó egyik derék hazánkfia. Szerk.

Egy hét története.

Aprilhó 19-dikén.

A mi husvétunk. — A szabadban. — A fa alatt. — A kis kotnyeles. — A hazatérők. — A boldog éjszaka. — A gazdagság hija. — A szinházban. — Báró Sina Simon.

A vidéki olvasó jóformán nem is sejti, mi a fővárosi embernek a husvét, mert neki azon kivül, hogy husvét, még vavalami, ugyanaz a lelkének, a mi a szemének az első fecske, tudniillik, ha egyátaljában fecske kerül szeme elé, mert az is különös szerencse, a miben az ezredik városi ember sem részesül; pedig milyen gyönyörüség ugy jókor reggel, a mikor kinyitjuk a szemünket, az a szivhez szóló kedves csicsergés; azt sem tudjuk, honnan hallik, talán a sugarakból, a melyek olyan tündéri fénynyel öntik tele szobánkat, azaz hogy vidéki olvasónőim szobáját; itt a fővárosban ezt is csak hirből ismerjük, legfölebb ha egyszer régen, egy pár órára láthattuk ugy a világot igazi menyasszonyi szépségében, és azután a mig élünk, minden tavaszszal fel-feléled szivünkben az édes emlék és azután husvét napján, mikor ugy is ünnep van égen-földön, a ki csak szerét ejtheti, fölkerekedik, tavaszt keresni, és alig hogy a hajnal hasad, egész népvándorlások lepik el a fővárosból kivezető utakat; ki, ki, öregét, ifját csak az a vágy hajtja, és azután ki-ki a hogy birja; van olyan, a ki mérföldekre szökik, hogy még csak árnyékát se lássa annak a nagy zsarnoknak, mely éven át fojtó karjai közt szorongatja. Mások meg, a kik csak később indulhatnak, és ez a legnagyobb rész, a melyik tudniillik nővel indul, már szükebbre fogják szivük vágyát, mert hát haza is kell menni, beérik tehát pár órai távolsággal, a főváros körüli hegyekre, ott is találni valamit a szép tavaszból, zöldelő fát, hüsitő szellőt, pázsitos földet, a melyikre néha le is herverhetni, oh milyen édes heverés is ez a fővárosi embernek! Messze, egész legszélén a láthatárnak, mintha esengő szólna, és apa, anya, gyerek, sóvárgón oda figyelnek. Csakugyan csengő! Talán bizony nyáj, vagy csorda! Oh, csak ilyet ha láthatnának! Az volna csak az öröm! És indulnak, miként egykoron a három király a három csillag után, ugy ők most a csengő után, és kapaszkodnak föl a hegyek gerinczein, öreg és ifju, apa, anya és gyermek, mig végre nyájat, avagy csordát ugyan nem találnak, hanem azért fáradságuk még sem esett hiába, mert két kecske is csak nem mindennapi látvány, különösen olyan kis gödölyével harmadikul, a minő itt az öregeket körülficzánkolja! És az egyik a mint a fővárosi társaságot megpillantja, nem-e szügyébe vágja fejét és előre szegzi szarvát? Biz az kevés tisztességet mutat; de talán csak tréfából teszi, a társaság mulattatására, mint a kicsi lányka mondja; hiszen tudja, hogy nem félünk tőle! — Meglehet, — hagyja reá az apa, — hanem azért nem kell vele egy tálból cseresznyét enni! és — Cseresznyét! — ujjongat fel a társaság! mert amott a domb aljában egy virágjában álló gyümölcsfa mosolyog rá, telides-tele hófehér gyönyörüséggel és körülötte a lég édes füszeres illattal. Nem cseresznye-, hanem vaczkor, világositja föl az apa, csakhogy a többi alig hallgat reá, hiszen az mindegy, mert ők még ilyent sem láttak, az a szépség és gyönyörüség! Ha ezt haza lehetne vinni! Vagy legalább a virágját! Van is dolga apának-anyának, távol tartani tőle az apróságot. Megfosztani virágától a fát, épen olyan, mint elszakasztani édes szülejétől a kis gyereket, mondják, és ez aztán használ. A kis fiu oda simul az anya térdéhez, onnan nézi a virágot a fán. Szeretne valamit mondani, de nem tudja; még a balkéz mutatóujját is segitségül dugja szájába, mégsem találja meg rá a szót. Bezzeg a lányka, a ki pedig másfél évvel fiatalabb nála, a mint föltekint a fára — Jaj, ha nekem is olyan sok testvérem volna! — kiáltja csendületes szóval és általános kaczaj felel neki reá, még az apa részéről is, a mit aztán a magasban dongó méhek annyira személyes sértésnek vesznek, hogy kettő közülök mindenképen a kotnyeles kis leány arczára szeretne szállni, hanem hát elég nagy a világ, azután még mennyi mindenféle egyéb nézni és bámulni való van még itt, a nagy isten gyöngy ölében! Amott az a két tengelicze, hogy üzi-kergeti egymást és nemhogy az okosabb engedne, sőt még ádáz haraggal neki esnek egymásnak, valjon mi lelheti őket? — kérdi a kis fiu, és — Hogy lehet azt tudni! — feleli az anya, mig a szemfüles lányka egy vadrózsa bokorban egy harmadikat födöz föl és most egyenesen ezt vádolja, aligha nem ez pletykált annak valamit, csunya mesterség is az a pletykálás, ugy-e, mama? — Persze, hogy az! — hanem ezt már megint nem hallják a kicsinyek, mert ezek azóta már hány gyönyörübbnél gyönyörübb uj dolgot nem fedeztek föl, itt is, ott is, mindenütt, a merre csak a szemük fordul, szegény városi gyermekek, nemde Kegyed is azt mondja, kedves olvasónő? Nem tudja meg soha, milyen szép az élet; nem látja meg soha sem a természetet a maga igazi élő-elevenségében — lehet is képzelni, milyen gyorsan mulik az a pár óra, a mit igy husvét napján künn a szabadban tölthetnek! Mindegy, ezért sem tudnak elég hálát adni, meg is teszi nekik a szüle, a ki csak teheti, minden nagy veszedelmesség mellett, a mivel az ilyen kirándulás jár; mert kimenni csak járja, szép lassan elballagnak, és mikor elfáradnak, leülnek, kipihennek, a kis gyermekeket meg különben is egyszer-egyszer karjára kapja hol az egyik, hol a másik, csak azután haza is ne kellene menni, mert gyalogszerrel teljes lehetetlenség ez, annyira oda vannak már valamennyien az egész napi járkálástól; napközben nem is érezték, mert nem is gondoltak rá a sok látni és gyönyörködni valótól, de bezzeg most vissza menet! Már az a gondolat is, hogy ezt a sok gyönyörüséget mind itt kell hagyni, elég nagy teher; egy darabig csak birják, biztatja egyik a másikat, csak a legközelebbi vasuti, vagy társaskocsi-állomásig, hanem az bizony csak olyan üres biztatásnak bizonyul, mert oda érve, kiderül, hogy talán könyebb bevenni egy török várat, mint itt ma helyet foglalni; egymagának is élet-halál-feladat volna, utat törni száz- meg száz türelmetlenségében lármázó, dulakodó és szitkozódó emberen keresztül, mennyivel inkább egy hozzánk ragaszkodó hű nő és bár tulboldog, de azért kis gyermekkel, a kiknek akkorra már mindkét szemük leragadt, és ha néznek is, alszanak! Nincs tehát más mód, mint gyalog menni, a hogy lehet, vagyis fölvenni, hol az egyik gyermeket, hol a másikat, hol mind a kettőt és folytatni az utat, haza felé. Fáradtság, álmosság még csak hagyán; nagyobb baj az, hogy most is csupa

madárral tele az ut, csakhogy nem olyanokkal, a milyenek kimenet vigan csicseregtek, hanem afféle jó madarakkal, a kik az ünnepek alatt ezrével rögtönözött csárdákban öntötték le a tavasz gyönyörü kézfogóját és most vad rivalgással verik föl az éjjeli csöndet, köröskörül a főváros határán; — azért tehát ne is kérdezzük a mi szegény emberünktől, hogyan került haza; egy kicsit talán nem is tudja megmondani, éjszakán át jó részt elfelejtette; ugy aludt, mint a kősó; csak a nagy élvekre emlékezik, és hát még a gyermekek, száz esztendő óta nem volt olyan gyönyörüséges napja! ujjongat a három éves kis lányka.

Ilyen a husvéti mulatság nálunk a fővárosban; természetesen van benne egy kis eltérés is; a gazdag például nem gyalog, hanem kocsin teszi a kirándulást, a lelkileg szegényt meg csak az első korcsmáig viszi a tavasz utáni epedés; azoknak aztán az eredmény is csak olyan, a milyen; a gazdag élvez, de éjszakai alvása messze esik a mi szegény emberünkétől; az a másik meg, de — minek is erről szólni, van is annak husvétja, a kinek majd csak azután születik a megváltója; azután, de mikor!

Azután szép hímes tojásokkal is kedveskedtünk egymásnak a szent ünnepeken, és szives szeretettel illatos vizekkel is locsolgattuk egymást, azután meg a szinházba nem mentünk, mert ott jótékony czélu előadás volt, a szegény munkások javára, és lehetett hallani gyönyörü zenét, tudniillik Wagner Richard „Tanhäuser"-ének legszebb részét, és látni Ujházinak egyik legjobb alkotását, a vén Knabé-t, a „Miniszterelnök előszobájá"-ban, erre azonban nem igen telt sem időnk, sem kedvünk.

Még egy szomoruság esett az ünnep édes poharába: báró Sina Simon e hó 14-dikén meghalt. Bécsben halt meg, hanem azért a mi hazánknak aludt ki a legnemesebb szivek egyike. Ugy szólván csak tegnapelőtt óta volt ő e hazáé; nagyapja még törökországi bankár volt, ez alapitotta 1828-ban Bécsben a nagy bankházat, a sok uradalmat meg atyja vásárolta össze, és a mint a roppant vagyon — 1856-ban — az ő kezébe került, nem volt neki más ohajtása, mint a hazára nézve áldásossá tenni annak gyümölcseit. Soha magyar főur annyit nem adakozott hazai czélokra, mint ő, az ugynevezett „uj ember." Az akadémiának 80,000 frtot, a gazdasági egyletnek 10,000 frtot; arra, hogy az 50-es években irodalmi „Szemlé"-t lehessen kiadni, szintén 10,000 frtot; milliókra megy, a mit husz év óta hazai közintézetekre adakozott, és bizonyára szintén milliókra, a mivel magánsebeket hegesztett. De semmi sem mutatja annyira hazánk iránti hő szeretetét, mint azon ohajtása, hogy roppant vagyona, az a gyönyörü harmincz uradalom, melyeket apja préda főuraktól vásárolt volt össze, ismét magyar kézbe kerüljön. Fia nem levén, Magyarországra hozta négy leányát, egyik kedvesebb volt a másiknál, hanem azért akkori főuri ifjaink — még az 50-es években volt — feléjük se néztek, mert hát a nagyapjuk „kalmár" volt! Igy aztán az egyiket egy gróf Wimpfen, a másikat egy Ypsilanti herczeg, a harmadikat egy Maurocrodato herczeg, a negyediket végre egy de Castris franczia főnemes vette nőül, és most a rengeteg magyar birtok mind idegenek kezébe jut. Nem ugy akarta azt az ő nemes szive; — áldás emlékére! — i — r.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége a marosvásárhelyi tüzkárosultak felsegélésére 2000 frtot adományozott magánpénztárából. — Abauj-Szántón Teitlbaum Emánuel az izraelita főiskolát bőkezüleg fölszerelte minden szükséges tanszerrel. — Baruch, marosvásárhelyi gyáros, 2000 frtot adakozott az ottani tüzkárosultak részére.

⁂ (*Rózsás napló.*) Gróf Apponyi Géza és gróf Széchényi Paula esküvője e hó 24-dikén lesz. — Szivák Imre országgyülési képviselő e napokban váltott jegyet Szabadszálláson: Balogh Imre országgyülési képviselő bájos leányával, Balogh Teta kisasszonynyal. — Halász Olivér, Pest megye tiszteletbeli aljegyzője, dr. Halász Géza, Pest város volt főorvosának fia, közelébb tartá esküvőjét a bájos Kratky Irma kisasszonynyal. — Dr. Klupaty Antal ügyvéd jegyet váltott Szentléleky Ida kisasszonynyal Kassán. — Staffenberger Nándor dunagőzhajózási kapitány e napokban tartotta kézfogóját Rupp Vilma kisasszonynyal. — Debreczenben Pálfi Gábor nőül vette Csóka Julianna kisasszonyt, Friedmann Albert bankhivatalnok pedig eljegyezte Fischer Katalin kisasszonyt. — Mátray Sándor gyöngyösi ügyvéd közelebb jegyezte el Böck Berta kisasasszonyt, Böck József uradalmi számtartó kedves leányát. — Jászberényben Balthazár József magyar államvasuti ellenőr eljegyezte Pethes Józsa kisasszonyt, Pethes József volt országgyülési képviselő egyetlen leányát. — Kassán Pongrácz Gyula rimaszombati pénzügyőri biztos s ungmegyei földbirtokos husvét első napján váltott jegyet Koós Imre ur kedves leányával: Koós Ilona kisasszonynyal. — Tanffy Gusztáv, kereskedelmi miniszteriumi titkár, jeles müveltségü fiatal ember s alaposan képzett hivatalnok, e hó végén tartja esküvőjét Fabianics Olga kisasszonynyal, Fabianics kőszegi volt törvényszéki elnök müvelt és bájos leányával.

⁂ (*A gazdasszony-egylet*) árvaházának fölépitésére ujabb kimutatás szerint a fehérmegyei főispán ivén begyült 101 frt. 95 kr. Karap Ferencz ivén 15 frt. báró Augusz Antalén 10 frt. Bischitz Dávidnéén 9 frt. 40 kr. Jármay Gusztávnéén ujolag 9 frt, Marschalkó Leonéén 8 frt. Grün Jánosnéén 8 frt. Kautz Gyulanéén 6 frt. Összesen 166 frt. 35 kr. Eddig összesen 4031 frt. 16 kr. gyült be e czélra. Damjanich Jánosné egyleti elnők, ki ez adományokért hálás köszönetet nyilvánit, kéri az ivtartókat, hogy iveiket az elért eredménynyel együtt, szivesked-jenek hozzá (papnövelde-utcza 1, sz. a.) tájékozhatás végett mielébb beküldeni.

⁂ (*A mütörténelemi kiállitás.*) Ő Felsége az arvizkárosultak javára rendezendő iparmü- és történelmi kiállitást pártfogásában részesitvén, noha egy fennálló legfelsőbb elhatározás értelmében a császári ház tulajdonát képező gyüjtemények-ből egyes tárgyak sem kül-, sem belföldi kiállitásokra nem küldetnek; mindazonáltal a budapesti kiállitással egybekapcsolt jótékony czélra ő Felsége szoros kivételképen megengedni méltóztatott, hogy kellő számu műtárgyak küldessenek le. Ő Felségének ezen intézkedése által a kiállitás oly szép és érdekes gyarapulást nyert, hogy annak sikeréhez már előre is a legbiztosabb reményeket füzhetjük.

⁂ (*Virág-, főzelék- és gyümölcskiállitást*) rendezett a hazai kertészeti egylet a szent husvéti napokban. Sok ritka növény, szép virág, kertészeti eszköz volt ott ezuttal kiállitva, különösen kitünt a pálmák szép csoportja, erdőpálma, datolya- és kenyérfa, ernyő-, legyező- és sago pálma, karcsu dracaena, camul, (melyből a nádpálczát kapjuk,) sat. Kamélia és viritó rhododenron is volt bőven, továbbá azáleák, jáczintok, álneráriak, tulipántok teljes virágzásban. A főzelékkiállitás csekélyebb volt. Egy nagy virágtartóban rengeteg bokrétát láttunk mindama virágokból, melyeket a tavasz terem. E kiálli-

tásra Szabadkáról Lévay József 12 db. kitünő szép és egészségesen eltartott szercsika-almát küldött, oly feltétel mellett, hogy azt a kiállitási bizottság elárusitván, az azért bejövő összeg az árvizkárosultak felsegélésére szolgáltassa át. Az almák meglepő szépsége s az annak eladásával összekötött jótékonysági czél rögtön megtette hatását s a 12 darab almáért Ormody Bertalan legott 5 frtot igért, utána pedig Rupprecht-Demidoff Kornélia urhölgy 20 frtot igért. — Az érdekes kiállitást, melyet másfél ezer embernél többen néztek meg, csütörtök délután zárták be. Ez alkalommal sok növényt, kertészeti eszközt és virágkosarat árvereltek el s a tiszta jövedelmet az egyleti könyvtár gyarapitására fordítják. A jövő évre az egylet nagyobb kiállitást tervez.

⁂ (*Családi estélyt*) rendezett a „Budapesti józsefvárosi szabadelvü kör“ mult csütörtökön, az országos nőiparegylet javára. Az estélyt hangverseny előzte meg, melynek müsorozata: 1. „D. Sonata“ Beethoventől, zongorán előadta: Schmidt Ferencz ur, 2. „Álmodtam szépet, gyönyörüt“ költemény Petőfitől, szavalta Szabó Lajos ur. 3. „Oh kérlek, kis madárka“ dal zongorakiséret mellett énekelte: Kühnelné-Toperczer Ilka urhölgy. 4. „Repülj fecském“ hegedüre szerzé Reményi Ede, zongorakiséret mellett énekelte: Kühnelné-Toperczer Ilka urhölgy. 6. „A bajusz halála“ ballada Posa Lajostól, szavalta: gróf Festetich Andor ur. 7; „Költő és paraszt“ trio Souppétől, gordonka, hegedü és zongorán előadták: Graef. F. J., Haupt Béla és Schmidt Férencz urak. Ezt táncz követte, mely a legjobb kedvvel hajnalig tartott.

⁂ (*A nemzeti muzeum*) a mult héten többi közt kapott: Ónody Bertalantól 2 chinai arany, egy kasgari ezüst és 70 keleti és európai ezüst és rézérmet; továbbá 11 darab kövületet a közép-ázsiai Tian-Schan hegységből; Lehóczky Tivadartól vilsavas papirt, melyből az 1848-diki magyar papirpénz készült; Pulszky Ferencztől egy Karagyorgyevics Péter-féle emlékérmet — talmiaranyból. — A könyvtár számára legtöbbet küldtek az állami számvevőszék, 293, az Athenaeum 69, a fővárosi hatóság 27 és a bécsi császári tudományos Akadémia 23 nyomtatványt. A termeszeti osztály számára Ónody Bertalan legközelebbi ázsiai utazása alkalmával gyüjtött egy pár szibériai vadkecske szarvat, 1 argali juhszarvat, 2 teknőczteknőt, 1 gyikot, 54 faj rovart 103 példányban, 2 faj pókot 3 példányban, 1 faj héjanczot (Apus cancriformis) 3 példányban, és 1 faj csigát 5 példányban. A nemzeti muzeumot a mult hóban 17,796 személy látogatta, ezek közül a könyvtárt 1966, a régiségtárt 3789, a képtárat 6865, a természeti és néprajz-osztályt 5176. A képtár, mint látszik, a legnagyobb vonzerővel bir. Ez osztály márcziusban négy festménynyel gyarapodott. Állami költségen megvették számára Benczur Gyula „Szent István kereszteltetését,“ Ligeti Antal „Betlehem-ét, kilátással a „Pásztorok völgyére“; Kertbeny Károly pedig Graf Karolina „Virágbokréta“ tempera-festményényét ajándékozta

⁂ (*Petőfi Sándor*) „Talpra magyar“ czimü költeményének eredeti kézirata megkerült, s valószinüleg a nemzeti muzeumnak fog ajándékoztatni, a mint hogy oda való is E költemény kézirata főleg azért nevezetes, mert ezt nyomták legelőször czenzura nélkül Magyarországon.

⁂ (*„Erzsébet királyné Deák Ferencz ravatalánál“*) czimü műlap jelent meg Halász István kiadónál. E műlap történetileg ábrázolja azon szép jelenetet, midőn ő Felsége a koszoru elhelyezése után az imazsámolyon térdre borult, s a megrenditő veszteség feletti fájdalom nagyságától áthatva, könnyezett. Ára 2 frt, kapkató és postai utánvéttel megrendelhető Halász István kiadónál, Budapesten, VIII. kerület, kerepesi-ut, 69. szám. A kép jövedelmének egy része Deák Ferencz szobra javára fordittatik.

⁂ (*Az akadémia*) Deák Ferencz gyászünnepélyét a dicsőült hazafi elhunytának évforduló napjára: 1877. január 28-dikára halasztotta, s ez alkalomra pályázatot hirdet, ódai költeményre, „Deák Ferencz emlékezetére.“ Jutalom száz arany. Határnap 1876. október 17-dike. A jutalom a versenytársai között legjobb münek minden esetre kiadatik.

⁂ (*Miháilovits Ödön*) legujabb zeneszerzeménye „Deák Ferencz halálá“-ra, melyet husvét vasárnapján a nemzeti szinházban előadtak, ujabb bizonyságot tesz szerző jeles hangszerelési képességéről; gyönyörüen tudja a szinezés és élénkités módját; csak az a baj, hogy ezen szerzeményében aránylag kevés van olyan, a mi méltó is volna a szinezésre; nem igen bővelkedik eszmék és gondolatokban és akkor az élénkség csak üres czifraság. A vége azonban igazán szép; nem azért, mert vége, hanem mert emelkedett és hangulatteljes. Azért tán jobb lett volna, a végén kezdeni, és — azután ugy folytatni.

⁂ (*Szigligeti Ferike*) e jeles szinésznőnk néhány hó előtt megvált a nemzeti szinháztól; hogy miért? annak egyenesen atyja, a mi jeles Szigligetink az oka. Tudniillik a miért a mi jeles Szigligetink a nemzeti szinház igazgatója, nem találták összeférhetőnek, hogy jeles tehetségü leánya a nemzeti szinház tagja legyen. Nem volt más mit tennie, mint nagy-hirtelen megtanulni németül, a napokban már föl is lépett Gráczban és pedig fényes sükerrel. Igy vesztettünk el egy jeles tehetséget, csupán csak azért, mert atyja Szigligeti, a magyar szinirodalom fényes csillaga!

⁂ (*Báró Sina Simon*) hátra hagyott pótvégrendeletében számos adósságot engedett el. Igy az ő „jó barátjának“, Benedek táborszernagynak elengedi 11.000 frtnyi adósságát, mely egy 60.000 frtos tartozás maradéka. Elengedi továbbá baró Eötvös József 7000 frtnyi tartozását. Patti énekesnőnek egy gyönyörü karpereczet hagyományozott, melyet csak néhány nappal halála előtt vásároltatott. Gazdag ajándékot kapott Lucca is. Kórágyán meglátogatta őt De Caux marquis, s a báró sajnálatát fejezé ki neki a fölött, hogy neje énekét nem hallgathatja meg.

⁂ (*A nemzeti szinház*) érdekében ő Felsége megengedte, hogy ez intézet, sulyos helyzetének javitása végett, a müvészeti czélokra szánt udvartartási alapból negyvenezer forintnyi törlesztési kölcsönt kapjon. Eleget mondtuk mi annak idején, hogy ne lökje ki a nemzeti szinház az egyetlen magyar szinmüfajt: a népszinmüvet, megsinyli azt a szinház is, a müfaj is.

⁂ (*Egy derék polgár.*) Staffenberger István fővárosi polgárt még ötven év előtt, 1826-ban választották meg „százas“ polgárnak, vagyis a száz polgárból álló akkori községtanács egyik tagjának, s azóta folyvást fáradhatlanul működik a főváros közügyeiben. Többi közt 1830 óta, az akkor létesült Jozefinum fiárvaháznak mind e mai napig buzgó gondnoka, „Árvák atyjának“ hivják. 1832-ben városi „szószóló s a „száz polgár“ elnöke lett. A városi képviselőtestületnek 1848 óta mindig tagja. Ezért a Királyi Pál elnöklete alatt tartott értekezleten el is határozták, hogy arczképét elkészittetik s a városház valamelyik tanácstermében ünnepélyesen leleplezik. Továbbá augusztus 21-dikén diszalbumot és ezüst cserkoszorut nyujtanak át neki. E czélra bizottság alakult, mely a polgárok közt gyüjtést rendez.

⁂ (*Párbaj*) A héten ismét volt egy; mi soha sem emlitjük az ilyen esetet, mely csak szégyenére válik a mi polgárosodásunknak; most sem szólnánk róla, ha egyik napila-

punk ez alkalommal szépen le nem hordaná a lapokat, a miért egyátaljában tudomást vesznek ilyen éretlenségekről; legjobb látatlanná tenni azokat, mikor az illetők leginkább azért vetemülnek reá, hogy a világ szóljon róluk. Arany szavak ezek, és vajha füle is volna hozzá az illetőknek és vajha egyátalában kissé jobban meggondolnák, miféle ujdonságot jó terjeszteni és miféle káros.

⁂ (*Az igriczi ember Berlinben.*) A mult héten egy borsodmegyei földmives nagy feltünést okozott Berlinben, pörge kalapjával, bárányből ködmönével s szürével. Ugyanis összeszedett Igriczen 12 zsák paprikát és a miskolczi vasuti állomásról egyenesen Berlinbe küldte, maga pedig — Kovács Dánielnek hivják, — szintén vaspályán indult utána, de pénze utközben elfogyván, gyalogszerrel s koldulva vágta magát mintegy 26 mérföldön keresztül Berlinig. Itt aztán megindult, paprikáját házról házra ajánlani. Fáradsága természetesen hasztalan volt, mert a német természet nem veszi be a paprikát, a mit azonban jó Dani bátyánk soha életében még csak meg sem álmodott. Az első éjt az egyik berlini sétányon tölté, mert hát ő azt „erdő"-nek nézte; a második éjen szintén ott hált, ámde akkor már valami tolvaj pénzt gyanitván az ő bőrtarisznyájában, azt levágta. Erre fölébredt, patroll-kiáltással a tolvaj után futott, ki, miután a tarisznya üresség éről meggyőződött, azt eldobta s a berekben eltünt A kiáltásra azonnal ott termett a rendőr s miután az Dani bácsinkkal, ki egy szót sem tud németül, nem birt tisztába jönni, az őrségre vezette, hol reggelig maradt. A rendőrségtől aztán a követséghez utasitották. A követségen jól fogadták, gróf Károlyi a cselédséggel engedte lakni s ott is élelmezte, a grófnő pedig uti költségre 25 márkát ajándékozott neki.

⁂ (*Nemzeti szinház.*) E héten megint egy régi, de mert rég nem látott, talán még az ujnál is kedvesebb ismerőssel találkoztunk. Ki ne emlékeznék — azaz hogy bocsánat! Ki emlékszik már Flottow „Márthá"-jára? Hiszen olvasónőink legnagyobb része még csak iczi-piczi leányka volt, mikor ez az opera oh, de mennyi kedves órát szerzett, olyan vig és kedves és mosolygós az egész. Akár egy fiatal leányka. És a mi akkor volt, ugyanannak maradt meg mai napig is. Sok ujat látott azóta a kótavilág, egykor-egykor szép is volt közte, azért „Mártha" most is csak olyan kedves, mint annakelőtte, és az is marad az, talán a világ végeig; örök ifjuság az igazi költészet áldása. Gyönyörködött is benne a közönség, öröm volt nézni azt a folytonos mosolyt az arczokon, és remekül is adták. Nagyné-Benza Ida ma, a lady szerepében megmutatta, hogy a milyen fenséges drámai szenvedélyek felmutatásában, ép olyan kedves és szeretetreméltó vidám könyedsége. Kvassayné szintén igen kedves Nancy volt. A férfiak közül Perotti ragyogott ma első sorban. Gyönyörüen énekelt és játszott, szintugy Odry és a mi derék Kőszeghynk is. — A drámák közül a „Jóslat"-ot kell emlitenünk, mert a közönség még mindig nagy gyönyört talál e darabban, a miben pedig — a derék szerző becses engedelmével — szinészeinknek is van egy kis érdeme. A hogy Felekiné, Nagy Imre, Bercsényi, Vizváry és Ujházi e darabban játszanak, ha nem volna is benne annyi szép költészet,— de meg akkor tán e müvészeink sem játszanák olyan ragyogó jó kedvvel!

⁂ (*A népszinházról.*) Jelentem alássan, hogy nincs mint jelentenem; nincs semmi ujság; járják az operettek és a régi népszinmüvek, meg a „Vizözön"; mert hát hiszen arra való a népszinház, ettől mivelődik a nép izlése; majd talán uj népszinmüvet is ád a jó Isten, csak legyünk béketüréssel, mert hát nem megyen ám az olyan könnyen! Olyan iró, a ki jó népszinmüvet tud teremteni, csak akad; magam is tudok egyet, kinek Rákosi ur kétszer is megveregette a vállát, és pedig ilyetén szóval: „Uram, az Ön darabja nagyon jó darab. Most, hogy ujra elolvastam, még sokkal jobban tetszik nekem. Egész őszintén mondom, — mert én őszinte ember vagyok — hogy nagyon jó darab!" mondom tehát, iró csak volna, csak az a baj, hogy nem lehet vele beszélni, már mint ez iróval, mert az egy rettenetes ember; borzasztóság az, a mit darabjáért követel! Hogy mit? Kérem, ne is tessék kérdezni! Szégyenlem én azt kimondani is!

Azért tehát szépen kérem a szives olvasót, igazitsa ki mult heti csevegésemben a: „Székelyföldön Berczik Árpádtól" szavakat, mert nem az volt ama darab czime és szerzője, hanem „A háromszéki leányok Szigligetitől." Kész vagyok esküt tenni rá, hogy az egész csak tollhiba; de tudom, hogy akkor meg épen nem hinnék, és most azt hiszik felülem, hogy ott se voltam az előadáson, ugy irtam róla, és dicsértem meg Soldosnét hallatlanul. Szerencsémre nevén is szólitottam őt akkor, Katicza volt ő akkor, a mi pedig csak a „Háromszéki leányok"-ban lehet. Ez tanuskodik tehát az én ártatlanságom mellett.

⁂ (*Irodalom.*) „Az itélet napja" czim alatt egy három felvonásos drámai költemény jelent meg e napokban az „Athenaeum" kiadásában, diszesen kiállitva. Nem vagyunk itészeti közlöny, tisztünk egyszerüen figyelmeztetni a müvelt közönséget az irodalmi uj termékekre. Azért most sem szólnánk többet, ha báró Kaas Ivor kiváló publicista nem volna. Nem-e hálás köszönettel venné-e tehát az ilyen jeles elme, ha a komoly itészet, ép ezen munka alapján, kimutatná neki, hogy hiába vesztegeti szép ifjuságát és aranyos lelkét, ha a költő koszoruja után veti magát, mert soha sem fogja azt elérni, hiányozván benne minden, de minden, a mi a költőt teszi; nincs sem eredetisége, sem elég képzelő ereje, sem kellő formaérzéke, sem alakitó tehetsége. És a helyett mit tesz a mi összes sajtónk? Egytől-egyig agyba-főbe magasztalja! Hanem hát igy van ez már nálunk, itt is csak ugy, mint fájdalom, jó részt mindenben.

⁂ (*Vegyesek.*) Az „iparosok kör"-ében husvéthetőn este mükedvelők két vigjátékot adtak elő, és a női szerepekben Makay, Nikászy kisasszonyok igen kedvesen játszottak. — Az országos kisdedóvó egyesület rendes évi közgyülése e hó 30-dikán délelőtt 11 órakor lesz a megyeház nagy termében. — A központi Fröbel-nőegyletnek Rozenzweig-Saphir Sarolta asszonyt sikerült rábirni, hogy az elnökségről ne mondjon le. — Van Dernath Vilmos családi neve, nemessége és czimere, (a grófi czim és méltóság kizárásával,) Jánossy István szolgálaton kivüli kapitányra és törvényes utódaira száll, királyi engedélynél fogva. — Toldy Ferencz könyvtárát, 10,000 kötetet, legközelebb a közoktatási miniszterium vette meg az ország részére, 3000 forinton, tehát körülbelül a bekötés árát sem adta meg a nagy tudós özvegyének. — Aggházi Gyula fiatal képiró, ki közelébb Szolnokon sok nepéleti vázlatot készitett, érdekes festvényt végzett be, mely czigány kunyhót ábrázol, a mint egy vén aszony kártyát vet egy fiatal leánynak s az anya kiváncsi érdekeltséggel nézi és hallgatja. — A Margit-hid ünnepélyes megnyitása most már bizonyosan e hó 30-dikán lesz. — — A népszinházban tegnapelőtt, pénteken lépett föl először Tamási a „Csikós"-ban, a czimszerepben, és Horváth Vinczéné, Rózsi szerepében. — Ertel báró, ugyanaz, a ki a bécsi hadügyminiszteriumnál titkos térképeket lopott és a muszkának eladta, nemességének elvesztése mellett tiz évi fogságra és hetenkint egy-egy napi bőjtölésre itéltetett. — Kánya József, fővárosunk egyik jóhirü női divatkereskedése e napokban „Kánya és Horváth"-ra változtatta czégét. Mi ismerjük Hor-

váth urat, és pedig mint finom müveltségü és jeles fiatal kereskedőt és azért kétszeresen jó szivvel ajánlhatjuk e rég idő óta a legjobb hirben álló divatkereskedést, különösen vidéki hölgyeinknek, mert itt biztosak lehetnek a felül, hogy a mit ez küld, az mind jó és szolid áru. — A lefolyt héten a fővárosban született 279 gyermek, elhalt 308 személy; a halálozások tehát 29 esettel mulják felül a születéseket. Az ujszülöttek közt volt 132 fiu, 147 leány A halottak közt volt 177 férfi, 131 nő, egy éven aluli gyermek 89.

⁂ (*Halálozások.*) Némethy Irma, egyike a legtehetségesebb magyar szinmüvésznőknek, a kolozsvári közönség kedvencze, e napokban Aradon,hová magát orvosoltatni ment, meghalt.— Elhunytak továbbá: Wittlin Gézáné,szül. Pálffy Rozália asszony, e hó 17-dikén Baraczházán, 44 éves korában. — Janics Jenőné, született Fromm Stefánie asszony, Nyitrán, e hó 15-dikén. — Özvegy Papp Józsefné született Skarkay Fáni, élte 66-dik évében, e hó 11-dikén, Miskolczon. — Farkas Lajos gépész e hó 15-dikén, Petrovoszelon, élte 48-dik évében. — Privigyén Kucskovics László, kegyesrendi házfőnök s iskolai igazgató. — Csizik Károly, Borsodmegye derék szolgabirája, szerencsétlen lövés következtében. Béke hamvaikra.

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Április 22-dikén: „Saba királynéja.“ — Április 23-dikán: „A haza“. — Április 24-dikén: „Milton.“ — Április 25-dikén: „Tévedt nő“. — Április 26-dikán: „A királynő szerelme“. — Április 27-dikén: „Alvajáró“, Donadio kisasszony mint vendég. — Április 28-dikán: „Közönyt közönynyel.“

Divattudósitás.

Bizonyára sok olvasónőmet fogja érdekelni azon kérdés: hogy öltöztetik ez idő szerint a gyermekeket, a családi körnek ezen örömeit, a háznak fényes napvilágát? Azért beszéljünk ma csupán ő róluk.

Nagy és megbocsáthatlan hiba, ha a gyermekeket drága és fényes öltözékkel fölcziczomázzák. Először azért, mert ez által megfosztjuk őket szabadságuktól és vidám fesztelenségüktől, belékényszeritve őket vigyázatot igénylő ruhákba. Továbbá az öltözék bábjaivá alacsonyitjuk őket és végre azt a mindnyájunkban lappangó ördögöt, a hiuságot a helyett, hogy kötelességünkhez képest, lehetőleg elfojtanók, még a zsenge korban felköltjük bennük ez által. Most az egyszer a divat karöltve jár a czélszerüséggel; legnagyobb gondja, hogy a szabadságtól, kényelemtől és mozgástól ne foszsza meg a gyermeket. Kis fiuk és leánykák egyiránt viselik az angol zubbonykát, átalában az angol gyermekúivat az egész müvelt világban a legczélszerübbnek van most elismerve. Ezen zubbonyka áll egy ékben vágott, elől sima ruhácskából, minden diszités nélkül. A hát is sima, és a derékig is; csak a szoknya hátulsó része van széles plissé-ránczokba szedve. Öv gyanánt egy széles szines selyem szalag lesz a derékra, vagy a derékon alul kötve, hátul vagy oldalt nagy csokorral, melynek végei a plissére omlanak. Gyakran még egy nagy, négyszögü matrózkalap egészíti ki az öltözéket. Például egy három éves fiucska öltözéke fekete bársonyból készült, cseresznye szinü széles szalaggal; ehez vörös harisnya és fehér kis spanyol sipka, vörös szalaggal. Finom fehér vászonból való és czérnacsipkével befoglalt gallér egészíti ki az öltözéket. Egy négy-öt éves leánykának az öltözéke is hasonló lehet, drapp vagy crémeszinü popelinből, kék oldalszalaggal és fehér nemez kalappal, melyen kék tollak vannak.

És valóban, nem csak hiba, hanem még izléstelen dolog is, a gyermekeket mint delnőket felcziczomázni, mig koruknál fogva csak kényelmes és egyszerü öltözékek illetik meg őket. Minő nevetség kis leánykákat vértes derekakban látni! Czélszerütlenek még a hátrakötött szoknyák is — mert hát képcsek-e igy felöltözve ugrándozni, szabadon szaladgálni, lapdázni? Hát már ezen korukban tanulják-e meg, mi módon kell mai nap oldalt egy székre leülni? Ugy-e bár, kedves olvasónőim, azt már észrevették, hogy nagyon divatos hölgyeink nem ülnek le ugy a székre, mint eddig, hanem csak ugy oldalt simulnak az ülés sarkára, mialatt félénken igyekezniök kell, hogy az uszályt a legjobb világitásba helyezzék, nehogy az csunya ránczokat vessen, és ki ne tüntesse annak szép diszitését.

Ha a fiuk elérték az öt évet, akkor már nem viselnek ilyen zubbonykát, hanem jobban illik nekik a szoknya, kis mellényke és ujjacska. Ez utóbbi félig testhez álló, ehez magas csizmácskát és kék szalagos matrózkalapot. Később jő a térdig érő, fölbő nadrág, elől kivágott mellényke és kabát, vagy a paletot, mely vagy egészen bő, vagy övvel a derékhoz van erősitve, és hátul egy nagy ránczba gombolva. Nyáron fiuk és leánykák egyiránt csak mosó ruhát viselnek, melyek az idén nagyoknál is felette divatosak lesznek.

Számrejtvény.

Csonth Lajosnétól.

5. 3. 4. 2. Télestéken vigan járja,
1. 2. 3. Imádóját földhez vágja,
10. 11. 12. 12. 13. Szép is, jó is, ha megérik.
6. 8. 9. 6. 8. Bajnokok ezt összemérik.
6. 2. 1. Ütik, verik napról napra,
1. 2. 6. 9. 5. 12. Ezt a Tisza ölbe kapja.
7. 8. 9. 2. 4. Mulattat, de tárczád bánja,
14. 12. 11. 3. Nőiről büszkén szól a Fáma.
1—14. Egykor Árpád hős vezére,
Most megye; hü magyar vére.

Megfejtési határidő: májushó 21-dike.

A f. é. 13-dik számban közlött rejtveny értelme:

Lorántfy Zsuzsanna.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárossy Mari, Biró Gizella, Moesz Gézáné, Porubszky Istvánné, Bátori Zsigray Istvánné, Pántz Ödönné, Mattyasovszky Szvéda Mária, Devich Ferenczné, Knau Antalné, Homonnay Julia, Wimmer Auguszta, Beszédes Mózesy Ágnes, Éhen Gizella, Gedeon Gáspárné, Schimmer Frida, Fett Szerbak Ilon, Pásztor Natália, Bereczk Irma, Vlasits Kovács Mariska, Székely Berta, Fejes Dorneisz Jozefin, ifj. Fromhold Paulin, Bajza Karolin, Grundböck nővérek, Soltész Emilia, Palotay Ilona, Magócsy Ida, Mandits Erzsi, Bleuer Ilona, Bohus Gyuláné, Csabay Ida, Pleschée Georgina, Jeszenszky Ilonka, Marosy Hermin és Etelka, Széll Lajosné, Demuth Irma, Tury Dánielné, Velyáczky Julia, Zigury Györgyné, Preszly Mari, Fodor Erzsi, Uray Margit, Vincze Csima Petronella, Mózessy Anna, Sziklay Matild, Biró Klára, Csonth Lajosné, Austerweil Jozefin, Potoczki Mari, Décsi Lidia, Medveczky Tóth Etelka, Honéczy Szabin, Rozinay Lászlóné, Szabó Anna, Nagy Julia, Abonyi Rozinay Mária, Hirschmajer Etela, Krancz Rózsika és Béla, Ujváry Mari, Katinka és István, Bertha Mari, Gáspár Czeczil, Jávor Anna, Reberics Szidónia.

A 12-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldték.

Krancz Rózsika és Béla, Ujváry Mari, Katinka és István, Bertha Mari.

Tartalom.

György Aladár. — Várkert fokán, Ney Ferencztől. — Már késő, Szépfaludi Ö. Ferencztől. — A negyedik játszótárs, Sz. A.-tól. — Jávai levelek. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

Aboritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: György Aladár arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

vasztott el nyolcz házat, a templomot, iskolát, pap- és tanitólakot.

Vidéki vegyesek. Székely-Udvarhelyen e hó 10-dikén műkedvelői előadás volt a leégett iskola tetejének helyreállitására s a „Közügyek“-et Bercziktől, a „Nőgyülölő“-t és „A vigjáték“-ot Kisfaludy Károlytól adták elő, jó sikerrel. — Az ungvári dalárda által a budapesti és dunamenti árvizkárosultak felsegélésére e hó 8-dikán rendezett dalestély összes jövedelme 38 frt volt. — Kisdedóvódát akarnak létesiteni Berettyó-Ujfaluban. A pártolásra méltó ügy élén a sárréti jótékony nőegylet titkára, Vas Jenő áll. — Ipolyságon harmincz izraelita család adót vetett ki magára s az igy begyült összegen szép iskolát épittettek, melynek tanuyelve a magyar; kivált Winter Sándor ur nemesen buzog ott a magyarosodás ügyében. — Czegléden az oda költöző Táncsics Mihályt vendégszeretettel fogják fogadni; a függetlenségi párt gondoskodik egész ellátásáról s Molnár Sámuel, a párt alelnöke, felajánlotta neki tanyáját, lakásul. — Győrffy Gyula ellen megszűntették a fenyitő vizsgálatot, miután a vizsgálat nem talált okot arra, hogy vagyonbukása vétkes gondatlanságból eredt csődnek tekintessék. — A Balla Gergely hirhedt fegyencz haláláról elterjedt hirt megczáfolják.

Különfélék.

⁂ (*A bécsi lábmosás után.*) melyen a király s királyné régi szokás szerint minden nagypénteken 12 öreg koldus és ugyanannyi koldusnő lábait megmossa, az idén következő ételeket osztottak ki az udvarnál: 1. Tejleves croutonnal, hal, meleg pástétom, apostolsült s kitoló fánk. 2. Kalács, hideg pástétom, halak. 3. Befőtt alma, szilva, czukorsütemény. 4. Alma, mandula, sajtok.

⁂ (*Olteanu János*) püspök egy 12 személyre való arany evőeszköz birtokába jutott, mely Murat Joachim nápolyi király tulajdona volt, kit tudvalevőleg a nagy Napoleon csillaga lehunytával az osztrákok agyonlövettek. Olteanu e történeti ereklyét a zálogházból vette.

⁂ (*Sanfranciscóban*) is meg akarták ünnepelni márczius 15-dikét s dr. Czapkay, Gyurkovics Kornél és Czirják Károly gyüjtést rendeztek egy diszebéd megtartására. Össze is gyült csakhamar 98 dollár, de azalatt megvitte a távirda a Duna által okozott árviz szomorú hireit s elhatározták, hogy az ünnepélyről ezuttal lemondanak, s a begyült összeget, megszaporitva uj gyüjtések altal, a vizkárosultak javára küldik el.

⁂ (*Budapest és Bécs házainak száma.*) A mi fővárosunkban 1875. deczemberhó 31-dikén volt: földszinti ház 3951, egy emeletes 914, két emeletes 631, három emeletes 324, négy emeletes 61, összesen 5881 ház. Bécs városának ugyanezen évben 3172 földszinti, 5745 egy emeletes, 3976 két emeletes, 3193 három emeletes, 973 négy emeletes, 115 öt emeletes, 13 hat és hét emeletes, összesen 17,187 háza volt.

⁂ (*Varsó*) mellett egy Kosianki nevü községben él Uczciwek Luczia, a ki állitólag 1709-ben deczember 13-dikán született, s igy félév mulva 167, mondd: százhatvanhét éves lesz. A biblia óta ilyen kort még ember nem ért, s ha a hir nem koholmány, Uczciwek Luczia az emberi életkornak egyik legnevezetesebb természeti ritkasága.

⁂ (*Egy dynastia szomoru vége.*) A középkor történelmében oly fényes szerepet játszott Lusignan dynastiának utolsó sarjadékai egymás után pusztulnak el napjaikban, inség és nyomor között. 1871. augusztus havában halt el egy 69 éves koldus, kit Louis de Lusignan herczegnek hivtak. Két évvel később, mindenkitől elhagyatva, Elszasz egy félreeső falujában a 93 éves Lusignan Fülöp veszett el. Vigyázatlanságból meggyujtotta az ágyát s a lángokban oda égett. A mult évben két fiatal franczia tiszt: Gottfried és Lessay de Lusignan a trappisták szerzetébe lépett. Egyik a tengerészetnél szolgált, másik a sorgyalogságnál s életunalomból álltak igy félre a világból. Ez évi januárban a milanói szegényházban hosszu betegség után Leo de Lusignan hunyta be szemeit s négy árvát hagyott maga után. Kivülük már csupán egy Lusignan herczeg van életben s ez Franciaországban, Montmorency közelében — ökörhajcsár.

⁂ (*Az iparosok fejedelme.*) New-Yorkból jelentik, hogy Amerikának, sőt tán az egész világnak legelső iparosa, Stewart Sándor hirtelen meghalt. Vagyonát, mit hátra hagyott, 600 millió frankra becsülik, a mi 25 millió frank évi jövedelemnek felel meg. És ezt a roppant vagyont csak szép eszének és munkásságának köszönhette. 1800 jan. havában született Irhon-Belfast városában. Atyja pap volt és őt is a papi pályára szánta, de a fiatal Stewart csakhamar a világi térre fordult. Husz éves korában Amerikába vándorolt ki és ott mint tanár a braggi akadémiánál nyert alkalmazást. Három év mulva visszatért Belfastba, haldokló atyjához. Ekkor kis vagyont örökölt, melylyel visszatért Amerikába és megalapitotta szerencséjét; irországi csipkékkel kezdett kéreskedést. Ekkor meg is nősült, nejétől volt ugyan két gyermeke, de meghaltak és a dus iparos nem is hagyott hátra örököst. Hires broadway-i üzletét 1845-ben nyitotta meg; most 3-4000 ember van benne alkalmazva. Ő találta föl a szabott árak rendszerét és egyéb ujitásokat is hozott be az üzletvilágba. A mellett, hogy oly gyakorlati iparos volt, a müvészetet is szerfelett kedvelte. Palotájában nagyszerü képtárt rendezett be, melyben minden kitünőbb ujkoru festő képviselve van! Ép a legközelebbi napokban szerezte meg a képtár számára Messonniernak „1807“ czimü hires festményét — 300,005 frankon.

Megbizások tára.

Kassára L. A. urhölgynek: El van küldve.

Kolozsvárra H. R. urhölgynek: Postára van adva.

Tömördre T. E. urhölgynek: A legszivesebben teljesitettem kivánságát.

Gyergyó-Szt.-Miklósra L. L. urnőnek: Ujból megküldtem.

Belényesre M. M. urnőnek: Sziveskedjék az uj nevet még egyszer beküldeni!

Dadára K. A. urhölgynek: Becses megrendelése e hó 14-dikén jutott kezemhez, előbb pedig nem vettem levelet.

Ocsovára J. A. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Tövisre. T. L. urnak: Nemde vette felvilágositó soraimat?

„A nagyanya.“ Köszönettel vettem. A többire nézve már a multkor megtettem a szükségeseket.

„A távozóhoz.“ Egy sohajtás ez, de nem költemény.

„Tavaszszal.“ A barátság olyan, mint a jó bor; minél tovább érik, annál zamatosabb lesz. És azt hiszem, a költészetnek is ilyen a természete; azért a régi baráttól megvárom, hogy ne „uj mustot“ küldjön. Szives üdvözlet.

Kollarits József és fiai

legelső kész fehérnemű, vászon, asztalnemü és szövött áru gyári raktárukban

az „YPSILANTIHEZ". Budapesten váczi-utcza 4-dik szamu áruházban;

kapható mindennemű kész férfi-, női gyermek-fehérneműek vásznak, és asztalnemüek a legnagyobb választékban és kitünő minőségben a legjutányosabb árakon

Férfi-ingek, rumburgi, hollandi vagy irlandi vászonból, darabja 2.50, 3. 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6 50, 7, 8, 10, 12 frt.
Férfi-ingek, himzettek, madapolamból, melle vászon, darabja 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14—20 frtig.
Férfi madapolam-ingek, darabja 1.50, 2, 2 50, 3, 3.50, 4 frt.
Férfi szines-ingek, 1.50, 2, 2.50, 3 frt. Két külön gallérral 2.50, 3 frt.
Férfi szines angol oxford-ingek, darabja 2.50, 3.75, 4.75, két külön gallérral darabja 2.80, 4, 5 frt.
Férfi-gatyák, magyar, félmagyar vagy franczia szabásra, pamutból 1.20, 1,30, 1.75, vászonból 1.50, 1.60, 1.75, 2 frt, rumburgi vaszonból 2.25, 2.50, 3, 3 frt 50.
Férfi félharisnyák, pamutból, fehér vagy szines, tuczatja 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6 50, 7, 7 50, 8—14 frtig. czérnából, fehér tuczatja 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9 frt. 14 frtig, félharisnyák, fehéritetlen vászonból, varrottak, tuczatja 4 50, 6, 7 frt.
Férfi-zsebkendők, fehér vászon, tuczatja 3, 3 50 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 frt, 20 frtig.
Férfi-zsebkendők, vászonból, fehér szines széllel 8 frt, 10 frt, batistból szines széllel 7 frt, 8 frt 50, szines pamutzsebkendők dbja 30 kr, 35 kr, 40 kr, pamut batistzsebkendők szines széllel, tuczja 3 frt
Férfi-gallérok, minden formában, legfinomabb tuczatja 3 frt, 3 frt 50.
Férfi-kézelők, tuczatja, 12 pár, 5 frt, 6 frt.
Női ingek, rumburgi vászonból, sima, dbja 2.25, 2.50, 3, 3.50 4, 5frtig slingelt 3, 3.50, 4, 5 frtig, franczia mellvarrással és himzettek 3.50, 4, 5, 5.50, 6, 7, 8, 15 frtig, madapolamból sima 1.50, 2 frt, slingelt 2.50.
Női hálo-corsettek madapolamból, egyszerüek 1.30, 1.50, diszitett 1.75, 2 25, 2.50, 3, 3.50, 4, 4 50, 5, 10 frtig.
Női lábravalók, madapolamból, sima szegélyzett, darabja 1.60, slingelt 1.90, diszitett 2.25, 2.50, 3, 3.50, 5 frtig.
Női alsószoknyák, madapolamból, szegélyekkel és diszitéssel darabja 2 50, 3, 3.25, 3.50, 4, 4.50, 5, 15 frtig. uszállyal 4, 5, 6, 7, 8 20 frtig, kitünő minőségü köszörüszoknyák 3.90, 5.50, 6, 6.50, 7, 8, 9 frt.
Női harisnyák pamutból, kitünő minőségben, tuczatja 4, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 8, 22 frtig, czérnából tuczatja 10, 11, 12, 14, 22 forintig, szinesek pamutból, párja 75, 80, 90 kr. 1 frt, 1.20, 1.30, 1.50 3.50 krig.
Női zsebkendők, fehér vászonból, tcztja 2 50, 3, 3 50, 4, 5, 6, 7, 8, 16 frtig, angol czérnabatistból, fehér, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7.8, 30 frt.
Női francia derékfüzők (Mieder), dbja 1 30, 2 30, 2.75, 3, 3.50, 4 frt 50 krig.
Fiu-ingek, 6 évesek számára, madapolamból, darabja 1, 1.40. szines, 1 frt 25, 1.40, vászonból 2.10, 2.40, félmagyar gatyák 1.10, 1,20: **8 éveseknek** ingek madapolamból 1.10, 1.50, szinesek 1.25. 1.55 vászonból 2.20, 2.45, gatyák 1,25, 1.40; **10 éveseknek**, madapolamból 1.20, 1.65, szinesek 1.60, 1.75, vászonból 2.30, 2.65, gatyák 1.35, 1.60; **12 éveseknek** ingek madapolamból 1.30, 1.80, szinesek 1.65, 1.90, vászonból 2 frt 40, 3. 3.50. gatyák 1.55, 1.80; **14 éveseknek** ingek madapolamból 1 frt 40. 1.90. szinesek 1.75, 2.10, vászonból 2 65, 3.15, 4 frt, gatyák 1.65, 2 frt; **16 éveseknek** madapolambó l 1.50, 2.10, szinesek 1.75, 2.20, vászonból 3 frt, 3.50, 4, 4 50, gatyák 1.75, 2, 2 frt 25.

Kész fehernemüek leányok számára, minden nagyságban és minőségben, ugyszinte csecsemök számára, melyekről kivánatra árjegyzékünket bérmentesen beküldjük.
Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat vászon és asztalnemüekben.
Rumburgi vászon, 42 méter (54 röf) vége 23, 24, 25, 26. 27, 28, 30, 32, 35, 38, 40, 42, 45, 50, 120 frtig.
Hollandi vagy irlandi vászon, 39 méter (50 röf) 22, 23, 24, 26. 28, 30, 32, 34, 38. 40, 45, 50. 100 frtig
Hollandi vászon gyermek-fehérnemüekre és ágynemüekre, 32½ méter (42 röf) vége 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24. 26. 28. 30, 50 frtig.
Creas vászon, 23½ méter (30 röf) vége 10 50. 11, 11.50, 12, 13. 4, 15, 16, 17, 18, 19. 20, 30 frtig.
Lepedő vászon egy szélben, 29 méter (37 röf), 12 lepedőre vége 33, 36, 38, 40, 42, 44, 45. 48, 50, 100 frtig.
Fehér pamutcsinvat, ágynemüekre, 1 méter 38, 46, 48, 58 kr.
Madapolam vagy Chiffon, vége 25 méter (32 röf) 6.75, 7.25, 7.75 9.25, 11 25, 11.75, 12.25, 13.75. 16 frt 75 kr.
Szines kanavász, 23½ méter (30 röf) 9, 9.50, 10. 11, 12. 13, 14, 15 frt.
Szines ruhaperkálok dus választékban, 1 méter 36, 38, 48, 50, 52 kr.
Vászonzsebkendők hölgyek és urak számára, tuczatja 2.50. 3. 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 9. 10—20 frtig.
Törülközők, tiszta vászon, tcztja 5.50, 5.80. 6. 6.90. 7.50. 8, 9. 10, 20 frt
Asztalkendők, tiszta len, tuczatja 4, 4.50, 5, 5.50, 6.30, 7, 8, 9 frt. abroszok 6. 8, 10, 12, 18, 24 személyre, darabja 1 frt 90 krtól 14 frtig.
Damast asztali teritékek, 6 személyre 5.50. 6. 6.50, 7, 7.50, 9, 10. 24 frtig, 12 személyre 12, 12.50, 13, 14.50, 15, 16, 18. 20, 40 frtig, 18 személyre 25, 27, 32, 48 frtig, 24 személyre 32, 34, 40, 46, 53, 75 frtig.
Kávés kendők szines és fehér, darabja 3, 3.60, 5, 5.50, 6, 11 forintig, csemege kendők tuczatja 3, 3.50, 4.50, 5.50 krig.
Csipkefüggönyök, 1 ablakra 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5 50, 6, 6.50, 7, 8, 9, 10, 15 frtig.
Ágyteritők, darabja 4.50, 5, 6, finom ripsből 9.50; **asztalteritők** 3.80, 4, 5 frt, ripsből 7 frt 50 kr.
Ágypokroczok, kisebbek 4.50, 6.50, nagyobb 6, 6 50, 7 50, 8,50, 11, 14 frt 50 kr.
Menyasszonyi készletekkel 200 frttól 2000 frtig és feljebb, kész fehérnemü és vászonban a legszebb kiállitásban szolgálhatunk, ezekről árjegyzékünket kivánságra bérmentesen beküldjük.

☛ **Az árak legjutányosban szabottak, s ha valami a megvett vagy rendelt tárgyakból akár mi oknál fogva tetszésre nem lenne, 14 nap alatt, ha az árszelvényünkkel el van látva, nemcsak szivesen kicseréltetik, de kivánságra az érte fizetett összeg is visszaadatik.**

☛ **Levél általi megrendelések még az nap, melyen érkeznek, különös figyelemmel és pontosan eszközöltetnek és csomagolási dijt nem számitunk.** 1895

Felhivás szülők- és gyámokhoz.

Vagyonos árva gyermeket, **sőt olyant is, kinek nevelését szülői bármi oknál fogva idegen, de jó és lelkiismeretes kezekre bizni ohajtják,** — örökbe felfogad és sáját gyermeke gyanánt felnevel egy gyermek nélküli család, kinek neve, mint paedagogusé, a birodalomban igen előnyösen ismeretes, tehát előre is teljes garantiát biztosit.

A feltételek egyszer mindenkorra közösen állapitható meg.

Szigoru titoktartást biztosit az illetőnek társadalmi állása, azért az érdekeltek teljes bizalommal fordulhatnak hozzá.

Ajánlatok elfogadtatnak e czim alatt: **„Avis 100" Láng Lipót és társ. I. nemzetközi hirdetések felvételi iroda Budapesten, fürdő-uteza 1. szám.**

Magyar ipar

Nap- és **esernyő-gyár**

alapitott 1834-ben

RANZENBERGER TESTVÉREK

Budapest váczi-utcza 14. sz. Korona kávéházzal szemben.

Ajánlják gyermek nap- és esernyők 1—2—3 forintig.
Nagy és kis tavaszi esernyők minden szin 3—4—5 forintig.
En toutcas 2-ős selyem esernyők 3—4—5—6 forintig.
Finom selyem esernyők 4.50-tól felleb.
Napernyők urak számára 1.60 krtól kezdve.

Ezenkivül nagy mennyiségü franczia s angol nap- és esernyő van raktárunkban.

Javitások vagy ernyők ujonnani áthuzatása a minden másnemü és szakba vágó megrendelések 12 óra tartama alatt, ugy szintén vidéki megrendelések s leggyorsabban s legpontosabban eszközöltetnek.

Van szerencsénk szives tudomásul hozni, hogy a bekövetkező tavaszi és nyári idényre a legujabb bel- és külföldi divatkelméink gazdag választékban megérkeztek, u. m.

Sima, koczkás és csikos ruhakelmék, a legolcsobbaktól kezdve minden szin- és minőségben.

Sima angol Lustres, Alpacca, koczkás Plaid szövetek. Toil leine, csikos és koczkás gyapju ripsek, fél selyem szövetek, egyszinü Cachemirok minden szin, minőség és kivitelben.

Nagy választék szép fekete kelmékben gyászruhákra, u. m. Angol Lustres, Terno, Cachemir, Alepin, Parathea, Rips, Paramatta, Rips Piqué minden szélességben. Fekete Moiré, angol Patent és selyem Bársonyok. Fekete Selymek, Noblesse, Faille és Ripsek.

Barege, Mozambique, Gazir. Grenadin. Ecru, Lenos. Percal, Cretton, Batist, Jaconette, Satin. Pique Brillantin.

Tavaszi és nyári kendők. Fekete Cachemir kendők. Fekete és szines selyem-kendők. Női Echarppok, Férfi és női Plaidek.

Azonfelül ajánljuk jó minőségü vásznainkat, Madapalon, Chiffon és Oxfordjainkat. Törülközőket. Zsebkendőket. Naknkin. Crepe-Lisse. Tarlatán. Mouslin. Organtin. Clott és egyébb bélészikkeinket.

Ruhákat a legujabb divat szerint készitetünk.

Azonkivül legnagyobb figyelemmel teljesitünk bármi féle nem szakmánkba vágó megrendeléseket.

Mintákat bérmentve készséggel szolgáluuk. Csomagolást nem számitunk.

Mély tisztelettel

Plachy és Kallina,

Budapest, Iuriutcza 14.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

FOLYÉKONY GLYCERIN-CRÉME

több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábba és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgy-por (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után. nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemggürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapestsn. király-utcza 7. szám.

Tekintetes Török József gyógyszerész urnak Budapesten.

Már ezelőtt néhány évvel hatalmas köszvény-rheumatikus fájdalmakban szenvedett jobb karom, annyira hogy annak használatától meg voltam fosztva, és éjjel-nappal csak szenvedtem.

Minden orvosi szerek, fürdők és különféle háziszerek eredmény nélkül maradtak. Végre egy lelkész barátom, ki a köszvény-vásznat valamint szenvedéseimet ismerte 2 csomagot az ön Köszvényvásznából köldött, melyek 24 óra alatt roppant szenvedéseimtől megszabaditottak.

Minthogy a nevezett lelkész ur azóta elhunyt, már már azt hittem, miszerint ezen csodaszer birtokába nem juthatok többé. Hosszas keresés után megtaláltam a használati utasitást az ön czimével, és kérem ezen köszvényvászonból e csomót lehető leghamarább utánvét mellett nekem beküldeni, mint hogy jelenleg 6 év után ismét lábaim és hátamban, egy köszvényes fájdalmat érezek, és még egyszer a köszvényvászon használatához folyamodom, meglevén róla győződve, hogy az fájdalmaimtól megszabadítand, a miért postafordulattal beküldeni kérem.

tisztelettel

Seifert Miksa
káplán Ravensbergben Würtembergben.

Fölvilágositásul.

A **Mocsonyi** féle ház lebontása végett

Farkas S.

nőidivatterme

nem **váczi-utczában,** hanem **Kis-hidutcza** vadászkürt szálloda átellenében van.

18-dik szám. Április 30-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
						óra perc	óra perc
Április 30	Vasárnap	A 2 Sinai Katal.	A 2 Miser. Dom.	18 C 2 18 Simeon	6 B. h. al. elk. b.	4 45	7 9
Május 1	Hétfő	Fülöp és Jak. ap.	Fülöp, Jakab	19 János	7 Templomsz.	4 44	7 11
2	Kedd	Athanáz, Zsig.	Zsigmond	20 Theodon	8	4 42	7 12
3	Szerda	† feltalálása	Kereszt fölfed.	21 Janár	9 Odám	4 40	7 14
4	Csütörtök	Monika	Flóra, Amália	22 Paraclitus	10 Böjt	4 39	7 15
5	Péntek	Pius pápa	Jámbor	23 György	11 Böjt Illés h.	4 38	7 16
6	Szombat	János ol. főz.	Gizella	24 Zach.	12 Sab. 3-ik per.	4 36	7 17

Vidéki tárcza.

Galantha áprilhó 20-dikán 1876. (*Eredti levél.*) — Jótékony czélu hangverseny — Tisztelt Szerkestőnő! Kis mezővárosunkban az árvizkárosultak javára mükedvelői előadást rendeztek e hó 17-dikén, még pedig — noha első volt ez Galanthán, — oly jó sikerrel, hogy felülmult minden várakozást. A müsorozat a következő volt: I. „Hymnus“ éneklék többen. II. „Trovatore“ zongorán játszá Birnbaum Emilia és Berta kisasszony. III. „Nőudvarlás“ előadá Entresz Ilka kisasszony és Zsigárdy Gyula ur. IV. „Lucretia Borgia“ zongorán játszá Fehér Ilka kisasszony és Fülöp János ur. V. „Magándal a Zsidónőből“ éneklé Szecsey Károly ur. VI. „Tarantella“ zongorán játszá Bertalan Pálné asszony és Bertalan Györgyike kisasszony. VII. „Vitéz János“ szavalta Fehér Zoltán ur. VIII. „Denevér“ zongorán játszá Adler Berta kisasszony és Fülöp János ur. IX. „Népdalok“ hegedün játszá Bertalan Pál ur és zongorán kisérte Bertalan Pálné urnő. X. „Kettős dal Luciából“ énekelték Szecsey Károly és Csizek Gusztáv ur. XI. „Kápolna“ éneklék többen. Általában mind jelesen müködtek és a nagyszámu közönségnek köszönhetjük a 111 frt $4\frac{1}{2}$ kr. tiszta jövedelmet. A hangversenyt táncz követte.

Borsa áprilhó 1876. (*Eredeti levél.*) — Kedvezőtlen időjárás — Tánczestély. — Tisztelt Szerkesztőnő! Márczius közepe óta oly hőség és szárazság uralkodik vidékünkön, hogy nem lehet a tavaszi szántást folytatnunk, sőt szép őszi vetéseink is helyen-helyen száradnak. De e szomoru kilátásu körülmény sem akadályozza a gondatlan népet az erdők felgyujtásában, s majd minden este szép, de szomoru tüzijátéknak vagyunk szemtanui. Azonban hölgyeinket ezek nem igen érdeklik, azért inkább egy csinos, mintegy rögtönzött tánczvigalomról teszek említést, melyet Csomafái Ambrus Endre köz- és váltó ügyvéd ur rendezett ünnep másodnapján, s melyben a vidék legszebb hölgyei vettek részt. A házi nőn kivül mind kedélyességük, mind csinos öltözékük által tüntek ki a leányok közül Butka Vilma, Székely Luiza, Székely Vilma, Butka Mariska, Balogh Ágnes, Balogh Berta, Győrffi Julia, Csomafái Anna kisasszonyok és mások. A mulatság, mely fesztelen és kedélyes volt, éji 12 óráig tartott. Mint hallom, a jövő hónapban a vidék ifjusága jótékony czélu majálist akar rendezni. Sikert kivánnak a nemes törekvésnek. r. l.

Kolozsvár áprilhó 24-dikén 1876. (*Eredeti levél.*) — Borzasztó tüzvész. — Tisztelt Szerkesztőnő! Nagy a szomoruság nálunk. Alig tértünk magunkhoz a fájdalomtól, melybe a marosvásárhelyi borzasztó tüzvész ejtett, e hó 22-dikén minket magunkat riasztott föl a vészhangok kongása. Délutáni fél öt óra volt. „Tüz van! Tüz van!“ kiálták rémülten és a mint az utczára értünk, nem is kellett kérdeznünk, melyik városrészben ért az isten sujtoló keze; mert pár percz alatt az egész öt-szappan utcza, egy lángban állt. Borzasztó látvány volt az! Oltásról szó sem lehetett a nagy szárazságban és a nagy szélben. Tüzoltóink valóban rettenthetlen bátorsággal és életük koczkáztatásával dolgoztak, és isten után nekik köszönhetjük, hogy a pusztitó elem még nagyobb szerencsétlenséget nem hozott reánk. Az emlitett utczán kivül még a magyar-utcza egy része is a lángok martaléka lőn, és ugyszintén az uj- és király-utcza nagy része, összesen mintegy 150 ház, mindennel, a mi csak benne volt. Hiába czepelték ki a szegény lakók egyik-másik butordarabjukat az utczára, ott is belekapott a láng, azért mondhatni, hogy a szegény emberek — majd mindnyájan magyarok — utósó czérnaszálig mindenüket elvesztették. Az összes kár mintegy 100,000 frtra becsültatik. Biztositva, fájdalom, csak igen csekély rész volt belőle. Nem irom le a borzasztó jajgatást, a mi az utczákat eltölté; nem is lehet azt leirni. A város azonnal 500 frtot osztott ki a szerencsétlen kárvallottak közt, magánadakozásokból pedig 600 frt gyült össze részükre, de mi az a nagy nyomorhoz képest! A sok iparos, a kik nem csak vagyonkájukat, hanem szerszámaikat is elvesztették, és most a mellett, hogy mindenükből kipusztultak, még dolgozni sem tudnak, nincs mivel! B. F.

A nayykanizsai kisdednevelő egylet, mely P. Szathmáry Károly buzgólkodása folytán alig egy éve megalakult, a közelebb kibocsátott jelentés szerint, szépen virágzik. Van 12 alapitó-, 218 rendes, és 131 pártoló tagja. Összes bevétele 8795 frt, összes kiadása pedig 2559 frt volt a mult évben. Az egylet élén a jeles Martinkovics Károlyné áll.

Beszterczebányán közelebb érdekes hangverseny volt az árvizkárosultak javára. A szép eszmét Ráner polgármester ur penditette meg, a kivitelben meg Doleschal Samu tanár ur buzgólkodott. Közremüködtek báró Nyáriné Radvánszky Mária urhölgy zongorán, Doleschal tanár ur hegedün, Matejko Róza kisasszony pedig szép énekével. A diszes társaság, köztük Ipolyi Arnold püspök, zajos tapssal viszonozta a közremüködők szivességét. Másnap pedig mükedvelői előadás volt ott, szintén jótékony czélra.

Temesvárnak most — mert egész télen németeké ott a világ — magyar szintársulat van, Sztupa Andor igazgató alatt. Szegedről jött ide, és talán nagyobb pártolásban is részesülne, ha valamivel több jó tagja volna. Legjobban vonzott eddig a „Jóslat“, azért is, mert szerzője ez idő szerint ottani tanár, azután meg Komáromi Mariska kisasszony, az aradi szinház jeles tagjának kedveért is, a ki főleg ez előadásra oda

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi mülapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

18. sz.
Április 30-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi mülap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-
a mülap meghozatala félévi járatási
köteleztetést foglal magában
a lap irányában.

M á r k é s ő.

(Elbeszélés.)

Szépfaludi Ö. Ferencztől.

(Folytatás.)

Ki lehetett ez az Irén? — gondolám magamban s történetek támadtak és történetek merültek alá képzeletemben. Talán zsarnok apa ellenezte leánya boldogulását? vagy csapodár kedves okozott mély bánatot imádottjának, hogy kifordult a boldogság kereke a rendes utról? Nem magyarázhattam meg magamnak!

Már épen uj terveket szőttem képzelt uj történetem kiegészitésére, midőn az ügyvéd egyszerre felém fordult és igy szólt:

— Ki volt Irén? Angyal volt, kit ördöghöz kényszeritettek. Ez ördög nem én voltam. Irén másnak a felesége volt.

Elismerte mindenki már gyermekkorában, hogy ha rendes arányban fejlödik, nincs hozzá hasonló széles e világon; és Irén szebben fejlödött, mint remélheték. Tizenöt éves korában már nem is nevezték Rózsás Irénnek — családi neve szerint — csak a „szép Irén"-nek, melylyel a közönség ajándékozta meg. Közelről-távolról jöttek az emberek, hogy bámulják a bájos szüzet, és annyian feledték nála nemcsak tekintetüket, hanem szivöket is. Hogy én szerettem-e? Tagadhatatlan. Beszéltem-e hozzá, vele vagy róla? azt tagadom. Olyan távol estem ez angyaltól, hogy még egy sorban, egy uton sem mertem vele állni, nem hogy beszélni mertem volna vele. Nem voltam soha elbizakodott életemben, tulságos szerény voltam s azt hiszem, nagy részt ennek köszönhetem boldogtalanságomat. A szerénység, erény; nekem veszedelmem volt.

Irént jóformán a kis város tánczvigalmán láttam először. Körülrajongták, mint a méh az édes virágot. A fél világért sem lehetett volna közelébe jutni. Még most is előttem áll e bálban.

Láttam kitünő festők mintaképeit, láttam madonnákat, melyeket hirneves müvészek mondottak legihletettebb perczeik müveinek és én rám nem voltak nagyobb hatással, akár egy jószagu ibolyánál vagy tiszta holdsugárnál.

Irén nap volt: elözönlött egyszerre roppant fénye egész világával. És nem az az Irén volt rám hatással, kivel beszélgettek (hisz én nem beszéltem vele,) hanem az arczvonások, melyekért ép ugy rajongtam volna, ha a hideg vásznon pillantom meg, mint rajongtam, midőn előttem láttam mozogni a szobrászi főt s festői vonásokat. Kék ruha volt rajta, hasonló ragyogó kék szeméhez, mely oly kedves ellentétben volt hollófürtei éjsötétségével. Karcsu termete már nem is az őzikéhez, hanem a hattyu nyakához hasonlitott karcsuságra. Meghajlott, mint a nádszál, hanem oly karcsu is volt, mint a nádszál. És milyen szép fő, milyen nyak és milyen egész mellszobor pihent e karcsu nádszálon! — Nem volt fiatal ember tizenhat évtől negyvenig, ki mély sohajtással ne kisérte volna e fiatal leány minden mozdulatát.

Rajtam is erőt vett ez érzelem; de csak belsőmben diadalmaskodott. Viseletem, modorom elzárta még a gyanu szinét is. Csodáltak, mint valami ritka tüneményt, hogy nem vagyok a bálványzók seregében. Csak annyit feleltem a csodálkozóknak: „Nem jó a tüzzel játszani!"

Az első bál után haza mentem és nem voltam képes azonnal lenyugodni. A mit azelőtt csak nagy ritkán és csak is bál előtt tettem meg, hogy megigazgassam nyakkendőmet, most a bál után próbáltam. Magam elé vettem tükrömet, háromnégy gyertyát gyujtottam arczom körül s mint szigoru kritikus a szinész maszkját, ugy vettem birálat alá az én ar-

czomat. Az igénytelen, petyhüdt vonások, a beesett, nem erősen fénylő szemek nem biztattak sikerrel. Hajam és homlokomban nem láttam meg a kellő előnyt annyi szép és feltünő ember között. Mérgesen tettem el kézi tükrömet, végig simitám forró tenyeremet égő homlokomon és gúnyos mosolylyal szóltam oda tükörbeli hasonmásomnak: „Hagyd, komám, a bolondságot másoknak, kiknek könnyü lesz a bolondulás után a kiábrándulás is!“

III.

Azt mondják, hogy nincs ember a világon, ki legalább egy hölgyet meg ne hóditott volna. Minden szerénységem mellett is képzeltem annyit magamról, hogy elhigyjem e mondás igazságát. Annyira rút, annyira kellemetlen nem voltam soha, társaságban sem éreztem magamat annyira hátra szoritva, hogy az utolsó embernek képzeljem magam a világon. Azt hittem, majd fog akadni egy igénytelen teremtés, házias, erényes, kinek szeme megakad rajtam s majd megalkotjuk a boldog jövőt.

Az ember tervez, isten végez! — Irén látása után lemondtam a gondolatról, hogy valaha azzal az igénytelen, házias teremtéssel megelégedett lehessek, kit számomra a végzet — valószinüleg — már ki is szemelt. Tudtam, hogy féreg vagyok, kinek tekintetét nem szabad felemelni a magasba; kibiztattam is magamat eléggé, hanem azért tekintetem képzeletben mégis oda tapadt arra az égből alászállott lényre, kit Rózsás Irénnek neveztek el a földi halandók. Nevetséges voltam saját magam előtt!

Természetesen mondanom sem kell, hogy Irént a bálban mindenféle kitüntetés érte, mi csak bálkirálynőt érhet; mert azt tagadhatatlanul elismerte mindenki, kogy Irénnel szépség dolgában nem versenyezhet senki. Földbirtokosok, hirneves fiatal ügyvédek, jó állásu tudorok vetélkedve versenyeztek, hogy Irénnek csak egy pillantásához juthassanak. A négyesek, csárdások és más egyéb tánczok ugy el voltak foglalva, hogyha a bál fél esztendeig tart, némelyik még akkorra sem jutott volna a szép leány közelébe.

Azonnal orvosi vizsgálat alá vettem volna magamat, ha azt igyekeztem volna elhitetni szegény fejemmel, hogy reményem lehet, ezt az angyalt magaménak mondhatni; és azt hiszem, az orvos — ha csak nem kontára mesterségének — halaszthatlanul a Lipótmezőre expediáltat.

Volt erőm lamondani a szép leányról; de egyszersmind lemondtam a boldogságról, jövőmbe vetett hitemről, reménységemről is. Azzal sem hizeleghettem magamnak, hogy az első bálban csak észre is vétettem volna Irén részéről. Mit törődött ő a közkatonákkal, ha annyi tábornok forgolódott körülte! S ki vehetné rosz néven, hogy észre sem veszik, mikor semmi észre venni való nincs az emberen?

Semmi neheztelést, semmi haragot nem éreztem Irén iránt. Mi igényelni valóm lehetett irányában? Nem a legdicsőbb kegy és jótétemény volt már az is, hogy a világra született és ily remekül fölnevekedett? Kivánhatjuk-e az oltárképtől, hogy rá forditva tekintetünket, azt hasonló tekintettel viszonozza? Oh nem, nem, nem! Irén iránt már határtalan hálára leheténk kötelezve, hogy nem ment kolostorba, el nem rejtőzött a világ elől s igy mindenkinek szabad volt őt bámulnia.

Egész napokat dolgoztam lankadatlan szorgalommal; morzsolgattam a poros aktákat, hogy ne lebegjen mindig szemem előtt, kihez semmi jogom; valóban ugy éreztem, hogy már illetlenséget követek el, midőn folytonosan Irénnel foglalkozom, czéltalanul, hiába. Szent Ágoston egyszeri embere, ki a tengerből kanalankint akarta kimerni a vizet, nem tünt fel előttem oly hiábavaló embernek, mint magam.

A törvényszéki terem, a könyvek és irományok szórakoztattak, hanem őt nem feledtették. Csak azért dolgoztam rendkivül sokat, hogy esténkint beirhassam naplómba; „Minden gondolatom te feléd repül; csak érted élek s érted meg is halnék, ha kell, Irén! Ha kelek s fekszem, első és utósó gondolatomba téged foglallak!“ — A mit leirtam, azt azonnal el is égetém, nehogy a betük árulóimmá legyenek, vagy maguk kinevessenek.

Irén tizenhetedik évét is elérte s már emlegetni kezdék, hogy a gazdag leányt, ki az öreg Rózsás Pál kereskedőnek egyetlen gyermeke, nem sokáig hagyják a szülei háznál. Ki menne férjhez, ha a szép Irén otthon marad? Rózsás Pálné asszony járta is már a boltokat, hogy a kiházasitáshoz szükségeseket összevásárolja; sőt Pestre is felrándult az aranymivesekhez, hogy Irén mindenben fényesen legyen ellátva. Ha kérdezték, hogy mikor megy férjhez Irén kisasszony? Rózsáné mosolyogva emlité: Hisz gyermek, még várhat; csak talán nem lesz belőle vén leány! Aztán kihez is menne férjhez? Hisz az egész vidéken nincs olyan férfi, ki Irénnek méltó párja lenne!

Igazad volt, öreg asszony! Ki lett volna olyan elbizakodott, hogy elhihesse, miszerint Irént megérdemelheti!

Annál meglepőbb volt a hir, midőn egy reggel az volt olvasható a kis városi lapban, hogy: „Rózsás Irén kisasszonyt, városunk legszebb virágát tegnap este jegyezte el Völgyi Endre huszárkapitány. Az ég minden áldását és a legnagyobb boldogságot kivánjuk a szép frigyre!“

Rám borult a legsötétebb éjszaka.

(Folytatása köv.)

Visszaemlékezés.

Imrefi Ivántól.

Gyermek-lányka voltál s én serdülő ifju,
Láttalak naponta:
Végtelen szerettük egymást mind a ketten,
De ajkunk nem mondta.

Sokszor befutottunk hangos kaczagás közt
Hegyet, völgyet, rétet,
Aranyos pilléket hajszolva, pedig hát
Egyikök sem vétett.

Ha rózsát oltottunk és egy megfogamzott,
Milyen öröm volt a'!
Pedig a világnak legszebb rózsafája
Szivünkbe volt oltva . . .

Forró ajkainkkal sorra nyitogattuk
A feslő virágot,
Csak szerelmünk nem nyilt, annak nyitásához
Egyikünk sem látott.

Ha ugy végig mentünk tuláradott szivvel
Az illatos kerten:
Rejtett szerelmünkről szólani te féltél,
Én pedig nem mertem,

A helyett elmondtuk, hogy az árnyas gyep-pad
zöldellésnek indul,
Beszéltünk galambról, gólyáról, fecskéről,
Aranyhalaidról.

Ez volt a mi létünk, ilyennek képzeltük
Mi a boldogságot;
Szerelmünk álom volt, melyből felébredni
Egyikünk sem vágyott . . .

Azóta sok év mult, téged máshoz füztek
Édes kötelékek,
El-elnézlek hosszan, hogyha estelenkint
Elmegyek közétek.

S elgondolom sokszor: hogy midőn az üdvhöz
Száz felé is volt ut,
Mi a szép órákat puszta csevegéssel
Hogy elpazaroltuk!

A fényképekről.

(Karczolat.)

Németh Ignácztól.

A fénykép őse az — árnykép, a silhouette. Ép ugy, mint a szolid pénzember elődje sipszóval faluzó rongyszedő volt. Csak az a különbség, hogy, egyik szellemdus élczelőnk szerint, a gyufaáruló gyerek már mintegy kiválasztva van a sorstól a milliomosságra — persze erélye, szorgalma, kitartása és takarékossága folytán, mely tulajdonokról azonban valószinüleg azért, mert nem faraghatott rá vicczet, a szellemes ur hallgat, mig a jámbor silhouetről ugyan ki gondolhatta volna, hogy egyszerü mivoltában őse lesz valamennyi arczképfestő boszuságára a pompás, feladatuk teljesitesében hivalgó fényképeknek?!

A jámbor silhouette! Egynémely öreg ur szobájának falán látható még, kegyelettel megőrizve. Fekete papirból kivágva, a kedvesnek arczélét mutatja. Egy-egy titkos költői viszonynak mily édes emléke! S mily alkalmas záloga volt a jó régi arczkép az ily titkok, valamely magasabb hatalmak által ellenzett szerelemnek! Ott függhetett a kedves szobája falainak legkitüntettebb helyén s — még sem vált soha árulóvá, azon egyszerü okból, mert senki sem birt ráismerni eredetijére a kiválasztotton kivül, s különben ha jól meggondoljuk, nem is igen lehetett ahoz másnak semmi köze.

Az árnyképnek aztán egyszer csak elmult a fénykora. Mégszületett Daguerre, s fényes elméje a föltaláló nevéről elnevezett fényképpel lepte meg az olcsó arczkép után sovárgó hiu szerelmesek nem csekély seregét. Ez már nagy lépés volt az együgyü igénytelen kézi gyártmánytól: ezt már a fény, a napsugár segélyével állitották elő. Azonban a feltaláló még nem volt képes egészen önkénye alá hajtani ezeket a csillogó tünő légi tündérkéket, ennek következtében az ő fényképei kisértetszerüek voltak, a legtöbb oldalról tekintve megismerhetlen, alig megkülönböztethető, fényes köd, gomolygó homály, s perczekig kellett ide-oda mozogni előtte a kiváncsinak, mielőtt felismerhette.

És sugarainak ezen tökéletlen szülöttét csakhamar eltünteté a nap, ha rásüthetett.

Végre megjelent a fénykép s diadalmasan nyomult előre az egész müvelt, s még a müveletlen világban is; — mert van-e ország, mely elég hottentotta vagy botokud volna arra, hogy valamely fényképész le ne rakná sátorfáját benne?

Egy mesterség sem terjedt el még oly gyorsan, s egy sem talált annyi mívelőre, mint a fényképészet. A nagy varázsló, ki szekrényébe zárja a napsugarakat, s valamely tárgy képét egy percz alatt üveglapra veti, hivebben és biztosabbau, mint a világ bármely Rafaele — mindenütt nyilt szivekre és levétetésre kész arczokra talál. A fényképészet a világ minden tüneménye fölött uralkodik. Nincs semmi, a mi magát az alól kivonhatná. A mi csak él és mozog, a mi csak létezik a természetben, ég és föld ujra teremtetik általa — s nincs e végből hat napra szüksége. A lefényképezés fátumát nem kerülheti el most már semmi. Volt idő, mikor ha valaki fogadta, hogy soha sem veteti le magát, azt meg is tarthatta; most annak már vége. Semmi roszat nem gyanitva, járkálsz a sétányon, s bölcselkedésbe merülve megveted a világ hiuságait; — s nem látod, hogy valamely sarkon fényképész állitá fel háromlábu szekrényét. S ime pár nap mulva Sárkány kirakatában pompázik a tér fényképe, s te is ott vagy rajta — hasztalan minden óvástétel — egész szépségedben.

Azelőtt aránylag kevesen szerezhették meg maguknak a képben való ujjászületés gyönyörüségét: ez ma körülbelül a világ legolcsóbb fényüzése. Lefényképezteti most magát minden szakácsné a maga káplárja, minden Jutka a maga Palkója számára, a nélkül, hogy az erszénye valami nagyon megsinylené.

S nem is mondhatjuk, hogy a jelenkor lemondana ez élvezetről; mutasson nekem valaki embert, a ki nem volt lefényképezve, s hajlandó vagyok őt nagy tiszteletdijjal szerződtetni valamely ritkasággyüjtemény számára, nem igen véve ki még a kis emőkét sem. Mert melyik anya ne volna szerelmes abba az angyalba, az ő kis gyermekébe, hogy ne ohajtaná azt fénntartani ezen angyali állapotában legalább albumában? Némely mama persze tulhajt ebben a tekintetben. A pólya kezdetleges állapotától az első tapsikai törekvések időpontjáig az ifju világpolgár létezésének egy szaka sem marad lefényképezetlenül. Tagbaszakadt dajka karján, ki a gyöngéd lénynek erőteljes ellentétül szolgál s ki rendszerint irigylendő egykedvüséggel veszi föl a dolgot, a mamával s az öregebb testvérkével, hosszu ruhácskával és czuczlival, rövid ruhában, lapdával, babával: egy szó mint száz, a kis angyalka fejlődésének valamennyi változataiban könyörtelenül s nagy gyönyörüséggel megörökittetik.

De még hicsapongóbbak szoktak lenni a felnőttek saját becses énjük tekintetében. Hogy az ember most minden évben levétesse magát kilencz különféle állásban, tudniillik, egész, fél- és háromnegyed arczélben, ép annyiszor s ugy tele arczban, továbbá ülve, állva, odaomolva: ez sok ember előtt csak méltányos és teljesen rendén való, s minden esetre nagyon szükséges. De vannak olyanok is, kik egyátalán nem képesek annyi önuralmat gyakorolni magukon, hogy inggallérjuk minden uj változatát, hajuk minden uj állását meg ne örökitsék a készséges fényképész segélyével. S igy történik aztán, hogy nem egy albumban — e czikk most már a nélkülözhetlenek közé tartozik — szerencsénk van a szép tulajdonost minden oldalról megbámulhatni: Tüzoltó-jelmezben, hosszu hajfürtökkel, csupasz arczczal, asztalra tett lábakkál, pálczával megtámasztott orral, ketté hasitott frizurával, szóval a hány mulatságos változata csak van az öntetszésnek.

S e bámulatos müpártolás teljesen megmagyarázható, a fényképészet tudniillik az ember leggyöngébb oldala: hiuságához simul. Persze mindenki szivesen szemléli a saját énjét, szebbitett kiadásban. Mert minden fénykép önkénytelenül szépit. S nagyon jó az ugy. Emma kisasszony például igen szép kis leány, vonásai oly finomak, csinosak, hogy csinosabbat képzelni sem lehet, csak azok az utálatos szeplők ne volnának! De szerencsére nem a fényképen! Ott már csak az igéző vonások láthatók, nem egyuttal az ostoba szeplők is. Mert

az ügyes fényképész készséges legyezgetője az ily apró gyöngeségeknek. A hü kép csak kenyeret szerezne neki, de a hizelgő kép már pecsenyét is ad mellé.

Most már nem nagy fáradságba kerül a lefényképeztetés. Persze máskép volt ez eleinte. Akkor senki sem indult szivdobogás nélkül a csudaemberhez, mert valóságos tortura volt az a minden mocczanás nélküli ülés, egy negyedóráig, a fényképész babrálgatása, próbálgatása a szerencsétlen áldozat körül és saját müszereivel, a számtalan sikertelenség, s az örökös ujrakezdés! Jelenleg sokkal gyorsabban s biztosabban megy az. Elenyésztek már a kezdetleges fényképészet pöczkös alakjai, furcsa állásai, merev arczvonásai. Még a közönséges fényképész is életteljes képeket tud most előállitani, a tökélyesült gépek és eljárás segélyével.

Önkénytelenül nevetséges példány azonban még most is van elég a müvészet ez alárendelt ágának birodalmában. A fényképész-kirakat néha a legpompásabb izléstelenségeknek hiuságvására. Persze mindenki legelőnyösebb oldaláról ohajtván mutatni magát, ép ezért gyakran nem e mindennapi világról valóvá lesz tartása, arczkifejezése, öltözéke: — s aztán ép ellenkező hatást idéz elő, mint a mit el akart érni. Találni ott mindig uracsokat, kik furcsa állásban, vagy kutya társaságában vétetik le magukat; és hölgyarczképeket, melyeknél soha sem hiányzik a rajongó könyv, vagy az érzelgős zenemü; urak: széken lovagolva, hölgyek epedőn támlányra dőleszkedve. De ki tudná elszámlálni mindamaz izléstelenséget és kaczagni való positurákat, melyek különösen a képcsoportozatokban vannak megörökitve: a káplártestület, a zászlótartóval élén — jobbra nézz! — házastársakat, a világ legszerencsétlenebb ábrázatával; a jó pajtások csoportja, felfürtözött fejü ifjonczok, fontos képpel, mindennapi öltözetben.

A fényképnek azonban számos s részben kedves előnyei is vannak. A távolságot megszünteti, mint a táviró, s összehozza az embereket, mint a gőzerő. Az epedőt bár tengerek s országok választszák is el, egyesiti vágyai tárgyával: képe ott van; nem, ő maga, a mint él s a mint van. Az anya, ki gyermeke után ohajtozik s a szerelmesek, kik a sors által elszakittattak: mind fájdalmas vigaszt találnak a drága távollevő arczképének láthatásában.

De hát még: a fénykép mint házasságközvetitő! Az ifju álmodozva legelteti szemeit a szemérmes lányka arczképén a kirakatban. Képzelete nekigyulad: mennyi kellem! Szive megmozdul: mily égies szemérem arczán! S felkiált a lelkesedés: Egy országot az utasitásért, hogy e hölgy hol található! Szerencse, hogy oly nevezetes kiadásra, mennyibe egy jutalmul adandó ország megszerzése kerülne, nincs szükség: fent a 3-dik emeleten szivesen szolgál az udvarias fényképész név- és lakjegyzékkel, — a többi aztán az ég dolga, mely átalános hit szerint, ingyen szokott ebben eljárni, bár nem hiszem, hogy nyilvánosan kitett fényképek körül is.

Ily hasznosság mellett ki tagadná a fényképészet közkedveltségét? Én legalább nem. Ámbár hogy képiró nem is vagyok.

A regényhősnő.

— Beszély. —

Dominkovich Máriától.

— Ugyan Sárikám, hagyd már abban azt az átkozott regényolvasást! Hiszen már egészen sötét van, s elrontod a szemedet! — inté Bakator Gergely, kedves egyetlen leányát, hatalmas tenyerébe verve ki öblös tajtpipáját, melyre Kinizsi Pál volt metszve, midőn fogával tartva a törököt, a magyar sólót járja.

— Ugyan kedves urambátyám, czivilizálódjék már egy kicsit, s ne hivja Charlottét mindig Sárinak! Fi donc! ez oly pórias név! Urambátyám fiatalságában talán megjárta, de most valóban nagyon gemein! — kelepelé egy szuszra Susanne tante, kit négyszem közt legyen mondva, Zsuzsannának keresztelt a kisdárkai plébános, ezelőtt mintegy ötvennégy évvel.

— Ejnye Zsuzsi hugom, — mond az öreg ur, különösen hangsulyozva a „Zsuzsi“ szót — de csak meg tudja leczkéztetni az embert! Jó préczeptor vált volna magából, galambom! Édes hugom, maga mindig ugy beszél az én fiatal koromról, mintha nem tudná, hogy miként folytak légyen akkor a dolgok; pedig hát igy hat szem közt kimondom biz én, hogy — s egy nagyot szippantott pipájából, mintha onnét akarna bátorságot meriteni a nagy merénylethez, — csak hat hónappal fiatalabb magácska, mint én!

Az öreg ur erre egy nagy bodor füstfelleget fujt ki, mintegy azt akarva elérni, „Köd előttem, köd utánam, engen senki sem lásson,“ rettegve a kitörendő zivatartól.

Ezen irgalmatlan szavak nem is tévesztették el hatásukat, csakhogy Susanne tante a napokban valamely regényben a tekintélyesség s hideg megvetés nagy hatalmáról olvasván, nem tört ki, hanem fölemelkedett, s kinyujtván meglehetősen tulkarcsu termetét s lesujtólag végig mérve sárga szemeivel Gergely bácsi jól táplált alakját, fagyasztó hidegséggel viszonzá: — Oh „Finom Társalkodó“, jőjjön el a te országod — s Charlottehoz fordulva, kérdé: — Olvastad már ott, kedves gyermekem, midőn Ubaldónak végre sikerül elrabolhatni Crescentiát? Oh, mily isteni szép e jelenet! Annyira meginditott, midőn Crescentia lovagja karjaiba borulva, mondja: „Ubaldo, a halálba is követlek!“ — szavalá elérzékenyülve.

— Ugy szerettetni, mint Cresscentia, menyei kéj lehet! — szólalt meg Sárika pathoszszal, és letevé a könyvet, miután már egészen bealkonyodott. — Oh, mily boldog az oly hölgy, ki megértetik, kedves Susanne tante! — sohajtá tovább a leányka fájdalmasan.

— Vajmi kevéssé értetünk meg, fájdalom, kedves gyermekem! Ez az oka, hogy én hajadon maradtam. Nem találtam oly férfiut, ki gyöngéd lelkületemnek aeol-hangjait ép oly harmoniával viszonozta volna. — szenvelgé a tante, szemeit forgatva.

— Ühüm! — mondá Bakator uram.

— Ah, mi az, mennyire megijedtem! De ma felette nervozus, érzékeny vagyok. Kérem, legyen csöndesen s ne csináljon oly nagy füstöt! — parancsolá a tante.

— Ne zongorázzam el a „Sziv imáját,“ édes tante? — kérdé Sárika fölállva. — Az est csendjében hallva a panaszos hangokat, egy oly bübájos világba ragadtatunk, melyből oly keserves a visszatérés!

— Kiadtatok már a vacsoráboz? Vendéget hivtam, Lombay Ferit; igen szeretem ezt a természetes, józan gondolkodásu ügyes fiut, — vágott bele az öreg rendithetlen hidegséggel.

— Ah, azt a puszták fiát? — jegyzé meg Charlotte kisasszony, száj-biggyesztve.

— Megkimélhetett volna bennünket attól a neveletlen ripőktől! — sietett eldarálni a tante.

— Te azért haragszol rá, Sárikám, mert nem osztozik azon nézetedben, hogy csak a lovagkorból irt regények lehet-

nek szépek; hugom asszony meg azért duzzog rá, mert nem turbékol. Pedig az a „puszták fia“ többet ér ám annál a ti kegyelt gavallértoknál, annál a Szellőssy Arisztidnél, a ki nem hiszem, hogy nem valami pesti fodrász volt, ugy jár a nyelve. Már az én akaratommal csak a Ferus felesége leszesz te, Sárikám. Talpig becsületes fiu az, gyermekem; aztán kitünően végezte a gazdászati tanfolyamot; az igaz, ért is a mezőgazdászathoz, neki van mindig a legjobb buzája, bora, repczéje, aztán meg vagyonos fiu is, ezer hold primaföld bizony nem is megvetendő ám, s azt csak nem tagadhatjátok, hogy csinos fiu, mi? — adta az öreg ur, ki nem fogyva kedvencze dicséretéből.

— Hiszen csinosnak csinos, az igaz, de olyan parlagi modora van; „a mi a szivén, az a száján“ — viszonzá a néni vontatva.

— Én meg komolyan azt mondom, hogy annak a himpellér ficzkónak kiadjátok az utat, mert majd én találom megmondani Szellőssy uramnak, hogy hiába kopogtatja házunk küszöbét, azért jobb lesz, ha ugy finomul ti adjátok tudtára! — mondá az öreg erélyesen,egyet csavarintva dereses bajuszán.

— Oh, mily zsarnok vagy te, atyám! Ez egyetlen mulattatónktól is megfosztasz! Ő az csupán, ki föltétlenül hódolva a lovagkor szokásainak, lelkiismeretesen megtartja azokat. E fiatal embert látva, ama világban képzelem magam, midőn holdvilágos éjeken a fiatal leány mogorva atyja ódon várának erkélyén, troubadourja énekét hallgatva, elmereng s a dal megszüntével elragadtatva tépi le fejéről, kebléről virágát, alant epedő kedvesének dobja, ki felkapva e drága zálogot, ajkaihoz viszi s keblére rejti. Most a vártorony órája éjfélt, a válás óráját üti, a leány lehajol, csókot int, a lovag elvágtat s a hölgy az erkély korlátjához támaszkodva, hajnalig elmereng, s szövi rózsaszinü álmait. Oh, én érzem, hogy nem a mostani anyagias, hanem ama regényes világba való vagyok! — szavalá Sárika érzelgősen.

— Kedves leányom, nincs neked lázad? — kérdé az öreg ur, fölkelve s megtapintva Sárika homlokát.

— Menjen maga, prózai ember! Könyekig meginditottál, kedves Charlotteom! Ilyen világ kellene nekem is! Holdsugaras éj, erkély, kötélhágcsó, serenade, kopogó hid, oh ezek kellenének nekem! — rebegé a tante, egészen epedően.

— No, ne bolondozzatok már, fehérnépek! Lesz-e jó vacsora? Meghült-e már a sonka, s megaludt-e már a kocsonya? — kérdi az öreg ur mosolyogva.

— Oh, maga köznapi teremtés, ki midőn ily fenkölt dolgokról van szó, a nyomorult testi táplálékról gondolkodik! A regényesség mindenek előtt! — mondá Zsuzsa néni feddőleg.

— Mit tehetek én róla, hogy az én gyomromat nem elégiti ki a holdsugarakból szövött pára! — viszonzá Bakator uram egykedvüen. — Na ott jön dali lovagtok, Szellőssy! Megyek, mert ha itt maradnék, eltalálna romlani az étvágyam — s ezzel távozott.

Néhány percz mulva föltárult az ajtó s belépett Szellőssy ur, egy magas, szikár alak, mesterségesen göndöritett hosszu hajjal, beesett szemekkel, hajlott orral, nagy mosolygó szájjal, hosszu kecske-szakállal, szélesen kihajtott gallérral, — mely sovány nyakát meglehetősen láttatni engedé, — hanyagul megkötött vörös nyakkendővel, sötétkék sárga gombos kabáttal s melénynyel s nagy fekete és fehér koczkás nadrágban, vajszin keztyüvel, kezében pedig egy barett alaku zöld sipkát tartott, melyen fehér toll ékeskodett.

— Csókolom a kezeiket, szép nagysáim! — szólt a seladon, tánczmesteres maga-meghajtás után érzelgős tekintettel ajkaihoz vive a tante kezét, s aztán megrázva Sárika jobbját.

— Min merengnek kedves nagyságtok? Látom bübájos szemüknek varázs tekintetén, hogy valami érdekes lovagkori regény olvasása által ama világba s korba helyeztettek vissza, midőn még az igaz szerelem nem ismert sem határt, sem gátot; mikor még a lángoló férfiu sziv daczolt a legkeményebb idővel, hogy imádottjának elzenghesse lelke fájdalmát! — szavalá égre emelt szemekkel, s szivére tett kézzel.

— Oh Szellőssy, mennyi költészet van önben! — lehellé Charlotte elragadtatva.

— Szelleme oh, mily bámulatra ragad! — sietett hozzátenni a tante lelkesülten. — Ubaldo lovag szomoru történetét olvastuk. Mennyire elsilányulnak a mostani regények e lovagkori történetek mellett!

— Én a mostaniak közül egyedül Ponsont vagyok képes elolvasni. Ezen iró müvei borzasztó szépek, s én imádom a hajmeresztőt s rendkivülit.

— Oh, olvassa el Ubaldo lovag szomoru történetét, Crescentiában rám fog ismerni. Atyja, a hajthatlan várur, bár Ubaldot szereti egész szivével, egy durva, gazdag szomszéd várurhoz erőszakolja nőül; a leány feláldozza magát, vérző szivvel vad atyja akaratának, de anyja emlékére megesküszik Ubaldonak, hogy soha sem intézend szót a ráerőszakolt férjhez. A fiatal nő hervad, sorvad, mig végre meghal, s Ubaldo megtudva ezt, harczba megy, hol életét veszti. Oh Arisztid, ez az én jövőm is! Tudja-e már, hogy Lombay ma délelőtt megkérte atyámtól kezemet, és ő azt oda is igérte neki? Jól van tehát, teljesüljön végzetem, mely azonos Crescentiáéval; én nőül megyek ez emberhez, de esküszöm önnek, barátom, örök szerelmünkre, hogy soha egyetlen nyájas szót sem fogok intézni hozzá; én elfogok hervadni, mint őszszel a virág; de ugy-e bár, ön is követni fog? — szavallá Sárika tragikailag, kezét nyujtva Arisztidnak.

— Már dél óta tudom e borzasztó eseményt, mely szivemben a gyehanna lángját gyujtá fel, s egy ötven strofás költeményben sirám el hattyudalomat. Örökre néma lesz ezentul lantom, s követni foglak, mint bolygó, még a rémek országába is. — nyögé Szellőssy fájdalmasan.

— Ne beszéljetek, gyermekek, mert meghasad a szivem! — rebegé a tante zokogva.

Most ismét feltárult az ajtó, s a házi urtól kisértetve, egy középtermetü, karcsu, nyilt arczkifejezésü, csinos, halvány, barna haju s szemü fiatal ember, egyszerü, de divatos, szürke öltözékben lépett a szobába.

— Jó estét, Szellőssy barátom! Bizonyosan valamely uj költeményét szavalta el nagysádtoknak? — mondá mosolyogva, miután a hölgyek előtt magát meghajtotta, a tragikus positurában levő Szellőssyre mutatva, ki zavarában kezével haját borzolá, s folyvást nyakkendője csokrát igazgatá.

— Szellőssy ur oly szives, megismertetni velünk szép érzelmeit — visszonzá Sárika hidegen.

— Nagysádtok nagy kedvelői a könyveknek, és mint tudom, igen sokat olvasnak. Bizonyára ismerik mar Beőthy Zsolt „Kálozdi Béla“ czimü regényét, melyet oly érdekes olvasmánynak tartanak!

— Nem; — viszonzá Sárika röviden s szárazan.

— Ha megengedik, átküldöm holnap Feuillet, Dickens, Marlitt, Braddon néhány művét — ajánlá Lombay szerényen.

— Köszönjük, nem vágyunk ez irók után — viszonzá a tante visszautasitólag.

— Az összes európai irodalom valamire való termékét ismerem, de ezen irókról még soha sem hallottam semmit, — mondá Szellőssy, fennelgőn a széken hintázva magát.

A társalgás aztán jól-roszul folyt estig és midőn a vendégek épen bucsuztak, Charlotte egy kebléről levett virágot csusztatott Szellőssy kezébe, mit ez oldalzsebébe rejtett.

Midőn a vendégek távoztak, az öreg ur bejött s komolyan mondá:

— Lombaynak holnap határozott választ kell adni, tehát mi szándékod, leányom?

— Hozzá megyek — felelé Sárika, mártir arczczal tekintve a tantera.

— Jól teszed, kis cziczám! Helyre gyerek ám az a Ferus! Jó éjt és szép álmokat! — mond az öreg ur, és vigan fütyörészve távozott.

— Az áldozat megvan, végzetem teljesült! — rebegé Sárika, szinésziesen a tante karjaiba borulva.

Már négy hó óta volt Charlotte és Feri férj és feleség, de Sárika még makacsul megtartá igéretét, s soha egyetlen nyájas szót sem intézett férjéhez, bár az mindent elkövetett, hogy nejét a valóra ébreszsze, de minden hasztalan volt, mert Sárika még folyvást ábrándjában, képzelődésében élt, s magát valamely középkori szerencsétlen hölgynek lenni hitte, és e hitét a hóbortos tante nem kevéssé táplálta. A falusi „troubadour“ Szellőssy, kinek éjjeli zenéjét egyszer Lombay nem a leggyöngédebb módon szakitotta félbe, nem merte magát többé a ház táján mutatni; de ez csak fokozta Sárika mogorvaságát. Voltak perczek, melyekben Sárika fölmelegedni látszék, de midőn észre vette, hogy ez férjének jól esik, azonnal visszaesett egykedvüségébe, mi Lombayt végtelenül leverte, mert egész lelkével szerette nejét, s mindent áldozott volna érte, hogy viszontszerelmét megnyerje.

(Vége köv.)

Egy borzasztó éj.

(Vadászkaland déli Amerikában.)

(N. I.) Egészen hasztalan volt az eltévesztett ut keresése. Minden további lépés csak távolabb vezethetett, s idő sem volt több veszteni való: a nap már nyugovóban volt, s készen kellett lennem rá, hogy az erdőségben töltsem az éjt. E kilátás nem volt valami csábitó, mert egész napi vadászatom daczára táskám egészen üres maradt s csak étvágyamat növelé még farkasiasbbá, s azért képzelhető, mily édes vágyakozás lepett meg a tanya husos fazekai után! De a zsörtölődés mit sem használt, minden perczben fogyott a világosság s nőttek az árnyak s terjedt a homály az erdőben. Egy perczet sem lehetett elvesztegetni, hajlékot kellett keresnem a növekedő s kielégitésre alig várható éhség daczára. Ha délután jobban vigyáztam volna, most nem kellene várnom, s bőjtölnöm; de hát igy akarta a sors.

Vadászatom szinhelye Colorado délnyugati része volt, a kék folyam közelében, a sziklahegységek (rocky monntaine) erdős szakadékai között. Ugy déltájt egy egész csapat vaddisznó nyomára akadtam s a jó pecsenye utáni vágyakozásomban órákon keresztül követtem az állatok nyomát, mig a napnak mind rézsutabb eső sugarai az éjszak közeledtét hirdették, s a miatti aggodalmamban, hogy az esthomály beállta előtt nem érhetem el a tanyát, nyakra-főre megindultam és siettemben helytelen irányban, s el is tévedtem szerencsésen a rengeteg sürüiben. Egy óránál tovább mászkáltam, szakadékok közt, dombok oldalán, mig végre meggyőződtem, hogy az éjt egyedül kell töltenem.

Persze, hogy kellemetlenül esett ez, s eleget is boszankodtam, sőt uram bocsá! káromkodtam is egy kicsit vigyázatlanságom miatt, de ez nem segitett; alkalmas helyet kellett tehát keresnem az erdőben, hogy fáradt tagjaimat az éjen át kipihenhessem. A légmérsék nem volt hideg, s nem is lehetett félni, hogy éjjel azzá lesz, mert a késő évszak daczára a nap szokatlanul nyugodt volt, s rekkenő hőségü, s a délután folytában a déli láthatár felett barna és sárga felhők emelkedtek, melyek zivatarral fenyegettek; de ugy látszik, azzal megelégedtek, hogy tömegeikkel szaporitsák a légkör sulyát, s igy minden idegerőt lankaszszanak. Azonban mégis esőre kerülhetett a dolog, s már csak azért is hajlékra volt szükségem.

Egy darabig botorkáltam a sötétben, hogy hát ha valamely alacsony lombos fára vagy bokorra találhatnék, melynek terjengős sürü ágai alatt meghuzhatnám magamat; azonban e vidéken kiválólag csak a sárga fenyő tenyészett s lábaim alatt a száradt tűlevelek zörgése összhangzott a fölöttem levő ágak tüleveleinek suttogásával, mintha csak gunyolódnának hasztalan fáradozásom felett. Már-már elhatároztam, hogy valahol leterülök, s elalszom isten nevében, mert nagyon fáradt voltam, midőn egyszerre csak közvetlenül előttem éles csörgő hangot hallok. Borzalommal s borsódzó háttal ugrottam hátra, mert ismertem ez intő hangot, s semmi kedvem sem volt egy halálthozó csörgő-kigyóval találkozni annak tanyáján s e sötétségben. Midőn visszavonultam, a kigyó lassan tova csuszott, éles hallásom minden mozdulatát kiveheté. S ez elég is volt nekem; gyorsan eltávoztam a helytől s elhatározám, hogy valamely alkalmas fa ágai közt keresek nyughelyet.

A szerencse kedvezett, mert néhány lépésnyire egy czedrust találtam, melynek forradásos vastag törzse kissé megdőlve, könnyen elérhetővé tette sürü ágbogas koronáját.

Fegyveremet hátamra akasztva, gyorsan fel is kusztam. A fa nem volt igen nagy, s mintegy tizenöt lábnyi magasságban; egy alkalmas villa alaku ágra is találtam, melyen rögtön elkezdém kényelembe helyezkedni.

Hogy álomközben le ne zuhanjak, a puskám szijával szándékoztam a törzshöz erősiteni magamat. Midőn puskám sziját e végből megoldoznám, lassu, gyors lépések zaja üté meg füleimet, s szivem sebesen vert, midőn kissé előre hajoltam, hogy hallgatózzam. Akármi volt, de egyenesen felém jött s azért idegesen szoritám meg fegyveremet. S mindig közelebb-közelebb ért, mig végre egy hosszu sötét alakot pillantottam meg, mely a földön kuszva, czedrusom felé közelgett. Mi lehet ez?

Alig villant meg e kérdés agyamban, midőn a felelet már megvolt rá: hosszura nyujtott borzasztó orditás hangzott a fülledt éji levegőn keresztül s fölvervé a hegyhasadékok visszhangját. Párducz volt, vagy mint azon vidéken nevezik, hegyi oroszlán, s a dúvad fölfedezett engem!

Gondolatgyorsasággal kaptam vállamhoz fegyveremet s a mennyire a sötétség engedte, a kékesen lángoló szemek közé céloztam, s vártam. Lassan s macskaszerü zsugorodással, hátgörbitéssel nyujtá ellenségem előre első lábát. Hallhattam a száraz levelek zörgését e mozgása közt. Szemei most még fényesebben ragyogtak. Láttam, hogy a legközelebbi perczben ugrani fog, s isten nevét rebegve, rásütöttem fegyveremet.

A vakitó villanás, az éles dörrenés, s az irtóztató bömbölés s nyögés, az állatnak ide-oda vonaglása, nyögéssel ki-

sérve, egy pillanat müve volt. Eltaláltam a vadat s az meg volt sebesitve.

Halálos volt-e a lövés? Elhatározva gyorsan végét vetni a dolognak, sebesen egy másik töltényt helyeztem hátultöltőmbe, s éles szemekkel kerestem a sötétben ellenségemet. Az éj minden pillanatban nőtt s a lég nyomasztóbb lett. Az ég szomoruan villanyos világu volt fölöttem s olykor-olykor vérvörös villogás czikázott a déli láthatáron. De lent koromsötét volt, s bár olykor-olykor hallám a megsebesült párducz nyögését, de meglátni nem tudtam, hogy a siker némi reményével ujra tüzelhettem volna rá.

Mig igy szememet aggodalmasan a sötétbe meresztém, egyszerre csak azt veszem észre, hogy erős karmok csapódnak fám derekába, s letekintve, szemeim a párducz fénylő szemgolyóival találkoznak: alig volt tiz lábnyira alattam!

Lövésem tehát megsebzé, de harczképtelenne nem tette, s fájdalomtól dühöngve, borzasztó mormogással kapaszkodott fel a czedrus törzsén.

Most egy pillanat sem volt veszteni való: élet vagy halál — biztos halál egyikünknek. Bal kezembe vettem a fegyvert, csövét a félelmes állat fejének hajlitottam s ujjam a ravaszt kereste; de azon pillanatban egyensulyt vesztettem a fán. Kissé megcsusztam s az életmentés ösztönétől megkapatva, elejtém a fegyvert, hogy a legközelebbi ágat megragadjam. Pár perczig erőlködtem s mig ismét biztos helyzetbe jöttem, borzadva hallám a fegyver éles pengését, mely mindig gyengébb-gyengébb lett, mig valami mérhetlen mélység fenekén utolsót pendült — s e közben feldördült a párducz démoni orditása s szemei rám voltak szögezve, mig én megtudtam, hogy a czedrus ágai közt közel lebegek egy mélység felett, melybe fegyverem hullott, mig borzasztó ellenségem élt. Nem volt-e okom borzadni? El voltam veszve!

Egy pillananatra eszemben megzavarodva,mintha kisértetek zugták volna fülembe: Halál, halál e vad fogai által! Közel voltam ahoz, hogy elereszszem az ágat, s lezuhanjak a mélységbe, hogy e vad elől meneküljek. De ez csak pillanatig tartott. Ismét nyugodtabb lettem, s némi reményem kelt. Hátha nem tud elérni hozzám az állat, mely ugy is megvan sebesitve, s vadászkésem is jól használva, szolgálatra tehet. Előhuztam tehát s még fölebb másztam, mig a fa alattam hajlongani kezdett. S aztán vártam.

A dúvad alattam lassan küzdötte fölfelé magát, s körmeinek csapódása a fa törzsébe folytonos közeledését jelenté. Közelebb s közelebb vonszolta magát a vonagló alak, mig a gyakori villámlások világánál ragyogó fogait is láttam, s forró lélegzetét is éreztem remegő kezeimen, mig végre csak egyetlen ág választott el tőle. A dúvad nem orditott többé csak zihálása, vagy lassu mormolása szakitá félbe a nyomasztó csöndet.

Még két lábnyi közeledés, s borzasztó karmai elérhettek már. A kétségbeesés erejével markoltam meg késem nyelét, s összezsugorodva egész erőmet összegyöjtém egy halálos döfésre. Egyik karommal a fához kapaszkodva, aczélozott izmokkal vártam a perczre s szemeimmel átfurni törekedve a sötétséget, a pontot törekedtem kilesni, hol döfésem halálos legyen, midőn egyszerre fullasztó felhőbe érzém burkolva magam. E perczben tüzvörösen gyuladt fel az ég, aztán sárgán s a háborgó óczeánhoz hasonló dörgő morajjal egy orkán viharzott fölénk. A zivatar végre kitört s borzasztó forgó szél dühöngött az erdő rengetegében.

Egy órát éltem ekkor keresztül, mintha czer ördög őrjöngött volna körülem. Az ember életének ily eseményei le nem irhatók. Ezerszer hajolt messze ki a borzasztó mélység fölé velem a törékeny faág, ezerszer örvényeltek körülem tövükből kiszakitott nagy fák, a szél által vadul sodorva a levegőben, vagy rémitő dörgéssel a mélységbe zuhitva mellettem, s én mégis éltem. Az erdőseg zajtól, orditástól visszhangzott, a lég tele volt a szárnyasok ijedt vijjogásával, a fasudarak egymást korbácsolták, mialatt folyton dühöngött az orkán, s az ágak töredékei oly sürün hullottak, csapódtak, mint dühöngő szélviharban a hópelyhek. A szük szakadékokból folyton állati halálkiáltások hangzottak, a nehéz törzs által talált szétzuzott párducz vonitása, a vaddisznó nyögése, haldokló farkasok nyöszörgő vonitása. A sötét szakadék valóban egy éktelen óriás sirhoz hasonlitott e borzasztó éjszakán.

Fél öntudattal, megszakgatva s véresen függtem a czedruson, melynek szivós s össze-vissza nőtt gyökerei eddig ellenállottak az elemek dühének. S lassankint észre lehetett venni a szél enyhülését, s mintegy két óra mulva a vész csakugyan elmult, a vihar elült.

A vihar alatt is gyakran néztem le, az ellenség villogó szemeit keresve. Gyakran csudálat lepett meg, hogy a dúvad nem ordit, vagy hogy ijedtében a fáról le nem rogyott, mert tudtam, hogy ily vihar mennyire eszét veszi az erdők lakóinak. De a párducz ott guggolt alattam s azt kellett hinnem, hogy boszuszomja felülmulta félelmét, s csak a kedvező alkalmat lesi, hogy megragadjon s szétszakgasson. Borzasztó volt a helyzet.

S ismét lestem őt, késemet kezembe szoritva. Lestem őt félelmesen, aggodalommal s halálra fáradva, de csak szemei ragyogtak felém, maga az állat nem mozdult. Igy vártam, mig a perczek órákká lettek, borzadva, gyöngén, s közel az ájuláshoz; de a párducz nem mozdult. Az egész hosszu éjen át őrködtem, mig jött a szürkület s vártam mig az aranyos keleten megjelennek a nap sugarai, s ekkor a világosság által megbátorodva, elhatároztam, hogy véget vetek fogságomnak s megtámadom a párduczot.

Lopva, lassan, éles szemmel s készen tartott vadászkéssel csusztam lejebb-lejebb a borzasztó alakhoz. Láttam bőrének barna csikjait, a borzasztó karmokat s kiválasztva a halálos szurás pontját, fölemeltem már a villogó aczélt, mikor egy gondolat czikázott át agyamon, s kinyitván kezemet, megérintém a királyi ellenség hátát. Megmerevedett s meghidegült, mert az állat kimult volt órák óta.

A visszahatás erőt vett rajtam, e perczben lassan és kimerülten lecsusztam a fáról. S aztán egy hosszu ágat kerestém, s annak segélyével felfrissitém a faoldalba vágott karmokat s ekkor a holt párducz lábaim elé zuhant. Ekkor tudtam meg nagy halála okát. A vihar alatt valamely szél által vágott fatörzs találta őt, összetörte gerinczét, egy pillanat alatt megölve a nagy vadat, melynek karmai a fa derekába bemélyedtek, és föntartották holttestét egész éjen át, mely oly borzasztó volt nekem.

Némi keresés után megtaláltam a napvilágnál az igazi utat, s a tanyára értem, hátamon a párduczbőrrel, végkép kimerülve s irtóztató éhesen, de minden nagyobb sérülés nélkül. Azonban nem kivánok átélni több ily éjet, ha mindjárt a szikla hegység valamennyi párduczának szép bőrét nyerném is győzelmi jelül!

Egy hét története.

Aprilhó 26-dikán.

A politika hete. — Tömérdek kérdés és semmi felelet. — A sport-politikusok. — A félig-jártas politikusok. — Szinházak közönség nélkül. — A nemzeti szinház. — „A haza.“ — Kassayné. — Donadio. — Egy sulyos bün. — Ki a vétkes. — Az uj operaház. — A sugárut. — A „müvészek háza.“

Ez a hét egészen a politikáé volt. A miniszterek megint felutaztak? Mikor térnek vissza? Mi a legujabb távirat Bécsből? Külön vámterület-e, vagy a szövetség megujitása? Nos, engedtek-e az osztrákok? Vagy talán maradt minden a régiben? Hogy állnak a vámtételek? A textil-czikkek? (ez a hölgyeket is érdekelheti, mert ez divatczikk) s a restitutiók kérdése merre dől? (ez is, mert ez zsebkérdés) Hát a fogyasztási adók? (ez is, mert attól függ, milyen édes a kávé.) Hát az önálló bank? Mit mond hozzá Pipicz, meg Lucam? (ezek már nem, mert ezek borzasztó emberek; mit emberek! Pénznadályok!) Még mindig semmit? Hát aztán? — Ezen, s még több százra menő kérdéssel ostromolta a mult héten minden ember a másikát; a tizedik, századik sem értette, mit jelent az a „status quo,“ mi fán terem az a textil-áru, hol veszi magát az a restitutio s több más efféle isten bogara, hanem azért hajtotta minden ember, rettentőképen hm-getve s fejét csóválgatva, ha kérdéseire azt a választ kapta, (épen századszor,) hogy: Bizony magam sem tudom.

Aztán hazajöttek a miniszterek; Tisza Kálmán megmutatta magát a miniszterelnőki palota ablakában, Simonyi báró pedig kilovagolt a városligetbe szép pej paripáján; most még nagyobb volt a kiváncsiság, hogy mit hoztak Bécsből. De sem Tisza Kálmán zöld szemüveges szemeiből, sem Simonyi báró fenkölt arczáról semmi bizonyosat nem lehetett leolvasni. Egyik, a ki a miniszterelnököt látta, azzal rémitgette a másikat, hogy minden elveszett, mert Tisza Kálmán arcza komor, ajkai szorosan zárva voltak; a másik ellenben azzal kardoskodott a helyzet jobbra fordulta mellett, hogy Simonyi báró igen délczegen ülte meg paripáját, midőn a köröndön Andrássy Manó grófot köszönté. A kit e jósjelek kétségben hagytak, azok az ujságoknak estek s azokon akarták horpadt reményöket kövérre hizlalni. S most már nem kutatták többé a táviratoknak elől-hátul egyformán érthető stilusát, hanem azok helyett elől, a vezérczikkek komoly barázdáin futkározott a tekintet, azok tekervényei közt remélt fölfedezhetni valami szemecskét, a mivel kiváncsisága legalább egy óranegyedre lecsillapulhatna. Tehát pártértekezlet lesz? — kérdezte minden ember. — Nem is lesz. — felelt valami „jól értesült,“ és „irányadó körökben jártas“ komoly politikus, még komolyabb hidegvérrel. Nem lesz, hát mi lesz? Csak afféle összejövetel? Hát azon mi történik? Ki fog beszélni, és mennyi lesz az alja? Mit határoznak? Azután a miniszter beszélt és az egész beszédből nem látszott ki egyéb azon orrnál, a mit Bécsből haza hozott, ő is, a fennkölt Simonyi is; azután a miniszterek ujra málháztattak s itt hagytak még az övéknél is hoszszabb faképnél, mire ismét megindul a hajsza a táviratokra, az „eredeti,“ még „eredetibb“ s a „legeslegeredetibb“ táviratokra és tudósitásokra. Komikus helyzet, csak olyan szomoru ne volna egyuttal!

Most lehorgasztják a fülüket, szidják azt a rézangyalát annak a németnek; hát hiszen szidhatják is, csakhogy aztán a maguk ajtaja előtt is söpörgessenek egy keveset. Mert okos fejjel az a dolog rendje, hogy mikor nagy munkára készülünk, elébb jól kipihentetjük erőnket, azután fogunk hozzá két kézzel, nem pedig ugy, hogy elébb elverünk, elpocsékolunk apaitanyait, és ugy állunk ki a gyepre! Sokkal kisebb emberek tudták azt nyolcz évvel ezelőtt, hogy minek jön meg az ideje nyolcz év mulva; és azt is tudták, hogy akkor is német lesz a német, a kivel dolgunk lesz; tartogatták volna tehát össze legalább azt a kevesünket, a mink van; sokra menne ez már mostanság, igy aztán most szeme közé nézhetnénk annak a németnek: „Kell-e az igazságos, testvéri osztály, vagy nem kell?“ Mig igy — a hogy az egyik bünös kézzel gazdálkodott, a másik meg bűnös kárvágygyal nézte, — beszélhetnek már most a sógorral!

Kénytelen voltam ezt is leirni, hogy hű képét adjam a hétnek. Hanem most tán már mégis elég lesz a jóból.

Menjünk inkább szinházba, s ne tartsunk attól, hogy el nem férünk. Nincs valami nagy tolongás egyikben sem. A nyári félév még csak az imént kezdődött meg, a fürdő-idény még messzire van s mégis ugyancsak megfogyott a közönség száma. A népszinház csak tartja magát, mert ez nem válogatós az eszközökben, hol egy uj ostobaság, hol egy jó vagy rosz szerződtetés, olyan ember pedig, a ki az ujat keresi, sokkal több van, mint a kinek a szép sem kell, ha nem jó is, azért a nemzeti szinházban olykor-olykor bizony nagy az üresség a nézőtéren, mert az legjobban érzi meg a mostani idő mostohaságát; természetesen; a müvelt ember sokkal lelkiismeretesebb is a könyelmü embernél, azért nem igen telik annyi embernek s igy a nemzetibe csak kevesen járhatnak.

A nemzeti szinház műsorozrta azért most is ép olyan érdekes, mint változatos. Nincs hiány az ujdonságokban sem az operánál, sem a drámánál. Amott nem rég adták „Saba királynő“-jét, ezt a fenségesen szép operát, mint legközelebbi ujdonságot, nagy fénynyel és költséggel. A drámánál még ha nincs érdekes ujdonság, a régi darabokat is föl-fölelevenitik, melyek egykor hatással birtak. Igy adták elő közelebb a „Hazát“, Sardounak borzadalmas és élére állitott jelenetekben gazdag drámáját. Van ebben a darabban igen sok, a mi nem szokta elteveszteni hatását a közönségre; vannak benne pompás szerepek, melyekben könyen tündökölhet az ügyes szinész; vannak érdekfeszitő helyzetek, melyek a figyelmet lekötik, hanem azért végre is nagyon tulcsigázott, tulhajtott darab marad az. Csaknem hihetetlen, hogy oly romlott és ördögi legyen a nő, minőnek itt Dolores rajzolva van, és ha van, akkor az nem való költői feldolgozásra, mert tulesik a szép körén.

Az előadás ellenben kitünő volt, a két főalak aligha találhatott volna jelesebb személyesitőkre Kassaynénál s Nagy Imrénél. Oly müvészi gonddal dolgozták ki szerepöket mind a ketten, annyira el nem mulaszták kidomboritni annak minden

részletét, oly kitünően szavaltak a szenvedélyesebb helyeken, hogy méltán megilleti őket érte a legteljesebb elismerés. Szép alakitás volt a Felekié is és elismerést érdemel Pintér, e fiatal szinész is, ki Kisoor szerfölött nehéz szerepét sok helyütt szintén szépen adta.

A nemzeti szinháznak továbbá most megint van egy kedves vendége, Donadio Bianca kisasszony ujra itt van, s hallani fogjuk tizenkétszer, régi szerepein kivül „Márthá"-ban, „Hamlet"-ben és „Észak csillagá"-ban. A kisasszonyt multkori vendégszereplése alkalmával rendkivül megszerette közönségünk, s épen jókor jön, minthogy nem sokára Benza Ida szereplési ideje is lejár. Donadiot Hauck fogja követni, ki pár év előtt szintén kedvencze lett a közönségnek. Látni való tehát, hogy az igazgatóság váltig buzgólkodik, megmozdit minden követ, egyre hozza a jelesbnél jelesebb vendégeket, és — bár mit mondjon az elfogultság — buzgóbb és a közönség, valamint a müvészet igényeit élénkebben szem előtt tartó igazgatósága soha sem volt ez intézetnek. Csak egy bün terheli, oly bün, melyet a költészet istene és a nemzet egyaránt nehezen fog neki megbocsátani: az, hogy a nemzeti szinirodalom egyetlen édes lányát, a népszinmüvet idegen, mostoha, magánkézbe lökte. Máris sulyosan bünteti meg magát ez a lelketlen könyelmüség; a népszinházban félév óta egyetlen uj népszinmüvet nem adtak, a nemzeti szinháznak meg nincs vasárnapi darabja; — de, ugy mondják, ez nem az igazgatóság büne, de még az intendánsé sem; fenn a magasban csinálták ezt igy ki, az isten, vagy talán az ördög tudja, mily okok és mily érdekből; hadd pusztuljon a népszinmü is a többi után!

S én nem tagadom, hogy látva e szomoru jelenségeket, szinte aggodalommal nézem az uj operaháznak a földből mármár kiemelkedő falait. Valjon honnan veszszük majd hozzá a közönséget, ha majd a pompás épület készen lesz s ott fog büszkélkedni a sugárut kellő közepén? Semmi esetre sem fog ártani, ha az épitők nem nagyon sietnek munkájukkal; elég lesz, ha akkorra készen lesznek vele, mire a sugárut kiépül; akkor talán majd csak megint jobb idők fognak járni, s az a városrész is lakottabb lesz, mint most; mert akárki mit mond, az operaház nem fog ám mind csupa kocsiban járó közönséggel megtelni, olyan messzire elgyalogolni pedig vajmi nehezére fog esni nem egynek, főleg tél-viz idején. Azért hát csak kénytelmeskedjenek vele, jó lesz, ha öt-hat esztendő mulva elkészül.

Pedig ez utczában lesz a „müvészek háza" is, még pedig nem sokára készen is lesz és a képzőmüvészeti társulat titkára azzal a kellemes ujsággal lepte meg a társaságot a minapi közgyülésen, hogy a legközelebbi gyülést már a saját házában tarthatja. A diszes palota nemsokára készen lesz már s őszszel a képtár átköltöztetéséhez is hozzákezdhetnek. Mi szivünkből örvendünk ennek, mert reméljük tőle, hogy a derék társulat uj lendületet fog általa nyerni. Megis érdemli; a legutóbbi év eredménye is haladást mutat az első évekhez képest, közönségünk még is nagyon hátra van még a pártotolás azon fokától, melyet ez elsőrangu müvészi társulat méltán megvárhatna. Az idén is veszteségben van a társulat, pedig hogy gazdálkodik! De mikor az oly kitünő képtárnak, minő a társulaté, egész éven át nincs több hétezer egynéhány látogatójánál s ezek között több mint fele nem fizet, tagsági vagy egyéb ingyenjegyet használván a belépéskor! S valóban nem kis elismerés illeti meg a társulat igazgatóját és titkárát azért, hogy e felette csüggesztő közöny és érdeklődés-hiány mellett sem fáradnak ki és a társulat érdekében a legnagyobb erőmegfeszitéssel minden lehetőt elkövetnek, csakhogy a bukás szégyenétől megmentsék az országot.

P. K.

Budapesti hirvivő.

*** (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége a marosvásárhelyi tüzkárosultak részére kétezer frtot és a gyergyó-csomafalvi templom fölépitésére 200 frtot adományozott.

*** (*Rózsás napló.*) Gróf Forgách László eljegyezte báró Sennyey Alice kisasszonyt. — Dr. Nagy János nógrád-megyei orvos eljegyezte Reusz Klemma kisasszonyt. — Solymosi Elek, a népszinház tehetséges tagja, közelébb tartotta esküvőjét Romsich Margit kisasszonynyal, a népszinház fiatal és bájos tánczosnőjével. — Sárvártt Peőcz Sángos kis-czeli fiatal ügyvéd esküvője e hó 27-dikén volt Tegyey Mária kisaszszonynyal, Tegyey Mihály szent-gotthárdi törvényséki biró kedves leányával. — Dr. Kanitz Ágost, a kolozsvári egyetem növénytani tanára, nőül vette Plosz Irma kisasszonyt, Plosz Sándor egyetemi tanár bájos nővérét. — Torma Lajos biharmegyei birtokos jegyet váltott Betegh Eszter kisasszonynyal, Betegh Ferencz leányával, Gyéresen. — Thoma László endrődi ügyvéd eljegyezte Kássa Erzsébet kisasszonyt Erdőszádról. — Debreczenben e napokban volt Jakobovics Aladár és Weisz Mari kisasszony esküvője. — Dr. Weinberger Kálmán debreczeni orvos Nagy-Dobronyban közelébb tartotta esküvőjét Roth Kata kisasszonynyal. — Nagyváradon Ercsey Lajos segédszolgabiró jegyet váltott Végh Janka kisasszonynyal. — Stofán Viktor főreáltanodai tanár pedig Német Ludovika kisasszonynyal Székesfehérvártt. — Pscherer József szabolcsmegyei földbirtokos közelébb jegyezte el Kacskovics Stefánia kisaszszonyt, Kacskovics Ignácz somogymegyei földbirtokos szép leányát.

*** (*József főherczeg.*) A milyen az apa, olyan a gyermeke; idősb leánya, Mária főherczegnő e napokban tette le az első vizsgát, és bizony kitünt, hogy a kedves kis főherczegnőnek tanulni is kell ám, és tanul is örömmel; mutatja a vizsga; első tárgy volt a magyar nyelv; nem csudálkozni, hogy ebben kitünő jártasságot tanusitott, mikor ez neki anyanyelve, ez nyomódott először ébredező lelkébe; nem ugy, mint fájdalom, még sok uri házban, hol a gyermek zsenge elméjét előbb sok mindenféle nyelvvel zagyvalitják össze, és csak azután kerül a sor a magyarra; természetes aztán, hogy nem ez uralkodik benne, nem igen magyar az ilyennek sem kifejezés- sem pedig gondolkodásmódja. A füvészetből is kitünően tette le a főherczegnő a vizsgát, és ez ujra mutatja, milyen nemes irányban foly a nevelése; már zsenge gyermekkorában ismertetik és kedveltetik meg vele a természetet, a valódi szép ezen kiapadhatlan kutforrását, és az igaznak ezen megragadó mintaképét. A mellett a német nyelvből is szép sükerrel tett vizsgát. — Cselédjeinek neveléséről is atyailag gondoskodik a főherczeg; igy gőbölyjárási pusztáján, Alcsuth mellett, a béresgyermekek iskolájában közelebb vizsga tartatván, a főherczeg végig jelen volt a vizsgán, és akként nyilvánitotta megelégedését, hogy a tanitó fizetését évi 100 frttal javitotta. Ez aztán a főur! — A főherczegi család e napokban kis-jenői uradalmára rándult, onnan meg közelebb Alcsuthra megy, hol kedves vendégei is lesznek: testvérnénje, Erzsébet főherczegnő, és ennek leánya, Krisztina főherczegnő, a kit a fenséges anya azért hoz ide közénk, hogy miként ő és felejthetlen atyja minden gyermeke, ez is ugy szeresse ezt az ő hazáját.

⁂ (*A nőiparegylet*) által a mult hónapban rendezett sétahangverseny után 172 frt 92 krajczár maradt tisztán, mely felében az egylet, felében pedig az árvizkárosultak javára fordittatott. Ugyancsak a nőiparegylet által a népszinházban rendezett szinielőadás összesen 806 frtot jövedelmezett, melyből azonban hétszáztizenhét forintot Rákosi urnak kellett fizetni. (Megemlitendő, hogy Szigligeti, kinek „Háromszéki leányai“ ez alkalommal adatott, a részére eső tiszteletdijat: 50 frtot nemeslelküen az egyletnek ajándékozá.) Végre ugyancsak az ez egylet javára rendezett tánczestély — melynek létrehozásában különösen a derék Stoczek Károly buzgolkodott, — 43 frtot jövedelmezett. Mindhárom alkalommal felülfizetések is voltak, melyekért az egylet jeles elnöke: Kühnel Ignáczné urnő köszönetet mond az egylet nevében. Egyuttal megemlitjük, hogy a jövő iskolai évtől kezdve az egylet leánytanodája f e l s ő b b leánytanodává fog átalakittatni; a mellett a növendékek csaknem dij nélkül fognak benne tanittatni; valamint azt, hogy ma, vasárnap lesz az egylet évi közgyülése a megyeház termében.

⁂ (*Báró Sina Simon felett*) Tóth Lőrincz, veterán tudósunk fog emlékbeszédet tartani az akadémiában, melynek a boldogult főur, bőkezüsége folytán, melylyel a hazai tudományt is támogatta, sok év óta igazgató-, vagyis tiszteletbeli tagja volt.

⁂ (*A drámabiráló választmány*) ismét uj drámát fogadott el, ez egyszer jeles Szigligetinktől. Czime „Perényiné“, és tárgya a hazai történetből van véve, az ellenkirályok harczias idejéből. Jellemző, hogy mialatt a nemzeti szinház hét uj eredeti darabot fogadott el és ezek közül négyet már elő is adott, a népszinházban Rákosi alatt csak egyetlen-egy eredeti népszinmüvet fogadtak el, és ezt az egyet sem adatta elő.

⁂ (*Az országos kisdedóvó-egylet*) Tisza Kálmánné elnöklete ma, vasárnap tartja évi közgyülését. Ez egylet, daczára a nehéz időnek, szépen virágzik, mert a mint a jelentésből kitünik, van 104 alapitó-, 183 rendes és 33 pártoló tagja. Képezdéjében a lefolyt évben 8 tanár müködött és a növendékek száma 50 volt Az összes bevétel 47,676 frtot, a kiadás pedig 22,592 frtot tett. Az egylet közelebb saját házában folytatja közhasznu müködését. A jelentésből végre azt is megtudjuk, hogy egész Magyarországon jelenleg csak 198 kisdedóvoda van. Az egylet titkára P. Szathmáry Károly, jeles irónk.

⁂ (*A kolozsvári Fröbel-egylet,*) a legjelesebbek egyike hazánkban, mint már régebben irtuk, sorsjátékot rendez pénztára, vagyis inkább az általa kitüzött nemes czél javára, és a nyereménytárgyak, összesen 243 különféle ezüstnemü, most itt Budapesten a Szurmák-féle kigyóutczai ékszerkereskedésben vannak kiállitva; mind igen szép tárgyak, és ugyanott sorsjegyeket is kapni és minden egyes sorsjegy után bizonyos nyereség lesz, — az a tudat, hogy néhány krajczárral egy nemes ügyet segélyezett a vevője.

⁂ (*A szeretetház ügyében,*) melyet tudniillik a fővárosban felállitani szándékoznak, mult vasárnap ismét ülést tartottak, és ismét egy jó darabbal előbbre vitték az ügyet. Ráth Károly főpolgármester és Bója Gergely, tanfelügyelő szintén támogatásukat igérték, ugyszintén több emberbaráti és jótékony intézet. Veress Pálnénak ez iránti kérdésére az ülés azt is kimondta, hogy a szeretatházban nemcsak fi-, hanem leánygyermekek is fel fognak vétetni, valamint azt, hogy egyelőre nem lelenczház is, hanem tisztán csak szeretetház lenne föllállitandó, olyan szegény gyermekek nevelésére, a kik legalább a hatodik éven tul vannak. Azután szervezőbizottságot választottak; elnök lett Molnár Aladár, előadó dr. Rosenberg Lajos, jegyző Stoczek Károly, bizottsági tagok Veress Pálné, Bischitz Dávidné, Adler Antalné, Békey Imréné és Kühnel Ignáczné urnők. Tehát itt is nők! Itt is, ott is, a hol csak jót kell tenni.

⁂ (*Honvédtisztjeink*) e nyáron is minden péntek napján társas-mulatságot fognak rendezni az Orczy-kertben; az első ilyen mulatság már a jövő pénteken lesz. Irom ezt pedig meg jó-eleve azért, mert ezen mulatságok tavaly igen kedvesek voltak.

⁂ (*Az iparosok körében*) mult vasárnap rendezett családi estély ismét igen kedves volt. Hollmann Irma kisasszony a „Sevillai borbély“-ból énekelt, igen kedvesen; Pedery Gyula Vörösmarty „Áldozat“-ából egy részt, és Döck Berta kisasszony egy költeményt szavalt, Szabó X. Ferencz elébb hegedün egyedül, azután tanitványával, Schlesinger Janka kisasszonynyal néhány darabot négykézre zongorán játszott; végre Sturm János és Windhaber Károly cziterán játszottak, mindannyian köztetszés mellett.

⁂ (*A herczegprimás*) a leányneveléssel foglalkozó győrszigeti apáczáknak örök alapitványképen 31.000 frtot adományozott. Ugyancsak ő, az álala Esztergomban alapitott s a Sz.-Anna templománál levő kisdedóvoda s iskola számára, mely az árviz alkalmával is magukat kitüntető Sz.-Vinczéről nevezett szerzetes nénikék vezetése alatt áll, 4000 forintot letéteményezett. Tudvalevőleg mindkét közmüvelődési intézetet a bibornok-herczegprimás alapitotta. — A z e s z t e r g o m i Simor-képtár ujabban több remekművel gazdagodott Ilyen Deger világhirü düsseldorfi müvész egy madonnája, egy Markókép, néhány olasz s mintegy nyolcz darab ó-német iskolabeli festvény.

⁂ (*A nemzeti szinházat*) az „Egy hét története“ elkapkodta előttem, holott én napok óta égek a vágytól, legalább kibeszélni magamat azért a sok gyönyörüségért, a mit e héten ott élveztünk. És ha a krónikás ur legalább igazán szólt volna róla! Hanem csak ugy könyedén fölemlit két darabot: a „Sába kirélynőjé“-t és a „Hazá“-t, erről is, arról is mond egy-két szót, azzal vége! Pedig a „Sába királynője“ mult szombaton olyan előadás volt, hogy bármily világvárosban számot tett volna. Nagy-Benza Ida mint Sulamith, Odry mint Salamon, Ellinger mint Assád, Kőszeghy mint főpap, Nádayné, — csak iczi-piczi szerepe van e kedves müvésznőnknek, csak egyetlen danája, de mennyi báj és kedvességgel énekli! Azután a zene- és énekkar! Olvasónőink nem is képzelhetik azt az elragadtatást, mely jelenetről jelenetre mintegy édes, boldog igézetben tartotta a közönséget. Hogy hányszor hivták a közremüködőket, a jó isten a megmondhatója, maga a közönség legkevésbbé tudná megmondani, annyira mintegy édes mámorban volt. Olyan kimondhatlanul fenségesen szép is ez az opera, annyira szinte tulvilági a zenéje és annyira nagyszerüen szépen adják azt nálunk. — Gyönyörü szép volt a „Kőmíves“ is, de már erről nem szólhatok ugy kedvem szerint, mert hátra vannak még a drámai esték, a „Csőd,“ ez az erő- és tartalomdus dráma, melyben Felekiné, Lendvayné, Feleki, Nagy Imre, Náday, Bercsényi, Ujházi és Vizváry játszanak, ennyi jeles egy este! Csak Nagy Imrét ha látnák! Egy kissé csiszolatlan, vörös kezű kereskedősegédet ábrázol, a legnemesebb szivvel, mely lánggal ég a főnök leánya iránt, és melyet ő erővel féken tart, ő, a maga szögletes bátortalanságával és ügyetlen becsületességével. Minden szava, minden mozdulata hű és jellemző; csupa ferdeség és mégis szeretetreméltó. — Azután a „Fenn az ernyő nincsen kas, “Szigligetinknek ezen kedves, magyar izü vigjátéka, Szathmárynéval, Molnárnéval, Helvey Laurával; azután a „Három kalap“ a legszellemdusabb franczia vigjátékok egyike. Ha

azt kérdik tőlem, mi a meséje, alig tudnám megmondani, és a néző mégis alig birja bevárni egyik jelenetet a másik után, annyira csupa változatosság és meglepőség, csupa komikum és szellem, és benne a mi páratlan Szigeti Józsefünk az ő ragyogó lángelméjével, melyen az iró minden gondolata mint brilliánton a napsugár, ezer szint játszva szertevetődik, — olyan nagy istenáldás az a müvészet, ugy elfelejteti az emberrel ezt a földi világot! — És hátra van még Donadio kisaszszony, a ki csütörtökön „Márthá"-ban lépett föl; hogy milyen kedves volt ő, ki különben is maga a kedvesség, e különösen kedves szerepben, azt nem igen lehet leirni.

⁂ (*A népszinház.*) Ez aztán tudja a módját! Csupa lárma és hühó! Ma „Horváthné föllépése" harsogják a trombiták. „De már ezt meg kell nézni," mondja rá egyik a másiknak és szalad a népszinházba és látja Horváthnét. Hát hiszen kedvesnek elég kedves egy jelenség, a müvészettől azonban még kissé távol áll, mondja aztán egyik a másiknak, és dicséri annak az eszét, a ki ugy tud a közönség bibéjére tapintani. Másnap meg a derék Tamási a lépes vessző. Már rég ott kellett volna neki lenni Soldosné mellett, (Soldosnénak meg csak tisztán a népszinmü mellett,) hanem hát igy is jól van. „Tamási," „Tamási!" harsog tehát minden utczasarkon a szinlap és „De már ma ha vizet iszom is, elmegyek," mondja egyik a másiknak és a szinház ismét zsufolva van. Harmadnap meg Erdélyi Marietta mint „Szép Galanthea" a hajrá, és akkor már épenséggel lehetetlen el nem menni; miért? Azért. És csakugyan szép alak, nagyon szép alak és énekelni is tud, nem nagyon, de szépen, a mennyi épen elég az operette-hez. A játék ugyan majd talán csak azután jön meg neki, hanem az nem tesz semmit, a szinház azért megtelt, és ez igy megy napról-napra, hetek, hónapok óta. Ujdonságot is adtak e héten, két egyfelvonásos vigjátékot; az egyik, „A Venus bevonulása," szellemdus apróság. Egy franczia tanár felolvasást akar tartani erről a tárgyról, de nincs, a ki hallgassa; akkor az inas azt tanácsolja neki, hogy ne ilyen földfeletti tudományos dolgot, hanem vonzót, érdekeset igérjen a közönségnek,akkor mindjárt megtelik a terme, és szolgál is urának azonnal olyan közkedvességü tárgygyal,saját életéből, a hogy a felesége ott hagyta és most czifra ruhában fel-alá csatrangol a városban. A tanárnak szintén eszébe jut egy kalandja, a hogy egyszer egy szép keztyüs lánynál felejtette magát. Akkor jön egy angol egész csomó gyermekével; a tanár boldog, ezek bizonyosan az ő felolvasására jönnek, és rágyujt a előadásra. Hanem biz azok, mint afféle világlátó utasok, csak a termet jöttek megnézni, és pár percz mulva odább mennek ismét; a tanár ujra busul; azonban jön egy fiatal ember, papirral kezében, és leül a lépcsőn; ez már csak az ő embere, mondja a tanár és ujra rázendit a felolvasásra, a fiatal ember meg csak ir; ah, bizonyosan az ő fölolvasását jegyezgeti, mondja a tanár, és még csak annál jobban beletüzelődik,és csak azután tudja meg, hogy az a fiatal ember szerelmes-levelet irt ott, csupán e végett rohant be; azután csetepaté kerekedik köztük, a fiatal ember nem mer kimenni a házból, mert ottkünn valami nőcske leselkedik rá, a kivel most már nem akar találkozni, mert most már más valakibe szerelmes;küldi tehát a tanárt,hogy beszéljen a nőcske fejével; az ki is megy, de csakhamar visszatér, nem lehet azzal okosan beszélni, mert kissé hirtelen keze van; most tehát az inast küldik ki hozzá és ez aztán el is tud vele bánni, mert ép az ő felesége. Mondom tehát, élénk darab, csakhogy az ilyent játszani is kell tudni. No, de a helyett kaptunk utána legott azon este egy másik ujdonságot: „Pipogyi uram lakatjá"-t, olyan izetlen sületlenséget, hogy az ember szinte ámulva kérdi, mikép férhet ennyi butaság egyetlen egy felvonásba. És ezt aztán érdem szerint le is játszották.

⁂ (*Irodalom.*) Greguss Ágosttól rövid idő alatt egy kötet tanulmány fog megjelenni Arany János balladáiról. — P. Szathmáry Károly „Az emberi nem fejlődésének történeté"-t irta meg három kötetben. E nálunk hézagpótló mü hat füzetben fog mejelenni és előfizetési dija 5 frt. Bolti ára 6 frt lesz. Az első füzet (a középkor,) már megjelent és az előfizetők azonnal megkapják. Az előfizetési pénz Aigner Lajos, budapesti könyvárushoz küldendő.

⁂ (*Vegyesek.*) Lohr János,kitünő orgonamüvész szerdán orgonahangversenyt tartott a józsefvárosi templomban,szép közönség előtt és fényes sükerrel. Tapsolni nem igen szabad ily helyütt. — A jelmezes gyermek-hangverseny e hó 2-dikán 100 frtot jövedelmezett az árviz-sujtottak javára, ide számitva a felülfizetéseket is, — A Deák-kápolnára e napokban ideiglenes emléktáblát alkalmaztak: „Itt nyugszik Deák Ferencz" fölirattal. — A budapesti protestáns országos árvaegylet most pénteken tartotta rendes évi közgyülését, melynek egyik főtárgya uj árvaház épitése volt. A jövő héten többet erről — A szabadkőmivesek magyarországi skót páholyai házat épittettek (nem épitettek) maguknak, és pedig szépet, a váczi sétasoron (boulevard,) hová közelebb be is fognak költözködni. Ez alkalommal több rendbeli ünnepélyeket is fognak rendezni és az ország majd minden páholya képviselve lesz ez ünnepélyeken. — Jókai Mór már haza érkezett olaszországi utjából. Egy angol lapban azt olvasta volt, hogy minisztervál ság van nálunk,azért sietett ugy. Rómaból 44 óra alatt érkezett Budára. Holott pedig nincs is minisztarválság. — Vastagh György, jeles képirónktól igen szep női arczkép van most a képtárban kiállitva. — Könyves Tóth Mihály, jeles mérnökünk egy kőfurót talált fel, bányászati munkák számára, melyet a szaférfiak kitünő találmánynak mondanak. Örülhetünk neki, mert magyar ember a feltaláló. — A budai közkórházba e napokban egy beteg napszámosnőt hoztak, a ki azon kérdésre, hogy mi a neve,azt felelte: „Drack Franciszka bárónő," és azon kérdésre,hogy mi a foglalkozása, azt, hogy:„Napszámosnő.„ Ilyen forgandó a szerencse. — Most csütörtökön volt a czitera-kör ez idei utósó estélye. — A központi Frőbel-nőegyletnek megengedte a tanács, hogy május 18-dikán, délután négy órától kezdve az Erzsébet-sétányt elzárathassa s ott harmincz krajczáros belépti jegyeket szedjen az öt gyermekkert javára. Az egylet hölgyei a katonai zenén kivül egyéb meglepetésben is készülnek részesiteni vendégeiket. — Pénteken este az egyetemi fiatalság közül számosan fáklyásan vonultak végig a főváros főutczáin,és a mostani politikai három pártkör helyiségei előtt hatalmasan szónokoltak az önálló vámterület és önálló bank mellett. A jó ég bizonyosan meghallotta, Bécs azonban még jó messze van onnan. — A „Korona" kávéház bérlője: Érsek Károly még az ünnepek előtt eltünt, s mivel sem szülőföldjén, Kecskeméten, nem volt, sem itt nem találják, a legroszabbtól tartanak. Rendezett anyagi viszonyok közt élt s családja nincs. — Odry Lehel jeles énekesmüvészünk a szinházi szünidő alatt Kolozsváron is fog vendégszerepelni. — A lefolyt héten a fővárosban született 274 gyermek, elhalt 257 személy; a halálozásokat tehát 17 esettel mulják felül a születések Az ujszülöttek közt volt 127 fiu, 147 leány. A halottak közt volt 152 férfi, 105 nő, egy éven aluli gyermek 77. Ez év 16 hetében született összesen 4331, elhalt 3823, a születések többlete tehát 508.

⁂ (*Halálozások.*) Ferenczy István királyi tanácsos

és Sopronmegye alispánja, e hó 23-kán Sopronban, 43 éves korában elhunyt. Sok jó ember fájlalja a derék férfiu elhunytát. — Elhunytak továbbá: Mándély Géza negyedéves joghallgató s terézvárosi nyár-utczai kisdedovoda vezetője, e hó 18-dikán. — Márky Jánosné, született Zey Julianna asszony Sarkadon, 69 éves korában, — Debreczenben özvegy Zágonyi Józsefné született Ilozsvai Sára asszony.76 éves korában.— Huszt város derék birája: Szücs János, e hó 21-kén, 60 éves korában — Kolozsváron Biró Miklós jószágigazgatósági levéltárnok, élete 74-dik évében. — Ecsegen átalános részvét mellett temették el Plachy Gyuláné, született Szilárdy Elfride asszonyt, alig 18 éves korában. — Miskolczon árvai Teöreök Sándor, a megyei árvaszék elnöke és algymnáziumi felügyelő, egy müvelt és jó lelkü férfiu, 56 éves korában. — Sz. Kövesden báró Keményi Albert, egy ritka hü hazafi és nemes emberbarát e hó 14-dikén, 64 éves korában. — Nagy-Bajomban egy kedves fiatal, 21 éves hölgy; Zloczky Mihályné született Zákány Piroska asszony, egy évi boldog házasság után, egy kis lánygyermeket hagyva hátra. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Április 29-dikén: „Saba királynője.“ — Április 30-dikán: „Mignon“, Donadio kisasszony mint vendég. — Május 1-sején: „Egy királynő szerelme.“ — Május 2-dikán: „Sevillai borbély“, Donadio kisasszony mint vendég. — Május 3-dikán: „Tartuffe“. — Május 4-dikén: „Figaro lakodalma.“ — Május 5-dikén: „Romeo és Julia“, Bercsényiné fellépteül.

Divattudósitás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: szivartárcza rajza, melyet horgolázó eszközök tartójának is lehet alkalmazni. Bőrre himzendő selyemszálakkal.

A 2-dik szám: H és M betük.

A 3-dik szám: A és D betük.

A 4-dik szám: G, D és C betük.

Az 5-dik szám: A betü.

A 6-dik szam: B betü.

A 7-dik szám: alsó szoknyákra, paplanlepedőkre stb. való angol himzés rajza.

A 8-dik szám: M és C betük.

A 9-dik szám: B és C betük.

A 10-dik szám: M és V betük, asztalnemüekre.

A 11-dik szám: G és S betük, az egyik betü simán, a másik lyukasosan himzendő.

A 12-dik szám: asztalteritő körüli himzés rajza, egyszinü posztóra, vastag selyemszállal, vagy berlini pamuttal himzendő.

A 13-dik szám: fehérnemüekre való korona rajza.

A 14-dik szám: S betü.

A 15-dik szám: B és C betük.

A 16-dik szám: pamlagpárnára való himzés rajza, posztóra, ripsre vagy bársonyra himzendő, selyemmel és aranyszálakkal.

A 17-dik szám: egy nyári félkeztyü mintája, fekete reczézett szövetből szabandó ki és fekete selyemszálakkal huzandó be. A trou-trou szövetet is lehet rá alkalmazni.

A 18-dik szám: szivartárczára vagy tütartóra való himzés rajza, a közepén E és B betükkel.

A 19-dik szám: szalagokra, nyakkötőkre való virág rajza, selyemmel kimzendö.

A 20-dik szám: M betü.

A 21-dik szám: M, E és A betük; finom franczia himzés.

A 22-dik szám: finom battist zsebkendő körüli franczia himzés rajza.

A 23-dik szám: L és F betük.

A 24-dik szám: sarkos matróz gallér mintája, köröskörül á la gréque himzéssel. És végre

A 25-dik szám: zsinórzási minta, gyermekruhák diszitésére.

Számrejtvény.

Lázár Esztitől.

2. 30. 13. 21. A léleknek ez tüköre,
35. 30. 7. 37. Sok kemencze hevitője;
10. 1. 8. 28. 5. Nőd viselvén, nem vagy férfi,
5. 25. 10. Finom szállal halált mér ki.
29. 15. 19. A borral most már versenyez,
3. 1. 27. Erőtlen elme ezt hegyez;
11. 13. 16. 22. 24. A gyermekek ettől félnek.
31. 33. 36. 17. 19. 13. 21. Nagyon alkalmas ebédnek.
21. 4. 12. Szorgalom édes jutalma,
14. 28. 26. Azzá tesz a bün hatalma;
38. 23. 16. 34. 2. Illik hozzá tisztesség,
38. 18. 9. 6. Baj, ha ebből nincs elég.
32. 22. 37. 30. Hány lelket vitt ez már bünre!
39. 20. 32. 10. 17. Ilyen, a ki szép csak szinre.
1—39. Ha szeretet által kivánsz boldog lenni,
E nagy igazságot kell szivedre venni.

Megfejtési határidő: májushó 27-dike.

A f. é. 14-dik számban közlött rejtvény értelme:

Áldás oly sziv birhatása, mely szeretni tud!

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Székely Berta, Ráthori Zsigray Istvánné, ifj. Frommhold Paulin, Vlasits Kovács Mari, Éhen Ilka, Okos Lászlóné, Moesz Gézáné, Bajza Karolin, özvegy Porubszky Istvánné, Pechata Lajosné, Grundböck nővérek, Homonnay Julia, Knau Antalné, Pántz Ödönné, Magócsy Ida, Démuth Irma, Túry Dánielné, Velyáczky Julia, Széll Lajosné, Zigury Györgyné, Presely Mari, Fodor Erzsi, Uray Margit, Vincze Csima Petronella, Mózesy Anna, Sziklay Matild, Posgay Józsa, Austerweill Jozefin, Potoczki Mari, Schimmer Frida, Décsi Lidia, Medveczky Tóth Etelka, Rozinay Lászlóné, Szabó Anna, Nagy Julia, Magyar Emilia és Agáta, Csonth Lajosné, Abonyi Rozinay Mária, Gedeon Gáspárné, Kirchmájer Etela, Sáary Etel, Visky Gergely Mária, Krancz Rózsika és Béla, Ujváry Mari, Katinka és István, Bertha Mari, Gáspár Czeczil, Jávor Anna, Soltész Emilia, Reberics Szidónia, Szabó Anna, Mandits Erzsi, Bohus Gyuláné, Koller Etelka, Biró Klára, Chepely Zsuzsika, Győrffy Karolin, Beszédes Gyuláné, Tury Lederer Emma, Pleschée Georgina, Horváth Istvánné, Jánossy Lajosné.

A 13-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldték.

Koller Etelka, Győrffy Karolin, Chepely Zsuzsika, Biró Klára, Pleschée Georgina, Horváth Istvánné.

Tartalom.

Már késő, Szépfaludi Ö. Ferencztől. — Visszaemlékezés, Imrefi Iványtól. — A fényképekről, Németh Ignácztól. — A regényhősnő, Dominkovich Máriától. — Egy borzasztó éj. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

rándult. Olympiát játszta, és a közönség egész elvolt ragadtatva, olyan gyönyörű volt szavalata és egész jelensége.

Czegléd borzasztó esetnek volt husvétkor szinhelye. Hauser vasuti gépész több jó baráttal ebéd alatt vigan mulatott, borozgatott, tán többet is, mint kellene, mutatják azt felesége szavai, a ki midőn férje ujra borért akart küldeni a korcsmába, egész szeliden, mert áldott jó asszony volt, azt mondta neki: „Férjecském, ne többet, eleget ittál már!“ De még inkább mutatja az, a mi e szavakra következett. Hauser ugyanis erre bement a mellékszobába, percz mulva visszatért, revolverrel kezében és a következő perczben a nő keresztül volt lőve. „Kedves férjem, mit tettél velem!“ voltak a hű lélek utósó szavai. A szerencsétlen férj percz mulva eszére tért, jajgatva borult a hű nő holttestére, mit használt! — sokszor egy pillanat választja el a halált az élettől.

Vidéki vegyesek. A selmeczbányai „Magyar társaság“ a jövő hó 6-dikán zászló felavatási ünnepélyt rendez, és a mellett tánczvigalmat is, részben az ottani kisdedóvoda és részben a fővárosi árvizsujtottak javára. — Balassa-Gyarmaton közelebb önkénytes tüzoltó-egylet alakult. Bár minden városunkban volna már ilyen! — Az ungvári társaskör közelebb tánczmulatságot rendezett a Deák szobor és a vizkárosultak javára. Táncz és mulatság volt, de jövedelem vajmi kevés. — Komáromban a katonatisztek ma, vasárnap tánczvigalmat rendeznek a vizkárosultak javára. — Gödöllőn jövő hó 20-dikán hangverseny lesz az ottani régészeti társulat javára, melyben a mi jeles Vizvárynk is közre fog működni. — Vasmegyében fényesen fogják megülni Berzsenyi Dániel születésének századik évfordulóját és nem jövő hó 6-dikán, mint elébb hirdetve volt, hanem 7-dikén, mely a halhatatlan költő születésnapja és az idén épen vasárnapra esik. Maga Vasmegye bizottsága rendezi ez ünnepélyt, és e szerint bizonyára méltó is lesz a nagy költőhez. — A kolozsvári szinház derék fővezetője, Korbuly Bogdán ur által nyitott népszinmüi pályázatban (1000 franc), Szász Béla, Szász Gerő, Hegedüs István irók, és E. Kovács Gyula és Szentgyörgyi szinészek a birálók. — Arad városa hiába épitett állandó szinházat, mikor a közönség ott a szinészet pártolásában állhatatlan. Rettenetes tele volt ott Bogyó és Mándokynak, és a vége az lett, hogy három hónap óta nem fizették a tagokat és most még épenséggel semmit sem tudnak fizetni. Beadták a kulcsot. — Tüz volt e napokban Ipolysághon, Hunkóczon (Ungmegye), Hajnikon (Szliács mellett), Szabolcsmegyében Zalkodon, továbbá Gödöllőn, Hód-Mező-Vásárhelyen, Dobozon, Kulán, a székelyföldi Kebele-Szt.-Iványban és Sztropkóban. A nép csak nem tud vigyázni! Igy lesz az isten áldásából isten átka.

Különfélék.

*** (*Bécsben*) a főranguak a mult héten „élő képek“-et és mükedvelői előadást rendeztek a magyar vizkárosultak javára, két este egymás után, mely 26,000 ftton felül jövedelmezett, A második előadás után gróf Andrassy Gyuláné estélyt rendezett a közremüködők tiszteletére.

*** (*Herczegóvinában és Boszniában*) a fölkelők tudni sem akarnak a békéről, miből sokan azt gyanitják, hogy orosz kéz szitogatja a lázadás tüzét, természetesen csak ugy alattomban, mert a világ előtt tökéletesen egyet ért a hatalmasságokkal a béke fenntartására nézve. Montenegro is minden kitelhetőképen, csakhogy szintén szép titokban, támogatja a lázadókat. Szerbia végre nyakig fölfegyverkezve áll és mindezen harczi jelek daczára Viktoria angol királynő, a ki a mult héten Németországban mulatott, azt mondta, hogy nem kell félni semmit, nem lesz háboru, azt mondta neki a porosz császár.

*** (*Drezdában*) ez év junius havában kongresszus lesz a a holttestek elégetése tárgyában. Részt vesznek benne a világ számos tudósai, többek közt Kinkel Zürichből, és minden oldalról ki fogják tüntetni, mennyivel jobb a közegészségi viszonyokra nézve, ha a holttesteket nem, mint eddig, a földben rothadásnak engedik át, hanem elégetik, a kegyelet aztán igazán őrizheti a drága „hamvakat.“

*** (*Görcz mellett Piumában*) báró Wisthoff neje, ki, mint mondják, Deák Ferencz rokona volt, férjének theát akarván főzni, az egyik szál gyufát, mely nem akart meggyulni, elhajitotta, de mire a másikat megdörzsölné, ruhája már egy lángban állt, az első szál gyufától, a mely mikor elhajitotta, már égett, csakhogy ő nem vette észre. A jó nő aztán pár óra mulva halott volt.

Megbizások tára.

☞ *Tisztelettel értesitem előfizetőimet, hogy az idei első 6 kötet könyv, valamint az első félévi mülap szétküldését e napokban megkezdtem és most már a szétküldés szakadatlanul fog folyni, három hét alatt tehát minden t. előfizetőm, a ki a mellékletekre a csekély dijat beküldte, okvetlenül meg fogja azokat kapni.*

N-falvára O. I. urhölgynek: 20-22 és 26 fton már elég csinosat kaphatni.

Kassára K. J. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Beregszászba K. M. urnőnek: Az átalakitás 8 frtba kerül, az uj 14-be.

Kaposvárra F. Gy. urnőnek: Mindig legalább is két hétig kell utána várni.

Marosujvárra Sz. M. urnőnek: Hentaller Batta Szilárda urnő lakása: Wesselényi-utcza 1. sz. és bizonyára ajánlhat is alaposan müvelt nevelőnőt.

N. Kállóba B. I. urhölgynek: Nagyon sajnálom, de már nincs.

Nagy-Enyedre D. Sz. I urnőnek: Várom szives elhatározását és intézkedését, mint magánlevélben kértem.

Papinára D. Sz. I. urnőnek: A kivánt műlapokat megküldtem; más könyvekkel azonban nem szolgálhatok,

Gy. Váriba B. I. urhölgynek: Az egyiket azonnal megküldtem. Előfizetése márczius 7-dikén lett beküldve és augusztus végeig tart.

Zilahra Z. M. urhölgynek: Ajánlom szives figyelmébe soraimat.

K. Korpádra H. P. H. urnak: Az „Apa és fiu“ czimü regény négy kötetből áll. Ott van vége és igen nemes irányu megoldása.

Csongrádra E. A. urhölgynek: Az ottani postahivatal szives felszólitása folytán, azonnal intézkedtem, és most ismét megszakitás nélkül fog menni.

Pancsovára B. Gy. urnőnek: Pedig innen meg volt küldve!

Lentire B. J. urnőnek: Sziveskedjék egyenesen Sztupa György egyleti pénztárnok urhoz fordulni, a ki szokott szivességével szolgál a sorshuzás nyerő számainak lajstromával.

FOLYÉKONY GLYCERIN-CRÉME

több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábba és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen has nált glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgy-por (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehérszint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemggürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 7. szám.

Tavaszi és nyári idényre

Párisból érkeztek.

Legszebb és legujabb divatu női ruhák és felöltők, dolmány, Jaquettek és kerek köpenyek, Mandarin és Obrettek, melyek dús választékban és jutányos áron találhatok, a **„franczia nőhöz„** czimzett női divattárban, Budapesten, Deák-utcza 15. sz. alatt u. m.

Jaquettek minden szinben	7, 8, 10 ft.	és fellebb
Ugyan ilyek finom Brasilból	10, 12, 15 „	„ „
Renaissance legujabb posztó-szövetből	15, 20, 25 „	„ „
Dolmányok legujab minta szerint	10, 12, 20—50 „	forintig
Getlemen férfi kabát legujabb minta szerint	10, 15, 20 ft.	és fellebb
Jaquet és tünik igen jól chevijotból	15, 20, 25 „	„ „
Selyembársony felöltők legujabb szabásban	30, 35, 40—120	forintig
Patent bársonyból pedig legujabb szabásban	15, 20, 25—30	„
Hálóköntösök legujabb szabásuak	15, 20, 25—60	„
Kész női ruhák házi használatra	12, I5, 20 ft.	és fellebb
Kimenő ruhák elegáns kiállitásban	25, 30, 40 „	„ „

Nem különben menyasszonyi kiházasitási ruhák legujabb Párisi divat szerint legelegánssabban és jutányosan készittetnek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközeltetnek s kivánatra minták bérmentve küldetnek.

Megrendeléseknél kéreti egy centimeter szerinti mérték vagy régibb ruha test és szoknya elejenek hossza beküldése.

RÓZSAY A.
Confectioneur.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr. Killisch,** Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Felhivás szülők- és gyámokhoz.

Vagyonos árva gyermeket, **sőt olyant is, kinek nevelését szülői bármi oknál fogva idegen, de jó és lelkiismeretes kezekre bizni ohajtják,** — örökbe felfogad és sáját gyermeke gyanánt felnevel egy gyermek nélküli család, kinek neve, mint paedagogusé, a birodalomban igen előnyösen ismeretes, tehát előre is teljes garantiát biztosit.

A feltételek egyszer mindenkorra közösen állapitható meg.

Szigoru titoktartást biztosit az illetőnek társadalmi állása, azért az érdekeltek teljes bizalommal fordulhatnak hozzá.

Ajánlatok elfogadtatnak e czim alatt: **„Avis 100“ Láng Lipót és társ. I. nemzetközi hirdetések felvételi iroda Budapesten, fürdő-utcza 1. szám.**

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs. kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős rejü 2 frt 10 kr.**

Hufeland hirneves orvos mondja orvostani müveiben: „Két betegség van, melyek ellen az orvosi tudomány hasztalan látszik keresni erőteljes gyógyszereket; ezek **fejköszvény** és a **podagra**; e gyógyszer a fentebbi köszv.-vászon használata által fölfödöztetett.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvartt:** Wolf gysznél. **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron:** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa. **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Egyedüli főraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

Magyar- és Erdélyhon számára

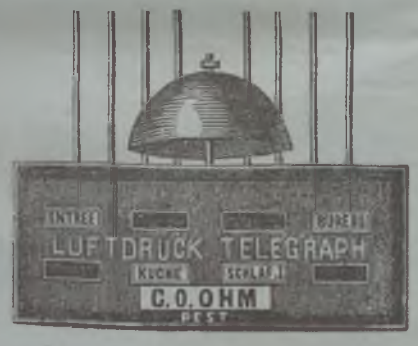
Wheeler és Wilson

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,

ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kezty ivarrógépékből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó mükelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O., Pest, Jozsefter 15. sz.
uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

Magyar ipar

Nap- és **esernyő-gyár**

alapitott 1834-ben

RANZENBERGER TESTVÉREK

Budapest váczi-utcza 14. sz. Korona kávéházzal szemben.
Ajánljak gyermek nap- és esernyők 1—2—3 forintig.
Nagy és kis tavaszi esernyők minden szin 3—4—5 forintig.
En toutcas 2-ős selyem esernyők 3—4—5—6 forintig.
Finom selyem esernyők 4.50-töl felleb.
Napernyők urak számára 1.60 krtól kezdve.

Ezenkivül nagy mennyiségü franczia s angol nap- és esernyő van raktárunkban.

Javitások vagy ernyők ujonnani áthuzatása a minden masnemü és szakba vágó megrendelések 12 óra tartama alatt, ugy szintén vidéki megrendelések s leggyorsabban s legpontosabban eszközöltetnek.

Fölvilágositásul.

A **Mocsonyi**-féle ház lebontása végett

Farkas S.

nőidivatterme

nem **váczi-utczában,** hanem **Kis-hid-utcza vadászkürt** szálloda átellenében van.

20-dik szám. Május 14-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTAR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
						óra perc	óra perc
Május 14	Vasárnap	A 4 Bonifácz p.	A 4 Cantate	2 C 4 Nagy Ath.	20		4 25	7 28
15	Hétfő	Zzófia szűz	Izidor	3 Timotheus	21		4 24	7 30
16	Kedd	Nep. sz. János	Nep. sz. János	4 Pelagia	22		4 22	7 31
17	Szerda	Ubald püspök	Ubald	5 Irene	23 B. Gaza elf.	●	4 21	7 32
18	Csütörtök	Vernácz, Libór	Libor, Ivó	6 Hiob	24 Sámson		4 20	7 33
19	Péntek	Prudent	Mennyei	7 Sz. ker. feltal.	25		4 19	7 35
20	Szombat	Bernardin püsp.	Bazilla	8 János hittudor	26 Sabb. 5. per.		4 17	7 36

Vidéki tárcza.

Miskolcz májushó 8-dikán 1876. (*Eredeti levél.*) — Jótékony czélu műkedvelői előadások. — Tisztelt Szerkesztőnő! Kotz Palóczy Judith, e fáradhatatlan nő a jótékonyság terén, e hó három első napján ujra három műkedvelői előadást rendezett az itteni négy nőegylet, ugymint a borsodi, fillér-, evangelikus és izraelita nőegyletek javára. Az előadások fényesen sikerültek. Első nap szinre került „A szegény ifju története“ Feuillettől, melyben Bizony Vilma k. a. igen szép felfogással és előkelőséggel játszott; ugyszinte Dominkovics Mari, Vadnay Róza, Sipos Emma, Eötvös Karolina és Mungai Jenny kisasszonyok, valamint dr. Horváth, Farkas Kálmán, Simon Pista, Varga, Simon Pál, Teper urak stb.

Másnap a hangverseny volt, melyben Szalay Anna kisasszony működött közre, nővérével, Szigethy Gyulánéval, kik Pestről jöttek e czélra, s azért kétszeres elismerés illeti őket. Szalay Anna kisasszony három magánjelenetet jelmezben énekelt, „Ernani“, „Faust“ és a „Zsidónő“-ből, hangra és játékra nézve egyaránt szépen. Nagy kitüntetésben részesültek még Kahle Vildt Jeny urnő is, szabatos zongorakiséreteért; Szigethyné zongorán előadott szép magyar dalaiért; a dalárda, mely egy esti dalt énekelt Ottotól, Kahléné urnő és Papp Dezső ur, kik zongorán Brahmstól magyar dalokat játsztak, és végre Görgey Sándor ur, ki magyar dalokat énekelt, mindnyájan igen szépen.

Harmadik este végre Feuillet-nek „A völgy liliomа“ adatott; nagy feladat műkedvelőkre nézve, és megvallom, aggodalommal is gondoltam ez estére. Annál nagyobb volt aztán örvendetes meglepetésem és élvezetem, mert valódi műélvezet volt ez előadás. A czimszerepet Xantus Doleschall Gábriella urnő játszta. Ha szinésznő volna, részletesen elemezném játékát, mert megérdemelné, egyaránt felfogása, szavallata, játéka és öltözéke; igy azonban csak annyit mondok, hogy a szó szoros értelmében el voltunk ragadtatva, minden jelenet után hivtuk, tapsoltuk, koszoruk repültek a szinpadra, a haldoklási jelenetben pedig a hányan csak voltunk, sirtunk. Beh kár, hogy e ritka szép tehetség nem a szinészetnek szentelte magát, nagy müvésznő válhatott volna belőle, mondja, a ki csak látta ez este. Kitünően játsztak még Kahle Bella és Teper Malvin urhölgyek, továbbá Benisz, Varga és Bulka urak. A „Völgy liliomá“-nál a köztiszteletü báró Vay Miklós is jelen volt és pedig gyöngélkedése daczára, egész végig. Azért kétszeres köszönet a nemes Kotzné urnőnek, a ritka szép élvezetekért a magunk, és a nemes czélért, az illető egyletek nevében. A tiszta jövedelem 1050 frt volt. Róbert.

Kecskemét május 3-dikán 1876. (*Eredeti levél.*) — Mükedvelői előadás. — Tisztelt Szerkesztőnő! Az iteni szinpártoló kör mult hó 30-dikán haugversenynyel egybekötött mükedvelői előadást rendezett, melynek szép jövedelme az árvizkárosultak felsegélésére fordittatott.

Előadatott a „Női diplomáczia“ czimü egyfelvonásos szinmü, melyben a szereplők gyönyörü és szabatos játékukkal a közönséget elragadták; valóságos tapsvihar és koszoru- és csokorözön fogadá a szinpadon megjelenő Kiss Flóra, és Katona Blanka kisasszonyokat. Különös elismerésben részesültek még: Gredics Jolán és Kecskeméti Berta kisasszonyok; továbbá Darányi Ferencz, Katona Béla és Kádár Árpád urak. H.

Fiuméban is rendeztek mükedvelői előadást a vizkárosultak javára, melyben az ottani kormányzó neje, gróf Szapáry Gézáné is részt nett; ő szavalta az ez alkalomra készült megnyitót, Vogri Fanny asszony magyar népdalokat énekelt, a zenekar „Hunyadi László“-ból játszott, azonkivül egy vig operát adtak elő. 1200 frt volt az előadás jövedelme.

Balaton-Füred máris csinositgatja magát, és különösen a sétányokra, mire ott nagy szükseg is volt eddig, forditott az igazgatóság nagy gondot. A vendégeket bizonnyal meg fogja lepni a sok ujonültetett fa. És vannak is már vendégek, a kik ugyan a rosz idő miatt nem igen vették hasznukat ottlétüknek, hanem a rosz után jó következik, és akkor Füreden is nagyon kedves a május. Fürdő-orvos is van már ott, Huray János, a derék tiszteletbeli főorvos. Már csak a gyógycsarnok hiányzik és ahoz is közelebb hozzáfognak, tudniillik őszszel, hogy esztendőre meglegyen.

Szegeden nem győzik eléggé dicsérni Várady Ignácz urat azon példás erélyért, melyet a vizveszély idejében kifejtett. Hat héten át éjjel-nappal ott volt a percsorai töltésen, folytonos munkában. Leginkább ez önfeláldozó buzgóságnak köszönhető, hogy a Tisza nem törhette át e töltést és sok ezer ember vagyona megovatott az elpusztulástól.

Hódmező-Vásárhelyen pár nap előtt Adler János ottani gyógyszerész az alföldi vasuti állomás főnökével, Marsovszkyval kardpárbajt vivott, mely reá halálos kimenetelü volt. Noha a gyógyszerészt ama vidék egyik legkitünőbb vivójának tartották, ellenfele a halántékra mért csapással oly sebet ejtett, hogy még aznap délután meghalt, fiatal özvegyet hagyván maga után.

Vasmegyében Jakabházán Kiss János gombát szedett az erdőben, s otthon jóizüen elfogyasztották. Azonban ugy ő, valamint két gyermeke és nővére kirtelen roszul lettek. Maga a gazda, a ki legtöbbet evett belőle, már más nap meg is halt, a többiek azonban mégis csak fölgyógyultak.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetményekkel): Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt egész évre 12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda: Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet. Hirdetések dija: Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

20. sz. Május 14-dikén. **1876.**

Havonkinti szinezett divatképpel, minden szükséges himzetrajzokkal. **Évenkint két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.**

A könyvek meghozatala egész- a műlap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

Már késő.

(Elbeszélés.)

Szépfaludi Ö. Ferenctől.

(Folytatás.)

Sokáig rejtegethette sohajtásait, sok titkos bánatnak lebetett tanuja a puha párna, hová fejét a szép hölgy lehajtá. Beszélhetett volna forró könyeiről, melyeket férje hütlensége után hullatott.

Irént legtöbben könnyüvérünek, szinte könyelmünek, hiunak, világi gondolkozásunak tartották; senki, még édes atyja s anyja sem gondolta, hogy erős akarata s mélyen érző szive van. Hozzászoktatták a fényüzéshez, megkedveltették vele a csipkéket, selymet és bársonyt, piperét, de nem fojthatták el az érzést, mely igazán nővé teszi az asszonyt.

Irén leveleiből nem könyen lehetett kiolvasni a boldogtalanságot. Édes atyja eleintén nem is sejtette; a sorok közt kellett annak olvasnia, ki igazán meg is akarta érteni. Sokat kellett már türnie, némán szenvednie bánatában, mig annyit megirt, hogy nem jó a házassággal sietni, mert az esküvő után nem mindenkinél jönnek a derült perczek, sok keserüség is vegyül az együtt töltött boldog órák közé.

— Csak nem érzi magát roszul a leányom? Hisz adtam vele pénzt s olyan hozományt, milyent Pesten sem kapott volna a vőm uram! Csak talán megbecsüli egyetlen gyermekemet s nem hoz bánatot ősz fejemre? — mondogatá az öreg és én megvigasztaltam, hogy alkalmasint félreértette a levelet. — Lehetett némi összekoczanás a szerelmes pár közt; hanem ez olyan, mint a köszörü, még tisztábbra s háboritlanabbá változtatja az igaz boldogságot.

Az öreg darab időre megnyugodott, s darab időre meg is szüntek a levelek.

Egy reggel — hosszabb idő mulva — ismét levelet kapott az öreg kereskedő, melyben csak e pár szó volt: „Szeretnék meghalni, édes atyám!“

Meglepte az öreget a lakonikus rövidségü levél s azonnal tanácskozásra szólitott fel engem. Csakhamar azonban maga állott elő két tervvel: „Nem jó lenne, ha személyesen fölmennék a fiatalokhoz, mert meglehet, kicsi bajból nagy bajt fejlesztene ép jelenlétem. Menjen föl ön, kedves ügyvéd barátom, kérdezősködjék lassan a dolog után; reám talán szükség sem lesz. — Aggodalmaira az őreg biztositott, hogy leánya szivesen is fogad, mert levelében annyit emlegetett leányának, oly szép dolgokat beszélt barátságomról, a ház iránt való kiváló rokonszenves vonzalmamról,őszinteségémről, hogy leánya mint jó rokont fog üdvözölni.

Láttam, hogy az öreget meg kell nyugtatnom és azért elfogadtam a kényes megbizást. Legalább látni fogom őt, ki ugy szivembe volt zárva, hogy kivülem senki nem is gyanitaná titkomat. Beszélhetek vele, szeme közé nézhetek bálványomnak s gyönyörködhetem benne a nélkül, hogy szerelmemmel kinevetnének. Hogy fog csodálkozni Irén, ha öreg atyja helyett egy száraz ügyvéd kopogtat be ajtaján! Az öreg kereskedő még meg is áldott, mielőtt utra keltem.

VI.

Elfogulva kerestem föl a szép asszonyt s átadtam atyja levelét, mely tolmácsolta az öreg kereskedő kivánatát. Irént csinosan butorzott fogadó teremben találtam. Milyen volt? — Nem szólnék igazat, ha azt mondanám, hogy a szenvedés látható kinyomata elrutitá arczát; mert legnagyobb boldogságában sem lehetett bájosabb. Nagy szemeit, melyeket gyakran

itathatá könyeiben, ragyogóbbaknak találtam a menyasszony szemeinél;alakja teltebb lett,hanem korcsuságát mégis megtartá; csak egy: a hófehér bőr mellett a pir veszett el arczáról, legföltünőbb bizonyságaként, hogy vagy teste, vagy lelke beteg.

Először is el akarta előttem mondani, hogy abban a szerencsében rőszesülök, hogy atyja kegyébe fogadott s bizalmasságával elhalmozott.

— Oh! önnek igen sokat köszönhet atyám, melyet nem is tudom, miként fog meghálálhatni! — mondá Irén beszédközben.

— Hálára nem számitok soha, mert nem is érdemlek hálát ama csekélységekért; hanem jóakaratáról biztos vagyok! — válaszolt, és azt tapasztaltam, hogy Irén sokáig függeszté rám tekintetét, s szemei könybe borultak.

—Lássa ön, most az én szemem köyez; egykor az öné könyezett, ügyvéd ur.

Zavartan tekintettem a szép asszonyra.

— Könyezni ritkán, nagyon ritkán szoktam!

— Annál becsesebbek a könyek, melyeket hullatott.

— Mikor?

— Menyegzőmön.

Elpirultam s nem akartam hinni füleimnek.

— Nos, kiért hullottak azok a könyek esküvőmön? Talán előre látta sorsomat, tisztelt ügyvéd ur? — kérdezé tovább a fiatal asszony.

— Nagysád sorsát? — viszonzám kétkedőleg, mintha nem érteném a szavakat, mik ajkáról elröppentek.

— Oh, kegyed sokkal jobban be van avatva atyám ügyeibe és az én helyzetem titkaiba, semhogy ne tudná, hogy én vagyok a legboldogtalanabb teremtés a világon. Menyország helyett pokolba jutottam, öröm helyett szomoruság vesz körül és nyájas szó helyett durva hangok sértik szüntelen egész lényemet. Szerencsétlen vagyok! Most látom, hogy sem pénz, sem szépség nem tesz boldoggá. A halál az egyedül, mely segitne helyzetemen; mert szüléim házához többé vissza nem térek!

— Nagysád meg akar halni? És férje, a kit ugy szeretett?

— Nem szerettem soha! — szólt határozotan a szép asszony. — A gyermeknek megtetszett szépsége, hanem a gondolkodó asszony elfordult tőle. Mással talán ő is boldogabb lett volna! Szilaj lénye, vad kedélye, természete, mely a házon kivül szerez számára gyönyörüségeket, engem végkép eltaszitott szivétől. Ez a férfi, kinek én nem vagyok mindene, annak senkije sem vagyok!

Nagyot sohajtottam és elmerülve néztem a gyönyörü arczot, mely egyszerre kipirult, mintha forró láng közelében ült volna.

— S mi tevő lesz nagysád e helyzetében? Mit szándékszik a jövőben? — kérdezém aggodalmasan.

Irén rám pillantott s keserü mosolylyal válaszolt:

— Azt sem tudjuk, mi történik a jövő perczben, hogy tudnók a jövőt? Mit tehet egy gyönge asszony? Ha szivem érzelem helyett lőporral volna tele, egy gyarló gyufaszál megmutatná önöknek szándékomat. Szétvettetném e szegény, szérencsétlen szivet, hogy nyomát se találhassák föl soha!

Nem szóltam, csak arczom borult el, akár egy halálos ítéletet hallgattam volna végig. Irén észrevette szomoruságomat és megszoritá kezemet.

— Köszönöm, uram, részvétét! Kevés ember van a világon, kinél részvétet találunk!

A beszéd fonalát férjére akartam átterelni; hanem Irén nem igen szerette. Gunyosan emlité, hogy férjét inkább másutt találhatnám meg, nem itthonn. A mint mondá, pár hét óta nem volt honn és ha ismét hazaérkezik, mámoros barátok társaságában lépi át a ház küszöbét. Pedig ha egyedül jönne, sem tennék neki szemrehányást; hisz tul vagyunk azokon az örömteljes napokon, mikor még szemrehányást tehettek egymásnak a szerető szivek!

— De nekem meg kell nyugtatnom az öreget! — ismétlém Irén szavai után.

— Nyugtassa meg, barátom. Menjen haza és mondja meg, hogy: m é g é l e k! Önnek szives barátságát szivemből köszönöm. A könyeket, melyeket esküvőmön ejtett, könnyebben ejthette volna temetésemen.

— Megölné atyját s nem volna jó leány, ha ezt tehetné!

— Jobban esnék-e neki, ha kétségbeesve, megtürten, nem is emberként, hanem mint vad, járnék-kelnék a világon, csufságára magamnak, boszantására másoknak? Nincs már senki, a ki embert sajnálna, nincs, a ki szeretne.

— Dehogy nincs! — szóltam vigasztalólag. Irén hevesen megragadta kezemet és szemembe nézett.

— Ki az, ki engem szerethetne? Oh, mondja, barátom és becsülni fogom.

— Szüléi és minden igaz felebarátja!

— Tehát senki! — folytatá a szép asszony bánatosan — Hajadon koromban is körülrajongtak, bókoltak, elkábitottak; de az sem szeretett, kinek nője lettem. Hiuság, hazugság az egész világ!

Ugy szerettem volna megczáfolni szavait, ugy szerettem volna leborulni szine előtt, ugy szerettem volna feltárni lelke előtt szivemet, hadd tekintsen belé, kinek a képét találja ott körülölelve egész glóriafénynyel. Mióta megláttam, más nőt nem akartam ismerni; jobban esett nélküle a boldogtalanság, mint mással a boldogság. Nem, nem, ő kinevethetne! Ilyen ragyogás nem méltó ilyen pislogáshoz, mint magam vagyok.

Mélyebbre zártam titkomat és ismét, — mint ügyvéd és atyja jó barátja beszéltem a szép asszonynyal.

VII.

Jó darab ideig voltam Pesten és mindennap meglátogattam Irént. Bátran tehettem, senki sem állta utamat; férje már isten tudja, mióta nem volt otthonn, hanem a falun dőzsölt czimboráival. Nem mehettem oly időben, hogy Irént ne gondolataiba mélyedve találjam. Szomoru volt, nagyon szomoru.

A mire leánykorában nem is mertem gondolni, most önkénytelenül kinálkozott. Vele voltam órákig, tanuk nélkül. Jóakarólag tekintett reám, sohajai előttem szálltak a légbe, sokszor szoritá meg barátságosan kezemet, néha ugy éreztem, mintha jobban is kitüntetne, mint közönséges barátot; hanem nem sokáig tartottak illuzióim. Bizalmatlanságom önmagam iránt mindig előtérbe lépett s én a mily ékesen tudtam volna beszélni, ép oly néma lettem.

A városban értésemre esett, hogy Völgyi Endre a legszenvedhetlenebb emberek közé tartozik. Fényes, mint a páva, de még sokkal visszataszitóbb. Nem válogatja meg, kinek udvarol; nem nézi, mi esik nejének jól, s mi serti, elég ha saját inyére cselekszik. Azt is hallottam, hogy Irén erénye megtámadhatlan. Sokan közeledtek, hanem az ellenség erősebben verte vissza az ostromot, mint gondolták. Némelyeket maga Völgyi Endre hozott a házhoz s még maga kereste az alkalmat, hogy jó barátai minél bizalmasabban találkozhassanak nejével.

Igy akarta saját undok szerelmeit, kicsapongásait, tivornyázásának bünét enyhiteni. Irénben azonban nem talált büntársra. Visszautasitotta a léha szerelmeskedők vallomásait s csak sürü könnyeiben talált vigasztalást. Nem volt, kihez forduljon, nem volt, kinek bánatát elmondhassa. Alig hitte is volna el valaki szavait; azt gondolták volna, merő szenvelgés, a mely nem szivből származik.

Hosszu idő után ugy tetszett, engem tartott az első oly férfinak, kinek őszintén elpanaszolhatta keserveit. A köny, melyet esküvője napján látott szememben csillogni és melynek emlékét azóta hüségesen megőrzötte szivében, elég biztositékot nyujtott a szép asszonynak, hogy ha örömében könyeztem, bánatában sem fogom kinevetni.

Nem ismerték egészen és magam sem ismertem azt a ritka erényü asszonyt! Oh! miért kellett megismernem, ha későn ismertem meg? — Most szenvedek, vezeklek kishitü gyávaságomért s azt hiszem, én vagyok gyilkosa!

Beh boldog perczeim voltak, mig boldogtalanságában vigasztaltam! Sokáig nem értem czélt; némán hallgatta beszédemet, de nem tett szivére olyan hatást, mint ohajtottam. Biztattam a jobb jövővel; kértem, ne ejtse kétségbe már is bánatos szüléit; ki akartam békitni szivét férje viseletével és férjét komolyan akartam figyelmeztetni a veszélyre, mely érheti.

Egyszer hirtelen elmosolyodott és fejére ütve, igy szólt: „Most már tudom, mit teszek: válni fogok férjemtől!“

— Nagysád válni akar?

— Mi csudálkozni való van ezen? A szekeret sem lehet sokáig huzni a göröngyös uton? Nem vagyok oly vén, hogy egy oly férjhez legyek kárhoztatva, ki mellett élnem roszabb a halálnál. Igen, uram! ha ön az én barátom, és atyám barátja, megmondja e szerencsétlen asszony (magára mutatott) atyjának: ne ellenezze ez akaratomat. És önt fogom megbizni, hogy a válópört megkezdje férjem ellen!

A beszéd oly határozott volt, hogy komoly ellenvetést tenni nem lehetett. „Irénnek mégis lehet valakije, a kivel a válás után egyesülni fog! S miért ne tenné? A nő csak nő és nem angyal. Még boldog lehet!“ gondoltam magamban s biztositottam a szép asszonyt, hogy szándékát előmozditom.

(Vége köv.)

Ne költsetek fel!

Esthertől.

Susog az est, oly titkos édesen,
Hogy kivülem ne hallja senki sem;
Susog a lég, susognak a habok,
S e szép titkok tudója én vagyok!
Ah! e báj s édes kéj köröskörül, —
Ne költsetek fel merengésemből!

Hadd repüljek fel a végtelenbe!
E szép, e nagy tündér-egyetembe!
Itt, ez édes, ismeretlen gyöngyör,
Üdvöt rejtő mámorával gyötör.
Ne zavarjátok meg szép álmomat,
Ne tépjétek szét boldogságomat:

Virágillat, bűbájos szellemek
Mosolygva vigan körbe lejtenek,
Meg-megpihenve ingó-bingó kebleken,
Lehelletök az édes, égi szerelem!

S teremtő istenük ez eszmény itt,
Hallom szivének dobbanásait . . .
Kezébe' lant, szerelmet, hüt, dalol, —
Ne költsetek föl menyországomból!

A boldogság utja.

A czimből is láthatja a kedves olvasónő, hogy nem a férfi, hanem a nő boldogságáról lesz itt a szó, mert különben nem „boldogság“, hanem „boldogságok“ volna arra az illető szó, minthogy a férfit a sors egy kedvezése, ha még olyan nagy volna is az,nem teheti boldoggá,— már a mennyire ember e földön az lehet; — hanem mindig két kézzel kell azt neki nyujtani, sőt néha még valamit ráadásul. Ha államférfi, nem éri be azzal, hogy hazájának szolgálatot tesz; grófi, herczegi, vagy legalább titkos tanácsosi méltóság után fáj a szive, különben boldogtalan. Ha birtokos, nem elég neki a jó termés, egy kis politikai vesszőparipa nélkül nyughatatlan álmai vannak. Ha kereskedő, ha poéta, soha sem éri be azzal, a mivel az isten megáldotta, mindig valami külön kegyelem után sóvárog, a kereskedő okvetetlenül városi tanácsos, vagy legalább jó szakács, a poéta meg nagy ur, vagy legalább is „szép férfi“ akar lenni; és ez nagyon jól van igy, nem ugyan az illetőkre, mert csak maguknak gyüjtik meg vele a bajt, hanem a társadalomnak. Egyik vágy a másikat sarkalja, és ez aztán nem engedi az embert eltespedni.

Máskép a nő, ennek igazán csak „egy az élete“, egyetlen egy szál, mint a liliom; csak levelei vannak, érzések, ohajtások, indulatok, de ide-oda hajló ágai: törekvések, életczélok nincsenek neki. Ha ez az egy szál inda kinyilik és virágzik, boldog, ha nem, boldogtalan. Neki nincsen külvilági élete, a szív és a mi ehez tartozik, az ő világ-mindensége, egyetlenben egy, mint az isten, és azért, ha ez az egy malaszttal fogadja, boldogabb,ha pedig nem, boldogtalanabb,semmint férfi valaha lehet. Mert a férfi ha egyik czélja letörik, vagy elszárad, van egy második, harmadik, tizedik, a mibe élete fogódzhatik és tovább tenyészhetik; a nőnek nincsen; a férfi ha szive megvan törve, a külső világba vetheti magát, a munkába kereshet feledést és találhat szórakozást; a nő számára mindezek nem léteznek, és azért ha boldogtalan, testestül-lelkestül az, az egy istenen kivül nincs számára vigasztalás.

Azért — és ezt csak ugy közbe mondom — nagyon nem jól cselekesznek azon szülék, a kik leánygyermekeik nevelésénél a v a l l á s r a is nagy gondot nem forditanak. Nem a babonát értem, a mi sötétségbe boritja a lelket; sem a vakbuzgóságot, mely szeretet helyett türelmetlenséget olt a szivbe; hanem a mindenek felett és örökké való szeretet és jóság istenében való hitet, mely a roszat büntetlenül, a jót jutalmazatlanul nem hagyja, sem az egyes emberben, sem egész nemzetekben; ha nem is mindjárt, sőt a legtöbb esetben nem is mindjárt, de okvetlen megtalálja, a mit keresett; ezzel a hittel ugy be kell ültetni a leány szivét mindjárt kis korától fogva, az alamizsnától az imádság és templombajárásig, hogy álomvilágába is bele-bele libbenjenek sugárai, a jó és igaz és szép képein is ez fonódjék körül; akkor ha boldog lesz, a boldogság nem fogja megrontani, és ha boldogtalan lesz, a fájdalom nem fogja földhez vágni, hanem ez is, az is fölviszi lelkét oda, hol a boldogságot csak kölcsönbe adják, oly czélból, hogy másokat is boldogitsanak vele; a boldogtalanság pedig vagy érdemlett, vagy nem érdemlett; ha érdemlett, el kell viselni bünhödésül és megváltás végett; hogyha pedig nem érdemlett, akkor vi-

selni kell azt próbául, a boldogság végett, a mi szánva van neki. Ha az emberek által volnának hatva ezen szent igazságtól, — pedig a világ- és nemzeti történelem minden lapja tanuságot tesz mellette, — hogy egyebet ne mondjunk, az öngyilkosság csak olyan nagy ritkaság volna, a milyen gyakori, fájdalom, napjainkban. És most térjünk vissza tárgyunkra.

A nő tehát egyfelül sokkal könnyebben lehet boldog, és másfelül sokkal inkább lehet boldogtalan a férfinál; kétszeres oka van tehát, minél távolabbra kerülni ezt, és egész lelkével törekedni amaz után.

Csak az, hogyan juthatni hozzá!

A szerelem által? Kétségkivül. És már az, hogy a nő sokkal mélyebben és igazabban tud szeretni a férfinál, vagyis inkább, igazán szeretni csakis a nő tud, mert a fárfinak a szerelem mellett más istenek lakoznak szivében, mig a nőnek csak egy szerelme, egy istene; a férfinak a szerelem láng, melyben lelki erei a salaktól megtisztulnak; a nőnél láng, melyben ő maga Phoenixként ujra születik; — mondom tehát, már az is, hogy a nő olyan kezdet és vég nélkül tud szeretni, mutatja, mennyire csak boldogságnak van a világra teremtve. Egyebet se tegyen, csak azt, a mi a végett született; csak szeressen és szeressen, van-e ennél nagyobb boldogság? Kérdezzék a férfiakat, hány felé ragadja őket a szenvedély és indulat, a hivatás és élet.; ez kincseket, az babérokat, a harmadik meg mélságokat kerget; de kérdezzük csak tőle, hogy mikor volt boldog: akkor-e, mikor kezében volt, a mi után ugy küzdött és fáradott, vagy akkor, mikor szeretett? Pedig, mint mondom, és a mint épen ezen küzdés és fáradozásból is látszik, a férfi nem is tud ugy szeretni, mint a nő, ennek nem is kell tehát keresnie ezt az ő legdrágább kincsét, ezt az ő megváltóját, ezt az ő földi üdvösségét; magában hordozza, mindig csak az legyen, a mi, és boldog, — mégis mennyi a boldogtalan nő! Sokkal több, semmint a boldog, sőt még a boldogtalan férfinál is több, — ugy-e bár, különös? És hát még milyen szomoritó! De mikép lehetséges is ez? Hogyan válhatik a menyből pokol, az üdvösségből kárhozat?

Ugy, édes olvasónő, hogy nem minden nő van tisztában a szerelem hivatására nézve; azért az is csak ugy van, mint minden tüz: arra való, hogy világitson és melegitsen, de mivé lesz a gyujtogató kezében?

Az a szerelem hivatása, hogy a férfi szivet a nőhez vonzza; hivatása ez ugy a nő, mint a férfi iránti tekintetéből; egyik sem lehet el a másik nélkül; a nőnek a férfi ótalmazó és eltartó, és a mi a férfinak erőt ad a munkára és bátorsagot az ótalmazására, az a nő, az ő szerelmével, és ezzel ki van mutatva a szerelem hivatása, melyet szem előtt tartva, okvetlenül boldogságra vezet.

A nő megszereti a férfit; egy pillanat müve, igaz, de olyan pillanaté, mely legalább is két élet minden örömét és bánatát foglalja magában; érdemes tehát eleve is egy kicsit gondolkodni felüle; és gondolkodik is felüle minden leány és minden fiatal ember, öntudatlanul, önkénytelenül; ébren álmadozva és álmatlan éjjeleken ezt a kérdést üzi-füzi a jövőt találgató ábránd; „Milyen lehet az, a kit Isten nekem rendelt?“ és alkot magának eszményeket, hónapokig, évekig, igy csapja meg az a villámos pillanat, mely a szivet égtől-földig általjárja; megtalálta, a kivel eddig lelke éjjel-nappal álmodott; szeret, ez lesz az ő ótalmazója, az ő eltartója, az ő mindene ezen a világon, ő meg neki, mondja a lány rajongva, mert ez az élet sora, élet életért; és valjon gondolt-e annakelőtte éber álmaiban habár csak egyszer is arra, hogy mi lesz majd ő annak, a kit az ő szive magához fog vonzani? És most is, hogy azok a földfeletti lángok összecsaptak harmat ifjusága felett, gondol-e csak egyszer is arra, hogy a bátorság és erő, az ótalom és munka végett öntötte el az ég üdvössége ama férfi szive által az ő szivét-lelkét?

Ha igen, akkor se baj, meg van a boldogság! De ám bizonyosodjék is meg felüle, vigyázza meg jól, hová ragadja a férfit az ő szerelme. Mindenható ereje van annak, mert istentől való; felragadja a magasba, nemes elhatározásokra, nemes czélok felé, és akkor bizonyos boldogság a szerelem. Vagy pedig alá rántja, oda vágja a poros, piszkos köznapiságba, ő, a szerelem, az istentől való, a női csábok által, a mibe öltözködött; a mit azok ragyognak feléje, az égeti bele magát a férfi szivébe. Törj magasra, én majd szárnyad leszek; küzdj bátran, én majd koszorud leszek, — ha czeket ragyogja rá a szerelem, akkor a nőre nézve tárva nyitva áll a boldogság utja.

„A deák neje!“

I.

— Ez deákéveimben volt — szokta Trautmanné asszony mondani, ha rövid idejü családi életéről beszélt. Szemei ekkor fénylettek s ifju tüz égett bennök; csakhogy ilyenkor mintha szürke-kék felleg lepte volna el redőtlen homlokát. Keserüen mosolygott.

„Férjem, a deák!“ másként nem nevezé férjét, ki negyven év előtt hagyá őt itt e szomoru világon. Büszke volt arra, hogy férje deák volt, máskép nem is irá magát alá, mint „Trautmann Augusztin, a boldogult deák özvegye.“

S valóban Trautmanné férje nem volt sem több, sem kevesebb, mint egy deák és pedig jó deák. Néhány igen boldog évet élt vele mint a deák neje, s ezen czimet a legjobban is kedvelé. Nem cserélte volna fel a nagyságos asszony czimével. Ha ekként szólitották „Deákné asszony,“ ugy fülelt, mint egy kis egérke; — ellenben ha azt mondák „Trautmanné asszonyság,“ — azt állitá, hogy egy kissé nehezen hall.

Mint ifju, elhatározott, gazdag és özvegy anyja halála által önnálló leány: kedves, vig deákjához ment nőül. „A várakozás — beszélé — mindkettőnknek gyermekkorunk óta nem volt inyünkre. Körülményeink megengedték, s mi vigan és jól éltünk. Igy éltünk mi, mint a madarak a kenderben. Volt két igen kedves deákocskánk is, — igy legszivesebben nevezé a kis emőket, — de azokat igen hamar megszereté az Isten.“ Ekkor férje párbajban elesett, melyet miatta egy dragonyos tiszttel vivott „El kellett vállalnia, — igy igazolá őt, — mert különben mindketten guny tárgyává lettünk volna. Jól is vivott a hadnagygyal, becsületesen megvágta, — de fájdalom, az dragonyos hadnagy volt, s az én deákom görbe karddal nem tudott vivni — egy magas quart vágás, s férjem melle fel volt hasitva.“

Most a fiatal nőnek nem volt más teendője, mint a férjével kapcsolatban levő emlékeket tiszteletben tartani, s azokra kegyelettel gondolni. Alvószobájában ágya felett függtek férje víkardjai, vivókeztyüi, s a többi, azok alatt pedig férjének fényképe. Nappali szobájában a legszebb rendben voltak a többi fegyverei, pipái, botjai, szalagjai, és sipkái; a fal tele volt akgatva férje barátjainak fényképeivel. Mindezen egyes ereklyékről csak ünnepélyes alkalommal szólott. Továbbá szent kötelességének tartotta, hogy minden derék deákot szeressen, különben örömtelen világát ezek között épitette most föl, s ezekkel élt nemzedékről nemzedékre.

Igy lett ő a deákok barátnője, a deákok anyja és anyókája; mint anyóka is friss és vig volt, elnéző és szigoru, a mint épen a helyzet kivánta; de mindig jó, résztvevő, tanácscsal és tettel segitő, igy tehát minden nemzedék által szeretve, tisztelve és félve.

Jelentéktelen párbajokkal nem bibelődött. — Vágjátok miattam egymást; — mondá — messétek le orraitokat, ha azt hiszitek, hogy jól áll, — igy felelt ilyen alkalmakkor. De azért megkivánta, hogy jelentés tétessék neki minden csete-patéról. Ő készitette a tépéseket és kötelékeket, melyeket, magános esti órákban — régi deák-dalokat énekelve — tépett és vágott, e mellett férjére, a deákra gondolt, kinek nem volt többé szüksége tépésre és kötelékre, azután két kedves deákocskájára, a kik tannlmányaikat a másvilágon folytatják.

A pedelussal folytonos háboruskodásban áll, mert ő bizony az elitélt vagy vizsgálat alatt levő dákokat mindig pártfogolta, természetesen ha nem nemtelen és csunya dologról volt szó. Nagy tisztelettel viseltetett a tanár urak iránt, de igazi tanároknak kellett lenniök. Mérgelődött, ha egy igazi tanárt gunyoltak, vagy megsértettek. A Rektor Magnifikust határozottan király ő Felsége fölé helyezé, és ha egy hires ezredesről vagy gazdag bankárról volt szó, vállvonogatva jegyzé meg: „Hm, Hm, de még sem volt deák!“ Volt eset, hogy egyik vagy másik magas rangu hölgy által megsértetett, ekkor minden mérgét összeszedte, s hideg gunyorral nyugodtan kérdé: „Végzett ön?“ A tudomány iránti tiszteletből, vagyis inkább férje iránti kegyeletből szükségesnek tartotta, tudományos nő szinében mutatni magát, minden deákos müszavat is igen jól tudott. Gyakran használt latin szavakat, vagy mondásokat, a melyeket ugyan szerencsétlenségére ritkán alkalmazott jól; de ezen körülmény nem ejtett csorbát ama tiszteleten, melylyel a deákok iránta viseltettek.

Öltözéke mindig egyforma volt: hófehér, nyitott, nagy inggallérral, hozzá az ősz fej, kalap vagy főkötő nélkül, igen jól illett. Különben házában nem uralgott sem fény, sem pompa, egyszerü és polgárias volt minden.

Igy élt, és müködött a deák neje, Trautmanné Auguszta, a boldogult deák özvegye.

II.

Trautmanné asszony kedélyét leginkább Czampel, a deákok famulusa izgatá. Ez tudniillik maga is deák vala, az ő fényképe is Trautmanné asszony falán függött valaha, de szörnyü könnyelmüsége által, — mely javithatlan volt — a famulus aljas hivatásáig sülyedett.

A nélkül, hogy valaha egy vizsgát lett volna képes kiállni, különböző pályákon ügyekezett fenntartani magát; de mindig és mindig megkisértette az iskolákat végezni, — ámbár a deákok már csak türték, — és mindannyiszor ismét visszahanyatlott határtalan könnyelmüségébe. Eleinte csak szivességből tett holmi szolgálatot, minden uj nemzedék azonban inkább-inkább szolgának kezdé őt tekinteni, s ő a nélkül, hogy észrevette volna, a deákok szolgájává lett.

Trautmanné asszony nagy tusák után, melyek a sajnálkozás és büszkeség között folytak, végre elhatározá, hogy fényképét kegyenczei köréből kivéve, valamely fiókba dobja. Ez Czampelt is fájdalmasan boszantá; nagy könnyelmüsége daczára érezte a megalázást, fájt szivének a kevésre becsülés, s vig kedélyében mindinkább száraz ironia foglalt helyet. Gyakran maguk a deákok iránt is keserü érzés fogta el szivét; a kinek valaha társa volt, — azoknak csizmáit kelle most tisztitani!

Trautmanné asszony nézeteiben különös ellenmondást vélt fölfedezni; mindent, mi deák volt, szeretett és becsült, csak Czampel ellenében nem érezhette azt, a mit ajka mondott.

Nem találta elég méltónak őt kegyére, melyet az oly gyakran igénybe vett; szegény fiu ugyan nem érdemelte meg, és mégis szüksége volt reá. De Czampel nem csak a legügyesebb és legokosabb volt a famulusok között, hanem a legbecsületesebb is. Nem szabadulhatott meg tőle semmi módon; bizonyára senki sem volt a világon, ki neki több gondot szerzett volna, mint Czampel a famulus, s ez mégis senkit sem szeretett és boszantott jobban, mint a deák nejét. Tragikomikus volt a viszony, mely e két lényt összekapcsolta.

III.

Trautmanné asszony egy idő óta észrevette, hogy Czampel mind csöndesebb és gondolkodóbb lett. Gyakran ugy látszott, mintha semmit se látva, maga elé a semmibe bámulna. Gyakran különös mosoly lopódzott elvadult, — ámbár alapjában még szép, — arczára; rögtön aztán mély komolyság váltá azt föl, kezével megsimitá arczát, mintha a mosolyt akarta volna onnan letörölni.

Egész lényén nagy változás ment végbe; külsejére sokat tartott, öltözéke tisztább volt, haja szebb rendben fésülve, szakála, — mely azelőtt semmi gond nyomát sem viselé magán, — most fénylett. De Czampel mindezt ovatosan tevé, nehogy a deákok figyelmét magára vonja. Nem is vevé senki észre, csupán a deák nejének vizsga szeme.

Trautmanné asszony azonban legkevésbbé sem volt kiváncsi, s még kevésbbé akarta valakinek bizalmát megnyerni, ha azt maga az illető nem ajánlotta föl. Ő tehát igy gondolkodott: Nem akarom titkát megtudni; ha az nemes, akkor maga fogja megmondani; ha nemtelen, elég korán tudom meg.

De azért különös figyelemmel kisérte őt, és nem sokára észre vette, hogy Czampel, ha csak szerét teheti, szekrényeiben és fiókjaiban keres valamit.

Mentül inkább észrevevé e különös magaviseletet, annál inkább kezdett aggódni.

Félelmesen kérdé magában, valjon mit akar Czampó? Sok gondolkodás után ártatlan cselhez folyamodott.

Egy délután különböző kötelékeket vitetett Czampóval egy távol lakó, párbajban megsértett deákhoz. Ő is vele ment. Midőn már meglehetős távol voltak a háztól, mintha valamit honn felejtett volna, igy szólt kisérőjéhez a deák neje: „Menj csak, Czampel, a legszükségesebb kötelékeket a fiókomban felejtém.“

Czampel arczán az öröm feltünően vissza volt tükrözve. A deák nejének nem kerülte el figyelmét e változás. Czampel sietett teljesiteni a kérést.

Trautmanné kissé gondolkodott, s szintoly sebesen sietett utána. Különös aggodalmak támadtak szivében.

Deákosan lépett a szobába, Czampelt egy szekrény előtt találta, melyben különböző értékes dolgok, emlékek, stb. voltak. Észrevevé, hogy Czampel kapzsian keres valamit. Trautmanné egyet felsikoltott s Czampel gyorsan valamit a zsebébe rejte.

A deák neje ugy látszott, erre elveszté minden hátorságát. Ha valamely szerencsétlenség találta volna, nem hatott volna reá oly fájdalmasan, mint azon gondolat, hogy egy eddig becsületes embernek tartott egyént tolvajnak kénytelen ne-

vezni. Fájdalommal telt méreggel szólott: „Oh Czampel, Czampel! ön tehát lop!“

Ekkor Czampel magához tért, és büszke hangon szólt: — Hah! ön azt gondolja? Oh! Piha!

— Tehát nem?! Nem?! Oh, hála Isten! — kiáltott örömmel a deák neje, sebesen belépve a szobába.

Czampel azonban még mindig zsebében tartá kezét. Trautmanné zavarba jött, mert nem érté e magaviseletet. Kissé összeszedte magát, s végre igy szólt: — Nos, mit jelentsen ez? és mit rejt zsebébe?

— Ez van a zsebemben! — szólt Czampel, s egy fényképet tartott a deák neje elé. Trautmanné bámulva vevé észre, hogy a kép ugyanaz, melyet kegyenczei közül fiókjába vetett volt.

— A fénykép? — kiáltott Trautmanné álmélkodva. Többet nem mondhatott.

— Igen! az én fényképem! — felelt Czampel a megvetés hangján; később azonban nyugodtan hozzá tevé: — S ez, a mint ön tudja, elégtételt kiván!

— Igen, ez elégtételt kiván! — ismétlé a deák neje zavart, és bocsánatot kérő hangon. Később azonban ismét haragosan szólt. — És még sem volt joga fiókomban turkálni! Miért nem szólt nekem?

— Igen! ha megmondottam volna, az lett volna első kérdése, mit akarok vele?

— Az természetes! És azt most is kérdem!

— Ha meg akartam volna mondani, megmondtam volna!

— Nem bánom! de egyről világositson fel. Összefügésben van-e ez az arczkép mostani magaviseletével?

Czampelt meglepé e kérdés; ajkait ismét ama bizonyos mosoly lepé el, azon komolyság vegyülékével, melyet föntebb jelzettünk. Végre igy szólott.

— Nos igen!

— Akkor tudom, hányadán vagyunk! — szólt a deák neje.

— Hiszi? — kérdé Czampel aggódva.

— Tudom! Ön szerelmes, s képét imádottjának akarja adni!

Czampel fülig elpirult, s félre fordulva, néhány egykedvü Hm, Hm-t hallatott.

Végre határozott hangon igy szólt: — Nos? én szerelmes vagyok!

— A szerelem mindig kitünő dolog, s ha oly jó hatással van az emberekre, mint reád, kétszerte hasznos, — felelt a deák neje szelid hangon.

— Hiszi? — kérdé Czampel.

— Bizonyára, és neked mért ne volna szived, s ez mért ne érezhetné azt, mit más sziv érez?

Nemde? — mosolyoga Czampel — s én még csak negyven éves vagyok!

— S még szépnek is tetszhetnél, ha mindig ugy akarnád!

— Hiszen magam is azt akarom! — kiáltott önfeledten Czampel.

— Természetesen, és becsületesen is kell gondolkodni! — szólt a deák neje.

— Persze! — kiáltott Czampel.

— És ha minden ugy foly, mint én akarom, imádottamból nőm lesz! — folytatá Czampel kis szünet mulva.

Czampel szemei szikráztak az örömtől, s elfeledé haragját a deák neje iránt; de minden esetre többet engedett meg magának, mint a mennyi szándékában volt. Most ismét szégyenpir futá el arczát; talán szegénysége és a jelen megalázó helyzet okozta ezt; sértette a gondolat, hogy őt lopással gyanusitották.

— Na, — vélekedék Trautmann özvegye, — minden ugy összevágott!

— És ha ezer zsivány között látott volna, mindenével a kezemben, akkor sem érdemeltem volna meg a tolvaj czimet, asszonyom! — s Czampel különösen hangsulyozta az utolsó szót.

Trautmanné asszony elfordult, s Czampel hangnyomattal ismételte e szavakat: — Asszonyom, igen, asszonyom!

— Én nem vagyok önnek asszonya! — kiáltott a deák özvegye hangosan!

Czampel eléje állott és indulatteljes hangon szólt: — Igen, ön nekem asszonyom, és örökre az is fog maradni!

Megindító, de mégis furcsa volt e jelenet.

Czampel összeharapta ajkait, nehogy mosolyogni legyen kénytelen, s a deák özvegye boszusan nézett maga elé. Végre megnyugodott Czampel, és Trautmannét ismét deákné asszonynak nevezé. S ő boldog volt, hogy ismét teljesen megnyeré Czampel bizalmát, de elég ügyes is, hogy nem hozta többé elő e tárgyat.

(Folytatása köv.)

A nápolyi katakombák.

(Olaszországi naplómból.)

B. Pongrácz Emiltől.

Össze-vissza barangoltam minden utczát. A roppant lármától elkábulva, a sok járástól elfáradva, azon gondolkodám: hol találhatnék olyan helyet, a hová a pokoli orditás nem hallatszik, a hol egy kissé megpihentetném fáradt tagjaimat.

Arról az irtóztató lármáról, mely itt az utczákon végig hangzik, fogalmuk se lehet önöknek. Európa északi részén csak sétálnak az emberek az utczán, itt valósággal az utcza kellős közepén laknak. Ezeren meg ezeren tanyáznak itt télen-nyáron szabad ég alatt. Egy jókora város lakossága kitelnék azokból, kik itt födél nélkül élnek. Az utcza kövezete nappal szék és asztal, éjjel ágy.

A szabók, czipészek nem műhelyekben dolgoznak, hanem az utczán. Kofa, szatócs, gyümölcsárus százával telepszik meg az utcza közepén, és torkaszakadtából ordit. Gesztenyét és kukoriczát sütnek, kávét pörkölnek, bornyut nyuznak az utczán.

Az egész óriási tömeg olyan gondatlan, mint a gyermek, és olyan vidám, olyan derült, mint a fölötte mosolygó ég; — mindenki mulat, dalol, mosolyog, mert ez a gyönyörü földi paradicsom élvezetre van teremtve.

Folytonosan mozgó és sivalkodó tömeg között vagy, hol meg se állhatsz, mert legott tovább löknek.

A hullámzó sokaság között szüntelenül fel-alá robog a sok kocsi, pattog a sok ostor, és mindenki ugy ordit, a hogy a torkán kifér; jobbra-balra kétkerekü taligák nyargalnak végig, melyekben olykor nyolcz napbarnitotta naplopó ül egymás hátán; az ácsorgó és hömpölygő tömeg között, mely az utczákat széltében-hosszában elfoglalja, élelmi szerekkel és virágos kosarakkal megrakott öszvérek és szamarak tolongnak, s hogy a zürzavar kellemesebb legyen: harmincz templom harangja kong, zug egyszerre vékonyabb-vastagabb hangon, és elszédülsz ettől az idegizgató, kábító hangzavartól.

Valóságos lázas izgatottság, szakadatlan, örökös lótás-

futás, felcsigázott ingerültség, nyughatatlan idegzetesség jellemzi ezt a népet.

Örökös forradalom van itt, hol mindenki fut, szalad, tolakodik, rohan, röpül. Akár merre mégy, mindenütt ujabb és nagyobb tömeggel találkozol. A tolongó sokaság, tarkabarka szinek, éktelen lárma, sőt a végtelen tenger, a ragyogó verőfény, az elragadó vidék is, mind izgatja idegeidet, képzeletedet.

Olyan ez a város, mint valami óriási ütérnek lázas verése, — és mégis daczára e rohamos lüktetésnek, mely egészen az őrültségig fokozódik: ez az állapot rendes, mormális.

A zsivaj, lárma, dulakodás, kurjongás, a felhőket hasogató orditás, a forradalomnak látszó állapot nem egyéb élvezetnél. Mindenki élvezni valót ajánl, mindenki élvezetet hajhász, a nagy tömeg élvezetből rivalg.

Nem látsz se komor, se elkeseredett, se gondolatokba mélyedt arczot. Megelégedettséggel és mosolygással találkozol csak; a máról holnapra élő népnek esze-ágában sincs a forradalom. Gyermekes kedélyének csak szórakozás és öröm kell. Nincs benne semmi szilárdság, hiányzik belőle a férfias szenvedély, sőt hiányzik belőle minden tragikai elem; — nem lelkesül nemzetiségeért, a politikában habozó, jelleme ingadozó és változó, mint a délibáb játéka. Innen magyarázható, hogy uralkodói folyvást idegen származásuak voltak, majd byzancziak, normannok, svábok, anjouk, spanyolok, bourbonok, — és minden kényurat körültánczoltak és ujjongtak, ha az valami csinos gyermekjátékkal, szines lámpákkal mulatatta őket.

Akár merre lépsz, mindenütt óriási tömeggel találkozol, csakhogy a mig a „Riviera di Chiaja“ erkélyes palotái között, vagy a véghetetlen hosszuságu „Toledo“-n — mely Nápolynak valóságos üterét képezi, — bársonyba, selyembe burkolva, diszes fogatokon látod a „dolce far niente“ bálványozóit: addig például a Mercató-piaczon, mely e város gyomra, vagy a Santa Lucia külvárosban, rongyokban, sőt rongyok nélkül, tetőtől talpig mezitláb találod a munkakerülőket, kik az édes restség lágy karjaiban ringatódznak . . .

Egy ismerősöm azt állitá, hogy csak egyetlen hely van, a hová a pokoli lárma nem hallatszik,— a föld alatti katakombákba, melyek az ókornak itteni egyetlen nevezetes maradványai.

Borzalommal léptem be a halálnak ez óriási kiterjedésü birodalmába, mely a „Lapo di Monte“ északi magaslata alatt kezdődik, s egész Puzzuoli-ig terjed.

A tudósok állitása szerint ez az első keresztyének temetkező helye volt, hová később az ádáz üldöztetés alkalmával elrejtőztek, s itt éltek a föld alatti sötét üregben, hová a napvilág soha be nem hatott; — itt végezték szertartásaikat, mély titokban, éjnek idején. Buvó helyüket mind jobban és jobban kiterjesztették, ásták, kapálták a föld gyomrában, s igy támadtak a nápolyi, római és syrakusi katakombák, melyeket bámulva szemlél a mai kor gyermeke, és megtagadta még jogosultságát, lehetőségét is ama szent fanatismusnak, mely százezreket ilyen életre s később vértanu-halálra vitt.

A nagy kiterjedésü, két, sőt három emeletes földalatti üreg valóságos utvesztő; számos emeletes utja, sikátora van, melyeknek némelyike oly keskeny, hogy csak szorongva lehet rajta keresztül hatolni. Vak sötétség és siri némaság környez. A város zajából egyetlen hang sem hallatszik ide. A fáklya szomoruan, halványan pislog a vén vezető kezében. Minden oldalról sirok és gyászos feliratok környeznek. Jobbra-balra fehér csontvázak feküsznek. Nyitott kriptákból porladó koponyák szemüvegei rémesen bámulnak feléd. Törött sarkofágokból rut halálfejek vigyorognak rád.

Végig gondolod e borzasztó helynek egész történetét, a szörnyü munkát, mely a föld alatt egész várost teremtett. A féktelen rajongást, mely ezreket hozott ide, hogy élve eltemessék magukat. A reszkető aggodalmat, félelmet, mely a gyöngéket gyötörte; azt a hős elszántságot, melyeket halványan pislogó mécsek mellett végeztek, a vak buzgóságtól villogó szemeket; az összegönyedt alakokat; a mártir-halálnak ezer nemét. Borzadva tekintesz magad körül — szemed mindenütt egy-egy csontvázzal találkozik. Lábad halálkoponyára tapod, mely tested sulya alatt összeroppan. Ijedten lépsz tovább, s mint valami kisértetes árny, tovaosonsz a szük folyosón, egyik sikátorból a másikba, jobbra-balra, beljebb és beljebb, a nélkül, hogy a süppedékes utak fogynának. Mindenütt a halál vigyorog rád. Lélegzeted el-elakad a nedves, penészes légkörben. Itt-ott egy-egy hideg csepp hull arczodra. Szemed kápráznak a kétes világosságban. Fejed elkábul. Felizgatott képzelmed egy koponya helyett százat lát. Vén kalauzod lassan csoszog előtted. A szegény öreg egészen kopasz; arcza sárga, összeaszott; egyetlen foga sincs; — melle be van horpadva; — szeme mélyen beesve; — egészen olyan, mint a csontváz; bátran lefekhetnék valamelyik sirba; — vagy talán félóra előtt onnan kelt fel, s most mint kisértetes árny, bolyong czéltalanul e sikátorok véghetetlen sokaságán, a halottaknak e szomoru országában! . . . Ha egyszerre itt összerogyna mellettem, s magam maradnék e borzasztó helyen, a honnan többé ki nem jönnék,s nem látnám a mosolygó, szép eget?! . . .

Mikor ezt gondolám, valami zörögve omlott össze mellettem. Összerezzentem, s azt hivém, hogy csakugyan öreg vezetőm fáradt alakja tört meg. De nem; mert még a fáklya kezében lobogott. Egy csontváz esett össze, mely a falhoz volt támasztva: — hosszu keze épen vállon ütött . . .

Meg-megnézed a görög és zsidó siriratokat, melyeket meg nem értesz, ha kibetüzted is. Látsz különféle jelvényeket, arabeskeket, ákombákomokat, melyek a sötét fáklyafüsttől egészen piszkosak, feketék, s melyeknek jelentőségét senki sem ismeri. Csodálkozva bolyongsz e rémes sirüregek között, hol minden rejtély, allegoria és titokszerüség . . .

Napokat töltesz itt, a nélkül, hogy a véghetetlen temetőnek csak tized részét is megnézted volna, s egy életet kellene itt tölteni, hogy a sok zig-zugot ismerhesd, s el ne tévedj benne. Vezetőm lehetett ugy hozzávetőleg száz esztendős, s ennyi idő alatt minden esetre megtanulhatta a járást. Valahányszor rám meresztette üvegesült szemeit, melyek töpörödött arczába mélyen be voltak esve, mindig hideg futott végig. Mondhatom, kéjelmetlen erzés e siri csendben, föld alatti sötét üregben, koponyák, csontvázak, penészvirágok között, egy fáklya halvány fénye mellett, egy szál vezető kiséretében bolyongni, ki olyan vén, hogy a halálnak is öregapja lehetne.

Megvallom, nem éreztem nagy kedvet arra, hogy e szomoru helynek minden fülkéjét, minden csontvázát megtekintsem. A halál némaságánál jobban érdekel az élet zaja; a verőfényt, nyiló virágot, mosolygó nőarczot szeretem; — meghalni még ráérek.

Szinte jól esett, mikor ismét a mosolygó, szép eget láttam.

Mire vén kalauzom ócska fáklyáját eloltotta, s a kapott borravalót hosszu, betanult mondóka után zsebre tette, már messze jártam, s nekem valóbb dolgokon gyönyörködém.

Egy hét története.

Májushó 9-dikén.

Kárba ment mulatság. — Az én paripám. — Kedves, jó tanárom. — Rosz órában. — A madarak pajtása. — Ablakzene. — A fogadások. — Van pénz! — Számtani kérdés. — A városligeti körönd. — Egy kis „szép világ.“ — Az „öreg ur“ pihenője. — Zöldséges csemegék. — A csatatérről. — Hadi csel. — Csak csendesen. — Az igazi „szép világ.“ — A belga királyné. — A beszéd a lélek tükre. — József nádorunk leánya. — A történelmi műkiállitás.

— Ez egyszer — gondoltam magamban mult vasárnap reggel, a mint az ablakon kitekinték, — ismét megjártuk! Mulatság nélkül mulik el a szent vasárnap, és még milyen mulatság nélkül! a milyen nincsen sok az esztendőben; lóverseny nélkül! Egész héten ugy örültem neki!

Nem mintha én is futtató volnék; az a paripa, melyre én néha-néha fölvetem magam, nem való erre a „gyep“-re, egy kicsit fejes; hanem azért mégis felette mód örültem neki.

Nem is annyira a versenyért, mert a mi azt illeti, minden legkisebb lelki furdalás nélkül elköltöm ugyan a jó pecsenyét, ha van, kinozni azonban még is csak nem szeretem az állatot, és még látni sem jól esik szivemnek. Bizonyosan bennem van a hiba, vagy is inkább rosz nevelésemben. Tudniillik volt nekem egy piárista tanárom, az isten nyugosztalja meg ott, a hol van, a másvilágon; áldottabb lelkü embert azóta sem láttam.; iskola után mindig magához rendelte a nehéz fejü gyerekeket, a kik közé természetesen magam is tartoztam, és ott ujra meg ujra magyarázgatta, a mit azelőtt már az iskolában hallhattunk volna tőle, ha ugyan figyeltünk volna reá, ott a szobájában aztán meg már épenséggel nem figyeltünk, különösen én. Akárhogy erőltettem is magamat, nem volt mód, hogy csak két perczig is szavaira hallgathattam volna, pedig milyen ékesen tudott beszélni, csakhogy a mennyiségtanról! Megis jövendölte nekem, hogy soha sem lesz belőlem még csak bankigazgató sem; igazán rosz órában mondta, pedig milyen atyai szelidséggel mondta, különben az ég tudja, azóta talán már köröztettek is volna. Hanem hát máskép volt elvégezve, és ennek legfőbb oka nem is annyira az áldott lelkü tanár volt, mint inkább a szobája, ha ugyan szobának lehetett mondani, mert az bizony nyáron át ugy viritott mindenféle növénytől, hogy csak ugy füröd tünk az illatban, télen át meg tele volt madárral. Kedves, jó tanárom, talán a nőtlenség végett, vagy a miért a mennyiségtan jutott neki osztályrészül, de imádta a természetet; és nem ám ugy, mint az emberek, a kik rendesen „halálra“ imádnak, hanem megforditva; a növényeket is, a madarakat is csak azért szedegette össze, hogy jó dolguk legyen a világon. A növényeket szépen elültetgette, — haj, milyen örömmel tologattam utána a televény földdel jól megtetézett targonczát a kertben! — a madarakat meg télen át etetgette, ovogatta, hótól, fagytól, tavaszszal meg kinyitotta az ablakot, hadd menjenek, a merre kedvük tartja. Volt köztük olyan is, a melyik azért — bizonyosan restségből, mert a háladatosság nem madári, hanem emberi szép tulajdon, — nyáron át is csak vissza-viszaszállt az ablakra és fütyörészett neki az ablak előtt, mint a szerelmes deák, és hogy tudott annak a kedves jó tanár örülni! Hanem azért még sem nyitotta ki neki az ablakot; nem szabad önzőnek lenni, ok nélkül kinozni meg már épenséggel nem szabad még az állatot sem, mondá, és ime, e fogatlan bölcseség jobban vésődött a lelkembe a mennyiségtannál. Hogy is ne, a madarak is télennyáron ezt dudorászták és csattogtatták szobájában, innen aztán biz én a lovat is sajnálom, ha ok nélkül kinozzák, ha mindjárt százezrek állnak is a fogadáson; hanem azért mégis nagyon őrültem a vasárnapi lóversenynek.

Tehát a nagy fogadások miatt? Azért is egy keveset. Mikor minden felül egyebet se hallani panasznál; mikor tüz és viz ezer meg ezer magyar családot tett hajléktalanná; mikor az idén a népkonyhákat májusban is nyitva tartották, annyian vannak az éhezők; mikor a vidéki szinészet azt sem tudja, hová forduljon a mindennapi falat kenyérért; mikor ezer számra árverezik a szegény emberek házait, földjeit, utósó párnáját; mikor a zsebmetszők a jó hazafiak sorába állnak, mert „a hol nincs, ne keress“; mikor a déli órákban a tisztességes hölgy is végig mehet a váczi utczán; mikor az anyák nyilvánosan kinálják gyermekeiket a könyörületes sziveknek, — hogy ne örülne az ember szive annak láttára, hogy itt tán százerekre is mennek a fogadások! Tehát van pénz, akár a pelyva! És pedig azoknál, a kik csak is szépre-jóra vannak a világon! Oh, dehogy nem lesz már most vége ennek a nagy nyomoruságnak, a minél nagyobb csak a népszinház „korsó“-jában van! Félre bú, félre bánat, és már attól se méltóztassnak félni, nemes lelkü hölgyek, hogy savanyu arczczal fogadják kegyeteket, midőn a jótékonyság nevében bekopogtatnak. Most már tudják, hol és kinél kell kopogtatni. Szemtől-szembe láttuk őket a lóversenyen; huszonöt ezer forintot is fizettek itt egy pár lóért; mennyit érhet akkor egy pár árva gyermek, vagy egy szegény öreg asszony? Én valóban nem tudom, mert mint mondám, a mennyiségtan nem fogott rajtam; azért nem adom sokért, hogy ép a mostani időre esett a lóverseny! Azonban még sem ez a főok, a miért ugy előre örültem a vasárnapi lóversenynek, hanem egészen más.

Ugyanis hetek óta keresek már egy kis „szép világ“-unkat, és hol kerestem volna mostanában másutt, mint a városligetben? Azelőtt, mikor még az „öreg ur“ jó egészségben volt, a mint az uj tavasz nyilt, minden este ott ült a köröndben, mellette egy-két öreg barátja és azontul egy sereg ur és urhölgy, csupa tekintély; azután az öreg ur ágyba dőlt és ezt a szép pihenőkét egy kis „szép világ“ mondta magáénak. Körülte aztán, egyik a tekintély, másik a hölgyek végett, járt-kelt a sok semmi, a mely napestig fárad; a diszfogatok is mind arra hajtottak, csupa kegyeletből az „öreg ur“ iránt. Most — ez is máskép van! Hogy az „öreg ur“ a f e l s ő köröndbe hivatott meg állandó tavaszi lakóul, az a „szép világ“ egy kicsit elfeledkezett az ő régi kedves pihenőjéről, és most a napokban, hogy ujra eszébe jutott — sacre bleu! — mit kellett látnia! Idegen faj lépett az ő helyeikre; arczok, melyeket az ő monoclijuk soha azelőtt nem látott, és a mint az a „szép világ“ oda lengett, azt hiszik, hogy fölkeltek és neki engedték át a helyet? Az ám, meg sem mozdultak! Sőt még mosolyogtak is, és ugy maguk közt azt mondták, hogy letünt már a kiváltságok napja, a kinek tetszik, az foglaljon helyet mellettük, — mellettük! egy Csiri-

biry olyan nő mellett, kinek férje vagy atyja talán asztalosmester, vagy épen professzor, nyilvánosan, az egész világ láttára! Valóságos képtelenség!

Pár napig aztán néma ugyan, de azért felette élénk csaták folytak e miatt. A „szép világ“ támadt, a bitor jövevények meg keményen tartották magukat; a „szép világ“ végig nézte őket, ezek meg semmit sem akartak látni; végre a támadók hadi cselhez folyamodtak, más helyet választottak maguknak a köröndben, mely azonban csakhamar alkalmatlannak bizonyult. Mert mi is az esteli künnülések java, gyönyöre? Az, hogy a többi sétáló világról finom megjegyzéseket lehet pattogatni. A régi pihenőn ez pompásan ment, mert ott a „szép világ“ szépen elfért egymás mellett a székeken, és egyik a másiknak adhatta tovább a parázs finomságokat erről is, arról is; az uj tanya ellenben meglehetős keskeny, és a „szép világ“ kénytelen volt két szakaszban egymással szemközt helyet foglalni, igy aztán az egyik szakasz finomságai tökéletesen kárba mentek a másikra nézve, mert halkal mondva, nem lehetett hallani, hangosan pedig nem lehetett azokat elmondani, olyan finomak; igy esett, hogy most tavaszszal még egyetlen egyszer sem lehetett szerencsém teljes számban együtt látni ezen „szép világ“-ot, — azért örültem én annyira a vasárnapi lóversenynek; valahára, gondolám, és ime, egész vasárnap esett az eső, és ha még igazán esett volna; de csak csepergett, a mi még boszantóbb. Mit erőlteti magát, ha nem akar?

Azért tehát én is itthonn maradtam. Volt ott ugyan egy másik „szép világ“, az igazi, mint például a belga királyné, Klotild főherczegnő, de ezeket már másutt volt szerencsém látni, és vasárnap is, mikor kikocsiztak, és ma is, a műtörténelmi kiállitás megnyitásakor; maga a lóverseny pedig, az lehet szép, annak, a kinek, én részemről azonban még hasznosnak sem tartom, legalább nem annyira, a mennyit rá költenek. Főuri passzió, mint annyi más, a melynél egy kis emberkinzás sem jöhet számba. Mikor már a galambversenyek is a mulatságok közé tartoznak! Épen e napokban tartanak ismét egyet nálunk. Nem hiszem, hogy az ilyen versenyző egyetlen egyszer mondta volna ki e szót: „Édes galambom“; és ha igen, bizonyára nem érezte azt a szentléleki édességet, a mit e két szó magában foglal.

A műtörténelmi kiállitást már föntebb érintettem, ép e perczben jöttem haza a megnyitásáról és „Büszke lehet rá“ zeng még most is a lelkemben. A belga királyné mondta e szavakat, gróf Zichy Pálnénak, a kiállitás teremtőjének, harmattiszta magyarsággal; olyan jól esett hallani ezt az őseredeti magyar érzést a felséges asszony ajkairól, mert csak is az érzés az, a mi a szónak lelket ad; a szerelem szava is csak azért olyan édes és a jóságé szintén. A rosz lelkü ember beszél, beszél, de hogyan! Mintha csak a földből ásták volna ki, olyan minden szava.

És egyébkint is egész ottléte alatt csak magyarul beszélt a belga királyné, és mikor ahoz az üveges szekrényhez ért, melyben a dicsőült atyja, József nádor főherczeg után fennmaradt tárgyak vannak kiállitva, akkor meg szótalansága is tiszta magyar volt a felséges asszonynak. Csak állt és nézett, áhitattal arczán, imádsággal szemében, szinte ugy látszott, mintha térdre borult volna. És az a fellobbanó öröm, midőn gróf Zichy Jenő a kiállitott tárgyak közül egy rózsaszinü kávéscsészét nyujtott neki emlékül! Dr. Linzbaueré volt e csésze, a boldogult nádor rendes kisérőjeé füvészeti kirándulásaiban, egy ilyen alkalommal kapta volt e csészét emlékül, és most e derék polgár a nádor lányát örvendeztette meg vele.

A megnyitás — déli 12 órakor — abból állt, hogy Pulszky Ferencz megnyitottnak nyilvánitotta a kiállitást, hanem azért az is pompás volt. Gróf Zichy Pálné gyönyörü disz magyar ruhában és azonképen nagyszámu főur. Jelen voltak továbbá Haynald érsek, Ipolyi és Schlauch püspökök és az irói és müvészi körökből számosan. Ez első látogatáson tehát leginkább ez a festői látvány kötötte le a figyelmet és különben is olyan nagyszerüen szép e kiállitás, hogy részletes bemutatására könyvet kellene irni; azért csak a nevezetesebb tárgyakat emlitem föl; ez is elég, hogy nagy mértékben fölköltse az érdeket. Hazánk multja áll itt szemünk előtt.

Itt van például a „Lehel kürtje.“ Csak a byzánczi modoru feragványokat nézzük rajta; valóságos ókori kezdetleges munka. A horpadás meg attól a bizonyos főbe-kollintástól való.

Árpádkori emléket ezuttal nem vettem észre; hanem igen is Mátyás király sisakját, pánczélját, valamint az ő és neje: Beatrix márvány szobrát, dombormü alakban, és számos fegyvert ezen korból.

I. Rákóczy korából szép női arczképet látunk; Ráday Pál, I. Rákóczy titkárának aráját, Kajály Klárát ábrázolja.

II. Rákóczy korából egyebek mellett látjuk azt a kardot, melyet Rakovszky, thuróczi követ Bercsényi Miklós ellen emelt, abban a pillanatban, midőn ez az ónodi országgyülésen levágta.

Zrinyi Miklós, a szigetvári hős sisakja és kardja szintén itt láthatók.

Az az öblös arany billikom szintén a török világra emlékeztet. Győr visszafoglalásáért kapta azt emlékül egy Pálffy.

A második teremben számos nagybecsü ékszer mellett, Teleky Mihály ezüst billikoma és tálczája látható.

Az első teremben a Mátyás-emlékeken kivül, mindenek előtt ott van a vezekényi csatát ábrázoló kép, melyben négy Eszterházy hősi halált lelt. És az a 14 zászló is, melyekkel Eszterházy nádor I. Lipót menyegzőjére indult; továbbá egy ezüst diszasztal, két ezüst szék; egy gyöngyházzal kirakott szekrény; drága kövekkel kirakott négy nyereg; egy három láb magas billikom; egy négy láb átméretü ezüst tálcza, mind Eszterházy-emlékek, és az első Eszterhazy herczeg billikoma is, mikor még „Estoras“-nak irták magukat, sat. sat.

A kiállitás legdrágább kincse azonban a harmadik teremben van, szinten az Eszterházy-család tulajdona. Leonardi da Vincinek egy eredeti festménye ez, a szent családot ábrázolja, és csak ez egy remekmü kedveért messze földről jönnek a látogatók e kiállitásra, melyen csak az első nap mintegy 500 frt. volt a bevétel.

E teremben is számos Rákóczy-emlék van, továbbá Zrinyi Ilona arczképe, Thurzó György halálos ágyán, egy 17-dik századbeli nagy tükör; egykor a Kohányak tulajdona.

A második teremből elfelejtettem megemliteni Haydn hegedűjét (most eladó,) Erdődy Ferencz pánczélát és egy mult századbeli — csutorát, egykor a soroksáriak ajándéka Mária Therézia királynénak, mivel Soroksárt várossá emelte. Innen a „Vivát Soroksár!“

A harmadik teremben vannak a József nádor-emlékek, többek közt sajátkezüleg irt — imádságok; továbbá pálczája, csernyője, gereblyéje, puskája, pénztárczája, ivópohara sat. sat.

A negyedik terem végre tele van ősrégi templomi ritkaságokkal, köztük egy szent kép 1484-ből, egy gyönyörü szép „Pietas“ kép; gróf Zichy György, néhai győri püspök remek pásztorbotja stb.

És ezt a tömérdek kincset rövid hat hét alatt szerezte össze gróf Zichy Pálné! Mennyi elvezetet köszönhet neki egy-

aránt a tudomány embere és a műbarát, nem is emlitve a nemes czélt; a tiszta jövedelem a vizkárosultak javára van szánva — nem is lehet azt szóval megköszönni. — i — r.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Jótékonyság.*) Ő Felsége a kolozsvári gyermekkert javára rendezendő sorsjátékhoz magán-pénztárából 50 forintot adományozott.

⁂ (*Rózsás napló*) Budapesten e napokban volt Ferenczy Auguszta kisasszony esküvője Kada Elek jeles kecskeméti fiatal ügyvéddel. — Visontai Kovách László országgyülési képviselő jegyet váltott özvegy Latinovics Györgyné urhölgygyel. A menyegző juniusban lesz. — Sretvizner Lajos fővárosi jeles tanitó és Rakovszky Ilona kisasszony esküvője a mult héten volt a lipotvárosi templomban. — Morgenstern Móricz és Löbl Zelma kisasszony esküvője e napokban volt Budapesten. — Gyergyó-Szentmiklóson Hoppe Lipót rajztanár nőül vette Müller Mari kisasszonyt. — A gáborjáni ref. lelkész kedves leányával: Ónody Emma kisasszonynyal Ember István ügyvéd ma, e hó 14-kén tartja esküvőjét. — Temesvártt közelébb volt Osztoics István temesmegyei alügyész és Rötth Ida kisasszony (az alispán kedves leányának) esküvője. — Vesprémben Jánosi Sándor ügyvéd esküvője e napokban volt Láng Lina urhölgygyel. — Klein Bódog püspöki kormányzósági tisztviselő pedig e hó elején Halász Mariska kisassonynyal váltott jegyet.

⁂ (*Az országos nöiparegylet*) mult vasárnap tartotta meg rendes évi közgyülését, szép számu közönség jelenlétében, mely növekedő érdekkel értesült az elnöki jelentésből, milyen buzgón törekedett az egylet a lefolyt évben is nemes feladata körül; munkatermet tart fenn szegény nők számára és oktatja őket varrásban, virágcsinálásban, könyvkötésben és egyéb hasznos iparágakban; azonfelül tanodát tart fenn leányok oktatására, különös tekintettel az iparosi kiképeztetésre, sok fáradsággal és nagy gonddal, legnagyobb részben nemes adakozások és az egylet által rendezett mulatságok jövedelméből. A jövő évben a leányiskola felsőbb leányiskolává alakul át és a tandij néhány krajczár lesz havonkint. A választásnál az egylet tiszti kara jó részt a régi maradt, kivéve Szegfi Mórnét, a ki nagy elfoglaltsága miatt fölmentetni kérte magát az alelnöki tisztségből és azért a választmányba választatott be, helyébe pedig Böke Gyuláné és Pechata Lajosné urnők választattak meg alelnököknek. Vajha a közönség is olyan pártolásba fogaduá ez egyletet, a milyen nemes a czélja!

⁂ (*A förangu körökben*) több fényes estély volt e héten, nevezetesen gróf Károlyi György és Eszterházy Pálnál, ez utóbbin gróf Andrássy Gyuláné, a ki most fővárosunkban időzik, szintén jelen volt. Felesleges mondani, hogy ez estélyek nagyon fényesek voltak.

⁂ (*Zichy Mihály*) kitünő festész hazánkfia néhány hétre fővárosunkba érkezett, — állandó lakása jelenleg Páris, — és ez idő alatt Trefort miniszter kivánságára azt a jelenetet fogja megörökiteni, midőn királyné ő Felsége Deák ravatalánál térdélt. A hires müvész egy koszorut is hozott Deák sirjára, a párisi magyar egylet kegyeleti adományaul. A fővárosi irók és müvészek társasága e napokban lakomát rendez a nagy müzész tiszteletére.

⁂ (*Deák Ferencz*) tudvalevőleg összes vagyonát jótékony intézetekre hagyományozta és végakaratának kivitelére Vörösmarty Bélát bizta meg, ki is e napokban a nagy hazafi hagyatékát egyenlő részekben a budapesti fi-árvaház, az Erzsébet leányárvaház, a szegények háza, az irói segélyegylet és a balaton-füredi szeretetház közt osztotta fel. A hagyaték egy része butorok és emléktárgyak, melyek szintén ez egyleteknek adományoztattak, és alkalmasint el fognak adatni. Megannyi drága ereklyék ezek, és azokért is bizonyosan tetemes összeg jut a jótékony egyleteknek.

⁂ (*Temesváry Lajos,*) a debreczeni szinház derék igazgatója e hó végén érkezik fővárosunkba szintársulatával, hol nyáron át a krisztinavárosi Horváth-kertben operette-ket, vigjátékokat és operákat fog adni. A társulatnak több derék tagja van, mint az Abonyi-pár, Siposné, Bély Róza, Ferenczy stb. Temesváry ur pedig még tavalyról a legjobb emlékezetben van a fővárosban.

⁂ (*A képviselöház*) a bécsi alkudozások után mult szombaton tartá első ülését, a hét folytában pedig a miniszterelnök értekezleteket tartott a szabadelvü párttal, melyekben ügyekezett bebizonyitani, hogy a mit Bécsből hozott, „nesze semmi“ ugyan, hanem azért „fogd meg jól,“ mert különben ennyit sem kaptunk volna. A többség rámondta, hogy ugy van, egy kis rész azonban egy kicsit megkötötte magát, különösen Chorin képviselő erősen vitatta, hogy ha beleharapunk is a savanyu almába, legalább le ne nyeljük, és most az lett a dologból, hogy az eddigi kormánypártból mintegy 80-an kiváltak szabadelvü ellenzéknek, 90-en pedig ugy vannak, se ki, se be, sem mellette, sem ellene nem szóltak, hanem az országház folyosóján pipáltak. Ennyit talán szabad „politizálni“ ?

⁂ (*A czukor-utczában*) a 9-dik számu ház kapuja évek óta be volt zárva, egy különcz agglegény, Jordán Alajos lakott ott, két nagy kutyával és egy szolgával. Bőrgyáros volt és két ház tulajdonosa, hanem azért kerülte az embereket és nem szerette a világot. Évről évre növekedett benne az életunalom, miglen e napokban a budai Sáros-fürdőben torkát metszette keresztül és mire észre vették, megvolt halva. Valjon mitől lehetett benne ez isten-emberrel való meghasonlás?

⁂ (*Csuda történt e napokban.*) Egy uri ember az utczán felfogad egy hordárt, és midőn ki akarja fizetni, nem volt apró pénze, ad tehát neki egy ötvenest, hogy váltassa föl; a hordár a harmadik utczában föl is váltja, el is hozza, az ur ki is fizeti, és szalad tovább, mert sietős dolga volt; este azonban a szegény hordár fájdalommal látja, hogy egyetlen 10 frtosa nincs a zsebében, azt is odaadta ama váltott 50 frttal, a mit nagyobb biztosság okáért a zsebébe tett volt; már most mit csináljon? Még csak meg sem verheti magát gondatlanságáért, mert azért csak nem kapja vissza egyetlen 10 forintosát! Annál jobban búsult, addig, addig, a mig egyszer csak, négy nap mulva, az utczán megpillant egy uri embert, a ki mintha az ő embere volna! Remény és félelmek közt közeledik hozzá, csakugyan az ő embere! Reszkető szivvel előadja neki baját, azon alázatos kérdéssel, ha nem találkozott-e akkor este egy kósza 10 frtossal a pénztárczájában? És — csakugyan találkozott vele, mondja rá az ur, és kiveszi tárczáját, visszaadja neki a 10 frtot és hozzá egy tiz frtost a kiállt fájdalom dijául. Szóról szóra megtörtént.

⁂ (*Nemzeti szinház.*) Donadio, Donadio! lebeg most minden ajkon. A nagy müvésznő már azelőtt is egészen élragadta szivünket, most a héten azonban, hogy a „Sevillai borbély“-ban hallottuk, a lelkünket is kilopta és az ő dalait ihlette belénk. Egyebet se teszünk, csak dudorászunk, furulyászunk, még álmunkban is, mint az afféle szégény flótás, a kit Bécsből zabot hegyezni küldtek haza. Minek tehát csak megkisérteni

is annak a leirását, hogyan énekelt e nagy müvésznő a nevezett operában? Épen annyi volna, mint palaczkokba foglalni a napsugarat. Mindössze is csak annyit mondhatok e részben, hogy most már a közönség nagy része igazat ad nekem, a ki annak idején Pattiról azt voltam bátor megjegyezni, hogy nagy énekesnő, nagy müvésznő, de nem olyan nagy, hogy még egyszer olyan nagy ne lehetne. Ime, mondja már az én kedves szomszédom is, egy kitünő gégemester, a ki tehát e téren a fű növését is látja, Donadio csaknem tiz rezzemmel felül mulja Pattit. (Tudják-e Kegyetek, hogy mi az a: rezzem? Mert én nem tudom. Bizonyosan valami angyalit ért alatta. Onnan gyanitom ezt, mivel a néphit szerint rézből vannak az angyalok.) Tehát ujra egy kis fényes győzelem, és most még csak annyit, hogy a nagy müvésznő „Hamlet"-ben is föllépett e héten, Opheliát énekelte, azaz hogy a közönséget, a hetedik égbe. Lehet képzelni, mikor azt mondom, hogy a szinház zsufolva volt, a lehető legzsufoltabban zsufolva, a mostani időben, mikor egyfelül az ég vonzza, másfelül a pokol rántja; egyfelül a tavasz, másfelül a vámkérdés, nem lehet azt kimondani! Azért térjünk át a drámára, melyért a világ nem szokott rajongani, mert ez nem zene, hanem c s a k költészet; nem szerető, hanem szegény, c s a k feleség, mindig körülöttünk van és még dolgozó szobánkat is csinositgatja. És első sorban „A jó falusiak"-ról kellene szólnom, a mit nálunk ugy játszanak, mint sehol sem az egész világon, még Párist sem véve ki, mert ugy egy csomóban a minden egyes szerepre való nagy müvész, mint nálunk: Prielle, Szigeti, Feleky, Náday, Vizváry, Párisban sincsen meg. De nem időzhetek sokáig e helyütt, mert vendég van a háznál, Bercsényi Béláné és annak estek neki, a miért először is „Romeo és Juliá"-ban mutatta be magát. Mondom, vendég, utról jött, vidékről és volt rajta uti por elég: elfogultság, tájékozatlanság, vidékies modor, no meg is rakták érte csufosan; — mondom, hogy vidékről jött; — hogy merte ide betenni a — szépen megkövetem — a lábát, mikor még beszélni sem tud jóformán! Szegény lélek, nem jobb lett volna neki előbb itt lenni pár évig a nemzeti szinpadon és csak azután föllépni először? Akkor mindjárt szebben beszélne! És mit szólt rá a szegény vendég? Azt, hogy harmadnapra a „Jó falusiak"-ban lépett föl, a kis sógornőt adta, azt a kedves, gyermeteg leánykát, a ki azt sem tudva, hogyan és miként, egyszerre csak fejtetőig benne van a szerelemben; azt se tudja, mit csinál, azért mégis maga az angyali tisztaság; mint a fecske, egyre jár a szácskája, azért mégis csupa kedvesség, és: — „Nini, hát ez az a falusi pimpóka? Hiszen az tud beszélni, és még hogyan? Az igaz, hogy érzik rajta a vidéki szinészet, de azért van benne lélek, tud megragadni, egyszerü beszédével is, mert van benne igazi természetesség — mondá most a hirtelen kész bölcseség, és tapsolta ki nyilt jelenetben is lelkesülten. És ezuttal csakugyan igaza volt neki, mert e fiatal hölgy valódi tehetség, csakhogy fájdalom, a legritkább, a gyermeteg szakra van tehetsége, és ép azért a leggyöngédebb ápolás kell neki, holott semmi sem kopik el olyan hamar a vidéken, mint ez. Csak egy évet ha a nemzeti szinpadon töltene, minden felüdülne, a mi máris megtikkadt e tehetségben, és akkor — meg vagyok róla győződve — egyszeriben gyönyörü fejlődésnek indulna, és volna az, a mi most egyátaljában nincs: gyermeteg szinésznőnk.

⁂ (*A nemzeti szinház köréből.*) Sardou „Maison neuve" czimü nagy hatásu darabja „Uj czég" czimmel legközelebb a nemzeti szinpadon is szinre kerül. A főszerepeket Felekyné, Prielle Cornélia, Szigethy József, Náday, Feleky és Ujházi

játszszák benne. A darabot Náday Forditotta. — Udvardy Antal tenoristánk julius hóban a lembergi szinpadon fog vendégszerepelni. Hat szerepet énekel: Rigolettoban a herczeget, Faustot, Lohengrint, Radamest (Aidában, mely akkor fog először szinre kerülni Lembergben,) Mauricot és Ernanit.

⁂ (*Irodalom.*) J ó k a i Mór közelebb „Életképek" czimü napilapot indit meg, melyet Törs Kálmán fog szerkeszteni. — C z o b o r Béla és K a z a l y Imre pedig „Tájékozó" czimü irodalmi, szépmüvészeti és kritikai hetilapot inditanak meg. — M a d u n i t z i Mihálik F., az országos statisztikai hivatal egyik munkás tagja, leforditotta Kant hires müvét: „A tiszta ész birálat"-át, s egy forinttal előfizetést nyitott rá. A pénzek az ő nevére, Budavárba az országos statisztikai hivatalba küldendők. A munka szeptember elejére jelenik meg. — Idősbb T e l e k i Domokos grófnak kéziratban nagybecsü müve maradt hátra: „A székely határőrség története." A boldogult végohajtása szerint, e müvet Szabó Károly rendezi sajtó alá, s egész jövedelme az irói segélyegyleté lesz. A meghalt gróf nagybecsü könyvtárát az „Erdélyi muzeum"-nak hagyta. — „Az eszmék országából" czimü aesthetikai tartalmu könyvre nyitott előfizetést Reviczky Gyula, fiatal iró. Kilencz mű lesz benne: „A humor apologiája," „Humor és materializmus," „Arany mint humorista," „Ágnes asszony," „Humor a müvészetekben," „A mult költészete," „A költői szinezésről," „Szenvedély és világfájdalom" s „A jellemről." Előfizetési ár egy forint s a megrendelés szerzőhez Dentára (Temesmegyébe) küldendő. — S z á s z Gerő, jeles költőnktől „Corday Charlotte" czimü költői beszély jelent meg közelebb diszes kiállitásban és még diszesebb tartalommal, miről olvasóink közelebb személyesen fognak meggyőződni.

⁂ (*Vegyesek.*) K i r á l y n é ő F e l s é g e számára Káposztás-Megyeren vadászkastélyt epitenek. — R a p p e l l e s z k y Henrik büvész, ki magát az orosz czárné, az egyptomi alkirály és Aosta herczeg büvészének nevezi, alkudozásokat folytat a népszinház igazgatójával, büvészi estélyek tartása ügyében. — A G a z d a s s z o n y - e g y l e t most szombaton majálist rendezett a Margit-szigeten a vizkárosultak javára? Hogy milyent, természetesen nagyon szépet, hahogy az idő is jól viselte magát, a mit azonban majd csak azután fogunk megmondhatni. — B u d a várában néhány derék polgár játszó-kertről akar gondoskodni gyermekek számára. Pesten sokkal inkább elkelne egy par ilyen kert. — A M a r g i t - s z i g e t e n már csak imitt-amott látni valamit az árviz pustitásaiból. Látogatják is már, a hogy csak az idő engedi. — A z i p a r o s o k körében mult vasárnap egy legutósó mükedvelői szini előadás is volt, melyben Lépessy Ilka zongorázott, Turner Ilka énekelt és Kürthy Béla hegedült, mindannyian nagy tetszés mellett. — N a g y - B e n z a Ida szabadságideje e napokban kezdődött, és igy csak őszszel fogjuk ujra hallani szinpadunkon. A jeles müvésznő azonban most sulyosan beteg. — M a y e r Henrik, mint a budapesti baptista hitfelekezet elnöke, engedélyt kért a belügyminisztertől, hogy e felekezetről nyilvános szónoklatokat tarthasson; de nem kapott rá engedélyt, mert a magyar törvények nem ismernek ily felekezetet. — B r a s s ó evangelikus temetőjében közelébb állitották fel Zajzoni Rab Istvánnak, az ötvenes évek korán elhunyt lelkes fiatal költőnek adakozásokból szerzett siremlékét. — S z é n á s y Gyula, egy 23—24 éves fiatal ember e napokban a vársligetben a köröndben hajtás közben revolverrel mellbe lőtte magát. A lövés nem volt halálos s az ifju még élve szállittatott a Rókusba. Tettének indokát nem mondta

meg. — A fővárosban ápril 30-dikától e hó 6-ig született 300 gyermek, elhalt 260 személy; a születések tehát 40 esettel mulják felül a halálozásokat. Az ujszülöttek közt volt 154 fiu, 146 leány A halottak közt volt 146 férfi, 114 nő, egy éven aluli gyermek 72. Ez év 18 hetében született összesen 4898, elhalt 4325, a születések többlete tehát 573.

⁂ (*Halálozások.*) Tomcsányi József, Békésmegye főispánja e hó 3-dikán meghalt, 70 éves korában. Szép kort ért, és ezt végig a haza szolgálatában töltötte, jó és rosz időben egyaránt hűségesen, a haladás és szabadság rendületlenül szilárd bajnokaként. — Elhunytak továbbá: Hollós László, a budai főreáltanoda derék fiatal tanára, 33 éves korában. — Csepi Dánielné, született Halász Izabella asszony Komáromban. — Puszta-Dán-Szt.-Miklóson Micskey Sándorné, született Dömötör Vilma, 41 éves korában. — Özvegy Tahy Ferenczné, született Miskey Francziska asszony, Budapesten. — Nádosi István földbirtokos és a pécsi evangelikus egyház világi gondnoka, Szt.-Lőrinczen. — Zsigmond István pozsonyi joghallgató, 22 éves korában. — Dr. Rákosi Béla gyergyó-szent-miklósi főorvos, Rákosi Jenő testvérének 25 éves fiatal neje, Molnár Mária (dr. Molnár József csikszéki főorvos leánya.) — Győrött Király Lajos, megyei volt főmérnök, 72 éves korában. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Május 13-dikán: „Figaro lakodalma.“ — Május 14-dikén: „Hamlet“, Donadio kisasszony mint vendég. — Május 15-dikén: „Egy királynő szerelme.“ Május 16-dikán: „A vizhordó“, ujra szinre hozva, először. — Május 17-dikén: „Feréol“. először. — Május 18-dikán: „Faust“, Lederer ur vendégjátéka — Május 19-dikén: „Házasitók.“

Divattudósitás.

A divat nem veszi tekintetbe a jelenlegi esős, hüvös időt, csak az előrehaladt tavaszt nézi, és egyre állitja ki a világos, könyed nyári szöveteket, melyeket — talán csak hetek mulva fogunk viselni. Azért leginkább csak az utczai felöltők azok, melyeknek most is hasznát vehetjük, mert a folytonos esős és hideg idő miatt szükségessé váltak. Az idei uj felöltők nagyon hasonlitanak a tavalyiakhoz, csupán csak azon különbséggel, hogy mig tavaly elől széles hosszu részekben végződtek, most hegyes végüek, és elől a mellen keresztbe téve viseltetnek. A casaque még folytonosan divatos, csakhogy ujabb változatokkal. Ugyanis a hátrész még most is rövid, elől azonban hosszu, egészen, vagy félig testhez álló, ujj vagy ujj nélküli, a ki mint kedveli. Leginkább cashemirt, ternót, selyemripset, vagy könnyü nyári posztót használnak a felöltőkre, gazdag csipkediszszel, vagy kivarrással. Még a fekete felöltőket is fehér, de még inkább crême-szinü csipkével és plissé-vel diszitik, valamint selyemszalagokkal elől, a hátrészen, az ujjakon és a zseben.

A sárgás crême szin iránt hirtelen támadt előszeretet még most sem apadt. Leginkább pedig az uj szalma- és csipkekalapokon, melyeken majdnem mindegyiken e bágyadt szinü csipkét látjuk. A homlokon felüli bodrozat rendesen crême-szinü csipkéből való, egyik oldalon szép virággal letüzve; és a kalap hátusó diszitése is abból áll, sok virággal tarkázva. A nyakkötők is majdnem kivétel nélkül crême-szinüek és nem csak a csipkéből, hanem a crépe de chine, gaze és battistből valók is ilyen szinüek.

A lábbelieket illetőleg, a nyári divat a kivágott czipőket fogadta el, elől szines pánttal, mely a közepén be van gombolva. E czipőkhez nem fehér, hanem csikos tarka harisnyákat viselnek, tekintettel a ruha és a ruhadiszités szinéhez.

Mai divatképünk magyarázata.

Az első alak csikos beige-ből készült kimenő ruhát mutat be. Az alja legalul egy sor barna failleből készült, és sürü plissé-fodorral van diszitve; feljebb egy faille-bandeau látható, azonkivül a szoknya elején három, ivben felvarrt plissé-fodor. A polonaise szorosan testhez álló, az ujjak is faille-lel diszitvék. E ruha ára 80 frt, egyszerübb kiállitásu természetesen olcsóbb, egész 30 frtig.

A második alak kényelmes utazó ruhát tüntet elő. Az egész öltözék kis koczkás vigogneból készült, alján széles huzott fodorral. A derék és tünique egyben van szabva és a szövetből való nagy gombokkal diszitve. A felső kabát bő, elől kihajtott és szintén csak két sor gomb képezi diszitését. E ruha ára 65 frt. A fekete szalmakalapon két szalag- és tolldisz látható. Ára 10 forint.

Számrejtvény.

Homonnay Juliától.

4. 11. 3. Ez csak olyan, mint a lakat,
15. 6. 7. Ez egyhamar el nem szakad.
10. 9. 7. 12. 8. 14. Sámson erről is hires.
5. 4. 2. 15. 2. 5. Higgadt észt itt ne keress;
13. 4. Szilvából ezt szereted.
5. 6. 1. Néha ezt is ejt szemed.
1—15. Csillagok közt járt a lelke,
S a miénket fölemelte.

Megfejtési határidő: juniushó 13-dika.

A f. é. 16-dik számban közlött rejtvény értelme:

Holdmezővásárhely.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Jávor Anna, Sárosi Mari, Abonyi Rozinay Mária, Gedeon Gáspárné, Okos Lászlóné, Pecháta Lajosné, Széll Lajosné, Devich Ferenczné, Bátori Zsigray Istvánné, Grundböck nővérek, Soltész Emilia, Reberics Szidónia, Bleuer Ilona, Éhen Gizella, Mandits Erzsi, Bohus Gyuláné, Marosy Hermin és Etelka, Honészy Szabin, Moesz Gézáné, Koller Etelka, Zigury Györgyné, Krausz Rózsa, Györffy Karolin, Chepely Zsuzsika, Vincze Csima Petronella, Bereczk Irma, Homonnay Julia, Biró Klára, Beszédes Gyuláné, Visky Gergely Mária, Túry Lederer Emma, Pleschée Georgina, Knau Antalné, Székely Berta, Schimmer Frida, Bardóczy Nyireő Antónia, Jungmann Laura, Fejes Dorneisz Jozefin, Rozinay Lászlóné, Bidermann Berta, Jánossy Lajosné, Auszterweil Jozefin, Limbek Vilma, Velyáczky Julia, Lázár Lukácsné, Wákár Róza, Medveczky Tóth Etelka, Lázár Eszti, Rajza Karolin, Bazilides Matild, Fet Szerbák Ilona, Sermán Imrike, Csabay Ida, Keleti Anna és Lajos, Ujhelyi Ilka, Antal Mari, Korom Hermina, Démuth Irma, Saáry Etelka, Mózesy Anna, Orbán Sándorné, Nagy Juliska, Sziklay Matild.

A 15-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldték.

Ujhelyi Ilka, Antal Mari, Korom Hermina, Démuth Irma, Mózesy Anna, Orbán Sándorné, Nagy Juliska, Sziklay Matild.

A 14-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldték:

Lázár Lukácsné, Wákár Róza, Lázár Eszti, Bazilides Matild, Fet Serbák Ilona, Sermán Imrike.

Tartalom.

Már késő, Szépfaludi Ő. Ferencztől. — Ne költsetek fel! Esztherről. — A boldogság utja. — A deák neje. — A nápolyi katakombák, B. Pongrácz Emiltől. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.
A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

Pestmegye némely részén s a jászkun kerületekben egy idő óta társaságba szövetkezett bicskások barangolnak kocsikon, és ha valakinél pénzt gyanitanak, azzal barátságot kötnek, borral, pálinkával itatgatják, ebbe bóditót vegyitenek, s az igy megejtett áldozatot kifosztják, vagy meg is ölik. Ilyen esetek fordultak elő a jászberényi, majd meg a jász-kiséri vásárkor. Ez utóbbi eset áldozatát (egy jászberényi becsületes polgárt) a jákóhalmi-jászberenyi uton egy kőhid alá dobták. Néhány nap előtt a rablók a jánoshidai-tápió-györgyei uton egy szintén jászberényi dohányos embert vettek föl szekerükre s 95 forintját elszedvén tőle, eszméletlen állapotban az ut szélén hagyták.

Vidéki vegyesek. A trencséni nőegylet e napokban mükedvelői előadást rendezett, az iskolai segélyegylet javára. — A legjelesebb növénytani gyüjtemények hazánkban Kalocsán vannak. Haynald érsek érdeme ez, a ki maga is hires füvész. Növénytani könyvtára négy termet foglal el, a legritkább példányokkal és a legjelesebb elrendezéssel, és a növények tárai szintén ritkitják párjukat. — A gödöllői régészeti egylet e hó 20-dikán tartja évi közgyülését, és ez alkalommal hangversenyt és bált rendez saját javára. — Török-Kanizsán is volt mükedvelői előadás a vizkárosultak javára; Szigeti „Becsületsza"-vát adták elő, 141 frt jövedelemmel. — Rákos-Csabán Bobor György urnál egy négy lábu csirke van. Két lábon jár, a másik kettő pedig kátán nőtt ki és azok is karmokkal vannak eslátva.

Különfélék.

⁂ (*Gróf Andrássy külügyminiszter*) e hó 10-dikén reggel Berlinbe utazott. A bizalmas előértekezlet Bismarck és Andrássy közt csütörtökön volt, Gorcsakoff herczeg megérkezte után. A czár jelenléte az értekezletet nem késleltette, mert udvari ünnepély nem volt, csak családi ebédet és egy dandárgyakorlatot rendeztek, melyre Andrássy gróf is meghivatott.

⁂ (*Két fiatal főur párbaja.*) Az osztrák főuri körökben nagy izgalmat okoz Auersperg Vilmos herczeg szerencsétlen esete, ki e napokban egy Prága mellett vivott párbaj áldozata lett. Közte és Kolowrat Lipót gróf közt már régebb idő óta surlódás volt. Hir szerint Auersperg pletykákat terjesztett a grófról, illetőleg a gróf anyjáról, a gróf aztán párbajra hivta a herczeget, ez azonban visszautasitotta a kihivást. A gróf erre nyilvános botránynyal fenyegetődzött, s pár nap előtt, mikor herczeg Auersperg a prágai indóházból a pozsonyi lóversenyekre akart indulni, Kolowrat megrohanta a herczeget és a jelenlevő előkelő világ szeme láttára kétszer arczul csapta. Erre következett a párbaj; e hó 6-kán Koschirschben, Clam-Gallas kertjében vivtak meg pisztolyra. A prágai rendőrség értesülve volt, azonban nem lépett közbe, mivel a kert magántulajdon, az utczáról semmi feltünőt nem lehetett észre venni és mert a párbajvivók a főuri körökhez tartoztak. A párbajvivók több lövést váltottak, s mint mondják, a lövések hallatára többek a kőfalra másztak, s ugy nézték a szomoru jelenetet. Hatszor lőttek, végre Kolowrat gyomorba lőtte a herczeget, ki azonnal lehanyatlott, s a mint az egyik segét fölkarolta, a testén átment golyó hátul a kezébe hullt. A megsebesült e lövés következtében másnap meghalt, 22 éves korában. Kolowrat azonnal Bécsbe utazott. A szerencsétlen, áldozat az osztrák miniszterelnök unokaöcscse, és anyja, ki egy Szapáry grófnő volt, három év előtt szintén szerencsétlenül halt meg; ruhája meggyult s égési sebek megölték. E napokban pedig egy gróf Kálnoky és egy Palavicini őrgróf vivtak párbajt, és az őrgróf sulyosan megsebesült. Ugyan miben különböznek az ilyen főurak az utósó paraszttól?

⁂ (*Bécsben*) gróf Wallis altábornagy, s a XI. hadosztály parancsnoka revolverrel mellbe lőtte magát, sebe azonban nem halálos.

⁂ (*Egy kis statisztika.*) Francziaországban a mult évben 2559 férfi és 4548 nő jelentkezett a tanitói vizsgára; tehát majdnem még egyszer annyi nő, mint férfi; természetesen; mert a férfiaknak sokkal több más pálya áll nyitva, mint a nőknek. A vizsgán pedig a 2559 férfi közül 801, és a 4548 nő közül 2487, tehát három annyian találtattak képeseknek a tanitói pályára. És az is természetes, minthogy a férfiak közül rendesen csak a gyöngébbek, a nők közül ellenben a tehetségesebbek választják e pályát.

⁂ (*Salonikában*) egy bolgár leány a mahomed-hitre akart áttérni, és mert az ottani német konzul ezt meg akarta akadályozni, a törökök megölték. E miatt aztán nagy az izgatottság az ottani török és keresztyén lakosság közt, annyira, hogy már egy-egy angol, franczia és görög hadi hajó ment Salonikába a keresztyének megótalmazására.

⁂ (*Elszásznak*) Colmár városában nem rég meghalt egy ügyvéd, ki a városbeli őrültek házának 100,000 frankot hagyományozott. „Én ez összeget," ugy mondá végrendeletében, „azoktól kerestem, kik egész életüket pörlekedésben tölték el, hagyományom tehát nem egyéb visszatéritésnél."

Megbizások tára.

Sárdra Sz. P. urnőnek: Pedig pontosan lett innen elküldve! A mellékleteket most rendre küldöm és e hó folytában okvetetlenül ki-ki megkapja az őt megillető példányt.

Kisaszondra G. A. urhölgynek: 100 frton már igen jó kapható. Vasuton könnyen szállitható, és szivesen járok el e megbizásban.

Túrterebesre F. K. urhölgynek: El van küldve.

Debreczenbe T. I. urhölgynek: Postára van adva.

Siklósra A. M. urhölgynek: Sajnálattal kell értesitenem, hogy már elfogytak és igy a legjobb akarattal sem szolgálhatok velük.

Lázira R. M. urnőnek: A csomagok el vannak küldve, magánlevelemmel együtt.

A-ra Cs. I. urhölgynek: A lila szin két vegyületben is igen szép, nem különben a kék, de még divatosabbak a különféle szürke, tengerszin, barnás és számtalan más megszámlálhatlan divatszinek, melyekből mindig többféle egymáshoz illő árnyalat készül, és szép öltözékek állithatók össze belőlük. Ha kivánja, szivesen küldök nyári kelmemintákat. A könyveket pedig legközelebb kézhez veszi.

J. Szt. Lászlóra K. N. A. urnak: Legutóbbi levelemben megirtam, hogy a kivánt tárgy egészen csinos kiállitásban 14 frton kapható, és ha kivánja, bármikor vasuton meghozatható. Ugy látszik, e levelem nem érkezett kezeihez. Igen szivesen teljesitem t. előfizetőim bármily megrendelését.

G. G-né urnőnek: Köszönettel vettem.

„A fényüzésről." Ezt is milyen szivesen közölném, tárgyánál fogva is, meg a régi barátság végett is, csak gondosan volna kidolgozva. A multkor is csupán ennek akartam kifejezést adni.

Kollarits József és fiai

legelső kész fehérnemű, vászon, asztalnemü és szövött áru gyári raktárukban

az „YPSILANTIHEZ“, Budapesten váczi-utcza 4-dik szamu áruházban;

kapható mindennemű kész férfi-, női gyermek-fehérneműek vásznak, és asztalnemüek a legnagyobb választékban és kitüuő minőségben a legjutányosabb árakon

Férfi ingek, rumburgi, hollandi vagy irlandi vászonból, darabja 2.50, 3. 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 8, 10, 12 frt.
Férfi-ingek, himzettek, madapolamból, melle vászon, darabja 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14—20 frtig.
Férfi madapolam-ingek, darabja 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4 frt.
Férfi szines-ingek, 1.50. 2, 2.50, 3 frt. Két külön gallérral 2.50, 3 frt.
Férfi szines angol oxford-ingek, darabja 2.50, 3.75, 4.75, két külön gallérral darabja 2.80, 4, 5 frt.
Férfi-gatyák, magyar, félmagyar vagy franczia szabásra, pamutból 1.20, 1,30, 1.75, vászonból 1.50, 1.60, 1.75, 2 frt, rumburgi vaszonból 2.25, 2.50, 3, 3 frt 50.
Férfi félharisnyák, pamutból, fehér vagy szines, tuczatja 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50. 7, 7 50, 8—14 frtig, czérnából, fehér tuczatja 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9 frt. 14 frtig, félharisnyák, fehéritetlen vászonból, varrottak, tuczatja 4.50, 6, 7 frt.
Férfi-zsebkendők, fehér vászon, tuczatja 3, 3.50 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 frt, 20 frtig.
Férfi-zsebkendők, vászonból, fehér szines széllel 8 frt, 10 frt, batistból szines széllel 7 frt, 8 frt 50. szines pamutzsebkendők dbja 30 kr, 35 kr, 40 kr, pamut batistzsebkendők szines széllel, tcztja 3 frt
Férfi-gallérok, minden formában, legfinomabb tuczatja 3 frt, 3 frt 50.
Férfi-kézelők, tuczatja, 12 pár, 5 frt, 6 frt.
Női ingek, rumburgi vászonból, sima, dbja 2.25, 2.50, 3, 3.50 4, 5ftig slingelt 3, 3.50. 4, 5 frtig, franczia mellvarrással és himzettek 3.50, 4, 5, 5.50, 6, 7, 8, 15 frtig, madapolamból sima 1.50, 2 frt, slingelt 2.50.
Női hálo-corsettek madapolamból, egyszerüek 1.30, 1.50, diszitett 1.75, 2.25, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50. 5, 10 frtig.
Női lábravalók, madapolamból, sima szegélyzett, darabja 1.60, slingelt 1.90, diszitett 2.25, 2.50, 3, 3.50, 5 frtig.
Női alsószoknyák, madapolamból, szegélyekkel és diszitéssel, darabja 2 50, 3, 3.25, 3.50, 4, 4.50, 5, 15 frtig. uszállyal 4, 5, 6, 7, 8, 20 frtig, kitünő minőségü lószörszoknyák 3.80, 5.50. 6, 6.50, 7, 8, 9 frt.
Női harisnyák pamutból, kitünő minőségben, tuczatja 4, 5, 5.50, 6. 6.50, 7, 8, 22 frtig, czérnából tuczatja 10, 11, 12, 14, 22 forintig, szinesek pamutból. párja 75. 80, 90 kr. 1 frt, 1.20, 1.30, 1.50. 3.50 krig.
Női zsebkendők, fehér vászonból, tcztja 2 50, 3, 3 50, 4, 5, 6, 7, 8, 16 frtig, angol czérnabatistból, fehér, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7,8, 30 frt.
Női franczia derékfüzők (Mieder), dbja 1 30, 2 30, 2 75, 3. 3.50, 4 frt 50 krig.
Fiu-ingek, 6 évesek számára, madapolamból, darabja 1, 1.40, szines, 1 frt 25, 1.40, vászonból 2.10, 2 40, félmagyar gatyák 1.10, 1,20. **8 éveseknek** ingek madapolamból 1.10, 1.50, szinesek 1.25, 1.55 vászonból 2.20, 2.45, gatyák 1,25, 1.40; **10 éveseknek**, madapolamból 1.20, 1.65, szinesek 1.60, 1.75, vászonból 2.30, 2.65, gatyák 1.3 . 1.60; **12 éveseknek** ingek madapolamból 1.30, 1.80. szinesek 1.65, 1.90, vászonból 2 frt 40, 3. 3.50. gatyák 1.55, 1.80; **14 éveseknek** ingek madapolamból 1 frt 40, 1.90. szinesek 1.75, 2.10, vászonból 2 65, 3.15, 4 frt, gatyák 1.65, 2 frt; **16 éveseknek** madapolambó l 1.50, 2.10, szinesek 1.75, 2.20, vászonból 3 frt, 3.50. 4, 4 50, gatyák 1.75, 2. 2 frt 25.

Kész fehérnemüek leányok számára, minden nagyságban és minőségben, ugyszinte csecsemők számára, melyekről kivánatra árjegyzékünket bérmentesen beküldjük.
Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat vászon és asztalnemüekben.
Rumburgi vászon, 42 méter (54 röf) vége 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 32, 35, 38, 40, 42, 45, 50, 120 frtig.
Hollandi vagy irlandi vászon. 39 méter (50 röf) 22, 23, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 38. 40, 45, 50. 100 frtig.
Hollandi vászon gyermek-fehérnemüekre és ágynemüekre, 32¾ méter (42 röf) vége 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26. 28, 30, 50 frtig.
Creas-vászon, 23½ méter (30 röf) vége 10 50. 11, 11.50, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 30 frtig.
Lepedő vászon egy szélben, 29 méter (37 röf), 12 lepedőre vége 33, 36, 38, 40, 42, 44, 45, 48, 50, 100 frtig.
Fehér pamutesinvat, ágynemüekre, 1 méter 38, 46, 48, 58 kr.
Madapolam vagy Chiffon, vége 25 méter (32 röf) 6.75, 7.25, 7.75. 9.25, 11.25, 11.75, 12.25, 13.75. 16 frt 75 kr.
Szines kanavász, 23½ méter (30 röf) 9, 9.50, 10. 11, 12, 13, 14, 15 frt.
Szines ruhaperkálok dus választékban, 1 méter 36, 38, 48, 50, 52 kr.
Vászonzsebkendők hölgyek és urak számára, tuczatja 2.50. 3. 3.50, 4, 5, 6, 7, 8. 9, 10—20 frtig.
Törölközők. tiszta vászon. tcztja 5.50, 5.80, 6, 6.90, 7.50, 8, 9. 10, 20 frt
Asztalkendők, tiszta len, tuczatja 4, 4.50, 5, 5.50, 6.30, 7, 8, 9 frt. abroszok 6. 8, 10, 12, 18, 24 személyre, darabja 1 frt 90 krtól 14 frtig.
Damast asztali teritékek, 6 személyre 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 9, 10, 24 frtig, 12 személyre 12, 12.50, 13, 14.50, 15, 16, 18. 20, 40 frtig, 18 személyre 25, 27, 32, 48 frtig, 24 személyre 32, 34, 40, 46, 53, 75 frtig.
Kávés kendők szines és fehér, darabja 3. 3.60, 5, 5.50, 6, 11 forintig, csemege kendők tuczatja 3, 3.50, 4.50, 5.50 krig.
Csipkefüggönyök, 1 ablakra 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 8, 9, 10, 15 frtig.
Ágyteritők, darabja 4.50, 5, 6, finom ripsből 9.50; **asztalteritők** 3.80, 4, 5 frt, ripsből 7 frt 50 kr.
Ágypokróczok, kisebbek 4.50, 6.50. nagyobb 6, 6.50, 7 50, 8,50, 11, 14 frt 50 kr.
Menyasszonyi készletekkel 200 frttól 2000 frtig és feljebb, kész fehérnemü és vászonban a legszebb kiállitásban szolgálhatunk, ezekről árjegyzékünket kivánságra bérmentesen beküldjük.

☛ **Az árak legjutányosban szabottak, s ha valami a megvett vagy rendelt tárgyakból akár mi oknál fogva tetszésre nem lenne, 14 nap alatt, ha az árszelvényünkkel el van látva, nemcsak szivesen kicseréltetik, de kivánságra az érte fizetett összeg is visszaadatik.**

☛ **Levél általi megrendelések még az nap, melyen érkeznek, különös figyelemmel és pontosan eszközöltetnek és csomagolási dijt nem számitunk.** 1895

Egyedüli főraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

Magyar- és Erdélyhon számára

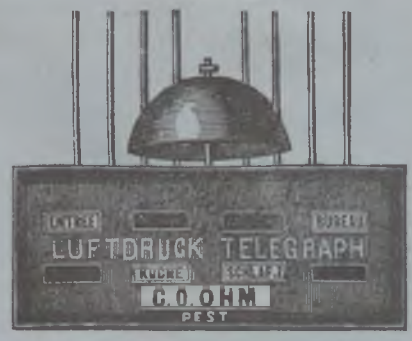
Wheeler és Wilson

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,

ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos keztyüvarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O., Pest, Jozsefter 15. sz.
uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

Magyar ipar

Nap- és **esernyö-gyár**

alapitott 1834-ben

RANZENBERGER TESTVÉREK

Budapest váczi-utcza 14. sz. Korona kávéházzal szemben.
Ajánlják gyermek nap- és esernyők 1—2—3 forintig.
Nagy és kis tavaszi esernyők minden szin 3—4—5 forintig.
En toutcas 2-ős selyem esernyők 3—4—5—6 forintig.
Finom selyem esernyők 4.50-tól felleb.
Napernyők urak számára 1.60 krtól kezdve.
Ezenkivül nagy mennyiségü franczia s angol nap- és esernyő van raktárunkban.
Javitások vagy ernyők ujjonnani áthuzatása a minden másnemü és szakba vágó megrendelések 12 óra tartama alatt, ugy szintén vidéki megrendelések s leggyorsabban s legpontosabban eszközöltetnek.

Fölvilágositásul.

A **Mocsonyi**-féle ház lebontása végett

Farkas S.

nőidivatterme

nem **váczi-utczában,** hanem **Kis-hid-utcza vadászkürt** szálloda átellenében van.

Tavaszi és nyári idényre

Párisból érkeztek.

Legszebb és legujabb divatu női ruhák és felöltők, dolmány, Jaquettek és kerek köpenyek, Mandarin és Obrettek, melyek dús választékban és jutányos áron találhatok, a **„franczia nőhöz„** czimzett női divattárban, Budapesten, Deák-utcza 15. sz. alatt u. m.

Jaquettek minden szinben	7, 8, 10 ft.	és fellebb
Ugyan ilyek finom Brasilból	10, 12, 15 „	„ „
Renaissance legujabb posztó-szövetből	15, 20, 25 „	„ „
Dolmányok legujab minta szerint	10, 12, 20—50	forintig
Getlemen férfi kabát legujabb minta szerint	10, 15, 20 ft.	és fellebb
Jaquet és tünik igen jól chevijotból	15, 20, 25 „	„ „
Selyembársony felöltők legujabb szabásban	30, 35, 40—120	forintig
Patent bársonyból pedig legujabb szabásban	15, 20, 25—30	„
Hálóköntösök legujabb szabásuak	15. 20, 25—60	„
Kész női ruhák házi használatra	12, I5, 20 ft.	és fellebb
Kimenő ruhák elegáns kiállitásban	25, 30. 40 „	„ „

Nem különben menyasszonyi kiházasitási rnhák legujabb Párisi divat szerint legelegánssabban és jutányosan készittetnek.

Vidéki negrendelések pontosan eszközeltetnek s kivánatra minták bérmentve küldetnek.

Megrendeléseknél kéreti egy centimeter szerinti mérték vagy régibb ruha test és szoknya elejenek hossza beküldése.

RÓZSAY A.
Confectioneur.

FOLYÉKONY GLYCERIN-CRÉME

több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábba és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgy-por (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt siman es szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemggürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapestsn. király-utcza 7. szám.

21-dik szám. Május 21-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Holdjárás	Nap kelte óra	Nap kelte perc	Nap nyugta óra	Nap nyugta perc
Május 21	Vasárnap	A 5 Hospitius	A 5 Rogate	9 C 5 Izaiás	27 Salamon		4	16	7	39
22	Hétfő	Ilona csász.	Julia	10 Simeon	28 Böjt, Samu h.		4	15	7	38
23	Kedd	Dezső püsp.	Dezsér	11 Motius vért.	29		4	14	7	40
24	Szerda	Janka	Janka	12 Epiphan	1 Siván Rosch.	●	4	13	7	41
25	Csütörtök	Áldozó csütört.	Áldozó csütört.	13 Áldozó csütört.	2		4	13	7	42
26	Péntek	Nerei Fülöp	Nerei Fülöp	14 Izidor	3		4	12	7	43
27	Szombat	Gyula	Béda, Gyula	15 Glyceria	4 Sabb. 6. per.		4	11	7	43

Vidéki tárcza.

Esztergom májushó 14-dikén 1876. (*Eredeti levél.*) — Jótékony czélu hangverseny és tánczvigalom. — Tisztelt Szerkesztőnő! Az itteni dalárda a helybeli árvizkárosultak segélyezésére e hó 13-dikán tánczmulatsággal egybekapcsolt hangversenyt tartott, Ploténvi Nándor, fővárosi hegedümüvészünk szives közremüködése mellett, következő müsorozattal: 1. „Harczos imája," férfikar Lachnertól, előadta a dalárda. 2. a) Andante, b) Allegro, c) Finale, Mendelssohn hegedüverseny müvéből, előadta Ploténvi Nándor ur. 3. Polonaise Chopintól, előadta Feigler Janka urhölgy. 4. Szavalat „A jótét angyala" Tompa Mihály nyomán alkalmazta és szavalta Győrffy Iván tanár ur. 5. a) Valse, szerzé Magurányi József, b) Eredeti magyar népdalok, szerzé Ábrányi Kornél, előadta Ploténvi Nándor ur. 6. Grande Allegro Chopintól, előadta Feigler Janka urhölgy. 7. „A Balaton taván," keringő Fahrbachtól, előadta a dalárda. 8. Rhapsodia Liszttől, hegedüre átirta Joachim, előadta Ploténvi Nándor ur, a zongorarészt Feigler Janka urhölgy.

Közönség fájdalom, kevés volt, részint a rosz idő, részint a pénztelenség, és részint a közöny folytán.

A jelen levő nem nagy számu, de diszes közönség azonban élénk tetszésnyilvánitásokkal jutalmazta a közremüködők élvezetes előadásait, melyeknek folytatását Sághi Miska barna bandájának neki zuditott zenéje mellett a tánczra perdült pezsgő vérü ifjuság hajnal hasadtáig tartó mulatsága képezte. A nemes czélu estély valami keveset mégis jövedelmezett a szegény vizkárosultak javára. Helén.

Borsa májushó 10-kén 1876. (*Eredeti levél.*) — Igazságszolgáltatás. — Elemi csapások. — Gyászhir. — Tisztelt Szerkesztőnő! Ne vegye tőlem rosz néven, hogy ez alkalommal itteni rendes levelezőjének körmére akarok koppintani. Ugyanis az e lapok 18-dik számában megjelent borsai tánczmulatságot illetőleg sehogy sem irhatom alá helyeslőleg r. l. barátom azon eljárását, hogy több mint harmincz szép vidéki kölgy közül csak nyolcz leányt emlitett meg. Pedig bizony higyje el nekem r. l. barátom, hogy akár Török Lajosné, született Győrffy Mária urhölgy, akár Székely Mihályné, született Török Luiza urhölgy, ki — zárjelben legyen mondva, — tiz éves előfizetőnője a „Családi kör"-nek, nemcsak mint kedves jelenségek, hanem mint tisztelet- és szeretetre méltó hölgyek is dicséretes megemlitésre tarthatnak igényt, valahol csak nyilvánosan megjelennek.

És most, miután a kedves r. l.-vel érdem szerint elbántunk, vegyük elő a krónikás vésűjét.

A május, a németek kéjhava, nálunk nemcsak a várva várt esőt, hanem jeget és villámot is hozott. A szomszéd Fodorháza és Sólyomkő községek határait a jég, Teleken pedig két házat a villám látogatott meg.

Ezt leszámitva, gyönyörü időjásásunk van, elannyira, hogy közelebb egy tavaszi mulatság leirásával fogok kedveskedhetni, *) ha csak r. l. barátom meg nem előz. Végül megemlitem, hogy közelebb temettük el nagy részvét mellett vidékünk egyik kellemes fiatal hölgyét, az alig 17 éves Nagy Katalin kisasszonyt. Legyenek szépek álmai — az angyalok között. O. Á.

Szegeden tudvalevőleg ez évi augusztus havában iparkiállitás lesz és ennek egyik osztálya háztartási czikkek és női kézimunkákból fog állni. Ezen osztály elnökei, Salamon Zsigmond, Gelléri Mór urak és Wöber Györgyné, Kohen Johanna, Keméndyné és Zerkovitz-Prinz Janka urhölgyek ehez képest fölhivást intéztek a hazai urhölgyekhez, oly végre, hogy ez osztály lehetőleg fényesen tüntesse föl a hazai kézi ipart. Beküldhetnek minden néven nevezendő házi iparczikket és kézimunkát, ültetményt, veteményt, száritmányt, süteményt, főzeményt, fonományt, szöveményt, sodormányt, varrományt, himzeményt, egy szóval mindent, a mit a női fő kidondol, a női kéz megalkot és néhány hétre kiállitható. Beküldési idő ez évi juliushó 15-dikétől 30-dikáig.

Nagyváradon e hó elején virágkiállitás volt, melyen többek közt Valbruner Antalné, Kapné és Novabaczkyné urnők virágcsoportjai tüntek ki gazdag változatosságuk és gondos ápolásuk által, miért a biráló-bizottság jutalomra és dicsérő oklevélre méltóknak is itélte a derék kiállitókat.

Máramaros-Szigeten Pásztélyi Kovács János görög katholikus püspök elhunyt neje iránti kegyeletből kápolnát épittetett, és ennek fölszentelése a derék püspök iránti szeretet ünnepélye is volt e napokban, melyben az egész város és vidék osztozott. A hölgyek két diszes koszorut tettek le a harmad éve elhunyt nő ravatalára, a püspök tiszteletére pedig a közönség fáklyás menetet rendezett és a szeretett főpásztor kormánya alá tartozó papok diszes albumot nyujtottak neki át ez alkalommal.

Pozsonyban a házi ipart terjesztő egylet sorsjátékot rendez és a fennmaradandó haszon ez egylet nemes czéljaira fog fordittatni. Kétséget nem szenved, hogy oly nemzeteknél, melyek nem birnak még kellőleg kifejlett iparral, és ezek közé fájdalom, mi is tartozunk, a házi ipar szép összegeket takaritthat meg az egyes családokban és ennek folytán a hazának is.

---

*) Erre is, de a másik igéretre is számolok. Szerk.

Előfizetési dij (illetményekkel): Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt egész évre 12 frt. Egy-egy félévi mülapért 30-30 kr és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda: Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet. Hirdetések dija: Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

21. sz. Május 21-dikén. 1876.

Havonkinti szinezett divatképpel, minden szükségas himzetrajzokkal. Évenkint két történelmi mülap és tizenkét kötet könyvmellékletlel.

A könyvek meghozatala egész- a mülap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

Már késő.

(Elbeszélés.)

Szépfaludi Ö. Ferenctől.

(Vége.)

Nagyon örvendett, ugy, hogy szivembe nyilalott öröme és már ismét azon ponton voltam, hogy menyegzője alkalmával ejtett könyeimet felujitottam. E könyek még sokkal fájdalmasabbak lettek volna, mert ehez már édes emlékek is füződtek; ha nem is álltak ez „édes emlékek“ egyébből, mint egy meleg kézszoritásból, egy pillantásból s egy ártatlan mosolyból, mely olykor-olykor egészen engem illetett. Most sokkal nagyobb irigységet kezdtem az iránt érezni, ki álarcz alatt ismeretlenül háboritja szivem nyugalmát, mint éreztem Völgyi Endre iránt, kit szemben láthattam.

A lehető legszivélyesebben bucsuztunk el egymástól. Irén nyájasan nyujtá kezét s megengedé, hogy többször is oda tapadjanak csókjaim finom ujjaira.

Igazán nehezen esett az elválás. Megigértem Irénnek, hogy pörében mindent elkövetek, hogy hamar végéhez juttassam.

— Ha van becse ön előtt is életemnek, tegye, a mit igért. Igy talán elkerülhető lesz halálom! — szólt sohajtva s oda tekintett a merően puszta falakra, hogy ne vegyem észre lelki állapotát. Keble hullámzott, ajkai remegtek, szemei megteltek könycseppekkel.

Megrémültem. Ezt az ujabb szerelmet sokkal jobban félti, mint az előbbit. Megismerkedésünk kezdetén nem tapasztaltam ez állapotot. Mintha kicserélték volna ezt a nőt. Ez nem az, kit én először láttam.

VIII.

Elhagytam végre a várost és visszatértem a kisvárosba. hol minden gondomat Irén boldogása fogta el. Az öreg keresked ót és nejét kellett először is leánya felől megnyugtatni. Nagy küzdelmembe került, mig a tervvel előállhattam, hogy leánya el akar válni férjétől. Az öreg nyughatatlan volt; szégyennek, állhatatlanságnak nevezte a fiatalságot. Bezzeg az ő idejükben nem voltak ily könyelmüek az ifjak! Ö is szerelmes volt, elvette Nirberger János Náncsi leányát; hanem boldogul élt vele; Náncsinak soha sem jutott eszébe, hogy még válásra gondolt volna.

— Arról az ön leánya nem tehet, hogy nem lehet mindenki Rózsás Pál: a derék, erényes, feleségét hün szerető kereskedő. Nem bünhödhetik szegény asszony örökös rabsággal, mert a véletlen roszul választotta ki számára az első férjet, — mondám neki.

Végre azonban mégis hozzá kezdhettem a pörhez. Völgyi Endrét is könyen rá lehetett venni, mert az ő fásult szive már nem gyönyörködött nejének sem örömében, sem fájdalmában. Meghallván, hogy ismét szabad lehet, örömmel ragadta meg az alkalmat e kényelmes állapot kivivására.

Mennyit szenvedtem e pör folyamata alatt; mennyi nyughatatlan perczem volt éjjel és nappal! Minduntalan az forgott eszemben, hogy ki lesz az a boldog halandó, kit Irén második férjeül választ.

A pör folyamata alatt Irént édes atyja haza hivatá; hanem Irén nem akarta elfogadni a meghivást és inkább egyik barátnőjéhez költözködött, hol nyugodtan várhatta be a dolgok végét. Levelezésben pedig atyján kivül csak velem állott. Még most is zsebemben őrzöm az apró kis betüket, melyek mindenike egy-egy ereklye és egy-egy vádló lelkiismeretem ellen!

Az ügyvéd kivette zsebéből a levélcsomagot, elhalmozta

forró csókjaival, sokáig merően tekintett a hideg lapokra s aztán felsohajtott: — Oh! Irén, Irén! ki hihette, hogy a végletek találkozzanak? Rutság és szépség egymás boldogitására legyenek teremtve!

Majd ismét tovább folytatá: — Leveleiből kiismertem,hogy a szép asszonyt csillogóvá tették, hanem hiuvá nem. Szivét, lelkét, üdeségét nem veszté el a boldogtalanságban sem, melyet számára férje kiméletlensége, házasságuk egész idejére szerzett.

Az öreg ur nem egyszer fakgatott, hogy mondjak valamit Irén pesti életéről. Mit hallottam? Talán nemcsak Völgyi Endre, hanem leánya is hibás. Kár volt elhamarkodni a dolgot. Ekkor kénytelen voltam tudtára adni, hogy leánya határozottan kijelenté, miszerint csak ez az egyetlen ut és mód a haláltól való megszabadulásra.

Az öreg ur abban a véleményben volt, hogy ha leánya nem akar haza jönni, akkor más kiválasztottjának kell lenni, kivel mostani házassága felbontása után egyesülni kiván. Hüségesen elbeszéltem a kereskedőnek tapasztalásaim, kutatásaim eredményét. Nem volt, ki roszat tudott volna felőle. A szép asszonyoknak rendesen sok az ellenségök s Irénnek még ellenségei sem voltak — kivéve egyet: férjét. Az öreg Völgyiék is áldott jó teremtésnek állitották Irént, kivel száz férj boldog lehetett volna, csak ez az egy: az ő fiok, kinek gonoszsága, javithatlansága ismeretes, ez az egy vetette el magától a kincset, hogy a megszokott korhely életet ne kelljen elhagynia.

Igazat állitottam; hanem magamban mégis kétkedtem, töprengtem. Ha Irénnek nem volna valakije, aligha sürgette volna olyan rohamosan a mostani állapot megváltoztatását.

Egy pár hó mult el s a pör vége felé közeledett. Ekkor a következő levelet vettem a szép asszonytól! Oh, ha feltudtam volna fogni értelmét:

„Kedves barátom! Az ön buzgóságának köszönhetem, hogy nem sokára megszabadulok bilincseimtől. Meg fogom önnek hálálni, nem pénzzel, nem kincsekkel, hanem az eddigieknél sokkal forróbb kézszoritással. Önben tanultam becsülni a férfiakat, kik közül egy a mily nagy mértékben elkeseritett, a másik ép oly mértékben megvigasztalt. Barátnője: Irén.“

Értettem és még sem értettem. Akkor kellett mindent megértenem, mikor már késő volt. Hiába éleszted a tüzet, ha már kialudt s egy szikra sincs, mely lobbot vethetne ismét s terjeszthetné továbbra a meleget.

A kezdetnek végére is kell járni. A válásra a kölcsönös belenyugvás megtörtént, az egyes forumokon keresztül ment az ügy s már csak napok választották el Irént és férjét attól, hogy mindketten visszanyerjék ohajtott szabadságukat.

Az öreg Rózsás Pál uram minél jobban közeledett a megváltás ideje, annál levertebb volt. Az öregnek babonás meggyőződése volt, hogy a ki egyszer első hites társától elvál, abból boldog nő többé nem lehet a földön.Megmosolyogtuk az öreget; hanem ő állhatatosan megmaradt szavai igazságának állitása mellett.

Egyik délben elhoztam Irén felszabadulásának okmányát mire az öreg ur öröm helyett bánatos könyekben tört ki. „Hogy mindezt meg kellett érnem!“

Szegény öreg ember ekkor még nem is sejtette, hogy még szomorubb dolgokat kell megérnie és megélnie! Ki gondolhatná, ha ma egy viruló életet lát, hogy ez az élet holnapra már semmi?

A válás végét Irénnek is megirtam. Biztositottam barátságomról a jövőben és kértem, ha a sors ugy hozza magával, hogy uj férjet választana, tegye jól meggondolva, tegye nem hiuságból, hanem azon szándékkal, hogy boldogitni akar s boldogittatni akar általa. Üdvözöltem ismét benne Rózsás Irént, ki senkihez kötve nincs.

Alig harmad-negyed napra megérkezett Irén válasza. Ez az utolsó levél a csomagban, gyászos szalaggal van átkötve: tartalma pedig olyan rózsaszinü, hogy rajtam kivül minden szerelmes ujjongva kapott volna rajta. „Kedves barátom! Szabad vagyok ismét, mint voltam két év előtt és most már okosan fogom felhasználni szabadságomat. Az ön tanácsát fogom követni s ha viszonzásra találok, oly férfit választok, ki szeret,megbecsül s nem fog elhagyni a sirig. Ha tud ön, kedves barátom, oly férfit, ki önhez mindenben hasonlit, ismertessen meg vele és én övé leszek! Bizalmam bizalomra és nem félreértésre számit, kedves barátom. Várva várja sorait barátnője: Irén.“

Huszszor, ötvenszer olvastam el a levelet és nem mertem belőle kiolvasni azt, mi benne foglaltatik. „Bizalmam bizalomra — és nem félreértésre — számit.“ e szavak azt sejtették, hogy Irén nem ohajtja, hogy szavait ugy magyarázzam, mintha az én rut vonásaim, kellemetlen külsőm számithatna szerencsére.

Sok habozás után végre a következő levelet irtam Irénnek: „Kedves barátnőm! Tudja, hogy sorsa mennyire érdekel s tudja, hogy bizalmára méltó vagyok és leszek; de e bizalmat félreérteni nem fogom. Meggyőződésem, hogy jóravaló ember, nem fásult kedélyü, ki tartósan és igazán tud szeretni és jellemmel bir, ön előtt, kedves barátnőm, becsccsel fog birni a szerencsétlen napok után! Fájdalom, hogy a természet, mely kegyeddel oly pazarul bánt el, engem igenis mostoha sorsban részesitett. Nem vagyok, nem lehetnék — semmi körülmény közt oly elbizakodott, hogy elhihessem önnek, vagy önhöz hasonló szépségnek kezét, szerelmét megnyerhetni.“

Csak soha meg ne irtam volna e levelet! A válasz reá nem is levél, hanem koporsó volt. Csak két sor érkezett: „Kedves barátom! Az élőnek semmi körülmény közt el nem hihetné, a haldoklónak csak elhiszi, hogy Önt forrón szerette: Irén.“

Másnap sürgöny érkezett, mely tudositotta az öreg kereskedőt, hogy leánya öngyilkos lett.

Az öreg ur oly mély fájdalmat érzett, hogy már nem is sirt, csak annyit mondott: „Ugy-e, megmondtam: boldog nem lehet!“

Még elég korán érkeztünk Pestre, hogy végperczeiben láthassuk. A golyó, melyet szivének irányzott, félre siklott s még pár napig életben hagyá a szép asszonyt.

Beléptemkor mosolygott: „Kedves barátom! Forrón szerettem az első percz óta, hogy nemes jellemét s szivét ismerni tanultam.“ — „És én imádtam az első percz óta, Irén!“ mondám és letérdeltem ágya elé.

Az öreget uj csodálkozás fogta el. Irén elhaló hangon folytatá tovább: „Ha bizalma lett volna, nem kellene meghalnom és talán boldogok lettünk volna. Igy is boldog vagyok, mert szerelmével halok. Oh, mondja még egyszer, hogy szeretett!“ — „Szerettem, imádtam! Miért tevé ezt, Irén?“ — „Mert nem hitte volna el különben forró szerelmemet: Isten önnel s mindnyájokkal; Isten veled, édes jó atyám!“

Meghalt s csak holttestét csókolhattuk.

Erre a kiaszott ember felém fordult s rám mereszté tekintetét és igy szólt: „Na, nem én vagyok Irén gyilkosa? Forduljon el tőlem, uram!“

Hirtelen elhagyott. Láttam aztán, hogy egy másik sirnál megállott és hangosan kiáltozá: „Későn érkeztem, a harmadik csöngetés után: Isten veled, Irén!“

Nagyon megsajnáltam a szegény embert, kit szerénysége tett földönfutóvá.

* * *

Másnap a temetőbe ismét kimentem és Serény Tamás ügyvéd urat ott találtam egyik sirkő mellett meghalva. Az arczkép és levélcsomagra borulva halt meg.

Corday Charlotte bucsuja.*)

Szász Gerőtől.

Isten veled, nagy őseim tanyája,
Falad, tetőd a vész kimélje, szánja,
Nem látsz soha, s többé, hajh, én se látlak,
Oltalmat adj árváu maradt atyámnak!

Isten veled, kicsiny falum határa,
Hallgass halott anyám hivó szavára:
S tavasz ha jön, vagy őszi fény ha szálldos,
Sirján a lomb kétszer legyen virágos!

Isten veled, te bércz, te völgy, ti berkek,
Kerüljön el vihart idéző felleg,
S langy permeteg termő esőt kinálván,
Csókolja rád fényét e szép szivárvány!

Isten veled, erdők kevély sudárja:
Ejts egy levélt a bujdosó utára;
S hüs csöppidet, forrás, a merre folynak
Balzsam gyanánt kináld a szomjazónak!

Isten veled szent hely, holott leomlok,
S imádkozom: oh, légy örökre boldog!
S hol egykoron bölcsőm szeretve ringott:
Növelj, növelj siromra rozmaringot!

A boldogság utja.

II.

Megvan az ut, de ám járni is kell rajta, mert a végén az Amen, a tündérkert, melyet annyian keresnek. Csakhogy — a nőkről szólok — sokan fele uton felejtik magukat. Megkápráztatja őket a ragyogó fényesség, a szerelem. Azt hiszik, hogy a miért csupa rózsás szinben körülöttük a világ, már czélnál vannak, holott az csak az a lángoszlop, mely az igéret földére kalauzol.

Isten a szerelem, üdvözitő annak, a ki tiszta oltárt épit neki szivében, kárhozat annak, a ki vétkezik ellene. A mi isteni van az emberben, mind lángra lobban általa, innen az ő mindenható ereje; meghódit egy világot, egy szivet, és a leány büszkébb lehet rá, mint Nagy Sándor az ő győzelmeire,mert itt önként adja meg magát egy világ és egy egész életre, nem csuda, hogy a lánysziv el-elbizza magát tőle, ha ideje-korán meg nem gyökeredzik benne az az igazság, hogy ingyen kegyelméből semmit sem mérnek a földön, nem hogy a boldogságot.

Élet-életért, ez a szerelem: és egyek lenni az egész élet számára, azért van a szerelemnek az a világteremtő hatalma; egybeolvaszt két életet, egy harmadik végett, a mit ők fognak teremteni — ez a szerelem; nem czél, hanem eszköz; tele virággal, mit tavaszszal a fa, nem a virág, hanem a gyümölcs végett, a mit terem — és ez a házasság.

Férj és nő egyek lesznek, megalkotják a családi világot, a férfi erősbbé és bátrabbá, a nő biztosabbá és vidamabbá lesz általa, ki-ki rendeltetése szerint. Az erős férfinak van kiért küzdeni, a gyöngéd nőnek van kivel dicsekednie; az övé, mondja egyik is, másik is; az egyik édesdeden lehajtja fejét, a másik édesdeden megsimogatja, és egyik is, másik is ugy érzi, mintha két-egy élet volna, két test egy lélek, semmit magáért, mindent a másikért, és a nő az, a kin minden megfordul, és tartozik is vele istenének; nem volt semmije, és maga sem volt semmi, legfölebb is virágszál, a mi a szemet gyönyörködteti, azt is csak ideig-óráig, és a mint a szerelem megszállta, meghóditott magának egy világot, tehát érte élni, és csakis benne élni, kell-e ennél több a világon? És akkor az a lángoszlop, a mely utjában kalauzolja, lassan-lassan alá ereszkedik a családi hajlék tetejére, és különösen három dolog válik ki tisztán előtte, miként a fa, derekával és jobbra-balra hajló ágával.

Első a szeretet; a szerelem az, az egész világot eltöltő, édes szerelem, csakhogy most már nem virág, hanem gyümölcs alakjában. Veszitett külső pompájából, de annál szebben mosolyog le a fáról és csupa zamat a lelke. Más szinben látja most a nő a férjet, mint annakelőtte a kedvest. A varázs elfoszlott, a való áll előtte, nemcsak szépségeivel, hanem fogatkozásaival is, de hiszen azért felesége ő neki; az ő szeretetének tisztje kitölteni a fogyatkozásokat és eltakarni a hiányokat, mert az ő férje az, az ő mindene; hibái az ő hibái, fogyatkozásai az ő fogyatkozásai. Mint a folyondár a fa dereka, ugy fonódik a hü nő szeretete a férj lelke körül, és szép és kedvessé teszi őt a világ előtt. A férj rosz kedvü, mogorva, sőt néha indulatos, még a feleség iránt is? annál kevésbbé lehet az a hü feleség, épen azért feleség, a férj jobb szive, jobb egész maga, második önmaga, csupán azzal a különbséggel, hogy távol él a nagy világtól, a családi hajlék szentélyében, hogy az az egyik, a kit az élet meghajszol, itt találja őt, az ő hüséges szivével, az ő szeretetének verőfényes vidámságával, a mitől a vér csillapnl és a homlok kiderül.

Két dolog az, a mivel a nők rendesen férjüket vádolják. azzal, kogy nem eléggé gyöngéd, és hogy nem gondol eléggé szórakozásukról, és tegyük föl, hogy ugy is van, a férj gyöngédtelen, heves, indulatos, sok férfinak tulajdonsága ez és nem épen a roszából valóké; a tüzesebb képzeletü embert könyen ragadja el a pillanat; kétség kivül hiba, a mit el kell hagyni, és el is hagyja, ha második önönmaga, felesége, igazán szereti; minél gyöngédtelenebb hozzá a férj, annál gyöngédebb a jó feleség; szelid és béketürő; nem azzal a béketüréssel, mely mint valami mártir áll kinzója előtt, — a mi csak annál inkább föllázaszt, — hanem azzal, melylyel a jó anya beteg gyermekének hagymáz csapkodásait nézi; szive fáj, de arcza mosolyog; ezt teszi a szerető feleség is, és akkor egy szeretetért háromszoros boldogság a jutalma: férje rövid idő alatt okvetlenül megszelidül, gyöngéd lesz nem csak ő, hanem mindenki irányában, őt pedig, a szerető nőt, százszorta jobban szereti, mint annakelőtte, mert az ő hü szeretetének köszöni e nemes átváltozást.

Sokat forgódtam az életben, sok nőtől hallottam a gyöngédtelenség vádját férje ellen, és a legtöbb esetben ugynevezett müvelt nőktől, azért mondhatom egész határozottan, hogy a mely nő igazán tud szeretni, az nagyon rövid idő alatt mint a hárányt, ugy megszelidítheti férjét, és tudok férjet, a ki házassága első idejében olyan heves természetü volt, hogy széket, tükröt, porczellánt, a mit épen előtalált, izredarabokra rontott, most pedig a galamb nem szelidebb nálánál és csakis a felesége változtatta ugy át, ennek a határtalan szelidsége, a valódi szerelemnek ezen csudatevő édes testvére.

*) Mutatvány az e napokban megjelent „Corday Charlotte“ czimü költői beszélyből.

És a szórakozást illetőleg is ugy van a dolog; annak a nőnek, a ki igazán szeret, nincs is szüksége valami sok szórakozásra, de meg ideje sincsen hozzá. Az ő egyetlen férje és az ő egyetlen családi szentélye annyira igénybe veszik gondját és idejét, hogy jórészt csak kérésre szánja magát egy-egy látogatásra, vagy szinházba stb. Szó sincs róla, egyaránt megkivánja ezeket a lélek és a társas-élet, de az igazán szerető nő előtt egyik sem első rendü szükséglet, mert az valóban rá sem ér az örökös „vizitelés"-re, de még untatja is a sok üres trécselés, holott odahaza szárnya van az időnek, alig veszi észre, már itt az este, akkor haza jön a férj, fáradt testtel, csigázott lélekkel, és akkor ujra kezdődik neki az ő világa; először is ugy, hogy a férj a merre csak néz, mindenütt a hüséges szeretet mosolygó képével találkozik, a mi őt felviditja, és önkénytelen is annak a körébe vonzza, a ki e kedves vidámságot készen tartotta számára. Azután ugy, hogy a férj feltárja előtte szivét, elmondja neki a leélt nap örömét, bánatát, ösztönileg, szive nógatásából, és akkor a hiven szerető nő kifogja magának a részét, a bánatból csakugy, mint az örömből, mert közösben megy minden, és ő vele megosztva, az egy örömből kettő, az egy bánatból fél bánat lesz, — jut-e akkor csak eszébe is másutt keresni mulatságot, ha-nem-ha ugy, hogy vagy a férj megkivánja, vagy őt akarja vele megörvendeztetni, mindkét esetben épen olyan édes, mint a milyen ize nélküli az olyan, a mit ugy csikarnak ki a férjtől.

Van a mi férfiaink között sok olyan, a ki napról-napra a házon kivül kártya mellett tölti az estéket, sőt sokszor a délutánokat és az éjjeleket is; ilyen férj mellett talán mégis lelki szükség a nőre nézve a nagyvilági szórakozás? Szó sincs róla, nagy hiba ez ama férj részéről, valóságos erkölcsi folt, a rosz nevelés szomoru következménye; nem eléggé komoly, hogy az idő becsét felfoghatná; nem eléggé müvelt, hogy a lelki táplálék szükségét érezné, azért a mint a napi szakmát jól-roszul lemorzsolta, — az egyik ügyvéd, a másik tisztviselő, a harmadik gazda, — nem tud okosabbat, mint agyonfilkózni az időt, különben „halálra" unatkoznék!

Csak azt szeretném tudni, hogy miért nem unatkozik a paraszt soha? Nem a napszámos, a melyik kora reggeltől késő éjszakáig munkában töri magát; hanem a telkes gazda, a ki az alja-munkát a cseléddel végezteti; még sem unatkozik, mindig talál valami eligazitani valót, pedig müveletlen paraszt. Vagy talán az ugy nevezett müvelt ember épen abban különbözik a parasztól, hogy nem tud mit kezdeni idejével? Szegény müveltség, eleget vétkeztek már rovásodra, ezt is zsebre teheted!

Szó sincs róla, nehéz állása van a nőnek ilyen férj mellett; tudni azt, hogy haszontalankodás végett van oda, őt meg itt hagyja, egyedül, egyik este csak ugy, mint a másikon, hetekig, hónapokig, lélek kell hozzá, hogy azt elviseljük. És nem is kell azt könyedén venni egy nőnek sem. A mint a férj joggal megkövetelheti nejétől, hogy női erényeire nézve ragyogó példa legyen, ép ugy a nő férjétől a férfi erényekre nézve. A házasélet egyik nagy áldása, hogy egyik fél a másikat tartóztatja a rosztól, a mihez pedig a naponkinti kártyázás okvetlenül tartozik. Mert közösben megy itt minden, a jó csak ugy, mint a rosz, a bün csak ugy, mint a büntetés.

Hanem azért a szereteten ez nem változtathat; ellenkezőleg, a szeretet ezen is változtathat. Duzzogás, czivódás semmit sem érnek, inkább még rontanak, annál többet használ a jó példa, a mit a feleség mutat. Legyen csak neki a szorgalom lelki szükség, az otthon lelki gyönyörüség és fáradt testének nemes élv a pihentetője, akkor a férj is okvetlenül visszatér a rendes utra és pedig rövid idő alatt, még mielőtt szenvedélylyé rögzik meg benne a kártya. A női nemes lélek szálai az ő szive körül fonódnak; azt az otthont, a mit a nő mindenek fölött szeret, a férj is kedvesnek találja; mikor a nő megtudja becsülni az órát és a forintot, a férj sem lehet soká henye; mikor a nő nem engedi elgazosodni a lelkét, akkor a férjét sem veri föl a dudva; mikor a nő nem fut üres külsőségek után, akkor a férj sem a préda filkózásban találja lefőbb gyönyörét, és hogy a nő mindezt átérezze és a szerint cselekedjék, arra semmi más nem szükséges, csak az, hogy tisztán és nemesen tudjon szeretni. Az a nő, a ki igazán szeret, csak férjének van a világon, és akkor az ő jósága és az ő lelki tisztasága férjére is általszármazik.

Mert nagy tévedés, — pedig sokan vannak abban a hitben, — hogy a férj neveli a feleséget; megforditva, a feleség szerint alakul át a férj lelkülete; őt szerette meg, ő benne kereste eszményét; ha jó ez eszmény, akkor maga is jó lesz; ha rosz, annál roszabb mind a kettőre nézve, és azért az oly körben, a hol a férj henye, vagy préda, vagy kicsapongó, majd mindig a nőben is hiányzik az igazi háziasság, az igazi egyszerüség, az okos szorgalom, és a nemesebb élvek iránti fogékonyság, szóval az igazi szeretet.

A szeretet, mondom, és nem a müveltség, mert a nőnél a müveltség is csak eszköz; mulhatlanul szükséges kimüvelni a lelkét, mert különben még a jóság és szelidségről, a női kötelességek és erényekről sem lehet neki tiszta fogalma; de másrészt minden olyan müveltség, a mely nem ezen czélt tartja szem előtt, csak olyan veszélyes a nőre nézve, mint maga a müveletlenség. Azért inkább kevesebbet tanuljon, de azt a keveset alaposan, és mindig csak olyast, a mi a szivet nemesiti; az elme, ha van benne valami kiváló, majd utána ügyekszik; hogy ha pedig nincs, akkor sem baj, csak a sziv legyen ép és tiszta, tudjon szeretni igazán, élni szerettjeinek odaadó hüséggel, megnemesbül tőle a férj szive is, és ez aztán gondolkodni is tud majd okosan.

De térjünk vissza a — kártyához, azért, hogy férjeink ne térjenek vissza hozzá olyan felette gyakran. A kiben már szenvedélylyé fajult a játék, azon nem igen lehet segiteni, mert az nem hallgat többé sem a józan ész, sem a lelkiismeret, sem a feleség szavára, hanem elvesztegeti idejét, vagyonát, becsületét. nem gondolva családjával, a világgal és istennel. Hanem mikor még csak csirájában mutatkozik az a gonosz hajlam, akkor a hü feleség okvetlenül elhagyathatja férjével, és pedig ugy, hogy egyfelül vidám kedvesség vegye őt körül házában és másfelül a nő élénken érdeklődjék foglalkozása iránt, nem olyanformán, mintha kormányozni akarná, ezt a férj semmi szin alatt nem veszi szivesen, hanem ismét csak szeretetből, szereti őt hallani, mikor beszél; örül, ha felvidámithatja, egy szóval nem tetézi fejét házi gondokkal, hanem ellenkezőleg, lehetőleg könnyiti neki a világban való küzdelmet, akkor lassan-lassan házias lesz a férj, és csak olyan örömöket keres, melyekben a hü nő is szeret részt venni, ugy a házon kivül, mint odahaza a családi hajlékban.

„A d e á k n e j e!"

(Folytatás.)

IV.

Trautmanné asszony tisztelete nagy volt minden tanár iránt, de a legnagyobb volt dr. Bartelmann iránt, kiről azt beszélték, hogy nagy latin tudós. S valóban igen tudós ember is

volt; olyan tudós, hogy a tudományosságot czélnak, a deákokat pedig különösen az ő számára teremtett lényeknek tartotta, a többi tudatlan embereket végre ugy tekinté, mint a kiket csak emberségből türnek meg a társadalomban.

Csak egyet nem tudott megbocsátani Senecájának, hogy: „Nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk“ ő azt állitá, hogy az élet az iskola kedveért van, s mindenek felett becsülte Cicero szavát: „Semmi sem édesebb, mint mindent tudni.“ Röviden ő olyan ember volt, a kit Trauttmanné asszony igen nagyra becsült. Azonkivül még valami büszkeség járult e nagy becsüléshez, tudniillik a doktor kortársa volt férjének, a deáknak, s az ő árnyképe is helyet foglalt a többiek között. A dr. különös kegyteljes tisztelettel viseltetett a deák neje iránt. De a dolog azért mégis némi meggondolást igényelt.

Professzor Bartelmann ámbár nem volt véleményében egészen biztos, mégis megvolt győződve, hogy Trautmanné asszony kitünően érti a latin nyelvet, a mely tudományt még boldogult férjétől örökölte. Azért igen gyakran latin megszólitásokkal és közmondásokkal tisztelé őt meg, azon hitben, hogy érti és Trautmanné asszony hagyá őt e boldog hitben. Szivesebben nevettette volna ki magát Czampel által,vagy száz deák által, semmint ez igen tisztelt professzor által. Ámbár mindenkor megtisztelve érezte magát, ha doktor Bartelmannal összejött, mégis örült, ha távozott, mert félt, hogy ez mégis nyomára jő, — e nyelv nemtudásának.

Megmagyarázható tehát azon aggodalmas arcz és tekintet, melylyel halk kopogás után a deák özvegye fogadá a doktor professzort.

— Terram video! Jó napot, kedves deákné asszony! — A deák neje majd elfelejté, hogy eléje kell sietni a jeles vendégnek, mig végre mégis összeszedte magát, s üdvözlé.

Mielőtt a doktor leült, igy szólott:

— Meglehetős távol lakik ön tőlem, s oly fajta emberek, mint én, nem igen szokták meg a hosszu sétákat. De: labor vincet omnia!

— Omnia, omnia! természetesen doktor ur! — felelt Trautmanné asszony, a szerencsére bizva magát; azután magában mormolá: — Kezdődik már a fortuna!

Tekintete zavart volt, s mintha Czampelt kereste volna.

Czampel a professzor mögött állt, s izgatott volt. Feltünt Trautmanné asszonynak Czampel izgatottsága, melyet a doktor meglátásánál tanusitott. A doktor bizonyára összefüggésben van Czampel ügyével, különben miért ijedt volna meg? — Mindjárt nyomára jövök a dolognak! — gondolá.

— Nos Czampel, nem üdvözli a professzor urat? — mialatt e szavakat mondá, a deák neje figyelmesen vizsgálá a doktor arczát; azonban csakhamar megnyugodott, mert ez egész nyugodtan fordult Czampelhez, igy szólva:

— Lám, lám, a mi jó Czampelünk!

Czampel zavara nőttön nőtt, a mit Trautmanné is észre vett. A doktor azonban komolyan igy szólott most a deák nejéhez:

— Hiszen tudja, mit mond Harácz: „Homines frugi omnia recte facinet!“ s én e miatt jöttem önhez.

Trautmanné asszony fejével bólintott, a mi a doktort meggyőzte arról, hogy szavai tökéletesen meg lettek értve. Azért hát folytatá:

— Bárcsak megváltoztathatnám Lucullusnak eme mondatát: „Curis gaudia miscere.“ Fájdalom kegyednél megforditva áll ez eset.

Trautmanné asszony e szónál talált menedéket — „Fájdalom!“ — később igy folytatá:

— Csak nyomába jönnék a dolognak!

— Igy jól van: summa summarum, egy leányért!

Czampel néhány lépést előre tőn, s kiváncsisága annyira ment, hogy arcza egész kérdőjellé változott.

Trautmanné asszony találgatni kezdé, s a professzor folytatá:

— De mint az én Juvenálom mondja: „Digito compesce labellum.“

Trautmanné asszony az első szavaknál Czampel felé tolá székét, s halkal kérdé a mondottak jelentését, s ez épen oly halkan felelé vissza:

„Fogja be a száját!“

Trautmanné asszony önkénytelenül ujját ajkaira illeszté, s a professzor igen meg volt elégedve azzal, hogy Trautmanné jól ismeri Juvenált.

Trautmanné megkérdé a professzort, ha Czampel jelen lehet-e? — ő azonban nyugodtan igy felelt:

— Oh, csak maradjon, Czampel! — azután a deák nejéhez fordulva, szólt: — Azt lehet mondani róla Terentissal: „Animam debet“ de Ciceroval is „Aurum igni probatum est!“

— Probatum est! — ismétlé Trautmanné asszony s helyeslőleg igyekezett mosolyogni. A doktor azonban folytatá:

— Nekünk, látom, öregeknek se legyen titkunk, s lám öreg szolgánk is jól ismeri a leányt, a melyikről szó leend!

Czampel megdöbbent, és ugyanazon pillanatban el is pirult és elhalványult, s egyszerre kiszökött az ajtón.

Trautmanné asszony egy pillanatig ámulva nézett Czampel után s azután gondolá: Tudok már mindent.

A doktor azonban Czampel távozását tulszerénységnek tartotta. Azután Trautmannéhoz közelebb foglalt helyet, s egészen egyszerü beszédmodorban kezdé előadását, a min a deák özvegye igen nagyon megörült.

— Nem sokkal ezelőtt egy fiatal leányt adtak védelmem alá. Hogy mily körülmények között, és mely kezekből, legyen szabad, kedves deákné asszony, elhallgatnom, de azért meg lehet győződve, hogy semmi különös sincs a dologban.

Trautmanné asszony fejével bólintott, s arczáról a bizalom sugárzott. Lelkesülten szólalt fel:

— Óriási bizalmam van professzor urhoz!

— Köszönöm, köszönöm! — s lássa, mindinkább kezdem belátni, hogy az a kedves leányka semmiképen sem való tudományos agglegényi életemhez. Először fájt életemben az, hogy nem adhattam e leánynak anyát.

Trautmanné asszony résztvevőleg bólintá fejét, azt akarván kifejezni, hogy ő is szivéből sajnálja.

A professzor most részletesen taglalá, hogy mért nem lehet a leány nála, s hogy mért van annak szüksége egy szeretetteljes nőre. — Ugy fogadja — szólt — mintha anyja volna; én tanitója maradok, s igy ketten egy szép emberi müvet teremthetünk.

Trautmanné szemei megnedvesültek, örömmel nyujtá kezét a professzornak, de mintha megijedt volna, — félénken vonta ismét vissza, a doktor azonban nem bocsátá azt el, és szivélyesen megszoritá.

— Hiszen tudtam, hogy kihez jövök! — szólt, s ezzel az ügy el volt végezve.

Trautmanné asszony azonban most aggodalmát fejezé ki az iránt, hogy a kisasszony talán nem leend megelégedve egyszerü háztartással.

A doktor ellenben válaszolt:

— Salem et caseum edit — mondja Plinius.

Trautmanné asszonynak sötét sejtelme volt, hogy cascum annyit jelent, mint sajt. Ebből következtezté a mondat többi részét, s értelmes arczczal igy válaszolt:

— Na többje lesz nálam, mint sajtja.

— Azt hiszem! — erősité a doktor mosolylyal, aztán lágy hangon folytatá: — Szinte sajnálom a kedves leányt ismét elhagyni, sőt azt kell mondanom: „Periculum in mora!“

Ezen mondatot Trautmanné asszony fejből tudta, ezért fellengő hangnyomattal ismétlé.

— Azért frissen a dologhoz, s a kedves leány még ma nálam legyen!

Uj tisztelettől áthatva Trautmanné s annak latin tudománya iránt, távozott a professzor, most is, mint rendesen, kalapját ott feledve.

Trautmanné boldog mosolylyal, minthogy ily szerencsésen menekült a latin kelepczéből, szaladt utána a kalappal.

— Errare humanum! — Köszönöm, köszönöm, — szólt a professzor, komolyan folytatva utját.

(Folytatása köv.)

A csonka kapitány kedvese.

Mikor Ash Harry kapitány Newportba érkezett, melynek tengeri levegőjétől uj életet és erőt remélt, a legelső, a mit látott, az volt, hogy Ashland Edua kocsikázik. A szegény kapitányt azért küldték Newportba, mert egyik karját elvesztette és oly gyönge és erőtlen volt, akár egy gyermek.

Ashland Edua egy kis kosár alaku járműben ült, mely épen divatos volt és fogta a gyeplőt s ponnyjait feltünő ügyességgel kormányozta. Mellette nővére ült és hátul oly mereven, mint egy léczszál, a fekete Cató állt,ezüst szalagos kalappal fején.

A női tökély ez uj nemét Newportban ép ugy felkarolták, mint Newyork Centralparkjában. Ashland Edua kisasszonyon kivül még vagy ötven urhölgy hajtotta sajátkezüleg fogatát, de azért minden szem csak ő reá tapadt, s minden megjegyzés csak őt magasztalta.

— Istenemre, gyönyörű egy teremtés! S milyen ügyesen és mennyi kellemmel hajt! — szólt a kényeskedő Fitzfoodle, az ifju Tiptophoz fordulva.

Ash Harry mellettök állt. Utána nézett a gyönyörü jelenségnek és valóban! soha üdébb arcz nem ragyogott tollas kalap alól, soha parányibb kacsók nem fogták ügyesebben a gyeplőszárat!

Az egyetlen arcz, mely látására komoly maradt, a szegény beteg kapitányé volt, kit a háboru szenvedései egészen kimeritettek. Utána nézett és váltakozva majd elpirult, majd elsápadt. Tudja Isten, a mit látott, sehogy sem volt inyére!

Habár még igen fiatal volt is a kapitány, mégis egy szép ősi nézettől volt elfogulva, szerette a nőies asszonyokat. A mai hölgyek divatos öltözékükben, hangos nevetésükkel, kihivó pillantásaikkal, föltünési vágyukkal, undorral töltötték el. És most látta a leányt, ki ismerte gondolkozásmódját, kivel anynyiszor csónakázott a tengeren (oh, hogy félkarjával nem fogja többé hajthatni csónakát!) a leányt, kit szeretett, mert nőies és szelid volt; egy kecses kis teremtést, melynek védelmezője, ótalmazója lehetni, szivének annyi gyönyört adott volna, most látta őt nyilvános helyen, fitogtatva ügyességét a léha ifjonczok előtt, megfeledkezve róla és szerelméről!

Igen, ez szomoritotta őt. Nem is annyira, hogy kocsikázott, hanem, hogy épen e napon tevé, ép ma, visszajövetele napján. Remélte, hogy egy csendes, magányos helyen fog várakozni rá, hol egyedül fogadja majd. Nem volt hiubb, mint más fiatal ember, de azt hitte, hogy szerettetik. E gondolat adott neki kitartást a csatákban; ábrándjainak legédesebb tárgya egy csendes házikó volt, melyet Edua osztand meg vele. Most mindennek vége volt! Ha szereti vala, bizonyosan nincs most e helyen, nem bámultatja itt magát! És a szegény fiatal ember nehéz sohajt nyomott el és elfödte kedves halvány arczát egyetlen keskeny átlátszó kezével.

Mialatt ő a kórházban feküdt, és feje felett a fekete vészangyal lebegett, minden világos pillanatát Edua foglalta el, Edua, ki azalatt a lovakat hajtotta, hogy Fitzfoodle uraktól bókokat és dicséreteket arasson. Hig velejü dandyk és iparlovagok által körülrajongva, a tánez- és billardterem volt világa neki és ő — a kapitány, el volt feledve. Oh, ez sulyos csapás volt!

De van-e joga panaszkodni e fölött?

A leányt nem köti hozzá igéret, szó: nem jegyese neki. És a kapitány — mi volt ő most? Egy gyámoltalan félkaru ember, huszonhét éves csonka katona, mások ápolására, segélyére utalva, ki a maga részéről semmit sem adhatott. Hogy hitegethette magát egy perczig is azzal, hogy a fiatal, szép leány, kinek a rang és gazdagság minden előnyei rendelkezésére állottak, sorsát az ő sorsához fogja kötni?

És mialatt ezt gondolta, érezte, hogy volt idő, mikor egészen a magáénak hitte. Soha el nem felejtheti a bucsu perczét, mikor egy szót sem ejtettek ugyan, de ő egy esókot lopott a leány ajkáról, ki azt nem vette rosz néven; azt a pillanatot, mikor két kis keze kezében feküdt és szemei két könytelt szembe merültek; nem, azt a perczet ő soha el nem felejthetni, még ha örökké élne, sem! Más leányok megőrzötték hüségüket háboruba menő kedveseik iránt. Más fiatalok hazatérve, szerető kebleken pihentették ki fáradalmaikat és megkétszerezett gyöngédséggel igyekeztek nekik megédesiteni a pihenést!

Ily viszontlátásról álmodott ő is és találta Eduát a tenger partján, fogatát hajtva és oly mohón kapva az ifju ingyenélők hódolatán, hogy mellette elhajtott, és észre sem vette, pedig ő ruhája suhogását is ezer ember között megismerte volna. Néhány pillanatig könyeivel küzdött a katona és elfojtotta zokogását; azután nyugodt lett.

— Legyen tehát, — szólt végre; — sokat kiállottam és még többet kiállhatok. Bal karomat a hazának adtam és ha most szivem egyetlen szerelmét is fel kell áldoznom, férfihoz és katonához méltóan fogom elviselni sorsomat.

Arczára mélabus kifejezés ült, midőn hátra dőlt és kitekintett a tengerre.

Kis idő mulva visszament szállására és a kimerültség ürügye alatt szomoru szobájában maradt, hogy kikerülhesse Eduát és a többieket. Ellenére voltak véget nem érő kérdezősködéseikkel, szánakozásukkal. Ki nem állhatta azt a folytonos tudakozódást hogyléte után; mikor és hogyan üresedett meg kabátja ujja? Mem szerette az ünnepelt hőst játszani és végig hallgatni inczi-finczi urficskák sopánkodását.

Az egyetlen, kinek rokonszenve után esengett, Ashland Edua volt és azt — nem birta.

Igy tehát szobájában maradt, mig Newport előkelő világa sétált, kocsikázott és mulatott. Oly elkülönitve élt, mintha egy elhagyott szigeten lakott volna. Olykor, nagy-ritkán egy-két barát látogatta meg, azon czélból, hogy szórakoztassák, minek azonban rendesen az ellenkezőt érték el. A tengeri levegő épen nem használt neki. Erőtlenebb volt, mint Newportba ér-

keztekor. Hiába, a legjobb orvosság a boldogság és a jó remény üditőbben hat a legerősebb tengeri légnél és Harrynak e kettő hiányzott.

Gyakran, ha esti szürkületkor egyedül ült szobájában s fölhangzott a zene s a tánczolók dobogása, e hangok eszébe juttaták ama szép időket, mikor mulató társai közt ő volt a legvigabb és a szegény fiatal katona órahosszant csüggött vérző szivvel a vidám hangokon. Képzeletében Eduát is ott látta a tánczolók közt fehér ruhájában, mely oly kedvesen állt neki, gyöngysorral karcsu nyakán; a fiatal Tipptop volt tánczosa és egy csoport oktalan ifjoncz környezte. Talán bókokat susogtak fülébe, hogy oly ügyesen tud hajtani. Talán most már ő is olyan, mint a többi leányok; nincs meg többé az a szende pillantása, az az angyal-szelid beszéde, mint hajdanában. Mennyiért nem adta volna, ha látatlanul meglesheti!

Egy este, mikor szivén a vágy annyira erőt vett, hogy már nem birta tovább, kivánszorgott szobájából a szabad levegőre. Egy magányos ösvényt választott, melyen azt hitte, hogy a zenét elkerülheti.

Csalódott.

A kivilágitott ablakok fénye áthatott a sürü bokrokon s a zene hangjai egyesültek a tenger távol morajával. A zene olyan volt, mint emlékezete; egyiktől sem szabadulhatott. Már jó darabot ment és kénytelen volt leülni, ő, a hajdan oly életerős férfi. Végig nyult egy kerti padon s homlokáról a hideg veritéket törölgeté.

— Nem kapok erőre többé, — gondolá; — nem érem meg az őszi hervadást; valjon fáj-e majd neki?

Mialatt ezt gondolá, halk zokogás üté meg füleit; ugy tetszett neki, hogy közelről jön; megfordult, hogy utána nézzen.

A pad támlájával egy fának dült s ennek átellenében egy másik ösvényen hasonló pad állt s azon egy nő ült. Feje alá volt csüggesztve s a holdvilág szőke hajára esett, fehér kis kezei egymásba voltak kulcsolva és keblét félig elnyomott, halk sohajok emelék. E dusgazdag haj, e kecses alak — lehetséges volt-e meg nem ismerni? Előre hajolt, hogy teljes bizonyosságot szerezzen, s a mint ezt tette, megrezzenté a faágat és — Edua azonnal megismerte a kapitányt, a holdfény arczába esett. Pillanatig szótlanul nézték egymást, azután Edua elhagyta helyét, átment és Harry mellé ült.

Szemei ki voltak dagadva a sirástól. Kezét nyujtá neki. Mi volt természetesebb, mint hogy Harry elfogadja?

— Ön jobban van? — szólalt meg Edua, — Aggódtam ön miatt, hogy nagyon beteg, mert már egy hete, hogy itt van és meg nem látogatott. Szép volt ez?

— Ön elfelejti, hogy rokkant vagyok s nem igen alkalmas a társaságba — szólt a kapitány kissé fagyosan.

— Elfelejteni? Oh nem! — és tekintete az üres kabátujra tapadt. — Hogy feledkezhetném meg erről?

— Valóban, hogy is tehetné azt! Hisz oly nyomoruságosan megváltoztam, hogy hasznomat se vehetik többé e világon. Legjobb lenne, ha hovaelőbb itt hagyhatnám, a mi, remélem, meg is fog történni.

A leány egy hirtelen mozdulattal karjait tárta ki felé, mintha ölelésre készült volna, de ép oly hirtelen visszavonta azokat és arczát sötét pir futotta el.

— Nem. Ön sokkal jobban van. Az orvos maga mondta a mamának; önnek most csak levegőre, szabad mozgásra van szüksége. Sokat kellene önnek kocsikázni, csolnakázni.

A „kocsizni“ szó boszantotta s csipősen felelt:

— A kocsizás annak való, ki olyan ügyesen tud hajtani, mint Ashland kisasszony, de nem olyannak, ki ostorral és gyeplővel soha sem fog többé bánni. A csónakázásra nézve ugyanez áll. Ön talán az evezésben is kitünő?

— Igen, azt hiszem, meglehetősen tudok.

Lám, még dicsekszik vele!

Harry kapitány megvető mosolyra vonta ajkait.

— Ha Ashland kisasszony férfi volna, megdicsérném, igy azonban —

— Nos, igy? . . .

— Csak sajnálhatom.

— Miért?

— Mert fáj, ha nőt látok, a ki nem n ő i e s.

Ashland Edua felállt, és szorosabban összevonta kendőjét. Felelet nélkül, szótlanul akart távozni, de szemei könyekkel teltek meg. Minden erőlködése daczára is sürün peregtek alá arczán, ugy, hogy zsebkendőjével fel kellett száritani. Utósó időben annyit sirt, hogy könyeinek már nem volt ura többé.

Ash Harry kimondta neki véleményét és most megbánta. Fölkelt és egy lépést tett felé.

— Férfiatlan és goromba voltam, — szólt, — bocsásson meg nekem, Ashland kisasszony; oly gyönge, kimerült vagyok, mint egy gyermek. Nekem bizonyára nem áll hatalmamban könyeket idézni szemeibe, az é n véleményemre ugy sem hajt soka.

Edua nem felelt, hanem lassan tovább sirt és Harry lesujtva, szomoruan nézte.

— Egy régi előitéletnek adtam kifejezest, — rimánkodott tovább — és tudom, most nem volt helyén. — Oh, bocsáss meg, Edua!

E név önkénytelenül jött ajkaira. Eszébe jutott a válás órája, e piczi ajkak édes érintése. Ha csalódott volna! Ha e leány szeretné! Oh, mit tett ő akkor! Közel volt a zokogáshoz.

— Edua, ne gyülölj meg durva szavaimért! Edua, bocsáss meg, légy szánalommal irántam; szeress, mert szivem tiéd, utósó dobbanásáig a tiéd!

És egyetlen karjával körülfonta derekát és hévvel magához szoritotta.

— Hát igazán haragszol rám, a miért megtanultam lovat hajtani? — kérdé szeliden a leány; — Nem, ne szólj, majd elébb én mondom el az okát, hogy m i é r t tanultam meg. Tudtam, hogy szeretsz s hogy meg is fogod mondani nekem, ha visszajösz és — Harry, ha elvesztetted volna mind a két karodat, ez sem tett volna különbseget szerelemre nézve, sőt talán még forróbban szeretnélek. Mikor megtudtam, hogy elvesztetted karodat, az első ijedtség után első gondolatom az volt, hogy te mily gyámoltalan leszesz majd! Oly sok dolog lesz, a mit te már nem végezhetsz. És fogadást tettem, hogy ha Isten ugy akarja, én leszek jobb és bal kezed. És e gondolat soha sem hagyott el s nem is fog elhagyni soha! A vén Markus megtanitott lovat hajtani; megtanultam ezt és még sok egyebet, a te kedvedért. Haragszol még reám, Harry?

— Haragudni? — Sajátságos harag volt az most. Ott égett arczán, fellángolt szemeiben és édes csókzáporban talált kifejezést.

Egy pár lett belőlük s gyakran láthatni őket forró tavaszi napokon a newporti köröndön sebes vágtatva elhajtani. A nő kezei fogják a gyeplőt, a férj üres kabátujjával mellette ül. De azért a férfi szeme tekinti át a tért, az ő szava szabja meg az irányt, és a nő olyan, mintha csak hiányzó karja volna neki!

K—s.

Egy hét története.

Májushó 17-dikén.

Uj vizkárosult. — Rosz utban uj uton. — Kutyavásár. — Csaltam, raboltam. — Versenyfutás. — Egy szép hölgy szobájában. — Gyöngéd vallomások. — Borzasztó orr. — Kedves emlék. — El, el a nagy világból. — Lapos következetesség.— Thaisz és a németek.— Baráti kiuszenvedések. — Egy áldozat a barátság oltárán. — A nőképzőegylet. — Védegylet.— Édes gondolat.

Fájdalom, ugy történt, a hogy előre lehetett látni; mult szombaton egész nap esett, mintha vederrel öntenék, és a gazdasszonyok majálisával szaporodott a vizkárosultak száma. Hanem azért még sem sajnálom, hogy kimentem; mert engem nem tartoztatott a rosz idő; tudtam, hogy a ki jó uton jár, az ha esik is, czélhoz jut, és akár lesz majális, akár nem lesz, nekem minden esetre meglesz az a hasznom, hogy a kedves olvasónővel egy kicsit cseveghetek felőle. Meg akkor sem ijedtem meg, midőn csak egyes-egyedül találtam magam a gőzösön; még akkor sem, midőn a Margit-szigeten ezt az egyes-egyetlen magamat is kis hija, hogy el nem vesztettem a nagy sárban; sőt még akkor sem, midőn visszajövet a gőzösről lemaradtam, természetesen szintén a nagy sárban. Ha egyébről nem, erről irhatok, gondolám egy pillanatig, és ebben is csalódtam, mert ekkora rosz utat, mint a minőn én ott keresztül gázoltam, nem lehet egyszerre leirni, és még sem csüggedtem el; jó az Isten, jót ád mindig, és ime, csaknem a végén voltam kincskeresésemnek, midőn —

De erre érdemes külön sort szentelni, mert olyan eset, a milyen most következik, nem minden nap terem, még a fővárosban sem, még farsangon sem, nem hogy most, ebben a teljes-tökéletes társas-életi szélcsendben. Csak attól tartok, hogy nem találják elhinni, pedig csak egy tanut állithatok, és ez az egy sem képes kellőleg kifejezni magát, legalább magyarul nem.

Mert az csak egy kis kutya. Igen sajnálom, de valóban nem tehetek róla, és még csak emlitetlenül sem hagyhatom, mert nála nélkül nem lehet a dolgot elbeszélni, elbeszéletlenül meg már épenséggel nem lehet hagyni ezt a dolgot, magamért sem, a szives olvasóért sem, és még azért sem, mert rajtam kivül még csak egy-két ember tud felőle és azoknak nem igen van érdekükben zajt ütni vele.

Tehát egy kis kutya; a mint szombaton délelőtt a feldunasoron a szakadó esőben haza felé sietek, az egyik utczasarkon gyöngéd hang üti meg fülemet, és hogy feléje fordulok, egy kis kutyát tartanak elébem, hogy én azt megvegyem.

Első pillanatban megdöbbentem, a másodikban megnehezteltem, a harmadikban szó nélkül tovább akartam sietni, a negyedikben a kinálóra néztem, azután megálltam. A kináló egy nő volt. Nem szépsége tántoritott meg szándékomban, ámbár nem is volt épen csunya, hanem egy gondolat. Eszembe jutott, hogy mikor valaki ilyen csuron-viz időben kutyát árul, akkor az bizonynyal nem mulatságból történik. És hogy jobban megbizonyosodjam felőle, azt kérdeztem ama nőtől, hogy mit csináljak én ezzel a kutyával?

Erre a nő ugyancsak elkezdé dicsérni a csunya jószágot, — mert csunya jószág volt, ki sem látszott a sok gubancztól, — és pedig olyan szivinditó alázatossággal, hogy be se várva a végét, kivettem tárczámat, a mi tiz krajczáros benne volt, odaadtam neki, és siettem tovább. Nagy lehet ott a szegénység, a hol már a kutyát is pénzzé teszik, gondolám, és akkor ujra megálltam, mert csak most láttam meg, hogy ölemben a kutya, nagy megilletődésemben nem is vettem észre, mikor került kezeim közé, már most hogyan czipeljem én azt végig a fél fővároson? mit csinálok vele? mikép foszszak meg tőle egy szegény embert, a kinek ez talán egyetlen hü barátja, egyetlen öröme ezen a világon? Azután mint mondám — nagyon csunya volt, akár egy kis ördög.

Okvetetlenül vissza kell azt adnom a szegény tulajdonosnak, gondolám tovább. Nincsen is jogom megtartani, mert nem is az enyém. A mi pénzt annak a könyörgő nőnek adtam, nem a kutyáért adtam, azután mennyit adtam neki? Harmincz krajczárt, holott a kutya a milyen rendkivüli példánya a csunyának, a mostani nagy pénztelenségben is megéri az 5 forintot. Valósággal megcsaltam, megloptam azt a szegény asszonyt; — most már azt is láttam, hogy női gondviselés alatt folytak le a kis ördög napjai, mert mindig csak a hónom alá dugta csufondáros fejét;— már pedig ha csak egy szikrányi képességem volna akár az egyikre, akár a másikra a két nemes mesterség közül, kutyabajom se volna.

Szegény pára, nagyon nem volt velem megelégedve, a hogy most a kövezetre letettem. Nem is sokat gondolkodott, elszaladt, én meg utána. Mert most már egész sulyával nehezedett rám a nagy felelősség tudata és kötelességemnek ismertem, tökéletesen meggyőződni a felől, hogy az általam elrablott jószág valósággal visszakerül jogszerü gazdájához. Azután meg — borzasztó dolog is az a kiváncsiság! — az a gondolat is sarkomban volt, bizonyosan nagy szegénységben van az a szegény asszony és igy talán még némi segitségére is lehetek. Szaladtam tehát a kutya után, és lehet képzelni, hogyan, mert a kutya sehogy sem birta nekem megbocsátani azt a gyöngédtelenséget, hogy a kövezetre teremtettem. Hátra-hátra sanditva, ugy vágtatott, mintha bottal kergetnék, én meg utána.

A jó Isten tudja, hány utczán végig és hány óra hosszáig tartott ez a verseny. Már-már hinni kezdém, hogy a Faust uszkára és meg akar rontani, midőn egy ház kapuján befordult. Végre! lihegém és abban a perczben már én is benn voltam a házban, és — örök hála neki érte! — a kutya most már megelégelte a dicsőséget, szép csendesen fölsétált a lépcsőn, én meg utána; egy ajtón besétált, én meg utána; egy pár szobán keresztül, én meg utána; annyira odáig voltam már, hogy azt se tudtam, mit csinálok; se láttam, se hallottam.

— Hát minek hozta vissza? — e szavak téritettek eszméletre; akkor aztán fölpillantottam és egy bűbájos fiatal hölgy állt előttem, gyönyörü reggeli öltözékben, kandikáló fürtökkel, és azután körül is tekintettem és fényesen butorozott terem mosolygott rám gunyosan. Azt hittem, a föld alá kell süllyednem zavaromban. Lehet képzelni, hogy egyetlen szó ura nem voltam.

— De hát minek hozta vissza? — kérdé másodszor is a hölgy, mély fájdalom hangján és akkor a csuf allat már a karján is gunnyasztott.

— Kérem alássan, nem én, hanem ő; ő engem; igen is, ő hozott ide engem! — rebegém végre; mire a hölgy egy kicsit elmosolyodott.

— Bizonyosan kirontott a kezéből, a Kujon! Tudom, tudom, az egy nagy Kujon! Az egy irgalmatlan nagy Kujon! — mondá a hölgy a lehető legkedvesebb zsémbeléssel, a csufondáros állattal karján. Hallatszott minden szaván, hogy mennyire szereti. Nyomban azonban elkomolyodott ismét.

— Nős ön? — kérdé, reszketeg hangon.

— Dehogy! Isten mentsen! — szaladt ki a számon; a következő pillanatban ugyan eleget haraptam érte a nyelvemet, azért mégis csak ki volt mondva a kétértelmü: Isten mentsen!

Készen voltam rá, hogy a szép hölgy rutul ki fog szidni; de az nem történt, hanem az, hogy a szép hölgy oda nyujtotta nekem a kutyát.

— Nesze hát, vigye! — szólt türelmetlenül — Ön megvette, akkor hát legyen boldog vele!

— De kérem! Én valóban nem tudom! Nem is igen értek hozzá! — mentegetődzém.

— De hogy nem! — vágott szavamba a szép hölgy. — A szemeiből kilászik a szive. A pénzt is azért adta, a kutyát is azért hozta vissza! És egész idáig hozta? — nevetett — És nem bujt a kabátja zsebébe? No, üljön le, majd elmondok önnek egy történetet. Mert néha a kutyának is van története.

— Oh, nagysám! felette kiváncsivá tesz.

— Lássa, uram, én özvegy vagyok! — kezdé erre a szép hölgy.

— Igen is; látom. — viszonzám, mert csakugyan láttam, a szeméből.

— Istenben boldogult férjemmel nem voltam épen a leglegboldogabb. Kissé sokat szeretett hazulról elmaradozni.

— Talán nem volt szeme? — kérdém én.

— Sőt több, mintsem kellett volna.

— Vagy ugy! — jegyzém meg én és jól kinyitottam a szememet, hogy hadd lássa a szép özvegy, hogy nekem csak is épen annyi van, a mennyi kell.

— Dehogy! A jó nő nem szokott mindent meglátni. Hanem hát ez a Kujon; ez volt az én üldöző szellemem.

— Hogyan?

— Ugy, hogy valahányszor kimentem, ez a lator mindig oda vezetett, a hol boldogult férjemnek épen dolga volt, és sokszor igen furcsa dolgai voltak. Mert rettenetes orra van ennek a kutyának; mértföldekről felszaglászsza az embert, én meg aztán, képzelheti, hogy egy perczig nem volt itthonn maradásom, és igy azt is képzelheti, hogy milyen élet volt az a négy év; okvetlenül sirba visz, hahogy az a szerencsétlenség nem ér, hogy férjemet elvesztem, a jövő hóban lesz egy éve.

— Akkor dehogy viszem el! Mert én — én tőlem lehet olyan orra, mint egy rendőrkapitánynak!

— Öntől igen, de —

— De? — kérdém, meglehetős hévvel.

— És ezt is megmondjam? — kérdé viszont a hölgy, ellenállhatlanul hamis mosolylyal.

— Oh, szóljon! — esedeztem én neki.

— No jó, látom, hogy ön jó ember. Tehát tudja meg, hogy én ujra szeretek, vagy is inkább csak most szeretek, először utószor, lelkem mélyéből, és — nem szeretnék ujra csalódni, mert most igazán nem birnám tulélni, azért kérem — — szabaditson meg e veszedelmes kémtől! — és erővel nyomta a csunya jószágot karjaim közé, és én, hogy mit éreztem e pillanatban, azt nehezen tudnám leirni. És mit volt mit tenni? Fogtam a kutyát, és mentem; most már nem csaptam le a kövezetre; minek is! Ugy sem szaladnék többé utána; azután legalább ez az emlékem van az óráról.

Egész nap ki sem mozdultam a szobámból, ugy fájt a szivem; ilyen csillag alatt születni! Megismerkedem egy csudaszép hölgygyel, egy mosolygó özvegygyel, és ezentul most már soha sem láthatom, és összes emlékem felőle ez a kutya!

Szerettem volna kibujdosni; eszembe jutott, hogy Bessenyőn az erdő mélyében volt egykor egy remetelak, jó volna azt kibérelni; egész éjjel azzal álmodtam, hogyan zarándokolnak majd hozzám a fővárosból, — közel is van, vasuton két óra, — hogy én csudákat tegyek rajtuk. Másnap reggel aztán jókor felöltözködtem, még mindig a tegnapi eső, csunya világ, kibujdosni való idő, ezek a házak, és ezek az utczák, a mi sziv van bennük, az is mind kőből, vagy téglából van, az utczasarkokon meg utonálló betükkel; Laube szintársulata; no persze, feléje sem néz annak a mi magyarságunk, ha még ugy trombitálják is ki a magyar lapok; csak szép dolog az a következetesség! csak a mult héten, hogy szidták a sinkófáját a németjének, most meg hogy tapossák nekik az utat, minden harmadik szavuk: Laube, meg német szinészet! Azért sem megyek Bessenyőre, a jövő héten itt lesz Temesváry, a budai szinkörben, derék, becsületes magyar ember, majd meglátjuk, ha ennek is olyan hymnuszokat zengedeznek üdvözletére; — de ni, ni, mi lelte az én kutyámat, hogy ugy szalad? Tán bizony Thaisz főkapitány szép példáját követi, és eléje szalad Laube német szinészeinek?

Hála Istennek nem oda szaladt, a harmadik utczában megállt egy ur előtt, ki mikor oda érkeztem, már nagy barátságban állt vele, és a ki nem volt más, mint — egyik kedves barátom!

A kutya megérezte, megismerte és:

— Hol veszi magát nálad ez a kutya? — kérdé barátom nevetve — Hiszen ez az én menyasszonyom Kujona?

Hát ezért a félvilágért megmondtam volna neki, milyen kötelékek füznek engem e kutyához? Hanem a szép asszony, mit csinál velem az a szép asszony? — És az ő vőlegénye az én legkedvesebb barátom! Most meg már ezt teszem boldogtalanná, mert ha ez egyszer annak a szép asszonynak a férje lesz, és ez a kutya a szép asszonynak megmutatja, hogy hol szokott az én legjobb barátom mulatni! — ismét közel voltam a kétségbeeséshez.

Itt tenni kellett! és tettem is, azon állóhelyemben a legiszonyubb esküt vettem barátomtól, hogy vigyázni fog saját és arája életére, és — azért még abban a perczben az állatgyógy-intézetbe küldi a kutyát, mert az a nagy szaladás, meg ezek a szemek, — valósággal veszett kutya!

Barátom megis tartotta esküjét, és szegény Kujon, semmi baja sem volt, azért soha sem hallottunk többet róla, ugy kigyógyitották. De nem parancsolta-e ezt a szép asszony és barátom nyugalma?

Egész megkönyebbedtem attól az eskütételtől; mégis csak nem megyek Bessenyőre remetének, mégis csak szép ez az élet, és az eső sem tart talán örökké; azután gyülés is van ma, a nőképző-egylet közgyülése; inkább oda megyek, lesz ott szemnek-szivnek miben gyönyörködni.

És volt is; hölgyek is szép számmal, és a mit ott hallottam, csaknem olyan szép, mint édes maguk. Az egylet által fenntartott leányiskola gyönyörüen virágzik. 154 leányka szivét, fejét hozzák ott jó rendbe; édes istenem, minden eszten-

dőben százötven jó leánynyal több a földön, már ez is egy kis boldogság! Mert jó lány, jó nő, valami az! Nincsen olyan több ezen a világon!

Aztán hallottunk is ott valamit, egy oly szót, a mitől a koros arczok 30 évvel megfiatalodtak, és a fiatalok — miként valamely tündérkorbeli alakon, olyan sovárgó kegyelettel tapadt rajta égő, kérdő tekintetük. A „védegylet“ szó volt. Az egylet lángbuzgalmu elnöke, Veres Beniczky Hermin urnő mutatta be a hir-neves vendéget, elmondván, hogy ha hölgyeink szivesen látják, akkor rövid idő alatt jó dolga lesz a hazának. Ugy van, a hazának! Midőn 30 éve először megjelent nálunk, akkor sok százezeren rajongtak érte a magyar hölgyek közül. Nem kellett az idegen, csak „honi“ ölelte körül szépségüket, és a honn maradt pénzen egy év alatt több gyár épült és a közjólét többet gyarapodott, mint azelőtt huszban; most — csak annyiban van különbség az akkori idők közt, hogy az ország akkor gazdag volt, és most még a szegénynél is szegényebb; továbbá hogy akkor nagy volt a hitele, mig most annyira el van adósodva, hogy már-már a becsületet kénytelen zálogba verni, hanem ez mind csak tréfa ahoz képest, a mi a védegylet által elérethetnék; oly gyönyörüség, a mi édesebb a szerelemnél. A kik az országot annyira elszegényitették, azok — csak mondjuk ki bátran — a férfiak, az ő préda vesztegetésükkel; és a kik adósságba döntötték, azok ismét a férfiak, az ő lelketlen gazdálkodásukkal; ők, az okos, jellemes, hires férfiak, ugy megnyomoritották az országot, és most a nők, azok a semmihez nem értő, csak szemre-szájra való nők, egyetlen egy elhatározással, egyetlen egy tettel minden vérző sebeiből kigyógyithatják — nem-e a legédesebb, a legelragadtatóbb diadal?

És kétséget sem szenved, kivihetik e csudával határosat, teljes-tisztán lábra állithatják a szegény hazát, a lehető legrövidebb idő alatt, hahogy országossá teszik a védegylet eszméjét és mindvalamennyien szövetkeznek arra, hogy ezentul semmi más kelmét nem vásárolnak, csak a mi itt a hazában készül. Meglehet, hogy eleinte a kelme nem lesz olyan finom, mint a külföldi; de gondolják meg, hazánk szülöttjeit foglalkoztatják ez által. És az is meglehet, hogy a honi kelmét valamivel drágábban kell majd eleintén fizetni; de gondolják meg, hogy a pénz itt marad az országban, évenkint tán száz millió, kézről kézre járva, millió kezet, millió elmét ujabb-ujabb mozgásba hozva, mig különben a külföldre megy és évről-évre még jobban segiti nyakunkra ülni a könyörületet nem ismerő idegent; — egyedül a nők tehetik meg a hazának ezt a szolgálatot, és ha megteszik, — nagyobb diadal volna ez bármely győzelmes hadjáratnál! — Csak őszre akar a lelkes inditványozó komolyan hozzáfogni a honmentő szövetség alakitásához, bizonynyal azért, hogy a hölgyek addig is országszerte táborozzanak; de hát minek is arra sok idő és hosszas táborozás? Az eszme megvan, egyszerü, mint az imádság, világos, mint a nap, egy elhatározás és megvan, akár holnap, országszerte. Csak honi, ez legyen tehát a jelszó, Kárpátoktól Adriáig! — i — r.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Király ő Felsége*) szerdán reggel hat órakor érkezett fővárosunkba. A vasuti kiszállónál szokás szerint néhány miniszter„ Pest megye főispánja, főpolgármestere és Thaisz kapitány várták.

⁂ (*Rózsás napló*) Széphegyi Adolf nemzeti szinházi operai felügyelő nőül vette Greiner Mari kisasszont. — Dr. Müller Kálmán fővárosi tanár hétfőn tartja esküvőjét Heinrich Hermin kisasszonynyal, Heinrich Alajos nagykereskedő leányával. — Láng Lajos jeles fiatal iró esküvője a szép Horvát Emilia kisasszonynyal, Horváth Boldizsár leányával, e napokban volt a fővárosban. — Máday Izidor titkár a kereskedelmi miniszteriumban, ismert közgazdasági iró, jegyet váltott Nagy Linda kisasszonynyal, Nagy Ignácz országos képviselő bájos ifju leányával. — Ifj. Bánó József, Bánó József, képviselőházi alelnök fia, e napokban vezette oltárhoz báró Laffert Matild kisasszonyt Budapesten. — Berenden özv. Kellő Karolina birtokosnőt e napokban jegyezte el Semerjai Lajos, a kolozsvári „Victoria“ biztositó társaság könyvvezetője. — Szegszárdon a mult héten volt dr. Szigethi Gábor fiatal ügyvéd és Trajber Györgyike kisasszony (a tolnamegyei főorvos kedves leányának) esküvője. — T. Nagy-Kürüben közelébb volt Kecskeméthy István honvédelmi miniszteri számvevő-tiszt és Virágh Mariska kisasszony esküvője. — Nagy-Kőrösön Vajda Zsuzsika kisasszonyt, néhai Vajda László volt-polgármester kedves leányát, közelébb jegyezte el Avarffy Géza gyógyszerész Budapestről. — Az áldott emlékü báró Radák Istvánné unokája: Antos Klára kisasszony esküvője közelébb volt gróf Bethlen Gergelylyel Abonyban.

⁂ (*A központi Frőbel-nőegylet*) sándorutczai gyermekkertje e napokban vizsgálati ünnepélyt tartott és — legyen áldott annak emléke, a ki a gyermekkerteket föltalálta, tudniillik Frőbel. Hogyan szoktattatik itt a kis gyermek játszva a munkásságra és tanulásra! Mennyi mindenféle apró papir- és kelmemunka volt itt kiállitva! Kosárkák, virágok, szalagok sat. és mind a kicsi gyermekek készitették. Azután milyen kedvesen szavaltak, és milyen illedelmesen játszottak! Az ünnepélyen az egylet köztiszteletü elnöke: Szögyényiné Marich Mária urnő és Bója Gergely jeles tanfelügyelő ur is jelen voltak és teljes megelégedésüket fejezték ki e gyermekkert buzgó vezetője, Fischer Sarolta kisasszony, valamint a lelkes felügyelő: Halász Dezsőné urnő iránt.

⁂ (*Szép majálist*) rendez a jövő hóban hatvannégy fővárosi polgár. Nem csak mulatni, hanem jót tenni is akarnak a természet bübájos ölében. Dalestélyt rendeznek a pesti két jótékony nőegylet javára. A dalestély rendezésével a derék Schwarz Henrik és a zenei vezénylettel Marek Károly derék karmester van megbizva. Ilyen polgári gondolkodás a legszebb nemesi czimer.

⁂ (*Érettségi vizsga*) letételeért folyamodott e napokban egy Nagy Irén nevü kisasssony a miniszteriumhoz, oly végre, hogy az egyetemet látogathassa, és meg vagyunk győződve, hogy a miniszterium meg is fogja rá adni az engedélyt. Maga a mostani miniszter. Tréfort ur a legerélyesebben fejtette ki, mennyire függ a haza sorsa a nők müvelődésétől, és nemcsak szóval, hanem tettleg is buzgólkodik ő fáradatlanul ez irányban; lehetetlen tehát, hogy akadályokat gördítsen oly nő utjába, a ki magasabb, tudományos kikepeztetés után törekszik.

⁂ (*Kedves mulatság*) lesz ma, vasárnap az Orczy-kertben. A gyermekek rendezik azt, nyolcz gyermekkert növendékei, mintegy hatszáz darab apróság, a nagyoknak. Mert bár a maguk mulatságára van rendezve, legjobban mégis csak azok mulatnak, a kik ezt a csicsergő, repeső sereget aranyos jókedvében látja. Lesz aztán nagyoknak való mulatság is, természetesen táncz, mert erről is gondoskodva van, valamint arról is, hogy a közönség enni-inni kapjon az Orczy-kertben, jutányos áron.

⁂ (*A honvédtisztek*) első pénteki mulatságán az Orczy-kertben mult a heti esős idő sem birt kifogni, pedig még egy kis hideg széllel is szövetkezett e kegyes czélból. Hanem a mi ifjuságunk annak is, ennek is a szemébe nézett, azért nem birtak az elemek sem az ő ragyogó jókedvével, csak azért is járták, mint a bolodgság, a hazajáró lelkek órájáig. A jelen volt hölgyeket névszerint föelemliteni, most, tavasz derekán, mikor ugy is melege van a világnak, nem tanácsos. Télen is, a ki teheti, kerülje e szokást. Megmarad azért ki-ki kedves emlékében annak, a kinek.

⁂ (*Budavára bevételének évfordulója*) május 21-dike, az idén épen ma, vasárnapra esik; lesz tehát látogatója a honvédsiroknak, és koszoru hősi emléküknek. A templomban már tegnap tartottak isteni tiszteletet dicsőült lelkeik üdvüsségeért. Sok olyan városunk van, melyben honvédsirok beszélnek a magyar szabadságszeretetről; megannyi oltárok azok, a hazaszeretet oltárai, és azt a napot, melyen ez oltárokat emelték, kegyeletesen illik megülni, mert jóltevő csontok porladoznak alattuk.

⁂ (*Gyilkosság.*) A népszinház-utcza 1. sz. alatt Krisztics Nikola, maczedoniai boreviczi születésü, 40—45 éves czukrász, e napokban esti 10—11 óra közt szobájában az ágyon fekve, fején három mély sebbel, elvérezve, félholtan találtatott és a jelek arra mutattak, hogy meggyilkoltatott. A szerencsétlen ember még élve szállittatott a kórházba, de más nap meghalt. A tett elkövetőjéül bizonyos Risztics Máté, maczedoniai boreviczi születésü, 26 éves, a meggyilkoltnak szolgája gyanittatott, mivel ez idő tájban minden nyom nélkül eltünt, és csütörtökön el is fogták, és már be is vallotta gonosz tettét.

⁂ (*Nemzeti szinház.*) A hét ujdonsága „Ferréol“ dráma 4 felvonásban Sardoutól. Párisban tán százszor egymás után csakugy ette a franczia, és Páris nem csak a ruhára, hanem a szellemre nézve is megmondja a világnak, hogy mi a divat; az uj darab tehát dialmat aratott,jórészt az egész világon, és most szerdán minálunk is. A nézőnek eláll a lélegzete, reszket minden izma, remegésből borzadályba, korzadályból szánalomba, szánalomból ismét remegésbe hányatik és mire vége van, alig bir fölkelni, mintha mozsárba törték volna, olyan pompásan mulatott. Azért — volna is akkor jó dolgom, ha azt mondanám, hogy ez a darab sem nem szép, sem nem jó. Nem szép,mert csupa fej, egy mákszemnyi sziv nélkül; és nem jó, mert alapja nem igaz. A néző persze nem igen veszi észre, mert nincs ideje gondolkodni. Sardou elébb ügyesen elbóditja, azután vezeti orránál fogva. Mondom, kikaczagnának, ha én ezt nyilvánitani merészelném. Hát meg, ha azt mondanám, hogy Sardou nem is igazi költő; szelleme van, de érzése mentül kevesebb. Tud gyönyürüen csevegni, de emelkedettség nélkül; nagyszerü kicsiségekben, mig az egész legalább valószinütlen; ugy-e bár, mindebből az olvasó egy szót sem hinne? Jó, azért kérem, várjuk be legalább a második előadást, akkor mindketten nyugodtabbak leszünk, és türelmesebben hallgatjuk meg egymást. Most tehát csak annyit, hogy az előadás nagyszerü volt. Nem frázis, hogy Nádai önmagát multa felül a czimszerepben; mert nem az ő szakmajába tartozó szerep és mégis ugy ragadta el a közönséget, mint a hogy ő tud. Azután Felekyné, Molnárné, Feleky, Vizváry, Szigeti Imre, Bercsényi, Halmi, mondom, nézzék meg legalább még egyszer ez előadást, majd meglátják, hogy a fényes süker legnagyobb részt a szinészek érdeme. — És Lederer urat, ki e héten mutatta be tenorát, szintén még egyszer akarom hallani, oly végre, hogy megtudjam, ha valjon egyátalában szükséges-e róla szólni.

⁂ (*Vegyesek.*) A Klotild főherczegnő által szétküldött gyüjtőiveken a hernalsi katonatiszt-leányképző intézetre eddigelé nyolczvanezer forint gyült be hazánkban. Pedig még künn van vagy kilenczven gyüjtő iv, melyeken szintén jelentékeny összeg gyülhetett be. — A belga királyné valamint, Erzsébet főherczegnő már elhagyták fővárosunkat. — Philadelphiai világkiállitásra utazó társaságot tervez Bárány Nándor. Az uti költségek oda és vissza Budapestről 234 frtot tennének, hanem természetesen harmadik helyen, s a tengeren „a fedélzet között“ — a mi nagyon erős idegeket igényel. A kik ez iránt érdeklődnek, szólhatnak nevezett urral (Budapest, Mátyás-utcza 1 szám.) — Közel százan vannak már a szabadelvü ellenzéki képviselők. E napokban foglalták el uj helyiségüket a vigadó épületében. — A központi távirdai tiszti kar a rosz időjárás miatt junius 8-dikára halasztotta tavaszi mulatságát. A zugligetben fogja megtartani. — A gazdaszszonyok egylete a mult hétről elmaradt majálist e hó 24-dikén fogja megtartani, ugyancsak a Margit-szigeten. — Némethi Gyula tanárt e napokban hirtelen téboly lepte meg lipótutczai lakásán — Tót-Vázsonyban (Veszprém-megyében) Dier Lajos szatmári főgymnaziumi tanár, kit oda kutat tápláló források kijelölésére hivtak meg, (mert ő forráskutató, mint Abbé Richard,) vizsgálódásai közben oly jelenségekre akadt, melyek egy földalatti barlangon átvonuló patak létezését sejtetik, és ha ez való volna, akkor egy csepegő-barlanggal több lesz hazánkban, és pedig közel Balaton-Füredhez. — Nagy Benza Ida annyira jobban van már, hogy a jövő héten talán ki is fog járhatni. — A lefolyt héten a fővárosban e hó 7-dikétől 13-dikáig született 283 gyermek, elhalt 249; a születések tehát 34 esettel mulják felül a halálozásokat. Az ujszülöttek közt volt 154 fiu, 129 leány. A halottak közt volt 142 férfi, 107 nő, egyéven aluli gyermek 67.

⁂ (*Halálozások.*) Zsoldos Antal császári királyi nyugalmazott vadászezredes, e hó 8-dikán Bécsben, 72 éves korában elhunyt. — Elhunytak továbbá: Almási Kovátsits György ügyvéd s a Coburg-család nyugalmazott prefektusa, Baján, 81 éves korában. — Felső-Köröskényen e hó 11-dikén Lieszkói Ordódy Flóris, 67 éves korában. — Udvardi Cserna Géza jeles költő, e hó 15-dikén, Adonyban, 34 éves korában. — Pászthory Zsigmond, utóbbi időkben vasuti tisztviselő s a „Magyar Néplap“ szerkesztője, Budapesten. — Idősb Prükler Ignácz, fővárosi előkelő kereskedő és gyártulajdonos, — Alsó-Hrabóczon özvegy Péterffy Károlyné, született Malonyay Emilia asszony, köztiszteletben álló előkelő urhölgy, (báró Balassa Istvánné édes anyja,) e hó 4-dikén, 52 éves korában. — Székes-Fehérvártt Horváth Pálné, született Zsömböry Francziska asszony, (az irodalmi téren is működő Horváth Böske kisasszony édesanyja,) e hó 8-dikán. — Ungváron dr. Preisz Jakab városi főorvos s koronás érdemkereszt-tulajdonos (62 éves,) s Zaymusz Vinczéné született Csajda Vinczenczia tanárné. — A nagy-enyedi református tanoda egyik derék fiatal tanára: Vajna Antal, e hó 7-dikén. — A kolozsvári szinház egyik fiatal nőtagja: Szabó Antónia kisasszony, 21 éves korában. — Debreczenben Erdődy Sándorné, született Szunyogh Klára asszony, 49 éves korában. — Pálfy eltünt királyi táblai biró holtteste e napokban fogatott ki a Dunából. — Stolcz János, pápai ügyvéd, kit neje néhány év előtt elhagyott, s ki azóta vagyonban, jellemben egyaránt pusztult, kötéllel vetett véget hányt-vetett életének.

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Május 20-dikán: „Észak csillaga“, Donadio kisasszony mint vendég. — Május 21-dikén: „Milton.“ — Május 22-dikén: „Ferréol.“ — Május 23-dikán: „Alvajáró“, Donadio kisasszony mint vendég. — Május 24-dikén: „Egy királynő szerelme.“ — Május 25-dikén: „Mignon“, Donadio kisasszony mint vendég. — Május 26-dikán: „Antigone“, először.

Divattudósitás.

Az idény legujabb tüneménye egy könnyü, barna nyári posztóból készült öltözék, melyre kötelességemnek tartom figyelmeztetni tisztelt olvasónőimet, mivel alkalmasint nagyon kapós lesz egy ideig. Ez uj jelenség áll egy szük, testhez simuló tünique-ből, mely egészen el van boritva apró fehér gyöngyház-gombocskákkal, körüskörül 3-4-5 sorban felvarrva. Ilyen tünique-et többnyire barna tafota vagy faille-szoknyához viselnek, hátul nagy és széles selyemsorokkal összehuzva, elől pedig legyező alaku táskával diszitve. A hátul rövid, előre pedig hosszabb jaquet olyan szabásu, mint a hosszu lebbentyüs mellény, és ez elől két felül be van gombolva. Ezen jaquet is barna posztóból készül, és valmamint a tünique, szintén elszórt fehér virágokkal van kihimezve. Semmi sem tünteti ki előnyösebben a termet alaprajzait, mint az ilyen hosszu mellényforma felöltő. Ezen barna öltözéket kék posztóból is lehet előállitani, apró fehér buzavirágokkal kihimezve, vagy fehér cashemirból is, kék himzéssel; ez utóbbi azonban feltünőbb és azért nem annyira ajánlható, mint a két sötétebb szinü. Ilyen öltözékekhez most durva fonatunak látszó szalmakalapokat viselnek, három szines tollal diszitve.

Magától értetik, hogy az ilyen ujdonat-uj és kissé kiváló öltözéket nem minden állásu hölgy viselhet. De bár milyen társadalmi állást foglaljunk is el, annyira még is csak kell tekintettel lenni a divatnak, ha nem is szeszélyeire, de legalább szép törvényeire, hogy mikor uj ruhát varrunk, és illetőleg varratunk magunknak, akkor az ujabb izlésü legyen, mert különben nagyon is eltalálnánk maradni a kortól öltözékünkkel, a mi pedig semmi esetre nem ajánlatos. mert a felette ideje mult szabások és összeállitások kellemetlenül ötlenek szembe. Azután még mindazon rajzokat és szóbeli leirásokat, melyekkel tisztelt olvasónőinknek szolgálunk és melyek eredetileg bársonyban, selyemben készülnek, vagy drága csipkével vannak diszitve. azért igen könnyen olcsóbb szöveteknél is lehet alkalmazni, a drága csipkét, rojtozatot, szalagokat pedig olcsóbb fonásokkal, plissé-fodrokkal és kivarrásokkal helyettesiteni, mert az alak az, a melynek az uralkodó izlésnek és szabásnak meg kell felelni, és azért a legigénytelenebb öltözék is lehet csinos és nem csak a leggazdagabb öltözék mellett foglalhat helyet, hanem izlés dolgában sokszor még felül is mulhatja.

Továbbá a kétféle kelméből összeállitott öltözékek még mindig nagyon divatosak, kevés költséggel is lehet uj ruhát előállitani, ha a készletben levő, és még használható régivel ügyesen tudunk elbánni. Ha például egy barna vagy lila selyemruha már tulélte jó és szép napjait, és könnyebb voltánál fogva nem érdemes a festésre, akkor azt egyes részeire felfejtve, és a foltokat gondosan kitisztitva, vagy egészen kimosva és kitéglázva, és plisséfodrokra felhasználva, vagy rézsut fodrokra, bandeaux-kra, egy egyszerü mohair- vagy beige ruhát igen széppé lehet vele tenni, a viseltes fekete selyemruhát pedig vajmi könnyen lehet divatossá tenni valami könnyebb fehérfekete koczkás tafotával diszitve.

És a fekete selyem ruháról levén szó, egy füst alatt megjegyezzük, hogy a fekete selyemruha nélkülözhetlen egy ruhadarab, elannyira, hogy annak minden ruhatárban ott kellene lennie, mert tisztességesebb látogatást a férjes nő csak selyemruhában tesz. Azután kellő kimélet mellett évekig is elszolgál. Négy szögüre kivágott derékkal, fehér vagy crême-szinü csipkével diszitve a kivágás körül, igen csinos társasági öltözéket képez, fekete csipkével, magasan viselve pedig látogatói és kimenői alkalmakra nagyon czélszerü, sőt még fonnyadtabb korában is könnyen fel lehet frissiteni zsinór, gyöngy. vagy más diszitéssel, egy szóval: leghasznavehetőbb darabja ruháinknak a fekete tafota vagy failleruha, mely fiatalnak és öregnek egyiránt tesz jó szolgálatot.

Az uj szalmakalapok többnyire durva fonásuak. A városi használatra való kalapok kicsinyek, mig a falura és utra valók nagyobbak. A fekete szalmakalapok jelenleg még a legdivatosabbak, kivált fehér vagy crême szinü diszitéssel és viraggal. Ez utóbbiakról egy egész kis kertet viselnek hölgyeink fejükön és még vállaikon is.

Mai mellékletünk magyarázata.

Ez alkalommal egy nyári felöltő szabásával szolgálunk t. előfizetőinknek, melyet cashemirból, tafotából, ripsből, failleból stb. lehet készitení. Diszitését illetőleg a selyem rojt, csipke és paszománt-munka közt olyan nagy a választék, hogy izlésünknek igen hamar megfelel akár az egyik, akár másik diszitésre való.

A szabás egyes részei a következők: az első szám a bő előrész, a második a hátrész és a harmadik az oldalrész. Az előrészbe két nagy levarrás jő, hogy az kissé a derékhoz simuljon. Ujjakul e felöltőhez a rendes könyökujjak vétetnek, melyek szabását már birják t. előfizetőink.

Számrejtvény.

Dorner Sománétól.

20. 14. 22. 23. 2. Kárpáthegy az édesatyja:
13. 14. 1. 4. Dunánkat is látogatja;
9. 10. 17. 25. Végig járja szép hazánkat,
3. 16. 5. 18. 19. Télen jó a gabonának.
5. 6. 23. 7. 8. Szerelemnek hiradója.
15. 18. 17. 16. Bus szivek fölviditója;
24 21. 11. 21. Alberttel van sógorságban,
25. 5. 12. Szivig van ez boldogságban.
22. 23. 21. 24 25. Üti, veri asszony keze.
1—25. Egyik népdalunk kezdete.

Megfejtési határidő: juniushó 18-dika.

A f. é. 17-dik számban közlött rejtveny értelme:

Borsod vármegye.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Bátori Zsigray Istvánné, Sárosy Mari, Okos Lászlóné, Devich Fereczné, Oláh Szarka Borbála, Knau Antalné, Éhen Gizella, Marosy Hermin és Etelka, Székely Berta, Bandóczy Nyireő Antónia. Jungmann Laura, Fejes Dorneisz Jozefin, Jakabfy Ignáczné, Bereczk Irma, Rozinay Lászlóné, Jánossy Lajosné, Vincze Csima Petronella, Auszterweil Jozefin, Zigury Györgyné, Páncz Ödönné, Széll Lajosné, Limbek Vilma, Velyáczky Julia, Schimmer Frida, Fet Szerbák Ilon, Homonnay Julia, Lázár Lukácsné, Wákár Róza, Medveczky Tóth Etelka, Lázár Eszti, Bajza Karolin, Bazilides Matild, Grundböck nővérek, Moesz Gézáné, Sermán Imrike, Csabay Ida, Bakos Irma, Ujhelyi Ilka, Gedeon Gáspárné, Antal Mari, Korom Hermina, Sáary Etelka, Mózesy Anna, Sziklay Matild, Skerlak Berta, Bohus Gyuláné, Haluskai Zombory Irma, Biró Klára, Preszly Mari, Visky Gergely Mária, Szabó Anna, Kirchmayer Etela, Nagy Flóra és Jolán, Illyés Anna, Martonfalvay Szücs Janka, Kolozsváry Mariska, Tóth Eszter és Gizella, Csiszár Vilma, Frantz Albert Adél.

A 16-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldték.

Haluskay Zombory Irma, Preszly Mari, Szabó Anna, Kirchmeier Etela.

Tartalom.

Már késő, Szépfaludi Ö. Ferenctől. — Corday Charlotte, Szász Gerőtől. — A boldogság utja. — A deák neje. — A csonka kapitány kedvese. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy nyári felöltő szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

Azért ezen sorsjáték is teljesen méltó a pártolásra. A mellett huszonkét fő- és kétezer kisebb nyeremény lesz, ez utóbbiak jó emberek adakozásaiból gyüjtetnek. Az első ilyen adakozó király ő Felsége volt. Hatvanezer sorsjegy bocsáttatik ki és egy-egy sorjegy ára 50 kr.

Gödöllön tegnap, szombaton volt az ottani régészeti társulat évi közgyülese, hangversenynyel és tánczvigalommal. A hangversenyt Székely Imre rendezte és a jeles müvészen kivül tehetséges leányai, Székely Ilona és Jolán, továbbá Bruckner Anna, Galle Apollonia kisasszonyok, és Székely István, Nagy Sándor, Eperjessy István, Harrach József urak, az ottani ferfidalkar, és végre Vizváry Gyula, a nemzeti szinház kitünő komikusa vettek benne részt. Hangverseny után kezdődött a tánczvigalom, melyen a vidék sok szép hölgye kora hajnalig ébren tartotta a vidámságot és jókedvet.

Vidéki vegyesek. Marosujváron közelebb műkedvelői szini előadás volt, a „Fehér Othello“ és „Angolosan“ adattak elő Géber Emma, Nagy Ilon, Virág Tercsi, Lőrincz Mari és Grün Berta kisasszonyok közreműködése mellett, szép sükerrel, a kolozsvári tüzkárosultak javára. — Kéthelyen közelebb szintén rendeztek tánczvigalmat a tüzkárosultak javára, szép sükerrel. — Selmeczén a mult héten volt az ottani akadémiai magyar társaság zászlószentelő-ünnepélye. Zászlóanya Pech Antalné urnő volt. Este jótékony czélu tánczvigalom zárta be az ünnepélyt, mely 100 frtot jövedelmezett tisztán. — Zentán közelebb műkedvelők az „Egy csésze theá“-t és „Angolosan“-t adták elő, szép tetszés mellett. — A szilágy-somlyói műkedvelő társulat pedig e napokban száztizenötödik előadását tartotta, a „Nemes és polgár“-ral, melyben a főbb nőszerepeket Szathmáry Otil és Lázár Kata urhölgyek tetszés mellett játszották. — Zichermann Ignácz, debreczeni lakos hordozható tábori kemenczét talált föl, melyet a szakértők oly czélszerünek találtak, hogy a kormány nevezetes előleget adott neki oly végre, hogy e találmányt a külföldön értékesithesse. — Székelyhidon e napokban nyitották meg az ottani ujon épült fürdőt. — Mehádián és Koritnyiczán pedig e héten kezdődött a fürdőidény. — Tokajban közelebb érdekes majálist rendezett az ottani ifjuság, a melyben Tályáról, Bodrog-Kereszturról és Kenyézlőről is számosan részt vettek.

Különfélék.

⁂ (*Philadelphiában*) e hó 10-dikén nyilt meg a nagy világkiállitás, maga a köztársaság elnöke, Grant által. Az ünnepély, mint ott rendesen minden nevezetesebb ünnepély, a nemzeti hymnuszszal kezdődött. Nagy zenekar játszta és a roppant számu jelenlevők énekelték. Azután Wagner Rikhárdnak ez alkalomra szerzett indulója adatott elő; ezt egy ima után a megnyitó beszéd követé, melyben a szónok kölönösen kiemelte, hogy a mi az embereket összetestvéresiti, az a szorgalom és ipar, a jóllét és értelmiség ez édes szüléi. Egész Philadelphia diszesen volt az nap fellobogózva, és százezrekre ment a vendégek száma. Maga a kiállitás azonban sem sokaságra, sem szépségre nem közeliti a 1873-diki bécsit.

⁂ (*Berlinben*) e héten voltak a nagy diplomácziai értekezletek, Bismark, Gorcsakoff és gróf Andrássy közt. Az orosz czár is Berlinben volt ez alkalommal, és — ha igaz — maga mondta gróf Andrássynak, a mellén diszlő rendjelekre mutatva, ilyen szép békességben szereti ő látni a világot, és most általános a hit, hogy akár mint zavarognak is a szláv tartományokban, azért nem lesz háboru, és a három miniszter értekezletein is ez lett a határozat.

⁂ (*Párisban*) a „Salon“ jelen mükiállitásán Munkácsy festménye: „A müvész müterme“ a legszebbek közé tartozik, a mit ott láthatni. Tárgya: a festő egy képen dolgozik, e képnek csak általános körvonalai láthatók, és munkáját neje és kis lánygyermeke nézik. Hazai festőmüvészeink közül még báró Mednyánszkytól egy „Téli magyar tájkép,“ Paál Lászlótól „Fontainbleaui mocsárok,“ Bruck Lajostól „Az erdőben“ és Ebner Lajostól egy arczkép van ott kiállitva. — Zichy Mihályunknak egyik festménye is nagy tetszésben részesül. Czime „Autodafé“ Egy zsidó család máglyahalált szenved hiteért. Öt főalak van rajta, két férfi és három nő, a legiszonyubb halál kinjai közt, a megdicsőülés ihletével arczaikon.

Megbizások tára.

K. Félegyházára K. N. A. urnőnek: A könyv- és képcsomagot már az uj lakhelyre küldtem; a lap is oda megy most már. A legujabb küldemény vasutra van téve. A kérdéses regény nem kapható könyvárusi uton, és nálunk is végkép elfogyott már.

Raszlaviczára B. A. urhölgynek: El van küldve.

H. Szoboszlóra C. Zs. urhölgynek: Munkába van adva.

Kolozsvárra B. H. urnőnek: Innen mindenkor a mellékletekkel együtt lett elküldve! Sziveskedjék a hiányzókat megjelölni és szivesen küldöm meg ujból.

Bessenyőre B. J. urnak: A kivántakat posta fordultával megküldtem. Meg van-e elégedve választásommal?

Bukoveczre Cs. V. urhölgynek: Igen is, mind valamennyi helyesen.

Gáltőre K. T. urnőnek: Szépirodalmi, vagy divatlap legyen? Ezen és még más kérdéseire mi jó volna a személyes felelet!

Pécskára D. I. urhölgynek: Csakis azokkal a könyvekkel szolgálhatok ily potom áron, melyeket én adok ki. Egyéb könyveket csak a rendes bolti áron küldhetem meg, mert nekem is ugy kell azokat fizetnem.

Bimabrezóra T. I. urnőnek: El van küldve.

Dezére F. Sz. I. urnőnek: Azonnal postára adtam.

Rimaszombatba K. M. urnőnek: Véghetetlenül sajnálom, hogy a kivánttal már nem szolgálhatok.

Horgosra P. D. M. urnőnek: El van küldve.

Vizaknára H. R. urhölgynek: Legközelebb veszi a kivántakat.

N. Mihályra T. R. E. urnőnek: El van küldve.

Miskolczra N. N. K. urnőnek: Postára van adva mind a három csomag.

Egerbe F. A. A. urnőnek: Ez tökéletesen izlés dolga, mert az egyik csak olyan divatos, mint a másik. Első törvény csak az, hogy a szin jól álljon!

Bessenyőre Sz. L. E. urnőnek: Munkába van adva, de csak két hét mulva készülhet el.

Bessenyőre T. R. E. R., Kereszturra, Sz. B. P., Sz. Lászlóra Sz. A. urhölgyeknek: Köszönettel vettem és sorban közölni fogom.

Bajára Sch. F. urhölgynek. Sziveskedjék ujból megküldeni; mert a nyomdában egy kis hiba történt és most nem lehet elolvasni.

Olcsó és tartós

Temesvári Manó

cipőgyára

Budapesten, király-utca 1. ajánlja

NOKNEK:

Füzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel, szép tüzéssel 2 frt 70 kr,

Füzős topánok erős bőrből fénymázos hegygyel, szegezve és csavarral ellátva kettős talppal gyakori használatra és esős időre 3 frt

Topánok mézga betéttel Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiallitással 3 frt 50 kr.

Topánok mézga betéttel erős chagring vagy borjubőrből, szegezve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg 3frt 50 br.

Füzős topánok erős bőrből fénymázos orral szegelt és csavarral ellátott kettős talppal 3 frt 20 kr.

URAKNAK:

Topánok finom chaigran kettősbőrből 3 frt 60 kr.

„ fénymázos vagy bagaria bőrből szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős 4 frt.

„ finom bőrből diszes fénymázos hegygyel, termek és bálokra 4 frt 50 kr.

„ orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli nedves időben, igen tartós és meleg 5 frt.

Vadász csizmák vizhatlan kettős bagaria vagy fénymázos bőrből, háromszor csavarral ellátott kettős talppal 10 ft

Ugyanaz orosz fénymázos vagy bagaria bőrből 9 frt.

Topánok fiuknak fénymázos vagy bagaria bőrből csavarral ellátva kettős talppai 4 frt.

Topánok leányoknak brünellből vagy bőrből igen erős szegezett talppal 2 frt 60 kr

Gyermekcipők brünellből vagy bőrből szegezett talppal igen tartós 1 frt 80 kr

Topánok mainzi fénymázos termi borjubőrből. Bismark mintáju 4 frt 50 ör.

Részletes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Levélbeli megrendelések posta utánvét mellett pontosan eszközöttetnek.

FOLYÉKONY GLYCERIN-CRÉME

tőbb év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábba és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és éleskiti a bőrt, és e finom piperészappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgy-por (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után. nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 7. szám.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr. Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Egyedüli főraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

Magyar- és Erdélyhon számára

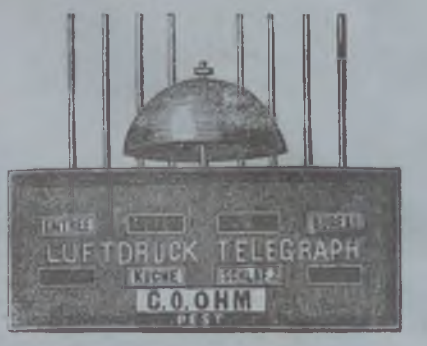

Wheeler és Wilson

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,

ugyszintén mindennemű varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kezfyűvarrógépékből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemű varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál. és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O., Pest, Jozsefter 15. sz. uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs. kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős rejü 2 frt 10 kr.**

Hufeland hirneves orvos mondja orvostani müveiben: „Két betegség van, melyek ellen az orvosi tudomány hasztalan látszik keresni erőteljes gyógyszereket; ezek **fejköszvény** és a **podagra**; e gyógyszer a fentebbi köszv.-vászon használata által fölfödöztetett.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvartt:** Wolf gysznél. **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron:** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz — **Szekes-Fehérvár:** Dieballa. **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvarott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Tavaszi és nyári idényre

Párisból érkeztek.

Legujabb és legujabb divatu női ruhák és felöltők, dolmány, Jaquettek és korek köpenyek, Mandarin és Oberettek, melyek dus választékban és jutányos áron találhatók a **„Francziu nőhöz„** czimzett női divattárban, Budapesten, Deák-utcza 15. sz. alatt a. m.

Jaquettek minden szinben 7, 8, 10 ft. és felebb
Ugyan ilyek finom Brasilból 10, 12, 15 „ „
Renaissance legujabb posztó-szövetből 15, 20, 25 „ „ forintig
Dolmányok legujabb minta szerint 10, 12, 20—50 „ forintig
Getlemen férfi kabát legujabb minta szerint 10, 15, 20 ft. és felebb
Jaquet és tünik igen jól chevijotból 15, 20, 25 „ „ „
Selyembársony felöltők legujabb szabásban 30, 35, 40—120 forintig
Patent bársonyból pedig legujabb szabásban 15, 20, 25—30 „
Hálóköntösök legujabb szabásuak 15, 20, 25—60 „
Kész női ruhák házi használatra 12, 15, 20 ft. és felebb
Kimenő ruhák elegáns kiállitásban 25, 30, 40 „ „ „

Nem különben menyasszonyi kiházasitási ruhák legujabb Párisi divat szerint legelegánsabban és jutányosan készittetnek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek s kivánatra minták bérmentve küldetnek.

Megrendeléseknél kérni egy centimeter szerinti mértéket vagy régibb ruha test és szoknya elejének hossza beküldése.

RÓZSAY A.
Confectioneur.

22-dik szám. Május 28-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus é protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte		Nap- nyugta	
							óra	perc	óra	perc
Május 28	Vasárnap	A 6 Vilmos	A 6 Exandi	16 C 6 Tivadar	5		4	11	7	44
29	Hétfő	Maximin	Maximin	17 Andronik	6 Pünk. ünnep		4	10	7	45
30	Kedd	Ferdinand	Nándor	18 János D.	7 Pünk. 2. ünnep		4	9	7	47
31	Szerda	Petronella	Györgyike	19 Patricius	8	☽	4	8	7	48
Jun. 1	Csütörtök	Nikodemus	Blandina	20 Thallelaeus	9		4	7	7	48
2	Péntek	Erasmus	Erasmus	21 Konstantia	10		4	7	7	49
3	Szombat	Klot., Kornélia	Kornélia	22 Basilicus	11 Sabb. Taszr. m.		4	6	7	50

Vidéki tárcza.

A fagy nem csak nálunk, hanem Európa nagy részén tett nagy pusztitásokat e hó 20-dikán.

A bajor és osztrák hegyes vidékeken jókora havazás volt, s a fagy Ausztriában és Csehországban szintén átalánosan pusztitott. Május 19-dikén este a tőlünk jóval délre fekvő Bukurest környékén valóságos hózivatar volt, erős fagygyal. Nálunk Brassó vidékén, továbbá Késmárknál és Kassa táján havazott.

A 20-diki fagyot 21-dikére virradóra ujabb fagy követte, s 22-dikén is volt itt-ott kisebb fagy.

Az első tudósitások az elkeseredés hangján szóltak az okozott károkról. A későbbiek már nem tüntetik föl oly átalánosnak a károkat. A pusztitás azonban mindenképen nagy, főkép a szőlőkben. A legtöbb helyen pásztás fagy volt. Egy-egy vonal lefagyott, s mellette megmenekült egy másik vonal. A budai szőlőhegyeken a tetők és az alj szenvedett legtöbbet, mig a hegy derekán csak kevés a kár. Átalában a főváros környékén nem nagy a pusztitás, s leginkább a gyümölcsöket és szőlőket érte.

Az idei fagy nem találta olyan kifejlettnek a vetéseket, mint az 1866-diki, s a hideg sem volt akkora. Eddig Miskolczról, Abauj-Szántóról, a bácsmegyei Kuláról és Trencsénből irják, hogy minden elfagyott.

A dohány mindenütt nagyon pusztult; a burgonya levele elfagyott, de az ujra kihajthat. A gabnafélék közt a rozs és árpa szenvedtek legtöbbet, a buza kevesebbet, néhol egészen megmenekült, mig a hüvelyes vetemények és a tengeri nagyon sinylik a fagyot.

A károk semmi esetre sem oly nagyok, mint 1866-ban. A vetések, ha a kalász még nincs virágzásban, meglehetős erős hideget kiállnak és 4 fokon alól nagy kárt az életben a fagy nem igen tesz; a gyümölcs- és szőlőtermést azonban kisebb hideg is megöli.

Ócsa májushó 16-dikán 1876. (*Eredeti levél.*) — Színészet. — Tisztelt Szerkesztőnő! Fölhivásunknak engedve, Soós Mihály szintársulata Dabasról, hol hat hétig közmegelégedésre müködött, községünkben is négy előadást tartott, legnagyobb tetszés mellett, bár az értelmiség egy része közönyös maradt nálunk. Soos ur társulatának néhány tagja, oly jól s oly szabatosan játszott, hogy valóban meglepett minket.

Végre van ennek a társulatnak egy tagja Nagy Ferkó; ez igazán jó szinész lenne, ha komolyabban tanulna.

A társulat ma vett bucsut tőlünk s Tatára ment. Sz. G.

A gödöllői régészeti hangversenyről már a mult héten emlékeztünk meg, tehát csak pótlólag jegyezzük még meg, hogy Szépfaludy Ö. Ferencz kedves irónk „A harmadik csengetés után“ czimü beszélyét is olvasta föl ez alkalommal, köztetszés mellett. A beszély tárgya egy jó fiu, a ki mindenről elkésik, még a — házasságról is. Legtöbb tapsot természetesen Vizváry, a mi kitünő komikusunk kapott, az ő szavalatáért. Majd fölvetette a hallgatóságot, ugy megkaczagtatta.

Szegeden a Tisza rémitgetése óta szombaton volt az első társaséleti mulatság, a dalárda tudniillik dal- és tánczestélyt rendezett, mely mindkét irányban fenségesen sükerült. A hangversenyben a dalárdán kivül Burger Flóra kisasszony, Unger Antal zenedeigazgató és jeles gordonkász és a Menner János, Erdélyi Ignácz, Róth Endre és Ungar Antal urakból álló itteni derék négyes társulat müködött közre, és valamennyien, különösen pedig Burger Flóra kisasszony kedves szavalata, köztetszésben részesült. Az utána következett tánczestélyben Szeged sok szép hölgye vett részt, nevüket azonban nem tehetjük ki, minthogy levelezőnk szerint ők maguk tiltakoztak ez ellen, igen helyesen azt állitván, hogy ők nem holmi vásárczikk, mely előtt a dobot megütik.

Debreczenben e napokban müködvelő előadások voltak a vizkárosultak javára. Az első mult vasárnap volt, nagyszámu közönség jelenlétében. Balázs Kálmán zenekarának nyitánya után Dumas Sándor „Hét év után“ czimü vigjátékát játszották: Csiffy Kata, Dalmy Etelka, Pozsgay Ilona kisasszonyok és Kaffka József, Hegedüs István és Kovács József. Utána a Doré-féle „Mózes megmentése“ élőképlet következett, Gondy Károly sikerült rendezésében; ábrázolták Graefl Győrffy Róza bárónő, Dalmy Kálmánné, Steinfeld Etel, Zoltán Ilona, Budaházy Anna és Halmágyi Lila kisasszony. A képlet szépsége mindenkit meglepett. A „Tiszaháti libácskát“ gróf Kornis Zsigmondné, Fráter Erzsike (a czimszerepben), Kaffka Károly, Ferenczy Lajos, Komlóssy Miklós és Berzeviczy Emil adták elő. Befejezésül a szintén Doré-féle „Sámson és Delilá“-t Ferenczy Aladár és Csiffy Kata kisasszony ábrázolták, szép élőképletben. A közönség ujra meg ujra nyilvánitotta tetszését. Aztán a müködvelők és a közönség egy része a „Fehér ló“ termébe ment, kedélyesen vacsorálni, miközben dr. Kola János a vállalkozás lelkét és a nemes czélok körül átalában lelkesen buzgolkodó: Bethlen Mikó Róza grófnőt és a müködvelőket zajos éljenek mellett éltette. Aztán kezdődött a tánczolás. A második müködvelői előadás ma, vasárnap lesz.

Ungvárt az „Egyenlőség“ páholy fölvette tagjai közé a minden szép és jóért lelkesülő gróf Hadik Bélánét is. Ezt a magyarországi „Nagy Oriens“ nem türhette, s elitélte az „Egyenlőség“ tagjait, mint kik a szabadkőmivesi méltóságot

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi mülapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

22. SZ.
Május 28-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi mülap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-a mülap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

A falusi életből.

— Rajz. —

Hajnalkától.

Épen szénakaszálás ideje volt, mikor nagybátyám az e . . . ki nevelő-intézetből haza vitt. A mint behömpölyögtünk a régi csézával a jól ismert udvarba, az első, ki örömmel futott elém, jó nagynéném — nem, ezzel tartozom az igazságnak. — nem ő volt, hanem három irgalmatlan bolyhos komondor. Örömükben a kocsiba ugráltak s majd feldöntötték, mikor végre kiszálltam onnan. Azután a konyhaajtóban megjelent Jutka leányasszony, roppant kipirult arczczal s két talpas tenyerét összecsapva, igy sikoltotta el magát: „Jaj a kisasszony!“ Azután már megjelent a nagynéném is, és egy percz alatt karjai közt voltam s ugy össze-vissza csókoltam mind a két arczát, mintha egyéb teendőm sem lennne az életben; s valóban nem tudom, felhagytam volna-e azzal egyátaljában, ha nagybátyám közbe nem mozdul, az ő vastag basszus hangján: — No hát felhagytok-e már egyszer azzal a nyalakodással, vagy mi? — Ez a figyelmeztetés megtette a hatást. Jó nagynéném kibocsátott karjaiból, azután eszébe jutott, hogy még meg sem nézett: — Ej, ej, kedvesem, de megsoványkodtál! És milyen halvány vagy! Csak nem jó az a városi levegő! Hála istennek, hogy már itthon vagy. No csak gyere, rendezd el magadat. Nézd, ez lesz a te szobád, ablakai a kertbe nyilnak; tudom, hogy te azt szereted; azonkivül csendes, nem háborgat itt senki; olvashatsz, a mennyi teszik. Nézd, könyvekről is gondoskodtam, de ide tettem a szekrénybe, hogy naybátyád ne lássa; tudod, ő nem szereti, ha mindig a könyveket buvod; azt ohajtaná, hogy jó, kis falusi gazdasszony váljék belőled.

— Oh, kedves néném, én megvallom, nem sok reményem van hozzá, hogy az legyek. De ha ti ugy akarjátok, hát mindent elfogok követni, hogy valami hasznomat vegyétek. Hisz tudod, mennyire szeretem a falusi életet; imádom ezt az isteni levegőt, ezt a tiszta napfényt, az üde lombokat, és a csicsergő kis madárkákat itt ablakom alatt. Abban is van valami sajátságos báj, mikor a pulyka végig sétál itt az udvaron, s rikácsoló hangja behallik ide hozzám a szobába. Szeretem, ha csöndes nyári délután a csibe, récze, lud, mind ide gyül a pitvarajtóba s ugy adják tudtul éktelen lármával, hogy ők már éhesek. Mindebben sok örömet találok. De a disznóöléshez soha sem fogok érteni. Nem. Ezt nem értem. A szappanfőzés mesterségét is igen nehéznek találom. Ahoz meg, hogy valaha magam vágjam el a nyakát csak egy csibének is, hiányzik a lelki erőm, ezt soha sem fogom megtenni. Irtózom mindenféle öléstől.

Néném mosolygott, megsimogatta hajamat, azután lágy, csitító hangon szólt:

— No, no, majd megszokod te mindezt. Légy csak itt közöttünk. Mert lásd, most eleinte lehet, hogy nem fog neked itt tetszeni; megszoktad a nagyvárosi életet, a semmit-tevést, az ábrándozást, a sok regényolvasás megzavarta a fejedet; itt már egy kissé ugy is az a hired van, hogy született regényhősnő vagy. Csak a rendkivüli dolgok érdekelnek, s irtózol a mindennapi élettől. Igaz ez? Mondd csak, Katinka, igaz ez?

Én fejemet ráztam, és ugy néztem rá nyilt, mosolygó tekintettel. Oda nyujtottam neki ajkamat, és szóltam hozzá pajkos tréfával:

— Ne higy azoknak, a kik engemet rágalmaznak.

— No jó, de most már azt akarom tudni, éhes vagy-e? Mondd, drága szivem, mit ohajtasz enni? mert én csak egyszerü estelivel szolgálhatok. Van csibepörkölt, pulykasült, és diós kalács, mit te egykor rendkivül szerettél. Majd máskor azt főzetek neked, a mit te szeretsz, de csak ugy, hogy bátyád ne

tudja meg; mert tudod, ő nem akarja, hogy elkényeztesselek. Hát mondd csak, szivem, mi most a kedvencz ételed?

— Kedves, jó néném, hát ha már mindenkép azon vagy, hogy titokban elkényeztess, főzz nekem esténkint tejbe kását, mert ez az, a mit még most is legjobban szeretek.

— Bohó gyermek! — szólt nevetve s ezzel magamra hagyott.

A mint nagynéném kiment a szobából, az ablakhoz futottam, kinyitottam és kinéztem a kertbe. Nagyszerü, pompás volt az egész természet. A leáldozó napnak egy-egy megtört sugara csillámlott át a sürü lombokon. Csak olyan egyszerü falusi kert volt ez, hol zázszorszép virágok szegélyzik a virágágyakat, hol csoportokban virágzik az égő szerelem, a kék harangvirág és az árvácska, a virágok mögött zsálya és fodormenta illatoz, és a hol nem hiányozhat az illatos szekfü és a rozmarin. Épen ez esett nekem jól. Oly egyszerü, oly bájos volt minden. Egész lélekkel szittam magamba a lekaszált fü illatát és ábrándoztam; igen, be kell vallanom, hogy megint ábrándoztam; nem is tudom, hogy tulajdonkép mi kifogása van ez ellen nagybátyámnak, mert hiszen nem ártok vele senkinek; tehát csak azért is ábrandozom. Lám, már itthon el is hirésztelt, hogy nem válik elég jó feleség belőlem. Hallottam valamit arról is, hogy itthon már kiszemelt vőlegényem is volna. Egy fiatal gazdatiszt, ki tőle tanul szántani, vetni, pörlekedni, és fogyasztani a szilvoriumot. Ez mind szép. Hanem én a mint meghallottam, rögtön föltettem magamban, hogy nem leszek a felesége. Nem biz én! Ki nem állhatom az ilyen előre kiszemelt vőlegényeket. Már előre képzeltem izmos, jól táplált termetét, napsütött, durva vonásait, idomtalan kezeit, lábait, és mindezekhez falusias beszédmodorát, mennyit fogok rajta kaczagni. Már előre érdekelhettek esetlenségei, melyeket elkövet; kiváncsi voltam látni, hogyan fog nekem udvarolni, hogy kinozza egész nap a zongorát, — ha ugyan ért hozzá, — hogy elzenghesse nekem naponkint:

„Ez az én szeretőm,
Ez a kicsi barna.“

Hogy fogok én ezen kaczagni, és hogy fogom tőle kérdezni gunyos élczczel: — Ugyan kérem, tud még valami mást is?“ Vagy lovon képzeltem, mikor gyanitja, hogy látom a mint remek ugrásokat tesz; hogy erőlködik, hogy töri majd magát. Már előre féltem idétlen bókjaitól és föltettem magamban, hogy őszinte leszek, az első alkalommal megmondom neki, hogy ne erőlködjék.

Az estelinél azonban semmi sem történt. Jancsi ur, mert igy hivták, nem volt jelen. Egy másik tanyán épen a birkákat nyirták, s a mint hallottam, néhány napig ott lesz elfoglalva. Bár a birkanyirásnak soha sem lenne vége, gondoltam magamban, — hogy Jancsi ur ne alkalmatlankodnék itt nekem.

Már másnap egészen jól éreztem magam uj helyzetemben. Sőt már délutánra két testi-lelki barátnőm is volt, legalább belém beszélték, s elkellett hinnem, hogy a legmélyebb barátság köt össze a két Czérnássy kisasszonynyal. Derék két hölgy volt, annyit mondhatok. Piros, pozsgás mind a kettő, csupa élet, csupa tüz. Nem győzték csodálni az én vézna, gyönge alakomat. Bámulták fehér kezeimet, s roppantul sajnálkoztak felettem. Öltönyömnek is minden darabja birálat alá került, s mi nekik különös volt, egész ártatlanul kérdezgették: — Hát ez most igy divat a városban? — Azután majd a tenyerökre vettek, s elhitették velem, hogy ők engem roppant pártfogás alá vesznek, mert erre szükségem lesz, és ugy bántak velem, mint egy kis kedvencz mókussal szokás, a mi engem mód nélkül mulattatott, s végtére meg is adtam egészen magam sorsomnak; jónak találtam igy, s tetszettem magamnak kissé ebben a szerepben. Ilka, az öregebb, már menyasszony volt, a mi neki ugy látszik, igen nagy előnyt nyujtott felettünk; beszédmodorában nem igen válogatta a kifejezéseket, s ha olykor kissé szabadabban szólt, rögtön ő maga tette utána: — Oh, én nekem ez már szabad, én menyasszony vagyok! — mire testvére mindig egy nagyot sohajtott, én pedig csodálkoztam, hogy a menyasszonyság mennyi szabadalmakat nyujt.

Egy szép délután, mikor épen náluk voltam látogatáson, igy szólt az öregebb:

— Hát tudod-e már, kinek szánt bátyád feleségül?

— Nem én, nem is vagyok rá kiváncsi.

— Pedig férjhez adnak, annyit mondhatok. Ugy befonnak, hogy észre sem veszed.

— De hátha nem megyek?

— Oh, dehogy nem! Már mért ne mennél? Szokjál egy kissé prózaibb felfogásokhoz. Te csupa költészetnek tartod az életet. Hisz nem csak napsugárral meg virágillattal él az ember! Hidd el, kell oda egyéb is. Hisz csak nem gondolod, hogy mindig a holdat fogod bámulni a kerekesi pusztán? Tán csak elhiszed, hogy lesz egyéb hivatásod is a világon?

— És minő hivatást gondolsz te?

— No bizony, majd én azt most neked mind elmondom! Majd megtudod akkor, mikor kell.

(Vége köv.)

A pásztor.

Oláh Zoltántól.*)

Ezüst bárányfelhők lengenek az égen,
Közöttük a nap jár tündérkirályképen;
Verőfényben fürdik hegy alján a róna,
Mintha égtől földig tiszta arany volna.

Rét, mező és erdő édes örömébe'
Százezer virággal mosolyog az égre;
Boldogság az égen, boldogság a réten: —
Keserü bubánat a pásztor szemében.

A pásztor szemében, hogy a földön fekve,
Néz a messzeségbe, nyáját legeltetve.
Messze távolságból kedvesének képe
Rengő délibábként mosolyog eléje.

Délibáb a lelke, s szép, fiatal teste
Ott a falu végén nyugszik eltemetve,
S hogy az elmult télen életét lerótta,
Pásztor csak őt látja mindenütt azóta.

Körülötte nyája, ki fekve, ki állva,
Szomoruan méláz kedves pásztorára;
A kolomp szavára kis madár fölrebben,
Pásztor néz utána — „Ott van az egekben!“

Aztán kézre kapja jávor furulyáját,
S óra hosszant fujja kedvese nótáját;
Esti szellő szárnyán száll a messzeségbe,
Visszazengő dombról fel a magas égre.

*) Egy 14 éves fiu, a ki e szép zsengével a Dushegyi-féle nevelőintézet önképző körében pályadijat nyert. Nem közönséges költői tehetség bizonyitéka e vers, azért közöljük, buzditásul fiatal szerzőjének. Szerk.

Fenn az égen régen este lett azóta,
Száz csillagot csalt ki a szomoru nóta,
Köztük „azt az egyet“ nézi most a pásztor;
„Ő az! Ő az!“ mondja nem egyszer, de százszor,
S szive pihegését érzi elalváskor.

A boldogság utja.

III.

Második az őszinteség. A férjnek tudni kell, hogy az ő felesége teljes-tökéletesen az övé, nincsen abban egyetlen egy olyan érzés, avagy gondolat sem, mely ki akarja magát vonni az ő köréből. Miként az üveglemezen, a mint reá tekint, keresztül is tekinthessen rajta; mindent lásson, mindent tudjon, a mi ott van, mert az őszinteség, és csupán csak ez a szerelem ótalmazója; és viszont, ha még ugy szeresse is a férj nejét, és ha ez még annyira meg legyen is áldva lelki-testi jelességekkel: a mint tapasztalja, hogy nem tiszta-őszinte hozzá, vége akkor a szerelemnek is, a szeretetnek is; ugy elszakad az a belső láncz, mely a férj szivét a nőével összetartja, hogy soha sem lehet többé egygyé forrasztani. Ezer rá a példa, hogy a férj mikor nejét elvette, imádta, és rövid időn mégis elhidegült iránta, pedig a nő semmit sem veszitett sem szépségéből, sem szelleméből, sem egyéb előnyös tulajdonságaiból, és nem lehetett a férjnek másként is semmi panasza, szerette, rendesen végezte kötelességeit a házban, kedves volt a társas-életben, nem volt neki más hibája, csak az, hogy nem volt hozzá őszinte.

Sokak előtt ez hihetetlennek tetszik, mert felületesen tekintve a dolgot, legalább is furcsa, hogy ez az egy hiba képes legyen annyi sok jeles tulajdonságot lenyomni. Ámde a ki közelebbről ismeri azokat a lelki szálakat, melyek a férj és feleség életét egygyé teszik, igen természetesnek találja azt. „Ő az enyém,“ mondja a férfi is, a nő is, mikor a szerelmet a házasság valósitja; de mit ért ez alatt a férfi? Egészen mást, mint a nő! A nő azt érti alatta: „Van, a ki őrködni fog felettem, mert mindennél drágább előtte az én szerelmem,“ a férfi meg azt: „Van, kire vész és viharban bizton számithatok, mert enyém,“ ilyen ég és föld különbség van a férfi- és női lélek közt, és ez természetes is, a két nem lelki egyéniségét ha veszszük. A nő nem küzködik a világgal, a férfi birni ohajt. A nőt gyöngédség és udvariasság, a férfit az önérdek démoni seregei fogadják a társaságban. A nő egész nagy birodalmát látja a családi hajlékban, a férfi parányi fészket, sok alkalmatlansággal. Miért szereti tehát a nő a férfit? Azért, mert ez az egy az egész külső világot pótolja neki; több mint gyöngéd, több mint udvarias: gondviselő, férj, és ez alkalmatlanságokkal tele parányi fészek csak ő általa kedves férjének. És a férfi miért szereti a nőt? Azért, mert erkölcsi érzésének szüksége van azon tudatra, hogy van a világon oly nő, a kit semmiféle csáb el nem szakaszthat tőle; és mikor a küzdelemben elfáradt, van, hol fáradt testét nyugalomra hajthatja; és mikor az egész világ elhagyja, ez az egy mégis megmarad neki, és bármilyen parányi kis fészek is az, van benne egy s z i v, egy egész élet, — már most csak egyetlen egyszer tapasztalja a férj, hogy az, a kire az ő nyugodt órái, az ő utósó menedéke rá van bizva, megcsalta, vége hitének, bizalmának, örömének, nyugalmának. Nem az övé már az a sziv, melyben másnak is adnak helyet, és legyen ez bár csak egy gondolat; a ki egyre képes, képes az másra is, mindenre; már most hogyan hajtsa le nyugodtan fejét annak a keblén, mikor ott valamit rejtegetnek? És ez a valami bizonyosan ellensége neki; barátot nem szoktak elbujtatni. És hogyan bizza reá továbbra is házát, szivét, lelkét, hogyan bizzék még benne egyátaljaban, mikor ebben is, nejében, az egyetlenben, a kit életének osztályosává tett, csalárdságot tapasztalt? Hogyan közölje vele gondolatait, terveit, szándékait; hogyan öntse ki előtte fájdalmát, hogyan szóljon csak egy szót is előtte, mikor attól kell tartania, hogy gondolataival visszaél, terveit meghiusitja, szándékait elárulja, fájdalmát kaczagja, mikor ez a sziv nem teljes-tökéletesen az övé többé? És ez a hajlék is, mi örömöt találhatna többé benne, mikor azt az egyet, a mi értékét tette, a biztosságot, kilopták belőle, és a ki azt tette, neje, kire épen annak megőrzése volt bizva? Minden szögletből csalás, árulás vigyorog most már reá; minden butordarab az álnok nő czinkosa most már előtte; minden ajtó mögött ellenséget, árulót lát elrejtve; magában lenni is e négy fal közt félelmes neki, holott pedig ez a négy fal az ő egyetlen menedéke volna a világon; hát még a nővel, holott pedig az a nő az ő felesége, a kivel az egész életre össze van kötve!

Hiába mondja már most a nő, hogy mi is volt az egész? Egy gondolat, a mivel semmiben sem ártott neki: nem használ az már semmit, nem nézi ezt a férfi szerelem; árthat neki, mégis szeretni fogja, csak azt tudja, hogy n e m a k a r neki ártani, hogy minden kártétel mellett is szereti; és viszont tegyen bár hasznot neki, mihelyt tudja, hogy szive nem egészen az övé, vége szerelmének. Vagy egész szerelem, vagy semmi, mondja a férfi-sziv; igy teheti tönkre az őszinteség hiánya a nő részéről az egész házaséletet.

Azután meg a női szivet ha veszszük, nem olyan csekélység az őszinteség hiánya, a milyennek talán látszik. A nő rejteget valamit férje előtt, miért? Bizonyosan oka van reá, fél haragjától; vegyük azt az esetet, hogy a férj csakugyan megharagszik reá és ki is pirongatná érte; — épen ezért nem szabad azt előtte rejtegetni. Az az ember, a kiben erkölcsi érzés van, nem rejtőzik el az érdemlett büntetés elől, hanem elszenvedi, abból a czélból, hogy az javára válik, és attól, a kinek büntetnie adatott, férjétől a nő, nejétől a férj; mert — mint mindnyájan tudjuk és mint már fenntebb mondám — minden közösbe megyen itt. Igen, de a férj nagyon fogna majd megharagudni ilyen csekély hibáért! — Az minden esetre baj, de sokkal kisebb baj, semmint az, hogy önön jószántunkból valóságos csorbát ejtsünk lelkünk tisztaságán. Ha a ferjet az indulat eltalálná ragadni, találjon a nő megnyugvást abban a tudatban, hogy az onnan van, mert a mit ellene vétett, jobban fáj neki, semmint gondolta volna, és azért fáj neki jobban, mert jobban szereti, semmint gondolta volna. Mert való igaz, hogy a mely férj nem szereti nejét, nem is haragszik az már meg ennek bármely hibájáért sem. Sokkal többet ér a férj haragja közönyénél.

Azután meg ha haragszik is, ha nagyon haragszik is érte, csak őszinteséget lásson a nő részéről, nem állandó akkor az ő haragja; belátja, hogy tulment a határon, ime tehát ő is hibázott, annál készségesebb kárpótolni őt a fájdalomért, a mit neki okozott, és igy ismét csak a kölcsönös szeretet nyer általa, azt pedig gyarapitani és erősiteni b á r m i á r o n sincsen drágán megfizetve.

Továbbá mit nyer a nő az őszinteség hiányával? Még akkor is, ha sükerül neki titokban tartani az elrejtendő dolgot férje előtt, az az örökös félelem és aggodalom, hát ha mégis megtudja, és pedig nem is ő általa, hanem egy harmadik által! Minden komolyabb tekintettől összerázkodik, minden legkisebb szó, a mi csak távolról pedzi is e tárgyat, remegéssel kell hogy eltöltse, és a végén mégis csak kitudódik; nagy ritkaság, hogy a házastársak előtt valamely szivbe járó dolog, —

mert csak ilyenről van itt a szó — végtől végig titokban maradjon, nem-e százszorta jobb, ha minél elébb átesik rajta?

És magára a női szivre és szerelmére nézve is csak az, az őszinteség, az egyedüli üdvös. A hiba, melyet elkövettünk, ugyan az a sziven, a mi a rozsda a vason; a kicsi parányból nagy folt lesz, ha azonnal ki nem veszszük, és végre a legfényesebb aczélt is elrágja. Nagyon fogas prókátora az maga-magának, mikor időt engedünk neki, hogy szóhoz jusson. Talál az annyi okot a maga mentegetésére és a férj bepanaszlására, hogy a végén még csak hibának sem tünik föl. Nagyon helyes, a mit tett, és nem ő, hanem a férj a hibás, a gonosz, a ki nem is méltó olyan nőre, a milyen ő, és a ki iránt őszinteséggel viseltetni nem is kötelesség, nem is erény, hanem gyávaság, hiteti el vele; természetes, hogy mikor már idáig vitte az ördög prókátora a nőt, akkor már nem is szereti többé férjét és akkor aztán meg is teszi, a mire ez a gonosz kitanitja, és akkor aztán el is van veszve; csakhogy ő azt akkor veszi észre, mikor már el van veszve, elébb nem, olyan finom ravaszul fonja őt körül az a gonosz lélek; észrevétlenül, mint az órán a mutató, mozog előre és előre; dana-szóval, mint Göthe éjjeli szellemei, csalogatja a hinárba; mig ellenben az első hibát őszintén bevallva, a sziv meg is tisztul, meg is edződik, és meg is ovatosodik a jövőre nézve.

És viszont mennyit nem nyer a nő az őszinteség által, önönmaga előtt, férje előtt és a világ előtt egyaránt! Milyen bátran emelheti föl tekintetét istenéhez, gyermekékez! Attól a percztől fogva, hogy szivét a szerelem megszentelte, mindig azé volt, a kinek szentelte. — Megtévedhetett, hibázhatott, de nem csalta meg soha a belé vetett hitet és bizalmat, sem szóval, sem tettel; nem mutatta magát soha másnak férje előtt, mint a milyen; lélekemelő ez a tudat, és a mely nő megszeghetlen törvényül iktatja szivébe az őszinteséget, az a legnagyobb kisértésektől van megóva, önönmagában csakugy, mint a világban, mert a kártékony gondolatok csakugy, mint a kártékony emberek kerülik a napvilágot, a sötétség az ő birodalmuk, a titokszerüség az ő orgazdájuk, a világosságra rántva, azonnal alávaló kártékonyságukban állnak előttünk, és mihelyt az első le van álczázva, más nem teszi oda be többé a lábát és a nő szive meg van óva tisztaságában, nyugalmában és vele együtt férjeé és családjáé is. Fölemelt fővel állhat férje elé, megkövetelheti tőle az őt megillető részt örömében, bánatában, mert ő előtte is mindig szentség volt a közösség tudata; a mi az egyiké, az a másiké, és a férj nem is várja a követelést, maga hozza elébe szivét, lelkét, minden gondolatát és érzését, a mennyit csak a nő mégbir, egyaránt szükségből és gyönyörüségből; az ő lelke is megkivánja az eszmék közlését, és ki áll hozzá közelebb nejénél? Ő neki is jól esik a tetszés és legjobban attól, a kinek ő egy etlene, férje. A bánatot a részvét enyhiti, és kétszeresen attól, a kit magát is sujt az ő bánata, a feleségtől. Igy termi meg az őszinteség a bizalmat, a bizalom a szeretetet, megannyi őrző augyalát a szerelemnek.

És ezt az édes egyetértést látva, férjet-nőt egyiránt tiszta, derült homlokkal, az emberek is nyájas arczczal fordulnak feléjük, örömmel keresik föl házukat, mert vidámság lakozik abban; szivesen látják mindenkor, mert jókedvet hoznak magukkal, ugy szélesből a férj előtt az élet, tágul a lélek láthatára, és leginkább neje által, a miért ez folyvást szerelmének fellegtelen verőfényével elönti; igy termi meg a nő szerelme férjében a büszkeséget, fényesiti meg előtte az élet utait, és szerzi meg a nőnek a tiszteletet a férj és a világ részéről, a legédesebbet, a mit a világ adhat, tisztán csak az által, hogy törvényül az őszinteséget ismerte férje iránt.

Azután meg a hála a gyermekek részéről, a kiket olyan boldoggá tesz a szülék egyetértő szeretete és kölcsönös becsülése! — az ember szinte meg nem foghatja, hogyan találkozik mégis nő, a ki nem éri el ezt a boldogságot, mikor a szerelem mellett csak az egy őszinteség kivántatik hozzá, oly lelki tulajdon, mely már magában is erény?

Azonban ha nézzük, mikép nevelik a lányokat, mindjárt kevésbbé fogunk ezen csudálkozni. Az öltözéktől kezdve a müveltségig szinte arra nevelik a lányt, hogy többet mutasson, mint a mi. Nem elég, hogy szépségét, kedvességét kellő diszben feltüntetesse, még h a z u d t a t n a k is vele olyan szépségeket, melyekkel nem bir; szinte rendszeresen elölik benne az i g a z iránti tiszteletet, az őszinteséget; igy satnyul el az erkölcsi érzés és ezt sinyli meg aztán egész életében. Nem is tud már annyira igaz és őszinte lenni, a mint az igazi házasélet mulhatlanul megköveteli. Nem is tudja, mikor titkol el valamit férje előtt, mikor csalja meg bizalmát, és föl sem birja fogni, hogy ez mikor rájön, miért neheztel érte, mikor jóformán nem is tudta, mit mivel.

Igy aztán a szerelemnek sincsen meg az ő fényes, óvó zománcza, és azért okvetlenül elkopik, elpusztul, hahogy a nő ugyanazt a gondolkodásmódot viszi át a házaséletbe, a mivel leánykorában elméje tisztaságát eltarkázták. Ezt a szent küszöböt átlépve, kivül kell hagyni minden hiuságot, minden tetetést, minden hazugságot; az vagyok, a mi, sem több, sem kevesebb, hanem a mi vagyok, egészen neked vagyok. Gyöngébb vagyok, de jobban tudok szeretni náladnál; nem érhetek föl fejedig, de szivem hüséges megőrzője minden érzésednek és minden gondolatodnak; nem vagyok az, a minek vágyó szemmel néztél; szépségem, még mielőtt az évek elhervasztanák, mindennapivá lesz előtted, mert mindennap látod; de ezt a kis hajlékunkat a nyugalom és vidámság Édenévé tudom neked varázsolni. Nem kisérhetlek künn az életben, de innen hazulról utánad küldöm lelkemet, azt az igazat és tisztát; a hol járok, a hol kelek, mindenütt csak te vagy előttem, istenemhez is csak érted imádkozom, mert a mit a szerelem minden csepp véremmel éreztetett: „Érted élek, érted halok“, azt a házaséletben nem csak érzem, hanem cselekszem is; egy vagyok veled, nincsen olyan gondolatom, mely a tiéd ne volna egyszersmind; igaz vagyok hozzád, miként istenemhez; — ez a boldogság utja.

„A d e á k n e j e!“

(Folytatás.)

V.

Csak most gondolt ismét Trautmanné Czampelra, most már nem volt többé kétség előtte, hogy Czampel fülig szerelmes.

Kocsizörej ébreszté őt gondolataiból. Az ablakhoz sietett. A hintóból, mely a ház előtt állott, a professzor gazdaszszonya s egy üde arczu leány lépett ki. Midőn a leányt megpillantá, majdnem ijedten kiáltott fel: „Istenem, mily hasonlatosság! A tojás nem lehet hasonlóbb.

Ugyanezen pillanatban egy csapat deák közeledett a ház felé, azon szándékkal, hogy néhány ujonczot mutassanak be a deák nejének.

— Ez a lakása! — szólt egy veterán deák, egy igen csinos, kihivó arczu ujonczhoz. A fiatal leány, midőn a hintóból kiszállt, megpillantá az emlitett ujonczot, s a meglepetés hang-

ján lebbent el ajkairól egy „Oh Istenem!“ Elpirult, reszketett, sebesen szaladt be a házba, hogy megmeneküljön a fiatal deáktól, a ki ugyancsak sarkában volt.

Az ajtóban Czampel állott, mintha védelmezni akarta volna a leányt a berohanó ujoncztól. A deák vadul rohant neki. Czampel szintugy akart tenni, azonban a szó elakadt torkán, midőn a leányt közelebbről látá, s ő is, mint Trautmanné hangosan kiáltott fel: „Istenem, mily hasonlatosság!“

VI.

Husz év előtt Körnicz százados, egy féktelen s rendetlen élet után nőül vett egy szegény, de bájos polgárleányt. Ily ellentétek gyakran vannak az életben.

Azonban e tette által a százados magára voná atyjának s rokonainak haragját. Atyja ezredes volt, és sértette őt e „mésaliance.“ Fiát kitagadta az örökségből, s ennek jövedelme nem volt elég arra, hogy a pazar életmódot folytathassa. Ez büszkeségét sérté, s gyakran keserü kitörésekre fakasztá, nem csak maga, hanem neje iránt is. A százados embergyülölő kezdett lenni, egyszer párbajt vivott, s megölte ellenfelét, neje e miatti ijedtségeben meghalt, egy hónapos gyermeket hagyván maga után, a százados egyik barátja magához vevé a gyermeket, s az atya beleegyezésével nagyatyjához vivé; ez szonban nem akarta unokájának elismerni és csak annyit igért, hogy a gyermek neveléséről gondoskodni fog, azon feltétel alatt, ha a gyermek nem az ő nevét viselendi, miután fiának szégyenleni kellene házasságát.

A gyermek gyáma igy okoskodott: „Jó nevelés sokkal többet ér, mint előkelő név“. A gyermeknek Gertner Mari nevet adtak. Nem sokára azután egy nevelőintézetbe adta. Midőn a leányt ez intézetbe hozták, jelen volt annak nagyatyja is, a ki már akkor özvegy volt. Jóvá akará tenni azon hibáját, hogy a leánykát kitagadta. Egy igen eleven kis fiura esett tekintete. Ezt vállalá el fiának a leány helyett, és miután a gyermek árvának mondatott, könnyü szerrel sikerült azt az intézetből kivenni. De az intézet tulajdonosa, kit Gertnernek hivtak, csak azon feltét alatt adá ki, hogyha az ezredes a fiu jövőjét biztositja. Az ezredes szavát adta rá s igy rövid idő mulva az emlitett fiu az ezredes palotájában volt; ez tehát saját unokáját kitagadta, s egy idegent vállalt. A gyermek nevekedett, s az öreg nevelőapának kedvenczévé lőn. Körnicz Jenő azt tehette az öreggel, a mi neki tetszett, s ő örült, hogy növendékgyermeke oly élénk, oly pajzán. Csak három hajlamával nem tudott megbarátkozni: először, professzor Gertner iránti szeretetével, másodszor, annak gyámleánya, Gertner Mária iránti benső hajlamával, s harmadszor, a tudományok iránti nagy előszeretetével. Midőn azonban a két utóbbi érzés mindinkább fejlődött az ifjuban, elhatározá, hogy egy távoli egyetemre küldi, a leányt pedig egész más név alatt szintén eltávolitja a városból.

Az utóbbi tervről az ifju mit sem tudott, fájdalmas volt a bucsu, melyet Maritól vett, de már előre is örült a viszontlátás örömének. Professzor Gertner értesittetvén az ezredes szándékáról, azt inditványozá, hogy a leányt Bartelmann barátjának védszárnyai alá kell helyezni, a mibe az ezredes is beleegyezett.

Doktor Bartelmann szivesen fogadá a leányt és jóindulatu természete, ha csak teheté, senkitől sem tagadott meg semmit. Igy jött a leány Berlinből, Valter Mari név alatt, a deák nejéhez. Mari atyja nem volt más, mint azon dragonyos hadnagy, a ki a deák nejét özvegygyé tette. Trautmanné férje temetésén mélyen szivébe véste a hadnagy arczvonásait, s ezen vonásokat

ismerte most fel Mariban. Innen magyarázható tehát Trautmanné azon felkiáltása: „Istenem, mily hasonlatosság!“

Körnicz Jenő azonban semmikép sem érzé magát jól Berlinben, elkivánkozott más egyetemre, s néhány barátjával odahagyta a fővárost, és azon városba költözött, a hol találkoztunk vele. Igy jött a deák nejének háza elé, s igy találkozott Czampellal.

Körnicz Jenő azonban nem volt senki más, mint Czampel fia, s unokája professzor Gertnernek. Czampel csak gunynév volt, melyet a deákok a csizmatisztitónak adtak. És ő e nevet annyira megszokta, hogy aláirásainál is e nevet használta. Önmaga számüzte magát atyja házától, mert nem találta méltónak, hogy abban továbbra is legyen. Egy volt, mi véghetlenül fájt szivének, s mi a legfájóbb emlékeket idézte fel, s ez első feleségének gyermeke volt. A fiatal deák a szerencsétlen nőt atyjához vivé, s az szivesen fogadá őt, gyermekével együtt. De a könyelmü deák ismét távozott, s elfeledé gyermekét és nejét. Nem is ment többé atyja házához vissza, csak akkor, midőn atyja neje haláláról tudósitá. Most a szégyen tartá vissza, s azon tudat, hogy a megtörténteken nem lehet változtatni. A fiunak megbocsátottak volna, de az atyának nem.

Czampel atyja azt hitte, hogy talán haza csábithatja fiát, s azt irá, hogy jőjjön gyermeke temetésére. De késő volt, ő kétségbeesett s nem ment. Büntetésül az öreg Gertner azon hitben hagyá fiát, hogy gyermeke halva van. Ez volt az, a mi gyakran ajkaira varázsolta ama keserüséggel telt mosolyt, ekkor mindig gyermekére és nejére gondolt.

VII.

Trautmanné erős természete soha sem mutatott olyan erőt, mint most, midőn Mari lépett a házba. Érzé a komoly kötelességet, hogy a professzor által neki ajánlott leányt nemcsak nyugodtan, hanem szeretetteljesen is kell fogadnia.

Hogy a leány, a ki most házába jött, azon férfiu gyermeke, a ki férjét megölte, majdnem világos volt előtte; vagy ha nem is gyermeke, de legalább távoli rokonának kelle lenni. És elhatározá szivében, hogy azért se, a legkevesbet se szenvedjen. Ily elhatározással ment az uj vendég elé.

Azon mély pir, mely a leány arczán látható volt, igen feltünt Trautmannénak; nem tudta, ha az idegen környezetnek tulajdonitsa-e, vagy annak, hogy a leány tudja a titkot. A jó asszony zavarba jött. Mari is zavarban volt, mert azt hivé, hogy Trautmanné látta a fiatal deákkal történt sajátságos találkozást. Azonban Trautmanné asszony szivélyes modora bizalmat öntött az ifju leány keblébe. Kevés holmija csakhamar szobácskájában volt s a professzor süket gazdasszonya ismét távozott a hintóval.

Trautmanné s Mari között különös feszült viszony volt. Trautmanné Czampelt voná kérdőre a leány viszonyai felől, ő azonban nem tudott kielégitő feleletet adni.

Midőn a deákok a ház elől távoztak, Czampel is haza felé vevé utját, azonban csakhamar visszafordult, s néhány percz mulva a deák nejének lakása előtt állott. A keblében felébredt emlékek mellett még két érzés szakgatta szivét: féltékenység, és azon atyai vágy, mely ismeretlen gyermekéhez vonzá. Különös érzés volt az, mely őt Mari első látásakor elfogta. Ő valóban szerelemnek tartotta azt, s miután Mari igen egyszerü s szerény volt, arra is gondolt, hogy hátha e leánynyal uj életet kezdhetne. S Mari felettébb jó indulatot tanusitott iránta, gyakran elmerengett nézésébe, s Czampel szive ekkor hangosabban kezde dobogni.

S mindezekhez még Trautmanné szavai járultak, melyek egész más fogalmakat ébresztettek Czampel szivében a szerelemről.

Midőn azonban az ifju deák magaviseletét látta, féltékenység fogta el szivét. Ezer harczczal keblében lépett a deákné verandájára, de ily gondosan soha sem kerülte még a Marival való találkozást. A szolgálóval kéreté Trautmanné asszonyt néhány szóra. Mélázva ült egy padra, zsebéből kivoná ifjukori fényképét, s mélyen elmerült annak nézésébe. Ábrándaiból a deák nejének hangja ébreszté fel.

— Hol van Czampel? — És ő jött, de Mari is utána jött, a ki igy szólott: — Itt van a mi Czampelünk?

Czampel ijedten ugrott fel helyéről, — fényképét a padra ejté, s kiszaladt a házból. Trautmanné az ajtóig utána sietett. Mari a padhoz közeledék, és felvevé az elejtett fényképet, mialatt élénken igy szólt: — Istenem, hiszen ezen kép ismeretes előttem!

A deák neje csodálkozva tekintett reá, s Mari erősebb hangnyomattal folytatá:

— Persze ez az — — ez az — — ez Czampel. Természetesen, azért volt arcza mindig oly ismeretes előttem, azért merültem gyakran arcza nézésébe.

— Oh Czampel! — kiáltott Trautmanné csodálkozva; azután Marihoz fordult:

— De hát honnan ismeri? — kérdé.

Most elfogódott Mari. Ő megfogadta, hogy soha sem fogja elárulni származásának titkát. S most azon veszélyben forgott, hogy e titok fátylát fel kell neki lebbenteni. És most valaki a szobába lépett, a ki még inkább fokozá a zavart.

— Mari! — kiáltott Körnicz Jenő, az ajtóban megállva, és percz mulva a megijedt leányt karjaiba szoritá.

(Vége köv.)

Jávai levelek.

III.

Kedves barátom!

E levelem Jáva szigetének északkeleti részében kelt, hol a „Cap Sindano“ nevü csucs van. Itt áll a tenger közvetlen közelében a különös alaku „Valuran“ hegy, melynek élesen végződő széle tökéletesen a félholdhoz, vagy a patkóhoz hasonlit. E hegy északi részén pedig hegyes kúp magaslik, mely az őt körülvevő félholddal össze van nőve. Ha ezt a tengerről nézzük, akaratlanul is azon gyanitás merül fel bennünk, hogy a félhold és kúp elébb egy hegy volt, és ugy váltak el egymástól, hogy az északi rész lesülyedt. Legvalószinübb még azon feltevés, hogy ez egy vulkán krátere volt, mit a szanaszét szórt trachyttömbök is mutatnak.

Banjuwangieba egy 720 palen hosszu pompás postauttal van összekötve Anperrel, melyet a hires Daendels marsal, India főkormányzója épittetett 1806-ban.

Banjuwangie tartomány hasonnevü fővárosának gyönyörü fekvése van. A kevés fehér ház és a szürke bambusz kunyhók hivogatólag tekintenek szét a pizang- és kókuszpálmák sürüjéből. A hullámok moraja, a lanyha esti szellő, a falusi csend, — valóban jó itt lakni. E most oly békés arczulatu ország előbbi időkben sok vad harczot látott s gyakran volt szinhelye a jávai és balinez néptörzsek pusztitó rablásainak és nyers kegyetlenségeinek. Azelőtt e helyet Blambagan-nak hivták s fővárosa volt a hatalmas Modjo paait tartománynak, melynek azonban jelenleg már nyoma sincs, és csak egy Matjan puti (fehér tigris) nevü város romjai láthatók most, melyet a balinézek 300 év előtt elpusztitottak. Az épületek hajdani alakja ugyan már fel nem ismerhető, de annyit láthatni, hogy az épitésnél se meszet, se czementet nem használtak, hanem a simára csiszolt köveket minden ragasz nélkül rakták egymásra. A szobormüvek nem állanak a müvészet azon fokán, mint a középjávaiak, s nem is kőből vannak faragva, hanem vulkáni olvadékból égetve.

Banjuwangie annyit tesz, mint: „jó illatu viz“ s e nevet a számtalan jóvizü forrásnak köszönheti. E források keletkezéséről a jávaiak egy igen szép legendát tudnak, melyet érdemesnek tartok ide jegyezni: Sindo Redjo fejedelem miniszterének, Sido Poksonak igen szép felesége volt, ki bramini eredetü volt és Sri Tonjong volt a neve. A fejedelem szerette volna megnyerni hajlamát. Elküldé tehát miniszterét az Idjen hegységbe, egy örök ifjuságot adó növényért. Az ut felette veszélyes levén, a kegyetlen fejedelem megvolt győződve, hogy a miniszter nem fog többé visszatérni s igy majd eléri czélját. Sido Pokso elbucsuzván nejétől, teljes bátorsággal s önbizalommal indult utjára. A fejedelem másnap megjelent a szép nő házában s beszélni kivánt vele. Sri Tonjong azonban azt üzené neki, hogy férje távollétében nem illik más férfival beszélnie s ennélfogva közölje szolgálójával ohajtását. A fejedelem erre dühösen haza ment s boszut forralt. A miniszter azonban nem sokára minden baj nélkül hazaérkezett s legelőször is urához ment. Ez most azt hazudta neki, hogy távollétében neje hütlen lett hozzá és bizonyságokat is igért. A miniszter dühösen s fájdalommal eltelten haza sietett, hol neje szokás szerint igen szivélyesen fogadta. A miniszter visszautasitotta őt s bősz haraggal szemére hányta csalárdságát s hütlenségét. A szegény nő hiába állitotta, hogy ártatlan, a dühös férj engesztelhetlen volt. Rémülettel hallotta az ő hőn szeretett férje szájából halálos itéletét. A bőszült férj egy erdőbe czipelte nejét. Ez halála előtt előre megmondta neki, hogy első csepp vére fehér leend s bizonyitani fogja ártatlanságát. A kris (tőr) szivébe furódott s az első vércseppek fehérre festették azt. A gyilkos szomoruság és bánattól telve tántorgott most haza s tőrét egy forrásban mosta meg, mely e pillanattól fogva jóillatu lőn.

A krokodilokban bővelkedő Banjuwangie folyó egy homokzátony által kényszeritve van a tenger partjával egyenközüen haladni torkolata felé. E torkolatnál fekszik a kis Utrecht erőd, mely előtt széles gyeppel benőtt nyilvános tér terül el. Az erőddel szemben pedig a kormányzóság épülete látható. A tér két oldalán árnyas tamarindfák rejtik el szemünk elől az európaiak házait. Más városnegyedben nem igen lakik európai, mert itt az arabok, chinaiak, jávaiak, malájok stb. mind külön városrészeket foglalnak el. A chinaiaknak van itt a legnagyobb pagódájuk, melyet nagy tiszteletben tartanak, mert a legrégibb egész Jávában.

Annyi vidéket irtam már le, helyén lesz tehát azok tulajdonképeni népéről és szokásairól is valamit modani.

Jáva szigetén három néptörzs él, ugymint a sundaiak, jávaiak, és a tulajdonképi malájok. E három törzs rokon eredetü, mint azt nyelvök is bizonyitja. A sunda nép a sziget kis részét foglalja, el a Sunda csatorna mellett, és minden tekintetben igen hasonlit a közel levő Sumatra sziget lakosaihoz. Jáva sziget többi részét pedig majdnem egészen a jávaiak, a tulajdonképeni bennszülöttek birják. A malájok az egész szigeten szétszórva, de leginkább a tengerpartok körül élnek, mivel a kereskedés és hajózás iránt nagy előszeretettel vannak. Külön-

ben is igen értelmes és ravasz nép s csak addig becsületes, mig hasznát látja benne. A rabszolgák legnagyobb része,valamint a városi napszámos is a malájokból kerül ki. Ezek tanulékonyabbak s okosabbak a jávaiaknál; mégis gyakran jobb szeretik az utóbbiakat, mert sokkal hivebbek és megbizhatóbbak. Otthonn csak rizszsel él s rongyokba öltözik, de a városba érvén, szemébe tünnek a szép ruhák, gyürük, tőrök s azonkivül kedvesét is ajándékokkal akarja lekötelezni, a bér meg kevés, igy közel van a kisértés, hogy urasága vagy mások vagyonához nyuljon. Kisebb tárgy,például ennivalók csenésére különben itt minden inas jogositva érzi magát, azt hivén, hogy ezzel a „mindig kevés“ bért összhangzatba hozhatja az ő nagyszerü szolgálataival. Ezen méltatlansági érzelem továbbá arra is inditja, hogy mentől kevesebbet dolgozzék és e tekintetben az európai családok is igen elismerésre méltó módon járnak kezökre, mert kérkedési vágyból nagy férfi- és női cselédséget szeretnek tartani. Megvagyok róla győződve, hogy némely európai szolgáló annyit dolgozik, mint két jávai szolga (Budjaug) és két szolgáló (Babu) összesen.

Az ország belsejében, hová az „európai polgárosodás“ romboló befolyása még nem terjedt el, a jávaiak egészben véve igen jó nép. Hogy a fehéreket nem szeretik ugy, mint fajrokonaikat, azt nem lehet nekik bünül felróni. Bátorságuk nem sok van, mivel igen tartózkodó és visszahuzódó természetüek; de ha bánni tudunk velük s némileg osztozunk nézeteikben, akkor a legjobb szivü nép a világon. Jáva belsejében biztosabban utazhatunk, mint bármely európai tartományban, és nyitott ajtók mellett itt bátrabban alhatunk, mint Európában belakatolt ajtóknál.

A ki a jávaiakat valami vad népnek képzeli, igen csalódik. Egész modorukban van valami kedveltető és természetes finomságuk olyan, minőt millió fehérnél sem tapasztalhatni. De minden alázatosságuk mellett is kilátszik belőlök az önérzet s a magasabb állásuak közt nem csekély a büszkeség. Az illedelem szabályait szorosan megtartják; nemes, finom modoruk pedig velök született. „Mos Notto,“ ki reggeltől estig sót árul egy gyékényen, finom modoru s előkelő viselete által bármely társaságnak sem válnék szégyenére. E népnél mai napság is tisztán lehet látni egykori magas müveltségök nyomait.

Egyik különös tulajdonságuk a jávaiaknak az, hogy valamely helyi viszony vagy irány kifejezésére soha sem használják a „jobb“ vagy „bal“ kitételt, hanem mindig az égtájak neveit alkalmazzák. Az ur nem mondja szolgájának: „Tedd e tálat az asztal jobb vagy bal felére!“ hanem: „Tedd a nyugati oldalra, a keleti oldalra!“ stb.

A malájok mindenféle kézi munkákban nagy ügyességet tanusitanak. Az arany és ezüst munkák s a fegyverkovácsok készitményei akárhol megállnák helyöket, Sumatra szigeten az emlitett nemben épen bámulatra méltó tárgyakat készitenek. Késsel és fejszével mind tud bánni. Csónakaikat, evezőiket, halászszerszámaikat mind maguk készitik, házaikat pedig bambusznádból épitik. Az oszlopok fából vannak, az oldalok bambusznádból, a fedélzet pálmalevelekből. Az már nagy fényüzés, ha a fedél ketté hasitott bambusz csövekkel van fedve, melyek ugy vannak egymáshoz illesztve, mint az üres téglák.

Vad hegyszakadékok és folyók felett a jávai a legegyszerübb eszközökkel épiti bambusznádból a hidat. Az arenga czukrot bambusz csövekben főzi meg s ha fazeka nincs, a rizst is. A hajók vitorlarudjai szintén bambusznádból készülnek, a vitorlákat pedig különféle sásfajokból fonják. A kókuszdió héja szolgáltatja a kanalat, poharat és csészét. Zsákjaikat s kalapjaikat rotangból vagy a nipapálma leveleiből készitik. A maláj faczipőit is maga késziti, a földeket saját készitményü faekével szántja, taligájának kerekeit pedig egy fának sajátságos alkatu gyökereiből vágja, korong alakjában. Ha kötélre van szüksége, akkor a bivalybőrből vágott vékony szeleteket összefonja s kész a kötél.

A jávai igen mértékletes. Vizben főzött rizséhez nem kiván egyebet, mint sót és borsot, és ha ezekhez még száritott hus vagy hal is járul, akkor már lakmározik. Legnagyobb élvezete a jávainak a betelrágás. A betel különféle vegyülékekből készül, melyek a legnagyobb buzgósággal a rágásra készittetnek el. Az első és fő-alkatrész a sirih növény (Piper betel) levele; ez megtisztittatván, a Betel-pálma (Areca catechu) mogyoró nagyságu gyümölcse csavartatik bele egy kis „gambir“-ral (Terra japonica) és kevés oltott mészszel. Az egész keveréket azután a legnagyobb élvezettel rágják, de nem nyelik le. Nem csak a vörös nedvet, hanem a többi finomságot is lassankint kiköpik. A fogakat azután egy csomó finomra vágott dohánynyal ledörzsölik, s ez a dohány is egy idejig szájukban maradván, ez a nélkül sem igen szép arczuknak nem valami kellemdus kifejezést kölcsönöz. A betel-rágás csak a felnőtt embernek van megengedve, gyermeknek tilos. Ez idő elérkeztekor vakitó fehérségü fogainak hegye lereszeltetik, ugy, hogy az alsó fogsor egy sima lapot képez. A betel és dohány a fehér fogakat rövid idő alatt fényes-feketére festik, mi a jávaiaknál a legnagyobb szépség jelének tartatik. Ha egy előkelő jávai sétálni megy, a többi szolgák mellett mindig van egy-két gyermek kiséretében, ki a betel-csészét (Tampat Sirih) viszi.

Az a körülmény, hogy a jávai keveset dolgozik, igen könnyen megfejthető. Szükséglete igen kevés s ennek kielégisére nem kell valami nagyon orőlködnie. A pompás föld ugyszólván mindent magától ad. Csak a rizst kell ültetnie s azt a darab posztót megvenni, melybe öltözik. A többiért csak kezét kell kinyujtani, hogy megkaphassa. Se házra, se kályhára, se meleg ruhára nincs szüksége, hogy a hideg ellen ótalmazza magát. Pizangot s más gyümölcsöt csak egyszer kell ültetni s azontul még a kókuszdió sem kiván több ápolást.

Gyakran hallottam azon kérdést, ki boldogabb, a jávai az ő kunyhójában, rizse mellett, vagy a gazdag európai kereskedő, pompás villájában, fényesen ebédelve? s a nézetek mindannyiszor megoszlottak.

Az ország belsejében egy jávait sem képzelhetünk a „kris“ vagyis tőr nélkül. E gyilkos szerszám körülbelül $1^1/_4$ láb hosszu, két élü, sokszor görbe pengével. Azelőtt e tőrök hegye kivétel nélkül megvolt mérgezve. Erre a „Strychnos tiente“ vagy az upaszfa (Antiaris toxicaria) nedve szolgált, valamint több más növényi s ásványi méreg. Jelenleg a kris már inkább csak fenyüzési czikk. A penge a markolat felé gyakran kiszélesedik és a legizlésesebb czifrázatokkal van diszitve. A markolat pohon fából van. E sárgás szinü fában különféle nagyságu fekete-barna pettyek és csikok vannak. E pettyek alakja s elrendezése szerint változik a kris értéke is, két forinttól ezerig. Az előbbkelő jávai több kris-t is visel magánál és ezek nem ritkán drágakövekkel vannak kirakva. Régibb időkben a kris-t kivégzésekre használták s az elitéltnek a karperecz és nyak között ütötték szivébe.

A jávaiaknak szintugy, mint más népeknek, megvannak sajátságos szokásaik s szertartásaik, melyekről jövőre. A. J.

Egy hét története.

Májusho 24-dikén.

Miért főváros a főváros? — A mi magyarországunk. — Vigasztaló szél. — A városi virág. — Az országuton. — Az öreg szántóvető. — A nagy beteg ágyánál. — A fekete levelek. — Az életmentő szépek. — Kenyér és bor. — Fogaskerekü találkák. — Fölfelé megyen, a mi. — Tavasz szép szerelme. — Sardou és a nők. — Ferreol.

Kin- és félelemteljes napok voltak azok, melyeket e héten átéltünk. Mert ne higyje a vidéki olvasónő, hogy itt, a fővárosi zaj és robajban nem halljuk meg a kegyetek örömét és fájdalmát. Mert mi még a szivük dobogását is meghalljuk. Azért, hogy mi főváros vagyunk, egy test egy lélek a nemzet, és bármi bajban a fej az, a mi először megfájul, talán azért is hivják fő-városnak. Azután meg azért, hogy mi főváros vagyunk! Nem olyan az, mint más főváros; a mi magyarság itt a mi fővárosunkban van, az jó részt mind vidékről származott ide, azt az eget, azt a földet vette föl magába a zsendülő lélek, és lehet-e elfelejteni a szülei házat, bárhová vezesse is sors keze, ha mindjárt az utósó falu utósó viskója volt is!

Én azt hiszem, hogy innen az a nagy hazaszeretet a magyar ember szivében. Igaz, nagy városokban, a hol az érdekek és indulatok kergetik egymást, a szeretet sem tud mély gyökeret verni. Libeg-lobog káprázatos fényben, azután szép hamar kialszik ismét. Mig a falusi sziv a maga őseredeti mivoltában, a melyik nincsen emberszámra müvelve, akár a szörnyeteg, ugy tud az gyülölni, hanem aztán a melyik meg van nemesitve, szeretni is tud isten igazában, de — mint mondám, — a mi fővárosunk minden nagyvilági pompája mellett, magyarság dolgában csak olyan faluból lett főváros, képzelhetik tehát, milyen napra ébredtünk mi itt mult szombaton!

Már előtte való este nen találtuk helyünket; ugy naplementekor egyszerre csak neki hüvösödött az idő, az iróasztalnál hidege volt a kéznek; jaj, mi lesz ebből! kérdé a gazdája, nem is magától, hanem egyenesen az uristentől, és szaladt ki az utczára, ott tán jobban meghallja. És „Hála istennek, semmi baj, mert szél van“ mondá ottan didergő ajkakkal, de megkönyebbedett szivvel, és még a szinházból haza jövet is sokért nem adta, hogy ugyancsak a nyaka közé zugott. Csak zugjon, szilajkodjék, a mig csak az eget felhővel be nem fujja; mert az égen a csillagok olyan fagyosakat néztek, mint a kiben lélek sincsen.

És másnap alig hogy a szemünket kinyitottuk, még nem pirkadt a hajnal, már künn voltam, kerestem a szelet, végig a városban, sehol sem találtam. De hát mit is keresne az itt nálunk! nyugtatám meg remegő lelkemet. Az igaz, hogy utczahosszat az ákáczvirág akár a beteg gyermek, ugy csüggeszté le fejét, hanem azt elütöttem; kényes virág, azután fővárosi virág, van is abban igazi élet! És szaladtam eszeveszetten, akaratom ellenére, odakünn, réten és mezőn, ott bizonyosan nem állt meg a szél; lehetetlen, hogy ott is megállt volna, csak nem engedi meg az Isten!

Künn az országuton aztán találkoztam faluról jövő emberekkel, zöldséget, baromfit, holmit piaczra hozva, és a mint az elsőre rá néztem, nem is kellett kérdeznem, de nem is birtam. Az egyik sirt, a másik imádkozott, a harmadik meg csakhogy a földet nem verte fejével, ugy lenyomta a nagy fájdalom.

Én is visszafordultam, és nem is tudom, miért, de odaálltam mellejük, mintha könyebben esett volna, együtt tenni meg velük azt a nehéz utat, vissza a városba.

— Mindenünk, de mindenünk! Már most mit csináljunk! — sohajtott föl végre az a szótalanul szenvedő, égre szegzett szemekkel. Galambősz feje körül vadul csapkodtak a hosszu fehér szálak, kék galamb szemében halálos kétségbeesés villámlott, — akkor teregette ki a fölkelő nap aranyos fényességét a keleti égen, épen arra esett az öreg ádáz tekintete, nem is forditotta el többé onnan, azon állva nézett, egyenesen bele a fényes ragyogásba, azután levette kalapját fejéről, azután elmosolyodott, és mint a ki régi jó czimborájával komázgat, olyan bizalmasan szólt oda neki: „Háj'szen elhiszem, hanem aztán kelmed lássa, hová lyukad ki ez a dolog!“ azután társaihoz fordulva, ekként folytatá: — No no, csak nem kell mindjárt busulni! Láttam én már furábbakat is a világon, mégis megtartott a jó isten! Hallod, öcsém, azt mondom én neked, hogy jó az isten, jót ad mindig! Azért tehát majd meglátod, lesz még szőlő, lágy kenyér, és okos ember egyet előre, kettőt hátra! — és hallottam én már ékes templomi prédikációt is, és a szinházban is egy pár czélba találó szavalást, de annyira elevenébe találni a szivet, mint ennek az egyszerü szántóvető embernek czikornyátlan beszéde, még soha nem tapasztaltam. Mindvalamennyünkbe uj lelket vert az az erős hit és bizalmas lélek, a mivel e szavak tele voltak.

Visszafordultam a városba, és csupa gyászba borult arczczal találkoztam. Szegény hazám! Ezt a csapást már el nem birja! Mindenfelül fájdalmas csüggedés, még az országházban is; itt egy csoport, ott egy csoport, suttogva beszélgettek, mint a nagy beteg ágyánál! Azután jöttek a táviratok innen is, onnan is, az egész országból, valóságos fekete pecsétes levelek, egyik rémesztőbb a másiknál; vége, vége, mindennek vége, az utósó harapás kenyeret is kivette szánkból az isten, hol van valami nagy, dicsőséges eszme, ha már meg kell halni, legalább az a haszna legyen belőle a világnak! A lányok, meg a feleségek, azoknak is velünk kell jönni; csak nem lehet őket itt hagyni, ha már meg kell halni? Igen, de hát mit csinálunk ott velük!? És az a borzasztó látvány, a mi ott rájuk várakozik, hát ők azt végig szenvedjék? Azután meg, a hogy azok minket szeretnek, mi meg őket! Talán mégis csak jobb volna, várni még egy keveset?

Ez a gondolat aztán annyiban mégis megnyugtatott, hogy nem kerestük nagyon azt a dicsőséges eszmét; estére aztán ujabb táviratok érkeztek; nagy a kár, oda lett a szőlő, a paszuly, az uborka, kenyérre azonban mégis csak lehet reménynünk; a buzának jóformán semmit sem ártott, mert még nem hányta ki a kalászt, a „mindennapi“ imádság tehát megvan, és a rozsban sem olyan nagy a kár; azok leszünk, a mik máris vagyunk: szegények. Másnap meg ujabb táviratok azt az örvendetes hirt hozták, hogy nem is az egész országot verte meg a fagy; és a szőlő sem pusztult el egészen; lesz bor is, egyik

helyen kevesebb, másik helyen több, de lesz, igy majd csak ezt az esztendőt is kihuzzuk, ebben aztán lassan-lassan megnyugodtunk; vasárnap reggel még jó hives volt, künn a levegő és belül a szivekben, délutánra azonban szépen kimelegedett az idő, és erre mint a galambok az uj buzára, olyan seregesen repültek ki az emberek, messze ki, egész a Svábhegyre, a mi pedig jó darab, mert a fogas kerekü vasutnak, a melyik most oda fölvezet, olyan akaratos feje van, mint azoknak a régi jó időkből való csaplárosoknak; akkor mozdul, mikor neki tetszik. Midőn én hozzá érkeztem, akkor épen olyan kedvben volt, hogy csak másfél óra mulva tetszett neki indulni; másfél óra mulva! addig lássam én ott fenn a hegyeken azt a szép tavaszi életet és még csak szivemhez se szorithassam? Azután meg másfél óra alatt gyalog is kétszer megtehetem én ezt az utat!

Nem is kérettem magam sokat, nem tudom ugyan a járást, hanem itt a vasut, csak sin iránt kell tartanom és feljutok. Elindultam tehát, fenn a vasuti töltés, én meg lenn az árokban; mentem egy darabig, azután megállitottak, az utkaparó ékes Laube-nyelven fölkért, hogy forduljak vissza, mert a vasut mentében semmi féle lábas jószágnak nem szabad járni. De visszafordulni, én? Azt már nem cselekszem, inkább a hegyre fölmászom. Ez ellen aztán a kaparó Cerberusnak sem volt kifogása. Kezdtem tehát mászni, a hogy isten tudnom adta, két kezem segitségül hivása mellett, azután ujra mentem egy darabig, azután ujra figyelmeztett egy Cerberus, hogy itt nem szabad járni, mert arra csak a vasutnak van szabadalma, mert megint csak a vasutnál voltam. Ujra hegynek másztam tehát, akkora már egy kicsit melegem is volt, és a hegy tetejére fölérve, ujra előre indultam a megkövezni való uton, a mig csak ujra egy Cerberussal nem álltam szemközt, mivelhogy ismét csak a vasuthoz értem, és ez igy ment isten tudja, hányszor, ilyen furfangos kacskaringósággal kullogott a vasut mindig én utánam, hanem azért jó félórával elébb voltam a Svábhegyen a vonatnál és áldottam a vasut nagyuri kényelmét, mert ha százszor gyorsabban szállitott volna is föl, mégsem szerzi nekem azt a gyönyörüséget, a melyben én most usztam; ugy kijártattam magam, hogy csak ültem és ettem a szememmel az isten szép szerelmét, szellő suhogását, virágok nyilását, hajlós ágak titokzatos hüsében, és az az édes ölelgető képzelet ilyenkor, — de igaz! ugy-e bizony a „Ferréol"-t várják kegyetek tőlem? Beh jó, hogy eszembe jutott!

Elébb azonban egy kicsike megjegyzés. Bizonyára olvasónőim is tapasztalták, hogy a Dumas- és Sardou-féle franczia szinmüiróknak sajátságos fogalmuk van a női becsületről. Nem is szerelem, a mi posványban nem diszlik, nem is feleség, a melyiknek nem agancsos a férje, és mikor egyszer-egyszer ugy találják, hogy a nők jobb része mégis csak más tükörben keresi a lelkét, neki tüzelődnek, és ugy fölvetik magukat az erény paripájára, hogy tulfelén ismét csak a földön hemperegnek. Igy most Sardou is. Egy nőnek leánykorában volt egy imádója, évek mulva, mikor a nőnék már férje és gyermeke van, viszont látják egymást, és a nő megengedi, hogy a fiatal ember meglátogassa. Ezen ő nem akad fenn. Hanem ezalatt kis gyermeke megbetegszik, ettől aztán eszébe jut az Isten, és mikor a régi kedves belopódzik szobájába, elüzi, a fiatal ember a hogy jött, ugy távozik, és akkor már a nő becsületes asszony! És ha legalább megerősödött szivvel oda lépne férjéhez, nyiltan és becsületesen megmondaná neki, hogy a régi idők egyik eltemetett érzése kisértetkép jelent meg neki, hanem az ő szivében a becsület napvilága sütött föl és elüzte a kisértetet, mert ő becsületes asszony! De a helyett a nő rejteget, összejátszik egykori kedvesével, hogy a férj meg ne tudja ezen látogatást, holott ha őszinte, az egész látogatás szélylyel foszlik, mint a szappanbuborék, mert a férjnek semmi oka sincs kételkedni neje becsületében. Hanem hát ezek a franczia szinmüirók annyira elvesztették már a női becsület dolgában a világos látást, hogy igazán becsületes nőt már szinte képzelni sem tudnak. Azért mondtam a mult héten, hogy „Ferréol"-nak nincsen alapja. És most a mese.

Martial, de Boismartel törvényszéki elnök erdésze, agyonlőtte du Bouscalt a grand prey-i országuton. A gyilkosság gyanuja d'Aigremont Fábiánra esik, egy eladósodott, előkelő fiatal emberre, kinek du Bouscalnál fizetetlen váltói voltak. A gyanut leginkább az erősiti meg, hogy a meggyilkolt tárczáját 30 lépesnyire meglelik s abból csak a d'Aigremont nevére szóló váltók tüntek el. d'Aigremont a törvényszek előtt áll, tárgyalják az esetet, s minden körülmény a szerencsétlen ifju ellen bizonyit. Csak egy ember tudja a valót: de Mayran Ferréol, a vádlott gyermekkori barátja, de ez nem szólhat, mert Ferréolt három hó előtt titokban meglátogatta az elnök nejét, Robertet, kibe régebben szerelmes volt, s mikor vég Isten-hozzádot mondva neki, örökre távozni akart, a grand prey-i országutra vezető erkélyről, honnan leugrott, látta, a mint Martial agyonlőtte du Bouscalt. Ferréol nem gondolt arra, hogy a gyilkosságért barátját fogják vádolni s Algirba utazott ezredéhez, Oranban egy franczia lapból megtudta a tényállást, rögtön utra kelt, hogy barátját megmentse, de a helyszinén szemben állva Roberte-tel, érzi, hogy nem árulhatja el a valódi gyilkost, mert e vallomás egyszersmind meggyalázná a nő becsületét. A küzdelem valóban érdekfeszitő. Ferréol 300,000 frankot ajánl Martialnak, ha Amerikába utazik s levélben mindent bevall. De Martial nem akar Amerikába menni, attól sem fél, kogy Ferréol elárulja, mert hiszen akkor ő is elárulja azt, a mit ő látott. Ferréol most a végsőre határozza magát: kijelenti, hogy ő a gyilkos. Lavardin államügyész és de Boismartel elnök kihallgatják Ferréolt. Tanuképen beidézik Martialt is, ki semmit sem tud arról, hogy Ferréol önmagát atda föl. A mint belép, rögtön felkiált: „Tehát ő mindent bevallott? Engem mond a gyilkosnak?" Ferréol közbe akar vágni, de Lavardin hallgatást parancsol s ezáltal Martial megmarad ama hitében, hogy csakugyan róla van szó. Vallatni kezdik s ügyes kérdésekkel ugy megzavarják, hogy mindent bevall. Elmondja, hogy du Bouscal neje csábitója volt, azért lőtte agyon s a váltókat szándékkal égette meg, hogy a gyanu igy d'Aigremontra essék. Most már Ferréol titkát akarja fölfedezni, mert Ferréolt hiszi árulójának. Lavardin kijelentésére azonban, hogy Ferréol egyetlen szóval sem bizonyitott rá, megsemmisülten sugja: „Mégis van isten!" Martialt elvezetik. Bejön az elnök neje, s Lavardin csak annyit mond, hogy megvan a valódi gyilkos. „Martial!" kiált föl önfeledten Roberte. Az elnök megdöbben. Honnan tudja neje, hogy Martial a gyilkos? Ez uj fordulat. A férj sejti gyalázatát s irgalmatlanul követeli, hogy hallgassák ki nejét is; Ferréol megsemmisülve hallgat; védelme csak erősitné a férj gyanuját. Roberte most hiven elmondja mindazt, a mi történt s vallomása oly nemes, oly igaz, hogy a hitves ártatlansága napként ragyog ki a gyanu fellegéből. A férj megbocsát nejének és minden a legjobban végződik.

A mü főhibájáról már szóltam. De mit törődik Sardou a lélektannal? Elég, ha le tudja kötni a néző figyelmét; ez a fő. Meg a párbeszédeket is ennek rendeli alá; nem festi ki az érzést és indulatot, hanem hagyja a szinészre, hogy lejátszsza. A szinész örömest is megteszi ezt neki, annál jobban tüntetheti

ki müvészetét. Hozzá még a valóban nagyszerü szerkezet, csupa változatosság és hatásosbnál hatásosb jelenet, igy aztán a „nagy“ közönség nem is veszi észre, hogy a müvészet igazi szépsége, az egyetlen, a mi istentől való: a költészet, teljességgel hiányzik e műben, és szellem is kevesebb van „Ferréol“-ban, mint a többi Sardou-féle darabban. — i — r.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*A király*) vasárnap délután 2 órakor meglátogatta az árvizkárosultak javára rendezett műtörtenelmi kiállitást, melyet nagy figyelemmel nézett végig, sokat kérdezősködött egyes tárgyak felől Römer Flóristól Henszlmann, és — kinek e kiállitás körül szintén nagy érdemei vannak, — Babics kanonoktól, gr. Zichy Pálné urhölgynek pedig, ki a kiállitást inditványozta, hizelgőleg nyilatkozott a sikerről. Majd egy óra hosszat időzött ott, s a jótékony czélra 500 frtot adott.

⁂ (*Jótékonyság.*) Gróf Győry László a nagy-perkátai római katholikus felekezet részére diszes iskolaházat épittetett, mintegy 4000 frtnyi költséggel és ezenfelül egy tanitónő fizetésére évi 450 frtot ajánlott; továbbá Galgóczy Ferencz ottani plébános az érintett két tantermet czélszerü padokkal, a tanitók számára emelvénynyel és széles asztalokkal szerelte föl.

⁂ (*Rózsás napló*) Budapesten e napokban volt Lövészy Mária kisasszony, Lövészy György ügyvéd leányának esküvője Rottermann Károly nagyvázsonyi uradalmi gazdatiszttel.— Budapesten e napokban volt Mattlaskovszky István fiatal ügyvéd s Staffenberger Irma kisasszony, Staffenberger István kereskedő leányának esküvője. — Mocsáry Róza kisasszonyt, Mocsáry Lajos képviselő kedves leányát, Karcsay László komárommegyei földbirtokos jegyezte el. — Sebastiani Ede huszárkapitány közelebb tartotta esküvőjét Schemfil Emma kisasszonynyal. — Tolnamegyében, Györkönyben közelebb volt Markus uradalmi gazdatiszt eküvője, Nagy Irén kisasszonynyal, Nagy János szegszárdi közjegyző kedves leányával. — Sopronban Barkóczi Szmodis Kálmán miniszteri számtiszt jegyet váltott Bognár Etel kisasszonynyal. — Tódorfi Domokos szamosujvári járásbiró Kapjonban jegyet váltott Gajzágó Gizella kisasszonynyal, Gajzágó Tivadar turpásztói birtokos kedves leányával. — Sólyom Fekete Ferencz dévai törvényszéki elnök s Véghső Mária urhölgy esküvője e hó 27-dikén volt. — Nagyváradon Rezei Ágoston nagy-báródi körjegyző a mult hét végén tartotta esküvőjét Pojnár Gabriella kisasszonynyal.

⁂ (*Az árvizkárosultak javára*) rendezett müipari és történelmi emlékkiállitás naponkint uj meg uj érdekes tárgyakkal gyarapodik; nevezetesen az előcsarnokba nyiló nagy üvegajtókban igen ügyesen és szépen berendezve láthatók legujabb időben a József főherczeg által küldött orosz porczellán és majolica edények, Coburg Fülöp herczeg keleti gyüjteménye, régi egyházi öltönyök és gróf Festetich Tasziló régi magyar diszruhái; különösen emeli azonban a kiállitás érdekét azon körülmény, hogy a pénztárnál már tárgymutató lajstrom kapható, melynek ára 20 kr. — A műtörténelmi kiállitásra a tanintézetek növendékei, tanáraik vezetése mellett, 20 krnyi belépti dijért bocsáttatnak be.

⁂ (*A pesti izraelita nőegylet*) közgyülésén, melyet Bischitz Johanna elnöknő szép magyar beszéddel nyitott meg, a titkár évi jelentése örvendetes tükre volt az egylet folytonos tevékenységének és gyarapodásának. Mindig több-több árvákról és szegényről gondoskodik ez egylet, (a vizkárosultak segélyzésében is nagy részt vett, a miért Bohusné Szögyéni Antónia urhölgy köszönő levelet is intézett hozzá;) és mig másokkal jót tesz, önmaga is gyarapodik a jó cselekedetek eszközeiben — vagyonában. A bizalomhoz és köszönethez, melyet e közgyülésen a tagok Bischitz elnöknőnek és Ullmann Emilia választmányi tagnak szavaztak, mindazok meleg elismerése járul, kik e nőegylet buzgóságát és sikeres működését ismerik.

⁂ (*Deák Ferencz*) emlékezetére az első pesti bölcsődegylet ágyat alapit, s ezt ugy jelölik meg, hogy az ágy fölé márványtáblát helyeznek, Deák emlékét hirdető fölirattal. Deák az egyletnek legrégibb disztagja volt. Ugyanily kitüntetésben részesül a negyedszázados jubileum alkalmából az egylet három alapitója is, kik közül Mayer István kanonok küldöttségileg lesz meghiva az ünnepélyre. Mert e nemes czélu egylet ez évben fogja megülni fennállásának huszonöt éves ünnepét. E jubilaeumot összekapcsolandják az uj egyleti épület alapkőletételével, mely alkalomra évkönyvet készitenek a bölcsőde történetével s azt az alapkőbe teszik. Az igazgató-választmány lehető diszszel fogja rendezni ez ünnepélyt, még pedig nem sokéra, mert a télen az uj házat már használni akarják.

⁂ (*József Nádor,*) ki Pest épitése körül feledhetetlen érdemeket szerzett, ép egy század előtt (1776-ban) született. Tavaszi Endre,fővárosi képviselő ennélfogva inditványt adott be Budapest törvényhatóságához, hogy emlékünnepet tartson. Az inditványt a legközelebbi közgyülésen fogják tárgyalni, s kétségtelen, hogy egyhangulag elfogadják. Legalkalmasabb időpontnak azt a hetet tartják, midőn a nemzetközi statisztikai kongresszus fogja fővárosunkban üléseit tartani.

⁂ (*A magyar tisztviselők*) országos egyesülete jövő hó 4-én, azaz pünkösd vasárnapján Visegrádra és Verőczére gőzhajón zeneszó mellett kirándulást rendez. Aláirhatni ezen kirándulásra e hó 25-ig: egyleti férfitagok 1 frt 50 kr, ezek családtagjai 1 frt., férfi-vendégek 2 frt., nő-vendégek 1 frtjával a rendező bizottság tagjainál és az egyesületi helyiségben (Hungária szálloda) levő iveken.

⁂ (*Huszár müterme.*) A városligeti egykori főfő „ördögmalmá“-nak épületkéjéből Huszár Adolf ifju szobrászunk diszes szobrászi mühelyt alakitott; itt dolgozik a munkákkal elhalmozott ifju müvész naphosszat. A műterem főhelyét báró Eötvös óriási agyagszobra foglalja el; Eötvös szobra körül több, szintén kész életnagyságu mell-szobor foglal helyet: Gyulai Ferencz és Szentpéteri szinmüvészek mell-szobra, az előbbi a kolozsvári, utóbbi a nemzeti szinház számára; ott vannak még ő Felsége a király s Deák Ferencznek közintézetek részére készült mellszobrai; továbbá Izsó Miklósnak kitünően sikerült s alul igen ügyesen koszoruval körzött mellszobra. Huszár Adolf, a mint báró Eötvös nagy szobrával elkészül, azonnal Petőfinek Izsó által mintázott szobra kivitelébe fog.

⁂ (*Nemzeti szinház.*) A latin közmondás szerint két veszekedő fél közt mindig a harmadik nevet markába. Ugy járt „A királynő szerelme“ is. Virág Benő név alatt volt beadva, elfogadva, és midőn elő akarták adni, egy kis perpatvar kerekedett belőle, per a törvényszék előtt, patvar a lapokban. Farkas Albert szót emelt báró Horváth Miklós ellen, hogy ki akarja játszani a „Királynő szerelme“ gyümölcseiből, holott az kettejük elmeszüleménye! A közönség nevetett rá és gondolta magában: „Majd mi is ott leszünk!“ A két apa aztán összebékült, a darabot szinre akarták hozni, de nem lehetett: átok fekűdt rajta; a mint próbára került, hol egyik, hol másik szinésznek baja lett; már ugy féltek tőle, mint a tüztől; ha-

nem azért halál ellen sincs orvosság, most szerdán ujra ki volt tüzve, és nem történt semmi baj, csak az, hogy előadták, mert most kisült, hogy abban a dicsőségben, a mi e darabból esik, bajosan osztozik meg két ember. Annál pompásabban tetszett a mulatság a közönségnek, az tudniillik, hogy a darab épenséggel nem tetszik neki. Nem is hítta, hanem kurjantotta a kétegy szerzőt. Szerette volna látni, milyen szemmel néznek ezek most egymásra; de ezeknek most már volt eszük, feléje se néztek, igy végre is mi rajtunk veszett ez a darab, végig kellett szenvednünk, Isten után a drámabiráló bizottság tudja, mivel érdemeltük, talán a nagy szeretettel, jobban szeretjük a magunk szegénységét a mások gazdagságánál, de mikor a „Királynő szerelme“ még a szegénynél is szegényebb, egy valóságos csuda! A tárgy — ugy „szörözték“ a szerzők, a Laube tilosából, — nagyon alkalmas tragoediára, de milyen istentelen csufondárosan bántak el vele a szerzők! Csakis abban látszik meg a kettős munka. Egy embertől az ki sem is telhetik. A mit az egyik talán épen felejtett rajta, azt a másik teremtette agyon. Egyik a testét, másik a lelkét, és talán mind a ketten a ruháját, tudniillik a szemfedőjét szegénynek. Krisztina svéd királynő volna a hősnő, szereti a tudományokat, azért a mulatságokat sem veti meg, udvarába menekül De Liard franczia főur, a testőrségben egy hó alatt kapitányi rangra emelkedik és mert a királynő életét megmenti, ez őrnagygyá nevezi ki; igen, de hogyan menti meg a királynő életét! A királynő sétahajózást tervez a tengeren és ő viharjósló pontot födöz föl az égen! De Liard azonban nagyravágyó, a hadügyérség az ő vágyainak czélja, és hogy ezt elérje, magába akarja szerelmesiteni a királynőt, és az ut már egyengetve is van, akkor jelen meg neje, azért jött, mert szereti férjét, és mert Franciaországban már nincs mitől ennek tartani; ellensége, Mazarin bibornok megbukott, és most otthonn tárva-nyitva a boldogság utja. Férje azonban nem akar haza menni, ez szeget üt a feleség szivében, bizonyosan a királynőt szereti, ott ma épen álarczos vigalom lesz, felszólitja tehát férjét, vezesse őt e vigalomra, álcza alatt ugy sem ismeri őt meg senki; a férj némi ellenvetés után beleegyezik, a vigalmon aztán De Liard alkalmat talál egyedül beszélhetni a királynővel, szerelmet vall neki, ez meg viszont, és ad neki egy titkos szobakulcsot, éjfél után ott várja, és a hű feleség mindezt hallja, látja! Borzasztó is, a mit szenved, egy okos szót nem lehet tőle hallani. A titkos szobában aztán ismétlődnek a szerelmi vallomások, Krisztina már annyira szerelmes De Liárdba, hogy le akar mondani a trónról, a magányba vonulni és csupán csak szerelmének élni; mert hát, mint épen látjuk, az udvarnál az teljes lehetetlen neki és Krisztina különben is naiv, rajongó lélek! De Liardnak azonban sehogy sem tetszik ez a terv, mert hisz ő csak a hadügyérség után vágyódik. Kezdi tehát roszul érezni magát a királynő közelében; akkor nyilik az ajtó, — melyet természetesen elfelejtettek bezárni, és künn sem jár senki, — berohan a feleség, szemére hányja a királynőnek, hogy milyen rosz erkölcsü, a királynő meg vissza vág neki, hát ő kicsoda, micsoda, ezen aztán De Liard felháborodik, kardot ránt a királynőre, erre a királynő, a ki csak most tudja meg,hogy De Liard nős, a mellékteremből behivja őrtisztjeit, és De Liardot börtönbe vetik. A feleség szivét most kétségbeesés fogja el, oda borul a királynő lábaihoz, kegyelmet esd férjének, és a királynő szive megindul; gyorsfutárt indit a fogoly megmentésére, késő, a halálos itélet már végre van hajtva, mit hallva a hü feleség, előbb megtébolyodik, azután meghal és Krisztina lemond a trónról.

Mint mondám, a tárgy jó, de milyen a darab! Milyeu eszmeszegénység és ez a szegénység is milyen ütött-kopott nyelvbe öltöztetve! Milyen össze-visszaránczigált alakok és azért mégis milyen laza szerkezet! Milyen korlátlanság a mellékalakokban és azért mégis nem tudnak velük mit csinálni! A nemzeti szinpadon tán mégsem volna szabad helyet adni ilyen semmiségnek. A közönségért sem, melyet ezzel csak elriasztanak; az irodalomért sem, mert ennek kezére kell dolgoznia; és a müvészetért sem, mert efféle silányságnál még olyan kitünőségek is, mint Felekiné, Kassainé, Szigeti József, Nagy Imre, Bercsényi, —pedig hogy ügyekeztek, talán soha szebben nem játszottak! — csak fényes halottas kiséret.

⁂ (*A budai Horváth-kertben*) Temesváry szintársulata mult szombaton kezdte meg az előadásokat a „Tiz leány egy férj sem“ czimü darabbal. Majd ha többször láttuk, közelebbről ismertetjük meg olvasóinkkal e társulatot, és az ügy érdekében kivánjuk, hogy minél több jót mondhassunk róla.

⁂ (*A Laube-társulat.*) Láttam. Tettem lelkemen azt az erőszakot, az olvasó iránti kötelességből. A „Demi monde“-ot adták, és mit mondjak róla! Tewele, meg Bassermann urak, és Tyroltné asszony első rendü szerepeket játszanak benne, és becsületemre mondom, a mi nemzeti szinházunknak nem első-, de másodrendü tagjainak kis ujjában több igazi müvészet van, mint ezeknek egész magukban. Nem tudnak azok még állni sem ugy, a hogy az igazi müvész. Azért valóságos botrány, a hogy a nagy lapok ezeket a beidomitott esetlenségeket magasztalja. És a közönség? Legnagyobb része magyar, ugynevezett urak. Majd a jövő héten többet mesélek ezekről a szépségekről.

⁂ (*Irodalom.*) Kiss József jeles költőnk költeményei, jelentek meg e napokban, a Franklin kiadásában. A kötet, mely Eisenstädter Ignácz urnak van ajánlva, hat részre oszlik: „Dalok az utczáról;“ „Regény;“ „Tragédiák“ (azaz balladák;) „De Profundis;“ „Zsidó dalok;“ „Vegyesek;“ Irodalmunk becses könyvvel gyarapodott e müvel, mert Kiss József valóban „Isten kegyelméből“ költő. — „A trachisi nők,“ Sophokles tragédiája most jelent meg nyelvünkön, az eredeti versmértékben. Forditotta ezt is, mint „Antigoné“-t, Csiki Gergely jeles költőnk.Ez antik szomoru játék hősnője: Dejanira,Herakles szerető neje, ki midőn férje szerelmét biztositani törekszik, tragikus tévedése által annak életét veszi el s kétségbeesésében utána hal.

⁂ (*Vegyesek.*) A központi Frőbel-nőegylet erzsébettéri sétahangversenye 802 frt 20 krt jövedelmezett tisztán a vizkárosultak javára. — Gróf Eszterházy Pál a nemzeti lovarda melletti uj palotájában e napokban fényes estélyt rendezett a delegatió tagjainak tiszteletére. — Deák Ferencznek egy ujabb arczképe van a képzőmüvészeti társulat kiállitásában, melyet Barabás festett. A kik látták, átalában azt állitják, hogy ez Deák legjobb arczképe. — Az egyetemi dalárda szombati majálisán (a Margit-szigeten) szintén meglátszott a hideg időjárás nyoma. A második négyest nem tánczolta több, mint harminczhat pár. De meglátszott az is, hogy igazi fiatalság mulat együtt, mert reggeli fél hatig tartott a jókedv. — A patvaristák — ügyvédjelöltek és joggyakornokok — majálisának, mely junius 4-dikére van katüzve a Margitszigeten, egyik főczélja az, hogy ők maguk is ismerkedjenek meg egymással, s aztán alakitsanak egyesületet, mely összefüzze valamennyöket. — A fenyitőszék elé e napokban tanunak idézték meg Dürr József magyar királyi pénzszámtanácsost s kisült, hogy egy szót sem tud magyarul. — Losonczy László szegény, beteg költőnk a mult napokban

Czeglédről, hol fiánál lakott, a fővárosba jött, hétfőn azonban ujra kitört rajta a tébolyroham s egy rendőrbiztos a Rókus-kórházba szállitotta.

*** (*Halálozások.*) A hazai tudomány nagy veszteséget szenvedett e héten; Szilágyi Ferencz, történettudósaink egyik legjelesbike, Szilágyi Sándor, nagy nevü irónk és történészünk édes atyja, mult szombaton, 79 éves korában jobb létre szenderült. Nagy szolgálatokat tett hazai irodalmunknak egyaránt mint iró, mint adatgyüjtő és mint ember. — Miskolczon mély gyászcsapás érte a borsodi legtiszteltebb nemzetségek egyikét: a Szathmáry Király családot. Berrez Peres Eduárd az ötvenes évek elején nőül vette Szathmáry Király József, egykori hires borsodi alispán szép leányát, Zsuzsikát. Azóta igen boldogan éltek, mignem a mult napokban a férj (kitünően mivelt, derék férfiu,) meghalt. Neje egészen kétségbeesett e veszteség miatt s vasárnap sziven lőtte magát,. Mult kedden temették el Bódván, hol azelőtt férj és nő boldogan töltötték a nyári hónapokat. — Elhunytak továbbá: Szabadkán Major Menyhért nyugalmazott hittanár s ferenczrendi áldozár, 59 éves korában. — Hajdu-Böszörményben Sillye Gábor hajdukerületi főkapitány tizennégy éves leánya: Izabella, e napokban. — Jászberényben Bozóky Antal ügyvéd s volt kerületi tiszti ügyész, 36 éves korában. — Jászberényben Juhász János honvéd lovas kapitány neje a mult héten, ismeretlen okból, pisztolylyal kivégezte magát. — Berger József, pécsi születésü 39 éves kereskedő mult szombaton agyon lőtte magát. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Május 27-dikén: „Hamlet“, donadio kisasszony mint vendég. — Május 28-dikán: „Antigone“, először. — Május 29-dikén: „Egy királynö szerelme.“ — Május 30-dikán: „Sevillai borbély“, Donadio kisasszony utósó fellépte. — Május 31-dikén: „Tartuffe.“ — Junius 1-sején: „A vizhordó,“ ujonnan szinre hozva. — Junius 2-dikán: „Ferréol.

Divattudósitás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: széles himzés rajza, ágynemüekre.
A 2-dik szám: S és C betü.
A 3-dik szám: B betü.
A 4-dik szám: zsebkendő sarkába való himzés rajza.
Az 5-dik szám: sarkokba való czifrázat, fehér franczia himzés.
A 6-dik szám: M és T betü.
A 7-dik szám: E és T betü.
A 8-dik szám: B és T betü.
A 9-dik szám: T és S betü.
A 10-dik szám: C és M betü.
A 11-dik szám: H és R betü.
A 12-dik szám: J és E betü, nagy alakban, asztalnemüekre.
Á 13-dik szám: O és H betü.
A 14-dik szám: K és E betü.
A 15-dik szám: reggeli czipő hátrésze. Finom posztóra vagy cashemirra szines selyemmel és aranyszálakkal himzendő.
A 16-dik szám: Széles csipkeminta, point de laceból dolgozandó.
A 17-dik szám: T és C betü.
A 18-dik szám: a reggeli czipő előrésze.
A 19-dik szám: S L és P betü.
A 20-dik szám: pamlag párna sarka és egyuttal negyedrésze; ripsen vagy bársonyon himzendő szines selyemmel és fonással.
A 21-dik szám: A és V betü.

A 22-dik szám: A és H betü.
A 23-dik szám: zsinorzási minta ruhákra, teritőkre sat.
A 24-dik szám: J M és G betü.
A 25-dik szám: R betü.
A 26-dik szám: házi sipka tetejére való rajz, bársonyra dolgozandó selyem fonással.
A 27-dik szám: E és G betü asztalnemüekre.
A 28-dik szám: T és J betü.
A 29-dik szám: fehérnemüek szegélyzésére való fehér himzés rajza
És végre
A 30-dik szám: betét himzet mintája fehérnemüekre.

Számrejtvény.

Durneisz Irmától.

3. 4. 17. 2. Ellenség gyakran él vele,
11. 10. 4. Hasznos állatkák lakhelye,
8. 5. Az étkeknek jó füszere,
11. 13. 2. 13. 9. 3. 4. Mindig kezet nyujtsz eléje,
3. 4. 5. 11. Sütemény is van ilyféle.
3, 4. 1. 16. 9. 10. 11. A vizeken szokott járni,
2. 5. Állatok közt föltalálni,
11. 5. 3. 4. 15. 14. Kalpagon ily forgót szeretsz,
17. 11. 19. Ezt használod, mielőtt vetsz,
4. 10. 8. A szárnyasoknak királya.
18. 15. 4. Az arany nem becsesb nála.
12. 10. 2. Mondják, hogy a vizben boldog,
1—19. Szép közmondást ezzel mondok.

Megfejtési határidő: juniushó 25-dike.

A f. é. 18-dik számban közlött rejtveny értelme:
A szép lélek szeretetreméltóbb a szép testnél.
Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Pántz Ödönné, Limbek Vilma, Grundböck nővérek, Csabay Ida, Ujhelyi Ilka, Gedeon Gáspárné, Homonnay Julia, Antal Mari, Korom Hermina, Démuth Irma, Knau Antalné, Vincze Csima Petronella, Sziklay Matild, Török Istvánné, Székely Berta, Bohus Gyuláné, Csonth Lajosné, Haluskay Zombory Irma, Biró Klára, Visky Gergely Mária, Szabó Anna, Schimmer Friderika, Kirchmajer Etela, Bóth Guszta, Chepely Zsuzsika, Medveczky Tóth Etelka, Mózesy Anna, Sermán Imrike és Irma, Csiszár Vilma, Sáary Etelka, Fejes Durneisz Jozefin, Velyáczky Julia, Bátori Zsigray Istvánné, Uray Margit, Sarkady Irma, Zigury Györgyné, Mandits Erzsi, Rozinay Lászlóné, Reberics Szidónia, Beszédes Gyuláné, Jánossy Lajosné, Soltész Emilia, Bajza Karolin, Fett Szerbák Ilon, Durneisz Irma, Jungmann Laura, Dobokay Sándorné, Vörös Ilka, Tóth Ágnes, Sándor Kálmánné, Aranyossy Borbála, Sthulik Emilia és Luiza, Nagy Flóra, Szép Janka, Dáry Vilma, Karolyi Andorné, Csillag Riza.

A 17-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldték.

Uray Margit, Sarkady Irma, Boncz Gézáné, Rozinay Lászlóné, Reberics Szidónia, Beszédes Gyuláné, Ócsvay Árpád.

Tartalom.

A falusi életből, Hajnalkától. — A pásztor, Oláh Zoltántól. — A boldogság utja. — A deák neje. — Jávai levelek. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.
A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

megsértették, sőt a páholyt is kitörülte a szövetségből, stb. Továbbá semmisnek nyilvánitá a grófné fölvételét, felszólitva őt, hogy a kezében levő érvénytelen okmányokat tiz nap alatt szolgáltassa ki. Ez is mutatja, mennyire szüksége van a szabadkőmivességnek egy kis korszerü átalakitásra. Kizárni a nőket a jótékonyság gyakorlatából, az ő tulajdonképi müködési terükből, valóságos szatira!

A turóczmegyei jótékony nőegylet e hó 21-dikén a megye nagytermében tartotta meg első alakuló közgyülését Turócz-Szt.-Mártonban. A nagy számmal egybegyült hazafias érzelmü hölgyeket Mennyey János királyi tanfelügyelő ur üdvözölte és a gyülést rövid beszéddel megnyitotta. Az alapszabályok a nőegylet czéljául a szegény tanköteles gyermekek segélyezését, ügyefogyottak támogatását és mikor azt az alaptőke meg fogja engedni, Fröbel-gyermekkert felállitását tüzték ki. A megalakult nőegylet részére már eddig is 1900 frtot irtak alá alaptőkének és az összes pénzbeli aláirások közel 400 frttal biztositották az egyletnek azonnal megkezdhető müködését. Elnöknek közfelkiáltással és lelkesültséggel özvegy Beniczky Ruttkay M., alelnöknek Lehoczky Ujhelyi Gabriella, a minden jóért lelkesülni tudó és köztiszteletben álló urhölgyek választattak meg. A többi tisztviselők és választmányi tagok megválasztása után az alakuló gyülés Mennyey János tanfelügyelő urnak az egylet életbe léptetése körül kifejtett ügybuzgó tevékenységeért, és Hoffmann Ede urnak az egyleti alapszabályok szerkesztésénél tett közremüködéseért köszönetet szavazott. Különösen kiemelendő a turóczmegyei honleányokhoz méltó azon körülmény, hogy az egylet hivatalos nyelvéül az alapszabályok értelmében a magyar nyelv fogadtatott el. Éljenek a turócz megyei derék és lelkes honleányok!

Sopron-megye közgyülésén Nagy Kálmán bizottsági tag inditványt tett, hogy a nemesi pénztárból tizezer forintnyi tőke kiszakittassék, és ez összeg mint Deák Ferencz-alapitvány a magyar nyelvet elsajátitó német iskolás fiuk, továbbá házasulandó ifjak és szegény lányok segitségére kamntozzon.

Az erdélyi szászok közt most egy brémai ügynök jár, ki az Amerikába való kivándorlásra szokta csábitani az embereket s a brémai Lloyd-társulat részéről segélyezi is a kivándorlókat. Bár mennyire sajnálatos népességünk megfogyatkozása, van ott elég olyan, kinek szivből kivánnánk szerencsés utat.

A horvátországi árvizek a Száva, Dráva és Kulpa mentében mindenütt sokat pusztitottak s a nép lanyhán teljesitette a védelmet. Az eszék-zágrábi vasuti vonalon a közlekedés is megszünt. A nagy fa-telepek nagy része Szlavoniában szintén viz alá került.

Barsmegyében, Tild magyar községben e hó 19-én a tűz 13 házat hamvasztott el. Zólyommegyében a hét év alatt nyolczszor megégett Hajnik községben e hó 19-dikén ismét 6 ház hamvadt el, növelve az előbbi égések által ugy is sok szerencsétlen emberek számát.

Vidéki vegyesek. A l o s o n c z i dalegylet szombaton hangversenyt adott a kaszinó nagy termében a tiszavidéki vizkárosultak javára. — Báró S i n a veje, gróf W i m p f f e n elhatározta, hogy a nemzetközi kongresszus tagjainak, kiket apósa vendégekül igért fogadni érdi birtokán, az ottani kastélyt szintén készséggel átengedi. — A k o l o z s v á r i ezer-frankos népszinmüi pályázatra, melynek határideje e hó végén (előbb ugy volt, hogy e hó elsején) telik le, már a mult péntekig harmincznégy versenymunka érkezett. — A l ő c s e i honvédemléket mult vasárnap nagy közönség jelenlétében leplezték le. — A szegedi dalünnep csarnokát ötezer ülő helyre épitik, az emelvényt öt-hétszáz dalárra; a dalünnepre folyvást jelentkeznek a közreműködő dalegyletek. — S o m o g y b a n Szabó Ferencz szárszói tanitó közelebb ülte meg félszázados tanitói jubileumát.

Különfélék.

*** (*A keleti kérdés*) egyre bonyolodik. Most már a görögök is hasznot akarnak huzni a zavarból, fegyverkeznek, a határokon katonai előkészületeket tesznek s Kréta szigetén oly nagy a nyugtalanság, hogy mindennap lázadás kitörésétől lehet tartani. — Konstantinápolyban van is elég aggodalom. A kispapok „nemzeti tanácsot“ követelnek, továbbá a civillista ellenőrzését s a csalárd tisztviselők megbüntetését. Látszik, hogy tudják: hol a baj eredete. A tisztviselők zsarolása a keresztyén lakosságok nagymérvü elkeseredését, a szultán oktalan prédálása pedig a birodalom pénzügyi romlását idézte elő. — A törökök sok helyen vérszemet kaptak a saloniki népdüh következtében, mely borzasztó lehetett, ha igaz, kogy Abbot német konzul halálát nyolcz yatagánvágás s egy szuronyseb okozta, Moulin franczia konzulnak pedig — mert ez is meggyilkoltatott ez alkalommal, — fejét vágták le.

*** (*Külföldi vegyesek.*) K o n s t a n t i n á p o l y b ó l azt irják, hogy Muktár pasa egy montenegrói fölkelő vezérnek bebalzsamozott fejét küldte Konstantinápolyba, annak bizonyitására, hogy Montenegro is részes a felkelésben. — P a t t i Adelina októbertől februárig megint Moszkvában és Pétervártt fog énekelni. — B é c s b e n e napokban az ugynevezett „Niebelungen-Hof“-ban egy bolthelyiségben tüz támadt, mely több házba csapott át s mintegy fél millió kárt okozott.

Megbizások tára.

☞ *Tisztelettel értesitem előfizetőimet, hogy a jelen félévi könyv- és mülapmellékletek szétküldésével e héten készen leszek, és azért a kinek az őt megillető melléklet legfölebb 10—12 nap alatt postai uton kézhez nem érkeznék, az sziveskedjék engem — de haladéktalanul, — bérmentetlen nyilt levélben értesiteni, hogy a kézhez juttatás iránt ideje-korán intézkedhessem.*

Viszont bizalommal kérem azon t. előfizetőinket, a kik az előfizetési dijjal még hátralékban vannak, küldjék be azt két hét leforgása alatt.

K i s b é r r e P. Ö. urnőnek: Eddig már kezei közt lesz.

S z u l o k r a V. M. urhölgynek: A legszivesebben küldtem meg ujból.

A r a d r a E. E. urnőnek: A kérdéses munka már nem kapható. Szerzője nem Marlitt. A mülap hasonlóképen elfogyott már.

K a s s á r a O. I. urhölgynek: Köszönettel vettem,

C s e t n e k r e N. J. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

C s a b á r a G. M. urhölgynek: Két hétig kell várni utána.

M a k ó r a D. I. urnőnek: 24 frt jár érte.

S z e g e d r e A. G. urhölgynek: El van intézve.

S z e p s i r e K. E. urnőnek: Azonnal átadtam.

D é v a-V á n y á r a Szabó Vilma urhölgynek. A kegyed részére küldött mülap és könyvek a posta által — bizonyosan tévedésből, mert hisz a lap fennakadás nélkül jár, — visszaküldettek. Sziveskedjék tehát azokat a posta által visszainditatni, nehogy nekem a Kegyed kötelezettségi illetményét o k n é l k ü l kétszeres áron ki kelljen váltanom. Többet magánlevélben.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Árjegyzéke.

Napi árak ½ kiloként.

Cukor, legfinomabb	25	kr.
„ igen finom	24	„
„ középszerü	23	„
„ koczkákban, finom	27	„
„ törött, finom	27	„
Kávé, Mocca igen finom	84	„
„ **Cuba** valódi Bordeaux	90	„
„ **Cuba** legfinomabb	88	„
„ **Java** aranyszinü	100	„
„ **Portorico** különösen finom	80	„
pörkölt (Cuba, Mocca és Java) vegyitve	105	„
Gyertya Stearin 6-os és 8-as	50	„
Rizs különös nagyszemü	10	„
„ olasz fényes	16	„
„ Rangoon legfinomabb	12	„
„ Aracon jó	10	„
Árpadara igen finom 25, 22, 20, 16 és	10	„
Dara	15	„
Maccaroni olasz	26	„
Tarhonya	18	„
Sago	24	„
Mosó szikso	8	„
Chocoláde 60, 80, 120, 140, és	180	„
Mustár legjobb ½ üveg 35, ½ üv.	25	„
Zöld borsó franczia ½ doboz	70	„
Mandula édes	54	„
Mazsola-szőlő uj	32	„
Salataolaj legfinomabb	60	„
Szappan szegedi	22	„
Köles	7	„
Szilva valódi török	12	„
Dió egészséges	12	„
Kémenyitő legfinomabb gallérnak	22	„
„ legfinomabb tülle anglaise	18	„
Sardinhal ½ szel. 80 kr. és	100	„
„ ¼ „ 41 „ „	55	„
Rum Jamaica üveg 80 „ „	120	„
„ „ „ 45 „ „	65	„
„ **Brasiliai** pintes üveg	70	„
Thea különös finom	425	„
Sós-borszesz első minőségü	40	„
Pezsgő valódi franczia (palaczk) 3 frt	50	„
„ „ „ „ 2 frt	50	„

Az árukat budapesten kivánatra bérmentve a házhoz küldöm.

Vidéki megrendelések utánvét mellett a legnagyobb gonddal teljesittetnek.

Hampel Győző,
Budapesten nagy (3) korona-utca 16.

Fölvilágositásul.

A **Mocsonyi**-féle ház lebontása végett

Farkas S.

nőidivatterme

nem **váczi-utczában,** hanem **Kis-hid-utcza vadászkürt** szálloda átellenében van.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr. Killisch,** Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Egyedüli föraktára

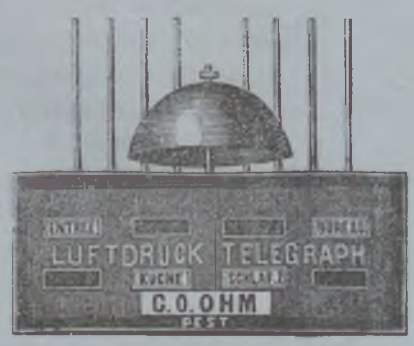
a valódi amerikai varró-gépeknek

Magyar- és Erdélyhon számára

Wheeler és Wilson
s
ifj. Hove Illéstől
New-York-ból,

ugyszintén mindenremü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kezty ürvarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmély bb tisztelettel

Ohm C. O., Pest, Jozsefter 15. sz.
uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

Tekintetes Török József gyógyszerész urnak Budapesten.

Már ezelőtt néhány évvel hatalmas köszvény-rheumatikus fájdalmakban szenvedett jobb karom, annyira hogy annak használatától meg voltam fosztva, és éjjel-nappal csak szenvedtem.

Minden orvosi szerek, fürdők és különféle háziszerek eredmény nélkül maradtak. Végre egy lelkész barátom, ki a köszvény-vásznat valamint szenvedéseimet ismerte 2 csomagot az ön Köszvényvásznából köldött, melyek 24 óra alatt roppant szenvedéseimtől megszabaditottak.

Minthogy a nevezett lelkész ur azóta elhunyt, már már azt hittem, miszerint ezen csodaszer birtokába nem juthatok többé. Hosszas keresés után megtaláltam a használati utasitást az ön czimével, és kérem ezen köszvényvászonból e csomót lehető leghamarább utánvét mellett nekem beküldeni, mint hogy jelenleg 6 év után ismét lábaim és hátamban, egy köszvényes fájdalmat érezek, és még egyszer a köszvényvászon használatához folyamodom, meglevén róla győződve, hogy az fájdalmaimtól megszabadítand, a miért postafordulattal beküldeni kérem.

tisztelettel

Seifert Miksa
káplán Ravensbergben Würtembergben.

FOLYÉKONY GLYCERIN-CRÉME

több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábba és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgy-por (legfinomabb Poudre de riz)

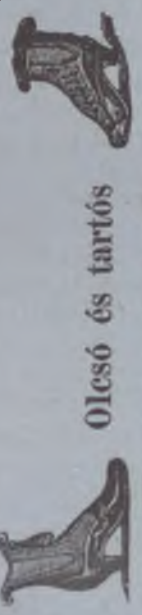
a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után. nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legár atlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemggürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Buda pestsn, király-utcza 7. szám.

Olcsó és tartós Temesvári Manó

cipőgyára

Budapesten, király-utca 1. ajánlja

NŐKNEK:

Füzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel, szép tüzéssel 2 frt 70 kr.
Füzős topánok erős bőrből fénymázos hegygyel, szegezve és csavarral ellátva kettős talppal gyakori használatra és esős időre 3 frt
Topánok mézga betéttel Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiállitással 3 frt 50 kr.
Topánok mézga betéttel erős chagring vagy borjubőrből, szegezve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg 3frt 50 kr.
Füzős topánok erős bőrből fénymázos orral szegelt és csavarral ellátott kettős talppal 3 frt 20 kr.

URAKNAK:

Topánok finom chaigran kettősbőrből 3 frt 60 kr.
„ fénymázos vagy bagaria bőrből szegelett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős 4 frt.
„ finom bőrből diszes fénymázos hegygyel, termek és bálokra 4 frt 50 kr.
„ orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli nedves időben, igen tartós és meleg 5 frt.
Vadász csizmák vizhatlan kettős bagaria vagy fénymázos bőrből, báromszor csavarral ellátott kettős talppal 10 ft
Ugyanaz orosz fénymázos vagy bagaria bőrből 9 frt.
Topánok fiuknak fénymázos vagy bagaria bőrből csavarrallátva kettős talppai 4 frt.
Topánok leányoknak brünellből vagy bőrből igen erős szegezett talppal 2 frt 60 kr
Gyermekcipők brünellből vagy bőrből szegezett talppal igen tartós 1 frt 80 kr
Topánok mainzi fénymázos termi borjubőrből, [Bismark mintáju 4 frt 50 kr.

Részletes árjegyzékel ingyen és bérmentve. — Levélbeli megrendelések posta utánvét mellett pontosan eszközöttetnek.

23-dik szám. Junius 4-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus é protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte óra	Nap-kelte perc	Nap-nyugta óra	Nap-nyugta perc
Jun.	4 Vasárnap	A pünkösdvas.	A Pünkösdvas	23 C pünkösdvas.	12		4	6	7	51
	5 Hétfő	Pünkösdhétfő	Pünkösdhétfő	24 Pünkösdhétfő	13		4	5	7	52
	6 Kedd	Norbert	Pálka	25 János fejed.	14		4	4	7	53
	7 Szerda	Róbert	Pulcheria	26 Kárpus	15 Makkab. gy.	☽	4	4	7	54
	8 Csütörtök	Médard	Medárd	27 Therapius	16		4	3	7	54
	9 Péntek	Felician vértanu	Elsőd	28 Nicetás	17		4	3	7	55
	10 Szombat	Margit kir.	Margit	29 Theodoz	18 Sabb. Achren.		4	3	7	55

Vidéki tárcza.

Eperjes májushó 25-dikén 1876. (*Eredeti levél.*) — Lakodalmi illuminácziő. — Tisztelt Szerkesztőnő! Tegnap este itt a magyar-utczában lakodalom volt, és ma mindjárt éjfél után tüz ütött ki, közvetlenül a még jó kedvben mulatozó lakodalmas nép mellett levő házban. Szerencse, hogy szél nem volt, mert fájdalom, városunkban nincs viz, és most azt a malomárokból messziről kellett fuvarozni: és igy szerencséről beszélhetünk, hogy csak a két tüzfal között levő 10 ház égett le. r. l.

A kecskeméti jótékony nőegyletnek közelebb megjelent évkönyvéből örvendetesen tünik ki annak nemes működése. A mult év folyamában is 209 frtot forditott segélyezésre. Mult évi bevétele és kiadása 1578 frt 49 kr volt. Az egyleti vagyon jelenleg 7739 frt 29 kr. A nőegylet elnöke Horváth Döméné urnő; alelnökök: B. Kiss Mihályné és Kún Anna. A tagok száma háromszázhetvenhárom.

Debreczenben közelebb tartották meg a nőegylet javára rendezett második mükedvelői előadást, következő műsorral: „Macbeth“ egy magánjelenete, előadva Kovács Gusztáv által. Kaulbach „Loreley“-a élő képletben, ábrázolva Székely Eliz kisasszony és Ferenczy Lajos által; „Az uj Don Quichotte“ vigjáték, a női szerepekben Csiffy Katalin és Pozsgay Ilona kisasszonyokkal; Doré „Mózes megmentése“, élő képlet, Graeff Győrffy Róza bárónő, Dalmy Kálmánné, Halmágyi Lilla, Zoltán Ilona, Steinfeld Etel és Budaházy kisasszonyok ábrázolásában; végül „Egy csésze thea“ franczia vigjáték, a bárónő szerepében Dragota-Csorba T. urnővel.

Hódmezővásárhelyen a dalárda hangversenyt és tánczestélyt rendezett a csongrádi vizkárosultak javára, mely igen szépen sikerült és körülbelül 70 frtot jövedelmezett. A dalárda megnyitóul Huber „Szabadságdal“-át, záradékul pedig Fahrbach „Balaton taván“ czimü keringőjét énekelte, közben Hainics Margit és Jenni kisasszonyok „Hunyadi“-jából zongoráztak. Steiner Ede humorisztikus felolvasást tartott, Bezedics Irén kisasszony (Csongrádról) népdalokat énekelt, Dosics Alexandra, Solti Gizella, Szilárd Mari és Janka kisasszonyok „Tell Vilmos“-ból nyolcz kézre zongoráztak, Csemegi Matild kisasszony szavalt, Czukor Mártonné és Weisz Miksáné urhölgyek „Semiramis“-ból egy részt adtak elő zongorán. A szép számu közönség tapsolta mindnyájokat, Bezedics kisasszony népdalait ismételtette s a dalárda is oly élénk elismerésben részesült, hogy ráadásul Lachner „Három imája“-t is elénekelte. A táncz viradtig tartott, s a hangverseny bájos közremüködőin kivül is sok kedves tánczosnő vett részt a kedélyes mulatságban.

Máramaros-Szigeten közelebb két műkedvelői előadás (ott ritka esemény) volt. Először Szigligeti „Mamá“-ját adták elő a református templom melletti sétány szépitésére. Jegy már napokkal elébb nem volt kapható. Husovszky Mariska, Balás Etel, Szilágyi Ida kisasszonyok, Nyegre László, Ciheri Kálmán és ifj. Timár Pál sok tapsot kaptak. Áldozócsütörtökön Gaál „Jaj nekem“ s gróf Fredro „Egyetlen leány“ czimü vigjátékait adták elő, kevesebb néző előtt, de szintén élénk sikerrel. Közreműködtek a nők közül: Balás Etel, Horváth Piroska, Husovszky M., Szabó Bella és Wéber Ida kisasszonyok. Pünkösd másodnapjára Nagy Ignácz „Tisztujitását“ fogják előadni.

Szirákon a kaszinó termében pünkösdhetfőn hangverseny lesz az ottani kisdedovoda javára, budapesti közremüködőkkel. Siposs Antal jeles zongoramüvészünk zongorázza Liszt átiratában a Mendelssohn „Szentiványéji álom“-jának nászindulóját s tündérek tánczát s Liszt egyik magyar rhapszódiáját adja elő, Ploténi Nándor hegedüvirtuózzal. Ploténi magában Fieldtől „Nocturne“-t, Chopin-től mazurkát s Reményitől magyar népdalokat játszik. Kvassay Edéné urhölgy pedig a „Borgia Lucrecia“ bordalát, Mendelssohn „Uti dal“-át s Ábrányi egy pár magyar müdalát fogja énekelni.

A szegedi orvosok és gyógyszerészek, valamint több testület mult hó 26-dikán szép ünnepélyt rendeztek Singer Vilmos orvos társuk tiszteletére, ki e napon ülte meg buzgó orvosi működésének ötvenedik évfordulóját. Egyesek és testületek siettek leróni irányában az elismerés és hála adóját. Albumot nyujtottak át neki, küldöttségek üdvözölték s lakomát rendeztek tiszteletére. A lakomán fia, dr. Singer Mátyás, Szeged jeles kórházi főorvosa, hatásos beszédben inditványozá egy szegedi orvos- és gyógyszerész-egylet alakitását.

Vidéki vegyesek. Kolozsvári Frőbel-gyermekkert, mely a nagy tüzvészben szintén károkat szenvedett, ötszáz forint kormányi segélyt kapott. — Győri állami tanitónőképezde derék igazgatónőjét: Kasztner Janka kisasszonyt neve napján arczképalbummal és hangversenynyel lepték meg tanitványai. — Temesvárt Schröter Karina kisasszony községi tanitó azzal is buzditja tanitványait a hasznos munkára, hogy a ki leszedett hernyókat mutat be, minden tiz darab után egy krajczárt kap tőle. — A kassai püspöki széket, hir szerint, három évig nem töltik be s azalatt a puspökség jövedelmeiből a kassai székesegyház müidomu helyreállitását fogják eszközölni. — Rozsnyón az evangélikus gymnázium ifjuságának tavaszi tánczvigalma e napokban volt a püspök vasas fürdőjében, és este a kaszinó ujonnan épült helyiségében folytattatott,

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

23. SZ.
Junius 4-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egészen a műlap meghozatala félévi járatási kötelezetést foglal magában a lap irányában.

A falusi életből.

— Rajz. —

Hajnalkától.

(Vége.)

Nem is kérdeztem tőle, hogy ki a vőlegényem, annyira bizonyos voltam felőle, hogy az senki más nem lehet, mint az a fiatal ember, a ki most a kerekesi pusztán a birkákat nyiratja, és a kinek én semmi áron a felesége nem leszek.

Még mindig tartott a birkanyirás, mikor mi egy névnapra voltunk hivatalosak, egyik rokonunkhoz, a legközelebb levő városkába. Nagynéném kissé gyöngélkedett, tehát Czérnassiékkal mentem el. Sokért nem adtam volna ezt a mulatságot; itt volt az alkalom, hogy bemutassam magamat a világnak, és hogy én is megismerjem környezetemet. Semmi sem sajátságosabb, mint egy ilyen falusi névnap. Már messziről észre veszi az ember, hogy az egész házat felforgatták, hogy minden butordarabot kimozditottak a helyéből és hogy a függönyök mind most vannak tisztán felakgatva. A folyosón egy szakácsgyermek áll, tisztára mosdatva, megfésülve és olyan ünnepélyes arczczal, mintha ez az egész dolog őket illetné. Már a kapunál megérzik az égett sütemények szaga, és a pecsenye illatával tele van az egész ház. A ház minden népessége jön, megy, fut, kiált, majd feldöntik egymást, és a mellett semmire sem haladnak, sőt ugy képzelem, sokkal üdvösebb volna, kevésbbé sietniök, mert igy többre mennének. Mi különben már kissé elkésve jöttünk. Mindnyájan asztalnál ültek már, és megérkezésünk igen nagy zavart támasztott. Háziasszonyunk, egy katonás asszonyság, a legnyájasabb szavakkal fogadott, de arczának olyan kifejezése volt, mintha a pokolba kivánt volna valamennyünket. Na, de végre is elhelyezkedtünk, és megkezdődött — hazudnám, ha azt mondanám, hogy az evés, — nem biz az, hanem a kacsintgatás, ezt itt, ugy látszik, elébe teszik akár milyen jó asztalnak, a mi itt nem ritkaság. Tehát kacsintgattunk. Mert én is megtettem, még pedig egész akaratlanul, mert a másik asztalnál ült valaki, a ki roppantul hasonlitott az én még csak képzeletben létező eszményemhez. Épen olyan dus, sötét-szőke haj, nagy, kék szemek, magas, erőteljes termet, és e mellett egész tartása előkelő, keresetlen és rendkivül fesztelen. „Valjon hogy tévedhetett ez ide? gondoltam, mert azt rögtön felfödöztem, hogy városi ember, még pedig a javából. Ő is rám tekintett néhányszor, és ugy látszott, kelcsönösen sajnáltuk egymást. „No, ha Jancsi ur ilyen volna, az még megjárná,“ gondoltam tovább, és nem néztem többé oda, mert egyik szomszédom, egy vidéki szolgabiró, roppantul elfoglalt. Ez az ur arról nevezetes, hogy mindenkinek rokona, és ennek folytán egész szabadon és fesztelenül beszélget az emberrel és szorongatja a kezeit. Nekem is rokonom lett az első pillanatban, és vacsora végén már nem csak „Katinka hugom“-nak szólitott, hanem már nőül akart kérni. Csak az az egy kifogása volt ellenem, hogy még kissé fiatal vagyok, ő már 40 éves, én pedig még nem vagyok 18 sem. Csak legalább 18 éves volnék, akkor rögtön nőül kérne, de igy várni fog néhány évig, addig is csak szólitsam őt Pali bácsinak, s legyek türelemmel. Mind a kettőt megtettem neki.

Ezen jó rokon által a legjobb szerével megismertem az egész társaságot. Nem volt szükség különös bemutatásokra; egyenkint bemutatta őket, sőt még élczczel is füszerezte ismertetéseit. „Az a kis emberke ott, ki most Ilkával tánczol, a vőlegénye. Csak egy fejjel kisebb, mint a menyasszonya, pedig Ilka is elérte azt a kicsiségei, mely biztos kilátást nyujt, hogy az utódaik lajtorjáról fogják szedni a földiepret.“ Az a fiatal ember, a ki oda düleszkedett a sarokba, egy vidéki es-

küdt; senkinek sem árt az egész társaságban, csupán a bornak; az ugy fogy előle, mintha bizonyos helyen akós hordót viselne s abba töltögetné folytonosan. Különben elül egy helyen három napig és egy szót sem szól. Az a másik, ki most toasztot mond, a város egyik kitünősége. Vidéki leveleket ir a fővárosi lapokba, ő határozza meg a bálkirálynőket stb. Azért is minden társaságban jelen van, és igen nagy tekintély mindenki előtt, mert az egész vidéken nincs, a ki ugy tudná a nyelvtant, és minden perczben helyre igazit valakit, hogy ezt nem jól mondta, mert ez ikes ige stb. Ő a társaság lelke, mert senki ugy nem győzi szóval, mint ő. Azután ő mondja a legtöbb toasztot, betanult néhányat a regényekből, és ezeket ugy adja elő, mint eredetit. Az a másik, a ki ott a czigányok előtt iszik, és a primással fülébe huzatja, Kis Jancsi; azt tán ismeri is, hisz a nagybácsi egyik segédtisztje, ki nagyon büszke rá, hogy a czigányprimást is Kis Jancsinak hivják. S mikor már berugott, mindig megkérdi tőle: „Jancsi te, ki az első ember az országban?“ mire az mindig azt feleli fejvakarva: „Hát, megkövetem alásan, Kis Jancsi.“ — itt magára mutat, — „de a második is Kis Jancsi“ — már mint ő, s ezen aztán rendkivül jót nevet. Majd meglássa, ennek ön ma itt mind fültanuja lesz. De még egyet; majd elfeledtem. Az a magas, szőke, fiatal ember, ki az egyik asztal mellett áll, szintén a nagybácsi egyik gazdatisztje; ő különben elekelő városi fiatal ember, ki csakis néhány évre jött ide, hogy a bácsi mellett tanulmányozza a gazdászatot. A mint hallom, nagy nemzetgazdász, s már rövid időn el is hagyja a vidéket. Most azonban a mint látom, udvarolgat kissé Pepi néninek; tetszik neki a szép, halvány, barna asszony. Nincs rosz izlése a ficzkónak. Nem igaz, Katinka hugom?

No, már ez bizony nem igaz, gondoltam magamban. Mert az nem szép tőle, hogy asszonyoknak udvarolgat. Hát nincs itt elég leány? De alig gondoltam ezt, az ifju felém közeledett, bemutatta magát: „B .... Iván vagyok“ és egy tánczra kért. És azután tánczoltunk együtt, hogy mennyit, és meddig, már bizony nem tudom; csak arra emlékszem, mikor a hajnal már bederengett az ablakon, és a lámpák csak homályosan pislogtak itt-ott. Öltönyeink szakadozottan és lankadtan usztak utánunk. Fürteink kuszáltak voltak és a virág mind megher-vadt közte. Én pedig repültem még akkor is Iván karján, noha már lankadt voltam a fáradságtól, és a fejem majd vállára hanyatlott. De ő egész biztosan ölelt magához erős karjaival, s a mint félig becsukott szemeimbe nézett, meleg, reszkető hangon susogta fülembe: „Oh, ha igy repülhetnék át önnel az egész életen keresztül!“ én pedig nem feleltem semmit, csak rá néztem, de e tekintetből isten tudja, mit olvashatott ki, mert még szorosabban ölelt magához, és még forróbban susogta fülembe: „Hát akarja, Katinka? Oh mondja, akarja, hogy én vezessem át az egész életen?“

Valaki ugyancsak rángatott hátulról, ruhámnál fogva: — Ugyan Katinka, hagyj fel már a tánczczal! Be van fogva, menni kell. — Soha roszabbkor. De azért csak erőt vettem magamon, elbucsuztam szépen, sorban, mindenkitől, még mosolyogtam is hozzá, fel is ültem a kocsiba, valaki gondosan be is takargatott, rám huzták a plaidet, mert az eső csendesen verdeste a kocsi tetejét, de én mindebből semmit sem éreztem, az én füleimbe csak egy szó zugott: „Akarja-e, Katinka? Mondja csak!“ a többi minden összefolyt előttem és én ugy éreztem magam, mint az alvajáró. Még otthon is sokáig nem láttam semmit, noha néném már várt a reggelivel, és mosolyogva, már tán negyedszer kérdezte tőlem: — Hát hogy mulattál kicsikém?

— Jól, nagyon jól. Hanem mondd csak, az a Jancsi ur az, a kihez a bácsi férjhez akar adni, a kit ugy hivnak, mint a czigányprimást?

— Nos, ha az volna? — szólt néném mosolyogva.

— Hát akkor nem mennék hozzá, mert nincs semmi kedvem hozzá menni.

— Hiszen nem erőltet senki, ha épen leány akarsz maradni....

— Az hát, inkább leány maradok; és elhatároztam magamban, hogy soha sem megyek férjhez, inkább leszek falusi gazdasszony, és segitek a nénémnek kacsákat nevelni, meg kis pulykákat, inkább hozzá szokom a disznóöléshez, megtanulom a szappanfőzést stb., de a Jancsi ur neje soha sem leszek.

Nem is lettem. Hanem lettem helyette az Iváné, de mikor már rég boldog felesége voltam neki, akkor árulta el nagybátyám, hogy ő soha sem is gondolt Jancsira. Iván volt ez, a kit kiszemelt számomra, de nem akarta elárulni előttem; félt, hogy mint mindenre, arra is azt fogom mondani: „Csak azért sem.“ De nem mondtam, S hogy igy rászedett, máig sem bánom.

A lugosban.

Vay Saroltától.

I,

Ülünk együtt árnyas lombok alatt,
Hallgatom édes csevegésedet;
Nem hat ide a külvilág zaja,
A levél is halkan susog, remeg.

Pajkos szellő lágy érintésével
Megsimogatja szép, sötét hajad,
S aranysugárból fátyolt sző reá
A tündérfényben égő alkonyat!

Levél, virág, szellő, lomb, minden itt
Csak érted él, csupán téged szeret.
Mit szóljak én? Koldus-szegény a nyelv
Elmondani azt, a mit érezek!

II.

Megcsendült az estharangszó
A zajgó város felett,
Hangja olyan méla-búsan,
Oly fájdalmasan remeg.

Gyermekkorom tündérképe
Vonul által lelkemen,
S szertefoszlott büvös álmak,
Csalfa ábránd, szerelem.

Mint oltárképen merengve,
Nézem hosszan arczodat,
És megszállja keblemet egy
Rég nem érzett áhitat.

S én, a ki mindent tagadtam,
Melletted ugy érezem,
Hogy még tudok imádkozni,
S visszatér elszállt hitem!

Jávai levelek.

IV.

Kedves barátom!

Mint mult levelemben emlitettem, Jávában épen ugy megvannak a különféle mulatságok, mint Európában. És pedig

a bennszülötteknek is, kiknek szintén vannak szinházaik s „Gamelang“ nevü zenekaruk. A szinmüvészet noha itt majdnem évezredek óta gyakoroltatik, még most is igen kezdetleges állapotban van, s igen hasonlit a mi „Paprika Jancsink“-hoz. Különösen kedvelt a „Wojang kulit“ (bőrszinház,) vagyis árnyszinház. A földtől 1 lábnyi magasságban egy 10 láb hosszu pizangtörzs van elhelyezve s erre függélyesen egy nagy vászondarab feszittetik. E függöny mögött a földön ül az első s egyetlen szinész, ki egyszersmind énekes is. Közötte s a függöny között egy ősvilági kókusz olajlámpa függ, mellette pedig a különféle bőrből készült alakok (hegyek, fák, állatok, bálványok, emberek, kigyók, sárkányok stb.) fekszenek. Most a szinész mesélni kezd és minden alak a függöny mögé a pizangtörzshöz erősittetik; majd pedig az illető alaknak repülni vagy járni kellvén, lassan ide s tova tolatik. A nézők ily módon pompásan látják az alakok árnyait. A szinész a körülmények szerint változtatja s majd nő-, majd oroszlán- vagy madár hangokat utánoz. Közben-közben a dob is megszólal, mely ha szükséges, hatalmas mennydörgést is csinál.

Ez előadások néha annyira lebilincselik a hallgatók figyelmét, hogy egész éjjel nézik s a következő este már ismét jókor ott vannak, tovább hallgatni a folytatását.

A legtöbb zeneszer többnyire ütő hangszer, rézből. Kivájt fadarabokra különféle nagyságu fémlemezek vagy rudak vannak kifeszitve s minden részlet egy oktav-hangot ad. Gyakran használt zeneszer még a zsinórokra füzött különféle nagyságu, többnyire fazék vagy réztányér idomu edények, melyek a hanglejtő szerint vannak összeállitva. A nagyobb edények a basszos-hangot adják s néha külön állványon vannak elhelyezve; ezek „Gong“ nevet viselnek. Hogy a zenekar (Gamelang) tökéletes legyen, a fennemlitett zeneeszközökhez még fuvola is járul, valamint egy elefántcsontból készült s gyakran aranynyal gazdagon diszitett két-három huru hegedü. A „Gamelang“ hangjai igen finomak s gyengék; gyakran oly dallamokat is hallhatni, melyek európai fülekre is kellemes hatást gyakorolnak. Különösen kedvesen hangzanak ily dallamok egy kis távolságban. Az ünnepi dallamok élénk hangjai pedig igen kellemes hangulatba hozzák az embert; a harczi zene szenvedélyesen kitörő dallamai végre igen alkalmasak a bennszülöttek heves indulatainak felébresztésére s támadásra ingerlésére.

Kevesebb élvezetet találnak az európaiak a tánczosnők (Ronggäng) énekében s tánczában; mert az ugynevezett ének alapjában véve nem egyéb fülhasitó, rut rikácsolásnál, melyben akkor is kevés élvezetet találunk, ha a többnyire unalmas szöveget értjük is. A tánczosnők az ünnepélyt adó házigazda vagyonossága szerint többé-kevésbbé gazdagon vannak öltöztetve. A hollófekete haj, fehér „Malatti,“ vagy sárga „Nagaszári“ virágokkal van befüzve és arany- vagy ezüst lemezekkel, sőt drága kövekkel is ékitve. Füleikben nehéz arany gyürük függnek, a derekat pedig nemes érczből készült öv foglalja körül, melyen jóillatu olajokkal telt edények függnek. E tánczosnők a „Gamelang“ üteme szerint méltóságteljesen lépdelnek ide s tova s külöféle mozdulatokat csinálnak. A hihetlenségig megy, hogy mily nagy mértékben tudják tagjaikat kiforgatni vagy ide s tova hajlitani. Néha többen is tánczolnak egyszerre, vagy férfiakkal vegyest, kiket azonban soha meg nem érintenek, mivel ezen alkalomkor sem szabad az illemet megsérteni.

A jávaiak, mint az angolok, igen szeretik a kakasviadalokat és sok időt és pénzt pazarolnak reájuk, de e kegyetlen játékoknál annyira szenvedélyesek s nyersek lettek, hogy utóbbi időben a kormány e játékokat eltiltotta s most már csak titokban üzik. Ilyen kegyetlen játék még a tigrisviadal is, de az utóbbi időben ezek is már nagyon ritkák s csak is nagy ünnepélyeknél szoktak előfordulni, azért érdekesnek tartom egy ilyen viadal leirását, csak azért is, mivel kevés európainak volt alkalma ezt láthatni.

Jávában a tigrisviadalnak több faja van. Kisebb párduczok és leopárdok vaddisznókkal küzdenek, a nagyobbak pedig emberekkel, a következő módon. Három vagy négy sor lándzsával fegyverzett ember körülfogja a tigris kalitját s azután kieresztik az állatot. A tigris természetesen szabadulni ohajt, kibuvó nyilást keres tehát; de látván, hogy a tér lándzsákkal van bezárva, az emberek s lándzsák felett akar átugrani, de a lándzsáktól visszadobatik. Mig ereje tart, többször megkisérli a keresztülugrást, de mindannyiszor visszaugrani kénytelen, mig végre a temérdek lándzsaszurással át meg át furva, élettelenül terül el.

A király- vagyis sávolyozott tigrisek bivalyokkal küzdenek. Ezen utóbbi állatok itt többnyire roppant nagyságuak s vastag bőrük gyér szőrrel van fedve; aránylag kis fejök erős, homlokukkal egyirányban két fekvőleges, oldalt vagy hátfelé hajló szarvval van fegyverezve, de soha nem csavarodnak. A bivaly és tigris esküdt ellenségek, az utóbbi azonban mindig kerüli a becsületes és nyilt harczot s akkor támad, ha ellenfelét váratlanul s hátul rohanhatja meg.

Egy alkalommal két tigrist, egy kicsinyt és egy nagyot, zártak be viadalra. A kisebb tigris csakhamar megdöglött a fogságban, a nagyobbat pedig egy katonaorvos vette át ápolásra. Egy napon azonban egy szomoru kinézésü jávai jött az orvoshoz, kezében egy bárányt s több hizlalt kappant tartva. A jávai részvétteljes s aggódó arczczal szemlélte a tigrist, mely viszont morgás, villogó szemek és fogcsikorgatással fejezte ki belső érzelmeit. Erre a jávai könyörgő arczczal az orvoshoz fordult s arra kérte, hogy bocsássa szabadon anyját, ki halála után e tigrissé változott, egyszersmind a magával hozott állatokat felajánlotta az ő kedves anyjának táplálására, nehogy a szerencsétlen anya, ki nemes származásu volt, tovább is kutyahussal legyen kénytelen táplálkozni. — Nézze csak, — folytatá a jávai, — azon fekete folt a tigris balszeme mellett, kétségbevonhatlanul bizonyitja azonosságát anyámmal, mert annak ugyanazon helyen hasonló foltja volt. — És a mint az orvos a dolgot közelebbről vizsgálta, kitünt, hogy a mondott helyen egy kövér élősdi ül. A tigris azonban megunva bámultatását, dühösen fordult a másik oldalra, mire a szegény anyának könyörületes fia keservesen sirni kezdett s e szavakkal fordult el: — „Dija menangis“ (ő sir).

Ha elgondoljuk, hogy a müvelt európai népeknél is mennyi babona uralkodik, épen nem csodálhatjuk az e tekintetben velök egy fokon álló jávaiakat. Ők épen ugy ismerik el Mohamed tanait, mely alapjában szintén ment a babonától, mint sok más törzs a keresztyént. Elődeik azonban hinduk voltak s igy a lélekvándorlás hite még mai nap is fenntartotta magát a népnél. Maguk a kreolok, kik nagyra vannak keresztyénségükkel, élénk előszeretettel viseltetnek a bennszülöttek némely régi babonás szokásai iránt. A nők különösen szeretnek oly ünnepélyekben résztvenni, melyek az év különböző szakaiban az alligatorok tiszteletére rendeztetnek. Ily alkalomkor e vadállatoknak virágokat, rizst, tyukokat stb. áldoznak, azon hiedelemben, hogy ez által a szerencsétlenséget háritják el magukról. Az erdőkben, egyes naringinfák tövében, magam is több oly követ láttam, mely ily áldozatoknál oltárul használtatik.

Hogy még egyszer visszatérjek a szegény anyátlan jávaihoz; ez kérvényt nyujtott be a kormányzóhoz, hogy az ő vélt anyját bocsássa szabadon. A kormányzó beleegyezett a kérésbe azon feltétel alatt, ha a kérvényező anyját maga vezeti ki a kalitból s a lakosság minden kára nélkül a városból az erdőbe viszi. A jávai erre mégis ingadozni kezdett s a megváltás abban maradt. Nemsokára ezután bekövetkezett a viadal napja.

Banjuwangie tartomány és város gyalog, lovon és kocsin özönlött a szinhelyre. A kormányzó ez ünnepélyt néhány magas állásu hivatalnok tiszteletére rendezte. A nézőhely zöld gyeptérség közepén, 15 láb magas gerendákon emelkedett. A tér közepén látható volt a bivaly („kerbo,") mely ura állitása szerint, még egész járatlan volt az ily harczban. Nyugodtan és mozdulatlan állt, daczára hogy a jávaiak felülről tüskés levelekkel verték és éretlen vad gyümölcsök maró nedvével öntözték. A bemenet előtt a tigris kalitja állt s már messziről hallatszott a fogoly állat borzasztó orditása és fenyegető mormogása. Dühhel télten ugrándozott ide s tova a kalitban s teljes erejével rázta börtönének vasrudait, — de hiaba. Ezalatt a nézők sokasága szaporodott és a legérdekesebb látványt nyujtá a szemlélőnek. Voltak itt európaiak, arabok, chinaiak, jávaiak, balinezek, négerek stb. A cylinderek és fekete frakkok, bekátrányozott szalmakalapok és veres ingek, turbánok, talár- és khinai bugyogók és czopfok tömege sajátságos phantasticus-komikus látványt nyujtott. S ha önök elképzelik a magas kivatalnokok fontoskodó, komoly, s a matrózok nyers kifejezésü arczait, a khinaiak ferde állásu szemeit, az arabok hollófekete szakállát és sas orrát, némi fogalmuk lehet e tömegről. De hogy a kép tökéletes legyen, arra a babyloni nyelvzavarra is figyelnünk kell, melyet az egymástól nagyban különböző hat ázsiai és öt európai nyelv hangjai okoztak.

Az urak végre helyet foglaltak, az emelvényen a közönséges nép pedig földszint. A szük térre szoritott bika csodálkozva nézett körül; nem birta eszével felérni, hogy lehetett ő egyszerre ilyen bámulás tárgya. Most elhangzott a kiáltás: „Nyissátok ki az ajtót!" Ez megtörténvén, a tigris egy ugrással a küzdtéren terem s első pillanatban azon hitben élve, hogy szabadon van, nyujtózkodni kezd. A pokoli zaj azonban csakhamar észre téríti s elakar szökni, de nem talál nyilást. Kigyóként csuszik tehát körül, s nem látszik észrevenni ellenségét, mely ravaszul lesütött fejjel áll. Dühössége most tetőpontra hág s a korlátra rohan, de kardokkal s vasrudakkal visszaüzetik. Ez azonban nem használ semmit, mert ujult erővel rohan a korlát felé s ujra visszavettetik.

A bivaly ezalatt egykedvüen nézte ellenfelének ugrálásait. A hegyes bambuszbotok és más ingerlő szerek azonban az ő vérét is csakhamar forrongásba hozták, ugyannyira, hogy nekiront a tigrisnek; de visszariad a prüszkölő és fogatvicsorgató ellentől, mire a tigris ugrik, a bivaly kitér s a támadó csak szarvait birja megfogni, mibe be is kapaszkodik. A bivaly erre teljes erejét összeszedve, a küzdtér közepére hajitja ellenét, mely megszégyenülve s levegő után kapkodva sompolyog odább. A győztes pedig önérzettel emeli fel fejét s örömmel látszik fogadni a nézők bravóit, miközben a tigris nagyot ugrik a büszkélkedő bivaly szarvai közé s borzasztó karmait könyörtelenül vagdossa testébe. A bivaly fajdalmában térdre roskad, jobbrabalra rázza fejét s addig toporzékol, mig ellene átfurt tüdővel nyulik el a porondon. Megsértett tüdeje nagy kinnal veszen lélegzetet, nagyot sohajt s - – mozdulatlanul roskad össze. De a bivalynak is szüksége van pihenésre, hátából patakonként ömlik a vér s egyik füle egészen szét van rongyolva. A vastag hustömeget a tigris karmai azonban áthatni nem birták s igy semmi nemes része nincs sértve. Ilyen állapotban körülsétálja a küzdtért, melynek csak kis részét veszi igénybe ellene. Legelőször a vért szaglálja meg s azután a tetszhalottat nézi. Ekkor a ravasz állat előlső lábával borzasztó ütést mér rá, mely a bivalynak félorrába kerül. Ez nem elég neki s még közelebb megy, mire egy másik csapás egyik szemétől fosztja meg. Erre vége szakad a bika türelmének s ujra kezdődik az öklelődzés, karmolás, harapás, morgás, prüszkölés. A tigris karmaival a bivaly nyakába kapaszkodik, s igy akarja kivégezni, ez pedig szarvaival folyton furja a tigris oldalát, mig végre egy rántás s a tigris foga ketté törve repül el. Még egy rántás, s a lefegyverzett tigris ujra mozdulatlanul elterül és a bivaly a harctér ura marad.

Most egyszerre csend lőn. A tigris tetszholtan feküdt ott és semmiképen nem lehetett felrázni. A bivaly is megelégedett kivivott babérjaival; vagy pedig azon tapasztalás tette őt nyugodttá, hogy minden eddigi győzelmét drágán vásárolta meg; elég az hozzá, hogy ő is makacsul vonakodott a harczot tovább folytatni.

A nézők azonban még nem elégedtek meg a véres játékkal, haném tüzes vasakkal, égő fáklyákkal s forró vizzel uszitották még három izben egymásra az ellenségeket, mig végre a küzdelem a tigris halálával végződött. A. J.

Sás-dalok.

(Lenau.)

N. Büttner Linától.

IV.

Leszállt az alkony,
Usznak zord fellegek,
A szél menekül,
S a lég tikkadt, remeg.

Fakó villámok
Rohannak az égen,
Muló képük a
Tavat szeli épen.

Mint e zivatart,
Véllek téged látni,
S hosszu hajadat
A vészbe zilálni.

V.

A tavasz, mily mozdulatlan!
A hold büvös fénye rezg,
Halvány rózsát tüzögetve
A sas zöld füzérihez.

Özek bolygnak ott a halmon,
Az éjbe tekintve fel,
Álmodón a nádas mélyén
Szárnyasok halk nesze kel.

Könyezve hajtom le arczom,
S lelkemnek legmélyin, ah!
Kél fel édes emléked, mint
Egy csendes-bus éj-ima!

„Adeák neje!"

(Vége.)

VIII.

Trautmanné asszony ámulva nézte a bátor ifju deákot; azután azonban határozottan lépett közbe, s szólt:

— Mi ez? mit jelentsen ez, uram?

— Nyugodjék meg, deákné asszony, — felelt Körnicz tiszteletteljesen — ez mind jogos és szeretetteljes dolog, s ön is meg fog szeretni, jó mama.

— De mégis tudnom kell a dolog magyarázatát!

— De nekem is tudnom kell, hogyan jött Mari ide? — felelt bátran az ujoncz deák.

— Akkor csak menjünk fel; itt nincs helye a magyarázatoknak — felelt Trautmanné asszony.

Körnicz elbeszélé, miként jött e városba, azután kéré Marit, adná elő az ő történetét, mióta nem látta. Trautmanné kiváncsisága nőttön nőtt. Midőn Körnicz megtudá, hogy Mari az ezredes kivánságára álnév alatt jött ide, igy kiáltott fel:

— Ho-hó! most mindent értek! Kedves leánykámat akarák elrejteni előlem? Ho-hó! ezredes ur, most nem bánom, tudja az egész világ, Mari ép oly kevéssé Valter, mint Gertner kisasszony, hanem természet szerinti örököse Körnicz századosnak.

— Tehát mégis, oh Istenem, Istenem! — sohajtott a deák neje halálsápadtan.

Az ifju pár ijedten szaladt segitségére, ő azonban kedvcs hangon szólott:

— Üljetek le, gyermekeim, üljetek le, s adjátok elé a nevetekkel összefüggésben levő titkot. Kell, hogy tudjam, s ha tudom, én is fogok nektek valamit mondani.

Az ifju pár leült két zsámolyra, közöttük egy széken a deák neje foglalt helyet. Trautmanné kérésére Körnicz előadá mindazt, a mit csak önmagáról és Mariról tudott, a nélkül, hogy csak homályos sejtelme is lett volna arról, mi összefüggésben van az előadás a deák neje életével.

Midőn előadását végzé, igy szólott Trautmanné:

— És Körnicz százados nemde, hadnagy volt a dragonyosoknál?

— Ugy hiszem, igen! — felelt Körnicz — midőn ez egyetemet választám tanulmányaim folytatására, az ezredes komor arczczal mondá, hogy ne jönnék ide; ugy gondolom, fiának valamely szerencsétlensége lett e városban.

— Igen, igen! Nagy szerencsétlensége — felelt a szegény asszony, és nem birván tovább uralkodni magán, szemeiből forró könyek árja fakadt. Mari mélázó fejecskéjét ölébe vevé, s annak gyönyörü fürtjei közé hullottak a drága könyek. Többé nem titkolhatta, s néhány szóval előadá férjének szerencsétlen esetét. Mintha nehéz kő esett volna le szivéről, oly jol érzé magát a gyónás után.

Ezalatt elsötétedett, a deák neje világot gyujtott; most ismét szemébe ötlött Czampel fényképe, mely az asztalon hevert. Néhány pillanatig nyugodtan nézé, azután Marihoz lépve, igy szólt:

— S ön ismeri ez arczot?

— Ismerem! — szólt Mari, s Körniczhez fordulva, kérdé: — Nemde, Körnicz?

— Valóban ismeri! Mily különös! — szólt a deák, s kis szünet mulva izgatottan folytatá. — De nem vagyok többé Körnicz. Gertnernek hivtak, s Gertner akarok maradni!

— Gertner! Gertner! — ismétlé Trautmanné gondolkodva — Eszembe jut valami. Mintha e nevet már hallottam valna, s ugy hiszem, hogy Czampellal van összefügésben, — Körnicz mclázásából felébredve, szólt:

— Czampel! E nevet már hallottam. Első gyámatyám, professzor Gertner, ez emlité először e nevet s ily arczképet

mutatva, igy szólt hozzám: — E kép igen közel áll hozzád! — Oly csodálatosan érzem magam!

— Én is! — felelt lágy hangon Mari.

Trautmanné hallgatott, s csodálkozva nézett maga elé.

Hosszu szünet után halk kopogás hallatszott az ajtón. Trautmanné ösztönszerüleg szólt: „Szabad!“ S az ajtón Czampel lépett be.

IX.

A belépő Czampel, midőn az ifju párt megpillantá, ismét távozni akart, de mintha büvös hatalom tartotta volna vissza, nem tudott mozdulni.

— Vessünk véget mindennek, — gondolá Trautmanné, később hangosan folytatá: — Czampel! itt van Gertner, a deák M—ből.

— Gertner? a deák? — rebegé Czampel.

Ezalatt az ifju deák felállott, Czampel elé ment, s igy szólt: — Igen! én vagyok Gertner Jenő.

— Jenő, igen is, Jenő! — kiáltott Czampel, nevetve és sirva egyszerre; azután kérdé: — Jenő, professzor Gertnernek gyámgyermeke?

— Igen, igen! — felelt Jenő, s megfogá atyja kezét. Ezen pillanatban egymás karjaiba omolva sirtak az örömtől.

Képzelhetni az atya boldogságát, midőn alig ismert fiát keblére szorithatá.

Most a kérdezősködések kezdődtek, alig győztek egymásnak feleletet adni a kérdésekre.

Trautmanné asszony boldogsága határtalan volt. Mari sirt örömében, kis idő mulva mindannyian távoztak, csak Mari jött ismét vissza s szótalanul borult a deák neje karjaiba. Ez viszonozta azt az ölelést, s azt sugá: — Hiszen te ártatlan vagy!

Czampel s fia karöltve távoztak, előadandók, mennyi örömet és fájdalmat tapasztaltak az életben.

X.

Trautmanné asszony első feladata volt a történteket Bartelmann professzorral közölni.

Midőn Trautmanné előadását végzé, igy szólt a professzor ünnepélyes hangon.

— „Dii laneas habeant pedes“ mondja Makrobius, a mint kegyed tudja, kedves, deákné asszonyom.

— Én semmit sem tudok, tisztelt professzor ur! — válaszolt határozottan Trautmanné asszony.

A doktor igen csodálkozott, de az előbbi elbeszéltekből még annyira meg volt hatva, hogy engedékenyen igy szólt:

— No, no; egy nő, kinek annyi erénye van, mint önnek, még a latin nyelv tudása nélkül is boldog lehet.

— Oh, én boldog vagyok, — felelt Trautmanné; később azonban kérdé, hogy mi tevők legyenek az ifju emberekkel, s a professzor igy vélekedék: — Nos? Egymáséi lesznek! Mert ily szerelem ellen müködni annyit tesz, mint „lac galinaceum“ magyarul „tyuktej“, vagy is lehetetlenség!

— Mindent elfogok követni, hogy egymáséi legyenek! — felelt a deák neje.

Ezalatt Jenő bemutatta a csizmatisztitót, mint atyját. Az ifjuság örvendett, s örömest szoritottak Czampellal kezet.

Nemsokára azután atya, fiu s a szerelmes leány öreg barátnéjuknál találkoztak, a ki igy szólt hozzájuk:

— Gyermekek, a legokosabb az lesz, ha még ma atyátokhoz utaztok, s feltárjátok szivcitek érzelmeit, s kéritek az áldást fejcitekre.

Czampel elhalványodott, Mari is zavarba jött, de azért mégis mindketten boldogok voltak. Jenő pedig óriási okos gondolatnak mondta a tervet.

Kevéssel azután elutaztak mindannyian M—be.

Czampel reszketve állt meg atyja háza előtt, s nem mert bemenni. A többiek elakarták készíteni az öreget a nagyszerü meglepetésre. Az öreg egy hangot sem volt képes adni; erejében a vér sebesebben kezde pezsegni, s szemeivel merően bámult egy helyre, és midőn azt mondák, hogy fia is itt van, az örömnek egy felvillanó sugara tünt fel arczán. Mari kiszaladt, s kevéssel azután Czampel tántorgott be az ajtón. Egy néma ölelésbe öntötték minden érzelmüket.

Az öreg ezredes várva várta kedves Jenőjét, mert ez mintegy támaszul szolgált a különben beteges aggnak. De midőn meghallá fiának szerelmét, ismét fellázadt büszkesége. Mérgelődött azon, hogy nagy vagyonát mégis kitagadott unokájának kell örökségül hagyni. De minek szakitson szét két szerető szivet? Megáldá tehát az ifju párt.

Meg is történt a lakodalom, s egy évvel később meglátogatta az ifju pár a deák nejét, magukkal vivén házasságuk boldogságának élő tanuját.

A jockey álma.

(Lóverseny-történet.)

Charlick Tim a B. lóverseny-társaság jockeyi közül való volt, s azok közt is a javából. Sulya könnyü volt, karjai erősek, mesterségét értette, s bátorsága minden körülmények közt jelenvaló. Többet tudott a lovakról, azok sajátságairól, erejéről, mint hasonló koru legtöbb ember s azonfelül a legjobb lovasnak tartották.

Őszszel az ország egyik leggyorsabb lovát kelle lovagolnia, egy három mértföldnyi versenyen. Nagy igyekezettel készült, sulyát kilenczvenöt fontra szállitotta le, s a legvéznább halandók egyike lett, hogy öröm volt a lótulajdonosnak rá nézni. Bőre barna, izmai aczélosak, szemei biztosak s maga gyors s élénk volt, mint valami evet.

Biborsipka volt fején, kék fehér ing feszült testén, sarkantyuja sárga lovagcsizmán fénylett. A lónak, melyet lovagolnia kellett, Fatima volt a neve, magas, barna, nyulánk, vékony lábu s a legszebb fejü paripa. Fatima s Tim a legszebb barátságban éltek s Tim nagyon kiváncsi volt a versenyre.

Fatimán kivül még négy ló veendett részt a versenyen, s Tim meg a többi jockeyk féltékenyen tekintettek egymásra; mert a verseny igen fontos volt s a lovak tulajdonosai nagy összegekben fogadtak kedvencz állataikra. A lovakat őrizték éjjel-nappal, nehogy alattomban valami kár tétessék bennük, a jockeyk is külön helyen étkeztek, s mint valami drága kincset, ugy őrizték őket.

A verseny előtt egy nappal az izgatottság a legmagasabb fokra hágott. Az egész város tele volt vendéggel, fogadók ugy, mint magánházak. Tim mindenütt a maga nevét hallá, s arról győződött meg, hogy ő nevezetes ember. Magasztalták s hizelgésekkel halmozták el, s ugyanazon időben gyalázták s nevetségessé tették. Némelyek azt mondták róla, hogy ő a legderékabb legény, s legjobb lovas, mások meg tapasztalatlan ifjoncznak csufolták.

— Várjatok csak holnap délutánig — mondogatá magában Tim, — majd megmutatom, hogy ki vagyok én!

Zenebandák jöttek, lobogókkal disziték a pályatért, gyümölcsárusok ütötték fel sátoraikat, s minden vidám ünnepi szint nyert. A lótulajdonos gyakran jött Timhez s mondá neki: — Vigyázz Tim! Veszélybe ne keveredj, és senki által ne engedd magadat elcsábitani!

— Ne féljen, Sir! — felelt Tim büszkén, önérzetesen.

Délután, mikor Tim az udvaron a versenytér előtt a groomokat nézte, kik az öt gyönyörü lovat dörzsölgették, egy gyermek érinté karját. Tim hátra rézett s a fiu egy névjegyet adott neki, melyen e szavak voltak irva: „Legyen oly jó s jőjjön el azonnal a — vendéglőbe.“ A név, mely a jegyen állott, teljesen ismeretlen volt előtte.

— Jőjjön velem. — mondá a fiu.

— Jó; — viszonzá Tim, — eredj előre.

Elmentek a vendéglőbe, ott fel az első emeletre, hol a fiu egy ajtón kopogott s aztán eltávozott. „Szabad“ szólt egy férfihang, s Tim belépett egy nagy homályos, hüvös, szobába, mely igen gazdagon volt butorozva. Nagy ágy volt ott selyem csipke-függönyökkel, a karszékek vörös bársonyból voltak, s a széles asztalokat drága gyümölcsök s virágok boriták. A lég illatos volt, s Tim e nagy pompa közt teljesen elveszté fejét.

Egy ifju, nyulánk, sovány arczu ur lépett mosolyogva eléje s kezet nyujtott neki.

— Örülök, hogy önt láthatom, — mondá barátságos hangon. — Ön Charlick Tim, a ki holnap Fatimát fogja lovagolni, nemde?

— Igen, Sir, — mondá Tim, — az vagyok.

— Ajánlatot akarok önnek tenni, — mondá az ifju ur — Kérem, foglaljon helyet. Nem akar banánt enni? Igen jók!

— Nem, köszönöm Sir, — mondá Tim — nem szabad, el van tiltva.

— Jó, hát igyék egy pohár puncsot.

Tim még határozottabban csóválta a fejét.

— Mit? se puncsot, se bort nem iszik, sem enni nem akar? Ön engem meglep. Nos nos, azt hiszem, igaza van. Önöknek oka van igen vigyázóknak lenni.

Igen kellemes ember volt ez az ur, sokat csevegett a közeli versenyről s Timhez számos történetkét beszélt el,melyeken kaczagnia kellett. Tim észre vette, hogy számos s drága gyürüt visel az ujján, s hogy öltözéke igen gazdag s nagy értékü. Finom szivart szitt, s Tim azt gondolá, hogy ugy néz ki, mint valami herczeg.

Végre eldobta a szivart s ismét a versenyről kezdett beszélni. Székét közelebb voná Timhez, s hangja egész suttogássá csöndesült.

— Charlick ur — mondá — Mindnyájan ohajtunk gazdagok lenni. Mindnyájan szeretjük a pénzt. Ha önnek most kétszáz font sterling volna a kezében, nemde szerencsés ember lenne ön?

— Igen, — viszonzá Tim, kit e gondolat valóban kellemes érzéssel töltött el. — Azt hiszem, hogy az lennék.

— Igen — mondá az ur — tudom. Ön a legnagyobb részét fogná, s beteg apjának és szegény anyjának adná, ki mint mosóné majd megszakad a munkában és mégis oly keveset keres.

Tim rábámult. Hogyan tudhatja ő mindezt?!

— S nővére iskolába mehetne, ön is egész csomó ruhát s könyvet szerezhetne magának. Kétszáz fonttal egy kis farmot vehetne, egy lovat és kocsit. Jó ételeket ehetnék s jómódu lenne.

Tim rábámult. Kétszáz font, az nagy összeg! Igen, ugy hitte, hogy ő mindazt megtehetné kétszáz fonttal.

— Nos, én önnek kétszáz fontot fogok adni holnap délután, kész pénzben, ha —

A gentleman közelebb dőlt, élesen Tim szemébe nézett, s aztán édesen mosolygott.

— Ha — mit akar mondani Sir? — tagolá Tim.

— Ha ön Fatimát kissé visszatartani akarná.

Lovat visszatartani annyit tesz, mint titokban szorosabbra vonni a kantárszárat, hogy igy a verseny dugába dőljön. Ez ur nagy összegben fogadott egy másik lóra, s fél, hogy azt Fatima le fogja verni.

— Mit? — tagolá Tim, elhatározottan — Lovat visszatartani a legnagyobb bün, mit egy Jockey elkövethet!

— Hisz nem sokba kerül, — unszolá őt a másik rohamosan — Ön csak megfeszíti egy kicsit a felső karját s kézcsuklóit, senki sem fogja látni, sem tudni, hogy ön ezt teszi; nem, senki a kerek világon. Fatima visszamarad egy lépéssel s egy másik mén fogja megelőzni. Talán nem is kell önnek azt tenni, talán a nélkül is győz a másik ló, csak ha Fatima nagyon gyors, akkor tegyen egy mozdulatot a kezével — igy ni — s ön holnap megkapja a kétszáz fontot.

Tim magán kivül volt.

— A legkomolyabban mondom — kiáltott fel az ur, s egy csomó bankjegyet vont elő a zsebéből s azt Tim markába nyomta — Itt van, igyék egy kis sherryt s egyék kalácsot hozzá.

Tim ránézett a bankjegyekre és felette meg volt zavarodva. Mielőtt tudta volna, bort ivott, kalácsot evett s a pénzt kezében tartá.

— Senki sem tudja azt önön s rajtam kivül. A magunk titka egészen. Ha a versenynek vége lesz, jőjjön csak ide estére s oda adom a többi pénzt is. Nos, mit szól hozzá? Iszik még egy kis sherryt?

Tim a kétszáz fontra gondolt. Az emberek, kiknek mindig társaságában volt, folyton ily csalásokról beszéltek, s ily dolgok nem voltak ismeretlenek előtte. S most a kétszáz font sterling! E pénzzel mennyi jót szerezhetne magának és családjának. Ránézett a gazdag urra, s nem volt bátorsága „nem"-et mondani. A gentleman megérté pillantását.

— Nagyon jól van, Tim, — mondá, kezet nyujtva neki. — Gondolkozzék s ha elhatározza magát e két száz font kiérdemlésére, akkor ugy csak jőjjön ide holnap a verseny előtt s mondja meg nekem. Ne felejtse el, hogy az egyedül kettőnk titka lesz.

Charlick Tim eltávozott. A bankjegyeket kezei közt tartá. Eldugta a zsebébe, de feje gondolkozólag lógott le. Nem tudott oly egyenesen járni, mint előbb. Ez ideig hires jockey volt. S mi volt most?

Otthonn fölment az istálló pallására,beleült a széna közé, s gondolkozott. Hallotta, a mint lent szénáztak a lovak, a mint dobogtak a padlón s ugy érezte, mintha árulójukká lett volna.

Tépelődött. Majd ugy érezte, hogy rögtön vissza kell mennie a gentlemanhoz, s haraggal visszaadni pénzét; majd a kétszáz font állott képzelete előtt,minden azon megszerezhető kényelemmel.

S egyszerre csak ugy érezte, hogy megkezdődött a verseny. A szép paripák egy sorban fel voltak állitva, s a ragyogó öltönyü Tim együtt látá a roppant néptömeget. A zenebandák játszottak, a zászlók lobogtak s a gentlemének, a lovak tulajdonosai, beszélgettek a jockeykkal, kik a lóra emeltettek, s hozták nekik a korbácsot. Tim körülnézett az ő ura után. Ott állt a közelben, szivarzott s Timre nézett. Megértették egymást. A lovakat elővezették. Minden zaj lecsöndesült egyszerre. A néptömeg néma volt, a zene elhallgatott. Az öt paripa most egy sorban állt. Tim lova középen,

— Készen vagytok? — kérdé egy erős, rekedt hang.

A jockeyk jelt adtak s a lovak ugrásra készültek. Egy percz — s még maga a lég is elcsöndesült.

— Előre!

A lovak mint villám röpültek előre. Jó futás volt. A tömeg tetszésriadalban tört ki. A por gomolygott, s a jockeyk lovaik hátán már messze voltak. Néhány percz mulva vágtatva érkeztek vissza, szorosan egymás mellett. A tömeg az őrjöngésig felizgult. A lovak másodszor rohanták körül a pályát, — kettő közülök visszamaradt. Tim lova, Fatima, a három első közt volt. A legközelebbi percz volt a döntő. Tim szive ugrándozni kezdett, Korbácscsal üzte lovát, de azt tették a többiek is. A harmadik kör fele utján Fatima maradozni kezdett. Tim korbácsolt, de hiába. A többiek rohantak előre. Átokszavak hallatszottak a nép közül. Tim korbácsolta lovát, sipkája leröpült fejéről, homlokán pergett az izzadtság, de Fatima nem nyerte vissza a tért többé. A másik két ló száguldott tova. Fatima elveszté a versenyt.

Három-négy férfi hirtelen lerántá Timet a lóról. Halványok voltak a dühtől. A versenytársaság hivatalnokai azt kiáltták: „Láttuk! Visszatartá Fatimát!" Felfödözték; távcsővel néztek utána s észrevették fogását. Most látta Tim, hogy mit tett. Megértette a roppant vétket, mit elkövetett. Dühös néptömeg vette őt körül, ököllel fenyegetve őt s átkot szórt rá. Borzadott. Azok az emberek voltak, kik százszor is mondták róla, hogy ő a legjobb lovas, s most nyomorult gazembernek nevezték. Egyszerre csak Fatima idomitója rohant feléje, egy roppant ember, nagy bajuszszal, s ráemelte öklét. Tim visszariadt — s fölébredt. A szénában feküdt. Mintha feje megzavarodott volna. De ni ni! Ott dobogtak még a lovak alatta! Álmodott, és most sirt örömében, Még becsületes volt, még hü és becsületes maradhatott. Gyorsan fölkelt, megtapogatta zsebében a bankjegyeket s a jövő perczben már lenn volt, utban a gentleman szállása felé. Hármasával ugrálta a lépcsőket, kopogás nélkül rohant be a szobába, hol az idegen ült, mint első alkalommal.

— Itt van pénze, Sir!

— Mit?

— Itt a pénze! Lovagolni fogom Fatimát, a hogyan tudom. Én becsületes jockey vagyok, s Fatima holnap nyerni fog, ha tud.

A gentleman kiváncsian nézett végig Timen. Tim kitört: — S egy olyan urnak, mint ön, nem kellene ily embert becstelenségre csábitani! Ön megrontott volna, ha eszem idején helyre nem tér.

Az ur nevetett.

— Tim — mondá — én vagyok a Fatimának valódi tulajdonosa.

— Mit mond, Sir? — tagolá Tim.

— Igen igen! Egy hó előtt vettem meg Fatimát, s jockeymat ismerni akartam. Ezért tettelek próbára. De te az vagy, a milyen nekem kell. Nyerd meg holnap a versenyt s én nevelni foglak téged, s apádnak, anyádnak s nővérednek megadom mindazt, a mit a vesztésért igértem.

Tim megnyerte a versenyt, s valóban szerencsés lett — becsületessége által.

N. I.

Egy hét története.

Májushó 30-dikán.

Az élet tükre. — A „Toloncz.“ — A kik nagyon szerelmesek. — „Antigone.“

Ismét szinházba vezetem olvasónőimet. Kegyetek is gyönyört találnak ott, én pedig — miért tagadnám? — valamennyi müvészeti ág közül ezt szeretem legjobban. Csaknem annyira szeretem, mint a természetet. Látom az életet, kivül-belül,szenvedélyeivel és érdekeivel, erényeivel és büneivel, a sziv minden érzését, a szerelmet és gyülöletet, az örömöt és bánatot, a boldogságot és a kétségbeesést, első keletkezésüktől fogva, mikor még csak piczi csirakép titkos rejtekben fakadnak, egész addig, midőn a kerek világ fölött terjeszkednek ki óriási ágaik. És mégsem ugy, a mint az életben mutatkoznak, hanem ugy, a mint valósággal vannak. Itt a bün ha kevélyen hordja fejét, okvetetlen porba sujtatik,ha máskép nem, a minden szivben igazságos törvényt ülö felsőbb biró: a mardosó lelkiismeret által; és az erény ha rongyokban bolyong is, megtalálja érdemlett jutalmát, ugyanattól az igazságos birótól; látjuk tündökölni feje fölött a fenség dicskoszoruját, a költészet ragyogó sugarából; a szenvedélyeket pedig látjuk, mint főlnek a boszorkaüstben, sárkányvérből, kigyóméregből, az ördög főzőkanalával habargatva; ugy szintén a szerelmet, a mint angyalok mosolyából, tavasz csókjából lesz meg és a az aranyhaju tündér varázsütésére a lelket elönti; mondom, nem ugy, mint az életben, és azért mégis élet az, a mit látunk, az az élet, a mit mindnyájan átéreztünk, legalább pillanatokra, szivünkkel, lelkünkkél és melytől ha rosz volt, örökre elundorodtunk, ellenben pedig halálunk órájáig édes fájdalommal gondolunk reá, miért hogy e boldog perczeket örökkévalóvá nem tehettük; minden jobb érzésü sziv ugy van a szinházzal, azért szeretek róla annyit beszélni.

Ezuttal a népszinházba keressük ezt a gyönyörüséget; a „Toloncz“-ot adták ott e héten, Tóth Ede, a „Falu roszsza“ halhatatlan szerzőjének utósó népszinmüvét, lehet képzelni, hogy özönlöttek az emberek ez előadásra! Olyan sajátságos is az; a költő hónapok óta megvan halva, és előadják darabját! Teste a földben nyugszik és lelke itt jár közöttünk, beszél hozzánk, megnevettet, megrikat, a hogy kedve tartja; itt áll előttünk, az ő világos kék szemével, melylyel szinte az egész világot betekintette, és még mindig maradt benn sok világosság; azzal a bánatos mosolylyal halovány ajkán, a mely mégis akár az édesanya-tejjel álmadozó gyermek, olyan vidám volt; igy látjuk őt magunk előtt, és mikor hozzá fordulunk, nagy szomoruság fogja el szivünket; mégis csak nem ő az, még csak nem is a lelke, hanem csak egy darabja a lelkének. Itt hagyta emlékül, utósó isten kozzád-ul, azután elszállt, tisztán csak azért irta a „Toloncz“-ot; nem a dicsőség végett, mert az akkor már megvolt neki; nagyobb dicsőség a „Falu roszszá“-nál költőt már nem érhet; és még a maga gyönyörüségeért sem, mert mikor a „Toloncz“-ot irta, akkor már nagy beteg volt és édesebben esett neki a pihenés a munkánál; meg is látszik az minden során; megcsinálta nagy sietve, mert sietős volt a munka, és el sem készitette egészen, már ide is adta, csak hogy meglegyen és meghalhasson, egészen ugy, mint rendesen azok, a kik nagyon szeretnek: órákig szoritják szivükhez kedvesüket, és mikor már a lelküket odaadták neki, dehogy távozhatnának, ha azon felül még egyszer meg ne csókolnák bucsuzóra.

Mindez olyan tisztán és világosan látszik meg e népszinmüvön; tárgya, szerkezete, kivitele egyformán nagyolás, egy nagy tehetség sietős munkája, az is félben hagyva, épen azért ragadja meg annyira a szivet; mivé nem dolgozta volna ki ezt a kedves tárgyat! De ha tudta, hogy csak néhány hét neki az élet! Nézzük tehát a darabot.

Az első felvonás Kontra (Tihanyi) és Kontráné (Pártényiné asszony) budapesti házában kezdődik, hol az asszonynak első férjétől való fia: Vágó Miklós (Tamási) vezeti a korcsma- és mészáros-üzletet. Itt szolgál mint cseléd, Angyal Liszka, (Soldosné asszony,) jóéletü, becsületes árva leány, ki erényeivel és szépségével Vágó Miklós szerelmét nyerte meg. Kontráné látván, hogy fia nőül akarja venni a cselédet, ellene mond s midőn Kontrát is rajtakapja a leány ölelgetésén, az ártatlan leányra tör és elüldözi a háztól. Miklós a kétségbeesetten elsiető leány után fut, az ajtókat nyitva hagyja s ezalatt Mravcsák, vándorló tót legény (Horváth Vincze) ellopja a szekrényből a sok pénzt, az arany órát, lánczot, gyürüt és eltünik. A rendőrrel visszatérő Kontráné, sőt maga Miklós is, Liszkát gyanusitják, kit öntisztázása végett a varosházára visznek. A második felvonásban Liszkát szülőhelyére, Cseresnyésre kisérik, hová vele megy Mravcsák is, a csavargó, ki utközben ismerkedett meg a leánynyal és megszerette. Cseresnyésre megy férjével Kontráné is, hogy fölkeresse Miklóst, ki a biró előtt magára vallott, és Liszkát kiszabaditá. Az anya jól gyanitja, hogy fia a leány után utazott. Miklós azt ment a leánytól megkérdezni, hogy ártatlan-e igazán az eltünt pénz s ékszerek dolgában, mire a leány — önérzetében sértve — csak azzal felel, hogy Miklóst, ki gyanakodni tud rá, többé nem szeretheti. Liszka azután véget akar vetni életének s a korcsmába megy, hol az egyik ivóban Miklós buslakodik, mig a másikban Mravcsák és Ördög Sára (Lukácsiné) egy gonosz asszony, ki férjét, Angyal Pált megölte és tizenhat évet töltött a börtönben, szintén dőzsölnek. Liszka egy csomó villós gyufafejet hozott magával s elkeseredésében öngyilkos akar lenni és kétségbeesésében a legszilajabb jókedvvel mulat Mravcsákkal, ugy, hogy még a bünös Ördög Sára is óva inti: ne feledkezzék meg a becsületről, hisz még fiatal, ne legyen gonosz, mint ő volt. Mravcsák szidalmakkal illeti Sárát, Liszkának pedig szerelmet vall s midőn puszta szóval nem győz, egyenkint hordja elő batyujából a lopott holmit, a miből Liszka felismeri egykori gazdájának megrablóját. Mindenkép azon van most, hogy addig ott tartsa a csavargót, mig emberek nem érkeznek. Az izgatottságtól, és attól, hogy már ivott is keveset a megmérgezett italból, Liszka roszul lesz, Sárát is, ki közben Liszkában lányára ismer, szintén szédülés fogja el, s hogy magán segitsen, kiiszsza a megmérgezett italt, melyet Liszka önmagának szánt. A haldokló Ördög Sára ott rogy össze leánya mellett, ki Mravcsákot segitségért küldi. Miklós és Ábris mészáros legény (Eőri) rögtön átjönnek a szomszéd ivóból és mepmentik Lisz-

hát s elfogják a tolvaj vándorlegényt. A harmadik felvonás a kórház előtt foly, hol a felgyógyult Liszkát feleségül kéri Miklós s anyja beleegyezésével boldoggá is teszi.

A tárgy eléggé érdekes; egy ártatlanul üldözött leány, a ki már-már véget vet életének, midőn becsületességének és ártatlanságának jutalmát veszi. És hatásosságra Tóth Ede egy műve sem mérközhetik a „Toloncz"-czal, még a „Falu roszsza" sem. Kontráné csattog-pattog, férje egy mihaszna ledér, Miklós fia tetőtől talpig magyar szabásu, a mellett az önfeláldozásig szerető sziv; Mravcsák nagyszerü alak; kivül belül rongyos, tolvaj, korhely, a mellett ugy iszik, mint a kefekötő és Ördög Sára borzasztó képmása. Egy érdekes zsidó gavallér is van benne, és a jelenetek is, egyik csattanósabb a másiknál; Liszka szenvedései Kontráné házánál; ostromoltatása az undok Mravcsák által; elszánása a halálra; anya és leány, midőn megismerik egymást; az anya kimulása méreg által, Miklós, midőn Liszkát megtalálja; Mravcsák elfogatása; Liszka, midőn a kórházból kibocsáttatik; azonkivül van egy érdekes jelenet, a mint zsidó lányok zsidó legényekkel falun mulatnak; — csak költői ihlet kellett volna, mely a sokféle alakot és eseményeket egybevágó, kerekded egésszé és s z é p egésszé illeszsze, akkor a nyelvezete olyan tömött és mégis könnyed és zamatos volna, mint a „Falu roszszá"-é, és volna ok arra, hogy az ártatlan Liszkát eltolonczolják, és miért nem vallja be a szerelemből utána ment Miklósnak az ő ártatlanságát, valamint arra, hogy öngyilkosságra szánja magát; és Mravcsák sem volna az az undort keltő torzalak, és Ördög Sára, a ki férjgyilkossági bünét 16 évi börtönnel bünhödte le, szintén ugy folyna be a cselekvénybe, hogy megmérgeztetése egyfelül indokolva, másfelül öntudatos volna, és végre a zsidó leányokkal és legényekkel való jelenet sem volna puszta toldás, és akkor a „Toloncz" a legjelesebb népszinmüvek egyike volna; de mikor minderre a jeles szerzőnek ideje sem volt! A halál angyala nyujtotta már utána kezét, midőn e darabot megirta, megirnia pedig kellett, különben nem talált volna nyugtot, talán még a sirban sem! N e m s z a b a d tehát hibákat látni e műben, a felejthetlen testvér utósó bucsusorában a reszketeg vonások megannyi szépség.

És a mit épenséggel nem szabad szó nélkül hagynom, a darab kiállitása és előadása olyan volt, minél szebbet és jobbat a népszinházban még nem láttunk, és első sorban Soldosné asszony Liszkája ujabb hervadhatlan bokréta e nagy müvésznő dicsőségi koszorujában. Eddig mindig csak olyan darabokban játszott, melyekben vidám, játszi pacsirtalelkét mutathatta ki, most azonban komoly drámai erejében is volt alkalmunk gyönyörködni. Liszka szerepét nem csak énekelni, hanem játszani is kell tudni és tisztán drámai szinésznőnek is munkát adna. Jellemének alapvonása lágy, szenveteg, milyen könyen válhatik érzelgőssé a szinpadon! Majd a kétségbeesés tetőpontján elébb neki szilajodik (már csak a bortól is, a mit ivott,) vadonat kedvvel sir, nevet, dalol, forgolódik, aztán fölfedezvén Mravcsákban a tolvajt, ádáz életkedv szállja meg, borzad a haláltól, holott már ivott a méregből! Nyomban reá, anyját megtalálva, a gyermeki szeretet vesz erőt rajta, — nagy feladat egyfelül érzelgősségbe, másfelül rut szertelenségbe nem csapni, mindig az érzések legszélsőbb határvonalán lebegni és ezt a vonalat át nem hágni; még nagyobb feladat arányos egészet alkotni e jellemből és Soldosné mindkét irányban igen szépen és egyöntetüen állitotta azt elé. Lágyságában bizonyos határozottság, kétségbeesésében bizonyos gyermetegség vegyül, a mellett olyan gyönyörüen énekel, hogy az első felvonás hosszadalmas eleje szinte csak ő általa telik meg verőfénynyel. És Tamási Miklós és Solymosy a zsidó gavallér sze
játszanak. Horváth Vincze szintén erős vonáso
a gaz Mravcsákot, csakhogy kissé nagyon is er
tulmegy a szép határain, épugy Lukácsné asszony
jelenetben.

A háromezer éves görög szellem egy fényes
kikelt e héten mohos sirjából, hogy annyi pihenés u
jelenjék — bár magyar köntösben — a szinpadon. „An
nak hivják a szép személyesitőt, ki népe szellemét szinpad ara
képviselni jött. A hatással meg lehetett elégedve, hogy ne
mondjam: otthon érezhette magát, a mennyiben a szinpad gö-
rög módra volt berendezve, vagyis széltében két részre osztva;
a második rész másfél embermagasságnyival tulemelkedik az
első fölött, azon áll a templom, görög modorban természetesen,
a főajtóval, melyen mindig a főszereplő, a leghatalmasabb, lép
ki. Az alanti szinpad közepén oltár van, égő lánggal, mely az
isteneknek diszére lobog; e körül gyül össze a kar, a görög
tragoedia kiegészitő eleme. A kar (chorus) által a görög köl-
tők a közönséget idealizálták, vagyis általa reflexiók- és meg-
jegyzésekkel kisértették a darab egyes mozzanatait, tolmácsol-
ván az azok által keltett érzelmeket és gondolatokat. Ennek
zenéjét Mendelssohn irta, s a szinház zene- és énekkara ki-
tünően adta elő. De nemcsak e legkülsőbb dologra vonatkozik
azon megjegyzésem, miszerint a görög múzsa szinpadunkon
otthon érezhette magát, hanem a Csiky Gergely által eszközölt
gyönyörü forditói nyelvezete s a játszók müvészetére is. Ebben
talán felül is haladták szinészeink háromezer éve porló elődei-
ket, kik álarcz és kothurnusban ily közvetlenül semmi esetre
sem alakithattak, mint Kassainé (Antigone), Nagy Imre
(Kreon), Komáromy (Tiresias), Bercsényi, Helvey Laura, Pau-
layné, Szigeti Imre. Mit szóljak magáról a darabról? A szellem
örökbecsü müvei közé tartozik az, mely, mint a milói Venus
louvre-i szobra, örökszép, s alkotó nemzetének szellemi nagysá-
gát mindenha hirdetni fogja, s nemesitőleg hat az utókorra. Az
általános emberi az, mi inkább megragad benne, mint a jellem-
zetes; minden embernek fájdalma, öröme, lelkesülése és két-
ségbeesése az, a mit a görög költő alakjaiba lehelt. Azért oly
általános tehát a hatás, melyet tesz, mert az ő érzelmük a
miénk is. Egy uj lombot tüzött babérjába jeles Szigligetink, midőn e nagybecsü müvet szinpadunkra hozta. Ő nem-
csak maga alkot szépet és nagyot, de mások szép és nagy al-
kotásait is minden erejével érvényre emeli! V—y.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Király ő Felsége*) mult hó 29-dikén a főváros több közintézetét látogatta meg. Déli 1 órakor megjelent az egyetemi könyvtár uj palotájában, hol Trefort miniszter, Thán Károly egyetemi rector, Horváth Árpád könyvtárnok és Szász Károly közoktatásügyi miniszteri tanácsos fogadták. Innen az egyetem élettani uj intezetébe ment, mely csak pár nap előtt nyilt meg. Azután megszemlélte a lipótvárosi bazilikát, a lipótvárosi állami főgyimnázium diszes csarnokait, s végül a Margithidat, melynek följárásán Péchy miniszter üdvözölte.

⁂ (*Jótékonyság.*) K i r á l y ő F e l s é g e a magyar-láposi helvét hitvallásu egyházközségnek temploma felépitéséből eredő tartozásainak törlesztésére magánpénztárából 300 frtot, a tüz által sujtott sárosmegyei Zboró község károsult lakosainak a trónörökös nevében száz forintot, és a zalamegyei Hárshegy helység római katholikus hitközségének temploma felépi-

téséhez 300 forintnyi segélyt ajándékozott. — Gróf Esterházy Miklós a komárommegyei dadi római katholikus iskola czéljára kőből épült és cseréppel fedett uraságí házát saját költségén még egy tanteremmel megtoldva és teljesen felszerelve, az ottani római katholikus hitközségnek adományozta. — Foghtüy Dénes, Komárommegye árvaszéki ügyésze a köznevelésügy érdekében 6 éven át fizetendő évi 200 frtnyi iskolai alapitványt tett.

⁂ (*Rózsás napló.*) Szalay Miklós szentesi ügyvéd, ki az irodalmi téren is foglalkozik, közelébb tartá eljegyzését Székesfehérvárt Károlyfi Ilonka kisasszonynyal, Károlyfi Nándor bájos leányával. — Horváth Lajos győri ügyvéd jegyet váltott Karácsonyi Mariska kisasszonynyal Sopronban. — Baján Róthfeld Miksa eljegyezte Weidinger Julcsa kisasszonyt. — Pécsett Decleva Vilmos honvédhadnagy s városi aljegyző nőül vette Mihályfy Ilka kisasszonyt. — Ungvártt Barna Mihály főgymnáziumi tanár eljejegyezte Riczkó Lenke kisasszonyt, Riczkó Lőrincz megyei volt-közgyám kedves leányát. — Debreczenben e napokban volt Lévay Ferencz jankai földbirtokos és Telegdy Ilona kisasszony esküvője.

⁂ (*A nöiparegylet,*) mint a női ipar központi képviselője, lehetőleg törekedni fog, hogy a szegedi országos iparkiállitás alkalmával a magyar nők tevékenységét előnyösen mutathassa be. Ezt annyival inkább kötelességének tartja, mert a szegedi kiállitási bizottság részéről e czélra különösen felhivatott. Saját munkaterme s nők számára berendezett tanmühelyei, ugyszintén egyes nők részéről már eddig is szép számu munka van nála bejelentve.Minthogy azonban az egyesület a nők munkaképesitésének eszméjét minden irányban hivatva van felkarolni, s miután ez országos iparkiállitásban a lelkes magyar nők közül bizonynyal többen akarnak részt venni, körlevelet intézett az egyes nőegyesületekhez és honleányokhoz, hogy ez ügyben saját körükben a legbuzgóbban eljárni sziveskedjenek. A nők együttes kiállitása, melyben minden egyes kiállitó neve külön ki lesz tüntetve, az összes háztartási czikkeket, női kézi munkákat, ideértve a fényüzési czikkeket s müvészi tárgyakat is, (ha azokat nők készitették) s mindenek felett a házi iparczikkeket, a legegyszerübb faragványoktól felfelé, fogja magában foglalni. Minden beküldött darabért a nőiparegyesület felelősséget vállal s arról az átvételkor nyugtát állit ki. A bejelentéseket e hó 10-dikéig, a tárgyak beküldését pedig jövő hó 15-dikéig kéri az egylet eszközölni, hogy azok elhelyezéséről kellőleg gondoskodva legyen. A bejelentések s küldemények az egyesület czime alatt (VII. ker. nagy-kereszt-utcza 2. sz., a nőipartanoda helyiségében) küldendők. Oly tárgyaknál, melyek elárusitásra szánvák, az árt is meg kell jelölni, s lehetőleg magára a tárgyra felragasztani. Azonban az egyleti bizottság ugy ez ügyben,mint átalában fenntartja magának a jogot, hogy a felvétel felett határozzon. A fel nem vett tárgyak visszaküldésének költségeit azonban nem fedezi.

⁂ (*A Valeria-nöegylet*) által ez évi junius 8-dikán, a városligeti sodronyszigeten, tánczmulatsággal egybekötve rendezendő tavaszi ünnepély lesz, és a rendezőség a legnagyobb buzgalommal működik, hogy az ugy disz és fény, mint kedélyesség tekintetében egyike legyen a legkellemesebb tavaszi élvezeteknek. Részleteket még most nem árulunk el, de annyit egyelőre már is mondhatunk, hogy az ünnepély tervezete eltér a rendes majálisokétól, s kellemes meglepetéseket fog nyujtani a közönségnek. — A Valeria-egylet mult vasárnap tartotta évi közgyülését, Glatzné Ebeczky Matild urhölgy elnöklete alatt. Cselédjutalmazással volt az összekötve. Husz forintos jutalmat kapott hat cseléd, kik közt a legállandóbb huszonnyolcz évig s az utósó is tiz évig szolgált egy helyen, ugymint Alexi Erzsébet, Kosár A., Karikás Zsuzsánna, Simon Zsuzsánna, Zongorovits Jozefa. Dicsérő oklevelet és ezüst érmet hét oly nőcseléd kapott, kik három évet töltöttek egy családnál. Tizenötforintos jutalmakat tiz oly leány, kik két évig szolgáltak egy helyen. Nyilvános elismerésben hat cseléd részesült, szorgalmáért és becsületességéért. Bója Gergely, jeles tanfelügyelő ur, ez alkalommal is kiemelte a jótékonyságot, melyeket ez egylet a jó cselédek jutalmazása, a cseléd-menhely és egyleti népkonyha által gyakorol s köszönetet nyilvánitott az elnök és választmány buzgó müködéseért. E köszönetet Királyi Pál inditványára, jegyzőkönyvileg is kifejezték. A pénztári kimutatás szerint az egylet bevétele 7100 80 kr volt, a kiadás pedig 7099 frt 88 kr. A választásnál alelnöknőknek Sárkány Józsefné, Kautz Gyuláné, Szentkirályi Albertné és Schnierer Aladárné urhölgyeket választották meg. — A Valeria nőegylet folyamodott a fővárosi tanácshoz, hogy e hó 6-dikán délutáni négy órától kezdve a városligeti sodronyszigetet — az ott egy frtnyi belépti dij mellett adandó zártkörü tánczestély végett — elzárhassa és a befolyó jövedelem az egylet javára fog fordittatni.

⁂ (*A Margit-szigeten*) mult szerdán diszes és nagy közönség volt jelen a magyar gazdasszonyok majálisa alkalmából. A már kétszer elhalasztatott mulatságnak végre az nap kedvezett az idő. A zene szólt, a nemzeti dalkör több dalt adott elő, s a tánczot a teremben s künn a szabadban nagy tüzzel járták hajnali 2 óráig, a mikor az utolsó gőzhajó indult el, melyen alig találtak helyet a nagyszámu bálozók. A mulatság sikeréből a legnagyobb érdem a rendezőket és az egylet elnökségét illeti, mely diszes s olcsó mulatságot szerzett a fővárosi közönségnek, s a pártolásra oly kitönőleg érdemes egyletnek jelentékeny jövedelmet juttatott. Ott láttuk az estélyen mind Damjanicsné elnököt, mind Ráth Károlyné s Kármán Lajosné alelnököket, örvendve az est sikerének.

⁂ (*A honvédtisztek*) pénteki mulatságait már négyszer egymás után próbálta elrontani a rosz idő, és mindannyiszor hiába. Az elmult pénteken is olyan szürke volt az égbolt, mint Petőfikint a „bakancsos köpönyeg“, a vitéz honvédtisztek azonban csak azért sem hátráltak és a hölgyek is, már a hányan csak voltak, lassan-lassan belemelegedtek a tánczba. A mostani péntek végre már belefáradt a „kujonirozás“-ba és igy természetesen tárczosné is sok volt; hogy mennyi, azt már csak a jövő héten fogjuk megirhatni, valamint azt, hogy mikép ütött ki a lóverseny, a mit ez alkalommal ott rendeztek. A nők dijait egy bizottság állapitja meg, melynek élén Forinyák Gyuláné urhölgy áll, ki e mulatságok érdekében folyvást igen buzgolkodik.

⁂ (*A fővárosi szeretetház*) bizottsága azt határozta el, hogy először alakuljon meg az egylet s aztán terjeszsze elő, hogy mikint támogassa és segélyezze a főváros hatósága. Az egylet alakitására és alapszabályainak kidolgozására öt-tagu bizottságot választottak, Bója Gergely ur elnöklete alatt. Az egylet tőkét fog gyüjteni a szeretetházra s a maga erejéből nem fedezhető évi költség megszavazását fogja kérni a fővárostól.

⁂ (*Gyilkossági kisérlet Budapesten.*) Mult hó 21-dikén Sajgó Miklós pesti születésü 26 éves csavargó kiment a városligetbe, s ott a tüzjátéktéren levő kioszkban czivakodni kezdett. Ezért a kioszk bérlője, Prindl Samu kiutasitotta. Sajgó el is távozott, de nem sokára egy késsel tért vissza, s oly erővel

szurta mellbe Prindlt, hogy ez azonnal összerogyott. A gyilkost csak nagy küzdelem után birták a vendégek és rendőrök elfogni, s ezalatt Sajgó kétszer saját lábszárába is beleszurt. Azért bevitték a rendőrséghez, hol tettének oka felől kérdeztetvén, sohajtva azt modta: „Határ nélküli boldogtalan szerelem.“ A kórházba szállitották, mig a saját magán ejtett seb begyógyul. Prindl, ki egy kávéháznak is tulajdonosa, sulyosan meg van sebesülve.

⁂ (*Szinház.*) A hét ujdonságairól már fentebb szóltunk, Donadio vendégjátékáról meg nem szükség egyebet irni annál az egy szónál: diadal; azután tartozásban is vagyok a mult hétről, a Laube-társulattal. A nagyját már akkor mondtam el, talán kissé erősebben, semmint a vendégszeretettel szemben kellett volna, ép azért engedjék meg olvasóim, hogy ezuttal csak is e német szinészekkel foglalkozzam e helyütt. Ha ugy jönnek hozzánk, mint szokás vendégeknek, akkor sem tartottam volna helyesnek azt a nagy trombitaharsogást, melylyel egyik-másik nagy és kis napi lapunk a világot tele fútta üdvözletükre. Tisztelet a müvészetnek, tudom, hogy hazája a nagy világ, és azt is, hogy a müvészet elől elzárkozni sem egy embernek, sem egy nemzetnek nem szabad, ha kedves az élete. Hanem vannak érdekek, melyek az életnél is előbb valók, ilyen a nemzeti érzület. Ha valaki azt mondaná: „Hallod-e, te magyar, teszlek én téged a világ első müvelt nemzetévé, csak a magyarságodat add érte cserébe!“ bátran azt felelhetnők neki, a mit Petőfi szegény juhászlegénye a tele pénzeserszényre, a mivel a kedveseért megkinálták: „És ha az egész világot id' adnád réadásnak, szeretőmet mégsem adnám másnak“, és pedig nem csupán hazaszeretetből, hanem épen a müveltség végett is; mert csak afféle Mefisztó lehet az, a ki ilyen szemfényvesztő igérettel állna elé. Nem igaz szándéka volna annak az a müveltség, a mivel hitegetne; mert nem igaz müveltség az olyan, a mi nem a lélek ősforrásából fakad. Egészen ugy vannak azzal a nemzetek, mint a vizzel a tenyészet. Felülről jön az eső, mely a földet öntözgeti és a levegőt tisztitja, de a mely földnek magának nincsenek forrásai, ha még olyan bőséggel szakad is rá az eső, nem élhet ott meg sem fa, sem virág; elposhad ott minden és végre a felhő is elkerüli. Ép ugy a nemzet, saját forrásait kell fakasztania és szerte szökkentetnie, az anyagi és szellemi élet minden terén, de különösen a szellemieken, mert ez az élet. Magyarnak kell ennek lenni, minden izében, gondolkodásában, érzésében, erkölcsében, csak akkor éltető a kivülről jövő müveltség, a mivel táplálkozik. Táplálék az, de nem vér; és a mi nem táplálék, az méreg; ilyen méreg nekünk a német szellem; méreg is, kigyó is; méreg, mert ellenkezik természetünkkel; nincs a magyar lelki világban egyetlen egy szikra sem rokon a némettel; hozzá meg az, hogy ellenség is, germánizálni akar, most inkább, mint valaha; valóságos az a kigyó, a mely a Szentirás szerint, a küszöbön leskelődik; és most ide látogat hozzánk az a német társulat, világrengető hühóval, hogy ő milyen magas tetején áll a müvészetnek, — szabad-e itt tekintetbe venni akár a müvészetet, akár a vendégszeretetet? Vendégszeretetet annak, a ki az én életemet befertőzteti? Tisztelet az oly müvészetnek, a mely csak megfekszi a lelkemet? Nem szabad játszani a szavakkal, és az erkölcsi világban legkevésbbé; nem erény az ilyen vendégszeretet, hanem bün. És ha még müvészek volnának! De azok közül, a kiket én láttam, egyetlen egy sem valódi müvész. Roppantul be vannak idomitva, akár csak a baka a fegyverforgatásba, mintha csak dróton huzgálnák; azután meg az, hogy a nők között egy pár nagyon szép van, — ebből áll az a nagy müvészet, a melytől egyik-másik trombitásunk szemét, száját nyitva, és egyéb valamijét otthonn felejtette! No, de már e napokban mennek, vissza Bécsbe. Isten vezérelje őket, csak mentül messzibbre tőlünk!

⁂ (*Irodalom.*) Az „Athenaeum“ társulat kiadásában megjelent: A Claudiusok története I. kötet. Tiberius kora. Irta Ribáry Ferencz tanár. Budapest 1876. Az érdekes és igen diszesen kiállitott történelmi munka ára 1 frt 50 kr. — Tettey Nándor és társa bizományában megjelentek: Tamásfi Gyula költeményei. A 355 oldalra terjedő s Székesfehérvárot nyomatott kötet ára 2 frt. — Az „Életképek“, Jókai illustrált szépirodalmi napilapja első száma e hó 1-sején megindult. Szerkesztő: Törs Kálmán.

⁂ (*Vegyesek.*) Az országos iparegylet alelnökének egyhangulag dr. Szabóky Adolfot választották meg; ez egylet vasárnapi közgyülésén 15 derék iparosnak adtak diszérmet, tizenkettőnek ezüst, kilencznek pedig bronz érmet. — Deák Ferencz arczképe, melyet Palik Béla, jeles fiatal festőmüvészünk a miniszterek megrendeléséből a szabadelvü kör számára festett, a közönség által szabadon megtekinthető a nevezett kör helyiségben, e hó 14-kéig mindazon napokon, melyeken a képviselőház ülést tart, délelőtti 10 órától délutáni 1 óráig. — A gróf Széchenyi István hátrahagyott irataira eddigelé még csak tizezer frt gyült be. Kellene pedig huszezer. Ennélfogva gróf Lónyay Menyhért a gyüjtési határidő meghosszabbitását fogja eszközölni. — Gróf Széchenyi István emlékszobrának épitéséhez az akadémia előtt már a napokban hozzá fognak. Az emlékszobor bizottsága a szobor épitését Wéber Antal tervei szerint, Bobula János jó nevü épitőmesterre bizta. — A belvárosi főreáltanodában a nyilvános közvizsgálatok e hó 6-dikán kezdődnek, az évi zárünnepély pedig a dijak, segélyek kiosztásával, e hó 30-dikán délelőtti tiz órakor lesz. — Nagyné Benza Ida asszony már teljesen felgyógyult s vasárnap jelen is volt már „Antigone“ előadásán. — A terézvárosi klub pünkösdre társaskirándulást tervez B.-Füredre — A Szerdahelyi- és Egressy-szoborbizottság e napokban elhatározta, hogy — mivel pénzereje engedi — a nemzeti szinház csarnoka számára a munkában levő Egressy Gábor, Szerdahelyi Kálmán, Szentpéteri és Tóth József mellképein kivül még Szerdahelyi Józsefét és Kántornéét fogja elkészittetni. Az első mellkép elkészitésével Engelt, a másodikéval pedig Szász Gyula fiatal szobrászt bizták meg. — Rózsavölgyi és társa kiadásában következő uj zeneművek jelentek meg: Hullámzó Balaton. Nincs falunkban olyan legény, mint Pista. Vékony haja van a piros almának. Csárdás zongorára, szerzé Sárközi Ferencz. Ára 60 kr. — Souvenir de Bruxelles. Valse de salon pour le piano, par Albert Berger. Ára 70 kr. E zenemü Coburg Luiza herczegnőnek van ajánlva.

⁂ (*Halálozások.*) Dáni Ferencz, Szeged és Hódmezővásárhely főispánjának neje: Dánine Korda Terézia asszony Szegeden meghalt. A boldogult széles körökben volt ismeretes jótékonyságáról és szelid lelkületéről. Mindenütt ott volt, a hol jót lehetett tenni és a szenvedőkön segiteni kellett. Fővédasszonya volt a szegedi árvaháznak, melynek nagyszámu kis árvái zokogva állták körül a virágkoszorukkal sűrün födött koporsót, s választmányi tagja a szegedi jótékony nőtestületeknek. Jótékony munkálkodása azonban legtöbbnyire titokban történt, mert nem volt barátja a nyilvános köszönceteknek és hódolatoknak. — Pálffy Albert ismert irótársunkat és nejét családi szomoruság érte. Nagyobbik fiok: László hosszas betegség után 17 éves korában elhunyt. — Elhunytak továbbá: Dr.

Berzsenyi Jenőné született Berzsenyi Cornélia, Kis Czellben. — Pollák Viktor IV-ed éves jogász, 22 éves korában, Pápán. — Özvegy Korchmáros Boldizsárné, élte 90-dik évében, mult hó 23-dikán, Szombathelyen. — Baloghfalvi Czóbel Albert volt-országgyülési képviselő s északkeleti vasuti igazgató-tanácsos, 61 éves korában. — Monoron közelebb Borsos Márton, (Borsos fényképész atyja,) ki a negyvenes években gróf Dessewffy Emil „Budapesti Hiradó"-ját szerkesztette; később ügyvéd volt s nyolczvan évet élt. — Benyén (Monor mellett) Simon Péter evangélikus lelkész, 38 éves korában. — Kolozsvár egyik legidősb polgára; a 81 éves Remenyik Mihály. — Gróf Apponyi, volt osztrák-magyar nagykövet Franciaországban, Velenczében. — A 91 éves gr. Zichy Károly, a család seniora, a pozsonymegyei Czifferen. — Özvegy Koszorus Ferenczné, született László Juliánna asszony, a debreczeni közgyám édesanyja. — A bőnyi pusztán Hencz Ferencz, egy nagyterjedelmü család szeretett feje, 79 éves korában. Négy fia, öt leánya, hat veje, két menye és harmincznégy unokája gyászolják. — Csepely Sándornak, az ismert irónak egyszerre két kis gyermekét ragadta el a roncsoló toroklob. Az egyik másfél éves, a másik már öt éves volt. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Junius 3-dikán: „A trobadour," Bogyó Alajos vendégjátéka. — Junius 4-dikén: „Szentiván éji álom." — Junius 5-dikén: „Ferréol." — Junius 6-dikán: „Aida," Kauserné vendégjátéka. — Junius 7-dikén: „Csöd." — Junius 8-dikán: „A vizhordozó," ujonnan szinre hozva, először. — Junius 9-dikén: „Az ibolyafaló."

Divattudósitás.

A mosó nyári ruhák az idén még divatosabbak és kedveltebbek, mint tavaly voltak. Koczkás és sima szövetekben azonban divatosabbak, mint a mintázott és virágosakban, ámbár ezeknek is van elég kedvelőjük. A mosó ruhákat tulajdonképen mind egyszerüen kell csináltatni, hogy a téglázásnál felette nagy bajt és fáradságot ne okozzanak, és azért elegendő a kis uszályba végződő szoknyát egy vagy két rézsut vágott fodorral disziteni, a mely ne legyen nagyon ránczos. A hosszu kötőnek két hátulsó széle a ruha tulajdon kelméjéből készült écharpe-pal van hátrakötve, és dudorba huzva A kötő bal oldalán alkalmazandó a zseb. A vértes derék hátrészének két varrása nem, mint eddig, a ujjlyuknál, hanem a hátrészen, a vállakon kezdődik, ugy, hogy ez által a derék hosszabbnak látszik. A gallér hátul magas és elől ki van hajtva; az ujjak a rendes szabásra készülnek, azaz félbővek, vagy pedig könyökujjak, felhajtókával és fodrokkal vagy csokrokkal diszitve.

A szinekre nézve igen nagy változatosság uralkodik a nyári ruhákban. Felette divatos a szürke és kék összeállitás, és a szürke és vörös csikos szövetek. A világosabb szineket többnyire perkálokban viselik. Igen csinos öltözékeket következőkép lehet összeállitani, mely csinossága mellett még azon előnynyel is bir, hogy olcsó: kétféle perkált kell vásárolni, például kék és fehér csikosat, fehér vagy rézsaszinüt, fehér és gesztenyeszinüt, és hozzá egyszinü perkált, a csikok szinéből. A csikos szövetet hosszában kell venni, csikokra elvágni, plissé-ket varrni belőle és a szoknyát felváltva ezzel és a sima szövetből való vágott fodrokkal disziteni. Ezzel egyenlően a csikos szövetből készült tünique-et is egyszinü szövetből való fodrokkal kell tarkázni, a sima szövetből való ujjakat pedig csikos plissé-kel disziteni. Egy ilyen összeállitásu öltözék igén élénk és kedves kinézésü.

A bársony szoknyákat ugyan már jó időre félre kellett tenni, de nem ugy a fekete faille szoknyákat, melyek még nyáron is, cashemir- és beige felöltőkkel igen hasznosak és majdnem nélkülözhetlenek. A polonaise-ek a nyári öltözékeknél is igen divatosak, hüvösebb napokon cashemirből készülnek azok, az igazi nyári napokra azonban fekete csipkéből, sicilienne-ből, écrü-szinü, vagy fekete csipkével fodrozva, elől fekete bársony csokrokkal diszitve. A brochirt szőrkelmékből készült polonaisek is kedveltek, kivált virágos, divatos szinekben; ezeken kivül a crême-szinü csipkeszövetből valók, melyek kivált szines selyem ruhák fölé igen szép tartásuak.

Végül pedig mai mellékletünket mutatjuk be néhány szóval, mely egy fichu-ből (Zsuzsi kendő-féléből) áll. E szabás két részből áll: az első szám az előrészt, a második pedig a hátrészt jelöli. E testhez álló, csipőn alul érő öltönydarab ujjak nélkül készül, és selyem szövetből, csipkéből, cashemirból csinosan elkészitve és illően csipkével és fodrokkal diszitve, igen előnyösen emeli a nyári öltözékek szépségét, a miért is ajánljuk azt t. olvasónőink figyelmébe.

Számrejtvény.

Szabó Annától.

5. 10. 25. 19. 18. 27. Mondják ezt szép menyecske szemünek,
23. 19. 16. 25. 15. 9. Sziget, Bács és Visegrádnál fölleled,
3. 26. 1. Csak is ütés-verésre ad hangot.
20. 12. 15. 14. 7. 28. 17. 21 11. Agár, fecske s lónál tapasztalod.
6. 14. 22. Kinél megvan, elbirja a munkát.
21. 2. 8. 24. 16. Fontos ügyben gyorsan hoz tudatást.
1. 2. 18. 28. A viz csak ennek ne ártott volna.
13. 3. 4. 11. E szerint kap mindent a katona.
1—28. Minden magyar ember büszkén vallja,
Bár sok életében soh' sem látja.

Megfejtési határidő: juliushó 1-seje.

A f. é. 19-dik számban közlött rejtveny értelme:

Mármaros Sziget.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Bátori Zsigray Istvánné, Éhen Gizella, Homonnay Julia, Jánossi Lajosné, Moesz Gézáné, Ujhelyi Ilka, Devich Ferenczné, Vincze Csima Petronella, Knau Antalné, Sziklay Matild, Török Istvánné, Székely Berta, Bohus Gyuláné, Csonth Lajosné, Biró Klára, Preszly Mari, Visky Gergely Mária, Túry Lederer Emma és Etelka, Schimmer Friderika, Kirchmayer Etela, Bóth Guszta, Chepely Zsuzsika, Madveczky Tóth Etelka, Mózesy Anna, Sermann Imrike és Irma, Gedeon Gáspárné, Csernó Izidora, Csiszár Vilma, Francz Albert Adél, Szél Lajosné, Saáry Etelka, Fejes Dorneisz Jozefin, Grundböck nővérek, Velyászky Julia, Lázár Eszti, Uray Margit, Sarkadi Irma, Zigury Györgyné, Mándits Erzsi, Rozinay Lászlóné, Pántz Ödönné, Reberics Szidónia, Beszédes Gyuláné, Soltész Emilia, Bajza Karolin, Krausz Rózsa, Ócsvay Árpád, Dorneisz Irma, Jungmann Laura, Limbek Vilma, Koch Rittinger Etel, Haluskay Zombory Irma.

A 18-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldték.

Koch Rittinger Etel, Marosy Flóra, Wein Ida, Bihary Kornélia.

Tartalom.

A falusi életből, Hajnalkától. — A lugosban, Vay Saroltától. — Jávai levelek. — Sás-dalok, N. Büttner Linától. — A deák neje. — A jockey álma. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy nyári fichu (kendőcske) szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

sok kedves hölgy jelenlétében. — Az erdőbényei gyógyfürdőt a mult héten a kedvezőtlen idő daczára is szép számu közönség jelenlétében nyitották meg. Volt tánczestély is, kedves fiatal hölgyek jelenlétében. — Szegeden a Dugonics-szobor javára rendezendő sorsjáték nyereménytárgyainak kihuzása, az egy hóig tartott vizár veszély miatt, e hó 29-dikére áttétetett.

Különfélék.

⁂ (*Konstantinápolyban*) nagy dolgok történtek e héten. Abdul-Azis-sal a törökök már rég nem voltak megelégedve és nem is lehettek; nem törődött az állammal, halad-e, hanyatlik-e, csak neki legyen pazarlásra pénze, és mert a rendes jövedelmekből nem telt, elviselhetlen adókat vetett ki, melyeket a tartományi pasáknak be kellett hajtani, különben elvesztették állásukat; innen a herczegovinai és boszniai fölkelés. A lakosság már nem birta többé fizetni a nagy adókat, annyira ki volt már fosztogatva mindenéből. A fölvilágosultabb törökök rég előre látták a veszélyeket, melyeknek ilyen ész és lélekismeret nélküli uralkodásból az államra háramolni kell, de ezeket az oktalan szultán mind számüzte köréből, és csak olyanokkal vétette magát körül, a kik semmit se szóltak neki az ország bajairól és kivánsága szerint csak tovább zsarolták a népet. Az utósó hetekben azonban maguk a törökök sem nézhették már tovább e borzasztó gazdálkodást; benn pusztulás, künn a harcztéren szégyen, egy maroknyi fölkelést sem képes elfojtani, Konstantinápolyban a „softák“, vagyis a tanulók, számra nézve mintegy huszezren, összeálltak, hogy ők a haza megmentésére a legvégsőre is készek. Az ottani keresztyén lakosság reszketett, azt hitte, a hitbuzgó mohamedán fiatalság először is a „giaur“-okon hüti haragját; csakhamar azonban megnyugodtak ismét, mert a fiatalság, — megjegyzendő, hogy a „softák“ csaknem kivétel nélkül hittanulók — igazi testvéri szeretetet mutattak a keresztyének iránt, annál kérlelhetlenebbek voltak hazájuk legnagyobb ellensége: a szultán iránt. Ez a mint a fiatalság forrongásáról értesült, bezárkozott palotájában és még enni is csak olyan ételekből evett, a mit édesanyja főzött neki, annyira félt, hogy megmérgezik. Ez ugyan nem történt, hanem igen is az, hogy májushó 29-kén a nép letaszitotta a trónról és Abdul-Medzsid elsőszülöttjét: Muradot kiáltotta ki szultánnak. A világtörténelem kevés olyan forradalmat ismer, melyben egyetlen csepp vér sem ontatott volna. Eleinte azt hitték, hogy Abdul-Azist okvetetlenül meg fogják ölni, de — eddig legalább — semmi bántalma nem volt; egyszerüen kiköltöztették az uralkodói palotából más palotába, feleségestül, gyermekestül; azonban általában hiszik, hogy napjai meg vannak számlálva, mert a mig ő életben van, az uj rend nem érezheti magát teljesen biztosnak; azután a nagy felháborodás ellene, és az öröm mámora, hogy a birodalom megszabadult tőle. És nemcsak a törökök, hanem az európai hatalmasságok is jó szivvel vették e váratlan fordulatot, mert általános a hit, hogy a szláv fölkelők most majd elfogadják a békeajánlatokat, leteszik a fegyvert, mert az emberibb bánásmód, a melylyel biztatják, nem csak a papiron marad, hanem valósággá leend. És eddig csakugyan minden oda mutat, hogy uj korszak virradt a keletre, mert az uj szultán nemcsak az adót szállitotta le, hanem birodalmi gyülést is szándékozik behivni, oly czélból, hogy alkotmányt adhasson népeinek, ez pedig a leghatalmasabb lépés az ujkori polgárosodás felé.

⁂ (*B. John Frigyes*) táborszernagy mult csütörtökön hirtelen Bécsben meghalt, 62 éves korában. Az egész birodalomra sulyos veszteség az ő halála, mert a hadsereg disze és európai hirű tehetség volt. 1849-ben a custozzai győzelemben ő volt Albrecht főherczeg táborkar tanácsadója és a hires custozzai győzelem főleg az ő érdeme. A jelenlegi táborkart is ő teremtette. Reggel még sétalovaglást tett Bécs környékén, hazatérve, átöltözött s kilenczkor a hadi épületbe indult, az udvaron még beszélt egy ezredessel, de majd az első emeletre felhaladva, felkiáltott: „Levegőt, megfuladok!“ és félóra mulva meg volt halva. Szivszélhüdés ölte meg. 1866-ban hadügyér volt, később gráczi hadparancsnok, legutóbb a táborkar feje.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Királyné ő Felsége e napokban szándékozik Mária-Valeria főherczegnővel Ischlbe költözni, hol alkalmasint csak hat kétig marad s később tán megint egy tengeri fürdőt látogat meg, — Német- és Franczia-ország, hir szerint, a portától négyszázezer forintot követelnek a szaloniki megölt konzulok özvegyei számára. — Palacky Ferencz, a csehek hirneves történetirója, hosszas szenvedés után, aggkorban meghalt. — Drezdában a Szvoboda-társulat egyik operette előadásán Szvobodáné Fischer Friderika asszony két magyar dallal is („Boldog éjjel“ és „Kis szekeres“) sok tapsot idézett elő.

Megbizások tára.

F. E őrre D. Gy. urnőnek: El van küldve.

Kassára Z. I. urhölgynek: A legszivesebben intéztem el a kivántakat.

Miskolczra B. J. urnak: Pontosan vettem és már el is van küldve.

Eperjesre G. G. urnőnek: Midőn becses sorait vettem, már postán volt, és igy eddig bizonyosan már meg is érkezett.

Rozsnyóra D. M. urhölgynek: 8-10 frton mar csinosat kapni.

Esztergomba P. E. urhölgynek: Köszönettel vettem.

Tordára H. A. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Tinnyére Sz. V. urnőnek: A mint csak lehet, felelek a kedves sorokra.

Mácsára W. I. urkölgynek: A csomagok visszajöttek. Sziveskedjék tehát a postán felszólalni, hogy ujra Kegyedhez indittassa.

Gyulafehérvárra M. V. urhölgynek: A vasuton szállitva 75 frtba kerül.

Debreczenbe I. J. urnőnek: Reményem, elnyertem tetszését választásommal.

B. Gyarmatra M. L. urnőnek: Még eddig nem találkozott senki a kérdéses helyre.

Zavarosra R. R. urnőnek: Szives tisztelet. A megbizásban a legszivesebben eljártam, csak sikere legyen.

Győrbe D. I. urhölgynek: A kétféle szövet igen jól illik egymáshoz, kivált fekete csipkével diszitve.

Budapestre S. Ö urnak: A használhatlan kéziratot a szerkesztőségek rendesen megsemmisitik.

„Falusi rajz.“ Abban, hogy egy leány egy orvost be akar fonni, a legjobb akarattal sem birunk falusiasat fölfedezni. Olyan gazdag a vidéki élet alakokban, költészetben, miért nem ebből választ tárgyat?

Br. P. E. utnak: Köszönettel vettem.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Árjegyzéke.

Napi árak ½ kiloként.

Cukor, legfinomabb	25	kr.
„ igen finom	24	„
„ középszerü	23	„
„ koczkakban, finom	27	„
„ törött, finom	27	„
Kávé, Mocca igen finom	84	„
„ **Cuba** valódi Bordeaux	90	„
„ **Cuba** legfinomabb	88	„
„ **Java** aranyszinü	100	„
„ **Portorico** különösen finom	80	„
pörkölt (Cuba, Mocca és Java) vegyitve	105	„
Gyertya Stearin 6-os és 8-as	50	„
Rizs különös nagyszemü	10	„
„ olasz fényes	16	„
„ Rangoon legfinomabb	12	„
„ Aracon jo	10	„
Árpadara igen finom	25, 22, 20, 16 és 10	„
Gara	15	„
Maccaroni olasz	26	„
Tarhonya	18	„
Sago	24	„
Mosó szikso	8	„
Chocolade	60, 80, 120, 140, és 180	„
Mustár legjobb 1/1 üveg 35, 1/2 üv.	25	„
Zöld borsó franczia ½ doboz	70	„
Mandula édes	54	„
Mazsola-szőlő uj	32	„
Salátaolaj legfinomabb	60	„
Szappan szegedi	22	„
Köles	7	„
Szilva valódi török	12	„
Dió egészséges	12	„
Kémenyitő legfinomabb gallérnak	22	„
„ legfinomabb tülle anglaise	18	„
Sardinhal ½ szel. 80 kr. és	100	„
„ ¼ „ 41 „ „	55	„
Rum Jamaica üveg 80 „ „	120	„
„ „ „ 45 „ „	65	„
„ **Brasiliai** pintes üveg	70	„
Thea különös finom	425	„
Sós-borszesz első minőségü	40	„
Pezsgő valódi franczia (palaczk)	3 frt 50	„
„ „ „ „	2 frt 50	„

Az árukat budapesten kivánatra bérmentve a házhoz küldöm.

Vidéki megrendelések utánvét mellett a legnagyobb gonddal teljesittetnek.

Hampel Győző,
Budapesten nagy (3) korona-utcza 16.

Fölvilágositásul.

A **Mocsonyi** féle ház lebontása végett

Farkas S.

nőidivatterme

nem **váczi-utczában,** hanem **Kis-hid-utcza vadászkürt** szálloda átellenében van.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

MÖSSMER JÓZSEF

rumburgi vászon-raktára

„a menyasszonyhoz" koronaherczeg-(uri)utcza 10. sz., zsibárus-utcza sarkán,

ajánlja dusan fölszerelt raktárát u m. minden nemü **rumburgi, irlandi, hollandi Creas, fonal-vasznat** nemkülönben 8/4 9/4 10/4 12/4 széles **agylepedő vásznait; asztalnemüek** 6, 12 18 és 24 személyre. **ágynemüek, törülközők, kávéskendők. Gradl**, len, ugymint ángol és franczia **zsebkendők, függönyök asztal-** és **ágyteritők**, Pique és Trico **takarók, Chiffon,** ángol **Schirting, Oxfort, Wallis, szines Zephir,** és legujabb franczia **Perkált** ruhákra, uri **nadrág-szövetek, Pique-mellények.** Női felszerelések: **kész ágynemüek, női** és **uri ingek, nadrágok, corsettek, alsó-szoknyák, lepedők, párnák, harisnyák, fésülő-köpenyek,** valamint himzett vászon és **batiszt-csikok, betétek, csipkek, kézelők** nemkülönben egész felszerelések gyermekek számára, a legolcsóbb megszabott árakon.

Vidéki megrendelések azonnal pontosan, utánvét mellet teljesittetnek.

Egyedüli föraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

Magyar- és Erdélyhon számára

Wheeler és Wilson

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból, ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kezty**ü**varrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a viilanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O., Pest, Jozsefter 15. sz.
uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

Figyelmeztetés hölgyeknek.

Az élénk látogatás, melyben kész-női-ruha-üzletem eddig a t. cz. magas uraságok által részesittetett, arra inditott, hogy eladótermeimet és műtermemet tetemesen megnagyobbitsam és igy elegáns és izléses kiállitás tekintetében a tisztelt nő-világ legmagasabb igényeinek is megfelelhessek.

Midőn ezt kegyesen tudomásul venni kérném, bátorkodom tisztelettel jelenteni, hogy kész öltözet-, zubony-, átvető stb. készletemet a legteljesebben kiegészitettem, hogy mind nagyban mind kicsinyben tisztelt vevőim minden igényét kielégithessem. Fő feladatomnak fogom mindenkor tekinteni, hogy a legszigorubb szoliditás, olcsóság és pontos kiszolgálás mellett **párisi és berlini mintak szerint** mindig a **legujabbal** szolgálhassak.

☛ Kereskedők, a kik mintákat kivánnak szerezni különös kedvezményben részesülnek.

Tisztelettel

RÓZSAY, ruha-készitő

Deák-utcza 5. sz. „a franczia nőhöz."

Figyelemre méltó!

Nagy száma a minden nemzetbeli szenvedőknek megerősitheti a köszvény-vászon gyógyerejét és bebizonyithatja, hogy annak használata által már sok évi csuzos fájdalmak és a leghevesebb tagszaggatások teljesen meggyógyittattak.

Sőt megállapitott tény, hogy volt eset, midőn a legmakacsabb kőszvénydaganat és folytonos fejfájás e köszvény-vászon alkalmazása által örökre elmult. Ily állapotban szenvedő, ha a baj még oly nagy foku is, nem mondhat le azon reményről, hogy fájdalmaitól megszabadul, mig e gyógyszert kellőleg nem alkalmazta; a mely annál elönyösebb, mivel csak külsőleg alkalmaztatik, és a betegnek nincs mit tartania a belsőleg vett gyógyszerek tömegének utóhatásaitól. — Alulirt ezért határozta magát az itt előadottak közzétételére, mert a nevezett köszvényvászon használata által folytonos nagyon érzékeny hát- és fejfájástól szabadult meg.

Bécsben 1870. jul. 26-án.

A. v. Z—y.

Raktárok: Pesten Török József gyógyszerésznő Bécsben I. Weisz zum Mohren Tuchlauben.

24-dik szám. Junius 11-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár			R. katholikus é protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte		Nap-nyugta	
								óra	perc	óra	perc
Jun.	11	Vasárnap	A 1 Sz. Hár. v.	A Sz. Hár. vas.	30 C 1 Mindsz. v.	19		4	3	7	56
	12	Hétfő	Jézus sz. vére	Tóbiás	31 Pét. f. bőjt kezd.	20		4	3	7	56
	13	Kedd	Páduai Antal	Páduai Antal	1 Junius Jusztin	21		4	3	7	57
	14	Szerda	Vazul püspök	Elizeus	2 Lucillian	22 Abigail	⊖	4	3	7	58
	15	Csütörtök	Urnap	Kresc. Lybia	3 Metrophus	23		4	2	7	58
	16	Péntek	Benno	Juditha	4 Dorotheus	24 B. Jerob. elp.		4	2	7	58
	17	Szombat	Adolf, Rainer	Adolf	5 Visarion	25 Sabb. Emor		4	2	7	59

Vidéki tárcza.

Nagyszombatról irják: A vágvölgyi vasut nagyszombat-vág-ujhelyi részének ünnepélyes megnyitása a mult héten történt meg. Ezen vasut-vonal nagy előnyére leend ezen vidéknek, s igy elképzelhető, mily öröm és megelégültség fogta el a kedélyeket ez ünnepélyen. Csütörtökön reggel 9 óra után érkeztek meg a kocsik az indóházhoz, mely meglepő szép látványt nyujtott, a mennyiben a rendezőség mindent elkövetett, hogy azt az ünnepély fontosságához képest feldiszitse. Az ünnepélyen jelenvoltak közül felemlitjük: a közlekedésügyi miniszterium részéről Szabó Jenő miniszteri tanácsost, a kereskedelmi miniszterium részéről Gervay Mihály országos főpostaigazgatót, a pénzügyminiszterium részéről Merfort osztálytanácsost, s ezeken kivül számos kitünőségeket. Az igazgató tanács nevében Szalay Ödön fogadta az érkezőket. A katonai zenekar rázendült, s a sziporkát pipáló mozdony röpitette a vonatot kitüzött czélja felé. Az állomásokon nemzeti lobogók, diadalkapuk, küldöttségek és mozsározások fogadták a vonatot. Itt-ott a katonai zenekart a népbandák csititották el. Pöstyénben „Éljen Erdődy gróf“ és „Éljen a haza“ feliratu obeliszkek voltak fölállitva. Esti 8 órakor történt a visszaindulás katonai zenekar mellett. r. l.

A nagysallói honvéd-emlékszobor leleplezési ünnepély. Barsmegye közönsége a nagysallói csata győzelmének megörökitésére emlékszobor felállitását határozván el, az emlék-oszlop e hó 5-dikén ünnepélyesen lelepleztetett. A megye, ugy szintén a szomszéd Nyitra-, Zólyom-; Hont-, Esztergom- és Komárommegyéből nagy számmal gyült össze a közönség. A gyülekezés délelőtt 10 órakor a szolgabirói hivatalnál volt. A megjelentek közt ott volt a megye bizottságának és tisztviselőségének élén Bodó Lipót alispán; ott voltak a megye országyülési képviselői, Kürtby József, Simon Simon és Migazzi Móricz 1848—49-diki honvéd alezredes és több notabilitások, a legnagyobb része diszmagyar öltönyben. A megállapitott sorrend szerint a lévai dalárdának egy alkalmi dal elzengése után a hosszu menetsor megindult. A menet élén haladtak a nagysallói iskolás gyermekek, utánuk az ipartásulatok a lévai dalárda, egyesületek, fehérbe öltözött leánykák, cserkoszorut vivő 14 fiatal, fehérbe öltözött hölgy a lévai nőegyesület részéről; az 1848—49-diki honvédek, testületek, küldöttségek, Nagy-Salló község előljársága és képviselő testülete, Barsmegye törvényhatóságának bizottsági tagjai és egyéb hivatalok tagjai, berekesztésül megyei hajduk és a nagyszámu közönség. A házak fel voltak lobogózva, nemkülönben a menetben is számos zászló vitetett, közülök kettő a szabadságharczból való. A szoborhoz érve, legelsőbbkn is a lévai dalárda a hymnust éneklé el, azután Katona Gy., főjegyző, hatásos beszédet tartott. Erre Gerenday Antal az emlékoszlopot átadta a szoborbizottság elnökének, mire a dalárda dicséneket kezde zengeni, mely alatt folytonos taraczklövések között a szobor lelepleztetett s hölgyek által hozott cserkoszoruval megkoszoruztatott. Ezután a bizottság elnöke a szobort átadta Nagy-Salló községe előljáróságának, ezt annak őrizetére bizván. Erre Vida János községi biró röviden igy ssólt: „Örömmel vesszük át e szent emléket, sőt dicsőségünknek tartjuk, hogy szabadságharczunk e győzedelmi szent jelvénye hazafiui hüségünkre bizatott. Én igérem, városunk nevében, hogy e szent emléket honfiui kegyelettel fogjuk megőrizni. Adja isten, hogy mint az első pünkösdi lélek Jézus tanitványait, ugy ez a magasztos emlékszobor lelkesitsen, necsak minket, itt lakókat, hanem mindazokat, kik ezt valaha látni fogják, lelkesitse a késő maradékot is lángoló hazaszeretetre, hogy mint azok, kik e helyen elvérzettek, készek legyenek imádott hazájukért életüket is feláldozni. Ugy legyen!“ A dalárda a szózatot elénekelvén, az ünnepély bevégeztetett. A szobor Gerenday ismert jeles vésőjének müve. Az oszlop pyramis alaku, a tetején bronzból öntött cserkoszoru. Az oszlop felirata ez: „Az 1849. április 19-dikén vivott nagy-sallói győzelmes csata és abban elvérzett vitéz honvédek emlékére. Barsmegye közönsége, 1875. április 19.“ Az emlékoszlop mauthauseni gránitból készült s hat öl (13 méter) magas. A szobor 4000 frtba került a feállitással együtt, a szállitást a Dunától a nagybirtokosok dij nélkül teljesitették. A szobor sulya 600 mázsa s három darabból áll. Az ünnepélyesség költségei mintegy ezer frtra rugnak. A szobor létrehozásában és felállitásában legtöbb érdeme van a páratlan tevékenységü Fába Zsigmond szolgabirónak. Az ünnepélyesség emelésére s a rend fentartására a honvédelmi miniszter engedelmével Léváról 156 honvéd jött Bárczy Sándor főhadnagy vezénylete alatt. Léváról polgári öltözetben két közöshadseregbeli dzsidás tiszt is részt vett az ünnepélyen, mert csak igy engedtetett meg nekik az odamenetel, nehogy egyenruhájukban jelenvén mg, ugy tünjék fel, mintha a közös hadsereget képviselnék az ünnepélyen. Az urhölgyek által vitt cserkoszoru szélés fehér selyem szalagjára Boronkay Antónia és Levatics Gusztávné urhölgyek ezt himezték rá: „A hazafiságnak és bátorságnak.“ — Az ünnepélyt lakoma zárta be, mely egyátalán nem elégitette ki a közönséget. Volt több pohárköszöntés is, éltették Barsmegye közönségét, a fiatal hölgyeket s még számosakat. Ebéd után a fiatalság tánczhoz fogott, mely a kitünő beszterczei czigányzenetársulat zenéje mellett virradtig tartott.

Vidéki vegyesek. A szegedi közkiállitásra szánt

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért
8 kr.

24. sz.
Junius 11-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmellékletkel.

A könyvek meghozatala egész-a műlap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

A nevelőnő.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

I.

— Isten áldja meg, édes kisasszony! a jó isten áldja meg! — hangzék a szolgáló szava.

Ez volt az egyetlen bucsuszó, melyet az indulás perczében hallott Matild. Ez volt az egyetlen személy, a ki elkisérte őt a vasuthoz.

A tantenak a feje fájt, nem jöhetett. A tantenak mindig a feje fáj, valahányszor valami szokatlan dolog fordul elő, a mi őt kizavarja vagy kizavarni akarja rendes megszokott nyugalmából. Mon dieu, ki tehet róla, ha a tantenak oly gyöngék az idegei? A tante nem teheti ki magát semmi izgalomnak. Valóban nem teheti!

A mi Bálvándi bácsit illeti, az udvarias ember, s nagyon sajnálja, hogy hivatalos teendői nem engedik, hogy kedves unokahugát kikisérje. A tante sohajt. Igazán ugy el van foglalva férje, hogy szabad percze sem marad.

Arra aztán Bálvándy ur is sohajt s bekullog a szobájába, hol unalom és elkeseredés miatt körmeit rágja s minden keze ügyébe eső legyet irgalmatlan a másvilágra küld.

A tisztelt ur szobájának ablaka az udvarra nyilik s a tante biztositva van, hogy Bálvándy ur nem pislog ki a redőnyök közt a távozó leány után, a mit holmi léha nagybátyák megtesznek, főkép ha a feleségük tiz évvel idősebb, mint ők maguk.

Tizzel vagy talán tizenkettővel is. Mi nem láttuk a Bálvándyné keresztlevelét s ez a novella nem hivatalos okirat, hogy kérlelhetlen pontosak legyünk ilyen gyöngéd elnézésre méltán számitható ügyben is.

Egyébként akár hány éves volt Bálvándyné, az mindegy, e tekintetben semmiféle plus vagy minus nem menti föl Bálvándy urat kötelezettsége alól, melyet az oltárnál ünnepélyesen fogadott s melylyel sehogy sem fér össze, hogy törvényesen megesketett nején kivül más női lény létezését is észrevegye a világon.

Bálvándyné e tekintetben igyekszik megkönnyitni férje helyzetét s eltávolitni tőle minden lehető kisértést. Különben is a derék asszonyságnak most jutott tudtára, hogy komolyan megfontolva, nem is való Matildnak itt tölteni hiába az időt.

Vannak ugyan, a kik azt állitják, hogy szegény Matild egyátalán nem tölti hiába az időt s mos, vasal, varr, tisztogat és megkiméli Bálvándynét egy második cseléd tartásától. De Bálvándyné maga, mint a leány nagynénje bizonyára legjobban képes megitélni, hogy Matild nem az ilyen közönséges munkákra van hivatva, hanem tért kell neki keresni, hol kifejthesse szellemi tehetségeit.

A tante maga jár utána, hogy helyet találjon neki valahol s erővel betuszkolják nevelőnőnek egy falusi családhoz. A szegény leány nem mond ellen; érzi, tudja, hogy nénjének terhére van s megy, a hová küldik. Nem tesz nénjének szemrehányást; hiszen árva leány, a kit irgalmasságból fogadtak a házhoz; de szive mégis megtelik keserüséggel, midőn most kitaszitják s elbocsátják őt a nagy világba.

Eszébe jutnak az igéretek, miket a tante tett neki egykor, hogy biztositni akarja sorsát, hogy anyja helyett anyja fog lenni. Persze, hogy ez még akkor történt, mikor Bálvándy ur kipödrött bajuszával még nem jelent meg az öreg kisasszony láthatárán; mert mióta ez a nap megjelent, azóta minden egyéb elhomályosult mellette. Azóta a tante szivében nem jut többé parányi hely sem Matild számára, Bálvándy ur egészen be-

tölti azt, a mi nem is csoda, ha termetes voltát tekintetbe veszi az ember.

Azóta a tante teljesen megváltozott s ösztönszerü ellenszenvet érez minden fiatal leány iránt. Matild eleinte nem birta elképzelni, miért hidegedett meg iránta nénje s nagyon elkeseredett. Később megtudta, s még jobban elkeseredett. Férjét félti tőle. Ő tőle ezt az embert?

E keserü érzéssel szivében hagyja el a házat, mely második szülői háza volt. Bálvándy ur kidülledő birka szemeivel lopva egy pillantást vet a leányra, mintha mondani akarná: hej, ne volna csak ez a sárkány feleségem!

Arra a pillantásra a leány elforditja fejét s magába fojtja a megvető szót, mely már ajkán lebeg.

Bálvándyné gyanakodva tekint egyikről a másikra. Milyen jó, hogy a leány nemsokára ötven mértföldnyi távolságban lesz, az ország tulsó végén. Hogy mi történik aztán tovább a fiatal leánynyal, az már nem Bálvándyné gondja. Mindenki saját szerencséjének kovácsa.

Ugyanez a gondolat villan át a fiatal leány agyán, midőn fölszáll a vasuti kocsiba. Nénje eleget emlegette az utóbbi napokban ezt a közmondást. De Matild nem talál semmi biztositót a rideg szavakban s a mint most egyedül marad a lármás tolongó idegen tömeg közt végtelen elcsüggedés és félelem vesz rajta erőt.

Ugy érzi, mintha szive szakadna meg, a mint a vonat tova robog s eltünnek a távol szürke ködében a házak, aztán a tornyok. Ismeretlen vidékek jönnek, szántóföldek, mint sürün egymás mellé rakott, hosszu keskeny szalagok, majd zöldek, majd vérpirosak a sok pipacstól, vagy tarkák a közbe vegyült buzavirágoktól, erdős halmok, apró falucskák, melyeknek szalmafödelei átkandikálnak az ákáczfák lombjai közt. Mind gyorsan tova fut s pillanatról pillanatra uj kép jelenik meg a káprázó szem előtt.

A tarkaság kábit, a változatosság szórakoztat; a levert lélek lassankint fölemelkedik tompa elcsüggedéséből. Érzi, hogy idegen szemek bámészkodva tekintenek reá. Idegenek ülnek mellette a kocsiban. Egy kövér buzakereskedő megszólitja:

— Csak ilyen egyedül, szép kisasszony?

A fiatal leánynak arczába szökik a vér s csaknem sirva fakad. A kövér zsidó megsajnálja.

— Nem akartam megbántani, kisasszony, — szól, gyémántgyürüs, vaskos ujjait kiterjesztve, mint valami legyezőt, a mivel valószinüleg gyöngédséget akart kifejezni; — nem akartam semmi sértőt mondani. Kegyed még oly fiatal, oly nagyon fiatal. Nekem is két leányom van otthonn, kegyeddel egykoruak s a mint kegyedet nézem, kisasszony, ők jutnak eszembe. Száli, azt hiszem épen kegyeddel egykoru. Tizennyolcz éves lesz a jövő hónapban.

— Én pedig három hete, hogy átléptem a tizennyolczat, — felelt Matild.

A kövér buzakereskedő bambán, de jóakarólag mosolyog.

— Lám, hogy eltaláltam! Tizennyolcz! És bizonyosan nem él már a mamája?

— Nem. Régóta nem él.

— Tudtam, azt is mindjárt tudtam, — bizonyitgatá a kövér zsidó. — Ha mamája élne, bizonyosan nem hagyná egyedül utazni.

Ezalatt épen azon állomáshoz érkeztek, hol a vonat ebéd végett hosszasabban megáll. A vezetők kinyitották a kocsik ajtait s mint a raj tolongott ki a coupékból az utasok serege. A kövér ember kezét nyujtotta Matildnak, hogy lesegitse. Két középkoru hölgy a waggon tulsó szögletében gunyosan bigygyesztette föl ajkát s lenézőleg méregették savószinü szemeikkel a fiatal leányt.

Matild észrevette s bibor pirosság futott át ujra arczán. Hidegen csaknem durván vsszautasitotta a kövér zsidó udvariasságát s hátrahuzódott a coupé szögletébe.

Egyedül maradt. Arcza, egész feje lángolt. Éhes is volt már, de nem mert leszállni. Azt hitte, minden szem gunyosan tekint feléje.

S mig az egész utazó sereg ebédelt, azalatt a kocsi szögletébe huzódva, végtelen elhagyottságában keservesen sirt.

II.

Késő délután majdnem este felé volt már, mikor megérkezett az utolsó állomásra, hol le kelle szállnia.

A két savanyuarczu hölgy is ott szállt le. Hintójuk az állomásház előtt állt.

Még egy uri fogat volt ott s azonkivül három vagy négy paraszt szekér, rongyos kassal, szénaüléssel s egyátalán nagyon gyarló kilátással kényelem, és még gyarlóbb kilátással ótalom tekintetében, ha ki talál törni az égbolton a fenyegetőző zivatar.

Minden pillanatban várni lehetett, hogy azok az összetornyosult sötét felhők megnyitják csatornáikat s zuhog a zápor, a hogy csak zuhoghat. Távolról már hallatszott a mennydörgés, még azonban csak mint lassu, tompa mormogás.

A szegény leány szorongva tekintgetett körül. Az állomásnál, azt mondta a tante, kocsi fogja várni. De hát melyik az? Bizonyosan nem a két fanyar hölgy kocsija. Talán az a másik?

Oda megy és megszólitja a kocsist. Hanem az csak félvállról felel. A parasztfuvarosok megsuhogtatják ostoraikat s oda kiabálnak:

— Hová készül a kisasszony? Alvégre? Elviszszük mi.

Matild még mindig szorongva tekintget körül.

— De hiszen kocsinak kell itt lenni Dobokay ő nagyságaiktól.

Az uri fogat kocsisa vállvonitva felel a bakról, a két idős kocsijára mutatva:

— Már pedig Alvégről nincs itt egyéb kocsi, mint az ott la!

Az eső cseperegni kezd. A két fanyar uri hölgy gunyosan tekint ki a hintó ablakán.

— Alvégre készül kegyed? — szólt ekkor egy csengő férfias hang, Matild háta mögött.

Magas, barna fiatal ember lépett ki az állomási épületből; kissé megemelintette kalapját s megkinálta kocsijával Matildot.

— Nagyon fogok örülni, ha szolgálatára lehetek, — tevé hozzá udvariasan ugyan, de némileg leereszkedőleg.

— Köszönöm, — szólt Matild zavartan; — de hiszen ön nem Alvégre szándékozott.

— Nem, — viszonzá a fiatal ember; — de minthogy a kocsi, melyre kegyed várt, nem érkezett meg, tehetek egy kis kerülőt Alvég felé. Csak egy órát vesztek vele az utban s egy órát nyerek a kegyed társaságában.

A bók csak ugy könnyen, gavallérosan volt oda dobva. Matild elpirult s ma másodszor tolultak szemébe a könyek. Lealázottságának, elhagyatottságának érzete ujra erőt vett rajta. A savanyuarczu vén hölgyek hintójából még egy metsző pillantás szállt felé. A fiatal leány jól látta. Habozva, csaknem remegve állt ott, tekintetét nyugtalan jártatva körül.

— Siessünk, kisasszony, — sürgeté a fiatal ember s hangja csaknem parancsolólag hangzott; — máskép könnyen utólérhet a zivatar.

A leány egy perczig szótlan állt; ugy rémlett neki, mintha még mindig látná a gunyos arczokat, bár a hintó már olrobogott a vén hölgyekkel.

(Folytatása köv.)

A bolygó hollandi.

Vay Saroltától.

Bőszült haraggal zug a tenger,
A vészmadár jajong, süvölt;
A menny dörög, villám lobog föl,
S a szél rémesen sir, üvölt.
Tajtékos hab forrong zajongva.
A vihar mindent elseper:
Ki az, ki még e förgetegben
A tengerrel daczolni mer?

Ki bolyong ott, e vészes éjen?
Hajóját hányják a habok,
Matrózai gunynyal kaczagnak
S fölharsannak rémes dalok;
Holt halvány arczu a parancsnok
Vizes ruhája rá tapad,
S az árboczon, a gyászvitorla
Zugó szélvészben ing, dagad.

A hollandi, a bus bolyongó
Rettegett rémhajója ez,
Mely hordva sorsa kinos átkát
Feloldást, megnyugvást keres.
De nem talál, meghalni sem tud,
Bolygása örök kárhozat,
S irtóztató hangos „jaj"-ára
Az oczeán választ nem ad.

Volt lelkének egy büvös álma
Azt hivé megváltóra lelt,
Senta szerelme boldogitva
A sors üldözte dult kebelt;
Arczán öröm varázsa égett
Hogy szivén vert forró szive,
Mikor fáradt, roncsolt hajója
A partokon horgonyt vete.

Álom volt csak, rövid, de boldog,
Átka nyugodni nem hagyá
S egy végzetes, keserves órán
Menyországát szétrombolá . . .
Mint üzött vad rohant az éjbe
Hasztalan marasztá Daland,
S hahotával kaczagtak rajta
A vizi rémek ott alant.

Azóta bolyg, nyugalma nincsen,
Ha a vihar őrvényt kavar,
S sötét leplével a dühödt vész
Zápor köz' mindent eltakar:
Hajója ing, sülyedni látszik,
Messze leng gyászos fátyola
S orkán süvöltést, hab zajongást
Tulzeng vérfagylaló dala!

A nőkérdés.

Oly dologról irunk most, mely tulzásaiban romlással fenyegeti társadalmunkat, de mely hála istennek, hazánk határai közt csak névről ismeretes. Valódi neve leforditva sincs jól; mig az a szó, mely alatt nálunk ismeretes, az „emanczipáczió," a mi fogalmaink körében ama kérdésnek legszélsőbb megoldását képviseli, s annak képviselői maguk hölgyeink részéről illettetnek legtöbb gunynyal s hideg hallgatással.

Hazánkban e kérdésnek nincs alapja; hazánk a női szabadság hazája volt mindig ősidőktől, a mily ősi szó maga a f e l e s é g; nálunk, midőn e kérdés legelőször fölverte Európa viszhangját, egyszerre eltalálták az egyedül helyes utat, melyet követve, kikerüljük a társadalmat megsemmisitni képes fogalomszörnyet, s megelőzzük az ezt teremtett bajokat; s ez ut: a n ő i n e v e l é s e m e l é s e s a n n a k e d d i g i e s z m é n y i e s s é g e m e l l e t t g y a k o r l a t i a b b á t é t e l e. A mi magyar társadalmunk még egészséges, az uj kornak rohanva haladó szelleme, még nem forgatta fel nem változtatta meg annak alapjait. Ám érezhetővé teszi az magát nálunk is — de az a szerencsénk, hogy helyesen fogtuk fel s helyesen oldotta meg társadalmunk a nőkérdést, s igy mire a haladó kor akként fogja átalakitani nyilvános életünk alapjait, mint a mily körülmények közt külföldön e kérdés egész veszélyességében megjelent, nálunk már nem lesz veszély, mert a kérdés megoldódott lassan az idők folyamán a női nevelésnek átalánosan érvényre jutott gyakorlatias iránya által.

Mondhatjuk tehát, hogy ebben a dologban nagyon szerencsések vagyunk, hála a magyarok istenének s kivált azon derék hölgyiróknak, kik mindjárt e kérdés fölmerültekor azt az egyedül helyes irányba terelték, lapjaikba irataikkal a női nevelés emelését, gyakorlatiabbá tételét hirdették, annak igazságát érvényesitették, s igy megmentették a társadalomnak a magyar nőt a maga történelmi fenségében s házi erényeiben.

Pár évtizednél alig több, hogy e kérdés által okozott mozgalomnak első hullámgyürüi megrenditék Európa különböző társadalmi köreit. A folytonos haladás folytán vágy támadt és szükségérzet fejlődött, mélyebb s tágabb tudás után; ez volt az első lökés; s az annak folytán támadt hullámtorlat lassanként valóságos ragadó árrá fajult el, mely a női emanczipáczió czége alatt a női természetesség valamennyi kedves vonását elmosással, megsemmisitéssel fenyegeti.

És sajátságos, de azt vesszük észre, hogy e kérdés ily kóros fejlődésben leginkább a germán faju népek társadalmát fenyegeti. Amerikának angolszász fajta népei közt e baj már a tultengés legmagasabb fokán van; ott az emberiségnek egy nagy kincse valamennyi erény közt a legillatosabb, legdrágább, a n ő i s é g már elveszett s maga a szó egy értelem nélküli fogalom. Világrészünkben Európában a latin faju népek országaiban e kérdés még pólyaálmát aluszsza, mig Német- s Angolországban egész vita-irodalommal bir s fenyegető hatalommal lép föl. Angliában e kérdés már a parlamenti vitatás alá is megérett, s pár év óta folyton ismétlődik az inditvány a nők szavazati jogának kimondása iránt — persze a praktikus angol többség leszavazza. Mig németországban a gyakorlatiatlan tudákos elméleteken lovagló esetlenség e klasszikus földjén valóságos elkeseredett harcz foly e kérdésben s leginkább női irók harcza saját nemük természete elkölcsei ellen. A női nem teljes egyenjogusitása! — ez a jelszó, s e szerint törekszenek ujjá alakitni a modern társadalmat.

Ha e mozgalomnak legelső kezdetére akarnánk kutatólag visszamenni, a most már veszedelmesen tulhajtott eszme első csirájául azon természetes vágyat találnók, hogy az elhanyagolt női nevelés az ujabb kor igényeinek megfelelővé tétessék. Miután e czélból iskolák, intézetek keletkeztek, a női keresetet-

képesség azon oldalait kezdték vizsgálni, melyek aztán okát képezték a később következő tulhajtásoknak. Addig nem lehetett szó sem ellenvetésről, mig a családból kiváló ezen törekvések a nőkhez közel álló munkakörre terjedtek ki. Ha tanitónők, nevelőnők felhasználni akarják az iskolát, hogy tökéletesebbek legyenek nőhöz méltó hivatásokban, ha ügyes női kezek müintézetekben, ipariskolákban valamely jutalmazó foglalkozásra képességet szerezni törekesznek, ha szerencsésb helyzetü nők természet adta képességeiket nemes módon emelni iparkodnak: a haladási törekvés eme kisérletei ellen senki sem emeli fel óvó szavát. Németország legelőször követte az Amerika által adott példát, a mi ott már hatalmas gyökeret vert s nagy részben szomoru eredményekre is vezetett, nemsokára felvirágzott a német városokban is. Berlin lett a gyupontja az elágazó mozgalomnak, s egyetlen évtized alatt számtalan egylet, intézet keletkezett, melyek utolsó s gyakran leplezett követeléseikben a nők szellemi anyagi felszabaditását s a férfioltalomtól elszakitásukat célozták. S végre még a főiskolák is megnyiltak a tudni vágyó nők előtt, s azok közül, kiket a valódi női üdv mélyre ható tudatának hiánya a hamis becsvágy karjai közé vetett,mind számosabbakat vezetett részint az anyagi szükség, részint a mindig tulbecsült önerőben helyzett vakhit forrásához a tudománynak, melyet a folyton érzésektől uralt asszonyi értelem soha sem tehet oly áthatólag magáévá, mint a saját személyes erejét érző s abban bizni tudó férfi.

Mélyen szomoru érzés van nézetem szerint ama gondolatban, hogy nőinket, virágzó leányainkat a szabad nyilvánosság szolgálatában lássuk. Ettől borzadt meg az angol képviselőház is, midőn a nők szavazati jogára vonatkozó inditványt az idén is elvetette. A nyilvánosság szolgálata ellenkezik a női vágyakkal, s boldogságról alkotott fogalmaival. Minden női kebelben csudálatosan mélyre ható vágy él az állandó védelem után, melyben nyájasan lágyan simuljon, ugyszólván akarat nélkül kifelé, de annál beljebb, tuláradóbb erővel szeretett otthonában. Minden érintkezés a külvilággal kellemetlenül érintvén, ezzel csak akkor szállhat harczra, ha előbb teljesen lemond szelid simuló nőiességéről.

A nőnek, kit családtól, őt ótalmazó szerető szivtől megfosztott balsorsa, oly foglalkozás kell tehát, mely ne zavarja ki őt nőiességének bájos köréből. Egyátalán arra kell irányulni a női nevelésnek, hogy a nő, ha kénytelen rá, egymaga is tért nyithasson magának a világon, de ne érjen meg benne a vágy e tért minden áron e g y e d ü l megszerezni.

Mire képes a nő.

(Beszély a mexikói életből.)

Fernando Diaz-tól.

I.

Az előbbieknél élénkebb, vakitóbb és erősebb villámlás világitá meg hirtelen a sötétséget; akaratlanul zártam be szemeimet és hajtottam le fejemet, a kocsi elé fogott nyolcz öszvér egyszerre ágaskodni kezdett. Egyik közülök — idegesebb társainál, — olyant nyihogott, a hogy a veszély közeledtekor szoktak az állatok; az ostoros kutyája meg kétségbeesetten vonitott. E vésztjósló jelekre az öszvérek böszülten kezdtek ugrálni, s össze-vissza bonyolódtak kötőfékeikbe. Két hatalmas, de a dörgés morajában mégis elhaló hang igyekezett lecsendesiteni a makacs állatokat. Egy uj villámszikra szökött ki a fellegekből, és az eső, mintha sietne bevégezni dolgát, mely neki a viharból jutott, megkettőztetett zuhogással ömlött alá.

— Esküszöm önnek, doktor, hogy most az egyszer itt a világ vége! — kiáltott felém a postamester.

— Nem, — válaszolám megszólitómhoz fordulva, kit a sötétségben nem láthattam meg jól; — sokkal nagyobb erők kellenének roppant, de ideiglenes börtönünk, e földgömb megingatására. A villanyosság, Torribio bácsi, bár a természet törvényei által még nincs kimagyarázva, felülmulja a vizet a léget, a tüzet, melyeket ön a tudomány elvei daczára elemeknek nevez és . . .

A menydörgés oly nagy lármát csinált, és az összvérek annyira elfoglalták Torribiot, hogy nem hallá szavaimat. Egyik villám a másikat követé s veres és violaszinü czikázásokkal boritva az eget, megvilágitották a tágas rónát, melynek közepében álltunk, kalapomnak becsületes formája sem volt már; a köpeny, melylyel takaróztam csuron viz, mint a szivacs, legalább is husz font sulylyal nehezült vállaimra, s az uton, melynek szélén állottam, patakokban rohant a viz.

— A szent szüzre, doktor! — kiáltott fel Torribio egyszerre, — ha nem segit egy keveset, az öszvérek ebben a perczben szétszaladnak a sikságon.

— Mit tegyek? — kérdezém.

— Vegye fel a lámpát és világitson nekünk. Az átkozott dögök! Addig rugtak, forgolódtak, ágaskodtak és annyira összebonyolitották kötőfékeiket, mintha az ördög maga kötötte volna görcsre.

Felvettem a lámpást, melyben egy vékony gyertyaszál haldoklott, s melyben az üveget helyettesitő szaru, inkább elnyelte, mint tovább vezette a sugarakat. E halovány világosságot közeledni látván, az öszvérek még inkább felbőszültek. A vihar valami megmagyarázhatlan ideges izgatottságot kelt minden élő lényben; azután meg az átázott állat, még az embert sem veszem ki, különben is mindig izgatott.

A mint az öszvérekhez közeledtem, egyik közülök messze elütötte fejével a lámpást, s az kialudt.

Torribio bácsinak erre kitört a rosz kedve, szidta a sátorost, az öszvéreket, s gunyosan szerencsét kivánt ügyességemhez, kinyilatkoztatván, hogy sehogy sem érti nyugodtságomat, sőt az őt kétségbe ejti.

— Ha biztosit róla, — mondám neki, — hogy panaszaim és haragom megszüntetik, vagy megfélemlitik a tomboló vihart, kész leszek önnek engedelmeskedni.

Azt hittem, hogy e felelet magábaszállásra birja megszólitómat, emlékeztetvén őt az ember tehetetlenségére; azonban csalódtam, mert a természet dühöngésével szemben, csak elkeseritette.

— A sátánra mondom! — kiáltott, — a mily igaz, hogy Torribionak hivnak, szeretném, ha lőpor esnék eső helyett, azután röppenne bele a villám. Sokkal fényesebb és hosszabb villámlást látna ön akkor, doktor, mint a milyenekben ön most oly nagy gyönyörüségét leli.

Könnyü lett volna bebizonyitani Torribionak ohaja képtelenségét, melynek valósulása különben ép oly végzetes lett volna reá, mint reám nézve; de mit is vitatkoztam volna oly emberrel, ki a vizet elemnek tekintette! Tagadólag ráztam meg fejemet és elhallgattam.

Torribio ültetvényes és postamester volt Trois-Chéneben; tanyája egy mértföldnyire feküdt a helytől, hol várakozánk.

Naponkint, esti 4 órakor, utnak inditotta nyolcz öszvé-

rét, a pontosságáról hires Mexikó és Vera-Cruz között közlekedő postakocsi előfogatául. E napon azonban jóllehet már közel 9 óra volt, a nehéz bárka nem akart előtünni.

Ezuttal pedig teljes oka volt Torribio gazdának haragos kedvünek lenni. Az elmult éjjel fia született és pedig az első egész életében. Elővigyázatból hivott el engem, de nem volt rám szükség, anya és gyermek jól érzik magukat.

A derék postamester akaratom ellenére kisért vissza, és maga hajtotta az öszvéreket. Sétakocsizást vélt tenni; de alig indultunk el, oly zivatar ért utol bennünket, mely Orizava völgyének minden lakosa előtt emlékezetessé lett. A négy ágas által tartott szalmatető, mely az öszvéreket a nap sugaraitól óvta, az első szélrohamnak megadta magát. Fedél nélkül voltunk tehát e pogány időben; s igy, mialatt mi a sarat tapostuk és áztunk, s a várakozásban kifáradt s a dörgéstől neki vadult öszvérekkel alig lehetett birni, azalatt Torribio kedves elsőszülöttf fia ma reggel kereszteltetett meg és ugyancsak vigan voltak, ettek-ittak és tánczoltak házánál.

A zivatar rendes természetét követte, az Atlanti oczean felől a Pacific felé fordult. A villámok lassankint veszitettek hatalmukból, az eső csendesedett és a szélrohamok ritkábbak lettek. Tehetetlenül állottunk a négy ágas között, végre egy villámsugár irányát követve, távolban a postakocsit pillantottam meg. Öt perczczel reá a gőzölgő, kimerült fogat előttünk állt meg.

A nehéz jármü fedelén takaróba burkolt két utas didergett, a bakon a nagy keztyük és fördőnadrágba öltözött kocsis és a panama-kalapon kivül minden öltözetet nélkülöző rézbőrü Zagal, ki csakhamar a földön termett.

— Négy órai késedelem Juan! — kiáltám a kocsisra. — Mi történt veletek?

— Az történt, hogy kettős terhet viszek, hogy a hegyi patakok kiáradtak, hogy az öszvérek huszszor is megálltak, és hogy az ördögnek — ki ezeket a dolgokat intézi — ide a postakocsi elé kellene fogni a kiváncsi kérdezősködőket.

Az örökké jókedvü Juan most kemény daczos hangon beszélt velem, a mi mutatja, mennyire alapos az én nézetem az átázott állatok hangulatára vonatkozólag.

— Ej mit! — kiáltám — azért három óra alatt Orizavában leszünk, és egy jó pohár kömény szesz — ismerem emberem gyöngéjét — tetőtől talpig kifog szikkasztani.

— Az üdvösségét a dolgának, hát ön az, doktor? — kiáltott a kocsis, meghajtva magát és kezét kalapjához emelve, melynek azonban csak szélét sikerült megemelintenie, annyira a fejéhez tapadt.

— Saját személyemben, édes barátom!

— Akkor bocsásson meg, nem ismertem fel ebben a pogány időben.

Mindig tanulságos jól megfigyelni a népszólásokat, a felett tanakodtam tehát, hogy mit érthetett Juan a „pogány idő“ alatt, midőn Torribio vállamra tette kezét.

— Reménylem, nekem is megbocsát, doktor, — mondá; — nekem is megbocsát ebben a pogány időben — mint azt Juan találóan elnevezte — még a jó keresztyénnél is megbocsátható a türelmetlenség. Egész elfeledtem, hogy én miattam, vagyis inkább feleségem miatt szakad négy órája nyakába az eső.

— Hagyjuk azt derék Torribióm! Hanem mondja meg kérem, mi köze a pogányoknak a menydörgés és villámláshoz?

— Szálljon be, doktor! fázni kezdek, — kiáltott Juan; beszálltam tehát a postakocsiba, s alig záródott be utánam az ajtó, egy hirtelen lökés hátrahajitott, s a fogat vágtatva megindult.

Semmi sem mutatja annyira, hogy az emberi test szilárd, mint a postakocsin való utazás, valamely mexikói nagy uton.

A kocsi vágtatva halad a hegyszakadékok közt, fölvetődik, alácsapódik, jobbra dől, balra visszazökken, hirtelen megáll, még hirtelenebben ujra megindul, és a lapda, akarom mondani az utas, ki mind ez előre nem látható hullámzásokat kiállja, kettős mozgásnak van kitéve, miként a föld, s ennek következtében testének minden része érintkezésbe jő a doboz szögleteivel, melybe be van zárva, és azért összezuzva bár és keservesen megmeredve, mégis csak élve érkezik meg. Az idegrendszerük életerejéről nem ok nélkül hires-nevezetes patkányok közül alig a századik állja ki e megpróbáltatást, hivatkozom mindazokra, kik valaha patkányfogóban patkányt ráztak, vagy rázni láttak.

Csak akkor kezdtem lélekzeni, midőn leülnöm, egy szijjat megragadom, s magamat egy szegletbe beékelnem sikerült. Azt hittem egyedül vagyok; némi mozgolódás az átellenben levő szögletben, s egy szivar világa tudtomra adák, hogy balra tőlem két utitársam van. Hárman 12 személynek szánt hely felett rendelkeztünk; kényelmesen elterültem tehát; kinéztem az ablakon: semmi csak a sötétség; az uton, melyen az öszvérek a maguk emberségéből haladtak, a postakocsi bukdácsolása a sikságról szemlélve hasonlitott a sajkához, melylyel a hullámzó habok szünetlenül lapdáznak.

— Tudja-e, uram! mennyire vagyunk Orizavától? — kérdé tőlem egy valaki, kinek kiejtéséről azonnal felismertem az idegent.

— Körülberül 12 mértföldnyire — mondám.

— És az ut biztos?

— Mindig az volt, legalább abban a völgyben melyet nem sokára elérünk.

— Az isten szerelmére kérem, uram! — mondá a szivarozó — legyen könyörülettel egy nő iránt, és bármi történjék is, ne használja fegyvereit.

Lassankint hozzá szoktam a sötétséghez s az emlitett nőt feltalálni iparkodván, megtudtam, hogy az maga a szivarozó.

— Bármennyire ohajtanék is önnek kellemes lenni, aszszonyom, — mondá szárazon az idegen, — nem engedem magam honfitársai által kiraboltatni.

Megnyugtattam a szivarozót, kinek tájszólása és szivarja egyenesen Tampico környékéről származtak, hogy mióta csak Mexikóban lakom, Cumbres-en innen a postakocsi soha sem raboltatott ki, és különben is a zivatar és az általa okozott késedelem eléggé biztositanak bennünket minden ilynemü balesetektől.

Utóljára Tecamalucában fogtunk ki, s jobb is levén az ut, öszvérek helyett nyolcz lóval indultunk tovább. Az eső megállt, de az ég még felleges volt, soha ilyen vak sötétséget nem láttam. Összerázva a postakocsi zökkenése és megsiketitve a kerekek nyikorgása által, merengésbe merültem el. Három hét előtt küldtem el a párisi tudományos akadémiának kisérleteimet a földrengés okairól, idején levőnek találtam tehát valami uj dologhoz fogni.

Jó volna a kávébokor hernyója? Vagy talán a tavak nadályainak boncztanával foglalkozzam?

Bármily érdekesek legyenek is e tárgyak, még sem vonzottak annyira, mint a természettudomány által annyira rágalmazott madárevő pók. Elérkezettnek hittem az órát, hogy felfedezzem a világnak ama száz meg száz részletességet, mely e

teremtményt annyira érdekessé teszi, és diadalra segitsem az igazságot ama képtelen mesék felett, melyek mint utálatos vérszopót tüntetik fel ez állatot. Igaz, hogy e madárevő pók néhanéha madarakkal táplálkozik, és megtámadja a fiatal kolibriket, de csupán azért megy e végletekre, hogy saját kicsinyeit táplálja.

A mi a fiatal mygaleokat illeti, — igy nevezik a tudósok a madarászpókot, — ezek, szárnyak, csillogó tollak, vagy dallamos hang hiányában, az emberi értelmet megszégyenitő ösztönnel birnak, s — már mint egy pókhoz képest — sok van bennök a kutya tulajdonságaiból, csakhogy több méltósággal.

Az első madarászpókot a Borrego csucsán, egy véletlenül felemelt kő alatt találtam. Magányában megtámadtatva, meg sem kisértette a menekülést. Veréb nagyságu volt nyolcz fekete, kiülő szemeivel figyelemmel kisért; tiz lábán kevélyen elhelyezkedve.

Künn az uton kiáltás hallatszott. Juan hangosan felelt valamely kérdésre, és ostorát pattogtatta. A kocsi megkettőztette sebességét, mire lövés hallatszott. Csak döczögve haladhattunk előre; a lovak nyeritettek s a Zagal csititotta őket. Azt hittem, egy istráng szakadt el, s kinéztem az ablakon.

— Meguntad tán életedet? — kiáltá egy hang Juanhoz. — Nem hallottad, hogy azt parancsoltam: állj meg?

— Nem értettem önt, uram! — mormogá Juan, — kivel van baja?

— Azon aranyteherrel, melyet hoztál, barátom. Hány utazót viszesz?

— Ötöt.

— Fegyveresek?

— A tetőn ülők nem; a többiek igen.

Juan megszólitója lóháton volt; láttam, a mint határozatlanul közeledett a sürü bokorszegélyhez, melyen áthaladtunk, és mozgásban tartotta lovát, hogy kikérülje a golyót.

— Hej! ti többiek — kiáltott, — szálljatok le, s feküdjetek az ut szélére!

Ismertem a fortélyt s bármennyire meg voltam is lepetve az által, hogy Orizava kapui előtt megtámadtassunk, gépiesen szálltam le a kocsiról.

— A földre! — kiáltott egy másik hang.

Leültem, ideje is volt; mert egy láng villant el szemem előtt, utitársam lőtt. Többszöri tüzelés volt a válasz; háromszor fütyöltek az utas golyói fülem mellett, s elhatároztam, hogy követem a csak imént kapott tanácsot, azaz: elterültem a földön.

Nem sokára csak a rablók lövöldöztek, látván, hogy nem felelnek rá, egyik közülök megparancsolta a lovakat tartó Zagalnak, hogy közeledjék a kocsihoz.

— A keresztyén meghalt, — mondá az indián, itt fekszik keresztben, és már nem is mozdul.

— Saját fejére szálljon keze! — kiáltá az egyik rabló, — Isten a bizonyságom, hogy nem akartam életet oltani.

— Megmotozzuk az utasokat? — kérdé a Zagal, a mint mellettem állt.

— Nem; lelked rajta! — viszonzá a zsivány, — nem vagyunk mi koldusok.

Felültem, a sötétségben semmit sem láttam, A kocsi lámpái csak a fogatot világitották meg; egy lovunk agyon volt lőve, s a többi füleit hegyezve nyugtalanul szagolta. Négy zsákot raktak át a kocsiból egy öszvér nyergére, jobbra-balra az uttól vágtatást hallottam, s a csönd tudtunkra adá, hogy egyedül vagyunk ismét.

— Megvan még, doktor? — kiáltott Juan.

— Meg, — felelém; — hát te?

— Meglehetősen érzem magam; de mit gondol ön ezen utó-zavarról?

— Foglalkozzunk utasaiddal, — mondám a kocsisnak. — Valóban félek, hogy szerencsétlenség érte őket.

A Zagal meggyujtott egy fáklyát, melylyel a mexikói postakocsi mindig el van látva, és én a kocsihez közeledtem.

Egy izmos termetü, sürü, fekete szakállal köritett arczu ember feküdt az üléseken keresztül. Homlokán találva egy golyó által, még mindig kezében tartotta fegyvérét; meggyőződtem haláláról. A kocsi tetejére helyezett két ember átázva, megdermedve a hidegtől, s egy kissé a félelemtől, csak nagynehezen szállt le szellős üléséről. Nápolyiak voltak, s az elhunytnak szolgái, ki, mint értesültem, hajdan piemonti tiszt volt, gróf Allegrini. A szivarozónő szerencsére csak elájult; magához tért, és azonnal meggyujtotta szivarját. Mulatnő volt.

A megrémült és eltompult nápolyiak, félelemmel néztek bennünket, és csaknem azt hitték, hogy mi gyilkoltuk meg gazdájukat. Beültettem őket a kocsiba, hogy tartsák a szerencsétlen tiszt holttestét.

— Megismert-e valakit, doktor? — kérdé Juan, mialatt segitettem neki lovait befogni.

— Az, ki velem beszélt, álczát hordott; hangja nem ismeretlen előttem. Hányan lehettek?

— Hárman, — mondá a Zagal.

— Én részemről csak kettőt láttam, — felelék, — és eljárási módjokról, ujonczokat véltem felismerni.

— Nem is csalatkozott, doktor! Nappal, és ily uton, közzé vágtam volna lovaimnak, és elhagytam volna őket.

— A pénz, melyet elvittek, a tiszté volt?

— Nem; aranyszállitmány volt, melyet Lopez bankárnak hoztam Pneblaból. Ennek az olasznak a védelem jutott eszébe; ügyes lövő; de látja, doktor, a becsületes mesterség veszedelmes, és előbb vagy utóbb, a küzdtéren hagyja a fogát.

Juan okosan gondolkozott, nem is csoda; tiz év óta kormányozta a postakocsit, s talán ezeredszer látta most megtámadtatni magát, szakértőleg itélhette meg tehát az ügyet.

Miután az agyon lőtt lovat az utszélre vonszolta, s a szerszámot összekötözgette és rendbehozta volna, Juan elfoglalta ülését, s én is elhelyezkedtem a kocsiban. A szivarozónő imádkozott, és hév szavakkal köszönte meg nekem, a miért megmentettem őt oly gyalázattól, melyet ő tul nem élt volna.

Nem értettem, mit akar ezzel, és az ájulási zavarnak tulajdonitottam a reám fogott lovagias szerepet.

Végre az ég kitisztult a felhőktől, csillagai halvány fénynyel világitották meg a hegyek tetejét, a zivatar dühét lassanként ünnepélyes csend követte; a szegény piemonti, kinek élettelen testét két szolgája között hányattatni láttam, ép a kikötőben szenvedett hajótörést, mert igazat mondva: több mint 20 év óta nem támadtatott meg a postakocsi Tecamalukan innen.

A városba érve, szomoruan elgondoltam, hogy anya, nővér, feleség, gyermek várják hiába már ezentul e drága lényt, ki hazáját sem láthatja meg többé, s ugy, a hogy, eltemettetik.

(Folytatása köv.)

Az olvasásról.

Szerencsére még nem értük el azt a kort, melyben a nyomdák egyebet sem fognak termelni mint liszt-árjegyzéket, ét-

lapot, vasuti menetrendet, postai recepisse-eket s hasonló vastag gyakorlatias szerepekre szánt olvasnivalókat. Nem is hiszszük ugyan, hogy ilyen kort valamelyik dédunokáink is elérjenek, s ha mégis eszünkke ötlik ilyféle gondolat, azt csak mintegy hozzávetőleges jellemzésére igtatjuk ide az utánnunk következő generációknak azon esetre, ha az olvasási vágy és ösztön fokozatosan halad azon az uton, melyen mostan kielégitést keres.

Mert hiszen tagadhatatlan tény, hogy még azok is, kik mai napság olvasgatással foglalkoznak, leplezetlenül elárulják hogy mindinkább távolodnak az idelismustól, s mind mohóbb vágygyal esnek neki a realis szellemü irodalmi termékeknek.

Ez ellen ily általánoságban szólani visszatetszést szülhet a mai kor emberében; visszatetszést pedig azért, mert a kor jelszava az anyagiak iránti feltétlen hódolat. De ismétlem ezen visszatetszés csak általánosságában számithat némi jogosultságra, mig apró részleteiben vizsgálva a dolgot kénytelen lesz beismerni a legkonokabb materiálista is, hogy megérdemli a fáradságot és gondolkozást azon kérdés: vajon helyeselhető-e az, miszerint a materialisztikus áramlatoknak a szépirodalmi olvasmányok terén is tért engedjünk?

Mert hogy az ingadozás e részt megvan: az bizonyos. Azt semmi sem bizonyitja jobban mint az, hogy az irodalom — nem mondom, hogy nálunk, némileg ugyan nálunk is, hanem a külföldön — mindinkább hajlik azon irány felé, hogy a kedélyeket az erkölcs, a jó izlés rovására az érzékiség mámoritó emlőjén nevelje, hogy aztán utat mutasson a torkig megtelt lelkeknek a blazirtság ingoványaira.

Idealismus és realismus oly viszonyban állanak egymással, mint a vallás a filozofiával. E tételt elfogadva nem kell hozzá nagy ékes-szólási képesség csak az elvont fogalom helyett a konkret fogalmat vegyük, hogy elhitessük azt, miszerint e viszony kicsinyben hasonlólag fennáll a szépirodalmi olvasmányok és egyéb olvasmányok között.

Valamint szüksége lesz a világnak az idők végeig bizonyos erkölcsi világnézletre, hitre, vallásra, — ugy nem menekülhet a kisebb világ, az emberi e g y e d sem attól, hogy szív és lélek-képző eszközök nélkül saját erkölcsi életét a szép és nemes fogalmának megfelelő keretbe helyezze.

A nevelés után az olvasás az, mi a szív és lélek nemesitésére hatva a jellem-alakulást elősegiti.

Még az is kétséges, hogy melyiket lehetne a másik felé helyezni e tekintetben.

Különösen pedig a szépirodalmi és költői olvasmányok azok, melyekre nézve Eckard Lajos „Vorschule der Aesthetik“ czimü könyvében azt modja, hogy azokat egy nap sem kellene mellőzni, mert mig a komolyabb, magvasabb olvasmányok mintegy az élet rideg, megváltozhatlan törvényeivel ismertetnek meg bennünket, addig a költői müvek a szív óhajai és vágyainak adnak aranycsillogásu szárnyakat, az érzelem letükrözheti magát bennök — és a lélek erőt nyer megvivni azon tusát, mely az erkölcsi meggyőződéssel biró emberre születésétől haláláig minden oldalról leskelődik — erőt nyer é l n i. És ebben áll a jellem.

Nő jelleme az erkölcs, férfi erkölcse a jellem.

S miben áll azon titok, mely szerint a nő jellemét: az erkölcsöt, a férfi pedig erkölcsét: a jellemet megközelitheti? A szolid müveltség elsajátitásában. Ez a „müveltség“ szó ugyan hovatovább kezdi elveszteni azon igazi értelmét, melyet annak eredetileg adtak. Ma már a ki czifra hajlongások között, mosolygó arczczal, divatos ruhában jelenik meg a társaságban, nagyon könnyen kivivja a „müvelt“ nevet; — ha hozzá még kifogyhatlan a csevegésből — legyen az akármi tárgyu: az „szép müveltséggel“ bir; a ki meg épen valamelyik Dumas regényeiről is tud valamit — az meg „páratlan müveltségü.“ — Az „illedelmes“, „jóravaló“, nyájas“, „mulatságos“ stb. jelzők, melyek a fenti tulajdonságokra illenek, belopództak a „müveltség“ jelző köpenyébe, ugy, hogy ez a kisebb rangu, bár tagadhatlan, hogy néha szép és jó tulajdonoknak stereotyp kifejezőjévé vált.

Pedig: mily más ám az a „müveltség.“ Az a szolid müveltség. Sok fáradságba kerül ám annak a megszerzése. Még arra nem elég egy-két izgalmas, mindamellett üres regény elolvasása, hanem igenis szükséges rendszeres olvasgátása, tanulmányozása a jeles iróknak egyfelől, másfelől pedig alkalmazása, megemésztése az azokból meritett eszméknek. A társadalmi együttélés ezekre aztán hatván, mint a köszörü a kardra megszületik az a mit müveltségnek nevezünk.

Nem lehet eléggé hangsulyozni az olvasmányok megválasztásánal a nemzeties irányt. Disraeli mondja, hogy „nyelvében él, nyelvében hal a nemzet.“ Arany-igazság. Csakhogy, sajnosan kell bevallanunk, miszerint ezen arany-igazságot a mi olvasó-közönségünk, igen-igen csekély kivétellel, fapénzzel váltja be.

Tudja mindenki, nem kell külön regizstrálni, hogy hazánkban a külfüldi hirlapok, külfödi könyvek nagyobb számmal fogynak el mint a hazaiak. S miért? Mert talán nem mérközhetnek a mieink amazokkal? Bizony nem lenne csoda, ha ugy volna, mert hiszen a közöny mindenesetre leverőleg hathatna a magyar irókra, — de bátran el lehet mondani, hogy versenyképesek vagyunk a külfölddel. Vannak iróink, még pedig elég számmal, kik a külföld előtt becsületet szereztek a magyar irodalomnak, s egy kis utánjárás után még talán azt is ki lehetne mutatni,hogy nagyobb elterjedésnek is örvendenek mint idehaza. Valóban isten csodája hogy áll hazánk.

Különben erre nézve megint csak a nevelést kell okolnunk. Mert nevelés és olvasás nemcsak kiegészitik egymást, hanem hatnak is egymásra mint ok és okozat.

Ki kivánhatná azt, hogy fiainkat s leányainkat a küföldi nyelvben és irodalomban jártasakká ne tegyük? De viszont ki tagadná meg azt, hogy előbb saját édes nyelvünk és irodalmunkkal kell őket megismertetni? Pedig hát e tekintetben lelkiismeretességet hasztalan keresnénk. Soha, de soha nem volt még nemzet, mely e tekintetben oly szánandó nyugalommal mérte volna saját szivének a tőrt, mint a magyar. A mit az önkény ki nem birt vinni, tudniillik hogy vetkezzük le nemzeti erkölcseinket, szokásainkat, tagadjuk meg, felejtsük el szép nyelvünket, azt ugy látszik, önkényt visszük keresztül.

Az irodalomban lüktet a nemzet életere. Erdélyi János azt mondja, hogy a nép dalait a nemzet minden törvény-hozójának ismernie kellene. Jóságos isten! Milyen kivánság! A törvényhozók bibelődnének ily aprósággal! — Különben meglehet hogy törődnének vele, ha olvasták volna Erdélyi János müveit.

A közélet férfiai megelégszenek a higtartalmu politikai napi lapok olvasásával; — kedélyöket belepi a napi események pora, s mire a más világra jutnak kész mumiák.

S ha már egy nemzet értelmiségének állitott szereplők is ily kislelkűek: mit várjunk az értelmiség keretén kivül hagyottaktól?

Sz. E.

Egy hét története.

Juniushó 7-dikén.

Donadio Bianka és a magyar közönség. — Amina. — Bucsu-estély. — A Laube-társulat és a nemzeti szinház. — Uj tavasz. — Reverie dans les bois. — A szini képezde. — Márkus Emilia.

Sokat tapsoltak önök Donadio Biankának, ki most hagyta el fővárosunkat? Én azt hiszem, igen; mert ez a fiatal énekesnő azok közé tartozott, kik első pillanatra megnyerik rokonszenvünket, kik még akkor is egész érdekeltségünkre igényt tarthatnának, ha nem köritené fejüket a művészet varázsa. Ha vannak királyok „isten kegyelméből," vannak művésznők is, kikre az isten különös kegye mosolygott, mikor a szinpadra léptek. Ezek azután a müvelt világ gyönyörüségei; hóditó körutra indulhatnak, biztosabb sikerrel, mint a Nagy Sándorok, mint a Bonaparték, kiket egy-egy Beresina tönkre tesz; a merre járnak, virág eső hull lábaikhoz s a mi becsesebb a virágesőnél: a szemek édes harmata, az elragadtatás nem egy magasztos könnye.

Donadio Biankát határozott hivatás vezette a szinpadra s nekünk jutott a dicsőség, hogy e hivatást legelőször megpecsételjük. A fővárosi közönség elmondhatja magáról, hogy e ritka tehetséget ő fedezte föl, mert a kisasszony első nagyobb diadala Budapestről datálódik. A magyar közönség zajos tapsai kihatottak a külföldre s igy történt, hogy Merelli, a világhirü énekesnők impressáriója, fényes szerződéssel kapcsolta magához azt a fiatal leányt, ki tegnap még kezdő volt, ma már müvésznő s holnap talán Patti és Nilson vetélytársa lesz. A felfedezés értéke annál nagyobb, mivel Donadio Bianka müvészete nem egyértelmü a divatos nagy hang hatásvadászó fogásaival, hanem inkább a kedély melegétől, a sziv tiszta ihletétől áthatott gyöngéd, finom és eszményi benső ségben áll. Donadio müvészete a képzett izlést ragadja meg s azt elégiti ki igazán, ki a müvészet valódi czélját, lényegét az eszményi tartalomban látja, — ki a hangot csak akkor találja szépnek, ha abban érzelem árad s a sziv tüze lobog.

Némely szerepben Donadio Bianka már is páratlannak mondható. Aminájá t Bellini „Alvajáró"-jában a legnagyobb énekesnők sem érhetik utól, mert egyik sem adhat több nemességet és finomságot ennek a költői szerepnek, — egyik sem testesitheti meg ideálisabban a lánglelkü olasz zeneköltő e csoda szép alakját, mely maga a női kellem, a szüzies báj, a hangokba olvadt tiszta poézis.

Még mintha most is látnók, a mint a 3-dik felvonás végén sáppadt, átszellemült arczczal, merengő szemekkel, hófehér ruhában a szinpadra lép s bántott szerelme összes bánatát beleheli a halk áriába, melytől a legkérgesebb sziv is fölenged. Ott áll, mint maga az eszmény; a szerelem és a fájdalom, a remény és a lemondás tüneménye, földi angyal, ki szárnyait öltönye redőibe rejti . . . a szem boldogan mélázik rajta s minden érzék andalogva csügg énekén, mintha erdőben bolyongva, sürü lombok közül panaszos madárdalt hallanánk, el-el-csitulva, meg ujra kitörve, végtelen szerelemmel, végtelen fájdalommal. Nem! Lehetetlen az, hogy valaki több lelket adjon e jelenet költészetéhez, mint Donanio Bianka; ez a jelenet tette előttünk müvésznővé, ez a jelenet éreztette át velünk jelleme szépségét, mely a Proch-változatok csillogó coloraturáján, mint fátyolon, csak áttetszett.

A müvésznő Hamletben bucsuzott el tőlünk. Mily szeretetteljes volt ez a bucsu. A közönség nem tudott eleget tapsolni, nem tudott elég virágot szórni lábai elé. Minden virág üdvözletet mosolygott rá s mintha mondta volna: „Ugy-e visszatérsz? Visszatérsz e közönséghez, mely igazán szeret! visszatérsz e közönséghez, mely megért!" A sok diszes bouquet közt volt egy babérkoszoru is; egyszerü, igénytelen, de babérkoszoru. A müvésznőt leginkább ez hatotta meg. Fölvette, szivéhez szoritotta és csókkal boritotta el. Legyen ez a koszoru kapocs köztünk, ne hervadjon el soha, mint nem hervad el köztünk emléke; és ha idegen földön, a nagy világ kápráztató fénye, harsogó tapsa közt, a kitüntetések izgalmaiban rá veti szemét, üdüljön föl gondolata a mi emlékezetünkön és jusson eszébe Magyarország! Juttassa eszébe Moore daláből azt a refraint, mely a távozó barátnőhöz igy esd!

Átölel sok uj barát
Az öröm, mit sorsod ád
Édesb lesz szivednek,
De az öröm mámorában
Az uj barátok sorában
Rám is emlékezz' meg.

A Laube-társulat is bucsut vett a Variétés-szinháztól. A magyar közönségnek mindenesetre okulására szolgálhatott. Megtanulhatta, hogy a szorgalom, a jó vezetés, a szigoruan keresztül vitt rendszer még a középszerüségeket is bizonyos szinvonalra emelheti és megtanulhatta, hogy a magyar szinmüvészetet még „mai állapotában" sem szabad ugy kicsinyleni, mint némelyek teszik. Hiába mondják, hogy szinmüvészetünk a korábbi időkhöz képest hanyatlást mutat. Hála istennek, még vannak igazi müvészeink, kikre büszkén hivatkozhatunk. Az a szinpad, hol — csak a legkiválóbbakat emlitve — Prielle Kornélia, Felekyné, Szigeti József, Feleky játszanak, oda tehető Európa bármely szinpada mellé.

A Laube-féle szinház pedig határozottan alatta fog állani, ha a kettőt össze mérjük. A szorgalom, jó vezetés, routin: előnyök, de másodrangu előnyök. A müvészetben legelső az egyéniség; a talentum szabad szárnyalása többet ér, mint a jól betanitott routin mértékre szedett lépegetése.

Különben a tapintatos Laube ideje korán távozott. Lehet, hogy egy-két hét mulva arról győződött volna meg, hogy még a német szinház is maradhat — üresen. Sokat tett persze az is, hogy a szép idő egész pompájában beköszöntött. A fagyos tavasz megjavitotta magát s lebegő himes köpenyében jelent meg, mint a régi jó világban, mikor a tavasz még nem játszotta a blazirtat (mint sok mai fiatal ember) s nem kaczérkodott mogorva tantejával, a zuzmarás téllel. Szeme égető sugarakat vet ránk, sőt talán égetőbbet a kelleténél; sokat akar egyszerre helyrepótolni vagy talán előleget vett a nyártól. Annyi bizonyos, hogy a kerti lakások kelete fölszállt s a villegiatura már nem egyértelmü a bundás, kályha tüzes,

didergő „nyaralással.“ A mezők ezer virága édes illattal árasztja el a levegőt, a fölvidult kis madarak jó kedvű dalán ujjong a természet . . . a sugaras mennybolt örök kékje ugy nevet ránk, mint a kegyes isten biztató, üdvöt igérő szent szeme . . . még a felhők is vigan, könnyedén rohannak el fejünk felett, mig messze-messze szállanának, ismeretlen tájak felé . . . !

A ki csak teheti, siet a zöldbe, — menekül a fák dus árnyu lombjai alá! Én sem tennék egyebet, csak elterülnék a puha fü smaragd-zöld palástján, valami magányos erdő legmélyebb zugában, hová zokogni jár a madár, elbúni a nyughatatlan szellő . . . nézném hosszan, félig ébren, félig alva, azt a darab eget, mely a komoly, csöndes fák hajladozó ágain átragyog . . . és nem gondolnék semmi egyébre, csak arra, hogy szabad vagyok. Az esti harangszó ott találna még fekhelyemen — titokszerü, enyésző kongása beleszövődnék merengésembe és megremegtetné a könycseppet, mely pilláim alól észrevétlen permetezne ki, mint a virág kelyhébe hulló harmat . . . ott találna még a vándor hold is . . . méla üdvözletét szivem legtitkosabb sohajával viszonoznám s multam emlékeit mind föl-idézném, hogy kisértetekként lengjenek a suhanó villi-táncz alatt fehér sugarában . . . és ha megszünnék a nagy suttogás, ha a százados vadon nesztelen álomba merülne, én még mindig ébren volnék, s látnám feltünni az örök csillagokat és olvasnám bennük végzetemet!

Oh, ha az ember mind megtehetné, a mit vágya, szeszélye kigondol! De még most taposnom kell a forró járdakövet és a coulissák festett zöldjével ámitnom magamat. Még most a sziniképezde vizsgálataira járok . . . Bocsánat! Nehogy gunyra magyarázzák szavaimat! Senki sem becsüli nálam őszintébben a fiatal szinésznemzedék iparkodását . . . Ohajtanám, hogy a magyar Rachelek és Talmák innen kerüljenek ki . . . hogy Egressy Gábor és Megyeri nyomdokaiba innen lépjenek . . . A szini képezde multja sem olyan, hogy a kicsinylést megérdemelné; sok derék és tehetséges müvésze a nemzeti szinháznak itt szerezte meg a siker első biztositékát. És van ma is egykettő, ki nagy reményekre jogosit. Különösen meglepett egy fiatal leány, — egy ideális szép hajadon, ki már külsején hirdeti a lélek nemes szépségét. Aranyszőke fürteivel a Loreleynak mondanád, ha szelidsége és finom valója nem egy uj Gretchent állitanának eléd. Társai közt igénytelenül jár, nem sejtve, hogy játékára gyönyörbe merül a szem. S mily fenkölt tüz lobog e fiatal leányban, szavalata mily merész, mily igaz; a nagy költők eszméit máris mennyire fölfogja, átérzi! A magyar szinpadnak tüneményt fog ajándékozni a sors, ha e nagy tehetséghez kötött várakozást a jövő beváltja; ha háboritlan haladhat utján a müvészet temploma felé, hol a főoltárnál lesz helye. Nem mondtam még, minek nevezik? A fiatal leány neve: Márkus Emilia.

Ábrányi Emil.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége a hozzá legközelebb pénzsegélyért folyamodott budapesti szükölködők érdemesbjei részére 700 frtot adott magánpénztárából, és Sztropkó mezőváros tüzkárosult lakosai részére, illetőleg az elégett templom és iskola felépitése czéljaira, szintén magánpénztárából, 500 frt segélyt adományozott.

⁂ (*Rózsás napló.*) Szuly János pécsi fiatal ügyvéd s honvédhadnagy, jegyet váltott Éhen Hermina kisasszonynyal, Éhen Károly vépi uradalmi tiszttartó kedves leányával. — Hencz Ödön (Somogymegye) gerézdi uradalmi bérlő mult hó 28-dikán váltott jegyet Simli Katicza kisasszonynyal Szolgaegyházán Fehérmegyében. — Kádár Kálmán vámosmikolai fiatal tehetséges ügyvéd e napokban váltott jegyet Horváth Mariska kisasszonynyal Esztergomban. — Kiss Károly ügyvédjelölt e hó 15-dikén tartja esküvőjét Szaplonczay Matild kisasszonynyal Sárospatakon. A fiatal pár az esküvő után Olaszországba utazik. — Miskolczon Bozik Piroska kisasszonynyal e napokban tartotta meg esküvőjét Lindenmayer Sándor Váza-ezredbeli főhadnagy — Bogáromy János tisztviselő jegyet váltott Thaisz Gizella kisasszonynyal Kecskeméten. — Szilsárkányban, Badicz Imre ur házánál e napokban volt Badicz Lajos kapuvári közjegyző és Szűcs Róza kisasszony, Szűcs Dénes féhérmegyei földbirtokos kedves leányának esküvője. — Dr. Kovács Sándor debreczeni főiskolai jogtanár eljegyezte Szoboszlai Pap Laura kisasszonyt, nyiregyházi törvényszéki ülnök. — Biróy Gyula tolnai gyógyszerész és Pezevitz Ilona kisasszony esküvője mult hó 31-kén volt Sátoralja-Ujhelyben.

⁂ (*A budapesti Fröbelnőegyesület*) kétszer elnapolt majálisa pünküsd vasárnapján nagy számu közönssg részvéte mellett tartatott meg az Orczykertben. Tizenegy intézetből mintegy 500 kisded jelent meg s a felnőttek tombolajátékkal s tánczczal mulatták magakat egész éjfélig. A jótékony egyesület pénztára bizonynyal szép jövedelmet huzott ezen ünnepélyből.

⁂ (*Az árvizkárosultak javára*) rendezett ipari s mütörténelmi kiállitás ujabban egy felette érdekes müdarabbal szaporodott. Azon misemondó ruha (casula) ez, melyet Kállay Béni mint belgrádi főkonzul a boszniai fojniczai kolostorban felfedezett, s Theodorovics Svetozár boszniai osztrák magyar főkonzulnak sikerült azt a kiállitás tartamára megszerezni, s a becses ereklye megismerését lehetővé tenni. A casula Corvin Mátyás király idejéből való s gazdag aranyozásokban. Az egész ruha alapja vizszintes aranyfonalakból van szőve: a felső részt egy ezüst koszoru foglalja el, melyet ezüst szalagok kötnek össze, a csipkés levelek közt füge, körte és naspolya gyümölcsökkel. A körvonalakat rövidre nyirt zöld bársony vonalak képezik. A koszoru közepén Mátyás király czimere: szivalaku pajzsban zöld ágon holló, csőrében biborszin köves gyürüt tartva. A többi tért egy virágokkal telt edény foglalja el, két oldalán egy-egy bőségszaruval. Minden esetre ajánljuk olvasóink figyelmébe a gazdagon látogatott ritka becsü mütárlat ez egyik legértékesebb darabját.

⁂ (*A fővárosi árvizkárosultak*) közül azok, kik a Duna balpartján laknak és 1000 frtig terjedő kárt szenvedtek, most kapják a régóta várt segélyt. A kiosztás az V-ik kerületi előljáróság hivatali helyiségében e napokban kezdődött Haris Sándor elnöklete alatt, és fog tartani néhány napig, mert a segélyezendők száma igen nagy. Minden károsult körülbelül $^1/_5$-öd részét kapja bevallott kárának. Összesen 10.000 frt osztatik ki. A kiosztásnál az elnök mellett közremüködtek Wahrmann Sándor és Nasztl M. urak is, kik a károk felvételénél szintén részt vettek.

⁂ (*A pünkösdi kirándulók*) ugyancsak jól jártak az idén. Mulatságuk felhőszakadás nélkül esett meg; a természet ugyanis megkésett vele. A mulasztást szerdán pótolta helyre. Reggeltől fogva égetően sütött a nap és az égen csak itt-ott mutatkozott felhő. Tizenegy óra tájban azonban birtelen támadtak elő és terhes felhőkké egyesülve, már a másik pillanatban mint eső özönlöttök alá, nagy meglepetésére a dologban

járó vagy a dologtalanságban ténfergő utczai közönségnek, melynek minden egyese, ki hogy tudott, sietett az ázás elől menekülni.

⁂ (*A patvaristák tavaszi tánczvigalma,*) mely e hó 3-dikán tartatott meg a Margitszigeten, mint előre látható volt, igen fényesen sikerült.Noha a mulatság kezdete 6 órára volt téve már az 5 órai hajóval özönével sereglett ki a legdiszesebb közőnség, mely aztán kedélyesen, fesztelenül mulatott egész hajnali 4 óráig. A künn volt közönség száma 3000-re tehető; az első négyest 260 pár tánczolta. Aztán meg nem hiába patvaristák rendezték a majálist, de magyaros zamata is volt: 6 csárdás volt felvéve a tánczrendbe, és végig is tánczolták amugy tüzzel, lelkesen! Mintha csak egy 60-as években tartott mulatságban lettünk volna. Örvendünk patvaristáink fényes sikerén, — és reméljük, hogy megalakitván egyesületüket, a patvarista-bálok ezentul az idények rendes vigalmai közt fognak helyet foglalni.

⁂ (*A szinészeti tanintézet*) évkönyve megjelent. A mult évben 106-an jelentkeztek, azonban felvételre alkalmasnak csak 41 találtatott. A tanév szeptember 1-sején kezdődött s e hó 3-kán végződött be. A tanintézet uj helyiségén egy kis állandó szinházzal is bir, melyben már több előadás tartatott. A mult tanévben 9 növendék végzett s azok közt 7 alkalmazást is nyert. A tanoda növendékei is részt vettek a nemzeti s várszinházban egy év alatt 272 előadásban, sőt három növendék szerződtetett is a nemzeti szinházhoz. A jövő tanév augusztushó 23-dikán kezdődik, a felvételre bejegyzés augusztushó 14—19-dikén történhetik, szonban a felvétel fölött véglegesen csak november végén határoznak.

⁂ (*Az egyetemes tanitó gyülés*) 50-es bizottsága pünkösd első napján tartotta meg évi nagy-gyülését Budapesten, a népnevelők egyesületének helyiségében. A tanácskozás egész nap tartott. A főbb határozatok közül kiemeljük a következőket: A III. egyetemes tanitógyülés ideje és helye nem határoztatott meg, azonban a 15-ös központi bizottság felhatalmaztatott annak kitüzésére. Az egyetemes gyülés már régebben kitüzött kérdései közé felvétetett még a hitoktatás kérdése is. Az 50-es bizottság többsége nem ohajtott e tekintetben nyilatkozatot tenni, habár többen sürgették, hogy az erkölcstannak rendes tantárgygyá tétele s annak az osztálytanitóra bizatása kimondassék. Az óraterv, tanmenet s tanrendre vonatkozó müvek megvitatására felhivattak az egyes egyesületek s ezek nézeteinek figyelemmel kisérésével Léderer Ábrahám, a kézimunka tanitására nézve pedig Komjáthy György bizatott meg. A központi bizottság eljárása helyeseltetett s ennek egyik pontjával kapcsolatban felhivatnak a tanitók, hogy a nevezetesebb történelmi események évfordulóját az iskolákban nevelési eszköz gyanánt is igyekezzenek felhasználni. A vértesaljai tanitók felhivására kérvény küldetik a miniszterhez, hogy a tanfelügyelői, tollnoki s miniszteri hivatali állásokra szakértőket alkalmazzon. A kolozsvári tanitók inditványa a tanitónők kérdésének az egyetemes tanitógyülés tárgyaként felvételre nézve elejtetett. A tudományos paedagogia-társulat eszméjét a bizottság helyeselte, azonban kivitelét a társadalmi nyugalomra bizta.

⁂ (*A magyar tudományos Akadémia*) nagygyülésének első összes ülése e hó 6-dikán esti 5 órakor tartatott. Bejelentetvén gróf Waldstein János, igazgató tag halála, az emlékbeszéd tartásáról az I. osztály gondoskodik. Az ünnepélyes közülés tárgysorozatának megállapitása után az osztályok jelentései kerültek sorra; a jutalmazások iránt következő határozatok hozattak: I. osztály: 1. A Nádasdy jutalom (200 arany) nem adatik ki, hanem 1877. deczember 31-dikére ujra kitüzetik. 2. A 15 aranyos Sámuel-dij (az 1875-ben megjelent legjobb nyelvtani értekezésre). Edelspacher „Román elemek“ czimü nyelvtudományi közleményekben megjelent értekezésének itéltetett oda. — II. osztály. A 100 aranyos jogtudományi pályakérdésre beérkezett 4 pályamü közül (az öröklött és szerzett vagyonjogról) az 1. számunak itéltetett, szerzője Zlinszky Imre. A 2. sz. dicsérettel emlittetik, s jeligéje félretétetik. 2. A Horváth Boldizsár által felajánlott 100 aranyra (népbirák, esküdtszék) érkezett 2 pályamü közül a jutalmat az 1. sz. dr. Friedmann Bernát nyerte. — III. osztály. 1. A nagy jutalmat — 200 arany — (a math. tud. köréből) Schenzl Guidó müve (a meteorologiai észleletekről) nyerte. Mellette szóban volt az elhunyt Stahlberger tanár müve: „Az árapály a fiumei kikötőben.“ 2. A Marczibányi jutalomra (50 arany) kérdés merülvén föl, az függőben maradt. 3. A Vitéz-féle (Korizmics által megkétszerezett) jutalmat a befásitásról Galgóczy K. nyerte. 4. A Fáy-jutalom 1500 forint nem adatik ki, hanem ujra kitüzetik. Uj tagokul megválasztattak: tiszteleti tagokul: Nagy János; rendes tagokul: Vámbéri Armin, Szilády Áron, dr. Schenzl Guidó: levelező tagokul dr. Barna Ignácz, Goldziher Ignácz, Deák Farkas, Zlinszky Imre, Böck János, Konkoly Thege Miklós és Lengyel Béla; külső tagokul: Ujfaludy Károly, Fleischer Henrik, Donner Ödön, Ritschl Vilmos, de Parvien Kunig Ernő, Broca Pál és De Cardolle Alfonz.

⁂ (*Arany János*) az akadémia főtitkári állásáról lemondott. Lemondó levelét e hó 6-diki nagygyűlésen olvasták fel. Ereje hanyatlását emlitve, kérte az akadémiát, hogy tizenkét év óta viselt hivatalától mentsék fel, s intézkedjenek ugy, hogy utódja már a szünidők után elfoglalhassa helyét. Gróf Lónyay Menyhért szólalt fel, tolmácsolván a tagok érzelmét s kérve őt, hogy lemondását vegye vissza, s maradjon meg helyén, melyen az akadémiának oly nagy diszére válik. Arany János azt felelte, hogy midőn valaki ily lépést tesz, az azt meg szokta fontolni komolyan, s az akadémiának csak javára fog szolgálni, ha helyét a teendőkre alkalmasabb erő foglalja el. — Erre mindenki azon ohaját fejezte ki, hogy maradjon. Gróf Lónyay Menyhért igérte, hogy az akadémia gondoskodni fog a főtitkári terhek könnyitéséről. Az ügy azonban befejezetlenül maradt, mert Arany János nem nyilatkozott a lemondás visszavételéről. Az akadémia főtitkári széke mindenesetre nagy diszt vesztene benne, mig más oldalról véve: a hazai költészet várható nyeresége lebeg szemeink előtt. De ki lehet egyeztetni e kettőt, mert az akadémia igazgató tanácsa bizonyosan beváltja az elnök adott igéretét, könnyit a főtitkári terheken s időt ad a költőnek, hogy a múzsának több időt szentelhessen.

⁂ (*Ahlström kapitány*) pünkösd hétfőjén mutatta be az Orczy-kertben a fővárosi közönségnek az Oestberg-féle tüzmentes ruhát. E ruházat segitségével a tüzhez nem csak közeliteni lehet, hanem közvetlen a lángok közé is nyomulhatni, a nélkül, hogy az illetőnek legkisebb baja következnék. A készülék tulajdonképen egy kétrétü ruhából áll, mely a kisérletet tevőnek szorosan testére csatoltatik. A ruha belső fala vizmentes kaucsukból van készitve s e közt és a kisérlő teste közt hideg levegő kering, melyet oda egy légszivattyuval nyomnak be. A kaucsuk fölötti ruharéteg oly likacsos anyagból van készitve, hogy az a vizet átbocsássa. E felső réteg és a kaucsuk burkolat közé folytonosan vizet szivattyuznak, mely aztán az előbbinek likacsain keresztül kifoly. A test és a kaucsukburok közé szivattyuzott lég a szemnek és szájnak szabadon hagyott nyilásokon tódul ki s pedig oly erővel, hogy a lángot és

a füstöt onnét távol tartja, s a mellett a légzést lehetővé teszi. — Ahlström kapitány mutatványa következőleg ment végbe: Négy egymás mellé rakott keményfa máglya közeit forgácscsal megtöltötték s azután petroleummal lelocsolták. Esti 8 órakor a máglyákat meggyujtották, s a kapitány felöltve a tüzmentes ruhát, bátran bele ment a lángokba s ott időzött, a mig a tüz hamvadni nem kezdett. A mutatványt a közönség zajosan megéljenezte. A készülék tüzoltói célokra van szerkesztve, a szakértők véleménye szerint azonban a kétféle szivattyu alkalmazása az e ruhában felöltözött egyénnek mozgását nagyon megnehezíti, ugy, hogy a tüzoltónak a szükséges gyorsaságot és erőkifejtést alig lehet eszközölnie. Ehez járul még az is, hogy a ruhába való felöltözés, a szivattyuk csapjainak felcsavarása nagyobb időbe kerül, mi által az oltásra alkalmas időpont felhasználhatlanul elmulhat.

*** (*Egy őrült honmentő.*) Az alsóházi elnökség titkára, Lubinsky ur, e napokban Ghyczy Kálmán házelnökhez ment s értésére adta, hogy egy rendkivüli találmánya van, mely szerint 50,000 forintból rövid idő alatt egy milliárdot lehet összehozni s ekként a magyar államot megmenteni; a miniszterelnökhöz is elment s ott mint pénzügyér mutatta be magát. Néhány főkapitánysági hivatalnoknak, kik számvizsgálóknak adták ki magukat, hogy a miniszterelnök megbizásából találmányát megvizsgálják — sikerült őt a Rókus-kórházba csalogatni, hol ki fog derülni, valjon megrögzött őrültségben szenved-e vagy csak téboly-rohamokban.

*** (*A nemzeti szinház*) ugy tesz, mint a jó gazdasszony, a ki a maradékételt sem engedi kárba menni. Most, hogy a közönség a szép nyári estéken minden bokorban egy-egy Nagy-Benza Idát hallgathat, egyéb jóra forditja a szinpadot, föllépteti elébb Bogyó Alajost a „Trobadour"-ban, azután Kauser-Berster Bertha asszonyt „Aidá"-ban, hátha az elsőben uj tenoristával, a másodikban meg uj lyrai énekesnővel szaporithatja jó tagjainak számát. És nem csak a jó szándékot kell dicsérnünk, hanem az eredményt is. Bogyónak ugyan még egy kicsit tanulni kell, hogy jeleseink közt megállhasson; énekmodora, játéka egyformán elvadult, a mint az nem is lehet máskép magára hagyott tehetségnél; de van hangja és müérzéke, kellő tanulmány után tehát jó hasznát veheti operánk. A mi pedig Kauser-Berster urhölgyet illeti, az máris kész kedvesség. Évek óta itt a fővárosban képezte finom, csengő hangját és vonzó előadását, azért most, hogy a szinpadra lépett, senki sem hitte, hogy első kisérlet, olyan biztos, könnyed és otthonias volt éneke, játéka, egész jelensége, és ép ugy meg is tapsolták érte, nem egyszer, de számtalanszor. Nem csak vendégmarasztó volt e taps, hanem: „Isten hozott nálunk, leszesz a mi lányunk," a mint a mi jóizü népünk mondja.

És bucsucsókot is kaptunk, — már mint a szinháztól — olyant, hogy legalább is egy hónapig, a meddig a szünet fog tartani, édes lesz tőle szivünk és szánk: Cherubini „Vizhordozó"-ját. Régi, régi opera ez, legalább is 60 éves és mennyire nem árthat neki az idő! Most is csupa tüz és báj és erő, napokon át utána csendül a szív, különösen a czimszerep után, mivelhogy ezt Odry énekelte is, játszta is méltóan a nagy mesterhez.

*** (*A népszinházban*) megint lesz mit látni. Meghozatták Bécsből az „Utazás a holdba" czimü látványosság diszleteit, a szöveget is lefordittották hozzá, hanem ez itt nagyon mellékes dolog; nem hallani és érezni, hanem látni és szemet-szájat tátva felejteni, ez való a közönségnek, mondják, a kik mondják, azt pedig kap itt annyit, hogy szinte az esze megáll tőle annak, a kinek van, és mágis oda viszi. „Kenedy"-nek fájdalom, nincs szerepe e „mü"-ben, de látjuk helyébe, hogyan születik az ágyu, a mi szintén nagyszerü. A hogy az ásvány csudálatosbnál csodálatosb szineket játszva, higra olvad, majd meg összemegy, azután elővesznek egy lyukat és behuzzák fémmel, és meglesz a cső, azután meg, — jaj dehogy lehet ezt leirni! Látni kell ezt, csak akkor tudjuk meg, mi minden nem járja egy ilyen darabban.

*** (*Irodalom.*) A Franklin-társulat legujabb kiadványai: „A Grant kapitány gyermekei", Jules Verne érdekes regénye, forditotta Vértessy Arnold. — Jókai Mórtól „A régi jó táblabirák" három kötetben. — Jókaitól „Az elátkozott család." — „Ifjusági iratok" Vachott Sándornétól. — Dr. Farkas Mihály „Magyar kertészetkönyve." — „Az állat és élete" Dely Mátyás állatorvostól s a „Lótenyésztés" Kodolányi Antaltól. Továbbá az ifjuság és nép számára szerkesztett „Történelmi könyvtár"-ból megjelent 9 uj füzet. — Szerkesztői változás van a „Kelet Népé"-nél. Kállay Béni visszalépett a lapvezérségtől, ifj. Ábrányi Kornél pedig a felelős szerkesztőségtől. A jobboldali ellenzék e közlönyét ezentul Halász Imre szerkeszti. — Voytics Zsigmond hazánkfia, régóta newyorki jóhirü nyomdatulajdonos, Kompolthy Tivadar összegyüjtött költeményeiből egy kötetet rendezett sajtó alá. Ez bizonyára a legelső magyar könyv, mely Amerikában napvilágot látott.

*** (*Vegyesek.*) Király ő Felsége pár napra Ischlbe ment, neje és leánya meglátogatása végett. — Gróf Andrássy Gyula közös külügyminiszter egy darabig nem megy Terebesre, hanem ő Felsége határozott kivánsága szerint — mint irják — Schönbrunnban vesz lakást. — A magyar árvizkárosultak javára rendezendő sorsjáték bizottsága, Zubovics Feodor s társai, folyamodványt nyujtottak be a kereskelmi miniszterhez az iránt, hogy dijmentesen eszközölhessék a sorsjegyek postai szétküldését. Tekintve a sorsjáték jótékony czélját, a bizottság nem kételkedik, hogy a miniszter ur teljesiteni fogja e kérelmet. — A mult év folyamán Körmöczbányán 2.073,958 darab ezüst egy forintos, 425,044 darab 10 kros, 260,537 darab arany, egyenkint 8 frt 20 frankkal, 10,682 darab 4 frtos 10 frankos arany, összesen 4.260,074 forint veretett; Bécsben 1875-dik évben 8.773,909 darab 14.050,36 forint értékben veretett arany és ezüst pénz. — A Losonczy László elmebetegségéről közlött hir, annyiban nem való, a mennyiben visszament Czeglédre, hol eddig is fiánál tartozkodott. — Georg Sand, a hires franczia regényirónő mult csütörtökön meghalt. — A lefolyt héten, május 28-dikától junius 3-dikáig a fővárosban született 280 gyermek, elhalt 271 személy; a születések tehát 9 esettel mulják felül a halálozásokat. Az uj szülöttek közt volt 146 fiu, 134 leány. A halottak közt volt 147 férfi, 124 nő; egy éven aluli gyermek 79. Ez év 22 hetében született összesen 6032, elhalt 5428; a születések többlete 604.

*** (*Halálozások.*) Timár János egyike a vidék jelesb szinészeinek, meghalt. Tagja volt a nemzeti szinháznak is. Timár utóbbi időben Mansberger társulatánál működött Nyiregyházán s ugyanott halt meg rövid betegség után. Temetése Debreczenben volt, melyen a népszinházat Vasváry Kovács képviselte, ki ez intézet tagjai részéről küldött koszorut letette az elhunyt müvész koporsójára. Szigligeti nem levén a fővárosban, Feleki távirati uton Simon debreczeni polgármestert kérte fel a nemzeti szinház részéről egy babérkoszorú átadására. — Elhunytak továbbá: Gózon Antal, a nemzeti szinház nyugalmazott tagja, e hó 3-dikán, 66 éves korában. —

Csertészi Somosi Ignácz, a magyar kuria legfőbb itélőszéki osztályának birája, e hó 8-dikán, 67 éves korában. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Junius 10-dikén: „Ördög Róbert," Kuluncsics Anna első föllépteül. — Junius 11-dikén: „Lelencz." — Junius 12-dikén: „Ibolyafaló," először. — Junius 13-dikán: „A végzet hatalma", Kauserné 2-dik vendégjátéka. — Junius 14-dikén: „Ferréol." — Junius 15-dikén: „A vizhordozó", 2-szor. — Junius 16-dikán: „Ibolyafaló."

Divattudósitás.

A divatnak egy be nem számitható szeszélye által, mely itél és uralkodik, a mint neki épen tetszik, egyszerre csak ismét előkeresték a csipkéket, melyek már-már más, ujabb diszitések miatt feledésbe merültek, és most alig van az öltözéknek oly tárgya, melyen e finom szövések nem alkalmaztatnának: kalapok, ruhák, felöltők, kendőcskék, fehérnemüek, egyszóval a csipke soha sem élt kelendőbb kort, mint jelenleg. Mind a mellett azonban, hogy az ipar e téren is valódi remekmüveket képes már előállitani, és az utánzott csipkék igen szépek, még sem közelithetik meg az igazi csipke változatosságát, szépségét és értékét. A csipkéket ismerni, osztályozni, a valódit megkülönböztethetni az ügyes utánzattól, tehát most csakugyan nem felesleges, azért hadd mondjak el egyetmást róla.

Az igazi csipke öt osztályra van felosztva: 1) a brüsszeli point, vagy angol csipke, 2) a malines csipke, 3) a point d' Alençon, 4) a Valenciennes-csipke és 5) a Lille-féle csipke. A többi czérnacsipke azon országok neveit viseli, a hol gyártatnak, és a fennebb előcsoroltak modorát igyekeznek utánozni

A brüsszeli csipke a fényüzés és gazdagság hirdetője és királynője a csipkéknek; hibásan nevezik angol csipkének is, mert az soha sem készült Angolhonban, és csak onnan kapta e nevet, mert nagy kegyben áll az angol főrangu világnál. Nincs csipke, mely mérkőzhetnék az igazi brüsszelivel finomság és szép rajz, de tán a felette nagy ár tekintetében sem. Átlátszóság és könnyedség tekintetében mindjárt mellette foglalhat helyet a malinecsipke; az a finom szál, mely a külső rajzot jelöli és bekeretezi, remek himzéshez teszi azt hasonlóvá. E csipke ára felényire sem olyan nagy, mint a brüsszeli vagy angol. A Valencienne-csipkét a háboru elkergette szülővárosából, és jelenleg majdnem kivétel nélkül Belgiumban készül. Sürübb és tartósabb szövésének köszönheti átaláncs kedveltségét, és a mellett legkevésbbé sincsen a divat szeszélyeinek alávetve. A Valencienne-csipke szépsége és értékénél fogva a főranguak világában uralkodik, de egyszersmind a középosztálynak is kedvencze, tartóssága és izléses, egyenlően szép szálainál fogva. Ha a Valencienne-csipkét csak a malin-csipke után emlitjük, az még nem akar itélet lenni, értékét illetőleg. Igaz ugyan, hogy az előbbi kevésbbé könnyed és kevésbbé hullámszerü az utóbbinál, de másrészt azon előnynyel bir, hogy mintáinál és kivitelénél fogva azon régi csipkékre emlékeztet, melyeket őseink olyan nagy becsben tartottak. A Valencienne-csipke hazája leginkább Ypres, Brügge és Conrtráy. Kevésbbé értékes a point de Lille csipke, de szépségénél fogva ez is az igazi csipkékhez soroztatik, és a kevésbbé tehetős hölgyek kedvencz csipkéje, az elérhetlen brüsszeli csipkét pótolva.

Az eddig elősorolt csipkék mind Belgiumban készülnek, a point d' Alençon azonban többnyire Franciaországból való. A tizenhetedik században állitotta fel Colbert Valencienne-ben az első csipkegyárt, onnan elnevezése. Az alençon-i csipke leginkább alá van vetve a divatnak; szép rajzai, és finomsága bámulatosak ugyan, de mégsem állnak arányban nagy árával. Alençon-i csipkéből állt azon három csipkeruhának egyike, mely a börzekirály egyik leánya, báró Rothschild Bettina kelengyéjében közbámulat tárgya volt. A második csipkeruha angol csipkéből készült, mint a menyasszonyi fátyol is, fekete csipkeruhája pedig alençoni-szövésü volt, és remekmüve a leghiresebb csipkegyárnak.

Divatképünk magyarázata.

Az első alak écru czérna battistból készült kimenő ruhát tüntet elő, a szoknyán gazdag plissé fodrozattal, a princesse-szabásra készült felső ruha pedig gazdag finom fehér himzéssel, valamint barna faille szalaggal és csokorral diszitve. E gazdag kiállitásu ruha ára 90 frt, egyszerübb kiállitással, himzés nélkül 30 frttól kezdve kapható. A barna szalmakalap tollakkal, fehér csipkével és rózsával van diszitve.

A második alak hamuszin neugeuse (hópelyhek) kelméből és selyemből való öltözéket mutat be. Az alja selyemből készült, gazdag fodrozattal diszitve. A derék sima, a kétféle szövetből izléssel kiállitva. Ára 140 frt két ilyen szövetből, könnyebbekből pedig 80—100 frt.

Számrejtvény.

Haluskay Z. Irmától.

3. 2. 3. 4. Háznak, fának, hegynek feje,
7. 8. 12. Néha ezzel czipőd tele,
5. 4. Ilyen papunk volt Kapisztrán,
9. 8. 10. 11. 12. Ez még volt a legfőbb ispán.
1. 8. 2. Ketté osztva két egész,
2. 1. 2. 12. Kies berkekben tenyész;
7. 8. 3. 11. 12. Őseinknek palotája.
10. 8. 9. Német foga fájt reája.
7. 8. 12. 6. Ábrahám ezt magasztalta,
12. 8. 5. A keréknek csizmatalpa,
11. 12. 12. Ennek a jó illat édes,
2. 12. 10. 4. Csendje is olyan beszédes.
12. 2. 10. 4. Öreg korunk kisérője,
12. 4. 5. Megölte honunk törvénye,
5. 6. 9. 9. Ez, mondják, a mi rokonunk,
5. 2. 19. 3. 4. Ezzel dicsekszik szép honunk.
1—12. Csillag voltál fényes nappal,
Teljes tele sugarakkal,
Egyszerre csak sehol sem találtunk,
Csak a lelked itt maradt minálunk.

Megfejtési határidő: juliushó 8-dika.

A f. é. 20-dik számban közlött rejtveny értelme:
Berzsenyi Dániel.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Oláh Szarka Kornélia, Szemer Mari, Báthori Zsigray Istvánné, Moesz Gézáné, Jánossy Lajosné, Medveczky Tóth Etelka, Mózesy Anna, Sermann Imrike és Irma, Gedeon Gáspárné, Csernő Izidóra, Dr Széll Lajosné, Csiszár Vilma, Éhen Gizella, Fejes Durneisz Jozefin, Grundböck nővérek, Velyáczky Julia, Uray Margit, Sarkady Irma, Zigury Györgyné, Mandits Erzsi, Pántz Ödönné, Reberics Szidónia, Beszédes Gyuláné, Soltész Emilia, Bajza Karolina, Ócsvay Árpád, Bereczk Irma, Juhász Julia, Schimmer Frida, Durneisz Irma, Vincze Csima Petronéla, Tury Lederer Emma, Limbek Vilma, Koch Rittinger Etel, Haluskay Zombori Irma, Biró Klára, Bohus Gyuláné, Korom Hermina, Visky Gergely Mária, Erdélyi Ilka, Monory Lajosné, Weiner Juliska, Losonczy Ida és Juliska, Molnár Leontin, Szőnyi Izabella, Gábor Katinka, Gondos Irma, Haluskay Szidónia, Markhot Flóra, Matkovics Klára, Tóth Alajosné, Nagy Ilka, Farkas Mihályné, Szűcs Teréz, Tátray Emilia.

A 19-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldték.

Korom Hermina, Sziklay Kamilla, Hajnal Róza, Biró Katalin.

Tartalom.

A nevelőnő, Vértesi Arnoldtól. — A bolygó hollandi, Vay Saroltától — A nőkérdés. — Mire képes a nő, Fernando Diaz-tól. — Az olvasásról. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.
A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

tárgyak bejelentési határideje, junius 20-dikától augusztus 10-dikéig hosszabbitotta meg. — A nagy-ugróczi kaszinó-egylet, a csabrendeki olvasókör, az „erster Pressburger Cither-Club," s a békés-csabai iparos ifjak képző- és segélyző egyletének" alapszabályai a belügyminiszterium által bemutatási záradékkal elláttattak. — A két Körös-folyam, mint értesülünk, ismét árad, különösen a Fekete-Körös, mely már is rendkivül kiemelkedett medréből. Daczára a védmunkálatoknak, a viz mégis átszakitotta a remetei védgátakat. Mintegy 400 hold föld van viz alatt, oly föld, mely Gyula városának valóságos Kanaanja. — Klein Berta zemplénmegyei málczai lakosnó Halmira változtta át nevét.

Különfélék.

(*Abdul-Aziz exszultán*) e hó 2-dikán éjjel öngyilkossá lett. A fegyverek mind eltávolitattak a szultán közeléből, de ő féktelen szenvedélylyel követelte a megsemmisités eszközeit. Többszörös meghiusult öngyilkossági kisérletek után, az ollókat vette igénybe, melyeket valószinüleg a szerályban talált. Azokkal metszette föl ereit. Murád császár és miniszterei azonnal egy tanácscsá ültek össze és elhatározták az elhunyt uralkodó ünnepélyes eltemetését. E hó 3-dikán végbe is ment nagy pompával a temetési gyászünnepély, melyen valamennyi miniszter jelen volt. A holt tetem Mahmud szultán mauzoleumában helyeztetett el.

(*Magyar csárda Philadelphiában.*) Baraczi Gerő hazánkfia és philadelphiai lakos, a „Hon"-nak irt egyik levelében, miután felsohajt, hogy Magyarországot nem képviseli ott semmi, ezeket irja: „Roszul irom, hogy semmi. Van itt valami magyar is. A „Géorgés Hill"-on egy tekintélyes nemzeti szinü zászló lobog és alatta egy csinos sátorkában pörge kalapos, sarkantyus és persze pödrött bajuszos legények, valódi magyar bort méregetnek s habár ezen tisztjök nem egyezik meg egészen „persecutor" ruháikkal, mégis számos csoportot gyüjt össze a sátor körül. Az esős napok daczára is izére jutottak a magyar „nektárnak" és Kohn bácsi, a ki ez egész sátort kigondolta és az egész üzletet szintén srucz-tollas pörge kalapban vezeti, nem egyszer hallja, hogy „By Jove! hadwe known before that there exists such wine." Csak ugy villog a szeme, ha a yankeek mohón falják a töpörtüs pogácsát és azután leöntik visontaival. Sok szerencsét a válsalathoz. A bormérés különben egy darab ideig nagy vészben forgott A „Facinouist Parkban" tudniillik a hol a világtárlat áll, a szeszes italok mérése törvény szerint tilos. Kétely támadt az iránt, hogy valjon a világtárlat független-e a parktól vagy sem. Az utóbbi esetben a tárlati hatóságok által engedélyezett vendéglőket be kellett volna zárni. E kérdés ugyan nincs még eldöntve, de ha perre is kerül a mi most bizonyos, deczember hava előtt semmit sem fog változtatni a tényeken, akkor pedig már csak kárpótlási kérdés lesz.

Megbizások tára.

☞ *Jónak tartom, ujra értesiteni tisztelt előfizetőinket, hogy a jelen félévi hat kötet könyv- és műlapmellékletet mindazoknak megküldtem már, a kik rá igéngt tarthatnak, vagyis a kik az értük járó csekély illetéket beküldték, és azért ha valamely ilyen t. előfizetőm a neki járó mellékletet még eddig nem vette volna, az szivesked jék engem erről haladéktalanul nyilt levélben értesiteni, hogy a kézhez-juttatás iránt ideje-korán intézkedhessem.*

Viszont én is kérem azon tisztelt előfizetőinket, a kik még mindig nem küldték be hátralékos előfizetési dijukat, küldjék be azt — a kölcsönös kötelezettségi viszonyhoz képest — mielébb. Nagyon megkönyitik nekem ezáltal az én becsületes ügyekezetemet, mely, a mint gondolhatják, különben is elég teherrel jár a mostani nehéz időben. Emilia.

Ráczkevére D. F. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Szolnokra P. A. urnőnek: Nagyon sajnálom, de többet már nem küldhetek.

Petrovaszellóra M. J. urnőnek el van küldve.

Kolozsvárra P. A. urnőnek: Az egyik is, a másik is postára van adva.

Székesfehérvárra M. A. urnőnek: Eddig bizonyára kezei közt lesz már küldeményem.

M. Keresztúrra O. I. urhölgynek: 12 méterre lesz szüksége a szabónak.

Simándra A. J. urhölgynek: Pedig biztositom, hogy innen nemcsak pontosan, de az igért melléklettel együtt el lett küldve! Utközben történhetik tehát a baj, és azért ha még egyszer hiányosan venné, kérem, tudositson róla, hogy a főigazgatóság utján orvoslatot keressünk! A hiányzót utána pótoltam.

Sz. Szt. Királyra V. G. M. urnőnek: A fennmaradt összeg (1 frt 55 kr) a jövő félévi előfizetésre van előjegyezve.

Czeglédre Th. A. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Rozsnyóra H. K. urnőnek: A legszivesebben megküldtem.

V. Szeredre U. I. urnőnek: Pontosan vettem és el van küldve.

Belényesre K. A. urnőnek: Nemde vette a választás miatt küldötteket?

Sághra O. V. urhölgynek: A kivánt tárgyak 150 forintba kerülnek gyapjukelmével bevonva, a többi tárgy pedig ugyan annyiba.

Aradra M. E. urnőnek: Köszönettel vettem.

Szamosujvárra E. E. urhölgynek: A vörös, fekete és arany szin tartósabb lesz a másiknál, tehát inkább azt ajánlom.

„Oly édes az este." Az e nemü költeményeknél a tiszta forma mulhatatlan kellék. Egyetlen hibás mérték, vagy rimelési eltérés kizavar abból a szende andalgásból, a melybe mintegy elringat. Figyelmes áttekintés mellett szerző azonnal észre veheti, kol kell igazitani és simitani, e különben szép dalon.

Gáspár Imrének: Köszönettel vettem.

Kis-Iratosra K. H. Köszönettel vettem. A késedelem oka egyszerüen az, hogy sakkrejtvényt csak nagy ritkán közlök, először azért, mert — mint számos tisztelt előfizetőim után tudom, — annak megfejtésére sokkal több idő szükséges, mint a mennyit a hölgyek ilynemü időtöltésre fordithatnak, és mert nem is minden hölgy ért a sakkozáshoz.

Karácsonfalvára H. Z. F., Bedöre V. J. urhölgyeknek. Vettem és ezeknek is sort keritek.

Dobó Lászlónak. Tehát 1—2 hét mulva okvetlenül. És Kis Józsefet illetőleg szintén számolok igéretére.

Chicagóba K. T. urnak. A lap megy, a tudósitásokat pedig szivesen veszem.

T. Becsére B. K. urnak. Magánlevelet irtam.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Árjegyzéke.

Napi árak ¹/₄ kiloként.

Cukor, legfinomabb	25	kr.
„ igen finom	24	„
„ középszerü	23	„
„ koczkákban, finom	27	„
„ törött, finom	27	„
Kávé, Mocca igen finom	84	„
„ **Cuba** valódi Bordeaux	90	„
„ **Cuba** legfinomabb	88	„
„ **Java** aranyszinü	10	„
„ **Portorico** különösen finom	80	„
pörkölt (Cuba, Mocca és Java) vegyitve	105	„
Gyertya Stearin 6-os és 8-as	50	„
Rizs különös nagyszemü	10	„
„ olasz fényes	16	„
„ Rangoon legfinomabb	12	„
„ Aracon jó	10	„
Árpadara igen finom	25, 22, 20, 16 és 10	„
gara	15	„
Maccaroni olasz	26	„
Tarhonya	18	„
Sago	24	„
Mosó szikso	8	„
Chocolade	60, 80, 120, 140, és 180	„
Mustár legjobb ¹/₁ üveg 35, ¹/₂ üv.	25	„
Zöld borsó franczia ¹/₂ doboz	70	„
Mandula édes	54	„
Mazsola-szőlő uj	32	„
Salátaolaj legfinomabb	60	„
Szappan szegedi	22	„
Köles	7	„
Szilva valódi török	12	„
Dió egészséges	12	„
Kémenyitő legfinomabb gallérnak	22	„
„ legfinomabb tülle anglaise	18	„
Sardinhal ¹/₂ szel. 80 kr. és	100	„
„ ¹/₄ „ 41 „ „	55	„
Rum Jamaica üveg 80 „ „	120	„
„ „ „ 45 „ „	65	„
„ **Brasiliai** pintes üveg	70	„
Thea különös finom	425	„
Sós-borszesz első minőségü	40	„
Pezsgő valódi franczia (palaczk)	3 frt 50	„
„ „ „ „	2 frt 50	„

Az árukat budapesten kivánatra bérmentve a házhoz küldöm.

Vidéki megrendelések utánvét mellett a legnagyobb gonddal teljesittetnek.

Hampel Győző,
Budapesten nagy (3) korona-utcza 16.

Fölvilágositásul.

A **Mocsonyi** féle ház lebontása végett

Farkas S.

nőidivatterme

nem **váczi-utczában,** hanem **Kis-hid-utcza vadászkürt** szálloda átellenében van.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

MÖSSMER JÓZSEF

rumburgi vászon-raktára

„a menyasszonyhoz“ koronaherczeg-(uri)utcza 10. sz., zsibárus-utcza sarkán,

ajánlja dusan fölszerelt raktárát u. m. minden nemü **rumburgi, irlandi, hollandi Creas, fonal-vasznat** nemkülönben ⁸/₄ ⁹/₄ ¹⁰/₄ ¹²/₄ széles **agylepedő vásznait; asztalnemüek** 6, 12 18 és 24 személyre. **ágynemüek, törülközők, kávéskendők Gradl**, len, ugymint ángol és franczia **zsebkendők. függönyök asztal-** és **agyteritők**, Pique és Trico **takarók, Chiffon,** ángol **Schirting, Oxfort, Wallis, szines Zephir.** és legujabb franczia **Perkalt** ruhákra, uri **nadrág-szövetek, Pique-mellények.** Női felszerelések: **kész ágynemüek, női** és **uri ingek, nadrágok, corsettek, alsó-szoknyák, lepedők, parnak, harisnyák, fesülő-köpenyek,** valamint himzett vászon és **batlszt-csikok, betétek, csipkék, kézelők** nemkülönben egész felszerelések gyermekek számára, a legolcsóbb megszabott árakon.

Vidéki megrendelések azonnal pontosan, utánvét mellet teljesittetnek.

Egyedüli főraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

Magyar- és Erdélyhon számára

Wheeler és Wilson

ifj. **Hove Illéstől**

New-York-ból,

ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók. czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kez-tyüvarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elősorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O.,

Pest, Jozsefter 15. sz
uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

Figyelmeztetés hölgyeknek.

Az élénk látogatás, melyben kész-női-ruha-üzletem eddig a t. cz. magas uraságok által részesittetett, arra inditott, hogy eladótermeimet és műtermemet tetemesen megnagyobbitsam és igy elegáns és izléses kiállitás tekintetében a tisztelt nő-világ legmagasabb igényeinek is megfelelhessek.

Midőn ezt kegyesen tudomásul venni kérném, bátorkodom tisztelettel jelenteni, hogy kész öltözet-, zubony-, átvető stb. készletemet a legteljesebben kiegészitettem, hogy mind nagyban mind kicsinyben tisztelt vevőim minden igényét kielégithessem. Fő feladatomnak fogom mindenkor tekinteni, hogy a legszigorubb szoliditás, olcsóság és pontos kiszolgálás mellett **párisi és berlini mintak szerint** mindig a **legujabbal** szolgálhassak.

☛ Kereskedők, a kik mintákat kivánnak szerezni különös kedvezményben részesülnek.

Tisztelettel

RÓZSAY, ruha-készitő.

Deák-utcza 5. sz. „a franczia nőhöz.“

FOLYÉKONY GLYCERIN-CRÉME

több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábba és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom piperesszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgy-por (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Buda pestsn, király-utcza 7. szám.

25-dik szám. Junius 18-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte óra	Nap-kelte perc	Nap-nyugta óra	Nap-nyugta perc
Jun. 18	Vasárnap	A 2 Marczellián	A 1 Marczel	6 C 2 Visarion	26		4	2	7	59
19	Hétfő	Protáz, Gyárfás	Gyárfás	7 Theodotus	27		4	2	8	0
20	Kedd	Szilvérius	Flóra, Erd.	8 Theodor vért.	28		4	3	8	0
21	Szerda	Alajos hitv,	Alajos	9 Cirillus	29	●	4	3	8	0
22	Csütörtök	Paulina	Albán	10 Timoté	30 Roschodes		4	3	8	0
23	Péntek	Eberhard	Szidónia	11 Bertalan	1 Thamuz Rosch.		4	3	8	0
24	Szombat	Ker. sz. János	Iván	12 Onophrius	2 Sabb. Bechak.		4	4	8	0

Vidéki tárcza.

Borsa junius 8-dikán 1876. *(Eredeti levél.)* — Táncz-mulatság. — Tisztelt Szerkesztőnő!-Pünkösd másodnapján Csomafáján Ambrus Endre ügyvéd ur kedélyes házi tánczvigalmat rendezett, mely reggel 5 óráig tartott. A jelen volt szépek közül legyen szabad megemlitenem Butka Vilma, Balogh Ágnes, Hadady Anna, Szilágyi Róza kisasszonyokat, kik egyszerü, csinos nyári öltözékük és kedélyes vidámságuk által mintegy lelkei, szellemei voltak a szép házi mulatságnak r. l.

Miskolczon a dalegylet javára e hó 10-dikén, szombaton, szép sikerü hangversenyt rendeztek Dr. Bódogh Albert dalárdai elnök kezdeményezése folytán Kahle Wildt Janka urhölgy s Pap Dezső zongora tanár. A hangverseny a szinházban folyt le. A nézőtér egészen megtelt. Beethoven „Egmont“ nyitányát Khalené urhölgy Klázer Teréz kisasszony, Pap Dezső és Fraenkel urak játszották két zongorán. A „Tannhäuser“ bevonulási karát a női- és férfii-dalegylet igen szép összhangzattal adta elő, Schumann „Peri és paradicsomának“ szenderdalában a bevezető magán részt kellemmel és finom izléssel énekelte Kahle Bella kisasszony; a magyar népdalegyveleggel dr. Guttmann, Arányi és Szomhathy urak zongorán, hegedün és gordonkán mutatták be szép ügyességöket; Pap Dezső magyar kettősét Tóth Kálmán „Megmondom én“ czimü dalára Miskolczi Pál és Tóth Ferencz urak nem nagy hatással énekelték; Simon Pál ur szavalt; Schumann egy zongora konczertjét Kahle Wildt Janka urhölgy és Pap Dezső ur élénk hatással játszották. A női dalárda magyar dalokat énekelt. — Végül a „Hugonották“ nagy összeesküvési karát a két dalegylet adta elő, melyben a magánrészeket Doleschall Gabriella, továbbá Zsitkovszky Zsigmond és Tóth Ferencz énekelték közepes hatással. A taps és elismerés a müsor bevégezte után persze nem hiányzott, mit a mükedvelők meg is érdemeltek.

r. l.

A gödöllői királyi kastély, mióta azt ő felségeik mint a nemzet ajándékát birják, mind külsejében, mind belső berendezésében azon állapotban maradt, a melyben királyi kézrejutása alkalmával volt. Kétségtelen, hogy az igényeknek, melyeket ő Felségeik nyaraló kastélyukhoz méltán köthetnek, nem felelt meg. A királyné már több hóval ezelőtt elhatározta, hogy saját lakosztályát az ő nemes egyszerüségü izlése szerint rendezteti be. Az ige már testté lőn, mert az átalakitási munkálatokba már belekezdettek. Ezen átalakitás a királyné lakosztálya falainak és butorainak uj diszitésére terjed ki. Az egész appartement kárpitos- és butormunkái ujak lesznek, valamint a faldiszek is; mindezek egyforma vörös napolitain alapszinnel. A falak oly formán diszittetnek, hogy mezőkre lesznek fölosztva indiai bordurokkal. A padlózat és ajtók agyagszinüek lesznek. Szóval a lakosztályt királyi diszbe vonják, de egyszersmind nemes izléssel és egyszerüséggel rendezik be, ugy annyira, hogy az arany és más tündöklő disz egészen számüzve van.

Jankováczon mult hó 29-dikén az izraelita ifjuság tánczmulatságot rendezett, mely azonban nem sikerült ugy, mint remélték. Az ottani fiatalság közt uralgó viszályoknak lehet tulajdonitani, melyek a társas életet megbénitják. Ezen viszályok voltak befolyással arra, hogy feltünő csekély számu vendégek vettek részt e bálon. Az egész község sajnálatát fejezi ki, hogy a vidék legszebb hölgye Fleischman Rozika is a távollevők között volt.

Vidéki vegyesek. Az unghi nőegylet e hó 15-dikén nyitotta meg ünnepélyesen árvaházát. — Máramaros-Szigeten mükedvelők pünkösdhétfőn Tóth Kálmán „Nők az alkotmányban“ czimü vigjátékot adták elő jó sikerrel. — Fehértemplomban pünkösdhétfőn volt a polgári vadászszázad zászlószentelése. — Prielle Kornélia asszony e hóban Nyiregyházán fog vendégszerepelni. — Kassa városa jelentést tett, hogy üres pénztára fizetésképtelen. — Erdélyben, Hermányban pogány sirokat találtak becses leletekkel, a rómaiakat megelőző időből.

Különfélék.

⁂ *(A királyné ozsonnája.)* Az „Életképek“ keddi száma a következő közleményt hozta: Mint egy két óra járásnyira Gödöllőtől, rőtvad lakta őserdő közepett fekszik az ecskendi vadászkastély, melyet a mácsai uradalom megvásárlásakor épittetett a magyar kormány az ittmulató királyi udvar számára. A nürnbergi épitészeti modorban alkotott kastély vörös téglafalaival, apró tornyocskáival, önkarikába foglalt üveges ablakaival a legsürübb tölgyerdő közepében rejtőzik, csak azok által látogatva, kik keletkezése óta rövid fennálltáról tudomással birnak. Belseje csupa tölgyfabutorzattal van ellátva, miket diszes faragványaival együtt a mi aszódi Németi Mihályunk készitett; a falfestmények vadész jeleneteket ábrázolnak; a csillárok szarvasagancsokból vannak összeálitva, egy szobában Vajdahunyad várnak tájképe költ hozzácsatolt természetes gondolatokat. A kastélyra egy kulcsárnő ügyel föl, ki egyuttal az ellátogató magas és középszerü látogotóknak jó magyaros ozsonnát is szokott teremteni. Mult évben egy délután a királyné, a trónörökös Rudolf főherczeggel együtt meg-

Előfizetési dij (illetményekkel): Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda: Ország-ut 39-dik szám, 3 dik emelet.
Hirdetések dija: Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

25. sz.
Junius 18-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel, minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmellékletlettel.

A könyvek meghozatala egész- a műlap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

A nevelőnő.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás.)

— Oh, én nem félek a zivatartól! — szólt aztán keserüen. Megfordult s a parasztszekerek felé tartott.

A magas fiatal ember elállta utját.

— Ugy? tehát tőlem jobban fél mint a zivatartól? — szólt kaczagva.

— Ereszszen, uram! — viszonzá a leány félig boszusan, félig könyörögve.

A fiatal ferfi kissé elkomolyodott s már nem az előbbi tréfás hangon szólt:

— Ha a paraszt szekerek valamelyikén egy becsületes, vagy csak olyan a milyen ernyő is volna, talán azt mondanám: igaza van kegyednek. De ha utban találja a záporeső, hol keres kegyed menedéket?

Matild felelni akart, de a fiatal ember megelőzte s hideg nyugodt hangon folytatá:

— A helyzet nem olyan, hogy kegyed válogathatna. Ez az egy födeles kocsi van itt s ez az enyém. Egyébként legyen nyugodt, magányosan fog utazni igy is. En a kocsis mellett foglalok helyet.

— Nem, semmi esetre! — tiltakozott Matild.

Hanem a mint e szavakat kiejtette, rögtön elpirult. Zavara tetőpontra hágott s valóban nem tudta, mit tegyen vagy mit mondjon.

— Azt hiszem, meg kell érkezni a kocsinak, mely értem jön s addig majd itt várok, — szólt szorongva, mintegy menekülő utat keresve.

— Nem, kegyed nem maradhat itt, — viszonzá a férfi inkább szárazan, mint nyájasan. — Nemsokára beesteledik. A várótermet éjjelre bezárják, mert reggelig nem jön már vonat. A faluban nincs vendégfogadó. Látja kegyed, hogy nincs más választása, mint felülni.

Kinyitotta a kocsi ajtaját s csaknem erőszakkal beemelte a habozó, megdöbbent fiatal leányt; aztán becsapta a kocsi ajtaját, felugrott a bakra a kocsis mellé s kezébe fogta a gyeplőt.

A következő pillanatban elindult a kocsi, mielőtt az ifju leány sajátkép magához tért volna, megdőbbenéséből.

Közelebb kezdett dörögni az ég, mindegyre erősebben, mindegyre sürübben, czikázó villámok futottak át a besötétült láthatáron s vaskos esőcseppek csapkodtak a kocsi födelére.

Matild a fiatal emberre gondolt, a ki künn ül, kitéve a közelgő zivatar dühöngésének — és ő miatta.

Az ifju leány szive elérzékenyült s bár még most sem birt menekülni némi félelem és aggódástól, de hálával telt el az iránt, ki oly gyöngéd figyelmet tanusitott iránta.

III.

A zivatar egyébként nem ment tul a puszta ijesztgetésen; nemsokára megint gyöngülni kezdett a mennydörgés, ritkábban cseperegtek az eső szemek; a szél sebesen fujta odább a szétszakadozó felhőket. A förgeteg elhuzódott.

A láthatár kissé kivilágosodott, aztán ismét homályosodni kezdett. Itt volt már az esti szürkület.

E félhomályban érkezett meg a kocsi Alvégre Dobokayék udvarába.

Egy csoport házőrző komondor és vadászkutya fogta körül a kocsit. Az ugatás, vinnyogás közé pár nyers szitok s egy karikás ostor pattogása vegyült.

Arra aztán megriadtak az ebek s csak az egymást „szervusz“ szóval fogadó férfiak zajos párbeszéde hallatszott.

— Vendéget hoztam nektek, — kiáltott az, a ki a bakról leugrott.

S az udvarban állók visszakiáltottak:

— Ej ha! lássuk!

— Csinján, fiuk! — kiáltott megint, a ki a bakról leszállt.

Mig a másik kettő, kik amannál jóval fiatalabbak voltak s alig lehettek tizennyolcz-husz évesnél idősebbek, kiváncsian oda jött a kocsi ajtajához.

Kövér, izmos két nagy kamasz volt, az egyik pelyhedző szakállal s hetykén felkunkoritott kis bajuszszal, a másik még sima állal.

Bebámultak a kocsiba s alkalmasint tudták, hogy az a hölgy, a ki benn ül, csak a nevelőnő lesz, mert nem igen siettek valami nagy szolgálatkészséggel kiemelni őt s hagyták magukat megelőzni ama fiatal férfi által, a ki idáig hozta a nevelőnőt.

Matild kiszállt és megnevezte magát. Arra megbillentették kissé kalapjukat s az egyik oda kiáltott a tornáczra a bámészkodó inasnak:

— Ignácz, szedje le a kisasszonynak a holmiját!

Azzal a nélkül, hogy egy szót is szólt volna a pirulva ott álló fiatal leányhoz, annak kisérőjéhez fordult.

— Te itt maradsz ma nálunk, ugy-e, Aladár?

— Nem, — felelt amaz. — Haza kell mennem.

Ezalatt lejött a tornáczról a házi ur, egy őszbe csavarodó, pirosképü, poczakos uri ember is.

— Mi az, Aladár? Nem akarsz itt maradni? — szólt kezet nyujtva az érkezettnek.

— Mondtam már, hogy nem! — felelt ez. — Csak a vendégteket hoztam el.

— Igaz, kisasszony, — fordult most a házi ur a fiatal leányhoz, kinek arcza égett, mint az izzó tüz, — tessék csak fölmenni, a feleségem már várja. Ignácz vezesd be a kisasszonyt.

Matild szótlan meghajtotta magát. Aztán azon férfi felé fordult, ki őt idáig hozta kocsiján. Köszönetet akart neki mondani, de annyira elfogódott, hogy egy hangot sem birt kiejteni ajkán.

Szondy Aladár észrevette azt s megelőzte.

— Ha meg volt kegyed elégedve a fuvarosával, nyujtson kezet, — szólt mosolyogva — s azzal quittek vagyunk.

Matild zavartan nyujtotta oda kezét, halkan, alig érthetőleg köszönetet rebegett és sietve követte az inast, ki elől ment.

— Enyje be érzékenyen bucsuztatok el! — szólt röhögve Aladárhoz a nagyobbik kamasz.

Matild még hallotta háta mögött e szavakat s a vér még inkább arczába szökött. Fülei zugtak, lába tántorgott, sietett be a házba s már nem hallotta Aladár feleletét.

Bent a házban egy nyávogó, sovány asszony fogadta, tökéletes ellentéte poczakos férjének.

— Nem küldhettünk kocsit, mert nem irta meg a kisasszony, hogy a reggeli vagy délutáni vonattal jön-e?

Ez volt ő nagyságának első szava az érkezetthez; de ezt nem mentségkép, hanem mintegy megrovás és szemrehányás gyanánt mondta, ugy hogy a fiatal nevelőnőnek első dolga e házban bocsánatkérésből állt.

Aztán előhivták Matild leendő növendékét, egy tizenkét éves, kövér, nagy leányt, ki bámészkodva s nem épen barátságos szemmel pislogott a jövevényre.

Ezalattt visszatért a szobába a poczakos házi ur is s a nélkül, hogy csak egy szóval is bele avatkozott volna a neje által folytatott beszélgetésbe, leült egy székre, szemközt a nevelőnővel s hosszasan reá szögezte szemeit annak piruló arczára, mig csak neje egy mérges pillantással rendre nem utasitotta.

Akkor odább ült az ablakba s onnan folytatta, csakhogy ovatosabban és hosszabb időközökben szemszögezését.

Matild lesütötte szemeit, szive hangosan dobogott s szava reszketett az izgatottság miatt. A nagyságos asszony kegyeskedett végre elbocsátni szine elől a szegény, meggyötört fiatal leányt.

S midőn Matild kilépett, még jóformán be sem tette maga után az ajtót, már hallotta a sovány urnő recsegő kesernyés hangját.

— Én nem tudom, mit gondolt az a Csipkésné, hogy ilyen fiatal személyt ajánlott ide!

IV.

A vacsoránál kissé tartózkodóbbnak mutatta magát Dobokay ur s nem bámult oly sokat a fiatal nevelőnőre, hanem annál szemtelenebb bámészkodást kellett Matildnak türni a két nagy kamasz urfi részéről.

Ugy látszott, hogy az ifju urak csak most vették észre, hogy milyen szép leány az uj gouvernante.

Egyik a másikat taszigálta meg és sugdostak minduntalan, ugy, hogy anyjuk is megsokalta végre, s egy pár rendreutasitó pillantást intézett feléjök, melyeknek azonban itt kevesebb hatásuk volt, mint a családfőnél.

Gyötrelmes vacsora volt ez szegény fiatal leányra, alig mert jobbra vagy balra tekinteni s nehezen várta a vacsora végét, hogy szobájába vonulva, megkönnyithesse elkeseredett szivét s kedve szerint sirhasson.

De nem lehetett még távoznia; vacsora után leültették a zongorához s be kellett mutatni tudományát a nagyságos asszony előtt.

Az öregebb urfi a zongorázónak háta mögé állt s bókokat sugdosott neki.

— Milyen gyönyörü fehér kezecskéi vannak! Az ember ha sokáig nézi, gusztust kap csókolgatni és szorongatni azokat a kis kacsókat. Csak zongorázzon, szép angyal, hadd bámuljam apró alabastrom ujjacskáit!

Matildban fölháborodott minden érzés, ujjai reszkettek a billentyükön. A fiatal leány félelme küzködött benne a fölföllázadó haraggal és büszkeséggel. Közel állt ahoz, hogy kitör belőle az elfojtott indulat, könyeit már alig birta visszatartani s arcza majd lángpirosságban égett, majd meg hirtelen elsápadt.

Dobokayné hideg, álmos tekintettel nézte a szegény leányt. Látta, hogy az mennyire szeretné abba hagyni a zongorázást s csak azért sem intett neki, hogy fölkelhet. Hadd szokja meg mindjárt kezdetben az engedelmességet.

Végre Dobokayné nagy meglepetésére a nevelőnő magától is fölkelt, a nélkül, hogy bevárta volna, mig ő nagyságától hallja hogy: „elég.“

(Folytatása köv.)

Lepkeszárnyak.

Reviczky Gyulától.

I.

Bogy nyomorult vagyok, nem érzem,
Szenvedni többé nem tudok,
Vágy, öröm és bú puszta képzet;
Nem érezek, csak gondolok.

Vizparton állok; dult agyamban
Zakatol ezer gondolat . . .
A csillagos hullámtükörre
Fátyolt von egy felhődarab.

II.

Szivemnek könnyü lepkefodrát
A vétek összerongyolá.
Megránczigált egy vészes éjben,
S légváraim széthurczolá.

Megtépett fákon, szürke tájon
Borong a délutáni árny.
A küzdelemnek vége . . . ősz van . . .
A porban egy tört lepkeszárny.

A „City of Melbourne“ ingyenélője.

(Tengerész élményeimből.)

Kompolthy Tivadartól.

Szegény jó öreg Tom!

Eszembe jut olykor, a mint látom órahosszant a födélzeten ülni. Nagy egykedvüséggel szivja pipáját s fejét kezébe nyugtatván, végig néz a messze tengersikon, azzal a ránczos semmitmondó jámbor arczczal — beesett szemekkel.

. . . Mi javába dolgoztunk. A legénység a vitorlafákon mászott, vagy lenn a födélzetvédek körül volt elfoglalva. A kapitány hol jobbról, hol balról állt a kormányhidon s harsány hangon osztá rendeleteit; a kormányos vigyázott a delejtüre s forgatá a kormánykereket, a hajóinas hol erre, hol arra futkosott, alól a gépteremből fölhallatszott a fütők lapátainak csobbanása s a gépkerekek zugása, — az öreg Tom pedig ott ült a stewerbord alatt s nézte a messze tengersikot, semmitmondó, jámbor szemeivel . . .

Szép csendes nyári szélcsend alatt kifeszitők vásznainkat a födélzet fölé. Egyik részen a hajóslegénység, másik részén az egyes és kettős váll rojtosak hevertek s ittuk a kávét s szivtuk a szivarkákat. Nem beszélgettünk sokat. Kiki elgondolkozott arról a nagy semmiről, a mit körülöttünk a tenger jelképez — a világról. Mert a tengerész csak gondolataiban él s azért nem ismeri az életet ugy, mint a halált, melyet mindennap ezerféle változatában lát, hol a zajló tenger-árban, hol az árbocztetőről lenn a födélzeten, hol a parti zajlások szirtei közt. Az öreg Tom erről a semmiről sem gondolkozott, mert hát egyátalán nem tudott gondolkozni.

Néha rettenetes napjaink voltak. Bőgött a tenger-ár s hullámai iszonyatos erővel törtettek át födélzetünkön, hogy a habormok az árboczok tetőit nyaldosták. A kormányház, a parancsnoki hid, a lakfülkék, a konyha ugy eltünt a födélzetről, mintha ott se lett volna, s a vitorlák szakadoztak, mint a szivarka-papir. Fenn a fekete mennyboltozaton csakugy száguldtak a szörnyü felhőtömegek s a villámok sürün csaptak le a forrongó elemek közé. Mindnyájunkat félelem fogott el s egymás életeért remegtünk. Kerestük a kormányost, azt elsodorta az ár; a kapitányt egy tört árboczvég ütötte le s szerencséje, hogy a gépterembe zuhant, igy csak a jobb lába tört el, a szakács konyhájával együtt eltünt; a hajóinas segélyékiáltásait még hallhatták onnan messze-messze a sötétségből . . . hanem a kit senki sem keresett, az öreg jó Tom ott ült a stewerbord alatt, derékon a lee-kapocshoz kötötte magát s mert az áradat miatt nem pipázhatott — bagózott.

Ah, az öreg Tom csókolni való ánglius volt. Ha néha hasitékot kapott a hajó s a födélzeten a nagy szivattyu szakadatlanul dolgozott, s a viz csakugy ömlött ki belőle és mi mindnyájan kétségbeestünk, az öreg Tom oda állt a szivattyu alá s zuhanyoztatta magát a kiömlő vizzel. Egyébkint ugy sem szokott mosakodni; a mi némi tisztaság van ábrázatán azt is a vihar némi hullámai követték el rajta.

Ezért az ellenszenvért a rend és tisztaság ellen aztán nem is türte meg a legénység maga közt. Az ő helye nem a matróz-kajüte volt, hanem a kőszén kamra; ha akart, ott hált, ha nem, hát ott ülhetett, a meddig neki tetszett, a stewerbord alatt, ott nem volt senkinek utjában.

Tom ur a hajó ingyenélője volt, hanem azt uem volt szabad tudni senkinek. Ha valaki valamit mondani akart neki, akkor ugy kellett őt megszólitnia: „Sir Tom!“ És a Sir rá sem pillantva a beszélőre, végig hallgatá őt s akár jót, akár roszat mondott neki; akár hizelgett, akár szidta, a jó öreg Tom meg sem billenté fejét s azt mondta rá: „All right!“ „Nagyon jól van.“ Egyebet semmit. Hanem ha valaki igy mert volna szólni hozzá: „You!“ vagy „Tom!“ no hisz akkor bizonyára felkapott volna egy darab kőszenet s ugy vágta volna hozzá, hogy akár három hétig feküdje ki a hajókórházban. A mint hogy évekkel ezelőtt igy történt ez Sir Roberts O' Damestown urral, a „City of Melbourne“ érdemes kapitányával, a kinek tudniillik hallgatag ingyenélője Sir Tom.

Csudálatos! Sir Tomot tisztelni kell s Sir Tomnak a kőszénkamrában kell laknia. Mig a legénység dolgozik, neki ott szabad ülni a stewerbord alatt s pipázni kénye kedve szerint!

Hanem nem mondanánk igazat, ha azt állitanók, hogy épen semmit sem dolgozik. Igenis, hogy mi elismertük érdemeit. Az ő hivatala abból állt, hogy a konyhához szükségeltető kőszénről ő gondoskodott. Neki kelle a szakácsnak kiszolgáltatni naponkint a kellő szénmennyiséget. Hanem Sir Tom okos ember s ugy rendezte be dolgát, hogy az egész stewerbord alját telerakja kőszénnel s ha a szakács szenet kér — erre az egyetlen commandóra Sir Tom fölkel rendes ülőkéjéről s kezdi a kőszéndarabok dobálását a szakács felé.

Ezért a főbenjáró (mert a szén csakugyan olykor a szakács fejéhez jár) — mondjuk, ezért a főbenjáró hivatalért huz Sir Tom annyi fizetést a hajótulajdonostól, mint maga Sir Roberts O' Damestown, a „Melbourne“ érdemes kapitánya.

Csudálatos! csudálatos! — Hanem igy történt:

Még a „City of Melbourne“ hajóhoz szükségeltető fák kis csemeték voltak s az öreg Sir Tomot akkor még csak „Boy Tom!“-nak czimezték, a mi őt egy rangba helyezé a többi tiszteletre s ütlegekre méltó hajóinasokkal, midőn egy viharos éjjelen mr. James Friday, a „City of Melbourne“ jelenlegi tulajdonosa a hajónak s akkor a hajó kapitánya a „Biry-nek“, tudtul adta a hajónépségnek a kormányhidról, hogy hajójuk 10 percz mulva elsülyed, mert a rakományban, mely kőszénből állt, a rázás folytán tüz ütött ki s már a hajó bordái is égnek belül . . .

Mindenki elvesztette fejét. A legénység hanyathomlok rohant a vészladikokhoz; egy részük a mentőövek birtokába

helyezé magát, sokan tutajt próbáltak összeszerkeszteni; a ki sehová se tudott menekülni, fölmászott az árboczkosarakba, hogy legalább pár perczczel hosszabbithassa meg életét . . . A tanger iszonyuan zajlott, a tajtékzó óriáshabok sisteregve rohantak a hajóra; az ég dörgött s a pillanatnyi fényvilágnál látni lehete, a mint a vészladikok egyik a másik után tünnek el az ár örvényeiben . . .

Iszonyu látvány volt ez! A hajó minden részéből sürü füstoszlopok törtek elő s csak ha egy-egy hullám boritá el a födélzetet, lehetett belátni a hajót.

Mr. James Friday hidegvérü ember. Hagyta, hogy összes legénysége meneküljön, hogy 135 utasa menjen, vagy vitesse magát, a merre legközelebb jut a fenékhez. . . . Akkor aztán lement szobájába. A függő ágyban neje s gyermeke feküdt. A szoba tele volt már füsttel s a két alvó lázasan hörgött.

Mr James Friday hallotta e hörgést s kétségbeesetten rohant nejéhez s keservesen rázta. Majd vizet frecscsentett arczába, mire magához tért. A veszély visszaadta egész erejét s fölragadván gyermekét bölcsőjéből, kisietett a légcsőházba, hogy szabad levegőhöz jusson. Mr James Friday azalatt a mentősárkányt kereste elő s ennek aljába kosárul egy hálót csomózott. Ezt a sárkányt a lég néhány emberrel könnyen emeli ..... Erre számitott a hidegvérü mr. James Friday.

. . . Már alig hogy eszméletét nem vesztette a füsttől, mikor a sárkány a hálókosárral kivitte a födélzetre, mely már csak egy-két lábnyira állt ki az árból. Itt megerősité a födélzethez a kosarat s kifeszité a sárkány vászonszárnyait. Aztán behelyezé a kosárba nejét és gyermekét. Már maga is beakart szállni a kosárba, mikor a Boy Tom egy ugrással ott termett valahonnan s beleveté magát a kosárba . . . . Mr James Friday ismerte ez ifju erejét s nem mert vele szembeszállani. Hagyta, hogy a hálóban maradjon. Aztán beült ő is a kosárba elvágta a kosár kötelét, mire a sárkány villámgyorsan felszökött a magasba.

. . . Oly magasan voltak már, hogy alig hallatszott alattuk a tengerár zajlása, mikor mr. James Friday, a ki mindig hidegvérü, egyszerre csak azt vette észre, hogy a hajó esni kezd. Mindjárt megtudta, hogy ez onnét van, mivelhogy a sárkány egyik szárnya leoldódott feszitő rudjáról. Hirtelen felszökött a kötélzeten s megerősiti ujból a szárnyat. Mikor viszsza akarna szállani a hálóba s annak a szélére hágott, a háló e vége leoldódott a kötelékről . . . abban a pillanatban a sárkány ismét föllebb repült . . . Mikor mr. James Friday leért a hálóba: s kérdezné, mi baj történt, akkor a Boy Tom azt mondotta neki: „Az ön neje, a kedves mistress a tengerbe esett!“

— Végem van! Végem van! — Hörgött a kapitány s görcsösen szoritá magához gyermekét, mely a háló egyik sarkában feküdt.

— Bah, legyen nyugodt, kapitány, én megmentem nejét . . . legyen nyugodt! — szólott a Boy Tom s abban a pillanatban keresztülveté magát a háló kötélzetén a sötétségbe, a mélybe. . . . .

* * *

Mr. James Friday megmenekült gyermekével együtt, s hazament Manchesterbe, hol megmaradt vagyonából élt.

Sok év mulva egy napon beállitott hozzá egy igen rongyos ember. Betegesnek látszott, de azért szemei szenvedélyes tüzben égtek.

Ez az ember igy mutatta be magát mr. James Fridaynak:

— Tom vagyok! Közvetlen elválásunk után nejét, a kedvez mistresst kerestem a hullámok közt, de nem találhatám meg. Engem partra dobott másnap a tenger s most itt vagyok, Ha van valami ennivalója, adjon, mert nagyon éhes vagyok!

És mr. James Friday nemcsak hogy enni adott Tomnak, hanem hajóin szabad életet is biztositott neki, mig él.

— — — — — —

Valjon eszébe jutott-e mr. James Fridaynak az a gondolat, hogy a Boy Tom talán azért ugrott a mistress után a tengerbe, hogy nem a mr. Friday, hanem hogy a saját maga számára mentse meg a mistresst. Valjon gondolt-e arra, hogy ez a boy lángolóbban szerette a mistresst, mint ő s mig ő elveszte fölött csak kétségbeesett, boy Tom megőrült abban a pillanatban s utánna rohant a halálba . . .

De nem. Mr. James Friday igen hidegvérü ember s olyan lángoló eszmékkel nem foglalkozik.

— — — — — —

Sir Tom pedig ott ül a stewerbord alatt, nagy egykedvüséggel szivja pipáját; csak nézi-nézi a tengersíkot és — nem gondolkozik épen semmiről sem!

Mire képes a nő.

(Beszély a mexikói életből.)

Fernando Diaz-tól.

(Folytatás.)

II.

Egyetlen látogatást sem tehettem másnap, a hol ne lettem volna kénytelen elbeszélni a postarablás minden részletét, főleg pedig az abból eredt szerencsétlen esetet. Ismerőseim közül többen betegség ürügye alatt magukhoz hivattak, csak azért, hogy e tárgyat mentül körülményesebben megtudják. Kiváncsiak voltak tudni: mi módon mentettem meg donna Petronillát és hogyan óvtam meg az utósó gyalázattól.

Midőn azt állitám, hogy utitársnőmet semmi kellemetlenség nem érte, elhalmoztak dicséretökkel titoktartásom, bátorságom és szerénységemért, mely dicséretek különben egy kevés boszuságot is rejtettek magukban. Hiába tagadtam; mai napig is ugy szerepelek bizonyos egyének előtt, mint a ki hősiesen védelmeztem donna Petronilla, erényét, mely pedig már régen tulhaladta azt a kort, melyben az erények megtámadtatás tárgyai lehetnek.

Gróf Allegry halála elrémitette a jó hirére sokat tartó várost. Megrettenthetlen bátor utazó volt az, ki a világot körül utazván, épen most hazájába igyekezett vissza.

Az elrablott összeg, bár igen jelentékeny volt csak másodrendü szerepet játszott a közönség előtt; Lopeznek, csak annyi volt az, mint egy csepp viz a nagy tengerben; mindazonáltal komolyan aggódott a veszteség felett. Ő is igénybe vette ápolásomat; a nélkül azonban, hogy donna Petronillával törődnék, a rablók nyomozásáról tudakozódott, és állhatatosan maradt meg azon nézet mellet, hogy orizavai lakosok. Merész dohányüzlet megindítására kérte volt az öreg spanyol ez aranyakat puebsai üzletársaitól, és csak véletlenül rendelte meg annak kocsipostán való szállitását. A rablók ugy jártak el, mint a kik tökéletesen értesülve vannak; ez előttem is kétségtelennek látszott.

— Jól tudom, doktor, — mondá a bankár, — hogy ön nem olyan ember, ki a titkokat elárulja, melyeknek önt hivatása gyakran letéteményesévé teszi; juttassa vissza ha csak

két harmadát is az összegnek, melyet elvesztettem és én szavamat adom önnek, hogy nem kutatom a vétkest.

Csak nagy-nehezen birtam őt meggyőzni a felől, hogy én senkit fel nem ismertem.

Midőn beleuntam az értekezésbe, azt ajánlottam neki, hogy megtapogatom üterét, és megnézem nyelvét, ő azonban kinyilatkoztatta, hogy jelenlétem teljesen megszüntette betegségét, s igy elbucsuztam tőle.

A Pichocalcó külváros felé mentem, midőn egy kurta szoknyájáról fölismerhető félmulátnő közeledett hozzám. Alsó ruhája beszegett és csipkézett volt, mig derekához nemzeti öv simult.

— Reggel óta keresen önt, sennor, — mondá a szép leány — Ambroziónak szüksége van kegyed ápolására.

— Melyik Ambrozionak? — kérdezém.

— Ambrozio Tejedának, ki azt állitja, hogy ön ismeri őt.

— És igaza van. Tehát beteg?

— Nem; meg van sebesitve.

— Lám, lám! — kiálték fel akaratlanul. A leány a nélkül, hogy felkiáltásommal törődnék, sebesen lépdelt előttem, kaczéran hullámoztatva szoknyáját, mely látni engedé atlasz czipőbe bujtatott lábait.

Ambrozio Tejeda, azon emberek közé tartozott, kiket Mexikoban lócsiszároknak neveznek; azaz: alkalomszerüleg állatszeliditő, guerillafőnök, mozdony vezető! Ambrozio soha sem müködött szülő megyéjében, hol igen szerették és becsülték. Biztos, őszinte, derék és nagylelkü barát volt. Azon kihágásokat, melyeket szemére lehetett vetni, mindig Orizavától távol követte el.

— A jól nevelt ember, doktor, — mondá egyszer nekem oly kézmozdulattal kisérve szavait, mely a zsebkendők iránti undoráról tett tanubizonyságot, — soha sem piszkolja be fészkét. — Ez már megállapodott fogalom volt nála; kétezer onka arany azonban mégis csak megingathatja egy ember lelkiismerete kétségeit, habár mexikói legyen is az.

Ambroziot egy tábori ágyon elterülve találtam, egy golyó furódott czombjába bőrszintesen. Bekötöztem a leány ügyes segitségével, ki megszabaditván magát övjétől, időnkint kebléhez szoritotta a sebesült fejét.

Mint minden e mesterséget folytatónak — ugy Ambrozionak is állandóan volt egy társnője, azon szép leányok közül, kik velök született előszeretettel látszanak viseltetni a kalandorok iránt.

— Ezzel készen vagyunk, — mondám, miután az utolsó köteléket is megszoritottam, — és most nyugalom, egy kis bőjtölés és nyolczadnapra jobban lehetsz.

— Nem fog-e sántitani, doktor? — kérdé tőlem nyugtalanul a fiatal nő.

— Mindenesetre, szép gyermekem; de köztünk legyen mondva, miképen kapta e puskalövést?

— A mint ügyetlenül leejtettem a puskámat, — mondá a sebesült, mialatt szemével a fegyverre tekintett. — Hát nem mondta ezt önnek Leonczia?

— Nem a Tecamalucaba vezető uton történt? — kérdém mosolyogva.

— Nem, — felelé Ambrozio, becsületszavamra mondom! Ha igaz, a mit beszélnek, akkor ott igen szép fogás történt; teljes világ-életemben sem láttam ilyent!

— A bünügyi vizsgáló biró igen kiváncsi, mondám — valószinüleg ismerni kivánja majd véleményedet, és a seb, mely téged ágyban tart, különösen nagy zavarba hozandja őt.

— Soha se csináljon titkot belőle, doktor! Balesetemnek tanui vannak. Nem akarok én jobbnak látszani, mint a milyen vagyok, ha tudtam volna, hogy a postakocsi kétezer onka aranyat hozott, talán elébe mentem volna, és e tecamalucai komák kirepülve találták volna a madarakat, nem számitva, doktor, hogy egy sebemmel kevesebb lenne.

— Vagy pedig egygyel több, — viszonzám, — mert az utasok egyike védelmezte magát.

— Gyakran mondtam önnek, doktor, és folytonosan fogom ismételni, hogy mindég ostobaság magát védelmezni. Egy postakocsi az ut közepén oly czélpont, melyet tapasztalt emberek mindig eltalálnak. Az efféle tolongásban husz utast láttam én már megölni, vagy megsebesiteni, és soha egyebet nem veszitettem egyetlen egy ujoncznál, ki nagy igyekezetében önnek egy honfitársa által koponyáját szétzuzatá.

— Mára eleg, most nyugalom; majd holnap többet erről.

— Az isten áldja meg kegyességeért! — jó hogy eszembe jut, doktor, bár a tecamalucai eseményben sem Huero, sem Zopilate kezét nem látom, mindazonáltal, ha kimegy a városból, tegyen egy piros bogácsvirágot gomblyukába; található az mindenütt az ut félen.

— Piros bogácsvirágot! — ismétlé a szép Leonczia, a mint kikisért, és megmutatott egyet a fekete hajzatába dugott virágok közt.

Ambrozio nem szokott elöttem titkolódzni; mindazonáltal utósó tanácsa szeget ütött a fejembe. Hazaérkezve, a bünügyi vizsgálóbiró idézése várt reám, s csak annyi időm maradt, hogy a törvényszék előtt megjelenhessek. Itt találtam Juant, a Zagalt és az olaszt, kik — mint én — tanuvallomásra voltak beidézve. Vallomásaik csak a rablók számára nézve tértek el egymástól. Juan ötöt, a Zagal hármat, én kettőt láttam, és az élénk képzelgésü olaszok a kocsi fedeléről nyolczat véltek megszámlálhatni. A biró megjegyzé, hogy két ember nem koczkáztatta volna életét egy ily vállalatban, és én igazat adtam neki; de arról lévén szó, hogy hány rablót láttam, nem pedig hogy a lehetőséget vitassam: vallomásom mellett maradtam,

Kalandtársaim elbocsáttatván, a biró társalgás ürügye alatt ujból kikérdezett, és donna Petronilla erénye ismét szóba jött.

Soha erény ennyi érdekeltséget nem költött. Egyszerre Ambroziot hozta szóba a biró, tudakozódott sebéről, és kérte tőlem a golyót, melyet czombjából kivettem. Kinyilatkoztattam, hogy ezt, az illetőnek kezeiben hagytam, a mi boszantani látszott kérdezőmet. Éj volt, midőn hazatértem; tudtomra adák, hogy don Manuel Mender részéről kétszer kerestettek. Én gyanitván, hogy neje, a büszke donna Selenia akar biztos tudomást szerezni donna Petronilla erényéről: holnapra halasztottam a látogatást.

Ebéd után szobámba zárkoztam. Rendszeresen akarván eljárni, magam elé tüztem az emlitett madarászpókot, melyet 1838-ban, tehát 12 év előtt a Borrego csucsán találtam. Első látásra, — és nem véve tekintetbe az okozott alkalmatlanságot, melyet a fészekrablónak magányában okoztam, — közönséges példánynak néztem, és rosz alkotásunak, csunyának, utálatosnak találtam. Reám meresztett nyolcz szemében oly erős kifejezése volt a haragnak, és a két kampó, melylyel a skorpiók e szomszédjának felső állkapcsa fegyverezve van, annyira villogott, miszerint legkevésbbé sem kétkedtem benne, hogy ez oly jól kicsiszolt tőrök haláltadók lehetnének. Egy alig hosszabb fogóval voltam felfegyverkezve, mint ellenem valamelyik lába; csöndesen nyujtottam előre kezemet. Öt centimeternyi távol-

ság volt a fogó, és a fészekrabló között, midőn a fogóra vetette magát; gyorsan elereszttettem azt; azt hiszem, helyesen cselekedtem.

Bizonyára éber és bátor ellenséggel volt dolgom, korántsem menekülésre hangolva, a mint először attól tartottam. Nem tartom magamat gyávának, mindazonáltal meghátráltam oly ellenfél előtt, mely bizva természetes fegyvereiben, bátran szembe rohant velem. Fölényben voltam, az erő és nagyságot illetőleg, miről a pók nyolcz szeme által eléggé meggyőződhetett, és oly óriásnak tünhettem fel előtte, mint nekünk egy nagyitóüvegen szemlélt elefánt. Miudazonáltal ellenfelem mozdulataiban legkisebb jele sem volt a habozásnak. Magasra emelt fővel vetette magát birtokában maradt fogómra. A fészekrabló két első lábával tapogatta, méregette, forgatta az eszközt, és miután ártalmatlannak találta, — jele az éles elménck, mely előtt meg kell hajolnunk, — megvetéssel taszitotta el magától, két első lábát feje fölött több izben megforgatván, Könnyen megértettem e kihivó mozdulatot.

Minden kinzás nélkül akartam birtokomba keriteni az óriás pókot; s igy távol attól, hogy a felajánlott harczot elfogadjam: elhatároztam az ügyességet hivni segitségemül. Egy hasitott galylyal kezemben ujra közeledtem ellenfelemhez, s most már a siker reményével. A helyett, hogy szembe mennék az állattal, föléje emeltem karomat, és csöndes vigyázattal eresztettem lefelé. Mint valóságos ujoncz, elfeledtem, hogy a madarászpóknak, a természet által adott nyolcz szeme közül, hat hátára van helyezve. S igy mialatt első mozdulataimra figyelt, addig a többi hat fegyveremre szegezve, annak áruló fenyegetéseit követte. Hirtelen leeresztettem a hasitott galyat. midőn a fészekrabló, észre véve az őt fenyegető mozdulatot, fegyveremre vetette magát, és oly meglepő sebességgel szökött fel annak kezemben tartott végére, hogy alig maradt időm annak elvesztésére. Egy másodpercz még, s kezemmel jött volna érintkezésbe. A pók most szemmel látható kevélységgel helyezte el tiz szőrös lábát azon helyre,melyet egy pillanat előtt ujjaim tartottak,mozdulatlan maradt: „Impavidum ferient ruinae."

Első perczben engem is elfogott a boszuság és harag, mely ily kellemetlenségekre erőt vesz az emberen, és követ ragadva szét akartam zuzni a nyomorultat, a miért elég vakmerő volt szabadságát és életét védelmezni ellenemben. Azonban mégis csak meggondoltam a dolgot, s átláttam, hogy egy megcsonkitott vagy szétzuzott alaktalan hulla minden haszonnélküli lett volna a tudományra nézve. A fészekrablóknak fehér vérük van; de bármily szinü legyen is, nem kell azt hasztalanul kiontani. E megfontolások visszatarták karomat, haragomtól eszemhez fordultam, mely elhatározta, hogy kimélnem kell ellenségem életét s élve kell őt hatalmamba keritenem.

Egy sötétzöldes aranyozott szarvasbogár csapódott szerencsétlenségére lábaimhoz, ez utmutató volt reám nézve. Ellenfelem dicséretére legyen mondva, elhatároztam, hogy ravaszságot használandok ellenébe és szenvedélyei által győzöm le, hogy bebizonyitsam értelmi felsőségemet. A nehéz, ügyetlen és elszédült szarvasbogarat egy bádogszelenczébe tettem, melyet a netalán találandó hüllők számára tartottam fenn, azután az emlitett szelencze nyilását büszke, győztes lefegyverzőmmel szemben állottam fel.

A szarvasbogár látása felrezzentette őt s egy könnyü mozdulat tudtomra adá, hogy már csak három szeme kisér figyelemmel. Egyszerre dühösen neki szökött a szelenczének s eltünt. Hirtelen rá zártam a fedelet, s homlokomat megtörölve visszaindultam a városba.

Időről-időre megálltam, hogy vagy lélegzetet vegyek, vagy ha a meredek lejtő leeséssel fenyegetett. A szelenczéből kihallatszó zajból kitaláltam a borzadályos drámát, melynek két foglyom között végbe kellett mennie. Sajnáltam az egyiket, és a tudomány érdekében szerettem volna látni a másikat e munkánál. Egy izben fölemeltem a födelet, s egy szőrös láb tünt azonnal elő s én siettem ismét becsukni a szelenczét. Tizenkét év repült el azóta s hajdani ellenfelem kiszáradt teste itt fekszik előttem, visszaidézve emlékeimet. Eszembe jut a feláldozott szegény szarvasbogár.

— Egy éjjeli őr keresi önt uram, don Manuel Mendez részéről — mondá gazdasszonyom, kit már ágyban véltem. Sietve kerestem elő botomat s kalapomat. Tehát nem hiu kiváncsiság hivott engem e házba, s talán a madarászpókkal foglalkozva, elmulasztottam kötelességemet, akkor midőn egy hozzám hasonlónak volt szüksége tánácsaim és tapasztalatomra? Gyorsan künn termettem az éji őr kiséretében s lámpája világitása mellett a beteg lakása felé irányzám lépteimet,

Don Manuel Mendez mintegy 40 éves, sovány, de izmos és különösen ügyes ember volt. Vera-Cruz kerületének egyik legrégibb családjához tartozott, és három év előtt, vonzalmát követve, nőül vette a szép Argumedo Seléniát. Donna Seléniát nem szerették a városban, részint igen nagy szépsége miatt, részint mivel gőgje, egyenes vonalban az ős Castiliából eredt, honnan atyja — kit személyesen ismertem — magát származtatá. Donna Selénia elriasztotta a férfiakat kicsinylő fennhéjázásával; boszantotta a nőket nemcsak szabályos vonásai és fenséges termetével, hanem szép öltözetei, és ékszerei és lovai által is, mert fáradhatlan amazon volt. Don Manuel semmit sem tagadott meg a szép főrangu nőtől, kinek büszke férje volt, és a város rosz nyelvei azt állitották, hogy donna Selénia költséges szeszelyei rövid időn tönkre fogják tenni férjét. E ház lakói átalában jó egészségnek örvendtek, s én az esetleges találkozásokat kivéve, alig érintkeztem a házaspárral. Mégis az év elején a fiatal asszony orvosi tanácsomat kérte, és akkor a mindenki által büszke, dölyfös és hajthatatlan veszélyesnek hiresztelt szépség helyett, egy csodaszép, kellemes, majdnem félénk nőt találtam.

Lesték megérkezésemet; mihelyt elértem az ajtót, zajosan hullottak le annak összekötő lánczai. Egy társalgó terembe vezettek, mely Mexikoban ritka fény és izléssel volt ékitve. A padozat, szőnyeggel boritott falak, értékes lámpák, s egy ősrégi chinai porczellánokkal rakkott állványból állott a fényüzéses butorzat, mely akkor még a fővároson kivül ismeretlen volt. Alig foglaltam helyet, donna Selénia megjelent.

(Folytatása köv.)

Képek Felső-Magyarországból.

Dolinay Gyulától.

A Szepesség. — Tátrafüred. — Ennek tulajdonosa Mülbach. — Kirándulások.

A szepességi németeket az angolországi skótokhoz, a németországi sváb és westphaliaiakhoz szokták hasonlitani, és igaz, nyelvre idegen, de nem érzületre, mert forrón és igazán szereti hazánkat. Tudjuk, hogy a szepességi németeket ugy telepitették le hazánkban. A XII-dik században és a tatárpusztitások után vándoroltak be s nagy kiváltságokat kaptak, csak hogy népesitsék az országot és miveljék annak földjét, rövid időn azonban megbarátkozott az uj éghajlattal, meg-

szerette uj hazáját, annyira, hogy önként lemondott a magyar királyok által biztositott kiváltságairól, s hozzásimult saját jószántából a nemzet törvényeihez. Hogy miként viselte magát a Szepesség az 1848/9-diki dicső napokban, az tudva van minden magyar előtt; velünk együtt vérét, vagyonát áldozta a nép a közös hazáért.

Ha szepesi németjeinkhez hasonlóan tennének többi nemzetiségeink, akkor igazán boldog lenne hazánk. E nép szorgalmas, munkás, mivelt és rendszerető. Becsülettel él és dolgozik. Nem tartja magát Germania elnyomott áldozatának, mint az erdélyi szász egy része, hanem lelki örömmel vallja magát a magyar korona alattvalójának, melynek minden lakója egyformán szabad. És a szepesi német boldog, jóllétnek örvend, ipara, kereskedelme s földmivelése virágzó, népnevelése a legjobb karban van.

Nyugatra a Tátrától, a Hernád és Poprád folyók vidéke a tulajdonképi szepesség. Egy gyönyörü öbölben fensik, körösköril magas hegyekkel körülvéve. A hegyekből alkotott ivezeten belül, a szép fensik rónája dusan termi meg a gabnát, gyümölcsöt és takarmányt, a kilátás pedig e vidék minden pontjáról fenséges. Itt magaslanak a haza legszebb hegyei, a Kárpátok legfenségesebb elágazásai, a T á t r a h e g y c s o p o r t, mely óriás ormaival egész Liptómegyébe nyul be és csak egyetlen ponton van összefüggésben az anyahegységgel. Három oldalról egészen a liptói és szepesi sikra támaszkodik. A Tátra hegycsoport kopár és meztelen kőszirtei zordon tekintetüek és vadregényes jelleget kölcsönöznek az egésznek.

Ezen hegységnek Szepességre néző oldalán áll a hires T á t r a f ü r e d. Hazánk ezen egyik legnevezetesebb fürdője alig lehetne szebb ponton, mint a lomniczi és nagyszalóki csucs tövében s a természet annyi szépségeinek közelében.

A poprádi vasuti állomástól három órányira van a fürdő, gyönyörü fenyves erdő közepében a lejtősen magasló hegy oldalában. Ez a pompás levegőjü fürdő máris nagy hirt szerzett hazánknak, mert évenkint igen sok külföldi látogatja. Meglehetős kényelemmel és csinnal van berendezve, noha tagadhatlan, hogy még sok a tenni való. Érdekesnek tartom megjegyezni, hogy e nagyszerü és nagy jövőjü fürdő M ü l b a c h kis szepességi falué. Ezelőtt talán 28 évvel vették bérbe a falutól harmincz évre, ha jól vagyok értesülve, tizenkétezer czüst forintért. A kis falu persze örült, hogy ily jövedelmet kapott a senki által nem használt fündőért, de bezzeg megbánta a dolgot, midőn a fürdő hirtelen óriásilag kezdett emelkedni. A fürdőben természetesen sok épitkezésekre volt szükség, s pár év mulva ezen épületeket becsérték szerint kell Mülbachnak megváltani, ha a fürdőt vissza akarja kapni. Azt beszélik a környékben, hogy a szorgalmas kis falu elő fogja teremteni a sok és nagy épületek árát s igy át fogja venni a fürdőt s azután házilag maga kezeli, mit bizonyára helyesen cselekszik, mert e fürdő sok századokig virágozhatik, az a tüdőt élesztő, testet elevenitő, üde levegő, mi itt mindent elborit és a viz gyógyereje, meg a fürdőt környező természeti szépség, mindenkor vonzerővel hat.

E fürdőbe alig fele részben jönnek betegek, a nagy tömeg leginkább irodai dologban, üzletben vagy tanári katedrán kifáradt emberekből áll. Ide jönnek felüdülni, a nagyvárosi sorvasztó levegő helyett, uj erőt és egészséget beszivni, és valóban el is érik czéljokat.

Felette érdekes az itteni fürdői élet.

Korán reggel nagy sürgés-forgás van a fürdő alsó udvarán. A közeli falvakból értelmes sok számos fiatal német paraszt lepi el a tért, mindegyik egy-egy ló kantárját tartja kezében. Később megjelennek az urak és a vásárban jönnek-mennek, alkudoznak, egyszer aztán itt is, ott is kivál egy csoport ló, s vezettetik gazdáik által a felső udvarra. Ott már utra kész társaság várakozik s a délczeg öltözetü nőket felsegitik a lovakra s az urak is felpattannak a jó vérü állatokra s megindul a menet. Legelől, a társaság számarányához képest, két-három paraszt ballag, irgalmatlanul megterhelve élelmi szerekkel, azután a kalauzoktól kisért vendégek következnek, biztosan ülve a hegymászásra jól begyakorlott lovakon. Vig beszélgetés közt rándulnak igy ki, egyik csoport a „Kolbachi völgy"-be, másik a „Lengyel gerincz"-re, a harmadik, csak férfiakból álló csoport a „Lomniczi" vagy „Gerlachfalvi csucs"-hoz. Ezek merész kapaszkodók, kik el vannak szánva, ha kell, négykézláb megmászni a „Lomnicz"-ot vagy a még nagyobb „Gerlachfalvi csucs"-ot, mely 8396 lábnyi magasságban üdvözli a felkelő napot, 70 lábbal magasabban a „Lomniczi csucs"-nál.

Ezen kiránduláson tagadhatatlanul nagyobb élvezet várakozik a vállalkozókra, mint a hölgy társaságra. De sokkal fáradságosabb is és egy napnál több időbe kerül, az éjszakát szabad ég alatt, vagy kunyhóban kell tölteni.

A látvány, mely ezen óriási csucsokról feltárul, kimondhatlanul gyönyörü. Az egész Szepesség s a Kárpátok festői pompában terülnek el előtte, hozzá az a tudat, hogy nyolcz ezer lábnyira közelebb vagyunk az éghez.

Leggyakoribb kirándulási pont a „Kolbachi vizesések." A fürdőtől jobbra a hegygerinczen ut vezet a járt ut s féluton a Kárpát egylet által épittetett menházzal kellemes pihenő kinálkozik. Innen lefelé visz az ut a hegyoldalban, s a völgyben futó patakocska által képezett vizesések moraja tölti be a levegőt. A mint a völgy felfele emelkedik, a szerint sokasodnak a vizesések, és gyönyorü és festői látványt nyujtanak.

Átellenben a „Lomniczi csucs" emelkedik komoran és mogorván, a mint illik egy ilyen tekintélyes hegyhez. Iszonyu képet mutat szálkásan kiálló s össze-vissza hányt gránit szikláival.

A járt ut a „Rajner emlékig" visz, hanem aztán már bajos dolog lovon menni tovább. Pedig sok látni való következik még. A kis kolbachi völgyben fent magasan ö t t e n g e r s z e m v a n, l é p c s ő z e t e s e n e g y m á s f e l e t t; a l e g f e l s ő 6,600 l á b n y i m a g a s s á g b a n v a n s ez a legmagasabb minden kárpáti tengerszem közt.

A völgyet nyugatról a 8,312 láb magas jégvölgyi csucs zárja be, melynek meredek kopár oldala szintén festői képet mutat.

Ezen kirándulásból visszafele jövet, a vállalkozók rendesen a fürdő felett kinyuló hegygerinczen meg szoktak nyugodni, mert innen az egész szepesi fensik belátható. 27 falu és város számlálható e pontról.

Igy élveznek Tátrafüreden, ily gyönyörködtető, lelket, kedélyt s testet kellemesen elfoglaló kirándulásokkal mulatják ki a nagy városi sok ülést. 10—12 ily kirándulást lehet a fürdőtől tenni, tehát az egész fürdői idényt kirándulásokkal lehet eltölteni.

Befejézésül aztán be szokás járni a szepesi városokat, az ódon K é s m á r k o t, a hegyen épült ősi L ő c s é t, a legszebb állami tanitóképezdével dicsekvő I g l ó t. Ide aztán nem messzire van Dobsina, melyet az ő hires j é g b a r l a n g j á v a l és s t r a c z e n a i v ö l g y é v e l kevés fürdői vendég mulaszt el megnézni.

Egy hét története.

Juniushó 14-dikén.

A 36-dik közülés. — Lónyay gróf exposéja. — Gyulay Pál Toldy Ferenczről. — Arany János. — Kauser-Bertha asszony. — Olasz impressario a magyar müvészetben. — Kuluncsics Anna kisasszony. — Cherubini Vizhordója. — Mikéli és Ahlström. — George Sand.

Legelőször is a magyar akadémia 36-dik közülésére vezetem az olvasót. Sehol sem doboghatna hőbben a honfi sziv, mint a tudományok e fényes csarnokában, hol a dicső mult ezer és ezer komoly emléke int felénk, hol irodalmunk és nemzeti ujjászületésünk halhatatlan alakjai lengenek fölöttünk. A köznapi élet vásári zajában, nyomasztó küzdelmeiben valódi menhely ez a csarnok, — templom, hová a kifáradt szellem felüdülni, megerősödni, feledni és ujra hinni, remélni siet. A magyar akadémia közülései megérdemelnék, hogy a nemzet nagyobb figyelemmel csüggene rajtuk, mert ki kell mondanunk a szembeötlő szomoru igazat: évek óta visszhang nélkül enyészik el mindaz, a mi nagy gyüléseinken fölmerül s még annyi érdekeltség sem mutatkozik, hogy legalább megtudna telni az a terem, hol jeleseink egy-két órára összegyülnek. Mult vasárnap is szemünkbe tünt ez a kietlen tapasztalat, — bár másfelől erős vigaszunkra szolgált, hogy a megjelentek közt közéletünk legkiválóbb férfiaival találkoztunk. Irodalmunk első rangu képviselői mellett a főpapság és az arisztokráczia jeleseit sem nélkülöztük. A politikai gondok, a mindent absorbeáló világesemények nem álltak gátul oly férfiaknak, mint Majláth, gróf Károlyi György, báró Vay Miklós, Haynald kalocsai érsek stb., hogy a nemzeti müveltség e kevésbbé zajos ünnepélyét megjelenésük becsével ne gyarapitsák.

Érdekes, sőt életbevágó mozzanatokban gazdag volt ez a közülés. Lóyay gróf elnöki beszéde mély benyomást tett a hallgatókra s remélnünk lehet, hogy az akadémián kivül még erősebb visszhangot fog kelteni, mert Lónyay egyenesen a nemzethez beszélt. Minden szava közönyösségünket ostorozta; minden elrejtett czélzás egy-egy fulánkot tartalmazott keleti vérmérsékletünk tespedő hajlama ellen s beszéde végén egész nyiltan támadt. — Elmondta Lónyay, hogy egy év előtt fölhivta a nemzetet: vegye meg Széchenyi hátrahagyott becses kéziratait. Széchenyi megérdemelte volna, hogy ne az állam, ne egyes gazdagok, hanem az ország maga legyen a vásárló. És mi lett az eredmény? A kivánt összegnek alig fele van meg, ezt is a nemzeti kaszinó és a nem rég elhunyt báró Sina adakozták.

Kietlenebb „exposét“ még soha sem terjesztett a nemzet elé gróf Lónyay; és soha sem volt ékesszólóbb, mint mikor e számokat fölmutatta. Lehetetlen, hogy a közönyösség tovább tartson; lehetetlen, hogy a hű tükör föl ne tárja lankadó nemzeti létünk előtt a veszélyt, mely kikerülhetlenül fenyeget, ha idejekorán magas áldozatokra és nagyszerübb tevékenységre nem buzdulunk.

Lónyay után Gyulay Pál olvasta föl emlékbeszédét Toldy Ferencz fölött. Befejezett, izről-izre kidolgozott emlékbeszéd ez, mely a dicsőült alakot a maga egész nagyságában és lelki szépségében állitotta elénk. Gyulay mesteri munkát végzett. Ecsete szingazdagon festette le Toldy működését s azt a halhatatlan korszakot, mely nemcsak irodalmunkat alakitotta át, hanem a nemzeti ujjászületést is első sorban mozditotta elő. Különösen szép és találó a Toldy és Kazinczy közt vont párhuzam; finoman mutatja ki: miben hasonlitanak s miben térnek el egymástól. Épen e megkülönböztető vonások emelik föl a rajzot s nyomják rá a kritikai elme bélyegét. És a kritikus mellett mennyire kidomborodott a hona jövőjét szivén viselő, javitni akaró lelkes hazafi. A multról beszélve jövőnkre mutatott; Toldy jellemével azonositotta a nemzet jellemét s haladást, jólétet, üdvöt jósolt a magyarnak, ha ugy tesz, mint a megdicsőült, ki „a tudományt erős nemzeti érzéssel párositotta.“ A komoly, tettre kész, áldozattól vissza nem riadó hazafiság rég hallatott szebb és életre keltőbb szavakat, mint az akadémia 36-dik közülésén. Lelkünk valóban fölemelkedett és megerősbült, — bár bánatosan hatott ránk az a tudat, hogy Arany János a nagy költő, utólszor ült a főtitkári széken. Elfogódva, nedves szemmel néztük a megtört beteg költőt, ki lemondásához „ragaszkodik,“ mert nem akar méltatlan fizetést huzni a nemzettől. Méltatlan fizetés! Hát lehet-e pénzzel megfizetni azt a mesés kincset, mely Arany költészetével a nemzet birtokába jutott? A világ összes aranya csillog-e ugy, mint Arany dicsősége? Lehet-e elég hálás a nemzet az iránt, ki halhatatlanságot adott neki? És Arany mégis elhagyja állomását és megy Szalontára, — nehogy „méltatlan fizetést huzzon.“ Nehéz szivvel látjuk távozni körünkből. Csak az az egy remény vigasztal, hogy a falusi magány csöndében elriadt Múzsája vissza száll hozzá s a nagy alkotásoknak „folytatása következik“! Az Attila-trilógia és a Bolond Istók visszakapják mesterüket.

Meneküljünk a nyomasztó gondolatoktól ... keressünk szórakozást a nemzeti szinházban. Egy-két nap mulva ugyis bezárják a kapukat; elkezdődik a nagy pihenés, mely tulajdonképen abból áll, hogy a tagok vendégszerepelni mennek s még jobban kifáradnak, mintha nincs „pihenés.“ A mult napokban szokatlanul érdekes volt a repertoire. Két uj vendégszereplő lépett föl: Kauserné-Gerster Berta asszony és Kuluncsics Anna kisasszony. Mind a kettő magyar nő. Kauser Berta asszony már évek óta képezi magát a szini pályára (Bécsben a hires Marchesitől tanult) de csak most lépett föl először nyilvánosan, Aida szerepében. A fiatal énekesnő mindenkit meglepett; sokan nem is akarták hinni, hogy egészen kezdő. Föllépése oly merész volt s ugy tudott játszani, mintha coulissák közt rengették volna bölcsőjét. Semmi lámpaláz, semmi elfogultság! Mais c'est incroyable! sipogta Y báró erkélye kerevetén — s kevésbe mult, hogy utána nem sipogta egy másik, ki csak az exoticusért rajong, ha mindjárt a hazai termék százszorta jelesebb: „c'est abominable!“ Kauserné hivatott tehetség, kire szép jövő vár. Hangja nem tulerős, de a legjobb csengésü s találó szinezésre képes. Melegség, érzés hatja át. Müérzéke biztos, finom. Egy hangjegyet nem hibáz, soha sem ingadozik; lépést tart a zenekarral s bár hű marad

az ütemhez, mégis annyira megtartja egyénitő szabadságát, hogy az adott keretben a helyzet minden árnyalatát költőileg fejezi ki. Aidája fényesen sikerült, kivált ha eszünkbe jut, hogy a müvésznő életében először volt szinpadon s előtte két kitünőség énekelte a szerepet: Nagyné-Benza Ida és Hauck Minnie. Kauserné már nem a miénk. Egy olasz impressário még Bécsben „lefoglalta", öt évi szerződést kötött vele. Mi legfeljebb öt év mulva juthatunk hozzá. Velenczében, Milánóban, Flórenczben és Nápolyban fogja elragadni a szép lelkü, hevülékeny olsszokat. Sok szerencsét kivánunk a fiatal müvésznőnek, kitől ily hamar meg kell válnunk. Teremjen neki az olasz föld virágokat s legyen utja fényes a müvészet sugarától, hogy a távolban is követhessék szemeink.

A másik vendégszereplő: Kuluncsics Anna kisasszony, hasonlóan kezdő s hasonlóan sokat igér. Szép alak, érdekes, kifejező arcz, gazdag érzés, rokorszenves, elég csengő hang: ezek előnyei. Ördög Róbertben Izabella szerepét énekelte. A közönség kedvezően fogadta s a kisasszony igyekezett teljesen megérdemelni a kitüntetést. A „Kegyelem" ária után hatszor kitapsolták. Itt már nem vont le semmit éneke hatásából a lámpaláz, mely a második felvonásban láthatólag erőt vett rajta. Sokat várunk a kisasszony jövőjétől. Kisebb lyrai szerepekben máris beválik. Ugy halljuk: szerződtetve van.

Nem tudom, mi birta rá az igazgatóságot, hogy Cherubini Vizhordóját most juniusban adatta elő, (már megmondtuk miért) nem is igen kutatom, mert beérem azzal, hogy a klaszszikus dalmü nagy szépségeit élvezhetem. A nemzeti szinház hivatása szerint csesekedett, midőn e régi, de örök üde operát szinre hozatta. Müsora nem volt teljes, mig a Vizhordó hiányzott onnan. — Don Juan és Fidélió föltalálták Mikélit, a ki után eddig hiába tudakozódtak, azt mondják, Cherubini még életében is tulélte magát. Legyen. De én azt felelem erre: és halála után fog ujra élni. Mert ki kellene halni az emberiségből minden finom érzéknek, minden ideális felfogásnak, ha lomtárba vetné e mély ihletü zenét, mely ha alaki tekintetben már nem is felel meg a zene mostani kivánalmának, tartalmában a nemes, klasszikus tiszta és fenkölt zeneköltészetet képviseli örökkön örökké.

Kimutathatja akármelyik zenekritikus, hogy a zenekar azóta „effect" dolgában óriási haladást tett, — hogy ez az egyszerü, formaszép zene, mely még dobot és trombitát sem használ, nem olyan szingazdag, kábitóan pompás, mint a Meyerbeer és Wagner Richárd szeszélyes romontikus zenéje, mely a század forrongását tükrözi vissza, — de mit csökkentheti ez a kimutatás Cherubini becsét? A tartalom örök szépsége minden kor előtt ugyanaz; lehet a kifejezés gazdagabb, szélesebb körü, — lehetnek az eszközök hatásosabbak; — maga a lényeg soha sem változik. Sophokles Shakespeare mellett is, nagy a müvelt izlés nem lehet el ismerete nélkül, ha mindjárt nem is követeli, hogy az antik müvek a modern szinházak műsorán kasszadarabként pompázzanak. A Vizhordó sem lesz soha kassza-darab, — soha sem lesz népszerü, — de a müvelt közönség ragaszkodni fog hozzá s szivesen fog üdülni rajta, valahányszor szinre kerül. Épen az jellemzi a valódi müveltséget, hogy nem egyoldalu. Élvez mindent, a mi szép, akár Cherubini irta, akár Wagner, akár 2000 éves, akár most került ki a sajtó alól.

Mikéliről, — szeszélyes ugrás — eszünkbe jut Ahlstrőm kapitány; Mikéli vizet hord, Ahlstrőmot pedig a viz hordja. Ez a vitéz kapitány valóságos csodaember; salamander és potyka együtt. Tüzben és vizben lakik. Mikor mi majd megyuladunk az árnyékon, ő máglyát rakat és ölnyire csapó lángok közt sétál, hogy a legfázékonyabb ördög megirigyelhetné. Majd egyet gondol, toilettet vált és zsuppsz! bevágja magát a vizbe. Bécsnél a Dunába ugrik s Budapesten száll ki. A vizen eszik-iszik, czigarettát sodor s aligha nem Dumas fia valamelyik regényével felejteti az uszás fáradalmait. Ha nagyon átfázott, ugy melengeti tagjait, hogy beáll a tüz kellő közepébe. No már ez igazán tüzes ember. De mégis féltem, hogy itt nálunk pórul jár. Ha véletlenül két magyar szépség kereszttüzbe veszi, ugy megéghet szegény, hogy a mélységes óczeán sem hütheti le többé.

Gyászszal zárom be soraimat. George Sand, a világhirü nagy irónő elköltözött a föld színéről. A század egyik legkiválóbb alakja tünt el vele ... George Sand, a forradalmi lélek, a társadalmi szabadság harczosa, a női müveltség zászlóvivője, Lélia irója, a dicsőség gyermeke, ki ragyogó csillag gyanát tűndökölt 1834-től Európa egén, — George Sand is elment aludni, a szük, rideg sirba; ő is oda van már, visszahozhatlanul! Európa minden nemzete koszoruit küldi a nohanti sirra, — a magyar egy könyet küld és ez a legszebb megemlékezés!

A. E.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Király és királyné ő Felségeiket*) a jövő hóban Münchenbe várják s azt mondják, hogy a királyné számára egy villát is béreltek volna ki a stranbergi tó partján.

⁂ (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége Plavnika község tüzkárosultjai részére 400 frtot adott magánpénztárából.

⁂ (*Rózsás napló.*) Krisz Ferencz budapesti főreáltanodai tanár közelébb tartotta kézfogóját Kovács Anna kisasszonynyal Erdélyből. — Henczy Ödön jegyet váltott Simli Katicza kisasszonynyal Szolgaegyházán. — Vajdafy Géza ungvári tanár és Pálffy Kornélia urhölgy esküvője e hó 6-dikán volt. — A mult napokban jegyezte el Debreczenben Ujházi Sándor ügyvéd Áron Viktória kisasszonyt. — Ugyancsak Debreczenben eljegyezte Paksy József ügyvéd Herglotz Erzsike kisasszonyt. — Schneider János fővárosi tanitó eljegyezte Nagy Ilka kisasszonyt. — Szegeden dr. Déry Károly tehetséges fiatal ügyvéd, a szegedi ügyvédi kar legjelesebbje eljegyezte a bájos Hercz Nina kisasszonyt Ó-Kanizsáról.

⁂ (*Az országos nőiparegyesület*) e hó 14-dikén, szerdán este zártkörü tánczvigalmat tartott a Császárfürdőben. A női bizottság tagjai következők voltak: Banovics Kajetánné, Bihari Péterné, Bőke Gyuláné, Dushegyi Mártonné, Dulovics Ernőné, Halász Dezsőné, Kalmár Róza, Kendelényi Vilma, Klein Gyuláné, Kühnel Ignáczné, Molnár Györgyné, Pecháta Lajosné, Pecháta Gyuláné, Szathmáry Károlyné, Szerdahelyi Prielle Kornélia, Török Györgyné, Ravasz Ilon, Rosenberszky Aranka, Weinmann Fülöpné, Zweig Gyuláné.

⁂ (*A gazdasszony-egylet*) választmányi ülésében elhatározták, hogy az árvaházi vizsgálatok julius 3-dikán és 4-dikén lesznek. Az árvaházi leánynövelde igazgatónőjének Szárcsevics kisasszonyt nyerték meg. Gróf Zichy Pálné és Gróf Bathyány Lajosné urnőknek, kik gróf Zichy Károly elhunytával legjobb apóst és atyát vesztettek, részvétiratot küld az egylet.

⁂ (*A budapest-józsefvárosi*) szegény gyermekeket ruházással segélyző egyesületnek Kőbányán rendezett majálisán begyült 435 frt 79 kr., kiadás volt: 197 frt 19 kr. tiszta jövedelem: 239 frt 50 kr. Felülfizetttek: Jókai Mór, Ráth Károly

főpolgármester, Kammermayer Károly polgármester, Blasetti Mátyás 4—3 frt Hensch Ignáczné, Schauck Náthán 2—2 frt N. N. 1 frt, Erényi Antal 6 frt 9 krt. A választmány Békey Imréné, Bernhadt Jakabné, Hensch Ignáczné és dr. Neumann Mórné urhölgyeknek, kik a jegyek elárusitásával foglalkoztak, köszönetet szavazott. Az egyesület rövid fönállása óta 40 fiu és 40 leánygyermeket látott el teljes ruhanemüvel. A jövő karácsonykor pedig szegény gyermekeket fog e jótéteményben részesiteni.

⁂ (*Szeretetházat*) akarnak felállitani a fővárosban a balaton-füredi jónevü intézet mintájára. Mintegy 25 egyesület és testület csatlakozott ezen mozgalomhoz A szeretetház nemcsak a vagyontalan árvákat öleli keblére, a szeretetház a porból a társadalom megmételyezett helyeiről keresi ki lakóit, nehogy egykor a társadalom ellenségei s önönmaguk terhei legyenek. Ezen intézet egy kis önálló társadalmat fog képezni. A szeretetház egész 16 éves koráig magánál tartja az egyszer felfogadott árvát s gondoskodik róla, hogy tehetségük és hajlamuk szerint valami tisztességes kenyérkereseti pályára jussanak. Csak üdvözölni lehet azon férfiakat, kik e szeretetház megalapitásában részt vesznek.

⁂ (*A magyar orvosok és természet vizsgálók*) ez idei (már tizenkilenczedik) gyülése Máramaros-Szigetre van kitüzve. Augusztus 19-dikén kezdődik a beiratás a városházán s tart három napig, aztán lesz ismerkedés, közgyülés, jótékony bál, felolvasások, nagyob kirándálások Akna-Szlatinára, Bocskóra, Rónaszékre, a Suliguli-foráshoz, és a Valje-Vinuluhoz, a Tiszaforráshoz, Akna-Sugatag sóbányáihoz, a prébi fürdőre, a Nagy-Ágvölgybe, s a Teleky grófok dolhai vasgyárába. Máramarosmegye legbájosab tájai ezek, ritkitják párjukat az egész szárazföldön s vetekednek eredeti szépségben Svájczczal. A kirándulás tehát a legkellemesebb nyári szórakozás lesz. A résztvenni akarók (kik sok kedvezményben részesülnek,) Sztupa Györgynél jelentkezzenek Budapesten, Szénatér.

⁂ (*A honvédtisztek*) özvegyei s árvái ellátására alakitandó egylet javára az Orczykertben julius 1-én tánczvigalom rendeztetik. Lesz löverseny, tüzjáték, énekelőadás. A jótékony czél pártolást érdemel, kivált ha ily sokoldalu élvezéttel van összekapcsolva.

⁂ (*A herczegprimás*) közelebb a felvidéken bérmált s ez alkalommal gr. Pongrácz Adolf prépost vendége volt. Egy tiszteletére a prépost által rendezett diszebéden, hazafiságtól pezsdülő beszédet mondott a pánszlavismus ellen. Többek közt igy szólt a felvidéki lakosokról: E becsületes s vallásos nép, mely nyelvére nézve ugyan tót, de érzelmére nézve magyar, soha nem fog hódolni oly irányoknak, melyek a vallást ép ugy, mint a magyar hazát sulyos veszélylyel fenyegetik. Óvni kell e népet minden pánszlavisztikus szellemtől és erre első sorban hivatvák lelki vezérei: a papok; mert a vallás és annak erkölcse csak addig fog virágozni, mig a honszeretet a hazafiság tiszta érzelmei, a király iránti hüség, a honi törvények iránti tisztelet, a nép szivében tisztán megőriztetnek.“ Érdemesek e szavak arra, hogy a magyar haza minden gyermeke mélyen vésse szivébe.

⁂ (*Konstantinápolyból*) az a borzasztó hir érkezett, hogy egy nem rég elcsapott tiszt Husszein Avni basa hadügy- és Besid basa külügyminisztert magánboszuból szerdán éjjel, épen midőn ülést tartottak, revolverrel agyonlőtte, Kaiseli basa tengerészeti minisztert pedig sulyosan megsebesitette. Husszein basa a háboru-párt vezetője volt.

⁂ (*Wagner Richardtól*) alkalmasint uj dalmüvet fogunk hallani a nemzeti szinpadon a téli idény alatt. Az igazgatóság ugyanis lépéseket tett, hogy a „Niebelung-gyürü“ trilogiájának első részét a „Walkürök“ czimüt, melyre most készülnek a baireuthi Wagner-szinházban, megszerezhette a nemzeti szinház játékrendjébe.

⁂ (*Tisza Lajósnál,*) mint a vétesaljai egyházmegye ujonnan megválasztott segédgondnokánál e napokban jelent meg egy tisztelgő küldöttség, Koncz Imre esperes vezetése mellett. A küldöttség üdvözlete az uj segédgondnok által a legszivélyesebben fogadtatott.

⁂ (*Az akadémia igyazgatótanácsa*) elhatározta, hogy Toldy Ferencz hátrahagyott kézirat-gyüjteményét megveszi az akadémia számára 3500 frtért. Ez összeg felét a jövő év, másik felét pedig 1878 elején fizeti ki a családnak.

⁂ (*Hajós Zsigmond*) tenoristát a nemzeti szinház igazgatóságának sikerült vendégszereplésre megnyerni. A szünidő után, augusztus 29-dikén kezdi meg müködését szinpadunkon, melynek ezelőtt is derék tagja volt.

⁂ (*Konkoly Thege Miklós*) az ó-gyallai csillagdának alapitója, nemcsak képzett csillagász, hanem szabad idejében zeneszerző is, ki azonban eddigi szerzeményeit csak saját gyönyörködtetésére irta. Legutóbb egy nyitányt szerzett, melyet Komáromban jótékony czélu hangversenyben szandékszik először bemutatni. Nagy zenekarra van irva, és a szerző Jókai „Milton“ czimü drámájához szánta nyitányul, melyből az ihletet meritette hozzá. Magyar drámához nyitányt alig irtak. Konkoly Thege Miklós müve azért is érdekes, mert magyar szerző tesz kisérletet vele, Schuhmann, Mendelssohn s a külföld szellem-óriásai mellett.

⁂ (*Corneille*) hires franczia szinmüiró születésének évfordulóját e hó 6-dikán ünnepelte meg a comedie-française. Maubaut olvasott fül üdvözlő költeményt Lucien Patétől, ki egy izben már hasonló alkalommal Moliére emlékének is szentelt hangzatos verseket. Ez alkalomból a „Polyenete“ és „Menteur“ czimü darabokat adták elő, mely utóbbiban Delaury és Got játszottak nagy hatással.

⁂ (*Ahlström kapitány,*) a hires tüz- és vizember mult vasárnap a déli órákban érkezett meg Bécsből, honnét csütörtökön este indult el guttapercha uszó öltözetében. Hétfőn esti hétkor érkezett meg Váczra, hol az ut fáradalmait a „Fehér hajó“ vendéglőben kipihenvén, és másnap reggeli hétkor ujból utnak indult. Mind Váczon, mind Esztergomban nagy néptömeg várta és éljenezte. Ahlström a kiállott vizpróba után ujból bemutatja magát másodszor is a tüzpróban. Ahlström kapitány Bécsből Budapestig a Dunán vizmentes uszóruhájában 39. órai uszással tette meg a 42 mértföldnyi utat; előbb megérkezett, mint várták; utközben Nagymaroson megkoszoruzták, Váczott pedig egy órai pihenése alatt a tüzoltók fáklyákkal kisérték vissza a Dunához. Az egész uton Schalla bécsi mérnök kisérte csónakon, hogy meggyőződjék az uszó készüléknek mentésre alkalmas voltáról.

⁂ (*A dunamelléki egyházi kerület*) juniushó 15-iki ülésén több apróbb tárgy elintézése után a kerületi püspök felhozta, hogy Genfből meghivást kapott a vasárnap megülésének általánossá tételére alakult egylet ottani üléséről. Szász K. inditványozta, hogy az egyházkerület inditson ez alkalomra egy küldöttséget Genfbe. Szilády Áron az egész országot felekezeti különbség nélkül szerette volna a gyülésen képviselve látni. Ezt sokan korainak találták s csak az egyházi kerület egyszerü képviseltetése lőn határozattá.

⁂ (*Rombolás és kár*) járt a mult vasárnapi felhőszaka-

dással. A főváros egyes részeit elárasztotta és tetemes kárt okozott a külrészek fáiban, utjaiban. Leginkább megszenvedtek ismét a jobb-parti városrészek, különösen Ó-Buda. A hegyekről rohanó viz a filatort és angyalhegyi árok partjait több ponton átszakitván, a szántóföldek, rétek és kertek egy részét elárosztotta, sőt a mélyebben fekvő házak pinczéibe és lakaiba is behatolt; a hegyi árkokban itt-ott fennállt védfalak egynémelyikét szétrombolta, és a főutczát, valamint a bécsi utat több ponton tömérdek kő- és iszaphordalékkal ugy tele hordta, hogy a kocsiközlekedés teljesen megakadt. Az Ördögárokban szintén a legnagyobb sebességgel rohant le a hegyi viz, s az Ördögároknak a Szép Ilonánál fekvő részén, hol a falazatok épen épülőfélben vannak, az állványokat ledöntötte, s jóllehet a falakat nem rombolta szét, azonban nem levén szabad lefolyása, a mezők és rétek jelentékeny részét elöntötte. A szakadó eső a budai csatornákat is annyira megtöltötte., hogy több helyen a kövezetet fölszakitotta, s az utczákat is elárasztotta.

⁂ (*Élő szárnyasokat*) és tengeri nyulakat is fölvesznek ezentul a postahivatalok kocsi postai szállitmányokul s tartoznak azokat „expresse“ kezelni, elhelyezni, gondozni, rögtön tovább szállitani és kézbesiteni.

⁂ (*Több boltban*) és fodrásznál sok hamis kölni vizet (egy lipótvárosi nagyobb üzletben kétszáz üveget) koboztatott el a fővárosi hatóság; a kölni Farma-czég felhivására Nyiry Lajos ügyvéd emelt panaszt a miatt, kogy sok ily hamis „eau de Cologne“-t gyártanak Budapesten.

⁂ (*Régésznő.*) Erdélyben közelismerésben és fiegyelemben részesül Torma Zsófia urhölgy, ki nagy buzgósággal buvárkodik a régészet terén. Mint mondják, eddig is ezer darabra menő régiséggyüjteménye van, érdekes leletekből. Jelenleg Tordas környékén folytatja buvárlatait s egy patak ágyában talált edénydarab által figyelmessé tétetve, ezek nyomán Nándor és Nándorfalva hunyadmegyei faluk mellett ujabb három őstelepre akadt.

⁂ („*Assicurazioni Generali.*“) A trieszti „Assicurazioni Generali“ biztositó-intézet által az 1870. év folyamában kifizetett károkról szóló teljes és kimeritő kimutatás, mely épen most jelent meg, a legjobban bizonyitja az elemi károk elleni biztositás, valamint az aránylag csekély évi befizetést igénylő tőke- és járadék-biztositás hasznos voltát. A nevezett intézet egymaga egy év alatt nem kevesebbet, mint 14,904 kárt téritett meg 6.646,603 frt 87 kr. erejéig, az utolsó 10 év alatt pedig nem kevesebbet, mint 51.754,941 frt 7 kr. kártérités fizetett ki készpénzben. Az intézet 1875. évi biztositási kimutatása lapunk mai hirdetési rovatában olvasható.

⁂ (*Nemzeti szinház.*) Kapuzárás előtt, — mert a jövő héttől kezdve két hónapra szélylyel mennek innen a Muzsák, — egy uj vigjátékot kaptunk, a „Bokrétafaló“-t Mosertól. Van nekünk egy közmondásunk, melynek az az értelme, hogy mikor nincsen a javából, be kell érnünk azzal, a mi épen akad, azután meg emlékajándéknak sem nézzük az értékét; azután meg van ebben a vigjátékban nevetni való is elég, egy bakakáplár, a mint három ujoncz önkéntest betanit. Nem Moser csinálta, hanem Ujházy; tót káplárt állitott elénk, a ki a magyar szónak elől-hátul kitekeri a nyakát, a mellett egy kicsit szegletes, egy kicsit ostoba, egy kicsit goromba és roppantul nagyra van magával. Mondom, Ujházi teremtette meg az alakot, annyi eredetiséggel és élethü komikummal, hogy minden szavára özönével szakadt rá az óriási kaczaj. Igen kedves alakot mutatott be Halmi is, e szemlátomást emelkedő fiatal szinészünk, egy német jogászban, a ki roppantul szerelmes egy ezredes leányába (Molnárné) és bár mennyire mutatja is ez ki, hogy jó szivvel van hozzá, mint afféle német jogász, nem meri neki megmondani, és mikor szemtől szemben vannak, a kedves fiu jogi fejtegetésbe botlik belé, pedig majd hogy a szive szakad meg a lányért, a mellett olyan rövidlátó, hogy szinte a tulajdon orrára lép. Nagyon kedvesen adta Halmi ezt a puhafa jogászt, és nem kevésbbé a mi nagy Szigetink a torzonborz ezredest, és Náday az ibolyafalót, és Szathmáriné az egész világot összeházasitó nagynénit, és Prielle a fiatal özvegyet és Helvey a csuf nyelvü rágalmazót; látni való tehát, hogy minden szerepre a legjelesebbet állitották és mindenik a hol csak egy talpalatnyi kis tere volt, azonnal tele lepte ragyogó müvészetével, Szigeti, a koros ezredes, a ki szeretne még egyszer megházasodni és azután megtudja, hogy választottja, a szép özvegy, mégis csak inkább a fiatal huszárhadnagy felé huzódik; és a szép özvegy, a ki a huszárhadnagyot (ez az ibolyafaló) szereti, de nem mer neki hinni, mert csélcsapnak van kihiresztelve; és Szathmáryné a mint a kelletlen jogászt szótlanságával el szeretné üzni, ez meg csak nem tágit mellőle, mert szive bálványát várja; és Náday mikor a virágbokrétáról egy ollóval le akarja vágni a szalagot, melyet a jogász szive bálványának szánva, nagy fifikusan e szavakat himeztette rá: „Én szeretem önt“ és melyet azonban ő a szép özvegynek adott át, mondom, sok nevetni való van e darabban, csak az, hogy német! Valóban nem vagyok elfogult a német ellen, de mit tehetek én róla, ha egyfelül nincs szellemük, és másfelül unott-untalan érzelgésbe esnek. Társalgásuk mikor komoly, döczög, mint a megrakott szekér, mikor könyed, üres, mint a szegény asszony ládája és mikor tréfál, körülbelül olyan, mint a tánczoló medve. Hozzá még az „Ibolyafaló“ roppantul el is van nyujtva, a mese — a huszárhadnagy szerelme a szép özvegy iránt, — két felvonásra is kevés volna és Moser ur négyre nyujtja ki, természetesen csupa mellékes dolgokkal, ennyi fogyatkozást a kitünő előadás csak ideig-óráig képes eltakarni; gyönyörködünk a nézésben, és éhesek maradunk mellette; — de nehogy a kedves Szigeti Jolánról megfeledkezzem; csak egy kis szobaczicust adott, a kinek a hővérü ibolyafaló meg-megcsipegeti az arczát; nagyon kedvesen adta e kicsi szerepet.

⁂ (*Irodalom.*) Jókai Mórnak „Egy az Isten“ czim alatt emlegetett regénye „Akik csak egyszer szeretnek,“ czimet fogja viselni, s agusztus havában indul meg a „Hon“ tárczájában. — Beőthi Zzolttól közelebb terjedelmesebb magyar irodalom-történet fog megjelenni az Athenaeum kiadásában. A könyv iskolai czélokra készült, de a közönség is haszonnal lapozgathatja.

⁂ (*Vegyesek.*) Az árvizkárosultak felsegélésére alakult női bizottmány elnökének, Bohus Szögyéni Antónia urnőnek a belügyminiszter nyilt köszönetet szavazott buzgó és fáradhatlan müködéséért. — A mütörténeti kiállitáson kiállitott nevezetesebb tárgyak a kormány rendeletére lefényképeztetnek s másolatuk minden hazai akadémiának és rajzintézetnek megküldetik. — Gyulay Pált a budapesti egyetem magyar irodalomtörténeti tanszékére, boldogult Toldy Ferencz utódául kinevezték. — A nemzeti zenede évi vizsgája a jövő hétfőn kezdődik s junius 26-dikán végződik. — A Zirzen Janka igazgatása alatt álló jeles tanitó képezdében (a sugáruton) e hó 19-dikétől 28-dikáig lesznek az évi zárvizsgálatok. — A budai nyári szinházban holnap, hétfőn olyan előadás lesz, a milyenben rég nem gyönyörködött fővárosunk. Tudniillik Ujházit fogja láthatni, vagyis az ő páratlan „Gonosz bakter“-át a „Falu roszszá“-ban. — Pestmegyében az

árviz 1269 házat döntött össze s öt ember-életet ejtett áldozatul. — A közoktatási miniszterhez Mihálffy Elvira kisasszony Pozsonyból folyamodott, hogy a középtanodai érettségi vizsgálatot letehesse. — A fővárosban juniushó 4-dikétől 10-dikéig született 313 gyermek, elhalt 277 személy; a születések tehát 36 esettel mulják felül a halálozásokat. Az uj szülöttek közt volt 158 fiu, 155 leány. A halottak közt volt 167 férfi, 120 nő; egy éven aluli gyermek 92.

*** (*Halálozások.*) Budapest egyik legidősb asszonya: a 85 éves Hollender Ludmilla a mult pénteken elhalt. — Elhunytak továbbá: Deréky István a királyi tábla egyik jeles birája Budapesten, 55 éves korában. — Kalauzné született Radvánszky Antónia, 81 éves korában. — Tarányi Mihály, Deák Ferencz egykori sógora testvére, elhunyt 74 éves korában Csabrendeken. — Csaplovics Samu 66 éves korában Rozsnyón. — Gróf Nemes Ferencz nyugalmazott lovas kapitány, Brassóban 62 éves korában. — Falk József, a „Pester Lloyd“ szerkesztőjének, Falk Miksa atyja, e hó 12-dikén 77 éves korában. — Nagyvárad egyik köztiszteletben álló polgára Bertsinszky Károly gyógyszerész e hó 9-dikén. — Hegyesy Márton országgyülési képviselő neje, Staroveszky Julia, a fővárosban. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Junius 17-dikén: „Aida“. Kauserné vendégjátéka. — Junius 18-dikán: „Mátyás király lesz.“ — Junius 19-dikén: Szini tanodai drámai vizsgálat. — Junius 20-dikán: Szini tanodai operai vizsgálat. — Junius 21-dikétől, augusztus 16-dikáig a szinház zárva lesz.

Divattudósitás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: munkakosárkák, sarokpolczok stb. diszitésére szolgáló szegélyzet mintája, posztóra, ripsre vagy bársonyra himzendő, kivágott posztóval és selyemszálakkal.

A 2-dik szám: R és D betü.

A 3-dik szám: A és D betü.

A 4-dik szám: L és D betü asztalnemüekre.

Az 5-dik szám: finom betét rajza, párnahéjak, alsószoknyák, nadrágok stb. diszitésére.

A 6-dik szám: A és P betü.

A 7-dih szám: butortakaró negyed része, finom csipke-lacé-kből a rajz szerint összeállitendó.

A 8-dik szám: férfiing elejére való finom himzés rajza, a középső szegélyen dolgozandó.

A 9-dik szám: keskenyebb betét finom fehérnemüekre.

A 10-dik szám: U betü, zsebkendőre.

A 11-dik szám: O és C betü, asztalnemüekre.

A 12-dik szám: reggeli czipő eleje, posztóra vagy bársonyra himzendő, selyemmel és finom zsinórkákkal.

A 14-dik szám: a czipő hátrészére való himzés rajza.

A 15-dik szám: C és A betü.

A 16-dik szám: egy gyermekruhácska derekának kivágásához való himzés rajza, fehér sürü battiston angol modorban himzendő.

A 17-dik szám: keskeny betét rajza.

A 18-dik szám: C és L betük.

A 19-dik szám: kis tűpárnára való himzés rajza, szines posztóra zsinórkákkal kivarrandó, vagy tambourirozandó.

A 20-dik szám: szivartárczára való himzés rajza, bőrre, selyemre, vagy ripsre dolgozandó, szines selyemszálakkal.

A 21-dik szám: gyermekruhácskának eleje, finom angol himzés.

A 22-ik szám: L és V betük.

A 23-dik szám: F és E betük.

A 24-dik szám: D, E és D betük. És végre

A 25-dik szám: B és G betük egybefonva, nagy alakban asztalnemüekre.

Számrejtvény.

A. Mariskától.

25. 6. 8. 6. 22. Vágy s remény közt hányódik,
3 4. 24. 17. 10. Mindenütt uralkodik,
2. 18. 23. Bánatban is vigaszt nyujt,
4. 13. 6. 18. Sokszor mint a tüz, ugy gyujt.
1. 21. 24. 21. 22. 14. 16. Név, mit sok szép hölgy visel.
12. 4. 15. 26. 22. 23 Jóra, szépre ez nevel.
5. 28. 7. 5. 21. Ennek mindig papir kell,
11. 23. 8. Ezt most a fagy vitte el
19. 20. 26. 10. 29. 21 Ilyet szül a háboru.
27 9. 7. 9. Ettől messze száll a bú.
1—29. Régi közmondás, de igaz,
És sok szivnek édes vigasz.

Megfejtési határidő: juliushó 15-dike.

A f. é. 21-dik számban közlött rejtveny értelme:

Zavaros a Tisza vize, nem tiszta.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Jánossy Lajosné, Krancz Rózsa, Devich Ferenczné, Pántz Ödönné, Éhen Gizella, Szőts Janka, Székely Berta, Okos Lászlóné, Beretzk Irma, Vörösmarty Gizella, Durneisz Irma, Knau Antalné, Vincze Csima Petronella, Bátori Zsigray Istvánné, Grundböck nővérek, Moesz Gézáné, Túry Lederer Emma, Gedeon Gáspárné, Sermán Imrike, Sáary Etelka, Limbek Vilma, Haluskay Zombori Irma, Fett Serbák Ilona, Biró Klára, Bohus Gyuláné, Korom Hermina, Deák Petronella, Preszly Mária, Visky Gergely Mária, Velyáczky Julia, Soltész Emilia, Csiszár Vilma, Rozinay Lászlóné, Koch Rittinger Etel, Bajza Karolina, Antal Mariska és Iluska, Török Karolina, Fülöp Paulina, Medveczky Tóth Etelka, Nagy Julia, Mózesy Anna, Szabó Anna, Kovács Morvay Julia, Nagy Flóra, Darvas Lenke, Tóth Emilia és Janka, Káldi Ilka, Reviczky Irma, Gáal Gyuláné, Nagy Iluska és Erzsike, Szerbák Ida, Dányi Klára, Zsigmond Alajosné, Tatár Auguszta, Máar Antónia, Sárközy Eszter, Vitályos Anna, Garami Ignáczné, dr. Széll Lajosné.

A 20-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldték.

Rozinay Lászlóné, Baghy Irén és Anna, Antal Mariska és Iluska, Fülöp Paulina, Nagy Julia, Szabó Anna, Ujváry Mari, Katinka és István, Bartha Mari, br. Huszár Adél.

Tartalom.

A nevelőnő, Vértesi Arnoldtól. — Lepkeszárnyak, Reviczky Gyulától. — A „City of Melbourne“ ingyenélője, Kompolthy Tivavartól. — Mire képes a nő, Fernando Diaz-tól. — Képek Felső-Magyarországból. Dolinay Gyulától. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja és előfizetési fölhivásunk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.

látogatta az ecskendi vadászkastélyt. Egymás közt magyarul beszéltek, a királyné egész tőrülmetszett magyarsággal mondá fiának, ki paripáját tánczoltatta mellette; „Ugyan Rudolf, ne bomolj azzal a lóval, mert aztán az én lovam is megbomlik tőle.“ Azután az eléje sietö kulcsárnétől kérdé, hogy mit tud számukra adni ozsonnára? A kulcsárné kávéval tudott szolgálni s kilátásba helyezé, hogy csirkét is tud sütni. „No hát legyen mindakettő. Kávé után paprikás csirke. De jó sok paprikát tegyen bele; mert én ugy szeretem.“ Mulatság is akadt ő felsége számára, a mig az ozsonna elkészült. Az udvaron volt egy nagyon mérges kuvasz, meg egy roppant szép fehér macska. Ezek ketten épen nagy kutya-macska vitában voltak egymás között. A királyné vállalkozott a két vadállat kibékitésére: — odament közéjük. A jámbor kulcsárné kétségbe volt esve: jaj, ha a kutya megtalálja harapni, ha a macska megkarmolja ő felségét! „Ne féljen semmit, biztatá őt a királyné: én nagyon szeretem az állatokat, azok nem bántanak engem.“ S mire az ozsonna elkészült, anyira magához édesgette a két pusztai vadállatot, hogy a kutya oda feküdt a lábaihoz, a cziczа pedig a vállára kuporodott s ugy ettek a kezeiből. Azóta is jó békében élnek.

⁂ (*Báró Holzgethan Lajos,*) e hó 11-dikén este 10 óra 10 perczkor a „Magyar koronához“ czimzett vendéglőben levő lakásán szolgájától halva találtatott. Holzgethan a tüdővizenyőnek lett áldozata: régen tartó szenvedése az utóbbi időben fokozódott. Még a delegácziók ideje alatt megbetegedett Budapesten s csak a legrendkivülibb erőfeszités mellett vehetett részt a parlamenti tárgyalásokban. Mivel nyolcz nap mulva, egészségének helyreállitása végett hoszabb szabadságidőt akart venni, elhagyta régi lakását a Schottenhofon, s a szállóba költözött át. Holttestét ülöhelyzetben találták a sofán, s valószinü, hogy a halál hirtelen következett be. Az előhivott nagyszámu orvos csak a halált konstatálhatta, az életrehozási kisérletek teljesen sikertelenek voltak. A holttest a Schottenhofon levő lakásra vitetett, hol ravatalra tették. A miniszter családjából jelenleg csak egy leány van Bécsben. Holzgethán 1810. október 1-sején született. 1831-ben lépett államszolgálatba, 1850-ben pénzügyi tanácsos lett Veronában. 1853. velenczei p. ü. elnök minisztertanácsosi czimmel. A bárőságot 1859-ben kapta. 1860-ban jött legelőször miniszteri combinatióba neve, midőn Bruck utódjává akarták tenni; azonban ekkor még csak titkos tanácsossá lett. Az osztrák pénzügyminiszteriumba 1866-ban lépett, mint osztályfőnök s 1870-ben lett pénzügyminiszter a Potocky kormányban, hivatalát Hohenvart idejében is megtartotta. 1872-ben lett az urak házának örökes tagja és közöspénzügyminiszter s ez állásában érte a halál. Holzgethan lelkiismeretes, kötelességét hiven teljesitő hivatalnok volt. Ausztriában nagy népszerütlenséget keltett azon ténye által, hogy a cnntrál activák felosztása tárgyában kötött szerződésnél Magyarországnak engedményeket tett.

⁂ (*George Sand.*) La Châtreből, melynek szomszédságában van Nohant kastély, a „France“ következő táviratot vette: „Sok jó barát sietett ide, hogy drága halottunknak megadja a végtiszteletet. Sietségben csak ezeket emlitem: Renan, Flaubert, Napoleon herczeg, Rabou, Paul Meurice, Calmann-Lévy, Eugen Lambert, Dumas stb. A temetkezés hitfelekezet nélküli lesz; a család ugy hiszi, hogy ezzel a nemes elhunyt kivánságát teljesiti. George Sand ismételten fejezte ki azt az óhaját, kogy halála után valamely falusi magányban, fák alá temessék, sirkő se igen jelölje a hantokat. Ennek megfelelőleg a parknak egy csöndes helyén az Indre partján, temették el. Nevét egy kőlapra vésetik, minden egyéb hozzátétel nélkül. Az egész vidék gyászolja az elhunytat. A parasztok nagy mennyiségü virágokat hoztak koporsójára és nagy számmal fognak résztvenni a gyászoló menetben.

Megbizások tára.

Debreczenbe Sz. L. urnőnek: Magánlevelet irtam és várom szives válaszát.

Mezőhegyesre F. A. urnőnek: El van küldve.

U. Ujfaluba B. M. urhölgynek: Ujból meg van küldve.

Siklóra B. F. I. urnőnek: Várom szives elhatározását.

Bukoveczre Cs. V. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Jászberénybe Sz. St. F. urnőnek: El van küldve.

Sárszegre F. P. urhölgynek: Siettem kivánságának eleget tenni.

Szeghalomra T. L. E. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Erzsébetvárosba M. V. urnőnek: Eddig bizonyára vette már második küldeményemet.

K. Iratosra K. Gy. urnak: Azonnal megküldtem, N. I. urnőnek pedig juliustól fogva uj lakhelyére küldöm a lapot.

Nyir-Bogdánba Sz. N. A. urnőnek: A legszivesebben tettem.

Bajára S. F. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

„Erdélyből.“ Gyakorlat adja meg a kifejezésbeli könyedséget, valamint az alapos tanulmány a szabatosságot, ugy a nyelvre, mint az alakra nézve. Igy — hogy csak egynéhányat emlitsek, — e sor: „Szép hazámnak egyik vadregényes táján“ „egyik“ szó által prózává lesz. Ép ugy a: „Mert hisz“ által a következő sor: „Visszhangol a légbe'“ szintén nem jó, mert „hangolni“ egész mást jelent. Hanem azért ám nem kell felhagyni, mert — a mi ritkaság, — vannak gondolatai és van hangulat müveiben.

Borsára. Csak idejében tetszett volna megirni, hogy gondját viseljük! Most már késő.

P—re Sz.-nek: A használhatlan kéziratot a szerkesztőségek rendesen megsemmisitik.

Siklósra A. M., Szeghalomra T. N. A. urhölgyeknek: Köszönettel vettem és rendre közölni fogom.

R. Csabára H. J. urhölgynek: Más nemüt kérnék. Az okot már megmondtam egy alkalommal.

Bibarba C. urhölgynek: Az előfizetési fölhivás értelmében kötelezve vagyok 12 kötet könyvet adni előfizetőimnek. Azon tul felajánlom nekik készletben levő könyveimet és műlapjaimat, a mig csak van belőlük, egyszer azonban azoknak is csak el kell fogyni! Azért nem mondom soha, hogy a 12 köteten tul is kötelezem magam. Csak f. é. január 1-sejéig hatszázon felül küldtem szét ilyen tömeges számban a példányokat, igy aztán februárhó közepén természetesen már egyig elfogytak. Az illető ne verje tehát magát felesleges költségbe ebben a szük időben. Szives viszont üdvözlet!

Csornára D. S. urhölgynek: A kérdéses műből már egyetlen példány sem kapható.

MÖSSMER JÓZSEF

rumburgi vászon-raktára

„a menyasszonyhoz" koronaherczeg-(uri)utcza 10. sz., zsibárus-utcza sarkán,

ajánlja dusan fölszerelt raktárát u. m. minden nemü **rumburgi, irlandi, hollandi creas, fonal-vaszuut** nemküllönben ¾ ¾ ⁵/₄ széles **egyleped vaszuut: asztalterítek** 6, 12 18 és 24 személyre. **nagy-ubrusok, törülközők, kávéskendők Grádl** len, ugyniut angol és francia **zsebkendők függönyök asztal- és ágyterítők,** Pique és Tricot takarók, **Chiffon,** angol **Schirting, Oxford, Wallis,** szines **Zephir** és legujabb francia **Perkalt** ruhákra, uri **nadrág-szövetek, Pique-mellenyek.** Női felszerelések: **kész ágynemük,** női és **uri ingek, nadrágok, corsettek, alsó-szoknyák, lepedők, párnák, harisnyák, fesülő-köpenyek,** valamint hímzett vászon és **batiszt-csikok, betétek, csipkék, kezetők** nemküllönben egész felszerelések gyermekek számára, a legolcsóbb megszabott árakon.

Vidéki megrendelések azonnal pontosan, utánvét mellet teljesittetnek.

FOLYÉKONY GLYCERIN-CRÉME

több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábba és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen has nált glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden k vánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgy-por (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Buda pestsn, király-utcza 7. szám.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch**. Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Sommás kimutatása a cs. k. szabad. trieszti ált. biztositó-társaság (Assecurazioni Generali.)

által **1875. évben a biztositott felek részére kifizetett, összesen 6.499,091 frt 33 krra rugó 14904 kárnak,** valamint a mentések és kár-felvételek alkalmával megszavazott jutalmaknak és egyéb kiadásnak, melyek **147,512 frt 64 krra** rugnak, ugy hogy az összes kifizetések **6.646.603 frt 97 krt** tesznek.

Az intézet által fenállása óta kártérités fejében fizetett összeg 110.651,089 frt 54 krt tesz.

Az országok nevei	A károk száma	A károk összege frt	kr	A kiadások összege frt	kr
Alsó-Ausztria koronaországban	859	452849	35	5331	51
Felső-Ausztria koronaországban	199	117288	34	3290	03
Morva és Szilézia koronaországban	125	83176	10	2060	53
Magyar királyságban	1646	104 003	72	32443	95
Szlavonia koronaországban	48	38555	53	1876	62
Horvátország koronaországban	42	58942	92	1034	59
A volt határőrvidéken	70	55972	55	2153	98
Erdély koronaországban	43	36687	76	679	42
Csehország koronaországban	2698	384710	58	10858	87
Galicia és Bukovina koronaországban	23	13775	84	328	97
Stájerország koronaországban	62	43965	01	998	84
Krajna koronaországban	22	12083	05	167	38
Karinthia koronaországban	10	6484	96	381	50
Az osztrák tengerparti vidéken	128	206979	99	2898	72
Tirol és Voralberg koronaországban	66	24466	97	833	99
Belgium királyságban	186	117469	85		
Dánia királyságban	15	25288	74		
Német birodalom :					
Bajor királyságban	271	55987	73		
Braunschweig hercegségben	7	82[illegible]	—		
Bréma hanzavárosban	7	1897	08		
Elsass birodalmi tartományban	1	7	53		
Hamburg hanzavárosban	10	42015	38		
Olasz királyságban	4855	1523888	99	73874	92
Mecklenburg-Schwerin nagyhercegségben	2	2250	—		
Mecklenburg-Strelitz nagyhercegségben	2	4624	56		
Oldenburg hercegségben	1	675	—		
Porosz királyságban	172	111503	87		
Reuss fejedelemségekben	16	25961	15		
Szász királyságban	40	22986	40		
Szász-Koburg-Gotha hercegségben	1	1250	—		
Szász-Meiningen hercegségben	4	2860	20		
Württemberg királyságban	1	1931	71		
Franciaország köztársaságban	797	389671	61		
Nagy-Britannia királyságban	179	201394	47		
Hollandia királyságban	10	53559	47		
Lichtenstein fejedelemségben	1	30	—		
Romániában	64	17743	03		
Orosz császárságban	2088	1202059	89		
Svéd királyságban	46	68963	17		
Svájc köztársaságban	1	—	81		
Spanyol királyságban	6	11327	69		
Európai Törökországban	76	30649	88		
Egyptomban	3	491	83		
Észak-Amerikában	1	1183	21	8298	81
Összeg	14904	6499091	33	147512	64

Együtt 6.646.603 ft 97 kr.

*) Az 1831-ben alapitott **Assicurazioni Generali** társaság **Triesztben** 4.200.000 forint alaptőkével rendelkezik, mely 4000 darab teljesen forgalomban levő 1050 frtos részvényből ál[illegible]; erre 30% be van fizetve, mig a többi 7% a részvényesek által jótállóval ellátott kötvények által biztosittatott.

Az 1875. september 16-án kelt utolsó mérleg szerint a társaságnak a különböző biztositási ágakban összesen **1.624.228 frt 66 krnyi** nyeremény-tartalékja van.

Az életbiztositásokért befolyt dijakból az **Assicurazioni Generali** társaság az emlitett mérleg tanusága szerint 11.924,132 frt 31 krnyi dijtartalékot gyüjtött, mely ugyanazon mérleg kimutatása szerint majdnem kizárólag tehermentes házakba és földbirtokokba, valamint pupillárisan biztositott jelzálogokba van fektetve; ez összegen kivül a társaságnak meg több milliónyi vagyona van szolid hitelpapirokban és váltókban. A halálesetére, életesetére szóló és a járadék-biztositások a fent emlitett utolsó mérleg szerint **2.209,428 frt 52 kr** összes dijbevételt eredményeztek.

Az ember életére való tőke- és járadékbiztositásokon kivül az **Assicurazioni Generali** társaság elvállal még biztositásokat:

tüzkárok ellen épületekre és azok tartalmára, a föld terményeire, szabadban levő faraktárakra,

jégkárok ellen mezőgazdasági terményekre,

elemi károk ellen árukra, terményekre és állatokra szárazon és tengeren, tavakon és folyokon való szállitás alatt.

A társaság azonkivül minden lehető kedvezményt nyujt ugy a dijak, mint a bárca-feltételek és a kártérítések folyóvá tétele tekintetében, melyek készpénzbeli kifizetése mindig pontosan megtörténik.

Az 1874. épen az elemi biztositási ágakban elvállalt biztositások dijai **9.375,505 forint 7 krra** rugtak, és a **10.188,505 frt 50 krt** tevő le nem járt biztositások utáni dijak az emlitett mérleg szerint **10.580 876 frt 80 krra** emelkedtek, melyek befolyása legnagyobb részben biztosan várható.

Részletes kárkimutatások kivánatra a társaság irodájában: Budapesten, Dorottya-utcza 10 sz. az intezet házában, valamint minden ügynökségénél kaphatok.

26-dik szám. Junius 25-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte óra	Nap-kelte perc	Nap-nyugta óra	Nap-nyugta perc
Jun. 25	Vasárnap	A 3 Prosper	A 2 Vilmos	13 C 3 Aquilius	3	4	4	8	0
26	Hétfő	János és Pál	Jeremiás	14 Elizeus próféta	4	4	4	8	0
27	Kedd	László király	László	15 Álmos	5	4	5	8	0
28	Szerda	Leo pápa	Arszlán	16 Tichó	6	4	6	8	0
29	Csütörtök	Péter és Pál ap.	Péter és Pál	17 Bertalan	7	4	6	8	0
30	Péntek	Pál emléke	Luczia	18 Leontin	8 Athália	4	7	8	0
Jul. 1	Szombat	Theodorik	Tibolt	19 Judás, Thádé	9 Sab. Bamidb.	4	7	8	0

Vidéki tárcza.

Miskolcz juniushó 19-dikén 1876. *(Eredeti levél.)* — Helyreigazitás. — Tisztelt Szerkesztőnő! Becses lapjának utolsó száma az itt e hó 10-dikén megtartott mükedvelői hangversenyről olyan tudósitást hozott, a melyről bizton állithatom, hogy a nagy közönség véleményétől egészen eltérő, s ugy látszik, hogy a r. l. ezuttal csakis saját érdekeinek szem előtt tartásával itélvén meg az előadást, akként küldte be tudósitását, a min azt vidéki levelezőnek tenni szerintem soha sem szabad; mert vagy mondjuk meg a valót, vagy hallgassuk agyon az egészet. *)

A tudósitás szerint az előadott darabok általában véve csekély hatást idéztek elő, közepesen sikerülteknek mondatnak, holott bizonyára a jelenvoltak nagy többsége, sőt mondhatni egyesek kivételével, — mint a levelező — az összes közönség azon őszinte nyilatkozattal távozott a valóban élvezetdus estélyről, hogy annak sikere minden várakozást teljesen fölülmult. A Papp Dezső által szerzett s Miskolczi Pál és Tóth Ferencz urak által előadott „Megmondom én“ czimü kettős dal nem csak hogy nagy hatással adatott elő, de azt a közönség szűnni nem akaró tapsvihara követte s annak többször követelt ismétlése csupán azon okból maradt el, minthogy az előadók a hangverseny több darabjában közreműködvén, e különben is nehéz darab ismétlése reájok nagyon fárasztó lett volna.

A levelező által közepes hatásu előadásnak jelzett „Hugonották“ összeesküvési jelenetét szintén különös tetszés és megelégedéssel hallgatta a nagy közönség és valóban e darab előadása, mely a legnehezebb is volt, annyira jól sikerült s oly jól adatott elő, hogy annak fényes sikerét csak az nem ismeri el, a kit az előadás megbirálásánál inkáb mellékérdek, mint az igazságszeretet vezérel. Kiváló sikerrel s oly szép szabatossággal énekelte e darabban Xantus Doleschal Gabriella urhölgy Tóth Ferencz és Zsitkovszki Zziga urak a magánrészeket, hogy igy még nálunk eddig mükedvelőktől nem hallottuk, s általában véve ugy ez, mint a kettősdal, mondhatni fénypontját képezte az egészben jól sikerült hangversenynek, és a közönség nem is késett kifejezést adni teljes megelégedésének. Épen ezért csodálatos, hogy ez a két darab az, mely a r. l.-t a közönség általános véleményével ellenkezőleg, egészen hidegen hagyta. Ennyit szükségesnek tartottam az igazság érdekében tisztelt Szerkesztőnővel közölni s egyuttal fölkérni, hogy pár soraimnak becses lapjában helyt adni azon okból is sziveskedjék, nehogy azok, kik a hangversenyen részt nem vettek, a már előbb hozott tudositásból az előadást ferdén itéljék meg. *)

A. A.

A csornai csatában elvérzett honvédek emlékére e hó 14-dikén kegyeletes ünnepélyt szenteltek. Sebesy Kálmán premontrei rendü lelkész és Nagy Kálmán, a sopronmegyei függetlenségi párt elnöke mondtak emlékbeszédeket. A nagy számu közönség a Rábaköz által 1860-ban állitott siremléket megkoszoruzva, nagy lelkesedéssel oszlott szét.

A marosvásárhelyi Bem-szoborhoz a hősnek egy élethű arczképét ajánlják mintául; ezt Herter ma is élő brassói képiró rajzolta 1849-ben, midőn Bem tisztjeivel a brassói „Zöld fa“ kertjében időzött; Herter lopva rajzolta le s képpé dolgozva ki, eladta Dick József feketehalmi papnak, kinek birtokában van ma is.

Félegyházán néhány uri ember a ferenczszállási puszta kápolnát épittetett, és az ottani kutat elnevezte „szent kut“-nak, azután felfogadtak egy egészséges, ép lábu szegedi embert, hogy tegye magát bénának s különféle ájtatoskodás után mossa meg lábát a kut vizével s azután jelentse ki, hogy meggyógyult. A műtét e hó 4-dikén nagy néptömeg jelenlétében megtörtént. A felfogadott ember elvégezve a teendőket, egyszerre egyenesen kezdett járni a bámész néptömeg előtt. E csoda folytán a kut egyszeriben „szent kut“-nak lőn elismerve és pünkösd hétfőjén mintegy 15,000 ember zarándokolt ki hozzá; a tulajdonosok helypénzt szednek az elámitott néptől, a bormérési jogért is szép összeget kapnak, és a mi szintén csuda, ámbár nem ritkaság, az ottani hatóságok semmi különöst nem látnak a dologban.

Szegeden egyik közelebbi viharos éjen lecsapott a mennykő a sóházi tiszti épületbe, Fluk Ferencz lakásába. A kémény mellett furódott a padlásba, hol egy gerendát meghasogatva, a csengetyü sodronyán a hálószobába ért; itt egy nagy tükröt a falról a szoba közepére dobott, mely porrá tört, és egy selyemnapernyőt összetépett; a falon függő fegyver csövén végig futva, annak agyát ketté repeszté s azután eltünt. Fluk ur ágyában még ébren volt s olvasgatott; lámpája azonban a beütés pillanatában kialudt. Az iszonyu robbanás daczára sem veszté el lélekjelenlétét, rögtön világot gyujtott és

*) Ugy van, és szivemből sajnálom, hogy e tudósitás átaljában megjelent lapomban. Nem is jelent volna meg, ha az utósó két számot idegenre nem kell biznom, először 17 év óta, mivelhogy nekünk egy haldokló atya ágyánál kellett virrasztanunk. Lehetetlen volt tehát még csak gondolni is egyébre a nagy fájdalomtól. Arczképet sem adhattam e hóban. Nem voltam képes irni. A jövő hóban mindent pótolok. Szerk.

*) Nemcsak hogy szivesen adtam helyet e helyreigazitásnak, hanem köszönetet is mondok érte a t. beküldőnek, oly hozzáadással, hogy a mult heti „r. l.“-ről ezentul soha egy szó sem fog lapomban megjelenni. Szerk.

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

26. SZ.
Junius 25-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmellékletlettel.

A könyvek meghozatala egész-a műlap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

A nevelőnő.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás.)

Ő nagysága megütközve tekintett reá. Dobokay ur a sarokból, a hol török dohányát pöfékelte, védelmére kelt a szegény teremtménynek.

— Nem látjátok, hogy milyen fáradt? Alig bir a lábán állni. Csak menjen kisasszony aludni. Menjen.

— Miért nem szólt, ha fáradt? — viszonzá a nagyságos asszony, orrát fintorgatva.

Matildnak ajka megmozdult, de hangot nem adott. Maga sem tudta, mit akart mondani. Lázban volt feje, egész teste.

— Beteg kegyed? — szólt Dobokayné, inkább ijedten, mint részvéttel.

— Nem, nem! — rebegé a fiatal leány; — gondolom, csak az utazástól .... fejem szédül kissé ...

S igyekezett mosolygó arczot mutatni szegény.

— No, no, nem kell gavallérokkal utazgatni, mert az könyen megárt! — viszonzá a házi asszony.

Dobokayné csak kedélyeskedni akart, csak tréfálni, de csipős hangja könyeket csalt a fiatal leány szemébe.

A legnagyobb fölindulásban hagyta el Matild a szobát; alig birta remegő kezébe fogni a gyertyatartót. Az öregebb urfi a zongora mellől sovár szemmel követte; majd elnyelte, ugy nézett utána.

A fiatalabbik kamasz közönyösséget negélyzett s egész este ugy tett, mintha föl sem venné az uj nevelőnőt, mintha reá nézve nem is léteznék; majd bele botlott, még sem szólitotta meg. Hugával ingerkedett, ki durczás pillantásokat vetett Matild kisasszonyra.

A szegény kis nevelőnő ugy érezte, mintha a levegő fojtaná őt e házban. Torka csuklott, elfult. S mikor magányos kis szobájába ért, kitört belőle a keserves zokogás.

Ugy, a mint volt, egészen felöltözve, ágyára vetette magát, betakarta arczát két kezével s ujjai közt sürün peregtek le a forró könyek.

— Hová jutottam? — sohajtott reszketve. — Istenem! hová jutottam?

Egész testében megrázkodtatta a görcsös zokogás. Vánkosa megnedvesült a könyektől s még mindegyre omlottak szemeiből.

Sokáig, nagyon sokáig sirt. De a jó istenen kivül senki sem hallotta.

V.

Lázas ingerültségének első hatása alatt el akarta hagyni rögtön e házat, elfutni, menekülni innen, bárhová.

De aztán előállt a kérdés: hová?

Feltünt előtte egész ijesztő ridegségében elhagyatottsága. A kerek földön nincs egyetlen hely, a hová menekülhetne, a hol nyájas arcz, vidám, szeretetteljes mosoly fogadná, nincs egy rokon kebel, melyen megpihenhetne.

Kitaszitották a világba, durva, önző, dölyfös emberek közé, hol minden szó sérti, minden pillantás lealázza őt. Rettenetes gondolat: itt élni, itt e házban!

Pedig mégis maradnia kell. Nem menekülhet. Meg kell hajolnia a sors keze alatt, mely ide dobta.

Egész lelke föllázadt e gondolat ellen, de mind hiába. Maradnia kell. Hová tudna menni ő, a tapasztalatlan, ifju leány, ki senkit sem ismer, kinek semmi rokona?

— Hátha irnék a tantenak? — gondolja magában. — Ha csak egy csepp szive van, lehetetlen, hogy itt hagyjon kinlódni!

De büszkesége megriadt ettől a gondolattól. Annak az ajtaján kopogtasson ő ujra, a ki oly szivtelenül kitaszitotta őt a világba? Ott kérjen ujra bebocsátást, a honnan csaknem kiutasitották?

Nem, nem! Ha kegyelemkenyeret kell enni, legyen az inkább másé, bárkié, csak nem a Bálvándyné nénié!

És végre is itt, bármily megalázott legyen, de legalább nem vetheti senki szemére a kegyelemkenyeret; megszolgál érte.

Ha tudna más helyet, örömest menne bárhová, szivesen végezne terhesebb szolgálatot, lenne közönséges cseléd. Ah, inkább az lenne, mint itt nevelőnő!

Kinosan vergődött, mint a kalitkába került madár, keresve, hogy merre szállhatna ki börtönéből. De hiába töri össze szárnyait, nincs kivezető ut, nincs más választása, mint maradni.

Szomoru önmegadással emelte föl könyázott arczát.

— Istenem, adj hozzá erőt! — esdekelt, összekulcsolva kezeit.

A hajnali szürkület beviláglott az ablakon s Matild még akkor is ébren volt. Lassankint azonban csillapulni kezdett szivének lázas dobogása s a hasadó hajnal, mely ébredésre szólitotta künn a madarakat, álmot hozott végre a szegény leány pilláira s mialatt rózsaszin fénynyel megtelt a szoba, Matild csöndesen elszunnyadt.

Mire fölébredt, a nap már jó fent ragyogott az égen. Hirtelen fölkelt és sietve felöltözött. A fiatal leány testét, lelkét csudálatosan megerősödve érezte a rövid álom után.

Kinyitotta ablakát, mely a kertre nézett. Virágillat szállt be s a távolból a szénát gyüjtő parasztlányok dalolása. A fecskék enni hoztak fiaiknaknak az eresz alá s szállingozó méhek zsongtak az ablak előtt.

Matild egy darabig elmerengve állt ott, mintha azon gondolkoznék, a mire a daloló leányok, a fecskék és a méhek tanitják.

— Igen, igen, — suttogá, — az élet nehéz, de megkönnyiti terhét a vidámság.

VI.

Falun, hol a folytonos egyformaság kiváncsiabbakká teszi az embereket, minden uj dolog, minden uj személy felkölti a figyelmet s bármily jelentéktelen kis pont volt is a Dobokayék uj nevelőnője, az Igriczy kisasszonyok mégis észrevették.

Hogyne vették volna észre? A két vén kisasszony éles szeme mindent meglátott.

— Szép történeteket fogunk még hallani a Dobokayék házáról, — mondogatták ismerőseiknek az uzsonnai kávé mellett. — A dolog már most is jól kezdődik.

— Ne mondjátok! — csapta össze két kezét Hirlesi Ádámné. — Igazán?

— Biz' igazán, — felelt a két Igriczy kisasszony.

Mire Hirlesi Ádámné másodszor is összecsapta két kezét s a többi jelenlevő asszonyság is elkezdte sürgetni a két vén kisasszonyt.

— Lelkem! Kincsem! Hát mi történt?

— Oh, még semmi sem történt! — sápitott a vénebbik Igriczy kisasszony; — Csekélység, szót sem érdemel. Hogy egy kicsit kaczérkodik? Azt már igy szokta az ilyen gouvernante-fajta.

— Hogy sötét este magányosan kocsikázik egy fiatal emberrel, az sem olyan nagy dolog még, — segitett nénjének a másik Igriczy kisasszony.

— Sötét este? Egy fiatal emberrel? — szörnyüködött az egész uszonnáló asszonytársaság.

— Igen, Aladár hozta a vasutról ide, sötét este.

— Bogárdy Aladár?

— Az hát. Az efféle könnyen ismerkedik. Saját szemünkkel láttuk lelkeim. Két percz alatt megvolt az ismerettség s a kisasszony beült az Aladár kocsijába.

— Elég szégyen! — pattogott egy elhizott vén komposzesszorné, a ki, azt mondják, fiatalabb korában nem volt ilyen nagyon szigoru.

— Oh, lelkem, ez még semmi! — sápitott a vénebbik Igriczy kisasszony. — Hanem volt ott a vasuton egy csunya kövér zsidó. Már azzal is elkezdte a kaczérkodást. Saját szemeinkkel láttuk. Igaz-e, Miczi?

A fiatalabbik megerősitette:

— Saját szemeinkkel láttuk. Hja, az effélék nem nagyon válogatók!

— Ha én Dobokaynénak volnék, nem fogadtam volna be a házamba, — mondta ki az itéletet az előbb emlitett kövér komposzesszorné.

— Rozi, lelkem, tudod, hogy szegény asszony a férje bolondja. A férje elhitette vele, hogy Alexandrine már vén a gyermekekhez.

— Meghiszem azt, hogy vén! Dobokay Gábornak persze hogy vén!

— Szegény asszony!

Az öregebb Igriczy kisasszony sajátságosan mosolygott.

— Ej, ki tudja! Hárman vannak a háznál férfiak.

— Az ám! Rudi és Berczi vetélytársai lehetnek az apjoknak.

— Na hiszen fogunk onnan szép dolgokat hallani!

(Folytatása köv.)

A nagyanya.

Gáspár Imrétől.

A nagyanya halkan borul fiára,
Ki most álmodja végső álmait!
Aludj, aludj ki lelkem üdv-sugára,
A jó, derék minek maradna itt?
Mit hivjalak, kihalni készülsz immár?
A sirnál jobb helyt' nem találsz soh' sem!
Van-e szebb álom siri álmainknál?
Aludj, aludj el halkan, csöndesen!

Engem az Isten itt hágy siri-fának,
Őrizni fog sok fájó történetet!
Éltem soká, s csak bánatim valának,
És szültem sok szomoru életet!
Mint atyád sirján, ősz hajamat tépjem?
Hijába, akár meddig tépdesem!
Mit hivjalak az üdvből szenvedésre?
Aludj, aludj el halkan, csöndesen!

Végig szenvedtem enyéim keservét,
Atyáddal, véled együtt szenvedék,
Tragödia; tán nézni kétszer fáj még
Lejátszani látni: elég, elég!

Nyugszik kezed száraz, hervadt virágon.
Szerelmednek nincs több emléke sem;
Hasonlót ugy sem lelnél e világon,
Aludj, aludjál szépen, csöndesen!

Én láttalak könyved fölé hajolva,
Kerestél egyre, mindig valamit;
Az ész csatáit évekig harczolva
Elviselve a tört sziv fájdalmait!
Mélyebb kebelnek nincs vigasztalása.
Nem lettél volna boldog soha sem!
Siess, oly jó helyt van sirod megásva.
Aludj, aludj el halkan, csöndesen!

Ott kedvesed vár, hófehér ruhája,
Mint ide fenn volt, oly mocsoktalan!
Megtört szüléid vigyáznak reája,
Menj, menj előre, már félutba van,
Megy nagyanyád is, szemed megtört ám már,
Ah, látom, most száll lelked, gyermekem!
Mit zokogok fel? boldog vagy te ott már,
Aludj, aludj el halkan, csöndesen!

Abdul-Aziz trónralépte.

Abdul-Aziz, a volt török szultán, most már csendes ember. Alattvalói ujjongtak, midőn bukásának, és még jobban, midőn kimulásának hirét vették; nem érdektelen tehát visszaemlékezni egyről-másról trónraléptének idejéből.

Abdul-Medjid volt török szultán betegsége alatt általános volt az aggodalom, hogy halálakor forradalom fog kiütni.

A bukott miniszterek egy mozgalomnak álltak élén, melynek az volt czélja, hogy Abdul-Medjid fia, Murad-Effendi *) herczeg emeltessék trónra. E törekvésük összeütközésben volt a mozlim törvényekkel, melyek a kimuló szultán fivérére, a jelen esetben tehát Abdul-Azizra ruházzák a trónt.

Mehemet basa nagyvezér ezalatt intézkedéseket tett a törvényes trónutód jogai fenntartása érdekében. A komarások vele tartottak.

Csak nagyon kevesen bocsáttattak be a beteg uralkodóhoz, kinek állapota sokkal aggasztóbb volt, mint a hogy a közönséggel elhitették; közölték ezt az uj validah-szultánával, Abdul-Aziz anyjával, s fia, a herczeg, minden eshetőségre készen volt.

A padisah este felé kiadta lelkét, ez azonban az egész éjen át titokban lett tartva. A közönség csak másnap reggel tudta meg az eseményt, midőn a muezzimek a miraretekről a halottas énekeket rákezdték, s Abdul-Aziz a mecsetbe ment, hogy magát szultánnak kikiáltassa.

Az uj szultán a legjobb szándékokat árulta el trónraléptekor. El akarta törölni a visszaéléseket, melyek őt magánember korában botránkoztatták. Trónraléptében Törökország uj boldog korszakának kezdetét üdvözölték. Nagy hire volt jószivüségének; tudták, hogy visszavonultan él, egy feleséget tartott, kinek megigérte, hogy nem vesz több nőt; továbbá egyszerü izlésü volt, kiadásaiban pedig, ha nem is volt fösvény, mértéket tartott; s Abdul-Medjid tékozlása után ez utóbbi tulajdonság kiváltképen becsültetett benne.

Hitték, hogy egészen önállólag foglalkozand a nép érdekeivel, a nélkül, hogy a serail befolyására hallgatna. Anyja idegenkedett minden kormányügylettől.

*) A mostani szultán.

Azon kezdte, hogy elődje valamennyi nejét a régi serailba utasitotta, s azok rendetlen életmódjának véget vetett. Legelső gondja volt aztán a hadcsapatok helyzetén javitani. Akarta, hogy az élelmi szerek és egyéb szükségletek pontosan kiszolgáltassanak számukra, zsoldjuk annak idejében kifizettessék, ruházatuk jó kelméből készittessék, kenyerük és egyéb élelmi szerük jó minőségü legyen.

De mikor Abdul-Aziz szultán nem sokára trónralépte után, nővérétől egy fiatal rabnőt kapott ajándékban, nem utasithatta vissza ez ajándékot, mert különben nővérét halálos ellenségévé tette volna. Később meg egy másik rabnő bájai bilincselték őt le, kit szintén odaliszkjévé tett. Most tehát már három neje volt, a mi még mindig csak csekélység, az elődje által tartott fényes serailhoz képest.

Nejei és odaliszkjei azonban akkor még nagyon egyszerün éltek, fényüzésük alig multa fölül a miniszterek nejeiét.

Kiprizli-Mehemed basa volt az, a ki az uj rend beálltakor az ügyeket vezette, s ugyancsak neki köszönte az ország az uj kormány beiktatását és Abdul-Aziz trónratételét, mert Kiprizli hüsége és erélye rendkivül sokat tett a közcsend, valamint a törvény és uralkodó családi hagyományok iránti tisztelet föntartására.

Kétségkivül ez volt (1862) Kiprizli basa politikai életpályájának legfényesebb időszaka. Nagyvezér létére legközelebb állt a trónhoz, s szava törvény volt a birodalom egyik szélétől a másikig. E hatalom és tekintély nagyon természetesen bizonyos visszfényt vetett nejére is, Feridéhre. A két nemnek a keleti országokban való teljes különválasztatása daczára, a nő mégis mindig osztozik bizonyos fokig férje hatalmában és tisztességében.

Ferideh tehát ez idő szerint a legelső volt társnői közt, mintegy a nők nagyvezére, mint férje a férfiaké volt. Ő állt valamennyi vezérek nejei élén, s a legelőbbkelő hölgyektől volt környezve, kik vetélkedve gyültek körébe, hatalma miatt.

Az uj kormány beiktatásakor Kiprizli neje is szerepet játszott, s a nők legelsője létére kötelességének tartotta, az Abdul-Aziz trónralépte alkalmából tartott ünnepélyességeken és mindenféle tisztelgéseken jelen lenni. A Dolma-Bagsek palotájában tartott hivatalos ünnepélyen Ferideh a női diplomaczia élén jelent meg, hogy ő fölségének hüséget esküdjék, s trónraléptéhez szerencsét kivánjon.

Rabnők és hölgyek sokaságától körülvéve, kik mind vetélkedtek egymással arczuk szépségében, alakjuk igézetességében s ékszereik gazdag fényében, — tehát ragyogó kiséret közepett közeledett Ferideh az arany kapukhoz és márvány lépcsőkhez, melyek a Bosporus partján a császári hárem bejáratát képezik.

Alig lett jelentve a hajó közeledése, mely a nagyvezér háremét hozta, midőn diszöltözetü őrök sokasága állt föl két tömött sorfalba, hogy azon férfiu nejének, ki a padisah pecsétjét kezei közt tartá, az illendő tiszteletet megadja.

Feridehnek a számtalan szertartásmesternő által karjai alatt és könyökénél fogva támogatva, a vizparttól fogva egész a bejáratig a legdrágább shawlokon lépdelt, melyekkel utja beteritve volt.

A bejárathoz érve, Kiprizli basa nejét a császári harem első szertartásmesternője fogadta, ki itt számos és fényes nőkisérettel állva várakozott rá.

Minthogy minden vendég számára külön szoba volt készen tartva, melybe az elfogadásig tartózkodhassék, a szertar-

tásmesternő sietett Ferideht a számára rendelt szobába vezetni, mire drága frissitőkkel vendégeltetett meg kiséretével együtt; e kis időzés egyébiránt arra is szolgált, hogy a vendégek rendbe hozzák piperéjüket, hogy méltókká tegyék magukat a császári szemek tekintetére.

A mint a szertartásmesternő jelenté, hogy ideje lenne a hölgyeknek az elfogadási terembe menniök, a vendégek azonnal mind fölemelkedtek s megindultak, miközben az udvari szertartás szabályai szerint mellükön keresztbe tették kezeiket. Ferideh és kisérete fátyolozatlanul léptek a szultán elé.

E körülmény magyarázatot igényel, mert bizonynyal több oldalról kérdezik: hogy engedhetik meg a török férfiak, hogy nejeik fátyolozatlanul mutassák magukat más férfi előtt? Még azt mondja valaki: ez biztos jele a törökök előhaladásának. De ovakodjék ily jelektől akárki is elhamarkodott következtetéseket vonni. A törökök megváltozhatnak, az igaz, de soha sem fognak féltékenység dolgában megváltozni. Nejeit illetőleg a török még saját árnyékára is féltékeny, és soha sem fogná megengedni, hogy azok idegen szemek tekintetének tegyék ki magukat. A török azonban a legcsodálatosabb teremtés, kinél a legkülönösebb ellenmondás is lehetséges. A török például, ki összeborzadna, ha más férfiu ajkai által hallaná kimondatni neje nevét, könnyedén beleegyezik, hogy az fátyolozatlanul jelenjék meg a szultán előtt.

És a mig egy részről a török a Mohamed helytartója iránt való határtalan alattvalói alázatosságában nyugodtan bocsátja annak szemei elé más halandó szemek elől határtalan féltékenységgel őrzött nejét, másrészt az is igaz, hogy a szultánok sem éltek még soha is vissza a bennük helyezett bizalommal.

A szertartás-mesternő jeladására Ferideh és valamennyi hölgye, kimért lépésben tartottak a trónteremnek.

A terembe érve, Ferideh egészen a szultán elé vezettetett, ki a trón előtt állva, kiváncsian hordozta végig tekintetét a nők sorain.

Ferideh, az ily szertartásoknál bevett szokás szerint, letérdepelt, s lehajolván, ő császári fölsége lábait megcsókolta.

A kiséretéhez tartozó többi nők és leányok aztán mind követték utána a példát, melyet a nagyvezér neje adott nekik.

E hódolati tény végrehajtása után, hátrafelé lépegetve, visszavonultak, s a terem hátterében sorba álltak.

Ezután a szultán körüljárt köztük, miközben alkalma volt a miniszterek nejeihez néhány hizelgő szót intézni.

Ferideh, ki a legfőbb rangot foglalta el a többi között, volt az első, kit Abdul-Aziz megszólitott.

— Asszonyom, — mondá szeretetreméltóan, a mint előtte megállt; — én fölöttébb meg vagyok elégedve az ön férjével, kinek nagy érdemei iránt nemcsak én, hanem az egész nemzet is elismeréssel viseltetünk.

A szultán erre folytatta körjáratát, miközben nem mulasztott el szintén nyájas szavakat intézni Ali és Murad basák, valamint egyéb főméltóságok nejeihez is.

Ferideh egyébiránt minden lélekjelenlétét el látszott veszteni, a mint szemben látta magával Mohamed helytartóját. És mikor meg épen meg is szólitá őt ő fölsége, egészen elkábult; oly remegés fogta el szegény asszonyt, hogy majd összerogyott.

(Vége köv.)

Mire képes a nő.

(Beszély a mexikói életből.)

Fernando Diaz-től.

(Folytatás.)

Egy pongyola felöltő volt rajta, szabadon hagyva karjait és vállát. A mint megpillantott, megállt, nagy fekete szemei lecsukódtak, mialatt fejét könnyedén hátravetvén, egyik kezét mellére tevé, mintha felinduláson akarna uralkodni. Kinyiló eleven, piros ajkai gyöngysor fogait tüntették elő.

— Talán ön a beteg? — kérdém.

— Nem, doktor. Adná isten, hogy az volnék!

A mellette álló karosszékbe ereszkedett, s kezeivel elfödte arczát. Kékbe játszó fekete hajának két vastag fonadéka mint hosszu kigyó fonódott és tekerődött össze fehér ruháján.

— Térjen magához, sennora, — mondám — magyarázza ki magát . . . Lássuk csak, a lelki fájdalmak sokkal közelebb állnak a test fájdalmaihoz, hogysem közönyös lehetnék irántuk. Mi baja? Miért hivatott? Hol van Don Manuel?

Donna Selénia fölegyenesedett; reám függeszté nedves szemeinek bágyadt tekintetét, mig keble szakgatódzva emelkedett.

— Nemde segiteni fog őt megmenteni? — mondá esdő hangon, — Megtébolyodott, félre beszél, nem kell reá hallgatni.

— Férjéről van szó? Mi baja van? Vezessen hozzá.

Donna Selénia egy állványhoz közeledett, néhány csepp vizet ivott és erőltetve lélegzett. — Bocsánat, uram! — mondá szokott hangján, — mentse ki felindulásomat, mely bizonyitja, hogy a nők mindig nagy gyermekek. Már elmult, — tevé hozzá könnyedén és kevélyen haladva előttem. — Kövessen, doktor. Férjemnek szüksége van ápolására, meg van sebesitve.

— Megsebesitve! — kiáltám fel akaratlanul.

Dona Selénia visszafordult, fekete szemöldei összehuzódtak s ismét merően szegezte reám szemeit.

— Igen; megsebesitve, — ismétlé. — Tegnap a háziendáról visszatértében revolvere leesett és elsült . . .

— És a golyó czombjába furódott?

— Nem, karjába; de honnan tudja ön?

— Mert az ilyen baleseteknél ez a leggyakoribb eredmény, — siettem mondani . . . Ambroziora gondoltam, és isten tudja, micsoda képtelen gondolatok rohantak meg, mialatt a fiatal asszonyt egy nagy termen átkisértem, mely egy kis lámpától nyert világot. A lámpa alatt a ház védszentje függött, mely előtt donna Selénia mellette elhaladtában meghajolt.

— Valahára, doktor! — mondá fájdalmas hangon don Manuel, a mint szobájába lépni látott. — Szemrehányás nélkül legyen mondva, reggel óta várom.

A halvány és lázas sebesült egy tábori ágyon volt elterülve.

— Karom eltört, — mondá, — mert nem tudom mozgatni ujjaimat. Ha le kell vágni, doktor, akkor inkább szeretnék meghalni.

— Ezt sem én, sem neje nem tudnók helyeselni. — válaszolám. — Mi az egy tag hiánya, egy élethez, különösen egy boldog élethez képest? De ne menjünk annyira; lássuk mindenek előtt a törést.

Földijei szokása szerint, don Manuel balesete után azonnal bekötötte felső karját, hogy megakadályozza a vérkeringést, és ezen elővigyázatnak köszönhette, hogy elkerülte a vérzés veszélyét. Bátorsággal állta ki a fájdalmas kötözést, melyet alkalmaznom kellett; e mütét alatt egy nőcseléd lépett be.

— Nem tiltottam-e meg az idejövetelt? — kiáltott fel donna Selénia parancsoló hangon, s aztán beszélvén a cseléddel, visszajött s az ágy mellé térdelt.

— És mindez értem s én végettem! — mondá kiterjesztve gyönyörü karjait a szenvedő felett, kit ezalatt megindult szenvedélyes tekintettel szemlélt.

— Nyugodjék meg, — mondám, — néhány heti gondos ápolásba kerül az egész.

— Igazat mond ön, doktor?

— Becsületemre!

Donna Selénia gyors mozdulattal s elragadtatva csókolta meg kezemet; s azután férjét keblére szoritván, csöndesen viszszafektette a párnára.

— Aludjál! — mondá — Szeretlek!

E pillanatban mély sohajtást hallottam valahonnan; egy ajtó felé fordultam, mely donna Selénia szobájába vezetett. Kérdőleg néztem a fiatal asszonyra. Nem sütötte le szemeit, de ugy tetszett, mintha halvány szine alatt is elsápadt volna. — Bizonyosan a szobaleányom álmodik! — mondá erőltetve.

Eltünt; egy uj s ép olyan hallható sohajtás, mint az előbbi, verődött hozzám.

— Üdvömre mondom — kiáltám fel, a sebesülthez közeledve, — ez nem egy alvó nő sohaja.

Don Manuel fülelésre erőltette magát.

— Ön becsületes ember, — mondá nekem.

— Ne hallgasson reá, — kiáltá donna Selénia, ki hirtelen belépett, — Anyja üdvére kérem, ne hallgasson reá! Azt akarod, hogy meghaljak? — folytatá, a sebesülthez fordulva, — Beszélj hát, de esküszöm, hogy meghalok, mielőtt bevégeznéd!

A szép teremtés villogó szemekkel fölegyenesedve, elhárította ruháját, és egy kis tőr finom hegyét meztelen keblére szegezte.

— Megállj! Tartsa vissza, doktor! — kiáltott don Manuel, felegyenesedve. — Még megteszi, a mit mond!

A sebesültnek hirtelen mozdulata megbontotta a csak imént alkalmazott köteléket, s a vér boritotta el. Mit látva a fiatal asszony, elhajitá fegyverét, és férje lábaihoz vetette magát.

— Bocsáss meg nekem, — kiáltott, — én értem történt ez! Én vagyok ennek oka! — folytatá, a véres gyolcsokra mutatva.

A megbomlott kötést helyrehozva, szigoruan meghagytam a házaspárnak, hogy feltétlenül nyugodtan viseljék magukat; és donna Selénia egész a nagy teremig kikisért.

— Meg fog-e halni urunk? — kérdé tőlem a kapu alá csoportosult néhány indián.

— Nem; még csak nyomorék sem lesz.

— Hát a másik?

— A másik?

— Jó éjt, doktor! — mondá a megjelenő donna Selénia.

Meghajtottam magamat, s a nehéz kapu utánam bezáródott.

Haza érve, hiába ültem a madarászpók elé, nem tudtam dolgozni. Figyelmem szórakozott volt; elvonulni láttam magam előtt e halvány arczokat, gróf Allegrinit, Ambroziot, don Manuelt, donna Seléniát. Hallottam elfojtott nyögését a másiknak. Tovább egy óránál megátalkodottan kerestem a két nap óta velem történt különös események magyarázatát. A szarvasbogarat már ismertem: ez a szegény olasz volt, s kissé — Lopez bankár is; de ki volt a pók? Talán don Manuel? A feltevések ha kellemetlenül képtelenek, mindig az igazság pártjára terelnek. Aludni mentem.

III.

Másnap csakugy, mint azelőtt, betegeim szóba hozták donna Petronella erényét, s én inkább, mint valaha, Amadisként szerepeltem előttök. Én tagadtam, és ők állitottak. Donna Petronella előtt a félelem kéjvadászok szinében tüntette fel a tiszteletreméltó közönséges postarablókat és nekem akarva nem akarva, részesévé kellett lennem ezen csalódásnak. Minden esetre én is csak ugy, mint bárki más, egy nőnek védelmére keltem volna ily szemtelenek ellenében, de a rablók, kikkel ügyünk volt, nem donna Petronella, hanem Lopez bankár kincseire áhitoztak, s ezt eléggé is bebizonyitották.

Ambrozio állapota javult, ugy don Manuelé is. Egy esti látogatásom alkalmával donna Selénia nyugtalansága még láthatóbb volt, mint először. Két izben is ment be szobájába, és gondolkozva, habozva állt meg a küszöbön. A mint kikisért, megragadta karomat s kis kezével ideges hévvel szoritotta meg. Megnyugtattam őt férje állapota felől, mire ő reám vetette nagy fekete fénylő s kifejezésteljes szemeit, a legszebbeket, melyekről csak álmodni lehet.

— Önnek valami bánata, titkos boszusága van, — mondám hirtelen; — bizza reám azt. A városi emberek csalatkoznak, midőn azt hiszik, hogy én csak „bogaraim"-mal foglalkozom; mert semmi sem közönyös előttem, a mi jó ismerőseimet búba ejti. Én csodálója vagyok az ön nembelijének, mely ha fele az emberiségnek, ugy minden esetre annnak jobbik fele.

— Jó éjt, doktor, — mondá hidegen, s egy lépést hátrálva, a fiatal asszony.

Meghajtottam magamat és szó nélkül távoztam.

Későn feküdtem le, de tele boldogsággal. Valahára hozzá fogtam értekezésemhez, a madarászpók első pontos leirása nagyjában már készen volt. Feltünő tartása, finom termete, csinos arányai, és a potrohát ékitő barna pehely simasága miatt Izaurát vettem mintául. Részletesen leirtam testének minden részét.

Donna Selénia kétségen kivül szép volt; de nagyitó üvegen nézve egyes részei vesztettek volna összhangzatukból és gyöngédségökből. Nem mondom azt, hogy Izaura szemei kifejezésben fölülmulták a szép asszonyéit, de végre is neki csak kettő, Izaurának pedig nyolcz szeme volt, s — a lovagiasság tilt tovább mennem.

Öt nappal a tecamalucai események után Ambrozio ajtaját meglepetésemre egy alquasil által őrizve találtam. Csak nevem emlitése után eresztettek betegemhez; Leonczia mellette volt.

— Ime, őrködnek felettem, doktor! — mondá mosolyogva a beteg, — Ép az imént látogatott meg a biró az inasokkal és titkárával. Erőnek-erejével részesnek akartak tartani a postarablásban, és egy óránál tovább tartott vallatásuk.

— Miért jöttél vissza a városba? Jól tudtad, hogy bárhová menekülj is, első hivásra meglátogatlak! — mondám.

— De nekem nincs mit rejtegetnem, nincs mitől félnem, doktor.

— Az ember mindig azt hiszi, — válaszolám, — különösen te derék barátom, ki a madarászpóknak több tulajdonait birod; fáradhatlan s hidegvérü vagy, és bizol erődben.

— És ártatlanságomban. Hagyja el, doktor; ha eljön az óra, felhivom őket, hogy itéljenek el.

— S beleegyezel, hogy bebörtönözzenek?

— Igen; csakhogy 48 órára van szükségem; eszközölje ki nekem e halasztást.

— Hogy elmenekülj?

— Legkevésbbé sem; bátran jót állhat értem, Pejedo Ambrozio soha sem fogja önt cserben hagyni; de tudja, az embernek mindig vannak rendbe hozni való ügyei.

— Elfogok menni a bíróhoz, és a 48 órai halasztás, melyre szükséged van, meg fog adatni.

— Köszönöm, doktor, — mondtam Leonciának, — hogy számitani lehet önre.

A biró várta látogatásomat, Ambrózio háza gondosan őriztetvén, könnyen kinyertem a kért engedélyt. Kiadván erre vonatkozó rendeleteit, a biró szobájába vezetett és üléssel kinált meg. Gróf Allegrini halála, mely a városban, mint sok más hasonló esemény, utazási balesetnek tekintetett, nagy izgatottságot okozott Mexikóban, és a diplomacziai testület, a piemonti miniszter vezetése alatt, a rablók szigoru nyomozását követelte a köztársaság elnökétől. Puebla államrendőrsége talpon volt; de minden oda mutatott, hogy a vétkesek Orizava környékén rejtőznek. Egy áldozatra volt szükség, hogy elégtételt nyerjenek a külföldi miniszterek, kiknek már több honfitársa megöletett vagy kiraboltatott. A felfedezett bünösöknek Mexikóba kellett volna szállittatniok, hogy az itélet nyilvánosan végrehajtassék rajtok. A biró ismét kikérdezett, csak azt ismételhettem előtte, mit első izben vallottam. Már távozó-félben voltam, midőn a tisztviselő ujból leültetett.

— Don Manuel Mendez meg van sebesitve; — mondá hirtelen, — miképen magyarázza ön e sebet?

— A legtermészetesebb módon a világon, egy baleset által.

— Tehát mint Ambrózio?

— Mint Ambrózio.

— S nem tartja ön ezt különösnek? Tudja ön, doktor, hogy két — bár névtelen — feladás don Manuelt jelöli ki előttem azon megtámadás szerzőjéül, melynek Allegrini áldozatul esett?

— Don Manuel becsületes ember; — mondám felindulva, — ezt bizonyitja egész élete, továbbá ő leggazdagabb birtokosa e városnak.

— Ön nekem őszinteséggel tartozik, doktor. Nem vett-e látogatásai alatt nála valami különöst észre?

— Legalább olyat nem, mi az ön gyanusitásait igazolhatná.

— Jegyezze meg magának, doktor, ezek nem az én gyanusitásaim. E feladások én előttem is csak ugy, mint ön előtt, megvetésre méltóknak és képteleneknek látszanak; más részről sem a magas kormány, sem a város nem bocsátanának meg nekem egy hibás lépést, a környék legtekintélyesebb emberének megsértését. Szabad kérdenem, micsoda helyen mondja don Manuel, hogy megsebesittetett?

— A mint ültetvényéből haza felé tért, azaz Tecamalucával ellenkező irányban.

— Egyedül volt?

— Nem tudom.

— Ön meglátogatta Silverio Dominguezt; hol rejtegeti magát?

— Nem értem önt.

— Azon este óta, melyen a postakocsi kiraboltatott, Silverio Dominguez, kit egy egyén don Manuel társaságában vélt látni, nem tért többé haza.

— No ez ujság reám nézve, — kiáltottam fel; — de hát Silverio is vádolva van e rablással? Térjünk a józan megfontolásra, uram. Silverio hamis ember, mindig szerelmi kalandokat hajhász, s már többször megjövendöltem neki, hogy valami tánczvigalom alkalmával agyon szurják; de ha don Manuelt és Silveriot postarablással vádolják, nem látom át az okát, miért ne vádolhatnának minket is, különösen engem?

— Épen ez ejt engem kétségbe, — kiáltott fel a biró, — Oh doktor! az ön hazájában boldog a tisztviselő, nem keresi a bünöst, mint mi; elébe vezetik, s ő csak itél felette.

Mi . . . de lássuk csak, nem kutathatom ki „hü bele Balázs“ módjára az ön betegének házát, ki a mult évben kormányzónk volt, és még kevésbbé vethetem alá donna Seléniát, egy ép oly terhes, mint szégyenteljes vallatásnak. Más részről itt állanak: kötelességem, ez elnök rendeletei s a diplomacziai testület, mely a bünöst vagy utleveleit követeli.

— Nos hát adja át neki az utleveleket, — mondám nevetve.

— Könnyen beszél ön, doktor, De hát a szerződések; — ne politizáljunk. Csak önt látom alkalmasnak arra, hogy a szükséges elővigyázattal tudassa don Manuellel a feladást, melynek alaptalanságát ő könnyen bebizonyithatja. Tudják, hogy meg van sebesitve, ha nem teszek valamit ez ügyben, a nép részrehajlással fog vádolni; ha pedig ballépést teszek, ugyanezen nép képes lesz engem megkövezni, a miért egyik bálványához érinteni merészeltem; mert don Manuel ellenzéki. Tegye magát helyzetembe, doktor!

— De hát mit kiván tőlem tulajdonképen? — kérdém.

— Hogy értesitse don Manuelt, vagy ha állapota nem engedi, donna Seléniát, az ellenök emelt hazug vádakról, és hogy — természetesen barátságosan — tudassa velök titkárom társaságában teendő látogatásomat. Ez eljárási mód meggyőzi őket tiszteletemről.

Gondolkoztam egy pillanatig. Silverio eltünése eszembe juttatta donna Selénia titkolódzását, a fiatal asszony heves mozdulatait, midőn tőrét keblébe akarta mártani, és a másiknak nyögését. Világos, hogy betegemnél valami különös dolognak kellett történni, jó akaratomnak fogja tehát betudni, ha előre értesitem egy látogatásról, melyet legkevésbbé sem várhatott. Öt órakor kellett don Manuelnél látogatást tennem, s elhatároztuk, hogy a biró 6 órakor fog jönni. Végre is kár volt az időt vesztegetnünk, és igazsága volt Pascalnak, midőn mondá: „Semmi sem áll meg értünk.“

(Folytatása köv.)

Egy borzasztó gyanu.

Egy magas rangu orosz hivatalnok a következő megható igaz történetet beszélte el baráti társaságban:

Körülbelül egy hónapja lehetett, hogy atyám halála árvákká tett bennünket, midőn családunk régi és öreg ügyvédje őseimnek kissé rozzant kastélyába érkezett. Azonnal fogadtam. Az öreg ur mélyen meghajtotta magát nővérem előtt, a ki azt hitte, hogy üzleti dolgokról fogunk értekezni, azért nem sokára elhagyá a szobát.

— Gróf ur — mondá az ügyvéd, midőn egyedül voltunk, — ide jövetelem czélja, önt arról értesiteni, hogy jószágára vevőt találtam, ki azt a rajta levő terhekkel együtt azonnal át akarná venni. Ha tehát az illető papirokat át akarja vizsgálni —

— Az felesleges — viszonzám én élénken — csak egyet ohajtanék tudni; hogy állunk édes atyám adósságait illetőleg?

— Mind ki vannak fizetve, gróf ur; én ohajtása szerint rendeztem ez ügyet. Hanem — tevé hozzá az aggastyán sohajtva — önnek, gróf ur, alig marad meg valamije, alig 500 rubelje.

Lehetetlen volt az ijedelem egy mozdulatát visszatartanom.

— Oh, gróf ur, — folytatá az ügyvéd — ha ön tanácsomat követte volna, mi máskép volna ez most! Igen könnyen eszközölhettem volna előnyös kiegyezkedést a boldogult gróf ur hitelezőivel, a kik a fennforgó körülmények közt ötven százalékkal is beérték volna . . .

Szótlanul intettem, hogy hallgasson.

— Erről szó se legyen — mondám neki határozottan, — mert atyám emlékét ne szennyezze be egy folt sem. Csak egyet kérdek, kedves barátom: mikor adhatja rendelkezésemre az 500 rubelt?

— Akár e perczben, mert csakis aláirása van hátra!

Miután ez is megtörtént, a régi barát elbucsuzott. Az ajtóban szivélyesen kezet fogtunk, és ott a hü lélek tétovázva állott meg; láttam, hogy szivét még nyomja valami.

— És mit akar ön most tenni, gróf ur? — mondá végre halkan, majdnem gyöngéden.

— Mit? Kenyeret keresni, barátom, Véra és magam számára. — viszonzám én.

Megszoritá kezemet.

— Ha szüksége lesz egy öreg és hü barát tanácsára, gondoljon reám. — mondá és távozott.

Néhány nap mulva Véra hugommal együtt Szent-Pétervárba utaztam. A nagy városban könnyebben reméltem foglalkozást kaphatni. Megvallom, nehéz volt a szivem. A ki fényben és gazdagságban nőtt fel, annak százszorta nehezebb a nélkülözés. És nem is voltam egyedül. Nehezen esett lelkemre a felelősség, a gyönge elkényeztetett, alig tizennyolcz éves testvérről is gondoskodni. De hála az égnek, fiatal valék, tudományom is volt, — több évig komolyan tanultam a jogot, — egészségem, idegeim aczélból voltak, egy régi nemes név jutott osztályrészemül és az orosz nemesség között nagy volt az ismeretségem, miért ne sikerülhetne tehát mindez előnyökkel állást vivnom ki magamnak?

Legelső gondom volt tehát, a mint a nagy városba érkeztem, lakást keresnem, mely szerény körülményeinnek megfelelt és hozzá még egy kis kilátást is nyujtott. Sok kóborlás után végre találtam egyet, a negyedik emeleten ugyan, de a kis szobácskák ablakai szép folyóra nyiltak. Miután a lakbért egy hónapra előre kifizettem, és egy kis butort szereztem, még csak 200 rubelem maradt. Ez ugyan nem sok, kivált Pétervártt, és azért mindjárt másnap neki indultam nagy buzgósággal, hogy valami hivatalt kaphassak.

— Nos — kérdé Véra, midőn este hazatértem — sikerrel jártál-e, kedves bátyám?

— Az hallatlan szerencse volna, az első kisérletnél; — felelém neki mosolyogva; — de mindenütt a legnagyobb előzékenységgel fogadtak és megigérték, hogy gondjuk lesz reám.

— Milyen jók az emberek! — mondá az én édes kis hugom ragyogó szemekkel.

Sietve ettem meg vacsorámat, ittam meg theámat, és bevonultam kis háló szobámba. Egyedül, nem kelle lehangolt kedélyemen uralkodni. Nem hazudtam ugyan Véra előtt, és minden, a mit neki mondtam, a tiszta igazság volt. Családunk egykori barátai nem mutattak ajtót gróf Lewakownak, de én érthetőbben éreztem ki viseletük által, mintsem szóval mondták volna, hogy ne várjak tőlük semmit sem.

Valamivel kevesebb reménynyel, de még nem egészen lehangolva folytatám másnap vándorlásomat, fájdalom, hasonló eredménynyel. Hiába lettek napról-napra szerényebbek vágyaim, eredmény nélkül teltek a napok, Verám orczái napról-napra halványultak, szemei gyakran mutatták a titokban hullott könyek nyomait, ámbár a szegény gyermek a nagy lelkek bátorságával, ha mellettem volt, mindig vidám és nyugodt arczot mutatott. Kis kincsünk már rég elfogyott, órámat, aranylánczomat, sőt már ruhám egy részét is odaadtam volt, csakhogy legalább a hajlék maradhasson meg számunkra, és még mindig nem mutatkozott olyan foglalkozás számomra, mely bárcsak a legcsekélyebb jövedelmet hajtotta volna! Szomoruságomban végre eszembe jutott a mi öreg ügyvédünk, és irtam neki Wologdába. Az öreg barát forduló postával felelt, soraihoz egy ajánló levelet mellékelvén, Ivanovits államtanácshoz, ki neki legjobb barátja. Bizonyára melegen irt levél lehetett ez, mert a szeretetreméltó öreg tanácsos kitünő nyájassággal fogadott, és megigérte, hogy legközelebb hallani fogok róla. Két nappal később udvarias levélben Ivanovics tanácsos csakugyan ebédre hivott meg, és én tele reménynyel egész vidáman kértem föl kedves Vérámat, hogy egy kicsit kisétáljunk. Haza menet kis nővérem, tán önkénytelenül, egy csemege kereskedés kirakata előtt állt meg, nem szólott ugyan egy szót sem, de kivánatos szemmel nézte a sok szép enni valót, kivált a szép szárnyasokat, melyekből szép sor fehérlett felénk. Szegény Véra! Szegény hugom! Ö, a ki eddig gyönge, finom ételekhez volt szokva, most a legdurvább, a legnehezebb ételekkel táplálkozott! Nagy fájdalmat éreztem szivemben, midőn e perczben halvány, elsoványodott arczára tekinték, és elszorult kedélylyel másztam fel a lakásunkhoz vezető négy emeletet.

Ugyanaz nap hat óra felé, a mi társadalmi egyenruhánkban, mely egyformává teszi az embereket a társaságban, fekete frakkban és fehér nyakkendőben indultam el Ivanovics államtanácsos ebédjére. Körülbelül tizenöt-husz ember volt összegyülve a nappaliban. A házi ur igen szivélyesen fogadott, bemutatott nejének, leányának és még néhány előkelő vendégének, aztán jelentették az ebédet. Az ebéd fényes volt. Egy fiatal, fényes öltözetü szép hölgy jutott szomszédnőmül, a kivel élénken és örömmel társalogtam, a mig csak egyszerre vége nem lett jó kedvemnek. Az inasok épen egy pompás sült pulykapecsenyét hordtak körül és önkénytelenül eszembe jutott kedves kis hugom, a reggeli séta, a kirakat, az ő halvány arczocskája, vágyó szemei, melyekben egy jó pecsenye iránti kivánságát véltem kiolvashatni. A mint a tállal hozzám jöttek, szép fehér melldarabot szedtem tányéromra. Bal felüli szomszédom épen valami komoly politikai beszélgetésbe volt mélyedve átellenesével, az én szép szomszédnőm pedig, szemlátomást megsértve az én hirtelen jött szórakozásom által, másik szomszédja felé fordità fényes, ragyogó szemeit, ugy, hogy észrevétlenül foglalkozhattam tányérommal és annak tartalmával, a melyen csakugyan néhány percz mulva se hire, se hamva nem volt a szép pecsenyedarabnak. A csemegénél aztán élénk beszélgetés fejlődött házi gazdánk legutósó kitüntetéséről.

(Vége köv.)

Egy hét története.

Juniushó 21-dikén.

Roszabb a betegségnél. — Mi az: karthausi! — Oszlik-foszlik a főváros. — Különös férjek. — Egy népies szó. — Hol is jártam én mindenütt! — Az égi háboru. — A ki mindenét odaadta. — A régi főváros. — A bajnokcsapatok. — Krisztustalan keresztyének. — Napleáldozás.

Bocsánatot kérek a kedves olvasónőktől, az egyiktől azért, mert két hét óta nem tettem nála tiszteletemet, a másiktól meg, mert ujra alkalmatlankodni bátorkodom; de ez is, az is, tudom, szivesen adja meg a bocsánatot, ha megmondom, hogy nagyon nehéz volt nekem ez a két hét. Képzeljék csak, két hétig némaságra itélve! Roszabb a betegségnél, olyan fecsegő léleknek, a milyen énnekem jutott a teremtőtől!

Könyü a karthausinak, ott úl mogorva czellájában, akár mit szóljon is, rá se hallgat; vagy künn jár sötét erdő lombos árnyékában, körös-körül ősvilági költészet, a melyre a sziv nem találja meg a szót, és még kevésbbé a fej; hanem én, a hol én megfordultam azóta!

Mert hát én is ugy tettem, mint majd minden ember most nálunk, a kinek módja van hozzá; mennek szana-szélylyel ki fürdőre, ki falura, minél messzibbre a fővárostól, és van olyan is, a kinek egy-egy hazai fürdőhely is jut eszébe, sőt még olyan különcz is találkozik, a kit Stájerhon és Svájcz helyett a gyönyörü Erdélybe, vagy a vadregényes Máramarosba ragad kedve; mondom, ez ritkaság, mert minek keresni itthonn a szépet és nagyszerüt és fenségeset, mikor innen tul sokkal messzibbre lehet érte menni? Azután meg amoda mások is mennek, az egész világból, mig a mi szépségeinket a nagy világ alig veszi számba! Vannak férjek, a kik csak akkor veszik észre, hogy milyen nagyon szép a feleségük, mikor másoknak akad meg rajta a szemük, és a mi e l s ő feleségünkkel: a hazával is körülbelül ugy vagyunk.

A mint tehát mondám, a fél fővárosban most nincsenek otthon, én is nyakamba vettem tehát a világot, vagyis inkább engem a világ fogott meg nyakamnál fogva, mert én bizony ki sem mozdultam, nem épen az egészség végett, hanem egy gyönyörü szép magyar szó miatt. Mikor tudniillik a gazdaember családostul-cselédestől nagy munka idején kimegy a mezőre, a kis gyereket szegénykét otthon hagyja „kutyának;“ menynyi szin és erő és jellemző van ez egyetlen szóban! Nehéz megmodani, mi nagyobb benne: a gyermek iránti szeretet, vagy a hűség iránti tisztelet. Valahányszor tehát kódorgási hajlam mozdul meg bennem, a mi pedig a vándor-madarak fajánál évenkint szokott, mindannyiszor a fentebbi festői szó csendül meg lelkemben, és arra csak szépen meglapulok; ha a többi mind elszállinkozik, csak nem lehet magában hagyni a házat? Azért mégis mit mindent nem láttam e két hét óta! Sziveket, lelkeket, világot, nem is egyet, de kettőt, azt is, a hová a századik tekintet sem szivesen fordul, ő tudja, miért, mert van abban is oh, de mennyi szép! De hiszen sok ember a mennydörgéstől is fél, holott az olyan zene, a milyent csak a magas égen tudnak, mintha az ősvilág istenei világgömbökkel gurigáznának, közbe-közbe egy-egy villámmal; bizonynyal valamelyiknek a szeme pillantása, és ugy tévedt ide ki az innenső világra, hogy amott fenn egy kicsit nyitva felejtették vagy az ajtót, vagy az ablakot.

Fenségesen szép látvány az égi háboru, nem a szemnek, hanem a léleknek, a melyik szintén tud látni, jobban a testi szemnél, a mi csak a földit veti vissza. Ilyen égi háborut éltem én át két hét óta éjjel-nappal folyvást, egy haldokló ágyánál. Oreg ember volt már, a ki mindenét oda adta volt az életnek, pedig milyen gazdag volt egykoron, feje tudománynyal, szive szeretettel. Fél századnál tovább tartott benne az adogatás, boldog-boldogtalannak, a ki csak a haza iránt érezni tudott, soha egy pillanatra nem gondolva magára. A jó ég tudja, hány ezerre megy azok száma, a kik az ő adományaiból nagy hiresek lettek, államférfiak, irók, tudósok, müvészek, iparosok, kereskedők, az élet minden pályáján, csak is tanár képes annyi jót tenni a világgal és az volt az én drága, szeretett öregem, igazából való tanár, élve-halva az emberiség haladásáért és föl-fegyverkeztetve a fiatalságot a haladás iránti szent küzdelemre, fényes, nemes lelkének gazdag fegyvertárából, ö t v e n é v e n á t szakadatlanul és ernyedetlenül, évről-évre ujabb-ujabb bajnokcsapatokat, nem keresve más jutalmat annál, hogy a bajnokok homlokait győzelem koszoruzza és ezt a jutalmat meg is adá neki az Isten érni. Csak gondoljunk vissza ötven évvel, milyen volt akkor a magyar főváros, nyelvre és keresztyén szeretetre nézve! A lakosság tulnyomólag német, és ő bele lopta neki a magyar nyelvet. A szó teljes értelmében b e l e l o p t a, mert az iskola is német volt még akkor, még csak időt sem adtak a magyar nyelvre, hanem mit tett ő? Drága, kedves öregem, ugy ragyogtak a szemei, valahányszor csak elbeszélte nekem, akár az ifju szerelmeséi, még 80 éves korában is. Azt tette, hogy az iskolai órákon tul, az iskolahelyiségen kivül, saját lakásán, magához csalogatta a tanulókat és csendesen, édesdeden betanultatott velük egy kis magyarságot, elébb keveset, majd többet, elébb keveseknek, majd többeknek, egyszerre csak a szülék azt vették észre, hogy fiaik magyarul beszélnek; volt köztük olyan is, a ki nem épen örült ennek, mert akkor, ötven év előtt, nemcsak német, hanem e l f o g u l t német is sok volt a fővárosban, a mit tehát szintén meg kellett törni, és ezt is ő, a lelkesült tanár törte meg, a müveltség által, a mit a magyarsággal egyetemben a fiatalság szivébe ültetett és gondosan ápolt, oly gondosan, hogy végre a szülék maguk is áttértek a magyar szeretet hitére, gyermekeik utján őket magukat is magyarokká változtatta át, és végre ők sürgették az iskola magyarrá átalakittatását. De bár ezer meg ezer jeles férfit adott azóta ez iskola, mégsem ez az ő legnagyobb érdeme; hanem az, hogy a sok ezer meg ezer ifjuság közül, mely ez iskolából kikerült, n i n c s e g y s e m, a k i a h a z á t m i n d e n e k f e l e t t n e s z e r e t n é.

És ép ugy teremtette át bennük az embert i g a z i keresztyénné. Csak gondoljunk vissza ötven évvel, milyen nagy volt akkor az krisztustalan keresztyének száma e házában! Keresztyéneknek vallották magukat, de lelkük annyira távol volt Krisztus hitétől, hogy mindennap ők feszitették azt föl gondolkodásuk és cselekvéseik által. A szeretet kiese szerte

belepve a türelmetlenség mérges dudváival, gyülölettel, üldözéssel, elnyomással, a kietlen homályban meg a vakhit és babona nyugtalankodtak, mindezekből kitisztitani a sziveket nagy és nemes hivatás, és mert az isten szolgái nem igen vállalkoztak reá, ő, a tanár serénykedett benne, az ő példájától lelkesitve tanulta meg a fiatal sziv szeretni tanulótársában az emberit és istenit, vallásra és születésre való különbség nélkül.

És még mennyi mindent lehetne a jó öreg életéről mondani! Vagy is inkább nem is lehet azt elmondani, azt a folytonos küzdelmet a sötétséggel a világosság kedveért, a gyülölködéssel a szeretet kedveért, a roszasággal a jóság kedveért, a durvasággal a müveltség kedveért, — olyan élet volt ez, melynek minden napja kemény harcz és tusakodás volt, olyan fegyverrel, mely soha sebet nem ejt, a legyőzöttnek uj életet oszt, és a nagy világ alig vette észre, mert zajtalan e munka és a ki végezte, nem látott benne egyebet a rendes kötelességnél, semmi dicsekedni, és még kevésbbé kikürtölni valót, igy teltek az évek, és mikor már nem volt mit odaadni másoknak szivéből, lelkéből, ugy tudott ő annak örülni, akár a kis gyermek, ő, a ki a világtól semmit viszont nem kapott, sőt jóformán azt is elfelejtették, hogy tartozásban vannak neki, hogy is ne, 50—60 év, nagy idő ez, az elfogadó maga is hamar felejti a vett jókat, mennyivel inkább a gyermekek, és hát még az unokák! Nem is valami nagy istenáldás az a nagyon hosszu élet; a fiatalkori jó barátok közül egy sincsen már életben, a későbbiek közül is csak kevesen, a hü feleség is már künn a temetőn várakozik, az elme ha akarna, sem maradhatna meg fiatalosan, és hogy ne lenne maga is ujra gyermek, szelid, vidám, jóságteljes gyermek, mikor csupa unokákat lát maga körül?

És egyszerre csak a jóságteljes arcz felélénkül, a szelid gyermekszemek kigyulnak, a csendes ajkak megszólamlanak és a szivből kiáradnak csudálatosbnál csudálatosabb beszédek, a hazáról, hogy miként lehetne azt kiszabaditani sulyos bajaiból; az emberekről, hogy miként lehetne azokat meghóditani a jóra; a szeretetről, hogy miként lehetne azt begyökereztetni a szivekbe, elhervadhatlanul; szegényről, gazdagról, férfi és nőről, szüle és gyermekről, ifjui tüz és lázas kévvel, mint a kinek sietni kell, azután egyszerre csak összeesik, a körülötte álló szeretetben elhal a lélegzet; a jó öreg szemei a levegőbe merednek, a körülötte álló szeretet szeme világa elvész a könytől; „ez a halál," mondja az orvos, hogy az Isten áldja meg őt hüséges ápolásáért; a jó öreg arcza elváltozik, a redők elsimulnak, a szemek lecsukódnak, az ajkak mosolyognak, nyugszik csendesen, mint az édesdeden álmodozó gyermek az anyakeblen.

És feküdt, feküdt, mozdulatlan szemmel a magasba meredve, egyszerre aztán megvilágosodott tekintete és ajkai megszólaltak. Beszélt a hazáról, annak szomoru állapotáról, és keserü szemrehányásokat tett Szechényinek, Deáknak, miért hogy összetett kezekkel nézik a pusztulást. Majd meg József és István főherczegekkel (utóbbinak tanitója volt) folytatott értekezleteket, a főváros szépitéséről, a honfoglalás évezredik fodulójának megünnepléséről, keményen kikelve a gellért-hegyi erőditvény ellen; ezt le kell bontani, mert ez szégyen a fővárosra, szégyen a nemzetre, és helyébe magyar Walhallát épittessenek oda ő Fenségeik. Azután Sediusszal, egykor hires egyetemi tanárral és neki kedves barátjával eredt beszédbe, a nevelésről, hogy az mennyire előrehaladt már nálunk, csak kettőt nem szeret benne, azt, hogy inkább kevesebbet tanitanának, de alaposan, és azt, hogy a szivre kevesebb gond van, mint az elmére; tanitanak tudást, de nem érzést; azután Kollárral, az egykori pesti tót pap és hires szláv költővel volt sok baja; hogy lám, ő megmondta, az lett belőle, hogy a nemzetiségeket idegen bujtogatók és hitvány haszonlesők amitják, szemfényvesztő Utopiákkal eltántoritják őket a közös hazától, a mindenek felett becses szabadságtól és mennyi része van ebben a papságnak és mennyire nem szereti ő az olyan papot, a ki isten igéjét hirdetve, zsebére, vagy gyomrára gondol, — és igy folyt ajkairól a szó, tüzzel, hévvel, majd szeliden könyörögve, majd szenvedélyes, mennydörgő hangon; majd édesdeden mosolyogva, majd haragos indulattal, halovány, beesett arczán; szinte rettenetes volt nekem az a gondolat, hogy honnan veszi ez a 83 éves test azt a rendkivüli hangot és fáradhatlan erőt; egyszerre csak el fog akadni lélegzete, és vége lesz örökre, — de nem ugy történt; napokig tartottak e tulvilági látományok, senkit sem ismerve a körülötte levők közül, a halottak országában régi ismerősei, egykori hü bajtársai körében; azután elcsendesült, de csak kis időre; ujra megszólalt, hanem most már egészen más hangon; gyöngéd, szerelemtelt suttogással beszélgetett egy nővel, az ő drága feleségével; bejárta vele Gömörmegye regényes vidékeit, a Murány-völgyet, Csetnek gyönyörü tájait, itt egy virágot, ott egy kőzetet mutogatva neki, hogy ez milyen ritka példány és mennyire boldog, hogy az ő kedves egyetlen feleségével, még egyszer bejárhatja ezt a csudaszép világot; ott volt a szülőháza, itt meg a nagyanyáé, kinek gondviselése alatt első iskolai éveit töltötte, és elbeszélte, milyen keményen fogta őt a jó nagyanya a tanulásra, és ugy tudott hozzá nevetni, mig a körülötte levőknek a könyek omlottak szemükből; azután azt mondta a hü feleségnek, hogy bizonyosan elfáradt már a sok járkálásban; jó, üljön le tehát erre a pázsitos dombra, majd ő ezalatt még egyszer körülnéz a gyönyörü vidéken, ugy is ki tudja, mikor fogja ismét látni; azután ujra elcsendesült, szemei lecsukódtak, mintha elalunnék; majd ismét kinyiltak, körülnézett, egyenkint mindenikre, édes, szeretetteljes mosolygással; azután kinyujtotta kezét mellette álló leánya keze után, azt mefogta, megszoritotta, a hogy csak tudta, azután ki nem eresztette, azután nem szólt többet egy szót sem, csak egyszer nyiltak még meg ajkai: „A lelkem ugyis oda fenn van, jó lesz majd a testnek a földben!" rebegé, azután csak lélegzett, a mig csak halovány arcza egészen meg nem tisztult, és mikor az már olyan volt, mint a gyermeké, hármat lélegzett még, nagyokat, nehezeket, mint a kinek nagy kő esik le szivéről, — igy mult ki a végig tiszta, végig hü élet, igy mult ki mult pénteken este Kanya Pál, a pesti evangelikus iskola egykori igazgatója, az én drága, szeretett apósom, — ott jártam én, kedves olvasónő, két hét óta, abban a nagy messzeségben; képzelheti, mit mindent nem láttam, — csakhogy nem birom elmondani.

— i — r.

Jelen számunk az utósó e félévben, tisztelettel kérem tehát eddigi hü pártolóinkat, hogy a jövő félévre is tartsák meg szives jóakaratukat lapom irányában, terjesztve a müvelt magyar hölgyek e kipróbált régi barátját tehetségük szerint; részemről is igérvén, hogy mint eddig, ugy a jövő félévben is teljes erőmből igyekezni fogok ugy a szív- és lélekűditő szépirodalmi részszel, valamint a gondosan összeállitandó ujdonságokkal és a jó izlést kalauzoló divattudósitásokkal kiérdemelni nagyra becsült bizalmukat, szeretetüket és pártolásukat. Emilia.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Királyné ő Felsége*) julius végén a müncheni kiállitásra utazik, s onnét a starnbergi tóhoz, hol ő Felsége számára nyárilakot béreltek ki, melyet most rendeznek be.

⁂ (*Jótékonyság.*) Báró Bésán János ur a dunaszekcsői elemi tanoda fölépitéséhez 4000 frttal járult. — A Máramaros-Szigeten elhunyt Szaplonczay Sándorné, pár évvel ezelőtt jogászkorában meghalt Gyula fia nevére tizezer forint alapitványt tett a szigeti református iskolában, hogy ez összeg kamataiból évenkint négyszáz forintot oszszanak ki két szegény jó tanulónak. — A beszterczebányai főgymnázium tápintézetének Ipolyi Arnold püspök az idén is száz forintot adományozott. — Báró Podmaniczky Frigyes 2000 frtot adományozott, választókerületének iskolái javára.

⁂ (*Rózsás napló.*) Pallaviccini őrgróf esküvője gróf Szechényi Irma kisasszonynyal e napokban ment végbe Bécsben az érseki kápolnában. — Gróf Zichy Zsigmond főhadnagy e hó 13-dikán váltott jegyet a hédervári várban gróf Hédervváry Khuen Alice urhölgygyel. — Váczott Moravcsek Emmi kisasszonyt eljegyezte Kilicsek László budapesti tanitó. — Füredy Erzsike kisasszonyt, özvegy Füredy Lajosné leányát, közelébb eljegyezte Bene Gyula szenei földbirtokos. — Paksy József köz- és váltóügyvéd és huszárhadnagy e hó 14-dikén jegyet váltott Herrglotz Erzsike kisasszonynyal, Debreczen város egyik legbájosabb leányával. — Ó-moraviczai Heinrich Flóra kisasszonyt, a budai ráczfürdő és a bécsi római fürdő tulajdonosának leányát, eljegyezte Heinrich Alajos helybeli nagykereskedő. — Szentpétery Endre perjámosi postamester közelébb jegyezte el Reimholcz Janka kisasszonyt, Reimholcz Ferencz perjámosi gyógyszerész bájos leányát. — Kolozsvártt e napokban volt Végh Lajos távirdai tiszt és Németh Véri kisasszony esküvője. — Aradon idősb Mittelmann Ferencz szeszgyárnok családjában közelébb kettős ünnep volt: két kedves leánya ment férjhez három nap alatt: Mittelmann Gizella kisasszonyt Gajdos József tanitóképezdei igazgató, Mittelmann Jenny kisasszonyt pedig Berker Nándor temesvári nevelőintézet-tulajdonos vezette oltárhoz. — Gödöllőn Apczi Polyák László koronauradalmi gazdatiszt közelébb jegyezte el Hajnik Ilona kisasszonyt, özvegy Hajnik Pálné asszony kedves leányát.

⁂ (*A gyermek-menhely*) „Értesités"-e a két elmult évről közelebb megjelent és egyszerüen és szárazon adja elő, a miben két éve óta fáradozott; és az egyszerü előadás olyan szépen illik a nemes cselekedetekhez, melyeknek hosszu sora áll szemünk előtt, és a nemes lelkü hölgyekhez, a kik azokat végbe vitték. Az egylet gr. Károlyi Edéne elnöklete alatt 1870. április 12-én alakult meg, pártfogónőnek id. gr. Károlyi Istvánnét választván és választmányát nemes szivü tevékeny hölgyekből s néhány derék férfiúból alakitván meg. Czélul tüzte ki: gondozás alá venni kórházban elhunyt vagy fogságba került szülék kisdedeit, talált gyermekeket, vagy inségbe jutottak kicsinyeit, sat. Nevelni a a fölvetteket hétéves korukig, az ingyenesen fölvettekről pedig gondoskodni 14 éves korukig. A hölgyek már a legelső gyülésen ezerháromszáz forint alapitványt jelentettek be, s az első gyermeket már az alakuló gyülés ellőtt több hóval vették föl. Először a bölcsőde mária-utczai házában béreltek helyiséget, de két év mulva már a ferenczvárosi kisfő-utczában két szomszédházat vettek meg. Az alapitók s rendes tagok száma is örvendetesen növekedett s buzgó hölgyek (különösen Adler Anatalné) bálok, ünnepélyek és szini előadások jövedelmeiből folyvást igen jelentékenyen tudták emelni az intézet pénzalapját, az egylet tiszta vagyona pedig a mult év végén 48,526 ft 48 krra emelkedett. Az első évben 41 gyermeket vettek föl, aztán évről-évre mindig többet, 1874-ben már 177, tavaly pedig 196 volt a létszám. Valamennyi gyermek természetesen nem fér az intézetbe s egy részöket a fővárosban és a vidéken helyezik el gondos ápolás végett. E női egyesület nélkül az a sok elhagyatott gyermek bizonyára mind inségnek, romlásnak, pusztulásnak lett volna kitéve, mig most éber gond őrködik fölöttük. Tisztelet a nemes hölgyeknek,kik az emberszeretetnek oly üdvös hajlékot állitottak, pótolva a szerető kezet, melyet e szegény gyermekektől a mostoha sors megtagadott!

⁂ (*A jótékony és közhasznu intézetek*) hatósági segélyezését igy állapitotta meg a tanács: legtöbbet (hatszáz forintot) kap a terézvárosi irgalmas nének intézete; ötszázat a Mária-intézet, (szintén apáczáké;) négyszázat a krisztinavárosi szürkenéneké; egyekint háromszázat a gazdasszony-egylet; protestáns árvaház és Valéria-egylet; két-kétszázat a zenede nőképző-egylet, izraelita árvalányház, budapesti Frőbel-nőegylet, kolera-árvaház és a budai Frőbel-nőegylet; százötvenet a katholikus legényegylet. Hát a nőipar-egylet? Ezt bizonyosan elfelejtették,mert nem tehetjük föl a tanácsról, hogy a nőipariskola társadalmi fontosságát be ne látná. A nők iparképesitését minden állam és nagy község anyagilag és erkölcsileg egyaránt igyekszik előmozditani, mert ez nemcsak számos nyomornak veszi elejét, hanem idővel az adóalapot is igen tetemesen növelheti.

⁂ (*József nádor*) születésének száz éves fordulóját ezévi szeptemberhó 3-dikán fogja megünnepelni a főváros. Az ünnepély rendjét a következőkben állapitotta meg e napokban az e végre kiküldött hizottság. Az emlitett napon a vigadó nagy termében a meghivott vendégek s a fővaros képviselőtestülete össze fognak gyülni; a nagy teremben csak a hivatalosak jelenhetnek meg, a közönség közt a karzatra szóló belépti jegyek fognak kiosztatni. Azután Ráth főpolgármester és Kammermajer polgármester beszédeket fognak tartani, és a dicsőült nádor áldásos életére vonatkozó adatokat fognak felolvasni. E nap emlékére továbbá hét nagy arany érem fog készittetni, ezekből egyet ő Felsége a király, egyet József főherczeg, Erzsébet főherczegnő és a belga királynő, egyet a muzeum, és a magyar tudományos Akademia fog kapni és egy marad a főváros részére. Az illető vésnöknek, ki e hét darabot késziti, szabadságában álland, érczből hasonló emlékérmeket készitени, s azokat elárusitani.

⁂ (*Engle Arnold*) szabadkőmüves és amerikai polgár halt meg e napokban Budapesten és végohajtásához képest, a szabadkőmüvesi szertartások mellett tétetett örök nyugalomra. A sirnál Berecz Antal, jeles tanár tartott megható beszédet. Engle magyarországi, czeczei születésü volt, egyik rokona 1847-ben az ő nevére váltókat hamisitott, és hogy a büntetéstől megmentse, magáénak ismerte el a hamis aláirásokat. Minthogy azonban a váltók nagyobb összegekre rugtak, nem volt képes azokat kifizetni. A szégyen elől tehát Amerikába vándorolt, megfogadván, hogy előbb nem tér vissza Európába, mig adósságait ki nem fizetheti. Amerikában meglehetős vagyonra tett szert, s mint jó módu ember tért vissza néhány év előtt Budapestre, hol első dolga volt, hitelezőit, s miután azok közül többen már nem voltak életben, azok utódait felkeresni, s kamatostól megfizetni tartozását. Az elhunyt a helybeli négy szabadkőmüves Jánospá-

holynak 1000 forintot s más jótékony célokra szintén nagyobb összegeket hagyományozott.

⁂ (*A kicsi világé*) volt ez a hét, a kis tanulóké, a kik most tették le évi vizsgájukat; szomoru hét az egyiknek, a ki mikor tanulni kellett volna, nem gondolta meg, hogy mindennek megjön a fizetés napja, és most rettenetes kinok közt nézett eléje azon óráknak, midőn a tanárok hérdéseket intéznek majd hozzá, és ő nem tud feleletet adni rájuk, hanem állni fog, földre szegzett szemekkel, halálra vált arczczal, a sok uri vendég szeme láttára! Annál boldogabb hét a jó és szorgalmas tanulóra nézve; oh, az a lázas izgatottság, napok óta alig lehetett ágyba kergetni, ugy ette a könyvet! „Még csak ezt a kicsiket! Látod, édes atyám, ezt még nem tudom egészen! Ha épen ebből a részből találom kihuzni a kérdést!“ Éjszakának idején álmából is fölserkent és nyult a könyv után, ha valjon ugy van-e abban, a hogy ő most magában elmondta, — szegény, azt se tudta, hogy álmában mondta el, valósággal álmában is tanult még a kedves lélek! Azután a vizsga napján, milyen ünnepies hangulatban sietett az iskolába! Hiszen ő ugy tud mindent, a mit éven át tanitottak, de hát ha mégis! Ha megtalál zavarodni! És este aztán, a hogy a bizonyitványnyal kezében berepült a szobába! Csupa „kitünő“ és „dicséretes“ van benne! Képzelni sem lehet nagyobb boldogságot annál, mely most e gyermekarczból a szülékre ragyogott.

És itt első sorban a n ő k é p z ő-e g y l e t iskolájáról kell megemlékeznem. Nemcsak jeles tanárok jelesül tanitanak ott, ugy, hogy szinte szemlátomást megnyilik s megvilágosodik a tanuló leányok minden egyes lelki tehetsége; hanem főleg azért, mivel a mellett, hogy sokra és alaposan tanitják ott őket, még a tanulási vágyat, a tudományszeretetet is gyönyörüen fejlesztik és serkentik föl bennük, és ez a fő! A fiatal leányka a mellett hogy elméje gyarapodik, folyvást érzi, tudja, hogy sok, sok van hátra, a mit még tanulnia kell, milyen tündöklő szépség az igazi müveltség és milyen messzire van ő még attól! Nagy áldás az ilyen iskola a haza és emberiségre nézve egyaránt, a szülék pedig soha le nem róható hálával tartoznak neki.

⁂ (*A szini képezde növendékei*) hétfőn és kedden este a a nemzeti szinpadon mutatták be eddigi tanulásuk eredményét; a drámai osztályok előadták: „A felolvasónő“, „A nyolczadik pont“ és „Ádám és Éva“ vigjátékokat, továbbá „Egy boldogtalan asszony“ magán-jelenetet, és néhány jelenetet „Don Carlos“-ból, „Dalmá-“ból, az operai osztályok meg egyes jeleneteket a „Zsidónő“-ből, az „Alvajáró“-ból, „Mignon“-ból, „Luciá“-ból, mindkét este a rokonok és jó barátokból álló szép számu közönség előtt, mely nem is kimélte a tapsot és kihivást, annyival inkább, minthogy nagyobbára érdem szerint lehetett azokat bőven osztogatnia. Különösen kitünt a drámai növendékek közül M á r k u s Emilia kisasszony. Még csak első éves növendék ez és olyan megragadó gyorsasággal és biztonsággal találta meg a váltakozó érzések és indulatok kifejezését és hangját a „Felolvasónő“-ben, hogy a legfényesebb jövőnek nézhet eléje, ha szorgalmasan tanul és hangja megtisztul. Figyelemre méltó tehetség Békessy Irma kisasszony is (III. éves). Játékában kellem és szavallásában érzés van. A férfi-növendékek közül pedig kiválóbb tehetségek Tóth Imre (III. éves növendék); jellemzetesen ábrázol és értelmesen szaval; ha tovább is szorgalmasan tanul, apja (dicsőült Tóth Józsefünk) fia lehet még belőle. Továbbá Benedek Lajos, (III. éves) a ki máris szerződött tagja a nemzeti szinháznak. — Az operai növendékek közül leginkább kitüntek Vidmár Erzsi kisasszony, szépen iskolázott és kellemes hangjával; Heim Róza kisasszony meglepően könnyed futamaival és kedves, bár még kissé gyönge, pacsirtahangjával, és Kurzweil Janka kisasszony, kinek olyan csudaszép, végig egyenletes és érczteljes hangja van, hogy kellő kiképeztetés mellett világhirü müvésznő lehet belőle. Valóságos gyémánt ez a hang, de lesz-e módja brilliánttá köszörülni azt? Mert idő és pénz kell ahoz, nagy mesterek kellenének neki, talál-e majd e szegény leány Moecenast?

⁂ („*A csók*“), világhirü lesz. Jauner, a bécsi operaszinház és Carl-szinház igazgatója, fölkérte Dóczy Lajost, a „Csók“ vigjátéknak jelenleg Párisban időző szerzőjét, hogy darabját dolgozza át operaszöveggé. Dóczy megigérte s azonnal meg is kezdte munkáját. Az operaszöveghez a zenét Goldmark Károly a „Saba kiválynője“ szerzője, fogja megirni és az uj opera a bécsi operaházban fog először szinre kerülni. Azt remélik, hogy mind a szöveg, mind a zene méltó lesz a két előnyösen ismert szerző jó nevéhez. Fölemlithetjük még, hogy a „Saba királynője“, Goldmark operájának szövegét, Dóczy forditotta magyarra.

⁂ (*A budai szinkörben*) Temesváry lehetőleg ügyekszik helyt állni a nemzeti szinház szünideje alatt. Mindjárt az első két nap Ujházi Edét léptette föl, az örökké uj „Falu roszszá“-ban, és a közönség tódult az előadásra, hogy még egyszer gyönyörködjék Gonosz Pistában, Ujházinak e nagyszerüen szép alakitásában. És minél jobban gyönyörködött, annál jobban fogta el szivét a kin és fájdalom attól a gondolattól, hogy mint feledkezhetett meg a nemzeti szinház gazgatósága a hazai szinmüvészet iránt tartozó kötelességéről, hogy az egyetlen magyar szini müfajt, a népszinmüt, ugyszólván földönfutóvá tette, megfosztván azt legnagyobb szinmüvészeinktől, a nemzeti szinház tagjaitól! Mert szinmüvet nem csak irni, hanem játszani is kell tudni, és azért miként az iró a szinészt, épugy lelkesiti a szinész az irót is müvei alakotásában. Minek is irjon a költő, ha tudja, hogy nincs, a ki az ő alkotásait ugy elő tudja állitani, a mint ő azokat lelkében látja? Más országban, a hol tudják, mije a müvészet a nemzeti életnek, már rég komolyan megfontoltak volna ilyen vad barbarságot. De igaz, hiszen a budai szinkörről akarok szólni! Tehát Ujházi Ede most is olyan kitünő volt, mind rendesen, hanem a többi — no, de nem lehet mindenki Ujházi. Szerdán meg „Ernani“-t adták ott elő, Maleczkyvel, a ki elég szép közönség előtt eléggé szépen játszott. Péntekre pedig a „Kis Faust“ operette volt hirdetve, Halminé Mindszenti Kornélia vendészereplése mellett.

⁂ (*Vegyesek.*) N e m e s l e l k ü urakból álló rendező bizottság juliushó 1-sején a svábhegyi Eötvös-féle nyaraló helyiségeiben a „Budai Frőbel nevelési nőegylet“ alapja javára zártkörü vilgalmat rendez. — G y u l a i P á l jeles esthaetikusunk az egyetem magyar irodalmi tanszékére neveztetett ki. A kitünő tanárnak az egyetem polgárain kivül is bizonyára sok hallgatója lesz. — A t e r é z v á r o s i klub boldogult képviselőjének, Horn Edének emlékét ez évi juliushó 1-sején, mint megválasztatása napján, arczképének leleplezésével és emlékbeszéddel üli meg. A beszédet társasvacsora követi. — A f ő v á r o s b a n e hó 11-dikétől 17-dikéig született 265 gyermek, elhalt 254 személy; a születések tehát 11 esettel mulják felül a halálozásokat. Az uj szülöttek közt volt 141 fiu, 124 leány. A halottak közt volt 134 férfi, 120 nő; egy éven aluli gyermek 101. Ez év 24 hetében élve született összesen 6610, elhalt 5859; a születések többlete 651.

⁂ (*Halálozások.*) Halmiban e hó 10-dikén hunyt el a köztiszteletben álló özvegy S z e n t p á l y Lászlóné, született S z o t o c z k y Klementina urhölgy, 68 éves korában. Nemcsak

gyermekei: Szentpályi Jenő országos képviselő, Szentpályi Janka, (ki az irodalom terén is ismeretes,) Rom Ferenczné, Szentpályi István, ugocsai főjegyző és György Endréné (ismert irónk neje,) számos unokái és rokonai'gyászolják, hanem mindazok, a kik közelebbről ismerték. Tetőtől talpig példányszerü magyar hölgy volt, ki gyermekeiben jó fiakat és leányokat nevelt a hazának. — Elhunytak továbbá: Dr. Kánicz József, gróf Károlyi Alajos surányi uradalmának orvosa, 40 éves korában Tóth-Megyeren. — Kanya Pál, a budapesti ág. ev. gymnazium nyugalmazott tanára, e lapok szerkesztőjének szeretett édesatyja, 83 éves korában. — Nagyvárad egyik legtiszteltebb jogakadémiai tanára: Turcsányi Vincze, 60 éves korában. Igen tudományos és nemes szivü férfi volt. — Nagyváradon Németh Ilona kisasszony, 19 éves korában. — Réthy Lipótné Aradon, 44 éves korában. — [Gönyei P. Károly egyházi pénztárnok neje, született Dusóczky Amália asszony, 57 éves korában. — Vizeki Ta'llián Kálmán, magyar királyi honvéd alezredes, Szőlős-Györökben, e hó 17-dikén, élte 56-dik évében. — Dr. Vida József, kassai tanár, ezelőtt kedves költő és lapunk jeles segédszerkesztője, egy derék, tiszta jellem, 36 éves korában. — Dr. Kövér Gábor kőbányai kerületi orvos 36 éves korában. Hivatásának esett áldozatul; nem rég a kőbányai munkások közt nagyban pusztitott a hagymáz s csak dr. Kövér rendkivüli buzgalmának köszönhető, hogy a járvány elszigetelve maradt. Tevékenysége közben csakhamar ő is hagymázba esett, mely véget vetett munkás életének. Béke hamvaikra!

Divattudósitás.

Ismétlésbe fogok ugyan esni, de kénytelen vagyok vele, mert tisztem parancsolja, hogy nem csak az uj jelenségeket soroljam elő és kisérjem figyelemmel, hanem egy-egy állandó és felkapott divattól se tagadjam meg sem a felemlitést, sem pedig az elismerést. Ezt előre bocsátván, ujolag felhozom, hogy a kétféle szöveteknél készült öltözékek még most is a legdivatosabbak, legyenek azok akár egyszerü házi, akár pedig diszesebb kimenő öltözékek. Csak itt-ott elvétve láthatunk most egyféle szövetből készült ruhát, olyannyira, hogy még az egészen fekete öltözékek is kétféle szövetből valók, t. i. a szoknya grosgrain, foulard, vagy más selyemszövetből, a felső pedig csikos grenadine, selyem, gazir, vagy másféle, könyebb kelméből. Látogatói ruhákat finom beige és selyemszövetekből állitanak össze, ez utóbbiak sokszor csikosak. A szép sávolyos selyemszöveteket is sima kelmével vegyitik, és kivált a fodrok, dudorok és csokrok mind a másik kelméből valók. Fekete, átlátszó grenadint azonban többnyire csak fekete selyemszoknyához viselnek. De bár a ruhára nézve a kétszinüség most az általános divat, mégis vannak, a kik szembeszállva az uralkodó izléssel és saját egyéni izlésüket követve, egyféle kelméből készitik ruháikat, és helyesen is teszik, mert soha sem kell vakon hódolni a divatnak, hanem csak a legfőbbre nézve lépést tartsunk az idővel, és azért főleg a szabásra és összeállitásra nézve ha tekintettel vagyunk az uralkodó izlésre, már divatosan és a mellett egyszerüen is öltözködhetünk. Csakhogy fájdalom, a nemes egyszerüség most már a kivételhez tartozik; azonban kerülve a szembeötlő feltünőséget, a müvelt nőknek e tekintetben is szabad a kivételekhez tartozni, mert végre is soha sem nyilt olyan bő alkalom, mint mai nap, arra, hogy az egyéni szabadságot a finom izlésben kitüntessük. De nézzük tovább a divatosat.

Társasági öltözékhez három szint is vesznek, csak arra vannak figyelemmel, hogy a szinek tökéletes összhangzatban legyenek egymással, mert egyetlen oda nem illő, kirivó árnyalat a legszebb öltözéket is képes elrontani

A sötétkék, ugy nevezett szilva szinü, vagy sötét gránát vörös szöveteket a hozzá illő legvilágosabb szinezetü szövettel vegyitik, továbbá világos kékkel, a vöröset szintén világos vörössel, a sötétzöldet vizi zölddel stb. A crême-szinü ruhákra nézve meg kell még jegyeznem, hogy ezek leginkább nagy figyelmet igényelnek a tökéletes összhangzatra nézve, különben izléstelenné válik az összetétel. E ruhák szépsége továbbá leginkább diszitésükben áll, mely a mostani izlés szerint akkor a legdivatosabb, ha széles

reczézett rojtot veszünk hozzá. Most egész rőfnyi szélességü rojtok is készülnek, elannyira, hogy igen kevés szövetből áll a tünique, mert ez majdnem egészen rojtból áll.

Mai mellékletünk

egy felső gallérka és kézelő szabásából áll. Az első szám a kihajtó gallérkát jelöli, a második az egyenes belső részt, a harmadik pedig a kézelőt. Mind e részek és az összeállitás olyan egyszerüek, hogy alig merem emlékébe hozni t. olvasóimnak, hogy e gallérkák finom kettős vászonból vagy chiffonból készülnek.

Szótalány.

Durneisz Irmától.

Öt betüből áll az egész,
Könyen kitalálhatod;
Nincsen ember a hazában,
Ki ottan nem mulatott.

Első tagomnak hangzóját
Hogyha megnyujtva veszed,
Olvasónőm, nem leszen ez
Ismeretlen előtted.

Vedd a szó első tagjához
A másik legelejét,
S megleled a pórosztálynak
Egyik öltönye nevét.

Első betümnek helyébe
Utolsómat ha teszed,
S első tagom oly igét ad,
Menyországba mely vezet.

Megfejtési határidő: juliushó 22-dike.

A f. é. 22-dik számban közlött rejtvény értelme:

Olcsó husnak hig a leve.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Jánossy Lajosné, Okos Lászlóné, Bátory Zsigray Istvánné, Oláh Szarka Borbála, Devich Ferenczné, Moesz Gézáné, Grundböck növérek, Túry Lederer Emma, Homonnay Julia, Saáry Etelka, Limbek Vilma, Éhen Gizella, Csokány Teréz, Biró Klára, Széll Lajosné, Pántz Ödönné, Bohus Gyuláné Serman Imrike, Korom Hermina, Deák Petronella, Preszly Mária, Viski Gergely Mária, Schimmer Friderika, Székely Berta, Fett Szerbák Ilona, Knau Antalné, Velyáczky Julia, Haluskai Z. Irma, Jungmann Laura, Ferenczevics Teréz, Soltész Emilia, Csiszár Vilma, Rozinay Lászlóné, Koch Rittinger Etel, Bajza Karolina, Antal Mariska és Iluska, Török Karolina, Fülöp Paulina, Auszterweil Jozefin, Medveczky Tóth Etelka, Zigury Györgyné, Nagy Julia, Mózesy Anna, Szabó Anna, Dr. Széll Lajosné, Ujváry Mari, Katinka és István, Bartha Mari, br. Huszár Adél, Durneisz Irma, Scholcz Ernőné, Lázár Eszti, Sziklay Matild, Bakos Irma, Uray Margit, Mandits Erzsi, Velyáczky Julia, Ujfalusy Károlyné.

Tartalom.

A nevelőnő, Vértesi Arnoldtól. — A nagyanya, Gáspár Imrétől. — Abdul-Aziz trónralépte, — Mire képes a nő, Fernando Diaz-tól. — Egy borzasztó gyanu. — Egy hét története. — Budapesti hirvivő.— Divattudósitás. — Szótalány. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Felső kihajtó gallér és kézelő szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

rohant nejéhez és mellette fekvő gyermekéhez, majd az oldalszobában levő többi gyermekeihez. Az ijedtségen kivül semmi bajuk nem történt. A villám a másik oldalszobában is hármas sorban fölszakgatá a mennyezetet s több képet a falról lehányva, fakereteiket összetörte. Az összefutott cseléddséggel aztán első gondja volt, az ajtókat, ablakokat fölnyitni, hogy a fulasztó kéngőztől és portól megszabaduljanak.

Ungmegyében a Nagy-Berezna körüli községekben már ez évben több, mint 10 darab nagy marha lett a medvék áldozata; fényes nappal, a faluk közelében, a pásztorok szeme láttára rohanják meg áldozataikat s leteritik. E hó 7-dikén Sztavna és Kosztrina közt egy arra utazó asszonyságnak délutáni 3—4 óra közt volt szerencséje az országuton találkozni egy ily maczkóval, mely azonban a hölgygyel szemben udvariasan viselte magát s nem bántotta őt.

Vidéki vegyesek. Tasson az ifjuság e napokban sikerült tánczmulatságot rendezett száz forintot meghaladó jövedelemmel, melyet az ottani iskola alapjára adtak. — Máhr Antal 75 éves aggastyán és neje, Navratil Johanna, 75 éves, e napokban ülték meg Duna-Szekcsőn arany menyegzőjüket. — Léván Jahn Ignácz fényképész képeket készitett a nagysarlói honvédemlékről, s nagyobb alakban másfél forintért, kisebben pedig harmincz krajczárért árulja. — Marisel erdélyi faluban nagyon halnak a gyermekek a roncsoló toroklobban s a községnek nincs orvosa.

Különfélék.

⁂ (*A pápa*) e hó 16-dikán ünneplé uralkodásának harminczadik évfordulóját. Az összes pápák között IX. Pius foglalja el a leghosszabb ideig a pápai trónt. Ő a pápák sorában a 257-dik. Péter apostolon kivül, ki — a hagyomány szerint — 25 évig, 2 hónapig s 7 napig vezette (Rómában) a főpásztori botot, IX. Pius 256 elődje közül egyik sem uralkodott 25 évig. VI. Pius megkezdé a 25-dik évet, de nem fejezhette be, miért is a római közmondás az ujonnan választott pápákról azt tartá: „Nem éri meg Péter korát!“ A legtöbb pápa csak néhány évig uralkodott; csak nagyon kevesen haladták meg a huszadik évet, bár azok száma nem csekély, kik már ifjabb éveikben emeltettek sz. Péter székére. Megemlitjük itt, hogy a görög királyi pár a mult hó folyamában Rómában időzvén, meglátogatta IX. Pius pápát is. A pápa a legszivélyesebben fogadta őket s készséggel teljesitette a királyné azon kérését, hogy mutatná meg neki fekhelyét. A pápa egy kis alkovenbe vezette vendégét, egy egészen egyszerü ágyra mutatott, s mosolyogva mondá: „A mint láthatja, nem fekszem szalmán, a mint beszélik; de azért fekhelyem mégis kemény, s a legegyszerübb. Ehez még gárdista koromban szoktam.“

⁂ (*Az uj szultánról*) a külföldi lapok, pártszinezet szerint, vagy a legjobbat, vagy a legroszabbat irják. Az egyik azt mondja, hogy felette egyszerü és józan életü, van egy felesége, és az is angol születésü; mások meg hogy pazar, bárgyu és máris 300 nő van háremében. Mind ebből talán csak az igaz, hogy Hassant, a miniszterek gyilkosát e hó 16-dikán Konstantinápolyban felakasztották.

⁂ (*Philadelphiában*) öt franczia, Flamarin, hires léghajós vezetése alatt, e hó 8-kán léghajóra szállt, és 60 óra alatt Európába érkeztek és Francziaország nyugati partján szálltak le. Első eset ez a léghajózás történetében. Flamarin, mint mondják, feltalálta a módját, hogyan lehet a felső légkörökben kikerülni a kedvezőtlen szeleket és e szerint a léghajót mindig biztosan kormányozni, a mi ha igaz, korszakos találmány.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Vilmos német császár hir szerint, kilátásba helyezte, hogy juliusban király ő Felségét Ischlben meg fogja látogatni. — A „New-York-Herald“ május 27-diki számában a new-yorki magyar egylet közzé teszi gyüjtései ujabb eredményét a vizkárosultak javára. Begyült 414 dollár és 75 cent. Az adakozók között három magyar hölgy nevét is olvassuk, ugymint Ligethy Gabriella, Schuesler Anny és Szigethy Gabriella kisasszonyokét. — Szentpétervártt e hó 6-dikán volt az első nő felavatása orvostudorrá: Kasevarova-Rudnewa kisasszony tette le a vizsgálatot, jeles sikerrel. — Az időjárás az utóbbi napokban egész Középeurópában nagy esőzésekkel volt összekötve, s főleg a magasabb fekvésü országokban tetemes károkat okoztak.

Megbizások tára.

Mezőberénybe T. D. urnőnek: El van küldve.

Balázsfalvára B. I. urhölgynek: Még csak 1 frt 10 kr küldendő be kiegészitésül.

Bőrvelyre B. K. urhölgynek: Postára van téve.

Zeherjére K. J. urnak: Magánlevelet irtam.

Kökényesdre V. J. urhölgynsk: Igenis, a tudva levő áron már kapható; egyszerü lesz, de azért csinos. Szivesen járok el megbizásában. A kivánt könyvvel már nem szolgálhatok.

Járására Sz. L. urhölgynek: Legközelebb veszi a kivántat.

Soósmezőre V. M. urnőnek: Utána fogok járni. Pestről el volt küldve.

Miskolczra L. L. urnőnek: Az egész többlet 80 kr. A többire nézve: szives köszönet.

Dombrádra K. Sz. B. urnőnek: El volt küldve, és utána nézek, hová tévedt.

Lőcsére S. K. urnak: A kivántat a legszivesebben megküldtem, a könyvekből azonban legjobb akaratom mellett sem szolgálhatok többel a küldötteknél, és azonfelül a jövő félévi hat kötettel. Ehez sziveskedjék tehát az előfizetési összeget alkalmazni.

Szegvárra S. J. urhölgynek: Az előfizetéskor nem volt felemlitve, hogy a könyveket is ohajtja. Most a meglevőket mind megküldtem.

Miskolczra D. M. urhölgynek: Örömmel várom.

Pákozdra D. J. urhölgynek: A legjobb felelet a tett.

N. Militicsre P. O. I. urnőnek: Azonnal teljesiteni fogom kivánságát.

Aradra M. E. urhölgynek: Most már csak egy orvossága lesz: a feketére vagy más sötét szinre való festetés.

Mezőtúrra L. Gy. urnak: El van küldve.

Jámra B. T. urhölgynek: Postára van adva.

Losonczra G. A. urnak: Magánlevélben feleltem.

Párkányba G. T. urhölgynek: Ohajtását szivesen teljesitem, a küldendőket pedig várom.

Kecskemétre K. E. urnak: A műlapra nem vettem megrendelést. Nem lehetne-e azt a jövő félévivel egy csomagban megküldeni?

Kollarits József és fiai

legelső kész fehérnemű, vászon, asztalnemü és szövött áru gyári raktárukban

az „YPSILANTIHEZ“, Budapesten váczi-utcza 4-dik számu áruházban;

kapható mindennemü kész férfi-, női gyermek-fehérneműek vásznak, és asztalnemüek a legnagyobb választékban és kitüuő minőségben a legjutányosabb árakon

Férfi-ingek, rumburgi, hollandi vagy irlandi vászonból, darabja 2.50, 3. 3.50. 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6 50, 7, 8, 10, 12 frt.
Férfi-ingek, himzettek, madapolamból, melle vászon, darabja 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14—20 frtig.
Férfi madapolam-ingek, darabja 1.50. 2, 2 50, 3, 3.50. 4 frt.
Férfi szines-ingek, 1.50. 2. 2.50, 3 frt. Két külön gallérral 2.50, 3 frt.
Férfi szines angol oxford-ingek, darabja 2.50, 3.75, 4.75, két külön gallérral darabja 2.80, 4, 5 frt.
Férfi-gatyák, magyar. félmagyar vagy franczia szabásra, pamutból 1.20, 1,30, 1.75, vászonból 1.50, 1.60, 1.75, 2 frt, rumburgi vaszonból 2.25, 2.50, 3, 3 frt 50.
Férfi félharisnyák. pamutból, fehér vagy szines, tuczatja 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7 50, 8—14 frtig, czérnából, fehér tuczatja 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9 frt. 14 frtig, félharisnyák, fehéritetlen vászonból, varrottak, tuczatja 4.50, 6, 7 frt.
Férfi-zsebkendök. fehér vászon, tuczatja 3, 3 50 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 frt. 20 frtig.
Férfi-zsebkendök, vászonból, fehér szines széllel 8 frt, 10 frt, batistból szines széllel 7 frt, 8 frt 50. szines pamutzsebkendök dbja 30 kr, 35 kr, 40 kr, pamut batistzsebkendök szines széllel, tuctja 3 frt
Férfi-gallérok, minden formában, legfinomabb tuczatja 3 frt, 3 frt 50
Férfi-kézelök, tuczatja, 12 pár. 5 frt, 6 frt.
Női ingek, rumburgi vászonból, sima, dbja 2.25, 2.50, 3, 3.50 4, 5ftig slingelt 3, 3.50, 4, 5 frtig, franczia mellyarrással és himzettek 3.50, 4, 5, 5.50, 6, 7, 8, 15 frtig, madapolamból sima 1.50, 2 frt, slingelt 2.50.
Női háló-corsettek madapolamból. egyszerüek 1.30, 1.50, diszitett 1.75, 2.25, 2.50, 3, 3.50, 4. 4.50. 5, 10 frtig.
Női lábravalók, madapolamból, sima szegélyzett, darabja 1.60, slingelt 1.90, diszitett 2.25, 2.50, 3, 3.50, 5 frtig.
Női alsószoknyák. madapolamból. szegélyekkel és diszitéssel, darabja 2 50, 3, 3.25, 3.50, 4, 4.50, 5, 15 frtig. uszálylyal 4, 5, 6, 7, 8, 20 frtig, kitünö minőségü löszörszoknyák 3.80, 5.50. 6, 6.50, 7, 8, 9 frt.
Női harisnyák pamutból, kitünö minőségben, tuczatja 4, 5. 5.50, 6, 6.50, 7, 8, 22 frtig, czérnából tuczatja 10, 11, 12, 14, 22 forintig, szinesek pamutból. párja 75, 80, 90 kr. 1 frt, 1.20. 1.30, 1.50. 3.50 krig.
Női zsebkendök. fehér vászonból, tcztja 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 16 frtig, angol czérnabatistból, fehér, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7,8, 30 frt.
Női franczia derékfüzök (Mieder), dbja 1.30, 2.30, 2.75, 3. 3.50, 4 frt 50 krig.
Fiu-ingek, 6 évesek számára. madapolamból, darabja 1, 1.40. szines, 1 frt 25, 1.40, vászonból 2.10, 2 40, félmagyar gatyák 1.10, 1,20; **8 éveseknek**. ingek madapolamból 1.10, 1.50, szinesek 1.25, 1.55 vászonból 2.20, 2.45, gatyák 1,25, 1.40; **10 éveseknek**, madapolamból 1.20, 1.65, szinesek 1.60, 1.75, vászonból 2.30, 2.65, gatyák 1.35, 1.60; **12 éveseknek** ingek madapolamból 1.30, 1.80. szinesek 1.65, 1.90, vászonból 2 frt 40, 3. 3.50. gatyák 1.55, 1.80; **14 éveseknek** ingek madapolamból 1 frt 40, 1.90. szinesek 1.75, 2.10, vászonból 2 65, 3.15. 4 frt, gatyák 1.65, 2 frt; **16 éveseknek** madapolambó l 1.50, 2.10, szinesek 1.75, 2.20, vászonból 3 frt, 3.50, 4, 4.50, gatyák 1.75, 2. 2 frt 25.

Kész fehérnemüek leányok számára, minden nagyságban és minöségben, ugyszinte cseesemök számára, melyekröl kivánatra árjegyzékünket bérmentesen beküldjük.
Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat vászon és asztalnemüekben.
Rumburgi vászon. 42 méter (54 röf) vége 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 32, 35, 38, 40, 42, 45, 50, 120 frtig.
Hollandi vagy irlandi vászon, 39 méter (50 röf) 22, 23, 24, 26, 28. 30, 32, 34, 38, 40, 45, 50. 100 frtig.
Hollandi vászon gyermek-fehérnemüekre és ágynemüekre, 32¾ méter (42 röf) vége 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26. 28, 30, 50 frtig.
Creas-vászon, 23½ méter (30 röf) vége 10 50, 11, 11.50, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 30 frtig
Lepedö vászon egy szélben, 29 méter (37 röf), 12 lepedöre vége 33, 36, 38, 40, 42, 44, 45, 48, 50, 100 frtig.
Fehér pamutcsinvat, ágynemüekre, 1 méter 38. 46, 48, 58 kr.
Madapolam vagy Chiffon, vége 25 méter (32 röf) 6.75, 7.25, 7.75. 9.25, 11 25, 11.75, 12.25, 13.75. 16 frt 75 kr.
Szines kanavász, 23½ méter (30 röf) 9, 9 50, 10. 11, 12, 13, 14, 15 frt.
Szines ruhaperkálok dus választékban. 1 méter 36, 38, 48, 50, 52 kr.
Vászonzsebkendök hölgyek és urak számára, tuczatja 2.50. 3. 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 9. 10—20 frtig.
Türölközök. tiszta vászon, tcztja 5.50, 5.80. 6, 6.90, 7.50, 8, 9. 10, 20 frt
Asztalkendök, tiszta len, tuczatja 4, 4.50, 5, 5.50, 6.30, 7, 8, 9 frt. abroszok 6. 8. 10, 12, 18, 24 személyre, darabja 1 frt 90 krtól 14 frtig.
Damast asztali terítékek, 6 személyre 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 9, 10, 24 frtig, 12 személyre 12, 12.50, 13, 14.50, 15, 16, 18. 20, 40 frtig, 18 személyre 25, 27, 32, 48 frtig, 24 személyre 32, 34, 40, 46, 53, 75 frtig.
Kávés kendök szines és fehér, darabja 3. 3.60, 5, 5.50, 6, 11 forintig, csemege kendök tuczatja 3, 3.50, 4.50, 5.50 krig.
Csipkefüggönyök, 1 ablakra 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5 50. 6, 6.50, 7, 8, 9, 10, 15 frtig.
Ágyteritök, darabja 4.50, 5, 6, finom ripsből 9.50; **asztalteritök** 3.80, 4, 5 frt, ripsből 7 frt 50 kr.
Ágypokróczok, kisebbek 4.50, 6.50 nagyobb 6, 6.50, 7 50, 8,50, 11, 14 frt 50 kr.

Menyasszonyi készletekkel 180 forinttól 1800 forintig, és feljebbkész fehérnemü és vászonban a legszebb kiállitásban szolgálhatunk, ezekről árjegyzékünket kivánságra bérmentesen beküldjük.

Az árak legjutányosban szabottak, s ha valami a megvett vagy rendelt tárgyakból akár mi oknál fogva tetszésre nem lenne, 14 nap alatt, ha az árszelvényünkkel el van látva, nemcsak szivesen kicseréltetik, de kivánságra az érte fizetett összeg is visszaadatik.

Levél általi megrendelések még az nap, melyen érkeznek, különös figyelemmel és pontosan eszközöltetnek és csomagolási dijt nem számitunk. 1895

Egyedüli föraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

Magyar- és Erdélyhon számára

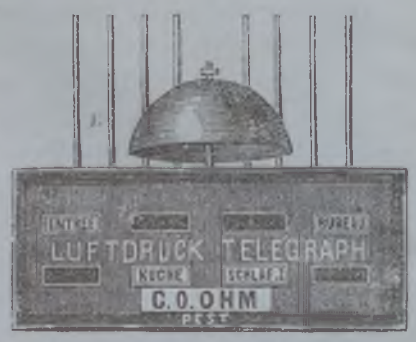

Wheeler és Wilson

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból.

ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos keztyüvarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó mükelye; selyem-, czérna- és türaktár varrógépek számára.

RAKTÁR

a legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O., Pest, Jozsefter 15. sz.
uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Árjegyzéke.

Napi árak ½ kiloként.

Cukor, legfinomabb	25	kr.
„ igen finom	24	„
„ középszerü	23	„
„ koczkakban, finom	27	„
„ törött, finom	27	„
Kávé, Mocca igen finom	84	„
„ **Cuba** valódi Bordeaux	90	„
„ **Cuba** legfinomabb	88	„
„ **Java** aranyszinü	100	„
„ **Portorico** különösen finom	80	„
pörkölt (Cuba, Mocca és Java) vegyitve	105	„
Gyertya Stearin 6-os és 8-as	50	„
Rizs különös nagyszemü	10	„
„ olasz fényes	16	„
„ Rangoon legfinomabb	12	„
„ Áracon jó	10	„
Árpadara igen finom	25, 22, 20, 16 és 10	„
Gara	15	„
Maccaroni olasz	26	„
Tarhonya	18	„
Sago	24	„
Mosó szikso	8	„
Chocoláde	60, 80, 120, 140, és 180	„
Mustár legjobb 1/1 üveg 35, ½ üv.	25	„
Zöld borsó franczia ½ doboz	70	„
Mandula édes	54	„
Mazsola-szőlő uj	32	„
Salátaolaj legfinomabb	60	„
Szappan szegedi	22	„
Köles	7	„
Szilva valódi török	12	„
Dió egészséges	12	„
Kémenyitó legfinomabb gallérnak	22	„
„ legfinomabb tülle anglaise	18	„
Sardinhal ½ szel. 80 kr. és	100	„
1/4 „ 41 „ „	55	„
Rum Jamaica üveg 80 „ „	120	„
„ „ „ 45 „ „	65	„
„ **Brasiliai** pintes üveg	70	„
Thea különös finom	425	„
Sós-borszesz első minőségü	40	„
Pezsgő valódi franczia (palaczk)	3 frt 50	„
„ „ „ „	2 frt 50	„

Az árukat budapesten kivánatra bérmentve a házhoz küldöm.

Vidéki megrendelések utánvét mellett a legnagyobb gonddal teljesittetnek.

Hampel Győző,
Budapesten nagy (3) korona-utcza 16.

Kattausche József esztergályos.

Fehérruhát mángoló és facsaró gépek

valamint **görszékek betegek számára**. Nagy választék golyók- s kúpokban lignum sanctumból, valamint fehérrukát mángoló s facsaró gépekben; javitások a legolcsóbban eszközöltetnek.

Kattausch J.
Sebestyén-utca 3. szám.

Fölvilágositásul.

A **Mocsonyi**-féle ház lebontása végett

Farkas S.

nőidivatterme

nem **váczi-utczában,** hanem **Kis-hid-utcza vadászkürt** szálloda átellenében van.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr. Killisch,** Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

27-dik szám. Julius 2-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte óra	Nap kelte perc	Nap nyugta óra	Nap nyugta perc
Jul. 2	Vasárnap	A 4 Sarlós B. A.	A 3 Otto	20 C Illés	10		4	8	8	0
3	Hétfő	Kornél	Heliodor	21 Julian	11		4	8	8	0
4	Kedd	Ulrik püspök	Oseas	22 Özséb	12		4	9	7	59
5	Szerda	Vilmos Apát	Czirilla	23 Agrippa	13 Démut	●	4	10	7	59
6	Csütörtök	Izaiás próféta	Ezaiás	24 János születése	14		4	11	7	58
7	Péntek	Vilibald püspök	Eszter	25 Febronia	15 Eva		4	11	7	57
8	Szombat	Kilián püspök	Gillyén	26 Dávid remete	16 Sab. Nasszo		4	12	7	57

Vidéki tárcza.

Szerbia. Ez most az első hatalmasság a földön, legalább annyiban, hogy ő róla beszélnek most legtöbbet, mert ő csinálja a legnagyobb zajt, beszólitotta összes haderejét, egy része a török határon is van már, sőt mint irják, a Drina mentében már egy-egy kis csetepaté is lett volna a szerb és török csapatok közt, bár csak julius elejére teszik a háboru valóságos kiütését.

Akkorra az összes szerb nemzet, a 17-dik évtől 52 éves koráig minden harczképes férfi fegyverbe szólittatott, és Szerbiát nyomban követi Montenegro, azután a sok idegen szláv önkéntes, a szerb lapok persze azt trombitálják, hogy a „szent harczosok“ száma sok százezerre megy, a mi bizonyára egy kis nagyitás. És pénzről is gondoskodva van, Milán fejedelem néhány millióra való kényszerkölcsönt vetett ki népére, azután a hivatalnokok legnagyobb részét a hadseregbe osztották, és a kiket meg kellett hagyni, egynek sincs nagyobb fizetése évi 600 frtnál, annyira leszállitották, a hadi költségek födözése végett; igy aztán azt hiszik, hogy győzik, leverik a törököt, viszszakergetik Ázsiába, a török tartományokat meg felosztják maguk közt, Boszniát kapja Szerbia, Herczegovinát meg Montenegro; hogy ha pedig nem győznek, akkor sem nagy baj, mondják; az ő államaik biztositvák, azokat nem engedi Európa, nincs tehát mit veszitenünk, legfölebb egy sereg embert, — mi az?

És azzal is kecsegtetik magukat, hogy vereség esetében a muszka okvetlenül bele fog avatkozni, és akkor kész az európai háboru, a miből megint csak ők vélnek hasznot látni. Pedig nem lehetetlen, hogy a török csakugyan a körmükre fog koppintani, mert, mint a török lapok irják, minden erejét a szerb és montenegrói határok felé inditja; hozzá még, hogy lételeért küzd, hordaszámra indithatja Ázsiából a harczosokat az ellenségre, és a keleti faj mikor fanatizálva van, veszettül harczol; — másfelül meg azt irják, hogy az európai hatalmasságok semmi esetre nem fognak beleavatkozni, hadd végezzék el ügyeiket maguk közt, az angol és az orosz már tökéletesen megegyeztek volna e részben; de — valjon lehet-e hinni a diplomácziának, és különösen az orosznak, mikor eddig is folyton a béke olajágát lobogtatta kezében, mig alattomban mindenképen szitotta a tüzet!

Lehet képzelni, hogy a lobbanó lángokból a Szerbiával határos hazánkba is nem egy szikra repül át; a volt határőrvidék, a miért csak az imént a kemény katonauralom alul felszabadittatott, csupa nemes hálából pénzét és embereit, a mi pénzünket és a mi embereinket, küldi Szerbiába, természetesen „titokban;“ a déli vidékek is, Nagy-Becskerek, Nagy-Kikinda, Ujvidék sat. a miért ott a magyar szerbek e haza legáldottabb földjét lakják és a miért alkotmányos kormány alatt mindenben egyenlők a magyarral, buzgón támogatják a déliszláv birodalomról való szép álom vérrel való kifestését. Évek óta bujtogatnak ott a Miletics-féle emberek és közlönyök, és évek óta szemet hunyt a magyar kormány hazaellenes üzelmeiknek, de már e napokban csordultig telt a pohár, a szerb izgatók egész nyiltan járták már keresztül-kasul a vidéket,toboroztak, és pénzt gyüjtöttek Szerbia javára; csak most vetett a mi kormányunk is egy tekintetet az ottani szép világra, és több helyen titkos, hazaellenes szövetségeknek jött nyomára, minél fogva Nagy-Kikindán többeket el kellett fognia. Ez természetesen nem tetszett az ottani jó atyafiaknak, próbáltak egy kicsit zenebonáskodni, mivel aztán azt nyerték,hogy néhány zászlóalj katonaságot küldtek a nyakukra, sőt arról is van szó, hogy a mint Szerbiában kezdődik a háboru, a déli vidéken ostromállapotot hirdet a kormány. Nem is lehet az másképp; a hol annyi a gaz és a kigyó, ott nyitva legyen a nemzet két szeme!

Kassán mult vasárnap volt a felső-magyarországi muzeum megnyitása, dr. Stőr titkár beszéde mellett. Ez ünnepélyre a fővárosból is hirneves vendégek mentek oda. Vajha minél elébb egyebekben is jó magyar szellem hatná át az ottani értelmiséget; mert most, fájdalom, nagyobb pártolásban részesül ott az idegen a magyarnál. Igy például a német szinészet teli házaknak, virágzápornak, dus jövedelemnek örvend ott, noha operettejei gyöngék s drámai szinészei is mögötte állanak az ott müködött magyar társaság jobb tagjainak. Hová jutunk, ha magunk tüntetünk a magunk ügye ellen!

A kolozsvári népszinmüi pályázatról egy ottani lap azt a furcsa hirt hozza, hogy a jutalmul kitüzött ezer franc nem fog kiadatni, mivel a pályamüvek között egyetlen egy a b s o l u t jó sincs. Az illető lap bizonynyal csak élczet akart vágni a pályázatra, mert jól tudja, hogy „absolut jó“ nincs a világon, sem ember, sem szinmü, annál kevésbbé n é p s z i n m ü, melyre még műszabály sincs; föl sem lehet tehát tenni, hogy a biráló bizottság ilyest kivánna. Azt teheti a pályahirdető, hogy előadatja a viszonylag legjobb pályamüveket (ámbár a kihirdetett pályázatban arról sincsen szó) és a melyik legjobban tetszik, annak adja ki a dijat, de a dijat törvény és igazság szerint minden esetre ki kell adnia.

Ungvárról értesitik lapunkat, hogy Bulyovszkyné asszony a legnagyobb tetszés mellett vendégszepelt ott a mult héten. Minden föllépésénél a szinház zsofolva volt és tiszteletére kirándulásokat rendeztek az ottani gyönyörü vidékre.

Előfizetési dij (illetményekkel): Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda: Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija: Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

27. SZ.
Julius 2-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel, minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-a műlap meghozatala félévi járatási kötelezetést foglal magában a lap irányában.

A nevelőnő.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás.)

VII.

Késő nyári délután a kertben ült egy nagy diófa alatt Matild. Ama rövid félórácskák egyike volt ez, midőn a hosszu, fáradságos vesződség után, melyet a makacs és tanulni nem akaró gyermekekkel folytatott, kissé magányban maradt.

Ilyenkor könyvet, vagy valami varrást szokott kezébe venni s leült a padra a nagy diófa alatt, a kert ama részében, hol nem háborgatták.

Eleinte gyakrabban arra intézték ugyan sétájokat Rudi vagy Berczi, hivatlanul leültek a padra, fecsegtek badarságokat, bókot, hizelgést és gorombaságot; de midőn látták a nevelőnőnek folyvást egyforma hideg, közönyös arczát, végre megunták s abba hagyták ezt a próbálgatást.

A mi Dobokay Gábor urat illeti, az maga meg sem próbálta még eddig. Szegény ember nagyon távol járt minden olynemü szándéktól, a milyennel az Igriczy kisasszonyok gyanusitották.

Nem mondja, hogy fiatalabb korában nem követett volna el valami bolondságot, de huszonkét évi házas élet megszelidítene egy vadállatot is, nem olyan szegény törődött embert. Igaz, hogy az asszony még most is félti őt, hanem már az az ő feleségének természete; ő bíz isten nem oka.

Nem, nem! Hiába tréfálnak vele. Mit is gondolnak? Itt a két nagy fia. Már ő csak azokra hagyja a bolondozást.

De mennél jobban szabadkozott, tiltakozott minden ilyes föltevés ellen, annál inkább megerősödött a közvélemény, hogy az öreg kujon leütötte a leányt a két fiának a kezéről.

— Mit csinál a kis gouvernante? — azzal a kérdéssel fogadták Dobokay Gábort, akármerre ment.

— Hej, öreg, veszedelmes dolog ám, ha az ember a háznál tartja a galambocskáját! — figyelmeztették a jó barátok.

— Oh, maga vén hitszegő! — dorgálták az asszonyok.

Dobokay Gábor eleinte nevetett s tréfával akarta elütni a dolgot, de nem hittek neki. Aztán dühösködött s akkor még kevésbbé hittek neki.

Oh, az emberek tudják, hogy mit higyjenek. Ismerik ők a kis hamist! Hallották már ők, hogy miféle kalandjai voltak Matild kisasszonynak.

— Kalandjai? — szólt Dobokay Gábor megütődve.

— No, no, ne ijedj meg, öreg! Elmult dolgok s tudod, hogy elmult esőnek nem kell köpönyeg.

Dobokay Gábor fejét csóválta s furcsa gondolatok kezdték környékezni.

— Hüm! ha az embernek nem volna két nagy fia, meg a felesége, a ki mindig utána les!

A pletykából ezalatt eljutott valami a két fiu füléhez is. Berczi savanyu képet vágott hozzá és hallgatott, de Rudinak arczába szökött a vér.

— Hát ezért utasitott vissza engem! — mormogá, fogait összeharapva!

— Matild csöndesen, elmélázva ült a nagy diófa alatt. A könyv nyitva volt kezében, de most nem olvasott. Különös merengés szállta meg lelkét. Ujra előfogta az elhagyatottság, az egyedüllét érzete. Az olvasmány szomoru gondolatokat támasztott föl benne. Ez örömtelen, rideg ifju élet ólomsulylyal nehezedett lelkére.

Keresett egy rokon lelket gondolatában. Keresett és nem

talált. Sehol, sehol az egész világon. Nincs egy résztvevő rokona, nincs egy barátnője, nincs senkije!

— Mit vétettem, istenem! — sohajt föl a fiatal leány, — hogy a szeretetnek, a részvétnek egy szikráját sem találom sehol! Hogy idegenen fordul el tőlem mindenki! Nem becsül, nem szeret senki!

E pillanatban egy alak merül föl lelki szemei előtt. Csak ugy futólag s mégis oly élénken. Feltünik képzeletében a fiatal férfi arcza, az egyetlen, a ki legalább udvariasságot és szivességet tanusitott iránta. Csak azért gondol reá. Csak azért, nem egyébért.

Oh, az mégis más ember, mint ezek itt! Hideg, büszke, de nem tolakodó. Nem élt vissza az elhagyott, gyámol nélküli fiatal leány helyzetével. Nem. Annak ajkáról nem hallatszott egy szó sem, mely lealázó, sértő, vagy nyájasságával vakmerő lett volna.

Szomoruan hajtja le fejét a fiatal leány s félbeszakitja gondolatait.

— De miért is gondolok rá? Bogárdy Aladár gazdag, előkelő ur és én egy szegény, lealázott, eltaposott teremtmény. Hogy jutnék még én eszébe?

S a nélkül, hogy vissza birta volna tartani, a nélkül, hogy tudta volna, mi lelte, könyek gördültek ki szeméből s aláperegtek bus arczán.

— Matild kisasszony! — hangzott most közvetlen mellette.

Az ábrándozó megrezzenve tekintett föl s igyekezett könyeit eltakarni.

— Matild kisasszony! édes Matild kisasszony! Ki bántotta kegyedet?

A nagyobbik kamasz, Dobokay Rudi állt a fiatal leány előtt s mielőtt Matild megakadályozhatta volna, megfogta a leány kezét és leült melléje.

— Ki bántotta kegyedet? Berczi talán? — ismételte kérdését a fiatal ember s szorosan tartotta kezei közt a leány kezét, melyet az hasztalan iparkodott visszavonni.

A megdöbbent leány nem tudott hirtelen felelni.

— Vagy anyám? — sürgette a fiatal ember.

— Nem, senki. — rebegé Matild. — Gyerekség volt tőlem . . . Magam sem tudom . . . Köszönöm szives részvétét. Igazán semmi bajom.

— Igazán semmi baja? — viszonzá Dobokay Rudi nyersen. — Semmiért nem szoktak sirni.

— Olvastam valamit, — mentegetőzött Matild — Mondtam már, Dobokay ur, hogy gyerekség volt tőlem . . . De most veszem észre, már esteledik is. Be kell mennem a gyerekekhez.

Fölállt. De Dobokay Rudi nem bocsátotta el kezét.

— Be kell mennem! — rebegé Matild, csaknem könyörgőleg.

— Hagyja csak, hagyja; a gyerekek várhatnak, — viszonzá Dobokay Rudi. — Nekem fontosabb mondani valóm van.

Matild látta, hogy a fiatal ember ma szokatlanul roszkedvü; nem akarta őt ingerelni s ujra leült a padra, miközben egyszersmind sikerült kezét is kivonnia a fiatal ember keze közül.

— Mi az a fontos dolog, a mit ön mondani akar nekem? — szólt, mosolyt erőltetve ajkára.

A fiatal ember nem felelt, hanem visszatért az előbbi kérdésre:

— Miért sirt kegyed?

— Már megmondtam, — felelt Matild.

— Nem mondta meg. Engem nem fog megcsalni.

— Dobokay ur! — szólt a leány fölállva.

— Igen, igen, engem nem fog többé megcsalni. Én mindent tudok.

A fiatal embernek ajka lihegett, szemei dühösen forogtak, egész arcza lángban égett föl, egészen homloka tetejéig. Kitört belőle az elfojtott ingerültség.

— Mindent tudok. Hiába néz oly ártatlanul reám. Hallja, hogy mindent tudok!

E bősz kitörés megdöbbentette a fiatal leányt.

— Mit tud ön? — szólt halkan, félénken.

— A mit mindenki beszél, a mi közszájon forog. Azt mondják, hogy kegyed nem mindenkihez oly szigoru, mint énhozzám.

— Azt mondják?

A leány szava elfult a keserüség, a fájdalom, a harag és elszörnyedés miatt.

— Azt, — felelt a fiatal ember daczosan. — Ha tudni akarja, hát azt. Bezzeg nem bánt Bogárdy Aladárral olyan szigoruan, mint énvelem. Bezzeg annak nem kellett hetekig hiába esdekelni, mint énnekem!

— Ki mondta önnek ezt a gyalázatos rágalmat? — lihegett a fiatal leány, sápadtan, egész képéből kikelve.

— Ki mondta? Mindenki mondja. Láttam magam is.

— Dobokay ur! — sikoltott föl Matild s eltakarta arczát két kezével.

De a fiatal ember nem ismert irgalmat.

— Elsápadt, ugy-e? Reszket, ugy-e? Tagadja még?

— Hazugság! hazugság! — kiáltott a szegény megrémült leány, csaknem könyörögve.

— Oh, még többet is mondanak, másokról is beszélnek! — folytatá a fiatal ember. — Látja, Matild kisasszony, legyünk őszinték egymáshoz. Ne játszsza előttem a kőszivü szerepét. Én szeretem, imádom önt, megbolondulok önért. Legyen irgalmas hozzám! Ne taszitson el magától! Mivel különb ember Aladár, mint én vagyok?

Matild mintegy kábultan állt ott; ajka reszketett, de nem volt képes szólni.

— Matild! édes, szép Matild! hallgasson meg engem! — esengett a fiatal ember.

S karja már körülölelte az elkábult leány derekát.

— Édes Matild!

Az ifju leány akkor föleszmélt s reszketve taszitotta el magától a vakmerőt.

— Tehát csakugyan elutasit? Most is elutasit? — szólt Dobokay Rudi zordonan.

Matildnak csak egy megvető pillantása felelt reá.

— Elutasit! — folytatá a fiatal ember s szemöldökei mindegyre haragosabban huzódtak össze. — Miért? Fél valakitől? Tehát csakugyan igaz, a mit mondanak? Csakugyan igaz, hogy kegyed az apám szeretője?

Ez ujabb csapásra Matild szótlan leroskadt a padra.

A nagy kamasz maga is megijedt szavainak hatása fölött s könyörögve igyekezett eszméletre téríteni a félig ájult leányt.

— Édes, kedves Matild kisasszony! ne vegye ugy szivére, a mit mondtam. Csak a féltékenység beszélt belőlem, az irigység, mert bolondulásig szeretem kegyedet. Nem, én nem hiszek semmit abból, a mit kegyedről beszélnek. Édes Matild!

(Vége köv.)

Ujra hiszek, ujra remélek . . .

P. Tóth Kálmántól.

Ujra hiszek ! ujra remélek . . .
Oh, mily nehéz e küzdelem !
Nehéz harcz emészt, ifju lélek,
Játsznak veled a szép remények,
A kétség, beesés és a szerelem !

Az orgonának zugó hangja —
Az éneklő gyermeksereg —
A székesegyház mély harangja,
Lelkemet magával ragadja
S megtört szememből köny pereg.

De ott, — amott az oszlop árnyán,
Egy szüzi angyal térdepel . . .
Egy pillanat s a régi ármány
Ölyvkarmait szivembe vágván,
Az alvó szörnyet rázza fel . . .

El, el, a lányhoz ! — Angyal, ördög !
Tied vagyok, oh, a tied !
Mit szivem eddig rejtve őrzött
Fogadd, fogadd a drága gyöngyöt,
Tiszta, örök szerelmemet !

Vissza ! nyomorult, gyáva lélek !
A kaczaj feledve vagyon,
Melylyel koldussá, semmivé tett
A hölgy, kinek szived nem vétett
Mást, mint szerette őt nagyon.

Agyam szédül, lerogyok térdre
A komor feszület előtt . . .
Irgalom atyja ! — Örök béke !
Megtört szivednek menedéke :
Kínszenvedek . . . Oh adj erőt ! . . .

Abdul-Aziz trónralépte.

(V é g e.)

A szultán tovahaladtára valamivel nyugodtabb lett, összeszedte magát, s föltette magában, hogy a kedvezőtlen benyomást, mit ő fölségére szükségkép tennie kellett, helyrehozza. E jó szándéku elhatározásának kiviteli módja azonban, ügyetlenségénél fogva, még férjének is boszuságot szerzett. De sokszor jár ugy az ember, hogy valami hibát elkövetvén, midőn azt jóvá tenni akarja, még nagyobb hibába esik.

A hölgyeket, a mint a trónteremből távoztak, a validah-szultánához, az igen magas rangot elfoglaló anya-császárnőhez vezették.

Ez igen kegyesen fogadta a hölgyeket, kiknek mindegyike egy számára kijelölt divánon foglalt helyet.

Legfőbbikük, Ferideh, keresztbe tett lábakkal, a szultána mellett ült, kihez a leghódolatteljesebb szavakat intézte.

Azután szerencsét kivánt fia trónraléptéhez, és időszerünek tartotta a következő beszéddel biztositani a maga számára ő fölsége kegyét :

— Fölséged kétségkivül tudja, hogy férjem, Kiprizli basa, mindig egyike volt fölséged fia, a mi fölséges uralkodónk legalázatosabb szolgáinak s legőszintébb hiveinek, és leginkább ezen körülménynek köszönheti a nemzet azon boldogságot, hogy ma Abdul-Aziz trónraléptét ünnepelheti.

Lehetetlen volt, hogy a validah-szultána ezen kétértelmü bókot, melyben a beszélő nő egyenesen kimondta, hogy ő és fia tulajdonképen az ő férjének köszönik trónjukat, feltünő hidegséggel ne fogadja. A szultána mindazáltal elfojtá boszuságát, és ép annyi tapintattal, mint lélekjelenléttel más fordulatot tudott adni a társalgásnak.

Ferideh azonban elég ügyetlenül nem vette észre a hatást, melyet beszédje utóbbi része a szultánnőre tett. Már egyszer politikai fejtegetésekbe elegyedve, elkezdé a validah-szultána előtt fölsorolni mindama reformterveket, melyeknek kivitelére ő és férje törekesznek.

— Igenis, — mondá, — itt az ideje, hogy a visszaélések végre megszüntettessenek, és a lopásoknak és istentelenségeknek, melyek a legutóbbi kormányt a legszégyenteljesebbek egyikévé tették, vége vettessék. A basa el van határozva, hogy mindezen változtasson. A tolvajok irányában a legszigorubb eljárás alkalmazandó, a császári haremben uralkodó visszaélések megszüntetendők, s a muzulman társadalom ismét alája vetendő szent prófétánk és az izlam vallás régi törvényeinek.

Képzelhetni, mily hatást tehetett ily tiráda a szultánnőre !

Eleinte bizonynyal nem tudta, nevessen-e, vagy boszankodjék, mert ily beszéd bizonynyal vagy együgyüségből, vagy szemtelenségből származhatott csak.

A szultánnő végre is az előbbi oknak tulajdonitá azt, és pedig nagyon helyesen, minélfogva elegendőnek tartotta, csupán egyszerüen hátat forditani Feridehnek, és a többi miniszter nejeivel kezdeni a társalgást.

Alig történt ez meg, midőn Ferideh szemei egyszerre fölnyiltak, de ez mármost csak arra szolgált, hogy tisztán láthatta a mélységet, melyet meggondolatlan beszédjével férje s a császári család közt nyitott.

Haza érve, tapasztalta, hogy a boldogtalan esemény hire Kiprizli basának már a fülébe jutott.

Ennek következése természetesen egy pár heves családi jelenet lett, miközben a basa nem tartóztathatta meg magát efféle megjegyzéstől :

— Az Isten a bolondoknak a szájat enni, nem pedig beszélni adta.

Feridehnek elég bánatot okozott diplomácziai csatavesztése, s elveszté a kedvét attól, hogy valaha ujra a politikába elegyedjék.

Az ottoman udvarnál ősrégi szokás azon személyeknek, kik hivatalos elfogadtatáson jelen vannak ajándékokat adni. Ez a vendégek távoztával szokott megtörténni.

Az ajándékok rendszerint ékszerekből állnak, melyeknek szépsége s értéke az illető személyek rangbeli jelentőségétől függ, kiknek szánva vannak.

Az ottoman udvar czuttal sem tért el ezen hagyományos bőkezüségtől és nagylelküségtől.

Ferideh, mint a nagyvezér neje, az oroszlánrészt kapta az ajándékokból, és teljesen megelégedhetett is velük. Az ő fölsége által neki adott ajándékok mind gyémántokból álltak s százezer frankot értek.

A kiséretbeli hölgyek szintén drága ajándékokban részesültek.

Ferideh s kisérete a fogadtatással — még inkább pedig az ajándékokkal, — megelégedve tértek haza.

Itt alig véve maguknak időt fátyoluk letevésére, körülfogták Feridehet, hogy az őket illető ékszereket átvegyék s azokban gyönyörködjenek.

Türelmetlenül tolongtak, és kiabáltak körülötte : „Hol van az én ékszerem ?“ „Melyek az én gyémántjaim ?“

Mind e fölkiáltások elnémultak lassankint, a mint szemlélhették azokat.

Hanem egyikük hiába sürgette a magáét.

Mikor látták, hogy az ő doboza sehol sincs, elkezdték mindenütt keresni, s mindenkitől kérdezősködni utána — de hiába.

Mindenkit szorongás és gyanu fogott el:

— Hogyan tünhettek el az ékszerek dobozostul?

Az esemény nyugtalansággal és zürzavarral tölté el a háremet.

A mig valamennyien a kereséssel voltak elfoglalva, Feridéh egyszerre némileg izgatott hangon kiáltott föl:

— Im, itt a doboz, én megtaláltam.

Képzelhető, mily hévvel futottak mind oda, s mily kiváncsian tolakodtak Feridéh körül, ki az elveszett tárgyat megtalálta.

Mily nagy volt azonban az átalános bámulat, a mint a doboz kinyitására kitünt, hogy az üres!

Alig akartak hinni szemeiknek; nem birták megmagyarázni a dolgot!

— Hol van az ékszer? Hová lett?

Ezek voltak a kérdések, melyek minden oldalról hangzottak, s melyekre senki sem birt megfelelni.

A dolog mind maig kideritetlen maradt.

Abdul-Aziz uralkodása legelső hónapjaiban egész buzgalommal rajta volt, hogy minden visszaélést megszüntessen.

Riza basa, a korábbi kormány hadügyminisztere, számos sikkasztással volt vádolva; ezenfelül minden lehetőt elkövetett, hogy Murad herczeget, Abdul-Medjid szultán fiát emelje atyja utódjává.

A szultán fölszólitotta őt, hogy bizonyos pénzösszegeket visszatéritsen. — Riza basa házába zárkózott, s vonakodott akármit is megtériteni.

Erre a szultán Smyrna kormányzójává nevezte ki, csakhogy eltávolitsa Konstantinápolyból, hol gazdagsága töméntelen barátot szerzett neki, kiknek érdekében volt őt támogatni. És itteni összeköttetései könyen akadályul is szolgálhattak volna, ha aztán a kormány erőszakkal szándékozott volna föllépni személye ellen.

Riza basának engedelmeskedni kellett, mit azonban kedvetlenül tett.

Alig volt még pár napig Smyrnában, midőn azt a parancsot kapta, hogy számüzetésbe menjen. A helyett azonban, hogy e parancsnak engedelmeskedjék, egy franczia fregatte födélzetére menekült.

A szultán kiadatását követelte a franczia kormánytól, melynek védelme alatt volt.

A válasz az volt, hogy kiadják a basát, de csak azon föltétel alatt, ha a korábbi valamennyi miniszter ellen is vizsgálat indittatik, minthogy Riza csak azok egyetértésével járt el.

Erre nemsokára sikerült Kiprizli-Mehemed basa ellenségeinek ez utóbbit eddigi magas állásáról leszoritani. Azt sugták a szultán fülébe, hogy a nagyvezér magát tartja Törökország tulajdonképeni urának.

Fuad basa, e hir terjesztője, csakugyan utódja lett a magas polczon amaz embernek, kinek bukását e cselszövénynyel előidézte.

A szultán folytonos összeesküvések rémképeitől ijeszgetve, elejét szándékozván venni annak, kogy Mehemed-Kiprizli basa az elégedetlenek pártjához csatlakozhassék, azt parancsolta neki, kogy azonnal Adriánopelba menjen.

Efféle parancsoknak Abdul-Medjid szultán idejében ritkán volt szokás engedelmeskedni; elegendő volt, ha az illető bezárkozott palotájába, s ovakodott valami politikai cselszövénybe elegyedni. Ha szorosan ehez tartotta magát, békén hagyták.

A szultán, a mint a parancs kiadatása után harmadnapra Kiprizli-Mehemed basa háza etőtt elmenve, ezt lakva látta, nagyon fölháborodott.

Izent a bukott miniszternek, hogy két nap mulva hajó lesz készen számára.

A basának engedelmeskedni kellett. — Adrianopeli számkivetése két évig tartott, azután visszatért Konstantinápolyba, tele gyülölettel Abdul-Aziz ellen, szitotta a ugynevezett „uj török“ pártot, mely aztán, tizenhat év mulva, elébb trónjától, azután, bár maga a szultán önön kezével, mint mondják, életétől fosztotta meg.

És az is nevezetes, hogy Abdul-Aziz trónraléptekor mennyire roszalta elődje pazarlását, ünnepélyesen kinyilatkoztatta, hogy okosan fog gazdálkodni, nem veszti eszét a haremben, és rövid idő mulva, mintha csak kicserélték volna. Veszettül prédált, hanyat-homlok vetette magát a mindenféle kicsapongásokba, hogy szinte megbutult bele, — nem-e világos, hogy az alkalom a legjobb szándékon is kifog és hogy a török intézmények mellett — korlátlan hatalom, soknejüség sat. — a legjobb természet is elkorcsosul?

Mire képes a nő.

(Beszély a mexikói életből.)

Fernando Diaz-tól.

(Folytatás.)

IV.

Midőn don Manuelhez beléptem, az öreg óra hatodfelet ütött a templom tornyában, melynek harangját mindig elragadtatással hallgatom, mert szülő-falum kedves kápolnáját juttatja eszembe. Don Manuelt egy karosszéken találtam elterülve, donna Selénia mellette volt. A fiatal asszony a kimerültség világos nyomait viselte arczán, selymes hosszu szempillái perczenkint bágyadtan lecsukódtak; eleven pirosságuk miatt annyira bámult ajkai halványak voltak. A nélkül, hogy észrevételeimre felelt volna, nekem ajánlotta fel ülő helyét, és a hazájabeli hölgyek utánozhatlan kellemével ült közém és férje közé, a szobát boritó finom szőnyegre.

Ezuttal nem találtam alkalmasnak az időt és körülményeket arra, hogy a vizsgáló biró megbizatásában eljárjak. Nem könnyü dolog szemébe mondani egy becsületes embernek, hogy gazsággal gyanusitják. Megvizsgálván tehát a sebesült állapotát, melylyel csak félig voltam megelégedve, a légmérsékről és az időjárásról kezdtem szólni, a sok esőről, ködről és napfényről. Felhoztam a madarászpókkal rokon araneideokat, melyek az időváltozást megérezve, bámulatos ösztönnel huzzák össze, vagy feszitik szét hálóik fonalait. E különösségtől a madarászpókig már csak egy lépés volt; lassankint bele melegedve, donna Selénia nyakát és karjait Izaura testéhez hasonlitottam, mely nagyitó üvegen nézve, ép oly finom pehelylyel volt árnyékozva. A fiatal asszony akaratlanul is nevetett hasonlatomon, s én felhasználva a vidámság ezen pillanatát, hozzá kezdtem a reám bizottak közléséhez. De alig ejtettem ki az első szavakat, don Manuel felegyenesedett s donna Selénia szemei még nagyobbaknak látszottak, mint valóban

voltak. Meg akarván győzni hallgatóimat arról, hogy nevetségeseknek tartom a vizsgáló birónak tett feladásokat, könyed hangon beszéltem el a diplomácziai testület követelését, Silverio eltünését, melyre nézve don Manuel barátságosan ki fog kérdeztetni, mert a vizsgáló birónak tett jelentések szerint, e szeleburdival társalogni látták őt. Borzadás futotta át a sebesült testét, és donna Selénia majd elnyelt tekintetével, midőn kinyilatkoztattam, hogy az igazságszolgáltatás áldozatot keres. Látván az előidézett hatást, elhallgattam, és alig pár pillanat mulva a vizsgáló birót jelentették be. Gyanuokai valószinüleg sokkal komolyabbak lehettek, mint ezt előttem nyilvánitá, mert irnokával behatolt a szobába, s a külső folyosó koczkáin egy alguazil kardját hallottam csörögni.

Felálltam; donna Selénia gyors lépésekkel egy állványhoz közeledett s reá támaszkodott; don Manuel megkisértette felállani, én azonban visszakényszeritettem őt ülésébe.

— Mit akar ön? — mondá a belépő bihóhoz, a nélkül, hogy köszönésére felelne.

— Mindenek előtt kimenteni a kinos lépést, melyre kénytetve vagyok, uram.

— Mit akar ön? — ismétlé parancsolólag don Manuel.

— Kikérdezni önt, de csupa formaságból, sebéről, a városból távollétéről a postarablás ideje alatt, és Silverio Dominguez eltünéséről.

— És ha megtagadnám a feleletet?

— Az esetben, uram, a legnagyobb sajnálatomra, a törvény nevében birói vizsgálatot tartanék itt, azon egyedüli czélból, hogy eleget tegyek a közvéleménynek; mert a mi személyemet illeti, én tökéletesen meg vagyok győződve az ön ártatlanságáról.

Don Manuel arcza ólomszinü lett; lélektelen tekinteteket vetett maga körül, szeme nején akadt meg, ki reá figyelt. Elforditotta fejét és felegyenesedett.

— Csalódik, ha engem ártatlannak tart, — mondá a bihóhoz. — Én támadtam meg a kocsit, s én öltem meg Allegrinit.

E nyilatkozatra donna Selénia inkább szökött, mint közeledett a bihóhoz. Megrázta fejét s leomló hajának kékes hullámai körülfolyták arczát.

— Hazudik! — mondá fojtott hangon, mintegy esküre terjesztvén ki kezeit. — Láthatja, hogy hazudik!

A biró folyton hunyoritott kis szemeivel, és mint én, ő is nem tudott felelni bámulatában.

— Hallgass! — kiáltott a fiatal asszony, férjéhez közeledve. — Beszélni fogok, habár megfojt is a szégyen. Választottam két gyalázat között, melyek egyike életembe fog kerülni.

— Férjem hazudott, uraim, — folytatá, — ide hallgassanak. — Donna Selénia szemei vadul forogtak, ugy nézett sorban reánk, mint a kicsinyeit fenyegetve látó és ugrásra készülő nőoroszlány. — Hazudott, — ismétlé még egyszer bágyadt hangon, — ő meg akar halni, a hóhér kezére akarja magát juttatni. — Meg fognak ölni! — kiáltá most, a sebesült felé rohanva s karjaival átölelve, őrületes hévvel rántotta fel a földről. — Nem hallottad-e a doktort? Meg fognak ölni! Én nem akarom ezt; azt akarom, hogy élj, érettem, mellettem!

A biró nem vesztette el szemei elől a fiatal asszonyt, ki az általunk képzett körben járkált. Az ajtónál az alguazil feje fünt elő öt vagy hat más fő között. Donna Selénia hirtelen a bihóval szemközt állott meg. — Ő szeret engem, — mondá, — ő szenved, s meg akar halni. Tegnap . . . nem, tegnapelőtt . . .

csütörtökön . . . segitsen már! — fordult dühösen hozzám; — ön emlékezik arra az átkozott napra!

Megfogtam kezét, forró volt. — Csendesedjék le, mondám elérzékenyedve, — várakozzék . . .

— Igen, hogy elvigyék, hogy megöljék! — kiáltott fel, dühösen eltaszitva engem. — Nem! Figyeljen, ön tanum lesz. Hallgass! — mondá tovább férjének, és mellé térdepelt.

Majd hirtelen felállva, a bihóhoz ment, s néhány érthetetlen szót rebegett; azután kezeit aggodalommal nyaka körül fonta, és tompa, szivszakgató hangon mondá: — Nem tehetem, nem tehetem!

Egész bizonyossággal titkot sejtettem a házban, de koránt sem oly kinosat, oly fájdalmast s annyira meginditót, mint e váratlan jelenetet, melynek tanuja voltam. Donna Selénia ismét átölelte férjét, s a szerencsétlen, kinek sebét tudtán kivül szoritotta, elájult. Ez aléltság nem volt veszélyes, és a félig őrült fiatal nő nem is gyanitotta e balesetet. Egyszerre szobája ajtajához közeledett s kinyitotta azt. — Ime, itt van szeretőm, — mondá özszeszoritott fogakkal és elfojtott dühhel. — Don Manuel váratlanul jött haza, s itt talált engem, és e haldoklót — Megvivtak . . . . Érti-e már most, miért vádolja magát rablással, gyilkolással, s miért akarja fejét hóhér-bárd alá juttatni?

E pillanatban, villogó szemei, tágult orrlyukai s lángbaboritott arczával, a remegő donna Selénia nagyszerü volt merészségében. Lassan hátra felé lépdelve, férje karszékéhez jött; a pillanatra eszméletlen férfi lábaihoz ereszkedett, s arczát elrejtve, mozdulatlan maradt. Szobájába rohantam, hol borzasztó rendetlenség uralkodott, felforgatott butorok, egy összetört tükör, és egy ágyon, golyó által átfurt mellel, a haldokló Silverio.

— Micsoda rémes történet! — mondá az utánam jött biró. — Igaza van a mi régi példabeszédünknek, doktor: „Férfit keresünk és nőre találunk.“ Ki hitte volna, hogy e büszke hidalgóleány —? De hogyan tartsuk ezt mind titokban?

Ez már nem az én feladatom volt; én a haldoklóval foglalkoztam. Egy nőcselédtől langyos vizet és vásznat kértem. A biró ezt is kikérdezte.

— Uram Jézus, — mondá ez, — nem is volt élet az a négy nap, a mit mi itt éltünk. Az ur is, az asszony is meg akarta magát ölni. Istennek hála! most már önök elintézik ezeket.

Visszatérve don Manuel szobájába, donna Selénia fennállva, nyugodtan, egyik kezét vállára téve, nézte férjét, ki ájulásából felocsudott, csöndesen lélegzett, és félig behunyt szemekkel aludni látszott. A biró köszönt s végig haladt a szobán. Én és donna Selénia követtük őt.

— Meg van elégedve? — kérdé keserüséggel a fiatal asszony a tisztviselőtől. — Marad-e még valami, a mit tudni ohajtana?

— Szeretném elhallgatni az egészet, — válaszolt ez; — de don Silverio halála, melyet a doktor bekövetkezendőnek állit, kényszeriteni fog engem — még don Manuel érdekében is — hogy kimutassam a halál okait.

— Feláldoztam becsületemet, — mondá könnyekkel szemében a fiatal nő, — most már csak egy ohajtásom van, hogy férjemet élni kényszeritsem.

A biró távozott, a nagy kapu bezáratása után donna Selénia a ház védszentjének képe elé borult, és buzgó imába mélyedt. Ohajtásának engedve, az éjt a haldokló mellett töltöttem, ki hajnali 4 óra tájban kimult. Ovatosan tudtára adtam donna Seléniának az esetet; rémitően elhalaványult, de összeszedve magát, egy pillanatra az áldozat ágya elé térdelt, majd

visszatért don Manuelhez, kinek kábultsága engem nyugtalanitott.

Tiz óra tájban megjelent a biró a titkárral és fölvették a jegyzőkönyvet, mely azonban senkinek sem adta vissza sem életét, sem egészségét. Este felé elszállitották Silverio hullá-ját. Midőn donna Seléniával visszatértem, a kapu alatt találtam Leonciát; Ambroziot börtönbe hurczolták. A belém kapaszkodó szép leány fájdalma meghatotta don Manuel nejét, s fölhivta magához, hogy vigasztalja. A nagy szerencsétlenségeknek megvan az a hasznos oldaluk, hogy megtörik kevélységünket, s emlékeztetnek bennünket, hogy egyetemben könyörületességgel tartozunk egymás iránt.

V.

Donna Petronella e pillanatra egészen kiment a divatból, betegeim pedig ismét megnövekedtek, elannyira, hogy a madarászpókról tökéletesen elfeledkeztem. Az emberek azonban még folyvást kiváncsiak voltak a nagy esemény részletei iránt, melyeknél jelen voltam, s ez uttal is sok gunyt kellett kiállanom hallgatagságomért. Oraviza városának becsületére legyen mondva, azon osztályban, melyhez donna Selénia tartozott, ez volt az első ilynemü eset. A „Vizek völgyé"-nek szépei kitünő anyák és hű feleségek; s igy a postarablás és Allegrini megöletése csak másodrendü bünteteknek tekintettek, donna Seléniáéhoz képest.

Don Manuel végre válságos fordulópont után javulásnak indult. Azon három hét alatt, hogy veszélyben forgott, neje egy pillanatra sem távozott mellőle, s kényszeritenem kellett őt, hogy magára is ügyeljen egy kissé. Mennyi gyöngédséggel halmozta el a beteget! Soha elkényeztetett gyermek több engedékenységet és önmegtagadást nem talált anyja részéről. Mindenki bámult, midőn csodálattal beszéltem donna Selénia magaviseletéről, annyival inkább, minthogy itt átalánosan azt hiszik, hogy oly nő, ki feleségi hüségét megszegi, minden egyéb kötelesség teljesitésére képtelen. Hiába, a szépnem önmaga iránt legkevésbbé elnéző.

Néha Leonciával találkoztam don Manuelnél; a szép leány rokonszenvet mutatott donna Selénia iránt, kinek szépsége sokban hasonlitott az övéhez. A törvénybiró még mindig folytatta a vallatást, pontosan vezette a jegyzőkönyvet, mindent látni, ismerni, szembesiteni akart, és nem tudott egyébről beszélni, mint a postakocsi kiraboltatásáról. Buzgalma és éleselmü következtetései gyakran megleptek, és akaratlanul eszembe jutott, hogy ha ily rendkivüli elme a tudományoknak adná magát, mulhatlanul előmozditaná azokat; egy ideig az is volt szándékom, hogy társul fogadom kutatásaimban. Hogy kiváncsiságát felcsigázzam, nem mulasztottam el egy alkalmat sem, hogy a madarászpókról ne beszéljek neki, valamint azon magasabb érdekről, melyet e fészekrabló élete, szokásai és ösztöneinek tanulmányozása nyujt. Egy-egy pillanatig reám figyelt, azután ismét postakocsijára tért.

Ambrozió már majdnem egészen felépült és nem sokat panaszkodott fogsága miatt. Jól bántak vele, s miután a mexikói igazságszolgáltatás silányul, vagy épen nem élelmezi foglyait, naponkint kétszer fogadta Leoncia látogatását, ki enni hordott neki. Egy reggel a birónál találkoztam vele, és a biró arcza az örömtől sugárzott.

— Megvan már végre a bünös! — kiáltott felém, kezeit dörzsölve. — Hitemre mondom, doktor, sok fáradságomba került, s már azt hittem, megbolondulok ez ügy lebonyolitásában.

— Az ön kiváncsisága nélkül, — mondám szomoruan — donna Seléniának, valamint férje becsülete feddhetlen volna. Vigyázzon, hogy ismét ne csalódjék!

— Csalódni, doktor? E szemrehányást aligha érdemlem.

— Ön feledi, hogy don Manuel előbb-utóbb kénytelen lett volna kimagyarázni Silverio halálát. Különben is ön jobban tudja bárki másnál, hogy engem nem szenvedély vezetett ez ügyben. Ha don Manuel nem ölte is meg Allegrinit, mégis embert ölt, s igy büntetést érdemelt. Talán sok egy havi fogság e gonosz tettért?

— Hát elveszett becsülete semmi?

— Ki az oka? Elhiszi-e, doktor, hogy tegnap még részesnek hittem don Manuelt a postakocsi megrablásában? Ügyei nagyon bonyolodottak, és igen sok ellenmondás volt cseléd-jei vallomásában. Az ember azt is gondolhatta, hogy éjjeli vállalatából,nem pedig ültetvényéről való visszatértében zavarta meg a szeretőnek oly végzetes kimenetelü találkozását. Most már tudom az igazat, és mégis szemrehányás nélkül legyen mondva, ha önre hallgattam volna, a gyilkos már erdőn-bokron tul lenne.

— De kiről beszél ön?

— Ambrozio Tejedáról.

— Ambrozio bünös? Ovakodjék, sennor! Egy emberélet forog kérdésben!

— Ő maga vádolja magát.

— Abrozio bevallja, hogy megtámadta a postakocsit?

— Igen, nem nagy ördöngösség kell hozzá, hogy ilyesmit feltegyenek róla.

— Láthatom még a foglyot?

— Minden esetre, de figyelmeztetem önt,hogy még ma éjjel elszállittatom Mexikóba; nem akarok felelősséget vállalni ily ügyben. És — tevé hozzá vidáman — e jó fogás okvetetlen előléptetésemet vonandja maga után.

A törvénybiró kétségtelenül csak kötelességét teljesitette, és én mégis sokkal roszabbul éreztem magamat előtte, mint midőn első izben az utálatos madarász-pókkal találkoztam. Ez nem vet ki hálókat, nem kezd pört senkivel, csak midőn az éhség kinozza, hagyja el menhelyét, bátran és jó szerencse reményében elindul, bármilyen legyen is az ellenség, mely elébe kerül, s büszkén csatára száll vele. Ilyen gondolatok közt siettem a börtön felé.

— Vártam önt, doktor. — mondá a fogoly. — Meg akarja talán venni testemet boncztani tanulmányaira?

— Ne tréfáljunk, — mondám neki, — gróf Allegrini önvédelemben életett meg, s nekem roszul esik benned gyilkost látnom. Tudod-e, hogy az éjjel elfognak vinni?

— Tudom; és meg is tettem előkészületeimet.

— Nincsen-e valami reám bizni, vagy mondani valód?

— Semmi, ha csak az nem, hogy ujabb rendeletig egy piros bogácsvirágot tegyen gomblyukába.

— Hogyan tudtál a Mexikóból érkezett hirek után itt maradni?

— A róka ravasz, doktor, mégis megesik rajta, hogy elfogják.

Megöleltem a szegény fiut; a megindulás, melyet nem tudtam elrejteni, meghatotta, és két kézzel szoritotta meg az enyémet.

Este felé, midőn pókjaim fogait tanulmányoztam, melyeknek harapása Geronimo éjjeli őrnek csaknem életébe került, egy öszvérre kötözve láttam elhaladni Ambroziot, mintegy husz katona által kisértetve. Fejbillentéssel köszönt, s én hogy szórakoztassam magamat, elmerültem tanulmányom tárgyának

vizsgálásában. Borszeszben őriztem a bünöst, s felbonczolván, meggyőződtem, hogy igazsága van Ireviánusnak, midőn azt állitja, hogy a madarászpóknak a hátán van a szive. A kis madarászpókok élénkek, vidorak, és mi sem mulatságosabb, mint játszani látni őket anyjuk óriás lábai alatt. Fészekrablóim tanulmányozásában szinte elfeledtem, hogy 3 órát ütött, midőn lódobogás és fütyülés költöte fel figyelmemet.

— Mi történik itt? — kérdém a házam szegletén álló éjjeli őrtől. Kicsodák ezen lovasok, a kik ily órában vágtatnak?

— Egész történet ez, uram. Ezek menekülők az Ambrozio Tejeda kiséretéből.

— Menekülők?

— Igen, a kiséret a cumbresi átmenetnél megtámadtatott s Ambrozio kiszabadittatott.

Elnevettem magam, nem azért, mivel a törvénybiró által álmodott előmenetel füstbe ment, még kevésbbé a diplomácziai testületet ért kellemetlenség miatt, hanem csupán azért, mert Ambrozio az akasztás borzasztó büntetésétől szabadult meg.

(Vége köv.)

Egy borzasztó gyanu.

(V é g e.)

A tanácsos tudnillik a császári ház egyik tagjától, valami fontos szolgálata jutalmául, egy pompás és nagy értékü brilliant-gyürüt kapott ajándékul. A hölgyek látni ohajtották a becses gyürüt, és az udvarias háziur oda nyujtá azt a mellette ülő szomszédnőnek. És most sorban kézről kézre járt a gyürü a vendégek magasztaló dicséreteitől kisérve, és midőn néhány pillanat mulva a társaság az asztaltól fölkelni készült, hogy a fekete kávét a mellékszobában elköltse, a tanácsos egyszerre csak kérdé:

— És gyürüm, tisztelt vendégeim?

— Épen most visszaadám azt önnek,— szólt az egyik hölgy.

— Tehát hol van? — kérdé ujból a háziur.

Kikutatá zsebeit, de nem találta sehol. Ide-oda tologatták a tányérokat, a poharakat, néztek az asztal alá — sehol semmi nyoma a gyürünek.

— Különös — mondá a tanácsos. — Ez a gyürü bizonyára valami varázs alatt áll, és egy kis tündér nyilván valami lehetetlen helyre bujtatta. Engedjék meg tehát, kedves vendégeim, hogy önöknek egy ajánlatot tegyek; különös ajánlatot ugyan, de meg fogják önök azt engedni az öreg Ivanovicsnak, a vén különcznek, nemde?

— És miféle ajánlat volna ez? — kiálták vidáman minden oldalról.

— Hogy a jelenlevők kölcsön megvizsgálják egymás zsebeit. — felelt nevetve a háziur. — Azonnal megyek szavazatokat keresni, ha valjon elfogadtatik-e ajánlatom?

Éreztem, mint önt el végig a hideg verejték, mint változik arczszinem hol veresre, hol halványra, mint forgott velem az egész szoba, mintha részeg volnék, — oh, mit adtam volna, ha most, e pillanatban otthonn lehetnék kicsi, szegényes szobácskámban, minél távolabb e fényes, vidám társaságtól! Ivanovics ur azonban ezalatt mindig csak gyüjtötte a szivesen megadott szavazatokat, és már-már közel volt hozzám.

— És ön, gróf ur, mit mond ön ajánlatomhoz? — mondá végre, közel lépve hozzám.

— Azt, — mondám vontatva és dadogva, mialatt halálsápadtság boritá arczomat — hogy nem fogadom el ajánlatát.

Egyszerre halálcsend lett az elébb vidáman-hangos társaságban és minden szem reám fordult, akár megannyi tűrdöfés.

— Ezerszer bocsánatot kérek, Lewakow gróf ur, — mondá a háziur, olyan hangon, melyet soha életemben nem fogok elfelejteni. — Bevallom, helytelen tréfa volt ez tőlem. Jobb szeretnék százezernyi brilliantokat elveszteni, mint csak egyiket is megsérteni azon vendégeim közül, kik asztalomnál ülnek. — Uraim — folytatá felkelve, — a kávé elhül, siessünk!

Ezalatt időm volt magamhoz térni, és tudtam, mit kelljen tennem.

Midőn tehát a tanácsos mellettem elhaladt, hogy a mellékszobába menjen, meghajtám magamat előtte és mondám neki:

— Magyarázattal tartozom önnek, uram; megengedi, hogy azt azonnal adhassam?

Nyugodt, fagyos tekintettel nézett végig rajtam.

— Jőjjön hát! — mondá, és dolgozó szobája felé lépett, én pedig utána. Alig tette be utánunk az ajtót, midőn felesége hangos nevetéssel utánunk rohant és kiáltá:

— Ide nézz, itt a gyürüd! — és oda nyujtá azt férjének.

— És honnan került elő? — kérdé a tanácsos meglepetve.

— A tányérodon volt, becsavarva az asztalkendődbe.

— Jól van. Légy szives bennünket pár perczre egyedül hagyni.

Hozzám fordulva az öreg ember megragadta mindkét kezemet.

— Kérem, szépen kérem, ne szóljon egy szót sem arról, a mi most ajkain lebeg — előztem meg én őt könnyebbült lélekkel, mert valóban mázsányi teher esett le lelkemről. — Szíveskedjék engem elébb kihallgatni. — És most sietős izgatottsággal elbeszéltem neki az én szerencsétlen gondoskodásomat, fáradozásomat, szegény jó nővérem iránti szeretetemet, menynyire fáj a szivem, őt szenvedni és nélkülözni látni, és végül felemlitém előtte a reggeli jelenetet a kirakat előtt.

— És tehát ha tudni akarja, tanácsos ur, miért vonakodtam az elébb zsebeimet vizsgálat alá vétetni, — végzém szavaimat — meg is mondom; mert inkább vettem magamra egy kis időre azon gyanut, hogy tolvaj vagyok, mintsem megengedhettem volna, hogy a kutatás alatt kitudódjék, hogy a fényes ebéd alatt ime, ezt rejtettem el zsebembe, és nem akartam, hogy megtudja a világ, hogy Lewakow Véra grófnő egy padlásszobában majdnem éhen hal.

Ezzel odanyujtottam neki a papirba takart pulykapecsenyét.

Szó nélkül ölelt meg a meghatott tanácsos.

— Testvére nem fog többé szükséget szenvedni semmiben sem, gróf ur — mormogá az öreg ur, és hirtelen kivezetett szobájából.

A társaság már észrevette távozásunkat.

— Bocsánatot kell kérnünk — szólt most Ivanovics tanácsos beléptünkkor — hogy kedves társaságuktól megfosztottuk magunkat. De elhalaszthatlan dolgokról kellett ezen urral itt értekeznem, a kit ime, ezennel ujból bemutatok önöknek. Van tehát szerencsém gróf Lewakow Sándor ur, kedves uj titkárom nevében is bocsánatukért esedeznem!

Ugy-e bár, tudják már, kedves hallgatóim, hogy ezen nap estéjén két boldog fiatal szív dobogott ama negyedik emeleti kis lakásban a Neva partján, és hálásan tekintett fel a csillagos ég urához.

Vasárnapi csendélet.

Egy darab fotografia a főváros vasárnapi életéből.

Kedves olvasónő, önnek irigylendő sorsa van, föltéve, hogy vidéken lakik. Az az örökös változatosság még az egyformaságban is, az csak vidéken található föl: nálunk a fővárosban egyformaság van még a változatosságban is.

Nos, csóválja szép fejecskéjét, ugy-e? gunyosan biggyeszti kedves ajakát, s azt mondja, ugyan micsoda szójátékkal akarom én önt elkedvetleniteni a fővárostól? Pedig — higyje el nekem, — merem ismételni, nálunk egyformaság van még a változatosságban is.

Reggeli hat óra, s miután vasárnap van, a mama első dolga a gondosan betett spalét-táblákat egymásra hajtogatni, s kinézni az ablakon. Ezt a mama ugyan mindennap megteszi, hanem ma különös oka van a gondos körülvizsgálódásra; ma tán még azt is megtekinti, ha keletről kelt-e föl a nap? s miután meggyőződött, hogy igen, s mindenek fölött meggyőződött arról, hogy a nap csakugyan fölkelt, azt nézi meg, felleges-e az ég.

— Öreg! öreg! — ez a megszólitás a nyujtózkodó apjukot illeti.

— No, mi az? mit zavarsz, hiszen ma vasárnap van! — válaszol morogva az öreg.

— Épen azért. Bujj elő csak hamar, mutatok valamit.

— Mi az a valami?

— Nézd ott, ott!

Az öreg néz, hol a feleségére, hol a kijelölt irányba, s miután tisztában van vele, hogy semmi nézni való nincs, haragosan ott akarja hagyni az ablakot; de a jámbor hitestárs csak marasztalja, s csak mutogat neki tovább is valamit, a mi nem más, mint egy iczi-piczi — bárányfelhő; olyan fehér, hogy szinte áttetszik rajta az ég azurja.

— Nézd apjukom: felhős az ég; eső lesz.

Vasárnap — és eső lesz! Ezt az eső szót alig hallotta meg a Málcsi, — pedig ugyancsak szerette az álmot, nehogy még vasárnap is hat órakor kelljen fölkelni, — rögtön ugrik az ablakhoz, s aggódó remegéssel kérdi: „Hol lesz eső?“ A kis Jánoska is föl-föltápászkodik az ágy-fiókból, erősen dörzsöli kis szemeit még a tegnapi lekvártól szurtos kezével, aztán hatalmasat ránt a mama hálóköntösén s félig sirva, félig reménykedve kérdezi, hogy: „Megeszszük-e akkor is a turós lepényt, a mit tegnap a péknél süttettünk, ha eső lesz?“ A zürzavaros hangok Ferencz urficskát is előcsalják a szomszéd szobából, ő is műértő figyelemmel vizsgálja a vizterhes felhőt, s mialatt nézi, azalatt apja, anyja, huga, öccse rá bámulnak; ki félig, ki meg egészen tátott szájjal. Sokat adnak a véleményére. Egész ujjongás támad hát, mikor kijelenti, hogy — nem lesz eső.

— Honnan gondolod ezt, kedves Ferencz?

— Akkor eszünk hát turós lepényt!

— Valahára a zöldhöz jutunk hát!

— Alhatom hát kényelmesen az árnyékban!

Ezt a négy várakozó egyszerre mondta el, hanem a kedves Ferencz csak a mamának válaszolt, hogy ő bizony onnan gondolja, hogy nem lesz eső, mert a czipész tegnap nem hozta haza a lakk-topánkáját, és miután csak a sárczipője van itthon, nem fog sárba járni: tehát nem lesz eső. A papa elégülten mosolyog a magyarázatnak; hiába, az nem mindenkinek adatott, hogy a topánkájából jósolja meg, lesz-e ma eső, vagy sem.

Annyi bizonyos, hogy egész tiz óráig nem borult. A mama, meg a Málcsi siettek is a rakosgatással. A nagy, piaczra való fekete kosárba szép barátsággal fért meg egymás mellett a hideg lud, a Jánoska turós lepénye, és két itcze cseresznye. Sör majd kerül oda kint a zöldben, azzal nem érdemes czipelkedni. Mikor a fekete kosár háromszor egymásba hajtogatott ujságpapirossal le volt boritva, vastag madzaggal át meg átkötve, elhelyezték szépen az ebédlő asztalra, mely körül komoly áhitattal foglal helyet az egész család.

Nagy dologban ülnek tanácsot. Az a kérdés vár eldöntésre, hogy most már hová? Mert azzal nem elég tisztába jönni, hogy „zöldbe“ megyünk, abba is meg kell állapodni, melyik zöldbe? A kedves Ferencz a városligetet inditványozza, de ez a mamának sehogy sem tetszik, mert ő a fekete selyem ruháját vette föl, a mi a városligetben tömérdek port veszen magába. A papa az Orczy-kert iránt mutat hajlandóságot; ott igen nagy árnyékot vetnek a fák, hanem ez a terv meg a kedves Ferencz ellenvetésén törik meg; ő a szolgálókkal nem sétál egy kertben. „Jerünk a zugligetbe,“ hangzik a mama inditványa; — igen, de a lánczhidon át omnibuszba kellene menni, mert hiszen ki menne gyalog vasárnap! az omnibusban pedig a Málcsi ruhájának minden fodrát laposra gyürik, ez se lehet tehát. Végre is azon határozatban ér véget a családi értekezlet, hogy mennek — Kőbányára; az is nem Pest, kis város is, föld is, meg — egész odáig megy a lóvasut.

Megindulnak. Elől a mama a kedves Ferenczczel, utána Málcsi a kis Jancsival, s leghátul a papa a — kosárral. Hiába, meg kell neki érdemelni a pihenést, még a jó kőbányai sört. Hanem a kis Jancsival sok baja kerekedik Málcsinak is, a papának is. Örökösen hátra szalad, s tapogatja a kosár papirboritékát, valjon a turós lepény nem maradt-e véletlenül odahaza; s miután a kosárban legfelül a liba van elhelyezve, a papir három rétjén át verte magát a zsir, melynek fagyos fehérségét a Jancsi rendkivül nagy élvezettel törli az öt ujjához, s az öt ujját még nagyobb lelkesedéssel akasztja bele Málcsi gondosan vasalt ruhafodrába. A papa most szidja Málcsit, minek engedi Jancsikát a kosárhoz, Málcsi a mamára neheztel, minek nem ő vezeti elől a garázda gyereket, a mama a Jancsiba köt bele, miért nem viseli jól magát, mindjárt nem kap turós kalácsot; a kedves Ferencz a mamára zsörtöl, minek veszekszik az utczán hangosan, Jancsi meg a kedves Ferenczre ölti ki nyelvét, minek haragitja a mamát, a ki csupa Ferenczre való boszankodásból ő tőle akarja a turós kalácsot megvonni!

Az egyenetlenség mind hevesebb kitörésekben bontaná meg a vasárnapi jókedvet, ha a lóvasut szakgatott fütyülése helyre nem állitja a családi egyetértést. Hanem hát az már ugy van a sors könyvében megirva, hogy szenvedni kell a jóért. Rézi mamát az a goromba kondukteur föl akarja tuszkolni a kocsi tetejére, mert oda belül sokan vannak, nem lehet

ekkora kosárral alkalmatlankodni a t. cz. utazó közönségnek. A kedves Ferencz hiába veti magát közbe, az öreg hiába zsörtöl, Málcsi hasztalan forgatja jobbra-balra haragos szemeit, s a mama mindhiába tekint fájdalmas keserüséggel fekete selyem ruhájára, a kondukteur hajthatatlan; sőt miután az érdemes familia elzárja a kocsi keskenyke ajtaját, az utasok pedig kivánkoznak befelé, még goromba is lesz, s egy olyat taszit Rézi asszonyon, hogy az kosarastul a kocsiba gurul, s miután már benn van, benn is marad s áldja a vezető gorombaságát, a miért sem a papa, sem a kedves Ferencz nem szólalnak föl, csak a kis Jancsi interpellál, hogy a turós kalács össze nem törött-e; de anyja siet megnyugtatni őt, nehogy kellemetlen következményei legyenek a gyerek őszinteségének.

A kellemetlenségekből ugy is bőven kijutott: a kocsi zsufolásig tele van, s minden fölszálló helyen tódul be a nép, mintha valahonnan öntenék. A ki ülőhelyet nem kaphat, megfogódzik egy akasztóba, s áll, igazabban tánczol, mert a kocsi olyan zakatolva himbálódzik, mintha nem is lovak huznák, vagy mintha nem is vason simulna. Persze, volna azon elég mulatni való, egy csomó embert nézni, a ki magában tánczol; csak az a baj, hogy az a csomó ember a tánczot azoknak a lábain járja el, a kik ülnek, a mi — legalább az illetőkre — jelentékenyen változtat a mulatságon.

Rézi mama tyukszemei is kikapták a magukét, de megint csak nem mer szólni, a kosara miatt; a papát is boszantja ugyan, hogy az ő lábait pádimentumnak nézi, a ki előtte tánczol, de ő se mer mukkanni sem, mert „tilos a dohányzás“ és ő szivarozik; attól fél, hogy ha szól, neki is szólnak, s akkor a legnagyobb élvezettől fosztják meg: nem attól, hogy szivarozik, hanem hogy lefőzi a főkapitányt, mikor a rendeletét kijátszsza. Málcsi meg azért nem ad hangot, mert fiatal ember mozgatja lábait egy mellette ülő urnak, és a kis ártatlan mosolyog magában,nem épen alaptalanul azt hivén, hogy az a fiatal ember egy kis tévedésben van. A fiatal ember is mosolyog, a mi Málcsit mind inkább megerősiti vélekedésében. Hanem a sors hamar kiábránditja a sziveket, mert ama férfi kiszáll a losonczi vasutnál.

Végre elérik Kőbányát, és sietnek, hogy elsők lépjenek ki a kocsiból; berontanak a nagy sörház árnyas kertjébe, hozatnak egy-egy palaczk hideg sört, kört ülnek a füvön, s jó étvágygyal fogyasztanak el libát, turóskalácsot és cseresznyét. Étkezés után a papa álomra hajtja nehéz pilláit, a mama kézen fogja Jancsikát, a kedves Ferencz pedig Málcsikát veszi karon s végig járják egynéhányszor a nagy sörház kertjét; majd egy fapadra telepesznek, áhitattal hallgatják a zenét, s mosolyognak, mikor Jancsika keringőt tánczol a csárdás hangjaihoz. Most a czigányt látják tányérjával feléjük közeledni. Bevárják, mig egészen a pad előtt áll, s akkor a mama fontoskodó ábrázattal nyitja ki tárczáját, leereszkedő kegyességgel vet oda egy — krajczárt, és szörnyen tetszik neki, hogy a fekete „müvész“ kézcsókot jelent a szives nagylelküségért. A kedves Ferencz erre megszégyenli magát és hatost dob a zenész tányérjára. Rézi mamának már szidásra nyilik a szája, de hirtelen eszébe jut, hogy vasárnap van, ilyenkor egy kicsit préda is lehet az ember, kivált ha olyan gavallér, mint a kedves Ferencz.

— De ezzel elég is volt az élvezetekből, vissza a papához! — mondja a mama, és követi szavát az engedelmes család. Az „öreg“-et felköltik, közösen megeszik a libamaradékot, hozatnak még egy üveg sört, aztán sietnek a lóvasuthoz, s egész házáig mind a négyen áldják a vasárnapot, mert ez az egyetlen nap van a hétben, a mikor i l y e n jól lehet mulatni.

A következő vasárnapon — ha megint eső nem esik — ugyanigy élvez, igy mulat a boldog család, azzal a különbséggél, hogy helyet változtatnak: Kőbánya helyett a zugligetbe rándulnak ki s turós lepény helyett mákos kalács kerül a kosár fenekére. Hanem a liba, — az el nem maradhat.

Körülbelül mind ilyen a pesti nép boldog vasárnapi nyugodalma. P. J.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Jótékonyság.*) A g a z d a s á g i egylet istvántelki iskolájában herczeg Batthyány Gusztáv háromezer forintot alapitott egy fiu nevelésére; a fiut mindig Vasmegye fogja ajánlani.

⁂ (*Rózsás napló.*) Dr. M é s z á r o s Károly, kiválóbb orvosaink egyike e napokban tartotta esküvőjét R i b á r y Mariska kisasszonynyal, Ribáry József belügyi miniszteri tanácsos bájos leányával. — Esztergomban H o r v á t h Mariska kisasszonyt eljegyezte K á d á r Kálmán vámos-mikolai fiatal ügyvéd. — Szegeden G r i b á c s Mihály ur eljegyezte S z ű t s Róza kisasszonyt, Szűts János kedves leányát. — Debreczenben e napokban volt B o r u z s József törvényszéki jegyző és S z e p e s y Klementin kisasszony esküvője. — Szőkefalván U j f a l v y Katinka kisasszonyt, Ujfalvy József kedves leányát, közelébb jegyezte el N a g y P á l törvényszéki jegyző. — M a u r e r Vilmos, gépészmérnök, a magyar királyi vasuti és hajózási felügyelőség számtanácsosa, e napokban váltott jegyet lovag M a d u r o v i t s Gyula, az első erdélyi vasut forgalmi felügyelőjének kedves leányával: Juliskával. — Báró N o p c s a Elek huszárfőhadnagy mult hó 12-dikén vezette oltárhoz Uj-Aradon gróf Z e l i n s z k y Matild kisasszonyt. — K u l u n c s i s Anna kisasszonyt, ki nem rég az „Ördög Róbert“ operában Izabella herczegnő szerepét kitünő sikerrel énekelte, eljegyezte L o s o n c z y Antal, vasuti hivatalnok és hevesmegyei földbirtokos.

⁂ (*A nöiparegylet leánytanodájában*) most pénteken volt az évi vizsga, délelőtti 9-től 12-ig és délutáni 3-tól estig, diszes közönség jelenlétében, mely valóságos gyönyörrel követte e vizsgálatot, mert igazán élvezet volt hallgatni a növendékek feleleteit; az az alaposság, melylyel ott Berecz Antal a természettant, dr. Császár a mennyiségtant, György Aladárné a magyar nyelvet, Hentaler Elma kisasszony a földrajzot és Tamasek kisasszony a rajzot tanitotta, valóban meglepő. Öröm sugárzott a szülék szeméből és megilletődve mondtak köszönetet Kühnelné urnőnek, az egylet nemes lelkü elnökének ama fáradhatlan buzgóság és erélyért, melylyel e tanodát e nehéz időben oly kitünő polczra emelni tudta. — Az iparosztályok kiállitmányai szintén kitünőek voltak. Mert ebben különbözik ezen tanoda a többitől a fővárosban és talán az egész országban, hogy itt több rendbeli i p a r á g a k r a is tanittatnak a növendékek, ruhaszabászatra, k e z t y ü k é s z i t é s r e, v i r á g c s i n á l á r a és természetesen fehérvarrásra is. És láttunk ott olyan finom keztyüket és olyan gyönyörü virágokat, melyek bármely ilynemü gyárnak becsületére válnának. Különös dicséretet érdemelnek M o n k o Irma, B e n e s s Amália, Spáni Izabella, Ősz Julcsa és Zweig Paulina kisasszonyok iparkészitményei. És a jövő tanévben, mely ez évi szeptember elején kezdődik, az elméleti tanoda oly felsőbb leánydanodává alakul át, melyben a növendékek havonkinti 40—50 krnyi dij mellett a legalaposabb tanitást fogják nyerni, és a mellett a női kézmüiparosztályok még nagyobb kiterjedésben képezik majd ki a

fiatal leányokat, csoportozatok szerint, oly iparágakban, melyekkel mindenkor gyönyörrel foglalkozhatnak, szükség idején pedig biztos kenyérkeresetül szolgálhat az nekik. Ez az a tér, melyen egyedül sükeresen oldathatik meg a női kérdés, ily uton fejtethetnek ki legbiztosabban a leányok kiváló tehetségei, neveltethetnek komoly gondolkodásra és hasznos munkásságra, és azért ha valami, ugy bizonyára az e tanodát fenntartó egylet méltó a jó szivek pártolására.

⁂ (*A nöiparegylet*) második nyári bálja e hó 5-dikén lesz a császárfürdőben. Jegyek (egy személyre 3 ft, családjegy öt forintjával kaphatók Kühnel Ignáczné elnöknél a császárfürdőben 37 sz. a., s a nőipar-tanodában (nagykereszt-utcza 2 sz. a.) minden délután. Meghivók az elnöknőnél eszközölhetők.

⁂ (*A pesti jótékony- és a pesti izraelita nöegyletek*) őszinte hálájukat fejezik ki azon dalkör tisztelt rendező bizottságának, mely szives volt mult hó 10-dikén a Klemens-féle kertihelyiségben a két nevezett nőegylet javára dalestélyt rendezni. Ezen dalestélynek tiszta jövedelme tudniillik a pesti jótékony és a pesti izraelita nőegylet között egyenlő arányban rendeltetvén felosztatni, mindegyik nőegylet 300 frtot kapott a rendező bizottságtól.

⁂ (*A gyermekkórházi-egylet*) közgyülésén jelentették, hogy a kórházban tavaly 74 gyermekkel ápoltak többet, mint a megelőző évben, vagyis 809-et. Az egylet harminczhét évi fennállása óta 13,195 gyermek talált ápolást e kórházban, az intézet utján gyógyitott szegény gyermekek összes száma pedig 146,528. Tavaly az egylet bevétele 24,763 ft 73 kr volt, (mely összegeben a tanács 500 ftnyi s az országgyülés ötezer ftnyi évi segélye is benn van,) kiadása pedig 24,097 ft 50 kr. Az egyleti vagyont a mult év végén 143,890 ft 27 krra számitották. Az évi jelentés hálás köszönetet nyilvánitott B o h u s n é Szögyéni Antónia urhölgynek, ki e kórházról is gyakran megemlékezik, továbbá a minden tiszteletdij nélkül fáradhatlanul müködő dr. Bókay János főorvosnak, valamint orvos társainak is; C z a n y u g a Józsefné urhölgynek pedig jegyzőkönyvileg mondtak köszönetetet a kórház gazdasági ügyeinek erélyes vezetéséért.

⁂ (*A budai zeneakademia*) második évnegyedes hangversenye szerdán volt a vigadó kistermében, Zimay László zeneigazgató vezetése mellett. A müsor következő volt: „Hans Heiling“ nyitány nagy zenekarra (uj) Marschnertől; a „Virágért“ négyszólamú vegyes kar, Halács János egyleti tagtól; „Nyár van“ vegyes kar (uj) Vierling Györgytől; „Eji hangok“ (nocturne) kisebb zekarra (uj) Zellnertől; a „Nászdalok,“ első száma, (uj) és „Eskü előtt,“ négyszólamu vegyes kar, Reissingertől; „Nyáréj északon,“ magánhang, ének- és nagy zenekar-kiséretel Gersheimtól. A magánrészeket Schmidt Ferencz és Scherükl Henrik egyleti tagok énekelték.

⁂ (*E héten*) az országos jogászegylet tartotta nálunk gyüléseit, és az annyiban ránk is tartozik, mivel kedden tánczvigalmat rendezett a Margitszigeten, mely a kedvezőtlen időjárás daczára is igen szépen sikerült. Este felé néhány órára kiderült az idő s hölgyeink felhasználták azt, hogy a szigetre siessenek, hol este felé megkezdődött a tánczs a legvigabban folyt egész éjen át. A hölgykoszoru nem nagy, de annál szebb volt. A jogászvilág corypheusai is igen szép számmal voltak képviselve.

⁂ (*Képzömüvészeti ösztöndijakra*) az idén nem fog pályázat hirdettetni. A müvészeti czélokra szánt idei javadalmat ugyanis annyira kimeritették a müvészeti megrendelések, melyeket a kormány többek közt középületek és részint az országos képtár számára, Zichy Mihálynál és más jeles müvészeinknél tett, hogy ösztöndijakra nem jut belőle; annál kevésbbé, minthogy az országgyülés épen e czimnél is takarékoskodott, egy pár ezer forint törlésével akarván helyrehozni a felbillent egyensulyt.

⁂ (*A kormány által*) tavaly felállitott felsőbb leányiskolában e napokban voltak az évi vizsgák és a legelső év vizsgálatainak valóban fényes sikere meggyőzhetett mindenkit, hogy itt a leányok tanitása jelesül hivatott tanerőkre van bizva. Az iskolában, Molnár Aladár vezetése alatt, dr. Károly Gy. Hugó, Berecz Antal, Stettina Róza, Bossányi Ella sat. müködnek tanárokul.

⁂ (*A nemzetközi statisztikai kongresszus*) gyüléseire akadémiánk átengedte palotájának diszes helységeit. A külföldi tudósok olyan tisztelettel lesznek itt környezve, hogy lesz mit beszélniük otthonn, mennyire tiszteljük mi a tudományt. József főherczeg lesz az elnök; a kormány egyik tagja: báró Simonyi miniszter a házi gazda; a főpapság egyik disze: Haynald érsek és az erélyesen müködő Keleti Kóroly a másodelnökök. Az előkészitő bizottság osztályainak élén a következő férfiak állnak: Hunfalvy János elméleti és népességi, Kellemesi Melczer István az igazságügyi, dr. Rupp Nepomuk János a közegészségügyi, Korizmics Kászló a mező- és erdőgazdasági s Wahrmann Móricz az ipar, kereskedelmi és közlekedési szakosztályokban.

⁂ (*A déli szláv mozgalmak*) folytán, melyeknek mire fordulását most még csak a jó Isten tudja, a kormány megtette a kellő intézkedéseket, hogy az országgyülést a legrövidebb idő alatt össze lehessen hivni. Mert az is lehetséges, hogy a kormány erélyesebb eszközökhez lesz kénytelen nyulni hazánk alsó vidékein, hol a mi kedves szerb „testvéreink“ sok helyütt máris alig fékezhetik rakonczátlan kedvüket.

⁂ (*Több magyar*) egyetemi tanuló egész komolyan igéri, hogy elmegy a török hadsereghez, sőt egy jó módu családból való ifju már irt is Hezczeghy urnak, ki a török seregben mint ezredorvos müködik, hogy szerezzen neki helyet a török seregben. El van szánva pár uap mulva elindulni a harczba, mely fajunk ellenségei ellen vivatik.

⁂ (*A nemzeti muzeumba*) ujabb idő óta nagyobb menynyiségben érkeznek a bronzkori leletek és ezek már jelentékeny gyüjteményt tesznek. Ezen körülmény folytán kilátás van rá, hogy a pályázat, melyet az egyetem a hazai bronzkori leletek fejtegetésére kiirt, becsesb dolgozatokat fog eredményezni.

⁂ (*A kinek nem kell rendjel.*) Mikor a Margithid elkészült, az épitésnél alkalmazott jeles mérnökök jutalmazása is szóba jött. Köztük volt Deák Mihály főmérnök is, kit egy nagyobb rendjellel akartak kitüntetni. Ő azonban szépen megköszönte; elég jutalom neki a munkadij és az a tudat, hogy kötelességének becsületesen megfelelt, mondá, — de rendjelet az nem fogadhat el, ki a Deák nevet viseli.

⁂ (*Egy uri házhoz*) Pestre vagy vidékre ajánlhatunk egy fiatal özvegyet, mint jól képezett és jó modoru zongoramesternőt, ki kész volna több leánykának oktatást adni. Feltételei szerények. Szerkesztőségünk szivesen ad közelebbi felvilágositást.

⁂ (*A népszinházban*) még mindig a holdba utaztatják a világot; a közönségnek nagyon tetszenek a pompás diszletek és a mi tetszik, az okvetetlen szép is. Soldosné és Tamási most csütörtökön léptek föl utoljára együtt, a „Strike“-ban, azután szünidőre mennek, Soldosné asszony Balaton-Füredre, nem

játszani, hanem pihenni, Tamási pedig Erdélybe. Ugy halljuk azonban, hogy Soldosné asszony e napokban még egyszer fel fog lépni, Szigethi Józseffel egyszerre, a „Vén bakancsos“-ban Lidi szerepében. Mert jeles Szigethink e hóban tizennégyszer fog a népszinházban föllépni, régi kitünő népszinmüveinek szerepeiben, mint „Friczi“, mint a csizmadia a „Kisértet“-ben, stb., sőt egy uj franczia vigjátékban, „A rózsaszinü domino“-ban is, Szathmárinéval egyszerre; mert e jeles szinmüvésznőnk is néhányszor föl fog a szünidő alatt a népszinházban lépni, valamint Odry Lehel is, mint népszinmü-énekes, többek közt a „Falu roszszá“-ban mint Göndör Sándor, melyben tavaly a budai szinkörben annyira tetszett.

⁂ (*A budai szinkörben*) is Temesváry minden tőle telhetőt elkövet, hogy a közönség ne a nagy utat nézze, a mit főleg Pestről a hidon át, az alaguton keresztül, előadásaira tenni kénytelen. Mint már a mult héten érintettük, pénteken a „Kis Faust“ adatott ott elő, melyben Mephistot Halminé-Mindszenti Kornélia asszony énekelte, eléggé szép közönség előtt és sok tetszés mellett, mert magas hangjai még most is csak olyan szépen csengők, mint néhány év előtt, midőn a budai közönségnek nagy kedvencze volt. A „Boisy boszorkány“ is szép tetszés mellett adatott elő e héten, valamint a „Strike“ és a „Betyár kendője,“ melyekben Nagy Julcsa kisasszony oly nagy tetszés mellett énekelte népdalainkat, hogy egyiket-másikat háromszor-négyszer is ismételnie kellett.

⁂ (*Irodalom*) P a u l e r Gyulától közelebb nagybecsü történelmi mü jelent meg: „Wesselényi Ferencz nádor és társainak összeesküvése“ czim alatt. Hazai történetünk egyik legnevezetesebb és mégis felette homályos korszaka lett e mü által ugyszólván a nemzet előtt földeritve. Zrinyi Miklós a költő és nagy hazafi, valamint Zrinyi Péter, Wesselényi Ferencz, gróf Nádasdy Ferencz, Lippai György, szóval a 1667—1671 korszak, hiteles adatok nyomán, minden legkisebb száláig, hüen és megkapó elevenséggel tárul föl az olvasó előtt. És megismerkedünk benne egy förtelmes rosz asszonynyal is, Szécsy Máriával, milyen förtelmes volt gyönyörhajhászatában és milyen borzasztó volt politikai ármánykodásai és árulkodásiban. — G r e g u s s Ágost, nagy tudományu és finom érzékü aesthetikusunktól közelebb meg fognak jelenni az Arany balladáiról tartott egyetemi előadásai. A „Franklin-társulat“ adja ki e becses müvet, mely ama balladák világra szóló szépségeit a nagy közönségnek föltárja. — „Falusi könyvtár“ czimü népirodalmi vállalatra hirdet előfizetést Berettyó-Ujfaluban Vass Jenő a „Sárrét“ társadalmi hetilap szerkesztője és kiadója, ki októbertől havonkint egy-egy füzetet, m á s f é l nyomott ivnyi tartalommal, fog szétküldeni; egy-egy füzet ára 12 kr lesz, egész évre előfizetés 1 ft 20 kr. — „Figyelő“ czimmel A b a f i Lajos szerkesztése mellett irodalomtörténeti havi közlöny indult meg, és első száma legközelebb küldetett szét. A füzet néhány érdekes szakközleményt tartalmaz a szerkesztőtől, ifjabb Sinnyey Józseftől, Fábián Gábortól, Thewrewk Emiltől stb. Még nagyobb becsüek a magyar irodalom kiválóbb férfiaira vonatkozó eddig kiadatatlan közleményei. Ilyen mindenek előtt Thaly Kálmán egy közleménye Balassa Bálintnak csak pár évvel ezelőtt fölfedezett költeményeiből. Az első füzet ezenkivül Toldy Ferencz, Kazinczy Ferencz, Szemere Pál s más ismert régi iróktól közöl eddig még ki nem nyomatott leveleket. Az első szám után itélve, a közlöny meg fog felelni hivatásának, s megérdemli az irodalomtörténet barátainaü támogatését.

⁂ (*A váczi ut melletti*) régi temetőhelyből most takaritják el az ottani sirok utósó maradványait. 1848 óta nem temettek ott, azért csak csontokat találnak most már az ottani sirokban, legfölebb egy-egy darab szinehagyott selymet, vagy bársonyt, a jó ég tudja, kik voltak azok, a kiket egykor örök nyugalomra fektettek benne! Mert sokaknál a sirkő is elveszett, vagy az irás kopott le róla. Nevezetes, hogy arany, vagy ezüst ékszereket, még csak egy-egy gyürüt sem találtak eddig e sirokban, hanem igen is koponyákat, melyeken a haj még megvolt, egynémelyiken még szép hosszuságban, ámbár legnagyobb részt egész megfakósodva az időtől. Egy-egy kéz ujjcsontjain meg a körmök tünnek fel szokatlan hosszuságuk által, a miből azt is lehet következtetni, hogy a halál után az ember körmei még egy ideig nőnek. Megyeri, a halhatatlan szinmüvész is e temetőben van eltemetve, csak hogy senki sem tudja már, hol nyugszik, és igy az ő földi maradványai is a többiéivel egy közös sirban fognak a kerepesuti temetőben eltakarittani. Vannak, a kik azt állitják, hogy Megyerinek, végohajtásához képest, kedves kulacsát is tették melléje sirjába, erről tehát fel volna ismerhető az ö sirja; eddig azonban nem találtak ott ilyest, és talán csak mese az egész.

⁂ (*Vegyesek.*) Az „országos kisdedóvó egyesület óvónőképezdéjében a mult héten voltak az évi vizsgálatok, és kitünt hogy ez intézet méltán megérdemli a pártolást, melyben a kormány, a főváros és a közönség által részesül. Különösen ki kell emelni a test- és egészségtanból adott feleleteket, melyek oly meglepő jók voltak, hogy mind az intézetnek, mind első sorban az előadó tanárnak, dr. Schermann Adolfnak nagy becsületére válnak. — A k é p z ő m ü v é s z e t i tanács elnökéül a közelébb elhunyt gróf Waldstein János helyébe a nagy müképzettségü gróf Zichy Jenőt emlegetik. — A K i s f a l u d y - t á r s a s á g mult szerdai ülésén többek közt S z á s z Károly, jeles költőnk néhány igen kedves eredeti költeményét olvasta föl. — S z e r b i a i ügynökök ugyancsak vásárolják nálunk a tábori szükségleteket, leginkább az orvosi mütő-szerszámokat, a majdani sebesültek számára. — Gróf S z é c h e n y i István iratainak megvételére a miskolczi nemzeti kaszino ötven frtot adományozott. — Az O r c z y - k e r t b e n mult csütörtökön volt Rappeleszky tanár büvészi előadása, mely az esős idő miatt már kétszer elmaradt. Az előadást tüzijáték és táncz követte, és természetesen nagy volt a közönség száma. — Az O r c z y - k e r t b e n most szombaton rendezett jótékonytánczvigalom dijlőversenynyel volt összekötve. Dijakat ajánlottak: Hollán Ernőné, Artner Dezsőné, Forinyák Gyuláné, Pazor Kálmánné és Vilmosné, Ritter Jánosné, Füzesséry Gézáné, Cseszpák Benőné, Torma Imréné és Rahoffer Renáta kisasszony. A budai dalárda is közre működött ez alkalommal. — S z a b ó Károly ismert történettudósunk e héten Budapesten időzött, bibliográphiai müvének kiegészitése végett. — P. S z a t h m á r y Károly képviselő s ismert irótársunk lázas betegségben fekszik. — W i d m á r Erzsi kisasszony, a szini képezde volt operai növendéke, ki az utóbbi gyakorlati vizsgálaton szépen kitünt, a népszinházhoz szerződött. — A m a g y a r nemzeti muzeum könyvtára e hó elsejétől augusztus 31-kéig zárva leend és csak azok részére, kik irodalmi munkálataik czéljából kivánják a könyvtárt és kéziratgyüjteményt használni, fog tiz órától egy óráig ünnep- és vásárnapok kivételével naponkint, nyitva állani. A nagy közönség részére szeptember 1-sején nyittatik meg. — Mult kedden A l m á s s y Jenő volt honvéd százados és Z u b o v i c s Fedor, honvéd főhadnagy, az ismert sportférfiu, kardpárbajt vivtak. Mindkét fél sebet kapott és pedig Zubovics sulyost, Almássy könnyü sebet. A párbaj oka egy jelentéktelen összezördülés

volt. — Az Erzsébet gyógyfürdőnek május elejétől fogva 85 künlakó vendége volt idáig, több mint bármely más évben. — Szigligeti „A kényes Bertók“ czimü népszinmüvet fejezett be s mint hallik, a népszinházhoz szándékozik beadni. — A „Bolond Istók“ czimü élczlap e hó elejével megszünt. Azon előfizetőknek, kiknek megrendelése junius végén le nem járt, a kiadóhivatal a „Borsszem Jankó“-t küldi, vagy tetszés szerint visszaadja az előfizetési pénzt. — Rózsavölgyi és társa kiadásában megjelent: Fantasie-Prélude für das Pianoforte von Emerich Takács, (tehát magyar szerzőtől!) Ára 60 kr. — Juniushó 18-dikától 24-dikéig a fővárosban az ujszülöttek száma volt 240, a halottaké pedig 251, a halálozási esetek tehát 11-gyel haladták meg a születésekéit. Az uj szülöttek közül 128 fiu és 112 leány. A halottak között volt 135 férfi és 116 nő, egy éven aluli gyermek 111.

⁂ (*Halálozások.*) Waldstein János gróf, gróf Szechényi István hű barátja és hazaszerető munkálkodásának rendületlen hive, és a képzőmüvészeti tanács elnöke, mult hó 27-dikén 79 éves korában jobb létre szenderült. — Hauszmann Ferencz, jeles hasonszenvi orvos és egyetemi tanár mult hó 23-dikán 64 éves korában elhunyt. Tudományának lett áldozata. Hullát bonczolt, egyik megkarczolt ujján ugynevezett hullaméreg a karczolást érte, ő észre nem vette, és pár nap reá meg volt halva. — Elhunytak továbbá: Özvegy gróf Dessewffy Károlyné, született Köckh Luiza asszony Nagyszebenben, 65 éves korában. — Bagamérban (Biharmegyében) Petrás Gyula honvédszázados neje, született ácsi Tóth Ilona asszony, mult hó 21-dikén, 24 éves korában. — A ferenczi zárda nesztora: a 83 éves Paulovics Döme. — Lőrincz József 1848—49-beli honvédőrnagy s Bem tábornok hadsegéde, mult hó 23-dikán. — Adorjáni Ráthonyi János, halmi-i közbirtokos s Kunfélegyháza város 1872-dik évi országos képviselője, mult hó 23-dikán. — Basch Manó Simon, 53 éves családos gabnakereskedő a fővárosban, mult hó 24-dikén agyonlőtte magát. Jó módu volt, de tavaly elvesztette egyetlen fiát és e csapás buskomolyságba ejtette. Béke hamvaikra!

Divattudósitás.

Mai csevegésünk tulajdonkép többféle kérdésekre való felelet, melyeket hozzánk a haza minden vidékéről az utóbbi hetekben intéztek, és melyekre a felelettel mindeddig késnem kellett. A divat véglegos megállapodása is csak most, az idény teljes beálltával szemlélhető kezdjük tehát a nyári szövetek elősorolásával, melyek jelenleg a legdivatosabbak. A könnyü szövetek közül az idegen nevü és idegen eredetü gaze façonné, gaze broché, gaze damassé, sat. a legkedveltebbek, és állanak nagyon átlátszó szövetből, sürü csikokkal, sávolyos virágokkal váltakozva. A koczkás könnyü szöveteket gros lin grillé, gros lin quadrillé-nek nevezik, és szintén gazeból valók; a csipkemintázattal tarkázottak pedig tissu guipure név alatt ismeretesek; ezek többnyire nyers czérna szinüek, sürü csikokkal, melybe fehér fonállal csipkemintázat van szőve. A Grenadin habár nem uj találmányu szövet, még most is igen kedvelt és minden szinben kapható. Az árakra nézve a legnagyobb változatosság uralkodik; soha sem lehetett olcsóbb és — roszabb kelméket vásárolni, mint jelenleg, 27—30 kron méterjét, de tartós, kevésbbé gyürős nyári szövetet 60, 80, 90 kron alul nem kaphatni, mig a jobb fajta 1 frt, 1 frt 20 kr, 2 frtba is kerül. Ezt azonban több évig el lehet viselni, mert később is megérdemli az ujbóli átalakitást, kiállja a tisztitást és végre a befestetést is. Ez az előnye a jobb fajta szöveteknek, és azért jobban is ajánlom azokat, mint a hirdetett és hirhedett 27 kros szöveteket.

Ujdonságul a fehér és fekete glazirozott Marengó-t kell még felemlitenem, mely kivált fekete selyemszoknyákhoz igen czélszerü.

A crêtonruhákat a sokféle változatosság szinre és mintázatra nézve a legkedveltebb viseletek közé tették most. Szinre nézve a nyers vászonszin fehér diszitéssel, vagy kékkel, rózsaszinüvel vegyitve, a legdivatosabb. A fehér alapu crétonok apró kis mintázattal is igen kedveltek. Ilyen ruhákat egyszinü crétonnal szokás disziteni, vagy a virágos szövethez csikosat venni, és abból csinálni a diszitést.

A nyári felöltők ismét divatba jöttek. Kizárólagosan fekete selyemből, cashemirből vagy csipke és selyemből vegyest készülnek, vagy ujj nélküli feszes formára, vagy pedig hátul testhez álló, elől pedig bő redőzetben.

Többek szives kérésére ma egy férfi-ing szabásával szolgálok t. előfizetőimnek, mint a melyet minden háznál használhatni.

Az első szám e szoros elő- vagy mellrész. Ebbe kell a kicsi szegélykéket varrni. A második szám a sima hátrész, a melyhez az ing ránczos része lesz varrva. A harmadik szám a keskeny gallér, melyhez aztán a külön felső gallérokat szokás gombolni, melyeket készen szoktak venni, és melyet sokféle formában kedvelnek az „urak“.

Számrejtvény.

Haluskay Zombory Irmától.

4 3. 7. Ovakodik ettől a gazdag és szegény,
15. 16. 22. 3. 17. Ezzel már megszünik a hit és remény,
18. 3. 17. E nélkül alig van kunyhó és palota,
12. 20. 11. Éva büne miatt lettünk birtokosa.
12. 21. 7. 13. 14. Halált hozhat reád, vigyázva bánj vele,
3. 4. 3. 10. 11. Hortobágy pusztáin volna jó helye,
7. 2. 9. 6. 14. 3. 18. Más nemzetnél keres ez hű sziveket,
7. 13 14. Nyáron ez falun édes élvezet.
17. 7. 17. Határtalan ennek keble boldogsága,
5. 16. Élve sokszor hűsit, melegit kihalva,
4. 8. 5. 13. Az előszobában gyakran megtalálod,
4. 3. 19. Ha hegy levét szüröd, mindig kell használnod,
18. 13. 7. 2. 12. E nélkül ritkán találni uri házat,
15. 16. 9. 18. Majd ez mindnyájunknak biztos pihenést ad,
1. 21. 17. Ekkor legégetőbb a tiszta napsugár,
22. 21. 14. Bizton hasitja ezt repülve, a madár.
1—22. A haza, szabadság, munka volt jelszavad,
Boldog az ki mindig nyomdokidon halad!

Megfejtési határidő: juliushó 29-dike.

A f. é. 23-dik számban közlött rejtveny értelme:
Budapest Magyarország fővárosa.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Bátori Zsigray Istvánné, Jánossy Lajosné, Schimmer Friderika, Székely Berta, Éhen Gizella, Klausz Erzsébet, Jungmann Laura, Feremsevics Teréz, Soltész Emilia, Csiszár Vilma, Rozinay Lászlóné, Koch Rittinger Etel, Bajza Karolina, Antal Mariska és Iluska, Török Karolina, Fülöp Paulina, Medveczky Tóth Etelka, Zigury Györgyné, Moesz Gézáné, Nagy Julia, Homonnay Julia, Knau Antalné, Marosy Hermin és Etelka, Mózesy Anna, Gedeon Gáspárné, Sermann Imrike, Kovács Morvay Julia, Pántz Ödönné, Vörösmarty Gizella, Ujváry Mari, Katinka és István, Bartha Mari, b. Huszár Adél, Durneisz Irma, Scholcz Ernőné, Lázár Eszti, Sziklay Matild, Uray Margit, Biró Klára, Velyáczky Julia, Mándits Erzsi, Fet Szerbák Ilona, Preszly Mari, Lederer Regina, Bohus Gyuláné, Lakatos Irén és Juliska, Tóth Elekné, Fényes Róza, Oláh Ida és Emma, Kovács Lászlóné, Szüts Klára, Marosy Fáni, Soltész Zsuszanna, Máar Zsófia, Gáal Karolina, Kakujaj Eleonóra, Barnay Etelka, Farkas Izabella, Károlyi Emilia, Reviczky Ilona, Torma Anna, Bihari Skultéty Matild, Pongrácz Melanie, Szentmiklósy Lilla, Saári Istvánné, Morvay Szidi.

Tartalom.

A nevelőnő, Vértesi Arnoldtól. — Ujra hiszek, ujra remélek, P. Tóth Kálmántól. — Abdul-Aziz trónralépte' — Mire képes a nő, Fernando Diaztól. — Egy borzasztó gyanu. — Vasárnapi csendélet. — Budapesti hirvivő. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy férfi-ing szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.)

Kecskeméten a „Bánk-bán“ költőjének sirját öt fiatal hölgy megkoszoruzta. Fogják az ottani müvelt hölgyek még egyebekben is kimutatni kegyeletüket legjelesebb tragoediaköltőnk sirja iránt.

A mohácsi szolgabiró most majd minden nap foglal le a vaspálya és gőzhajó állomáson alvidéki városokba szánt hadi szereket; az első szállitmányt (50,000 éles töltényt) miniszteri engedélyre tovább szállitották, a többi hatot a megyei hatóság még őrizteti.

Uj-Szönyről irják, mult hó 13-kán egy megyei pandur s a községi kisbiró dobszóval kisértek végig egy asszonyt az utczákon, utánuk egy csapat csőcselék futott. A furcsa menet egy utczaszegleten megállt, s a kisbiró következő igékre nyitá ajkait: „Ezen semmirekellő asszony ludat lopott, hármat pedig akart. Jól nézze meg mindenki, s ha a községben valahol meglátja, hozza a falu házára. Most pedig, te semmirevaló asszony, takarodj! Gyerünk tovább.“ A pandur e szavak végeztével pár hatalmas ütést mért a szegény asszonyra. A menet pedig tovább vonult s a jelenet vagy hatszor ismétlődött.

Vidéki vegyesek. Tátrafüredtől néhány ölnyi távolságban dr. Szontagh Miklós „Uj Tátrafüred“ nevezetü gyógytelepet állitott fel és a külföldi mintákat használta fürdőjének berendezésében, hogy a vendégek kényelmi igényeit minél jobban kielégitse. Az uj fürdő e hó elsején nyilt meg. — Andrássy Gyula grófné asszony családostul a nyári idényt a vadregényes, gyönyörü tátra-füredi fürdőben fogja eltölteni. — Balaton-Füreden e hó 1-sejéig 330 vendéget mutat ki a nyomatott névjegyzék; az ujabb vendégek közt vannak Somsich Pál és neje, Rauch berlini épitész, nejével stb. — Tisza Kálmán miniszterelnök Nagy-Váradra s onnan Gesztre utazott, hol e hó 2—3-dikáig fog időzni családja körében, a miből azt következtetik, hogy a kormány a délmagyarországi zavarok tárgyában megtette már a szükséges intézkedéseket. — Nagy-Szebenben mult vasárnap a szinházi előadáson Deanu hirhedett rabló is jelen volt s azután „a vig czimborák“-hoz czimzett kávéházban egész éjjel mulatott a román tanulókkal. A vakmerőt egy álszakál ismeretlenné tette. A mit ő és vendégei elköltöttek, aranyban fizette. — Szabolcs két lapja: a „Közlöny“ és „Szabolcs“ e hó elején összeolvadtak, „Szabolcsmegyei Közlöny“ czimet véve föl. — Császár József szárhegyi jegyző és postamester eltünt; vagyonát adósságok miatt a hitelezők lefoglalták. — Duna-Pataj határában egy idő óta szöcske alaku és sáskafogu rovarok pusztitanak, melyek kisebb területen a füvet gyökérig lerágták, a zabban látható kárt okoztak és egy egész tábla lencsét elpusztitottak.

Különfélék.

⁂ (*Királynénk ő Felsége*), — mint már emlitettük, — a jelen hónapot a starnbergi tónál: Feldazingban fogja tölteni. E czélra erdős halmon fekvő, svájczi stylü, magas szállodát bérelt ki, melynek számos verandája és ötvenkét szobája van. A kilátás a házból igen szép: a tóra, nyaralókra, falukra s a nagy bajor hegyekre. A lakhely előtt nem messze látszik a „Rózsa-sziget.“ Balra fekszik a bergi kastély, Lajos bajor király elzárt magánya. Egy óranegyedre van Possenhofen, hol királynénk édesanyja (Miksa herczeg neje) télén-nyáron lakik, erődszerü, bádogfedelü kastélyban. A herczegné másik leánya: Frani grófné, a jövő hónapot szintén ott tölti. Királynénk kisérete 46 személyből áll.

⁂ (*A horvát-szlavon*) határhelyeken, az „Obzor“ szerint, uj év óta a 45,000 főnyi bosnyák menekült közül négyezer halt meg, többnyire a nagy inség miatt. — A bosnyák izgatók egyik főkolomposát; Pelagics Vazul volt-archimandritát, a „banyalukai diktátor“-t, mult hó 21-kén Kozibrodban elfogták osztrák-magyar katonák. Egy pinczében találták meg elbujva. Több fölkelővel jött át. Most majd elteszik, mint irják Jászberénybe, hogy ne legyen alkalma, szitani a tüzet a szegény hiszékeny nép kárára.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Király ő Felsége julius 5-kéig Ischlben marad, honnét egyenesen Reichstadtba megy az orosz czár üdvözlésére. A német császárt is várják Ischlbe, de látogatása nem bizonyos. — Bismarck herczeg betegsége, mely miatt Kissingenben időz, egy nagyobb ér idült lobja mind a két lábban.

Megbizások tára.

P-re — gh — a urhölgynek: Szives jó véleményét az uj félévben is ügyekezni fogok kiérdemelni. A lap pedig különben is tovább ment volna, minthogy előfizetési fölhivásunk értelmében a könyvmellékletek meghozatala egész évi előfizetési köteleztetést foglal magában és azért a lap fennakadás nélköl jár minden kötelezett t. előfizetőnek. A dij beküldése a becses levelében emlitett időben sem lesz késő.

Opovára V. L. urnak: El van küldve. Magánlevelet is irtam.

Ungvárra T. R. Zs. urnőnek: Várom szives intézkedését.

Móorra P. E. urhölgynek: Magánlevélben értesitettem az elmaradás természetes okáról. El van küldve.

N. Kamondra F. J. urnak: Magánlevelet irtam.

N. Kőröre A. G. urnőnek: Nem küldhetném-e helyette Marlitt véghetlenül kedves „Aranyos Erzsiké“-jét?

Kisbérre P. Ö. urnőnek: Igen szivesen; hisz ez nekem egyszersmind kötelességem is!

Szőkefalvára Sz. B. urnőnek: A kivántat megküldtem. A mellékletekre nem történt előfizetés.

Petrozsenyre N. F. urnőnek: A régi könyvekkel már nem szolgálhatok, ugy szintén a két régi mülappal sem. Sziveskedjék azok közül választani, melyek legujabb előfizetési fölhivásunkban fel vannak sorolva.

Egerbe F. A. A. urnőnek: Szives köszönet a jóleső részvétért!

Bukoveczba Cs. V. urhölgynek: Igen is, én is ugyanazon orvost ajánlottam.

Bicskére N. D. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Matyóra L. K. urnőnek: Nemde vette küldeményemet?

Vajára F. E. urhölgynek: El van küldve.

Gesztelyre V. M. urnak: Minden el van küldve, a lap is, a könyvek is.

„Visszaemlékezés.“ Messze még a czél nagyon.

„Kezére hajtva.“ Itt-ott hibás a formája.

„A vén költő.“ Ennek is jót tenne egy kis gondos átnézés, és érdemes is volna reá.

„Oh, szeret-e még?“ Imitt-amott dagályos. Sziveskedjék tehát kissé gondosabban átnézni, és szives viszontlátásra számolhat.

Szeghalomra T. N. A. urhölgynek: Az elsőben az 1. 4. 7. 9. 12. 13. 17. 20. 22., a másikban a 10. 11. 19. 24 és 30. nincsenek meg. A betürejtvényre pedig tárgyánál fogva, a hölgyek, kik szebb mulatságot tudnak a kártyánál, nem igen jöhetnének reá. Mást kérek tehát.

Kis-Iratosba K. H. urhölgynek: A lóugrás szabályaival egyezik, hogy a szótagok „hez“ „S az“ egy koczkában álljanak.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Árjegyzéke.

Napi árak ½ kiloként.

Cukor, legfinomabb	25	kr.
„ igen finom	24	„
„ középszerü	23	„
„ kockakban, finom	27	„
„ törött, finom	27	„
Kávé, Mocca igen finom	84	„
„ **Cuba** valódi Bordeaux	90	„
„ **Cuba** legfinomabb	88	„
„ **Java** aranyszinü	100	„
„ **Portorico** különösen finom	80	„
pörkölt (Cuba, Mocca és Java) vegyitve	105	„
Gyertya Stearin 6-os és 8-as	50	„
Rizs különös nagyszemü	10	„
„ olasz fényes	16	„
„ Rangoon legfinomabb	12	„
„ Aracon jó	10	„
Árpadara igen finom	25, 22, 20, 16 és 10	„
Dara	15	„
Maccaroni olasz	26	„
Tarhonya	18	„
Sago	24	„
Mosó szikso	8	„
Chocoláde	60, 80, 120, 140, és 180	„
Mustár legjobb ½ üveg 35, ½ üv.	25	„
Zöld borso franczia ½ doboz	70	„
Mandula édes	54	„
Mazsola-szőlő uj	32	„
Salátaolaj legfinomabb	60	„
Szappan szegedi	22	„
Köles	7	„
Szilva valódi török	12	„
Dió egészséges	12	„
Keményitő legfinomabb gallérnak	22	„
„ legfinomabb tülle anglaise	18	„
Sardinhal ½ szel. 80 kr. és	10	„
„ ¼ „ 41 „ „	55	„
Rum Jamaica üveg 80 „ „	120	„
„ „ „ 45 „ „	65	„
„ **Brasiliai** pintes üveg	70	„
Thea különös finom	425	„
Sós-borszesz első minőségü	40	„
Pezsgő valódi franczia (palaczk)	3 frt 50	„
„ „ „ „	2 frt 50	„

Az árukat budapesten kivánatra bérmentve a házhoz küldöm.

Vidéki megrendelések utánvét mellett a legnagyobb gonddal teljesittetnek.

Hampel Győző.
Budapesten nagy (3) korona-utcza 16.

FOLYÉKONY GLYCERIN-CRÉME

több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj es kelesek ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábba és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen has nált glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin szappan
glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt. és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgy-por (legfinomabb Poudre de riz)
a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után. nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.
mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemggürük és essentia, ára 60 kr,
Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Buda pestsn, király-utcza 7. szám.

Egyedüli föraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

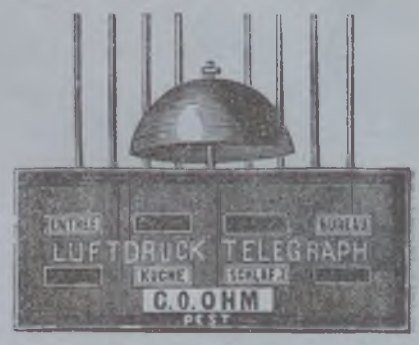
Magyar- és Erdélyhon számára

Wheeler és Wilson

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,
ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kezty ű varrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O., Pest, Jozsefter 15. sz
uj ház-négyszög. dr. Kovács-féle házban.

A németorszagi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs. kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős erejü 2 frt 10 kr.**

Hufeland hirneves orvos mondja orvostani müveiben: „Két betegség van, melyek ellen az orvosi tudomány hasztalan látszik keresni erőteljes gyógyszereket; ezek **fejköszvény** és a **podagra**; e gyógyszer a fentebbi köszv.-vászon használata által fölfödöztetett.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr Póstán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvárt:** Wolf gysznél. **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron:** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz. — **Székes-Fehérvár:** Dieballa. **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassán:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Kattausche József esztergályos.

Fehérruhát mángoló és facsaró gépek valamint **görszékek betegek számára.** Nagy választék golyók- s kúpokban lignum sanctumból, valamint fehérrukát mángoló s facsaró gépekben; javitások a legolcsóbban eszközöltetnek.

Kattausch J.
Sebestyén-utca 3. szám.

Fölvilágositásul.

A **Mocsonyi** féle ház lebontása végett

Farkas S.

nőidivatterme

nem **váczi-utczában,** hanem **Kis-hid-utcza vadászkürt** szálloda átellenében van.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

28-dik szám. Julius 9-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte óra	Nap- kelte perc	Nap- nyugta óra	Nap- nyugta perc
Jul. 9	Vasárnap	A 5 Lukreczia	A 4 Anatolia	27 C 5	17 B. templ. elf.		4	13	7	56
10	Hétfő	Amália szűz	Ilma	28 Pétf. böjt. vég.	18		4	15	7	55
11	Kedd	Pius pápa	Eleonora	29 Péter és Pál ap.	19 Eszter		4	16	7	54
12	Szerda	Henrik császár	Nábor	30 12 Apostol	20	●	4	16	7	54
13	Csütörtök	Margit szűz	Jenő, Joel	1 Julius Kozma	21 Judit		4	17	7	53
14	Péntek	Bonaventur	Kamillus	2 Bold. A. ruhája	22		4	18	7	52
15	Szombat	Apostol. oszlása	Apostol. oszlása	3 Jáczint	23 Sab. Dibbre		4	19	7	51

Vidéki tárcza.

Dél-Magyarországon a kormány erélyes intézkedései megtették hatásukat. Arra a hirre, hogy szükség esetében ostromállapot fog az ottani vidékekre kihirdettetni, és kulönösen midőn a főbb izgatók elfogattak — összesen 22-dikén fogattak el, és most Nagy-Kikindán vannak zár alatt, — a többi megjuhászodott, és e szerint ugy Nagy-Kikindán, mint Nagy-Becskereken, Uj-Vidéken, Pancsován, sat. szépen visszatért a rend és nyugalom. Az ottani magyar és német lakosság megnyugtatására azon felül két ezred katonaság indittatott Szegedről e vidékre. Mult szerdán végre az izgága Miletics is hüvösre tétetett. Rég óta üzte már veszedelmes mesterségét, izgatott, bujtogatott, a hogy csak a magyar nemzet ellenségétől kitelik, és még sem lehetett a körmére koppintani, mert országgyülési képviselő létére a törvény nem foghatta perbe, csak mikor az országgyülés kiadja, és valahányszor olyast irt, a miért tudta, hogy az országgyülés leveszi róla kezét, mindig más valakit bérelt föl, a ki az illető czikk szerzőjéül vallotta magát; igy egy izben valami gerencsér, a ki irni-olvasni sem tud, állt helyébe az esküdtszék elé, és üli le most érte a kiszabott fogságot. Ez egyszer azonban rajta veszett. Kiderült ugyanis, hogy ő központja és feje az omladinának, és mint ilyen, a kormány rendelete után is pénzt gyüjtött és önkénteseket toborzott a szerb kormány részére. Az elfogatás a nagybecskereki törvényszék rendeletére történt, mely ez ügyben a vizsgálatot vezeti, és rendszerinti birói végzés alapján hajtatott végre. Mult szerdán tehát Ujvidéken elcsukták, onnan Budapestre hozták és igy legalább egy időre ettől az ostortól szintén megszabadult a haza. Megjegyzendő, hogy nemcsak az ottani magyar és német, hanem a szerb lakosság legnagyobb része is szivből örül neki, hogy a kormány végre komolyan látott hozzá a rend helyreállításához, minthogy az egész nyugtalanságot csak néhány afféle félmüvelt naplopó idézte elő, kik munkakerülő létükre a zavarosban szeretnének halászni.

Székely-Udvarhelyen Török Albert alkirálybiró fölhivására mult hó 27-dikén a szék értelmiségének nagy része összejött annak megvitatása végett, hogy szükséges-e Udvarhelyszéken egy védegylet felállitása, vagy sem, s ha igen, mi módon lenne az felállitandó? Az értekezlet egyhangulag a legmelegebben pártolván az eszmét, öt tagu bizottságot küldött ki az alapszabályok minél előbbi kidolgozására, hogy aztán az egylet is megalakulhasson.

Vidéki vegyesek. Székesfehérvárt a reáliskola első osztályának tantárgyaiból hét leány, Kassán pedig az állami főreáliskola harmadik osztályának tantárgyaiból két leány, névszerint Nuber Aranka és Ida, az eperjesi főgymnázium igazgatójának lányai, jeles sikerü vizsgálatot tettek, mint magántanulók. — Kolozsvártt E. Kovács Gyula Madách „Ember tragoédiá“-ját szinpadra alkalmazza. — A kolozsvári szinház intendánsa által népszinmüre kitüzött ezer frank pályadijat — mint azt előre is mondtuk — kiadják, sőt a pályázatot az intendáns, Korbuly Bogdán ur a jövő évben is megujitja. — Az aradi szinházat jövő télre Sztupa Andor igazgatónak adták át. — Váczon, a süketnémák intézetében e hó 15-dikén délelőtti 9 órakor lesz az évi vizsgálat. — Komáromból irják, hogy ott egy porosz századost ép akkor fogtak el, midőn az igmándi sánczot rajzolta. Fövegében a Duna rajzát Pozsonyból Komáromig, hadtanilag fölvéve, megtalálták. — Oraviczán a bányászok, Horváth Lajos szakértő vezetése alatt, bő aranytelepet fedeztek föl s mindjárt az első napon kétezer forintnyi értékü nemes érczet hoztak ki.

Különfélék.

*** (*A csatatérről.*) Nekünk is kell most ilyen állandó rovatot nyitni, mert közvetlen szomszédságunkban foly az embermészárlás a szerb és török között, és mert nem tudni, ha nem-e világháboru lesz belőle, mikor aztán mi is aligha csak puszta nézőkként fogunk szerepelni. Kezdjük tehát elölről a hireket. Milán, szerb fejedelem e hó 1-sején bocsátotta ki manifestumát, melyben előadja az okokat, a miért neki sikra kell szállni a török ellen; „furább“ manifestumot azonban keveset látott a világ. A mellett, hogy unalmasan hosszu, fele üres szózagyvalék, fele meg hazugság és — szeretnénk gyöngédebb szót használni rá — vastagbőrüség. Igy többek közt azt mondja, hogy kénytelen volt fegyverhez nyulni, mivel a török kormány nem fogadta el az ő ajánlatát a boszniai lázadás lecsendesitése iránt, és miből állt ez ajánlat? Abból, hogy a török engedje át Boszniát ő neki! És ezt az ajánlatot az alattvaló Szerbia a fölötte levő töröknek tette! Körülbelül olyan az, mint mikor a rabló azt mondja az utasnak: „Ha ide adod pénzedet, akkor nem fosztalak ki.“ Továbbá azt mondja, hogy azért fogott fegyvert ura ellen, mivel a bosnyákok már egy éve lázongnak! Ez is szép igazság! A török ugyan az európai hatalmasságok által biztositotta a bosnyákokat, hogy ezentul a lehető legenyhébben fognak kormányoztatni, hanem a lázadók, — bizonyosan a maguk fejéből! — azt felelték reá, hogy nem hisznek még az európai hatalmasságoknak sem, és mivelhogy azt felelték, Milan fejedelem kénytelen volt kezet fogni velük, és vele együtt Nikita, montenegrói fejedelem is!

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3 dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

28. SZ.
Julius 9-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmellékletlettel.

A könyvek meghozatala egész-a műlap meghozatala félévi járatási kötelezetést foglal magában a lap irányában.

A nevelönő.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

(V é g e.)

A leány nem felelt. Még mindig némán, összeroskadva ült ott a padon.

A nagy kamasz gyöngéd akart lenni s hizelegve simogatta a leánynak zsibbadtan lecsüngő kezét.

— Látja, kedves Matild kisasszony, ilyen a világ. Mindenkiről roszat beszél. Igazán nem érdemes azért, hogy csak mákszemnyi örömtől is megfoszsza magát az ember. Minden órádnak leszakaszd virágát. Ugy-e, hogy még a költő is azt mondja? Csak egyszer vagyunk fiatalok, édes Matild kisasszony. Csak egyszer. De nézzen hát rám, azokkal a tündöklő szép szemekkel! Ugyan menjen! csak nem akar apácza lenni ezzel az édes, piczi, csókra termett szájacskájával? Mit törődik kegyed a világgal? Hiszen látja, ugy is mindegy. Hadd fecsegjen; kinevetjük háta mögött.

Eközben Matild egészen felocsudott. Hevesen taszitotta el a fiatal ember kezét s a leglázasabb fájdalom kifejezésével szökött fel a padról és tova rohant.

Dobokay Rudi nem követte őt. Egy darabig utána nézett, mig a fák közt elvesztette a nevelőnőt szemei elől, aztán beballagott a házba.

— Na, — mormogta magában, — majd eszére tér. Holnap már olyan szelid lesz, mint a bárány.

VIII.

Az esthomály már leereszkedett a tájra s Matild még mindig a kertben barangolt.

A hol a gyümölcsös végződött, egy kis ákáczerdő következett; annak a sürüjében futkosott a fiatal leány, lihegve, reszketve, céltalan, nem keresve ösvényt. A tüskés ágak összetépték ruháját, megvérezték kezeit; nem tudta, csak ment, ment.

Vad kétségbeesés hajtotta. Nem tudott, nem érzett egyebet, csak azt, hogy innen futnia kell. Hová? Ah, mit tudta ő, hová! Messze, messze, ki a világból! Az volna a legjobb.

Tizszer is, huszszor is körülkerülte a kis ákáczerdőt. Gondolatai oly zürzavarosan, oly iránytalan gomolyogtak fejében, mint a mily iránytalan futottak lábai.

Már egészen besötétedett s még mindig ott bolyongott a kis ákáczerdőben, a ház közelében. Bent már gyertya égett; a fák nyilásai közt látta a kivilágitott ablakokat.

Eszébe jutott, hogy be kellene mennie, már késő lehet, keresni fogják.

— Nem! nem! — suttogá lázas ajkakkal, — oda többé vissza nem megyek! Soha többé!

De hová? Hová? Nincs hely az egész nagy világon, a hová menjen. Durva, rideg fogadtatás várna reá mindenütt. Lenézik, megvetik, elitélik. Meg van gyalázva a világ előtt ártatlanul. A dölyf, a roszakarat nem hagyta meg még becsütes nevét sem. Oh, mily hitványak az emberek, mind, mind!

Oh, mint szeretne meghalni!

Lázasan kapkodott égő fejéhez.

— Istenem, istenem! miért nem haltam meg már régen!

Csak a halál gondolata száguldozott keresztül-kasul forró agyán. Meghalni akart. Csak meghalni. Ama sötét kétségbeesés vett erőt lelkén, mely nem ismer többé más menekülést, csak a megsemmisülést.

Csöndes nyári est volt, langy fuvalom ringatta a fák leveleit. A leány fázott, didergett.

— Meg kell halni! meg kell halni — suttogá tompán.

Fönt az égen teljes fényében ragyogott valamennyi csillag. Matild mereven nézett maga elé s nem látott, csak sötétséget körös-körül.

Most ugy rémlett neki, mintha nevét hallaná.

Gépileg a ház felé forditotta fejét. Igen, az ő nevét kiáltották.

A boszus, türelmetlen hang, mely beszólitja, egész testében megrázza a fiatal leányt. Ellenkező irányba fordul s mint a megriasztott őz, villámgyorsan átszökik a kis ákáczerdőn.

Ruhája rongyokba szakadozik le róla, tüskék vágódnak arczába s érzi, a mint végig fut rajta a meleg vér.

Arra az érzésre szilajan meg-megrázkodik s még jobban neki iramodik a sürüségnek. Folytonos lázban van egész teste, majd ég, majd fázik.

Egyszerre látja, hogy tisztásra ért, az ákáczerdő szélén áll. De nem állapodik meg, átszökik az árkon.

Tovább! Tovább!

Keresztül fut a tarlón. Nem tudja tisztán, hogy hová igyekszik; csak valami homályos ösztön vezeti.

A learatott buzaföldek végében, ott, a hol a talaj lemélyed, egy nagy tó áll, mely ilyenkor, nyár közepén, sem szokott kiszáradni. Oda futnak mind az erek s azt hiszik, alulról is szivárog a viz, mert a közepe táján nagyon mély. Sok vigyázatlan ember bele fult már abba.

A gyerekek a szomszéd tanyáról fürdeni járnak a szélire s az urak kijárogatnak oda néha, vadkácsát lövöldözni.

Matild egyenest a tó felé haladt.

S a mint mindegyre közelebb ért, ugy tetszett neki, mintha mindegyre világosabbá válnék az éj. A tündöklő myriád csillag az égről némi derengő világot árasztott le.

Hallatszott a szellőtől ingatott nád zugása, a vadkácsák és szárcrák kiabálása. Matildnak szive reszketve szorult össze. Vad öröm és félelem volt ez egyszerre. A tónak már itt egészen közel kell lenni.

Nemsokára valami homályos csillogást vett észre. A viz. A viz!

A tó sima fölülete látszott ezen az oldalon, a hol nem boritotta semmi nád és káka.

A fiatal leány megállt a tó szélén. Szemei mereven tapadtak a vizre, hátán borzongás futkosott át. Az ösztönszerü remegés itt a halál torka előtt.

Tompán, félig kábultan állt ott sokáig. Egyszerre fölrezzent. Mintha zörejt hallott volna amott, jobbra a nád közt. Mintha lépések dobbanását hallotta volna a parton, aztán pocskolást a vizben.

— Valaki jön itt. — gondolá.

A fial leány természetes félénksége visszatért e pillanatban, midőn emberek közeledését sejtette. Remegve forditotta fejét arra, a honnan a zajt hallani vélte s már el akart futni e helyről.

De ismét csöndes lett minden. Nem hallatszott semmi egyéb zaj, csak a mit a föl-fölröppenő vadkácsák okoztak.

— Képzelődtem. — suttogá Matild.

Reszketve hallgatózott még egy darabig, de nem hallott semmit.

Összekulcsolta két kezét s megrázta fejét.

— Most hamar! hamar! — biztatta magát.

Letérdelt s három vagy négy percz hosszáig imádkozott.

Aztán fölállt s tántorogva közelebb lépett a vizhez.

E pillanatban erős, dörgő hang riadt rá a nádasból:

— Megállj!

Matild megrázkodott, térdei összecsuklottak alatta s leroskadt a tó partján.

Azt már nem látta, hogy a következő pillanatban egy férfi bukkant ki a nádasból, puskával a vállán és sietve az elájult leány felé tartott.

— Ejnye no! — kiáltott föl bámulva; — azt hiszem, hogy ez a kis nevelőnő, a kit a vasutról hoztam Dobokayéknak. Szegény kis leány!

IX.

A két éltes Igriczy kisasszonynál megint uzsonnáló társaságot találunk.

Van sápitozás, kezek összecsapkodása, szörnyüködés, bámulás és megbotránkozás. Az egész uzsonnáló női társaság a legnagyobb mértékben föl van háborodva.

Az öregebb Igriczy kisasszony sárga a méregtől és szólni sem bir. Nem, nem fog szólni; méltósággal fogja elviselni ezt a szégyent, melyet Aladár az egész rokonságon elkövetett.

Hanem Miczi nem bir oly erős lélekkel, mint testvére. Ő fohászkodik, nyög, kesereg és mindenkit biztosit, hogy ő nem éli tul ezt a szégyent, ő belehal.

— De ki is gondolta volna, lelkeim? — szólt kövér kezeit összecsapkodva, ama bizonyos composszesszorné. — Ki gondolta volna, hogy Aladár nőül veszi a jöttment személyt?

— Oh, én már akkor roszat sejtettem, már akkor, mikor együtt jöttek ide a vasutról! — kesergett a fiatalabbik Igriczy kisasszony — A férfiak olyan könnyen hagyják magukat elcsábitni.

— De ilyen személyt! — szörnyüködék a kövér composzszesszorné.

— Igaz, hogy Aladár megszöktette őt Dobokayéktól? — szólt az uzsonnáló társaság egyik tagja.

— Persze, hogy igaz! — viszonzá egy másik; — Én Dobokayéktól hallottam. Éjjel szöktek meg. Aladár a kis ákáczerdőben várta a gyönyörüséges kisasszonyt.

— De én meg azt hallottam, hogy magától szökött meg, — adtá elő egy harmadik. — Aladár nem is tudta, nem is nagyon örült neki. Hanem az olyan leány érti már a módját, hogyan kell magát a férfinak nyakába varrni; hogy már most, miután a leány ő érte kompromittálta magát, ő nem tehet egyebet, mint hogy feleségül veszi.

— Na, de hát az a történet, a mit én hallottam, a vizbeugrás, a kiszabaditás . . . . ? — szólt az asztal alsó végéről egy sovány, töpörödött kicsi asszony, a rektorné, bátortalanul.

— Mese az egész! — feleli, arczát fintorgatva, az öregebb Igriczy-kisasszony. — Már ugyan ki hinné el azt?

— Ki hinné el azt? — ismétlé nyöszörögve Miczi.

— De instálom, a Hámos ispánné azt állitja, hogy Bogárdy teins ur ájultan hozta oda a tanyára a kisasszonyt, — bátorkodék félénken megjegyezni a rektorné, — és a kisasszony, a mint föleszmélt, el akart menni, de Hámosék nem eresztették, mert nagyon gyönge volt s a doktort is kihozták a városból és Bogárdy teins ur minden nap eljött kérdezősködni, hogy érzi magát a beteg kisasszony és azt mondják Hámosék, hogy csak ott ismerkedett meg Bogárdy teins ur a kisasszonynyal.

— Már ugyan hogy hihet el maga, Dömötörné, ilyen együgyü meséket? — förmed reá az öregebb Igriczy kisasszony.

— Ni ni, farkast emlegetünk, kert alatt kullog, — kiált

föl a kövér komposszesszorné. Ott jön Bogárdy Aladár a feleségével.

Kocsirobogás hallatszik. Valamennyien az ablakhoz tolulnak. Épen a ház előtt robog el az országuton Bogárdy Aladár kocsija.

A fiatal pár egymás mellett ül. Arczuk sugárzik, mosolyog. A férj épen nejéhez hajol és sug neki valamit.

Az öregebb Igriczy kisasszony még sárgább lesz e látásra, a másik még panaszosabban nyöszörög.

— Ugyan mit sughatott? — kiváncsiskodik a kövér komposszesszorné.

Mit? Mi megmondhatjuk neki. Csak egy pár szócskát, a mit százszor is elmond napjában Aladár:

— Édes, jó, kis angyalom!

Bánt engem...

Darmay Viktortól.

Bánt engem az egész világ,
És üldöz még a féreg is
Ki mindennél hatalmasabb vagy,
Hogy ne üldöznél még te is!

Pedig te tőled fáj legjobban,
Csak tőled fáj a seb nekem;
Hisz ellened, ha te rám sujtasz,
Nincs védö pajzsom, fegyverem

Előtted puszta mellel állok.
Megszégyenülve, hallgatag;
Te néked, hogy mérges nyiladdal
Megölhess, játék, tréfa csak.

Egy szempillantás mint a tör fut
Keresztül sajgó keblemen...
S én hozzád arczom föl a porból
Vérzőn, mosolygva emelem.

Vérzem, mosolygok és megáldom,
Mely igy sujt, azt a kis kezet;
Megcsókolom, hálásan, forrón,
A mért igy gyilkol engemet.

Mert tudom én, hogy megérdemlem
Mind ezt te tőled, angyalom...
Miért vagyok olyan bohó, — és
Miért szeretlek oly nagyon?!

Abdul Medsid életéből.

Már két hete voltam Konstantinápolyban és őszintén megvallom, hogy daczára a Bosporusnak, valamint a Zsófia- és egyéb mecseteknek és palotáknak, már meglehetősen unni kezdém magam, midőn egy napon a szük és piszkos utczákon való barangolásaimban egy faház kötötte le figyelmemet.

Nem, mintha épitészete valami rendkivülit mutatott volna, — ha ugyan egyátaljában épitészetnek mondható, a hogy a faalkotmány össze volt rakva, — hanem az, hogy a bejárás fölött egy levágott kéz körvonalai voltak láthatók, melyek egykoron nyilván megaranyozva voltak. Ez a kéz gondolkodóba ejtett, kalauzom pedig azonnal észrevette kiváncsiságomat.

— Ez a márványlap — mondá — egy régi történetre emlékeztet. Meg akarja hallgatni?

— Kérem!

Pár percz mulva aztán egy kávéház előtt ültünk, hol kicsi csészékben mokkát és nagy pipákat hoztak számunkra, mire kalauzom a következőket beszélte el nekem:

„Lehet ugy husz éve, a ház, melyet ön az imént látott, akkor még nyomorultabb képet mutatott, mint most, és az előtte elmenő emberek bizvást azt a kérdést tehették hozzá, ha valjon igazhivőhez illő ház-e is az, mikor rajahnak sem eléggé tisztességes.

E ház egyik szobájában pedig egy nap egy férfi feküdt, rongyos párnákon, melyeken kicsüngött a szalma, maga meg kinosan hörgött.

Mellette egy kis fiu állt, lehetett ugy tiz éves, kicsi kezeiben atyja kezét szorongatta, kicsi arczán értelem és elszántság tükröződött.

— Bátorság, szegény atyám! — biztatá a beteg atyát.

— Batorság? — viszonzá fájdalmasan a halálos beteg. — Hol vegyek én most még bátorságot? Magam is szenvedek, téged is szenvedni látlak, drága Alikám; egyetlen para sincs a házban, és a jó ég tudja, mikor vetődik egy ide...

— Lehet, hogy néhány óra mulva; — szólt rá a kis fiu, és csókot nyomva az öreg homlokára, kis kosarat vett le a falról.

— Mit akarsz ezzel? — kérdé az atya.

— Hát elszaladok a pékhez, oda ni, a szomszédba, a kinek már többször holmi megbizásokat végeztem, és megkérem, hogy néhány czipót hitelbe adjon; ezeket aztán a Kiahat-Khana sétányon árulgatni viszem, és nem volna jő dolgom, ha egy kis nyereség nem nézne reám belőle.

— Tedd azt, szegény kis fiam! — mondá Mehemet Ali — és Allah ótalmazzon.

Két óra telt el azóta, hogy a kis fiu hazulról távozott volt, akkor nagy rohanva tért vissza az apai házba, kivörösödött szemekkel, de mosolygó ajkakkal. Látszott rajta, hogy sirt, egész kis arcza mégis ragyogott az örömtől.

— Oh, atyám! — kiáltá lihegve, mialatt kis székre ereszkedett. — Oh atyám, minden nyomoruságunknak vége!

— Hogy-hogy? — kérdé az öreg, fél könyökére támaszkodva.

— Csak képzeld, édes atyám? — kezdé ujra a fiu — még nem is értem a Kiahatra, már felét a czipóknak eladtam volt. Lehet gondolni, mennyire boldog voltam. Akkor aztán odaálltam a sétányon egy fa alá és kinálgattam árumat. Lassan-lassan szépen ki is ürült az én kosárkám, midőn egyszerre csak egy katona termett előttem, a szultán testőrségéből való, két czipót kapott ki kosaramból és a nélkül, hogy megfizette volna, odább ment. Én utána ugrottam, és követeltem tőle a néhány parát, a mi járt. Erre a katona nem hogy megadta volna, még bele nyult a kosárkámba, kikapta belőle egész kis keresetemet, és már-már zsebre tette, midőn egy kéz a vállát érinté. Ekkor hátra fordult, és magas termetü férfi állt előtte, tekintélyes, fejedelmi kifejezéssel arczán.

— Rabló! — mondá ez a katonának, és két rendőrtisztet oda szólitva: — Vezessétek el a nyomorultat és tegyetek felette törvényt! — ezalatt szélylyel bontotta kaftánját és a kadi szolgái porba omoltak előtte homlokukkal.

Mire aztán az én megmentőm hozzám fordulva, nevemet kérdé, és pedig olyan jóságos arczczal, hogy neki bátorodva, rendre elbeszéltem neki szerencsétlen sorsunkat.

Midőn aztán elhallgattam, ugy hallottam, hogy azt mormogá: „Szegény kis jószág!“ azután három aranypénzt vetett kosaramba, és a mi talán még ennél is többet ér, övéről lesza-

kitott egy darabot, azt is nekem adta, és azt mondá, hogy holnap reggel menjek el a szultán palotájába, mutassam meg az őrt álló tisztnek, az majd megmondja, mit kell aztán csinálnom.

— A szultán palotájában! — mondá erre Mehemet atya. — Ez különös!

Más nap aztán a kis fiu a meghatározott órában pontosan megjelent a palota kapujánál, és a mint a darab övet előmutatá, a belső termekbe vezették és néhány perczczel reá egy nagyszerüen pompás kioszkba, hol selyem párnákon dőleszkedve, tegnapi megmentőjét látá maga előtt.

Egyikével ama kecses mozdulatoknak, melyek csak a gyermekkornak sajátja, szaladt hozzá a kis fiu és kezét megragadva, ajkaihoz szoritotta.

Ezt látván, két fekete szörnyeteg épen azon volt, hogy reá rohanjanak, uruk és parancsolójuk egy kézemelintése azonban előbbi mozdulatlanságukba igézte őket vissza.

A minden hivők feje most maga mellé ülteté a kis fiut és egy ideig nyájasan beszélgetett vele. Azután, egész elragadtatva a kis Ali okossága és szeretetreméltóságától, maga elé rendelé az iskolák főnökét, parancsokat adott neki, azután dusan megajándékozva, elbocsátá kis védenczét, azon igérettel, hogy ezentul is gondja lesz reá.

És csudálatos! A szultán nem feledkezett meg igéretéről és szavát tartá.

Néhány nap mulva a kis Ali Konstantinápoly legjelesebb iskolájában vétetett föl, a melyben elmebeli jelessége és kitartó szorgalmánál fogva rövid idő alatt az elsők között foglalt helyet. Időnkint a szultán magához hivatá védenczét, hogy személyesen győződjék meg ez értelmes kis fej fejlődéséről és előmeneteleiről, saját müvének tekintvén azokat és nem csekély mértékben büszke levén reájuk.

És mind e nagy szerencse mellett Ali nem feledkezett meg atyjáról. Felséges pártfogója nemeslelküsége az öregre is kiterjeszkedett, nyomorról többé szó sem lehetett, és nincsen az a gyöngéd figyelem, melyet a fiu ne mutatott volna iránta, szeretetének bizonyitékául.

Mert Ali határtalanul szerette atyját, a hogy csak a müzülmanok tudnak szeretni; az öreg Mehemet bizvást vétket követhetett volna el, fia azért nem kevésbbé imádta volna.

A fiu férfivá érlelődött és a minden hivők fejének mindenható keze alatt gyorsan emelkedett magas polczra. Mint a legképzettebb ulemák egyike, méltán viselte a nagy tudós hirnevét. A szultán másod-titkárává nevezte ki, és minden oda mutatott, hogy még fényesebb tisztség néz reá, midőn egyszerre borzasztó dolgokról suttogtak a palotában. Összeesküvést födöztek föl a szultán ellen. Nem forraltak kevesebbet, mint azt, hogy a szultánt megfojtják és nagybátyját ültetik helyébe a trónra. Az összeesküvők szerencsére még ideje-korán kézre kerültek.

E hirre Alit, maga sem tudta, miért, bizonyos kinzó előérzet kapta meg, mintha valamely nagy csapás függne feje fölött.

Másnap aztán megtudta, honnan e balsejtelem. Hivatalos állásánál fogva az ő kezébe jutott az összeesküvők névjegyzéke, és midőn azt elolvasná, azok között, a kik jóltevője halálát elhatározták volt, saját atyja nevét is ott találá.

Pár percz mulva a szultán hivatá.

— Arczodról látom, — szólt a minden hivők feje — hogy te hozzád is eljutott a hir. Ne aggódjál magad miatt, mert az semmit sem változtat és legkevésbbé sem csökkenti hozzád

való hajlandóságomat; ismervén azonban atyád iránti szeretetedet, meg akartam kimélni téged is, magamat is kinos jelenetektől. Ne is kérj tehát kegyelmet atyád számára. Megesküdtem, hogy szabad folyást engedek a törvénynek és még te irántad is hajthatatlan leszek.

A fiatal ulema ura hangjából kiismeré, hogy hiába volna minden fáradozása, nem tántorithatná őt meg elhatározásában, távozott tehát, kétségbeeséssel szivében.

Az öreg Mehemet csakugyan kezet fogott volt az ó török párthoz tartozott összeesküvőkkel. Hogyan is feledkezhetett volt meg, mivel tartozik fejedelmének, fia jóltevőjének? Háládatlanság volt-e, avagy elmebeli gyöngeség? Lehet, mind a kettő; elég hozzá, részt vett az összeesküvésben és a törvényszék kegyelem utján, csupán csak balkezének elvesztésére itélte. Az itélet pedig mindjárt más nap végre volt hajtandó.

Az itéletmondás napján Ali kihallgatásért folyamodott a szultánhoz.

— Uram, — szólt — egy kegyelemért könyörgök hozzád!

A fejedelem homloka elborult.

— Nem atyám megkegyelmezését — kezdé ujra az ifju hévvel — nem, uram; csak kegyeskedjél pár pillanatig meghallgatni, és nem tagadod meg a kegyet, melyért hozzád könyörgök. Neked köszönök mindent; te tettél azzá, a mi vagyok, szakadatlanul elhalmoztál jótéteményeiddel és nekem soha sem volt alkalmam, kimutatni irántad hálámat és mindenek feletti szolgálatkészségemet. Ma nyilik nekem erre alkalom. Néhány nyomorult elég vakmerő volt, összeesküvést inditani ellened, és tulajdon atyám is köztük van. A törvény bal kezének elvesztésére itélte; de nekem nem elég, hogy örökre elfordultam ez embertől. Rettentő példaadás szükséges, és én kérlek téged, oh uram, engedd meg nekem, hogy magam hajtsam végre az itéletet.

— Hogyan? — kiáltá most a szultán. — Magad akarod a bakó helyett levágni apád kezét?

— Ugy van, uram.

— És iránta való szereteted?

— Vétke megölte szeretetemet.

A szultán hosszan elgondolkodtt, végre mintegy hirtelen elhatározástól megkapatva, és áthatóan szeme közé nézvén a fiatal embernek, megszólalt.

— Ám legyen; kiadom a parancsot, de megkövetelem, hogy személyesen hozzad el nekem atyád levágott kezét.

És midőn Ali távozott, magában mormogá:

— Ime, mire nem viszi a nagyravágyás a tulajdon magzatot!

Nás nap Ali megjelent a szultánnál. Nagyon halvány volt és alig birt a lábán állni.

— Nos? — kérdé a szultán.

— Az itélet végrehajtatott, uram!

És szótlanul tartott egy még vérző kezet a szultán elé.

— Nyomorult! — tört ki most a szultán, ádáz haraggal. — És még azt hitted, hogy megszerzed magadnak jóakaratomat és kimutatod irántam alázatosságodat azzal, hogy szinte apagyilkossá lettél? Lábbal tapostál minden gyermeki érzést, csak azért, hogy nagyravágyásodnak szolgálj? Jól van, jól, nagyravágyásod kudarczot vallott, minden eddigi hozzád való jóakaratom megvetésre változott át, és minthogy nem türhetem, hogy ilyen ocsmány tett büntetlen maradjon, holtig tartó börtönre itéllek! Örök, fogjátok el ez embert, kötözzétek meg és vezessétek a hét torony várába!

Ali egy szót sem szólt, csak két nagy könycsepp pergett alá arczán.

A katonák erre hozzá közeledvén, az egyik közülök megragadta a kaftánja alatt rejtegetett karját, és abban a pillanatban ijedten felkiáltott.

A véres pólyákban takart karból hiányzott a kéz.

Ezt látván, a szultán mindent megértett.

Azért könyörgött ugy neki Ali, hogy maga hajthassa végre az itéletet, mivel atyját meg akarta kimélni attól és inkább önönmagán hajtotta azt végre; a kéz pedig, melyet a szultán elé tartott, a tulajdon keze volt.

— Távozzatok! — parancsolá most a minden hivők ura az őröknek. Aztán oda lépett a fiatal emberhez.

— Balul itéltelek meg, Ali; azért kárpótlással tartozom neked. Mától fogva első titkárom vagy. Azután atyádnak is megkegyelmezek és rendelem, hogy gyermeki önfeláldozási készséged emlékeül atyád házán aranykezü fekete márványlap alkalmaztassék.

Ez amaz arany kéz története, melyet ön az elébb látott — mondá a kalauz, a tizennegyedik csésze kávét lehajtva.

Mire képes a nő.

(Beszély a mexikói életből.)

Fernando Diaz-tól.

(V é g e.)

VI.

Az idő, a természetnek e nagy kiegészitője óriás munkáiban, még azon fensőbb tulajdonsággal is bir, hogy enyhiti a fájdalmat, csillapitja a gyülöletet, elaltatja a szenvedélyeket és elhozza feleleteit. Egy évvel a fent elbeszélt események után, a diplomácziai testület régen elfeledte már gróf Allegrini halálát, s Mexicó soha jobb viszonyban nem állott az idegen hatalmakkal. Ambróziót nem tudták, hová lett, és senki sem foglalkozott vele, ha csak én nem, midőn gomblyukamat azon virággal ékitettem, melynek piros szine oly jól állott Leoncián. Don Manuel egy hónapig házi fogságban volt. — Silveriónak nem levén családja, elfeledkeztek róla, mert a mexikói igazságszolgáltatás, természeténél fogva elnéző.

Don Selénia számüzve volt a városi körökből, minden ajtó bezáródott előtte s a városi tanács is kizárta őt hivatalos ünnepeitől. A fiatal asszony nem kisértette meg a küzdést e számkivetés ellen, de inkább, mint valaha, látogatta a sétahelyeket, eljárt a bikaviadalokra, a templomba, összezuzta versenytársait pompás ruhái, szépsége és büszke tartásával. Az élettan nem egy érthetlen tüneményt magyaráz meg a világnak s én megkisértettem néha mentegetni donna Seléna hibáit. Mosolyogtak, tréfálva tanulmányaimhoz utasitottak s kénytelen voltam hallgatni. Zavaromban donna Selénia szépségére akartam hivatkozni, mint enyhitő körülményre, mert ez sok más asszony előtt ismeretlen kisértésnek s csodálatnak tette ki őt; kedves ellenfeleim azonban emlékezetemre hivatkoztak, hogy ők is szépek voltak, a mi némelyiknél igaz is volt, és ez még sem ártott erkölcseiknek.

Mindazonáltal nem állhattam meg, hogy el ne beszéljem donna Selénia meghatóan gyöngéd ápolását és nemes önfeláldozását férje kórágya mellett. Ez meg is bocsátott neki, és a közvélemény — királypártibb, mint maga a király — gyengeséggel vádolta őt ezért. Szelid, gyöngéd, sőt tiszteletteljesnek mutatta magát neje iránt; szeretett s nekem ugy tetszett, hogy szerettetett is. Egy napon ebédre hivtak a házastársak, és a szó teljes értelmében előzékenységgel halmoztak el. Ebéd után, mialatt a házi gazdám által termesztett kávét szörpölgettük, megkért, hogy avassam be a madarászpók felüli tanulmányaimba. Eleinte szabadkoztam, nagyon komolynak találtam e tárgyat arra, hogy egy nő előtt fejtegessem, de donna Selénia maga kért, és pedig oly kedves modorban, hogy engednem kellett.

Donna Selénia, ki eddig szórakozott volt, figyelni kezdett. A támlányról, melyen don Manuel mellett elterült, lassankint a padozatot boritó szőnyegre ereszkedett. Itt fejét férje térdeire hajtva, reám függesztett szemekkel figyelt. Mondtam-e már, hogy tojásdad arcza, nagy fekete szemei, s biborpiros ajkai voltak, hogy hullámzó fürtei elbüvölőleg köritették finom, összhangzó, és kissé szigoru vonásait? Midőn Izauráról beszélve, azon kis dráma leirásához fogtam, hol a madarászpókot fészkében leptem meg, s midőn az egyik közülök megnyomoritva valamely harczban, menekülni akart, másik társa fenyegetőleg felém közeledett, hogy védelmére keljen a sebesültnek; donna Selénia csöndesen fölemelte fejét s hosszu pilláktól árnyalt szemének fénylő, mély és izzó tekintetét nem vette le többé rólam. Elbeszélésemhez hiven, előadtam, hogy fogságba ejtvén a két fészekrablót, a házassági szeretetnek azon megható példáját láttam, hogy a nőstény feláldozza magát, hogy védelmezze a himet. E szavakra donna Selénia elrejtette arczát, és zokogásban tört ki. Don Manuel elhalványult és révedező tekintettel nézett reám. Gyorsan fölkeltem és bucsut vettem. Donna Selénia fölegyenesedett, nem marasztott, de felém nyujtá kis kezeit, s erősen megszoritotta az enyémet, megadva igy mintegy hallgatagul a bocsánatot, melyet ügyetlenségem betetőzése nélkül lehetetlen volt kérnem tőle.

Donna Selénia mindig fáradhatlan amazon volt, s most jobban, mint valaha, neki adta magát a lovaglásnak. Hol egyedül, hol férje, vagy egy cseléd kiséretében láttam őt ablakom előtt elhaladni. Egy délután lakásom előtt szállott le, és szobámba jött. Aranynyal esipkézett kék ruhája, lengő tollakkal ékitett kalapja és dámbőrből készült hosszu keztyüivel elragadólag szép volt. Egyik kezében lovagostorát fogta, mig a másikkal ruháját tartotta, látni engedve aczél sarkantyuval fegyverzett piczi czipőit. Üdvözlésére siettem és üléssel kináltam meg.

— Ön udvarias, doktor; ön azt hiszi, hogy irányomban még lehet némi figyelemmel viseltetni, — mondá gunyosan.

— Kegyed nő . . .

— Igen, egy elveszett nő. — Büszkén tekintett reám, mialatt ezt mondá.

— Hagyjuk ezt; — folytatá, — a pókot ohajtom látni, melyről ön nekem ama történetet beszélte.

A fészekrabló tetemét megpillantva, egy lépést hátrált, s kis sikoltás rebbent ki ajkain. Lassan-lassan közeledett és elfogadta a felajánlott látcsövet.

— Ezen állatok tehát gondolkodnak? — mondá hosszas hallgatás után.

— Legalább birják azon szervet, mely e müködést végzi, azaz: van agyvelejök.

— És érezni is tudnak?

— Halálig védelmezik kicsinyeiket.

— És férjeiket is?

Siettem más fordulatot adni a társalgásnak, s figyelmessé tenni vendégemet némely részletekre, melyek a madarászpókot méltóvá teszik a tudósok figyelmére.

Hevesen bucsut vett tőlem. Kétszer vagy háromszor egy-egy hónapi időközben ismét meglátogatott. A társalgás elején mindig gunyos, gőgős, kis idő mulva azonban szelid, és csupa jóság lett irányomban.

Egy napon a „Perle“ ültetvényből hazatértemben az Orizava völgynek egy tágas térségén állitottam meg lovamat. Háttal a vulkánhoz valék fordulva, a leáldozó nap a hegygerinczet koronázó százados fenyők mögé tünt el, és az Escamela mint valami gula, emelkedett ki a zöld rónaságból. Lábainál terült el a fehér város, tizennégy mór-izlésü tornyával és szabályos négyszögével. Az ég rózsaszinben uszva, s tarkázva a Cordillerák felett szünet nélkül lebegő keselyük, kányák és sasokkal, gyönyörü biborszint vetett az alattam hömpölygő folyóra. Egy gyönge zörejre megfordultam, s donna Seléniát láttam közeledni.

Már rég nem találkoztam a fiatal asszonynyal, és megütődtem a változáson, mely egész lényén meglátszott. Nagyon megfogyott és ruházata egyszerü volt.

— Kegyed is a völgyben gyönyörködik? — mondám neki.

— Nem, — mondá, — én semmiben sem gyönyörködöm.

— Nem volna nő, — viszonzám, — ha a szemeink előtt elterülő nagyszerü látvány valamely oldalról lelkét, szivét, vagy eszét nem érintené. Nézze, a nap mindent biborszinre fest körültünk, s az esthajnal fénye a nap tökéletes eltünte után is visszamarad néhány pillanatig. Amott az Escamela-hegy mögött már éjjel van, és ime, a sasok is alá szállanak. Mély csend! Mintha a föld elhallgatott volna, hogy egy más, hatalmasabb nyelvet szóhoz engedjen jutni.

— Ön költő, doktor.

— Prózában, és mint maga idejében minden ember, — felelé. — Itt az esthajnal, az árnyék; még csattognak a fülemilék, a lég hüvösödik, s a szellő a róna illatait hozza felénk. Ime, itt van a hatalmasb nyelv is — folytatám, az „Ave Máriára“ megszólalt harangok távol zajára figyelve.

— Én nem gyönyörködöm semmiben, — viszonzá reszkető hangon a fiatal nő. — E város megvet engem, — tevé hozzá kiterjesztett karokkal. — Jól van! nem tartozunk egymásnak, visszaadom neki.

Most a fiatal nőre pillantottam, könyek peregtek arczán. Mit mondjak neki? Kért, hogy segiteném nyergébe s azután hallgatva, lépésben ereszkedtünk le a völgybe. Lassankint a város a fák között tünt el. A folyó gázlóján áthaladva, donna Selénia megállt; az ég még mindig veres volt, de a földet már az éj boritotta el, s a csicsergések egyenkint haltak el.

— Igaza van önnek, doktor; — mondá a fiatal nő — az Isten művei szépek: de mondja meg, ön is megvet engem?

— Nem, — mondám neki, megértve titkos bánatát. — Egész hónapon át láttam kegyedet gyöngéden, önfeláldozóan őrködni don Mánuel felett.

— Mit ér ez egy órai megfeledkezéssel szemben? — mondá. — Egy óra csak, és ime, bármik voltunk, bármit tegyünk, az élet örökre elveszett. Hát igazság ez?

Sokat lehetett volna mondanom, különben minden attól függött, mily álláspontot akarok elfoglalni. A fiatal nő felém nyujtá kezét.

— Becsületes e kéz, — mondá, — azért nyujtám azt önnek, — s a nélkül, hogy időt engedett volna a válaszra, megsarkantyuzta lovát és eltünt.

Nem sokára ápolásom alá kellett őt vennem; lassu és veszélyes időközi láz gyötörte, csakhamar elhervadni láttam őt. Betegségének oka egészen erkölcsi volt; büszkesége és

erélye daczára a fiatal nő nem tudta fájdalom nélkül elviselni a nyomasztó megvetést. Nem hozhattam egyenesen szóba e tárgyat, nem költhettem fájdalmas emlékeket don Manuelben; de kinyilatkoztattam, hogy késedelem nélkül el kell távolitania nejét Orizavától, sőt még az európai utazást is tanácsoltam. Férjéhez intézett kérelmeim, sőt esdekléseim azonban nem voltak képesek legyőzni donna Selénia megátalkodottságát; nem akarta elhagyni a várost, hol született, melyben atyja és anyja porai nyugosznak, e hibája iránt engesztelhetetlen várost, melynek szigorusága lassu, de biztos halált hozott neki.

Don Mánuel folytonosan mellette volt, nem tudta őt semmivel sem szórakoztatni; ő is fonnyadozott. Lábainál ült mindig, mert neje nem szerette, ha eltávozott tőle. Észre vettem, hogy jelenlétem, ápolásom, társalgásom vigasztalják őt, s neki szenteltem azon órákat, melyeket azelőtt tanulmánynyal szoktam volt tölteni. Hosszu pályámon az emberi szenvedések közelről szemléléséhez levén szokva, csak egyhez nem birtam hozzátörődni: látni, midőn a halál szép, fiatal s boldogságra teremtett lényekre emeli gyilkos kezeit.

Már rég idő óta nem hagyta el pamlagát a fiatal nő, keveset beszélt és soha sem panaszkodott. Gyakran férje vállára hajtva szép fejét, megfogta kezemet, s mosolyogva nézett reánk; majd csöndesen szunnyadozott, mint egy gyermek. Igy szenderedett el egy este, de ezuttal örökre.

Don Mánuel meg akarta magát ölni; egy szent-ferenczrendi szerzetes gondjaira biztam. Donna Selénia halála nem engesztelte ki nőtársait iránta: egyedül lépdeltem koporsója után, melynek követésétől a férj a honi törvények szerint el van tiltva. Midőn a büszke, kevély donna Selénia teste befalaztatott a sirboltba, visszatértem don Mánuelhez. Komor volt, s meredt szemeivel eszétől megfosztottnak látszott. Másnap eltünt s az egész várossal együtt én is azon hiedelemben voltam, hogy az Orizavát környező számos mélységek egyikében kereste halálát.

— Ma délután — 1875-diki julius 16-dikán — a szent-Józsefről nevezett zárdának egyik világi testvére terjedelmes csomagot hozott hozzám, melyet megindulással nyitottam ki, mert don Mánuel irását ismertem föl rajta.

— Álmodom-e valjon, vagy valami lidércznyomás-e ez? Don Mánuel a zárdában, s nem fog többé onnan kijönni! Én vagyok végrendeletének végrehajtója! Vagyonát Lopez bankár és gróf Allegrini örökösei között kell elosztanom. Donna Selénia ártatlan volt, feláldozta életét és becsületét férjeért, ki Silverio társaságában kifosztotta a postakocsit, megrongált vagyoni helyzetének visszaállitása végett. Donna Selénia volt az, ki Leoncia közbenjárásával a gyanu félrevezetése végett, reávette Ambroziot, hogy magát bünösnek vallja.

Mily világosság, s hogy nem találtam én ezt ki? Az igazság megfojt, nyilvánosságra kell hoznom. Az esthajnal órájában, midőn az ég rózsaszinben uszik, s a keselyük, kányák és sasok a völgy felett lebegnek, a hősnő, a fenséges fiatal nő sirja előtt valék. Fájdalom! midőn most a zugó, közömbös, szórakozott város megtudva az igazat, tömegesen e kereszt elé fog térdelni, s csodálattal fogja kiáltani annak nevét, kit félreismert, és az nem fog többé felébredni, — hol lesz akkor az igazság?

Tévedek, donna Selénia nincs itt ez üregben, a kőlap alatt . . . ott fenn van ő, az örök világosságban . . . a lélek halhatatlan!

A husevés ellenségeinek öse.

Németh Ignácztól.

E sorok irójának volt szerencséje ezelőtt néhány évvel Pécsett, a dunántuli Magyarországnak ez elragadó szép városában, egy kedves, ősz tudóst ismerni. Az öreg ur már tul volt a hetven éven, tartása meggörbedt, feje fehérbe borulva; de arczának üde pirosságát, szemeinek tüzét, izmainak rugékonyságát s szivósságát megirigyelhette volna bármely korunkbeli ifju ember is. Életmódja egyszerü volt, a huslevesen kivül soha sem élvezte a hus izét, s mindig növényi eledelekkel élt. Nekünk, ifju barátainak, egész lelkesedéssel szokta dicsérni ezen életmód czélszerüségét s midőn a hegyek közt kirándulásaink közepette pihenés után vágytunk s bámultuk kifáradhatlanságát, mosolyogva biztatott: „Legyenek vegetarianusok, ifju barátim, mint én vagyok, s akkor a hetven év izmosabban leli önöket, mint másokat a huszadik. Egyedül a növényevés megfelelő az emberi szervezetnek s csak az juttatja el az embert az élet végső határaig.“

A derék ősz tanai nálunk ugyan csak akkor találtak méltánylásra, midőn mulatságos adomákkal füszerezve egy-egy hideg sült elköltése után gyönyörködtettek bennünket pázsitos hüs pihenőnkön; de az tény, hogy az öreg ur mindvégig megtartá vas egészségét s nyolczvanadik életévét tulhaladta, midőn itt hagyta mindig szeretett ifju barátait s ezt a növényekkel, virágokkal s lombos fákkal oly gyönyörüen felékesitett világot.

Ily példa után lehetetlen, hogy e czikk pártszempontból irott legyen. Sem pártfeleket nem akarok soraim által szerezni a vegetarianismusnak, vagyis a természetszerü életmódnak, sem azokat, kik ez életmód iránt lelkesedve, a hus és pecsenyére rá sem akarnak nézni, föltett szándékuktól elriasztani nem akarom. De azért nem leszek pártoskodó s a müveltség történetnek, „növényevés contra husevés“ czimü fejezetéhez néhány adalékot mondok el Tacitus értelme szerint: sine ira et studio (tárgyilagosan, pártoskodás nélkül,) hogy soraimra senki meg ne botránkozzék, sőt a mennyire lehet, azokban hasznos okulást s szórakozást találjon.

Nehogy azonban olvasóim türelmét próbára tegyem, megmondom, hogy a férfi, kit ez elmélet ősének kell tartanunk, senki más, mint Pithagoras. Ez által lett volna az, ha nem ismeretes számtani tantétele által. Csudálni lehet, hogy a kizárólagos növényevés feltalálásaért nem áldozott hekatombát, azaz száz ökröt az isteneknek. Valószinüleg azért, mert ez elméleténél fogva maga az áldozati lakomán ugy sem vehetett volna részt. A nevéről nevezett számtani tételnek föltalálásakor azonban száz ökröt áldozott, — e tényhez van csatolva Heine azon csipős észrevétele, hogy „ma is remegnek az ökrök, valahányszor valami uj fölfedezés történik.“

Pithagoras élete a Krisztus születése előtti hatodik évszáznak legnagyobb részét kitölti. Bár pontos adatok e részben nincsenek, de az tény, hogy Pithagoras negyven éves korában vándorolt ki hazájából Samos szigetéről, mert a Schiller „Polikrates gyürüje“ czimü költeményéből ismert zsarnok önkénykedését nem tudta elviselni. Polikrates 565-től 522-ig uralkodott Krisztus előtt, Pithagoras halála pedig Sibaris bevételekor (510 kr. előtt) történt; bizonyos tehát, hogy a hires bölcs nagy korával a Krisztus előtti 6-dik évszázad legnagyobb részét betöltötte.

Valamennyi ember előtt ő foglalkozott először a számokkal, s észleleteit átvitte a bölcselkedésre is. Hite volt, hogy a dolgok szervezete egészen számok szerint van meghatározva. Ebből kiindulván, sok fontosat fedezett föl, különösen a zenében és csillagászatban. Ő számitotta ki először a zeneszerek hurjainak hosszuságát. Ő szüntette meg az ősvilág hitét, hogy a föld a mindenség mozdulatlan központja; szerinte már az is forog a többi égi testtel a nagy központi tüz körül. Persze sok tévnézete is volt. A „szphärák zenéje“ például, mely Bajza idejében folyton kisértette költészetünket, Pithagorástól ered. „Az egyes égi testek távolsága a központi tüztől“ — mondá — „ép oly viszonyban áll egymáshoz, mint a zeneszerek hurjainak hosszusága. Az égi testek mozgásából tehát szükségszerüleg bizonyos zene származik: a szphärák zenéje. Nem halljuk azt, mert ugy hozzá vagyunk szokva, mint a molnár a malma zakatolásához, ki azt jóformán csak a malom megállásakor veszi észre. Mivel pedig az égi testek mozgása soha sem szünik meg, ama fönséges zenét soha sem halljuk.“ No persze, de az éles fülü poéták meghallják, s igy igaznak kell lenni.

Ez örök életü tudományos kutatásokból azonban meg kell különböztetnünk Pithagoras vallási nézeteit, melyekben az ábrándos és rejtelmes elem a tulnyomó. Ide tartozik különösen a lélekvándorlásról szóló tana, mely az egyptomiaknál és a budhaistáknál is föltalálható. A lélek — Pithagoras szerint — a test elmulásakor más testbe költözik át, mely által az ember érdemei szerint jutalmat, vagy büntetést nyer. Jó lelkek uj emberi testbe mennek át, a roszak pedig állatokéba, Tudjuk, hogy Pithagoras is — persze hite szerint — már élt egyszer s pedig a trójai háboru idejében s nem volt senki más, mint a Menelaus által megölt Euphorbos. A lélek vándorlásának másik nemére nézve jellemző a következő adoma: Pithagoras látta egykor, midőn egy ember a kutyáját verte: „Ne üsd azt a kutyát, hisz nem tudod, nem-e apád lelke rejlik abban!“ — figyelmezteté őt szeretettel a nagy bölcs.

A lélekvándorlás ez elméletéből származott a bölcsnek tana a kizárólagos növényevés szükségéről. Ez elméletét gyakran szokta fejtegetni előadásaiban, melyeket Krotonban, e déliitaliai városban szokott tartani. Ovidius költő, átváltozásainak egyik könyvében föltalálhatni egyik oly előadásának tartalmát, melyen állitólag Numa Pompilius néhai római király is jelen volt. Érdekes abból pár mondat: „Szünjetek meg halandók testeteket borzasztó ételekkel meggyalázni! Hisz van gyümölcs, a fák ágai majdnem letörnek drága terhüktől; ott van a királyi szőlő s a sok drága növény, melyből izletes ételeket készithettek. S ki tiltja meg a tej s az illatos méz élvezetét? Pazarlólag nyujtja nektek gazdagságát a föld: nem szükség gyilkolni, vért ontani, hogy gyomrotokat töltsétek. Csak a kegyetlen vadak csillapitják hussal vérdühüket. S ehez hasonlólag ti is egy más lény halála által tömhetnétek meg telhetetlen gyomrotokat!“

Hanem hát senki sem próféta hazájában s igy Pithagoras sem. Rendszerét sehol sem mellőzték annyira, mint tevékenysége szinterén: Italiában. Alsó-Italia városai — például Sibaris — az egész ó-korban hirhedtek voltak dobzódásaikról, s e tekintetben Rómával egy ujkori világváros sem hasonlitható össze . . .

Hanem azért a mi kedves ősz tudós barátunk példája is a mellett bizonyit, hogy a nagy bölcs ez elmélete igaz volt: csakhogy gyarlók vagyunk annak megvilágositásához.

Egy hét története.

Juliushó 5-dikén.

A csatatérről. — A „Bruder.“ — A lapos-lábasok. — A keritésen innen. — A régi temetőn. — Egy őr, a ki nem angyal. — Vizsgai képek. — A „finom társalkodó.“ — Kegyelet.

Hogy először is a szerbeket páholták el a polgárosodás dicsőségére szomszédságunkban kiütött háboruban, az ma még nagy és váratlan ujság ugyan, vasárnapig azonban, mikor e sorok világgá repülnek, már rég az ócskaságok közt fog heverni; mert a milyen forrólázba esett az idő, és mennyire most a lapok mesterségüket értik, készen lehetünk rá, hogy egyik a másikra liczitálja a lekaszabolt halottakat, kűlönösen az itteni német zuglapok. Első remekét mindjárt most vasárnap tette le az egyik „Bruder“ e nemben. Még meg sem jelent volt a világra szóló szerb manifestum, — nem hiszem, hogy hölgyeink közül bár csak egy is végig olvashatta volna, annyira unalmas; pedig mikor az ember ugy hazudik, akkor legalább czifra lehetne; — mondom tehát, még a mult vasárnap a jó „Bruder“ nagy „Extralapot“ röpit ki, „Legujabbak a harcztérről“ czimmel és ölnyi nagy betükkel elmondja, hogy a szerbek roppant győzelmet vivtak ki Nisnél, pocsékká verték a törököt, tizezren elestek, huszezren meg fogságba jutottak, és mit tagadjam? én is rászántam azt a pár krajczárt, a min e lapot nagy kurjongatással az utczákon árulgatták, és képzelhetik érzelmeimet, midőn e parázs ujságot láttam. Hogy a „Bruder“ hazudik, az nem is jutott eszembe, először mert az effélét csak legutóljára szokás valakiről föltenni, azutan meg — mint mondám — akkor még nem jelent volt meg az a gyönyörűséges manifestum a mi derék szerb szomszédainktól. Azt se tudtam tehát, mit csináljak; jártam-keltem czél- és iránytalanul, kerestem egy fringiát, vagy legalább valami vonyogót, a mi persze nálunk itt a fővárosban sok van, mig csak egy emberbe nem botlottam bele, a ki egyszeriben megállitotta száguldó gondolataimat,minthogy maga a „Bruder,“ az illető lap szerkesztője volt. Kérdem tőle, honnan vette azt a rettenetes hirt? „Sehonnan,“ mondja és nevet hozzá olyan édesdeden, mintha krumpliczukorral volna tele a szája. „Tehát nem igaz?“ kérdém tőle ujjongatva. „Persze, hogy nem igaz!“ felel rá a kedves és még édesdedebben nevet hozzá. „Akkor hát hogyan terjeszthet ilyen hazugságokat?“ „Nem én terjesztettem, hanem a „lapos-lábasok.“ (a ki ennél jobb szót tud a „colporteur“-re, az vessen rám követ, a miért ezt elkövettem; mert én ennél sem jobbat, sem roszabbat nem tudok.) „És pedig hogy terjesztik!“ tevé hozzá a derék férfiu kötni való vigyorgással „Két óra alatt öt ezer példányban kelt el ez az extra-kiadás, a mi legalább 50 forint tiszta!“ A derék ember nem tudom, ha távozott-e, mert én bizony a mint ezt hallottam, azon módon hátat forditottam neki; ha a rendőrség nem néz a szeme közé, én meg ugy se, gondolám, de legalább kiirom ezt a tapasztalatot, hadd tudják meg hölgyeink, mennyire lehet mai nap az efféle ujságirónak hinni, különösen abban a részben, hogy a szerbek a törököt verték meg.

És szó sincs róla, ez a háboru itt mindjárt a közvetlen szomszédságban már magában is kissé alkalmatlan. Az ember soha sem tudhatja, ha nem vetődik át a keritésen egy-egy bolond golyóbis. Hogy nem maradnánk érte adósok, azt a kedves szomszéd is bölcsen elképzelheti, annál meglepőbb lesz rá nézve, de talán gróf Andrássyra nézve is, az a hir, hogy már volt is itt nálunk egy kis összeütközés a keleti kérdés végett. A magam szemével láttam, és én valóban nem tudom, mivé nem növi ki magát, ha a kalóz, vagy akarom mondani: a kalauz, közbe nem veti magát. Mert a vasuti kocsin ütött ki a háboru a két ellenséges fél közt; az egyik volt egy „kucséber“, a másik meg sertéskereskedő, valahonnan a szomszédból, a kocsin aztán elkezdtek „csaklizni“; (ha a tisztelt olvasónő nem tudja, hogy ez micsoda, soha se busuljon rajta, majd megtanulja a mostani háboru alkalmával a diplomatáktól), a kucséber egypárszor nyert, azután veszitett, azután ujra nyert, a min végre a sertéskereskedő annyira megboszankodott, hogy fellökte a narancskosarat, mire a másik olyan szót szalasztott ki, a mi ugyan magyarul is valami állatot jelent, törökül vagy szerbül azonban még furcsább értelme lehet, mert a bratyi oly nagy dühbe jött rá, hogy szinte Belgrádba képzelém magam: a kis kucséber-fiu viszont elannyira Törökországnak érezte magát, hogy nyakon ragadta potrohos ellenfelét, épen csak, mint oda lent a szomszédban, hogy végre is a kalauz kénytelen volt megállitani a kocsit, különben még lelöki Szerbiát. Inkább mégis csak ő mindkettejüket lökte le a kocsiról; mert hát mi semleges nemzet vagyunk.

Hogy én mit kerestem a vasuti kocsin, annak is megvan a maga története és a mostani világrengető időben ez is annyira csekélység, hogy szintén érdemes az elbeszélésre. Tudniillik kimentem a régi temetőre, hol, mint tudni méltóztatnak, most a régi sirokat üritgetik. Nem épen e végett mentem ki, mert hisz a hatóság már hónapok és évek előtt közhirre tette volt, hogy az utódok takarittassák el elődjeik tetemeit, nehogy a közös csontházba kerüljenek majd; mit látok tehát holmi olyas csontokon, a melyek mikor élet volt is bennük, akár voltak, akár nem voltak, szegény emberek csontjai? És az a kiváncsiság sem vezetett ki, ha valjon igaz-e, a mit az ottani hatósági felügyelőről mondanak? Mert azt mondják róla, hogy annyira messze van a „Finom társalkodó“-tól, mint Makó Jeruzsalemtől; mert ha ez ugy volna is, pedig magam győződtem meg róla, hogy valósággal ugy van, a kivételes embereknek ritkán van jó dolguk ezen a világon, és ha modorai nincsenek is valami nagyon nyesegetve, a halottak, — mert rendes időben temetőőr a derék felügyelő ur, — nem igen veszik azt tőle rosz néven, sőt talán jót mulatnak is rajta, a hogy hatalma tudatában ugy felfujja magát, mikor csak a szemét kellene kinyitnia, és meglátja, hogy mi is az a földi hatalom. Hanem hát az emberek legnagyobb részének csak akkor nyilik ki igazán a szeme, mikor már-már örökre be van hunyva. Talán azért festik az igazság istenasszonyát is bekötött szemmel. Ha nyitva volna a két szeme, talán igazság se volna, mind a mellett, hogy isten is, asszony is. Vagy talán isten és asszony egy? Nem bánom, csak aztán megforditva is álljon: minden asszony isten is legyen. Sőt elen-

gedek is valamit belőle, elengedem neki az istent, csak ember legyen, nem ugy, mint tegnap, egy vizsga alkalmával egy férfi. El kell beszélnem ezt az esetet, mert a tárgyhoz tartozik. Egy leánynöveldében volt, a főhelyet csupa előkelőség foglalta el, pompás öltözékekben, a növendékek előtt meg egy fiatal hölgy állt, Szabóky Adolf barátom bizonyára nem vette volna le a szemét róla, a habos kék ruha végett, a mi rajta volt, mert valóságos honi kelme lehetett, a melynek pedig Szabókynál nincs lelkesebb apostola mostanában. A kék ruhás hölgy halovány szenvedő arczáról messziről le lehetett olvasni, nem csak azt, hogy tanitónő, hanem azt is, hogy oly iskolában tanitónő, a melyre a kik felügyelnek, nem sokat értenek a dologhoz, és ez esetben a tanitónőnek két annyit kell szenvedni. A magyar nyelven kezdődött a vizsga, a tanitónő kérdezett, a növendékek feleltek, a főasztalnál meg szépen figyeltek; azután a német következett, a tanitónő ujra kérdezett, a növendékek ujra feleltek; minden a legszebben ment, egyszerre csak a főasztalnál valaki felszólal, hogy miért magyar nyelven vizsgál a tanitónő és nem német nyelven? A tanitónő azt mondja neki, azért, mert ez szabály, hanem az a valaki nem tágit, ő ugy akarja, hogy a tanitónő német nyelven vizsgáljon; szegény tanitónő, már ezelőtt is halovány volt, most épenséggel olyan lett, mint fal; hogyan vizsgáljon német nyelven, a mit növendékei nem értenek? Hogy aztán miként folyt tovább a vizsga, könnyü elképzelni; szegény tanitónő a világon sem volt többé; beszélhettek aztán a növendékek, rájuk sem hallgattak. Ott is hagytam a vizsgát, a mint csak szaladhattam, felugrottam az első vasuti kocsira, — igy jutottam a régi temetőre.

A temetőben aztán — a felügyelőről már tettem említést; épen akkor érkeztem oda, mikor az egyik gödörből egy tele kosár dicsőséget emeltek napvilágra. Gondoltam magamban, megnézem jól, hadd ne fájjon többé soha semmi ebben az életben; de nem mertem, mert ott állt a felügyelő, a kiről azt hallottam, hogy soha hirét sem hallotta a szép szónak. Inkább tehát egy szerkesztő barátomat nyomtam oda neki, a kit véletlenül a kocsiban találtam; hadd egye meg ezt, ha olyan nagyon szereti, gondolám; ez a faj ugy sem veszhet ki nálunk soha, mert az magától terem, és:

— Szabad megnéznem? — kérdé a felügyelőtől, szelid fuvolahangon.

— Nem engedek kotorászni! — felelt rá az, mintha hasból beszélne.

— De kérem, csak nem tesz föl rólam, szerkesztőről, valami kegyeletlenséget? — veté ellen az én barátom, mialatt szemére nyomta a karikás üveget, hogy jobban szemébe nézhessen annak a feleletnek, a mi majd erre következni fog.

— De bizony teszek én föl neveletlenséget! — vágta neki vissza a derék felügyelő, telehold arczának egész tekintélyes gorombaságával, és — jaj, dehogy nem hordtam el magamat onnan! Ha a barátommal ugy tud, a ki szerkesztő és még karikás üveget is biggyesztett félszemére, mi sors várhat én rám, a milyen borzasztó mód kiváncsi természetü vagyok!

Alig pár lépésnyire egy uj sir előtt kellett elszaladnom, és csak hogy bele nem estem nagy siettemben. Lenn a sirban ugyancsak röhögött rajtam a két munkás; szóltak is valamit, de nem értettem, mert tótul volt; azután mutatott valamit a kezében; azt hittem, husángot; ugyan? hát azt is szokás volt magával vinni a másvilágra? Nyilván valami kortesvezér lehetett ama régi jó időkben, gondolám, és neki bátorodva a két munkás folytonos tót vigyorgásától, mondom, hogy megnézem, hát ha jó lesz a műtörténelmi kiállitásra!

Oda megyek, megfogom, és mi volt? Dehogy husáng, embercsont, lábszár! Annak a tót munkásnak tehát szabad, és a szerkesztőnek nem, gondolám és még jobban szaladtam.

Kis hija, hogy egy urnőbe nem szaladtam belé; mert ő is nagyon szaladt, alig volt időm, hogy kalapot emeljek neki; erre megállt, kérdezte, ha igaz-e, hogy eltakaritják innen a halottakat? Lihegett a nagy szaladástól. Mondtam, hogy igaz. A kegyelet hajtotta ide, mondta ő erre, mert az ő édesatyja is itt van eltemetve, az ő egyetlen egy édesatyja! Mondtam, hogy előbb kellett volna utána nézni; most talán már össze-vissza hevernek a csontjai a többi ezer meg ezerével a közös csontházban.

— Az nem baj! — viszonzá az urnő, szörnyen aggodalmas arczczal. — Csak a sirkő, az meglegyen. Pompás sirköve volt és azt akarom az uj temetőben felállitatni; mert erről látszik meg az én családom fénye. Nem tetszik tudni, hol vannak a sirkövek?

Azt mondtam, hogy nem tudom, és ajánlottam magam udvariasan; az urnő bizonyosan gondolt felőlem valamit, talán azt, hogy mennyire vak vagyok az ő pompás öltözéke iránt; vagy hogy milyen furcsa fogalmaim lehetnek a kegyeletről, hogy még azt se tudom, hol vannak a sirkövek; igaz is, a csontok miatt nem látom a pompás sirköveket, hát nem szörnyüség ez?

Szaladtam is, a hogy csak birtam. — i — r.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Jótékonyság.*) Venosz Imre, székesfehérvári apátkanonok 1000 frtnyi alapitványt tett a szaári iskola javára, oly czélból, hogy ezen összeg addig tőkésittessék, mig annak kamataiból egy segédtanitó tisztességes ellátást nyerhet. — Horváth Ignácz, müegyetemi tanár 200 frtot adott a dörfli katholikus népiskola fölszerelésére.

⁂ (*Rózsás napló.*) A reformátusok templomában e napokban volt Szentai György országos képviselő esküvője Iványi Erzsébet urhölgygyel. — Ifju Skublics László fiatal fővárosi ügyvéd e napokban vezette oltárhoz Gombos Anna kisasszonyt, Gombos Bertalan nyugalmazott legfőbb itélőszéki biró kedves leányát. — Pasteiner Gyula fővárosi egyetemi magántanár eljegyezte Glosz Janka kisasszonyt, Glosz János háztulajdonos bájos leányát. — Babes Vincze leányát: Babes Angelika kisasszonyt eljegyezte Bartulescu Antal gödöllői gyógyszerész. — Nagy-Kőrösön mult vasárnap tartá eljegyzését Hankovszky Imre kecskemétvárosi tisztviselő Szente Katicza kisasszonynyal, Szente János előkelő ügyvéd kedves leányával. — Uj-Aradon a mult hóban volt báró Nopcsa Elek huszárfőhadnagy esküvője gróf Zelinszky Matilddal. — Nagyváradon dr. Molnár Imre jogakademiai tanár a mult héten vezette oltarhoz Horváth Nina kisasszonyt; Werklián Péter császári királyi százados pedig Dunkel Bertha kisasszonyt. — Szamosujvártt a mult héten volt Moldován Simon és Gajzágó Teréz kisasszony kézfogója. — Esztergamban Magos Sándor járásbirósági aljegyző eljegyezte Pleszl Emma kisasszonyt.

⁂ (*A nöiparegylet*) második tánczvigalma mult szerdán volt a császárfürdőben; a terebélyes platánok kellemes árnyában ragyogó szépségek lebegtek, a zene vig hangjainál lelkesülten repültek a tánczoló párok, a pénztáraknál az egylet tiszteletre méltó hölgyei fogadták a vendégeket, a tánczhelyiségben pedig

az egylet nemes lelkü elnöke: Kühnel Ignáczné, szokott buzgóságával ügyelve, rendezve, hogy a jókedv egyre fokozódjék, és azért csak a hajnal vetett véget a kedves nyári mulatságnak. — A nőipartanodában Hölcher Adél kisasszony az igazgatónői állomásról lemondott. Helyét azonnal be is töltötték, mert mellőzve a pályázatot, egyhangulag György Aladárné asszonyt választották meg, ki a nőiparegyletnek évek óta buzgó titkára s az emlitett tanodában a magyar nyelv tanitónője. Helyébe Hentaller kisassony, eddigi buzgó másodtitkár választatott első titkárul, szintén egyhangulag.

⁂ (*A gazdasszony-egylet árvaházában*) mult hétfőn és kedden folytak le az évi vizsgák, az elnöknő, Damjanics özvegye, Boja Gergely tanfelügyelő, és sok más előkelő ur és urhölgy, köztük Hollán Ernőné jelenlétében, a kiknek e vizsga valóságos élvezet volt, olyan kitünően feleltek a növendékek a hozzá intézett kérdésekre, a magyar és német nyelvből, a földrajzból, a számtanból, a történelemből, a természetrajzból és természettanbol. Látszott e vizsgán is, milyen szeretettel foglalkoztak itt a jeles tanitónők: Szabó Julia és Csonka Józsa kisaszony, valamint Virányi ur a növendékekkel. Az énekből, melyet Virányi Jánosné ad ott elő, szintén igen jól sikerült a vizsga.

⁂ (*A tanitónö-képezdében*) közelebb tartott polgári tanitónő-képesitési vizsgálatok alkalmával a nyelv- és történelmi csoportban összesen husz tanitónő tett vizsgálatot, köztük tiz a képezde-növendéke. Az eredmény igen kedvező volt, mert a husz növendék közül négyen, ugymint Binder Laura, Klug Fánni, Safári Irma és Barbaró Emma kitünően, kilenczen pedig, ugymint Balló Etelka, Felner Anna, Greszler Hermin, Király Emma, Lehoczky Józsa, Olgyay Ilona, Széver Anna, Stelmungis Borbála és Weninger Beátrix dicséretesen tették le a vizsgálatot. Öt elégséges eredményt mutatott fel s csak kettőt vetettek vissza fél s illetőleg egy évre.

⁂ (*A vakok intézetében*) mult szombaton volt az évi vizsga. A közoktatási miniszter képviselője: Kárffy Titusz miniszteri tanácsos nyitotta meg, gyönyörü beszédet intézve a a 76 növendékhez, kiket az emberszeretet és tudomány mindig sikeresebben tud bevezetni az ismeretek körébe. És a vizsga a milyen megható volt egy részt, másrészt annál örvendetesebb volt; mert bár világtalanul, a növendékek még is sokat tanulnak ez intézetben, tapintás utján. Igy az elemi ismereteken kivül a hazai földrajzból és a folyam- és hegyrendszerekből is igen kielégitő feleleteket adtak. Kézi munkákat is igen csinosakat mutattak be, főleg a leányok. A zenében is jelentékeny haladást tettek, a Pischinger tanár által összeállitott tizenöt tagu zenekar szabatosan játszott, s a magánelőadók közül a fiatal Horváth Attila most is, mint tavaly, kitünt zongorajátéka által; ő egyszersmind a zenekarba hegedül s orgonán is jól játszik. A közönség meghatva távozott e vizsgálatról, látva, hogy a sors legnagyobb csapását is mint képes enyhiteni a tudomány és emberszeretet.

⁂ (*Az Orczy-kertben*) a honvédtiszti özvegyek és árvák javára rendezett mulatság mult szombaton fényesen sikerült. Rendkivül számos közönség volt; általában nagyon divatba jöttek e mulatságok. Hogy a táncz virradtig tartott, mondanunk sem kell. A mulatság lőversenynyel volt egybekötve, melyben több hölgy megmutatta, hogy bár az efféle mulatság nem nőnek való, mégis ki tudnak tünni benne. A lőversenyt a budai dalárda több éneke és tüzijáték követték. Az ünnepély 1500 forintot jövedelmezett.

⁂ (*Az östörténelmi kiállitás,*) melyet most a muzeumi

könyvtárhoz vezető folyosón rendeznek, napról-napra érdekesb tárgyakkal gazdagodik a történelem előtti korból. Ott vannak Pestmegyéből a tószegi, peregi és tököli ujabb leletek, báró Nyáry Jenő becses ősrégiség-gyüjteménye, gróf Széchenyi Béla czenkvidéki kőezközei, Lehoczky Tivadar beregi feketekövési és bronzai, Dillecz Sándor nyitrai és barsi leletei s Pintér Sándor szécsényi válogatott darabjai. Kisebb gyüjteményeket küldöttek: Kandra Kabos verpeléti káplán, az egri főgymnázium muzeuma, Drahutoszky Ferencz zsolnai árvaház-igazgató, Iványi Ede Zemplénből barbár érmeket, Marossy János Zelizről agyagtárgyakat, dr. Pados János gyönyörü karpereczet sat. Fognak küldeni még többen is. Igy a herczegprimás a tokodi tárgyakat, Torma Zsófia kisasszony Szászvárosból ritka leleteket, és e szerint a közelebb fővárosunkba érkező külföldiek sok néznivalót találnak majd itt a történelem előtti korból. Rómer Flóris vezetése alatt huszonnégy falszekrény és több támlaasztal máris tele van rakva ily tárgyakkal.

⁂ (*Huszár Adolf*) jeles szobrászunk e napokban készitette el Gyulai Ferencz, kolozsvári elhunyt szinész mellszobrát, melyre a költséget az erdélyiek kegyelete és áldozatkészsége adta össze. Az elhunytnak fivére: Gyulai Pál, jeles irónk is megnézte e szobormüvet a városligeti müteremben s azt élethűség tekintetében is igen sikerült münek találta. Kolozsvár közgyülése — Szász Domokos lelkész indiványára — közelébb azt is elhatározta, hogy a felállitas költségeit a városi pénztár fogja födözni.

⁂ (*Nagy Imre*) és neje: Benza Ida asszony, közelébb Olaszországban jártak, és ezuttal Kossuthot is fölkeresték Tuszkulanumában. Tőlük tudjuk, hogy a volt-kormányzó élete a legnagyobb egyszerüségben foly. Olvas, tudományos buvárlatokat tesz, a kertet müveli s kagylókat és csigákat gyüjt. Magatartása kissé már hajlott, de még mindig méltóságos, tiszteletgerjesztő. Szemében most is ég a régi tüz, hangjában most is cseng a rokonszenves ércz, mely annyi szivhez szólt, Nagy Imrének pedig elhunyt atyját jól ismerte, mert ez neki barátja s a forradalomban biztosa is volt. Kossuth érdekelten kérdezősködött a szinház és irodalmunk viszonyairól, a most élő jelesb müvészekről sat. Bucsuzásnál melegen szoritott kezet a müvészpárral, de midőn Nagy Imre szive mélyéből kivánta neki, hogy Isten még sokáig éltesse, e szomoru szót mondta: „Minek?“ Milyen sok van abban az egy szóban, az ő ajkain!

⁂ (*A Margit-sziget*) e nyáron is a fővárosi előkelőség mulató tanyája. A sziget annyira helyre is van állitva, hogy az árviz által okozott károknak nyoma sem látszik, a szállodákban a szobák legnagyobb kényelemmel vannak berendezve, a park, mint az előbbi években, az idén is gyönyörüen rendezve, ugy, hogy mind betegek, mind egészségesnek valódi élvezetet nyujt a jó levegő, melyet itt találnak. A fürdők hasznos hatása is említést érdemel; az idén is már sok beteg, ki csuz, köszvény, gyomor-hurut és más egyéb bajokban szenvedett, a legjobb hatással használta. 176 vendég állandóan lakik most nyáron át a szigeten, köztük az angol, orosz és a török conzulok is, továbbá Berlinből és New-Yorkból.

⁂ (*A nemzeti zenede*) kissé későn adta ki 1875-ről szóló évkönyvét, Ritter Sándor egyleti titkár szerkesztése mellett, hanem azért több érdekes adatot találunk benne. Az intézet elnöke gróf Zichy Géza; tanára van tizenöt; növendéke volt az intezetnek: az ének-szakban 21 ifju, s 37 leány, a hegedüszakban 63, a fuvolában 6, a klarinetben 3, a zeneszerzés és generál-bassusban 12, a zongora-szakban a nőkkel együtt 69, a gordonkában 6, a gordonban 4, a szavalati-szakban 2, az or-

gona-szakban 2, összesen 225. Az intézetből, fennállása óta több jeles tehetség került ki, többi közt: Voggenhuber Vilma, Rabatinszki Mari, Mányik Ernesztina, Bognár Vilma, Hofbauer Zsófia, Gobbi Henrik, Sipos Antal, Káldy Gyula, sat. A növendékek száma 1840-tól 1875-ig volt az összes tanszakokban: 7938. Az örökös tagok készpénzbeli alapitványainak összege 27,727 frt 24 kr. A lefolyt évben a nemzeti zenede kézi pénztárának bevétele volt 12,178 frt 67 kr, kiadás 12,178 frt 67 kr. Az intézet vagyona 61,496 frt 9 krból áll.

⁂ (*Az „Apollo“ czimü*) zenefolyóirat ötödik kötete legujabban megjelent hetedik számának tartalma: „Morceau de salon“ Zapf Antaltól, „Két hallgató magyar.“ Csermáktól, zongorára átirta Wachtel Aurél. „Vig nők között,“ polka-mazurka Nagy Bélától, „Impromptu“ Feigler Viktortól; két magyar népdal: „Zsindelyezik a veszprémi kaszárnyát,“ „Szép a viola,“ zongorára átirta Kapi Gyula. A boritékon „A zene történelme.“ Kapi Gyulától stb.

⁂ (*Párbaj.*) Két igen ismert uri egyén közt szerdán reggel a rákospalotai erdőben párbaj volt. Az egyik fél sértetlen maradt, de ellenfele két olyan csapást kapott, hogy az egyik balvállát hasitotta, a másik pedig fején végig csuszva, annyira eltorzitotta arczát, hogy több hétig beteg lesz bele. A párbaj oka ismeretlen. Bizonyára szégyenlik is most már megmondani. Ilyen ez a mai polgárosodás.

⁂ (*A népszinházban*) vegre letünt az „Utazás a holdban“ és most néhány hétig a nemzeti szinház több kiváló tagja fog ott fölváltva vendégszerepelni. Első — mint már a mult héten érintettük, — Szigeti József kezdte meg a sort, a „Vén bakancsos“-ban Friczit adta, most is azzal a remek komikummal, mint egykor a nemzeti szinpadon, és a tele ház most is akkorákat kaczagott rajta. És ha hozzá teszszük, hogy Lidi szerepét Soldosné asszony adta, az ő természetes bübájosságával és csattogtató dalolásával, képzelhetni, milyen gyönyörteljes volt ez előadás. Most már csak az őszszel fogjuk őt ujra hallani. Most csütörtökön pedig Odry Lehel, a jeles operaénekes mint „Parlagi Jancsi“ a hasonczimü népszinmüben hezdte meg itteni vendégszereplését, szép számu közönség előtt, mely minden dalát zajosan megtapsota. Másnap reá, pénteken ismét Szigeti József lépett föl, Szathmáryné asszonynyal együtt, a „Rózsaszinü domino“-ban.

⁂ (*A budai szinkörben*) Temesváry politikát játszott e héten, „Abdul-Aziz“ czimü darabban, melyben — már ugy, a hogy — az egész keleti kérdés fordul elő. A Horváth-kert volt a Herczegovina, a Gellért-hegy a Balkán, és rajta és körülötte yataganos fölkelők, kontyos müzülmanok, a fölkelők közt a „hires“ Markus kisasszony, kinek köszönhetjük, hogy a szultán haremébe is vethettünk egy tekintetet, mert a darabban ő szövi-fonja Abdul-Aziz élete ellen az összeesküvést, oly végre, hogy Muradot juttassa a trónra. a ki — szintén csak a darabban — az ő kedvese. A szinkör szépen megtelt az előadáson és a nagy közönség jól is mulatott a sok tarka-barka látni valóságon. Az értelmes része meg a darabon mulatott, olyan rendvüli rosznak találta, hogy csupa tréfából még a szerzőt is hivta, kinek azonban nem akaródzott megjelenni. — „Orpheus“ operette is igen érdekes jelenség volt itt e héten; az előadás is eléggé jó volt, különösen Róth Etelka kisasszony Euridike szerepét kedves, üde hanggal énekelte és sok tapsot is kapott érte. Szathmáry Árpád mint Mars és Abonyiné mint Kupido szintén igen tetszettek; a diszletek pedig megragadólag szépek ez operetteben. A debreczeni szinház diszletei ezek, onnan hozta azokat Temesváry magával és valóban szemkápráztatóan fényesek. Közelebb végre a nemzeti szinház jeles komikusa, Vizváry Gyula fog itt Kolozsvárra utazása előtt kétszer föllépni, mint „Stern Izsák“ és mint Nagy Jancsi Szigligeti „Nagyapó“-jában, és már előre mondhatjuk, hogy akkor szufolva lesz s szinkör.

⁂ (*Irodalom*) Az öreg Dumas egy hires regénye: „Bragelonne gróf“ (vagy „Tiz évvel később“) jelent meg közelebb Ásványi Ferencz magyar forditásában, és Méhner Vilmos kiadásában; a tizennyolcz kötet ára 10 ft 80 kr. — Fejes István előfizetést hirdet az: „Egy szép asszony“ czimü s a Kisfaludy-Társaság által ötven aranynyal jutalmazott költői beszélyére, 60 krajczárjával. Az előfizetés Klein Alfréd, sátoraljaujhelyi könyvkereskedőhez küldendő. — Az Athenaeum kiadásában megjelent: „Egész az északi polusig“ regény 2 kötetben és „A debreczeni lunatikus“ elbeszélés 1 kötetben, mind a kettő Jókai Mórtól; továbbá: „Az aranyozott kor,“ amerikai regény, angolból forditotta Mudrony Pál, és „Saint Maur kisasszony jegyese“ Cherbuliez-től, 1 kötet, franczióból forditotta Visy Imre.

⁂ (*Vegyesek.*) A magyar tisztviselők országos egyesülete e hó 4-dikén a svábbegyi „Eötvös“-féle nyaralóban zártkörü tanczvigalmat rendezett, mely pompásan sükerült. — Perczel Béla és báró Simonyi Lajos őszszel leendő lemondásáról beszélnek ismét a lapok. — A szini tanoda jövő tanévére a beiratások augusztus 14-dikétől 19-kéig lesznek, naponkint délelőtt 9-től 12-ig, a nemzeti szinház bérházában; a felvételi vizsgálatokat pedig augusztus 21-dikén és 22-dikén tartják meg; a tanfolyam augusztus 23-dikán kezdődik. — Arany János gyógyfürdő használatára Karlsbadba, Greguss Ágost pedig Klampenborg, dán fürdőhelyre utaztak. — A budapesti belvárosi főreáltanoda tudositványa a lefolyt (huszonkettedik) tanévről diszes kiállitásban jelent meg, Ney Ferencz, jeles igazgató ur által szerkesztve, a ki a bevezetésben rendes szakavatottságával adja elő e kitünő intézet kiválóbb mozzanatait a lefolyt tanévben. — Klapka tábornokról az a hir, hogy török szolgálatba fog lépni, a török sereg ujra szervezése végett. — Az al-Dunán Kladova mellett a szerb parti katonák a dunagőzhajótársaság „Tisza“ gőzösére rálőttek és a kéményét is megrongálták, ugy, hogy Orsovánál tovább nem mehetett. Az utasok közt nagy volt e fölháborodás. — Zubovics Feodor ur, a párisi távlovagló, most azon czélból idomit egy lovat, hogy azon Budapestről Szent-Pétervárra lovagoljon. A seb, melyet Zubovics a multkor vivott párbajban kapott, nem oly jelentékeny, mint azt kezdetben hiresztelték. — „Szegedi Szakácskönyv“ jelent meg Berger Zsigmond özvegye kiadásában. Irta Rézi néni (Dolesko Teréz) ki 36 éve főz Szegeden előkelő házak számára. Nyolczszáztizenegy étel készitésmódja van benne leirva, különös tekintettel a magyar konyhára, s az egyszerü polgári táplálékra. De a lakomák rendezésénél is utmutatóul szolgál. A kemény boritéku, csinos kiállitásu könyv ára 2 forint. — A fővárosban juniushó 25-dikétől juliushó 1-jéig született 275 gyermek, elhalt 228 személy; a születések tehát 47 esettel mulják felül a halálozásokat. Az ujszülötek közt volt 132 fiu, 143 leány. A halottak közt volt 128 férfi, 100 nő; egy éven aluli gyermek 81.

⁂ (*Halálozások.*) Vetsey Sándor királyi tanácsos, a fővárosi nagykereskedői testület egyik disze és egyik legkiválóbb tagja, számos közczélu intézet alapitója, kereskedelmi s pénzügyi vállalatoknak igazgatótagja, mult szombaton 62 éves korában meghalt. Élete a közhasznu tevékenység hosszu lánczo-

lata volt. A magyar kereskedő egyik példányképe tünt el az ő elhunytával a fővárosi társas élet köréből, hol az ily alakok ugy is gyér számmal vannak képviselve. — Dedinszky József, Csanádmegye alispánja és négy izben volt országgyülési képviselője e hó 2-kán pisztolylövés által véget vetett életének; az öngyilkosság okát zilált anyagi viszonyok képezik. Köztiszteletü, derék, jó ember volt, jóságának lett áldozata, jót állt egyik barátjáért néhány ezer frtig és nem tudta elviselni azt a szégyent, hogy nem tehet eleget fölvállalt kötelezettségének. — Elhunytak továbbá: Eördögh Lajosné, született Jancsovics Ida asszony, Békésmegye alispánjának leánya s az orosházi járás szolgabirájának neje, 20 éves korában. — Nagyszebenben Dobay Károly ezredes özvegye: született Eperjessi Klára asszony, 79 éves korában. — Nógrádmegyében, Pálfalván mult hó 25-kén Vancso Géza földbirtokos. — Székesfehérváron Dercsikai Erős József királyi törvényszéki biró, 53 éves korában. — Székesfehérvártt Molnár Imréné, született Hermann Juliána asszony, 52 éves korában. — Nagyváradon a köztiszteletben állt Rédi Alajos, ki több éven át városi levéltárnok, 1848-ban pedig honvéd-főhadnagy volt. — Nagyváradon Poynár János tisztelt polgár közelebb két gyermekét vesztette el egyszerre, a tizenhat éves Alexandrát s a tizenöt éves Demetert. „A hogy Isten akarja“ az egyedüli vigasz ilyen szörnyü csapásnál. — Fero K. D. a dunagőzhajótársaság volt igazgatója, Budapesten. Béke hamvaikra!

Divattudósitás.

Csak félig érte el czélját a divatvilág ama befolyásos pártja, mely tavaszkor a tünique ellen fondorkodott és azt végkép ki akarta irtani az élők sorából, hogy helyébe a princesse-szabást egyeduralkodóvá tegye. Sokkal kényelmesebb is az a megszokott tünique-es costume, semhogy olyan könnyen le lehessen róla mondani, és csak annyira fogadták el az ujitást, hogy módositásokat engedtek tétetni kedvencz öltönydarabjukon. A kötő széles écharpe-alakot vett fel, a hosszu tünique pedig csakugyan igyekszik a polonaise körvonalait utánozni és megközeliteni, a melyhez aztán az utczára még valami könnyü gallér-féle felöltőt, vagy fichut alkalmaz. E hosszu tünique-ekhez legalkalmasabb szövetek a könnyü fajta beige natté, és egy uj fajta könnyü szövet: serge, melyek nem igen gyűrődnek és igy uton, fürdőn stb. igen czélszerüek. Csinosabb öltözékekhez nagyon kedvelik az idén a sárgás chinai selymet, mely olyan jól mosódik, akár a vászon. Ezen ruhák gyakran fekete bársony csikokkal és fekete csokrokkal, és ezen kivül még fekete csipkével is diszittetnek. A fekete czérna-csipkét az idén átalában igen kedvelik nyári, világos vászonruhák diszitéseül. Az is igen divatos még most, hogy a nyári ruhákat angol himzésekkel diszitik. Ugy látszik, hogy majdnem szabálylyá tette a divat, hogy a polonaise, vagyis a derékkal egyben szabott, elől begombolt öltöny sötétebb szinezetü szövetből készüljön, mint a ruha alja.

A kalapok sokféle formáját sem hagyhatom emlitetlenül, mert csakugyan majdnem annyi alakzatu kalapot, mint fejet látunk. Lehajlott karimáju, kifelé álló, franczia, tiroli, keskeny, szélesebb tetejü, féloldalt felhajtott stb. mind divatosak, csak diszitésük legyen üde, élénk, könnyed és virágos. Csak a madarakból álló diszitések mentek ki egy kissé a divatból és helyüket virágok, csipkék és tollak pótolják, mint a melyek csakugyan jobban is illenek diszitésül az egész madaraknál. Virágot sokat és ezek közt sok szépet is látunk; az egyszerü erdei virágok, fák és bokrok virágai, füvek, mohák, mind igen szerencsés utánzatokban láthatók az uj kalapokon. Egy hársvirágokból álló koszoru, vagy reseda, ákácz virág, pipacs, vad rózsa, heliotrop, fehér orgonavirág, csipkével és zöld levelekkel vegyitve, csakugyan gyönyörü szép disze a nyári kalapoknak.

Fiatal leányok és gyermekek az idén nagyon viselik a harang alaku kalapokat, melyeket egy rózsabimbó-füzérrel, zöld galyakkal, nefelejtsekkel és egyéb kisebb virágokkal és fekete bársonyszalaggal diszitenek. E forma azért is ajánlandó, mert árnyékot ad a szemnek.

Divatképünk magyarázata.

A mai divatképünkön látható első alak drap beige-ből készült ruhát mutat be, sötétebb szinü faille-diszszel; ára 80 frt. A ruhán látható, koczkás cheviotból való eső- vagy utazó köpeny ára 40 frt.

A második alak egy fényes renaissance-féle selyemkelméből való ruhát tüntet elő, fekete faille-lel gazdagon diszitve; ez öltözék ára 110 frt; könnyebb szövetből sokkal olcsóbban állitható ki, ugy ez, mint a fentebbi.

Szótalány.

V. Blasko Máriától.

Első tagját, ha megnyujtva
Mondod, kedves olvasó,
Érzi: szegény, özvegy, árva,
Kiket nem véd pártfogó.

Második tagját ha kétszer
Mondani nem sajnálod,
Eszedbe jut a legelső
S legbizalmasb barátod.

A negyedik és ötödik
Betüje ád oly hangot,
Minőt a rest s csunya lajhár
A természettől kapott.

Végső része ige s főnév,
Igy tehát kétértelmü,
És egy kissé gondolkozva,
Megfejt'ni nagyon könyü.

Mint ige kifecsegi, hogy
Mit csinál a szerelmes,
Ki távoli kedvesétől
Rég nem kapott levelet.

Mint főnév eszünkbe juttat
Bátor, nemes sziveket,
A kik ennek ostromaban
Hőn küzdve elvéreztek.

Nyolcz betüből áll az egész,
Szent kincsünket ez őrzi,
Régi fényét s dicsőségét
Clio fennen hirdeti.

Megfejtési határidő: augusztushó 6-dika.

A f. é. 24-dik számban közlött rejtveny értelme:

Petőfi Sándor.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Schimmer Friderika, Ferencsevics Teréz, Moesz Gézáné, Báthory Zsigray Istvánné, Oláh Szarka Borbála, Grundbök nővérek, Jánossy Lajosné, Kováts Etelka, Nagy Julia, Éhen Gizella, Knau Antalné, Gedeon Gáspárné, Sermann Imrike, Vörösmarty Gizella, Klauz Erzsébet, Kovács Morvay Julia, Pántz Ödönné, Dr. Széll Lajosné, Székely Berta, Durneisz Irma, Scholcz Ernőné, Homonnay Julia, Lázár Eszti, Sziklay Matild, Bakos Irma, Uray Margit, Biró Klára, Csokány Teréz, Velyáczky Julia, Mandits Erzsi, Koch Anna, Preszly Mari, Pett Szerbák Ilona, Lederer Regina, Bohus Gyuláné, Rozinay Lászlóné, Auszterweil Jozefin, Koch Rittinger Etel, Turóczy Kálmánné, Sándor Luiza, Mózesy Anna, Antal Mariska, Bajza Karolin, Kolbenschlag Matild és Riza.

Tartalom.

A nevelőnő, Vértesi Arnoldtól. — Bánt engem . . . Darmay Viktortól. — Abdul Medsid életéből. — Mire képes a nő, Fernando Diaztól. — A husevés ellenségeinek őse, Németh Ignácztól. — Egy hét története — Budapesti hirvivő. — Divattudósitás. — Szótalány. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Maiszámunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában (Ország ut 39. sz. a.)

És még az nap, hogy e csuda-manifestum kibocsáttatott, Milan egyfelül, Nikita másfelül megindultak seregeikkel a török határok felé, a szerb fősereg Csernajeff orosz tábornok fővezérsége alatt,Nis ellen, a montenegroiak meg Pogodricza ellen.

Másnap rá aztán már nagy győzelmi hirek érkeztek mindkét felül. Itt egy erődöt, ott egy nagy földvárat foglaltak el, és a törökök már puszta árnyékuktól is szétrebbentek, mint a verebek. Később aztán kisült, hogy az az erőd egy katonai „faköpönyeg," az a földvár meg egy határdomb volt, a mit az a pár török, a ki ott őrül volt kiállitva, felsőbb rendelet folytán, a szerb sereg közeledtére önként otthagyott, mert a töröknek az volt a czélja, hogy a szerb lépje át az ő határait, hadd lássa Európa, hogy nem ő, hanem a szerb a békebontó, ez felelős tehát a kiontandó vérpatakokért, és ez megtörténvén, a török ugy a szerbnek, valamint a montenegroinak rajta rontott és az elsőt Zajeczárnál ugy elpléhelte hogy 2000 szerb hagyta ott a foga fehérét, a többi aztán futott, a merre látott, meg sem állva, a mig csak ismét tul nem voltak a határon, ez pedig mind Csernajeff oldalában történvén, ez attól való féltében, hogy a török sereg elvágja előle a visszautat, nem mer egy lépést sem tenni előre, Nis felé. És a montenegroiak szintén csak „baraczk"-ot találtak utjukban; valahányszor előre tették lábukat, mindannyiszor jót ütött rá a török, ugy, hogy most is csak ott vannak, a hol voltak, a határnál.

Igy állnak a dolgok jelenleg; meglehet, hogy holnap, vagy holnapután ujabb hireket veszünk, nagy győzelmi hireket a szerbek részéről, melyeknek azonban kötve lehet hinni, mert az ő táboraikból csakis a parancsnokok engedelmével szabad tudósitásokat kiküldeni; lehet tehát képzelni, hogy azok milyen tiszta igazságok! Akár csak Milán manifestuma.

Az első csatákat tehát — a táviratok eddig háromról szólnak, — a szerbek elvesztették, a mi pedig nem szokta emelni a katona bátorságát, és különösen az olyanét, a mely, mint a szerb sereg legnagyobb része, nem is rendes katona, hanem csak afféle eke mellől szedett „bűrsereg". Két héttel ezelőtt tán még a mezőn dolgozott; nagy része felölteztetve sincsen, hanem csak ugy pőrén-parasztosan indittatott az ellenség ellen; nagyon lehetséges tehát, hogy ezentul is jól elverik a port a szerbeken; nem is fogna neki ártani; nagyon istentelen háboru az olyan, mely csak országfoglalási czélból vivatik. Igaz, a török kegyetlenül zsarolta keresztyén alattvalóit, de ujabb időben megigérte volt, hogy a közigazgatás gyökeresen meg fog változni, és egész Európa kezességet vállalt ez igéret hű és pontos beváltása iránt, ezt tehát elébb be kellett volna várni; de épen ez nem tetszett a szerb és montenegrói fejedelmeknek, mert bánják is ők a népek javát, ők csak hatalomra vágynak, közönséges embereknél rablás annak a neve.

Azért még mindig lehetséges, hogy nem lesz belőle európai háboru, valamint az, hogy az orosz csakugyan komolyan mondja, hogy semleges marad, a mi tán már most szombaton el is dőlt, mert akkor találkozott királyunk ő Felsége Reichstadtban az orosz czárral, e hó végén pedig Vilmos császárral találkozik, ott aztán tisztára megbeszélik a dolgokat.

Hanem azért Angolország, Franczia ország, Olaszország és természetesen Oroszország is nagy sebbel-lobbal szerelik föl tengeri hadihajóikat, mert kenyértörés esetében ezeknek a hatalmasságoknak lesz mindenek előtt pár szavuk egymáshoz, és pedig leginkább a tengeren; — ezzel elmondtuk, a mit eddig tudunk, és a mit szerintünk, hölgyeinknek is jó tudni.

*** (*Külföldi vegyesek.*) A török szultán kardfelkötési ünnepélye mult csütörtökre volt kitüzve. — A szultán elhatározta, hogy a török birodalom alkotmányát nem sokára kihirdeti, nem várva be a háboru végét. — A franczia kormány megtiltotta Szerbia részére a toborzást és pénzgyüjtést. — Ramming b. táborszernagyot e hó 1-sején este Karlsbadban guta ütötte meg, épen midőn ebédhez ment. A hadsereg egyik legkitünőbb taktikusa volt. Épen előtte való nap ünnepelte 60-dik születésnapját. — Detlef Károly, igazi néven, Bauer Karolina, német irónő, meghalt mult pénteken Boroszlóban 38 éves korában. „Apa és fiu" czimü regénye lapunk mellett is jelent meg, mellékletül, magyar forditásban. — Bakunin Mihály, az orosz elégületlenek ismeretes vezére, e hó 1-sején meghalt, élte 62-dik évében. — Az északamerikai Egyesült-Államok e hó 4-dikén ünnepelték függetlenségük századik évfoldulóját.

Megbizások tára.

Székelyhidra P. V. P. urhölgynek: A régi könyvekkel most már nem szolgálhatok többé. A mult félévieket és a műlapot postára tettem.

Debreczenbe Sz. L. urnőnek: A könyvek pontosan meg lettek küldve, néhány nap mulva azonban az ottani posta jelenti, hogy a czimzett nem fogadja el a küldeményt! A csomag tehát most az itteni postán hever; szíveskedjék azért visszaindittatásuk iránt az ottani posta utján intézkedni. Mindezt már egyszer levelezési lapon is megirtam, de mint mai soraiból látom, ez sem jött kezeihez. Hol rejlik itt a hiba?

Dobronyba G. J. urhölgynek: A műlap nem volt megrendelve; most már postára van téve.

Erzsébetvárosba T. K. urnak: Az illető urhölgy lapja már azon kötelezettségnél fogva is fennakadás nélkül tovább jár, melylyel a könyvek meghozatala által lapunk iránt viseltetik. A többire nézve igen szivesen.

Lázira R. M. urnőnek: Szives köszönettel vettem kedves küldeményét.

Sepsi K. Patakra P. J. urnőnek: Mi történjék a feleslegül küldött 2 frttal? Várom szives tudositását.

Mácsára W. I. urhölgynek: Az ottani posta visszaküldte a csomagot, azon izenettel, hogy „el nem fogadtatik!" a mi pedig lehetetlen, miután a dij be lett érte küldve. Szíveskedjék tehát az ottani posta utján visszaindittatni a csomagot, mert én valóban nem fizethetek érte kettős postadijt.

Ó-Kécskére Sz. J. urhölgynek: Egyetem-tér 2-dik szám, de jelenleg nincs Pesten, hanem rokonai látogatására, a vidékre ment néhány hétre.

M. Kályára M. K. urnőnek: Köszönet!

Gyarmatra D. H. urnak: A könyvekből minden félévben csak annyit adhatok, a mennyi az illető előfizetési fölhivásban fel van sorolva, természetesen a 12 köteten kivül, melyre egy egy évre kötelezve vagyok.

„Annak a bizonyos kis lánynak." Igazi tehetség érzik ki belőle, melynek azonban tanulmány által tisztulni és izmosodni kell.

„Elegiák." Az I. mintha már megjelent volna. Erre nézve tehát felvilágositást kérek. És beszélyt mikor kapok?

„Álomképek." A két első nagyon sötét, a III. meg homályos.

Gencsre B. K. urhölgynek: Nagyon jó, és a mint sorra kerül, kiadom.

Apára V. J. urhölgynek: Magánuton feleltem.

Erzsébetvárosba T—n-nek. És mit használnék vele, ha ezt nyilvánosságra hoznám? Majd máskép lesz a müveltség haladásával.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Árjegyzéke.

Napi árak ½ kiloként.

Cukor, legfinomabb	25	kr.
„ igen finom	24	„
„ középszerü	23	„
„ koczkakban, finom	27	„
„ törött, finom	27	„
Kávé, Mocca igen finom	84	„
„ **Cuba** valódi Bordeaux	90	„
„ **Cuba** legfinomabb	88	„
„ **Java** aranyszinü	100	„
„ **Portorico** különösen finom	80	„
pörkölt (Cuba, Mocca és Java) vegyitve	105	„
Gyertya Stearin 6-os és 8-as	50	„
Rizs különös nagyszemü	10	„
„ olasz fényes	16	„
„ Rangoon legfinomabb	12	„
„ Aracon jó	10	„
Árpadara igen finom 25, 22, 20, 16 és	10	„
Dara	15	„
Maccaroni olasz	26	„
Tarhonya	18	„
Sago	24	„
Mosó szikso	8	„
Chocoláde 60, 80, 120, 140, és	180	„
Mustár legjobb 1/1 üveg 35, ½ üv.	25	„
Zöld borsó franczia ½ doboz	70	„
Mandula édes	54	„
Mazsola-szőlő uj	32	„
Salátaolaj legfinomabb	60	„
Szappan szegedi	22	„
Köles	7	„
Szilva valódi török	12	„
Dió egészséges	12	„
Keményitő legfinomabb gallérnak	22	„
„ legfinomabb tülle anglaise	18	„
Sardinhal ½ szel. 80 kr. és	100	„
„ ¼ „ 41 „ „	55	„
Rum Jamaica üveg 80 „ „	120	„
„ „ „ 45 „ „	65	„
„ **Brasiliai** pintes üveg	70	„
Thea különös finom	425	„
Sös-borszesz első minőségü	40	„
Pezsgő valódi franczia (palaczk) 3 frt	50	„
„ „ „ „ 2 frt	50	„

Az árukat budapesten kivánatra bérmentve a házhoz küldöm.

Vidéki megrendelések utánvét mellett a legnagyobb gonddal teljesittetnek.

Hampel Győző,
Budapesten nagy (3) korona-utcza 16.

FOLYÉKONY GLYCERIN-CRÉME

több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábba és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin szappan
glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgy-por (legfinomabb Poudre de riz)
a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után. nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.
mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemggürük és essentia, ára 60 kr,
Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestn, király-utcza 7. szám.

Egyedüli föraktára
a valódi amerikai varró-gépeknek
Magyar- és Erdélyhon számára

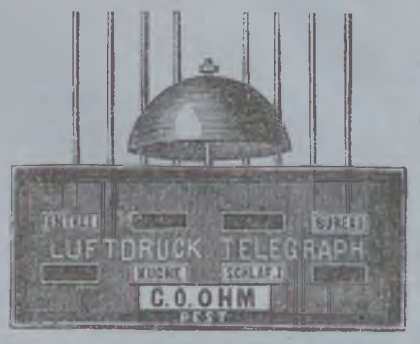

Wheeler és Wilson

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,

ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos keztyüvarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

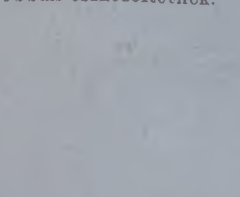
RAKTÁR

legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

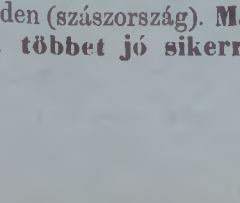
ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O., Pest, Jozsefter 15. sz.
uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs. kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős rejü 2 frt 10 kr.**

Hufeland hirneves orvos mondja orvostani müveiben: „Két betegség van, melyek ellen az orvosi tudomány hasztalan látszik keresni erőteljes gyógyszereket; ezek **fejköszvény** és a **podagra**; e gyógyszer a fentebbi köszv.-vászon használata által fölfödöztetett.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gysznél. **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron:** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz — **Székes-Fehérvár:** Dieballa. **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassán:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Kattausche József esztergályos.

Fehérruhát mángoló és facsaró gépek valamint **görszékek betegek számára.** Nagy választék golyók- s kúpokban lignum sanctumból, valamint fehérrukát mángoló s facsaró gépekben; javitások a legolcsóbban eszközöltetnek.

Kattausch J.
Sebestyén-utca 3. szám.

Fölvilágositásul.

A **Mocsonyi** féle ház lebontása végett

Farkas S.

nőidivatterme

nem **váczi-utczában,** hanem **Kis-hid-utcza vadászkürt** szálloda átellenében van.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr. Killisch,** Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

29-dik szám. Julius 16-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL,
Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár			R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte óra	Nap-kelte perc	Nap-nyugta óra	Nap-nyugta perc
Jul.	16	Vasárnap	A 6 Legsz. mv.	A 5 Faustus	4 C 6 Kret. Andr.	24		4	20	7	51
	17	Hétfő	Zoroard András	Zobor	5 Athanáz	25		4	21	7	50
	18	Kedd	Arnold, Kamilla	Rozina	6 Mat. Tamás	26		4	22	7	49
	19	Szerda	Paul. Vincze	Arzén	7 Prokóp	27	●	4	23	7	48
	20	Csütörtök	Illés próféta	Illyés	8 Pongrácz	28		4	24	7	47
	21	Péntek	Dániel próféta	Dániel	9 45 vértanu	29 Roschodes		4	25	7	46
	22	Szombat	Mária Magdol.	Mária Magdol.	10 Euphemia	1 Ab Rosch Sab.		4	26	7	46

Vidéki tárcza.

A kolozsvári szinház igazgatósága csakugyan nem adja ki az ezer frankos népszinmüi pályadijat, mivel a pályázati hirdetés szavai szerint a dij csak „önálló becsü“ műnek kiadandó, ilyen pedig a birálóbizottság nyilatkozata szerint, az 53 pályamű közül egy sincs; hanem igen is van három, nevezetesen a „Kis ördög“, a „Boczi Terka“ és a „Nagyralátó“, melyeket előadásra ajánl.

Szabó József, köröshegyi plébános, kit az egész Balatonmelléken mindenki szeretett, a mult napok egyikén gyalog sétált Szántódról haza felé, s pipázgatott. Utközben szélhüdés érte s elbukása közben a pipa szára szemébe furódván, agyát is megsértette. Soká feküdt az utszélen eszmélet nélkül, mig végre rátaláltak. Azonban már nem volt számára mentség. Meghalt, s nagy részvét közt temették el.

A szegedi törvényszék e napokban hozott itéletet ama párbaj-ügyben, mely Marsovszky vasuti hivatalnok s Adler hódmezővásárhelyi gyógyszerész közt folyt s az utóbbinak halálával végződött. Marsovszkyt két havi bőjttel sulyosbitott börtönnel s a költségek megtéritésére itélték, a segédek pedig nyilvánosan megrovattak.

Vidéki vegyesek. Szegeden a főreáltanodai ifjuság e napokban zárt körü tánczvigalmat rendezett a szabadban, és ez volt a nyári tánczvigalmak legszebbike. Közönség nagy számmal jelent meg. A táncz nyolcz órakor kezdődött, s viritó kedvel reggeli négyig tartott. — Ugyancsak Szegeden közelebb az ottani mükedvelő társulat a „Falu roszszá“-t adta elő, mely alkalommal Finum Rózsi szerepét Sziklai Emilia kisasszony, a népszinház tehetséges énekesnője játszotta, köztetszés mellett. A közönség koszorukkal és értékes gyürüvel is kitüntette. — Tasson az ifj. Végh György kezdeményezésére tartott diszes tánczmulatság mintegy kétszáz forintot jövedelmezett a helybeli iskola alapjára. — Tátrafüreden e hó 6-dikáig 277 vendég volt; köztük özvegy Klauzál Gáborné, leányaival. — Balaton-Füreden e hó 6-dikáig 652 a vendégek száma. — Előpatakon e napokban már 200-on felül volt a vendégek száma. — A veszprémi püspöki szék, hir szerint, 3 év mulva be fog töltetni, és pedig Rónay Jáczint által, kit a király több izben kitüntetett, s jelenleg Mária Valeria főherczegnő nevelőjeként tartózkodik az udvarnál. — Zenta városa jól segiti önkénytes tüzoltó egyletét; szerek bevásárlására háromezer forintot adott, mászóházat ötszázforintost épittetett, felruházásra kétezer forintot, nagy fecskendő sat. beszerzésére pedig ezerhatszáz forintot szavazott meg.

Különfélék.

⁂ (*Milán fejedelem szakácsa.*) Wladimir nagyherczegről, az orosz czár fiáról, az a hir, hogy az alexináczi táborban időz, s állitólag ott várja, hogy Bolgárország királyává kiáltsák ki, ha a szerbek elfoglalták Bulgáriát, a mihez azonban nagyon vékony a reménység. Wladimir titokban érkezett Szerbiába, s mint Milán fejedelem szakácsa utazott a sereggel. Kwarzoff főkonzul levett kalappal várta a „szakácsot“ a Szávánál.

⁂ (*A százéves ünnep*) Philadelphiában nagyszerüen sikerült. Ágyulövésekkel, harangzugásokkal, zeneszóval kezdődött. Minden házat fellobogóztak. Jelen voltak a braziliai császár és Oszkár svéd herczeg is. A „függetlenségi téren“ százezer ember gyült össze. Az ünnepély ott nyitánynyal és Stavens püspök imádságával kezdődött. Énekelték a nemzeti hymnuszt, felolvasták a függetlenségi nyilatkozatot, tartottak beszédeket s előadták Händel „Messiás“-ának „Hellelujah“ karát. Este nagyszerü tüzi játék ragyogott. Az egész egyesületben nagy ünnepély volt a mult kedden. Vilmos német császár ez alkalomra sajátkezü üdvözlő iratot küldött Grant elnöknek.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Andrássy Katinka grófné, a külügyminiszter neje, Römerbadba utazott, hol az idei fürdőidényt tölteni fogja. — Verdi, a hires dalmü szerző Olaszországban, Bussetoban betegen fekszik. — Belgrádból sürgönyzik, hogy az izgatottság ott rendkivüli mérveket ölt. Nyilvánosan beszélik, hogy a conservativek Milán megbuktatására szövetkeztek. A rendőrség egy összesküvést nyomoz. Natalia féjedelemnő beteg s azt kivánja, hogy férje visszajőjjön a csatatérről.

Megbizások tára.

Cs—g—ra, Sz. E. urhölgynek: Szivesen veszem e hó végén is; kérem azonban ugy kegyedet, mint többi tisztelt előfizetőinket, kik még eddig nem tették, küldjék be akkorra az előfizetési dijat, habár egyelőre csak évnegyedre is. Nagyon megkönnyitik nekem ez által a munkát és a rendtartást.

Siklósra M. Z. J. urnőnek: El van küldve. Az elismervény kezeim közt van. Azért ha nem érkezett volna meg, sziveskedjék engem rögtön értesiteni.

Karczagra L. E. urhölgynek: Magánlevélben feleltem kérdésére.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetményekkel): Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt egész évre 12 frt. Egy-egy félévi mülapért 30-30 kr és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda: Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet. Hirdetések dija: Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

29. SZ. Julius 16-dikán. 1876.

Havonkinti szinezett divatképpel, minden szükséges kimetrajzokkal. Évenkint két történelmi mülap és tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész- a mülap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

Aligha van müvelt magyar hölgy, a ki legalább névleg ne ismerné azt a nőt, kinek arczképe lapunk mai számát disziti, mert az országos hirü „Nőképző-egylet“ az ő müve; a szó legnemesebb értelmében az ő szive vérével adott ő életet annak az egyletnek, mely — hány éve is, hogy fennáll? Alig hét! — most már az egész ország osztatlan tiszteletét vivta ki magának, a nagy érdemek által, melyeket a hazai közmüvelődés terén magának szerzett, és a nagy áldás által, melylyel máris sok száz meg száz szivre volt. Egy a nézet az egész országban e részben, az, hogy a „Nőképző-egylet“ tanodájának az idő szerint nincsen párja e hazában, és ez pedig milyen nagy érdem! Lételt adni példányszerü iskolának, a századik férfinak sem jut az eszébe, talán mert — a költő szavai szerint, — „a jó annyira közel van hozzánk“, hogy észre sem véve haladunk el mellette, és inkább „a távolban kalandozunk“, alapitunk ezt és amazt, csak iskolát, a müvelődés és e szerint az igazi boldogság eme főtényezőjét nem. Vagy talán a nagy baj és fáradság miatt nem igen adja rá a fejét még a jó lelkü ember sem? Mert való igaz, nagyon sok fáradsággal jár ugy megvetni egy-egy iskola alapját, hogy virágozzék is, gyümölcsözzék is; az ember nem is képzelhetné, különösen leányok számára; mert — bocsánatot kérek szókimondó őszinteségemért, — ugy találtam, hogy miként minden férfi a politikához, ugy ért nálunk igen sok nő a tanitáshoz, mind a mellett hogy soha szakszerüen nem foglalkozott

Veres Pálné szül. Beniczky Hermina

volna vele, vagy talán épen azért; „tudok, de nem próbáltam," innen aztán jóformán a hány fej, annyi nézet; az egyik ugy találja, hogy csak minél többet az idegen nyelvekből; a másik meg ellenkezőleg, a legkisebb idegen szó tönkre pusztitja a hazaszeretetet a gyermek szivében, és azért csak minél több zongorát, vagy rajzot, mert ebből mutogatni is lehet; aztán a kézi munka, az egyik csupa finomat követel, mig a másiknak a „stoppolás" egész ideálja; ép ugy a tanulási idővel; egy, legfölebb két év alatt fejtetőig legyen a lány a tudományokban; öt-hat év? gondolatnak is borzasztó. A csemetének, a mely csak földi gyümölcsöt terem, szivesen elvárunk 3—4 évig, és a lélektől sajnáljuk az őt megillető időt, — és a ki mindamellett bele mer vágni ily eszme valósitásába, az már magában is a kiváló lelkek közé tartozik, ama lelkek közé, melyeket a nagy eszme önönmagáért lelkesit, és készek küzdeni, ssenvedni érte, és a ki diadalmasan megküzdve az eléje tornyosuló akadályokkal, soha meg nem félemledve, soha el nem lankadva, éveken és éveken át őrködik a zsenge intézet fölött, tanittatja a gyermekeket és helyes nézetekre hóditja az anyákat a leánynevelésre nézve, — ez a „Nőképző-egylet" tanodájának története; nemcsak az, hogy az iskola példányszerü, hanem az, hogy a kinek a leánya ez iskolába jár, pedig hála Istennek, jó nagy azoknak a száma! — nincs egy olyan anya, a ki szives-örömest nem gondol most már arra, hogy ha mindjárt nyolcz évig jár is oda leánya, — mert nyolcz osztálya van most már ez intézetnek — minél tovább, annál jobb; ki sem lehet mondani, milyen nagy szolgálat ez a hazai közmüvelődésre nézve; egész uj gondolkodásmód, valóságos uj korszak virágékes határdombja ez — és ez Vörös Beniczky Hermina müve!

De mindez most már az egész ország előtt tudva van, és hát miért mondom el mégis? Azért, kedves olvasónő, hogy megmutassam, mennyire meg is tudja ez a nő egész sziv és lélekkel fogni azt az eszmét, a mit a fejébe vesz. „Szerencsés keze" van, a hogy nálunk mondják, vagyis áldás követi cselekedeteiben, és ezt pedig nagyon jó szemünk előtt tartani, mert az ő hazaszerető lelke egy ujabb eszmére adta most magát, oly eszme valósitására, melyet ha kivisz, vagyis ha hölgyeink szokott nemes készségükkel minden iránt, a mi üdvös a hazára, őt kellőképen támogatják, bátran mondhatni, hogy megváltása lehet e szegénységgel sujtott nemzetnek!

A mult közgyülésen ejtette ki e nagy szót. L e g y ü n k t e k i n t e t t e l a h a z a i i p a r r a! Járjunk hazai kelmében, a mennyire lehetseges, ha mindjárt nem vetekedhetik is az ilynemü külföldi gyártmánynyal sem szépségben, sem árban. Ebből áll az egész.

A nemes lelkü inditványozó csak egyik oldalát világitotta meg ez eszmének, azt tudniillik, hogy száz millión felül maradna akkor évenkint a hazában, a mi annyit tesz, hogy itt a hazában évenkint száz millióval több, künn ugyanannyival kevesebb, tehát már magában k é t s z á z millió a különbség; csak gondoljuk fel, hány százezer ember talál ezáltal — a kenyérről nem is szólok, — tért és alkalmat a munkára, kedvet kéz- és elmebeli tehetségei kifejtésére és tökéletesbitésére; mert hiszen a magyar faj mind a kettővel ugy megvan áldva, mint talán az egy francziát kivéve, egyetlen egy nemzet sem a világon! Nem nemzeti önszeretet ez állitás, csak körül kell nézni, és a ki nincs elfogulva, kénytelen beismerni, hogy az ugy van. A hol csak legkisebb tér és alkalom nyilik a nemesebb tehetségek fejlődésére, a költészetben, festészetben, szinészetben, zenészetben, mindenütt első rendü dicsőségeket ad e nemzet a világnak, fájdalom, c s a k a világnak, és nem ezerében egyszer,

hanem nemzedékről-nemzedékre, — csupán csak az ipar terén vagyunk semmik.

És a ki talán megforditva, azt a kérdést vetné föl: miért tehát nem az ipar terén is? Annak könnyü felelni. Van az ipar terén is annyi jelesünk, mint a müvészetekéin, csakhogy fájdalom, ezek is ép ugy, mint amazok, nem a hazában, a hol nincsen számukra hely, hanem külföldön képesek csak valamire menni. Bécsben, Párisban, Londonban, mindenütt szép számmal vannak a kitünő magyar iparosok, csakhogy mig a müvészetek terén a kitünő mű által a müvész neve emelkedik hirnévre, az ipar terén a mű, a készitmény minden, a készitő nem jön számba, ha csak gyára utján nem, a gyár felállitására azonban épen az kell, a mije nincsen a magyar munkásnak: pénz, azt pedig most csak ott szerezhet, a hol a készitményeket vásárolják, vagyis a külföldön. Azért nincs a magyar iparosnak neve, még a legkitünőbbjének sem. Munkás, egyéb semmi.

Csak egyszer igazán a hazai iránt legyünk tehát szeretettel és oh de milyen rövid ideig kell majd a kevésbbé széppel és kevésbbé olcsóval megelégednünk. Legfölebb ha 5—6 évig, mi az ahoz a nagy áldáshoz képest, a mi ez által a hazára hárul? Lesz hazai iparunk! Meglesz az a forrásunk, a miből jelenleg a nemzetek jólétüket és az által testi és lelki gyarapodásukat meritik; az a forrásunk, a melyből minél többet meritenek, annál bővebben adja és mindig jobbat és jobbat! Mert igaz, hogy ép az ipar terén maradtunk el legtávolabbra a polgárosult nemzetektől, de ez nem tesz semmit, a milyen gyors utat most az eszmék és tárgyak tehetnek, egy év alatt tizet haladhat a nemzet, — előre csak ugy, mint hátra, a szerint, a mint jó, avagy rosz angyala vezeti tetteiben.

És a miért eleinte valamivel drágábban kell a hazait fizetnünk? Csak gondoljuk fel, hogy kinek fizetjük? Magunk magunknak! A mennyivel drágábban fizetjük a boltosnak a szövetet, ugyanannyival drágábban fizeti viszont a boltos a maga szükségleteit, melyeket ő meg mi tőlünk vásárol. Épen ugy van az, mint mikor az ember egészségesen táplálkozik: s z á j á v a l teszi, de egész magának egyformán van haszna benne. Mig a mi ok nélkül kimegy a külföldre, az sorvasztja el a nemzetet.

Mondom, a nemes lelkü inditványozó nő csak ez egy oldalát érintette ez eszmének, és ez egyről is mennyit lehetne mondani, és szeretnék is róla, annyira tele van a lelkem örömmel, hit és reménynyel, hogy talán igy mégis meglesz, a mire mint a levegőre, olyan nagy szükségünk van; de minek is sokat szólni róla? Hisz neki, az áldott lelkü nőnek egy szava elég, hogy hölgyeink szivében országszerte visszhangozzék! Az a jelszó: „Pártoljuk a hazai ipart" — szeptemberhavában, mikor az első gyülés lesz ez ügyben — tetté is válik majd a szó, és akkor, — ez eszme e r k ö l c s i jelentősége is szembe szökik majd hölgyeinknek.

D a n t e.

Ábrányi Emiltől.

Dante! költők apja! te magasztos szellem,
A ki fön szárnyalsz a roppant végtelenben,
Mint a lángoló nap, mint az örök eszme,
Csillagról csillagra komoran lebegve.

Ki előtt a pokol s a menyország nyitva,
Ki előtt föltárult a mindenség titka,
Ki a kárhozottak bősz keservét halládd,
S sápadva jegyezted F r a n c e s k a siralmát!

Hozzád zokogók föl, térdelve a porban,
Irgalom költője ! nagy lelki nyomorban !
Félénk szemeimmel kereslek az éjben,
S nem merek rád nézni . . . leborulok mélyen.

Mint a gyönge sajka, eltépve a parttól,
Kergetve, zilálva a futó vihartól,
Reng az oceánon, nyugtot nem találván,
Ugy bolyongok én is a végtelen árján.

Nem tudok pihenni, nem tudok megállni,
Nem tudom az utat, a czélt megtalálni,
El vagyok fáradva, nem birom a terhet,
De a vész tovább üz, a chaosba kerget !

Akárhova nézek : szörnyü végtelenség,
Összetipró nagyság, érthetetlen fenség,
Törpe szivem reszket . . . visszahull a rögre,
Kábult vergődésben nevedet hörögve !

Oh ! te örök dalnok ! ki gránitba vésted
Halhatatlan kinját a számkivetésnek,
Óriás karoddal az eget karoltad,
S a fájdalmak poklát mosolyogva hordtad.

Nézz le a magasból, hogyha láthatsz engem,
Elmerülni búban, égő gyötrelemben,
Hallgasd meg a tört szív remegő panaszát,
Ha a féreg jajja fölhathat te hozzád,

Emelj föl a porból, a hová lehulltam,
Tikkadtan a kintól, veszve, nyomorultan,
Szabadits meg, válts meg ! Elföd a sötétség,
Eltemet az örvény, megaláz a kétség.

Indulok utánad ! vezető kezedre
Édes bizalommal hajtom fejemet le ;
Végtelen szivednél ugy nyugszom meg épen,
Mint elalvó gyermek az anya ölében !

A ki legyőzte Ponson de Terrailt.

(Beszély.)

Lauka Gusztávtól.

Nántűi Károly harmincz éves viharos és zavaros fővárosi élet után, odább állott Pestről.

— Tovább már nem győzöm se szuszszal, se pénzzel ! — csak ennyit mondott bucsuzó ismerőseinek és barátainak.

A falucskába megérkezve, melyet maradandó tartózkodási helyül kijelölt, megtakaritott pénzecskéjéből egy kerttel ékes kicsiny házat vásárolt, abba beállitott egy kipróbált becsületességü házi gondviselőnőt, ki főzni is tudott, könyvtárát Gaborian- és Ponson-féle regényekkel, udvarát apró marhákkal benépesitette, és átadta magát azon édes egyformaságnak és nyugalomnak, melyet a bölcsészek vagy a természetben, vagy a magányban keresnek.

Zsófi, az ötven éves házi gondviselőnő csak vasár- és ünnepnapokon háborgatta ; vasárnap délután, hogy mig ő vecsernyére jár, őrködjék; ünnepnapokon, hogy pénzt adjon, a kamara hiányait kipótolni.

Nántüi se nem látogatott, se nem látogattatott. Télen-nyáron esteli kilencz órakor már ágyban volt, s télen-nyáron kikelt ágyából az első reggeli harangszóra. Télen a reggeli feladásáig meleg szobájában, nyáron pedig kertjében sétálgatott; reggeli után pedig apró marháit etette meg, a kanapéról, vagy székről, a hol olvasott; csak akkor kelt fel, midőn pipáját kellett megtömni, vagy meggyujtani.

Pontban déli tizenkét órakor ebédhez ült, s ismét rendesen két órakor csak azért kelt fel, hogy antik kanapéján végig nyuljon, s kétnegyed négy óráig aludjék. Később az udvaron sétált, s miután szeretett aprómarháit még egyszer megetette volna, ismét a kertbe ment, mint mondani szokta : „A jó levegőben s jó illatban elmélkedni.“ Midőn estére harangoztak, s a jó keresztyének imádkozni kezdtek, ő elkezdett vacsorálni. Vacsora után még elfüstölt egy nagyobb pipa dohányt, azután kilencz óra tájban lefeküdt.

Ugy élt, mint az állatok, — akarom mondani bölcsészek. Ha éjjelenkint nehéz idő talált bekövetkezni, akkor Zsófit a szobába rendelte, s az elolvasott regények vagy történetek nevezetesebb epizódjaival mulattatta; Zsófi azonban bár menynyire elmerült vagy gyönyörködött légyen is a regény vagy történet hallgatásában, valahányszor élesebben villámlott és erősebben dörgött, mindig keresztet vetett magára. Károly ur nyugodtabbnak s biztosabbnak érezte magát oly lény közelében, ki a veszélyt és szerencsétlenséget elkeresztezi, vagy elimádkozza.

A mint a vihar eltávozott, Zsófi is nyugodalmas éjszakát kivánt, mert illetlennek találta volna, csendes és rendes időben, egyetlen perczig is ura szobájában benn maradni.

Csak három olyan nap volt az egész esztendőben, melyen Nántüi a falutól kissé távolabb eső helyekre is kirándulni merészkedett.

Augusztus 4-dikén, szent Dónát napján a szőlőhegyre gyalogolt ; augusztus 20-dikán, azaz szent István napján a szomszéd faluba ment egyházi ünnepre ; november 1-sején, minden szentek napján pedig a temetőbe ment kedves halottjáról — egy nyugalmazott katonatiszt leányáról, kibe egyszer fülig szerelmes volt — megemlékezni.

Harmadfél egész évig mi sem háborgatta sem a ház csendjét, sem a kirándulásokat. Zsófi a leglelkiismeretesebben s leggondosabban vezette a háztartást, Károly ur pedig evett, ivott, aludt, és pipázott.

A harmadik év augusztusának 4-dikén, Károly ur szokásosan kigyalogolt a szőlőhegyre, hogy a donáti bucsuban részt vehessen. Mindjárt az egyházi szónoklat kezdetén oly vihar keletkezett, hogy az ájtatoskodók és mulatók egyiránt neki futamodtak, Nántüi is fedelet keresett, de mindjárt a lejtőn megállitották.

— Nántüi ur ! Kérem, nyujtsa karját, különben addig siklom, mig sulyegyent vesztek, s a mélységbe zuhanok.

Mire Nántüi visszafordult, hogy a kérelmezőt szemügyre vehesse, az már karjába kapaszkodott.

— Egy faluból valók volnánk, s Nántüi ur tudom, még nem ismer. Én özvegy Permidor Gligorné vagyok ! Bocsánat, hogy alkalmatlankodom.

Károly ur keblében fölserkent a szunnyadó lovagiasság érzete, de azért meglehetősen erőltetett nyájassággal válaszolt :

— Szerencsésnek érzem magamat, hogy szolgálatára állhatok, és segitségére lehetek.

— Erős karjai nélkül, ki tudja, nem leendettem-e valamely sziklának, vagy iszapnak martaléka.

Bár az eső még mindig szakadt, s a zápor és vihar a legszilárdabb toillettet is megrongálta, Károly ur mégis czélszerünek tartotta, védenczének szeme közé tekinteni.

Az eső elmoshatott egyetmást, de el nem moshatta az évek nyomait. Gavallérunk azonnal észrevette, hogy ha ő életkorával az őszt képviseli, de a tensasszony időszaka se fejleszt többé virágokat és zamatos gyümölcsöket. Az eső veresre csap-

dosta ugyan az arczokat, de a ránczokat a vihar se birta kivasalni. A karjába nyugvó kar is inkább emlékeztette valami kézre, mint rózsafára. Az sem volt valami épületes, hogy még karján is botlott és siklott. Keservesen ugyan, de valahogy mégis csak leértek a rendes utra.

— Ha szomszéd ur megengedi, már most talán egész házáig együtt mehetünk! — szólt Permidorné bizalmasan.

E bizalmasság azonban Károly urat megdöbbentette.

— Még ha utaink elágaznának is, kötelességemnek tartanám, Permidorné asszonyt elkisérni.

Permidorné asszonyt ellenben ez a nem igen tiszteletteljes czimezés döbbentette meg.

— Hogy van a tekintetes ur megelégedve vidékünkkel?

— Én nyugodni s nem mulatni jöttem e falucskába, nyugalmat pedig könnyü találni, hol lovas katonaság és tüzérek nem szállásolnak.

— Nemde, özvegy!?

— Oh nem! Nőtelen vagyok.

E szavaknál Permidorné asszóny kezdte mustrálni kisérőjét.

Nántűi öreg ur volt, de legalább külsejéről következtetve, még mindig birni látszott azon kellemekkel, melyek egy meglehetőstn koros özvegy asszonyt ha el nem bájolnak is, de legalább érdekelhetnek.

— Rettentő lehet egy életet nő nélkül leélni! — szólt Permidorné komoly arczczal.

— Biz' az nem valami mulatságos. — válaszolt Károly ur helybenhagyólag.

— És uraságod mégis ily rettentő életre kárhoztatta magát!?

— A hogy veszszük, asszonyom. Én szerettem és viszont szerettettem.

— Boldogul?!

— Sőt nagyon is szomorun!

— Az egyik fél meghalt!?

— Ha meghalt, sem temethették még el, miután pár nap előtt még fris egészségnek örvendett.

— Talán ő is falucskánkban lakik?

— Csak közelében, a szomszéd faluban. Férjhez ment egy becsületes szijgyártóhoz.

— A viszonynak tehát vége?

— Fájdalom, vége, sőt a szijgyártó tartós egészsége és szeretetre méltósága biztosit, — hogy örökre.

Permidorné egy nagyot lélegzett.

A lélegzetvételnél épen a faluba érkeztek.

— A sors ugy akarta, hogy véletlenül ismerkedjünk meg, már most csak szabad remélnem, hogy gyakran lesz szerencsém?

— Részemről a szerencse! — válaszolt Károly oly savanyuan, mintha kökényt evett volna.

Permidorné a szokottnál vidorabban, Károly ur a szokottnál komolyabban nyitottak szobáikba.

— Zsófi! ismer-e valami Permidorné nevü asszonyt a faluban? Az egyházban találkoztunk, a nélkül, hogy egymással beszéltünk volna.

— Ismerem.

— Ez után sem fogunk beszélgetni, hanem ha észreveszi, hogy az utczáról udvarom felé, vagy udvaromból szobám felé tart, akkor tudtomra adja, hogy ideje-korán megszökhessem.

— Hát olyan rosz hirben álló asszony, hogy szökni kell előle?!

— Meglehet, a legjobb asszony, de nem akarok ismerkedni.

Zsófi asszony gondolatban megdicsérte Károly ur komolyságát.

Egy egész hétig mit se hallottak Permidor Ludmilla asszonyságról. Valami nagyobb ünnep következett. A házi gondviselőnő délután az egyházba sietett, a házi gazda pedig azon hiszemben, hogy a vecsernye alatt senki se fog alkalmatlankodni, átadá magát egy Ponson de Terrailféle rémregény olvasásának. Midőn épen legnagyobb élvvel szürcsölné az eseményeket, kopogtattak ajtaján.

— Oh, csak eszem lett volna az ajtót beriglizni, most a kertben szökhettem volna az ablakon át! — szólt Károly ur magában, a nélkül, hogy tudta volna, ki alkalmatlankodik.

Erősebben kopogtattak; a házi gazda a pamlagra vágta Ponsont, s maga nyitott ajtót vendégének. Permidorné ötöd magával, nyitott a szobába, egy fiu s három leány-gyermekkel.

— Már régebben kivántam tisztelkedni szomszéd urnál...

Károly urat a szomszéd czimezés még jobban megriasztotta.

— ... Ezek itt gyermekeim, egyetlen örömeim. Nem csak a magam, hanem ezek végett is akartam tiszteletemet tenni.

Károly érezte, mint vonul bizonyos fagyos hidegség keresztül tagjain.

— Méltassanak helyet foglalni!

A fucska mintha Isten tudja, mióta ismerte volna a házi urat, térdei közé furakodott.

— Lajoska nagyon barátságos gyermek; atyjára ütött; hamar ismerkedik és még hamarabb barátkozik.

Károly ur bár inkább szeretett volna a fiucska fején egy baraczkot szétpattantani, nyájasan megsimogatta.

— Ezek leányaim: a legidősb Alfonza, 14 éves; a középső, Kamilla, 11 éves; a legkisebb, Hortenzia, 4 éves.

Hortenzia feltünően szép gyermek volt, s a házi gazda kissé tartósabban legelteté rajta szemeit!

— Az ég tiszta, a légmérséklet lanyha, talán kellemesebb lenne a kertben sétálnunk, vagy a fák árnyaiban üldögélnünk. — szólt Permidorné és köhécselni kezdett.

Károly ur annyival örömestebb engedett a felhivásnak, mert biztosan hitte, hogy a nagyobb térben, nagyobb távolság fogja őt szomszédnéjától elválasztani.

Az anya és két nagyobb leánya együtt indultak, a fiucskát és legkisebb leányt a házi gazda kézen vezette kertjébe. Alig hogy beléptek, s a gyermekek az érett s éretlen gyömölcsökkel megrakott fákat megpillantották, mint harisok és seregélyek repültek szét, s csak a házi ur vendége s a kis Hortenzia maradtak együtt.

Károly ur szomorun gondolt különösen kajszin baraczkjaira.

— Lajoskám! Hozz néhány érett baraczkot anyádnak is. Kedves szomszéd ur! tudja, mi hiányzik, egy ilyen jól rendezett udvarházhoz?

— Tartós egészség és jó könyvek! — válaszolt Károly ur.

— Egy szerető, hű és gondos háziasszony, ki az egészet rendszeresen összetartsa, s a csendéletet jelező rajz mellé költői keretet is szolgáltasson az egésznek.

(Vége köv.)

A hóban.

(Beszély.)

Passauer W.-től.

I.

1866-diki évi januárhó végén, délutáni négy óra van. A levegő nem volna hideg, de fagyasztó északi szél fuj, s ujabb réteggel boritja a nyolcz napos kemény havat. A tübingeni postaház előtt négy fogatu szán várakozik utazóira, s ezek közül egy ifju hölgy már elfoglalta helyét, mig két, hóval lepett, bundákba burkolt idősebb nő, kik őt kisérték, a szán nyitott ajtaja előtt állva, csevegnek és nevetgélnek vele.

Most uj utazó érkezik, alacsony termetü, öreg ur, farkasbundában és magas, prémezett csizmákban s ugyancsak munkát ad a vendéglői szolgának a nehézkes, burkolt alakot a szán keskeny ajtaján beszoritani, mialatt a postakocsis trombitájával a második jelt adja. Végre egy diszes, csörgős szán jön, tele fiatal emberekkel, kik felette hangos, vidám társalgásukról itélve, kissé be vannak rugva; ezek közül azonban csak egy ugrott le a fogatról. „Isten veled!“ „Isten veled!“ — — A postakocsis a bakra lép, harmadszor jelt ad; az először érkezett idősebb hölgyek egyike bundája alól gyönyörü hóvirág- és rózsabokrétát vesz ki, s a szánban ülő hölgynek nyujtja, mit az kihajolva, kedves, dallamos hangon köszön meg; „Isten veled!“ „Isten veled!“ „Viszontlátásra!“ A posta-kocsis szokott nótáját fujja, a lovak indulnak és vidáman ügetnek ki a városból.

A szán belsejében csönd van, az utasok bundáikba burkolódzva elhelyezkedtek s kényelmesen dőleszkednek a sarkokba. Már sötét van s az öreg ur s a bokrétás hölgy arcza föl nem ismerhetők többé. Utóbbinak arczát még fekete fátyol is takarja. Csak egy virágbokréta, s egy szép, sárga keztyüs kéz válik ki a homályból.

Az egyik utasnak férfiasan szép arcza kissé élénken ki van pirulva, s a meleg, finom nyestbunda most láthatólag alkalmatlanná vált neki, mert azt hátra vetve, fejét a kocsi sarkába hajtja s szemeit mintegy álomra hunyja le. Igy mennek gyorsan, zajtalanul napnyugat felé. Az ut lassankint lefelé visz, és a behavazott lapályon csak lassan mehetnek előre. Az éles szél mint a port, ugy kavarja a havat a négy ló patái előtt. Az ut az erdőbe mélyed, a hold feljött s fátyolozottan világit a sürü felhőkön át; a vén fenyők ide-oda hajlongnak a széltől, s boszusan rázzák hosszan csüngő karjaikról a havat az utra, és ropogva hajitják a szán födelére. Az ablakok lassankint vékony jégkéreggel huzódnak be; egészen sötét van már, csak a hölgy szép keze s a tarka bokréta fénylik a sötétben. Az ifju ur szeme a kézen és virágon csügg, de hová is nézzen? — — Az öreg urat ugy látszik, elaltatta a szán csöndes, lágy ringása, mely miként egy lassu csolnak a vizen, majd lassabban, majd sebesebben lebeg tova.

Most lassan, vontatva haladnak tovább, egyszerre csak a kocsi megáll, a postakocsis hiába szólitja a lovakat, azok állanak, ágaskodnak, horkolnak, de nem mennek tovább, a szán erősen áll, — — de csak egy pillanatig, azután pattog az ostor, a gőzölgő lovak huznak s az akadály le van győzve.

A szán e különös mozdulatainál a szép, bokrétás kéz hirtelen fölemelkedett, s ép oly hirtelen ereszkedett le ismét. Az öreg ur alszik, és hortyog.

S igy szép egyformasággal haladnak előre és előre, mérföldről mérföldre; most kopár hegyek között vannak, s a mint a kocsi egyszer ujra megállt, a fiatal ur kinyitá az ablakot s daczára a sürü hópelyheknek, melyek — mintegy védelmet keresve a zivatar elől, — betódulnak, messzire hajlott ki.

— Rosz idő ez, sógor! — kiáltja a sötétségben! — Keresztül vergődünk-e?

— Nehezen megy, uram; a lovak kegyetlenül kinlódnak s még fél mérföldnyire vagyunk az állomástól, ezt a hegyet pedig meg kell másznunk, különben a hóban maradunk. — Gyü te! Gyü te! — kiált, a lovak közé csapva.

— Ez biz' ugy van! — mondja az ifju nevetve — ez ellen nincs mit mondani, — betette az ablakot és visszaült helyére.

S ujra előre mennek, de csak lépést; a lovak összerogyásig fáradtak, de a hegyet meg kell mászni, különben a hóban maradnak, mondta a postakocsis.

S megmászták.

Végre megállnak, az állomásnál vannak, egy magányos korcsma ez, a hegy tetején, hol lovakat váltanak és az utasok kiszállnak. Az éj koromsötét, benn a korcsmában is nagy a sötétség és csend, senki sem jön beereszteni őket, a postakocsis átkozódva simogatja fáradt, párolgó lovait s gyapju-takarókkal boritva be őket, bemegy a korcsmába.

Az ifju ujra kinyitja az ablakot, de csak sötétséget s kavargó hópelyheket láthat, az öreg ur alszik és a kecses kézben a bokréta ide-oda mozog.

Végre a kocsis kijön a korcsmából s egyik kezével gondör hajába turva, a szánhoz lép s mondja:

— Ez gonosz állapot, a lovak tulról nem érkeztek meg; uraságtok a korcsmában lesznek kénytelenek bevárni, mig a friss lovak megérkeznek. Én nem mehetek tovább, s nem is várhatok, nekem vissza kell mennem, — ezzel dörmögve s szitkozódva kezdte kifogni lovait.

Az utasok még mindig szótlanul ültek, végre az öreg ur is fölébredt, de egyik sem mozdult, egyik a másiktól várta, hogy szóljon.

— Igy csakugyan nem marad egyéb hátra, mint kiszállni. Meleg van-e oda bent, sógor? — kiált az ifju.

— Mint a pokolban — felelt az, a hó és zivataron keresztül.

— Nos tehát, ha nem félnek, akkor kövessenek engem a pokolba, én előre megyek. — ezt mondva kiszállt, segitve az őt követő ifju nőnek s az öreg urnak. Lábnyi magas havon s piszkos, havas küszöbön át léptek a korcsmába.

A hosszu, alacsony, füstölgő olaju mécstől roszul világitott szoba összes butora két hosszu kopott faasztal s ugyanannyi és ugyanilyen lócza s durva székekből áll. A toronyszerü cserépkályha pokoli meleget ont. Az utasok épen a szoba közepéről vizsgálják a tért, midőn egy sötét kamrába vezető ajtón át egy négy éves, félmeztelen fiu ugrik a szobába s feltárva egy mellékajtót, ép oly némán eltünik ismét arra, a merről jött.

— Ez valószinüleg felszólitás, hogy oda betérjünk. Kérem tehát! — mondja az ifju.

A kis szoba, hová beléptek, szemmel láthatóan a postai utazók rövid ott mulatására volt berendezve. Szegényes, de tiszta székek, s gömbölyü asztal volt a butorzat, melyeken jobb napok némi emléke látszott.

— Ennél jobbat nehezen kapunk, tegyük tehát le felöltőinket.

— Itt kell maradnunk, uram? — kérdi az ifju nő, bokrétáját gondosan az asztalra téve, s fölvetve fátyolát, mely alól szép ifju arcz, két nagy sötét szem, s finom jellegü orr tünt elő, — Turn-Taxis herczeg, ugy látszik, kissé elhanyagolja e magányos zugot. — tevé hozzá kedves mosolylyal.

Az ifju, ki régen letette volt bundáját, selyem felöltője levetésénél segitett a nőnek, mialatt észre vette, hogy termete nem felel meg egészen arczának, mert nem kis mértékben volt kinőve, s ugy látszik, hogy e hibáját még ott is, a hol a legkönyebb, mint például az öltözködésnél, sem igyekszik takarni.

— A herczeg ur arra számithatott, — viszonzá e mellett udvariasan az ifju, — hogy az utazók között mindig találkoznak olyanok, kik még a poklot is paradicsommá változtatják.

— Nem rendkivül hizelgő ez reám és önre nézve, uram? — szólt mosolyogva a hölgy, az öreg urhoz, ki végre bundáiból kibontakozva, a lehető legkényelmesebben helyezkedett egy székre.

— Én, daczára hó, zivatar, Turn és Taxis, s bókoknak, elég jól érzem itt magam, — viszonzá az öreg ur nyájasan, hosszu ősz haját mindkét kezével magas homlokáról felsimitva, — Csak az a különös, hogy a házban senki sem mutatja magát.

E perczben a postakocsis kinyitva az ajtót, bedugta fejét. — Engedelmükkel, uraim, én rögtön visszamegyek Tübingenbe. Van valami megbizásuk?

— Jöjjön közelébb, kedves sógor — mondá az öreg ur, — Körülnézett ön egy kissé? Hiszen itt egy lélek sem mutatja magát! Hol van a korcsmáros, a korcsmárosné, a főpinczér s az összes háznép? s mikor jönnek a friss lovak?

— Mindez igen roszul áll. — mondja, széles száját félre huzva, a postakocsis. — A korcsmárosné a hátulsó szobában halálos betegen fekszik, kis fiával együtt, a korcsmáros egyetlen cselédjével pedig ma reggel L . . . be ment, s miután még eddig sem ő, sem a friss lovak nem érkeztek meg, a beteg azt hiszi, hogy mi itt tökéletesen be vagyunk havazva.

— Hiszen ez igen szép! — mondja az öreg ur nyugodtan. — Tehát vesztegzár; s meddig szokott ez tartani? Mig az ur istennek tetszeni fog a havat elolvasztani, — vagy —

— Csak feltörik, s járhatóvá teszik az utat? — tevé hozzá ijedten az ifju nő.

A postakocsis nevetve mondá: — Feljelentik az igazgatóságnak, ez küld egy biztost, s a biztos jelentést tesz, azután felszámittatik a költség, s kiadatik a rendelet a hó eltakaritása iránt, s azután —

— Nos azután?

— Azután majd kezdődik a hó lapátoltatása.

— S mi addig itt üljünk? — hiszen az egy egész napig eltarthat?

— Sőt talán egy hétig! Volt már arra eset!

Az utazók ijedten egymásra néztek.

— De akkor csak inkább visszamegyünk szánkáján! — mondja az ifju.

— Az nem lehet, sehogy sem lehet, — mondá vállatvonva a kocsis, — a szánon nem lehet, inkább még lóháton, de azt az uraságok nehezen koczkáztatnák; egyre esik a hó, alig tudom, hogy én miként jutok át rajta, de én kénytelen vagyok.

— De legalább jelenteni fogja otthon, hogy ide rekedtünk, s mielőbb kiszabadit?

— Mindenesetre, uram; bizonynyal megteszem, a mi tőlem telik, s most Isten önökkel! — mondá,azután megfordult és ment.

(Folytatása köv.)

A rózsa történetéből.

Az emberiség történetében, kivált költészeti szempontból, rég időtől fogva nagy szerepet játszik a rózsa.

Az emberiség a szép iránti fogékonyságának ébredtével keletkezett a rózsa iránti előszeretet is; s az évezredeken keresztül a nemzetek váltakozó vallásos fogalmai, nemzeti és egyéni hajlamaihoz képest e virág különböző helyeken különböző jelentőséget nyert, sőt idővel egész regevilág fejlődött körüle; és ez előszeretet rég időktől fogva napjainkig változatlanul megmaradt, bár az idők folyamában sokat vesztett azon jelentőségből, melylyel a mult egyes korszakaiban s egyes népeinél birt.

Ázsiában, az indusoknál találjuk az első adatokat a rózsáról. Az egyes népeknél, melyek e nagy indógermán népcsaládhoz tartoznak, különböző módon szól a rege a rózsa eredetéről. A pálmák árnyékában, mondja az ind rege, sétált Wishnu, megállt egy nyilófélben levő rózsabimbó előtt; 800 nagy és 1008 kis levél vált szét utolérhetlen szép szinben és jó illattal, s ezek közepén nyugodott Laksmi, a gazdagság istennője, kinek szépségétől albájolva, Wishnu felébreszté s nejévé tevé.

A persák szent könyve, a Zend-Avesta beszéli, hogy mielőtt még Ahrimán, a gonosznak szelleme, a napisten tiszta világát megrontotta volna; tehát még a paradicsomban, a mi felfogásunk szerint, a rózsának nem volt tövise. A persáknál tehát a rózsa egy rég eltünt szebb világból származik.

Innen nyugatnak haladva, a görögöknél találkozunk a rózsával. Aphrodite, Adonis halála felett keseregve, ennek a hitregészeti vadkan által kiontott véréből rózsákat növesztett. Honnan ismerték a görögök e virágot, nem lehet tudni, de hogy rég ismerték, bizonyos. Már Homernél Aphrodite Hector holttestét rózsaolajjal keni meg, s Achilles pajzsán rózsákkal koszoruzott fiatal leányok vannak ábrázolva. Herodot pedig dicséri Midas kertjeit, melyekben a fogoly Dionysos rózsalánczokkal volt lebilincselve. Az egyptomiak és zsidóknál még a görögöknél előbb volt a rózsa ismeretes; de e népek komoly, részben zord életfogalmai nem engedék jelentőségre jutni, szeretet és becsülésre csak a görögöknél emelkedett.

Ezek egész éltüket s önmagukat virágokkal diszitették; a virágok legkedveltebbje, királynéja pedig a rózsa volt, mindenek felett ez volt legkedvesebb és legszebb ékszere a szépség istennőjének, de Eros is, a múzsák, a grácziák, sőt a komolyabbb Ceres is e virággal disziték magukat. Az isteni tiszteletnél rózsakoszorukat áldoztak, s Pausanias beszéli utleirásában, hogy Thalamoeben Juno istennő képét a körüle függő koszoruktól nem láthatta. Mennyire becsülték a rózsakoszorut, bizonyitja Libanios csinos regéje. Midőn a három istennő az Ida hegyen nézett Páris itélete elébe, Juno és Minerva azt követelték Vénustól, hogy tegye le övét, mert ennek bűvereje a győzelmet látszott biztositani számára. Aphrodite beleegyezett s más diszt ment keresni. Miután a Skamonderben megfürdött, rózsakoszerut font magának, s fejére téve, visszament az Idára. Az istennők annyira el voltak ragadtatva szépségétől, hogy lemondva az itéletről, az mondák: Nem lehet eldönteni, valjon a rózsák diszitik-e Venust, vagy ennek szépsége által ők nyerik-e diszöket. Rózsakoszoruk képezték a dijt, melyet a költők a versenynél nyertek, s ezek a rózsát a szép és nemes jelképének tekintették. Eos, a hajnal istennője, rózsákkal diszitve lép előnkbe, rózsákat hintve maga körül.

Rózsakoszorukkal léptek az ifjak a vének tanácsába; rózsákkal diszitették magukat a lakoma- és táncznál. Azt hitték, hogy a rózsakoszoruk az ittasságot s fejfájást elháritják. Ha valamelyiknek koszoruja szétszakadt, azt mondták, hogy szerelmes. A leány kedvesének vallomás fejében egy általa viselt

koszorut vagy rózsát küldött; a menyasszonyi szobát is rózsákkal disziték.

Nemcsak az isteneket, hanem az embereket is tisztelték meg rózsakoszoruval. Cicero beszéli, hogy az afrikai Scipio felakarván tenni a kitüntetésül nyujtott koszorut, az szétszakadt, mire Licinius Varus e szavakra fakadt: „Ne csodálkozzatok ezen, mert feje sokkal tiszteletreméltóbb és dicsőbb, semhogy bármily koszoru által diszitni lehetne.“ Körmenetek alkalmával rózsákkal hintették be az utat, melyen valami nagy férfiunak, vagy bálványnak haladni kellett. A koporsókat és sirokat rózsákkal disziték; sőt vannak esetek, hogy egyesek tetemes összegeket hagytak oly czélra, hogy azokból évenkint bizonyos napon, saját vagy szüléik, rokonaik és barátaik sirja rózsákkal diszittessék. S miként az életben, ugy a halálban is a görögök kisérője a rózsa maradt.

Miként a virágok, ugy a népek is elhervadnak, illetőleg tulélik magukat. A görögök betöltvén hivatásukat, helyökbe léptek a rómaiak. Ezeknél a rózsa uj korszakba lépett. Megszünt a vidám életkedv kifejezéseül szolgálni. A szigoru erkölcsü köztársaság a koszorut rendjel gyanánt, érdemek elismeréseül osztotta. Midőn M. Fulvius katonáinak könnyü szolgálatokért megengedé a koszoruhordást, Cato megfeddé e pazarlásért. Lucius bankár, mivel a második pún háboru alatt rózsakoszoruval fején nézett ki ablakából, a szenatus által fogságra itéltetett.

Később a nemzet is megvénült. Szakitva a hagyománynyal, mely a legfőbb férfiui erénynek a bátorságot tekinté, a római nem harczban, hanem élvezetekben ohajtá tölteni életét, s azért oly pazarlást fejtett ki mindenben, a milyet eddig sem más nép, sem más korszak felül nem mult. Igy a rózsával is valóságos pazarlást üzött. Rózsákkal tömték ki vánkosaikat; ismeretes a sybarita panasza, hogy roszul aludt, mert vánkosában egy rózsalevél összehajlott. Poharaikat rózsakoszorukkal fonták körül; sőt később nagyobb lakomáknál a szoba padlóját is rózsákkal hinték be, és a rózsalevelek felett a kényelmesebb járás-kelés okáért hálókat kellett boritani. Különös készülék által rózsákat hullattak a meghivottakra, mit egy császár annyira tulzott, hogy vendégei közül némelyek nem birván kigázolni a rózsatömegből, megfultak benne. De nem elégedtek meg puszta illatával s szépségével; az elkényeztetett inyenczek az asztali örömökhez is igyekeztek azt felhasználni. Ránk maradt Apicius szakácskönyve, melyben rózsa-tésztanemüek, rózsaméz és rózsabor készitésére vannak utasitások. Rózsaborban fürödtek, Heliogobal egész halastavakat töltetett meg rózsaborral. Tudjuk, hogy egy lakománál 200,000 tallér áru rózsát használtak fel. E roppant fogyasztást Italia nem birta kielégiteni, bár a földmivelés nagy kárára, nagyobb részt rózsa- és diszkertekké lőn átalakitva. Hajó számra hozták a rózsát Spanyolország-, Afrika- és Egyptomból, sőt Indiából is. Külön áruczikké lett, hasonlóan a hollandi tulipánokhoz a 17-dik században. Leghiresebb volt a peestumi rózsa, mely a római birodalom bukásával kiveszett.

Csendesen, majd észrevétlenül fejlődött ezalatt a keresztyénség eszméje, a pogány római birodalom leghatalmasabb ellensége s végre meghóditója. De részben az ó-kori müveltség behatása alatt a diadal után maga is, egyes vidékeken kénytelen volt, eltérve az eredeti hagyománytól, a nép szokásaihoz alkalmazkodni. Igy látjuk, hogy egyes helyeken, hol a pogány vallás különösen mély gyökeret vert volt, annak egyes tárgyai, isten tiszteletének helyei, szokásai, bár más név alatt, az uj hitben feléledtek. A capitoliumi Jupiter Szt. Péter szobrává lett, a carneval nem egyéb a hajdani Isis-ünnepnél, s igy a rózsa is, Vénus többi jelvényeivel együtt, a holddal, hajóval, galambbal stb. a Mária-imádatba vétetett át. Régi hymnusok s homiliák a rózsa jelképe alatt dicsérik Máriát; s bár némely egyházatyák a rózsa ellen nyilatkoztak, a nép mégis csak megmaradt kedvenczénél. A keleti felfogás szerint a vérnek, vértanuságnak, sőt a halálnak jelképe volt a piros rózsa. S igy lett halálhirnökké is. A monda szerint a lübecki káptalanban a kanonokok három nappal haláluk előtt piros rózsát találtak helyükön. Rabundus kanonok korán jövén templomba s helyén rózsát találván, más helyére tevé azt, s midőn e felett vita támadt, e szavakra fakadt: „Ha nekem szólt e virág, ugy halálom után én fogom a rózsa tisztét ellátni.“ S három nap mulva meghalván, azóta mielőtt egy kanonok megszünnék élni, három ütést hallani Rabundus sirján. Az egyes szentekről szóló legendákban is gyakori a rózsa. Többnyire ezek csuda hatására vonatkoznak. A legjellemzőbb a szt. Erzsébetről szóló legenda. Midőn ennek férje, a tartomány-gróf megtiltotta volt neki az adakozást s egyszer meglepte, midőn kosarában e parancs ellenére, élelmi szereket vitt a szegényeknek, kérdésére, mi van a kosárban, azt felelé: „Rózsák“ s midőn férje utána nézett, csakugyan rózsákat talált benne.

Valószinü, hogy a régi germánoknál a rózsakertek és rózsaligetek sok helyen isteni tiszteletök helyét képezték. Legalább nagy szerepet játszik a rózsa ugy hősregéikben, mint népdalaikban s ez utóbbiakban nem csak a németeknél, de nálunk is, valamint a szlávoknál s a román nemzeteknél is fenntartotta magát mai napig. Mindnyájuknál a rózsa a szerelem jelképe és az is maradt a népéletben maig, a mint ezt több szólásmód is bizonyitja. Az ujkor keleti népeinél is, a töröknél, persáknál nagy a szeretet iránta. Jelenleg is igen szép rózsaligetek vannak a keleti tartományokban, igy Brussa körül Kis-Ázsiában; Siras rózsakertjei s a persa költő szerint, a szép Marenderan rózsái is hiresek. A keleti költészetben szintén a szerelem jelképe a rózsa. De az isteni tiszteletben is nagy szerepet játszik; minden tisztátalanságot rózsavizzel mosnak le; igy Omár az egész sziklát, melyen Jeruzsálemben Salamon temploma állott, rózsavizzel mosatta le, s csak azután épitteté a nevét viselő mecsetet.

Korunkban a babona s a vakhit mindinkább eltünik a terjedő világosság előtt. Igy a rózsa vallásos jelképessége is vesztett jelentőségéből; csak a költészetben tartotta meg mostanig uralmát; itt a szépség jelképe maradt, még pedig a különböző népeknél egyaránt. De maga a rózsa is századunk forgalmában változásokon ment keresztül; ujabbnál ujabb fajok versenyeznek szépségben a Centifoliával, bár nem mulják felül. A nyervágy s a szépnek örök befolyása egyaránt serkentették az emberi elmét, hogy e részben a természet mind nagyszerübb alkotásokat hozzon létre.

Végül az arany rózsáról is kell még emlitést tennem, melyet a pápa Laetare vasárnapján szentel. E szokás keletkezése bizonytalan; Mornay szerint V. Urbán küldött először nápolyi Johanna királynőnek, férje gyilkosának, arany rózsát, különös tisztelete jeléül. Az utolsókat, mint tudva van, Izabella, volt spanyol királynő és Eugenie, volt franczia császárnő kapták.

A tévhit, mely többet látott a rózsában, mint mennyit a természet fektetett belé, megszünt; de azon báj, melylyel a természet felruházta, megmaradt; e bájtól, e szépségtől költők és bölcsészek egyaránt el vannak ragadtatva. B. A.

Egy hét története.

Juliushó 12-dikén.

Kétszer-sültek. — Csataláz. — Jó, jó, de nem elég. — A közohajtás oka. — Egy családi dráma. — A két gyermek. — Az anyával szemben. — A szomszédok. — Az igazság iránti tisztelet.

Tavaly ilyenkor is, ha jól emlékszem, juliusban voltunk, hanem mi volt az akkori hőség a mostanihoz képest! Mert most két felül sülünk-főlünk; kivül a kánikulától, belül meg attól a lobogó lánggal égő vágytól, hogy bár csak jól megvernék a szerbet! Hiszen verik, verik, jól verik, de még sem annyira jól, a hogy kellene. Olvasónőink nem is képzelhetik, milyen izgatottság fogta el most ezt a mi fővárosunkat. A mint az uj táviratok órája közeledik, szó sem lehet többé a munkáról; az iró sarokba vágja tündérvilágát, a kereskedő elfeledkezik a savanyu ugorka-időről, és hány kellemetlen jelenet nem volt már miatta a szerető párok közt! Kirándulások elmaradtak, séták elmulasztattak, a táviratok miatt, melyeket az egyiknek — talán nem szükséges mondanom, hogy az az egyik a férfi, -- elébb el kellett olvasni; kellett, különben sehogy sem birt volna magával; csupán csak egy pillanatot bele vetni, volt forró szive vágya, és mikor az az első pillantás megvolt, dehogy vehette le többé róla szemét! Ette, nyelte, elejétől végig, azután visszafelé, végitől elejéig, és mikor megvolt az olvasással, a térképre vetette magát, hol is volt az, a hol eldöngették őket? Legörömestebb a hátakat szerette volna látni, de jobbnak hiányában legalább a falukat és városokat kereste, és egyszerre csak azon vette magát észre, hogy a perczekből órák lettek, elfeledkezett az elhatározott találkozásról, magára haragitotta kedvesét, menyasszonyát, vagy épen feleségét!

És ha kérdezzük, hogy hát miért örül annak olyan borzasztón nagyon, még nem találkoztam egyetlen egy emberrel sem, a ki 1848-at és 9-et emlegetett volna; régen volt ez, uj idők, uj emberek álltak elő azóta. És a nemzetiségi érzésnek szintén semmi része nincsen benne, mégis szive mélyéből kivánja mindenki, hogy a török amugy istenesen bánjék el vele. Csakugyan egészen mas oka van annak a — mondhatni — átalános eldöngetési kivánságnak, és ez valóban dicséretére válik a mi fővárosunknak csakugy, mint az egész világnak, mert bátran mondhatni, hogy abban a fentebbi jámbor ohajtásban az egész világ egyetért. Mondom, a századik ember sem tudja annak igaz okát, de én tudom, és még csak nem is kéretem magam és megmondom; elébb azonban engedjenek elmesélnem egy történetet, mely e napokban lejátszódott. A szomszédban élt egy apa és egy anya, egy csomó apróssággal. A család egykor fényes napokat látott, az öreg vitézül harczolt számos csatában, és mikor vége volt a háborus világnak, magánéletbe is elhozta magávala vig életet. A feleség áldott jó lélek volt, annak szép hozományát a férj szépen elverte, és mikor az szót tett volna neki érte, talán őt magát is elverte volna, minden nagy szerelme mellett hozzá, annyira nem birt magával; a hű feleség azonban nem szólt, nem panaszkodott, önmegadó lélekkel viselte, a mit a jó isten rá mért; azonképen a gyermekek, a kik közül kettő, egy fiu és egy leány, ezalatt megnőtt, a maguk kezére dolgoztak, és mindkettőnek szépen kedvezett a szerencse; a fiuból disznókereskedő lett, a leány erős marku hegymesterhez ment nőül, a többi meg otthonn volt az anyánál; nyomorogtak, szenvedtek; a két testvér néha ellátogatott hozzájuk, de csak azért, hogy szerencséjükkel kevélykedjenek, dehogy tanittatták volna kis testvéreiket, hogy idővel emberszámot tegyenek a világon! A hü anya igy is szivesen látta őket, a napokban azonban a könyelmü apa meghal, és mi tűrés-tagadás, a hű anya csak fél szemével sirt, a másik felével gyermekeire nézett, ezeknek most már jó dolguk lesz; maradt még annyi, hogy jó nevelést adhat majd nekik, ezekben lesz most az ő hosszu szenvedésének édes jutalma, és a két maga ura testvér bizonynyal hű segitségére lesz ebben. Ezek el is jöttek azonnal, a mint az apa halála hirét vették, csak hogy nem azzal a szándékkal, a mint az anyai sziv hitte és remélte, hanem egészen mással. Hogy ők az ő testvéreiket nem hagyják tovább e házban, hanem elviszik magukkal, és egyuttal mindent, a mit az atyai hagyatékból felmarkolhatnak, mert ez mind egy szálig az övéik és nem engedik tovább elprédálni! Hiába rimánkodott az anya, hogy hisz most uj élet fog itt kezdődni, semmi bajuk sem lesz a gyermekeknek, mert hisz ő édesanyjuk nekik; a felfujt fajzatok szóhoz sem engedték jutni, szemébe kaczagtak, hogy most majd ők fogják nevelni kisebb testvéreiket, ők, a kiken az önállóság csak annyit változtatott, hogy a parlagiság mellett még pökhendiek is! És mind e vad erőszakoskodást a szomszédok látták, hallották, nem volt bennük annyi szemérem sem, hogy legalább a világ előtt ne mutogatták volna; a szomszédok közül néhányan próbáltak közbeszólni, észre, becsületre tériteni őket, lehetett is azokkal beszélni; épen ez a vadság jele, hogy nem hallgat még az atya uristenre sem; akkor aztán az anya mégis türelmet vesztve, összehitta cselédségét, neki ment a minden szégyenből kivetközött két vásottnak, és — Jaj, csak jól elverné őket! — egyebet sem lehetett hallani a szomszédok részéről, a kik közül pedig egyik sem szent; hanem a szemérmetlenséggel párosult vadságnak és a kapzsisággal párosult pöffeszkedésnek mégis csak nem lehet barátja, talán még az északi medve sem.

Mondom, ez egy valóságos történet, és meglehetősen hasonlit ahoz, a mely most oda át a szomszédban megy végbe, azért talán most már nem szükség magyaráznom az okot, miért kivánja ugy az egész világ nálunk csak ugy, mint egyébütt, a hol az erkölcsi érzés még végkép ki nem veszett, a törökök győzelmét. Nem fajgyülölet ez, mi okunk volna jobban szeretni az egyiket a másiknál? hanem az örökkévaló igazság iránti tisztelet, és az a minden müvelt emberben élő undor az igaztalanul kiontott vér ellen; valamint az, hogy csak egy hajszálon mult, és a lelketlenül elhajitott szikra a felvilágot gyujtotta volna lángra, — lehet-e ilyen nemzettel rokonszenvezni? Soha se sajnálják tehát hölgyeink azt az áldozatul esett sétát, vagy kirándulást; az emberszeretet áldozata ez.

És különben is talán épen jó, hogy egy kicsit megvárakáztatták; legalább otthonn, lefüggönyözött ablaku szobájuk-

ban töltötték ezt az időt és nem ugy, mint én, a ki ugyan megjártam e héten. Egyszer a Svábhegyre akartam menni, és mivel féltiz órakor a fogaskerekü vasuthoz érkeztem, félegyig a budai országuton kellett magamat mulatni, mert csak akkor indult a vonat a hegyekre. Azt mondják, azért van ez, mert kevés a vendég; de hátha megforditva, azért kevés a vendég, mivel a vonatok olyan hosszu szüneteket tartanak? A tapasztalat legalább az egész világon azt mutatja, hogy a közlekedési gyorsaság nagyon éleszti a járás-kelési hajlamot, és viszont a közlekedési rendetlenségek elriasztják a közönséget. Maga a Svábhegy is bizonyságot tesz e mellett. Azelőtt, mikor még a fogaskerekü vasut nem volt a világon, elég keserves volt a feljutás a hegyre, mégis nyáron át hemzsegett az emberektől, a kik a fővárosi tikkasztó hőség elől ide, e kedves hüsbe, habár csak néhány órára menekültek; mig most az állandó lakókon kivül alig látni itt hétköznap valakit. A vendéglőben, hol ebédeltem, negyed magammal ültem az asztalnál, melyen harmincz személyre volt teritve. Savanyu ugorkát nem kértem, a vendéglős arcza egész feleslegessé tette, azután nagyon fáradt is voltam hozzá, mázsányi terhet kellett magammal a hegyre felczipelnem; lehetetlen is volt lent hagynom, mert a ruhámban volt és a tüdőmben, a várakozás alatt sulyosodott rám, bele véve magát minden legkisebb porusba, olyan rettenetes a por azon a budai országuton, a hol a fogas vasut a vendégeket másfél óráig várakoztatja. Hiszen öntözik ez utat, mondják, de ez csak olyan öntözés lehet, a milyen husvét másodnapján van szokásban; talán ezt is akkor öntözték utóljára, a mindennapi közönség pedig, mely járja, ugy érti fölverni a port, mint talán sehol a világon. Minden egyes vándor körül külön-külön Sahara kavarog föl, a földtől az égig, kora reggeltől késő éjjelig; valósággal csudálatos járása van azoknak a budakeszii és kovácsii sváboknak. Eleinte azt hittem, hogy a csizmájuk van különösen ily czélra alkotva, és ők komoly szándékkal üzik ezt a mulatságot, oly czélból, hogy a tüdővészesek száma szaporodjék a fővárosban és nagyobb keletje legyen az ő szamártejüknek, mivel a főváros környékén csak ott vannak szamarak; később azonban meggyőződtem, hogy e részben csalódtam; mert a sváb nők is fölverik az ott ős időktől fogva megtelepedett portömegeket, azoknak pedig mégis csak van szivük, azután csizmában sem járnak, hanem télen- nyáron egyformán posztóvég papucsban. — i — r.

A háboru.

Most már kezünkbe vehetjük a térképet is. A véres játék szintere leplezetlenül terül el előttünk, és miután mindenütt csunyául megverték a szerbeket, hadd tudjuk meg azt is, hol és merre kapták ki a maguk részét.

A szerbek négy sereggel törtek be a török földre: délről a főerő, Szuppovácznál, Csernajeff orosz tábornok fővezérsége alatt, 40,000 ezer emberrel. Ezen sereg szándéka volt elfoglalni Nis várát, kiindultak pedig azon hiszemben, hogy itt meg fogják lepni a törököt, és okvetlenül meg is fogják verni, minthogy akkor még nem voltak kellőleg szervezve.

Csernajeff serege szépen előre is nyomult; a törökök, kevés számmal levén, látszólag ellenálltak ugyan, da azért folyton hátráltak, és a hadászatilag fontos Babina-Glava magaslatot is átengedték az ellenségnek. Csernajeff igy mindig előre haladt, eljutott egész Ak-Palankig, sőt még azon is tul, Pirotig, tehát már igen közel volt Nishez, a nélkül azonban, hogy a török főssereggel találkozott volna. Ekkor aztán kezdte sejteni, hogy

még sem jó helyütt tapogatódzik, hátha a török sereg nem teszi meg neki azt a szivességet és bevárja őt itt készületlenül, hanem egyébütt szervezkedik! Egyébütt, de hol?

E felül aztán nem volt sokáig bizonytalanságban, mert rövid nap mulva vette a hirt, hogy Lesjanin tábornok seregét Zajcsárnál megverték.

Lesjanin tábornok serege a „nyugati hadsereg;“ ennek az volt a rendeltetése, hogy Widdin felé nyomuljon előre és a bolgárokat föllázitsa; azonban alig lépett át a határon, Osman basa már készen várta, 15,000 főnyi seregével visszaszoritotta szerb földre és Zajcsárnál rutul összeverte.

Ugyanez a sors érte a szerb „keleti hadsereget,“ Alimpics tábornok főparancsnoksága alatt. Ennek az volt a rendeltetése, hogy Boszniába betörvén, a lázongó bosnyákokkal egyesüljön. A szerbek át is keltek a Drinán és e hó 3-dikán Bjelina városkát rohanták meg. A meglepett törökök elkeseredett tusa után elhagyták a várost; másnap azonban erősitést kapván, ők rohanták meg a szerbeket és visszafoglalták a várost. Most a szerbek uj erővel rohanták azt meg és ujra kiszoritották a törököket; e hó 5-dikén azonban ujra a törökök támadtak és akkor olyan rutul verték össze a szerbeket, hogy nemcsak Bjelinát vették vissza tőlük, hanem mintegy 15 kilometer távolságra, egész Janjáig üzték-verték őket; 5-dikén és 6-dikán ujra megtámadták őket a törökök és mind a kétszer ujra nagyokat hasitottak rajtuk, ugy, hogy százankint feküdtek a szerb halottak az utczákon. Alimpics most már jaj beh szeretne visszaszökni Szerbiába, de nem lehet, a Drinán át vezető hidakat a török felgyujtotta és elállja neki a visszautat.

Hasonló sors várta a negyedik a hadsereget, az „ibarmelléki hadtest“-et, az öreg Zach tábornok főparancsnoksága alatt. Ez Novi-Bazarnál lépte át a határt, és az volt a rendeltetése, hogy ezen utról elüzze a törököt. Hanem itt is készen várta őket a török, Mehemet Ali főparancsnoksága alatt, és e hó 6-dikán ugy megrakta őket, hogy visszafutottak a szerb földre Jovráig, és itt sem pihenhettek, mert 8-dikán ujra rajtuk rontott a török és Gladimczánál olyan borzasztó mód összeszepaskolta őket, hogy 3000-re megy a halottak és sebesültek száma.

Ezen hirekre aztán Csernajeff főparancsnok is érezni kezdé, hogy a mig ő előre sétál, hátul folyton püfölik; ha ez soká igy tart, nem lesz kivel előre menni, visszafoldulni meg szintén bajos lesz; felhagyott tehát azon szándékkal, hogy Nis várát beveszi; inkább visszafordult, hanem most, hogy hátat mutat, a törökök már ott is ütögetik, és Stubinál e hó 4-dikén, Pirotnál pedig e hó 8-dikán oly nagyokat ütöttek rajta, hogy most már ugyancsak kotródik haza felé, „összpontositani erejét,“ mint mondja, valósággal azonban megmenekedni a végpusztulás elől, ha lehet.

Idáig jutottak tehát a szerbek; tiz napi háboruzás után minden felül összeverve, legalább is 10,000 embert veszitve, ott vannak, a hol voltak, és most alig van, mivel pótolni a veszteséget, mert a mi fegyverfogható embere van, mind ott izzad már a táborban halál-félelmes veritékcseppeket. A pénzével is fogytán van már, 30,000 arany sok pénz ilyen nemzetnél, és annyiba kerül neki minden napra a háboru. Le is esett neki az álla; a milyen fennen hordta fejét még két hét előtt, rá sem hederitve egész Európára, a mely óva intette a háborutól, ép annyira megszorult benne most a lélek; árulást kiabál, Csernajeff áruló, Zach és Alimpics nem különben, holott pedig neki ment volt el az esze, midőn maroknyi létére, csupa fogla-

lási vágyból, a nálánál tizszerte hatalmasabb törökbe belekötni merészkedett.

És talán az orosztól sem remélhet sokat, legalább a hogy most állnak a dolgok, mert a reichstadti találkozás alkalmával király ő Felsége és az orosz czár ujra abban állapodtak meg, hogy semmi közük ezen háboruhoz, végezzék el az illetők.

Montenegróról nem szóltunk; mert ez egymagában nem számit, a szerbekkel pedig ezután már aligha fog egyesülhetni. Módja sincs benne, és kedve sem igen lesz hozzá.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Jótékonyság.*) Kisovits József, veszprémi kanonok és az ottani városi római katholikus iskolák igazgatója, az ismétlő oktatás buzgóbb vezetésére szolgáló öztönzésül három tanitó részére évi 50—50 frtot és egy öl fát ajánlott mindaddig, mig e jutalmazásnak megfelelő alapitványi tőkét lesz képes letenni.

⁂ (*Rózsás napló.*) Tichtel Frigyes kereskedelmi miniszteriumi fogalmazó közelébb tartá kézfogóját Kapy Rozina kisasszonynyal, Kapy Eduárd császári királyi kamarás és pestmegyei volt főispáni helyettes szép leányával. — Dr. Miskolczy Imre, jeles fiatal fővárosi orvos eljegyezte Boda Jolán kisasszonyt, Boda József országgyülési képviselő bájos leányát. — E napokban volt Máday Izidor miniszteri titkár esküvője Nagy Lida kisasszonynyal, Nagy Ignácz volt országgyülési képviselő kedves leányával. — Bacsó Bálint biztositótársulati hivatalnok és Jeney Emma kisasszony esküvője e napokban volt Debreczenben. — Zsombolyán Domján Péter mérnök jegyet váltott a kedves Menyhárt Irma kisasszonynyal. — Budapesten Bertók Sándor hires czimbalmos Ida nevü szép leányát e napokban vezette oltárhoz Szőrös Béla, szintén czimbalmos. Egyik násznagy Királyi Pál képviselő volt.— Budapesten Petrovics Mariska kisasszonyt, Petrovics tanácsnok leányát Szmik Lajos fővárosi ügyvéd jegyezte el. — Turkeviben Boleman Lajos ügyvéd jegyet váltott Hajdu Gizella kisasszonynyal, Hajdu János földbirtobos kedves leányával.

⁂ (*Bayer Karolina*) jeles nőnöveldéjében e héten egész szombatig voltak az évi vizsgák, kitünő eredménynyel. Ez intézet a legjelesebbek közé tartozik fővárosunkban.

⁂ (*A budai*) állami tanitónőképezdében hetvenegy jelöltnő tett vizsgálatot; elemi tanárnői bizonyitványt kilencz kapott kitünő, 39 dicséretes, 8 elégséges osztályzással, tizenegyet azonban visszautasitottak; kézimunka-tanitonői bizonyitványt négy kapott dicséretest, egy pedig elégségest.

⁂ (*Az orczikerti mulatságra*) mult pénteken is nagy és diszes társaság gyült össze. A tánczpad viritott a sok szép fiatal asszonytól és leánytól. Nyolcz óra után kezdődött a táncz, és növekedő jókedvvel egész éjfélig folyt, különösen a tisztek részéről, kik ez alkalommal ujra megmutatták, milyen vitézül állják a tüzet, itt csak ugy, mint a csatatéren, a mitől azonban a jó isten távol tartsa őket. A franczia négyest hatvan pár járta.

⁂ (*A nemzeti zenede*) vasárnap tartotta meg ez évi rendes közgyülését, melyben az uj igazgató, Bartay Ede, ünnepélyesen beigtattatott. A közgyülést gróf Zichy Géza elnök vezette, ki távol az alföldön levő nyári lakásáról csupán ez alkalomra jött fel a fővárosba. Miután a gróf az uj igazgatót, Bartay Edét bevezette, ez utóbbi sikerült beszéddel foglalta el hivatalát, megemlékezett a mult évben elhunyt Mátray Gáborról, ki harminczöt éven át vezette a nemzeti zenede igazgatását, s nemcsak mint annak megteremtője s nagy tevékenységü szellemi vezére, valamint tanára szerzett magának elévülhetlen érdemeket, hanem a magyar irodalom és müvészet folytonos fejlesztése és ápolása által is. Az éljenekkel fogadott beszéd után igazgatói bizottsági tagokul megválasztattak: Siposs Antal, Vajda Viktor, gróf Karácsonyi Guido, Hajós József, Hupf Ágoston, Kollárics Ferencz, gróf Széchenyi Imre, Ságh József, Simonffy Kálmán, Fülöp István, idősb Ábrányi Kornél, Csiky Mihály, Grabovszky Szilárd, Nemeshegyi József, Peutsch János, Fáyl Frigyes, Erkel S., Mészner, Czanyuga, Theisz P., Weisz Bernát, Vecsey, gróf Degenfeld Lajos, Schiller tr., Királyi Pál, Mihálovics Ödön, Nádosi, Neuhoffer, Balázs Sándor, Huber K., Nikolics Sándor, Péczely, Sztupa György, báró Prónay Dezső.

⁂ (*Siposs Antal*) jeles zongoramuvészünk felsőbb zongoraiskolájában most szombaton kezdődött az évi vizsga és ma, vasárnap folytattatik a vigadó kistermébe. Tanitványai már a mult téli reggélyeken megmutatták, hogy jeles mestertől nyerik kiképeztetésüket.

⁂ (*Arany János*) hivatalos teendői miatt az idén nem akart Karlsbadba menni. E napokban azonban Lónyay Menyhért gróf és Csengery Antal, az akadémia elnökei, meglátogatták koszorus költőnket s a legmelegebben arra kérték, hogy az idén se halaszsza el fürdői utját, és hosszas habozás után Arany megigérte, hogy még e hó folyamában Karlsbadba utazik.

⁂ (*Sopronyi János*) budapesti fűszerkereskedő özvegye, született Gömöry Mária asszony, ki még csak 34 éves volt, e napokban az emeletről vetette le magát. Tizennégy éves fiához irt levelében azt irta, hogy nem birja tovább elviselni nem rég elhalt nagyobbik fiának elhunyta fölötti fájdalmát, valamint azt a gondolatot, hogy rongált anyagi viszonyai miatt kisebb fiát nem tudja ugy nevelni, a hogy szeretné, azért kereste halálát.

⁂ (*Azon emlékéremen*), melyet a főváros boldogult József nádor százados emlékünnepélye alkalmából veretni fog, az előlapon a nádor képe „József főherczeg Magyarország nádora, született 1776.“ felirattal lesz; a hátlap felirata pedig következő: „Emlékül születése százados ünnepére Budapest fővárosa hálás közönsége 1876.“ Az ünnepély rendezésére kiküldött bizottság elhatározta, hogy ő Felsége, József főherczeg és Koburg herczeg küldötségileg kéressenek föl a megjelenésre. A belga királynéhoz s Erzsébet főherczegnőhez külön irásbeli meghivó intéztetik. Intézkedés tétetik, hogy ez ünnepélyben az összes fővárosi dalárdák is részt vegyenek. A vigadó s a József-tér földiszitésére Haris és Sztupa urak küldettek ki.

⁂ (*Magyar költők franczia forditásban.*) Saissy Amédée franczia irodalmi tanár, ki a nyarat gróf Zichy Géza tetétleni birtokán tölti, házigazdája segélyével a magyar költészet számos kitünő termékét forditotta le franczia nyelvre, többi közt Petőfitől ötven költeményt, (a legbecsesebbekből,) Arany Jánostól a legszebb balladákat, („Zách Klárá“-t és „Ágnes asszony“-t,) Gyulai Páltól, Szász Károlytól s a fiatalabb költőktől szintén több lyrai müvet és Párisban ki fogja adni.

⁂ (*Akadt Budán*) is egy szerb, a ki elhatározta, hogy elmegy Szerbiába, harczolni a fölkelőkkel. Meg is tartotta a bucsuestélyt egyik vendéglőben. Lakoma után egy háziur-barátja igy szólt hozzá: „Na, ha aztán levágsz egy csomó török fület, küldj belőle nekem is emlékül.“ Ez a kérés szöget ütött a szabadsághős fejébe, elgondolta, hogy a töröknek is eszébe

juthat a megtorlás: „fület fülért“, lemondott tehát a kivándorlásról s itthonn maradt szépen.

⁂ (*Egy „orosz őrnagy.“*) Diszesen öltözött, negyvenéves férfi e napokban oly folyadékot kinált megvételre valakinek, mely láthatatlanná tesz minden irást s váltó- és okmány-hamisitásra igen alkalmas. Ez a valaki jelentést tett a rendőrségnél, mely letartóztatta az idegent. „Én — mondá ez — Fischer Ferencz orosz őrnagy vagyok, apám Varsóban lakik s gárdaezredes.“ Távirtak tehát Varsóba, s ez a válasz érkezett: „Az egy naplopó, ki tiz éve nem volt Varsóban, s atyja nem akar róla tudni semmit; Ausztriában is be volt már fogva.“

⁂ (*Védangyal.*) Azt tartják: „Gyermekekre és bolondokra védangyal vigyáz.“ Néha csakugyan vigyáz. A budai kigyó-utczában párnap előtt Szombathy mérnök három gyermeke közül kettő az utczán lapdázott, a harmadik pedig az elsőemeleti ablakból nézte. E harmadiknak is feldobálták a lapdát, miközben az ugy kihajolt, hogy egyensulyt vesztve zuhant le az utczára. A szülék kétségbeesve rohantak le, azt hive, hogy gyermekök összezuzott fejjel fekszik a kövezeten. De állva találták, mert szerencsére testvérére esett s csak egyik karját sérté meg egy kicsit.

⁂ (*Szinház.*) Dunán innen, Dunán tul, mindkét szinházunk derekasan megküzködik a mostani idénynyel, nehogy a szinfalak közt is „holt“ hire lássék. A népszinházban, — mint már multkor emlitettük, — még uj bohózatot is adtak, „A rózsaszinü dominó“-t, mely azonban minden élénksége mellett és daczára annak, hogy oly két kitünőség, mint Szathmáryné és Szigeti József játszott benne, hála Istennek, még a népszinház közönségének sem izlett. Mert bár mennyire is nagy okunk van panaszkodni a rosz idő ellen, az a jó mégis van benne, hogy még a kényelmes embert is gondolkodóvá teszi, és akkor aztán hamar rájön, hogy a ledérség ha még ugy megvan is füszerszámozva elmésségel, azért csak megvásik tőle az erkölcsi és illedéki érzés, és megemélyedik tőle, „A rózsaszinü domino“ is az e fajtalan darabok közül való; három férfi, három nő, egyik ledérebbül gondol a másiknál, a mellett a sok mosdatlan czélzás is egyértelmü kétértelmüség; elég hozzá, a közönség hátat forditott neki, én is azt teszek tehát, és egy szót sem szólok többet róla. Mondják, hogy Rákosi 1000 frankot fizetett e darabért a franczia szerzőnek, de ha csak fele is igaz, — no de talán magától is rá fog jönni, hogy mennyivel hasznosabb dolog volna magára is, a fővárosi közönségre is, — az irodalomról nem is szólok, — ha legalább annyi figyelemmel volna a hazaira, mint a külföldire. Milyen szép, milyen nagy hivatása lehetne a népszinháznak, és milyen kevéssé felel meg annak azzal, hogy elébb hetekig a holdba utaztatja, és nyomban reá a „Rózsaszinü domino“-val traktálja a közönséget, mikor előtte van a hazai irodalom, mely csak azt várja tőle, hogy méltányos legyen iránta, és kész örömmel dolgozik kezére. Mondom, Rákosy ur, a milyen okos és praktikus ember, bizonyára magától is rá fog erre jönni, azért tehát folytassuk szemlénket.

Szigeti József után Odry Lehel lépett föl a népszinházban, a „Parlagi Jancsi“-ban, mint Göndör Sándor a „Falu roszszá“-ban, és felesleges mondanom, hogy gyönyörüen harsogtatta népdalainkat. Gyönyörüen, de egyátalában nem népiesen, szavalni meg nemcsak kogy népiesen, hanem egyátaljában nem tud, és játszani sem ugy, a hogy a drámai szinésznek kell, és mindezt azért nem, mert kitünő operaénekes. Világrészek választják el az operát a drámától és a drámát a népszinműtől. Körülményesebben kifejteni ez igazságot, érdekes és talán

háladatos is volna csakhogy tér is kellene hozzá, a mivel én itt ezuttal nem rendelkezem; azért csak Patroklusra emlékeztetem e jeles müvészünket, a kiről a költő azt mondja, hogy „Annak is meg kellett halni, pedig több volt náladnál.“ A nagy közönség megtapsolja dalait, mert gyönyörüen énekel, a komolyabb rész azonban, mely tudja, hol mit vár, egész jóakarattal azt tanácsolja neki: „Ne fujd, a mi nem opera!“ A művész magamagának is tartozik becsüléssel.

Vele együtt Baloghné asszony, a kolozsvári szinház népszinmüénekesnője lépett föl, Finum Rózsi szerepében, és nem kell épen elfelejtenünk, hogy milyen megragadóan adja Soldosné e szerepet, a kedves vendég igy is helyt állt magáért. Más az ő egyénisége: komoly, erőteljes, pathetikus; szóval drámai, és a mit mond, igaz érzéssel mondja, és a mit játszik, természetes kellemmel játszsza, és játéka és éneke szép összhangzatban van kedves egyéniségével. A közönség mind a kettőben egyformán gyönyörködött és több népdalát többször ismételtette is.

A budai szinkörben végre Vizváry, a mi kitünő komikusunk lépett föl, fájdalom, csak háromszor, kétszer mint Stern Izsák, és egyszer a „Nagyapó“-ban, és a szegény budai szinészek rég láttak olyan zsufolt házat; azért mondom, hogy: fájdalom.

⁂ (*Irodalom*) „Szabó Endre költeményei“ igen diszes kiállitással jelentek meg Kocsi Sándor kiadásában. A 160 lapra terjedő kötet ára másfél forint. Szabó Endre tehetségesebb fiatal költőink egyike; e kötetben is több figyelemre méltó költemény van, és a jövőben még jelesebbet várhatni tőle, ép ugy, mint Gáspár Imrétől, kitől szintén e napokban jelent meg egy kötet költemény, Arany János és Jókai Mórnak ajánlva. — „A keresztyénség szelleme“, Chateaubriand e világhirü munkája, megjelent magyarul két kötetben Gubitza István gondos magyaros forditásában. Ára harmadfél forint. Méltó, hogy e müvet, mely tele van bölcsészettel, költészettel és tisztult vallásossággal, nálunk is minél többen olvassák. — Ifj. Ábrányi Kornéltól három felvonásos népszinmüvet fogadott el a népszinház igazgatósága. Czime: „A sors keze.“

⁂ (*Vegyesek.*) Nyári mulatság lesz ma, vasárnap, a budai „Erzsébet“ sós-fürdő helyiségeiben. Délután hat órakor hangverseny a mükedvelők termében, este nyolczkor a vendéglő éttermében. A bemenet, dij nélkül. A közlekedést a Józseftéren álló sós-fürdői társaskocsik reggeli 6 órától esti 11-ig tartják fen. — Horváth Boldizsár, ki jelenleg a korytniczai fürdőben van, lemondván a földhiteltársulat elnökségéről, az Eszterházy-család jogtanácsosa lett, életfogytig biztositással. Valószinü, hogy ez uj hivatása miatt legalább az év egy részében Bécsben kell majd laknia. — Ghyczy Kálmán, a képviselőház elnöke, a jövő hét elején Karlsbadba megy. — Szilágyi Sándor, jeles történettudósunk, ki a mult hónapban sulyosan beteg volt, jelenleg Ausseeben időzik, és egészségi állapota örvendetesen javul. — Szlávy József, kit a bécsi lapok a közös pénzügyminiszteri állásra kijelöltek, jelenleg Svájczban időzik, honnan augusztus 1-sején Németországba, Párisba s Biaritzba megy, s csak szeptemberhó végén szándékozik hazatérni. — Losonczy László költőnk ismét a budapesti országos tébolydában helyeztetett el. — Klapka tábornokról párisi hirek nyomán azt irtuk, hogy török hadiszolgálatba lépett. Most azonban azt jelentik, hogy nem megy Törökországba, hanem Párisban emlékiratait rendezi. — A „Pesti nemzeti dalkör“ és a „Budai dalárda,“ alkalmasint egyesülni fognak; a jövő hóban már

közösen nagy dalestélyt fognak rendezni, és a szegedi ünnepélyre is közösen rándulnak le, Huber Károly vezetése mellett. — Kutyaadóban, tudniillik a mit a kutyákért fizettek, a főváros 27,218 frtot szedett be a mult évben. — A statisztikai kongresszusra külföldről már harmadfélszáz bejelentés érkezett. Engel hires porosz statisztikus is jelentett be egy emlékiratot, az ipar- és kereskedelmi társulatok statisztikájáról. — A fővárosban juliushó 2-dikától 8-dikáig született 260 gyermek, elhalt 262 személy; a halálozások tehát 2 esettel mulják felül a születéseket. Az ujszülöttek közt volt 136 fiu, 124 leány. A halottak közt volt 123 férfi, 130 nő; egy éven aluli gyermek 113. Ez év 27 hetében élve született összesen 7385, elhalt 6700; a születések többlete 685.

*** (*Halálozások.*) Weszter mayer József, Budapest egyik leggazdagabb polgára és a kerepesi uton levő három vendéglő („Pannonia", „Hattyu" és „Fehér ló") tulajdonosa, 83 éves korában elhunyt. — Elhunytak továbbá: Özvegy Libasinczky Vilmosné, született Androsch Teréz, 83 éves korában, Budapesten. — Dolánszky Ferencz, a magyar királyi zálogház nyugalmazott igazgatója, 73 éves korában. — Szombathelyen özvegy Kis Lajosné, született Mészáros Mária asszony, 76 éves korában. — Tolcsvai Nagy Gyula, tokaj-kerületi királyi járásbiró, élte 51-dik évében Hegyalja-Maádón. — Nagyváradon Jedlicska Gusztáv köztiszteletben állott törvényszéki biró, 44 éves korában, — Ilosvay sz. br. Urai Uray Hulda e hó 3-dikán, Tyukodon. — Orzovenszky Károly, a balaton-füredi fürdőben évek hosszu során át müködött főorvos, éltének 62-dik évében. — Béla (Zatzko) József, Gyöngyös város nyugalmazott plébánosa, élte 79-dik évében. — Érsekujvárt a köztiszteletben állt Váczi Ágoston, esztergami-érseki nyugalmazott tiszttartó, 70 éves korában. Béke hamvaikra!

Divattudósitás.

A divatvilágban most uralkodó szinek a tejfel-sárgás fehér és a — vörös. Utóbbi kétféleképen van most divatban; az egyik sárgás vörös, szultánvörös név alatt; a másik pedig egy vörösös szin, mely egy kissé a lilába játszik. A legutósó párisi lóversenyek alkalmával e két uj vörös szin is versenyzett egymással fényben és alkalmazásban. A crêmeszinü ruhák vörössel voltak fodrozva, a rózsaszinü ruhák szintén vörössel diszitve, a kék ruhák, lettek légyen azok világos-, vagy sötétkékek, szintén vörösben diszelegtek. Nem is volt ott divatos, fényes öltözék ilyen borzasztó összeállitás nélkül! Valóban, szinte megfoghatatlan a rosz izlésnek e kicsapongása! És fájdalom, bármennyire tiltakozik is ezen ferdeség ellen az izlés és józan ész, a divat rátukmálja azokra, a kik vakon hódolnak neki, és az illetők azt képzelik felüle, hogy ez is emeli a szépséget, a nagy sokaság pedig követi példájukat. És nem csak a ruhák tetszenek maguknak a vörös és a feltünőség iránti tulságos hajlamban, hanem számos egyéb női öltözék is A legujabb kalapok csak ugy rikoltanak a sok vörös rózsától, vörös szalagoktól, hozzá meg a vörös napernyő. mely immár szintén gyakori!

Csinosabbak az egészen vörös napernyőknél az olyanok, melyeknél csak a bélés vörös, a külső szövet ellenben écru, szürke, fekete vagy fehér selyem. A napernyők alakjára nézve megjegyzendő, hogy azok most jó terjedelmesek, gyakran akkorák, hogy alig van különbség nagyságra nézve a férfiak és nők tarka napernyői között. A napernyők diszitése plisséfodrokból, vagy csipkékből áll.

Fürdőhelyeken a sétaruhák most gyakran crêmeszinü cashemirből készülnek, melyek himzett csikokkal gazdagon diszittetnek. E himzések vörös, kék, vagy sokféle szinü selyemből áll. E ruhákra egy ugyanilyen szövetü és himzetü shawlt vagy fichut szokás fölvenni. A délutáni séták alkalmával sok csinos selyemruhát láthatni; a legdivatosabbak a fekete és fehér csiku ruhák, a fodrok és egyéb diszitések szines selyemmel vannak beszegve, a csokrok szines selyemmel bélelve, ugy, hogy egy kis szél, vagy mozgás, a szines belsőt élénken kimutatja

Nem hagyhatom felemlités nélkül azon változatot, melyen lassankint a ruhák ujjai mennek át. Még mindig viselik ugyan a hosszu, szük könyökujjakat, de bizony már mégis csak lejárták azok magukat, és a legujabban készült ruhákon mind bő és rövid ujjak láthatók. Nyáron ugyan igen czélszerü ez a divat, de valjon télen is csinosaknak fogják-e azokat találni? Kételkedem benne. A bő ujjak miatt aztán elkerülhetlenek a hosszu keztyük. A rendes glacé-keztyün kivül tehát még a négy, hat, sőt nyolcz gombu keztyü is divatos, vagy az olyan, melynek nincsenek gombjai, hanem azért lehetőleg hosszu. A czérna- és selyemszövetü keztyük és ugy szintén a szalagból és bőrből készült fodrokkal valók is igen divatosak.

Számrejtvény.

Bajza Karolinától.

9. 2. 14. 17. 11. 19. Életünk szép tündére,
2. 4. 20. 17. 22. Elmult órák visszfénye,
10. 22. 1. 13. Drága kincsek tanyája
8. 20. 3. 13. Erre vágyott Éva szája.
16. 17. 6. 12. A nagy tömeg ezt csudálja,
7. 17. 20. A munkás nehezen várja,
22. 2. 18. 19. 17. 9. E nélkül nincs déli asztal,
5. 14. 10. Ha csüggedsz, ez megvigasztal.
11. 19. 21. 20. Régen harczban használták,
15. 9. Ezt sérültek ohajtják
1 22. Hallgatván e példaszóra,
Csalódástól lészsz megóva.

Megfejtési határidő: augusztushó 14-dike.

A f. é. 25-dik számban közlött rejtveny értelme:

Ki istenben bizik, nem csalatkozik.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárossy Mari, Scholcz Ernőné, Báthori Zsigray Istvánné, Lázár Eszti, Sermán Irma és János, Kiss Elek, Sziklay Matild, Bakos Irma, Jánossy Lajosné, Oláh Szarka Borbála, Velyáczky Julia, Mandits Erzsi, Kovács Morvay Julia, Csiszár Vilma, Preszly Mari, Fett Szerbák Ilona, Bohus Gyuláné, Székely Berta, Rozinay Lászlóné, Thuróczy Kálmánné, Sándor Luiza, Mózesy Anna, Grundböck nővérek, Bajza Karolin, Kolbenschlag Matild és Riza, Gedeon Gáspárné, Biró Klára, Nagy Julia, Pántz Ödönné, Sáary Katicza, Somogyi Ludmilla. Fényes Endréné, Gáal Juliska, Szilágyi Irma és Lenke, Csillagfy Malvin, Máar Tekla, Sóos Jolán és Etelka, Kassay Lőrinczné, Gayer Ilona, Farkas Izabella, Füredy Luiza, Krecséry Szidónia, Balogh Kiss Zsófia, Domahidy Irén, Sziklay Ella, Császár Gizella, Holdas Katalin.

A 24-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Thuróczy Kálmánné, Sándor Luiza, Zigury Györgyné. Nagy Julia, Sáary Katicza, Császár Gizella, Gőcze Berta, Holdas Katalin.

Tartalom.

Veres Pálné, szül. Beniczky Hermina. — Dante, Ábrányi Emiltől. — A ki legyőzte Ponson de Terrailt, Lauka Gusztávtól. — A hóban. Passauer W.-től. — A rózsa történetéből. — Egy hét története — A háboru. — Budapesti hirvivő. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Veres Pálné szül. Beniczky Hermina arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr. Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Kollarits József és fiai

legelső kész fehérnemű, vászon, asztalnemü és szövött áru gyári raktárukban

az „YPSILANTIHEZ", Budapesten váczi-utcza 4-dik szamu áruházban;

kapható mindennemü kész férfi-, női gyermek-fehérneműek vásznak, és asztalnemüek a legnagyobb választékban és kitünő minőségben a legjutányosabb árakon

Férfi ingek, rumburg, hollandi vagy irlandi vászonból, darabja 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 8, 10, 12 frt.
Férfi-ingek, bimzettek, madapolamból, melle vászon, darabja 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14—20 frtig.
Férfi madapolam-ingek, darabja 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4 frt.
Férfi szines-ingek, 1.50, 2, 2.50, 3 frt. Két külön galléral 2.50, 3 frt.
Férfi szines angol oxford-ingek, darabja 2.50, 3.75, 4.75, két külön galléral darabja 2.80, 4, 5 frt.
Férfi-gatyák, magyar, felmagyar vagy franczia szabásra, pamutból 1.20, 1,30, 1.75, vászonból 1.50, 1.60, 1.75, 2 frt, rumburgi vaszonból 2.25, 2.50, 3, 3 frt 50.
Férfi félharisnyák, pamutból, fehér vagy szines, tuczatja 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 8—14 frtig, czérnából, fehér tuczatja 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9 frt. 14 frtig, félharisnyák, fehéritetlen vászonból, varrottak, tuczatja 4.50, 6, 7 frt.
Férfi-zsebkendők, fehér vászon, tuczatja 3, 3.50 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 frt, 20 frtig.
Férfi-zsebkendők, vászonból, fehér szines széllel 8 frt, 10 frt, batistból szines széllel 7 frt, 8 frt 50. szines pamutzsebkendők dbja 30 kr, 35 kr, 40 kr, pamut batistzsebkendők szines széllel, tuczatja 3 frt
Férfi-gallérok, minden formában, legfinomabb tuczatja 3 frt, 3 frt 50
Férfi-kézelők, tuczatja, 12 pár, 5 frt, 6 frt.
Női ingek, rumburgi vászonból, sima, dbja 2.25, 2.50, 3, 3.50 4, 5ftig slingelt 3, 3.50, 4, 5 frtig, franczia mellvarrással és himzettek 3.50, 4, 5, 5.50, 6, 7, 8, 15 frtig, madapolamból sima 1.50, 2 frt, slingelt 2.50.
Női háló-corsettek madapolamból, egyszerüek 1.30, 1.50, diszitett 1.75, 2.25, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 10 frtig.
Női lábravalók, madapolamból, sima szegélyzett, darabja 1.60, slingelt 1.90, diszitett 2.25, 2.50, 3, 3.50, 5 frtig.
Női alsószoknyák, madapolamból, szegélyekkel és diszitéssel, darabja 2.50, 3, 3.25, 3.50, 4, 4.50, 5, 15 frtig, uszálylyal 4, 5, 6, 7, 8, 20 frtig, kitünő minőségü lószörszoknyák 3.80, 5.50, 6, 6.50, 7, 8, 9 frt.
Női harisnyák pamutból, kitünő minőségben, tuczatja 4, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 8, 22 frtig, czérnából tuczatja 10, 11, 12, 14, 22 forintig, szinesek pamutból, párja 75, 80, 90 kr. 1 frt, 1.20, 1.30, 1.50 3.50 krig.
Női zsebkendők, fehér vászonból, tuczatja 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 16 frtig, angol czérnabatistból, fehér, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7,8, 30 frt.
Női franczia derékfüzők (Mieder), dbja 1.30, 2.20, 2.75, 3, 3.50, 4 frt 50 krig
Fiu ingek, 6 évesek számára, madapolamból, darabja 1, 1.40, szines, 1 frt 75, 1.40, vászonból 2.10, 2.40, félmagyar gatyák 1.10, 1.20; **8 éveseknek** ingek madapolamból 1.10, 1.50, szinesek 1.25, 1.55, vászonból 2.20, 2.45, gatyák 1,25, 1.40; **10 éveseknek**, madapolamból 1.20, 1.6 , szinesek 1.60, 1.75, vászonból 2.30, 2.65, gatyák 1.35, 1.60; **12 éveseknek** ingek madapolamból 1.30, 1.80, szinesek 1.65, 1.90, vászonból 2 frt 40, 3, 3.50, gatyák 1.55, 1.80; **14 éveseknek** ingek madapolamból 1 frt 40, 1.90, szinesek 1.75, 2.10, vászonból 2.65, 3.15, 4 frt, gatyák 1.65, 2 frt; **16 éveseknek** madapolamból 1.50, 2.10, szinesek 1.75, 2.20, vászonból 3 frt, 3.50, 4, 4.50, gatyák 1.75, 2, 2 frt 25

Kész fehérneműek leányok számára, minden nagyságban és minőségben, ugyszinte csecsemők számára, melyekről kivánatra árjegyzékünket bérmentesen beküldjük.
Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat vászon és asztalnemüekben.
Rumburgi vászon, 42 méter (54 röf) vége 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 32, 35, 38, 40, 42, 45, 50, 120 frtig.
Hollandi vagy irlandi vászon, 39 méter (50 röf) 22, 23, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 38, 40, 45, 50, 100 frtig
Hollandi vászon gyermek-fehérneműekre és ágynemüekre, 32½ méter (42 röf) vége 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 30, 50 frtig.
Creas vászon, 23½ méter (30 röf) vége 10.50, 11, 11.50, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 30 frtig
Lepedő vászon egy szélben, 29 méter (37 röf), 12 lepedőre vége 38, 36, 38, 40, 42, 44, 45, 48, 50, 100 frtig.
Fehér pamutesinvat, ágynemüekre, 1 méter 38, 40, 48, 58 kr.
Madapolam vagy Chiffon, vége 25 méter (32 röf) 6.75, 7.25, 7.75 9.75, 11.25, 11.75, 12.25, 13.75, 16 frt 75 kr.
Szines kanavász, 23½ méter (30 röf) 9, 9.50, 10, 11, 12, 13, 14, 15 frt.
Szines ruhaperkálok dus választékban, 1 méter 36, 38, 48, 50 52 kr.
Vászonzsebkendők hölgyek és urak számára, tuczatja 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10—20 frtig.
Törölközők tiszta vászon, tuczatja 5.50, 5.80, 6, 6.90, 7.50, 8, 9, 10, 20 frt
Asztalkendők, tiszta len, tuczatja 4, 4.50, 5, 5.50, 6.30, 7, 8, 9 frt, ahroszok 6, 8, 10, 12, 18, 24 személyre, darabja 1 frt 90 krtól 14 frtig.
Damast asztali teritékek, 6 személyre 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 9, 10, 24 frtig, 12 személyre 12, 12.50, 13, 14.50, 15, 16, 18, 20, 40 frtig, 18 személyre 25, 27, 32, 48 frtig, 24 személyre 32, 34, 40, 46, 53, 75 frtig.
Kávés kendők szines és fehér, darabja 3, 3.60, 5, 5.50, 6, 11 forintig, csemege kendők tuczatja 3, 3.50, 4.50, 5.50 krig.
Csipkefüggönyök, 1 ablakra 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 8, 9, 10, 15 frtig.
Ágyteritők, darabja 4, 5, 6, finom ripsből 9.50; **asztalteritők** 3.80, 4, 5 frt, ripsből 7 frt 50 kr.
Ágypokroczok, kisebbek 4.50, 6.50, nagyobb 6, 6.50, 7.50, 8,50, 11, 14 frt 50 kr.
Menyasszonyi készletekkel 180 forinttól 1800 forintig, és feljebb kész fehérnemü és vászonban a legszebb kiállitásban szolgálhatunk, ezekről árjegyzékünket kivánságra bérmentesen beküldjük.

Az árak legjutányosban szabottak, s ha valami a megvett vagy rendelt tárgyakból akár mi oknál fogva tetszésre nem lenne, 14 nap alatt, ha az árszelvényunkkel el van látva, nemcsak szivesen kicseréltetik, de kivánságra az érte fizetett összeg is visszaadatik.

Levél általi megrendelések még az nap, melyen érkeznek, különös figyelemmel és pontosan eszközöltetnek és csomagolási dijt nem számitunk. 1895

Figyelemre méltó!

Nagy száma a minden nemzetbeli szenvedőknek megerősitheti a köszvény-vászon gyógyerejét és bebizonyithatja, hogy annak használata által már sok évi csuzos fájdalmak és a leghevesebb tagszaggatások teljesen meggyógyittattak.

Sőt megállapitott tény, hogy volt eset, midőn a legmakacsabb köszvénydaganat és folytonos fejfájás e köszvény-vászon alkalmazása által örökre elmult. Ily állapotban szenvedő, ha a baj még oly nagy foku is, nem mondhat le azon reményről, hogy fájdalmaitól meg szabadul, mig e gyógyszert kellőleg nem alkalmazta; a mely annál előnyösebb, mivel csak külsőleg alkalmaztatik, és a betegnek nincs mit tartania a belsőleg vett gyógyszerek tömegének utóhatásaitól. — Alulirt ezért határozta magát az itt előadottak közzétételére, mely e nevezett köszvényvászon használata által folytonos nagyon érzékeny hát- és fejfájástól szabadult meg.

Bécsben 1870. jul. 26-án.

A. v. Z—y.

Raktárok: Pesten Török József gyógyszerésznél, Bécsben I. Weisz zum Mohren Tuchlauben

HIRDETÉSEK.

Debreczenbe Sz. L. urnőnek: Épen azért, hogy kimutathassam, hogy az ottani posta által visszaindittatott, nem változtam ki az itteni postán, a hol jelenleg van. Sziveskedjék tehát az ottani posta utján intézkedni a visszaindittatás iránt és meg fog győződni róla.

Körmendre S. E. urhölgynek: Ha előbb tudom, már rég birtokában lett volna. Postára van adva, tisztelettem kisérretében.

Kassára L. A. urhölgynek: El van küldve.

Petrozsenyre N. F. urnőnek: Postára van adva.

Szegszárdra L. L. urnak: A dij be volt küldve.

Lőkősházára S. V. T. urnőnek: Szives köszönet lapom iránti buzgalmáért!

Aradra M. A. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Egerbe A. S. urnőnek: A margitszigeti fürdők az ilyen bujokban kitünő jó hatással szoktak ugyan lenni, de ily ügyben csak is orvosi tanácsra szabad határozni. Szobák még mindig kaphatók.

Szatmárra O. L. urhölgynek: A mint elkészül, azonnal postára adom.

Makóra Zt. F. urnőnek: Legközelebb értesitem tudakozódásom eredményéről.

Győrbe E. R. urhölgynek: Igen sajnálom, de mivel nem tetszett megirni, hogy a kéziratot minden esetre elteegyem, szokás szerint megsemmisittetett.

„Szeress." Köszönettel vettem. Közölni fogom.

„Megjósolám." Nem lehet.

„Éj van körültem." Nagyon szép. Köszönét érte.

„Titkon követ." Vettem köszönettel.

Török József gyógyszertára, király-utcza 7. sz.

SALICYLSAV-KÉSZITMÉNYEK,

pipere-czikkek.

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemű belső bajok ellen. hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre. hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja	ára 50	kr.
Salicyl-toilette-viz	„	„ 70	„
Salicyl-fogpor	„	„ 50	„
Salicyl-fogpép	„	„ 60	„
Salicyl-szájviz	„	„ 60	„
Salicyl-hajkenőcs	„	„ 50	„
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„	„ 50	„

Föraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 7. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgy-por (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán es szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után. nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestan, király-utcza 7. szám.

Angol és franczia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt, Jokey-Club 2 frt, Huile philocome de la societé hygiénique 1 frt 50 kr. Eau Athenienne 1 frt 50 kr. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Farina 1 frt, kisebb üveg 60 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 kr, Savonde Thridace Violettől Párisban 1 frt. Illatos szájgyöngyök (cachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice du Dr. Henocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztő-por Dr. Gölistől

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve. Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is. mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-. görvéne, guga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák. időszakos főfájások, férges. és köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose.) Ásványviz gyógyászatnál. ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Föraktár Pesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.

Főszállitóhely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Dr. Kallmann **hajfestő szere**

vegyész és elsőrendű gyógyszerész Párisban. Erősiti a hajat és szakált, **s annak azon pillanatban a legszebb természetes árnyalatokat kölcsönzi bekenesre,** minden mosás vagy előkészület nélkül. Egy skatulya fekete szinü 5 frt, barna szinü 4 frt.

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő-, olajos festék-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmében, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztyüben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

A világhirü **keleti viz**

Dr. Walkertől Londonban biztos fájdalom-oszlató, enyhitő és erősitő gyógyszer a **köszvény, csúz, göres, fej- és ideglájdalmak, gyöngeségek** stb ellen. A hatás már az első üveg használata után mutatkozik. A használat külsőleges. Ára 1 frt. 20 kr.

Fogfájások, bármily neműek, egy pillanat alatt és biztosan eltávolittatnak az **indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és szájtisztitó szer.**

Kapható TÖRŐK JÓZSEF gyógyszerész urnál Pesten, király-utcza 7-dik szám

Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

Féreg irtó szer.

mindennemü férgek irtására, 50 és 25 kros szelenczékben.

Budapesten Török József gyógyszerésznél, király-utcza 7. sz.

Egyedüli föraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

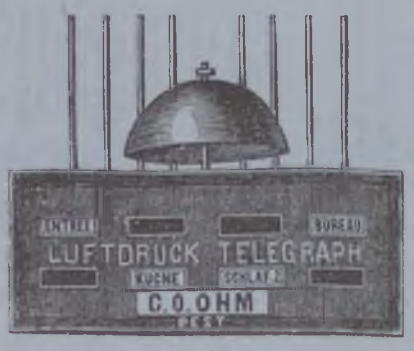
Magyar- és Erdélyhon számára

Wheeler és Wilson

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,

ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók. czipészek. szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos keztyüvarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet es mindennemü varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O. Pest, Jozsefter 15. sz.

A tisztelt hölgyközönséghez!

Az élénk érdeklődés, melyek évek óta jegjobb hirben álló divat- és kész nőiruha üzletem a nagyérdemü magas uraságok és a t. cz. közönség részéről mai napig örvend, üzletem és műtermem legelegánsabb berendezése- és lényeges megnagyobbitására inditott, hogy az eleganczia és a finom izlés legmagasabb igényeinek is megfelelhessek.

Árjegyzék:

Araruhák failleből vagy atlaszból mindén szinben 70—100 frtig. Araruhák a legfinomabb kiállitásban, myrtussal diszitve 120—160 frtig. Séta és látogatási toilettek failleből 70—150 frtig. Séta- és látogatási toilettek különféle divatkelmékből 30—80 frtig Háziruhák 15, 18, 20—25 frtig Obresk átvetők en princess 20, 25—50 frtig; ugyanezek borsó-tüllből, szépen diszitve 15, 20—50 frtig. Selyemripsz jaquettek, gentleman minta, 20, 25—50 frtig. Burkonyok, legujabb mintájuak double-cachemir, double-ternoból 12, 15, 18, 20—60 frtig Legujabb mintáju eső- és uti-köpenyek. férfikabát szabásuak 15, 18, 20—25 frtig. Uti-ruhák 20, 25 30—50 frtig.

Vidéki megrendeléseknél egy régi derek és a szoknya előhosszának szives beküldése kéretik.

Elegáns és izléses aratoilettek készitésére bátorkodom műtermemet a nagyérdemü hölgyközönségnek különösen ajánlani, annál inkább, mert számos elismerő irat birtokában vagyok, melyek ezen szakmában szerzett jó hiremet legfényesebben igazolják, s melyeket kivánatra szivesen előmutatok, illetőleg beküldök.

Teljes tisztelettel

30-dik szám. Julius 23-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Holdjárás	Nap kelte óra	Nap kelte perc	Nap nyugta óra	Nap nyugta perc
Jul. 23	Vasárnap	A 7 Libor Apol.	A 6 Apollin	11 C 7 Proklus	2		4	27	7	45
24	Hétfő	Krisztina szűz	Jolánta	12 Gábor	3		4	29	7	44
25	Kedd	Jakab apostol	Kristóf	13 Aquilles	4		4	30	7	43
26	Szerda	Anna b. a. anyja	Anna	14 Czirjék	5 Libussa.	⊖	4	31	7	41
27	Csütörtök	Pantaleon	Pentele	15 Athinoz	6		4	32	7	40
28	Péntek	Incze pápa	Sámson	16 Marina	7		4	34	7	38
29	Szombat	Mártha szüz	Vilmos	17 Jáczint	8 Sab. Házon		4	35	7	36

Vidéki tárcza.

Szegeden a dalárünnepélyre nagy részben ujjá alakult dalárda mult szombaton tartotta meg a „Hét pacsirta“ vendéglő kerti helyiségében a dalárünnepély előtti utósó rendes dal- és tánczestélyét, szépszámu közönség jelenlétében, általános tetszés mellett. Róth Endre karmester vezetése mellett a „Honfidal“-t Zimaytól, a „Harczos imájá“-t Lachertől, „Édes hazám“-at Róth Endrétől, a „Pusztai dal“-t s a „Párisi ifjuság“-ot, a szegedi közönség kedvencz dalát, énekelték. Tetszésben részesült Erdélyi sándor magándala is: Beethoven „Mignonja. A táncz, ifj. Erdélyi Náczi zenéje mellett, tiz órakor kezdődött s világos reggelig tartott. — Ugyancsak Szegeden a Dugonics-szobor jövő hó 19-dikén délelőtt 10 órakor fog lelepleztetni, dallal, beszédekkel és egyéb illő pompával. A leleplezési szónoklat tartására Reizner János ur, a szoborügy történetének előadására a szoborbizottság elnöke, Magyar Gábor ur, a Dugonics-dicsköltemény irására és elszavalására jeles költőnk, Szász Károly kéretett föl. Az ünnepélyre meghivatnak a Dugonics-család női ágban még élő tagjai, a miniszterek, az akadémia, a Kisfaludy-társaság s az egyetemi tanári kar; továbbá a hazai összes piarista-házak, a főváros, Arad, Kecskemét, H.-M.-Vásárhely, Szabadka városok, Csongrád-, Csanád-, Torontál- és Bács-Bodrogh megyék. A szobor-alapzatot a bizottság egész csöndben a legközelebbi napokban fogja letétetni.

Nagyváradon Kurzweil Janka kisasszony, a szinészeti tanoda növendéke átalános tetszéssel lépett föl e napokban, „Mignon“-ból, „Lindá“-ból és „Borgia Lucretiá“-ból vett részekben. Kurzweil kisasszony nagyváradi születésü és azért kétszeres örömmel hallották e ritka szép hangot, mely kellőleg kiképeztetve, magának e városnak is emelné hirnevét.

Kis-Körösön, Petőfi szülőhelyén, a főtéren emelkedő Petőfi-emlék-szobor környékét a működvelő szintársulat bekeritette, befásitotta, sétánnyá alakitotta, „Petőfi-liget“ nevet adott neki, és e napokban ünnepélyesen megnyitotta. Közreműködtek a működvelő társulat, a dalkör stb. Voltak szavalatok, énekek, tornászati gyakorlatok s este tánczmulatság. A rendezőség meghivta rá a város és környék minden szépet és jót pártoló lakóit.

Nyáry Pál nyáregyházai siremlékének leleplezése a jövő hó 13-dikán lesz, Pestmegye meghivta a fővárosi hatóságot is. A közgyülésen Királyi Pál szólalt fel melegen, hogy a küldöttség minél nagyobb és diszesebb legyen. Maga a főpolgármester fogja azt vezetni s előkelő tisztviselők és polgárok számosan vesznek részt benne, a mint azt meg is érdemli Budapesttől az a férfiu, ki az 1848-diki napokban oly erélyesen őrködött a főváros közbiztonsága fölött és sok bajt háritott el a polgárság fejéről. Az emlékbeszédet Dalmady Győző költőnk fogja tartani.

Székelyhidon a mult héten vidám ünnepélylyel nyitották meg a tavaly létrehozott fürdő disztermét, mely szinházzá is átalakitható. Dr. Horváth József érdeme, hogy e diszes helyiség létre jött. E derék férfi, ki a székelyhidi pénzintézet alapitásában is jelentékeny részt vett, most meg egy kisdedóvoda ügyében fáradozik.

Selmeczen egyik városi hajdu birtokában egy golyó van, melyről azt állitja, hogy a gróf Batthyány Lajos életét kioltott golyók egyike. Ez a golyó átment a vértanu testén s az „Uj-épület“ faraktárában ő lelte meg ama szomoru napon. Most a feledhetetlen emlékü hazafi fiának ohajtaná azt átadni emlékül. Ugyancsak Selmeczen Tóth Jenő magyar szintársulata szép pártolásban részesül; jele, hogy ott is szépen fejlődik a magyar nyelv és nemzeti érzület.

Imecsfalván özvegy Csereyné, a történelem s régészet nagy kedvelője, első sorban családi emlékekből igen érdekes muzeumot alkotott, mely ma már 2110 darabból áll s egész Háromszék büszkeségét teszi. Különösen nevezetesek e gyüjteményben a történeti emlékek, mint Bocskay István fejedelem órája, Apaffy billikoma, Abdul Medzsid házi asztala, 10,000 darabból összerakva, török betükkel, továbbá a kéziratok közül Cserey Mihály sajátkezüleg irt históriája, Bethlen Farkas históriája, magyar és latin kéziratok, Huszti „Ó- és Uj-Dánia“ czimü müve, tömérdek oklevél stb.

Szászváros vidékén örvendetes érdeklődés mutatkozik a régészet iránt. Torma Zsófia urbölgy egymaga négy uj-kőkori és egy római telepet fedezett föl, ujabban pedig Algyógyon gróf Kun Kocsárd ur szőlejében bukkantak uj-kőkori telepre, hol eddig egy balta, szilánkok és cserépedény töredékek találtattak. Torma Zsófia kisasszony, mielőtt gazdag és igen nevezetes régészeti gyűjteményét a fővárosba küldötte volna, a közelmult napokban Szászvároson, saját szállásán ókori tárgyaiból kiállitást rendezett, melyet sok száz egyén tekintett meg és bámulták ugy az érdekes leleteket, mint a kisasszony kitartó buvárkodó hajlamát.

Máramaros-Szigeten az orvosok és természettudósok nagy-gyülésére buzgón folynak az előkészületek, és pedig oly módon, hogy a vendégek egyszersmind a magyar vendégszeretet édes emlékét is haza hozzák onnan. Ugyanis a vendéglősök borsos árakat kivántak, és erre a rendezőség intézkedett, hogy mindenkit magánházhoz szállásoljanak. Pruberger József kincstári főnök, Szaplonczay József törvényszéki elnök

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

30. sz.
Julius 23-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmellékkel.

A könyvek meghozatala egész-a műlap meghozatala félévi járatási kötelezetést foglal magában a lap irányában.

A ki legyőzte Ponson de Terrailt.

(Beszély.)

Lauka Gusztávtól.

(V é g e.)

— Asszonyom! már volt szerencsém kijelenthetni, hogy én a fővárosból épen azért költöztem le e falucskába, hogy a soknemü kedélyrázkodások után nyugalmat élvezhessek; — Nántűi annál haragosabban válaszolt, mert Lajos épen azon perczben nyomott szét egy kajszin baraczkot pantallonján, és esengett, hogy egy magasabban, a fa tetején pirosló almát számára lepiszkáljon.

— De mi történik akkor, ha a gondviselés tartósb betegséggel találná meglátogatni?

— A gazdasszonyom, Zsófi asszony, a gondosság és hűség példánya, őrködnék felettem.

— De hát ha őt még előbb szólitaná ki a halál porhüvelyéből?!

— Akkor oly porhüvelyről gondoskodnám, melyből a lélek se hiányzik.

— Ne feledje azonban, szomszéd, hogy az ilyen porhüvelyek közt olyanok is találkoznak, kik ha már magukról czélszerüen gondoskodtak, nem maradnak tovább.

Egyetlen éles sikoltás, melyet csakhamar másik három követett, meggátolták Károly urat a nem épen finom válaszban, s mindnyájan egy körtefa felé rohantak, melynek aljában a 11 éves Kamilla orditozott.

A gyermekleányka a fáról hullott alá, és tehetetlen állapotban feküdt alatta.

— Kedves, jó szomszéd ur! Mindenre, a mi szent, szállitsa, vagy szállittassa szobájába leányomat, mig én orvosért szaladok! Fektesse azonnal ágyba, és gondoskodjék hideg vizről és tépésekről!

Pár perez mulva a háziur már egyedül volt a fiuval, és a szerencsétlenül járt leánykával. Később karjain vitte be egyik szobájába, ágyba fektette s a mint anyja meghagyta volt, hideg viz és tépésekről is gondoskodott.

Permidorné legnagyobb leánya s az orvos csakhamar megjelentek. Nemcsak az anya, de Károly ur is, mintha a jövőt sejtette volna, remegve várták az orvos nyilatkozatát.

Az orvos méltóságteljes és tudományos arczczal nyilatkozott:

— Bokácskáját törte és térdcsontocskáját ficzamitotta ki. Már be- es lekötöztem, kilencz egész hétig fog mozdulatlanul feküdni az anyai és felebaráti szeretet legéberebb s leggondosabb ápolása mellett.

Károly ur hirtelenében egy pohár vizet ivott, hogy el ne szédüljön és le ne rogyjon. Permidorné esdeklőleg veté rá szemeit.

— Ugy-e, kedves szomszéd ur, nem fogja szerencsétlen gyermekemtől vendégszeretét megtagadni?

— Kérem . . . esedezem . . . hebegé a háziur zavarodtan.

— Én haza szaladok, a legszükségesebbekről rendelkezni, de Alfonzám itt marad testvére mellett.

Mig Permidorné asszony távol volt, Zsófi, a gazdasszony is megérkezett. Károly ur e szavakkal fogadta:

— Zsófi! Kész a veszedelem! Házam ispotály lett, és én annak igazgatója vagyok.

És ezután gazdasszonyát tüzetesen ismerteté meg az eseményekkel.

Permidorné kulcsokkal és kötéssel jött vissza, s az ágy mellett oly helyzetbe tette magát, mintha reggelig gyermeke mellett akarna virrasztani.

Károly ur a kertbe szökött, de ott se levén nyugalma, csakhamar visszatért szobájába.

— Csak ha beteg az ember, akkor tapasztalhatja, mi a különbség egy ápolónő és anya, egy gazdasszony és feleség között! — szólt Permidorné.

A házi gazda tette magát, mintha mit se hallott volna.

— Még a halál se oly borzalmas, ha szerető kezek fogják be szemeinket.

— A halál soha se borzalmas azoknak, a kik nyugalmat ohajtanak és keresnek! — jegyzé meg Károly ur meglehetős mogorva hangon.

— Kedves szomszéd ur, nemde megengedi, hogy Zsófi asszony Kamillám részére czitromos csirkét készitsen?

— A mivel birok, azzal rendelkezhetik, asszonyom! — válaszolt a házi ur, s udvarára futott, hogy a fejszédüléstől menekülhessen.

Már sötétes volt, mikor visszatért szobájába.

— Kedves szomszéd ur, ha megengedi, legalább első éjszaka itt virrasztok gyermekemnél. Alfonza, Lajos és Hortensia haza mennek, hogy házamra és cselédemre őrködjenek.

Károly és Permidorné kettecskén vacsoráltak.

— Szomszéd ur, nem érez háztartásában valami ürességet?

— Időnkint talán, de azonnal sietek a hiányokat bevásárlásokkal kiegésziteni. Most is bocsánatot kell kérnem, ha talán szerényebben vacsoráltunk, mintsem szivesen látott vendégem izlése és megszokása igényelnék.

— Valódi nyugalmat csak a családi élet uyujthat.

— Magam is olvastam ilyesmiről; de ha az ember elkésett, nem marad egyéb hátra, mint a nyugalmat a családéleten kivül keresni.

— Jobb késő, mint soha!

— Ponson a házasságról ellenkezőt állit, nevezetesen azt állitja: „Jobb soha, mint késő!“

— Ezt az állitást az élettapasztalás megczáfolja.

— Meglehet! Én mégis Terraillal tartok.

— Megbánja!

— Meglehet!

Tiz nap eltelt a nélkül, hogy Permidorné megszünt volna a családi élet boldogságáról értekezni, s nélkül, hogy Károly ur a Ponson-féle elvet feladta volna.

Ezen idő alatt az üdülő Kamilla megevett vagy tiz pár csirkét, Lajoska pedig, ki délutánonkint átlátogatott, a kert csaknem minden gyümölcsét elpusztitotta.

— Egyetlen aprómarhánk sincs már! — jelenté Zsófi, nem minden megindulás nélkül.

— Akkor borju becsináltat fogunk számára készitени!

— Az sok pénzbe kerülne. Én czélszerübbnek láttam a hiányt Permidorné asszonyság által pótoltatni, s ő rögtön intézkedett, hogy egy csirkét átszállitsanak.

Károly ur napról napra jobban megszokta a Ludmilla társaságát, de azért még mindig borsódzott a háta azon gondolattól, hogy végleg együtt maradjanak.

A kertben már kettecskén is sétálgattak.

Már a negyedik hét következett és Kamilla is felülhetett ágyában, midőn egy illatos nyári alkonyon Károly és Ludmilla, a nagy diófa alatti gyeppadon egymás mellett ülve, élénkebben társalogtak.

— Kedves szomszéd ur! Miért nem olvassa ön Ponson helyett Hoffmannt? Annak regényében a családi élet minden boldogságot biztosit a szeretőknek.

— Asszonyom! higyje meg késő már! Az én keblem már nem tüzhely, hanem sparherd.

— Szemeinek tüze, és arczának üde szine, ellenkezőt árulnak el.

— Aztán a nyugalom!?

— Egy élte nyarában levő eszes, erényes és szerető nő birtokában mindig feltalálhatni.

— És ilyen nőt hol találhatni?

— Keresni kell! Sokszor közelebb van, mint hinnők és remélnők.

Ezeket mondva, Károly kezét gyengéden megszoritotta. Károly gömbölyübbnek és puhábbnak találta most a kezet, mint a bucsu alkalmával. A szomszédnő, az igaz, hogy nem volt fiatal, de szellemdusnak és szelidnek mutatta magát az elmult négy hét alatt.

Karöltve indultak a ház és udvar felé.

— Minő boldogság, ha van egy lény a világon, kivel bánatunkat és örömünket bizalmasan megoszthatjuk.

— Igaz! Én nagy áldozatra volnék képes ily boldogságért, de csak ugy és akkor, ha nyugalmam is biztosittatnék.

— Hoffmann a nyugalmat is biztositja.

— Ponson ellenkezőt állit.

— Boldog családélet nagyobb számmal található a németeknél, mint a franczia knál.

Károly ur gondolkozóba esett. Igy értek szobáikba.

Az egymáshoz szokott szomszédok azután legkisebb aggodalom nélkül mentek a kertbe s foglaltak helyet egy lugasban, melyet a teli hold volt szives megvilágitani. Egy közel bokorban a fülemüle csattogott.

— Nem ragadja önt el e dalolás, kedves szomszéd ur?

— Talán igen!

— Kedves szomszéd ur! Tekintsen reám!

— Ludmilla, legyünk őszinték. Mit mondana a világ, az emberek?

— Boldog szerelmünktől, egyetértésünktől körülölelve, keveset gondolnánk a világgal és emberekkel.

— Talán igy becsülve egymást, mint jó szomszédok lakhatnánk és maradhatnánk.

— Ugyan, kedves szomszéd ur, hát gyermekeim?

— Nagyon szegény vagyok arra, hogy ily népes család felett a férj és atyai gondoskodást elvállaljam. Készpénzben birok 50,000 forintot, ez anyagi nyugalmunkat biztositja. Asszonyom! De miért akar ön minden áron férjhez menni?

— Hiszek Hoffmannban! Boldog akarok lenni oly családéletben, mely számomra egy szerető férjet, gyermekeim számára gondos atyát ajándékoz.

— Meglássa, asszonyom, megbánja! Én már törődött vagyok . . .

— Károly! Én se vagyok fiatal, de nem juttat-e az ősz is még mindig kedves és illatos virágokat?

A nyugalomvágyó Nántűi érezte hogy ingadozni kezd.

— Zsófi!

A hold épen arczukba sütött, a csalogány ismét verni kezdett, s az éj csendes szellője Károly arczára fujta Ludmilla szabad fürteit.

Zsófi is megérkezett.

— Már késő! — kiáltott Károly ur mosolyogva elébe.

— S miért késő?! — kérdé a hű gondviselnő aggódva.

— Mert Hoffmann legyőzte Ponson de Terrailt! — sugá a vőlegény a menyasszony fülébe.

Szeress!

Rónay Kálmántól.

Te csak szeress, s ne lásd, ha olykor
Megszáll a kétség, édesem;
A homlokomra szálló felleg
Ne vessen árnyat képeden.
Ne lássak könnyet szép szemedben,
Ne keljen sohaj ajkadon,
Feledj te mindent, a mi fájó,
Te csak szeress, forrón, nagyon!

Ne tudd te azt, mi gyötri lelkem,
Ha néha tán borut mutat,
S mig én a jövőn eltünődöm,
Te élvezd, mit a percz ma ad.
Ha én a mély fenékre szállok,
Te játszsz' a kék hullámokon,
Melynek tükrén az ég mosolyg rád,
Mosolygj, s szeress, forrón, nagyon!

Mi édes élvet nyujt szerelmünk,
Megosztod, lám, hiven velem;
Mit a tünő percz elrabol most,
Én ujra, ismét élvezem.
Ennyi kéjre engedd magamnak,
Mi benne talán fájdalom;
Ne bánd te azt, oh rá se gondolj,
Te csak szeress, forrón, nagyon.

Az izlésről.

Az izlés egyike azon tulajdonoknak, melyek az embert mintegy lelki kalauzok vezetik a társadalmi élet burjános utain. — Mi az izlés? felelet: Azon képesség, melylyel megkülönböztetik a jó a rosztól, a szép a ruttól, az erényes az alávalótól; vagyis, az izlés a nemes gondolkodás, nemes szenvedélyek és nemes időtöltések hőmérője. S ha áll az, hogy madarat a tolláról lehet megismerni, ugy jogosult azon feltevés is, hogy a lélek szépségét, vagy ellenkezőleg: rutságát az izlés milyensége után lehet megitélni. — És ezzel nem is mondunk ujat, mert a cselekedetek, gondolkodásmódok az egyénnek jellemzői — már pedig a cselekedetek és gondolkodásmódok az izlés folyományai, s igy átvive egyik fogalmat a másikra, egyenesen azt kellett volna mondanunk hogy: tolláról ismerjük meg a madadarat, tettéről az embert.

Az izlés kiválólag szellemi tulajdon, s igy kiváló figyelmét érdemli meg a lélekbuvárnak, kipallérozására, nemesitésére az értelem és sziv együttes művlése, összhangzásba hozatala szükséges.

Az izlés nyilvánulása eredetileg a természet, vagyis a külső benyomások hatása alatt történik, melyet aztán a kedély az egyéni felfogás próba-kövén tovább képez s itt azon sajátságos jelenség áll elő, hogy mig a nőnemnél inkább a természetes izlés, addig a férfinemnél inkább a műizlés van tulsulyban. Azonban ez által nincsen az mondva, hogy egyik a másik felett áll, mert a különbség a kettő között tulajdonképen csak abban rejlik, hogy mig a természetes izlés az első benyomás eredménye, addig a müizlés az összehasonlitásé, melyet ez példákkal okadatol, de legalább is kétséges, hogy nem jogosult-e ugyanannyi esetben a természetes izlés, mint a menynyiben a müizlés, — kivált ha hozzá veszszük, hogy a női kedély már magában, hogy ugy mondjuk, forrása az izlésnek, mert hiszen épen a női kedély és sziv a természetnek eleven aesthetikája.

Hölgyek általában véve ügyesebben tudják érvényesiteni izlésüket, mint a férfiak; öltözködésökkel is eléggé elárulják ezt, s ha társalgási modorukat, testhordásukat és taglejtésöket figyelemmel kisérjük, be kell vallanunk, hogy mi férfiak mindig mesterséges módok után nyulunk, ha őket természetességükben követni akarjuk, a mi magában elitél bennünket velük szemben.

Mig a hölgyek közül mindenik bir izléssel, addig a férfiak közül ugyszólvan csak azok, kik müveltek, kik tehát müizlésre képezték magukat.

Hány eset adja elő magát, hogy mi megmosolyogjuk a női naivitást, melylyel ők valamely, előttünk csekélynek látszó tárgy vagy esemény felett örümüket, vagy fájdalmukat, szeretetüket, vagy undorukat fejezik ki! Jele ez annak, hogy ők finomabb, részletesebb izléssel birnak, mint mi, mert öröm, fájdalom, szeretet és undor viszonylagos eredményei a felfogó tehetségnek, az izlésnek.

Ifjak inkább állnak az izlés, idősebbek pedig inkább a szokások hatása alatt. Innen az, hogy az ifju sziv élesebben és szaporább változatokban veszi fel az örömet, fájdalmat, gyönyört és undort, a meglettebb kor pedig többé-kevésbbé hidegen, közönnyel tekinti ezeket.

De nemcsak ily általánosságban különböznek ám egymástól az izlés alanyai, hanem a legapróbb egyedekig is. Elmondhatni, hogy minden külön fő egyuttal külön nézettel és felfogással bir, valamint ugy külön izlést is táplál, néha oly éles ellentétben, hogy egyik előtt megfoghatatlan, nevetséges azon lelkesedés, vagy undor, melylyel bizonyos tárgy vagy esemény iránt a másik viseltetik. S ez igy van ezer és ezer változatban. Erre mondja a franczia, hogy „Minden embernek saját izlése van“; mely közmondása maga is izlésre mutat.

Az izlés tisztaságát és éredetiségét nagyban korlátozzák a kisebb rendü szellemi tulajdonok, minők: az elfogultság, előszeretet (bocsánat e szóért! nem én csináltam;) szokás stb. — S ezek a legtöbb esetben oly erős korlátok, melyeknek hatása alól menekülni nem ritkán igen nehéz, a legtöbb esetben lehetetlen is. Menekülni tőlük csakis az önálló, átszürt elme képes, mig a gondolkozni, összehasonlitani nem igen szerető: rabja marad.

Általános szabályul az izlésnél felállitható azon elv, hogy a ki helyes izléssel akar birni, birnia kell oly szellemmel, mely mások izlése szerinti legyen, egy szóval birnia kell szép érzékkel.

Az izlésével lépést kell tartani az értelem fejlesztésének, különben mételyt kap az izlés: a felületesség mételyét.

A felületesség is párosulhat jó izléssel, azonban ez mindig csak merő esetlegesség. A vak is reá talál néha a veremre.

Az elmondottakból világos, hogy az izlés inkább az érzék, mint az értelem köréhez tartozik, azonban ezzel korántsem mondjuk azt, hogy tehát az értelem szerepet nem nyer benne; ellenkezőleg: az izlésnek fészke az érzék, de ápolója az értelem.

Különben ez elmefuttatás az izlésről pusztán általános nézpontoknak a kifejezője. Mert egy latin közmondás, — mely oly gyakorta használtatik, hogy bizonyosan hölgyeink is tudják már,— azt mondja: „De gustibus non est disputandum,“— azaz: az izlésről hiába vitatkozunk, mert mint fentebb is jeleztük volt: a hány egyén, majdnem ugyanannyi az izlés. Hölgyeinktől hiába disputáljuk el a kávét, férfiaktól a pipát, szép

leányoktól a kedvességet. Hölgyeink kávézni, férfiaink pipázni fognak, a mig Mokkában kávé, Verpeléten pedig dohány terem, a szép leány meg mindig kedves jelenség marad: mig a világ világ lesz.

A hóban.

(Beszély.)

Passauer W.-től.

(Folytatás.)

II.

A három utas még kis ideig gondolatokba mélyedve ült.

— Nos uraim, — szólalt meg mosolyogva az ifju nő, — szükség törvényt ront; rajtunk áll magunkat a lehető legjobban elhelyezni. Mindenek előtt megfogom nézni, hogy ez elátkozott kastély mit adhat nekünk; aztán elhozom önöknek, a mit találok, vagy nem találok; mert sejtem, hogy éhesek.

Ezt mondva, félig tréfás, félig komoly, kellemes meghajtás után távozott.

— Kedves kis jószág, daczára roszul alkalmazott hátának! — mondá az öreg ur, szájánál többet mondó szemekkel nézve utána.

— Kedves arcz; mily kár! Csinos, kellemes modor! — mondá az ifju, látható érdeklődéssel.

Az öreg urnak idő és szellemi megerőltetés által egészen megránczosodott arczán jóizü mosoly vonult végig.

— Minthogy oly készségesen vette át anyagi szükségleteinkről a gondoskodást, nem gondolja ön, uram, hogy nekünk is tenni kellene valamit érte? — kérdé az ifju.

— Igaza van; minden bizonynyal! — felelé körülnézve az öreg ur.

— Ezen vén karosszék, mely illően fel fog diszittetni, szolgáljon pamlagul — mondá, a széket az asztalhoz huzva. — Lesz oly szives ezen czélra bundáját ide adni, uram? — s a bundát a szék fölé terjesztve, saját nyest bundáját szőnyeg gyanánt terité a földre. — Igy ni, ez kényelmes ülés lesz.

— És szellemi tápul, — miután ugy hiszem, az anyagi meglehetős sovány lesz, — szolgáljon ez uti könyvtárka, — tevé hozzá mosolyogva az öreg ur, kinyitva terjedelmes utazótáskáját, — s itt — igen — ez üveg bort is közzé adom.

Egy diszes, vörös-szattyán kötésü, antik szoborrajzokkal telt könyvet, ugyszintén egy borral telt kristályüveget, s egy ezüst poharat tett az asztalra.

— Igy, ni! Most e szép virágbokrétát egy pohárban az asztal közepére, és melléje ezen székeket a pamlaggal szembe, többet nem is lehet kivánni, s valóban nem rosz rögtönzött csevegő asztal.

Ekkor nyilt az ajtó s belépett az ifju nő, kezében egy éltes theatálczával, bádog theafőzővel, néhány rokkant, de tiszta csészével és czukortartóval, s bámulva állt meg az asztal előtt.

— Oh, hiszen ez nagyon szép, uraim! Igy könnyen elverjük ezt a néhány órát! — mondá mosolyogva, az asztalra helyezve a theakészletet. — S most ha megengedik, végzem házi női tisztemet! — És ezt mondva leült s töltögette a theát.

— S mit talált még? — kérdé az öreg ur.

— Oh, künn igen szomoru világ van! A szegény asszony szintén beteg, s egészen egyedül van ama kis, kedves fiuval, — válaszolt az ifju nő. — Hát itt mi van még? — kérdé, a könyvtárkát kinyitva.

— Az egész Olimp, kisasszony — viszonzá az öreg ur mosolyogva. — Lehetnénk-e jobb társaságban? Zeus, Venus, Apollo, a múzsák és a grácziák.

— Önnek valóban nagyszerü kisérete van, uram.

— Olaszországba megyek, s mint műkedvelő, foglalkozom is kissé az antik müvészettel! — viszonzá az.

— De nem mutatnók-e be egymásnak magunkat? — kérdé az ifju. — Én —

— Oh, kérem, nagyon kérem, uram! — vágott szavába mosolyogva az ifju nő. — A sors összehozott, s néhány óra mulva talán örökre szétvisz; én azt ajánlom, maradjunk e magányban csupán emberiségünknél; ez oly titokteljes, s a titokszerüség még több érdeket kölcsönöz ittmulatásunknak.

Igy tehát miután már egyszer minden dolognak s minden személynek névvel kell birnia, fogadjuk el az e tárkában levő alakok neveit; a véletlen határozzon.

— Helyes; ez eredeti, ez kedves lesz! — kiáltott fel a hölgy — Kezdje el, uram.

Az öreg ur kinyitá a könyvet.

— Pluto! — kiáltott fel az ifju. — Ez helyes!

— Miloi Vénus! — mondá, példáját követve, kissé félénken a hölgy. — És ön, uram!

— Mars. — kiált fel az ifju. — Elfogadom e nevet!

— Igy most rendben vagyunk — mondja Vénus pirulva és zavarral lapozva a tárkában. — Én őszintén bevallom, hogy az antik szobrászat nem birja különösen felkölteni izlésemet; engem az antik hidegen hagy; én nézem s bámulom mesterkéletlen ábrázolásaikat és technikájukat, mely által a görögök és rómaiak örök emlékeket emeltek isteneiknek; de bensőleg meghatni, megkapni, fölemelni, nem képesek engem, pedig ezt kivánom én a müvészet minden alkotásától.

— Én is e véleményben vagyok, halhatatlan istennő, és az antik drámákkal is ugy vagyok, — mondja Mars, Venusnak szép, kifejezésteljes vonásait bámuló tekintettel nézve. — Nevelésünk, müveltségünk, szokásaink, sokkal távolabb állnak a régi világtól, semhogy mi az ő érdekei, erényei és szenvedélyei iránt, ha azok még oly őseredetiek és természetesek is, rokonérzelmeket táplálhassunk. S mit mond Pluto ezen okoskodásunkhoz?

— Magas istenek, én igazat adok önöknek, és még sem adok igazat, — mondá mosolyogva s borát szürcsölve Pluto; — és sajnálom, hogy oly könyörtelenül itélik el saját magukat. Ne vegyék rosz néven, de önök mindketten mint két czigány egy lovon, egy divatos alapelven lovagolnak. Én feltevéseiket helyben hagyom, de más eredményhez jutok. Mi nem könnyen értjük a régieket, mert életföltételeink, felfogásunk egészen mások, mint a helleneké, ez eddig helyesen van; de legyen csak a régieket megérteni erős akaratunk, éljük csak szeretettel magunkat azon idő egyszerü viszonyaiba, melyben azok keletkeztek, akkor bizonynyal meg is fogjuk őket érteni. Ki azokban sokat keres, sokat is fog bennök találni.

— A kinek a beleélés és kereséshez ideje volna! — sohajtott Venus.

— Ez a baj! — mondá Pluto mosolyogva. — Nincs időnk! Mi zenélünk, festünk, jobb esetben angol, franczia nyelveket tanulunk, hangversenyekbe és társaságokba kell megjelennünk, azután kénytelenek vagyunk politikai lapokat átfutni, a félvilágot látni, pénzt keresni, tanfolyamokat végezni, szelvényeket vágni. Oh, menydörgések istene, Zeus! mit mindent vagyunk mi e világon kénytelenek tenni! Alig hogy egy percznyi időnk van születni s meghalni. De hogy még az antik mü-

veltség korszakába mélyedjünk, melynek végre legszebb emberi alkotásainkat köszönhetjük, arra már egyátaljában nincs időnk; ez nem fizeti ki magát, részvényei pari alatt állanak, részvétünk egyetlen jele, hogy plasztikai alkotásaikat, testi szépségüket bámuljuk. Igaz, hogy ez oly érthetően, oly felfoghatón áll előttünk, hogy csak a vak nem láthatja. A szépség vonz s a bámulat és lelkesedés szavait csalja ki tőlünk.

— Bocsánat, — szakitá itt félbe Vénus, — ugy hiszem, hogy a beteget nyögni hallottam; utána nézek. Szegény aszszony, egészen el van hagyatva!

— Valóban kedves kis leány, — mondá Pluto, a távozó után nézve. — Mily tapintatosan vonja ki magát szépségi birálatunk alól, miután alakjának csakugyan kevés igénye lehet arra. Azt akartam még mondani, hogy az antik szépség fogalmának alapja a test formája, mert a régiek előtt az egészséges érzéki lét tökéletessége volt az élet legnagyobb értéke. Azonban nekünk, kiknek nem ez érzéki világban, de tul a siron van hazánk, igyekeznünk kell a lélek tökéletessége után. Emberi szépségről való fogalmaink nem zárják ki a mulandó test formáját sem, de az elmulhatlan lelki szépség alá helyezi azt. Azért csak csodáljuk bátran az antik plasztika szépségét, és lelkesüljünk érte, de egyedül a lélek szépsége érdemli meg, hogy előtte alázattal térdet hajtsunk, mert ez a fénynek egy sugara, mely a mindenható ábrázatáról lövell reánk.

Mars gondolkozva nézett maga elé; ugy látszott, hogy figyelme messze volt Plutó beszédjétől.

— S még is, szép lelket szép testben, ezt mondják a legkivánatosabb birtoknak, — mondá halkan.

— S az is, s boldog az, ki mindkettőt, alakot és tartalmat, magáénak nevezhet; ha azonban választanunk kell, akkor nem habozhatunk, hogy kezünket melyik után nyujtsuk ki.

Elhallgattak, a folytatáshoz látszólag hiányzott a biztatás.

A kis szobában csönd volt, a zivatar egyhangu, tompa zugása, a kis ablakhoz verődő hó zörgése mellett, a beteg nő szobájából csöndes szivhez szóló hang volt hallható. Mars csöndesen kinyitá az ajtót, Vénus ott ült a beteg ágyánál, lelkes arcza egy olajlámpa által megvilágitva, szelid dallamos hangon egy térdein tartott bibliából olvasott fel.

A kis fiu összetett kezekkel ült halvány anyja ágya mellett a földön, merev szemekkel nézve a fölolvasónő meghatott arczába.

Mars aztán visszatért a szobába, hol Plutó, karjait és fejét az asztalra hajtva, szunnyadni látszott. Leült tehát, keresztbe tette karjait, azután neki is lezárultak szemei s feje mellére hanyatlott.

III.

Mars és Plutó tehát aludtak, s künn egyszerre Vénus szelid hangja is elhallgatott. Ébren csupán a felhőkön keresztül nyargaló vihar s a szoba legsötétebb zugában álló vén óra volt. Ez, föl nem véve vihart és havat, beteget és bezárt isteneket, kötelességét teljesité s mutatója oly pontosan forgott, és maga ugy ketyegett, mintha az idő ő nélküle nem is mehetne előre. Az alvók nem hallották, nem érezték a lassu rezgést s lökést, mely a vén épületet időnkint ugy megreszketteté, mintha minden izében görcsei volnának.

Egyszerre mindketten ijedten ugrottak fel, a föltárt ajtón át bejött Vénus, kézen fogva a félmeztelen pofók kis fiut.

— Vénus és Ámor, — kezdé mosolyogva Plutó, de szava elakadt, a mint Vénus halvány arczára tekintett, ki végtelen szomoru arczczal, csüggedten nézett a két férfiura.

— Meghalt; a szegény nő épen most halt meg; imádkozzunk lelkeért!

Rövid szünet állt be, a vihar üvöltése közben ismét hallható lett a recsegés, rezgés és lökés, mindnyájan kérdőleg néztek egymásra, de hallgattak, miután a különös zörej, mint a hogy jött, ép oly hirtelen el is mulott ismét. Az óra mintha igen sietős dolga lett volna, sebesen kezdett recsegni, s a kakuk kötelességét teljesitve, egyet kiáltott.

— Szegény asszony! — mondá Plutó részvéttel — Fiatal volt még? s könnyen halt meg?

— Fiatal, s oly könnyen halt meg, mint azt magamnak s azoknak kivánnám, kiket szeretek, — felelé Vénus, kényelmes karszékébe ülve, s ölébe ültetve a kis fiut, ki az idegen férfiaktól félni látszott, s kenyeret és az utolsó csöpp bort adva neki a Plutó poharából; mire a gyermek szőke fürtös fejét keblére hajtva, elcsöndesedett, s csak néha-néha pillantott a tarka virágbokréta felé.

— Már négy órája ülünk itt, s a vihar tart szakadatlanul. Senkit sem lehet sem látni, sem hallani. Megnézem, hogy milyen világ van oda künn? — mondá Mars kissé kedvetlenül, mialatt kiment; de néhány percz mulva visszatért ismét.

— Nem lehet kinyitni az ajtót. A hótól az nem lehet, mert akkor kissé mégis engedett volna; és becsukva sincs; ez különös! — s az ablakhoz lépve, kendőjével törülte le róla a nedvességet, de kis idő mulva visszafordulva, mondá:

— Itt semmit sem lehet látni. Az ablak előtt egész hóhegy emelkedik!

Plutó mosolygott.

— Ne morzsolja el türelmét; — mondá igen nyugodtan, — azt hiszem, még nagyobb adagokban is szükségünk lesz reá; addig is jó lesz alunni, a mennyire lehet.

Nem végezhette be szavait; tompa, dörgő ropogás szakitotta félbe szavait, aztán oly zaj támadt, mintha fejök felett a házat minden irányban menykőcsapás szakgatná szét, s a gerendázatot szalmaszálként össze-visszahányná. A kőfal ingott, a padló megrázkodott lábaik alatt; asztal és székek elmozdultak helyökről, s a poharak csörögve ütődtek egymáshoz.

Sápadtan ugráltak fel az utasok helyeikről. Plutó felemelt karokkal állt, mintegy ellentállásra készen, a nélkül, hogy tudná, ki ellen. Vénus magára s a sikoltó kis fiura huzva a bundát és mindkét kezével arczát eltakarva, ült. Mars mintegy védőleg átfogva őt karjaival, mellette állt.

Még egyszer, bár gyöngébben ismétlődött a robaj, s a hátsó fal, melynél az óra állott, szélesen nyilott szét, por és hó tódult be, elsötétitve a szobát.

Csöndesen, szó nélkül, a legroszabbat várva, ültek és álltak a benn levők; azonban minden csöndes maradt, csak itt-ott hallatszott kivülről egy-egy kő, vagy gerenda gurulása. A szél szabadon járhatott ki s be az ajtón s a nagy hasadékon át befujta a port és havat, s az égről a fényes hold és ragyogó csillagok néztek be a szobába.

— Ez iszonyu! — kiáltá Mars.

— Zivatar és hóteher szétnyomták az épületet. Isten őrizzen attól, hogy az omlás még e szobát is érje, mert akkor elvesztünk. — mondá Plutó, — Jőjjön, uram, huzzuk az asztalt a nyilás elé, s nézzünk körül, van-e még veszély, s lehető-e valami mentség?

Még mielőtt szavait befejezte volna, Mars már az asztal tetején állt, és testének felsőrészével a falnyiláson hajolt ki. — Semmit sem látni, kivéve a hóförgeteget és romhalmazt. Az épület egész oldalszárnya, ezen szögletet kivéve, a hol mi va-

gyunk, egyenlő a földdel. Az ég csillagos, de a föld felett sürü felhőkben hajtja a havat a fagylaló vihar, és iszonyu hideg van! — ezt mondva, lejött a falhasadékról s lerázta ruhájáról és hajából a havat.

— Istenem! — kiáltott Vénus, — mi lesz belőlünk! Oh ez halálunk lesz!

— Mindenek előtt ne veszitsük el bátorságunkat és reményünket. Nem fognak veszni hagyni. Tübingában tudják, hogy a hó ide zárt.

— Oh, én a legroszabbtól tartok! Hát ha a postakocsis haza nem juthatott, és őt is, miként minket, a hegyek között ellepte a hó!

— A dolog minden esetre komolyabb, minthogy még tovább is tréfát üzzünk magunkkal — mondá az öreg ur; — Minden eshetőségre nevezzük meg tehát magunkat. Én Geisner tanár vagyok Tübingából.

— S az én nevem Bronn Henrik; épitész vagyok Ulmból.

— Engem Vallen Ottiliának hivnak.

— Ugy látszik, hogy a veszély, mely az épület továbbomlása által fenyegetett, elmult; — folytatá a tanár, — most csak azon kell igyekeznünk, hogy reggelig a hideg ellen biztositsuk magunkat; holnap meglátjuk, mit tehetünk.

Bundáikat magukra szedve, a hasadékkal átellenben egy szögletbe huzódtak, s szorosan egymás mellé ültek; néha még halkan beszéltek, minden eshetőséget s a szahadulás lehetőségét fontolgatva; lassankint aztán elcsöndesedtek, s a fáradságtól lezárva szemeiket, nyugtalan félálomba merültek.

Csönd volt, a lámpa kiégett, a hasadékon át a hold széles, élénk vonalat huzott keresztül a szobán. Az óra ketyegett és zörgött, s a kakuk szólt, ha itt volt az ideje; az órák multak.

A három alak, középen Ottilia, a gyermekkel ölében, mozdulatlanul ült, de a fáradságtól mélyen alva, lassankint oldalt hajolt s igy az épitészhez hajolva, reá támaszkodott. A szép, kedves leány érintésétől a fiatal ember egészen elfeledkezett az aggály és az őket fenyegető veszélyről; lelke a rá támaszkodó fiatal leány varázsában merült el.

S az órák multak, lassankint megvirradt, a csillagok tünedeztek, csak a hold nem akart távozni; a hókristályokon játszva, csillámlott a fehér halotti lepel fölött, melyet az ég ovatosan a föld fölé vont, hogy halottábrázatát ne lássa. Mert mi az égben s a földön éri szemünket, azt a természet szépitni s takarni igyekszik. A fekete fellegeket pompás villámokkal és napszinekkel, a sötét eget csillagokkal himezi ki; a fa holt lombját sárga és vörösre festi, a porló sziklát és redves fatörzset élénk mohával s aranyos fonásokkal, s az undoritó posványt gyönyörü virágokkal födi be. Ő tanit minket, utánozni őt, s szépiteni és eltakarni a lélek és test rutságait, miután természetünk rutságai is jogositva vannak létezni.

(Folytatása köv.)

A bolgárok.

A jelen keleti háboruban a közvetlen két hadviselő fél után leginkább a ruméliai bolgárokra fordul a figyelem, aránylag nagy számuknál fogva, levén ők a török uralom alatt mintegy öt millión és e szerint nem csekély mértékben növelhették volna a szerbek erejét, ha Csernajeffnek sükerül, beljebb nyomulni Ruméliába és a mint szándékában volt, szervezni ott a fölkelést a török ellen. Nem lesz tehát érdektelen, közelebbről megismerkedni e népfaj élet- és egyéb viszonyaival.

A ruméliai bolgár férfi testalkatra nézve középtermeten felüli, izmos, zömök alkatu, értelmes arczkifejezéssel. Modorára nézve szerény, szolgálatkész, megbizható és ügyes munkás, de egyszersmind gyanakvó minden olyan ember iránt, a ki „alla franca,“ vagyis franczia szabásu öltönyben jár. A bolgár soha senkinek nem köszön és helybenhagyás okáért nem, mint a többi keresztyén, bólint, hanem török módra: fejét rázza.

A bolgárok átalában kicsi termetüek, és a mi fogalmaink szerinti szépség a kivételek közé tartozik náluk; a sötét szinü haj ugy a férfiaknál, mint a nőknél nagy ritkaság, mig ellenben majd mindannyian fekete szemüek, a mi különösen a nagyon világos szőke haju gyermekeknél felette felötlő ellentétet képez. A szomszéd népfajoknál a bolgárok elmebeli korlátoltság hirében állnak, a mi azonban nem áll, sőt ellenkezőleg, mondhatni, hogy nyilt eszüek. A törökökkel határos vidéken rendesen egyformán törökül és bolgárul, és a kisebb városokban azonfelül még görögül is beszélnek. Megismerkedtem ott egy bolgár kereskedővel, a ki anyanyelvén kivül még a görög, török, olasz és franczia nyelvet beszélte és irta, és egy évvel rá, midőn ujra összejöttem vele, az angol nyelvet is szóra és irásra egész folyékonyan tette volt sajátjává.

A bolgár nő rendesen félénk temészetü és a nyugati európai (frank) elől elhuzódik, különösen midőn fiatal és csinos; ugy látszik azonban, hogy ez a török nőktől ragadt rájuk, a kiket köztádomásulag soha sem láthatni, és mikor az utcza tulsó sarkán valamely európait megpillantanak, azonnal megfordulnak és elvágtatnak. Onnan gyanitható, hogy a bolgár nők félénksége csak ugy általszármazott szokás, mivel a felsőbb vidékeken, Nis és Sophia körül, hol kevesebb a török, a bolgár nők barátságosabb és közlékenyebb természetüek.

A bolgár helységek, bizonyára a gyakori háboruskodás folytán, majd mindanyian fallal vannak körülvéve, az ágyunak azonban épenséggel nem tudnának ellentállni. Lakóházaik fából vannak összerovátkolva, vagy pedig patécsból, jó vastag agyaggal megtapasztva. A házak kivülről eléggé csinosak, rendesen azonban nem tágasak. Az utczák is jó szükek és mindkét felül csak falakat látni, egyetlen ablak nélkül, minthogy az ablakok mind az udvarra nyilnak. Asztal, szék és pamlag csak a városokban ismeretesek, és ott is csupán a gazdagok házaiban találhatók, a falubelinek fogalma sincsen efféle szükségletről, sok, ha lóczaforma zsámoly van házában. Ágyról szintén nincsen tudomása, éjszakai nyugodalomra gyékényt teritenek a szobapadlóra, melyen a hányan, annyian, az egész család, azonfelül néha még egy pár malaczka, ludacska és más efféle házi jószág letelepszenek. A vetköződést, férfi és nő egyaránt, szintén felesleges dolognak tartják, mert ezzel hetenkint csak egyszer bajlódnak, vasárnap, mikor tisztát váltanak. Hogy mi minden felszaporodik e szerint kivül-belül szobájukban, könyebb elgondolni, mint tisztes társaságban elmondani, hanem ott azt föl sem veszik. Talán innen az a szokás, hogy a férfiak még fejüket is megborotválják. Csak fejtövön hagynak meg egy-egy jó hosszu varkocsot, a mit aztán időről-időre nagy ékesen összefonnak. Szépnek egyátalában nem lehet ezt mondani, azonban sokkal kevésbbé szép látvány, midőn a sötét-barna arczu kedves lelkek beszappanozott fejjel a házak előtt ülve, megborotváltatják magukat. A polgárosult (frank) modorokhoz való első lépés a bolgár részéről az, hogy meghagyja fején a hajat és más becsületes emberek szokása sze-

rint, időről-időre — megfésülködik. Egyébiránt nem emlékszem, hogy valaha elszennyesedett bolgárnőt láttam volna. Az elrongyosodott ruha szintén nagy ritkaság az ottani férfiak és nőknél. A bolgár házban pedig, vagyis inkább a mindent magában foglaló egyetlen szobában napestig nagy tüz lobog a a tüzhelyen, és ezen tüzhely a legtöbbnyire boldog életet élő család központja, ha még annyian vannak is.

Átalában véve a bolgár nép jól él, kivevén azt, hogy a görög vallásnak, melyet követ, sok bőjtnapja van, és ennek folytán az év nagy részén semmi nemü hust, vagy husfélét nem szabad ennie; még tejet sem, és tojást szintén nem, és zsiradékul is csak olajat használhat. Innen aztán az év legnagyobb részében a bolgár egyebet nem eszik kenyér és vereshagymánál, és csak ünnep- és vasárnapon tölti kedvét változatosság okáért egy-egy adag szárított halban, a mi már nagy nyalánkság nála.

A bolgár helységekben a templom rendesen félre eső helyen, mintegy eldugva, sőt nem ritkán egészen a föld alatt van, hogy csak a kettős kereszttel ellátott tető mutatja az Isten házát. Csak ujabb időben kezdtek nagyobb és illő szépségü templomokat is épiteni, azonban még mindig torony és harang nélkül. A mohamedan lakosság nagyon zokon venné, hahogy az ő minaretjei valamely keresztyén templom tornya által rövidségben maradna, vagy ha a toronyból harangszó töltené meg a léget. Innen aztán a bolgár falu szomoru képe; én legalább nem képzelhetek magamnak barátságos, vidám arczu helységet, ha csak a templom tornya már messziről nem tekintget elém.

A popák, vagyis bolgár papok az ünnepek dolgában nagyon szigoruak, ünnep pedig ott nincs kevesebb százhétnél az évben, mert a hány Mária-nap van, mindannyi külön-külön ünnep, és azon felül a sok szentek napja. Ilyen alkalommal aztán bárányt, juhot áldoznak, nagy lakomát csapnak, az öregek közt nagyban járja a boros és pálinkás kancsó, mialatt a fiatal népség dudaszó mellett kedve szerint dalolgat, tánczolgat. Volt alkalmam egyszer jelen lenni egy szent György napi bucsun. A helység örege, ifja a falu alatt vén tölgyek árnyában gyülekezett össze. Köröskörül a földön gyékények voltak teritve, és ezek tele rakva juhhussal, salátával, turóval, tésztanemüekkel sat., körülötte a sok nép, de egyik sem nyult hozzá; várta a pópákat. És ezek megérkezvén, mindegyik egy nagy tarisznyát hozott magával, melybe az ételekből beleraktak, a mennyi csak belefért, össze-vissza hus- és tésztanemüeket; ezek után következtek a koldusok, hasonlóképen egy-egy tarisznyával, ezeket is megtöltötték, csak azután került a sor ő rájuk, hanem aztán volt is lakmározás!

Egy idő óta a bolgárok a népnevelésre is gondot forditanak, és természetesen a maguk ösztönéből, mert a török kormány sem maga nem igen gondolt vele, sem alattvalóit nem buzditotta rá; azért mégis a legtöbb faluban van népiskola, és csak jó tanitókban van hiány. Találtam azért olyan népiskolát is, mely az ujabb kor igényei szerint volt fölszerelve, és még természetrajzi fali táblákkal is elvolt látva.

Az iskolatanitó évenkint 2—400 forint készpénz fizetést huz a községtől, azon felül önkéntes adományokképen kenyeret, tojást, aprómarhát és bárányt, szép mennyiségben, tehát jövedelem dolgában semmi esetre nem állnak roszabbul a mi falusi tanitóinknál. Az ifjabb nemzedékből azért majd mindenik tud irni olvasni, és — a mit csak itt találtam, — az irástudó paraszt rendesen iróeszközt hord magával övében. Bizonyára csak elismerésre méltó, ha valamely nép minden külső inditó ok nélkül, csupán saját belátásából a maga kimüvelődéséről kezd gondoskodni. Meglehet azonban, hogy a bolgárok nagy vándorkedvük és számos más európai országgal való megismerkedésük folytán jöttek a népnevelés szükséges és üdvös voltának tudatára. Mert azon rendkivüli ügyességnél fogva, melylyel a bolgárok a kertészetre birnak, egész Duna-hosszant fel Bécsig, bolgár kertésztelepek vannak, és az az édes paprika, mely néhány év óta a budapesti piaczon olyan kelendő czikk, szintén nagyobb részt bolgár termesztmény. Pesten felül egész Nagy-Marosig számos ilyen bolgár kertésztelep van. Tavaszszal százával hozzák őket az alvidékekről jövő dunai gőzösök és mindannyian kertészek, a kik a Duna mentében egy-egy darab jó televény földet kibérelnek, és vöröshagymát, paprikát, dinnyét, babot sat. termesztenek. Őszszel aztán rendesen szép keresettel visszatérnek hazájukba, és családjaik körében töltik a telet.

És a milyen szorgalmas és ügyes a bolgár férfi a nehéz mezei munkában, ép ugy a bolgár nő mindennemü házi foglalkozásban. Egyformán kitünő szépen fonja-szövi az ingekre, kendőkre, szőnyegekre, zsákokra való vásznat, posztót és daróczot, a szőlő- és a kerti munkákra is nagyon jól lehet használnát venni, és a mellett hűségesen viseli gondját a gyermekeknek, melyekkel rendesen bőven megvan áldva.

A bolgár népviselet nem valami festői. A férfiak a térdig alálötyögő fekete vagy barna posztó bugyogóban idomtalan, esetlen alakot mutatnak. A bő ujju és elől a mellhasitékon, valamint a vállrészeken tarka himzéssel kiczifrázott ujjas már jobban áll rajtuk. Télen posztó ujjasban járnak, mely szintén nagyon ki van czifrázva himzéssel, a derék körül pedig széles veres posztó öv van csavarva, melyben a nagy kés mellett iróeszközt, csiholó készséget, dohányt és szivarka-papirt hordanak. Fejüket fekete bárányből kucsma és lábukat bocskor, vagy török papucs födi.

A bolgár nők viselete: derékig érő fehér ingváll, gazdagon kivarrva czifra himzéssel; továbbá viganó, barna posztóból, és végre csikos kötő, alul gazdagon kihimezve és bojtokkal beszegve. A viganót és kötőt rendesen széles csattu öv szoritja a testhez. Különös gondot forditanak még a hajzatra, melyet igen ügyesen tudnak befonni virágokkal, aranypénzekkel és egyéb diszszel. Azonfelül egyéb ékszerrel, ugymint karperecekkel, gyürükkel, nyaklánczokkal stb. is ékesitik magukat; mert bizony ők is, mint minden müveletlen ember, nem kevéssé hiuk, elannyira, hogy még arczukat is fehér és pirosra festik ki. Azért hamar vénülnek is, és gyakran a 20 éves nő már annyira nem az, a mi 17 éves korában volt, hogy alig lehet megismerni. A hiuság mindig maga-magát bünteti meg.

A bolgároknak nincs vezetéknevük. Az uj világpolgár vagy polgárnő a keresztségben nevet kap, ehez aztán az apa neve járul, „off“, „eff“ ragasztékkal, épen ugy, mint a hogy a dél-szlávok az „ics“, „vics“, „tics“ végragasztéknak az apa nevéhez való hozzácsatolása által a családi neveket képezik. Igy lesz a bolgároknál az olyan emberből, kinek atyját „György“-nek (Georg) hivták: „Georgoff,“ vagy a Péter fiából: „Petroff“ sat. Azt pedig, hogy hány éves, a bolgár soha sem tudja egész bizonyossággal, nem levén még náluk semmi néven nevezendő anyakönyv. Rendesen minden faluban van egy-egy vén banyóka, a ki minden falubeliről tudja, hogy „ugy körülbelül“ hány éves.

Egy hét története.

Juliushó 19-dikén.

Ez az élet, a vig élet! — A „feladó“ és a „pap“. — Fenn a magasban. — A turósgombócz sem tarthat örökké. — Delelő ábrándok. — Kimondhatlanságok. — Mi az a jó falusi gazdasszony. — Az oroszlányszeliditès. — A nagyvárosi lélek. — Mikor a teremtés urának melege ran. — Nyári csuszka. Versenygyaloglás. — Siposs vizsgája. — Az Erzsébet-forrásban

Az a vigság, az a messze zengő jókedv, a mi most aratás idején széles szép Magyarországunkat eltölti! Még a sarló is fel-felkurjongat az ösztöke alatt, az a kis fuvalom meg, mely a déli hőben is a munkás homloka körül lengedez, szárnyra kapja, és viszi, melyik a rétre, melyik az erdőre, hadd legyen azoknak is részük a közös vigalomban. Az uristen az égből meg ugyancsak ontja az ő atyai szivének meleg szeretetét, csak ugy sül bele a sok ember künn a mezőn, és dehogy bánja, sőt inkább, csak legalább egy hétig, ha tartana az a „gyönyörü“ idő, mondja, hogy a kenyér meg ne ázzék. Legfölebb a lányok huzzák jobban képükre a kendőt, már a melyiknek van mit félteni barna-piros arczán; hanem hát mit nyer vele? Legfölebb azt, hogy annál villogóbban játszik ki alóla a két szeme. Mert azért hogy a feladó legény mint akár a lapdát, ugy hajitja föl napestig a kévét, nem mindig oda üt ám, a hová néz! Hallik a nevetésén. Akkorákat kaczag, hogy ha az asztal tetején a „pap“ pap nem volna, talán az sem állná egy kis bohóskodás nélkül. Pedig hát min is kaczag ugy a bolondos fiu? Jó részt maga se tudja! Az asztagrakó Mihály, vagy István bácsin ugyan nem, sokkal nagyobb tisztelettel van iránta, és lehet is. Nem adódik mindenkinek, ott állhatni az asztag tetején és ugy rakosgatni a kévét, hogy levegő járja, eső ne érje és ha még ugy belemarkolászik is szél és vihar, még se mozduljon ki helyéből. Tudomány kell ahoz, és van is tudomása hires-nevezetes voltának! A hogy ültében a lábát veti szélylyel, a hogy a szalmatekercset csavargatja, no meg a hogy egész nap szavát sem lehet venni, legfölebb ha egyet-egyet mordul le az alanti világnak, hogy ne visszájára fogják, pedig dehogy fogják, maga a mint mondja is somolyog rá egyet a bajsza alatt; csakis épen a tekintély végett mondja, azután meg a csutora végett, a melynek ilyenkor ugyancsak van keletje; nem is csuda, nagy hajtás déltől napnyugatáig és az a tiz-tizenkét szem turósgombócz sem tarthatja örökké össze a testet és a lelket; kell oda még egyéb is ilyen erős munka idején, ha mindjárt százszor asztagrakó is az ember. Szólni ugyan dehogy szólna róla; majd bizony, jó is volna! Elég annak egy morgás, a ki a szemével azt az egész határt belátja. Tudja azt még tán a négy ökör is, a mint a megrakott szekeret a kapaszkodó dülőuton az ő rendes méltóságos lassuságával végig döczögteti. Fenn a tetején bátran alhatik a béres, pedig dehogy alszik, csak ugy mélázgat magában; még csak azt se tudja, hogy fütyörészget hozzá. Hej, merre csattangolnak most ennek a gondolatai, isten a mgmondhatója, mert fiatal a legény és mikor lesz még szombat este, azért olyan szomoru a szive. Szomoru is, égető is, ragyogó is, akár csak feje fölött a delelő nap, nem is birja ki az ember szeme, annyira csupa tüz és fény és szépség! „Csáli hajsz!“ a bizony, különben még talán baj is lehetne! Ijedten kapja föl fejét, a miért a jámbor párák hirtelen meghőköltek. Pedig hát dehogy hőköltek! Az az egész, hogy egy kis nyurga fehérceléd, ételes kosárral a fején, nagyon közel talált feléjük menni, azután kissé magasra felnyujtotta a nyakát és az oktalan pára talán azt hitte, hogy oka van annak és megálltak maguktól. Pedig hát: „Há mész, Boriska?“ ez az egész, a mit a legény tőle kérdez, és a felelet is ugy illik a kérdéshez, mint az a mosolygás a leány ajkára, és a többi beszélgetés is olyanformán. Nem is ügyelek a szavakra, inkább csak a mosolygást nézem, a hogy oda száll a szekér tetejére, onnan meg vissza, mennyire tele van az édes mézzel, szivben el nem férő kimondhatlansággal, — oh beh csak okos egy ur az az asztag, hogy egész idáig ellátszik! „Csáli hü!“ különben még ott felejti magát az a két bohó fiatal, ebben a gyujtogató napvilágosságban.

Otthonn meg a házban, az ur, az asszony, ha száz kezelába volna mindegyiknek, mind kevés volna ahoz a szeri-száma néküli sok munkához képest, a mi pillanatról-pillanatra üzihajtja. Csak az asszonyi munkát ha veszszük, a sok arató élelmezése, maga az ebéd, csupán csak a turós gombócz, a mi nélkül meg nem eshetik az aratás, olyan mennyiségben, hogy egymás tetejébe rakva, talán az egyptomi gulák magasságával érnének föl! Az effélékre felette ügyetlen férfielme el se tudja képzelni, hogyan lehet ezeket igy napról-napra előteremteni, annyi tésztát megdagasztani, annyi hat fontos ágyugolóbist töltögetni, gömbölygetni; azután a megfőzetésükre szükséges edények, azután a kihordatás a mezőre, a rendes időre; a mellett a bor, mert a pinczére is az asszonynak van most gondja; a férfitól az szintén ki nem telik; azután a kenyérre is, mert a miért a turós gombóczok hat fontos ágyugolóbisok, ne tessék ám hinni, hogy az arató kenyeret is nem eszik még hozzá! Eszik biz az, és még a kenyérhez is kenyeret eszik, tudniillik délben, mert reggel „fölöstököm“-re szalonnát apritgat hozzá, és ez szintén az asszony fennhatósága alá tartozik, mint minden, a mi a kamrából kerül; én valóban nem tudom, hogyan győzi fejében tartani, ha még ugy körül van is kötve selyemkendővel, különösen ha azt is hozzá veszszük, hogy a liba, kacsa, pulykával milyen borzasztó baja van neki ilyenkor, nehogy a kerék keresztül menjen rajtuk, mert ők maguk a pákozdik bizony nem bánják, csakugy lesik-várják, mikor jön a forduló. Azután a cselédek, már mint a konyhabeliek, épen most, aratás idején, mintha soha életükben kalászt se láttak volna; csak egy pillanatra ha az asszonyt sarkukban nem tudják, bizonyosan a szérü körül jár az eszük, a patvar tudja, miért!

Igy foly ez most ország-, vidékszerte napról-napra, kora reggeltől késő estig, és még akkor sincsen vége, mert akkor uj munka kezdődik, talán valamivel kellemesebb, de bizonyára nem kevésbbé fáradságos. Tudniillik haza jön a férj, és ha csak fáradt volna, vagy akkor hát éhes volna! De még csak nem is éhes, legalább ugy mondja, hogy nem tud enni, a sok mérgelődéstől; mert jó termés, rosz termés, mindegy, mérgelődés nélkül aratás idején nap nem mulhatik; a sok haszontalan

tolvaj, naplopó népség miatt, a melyiket egyenkint el kellene verni, annyira nem érdemesek, hogy az ember vesződjék velük, — ezt is a férfi mondja — és most ezt a felbőszült oroszlányt a feleségnek minden este elébb meg kell szelideiteni, azután felviditani, és végre megvacsoráltatni, hogy holnap, sőt holnapután is helyt álljon, — és minde rengeteg munka mellett még soha egyetlen egyszer sem hallottam tőle azt a szót: „Jaj, beh meleg van ma!“

Azért szeretem magamat visszaképzelni abba a boldog időbe, mikor engem is ugy vert künn a mezőn a delelő hőség; akkor mindjárt könnyebben viselem azt itt a nagy városban. Nem is csudálom, hogy a nagyvárosi ember, a ki soha falut nem látott, ha-nem-ha tán a vasuti kocsi ablakán át, a julius havát a Lucziferrel hozza atyafiságba. Mit tudja az, hogy mennyivel nagyobb melege van most a falusi gazdának! Másrészt azonban arról a sokféle gyönyörüségről, a miben a falusi élet olyan gazdag, szintén nincsen neki fogalma. Ha tán látta is egyszer-egyszer szemével, de nem fogadta be a lelkébe. Egészen más lélek az, mely a természet csudaszép világát eszményként imádja, mint a milyent a nagy város terem. Ott az eleven csendesség, az ezerszinü egyformaság, a leplezetlen szépség, az örökké nyilt, örökké igaz valóság mellett a verőfényes költészet, susogva minden bokorban, zenegve minden fáról; mig itt az ember, az ember, és mindig és mindenütt csak az ember, a ki a teremtés urának szereti magát czimezgetni, és mikor egy kicsit melege lesz neki, kész a halálos háboru, az egyik egy, a másik meg ezer lelket pusztit el, a szerint, a mint módja van hozzá; az az egész mostani háboru nem más, mint hogy egy ilyen „teremtés urá“-nak nagy melege lett egyszerre, és a helyett hogy ugy tett volna, mint az Isten, a ki a nagy meleggel életet érlel és világokat táplál, ő, a „teremtés ura“ életet ont és világokat pusztit; ilyenek ezek a „teremtés urai“; nem is emberek, ördögök, azért szeretek ugy vissza-visszagondolni a falusi életre, hogy ha már ott nem lehetek, legalább a lelkem gyönyörködjék benne.

Itt, a nagy városban ugy sincs most semmi ujság. Nagy a meleg, és akkor a városi ember eszik, iszik, de nem gondolkodik. Nem is él, hanem csak teng. Csinál magának nyári csuszkát asphaltból és végig karikázik rajta; nyilván azért, hogy a téli hideg jusson eszébe, mikor csak ugy szakad róla az izzadság. Vagy rendeznek távgyaloglást Parádig, juliusi hőben, a mi már nem is emberkinzás; hanem hát mit is csináljon itt az ember, ebben a nagy melegben!

Csak Siposs Antalnak volt lelke hangversenyt rendezni e héten. Tulajdonkép vizsga volt az, felsőbb tanodájának növendékeivel, de ő a vigadó kis termét vette ki e czélra és elnevezte hangversenynek. Bátran is tehette, akár a sorrendet, akár a játékot ha veszszük. A növendékek csakugy megérdemelték a sok tapsot, a mit a közönségtől, miként a jeles mester a szép koszorut, a mit a rövendékektől kapott ez alkalommal.

Még egy hangverseny volt e héten, hanem ez már kivül volt a vámon, az Erzsébet-fürdőben, tehát jórészt falun, azert nem csuda, ha az ének, a tánc és minden a legkedvesebben ütött ki. Settel Irma és Péchy Ilona kisasszonyoknak ismételni kellett a magyar népdalokat, olyan gyönyörüen énekelték, és Zacharevics Mari kisasszony és Enselné Szentmiklósy Ilona asszony szintén köztetszés mellett müködtek közre; az átalános jókedv aztán egy kis tánczot sem tagadhatott meg magától.

— i — r.

A keleti háboru.

E héten jóformán semmi sem „történt“ a csatatéren, azaz nem verekedtek; a szerbek megelégedvén azzal, a mit kaptak, minden felül visszahuzódtak, a törökök meg, ugy látszik, összeszedik minden erejüket, hogy az utósó, döntő csapást mérjék reájuk, a mi minden valószinüség szerint meg is lesz, mert a szerbek, különben sem valami jól fölszerelve, most, az eddigi vereségek által még bátorságukat is elvesztették. Nagy is a csüggedés Belgrádban; vádolják a kormányt, minek ereszkedett ilyen eszeveszett háboruba, és azonképen a vezéreket, minek engedték magukat megveretni. Csernajeff áruló, Alimpics nem különben, Lesjanin ügyetlen, Stratimirovicsot, a mi derék szerb tábornokunkat, fájdalom, végkép kiutasitották és most a mi kormányunk volt kénytelen elfogatni őt; bár csak ott maradt volna, a hol volt! A szerb seregek fölött most Nikolics hadügyminisztert akarják főparancsnokká tenni, egy olyan embert, a ki eddig többet forgatta a tollat, mint a kardot; Milan fejedelem meg, a kit a török kormány lázadónak nyilvánitott, a skupcsinát akarja összehivni, hát ha ez tud neki tanácsot adni, mikép rántsa ki magát és országát a bajból, melyben nyakig ül.

A közelebbi napokban tehát okvetlenül nevezetes csaták fognak vivatni, a melyek hogy a törökök részére kedvezőleg üssenek ki, a közerkölcsi tekinteteken kivül még azon okból is ohajtandó, mivel a diplomáczia, mint irják, már is mindenképen azon mesterkedik, hogy az igazságos ügy diadalt ne ülhessen. Ha hamarosan tönkre nem teszi a szerbet, megeshetik, hogy békekötésre kényszeritik, oly békekötésre, mely csak behegeszti a sebet, de meg nem gyógyitja, hogy az első kedvező alkalommal ujra felfakaszthassák. Igy szereti ezt a muszka, az ő szláv vágyainál fogva. Most ugyan a békét hordja ajkain, de — avagy Románia és Görögország a maguk fejéből mozgósitják seregeiket? Sem a maguk fejéből, sem a maguk erszényéből, a mely — már mint az erszény, — olyan üres, hogy napról-napra is alig telik! A polgárosodásnak minden igaz barátja tehát szivből kivánja, hogy a török csak minél előbb alaposan elkészüljön ellenségével. Csak igy remélhető a tartós béke.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége a tardosi római katholikus templom felszerelésére, továbbá a tatár-szentgyörgyi iskola és kántorlak felépitésére 100—100 frt segélyt adományozott magánpénztárából. — Latinovics ur az istvántelki gazdasági egyesületi intézetbe egy gyermeket küldött, kiért három évig a 150 frt dijat fizetni fogja.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jablonszky Lajos fővárosi fiatal képzett tanitó közelébb vezette oltárhoz Dominovits Teréz nevelőnőt. — Budapesten a kedves és jótékonyságáról tisztelt Rozenberszky Aranka kisasszonyt közelébb jegyezte el Mezey Lajos vasutigazgatósági titkár. — Keszthelyen Eichner Anna kisasszonyt eljegyzé Szakál Antal színész. — Budapesten dr. Muraközy Dezső, a füzér-radványi uradalom orvosa, e napokban tartotta esküvőjét Szimliszt Ilona kisasszonynyal. — Csikszeredán Várkövy Sándor vidéki színész, e napokban vezette oltárhoz Király Szidónia kisasszony fiatal színésznőt. — H. Szoboszlón Boros Géza, a 39. gyalogezred kapitánya, e hó 16-dikán jegyet váltott Lenthe Etelka kisasszonynyal, Lenthe Pál, ottani járásbiró kedves leányával.

⁂ (*József főherczeg*) most Alcsuthon teljesen gyermekei nevelésének szenteli minden idejét. Legközelebb Bockelberg Ernőt, a nemzeti torna-egylet müvezetőjét hivta meg gyermekei mellé, hogy pár hónapon át őket a tornászatban oktassa. A régészeti kutatásokat kedvelő főherczeg legközelebb kitünő mammuth-fogat ajándékozott a muzeumnak és az alcsuthi birtokán kiásott római cserép-edényeket is beküldte.

⁂ (*A gazdasszony-egylet*) közelebb tartott választmányi ülésében elhatározták, hogy ujabb tizenhét árva lányt vesznek föl, továbbá a polgári első osztály dicsretesen bevégzett négy árvalányt, köztük az elhunyt Réthy szinmüvész leányát, az állami tanitónő-képezdébe való felvételre ajánlják a kormánynak. Az uj árvaházi tanév szeptember 15-dikén, és a beiratás augusztus 20-dikán kezdődik. Az intézetben most már száz árvalány lesz. Benlakásra felvett növendékek az elemi folyamban 250, a polgáriban 300 frt évi tartásdijt fizetnek.

⁂ (*Andrássy Gyula gróf*), mint Bécsből jelentik, nyolcz napi szabadságidőre Magyarországba utazott. A grófné, mint sajnosan értesülünk, egy idő óta gyöngélkedik, és az uj-füredi hidegviz gyógymódot (Tátrafüred mellett,) fogja használni.

⁂ (*Pauli Hugó*) (Pálffy) tervet készitett egy honalapitási emlék felállitása iránt s beadta a közmunkatanácshoz. A rajz nagyszerü szökőkutat mutat, talapzatán történeti mozzanatokkal, minők a hofoglalás, szent István keresztsége, a törökön vett diadalok, a szabadságharcz s királyunk megkoronáztatása. Lennének még rajta nagy magyarok szobrai, nemzeti czimer, Minerva-alak sat. A közmunkatanács elég szépnek találta e tervet, csak azt az egy kifogást tette ellene, hogy drága.

⁂ (*Klapka tábornok*) e hét folytában mégis Konstantinápolyba utazott, s onnan irt egyik budapesti ismerősének, a melyben többek közt mondja: „Hosszas vonakodás után végre mégis elhatároztam, hogy engedek török barátaim ismételt meghivásának, s néhány hétre Konstantinápolyba megyek. Semmikép sem történik ez azért, hogy mint Landsknecht idegen hadi szolgálatba lépjek, hanem csak azért, hogy bizalmas módon az eseményekre, a mi javunkra, némi befolyást gyakoroljak. Hazafiui kötelességet teljesitek és semmi egyebet. Ha Szerbia egy millió lélekből képes volt 140—150,000 embert lábra állitani, mennyit állithatnak ki ellenünk a konföderált délszláv tartományok: Szerbia, Bosznia, Herczegovina Montenegro, s eshetőleg Horvátország és Szlavonia, Oroszország intésére, azon esetre, ha ez utóbbi hatalommal előbb vagy utóbb bajba keverednenénk? A legbiztosabb forrásból irhatom azt is, hogy Szent-Péterváron minden módon igyekeznek Romániát is belekergetni az uj duna-balkáni konföderáczióba. Igy aztán mindent összevéve, több mint 12 millió lélek lenne, kik Törökország megsemmisülése után nem ismernének más ellenséget, mint bennünket.“ — Klapka tábornok emlékiratai, még az őszszel egyszerre öt nyelven fognak megjelenni, és a kor legnevezetesebb eseményeihez és a közelmultban vagy jelenleg szereplő majdnem valamennyi államférfiak ismeretéhez a legbecsesebb adalékokat fogják szolgáltatni. A mü három kötetből fog állni, melyek közül az első a születéstől a 48—49-diki forradalom végeig, a második 1850—60-ig, a harmadik 1860-tól a mai napig terjed.

⁂ (*Szabó Samu*) kolozsvári református tanár, a székelyudvarhelyi katholikus gymnázium könyvtárában 1526-ból való igen becses magyar nyelvemléket födözött fel. Egy 188 lapból álló kézirat ez, első része „Judith könyve“, irta Nyujtodi Andrási 1526-ban, Judit huga számára, latinból magyarra forditva. A végén következő sorok állnak: „Imé azért én szerető hugom, Nyujtódi Judit, az te neveden való szent asszonyok könyve, melyet én az te szegény bátyád, Nyujtódi Frater András megirtam az deáki bötüről ez magyar nyelvre, az te hozzád való atyafiságos szeretetnek miatta meggyőzettetvén,“ stb. A több szintén vallásos tartalmu.

⁂ (*A zeneakadémia*) növendékei e napokban utolsó vizsgája alkalmával magyar zongora-hangversenyben mutatták be magukat és Feigler Janka kisasszony és Aggházy Károly Liszttől rhapsodiákat adtak elő, mindakettő kiváló technikával. Aggházy e mellett a zeneszerzés terén is figyelmet keltő müködést mutat föl. Busse Alvin kisasszony (egy brit hölgy) id. Ábrányi Kornéltól két magyar zeneképet zongorázott, meglepő magyaros kifejezéssel. Knapp Ilka kisasszony Volkman Robert „Magyar dal-átiratait“, Kalmár Lenke és Lépessy Ilona kisasszony Székely Imrének két magyar zenemüvét játszották sikerülten; Nikó Hortensia kisasszony végre id. Ábrányi Kornél egyik zeneképével aratta a megérdemelt tapsokat.

⁂ (*Utazó ügynökök*) kóborolnak az ország különböző részein, kik mint biztositó társulatok és pénzmüveletekkel foglalkozó intézetek megbizottai sok csalást és zsarolást követnek el. A belügyminiszter a hatóságok figyelmébe ajánlja őket, s utasitást adott, hogy az ily ügynökök kötelesek megbizatásukat hitelesen igazolni, s ha nem képesek, azonnal a legközelebbi járásbirósághoz kisérendők.

⁂ (*Egy látogatás.*) Oda huzott a szivem. A szerelmesek tudni fogják, hogy miért. A kit szeretünk, ne csak akkor szeressük, mikor gyönyörüségünk, hanem akkor is, mikor szomorkodik, ez az igazi szerelem, mondám magamban e napokban, és betekintettem oda, a hol éven át annyi boldog órát töltöttem, kinek édes igézetétől annyiszor elfeledkeztem a földi világról és az üdv honában véltem magam lenni, felolvadva gyönyörbe, imádatos kéjbe. És a mint beléptem, — az az elhagyatottság! Az egyetlen élő lény, a kivel találkoztam, Benkő baratom volt, mert a nemzeti szinházról szólok. Csupán csak ő nem hagyta el az édes, boldog órák istentelen templomát, csupán csak az ő hüsége őrködik most a müvészet és költészet üresen hagyott fészke fölött. Első perczben valami mithoszi alaknak néztem, valami trónja-vesztett Kronosznak, a ki elnyelt valamennyi isteneket és istennőket, nimfástól, faunostul, és most egyes-egyedül járja az örökkévalósági pusztát, azon gondolkodva, valjon hogyan és mikép lehetne maga-magát is elnyelni. Igazán olyanformát olvastam le rabszolgakereskedői kalapja alatt, őseredeti becsületes „lófü“ arczáról. Rajta kivül egy lélek sem volt az udvaron, még csak egyetlen egy balettánczosnő sem. Mondom, egy üres, szélylyel hányolódott menyország.

Mentem tehát tovább, először is a szinpadra és először is valamibe beleestem, mert égen, földön, minden felül sötétség volt körülöttem, valoságos pokoli sötétség. Sehogy se tudtam tehát, hogy mibe estem bele, csak hogy benne voltam valamiben, a mi arra kényszeritett, hogy — megkövettem szépen — mind a két lábam fölfelé álljon, a fejem meg lenn feküdjék, valami nagy keménységen, a mi nem épen kellemes helyezet, és ügyekeztem is kimenekedni belőle, két kezem segitségül hivása mellett, mire aztán a világ himbálódzni kezdett alattam, felettem, körülöttem, mint valami bölcső, minél fogva aztán nagyon nehezen sükerült valahogy mégis emberi állásba tenni magamat. A nagy testi-lelki megrázkodtatásnak legalább az a haszna volt rám nézve, hogy világos latást kaptam tőle; kezdtem látni a pokoli sötétségben is; kezdtem megkülönböztetni a körülöttem le-

vőket; kezdtem megismerni, hogy a mibe bele estem volt, az egy aranyozott valami; félig kocsi, félig bölcső, félig szánkó és két páva volt elébe fogva; ahá, az, a mibe a tündéreket az egekbe szállitják! — és ez az olimpi alkalmatosság most itt hever a földön, és én majd a nyelvemet haraptam le, a mint belezuhantam!

Nem mertem tovább menni, féltem nehogy még az Orkuszszal is találkozzam. A menyországból csak megmenekedhettünk, de az Orkusz nem ereszti ki prédáját, még a szinpadon sem. Visszafordultam tehát, a merről jöttem, és ott aztán megtudtam, hogy azért van ez igy, mivel a menyei birodalom „kura“ alatt van, vizsgálat alatt minden külső-belső része, és a hol engedett az időnek, ott tesznek róla alaposan, tüvel, czérnával, kalapácscsal, fürészszel; ha tetszik, megis nézhetem, és dehogy tetszett! Csak egy szépség van a világon, a mi pongyolában is szépség, és ez az egy nem a müvészet. Ajánlottam tehát magamat a hü Benkő barátomnak, mert most ő ott az ur, és haza tértem, egy tudattal gazdagabban, tudniillik, hogy azért van a nemzeti szinháznak minden nyáron két havi szünete; azután meg azért is, hogy ez Olimp istenei és istennői az országban szélylyel nézhessenek. Hadd tudják meg, hogy a hol csak megfordulnak, mindénütt koszoruk teremnek számukra; akkor idehaza is mindjárt jobb kedvük van.

És? „Oh, ki veletek vitorlázhatnék, ki veletek hajókázhatnék!“ — (hü fordítás) — valjon hol járnak? Prielle Ungváron, Ungvárról Nyiregyházára, Nyiregyházáról Máramaros-Szigetre;— Felekiné Sió-Fokon, Sió-Fokról Foktőre, Foktőről egy árokba, a hol — hála istennek — csak az egyik karját ütötte meg egy keveset. (Majd beszélek én kegyeteknek egyszer valamit erről a müvésznőről! Hogy miben fáradozott, mielőtt elment hazulról! Majd megtudják, milyen szive van ennek a müvésznőnek!) Lendvayné Pápán, Pápáról Füredre; a férfibeli istenek közül meg Ujházi, elébb a gyönyörü szép Somogyban, Kaposvárott, onnan meg a kolozsvári szinházhoz, és igy tovább, ki erre, ki arra, mindenfelé hirdetve az örökkévaló müvészet idvezitő igéjét, mig nekünk itthon a népszinház maradt.

⁂ (*A népszinház.*) Ez áll, mint a Sion hegye; több kolbász, mint nap; ma ez, holnap az a vendég, néha kettő is, és egyik nevezetesebb a másiknál; ma Odry, a ki, szegény, még sem hagy békét a népszinháznak; holnap Baloghné asszony Kolozsvárról, ki a hányszor látjuk, annyiszor szép és kedves és érzésteljes, a mellett ugy dalol, mint a fekete rigó; tegnap meg a kis Vidmár Erzsike, egy kis fiókénekesnő, a ki csak tegnapelőtt repült ki a képezdei fészekből és a „Háromcsőrü kacsá“-ban oly szépen énekelt, hogy legjobb barátjai azt mondják neki, ha még egy kicsit tanul, hires operette-énekesnő lesz belőle. A mellett meg Szigeti József mint Sas uram a „Kisértet“-ben, és itt alkalmat veszek magamnak, Előrit is fölemliteni; drága kincs ez a népies szakmában, elannyira, hogy egy lélegzetvétel alatt Szigeti Józseffel lehet őt megemliteni. Fodrákot adta, a csizmadia-inast, és hogy adta! Azután Szathmáryné, mint Rochard Kalatin a „Házasság gőzerővel“ ujdonságban; szóval olyan ott az élet, mint a csik; a közönség gondolathoz sem juthat, annyira csillog-villog körülötte a csiricsári. — A budai szinkörről végre nincs mit mondanom e héten; csendes életet folytatott; egy pár rémdráma kisértgetett, a mitől természetesen nagyon félek; péntekre meg valami Heks és Svárcz voltak kilátásban, „Borgia Lucretiá“-val. Majd a jövő héten megmondom, ha ezek is a kisértetek országából valók.

⁂ (*A kolozsvári szinház*) intendánsa felhivta a biráló bizottság által dicséretesen fölemlitett „Kis Ördög“, „Boczi Terka“ és „Nagyralátó“ czimü népszinmüvek szerzőit, hogy az előadatás iránt érintkezésbe tegyék magukat vele. Biztos forásból tudjuk, hogy a „Boczi Terka“ szerzője Szegfi Mór, és már meg is felelt az intendáns ur fentérintett kivánságának.

⁂ (*Vegyesek.*) A szegedi kiállitásra szánt női munkatárgyak e hó 27-dikéig a nőipartanoda helyiségébe (nagykereszt-utcza 2. sz.) küldendők. — Széchenyi emlékszobrának felállitására e héten fogtak hozzá, a menynyiben a tért, a hol fel fog állittatni, az akadémia épülete előtt, deszkával keritették körül. — Az a hir, hogy Horváth Boldizsár a herczeg Esterházy-családnál élethosszig tartó állást fogadott volna el, ujabb értesülés szerint, az „élethosszig“-ra vonatkozólag, alaptalan. — Gróf Batthányi Elemér és Márkus István országos képviselő e napokban utaztak el Widdinbe, a török szerb háboru szinhelyére. — Arany János mult csütörtökön utazott el Karlsbadba. — Nedeczky István emlékiratokat irt Deák Ferenczről, melyek négy nagy kötetet fognak tenni, de csak később kerülnek sajtó alá. — A honvédtiszti özvegyek és árvák segélyalapja javára e hó elsején az Orczy-bertben rendezett bálban, 296 frt 60 krra ment a felülfizetések összege. Legnagyobb összeget adtak: József főherczeg 100 forintot, Szende Béla miniszter 15 forintot, Coburg Gotha herczeg 20 forintot, sat. — Az őstörténelmi kiállitás már is több mint tizenötezer darabból áll, és ez legnagyobb részben Römer Flóris fáradhatlan buzgalmának köszönhető. — A zeneakadémia jutalmát, mely az idén csak 10 arany, a tanárok Aggházy Károlynak, az akadémia szép reményekre jogositó növendékének itélték oda. — „Egy magyar pápa“ czimü szindarabot adtak közelebb a vidéken, tetszés mellett. Szerzője Liszka Béla, Jakab István, nyugalmazott helytartósági tanácsos és a magyar akadémia tagjának szép tehetségü és jeles törekvésü unokája. Tárgya a Hohenstaufok idejéből van meritve. Főszemélye János bibornok, a pápai szék egy magyar praetendense, ki azonban az ellenpápa által elüzetett. — Az „Erdély“ által kitüzött hat arany pályajutalmat Ember György, nagyváradi tanitó nyerte el, „A falu árvája“ czimü elbeszélésével. — Tóth Kálmán jeles költőnk „Az irigyek“ czimü uj vigjátékot ir, melylyel már legközelebb elkészül. — A fővárosban e hó 9-dikétől 15-dikéig született 238 gyermek, elhalt 273 személy; a halálozások tehát 35 esettel mulják felül a születéseket. Az uj szülöttek közt volt 115 fiu, 125 leány. A halottak közt volt 156 férfi, 117 nő, egy éven aluli gyermek 114.

⁂ (*Halálozások.*) Nagykőrösön Mészáros Zsigmond, köztiszteletben állt református egyházi gondnok, mult szombaton 57 éves korában jobb létre szenderült. — Elhunytak továbbá: Uj-Fehértón özvegy Szögyéni Szögyény Sándorné, született Leszkay Katalin asszony, életének 81-dik évében. — Fehér Péter érdemdus, buzgó tanár, élete 46-dik évében, Kecskeméten — Kriegler József apát, hosszu időn át Budapest összes elemi tanodáinak főigazgatója s legutóbb tardoskeddi plebános — Bozó Pálné, született széki gróf Teleki Auguszta, egy müvelt és nemes lelkü urhölgy, gróf Teleki László nővére, e hó 16-dikán, életének 63-dik évében. — Szilas-Balhásón Kenessey Antalné, született tagyossi Csapó Anna, e hó 13-dikán, életének 64-dik évében. — Láng Frigyes, kereskedelmi miniszteri számtanácsos, élte 52-dik évében. — Német-Sürüben Hencz József haszonbérlő, ki jeles gazda és lelkes hazafi volt. — Nagyváradon

Kovács József csendbiztos, kit orvul lőttek meg; özvegy és négy árva maradt utána. — Nagy-Kanizsán gróf Pongrátz Árpád (35 éves) nyugalmazott főhadnagy agyonlőtte magát egy terménykereskedő háza előtt, kinél tőle elvált neje szolgálatban áll, s nem akart kibékülni. Béke hamvaikra!

Divattudósitás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: virágkoszoru, kis tűpárnára, vagy tálczára, a közepén A G betükkel.

A 2-dik szám: fehérnemüek diszitésére való csik mintája, horogöltéssel dolgozandó.

A 3-dik szám: B C D betük, fehérnemüekre.

A 4-dik szám: J és G betük.

Az 5-dik szám: M és N betük, asztalnemüekre.

A 6-dik szám: szivartárczára való himzés rajza, bőrre himzendő vastag selyemszálakkal.

A 7-dik szám: szélesebb fehér himzésre való minta.

A 8-dik szám: V és D betük, asztalnemüekre.

A 9-dik szám: keskeny nyakkötő sarkába való kis czifraság rajza.

A 10-dik szám: A és S betük.

A 11-dik szám: E és M betük.

A 12-dik szám: kis főkötő hátrészére való kerek himzés rajza.

A 13-dik szám: ruhák diszitésére való himzés rajza.

A 14-dik szám: L és A betük, zsebkendőre.

A 15-dik szám: H és D betük, asztalnemüekre.

A 16-dik szám: H és M betük, ugyanarra.

A 17-dik szám: H és C betük, szintén e czélra.

A 18-dik szám: gyermekelőke, finom piqué-re, fehér vagy szines pamuttal kivarrandó.

A 19-dik szám: zsinórzási minta ruhákra, asztalteritőkre, stb.

A 20-dik szám: A és C betük.

A 21-dik szám: finom nyakkötő végébe való csipkemunka, point de lace-ból dolgozandó.

A 22-dik szám: O és C betük, házi fehérnemüekre.

A 23-dik szám: M és P betük.

A 24-dik szám: betét fehérnemüekre, angol himzés.

A 25-dik szám: E és L betük.

A 26-dik szám: C és H betük.

A 27-dik szám: M betü.

A 28-dik szám: F és S betük.

A 29-dik szám: D és J betük, az egyik betü fehér, a másik pedig szines fonállal himzendő.

A 30-dik szám: S betü.

A 31-dik szám: fehérnemüekre való finom himzés rajza, angol himzés.

A 32-dik szám: A és O betük, zsebkendőkre.

A 33-dik szám: H és betük, asztalnemüekre.

A 34-dik szám: matróz gallér rajza, finom madapolánra ivekben kivarrandó.

A 35-dik szám: zsinórzási minta gyermekruhákra, szines alsó szoknyákra stb. És végre

A 36-dik szám: E és J betük takarókra, abroszokra stb.

Szótalány.

Velyáczky Juliától.

Első szótagom megékezve,
S p-vel végén megtoldva,
Oly tulajdon, mely sok szivnek
Nyugalmát elrabolja.

Elsőmet ha másodikom
Elejével megtoldod,
Azt a szót kapod, mely nélkül
Ritkán gyógyit orvosod.

Elsőm és szint' másodikom'
Megforditva kiejtve,
Azt jelent, mi házba lépve
Első tekint fejedre.

Elsőmet ha megforditod
És aztán megékezed,
Azt mondod ki, mi a földön
Czéljaidra elvezet.

Másodikom fejét véve,
Betünek a neve,
De meg szó is, ellenünket
Kergetjük el vele.

Ugyan ekkép megékezve,
Szintén külön álló szó,
S azt jelenti, a mely nélkül
Kés és olló soh' sem jó.

Harmadikom, vége nélkül,
Szintén kis szócskát jelent,
És pedig olyant, mely soha
Sincsen magasban és fent.

Harmadikom megforditva,
S megkettőzve elejét,
Olyat jelent, mit hidegben
Az ember leginkább véd.

Egészem csak három szótag,
Évezredes nagy talány,
Megfejtésén sokat szenved,
S mily szivesen! akár hány.

Megfejtési határidő: augusztushó 20-dika.

A f. é. 26-dik számban közlött rejtveny értelme:

Szüret.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Pántz Ödönné, Koch Rittinger Etel, Kastal Ida, Antal Mariska, Grundböck nővérek, Gedeon Gáspárné, Biró Klára, Mandits Erzsébet, Homonnay Julia, Nagy Julia, Kovács Morvay Julia, Mózesy Anna, Csákány Teréz, Bajza Karolin, Fényes Róza, Gábor Izabella, Novák Anna, Tüköry Antalné, Buday Ignáczné, Fodor Emilia, Marosy Karolin, Petko Lászlóné, Temesváry Erzsébet, Eszéky Milka, Velyáczky Julia, Fett Szerbák Ilona, Farkas Károlyné, Weiner Luiza és Lotti, Sárkány Ilka, Tóth Klára és Nelli, Ádám Gizella, Bihari Róza, Okolicsányi Klementin, Kállay Biri, Mártouffy Irma, Soós Gyuláné, Nagy Szüts Ilka, Dobronyi Katalin, Asztalos Jolán, Jóo Etelka, Szalay Amália és Dóri, Sárossy Ida, Tóth Ferenczné, Fülöp Horváth Emilia, Sigray Etelka, Reményi Petronella, Halász Anna.

A 25-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Sáary Etelka, Ferencsevics Teréz, Halász Anna, Tóth Károlyné, Sigray Etelka, Sárossy Ida.

Tartalom.

A ki legyőzte Ponson de Terrailt, Lauka Gusztávtól. — Szeress! Rónay Kálmántól. — Az izlésről. — A hóban, Passauer W.-től. — A bolgárok. — Egy hét története — A keleti háboru. — Budapesti hirvivő. — Divattudósitás. — Szótalány. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.)

és Grisik Adolf áldozatkész szigeti polgár egyenkint harmincznegyven vendég teljes ellátására ajánlkoztak. Példájokat követi a többi előkelő polgár és tisztviselő is.

Balaton-Füreden 680, Harkányon 620, Herkulesfürdőben (Mehádia) 1536, a Margitszigeten 460, Pőstyénben 1254, Tátrafüreden 297, Trencsén-Tepliczben 1020 volt a vendégek száma e héten. — A külföldi fürdők közt leglátogatottabb Baden-Baden 16531, Karlsbad 12188, Wiesbaden 33052, Teplitz és Schönau 18653, Kissingen 4477 és Marienbad 5642 vendéggel.

Nagy-Mihályban, Zemplénmegyében, e hó 13-dikán Brenning vaskereskedő és neje a reá nehezült anyagi csapások sulya alatt kétségbeesve, elébb széngőzzel, azután mirenynyel kisérlették meg kivégeztetni magukat, s mikor egyik sem sikerült, a férj revolverét vette elő, mellbe lőtte nejét, s rögtön reá magát lőtte meg. Szerencsétlenségre egyik lövés sem volt rögtön halálos, s a sebesültek vérökben fetrengve, a legnagyobb kinok közt érték el a reggelt, s bár az orvosi segély mindjárt kéznél volt, megmentésük az elvérzés folytán mégis lehetetlenné vált, s délig mindketten meghaltak. A gyászos véget ért házaspár gyermektelen volt.

Vidéki vegyesek. Nagy-Kőrös derék fiatalsága közelebb bált rendezett a Széchenyi-kertben. A nők egyszerüen öltözve jelentek meg s fesztelen kedélyességgel mulattak. — Esztár táján e hó 7-dikén gróf Pálffy Daun Vilmos honvéd lovas ezredessel oly szerencsétlenul esett el a lova, hogy a gróf veszélyes sérüléseket szenvedett orrán, homlokán, szeme körül, s most Nagyváradon gyógyitják. — Az erdélyi részekben garázdálkodó Deanu rabló fejére 500 frt van kitüzve annak, ki élve keriti kézre, ha pedig halva, 400 frt. — Csehi község Nyitramegyében e hó 10-dikén csaknem egészen leégett.

Különfélék.

⁂ (*A „Stefano“*) nevü 675 tonnás magyar vitorlás hajó mult évi juliushóban kőszénrakománynyal Cardiffból Hongkongba indulván, oktoberhó 27-dikén reggeli 2 órakor egy sziklagerinczre jutott, a hajó teste a hullámok által összetöretett, s Miroslavich Balázs kapitány 6 hajóslegénynyel a tengerben lelte halálát. A személyzetből megmaradt tiz embernek sikerült partra jutni, és gyökérrel és nyers hallal táplálkoztak. Majdnem fél évig tengődtek igy e vadonban a Cuvier-fok közelében s számuk a borzasztó nélkülözések között egyre fogyott. Láttak ugyan néhányszor a part közelében elhaladó hajókat, de nem volt, mivel jelt adniuk. Végre csak a 17 éves Baccich Mihály és a 21 éves Jurich János voltak még életben, ezeket a bennszülöttek feltalálták és ez évi áprilhó 17-dikén a „Jessie“ nevü hajó fölvette és Freitmantle-be szálitotta őket.

⁂ (*Magyar zene Londonban.*) Kálozdi és Oláh vezetése alatt most is jó czigány banda játszik az angol fővárosban, hol kivált a trónörökös szereti a magyar zenét s még budapesti látogatása óta mindig van mellette czigány. A mult héten a királynénál Windsorban játszottak, többnyire csak csárdást. — Kunstädter hazánkfia pedig uj korcsolyát talált föl Londonban s arra szabadalmat is nyervén, elnevezte „The Hungarian Skate“-nak.

⁂ (*Földrengés*) volt Bécsben e hó 17-dikén délutáni 2 óra körül, nyugatról keletnek. A három első erős lökést két gyöngébb ingás követte; az egész három másodperczig tartott. A butorokat és ablakokat megrázkodtatta, számos kémény bedőlt, s sok épület megrepedezett. Az egész városban mintegy félóráig a legborzasztóbb zürzavar uralkodott. Nagyobb szerencsétlenség azonban nem történt.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Királyunk ő Felsége csütörtökön találkozott Vilmost német császárral Salzburgban, és ott ujra elhatározták, hogy a török-szerb háboru magára szoritkozzék. — Milan hadi érmet alapitott az ő vitézei számára, melyet „Dakovo-rendnek“ nevezett el, Dakovo helység után, a hol Milos fejedelem egykor a fölkelés zászlóját kibontotta. — Milán szerb fejedelem édesanyja, Obrenovics Anna, Párisban meghalt. — Fredro Sándor János gróf, a nálunk is több vigjátéka után ismert Fredro gróf atyja, és szintén jeles lengyel szinmüiró, Lembergben meghalt, 84 éves korában. Honfitársai lengyel Moliérenek nevezték. — Kostajniczából irják, hogy bosnyák fölkelővezérek halálra itélték herczeg Karagyorgyevics Pétert, mivel kisült, hogy trónrajutása érdekében a törökkel összeköttetésben áll; a herczeg azonban neszét vevén a bajnak, megszökött. — A porta kétmillió kétszázezer forint kölcsönt kapott Christaki bankártól. — A föld vasuti hálózata 1875 végén 294,112 kilometernyi hosszaságot tett.

Megbizások tára.

Cs-ra Sz. M. urhölgynek: Köszönet kedves soraiért. Szivesen várok e hó végeig. Azon tul, ugy is tudom, egyik tisztelt előfizetőm sem fog várakoztatni, már csak szivességből sem.

Kupára L. J. urnőnek: Nagy sajnálattal mondom, hogy a régibb könyvek már nem kaphatók, azért már két előfizetési felhivásban megemlitve sincsenek.

D. Vecsére B. Gy. urnőnek: El van küldve.

Pécsre A. J. urnőnek: Igen, rendben van. A kivántat megküldtem.

Eperjesre A. O. urhölgynek: A crême szinü barége és fekete bársony csokrok igen csinosak lesznek hozzá.

Mácsára W. I. urhölgynek: Ujból megküldtem.

Vásárhelyre M. E. urhölgyrek: A legszivesebben tettem.

Tiszolczra B. M. urnőnek: Magánlevélben feleltem.

Gerliczére F. K. urnőnek: Minden el van küldve.

Pécsre D. G. urhölgynek: Köszönettel vettem.

Kanizsára F. B. urnőnek: Meterje 1 frt 30 kr, 13-re lesz szüksége.

Pozsonyba H. J. 64: Valjon nem felelne-e meg a „Kis Lap“ ohajtásának? Megjelenik hetenkint egyszer az „Athenaeum“ kiadásában. Ára évnegyedenkint 1 frt 20 kr. — Az esőköpenykék szabása nem változott, csak diszitése több. A plissé fodor, vagy pedig zsinórzás a legdivatosabb.

R. Bólyba G. A. urnőnek: El van küldve.

Tömördre T. E. urhölgynek: Postára van adva.

Gyarmatra F. D. H. urnak: Magánlevél kiséretében el van küldve.

Nagyváradra K. S. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Czeglédre D. F. urnőnek: Innen rendesen elment.

Kecskemétre Gy. M. urhölgynek: A pénzt rendesen vettem. A könyvek még a mult félévben el lettek küldve, a mülap postára van téve.

H. Dorogra F. P. urnőnek: Az 1 forint a jövő félévi mellékletre volt előjegyezve. El van küldve.

Özdögére R. Gy. urnak: Legközelebb megjelenik.

Egész évre két forintért

rendelhető meg **Kobány Bácsinál,** Budapest, Mária-utcza 916 l. szám, az igen kedves kiállitásu

KÉPES GYERMEKVILÁG

(színes czimképpel) Előfizetői mindjárt a megrendelésnél egy diszkötésü **képes- dal- és játék-** gyüjteményt is kapnak. E könyv külön is megszerezhető 50 krért.

Egyedüli tőraktára

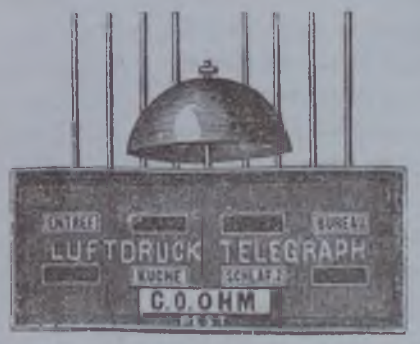
a valódi amerikai varró-gépeknek

Magyar- és Erdélyhon számára

Wheeler és Wilson

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból, ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kezfyüvarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O., Pest, Jozsefter 15. sz. uj ház-négyszög, dr. Kovács-féle házban

---

A tisztelt hölgyközönseghez!

Az élénk érdeklődés, melyek évek óta jegjobb hirben álló divat- és kész nőiruha üzletem a nagyérdemü magas uraságok és a t. cz. közönség részéről mai napig örvend, üzletem és műtermem legelegánsabb berendezése- és lényeges megnagyobbitására inditott, hogy az eleganczia és a finom izlés legmagasabb igényeinek is megfelelhessek.

Árjegyzék:

Araruhák failleből vagy atlaszból mindén szinben 70—100 frtig. Araruhák a legfinomabb kiállitásban, myrtussal diszitve 120–160 frtig. Séta és látogatási toilettek failleből 70—150 frtig. Séta- és látogatási toilettek különféle divatkelmékből 30–80 frtig Háziruhák 15, 18, 20—25 frtig Obresk átvetők en princess 20, 25—50 frtig; ugyanezek borsó-tüllből, szépen diszitve 15, 20—50 frtig. Selyemripsz jaquettek, gentleman minta, 20, 25—50 frtig. Burkonyok, legujabb mintájuak double-cachemir, double-ternoból 12, 15, 18. 20–60 frtig Legujabb mintáju eső- és uti-köpenyek férfikabát szabásuak 15, 18, 20—25 frtig. Uti-ruhák 20, 25 30 -50 frtig.

Vidéki megrendeléseknél egy régi derék és a szoknya előhosszának szives beküldése kéretik.

Elegáns és izléses aratoilettek készitesére bátorkodom műtermemet a nagyérdemü hölgyközönségnek különösen ajánlani, annál inkább, mert számos elismerő irat birtokában vagyok, melyek ezen szakmában szerzett jó hiremet legfényesebben igazolják, s melyeket kivánatra szivesen előmutatok, illetőleg beküldök.

Teljes tisztelettel

RÓZSAY Confectioneur,

Deák-utcza 5. sz.

Olcsó és tartós

Temesvári Manó

Budapesten, király-utca 1.

ajánlja

Hölgyeknek:

Füzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel	2 frt 70 kr.
Topánok Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiallitással rugonynyal	3 frt — kr.
Topánok erős chagrin- vagy borjubőrből, szegezve és csavarral, kettős talppal, rugonynyal	3 frt 20 kr.

Urkknak:

Topánok fénymázos vagy bagaria bőrből, szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős	3 frt 80 kr.
Topánok finom bőrből diszes fénymázos hegygyel	4 frt 20 kr.
Topánok orozs fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli	4 frt 80 kr.
Csizmák vizhatlan kettős bagaria- vagy fénymázos bőrből, háromszoros csavarral, kettős talppal	9 frt 50 kr.
Topánok fiuknak fénymázos vagy bagaria-bőrből	2 frt 80 kr.
Gyermek-czipők brünel- vagy bőrből szegezett talppal	1 frt 50 kr.

és még több ezer pár külömböző fajtákban.

Részletes árjegyzék-könyvek ingyen és bérmentve. — Levélbeli megrendelések pósta-utánvét mellett pontosan eszközöttetnek.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr. Killisch,** Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

31-dik szám. Julius 30-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte		Nap-nyugta	
							óra	perc	óra	perc
Jul. 30	Vasárnap	A 8 Abdon	A 7 Juda	18 C 8 Sisoas	9 Böjt, templ. el.		4	37	7	35
31	Hétfő	Loyolai Ignácz	Ignácz	19 Makrin	10		4	37	7	34
Aug. 1	Kedd	Vasas sz. Péter	Gertrud	20 Illés	11		4	39	7	32
2	Szerda	Portiuncula	Gusztáv	21 Simon Judás	12	◎	4	40	7	31
3	Csütörtök	István felt.	Lidia	22 Mária Magdol.	13		4	42	7	30
4	Péntek	Domokos r.	Domokos	23 Trophim	14 Örömn.		4	43	7	28
5	Szombat	Havi bold. assz.	Áfra, Domit.	24 Krisztin	15 Sab. Naheman		4	44	7	26

Vidéki tárcza.

A szegedi kiállitáson a női munka is szépen lesz képviselve. Budapesten a nőiparegylet gyüjti buzgón, és a vidék több helyéről is jelentettek már be, ugymint Győr, Nagyvárad, Zenta, Nagy-Bánya, Ujvidék, Pétervárad, Makó, Arad, Szent-Gothard és még más helyekről. Maguk a szegedi hölgyek természetesen szintén nem maradnak hátra. — A szegedi kiállításra Bécsből is sokan készülnek. Budapestről pedig kétszáznál több iparos jelentkezett eddig. De a szám még jelentékenyen szaporodhatik augusztus elsejéig. — A szegedi ünnepek sorát igy állapitják meg: augusztus 17-dikén a dalárünnep kezdete, 19-dikén a Dugonics-szobor leleplezése, 20-dikán a kiállitás megnyitása.

Parádon csütörtökön történt az athletikai érmek átadása a távgyaloglás győztesének s este fényes bál volt. Az első dijat száz frankos aranyérmet a győztes, Bendik István kapta, a ki a pest-parádi 18 mértföldnyi utat 23 és egy negyed óra alatt tette meg. Gyöngyösről egy ottani fiatal ember előtte ötven perczczel indult ki, gondolva, hogy onnan előbb jut Parádra, mint ő. De a fiatal ember Recsk és Parád közt kidőlt, igy Bendik jóval elébb ért oda nálánál, és megérkezésekor néhány perczet pihenve és ruhát váltva, az étterembe ment s a vendégek közt mulatott, másnap reggel pedig a Csevicze és környékére kirándulást is tett. Ribianszky József, a másik versenyző, látva, hogy elsőnek ugy sem érkezhetik be, nagyot pihent Fel-Debrőn, és kedden délelőtt tizenegyedfél órakor érkezett Parádra (tehát 42 óra alatt,) teljesen jó állapotban. Ez is szép gyaloglás.

Bács-Bodrogban regészeti s történeti muzeum-egyletet alakitanak s a gödöllőitől kérték el az alapszabályokat. Ez utóbbi, melybe ápril másodikától 57 tag lépett, 168 őstörténelmi tárgyat küldött a kongresszus kiállitására s a kongresszusnak az ujabban Valkón talált ősrégi telepekhez kiránduló tagjait egy bizottság fogja fogadni, gróf Ráday Pál elnöklete alatt.

Czegléden három év előtt egyesek áldozatkészsége s a város segélyzése Frőbel-kisdedóvodát létesitett. Hogy szükség volt rá, mutatja a növendékek nyolczvanat meghaladó száma. Az idei évi zárünnep szerdán volt, a közönség méltó érdeklődése mellett. Szakemberek is elismerték, hogy ez intézet a fővárosi minta-óvodák szivonalán áll. Saját helyiséggel bir s föntartásában és vezetésében nagy érdemük van Matolcsyné Kaas Melanie bárónő és Szalay Anna választmányi elnököknek. A kisdedek mulatságát ezuttal a nagyok táncza követte.

Tordoson és környékén nagy feltünést keltett az ottani ev. ref. lelkész: Nagy Tamás eltünése. E hó 17-dikén nevezett lelkész bement Szászvárosra, hol fizetését fölvette és adósságait kifizette. Estére hazamenvén Tordasra, minden cselédjét elbocsátá, s ő maga azon éjjel eltünt, csak annyit irván gyermekeinek: „Engem ne keresettek, mert elmegyek a világba.“ A sürgönyözés, tudakozódás mindenfelé megtörtént, de eddigelé eredmény nélkül, mert Nagy Tamásnak csak hült helye találtatott. Az egyházi iratokat és kulcsokat beszolgáltatta illető helyükre.

Temesvárra közelébb erős fedezet alatt egy jó külsejü, 30—34 éves férfit kisértek, kiről az a hir terjedt, hogy politikai bünös és az alvidéken mint izgató müködött. Később aztán kisült, hogy nem az, hanem igen is világ-látott ember; mert tiroli születésü s a közös hadsereghez besoroztatván, onnan 1868-ban Angolországba szökött és mint kereskedelmi ügynök működött. E minőségben nagy vagyont szerzett, kereskedést nyitott, de később tönkre jutott. Ekkor Amerikába, majd ismét Indiába vitorlazott, de sehogy sem boldogulhatott s a keleti zavarok már ismét Törökországban találták. Rustsukban szerb kémnek tartották és elfogták. A szerencsevadász felett — mivel nem volt igazoló okmánya — a török haditörvényszék kimondta a halálos itéletet, mire a kémnek tartott egyén inkább fölfedezte kilétét s a rustsuki osztrákmagyar konzul pártfogását kérte ki. Ezzel megmentette életét; hanem most mint szökevénynyel fognak vele elbánni.

Eperjesen egy idegen ur feltünt viselete által, s elfogták. Az illető Plató grófnak nevezte magát s több levelet is kapott e név alatt. A hatóság maga elé idézte és ott elébb azt mondotta, hogy szivviszony miatt időzik Magyarországban. Később meg azt állitotta, hogy Varsóban rablógyilkosságot követett el s azért szökött meg Oroszországból. Ezzel azt akarta elérni, hogy mint közönséges gonosztevőt kiszolgáltassák az orosz hatóságnak. De Eperjesről Budapestre küldetett s alapos a gyanu, hogy kém.

Nagyváradon egy fiatal leányt szüléi férjhez menetelre akartak kenyszeriteni, a leány azonban az illető fiatal embert nem szerette. Mikor a jegyváltás ideje elérkezett, a leányt minden felül keresték, de nem találták. A szülék kétségbe voltak esve, a vőlegény meg mérgelődött. Végre a szivárványos kutat vették vizsgálat alá, s ott aztán rábukkantak. Ekkor következett a tárgyalás. — Jer ki, lányom! — mond az apa. — Nem megyek, mig a jegyváltásról le nem mondanak, különben beugrom a kutba. — Hosszas alkudozás után a szülék végre beleegyeztek a leány kivánságába és szintén kiadtak a kelletlen vőlegényen.

A szász földön s a környékén levő havasokban Deanu

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

31. sz.
Julius 30-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-a műlap meghozatala félévi járatási kötelezetést foglal magában a lap irányában.

A kisértet.

(Elbeszélés.)

Kazár Emiltől.

I.

A kisérteteknek nagyon különös a természetük. Ha senki sem törődik velük, elvesznek. De ha beszélnek felőlük, megjelennek. Valami szellemi rokonság van köztük és a pecsenyeforgatók közt. Avagy lehet-e hideg konyha körül pecsenyeforgatót találni? Ép ugy képzelhetetlen az olyan kisértet, melyről nem beszélnek.

Az itt szóban levő kisértetről Csapatos Istókné beszélt először, s rövid idő alatt (természetesen mindig éjfélkor) a majorbeli egész népség látta, vagy legalább láncz-csörgés, lassu és fájdalmas sohajtást hallott, a mi kétségkivül a kisértettől származott. Ugyanakkor, mikor Csapatosné elbeszélte a rémséges látományt, kora reggeli munka volt a ház körül, nevezetesen a cséplőkről kellett gondoskodni. De az éjjeli látomány következtében az öreg asszony sokáig aludt, s mikor asszonya semmivel sem törődéssel és röstelkedéssel vádolta, Istókné csak fejét rázta, szemeit pedig a levegőbe meregette és keservesen sohajtozott: „Most is borsódzik a hátam!“ — szólt végre is ríva fakadt. Mivel azonban asszonya tovább is korholta s rejtélyes szavaira épen nem is figyelt: Istókné keresztet kezdett hányni magára. „Ne éljek egy minutáig se tovább, — igy fohászkodott — ha nem olyan volt, mint valami fekete macska, de akkora, mint egy szelindek, s mig a kakas nem kukorikolt, mindig ott ült az ablakomban, a két szeme pedig bevilágitott, s a tükör csak ugy ragyogott tőle, mintha a nap sütött volna rá.“ A kétségbeesett anyónak azonban erre is csak annyit mondott asszonya, hogy lásson izibe a dologhoz.

Hanem mindazok, kik a konyhában voltak, rámeresztették szemüket s alig várták, hogy asszonyuk eltávozzék, s bővebben megtudhassák, hogy a fekete macskához és szelindekhez hasonló, rendkivül fényes tekintetü látogató felül micsoda részletesebb véleménye van Istóknénak, kinek — mellesleg mondva — szerettek kedvében járni, mert a cselédeknek ő osztotta ki az ételt, s hatalmában állt, hogy egy pohár akármifélét is megizelinthessen. Mindenféle bizonygatások, több rendbeli s mindenki által ismert kisértetre való hivatkozások után Istókné oly hiven leirta az éjféli kisértetet, hogy e személyleirás után biztosan ki lehetett volna választani a pokolbeli legiókból. Mindössze a lábát illetőleg nem volt tisztában, s megengedte, hogy ludlába ép ugy lehetett, mint lólába. De az bizonyos, hogy az orrában arany karika van füzve. Istókné meg volt győződve, hogy ő csakis a háromszori keresztvetés által menekült meg, s e módszert, és a „miatyánk“ hétszer elimádkozását mindenkinek szivére kötötte, ha netán a gonosz mások előtt is mutatkoznék.

És mutatkozott is, mindjárt második éjjel. A vén Samu, ki a szénában aludt, tisztán látta, mikor a rémség az istálóba ment, a hol hajnalig maradt. Ekkor valamennyire a lóhoz is hasonlitott, prüszkölt, s aligha nem zabot evett, mert reggel a kisértet által látogatott major tulajdonosnője egy pogánynak is tulságos hitetlenséggel tudni akarta, hogy ki dézsmálja a zabot.

Soha ennél alakoskodóbb és személyesebb kisértet nem járt még az éjféli csöndben. Látták a padlásra menni, s akkor gyikhoz hasonlitott, mely roppant sebességgel siklott föl. Hanem ha ekkora gyikok futkosnának a mezőkön, összetipornának minden vetést. Látták szárnyasegérhez hasonló alakban is ellebegni az udvar fölött, és hallották rikácsolni, mint a

vércsét. Csak a szeme volt mindig olyan, mint a kárbunkulus.

Szóval kisértet járt a házba.

Történt azonban, hogy a kisértet egyszer fekete pulyka alakját öltvén magára, a kamarában a lisztes zsákokra ült. Maris, a szolgáló, kinek már hajnalra kenyeret kellett volna sütni, majd a halálok halálával mult ki, a mint belépett a kamarába, s a kisértet szárnyait kezdte csattogtatni, mint a kakas, mielőtt kukorékolna. Azonban Maris hirtelen a „Miatyánk"-ba kezdett, s elfuthatott tőle. De a kenyérdagasztással elkésett.

Ekkor a Maris és a többi kisértetet látott népség asszonya elővette a kovász tevő kétágu fát és — kiverte a kisértetet.

Jó darabig nem is jelentkezett.

Hanem egy reggel maga az asszonyság kezdi összecsapdosni kezeit, s azt mondja a konyhában:

— Az éjjel nekem is megjelent a kisértet.

— Uram oltalmazz! — sikoltott rémülten Istókné.

Maris reszketett. Samu elejtette pipáját, valamennyien pedig keresztet vetettek s imádságokból és templomi beszédekből ily alkalmakhoz legillőbbnek vélt mondásokat motyogtak.

— És mégis, és mégis, nemzetes asszonyom! — sohajtott keseredetten Maris, ki a kisértet által érzékeny módon volt érdekelve, s most vállait rángatta, mintha bujbelije szoritaná a nyaka köröl.

A nemzetes asszony ezalatt a cziczának öntött tejet, de természetesen, hogy nem olyan arczczal, mint máskor, hanem rejtélyes arczczal.

A komoly és válságos pillanatoknak az a sajátságuk van, hogy a kiket együtt talál (legyen ott a nemzetes asszony és Samu, a béres is,) azok közt az idegenkedést s a rangbeli válaszfalat rögtön ki akarja egyenliteni. Istókné is megérezte azonnal a pillanat komolyságát, s megkérdezte asszonyától, hogy ugyan milyen formája volt a kisértetnek? De a nemzetes asszony váratlanul, azonban elég nyersen azt mondta, hogy az nem tartozik a dologra, és ott hagyta a konyhát.

No de akármit mondott is, azt mindenki tisztán hallotta tőle az előbb, hogy a kisértet megjelent neki is, s ha azt maga a nemzetes asszony állitja, akkor itt az ideje, hogy tömjénről és szentelt vizről gondoskodjanak; a seprőt fejjel lefelé állitsák az ajtóhoz, s a küszöbbe bele vágják a fejszét.

II.

A major, melyet a kisértet kiszemelt az ő gonosz jelentőségü czéljaira, özvegy Ángyi Pálné tulajdona volt, s egészen kint, a gyepszélen feküdt. A kisértetnek nem is kellett az utczák sorát vagy porát gázolni, hanem az országutról egy kis kanyarodóval, melyet a szekerek vágtak, mindjárt benyithatott, s aztán a nagy udvaron, a tágas veteményes kertben, vagy a szénakazlak közt igen kényelmes helyet talált, nem is emlitve a hosszu alházat, a fészereket, a szineket, górékat, vagy a szilva-aszalót, melyek mind kedvencz tanyái lehettek.

Ángyi Pálné nem a mai világba való asszony. Fiatal korában még „ifjasszony"-nak nevezték, később pedig „nemzetes asszony,"-nak s valószinüleg igy fogják emlegetni holta után is, a mi azonban még távol van, mert Ángyi Pálné még mindig teljes joggal csufolhat maga körül mindenkit lustának, s a petrencze rudját ugy meg tudja fogni, hogy jobban sem kell. Az már bizonyos, hogy katonás asszony, és hogy az is volt mindig. Elég vakmerőség tehát a kisértettől, hogy bele kötött. Ángyi Pálné voltaképen nem is parancsolt szép nagy portáján, hanem „kommandirozott," mint Samu szokta mondani, a ki katonaviselt ember. Férje már vagy 15 éve elhalt, hanem az ura kalapját azért nem kellett a fogasra akasztani, mert Zsuzsána asszony szintugy elviselte. Noha őt is illette az a közmondás, hogy gazdag özvegy asszony mindig harmincz esztendős, még sem akarta meghallgatni ezt senkitől, és nem is adott rá semmit. Az ismerősök elég sokszor kérdezték tőle, komolyan és tréfásán, hogy az uj kenyérre, vagy az uj borra sem lesz-e lakodalom, de Ángyi Pálné mindig megtudott felelni. Aligha nem akkor adott leginkább szive szerinti választ, mikor azt mondta a konziliáriusnak: „De már az én Sándoromnak nem lesz mostoha apja." Mert ugy szerette ezt a fiut, hogy még rekkenő nyárban is féltette a hidegtől, s intette, hogy jól begombolkozzék egész az álláig. És mennyit tépelődött miatta, és hányszor hasonlitotta magát valami tyukhoz, melynek kacsát kell fölnevelni, s a kacsa egyszerre csak a tócsába megy uszkálni, mig az anya a parton aggodalmaskodik. Akkor mondogatta ezt a hasonlatot igen gyakran, mikor nem tudta elhatározni, mire nevelje Sándort, és sorba látogatta a legkomolyabb ismerősöket, hogy adnának tanácsot neki, a gyámoltalan özvegynek.

Szerencsére Sándornak nem volt elég jó feje, s olyas jelek mutatkoztak, melyekből azt lehetett jósolni, hogy nem tudósnak született. A nemzetes asszony vagy nem nagy előszeretettel viseltetett a tudományos pálya iránt, vagy egyátalában nem is volt azzal tisztában, mert egész megkönnyebbülten kiáltott föl: „Igy hát nem lesz soká távol Sándor, s aztán mindig itthon marad." Valóban Sándor csakis addig volt távol anyjától, mig a keszthelyi gazdasági iskolát kijárta. Ezt is hosszu időnek találta édes anyja, s hozzá járult még, hogy nagyon féltette a katonáskodástól, s mióta a fiu elmult tiz éves, épen tiz esztendeig rettegett, hogy Sándort besorozzák. Hiába vigasztalták, hogy egyetlen fiu, vagy a legutolsó esetben meg is lehet váltani, (akkor még lehetett,) a jó asszonyság azonnal tudott többféle hasonló igazságtalan esetet, mert özvegy asszony mindig készen lehet rá, hogy az igazságtalanság legkönnyebben megesik vele.

Akármi történt Sándorral, jó vagy rosz, az mind csak arra való volt, hogy édes anyja aggódjék miatta. Soha sem betegeskedet a fiu, ellenkezőleg, olyan volt, mint a czövek. Aggasztotta ez is Ángyi Pálnét, mert ugy hallotta, hogy a tulságos egészség sem jó. És mennyire fölfordult az egesz majorság, mikor egyszer Sándor szemén árpa kelt! Istókné örökre megemlegeti ezt a napot, mert mikor szakadó záporban orvosért küldte asszonya, a szivtelen teremtés azt mondta: „De minek? Elég lesz, ha az ifju ur a napba néz és elszámol kilenczig." Ángyi Pálné azért boszorkánynak és vasorru bábának nevezte, a mit keservesen esett hallani oly áhitatos asszonynak, mint Istókné.

A mint szokás mondani, Sándor „anyás" fiu volt, s egész nap hiányát érezte, ha nem édes anyja kötötte meg nyakkendőjét. Mielőtt vasárnap templomba ment volna, mindig megvárta, mig édes anyja körülvizsgálja, hogy nem lapang-e egy pihe a dolmányon, s csak akkor indult el, ha mindenre kiterjedő gondossága kalapján is libbentett egyet, hogy csinosan feküdjék fején. Soha, semmiben sem ellenkezett anyjával; vagy pedig anyja igyekezett-e mindent kedve szerint tenni, azt nem lehet megmondani, mert a szeretet összhangja ugy egybe olvad, hogy képtelenség meghatározni, melyik rész kitől cred.

Sándor ernyedetlenül végezte, a mit a gazdaság kivánt. Anyja büszkén beszélt felőle, s háladatosan tekintve föl a magasba, sokszor mondta, hogy „bizonyára megsegiti az isten.“

A fiu már elérte a férfikort, s édes anyja hányszor nézte lopvást, hogy milyen derék ember fia van. És még gondosabban kötötte meg nyakkendőjét, és mind a két kezében kefével várta az ambituson, ha valahová indult Sándor, mert egy-két simitani való nélkül soha sem látta a kabátot. Minő és mennyi himzett fehérnemü és harisnya foglalkoztatta ez időben Ángyi Pálnét! „Egy menyasszonynak is elég volna.“ — szólt egyszer Sándor, a mint kinyitotta ruhás szekrényét. Erre édes anyja jókedvüleg csiptetett szemével, megveregette a fiu vállát, s tréfás megütődéssel mondá:

— Nézze meg az ember! Menyasszonyon jár az eszed?

— Nem biz' a! De igaz, a mi igaz; ez a holmi nagyon sok nekem.

— Nem lehet tudni, meddig gondoskodhatom rólad, — válaszolt sohajtva Ángyi Pálné.

E pillanattól kezdve Ángyiné, ha csak tehette, mindig emlegette, hogy „Tudja az ég, de ő már néha furcsán érzi magát.“ Talán gyöngélkedik, vagy talán öregszik, mert még a mult nyáron egészen más volt. Ha pedig harmad évre gondol, akkor nagyon tisztán látja, hogy az idő eljár. „Biz ugy, Sándor, biz ugy!“ — szokta ilyenkor hozzá tenni s mélyen elgondolkozott, mialatt Sándor ugyancsak ütögette körmével a pipa tüzét és gyakori türelmetlenséget árult el, szóval is mondván: „Ugyan anyám, ugyan!“

III.

E kisértetes történet alább leirt beszélgetésében nincs ugyan egyetlen szó sem a kisértetről, hanem mégis e történethez tartozik. Nem is lehetett még szó, mert akkor nem tünt föl a kisértet. Több izben folyt a beszélgetés az anya és fiu közt, s már csak legyen itt is följegyezve, noha csak annyit tartozik az eseményekhez, mint a tányéron levő cseresznyénél a szár.

— Láttad-e, Sándor, — kérdezte egy izben Ángyiné, — láttad-e Szálas Gyuszit?! Jóravaló fiu. És láttad-e, hogy mikor keresztapádéknál voltunk ebéden, a sajtot kivette a tányérból, megszagolta, össze-visszaforgatta a kezében, s a zsebéből előszedett késsel lemetszett belőle egy darabot, a többit pedig tovább adta, de valamennyien finyáskodtak és nem nyultak hozzá. Igazán szegletes modoru fiatal ember. Hidd el, Sándor, hogy nem bánik igy a sajttal Szálas Gyuszi sem, ha többet forgolódik az asszonyok és leányok körül, kik a főtt tengeri csövét is asztalkendővel fogják meg, nem is emlitve azokat, kik villa segélyével ügyesen szedegetik ki a szemeket, noha az nem valami jóizü dolog. Tartok tőle, hogy Szálas Gyuszi csak nagy ügygyel-bajjal házasodik meg, mert semmi módja nincs az asszonyokkal való bánásban, pedig egy csinos, kellemetes jószág végre is megérdemli, hogy kedvében járjunk. Szegény apád szintén nagyban sarkalt körülöttem, habár én legfeljebb is csak nem voltam épen rut teremtés, s mikor istenben nyugvó anyám neve napján táncz volt nálunk, orgona-virágot hozott nekem. Pedig Katalin napján az őszi rózsa is megfagy már. Hozzá mulattató történeteket beszélt, s a templomból kijövet mindig haza kisért. Akkor épen olyan volt, édes fiam, mint te vagy most. Boldogok lettünk, nagyon boldogok, s kivánom, hogy az legyen a Szálas fiu is, azonban épenséggel nem vettem észre, hogy valakinek szépelegne. Egy jó nevelésü leány — és ezt jegyezd meg, Sándor — megvárja, hogy egy kicsit foglalkozzanak vele, mert a közben nyiladozik a csöndes érzelem és a neveltség. Nagyon sajnálom Szálas Gyuszit!

Szálas Gyuszi, mióta a sajtot megfogdosta, sokat emlegetett teremtés lett, s tömérdek oly dolgot müvelt, mi Ángyiné részvétét a legnagyobb mértékben igénybe vette. Tetteiről gyakran lehetett hallani s csodálatos módon minden cselekedete ugy ütött ki, hogy Ángyiné aggódott, nehogy Sándor is hasonlóképen járjon valaha.

— Sándor, Sándor, nagyon szégyenleném magam, ha valaha kezeiddel nyulnál a sajthoz, s azzal mulattatnád a leányokat, hogyan kell nyirkosan tartani a dohányt. Ejnye, beh szeretném, ha egyszer a leányok közt látnálak! Előre is tudom, hogy sokat bolondoznál velük, mert édesapád hasonlóképen tett, és mulatságosan tudott esküdözni, hogy az ő szive nyugalma oda van, továbbá hogy a szilvásban minden fa kérgébe bizonyos betük vannak vésve, a mi azonban — mint később megtudtam — ártatlan füllentés volt, hanem annak idejében sokat mulattunk rajta. Bezzeg, egészen más volt az, mint Szálas Gyuszi, a ki titokban alkalmasint Bogáti Lillát gyöngélteti, mert mind a hátas lovát, mind pedig a házuk körül tanyázó szarkát Lillának nevezte el. Csinos leány is Bogáti Lilla. Én nagyon szeretem Lillát, s épen azert nem ohajtom, hogy Szálas Gyusziné legyen, mert Szálas öcsém olyan, de olyan ügyetlen. Meglásd, soha sem fog megházasodni, vagy ha igen, az asszony kéri meg magának, a miről én nem vagyok jó véleménynyel, édes fiam, és ezt is jegyezd meg magadnak; jegyezd meg arra az esetre, ha már én nem leszek.

(Folytatása köv.)

Gondolsz-e rám...

Rudnyászky Gyulától.

Gondolsz e rám, ki a dicső teremtés
Könyvének legszebb gondolatja vagy?
Én nem hiszem, hogy lelked a felejtés
Kavargó örvényébe veszni hagy.
Ha benned is, mint bennem, él az emlék,
Tisztán az eltünt szép napok felől:
Nyugodt, örömtelt is lesz életem még,
S búm mogorva vára összedől!

Láttam virulni dus mezők ölében
Gazdag tavasznak friss virágait,
S hol lanyha szellő futkosott, a réten
A mámor álma uj világba vitt;
De mégis érzem, — most ez uj tavasznál, —
A többi mily szegény volt s szintelen,
S ez szebb a mennynél, szentebb a malasztnál,
Mert ez hozott meg tégedet nekem!

Áldott legyen, mikor megismerélek,
A mindörökre édes pillanat!
Azóta sejtem, hogy vagyok, hogy élek,
És ezt, leányka, tőled, általad:
Te vagy nehéz óráimban vezérem,
Te adsz reményeimnek életet;
S tudom, ha a világbomlást megérem,
Egyet nem dulhat össze — képedet.

Maradj enyém. Mondd el, mi kell tenéked,
Ki gazdagabb vagy, mint a képzelet?
Szivem nem adhat ritka gyöngyöt, éket,
De tud szeretni, türni tud veled!

Ha csillogás kell, nagyvilági pompa,
S szépségeidnek hódoló sereg:
Hol egyszerüség van, ne jöjj lakomba,
Ott ily veszendő dolgok nincsenek,

De mit beszélek? Nem vagy a divatnak
Szeszélyes, állhatatlan gyermeke,
Kit a vágyak hullámi elragadnak,
S ki tudja, hogy majd partra vetnek-e?
Te nem kivánod tapsra kelt tömegnek
Álarczba rejtett hizelgéseit;
Lelked hiu zajt undorodva vet meg,
S mi nagy, nemes, szent: téged az hevit.

Te a dicsőség csillagkoronáját,
— Értéktelen kincs! — ugy-e, elveted,
Ha kit szeretsz, ibolyakoszorut ád,
Melyet saját kezével fon neked?
Te tudnál élni szük családi körben,
Világot elfeledve, boldogan;
Hiszen szemedben, e fényes tükörben,
Angyal jósága s tisztasága van!

Jer, jer, szeress! Oh, mert hivebbre, mint én,
Ha mindent átkutatsz is, nem találsz;
Jer; én virágom mind elédbe hintém,
Hogy friss illat fogadjon, merre jársz.
Ne félj, hisz üdvünk ketté nem szakadhat,
Mig hőn szeretjük egymást, angyalom:
Szerelmem néked boldogságot a d h a t,
És halhatatlan életet dalom!

A boldogságról.

Dengi Jánostól.

Az ember legfőbb vágya és egyedüli czélja e földi életben a boldogság; s hogy ezt elérje, nem kimél fáradságot, nem retten vissza akadálytól, melylyel az érte való küzdelemben okvetlen meg kell mérköznie. Megragad minden alkalmat, felhasznál minden eszközt, mely e czéljának kivitelét elősegitheti. Azonban ritkán keresi a boldogságot ott és törekszik azt elérni azon eszközökkel, hol s melyekkel az valóban föllelhető. Az ösvényt, mely a boldogsághoz legbiztosabban elvezetne, rendesen szem elől téveszti s oly utakon tévelyeg, hová őt érzékei és csalogató ábrándjai vonzzák. A helyes utnak e szem elől tévesztése okozza aztán a keserü csalódásokat, a késő és hasztalan bánatot s nem ritkán a valódi emberhez nem illő csüggedést és kislelkü önmegadást.

Kétségtelen, hogy ha valamit elérni akarunk, azért fáradoznunk is kell; mert a ki arról álmodik, hogy az élet magasabb czéljait minden fáradság uelkül el lehet érni, az csak ugy csalódik, mint a ki azt hiszi, hogy itt a földön tiszta, zavartalan boldogság van. „Nincs ember, ki valaha ne szenvedett s ki csak az örömöt ismerné.“ *) „A boldogság utáni fáradozással együtt jár a szenvedés is; sorsunk reményleni és csalódni, és szenvedni, ha csalódtunk.“ **) Sokszor, midőn már csaknem eljutottunk az ohajtott czélhoz, boldogságunk kezdetéhez, akkor veszszük észre, hogy a legnagyobb akadályok állnak előttünk s ha nincs kitartásunk és elég lelki erőnk, épen akkor szalasztjuk el a már-már elért czélt. Kitartás és lélekerővel kell tehát birnunk, hogy boldogok lehessünk; e kitartást és lélekerőt pedig egyedül e r é n y e s uton szerezhetjük meg.

Erény a boldogság igazi forrása; mindaddig, mig az igazi erkölcsiség ösvényén haladunk; mindaddig, mig vágyaink távol maradnak az indulatok és szenvedélyek örvényeitől, bizton remélhetjük az akadályok legyőzhetését s igy az ohajtott czélnak: a boldogságnak mielőbbi elérhetését, már a mennyiben ez a földön lehetséges.

S valjon, ha czélunkat elértük, ha boldogok vagyunk, miben áll tulajdonképeni boldogságunk? Nemde a szenvedés megszüntében, a nyomasztó terhek megkevésbülésében, egy szóval a lelki vidámságban? S mi tehát a boldogság? Megnyugvás az emberi rendeltetésben. Midőn boldogoknak érezzük magunkat, elnyugodott bennünk minden kinzó indulat és zaklató érzés, fáradozásaink kellemes foglalkozássá válnak s mi édes megnyugvással engedjük át magunkat a jóleső munkának, és munka után az uj erőt adó nyugalomnak,

De vigyázzunk, mert ez a boldogságunk sem tart örökké; hiába fáradoztunk érte oly sokáig, talán egy egész élten is keresztül; egy pillanat s elrepül, mint a szemeink előtt elreppenő fecske s helyébe lép uj küzdelmek tengere, uj fáradozások szakadatlan s talán többé soha meg nem szünő lánczolata. Vigyázzunk s használjuk a boldog perczeket! Használjuk a szó legnemesebb értelmében. Ne kapjuk a boldogság poharát mohón ajkainkboz s ne üritsük ki azt azonnal fenékig. Lassan, kiméletesen élvezzük, hogy annál tovább tarthasson. De élvezzük szeretettel is; jusson eszünkbe, átélt saját küzdelmeink fonalán, hogy sokan, nagyon sokan vannak, kik annyi jóban sem részesültek, mint mi, és azért iparkodjunk másoknak is juttatni a nekünk jutott jóból, a mennyi és a mennyire csak kitelik tőlünk. Enyhitsük nehéz fájdalmaikat tőlünk kitelhető módon s ha ezek is boldogok lesznek s ha tudni fogjuk, hogy ezek boldogságának elősegitésében nekünk is részünk van: kétszeresen boldognak fogjuk érezni magunkat. Mindig szemünk előtt lebegjen, hogy

„. . a boldogságnak testvére:
Beldoggá tenni másokat.“ *)

A boldogságnak s z e r e t e t t e l v a l ó é l v e z é s e nem csak azt követeli tőlünk, hogy mások boldogulásának elősegitésében munkálkodjunk; hanem azt is, hogy e törekvésben embertársainkat meg ne akadályozzuk, szeretettel csüggjünk ügyökön s ne legyünk irántuk bizalmatlanok. „Boldogtalan az, ki hinni és szeretni nem tud.“ **) Örüljünk neki, ha boldognak látjuk őket; ne kutassuk, ne elemezzük boldogságuk lényegét, mert sokszor megesik, hogy épen e határtalan érdeklődésünk által kergetjük ki őket boldogságuk paradicsomából, sőt csökkentjük saját boldogságunkat is; mert jól mondá Eötvös fent idézett müvében, hogy, ha a legboldogabb ember történeteit ismernők, közönségesen nem találnánk mást egy mozaiknál, melynek sima képpé egyesült egésze egyes szegletes üvegdarabokból áll, mik egyenkint mind sértők vagy legalább érdektelenek.

Megtörténhetik, mert hisz semmi sem állandó a nap alatt, hogy — mint előbb mondám — az egyszer elért boldogságot, mind a mellett, hogy nemesen használtuk, mégis elveszitjük ismét s visszaesünk az előbbi szenvedésteljes küzdelmek és fáradozások tömkelegébe; ám azért ne csüggedjünk, hanem bizzunk a gondviselésben és saját magunkban, forduljunk a kitartáshoz és lelki erőhez s párositsuk azt erős akarattal s ismét megtaláljuk azt az Ariadne-fonalat, mely mosolygó napvilágra és boldogságra vezet. És viszont, ha látjuk, hogy fáradozásainkban czélunkhoz közelebb érünk, ne ámitsuk ma-

*) Józsika Miklós: „Végváriak.“
**) Eötvös: „Karthausi.“

*) Petőfi: „T. M. kisasszonyhoz.“
**) Eötvös: „Karthausi.“

gunkat csalfa reményekkel, ne épitsünk fellegvárakat, mert csak egy kis erősebb széllengés: s reményeink, fellegváraink semmivé lesznek; kövessük ez aranymondást:

„Bau . . . nicht Schlösser
In die Luft; man bauet seine Qual,
Geschwinder drehet sich um sich kein Wagenrad,
Als sie verschwinden in den Wind.
Wir haben all' das Glück, das unser Junker hat,
Wenn wir zufrieden sind.“ *)

S hát azok, kik soha sem voltak boldogok? Azok is kövessék a fennebb mondottakat s higyjék meg, hogy előbb vagy utóbb, de egyszer ők is boldogok lesznek; mert

„Mig az ember boldog nem volt,
Addig meg nem halhat.“ **)

A hóban.

(Beszély.)

Passauer W.-től.

(Folytatás.)

Az órák multak, először a kis fiu ébredt fel s anyja, kedves anyja után kiabált, kihez menni akart. Sirása felkölté a többieket is; lassan, dideregve emelkedtek fel, levetették, de azonnal ujra felöltötték bundáikat, mert az iszonyu hideg behatott a falhasadékon. Az asztalon a kenyérmorzsák s kis maradék thea meg volt fagyva. A kályha hideg, s a hamuban egy kis szikra sem pislogott többé. Az óra is elhallgatott, mivel a hidegben megsürüdött olaj a kerekek forgását gátolta; gyujtót hiában kerestek, az épitész a nagy mellékszobába, konyhába vagy háló kamrába akart menni, melybe a halott feküdt, s valahol gyujtóanyagot keresni, de az ajtó csak alig engedett; gerenda, kő, omladvány zárta el a kijárást, s a mint az ajtót erővel betörte, kövek és omladvány, melyek azt a tulsó oldalon elállták, azonnal beomlottak a nyiláson. A helyzet reménytelensége lesujtó erővel ragadta meg a foglyok szivét; nem szólva semmit, aggódva, gyámoltalanul ültek ott, Ottilia kezeibe hajtotta arczát és sirt csöndesen.

— Nem szabad kezeinket gyáván összetenni! — kezdé végre a tanár, fölállva. — Nem adhatjuk át ellentállás nélkül magunkat az éhség és hidegnek! Egyikünknek ki kell menni, a legközelebbi tanyáról segélyt hozni, s ezt én fogom megtenni.

— Nem ön, tanár ur; ha egynek menni kell, ugy én leszek az! — mondá az épitész. — Önnek halála lenne az; ön idős, és utat törve a hóban, e hidegben megtörnék ereje, én láttam tegnap a hóhalmazt; lépjen csak a falra, s nézze meg maga; nem, ön nem mehetne át; nekem, az én erőmhez kedvezőbb a kilátás.

— Ön kevésre becsüli erőmet; — mondá az öreg ur, fejét rázva, — Én gyermekkoromtól fogva szokva vagyok a gyalogláshoz. Öreg vagyok, s ép ezért, miután egyikünknek meg kell tenni e veszélyes utat, illő, hogy a koros, ki közelebb van a sirhoz, merje azt megkisérteni. Az ifjunak még sok szép éve, még tág mezeje van müködni, teremteni, mindezen én már tul vagyok; csak hagyja rám; én nyugodtan és elszántan megyek ott, hol ön talán ifju hirtelenségben magát s minket megronthatna; hagyjanak mennem!

— Oh, tanár ur, várjon, várjon még! Hiszen közelebb lehet a segély, mint hiszszük! — kért pirulva, rohamos, félénk sürgetéssel Ottilia, mialatt, mintha vissza akarná tartani, az öreg ur kezeit megfogta.

— Soha sem voltam ifju nők iránt udvariatlan, de most vissza kell utasitanom kérelmét! — viszonzá a tanár. — Nincs időnk várni, itt tenni kell.

Ottilia zavartan, segélyt keresve, nézett körül.

— Oh ne engedje, Bronn ur! Ön azt meg nem engedheti s ha kérésem mitsem ér, huzzanak sorsot; én nyujtom önöknek a sorsokat; ki a hosszabbat huzza, az menjen.

— Legyen. Tudom, hogy mégis én megyek! — mondá a tanár szeliden, mig Bronn szemei különös kérdő, s mégis boldog kifejezéssel nyugodtak Ottilia vonásain.

Ottilia hirtelen két külön nagyságu fácskát keresett, s oda nyujtotta nekik, erősen kezeibe szoritva.

— Én egész életemben a jó után igyekeztem; kérem jobb kezét! — mondá határozottan a tanár.

S csakugyan a hosszabbat huzta ki.

Ottilia lehajtott fejjel, meghatva nézett a földre.

A tanár hirtelen ledobta bundáját, sapkáját fejébe nyomta, s hosszu nyakkendőjét derekára köté. — Éljenek boldogul! — mondá, mindkettőnek kezet nyujtva. — Segélyt hozok, vagy meghalok a hóban.

— Oh, még csak néhány órát várjon, hiszen a segély nem lehet messze! Várjon csak két, csak egy órát! — kéré Ottilia, könnyekkel szép szemeiben. — Ez halála lesz önnek!

— Az ön és a mi halálunk, ha maradok; — viszonzá a tanár határozottan — s azt hiszi, hogy oly nagyon félek a haláltól? Én éveimet nem születésem idejétől, de a szerint számitom, a mit átéltem, s azért elég érettnek érzem magamat arra, hogy kötelességből meg is haljak. Nem félek a tulvilágtól, s tudok hinni és azonfelül reményleni is. Én izlettem az élet gyönyörét, eléggé élveztem ebben, mit öröm és bunak neveznek az életben; ha elveszek, jótettért történik ez, s lehet-e szebb a földi élet vége? Nyugodtan várom azt a perczet, — folytatá ünnepélyes komolysággal, — melyben egy leszek a mindenség nagy szellemével, mely lételem forrása és teljesülése. Élőnek, üdvözültnek, megszenteltnek érzem magamat ő benne, s kivüle semminek, mert kivüle minden balgaság és mulandóság; egyedül benne van igazság, szabadság és öröklét.

Kis szünet mulva, oly hangon, mely mélyen hatott, mert kifejezése volt annak, mit bensőleg érzett, folytatá:

— Önök mindketten ifjak s jók, meleg érzelmek lobognak ereikben, ha e börtönből kiszabadulnak, élvezzék örömmel a lét szép ajándékát, ez kivánságom, ha többé nem látjuk egymást. Vegyék ki részüket az öröm és élvezet, szeretet és hüség, igazság és erényből, igy leginkább közelithetik meg, bár el nem érik, az örökkévalót, mert az isteni elérhetlen az emberi szellemnek. Isten önökkel; ha örökre válunk, gondoljanak néha az öreg emberre is, ki magában állt a világon, s ki az emberek s különösen most az önök javát ohajtja! — Ezt mondva, hirtelen megfordult, kezébe fogta nádpálczáját s egy falhasadékhoz tett székre állva, arról könnyeden a falra vetette magát, kezével még egyszer intett, s leugrott a hóba.

Ottilia egy székre rogyott s köpenyével takarta el arczát. A kis fiu felébredt s reszketve huzódott hozzá.

Ezalatt az épitész a falra hágott fel, s a tanár után nézett. — Melléig ér a hó, — mondá. — A hó lágy, már válláig süppedt bele! Még egyszer int! — Most felküzdi magát, testének felső része szabad; lassan megy előre; most sülyed! — De nem, ismét föntt van, ismét elsülyed; most látom fejét és vállait. Las-

*) Petőfi: „Bolond Istók.“

**) Gleim: „Die Milchfrau.“

san megyen előre; ugy látszik, hogy az ut a völgybe ereszkedik, mert nem látom őt többé, mit sem látok többé.

Kis ideig még ott ült, s nézte maga körül a hósivatagot, melyből itt-ott bokrok végei, fák ágai, a messzeségbe összefolyó erdők s egyes tanyák látszottak ki. Az Alpok ezüstös, fényes hegycsucsai zárták be a láthatárt. Azután leszállva, hidegtől és felindulástól reszketve, némán ült le egy székre.

IV.

Szótlanul, gondolatokba merülve, ültek szembe egymással, egy, talán két óráig is. A szél ujra feltámadt, hóból képződött sziporkafellegek forgolódtak, a fehér térségen keringőzve; játszva tapadtak az emeltebb helyekhez, lépcsőket s különös alakokat képezve, megtöltve a völgyeleteket, s egyre jobban és jobban fölemelve a hódombok éles bordáit. A nap fényesen, de jéghideg nyugalommal nézett le e vidám játékra. Jól tudta ő, hogy csak akarnia, csak tüzes nyilat kellene tegzéből lelövelnie, s mindez hamar véget érne. De nem akarta, s még nem is jött el ideje. Ugyanazon metsző fénynyel és jéghideg nyugalommal nézett a falszakadékon be ama szobába, hol Ottilia és Bronn ültek. Arczaik ezen kápráztató visszfényben még halványabbaknak s azokon minden vonás még mélyebben vésve s kifejezőbbnek látszott, de mily végtelenül különböztek egymástól e kifejezések!

Ottilia, mint ki biztosan tudja már, mi felett még csak iménti kétségben volt, mind jobban-jobban emelte fel fejét. Égi nyugalom ült fehér homlokán s nagy barna szemei önmegadólag merengtek maguk elé. Csak ha tekintete a tarka virágokra esett, melyek hervadva egy pohárban az asztalon álltak, s a gyermekre, mely dideregve, félig dermedten, mintegy álomban, támaszkodott hozzá, vonult a kimondhatlan bánat árnya arczán végig, és a mély részvét és gyöngédség árnya, ha szemei az épitészt érték, ki fő-lehajtva, sötéten összevont szemöldökkel, nehezen és mélyen lélegzve ült előtte.

Ez most egyszerre hevesen ugrott fel s ledobta nagy bundáját.

— Kétszeresen bolond az, ki itt ül s a végsőre vár, — kiált fájdalmasan, zuzmarás hajához kapva, s Ottiliára egy égő tekintetet vetve, — s magába zárja az érzelmeket, melyek kis idő mulva ugy is megmerevülve és halva lesznek, mint a rózsák ama pohárban! Te leány! Meg akarom kisérteni, meg kell kisértenem, mert az élet a legszebb ajándék, egyszer birjuk s soha, soha többé!

Ezt mondva a mellékszoba ajtajához fordult s rázta, taszitotta azt, mig engedett, hajlott s recsesent, ekkor vállait neki feszitve, oly nyilást erőszakolt végre rajta, hogy teste felső részét átszoritania sikerült rajta; azután az ajtón tul levő gerendázatot megragadva, azt emelte, huzta. Veriték folyt homlokáról, arcza égett, s kezei a megerőltetéstől vérzettek; de mind hasztalan, a falromok, miként vaskapcsok, erősen tarták a gerendázatot, s az alól képződött kis rést felőlről rögtön betöltötték. A keresztbe fekvő gerendák közt pedig a nyilások sokkal szükebbek voltak, semhogy azokon átcsuszva, a konyhába, vagy a kamrába lehetett volna jutni.

Igyekezetével felhagyva, halálosan kimerülve, lihegve, izzadva tántorgott vissza székéhez, s a mint ott feküdt, a hideg és léghuzamnak kitéve, Ottilia lassan fölkelt, fölvevé a földről bundáját s gyöngéden, csöndesen betakarta őt vele, s azután ujra helyére tért vissza.

Egyszerre ijedten rezzentek fel, a távolból tompa, zugó zsivaj volt hallható, mint össze-vissza kiabáló, veszekedő emberi hangok. El-elálló szivvel, visszafojtott lélegzettel hallgatták a közeledő zajt, mig végre a falhasadék előtt egy sereg lármázó csóka szállt le s félve, kiváncsian lebegve körül a nyilást, kis ideig keringtek a puszta rom felett s azután fekete nyilakként keresztül lövelve, repültek tova.

A foglyok fejeiket lehajtva, ujra magokba mélyedtek.

Ottilia nem sohajtott és nem pauaszkodott, de iszonyuan szenvedett; lélegzete akadozott, s szuró fájdalom mint tüzes tűszurások járta át szivét; majd pedig végtelen bágyadtságot érzett; feje zugott, s órákig feküdt fárasztó, erőtlenitő álomban. Este lett, a lenyugvó nap vörös fényétől nyugaton megtüzesült az ég, s visszfénye aranynyal öntötte el a szobát.

S ez égi fénytől mintegy ujra éledve, Ottilia fölkelt, s az alvó gyermeket gyöngéden a földre, a lábainál heverő bundába takarva, s az asztalon keresztül lépve, a romba dőlt falra ült, s onnan felőlről, az ég és föld felett a tüzes napfénybe nézett, melynek utósó sugarai alakját s szép arczát tulvilági bibor fénynyel folyták körül.

(Vége köv.)

A keleti csatatér területe.

A szomszédságunkban dühöngő véres munka e napokban érte el, — a mennyire látszik, — első szakaszát; ideje tehát, hogy a területtel is megismerkedjünk, melyen — a szerint, a mint a reichstadti találkozáson igazat mondott-e Oroszország, vagy nem, — a legeszeveszettebb, vagy pedig a legármányosabb háboruk egyike vivatik. Vegyék tehát elő hölgyeink Szerbia terképét és engedjék át magukat az én hü kalauzolásomnanak. Csaknem köröskörül be fogjuk járni e fejedelemséget, minthogy a Száva- és Duna-mentét kivéve, melyek Szerbiát az osztrák-magyar birodalomtól és Ruméniától elválasztják, a fejedelemség határain mindenütt harcz és háboru foly.

Szerbia alakja a térképen háromszöget mutat; délre nyuló végpontja a 6000 láb magas Kopaonik nevü hegy, északról a Duna-Száva határolja; keletről szintén a Duna, továbbá a Dunába szakadó Timok folyó, délnyugat felül a Kapaonikig huzódó magas hegységek, és végre nyugatról ugyanezen hegység folytatása, valamint a néhol igen keskeny Drina, ezek az ország határai.

Északnyugatról Szerbia talaja csak a hegyes-völgyes Bosznia folytatásának mondható. Majd mindenütt lassu lejtőzetekben emelkednek a hegyek, csak a kopasz tetejü Jablanik és Povlen, valamint a meredek csucsban felnyuló Csrin tünnek különösen szembe. A valjevoi és sabaczi kerületekben a hegyeket pompás tölgy-, bükk- és nyirfa erdők koszoruzzák, a Sabacz mellett elterülő rengeteg Kitoga-erdő pedig nem egyszer hü menedékül szolgált a szerbeknek szabadságharczaik alkalmával. Hadászati tekintetben azonban ezen vidék, nevezetesen a Drina torkolatánál levő macsvai kerület, Szerbiának egyik leggyengébb része, minthogy az oda benyuló boszniai Nagy-Zvornik nevü vidékből a törökök könyü szerrel átkelhetnek a Drinán és habár nem támaszkodhatnak ott többé az 1862-ben elvesztett Szokol és Sabacz várakra; másrészt Loszincza és Lyesnicza nevü szerb városkák oly gyöngék, hogy nem igen képesek feltartóztatni a törököt, hogy az ott elterülő Jadár vidéket, az ezen végig vezető nagy országuttal együtt, hatalmába ne keritse. Azért siettek ugy a szerbek még a tulajdonképi hadüzenet előtt meglehetős mennyiségü önkéntescsapatokat átinditani a Drina folyón, és boszniai területen meg-

kezdeni a háborut, hogy ez által a Zvornikban gyülekezett török hadosztálynak a szerb területre való átlépést megnehezitsék.

Délnyugaton, a 3000—3500 láb magas hegyeken fakad Szerbia legnagyobb hazai folyója: a „szerb“ Morava, azon kivül az Albaniából eredő széles Ibar folyó is ezen vidéken ömlik végig. Különben ez egész vidék felette puszta, kietlen képet mutat, minthogy védtelen helyzeténél fogva, legtovább szenvedett a vad albánok és bosnyákok pusztitásai alatt. Valahányszor az elmult századokban osztrák-Magyarország megkisérlette ezen országok kiragadását a török kézből, mindannyiszor fölkeltek ezen kerület keresztyén lakosai, támogatva a szabaditókat, a hogy akkor az osztrák-magyar seregeket nevezték, miért is a császáriak kivonultával borzasztón lakoltak merészségükért, és azok a szerbek, a kik a mult század folytában a mi Bánátunkon megtelepedtek, legnagyobb részt az Ibar-kerületből költöztek ki, az ipeki patriarcha vezetése alatt, hogy megmekedjenek a török iga iszonyu sanyargatásaitól, és mert meg is menekedtek és Európa egyik legáldottabb vidékén a a legsanyarubb szolgaéletből alkotmányos szabadság, polgárosult biztonság és soha sem sejtett jólétre jutottak — ugyanazok a szerbek ugy viszonozták az őket tárt karokkal fogadott testvéri szeretetet, a mint ezt gyakran volt alkalmunk tapasztalni. De nézzük tovább a térképet.

Délnyugatról Szerbia határa Törökországgal szemben szintén gyönge, mert — mint a térképen láthatni, — a Raska torkolatától a Szlatibor hegységig jóformán nyitva áll és e szerint nem is határ. A csacsaki kerület déli része a Novi Bazar folytatása, ez pedig török birtok. A Beli- és Csrni-Rsov kiágazásai, valamint az ezeket védő Visegrád szintén török kézben vannak. Novi-Bazar az európai Törökország egyik legfontosabb hadászati pontja, ugy szólván a kulcs, mely a magában álló Boszniával az összeköttetést nyitva tartja neki. A mely hadsereg tehát Boszniában, vagy Albaniában akar működni, annak mindenek előtt ezt a pontot kell hatalmába keriteni. A mult századok folytában két izben is volt már osztrák kézben, most egy századnál tovább azonban szakadatlanul a töröké. Más európai hatalmasság már rég megvivhatlan erődítményt állitott volna föl e helyütt; a felsőbb gondviselésben megnyugvó török elégségesnek tartotta a város közepén levő középkori várat, és csak válságos időben, a milyen a mostani, az utósó pillanatban erősittetik meg sánczokkal. 1809-ben Kara Gyorgye hatalmába keritette a keskeny földrészt, mely Szerbiát Montenegrotól elválasztja és most a Fekete hegyek és a Herczegovina könyü lábu lakosai a Plestanicz és Tara meredélyein ujra alá törtetnek a Nahia Moracska magaslatairól, hogy „Ó-Szerbia“ eme részének felszabaditására a feléjük törekvő szerbek segitségére legyenek.

Szerbia délkeleti részén a Balkan hegység nyugati kiágazásai és az alsó Timók vonala, továbbá a Szveti Nikola-Balkán hegység egyik ága, képezik a határokat az átellenben levő bolgár dunamellék- és a Nisava-völgy, valamint a bolgár dunamellék közt. A Sveti Nikola-Balkan ezen ága itt két helyütt is a bolgár földön eredő Timok folyótól hasittatik keresztül. Ezen két völgyeletet, melyeken a nevezett folyó Szerbiába, a Kujaczevaczi kerületbe ér, könyü megótalmazni. A mennyire eddigi zavaros jelentéseiből ki lehetett venni, Csernajeff „főparancsnok“ Pandiralo nyugati lejtősségén erős hadosztályt inditott volt Nis háta mögött, a Sofia felé vezető uton, oly czélból, hogy a törököknek elállja ezen utat, melyen a határokon felállitott hadseregeiknek az erősitéseket küldi, és ez alkalommal történt az az ostrom, melyen a szerb határon Panderalohoz egy órányira levő „Babina Glava“ elfoglaltatott és utána a kicsi Ak-Palanka város (bolgárul Bela Palanka) szintén megszállatott a szerbek által, mindkét helyről aztán később véres fejjel haza küldettek ismét a törököktől. Ama széles hegyköz azonban, melyen Zajcsár és Negotni szerb városkák mellett, az egyesült Timok a Dunába siet, csak csekély ótalmat nyujt északi Bulgáriából netán előre törő török berohanások ellen, és mint a török müködési irányából látszik, a szerb határvonal eme leggyöngébb pontja van kiszemelve a törököktől az első erős támadói lökemre Szerbia ellen, hogy ennek délkeleti területére berontsanak.

Egy másik Achilles-sark Szerbia d é l i határán a tág és csaknem egészen sik lapály, melyen a bolgár Morava folyó több mértföldnyi hosszuságban Nistől a szerb Razanyig foly. Miként Novi Bazar a Raskavölgyet ótalmazza, épugy a sokkal erősebb Nis erődítvény a széles Nisava sikságot. A vár kitünő, még eddig mindig erős támpontul szolgált a törököknek a Morava felül Szerbia ellen intézett támadásaikban, mert rendesen a szerbeknek még alig volt idejük, hogy becsületesen szervezkedjenek, és azok már Alexinácz és Krusevácz kerületeket egészen hatalmukba keritették. Csak ama szoros, melyben a bolgár Morava Stalacz felé foly, és a szerb Moravával egyesül, szolgáltat jobb védelmi pontot a szerbeknek, és nem egyszer sükeresen is ótalmaztatott általuk Deligrad mellett. Azon esetben tehát, ha Csernajeff serege Nis körül megveretnék, vagy azzal csak fenyegettetnék, bizonynyal erre felé fog visszahuzódni, annyival inkább, minthogy ujabb időben ezen pont tetemesen megerősittetett. Alexinácz és Kruzevács kerületek akkor természetesen a törököknek fognak átengedtetni.

Tudva van, hogy Szerbia Törökország ellen saját szakállára inditott támadásainál Montenegro szövetségén kivül, még arra is számitott, hogy a törökök háta mögött a bolgárok egész erővel föl fognak kelni; és azt meg kell vallani, hogy a törökök altal alig fékezhető cserkeszek *) és egynémely basibozuk csorda kegyetlenül garázdálkodtak is a Balkan déli és északi alján; hanem azért e részben is csalatkoztak. A bolgárok közül csak az ó-hitüek csatlakoztak a fölkeléshez, a katholikusok nem, mert ezek több jót remélnek a töröktől, mintsem a szerbtől, különösen most, midőn a török szentül el van határozva, mindenképen keresztül vinni a tökéletes vallási és polgári egyenlőséget a török és keresztyén közt; mig a szerb csakolyan türelmetlen vallás dolgában, mint az orosz. És a ruméliai görögök szintén nem csatlakoztak a szerbekhez, azért a bolgár fölkelés nem nagy gondot okoz a töröknek; csak a szerbbel akar végezni, és csak engednék is őt végezni vele.

*) E cserkeszekkel Oroszország a j á n d é k o z t a meg Törökországot! Midőn tudniillik Sámyl legyőzetése után a cserkeszek az Urál hegységen az orosz által legyözettek, ez, hogy e félbarbar néptől minél jobban szabaduljon, kinyilatkoztatta előtte, hogy a kinek tetszik, elhagyhatja hazáját, mehet, a merre kedve tartja, és a legvadabbak közülük, szám szerint mintegy 200,000-en, inkább ott hagyták ősi hazájukat, semhogy orosz alattvalók legyenek, és mert mahomed-hitüek voltak, török földre kérezkedtek, a török kormány meg részint emberiségi, részint pedig vallási okokból, kénytelen volt menedéket adni nekik, és Bulgáriában jelölt ki nekik helyet, épen ugy, mint a magyar egykor a szerbeknek, hogy ott megtelepedjenek és földmivelőkül éljenek, nem gondolva meg, hogy évtizedek kellenek, mig valamely félvad nép, mely azonfelül annyi éven át folytonos háboruban állt az oroszszal, a nyugodt foglalkozást és uj életmódot megkedvelje. Alig is lehetett őket Bulgáriában féken tartani. Nemcsak az ottani keresztyénekkel, hanem a török lakossággal, sőt önönmaguk közt is folytonos viszálkodásban éltek, raboltak és pusztitották, a mihez csak érhettek.

Egy hét története.

Juliushó 26-dikán.

Vesszőparipák. — Jellemtanulmányok. — A hirlapolvasók. — Az alszegen. — A véletlen szeszélye. — Apa és fiu. — 5 frt jutalom. — Egy hirdetés. — A házfelügyelőség. — Idegen arcz. — Egy szerkesztő. — Hol a hatóság? — Egy áldozat. — Nem irigylem Szerbiát.

Milyen jó az, mikor a felnőtt embernek is valami lelki veszszőparipája, valami szenvedélye van, természetesen ártatlan szenvedély, nem pedig olyan, mint a legyeskedés sat. Egyik a virágtenyésztésben, másik a kutyákban, harmadik a levélbélyeggyüjtésben találja gyönyörüségét, és ez annyira elfoglalja szabad idejét, hogy nem igen törődik az időjárással. Hideg van-e, meleg van-e, legfölebb annyiban tartozik rá, a mennyiben kedves szenvedélyének élhet. Igy egyik barátom télen-nyáron egyaránt a világ minden kincseért ki nem mozdulna a fővárosból, az ő kedves szenvedélye végett, a mi abból áll, hogy a a déli órákban fel-alá jár az utczákon, és a jövő-menő férfiakat szemlélgeti. Nem is annyira a férfiakat, mint nyakkendőjüket. Azt mondja, hogy jellem-tanulmányokat tesz akkor, mivelhogy a hányféle a jellem, annyiféle a nyakkötő is rajta és általa ismerni meg a világot fitymáló bölcset, a hiu piperkőczöt, az embergyülölőt, a divatfit, sőt barátom szerint, még az adósságcsinálót és poétát is. Egy másik jó ismerősömnek meg az a kedvencz időtöltése, hogy reggel a kávéházban soha sem olvassa a lapokat, hanem csak nézi, merről kezdik azokat olvasni az emberek. Ebből következtet jellemökre, és mint mondja, meglehetős biztonsággal. Más oldalon kezdi olvasni a kereskedő, a politikus, az uracs, a szerelmes sat.

Egy idő óta azonban ez a jó ismerősöm folyvást rosz kdvü; mióta tudnniillik a szomszédban verekednek. Nem valami sajnálkozásból, hanem mivel az emberek most mindnyájan csak azt az egyet, a táviratokat olvassák és azért nem tud rajtuk eligazodni. Megtettem neki e napokban azt a tréfát, hogy mikor belépni láttam, hirtelen én is arra felé forditottam a lapot, a táviratokat azonban nem olvastam, mert már megelégeltem a mulatságot. Olyan szépen állnak ott egymás mellett a kézzel fogható hazugságok, mintha csak diplomaták szerkesztenék. Az egyik azt mondja, hogy a török a szerbet megverte, a másik meg megforditva, ugyanazon a helyen, ugyanazon az órában, már most melyik az igaz és melyik a hazugság? Már pedig nincsen utálatosabb dolog a hazugságnál, ha még olyan nagy ur legyen is, a ki mondja!

Nem olvastam tehát, a barátom meg csak nézett; forditottam is egyet a kezemben levő lapon, de nem előre, a hol megint csak a háboruba süpped bele a lélek, hanem hátra, egész a legszélén, a hirdetésekre. Ez a rész ugyanaz a lapnak, a mi a faluhelyen az ugynevezett „czigánysor.“ A kinek már sehol sincs hová lenni az életben, oda költözködik, kifizeti a maga kis házbérét, azután ur, kiáll a ház előtt és beszél a világnak; a kiskereskedő mellett a nagykereskedő, a pénzhajhász mellett a fogorvos, néhol még a szerelmes is. Egy ideig csak néztem a sok össze-visszaságot; nevettem magamban a véletlen szeszélyét, a furcsábbnál furcsább szomszédságot; egy valaki egy nemes emberaráttól 50 frtot kér kölcsön, és közvetlenül mellette más valaki 10,000 frtot hirdet apró részletekben, csekély kamatok mellett! Amott egy apa egyetlen gyermekét örökbe kinálja, mert nem tudja eltartani, mellette meg egy kétségbeesett sziv 5 frt jutalmat igér elveszett egyetlen öröme, egyetlen kis kutyája kézrekeritőjének! Ha az apa oda vinné egyetlen gyermekét ahoz az asszonysághoz, — mert a lágy hangon, melyen a hirdetés szólt, félreismerhetlenül kihallatszott az asszonyság, — valjon elfogadná-e elveszett kutyája helyett? De annak az apának nincsen is gyermeke, különben inkább önönmagát kinálná oda, akár rabszolgának is, de megválni tőle nem tudna. Kinálja, mert ugy is tudja, hogy nem akad, a ki elvállalja.

Mialatt igy mulattam, végig futottam az egész sokadalmon, egyszerre szemeim megakadtak valamin. Ez is hirdetés volt, csakhogy egészen más, mint a többi. Semmi hühó, semmi trombita, mondhatni, száraz mogorvasággal valaki egy házfelügyelőt keres, mivelhogy a tulajdonosnak családi okokból hirtelen külföldre kell menni. Biztositékul 1000 forint kivántatik, de a mi nem mulhatlan föltétel; fő a megbizhatóság, mert az a ház évi 22,000 forintot hajt bérekben. Ez a hirdetés mégis lekötötte figyelmemet. Ilyen kurta hangon csak valóságos háztulajdonos szólhat a világhoz és én tudok valakit, a ki két kézzel kapna az ilyen hivatal után, egy családapát, a kit a sors meglehetősen elpüfölt, pedig olyan becsületes, hogy szinte kár érte itt a földön. Mondom tehát, rögtön értesitem róla ezt az embert; 800 forint készpénz, szabad lakás, hogy örül majd annak a jó ember! Majd a kávémat sem fizettem ki, ugy szaladtam, és az utczára érve, eszembe jutott, hátha mire a szegény embert felkurkászom, megelőznek! Inkább tehát magam megyek el a háztulajdonoshoz, megkötöm vele az egyezséget és azután azt a szegény embert állitom elébe magam helyett; a házszám, mely alatt tudakozhatni, ugy is nálam volt, kiirtam ama lapból a szegény ember számára. Siettem tehát a kijelölt házba. Ott a házmesterné, be sem várva, hogy megszólitsam, utasit az első emeletre. A lépcső meglehetős piszkos volt, de ez nem tünt fel, mert a ház is az volt, azután másegyébbel volt a lelkem elfoglalva, a házfelügyelőséggel, meg ama szegény emberrel, nem is igen néztem tehát, hol és merre, csak benyitottam egy konyhába, onnan meg egy szobába, és ott egy embert láttam magam előtt, a ki minden egyébhez inkább, mint háztulajdonoshoz, leginkább azonban mégis „faczir“ fodrászlegényhez hasonlitott. Nagy örömmel fogadott, tudja már, mi végett jöttem, a házfelügyelőség végett, és tessem helyet foglalni. Mondtam neki, köszönöm, és szeretnék az illető háztulajdonossal beszélni. Mondja rá, szivesen, csak az illető egyénről szeretne előbb felvilágositást kapni, mert ezzel ő van megbizva. Megneveztem az illető egyént és felelősséget vállaltam irányában. — Még az 1000 forint biztositék iránt is? — kérdé a fiatal ember, — mert fiatal ember volt, olyan félig tétova, félig merész arczczal, mintha nem is az övé, hanem ugy lopta volna — és midőn erre nézve is teljesen megnyugtattam, leült, pár sort irt, és azt mondta, vigyem el ezt az Ó-utcza ez és ez számu házba, ott adjam át ez és ez nevü urnak, az majd

elvezet az illető háztulajdonoshoz. Vettem az irást és mentem a megnevezett házba. Ismét egy első emeletre mentem föl, ott egy ajtón nagy német betükkel ki volt irva: „Közvetitő intézet“ és még a jó Isten tudja, mi minden, mert én nem olvastam el, mert boszankodtam, ismertem már hirből a mi közvetitő intézeteinket, hanem ha már itt vagyok, mondom, csak végére járok a dolognak. Benyitottam tehát, egy kicsi ur, nagyon borzas fejjel fogadott, és midőn az irást átadtam neki, bevezetett egy igen kicsi szobácskába, a mi tele volt rendetlenséggel, leültetett, és midőn átadtam neki az irást, azt sem kérdezve, ki vagyok, mi vagyok, a legnagyobb készséggel ajánlkozott, hogy elvezet az illető háztulajdonoshoz, nemcsak egyhez, hanem mindjárt háromhoz, mert annyi van az ő kezére bizva, és ő mind a hármat egy kézbe szeretné adni, egy azért, mert igy hamarabb esik át rajta, aztán könyebben is találni egy becsületes embert, mint hármat. Kinyilvánitottam előtte lekötelezettségemet, de valjon nem sok-e egy embernek, felügyelni három házra? — Semmi esetre! — nyugtatott meg a derék ember — Az egyik ház — vagyis inkább a másik, mert az egyik, az, a mely végett jöttem, itt van Pesten, három emeletes, — tehát a másik ház Budán van, a várban, egy valóságos palota, 38 szobával, és a tulajdonos soha sem néz feléje sem, mert nem is lakik az országban, hanem külföldön; a harmadik meg Budán van, a lánczhid közelében, tehát az egész felügyelőség csak égy kis séta, összesen mégis 2000 forintot jövedelmez, a szabad lakáson kivül, és mindezt olyan komolyan, mondhatni, hévvel sorolta fel előttem, hogy egész elfeledkeztém róla, hol vagyok. A neki fizetendő közbenjárói dijra is hamar tisztába jöttünk, 3 százalék az évi fizetés után, összesen tehát 60 forintot 2000 forintos állásért, csekélység! Egy szerződés-formát is mutatott, nézzem át; az egyik házról szól, a mit majd alá kell irnom. Elolvastam, nem találtam benne semmit, a mit az én szegény védenczem el ne fogadhatott volna, milyen boldog lesz tehát egyszerre ez a jó ember, a kit a sors oly sokáig vert, csapott! Kérdeztem a derék férfiut, hogy mikor mutat majd be az illető háztulajdonosnak? Azt mondta, hogy holnap, mert még ma rendbe hozza a dolgokat. Fölkeltem tehát és kezdtem magamat ajánlani, a közbenjáró szintén és e közben kivett zsebéből egy irást és elébem tartá. Bele néztem, hát nyugtatvány volt 50 forintról; kérdém tőle, mit akar ezzel? Azt mondta rá, hogy ez nekem biztositékul szolgáland amaz 50 forintról, a mit majd leltétemenykép nála fogok hagyni. Mondám neki, hogy nekem nincsen szándékomban 50 forintot hagyni nála letéteménykép; — Pedig az szükséges! — válaszolt rá a derék ember. — Szükséges? Miért?— Azért, az én megnyugtatásomra! — Miféle megnyugtatására? — kérdém tovább. — Abban a részben, ha talán nem fogadná el a házfelügyelőségeket, és akkor én hiába fáradoznám! — Hogy én nem fogadnám el, mikor csak azért fáradoztam ide! De minek részletezni a derék emberrel folytatott beszélgetést? Láttam, hogy az egész házfelügyelőségi história nem egyéb szédelgésnél; ki akarnak csalni isten tudja, hány szegény embertől isten tudja, hány utósó forintot, és midőn végre azt kérdeztem, hogy hát ha semmi sem lesz a házfelügyelőségből, mi történik akkor az én 50 forintommal? a derék ember az irásra mutatott, hogy ez a biztositék erre nézve, mert ebben az irásban ő magát a pénz visszafizetésére kötelezi — És ha ön még sem találná visszaadni? Akkor talán pereljek? És ha megnyerem is a pert, nem-e ugy eshetik, hogy a pénzt ugyan még sem kapnám vissza, mert ön azzal találna előállni, hogy semmije sincs, a perköltségeket azonban még is nekem kellene majd viselni! — mondám neki mosolyogva; mire a derék ember nagy büszkén vetette föl boglyas fejét, és állásba téve magát, azt mondá: — Uram, tudja-e, kivel beszél? Én szerkesztő vagyok! — és megnevezett egy itteni német zuglapot, egy valóságos erkölcsi piszokfészket, és én erre dehogy mondtam volna meg neki,hogy ki vagyok! Fogtam a kalapomat és ajánlottam magamat, meglehetősen elborult kedvvel, nem azért,hogy egy ilyen ember szerkesztőnek nevezheti magát; arról nem igen lehet tenni; a betü csak az erkölcsöt mételyezi meg, csak a lelket öli, a mivel vajmi keveset törődnek nálunk; de az, hogy ilyen zsebrákrákoknak a hatóság engedélyt ad olyan intézetekre, melyekben a szegény jóhiszemü ember valóságos fosztogatásnak lehet kitéve; és ha már megadja az engedélyt, miért nem néz körmükre, és miért nem küldi odanéha-néha valamelyik megbizható emberét, hogy az azokban üzött „közvetités“-ekről tudomást szerezzen magának, megfoghatatlan volna előttem, hahogy mai nap még annál sokkal különb megfoghatlanságoknak nem volnánk tanui.

Visszamenet utam azon ház előtt vezetett el, melyben a felemás képü fiatal embertől az első utasitást kaptam ez ügyben, és kiváncsi voltam, milyen szemmel fog ez most rám nézni; fölmentem tehát hozzá, azon komoly elhatározással, hogy mondok neki valamit; de nem tettem; mert a mint hozzá benyitottam, egy fiatal hölgyet találtam nála, a becsület és szegénység megindító kifejezésével halovány szép arczán. Ezt is az a lap hozta ide, valami kulcsárnői állomás volt benne hirdetve, e végett jött ide a szegény teremtés, épen akkor fizette le neki az 5 forintot, és azt kapta érte, hogy — jőjjön el egy hét mulva, akkor megmondja neki, mit felelt az illető uraság; egy hét mulva! — Soha sem látja többé azt az 5 forintot, és még kevésbbé a kulcsárnéságot! — önkénytelenül szakadtak ki e szavak lelkemből, de azután hordtam is el magamat, mert az „ur“ olyan szemeket vetett rám, mintha kedve volna megküzködni velem a szent ügyért, a mit én azonban mégis csak Szerbiának engedek át, — i — r.

A háboru.

Ezuttal keveset irhatunk róla, mindössze annyit, hogy végre a montenegroiakra is került a sor. E hó 23-dikán rutul elverték őket Nevesinyénél, ugy, hogy harmadfél ezerre megy az elesettek száma; a döntő csaták azonban a táviratok szerint, csak szombaton, vagy vasárnap kezdődnek, igy az eredményről is csak a jövő héten fogjuk t. olvasóinkat értesithetni.

A mi pedig Oroszországot illeti, az napról-napra inkább leveti a béke álarczát; a trónörökös nyiltan segélyezi a szerbeket, az ottani lapok meg tele torokkal kiabálják, hogy segitségükre kell menni. Azért csak egy mentheti meg Európát és igy természetesen hazánkat is a véres háborutól: Anglia. Ez kimondta, hogy a török-szerb ügybe senki másnak nem szabad avatkozni, és a mig ez áll szavának, addig nincs mitől tartani, mert az angol előtt az északi medvének is respektusa van.

Budapesti hirvivő.

*** (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége a szobotisti római katholikus templom kijavitására 100 frtot, a kis-azári római katholikus templom belső felszerelvényeinek megszerzésére pedig 80 frt segélyt adományozott. — Bogdánffy Gergely aradi ügyvéd, Gyula fia emlékére az ottani főgymnáziumban ezer forintos alapitványt tett, melynek kamatjait évenkint a ma-

gyar nyelvbeu és irályban leginkább kitünő, nyolczadik osztálybeli ifju kapja.

⁂ (*Rózsás napló.*) Gjzágó Antal fiatal ügyvéd Bánfi-Hunyadon, e napokban jegyezte el Szamosujvártt Simai Gergely, nyug. törvényszéki elnök kedves leányát: Irma kisasszonyt. — Prém József, tehetséges fiatal iró, a „Veszprém“ szerkesztője, eljegyezte Lonkay Antal bájos leányát. — Ifj. Timár Pál, máramaros-szigeti ügyvéd és földbirtokos közelébb tartá esküvőjét Frenczy Mariska kisasszonynyal, ezen város egyik legszebb hölgyével. — Gyergyó-Szentmiklóson Biró Ottilia kisasszonyt, özvegy Biró Sándorné urnő kedves leányát, nőül vette Puskás István, a borszéki üzlet könyvvezetője. — Kolozsvártt Lászlóczki Mária kisasszonyt, idősb Lászlóczky Péter, előkelő polgár leányát, e napokban vezette oltárhoz Kondász Ferencz pénzügyigazgatósági hivatalnok. — Debreczenben Szabó Sándor kereskedő jegyet váltott Pfanschmied Terézia kisasszonynyal. — Tisza-Füreden közelébb volt Sárközy Géza, hevesmegyei földbirtokos kézfogója Várady Ida kisasszonynyal, Várady Miklós, ottani földbirtokos kedves leányával. — Halhatatlan regényirónk, báró Jósika Miklós unokáját, báró Jósika Irént, báró Jósika Leo leányát, a napokban jegyezte el báró Jósika Samu, báró Jósika Lajos fia. — Szmik Lajos budapesti ügyvéd vasárnap vezette oltárhoz Petrovics Mariska kisasszonyt.

⁂ (*A nőiparegylet*) köszönetet nyilvánit a kisbirtokosok földhitelintézete igazgatóságának, mely a nőipar-iskolára száz forintot adott. Továbbá Hegyessy Márton képviselőnek, ki a fővárosból eltávozván, lakását egy évnegyedre — valamely szegény család számára — az egylet rendelkezésére bocsátota.

⁂ (*Keleti Vilmosné leánynevelő intézetében*) most hétfőn és kedden voltak az évi vizsgák; tán az utósó vizsga volt az nálunk a tanévben, és méltán mondhatjuk a latinnal. „A vége koronázza meg a müvet“, annyira minden tekintetben jeles egy vizsga volt az. A magyar, német, franczia nyelvek és irályban csakugy, mint a történelem, földrajz és számtanban valóban meglepő alapos jártassággal feleltek a növendékek a hozzájuk intézett kérdésekre. A nagy számmal jelen volt szülék és ügybarátok látható gyönyörrel követték e vizsga folyamatát.

⁂ (*Fővárosunkban*) a néhány év elhunyt Fox 315,000 frtot hagyott süketnéma intézet felállitására és ennek létrehozásával négy tagu felügyelőséget bizott meg. E bizottság közelebb elhatározta, hogy ez emberszereteti intézetet mihamarabb létre is hozza, sőt még ez év folytában bizonyos számu süketnémát fogad gondviselésébe és az intézeti épület elkészültéig bérházba helyezi el őket. Csak arra nézve nincsen még a bizottság tisztában, hogy mely süketnéma tanitási rendszert honositson meg, a francziát-e, mely a kéz- és irás-beszédet miveli, vagy a németet, mely a szájmozgás után leseti el a beszéd értelmét s hangok által való közlekedésre is képesiti a növendéket.

⁂ (*A császárfürdöi Anna-bál*), melyet a nőiparegylet mult szerdán rendezett, szép társaság és jókedv tekintetében jól sükerült; Kammermáyer polgármester ur is családjával ott volt és a szép hölgykoszoru vigan lejtve deli ifjak karjain, egész hajnalig a legjobban mulatott; jövedelem tekintetében azonban fájdalom, nem épen jól ütött ki a vigalom, mert szép volt társaság, de nem nagy számu; összesen mintegy 30 pár tánczolt. Vacsora alatt lelkes éljenek mellett köszöntötték föl az egylet nemes szivü elnökét, Kühnel Ignáczné urnőt, kinek az Anna-nap épen neve napja, és a jó kivánságok mindnyájunknak szivünk mélyéből eredtek.

⁂ (*A budapesti állatkert*) igazgatósága szétküldte azon állatok névjegyzékét, melyekre az állatkertnek szüksége van, s melyek akármennyi példányban küldetnek is a kert igazgatóságához, mindig szivesen fognak vétetni. Ezen állatok az elmősek közül: hiuz, vadmacska, kövi-nyest, mókus, vidra, hód, farkas; a szárnyas állatokból: keselyü- és sasfélék, baglyok, tuzok, daru, sárga gém, vörhenyes gém, kanalas gém, üstökös gém, bölömbika, mindenféle vadkacsa, szalonka, buvár, sirály és szárcsa, A különösebb állatok példányaiért, ha kivántatik, mérsékelt árak is fizettetnek. Az állatok jól elzárva (minőségükhöz képest ládában, korsóban, ketreczben vagy kalitkában) vasuton vagy gőzhajón, mint gyors szállitmány küldendők, az „állatkert igazgatójának Budapesten“ czim alatt, s az igazgató eleve értesitendő levélben, vagy ha a szükség ugy kivánja, taviratilag, a küldemény elszállitása idejéről, hogy a vasutnál vagy gőzhajónál intézkedést tehessen az állatok átvétele iránt. Az előre kifizetett szállitási höltségek szükség esetén utánvehetők.

⁂ (*A budai Svábhegyen*) az Eötvös-villában szombaton volt a villatulajdonosok második tánczmulatsága, és még jobban sikerült, mint az első. Az idő is kedvezett, mennyiben az esti levegő hüsebb levén, a folyondárokkal és virágfüzérekkel csinosan diszitett tánczteremben sem volt olyan nagy a hőség, mint a multkor. Sok szép, kedves tánczosnő gyült össze, egyszerüen, izléssel öltözve. A tánczmulatság fél kilenczkor kezdődött s az első franczia négyest nyolczvan pár tánczolta.

⁂ (*Az embertani és régészeti*) kongresszus szeptember 8-dikán délután kezdődik, a tagok fogadásával a muzeumban. A megnyitó ülés másnap délelőtti tizkor lesz az ottani diszteremben, a főrendiház helyiségében. Szeptember 5-dikén délelőtt és délután is lesz ülés; 6-dikán kirándulnak Gödöllő mellé Valkóra és Hatvanba: 7-dikén Érdre; 9-dikén ülés délelőtt és délután; 10-dikén látogatás a muzeum táraiban; 11-dikén délben zárülés; 12-dikén kirándulás Magyaradra és Bénybe.

⁂ („*Szincsarnok*“) czim alatt „egy mükedvelő“ érdekes albumot állit össze, mely 40 magyar szinész és szinésznő életrajzát s arczképét fogja tartalmazni. A kötet kétféle kiadásban jelenik meg: egyik nagyobb alakban, bővebb szöveggel, különben ugyanazon képekkel. Keretébe fel lesznek véve a nemzeti és a népszinház kiválóbb tagjai és néhány jelesebb vidéki szinesz.

⁂ (*Joissant ur*) Párisban összegyüjté mindazon czikkeket, melyek a külföldi hirlapokban Deák Ferencz halála alkalmából megjelentek és azokat Budapest főváros tanácsának bekötve megküldé. De a kegyelet e müvéhez csatolta a számlát is, illetőleg csak kifejezte a tiszteletdij iránti igényt. Mivel ebbeli kivánságának mai napig sem lőn meg elég téve, Párisban julius 19-dikén kelt levelével a tiszteletdijat ujra megsürgeté a tanácsnál. Határozott összeget nem emlit, hanem a mennyiséget a tanács tetszésére bizza.

⁂ (*A muzeumi falfestmények.*) Thán Mór a nemzeti muzeum lépcsőházában a fresko-csoportozatokkal a végbefejezéshez közeleg. Most az utolsó előtti csoportozatot fejezi be, melyet végül a reformatió behozatalának ábrázolása tüntet fel, ama kor főalakjaival: Pázmán Péterrel és Bethlennel. Ezek után három jelképes csoportozat következik, a főlépcsővel szemközti falon. Az egyik, a fresko-csoportozat alatt (Géza király) a békét és földmivelést, a második (István király cso-

portozata alatt) a szellemi előhaladást, a kettő között végre egy csoport a közmüvelődés győzelmét a tudatlanság fölött ábrázolandja.

⁂ (*Ötven éves jubileum.*) Augusztus 21-kén lesz ötven éve, hogy Staffenberger István, az „árvák atyja“ Pestváros választó polgára. Az ötvenedik évforduló megünneplését Királyi Pál kezdeményezése folytán, több fővárosi bizottsági tag határozta el. A bizottság Vastagh György által Staffenberger arczképét elkészittette, mely jövő hó 21-dikén a közgyülési helyiség társalgó termében le fog lepleztetni, egyszersmind ugyanekkor érdemeinek elismeréseül diszes ezüst-cserkoszorut fog neki néhány bizottsági tag átnyujtani. Az ünnepély összes költségei az önkéntes adakozásokból teljesen fedeztetni fognak. Az ünnepély napján lakomát is fognak rendezni, melyre az ünnepeltet meghivják. Staffenberger ur a kormánytól is kitüntetést fog kapni.

⁂ (*A hatvanas évek*) vége felé egy fiatal ember Budán nőül vett egy hölgyet, de az esküvő után két nappal eltünt, magával vive fiatal neje pénzhozományát. A nő bánatosan tért vissza szüléihez, évekig mit sem hallott a kétnapos férjről s azt hitte róla, tán meg is halt már. E napokban azonban levelet kap San-Franciscóból. A férj irta s kéri benne, hogy mivel eltünése okát csak szóval mondhatja meg, menjen utána San-Franciscoba, a hol ő meggazdagodott s igy ezután boldogul élhetnek. A nő pedig testvérét küldte maga helyett oda, hogy megindithassa a — válópört.

⁂ (*Egy házasság története.*) R Simon izraelita hitü hivatalnok és S. Mária római katholikus vallásu nő szerették egymást, de a nálunk fennálló törvények nem engedik az izraelita egybekelését keresztyénnél. A nő tehát felutazott Bécsbe, áttért a zsidó hitre s visszejövén, a budai rabbi összeeskette őket. Azóta két gyermekök született, néhány hét mulva azonban e házasság ügye a kormány elé került, és ez kijelenté, hogy a zsidó hitre külföldön történt áttérés nálunk ma még nem érvényes, s igy a házasság törvénytelen. Pedig fővárosunkban nem egy házasság van, mely épen ily módon köttetett, minélfogva a vallás és házassági ügyek szabályozása nagyon is sürgetős volna már.

⁂ (*A népszinházban*) e héten ismét adtak ugyan egy ujdonságot a „Házasság gőzerővel“ czimü franczia bohózatot, de az, mert meglehetős franczia szagu, szintén nem kellett a közönségnek, és legyen is neki köszönet érte. Hanem azért e héten is jó estéi voltak a népszinháznak, mikor tudniillik Baloghné asszony és Vizváry fölléptek. Baloghnéról nincsen mit mondanunk ujat; uj szerepben nem láttuk e héten, de valahányszor föllép, mindannyiszor természetesen kedves jelenség, mert jóleső érzés van beszédében és énekében, és keresetlen izlés játékában. — A mi pedig a mi Vizvárynkat illeti, mondhatni, olyan volt az e héten, a „Fips“-ben, a „Nagyapó“-ban, valahányszor csak fölépett, mint a mikor a hal a hálóból a nyilt vizbe szabadul. A hány ezer bohó manóka lakozik benne, mind egymás hegyén-hátán hajkorászott, viczkándozott ott előttünk a szinpadon. Minden ize csupa élet és pajkos móka, hanem azért csupa izlés és öntudatosság is egyszersmind. Ez az, a mi Vizváryt a legjelesebb komikusok sorába állitja. Magával ragadja a nagy tömeget csak ugy, mint a müvelt kisebbséget, a nélkül, hogy csak egy hajszálnyira is a nagy tömeg vaskos izléséhez alászállna. Ha a nemzeti szinháznál pótolhatlan nem volna, valóban azt mondanók, hogy a népszinháznál az ő helye. — De nehogy Vidmár Erzsike kisasszonyról meg ne feledkezzünk. A multkor megmondtam, hogy mi lesz belőle az operetteben, most meg azt mondhatom róla, hogy a „Nagyapó“-ban Rafaelát máris olyan kedves élénkseggel játszta, a mi valóban ritkaság kezdőnél.

⁂ (*Irodalom.*) A Franklin-Társulat kiadásában közelebb következő igen csinosan kiállitott müvek jelentek meg: „Jókai Mór munkái.“ 98—99 füzet. Népszerü kiadás. A kettős füzet tartalma: „Felfordult világ.“ Ára füzve 80 kr. — „Franczia nyelvtan“ iskolák és magántanulók számára négy folyamban. Szerzé Schwiedland Frigyes. Negyedik folyam. Ára füzve 80 kr. — „Buda halálá“-ról igen csinos széptani tanulmányt adott ki Erődi Dániel tanár. A széptani müvek oly ritkaságok nálunk, hogy kétszeres örömmel üdvözöljük e 72 lapra terjedő müvet. — Szegeden Nagy Sándor szerkesztő és Farkas Antal tanár diszes „Dugonics-album“-ot szerkesztenek, s benne lesz Dugonics élet- és jellemrajza, arczképe, szobrának metszete, müveinek ismertetése, „Szerecsenek“ czimü regényének magyarságáról egy czikk, Szász Károly dicsköltemenye, a leleplezési beszéd, Csokonai költeménye Dugonicsról, s a szobor története; augusztus 19-dikére megjelenik. Előfizetési ára 1 frt 50 kr s az előfizetések augusztus 5-dikéig Burger Zsigmond özvegyéhez küldendők.— Kuthén (Barina Vendel) hátra hagyott költeményeit s humoros dolgozatait az elhunytnak egy paptársa: Gyurinka Antal egy kötetben adja ki, hogy jövedelméből siremléket állithasson.

⁂ (*Vegyesek.*) A magyar tisztviselői árvák sorsjátékának julius 3-dikára tervezett huzását november 3-dikára halasztották. — Székács József jeles irónk s hires pesti evangelikus lelkész sulyosan beteg. A jó Isten gyógyitsa meg minél elébb! — Greguss Ágost jeles irónk Sylt szigetén Westerlandban időzik. – Szilágyi Sándor, ki eddig Ausseeben volt és már igen jó egészségi állapotnak örvend, most Genfbe ment. — A philadelphiai világkiállitáson jelenleg következő magyarok vannak: Mikolay István és kedves neje Orosházáról, Gillming Ferencz és neje Budapestről s Mihályfi ügyvéd, szintén a fővárosból. — Metzger Emil könyv- és műkereskedő (a nemzeti szinház bérházában) megrendelési ivet küldött szét József főherczegnek Szász Gyula által készitett mellszobrára. Egy főszöntvény ára esak 10 frt, stearinvegyületben 25 frt, márványban hatszáz frt. -- A nemzeti szinház jövő hó közepén kezdi meg előadásait; a tagok már augusztushó 3-dikán itt lesznek és próbákat kezdenek tartani. A nemzeti szinházhoz, minf beszélik, Lucca Paulinát néhány vendégszerepre megnyerték volna. — A Deák-emlékszoborra Rogge Miksa Lábatlanon levő gyára ingyen ajánlotta fel a szükséges cementet és szállitását. — Rózsavölgyi és társa mükereskedésében Budapesten kapható: Die zierlichen Neusohlerinnen. Polka-Mazur für das Pianoforte von Ludwig Ghéczy. — A fővárosban juliushó 16-dikától 22-dikéig született 247 gyermek, elhalt 274 személy; a halálozások tehát 27 esettel mulják felül a születéseket. Az uj szülöttek közt volt 138 fiu, 109 leány A halottak közt volt 145 férfi, 129 nő; egy éven aluli gyermek 117.

⁂ (*Halálozások.*) Fényes Elek, hires magyar statisztikus, e hó 23-dikán 69 éves korában Uj-Pesten meghalt. Nevezetesebb müvei: „Magyarország és a hozzá kapcsolt tartományok statisztikai és geographiai tekintetben,“ megjelent 1835-ben és a magyar tudományos akadémia által 200 aranynyal jutalmaztatott; „Magyarország statisztikája,“ megjelent 1842—1843-ban, 3 kötetben, és szintén megjutalmaztatott az akadémia által. „Az ausztriai birodalom statisztikai és földrajzi leirása,“ megjelent 1857-ben. Azonkivül tevékeny részt

vett az 1848-diki mozgalmakban, 1849-ben pedig a vésztörvényszék elnöke lett; a későbbi években azonban egész visszavonultan élt. — Makón Faragó Ferencz, ottani polgármester jobb létre szenderült. Köztiszteletben álló jó hazafi volt, egyizben országos képviselője is a városnak, s háromszor viselte a polgármesteri hivatalt, 1848-ban, 61-ben s utójára tavaly. — Elhunytak továbbá: Villecz Ernő, budapesti ügyvéd 27 éves korában. A megboldogultat fiatal özvegye, dr. Bakody Tivadar tanár leánya, siratja. A fővároai ügyvédi kar egyik tehetséges, köztiszteletben álló tagját vesztette el benne. — Biharczfalván Bartha János 76 éves korában, ki köztiszteletben állt, derék családfő, és hű hazafi volt. — Jolsván Westhoff Károlyné, született Roszinszky Ludmilla, e hó 16-dikán, éltének 32-dik évében. — Jerney Máté, belvárosi czukorutczai népiskolai igazgató, a főváros egyik legrégibb elemi tanitója, 50 éves korában. — Deletter János, a nemzeti és népszinház fodrásza, 55 éves korában. — Dona Döme, tekintélyes kereskedő, élte 76-dik évében. — Biasini Sándorné, született Szakáll Anna asszony Kolozsvártt, 36 éves korában. Béke hamvaikra!

Gazdasszonyoknak.

Fehér selyem szövetek mosása.

250 gramm közönséges, és 60 gramm velenczei szappant finomra elvagdalván, 4 gramm porrá tört borkövet kell hozzá tenni és egy kis vizzel tésztává gyurni, tetszés szerinti formákra nyomkodni, megszáritani és használatig félre tenni.

A fehér, vagy más kényes szinü selyemszövetet langyos vizbe beáztatván, ezen szappannal tisztára ki kell mosni, kétháromszor megujitott vizben. Légvégül tiszta hideg vizen keresztül kell huzni, ezután pedig egy olyan vizbe áztatni, a melyben előbb egy kis finom fehér czukrot felolvasztottunk. Egy idő mulva a szövetet ki kell venni a czukros vizből, megszáritani, és meleg vassal hirtelen megvasalni.

Divattudósitás.

A sárgás-fehér, ugynevezett crême-szin olyan átalánossá lett egy idő óta, hogy még oda is tolja magát, a hová tulajdonkép nem is való: a menyasszonyi öltözékbe. A tiszta ezüstszin, világitó mint a leesett hó, az ártatlanság és erény szine, hagyományként illeti meg a menyasszonyt és csak ferdeségnek tekinthető, hogy a divat most mellőzni akarja e reánk származott költői szokást; azért roszul is esik a szemnek a sárgás menyaszszonyi ruha divata. Bizonyára azért sem birtunk sehogy sem megbarátkozni ama különben pompás nászruhával, melyet közelebb alkalmunk volt látni. Crémeszinü nehéz atlaczból készült, gazdagon diszitve point d' Angleterre csipkével, mely bizonynyal még a nagyanyáról származott át a gazdag családra. Szabásra nézve az átalánosan kedvelt princesse formára készült. A fátyol nem a régi modorban volt feltüzve, és nem is a régi szabásu, hanem kendő alaku csipkefátyol, elől a homlok fölött sarokra véve, és á la Stuart feltüzve, hogy majdnem főkötő alakunak látszott, a gazdag mirtus és narancsvirág között.

Minthogy épen menyasszonyi öltözéket irtam le, egyuttal alkalmat veszek magamnak, néhány olyan kérdésre is felelni, melyekkel tisztelt olvasónőim közül már többen és többször fordultak hozzám; t. i. milyen öltözék illik legjobban a fiatal özvegyhez, ha ujból az oltár elé lép, és milyen a koros hajadonhoz?

Az ilyen hölgy az ezelőtti években ez alkalomra más szinü ruhát nem viselt, mint szürke selyemből valót. Mai nap azonban a divat sokkal engedékenyebb és szabadelvübb, és feltéve, hogy a ruha szép és izletes, az özvegy meg a korosabb leány is használhatja azt, midőn az oltárhoz lép. Igy a mult télen egy fiatál szép özvegy barna bársony ruhában ment az eskűvőre, mely

t. i. a ruha, fehér csipkével volt fodrozva A fején thea-rózsakoszorut viselt. fátyol helyett pedig finom izléssel feltüzött fehér csipkekendőt, mely egyszersmind fátyolt és főkötőt képviselt. Egy másik fiatal özvegy havanah szinü faille-ruhát választott, gazdagon diszitve fodrokkal és széles selyemrojtokkal, a derékon és ujjakon szép csipkefodrokkal. Fejékül gyöngyvirág füzér szolgált, csipkével vegyitve, hátul pedig főkötő alakban feltüzött csipkebarbok. Ennyit az özvegyekről.

A harmincz éven tul levő leányok pedig ha férjhez mennek, — mi azonban nálunk nagy ritkaság, — jól teszik, ha lemondanak a fehér ruháról és inkább más, világos szinü selyemruhát választanak, például világoskéket, havannáht, sárgásat, tengerzöldet. De a fátyol és a mirtuskoszoru még e korban is megilleti őket. Ha pedig a harminczon felüli hölgy még fiatalos kinézésü, akkor bátran fehér menyasszonyi ruhát is viselhet ez alkalommal. Ezen kérdés eldöntése tehát tisztán a jó izlés és egyéni tapintattól függ.

Mellékletül ma egy 6—8 éves leánykának való, ékbe vágott ruha szabásával szolgálunk t. előfizetőinknek.

Az első szám az előrészt jelöli, a második a hátrészt, a harmadik az oldalrészt, a negyedik és ötödik pedig az ujjat.

Az előrészt egy, vagy tetszés szerint, két sor nagy gomb disziti és tartja össze. A melegebb szőrruhákat a maga idején egy kis könnyü bélléssel el kell látni, a nyári mosó ruhák azonban bélés nélküliek.

E gyermekruhaszabás, czélszerüségénél fogva, átalánossá vált már, és valóban olyan kényelmes is, és olyannyira nem gátolja a gyermeket szabad mozgásában, hogy én is igyekszem azt még szélesebb körben terjeszteni.

Számrejtvény.

Székely Bertától.

13. 9. 7. Szabad emberhez nem illik;
14. 7. 8. 7. Ezt a malmokban készitik;
10. 8. 6. 7. Egyike a nőneveknek;
12. 13. 11. Jele tiszta érzületnek;
11. 13. 4. 5. 7. Az irásnál ezt használják;
7. 8. 7. 4. Haladását magasztalják;
1. 2. 10. 9. 3. 11. Duna mentén igen sok van;
12. 7. 14. 1. 3 8. 3. 9. Főtényező a harczokban.
1—14. Folyton vizben áll a lába,
Szépsége szól hét országra.

Megfejtési határidő: augusztushó 27-dike.

A f. é. 27-dik számban közlött rejtveny értelme:
Deák Ferencz meghalt, de él.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Éhen Ilka, Jánossy Lajosné, Knau Antalné, Auszterweil Jozefin, Székely Berta, Koch Rittinger Etel, Kastal Ida, Bátori Zsigray Istvánné, Grundböck növérek, Széll Lajosné, Gedeon Gáspárné, Biró Klára, Zigury Györgyné, Mandits Erzsébet, Humonnay Julia, Nagy Julia, Kovács Morvai Julia, Fett Szerbák Ilona, özvegy Potoczky Jánosné, Saáry Etelka, Thuróczy Kálmánné, Sándor Luiza, Mózesy Anna, Csákány Teréz, Ferencsevics Teréz, Bajza Karolina, Velyáczky Julia, Schimmer Friderika, Sarlay Halászy Fánni, Lázár Eszti, Durneisz Irma, Moesz Gézáné, Marosy Hermin és Etelka, Bohus Gyuláné, Medveczky Tóth Etelka, Jungmann Laura, Sziklay Matild, Csiszár Vilma.

A 26-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Sáary Etelka, Schimmer Friderika, Lázár Eszti, Haluskay Zombory Irma.

Tartalom.

A kisértet, Kazár Emiltől. — Gondolsz-e rám . . . Rudnyánszky Gyulától. — A boldogságról, Dengi Jánostól. — A hóban, Passauer W.-től. — A keleti csatatér területe. — Egy hét története — A háboru. — Budapesti hirvivő. — Gazdasszonyoknak. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy 6—8 éves leánykának való ékbe vágott ruhaszabása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest. 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.)

még mindig garázdálkodik. E napokban a román határtól nem messze a Lotra-völgyben Roszinsky erdő-becslőbiztost támadta meg, ki többek kiséretében hivatalos járatban volt a tájon. Deanu ötödmagával, jól felfegyverkezve, lépett a társaság elé s felszólitá őket, hogy adják át pénzüket. Daczára, hogy kétannyian voltak, mint a rablók, ellentállaniok nem lehetett, mert fegyver egyiküknél sem volt. Deanu aztán meghivta ozsonnára a kifosztottakat, kik nem merték ez „előzékeny" meghivást visszautasitani s kedvetlenül bár, de kénytelenek voltak elkölteni a rablókkal a két juhot, melyeket Deanu egy közelben legelésző nyájból lelőtt s társai csakhamar megsütöttek. Deanu annyira ment előzékenységében, hogy a becslőbiztostól elvett 10 frtból 5-öt vissza is adott, hogy ne maradjon épen minden pénz nélkül.

Magyar-Óváron egy valaki 3 frt 37 krral tartozott egyik falubelinek, s miután nem fizetett, perrel támadtatott meg, a mi következő perköltségeket eredményezett: „Perbeli költség 4 frt 50 kr, végrehajtási kérvény 1 frt 25 kr, felperes napidija 2 frt, fuvar 1 frt 75 kr, végrehajtó napidija 50 kr, eljárási dij 1 frt, fuvar 1 frt 75 kr, kézbesités 40 kr, becsüsök dija 1 frt, bélyeg 20 kr." 3 frtos adósság miatt tehát 15 frt perköltség!

A földrengést, mely e hó 17-dikén déli 1 óra 20 perczkor Ausztria több részén jelentkezett, ugyanakkor Vasmegye több részén is érezték, nevezetesen Szombathelyen és Pinkafőn, mig Komáromban délután 3 órakor mutatkozott gyönge mértékben. A horvát végvidéken, Ogulinban pedig e hó 19-dike és 20-dika közti éjjel volt heves lökésekben nyilvánuló földingás.

Vidéki vegyesek. Érsekujvárott e hó 24-dikén mükedvelők szini előadást rendeztek, Czuczor Gergely, jeles költőnk emlékszobra javára. Előadatott a „Vén bakancsos és fia a huszár," Szigeti József e közkedvességü darabja. — A rákospalotai ligetben e hó 30-dikán lesz a hangversenynyel, sorsjátékkal és tánczvigalommal összekötött népünnepély, az ujpesti katholikus egyház javára. — Paulison Fehér Sándor tavaly harminczezer db. turkesztáni dinnyét termelt s nagyobb részét Bécsben adta el; az idén pedig husz annyi termést vár és máris mind eladta Németországban. — Szász-Keresztur községében e hó 13-dikán nagy árviz volt, mely semmivé tette a vetéseket, behatolt a házakba, istálókba és pinczékbe. Nyolczvan gazda ment tönkre, s a kárt mintegy 30,000 frtra teszik. — Zala-Szent-Mártonban van egy jósnő, kihez nemcsak Zalamegyéből, hanem Vasmegyéből is átlátogat a babonás nép és nincs senki, a ki felvilágositaná. — Borzsován (Beregszász mellett) a sárospataki főiskolában tanuló beregmegyei akadémiai ifjuság, az ottani épitkező református egyház és iskola javára e hó 30-dikán a „Falu roszszá"-t adja elő. — Nagykanizsáról irják, hogy az a Pongrátz, ki ott meglőtte magát, mivel neje elhagyta, se nem báró, se nem tiszt, hanem egyszerüen csak szerencsétlen ember volt. — Gután 16 ház, két mühely s több gazdasági épület égett le. Biztositva csak egy ház volt. Az összes kár tizezer frt. — Guba, Komárom megyei mezővárosban e hó 18-dikán tüz volt, mely a melléképületekkel együtt 25 házat hamvasztott el. — Ó-Lublón Szepes megyében e hó 17-dikén délelőtt egy bolban tüz támadt, s öt negyed óra alatt 24 házat és sok melléképületet elpusztitottak a lángok. A kár 100.000 frtra rug. A csapás annál nagyobb, mert három emberélet is esett áldozatául.

Különfélék.

⁂ (*A királyné Feldaffingban.*) Erzsébet királyné ő Felsége e hó 29-dikén vagy 31-dikén távozik Feldaffingból, mely több héten át igen kellemes tartózkodási helye volt. Gyakran tett nagy lovaglásokat a vidéken. Ha szép volt az idő, lovagolt, ha esett, sétálni szokott. Rendesen nővére, Traini grófné és Wallersee grófné kisérték ő Felségét. A napokban a nápolyi királynét is oda várták. A királyné számára a vendéglőből hozták az ételt.

⁂ (*Kopenhágában*) a „Tivoli"-ban jelenleg Horváth Gézának tizenkét tagból álló magyar népzene társulata játszik esténkint, általános tetszés mellett.

Megbizások tára.

G—re. Előfizetési felhivásomban ki van téve, hogy a könyvek meghozatala egész évi kötelezettséget foglal magában a lap járatására nézve; ezt tehát Ön is csak ugy tudta, mint minden más előfizetőm; és Ön kapott az év elején 12 kötetet, az első félévben ujra 6 kötetet, és most sem a kapott könyveket nem akarja visszaadni, sem a jelen második félévi dijat nem akarja megküldeni; hogyan egyezteti Ön ezt össze a kötelesség- és becsületérzéssel? Azért ha nem tesz eleget kötelezettségének, én is félre teszek majd minden kiméletet, és nevének kitétele mellett nyilvánosan adom Önt át a közmegitélésnek.

K. Vásárhelyre K. M. urnőnek: Midőn becses sorai megérkeztek, már utban volt.

Ráksára O. I. urhölgynek: Azonnal megkuldtem.

Risztrára T. L. urhölgynek: El van küldve.

Zaricsóra S. E. urhölgynek: A mellékletekért dij a jelen félévre volt beirva, most tehát a mult féléviekre számitottam be, és azonnal el is küldtem.

Czeglédre D. F. urnőnek: Ujból megküldtem.

Lehotára B. Gy. urnőnek: Három egészen jó volt, a negyedikre nézve azonban egy kis tévedésben van.

Viskre B. E. urnőnek: El van küldve.

Bikokra M. J. urnőnek: Postára tettem.

B—v—czre Cs. V. urhölgynek: Asztalnemüekre és a házi fehérnemüekre jobban kedvelik a vörös himzést, mely lehet fehérrel is tarkázva, de ingekre, zsebkendőkre és átalában a finom vászon- és chiffon-félékre a fehér himzés illőbb.

Győrbe P. N. urnőnek: A második, vagyis jelen félévi könyvek, mint évek óta, ugy az idén is az ősz folytában fognak megjelenni.

Pancsovára B. Gy. urnőnek: El van küldve.

Peténvre E. E. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Csongrádra B. A. urhölgynek: Várom szives válaszát.

Bukurestbe G. J. J. urhölgynek: Mind a kettő szerencsésen megérkezett.

„A költő hű kisérője." Van benne gondolat, de a forma és a rimek gyöngék.

Tapolczára T. T. urhölgynek: Vettem és besoroztam.

G. J. urnak: Legközelebb.

„Mariskához." Még ő sem köszönné meg, ha kiadnám.

Török József gyógyszertára, király-utcza 7. sz.

SALICYLSAV-KÉSZITMÉNYEK,

pipere-czikkek.

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemű belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja	ára 50	kr.
Salicyl-toilette-viz	„	„ 70	„
Salicyl-fogpor	„	„ 50	„
Salicyl-fogpép	„	„ 60	„
Salicyl-szájviz	„	„ 60	„
Salicyl-hajkenőcs	„	„ 50	„
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„	„ 50	„

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 7. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgy-por (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után. nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 7. szám.

Angol és franczia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt, Jokey-Club 2 frt. Huile philocome de la societé hygiénique 1 frt 50 kr. Eau Athenienne 1 frt 50 kr. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Farina 1 frt, kisebb üveg 60 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 kr, Savonde Thridace Violettől Párisban 1 frt. Illatos szájgyöngyök (cachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice du Dr. Henocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztő-por Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve. Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-, görvéne, guga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges és köves betegségek, tulnyálkásodásban. stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyászatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Pesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.

Főszállitohely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Dr. Kallmann **hajfestő szere**

vegyész és elsőrendü gyógyszerész Párisban. Erősiti a hajat és szakált, **s annak azon pillanatban a legszebb természetes árnyalatokat kölcsönzi bekenésre,** minden mosás vagy előkészület nélkül. Egy skatulya fekete szinü 5 frt, barna szinü 4 frt.

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-. kocsikenő-, olajos festék-, hajkenő- és izzadság által b á r m i l y k e l m é b e n, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztyűben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

A világhirü **keleti viz**

Dr. Walkertől Londonban biztos fájdalom-oszlató, enyhitő és erősitő gyógyszer a **köszvény, csúz, görcs, fej- és idegfájdalmak, gyöngeségek** stb ellen. A hatás már az első üveg használata után mutatkozik. A használat külsőleges. Ára 1 frt. 20 kr.

Fogfájások, bármily nemüek, egy pillanat alatt és biztosan eltávolittatnak az **indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és szájtisztitó szer.**

Kapható TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál Pesten, király-utcza 7-dik szám Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

Féreg irtó szer.

mindennemü férgek irtására, 50 és 25 kros szelenczékben.

Budapesten Török József gyógyszerésznél, király-utcza 7. sz.

Egyedüli főraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

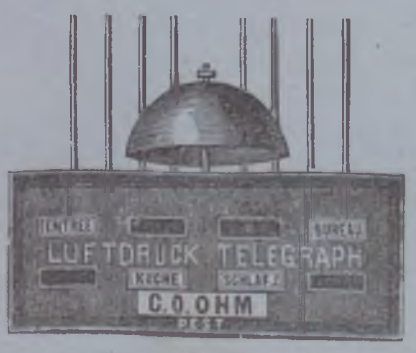
Magyar- és Erdélyhon számára

Wheeler és Wilson

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,

ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos kezty ű varrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

Ohm C. O., Pest, Jozsefter 15. sz ujház-négyszög, dr. Kovács-féle házban

A tisztelt hölgyközönséghez!

Az élénk érdeklődés, melyek évek óta jegjobb hirben álló divat- és kész nőiruha üzletem a nagyérdemü magas uraságok és a t. cz. közönség részéről mai napig örvend, üzletem és műtermem legelegánsabb berendezése- és lényeges megnagyobbitására inditott, hogy az eleganczia és a finom izlés legmagasabb igényeinek is megfelelhessek.

Árjegyzék:

Araruhák failleből vagy atlaszból minden szinben 70—100 frtig. Araruhák a legfinomabb kiállitásban, myrtussal diszitve 120—160 frtig. Séta és látogatási toilettek failleből 70—150 frtig. Séta- és látogatási toilettek különféle divatkelmékből 30—80 frtig Háziruhák 15, 18, 20—25 frtig Obresk átvetők e n princess 20, 25—50 frtig; ugyanezek borsó-tüllből, szépen diszitve 15, 20—50 frtig. Selyemripsz jaquettek, gentleman minta, 20, 25—50 frtig. Burkonyok, legujabb mintájuak double-cachemir, double-ternoból 12, 15, 18, 20—60 frtig Legujabb mintáju eső- és uti-köpenyek férfikabát szabásuak 15, 18, 20—25 frtig. Uti-ruhák 20, 25 30—50 frtig.

Vidéki megrendeléseknél egy régi derék és a szokuya előhosszanak szives beküldése kéretik.

Elegáns és izléses aratoilettek készitésére bátorkodom műtermemet a nagyérdemü hölgyközönségnek különösen ajánlani, annal inkább, mert számos elismerő irat birtokában vagyok, melyek ezen szakmában szerzett jó hiremet legfényesebben igazolják, s melyeket kivánatra szivesen előmutatok, illetőleg beküldök.

Teljes tisztelettel

RÓZSAY Confectioneur,

Deák-utcza 5. sz.

32-dik szám. Augusztus 6-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra perc	óra perc
Aug. 6	Vasárnap	A 9 Jézl szinv.	A 8 Jéz. szinv.	25 C 9 Anna	16		4 46	7 25
7	Hétfő	Donát, Kajetán.	Kajetán	26 Hermol	17		4 47	7 24
8	Kedd	Czirjék, Jusztin	Czirjék	27 Pantaleon	18 B. lámpael.		4 48	7 23
9	Szerda	Román, Afra	Emőd	28 Prochus	19	☺	4 49	7 22
10	Csütörtök	Lőrincz vértanu	Lőrincz	29 Kallinie	20		4 50	7 20
11	Péntek	Zsuzsanna szűz	Tiborc	30 Szilas	21 Kis fa-ünnep		4 52	7 18
12	Szombat	Klára szűz	Klára, Hila.	31 Eudocimus	22 Sab. Balek		4 53	7 16

Vidéki tárcza.

A rimaszombati nyilvános felsőbb leánynevelő-tanintézet, mely a jeles Fábry János vezetése alatt, számos év óta sükeresen buzgolkodik a nőnevelés terén, az idén is kiadta évi értesitőjét, és örömmel győződtünk meg belőle, hogy Gömörmegyében a szülék a leányok kellő kiképeztetését is szivükön viselik. Igy e négy osztályból álló tanintézetben a lefolyt iskolaévben összesen hatvannyolcz növendék volt, és ezek közül harminczöt, tehát több a felénél, vidéki. A derék szülék nem is költötték hiába pénzüket, mert, mint az értesitőből kitünik, ez intézetben a női nemes hivatásnak megfelelőleg képeztetnek a leánykák. Különösen megemlitendő, hogy az intézet kebelében van „önképzőkör," mely az önkéntes munkálkodásra, továbbá „takarékpénztár," mely gazdálkodásra, és „Bazár-egylet," mely a munka hasznositására szoktatja a fiatalságot, mind oly tulajdonságokra, melyek a milyen üdvösek, eddig mégis semmi gond nem volt reá a leanyok nevelésénél. A legjobb szivvel ajánlhatjuk tehát ez intézetet a szülék figyelmébe.

Győrből pedig Vargyasné-Petz Vilma leánynevelő- és tanintézetének évi értesitőjét vettük, a melyből kitetszik, hogy ez a haza egyik legnevezetesebb leánynöveldéje, ugy terjedelem, valamint fölszerelés tekintetében. Nyolcz osztályból, áll, a leányok tehát teljes kiképeztetésüket nyerhetik benne, csak aztán a szülék is minél nagyobb számmal látnák már be, hogy az emberi sziv és elme teljes kiképeztetésére, a számtalan rosz hajlam és indulat kiirtására, a számtalan jó és nemes csira kellő kifejlesztésére, az erkölcs és erény kellő meggyökereztetésére, egy egész emberi élet boldogságának alapletételére, — valóban nem sok idő az a nyolcz év. És fölszerelése is jeles ez intézetnek. A mellett a tandij aránylag csekély. A növendékek száma összesen 61 volt a lefolyt iskolaévben. Szivemből örülnék, ha a jövő évben legalább is megkétszereződnék e szám.

A szegedi iparkiállitáson nem csak látni-, hanem hallani is lesz sok gyönyörüt, minthogy az ottani dalárünnepély rendező bizottsága felszólitotta a most vendégképen fővárosunkban tartózkodó Reményi Edét, hogy a szegedi nagy napok valamelyikén varázshegedüjét szólaltassa meg, és a jeles müvész annyival kevésbbé fogja tőlük megtagadni ez élvezetet, mivel a jó ég tudja, mikor fogjuk őt ismét a hazában hallhatni. Mert Reményi testestül-lelkestül még mindig a miénk ugyan, ritka müvészetét azonban, mint annyi más jelesünkét, a külföldnek engedtük oda. Párisban telepedett le, és ott nagyon tudják becsülni a szellemi nagy istenadományokat, a legelső köröknek szivesen látott vendége ő, és hegedüje varázshangjaival hirt és — kenyeret, sőt talán czipót is, szerez ő ott magának.

Aradon e napokban valaki azt a hirt terjesztette el, hogy az esti vonattal Temesvárról 300 basi-bozuk érkezik oda, kik a Száván átkergetve, az aradi várban fognak internáltatni. A vonat megérkeztekor több száz ember gyült össze az indóház beszállóján; a lóvasuti kocsikban és az indóházi vendéglőben tenyérnyi helyet sem lehetett kapni. A várva-várt pillanat elérkezett, a mozdony sipolt, és a vonat dübörögve robogott be a pályaudvarba, sok mindenféle ember szállt ki, csak basi-bozuk egy szál sem. De a közönség nem haragudott, mert a felsülést csak annak tulajdonitotta, hogy a vitéz katonák az incognito veszélyeztetett voltáról utközben értesülve, Temesvára visszahajtattak. Egy része a közönségnek másnap a szentmiklósi állomásra fáradt ki, törököt látni, kikről azt hitte, hogy Szent-Miklóson fognak kiszállni, és az ottani katonai kórházban internáltatni. Hanem oda is hiába hajtotta őket a kiváncsiság, mert oda sem érkezett basi-bozuk.

Torontálmegyében Gád községben egy szegény paraszt ember feleségének három gyermeke született. Az asszony édesapja egy tehenet ajándékozott a hirtelen megszaporodott családnak, hogy annak tejével táplálják a gyermekeket. Nem sokára azonban megjelent a végrehajtó s 8 forint adósságban el akarta hajtani a tehenet, de az e lelketlenségen felbőszült szomszédok fenyegető magatartása következtében eltávozott. Pár nap mulva azonban megyei pandurokkal jelent meg a végrehajtó, s a tehenet csakugyan el is vitte. Az elkeseredett anya ekkor isten-emberről megfeledkezve, megragadta a három kisdedet, s egyenkint a végrehajtó kocsijába dobálta, e szavakkal: „Most már tápláld!" Mind a három gyermek sulyos sérüléseket szenvedett, s kettő közülök már meg is halt, a harmadik életéhez sincs remény.

Tövis és Magyar-Igen vidékén borzasztó felhőszakadás volt mult szombaton. Magyar-Igenben 3 óránál tovább dühöngött és pusztitott a szakadó ár, részben épületeket rontva össze; emberélet azonban itt nem esett áldozatul, de nem ugy Krakkón, hol nemcsak termény, lakház nagy számmal, hanem tizenegy emberélet is esett áldozatul. Legnagyobb szerencsétlenség sujtotta Sárd községet, hol a Magyar-Igenből jövő viz összpontosult a B.-Bocsárdról jövővel. Házakat rombolt össze, takarmányt sodort el s több ember s állat esett áldozatul.

Nagy-Váradhoz közel, a szentjánosi uradalomhoz tartozó erdészlakba mult hó 29-dikán becsapott a villám s az erdész nejét és szép leányát a földhöz sujtá. A nőt sok mentési kisérlet után életre hozták, de a 16 éves leány meghalt. A konyhában jelen volt még a vihar elől odamenekült csősz, ki szintén lesujtatott, de legelőször tért magához és a tiszttartó-

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

32. sz.
Aug. 6-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmellékklettel.

A könyvek meghozatala egész-a műlap meghozatala félévi járatási kötelezetést foglal magában a lap irányában.

A kisértet.

(Elbeszélés.)

Kazár Emiltől.

(Folytatás.)

Sándor megölelte anyját, s kérte, hogy ne szomoritsa. A nemzetes asszony egy mély sohajtással erőt is vett magán, de mégis mondott annyit, hogy a férfi akármilyen jó gazda is, a a cselédek mégis csalják, s a férfi akármihez érthet is, hanem a cselédeket csak az asszony tudja ránczba szedni.

— Csudálkozom, nagyon csudálkozom — szólt egyszer megint Ángyiné. — Szálas Gyuszi vedlik, s elébe merném tenni a sajtot. Az igaz, hogy egész nap Bogátiéknál van, s tudhatod, hogy Lillán kivül Kereki Margit, Ladányi Zsófi, meg Gyepű Mili is ott van. Eleven leányok, és Gyuszira jó szerencse, hogy ily módon köszörülődik. Majd csak formát kap, a mire szüksége is van, mert én istenem, a férfinak minden körülmények közt föl kell találni magát. Igaz biz az! — folytatta Ángyiné, — nem nézted-e meg Kereki Margitot? Megérdemel egy-egy pillantást. Anyja leánykori barátnőm volt, s ép oly ügyes, mint Margit.

Lassankint Ángyiné mind több és több leánykori barátnéjáról emlékezett meg, kiknek szép leányuk volt s érzékeny szemrehányásokat tett önmagának, hogy eddig oly ritkán látogatta meg őket. Meg is kezdte azonnal a látogatásokat, még pedig Sándor kiséretében, s hogy a mulasztásokat helyre hozza, ünnepelyesen fogadta mindenütt. Nem lehet mondani, hogy Sándor valami nagy örömmel követte e délutáni körutukban édes anyját, főkép pedig az nem tetszett neki, hogy anyja rendesen otthonn felejtett valamit, vagy a kézi táskáját, vagy valami csattot a melléről, s ezekért neki vissza kellett menni. Végre ő maga őrködött, hogy valami ott ne maradjon. Megtörtént azonban, hogy e régi szives családokhoz Ángyinénak elküldözni valója is akadt, például egy csomó levendula, a mi a fehérnemüek közt nélkülözhetlen illatszer; vagy pedig egy sajátságos módon összenőtt kettős körte, mint a természet megbámulni való érdekessége.

E közben Szálas Gyuszi napról rapra köszörülődött. Ángyiné nem győzte eléggé dicsérni, s azt egész bizonyosra vette, hogy Bogáti Lilla nagyon fogja szeretni.

— Tudod-e, Sándor, — kezdte megint Ángyiné, — hogy vagyonunk jól gyarapodik? Isten és a magunk segitsége nem volt eddig gyümölcstelen, főkép mióta te láttál a dologhoz. Miért is töröd mindig annyira magadat? Miért vagy mindig a mezőn? Azt kell hinnem, hogy egészen elszoktál az emberektől. Jól van, Sándor, jól van, de még fiatal vagy s alig szórakozol valamit. Nagyon illenék, hogy ne vond vissza magad, hisz most az ideje. Nyugtalanit engem, hogy majd mogorva ember lesz belőled, s ha Szálas Gyuszit látod, (mert az boldog lesz Lillával) még engem okolsz, hogy folyton a ház körül tartottalak.

Természetesen Sándor tiltakozott anyja ilyen sejtelme ellen, s megesküdött, hogy tökéletesen elégedett.

Ez időre esik, hogy néhai boldogult Ángyi Pál jó pajtása, Muhari Bencze bácsi (ki Ángyi lakodalmán vőfély volt) eljött az országos vásárra, s magával hozott egy hizelkedő áspis kigyót, ki miatt Bencze bácsinak soha sem volt maradása, s kinek tulajdonai közé tartozott, hogy vidám szerivel bánt el mindenkivel, főkép Bencze bácsival, a ki nem is győzött eléggé panaszkodni fünek-fának.

— Ketten jöttünk, öcsémasszony! — kiáltott Bencze bácsi, a mint Ángyiék portájába behajtott. — Hanem engem ne vegyen semmibe, mert én nem érek semmit, akár mennyit is nyomok a mázsán. Isten áldja, öcsémasszony, bizony nem csodál-

kozom, ha meg sem ismer, ugy ki vagyok forgatva. De ugyancsak különös kezekbe kerültem, s ha az ember holmi Hárpiákkal és roppant fürgeségü szörnyetegekkel viaskodik, meg is szenvedi minden iziben. Hej! valami kamasz jőjjön ide és segitsen le az ülésből!

Samu csakugyan lesegitette Bencze Bácsit, s a vén kamasz, ki katona korában földrengést is tapasztalt, e pillanattól kezdve mindig a fölött elmélkedett, ha valjon a földrengést nem ily testes urak idézik-e elő oktalan járás-keléseikkel. —

— Majd négy mázsa, — szólt Bencze bácsi, végig tekintve magán s üdvözlet gyanánt azt mondva: — „Ej ha! hogy vagyunk? — miközt szemével hátra felé, a kocsihoz intett, és oda sugta Ángyinénak: „Erzsi."

E pillanatban már valaki le is ugrott a kocsiból s egy pár lépéssel, mely fürge és könyü volt, ott termett Bencze bácsi mellett.

— Ne keserits könnyüségeddel és karcsuságoddal! — kiáltott Benczi, megfogva a keseritő kezét s oda állitva Ángyiné elé. — Hát összeillünk-e mi ketten, mint apa és leány? De az én kabátomban mindössze is csak egy négy mázsás ember lakik, ez a leány pedig kerek számban egy millió ördög.

Az egy millió ördög mosolygott, s e mosolygásával akár kétmillió ördögöt is a legkellemesebb szinben tüntetett föl. Ángyiné minden keresztvetés nélkül megölelte, s szabadkozott, hogy neki megcsókolják a kezét, valószinüleg, mert az ördögi legiótól mégis csak félt.

— Öcsémasszony, erősen tartsa magát! — kiabált Bencze bácsi. — A gonosz rögtön hatalmába fogja ejteni, s nagyokat kaczag hozzá, mert nincs könyörületes szive. Teremtő ég! könyörületes dolog-e az, hogy engemet tánczmulatságokba visz s hajnalig néznem kell, mig holmi sehonnaiak és magam korabeli czingár legények ugyancsak aprózzák egész éjjel? Nincs nagyobb baj, mint ha anya nélküli a leány s az apa négy mázsát nyom. Hogyan a patvarban ügyeljek én rá; hogyan, hogyan, öcsém asszony?

— Nyugalom, atyus, nyugalom! — szólt Erzsi, — s legyen elég a zsörtölődésből.

— Parancsol, mindig parancsol! — szólt a kövér ur mulatságos jajveszékléssel, — s mit tehetek én!

Végre fölérkeztek a nappaliba, hol Bencze bácsi azonnal egy karos székbe helyezte magát, de nem nyugodni — mint mondá, — mert hisz ő nem nyugodhatik egy tücsök könnyüségü teremtés miatt, ki csak aggodalmakkal táplálja őt, s kit még ha szeretne is (a miről szó sincs) soha sem kisérhet figyelemmel.

Nem sokára Sándor is megérkezett a rétekről, de Bencze bácsi már akkor szendergett. A fiatal házi gazda különböző szerkezetü mondatokban néhányszor elmondta, hogy nagy szerencsének tartja atyja régi barátjának s Erzsi kisasszonynak látogatását, de aztán szótalan lett, s anyja és Erzsi folytatták a beszélgetést. Ángyiné a beszélgetés folyamában több izben fordult fia felé, ilyféle szavakkal: „De hisz azt jobban tudja Sándor!" — „Nem ugy volt-e, Sándor?" „Mondd el csak, Sándor!" Azonban Sándor mindannyiszor pragmatikus válaszokat adott, ujjait egy csiz kalitkájába dugdosta, hogy a madárban a sárga répa s más egyéb nyalánkságok és csipegetni valók iránt vágyakat ébreszszen.

Utoljára Erzsi kisasszony megrázogatta apja vállait és felköltötte. Bencze bácsi beszélt valamit az ő élete és álmai háboritójáról, aztán pedig Sándort arra kérte, hogy álljon elébe, hadd nézze meg jól. Fölösleges mondani, mily hasonlatot talált a fiu és boldogult barátja közt. Ángyiné mélyen meg volt hatva, s Erzsi kisasszonynak közbe kellett szólni, hogy: „Semmi tulságos érzékenység, atyus!"

A mint kiderült, apa és leánya folytonosan ingerkedtek egymással, szeretetteljes hadviselő felek voltak, és Bencze bácsi volt mindig, ki zsörtölődések és panaszok közt visszavonult, a mi rá nézve egy jóravaló sétával mégis csak fölért!

Egyébiránt semmi emlékezetes nem történt. A látogatók még ebédre sem maradtak ott, mert Bencze bácsinak valami pörös dolga volt, s az ügyvédhez kellett sietnie. Ángyiné igazi melegséggel bucsuzott el tőlük, s mikor a szekér tova hajtott, azt mondta Sándornak:

— Olyan leány az, hogy akár meddig szivesen látnám a háznál!

IV.

Még csak kevés elmondani való van, hogy aztán megint a kisértetről beszélhessünk. Előbb azonban még meg kell említenünk, hogy Bencze bácsiék néhány hétre a városban maradtak, mert az öreg ur minden ügyvédet meghallgatott pörös dolgában, s egyiknek sem hitt. Ezalatt Ángyiné szivesen oltalma alá vette Erzsi kisasszonyt, bejárta vele a boltokat, hogy összevásárolhassanak mindent, és együtt látogatták meg az ismerősöket.

Sándornak épen ez időben nagy kellemetlensége támadt. A cséplőgép elromlott, s gépész után kellett futkosnia, azt pedig nem lehet találni minden bokorban. Nyughatatlan és boszus lett, s vesződségével anyjának is elvette minden kedvét. No, de rendbe jött a cséplőgép, és Sándor egész könnyebbedve sohajtott föl: „Rendben vagyok!"

— Rendben? — kérdezte édes anyja, és isten tudja, mire gondolt, de oly hosszadalmasan nézett a kezében levő kötésre, mintha e szakadatlan munka végtelenségét akarná belátni.

Sándor megütődött, s egymás után sorolta föl, hogy valjon mi nincs még rendben? De nem tudta eltalálni.

— Magaddal is gondolhatnál valamit, — szólt Ángyiné, szeliden tekintve fiára. — Soha sem jut eszedbe, hogy megpihenj, hogy számot vess sok olyasmivel, a mi örömet szerez, hogy ...

Nem végezte be, pedig már vagy századszor készült valamit mondani s ha ilyenkor Sándor sürgette, hogy folytassa, Ángyiné csak fejét rázta s mindössze annyit mondott: „Elég baj, hogy magadtól rá nem jösz." Ez aggodalmat keltett Sándorban, titokban szegről-végre mindent megvizsgált, s végre az ostorhegyes ló kicserélését csakugyan szükségesnek találta.

Bencze bácsi mindennap lázongott és zsörtölődéseihez uj anyagot szolgáltattak az ügyvédek, kiket sziv és értelem nélküli hiénáknak nevezett.

— Mikor megyünk haza? — kérdezte egyszer Erzsi, atyja elébe állva.

— Mit, te inkvizició alá akarsz vetni? — kiáltott az öreg, megcsipve Erzsi kisujját. — Nem akarod felfogni, hogy micsoda bonyolodott dolog ez, és micsoda emberek az ügyvédek? Ugy, ugy, csak kivánj gyorsaságot apádtól, a ki saját magára való tekintetből is kiméli a szekérbe fogott lovakat és áldja a vasutakat.

— Ugyan valld meg, atyus, hogy a kaszinóbeli urak miatt szeretsz itt lenni? Azt hiszed, nem tudom?

— Micsoda rágalom ez? Nem mondtam ezerszer is, hogy milyen bonyolodott ügy, s hogy kész vagyok ő felsége elé menni vele, mert a vasutakban teljes bizalmam van? Gyönyörü dolog, hogy én a kaszinóba szeretek járni fecsegni, locsogni, sőt

még talán kártyázgatni is! Mindenki tudja, hogy én bálozni szeretek, s nincs nagyobb gyönyörüségem, mint otthon lenni mindig, de mindig, mihelyt feneketlen sarak vannak, mert az oktalan állatot nem szeretem kinozni. Igen, kisasszonyka, nekem van érző szivem!

Valóban ugy is volt, hogy sáros időben otthon Bencze bácsi soha sem hagyhatta el a szobát. Itt pedig mégis csak megbirkozott a kaszinóig vezető ut kellemetlenségeivel.

— Jól van, atyus; megegyezhetünk.

— Nem akarok tudni semmit az egyezségből! Nekem jogom és igazságom van! Én nem alkuszom!

— Azt hiszem, elég lesz három hét a mulatozásra.

— Te mulatozni akarsz, és pedig három hétig? — szólt feddő hangon Bencze bácsi. — Persze, fiatal urakról van szó, meg tánczról zongora mellett! Erre egy fél esztendő sem volna sok. Vagy talán rám fogod, hogy én akarok mulatozni? Szeretném hallani, képes volnál-e ily rágalomra!

Erzsi kisasszony megölelte atyját, mondván: „Végezzük be a vitát méltósággal.

És Bencze bácsi ezentul kevésbbé találta bonyolodottnak pörös ügyét, az ügyvédekben az emberbaráti maradvány szikráját is fölfedezte, s minden ebéd után eldöczögött a kaszinóba, mialatt Erzsi kisasszony az ismerős családoknál időzött, tréfált, kaczagott, és Ángyinét is jókedvre hangolta, mert az asszonyság gyakran fölkereste Erzsit, s magához is elvitte, hogy majorsági és kertbeli nevezetességeket mutogasson neki.

Sándor napközben nem igen volt otthon, s ha alkonyat után hazament, mindjárt ledobta kabátját, fáradságról panaszkodott, ledőlt valami pamlagra, vagy székre, és némán hallgatta édesanyja beszélgetését Szálas Gyuszi előmeneteléről, mert erről most ismét gyakran volt szó.

Egyszer azonban — mint mondani szokás, — édes anyja hirtelen rányitotta az ajtót s igy szólt:

— Nagyon kiváncsi vagyok, lesz-e neked valaha feleséged!

— Erről még soha se gondolkodtam.

— Ideje volna, édes fiam.

A jó asszonyság azonban mindjárt elérzékenyült, a mint tovább az is eszébe jutott, hogy valjon ki lesz, milyen lesz az ő drága fia jövendőbelije, és valjon megéri ő azt az időt? Igy azután az egész beszélgetés vége csak az lett, hogy Sándor vigasztalni kezdte anyját, s az isteni gondviselésre hivatkozva, szilárd hitét is bevallotta, hogy édes anyja hosszu életü lesz.

(Vége köv.)

Éj van körülem...

(Február 19-dikén,)

Vay Saroltától.

Éj van körülem, kis szobámban
A szél zugását hallgatom,
Gondolsz-e rám késő órán
Én szőkefürtü angyalom?

Hamvad a láng a kandallóban
Bágyadtan süt a lámpafény,
Kialszik, majd föllobban ujra,
Miként a haldokló remény.

Az égen csak egy csillag ragyog,
Ez az én tündércsillagom,
Hányszor merengtem el sugárin
Bűbájos nyári alkonyon!

És enyhe álom jő szememre,
Álmomban oly boldog vagyok,
Édes, szép arczod látni vélem
S fölcsendül büvölő dalod.

S mit ébren nem merék bevallni,
Elmondom mindazt most neked,
E sziv tiéd, s változhatlan
Örökre hűn, forrón szeret!

A lakás berendezése.

Az én lakásom az én mindenem. Ez az én jó kedvem, megnyugvásom, megelégedésem; ez vigasztal engem csalódásaimban, ez feledtet el velem minden világi bajt, nagyravágyást, magasra törő tervet, emésztő kincs-szomjat és minden hiába való vágyat, melyek az életben mind egyre és szünetlen üzik az embert, mig végre teljesen kimerülve összeroskad a nélkül, hogy csak feleutját meghaladhatta volna czéljának. Az én otthonom az én lelki békém, az én boldogságom.

Esedezem: nem én, harmad-emeleti szük szobácska lakója mondom ezt: — Oh dehogy! Hanem egy hires angol iró; én mindössze is csak igazat adok neki, ámbár ép az imént emlitett körülmény miatt jelenleg legkevesebb okom sincs rá. Hanem az gátolhat-e az igazság beismerésében? Semmi esetre sem, Azért, mert most fönn a magasban a jó isten lehető közelében lakom, nem sokkal nagyobb szobában, mint minő egy gólyafészek, — ne lehetne nekem is fogalmam arról az otthonról, melyet az idézett „collega“ mindenének, boldogságának nevezett?! — Oh igen, van fogalmam arról az otthonról nekem is; nem egy magányos órám titkos vágyát képezé az, — azzal a kis különbséggel, hogy én vágyban nem értem be azzal az otthonnal, a milyenről az angol ur beszélt, az övéinél vonzóbb „házi butor“ képezte az én mindenemet, az én lelki békémet, boldogságomat.

Mert az az ur csak a lakását értette, pedig mily sivár és puszta ez ahoz képest, a mit én kivánok. De még ugy is igaza van az angolnak. Mert valóban nincs nagyobb megelégedés a világon, mint a jó, kényelmes, izléses lakás, melyben az ember örömét találja, mely mintegy marasztja az embert, még ha távoznia kellene is, mely nem üzi el hazulról. Nagy dolog ez, és kárpótlás sok be nem teljesült kivánságért. Azt mondom, nincsenek is az embernek annyi elérhetlen vágyai, ha jól találja magát otthon. S a kényelmes, otthon marasztó lakás ritka dolog; nem minden ember dicsekedhetik vele. Legtöbbször nem a pénzen mulik, hanem az izlésen. Mennyi pazarul berendezett lakást láttam már, melyben semmi sem volt a helyén, a hol minden sértette a szemet, a faliszőnyegek, a butorok rikitó volta, aránytalansága, helytelen beosztása, a roszul választott diszitések, a drága, de oda nem illő vázák, képek, tükrök, — minden oly boszantó, hogy szinte roszul érzi magát az ember köztök. S hány szerény berendezésü lakás van, egyszerü, nem költséges, csak barátsagos, kedélyes, hogy az ember szinte fölvidul, ha belép, bármily komoly gondok gyötörték is elébb. Titka van a lakás berendezésének, melyet eltanulni nem lehet, ha száz uri termet végig bámulunk is, az ösztön tanit meg arra, észrevétlenül. Az izléstől függ itt minden, azt pedig elsajátitani

nem lehet; az általános utasitások legfölebb csak a főirányt adhatják, a részletek az izlésre bizatnak.

Azon angol iró, kit előbb idéztem, fölállit néhány szabályt, melyek e tekintetben általánosságban mérvadók lehetnek, egy-két lapot kiszakitok tehát utasitásaiból.

Az már mindenütt elfogadott szabály, hogy a szobának egészen szemrontó világosnak nem szabad lennie, miután azonban sötét falszőnyegeket az esti világitás miatt nem tanácsos alkalmazni, legjobb a izléses szinek közül válogatni, inkább ha a szoba világitása némely nyári délelőtt igen élénk függönyökkel segit az ember magán. A sötét fali szőnyeg már gazdasági szempontból sem ajánlatos, mert a legnagyobb világitást is elnyeli, mig a világos falszőnyeg inkább többszörözi a csillárok fényét. A vörös falak az arczot vénitik, a narancsszin fárasztja a szemet, legjobb tehát a sárga, a világos zöld és világos kék.

A sárga élénk, ragyogó szint ad mindennek s igen jól áll hozzá az acajou-butorzat, de nem türi az aranyozást, csak kivételképen. A világos zöld szobák igen előnyösek a halovány fehér arczhoz, de nem rontják az egészséges élet-piros arczszint sem. Ily szinü szobában is pompásan áll az acajou-butor, aranyozással. A világos kék már kevésbbé illik az egészséges arczszinhez, főleg nappal, midőn a bőr bágyadt szint nyer tőle; este nem sokat árt. A világos kék szobához igen szépen illik a dus aranyozás, de acajou-butort ne állitsunk belé, jobban veszi ki magát a sárga vagy narancsszin butorzat. A fehér butorzat világos kék, zöld, vagy sárga virágokkal szintén igen szépek.

A fali szőnyeg szegélyének vagy rokonszinünek kell lenni, vagy pedig ellentétesnek, a fő az, hogy a szegély a szőnyeg szinéből kiemelkedjék. Rokonszinüek akkor lehetnek a szegélyek, ha a falzat nem egy szinü. Ilyenkor ugy szép, ha a szegélyzet a falzat alapszinének erősebb fokozata, s kell, hogy a faliszőnyeg virágai vagy czirádái is némileg meg legyenek a szegélyzeten. Ilyen szépen összeillő rokonszinek: világos kék falzat sötét kék szegélylyel; rózsa szin falzat meggyszin szegélylyel. Az egyszinü fal-szőnyegek ellentétet követelnek a szegélyben. Ez ellentétek: sárga falzathoz viola vagy kék szegély, fehér czirádával; a világos zöldhez vörös, meggyszin, arany-sárga czifrával; a világos kékhez narancssárga, dus aranyozással. A fehér és világos szürke falzathoz minden szegély talál.

Divatos még most is faburkolattal övezni körül a szoba falát. Ezt eredetileg azért kapták föl, hogy a fal nedvességétől megvédjék a butorokat, majd azért, hogy a butorok által a faliszőnyeg ne rongáltassék. A faburkolat sokszor csinosan veszi ki magát, de emeleti lakásban soha nem alkalmazandó, arra pedig már nagyon vigyázni kell, hogy a butorok magasságáig fölérjen. Terjedhet feljebb is, de ez már mindig a butorok hatásának rovására van, ilyenkor nagyon kirivónak kell lenni a butorzatnak, hogy föltünjék. Hogy e baj elkerülve legyen, szükség, hogy a faburkolatnak oly szine legyen, mely alkalmas háttérül szolgál, melyből a butor szine mintegy kiemelkedjék. Legjobb, ha sötét szinü.

Nem kevés figyelem tárgyát kell képeznie annak is, hogy a butorok szövetének és a fa-butoroknak szine egymásnak megfeleljen. Nem szabad a drága fát elhomályositni a szövetek szine által, s viszont arra is ügyelni kell, hogy a fa szine el ne vonja a figyelmet a szövettől. Természetes tehát, hogy itt is leghelyesebb az ellentétes szineket hozni össze, igy például egymásnak emelésére szolgálnak a viola, a kék szövet és a sárga fa együtt; a zöld szövet és piros fa (például az acajou) együtt. Sárga szövethez nem illik az acajou, ellenben a karmazsin-szövet pompásan veszi ki magát mellette.

De ha már oly fontos a falszőnyegek és szegélyeik, a butorok és fajoknak helyes összeválasztása, mennyivel inkább vigyázni kell arra, hogy a butorok és falzatok szinei jól illjenek együvé. A főszabály erre nézve az, hogy a butorok és a fali szőnyeg szine egy mást kiegészitsék, és ha ez nem lehetne, akkor arra kell törekedni, hogy a butor szine a szoba alapszinének fokozata legyen. Egyébiránt e részben a szobák nagysága és rendeltetése is sokat határoz. Kis szobákban, melyek feladata inkább barátságos hangulatot kelteni, nem szükség a szinek ellentétét keresni; sokkal derültebb benyomást gyakorolnak a lélekre, és kedélyesebbek is, ha a butor szine a falzatnak csak fokozata, s ha a falzat virágos, amaz még inkább az lehet. Nagy termekben már jobb az ellentétes szineket állitani össze. A fal-szőnyegek szine itt mindig határozott, tiszta legyen s ha lehet, minél kevesebb czirádákkal diszitve. Gyönyörüen veszi ki magát az égszinü kék, de jó benyomást gyakorol a karmazsin is, ha a terem igen tágas és jól van világitva. Komoly czélokra szánt termeknél (könyvtáraknál, ülés-termeknél, értekezleti-szobáknál stb.) kerülni kell a fal-szőnyegek s a butorzat szine közti ellentétet; minél kisebbek az ily szobák, annál inkább törekedni kell arra, hogy a butor és a szoba szine rokonok legyenek. Legjobb ily szobákban a szürke szin; a butor aztán lehet egészen fekete, vagy szürke. A hálószobák is ugy kellemesek, ha minél kevesebb ellentétes szin zavarja a bizalmas összhangot. Általában az ellentétek csak a hideg, ünnepélyes, feszes látogatókra váró termekben vannak helyén.

Szükségtelen talán mondani, hogy a függönyök a butorzat szinét viseljék, de szegélyük a falzat szinével egyezzék meg; az ajtók fájának szinére az áll, a mit fönnebb a fa-burkolatokra nézve mondtam. A szőnyegek a szoba talaján természetesen nem lehetnek ellentétben az egész szoba berendezésével. A szőnyegnek mindig az a rendeltetése, hogy a butor szinét emelje. Tehát megengedtetik, hogy a szőnyeg közepe a butorzat szinével rokon legyen, de csak a közepe, a széle felé aztán a szinnek mindinkább erősbülni, illetőleg az ellentétnek előnyomulnia kell.

Nem izléses az: képekkel tele rakni a szobát; minél kevesebb, de szép kép legyen a falon, — vagy egy sem. Általában, ha képeket függesztünk föl, akkor a falnak egyszinünek kell lenni, még pedig a kép alapszinével ellentétet képezőnek. Sárga szobákban a tájképek legjobban állnak, az olajképekhez szürke falzat szükséges. A képek kereteinek szabad a figyelmet lekötniök, szineikre nézve különben csak az áll, a mit a fali szőnyegek szegélyzetére mondottam. Minden esetre jobb, ha a kép keretben lóg a falon, mint a nélkül; ez előnyére válik a kép távlatának. Hogy a képek helyének megválasztása az ablakok fekvésétől függ, — kell-e mondanom?!

Lehetne itt még arról is szólni, mily öltözék illik egyikmásik szinü szobához, de már ebbe nem merek kontárkodni; ez a nők dolga, ők bizonyára jobban tudják azt, mint én. Azokra nézve, a miket eddig mondtam, legfölebb csak a kárpitossal lehetne szóváltásom, a mit még kiállanék, — de ha piperedolgokba ártanám magamat, akkor jaj lenne szegény fejemnek!

P. K.

Titkon követ...

Gáspár Imrétől.

Titkon követ szivem fohásza,
E fájdalmas ima,
Mint a pacsirta, ég felé tör,
S nem éri el soha!

Körüled pompa, fény világit,
Födön dicsfény ragyog,
Én lábaidhoz egy világot
Tennék, s szegény vagyok!

Te szállsz, te nem látsz harczaimra,
És hordom titkomat,
Oltárom az, rá nézni balzsam
E szenvedés alatt!

És hozzád száll e sziv fohásza,
E fájdalmas ima,
És ünnepellek, és követlek,
S nem érlek el soha!

A hóban.

(Beszély.)

Passauer W.-től.

(V é g e.)

Ottilia összekulcsolá reszkető kezeit; lelkéből utolsó üdvözlet szállt a nap és világosság felé, egy haldoklónak utolsó fohásza.

Lelke elé vonult csöndes életének, évekig tartott szenvedésének emléke, s öröm- s hálaima szállt szive mélyéből fel ahoz, kinek kezeibe most mindazt visszaadandó volt, mit tőle kapott, belenyugodva, hálásan s édes vágygyal telve az örök csönd iránt.

Daczára a fagyasztó szélnek, mely a kilehelt párát kis csillogó jegeczekben barna hajára, szemöldökeire s szempilláira rakta le, belsejében égető tüz lobogott, annyira, hogy száját, szemeit kinyitva, kezeivel megfogta ruháját, mintha azt szét akarná tépni, hogy Isten lege belsejébe hathasson. Igy egy kőszoborhoz hasonlóan ült ott, mig a nap lement, a hósivatagot kékes szürkület takarta, s a távol hegyek izzó csucsai sötét éji köpenyeket boritottak vállaikra. Ő róla is eltünt a rózsaszinü fény s a mint lassan, ott hagyva ülését, leszállott, arcza fehér volt, mint a hó, csupán két vörös rózsa maradt orczáin égve, mintha a nap izzó bucsucsókja maradt volna rajta.

Bronn csöndesen ült helyén, s mereven nézett fel reá, a mint ott fent a nap elhagyta, akkor leszállott, s kezébe véve a virágbokrétát, székébe ereszkedett.

— Hová lett a gyermek? — kérdé halk hangon, körültekintve.

— Anyjához ment, — felelé kis szünet mulva Bronn. — Anyja után kiabált s átmászott az ajtón, s én menni hagytam őt. Meghalt anyjához ment, mint mi is anyánkhoz, a természethez térünk vissza.

Ezt mondva, Bronn nagy-nehezen fölemelkedett s Ottilia lábaihoz ült le, annak ölébe hajtva fejét, s ő türte azt, s szeliden nézett le reá, mialatt arczán a két rózsa halványulni kezdett.

— Oh szeress, szeress engem! — szólt — Engem édes fájdalom vonz feléd, és a végtelen vágy, meghalni veled, miután nem élhetek melletted! — Oh, szeress engem, — folytatá kis szünet mulva, — ne utasits vissza, most, hogy meghalunk! — S a leány félig lehunyt szemmel ült ott, ujjai a hervadt virágokkal játszottak, melyek levelei, miként egy szeretett halott sirjára, a lábainál ülő mellére és arczára hullottak.

S azután arczára tette kezeit, feje hátrahanyatlott, s a rózsák tünedeztek arczán. Kivülről mintha a ragyogó csillagoktól szállna le, rezgő, zugó hang hallatszott, de ők nem vették azt észre, érzékeik már halva voltak.

— Szeretlek! — mondá Ottilia nehéz lélegzettel, — A ki meghal, az igazat beszél, életemben nem mondtam volna meg soha, alakom nem engedte volna meg. Most azonban, szenvedéseim között nagy boldogság azon tudat, hogy szerelmet adok és veszek. Ne nézz rám oly szomoruan; nincs szomoruság ott, hová megyünk, s pedig együtt megyünk oda, hol öröm van és béke!

Bronn nem válaszolt; nehezen, csöndesen feküdt a leány lábainál, testét időnkint reszketés, rángás futotta át.

De kivülről mindinkább közeledett a zaj s végre egyes kiáltássá változott; mindig közelebb, most egészen közelben hangzott, mig a fal mellé ért, s most a hasadéknál egy fő, és egy, majd két, három beburkolt alak jelent meg.

— Itt, itt vannak, orvos ur! — s élökön az orvossal két férfi s egy nő, meleg takarókat hozva, jöttek be a hasadékon, mások köteleket, ásókat, rudakat s két szánt vontak, egészen a falig, a havon keresztül.

Még lüktettek az erek a merevültekben, halkan, alig érthetően dobogott még szivük, rövid idő mulva sikerült az orvos avatott fáradozásának felélesztení a félig kialudt életet. A romokból hirtelen készitett állványon át vigyázva vitettek fel a falhoz, s onnan meg le, egészen a szánokig, s a korcsma előtt álló lovakig. S most már oly gyorsan, mint azt a némileg egyengetett ut engedé, mentek a félmérföldnyire fekvő legközelebbi tanyáig, s ott maradtak, mig néhány nap mulva lehetséges volt a nehéz betegeket rokonaikhoz kisérni Tübingába.

Megmentésüket a tanárnak köszönhették, ki tömérdek fáradság után ért a legközelebbi helységbe, hol tudósitása folytán azonnal készséges segélyt kapott. Heteken keresztül feküdt ő is betegen a nagy megerőltetés következtében.

A postakocsis és lovai sem értek vissza Tübingába; két lovával együtt, félig megdermedve, eszméletlenül találták meg szegény favágók, nem messze a korcsmától, eltévedve, egy elhagyatott kunyhóban, a két másik lovat pedig a hegyek között, farkasok által széttépve.

A szegény kis fiu halva feküdt anyja keblén, kis karjaival körülölelve őt.

Ugyanazon évnek nyárutóján az ujonan épült korcsma előtt, több falusi szekér között, egy diszes utazó kocsi állt, melyből egy viruló arczu férfi, kedves ifju nővel karján, szállt ki. Karon fogva, gondolatokba mélyedve mentek át a hosszu, lármázó ivó vendégekkel telt első szobán, a postautasok számára berendezett mellékszobába. A korcsmáros, ki illedelmes köszöntés után oda be kisérte őket, ezen urnak köszönhette azt, hogy korcsmáját ujra felépithette, azután behuzva az ajtót, s a vendégeknek intve suttogott velük, mialatt többször a mellékszoba felé mutatott.

Félóra mulva ujra nyilott az ajtó s a két vendég, a többiek kiváncsi tekintetétől kisérve, kijött, és kocsijokba szállva, visszautaztak Tübingába. Bronn épitész volt s neje: Ottilia.

A levegő oly kellemesen meleg volt, a kakukfű viritott, s vidám játékban szálldostak körüle a lepkék és méhek. Az or-

száguton két felül aranyos moha csillogott, s a kövek hasadékain piros és kék virág vágyva kacsintgatott ki, ha valjon nem szakitaná-e le valaki, s tüzné kalapja vagy keble fölé. Tulról vidáman fénylett a hegy és völgy felett a nap, s csillogott az uton keresztül folyó Born tiszta vizében, s a mozdulatlan tavakba tükrözve arczát, ott ragyogott a templom aranyozott keresztjén s a nyájas képü tanyákat közel és távol ragyogó fényével vonta be. De azok, ott a kocsi hátterében csöndesen, egymást átkarolva űltek. A szép ifju nő szemei nedvesen csillogtak az öröm könnyeitől. Két hónapos házasok voltak; ők érezték volt a halál szelét maguk körül, azért igen ritka volt nálok a vig nevetés és tréfa, mi ifju éveiket megillette volna. De ép azért, mivel egyszer körül voltak ölelve már a halál karjai által, annál jobban érezték szerelmüket; és velük együtt boldog volt a tanár is, ki velük szenvedett és megmentőjük volt. S a mai nap, csöndes boldogságával s komoly örömeivel, egy változatlan hosszu élet jele lett.

Budapesttől Bukurestig.

(Bukurest juliusban 1876.)

Kedves barátnőm!

Sorsom tova üzött a magyar fővárosból s ide dobott e zürzavaros keleti nagyvárosba, melyről eddig még tudomásom is meglehetős kevés volt, pedig itt is igen sok érdekes és megfigyelni való van.

Ezuttal azonban csakis az ide utazást akarom neked megirni, kárpótlásul a kiállt fáradalmakért.

Az én utazásom most kétszerte érdekes volt, az ágyukkal és szuronyokkal spékelt aldunai partok közt, miért is minden pesti ismerősöm annyira rémitett, s szentül állitotta, hogy élve aligha fogok ide juthatni.

De most az egyszer mindezen iszonyu dolgokkal nem sokat törődtem; jönnöm kellett és jöttem, mult hó 7-dikén, a „Hildegarde“ gőzösön, távolról sem az ágyukra, vagy a csaták iszonyaira gondolva, hanem igen is arra, és pedig mily nehéz szivvel, hogy most nemcsak Budapestet, a viruló szép ifju várost, a melyhez ennyi édes, és még több fájó, feledhetlen emlék csatol, hanem egyátalán szeretett hazámat hagyom el, ha nem is örökre, de mégis meglehetős hosszu időre.

Esti 11-kor szólalt meg a csengetyü utósó jeladása, erre csakhamar tünedezni kezdtek Budapest nagyszerü házsorai s kivilágitott partjai, hajónk gyorsan haladt lefelé, maga után hagyva a szép, kedves várost, s engemet magával vive, idegen földre.

Fájó emlékeim sulya alatt kimerülve, csakhamar az alvókabinba huztam meg magam s folytattam tovább a nehéz küzködést szomoru gondolataimmal. Csak hajnali 3 óra tájban mentem föl ujra a födélzetre, mikor tudniillik a Budapesről előtte való nap elindult hadosztálylyal találkoztunk. Egy nagy vontató gőzösön s három uszály-hajón elhelyezve, a szerb határokra iudultak. A mint hajónk elérte őket, az ezred zenekara azonnal ráhuzta a Rákóczy-indulót, ezzel üdvözölve hajónkat, mely lassan uszva haladt el a csupa magyar vitézekkel megrakott hajó mellett. Lelkes éljenekkel vettek bucsut a két hajó utasai egymástól, szivből kivánva a vigan utazó hősöknek, hogy épen ne legyen okuk a szomoruságra, s ágyudörgés helyett inkább a zene vig hangjait hallhassák uj állomásukon is.

Ezeket elhagyva, utunk meglehetős egyhangu volt, 9-kor Mohács, 12-kor Eszék alatt voltunk s 6 óra tájban a pétervaradi erőd hatalmas bástyái tünedeztek elő.

Innen tul meglepő látvány terült el előttünk, a Duna hatalmas árjai még most is tengerként boritják el e bőven termő lapályokat. Lehet képzelni, hogy a Duna ezen partjain álló városok mit szenvedhettek az árviz legborzasztóbb napjaiban, mikor még most is a Duna mentében számtalan épület a vizben áll! Másrészt azonban csudálni is lehet az emberekben azt, hogy a hatalmas folyamhoz oly közel s annyira a laposban városokat épitettek, holott minden perczben rettegniük kell annak romboló árjaitól.

Az egykor annyira hatalmas Szendrő vár is ezen parton van, és nem kis szerepet játszott hazánk történelmében, kivált a Brankovicsok korában. Meghatva tekintettem a folyamban visszatükröződő kicsi házikókra, melyek, mintegy röstelve mostani csekély voltukat, egészen elrejtőznek az akáczfák sürü lombjai közé. Itt nem köt ki a hajó, hanem azon jóval feljebb még Vukovár, Illok, Karlovicza s még pár állomáson. Ezek mind a jobb parton állanak. Illoknál még látni az egykor hatalmas vár egy részét. Helyén most zárda emelkedik. Karloviczára ugy 8 óra tájban értünk; ez a nevezetes hely is annyira a lapályon van, egy magaslat tövében, hogy a Duna még most is a szélső házak falait mossa. Ismét elindulva a már hatalmas szélességü folyamon, gyorsan közeledtünk Zimony és a most annyira rettegett Belgrád felé. A hajó derék kapitánya különösen figyelmeztetett e nevezetes helyekre, de nem volt arra szükség. Zimony! Nándorfehérvár! Fájó emlékeket költ fel e név a magyar lelkében. 10 óra elmult, már sötét volt, midőn hajónk itt kikötött, s én elszorult kebellel tekintettem a kivilágitott kikötőre, s a kisérteties homályban elterülő egyszerü kis városra. Képzeletem megnépesité azt a régi kor nagyszerü hőseivel; látni véltem a rémült arczokat, melyek az itt kimult nagy Hunyadi János halálhirére félve néztek a haza további sorsa elé. És nyomban reá a jelen állt ismét előttem, s azon különös játéka a sorsnak, mely mint lapdával játszik egyesek és egész nemzetek lételével, hányva, dobva azt, a mint szeszélye hozza. Mi lett az egykor annyira rettegett, hatalmas török nemzetből! És a kivel egykor annyi véres harczot vivott, mily örömest küzdene most karöltve a magyarral az orosz ellen, és mily szerep vár ismét Nándorfehérvár emlékezetes falaira!

Zimonyból Belgrád alá értünk, hol hajónk a város alatt a Száva torkolatánál kikötött. A hold épen teljes fényében világitotta be az emlékezetes tájat, a harczi zajból azonban épen egy hang sem hallatszott. Pár egyenruhás szerb tiszt és váz alaku közkatona, olyan kosztümben, mint nálunk a drótos tótok, álltak a kijáratnál és nagy figyelemmel vizsgálták a kiszállók utleveleit. Hogy csakugyan értették-e, nem tudom, legalább többen azt a megjegyzést tették, hogy egy régi étlap is megtenné náluk a szolgálatot. Egész nyugodtan vehettem tehát szemügyre a város Duna felőli részét, de annyit bizony akármely kis magyar dunaparti város mutat, mint ez a hires szerb főváros. Bizony ez még igen kezdetleges állapotban látszik lenni.

Annál meglepőbb volt a későbbi tájkép, mely Baziáson tul az utast meglepi. Soha sem fogom felejteni e reggelt, melyet nagy Széchenyink remek alkotása, a Vaskapu égbe nyuló sziklái közt, a megfékezett bősz folyam zugó hullámain tölték.

Moldovánál kezdődik a sziklás szoros-ut, mely különösen Dreszkova és Kladova körül összeszorul. Kladován tul már tágul a folyam medre, de a táj még mindig igen regényes, egész Orsováig, a hová 9 óra tájban értünk. E helyet kivánesian vártam, már csak azért is, hogy itt e határvárosnál, isten

tudja majd, mily zaklatásoknak lesz az utas kitéve. Felkészülve utlevéllel és kulcsokkal, már vártam a finánczot és vámőrt. S ime, nagy meglepetésemre sehol semmi, egy árva lélek sem nezett felém, senki sem kérdezte, ki és mi, vagy mi járatban vagyok. Hagytak szépen átköltözködnöm egy más hajóra, mely már itt várt ránk s szállitott tovább az Aldunára. Itt bucsut kellett vennem a szép Hildegardetól s tovább utaznom, az egyszerü Fridrichen.

Orsovánál megváltozott minden; nem csak más hajóra, de más országba is léptem. Idegen volt körülöttem minden; más nyelv, más szokások, más pénznem, minden, minden idegen s mindenben erős keleti jelleg.

Kimondhatlanul fájó szivvel hagytam el Orsovát, s önkénytelen a 49-diki menekültekre gondoltam. Istenem, mily kinos, nehéz gondok közt hagyhatták el azok is Orsovát és mehettek egy ismeretlen, idegen hazába, s hányan örökre s köztük a haza első fiai!

Ó-Orsovához közel, egy szigeten, a Duna kanyarulatában emelkedik a török erőd, Uj-Orsova. Különös egy fészek, melyet mindennek, csak erődnek bajos tartani. Alacsony falait a Duna mossa, a falakon a pár ott felejtett kontyos hős unatkozott. Ezen helyet elhagyva, a Duna már ismét nagyszerüen kezd terjeszkedni, s mentül tovább haladunk, mindig szélesebb lesz. Fogalmam sem volt Pestnél, hogy itt lent mily folyammá válik a Duna. Sok helyen négyszer oly széles, mint Pestnél, hanem a partja, kivált Turn-Szeverintől, folyvást egyhangu, lapályos. Imitt-amott egy-egy domb emelkedik, melyen török, vagy szerb pásztorok néhány kecskét, vagy juhot legeltetnek. A nagyobb állomásokat kivéve, elvétve látni csak egy-egy török vagy szerb falut, ezek is csak néhány kunyhóból állnak, a parton rengeteg sás és nád s fűzfák, ezernyi mindenféle vizi szárnyastól körülröpkedve. Most a szerb parton érdekes volt Kragujevácz, a hol egy szerb csapat is táborozott. Ezen tul ugy 2 óra tájban, a szintén 1849-ből nevezetes Viddin török városnál kötöttünk ki. Itt is van valami erődforma, meg sok mecset, és mint az árboczok a hajón, ugy emelkednek ki a karcsu minarettek a házak födelei közül. No, de milyen házak! A bolgárok lakait kivéve, a többi bizony bódénak sem igen diszes, utczáról meg épen szó sincs ilyen török városban; épit ki-ki, a hol épen tetszik neki; hanem azért a törökök még mindig elég hatalmasoknak és erősöknek érzik magukat. Igy most Viddinhez is félve közeledett gőzösünk, mert az előbbi állomáson az a hire volt, hogy ott a bolgarokat mészárolják, s a város reggel óta lángokban áll. Képzelhetni, mennyire felizgatott kiváncsisággal tekintettünk e török város felé, és oda érve, örvendetesen tapasztaltuk, hogy az egész rémhir csak vak lárma volt. Különben zaj csak a kikötőben volt, hol a tömérdek keleti öltözékü nép volt összegyülve, mely mindenféle portékával és gyümölcscsel megrakva, iszonyu kiabálással a hajóhoz tolakodott, s e zaj és tolakodás minden következő nagyobb kikötőben ismétlődött. Itt majd egy félórát időztünk, mialatt egész kis csapat török harczos szállt hajónkra, nyakig fölfegyverkezve; de fegyverzetüket a hajó kapitánya a hajóra léptökkor elszedette, s csak midőn kiszálltak, kapták ismét vissza, a mi kissé megnyugtatott, mert mondhatom, furcsán hatott rám e marczona alakok jelenléte a hajón. De különben is csakhamar beláttam, hogy semmi ok a félelemre. Mert a mint elindultunk, a mind derék szál legények kényelembe téve magukat, elővették hatalmas csibukjokat, s ugy füstöltek s itták hozzá a hajón készült török kávét, mint csak egy valódi törökhöz illett.

E közben hajónk gyorsan haladt előre a folyvást egyhangu lapályos partok között. Kietlen, elhagyott volt folyam és partvidék egyaránt; Orsova óta még csak egy gőzössel sem találkoztunk, hanem néhány görög és török vitorlással, mint milyenek a tengeren szoktak járni, mintegy előre jelezve a tenger közellétét. Végre ismét egy nagy városnál, Kalafatnál kötöttünk ki, hol az én félelmes török vitézeim nagy része kiszállt, s ott ismét módom volt gyönyörködni a zsibongó török vásáron a kikötőben. Ismét pár óra mulva szintén egyik nagyobb török várost, Nikapolist értük, hol a többi törökök is kiszálltak. Igy mult el utazásom második napja a hajón, fájó visszaemlékezések között, s azon meggyőződéssel hajtottam le fejemet egyszerü nyughelyemre, hogy keleti testvéreink között mi magyarok birunk a legszebb fővárossal, melyre méltán büszke lehet a magyar nemzet, mert Budapestnek bár hol a keleten hiába keressük párját.

A mint korán reggel ismét a fedélzetre léptem, egész elámulva tekintettem a Dunára, melyen usztunk. Hirtelenében azt hittem, már a tengeren vagyunk.

A partok a messze távolban mint keskeny vonalok tünedeztek fel, s gőzösünk mint egy kis pont himbálódzott a roppant viztömegen. Hét óra tájban végre a jobb oldali partok közelebb kezdtek vonulni, s mi mindegyre jobban közeledtünk a meglehetős magaslaton álló Snisztova megerősitett török városhoz, hol egy török tábor is tanyázott a magaslatokon, hosszu sorban felütött sátrok alatt. Ez, ugy látszik, egyike a nagyobb s szebb török városoknak, mert több nagyobb és csinos épület van benne. Itt szintén nagy vásár és lárma volt, a mig csak ott nem hagytuk őket. Én is többször szerettem volna valamit venni, de kevés gyümölcsön kivül épen nem mertem mást, mert féltem a megcsalatástól, mivel a különféle pénznemeket még nem igen ismertem, Orsovától kezdve pedig a magyar-osztrák pénznek bucsut kellett mondanom, s csak az aranyt s ezüstöt elővenni.

Ez állomást elhagyva, 9 óra után Rustsukban kötöttünk ki; ez is egyike a 49-ből ismeretes városoknak. A Duna erre is folyvást roppant kiterjedésü, innét mintegy $3^3/_4$ óra alatt Gyurgyevába értünk; ez már a bal parton elterülő oláhországi város, még pedig a nagyobb városok közül való. Itt ért véget az én vizi utazásom, s három éji s harmadfél napi ut után léptem ismét a szárazra, s kezdtem a gyorsan robogó vasutra gondolni, hol és merre azt feltalálni.

A mint a partra léptem, első nagy bajom is az volt, hogy senki meg nem értett, sem németet, sem franczia nyelven, oláhul meg én nem értek egy szót sem. Végre a némák nyelvén megértett egy ember s kaptam kocsit, s hajtattam a kegyetlen kövezetü s porfellegekbe burkolt városon át a vasuthoz, hol délutáni 5 óráig volt időm kipihenni magamat, mert csak akkor indult a vonat. Volt tehát alkalmam megtekinteni a vasuti kocsikat, és mondhatom, hogy eléggé csunyák. A 2-od osztályu kocsik itt épen olyanok, mint nálunk a 3-ad osztályuak, kivéve, hogy az ülések egész egyszerüen amerikai bőrrel vannak behuzva, de semmi csin vagy kényelem benne, a kézi podgyászt nincs hová letenni, ha csak ki-ki kezében s maga előtt nem tartja, a mint hogy ugy is kell tenni, ha a kocsi egészen megtelik utasakkal. Igy utaztam, elég gyorsan, két óra alatt Bukurestbe, a hol már vártak rám, s kimondhatlan örömmel fogadtak. A városról s az itteni szokásokról, édes jó barátnőm, majd legközelebb, egy másik levelemben.

Ida.

SZÉKÁCS JÓZSEF,

Szül. 1809 febr. 2-kán. Meghalt 1876 jul. 29-kén.

Tehát ismét egy csillaggal több az égen! Egy oly csillaggal, mely mig a földön járt, egyik végétől a másikig bevilágitotta az országot, utmutatóul millióknak, fényességül a világnak, dicsőségül minden időknek és minden nemzeteknek. Székács József meghalt! Mult szombaton lehelte ki lelkét, azt a lelket, melyet a ki valaha érzett, lehetetlen volt nem szeretni, annyira csupa melegség és szeretet volt. És láttuk őt hosszu, hosszu éveken át, mint az igazi csillagot, soha le nem nyugodni, most itt, majd ott, egyformán a költészet, a tudomány és a pásztorkodás világrészeiben, mindenütt egyformán fényes ragyogásban, mindenütt egyformán szerettetve. Pedig hát pap volt, egy tulvilág hirdetője oly korban, mely annyira a pillanatnak szeret élni, és őt mégis mindenki szerette; egy felekezet lelki pásztora, oly korban, melyen olybá kevés mulója van a papi palástnak, és őt mégis mindenki tisztelte! Nem is: mégis, hanem épen azért! A fővárosban már tudták, mely ünnepnapokon szokta ő hirdetni az Isten igéjét, és akkor az evangélikus templom mindig zsufolva volt, be sem fogadhatta a sok ezernyi szivet, mely szavai után sovárgott, és a mig beszélt, órákig csüggtek ajkain és szivták lelkükbe az ő lelkét, miként a virág a napsugárt, és a kiket ő igy magával ragadott,fel, az isten zsámolyához,az örök üdvösség verőfényébe, nem csupán evangélikus hitüek voltak, hanem ép annyian katholikusok, reformátusok, zsidók, görögök, és mindannyian egyformán megépültek és megerősödtek az ő istenigéitől, — ilyen pap volt ő, minden izében pap, egyházáért rajongva, de nem a vak, hanem a látnok rajongásával, a ki mert maga is a tiszta erkölcs volt, csak azt szerette és csak azt hirdették ajkai, tekintet nélkül hit és vallásra. Rajongó bajnoka volt saját egyházának, ám azért nem volt türelmetlen, sem nem vakbuzgó; gyönyörködött a szép és jóban, a mi a más felekezetüek keblében világot látott, és nem arra buzditotta, hogy jőjjenek által ő hozzá, hanem arra, hogy a vallásból kisugárzó erkölcs világitsa meg a sziveket, mindegy, akármelyikből, csak az egy Isten vallása legyen. Csak a közönynek és anyagimádásnak volt ellensége, mint olyannak, mely nem vezethet jóra; kinek milyen az Istene, olyan az erkölcse, mondá, köznapi léleknek istene is köznapi, mig az emelkedett lélek a teremtés végtelen örökkévalóságában mindenütt és mindenkor maga előtt látja a mindenható bölcseséget, és ez is, az is jóra buzdittatik, fölemelkedik általa; igy foglalja körül az ég a földet, mig kinek hite nincs, ege sincsen annak; nincs szivének napja, sem éjének csillaga, azt pedig felgyujtani az emberben, a pap hivatása.

És a milyen volt mint pap, olyan volt mint költő is; mert hiszen a költő is pap; a szép, jó és nemes örökkévaló istenének fölkent szolgája; csakhogy arra is nem elég a puszta szó; mert a ki tettel, egész életével nem szolgálja keble istenét, és ha még ugy árad is ajkairól a szó, és harsogjon bár vissza dalaitól a lég, — nem elég ez az üdvösségre. Avagy honnan van az, hogy valamely költő müvét mikor olvassuk, szinte nyeljük szemeinkkel, alig várjuk, hogy a végéhez jussunk, és mikor végére értünk, ugy vagyunk vele, mint mikor nagyon sokáig virágok közt jártunk, elkábulva! Egyetlen uj érzéssel nem lett gazdagabb a lelkünk! Mig az igazi költő, az, a ki a mint ir, ugy él is, minden szavával, és legyen az bár még olyan csendesen elzengve, szivet éltet és lelket üdit, ilyen volt Székács költészete is. Az utósó évtizedekben már csak ritkán szólalt meg muzsája, a sok hivatalos dolog miatt, de a mit a lelke termett, az a szivhez szólt, mert szivből eredt, és nemes érzéseket fakasztott, mert nemes szivből eredt. Még epigrammái is, melyeknek annyira mestere volt, gyujtotttak, de soha sem fájtak; megvilágitották az emberi gyarlóságot, de nem sebzettek. És a milyen volt mint pap és költő, olyan volt mint ember is, maga a szeretet, a kedvesség, a szellem és vidámság; csupa jókedv, a mely szinte delejes igézettel vonzott, és mindannyiszor valami jó tapadt belőle az emberhez. Igy teremtett ő pesti lelkészsége alatt, oh, de mennyit! mondhatni mindent: iskolát, mely párját ritkitja, fiuknak, leányoknak; árvaházat, betegápoló intézetet, szegényeket segélyező intézetet, ugyszólván semmiből, csupán csak meleg szivének varázserejével, adakozásokból, hagyományozásokból; a hová az ő nagy szeretetének büvös pálczáját értette, ott mint a szentirás Áron vesszeje, a kemény kősziklákból éltető források fakadtak. A szószéken, gyüléseken, társas összejöveteleken, mindenütt; sokszor egy felköszöntője elég volt, hogy a gazdagok szivei jótékonyságra nyiljanak meg oly czélra, melynek épen nagy szüksége volt a segélyezésre, ugy ki tudta az ő okos, az ő szeretetteljes lelke kilesni és felhasználni az alkalmat és mindig csak a jóra; erre forditotta ő az isten legdrágább adományát, a szellemet, azért volt is annyira szeretve mindenkitől, a ki csak egyszer hallotta is, akár a szószéken, akár magánkörben. Igazi lelkipásztora volt ő, nemcsak egyházának, hanem a fővárosnak, szinte negyven év óta.

És a hazának is. Csak az emberszeretet zászlaját ha annyira fennen lobogtatja, de lehet-e ez ugy, hogy egyszersmind a hazát is mindenek felett ne szeresse, különösen ezt a mi hazánkat, mely annyit szenvedett ártatlanul külső és belső ellenségektől, és legkülönösebben az utósó félzázadban, midőn annyiszor annyiféleképen élete ellen törtek! És a kik hüséges lélekkel éltük koczkáztatásával őrködtek felette, azok között a jók között Székács József természetesen nem hiányozhatott. A hit malasztjával a haza szent szeretete olvadt össze ihletett ajkain a nagy veszedelem napjain; kereszttel kezében honfiui lelkesedést lobbantott fel ezer szivben, a miért bujdosóvá is lőn 49-ben, és csak nagy-nehezen, sok utánjárás után kerülte ki a sulyos börtönt és térhetett vissza az ő árván maradt egyházához; és mikor később az országos gyász napjaiban az egyetlen ellen, a mi a haza önnállóságából fennmaradt, a protestáns egyház önállósága ellen irtó fejszét emelt az önkény, azok között a jók között, a kik ujra szembe mertek szállni a kegyetlen hatalommal, semmibe sem véve személyüket, életüket, Székács József természetesen ujra nem hiányozott!

Ilyen életet vesztett a haza mult szombaton, érezte is a sulyos veszteséget az egész főváros és vele együtt az egész haza. Gyászba borultak az arczok, messze földről jöttek a nagy hazafi utósó tisztességére a hű barátok, a hű pályatársak, a hő tisztelők, oly számmal, hogy a mig a ravatalon feküdt, valóságos bucsujásás volt hozzá, még egyszer látni azt a ritka szép arczot, azokat a mélybe látó, angyalszelid, mosolygó szemeket, azt az ihletderült, nemes homlokot, azokat a fölkent ajkakat, egy

bucsucsókot nyomni rájuk, egy bucsukönyet ontani emlékül az örökkévalóságba. És kedden délután, — 5 órakor volt a temetés — a milyen nagy és széles a lakása előtt egybeérő négy utcza és két térség, olyan nagynak kellett volna lenni a templomnak, a melyben a bucsuztató szertartást ft. Szeberényi superintendens és Doleschal lelkész urak végezték, és még mindig maradtak volna czren és ezeren, a kik oda nem férhettek, a koporsó közelébe, a hová a szivük nagy fájdalma vonzotta. Igy aztán csak a föld itta föl a könyeket, egy köny volt minden szem, benn a templomban, künn a templom előtt, végig a nagy utczákon, a melyeken a halottas menet elhaladt, lassan, szótlanul, egyetlen egy kocsi nem robogott, mindenki gyalog, a nagy hőségben, egészen ki a temetőig, az egyik a tanitót, másik a vigasztalót, harmadik a barátot, és mindannyian az igazi lelki atyát gyászolva, siratva, a milyen talán nincsen is több a hazában; gyászolva, siratva, hogy ha már itt hagyta, onnan felülről tekintsen le néha rájok, és tegyen szót értük, az atya uristennél, a kinél, szó sincs róla, mindennapos lesz már. — Áldás emlékére!

— i — r.

A délkeleti háboru.

A törökök e hét elején csakugyan megkezdték a Szerbiába való előnyomulást, és pedig oly sükeresen, hogy Csernajeff a szerb főparancsnok, a szerb fősereggel egyetemben, jónak látta, „hátra felé összpontositani“ erejét, minek folytán a török fősereg, Abdul Kerim pasa vezérlete alatt Szerbia délkeletén már át is lépte a határt és mindenek előtt Knyuzevácz szerb várost ügyekszik elfoglalni. Az előtte való sánczokat el is foglalta már, a város miatt azonban valószinüleg kemény csaták fognak vivatni, minthogy ezen város elfoglalása esetében az egész Mirava-völgy, és onnan egész Szerbia áll nyitva a török előtt, miért is a szerbek teljes erejükből fogják e helyet védeni; itt lesz tehát a döntő csata, és pedig már e napokban, vagy mire e sorok világot látnak, talán már meg is lesz, és általános a hit, hogy ezuttal is a törökök lesznek a győztesek.

Balaton-Füred juliushó 30-kán 1876. (*Eredeti levél.*) — Fürdői élet. — Vész és viharban. — Az Anna-bál. — Tisztelt Szerkesztőnő! Az itteni fürdői életről azért nem irtam eddig semmit, mivel nem volt mit. Olyan volt az, mint minden évben, egyiknek vig, másiknak drága, valamenynyinknek egészségére váló. A mi a vigságot illeti, azt lehet képzelni, mikor annyi diszes vendég van együtt, és annyira közel van a fővároshoz, hogy majd minden nap pár tuczat látogató rándul le hozzánk. Azért az unalom elleni panasz merő ráfogás, ürügy azok részéről, a kik a „dámák“-at vagy a „filkó“-kat szeretik, tudniillik a kártyában. Mert hisz, ha egyebe nem volna is Fürednek a Balatonnál, ez magában hetekig, hónapokig a napnak minden órájában ujabb-ujabb gyönyörüséggel kedveskedik.

Az a Balaton, furfangos egy vizecske az! A nagy oczeán itt feledhette valamikor az őskori átalakulások idejéből az ő zöld szemü leányát! És azért, ha megharagszik, még most is eszébe jut fejedelmi származása, és ugyancsak háborog büszkeségtől dagadó kebele!

E napokban is megméltóztatott haragudnia nagyon, és olyan itéletet tartott ő fensége, hogy megemlegeti sokáig még az is, a ki egész szeretetre méltó bizalommal közeledett feléje.

A hullámok kibontakoztak andalgó nyugalmukból, s szilaj rakonczátlansággal futkostak szét egymásba ütközve, lemerülve, taréjjá szökve s átugrálva egyik a másikat. Isten kegyelme legyen azzal, kit e vihar most nyalábra kaphat.

Pedig ugy látszik, mintha Tihany felől egy csónak igyekeznék Füred felé. Ugyan kik ülhetnek abban?

Abban a csónakban dr. Lenhossek budapesti egyetemi tanár evezett családjával, nejével, sógorarszonyával, testvérével, saját négy gyermekével, és sógorasszonyának 12 éves leányával, azonkivül egy férfi-cseléd, egy hetes parasztfiu, a kit a csónakba fölvettek és gyógyitás végett Füredre akartak vinni, meg a két evezős és a kormányos. Uristen! nyilvánulsz-e még mai napság is csodáidban? Látják-e azok az emberek a holnapi napot? Bárhol, csak a holnapi napot! Mert hogy ők most biztos partra szállhassanak: az lehetetlen!

A partról egy vitorlás hajó indul neki a kész veszedelemnek. A hajón Endrődi Sándor, Pázmándy és Riggler urak indultak el a szerencsétlenek megmentésére. Pár percz: s a vitorlás hajó is eltünt, a vihar visszacsapta a tihanyi partra. A fürdői közönség lázas izgatottságban töprenkedik, nyugtalankodik. Arczaikon a részvét és rémület jelei szomoru vegyülete látszik.

Erre az igazgatóság a gőzös befütését rendelte el, csakhogy nem volt se kapitány, se hajószemélyzet. Napi teendőjüket elvégezve, mind eltávozott. Bremer ellenőr kész a hajóskapitányi tisztet teljesiteni, de mig a legénységet előszedi, a hajót felszereli, eltelik egy félóra. Félóra ily nehéz kérülmények között. Hiszen annak a félórának minden másodpercze felér egy örökkévalósággal.

A hajó végre elindult. Eltelt egy óra, két óra! Két órai keresés után azzal a leverő hirrel tért vissza a gőzös, hogy nem találhatta fel sehol a Lenhossek csolnakát, de még csak a vitorlás hajót sem. Az izgatottság leirhatatlan. A különböző irányba inditott távsürgönyökre nem jött válasz.

Egyszer aztán valahára jött egy távirat Siófokról, Lenhossekék jelenték, hogy a zamárdi partokra vetődtek. Élnek. Az öröm általános volt.

Midőn Füredre visszatértek, elbeszélték hányattatásukat. Az hajmeresztő. Villámgyorsan sodorta őket a szél elébb Tihany azután pedig Zamárdi felé; a gyermekek atyjuk és anyjuk körül csoportosulva imádkoztak, az anyák hálát adtak Istennek, hogy legalább együtt halnak meg gyermekeikkel és nem marad utánuk árva, csak a kormányos kimerülése s az evezőlegények segélykiáltása rémitgette őket. Három óra hosszat lebegtek igy élet és halál között, mig végre az egyik evezős felkiáltott, hogy lapátjával földet érez! A zamárdi nádasban voltak. Itt kiszállva egy órai gyalogolás után beérkeztek a zamárdi plebános vendégszerető házához. Reggelig itt voltak. Innen kocsin Siófokra, Siófokról pedig a gőzössel érkeztek 12 órakor Füredre.

A közönség a parton várta őket. Az öreg Lenhossek szinéből kikelve, megtörve lépett a partra, levette kalapját s mig szemei könynyel teltek meg, annyit rebegett: „Tudom, hogy mi az Isten.“

Tehát még maig is nyilvánulsz csodáidban hatalmas és kegyelmes Uristen! Hála neked!

E szerencsés szerencsétlenség után már most beszélhetünk az Anna-bálról.

Mit mondjak róla?

Régi hiréhez és fényéhez méltóan ütött ki a vigalom ez idén is. Volt ott az ország minden részéből egy-kettő, s reggeli

hat óráig „kivilágos kiviradtig“ jó kedv között, fesztelenül tartott a mulatság. Nem tudnám név szerint elősorolni a szépeket, kik e bálban részt vettek, csak néztem őket, mint azon laikus a csillagokat, ki egyik csillagnak sem kérdezi a nevét, elég neki, ha ragyogásában gyönyörködhetik. Csak egy szivvel rendelkezem — s bizony jobb ily tisztességes távolban tartanom azt, mert majd törhetném rajta a fejemet, hogy: kinek adjam hát, mikor annyi szivbeli nyugalom-bontó tündér között kellene választanom.

Budapesti hirvivő.

*** (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége Izsó Miklós özvegyének, kétszáz forintnyi kegydijt engedélyezett. Izsó Miklós — mint a mintarajztanoda tanára – csak négy évig szolgálta ugyan az állam közoktatási érdekeit, de ő Felsége tekintetbe vette, hogy oly lángelmü müvész volt, kinek elhunytánál nem kell szabályszerüleg mérlegelni a szolgálati éveket. — Coburg Fülöp herczeg a szini tanoda operai szakjában magát kiképző növendék számára egy évi kétszázforintos ösztöndijat s szegény növendékek szegélyzésére évi száz forintot alapitott örök időre. — A Kisujszálláson felállitandó kisdedóvoda részére, melynek alapja eddigelé hatszáz forint, közelebb Polgár László és neje született Dáni Sarolta négyszáz ftot, Illyés Bálint reformátos lelkész pedig száz forintot ajándékoztak.

*** (*Rózsás napló.*) A császárfürdőnek az időszerint egyik legkedvesebb vendégét: Takácsy Ilona kisasszonyt (Tatáról) eljegyezte Morvay Ákos temesvári postatiszt. — Márkus József, fővárosi fiatal tisztviselő, e napokban váltott jegyet Feigler Janka kisasszonynyal, Feigler János esztergammegyei szolgabiró kedves leányával, ki az országos zeneakadémia közelebbi hangversenyén is igen kitünt szép zongorajátékával. — Ugron Gábor volt képviselő jegyet váltott Knöpfler Mari kisasszonynyal, dr. Knöpfler Vilmos királyi tanácsos és marosvásárhelyi képviselő bájos leányával. — Nagyváradon e napokban volt Nagy Márton és Weisz Katicza kisasszony esküvője. — Nagy-Károlyban e napokban volt Kovács József tokaji közjegyző és Zanathy Emma kisasszony esküvője. — Debreczenben Tatay Miklós gyógyszerész eljegyezte Bignio Emma kisasszonyt, az udvari dalmüvész unokahugát. — Báró Bánffy Dániel, Dobokamegye főispánjának fia, Ernő e hó 2-dikán tartotta esküvőjét gróf Eszterházy János kedves és szellemdus leányával Czeczil comtesse-sel. — Kisujszálláson Pum József jászkunkerületi mérnök mult hó 26-dikán ülte meg menyegzőjét Illéssy Mariska kisasszonynyal, Illéssy Sándor polgármester közkedvességü leányával. — Karczagon Kenéz Béla birtokos jegyet váltott Várady Mariska kisasszonynyal, Várady László törvényszéki ülnök leányával.

*** (*Az országos nőiparegylet*) felkéri mindama hölgyeket, kik a szegedi kiállitásra bárminemü női kézimunkát akarnak küldeni, hogy azokat legkésőbb e hó 6-dikán (vasárnap) délig sziveskedjenek a nőipartanoda helyiségébe (nagykeresztutcza 3. sz.) elküldeni, miután azontul semmi sem vétethetik át.

*** (*A pesti jótékony nőegylet*) ez évi augusztus és szeptember hónapokra méltó házi szegények közt leendő kiosztásra összesen 2756 frt 55 krt utalványozott, s pedig hónaponként rendszeresen segélyezetteknek 748 forintot, negyedévenként részesitettnek 1569 frtot, és egyszer mindenkorra részesültetnek 438 frtot 55 krt. Ugyanezen alkalommal a választmányi nők 30 uj — a szegények anyagi helyzetét tárgyazó — vizsgálatról is tettek jelentést.

*** (*Az Orczy-kert*) mult pénteki mulatságában, mely az utósó volt ez idényben, Seidl belügyminiszteri tisztviselő tánczosnője azt az ohajtást nyilvánitá, hogy szeretne egy mezei virágot tüzni hajába, s az udvaris férfi, hogy mielébb teljesitse a kivánságot, átugrott a korláton, de elbotlott s bal karját törte. Azonnal siettek bekötni karját s aztán haza szállitották.

*** (*Uj Petőfi-szobor.*) Aradi Zsigmond jeles fiatal szobrász legujabban olyan Petőfi-mellszobrott készitett, mely ugy eszményi felfogás, mint hű hasonlatosságra nézve kitünőnek mondható. Ajánljuk e mellszobrot müpártolóink figyelmébe.

*** (*Székács életéből,*) annyi sok szép és nemes vonás maradt fenn, hogy köteteket lehetne róla irni, és a kegyelet bizonynyal össze is fogja azokat gyüjteni, becses emlékül azon számtalanoknak, a kik a nehéz órákban vigaszt és minden alkalommal hű tanácsot találtak nála. A lapok máris kezdik gyüjteni ez adatokat. Igy midőn most a tavaszszal az orvosok abban állapodtak meg, hogy a mirigydaganatot, melyben két év óta szenvedett, okvetlenül föl kell vágni, ő önmegadó lélekkel megnyugodott benne, csak azt az egyet kötötte ki, hogy nem elébb, mig a fiatal lányokat meg nem konfirmálta. Sok év óta maga végezte e szertartást pünkösdnapján, olyan magasztos módon, hogy az ekkor tőle hallott erkölcsi oktatások valóban az egész életre vésődtek a fiatal leányok szivébe. És ő tudta, milyen nagy jótétemény ez a nőre nézve, azért nem akarta, hogy ez évben a serdülő leányok ne részesüljenek ez áldásban, végezte tehát a konfirmácziót, megtört testtel, de épen olyan ihlett lélekkel, azután visszafeküdt a kórágyba, kiállta a műtétet, és meghalt. — Az ötvenes években Boczkó Dániel egy csehországi várban kinos rabságot szenvedett, a miért a szabadságharczban egyike volt a legerélyesebb kormánybiztosoknak. Boczkó akkor már öreg ember volt, és azért a várparancsnok kötelességének ismerte, ugy sanyargatni azt a „vén rebellis“-t, a hogy csak birta. Megtudta ezt Székács és azon módon elment Csehországba, fölkereste a várparancsnokot, tábornok volt, és szintén meglehetős ősz férfi már. Székács megmondja idejövetelének okát és czélját, alig ejtette ki azonban Boczkó nevét, a tábornok ráförmed, hogy merészkedik olyan megrögzött rebellisért szót tenni, ő előtte, egy osztrák tábornok előtt? Ha még egy szót szól, ő is, Székács, a rebellistaság gyanujába esik előtte! Székácsot azonban az nem hozta zavarba; nem az osztrák tábornokhoz jött, mondja, hanem mint öreg ember az öreg emberhez, egy oly ember érdekében, a ki a legöregebb közülök, azután beszélt, az ő szivet-lelket megragadó bensőségével, egyszerre csak az öreg tábornok szemei könybe lábbadnak, kezet nyujt Székácsnak, jól van, mondja, csak menjen haza, és attól a naptól fogva az öreg Boczkónak nem volt panasza a várparancsnok bánásmódja ellen.

*** (*Arany János.*) Mig a beteg költő idegen földön várja hanyatló egészsége javulását, addig itthon a kegyelet módokat keres, hogy a nemzeti hála és nagyrabecsülés a költőhez méltó kifejezést nyerjen. Arany János lemondott az akadémia főtitkári állásáról s bár a legnagyobb készséggel kérték maradásra, nem valószinü,hogy szándékán változtasson. Hanem a kinek a nemzet adósa, annak nem szabad megtagadni tőle a módot, hogy hálás tiszteletét kimutathassa iránta. A sajtó egyhangulag teszi tehát azt az inditványt, hogy a nemzeti elismerést, melyben az országgyülés elhunyt kitünő tudósunkat, Toldy Ferenczet részesitette,évenkinti 4000 frtnyi tiszteleti dijjal, ruházza át az or-

ság képviselete Arany Jánosra. Az, a mit egy ország dalnokának ad, és ha még annyi volna is, nem alamizsna, hanem jutalom; nem lealázás, hanem a nemzeti hála kifejezése, mely jobban megtiszteli azt, a ki adja, mint az elfogadót, a tiszteleti tartozást visszautasitani nem lehet és nem szabad.

⁂ (*Gróf Mikó Imre*) egészségi állapotáról szomoru hirek érkeztek e héten a fővárvsba. Már régebben szenved; előbb marosujvári kastélyában feküdt, innét azonban orvosai e napokban Kolozsvárra hozatták, hogy gyógykezelése annál pontosabb lehessen. Ujabb hirek szerint azonban orvosai a jegjobb reménynyel vannak a beteg állapota felől. Tartsa is meg az Isten a haza örömére még sokáig.

⁂ (*A nemzeti szinházban*) csütörtökön kezdődtek meg a próbák s a még e hóban szinrehozandó müvek egyike lesz Shakespeare „Sok hühó semmiért“ vigjátéka, Arany László forditásában; főszerepeit Lendvayné asszony és Náday fogják játszani.

⁂ (*A királyné gyürüje.*) A napokban egy parasztleány egy helybeli urnak egy gyürüt akart eladni. Az illető azt kérdé a leánytól: honnan vette a gyürüt? mire ez következőkben adta elő a gyürü történetét. Ő nem rég Gödöllőn szolgált a királyi konyhában. Az udvari cselédség közt volt egy fiatal angol is, kinek a királyné lovai körül volt dolga. Megismerkedtek és jegyesek lettek. A királyné, ki jósággal viseltetett a példás viseletü lovász iránt, pártfogásába vette őket és maga adta nekik a gyürüt. Már az esküvő is ki volt tüzve. Ekkor az ifju megbetegszik s pár nap mulva meghalt. — Senki sem volt a temetésén — mondá a leány, — csak én és a — királyné, ki arra lovagolva, leszállott lováról, mikor derék szolgáját sirba tették. Vigasztalt, marasztalt a „nagy asszony,“ de engem nem türt meg a szomoruság, Pestre jöttem. Esztendje, hogy itt vagyok, hanem ez a gyürü itt is csak ugy fáj s azért akarok szabadulni tőle . . .

⁂ (*Gyémánt-gyüjteméuy.*) A nemzeti muzeum ásványtára számára, mely most van redezés alatt, közelebb Angliából igen érdekes gyüjteményt vettek meg; a világ legnagyobb gyémántjainak tökéletes másolatait, vagy tizenkét darabot. Bámulatos ügyességgel vannak utánozva, s sajátlag csak arról ismerhetők fel, hogy nem igaziak, mivel nem olyan hidegek, mint a kövek s nem játszanak olyan tüzes fényt.

⁂ (*A népszinház*) hiába, de tudja a módját; akár csak az ezermester csudakalapja, kifogyhatatlan a meglepetésekben. Még Baloghné sem fejezte be vendégjátékát, már Szathmárynét lépteti föl a „Toloncz“-ban, Ördög Kata szerepében, és a ki nemzeti szinészétünk e fényes csillagát e szerepben nem látta, nem mondjuk, hogy az nem tudja, milyen fényes csillaga ő szinmüvészetünknek, mert sokszor és sokféleképen van alkalmunk őt a nemzeti szinpadon csudálni! hanem igen is azt mondjuk, hogy az nem tudja, milyen megbocsáthatlan vétket követett el a nemzeti szinmüvészet ellen az, a ki a népszinmüvet a nemzeti szinpadról számkivette! Ime a „Toloncz,“ egy alapjában ugy, mint szerkezetében elhibázott, és csak ugy nagyjában kidolgozott mü, de azért egy lángész müve, melynek minden egyes szerepére kész müvészek kellenek, a minőkkel csakis a nemzeti szinház rendelkezik, és ezek most el vannak tőle zárva! Midőn Ördög Kata először a szinpadra lép, tán egy jó negyedóráig ül egy sarokban, egy tuskón, egy szót sem szólva. A közönség figyelmét a mulatozó zsidó fiatalság köti le, akkor dalolja Solymosi olyan remekül hamisan azt a bohókás dalt, és ezen idő alatt Szathmáryné ül és ül és nem szól egy szót és mégis egy elveszett élet ezer kinszenvedései tárulnak föl előttünk, a mint fénytelen tekintete az eget keresi, és ismét lekapja róla, mintha nem volna szabad oda fölnéznie; a mint a pálinkás palaczkot vonaglós kezeivel a földről fölkapja, hogy abból szivjon feledést, és azt üresen találja; a mint merőn néz maga elé, mintha kisérteteket látna; a mint ajkai imádságra nyilnak és öntudatlanul itt is, ott is rongyos ruháját tépegeti, mintha azt sem érdemelné, és ezen közben minden pillanatban más-más érzés iramlik végig a duló kinok alatt vergődő és mégis merev arczon — nem lehet ezt birni, látni sem birtam volna végig, ha szinte megigézve nem lettem volna e müvészeti ragyogástól. Hát még haldoklási jelenete! Meg sem kisértem a leirását. És mi más mü volna ez, ha Mravcsákot, Kontrát, Kontránét, szóval az egész „Toloncz“-ot a nemzeti szinház müvészeitől látjuk. Szinte jó, hogy Tóth Ede lelke már a menyországban van, legalább nem átkozza meg azt, a ki az ő lelkét ugy elkinozza. A menyországban soha sem nyilhatik átokra az ajk. — És ugyanezt mondhatjuk Szigeti „Kisértet“-éről, de nehogy félre értessem. Nem azt mondom én, hogy a népszinház tagjai nem a legnagyobb buzgalommal játszanak, és tehetségüket is szives készséggel ismerem el, csak azt akarom mondani, hogy több olyan müvész, mint a milyenekkel a nemzeti szinház dicsekedik, nemcsak hogy a hazában nincsen, de még a külföldön is ritkitják párjukat, a népszinház tagjaitól azonkinvül még csak kivánni sem lehet, hogy többet adhassanak, mint a mennyi az ő körülményeik közt tőlük telik. Sem olyan nagy számmal nincsenek, hogy minden tehetség kizárólag szakmájának szentelhesse magát, sem annyi idejük nincs, hogy egy szerepet apróra kidolgozhassanak; mindez csak is a nemzeti szinháznál van meg, azért halálos vétek, hogy ép a mi vérünkből való vér, a népszinmü, nem veheti annak hasznát! Ime Szigeti „Kisértet“-e, népszinmüveink ez egyik igaz gyöngye, hogy játszta benne Vizváry Fodrák Mihályt! Mennyire hü és találó és csupa élet volt annak minden vonása, és menyire nem ejtett el egyetlen egy hajszálnyi mozdulatot sem ez ép olyan eredeti, mint gyönyörü szép alakból! Menynyire igaz volt az erzések minden egyes változatában; az illetlen gyermetegség, bámulat majszter ura iránt és a hozzá való ragaszkodás; az önzetlen szerelem, a fájdalom örjöngése és az öröm tombolása, a mig csak lábáról nem veri le, mindez ezer meg ezer apróságból, melyek közül mindenik külön-külön fénylik, mint az opál, egy nagyszerüen szép egészszé megalakitva — hogy lehet csak kivánni is, hogy a népszinház tagjai is igy játszhassanak.

⁂ (*Irodalom.*) Kolozsvártt K. Papp Miklós két nagy kötetben adta ki a „Báró Wesselényi Miklós hütlenségi bünpöré“-t, a báró két fiának ajánlva. Az érdekes könyvhöz Jakab Elek irt bevezetést, Ára 2 frt 60 kr.

⁂ (*Vegyesek.*) Trefort miniszter, hir szerint, a polgári házasság behozatala s a vallásszabadság rendezése ügyében törvényjavaslatot ad be az őszön. — Az állatkerti oroszlánház fölépült s Serák igazgató Hamburgba utazott az oroszlánok átvételére s esetleg egyébb állatokat is vesz.

⁂ (*Halálozások.*) Garay Imre kereskedő s az 1848—1849-diki országos iparmütár volt igazgatója élete 63-dik évében julius hó 28-dikán meghalt. — Elhunytak továbbá: Boldini Róbert volt könyvnyomdatulajdonos és lapszerkesztő julius 31-dikén. — Debreczenben Szilágyi Lajos, egy szépreményü ifju, ki közelebb rajztanári képesitést kapott, 24 éves korában. Béke hamvaikra!

Divattudósitás.

Mostanság a divatvilág ha bár csak fürdőhelyre, de utazik és igy természetesen erre nézve kell most egyet-mást elmondanom.

Az utazásoknál első és főtörvény az, hogy lehetőleg kevés legyen a pogyász. Azt állitják ugyan, hogy mi nők épen az első és főtörvény ellen vétenénk legtöbbet, de hajlandó vagyok hinni, hogy e vád csak a régibb időkben illett reánk, mikor tudniillik még kevesebbet utaztunk, mig most, hogy ez gyakrabban történik, az alkalmatlanság, valamint a nagyobb költség, mit ez által magunk-magunknak csinálunk, megtanitottak, hogy ha az utazás élveiben akarjuk magunkat részeltetni, magunkkal kell ugyan vinni mindent, mire mulhatlanul szükségünk van, de lehetőleg jól összecsomagolva, hogy nagy helyet ne foglaljon el. Tegyük fel tehát, hogy valamelyikünk négy hétig tartó utazást tesz Németországba, a Svájczba, Olaszországba, vagy kedves hazánkba, ez időre a következők lesznek szükségesek.

Mindenek előtt egy utazó-öltöny, mely kényelmes, tartós és csinos is legyen. A tartósságról nem szabad megfeledkeznünk, mert ez egyike a fő kellékeknek, miután egy ruha sincs annyira kitéve a por, nap és melegnek, mint épen ez. Legjobb az utazó ruhának valót valami könnyebb fajta szőrkelméből választani, például beige-ből, mely nem gyürődik, és ebből készitsünk uszály nélküli uti öltözéket. Ez az uszály nélküliség ugyan divat ellenes, de az utazás felment e divatos alkalmatlanságtól, mely által magunk untalan megakadunk valamiben, vagy másnak vagyunk utban. Mutatóul leirok egy csinos, egyszerü utazó öltözetet. Szürke beige, melybe buzavirág kék csikok vannak szőve és sima szürke beige legyen a szövet, melyből készüljön A szürke szoknyát széles plissé fodor diszitse, mely csikos szövetből készül, e mellé pedig alkalmaztassék egy keskeny sima fodor. A szoknyát majdnem egészen elfedheti a csikos szövetből való polonaise, melynek diszitése széles rojtból áll, s hátul fel van huzva, de csak kevéssé. A polonaise a bal oldalon gombolódik be, a jobb oldalon pedig csinos zseb láthato. A sima szövetből való szük ujjakat csikos fodrok diszitsék, sima szövettel lefoglalva.

Az utazó ruhán kivül igen szükséges még egy fekete selyem ruhát is elvinni magunkkal, melyet crême szinü csipkekendőcskével, valamint tarka selyem szalagokkal, vagy csokrokkal olyan diszes öltözékké változtathatunk át, hogy akár a közasztaloknál (table d' hote) akár szinházba, vagy hangversenyekbe is felvehetjük. Végre pedig még egy ruhára lesz szükségünk, tudniillik valamely szép écru-féle mosó ruhára, melynek. kivált a meleg napokban nagyon jó hasznát vehetjük. Egy kis vigyázattal az egész utazás alatt friss és tiszta maradhat, szükség esetén pedig olyan városban, a hol néhány napig tartozkodunk, ki is lehet mosatni. Az utazó ruhán kivül untig elegendő e két ruha, ezekkel bárhova is elmehetünk. A mosó ruhák elkészitéséről már többször szóltunk, azért itt csak ismételhetem, hogy azok lehetőleg egyszerüen legyenek diszitve, nehogy könnyen gyürődjenek. Ilyenkor legfőbb a szép, arányos szabás, hogy kényelmes legyen a ruha és azért mégis jól álljon.

A ruhák után emlitsük fel még a felöltőket is. Nélkülözhetetlen egy kis felöltő, jaquet, vagy mantille féle gallér, és egy nagy esőköpeny, mely szükség esetén az egész öltözéket befödi. A kis gallér helyett sok hölgy ama puha, finom és mégis meleg szőrkendőket kedveli,melyeknek mindenütt olyan jó hasznát veheti az ember. Egy nagy plaid semmi lesz felesleges, kivált éjjelre. Az esőköpeny és a plaid egy bőrszijba legyenek egymás mellé csomagolva, hogy minden perczben elővehessük.

Minden kerek kalap egyszersmind utazó kalapnak illik, a fekete szalmakalapok, fekete kakastollakkal diszitve. egy kis szalaggal és kis virágbokrétával élénkitve, az idén a legkedveltebb e czélra.

Végül pedig még arra is emlékeztetem t. hölgyeinket, hogy a fehér alsó szoknyáknál czélszerübbek a tarkák, a fehér harisnyáknál szintén a tarka harisnyák alkalmasabbak. Hogy a kis utazó böröndszappant, fésüket, kefeket, fogport, szivacsot, és átalában az öltözködéshez a legszükségesebbeket tartalmazza, valamint varróeszközt, gombokat stb., ezt bizonyára minden hölgy tudja, mert véghetetlen kellemetlen az előforduló hiányokat vagy az uton el-el kéregetni, vagy az egyes állomásokon többnyire eredmény nélkül keresgélni. Egy kis fésülő tükör sem felesleges, mert többször tettem már azt a tapasztalatot, hogy a vendéglőkben a tükrök vagy rosz helyt vannak felfüggesztve, vagy olyan magasan, hogy alig látjuk meg bennük fejünket, mikor fésülködni akarunk.

Legvégül pedig mai mellékletünket, a divatképet mutatom be t. olvasónőimnek.

Mind két alakon kimenő öltözék látható.

Az első alak marin-kék mosó canavasból készült szoknyát visel, alul egy széles plisséfodorral, a felső polonaise pedig crême szinü damasztból való, fehér angol himzéssel diszitve. Ára ez öltözéknek 90 frt. Egyuttal figyelmeztetem t. olvasónőimet, hogy Alter és Kiss urak váczi utczai divat raktárukban nem csak az ilyen nagy áru, hanem sokkal olcsóbb és mégis szép öltözékek kaphatók leszállitott áron. 25—30 frton igen csinos nyári öltözékeket láttam, és czélszerü, jó esőköpenyéket is 14—16 frton.

A másik alak csikos vigogne-ból való felső ruhát mutat be. Az alja nehéz barna selyem failleból készült. A szoknya alja három sor plissé fodorral van diszitve, a csikos felöltő és derék pedig széles barna selyemrojttal és barna faille csokrokkal van élénkitve. E fényes öltözék ára 140 frt. Más szövetből felényi áron is kapható egy ilyen kiállitásu öltözék.

Számrejtvény.

Lázár Esztitől.

7. 8. 13. 12. 2. Nőlétedre kénytelen vagy pofon vágni,
19. 23. Tudománynyal töltsd meg ha akarsz használni,
13. 21. 2. 1. Megforditva nőnév, gyors állat különben,
16. 21. 2. Serkent, hogy munkálkodj, mig élsz az időben,
20. 3. 17. 11. Őrlő állat, csinos, ügyes, mezőn lakik,
19. 20. 10. 4. 23. Diszül ezt asszonyok, leánykák viselik,
11. 3. 22. 23. Csupa fából áll, és mégis egyről soh' sem mondják,
14. 18. 11. 3. 12. 15. 2. Sokszor azt tesz, a mit nap az égen.
6. 16. Hajdan tündéreknek volt lakása,
12. 5. 10. 21. 9. 7. A forró tájaknak egyik nagy csapása.
1—23. Az ország szivében megtalálsz engemet,
A hol én gyógyitok igen sok beteget.

Megfejtési határidő: szeptemberhó 3-dika.

A f. é. 28-dik számban közlött rejtveny értelme:

Buda vára.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Grundböck nővérek, Sárosy Mari, Széll Lajosné, Páncz Ödönné, özvegy Potoczky Jánosné. Jánossy Lajosné, Dienes Lidi. Turóczy Kálmánné, Sándor Luiza, Székely Berta. Kovács Morvay Julia, Bajza Karolin. Velyáczky Julia, Saáry Etelka. Sarlay Halászy Fánni, Schimmer Friderika, Lázár Eszti, Durneisz Irma, Moesz Gézáné, Marosy Hermin és Etelka, Bohus Gyuláné, Medveczky Tóth Etelka, Sziklay Matild, Mózesy Anna, Csiszár Vilma, Haluskay Zombory Irma, Fett Szerbák Ilona. Koch Anna, Nagy Julia, Mátyás Gizella, Buday Irén, Láng Edéné, Szüts Matild, Olgyay Janka és Paula, Sümeghy Anna, Pohl Emilia, Kuszak Ida. Szánthó Jolán, Magyari Károlyné, Gangos Bella, Katona Róza, Szilágyi Ödönné, Királyi Szidónia, Marsovszky Helén, Erdődy Mariska. Rózsa Kamilla, Faisz Andorné, Óvári Sándorné, Nagy Ludmilla. Polgár Riza, Tolnay Nina, Kovács Győzőné, Csoma Erzsike, Szombathy Edéné, Hámory Margit, Soltész Aranka, Póor Alajosné, Drágfy Klementin, Sóos Gisella és Irén.

A 27-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Koch Anna, Urbán Lilla, Szegedi Eleonóra, Mátyás Gizella, Kóos Petronella, Kinizsy Izabella, Fodor Nina.

Tartalom.

A kisértet, Kazár Emiltől. — Éj van körülem, Vay Saroltától. — A lakás berendezése. — Titkon követ, Gáspár Imrétől. — A hóban, Passauer W.-től. — Budapesttől Bukurestig. — Székács József. — A délkeleti háboru. — Budapesti hirvivő. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.)

nak jelentést tett róla. Az erdésznőnek karja és féloldala van megégve.

Tüzesetek. Mádon, a Hegyalján julius 29-dikén 60 háznál több lett a lángok martalékává. — Szamosujvár városában julius 28-dikán éjjel 8 ház hamvadt el. — Barsmegye Alsó-Pél köszégében 56 házat, gazdasági épületet, és a behordott gabona egy részét hamvasztották el a lángok.

Vidéki vegyesek. A szegedi kiállításon az eddigi bejelentők száma 1734, s ezekből 340 gyüjteményes csoport van, köztük igen kiváló a gróf Károlyi György uradalmaiból. — A szegedi dalárünnepre Liszt nem megy; nem hagyja az most oda Bayreuthot. — Arad városa 500 forintot szavazott meg szegény iparosoknak, hogy a szegedi kiállításra tanulni mehessenek. — Jászberényben kedélyes Anna-bál volt a kies Bathó-szigeti nyári szinkör helyiségeiben, melyben a város és vidék szépei nagy számmal vettek részt, és igy természetesen fényes is, kedves is volt. — Erdélyben gróf Toldalagi Viktor annyira kedélybeteg, hogy e napokban Bécsbe szállitották gyógyittatás végett. — Polhorán Szkitsák Ferencz uj jód-fürdőt rendezett be, melynek vizéről dr. Than igen kedvezőleg nyilatkozott. — A vidéken most Vahot Imre felolvasási körutat tesz. Az elsőt Parádon tartotta, Petőfiről, nagy közönség előtt; onnan Miskolczra, Miskolczról pedig B.-Füredre szándékozott menni ily czélból. — A békésmegyei régészeti társulat második közgyülése e hó 7-dikén lesz a gyulai városházban, Göndöcs apát elnöklete alatt; ez alkalommal Hajóssi Ottó megyei főjegyző emlékbeszédet tart Tomcsányi József főispán fölött. — A fürdő vendégek száma volt e héten: Balaton Füreden 1152, Herkules-Fürdőn (Mehadia) 2088, Krapina-Tepliczen 952, Pöstyénben 1570, Trencsén-Tepliczen 1474, Varasd-Tepliczen 1328, Tátrafüreden 565. — Gyulán egy ismeretlen öreg ur jelentkezett, ki a mint mondja, szegény özvegyek és árvák fölsegélésére tizennégyezer forintot szánt. — Beregszászon a „Bereg“ czimü hetilap, mely félévig szünetelt, szeptemberben ujra megindul, Gulácsy Dezső szerkesztése mellett. — Nagykárolyban Spitz Antal, ottani polgárt borzasztó csapás érte: egy hajadon és egy férjes leánya Szaparon a Krasznába fultak, hová fürödni mentek s az utóbbinak kis fiát akarták kimenteni, ki szintén a vizbe veszett; mind a három egyszerre. — Nagy Tamás tordosi református lelkész, a ki mult hó 17-dikén hirtelen eltünt, öngyilkos lett, s holttestét pár nap mulva a Marosban találták meg. 60 éves ember volt, és nyilván elmezavarban követte el a szörnyü tettet Maros-Illyénél. — Zentán a mult hó 27. és 28-dika közötti éjjel kirabolták az árvapénztárt s 4200 frtot vittek el, Regdon árvagyám ennek folytán elfogatott. — Faddon a tavaly szenrencsétlenül a Dunába veszett Gagylaky Károly huszárhadnagy sirját megkoszorúzták a hölgyek, a szerencsétlenség első évfordulóján, julius 23-dikán.

Különfélék.

⁂ (*Rudolf koronaörökös*) e hó 21-dikén tölti be élete tizennyolczadik évét és e szerint az uralkodó család házszabályai és az osztrák alkotmány értelmében e napon lesz nagykoruvá, azaz képessé minden politikai ügyre. A királyi család e napot Ischlben vagy Laxenburgban fogja megünnepelni, és a jelentőségteljes ünnepre több európai uralkodó tagjainak látogatását várják. Természetesen magyar küldöttség is lesz, mely a koronaörököst ez alkalommal üdvözölni fogja.

⁂ (*A török szultán*) alig lépett trónra, már le is kell róla szállni; halálos betegség szólitja le róla. Némelyek szerint a sok szeszes italtól, mások szerint az utósó hetek nagy izgaimaitól, teste-lelke annyira megbomlott, hogy néha egész meg van zavarodva. Életéhez semmi remény s testvéröccse, Abdul-Hamid tekintendő török uralkodónak, ha még nem hirdették is ki. A lemondási okiratot Murad már aláirta, még pedig önkényt. Abdul-Hamid 35 éves erőteljes férfi, de, mint mondják, tanulatlan, óhitü, vakbuzgó müzülman.

⁂ (*A philadelphiai kiállitáson*) Magyarország jóformán sehogy sem, és az osztrák birodalom is csak igy-amugy van képviselve. Egy tárgy azonban átalános bámulatot kelt, mert egyetlen a maga nemében: egy magyar opál. A vöröskövi bányák tulajdonosa: Goldsmidt állitotta ki s százezer forint értékü. Nagyságra nézve jó tenyérnyi, a hány oldalról nézik, annyiféle szint játszik, és oly tiszta, mint a gyémánt. Ezt mondják az opál legnagyobb példányának.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Királyné ő Felsége mult vasárnap érkezett Ischlbe Valeria főherczegnővel. — Klapka tábornokról, a ki jelenleg Törökországban van, az a hir, hogy Abdul-Kerim táborkari főnöke lesz, és már a csatatérre is küldték: Viddintől Zvornikig megnézni a török hadak felállitását s arról jelentést tenni a kormánynak.

Megbizások tára.

Győrbe P. N. urnőnek: A félévi könyvmellékleteket minden bizonynyal még a jelen félév folytában fogom megküldeni, és pedig mint rendesen, az idén is akkora fogom szétküldeni, hogy a téli estéken kedves olvasni valója legyen t. előfizetőinknek.

Vésztőre J. I. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Munkácsra B. E. urhölgynek: Várom szives intézkedését.

Kolozsvárra T. S. urnőnek: El van küldve.

Ér-Endrédre G. B. urhölgynek: Megküldtem mind a kettőt.

Gyarmatra F. D. H. urnak: Meg van-e elégedve küldeményemmel?

Bőrvelyre B. K. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Bálványosra N. K. urhölgynek: Most már fájdalom, nem szolgálhatok annyival!

Kapuszinára S. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Kis-Szokondra G. A. urhölgynek: A lap Pácza falu, u. p. Erdőd, lett megrendelve, és oda meg is küldtem. Kérem tehát sziveskedjék engem mielébb tudósitani, hová küldjem tulajdonkép, hogy a szerint készüljön a czimszalag. A küldeményt pontosan vettem, de a lap — kötelességszerüleg — a nélkül is járt volna.

Kunhegyesre T. E. urhölgynek: Szives figyelmébe ajánlom levélkémet.

Erdőbényére O. A. urnak. Ilyenre csak hölgyeknek adunk helyet.

„Mignon.“ Köszönettel vettem, hanem — tessék a mai számot nézni!

Dentára B. Gy. urnak: Legközelebb adom.

Németh Ignácz urat tisztelettel kérem, hogy látogasson meg minél elébb, de okvetlenül!

Temesvárra Kis József urnak: Magánlevelet irtam és feleletet várok.

Török József gyógyszertára, király-utcza 7. sz.

SALICYLSAV-KÉSZITMÉNYEK,

pipere-czikkek.

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemű belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja	ára 50	kr.
Salicyl-toilette-viz	„	„ 70	„
Salicyl-fogpor	„	„ 50	„
Salicyl-fogpép	„	„ 60	„
Salicyl-szájviz	„	„ 60	„
Salicyl-hajkenőcs	„	„ 50	„
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„	„ 50	„

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 7. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgy-por (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 7. szám.

Angol és franczia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt, Jokey-Club 2 frt, Huile philocome de la societé hygiénique 1 frt 50 kr. Eau Athenienne 1 frt 50 kr. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M Farina 1 frt, kisebb üveg 60 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 kr, Savonde Thridace Violettől Párisban 1 frt. Illatos szájgyöngyök (cachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice du Dr. Henocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztő-por Dr. Gölistől.

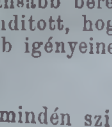
Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve. Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-, görvéne, g uga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges és köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyászatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Pesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.

Fószállitóhely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Dr. Kallmann **hajfestő szere**

vegyész és elsőrendü gyógyszerész Párisban. Erősiti a hajat és szakált, **s annak azon pillanatban a legszebb természetes árnyalatokat kölcsönzi bekenésre,** minden mosás vagy előkészület nélkül. Egy skatulya fekete szinü 5 frt, barna szinü 4 frt.

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő-, olajos festék-, hajkenő- és izzadság által b á r m i l y k e l m é b e n, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztyűben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

A világhirü **keleti viz**

Dr. Walkertől Londonban biztos fájdalom-oszlató, enyhitő és erősitő gyógyszer a **köszvény, csúz, görcs-, fej- és idegfájdalmak, gyöngeségek** stb ellen. A hatás már az első üveg használata után mutatkozik. A használat külsőleges. Ára 1 frt. 20 kr.

Fogfájások, bármily nemüek, egy pillanat alatt és biztosan eltávolittatnak az **indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és szájtisztitó szer.**

Kapható TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál Pesten, király-utcza 7-dik szám Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

Féreg irtó szer.

mindennemü férgek irtására, 50 és 25 kros szelenczékben.

Budapesten Török József gyógyszerésznél, király-utcza 7. sz.

Egyedüli főraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

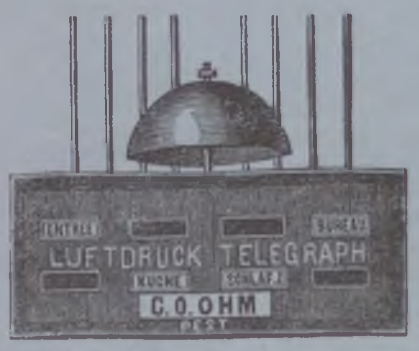
Magyar- és Erdélyhon számára

Wheeler és Wilson

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,

ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos keztyűvarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek számára.

RAKTÁR

legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

A tisztelt hölgyközönséghez!

Az élénk érdeklődés, melyek évek óta jegjobb hirben álló divat- és kész nőiruha üzletem a nagyérdemü magas uraságok és a t. cz. közönség részéről mai napig örvend, üzletem és műtermem legelegánsabb berendezése- és lényeges megnagyobbitására inditott, hogy az eleganczia és a finom izlés legmagasabb igényeinek is megfelelhessek.

Árjegyzék:

Araruhák failleből vagy atlaszból mindén szinben 70—100 frtig. Araruhák a legfinomabb kiállitásban, myrtussal diszitve 120—160 frtig. Séta és látogatási toilettek failleből 70—150 frtig. Séta- és látogatási toilettek különféle divatkelmékből 30—80 frtig. Háziruhák 15, 18, 20—25 frtig Obresk átvetők e n princess 20, 25—50 frtig; ugyanezek borsó-tüllből, szépen diszitve 15, 20—50 frtig. Selyemripsz jaquettek, gentleman minta, 20, 25—50 frtig. Burkonyok, legujabb mintájuak double-cachemir, double-ternoból 12, 15, 18, 20—60 frtig Legujabb mintáju eső- és uti-köpenyek, férfikabát szabásuak 15, 18, 20—25 frtig. Uti-ruhák 20, 25 30—50 frtig.

Vidéki megrendeléseknél egy régi derék és a szoknya előhosszának szives beküldése kéretik.

Elegáns és izléses aratoilettek készitésére bátorkodom műtermemet a nagyérdemü hölgyközönségnek különösen ajánlani, annál inkább, mert számos elismerő irat birtokában vagyok, melyek ezen szakmában szerzett jó hiremet legfényesebben igazolják, s melyeket kivánatra szivesen elömutatok, illetőleg beküldök.

Teljes tisztelettel

33-dik szám. Augusztus 13-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte	Nap nyugta
							óra perc	óra perc
Aug. 13	Vasárnap	A 10 B. a. elh.	A 9 Ipoly	1 Aug. C 10 Jos.	23		4 55	7 14
14	Hétfő	Özzéb, Athan	Öszéb, Neste	2 sz. anyja f. b. k.	24		4 56	7 13
15	Kedd	Nagy bold. assz.	Nagy bold. assz,	3 Izsák	25		4 56	7 12
16	Szerda	Rókus püspök	Jáczintka	4 Aristar.	26	☽	4 57	7 10
17	Csütörtök	Liberat apát	Bertrám	5 Eusignius	27		4 59	7 8
18	Péntek	Ilona, Agapit	Ilona	6 Ur szinváltoz.	28 Rachel		5 0	7 5
19	Szombat	Tekla	Tekla, Márius	7 Dometius	29 Sab. Pinchos		5 2	7 3

Vidéki tárcza.

Verebély (Barsmegye) augusztushó 7-dikén 1876. (*Eredeti levél.*) — Elemi csapások. — Tisztelt Szerkesztőnő! Mezővárosunk lakosait az idén, fájdalom, egyik elemi csapás a másik után éri. Tavaszszal a fagy nemcsak hogy szőlőtermésünket mind elpusztitá, de még a gabna nagyobb része is elfagyott; most meg a nagy szárazság minden néven nevezendő kapásnövényünket száritja ki; és ez még mind nem elég; mert tegnap, augusztushó 6-dikán délutáni 1 órakor tüz ütött ki egy gabna-csürben, a szél orkánként dühöngött és már azon sorban is hat ház és több pajta égett el. Onnan pedig a láng átcsapott a Boronkay-féle majorba, és ott az uri lak és sok melléképület leégett, daczára annak, hogy a major sürüen volt környezve élő fákkal. Megégett 7 darab marha, több rendbeli gép, kocsik és szekerek. A lakházban a szobák is mind beégtek. És még ez sem elég! A majorságtól mitegy 500 ölnyire álló pajták és roppant sok gabna asztagokban és sok tiszta mag is elégett; a temetőben a keresztek égtek és a gabnaasztagok még most is égnek! Még nem tudni a kár nagyságát, de fájdalom, biz az sok ezerre rug.

Nem derült még ki, hogyan támadt a nagy szerencsétlenség; azt rebesgetik, hogy gyermekek által. Gyufával játszottak volna. Bizony nagy baj az, hogy a szülék nem teszik el gyermekeik elől a gyufákat. B. G. M.

Szegeden e hó 20-dikán nyitják meg az országos kiállitást. A kiállitás nagy részét a gyári, kézmű- és műipar foglalja el, hanem azért a mezőgazdasági termelés, az állattenyésztés különféle ágai, a házi ipar, közmüvelődési állapotaink, szóval: az összes nemzeti munkás élet be lesz mutatva. E fontos nemzeti ünnepre vendégszeretettel hivja meg Szeged város az egész ország lakosságát. József főherczeg is jelen lesz a megnyitásnál. 17-dikén pedig a nagy dalárünepély kezdődik ott.

Debreczen városa e hó 2-dikán az 1849-diki debreczeni csatának 27-dik évfordulóját ünnepelte meg. Az „Emlékkertben“ délutáni 3 órakor 13 azon korbeli honvéd akkori egyenruhájában jelent meg. Kovács Gusztáv szavalt el egy alkalmi költeményt, aztán elindult a menet a sirkertbe, hol azon sir, mely fölött a szónoklatokat szokták tartani, Kacskovics Ivánné és Dragota Ignáczné urhölgyek koszoruival volt felékesitve. A honvédsirokon először Kovács Gusztáv szavalta el Tóth Kálmánnak „Előre“ czimü költeményét; azután Benedek Sándor lépett egy sirdombra s szép beszédet mondott, melyet a közönség meghatott éljenzéssel fogadott. Majd a jelenlevők a „Hymnust“ énekelték el, s Csécsi Jenő Petőfinek „Egy gondolat bánt engemet“ czimü költeményét befejezésül elmondván, az ünnepély véget ért.

Balaton-Füreden e hó 5-dikén egy szédelgőt fogtak el, ki Bécsben a legelőkelőbb vendéglőben levén szállva, nagy urat játszott s többeket megcsalt. A vendégkönyvben Cavendish Bentik angol ezredesnek jegyezte be magát és két heti ott-tartózkodása alatt tetemes adósságot csinált. Legnagyobb csinyja azonban az volt, hogy a vendéglő igazgatója által egy londoni westminster-bankra irt és kellőképen aláirt 267 font sterlingről szóló váltót számitoltatott le, és kapott is érte 3279 forintot. Ez összeg egy részével kifizette adósságait s a még fennmaradt szép pénzzel odább állt. Ugy a londoni westminster bank, valamint számos fiókjai a nekik bemutatott váltót értéktelennek nyilvánitották és akkor tudódott ki, hogy az angol ezredes közönséges szédelgő volt. A bécsi rendőrség megindítván ellene a nyomozást, kipuhatolta, hogy Cavendish Bentik Balaton-Füredre szökött s itt az ottani hatóság segélyével letartóztatta. A magyar miniszteriummal egyet értve, a bécsi törvényszéknek fog az állitólagos angol ezredes kiszolgáltatni. Két rendőr már Bécsből elutazott, hogy őt átvegyék. Bentiknél elfogatásakor még 1800 forintot találtak.

Vidéki vegyesek. Kecskeméten, a városi dalárda hangversenyt rendez ma, vasárnap, a városi szinházban, melynek jövedelme a szegedi országos dalár-ünnepélyre teendő kirándulás költségeinek fedezésére szolgálna. — Nagy-Kőrösön a honlevő egyetemi izraelita ifjuság e hó 2-dikán tánczvigalmat rendezett, Deák Ferencz emlékszobra javára, mely 25 forintot eredményezett e czélra. — Aszliácsi Anna-bál nem volt oly látogatott, mint más években, de a jelen volt hölgyek, köztük Bezzeg Osztroluczky Vilma, Baróti urnők, Bezzegh Zsófia, Mayerning Emma kisasszony sat. igen jól mulattak. — Balaton-Füreden e hó 10-dikéig 1244 volt a vendégek száma. — Aradon e hó 29-dikén lesz az országos tüzoltó-egylet közgyülése és kiállitása. — Azaradi szinházban Lohr orgonahangversenyt adott azon a nagyszerü orgonán, melyet Dangl és fia készitettek a szegedi kiállitásra. — Lenau nagy német költő születéshelyén, Csatádon, ma, vasárnap, délutáni 2 órakor leplezik le az emlékére felállitott emléktáblát. Lesz lakoma és tánczvigalom is. — Pongrácz Lajos hontmegyei főjegyző gyüjtést rendezett az ottani megyei teremben levő Koháry-arczképek fölélénkitésére, minthogy a szu és az idő nagyon megrongálták. — A debreczeni határban Király Ferencz ur kőkori telepet, ugymint kőbaltát, nyilhegyet sat. talált birtokán. — Biharon pedig bronzszekerczéket és bronz fokosokat találtak Zathureczky Bertalan ur birtokán. — Kossuth Béla a mező-kovácsházi járás szolgabirája még ez évi juniushavában eltünt és most körözi

Előfizetési dij (illetményekkel): Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt egész évre 12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda: Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet. Hirdetések dija: Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

33. sz. Aug. 13-dikán. 1876.

Havonkinti szinezett divatképpel, minden szükségas himzetrajzokkal. **Évenkint két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.**

A könyvek meghozatala egész a műlap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

Sok más felülmulhatlan szépsége mellett a mi édes magyar nyelvünknek az a szólásmódja: „Örül a lelkem, mikor látom“, szintén olyan egy szólásmód, a milyennek az általam ismert valamennyi élő és holt nyelvekben nem igen van párja. Örül a lelkem! épen olyan igaz, mint a milyen költői. Mert kétféle öröm van: külső, a mi csupán csak az érzéket ingerli, és belső, a mi szinte a lelkét kapja meg az embernek. Elfelejtetve vele but és bánatot, felröpiti abba a világba, a hol csupa mulatság és jókedv az élet. Nevet, azt se tudja, miért, mikor csak rá néz az illetőre; sokszor az egész társaság; egyiktől általcsap a másikra; mikor az egyik elhagyja, a másik rákezdi, az egyik szeretné visszafojtani és önkénytelenül csak annál erősebben szakad ki belőle, és ez

Vizváry Gyula.

igy tart órákig, és mikor már rég magában van, egyszerre csak ujra elhahotázza magát, eszébe jutott az az akkori, mi? Most, hogy utána jár, azt se tudja, min is tudott ugy nevetni, nem történt semmi bolondosság, és mégis nevet! Vagy mikor két szerető sziv együtt van, senkitől sem látva, szivük fölött a tiszta ég, szerelmükben boldogan, sokszor ugy nevetnek, hogy szinte az egész világ belezendül, és azután, ha fejüket veszik, sem tudnák megmondani, hogy min is nevettek annyit? Egymásnak! Pedig hát nem volt rajtuk semmi ferde, sőt, minden olyan szép, olyan rendes, a hogy csak az uristentől kitelik, és mégis, nevettek, kaczagtak, egyik a másikon, a mint csak birtak, a mint a szemébe néztek egymásnak, örült a lelkük — ép ilyen az igazi ko-

mikum is,az, a melyiknek semmi külső eszközre nincsen szüksége, a melyikre ha esak ránézünk, elfog a nevetés, az életben egyes esetlegességekben találunk rá, a müvészet számára azonban egyes lelkeknek adatott tulajdonul; nagy ritkaságok ezek;másutt is, nálunk is, a Jancsók, Megyerik, Szentpéterik a tünemények közé tartoznak a szinmüvészet világában, annál inkább örülhetünk neki, hogy sok év multán ismét föltetszett egy, a ki dicsőségesen betölti nálunk ezt a helyet — Vizváry Gyula, kinek arczképével ezuttal kedveskedünk tisztelt olvasóinknak.

Négy éve annak, hogy a szomoru emlékü Miklósy-szinházban a „Három csőrü kacsa“ operettet adták; a társaság meglehetős gyönge volt, és a szereplők olyan kedvvel játsztak, mint a ki három nap óta talán kenyeret sem látott, ha csak hitelbe nem. Annál inkább lepte meg egyik véletlenül odavetődött irónkat a polgármester, nem a városi, hanem az operettebeli. Járása, kelése, dalolása, szökdelése, a mint csak a száját kinyitotta és különösen ostobasága olyan természetesen bohókás volt, egyetlen-egy vonás sem abból a torzfintorgatásból, mivel a hétköznapi komikus ugy szólván kikényszeriti a nevetést, és még sem lehetett azt nevetés nélkül megállni. Ama jól eső nevetés volt az, mely ment minden sajnálkozástól, mert eszünkbe juttatja az Irás szavait: „Boldogok az együgyüek, mert övéik a menyeknek országa.“ Az az iró aztán figyelmeztette rá ezt is, azt is barátai közül, igy aztán, mikor a Miklósy-társulatot szétvetette a koplalás, az a polgármester egyenesen a nemzeti szinház szinpadjára repült, ott is, a mint körültekintett, jól eső nevetés fogta el a nézőket, és azóta lett ő az a Vizváry Gyula, az ország hirneves komikusa.

Neki sem minden baj nélkül esett meg ez az utja a dicsőség Pantheonjába. Ha csak az, hogy 12 évig ette a vándorszinészet kenyerét; ez a kenyér ha sajtalan is, megizesiti a dicsőség, a mibe a vándorszinész gondolatban mártogatja; de Vizvárynak jó sokáig abból sem jutott; mert ő szinészkedése első éveiben nagyon, de nagyon boldogtalan volt. Meghasonolva a világgal, ugyszólván az Istennel szállt szembe, és valjon nem volt-e neki igaza? Azon hiszemben, hogy a hős szinész babérjai vannak neki rendelve, azon szent hittel lépett a sikos pályára, hogy csak azért számlálta meg az ég boldogult Egressy Gábor napjait, hogy ezentul ő leend a magyar nemzet Egressy Gábora, sőt talán felül is fogja őt haladni; mert a mi a hősi termetet illetti, ő még Egressynél is kisebb, annál nagyobb lesz tehát a szinpadon; tarajos sisakkal fejében, villogó karddal kezében, villogó haraggal szemében, megreszketnek tőle a szivek, eláll a lélegzet a nézőtéren; ilyen boldogitó álmakkal indult neki a festett világnak, és a mint az első hősszerepet eljátszotta, a közönségnek csakugyan elállt a lélegzete, hanem azért ő alula szegénynek kifordult a világ talpa alul, mert nem az ámulattól, hanem a kaczagástól állt el a közönség lélegzete. A mint rágyujtott hősi szerepére, a közönség kaczagott és minél jobban adta ő a herost, annál jobban kaczagott, és minél dühösebben döngette az eget, annál mulatságosabb volt; szegény fiu, keserü könyeket sirt fájdalmas dühében, a közönség meg ezen is csak kaczagni tudott, és ez igy folyt jó négy évig, Tantalus kinjai kéjes gyönyörök ehez képest. Tantalus csak nem ehetett és nem ihatott a jóból, de neki szegénynek eczetet kellett nyelnie tokajiért, azon tokajiért tudniillik, a mivel ő a közönséget megvendégelte, már mint az ő hősi szerepléseivel; hát nem borzasztó egy kárhozat ez?

És azután — csak azért is megmaradt a szini pályán! Majd megmutatja ő az embereknek; mit? az Istennek! Csak azért is a hősök koszorui fogják az ő homlokát disziteni, — miglen egyszer, egy ujabb szörnyüséges bukás után, Bors ispán szerepében, Tóth Kálmán „Egy királynő“-jében, és üzetve a jövedelmetlenségből származó éhség könyörtelen furiáitól, engedett az igazgató kérelmének, hogy miután a komikus szinészt tova üzte az önfenntartási ösztön, játszaná el ő, Vizváry, a komikus szerepét valamely bohózatban, és — mire nem viheti az embert az életuntság? Azután az ő áldozatkész jó szive! Isten neki, adják tehát ide azt a komikus szerepet; eljátszsza, ha belehal is; érdemes is élni oly közönségnek, mely eddig soha egyetlen-egy tapsot sem tudott neki adni! Bizony az elevenen eltemetett sorsa sokkal irigylendőbb az övénél, — hol is van tehát az a méregpohár, az a komikus szerep!

És eljátszotta; azt se tudta, mit beszél; és egyszerre csak elveszett körülte a világ, mivelhogy ugy tetszett neki, mintha tapsoltak volna. Először életében neki, és egy ilyen szerepben! Mi is lehetett tehát más gunytapsnál! Ha van gunykaczaj, miért ne szintén gunytaps? Ugy is kell neki, ő, a született „drámai szinész“ komikus szerepet játszik!

Oh, milyen ezer dárdaszurástól vérző szivvel lépett tehát a második felvonásban a közönség elé! És ime, ujra tapsolnak! Dühösen fordul a nézők felé, és ujra tapsolnak! Magánkivül rohan el a szinpadról, és a közönség most már nem csak tapsol, hanem hivja is, zajosan, lelkesülten, — mi az? való-e, vagy álom?

Álom is, valóság is; a nagy hivatás édes boldogitó álma alakot ölt és a világ elragadtatik tőle — igy lett Vizváryból komikus szinész, és a hazai szinmüvészet egyik disze.

Budapesten született, 1841-ben, jó alapnevelést nyert, a szini pályára azonban 1859-ben a könyvárusság elől szökött meg, melynek megtanulására négy évet adott oda, drága édesanyja kivánságára.

— i — r.

Lajka emléke.

Reviczky Gyulától.

Ábrándjaim derüs világát
Beárnyékozta szenvedés,
Hol a nap még szivembe süthet,
Az már csak egy parányi rés.
Oda van a tavasz bűbája,
S ibolya többé nem terem.
Mégis, mikor Te jutsz eszembe
Szép májusról zeng énekem.

Tavasz volt; édes, szelid ábránd
Himbálta ifju szivemet;
Örök tavasznak, szerelemnek,
Álmodtam én az életet.
Madár dalolt, ákácz virágzott,
Mikor először láttalak,
Virágos rét felett röpültek
A sárga cserebogarak.

Szemednek lángja, most is érzem,
Bevilágitá lelkemet.
Soha se fogom elfeledni,
Soha sem, azt a szép szemet.
Mint napsugár a könnyü felhőt,
Bearanyoztad vágyamat.
Imádkozám: Szép igy az élet!
Ne legyen soha alkonyat

És vége! elvirult az ákácz,
Madár se költ, vetés se zöld,
Elváltozott a csodatájék,
Mely a mig láttam, elbüvölt.

Csermely tövében nefelejcsek
A tavaszt nem feledhetik.
Szomoruak s ha köny se volna,
Meg kéne halniok nekik.

Siratom a tavasz halálát,
Csak hervadás jön azután;
Hideg, kihalt szivvel sohajtok
Vágy, álom, napsugár után.
Tévedt madárként egy-egy emlék
Repül át néha szivemen;
S szeliden, könyeimet áldva,
Te ujra mogjelensz nekem.

A kisértet.

(Elbeszélés.)

Kazár Emiltől.

(Vége.)

V.

Egy reggel történt, hogy a kisértet részt kezdett venni e történetben.

Ángyiné épen piritós kenyeret szeldelt a kávéhoz, s feltünő módon csóválgatta fejét. Sándor egy darabig nézte, de végre megkérdezte, hogy talán valaki megharagitotta az ő kedves anyját.

— Isten neki! — szólt Ángyiné rejtélyes hangon, — már csak megmondom. Tudod, Sándor, hogy én nem vagyok babonás és soha sem mulasztottam el az esti imát, de mégis azt kell hinnem, hogy van valami a kisértet itteni látogatásából. Mintha láttam volna az éjjel.

— Álmodtad anyám, — szólt mosolyogva Sándor.

— Az is meglehet, de én nem tehetek róla, ha mégis félek. Most is alig vártam a virradatot.

— Majd ébren maradok én az éjjel, — válaszolt Sándor, — s meglátjuk, mire képes a kisértet.

Sándor csakugyan ébren maradt ez éjjel, többször járta körül az udvart, s a cselédek nem győzték eléggé csodálni bátorságát! De nem látott semmit. Hanem reggelre édes anyja mégis azt állitotta, hogy pontban éjfélkor ő látta a kisértetet, szerencsére azonban szeliden viselte magát.

— Képzelődés! — mormogta Sándor, kit anyja hiszékenysége nagyon meglepett.

A következő éjet anyja mellett virrasztva töltötte, s a mint megjövendölte, a kisértet csakugyan nem jelent meg. Azonban Ángyiné ujra csak azt mondta, hogy ő épen nem nyugodt, mert nem tudja, mikor merészel megint rettegés nélkül aludni. Az is elég borzasztó, hogy Sándornak virrasztani kell, pedig napközben eléggé megfárad az éjjeli nyugodalomért. Sándor nagy hevességgel fakadt ki a kisértetek ellen.

— Oh, édes fiam, de ha én mégis félek! — sohajtottt borzadozva Ángyiné.

E nap már kiderült, hogy a kisértetnek teljes joga van a major meglátogatására, mert emlékeznek az öregek közül sokan, hogy a major helyén egykor sürü bozót volt, s a közt egy mély kut. Ezen a helyen fosztottak ki egy gazdag örményt, s beledobták a kutba, mindenesetre annak a lelke jár föl, és pedig most nem először, mert akárhányan tanubizonyságot tehetnek, hogy éjfélkor már a régi időkben is látni lehetett a keritès kalapján fekete kecskét, mely futkározott és ugy dorombolt, mint a macska, csakhogy borzasztó volt hallani.

Sándor egy pár „szedte-vettét“ mondott, a mint e rémes történetet hallotta, és Istóknéra fogta az egészet, de valamennyi cseléd érősitette, hogy ők is igy tudják, s legjobb volna fölszenteltetni a házat a plébános urral. Csakhogy Sándor rögtön megmondta: „Itt ugyan semmi fölszentelő trakta nem lesz.“ Aztán fütyörészve ment ki a földekre, magára vonván az egész cselédség vádját, hogy a fiatal ur istentelen.

Mire visszaérkezett, már lenyugodott a nap, s a tornáczon anyja mellett Erzsi kisasszonyt találta.

— Ne gondolj rosz keresztyénnek, Sándor, — igy szólt hozzá édes anyja, — de a vén asszony már nem tud erős fejjel gondolkozni, s könnyen ráijeszthetnek. Ha Erzsi hugom itt lesz mellettem, talán nem fogok ugy félni, és téged is megkiméllek az éjjelezéstől. Esténkint mindig eljön, s te nyugodtan alhatsz.

— A kisasszony kisértetet akar fogni? — kérdezte Sándor nevetve.

— Csak elüzni, Ángyi ur, — válaszolt a leány.

— Ha szeme van annak a kisértetnek (pedig azt mondják, hogy karbunkulus szeme van) akkor még csak ezentul lesz majd mindennapos vendég.

— Köszönöm! — kiáltott vidoran Erzsi. — de reményiem, hogy a kisértetek nem oly udvariasak, mint Ángyi ur.

Ekkor ugy megtetszett valami Ángyinénak, hogy rögtön megölelte fiát és szép rendbe simogatta bodros haját.

Csak hárman voltak együtt a vacsoránál, és Sándor, a hit, a tudomány és az egész világot uraló fölvilágosodottság nevében szólt a kisértetek ellen, ugy, hogy anyjának figyelmeztetni kellett: „Ne heveskedjél, Sándor!“ Valjon Erzsi kisasszony mily véleményben volt a kisértetekről, azt nem lehetett tudni, mert a vacsora alatt nem nyilatkozott, később pedig mindenféle babrálással volt elfoglalva, Ángyinéval együtt; nevezetesen szabtak, férczeltek és furcsa alakzatu papirokat illesztgettek egy-egy darab kelméhez. Sándornak ekkor voltaképen hely sem jutott az asztal körül, s a pohár-széknek támaszkodva mondta el mindazt, a minek semmi hatása sem lett, mintha csak el sem mondta volna. Sőt anyjára olyannyira nem volt az előadottaknak hatása, hogy mikor Sándor megpihent (alkalmasint ujabb érveket keresett,) rögtön másra terelte a beszédet, és kérdezősködött Erzsitől, milyen embernek tartja Szálas Gyuszit. „Komoly férfi,“ válaszolt Erzsi, csattogtatva ollóját. Dicséret-e az, vagy pedig nem, ha a fiatal hölgyek valakit komoly férfinak neveznek, azt Sándor ép ugy nem tudta, mint kivüle még igen sokan nem tudják. Beszélgetett azután Ángyiné és Erzsi a kezökben levő mindenféle kelmékről, mire Sándor kisértetek által nem háboritott jó éjt kivánt, eltávozott a maga szobájába és egészségesen aludt reggelig. Rendületlen nyugalmát s a kisértetek iránti lenézését azzal tüntette ki, hogy reggel nem is kérdezősködött felőlük, s ugy tett, mintha nem hallaná, mikor anyja azt mondta, hogy az éjjel mindössze csak a padimentum ropogott különös módon.

Erzsi kisasszony a reggeli után összenyalábolta a sok kelmét, hogy haza menjen, megnézni az „öreget,“ s lelkére beszélni, hogy szabad estéivel ne bánjon pazarló módon.

— Attól tartok, — szólt a készülődés közben, — hogy az én meggondolatlan öregem, minden anekdotáját elmondta az este a kaszinóban, mert bisonyosan tudom, hogy sokáig ott volt. Ha pedig egyszer kifogy az anekdotából, akkor a doktoroknak esik, s hizás ellen való receptet követel. Az pedig baj, mert a doktorok mindig tanácsolnak, vagy adnak neki valamit, a mitől az öreg keveset eszik, s olyankor roszkedvü. Ma egész nap nem engedem a kaszinóba menni, s néhány anekdo-

távál fogom gyarapitani készletét, hogy estére megint rendben legyen.

Mig ezeket elmondta, már elkészült, s Ángyinéval együtt beültek a kocsiba, és elhajtattak a városba. Sándor utánuk nézett.

— Hogy is ne! Ilyen okos leány hinne a kisértetben! — dörmögte magában, s ő is elindult a maga utjára.

A majorban mindenki tudta, hogy éjjelenkint a kisértetet virrasztják, s esténkint azért jött el már többször Erzsi kisasszony. Ángyiné maga sem csinált titkot belőle, hogy ő bizony ijedős, s nagy könnyebbségére szolgál, ha valaki van mellette.

— Erzsi kisasszony, — szólt a harmadik este Sándor a csinos virrasztóhoz, mikor épen anyja kiment valamiért a szobából. — Erzsi kisasszony, kegyedtől ez szép bátorság.

— A kisértetektől nem félni, bátorság? — kérdezte nevető arczczal Erzsi, s e kérdésre Sándor megszégyelte magát, mert belátta, hogy olyasmit dicsért, a miben ő maga sem hitt.

— Akkor tehát nagyon köszönöm, — szólt elgondolkozva, — hogy kegyed, Erzsi kisasszony, olyan jó és gyöngéd az én édes anyám egyetlen egy különös gyöngédsége iránt, mert több gyöngesége nincs. Köszönöm, Erzsi kisasszony.

— Ez már jobban volt mondva, Ángyi ur, mint a tegnapelőtti makacs beszéd a kisértetek ellen, a mi engem valóban komolyan gondolkodóba ejthetett volna, ha valjon nem az én ittlétem-e a baj.

— Hogyan, én mondtam volna ilyent? — kérdezte meghökkenve Sándor.

— Határozottan épen nem mondta, Ángyi ur; de ha csakugyan olyan kötekedő természetem volna, mint az én öregem erősiti, akkor tisztára kimagyarázhattam volna szavaiból, s azt felelhettem volna önnek: „Jól van, uram, az ön okai teljesen meggyőztek a kisértetek lehetetlenségéről, s belátom, mily nevetségesen fölösleges vagyok itt.

— És megfordult ilyen válasz a kegyed fejecskéjében?

— Nem, nem! mert tudtam, hogy nem mondanék igazat, hisz édes anyja hivott meg, és szivesen látnak.

— Nagyon szivesen, Erzsi kisasszony. Ne vegye számba az én ügyetlenségemet és figyelmetlenségemet.

E beszélgetés közben Ángyiné benyitott a szobába, de hirtelen még valami dolog juthatott eszébe, mert visszahuzódott, s csak később tért meg a virrasztó asztal mellé, mikor a beszélgetés már megakadt.

— Azóta egy kis ügyetlenséget hoztam helyre, — szólt Sándor anyjához, s elmondta, miről beszéltek; végül pedig hozzá tette a komoly igéretet, hogy ezentul ügyelni fog magára.

A kis társaság most derültebb és bizalmasabb lett, s a szabást és varrást hamar félbe hagyták, mert Ángyiné azt inditványozta, hogy játszanának valamit. Egészen ujdonatuj csomag kártyát vett elő, a mit Sándor meglátván, fölkiáltott: „Ahá, kisértet elleni szerről is gondoskodva van!“ Azután játszottak valami közkedveltségü játékot, melyet minden vidéken másképen hivnak. Nyerni, veszteni nem lehet, csak „benne marad“ valaki, s az vagy zálogot ád, vagy valami bohóságot kell neki cselekednie; avagy orrára, homlokára szénnel egy vonalat huznak, s igen mulatságos látvány, mikor a játszók ilyen tetovirozott arczczal ülik körül az asztalt. Itt ez utóbbi mód szerint játszották, s csakhamar volt egy-egy fekete vonás mind Ángyiné, mind pedig Sándor homlokán.

— Nem járja, Sándor, hogy te most egy tromfot nyujtottál át az asztal alatt Erzsinek!

— Én, anyám?

Ángyiné erre nagy virtuozitással játszott s Erzsi kisasszony az egész csomag kártyával kujon maradt, Sándornak kellett volna Erzsi homlokára vonni a jegyet. Édes anyja oda tartotta mind a két szál gyertyát, hogy jobban lásson. A kisasszony boszankodott, s felfogadta, hogy vigyázóbb lesz ezentul.

— Én szivesen átvenném a magam homlokára, — szólt Sándor, mielőtt a megbélyegző mütétet elvégezte volna. — Kár ilyen szép homlokért!

Erre Erszi kisasszony kikapta a szenet Sándor kezéből s maga megcsinálta a saját homlokán a jegyet. Sándor sajnálta, hogy késlekedett, s valódi müértő szemekkel nézte a fiatal kisaszony homlokán a szén helyét.

Folyt tovább a bolondos játék, s néhányszor még alkalma nyilt Sándornak, hogy Erzsi homlokára jegyeket irjon. Mint később megvallotta, nagy gyönyörüséggel tette mindannyiszor.

Csak Ángyiné vette észre, mikor az óra éjfélt ütött. Keresztet vetett azonnal és áhitatosan felfohászkodott:

— Oh, az a becsületes kisértet! — szólt dévajkodva Sándor.

— Miért nevezed becsületesnek? — kérdé szigoru édes anyja.

— Magam sem tudom, de jó indulattal viseltetem iránta.

— Csak gunyolódjál!

Elmult a rémek órája, megszólalt a kakas, s Ángyiné hálát rebegett, hogy a pokolbeli látogatás nem ismétlődött. Ugy emlékezett azonban régi emberek szavai után, hogy hetedik éjfélre biztosan lehet várni a szolgalelkek látogatását.

VI.

Valamennyi virrasztást leirni nagyon egyhangu volna, mert például a másik este is hasonló módon folyt a kártyázás, kivéve, hogy Sándort több izben rajta kapta édes anyja, mikor kártyákat csempészett a harmadik játszónak kezeibe. De azt mégis megemlitjük, hogy mikor Ángyiné és Erzsi megint szabni kezdtek, mit mondott Sándor. Ugyanis egy olyan kisasszony ruhájáról szabtak mintát, kinek termete átalános vélemény szerint megegyezett Erszi kisasszony termetével. Sándor azonban minden véleménynyel ellenkezőleg azt mondta, hogy Erzsi kisasszony termetét összehasonlitani azzal a kisaszszony termetével, valóságos vakmerőség.

— Ugyan miért? — kérdezte édes anyja.

— Mert sok kisasszonyt tudnék felsorolni, kik hasonlók a bizonyos kisasszonyhoz; de nem tudnék egyet sem, ki Erzsi kisasszonyhoz volna hasonló.

— Jaj te imposztor, hogy érted ezt? — kiáltott Ángyiné, összecsapva kezét.

Sándor sajátságos módon mosolygott s kedélyesen vonogatta vállát.

— Ha édes anyám megnézi Erzsi kisasszonyt, akkor fölösleges, hogy én olyan véleményt mondjak, a mit Erzsi kisasszony bóknak, vagy hizelkedésnek tarthatna.

Ángyiné valóban megnézte Erzsi kisasszonyt, meg is ölelte, s jókedvüleg mondá: „Minden férfi gonosz csont.“

Ezeket különben csak azért volt szükséges idejegyezni, mert eddig ugy sem fordult elő e történetben semmi az Erzsi kisasszony szépségéről, ha pedig nem csalódunk, Sándor megjegyzéseiből világosan kitünik,hogy a fiatal kisasszony szép volt.

De arról volt már szó, hogy komoly és válságos pillanatok az együttlevők közt megszűntetik az idegenkedést. Láttuk ezt a majorbeli cselédségnél, midőn a kisértet látogatásai kö-

vetkeztében bizalmas kérdésekkel fordultak Ángyinéhoz. A komoly és várakozásteljes helyzet hatása észrevehető lett Sándoron is, ki most már alkonyatkor maga kisérte a majorba Erzsi kisasszonyt, reggel pedig vissza.

E fiatal ember azonban a kisértetektől nagyon távol eső dolgokról gondolkozott egész nap,sőt éjjel is, mert egy pár nyugtalan éjszakája volt. Ő maga beszélte el egykor ismerőseinek, hogy egyik éjjel nem tudott aludni csak azért, mert el nem képzelhette, hogy mi czélból tartják a szobában a sár-tököt.

Szerfölött komoly dolognak tetszett előtte, hogy magyar házaknál a szekrény szélén, a csészékben, a poharakban szép gömbölyü sártököt lehet látni. Valjon melyik országban tesznek még igy, és valjon miért teszik ezt nálunk is? Lelkiismeretesen megfontolt minden lehetőséget. Valószinü, hogy azért helyezik a csészére és pohárra, hogy az edényt a por be ne lepje. Csakhogy az almáriom szélére, sőt a kemencze párkányára is oda helyezik szép sorjában. Eszébe jutott tehát most, hogy hideglelés ellen való orvosság; de az nem jutott eszébe, hogy látta volna, mikor valaki orvosság gyanánt használta. Ellenkezőleg, inkább paprikás pálinkát használnak.

Ily töprenkedésben töltött el egész éjjelt, s elhatározta, hogy Erzsi kisasszonytól kér fölvilágositást. Azonban reggelre oly nevetségesnek tartotta a dolgot, hogy egy szót sem szólt felőle.

Ekkor reggel különben is az a meglepetés várt rá, hogy édes anyja a kisértetek létezése felől bizalmatlanul nyilatkozott.

— Csakugyan képzelődés lehetett. — szólt töredelmesen. Sándor összeránczolta homlokát.

— Nem tudom, hogyan történt, — mondá vontatva, — de az éjjel én sem aludtam.

— Az istenért, csak nem láttál valamit! — kiáltott édes anyja.

— Nem tudom, de nem aludtam. Különös éjjel volt.

— Teremtő Isten, mi lesz belőlünk! — sipitott itt közbe Istókné és reszketett.

Ángyiné kikergette a cselédet.

— Mondd, mi jelent meg, mi háboritott? — vallatta tovább fiát Ángyiné.

— Az igazat megvallva, édes anyám, nagyon szeretném, ha a kisértetek olykor megjelennének.

Sándor, mikor ezt mondta, megfogta édesanyja kezét, megcsókolta, s mélyen szemébe nézett. Ángyiné félre forditotta fejét, s csöndesen azt mondta:

— Elejét kellene venni minden kisértetnek. Erzsitől — ugy látom, tartanak a gonosz lelkek.

— Anyám, anyám! — szólt Sándor, lángvörössé pirulva. — Ne hidd, hogy észre nem vettem.

Ángyiné egyszerre könyezni és nevetni kezdett, s jóságos arcza örömtől sugárzott. Megcsókolta, és össze-vissza czirógatta fiát.

— Nem láttam semmi kisértetet, de aggodalmasságok jelentek meg előttem, a mik nem voltak jobbak a kisérteteknél. Erzsi mindenkorra megtudna nyugtatni.

— Engem is, kedves jó anyám, — szólt halkan Sándor.

VII.

Még csak azt kell elmondani, hogy Bencze bácsi mily nagy elégtételt látott a maga részére abban, mikor egyik napon igy szólhatott Sándorhoz, ki Erzsi kisasszony kezét tartotta a tenyerén, s abban gyönyörködött.

— Tudtam, hogy ennek a lánynak nem lesz jó vége, s figyelmeztettem is eleget. Semmi meglepő sincs benne, hogy elragadták a kisértetek. De ime itt vagyok én, ragadjanak el engem a kisértetek.

A kisértetek azonban többszöri felszólitásra sem akarták elragadni sem most, sem később, noha nagyon kihivón viselte magát irányukban.

A majorházból is elvonult a kisértet, s helyette egy szép, vidám kis menyecske vonult be, a kiről már jó eleve bizonyult, hogy kerülik a gonoszok.

Sándor azonban sokat emlegeti a kisérteteket, és szeretne közülök egygyel találkozni, hogy megszorongathassa kezét és köszönetet küldjön tőle valamennyi kisértet számára, a kik oly boldoggá tették.

Fanny.

(Beszély.)

Bolgár Bélától.

I.

— Bizony, fiam, már itt az ideje. Maholnap huszonhat éves vagy, kitombolhattad már eléggé magadat. Mi már öregszünk, gyöngülünk, ideje, hogy kinyugodjuk magunkat.

— Édes atyádnak igaza van, Gyulám. De mi is tart vissza? Hiszen van elegünk, nem kell félned, hogy üres házba hozod a menyasszonyt.

— De kedves szüléim . . .

— Semmi: de, fiam! — vágott közbe az öreg Harányi. — Egyszer már el kell magadat határoznod!

— Hiszen kedves atyám, én nagyon is szivesen!

— No, az szép! Most tehát az a kérdés, kit?

— Igenis, kit? Akár kit nem vehetsz el. Gazdagra hála Istennek, nem szorulsz, de azt mégis megkivánjuk, hogy jó házból való legyen.

— Én tudok egy ilyet, kedves anyám.

— Tudsz? Ej, ej, te kópé, s még édes anyádhoz sem volt bizalmad?

— Könnyen eltalálhatják, kit gondolok.

— Oh, én már tudom. Bilányi Ilka. Ej, ej, azért ne pirulj.

— Ugy? Nem rosz gondolat!

— Csalódnak, kedves szüléim. Nem szükséges oly messze mennünk. A kit én gondolok, az sokkal közelebb van hozzánk.

— Közelebb? Várj csak . . . talán csak nem a Gedényiék Mariskája?

— No azt kikérném magamnak.

— Sem Bilányi Ilka, sem Gedényi Mariska. Anyám, nem jól találgat.

— De hát miért is nem mondod meg egyenesen?

— Találja ki, édes anyám.

— Szép?

— Mint egy angyal.

— Akkor szárnya van, hamar elrepül. Nincs szolidabb oldala?

— Oh, igen, atyám. A kit én gondolok, az nem csak szép, de jó is. Szelid, jámbor, istenfélő, jó gazdasszony.

— Gazdag?

— A mint veszszük. Pénze, kincse nincs, de én a jó szivet nem is adom a világ aranyáért, s a tiszta lélek előttem szebben ragyog a gyémántnál.

— S jó házból való?

— Ha nevét gyaláznám, a mi nevünkre esnék a szenny.

— Hogy érted ezt?

— Hiszen világosan beszélek. Szép, jó, istenfélő, pénzben szegény, igen közel van hozzánk, s családnevét magam is aláirhatom.

— Ah! Csak nem Fanny?

— S ha igen?

— Hm!

— Talán nem szép?

— Nagyon is.

— Nem jó?

— Magam neveltem. Igazad van, ő angyal.

— No az igaz, s szerencsére, nem afféle szárnyas. — Ezt az öreg Harányi mondta.

— S még sem tetszik?

— Nem neked való, fiam.

— Miért? Talán, mert szegény?

— Az nem volna baj. Eddig is tartottuk, s több hasznunkra, mint kárunkra volt a háznál.

— Talán nem jó házból való?

— Akkor föl nem fogadtam volna. Atyja, a szegény Harányi Márton atyádnak közel rokona volt, s édes anyja legjobb barátnőm. Szegény Leontin! Halálos ágyán fogadtam meg neki, hogy gyermekéről ugy gondoskodom, mintha csak sajátom volna.

— Akkor mi hátráltatna abban, hogy Fannyt nőül vegyem? Tisztelem, szeretem, s gyermekségünk óta eleget összeszokhattunk.

Az öreg Harányi nagyokat füstölt a hosszu száru selmeczi pipából, s az ujságot vette kezébe. A kérdés könnyü volt, de a felelet kényessé vált. Ő az ujságot olvassa, feleljen az asszony, azok jobban értenek az ilyesféléhez.

Harányiné nem takarhatta arczát a dohányfüst föllegeibe, s ujságot sem szokott olvasni. Irigylette most férjétől mind a kettőt.

— Örülök, kedves szüléim, hogy nincs kifogásuk választásom ellen. Mindjárt gondoltam, hogy Fanny mindnyájunknak legkedvesebb lesz.

Harányi köhögött, s olyan képet vágott, mintha a „Pesti Napló“ egyszerre lőcsei kalendáriummá vált volna kezében.

Harányiné megfogta fia kezét.

— Kedves Gyulám, én Fannyt csak ugy szeretem, mint ha saját leányom volna, s tiszta szivemből kivánok neki minden boldogságot; de nőd ő nem lehet, azt verd ki fejedből.

— De hát miért?

— Miért? S neked soha sem jutott eszedbe, hogy ... hogy ...

— Hogy?

— Hogy Fanny nem arra való.

— Miért ne volna?

— Nem tünt soha föl előtted, mily halvány?

— Oh igen, hisz az teszi oly széppé, oly angyali széppé! Ez a finom, átlátszó halvány arcz, ez adja neki azt a földöntuli bájt. Ilyenek lehetnek az angyalok, ily gyöngéd, finom alakok!

— Épen ez az, fiam. Inkább ne lenne ily gyöngéd, ily földöntuli. Az angyalok nem a földre valók, hamar tova szállnak.

— Ah! Fanny angyal, s mégis földi lény.

— Beszéljünk komolyan, fiam. Én rég észrevettem, s igen is természetes, hoyy Fannyt szereted, de azt hiszem, hogy érzelmeid közelebb állanak a testvéri szeretethez, mint a szerelemhez. Szereted, mert szép, mert jó, s mert megszoktad őt szeretni. Mi is szeretjük Fannyt, csak ugy, mintha saját gyermekünk volna, s eleget busulunk miatta.

— Busulnak?

— Igen, fiam. Előtted titkoltuk búnkat, nem akartuk, hogy te is busulj.

— Anyám megijeszt!

— Kedves Gyulám, szerettem volna elhallgatni előtted, de most nem tehetem többé, ki kell mondanom, mi busit annyira, s akkor aztán magad is át fogod látni, hogy Fanny nem lehet nőddé.

— Beszéljen, anyám, az istenért!

— Kedves fiam, Fanny állapota már rég nyugtalanit engem. Utolsó betegsége óta vigasztalhatlan vagyok.

— De hiszen akkor teljesen fölgyógyult.

— Neki azt mondtuk.

— S nem volt igaz?

— A kis doktor megmondta nekünk, hogy szegény Fannynk a jövő tavaszt tul nem éli. Mellbaja gyógyithatlan.

— Az istenért? — nincs semmi remény?

— Semmi!

Gyula elhalványult.

Mi volt az? Elfojtott sohaj, s könnyü léptek nesze ...

— Istenem! ha ő hallotta!

Gyula reszketve nyitá ki az ajtót. Nem volt oda künn senki, csak a vén Bodri kutya szunydikált a kuczkóban.

Némileg megnyugodva tért vissza a szobába.

(Folytatása köv.)

Két nővér.

Az erővel reám köszöntött forróság engem is, mint sok mást, nógatott elhagyni a város rekedt levegőjét és keresni magamnak valahol egy árnyékos, hüs pihenőt. De hová is menjek? A vilag olyan nagy és olyan sok szép pontja van, hogy ez valóban nem csekély kérdés! Végre egy tengerpartot választék, és nem bántam meg, mert a gyönyörü Ostendéba kedves baráti körben utaztam, és ott olyan szép társaságot találtam, mintha a világ minden nemzete ide küldötte volna kitünő képviselőit. Már egy heti ittlétem is érdekes és uj bemásokkal gazdagitott; csak egytől ijedtem meg szerfelett, és ez a hölgyek öltözékei voltak, melyek sok esetben olyan tulzottak, és annyira gunyolják az esthaetikai izlést, és sokszor még az illedéket is, hogy nem tudtam eléggé szomorkodni az izlésnek megdöbbentő romlottságán. És mind a mellett olyan büszkén sétálgattak e delnők a gáncs nélküli ujdonatuj divat öntudatában, akár a pávák; boldogok a bámulat miatt, melyet rendkivüliségük által költöttek, móhon hallgatják meg gavallérjaik semmit mondó hizelgéseiket, és legtávolabbról sem sejtik, hogy az ő körükön kivül minő más szemmel nézik az ő tulajdonságaikat. Ilyen gondolatokba merülve, eszembe jutott egy esemény, mely néhány évvel ezelőtt történt és engem mélyen meghatott.

Egy alkalommal egy hölgygyel és két leányával találkoztam. A legmelegebb rokonszenv csakhamar közelebb hozott bennünket egymáshoz, és nem sokára a legőszintébb barátság fejlődött köztünk. B ... né asszony egy magas rangu porosz hivatalnok özvegye volt, a ki neki olyan szép vagyont hagyott hátra, melyből leányaival együtt kényelmes és kellemes életet

vihetett. A hölgyek a telet Berlinben töltötték, a nyarat pedig a szép Baden-Badenban, hol igen csinos magánlakást foglaltak el. Nem követek el gyöngédtelenséget, ha ezt a kis történetet most nyilvánosan elbeszélem. A halál és távolság megtették a maguk feladatát.

B . . . né asszony azon szépséggel birt, mely visszfénye a lélek összhangzatának, és azon belső békének, melyet a teljesitett kötelességek tudata ad. Leányaiban ujra fiatal lett, és valóban anyai büszkesége is ki lehetett elégitve, mert alig lehetett szebb testvérpárt találni, mint e két leánykát. Mindketten élénkek és szellemdusak voltak, mindketten kitünő nevelésben részesültek, ritka tehetséggel zenéltek és festettek, csakhogy nagy különbség volt a két ikertestvér között. Termetre nézve kicsinyek voltak, karcsuak, és mégis teltek, dus, barna fürtü hajjal és kifejezésteli sötétkék szemekkel. A kedves ajkakat vakitó fehérségü fogak foglalták körül; külső szépségük azonban leginkább a csudálatosan finom, majdnem átlátszó fehér arczszin volt, melyet a legcsekélyebb felindulás igéző rózsapirral öntött el. Fiatal barátnőim tehát mindketten egyformán szépek voltak, de azért mégis csak az egyiknek adtam oda egész szivemet, mig a másikat csak mint kedvenczem testvérét szerettem. Miért volt ez? Azért, mert a milyen jó, szeretetreméltó, szelid, gyengéd és okos volt Janka, ép olyan mértékben volt önző, tetszelgős, hiu és uralkodni vágyó Erzsébet. Hogy miért voltak ilyen merő ellentétek e testvérek, a kiket édes anyjuk egyforma szeretettel és egyforma szigorral nevelt, az csupán a jó isten titka. Elválhatlanok voltunk egymástól és kirándulásainkat is mindig együtt tettük. A fiatal leánykák, édes anyjuk mosolygó beleegyezésével, engem választottak minden aprólékos élményeik meghittjéül, mely megtiszteltetés engem, mint férjes és négy évvel idősebb nőt, majdnem jogosan is megillett. Mindkét jogomnál fogva bátorkodtam is egykor máskor Erzsébetnek nem csak tanácsot, hanem komoly intéseket is adni.

A második nyár ismét a fürdőn hozott össze bennünket, és az élénken folytatott levelezés télen át is fentartotta volt meghitt barátságunkat. E nyáron igen betegesnek találtam B . . . né asszonyságot. Minden szokatlan megerőltetés, sőt a legkisebb zaj közelében olyan idegbántalmakat idézett elő nála, hogy Janka meg én mindent elkövettünk azok távoltartására, annál is inkább, mert minden idegroham után annyira kimerült és annyira sápadt volt, hogy szinte életét féltettük. Erzsébetnek, fájdalom, nem volt maradása a betegszobában, és most magára volt utalva és át is engedte magát kissé nyugtalan és különcz ötleteinek, melyeket most nem korlátozhatott az anyai tekintély. Sem nővére, sem pedig én nem gátolhattuk tulságoktól, melyekhez az is tartozott, hogy a legmerészebb uj divatokat azonnal elfogadta és követte. Divathölgyek társaságát kereste, bámulók és imádók vették körül, a kik léha beszédjeikkel még inkább elbolonditották szegény kis fejét, mind nagyobb esztelenségekre vetemitették, és végre még hirnevének is ártalmára lettek. Janka sirt, és magánkivül volt e miatt. Mit csináljunk? A beteg anyának nem szólhattunk, hisz ez őt megölte volna! Igy tehát csak mi ketten kisérlettük meg kérésekkel, intésekkel, könyekkel a fiatal könyelmü leányt megmenteni a virágokkal diszitett örvény szélétől, de fájdalom, mind hiába. És ez igy tartott három évig Lett légyen a B. család akár Berlinben, akár pedig Ostendeban, Erzsébet mindenütt első szerepet játszott a társaságban, az egész világ magasztalta szépségét és beszélt különczködéseiről és hóditásairól.

Az 1869-diki julius havában ismét együtt voltunk kedvencz fürdőhelyünkön. B . . . né asszonyság betegesebb volt, mint valaha, és Erzsébeten is némi változást véltem észre venni. Le nem mondott ugyan feltünő öltözékeiről és fennhéjázó magaviseletéről, de mindezek mellett mégis többször vett erőt rajta valami mély levertség, sőt fájdalmas, szomoru hangulat. Megkérdeztem őt, mit jelentsen ez uj kedélyállapot? Eleintén tréfával tért ki kérdéseim elől, később azonban mégis kitárta előttem egész szerencsétlen szivét.

Az elmult télen egy kitünő müveltségü és magas állásu fiatal emberrel ismerkedett meg, a ki e szép tulajdonokon kivül még a természettől is szépséggel és gyujtó szellemmel volt megáldva, és Erzsébet hiuságának végtelenül jól esett tapasztalni, hogy az ünnepelt férfiu őt tüntette ki leginkább a társaságokban. Olyan hurját penditette meg szivének, mely még soha sem szólalt meg ezelőtt. Szóval, Erzsébet szerette e férfiut, és csak azon egy remény élt szivében, vajha ő is viszont szerettetnék!

Egy napon — mintha csak most is előttem állana az esemény és egyes szereplői, olyan világosan emlékezem vissza reá — Erzsébet nagy társaságban valami kirándulást tett Ostende szép környékére, és én Jankával a szeretett betegnél maradtam. Ugy délutáni négy óra felé Erzsébet lépett a szobába, szokatlanul halaványan, de égő, fényes szemekkel.

— Kilovaglok még! — mondá.

És megölelte édes anyját, testverét, engem is megcsókolt és fülembe sugá:

— Ne hagyd el őket!

Meglepetve tekinték rá, de még mielőtt e különös kérelem okát kérdezhettem volna tőle, már kiröpült volt a szobából.

Három órával később agyonzuzott testét hozták a házba. A halottat arra menők a közeli romoknál találták és haza hozták.

Nem irom le a boldogtalan anya és testvér fájdalmának kitörését, nagyságát.

Szegény B . . . né asszony tul nem élte e nagy megrázkodtatást és Janka árván, boldogtalanul maradt hátra.

Néhány évvel később Janka férjhez ment egy gazdag creol birtokoshoz, a kivel Martiniquebe tette át lakását. Tőle tudtam meg Erzsébet halálának igaz okát. A szerencsétlenség utáni estén, mikor Janka testvére holttesténél virrasztott és imádkozott, egy koldusnő levelet hozott neki a boldogtalan Erzsébettől. Ő irta; csak irónnal, egy papir-lapra a következő sorok voltak odavetve:

„Szegény, szeretett Jankám! Meg kell halnom. Nem tudom tulélni fájdalmamat és szégyenemet. A nélkül, hogy csak sejtené is ő, kié egész szivem, minden gondolatom és vágyam, kihallgattam az ő véleményét rólam, melyet barátai előtt nyilvánitott. Hiunak, kaczérnak mondott, a milyen leányt ő soha sem tudna szeretni, mert csak boldogtalanságot hoz a férjre. Ezek után nincs mit reménylenem. Ez kerget a halálba. A világ is bizonyára ugy gondolkodik rólam, mint ő. A borzasztó halál, melynek eléje nézek, tán bocsánatot is hoz számomra. Most csak egy kivánságom van: részvétét és könyeit kinyerhetni. Bocsásd meg te is, imádott anyám, a fájdalmat, mit reátok mértem, és vigasztald magad azon gondolattal, hogy életem ezentul ugy is csak folytonos kin és pokol lett volna.“

Ugy-e bár, mind ehez nem kell bővebb magyarázat?

Egy hét története.

Augusztushó 9-dikén.

Bucsuzik a nyár. — A nemzeti szinház vándormadarai. — Csónakverseny. — A „Falu roszsza“ német előadásban. — A mi lehetetlen. — Dalmű magyarul és németül. — Kedves egészségökre.

Rövidebbek a napok, hűsebbek az éjszakák. A mezők tarlóiról le vannak takaritva a gabna-keresztek, és asztagokká rakva várja a csürös kezében a gazdag kalász a csépek hadaróit. A nyár bucsuzik.

A nyár, mely egyaránt örömre hangolja a munka népét, s a szórakozást kereső gazdagot. A munkás nép örül a nyárnak, mert szorgalma gyümölcsét a rekkenő hőség között csak ujabb s nagyobb fáradalmakkal ejtheti hatalmába, s a munka, a fárasztó munka neki öröme. A dus meg örül, mert midőn a város czifra palotáit a nyári hév miatt oda kell hagynia, uj élvezetet és szórakozást talál egy-egy regényes fekvésü fürdő üde fenyvesei s hársai alatt. S a nyár bucsuzik, haldoklik . . .

Az üresen hagyott fészkek: a városok nem sokára népesebbek lesznek. Vissza fognak térni vándormadarai. Egy csapat már meg is érkezett. A nemzeti szinház vándormadarai, a szinészek, kik nyár derekán rendesen utra kelnek, hogy szanaszét a hazában azokkal is megkóstoltassák müvészetüket, kik távol laktukban csak ritkán hallhatják és láthatják őket: ujra itt vannak közöttünk. Mint a fészkeikhez visszatérő fecskék: alig birják magukat kicsicseregni. Az ujra-találkozás örömét, élményeik gyönyörét mind egyszerre el kellene beszélni. Amarról tanuskodnak a kölcsönös meleg kézszoritások, erről a szemeikben ragyogó örömfény. Ők is a munka népe közé tartoznak, kik fáradozásuk sikerében lelik megelégedésüket; Isten hozott közénk titekek, kedves vándormadaraink! Ugy-e, jól fognak esni a próbák — — ujabb szórakozásul?!

Akadna ugyan itt egyéb szórakozás is. Például az „Egyetértés“ nevezetü budapesti csónakegylet versenyzése Budapestről Dunaföldvárig. A ki szereti a sportot, igen jól mulathatja magát ottan. Aztán milyen „legényes“ feltételt szabtak reá! Nem több mint nyolcz óra alatt ott kell lennie Dunaföldváron annak a csónaknak, a melyik a kitüzött verseny-dijat el akarja nyerni. Pedig még oly kisegitő fogással sem élhetnek ám, mint tavaly a távgyaloglók, hogy utközben szekérre ülhessenek. Mert az a csónak olyan fura csizma, hogy azzal ugyan nem léphetnek szárazra, annál kevésbbé ülhetnek kocsira. Szépen benne kell vesztegelniük. — No de nem is kell félteni ezeket az izmos hajósokat. Nem kell nekik semmiféle kisegitő eszköz. Mint a nyil, ugy siklik el a Dunán apró csónakuk. Hegyes orraikkal csak ugy hasitják a habokat, hogy a néző szinte sirni véli azokat.

A versenyzők csónakait egy gőzhajó kiséri. Ennek fedélzetén tarka-barka társaság. Urak, hölgyek vegyest, feszült figyelem és érdeklődés közt nézik a futkosó csónakokat. Mi természetesebb, mint hogy megindulnak a fogadások.

— Novelly lesz a győztes.

— De bizony Maurer.

— Fogadjunk!

— Itt a kezem. Áll a fogadás!

Az is a sport-dolgok rendje és módjához tartozik, hogy egy-két kisebb szerencsétlenség is történjék a férfiak nagyobb érdeklődése s a hölgyek megszeppentésére. A csónak-egylet egyik hajója azonközben, midőn a versenyzőknek a gőzösről enni és inni valót vitt át, ugy neki ment orrával a gőzösnek, hogy rögtön piszére nyomorult, s csak fa-voltának köszönheti, hogy a vére ki nem bugygyant.

A fogadást végre is az nyerte meg, a ki Maurerben bizott. Két óra 35 perczkor szárazra jutott Maurer.

Azután kezdődött csak a vig élet. Magyar embernek szokása már az áldomás, s ez itt sem maradhatott el. Vig táncz és lakoma közt mintegy hatszáz főnyi mulató-sereg ünnepelte meg e nem érdektelen versenyzést. Éjjeli 12 órakor mi budapestiek hajóra ültünk, s a derült, csillagos nyári éjben az ábrándokba ringató habok morajlása közt ki szunydikálva, ki pedig az otthagyott mulatság kedvesen izgató benyomása alatt értünk vissza a fővárosba.

Ne panaszkodjunk mi, hogy nincs itt Pesten minden, a mi csak szemnek-szájnak, — s tegyük hozzá: fülnek is tetszik. Lám, a fennt leirt sport után ujabb sportnak lehettünk szem- és fültanui. A német szinészek Tóth Ede „Falu roszszát“ „Dorflump“ czim alatt forditva tálalták föl a fővárosi német közönségnek. Ott voltam az előadáson. Hát tehet róla a német, hogy ő abban a sajátságos „rosz“ fogalomban nem tud magának egyebet képzelni, mint „Lump“-ot? De hát hol is vegye hozzá nem a kellő szót, de a kellő alakot, mely a mellett, hogy a magyar népélet megtestesült képviselője legyen, egyuttal a szinrehozatalnál is tőről-metszett eredetiségében álljon előttünk? Lehetetlen! Ehez kettő kell: magyar nyelv, és egyes-egyedül magyar nyelv, másodszor pedig igaz vérü magyar szinész. A legőszintébb méltánylást érdemlik meg a német szinészek, hogy e darabot mintegy rokonszenvök jeléül előadták, de be kell ismerniök, hogy előadásuk ha talán nagy érdeklődést kelthetne is valamelyik poroszországi városban, hol csak annyira ismernek bennünket, mint a baka a kávét, — hanem itt, Budapesten, itt, hol a „Falu roszszá“-t édes magyar nyelven, s oly szinészek, minők Tamásy, Ujházy és Soldosné mutatták be a közönségnek; itt lehetetlen el nem mosolyodnunk a „Dorflump“ előadásán. — Igazán azon meggyőződésre jutottunk a „Dorflump“ szinrehozatala alkalmával, a mi különben a dolog természeténél fogva ily tapasztalat nélkül is képzelhető, hogy magyar népszinművet csak magyarul lehet ugy előadni, hogy abból aztán csakugyan a mi népünk sajátságos észjárása, szokása s erkölcseire helyesen következtetni lehessen. Igy van ez, a népszinmü lelkét ha veszszük, és külső formáját tekintve sem áll másként a dolog. Mert hiszen azok a népéletből vett zamatos kitételeket l e forditani nem, csak k i forditani lehet. Például szolgáljon erre többek közt az, hogy csak népdalainkat sem voltak még képesek ugy leforditani, hogy azok az idegen mezben — mondjuk ki világosan: — „bolondosaknak“ ne tetszettek volna.

És ezeket nem elfogultság mondatja velem, hanem azon kimondhatlanul jól eső érzés, azon önmagunktól meg nem tagadható öröm, hogy vannak másoktól különböző nemzeti sajátságaink, van oly költőileg szép, formáiban páratlan nyelvünk, melyet megirigyelhetnek tőlünk. Már pedig ezek a jelenségek azok, melyek egy nemzet életkepességéről, életjogáról tanuskodnak. Ezek az előrehaladhatás zálogai. Ezekhez már nem kell egyéb, mint az, hogy a nemzet fiai szeretettel csüggjenek rajtuk, buzgalommal vigyék azt előbbre, s mi élni fogunk.

Talán messzebb is ragadtattam magamat, mint a menynyire azt e csevegések szük köre megengedheti; — de én hiszem, hogy szivesen megbocsátja azt a szives olvasó, mert azt is hiszem, hogy velem egyet érez.

Egyébiránt ki tudja? A tulságosan jó hiszemüek gyakrabban csalatkoznak, mint a „kötve hivők."

Lám: Temesváry, a budai krisztinavárosi szinkör igazgatója egészen máskép vélekedik, mint én. A „Granadai éji szállás" czimü dalmüvet adatta elő, s ugy vélekedett, hogy a budapesti vegyes ajku közönségnek nem találhatja el jobban a szája izét, mint ugy, ha egyszerre magyarul és németül énekelteti el a dalmüvet. Fogja magát és egy szerepet bizonyos Heksch nevü német baritonistával robotoltatott le. Nos, hát ha a budai szinkör látogatói találtak ebben valami épületest, valami kedvest — akkor kedves egészségükre, hanem mi már csak nem merünk tapsolni ez előadásnak, mert — mert — ilyen félszeg divatot nem szeretnénk magyar szinpadainkon meghonosittatni. — Németül még nem énekelt senki fia szinházainkban, gixereket pedig juxból se szeret az ember hallani.

— ó — e.

A délkeleti háboru.

A mint a mult héten megirtuk, a török megkezdte támadói hadmüveleteit, és pedig oly sükeresen, hogy a szerbek minden felül kénytelenek voltak hátrálni, és most már egyetlen szerb nincsen török földön, mig ellenben a török sereg legnagyobb része szerb földön áll.

A szerbek eleinte ellentálltak, Knyazevacznál véres csata folyt, melyben aztán 2000-nél több embert veszitettek, végre is kereket oldottak, és ennek folytán a bevehetlennek hiresztelt Zajcsárt is kénytelenek voltak átengedni a töröknek. Lesjanin nagy sietve fölszedte onnan sátorfáját, 12,000 emberével együtt, nehogy körülvétessék, és azért ennek csak utócsapataiból kapkodhattak le a törökök pár százat. A sok ágyut, élelmi szert és lőkeszletet is szépen ott felejtették, nagy siettükben.

Az egész Timok mente már most tárva-nyitva áll a töröknek, 80 helység lakossága elmenekült onnan, az összes szerb hadi erő, mintegy 70,000 ember, a Morava-völgy szorosainál van összpontosulva, ott akarja feltartóztatni a törökök előnyomulását; igen jó állása is van ott, csupa szorosok közt vezet az ut, és ezek az ő kezében vannak; de más részt a sok vereség annyira elcsüggesztette a szerb katonaságot, hogy annakelőtte sem ért sokat, csak henczegni tudott, most meg már épen talpába szállt a bátorsága. Eddig már 12,000-en felül veszitettek a szerbek.

Hanem azért Ristits, a hábaru-csináló miniszter, még mindig nagyra van magával! Mert hát a muszkát várja, és — és „nem zörög a haraszt, ha szél nem fú." Az orosz lapok, melyek pedig ugyancsak keskeny pórázon tartatnak Oroszországban, napról-napra erősebben harsogtatják a harczi riadót; tele orditják a népet, hogy segiteni kell a szerb „testvér"-en, gyüjtik és küldik nekik millió számra a rubeleket,és a jó példával maga a császárné megy elől; — csakhogy e napokban az angol hajóhad tisztjei egy kicsit Konstantinápolyba rándultak, és ott egy kicsit körül néztek! Szó sincs róla, az északi medvének nagy kedve volna valamihez, csakhogy Albion oroszlánya is mutogatja karmocskáit, nagy szerencséjére Európának és a polgárosodásnak.

Apróságok.

Mibe került New-York?

A szigetet, melyen New-York városa áll, 1668-ban az indiánok a következőkért adták el a hollandiaknak örök áron: tiz ingért, harmincz pár harisnyáért, tiz puskáért, harmincz golyóért, harmincz font lőporért, harmincz baltáért, harmincz üstért, egy réz pecsenyesütőért, és — mind a két fél tökéletesen meg volt elégedve az üzlettel.

Mit gondol a férjes nő?

Egy gonosz nyelvü férfi szerint minden férjes nő a következőket gondolja:

1) hogy ő tizenhat éves korában igen csinos leányka volt;

2) hogy igen előnyös házassági ajánlatokat tettek neki, vagy legalább tehettek volna, ha kissé kivánta volna;

3) hogy minden barátnője öt évvel idősebb, semmint állitja;

4) hogy neki igen jó szive van;

5) hogy férje nagyobb ember volna, ha mindenben az ő tanácsát követné;

6) hogy az emberek ez vagy ama hölgy szépségét tulságosan magasztalják;

7) hogy anyósa egyike a legkiállhatatlanabb nőknek a kerek világon;

8) hogy gyermekei sokkal szebbek, mint A., B. és C. asszonyokéi;

9) hogy nagyon szeretné tudni, valjon férje, ha kisétál, mindig oda megy-e, a hová mondja;

10) hogy legidősebb fia szakasztott mása férjének;

11) hogy valóságos vétek, ha Y. ur Z. kisasszonyt veszi el. És végre

12) hogy szivből sajnál minden vén leányt.

Hogy ismeri a jó ember a nőket!

Gyufa-mérgezés elleni szer.

A gyufával való mérgezések, fájdalom, nem nagyon ritkák napjainkban, azért tán nem lesz felesleges, ha t. olvasónőinket egy egyszerü szerre figyelmeztetjük, melylyel már több izben mentettek meg gyufa által veszélyezett emberéletet. A terpentinolaj ez a szer. Bebizonyult ugyanis, hogy a tiszta terpentinolaj a gyufaoldat biztos ellenmérge. Azért a külföldi gyufagyárakban minden munkás nyakán egy terpentinolajjal telt kis csuporka függ, hogy a mérges anyag kigőzölgését ellensulyozza. Előforduló mérgezési eseteknél negyedóránkint egy kis vizzel vegyitett terpentinolajat kell a betegnek beadni, mindaddig, mig vagy az orvos jő, vagy a veszély el van háritva. Magától értetik azonban, hogy azért az orvos segitségét is igénybe kell venni.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Jótékonyság.*) Simor János bibornok az esztergomi vizkárosultaknak a megrongált, s bedőlt házak helyreállitására ujabban 50,000 téglát adományozott. — Frics János trencsénmegyei II-od tanfelügyelő a Lőcse városában megnyitandó magyar katholikus leánynevelő-tanintézet könyvtára megalapitására 128 kötet hasznos könyvet ajándékozott. — A Svábhegyen egy szegény majorosra munka közben leszakadt feje fölött a föld, midőn mélységben dolgozott, és azonnal halva maradt, özvegyet s hat árvát, köztük egész kicsinyeket, hagyván maga után. Vaszilievics Vazulné erre gyüjtést rendezett és a jótékony és nemes hölgy buzgósága folytán begyült 30 frt átadatott a szegény özvegynek.

⁂ (*Rózsás napló.*) Báró Bánffy Ernő e napokban tartá esküvőjét gróf Eszterházy Czeczillel, köztiszteletben álló tudósunk, gróf Eszterházy János bájos leányával, a gróf Eszterházy palotában, Kolozsvártt. — Dr. Lengyel Márton, szatmári gyógyszerész, közelébb jegyezte el Lengyel Anna kisasszonyt, Lengyel Kristóf szinér-váraljai kereskedő és földbirtokos kedves leányát. — Strasser Albert, a „N.-Temesv. Zzt.“ szerkesztője és a temesvári Lloyd-társulat titkára e hó 6-dikán eljegyezte özv. Zsoldos Fanny asszonyt.

⁂ (*Az őstörténelmi kongresszusra*) a világ minden részéből vendégek lesznek a fővárosban, és a bizottság máris gondoskodik azok elhelyeztethetéséről. Érintkezésbe tette magát a vendéglősökkel oly végre, hogy a kabátot talán igen, de a bőrt semmi esetre ne huzzák le a mi vendégeinkről; és továbbá minthogy nemcsak nálunk, hanem másutt is nem ritkák az olyan tudósok, kiknek csakis a fejükben vannak kincsek, a zsebük ellenben üres, felhivta mindazon tudománybarátokat, kiknek pár fölösleges vagy nélkülözhető helyiségük van, hogy azt felajánlva, Römer Flóris urnál (a nemzeti muzeumban) jelentkezni sziveskedjenek. Eddigelé, mint halljuk, P. Szatmáry Károly, Fraknói Vilmos és Römer Flóris urak ajánlották fel néhány tudós részére vendégszeretetüket. Hogy ennek mily erkölcsi haszna lesz, azt eléggé igazolja a bécsi világkiállitás juryjének szives fogadtatása, melynek következményei már is számos utóhatásban nyilvánultak. A müvelt családok, azt hiszszük, örömmel fognak a maguk körében látni egy-egy külföldi jeles tudóst pár napra. — Az őstörténelmi kiállitásra még folyvást érkeznek ritkábbnál ritkább tárgyak. — A herczeg-primás 90 darabból álló gyüjteményt (köztük hamvvedreket) küldött az őstörténelmi kiállitásra.

⁂ (*Az árvizkárosultaknak.*) Gróf Zichy Pálné az oly szépen sikerült régészeti és történeti emlékkiállitás tiszta jövedelméből ujabban 3000 frtot adott át Ráth Károly főpolgármesternek, a fővárosi árvizkárosultak részére. Ez összeg az árviz által kárt szenvedett azon családok közt fog kiosztatni, melyek számosabb tagból állanak. Összesen 6000 frtot jövedelmezett a nemeslelkü grófné által rendezett kiállitás.

⁂ (*A budapest-vizivárosi állami tanitónőképző intézet*) hetedik évi értesitője jelent meg e napokban, az intézet jeles igazgatónője, Dusóczki Károlyné által nagy gonddal szerkesztve. Az intézet három osztályát 185 fiatal leány látogatta, a gyakorló iskola hat osztályában pedig 60 tanuló volt. A tanári karban müködött négy tanitó, négy tanitónő és tiz tanár. A mult évi szeptemberben tartott tanitóképesitő vizsgálatra megjelent 79 jelölt, képesitést nyert 75. A mult juniusi próbatételeken pedig ismét 79 jelölt közül 68 sikerrel megvizsgáltatott. Az intézet szer- és könyvtára tetemesen gyarapodott. A füzet végén ama müködő tanitónők névsora olvasható, kik ez intézet növendékei voltak. A névsor hat oldalt foglal el, s bizonyitéka annak, hogy e tanitónőképezde legjelesebb intézeteink egyike. A jövő tanév szeptember elsején kezdődik.

⁂ (*A nemzeti dalkör*) mult szombaton este hangverseny és tánczból álló fényes estélyt rendezett, a városligeti Klemens-vendéglőben, mely igen látogatott és igen fényes volt. A hangversenyben a dalárda Huber Károly kitünő vezetése alatt Volkmann, Erkel Sándor, Liszt és Huber kardalait adta elő. Előadatott többek közt Huber uj szerzeménye is: „Őseink emléke,“ szövege Ábrányi Emiltől van, és különösen első része és allegroja igen hatásos és Szegeden az összelőadás egyik darabja lesz. Erkel Sándortól is előadtak egy „Dalünnepen,“ czimü kardalt, Erdélyi János szövegére, mely szintén sok hatást igér. Ezzel fog versenyezni a nemzeti dalkör. Hangverseny után a dalkör fiatalsága a tánczteremben mutatta be müvészetét, mely a hölgyek részéről szintén osztatlan elismeréssel találkozott.

⁂ (*A statisztikai kongresszusnak,*) mely szintén a jövő hóban fog a fővárosban megtartatni, sorrendje ez: e hó 30-kán ismerkedési estély; szeptember elsején közgyüles s a tagok bemutatása József főherczegnek, mint elnöknek; aznap elnöki ebéd vagy miniszterelnöki estély; szeptember 2-dikán szakosztályi ülések, kirándulás Kőbányára s diszelőadás a nemzeti szinházban; 3-dikán reszvétel a József nádor emlékünnepében, délután a parti s hidépitmények, hajógyár megnézése két gőzösön; népszinházi előadás: 4-dikén a főváros banketje négyszáz meghivásra; 6-dikán kirándulás a budai hegyekre; 7-dikén városligeti bucsuestély.

⁂ (*A miramarei kastély*) felügyelősége megbizást vett a főudvarmesteri hivataltól, hogy a lakosztályokat jókarba hozza, minthogy e hó végén, vagy a jövő hó elején az uralkodó család egy tagja fog azokba költözni, és ez pedig, hir szerint, maga a királyné lesz. Ő Felsége tengeri fürdőt akar használni, s néhány hetet csendes visszavonultságban tölteni, mire az adriai tengerpart e gyöngye kiválóan alkalmas.

⁂ (*A svábhegyi lakosok részére*) mult szombaton volt a harmadik tánczestély az Eötvös-vendéglőben, melyben természetesen a fővárosból is számosan vettek részt, elannyira, hogy nemcsak a tánczterem, hanem az előcsarnokok is el voltak lepve szebbnél szebb hölgyekkel. Hogy aztán a vigalom kivilágos virradatig tartott, az magától értetik.

⁂ (*Trefort Ágoston*) miniszter néhány hétre külföldre utaztában leányaival együtt Pannonhalmára rándult, hol megnézték a panonhalmi nevezetességeket. A gyönyörü templom különösen megnyerte tetszését. Még ugyanaz nap este a miniszter Győrbe ment s másnap, hétfőn reggel megtekintették a főgymnáziumi muzeumot, az Orsolya rendi apáczák zárdáját s a székesegyházat.

⁂ (*A budapesti zenekedvelők*) nagy termében (bálványutcza 10. sz.) szombaton, augusztus 12-dikén volt Zobel Károly, a bécsi opera-tanoda magyar származásu jeles növendékének hangversenye, Altschul Rudolf ur, Racher Hermina kisasszony, a bécsi operatanoda végzett növendéke, és Racher Róza kisasszony, a bécsi drámai osztály növendékének közremüködése mellett. A jövő héten bővebben szólunk e hangversenyről, ha lesz mit.

⁂ (*Kerkápolyi házában*) e héten nagy szerencsétlenség történt. Az emelet korláta ugyanis még nem volt jól megerősitve, minthogy a ház még csak épülőfélben van, és Kerkápolyi ur mégis lakókat költöztetett bele. A mint tehát a butort az emeletre vitték, a korlát leszakadt, és két ember lezuhant, kik

közül az egyik azonnal halva maradt, és a másik sulyosan megsebesitve, a kórházba szállittatott. Most vizsgálat foly ez ügyben.

⁂ (*Orosz apáczák Budapesten.*) 50 apácza érkezett mult kedden Moszkovából Budapestre, egy orosz herczegnő vezetése alatt, és másnap elutaztak Belgrádba, a szerb sebesültek ápolására. Az apáczák közül többen előkelő orosz családokból valók; élükön áll Chakovszkoy herczegnő, a Budapesten is jól ismert Csetvertinszky herczeg nagynénje. Az apáczákkal együtt 26 orvos is volt a hajón, élükön Takarjow tábornok, ki fiával együtt Szerbiába utazott. A vonat összesen 250 mázsa kórházi szereket vitt.

⁂ (*A nemzeti szinház vendégei.*) A tavasz folytán, mint emlitettük, Lucca kisasszony énekében fogunk gyönyörködhetni, ki lejön vendégszerepelni. Még előtte föllép szinpadunkon Donadio Bianca kisasszony, Hajós pedig, kinek hangja ma erőteljesebb, mint bármikor volt,mint halljuk,mindakettőt megelőzi s már közelebb több operában énekelni fog.

⁂ (*A népszinház*) e héten ismét franczia operettel próbált szerencsét, és pedig olyannal, melyben negyven franczia szerzőtől van ugynevezett „piquans“ dal, és ezeket e szinház minden dalolni tudó tagja, Sziklay Emilia, Vidmár Erzsi, Lukácsiné, Horváthné, Szabó Bandi, Sólymosi, többé-kevésbbé francziásan énekelték is; azért a darab mégis nemcsak hogy megbukott, hanem valósággal visszatetszett; a közönség megbotránkozott a sok ledérségen és trágár beszéden, mivel spékelve van. Nem is igen fog többé szinre kerülni; fáradság és költség tehát tökéletesen kárba mentek és csak a közönség boszankodásával fizettek. Czime: „Kissé körül a földön“ tárgya egy nő, ki a fél világot bekalandozza, hogy valami levelet visszaszerezzen, és minő helyzetekbe jut ezen kalandozása alatt! Mondom, a közönség folytonos boszankodással nézte és egész megbotránkozva távozott, mig ugyancsak e héten „Parlagi Jancsi“-t, bár számtalanszor adatott már, mégis élvezettel nézte és gyönyörködött Tamásy népdalaiban. Olyan a mi közönségünk; a mennyire lelkéből utál minden ledérséget a szinpadon, ép annyira gyönyörködik a tiszta magyar népélet költészetében. Csak a vak nem látja tehát, hogy ez nálunk a népszinház hivatása, egyaránt magának és a fővárosnak használna vele, meggyökereztetné és megnemesbitené a nemzeti érzületet az alsóbb osztályokban, föltárva előttük a népélet magyar szépségeit, magyar költészetét! És a helyett mondhatni, rendszeresen elriasztanak onnan minden kedvet és minden közremüködési hajlamot ez irányban. Hová jutott az egyetlen magyar szinmüfaj! A nemzeti szinházból kilökték, mert hiszen van népszinház, a melyben jobb dolga lesz, mint valaha, — mondták; — az ám! Olyan jó dolga van, hogy a leghitványabb franczia trágárságot elébe teszik, habár százszor elfordul is tőle a közönség!

Szép dolog az a spekuláczió; és a magánüzér tehet e téren, a mi tetszik; de a ki közintezet élén áll, annak az erkölcsi tényezőket is bele kell vonni számitásaiba, ha mindjárt csak spekulácziókból is,különben okvetetlen hátat fordit neki a közönség. Öt-hat év előtt tán lehetett volna nálunk még spekuláczió tárgya a ledérség; akkor ugyszólván az egész főváros egy szédelgés, egy boszorka-kazán volt, tele pénz- és élvezethajhászattal; de most, az utósó évek szörnyü csapásai után, az emberek ébredtek és egy-egy hatalmast kivéve, ki-ki kivül-belül azokat a szálakat keresi, melyek fölemelik egy tisztább, nemesebb légkörbe, és azért most nagyon rosz számitó az, a ki nálunk a frivolitásra számit!

⁂ (*És a budai szinkör?*) Jó ideje már nem szóltam róla, mert — operát adnak ott, még Pap szakácsnéját. Tudom, hogy „szükség törvényt ront,“ és pedig milyen nagy ott a szükség! Épen azért, dehogy mondanám meg, mikép ment ott e héten a „Granadai éji szállás.“ Jól, pompásan, csak legyen, a ki nézze és hallgassa, mert hiszen magyar társulat kinlódik ott a nehéz élettel!

⁂ (*Irodalom.*) Az „Atheneum“ kidásában „Keleti életképek“ czimü és 416 lapra terjedő mü jelent meg, Vámbéry Ármintól, a ki a török házat, háztartást, családi életet, nőket, ruhákat, étkezést, mulatságokat, fürdőket, ünnepeket, különböző osztályokat, a postát, bazáréletet, néptypusokat, példabeszédeket irja le benne; ára 2 frt 50 kr. — Megjelent továbbá két szép franczia regény; az egyik Feuillet „Bellah“-ja, (a mi mellékletünk) és Thouriet „Raymonde“-ja, mindkettő Sasvári Ármin forditásában; amaz 1 frt 20 kr, ez pedig 90 kr.

⁂ (*Vegyesek.*) József nádor emlékünnepére három ezer belépti jegyet osztanak ki, és a királyt e hó 10-dikén a főpolgármester vezetése alatt álló küldöttséggel hivják meg, valamint József főherczeget is. — A német császárné, ki jelenleg Koblenzben tartozkodik és onnan gyakran rándul Emsbe, egy izben elfogadta Haynald érseket és a kalocsai irgalmas szüzek zárdája számára szép nagy aranyozott bronzkeresztet adott neki. — Arany János most pénteken már visszaérkezett Karlsbádból. — Szent-István napjára az északkeleti vasut e hó 19-dikén kéjvonatot rendez Máramaros-Szigetről Debreczenen át Budapestre, augusztus 27-dikéig érvényes jegyekkel, 33½ százalék elengedésével. — Csengery Antal és Weninger Vincze néhány hétre Koritniczára és Tátra-Füredre utaztak, legelébb Ipolyi püspököt tátogatván meg Szent-Kereszten. — Stratimirovits tábornokot szabadon bocsátották, mert a vizsgálatból kiderült, hogy sem az Omladinával nem állt összeköttetésben, sem önkénytes csapatokat nem szervezett. — Az állatkert uj oroszlány-házat kapott e napokban és két oroszlányt és egy leopardot; természetes tehát, hogy vasárnap sokan megnézték. A két oroszlányt Hamburgban vették 3800 frtért; szép, erőteljes pár, mely méltó is a megnézésre. — A Köztelek borvásárán egy orosz borkereskedő is megjelent, ki beszéli, hogy Oroszországban csak a tokaji és szegszárdi borokat ismerik, azokat is hamisitva, Lengyelországból hapják, igen drágán, ugy, hogy a közvetlen kereskedelmi összeköttetés nagy sikerrel és haszonnal jár. — A nemzeti szinház e hó 17-dikén, mint király ő Felsége születésnapjának estéjén, ünnepélyes kivilágitás mellett, az „Afrikai nő“-vel kezdi meg előadásait. Ugyanekkor a népszinház, budai szinkör és a városligeti német arena szintén diszelőadást rendeznek. — Morti Alajos aradi származásu 22 éves joghallgató e napokban az Orczy-kertben hatlövetü revolverrel sziven lőtte magát; életveszélyes állapotban a barakkórházba vitték. A tett oka ismeretlen. — Az „Apolló“ zenefolyóirat 8-dik száma megjelent. Csermák Antaltól is van benne régi jó „Komoly magyar nóta, lakodalmas és enyelgő fris,“ Wachtel Aurel zongora-átiratában.

⁂ (*Halálozások.*) Pataky Miklós, a szilárd jellemü hazafi, közelebb Maros-Vásárhelyt meghalt és temetésén Maros-Vásárhely és a környék nagy számmal volt képviselve. A dalárda éneke után Ravasz János mezőkövesdi, Szentkirályi Sándor helybeli református lelkész, és Lázár Ádám volt képviselő tartottak fölötte halotti beszédet. A boldogult a vele levelezésben állt Kossuth emlékére is háromszáz forintos hagyományt tett. — Elhunytak továbbá: Gruber Károly honvédszá-

zados. Az elhunyt elébb Mexikóban szolgált, a szerencsétlen Miksa császár alatt, hol igen jeles tiszt volt, és utóbbi időben a honvédelmi miniszteriumnál volt alkalmazva, hol mindig kitüntette magát, és tisztviselő társai nagyrabecsülését vivta ki. — Berlinben dr. Klein, a miskolczi származásu német tudós a „Dráma története“ czimü világhirü mü szerzője, közelebb 67 éves korában meghalt. Kültagja volt a magyar akadémiának is. Az utósó években igen szerényen élt a Schiller-alapitvány nyugdijából s abból a nem valami nagy tiszteletdijból, melyet eddigelé tizenhárom nagy kötetre menő drámatörténeti munkájáért kapott. Temetésén a német tudós világból alig volt ott egy-két ember. Elfelejtett ember volt. - Kállay Gizella kisasszony, a fővárosban ismert fiatal hölgy, mult vasárnap 25 éves korában. — Györki László, lévai plébános, 76 éves korában. — Háader György, pesti hazai első takarékpénztár igazgatója, élte 53-dik évében. — Dr. Wenczel Gusztáv egyetemi tanár édes anyja, özvegy Wenczel Frigyesné, született Lüdhe Auguszta, e hó 5-dikén, Budapesten, 72 éves korában. — Nagy-Károlyban Józsa Alojzia özvegy Major Györgyné asszony, egy nagy család szeretett matrónája, 64 éves korában. — Törs Kálmán irótársunkat ujra nagy csapás érte. Tavaly temette el elsőszülött kis fiát, most pedig a másodikat, sz egyetlent. — Gyulán Czingulszky József közszeretetben állt közgyám, a mult hó végén. — Budapesten özvegy Antalik, született Kánya Zsófia, e lapok szerkesztőjének szeretett nagynénje, élte 76-dik évében. Béke hamvaikra!

Divattudósitás.

A mult héten e rovatban azon öltözetekről csevegtünk, melyek utazásoknál szükségesek és nélkülözhetlenek, ma tehát a gyermekvilág felé forduljon figyelmünk, tudniillik azon gyermekvilág felé, melynek tagjai fürdőkbe kisérhetik szüléiket, és melyeknek ruházata szintén kérdés és tanácskozás tárgya.

Kezdjük a kis fiukkal. A fiu-öltözékek között mostanság kiváló előszeretetben részesülnek a kényelmes zubbonyok, és a bő, ugynevezett orosz nadrágok, minthogy ez által 10—11 éves korukig fel vannak mentve a mellény és testhez álló mindenféle kabátok viselésétől. A zubbonyt öv tartja kissé össze, vagy legalább hátul kis pánt képez pár ránczot, nehogy tulbő és pongyola állása legyen. Ilyen kényelmes öltözékre van szüksége az „urfi“-nak, és pedig könnyü posztóból, vagy más szörkelméből készüljön, mert a melegebb ruha még legnagyobb nyárban is nélkülözhetlen. Ezen kivül szükséges még két ugyanilyen öltözék, szürke vitorla vászonból, vagy más erős mosókelméből. Kisebb fiuk nagyon viselik most a sötétkék serge-ből készült matróz-ruhát, fehér fonásokkal kivarrva. Ehez tartozik még az egyenes szélü matróz-kalap.

Semmi sem olyan kényelmes, mint ama bő, orosz flanell ing, melyet gyermekek kivált reggel és játék közt viselnek. Hozzá a bő, rövid nadrág és egy vörös cashemir-öv, melyet a derék körül meg kell kötni; rojtos végei pedig oldalt függnek.

A kisleányok ruhácskáit illetőleg a hü, gondos anyák, bár milyen nagy állást foglaljanak is el a társaságban, és bár mennyi pénz álljon is rendelkezésükre, főelvül az egyszerüséget valljak. A szép és tartós oxfordi vászonkelméből igen csinos ruhácskákat lehet késziteni. A szabás leginkább a kényelmes, egybe szabott princesse alaku ruha (ezzel mi szolgáltunk már t. olvasónőinknek.) Hátulsó széles ránczai varrását a deréknél egy széles szalagcsokorral szokás betakarni. Egyuttal diszitést is képez e szalag, mely azonban a ruha szövetéből is készülhet. Az előrészbe két zsebet kell alkalmazni, azokat kissé körülfodrozni, és kész a kis leányka öltözéke.

Az oxfordból való csikos ruhácskákra sem fodor, sem más diszités nem szükséges, legfeljebb egy pár rézsut vágott szegély a szoknyára. Valóban nem is illik a gyermekekhez a disz és czifraság. Tehát két oxford-féle vászonruha, egy fehér piquét ruha, angol himzéssel és szines szalagövvel diszitve; egy uti öltözék valami könyü szörkelméből és fürdőhelyen is a kis leány egy idényre elegendőleg el van látva. Szükséges még egy fehér, vörös, vagy kék flanel-otthonka, a hüvösebb reggelekre és estékre, és egy mellegebb szövött shawl, melyet jól a nyak körül lehessen csavarni, nehogy rosz időben megfázzék a gyermek.

Tengeri fürdőkben előszeretettel vannak a vörös és a kék szin iránt, mert e kettő legtovább állja a tengeri lég romboló hatását, melyet a szinekre gyakorol.

A czipőkről és kalapról sem szabad megfeledkeznünk. A sétákhoz mindig csak bőr czipőt kell viseltetni a gyermekekkel, azt pedig mondanunk sem kell, hogy akár az eső, akár pedig a tenger vagy patak okozta vizes lábbelieket azonnal szárazzal kell felváltatni. Hosszabb időzésnél két kalapra lesz szüksége a kis leánynak: egy vastag fonatu florentini szalmakalapra, egyszerü kis fekete bársony szalaggal és virágkoszoruval diszitve (legkedvesebb a gyöngyvirág); a másik kalap pedig legyen közönséges barna szalma kalap, tarka zsinórokkal, vagy egy sor rüche-sel fodrozva. Ez a kalap való a fürdőre és messzebb kirándulásokra.

Végül pedig még olyanokkal el kell magunkat ilyen alkalommal látni, a mik a mindennapi fürdéshez is megkivántatnak, tudniillik a rendes öltözéken kivül egy köpenynyel, melybe a gyermeket takargatjuk, ha a fürdőből kijön; törülő ruhákkal, fürdő papucscsal és egy flanell-kendővel, mely szükséges a fej és haj megszáritásához.

Számrejtvény.

Gedeon Gáspárnétól.

1. 2. 32. 23. 27. Költészet az ő világa,
30. 31. 17. 26. 2. 12 23. Sokszor szól a mulatságba',
21. 31. 5. 17. 16. 28 30. Honunkban egy nevezetes hegy,
19 16. 10. 23 18. 6. 21. Ki most bejuthat. uri kegy.
10. 6. 12. 12. 20. 8. 13. 24. Háznál most szükséges műszer,
3. 29. 18. 6. Keveset tud ilyen ember;
22. 23. 24. 16 14. 13. 12. Szegény epedve vár utána,
10. 25. 12. 7. 15. Másnak ásván, maga bánja.
30 6. 4. Árvának ez főtermése,
26. 9. 11. 12. 5. 7. 32. Kést, gyufát ne bizz' erre.
1—32. Szép közmondás, az veleje:
Ha kevés is, érd be vele.

Megfejtési határidő: szeptemberhó 10-dike.

A f. é. 29-dik számban közlött rejtveny értelme:
Nem mind arany, a mi fénylik.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Jánossy Lajosné, Báthori Zsigray Istvánné, Knau Antalné, Schimmer Friderika, Kalla Mihályné, Saáry Etelka, Sztrilich Mari, Sarlay Halászy Fanni, Lázár Eszti, Durneisz Irma, Opris Katinka, Moesz Gézáné, Marosy Hermin és Etelka, Bohus Gyuláné, Medveczky Tóth Etelka, Jungmann Laura, Sziklay Matild, Mózesy Anna, Csiszár Vilma, Kovács Morvay Julia, Haluskay Zombory Irma, Fet Szerbák Ilona, Ferencsevics Teréz, Angyal Margit, Koch Anna, Nagy Julia, Csokány Teréz, Mátyás Gizella, Biró Klára, Sarkadi Irma, Mandits Erzsébet, Alegó Jolán, Győrffy Karolin, Kolbenschlag Matild és Riza, Mayer Klementin, Nagy Elekné, Marossy Kornélia, Ujhelyi Luiza és Anna, Vámossy Gondos Izabella, Szabó Ferike, Kovács Flóra, Nalátzy Lilla, Kary Nina, Sima Emilia, Fehér Grosz Amália, Harasztthy Endréné, Csillaghy Ida, Morócz Janka, Mester Józsefné, Arany Róza, Buday Irén, Czedik Aranka, Sümeghy Emilia, Szirmay Matild, Révay Gizella, Éhen Anna, Torday Frida, Mátray Aranka, Chepely Zsuzsika, Thuróczy Kálmánné, Sándor Luiza, Székely Berta, Gedeon Gáspárné, Persay Anna.

A 28-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Győrffy Karolin, Nagy Flóra és Ida, Kolbenschlag Matild és Riza.

Tartalom.

Vizváry Gyula. — Lajka emléke, Reviczky Gyulától. — A kisértet, Kazár Emiltől. — Fanny, Bolgár Bélától. — Két nővér. — Egy hét története. — A délkeleti háboru. — Apróságok. — Budapesti hirvivő. — Divattudósitás. — Számrejtvény — A t. rejtvényfejtők névsora
A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Maiszámunk melléklete: Vizváry Gyula arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest. 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.)

etik. — Győrött Zalka János püspök márványoszlopot állittat annak emlékére, hogy a magyar korona több izben biztos menedéket talált az ottani várban. — Nt. Gózon Zsigmond, 52 év óta ujszivaczi református lelkész és nyugalomba lépett bács-baranyai főesperes, mult hó 26-dikán ülte meg boldog házasságának 50-dik évfordulóját, kedves életpárja: Nyiregyházy Nyáry Mária urnővel. Adja Isten, hogy a köztiszteletü agg házaspár gyémántlakodalmát is erőben, egészségben és boldogságban megülje! — Nyáregyházán e hó 19-dikén, Nyáry Pál siremlékének ünnepélyes átadásán küldöttségek lesznek a fővárosból, Komárom-, Szatmár-, Csongrádmegyékből, Debreczenből, sat. — Nagyváradon e hó 14-dikén az ottani premontrei rend egyházában gyászisteni tiszteletet tartottak az 1849-diki agusztushó 13-dikán Aradon vértanuságot szenvedett hazafiakért. — Dunaföldvártt három fiatal szolgálólány a mult héten pajzánságból, fürdés közben, kézen fogva ugrott be egy talpról a vizbe s forgóba kerülve, mind a Dunába vesztek. — Sátor-Alja-Ujhelyben roppant felhőszakadás volt e napokban. Az utczákon térdig ért a szakadó ár. — Hatszor volt tüz a mult hóban S.-A.-Ujhelyben. A sok tüzet gyujtogatásnak tulajdonitják. — Somogymegye Puszta-Kovácsiban Nagy Pál tanyáján tüz ütött ki e hó 5-dikén és a gazdasági épületeket, valamint körülbelül 2,000 kereszt gabonát elhamvasztott. — Léván is nagy tüz volt e héten, 16 ház lett martaléka, melléképületeikkel együtt.

Különfélék.

⁂ (*Királyunk mint életmentő.*) Ő Felsége mult hó 29-dikén Ischlben sétálván, egy gyermek jajveszéklését hallotta. Fölpillantván, azt vette észre, hogy egy sziklán egy körülbelül négy éves gyermek függ, alatta az örvény s a gyermeket a legnagyobb veszély fenyegeté. A király azonnal fölkuszott a sziklára, és mint ügyes zergevadász, átugorván az ösvényt, megmentette a gyermeket. Ez egy szegény asszony gyermeke volt, és midőn ez a király elé térdre borult, a király figyelmezteté, hogy jobban vigyázzon gyermekére.

⁂ (*Uj thea.*) A philadelphiai tárlaton Brazilia egy theanemmel tünik ki, mely oly izletes, mint a chinai, de sokkal erősebb és üditőbb. Utazók már régebben ismerték, thea-maté név alatt.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Nathalia fejedelemasszony öt milliónyi összes vagyonát áldozta fel férjeért; az utósó félmilliót e napokban küldte el a főhadi szállásra. — Az 1878-diki párisi nemzetközi kiállitás előmunkálatai már annyira haladtak, hogy a Párisból érkezett hirek szerint a kiállitási épületek épitéséhez a Mars-mezőn már e hó elején hozzáfogtak. — A philadelphiai világtárlat még nem ért véget, a párisi világtárlat még csak a kezdeményezés stádiumában van, és már is alakult a „France“ szerint, egy franczia társaság, mely 1880-ban világtárlatot készül szervezni Rómában, a philadelphiai és párisi mintájára. — Női lyceumot akarnak felállitani Bécsben. Ez ügyben több előkelő egyén s különösen a boroszlói női lyceum igazgatója, Thiló Amália, buzgólkodnak. Ezen intézet október közepén nyittatnék meg. — Klapka tábornok végleg elhagyta már Konstantinápolyt.

Megbizások tára.

Kolozsvárra T. S. urnőnek: Már intézkedtem.

Eszékre R. Gy. urnak: Magánlevelet irtam.

Sinkre M. M. urnak: Magánlevelet irtam.

Kunhegyesre T. E. urhölgynek: Nemde vette soraimát?

Ungvárra E. J. urnak: Igen sajnálom, de azokkal már nem szolgálhatok, mind elfogytak.

K. Helmeczre M.H.urnőnek: Minden postára van adva.

Málnapatakára H. O. H. urnőnek: A legszivesebben, de erre mégis meg kellett várnom kivánságának nyilvánitását. El van küldve.

Ráksára O. I. urhölgynek: Megküldtem.

Ráczkevére D. P. A. urnőnek: A folyó félévben küldök még 6 kötetet, akkor meglesz a 24 kötet.

Debreczenbe Sz. L. urnőnek: Ujból megküldtem.

E—s—ba R. D. urnőnek: Még 4 frt van hátra.

Tamásira A. K. urnőnek: Ára félévenkint 1 frt.

Simándra Cz. A. urhölgynek: Megküldtem.

Uzonba J. L. urnőnek: Rendben van.

P. Serénybe K. M. és R. urhölgynek: A jövő félévi hat kötettel fogom pótolni.

Czeglédre F. V. urnak: Megküldtem.

N. Iklandra K. K. urnőnek: Magánuton feleltem.

Kassára L. A. urhölgynek: Megküldtem.

Pécsre St. Sz. A. urnőnek: Legközelebb kezei közt lesz.

Cs—re M. A. urnőnek: A régibb műlapok ára egyenkint 40 kr, csak a rendes félévi, ha a könyvekkel együtt küldetik szét, 10 kr. A jelen évnegyed előfizetési dija, valamint a könyvek ára be van küldve, és igy csakis a jövő évnegyed dija van még hátra.

Csornára D. S. urnőnek: Megküldtem.

„Hagyjatok.“ Őszinte felhivása az én részemről is a nyilt őszitéséget teszi kötelességemmé. Ime tehát észrevételeim: Mindjárt az első sorban a „ti“ tisztán csak a mérték végett van ott, az értelemnek semmi szüksége reá, és azon felül még magyartalan is. — „A viharnak megver engem szárnya még“ szórendi tekintetben a mult századra emlékeztet. — A második versszak elején azt zengi, hogy szerelmének határa a jelen, és a végén mégis a kihalt remények utáu sirt keresni jönnek órák; és hogy órák sirt keresni jönnek, képnek talán nagyon is kép. — És végül e sornak „Mely, ha nem szakithatom le,“ sat. kissé prózai ize van, mit a komoly törekvésü tehetség nem engedhet meg magának. És most bizonyitsa be nekem, hogy nem veszi rosz néven őszinteségemet: de minél elébb ám!

Nagy-Kátára L. A. urnak: Örömmel veszem becses közreműködését.

„Szeretlek.“ Nincs benne semmi uj, semmi eredeti, hanem-ha az, hogy a sorok oly hosszuságuak, hogy nincsen az a szerelmes, a kinek elég türelme volna, elolvasni azokat.

„Az eltávozotthoz.“ Hangulatos, csak a nyelvezete, mint például: „A táv ölén“, „szép nyári est vala“, „Mely ajkidról folyott; és a rimek, mint például: „sétálgatánk“ „reánk,“ — „összehozott“, „folyott“, — „ösmerik“, „hánykodik“, meglehetősen gyarlók.

H—K. G. J. urnak. Tehát: három a táncz Mignonnal! Annál jobb rá nézve. Elvárom.

„A rab.“ „Az udvarlás vége.“ A tehetség megvolna, csakhogy tanulmány nélkül lassan érik az, vagy soha.

Török József gyógyszertára, király-utcza 7. sz.

SALICYLSAV-KÉSZITMÉNYEK,

pipere-czikkek.

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemű belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve. Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja ára	50 kr.
Salicyl-toilette-viz	„ „	70 „
Salicyl-fogpor	„ „	50 „
Salicyl-fogpép	„ „	60 „
Salicyl-szájviz	„ „	60 „
Salicyl-hajkenőcs	„ „	50 „
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„ „	50 „

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyntcza 7. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycerin szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgy-por (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után. nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 7. szám.

Angol és franczia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt, Jokey-Club 2 frt, Huile philocome de la societé hygiénique 1 frt 50 kr. Eau Athenienne 1 frt 50 kr. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Farina 1 frt, kisebb üveg 60 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 kr, Savonde Thridace Violettől Párisban 1 frt. Illatos szájgyöngyök (cachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice du Dr. Henocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztő-por Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve. Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-, görvéne, guga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges és köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyaszatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Pesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.

Főszállitóhely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Dr. Kallmann **hajfestő szere**

vegyész és elsőrendű gyógyszerész Párisban. Erősiti a hajat és szakált, **s annak azon pillanatban a legszebb természetes árnyalatokat kölcsönzi bekenésre,** minden mosás vagy előkészület nélkül. Egy skatulya fekete szinű 5 frt, barna szinű 4 frt.

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jósagu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemű zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő-, olajos festék-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmében, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztyűben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

A világhirü **keleti viz**

Dr. Walkertől Londonban biztos fájdalom-oszlató, enyhitő és erősitő gyógyszer a **köszvény, csúz, görcs, fej- és idegfajdalmak, gyöngeségek** stb ellen. A hatás már az első üveg használata után mutatkozik. A használat külsőleges. Ára 1 frt. 20 kr.

Fogfájások, bármily nemüek, egy pillanat alatt és biztosan eltávolittatnak az **indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és szájtisztitó szer.**

Kapható TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál Pesten, király-utcza 7-dik szám

Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

Féreg irtó szer.

mindennemü férgek irtására, 50 és 25 kros szelenczékben.

Budapesten Török József gyógyszerésznél, király-utcza 7. sz.

Egyedüli főraktára

a valódi amerikai varró-gépeknek

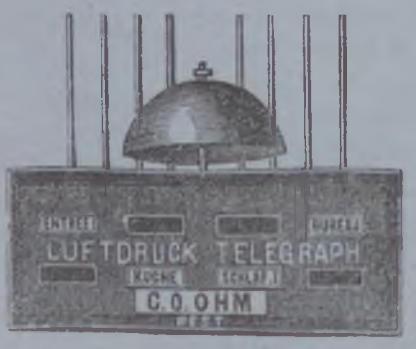
Magyar- és Erdélyhon számára

Wheeler és Wilson

ifj. Hove Illéstől

New-York-ból,

ugyszintén mindennemü varrógépekből szabók, czipészek, szijgyártók, nyergesek stb. számára, valódi szabadékos keztyüvarrógépekből **Rudolph**-tól, **Berlin**-ből. Varróintézet és mindennemü varrógépek javitó műkelye; selyem-, czérna- és tűraktár varrógépek szamára.

RAKTÁR

legujabb, szabadékozott házi és szoba-légsulytávirdáknak, melyek olcsóbbak és előnyösebbek a villanyos távirdáknál, és minden veszélyt nélkülöznek.

ÁRJEGYZÉKEK az elösorolt tárgyakból kivánatra mindenkinek küldetnek. — A legmélyebb tisztelettel

A tisztelt hölgyközönséghez!

Az élénk érdeklődés, melyek évek óta jegjobb hirben álló divat- és kész nőiruha üzletem a nagyérdemü magas uraságok és a t. cz. közönség részéről mai napig örvend, üzletem és műtermem legelegánsabb berendezése- és lényeges megnagyobbitására inditott, hogy az eleganczia és a finom izlés legmagasabb igényeinek is megfelelhessek.

Árjegyzék:

Araruhák failleből vagy atlaszból mindén szinben 70—100 frtig. Araruhák a legfinomabb kiállitásban, myrtussal diszitve 120–160 frtig. Séta és látogatási toilettek failleből 70—150 frtig. Séta- és látogatási toilettek különféle divatkelmékből 30–80 frtig Háziruhák 15, 18, 20—25 frtig Obresk átvetők en princess 20, 25—50 frtig; ugyanezek borsó-tüllből, szépen diszitve 15, 20—50 frtig. Selyemripsz jaquottok, gentleman minta, 20, 25—50 frtig. Burkonyok, legujabb mintájuak double-cachemir, double-terneból 12, 15, 18, 20–60 frtig Legujabb mintáju eső- és uti-köpenyek férfikabát szabásuak 15, 18, 20—25 frtig. Uti-ruhák 20, 25 30 – 50 frtig.

Vidéki megrendeléseknél egy régi derék és a szoknya előhosszának szives beküldése kéretik.

Elegáns és izléses aratoilettek készitésére bátorkodom műtermemet a nagyérdemü hölgyközönségnek különösen ajánlani, annal inkább, mert számos elismerő irat birtokában vagyok, melyek ezen szakmában szerzett jo hiremet legfényesebben igazolják, s melyeket kivánatra szivesen előmutatok, illetőleg beküldök.

34-dik szám. Augusztus 20-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte óra	Nap kelte perc	Nap nyugta óra	Nap nyugta perc
Aug. 20	Vasárnap	A 11 István kir.	A 10 István kir.	8 C 11 Emilián	30 Roschodes		5	4	7	2
21	Hétfő	Bernát, Fidelia	Bernát	9 Mátyás	1 Elul Roschod		5	5	7	0
22	Kedd	Timotheus	Timóth	10 Lőrincz	2		5	6	6	58
23	Szerda	Benedek, Fülöp	Zachariás	11 Máté	3 Selihot	☌	5	8	6	56
24	Csütörtök	Bertalan	Bertalan	12 Phatius	4 Rózel		5	9	6	55
25	Péntek	Lajos király	Lajos	13 Maxim	5 Rebekka		5	10	6	53
26	Szombat	Sámuel	Samu	14 Jót. sz. a. böjt v.	6 Sab. Matozum		5	12	6	50

Vidéki tárcza.

Szegedről az országos iparkiállitás alkalmából következőkről tudósitanak bennünket: Az országos iparkiállitásra nagyban folynak az előkészületek. Ezen országos ünnepélylyel kapcsolatban, megelőzőleg az országos dalárverseny és a Dugonics-szobor leleplezése van kitüzve, melyet, mire e sorok napvilágot látnak, tul is éltünk. Vasárnap a városi nyári szinházat nyitották meg, mely oly nagy, hogy négyezer néző elfér benne. A „Tündérlak Magyarországon“ czimü darabot adták, Molnár György rendezésével. Ifj. Ábrányi Kornélnak ez alkalomra irt prologját Sztupáné igen szép hatással szavalta el. A közönség oly sokaságban sereglett az előadásra, hogy nagy része kénytelen volt visszatérni, mert be nem fért a szinházba. Ezek kedveért aztán hétfőn ismételni kellett az előadást. — A város, mely máris ünnepi szint öltött, nagyszámu idegenektől hemzseg. Mindenki azon igyekszik, hogy az ünnepély vendégei a közmondásos magyar vendégszeretet emlékeit vigyék magukkal haza. Még alkalmi zenemüvekről is gondoskodva van: Czapik János „Dugonics emléke,“ Hedry Ferencz pedig „Dugonics imája“ és „Kiállitási induló“ czimü zenedarabokat szerzettek. A kiállitásra küldött iparczikkek s egyéb tárgyak nagy mennyiségben érkeztek meg, melyek közt különösen kitünőek a butorfélék. A tulajdonképi kiállitás a következő sorrend szerint tartatik meg: augusztushó 20-dikán, vasárnap, Simonyi miniszter a kiállitást megnyitja; 21-dikén délelőtti 8 órakor dalárközgyülés tartatik s a jutalmak kiosztatnak, ugyanezen napon a virág-kiállitás nyittatik meg; 22-dikén az állatkiállitás veszi kezdetét; 23. 24. és 25-dikén birálatok tartatnak; 26-dikán este az iparos ifjusági-egyletek tartják köz-ünnepélyüket; szeptemberhó 3-dikán délelőtt fognak a birálatok kihirdettetni, ugyanaz nap délutánján pedig az alföldi molnárok tartják gyülésüket; szeptember 11-dikén történik a nemzetközi statisztikai kongresszus látogatása; 12-dikén bezáratik a kiállitás s az ezt követő három napon lesz a kiállitási vásár.

Kolozsvárt Jókai ottléte alkalmával „Milton“-t adták elő a szinházban. A nézőtér oly szép számu s oly diszes közönséggel telt meg, minő a kolozsvári szinházban csak ritkán látható. Midőn Jókai az intendans páholyában megjelent, a közönség zajos éljenzéssel és tapssal fogadta az ünnepeltet, ki azután mindvégig éber figyelemmel kisérte az előadást, felvonás közben a szinpadra ment s a szereplőknek egyenként, különösen E. Kovács Gyulának köszönetét nyilvánitá, sikerült játékaikért. A harmadik felvonás után, mely a darabban leghatásosabb, a közönség zajosan hivta a szerzőt, ki aztán meg is jelent a nézők előtt a szinpadon. E kihivás egymás után háromszor ismételtett, s mindannyiszor hatalmas „éljenzés“ viharzott fel a nézőtéren.

Tüzesetek. Sopronmegye Darány községében 32 ház a melléképületekkel együtt tüzvész áldozata lett. — Rába-Hidvégen (Vasmegyében) szörnyü tüzvész dühöngött e hó 6-dikán. 40 ház és 43 gazdasági épület hamvadt el mindazzal, mi bennök volt. — Kis-Gyarmat községében e hó 7-dike óta csak 23 ház van, a többi 159 ház áldozata lett a borzasztó tüzvésznek, mely a legnagyobb szélviharban dühöngött. Alig menthettek meg valamit. Ott veszett a gabna-termés is. A templom, iskola- és tanitólak fenékig leégett. — Ugyancsak e hó 7-dikén Zohor helységben 13 ház és több gazdasági épület lett a lángok martalékává; a szerencsétlenséget egy szolgáló okozta, ki saját vallomása szerint mulatságból, gyujtotta föl saját ura házát, mivel „az ily nagy tüzben örömét leli.“

Vidéki vegyesek. Az unitáriusok hir szerint Ferencz József lelkészt fogják püspökké választani. — Jótékony czélu egylet alakitásán fáradoznak a turkevei munkások. Tagjai volnának egyaránt nők és férfiak az iparos osztályból. — A fóthi templomból több értékes tárgyat elloptak. — Nagyváradon csónak-egylet van alakulóban. — Az előpataki fürdőben a vendégek száma 798-ra szaporodott. — Gróf Festetich László Hévizen saját költségén templomot épittetett. — A szegedi kiállitáson „hirlapirók terme“ czim alatt külön szobát rendeznek be, hol a magyar lapok levelezői nyugalomban irhatják tudósitásaikat.

Különfélék.

*** (*Natalie, Milán fejedelem neje,*) mult szombaton fiut szült. Az örvendetes családi eseményt 101 ágyulövés hirdette Belgrádnak, — épen akkor, midőn Milán fejedelem reményvesztetten, lopva tért vissza a vert seregtől fővárosába, azon tépelődve, hogyan mentse meg trónját. A fejedelemnőre is borzasztó kinosan hatottak a szerb seregek vereségei, szülése is korán volt e miatt, nyolczadik hóban szült, és most aggasztólag beteg. Az ujszülött fiu keresztatyja azért mégis az orosz czár leend.

*** (*Bayreuth*) most a jelszó a zenei világban. Wagner Richard az alatt, mig keleten véres háboru dul, nagy és ritka ünnepélyt rendez ott a muzsáknak, császárok, koronás fejedelmek és lángelmék jelenlétében. E czélra külön és uj berendezésü szinházat emeltetett, csupán saját zenedrámái számára. A „Niebelungok gyürüje“ czimü szerzeményét mutatta be

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmelléklétért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért **8 kr.**

34. sz.
Aug. 20-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-a műlap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

A szegény asszony lánya.

(Elbeszélés.)

Bodon Józseftől.

I.

Beesteledett. A szél süvöltve söpörte végig a havat az utczán. Itt-ott magas gulákat sodorintott belőle, azután vad szeszélylyel szórta a házak falához.

Mindenki sietett hajléka felé.

A gyümölcsárus asszonyka is összeszedegette szerény áruczikkjét, a piros almát, a zöldes és fakó szinü körtét elgémberedett kézzel rakta puttonyra; az asztal lábához kötött jérczét nem kis vesződséggel oldotta el.

Távol lakott a helytől, hol árulgatni szokott; egyik külvárosnak a legszélen eső utczájában. Jó három negyed óráig léphetett hozzá.

Most szokatlanul sietett. Talán a kemény, zimankós idő hajtotta, vagy talán más is. Talán az a négy apró gyermek otthon, kik már régóta várhatják.

Arczát pirosra csipte az éles, hideg szél. A puttony tartalmának élő része türelmetlenül vergődött szokatlan szállásán. E mozgolódásra jóizüen mosolygott az asszony és gyorsabb léptekre sarkalta lábait.

Egy tyuk! egy élő szárnyas! Ő tyukot vehetett! Mindig gyorsabban haladt e gondolatoknál s nem sokára elérte az utczát, melyben lakott.

Egy alacsony régi házikó kapuján tért be. Az apróság megsejdithette közelgését, mert a hat éves Pistike kinyitotta az ajtót, a szük parányi szobácska ajtaját, hogy édes anyjukat bebocsássa.

A mosoly egyszerre eltünt arczáról, a mint belépett. Komolyan tette le hátáról a puttonyt, ép ugy, mint egyébkor szokta, nehogy valamit eláruljon a csintalan gyerek-had előtt.

Az asztalon egy mécses pislákolt, melynek az a jó tulajdonsága van, hogy három lépésnyi távolságra akár nyakon üthetnék az embert a nélkül, hogy a tettes felismerhető volna.

A szoba belsejét nem irom le. Egy szegény gyümölcsárus asszonynak nem lehet fényes lakása. Elég ha lakása van. De azt megemlitem, hogy volt a szobában négy apró gyermek és egy kályha. A gyermeket istenáldásának mondják, és ez talán feltétlenül igaz; de a kályha is istenáldása deczember havának harminczegyedikén . . . oly feltétel mellett, ha fa is van hozzá. Ma pedig deczember harminczegyedike van és az a zöld mázos, idomtalan alkotmány ma is oly hideg, mint a milyen mestere kezében volt, midőn alkotta.

Édes anyjuk hazaérkeztén mind a négy gyermek talpon volt. Még csak álmosoknak sem látszottak, pedig már lehetett kilencz óra, s ilyenkor a kis gyermekek már rendesen aludni szoktak. De nem az ilyen szegény porontyok ám, kik nem is emlékeznek reá, mikor laktak jól utóljára; ma pedig bizonyosan nem vacsoráltak még.

Ott állanak a földre telepitett puttony körül, hol édes anyjukra, hol a rejtelmes puttonyra tekintgetve, nagy mohó kiváncsisággal.

A legkisebb, Misike, egy borzas szöszke fejü gyerek, már türelmetlenkedni kezd s a puttony oldalát karczolgatja. Sokért nem adná, ha minél előbb valami bizonyosat tudhatna. A nagyobb és okosabb Pisti nem hagyja szó nélkül a dolgot s türelemre inti a maradatlant.

E közben édes anyjuk is levetette nyakából a nagy kendőt, a férje idejéből maradt egyetlen téli gunyáját; arczát megtörölgette az elolvadt hótól és oda szólt Pistinek, meg a legidősebb Andrisnak, hogy emeljék le a puttonyról a kis asztalt.

Ezt sem kellet kétszer mondani. Egy pillanat alatt lábain termett az asztal, s a világosságra került szárnyas erősen kezdett vergődni a puttony felszinén.

— Jaj mi az!? kiáltott a megszeppent Misi, mig Andris gyerek oda ugrott s a jérczét örömriadások között emelte ki a puttonyból.

— Lúd! lúd! — kiáltott Misi.

Az általános öröm között a Misi felkiáltását édes anyjukon kivül csak a negyedik testvér, a kis Mariska vette észre és hangos nevetésre fakadt felette.

— Nem hallottátok — szólt még mindig jóizün nevetve — mit mondott Misi? Azt mondta, hogy lúd az a . . . izé . . . az a tyuk.

— Ludnak nézte?! — szólt Pisti fölkaczagva.

Andris is nagyokat kaczczantott a Misi kövér tévedésén s elébe tartva a nagyocska jérczét, vidáman mondá: — Tyuk ez, Misi, tyuk.

Aztán közre fogták a jámbor madarat, megsimogatták tollait, szárnyait ki-kiterjeszgették s szemeik a gyönyörtől csillogtak.

Misi némi hatalomérzettel jelentette ki, hogy a lábait ő kapja. Pisti a szárnyak és a zuzához nyilatkoztatta ki igényét. Andris fensőbbségének tudatával vágott közbe és valódi komolysággal mondá, hogy mindnyájan azt kapják, a mi jut.

A két kisebb testvérnek nem tetszett e mondás s bizonyosan perpatvar keletkezik belőle, ha édes anyjuk közbe nem szól, és el nem üzi az osztozkodás fontos kérdését egy még fontosabb kérdéssel, mely egészen a jelenre tartozott.

— Talán már vacsoráltatok is, hogy a holnapról gondoskodtatok?

Ez volt a fontos kérdés s ez teljesen elvonta a figyelmet a tyukról. Mindnyájan anyjukra tekintettek és szemeikből tükröződött vissza a felelet.

— Tedd le Andriska azt a tyukot és vedd elő a puttonyból a vacsorára valót.

Egy pillanat alatt sarokban termett a tyuk. Az átalános figyelem ujra Andris felé fordult, ki sebtiben kiemelte az áldott tárházból a második meglepetést is.

Jókora czipó volt az, egy sonka maradvány kiséretében, melynek husosabb része kövérebb asztalra vándorolt,

— Mi az? — kérdé Misi, a sonkacsontra mutatva.

— Hát sonka, — felelt Adris hetykén. — Talán életedben még nem is láttál sonkát, hogy ilyesmit kérdesz.

— Láttam biz én, — vágott vissza Misi, nem minden büszkeség nélkül.

— Meglehet, de nem itt az én kezemben, — szólt Andris, magasra emelve a sonkacsontot.

— Nem a kezedben, hanem a kirakatban, tavaly is, meg a mult héten is láttam, mikor Mariskával kint voltam falragaszokat tépni. De az nem olyan volt ám, mint ez, hanem ilyen ni, — és apró kezeivel egy tőle telhető nagy kört rajzolt a levegőben.

Az egész család jó izüen nevetett a nagyot mondó gyerek szavain.

Édesanyjuk aztán hozzá látott az osztáshoz. A jókora karéj kenyérre aránytalanul szerény adag jutott a sonkából, de azért csak jutott mindeniknek.

Andris, mint legidősebb, a csontot kapta s azonnal megindult a fogak vidám működése, miközben a kiderült gyermekarczok boldog mosolylyal tekintgettek egymásra.

E szokatlanul izletes vacsora gyorsan eltünt a jó étvágyu gyermekcsapat elől s a lehullott morzsalékot már alább szállott kedvvel kapkodták egymás előtt, miközben Pistika megszólalt:

— Nem is mondtuk még, hogy valaki volt nálunk az este.

— Kicsoda? — kérdé édes anyjuk.

— Egy ur, — válaszolá Pisti.

— És mit keresett itt?

— Biz én már nem is tudom; mondd el te Mariska.

A megszólított leányka, egy kedves arczu, szőke, göndörhaju gyermek oda sompolygott anyjához, és akadozva kezdte beszélni az este történt dolgokat.

— Hát az ur csak benyitott s először is azt kérdezte, itthon van-e édes anyánk? Azután leült a ládára, ott a kályha mellett s engem magához szólitott. Megsimogatta arczomat és hajamat; kérdezte tőlem, hány éves vagyok, tanultam-e már valamit? és sok mindent kérdezett, de a mikre már nem is emlékezem.

— Azt is kérdezte, — szólalt meg Pisti az asztal mellől — szeretnéd-e ha szép ruháid volnának; ha ilyen hidegben meleg nyusztos felöltőt, szép bársony czipőt és prémes kalapot kapnál, ha az üvegfülbevaló helyett arany fülbevalód volna?

— És te Mariska mit feleltél? — kérdé az anya.

A lányka lesütötte szemeit és nem szólt.

— Azt felelte édes anyám, hogy igen is szeretné, — válaszolá helyette Pisti.

— Azt felelted Mariska?

A lányka nehány percznyi szünet után, restelkedve, elfogódott hangon mondá: — Azt.

— Elég roszul tetted gyermekem. Látod, mi nagyon szegények vagyunk, én nem vehetek neked meleg felöltőt, szép bársony czipőt, meg prémes kalapot, idegentől pedig nem illenék azt elfogadnunk, mert ennek oka sem volna. Eddig beérted, ha az ócskát kijavitgattam s ha valami csekély uj ruhácskát vehettem, szivedből örültél rajta.

A gyermekek nagy figyelemmel hallgatták édes anyjuk szavait. Misi az asztalon maradt kopasz sonkacsontot vette kezébe s éles szemeivel olyas valamit keresgélt rajta, a mi azon már nem volt. A beszéd alatt is kezében volt a csont, de rá sem nézett, hanem nyitva feledt szájjal ügyelt a beszédre.

— Ugy-e kicsikém, — folytatá édes anyjuk — az idén is varrtam neked jó ruhácskát. Fiatal koromból maradt egyetlen ruhámat bontottam el érte, csakhogy neked legyen. Megboldogult édes apátok ócskáit a fiuknak forditottam ki. Ujdonat uj csizmájából Andrisnak meg Pistikének szabattam czipőt, Misikének már nem telt belőle, neki ujat vettem.

A leányka egészen oda simult anyjához. Fürtös fejecskéjét szégyenkezve dörzsölgette édes anyja vállához s látszott rajta, hogy még szeretne valamit mondani, de restelli a dolgot, vagy nem mer szólni.

Az anya észrevette ezt. Szép, selyem haját megsimogatta s néhány bátoritó szót intézett hozzá.

A gyöngéd czirógatásból bátorságot meritett a gyermek. Aztán suttogó hangon mondá:

— Az az ur valamit adott nekem is.

Széttekintett, hogy nem látják-e a többiek. Ruhácskája zsebéből kivette a valamit s nagy titkosan nyomta az édesanya kezébe.

(Folytatása köv.)

Van még...

Ábrányi Emiltől.

Van még számomra szeretet
Az ég alatt, a föld felett?
Van egy sziv menedéke
Hol föltalál a béke?
— Nincs! válaszolt az éj.

Van még számomra irgalom,
Ott, hova fölhat imaszóm?
Ily mondhatatlan bánat
Számára van bocsánat?
— Nincs! válaszolt az éj.

Van a halálban olyan ír,
Melytől e sziv nyugodni bir?
Hogy kialudjék láza,
Van örök elmulása?
— Nincs! válaszolt az éj.

Bazárok és bazárélet.*)

A mily szerepet játszott a forum publikum az ó-rómaiak életében, a mily helyet foglalnak el a modern európai életben a tőzsde, a kávé- és klubb termek, a sétahelyek, vagy más mulató összejöveteli helyiségek, — oly fontossággal bir a keletire a bazár. A férfi, ha családja szük körében unalom lepi meg, vagy ha a viszály és más kellemetlenségek elől kitérni óhajt, a bazárba menekül, hogy a hullámzó néptömeg zsongás-bongásában szórakozást leljen. A nő azért siet a bazárba, hogy a tarka-barka fényüzési czikkekben és pompás ruhaszövetekben gyönyörködjék, hogy órákig ácsorogjon a fényes kirakatok előtt, néhány apró vásárlás kedvéért. A tisztviselő és tudós is a bazárban fecséreli el pihenő óráit, magas hivatalnokokkal is találkozhatunk, sőt voltak fejedelmek is, kik a központ kupolaszerü bolthajtása alatt, kis fülkéket rendeztek be maguknak, melyeknek sürü rácsozatu ablakaiból élvezettel nézték alattvalóiknak sürgés-forgását, vagy pedig onnan kiosonva, kedélyes inkognitóban az általános tolongásba vegyültek el.

Mig a kereskedő a magasan feltornyosuló zsákok vagy árucsomagok közt, szentkép gyanánt, irigylésre méltó nyugalommal ül boltjában, bizalommal várva a vevőket, kiket a mindenható fátum neki kegyesen küldeni szándékozik, tőszomszédságában az esztergályos kereke zummog, s a piaczi-szakács üstje forr és sistereg, a rajongó fatalistának egy oldalról fürészport hintve szeme közé, más oldalról meg ételpárával s pecsenyeszaggal csiklandozva meg orrát. Egy másik helyen, egy rézmives mühely közepette, melynek tüzei szikrákat szórnak, fuvói dolgoznak, kalapácsai pokoli látmát csapnak, egy városnegyed iskolája van elhelyezve. A piszkos, és szegényes kinézésü, de gyakran ritka szépségü gyermekek, félkörben ülnek a sovány, vézna tanitó körül — pedagógia és elhizottság mindenütt összeférhetetlen ellentéteknek tartatnak, — s minthogy a megsiketitő lárma következtében egyetlen egy árva szócska sem juthat el füleinkhez, csak a nagyra nyilt szájak, s az arczizmok mozgása jelöli a tanitás folytatását. Nem messze e kovácsmühelytől, valamely zugban egy nyilvános irnok telepedett le, ki kissé nagyot hall — valószinüleg az örökös kalapálás következtében — s valóban rejtélyes marad előttem, mikép birja megérteni az elfátyolozott hölgy tollba mondását egy levél, — tán billet-doux számára. Amott átellenben borbély mühelyt látunk. A vendégek egyikének arcza és koponyája épen be van szappanozva, és Figaró mester csorba borotvája könyörületlenül össze-vissza barázdálja a szerencsétlent, mig a felesleges szappanhabot ujáról kilöki az utra, mitsem gondolva az elmenőkkel, kik esetleg tán épen meleg süteményt tartanak kezükben, mely nem épen javul a szappanhab fölöslege által. Egy másik vendég a foghuzás fájdalmas mütéte alatt ordit, mig a mellékboltban egy fegyverárus az ajánlott kardot pengeti, hogy a vevőt a valódi khoraszáni aczél ezüsthangjáról győződtesse meg. Az egyfelől egészen nyitott bazárok belseje, a legkülönbözőbb, legsajátosb ellentétü életképet tárja fel a szemlélő előtt, melyhez hozzá foghatót aligha látott azelőtt valaha.

Ennyit a boltok belsejéről. A sokkal érdekesebb és vonzóbb látványt, kétségtelenül a bazárhelyiségben kora reggeltől késő estig kaleidoskópszerü tarka-barkaságban hullámzó embertömeg nyujtja, melynek zsongása-bongása s szakadatlan zajlása az épület bolthajtásos csarnokaiban annyira visszhangoz, hogy a bazár elhagyásakor az ember egyszerre halotti városban véli magát az aránylag mély csöndü utczákon. A moszlimvilág keleti, még hamisitatlan részében, a bazár már a kora reggeli órákban megnépesül. A távozó éji őr utolsó lépteivel összhangzik a megnyiló bazárkapuk nyikorgása. Az ut közepén elterült kutyák még reggeli álmukat alusszák, midőn már a boltok megnyilnak s az első vevők megjelennek. A társadalom mindenütt bizonyos szabadalmazott, henyélő osztálylyal bir s Ázsiában az rendkivül terjedelmes; ezek képezik a bazárlátogatók főcontingensét, kik legelsőknek szoktak ott megjelenni, czél nélkül ácsorogva helyről helyre, mig végre bizonyos pontokon letelepednek s ugyanazon helyen a legnagyobb kedvteléssel órákig ellebzselnek. Ezekhez csatlakoznak a házalók, kik külön, állandó bolt hiányában, árukészletüket egyik karukon hordva, a másikkal valami vonzó tárgyat mutatnak fel s egyuttal hathatós hangon s még hatályosabb kitételekkel hirdetik áruczikkeik előnyeit. Ezen üzleti baritondalba e közben az élelmiszerárusok, vándor, piaczi szakácsok, pékek, sajt-, zöldség-, gyümölcs és süteményárusok dünnyögő, nyafogó kikiáltása vegyül. Az egyik nyelvével csattan, czikkei izletességére figyelmeztetve, a másik folytonosan ismétli csalogató szavait: „Ó de finom! Ah be czukorédes!“ „Ó be édes!“ stb. s mindegyik bizonyos hagyományos hangnemben, hagyományos taglejtéssel, időnkint tulkiáltozva egy tova rohanó dervis: „Ja Hu! Jak Hakk!“ kiáltása által. E máris tiszteletre méltó hangzavart még növeli az iszonyuan nyomorék, undoritólag rongyos, siránkozó, nyögdécselt „Zahib-ekh-khajrat!“-ja (Oh te, a jótétemény embere!) vagy az élesen kitörő „Sein lillah!“ja (Isten szerelmeért, valamit!) mig kolduscsészéiket ronda kezeikkel magasra feltartják az emberár fölé, a könyörületes adományokat várva. Tetőpontjára a hangverseny akkor ér, midőn egy karaván elhagyja a karaván-szerailt s a felpakolt tevék és öszvérek hosszu sora magának utat törni kénytelen, a sürü embertömkelegen át. A tevék nyögése és röfögése, a karvánbasi dühös parancsolgatása, melyet az általa lovagolt kis szamár orditása kisér, e hangcháoszt valósággal észzavaróvá, elviselhetetlenné teszi. A legcsudálatraméltóbb e mellett a körülmény, hogy a felpakolt teherhordó állatok hosszu sora, a sétálók és vevők leirhatatlan pêle-mêle-jében, a félős asszonyok, sikoltozó gyermekek, szunydikáló kutyák és őrültek gyanánt ide-oda rohanó dervisek közepette, mégis nyugodtan

*) Mutatváuy Vámbéry Árminnak közelebb megjelent „Keleti életképek“ czimü müvéből. Szerk.

megtalálja utját, még pedig a nélkül, hogy maga, vagy általuk bárki más a legcsekélyebb kárt szenvedte volna. Bámulatos simulékonyság és békeszeretet látszik lakni az emberekben. A mily ügyesen és vigyázva hajlik el, vagy vonul vissza az ember, ép oly rendkivüli elővigyázattal mozog a különben oly nehézkes és durczás kinézésü teve. Tolongásban agyontiportatni, vagy agyon nyomatni, a mint az Európában aránylag fordul elő, Ázsiában hallatlan esemény.

Az bizonyos, hogy a bazárokban egyáltalán igen lármásan megy a dolog s erre nézve csak a nap különböző óráiban észlelhető némi változás. Tetőpontjára a bazár-lárma az első délelőtti és utolsó délutáni órákban ér; déltájban, s főkép a nyári hónapokban, aránylagos csend uralkodik ott. Az általános látogatottság az évszakok szerint változik, és leginkább a népelemek külömbözősége szerint észlelhetők azoknak egymást követő változatai. S tény, hogy a bazár a nép jellegének és szokásainak legbivebb tükre. Valamint Törökországban a kereskedő boltjában a legfeltünőbb lelki nyugalmat tünteti fel, áruinak kinálásában soha fel nem hevül és tolakodóvá nem válik, ugy a hullámzó néptömegnél is bizonyos nyugodtság észlelhető. Azonban a persa bazárokban épen az ellenkező eset forog fenn. A kereskedő áruczikke felajánlásában ékeszólásának egész árját szokta megereszteni. Kezei, lábai, arcza, hosszu szakálla, sapkája, egyidejüleg mozgásban vannak; a próféta, a szentek mind, még a kórán is előhozatik állitásai igazvoltának tanuságául; nem beszél, de rábeszéli a vevőt és csaknem ráerőszakolja áruját, s miután a vevő, ismerve a cseleknek e nemét, hasonló fegyverekkel áll készen, az egész per-alku inkább heves veszekedési jelenetnek látszik, mintsem üzleti megegyezésnek. S ugy, mint az egyes, ugy tesz a folyosókon tolongó tömeg is. Tebriz, Taherán, Iszpáhán, Siráz és Meshed bazárai, az iráni nép szellemi és testi mozgékonyságának egészen sajátos képét nyujtják. Ott gyorsabban mozognak, hamarább és hevesebben beszélnek, egyátalán ott indulatosabbak és ingerültebbek, mint Közép-Ázsia és Törökország hasonló helyiségeiben, s a hány verekedés Dél-Persia valamely nagyobb bazárában egy nap alatt szokott támadni, Törökországban ily helyeken egész év alatt nem fordul elő.

A többire nézve a bazárok létezése s a velük összeköttetésben álló sajátságok, kimaradhatatlan, vagy tán jobban mondva, természetes következményei a moszlimvilág alapjában oly csendes, kényszerülten elrejtett és titkolt családi életének. Csak végig kell járni a keleti városok kihalt, emberszegény utczáit, — s rögtön érezni fogjuk, hogy a mostani állapot ellentéte, egy ellenkező véglegesség elodázhatatlanul szükséges. A mi a bazárba jut, az a nyilvánosságra jött; a bazár nem csak magánemberek, de a kormány előtt is forumképen szerepel. A kinek kezét, vagy fülét akarják lemetszeni; a kit egy vagy más módon meg akarnak bélyegezni, az a végrehajtás előtt vagy után a bazáron vezettetik keresztül; sőt Persiában a bünös a levágott tagot maga szokta egy csészén körülhordani, könyöradományokat gyüjtve vele. Ha egy nővel roszul bántak, ha valakit megsértettek, az illetők a bazár legnépesebb pontjain helyet foglalnak, s az elmenőknek elmondják bajukat, hogy rokonszenvüket felébresszék. — Itt mindent félelem és szégyen nélkül megbeszélnek, megkritizálnak. Meglepő ama villámszerü gyorsaság, melylyel itt valamely kósza hir elterjed s minden sürgönyzött értesitést megelőz, mely alkalommal az természetesen a terjedés mértékéhez képest szinre és terjedelemre nézve is változik. A négy szó, a mit a bazár egyik végén kimondunk, annak másik végén már huszra szaporodott fel. Példázgatásul a mondottakra a következő kis epizód szolgáljon:

Hét nappal miután Heratra érkeztem s épen a bazárban ácsorogtam, egy persa zsibárus bolt előtt egy pár ócska, de még nem igen megviselt csizmát találtam elárusitás végett kiakasztva. Nyomasztó szegénységem daczára, a zord időjárás által mégis arra indittatám magamat, hogy utolsó filléreimet e fényüzési czikk megszerzésére szenteljem s e czélból társalgásba elegyedtem a persával. Az ócska csizmákról, beszélgetés közben uj csizmákra jutottunk, uj csizmákról utazásra, utazásról idegen országokra és nemzetekre s miután az alig egy negyed óráig tartó beszélgetés folyamában elárulám, hogy ay igiliz, vagy frengi, (angolok, európaiak,) obscurus népéről is némi kétes fogalommal birok, iráni rókám csakhamar bennem is amaz aranydus emberfaj egy álarczos képviselőjét vélte felismerni, rendkivül nyájasnak mutatkozott, s későbbi fényesebb nyereség reményében, egy csekélységért engedte át a csizmát. Én kitaláltam a dolog miben voltát, de nem törődtem tovább vele, s a csizmákat hátamra vetve odább ballagtam. Alig tiz perczczel később egy eleség-árus boltjába léptem, kenyeret veendő. Itt legnagyobb meglepetésemre azt kérdezték tőlem, nem tartozom-e ama zarándok-társasághoz, melynek soraiban egy álruhás, dusgazdag angol is utazik, s igaz-e, hogy ezen angol Herat városát, mely akkoriban csak egy rom-halom volt, mindenestől meg akarja venni? A karaván szerail-ba érve azt találtam, hogy e hir a leghallatlanabb módon nagyobbitva, már is megelőzött s egy sereg kiváncsit csalt oda. Csak midőn az állitólagas britt Crőzust, a cellák legszegényebbikében, a puszta földön ülve, teljesen a keleti foglalkozásnál találták, s mi több, látták, hogy irigyeitől s bámulóitól egészen szakértő tolakodással alamizsnát kért, csak akkor hagytak végre békét nekem, ámbár a gyanu még mindig nem oszlott el. Hasonló dolog történt velem Bokharában, s hogy az ugynevezett Bazár-gossip (Bazár-pletyka) mily hatalmassá, mily veszélyessé válhatik, azt a Szepoy-forradalom alatt 1857-ben, az angolok a legszomorubb példák által tapasztalták.

Fanny

(Beszély.)

Bolgár Bélától.

(Folytatás.)

— Csak a Bodri volt. Hála istennek.

Aztán leült a kandalló elé, s szótlanul bámult a tüzbe.

Az öreg Harányi letette az ujságot; azt mondta, hogy a cselédek után néz. Pedig csak könyeit akarta elrejteni, azért ment ki olyan sebesen.

Harányiné mégis észrevette férje szemében a titkolt cseppeket, s még jobban kezdett zokogni, mint előbb.

Gyula nem sirt, s ki tudja, nem ő szenvedett-e legtöbbet?

Anyjának talán igaza volt, a mit ő Fanny iránt érzett nem épen szerelem volt. Nem szerelem, de talán még ennél is több. A szeretet, mely a gyermekkel együtt nőtt, az évek folytán véghetetlen tisztelettel, majdnem imádással párosult.

Ő ugy tekinté Fannyt, mint valami tulvilági lényt, mint egy szentet, s most, midőn ismerte a kedves leány reménytelen jövőjét, most kétszeresen imádta őt.

Harányiné még egyre zokogott.

— Ne sirjon, édes anyám, — mondá Gyula, s neki is kicsordultak szeméből a könyek. — Talán mégis van remény.

— Az isten irgalmas, bizzunk benne, fiam!

II.

— Istenem, ha hallotta volna, — mondá Gyula, midőn az elfojtott sohajt s a távozó léptek neszét hallá.

S ő hallotta. A távozó Fanny volt.

A kertből jött föl, s midőn be akart lépni a szobába, nevét hallá odabenn emliteni.

Gyula róla beszélt, — Fanny halvány arcza vérpiros lett, szive sebesen dobogott. Oh, mily boldog volt e perczben!

Aztán Harányiné szavai hallatszottak, — ah! a szegény Fanny szédülve dőlt a falhoz; szive szét akart repedni, alig birta visszafojtani sohaját.

Benn meghallották, léptek közeledtek, Fanny összeszedte erejét, s sebesen lefutott a lépcsőn. Ott lenn a kertben ledőlt a virágok közé, s sirt keservesen.

Mikor a kertből feljött, könyei le voltak törülve. Ne lássa senki, ne tudja senki.

Még halványabb volt, mint máskor, egyéb nem árulta el, hogy egy negyedóra előtt halálitéletét hallá kimondani.

Az öreg még odakünn volt valahol. Harányiné még mindig zokogott. Gyula még ott ült a kandalló előtt, s bámult a tüzbe.

Fanny ugy tett, mintha meglepné a jelenet, s csodálkozva kérdé:

— Mi baja, kedves nénikém? Kérem, mondja meg, miért sir?

Harányiné ugy felelt, hogy még jobban kezdett zokogni.

Gyula észre sem vette, hogy Fanny bejött. Hangja fölriasztá, Fanny hozzá ment, s homlokon csókolá.

Gyula magához vonta a kedves lényt.

— Fanny, hiszesz-e istent?

— Hogy tudsz ilyet kérdeni, Gyula? Hozzá száll reggeleste buzgó imádságom, tőle kérem az áldást jóltevőimre, s reád, Gyula, s tőle kérem az erőt, hogy . . .

— Hogy?

Az ajtón kopogtak, Harányiné letörlé könyeit. Kisirt szemei ugy illettek a mosolyhoz, melylyel az érkező vendégeket fogadta.

Gyula egész nap nem jutott hozzá, hogy kérdését ismételhesse. Fanny szemében többször könyeket látott.

— Ha mégis hallotta volna? — gondolá, s keresé az alkalmas pillanatot, hogy vele egyedül lehessen. De Fanny ma kerülni látszék őt. Csak szemei fordultak néha feléje, s azokból a kétségbeesés tüze ragyogott.

Este végre távoztak a vendégek, kiknek az öreg Harányi háza soha sem volt hijával.

— Végre, — gondolá Gyula. — Végre beszélhetek vele.

Csalódott. Fanny azt mondta, hogy feje fáj, megcsókolta nénikéjét, jó éjszakát kivánt a bácsinak, s Gyulának kezét nyujtá.

— Isten áldjon meg Gyula.

— Fanny, kedves Fanny, beszélnem kell veled; csak egy pár szót.

— Ma nem, Gyula; holnap. Jó éjszakát! — Jó éjszakát!

— Jó éjszakát!

Oly szomoruan, oly panaszosan hangzott az Fanny ajkairól:

— Jó éjszakát!

Gyula egész éjjel nem tudott aludni, egész éjjel fülébe csengett az a szomoru „Jó éjszakát!“

Fanny magára csukta szobája ajtaját. Egyszerü kis szoba volt. Egy kis varróasztal, ágy, szekrény, két szék, az volt egész butorzata. A falon egy kis tükör függött, s egy szép Mária-kép. A Mária-kép Gyula ajándéka volt, ez előtt szokott Fanny imádkozni.

S most, oh! most mint óhajtá kiönteni szivét, mint vágyott leborulni a szent kép előtt, s forró imádságban keresni erőt, vigaszt!

Most, midőn senki sem látta, senki sem hallotta, most kitörtek a visszatartott könyek, a fájdalom, s a kétségbeesés könyei.

Mily boldog volt, mily véghetetlen boldog, s most? most vége a boldogságnak, vége a reménynek, vége mindennek, mindennek! A halálra itélt bünösnek három napot adnak, neki három hónapot, három hosszu hónapot kell töltenie a siralomházban! Oh, mily nehéz élet lesz az! Három hónapig várni a halált, a bizonyos halált, három hónapig mindig csak ez a szomoru, kétségbeejtő gondolat!

Leborult a szent kép előtt, imádkozni akart, s ajka nem birt szólni. Gondolatai messze szárnyaltak, emlékezetében föltüntek a mult képei.

Oh, mily mosolygó képek voltak azok.

Mily szép az élet!

Visszaemlékezett éltének legszebb jeleneteire; mily kedves, mily boldogitó emlékek voltak egykor azok, s most? . . . Kétségbeesve kulcsolta össze kezeit:

— Isten anyja, könyörögj érettem!

S az istenanya szép szelid képe oly sajátságosan, oly szánakozva tekintett rá. Fannynak eszébe jutott a szép mese, mit egykor még édes anyja mondott a szegény árva gyermekről, s a szépséges istenasszonyról, ki lejött vigasztalni az elhagyott gyermeket, s vele könyezett, vele imádkozott, s meghallotta az imát, meglátta a könyeket, s magához vette angyalkának az árva gyermeket.

Oh! boldogok, a kik hinni tudnak! Boldogok, a kik imádkozni tudnak!

III.

Antos Márton egyike volt a vidéki orvosok azon nem ritka példányainak, kik nagy tudományuk daczára megelégesznek azon szerény hirrel, mely nem terjed tul a szomszéd megyék határain, s megvetve a hü-hó hajhászatot, melynek napjainkban annyi nagynak kürtölt, de tulajdonképen igen csekély ember köszöni nevezetességét, többnek tartják a világ itéleténél a megmentettek őszinte háláját, s önérzetükben keresik a legszebb jutalmat.

A vidék csak a „k i s d o k t o r“ név alatt ismerte, s valóban, ha a termetet tekintjük, a derék Antost nem is lehetett nagynak nevezni.

Alig volt négy lábnál magasabb, s oly karcsu, oly gyönge, mint egy gyermek. De e keskeny, gyönge vállakon a legképzettebb s legszebb, igazán férfias fő nyugodott.

A természetnek néha jó kedve van, s ilyenkor aztán gunyt üz a szegény teremtményekből.

A ki a kis doktort először látta, annak önkénytelenül az jutott eszébe, hogy hol kaphatta a kis emberke azt a nagy fejet.

A kik ismerték, véghetetlenül tisztelték, s mint egy oraculumban, ugy biztak benne.

Az átkönyezett, átimádkozott éj után Fanny korán reggel kilopózott a házból, s fölkereste a kis doktort, kinek szavai a Harányi házban annyi fájdalom, annyi köny okozói valának.

A kis doktort megijeszté a kora látogatás.

— Az istenért, kisasszony, mi baj? Beteg valaki? Nagyon? Jövök egyszerre! Hamar a kalapom.

Vette a kalapját, s már szaladni akart.

Fanny visszatartotta.

— Ne szaladjon orvos ur, otthonn nincs semmi baj.

— Ugy? Hát miért nem mondta azt hamarabb? No, ha nincs baj, annál jobb. Hm.... De valami bajnak mégis kell lennie, különben Fanny kisasszony nem fáradt volna ide, hm. Mivel szolgálhatok?

— Semmi egyébbel, csak igaz, őszinte szóval, orvos ur.

— Hm . . . nem szoktam hazudni.

— Néha mégis. Az orvosok jönnek néha oly helyzetbe, hogy a hazugságot kötelességüknek tartják.

— Az igaz, vannak olyan esetek.

— A mostani esetet azonban nem olyannak kérem venni. A legtisztább igazságot várom; boldogságom függ ettől.

— Ha igy van, őszinte leszek.

— Ugy áldja meg az isten is orvos urat, a milyen őszinte lesz.

— Kérdezzen, kisasszony.

— Fogadja becsületszavára, hogy igazat fog szólni.

A kis doktor gondolkodott. Becsületszavát soha meg nem szegte, az szent volt előtte.

— Hivatásomba vág a kérdés, vagy nem? — kérdé.

— Azt hiszem, hogy hivatásába vág, orvos ur.

— Tehát mint orvost akar kérdezni, s nem mint jó barátot?

— Igen, igen, mint orvost.

— Kit illet az eset?

— Magamat.

— Hm, és miben áll az?

— Adja előbb becsületszavát, orvos ur, hogy a tiszta igazságot fogja mondani.

— S ha azt nem tenném, hm?

— Akkor kollegájához, Geréndy orvos urhoz megyek, ő ha jó szóért nem, de egy pár forintért megmondja az igazat.

A kis doktor csak vonogatózott.

— Nem áll rá?

— Nem. Tessék Geréndyhez fordulni.

Geréndy épen szemben lakott a kis doktorral. Nem rég jött még a vidékre, s azóta Antosnak veszedelmes konkurrense lett. A kis doktor csak egyet irigylett tőle leginkább: nagyságát.

Geréndy egy ölet mért, s az emberek „nagy doktor"-nak hitták.

A nagy doktor igen tudományos férfi volt és sokáig mint ezredorvos működvén, bő tapasztalatokra tett szert. Mind a mellett még eddig nem nagy keresetnek örülhetett a vidéken. A kis doktorhoz mindenütt hozzá szoktak már, s mindenütt szerették. De a kis doktor nagy kollegája igen jól értette azt, a mit emez szerénységében megvetett, — tudományát kikürtölni. Nagy szavai már nem egy beteget csábitottak át az ellentáborból.

Fanny, miután a kicsinynél minden kérése hiába volt, a nagy doktorhoz ment át. Mielőtt bekopogtatott, elővett megtakaritott zsebpénzéből néhány forintot. A nagy doktor nem szerette az üres kezü tanácskérőket.

Geréndy megörült a látogatásnak. A Harányi család nagy tiszteletben állt a vidéken, ha ezek elpártolnak a kis doktortól, egész sereg pártol el velük.

— Mivel szolgálhatok, nagyságos kisasszony? — kérdé a belépőt édes mosolylyal s mélyen meghajtva magát.

— Orvos ur, — mondá Fanny, — én már évek óta beteg vagyok. Antos orvos ur gyógyitott, de én nem bizom többé benne.

— Igaza van, szép nagysám, Antos egy nyegle.

— Antos ur azt mondja, hogy nem élem tul a tavaszt.

— Hetven, nyolczvan tavaszt, szép kisasszony!

— Orvos ur, tud-e ön őszinte lenni?

— Én mindig őszinte vagyok.

Geréndy igazat mondott. A katonaságnál nem szokták elkényeztetni a beteget, ott szokta meg a nagy doktor, hogy betegeinek mindig őszintén megmondja, mit várhatnak, legalább tudják, mihez tartsák magukat.

(Vége köv.)

„Gáspár Imre válogatott költeményei."

(Budapest 1876. Grill Károly kir. udvari könyvkereskedése 181 l. Ára 1 frt.)

Mondjuk meg mindjárt elején, hogy nem közönséges rimpengetőtől került ki e könyv. Sok benne az odavetett, azért ezek is mutatják, hogy szerzőjük mélyen érez, annál több költeményében emelkedett eszméket találunk; hangulata meg épen megkapó s cserben egyszer sem hagyja. Miután ehez határozott s öntudntos irány is járul, a költő nevet oly mértékben kiérdemli, a mint kortársai közül még hatan: Endrődi Sándor, a két Ábrányi, Váradi Antal és Kiss József.*) Ezekkel egyenrangu, a többit fölül mulja.

Nézzük meg közelebbről az előfizetési iv szerint alig 22 éves költő zengő világát, kitől e mellett olvastunk franczia, angol, német, cseh és lengyel forditásokat, birálatokat, és tót polémiákat, s a könyv boritékja szerint még sajtó alatt levő munkája is van.

Elől vannak a „kordalok." Ezekben domborul ki leginkább Gáspár Imre iránya; van itt néhány ódai emelkedésü költemény is, mindannyi az utolsó két-három év benyomásai alatt születve. Néhány év alatt nagy volt a panasz, hogy költőink a külvilágról mit sem tudnak. Gáspár néha egyéniségének rovására lesz modern költő, néha meg a szó nemesebb értelmében lesz azzá.

Első helyen áll egy „Szilaj vasut" feliratu, kissé toldott-foldott költemény. A vasut jön s a vár kisértetei csodálva nézik. Mindegy:

. . . . . regét a pihenésnek!
De a nagy tettek idején
Jelszót kiálts, légy eszme-terhes
És ott dalolj, a merre mén!

A szép emelkedett helyekkel biró „Merengés" (1874 jan. 1-re) a megelőző év csapásait festi; az uj aera szomoru eredményeiről igy énekel:

Olvastam a történet tarka lapján,
És láttam a jelenlét fiait,
Ott az erő nem fért el szük alapján,
A gyöngeség önmüvén döbben itt!

Ez szép és találó mondás. Deák betegsége, Arany elhallgatása, a járvány, a pénzügyi válság mind fáj a költőnek, ki a

*) És — becses engedelmével — Szabó Endre. Szerk.

technika és lendület dolgában is oly szép müben igazán „magaslatra“ tud felemelkedni. Ilyen még a „Levél képviselő barátomhoz“, hol a dicsőség előnyei felé helyezi a csöndes falusi otthont; igy szól a végső szakban:

Oh! boldog, a ki honn maradt, s jutalma,
Mit a család, s otthon békéje hoz,
Szeret hiven és tiszta ifju álma,
Kivivja, érte munkal, fáradoz!
Egy dalt dalolt kedvében és bujába',
Tapsot e halk fohászért nem remélt,
Bár mások sikra szálltak — oly hijába'! —
Azoknál szebben, többet s jobban élt!

„Kossuthhoz“ czimü ódája már nem ily tömör, kerek. A tagadólagos érzés bajos is költőnek; azt tanácsolja Kossuthnak, hogy . . . ne jőjjön haza . . .

Regénynyé válnék a dicső legenda . . . .
— — — — — — —
Karod nem bir el két történetet!

Ily csaknem impozans helyekkel később is találkozunk.

A forditások közül érdekes és ismeretlen is nálunk Miczkievics. Álljon itt mutatóul az ügyesen forditott „Bakcsiszeráj.“

Nagy még, bár omladoz a kámok vára,
A szőcske, kigyó ösvényin lakik,
Kihányva trón, diván, lugasaik,
Nem várnak már a szerelem szavára!
Repkény kuszik rom-vár rom ablakára,
Bejut tört oszlopok réseibe,
Természet, ember müvét fedi be,
„Romok!“ int Belsahazzar jelirása.
A terem közepén márvány fontána,
A háremé volt, maig is egész,
S zokogva szól, ha jösz, rád mintegy várva:
Oh! hol vagytok . . . erő, szerelem, ész!
Még csörgedez, folyik hullámom árja,
S mi öröklétre várt . . . az elenyész!

A többi költő: Kollár, Hebbel, Musset, „Uj Tanhäuser,“ Ada Christen, Lamb. Az összeállitás elég választékos, mig a kivitel technikai tekintetben valóságos jeles.

Következnek a vegyes költemények, szerzőnk szerint „dalok, elégiák, ódák, képek,“ óda ugyan egy sincs, mert azok a „kordalok“ között kaptak helyet, s a satirák nem illenek e czimek közé, bár a könyvnek mintegy ötöd részét teszik ki.

Az „Utolsó ember“ mysterium lehetne. Az utolsó ember keres utat ég felé. Az első rész monologja terjengő, csaknem unalmas, mig a másodikban az a rész, mely a lélek törekvését festi, igazán hymnusszerü:

És láng, nem az, mely a magasból
Száll földre alamizsnakép,
De fölfelé tör, — sivatagból
Jő, mégis fényes, tiszta, szép!
„Mi vagy, mi vagy, parányi mécses,
Nalunk sebesb az ég felé!“
„Fény, szállok szebb, több égi fényhez,
Lélek, a végső emberé!“

Utána „Emmy“ czim alatt szerző „Bálkirálynő dalai“ czimü „1872-ben megjelent, teljesen elfogyott“ müvéből 10 darab. Tiszta dalok, talán legjobbak a kötetben. A dal hangulata és formája az, melyben G. I. jeles. A „Báli dalok“ bizarr fordulataikkal, szép, kerek „Elégiája“ s a cyclus utolsó megrázó dala különös emlitést érdemelnek.

A szerelmi dalok három czim alá vannak foglalva e kötetben: „Emmy“ az első szerelem ábrándos, tiszta érzéseivel, — „Ada,“ mely az első csalódás emlékeit dalolja; itt már a tapasztalt ember gunyja is meg-megszólal, több kiszámitás, mint érzés; Gáspár rimelési képessége (már előbb is ily rimekkel: „tánczot járom — földi járom, lapján — alapján“ sat.) leginkább e cyclusban tünik ki, csakhogy itt-amott keresetté is válik, például:

Ugy szeretted te a pompát,
Illett és ez valóban kár,
Mind azt hittük, hogy a férjed
Báró lesz, vagy ha nem . . . bankár!

„Marie“ a modern bünös-szerelem dala. A három együtt öntudatos skála, trilogia; egy dal maga jellemzi az egészet e sorokban:

E két szerelem szép erény vala,
Bün, büntetés együtt a harmadik,
Térdemre hullva, kétségb' esve rég
Nyitott sebekkel zengem dalait!

s tovább:

Igy lesz az mindig. A szerelmet,
Mig álom volt csupán, siratni kell,
Mikor másodszor fáj, nevetve,
Nevetve vérzik a kebel!

Harmadszor aztán nem szeretsz már,
Parodia szép hymnusod dala,
Keresed, a mi legnagyobb kín,
Hogy elfeledd . . . mi boldogság vala!

A „Passió-dalok“ a világfájdalom panaszát zengik. Vigasztalan, kétségbeesett hang, melyért ha csakugyan nem képzelt a bánat, őszintén szánjuk a 22 éves költőt.

„Adrienne dalai“ egy nagyvilági nőt szólaltaknak meg, ki a hideg pompa közt is érez, a 4-dik dal Mussetre emlékeztet. Átveszszük a kis regény utolsó verséből több lap példájára, melyek egészen átvették e szép szakot:

Hangzik Chopin gyász-indulója,
Kevesen értik ezt a dalt,
Gyász-ruhás szolga-had kiséri
Az arany-betüs ravatalt.
Olvassuk el, kit visznek ottan?
Kiverve egy ős-régi név,
S alatta, meghatóbb a fénynél,
Rege magában, a . . . husz év.

Ezután néhány humoros, kissé tudákosságot negélyező elbeszélés („A pancsa-tantra,“ „Szent László tála“ sat.) s mások következnek, mint atyja emlékére irt szép elégiái, tiszta dalok („Vándorbot van kezemben,“ „Ifju müvész,“ „Vanity fair.“) s oly hangulatteljes darabok, mint „Dalok az ősökről,“ „Leveleim,“ „Don Gonzales,“ „Hit, remény, szeretet,“ „Névnapomon“ sat.

Néhány egészen érthetlen is van, például az „Emlék“ s még több olyan, melyekben csupán egyes szép strophát találunk. („Petőfi sirján,“ „Si fractus illabatur orbis,“ „Haráczhoz“ — rimes sapphói szakok — „Dal a háboruról.“) Azért, hogy mindenhová, szorgalmasan odajegyezte, hol jelentek meg versei eredetileg, átvéve és forditásban, németül és tótul, már megrótták a szerzőt. Ellenben azt, hogy többeknek ajánlott egyes darabokat, azért, hogy — saját szavai szerint — „együtt lássa azok neveit, a kikkel találkoznia kedves volt“ kegyeletes eljárásnak, s gyöngédnek is találjuk.

Ennyit az elég tartalmas kötetről, mely annyit mindenesetre enged reménylenünk, hogy szerzője idővel bevégzettebb, különczségektől s elhamarkodásoktól ment dolgokat fog nyujthatni.

gr. S. F.

Egy hét története.

Augusztushó 16-dikán.

Nincs unalom! — A városligetfelé. — Ünnepi örömek. — Csizmadiát fogtam. — A boldog pereczesinas. — „Kossuth“ és „Csokonay.“ — Csak magyarok legyünk.

Olyas valami vett erőt rajtam, mint az unalom. Unalom! De hát van-e ilyen a fővárosban? Én bizony nem hiszem. Csak azért is megmutatom, hogy nincs. Hiszen ma még ünnepnap is van! Felugrottam ülőhelyemről s a városligetfelé vettem utamat.

Mily érdekes tarka-barkaság hullámzott előttem mindjárt a gesztenyefasor utjain!

Kisebb-nagyobb társaságban vonultak ki az ünneplők a ligetfelé. A társas kocsik csak ugy zübörögtek egymás után a napfényes időben porossá vált uton, telve kirándulókkal; s mennyi ment még gyalog kifelé!

Magam is gyalogszerrel haladtam. A séta élvezetén kivül a különféle kiránduló csoportokon is jól esett szemeimet jártatni.

Mindjárt mellettem egy három tagból álló kis család sietett kifelé. Egy hivatalnok családja. Ez a nap az övék. Kis leánykájok hihetőleg már előre kileste a naptárból azt a napot, a melyik vörös betükkel van nyomatva, s már előre kialkudta volt papájával, mamájával, hogy az ünnepet majd valahol a szabadban töltik. Mert ő tudja ám nagyon jól, hogy az a vörös betüs nap ünnepnap. (Oh — mondja örömmel kaczagva mamája, — beh okos már ez az én kedves kicsikém!)

Valami édes-kedves hangulat fogta el szivemet, midőn a reménylett élvezet előlegezett örömét szemeik fényében láttam. A kis leányka nem győz jobbra-balra tekintgetni, s a látottakról szüleitől felvilágositásokat kérni. Ha a mama elhallgatja kérdezősködését, a papának könyörög, hogy mondja meg már: micsoda katona az ott a járda szélén? (Oh, a kis tudatlan! A rendőrt nézi katonának.)

A járó-kelők között szem elől tévesztve őket, figyelmemet ujból egy másik kiránduló csoport vonja magára, ha ugyan két személy csoportnak mondható. Egy becsületes külsejü polgártárs bandukol előttem; utána egy mesterinas-forma fiu teli kosarat czipel. Leragyog a fiu arczáról az a nagy öröm, melyet a felett érez, hogy a májsztram őt választotta ki a többi közül a mai napi kirándulásra. Mert hiszen talán mondanom se kell, hogy az a becsületes polgártárs — csizmadia.

Nem tudom, hogy mindenki ugy van-e vele, de én már nem is tudom másnak képzelni a csizmadiát, mint nagy magyarnak. Egyik-másik mesterember talán kötekedő, füllentésre hajlandó, de a csizmadia egyenes lelkü, őszinte és — magyar mindenek felett. Mert azt csak nem rójjuk fel neki hibául, hogy ha holnapra igéri haza hozni a nála megrendelt csizmát, csak egy hónap mulva látjuk annak szinét; hiszen mi vagyunk az oka, hogy h ó nap helyett h o l napot értettünk. Pedig annak a magyar „böcsületességnek“ nincsen ám párja. És ha büszkén szólhatunk a magyar huszárról és a magyar borról, bizony egy csöppet sem kissebbitjük meg magunkat, ha a magyar csizmadiát is fölemlitjük mint eredeti különlegességünket.

No hiszen örültem is neki, hogy — csizmadiát fogtam. (Mert a fővárosban nem igen gyakran lehet ám szerencsénk ilyenhez.)

A majszter ur hihetőleg czéhmester volt a czéhek korában. Önelégülten lépeget inasa előtt. Fogadom, hogy nincsen egy krajczárnyi adóhátraléka sem. (Legalább a mai ünnepnapon olyanformán ragyog az arcza.)

A Miska inasnak is föl kellett mára ölteni ünneplő ruháját: a kalapot és nyakravalót; mert az ő egész diszruhája enyniyből áll. A többi a hétköznapiból kerül ki.

Különösen jól esik hallanom, a hogy a majszter ur utközben épületes oktatásokat ad a fiunak.

— Becsületes ember előtt térj ki, fiam.

A fiu egyet bólint, annak jeléül, hogy az milyen bölcsen van mondva.

— A lábadra vigyázz, mert ha elesel s összetöröd az edényt abban a kosárban, hát majd szépen néz rád a mesterné asszonyom, meg a lábszij. (Aha! tehát a többi családtag már kint vár reájok!) Arról a „szép nézésről“ pedig lehet gondolni, hogy nem igen vannak valami kellemes emlékei a Miska fiunak.

— Ha náladnál nagyobb emberrel mégy, akkor felelj, mikor kérdeznek. (Ezt az intést azért kapja a Miska fiu, mert nagyon neki bátorodott majszt'ram jóvolta folytán a fecsegésnek.)

Mindezen kurtán odavetett figyelmeztetések csak fő-tételei azon mélyebbre ható erkölcsi fejtegetéseknek, melyekkel a mesteri bölcsesség a tanonczot egész uton tartja. Nem is csoda aztán, hogy idővel ember válik belőle.

De mi is elértünk a ligetbe.

A csapongó szellő már messziről el-elhozza elibünk a zene egy-egy töredék-hangját. Nagy számu vendégsereg örül itt az isten szép napjának, és egy kis söröcskének, borocskának.

Csak az bántja az én csizmadiámat, hogy cseh és német muzsika fogadja érdemes személyét. Össze is csikoritja fogait a kintorna s a zörgő dobok hangjaira, de méltatlankodásának szavakat adni nem tartja tanácsosnak; mert ugy látja, ez is nagyon jól esik az istenadtáknak.

Csizmadiám szerencsére összeakadt feleségével s leányával s az igy megszaporodott társaság beljebb vonul e német világból a hűs fák és bozótok közé.

Egy vörös sipkás vándor-művész tőle kitelhető ékesszólással csalogatja magához a közönséget. Valjon mit mutogat? Előtte valami iró-támlányhoz hasonló állványon egy vizzel telt üveg, egy kis szekrény s egy csöngetyü. Ez a müvész atyánkfia nem tesz kevesebb szolgálatot, mint hogy a fiatal legénynek, leánynak megmutogatja jövendőbeli kedvesét, sőt oda is adja azok arczképét. Mindössze 3—4 krajczár jár érte. Bizonyosan az ördögökkel czimborál. Nini! hiszen jelen is van Belzebub; abba a tág száju vizes üvegbe van betéve. A kivánesi leány leteszi a kivánt dijat; müvészünk egyet koppant ujjával a vizes üveg szájára kötött hártyára, — mire az ördög

az üveg alján terem; ekkor csengetés hallatszik — s abban a perczben kikerül a szekrényből a leány jövendőbelijének arczképe. És mennyire megcsodálja, s örül neki! Mert magától értetődik, hogy a ki ide jön kedvese arczát megnézni, az soha sem lesz kellemetlenül meglepetve; itt mindig a lehető legszebb arczképeket hozza fel a szaladgáló, furfangos ördög.

Amodább az ugynevezett „Ringelspiel“ körtáncza csábitgatja magához az apróbb, néha még a meglettebb polgártársakat is. Távolabb megint az szerez szórakozást, örömet, hogy potom árért, egy kurta percz alatt lefényképeztetheti magát, a ki saját ábrázatját kivánja rámaképessé tenni. — Milyen boldognak érzi magát a pereczes inas, hogy oda állhat a fényképész szekrénye elé! Előszedi minden erélyét, hogy lehető komoly és érdekes kifejezést adjon arczának, lehető eredeti állást testének. Pereczekkel tele rakott rudját oly méltósággal tartja lábához támasztva, mint egy középkori lovag a lándsát. Bizonyosan nagyon megtetszett neki valamelyik képen egy ilyen alak. Hát még mikor kezei közé kapja a képét! Mily apróra nézi annak minden legkisebb vonáskáját is! Ha eltette zsebébe, megint csak előveszi s ujra végig-végig bámulja. Hogy is ne örülne: életében először vétette le magát.

A tó körül is pezsgő élet van.

Tarka rendetlenségben futkosnak a kis csónakok a vizen. Dévaj sikongatás fakad a fehérnépség ajakán, midőn az evező férfiak ijesztgetve oly fordulatokat tesznek a csónakokkal, melyek látszólag folfordulással fenyegetnek. Az még csak hagyján, hogy a „Kossuth“ nevet viselő csónakon egy ismeretes magyarfaló uri ember himbálja magát a habok felett, hanem sokkal kedvesebbnek tetszik előttem az, hogy a „földiekkel játszó égi tünemény“ szerzője nevére keresztelt ladikon meglehetősen megtermett és megtelt férj s feleség játszik a földiekkel: egymással.

Csak aztán ez a vig élet magyar lenne, hogy örülhetne az ember az örülőkkel, de hát ha egy tisztességesebb külsejü polgártárssal beszédbe akarok ereszkedni, azt feleli az istenadta, hogy: „I kann nit ungris.“ Ha a Széchényi-szigetre megyek, hol már az előkelőbbek találkája van, magyar szót csak elvétve hallok, hiába kötötték össze e helyet a nagy Sséchényi nevével. — Ugy látszik, hogy még a magyar főváros várhat egy jó ideig, mig csakugyan megilleti ez az elnevezés. — Hiszen igaz! magyar vendégszeretetünk nem igen türi el az idegen nemzetiségek elleni zsörtölődést, de isten bocsássa meg bünömet, én már mégis csak azért imádkozom, hogy német atyánkfiai csakis mint idegenek élvezzék szives vendégszeretetünket.

— ó — e.

A délkeleti háboru.

A mi előre látható volt: csakugyan bekövetkezett. Szerbia kudarczot vallott a törökökkel szemben, olyan kudarczot, a minőt megérdemelt. Milán fejedelem végre belátta, hogy milyen rutul rászedték meggondolatlan tanácsadói, s ott hagyta a csatatért. Már Belgrádban van. A mily nagy zajjal hagyta el a háboru kezdetén székvárosát, ép oly csendben, leverten tért oda vissza.

Odahaza azonban ujabb harcz- és háborunak van kitéve. Ugyanis mig ő minden áron békét ohajt kieszközölni, miniszteriuma, melynek élén a fanatikus Ristics áll, ellenkezőleg folytatni akarja a háborut, vagy más szóval: végveszélybe dönteni a már is szerencsétlenné lett kis Szerbiát. Hanem becsületére legyen mondva Milán fejedelemnek: most az egyszer erélyesen lépett fel. Midőn Ristics lemondását tudatá a fejedelemmel, a miért ez az ő akaratának, tudniillik a háboru tovább folytatásának, engedni nem akart, Milán azt felelte neki: „Ön maradni fog; — ha megfőzte a fekete levest, egye is meg!“ Ristics ezek szerint már csak ideiglenesen maradna kormányon, s egy ujabb miniszterium alkotása már is tervben van. Legujabb hirek arról beszelnek ugyan, hogy Milán ingadozóvá lett volna később, s engedve a harczias áramlatoknak, ujból vissza indul a hadsereghez.

Megfoghatatlan, hogy még most is akadnak a szerbek közt olyanok, kik a háboru folytatása mellett buzgólkodnak. A harcz még mindig foly, hanem az nem egyéb, mint a szerb katonaság végső erőlködése. Nem arra törekesznek már, hogy diadalokat arassanak: beérik azzal, ha mentől kevesebb veszteséggel futhatnak meg az ellenség előtt.

Bár a törökök folytonosan győznek, de azért nem engedik magukat győzelmi mámoruk által elragadtatni, sőt a nagyvezér késznek nyilatkozott a békealkudozásokra. Az a „barbar“-nak nevezett török mégis csak tud néha nemes is lenni.

Apróságok.

Az állatok érdekében.

A meleg időszakban sokat szenvednek házi állataink a legyektől, kivált a lovak és juhok, és az előbbiek gyakran meg is bokrosodnak ez alkalmatlan, tolakodó vendégektől. Egy angol gazdasági egylet legegyszerübb szerül ajánlja, hogy az álllatok bőrét és leginkább a farkát és orrlyukaikat erős diólevél-lében mosassuk meg. Ezen lé nem csak hogy távol tartja a legyeket, hanem még a tojásokat is elpusztitja, melyeket a tolakodó állatok a bőrre le szoktak rakni.

Selyem zsebkendőket

igen szépen orosz theában lehet kimosni, ez után pálinkában kiöblitve, melyben egy kis czukrot olvasztottunk fel, és nedvesen kitéglázva, olyanok lesznek, akár az ujak. Erős korpalében mosva is szépek maradnak a különben kényes selyemzsebkendők.

Szép kárfiolt nevelhetni,

ha őszszel egy darab földet mélyen felásatunk, azt télen át pihenni hagyjuk, s május elején a kárfiol-magot, melyet ágyba elvetünk, esténkint szalma-gyékénynyel betakarjuk. Ha a plánta már három-négy hüvelnyire megnőtt, akkor az őszszel felásott, megpihent földet szép rendbe kell hozni, simára elgereblyézni és a földbe másfél lábnyi, sárgarépa formáju, a végén hegyesre nyesett fával, két lábnyi távolságban egymástól lyukat csinálunk. E lyukakat azonnal vizzel kell teli önteni és ezt még aznap háromszor ismételni, este pedig annyi juhtrágyát kell belétenni a lyukakba, hogy csak a plánta elültetésére maradjon egy kis hely. E plántát aztán másnap reggel vigyázva kiszedvén a melegágyból, egy kis földdel a lyukakba kell ültetni és bőven megöntözni, A mint a föld megszárad, azonnal adjunk nekik ujból vizet. A mint a plánta megfogamzott és már terjeszkedni kezd, a földet vigyázva fel kell hantolni, ha pedig virágzásnak indul, akkor a belső levelek közül néhányat meg kell görbiteni és a virágra boritani. A kárfiol szereti a bő öntözést, és azért ne is sajnáljuk azt tőle, ha szép eredményt ohajtunk.

Mit tartanak a nőkről?

Staël asszony: A szerelem a nők életében egész történelem, a férfiakéban pedig csak egy esemény.

Rousseau: A férfiak jobban tudnak az emberi szivről bölcselkedni, de a nők jobban tudnak abban olvasni.

Duclos: Nagy és ritka szivbeli áldozatokra csak nők képesek. A szerelemben majd minden édes pilanatot nekik köszönhetünk, sőt a barátságban is, kivált pedig akkor, ha ez a szerelem után jő.

Leniesle: A nők legtöbb hibáinak mi, férfiak vagyunk okozói, visszont jó tulajdonságainkat többnyire általuk nyerjük.

Karr Alfonz: Ha azt mondjátok a nőnek, hogy indulatos, önfejü, könnyelmü, szeszélyes, — de hozzá teszitek, hogy szép: biztosak lehettek róla, hogy mindig szivesen fog reátok gondolni; — de ha azt mondjátok neki, hogy jó, szende, erényes és okos, — de fájdalom, rút: akkor egész életetekben nem számithattok bocsánatára.

Stern Dániel: A nő oly elragadó bübájjal van megáldva, hogy pusztán jelenléte is jótékony hatással van.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége a budai ének- és zeneakadémia számára magánpéztárából ujolag 50 frtot adományozott. — Gróf Zichy Pálné a mütörténelmi kiállitás jövedelméből ezerötszáz forintot adott át b. Bedekovics miniszternek a horvát-slavon vizkárosultak számára. — Az Erdélyben elhunyt Pataky Miklós végrendeletet hagyott hátra, mely szerint neje, Agotha Anna halála után vagyonuk egy része 331 hold, épületekkel és kerttel, egy Mező-Madarason állitandó elemi fiu- és leányiskola alapjára marad. — A Kossuth emlékre tett hagyatékáról már a mult héten szóltunk.

⁂ (*Rózsás napló.*) Egerben a mult szombaton dr. Fekete Károly oltárhoz vezette Zsasskovszky Mária urhölgyet. — Ujváry Béla székelyudvarhelyi tanár nőül vette Pál Amália kisasszonyt. — Kunfélegyházán e hó 9-dikén két testvér esküvője volt: Holló Józsefé Bajzak Róza kisasszonynyal s a Holló Rózsáé Bódogh János szegedi távirdai tiszttel.— Páczinban e hó 10-dikén ment végbe gróf Forgách László ekövője báró Sennyey Elzával, báró Sennyei Lajos volt országos képviselő kedves leányával. — Toldy Ilona kisasszonyt, elhunyt Toldy Ferenczünk egyik kedves leányát,mult vasárnap jegyezte el Váczott Donhoffer Gyula, orosházi vasuti állomásfőnök. — Nagyváradon e napokban volt Miskolczy Barna gyulai közjegyző és Némethy Erzsike kisasszony esküvője. — Szaiff Péter pénzügyi miniszteri számtiszt, eljegyezte Eisen Malvin kisasszonyt Budán.

⁂ (*Az országos nöképző-egylet*) e hó 13-dikán tartotta rendes havi gyülését, Veres Pálné urnő elnöklete alatt és az ez alkalommal hozott határozatok közül a következőket emlithetjük föl: Az egylet tanintézetében a beirások e hó 25-dikén kezdődnek, a fölvételi vizsgák szeptemberhó 7-dikén és 8-dikán tartatnak meg, a rendes előadások végre szeptemberhó 9-dikén kezdődnek, az intézet helyiségében, mely e hó 1-seje óta a zöldfa-utcza 38-dik számu házában van, és ugy a tantermek, valamint a lakosztályokra nézve kitünőnek mondható. Az uj tanévre, ugy bennlakás, valamint teljes ellátás és tanittatásra nézve dijmentes növendékekül a következőket fogadta be az egylet: Ujváry Kamilla, Jarossy Bóra, Ráday Margit, Hájmán Czezarin, Mikely Ilona; kisebb nagyobb kedvezményekben részesültek: Dienes Janka, Máriássy Sarolta, Szajler Izabella, Szajler Leóna, Fromm Anna, Justh Irén, Szranyoczky Nelli, Soós Gizella. Tandijmentességben huszonnégyen és végre a tandij és bent-étkezés kedvezményében hárman részesültek. Látni való tehát, hogy az egylet a mellett hogy a legkitünőbb nőneveldék egyikét diszes virágzásban tarja fenn, még a jótékonyságot is oly nagy terjedelem gyakorolja, a mi szintén párját ritkitja. Az elnök jelentése szerint Budapest város tanácsa 200 frtot utalványozott az egylet céljainak előmozditására, melyért a választmány ugy a maga, mint a nevelés érdekében, leghálásabb köszönetét nyilvánitá. Végül uj tagokul bejelentettek, alapitókul: Radvánszky Károlyné, ki alapitványát, 100 frtot, be is fizette az egylet pénztárába; igazgató tagokul: Nagy Sámuelné, Nagy Ignáczné, özvegy Sréter Lászlóné, Gál Kristófné; rendes tagul: Gelléry Mór ur, az „Alföldi iparlap“ szerkesztője. Az ülés többi tárgyai mind előintézkedések voltak arra nézve, hogy az egylet leánynevelő-intézete az uj tanévben még növejle érdemeinek számát a hazai nőnevelés terén.

⁂ (*Az országos magyar gazdaszony egyesület*) 10 év előtt nyitotta meg árvaleány-házát és leánynevelő intézetét. Ez óta nagy buzgalommal törekedett kitüzött célját megvalósitani, mely a szegény árva leányok nevelésében áll. Az egylet a négy osztályu elemi iskolát polgári iskolai tanfolyammal toldatta meg, melynek első osztálya mult évben nyilt meg, második osztálya pedig az idén nyilik meg, Az elemi iskolai tanfolyamra s benlakásra 250 forint, a polgári iskolai tanfolyamra 300 frt tartásdijjal vétetnek fel a növendékek. Szülék és gyámok kivánságára rendkivüli tárgyakban (zene, idegen nyelvek) külön dij mellett, szintén nyerhetnek oktatást a növendékek. A tanév szeptemberhó 15-dikén, a beiratás augusztushó 20-dikán veszi kezdetét.

⁂ (*Az östörténelmi albumból,*) melyet a kongresszus alkalmából adnak ki, már két kötet elkészült. A fénynyomatokat Beszédes esztergami fényképész készitette hozzá, még pedig igen sikeresen. Az album három kötetre fog terjedni, mindegyikben tizenkét tábla lesz, összesen nyolczszáz mütárgy képével. A franczia szöveget Dr. Hampel József irja hozzá.

⁂ (*József nádor emlékünnepe.*) A fővárosi hatóság ünnepélyrendező bizottsága ülést tartott e napokban, melyen a boldogult nádor szár éves születés napjának szeptemberhó 4-dikén tartandó megünneplésére történt megállapodás. — E gyülésen mindenek előtt Ráth polgármester ur tett jelentést a király válaszáról, melyet Bécsben az őt meghivó küldöttségnek adott, s mely szerint ő Felsége ez ünnepélyen, sajnálatára, nem igen vehet részt, el levén épen akkor foglalva katonai hadgyakorlatokkal. A királyt ez ünnepélyen hihetőleg Jóssef főherczeg fogja képviselni. A belga királynőhez, valamint az osztrák főherczegekhez külön meghivó fog intéztetni. A Józseftér és a Gizella-tér közelében levő házak tulajdonosaihoz felszólitást intéznek, hogy házaik illő feldiszitéséről gondoskodjanak, minthogy az ünnepélyes menet e téreken vonul be. A 60 tagból álló zenekar vezetesére Erkel Ferenczet kérik fel. — A városligeti pávasziget ez ünnepély idejétől kezdve „Nádorszigetnek“ fog neveztetni.

⁂ (*Az ó-budai zugiskoláknak,*) a főváros ezen mételyeinek végét vetette Bója Gergely budapesti tanfelügyelő. Ugyanis e buzgó férfiu egy kisdedovodát segitett létre hozni. Bója Gergely ezen érdemének felemlitése alkalmával el nem mulaszthatjuk elismerésünk nyilvánitását, mert e ténye által ujabb bizonyitékát adta annak, hogy a népnevelesi ügynek egyik legbuzgóbb előmozditója.

⁂ (*A főváros utczáin*) ez idő szerint nagy számu vidékiek fordulnak meg, kiknek nagy része a szegedi kiállitásra igyekszik, s fővárosunkban csak pihenőt tart, ha ugyan pihenésnek nevezhető az, hogy a nevezetesebb látnivalókat siet ittléte alatt megszemlélni. Eddig főkép az állatkert örvendett e vidékiek látogatásának, hol a legujabban közszemlére bocsátott oroszlánok nagy vonzó hatással vannak a közönségre. Leginkább egy husz-harmincz tagból álló vidéki társaság vonta magára a közfigyelmet. A társaság tagjai kalapjukon vörös tollat, keblükön lantot viselnek. Ezek losonczi dalárok, kik, mint önérzetes hangon elmondják, nemcsak rikitó jelvényükkel, hanem dalaikkal is ki akarnak tünni a szegedi dalárversenyen.

⁂ (*A nemzeti muzeumnak*) közelébb érdekes tárgyakat küldött Sarkady Károly Braziliában, Parában lakó hazánfia. Igy a többi közt három ládában különböző állatokat, néprajzi tárgyakat, nagy értékü lepkegyüjteményt, ezenkivül bogarakat, egy kosár csigát, 50 darab madarat a Napó folyóról, és két vizi madarat az Amazon folyóról, sőt néhány majmot is, melyekkel eddig muzeumunk nem birt.

⁂ (*Toldy-emléktábla.*) A budai Toldy Ferencz-utcza 711-dik számu háznál mult heti pénteken délelelőtt tizenegy órakor ment végbe az emléktábla lelepzése. Az ünnepélyen számosan voltak jelen a kerületbeli hivatalnokok, tanácsnokok, épitészeti képviselők közül,ezenkivül igen szép számmal jelentek meg a nézők is. A tábla karrarai márványból van faragva, ebben vésett koszoruba van foglalva a felirat, mely elmondja, hogy ezen emléktáblát Budapest főváros hatósága a magyar irodalom-történet megalapitója, Toldy Ferencznek emeltette, ki e házban született 1808. augusztus 10-dikén.

⁂ (*Nyáry Pál*) emlékének leleplezésére sokan mennek a fővárosból Nyáregyházára; ez ut ötnegyed-órát vesz igénybe Pilisig, az utolsó állomásig; Pestről reggelenkint két vonat indul oda, 7 és 8 órakor, este pedig onnan szintén két vonat jön, ugymint hat és félhét órakor.

⁂ (*Elkésett kitüntetés.*) A hivatalos lap közlé, hogy Dióssy Pál abaujmegyei rendőrkapitánynak szolgálatai elismeréseül arany érdemkereszt adományoztatik. Azonban mily fonákul bánt vele a sors! Nem örülhetett már a derék rendőrkapitány e kitüntetésnek, mert kitüntetésével egyidejüleg a ránki fürdőben hirtelen meghalt.

⁂ (*A nemzeti szinház*) csarnoka ujból megnyilt a muzsa számára. Csütörtökön, ő Felsége, a király születése napjának megünneplésére, volt az első előadás a nézőtér teljes kivilágitása mellett, s ez alkalommal az „Afrikai nő“ került szinre, melyet több, eddig kihagyott részlet felvételével és uj szereposztással adtak, s melyben Vasco de Gama szerepét Hajós éneklé. Hajós azalatt, mig tőlünk távol volt, előkelő szinpadokon énekelt, s ha távolléte sajnos volt is mi ránk nézve, de előnyös ő reá nézve, mert azalatt nemcsak rokonszenves hangja nyert simaság és egyenletességben, hanem előadási modorában is sokat haladt. Mostan nem csak szépen énekel, hanem mélyebb drámai kifejezést s egyuttal magyarázatot is ad játékának. A közönség régi kedvenczét nagy rokonszenvvel fogadta, mit bizonyit az, hogy minden felvonás után többszörösen kihitta. Különös tetszést a negyedik felvonás kettősével aratott. — Tannerné, ki Selikát, Nádayné, ki Inezt, Láng, ki Neluscot éneklé, szintén nagy tetszésben részesültek. Ez előadás általán véve igen szép kezdete volt az uj szinházi idénynek s méltó azon ünnepélyhez, melynek alkalmából ez előadás diszessé tétetett.

⁂ (*A népszinházban*) e héten a „Falu roszsza,“ a “Csikós“ „Angot asszony leánya“ s csütörtökön a „Nagyapó“ került szinre. — Mint e czimsorozatból látható: elég érdekes volt e hét. Itt különösen a „Nagyapó“ előadásáról szólunk, mely diszelőadás volt ő Felsége a király születésnapja alkalmára. Tihanyi játszta a nagyapót, s elmondhatjuk, hogy sok jóakarattal. Gyula szerepében Szabó Bandi, a mendikánsében pedig Solymossy, továbbá Vidmár Erzsi mint Zsuzsi szintén tetszettek; Előry a hazug Esztarit nagy derültség között adta. Általában elmondható ez előadásról, hogy elég szépen sikerült. De hát az nagyon is természetes, hiszen a mi közönségünknél a jó népszinmü soha sem maradhat hatás nélkül, mihelyt a szereplők csak egy kis igyekezetet tanusitanak, mig az oly franczia férczelményekben, milyeneket a népszinház ottan-ottan feltalál a közönségnek, hasztalan minden erőlködés: sikert soha sem fognak arathatni. — Erről meggyőződhetett már a népszinház igazgatósága annyi számtalanszor, s különösen pedig e héten, mert a népszinmüvek, melyeket szinre hozatott, kivétel nélkül tetszésre találtak a közönségnél.

⁂ (*A budai szinkörben*) a régi nótát fujják. Temesváry nagyon meglehet szorulva, hogy mindig ujabb és ujabb „fogásokhoz“ nyul. E héten az ő ujdonsága „Utazás az ördögárok alatt a budai szinkörbe“ czimü bohózatféle volt, melylyel nem tudni, hogy melyik lángelme ajándékozta meg ismét a magyar Thalia budai templomát. Hétköznapi história az egész, melyben csak a karzati közönség talált megtapsolni valót, mig az értelmesebb nézőt bizony legfölebb szánakozó mosolyra derité.

⁂ (*Irodalom.*) A természettudományi közlöny augusztusi füzete megjelent. Czikkei: „A rét zenevilágából“ Herman Ottótól; „A hulló csillagok megfigyeléséről“ Kurländer Ignácztól, „A virágdivat és a divatvirágok“ Müller K. után. — „Szeged város története“ czimü munkára hirdet előfizetést Varga Ferencz gyoroki plebános. — A statistikai kongresszus napiközlönyének főszerkesztője Gregus Ágost lesz; szerkesztőtársak Duka Marcel és Schwiedland Frigyes. A napiközlöny franczia nyelven jelen meg.

⁂ (*Vegyesek.*) Báró Simonyi Lajos miniszterségee hó végén csakugyan véget ér. Majd megtudja a világ, milyen volt báró Simonyi Lajos a miniszter, a hazafi, a gavallér báró, és — az ember; csak a jobb időket kell erre bevárni. — Munkácsy Mihály „Busuló Juhásza“ eladás végett van kiállitva Metzger Emil könyvárusnál, a nemzeti szinház bérházában. — A nemzeti szinháznak egy hónapig lesz vendége Hajós. — A fővámház hivatalnokaiból azokat, kik nem tudtak magyarul megtanulni, Zenggbe helyezték át. — Erkel Ferencz már csaknem egészen elkészité „Névtelen hősök“ czimü dalmüvét s őszszel beadja a szinháznak. Szövegét az elhunyt Tóth Ede irta. — A vakok intézetének vagyona 1872. októbertől 1875végeig 26,334 frttal gyarapodott. — Hentaller-Batta Szilárda a kerepesiuti Kölberházban nevelőnőket és társalkodónőket elhelyező intézetet nyitott. — Egy orosz betegápoló csapat utazott ismét keresztül fővárosunkon e napokban. A csapat 16 férfi és 17 nőből állott. — A lefolyt héten a fővárosban született 271 gyermek, elhalt 299 személy. Az ujszülöttek közt volt 143 fiu, 128 leány. A halottak közt volt 164 férfi, 135 nő, egy éven aluli gyermek 147.

⁂ (*Halálozások.*) Mihályiban mult vasárnap temették el az 53 éves korában elhunyt Füzy Vincze soproni törvényszéki birót. — Elhunytak továbbá: Ó-Tordán Foith Károly, nyugalmazott sóbányanagynak Bertha leánya, 20 éves korában.

— Konek Gizella, dr. Konek Sándor egyetemi tanár egyik kedves leánya 18, éves korában. — Göröcskey György, veszprémmegye volt első alispánja 61, éves korában. — Mikocsevics József, kevermesi esperes-plébános, 72 éves korában. — Dr. Günther Antal, a „Pesti Napló“ belmunkatársának fiatal, kedves neje, 27 éves korában. — Horváth Gyula sz. kereszturi ének és zenetanár.

Divattudósitás.

Közönséges halandók a naptárból nézik az előre haladt idő változatait, a divattudósító, vagyis divattudósitónő azonban egészen más csillagzatok után itéli meg az idények rövidségét, vagy hosszaságát. Egy-egy látogatása valamely divatüzletbe legjobban meg fogja neki mondani, készülnek-e valami kedélyes tánczvigalomra, van-e kilátás nagyuri menyegzőre, soká maradnak-e még fürdőn, — egy szóval itt van az igazi naptár, az igazi időmutató.

És ezen uton járva, és kilesve az elkészült, készülendő és megrendelt ruhákat és felöltőket, azon tapasztalatra jutottunk, hogy még jó ideig fog tartani a nyári időszak, mert nem egy szép ruha lett utána küldve fürdőhelyekre, jószágokra, és ezek közül néhány öltözék a róla való megemlékezést is megérdemli.

Bizonyos fényes alkalomra készült egy nehéz faille-ruha, hosszu, gazdag uszálylyal és felette gazdag fodor és crêmeszinü selyemrojt diszitéssel. Tünique helyett két écharpe volt a szoknyára hátra kötve, mindegyik tiz méternyi szélességü, és szintén crêmeszinü failleből, de e két écharpe, mely hátul nagy csokrokba végződött, valódi remekmüve volt a selyem himzésnek: a legtarkább virágokkal összeállitott füzér volt reá himezve, zöld és barnás levelek, indák, pipacsok, buzavirágok, érett és zöld kalászok, lepkék, paranyi madárkák, hogy szinte káprázott belé a szem. A kivágott derékat is ilyen tarka füzér futotta körül, sokkal keskenyebb mintázatban, valamint a rövidke ujjakat.

Egy másik előkelő urhölgy kék selyemruhát készittetett magának, sárgás átlátszó puha selyemszövetből való diszitéssel és tünique-kel, mely gazdagon volt diszitve igen hiven utánzott zabkalászokkal, és mert e ruha nappali használatra van szánva, a hozzá való kék kalap is tele van lengő zabbal, sőt még a kék napernyő is.

A napernyőknél a legujabb divat azt követeli, hogy a hölgy neve belé legyen himezve, sőt nem csak a napernyőre alkalmazzák a kezdőbetüket, hanem nyakékekre is, ugymint keresztekre, medaillonokra, karpereczekre, kézelőgombokra, sőt a nyakkendőket összetartó nagy tűk is némikép kis felvilágositást adnak legalább a kezdőbetükre nézve.

Kalapok diszitéséül jelenleg, kivált fürdőhelyeken, nagyon viselik az élő virágokat, és ezek között leginkább a rózsát és pelargóniát. Igaz, hogy csak néhány óráig tartó disz, és minden nap ujjal kell felcserélni, de szép, illatos és — divatos, szabad-e aztán kifogást tenni ellene?

És most nézzük mai mellékletünket, a pánczélos derék szabását. Nem igen szükséges ott a leirás, a hol a szabás világos és jó: hisz az első szám az előrészt, a második a hátrészt, a harmadik pedig az oldalrészt jelöli. E derék ujjak nélkül is készülhet, más szinü ruhához fekete vagy bármilyen szinü selyemből, cashemirből stb.

Szótalány.

V. Blaskó Máriától.

Hat betüből áll egészem,
Könyedén megfejtheted,
Ha az alább mondandókra
Forditsz egy kis figyelmet.

Első tagom az agyagnak
Kemény testü testvére;
A hány hegy van ősidőktől,
Böven termi kedvére.
Azért mégis uri módon
Van közte rang-fokozat,
A nemes fényben pompázik,
S a tömeggel port nyalat.

Másodikom szintén hegyben
Terem, de nem mindenütt,
Mert néhol fa ivadéka,
S mint a pokol, ugy befüt;
Mégis hir és dicsősége
Heted-hét országra szól;
Mert kocsik, hajók s malmoknál
Százezer lovat pótol.

Forditsd meg csak utósómat
És foszd meg kis ékétől,
Olyan szót kapsz, a mitől az
Ember majd megsüketül.
S megforditva, de ékitve,
A végét ha elveted,
Olyan szót kapsz, mely a földön
Jórészt sükerre vezet.

Egészemet megtalálod
Mindenütt, hol vasut jár,
S azon tul is világszerte,
Hol nagy számmal van a gyár.
Sőt ujabban a házakban
Nyilott már számára ut.
És pedig ugy, hogy telente
Szépen a kályhába bujt.

Megfejtési határidő: szeptemberhó 16-dika.

A f. é. 30-dik számban közlött rejtveny értelme:

Szerelem.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Bátori Sigray Istvánné, Jánossy Lajosné, Sziklay Matild, Mózesy Anna, Csiszár Vilma, Fet Szerbák Ilona, Ferencsevics Teréz, Koch Anna, Kovács Morvay Julia, Nagy Julia, Csokány Teréz, Mátyás Gizella, Biró Klára, Knau Antalné, Bajza Karolin, Mandits Erzsébet, Oberhoffer Luiza, Németh Sándor, Györffy Karolin, Thuróczy Kálmánné, Sándor Luiza, Székely Berta, Gedeon Gáspárné, Durneisz Irma, Tamásy Róza. Molnár Károlyné, Tóth Kiss Lina, Máriássy Clemmi, Móor Zsófia, Várady Gabriella, Pintér Gyuláné, Szüts Irén, Erdey Margit, Matolcsy Ida és Jolán, Faragó Milka, Pásztor Irma és Juliska, Varga Mariska, Herczeg Jolán, Ördögh Mihályné, Kuncz Emilia, Lángh Ella, Császár Lázárné, Okolicsányi Luiza és Mariska, Vörös Róza, Szunyogh Mariska, Ferenczy Nagy Klára.

A 28- és 29dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Kosinszky Eliza, Vass Flóra, Morvay Irén és Paula, Balogh Sándorné, Thuróczy Klementin, Vargha Róza, Timár Kornélné, Auszterweil Jozefin.

Tartalom.

A szegény asszony lánya, Bodon Józseftől. — Van még . . . Ábrányi Emiltől. — Bazárok és bazárélet. — Fanny, Bolgár Bélától. — „Gáspár Imre válogatott költeményei.“ — Egy hét története. — A délkeleti háboru. — Apróságok. — Budapesti hirvivő. — Gazdasszonyoknak. — Divattudósitás. — Szótalány. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Pánczélos derék szabása.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.)

most e szinházban. A szinház sajátságos berendezésere nézve megemlitjük, hogy a nézőtéren az előadás alatt teljes sötétség uralkolkodik, ugy, hogy szomszédját sem láthatja az ember. Ez nem rosz rendelkezés arra nézve, hogy a néző figyelme egyes-egyedül az előádásra irányoztassék; szemüvegezés, toilette-fitogtatás itt lehetetlen. Mult szombaton délután Vilmos császár fogadtatása nagyszerü ünnepély volt. Minden ház fellobogózva, az utczák tele néppel. Ott voltak a császár üdvözlésére a weimari nagyherczeg, a hatóság fejei, Wagner, a nap hőse, a szinház igazgató tanácsa, müvészek, a zenekar, élén Richter János karnagygyal. A császár azonnal Wagnerhez sietett, ki mélyen megindulva köszönte meg a látogatás kitüntetését, mire a császár mosolyogva kivánt neki szerencsét. A vasárnapi „Rheingold" előadás kitünően sikerült s féltiz óráig tartott. Előadás közben sok volt a taps s végül Wagnert kihivták.

(*Külföldi vegyesek.*) Rudolf koronaherczeg e hó 11-dikén meglátogatta egyik nevelőjét, Mayer kanonokot, hogy azt mint tanárát neve napján személyesen üdvözölje. — Antonelli bibornok, a jezsuiták fő támasza, betegen fekszik. — Aschleswig-holsteini háboruban elesetteknek emléket állitanak ez évi szeptemberhó 2-dikán. A szobor Calandrelli tanár terve után készült. — Gutzkow Károly uj regényt fejezett be „Die neuen Lerapionsbrüder" czimmel. — Frankl József hires történelmi festő, julius 15-dikén Hamschire-ben meghalt. — Jules Janin neje e hó 7-dikén hosszas szenvedés után elhunyt Párisban. — Prágában Elsnitz Ferencz fiatal kereskedőt, ki kedvesét megcsókolván, e közben annak nyakát borotvával átmetszette, a törvényszék kötélhalálra itélte.

Megbizások tára.

Soroksárra N. Sz. I. urnőnek: Tökéletesen rendben van.

Kecskemétre B. S. urnőnek: El van intézve.

Bánfi-Hunyadra B. P. urhölgynek: Magánlevélben feleltem.

Lázira R. M, urnőnek: Várom szives válaszát.

Kalocsára F. I. urnőnek: Fogadja őszinte szerencsekivánatomat.

Szász-Régenbe Sz. M. urnőnek: Pontosan vettem.

Veszprémbe H. J. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Kassára Ny. L. urnőnek: Postára van adva.

Székesfehérvárra O. A. urhölgynek: Becses küldeményét vettem, de még eddig nem küldte be a könyvárus.

Kottoriba R. T. urhölgynek: 2 frt a mellékletek dija. A lap előfizetése decz. végeig ki van fizetve.

H. Szoboszlóra Ch. Zs. urhölgynek: Az illető egyenesen H. Szoboszlóra küldte a csomagot.

Szepsire H. I. urnőnek: Magánlevelet irtam.

M. Láposra Sz. D. urnőnek: Csak egyszer volt e félévre előfizetve. Julius 1-sején vettem kezemhez a 6 frtot.

Márfára F. M. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

Szalontára B. I. urnőnek: Rendelkezzék a fölösleg beküldött 5 frttal. A lap eddig Illyére ment.

D. Radványba J. L. urnőnek: Ára 3 frt 50 kr, a finomabb pedig 4 frt 50 kr.

„Anyád sirjánál." A lábai roszak, tudniillik a mértékbeliek.

„Kerüld a nőt." És ezt a verset én közöljem? És ilyen gondolkodás mellett hogy lehetne jó?

„A falu rózsája." Egész másféle kidolgozást igényel a népies tárgy, ugy az alakfestés, mint a leirásokra nézve. Azért inkább társadalmi tárgygyal tegyen kisérletet. Ajánlatát pedig szivesen veszem.

„Csilla." Vettem és köszönöm a szives megemlékezést.

„Viszhang." Az elmélkedés, ha még oly szép is, nem a szivben, hanem a fejben terem, és azért gondolatnak lehet szép, de nem költészet.

„Megfoghatatlan" stb. Örömmel vettem, és az illetőnek is irtam már.

Tisztelt olvasóinkhoz.

Egy kinos kötelesség áll előttem. Ugy érzem magam, mint kinek mérges sebe van, a mit égetni kell. Borzadok tőle, de meg kell lenni, meg kell tenni, az önfenntartás kényszerit rá.

Még 1875-ről vannak azelőtti előfizetőink, kik annak idején meghozatták magoknak a könyveket, mi előfizetési felhivásaink értelmében: kötelezettségszerüleg megküldtük azokat nekik, és azután ők sem a lap, sem a könyvek diját nem küldték meg. Föl lettek rá szólitva négyszer is magánlevélben, udvariasan, illedelmesen, majd komolyan, figyelmeztetve a kárra, mit ezáltal oly irodalmi vállalatnak tesznek, mely nem üzérkedő vállalat, mert összes jövedelmét jó könyvek terjesztésére forditja; figyelmeztetve a becsületre, melyen e vállalat alapul, megküldvén a könyveket az első részlet beküldésére; figyelmeztetve azon körülményre, hogy a kit ilykép megkárositanak, az egy nő, a ki hosszu évek során önzetlenül fáradoz a hazai közmüvelődés terén; figyelmeztetve, hogy ők, mint nők, ne mocskolják be a nő nevet néhány forint miatt, — mind hiába! Mondom, négyszer lettek másfél év alatt magánlevélben felkérve, felhiva, megsürgetve, megintve, és hiába!

E hó elején ujra felszólitottam őket — ötödször! — egyenkint, azon figyelmeztetéssel, hogy ha e hó végeig be nem küldik tartozásukat, nyilvánosan, e lap utján, fognak arra név szerint felszólittatni, és — kevés kivétellel — szintén eredménytelenül.

Ha csak néhány forintról volna szó, nyugodtan eltürném, de — a mint azt nekik kimutattam — százakra mennek e tartozások, a mit pedig mai nap nem lehet, és a közerkölcsiség tekintetéből, nem szabad elviselni.

Felszólalunk tehát most előleg, hogy tudomására jusson az illetőknek. A mint e hó elején magánlevélben megirtuk nekik, e hó végeig várunk, tovább nem lehet. Senki sem mondhatja, hogy nem voltunk elegendő béketüréssel, sem pedig azt, hogy nem voltunk kénytelenek a legvégsőre. Melyik becsületes ember fosztatja ki most magát 3—400 frttól?

Azért tehát legyenek készen az illetők, hogyha e hó végeig tartozásukat, — ujra mondjuk, régi, nem idei hátralékok ezek — le nem róják, nyilvánosan fognak arra felszólittatni.

Hogyan kimélnők mi azokat, a kik sem minket, sem magukat nem kimélik! Névszerint fogjuk tehát felszólitani őket, és pedig annyiszor és addig, mig le nem róják tartozásukat.

Még csak annyit jegyzünk tehát meg e részben, hogy ezen előleges nyilatkozatunkat is egyenkint megküldtük nekik. Ha keresik a botrányt, legyen nekik kivánságuk szerint. Isten látja lelkemet, nehéz szivvel teszem, de ha nem lehet máskép!

Budapest augusztushó 15-dikén 1876. A kiadó-hivatal.

Török József gyógyszertára, király-utcza 7. sz.

SALICYLSAV-KÉSZITMÉNYEK,

pipere-czikkek.

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Grácban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemü belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve. Anticeptikus hatása különösen kiválik;

megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is

Salicyl-toilette-szappan	darabja ára	50 kr.
Salicyl-toilette-viz	„ „	70 „
Salicyl-fogpor	„ „	50 „
Salicyl-fogpép	„ „	60 „
Salicyl-szájviz	„ „	60 „
Salicyl-hajkenőcs	„ „	50 „
Salicyl-bintőpor (lábak izzadása ellen)	„ „	50 „

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 7. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ara 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán es szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után. nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 7. szám.

Angol és franczia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt, Jokey-Club 2 frt. Huile philocome de la societé hygiénique 1 frt 50 kr. Eau Athenienne 1 frt 50 kr. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Farina 1 frt, kisebb üveg 60 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 kr. Savonde Thridace Violettől Párisban 1 frt. Illatos szájgyöngyök (cachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice du Dr. Henocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott,

egyetemes emésztő-por Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve. Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-, görvény, guga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges és köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyászatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Pesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.

Főszállitohely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Dr. Kallmann **hajfestő szere**

vegyész és elsőrendü gyógyszerész Párisban. Erősiti a hajat és szakált, **s annak azon pillanatban a legszebb természetes árnyalatokat kölcsönzi bekenesre**, minden mosás vagy előkészület nélkül. Egy skatulya fekete szinü 5 frt, barna szinü 4 frt.

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány perez alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő-, olajos festek-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmében, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztyüben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

A világhirü **keleti viz**

Dr. Walkertől Londonban biztos fájdalom-oszlató, enyhitő és erősitő gyógyszer a **köszvény, csúz, görcs, fej- és idegfájdalmak, gyöngeségek** stb ellen. A hatás már az első üveg használata után mutatkozik. A használat külsőleges. Ára 1 frt. 20 kr.

Fogfájások, bármily nemüek, egy pillanat alatt és biztosan eltávolittatnak az **indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és szájtisztitó szer.**

Kapható TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál Pesten, király-utcza 7-dik szám

Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

Féreg irtó szer.

mindennemü férgek irtására, 50 és 25 kros szelenczékben.

Budapesten Török József gyógyszerésznél, király-utcza 7. sz.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs. kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős rejü 2 frt 10 kr.**

Hufeland hirneves orvos mondja orvostani müveiben: „Két betegség van, melyek ellen az orvosi tudomány hasztalan látszik keresni erőteljes gyógyszereket; ezek **fejköszvény** és a **podagra**; e gyógyszer a fentebbi köszv.-vászon használata által fölfödöztetett.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr Póstán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvárt:** Wolf gysznél. **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesvárou.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz — **Szekes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brassó:** Fabik gysz **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél után a szakorvos **Dr. Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Tanodába járó ifjakat

vagy bármily kisebb koru gyermekeket, vagy **árvákat** elfogadok magam s müvelt lelkü nőm gondviselése alá, ki velem együtt egész életét a magán házi, családi nevelés terén tölté; — a **legkedvezőbb feltételek** mellett.

Továbbá biztositom a szülőket; miszerint növendékeim.

egy év alatt

a francia nyelvet saját rendszerem nyomán született francia nevelőnő által tanitva, — kellőleg érteni és beszélni fogják.

Lakásom Budapest Józseftér 4. sz. első emelet

Görög Imre,
magán polgár s nevelő.

Grapka Mária,

ezelőtt Komáromi Bayer Luiza

Fröbel-gyermekkertje,

egyetem-utcza 5. sz. a. t. c. szülők figyelmébe ajánltatik. Ez intézetbe mindkét nembeli 3—7 éves gyermekek fogadtatnak fel nevelés végett; össze van kötve elemi iskolaval is, melynek tárgyaiból vizsgálatot lehet tenni és bizonyitványok is adatnak ki, a beiratások Augusztus 15-én veszik kezdetét.

35-dik szám. Augusztus 27-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
						óra perc	óra perc
Aug. 27	Vasárnap	A 12 Kal. Józs.	A 11 Gebhart	15 C 12 N. B. assz.	7 Jéz. fal. b.	5 13	6 48
28	Hétfő	Ágoston püspök	Ágoston	16 Dioméd	8	5 15	6 46
29	Kedd	János lefejezése	Sabina, M.	17 Miron	9	5 16	6 44
30	Szerda	Limai Róza	Róza	18 Flórus	10	5 18	6 42
31	Csütörtök	Rajmund hitv.	Paulina	19 Endre	11	5 19	6 41
Szept. 1	Péntek	Egyed apát	Egyed	20 Samu	12 Sára	5 20	6 39
2	Szombat	István, Kal.	Efraim, Jeno	21 Tádé	13 Sabb. Devorim	5 21	6 37

Vidéki tárcza.

Hidalmás 1876. augusztus 20-dikán. (*Eredeti levél.*) — Ünnepélyes előkészületek. — Társadalmi élet. — Tisztelt Szerkesztőnő! Kis helységünk nem rég igen csinos egyházat épittetett, melynek ünnepélyes felszentelésére most folynak az előkészületek, és pedig nagyban, mert — mint halljuk — mükedvelői szini előadás lesz az egyház javára, közebéd és zeneestély a püspök tiszteletére, sőt — minek a fiatalság legjobban örül — tánczmulatság is. E készülődések kissé megélénkitették társas-életünket, mely mostanában csakugyan a holt idényre emlékeztet, mind a mellett, hogy e jó nagy helység birósági székhely s igen sok uri családnak lakhelye. Az ünnepélyről részletesebben fogom tudósitani. r. l

Szeged ünnepélyeiről érkezett több rendbeli tudósitásainkat rövidre fogva, a következőkben adjuk: Augusztus 18-dikán esti 6 órakor vette kezdetét a dalünnepély. A dalcsarnokba az összes dalárdák zeneszóval vonultak be zászlóik alatt. A dalárversenyzés kitünően sikerült és a más nap kihirdetett itélet szerint a jutalmakat a következő dalárdák nyerték: az első dijat a kolozsvári dalkör, a másodikat a losonczi, a harmadikat az ungvári, a negyediket a hód-mező-vásárhelyi, az ötödiket a nagyváradi, a hatodikat pedig a zombori dalárda. E dijak mind szavazattöbbséggel itéltettek oda.

Az erre következett országos dalár-egyesület közgyülésén ez egyesület két évre ujabban egyhangulag megalakittatott, s miután a pécsi polgármester táviratilag meghivta 1878-dik évre az országos dalár-szövetséget, a közgyülés örömmel határozta el, hogy az 1878-diki dal-ünnepély Pécsett leend.

Következett a kegyelet ünnepélye: a Dugonics-szobor leleplezése. Ez ünnepély örök emlékében fog maradni az azon jelen volt, s körülbelől mintegy 20 ezernyi, minden rendü és rangu népnek. Délelőtt 10 órakor gyültek össze a városházánál a hivatalos testületek s fehérbe öltözött 40 leányka, koszorukkal. Innen harangzugás és zeneszó mellett indult el a menet a a reáliskola elé, hol a szobor felállitva van. Az ünnepélyt a több százra menő dalárok nyitották meg a Hymnus eléneklésével. Ez után Reizner János városi főjegyző alkalmi beszédét olvasta fel László másodjegyző ur, mire az összes harangok zugása és ágyudörgés mellett a szoborról lehullt a lepel, s a fehér-ruhás leánykák koszoruikat lerakták a szobor gránit-talapzatára. Ez után Szász Károly lépett az emelvényre, s ez alkalomra irt szép költeményét a jelenvoltak éljenzése közt felolvasta. Most a dalárda a Szózatot kezdte énekelni, melyhez nem sokára ezer és ezer hang csatlakozott a nép közül.

A második napi ünnepély hangversenye is igen szépen sikerült. Különös tetszést aratott Ravasz Ilona urhölgy zongorajátékával, Huber Jenő hegedüjével, és Nádayné a „Magyarok Istene“ czimü énekével, melyet az öreg Erkel müvészi zongorajátékkal kisért. Az egyes előadásokat perczekig tartó tapssal és éljenzéssel jutalmazták. — Vasárnap Simonyi Lajos miniszter megérkezvén, miután előzőleg a pécsi dalárda gyönyörü latin miséje mellett isteni tisztelet tartatott, a miniszter nagyszámu, diszes közönség kiséretében az iparkiállitási palotához ment, hol Dáni Ferencz főispán beszéde után a miniszter az 1876. évi iparkiállitást megnyitottnak nyilvánitá. A megnyitás után ezer és ezer ember látogatta a kiállitást. Délben a főispán az oda érkezett hirneves vendégek tiszteletére diszebédet adott, melyen számos lelkesitő pohár-köszöntés hangzott fel. Hasonlólag az iparos-körben is diszlakomát tartottak, mely szintén fényesen sikerült.

Nyáregyháza, azalatt mig Szegeden országos kiállitás van, szintén egy kegyeletes ünnepélynek: Nyáry Pál emlék-köve leleplezésének volt szinhelye. Számosan érkeztek a hála és kegyelet adóját leróvni a főváros és Pestmegye értelmisége közül, s képviselve volt ezen ünnepélyen Ugocsa, a Hajdukerület, Tolna és Komárom is. Tiz óra tájban gyült egybe a szép számu diszes közönség, s gyalog indult el a temető felé, mely Nyáregyházától jó negyedórányira, ákáczfák és szomorufüzek által beárnyékolt téren fekszik. Ennek kapujával szemben van felállitva Nyáry Pál emléke, mely négyszög alaku, hatalmas szikla-darabokból épült, rajta e felirattal: „Nyáry Pál 1806—1871“; a másik oldalán: „Pestmegye közönsége által emelve.“ Az emlék-kő gazdagon fel volt koszoruzva, s a mint a közönség a sirokon megállapodott, Dalmady Győző fellépett az emelvényre, s érzelmes hangon mondta el szivekig ható emlékbeszédét. Dalmady befejezvén beszédét, Ráth Károly budapesti főpolgármester vette át a szót, s hangsulyozta, hogy azon fájdalom-érzetben, mely Pest, Pilis, Solt és Kis-Kunmegyék közönségét nagy fiának, Nyáry Pálnak elveszitése miatt eltölti, Budapest főváros a legőszintébb, legbensőbb részvéttel osztozik. Ezen szintén rokonszenvesen fogadott beszéd fejezte be az ünnepélyt. Ezután a közönség kocsikra ült s a falu vendégszerető családainál kitünő fogadtatásban részesült. A pestmegyei vendégek a Manó családnál nyertek szivélyes ellátást, mig a fővárosi küldöttség s a sajtó képviselőit Fabinyi Teofil ur hivta meg. Este 6 órakor a fővárosiak egy része haza, más része pedig Szeged és Máramaros-sziget felé utazott tovább.

Máramaros-sziget néhány nap óta ünnepélyességek szinhelye. A magyar orvosok és természetvizsgálók tartják ott XIX. nagy gyülésüket. A gyülést e napokban mintegy négyszáz tag jelenlétében nyitották meg a templomban, mely ez

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

35. sz.
Aug. 27-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-
a műlap meghozatala félévi járatási
köteleztetést foglal magában
a lap irányában.

A szegény asszony lánya.

(Elbeszélés.)

Bodon Józseftől.

(Folytatás.)

— No mit suttogsz, mit titkolódol? — szólt Misi az asztal mellől, ki bizonyosan sejditett valamit, vagy legalább szeretett volna sejditeni. Ezalatt letette kezéből a csontot, melyen az éles apró fogak nyomai látszottak.

Az anya is kiváncsivá lett ama bizonyos valamire. Már tapintás után érezte, hogy pénz, de minemü pénz? Kinyitotta tenyerét s oda tartotta a világosság elé. Alig pillantotta meg a rajta fekvő fényes ércz-darabot, oly gyorsan kapta vissza kezét, hogy a pénz leesett a földre.

Misi talpon termett s felkapta.

— Tudjátok, hogy már én ilyet is láttam?

— Láthattál, — szólt a legnagyobb fiu.

— Láttam bizony, még pedig egész fatállal, de azért most sem tudom, mi lehet. Egyszer sokáig nézegettem én ezeket egy kirakat előtt. Az egyik fatálban mind csupa ilyen volt, a másikban meg ennél nagyobb és fehér s körül volt rakva czifra papirossal. Mig ott állottam, a boltos bele markolt az egyik fatálba s egy telisded-teli marokkal vett ki az ilyenből. Akkor azt hittem, enni való, de most látom, hogy kemény s nem lehetne megenni.

A gyerekek hangosan nevettek a Misi együgyü beszédjén, még anyjuk is mosolygott rajta.

Aztán kézről-kézre vándorolt a fényes ércz. Andris, — midőn kezébe került — kijelentette, hogy ez arany.

— Arany! — bámult rá Misi. — Akkor hát fülbevaló, ugy-e?

Ismét általános derültség követte e szavait.

A jámbor Misi ugyanis azt hitte, hogy a mi arany, annak okvetetlen fülbevalónak kell lenni, mert ő csakis arany fülbevalóról hallott, de arról még fogalma nem volt, hogy az pénz is lehet.

A szegény gyümölcs-árusnő eltette a csillogó aranyat.

Egy fehér, ugy nevezett kocsiláda volt az egyetlen zárható butor-darabja. Ezt nyitotta fel. A lim-lomot kihányta belőle fenékig, az aranyat letette a fenekére s a lomot visszarakta reá. Ezután megágyazott a gyermekeknek.

Elmult jobb időkből még volt egy kis tollas ágynemüje, egyedüli kincse, drágasága a szegénynek. Csakhogy sokan voltak hozzá, mindnyájoknak nem jutott a jó meleg tollubol. Az egyetlen dunyhát a fiuknak adta takaróul, kik együtt feküdtek, a két korosabb egymás mellett, Misi pedig lábbal a kettőhöz.

Mikor a gyerekek lefeküdtek, ő még az asztalhoz ült. A pislákoló mécsest megigazgatta és varrogatott.

— Te Pisti, — suttogott Misi az ágyban, — mit vesz anyánk azon az arany pénzen? Nem tudod, mekkora pénz lehet az?

— Hallgass, — szólt vissza Pistike, kissé hangosabban, — akkor sem hagysz békét az embernek, mikor imádkozik.

Misi néhány perczre elhallgatott. Azután ujra suttogni kezdett.

— Pistike, imádkozol még?

— Nem, — válaszolt az türelmetlenül.

— Mit gondolsz, azt a tyukot csakugyan mi eszszük meg holnap?

E kérdés már Pistit is jobban érdekelte. Feléje hajolt tehát és szintén suttogva felelé:

— Persze, hogy mi eszszük meg.

Hanem Andris megsokalta a suttogást s erélyes hangon követelte a csendet, szavait némi láb-mozdulattal is kisérvén Misi irányában.

A suttogásnak tehát vége szakadt. Misi csendesen huzódott vissza helyére s nem sokára három lélekzet-vétel hallatszott a nyugalmas csendben. A három gyermek elaludt.

Az anya még mindig foltozgatott.

Holnap ujév lesz, ki kell javitgatni az ócskát, mert uj nincs s holnap ne menjenek ki a gyermekek rongyosan. A tü serényen járt kezében, szaporán termett a folt, lyuk lyuk után tünvén el alatta.

De gondolatai más felé jártak. Az idegen látogató nem mehetett ki a fejéből. Miért jött, mi czélja lehet? E kérdések állottak előtte szüntelenül.

A közel eső toronyban ütött az óra. A nő felrezzent s számolni kezdte az ütéseit. Tizenkettőt vert, éjfél volt.

Nesztelenül állott fel az asztalka mellől s lábujhegyen lopódzék az ágyhoz. A három gyermek mélyen aludott. Misiről le volt csuszva a takaró, azt csendesen helyre igazitotta, aztán halkan sorba csókolta a három gyermeket.

Utóljára hagyta Mariskát. Megállott felette. Az alvó gyermek arczán szende ártatlan mosoly játszadozott; kezecskéi imára kulcsoltan pihentek a takarón, szőke, göndör fürtei habként hullámoztak alá, keretet alkotva a mosolygó arcz körül; két gömbölyü vállacskája mint márvány csillant elő az omló haj közül.

Az anya, kinek az ég szükséget s mellé négy gyermeket adott, örömtől remegő szivvel hajolt a gyermek fölé és megcsókolta.

— Boldog uj évet, gyermekeim! — suttogá magában.

A mécses serczegni kezdett az asztalon, fogyatékán volt benne az olaj.

Eloltotta tehát a haldokló világosságot s nyugalomra tért ő is.

II.

A gyümölcs-árus asszony, becsületes nevén özvegy Szánthó Sámuelné, otthon töltötte az uj év első napját, ma nem ment ki árulgatni.

A tegnap este nagy örömet okozott szárnyas nem volt többé. Lerótta földi tartozását s piros vére a gyermekek őszinte részvéte mellett festette be a fehér havat künn az udvaron.

Ma a vén kályha is meleg s a gyermekek ott ülnek körülötte. Lábaikat vigan nyujtogatják a meleget sugárzó alkotmány felé s arczaikon vidám megelégedés mosolyog a jó ebéd hatása alatt.

Édes anyjuk az asztalnál ül és varrogat. A pápaszem alól olykor-olykor oda-oda pillant a gyermekek felé s derült mosollyal folytatja tovább munkáját. Gyermekeinek vidámsága jól esik lelkének.

Az ajtón kopogatnak, mire a gyermekek félbe szakitják enyelgésüket. Szánthóné is leteszi munkáját s nehézkes hangon mondja:

— Tessék!

Az esteli látogató nyitott be s hangos jó nappal köszönté a családot.

Szánthóné felkelt; letevé orráról a pápaszemet és szegény emberek jámbor elfogultságával mondá:

— Bocsánatot kérek, alig tudok valamire való ülő helylyel szolgálni; — miközben kötényével végig törülgeté az egyetlen széket, melyről az imént ő kelt fel.

— Tessék itten helyet foglalni.

A látogató leült. Kalapját letevé az asztalra, aztán nyájas, megnyerő hangon kérdé:

— Talán emlitették is már a gyermekek, hogy tegnap itt voltam.

Ez félig kérdés, félig nem kérdésképen volt mondva. Nem felelt reá senki, tehát folytatá:

— Hogy egyenesen a dologra térjek, engem igen egyszerü ok hozott ide. Festő és fényképiró vagyok. Nevem Perreghi Endre. Ezelőtt néhány nappal Mariskát — ha jól emlékezem — azzal a kis szőke fiuval láttam az utczán ..... De talán jobb volna, ha egyedül maradnánk; nem lenne szives a gyermekeket néhány pillanatra kiküldeni?

— Gyermekek, — szólt édes anyjuk, — menjetek át egy kicsit a szomszéd asszonyhoz.

A gyermekek szó nélkül engedelmeskedtek s azonnal elhagyták a szobát.

— Tehát — folytatá Perreghi — az utczán láttam őket és a leányka látása egy gondolatot ébresztett bennem. Műcsarnokot szeretnék nyitni, hol festményeket és fényképeket állitanék ki eladás végett. S minthogy egyéb dolgaim miatt magam nem lehetnék ottan, mást biznék meg felügyelettel és árulgatással. Leginkább egy leánykát ohajtanék e végett. Mit gondol kegyed, alkalmas lenne-e Mariska?

Az asszony hallgatott. Perreghi reá tekintett, de a szegény asszony arczán nem látott feleletet. Tehát folytatá:

— Kegyed szegény nő, s négy neveletlen gyermek anyja. Gondjainak negyed részét akarom vállairól leemelni s tisztességes foglalkozást nyujtok egyik gyermekének.

Szánthóné még mindig hallgatott.

— A Mariska ruházatáról én gondoskodnám s havi dijat is adnék neki. A napot a mücsarnokban töltené, este haza jönne. Nos, mit szól kegyed reá?

Szánthóné jó ideig gondolkozott, azután igy felelt:

— Szegény, együgyü asszony vagyok s nem igen értek az ilyen dolgokhoz; meg aztán nem is fogtam fel egészen a dolog velejét, csak annyit vettem ki belőle, hogy képeket kellene árulgatni.

— Igen, igen; gondolkozzék kegyed holnapig felette, holnap eljövök a válaszért.

Ezzel kalapját vette, s nyájasan üdvözölve a gyümölcsárusnőt, eltávozott.

Szegény Szánthóné fejébe nagy szöget ütött az ajánlat. Mariskát ruháznák és e mellett pénzt is kapna. A két nagyobb gyereket iskolába kell adni az idén, tovább már nem huzhatja, mert megbüntetik érte. Gondjai ezzel is szaporodnak, mert ha könyvet ingyen is kap a szegény ember gyermeke, de egy kis ruházatról mégis gondoskodnia kell, mert rongyosan és mezitláb nem küldheti fel őket az iskolába. A szomszéd asszony fiát is haza küldte tavaly a tanitó. A Mariska keresményéből elszakithatna egy kis ruházatra valót; ő maga is szivesen oda adná testvéreinek. Aztán Mariska még gyermek, csak most fordult tizenegyedik évébe; nem történhetik vele semmi. Ha felnőtt, elvonja onnan, addig összegyüjtögeti pénzecskéjét s a takarékpénztárba rakja, hogy ne nyulhasson hozzá. Három-négy év alatt szép summára nőhet az, abból is eléldegélnek azután tisztességesen az ő keresménye mellett.

(Folytatása köv.)

Az élet nyarán.

Csengey Gusztávtól.

Tavasz talán a szerelem világa,
Midőn virág hajt és a lomb fakad?
Ne nézd siratva a föld ifjuságát,
A rózsabimbós, rejtő álmokat;
Nem érzed-é az élet hő szerelmét,
Hogy azt csupán tavaszban képzeled?
Oh mi szeretjük egymást válhatatlan',
De az nem álom, az nem kikelet!

Fáj, hogy az évek elmultak fölöttünk,
S későn dereng az édes üdv reánk?
A rózsabimbók illatos korában
Oly véghetetlen búval álmodánk.
Néztük, miként a reszkető virágon
Az arany pille játszva lebben el —
És a bűbájos csillagok titkához
Felsóhajtott az epedő kebel.

És mi veszett el? Nézd, mily töredékes
Álmaiban a fejlő kikelet!
Ezer virág a fán, de lombja nincsen,
Aztán virága nincs, ha lombja lett —
Elhal a pille fonnyadó virágán,
Midőn a fákon ért gyümölcs pirul —
S a csillag titka meg sincs fejtve és már
Lehull a messze éjnek tájirul.

Ez életünknek hosszu álmodása,
És mi veszett el, a mit álmodánk? . . .
Megfejtve már a csillagoknak titka,
S mind együtt van, mit egyenként biránk.
Összegyült mind az édes szerelemben,
Mit egyenként az ábránd alkotott,
És egybeforrt egy bűvös érintésre,
Midőn a két szív összedobogott.

Oh mi veszett el? mindent föltaláltam,
A mi üdvös van ég és föld között,
Te benned lelte végső megoldását
Az élet titka, a mi üldözött;
És ha te üdvöm, lelkem, mindenem vagy,
Oh hát ne volnék én is az neked? . . .
Oh mi szeretjük egymást válhatatlan',
De az nem álom, az nem kikelet!

A brigantaggio.*)

Mindszenti Gyulától.

I.

A briganti csaknem ugyanaz Olaszországban, a mi nálunk a pusztai betyár, de természetesen a különbséghez képest, mely a magyar és olasz nép jelleme, a magyar és olasz föld éghajlati és társadalmi viszonyai közt van, sok tekintetben különböznek egymástól.

A brigantinak olasz földön sokkal biztosabb, nyugalmasabb életmódja van, mint nálunk a betyárnak. Betyárjaink nyáron találnak ugyan elég menhelyet végtelen rónáinkon s járatlan rengetegeinkben; de már őszszel ellenségeikké válnak az elemek. Ilyenkor nálunk, mint Petőfi jellemzőleg mondja:

„Betyár embernek jó tanyája nincs,
Minden felől csörög rá rabbilincs.
Száraz bokorban huzza meg magát,
Átkozza a hűs őszi éjszakát.

Hát télen! ekkor már kénytelenek a farkasokkal együtt előjönni rejtekeikből, és bevegyülni az emberek társaságába, hol minduntalan a felfedezés, elcsipetés veszélye fenyegeti őket, bármily elvonultan éljenek is. Ez az oka, hogy nálunk a betyárság nem oly állandó életmód, mint például Olaszhonban, hol a ki egyszer brigantinak csapott fel, örökre elbucsuzik a rendes társadalmi élettől. Nálunk a rabló bandák legtöbbször oly egyénekből állanak, kik a társadalomban valami foglalkozást üznek, ugymint juhászokból, napszámosokból és földmives gazdákból, s kik csak akkor hagyják oda rendes foglalkozásaikat, ha rablásra mennek ki.

Olaszország derűs, regényes hegyvidékei az év minden szakában enyhe szállást nyujtanak a brigantinak s mennyi megközelithetlen rejtekhelyet és menedéket a dél- és középolaszországi hegyek ezernyi szakadékai, barlangjai és ismeretlen hegyi ösvényei! A fellegtelen ég s a tiszta levegő már mérföldekről felismerhetővé teszi a netalán fenyegető ellenséges mozdulatokat. A kiálló hegycsucsokon és hegyoldalokon fekvő helységek mind megannyi fellegvárai a brigantiknak. E festői fészkek bármikor nyitva állanak előttük; mert a briganti kalandos pályája inkább nevezhető akárminek, mint népszerütlennek, s ha itt-ott nem talál is rokonszenvre, mely neki biztonságot nyujtson, ott a legiszonyubb terrorismust gyakorolja, az olasz pedig, kire élénk képzelő tehetségénél fogva sokszor hatalmasabb benyomást gyakorol a fenyegetés, mint a szinről-szinre látott veszély, meghajlik a terrorismus előtt. Egy pár vakmerő ficzkó képes olykor egy egész helységet évekig remegésben tartani.

Egyébiránt a brigantiktól való félelem nem is alaptalan. A briganti háta mögött áll az olasz irtóztató boszuszomja, oly boszu, mely a gyermekekre és a gyermekek gyermekeire is kihat és az áldozat gyötrelmeivel táplálkozik. Innen van, hogy bár a brigantik fejeire vagy a sikeres feljelentésekre jelentékeny összegek vannak kitüzve, igen ritkán találkozik valaki, ki ily veszélyes nyeremény után ki merné kezét nyujtani, sőt jóllehet a brigantik támogatóit és rejtegetőit a törvény a legérzékenyebb büntetéssel fenyegeti: a brigantik ijesztgetéseikkel szolgálattételre és hallgatásra tudják a népet kényszeriteni.

Oly vidéken, hol briganti banda garázdálkodik, nyomról-nyomra ismerik annak minden mozdulatát, de azért ha valakire rábizonyul is, hogy a dologról tudomása van, még veréssel sem lehet az ilyet vallomásra birni. Ily körülmények közt nem csudálkozhatni azon, hogy a briganti fönt, a hegyi kis városokban szabadon és bántatlanul jár-kel ki és be, a mint neki tetszik. Hol biztonságban érzi magát, ott azután nem is ugy lép fel mint rabló vagy ellenség. Az igazi briganti megfizeti ételét és italát, a társalgásban udvarias, bőkezü, hitele is van és ha az üldözők messze vannak, szivesen látott vendég.

De a briganti, ki mesterségét jól érti, nem elégszik meg ezen önkénytes, vagy kierőszakolt népszerüséggel. Meg vannak neki a maga megbizottjai, kémei, előörsei és segédei, — szóval van neki egész szolgálattevő személyzete s ezt azon könnyedséggel és tapintatossággal tudja fölhasználni, mely az olaszoknak általában, de főkép a délieknek sajátjok. Összeköttetései a legszélesebb körre terjednek ki. Érintkezésben van a nagyobb városok szállodáival, hivatalaival, sőt a nagyuri családok cselédségével is. Tudja, hogy mikor indul utra a kiválasztott áldo-

*) Egy olasz államférfiu közelebb megemlékezett a magyar betyár életről, melyből a „Budapesti Szemle“ mutatványokat is közlött, nem árt tehát, ha viszont mi a brigantaggioról emlékszünk meg. Szerk.

zat, mely irányban fog menni, hol lehet a megtámadást a legbiztosabban végrehajtani; ismeri embere vagyoni állását s ahoz méri a váltságdijat. Hogy hasonló pontossággal értesül az őt fenyegető veszélyekről is, az magától értendő. Hanem azután sok aranyhalacskát is kell elfognia, hogy meggazdagodjék; mert ha még oly nagy váltságdijakat zsarol is ki, sokadmagával kell azt megosztania és ha jól akarja magát kiszolgáltatni, nem szabad fösvénykednie.

II.

A brigantik ellen sokszor rendszeres hajtóvadászatot tartanak, azonban szerencsés fogás ritkán sikerül.

Elmondok egy ilyen ritka esetet.

A brigantik elhagyták a Volsk-hegyeket s leszálltak a sikságra. Egy cserjés erdőben, közel a pontoni mocsárokhoz, egy pásztorral találkoztak. „Meghalsz vagy engedelmeskedel!“ e szavakkal rivaltak a pásztorra. Ez természetesen az utóbbit választá. Bort s élelmi szereket szerzett, hireket hozott a közeli városokban fekvő csapatokról és fáradhatlan buzgalmat tanusitott vendégei iránt. A banditáknak megtetszett a serény ficzkó és nyugalomba helyezték magukat a nap fáradalmai után. Reggel azonban kellemetlen meglepetésre ébredtek. A pásztor időközben a legveszélyesebb játékot merészlé: — értesité a velletrii hadparancsnokságot s mig vendégei mély álomban feküdtek, a sötét éjben katonaságot vezetett a rablókra.A brigantik kora reggel körül voltak véve. Ütközetre került a dolog. Két bandita elesett s a vérnyomokról itélve többen megsebesültek; de az ifju, phantastikus öltözetü rablófőnök elmenekült, gunyosan visszakiáltva:

„Ohó, későn keltetek fel ahoz, hogy engem elfogjatok!“ Hát a ravasz pásztorral mi történt? Őt el kelle rejteni a brigantik boszudühe elől. Elhelyezték egy időre valamelyik távol eső barát-kolostorba.

Máskor egy nápolyi banda erősen üldözőbe vétetett s a pápai területen szétriasztatott. Irosinone környékén azonban ismét összeszedte magát. Irosinoneben, Veroliban és a többi közeli határhelyiségekben pápai katonaság feküdt. Mindazáltal a brigantikat nem lehetett megközeliteni. Igazolási okmányaik a legjobb rendben voltak, a legcsekélyebb kihágást sem követték el, fegyvertelenül jártak, bőkezüen fizettek, a legnagyobb gyöngédséget tanusitották környezetük iránt s tartózkodtak mindentől, mi őket gyanuba hozhatta volna. Utóbb annyira ment a dolog, hogy katonák és brigantik együtt mulattak. Igy tartott ez néhány hétig, s ekkor a banda ép oly hirtelen eltünt, a mint elébb a határon belől fölmerült.

A római előkelőknek a tengerparton és a hegyeken pompás nyári kéjlakaik vannak. De ha a brigantaggio virágjában van, igen keveset használják e kéjlakokat, s nagy részök kénytelen a nyarat ott tölteni, hol a közelben katonaság fekszik, mint Faskotiban, Albanoban stb., vagy a kik mégis ott akarnak maradni, kénytelenek künn, a szép természetben zsoldos sereggel vétetni körül magukat, a mi azonban sok esetben szintén nem elég biztosság a brigantik ellen. Némelyek katonai fedezetet állitanak maguk mellé. De azután lenne is ám fogás, ha pl. Borghese herczeg kerülne a brigantik kezei közé. Szegény herczeg! Mig az egyszerü müvész a legnagyobb biztonságban barangolja be a félszigetet, egyik végétől a másikig, ennek addig is gárda kell, mig az álbánoi vasutállomásról a porto d' anzoi fürdőbe ér. Ujabb időben pedig nagyobb személybiztonság kedveért saját gőzhajót tart a herczeg magának, hogy azon a Tiberisen le, a tengerpart mentében Porto d' Anzóba juthasson.

Mint már jeleztük, a briganti mindig némi megkülönböztetéssel követi el az emberrablást. A gazdagnak van azon kiváltsága, hogy figyelmét magára vonja.

A szegény vándor gyakran barátságos, sőt jóltevő utitársra lel benne, a pénz embere mindig életveszélyes ellenségre. Rég időtől fogva fennáll a monda, hogy az utazó müvésznek a brigantiktól nem kell tartania.

Ha az efféle utazó bárkit is, kit elől-utól talál, megkérdez: „Biztos-e a vidék?“ ezt kapja feleletül, mosoly kiséretében: „Sensa paura, Signore! Bizton vonulhat tovább; igaz emberek lakják e vidéket.“ És lehet, hogy ezután csakhamar tudomására jut vándorunknak, miként a vidék rá nézve biztos ugyan, de nem mindenkire nézve az, s hogy a kit megkérdezett, nagyon is illetékes egyéniség volt. A brigantinak külsején nincs semmi a mi elárulja, hogy mily félelmetes osztályhoz tartozik. Ugyan oly magas, mélyfészkü himes czipőt visel, mint a Sacco völgynek bármely lakója. Még akkor sem tünik fel gyanusnak, ha fegyver van a vállán, miután Olaszországban szabad a vadászat.

Meg kell még jegyeznem, hogy a briganti figyelme korántsem szoritkozik egyedül a gazdagokra. A briganti mindenkire les, kinek elfogása által hatalmas váltságdijat remél kisajtolhatni.

III.

A briganti előtt a nyilvános állásu ember épen oly kedves, mint a gazdagoknak a gyermek. A fogva-tartás a brigantaggio sajtolási rendszerénél csak ezköz a czél elérésére, ennélfogva az, ki nyugodt, és sorsával meg van elégedve, nincs kitéve semmiféle gorombaságnak, kinzásnak.

Vannak esetek, midőn a rablók foglyaikat a legnagyobb kiméletben és figyelemben részesitik. Ellenkező esetek természetesen gyakoriabbak. Többnyire attól függ, hogy többé-kevésbbé durva kezek közé esik az ember. A megszabadulás haszontalan kisérletei és a váltságdij megtagadása még roszabbitják a foglyok sorsát. Tudjuk, hogy a haramiák áldozatjukat goromba módon elnémitani képesek; gorombaságuknak orruk mozgatásával, sőt egy ujjok emelintésével is erős nyomatékot tudnak adni. A legroszabb szolgálatot teszik a szerencsétleneknek azok, a kik a váltságföltételek elfogadása helyett a fegyveres hatalmat ingerlik a rablókra. Nők, kik brigántik hatalmába kerülnek, minden tekintetben sokkal roszabbul járnak, mint a férfiak. Hol a franczia még tanusit egy szikra lovagiasságot, ott az erkölcstelen olasz már féket veszit. A fogolynak a haramiacsoport minden vándorlásában és nélkülözésében is osztoznia kell, pedig már magában azon érzés is felette kinos lehet, midőn valaki magát egy számüzött társaság hatalmában és akaratjában érzi. Sokkal jobban ismeri az olasz a brigantikat, semhogy egy pillanatot is elvesztene a váltságdij megtagadásával, legfeljebb megkisérti, vagyona mikénti állására hivatkozva, a váltságdijat lehetőleg kisebbre szabni.

A jelen bringantaggio egy nevezetes része még a dél-olaszok által a piemonti I t a l i a u n i t a ellen irányzott felkelésből származik. E fegyveres támadás komoly volt, és a florenczi kormánynak is elég bajt okozott, de a felkelők legyőzve, szétüzve, később vezér nélkül csak annál könyebben lettek közönséges haramiákká, minthogy egy ily elkeseredetten vitt borzasztó polgárháboru után a nyugodt életbe való visszatérés ugyszólván lehetetlen volt a legyőzöttnek. Sokan, kik a véres el-

lentállásnál részt sem vettek, a háboru rosz eredményei, a megadás következményei folytán, vagy politikai gyanu miatt, boszuvágyó szivvel vándoroltak a hegyek közé. Nem csekély számu brigantit teremtett továbbá az Olaszországban szokatlan „carta“ meghonositott és gyülölt kényszerforgalma, mi a munkakeresetet csökkenté, a pénzszükséget pedig fokozá.

Erre vonatkozólag elmondok egy igen jellemző esetet. Egy kis gyárban több munkás heti munkadiját egy nagyobb lira-jegyben kapta ki. Hogy mindegyik megkapja a maga részét, a bankjegyet fel kellett váltaniok. Futkostak ide s tova, kérve a bankjegy felváltását. Hasztalan! Végre abban állapodtak meg, hogy élelmi szereket s egyéb árukat fognak bevásárolni s a pénzt igy felváltva, elosztják. Ezen kisérletük is hasztalan volt.

Nem lehetett, vagy nem akarták őket zavarukból kisegiteni. Utóljára is kifogytak a türelemből. A düh könyeket sajtolt ki szemeikből, szétszakiták a bankjegyet, és hangosan kiáltották a várostér közepén: „Látjátok, hogy e rongy nem érvényes. Esztelenség még tovább dolgozni! Nincs többé pénz! De esküszünk, hogy fogunk tudni pénzt szerezni magunknak.“ És fenyegetésre emelt öklökkel rohantak ki a városkából a hegyek közé, s nem sokára az egész vidék rémeivé lettek.

Azonban ezek még csak időleges okok, s nem mindig ilyenek folytán kapja tagjait a brigantaggio. Leginkább, és minden időben a vérbünt elkövetők sorából nyeri az kiegészitését. A fiu, ki jóakaró szüléire emelte kezét; a féltékeny szerelmes, ki kedvesét meggyilkolta; a testvér, ki az öröklött vagyon megosztásánál testvérét agyon üté; a barát, ki egy meggondolatlan szóért játék közben kést döfött barátja testébe — mindezek, lelkiismeretök marása s a büntetéstől való félelmök folytán a hegyek közé menekülnek és a brigantaggio kenyérkeresetéhez fognak. Ezen hirtelen kezü szerencsétlenekhez gyakran megszökött zárdai jelöltek, mindenféle osztálybeli nyomorult, elfajult egyének, és mióta a hadkötelezettség általánossá lőn, megszökött ujoncok csatlakoznak.

Azoknak száma sem tekintély nélküli, kik elcsábitva a foglalkozás regényes oldala és a hegyekben való szabadság által, csupa kedvből kalandoznak, és brigantiknak képezik magukat. Ezek gyakran a legszerencsésebb és legnépszerübb rablófőnökökké válnak. Sőt van eset, midőn egyetemi tanulók is briganti tábort ütnek szünidejükben. Kétségtelen, hogy a legfélelmesebb fajt e hegyek számüzöttjei közt azok teszik, „kik mindig csak brigantik voltak“, azaz kiknek már szüléik is brigantik valának. Felnőve a legroszabb, legkedvezőtlenebb körülmények közt, folytonos bünjelenetek benyomásai alatt, ösztönük mindig borzasztó foglalkozásukra irányozva, — ezen teremtmények gyakran már ifju éveikben kész szörnyetegek. Egy ilyen szörny képes társának, mig az alszik, nyakát vágni, hogy az annak fejére kitüzött jutalmat elnyerhesse.

Végre még egy pár szót a brigantik váltságfeltételeire nézve. Volt alkalmam több ily szörny leveleit olvasni, és csodálkoztam, hogy azok tartalma nem a tőr és késről szól, hanem lovagias hangon, sőt a legszerencsésebb tolvaj-humorral vannak irva. E levelekben alig lehet a borzasztó komolyságot felismerni, ha például igy szól: „Nagyra becsült Uram! Nyolcz napja már, hogy ön bátyja szives társaságával szerencséltet bennünket. Sajnos, nem vagyunk azon helyzetben, hogy őt ugy ellátnók és mulattatnók, mint illenék. A legnagyobb köszönetre fog tehát lekötelezni, ha némi csekélységgel, ugymint ezer aranyacskával kisegiteni szives leend. Bizton számithat reá, hogy ez esetben bátyja a legfigyelmesebben ellátott vendégünk

leend, és a legjobb egészségben fog visszatérni nagyra becsült családja körébe.“

A brigantaggio országos átok Olaszországra nézve, de azt kiirtani épen olyan nehéz volna, mint véget vetni „szegény legényeink“ garázdálkodásainak, a klephtáknak Uj-Görögországban, és a beduinoknak a karaván-ösvényeken Arábiában.

Fanny.

(Beszély.)

Bolgár Bélától.

(V é g e.)

Fanny előre átadta a dijat.

— Vizsgáljon meg, orvos ur, s mondja meg aztán őszintén, mit gondol, meddig élhetek még? De a tiszta, valódi igazságot kérem; minden ettől függ.

Geréndynek nagy kórismerete volt. Midőn Fanny a szobába lépett, a gyakorlott orvos már tökéletesen ismerte a látogatónő kórállapotát.

A vizsga nem sokáig tartott.

— Nos, orvos ur?

— Az igazat mondjam, kisasszony?

— Az istenre kérem, csak az igazat.

— Antosnak nem volt igaza, a tavaszt tuléli a kisasszony.

— Tul? ah! de meddig?

— Tovább, mint gondolná.

— Meddig, orvos ur; meddig, az istenért?

— Talán egy, legfölebb két évig. Az orvos nem jós, nem láthatja, csak következtetheti a jövőt. Legtöbb magától a betegtől függ, az életmódtól, s a körülményektől.

Fanny haza sietett.

Alig érte el kis szobáját, midőn valaki kopogott az ajtón. A „szabad“-ra Gyula lépett be. Arcza halvány volt, de vonásai nemes elszántságot árultak el.

— Kedves Fanny, — mondá Gyula, s hangja oly komoly volt, — igen fontos beszédem van veled.

— S mi az, Gyula?

Gyula megfogta a szép halvány leány parányi kezeit.

— Fanny! szeretsz-e engem?

Fanny elpirult, s aztán még halványabb lett.

— Miért kérded azt, Gyula?

— Akarsz-e nőm lenni, Fanny?

Fanny szemei előtt forogni látszott a szoba. Leült, hogy össze ne omoljon.

— Te nem felelsz, Fanny?

Oh mit érzett e perczben a szegény leány! . . . Két év! . . . Miért ne használja e rövid időt? miért ne legyen boldog, ha csak két évig is? . . . S még sem . . . nem, nem lehet. . . . S miért nem? Miért ne fogadja el az áldozatot? . . . ah! talán, mert tudja, hogy áldozat? . . . Nem, nem, . . Oh! mit tegyen!?

— Fanny, édes Fannym, felelj!

— Most nem, Gyula! Hagyj magamra, hagyj magamra most . . . Jőjj egy óra mulva . . . nem! . . . jőjj holnap reggel, akkor . . . akkor felelek.

Mikor Gyula oda hagyta a szobát, a szegény Fanny leborult az Isten anyjának képe előtt.

— Boldogságos szűz Mária, Istennek szent anyja, könyörögj érettem!

IV.

Midőn Gyula másnap reggel Fanny ajtaján kopogott, senki sem felelt onnan belülről.

Azt hitte, hogy Fanny még alszik, s később ujra jött. Akkor is hiába kopogott.

Nevét kiáltá. Semmi felelet. Megijedt, hogy talán beteg, s anyját hivá.

Harányiné benyitott a szobába. Fanny nem volt ott.

Az asztalon három levél feküdt. Az egyik Gyula, a másik Harányiné, a harmadik Gilányi Ilka nevére volt czimezve. Gyula reszketve bontá föl a neki szóló levelet s könyezve olvasá:

„Kedves Gyulám! Köszönet, ezer köszönet az áldozatért, melyet nemes szived kész volt hozni egy haldoklónak. Köszönet Gyulám! Csak te lehettél képes e lépésre, csak te tudhattad elszánni magadat, hogy egy haldokló sorsát csatold a magadéhoz!“

„Bocsáss meg, édes Gyulám, bocsáss meg! Én áldozatodat el nem fogadhatom. Ez bün volna tőlem, bün te ellened. Első pillanatban, megvallom, haboztam. Oly édes volt, oly csábitó a gondolat, életem utósó napját boldogságban tölteni! Nehéz volt lecsendesiteni a szivet; imádkoztam, s a jó isten erőt adott.“

„Áldozatodat — oh, én jól tudom, hogy áldozat — nem csak miattad, de még valaki miatt sem fogadhattam el. Én ismerek valakit, Gyulám, kinek ez áldozat szivét repesztette volna meg. Ha jobban megismered, szeretni is fogod őt, Gyulám; nem ugy, mint engem; mert a mit irántam éreztél, szeretet volt és nem szerelem. Én gyermekségünk óta tanulmányoztalak (oh, mily kedves tanulmányom volt ez nekem!) s ismerem szivedet. A mit te irántam éreztél, talán több, s talán kevesebb volt annál, a mit szerelemnek nevezünk. Vizsgáld meg szivedet, Gyulám, s ha most nem, később te is ugy fogod azt találni.“

„Én szeretlek, — e pillanatban, midőn lemondok a reményről, hogy életemben még lássalak, e pillanatban megvallhatom, Gyulám, hogy véghetetlenül, kimondhatatlanul szeretlek. De van még valaki, ki téged nem jobban, — mert forróbban szeretni nem lehet, — de ép oly bensőséggel, ép oly igazán szeret, mint én, s talán egyedül méltó arra, hogy nemes szivedet birja. Tedd őt boldoggá, s te is boldog leszesz. Ez egyetlen kérésem, s nem halok meg nyugodtan, mig ez teljesitve nem lesz.“

„Engem ne keress, Gyulám! Mindenre, a mi szent előtted, kérlek, ne keress! S ha mégis megtennéd, fogadom mindenre, a mi én előttem szent, hogy az a percz, melyben megtalálsz, halálom percze leend.“

„Sorsom miatt ne nyugtalankodjál; nélkülözések ellen biztositva leszek. Egyetlen vágyam, életem végnapjait istennek szentelni, s imádságban várni a halált. Imáimban sokszor meg fogok rólatok emlékezni.“

„S most isten veled! — isten veled — örökre! — Őrizz meg szivedben, kedves, kedves Gyulám; gondolj néha rám, s ha majd meghaltam, látogasd meg siromat egyszer, s hullass egy pár könyet szerető Fanny dért.“

Mély fájdalommal olvasá át Gyula Fanny levelét, s nem egy forró könyet hullatott rá.

Fannynak igaza volt; a mit Gyula iránta érzett, nem volt az szerelem, de több, ezerszer több, a legnagyobb szeretet s véghetetlen tisztelet, mely az imádásig ért.

Fanny szent volt előtte, s most szentebb, mint valaha.

Az első napokon át Gyula sokkal mélyebben gyászolt, hogysem Fanny utósó kérelmét a kedves lény kivánatához képest méltatta volna. Fanny helyét senki sem pótolhatja szivében, senki a világon.

Midőn az első fájdalom némileg enyhült, nyugodtabban olvashatta át a levelet, s tisztábban láthatott saját szivébe. A szép Gilányi Ilka már régen mély benyomást tett Gyula szivére, de még most sem volt tisztában érzelmeivel. El volt határozva teljesiteni Fanny kivánatát, s az elhatározás nem esett nehezére.

Hónapok teltek el, a nélkül, hogy Fanny emléke homályosodott volna Gyula szivében. De e szent emlék mellett mindennap világosabbak lettek egy uj kép vonásai; a szent mellett, kinek szivében oltárt épitett, egy szőke angyal mosolygó képe állt.

Másfél évre Fanny eltünése után örömünnep volt a Harányi házban. Gyula menyegzőjét ülte Gilányi Ilkával, kit szerelme, tiszta lelke s nemes szive egyaránt érdemesitének a boldogságra.

Midőn Gyula szép jegyesével az oltár előtt térdelt, ugy képzelte, mintha Fanny szelleme lebegne fölöttük, s áldását vélte hallani.

Néhány napra az esküvő után Fannynak egy távoli rokonától levél érkezett. Gyula gyászos sejtelmek között törte föl a fekete pecsétet, s miután elolvasta, könyezve s némán a fájdalomtól nyujtá oda nejének a levelet.

Fanny meghalt! Rokona házában, épen azon a napon, s abban az órában halt meg, midőn Gyula esküvőjét ünneplé. Utolsó szava is Gyula volt.

Azóta sok év telt el, s Gyula boldog, véghetetlenül szereti nejét, és első leányát Fannynak keresztelték.

Fanny emléke szent a Harányi családban. Gyula nem egyszer zarándokol nejével együtt a drága sirhoz, s a koszorut, mit együtt tüznek a sirkeresztre, legtisztább könyeikkel szentelik be.

Séta az erdöben.

Csak az esti szürkületben tért haza Adél egy kis kirándulásról és azonnal felkeresé szobáját. Mosolyogva aludt el és mosolyogva ébredt fel ismét. Már nem volt nagyon korán és a nap kiváncsian kandikált be a lebocsátott mollfüggönyökön. A székeken még ott hevert a tegnapi öltözék: a halványkék battist ruha, feher csipkéivel, mint a könnyü bárányfelhők a kék égen; a ruha derekán még ott látszott a hervadt virágbokréta, nefelejtsek és vadrózsák. Erdei virágok édes illata árasztá el a szobát. Még este pohárba állitotta őket, hisz' nagyon szereti a virágokat! Még a tükörre akgatott szalmakalapon is ott van a balvány rózsafüzer, és minden olyan mosolygó, olyan boldog, miut maga a szép alvó leányka. E fehér csipke alatt milyen boldogul dobogott tegnap Adél szive, e szalmakalap alul ragyogott fel olyan reményteljesen az ő fényes szeme, és mintha e tárgyak is osztoznának e boldogságban, mintha a nagy boldogságnak valami visszfénye látszanék rajtuk. De hallgassuk meg a fiatal lányka gondolatait felébredésekor.

— Oh, milyen jótéteménye az égnek az élet! Milyen elragadó séta volt az! Mintha azelőtt soha, de soha sem láttam volna sem fákat, sem virágokat, sőt olyannak érzem magamat, mintha ezelőtt még nem is éltem, még nem is éreztem volna!

Mikor őt mult télen a bálban láttam, valóban nem gondolhattam, hogy szavai egykor annyira meghassanak. Az a tegnapi nap egy valóságos regény; neki, annak a kiváló, annak a nagy és fényes férfiunak, neki szive is van, és milyen nemes, fenkölt szive!

Mit is mondanának Zsófia, Melanie és Margit, ha láttak volna! De ki tudja, hát ha vannak órák, a mikor ők is érzik, hogy vigalmak és uj ruhák nem teszik még széppé az életet! Ha a csendes nyugalom, bár csak egyszer is, fel van zavarva, akkor kezdjük csak szeretni a vihart is. Én is elmentem velük a hangversenybe, de a nagy zaj és melegség csakhamar kifárasztottak. Az én szép Lina nagynéném milyen fenséges kecscsel vonszolta végig a fehér porondos uton a negyven méternyi csipkét, a lilaszin tafotaruha hatalmas uszályán! Egész virág-ágy diszlett kalapján és fehér gazefátyola fehér átlátszó fényt hintett rizsporral dusan ellátott szép arczára. Tiszteletteljes távolságban tartottam magamat szép nagynénémtől, és a körülötte taposó udvarlóktól, kiknek üres bókjai minden idegemet rángatták.

— Haza megyek, — mondám egyszerre — kiállhatatlan főfájásom van. — Nagybátyám kocsinkhoz elvezetett, sőt a jó ember haza is akart kisérni, de nem akartam őt azon élvezettől megfosztani, hogy tanuja legyen felesége diadalainak.

Ismerek ott az erdőben egy magányos kis vadászkastélyt; már régen el van felejtve e szép kis hely, semminek és senkinek sem szolgál többé. Gyermekkoromban gyakran játszottam ott. Ezt akartam viszontlátni, megállittattam a kocsit és gyalog sétáltam odáig. A gyalogösvény mohával boritott virágos lejtőn fut végig, az alján kedves forrással, melynek kristálytiszta habjai csevegve rohannak a hófehér kavicsokon végig, itt-ott hólyagokat vetve, habzókat, akár a pezsgő. Nem tudom, ha látott-e a magányos forrás az ő tükrében még egy másik ember- vagy leány-arczot, ha hallotta-e itt az ő magányos rejtekében más láb lépését is, mint az enyémet, mióta utóljára itt jártam, itt játszadoztam? Midőn az én kérdő tekintetem a tiszta tükörbe belémerült, mintha ujból megtaláltam volna az én tizenöt éves koromat, mint a hogy a mesebeli csipkebokros Rózsika az ő ifjuságát a királyfi csókjától visszanyerte. Ajkaimmal érintém a tiszta, ezüstszinü habokat, és olyan vidám, olyan boldog voltam, és olyan édes nyugalom és imádat szállta meg lelkemet, mint egykoron. Elébb az ég felé emelém hálás tekintetemet, aztán a sürü bozótra, a honnan mintha neszt hallanék, és áhitattal gondoltam arra a vőlegényre, a kiről minden ifju leány ábrándozik.

Kalapomat már elébb a fűbe dobtam, hogy szabadabban frissithessem fel égő homlokomat, és hátamat megvetve egy nagy fa derekára, élveztem a szépséges gyönyörüséget körülöttem. Nagyon is jókor hagytam el a kocsit, egy negyed óránál tovább jártam a forró, fényes napon, mielőtt a sürü erdőt elértem volna; valóban fáradtnak éreztem magamat. Ekkor eszembe jutott: minő gyönyörrel mártogattam gyermekkoromban lábaimat a hideg habokba, minő jó volna ez most is! Hamar kigomboltam czipőimet, az egyik lábam már a vizben volt, a másikról pedig épen lehuztam a szürke selyem harisnyát, midőn egyszerre — szent isten, milyen ijedelem, milyen szégyen! — egy férfiarczot látok a bokrok között felém tekinteni! Kővé váltam, el is pirultam, azt mégis jól éreztem, mint egy pünkösdi rózsa, nem mertem a vizből kihuzni azt az egyik boldogtalan lábamat, melyet a viz tán mégis egy kissé elfátyoloz. Mielőtt még borzasztó zavaromban valamit határozhattam volna, már mellettem állott — ő. És *ő* volt az, *ő*, a ki ilyen nevetséges helyzetben látott, ő, holott inkább az egész világ ha látott volna igy, csak ő nem!

— Kérem, szépen kérem, maradjon csendesen! Minő gyönyörü kép!

Igyekeztem elrejteni előtte zavaromat, és lehetőleg bátran mondottam neki:

— Valóban, megérdemelné, hogy önt is állattá változtatná valaki, mint az egyszeri Aktäont!

— Aktäon sokkal bünösebb volt nálamnál; én nem látok egyebet egy kedves, kis lábacskánál.

Hirtelen kihuztam lábamat a habokból és ugy vizesen elrejtém ruhám alatt.

— Menjen ön — kiáltám neki a legnagyobb haraggal, — én nem engedtem meg, hogy itt maradjon és jelenlétével sértegessen! Ne gondolja valahogy, mintha több érdekkel volnék ön, mint a többi tánczosaim iránt, mert egy tánczvigalmon elcsevegtem önnel. Ön is csak olyan kiállhatatlan, mint a többi!

— Igaza van, — mondá ő. — A férfi természete sokkal önzőbb, durvább, bárdolatlanabb, semmint érdemes volna a nőre. Nézze például, de kérem, ne haragudjék megint olyan nagyon, mint az imént; nézze csak az ön lábacskáját, a mire egy márvány vizitündér is büszke lehetne, és aztán tekintsen az én hatalmas talpaimra; igazán csak a hasonlat miatt mondom azt önnek, meg a tréfa miatt.

Önkénytelenül nevetnem kellett. Kértem őt, forduljon legalább el, mig öltözékemet rendbe hozom ismét, és ez megtörténvén, elhagytam kényelmes ülőkémet. Karját nyujtá. Két óra hosszat sétáltunk aztán a gyönyörü erdőben, a melyben gyermekségem tündérkéi lakozának. Felköltém mind ez édes emlékeket. Ő nem volt oly boldog, mint én. Mélyen meghatotta szivemet, a mit szomoru, magányos, öröm nélküli ifjuságáról beszélt, a keserü gyászról, mely a szerető szülék halálával érte, a korai harczokról, melyek szivét megaczélozták és megkeményitették, tovaröpült álmakról, a melyek kételyeket és mély szomoruságot támasztottak lelkében. Beszélt ama megnevezhetlen, megmagyarázhatlan boldogságról, egyszer kitárhatni azt a szivet, mely nem üres, csak zárkozott. Minő örömmel tódulnak ki a lélek kincsei, a sziv forró vágyai, minő boldogul érintjük a kezet, mely az igazi, vezető, édes kéz; mi édes a nő mosolya, és mennyivel ezerszerte édesebbek részvételjes könyei! Oh, mint érzi, hogy itt marad az ő élete, akár elfogadtatik az, akár nem, és bár mennyi fájdalom és kiábrándulás várakozzék is még reá, mégis áldani fogja a napot, a forrást, hol hallgatag fák alatt egész életsorsát egy leány két kis kezébe tette le!

Én nem szóltam semmit, én nem feleltem semmit, nem igértem semmit. De látta könytelt szemeimet, és ajkai könyedén érinték azokat. Egyetlen egy csókja volt ez, és még most is lehunyom szememet, mert még most is érzem varázsát.

Kértem őt, várakozzék két hétig, és addig meg ne látogasson, ne is akarjon ujból látni. Gondolkodjunk mindezeken mind a ketten. Olyan megadással, olyan mély szomorusággal veté alá magát kivánságomnak, hogy majdnem visszavontam azt.

Oh ifjuság, oh boldogság! Virágai az életnek! Kék ég, zöld mező, a nap aranyos, gyémántos nyilaival rajta, édes csevegő patak, madárdal, tarka virág a sötétlő fűben, döngicsélő méhek, az erdő titkos suttogása, mennyi varázs, mennyi szépség, mennyi édes, boldog remény van nálatok!

Egy hét története.

Augusztushó 23-dikán.

Ünnepélyességek. — Szt. István napja. — Szerencsés találkozás. — Itt maradunk egy hétig! — A sugáruton. — Hamaros épitkezés. — Az állatkertben. — Hova valók? — Több nap, mint kolbász. — „Vid.“ — Visszatérő dalárok. — A dal.

Az örömök és ünnepélyek napjait éljük. Szegeden az iparkiállitás ünnepélye, Bayreuthban Wagner ünnepélye, Nyáregyházán Nyáry Pál emlékének leleplezése, Budapesten statisztikai kongresszus, őstörténelmi buvárok kongresszusa, M. Szigeten természetvizsgálók gyülése, szóval a lég tele van most gyülésekkel, hogy szakadjon az ember annyifelé, hogy bárcsak figyelemmel kisérhesse is mindezeket? — hát még ott lenni mindenütt? Pedig megérdemelné mindenik, hogy elejétől végeig tanui legyünk — de akkor legalább is Mephisztóval kellene egy-két hétig tartó szerződést kötni. — Tetejébe ez ünnepélyességeknek itt van a Szent István ünnepe is, Magyarország alkotmánya megalapitójának, ujjáteremtőjének ünnepe!

E napon a főváros budai része veszi át a főszerepet. Ilyenkor visszanyeri történeti nevezetességü fényét, s a modern Pest átzarándokol a lánczhidon, időske testvére templomaihoz, hogy a hagyományos nemzeti ünnepélyben részt vegyen. A vidékről felsereglő ünneplő közönség is csak ruhát vált a megérkezés után valamelyik szállodában, azután siet, hogy jelen legyen azon, általa talán már annyiszor látott körmeneten, melyen Szent István jobb kezét hordják meg az egyház szolgái.

A mostani Szent István-napi ünnep nem volt oly látogatott, mint azelőtt, a mi azonban nem az érdeklődés csökkenésének, hanem annak tulajdonitható, hogy az ez idő szerint mindenfelé kinálkozó ünnepélyességek szépecskén megtizedelték a a maguk számára a közönséget. De azért most is oly tekintélyes számmal sereglettek fel, hogy eszünkbe jut: hátha Petőfi Szent István napja alkálmából irta „Kedves vendégek“ czimü versét:

— — — — — — —
Irják, hogy majd feljönnek Pestre. Szép.
S meglátogatnak. Még szebb. Jőjjetek.
Hanem meg is szököm előletek . . .

Mert az ünnepély után van is dolga a fővárosi „öcsém-uramnak,“ ha a vidéki „urambátyám“ meg találja csipni. Akár tud hozzá, akár nem: el kell vállalni a kalauz szerepét, s mint Petőfi folytatja tovább, az öcsém uram is igy elmélkedik:

Pompás mulatság . . . . képzelem!
Bejárják Tolnát, Baranyát velem.

Persze ez csak elmélkedés lehetett Petőfitől, mert hiszen a Budapestre rándulók maguk tudják legjobban, hogy szivesen látott vendégek.

Csak a budai svábok azok, kik most is a szokott számmal gyülekeztek össze a legelső magyar király neve ünnepén. De hogy engednék elvitatni maguktól, hogy István nem volt az ő királyuk!

A lánczhidon a jövő-menő proczesszio „portómentesen“ haladhat át, hanem ezért a porto-mentességért énekelnie kell ám keményen. Az a boldog, a ki közelebb furakodhatik a szent István jobb kezéhez, s szinről-szinre láthatja a teljes diszben megjelent papi fejedelmeket és országos méltóságokat. Ellenben milyen szerencsétlennek érezheti magát az, kit a nagy tolongás oly messzire kiszorit, hogy csak akkor láthat valamit, ha egy-egy heverni hagyott, nagyobb kődarabra feláll, (a milyennel pedig Buda, talán az ilyen körmeneteken kiszoritottak kedveért, kellő mennyiségben rendelkezik is,) még ott is a lábujjhegyére kell ágaskodnia, különben nem látja az erdőt a fák miatt: a körmenetet a körmenet miatt.

Ágyudörgés, harangszó, ének és fohászkodó zajlás váltakozva, egymásba olvadva hirdeti Magyarország nyolczszázhetvenhat éves megkereszteltetését s keresztatyja, I. István király nevenapját.

A koronázási domb előtt, a lánczhiddal szemben, egy fiatal ember ácsorog, bizonyosan vidéki ismerősre vár. Mert hiszen szent István napja olyan találkája a budapestiek és vidékieknek, mint a minő a debreczeni lóvásár az ott lakók és a más vidékiekre nézve. S bár a közlekedési eszközök nélkülözhetővé tevék azt, hogy ilyen vásáros, sokadalmas alkalmakkor vegyék át az előfizetők a könyvkereskedőtől az általok megrendelt könyveket, mint Kazinczy idejében, mégis vannak jelenleg is oly bizományok, üzenetek, miket nagyon kényelmes az ily felrándulással szőrmentiben elvégezni. Fiatal emberünk is hihetőleg „üzenet“ átvétele végett vár valamelyik vidéki ismerősére, mely üzenet értelme aligha nem a tárczában nyugszik. Az „örege“ tudatta már jogász-fiával, hogy majd Szt. István napra felküldi Tamás urambátyám által a havi gázsit.

Csakugyan: ahol jön Tamás bátya feleségestül, lyányostul. A találkozás nagy örömmel fogadtatik mindenik részről. Tamás urambátyám örvend kiváltképen. Milyen jó, hogy találkoztak! Már most legalább lesz, a ki megmutogatja nekik a pesti nevezetességeket, mert Gizike kedves leánya most van ám először Pesten. Gizike pedig igen tudni és látni vágyó leányka. Jogászunk örömmel ajánlja fel szolgálatát, hiszen olyan szép leány oldala mellett haladni, mint a Gizi kisasszony, felér akár egy heti ide-oda hurczolkodással. Sőt igyekszik is jó előre megjegyezni, hogy ha a pesti nevezetességeket meg akarják látni, hát akkor legalább is egy hétig kell itt maradniok. Urambátyám hamarjában keresztül futja gondolatban, hogy valjon nincs-e odahaza e hétre való halaszthatlan mezei munkája? De még a közepére sem ér okoskodásának, midőn kedvencze, Gizike kisasszony kedves flóta-hangja esdekelve szólal meg, arra kérve jó atyját, hogy igazán maradjanak Pesten egy hétig. Ennek aztán nem lehet ellent mondani. Hiába van otthon akármennyi végezni való.

Délután megindul a kalandozás.

Legelébb is az állatkert jut eszébe a jogász-kalauznak. Oda pedig a sugáruton vezeti vendégeit. A kópé ugyan maga se tudja, hogy mikor járt ezen a vidéken, de azért csupa ékesszólás a magyarázata. Mintha az egész sugárut kiépitése ő reá lenne bizva: soha nincs szükiben a határozott felvilágositások-

nak, akármelyik kopasz házhelyről kérdezik tőle: hát itt mi lesz? hát amott mi épül? Ugy, hogy urambátyám a nyert felvilágositások után egész hazafias örömmel kiált fel: „Hiszen a mi Pestünkhez képest egy pár esztendő mulva Bécs csak bliktri!“ Mert a vérmes jogász oly készséges az ő magyarázataival, hogy a diszes ut kiépülését csak egy pár esztendőre szabja. Ugyan jó, hogy épen ő, a Tamás, urambátyámék kalauza, legalább hamar elkészül vele, de ha valamelyik hozzá értő technikus diákot fogtak volna meg kalauzul, az bizonyára jó sokáig megvárakoztatna bennünket azzal a kiépüléssel.

Az állatkertben töméntelen sokaság járja sorra a ketreczeket. Bámulhatnak azok az Ázsiából, Afrikából ide került fenevadak. Ilyen tisztességes számu vendégsereghez nem igen volt szerencséjök. Hogy az ország melyik részéről valók az egyes kaputos vendégek, azt eltalálni ugyan nem kis mesterség volna, legfölebb szókiejtésök után tájékozhatnók magunkat, hanem hogy ő kigyelmök, a föld derék népe, melyik vármegye szülöttei, azt figyelmes vizsgálódás után könnyen kiokoskodhatja, a ki közöttük megfordult. Nyelvszokásaikon kivül elárulja hazájokat a magasabb és alacsonyabb tetejü süveg, a dolmány czifrább és egyszerübb zsinórzata — de még termetök is. Az a mokány, pitykés gombos atyánkfia Borsod szülötte, az a delibb legény, abban a czifrára kihányt zsinóros huszárkában, a hegyaljáról került.

Csak este felé, midőn a városba visszatérünk, látjuk még, hogy mennyi vendég van egyszerre Budapesten. A Duna felől hullámzó sokaság a Margit-szigetről, a lóvonatu vaspályákon érkező pedig a városligetből hozza magával egy kellemes kirándulás jó emlékét.

— Ma már elég a járás-kelésből! — szólal meg a hátunk megett valaki, mire nyomban egy helybenhagyó és egy szivesen kérő, ellenkező felelet hallható. Hát a Tamás urambátyámék társasága, melyet a sokaságban rég eltévesztettünk. A mama helyesli az inditványt, Gizi kisasszony azonban még szeretne elmenni a szinházba is. Hanem hát végre is engednie kell atyja azon megjegyzésére, hogy t ö b b n a p, m i n t k o l b á s z, s a szinház-látogatás más napra halasztatik.

Körülbelől igy gondolkodott az idegenek jó része, azért volt aztán este a nemzeti szinház félig üres. Pedig hát sokat veszitettek, hogy meg nem nézték „Vid“-et. Mert ez a darab félig-meddig ujdonság is a nemzeti szinházban. Évek óta nem csalt ki már könyeket a néző közönség szemeiből Jenő és Rejtike sorsa. Mostani előadása kedveskedésnek is vehető. Hiszen a fővárosi rendes szinház-látogatók előtt már aligha el nem veszitette érdekességét ezen erősen romantikus szinezetü dráma, s midőn vasárnap szinre hozták, hihetőleg inkább a vidékieknek akartak vele kedveskedni, kiknél az érzelgősebb mozzanatok még fogékony keblekre találhatnak, mig a mi közönségünkre, melyet a korviszonyok változásaihoz képest készült ujabb drámai termékek erősebb, magasabban szárnyaló eszméi hóditottak meg, az olyan érzékeny-forma drámák, minő „Vid,“ maradandóbb hatást csak kivételesen gyakorolhatnak.

A sürgés-forgás nem csökken még a hét közepe felé sem. Igen jól hasonlitotta valaki Budapestet a napokban egy méhköpühez. Csak ugy rajzanak ki és be a méhek: az emberek. Mig innen a pár napig itt mulatók raja röpül ki, egy részben haza, más részben ujabb nevezetes helyekre, addig másfelől folyton érkeznek friss vendégek. A szegedi dalár-ünnepély szereplőinek azon része, mely a felsőbb vidékről való, pihenőt tart fővárosunkban. Csak a kerepesi uton kell végig haladnunk esti 7 óra felé, midőn a két szinház kapui megnyilnak, s kedvesbnél kedvesebb ily vendéget látunk le s felsietni. Arczukon a lelkesedés, helylyel-közzel a diadal-érzet sugára ragyog. Dehogy is vennék le kalapjukról a vörös tollat, mellökről a lantot azok a l o s o n c z i d a l n o k o k, kik még mult heti ittlétök alkalmával oly merész nyilatkozatot tettek, hogy majd megmutatják ők, ki a legény Szegeden! s most mint d i a d a l m a s d a l i á k térnek onnan vissza! Most álljon hát szembe velök az, a ki előleges elbizakodottságukra fejet csóvált! Jaj is az olyannak, mert ha valahol megtalálják, hát majd agyon ölelik örömük és dicsekedésük nagy mivoltában.

De hát büszkék is lehetnek diadalukra. Magyar embernek eleme a dal. Mig a német ha haragszik: esernyőjét töri izromba, ha örül: köcsögkalapját öklözi laposra, addig a magyar ember, követve szive sugallatát, bánatában, bujában, örömében, boldogságában rágyujt az ő ezer meg ezer, szebbnél szebb dalaira, s dalában megédesül a fájdalom, megkétszerező dik az öröm.

— ó — e.

A d é l k e l e t i h á b o r u.

Ejub pasa e héten ujabb jelét adta kitünő hadvezéri tehetségének. Járhatlan hegyeken vitte át seregét Rsavczi felé, hol a szerbeket, kik egészen másutt várták a törököt, meglepte, hatalmasan elpáholta, aztán Alexinácz alá nyomult, hol ágyukat foglalt el és foglyokat ejtett, és Alexinácz bevételével nyitva áll majd előtte a Morava-völgy és az ut Belgrádig.

Belgrádban ennél fogva a zavar folytonosan nagyobb mérvben jelentkezik. A lőpor elfogyott, és a mi még nagyobb baj, elfogyott a pénz is, bár azt rebesgetik, hogy a metropolita tizenegy láda orosz aranyat kapott volna. Jó lesz a törököknek, mert valószinüleg nem fogják addig elkölthetni, mire a törökök Belgrádban lesznek.

A hatalmak által tervezett békeföltételek, — mert most már Risztics sem idegenkedik a békekötéstől, — a következők lennének: Szerbia fizet a portának 400,000 darab aranyat hadi kárpótlás fejében; a fizetés biztositásainak módjáról a hatalmasságok fognak gondoskodni. Szerbia területe sértetlenül hagyatik, ugyszintén épségben marad azon viszony is, mely eddig a porta és Szerbia között fennállott. A hatalmak nem fogják elismerni a portának azon jogát, hogy Szerbiát megszállva tartsa. (Szép! tehát ez olyan „Nesze semmi, fogd meg jól“-féle ügylet leend!) A szerb katonai szervezet sértetlenül hagyatik, de a hadsereg létszáma a 20 ezeret nem haladhatja meg. A 4860 főből álló állandó sereg létszáma nem szállittatik le; (persze! hogy legyen, mivel majd zenebonát csinálni!) A békéltető lépéseket a hatalmak Konstantinápolyban fogják megkezdeni. Ott hihetőteg majd igen szép arczot fognak csinálni ehez a czifra alkuhoz. Holott pedig a muszkának ez is sok!

A p r ó s á g o k.

A r i s t o t e l e s azon kérdésre, hogy miért tetszik a szép? azt felelte: Ilyet csak az kérdezhet, a ki vak.

* * *

A harisnyakötő gépet L e e V i l m o s, angol pap találta fel, s erre viszonzatlan szerelme adta az első ötletet. Az ifju lelkész ugyanis halálosan belé szeretett egy falusi kisasszonyba, ki azonban nem viszonozta gyöngéd érzelmét, s ha

olykor-olykor meglátogatta a kisasszonyt, ez mindig több figyelmet forditott a harisnyakötésre, mint hódoló lovagja bókjaira. E miatt Lee rendkivüli ellenszenvvel viseltetett a szabadkézzel való harisnyakötés iránt, s elhatározta, hogy e gyülölt foglalkozást kiszoritja a világból. Ez elhatározásának eredménye a harisnyakötő gép lett.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége a kolosmegyei nyárszói helvét hitvallásu egyházközségnek 200 frtot, az ajkai evangélikus, az ipoly-tasnádi katholikus, s a kereskei református iskolák ujraépitésére száz-száz forintot, a szürthei katholikns iskola létesitésére pedig kétszáz forintot adományozott. — Scherzenlechner Sebestyén, Miksa császár tanácsosa, a fővárosi szegényháznak 100 frtot, a Rókuskórháznak pedig összes magyar könyveit hagyományozta. — Jakabfalvy Ferencz királyi tanácsos a pár év előtti pestis után maradt árvák javára a király születése napján jelentékeny alapitványt tett.

⁂ (*Rózsás napló.*) Gálczécsen Karsa Bulcsu birósági aljegyző eljegyezte Császár Boriska kisasszonyt. — Magos Menyhért szatmári ügyvéd s tartalékos honvéd-kapitány jegyet váltott Békési Péter, debreczeni református leánytanitó leányával, Máriával. — Dr. Hertzka Károly orvos Brode Helén kisasszonynyal, Dr. Brode ügyvéd leányával váltott jegyet. — Somorján Wolfshörndl János polgári iskolai tanár jövő hó 7-dikén tartja esküvőjét Luther Paula kisasszonynyal, ugyanakkor nevét is meg fogja magyarositani.

⁂ (*A kisded-nevelők országos egylete*) rendes közgyülést tartott P. Szathmáry Károly elnökletével az országházban. Az évi jelentés különösen kiemeli, hogy a közoktatási miniszter az 1875-dik évre is 300 forint segélyben részesitette az egyletet, mindazáltal anyagi tekintetben az egylet állapota nem valami fényes, minek oka ott keresendő, hogy az egylet tagjai 828 frt 40 krral tartoznak tagdij fejében. A társaság bevétele 1875-ben 1165 frt 94 krra, kiadása pedig 1145 frt 93 krra rugott.

⁂ (*Az országos kisdedóvó egyesület,*) mely Tisza Kálmánné elnöksége alatt áll, a szeptember első napjaiban tartandó óvóképesitő vizsgálatok után kisded nevelőnőket fog ajánlhatni, ugy nyilvános intézetekhez, valamint családokhoz. Az uj tanfolyamra, mely szeptember 1-jén veendi kezdetét, még mindig jelentkezhetnek oly ép, egészséges nők és férfiak, kik közül az előbbiek 16-dik évöket betöltötték, s az 5-dik elemi iskolának megfelelő fölvételi vizsgálatot sikerrel állták ki; utóbbiak pedig legalább 18 évesek s a gymnázium, reál-, vagy polgári iskola 4-dik osztályát sikerrel végezték.

⁂ (*Szabadkömives-esketés*) volt mult hétfőn a budapesti „Nagy Oriens“ czimü páholy uj helyiségében. Gróf Csáky Tivadar nagymesteri helyettes beszédet tartott, melyben a szövetség feladatairól, minők a feddhetlen erkölcs és jellemszilárdság, értekezett, s az esketési szertartást is ő végezte. Ez esketésnél férfiak és nők vegyest voltak jelen, s ez alkalommal, a nélkül azonban, hogy a nők felvételéről szó is lett volna, a nőket hathatósan ajánlotta a szövetséges társak különös figyelmébe. Délután a Margit-szigeten kedélyes mulatságot rendeztek, mely sétával kezdődött, s éjfél tájig tartó tánczczal végződött.

⁂ (*Staffenberger István*) közpályán való működésének félszázados évfordulóját ünnepelte meg a főváros polgársága e napokban az uj városházban. A nyolczvan éves polgár, ki, mióta harmincz éves korában a százas polgárok közé választatott, lankadatlan buzgalommal szolgálta a város közügyeit, méltán megérdemelte a koszorukat és „éljen“-eket. A Jozefinum-árvaháznak ő volt a lelke és pártfogója, ugy, hogy az most teljes virágzásnak indult. Kőbánya létrehozói közt ott találjuk az ő nevét is. Arczképét, melyet Vastagh György festett, leleplezték, s az ünnepelthez Királyi Pál intézett beszédet, Ráth polgármester pedig a polgárok ajándékát, egy vörös bársony dobozba helyezett ezüst koszorut nyujtott át az érdemdus öreg polgárnak, ki csak könyekkel és meleg kézszoritásokkal felelt.

⁂ (*Csengery Antal,*) ki jelenleg Koritniczán időzik, egy Deák Ferencz felett tartandó emlékbeszéden dolgozik, melyet az akadémia által rendezendő Deák-ünnepélyen fog felolvasni s mely annál érdekesebb lesz, mert ő már évtizedek óta egyik legbensőbb barátja volt elhunyt jelesünknek.

⁂ (*Boyton kapitány,*) a hires uszó, csütörtökön este 9 óra tájban érkezett meg Budapestre s a Hungária szálloda előtt lépett partra. Pozsonytól idáig uszta meg a Dunát uszó-készülékében. Partra-szállását a dunaparti sétányon nagy közönség várta s kilépésekor harsányan megéljenezte.

⁂ (*Magyarország hölgyeihez*) a budapesti honvéd-egylet választmánya meleg felhivást intéz, melyben utalván arra, hogy mily nemes vendégszeretettel fogadta keblére Törökország 1849-ben szabadságharczunk hőseit: felhivja hölgyeinket, hogy emlékezzenek meg a most folyó háboru török sebesültjeiről; tegyenek annyit, a mennyit vászontépés és egyéb sebkötők készitése és gyüjtése által a szenvedő, sebesült harczosok fájdalmainak enyhitésére tehetnek. Ily adományokat a felszólaló egylet választmánya Budapesten, váczi-utsza 16 sz. a. naponkint délutáni 5 órától 6 óráig köszönettel fogad és nyilvánosan nyugtat. Hasonló adományok posta utján is küldhetők a fentjelölt helyre czimezve, és ohajtandó is, hogy minél több küldessék.

⁂ (*Ál-bárónő.*) Tisza Kálmán miniszterelnök disz-tárgyait a mult napokban ellopták. A tettest azonban nem sokára kézre keritették, Zuther Karolina személyében, ki magát mindenütt bárónőnek szokta volt kiadni. Tisza Kálmánhoz az ál-bárónő segélykérés végett ment, s a miniszterelnök ki is adatott számára 5 frtot, azonban ugy látszik, a tisztelt hölgy nem elégedett meg azzal, hanem eltávozása közben észrevétlenül surrant azon nyitva állott szobába, hol a kérdéses disztárgyak voltak, s azokat magával vitte és elzálogositotta. A vallatás alkalmával kisült, hogy Zuther Karolin csak bitorolja a bárónői czimet. Egy ideig Rákos-Palotán mint posta-kiadónő volt alkalmazva, de ott is rosz fát tett a tüzre: nagyobb összeget elsikkasztott. Van tehát női iparlovag is nálunk,

⁂ (*Érdekes régiségek.*) E napokban Ó-Budán a Thaler-féle telken dolgozó munkások ásás közben egy római sirra akadtak, melyet azonban a tudatlanok szétromboltak. Találtak ott egy tégla-lapot római felirattal, s egy római pénzzel telt cserépedényt, mely tárgyak sértetlen állapotban küldettek be a nemzeti muzeumba.

⁂ (*Zivatar.*) A csütörtök délután 6 óra tájban kitört zivatar a fővárosi duna-fürdőkben nagy károkat okozott. A felső Dunaparton levő Káldor-féle uszodának egyik lánczát széttépte; legtöbbet azonban Péczely Károlynak uszodája szenvedett; a féktelen zivatar ennek a Duna belső oldali egész sor öltöző szobáját fölemelte, s a Dunába vetette. A kamrákban öltözködőknek még volt annyi idejök, hogy — bár sokan egész pongyolán —

kimeneküljenek, s igy emberélet nem esett áldozatul; két tanuló a vizbe esett ugyan, de megmenekült; egy urnak minden öltözete a vizbe sodortatott, csak mellénye maradt meg, aranyórája, gyürüje ott veszett.

⁂ (*A nemzeti szinház*) „magyar életből meritett középfaju szinmüi pályázatára“ következő huszonegy versenymü érkezett: „Elemér“, „Melanie“, „A malmosi nótárius“, „A kiházasitók“, „A szép szemek“, „Az uzsorás“, „A csalódottak“, „Margit“, „Ur és paraszt“, „A szerelem komédiája“, „Lehel kürtje“, „Zelemir“, „A rom pompája“, „Ragyás Terka“, „A falu nyelve“, „A réti molnárné“, „A szerelmes jogász“, „Angyal és démon“, „A szédelgők“, „A zöld tollasok“, „Borura derü“. Birálók lesznek: Szigligeti elnök, báró Podmaniczky Frigyes, Vadnai Károly, Szigeti József és Feleki Miklós. Az eredményt október 1-sején hirdetik ki.

⁂ (*A nemzeti szinház*) első drámai ujdonsága e héten Shakespeare „Sok hühó semmiért“ czimü vigjátéka volt. Shakespeare vigjátékait nem nagy előszeretettel szokták sem előadni, sem nézni, mert azok az uj, divatos vigjáték sajátságaitól egészen elütő formájuak. A „Sok hühó semmiért“ különben sen tartozik a nagy költő sikerült müvei közé. Tartalma röviden ez: Don Pedro arragoniai herczeg egyik lovagja, Claudio, bele szeret Leonato kormányzónak Hero nevü szép leányába, kit aztán a herczeg megkér, s meg is nyer lovagja számára. Az ifju mátkapár boldogságát a herczeg öccse: János megrontja, mert Claudionak halálos ellensége. Felbéreli egy emberét, hogy ez az esküvő előtti éjjelen Hero ablakából kedvesével, Margittal, szerelmi párbeszédet tartson, oly formán, hogy ugy látszassék, mintha az a kedves Hero volna! Ez csakugyan végre is hajtatik (szinpadon kivül,) minek közetkezménye aztán az, hogy Claudio visszalép hütlen mátkájától. A leány nem tud fájdalmában hová lenni, mert, hogy szerencsétlensége teljes legyen, atyja is eltaszitja magától a bünösnek vélt leányt. Egy szerzetes azonban azt a tanácsot adja a kormányzónak, hogy küldje leányát kolostorba, s hirdesse mindenfelé, hogy meghalt, igy ki fog derülni ártatlansága, mert a halottakról az emberek jobb indulattal beszélnek; ha pedig csakugyan bünös lenne a leány, akkor ugyis jobb neki a zárda. S ugy is tesznek. Kis idő mulva csakugyan kiderül a gonosz János cselszövősége, melyet egy czinkosa árul el. Claudio most, hogy volt aráját ártatlannak tudja, kétségbe van esve, s kéri az apát, hogy bocsásson meg neki. Az apa hajlandó megbékülni, hanem csak azon feltétel alatt, hogy Claudio a még otthonn levő leányt nőül vegye. Claudio beleegyezik. A leányt álarcz alatt vezetik elő, s Claudio igy is kész őt az oltárhoz kisérni, csak midőn a lány az álarczot leveszi, látja örömmel, hogy ez az ő Heroja. Ezzel boldogokká lesznek, s János elfogatik, hogy cselszövéséiért bünhödjék. Ennyi a darab meséje, melyet első tekintetre nagyon is egyszerünek mondhatni; nem is egészen vigjáték ez, mert nagyobb része komolyabb szinezetü. Az egész mü inkább egyes jeleneteiben nyeri meg a nézőt, mint egészében; hanem van benne egy-két mesterileg vázolt alak, párbeszédei pedig elevenek, élczesek, shakespeareiek. Az előadás kitünő volt és Szigeti, Nádai, sat. zajos tapsokat arattak. — Hajós a „Faust“-ban lépett fel e héten. Észrevételeinket Hajós játékát illetőleg elmondottuk már s dicséretünket csak ismételni tudjuk ez alkalommal is.

⁂ (*A népszinházban*) csütörtökön Bettelheim Janka vendégszerepelt a „Szép Galathea“ czimszerepében. Elég szép Galathea volt; játéka eleven és értelmes, bár taglejtéseiben és mozdulataiban néha tuloz; hangja is elég erős és terjedelmes. Előzőleg a „Fipsz“-et és „Vénus átvonulását“ adták, és különösen az utóbbi unalmassággal fényesen elérte azon eredményt, hogy a közönség ásitozni volt kénytelen.

⁂ (*A budai szinkörben*) e hét ujdonsága a „Bayader“ czimü opera volt, melyet a Farkas testvérek készitettek, (egyik a szöveget, másik a zenét.) A mű még kiforratlan, de minden esetre szép reményekre jogositó zeneszerzői tehetség első kisérlete, s mint ilyen méltánylást érdemel.

⁂ (*Irodalom.*) Halmai Imre, tehetséges kezdő szinészünk „Tanulmányok“-at adott ki „Hamlet“-ről, „Bánk bán“-ról, Moliére „Fösvény“-éről és Szigetinek „A falusiak“ czimü vigjátékáról. Ugy látszik, hogy szerző még képezdei növendékkorában irogatta összse ez ugynevezett tanulmányokat, és iskolai gyakorlatul eléggé részletesek. — „Nyáry Pál emlékezete“ czimmel jelent meg a meleg hangon irt szép emlékbeszéd, melyet Dalmady Győző mondott el Nyáregyházán.

⁂ (*Vegyesek.*) A nemzetközi statisztikai kongresszus tagjai e hó 28-dikán érkeznek meg Budapestre Bécs felől. A rendező bizottság Esztergamig megy eléjök, s Telepi Károly ur, az országos statisztikai hivatal főnöke, még az nap estélyt fog rendezni tiszteletökre. — A svábhegyen az ott nyaralók társasága mult szombaton sikerült, kedélyes tánczvigalmat rendezett az Eötvös-villában. — A nemzeti muzeumnak Szent István napján valamennyi osztálya nyitva volt s körülbelől kétezer ember látogatta meg. A látogatók legnagyobb része vidéki volt. — A budai szinkörben már csak néhány előadás lesz, mivel Temesvárynak szeptember 2-dikán Debreczenben kell előadást tartania. — Prielle Kornélia asszony szeptember elejére igérkezett vendégszerepelni Kolozsvárra. — A központi Fröbelnőegylet e hó 21-dikén a császárfördőben rendezett tánczvigalma 100 frt 94 krt jövedelmezett. — A fővárosi iskolákban a beiratások általában a jövő hó első napjaiban történnek. — A lefolyt héten a fővárosban született 250 gyermek, elhalt 245 személy. Az ujszülöttek közt volt 137 fiu, 114 leány. A halottak közt volt 142 férfi, 121 nő, egy éven aluli gyermek 104.

⁂ (*Halálozások.*) Pallini Inkey Kálmán földbirtokos és Zalamegye volt tisztviselője, elhunyt Franciaországban 31 éves korában. Fiatal nőt hagyott özvegyül. — Elhunytak továbbá: Sáromberki Albert Sándor, vajai evangélikus nyugalmazott lelkész, Maros-Vásárhelyen, 66 éves korában. — Brudkovszky György, békés-megyei volt szolgabiró, Szarvason, 59 éves korában. - Preiszler Antal, az algyői uradalom tiszttartója — Benefai Bacsák Miklósné Szászon, 63 éves korában. — Theodorovics János, a beregszászi törvényszék elnöke. — Dr. Morandini Mihály királyi mérnök Máramaros-Szigeten. — Idősb Mihálovics János ügyvéd, kunfélegyháza volt birája 65 éves korában Félegyházán. — Báró Tomasich László 30 éves korában Arad-Szent-Mártonban. — Kovács Kázmér honvéd főhadnagy Jászberényben. — Csatth Kálmán, közlekedési miniszteri titkár, Uj-Pesten 36 éves korában. Béke hamvaikra!

Gazdasszonyoknak.

Tizenhat éven keresztül elég alkalmam volt tisztelt olvasónőimnek a legkülönfélébb utasitásokat adni a gyümölcs befőzéséről, száritásáról, sat., de azért tán mégis megengedik, hogy ujból felhozzam a gazdasszonyi teendők közül az őszibaraczk, szilva, dinnye, birsalma, ugorka, paradicsom, sat. befőzését.

A gőzbe főtt őszibaraczkkal

csak ugy kell bánni, mint a többi hámozott gyümölcscsel, üvegekbe berakván azokat, a kihült czukorszörpöt kihülve kell rá önteni, egy negyed font czukrot számitván egy közönséges nagyságu üvegre, aztán pedig pergamenpapirral vagy marhahólyaggal lekötözve, gőzben kifőzni.

Épen igy kell bánni a gőzben főtt hámozott szilvával is.

A birsalmát

azonban előbb lehámozván, csinos szeletekbe kell vágni és czukros vizben fél puhára megfőzve, kihülve, üvegekbe rakni és a vastagosan befőtt czukorszörpet a gyümölcsre öntvén, gőzben kifőzni.

Birsalma sajtot

pedig következőkép kell késziteni. A szép tisztára letörült birsalmákat vizben puhára meg kell főzni, kihülés után ezüst kanállal a héját lehuzni és szitán áttörni. Ekkor annyi czukrot kell kimérni, a mennyi áttört gyümölcsünk van, a birsalmát tüzre tenni, a czukrot pedig megtörni és belé tenni, majdnem folytonosan keverni, a mint sürüsödik, levenni a tüzről és többféle edényekbe, ugymint mély tányérokba, csészékbe, pléh formákba önteni és száraz helyre tenni. 4—5 nap mulva a sajtot deszkára ki lehet boritani, de még ott is száradni kell hagyni, a mint megkeményedett, faskatulában száraz helyen el kell tenni. Igy készitve, évekig is eláll. — Ha többszinü sajtot szeretünk, akkor főzés közben egy-két czitrom levét adjuk hozzá és lesz czitromszinü, és ha tovább hagyjuk fölni, lesz barnaszinü, végre ha pár csepp álkörmöst adunk hozzá, lesz pirosszinü birsalma-sajtunk.

A birsalmából fennmaradt csutkából is igen szép és jó izü befőttet készithetünk, mely finom czukorsütemények és compótok diszitésére szolgál.

Ugyanis a birsalma kemény közepét a magokkal együtt hideg vizben a tüzre kell tenni és 5—6 óráig fölni hagyni, időnként egy kis vizet utána öntve. Akkor félre kell tenni és néhány óra mulva a levet leönteni. Ha nem volna egészen tiszta és átlátszó, asztalkendőn át kell szürni, megmérni, ugyan annyi czukrot késziteni hozzá, a levet tüzre tenni, félóráig forrni hagyni, a tört czukrot pedig belé adni és addig forrni engedni, mig nyulós lesz, azután langyosan üvegekbe kell önteni és csak más nap papirral bekötve, hideghelyen el tenni.

Divattudósitás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: Finom battistzsebkendő körüli himzés, point de lace csipkéből és rostélyöltésekkel dolgozandó. E mintát azonban tarka szinvegyületben is lehet használni, például asztalteritőkre; ez esetben posztón selyem sujtással varrrandó ki, a rostélyos mintázat pedig más, élénk szinü selyemmel.

A 2-dik szám: nyakkötő sarkába való himzés rajza.

A 3-dik szám: fehérnemüekre, mint alsószoknyákra, nadrágokra stb. való himzés rajza. Nyári ruhák diszitésére is használható e minta.

A 4-dik szám: tűpárnákra való minta, finom battist szalagokból készitendő, melyeket csipkeöltések tartanak össze.

Az 5-dik szám: fehérnemüekre való himzés rajza, a közepen G és R betükkel.

A 6-dik szám: lámpatálcza, tűpárna mintája. Ha tálczának ohajtjuk, ugy valami erős szövetre, sujtással varrandó ki és szines selyemmel, ha pedig tűpárnára, akkor point de laceból és csipkeöltésekkel.

A 7-dik szám: F betü.

A 8-dik szám: csipkemunka fehérnemüek vagy ruhák diszitésére.

A 10-dik szám: zsinórzási minta gyermekruhákra, felöltőkre stb.
A 11-dik szám: F betü.
A 12-dik szám: T betü.
A 13-dik szám: fehérnemüekre való angol himzés rajza.
A 14-dik szám: keskeny himzés rajza fehérnemüekre.
A 15-dik szám: betét fehérnemüekre.
A 16-dik szám: A és S betük.
A 17-dik szám: M és L betük.
A 18-dik szám: M és C betük.
A 19-dik szám: keskeny betét fehérnemüekre.
A 20-dik szám: himzetminta fehérnemüekre.
A 21-dik szám: M és T betü.
A 22-dik szám: fehérnemüekre való keskeny himzés rajza.
A 23-dik szám: E betü.
A 24-dik szám: V betü. És végre
A 25-dik szám: asztalteritőre való sarokrajz. Az asztalteritőt ripsre, vagy posztóra kell himezni, a rajzot pedig részint zsinórkákkal, részint pedig selyemmel kivarni. A virágokat vörös, a kalászokat sárga, a leveleket pedig zöld selyemmel. E munka szép, ha tarka és szingazdag.

Számrejtvény.

Ferencsevics Teréztől.

3. 4. 1. 2. Üditő ez a nagy hőben,
8. 7. 6. Folyók mentén van ez bőven,
6. 5. 4. A szendeség rózsafénye,
8. 7. 1. 2. Boldogitó báj- s erénye,
1. 2. 5. 4. Az alföld egyik vidéke.
1—8. Hazánk egyik dicsősége,
Egy hete áll siremléke.

Megfejtési határidő: szeptemberhó 24-dike.

A f. é. 31-dik számban közlött rejtveny értelme:
Szent Margit hid.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Éhen Gizella, Jánossy Lajosné, Bátori Zsigray Istvánné, Nagy Julia, Bajza Karolin, Mandits Erzsébet, Oberhoffer Luiza, Knau Arany Luiz, Németh Sándor, Mózesy Anna, Braun Bereczky Matild, Gedeon Gáspárné, Grundböck nővérek, Durneisz Irma, Fet Szerbák Ilona, Ferencsevics Teréz, Thuróczy Kálmánné, Sándor Luiza, Kosinczky Eliza, Auszterveil Jozefin, Biró Klára, Haluskay Zombory Irma, Csonth Lajosné, Kolbenschlag nővérek, Jávor Anna, Sztrilich Mari, Jungmann Laura, Medveczky Tóth Etelka, Nagy Julia, Sáary Etelka, Velyáczky Julia, Örley Janka, Tóth Eszter, Nagy Gáspárné, Szentmiklóssy Ella, Tormássy Gizella, Podhraczky Mariska, Odor Julia, Villám Tinka, Széll Jolán, Várady Mari, Buday Irén, Takács Gyuláné, Mányik Teréz, Homonnay Lászlóné, Odor Emilia, Falusi Janka és Olga, Mogyorósy Eleonóra, Tótfalusy Juliska.

A 30-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Haluskay Zombory Irma, Csonth Lajosné, Kolbenschlag nővérek, Medveczky Tóth Etelka.

Tartalom.

A szegény asszony lánya, Bodon Józseftől. — Az élet nyarán, Csengey Gusztávtól. — A brigantaggio, Mindszenti Gyulától. — Fanny, Bolgár Bélától. - Séta az erdőben. — Egy hét története. — A délkeleti háboru. — Apróságok. — Budapesti hirvivő. — Gazdasszonyoknak. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

alkalomra diszesen fel volt virágozva. A megnyitó beszédet Várady Gábor tartotta, mire a megye nevében Mihálka László alispán, a város nevében pedig Asztalos polgármester üdvözölték a vendégeket. Batizfalvy Bódog és Nendtwich tanárok felolvasásokat tartottak, délben disz-ebéd volt. A vendégek délután az ipar- és terménykiállitást nézték meg.

Rimaszombatban e hó 22-dikén délelőtt 10 órakor a megyeházán volt a történelmi társulat gömöri kirándulásának ünnepélyes megnyitó ülése. A nagy terem zsufolásig megtelt. Ipolyi Arnold megnyitó beszéde, melyben a történetirás feladatait fejtegette, nagy tetszésben részesült. Volt aztán diszebéd is, melyen mintegy 300 személy vett részt. Kedélyes és szellemdus pohárköszöntők nem hiányoztak.

Kaposvárról tudósitanak minket, hogy ott e hó 10-dikén este egy kis felhő kerekedett az égen, melyről távolról sem gondolták, hogy oly zivatart rejtsen magában, mint a minő néhány percz mulva kezdődött. Ugyanis egyszerre oly villámlás és menydörgés töltötte be az eget, milyenre alig emlékeznek. A villám egyszerre hatszor ütött le a város körül, s oly folytonos világosság uralgott a villámlások alatt, mintha az ég ketté nyilt volna. Különösen az volt feltünő, hogy a villám leütéseit nem kisérte a megszokott hosszabb dörgés, hanem csak kurta, tompa reccsenések hangzottak fel. A közönség rémülettel volt eltelve e szokatlan jelenet hatása alatt. A villám leütött Sárközy Miklós ügyvéd házába, ki ez alkalommal épen távol volt hazulról, még pedig épen azon szobába, melyben családja vacsoránál ült. A villám az ajtóhoz közel ökölnagyságu lyukat hagyva maga után, befuródott a szobába, s annak falán több rést csinált, mire a felszolgáló cseléd feje felett az utcza felőli falon tört ki. A közelban levő óra mutatóját egy órával visszatolta. Szerencsére a családtagoknak nem történt semmi bajok, s épen menekültek ki az egyszerre lángban álló házból. Sárközy Miklós csak akkor érkezett már haza, midőn mindene hamuvá lett.

Tüzesetek. Csurgón (Somogyban) e hó 15-dikén leégett a falu legnagyobb része egy négy éves fiu vigyázatlansága miatt s csak a templom és négy-öt ház maradt épen. — Kis-Korpádon (Somogyban) e hó 10-dikén három ház és két melléképület, 19-dikén két ház és a katholikus iskola leégett. — Váczon mult szombaton éjjel Németh Ede háza hamvadt el sok érdekes családi okmánynyal együtt. — Likaván (Liptómegyében) mult vasárnap este vagy 120 épület és sok termés égett le s három gyermek is áldozatul esett.

Vidéki vegyesek. Ó-becsei szerb nők közt müvelődési egylet alakult. — Kővárvidéken egy lakodalom után a nászsereg át akart kelni a Szamoson; az egyik csolnakot azonban, melyben a vőlegény és menyasszony ült, a hirtelen keletkezett zivatar felboritotta, s a menyasszony belehalt a vizbe. — A brátkai vasuti sinekre pár nap előtt egy 12 éves árva fiu feküdt le, hogy a közelgő vonattal összezuzassa magát. A vasuti őr szerencsére észre vette s elkergette a gyermeket, kit ez öngyilkossági szándékra az éhség vezette. — A temesvár-karánsebesi vasuti vonalon a közlekedés ez évi októberhó 15-dikén veendi kezdetét. — Endrődön két szupplikánst, kik gyalog jöttek a helység felé, a mezőn dolgozók finánczoknak nézvén, ijedten haza rohantak s az engedély nélkül plántált dohányokat egy szálig kigyomlálták. Ez után nyugodtan várták a nyomozó finánczokat, de nem látták meg őket előbb, mint másnap a templom szó-székén. — Az esztergomi reáltanodában, a tanulók fölvétele e hó 29—30-dikától szeptemberhó 2-dikáig történik, e tanoda helyiségében; mely napok alatt egyszersmind a felvételi, magán-, pót- és javitó vizsgálatok is megejtetni fognak. (Beküldetett.)

Különfélék.

⁂ (*Szt. István*) első magyar király emléknapját Bécsben is megünnepelték. A kapuczinusok temploma, hol az ünnepélyesség lefolyt, ez alkalomra fényesen ki volt világitva. A magyar szónoklatot Hérics Antal tartotta, s az ünnepélyt a „Szózat“ eléneklésével fejezték be.

⁂ (*Keletről két érdekes vendég*) időzik pár nap óta Kolozsváron. Ezek nem közelebbről mint Persiának Urmia nevü tartományában fekvő Kárázsálu városából jöttek, hivják pedig az egyiket Czuczega Györgynek, ki nevezett városban chaldeai görög katholikus pap. Társával a görög katholikus egyház javára könyöradományokat gyüjt.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Az angol királynő legifjabb leányát, Beatrix főherczegnőt, hir szerint egy alattvaló, Stafford marquis fogja nőül venni. — Ischlben a király születésnapján a templomban Reményi két magándarabot játszott a királyi pár előtt. — A sauerbrunni szinház mult szombaton este leégett. — A londoni segély-társulat kétszázezer forintot küldött a szerb és török sebesültek számára. — Kopenhágában Tycho de Brache hires csillagász szobrát a mult héten leplezték le. — A szerbek ismét nyertek egy uj amazont, Kara-Fatima nevü albániai hölgyben, ki már a krimi hadjáratban is részt vett; e szerint az előbb kiküszöbölt Merkusz kisasszony helye be van töltve, és igy mindjárt könyebben viselik a sok vereséget.

Megbizások tára.

Tisztelettel kérem mindazon t. előfizetőinket, a kik e hó első napjaiban nyomtatott levelemet vették, vegyék szives figyelembe abban foglalt kérésemet.

Sz. Udvarhelyre L. F. urnőnek: El van küldve.

N. Kanizsára K. J. urnak: Magánlevelet irtam.

Petrovaszellóra M. J. urnőnek: A mennyi még van, mind megküldtem.

Eperjesre Z. I. urhölgynek: Mégis legjobb lesz a fekete szint választani. Ez legtartósabb.

Czeglédre F. V. urnak: Megküldtem.

Nyiregyházára K. M. urnőnek: Megküldtem.

Janovára H. K. urnőnek: Ha tudom, már előbb teljesitettem volna ohajtását. E félév folyama alatt jelenik meg még 6 kötet könyv, annak idején azokkal is fogok szolgálni.

Erzsébetvárosba T. K. urnak: El van küldve.

Kupuszinára S. urhölgyeknek: Nemde kezeik között van már küldeményem?

Belényesre Cs. G. urnőnek: Magánlevelet irtam és várom szives felvilágositását.

Bácskára P. N. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Felső-Dabasra V. S. urhölgynek: Szivesen teljesitem ohajtását.

„Vigasz.“ Nem csillag az, a minek nincsen sugára.

„Érzelem-virágok.“ Jó tárgy, és kidolgozva is meglehetősen van, csak simitani kellene rajta. Azután czimet is valamivel kevésbbé dagályosat lehetne neki adni.

Török József gyógyszertára, király-utcza 7. sz.

SALICYLSAV-KÉSZITMÉNYEK,

pipere-czikkek.

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemű belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve. Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja	ára 50	kr.
Salicyl-toilette-viz	„	„ 70	„
Salicyl-fogpor	„	„ 50	„
Salicyl-fogpép	„	„ 60	„
Salicyl-szájviz	„	„ 60	„
Salicyl-hajkenőcs	„	„ 50	„
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„	„ 50	„

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 7. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glycern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 7. szám.

Angol és franczia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt, Jokey-Club 2 frt. Huile philocome de la societé hygiénique 1 frt 50 kr. Eau Athenienne 1 frt 50 kr. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Farina 1 frt, kisebb üveg 60 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 kr, Savonde Thridace Violettől Párisban 1 frt. Illatos szájgyöngyök (cachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice du Dr. Henocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztő-por Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve. Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-, görvéne, g uga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges és köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyászatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Pesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.
Fószállitóhely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwottlhof.)

Dr. Kallmann **hajfestő szere**

vegyész és elsőrendü gyógyszerész Párisban. Erősiti a hajat és szakált, **s annak azon pillanatban a legszebb természetes árnyalatokat kölcsönzi bekenésre**, minden mosás vagy előkészület nélkül. Egy skatulya fekete szinü 5 frt, barna szinü 4 frt.

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő-, olajos festek-, hajkenő- és izzadság által b á r m i l y k e l m é b e n, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztyűben, bűtorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

A világhirü **keleti viz**

Dr. Walkertől Londonban biztos fájdalom-oszlató, enyhitő és erősitő gyógyszer a **köszvény, csúz, görcs, fej- és idegfájdalmak, gyöngeségek** stb ellen. A hatás már az első üveg használata után mutatkozik. A használat külsőleges. Ára 1 frt. 20 kr.

Fogfájások, bármily neműek, egy pillanat alatt és biztosan eltávolittatnak az **indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és szájtisztitó szer.**

Kapható TÖRŐK JÓZSEF gyógyszerész urnál Pesten, király-utcza 7-dik szám
Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

Féreg irtó szer.

mindennemü férgek irtására, 50 és 25 kros szelenczékben.

Budapesten Török József gyógyszerésznél, király-utcza 7. sz.

Első és tartós

Temesvári Manó

Budapesten, király-utca 1.

ajánlja

Hölgyeknek:

Fűzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel . . . . . 2 frt 70 kr
Topánok Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiállitással rugonyal . . . . . 3 frt — kr.
Topánok erős chagrin- vagy borjubőrből, szegezve és csavarral, kettős talpal, rugonyal . . . . . 3 frt 90 kr.

Uraknak:

Topánok fénymázos vagy bagaria bőrből, szegezett és csavarral ellátott kettős talpal igen erős . . . . . 3 frt 80 kr.
Topánok finom bőrből diszes fénymázos hegygyel . . . . . 4 frt 80 kr.
Topánok erős fénymázos bőrből, szegezett kettős talpal, csavarral a legjobb lábbeli . 4 frt 80 kr.
Czimnek vizhatlan kettős bagaria- vagy fénymázos bőrből, háromszoros csavarral, kettős talpal . . . . . 9 frt 50 kr.
Topánok fiuknak fénymázos vagy bagariabőrből . . . . . 2 frt 80 kr.
Gyermek-czipők brünel- vagy bőrből szegezett talpal . . . . . 1 frt 50 kr.
és meg több ezer pár különböző fajtákban.
Részletes árjegyzek-könyvek ingyen és bérmentve. — Levelbeli megrendelések pósta-utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél után a szakorvos **Dr. Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Tanodába járó ifjakat

vagy bármily kisebb koru gyermekeket, vagy **árvakat** elfogadok magam s müvelt lelkü nőm gondviselése alá, ki velem együtt egész életét a magán házi, családi nevelés terén tölté; — a **legkedvezőbb feltételek** mellett.

Továbbá biztositom a szülőket; miszerint növendékeim.

egy év alatt

a francia nyelvet saját rendszerem nyomán született francia nevelőnő által tanitva, — kellőleg érteni és beszélni fogják.

Lakásom Budapest Józseftér 4. sz. első emelet.

Görög Imre,
magán polgár s nevelő.

Grapka Mária,

ezelőtt Komáromi Bayer Luiza

Frőbel-gyermekkertje,

egyetem-utcza 5. sz. a. t. c. szülők figyelmébe ajánltatik. Ez intézetbe mindkét nembeli 3—7 éves gyermekek fogadtatnak fel nevelés végett; össze van kötve elemi iskolával is, melynek tárgyaiból vizsgálatot lehet tenni és bizonyitványok is adatnak ki, a beiratások Augusztus 15-én veszik kezdetét.

36-dik szám. Szeptember 3-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte		Nap-nyugta	
							óra	perc	óra	perc
Szept.	3 Vasárnap	A 13 Orangy. ü.	A 12 Mansv. Sz.	22 C 13 Agathon	14		5	22	6	35
	4 Hétfő	Rozália szűz	Rozália	23 Lupus	15		5	24	6	34
	5 Kedd	Victorin	Erős	24 Eutich	16		5	25	6	31
	6 Szerda	Zachariás	Vida	25 Titus	17 Görög. elüz.	☽	5	26	6	29
	7 Csütörtök	Regina szűz	Regina	26 Adorján	18		5	28	6	28
	8 Péntek	Kisasszony	Kisasszony napj.	27 Poemen	19		5	29	6	25
	9 Szombat	Gorgon vértanu	Adumár	28 Mózes	20 Sabb. Voczch		5	30	6	23

Vidéki tárcza.

Hidalmás, augusztushó 28-dikán, 1876. (*Eredeti levél.*) — Egyház-szentelés. — Közebéd. — Mükedvelői előadás. — Tánczvigalom. — Tisztelt Szerkesztőnő! Multkori igéretem szerint leirom a helybeli evangélikus református egyháznak tegnap végbe ment felszentelési ünnepélyét. Reggeli 9 órakor mozsárok durrogása hirdette, hogy az erdélyi evangélikus református püspök, Nagy Péter ur megérkezett. A jeles vendég a legnagyobb lelkesedéssel lett fogadva. Helybeli egyházi gondnok, Császár Sámuel ur üdvözölte ő méltóságát, azután a menet az uj egyházba sietett, hol a helybeli lelkész: Kónya László ur, Nagy Péter püspök ő méltósága s Szász Gerő, kolozsvári esperes ur, és kerületi esperesünk Nagy Lajos ur szónokoltak. Ugyanaz nap déli 1-2 órakor közebédek voltak, Császár Sámuel és Császár Miklós uraknál. Esti 7 órakor mükedvelői szini előadás volt, melyen a püspök ő méltósága is jelen volt, szeretetreméltó, kedves nejével, Wesselényi Krisztina bárónővel. Két egy-egy felvonásos vigjátékot adtak elő: „Orvos és kapitány“ és „A házasság politikája“ czim alatt. Az első darabban Kovács István, kolozsvári egyetemi hallgató (Benfatti orvos,) a második darabban pedig Bartha Gizella kisasszony (Betti, Vilma komornája) tünt ki. Kellemes szinpadi alak, természetes gyermetegség, kedves fesztelenség és könyed játék annyira meglepők voltak szereplésében, hogy véleményem szerint nagy veszteség, hogy a kisasszony nem a szini pályára szánta magát. A szinkör egészen megtelt s a válogatott uri közönség igen jól mulatott. Az előadást tánczvigalom követte Császár Miklós ur lakásán, hol a vidék szépei nagy számmal voltak képviselve. A tiszta jövedelem az uj egyház javára 400—500 frt lehet. r l.

Árva megyében is megünneplik József nádor emlékét. A megye derék alispánja, Zmeskál Antal emlékkövet állittat a Babia Gurán, annak az emlékére, hogy a dicső emlékü nádor egykor e hegyen is volt. Az emlékkő fölállitása nagy ünnepélylyel lesz egybekötve s ez alkalommal a közeli polhorai iblany-fürdőben nagyszerü lakomát is rendeznek. Elismeréssel kell lennünk e szép gondolatért az alispán ur iránt, ki ez emlékkőben a magyar szellemnek egy messze eltekintő intő oszlopát állitja ott a szláv népek közt.

Arad sem maradhat hátra, ha már az egész ország ünnepel. Ő meg a tüzoltókat gyüjté vendégszerető falai közé. Itt tartatott a mult szombaton, és a következő napokon a tüzoltószövetség országos naggyülése. Bánhidy báró nyitotta meg azt, és számos életrevaló, szakba vágó inditvány tétetett, és érdekes fölolvasás tartatott. Egyuttal kiállitást is rendeztek tüzoltó-szerekből, melyeket szép számmal küldtek be a gyárosok és tüzoltó-testületek. A birálók kedden itéltek és osztotta ki a jutalmakat. Mondjuk-e, hogy lakoma, estély, tánczmulatságban szintén nem volt hiány?!

Sepsi-Szt.-György mult szerdán kegyeletes szép ünnepet ült. Ekkor leplezték le Deák Ferencz arczképét a megyeház termében. A főispán: Szentiványi Gyula, és a főjegyző: Horváth hatásos beszédet tartottak, melyeket az ünnepély emlékeül jegyzőkönyvbe fognak iktatni.

A felvidéken, Liptómegyében Myskovszky tanár nagybecsü régi freskókat talált a környékbeli templomokban. A dorakói régi templom boltozata felett kettőt talált. A menynyire kivehető, az egyik az ur-imádást ábrázolja a nap-keleti királyok által, a másiknak tárgya ismeretlen. A festés modora és idoma után a freskók a XIII. századból valók. Nem kevésbbé érdekesek a liptó-szent-miklósi bazilika festésének freskói sem, melyek ugyanama század müvei lehetnek. Myskovszky Császka püspök megbizásából tesz kutatásokat a régi templomokban s elismerés illeti meg érte a mű-barát püspököt, ki e régi kincseket a végenyészettől s a romboló kőmíves-kalapács elől megmenteni igyekszik.

Szegeden egy 28 éves fiatal ember, Hajdu István meggyilkolta nővérének négy gyermekét, kik közöl a legidősb 13 éves volt; szörnyü tettének oka aljas birvágy volt. Sajátját elpazarolta, s nővére vagyonát szerette volna megkaparitani, s ez okból az utjában levő örökösöket el tette láb alól.

Tüzesetek. Az ország majd minden részéről érkeznek hirek pusztitó tüzvészről. Szent István napján Lykava-Váralja csaknem teljesen leégett. Szél nem éleszté a tüzet, de viz nem volt az oltásra, s igy föltartoztatlanul terjedt a láng s rövid idő alatt elhamvasztott 130 lakházat a gazdasági épületekkel együtt. A kár fölszámithatlan; az egész termés oda égett. Három gyermek is áldozata lett a szörnyü veszedelemnek. — Somogymegyében Kis-Korpádon öt ház égett le s az iskola. Biztositva egyik sem volt. Csurgó pedig egészen hamuvá lett. — Szepesmegyében Csütörtök-falu csaknem egészen, Durand nagy részben leégett. — Pozsonymegyében Zohoron 24 ház hamvadt el s tömérdek eleség garmadában és asztagban. A kár 19,000 frtra megy. Azt mondják, rosz akaratu kéz vetett üszköt belé.

Vidéki vegyesek. A pannonhalmi monostorban fényes egyházi ünnepély tartatott az apátság helyreállitott régi templomának fölavatása alkalmából. Ő Felsége is képviseltette magát az ünnepélyen József főherczeg által. Volt diszebéd, este fáklyászene, tüzi játék, a mint már ily alkalmakkor szokás. — Erdélyben az unitáriusok püspökévé Ferencz

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi mülapért 30-30 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3 dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért **8 kr.**

36. sz.
Szept. 3-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két történelmi mülap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-
a mülap meghozatala félévi járatási
köteleztetést foglal magában
a lap irányában.

A szegény asszony lánya.

(Elbeszélés.)

Bodon Józseftől.

(Folytatás.)

E gondolatokkal nyitott be a szomszéd asszonyhoz és Mariskát haza szólitotta. Otthon azután elmondta előtte az idegen ur ajánlatát s mikor megkérdezte, volna-e kedve hozzá, a gyermeklányka tétova nélkül felelte, hogy igen.

A következő napon Perreghi is pontosan eljött a válaszért. Szánthóné elfogadta az ajánlatot s ezzel a dolog be volt fejezve.

Harmadnapra ott termett az első uj öltözet is.

Bársony felöltő, prémmel szegélyezve, meleg téli ruhácska, bársonyczipő, puha gyapju harisnya, divatos kis kalap, tollal ékitve. Pompás, gazdag uj viselet mindannyi.

Volt is bámulás, csodálkozás felette.

Misi most az egyszer megvallotta, hogy még a kirakatokban sem látott ennél különb ruhát.

Mariska gyermekies örömmel szemlélgette végig-hosszig hol az egyiket, hol a másikat.

Édesanyja hozzá látott az öltöztetéshez. Gazdag, szőke haját két vastag tekercsbe fonta; elavult, régi ruhácskáit elrakta a ládába.

Mikor a prémes kis kabát felöltésére került a sor, Mariska önkénytelenül nyult a zsebébe és valamit huzott ki belőle.

Egy bepecsételt levél volt az.

Átnyujtotta édesanyjának, ki pápaszemét előkeresve, feltörte a boritékot, melyből egy névjegy esett a földre.

Pisti gyorsan ott termett s felkapta. És mintha valami nagy dolgot fedezett volna fel, hangosan kiáltá:

— Irás is van rajta! — s azzal visszaadá édesanyjának.

Szánthóné az ablakhoz ment vele, s fennhangon olvasá: „Perreghi Endre festő és fényképiró.“ A hátlapjáról már nehezebben betüzte le ez irott szavakat:

„Az első havi dij.“

Ott volt ez is a boritékban.

Ezt is eltette a láda fenekére, a csillogó arany mellé.

Azután Mariskának fejére illeszté a diszes kis kalapot, haját gondosan eligazgatá; maga pedig kopottas, nagy kendőjét vette fel és elindultak Perreghi lakása felé. A czim ott volt a látogató jegyen.

Az utczán sokan megbámulták Mariskát. Kedves, szép arczával, szőke fürtös fejével, egyszerü, szegényes ruhácskáiban is feltünt; hogy ne tünt volna fel most a finom, divatos öltözetben.

Nyulánk lányka volt; alakjáról itélve, tizenhárom évesnek is beillett volna.

Édesanyja a kezét fogva ment vele.

A jó asszony észre vette, hogy Mariskán megakad a szem. Gondolkodóba esett. Hányni-vetni kezdte a dolgokat. Lépteit némelykor meglassitotta. Valami tépelődés látszott az arczán. Az emberek bámészkodása bántani kezdte. Egyszerű eszével is kiolvasta e bámészkodásokból, hogy a jövő-menők nem tartják az ő gyermekének Mariskát. Cselédnek gondolják mellette. Önkénytelenül végig nézett magán és a gyermeken s lelkében igazat adott az embereknek. Szeretett volna visszafordulni s ösztönszerüen szoritotta meg a gyermek kezét. A lányka felnézett anyjára. Sötét-kék szemei oly gyermeteg ártatlansággal mosolyogtak reá, hogy a jámbor anya meggyorsitotta lépteit.

Nem sokára elérték azt a házat, melyen e nagy betüs felirat diszlett: „Perreghi Endre, festő és fényképiró.

Szánthóné megállott a kapu alatt.

Még egyszer megfordult fejében a visszatérés gondolata.

Most még jobban habozott, mint az uton.

A lépcsőn valaki jön lefelé.

A közelgő léptekre fölrezzent, gyorsan kapott a lányka keze után s megindult a lépcső felé.

Az üveg fedelü tornácz ajtaja előtt ismét megállott. Elbocsátotta a lányka kezét s halkan, bátortalanul kopogott az ajtón és szegény emberek szokásaként, fülét az ajtóhoz nyomva, várakozott.

Felelet nem jött, tehát ujra kopogtatott. Erre sem felelt senki. Köhécselni kezdett. Ez sem használt. Félénken és lassan felnyitotta az ajtó szárnyát s mikor mindketten bent voltak, gondosan betette maga után.

Körültekintett s nem látott a tornáczon senkit.

Itt már valamivel bátrabbnak érezte magát s néhány pillanatnyi ácsorgás után bekopogtatott a műterem ajtaján.

Hangos „szabad“ hangzott belülről.

Perreghi magánosan sétálgatott a műteremben s a mint megpillantotta Szánthónét, elébe ment, nagy nyájassággal fogadta s bevezette szobájába.

Diszesen berendezett szoba volt ez. A butor csupa bársony, selyem; a falakat vastag aranyos keretü festmények boritották, leginkább eszményi nő-alakok, heverésző Vénus, fürdő nymfák. A padlón szép puha szőnyeg futott végig; szegény ember vételnek tartotta volna rá lépni, olyan finom volt. Egy szép, faragványokkal ékes állványon apró csecse-becsék, drágaságok, csinnal elrendezve, gyönyörködtették a szemet. A szögletekből szobrok kandikáltak elő. Egyike gyönyörü nő-alak, de inkább muzeumba való, mint magánszoba diszeül. A levegő kellemesen langyos és illatos volt.

Szánthónét a lila bársony pamlagra ültette le, magát pedig egy nád-fonatu hinta-székre vetette. A kis Mariska édesanyja mellé huzódott s gyermeki ártatlansággal nézegette a szemben eső képeket.

A szegény asszony ide-oda feszengett kényelmes kényelmetlen helyén, alig mert reá ülni arra a „drágaságra.“

— Milyen jól áll Mariskának a ruha! — kezdé Perreghi a beszédet. — Egészen felserdülő leánykát mutat benne.

Mariska lesütötte szemeit, édesanyja pedig mosolygott.

— Holnap megnyitjuk a mücsarnokot, — folytatá Perreghi, — még most is rendezgetnek egyet-mást. Földszint lesz, az utczára eső részen.

A szegény gyümölcsárusnő szeretett volna valamit kérdeni; kétszer is hozzá készült, de csak abba hagyta. Szerette volna tudni, valjon lesznek-e ott olyan képek, minő például az a szemben eső a falon? De nem volt elegendő bátorsága hozzá; azért csak hallgatott.

— Ugy gondoltam, — szólt ismét Perreghi, — hogy Mariska nyolcz órakor jöhetne reggel, délben haza menne és délutáni két órától hétig lenne a műcsarnokban.

— Igen is, — válaszolá Szánthóné.

— Holnap aztán mihelyt eljön, megismertetem a szükséges tudni valókkal. Nem sok lesz az egész, csakis annyi, hogy eleinte tájékozhassa magát. Ugy-e, kicsikém, kegyed tud irni, olvasni?

— Igen is, tud, — felelt helyette az anyja. — Négy évig járattam iskolába, s csak az idén került ki belőle.

— Tehát olvasgathat könyveket, vagy hozhat magával valami munkát, hogy ne unatkozzék.

A műterem ajtaján valaki kopogtatott. Perreghi hirtelen fölkelt és a nyitva hagyott ajtón át a műterembe sietett.

Szánthóné is felkelt és egyedül maradva, nagyobb bátorsággal hordozá körül szemeit a szobán. Nagy megütközéssel kapta el szemét némely képről. — Még ilyet is a falra tesznek! — dörmögé magában.

Nem sokára visszatért Perreghi és azt mondva, hogy holnap elvárja Mariskát, Szánthóné eltávozott.

III.

A szomszéd asszonyt, kihez Szánthóné gyermekeit a Perreghi látogatása alkalmával küldte, Sárréthi Istvánnénak hítták. Hajdanában, — mint gyakran el-elbeszélgette, — jó módu asszony volt és falun lakott, a csendes jó falun, hol az emberek mindnyájan ismerik egymást, sőt egymásnak fel- és lemenő atyafiságát is heted iziglen.

Megboldogult férje derék, szorgalmas ember volt. A jó falusi kabátos emberek közé tartozott. Volt háza, meg aztán egy kis gazdasága is. Abból kizony csendeskén elélhetett volna az özvegy. De hiába, csak asszony az asszony és nem ferfi, a gazdaságba pedig férfi kell. A jó Sárréthi halála után szépecskén elkallódott a kezéről minden. Egyszer csak azon vette észre magát, hogy a fejszének nyele maradt. Pénzzé tette tehát mindenét, a micskéje még megmaradt és feljött a fővárosba. Gondolta, hogy itt könnyebben megélhet abból a kevésből. Tudta, hogy itt a pénznek nagy kelendősége van, (valjon hol ne volna?) majd forgatni fogja azt a pár száz forintocskát.

Eleinte jól is kezdett menni a dolga. Minden forint behozott hetenkint egy-egy hatoskát; alább nem is adta; ez pedig évenkint épen százhusz száztólija a tőkének. Ebből meglehet élni tisztességesen.

De azért az öreg Sárréthinének mindig panaszszal volt tele a szája. — Igy nem megy, ugy nem megy a dolga, szokta mondogatni ismerőseinek. — Koldus, rongyos nép jár hozzá kölcsönért, mely zálogba vetett rongyait ritkán szokta kiváltani. Ott hagyja az ő nyakán, ő meg nem tud e dib-dáb jósággal mit csinálni; ha eladja, a pénzét se kapja ki belőle. Pedig a lelke is örült a vén csontnak, ha valami zálogba adott ingóság nála veszett, mert akkor két-három százas kamatot is hajtott kikölcsönzött pénze.

Hébe-hóba be-betekintgettek egymáshoz. Különösen a Szánthóné gyermekei gyakran átjárogattak, kiválkép ha érezték, hogy Gyurka otthon van.

Gyurka Sárréthiné testvérének a fia volt. Korán árván maradt, s ő nevelte föl keresztyéni kötelességből. Tizennégy éves korában aranyozónak adta. Itt nem csak a különféle cserép- és porczellán edények festését s aranyozását tanulta, hanem a szobafestésben is oktatást nyert. Ügyes, eleven ficzkó volt. Mesterségét három év alatt annyira elsajátitotta, hogy mestere a negyedik inasévet elengedte s a három év elteltével felszabaditotta. Most már szép keresete volt s a maga emberségéből is megélhetett.

Mariskát gyermekévei óta ismerte. Kisebb korukban gyakran játszadoztak együtt, és gyakran bebarangolták a beljebb eső utczákat, a lepedő nagyságu falragaszok végett, melyeknek hatalmas pusztitói voltak.

Gyurka erősen barna s villogó fekete szemü gyerek volt. Külsejét soha sem hanyagolta el, kopott, szegényes ruháját is mindig tisztán tartotta s mióta még felszabadult, gavallérnak is beillett volna. Csinos uj ruhát vett, vasárnap keztyüsen ment az utczára és kabátja gomblyukába virágot tüzött.

Mióta Mariska a műcsarnokba járt, ritkábban találkoztak egymással. Leginkább vasárnap délutánonként, mikor mindkettőjöknek szabad idejök volt. Ilyenkor el-elbeszélgettek, sőt olykor-olykor a városligetbe is kirándultak együtt. Gyuri szeretett csolnakázni. Hébe-hóba Mariskát is rávette e kedves nyári mulatságra.

(Folytatása köv.)

Lepereg...

Szabó Endrétől.

Lepereg a gesztenyefa virága,
Szél letépi, futó eső levágja;
Bánat ül a hervadozó,
Hulló virág-levelen,
Mint szivemben a hervadó szerelem.

Szerettem én, nagyon sokat szerettem,
Hej csak engem nem szeretett senki sem;
Csalták-lopták a szivemet
A menyecskék, a lányok,
Tudja isten! még se tudok haragudni reájok.

Föltettem már, hogy szeretni nem fogok,
De szivemen az okos szó nem fogott;
A szerelem rózsabokor — hiába!
Ha lenyesem, még ezerszer
Bokrosabb a virága.

Hiszek benned...

Vay Saroltától.

Hiszek benned, haragos Isten!
Megtörtem a nyomor alatt;
Testem, lelkem égő láz gyötri,
S hallgat a káromló ajak.

Meghajolt a büszke, daczos fej,
Gunymosolyom gyászkönyre vált,
Kórágyamon fetrengve, kin közt
Közelgni látom a halált!

Itt vonaglok, a porba sujtva,
S én, ki eddig tagadtalak,
Megváltásért esengve, Isten,
Beösmerem hatalmadat.

Nem birhattam el több keservet;
Sulyos volt, mit rám mért kezed,
Összerogytam, hagyd mondanom hát:
Oh! uram, elvégeztetett!...

Londoni képek.

Nincs a világon gazdagabb város Londonnál, hanem olyan sincs, melyben oly borzasztó nyomort találhatni, mint Londonban. A milyen mérhetetlen itt a vagyonosság, ép ugy a szegénység is. Az angol vidéki ember szavajárása szerint London utczái aranynyal vannak kikövezve, és a kik az itteni viszonyokat alaposan ismerik, azt mondják, hogy e város vagyona összeszámitva, oly roppant összegre kerekednék ki, hogy összesen kétezer angol mértföldnyi kövezetét, a mennyit tudniillik London utczái és sikátorai összevéve kitesznek, legnagyobb részben aranynyal lehetne kirakni. Mikor maga ezen kövezet nem kevesebbe, mint 140 millió forintba került; és vegyük ehez még ama rengeteg öszegeket, melyekbe az ezerkilenczszáz mértföldnyi légszesz- és vizvezetékek, továbbá a szintén sok száz mértföldnyi kiterjedésü csatornák kerültek, és könnyü kitalálni, milyen drága minden talpalatnyi kövezet, a mit az emberek itt lábbal taposnak. De bár mily magasra halmozódjék is itt föl a gazdagság, mégis nehezen birná betölteni a nyomor kietlen mélységeit, melyek ugyancsak e városban annyi helyütt tátonganak. Mert ama három millió lélek közül, melyek e várost lakják, jóval több egy harmadánál a lehető legszánandóbb nyomorban tengetik lételüket.

Rám nézve pedig ép ama rosz hirü zugolyok ijesztős, piszkos és bubánatos regényessége volt démoni vonzódással, és azt képzeltem, hogy mig ama jó részt rosz hirben álló lakosságu helyeket szemtől szemben nem láttam, nem is szabad mondanom, hogy ismerem Londont; azért a mint jól voltam lakva e város csillogó részeivel, első dolgom volt, fölkeresni annak visszáját is és egy kicsit össze-visszabarangolnom benne. Jó ideig nem akadt hozzá társam s azért kénytelen voltam egymagam bejárni néhányat ezen utczák közül, az alagut és rakpart tájékán. Már az enyészetnek induló alagutban sem valami jól éreztem magamat, egyik része el volt rekesztve, nyilván járhatlansága miatt, és a szabadon hagyott részt is csak imitt-amott világitotta meg egy vaksi légszeszlámpa, legnagyobb része teljes sötétségben borongott, rajtam kivül még csak pár asszony járt benne, épen utonállónak való alkalom, örültem, hogy szőrén-szálán kiértem belőle.

Kiérve, a Towerhez mentemben észrevétlenül egész utczarengetegbe tévelyedtem belé, nagyobbára egyemeletes házakkal, melyek előtt rongyokba takart asszonyok álltak, egy-egy kis gyermekkel karjaikon. A részint üvegtelen, részint papirral beragasztott ablakokon vén, kiaszott arczok tekintgettek ki. Az utczákon pedig félmeztelen kastos gyerekek szaladgáltak. Itt-amott egy-egy gyanus tekintetü suhancz ment el mellettem és elhaladtában ugyancsak rám nézett; mások meg szinte nyargaltak, látszott rajtuk, hogy sietős az utjuk, ezek munkások voltak. A térképről aztán megtudtam, hogy a keleti Szt. György városrészben vagyok, Londonnak egyik legnépesebb és legszegényebb részében. A lakosság itt legnagyobb részt rakparti munkások, zsákvarrók, csónakhajtók és több efféle, a kik a Themzén keresik élelmüket; többnyire igen szegény, de mint később megtudtam, legnagyobb részt becsületes emberek.

A rakparti munkák a legfárasztóbbak közé tartoznak és a mellett felette bizonytalan kenyeret is adnak. Nem kell hozzá semmi tanulmány, semmi készültség, csupán csak testi erő. A világ minden nemzete és minden foglalkozási köre szolgáltatja hozzá embereit: elgazdálkodott iparosok, kimustrált hajóslegények, politikai menekültek, tönkre ment uracsok, kiszabadult fegyenczek, hirhedett tolvajok, szóval a kinek csak nincs mit ennie és más uton a betevő falatot sem tudja magának keresni, és pedig itt sem találják mindannyian; mert naponkint háromezren, sőt még többen állnak ott, munkát várva, holott csak négy-ötszázra van szükség, egy-egy ilyen munkás heti keresménye pedig átlag öt shilling.

És a ki tudni akarja, hogy mit tesz az: küzdeni a létért, az menjen ki reggeli fél nyolcz órakor e rakpartra. Milyen arczok és milyen öltözékü alakok tolják-taszigálják itt egymást, hogy a munkakeresők közelébe juthassanak! Milyen kiabálást és ugrándozást és hadonázást és dulakodást visznek végbe, csak

azért, hogy egy napra való kenyeret kereshessenek, és a legnagyobb rész még sem éri el czélját. Borzasztóság látni e kiéheztetett arczokat, az ember soha sem birja azokat elfelejteni. Vannak köztük, a kik hetekig hiába törik magukat egy kis munka után, és a nyomorral napról-napra lépést tart náluk a kétségbeesés, mert nemcsak magukat, hanem az otthon levő családot is meg kellene menteni az éhenhalástól. Volt eset, hogy egy-egy ilyen szerencsétlen hat hétig is hiába várt itt egy kis munkára és ez egész idő alatt a többi munkásoktól kegyelemből kapott morzsákkal tengette magát. Délutáni 4 órakor, tehát nyolcz órai munka után, és pedig milyen kemény munka után, megkapják a bért, elébb azonban gondosan megmotoznak minden munkást, ha nem dugtak-e valamit ruhájuk alá, mert a rakparti tárakban, hol az emberek legszegényebbjei dolgoznak, a legdrágább kincsek vannak felhalmozva, és azért mégis statistikailag ki van mutatva, hogy havonkint nyolcz tolvajsági, és évenkint harmincz részegségi eset sem fordul elő, mindamellett, hogy tenger mennyiségü szeszes italok közt foly itt a nehéz munka. A rakpart bejárása előtt amolyan vendéglő forma van, hol a lehető legsilányabb ételeket árulják, holott a nehéz munka ép a legtáplálóbb eledelt tenné kivánatossá. Egynémely munkás csak egy-két pennyt költ itt magára, a többit haza viszi családjának; mások ellenben, szörnyeteg éhségükben egész napi keresetüket élik el és pedig néha már előleg, hitelben, elannyira, hogy naphosszant holtfáradttá és holtéhessé kidolgozván magukat, napi keresetüket az azalatt már elköltött eledelekért kénytelenek odaadni és még három pennyjük sem marad, a min a „szálló"-ban (Lodging-house) háló-helyet kapnának, hanem valamelyik hid alatt, vagy valamely piacz törekszalmáján, vagy végre valamely ligetnek valamelyik lóczáján kell kihuzniuk az éjszakát; és az is megjegyzendő, hogy ama vendéglőst mondhatni, soha meg nem lopják, sem soha meg nem csalják azok a szegénynél is szegényebb és éhesnél is éhesebb emberek.

Már pedig hat rakpart van Londonban, melyeken huszharmincz ezer ember keres, holott egyre-másra csak háromnégy ezer ember talál ott munkát naponkint. És ide számitva még ama harmincz ezret meghaladó embert, a kik a hajógyárakban foglalkoznak, de sokszor két-három hétig sem jutván munkához, családjaikkal együtt éheznek-koplalnak, és e szerint a nyomorral küzködők száma csak ezeken a helyeken százezrekre tehető. És ha csak annyiban volna, hogy munkát nem kapnak, de minthogy egész életük ugy foly le, hogy egyik napon van munka, a másikon meg nincs, többnyire a legnagyobb könyelmüség is erőt vesz rajtuk. A mint egy kis pénzük van, vesszettül belevetik magukat a mindenféle dőzsölésekbe, csak azért, hogy megmásithatlan borzasztó végzettől sujtolt és a kétségbeeséssel határos elméjüket elkábitsák. Ki van mutatva számokkal, hogy ép az inséges években növekedik a szeszes italok fogyasztása. Átalában mondható, hogy Angolországban borzasztó mód isznak az alsó osztályok.

Minthogy pedig oly roppant számmal vannak a nyomorban sinylők, igen természetes, hogy egész seregesen gyülekezik össze Londonban a veszedelmes csőcselék. A nagy inség ugy szólván, szükségkép a bün és gonoszságba kerget. 1872-ben csak „elismert" tolvaj nyolczezer volt Londonban, azonkivül pedig negyven-ötvenezer oly fajta egyéniség, a kiken folytonosan kell, hogy a rendőrség szeme rajtuk legyen és azért csupán a példás biztonsági intézkedéseknek köszönhető, hogy 1873-ban csak mintegy háromszáz ezer forintra rugott a lopások értéke.

A londoni tolvajok valóságos külön állam az államban, egy senki máshoz nem tartozó nép, mely engesztelhetlen háborut esküdött minden néven nevezendő birtokosnak. Tökéletesen szervezve vannak, külön városrészeket laknak, pontosan megfizetik bérüket és rendszerint nagyon összetartók. Lakásaik egyátaljában nem oly piszkosak, mint képzelnők; azon utczákban, a melyekben laknak, meglehetős nyugodtan és illedelmesen viselik magukat, nem tartván czélszerűnek, hogy saját területükön zajt és feltünést okozzanak. Nem egyszer történik, hogy egész tolvajgyarmat tiszta becsületes emberek között telepedik meg, és ezek csak akkor tudják meg, kik és mik voltak szomszédjaik, mikor a rendőrség rajtuk ront és csapatosan összefogdosssa őket. Külön korcsmájuk, külön boltjaik és raktáraik, sőt külön alapszabályaik vannak, melyek szerint magas- és alsó osztályokra ágazódnak; van továbbá külön nyelvük, melyen órákig a legmerészebb bünténeyekről társalognak maguk közt, a nélkül, hogy az avatatlan egyetlen egy gyanus szót hallana szájukból; sőt külön irodalmuk is van, melyben a gonosz mesterségükre vonatkozó mindenféle fogások, szabályok, eljárási módok és adatok le vannak irva. Vannak továbbá külön dalaik, tele aljassággal avagy badarsággal, és vannak külön szinházaik, az ugy nevezett „Penny-gaff"-ok, olyan előadásokkal, melyekben ugy szólván az egész természet meg van mételyezve, és melyek által az erkölcsi, illedéki és jogérzet tövestől elfojtatik bennük. Van végre külön taglejtési és jeladó nyelvük, melyet rajtuk kivül senki más nem ért és nem egy utczán járó lelke mélyében összeborzadna, ha tudná, hogy mi az igazi értelme amaz ártatlannak látszó kézemelintésnek, melylyel elhaladtában egymással értekeznek. Ekként kiképezve, keresztül-kasul járják be az országot, könnyü szerrel megismertetik egymást maguk közt, olyannyira, hogy mindenütt hiztos tanyára és kellő ellátásra számolhatnak vidéki czinkosaiknál, habár csak először vannak is valamely városban. Sőt még a vérpadon is sokat mondó jelekkel beszélnek czinkosaikkal.

A mint valamelyikök a börtönből, vagy a fegyenczi gyarmatból kiszabadul, jó czimbora módon minden szükségessel elláttatik, mindaddig, mig maga is ujra hozzá nem foghat az „üzlet"-hez, és a szabadság élvezete itt nem más, mint ujabb kényszerités a bünténye re: „Miért gyötörném magam egész héten át néhány shillingért munkával, mikor lopással könnyü szerrel öt font sterlinget (50 frtot) kereshetek hetenkint?" Betegségben pedig segitik egymást, halottaikat eltakaritják, és gondoskodnak az elhalt, vagy bebörtönözött czinkosok gyermekeiről.

Midőn nincsenek „munká"-ban, kártyázással és ivással töltik az időt, vagy pedig valamely czimbora „vitéz tetteit" beszéli el nekik. A szakszerü tolvaj azonban ritkán iszsza le magát, jól tudván, hogy mesterségében a legnagyobb éberség szükséges. Legnagyobb részük nem hajlamból, hanem a viszonyok kényszerüsége folytán lett tolvaj, és egy része már gyermekkorában jutott ezen vétkes pályára; elhagyatva, szülék nélkül, ugy nevezett tolvaj-mester kezébe került, a ki egy ideig eltartotta, kitanitotta tolvajlásra, azután prédára kiküldi; azonban vannak elvetemedett szülék is, kik maguk üzik gyermekeiket az utczára, és addig nem fogadják vissza hajlékukba, a mig csak bizonyos mennyisegü pénzt nem hoznak haza. A „mester" ugy tanitja ki szerencsétlen növendékeit, hogy elébb felöltöztetett bábalakokon, azután önmagán gyakoroltatja be őket a mindenféle fogásba, és csak mikor elég ügyességre tettek szert, ereszti az utczára, és akkor is még egy ideig rajtuk van a mester szeme, a ki aztán jutalom

fejében a java rész prédát a maga számára megtartja ; ily módon szinte bele növekedik az olyan szerencsétlen gyermek a bünös életbe; nézetei, hajlamai és cselekedetei fokról fokra a börtönbe, és végre a vérpadra taszitják alá.

A londoni tolvajok a munka-felosztás elvét követik és ennél fogva csoportok szerint mivelik nagy és régi mesterségük egyes ágait. Az egy-egy csoporthoz tartozók szorosan összetartanak, akár egyazon család tagjai. Bemutatom a főbb csoportokat.

Első helyen állanak a betörők és utonállók, ez utóbbiaknak egyik ágát a fojtogatók (garotters) tették, kik néhány év előtt egész Londont rettegésbe ejtették, most azonban már jórészt kipusztultak. Ezek hármasával gyakorolták bünös mesterségüket; a mint az áldozat közelökbe ért, az egyik ólmos fütykössel főbe ütötte, a másik sodrony hurkot vetve nyakába, fojtogatta, hogy segély után ne kiálthasson, a harmadik meg azalatt mindenéből kifosztotta. Nem csak az utczákon, hanem a vendéglőkben és lakásokban is üzték ezek fojtogatásukat, egyszerre csak — tolvajkulcsok segélyével — az alvó előtt termettek, főbe ütötték, fojtogatták, összeszedték, a mi értékest csak a szobában találtak, azután odább álltak. Az egész csak egy-két percz müve volt.

Ezek után következnek az „altatók“, kik elébb kábitó italt itatnak meg áldozataikkal; ezek jó arczu, ügyes társalgók, csupa jókedvüek, senki sem látja ki belőlük a mákvirágot. Ezek után következnek az „ékszer-kedvellők“, (shoplifters) azután a több rendbeli zsebmetszők (mobsmen, snovzers stb.), legvégül állnak a váltóhamisitók, bankócsinálók és egyéb e fajta tollal lopó népség. A munka-felosztás elvének köszönheti London, hogy az ő tolvajaiknak a kerek földön nincsen párja, oly magas tökélyre vitték mesterségüket.

Egy nagymama kézi kosárkájából.

Soha sem türelmetlenkedett jobban kedves jó nagymamám, mint mikor az összecsomósodott czérna- vagy selyemmatring gombolyitásánál, sok eredménytelen ide-oda huzgálás, piszmogás és keresztülvetés után hirtelen eltéptük a szálat.

— De ha nem lehet máskép! — igyekeztünk őt ilyenkor lecsendesiteni.

— De k e l l tudni máskép is! — mondá ő, és homlokát gyengédeden összeránczolván, kezébe vette a gombolyagot, és a mi nagy szégyenünkre, az ő kezében csakugyan szépen eloldódott a csombók.

Hányszor nem csókoltuk meg mi testvérek a finom, türelmes kezeket, melyek a legnagyobb bonyodalmat is olyan szeliden ki tudták bontani, — még ha nem is valami gombolyag alakjában állt is vele szemközt.

— A ki, mint én, — szokta volt mondani, — már jó sokáig élt, az minden szálat más szemmel néz, és sehogy sem sziveli az erőszakos, hirtelen elszakitást, a mint azt a fiatalság szereti. Az én koromban eszébe jutnak már az embernek az élet mindenféle szálai, melyek egymás közt össze-vissza vannak, keresztül-kasul zavarodva, feltűnőleg ide-oda huzgálva, és melyeket mégis csak a halál kezének szabad szélylyeltépni. Majd ti is megfogjátok ezt egyszer tanulni, édes gyermekeim, hogy a mi sorsunk is gyakran csak — egy szálacskán függ.

És egy nap a mi kedves nagymamánk kivett az ő csudálatos formáju kézi kosárkájából, mely minden kigondolható kincseket tartalmazott, csudás alaku katulyákat, tűpárnákat, illatüvegcséket, gombolyagokat, parányi szekrénykéket és egy semmit sem mutató kicsi szelenczét is. Némi ünnepélyességgel nyitá azt ki, mi természetesen lehetőleg jól kinyujtottuk nyakunkat, de fájdalom nem láttunk benne egyebet egy — vörös selyemszálnál.

— De nagymama! —

— Csendesen, csendesen, gyermekek; csak ne biggyeszszétek ugy ajkaitokat! Nézzétek csak jól meg e szálat, hozzá nyulni ugy sem szabad már senkinek. Lássátok, talán e parányi selyemszálacska oka, hogy a szegény, szép Mária Antoinettenek Francziaországba kellett mennie!

Ah, egy mese! Oh, mennyire szerettük nagymama meséit, a melyek még a vadócz fiutestvéreket is ideig-óráig megszeliditették! Minő szép volt olyankor a kedves, elbeszélő nagymama, az ő egyszerü fekete ruhájában, ama magas hátu zselyeszékben, hófehér haját könnyed hullámokban a finom fehér csipkefőkötő alá kényszeritve, mely gyengéd, finom arczát befoglalá, kötéssel finom kezeiben! — Soha se láttam a kedves kezeket tétlenül, csak halálos ágyán; akkor is ájtatosan össze voltak kulcsolva, a jól kiérdemelt örök nyugalomra.

Megkisértem ugy elmesélni a vörös selyemszál történetét, a mint azt sok évvel ezelőtt a kedves nagymamától hallottam.

Nagyanyánk édesanyja komorna volt valamelyik osztrák főherczegnőnél, nem tudom már, melyiknél, de Mária Terézia császárné egyik leányánál, és ugy került a családhoz ama vörös szál.

Az 1766-dik év igen komoly egy év volt a bécsi udvari palotában. A nagy császárné szivét mély bánat töltötte el az ő Ferencze elvesztése miatt, kit alig egy éve a kriptába helyeztetett ősei mellé, és a fiatal József császár már másodszor is özvegy lett és tökéletesen el volt temetve országos gondjaiba. A fiatal, szép főherczegnők igen komor életet éltek, és bármennyire megsiratták és sajnálták is édes atyjukat, hiába, az ifjuság nem lehet el sokáig a mosolygó élet napsugara: vidámság, virágillat és öröm nélkül,

A gyönyörü, szép Mária Antoinette rózsaarcza, az ő üde frisseségében, legnagyobb ellentétben volt a sötét gyászruhához, és ő élénkségénél fogva, alig állhatá már ki a császári palota csendességét és egyformaságát.

Ha Gluck mester zongoraórái nem lettek volna, melyeknek megtartását végre ismét megengedték, akkor szegény bizonyára a legmélyebb buskomorságba esik. Legjobban is szeretett volna a főherczegnő reggeltől estig zeneleczkéket venni, mind a mellett, hogy a mester eleget zsémbelődött vele. Sokszor, türelmét vesztve a hamis játék miatt, maga ült tanitványa helyett a zongorához, és mikor aztán az ő kezei alatt az a hangszer zengett és ujjongatott, akkor az ember azt az egész unalmas világot is elfeledte, mint a főherczegnő mondá, olyan tulvilági hangokat tudott a mester a zongorából kicsalni. Aztán ezzel az emberrel mégis egészen elfogulatlanul lehetett beszélni, mert ő is ugy adta szavait, mintha nem a főherczegnőhez, hanem csak a tanitványhoz intézné. És ez volt az, a mi Mária Antoinettenek olyan nagyon jól esett. Ezért választotta ő épen mesterét megbizottjának, és nagyon is őszintén elpanaszolta előtte minden baját, a mi szivét nyomta: köröskörül az a nagy csendesség, az édes anya fájdalomteljes bánata, nagy szivbeli gyásza, a bátya büszke zárkozottsága és egy uj sógornő utáni hő vágya, a ki olyan szép legyen, mint az elbüvölt fehér rózsa: a pármai Izabella volt, a kit József mindenek felett szeretett, — hogy végre-valahára ismét egy kis öröm, egy kis

vidám élet és minél több zene vonuljon be Bécs császári palotájába. Hisz most zárva minden ajtó, sőt még a zongorát is vastag posztó takaró födi, hogy egy hang se lopódzzék át a főherczegnő játékából a császárné szobáiba, vagy József császár füleibe.

Valjon el tudja-e magát határozni József czászár egy ujabb házasságra?! E kérdésre azonban Gluck mester is oly kevéssé tudott határozott feleletet adni a főherczegnőnek, mint maga a türelmetlen szép kérdező. Csak abban értett tökéletesen egyet a mester tanitványával, hogy bizonyára még most is van elég szép király-, vagy herczeglány a világon, a kik lehetővé tennék a császár szerencsés választását. — Mert — mondá Mária Antoinette — oly annyira csunyának lenni, mint bátyámnak második felesége, Jozéfa, az egy herczegnétől, vagy császárnétól csakugyan megbocsáthatlan hiba! Mégis szivemből örülök, hogy valamivel csinosabb vagyok nálánál!

És ezzel a fiatalság meggondolatlanságával, bele mosolygott a magasan felnyuló tükörbe, mely hiven adta vissza az ő bájos, rózsás alakját, le egészen czipője hegyéig, és a szép fejecskét a büszke vállakon, és a nagy villámló szemeket, és a királyi homlokot, a melyről a dus hajzat hátra volt vetve és magasan feltornyosulva.

— De valjon miért gyülöli bátyám a nőket? — kérdé ujra is mosolyogva a főherczegnő; de a mester nem adhatott erre feleletet, és csak ujabban is inté tanitványát, ne hibázza el annyiszor az ütemet, és ne gondolkodjék annyit olyasmiről, a mit sem a főherczegnő, sem pedig ő, a mester, nem fognak kitudni soha, de tán eldönteni sem.

— Valóban ugy látszik, hogy bátyám mindvalamennyi nőt gyülöl, — mondák maguk közt a császár nővérei minden nap ujból, ha a császár komor egykedvüséggel utasitá vissza a főherczegnőknek hol félénk, hol pedig gyöngéd czélzásait és dévajságaikat. — Nem volt az udvarnál szépség, mely valaha egy nyájas szóval, vagy bámuló tekintettel találkozott volna a császár részéről, bár milyen lángoló nyilakat löveltek is reá a legszebb női szemek; sőt még azokat a felette kedves, szép franczia szinésznőket is kitiltá Bécsből, pedig mennyire beléjük bolondultak volt a bécsi gavallérok, és még a ballett is vajmi ritkán volt látható az udvari szinpadon!

A császárné maga is több nyilt és titkos kisérlete után, kénytelen volt lemondani a reményről, hogy fiát uj házasságra birja. — Az országos tanácskozásokon és az ebéden kivül, alig is találkozott fiával, leányai pedig még kevesebbet látták őt, mert József császár közönyösséget mutatott minden olyan tárgy iránt, a mi nem volt országos érdekü. Ha a császár személye körüli két szárnysegéd, gróf Rosenberg kamarás és Lascy tábornagy, némelykor nem beszéltek volna a főherczegnőknek magas uruk időbeosztásáról és ernyedetlen munkásságáról, ezek bizony azt sem tudják, mikép él kedves testvérük.

Ország-világ tudta, hogy József császár milyen csudálatos gyorsasággal tudott meg mindent és érdeklődött minden iránt, mi országa és népei javát illette, valamint azt is, hogy fárasztó és sokszor borzasztó dolgok nagy halmaza nyomja vállait; a nővérek kémkedő ébersége azonban mégis felkutatta, hogy a császárnak van két órája, este nyolcztól tizig, melyekben pihenésének, vagy szórakozásának él. De valjon miben áll ez a szórakozás, ezen mindeddig hiába törte fejecskéjét Mária Antoniette főherczegnő! Miután Rosenberg gróf és Lascy tábornok folytonosan a császár körül voltak és őt mindenhová elkisérték, nyilván kártyajáték, vagy vadászat lehet e szórakozás, gondolá a fiatal főherczegnő. Elég tréfás és csipős kérdésekkel ostromolta tehát a két hü kisérőt és barátot, a nélkül azonban, hogy csak megközelitő vagy kielégitő felelet jutalmazta volna állhatatos érdekeltségét.

Egy idő óta a császár ebéd után bejelenteté magát nővéreinél és el-elcsevegett velük, de csak igen rövid ideig, egykor-máskor pedig a szinházban töltött velük egy-két perczet, a páholy hátterében, ha épen valami komoly dalmüvet, Gluck Orféusát, vagy Alcestéjét, vagy valami szomorujátékot adtak, mert az utósó hetek óta a szinház látogatása is meg volt már engedve a főherczegnőknek.

És ha Mária Antoniette lelke mélyéből ásitozott is legyezője alatt, mert szivéből gyülölt mindent, a mi unalmas és komoly, — nála pedig e kettő egy volt, — mégis kellemesebb volt egy-egy ilyen szinházi est ama vég nélkül hosszu óráknál, melyeket a csendes udvari várpalotában az udvarmesternő unalmas társaságában töltött. Hisz szép arczokat, meg csinos öltözékeket látni, kissé mégis szórakozáshoz hasonlitott, és csak egy keveset ha kihajolt a páholyból, a mi pedig nem ritkán történt, egész mozgalmas, ismeretlen világ kábitó varázsa fénylett előtte. És az is megtörtént, hogy valamely kitünő énekes vagy énekesnő bilincselte le figyelmét, vagy egy-egy szerencsétlen kóristáné idézte elő a legvidámabb természetü császári főherczegnőnek, a bécsiek kedvencz, szép és imádott Mária Antoinette-jének dévaj nevetését!

Majdnem végén voltak már az Orfeus előadásának, midőn egyszer a császár a páholyba lépett és Mária Antoinette széke mellett helyet foglalt.

Az életunt Orfeus épen legszomorubb dalát énekelte. Mária Antoinette nem nézett a szinpadra; könyv nélkül tudta már mesterének e komor munkáját, és nem egyszer kérte volt, hogy ne adassa elő többé ezt az iszonyatosan szomoru operát, és gyönyörü fejével komoly testvéréhez fordulva, mosolyogva kérdé tőle:

— Hol voltál?

Most az egyszer a lányka mégis valami vidám kifejezést fedezett föl bátyja arczán, különben nem koczkáztatja e bizalmas kérdést. Arczának rendes nyugodt kifejezése és egész lényének hidegsége máskor mindig messze kergette a bizalmasságot és tréfás megközelitést. De ime, e szavak hallatára mintha felleg boritaná el szép homlokát, és a nélkül, hogy testvére tréfás tekintetét viszonozná, rövideden mondá: „Országos dolgaim voltak.“

Ekkor a főherczegnő finom kezével nagy lassan a császár karjához nyult és a szürke kabátról alabastrom ujjacskáival egy hosszu vörös selyemszálat vett le.

— Hát országos dolgaitokat vörös selyemmel szokás összevarrogatni? — kérdé, diadalmasan emelintve fel és mutogatva neki a vörös fonalat.

Csak egy perczig tartott, de azért jól látta a nővér, hogy a császár arczát lángoló pir boritá el e tréfás megjegyzésre, aztán fölkelt, komor pillantást vetett a kaczagó főherczegnőre, és elhagyá a páholyt.

Oh, milyen édesen esett a hamis főherczegnőnek az e fölfedezés feletti titkos diadal! Ugy látszik, József meg volt lepetve és egyszersmind megbántva. Mint szerette volna az egész világnak diadalmasan kiharsogni: A császár nem gyülöli többé a nőket, kezemben a tanubizonyság, a biztos fonál! Ezen vörös selyemszálon tartja ő most fogva a császári testvért és jól őrzött titkát, és ha önkényt nem tudja ki tőle, jó, fog ő találni, és kell is talalnia utat és módot annak kipuhatolására, honnan hozza most a császár minden este azt a derült homlokot és alkalmilag egy-egy vörös selyemszálat!

Mint örülne az anyacsászárné! És ki is lehet ő, a tündér, a varázsnő, a ki a császár meghalt szivét uj életre keltette?

De napok és hetek multak, és sehonnan semmi felelet az égető kérdésre, sőt ugy vette észre a főherczegnő, mintha a császár azóta még inkább kerüli huga szemeit. Holott pedig ő olyan borzasztó módon szemmel tartotta bátyját!

De azért most is csak ugy, mint már jó ideje, a császár hetenkint ötször az esteli órákban eltünt az ő két hü bajtársával együtt, és még másnap reggel is ugy tündököltek szemei, mintha csak édes boldogságról beszélnének. Mária Antoinette legalább igy vélekedék.

Félig öröm és félig féltékenység is volt az, mi ennek tapasztalatára testvéri szivét eltölté. Miért olyan zárkozott irányában a császár? És átalában miért is tartja magát olyan távol testvéreitől? Miért nem keresi őt most már fel soha?

Milyen vidám lehetne az élet az ő hidegsége és visszavonultsága nélkül, és milyen mulatságos volna, eltréfálkozni vele és a két szeretetreméltó gavallérral, a kik olyan elválhatlanok tőle, valahányszor csak kedve kerekednék az embernek el-elmulatni és el-elcseveghetni!

— De hátha oly nő felé fordult szive, a ki születésénél fogva hozzá nem illő? — kérdé magában nem egyszer Mária Antoinette. — Hisz a császár jelleme olyan hajlamokat mutatott, a melyekből gyanitani lehet, hogy semmibe sem veszi az ilyen akadályokat! Ilyennek ismerte őt Mária Antoniette, és a legbüszkébb habsburgi herczegnő irtózattal gondolt arra a lehetőségre, hogy ő valaha testvérének nevezzen olyan nőt, a ki születésére nézve alantabb állana nálánál.

(Vége köv.)

A megfigyelő tehetség.

Erdélyi Gyulától.

A hires Gavarni, mint tudjuk, csak röppant megfigyelő tehetségének köszöné azon tulajdonságát, hogy ezer meg ezerféle változatban tudta az emberi arczot feltüntetni. Napokig állt utczára nyiló ablakánál, rajzónnal kezében, és nem tett egyebet, csak levázolta az előtte elhaladókat, és hány gyönyörü jelenetet nem örökitett meg ily alkalommal! És ezeket látva, az ember azt hinné, hogy hosszabb tanulmány tárgyai voltak, holott mintegy röptében, a természettől leste el azokat.

Az, ki megfigyelő tehetséggel van megáldva, nem ismeri az unalmat. Bár magára látszik hagyatva, azért nincs egyedül. Sajátmagával társalog, gondolkozik mindenről, a mi körülötte történik, semmi sem közönyös rá nézve, semmi sem kerüli ki figyelmét. Nem puszta kiváncsiság ez, mint hinni lehetne, czélja nem az utólagos pletykázás, vagy az észrevett sajátságok és események kigunyolása, — az ily nemü megfigyelést egynémely korlátolt szellemü, rosz természetü egyéniség szereti gyakorolni, az ilyen a legjobbról is a legroszabbat szokta következtetni, — hanem az igazi megfigyelő, a ki csendben, komolyan észlel meg mindent, mindennek hasznát igyekszik venni, hogy ezáltal az emberi lélekkel megismerkedjék; s rövid idő alatt és mintegy gyönyörködve megszerzi azon tapasztalatokat, melyeket mások csak a maguk kárán szereznek. Megtanul higgadtan megitélni embereket és dolgokat, arczokat ismerni; egy mozdulat, egy szó, leleplezi előtte az ember belső lényét, árnyoldalait ép ugy, mint nemes tulajdonait. Megszokik mindent megfontolni, következtetéseket vonni, s az emberek arczáról többet olvas le, mint a mit számtalan kötetből vagy egy emberöltő alatt meg birna tanulni.

Ismerek egy embert, kinek szokása följegyezni a benyomásokat, melyeket az először látott emberek reá tesznek, megfelelő észrevételek kiséretében, és ez által oly fokát érte el az éleslátásnak, hogy most már ritkán csalódik az emberekről való itéletében. Az események néha meghazudtolni látszanak véleményét s ő kész is visszavonni azt; de évek mulva, előre nem látott esemény közbejöttével, a függöny föllebben, s a jó vagy rosz a maga valóságában tünik elő, egészen ugy, mint ő azt előre látta volt.

A megfigyelő tehetség még más tekintetben is felette üdvös tulajdonság, mert igen sok ballépéstől óvhatja meg az embert. A könyelmü ember soha sem megfigyelő; rabja a pillanatnyi benyomásnak, s ha csalódott, tiszszer is kész változtatni véleményét. A megfigyelés gondolkodásra serkent és megérleli az itélő tehetséget.

Azért nem szabad összetéveszteni az olyan itéletet, melyet bár gyors, de helyes szemlélődés folytán mondanak valamiről, az olyantól, melyet némelyek az ugynevezett *első* benyomás alapján ejtenek ki; mert ez utóbbi itéletnek többnyire semmi komoly alapja nincsen. E kettőt gyakran összetévesztik. Hosszas szemlélődés és az arczok alapos tanulmányozása szükségesek arra, hogy rövid ideig való együttlét után mindjárt tudjuk, hogy miféle jellemü emberrel van dolgunk, de a ki e tanulmányokat megtette, az nem az ugynevezett első benyomás után, — mert ez csalóka, — hanem az illető arczáról olvassa le lelkét. A legügyesebb tetető sem uralkodhatik mindig arczizmai felett. Ha szemére vigyáz, elfeledkezik ajkairól, pedig egy hirneves személyiség szerint, épen a száj körüli vonások árulnak el legtöbbet belső érzelmeinkből. Biztosan állithatni, hogy ha valakit különböző körülmények és több nemü foglalkozás között hosszabb ideig volt alkalmunk megfigyelni, szerfölött könyünek találjuk, arczizmaiból kitalálni, ha valami kellemetlenséget titkol-e, vagy ha valami tetszik-e neki stb.

Bármennyire tetető is valaki, ritka eset, hogy némely oly szót el ne ejtsen, melyből kitünik a farkas füle a szamárbőr alul, mint a mese tartja, vagy: „Kiüti magát a szeg a zsákból", mint nálunk mondják.

Azonban — azt is meg kell vallani, hogy a nő e részben is kivétel. Ezzel szemben — a megfigyelőnek le kell tenni a fegyvert. Tanulmányozhat, szemlélődhetik, összevethet, megfigyelhet, a mennyit csak tetszik, kilencz esetben tiz közül mégis csalódni fog, s a legegyügyübbnek látszó leányka romba fogja dönteni a legalaposabb számitásra épitett okoskodást e részben.

Egyébiránt az is természetes, hogy egyik embert könnyebb, a másikat nehezebb kiismerni; ha férfiról van szó, kevésbbé vagy többé gyors tanulmány vezet czélhoz; nőnél mindig hosszabb, s — mint mondám — gyakran lehetetlen e feladat.

De — még ez esetben is — egy régi szinész szokta volt előttem mondani, hogy mindig jobb nézőnek, mint szinésznek lenni. A néző szerepe nem jár semmi veszedelemmel és az ember mégis hasznos tapasztalatra tehet szert: tanuja az emberiség vigjátékának, mely sokkal érdekesebb annál, mit a szinházban adnak elő; a valóság feszitőbbé teszi az események menetét, mint a lehető legjobban átértett és kifejezett költészet; az érzelmek néha kevésbbé tulzottak, finomabbak, mégis nagyobb ügyesség kell ahoz, hogy e szinjátékot az ember felfogja, mint a szinházbelit, de az eredmény aztán sokkal érdekesebb s hatásosabb is.

Egy hét története.

Augusztushó 30-dikán.

Vendégeink. — Mit is mondott az az angol? — A József-nádor ünnepély. — Hajós. — Egy kis marasztás nem ártana. — A népszinházban. — Kancsuka Lajkó.

Ismét elemében van a főváros. Külföldi vendégeket fogad, a statisztikai kongresszus tagjait, a világ minden részéről, megmutogathatja nekik szép palotáinkat, nagyszerü középületeinket, megbámultathatja velök a mi ritka szép sétapartunkat, megirigyelteti tőlünk a mi páratlan Margit-szigetünket, s a mi mindezeknél többet ér: megismerteti velük a magyar vendégszeretetet, melynek hire terjed ismét nem sokára a világ mind a négy végeig. S dicsérni fognak minket mindenfelé, hogy mily szép fővárosunk van s mily vendégszerető, gavallér nemzet vagyunk. És lelkünkből örülünk, hogy a közénk érkezett nemzetközi statisztikai kongresszus tudós tagjait tisztességtudó módon fogadja s megvendégeli fővárosunk; valóságos megrovást érdemelne, ha közönynyel tekintene az érkező tudós urak elé s méltatás nélkül hagyná a megtiszteltetést, mely fővárosunkat érte az által, hogy a kongresszus ez évi gyülése helyéül Budapestet választá. Csak az esnék roszul, ha mostani szivesen látott vendégeink közül is valamelyik olyast irna rólunk, mint 1873-ban a bécsi világkiállitási vendégségek után egyik megvendégelt angol tag egyik igen elterjedt londoni hirlapban; hogy tudniillik szép nemzet vagyunk, derék, lovagias, nemes nemzet vagyunk, épitkezünk s mindent elkövetünk, hogy fővárosunk az európai nagyvárosok közt méltó helyet foglaljon el, hogy minden igen szép és jó nálunk, csak egy hibánk van: szeretjük fitogtatni, a mink van, pocsékolunk s rosz gazdák vagyunk.

Azért tehát Isten hozta fővárosunkba a statisztikai kongresszus tagjait. Nem lehet az, hogy jól ne essék szivünknek látni, hogy a tudomány férfiai nem tartják többé hálátlan dolognak a magyar fővárost fölkeresni; nagy elismerés nyilvánul e kitüntetésben reánk nézve, kiket a külföld még most is igen gyakran szeret müveletlen, barbár névvel illetni. Fényes bizonysága ez annak, hogy e czimek többé ránk nem alkalmazhatók s hogy a tudomány és müvészet nálunk is megközelité már az európai szinvonalat.

És más ünnepet is ül a főváros e héten: József nádor emlékünnepét. S jobb szeretnők, ha ez ünnepély ne volna annyira fővárosi jellegü; a megboldogult nagy férfiu az egész nemzeté volt, az egész ország a hű magyart tisztelte benne, és azért ez ünnepély méltán országos ünnep is lehetne. De hát engedjük a fővárosnak; ő akarja megülni e napot, s valóban sok oka is van rá: a régi fővárost, a régi Pestet ő tette azzá, a mi lett: számot tevő, a körülményekhez képest elég diszes várossá, abból, a mi volt: a szegényes falucskából. Egy egész városrészt, a legrendezettebbet, a még most is legdiszesebbet neki köszönheti. Az ünnepély egyébiránt nem lesz oly zajos, oly nagy szabásu, mint eleinte tervezték; inkább méltóságos, komoly, nemes, kegyeletes lesz, a mi bizonyára nagyobb megtiszteltetés is a dicsőült szellemének, mintha — egyik tulbuzgó tisztelőjének inditványa szerint, — ökröt sütnek s hordókat ütnek csapra a csőcselék dőzsölésére.

S a szinház, annak is jut rész az ünnepélyességekből, az már természetes. Egyébiránt most teheti ez is; nem mindig van ennyire módjában. Nagy Benza Ida ismét megkezdi müködését s a nálunk szintén csak vendégképen látható Hajós közremüködése lehetségessé teszi, hogy vendégeink oly előadást láthatnak, minőt akárki megnézhet, s minőhez nekünk itt lakóknak vajmi ritkán van szerencsénk. Mert bizony csak most tudjuk, mink nincs nekünk, midőn ismét hallhatjuk Hajóst, a ki a miénk is lehetne... Semminek sem érezhetni meg annyira hiányát ez országos intézetünknél, mint egy jó tenoristának. Hiszen van nekünk, nem mondhatjuk, hogy nincs, azt sem, hogy nem jó; bizony a mi Ellingerünkkel be lehet érni, csakhogy szerelmes, vagyis lyrai tenoristának a legmerészebb képzelet nem nézheti őt többé. Hős tenornak még mindig ritkitja párját, de ez még nem minden egy első rendü szinháznál. Azért bizony elkelne itt egy fiatal tenorista, s különösen Hajós épen jó lenne nekünk arra a helyre, mely távozása óta még mindig betöltetlen. Ő visszahozta hangját teljes épségében, sőt még lágyabb, kellemesebb, olvadékonyabb lett az, mint minő távozásakor volt; játéka is tökéletesedett, kerekdedebb lett, — minden megvan benne, a mi kell és vettük észre, hogy a kedv sem hiányzik benne, ismét és végleg idehaza megtelepedni, s azért ha mind a két félről komolyan akarnák, nem gondoljuk, hogy sok fáradságba kerülne, fölbontani azt a szerződést, mely őt körünkből kiszólitja.

Ha már az ember az egyik szinházban van, onnét csak egy ugrás a másikig. A népszinházban e héten végre egy uj népszinmüvet is adtak elő, az elsőt, mióta a nemzeti szinház Rákosi urnak lökte oda ezt a mi egyetlen eredeti szinmüfajunkat,mert a „Toloncz"-ot,vagyis az akkori népszinmüi pályázatot szerződésileg vette át a nemzeti szinháztól, és most „Koncsag Lajkó"-t választotta ki, melyre nézve az ember ámulattal kérdi, hogyan lehetett az a fővárosban elfogadva. Mintha csak az lett volna vele czélja, hogy elhallgattassa a zugolódókat, kik a népszinmüvek mellőzése és elhanyagolása miatt méltán panaszkodnak. Ime tehát, az unszolásra itt egy eredeti uj népszinmü; ne mondja senki, hogy ő nem adat népszinmüvet. Itt van egy mindjárt; tessék! S mivel a gyarló kisérlet senkinek sem tetszhetik, hát igy kiált az ügyes igazgató: Lám, megmondtam, hogy nem kell a népszinmü a közönségnek, s mégis azt kivánják tőlem, hogy az ő kedvökért tönkre tegyem magamat! Valóban az ilyen eljárás elkedvetlenitheti az irókat s népszerütlenné teheti a közönség előtt a mi egyetlen szinmüfajunkat.

Nagy erkölcsi felelősség illeti azokat, a kik a népszinmüirodalom hanyatlásának okai. Nem kellett volna ugy föltétlenül, minden fenntartás nélkül oda dobni egy magán-vállalkozó szeszélyére egy egész nemzeti müfajt. A mostoha bánásmód, melyben azóta részesült, máris ugyancsak rajta hagyja a nyomát, holott pedig több évre lett kitaszitva a nemzet ótalmazó karjaiból a népies muzsa. Ime, egy éve sincsen annak, hogy a magánüzérkedés panaszos kenyerén tengődik s mi lett be-

lőle?! Alig lehet rá ismerni, elsatnyult, összeesett, megszánja, a ki látja. S a közönség, mely eleinte részvéttel nézte sorsát, most már kezdi megszokni s közönyösen venni. Elmulik még egy esztendő, a népszinmü még árvább, még idegenebb lesz, s mire a szerződési idő letelik, nem lesz népszinmü. Mennyi időbe, mily nagy erőfeszitésbe fog majd kerülni, ismét életre hozni az elaléltat, a félig holtat, megkedveltetni az elfeledtet!

De hát „Koncsag Lajkó"-ról, a népszinház gyarló népszinmüi férczelményéről ne szóljunk bővebben? Bizony körülbelől kár rá a szót vesztegetni. Nagyon szánalomra méltó kisérlet az s legméltányosabbak vagyunk, ha szerzőjének nem akarjuk beszámitani a szinpad, az erkölcs s a jó izlés ellen elkövetett e vétségét. Mintha a szerző fogalmával sem birna annak, mik a szindarabnak és különösen a népszinmünek kellékei s mintha a szerző az erkölcsöt és jó izlést a nép légkörében meg nem élő üvegházi virágnak tartaná. Elmondjuk-e meséjét? El, kötelességből, de csak röviden. Egy falusi paraszt suhancz egyszerre bolondit egy fiatal özvegyet, egy férjes asszonyt, ennek a mostoha lányát és cselédjét. Valamennyivel szerelmi viszonyban él, azonban feleségül csak a mostoha leányt szeretné venni, kinek sok pénze van. Egy vén rosz csont szerepel a darabban, mint a szerelmesek közvetitője. Ennek van egy fia, besorozott katona, Koncsag Lajkó, a ki szintén szereti a mostoha leányt s kinek ezt a derék anya megszeretné szerezni. Egy este kaláka van a lányos háznál s a falusi don Juan, kinek ott kellene lenni s a leány kezét megkérni, azalatt a kaczér menyecskénél mulat. A vén asszony kicsinálja, hogy megtudják hütlenségét, mire a szegény mostoha lány elájul, — ez volna az egyetlen tisztességes női alak a darabban, ha tudniillik alak volna; csakhogy szerzőnek fogalma sincsen róla, hogy mi az a költői alakitás, — a két asszony pedig összevész a legény miatt, és kiegésziti a konczertet a szintén kárvallott szolgáló közbevegyülése. Koncsag Lajkó boszut esküszik a leányért, s összetalálkozván a csélcsap suhanczczal, azt le is szurja, miután ez őt egy arczul csapás által még inkább felbősziti. Nosza, megfogják Koncsag Lajkót; kiszabadul, fölgyujtja a falut, hogy a zavarban a leányt elrabolhassa, miből azonban semmi sem lehet, mert a leányt ezalatt a bánat ölte meg s erre e legény elbusultában önönmagát szurja agyon.

Ime, nagyjából a darab meséje. Magában véve is egyfelül nagyon kopott, másfelül nem népies, és hogyan van a közönség elé állitva! Nem is lehet róla szólni, és nagy hibát is követett el az, a ki ezt az — ugy látszik, nagyon fiatal embert a szégyennek kitette. Mit tudja a fiatal ember, hogy mi az: drámát irni! Azért van minden valamire való szinháznak biráló bizottsága; a népszinháznak azonban, ugy látszik, az sincs; minek is! Hiszen csak az egyetlen magyar szinmüfajról van szó!

P. K.

A délkeleti háboru.

Legyen-e béke vagy háboru? E kérdés foglalkoztatja most a diplomácziát. Milán végre beismeri, hogy serege nem birkozhatik meg a törökökkel, tehát kijelentette, hogy „hajlandó igénybe venni a hatalmaknak ajánlkozását az ellenségeskedések megszüntetésére." Nagy kegyesség. A diplomata-uraknak okuk lett volna a fenhéjázó felhivást visszautasitani, de nem akarják formaságok miatt a békét késleltetni s azonnal munkához kezdettek. A porta kész a békére, elállott már előbbi tulzott követelésétől is, azt mégis föltételül tüzi ki, hogy hadi költségei kárpótoltassanak,és hogy a béke tartósságának biztositására az alexináci várat megszállhassa seregeivel. Ha a hatalmak ez utóbbi kikötésbe nem egyeznek bele, ám nyujtsanak más biztositékot. Azt hiszszük, e kérdés el lesz döntve mielőbb, s a véres harcznak nem sokára vége lesz.

De ez még tart, talán még elkeseredettebben, mint eddig. A küzdelem Alexinácz körül foly, mely 18 erődítvény által van védve. A törökök két oldalról támadták meg ezeket, de eddig minden erőfeszités mellett sem képesek kiverni állásaikból a szerbeket. Ezek már csak a „becsületért" harczolnak; azt jól tudják, hogy bármerre dőljön el az ostrom, a béke föltételeire nem sok befolyással lesz, de mégis meg akarnák mutatni, hogy ők is nyertek ütközetet. Ezért harczolnak oly elszántsággal.

Hanem azért abból semmi sem lesz, hogy a törököket állásaikból elüzhessék. Bár lassan, de biztosan haladnak ezek előre, és érkezzenek csak meg nehéz ostromágyuik, majd meglátjuk, meddig tartják magukat az elbizakodott Csernajewék.

Csakhogy meglehet, mire ez bekövetkezhetnék, akkorra a béke meglesz, s a hires orosz tábornoknak nem nyilik alkalma vitézsége kimutatására. Se baj; legalább kis igazitással elmondhatja a nagy-idai vajdával, hogy: Ne fogyott volna csak el a puskakaporunk; ne kötöttek volna csak békét!

Apróságok.

Ösztön-e, vagy ész? Ez a kérdés foglalkoztatja ujabb időben a tudós világot az állatokra nézve, és számtalan jelenség oda mutat, hogy az állatoknak is adatott abból, a mivel az emberek olyan nagyra vannak, tudniillik ész. Tudnak gondolkodni, következtetni, itélni, már ugy, a hogy. Ime, egy példa, a mit egy szavahihető embertől hallottunk. Volt neki egy példás nevelésü kutyája, szófogadó, hü, ragaszkodó, és soha sem nyult hozzá az olyan eledelhez, a mi nem neki volt szánva. Egyszer azonban mégis csak nem birt ellentállni a kisértésnek, mely egy ürüczomb alakjában rá kacsintott. Ketten voltak egyedül, ő meg a czomb, és ő biz azt félig megette. Erre aztán egyszerre csak a pamlag alá bujt. Kis idő mulva a gazda is bejött a szobába, eszében sem volt a pecsenye, inkább a kutyát kereste, mert a mezőre készült. Szólitgatja, hivogatja, a kutya csak nem jön elő; már azt hitte, hogy elveszett, midőn a pamlag alá néz, meglátja a kutyát, mire ez magától előkoncsorog, a gazda lábainál elterül, és bocsánat esdő szemekkel tekint föl reá, holott eddig soha meg nem büntette! A gazda csak akkor tekintett körül és meglátta a kutya torkosságát. De hát honnan tudhatta ez, hogy bünös cselekedetet követett el, mikor senki sem figyelmeztette reá?!

* * *

A légvétel különösen fontos szerepet játszik az ember életében, s mégis alig van ember, a ki rendesen szivja magába a levegőt, s innét származik legtöbb tüdő- és légcső-baj. A légvételt az orron keresztül kell eszközölni, és soha sem nyitott szájjal. Más ennek a rendeltetése. Hogy a szájon vett lélegzés mily hamar megárt, arról télen a nem szakismerők is hamar meggyőződnek. Az orron keresztül beszivott levegő megmelegszik, mire a tüdőbe ér, ellenben a szájon keresztül hidegen jut be, s többé-kevésbbé hurutot idéz elő, vagy a meglevőt állandósitja. Az ugynevezett respirator, melyet a szájra szokás alkalmazni, keveset használ, s bizonyára nem ér föl az orr respiratorával. Tehát: vegyük a lélegzetet ugy, a hogy a természet rendelé, orrunkon keresztül.

* * *

Hogy az ózon méreg, azt eddig senki sem hitte, Thenord azonban most erősen állitja. Ha az ember azt beszivja, ugymond a nevezet tudós, az érverést azonnal meglassitja. Erősebb alkalmazás mellett komoly veszélyt idéz elő. Arra alkalmas, kogy a heves vérmérsékletet enyhiitse, de nem a miazmák eltávolitására.

* * *

A B. Sz. Jankó találgatja, hogy mi tartja fenn a Családi Kört. Hogy a Családi Kör semmiféle trágársággal nem botránkoztatja meg a jobb izlést, az természetesen eszébe sem juthat olyan lapnak, a milyen a B. Sz. Jankó.

Budapesti hirvivő.

*** (*Királyné ő Felsége*) e napokban költözött át Miramaréba, hol e hó közepeig szándékozik maradni. Mária Valeria főherczegnőt is magával vitte oda a felséges asszony.

*** (*Jótékonyság.*) Király Ő Felsége a nőiparegyletnek, buzgó müködése elismeréseül, 500 forintot adományozott; a főpolgármester értesité a nemes tettről az egyletet. — Jerney Máté, a belvárosi elemi iskola elhalt igazgatója, hat árvát hagyott hátra, kikről a főváros akkép gondoskodott, hogy mindeniket 136 frt. évi segélyben fogja részesitni, mig a lányok 18-ik, a fiuk 24-ik évöket be nem töltik. — Gróf Mikó Imre a sepszi-szt.-györgyi református iskola számára hatvanezer forintnyi alapitványt tett. Ez aztán magyar főnemesi tett. — Zalka János győri püspök a nezsideri kisdedóvoda uj épületére 1000 frtot adományozott.

*** (*Rózsás napló.*) Dr. Isoldes Károly, az egyesült fővárosi takarékpénztár titkára, eljegyezte Kröskel Henriette kisasszonyt. — Dalmay-Magyar Karolinával Lukács József, a zólyomi vasuti olvasókör elnöke, a mult héten váltott jegyet itt a fővárosban. — Markovics Sándor földbirtokos és Kállay Izabella kisasszony esküvője e hó 19-dikén volt Egerben. — Dr. Benedek Albert dévai tanár mult szerdán vezette oltárhoz jegyesét, Indali Etelkát Kolozsvárott. — Dr. Kovács Sándor debreczeni jogtanár és Papp Laura kisasszony mult szombaton keltek egybe. — Szucsáko Lászlóczy Péter nőül vett Kónya Gizella kisasszonyt. — Dókus Ernő miniszteri fogalmazó jegyet váltott Ragályi Gyula országgyülési képviselő bájos leányával, Ilonával.

*** (*Az „országos nöképző egylet“*) ez évi május hó 14-dikei közgyülésén egyéb érdekes ügyek elintézése mellett az egylet elnöksége megbizatott egy értekezlet összehivására oly czélból, hogy egy országos egylet alapitása eszköltessék, melynek tagjai szükségleteiket, a mennyire lehet, hazai iparkészitményekből fedezzék. Ez értekezlet e hó 27-dikén délelőtt 10 órakor Budapesten, a megyeház nagy termében fog megtartatni, melyre az egyletnek képviseltetését és hazánk anyagi jóllétére ezen nagy befolyásu ügy minden egyes pártolóinak szives megjelenését, tisztelettel kéri.

*** (*Nyáry Pál*) életéből több szép adatot tett közé Dalmady Győző, melyek valamennyien a gyászos véget ért jeles férfiu rendkivüli jellem-tisztaságáról tanuskodnak. Nyáry a negyvenes években fenyitőszéki elnök volt, s ez időben egy fogoly nevében 30,000 frtot igértek neki, ha szabadon bocsáttatását kieszközli. Nyáry azonban nemes fölháborodással utasitá vissza az ajánlatot. A fogoly rokonai akkor Schodelnét akarták megvesztegetni, kivel Nyáry régóta baráti viszonyban élt, egy szép napon értékes gyöngyfüzérrel lepték meg. „Soha sem láttam ily szép keleti gyöngyöket“, — mondá a müvésznő Nyárynak. „Szépek“, — felelé ez, — „mégis meg kell válnia tőlök, vagy tőlem.“ Schodelné visszaküldé az ajándékot. — Nyáry jó gazda volt, csekély örökségét idővel szépen fölszaporitá, s bukásának oka az lett, hogy a forradalom előtt házat épitett kölcsön-pénzből. Bekövetkezett a Bach-korszak, Nyáry hivatalt nem viselhetett, a gazdaságra is rosz idő járt s igy mindinkább eladósodott, minek gondolata megtörte nemes lelkét. Pedig tulzott volt aggodalma, mert összes vagyonának eladása s a hitelezők kielégitése után még 27,000 frt maradt örököseire.

*** (*A statisztikai kongresszus*) tagjai kedden és szerdán érkeztek meg a világ minden részéről. Külön gőzhajón jöttek, az „Ariadnén,“ a főváros küldöttsége üdvözölte őket Váczon, a pesti kiszállónál pedig a főpolgármester fogadta őket, roppant néptömeg jelenlétében. Sok kitünőség van a vendégek közt, kik nemzetiség szerint osztattak el a vendéglőkben. Az „Európát“ az oroszok, a „Hungáriát“ a francziák, belgák és spanyolok tartják elfoglalva; az angolok természetesen az „angol királynőhöz“ szálltak, az olaszok a „Budapest“-be, a németek a „Nemzeti szállodába, a „Frohnerhez“ és a „Tigrisbe;“ Osztrák vendégeink végre a „Magyar királynál“ találtak lakást. A kongresszus már meg is kezdé müködését és József főherczeg elnöklete alatt megválasztá tiszti személyzetét. A gyülések az akadémia palotájában tartatnak, ahivatalos nyelv a franczia, de szólhat azért akárki saját nyelvén, csakhogy ez esetben beszédét kivonatban és franczia forditásban vezetik be a naplóba. Megjelent már a kongresszus közlönye is melyet Greguss Ágost szerkeszt, franczia nyelven. Csütörtökön este ismerkedési estély volt a vigadóban, bállal összekötve, melyen miniszterеink közül is többen jelen voltak; a vendéghölgyek is igen jól találták magukat és éjfél után csak oly jól járták a csárdást, mint akármelyik magyar menyecske.

*** (*Régészeti kongresszus*) is tartatik ez időtájt a fővárosban; ennek gyüléshelye a muzeum. Nagy tekintélyü tudósok vesznek benne részt Francziaországból, Németországból, Oroszországból stb. A kongresszus együttes kirándulást fog rendezni a statisztikusokkal az ország nem egy vidékére.

*** (*Az őstörténelmi kiállitás*) a muzeumban már teljesen rendezve van. 42 szekrényt foglal el és érdemes a megtekintésre. Sokan állitottak ki hazaiak és külföldiek s még egyre érkeznek küldemények.

*** (*Az egyetemi könyvtár uj palotája*) pompás épület, azonban ez sincs különben épitve, mint akármelyik fővárosi ujabb ház. Szerdán este a harmadik emelet egyik termének tetőzete teljesen leszakadt. Szerencsére senki sem volt a szobában, igy nagyobb szerencsétlenség nem történt. De ez eset gondatlan épitőre vall mégis, habár Walla állami mérnök, ki az épület felülvizsgálatát teljesité, azt állitja, hogy csak ez egy terem gerendái voltak roszak az esőzéstől, melynek azok a mult télen a kivoltak téve, miután a torony épitése későbbre maradt. Ujabb értesülés szerint azonban a baj egyátaljában jelentéktelen.

*** (*Nyári csuszka.*) Marquis d' Albavilla ajánlatot tett a fővárosnak egy korcsolyázó csarnok épitése iránt s most bemutatta annak tervét. A csarnok a városligetben lesz fölállitva, s lesz benne a korcsolyázó termen kivül kávéház, étterem, mulató kioszk, zene-karzat, tornacsarnok, öltözőszobák s lakás-helyek. Az épület igen diszes lesz, és a vállalkozó a benyujtott föltételek megtartásának biztositékul 5000 frtot azonnal kész letenni.

⁂ (*Nemzeti szinház.*) Az operai estéken Hajós vendégszerepelt, nevezetesen a „Troubadour"-ban, az „Afrikai nő"-ben mint „Vasco de Gama" és „Luciá"-ban mint Edgard. A jeles vendég sükeréről már más helyütt szóltunk, azért itt inkább a mi állandó jeleseinknek adjuk meg az érdemlett elismerést, nevezetesen Balázs Bognár Vilmának, ki mint Leonora és Lucia, és Nádaynénak, ki mint Jnes, zajos tapsokra ragadta a tele házat. A „Troubadour"-ban Asucenát Saxlehner E. asszony énekelte, szokott kedvességével, és a mellett kötelességünknek tartjuk azt is fölemliteni, hogy Saxlehner E. nem más, mint a mi kedves Kvassaynénk, a kit a mult hét óta ismét leánykori néven szólitanak a szinlapon. — A drámai előadások közül a héten a „Csók" a „Haza" emelkednek ki. Mindkettő gyönyörü előadás volt. Az elsőben a mü költészete lelkesiti müvészeinket: Molnárnét, Nagy Imrét, Vizváryt, a „Hazá"-ban meg Sardou nagy szinpadi ismerete, minél fogva ha a darab olyan rosz is, mint a szóban forgó, a szerepek mégis nagyon hatásosak, és ezeket olyan jelesek,mint Jászai Mari, Nagy Imre,Bercsényi, Halmi, mindig a közönség tetszésére ki tudják zsákmányolni. — A napokban pedig ujdonság is lesz a nemzeti szinpadon, az „Uj czég" Sardoutól, melyre jó eleve figyelmeztetjük olvasóinkat, minthogy az egyik főszerepet Náday fogja benne játszani. Hallottunk továbbá a derék igazgató Szigligeti tehetséges lányának vendégszerepléséről is. Több lap ajánlja a kisasszonyt szerződtetésre is, és olyan kiváló tehetségnek csak nem válhatik hátrányára, hogy a nagyérdemü és koszorus igazgtó leánya!

⁂ (*A népszinház*) e napokban érte el a háromszázadik előadást, s ez alkalomból az igazgató kimutatást tett közé annak igazolására, hogy ő a népszinmüvet nem hanyagolta el, sőt kiváló figyelme tárgyát képezé. S valóban, a kimutatás szerint 118 este esik népszinmüvekre és csak 90 operettre. Csakhogy a népszinház igazgatója is ugy tesz, mint némely pénzügyminiszter, és a számok ügyes csoportositása által igyekszik port hinteni az emberek szemébe. Mert maga az igazgató sem képes öt népszinmü szinre hozásánál többet kimutatni, tehát egyre a könnyü szerrel átvett régi darabok járták. De ha még közelebbről vizsgáljuk a dolgot, azt is észre kell vennünk, hogy az igazgató tulajdonkép csak három népszinmüvet hozott szinre, s abból is kettőt, a „Kintornás"-t és „Toloncz"-ot a nemzeti szinháztól vette át, szerződesileg, ezeket tehát akarva, nem akarva, kénytelen volt adatni, és e szerint csak egy uj népszinmü szinre hozatala az ő érdeme, az pedig a „Koncsag Lajkó." A mit még Rákosi ur a népszinmüvek közé számit, a „Vizözön" és a „Nyomoruság a korsóban," lehet bohózat, látványos valami, lehet akármi, csak népszinmü nem. Ime, ide lyukad ki a népszinház igazgatójának kimutatása.

⁂ (*A budai szinkört*) is bezárta szerencsétlen igazgatója, Temesváry. A mi az időjárást illeti, még korán volt, még játszhatott volna pár hétig, de tekintve a közönség részvétlenségét, csodáljuk, hogy eddig is kihuzta. Ennek egyébiránt sok mást nem emlitve, részben maga az igazgató az oka. Társasága nem elégitette ki az igényeket, mindenbe belekapott, de egy műfajra sem voltak erői. Igy aztán természetes volt, hogy üres ház előtt játsztak. A társaság most Debreczenben iparkodik kiheverni a szinkörben átszenvedett bajokat, de hogy jövőre akad-e uj vállalkozó a Horváth-kerti fabódéban, — nem merjük remélni.

⁂ (*Irodalom.*) Dugonics-albumot adtak ki Farkas Antal és nagy Ferencz, a szegedi ünnepély alkalmából. A könyv előnyösen különbözik a hasonló vállalatoktól, a mennyiben legnagyobb részben Dugonics munkáiból áll. — Toldy István „Hungária" czim alatt évkönyvet ad ki, naptári részszel a jövő évre. A könyv komolyan fogja tárgyalni és ismertetni a folyó év politikai eseményeit. A hézag-pótló vállalatot kitünőbb erők támagatják s érdemes a közönség pártolására. — A „Zsidó évkönyvet" az idén is kiadja Kiss József, jeles költőnk, és az első év szép sikere reményleni engedi, hogy izraelita magyarjainak ez évben még jobban fogják pártolni e hazafias czélu vállalatot.

⁂ (*Vegyesek.*) Simonyi Lajos báró, volt kereskedelmi miniszter, mult szerdán bucsuzott el hivatalnokaitól. — Batthányi Elemér gróf, ki a mult évben Indiákon vadászott elefántokra, tigrisekre, a török harctérről pedig csak az imént tért haza, hová kedvtelésből egy kis kirándulást tett, most meg a trouvillei tengeri fürdőből emelkedett föl a magasba léghajón, bizonytalan utra. — Klapka tábornok már hazajött Konstantinápolyból; e szerint csakugyan nem állt török szolgálatba. — Feleki Miklós, a nemzeti szinház kitünő tagja, veszélyesen beteg; agyvelőgyuladásba szenved, a folytonosan megfeszitett szellemi munkától. Örömmel halljuk azonban, hogy már jobban van. — A zeneakadémiában a jövő hó közepéig lehet beiratkozni: akkora talán Liszt Ferencz is hazajön, ha addig kipihenheti a beireuthi meleg napokat. — A nemzeti szinház kárpótlást kér a várostól azért a 28 ölért, mely az uj bérház épitése által telkéből utcza-szélesitésre esett. Egyik lap figyelmezteti a szinházat, hogy a város 400,000 frtot ajándékozott neki. — A Rottenbiller-ház negyedik emeletéről Rainer Ferencz volt honvéd-százados csütörtökön délben leugrott és azonnal szörnyet halt. Bünvádi vizsgálat alatt állt, s ez volt tettének oka. — Lendvay Márton bronz-szobrát a szinház udvarán állitották föl. — A Zubovics-féle sport-sorsjáték huzása október 18-dikán lesz. — A télen ismét megnyilik n német szinház, melyen a hitelező k nem tudtak tuladni. A herminatéri Fürst-szinházban is fognak előadások tartatni.

⁂ (*Halálozások.*) Beőthy Lajos, Hevesmegye érdemes főispánjának átalánosan tisztelt nemes lelkü neje, Szajoli Fejér Mária a mult kedden 65 éves korában elhunyt. — Elhunytak továbbá: Tiszai Dániel, a „Debreczen" szerkesztőjének derék neje, Nagy Julia, 28 éves korában — Agteleken mult hó 25-dikén Bujanovics Rudolf volt országgyülési képviselő. — Nerhaft Antal általánosan is- és kedvelt fővárosi ékszerész 52 éves korában. — Koller Ede fővárosi ügyvéd derék neje, Windt Ella asszony a mult héten 23 éves korában. — Végh Aurél országgyülési képviselő négy éves leánykája, Aranka Batonyán. — Stugel János földbirtokos, és Pilisi Ilona, Ebeden egyszerre temettették el, közeli rokonok voltak. — Csikszeredán dr. Molnárné Oravecz Éva. Béke hamvaikra!

Gazdasszonyoknak.

Szilva eczetben.

A szép, érett szilvát soronként valami nagy és széles szájú befőttes üvegbe kell szép sorjában berakni, minden sor szilva után annyi törött czukrot hintvén reá, a mennyi a gyümölcsöt befedi. Ezután fele viz és fele jó boreczetet föl kell forralni, egy kis fahéjat, czitromhéjat és szekfüszeget belé dobni, kihülés után pedig a szilvára önteni, könyedén lekötni és egy hétig

a meleg napon vagy a konyhában a tüzhely közelében tartani. Csak később kötjük le papirral és teszszük el hüvös helyre.

Görögdinnyehaj czukorban.

A görögdinye külső zöld héját lehámozván, a hajnak fehér-zöldes kemény részét koczkás, vagy hosszukás darabokba kell vágni és tálba tenni. Ezalatt egy itcze vizbe egy meszely boreczetet öntvén, ezt a dinyehajra kell önteni, hogy ellepje a hajat. E vizben a dinyehaj 24 óráig álljon, ekkor ki kell venni belőle, megmérni, és ugyanannyi mennyiségü czukrot, mint a dinyehaj, vastag szörppé megfőzni, a dinyét bele tenni, hozzá adván egy egész czitromot szeletekbe vágva és egy darab vanigliát négy felé törve, kiönteni, és más napig hüvös helyen félre tenni. Akkor a dinyét kiszedvén a léből, ezt ujból föl kell forralni és ujból a dinyehajra önteni. Ezt három napig egymás után ismételvén, negyedik nap a dinyét üvegekbe kell szedni és a levet hidegen reá öntvén, és papirral bekötve, hüvös helyen eltenni. A czitromszeleteket is benne lehet hagyni, valamint a vanigliát is.

Ugyanigy főzöm be a sárga dinnye hajat is, erre nézve azonban az a megjegyzésem, hogy csak a finomabb fajta, a vastag és kemény héju sárgadinnye alkalmas a befőzésre.

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Szeptemberhó 2-dikán: „Hunyadi László“ (diszelőadás, a statisztikai kongresszus tiszteletére). — Szeptemberhó 3-dikán: „Milton.“ — Szeptemberhó 4-dikén: „A csőd.“ — Szeptemberhó 5-dikén: „A Hugonották.“ — Szeptemberhó 6-dikán (először) „Az uj czég.“ — Szeptemberhó 7-dikén: „Don Pasquale.“ — Szeptember 8-dikán: „Szigetvári vértanuk.“

Divattudósitás.

Volt — nincs! Ezt mondhatjuk ez egyszer, mert volt nyarunk, még pedig igen sok volt belőle, már mint a forróságából, és egyszerre csak azon veszszük észre magunkat, hogy elmult, elillant, elvitte a szél, az eső, de ugyan ezek hoztak helyébe kellemes, üde, az idegeket fölélesztő őszi napokat. E hirtelen időváltozás után a melegebb ruhákat és felöltőket ismét megkedveltette velünk, és egy időre bucsut kell vennünk az év legszebb ruházatától, a nyáritól, és az őszieket is izléssel össze kell állitanunk. Nem olyan nehéz dolog az mai nap, mikor olyan sok, az az minden divatban van. Előkerülhetnek most ismét a selyemruhák és az átlátszó felsők helyett, és cashemirből, beigeből, félselyem szövetekből készült felső ruhát használunk hozzájuk.

Társas összejövetelek alkalmával még mindig a legszebb összeállitás a fehér vagy fekete csipkéből való polonaise, valamely szines selyemruha fölött, szalagokkal és csipkével diszitve. Diszes ruha csipkedisz nélkül nem is gondolható mai nap, és mert nem minden hölgy képes magának drága csipkét venni, sokan maguk készitik azokat, a mi az olcsóság mellett szép és kellemes munka is.

Kisebb estélyekre, névnapokra, ebédekre nagyon viselik a fehér barége ruhákat, szines alsó ruha fölött, szines szalagcsokrokkal diszitve. Ha az alsó ruha hozszu és uszályos, ez csak emeli az öltözék diszét. A virágok iránti előszeretet még most sem csökkent, és a virágok mellett sok sargás, barnás leveleket is viselnek fej- és kalapdiszitésül.

Ujabb diszités most a négyszögben kivágott, a magas ruhaderekaknál pedig az ugynevezett Pompadour-gallér. Ez gazdag csipke-rüche-ből áll, melynek közepén szines szalag huzódik végig, és melyet vagy szivalakban, vagy pedig sarkosan a ruhaderékra kell tüzni, és az egyik oldalára csipkéből egy kis fészket formálni, melynek közepére valami szép virág, például egy rőzsabimbóval, egy pár buzavirág, szintén bimbókkal, pipacs- vagy nefelejts bokréta van könnyedén oda tüzve, mintha csak ugy oda hullott volna. Szintén Pompadour névvel tisztelték meg azokat a hármas csokrokat, melyek fekete vagy fehér csipkéből, vagy bársonyszalagból készülnek, a közepén élénk szinü virággal. A mellre tüzve, ilyen csokrok a legigénytelenebb öltözéket is emelik.

De most nézzük mai divatképünket.

Mind két öltözék az őszi idényre való.

Az első alakon sötét marin-kék gyapju velouroból készült séta öltözék látható, hosszu, ugynevezett echarpe-tunique-kel, mely körösköril értékes skót selyemrojttal van diszitve. A derék lebbentyüs és csikos, félselyem, ugynevezett gránit szövetből való, az ujjak a szoknya és tunique szövetéből készült. E ruha felette finom; eredetijének ára 120 frt, egyszerübb és olcsóbb szövetből természetesen jóval olcsóbb is. A szürke nemezkalap tollakkal és széles, hosszu szalaggal van diszitve; ára 12 frt.

A második alak: fényes kiállitásu látogatási ruhát tüntet elő. E ruha nehéz szép kék faillebőll készült, hosszu uszályra. Az elől rézsut gomboló derék és tunique egyben van szabva, és gazdagul diszitve finom guipüre csipkével, gombokkal és csokrokkal. E drága kiállitásu ruha ára 150 frt. a szövet nehézsége és a disz drágasága határozván meg az árát. Könnyebb selyemszövetből 100 frtból is kiállitható egy szép selyem ruha. — A tollas finom kalap ára 14 frt.

Számrejtvény.

Turcsányi Rith Eleonórától.

5. 12. 7. Ilyen vászon jó mosó,
15. 13. 14. 6. 7. Az vagy, kedves olvasó,
13. 12. 9. 10. Pótolja a kézmivest,
3. 6. 1. Édességnek ezt keresd.
8. 2. 10. 15. 11. Itt telel a burgonya;
11. 2. 5. 5. 6. 7. 14. Nőnek nem való ruha.
13. 14. 15. 4. Nyáron ez majd mindig zöld,
9. 10. 11. 9. 7. 14. Sok erényt ez már megölt.

Megfejtési határidő: szeptemberhó 30-dika.

A f. é. 32-dik számban közlött rejtveny értelme:

Jobb ma egy veréb, mint holnap egy túzok.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Jánossy Lajosné, Sárosy Mari, Braun Bereczky Mari, Grundböck növérek, Knau Antalné, Durneisz Irma, Homonnay Julia, Ráthori Sigray Istvánné, Szauer Mariska, Kovács Morvay Julia, Biró Klára, Haluskay Zombory Ida, Obberhoffer Luiza, Csonth Lajosné, Mózessy Anna, Móricz Istvánné, Strilich Mari, Medveczky Tóth Etelka, Moesz Marosy Emilia, Marosy Hermin és Etelka, Nagy Julia, Bajza Karolin, Velyáczky Julia, Kolbenschlag növérek, Ferencsevics Teréz, Fet Szerbák Ilona, Sáary Etelka, Preszly Mari, Csobány Teréz, Bohus Gyuláné, Haintz Mari, Szikiay Matild.

A 31-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Preszly Mari, Kovács Katalin, Bohus Gyuláné, Sziklay Matild.

Tartalom.

A szegény asszony lánya, Bodon Józseftől. — Lepereg, Szabó Endrétől. — Hiszek benned, Vay Saroltától. — Londoni képek. — Egy nagymama kézi kosárkájából. — A megfigyelő tehetség, Erdély Gyulától. — Egy hét története. — A délkeleti háboru. — Apróságok. — Budapesti hirvivő. — Gazdasszonyoknak. — Nemzeti szinház — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.

József derék lelkész választatott meg. — A szegedi iparkiállitás még mindig nyitva van és sokan látogatják. Meghivták erre a statisztikai kongresszus tagjait is. — A régi Pestmegye a mult szerdán szünt meg létezni. Az uj megye bizottsága szeptember 4-dikén alakul meg. — Bajánа Deák-szobor javára mult szombaton mükedvelő előadást és bált rendeztek. — Haynald Lajos kalocsai érseket neve napja előestéjén Kalocsa város ünnepélyes kivilágitással tisztelte meg. — Az aggteleki barlangban Nyáry Jenő báró, s mások vezetése alatt szép sikerrel haladnak előre az ásatások. Több érdekes tárgy került már ki, melyek a fővárosba szállittattak. — Egy fiatal házaspár látogatta meg közelébb a csik-torjai kén-barlangot, s nagyon előre hatolván, a nő vigyázatlanságból egy mélyet lélegzett s azonnal szörnyet halt. — Orgyilkos áldozata lett mult kedden este Pap Döme nánhegyesi jegyző, kit épen vacsorálás közben az ablakon keresztül valaki meglőtt. — Veszett ebek fenyegetik Temesmegyében a közbiztonságot. — A roncsoló toroklob a határőrvidéken ismét fenyegető mérvet kezd ölteni. — Karádon mult hó 26-dikán földrengés és nagy zivatar volt, mely sok kárt okozott. Gesztiben pedig, szintén Somogyban mult hó 25-dikén a vihar tett roppant pusztitásokat. — Bács-Földváron mult hó 19-dikén fényes nappal kirabolták a templomot; a harangozó jelen is volt, mialatt a haramiák összepakoltak, de a mellének szegezett tőr megzsibbasztá nyelvét, végre mégis kiabálni kezdett, mire a nép összefutott s a tettesek elillantak.

Különfélék.

⁂ (*Olaszországban*) most sok beszéd tárgyát képezi egy előkelő nemesnek, Monteguzza marquisnak váltóhamisitási bünügye, mely ez időben a bologniai törvényszék előtt foly. Mintegy másfél millió frankra megy az összeg, melynek erejéig váltókat bocsátott ki a király, a trónörökös és a flórenczi angol konzul aláirásának hamisitásával. Miután oly kiváló személyek nevével üzérkedett, a kölcsön-adók nem mertek kérdést intézni az aláirás hitelessége iránt. Végre hurokra került az előkelő csaló, s most várja itéletét.

⁂ (*V. Murad szultánról*) addig irkálgatják, hogy jobban van, roszabbul van, mig végre csakugyan egészen jól lesz, s elköltözik a paradicsomba. Erre már elkészültek miniszterei is, és jelenték a hatalmaknak, hogy a jövő hó közepéig ismét trón-változás lesz Stambulban. E szerint nem várnak többé a szultánra: gyógyul-e, nem-e, hanem egyszerüen nyugalomba helyezik, és helyébe vezetik Hamidot. Mult csütörtökön már kikiáltatott is szultánnak.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Ratazzi özvegye az aixi fürdőn eleven életet idézett elő. Mükedvelői előadásokat rendez, a vendégeket gondola-kirándulásra verbuválja össze. — A braziliai császár incognito utazik s Koppenhágában nagy buzgalommal látogatja a mükincseket. — Átcsónakázta az oczeánt egy vakmerő amerikai, Johnson nevü, ki junius 15-dikén indult el csónakával Gloucesterből, Amerikából és augusztus 21-dikén érkezett meg Liverpoolba. — Milán szerb fejedelem neje, Natalia, a Bécsből megbizott dr. Braun véleménye szerint aggasztóan beteg, s fölgyógyulásához kevés a remény.

Megbizások tára.

N. Somkutra H. F. K. urnőnek: A jelen félévi mellékletek, mint a mult években is, ez évi november hóban lesznek szétküldve.

N. Kőrösre M. E. urhölgynek: Csak a folyó félévi műlap ára 10 kr, az előbbieké 40—40 kr.

Csépára T. A. urhölgynek: Nagyon sajnálom, de a kivántakkal már nem szolgálhatok.

Kassára O. Z. urnőnek: A hátralék csak 4 frt 80 krt teszen.

N. Szebenbe Ö. B. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Szentesre K. J. urnőnek: A legszivesebben megküldtem ujból.

Gattajára N. B. urnak: Magánlevelet irtam.

Kézsmárkra I. B. urnak: Már kétszer irtam!

Pozsonyba H. L. urnak: Nagyon szivesen közölném, de az ilyen napi érdekü tárgy csak melegiben érdemes a szóra, egy hét mulva, akár a tavalyi naptár.

„Majálisi emlék.“ Szép, csak a czimet leszek bátor megváltoztatni.

Eperjesre G. G. urnőnek: Köszönettel vettem.

Zaricsóra S. E. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

N. Czernára N. M. urhölgynek. A jelen félévi 6 kötettel egészitem ki a 24 kötet könyvet, miután a régi könyvekkel fájdalom, már nem szolgálhatok.

Gy. Váriba B. I. urhölgynek: Nagyon sajnálom, hogy az első előfizetése alkalmával nem tetszett ohajtását tudatni velem, most már csak 18 kötettel szolgálhatok, 12-vel azonnal és 6-tal az ősz folytán. Küldjem-e?

Acsára J. I. urhölgynek: Megküldtem.

Szegedre P. D. M. urnőnek: Eddig még nem vettem.

Még egy kisérlet!

Letelt az a hónap is, mit a mult évbeli dijhátralékosoknak utósó határidőül kitüztünk, és most, hogy figyelmeztetésünkhez képest, nyilvánosan föl kellene őket szólitani tartozásuk lerovására, ujra fájdalmasan emlékezünk meg arról, hogy kevés kivétellel nők tesznek igy velünk, és a nő iránti tisztelet érzete indit, hogy még egy utósó kisérletet tegyünk.

Ime tehát, kérve kérjük az illetőket, gondolják föl, hogy mi semmi legkisebb okot nem adtunk reá, hogy minket megkárositsanak; bizalmasak voltunk hozzájuk, midőn az első hat kötet könyvet megrendelték, pontosak voltunk a lap és könyvek megküldésében; gondolják föl, hogy sok év óta tisztán a női nemes érdekeknek szolgáló lapnak tartoznak e néhány forinttal; hogy a jelen nehéz időben kétszeres bün, megkárositani a hazai irodalmat; hogy nő az, a kinek tartoznak, és a ki e tartozást értük a kiadóhivatalnak megtériteni köteles; oly nő, a ki sok éven át hiven és önzetlenül szolgálja az irodalmat; gondolják föl mindezeket és küldjék be e hó közepéig a néhány forintot, a mivel nekünk tartoznak.

Megküldjük a jelen számot mindegyiknek közülük, hadd lássák szemtől szembe, mennyire kérjük őket, mennyire iparkodunk megértetni szivükkel, eszükkel, hogy mit parancsol a jelen esetben az erkölcs és igazság, és hadd lássák, mennyire örülnénk, ha az utósó kényszerüségtől megkiméltetnének.

A kiadó-hivatal.

Török József gyógyszertára, király-utcza 7. sz.

SALICYLSAV-KÉSZITMÉNYEK,

pipere-czikkek.

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemű belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja	ára 50	kr.
Salicyl-toilette-viz	„	„ 70	„
Salicyl-fogpor	„	„ 50	„
Salicyl-fogpép	„	„ 60	„
Salicyl-szájviz	„	„ 60	„
Salicyl-hajkenőcs	„	„ 50	„
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„	„ 50	„

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 7. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glyicern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, boretválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 7. szám.

Angol és franczia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt, Jokey-Club 2 frt, Huile philocome de la societé hygiénique 1 frt 50 kr. Eau Athenienne 1 frt 50 kr. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M Farina 1 frt, kisebb üveg 60 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 lr, Savonde Thridace Violettől Párisban 1 frt. Illatos szájgyöngyök (cachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice du Dr. Henocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztő-por Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve. Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-, görvéne, guga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges és köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyászatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Pesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.

Főszállitóhely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Dr. Kallmann **hajfestő szere**

vegyész és elsőrendű gyógyszerész Párisban. Erősiti a hajat és szakált, **s annak azon pillanatban a legszebb természetes árnyalatokat kölcsönzi bekenésre,** minden mosás vagy előkészület nélkül. Egy skatulya fekete szinü 5 frt, barna szinü 4 frt.

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő-, olajos festék-, hajkenő- és izzadság által **b á r m i l y k e l m é b e n,** a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztyűben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

A világhirü **keleti viz**

Dr. Walkertől Londonban biztos fájdalom-oszlató, enyhitő és erősitő gyógyszer a **köszvény, csúz, görcs, fej- és idegfájdalmak, gyöngeségek** stb ellen. A hatás már az első üveg használata után mutatkozik. A használat külsőleges. Ára 1 frt. 20 kr.

Fogfájások, bármily nemüek, egy pillanat alatt és biztosan eltávolittatnak az **indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és szájtisztitó szer.**

Kapható TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál Pesten, király-utcza 7-dik szám

Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

Féreg irtó szer.

mindennemü férgek irtására, 50 és 25 kros szelenczékben.

Budapesten Török József gyógyszerésznél, király-utcza 7. sz.

Legislegolcsóbb forrás

a következő őszi és téli idényre vásárlatokat tenni csakis

GROSSMANN JÓZSEF,

Budapesten, király-utcza 27.

a magyar koronához.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

	Rőf.	Méter.
Sima, csikos és kockás ruhaszövetek	25—30	33—39
Angol llustre és balernos	27—40	35—52
Sima és csikos haige	36—45	46—58
Szines angol mohair	38—45	49—58
Csikos mosható selyem	1.—.—1.25	1.29—1.62
Fekete és szines nobl esse	1.25—2.50	1.62—3.25
Fekete lyoni faille	2.—.—2.60	2.50—3.35
¾, ⅞, 4/4 torno rendkivül finom	—.60—1.40	—.78—1.80
¾ ruha-flanellok és cheviott	1.10—1.50	1.40—1.92
Legjobb szines mosó-parkétok	30—35	39—45
Fehér zsinór és pique-parkétok	25—35	32—45

Egyszersmind ajánlom nagy gyári raktáromat **rumburgi, creas- és fonal-vászonból, 30 és 35 rőfös ágy- és asztalnemüeket, chiffon, gyapju- és rips-teritőket, csipke-függönyöket, francia creton- és perkalineket,** továbbá téli **posztókendőket** és **Langschawlokat,** mint szintén minden e szakba vágó cikket **igen olcsó árakon.**

Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek, és minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

Legislegolcsóbb forrás!

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch,** Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Tanodába járó ifjakat

vagy bármily kisebb koru gyermekeket, vagy **árvákat** elfogadok magam s müvelt lelkü nőm gondviselése alá, ki velem együtt egész életét a magán házi, családi nevelés terén tölté; — a **legkedvezőbb feltételek** mellett.

Továbbá biztositom a szülőket; miszerint növendékeim.

egy év alatt

a francia nyelvet saját rendszerem nyomán született francia nevelőnő által tanitva, — kellőleg érteni és beszélni fogják.

Lakásom Budapest Józseftér 4. sz. első emelet

Görög Imre,
magán polgár s nevelő.

Grapka Mária.

ezelőtt Komáromi Bayer Luiza

Fröbel-gyermekkertje,

egyetem-utcza 5. sz. a. t. c. szülők figyelmébe ajánltatik. Ez intézetbe mindkét nembeli 3—7 éves gyermekek fogadtatnak fel nevelés végett; össze van kötve elemi iskolával is, melynek tárgyaiból vizsgálatot lehet tenni és bizonyitványok is adatnak ki, a beiratások Augusztus 15-én veszik kezdetét.

37-dik szám. Szeptember 10-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte óra	Nap kelte perc	Nap nyugta óra	Nap nyugta perc
Szept. 10	Vasárnap	A 14 Már. sz. n.	A 13 Menodora	29 C 13 Ján. lefej.	21		5	32	6 21
11	Hétfő	Protus Jáczint	Prótus	30 Sándor	22		5	33	6 19
12	Kedd	Guido, Silverius	Tóbiás	31 Mária öve	23		5	34	6 17
13	Szerda	Móricz püspök	Mór	1 September	24	☽	5	36	6 15
14	Csütörtök	† felmagasztal.	Salome	2 Mamantus	25		5	38	6 12
15	Péntek	Nicomed	Nicomed	3 Anthim	26		5	39	6 11
16	Szombat	Ludmilla	Cziprián	4 babilás	27 Sabb. Ekav		5	40	6 9

Vidéki tárcza.

Hidalmás 1876 augusztushó 30-dikán. (*Eredeti levél.*) – Egy kis igazságszolgáltatás. — Tisztelt Szerkesztőnő! — Legutóbbi levelemben emlitettem, hogy a helybeli evangélikus református egyház ünnepélyes felszentelése alkalmával mükedvelői szini előadás tartatott, s két egy-egy felvonásos vigjáték adatott elő: „Orvos és kapitány“ és „A házasság politikája“ czim alatt. A mükedvelők közül azonban csak kettő lett általam megemlitve. Nehogy részrehajlással vádoltassam, itt közlöm az összes közreműködők névsorát. Az „Orvos és kapitány“-ban játszottak: Demzik Gyula (Kardhegyi kapitány), Kovács István (Beufotti orvos), Demzik Eliza kisasszony (Luiza, az orvos neje) és Bálintfy Jolán kisasszony (Julia, az orvosné nővére); a második darabban közremüködtek Bartha Dezső (Tátray Lajos), Eperjesy Ida kisasszony (Vilma veje), Versényi Gábor (Gyuri, Lajos inassa) és Bartha Gizella kisasszony (Betti, Vilma komornája). Az előadás — mint már emlitém — teljesen összevágó volt; de leginkább kitüntek Bartha Gizella kisasszony, Eperjesy Ida kisasszony és Kovács István. E kis helyreigazitást szószerint kérem közölni. r. l

A szegedi kiállitásnak ma-holnap vége; mult vasárnap hirdették ki a kiállitási biróság itéletét; 989-en kaptak érdemérmet, 783-an emlékérmet, tehát az eredmény erkölcsi tekintetben elég fényes, és az anyagi eredmény ellen sem lehet panasz, mert az összes költségek 25,000 frtra rugnak. Hát még, ha fölszámithatnók azt a hasznot, mely a kiállitás által a magyar ipar fejlődésében az országra háramlani fog!

Székesfehérvárott e hó elsején az ottani történelmi és régészeti társulat gyülést tartott, melyen gróf Zichy Jenő azt az inditványt tette, hogy olvadjon bele a társulat az ottani Vörösmarty-körbe, hozzá tevén, hogy ha ez inditványa elfogadtatik, 8000 frt értékü, és 3000 kötetből álló könyvtárt ajándékoz az egyesült társulatoknak, s átadja egyik elhunyt barátjának 38 darabból álló rendkivül érdekes képgyüjteményét is. Az inditvány egyhangulag elfogadtatott. Pauer János szintén fölajánlotta az egyesülendő társulatnak 1000 darabból álló érem-gyüjteményét, Modrovics Ignácz pedig egy Mátyás-kori billikomot.

Baján műkedvelői előadás tartatott Deák Ferencz emlékszobra javára. A műsor első részét hangverseny képezte, melyben főleg Kirschbaum Fanni kisasszony és Mandl Béla ur tüntették ki magukat. Császár Emma kisasszony Székelynek egy magyar ábrándját játszta, nagy tetszés mellett. Aztán Szépfaludynak egy kis vigjátékát adták elő, melynek czime: „A regény vége.“ Tudósitónk nagy elragadtatással nyilatkozik Kazal Piroska kisasszony szinpadi otthoniasságáról s értelmes játékáról, mely a szép számu közönséget zajos tapsra ragadta. Dicséri Radány Gizella kisasszonyt is, nem különben Jankovics és Drescher urakat. Az előadást táncz követte kivilágoskiviradtig. A mulatság tehát a legfényesebben sikerült s a kegyeletes czélra 150 frtot jövedelmezett.

Vidéki vegyesek. A beregszászi nőegylet elnökségéről Freyseisen Gyuláné urhölgy egészségi tekintetekből lemondott, s utódja gróf Lónyay Béláné lesz. — Debreczenben két angol pap időz jelenleg, Blaskie és Taylor, s utazásuk czélja rávenni a magyarországi protestánsokat, hogy az edinburgi jövő évi protestáns kongresszuson képviselnék magukat; a két vendég tiszteletére Révész Bálint lakomát adott. — Az uj megyék alakulása mult hétfőn ment végbe, sok helyt, mint például Szebenmegyében, nem minden nehézségek nélkül. Ez utóbbi helyen is a szászok sehogy sem akartak belenyugodni a törvényhozás intézkedésébe. — Zala-Egerszegen és Zomborban az ottani tüzoltó-egylet javára tánczvigalmat rendeztek; a mulatság pompásan ütött ugyan ki, de jövedelem nem sok volt. — Nagyváradon egy fiatal ügyvéd, Hirschl Ignácz öngyilkos lett, megrongált anyagi viszonyai miatt. — Kovács Ferenczet, a nagy-kállói pénztárnokot, ki még áprilhóban nyomtalanul eltünt, most köröztetik. — Az egri angol kisasszonyok uj fejedelemnője hir szerint, elhalt jelesünk leánya, Toldy Izabella lesz. — A sepsi-szent-györgyi iskolát, melyet Mikó gróf nagyszerü alapitványán épitenek, Mikó-iskolának fogják nevezni. — Szarvas környékén borzasztó jégeső esett és tetemes kárt okozott.

Különfélék.

*** (*David Felicien*) jeles franczia zeneszerző mult kedden Párisban meghalt. Kitünő izlésü zenész volt, kinek müvei maradandó becsüek lesznek mindenha. A magyar közönség csak két müvét ismeri, a bájos zenéjü „Lalla Roukh“-ot, mely állandóan kedvencz operája a közönségnek, s egy nagyobb zenemüvét, a „Columbus“-t, melyet évek előtt a budai dalárda adott elő a régi népszinházban. David még nem volt idős ember, 1810-ben született; halálát tüdősorvadás okozta, melyet az erős dohányzás következtében kapott, mitől nem tudott leszokni. Temetésétől a franczia akadémia, melynek tagja volt, tüntetésszerüleg elmaradt, mivel David végrendeletében kijelenté, hogy polgárilag, egyházi segédlet nélkül kiván eltemettetni. Sirjánál nem tartatott beszéd. Most gyüjtést rendeznek emlékszobrára.

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetményekkel): Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt egész évre 12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

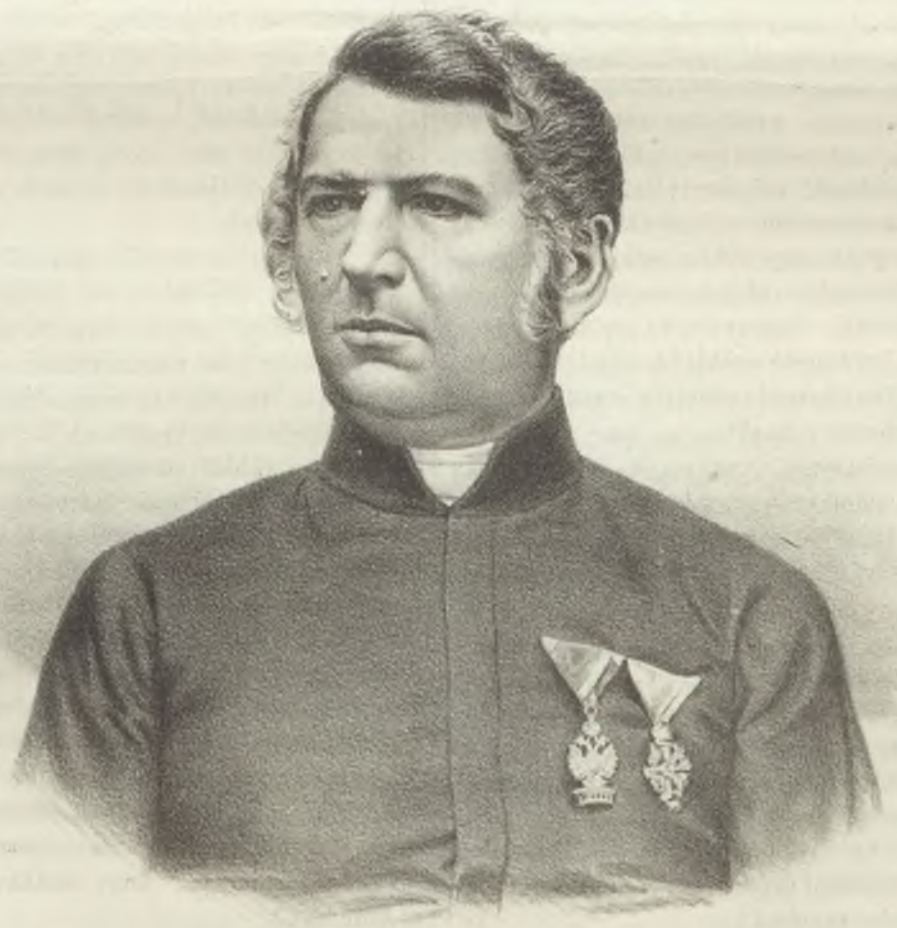
Szerkesztői s kiadói iroda: Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet. Hirdetések dija: Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

37. sz. Szept. 10-dikén. **1876.**

Havonkinti szinezett divatképpel, minden szükségas himzetrajzokkal. **Évenkint két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmellékkel.**

A könyvek meghozatala egész-a műlap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

A jelen év talán hivatva van, hogy forduló pontja legyen hazai iparunknak, és uj korszakot jelöljön a nemzet életében. Egyfelül a hazai gyártmányok iránti buzgólkodás számos jeles hölgy részéről, másfelül a szegedi iparkiállitás, mely az ország előtt föltárta, hogy mi mindene van máris a nemzetnek az iparos termelés sok nevezetes ágában, szép is, jó is, olcsó is, és azért milliókat gazdálkodhatunk meg a hazának, olyan milliókat, melyek a mint meggazdálkodjuk, azonnal a legáldásosabban gyümölcsöznek is, foglalkoztatnak száz meg százezer kezet, jólétet, munkakedvet áraszthatnak olyan köreinkbe, melyek mai nap a nemzetek derekát teszik, és mindezt minden legkisebb megerőltetés, minden legkisebb áldozat nélkül; ezeket látva, lehetetlen, hogy

Szabóky Adolf.

a legmélyebb tisztelettel ne tekintsünk azokra, a kik ezen uj kornak utját egyengették.

Mert igaz, hogy a hazai ipar támogatása és ugyszintén a szegedi iparkiállitás eszméje az utósó két év folytában szülemlettek, amaz jeles hölgyek, ez jeles férfiak haza szerető szivében, és hogy az első okot rá Bécsben, a vámkérdés szomoru emlékü tárgyalásai szolgáltatták. Midőn a nemzet jobbjai látták, hogy hazai iparunk most is semmi jót nem várhat onnan, felbuzdult bennük a lélek és azt mondták, a mit minden erős lélek a Megváltótól tanulhat: „Vesd el a te mankóidat és járj!“ Hanem hogy ez a nagy, megváltói gondolat bennük megvillanhatott, abban már semmi része sem Bécsnek, sem a felháborgó pillanatnak, hanem an-

nak, hogy elég erősnek is érzik már a magyar nemzetet az önmaga általi megmentésre. Mert miként a természetben, azonképen a nemzetek életében semmi sem történhetik rögtönözve, máról holnapra; egyes kiváló szellemek láthatnak a jövőbe, de hogy eszméik a nép ezreinek szivét-lelkét általjárják és cselekvésre inditsák, arra elébb, mint a mezei gazdának a talajt, a sziveket meg kell munkálni, ugy szólván: termelésre képessé tenni, és ezt tették nálunk azok a jelesek, éveken át. Kevesen voltak, mert a tarló feltörése nem uri munka, azért kevesen is vállalkoztak rá, akkor — évtizedekkel ezelőtt, — még kevesebben, mint mostanság; azután semmi kilátás nem volt a jutalomra, mert akár a csemete elültetése, a miben ők fáradoztak, csak évek mulva, az unokák szedik gyümölcsét, az ilyen munkásságot pedig a világ még csak észre sem igen veszi, azért csak a nagy szeretet vitte rá egyiket-másikat a jobbak közül.

És ama kevesek egyike és mondhatni legelseje: Szabóky Adolf. Régen volt még, az ötvenes években, mikor fekete sötétség sulyosodott a hazára, bizonyosan neki is sok álmatlan éjszakája lehetett, — a kegyesrendi szerzet körében mindig nagy számmal voltak a hű hazafiak, — ilyenkor aztán a nemzet jövője hazajáró lélekképen szokott volt kisértgetni, és: „Mit csináljunk! Mit csináljunk!“ kérdé ő is, mint annyi más szomoruan gyászoló, mert nem volt mivel a bolyongó léleknek üdvösségére lehettek volna, a sok gonosz szemtől, a mely minden felül lesben állt. De nem ugy Szabóky, ő talált magának oltárt, a melyen akkor is hazaszeretetének áldozhatott. A mi iparos osztályunkra fordult a tekintete. Hogy milyen volt akkor a mi iparos osztályunk, arról most már kevés embernek lehet fogalma, mind a mellett, hogy csak harmadfél évtized mult el azóta. Hogyan is lett akkor valaki iparossá! Jó családból senki sem adta fiát ezen pályára, még a „mesterember“ is — mert akkor még csak mesteremberek voltak az iparosok — ha csak módja volt hozzá, „ur“-at, azaz könyen élő embert nevelt abból, mert még ennek a szemében is szégyen volt a munka; csak a tanulatlan, neveletlen, tehetségtelen fiut adták tehát „inasság“-ra, és ott aztán épen neki való élete is volt szegény fejének. Tanulásról szó sem volt, pesztonka, mosogató, teherhordó, lótó-futó, minden volt, csak nem iparos tanuló, a mellett ütötték-verték, egy felül a „majszt'ram,“ másfelül a „legények,“ igy szenvedett végig a szegény fiu négy-öt évet, azután „felszabaditották“ legénynyé és igy tanulatlanul, neveletlenül hátára vette kevés czók-mókját és elindult „vándorolni,“ lehet képzelni, milyen hasznát vehették a mühelyekben, és azt is, hogy milyen lehetett a hazában az ipar, mikor ilyen emberekből lettek a „majszterek,“ vagyis önálló iparosok! Mert a melyikben mégis megmaradt egy kis lélek, az rendesen kiment külföldre, hogy tanuljon is valamit, és azután oda is maradt örökre; dehogy jött volna többé vissza ebbe a himpellér világba!

Ezekre a viszonyokra vetette tehát Szabóky Adolf az ő szemét, azzal az elhatározással, hogy ez ugyszólván istentől, embertől egyaránt elhagyatott „legények“-ből embereket fog ő nevelni; bámulandó egy elhatározás; már csak az is, mikép vihetni ki, hogy ne a korcsmában korhelykedéssel, hanem csendes-nyugodtan iskolában ülve töltsék a vasárnapi és ünnepi órákat! Azután tanulni az olyan fiatal embernek, kinek az élméjét ugy szólván születésétől fogva elhagyták parlagosodni! És hol kezdeni ilyenekkel a tanulást?

Nincsen itt helye tüzetesen elbeszélni, hogyan és mikép sükerült neki megbirkozni ez óriás feladattal; hely sincs hozzá, mert könyvet kellene akkor irnom; elég hozzá, sükerült neki, ő alakitotta nálunk az első „legény-egylet“-et, réges-régen, valami husz év előtt, az iparos-segédek kimüvelésére. Eleinte csak kevesen hallgattak szavaira, évről-évre azonban nagyobb lett a számuk; szabad óráikban összegyülekeztek, hallgatni az ő tanitását, és ő beszélt nekik mindenről, a mit az iparosnak csak tudni szükséges; e mellett megkedveltette velük a jó könyvek olvasását, a nemes szellemi élveket a korhely tivornyázás helyébe, és eloszlatván lelkükből a tudatlanság éjjelét, a munkavágy magától köszöntött be náluk, és mert gondolkodva dolgoztak, szépen is dolgoztak, évről évre szebben, évről évre többen és többen, husz éven keresztül; ezrekre megy azon iparosok száma, a kik Szabóky oktatása folytán nagy jelességre képeződtek szakmájukban, legnagyobb részük önálló iparos is lett már azóta, kiknek vezetése alatt aztán az „inas,“ vagyis most már tanoncz, egészen más bánásmódban részesült, mint annakelőtte ők szegények, a durva és neveletlen „majszterek“ keze alatt; azért minden legkisebb tulzás nélkül mondhatni, hogy Szabóky teremtette nálunk a tulajdonképi iparos osztályt, és soha egy krajczár fizetést nem kapott ernyedetlen fáradozásaért; nem is volt, kitől; tanulói maguk is alig-alig hogy megvoltak, másonnan pedig — volt is eszükbe!

És azután, mikor az istenáldás magva ekkép el volt hintve, a többi ipar- és iparosi viszonyokat vette gondjai alá; a hol csak tér és alkalom nyilott, megragadta, biztos kézzel, szakavatott fejjel és odaadó szivvel; midőn 1872-ben a régi czéhek feloszlottak, az ő buzgólkodása és utmutatása szerint alakult meg az uj ipartásulatok legnagyobb része; 1873-ban, a bécsi világtárlat alkalmával, nagy részt az ő fáradhatlan buzgólkodásának köszönhető, hogy a hazai ipar olyan szépen volt ott képviselve; hogy a fővárosban iparmuzeum van alakulóban, abban szintén neki van nagy része, és mint fárad évek óta abban, hogy a nők közül minél számosabban az iparosi foglalkozásra adják magukat, és milyen lelkesedéssel, mondhatni ihlettel szól gyüléseken, értekezleteken, a hol csak szóba hozatik e nagy társadalmi kérdés! Az isten szolgájának és a jeles szakférfi ékesszólása egyesül ilyenkor ajkain.

És hogy a szegedi iparkiállitáson a hazai nőipar olyan jelesül volt képviselve, és átalában hogy a szegedi kiállitás olyan meglepő szépen tárta fel a világ előtt a hazai ipar számos ágának jeles voltát, szintén nem utósó érdeme Szabóky Adolfnak. Hetekig és hónapokig buzditotta és nógatta az iparosokat, ne szerénykedjenek — itt is ugy van, mint a szellemi életben, a valódi tehetség nem szereti a hűhót, — mert most nem ő róluk, hanem a hazai iparról van a szó; ne nézzék a rosz időket, — fájdalom, leginkább a hazai ipar érezte meg azokat, — mert itt országos érdekekről van a szó, addig-addig fáradhatlanul, a mig csak ez is, az is, a fővárosi jelesebb iparosok nagy része elküldte czikkeit, ezek példáját követte aztán az ország, ugy jött, hogy Szegeden egyszerre nyilván valóvá lőn a mi erős voltunk az ipar számos ágában, és immár csak rajtunk áll, milliókat menteni meg a hazának, és azért tisztelet azon férfinak, a ki egyik legrégibb, legbuzgóbb, legavatottabb és legönzetlenebb mivelője e talajnak, tisztelet a kegyesrendi áldozárnak, a ki ilykép elismerést szerzett azon igazságnak, hogy: „Dolgozni annyi, mint imádkozni,“ — tisztelet Szabóky Adolfnak!

— i — r.

Áldás, átok.

Imrefi Ivántól.

Uszni fényben, kényelemben,
Birni márvány-palotákkal,
Hol száz szolga parancs-szót vár
Egész éjen napon által ;
Fürödni a dicsőségnek
Arany sugár-özönében,
S csodáltatás tömjénétől
Istenülni minden lépten ;
Népek felett uralkodni,
Játszni miljók életével,
Ülni büszke, magas trónon,
Hová még a vágy sem ér fel ;
Nem törődni, soh'sem tudni
Hogy kivülünk hogyan ól más :
Dusgazdagság, hatalom, hir,
Nem boldogság se' nem áldás.

El-elhagyni a vihartól
Szertezilált zord hajlékot,
S szedni mások küszöbéről
Az eltiprott hulladékot ;
Küzdeni a dicsőségért
S nem tudni, hogy merre, hol van ;
Lealázva, meggyalázva
Fetrengeni lenn a porban ;
Elveszteni mindent, mindent,
Nem birni egy jó barátot ;
S névtelenül, nyomtalanul
Elenyészni — ez nem átok.
Oh ez mind csak puszta álom,
Futó árnyék, mely ellebben ;
- Csak egy áldás s egy átok van,
S mindkettő a — szerelemben.

A szegény asszony lánya.

(Elbeszélés.)

Bodon Józseftől.

(Folytatás.)

Egy idő óta Mariska nagyon tartózkodóvá lett és e mellett vasárnap délutánonkint is el-elmaradozott otthonról. Gyuri elment ilyenkor a műcsarnok felé. Az utcza ellenkező oldalán haladt el s fél szemmel ejtette meg a kémszemlét, valjon nyitva van-e s ott van-e Mariska? De a műcsarnok rendesen zárva volt ilyenkor. El nem tudta gondolni, hol lehet a leány. Össze-vissza barangolta a várost, bejárta a sétatéreket, kiment a városligetbe, összekószálta a tó környékét és csak a késő este vetette haza elfáradva, sikertelenül.

De azért nem kérdezősködött senkitől. A hétköznapok estéin egy félórával korábban elhagyta a munkát, gyorsan rendbe szedte magát és elsietett. Le s fel járkált az utczán, melyben a műcsarnok volt, bevárta, mig bezárták és Mariska haza felé indul. Jól tudta, merre szokott járni. Mikor megpillantotta, — mintha puszta véletlenségből történnék, — hozzá csatlakozott és együtt mentek haza.

Jó ideig igy folyt ez. Gyuri minden este találkozott vele és minden este haza kisérte.

Egy esteli véletlen találkozásnál a Mariska szótlansága feltünt a jó fiunak. Máskor el-elcsevegett vele egyről-másról, most kérdéseire is csak röviden, egy pár szóval felelt. Gyorsan haladtak végig az utczákon. Mikor a külvárosba értek, hol már ritkulni kezdenek a járó-kelők, egy fordulónál Gyuri megszólitá:

— Mi baja van, Mariska, hogy ma alig szól valamit?

A leány nem felelt s Gyuri nem bolygatta többé a kérdést.

Másnap, harmadnap ismét együtt mentek haza; Mariska mindig oly szótalan maradt, mint az előbbi estén.

Gyuri beletörődött ebbe is s ha némelykor a szokottnál vidámabbnak látta Mariskát, jól esett neki.

Néhány hét telt el igy. Gyuri a szokott órában mindig pontosan megjelent az utczán, megvárta a leányt s együtt mentek haza.

Egy este hasztalan várakozott reá. Már elmult az idő, melyben Mariska elhagyni szokta a műcsarnokot és még sem jött. Átment az utcza tulsó felére, elhaladt a műcsarnok előtt és ajtaját zárva s ablakait sötéteknek találta. Még néhány perczig ácsorgott az utczán, aztán nagy szomoruan haza ballagott.

Ez néhány napig ismétlődött. Minden este várta, de a leány nem jött, vagy legalább ő nem látta kijönni a műcsarnokból. Arra a gondolatra jött, hogy talán korábban távozik, mint annakelőtte. Ő is korábban elhagyta tehát munkáját és fél órával előbb ment az utczára. A műcsarnok ablakai világosak voltak s ajtaja sem volt bezárva. Az átellenben fekvő ház kapujában állott meg és szemeit egy pillanatra sem vette le a műcsarnok ajtajáról. Jó háromnegyed óráig várakozhatott itt s már szemei könyezni kezdtek a folytonos, feszült nézésben, midőn a műcsarnok ajtaja megnyilt. Egy férfi lépett ki rajta, s halkan fütyörészve ment tovább az utczán. Kevéssel ezután valami szolgaféle a külső ajtót vonta be és belülről ráforditotta a zárat. Nem sokára a gázlámpákat is eloltogatták s a műcsarnok ablakai egyenkint elsötétedtek.

Gyurinak valami ötlött az eszébe: hátha a kapun szokott kijárni. Hirtelen átment a tulsó oldalra s a Perreghi háza sarkánál befordult és megállott a kapu alatt. Itt állott egészen kilencz óráig. Ezalatt ki s be jártak-keltek a kapun, erősen megnézett minden járó-kelőt, de azok között nem volt Mariska.

Tiz óra felé járt az idő, mikor haza vetődött a hasztalan ácsorgásból. A mint az udvarra lépett, önkénytelenül a Szánthóné ablakára tekintett. Az ablak világos volt, még fel voltak odabent.

A mit még soha sem tett, most arra is rávetemedett. Lábujjhegyen lopózkodott az ablakhoz és leskelődni kezdett. Valami hitvány rongy fedte az ablakot imigy-amugy, mitől tisztán beláthatott. Mariska az asztalnál ült és fennhangon olvasott s hangja egész érthetően kihallatszék.

Ez elég volt Gyurinak. Megkönyebbülten hagyta el lesőhelyét és bement nagynénjéhez.

Az öreg Sárrétiné is fenn volt még. Lehorgasztott fejjel ült egy ócska karos-széken és keze fejével szemeit dörzsölgette.

Gyuri csendesen nyitott be a szobába s az öreg csak akkor vette észre, midőn felső öltönyét és kalapját a sarokban álló fogasra akasztá.

— Csakhogy jösz; — szólt Sárrétiné fanyar, siralmas hangon, — régóta várlak már.

— Mi baja van, édes néném? — kérdé a fiu szeliden.

— Oda vagyok, megcsaltak, kifosztottak mindenemből! Nem maradt betevő falatom se!

E szavaknál könybe lábbadtak az öreg asszony szemei.

— Tudod, édes fiam, mennyire szerettem kuporgatni tel-

jes életemben; a garast is forinttá tettem volna, csakhogy legyen valamicském, miből öreg napjaimat eltengethetem. Azért fogtam ehez a kölcsönzésekhez is, mikor feljöttünk a fővárosba.

Ezelőtt három hónappal egy ur jött hozzám és ötszáz forintot kért tőlem kölcsön. Hivatalnoknak mondta magát és az ötszáz forint helyett ezer forintot igért három hónapra. Az isten elvette az eszemet, megörültem a nagy nyereségnek és keservesen összecsuporgatott pénzecskémet oda adtam. Ő váltót adott róla. Ma lett volna a fizetés napja; egész délutáni három óráig vártam, de nem jött; ekkor aztán elmentem lakására, de ott nem tudnak róla semmit, a nevét sem hallották soha. — Itt az öreg asszony hangos zokogásban tört ki, kezeit tördelte és fuldokolva kiáltott fel: — Hallottál-e ilyen égbe kiáltó istentelenséget?!

Gyuri vigasztalni kezdte az öreget. Elmondta, hogy majd hozzá lát ő a dologhoz s holnap, ha csak lehet, felkutatja azt a jó madarat.

Az öreg megmondta az adós uri ember nevét, leirta a külsejét és a váltót is átadta Gyurinak.

De biz a Gyuri nyomozásának sem lett eredménye, pedig a jó fiu egész nap fáradt benne. Bejárta a főváros minden tudakozó intézetét, kérdezősködött a kapitányságnál, de mind hasztalan, Őzdi Kálmán nevet sehol sem ismertek.

Mind a mellett nem hagyta abba a dolgot, hanem folytonosan kutatott, fürkészett.

IV.

Mariskának jól folytak napjai a műcsarnokban. Rövid idő alatt beleszokott uj helyzetébe s az az öt év, melyet ekkoráig ott töltött, ugy elröpült, mintha néhány napból állott volna.

Perreghinek is jól ütött ki a vállalat. Napról napra nagyobb kelendőségnek indult az üzlet. És ő tudta, kinek köszönheti azt. Annak a szőke kis lánynak ragyogó szeme, mosolygó piros ajaka nagyon helyén volt itt.

Hanem Perreghi nem is volt háladatlan. Bőkezüen gondoskodott mindenről, a mi csak kedves lehet egy felserdült tizenhat éves leánykának. Pompás, divatos ruhákban, arany- és drágaköves ékszerekben Mariska nem látott hiányt.

És a leányka megszokta ezeket is. Lassacskán beleélte magát a gondolatba, hogy az nem is lehetne másként.

Mikor esténkint haza tért a szegényes családi tűzhelyhez, minden gond nélkül hányta le magáról a drága öltönyöket, az arany nyakéket és karpereczet.

Pisti meg Andris, a két legnagyobb fiu, már ekkor mesterséget tanult. Pisti a lakatosságra érzett nagy hajlamot, Andris az asztalos mesterséget szerette meg. A két inasgyerek szintén haza tekintett esténkint édes anyjához. Ilyenkor láthatták Mariskát, ki zugolódni kezdett rájuk a kellemetlen szagért, a mit magukkal hoztak. Ha látta, hogy az egyik vagy másik ruhája mellett megy el, vagy épen előtte áll és bámulja, rögtön rákiáltott: „Hozzá ne érj a ruhámhoz, te szurtos!“

Gyermeteg lelkében még nem élt a jövő, csak a vidám jelen, rózsás, mosolygó, kedves álmaival.

Multja nyomoruságos gyermekéveivel, didergő szegénységével lassankint elmosódott emlékezetéből.

Ha olykor-olykor szegényes otthonja egy-egy emléket visszaidézett e korból, ha eszébe jutott, hogy még néhány évvel ezelőtt kemény téli napokon is rongyos czipőcskében, szellős karton ruhácskában dideredve tépte a falragaszokat az utczák sarkain: elmosolyodott felette és szép fürtös fejét kételkedőleg rázta meg, mintha csak álom volna az egész.

Ha édes anyja némelykor a ládában valamit keresgélt és keze ügyébe akadt az az elavult rongyos ruhácska, melyet utóljára viselt és tréfásan elébe tartotta, Mariska jó izüen kaczagott rajta.

E kaczajba benne volt egész kedélyvilága. A mult kicsinylését fejezte ez ki. A tizenhat éves szép leány nem szeretett visszaemlékezni a tiz éves rongyos kis leányra. A bársony kikaczagta az ócska rongyot.

Perreghi nagy figyelmet tanusitott a leányka iránt más tekintetben is. Könyveket hordott le hozzá a mücsarnokba, és egész órákat el-elbeszélgetett vele. Az eleinte félénk, szótalan leánykát — ugy szólván — ő tanitotta meg beszélni.

A szokatlanul fényes öltözet, az olvasás és a műcsarnok előkelőbb látogatóinak társalgása, élénk hatással voltak a fiatal leány fogékony lelkületére s az átalakulását gyors léptekkel mozditották elő.

Perreghi mindig nyájas, előzékeny volt hozzá, különösen egy idő óta csupa gyöngédség, csupa figyelem volt minden szava, minden cselekedete. Aztán külsejére is több gondot kezdett forditani, s a mi legfeltünőbb: haját göndöritette.

Napjában többször letekintgetett a műcsarnokba s némelykor annyira ottfeledkezett, hogy szolgájának kellett felszólitani, ha látogatói érkeztek.

Mariskának ekkoráig a műcsarnokban kellett tölteni az egész napot, s ez, különösen télen át, kellemetlen volt a szellős nagy teremben. Perreghi ezen is segitett. Egy szobácskát rekesztetett a teremből, szárnyas üvegajtót vágatott reá és csinosan bebutoroztatta, udvarra nyiló ablakába diszes arany szegélyü cserepekben virágot rakatott.

Egy nap délutánján fiatal férfi nyitott a műcsarnokba.

Mariska szobájában olvasgatott s nagyon bele merülhetett a könyvbe, mert nem vette észre a látogatót.

Az idegen végig ment a hosszu műcsarnokon és a képeket szemlélgette. Visszajövet az üvegajtó előtt haladt el, s a mint bepillantott, meglátta Mariskát. Visszalépett és be akart nyitni az ajtón. Ekkor vette észre a leány. Hirtelen felszökött és mielőtt az ajtó felnyilott volna, kint termett a csarnokban.

A látogató udvariasan üdvözölte a leányt, és elmondta, hogy képeket ohajtana vásárolni.

Mariska végig vezette a két sor festmény előtt, miközben az idegen apró megjegyzéseket tett, a nélkül, hogy a képeket gondosabb figyelemmel szemlélgette volna.

Végre kiválasztott egy pár kisebb tájképet, az árát kifizette és eltávozott.

Más nap — ugyanazon időben — ujra megjelent és fényképeket kért. Most tovább időzött és sokat beszélt.

A harmadik napon már nevét is megmondta s távozásakor Mariska figyelmeztette, hogy a vásárolt képek még itt vannak, hová küldheti?

Azt felelte rá, hogy intézkedni fog ezekről.

Ezentul mindennapos látogatójává lett a műcsarnoknak.

Gyakran találkozott itt Perreghivel is, kinek az a szokása volt, hogy mikor vásárlókat talált a csarnokban, megfordult és eltávozott.

(Folytatása köv.)

Egy nagymama kézi kosárkájából.

(V é g e.)

Minden nap jobban és jobban elgondolkodva nézegette azt a kis vörös zsákmányt; valjon miféle kéz huzta ebbe belé a

tüt? Bizonyára nem arisztokratikus ujjak. Hát dolgoznak-e főrangu hölgyek, ha egy császárt fogadnak vendégül?

Nehéz tusa után végre oly nagy elhatározás érlelődött meg a fiatal főherczegnő fejében, melyről okvetlenül hitte, hogy a titok fölfedezésére vezetend. Ezuttal azonban nem avatta be Gluck mestert tervébe, mert nem volt bizonyos bennne, ha ez helyeselné-e az eljárását. Csak egy régi hű komorna tudott mindenről és ez nem birt ellentállni a főherczegnő kéréseinek.

És megtörtént, hogy valamelyik ködös, nedves októberi este nyolcz órakor egy bájos, reszkető polgárleányka egy másik idősebb nő karjába fogódzva, illő távolságban követte a császárt, a ki nagy köpenybe burkolva, a szokott órában két meghittje társaságában a rendes uton haladt, és sebes léptekkel, a legcsendesebb utczákon keresztül, az ugynevezett arisztokratikus negyedbe, a Schenken utczába a Freiungra ért.

A kis polgárlány önkénytelenül szorosabban szoritá magához kisérőnője karját.

— Oh beh örülök — rebegé halkan — itt laknak Lichtensteinék és a Kinszkyak. De hogyan származhatnék onnan a vörös selyemszál?

Egy nagy ház oldalkapujában a férfiak alakjai eltüntek.

— Gróf Kaunitzné lakik itt — mondá halkal az idősebb nő — ez pedig szerencse, mert egy barátnőm fiatal rokona van a grófné szolgálatában, és igy könnyü lesz hozzá bejutni. Csak bátorság, császári felség!

— Ne légy olyan vigyázatlan! Csak Marinak nevezz; hisz unokahugod vagyok! — volt reá a félig nevető, félig pedig félénk felelet.

— Nem térnénk vissza? — mondá az öreg nő, midőn a mellette haladó, bájos szép leány arczára tekintett. Bármennyire el volt is bugyilálva, e kiváló alak és e gyönyörü szépség csak is császári herczegnőt tüntetett elő, és ha csak egy kicsit is rá néznek, bizony senki sem hiszi el neki azt a mesét, hogy ez polgárleány.

Egy félórával később pedig Mária Antoinette jórészt elkábultan az izgatottságtól, egy folyosók és lépcsőkből álló, és gyengén világitott tömkelegben találta magát, nyugtalanul dobogó szivvel két vezetőjét követve.

— Ma itt nálunk tartják az összejövetelt — magyarázá gróf Kaunitzné csinos, élénk komornája — és urnőm fürdőszobájából mindent láthatni, csak az isten szerelmeért kérlek mind kettőtöket, legyetek csendesek és ne csináljatok semmiféle zajt. Mégis furcsa, hogy ez a fiatal leányka itt, még nem látta a mi császárunkat, mikor pedig bárhol világos nappal is az utczán találhatni! De bizonyára jó felügyelet alatt van, sokat kell dolgoznia és nem szabad az utczákon csatangolnia, és ugy is kell annak lenni; ilyen csinos, fiatal leány nem is való az utczára. Rosz a világ és kivált a férfiak, a mi nagy császárnénk minden erkölcsi és szüzrendi fogadalmi-társulatai daczára!

Igy csevegett halkal az őket kalauzoló fiatal nő, és a kisértetiesen, félénken haladó kis csapat végre szőnyegekkel boritott termekbe jutott, keresztül suhant nehéz selyemmel elfüggönyözött ajtókon, szivta friss virágok és illatszerek illatát, hallotta az álló órák finom ezüst hangu ketyegését és végre emberi hangokat is.

— Itt mégis jobb, mint az utczákon! — sugá Mária Antoinette, kissé összeborzadozva.

Egy márvány vizi tündér mellett elhaladva, a ki egy korsóból egy nagy márvány kagylóba vizet öntött, Mária Antoinette egy vörös függönyökkel takart üvegajtó előtt állt, mely a grófnő szobáját a fürdőszobától elválasztá, a mely egy kis résen szabad tekintetet engedett.

A szép, kiváncsi szemek tehát a feszült várakozás kifejezésével nézték a kellemesen világitott fényes szobákat. Két egymásba nyiló helyiség tárult fel előtte, mindkettő diszszel berendezve: egy kisebb, melybe az üvegajtó vezetett, és egy nagyobb, melynek nyitott, nagy szárnyas ajtaján át nagy kerek asztal látszott, nyitott könyvekkel boritva, körülötte néhány nő és férfiu ült, vidám, fesztelen beszélgetésben.

Ugy látszik, épen abbahagyták volt az olvasást. Mária Antoinette a legnagyobb gyönyörrel látta a bájos gróf Kinszkyné mellett a szép és büszke Kaunitz grófnőt, született Oettingen herczegnőt, és Clary herczegnőt, valamint a szép Lipoldát, Lichtenstein herczegnőt, mindnyájukat a legegyszerübb öltözékekben, egyszerű nőkként, kézimunkákkal kezükben. Lichtenstein és Clary herczeg, valamint Kinszky és Kaunitz grófok is jelen voltak, és az ajtóhoz támaszkodva, egészen közel a kis kémlelőhez, látta József császárt is.

Egy nőhez hajolt, kinek feje hátra dőlt a gazdagon faragott szék támlájára. Fehér kezeiben ő is, mint a többi szép nő, valami himzést tartott; mellette áll egy kis asztalka és azon egy kosárka, teli mindenféle selyem és pamutgombolyaggal, a császár pedig a tarka szálakkal játszadozott.

Mária Antoinette csak egy kicsi női lábat láthatott, fekete atlacz czipőben és egy bőven aláomló szürke selyemruhát, a gyönyörü csipkékkel boritott vállakon pedig hosszu fürtöket, melyeknek aranyos szőke szine még a hajpor alul is is kifénylett.

Ez volt tehát a választott! — És olyan hangon beszélt hozzá a császár, a minőt tőle még soha sem hallott oly lágyan! Oh, mint szorult össze ismét a szive a nagy féltés fájdalmától!

Egész tisztán vehette ki szavait. Nem volt ez halk suttogás; ugy látszék, mintha az egész világ hallhatná e vallomást.

— Egyik testvérem sem olyan komoly, hogy ugy lehessen beszélni vele, a mint Kegyeddel beszélek, — mondá most a császár. — Én Kegyedet feleségemnek tekintem; az ember nem szerelmes ugyan feleségébe, de minden érdekel, a mi Kegyedet illeti, és én is tudom, hogy Kegyed is szintugy érdekkel van az én komoly törekvéseim és életem iránt; ama szellem nélküli lim-lom, mely testvéreimet reggeltől estig elfoglalja, ép olyan távol áll Kegyedtől, mint tőlem, és mégis nő Kegyed, nő a szó legszorosabb értelmében, olyan nő, milyent én szeretek!

Tehát e kézben nyugodott a vörös selyemszál, mely őt fogva tartá! És nyilván e hölgyben nézheti most leendő testvérét!

Az izgatottságban és kiváncsiságban, mely a főherczegnőt erre megszállta, tán nagyon is közel ment a függöny kis nyilásához, és — e perczben emelkedék föl ültéből Lichtenstein Eleonóra herczegnő, született Oettingen herczegnő. Karcsu volt és büszke, mint a liliom, arczéle finom és nemes, igéző világos barna szemekkel.

Tehát ez az! És ennek a nőnek férje van! A rejtvényt, mely oly régóta foglalkoztatta Mária Antoinettet, ily módon megoldva látván, elfeledé a szükséges elővigyázatot, keze meglebbenté a függönyt, haragos szép arcza egészen közel simult az üveghez. A császár pedig szemével a herczegnő után fordult, tekintete véletlenül az üvegajtóra esett és egy fellobbanó tüzes láng lett az arcza!

Ha valjon megismerte-e a testvért? — Soha egy szóval sem érinték egymás közt e kis kalandot. Hanem ez órától fogva valami hideg idegenkedés furakodott a két testvér közé, mely soha sem engedett föl többé, és bizonyára a gyöngédtelen kémkedés volt ennek egyik indoka.

A főherczegnő villámgyorsasággal futott ki felfedezése után az utczára, és még ugyanazon este fölkeresé édes anyját hálószobájában és a szeretett anya lábaihoz borulva, egész terjedelmében bevallotta hibáját, mit elkövetni merészkedett, valamint azt is, mit látott, és édes anyja először csunyául kipirongatta, aztán meg jól ki is nevette érte. Mária Terézia nagyon jól volt értesülve fia minden lépéséről, igen jól tudta, hogy egy számra kicsiny, de előkelőségben, müveltségben és szellemben gazdag női kör csoportosul a császár körül, hogy az igazi szeretetreméltóság és a kedély gazdag forrásaival feledtessék vele az uralkodó nehéz, gyakran fájdalmas gondjait. Az öt szép nő közül Lichtenstein Eleonóra herczegnő legkedvesebb volt a császár előtt, és ama szavak, melyeket a kiváncsi főherczegnő meglesett, később történelmi jelentőségüekké lettek.

És valóban a báj, szellem és erőnek ritka szép szövetsége volt, a mit e társaság képviselt; fesztelen modorban meg lettek beszélve az élet legfontosabb és legérdekesebb kérdései; felváltva költészet és próza lett fölolvasva, ebből eszmecserék fejlődtek, égető kérdések tárgyaltattak, és a női kedély és szellem megszeliditette a szavakat, megszépitette az egész együttlétet. A szép hölgyek házaiban felváltva gyült össze e szép társaság, és a császárra nézve ez volt az öröm és üdülés forrása, és az maradt is egész haláláig.

De azért a kiváncsi testvérnek még sem tudott egészen megbocsátani, és ő volt az, a ki leginkább előmozditotta a franczia trónörökös ohajtását, és ennek folytán a császári ház legbájosabb rózsáját 1770-ben idegen földbe, Franczia országba ültették át, hol vajmi szomoru halál várta a boldogtalant!

József főherczeg,

Magyarország utolsó nádorispánja.

Az ország fővárosa fényesen megülte az utolsó nádorispán születésének századik évfordulóját. A kegyelet ünnepélye méltó volt a fővároshoz, s méltó a megünnepeltnek dicső emlékéhez. Mert kevés oly nagy férfia volt e hazának, a ki a királyé után, legfényesebb a polczon oly nagy mértékben jóltevője, ujjá alkotója, igazán atyja lett volna a nemzetnek, mint József nádor. Állása a nemzet és a trón közé helyezé, és József nádor ötven évet meghaladó nyilvános életében nem mutathatni egyetlen egy mozzanatra sem, mely azt bizonyitotta volna, hogy a nemzet érdekeit nem viselte igazán szivén, s viszont az udvar nak soha alkalma nem volt hüségében, ragaszkodásában kétkedni. Nagy jellem volt, nemes lélek, minőt abban a légkörben, mely otthona volt, vajmi ritkán találhatunk; nagy és nemes utolsó izéig, tetőtől talpig magyar és fenséges.

József főherczeg korán vette át az ország legfőbb hivatalának vezetését, a nádorispáni méltóságot. Gyermekéveit Flórenczben tölté, édesatyja, a nem kevésbbé nemes lelkü Lipót nagyherczeg oldala mellett. Nevelését Spanocchi gróf vezette, s ha indokolt azok vélekedése, kik a jellem nemességét a nevelők érdemének tulajdonitják, ugy Magyarország sokkal adós Spanocchi gróf emlékének. A később annyi bölcseséggel kormányzó nádor már gyermekkorában kiváló előszeretetet tanusitott a történelem, valamint a jogi és természettudományok iránt, s e hajlamai tették őt később az ország legbölcsebb birájává, ezek fejleszték ki benne közigazgatási mély belátását és tudományát, s ezek tették őt jó gazdává.

Elődje a nádori méltóságban idősb testvére, Sándor Lipót főherczeg volt, ki Laxenburgban egy baleset következtében ifjan elveszté életét. 1796-diki novemberhó 12-dikére hivta össze a király az ország nemeseit nádorválasztásra, s ekkor történt az a ritka eset, hogy föltétetvén a kérdés, az egész gyülés egyhangulag fölkiáltott, hogy nem szavaz, mert az országnak más nádor nem kell, csak József főherczeg, a király megerősité a nemzetnek egyhangulag nyilatkozó akaratát, s az alig 19 éves nádor, a fölavató Batthányi bibornokérsekhez intézett szavaiban, meghatottan fejezé ki köszönetét a király és a nemzet bizalmának e szép nyilvánulásáért, s ekkor tette a komoly igéretet, hogy ugy az egyikhez, mint a másikhoz, élete végeig hű marad, s ez igéretét fényesen be is váltá.

Nyilvános szereplését még nem feledte el az ország. Tudja mindenki, bár rég-ideje, hogy a „nemzet nádora“ elköltözött a földről, mi volt ő e nemzetnek. Nem csak a legfőbb itélőszék elnökéről szólunk, kit bölcsesége és szigoru igazságszeretetért a „nemzet első jogásza“ diszes mellék nevével tisztelt meg az ország; nemcsak a páratlan tapintatu főispán jut itt eszünkbe, kinek higgadtsága, finom érzéke, s mindenkit tiszteletre késztő modora és föllépése a legzavarosabb és kuszáltabb kérdésekben is a legszebb megoldáshoz vezette, mig más megyékben sokkal csekélyebb fontosságu kérdések képesek voltak valóságos vihart előidézni. Mint a franczia háboruk alkalmával több izben meginditott nemességi fölkelés vezére is általános tiszteletet és elismerést vivott ki magának bátorsága és lelkesitő egyénisége által, mely a már hamvadó nemesi tüz fölélesztésében s ébren tartásában fényes eredményt tudott fölmutatni.

Azonban József nádornak semmi sem köszönhet oly sokat, mint a főváros; annak volt csak igazán atyja. Hogy Budapest ily szép, viruló város lett, senki másnak nem érdeme, csak ő neki. Egy este első nejével, Alexandra Paulownával, a budai várlak egyik ablakán nézett ki s tekintete végig járt az akkor még szegényes külsejü kis Pesten.

— Tudod-e, — igy szólt a főherczeg-nándor fönséges nejéhez, — tudod-e, mi által lehetne ez országnak a legnagyobb szolgálatot tenni?!

— Na igen; — válaszolá a főherczegnő; — az által, ha az ember ugy szereti az országot, s minden erejével jóvoltán ugy munkál, mint az én férjem.

— Igen, igen, de én ennek a jó szolgálatnak a terét is ki tudnám jelölni.— S aztán ujjával az alant elterülő városra mutatott. — Látod-e ott lent azt a darab ország-részt a Duna tulsó partján? Három dolgot kellene rajta véghez vinni: föloldani, féket vetni rá s aztán megkötni.

S aztán hozzá kezdett e három feladat végrehajtásához. Föloldani e várost békóiból, vagyis: lerombolni a falakat, melyek terjedésének, kiépülésének gátul szolgáltak, — ez volt az egyik. A másik: féket vetni rá, vagyis: töltés által gátat emelni a Duna áradásai ellen, mely a kiépült várost minden évben végveszedelemmel fenyegeti, s megkötni a — rákosi homokot, vagyis beültetni fákkal, hogy a főváros üde levegőt nyerjen, ez volt a harmadik. Az előbbihez azonnal hozzá látott; szépészeti tanácsot állitott össze, melynek elnökségét ő maga vállalta el, részt vett mindenik ülésében, tanácsolt, serkentett, buzditott, jó példával ment előre, nem kimélt fáradságot, áldozatot, csakhogy a város kötelékeitől megszabadulva, életet

nyerjen, épüljön, szépüljön, méltó fővárosa legyen Magyarországnak. A várost övező kőfalak, melyek a váczi-utcza végétől, hol a váczi kapu volt, a hatvani utcza végénél elvonulva, hol a hatvani kapu állt, s a szénatérnél, a kecskeméti utcza végénél befordulva, hol a kecskeméti kapu oldalai a Dunáig értek, — csakhamar leromboltattak, s helyüket diszes épületek foglalták el. Ekkor épült ki a nagyhid-utcza, melyet később Deák-utczának neveztek el, továbbá az országut, szénatér és a mészáros-utcza, tehát az a félkör, melyet ma már belső körutnak nevezett el a mai szépitőtanács. Akkor emelkedtek a Lipótváros szabályos, szép házsorai azon a helyen, a hol addig nádas volt, melyre a pesti emberek tarisznyát kötve oldalukra, kimentek vadkácsát lődözni.

Hanem ez a dolog nem ment ám oly könnyen, mint némelyek gondolják. A nyomorult viskók lakói csak nagy ügygyel-bajjal voltak rá vehetők, hogy kiköltözzenek hajlékaikból, s a kőmíves kalapácsának áldozatul hagyják a házat, melyben születtek, akkor pedig még nem volt kisajátitási törvény. Hol kéréssel, hol fenyegetéssel, hol igéretekkel iparkodtak kicsalni odujokból némely ilyen hajthatatlant, a szépitő tanács tagjai fölváltva tizszer is elmentek egy-egy megátalkodotthoz, s még sem tudtak vele boldogulni. Beszélik, hogy volt a kecskeméti kapun tul egy düledező vityilló, egyébiránt olyan volt ott a többi is, hogy közöttük a boldog emlékezetü „két pisztoly“ palotának látszék, — nos, az emlitettem vityillót szerette volna a szépitő tanács lebontani, mert annak a széles utczának állt utjában, melyet aztán mészáros-utczának és szénatérnak neveztek. A házikó azonban egy özvegy asszonyé volt, ki semmi áron nem akart megválni tőle; hasztalan vesződtek vele a tanács tagjai, kiket utóbb seprüvel vert el küszöbéről. József főherczeg hallja ez esetet, befogat s az özvegy asszony házához hajtat. Az akaratos nénike épen az ajtóban állt, s csak hüledezett, midőn a nádort kocsijából kiszállni s feléje közeledni látta. A főherczeg nyájasan köszönté a szörnyen megzavarodottat s szeretetreméltó mosolylyal leült a padra, mely a ház előtt egy terebélyes körtefa alatt állt.

— Mily kellemes itt ülni, — igy szólt — nem csodálom, hogy nem akar tőle megválni, jó asszony!

— Ah, fönséges ur! — rebegé a jó néni.

— Értem, értem, — folytatja a főherczeg, leereszkedő nyájassággal. — Ne féljen, nem is fogják többé háborgatni. Hanem tudja-e, miért kerestem fel önt?!

A szegény asszony képzelni sem merte.

— Hallottam, hogy ön okos asszony, tanácsát szeretném hallani. Vannak nekem bölcs tanácsadóim, de én a nép véleményét szeretném hallani. Tehát szóljon: merre kellene vezetni az uj utczát a Dunától, hogy mindenkinek hasznára váljék?! Azt hinném, ott valahol a folyó kanyarodójánál, a Csepel sziget irányában ....

A jó asszonyt a nagy kitüntetés, mely érte, egyszerre beszédessé tette.

— Mit gondol fenséges ur, — szólt — ott az Isten háta mögött, ki járna azon?!

— Ugy hát idébb törünk utat neki, a muzeum-telek irányában. (Akkor már épiteni kezdték a muzeumot.)

— S mi lesz akkor ezzel a szép nagy épülettel?!

— Hát abban marad.

— Ez a nagyszerü palota, melynek épitése száz embernek munkát ad? Na hiszen szép dolog!

— De hát mondja, mit tegyünk?! Más ut nincs, ha csak ....

Rövid szünet állt be. Az öreg asszony gondolkozni kezdett. Egyszerre nagy elhatározás érlelődött meg benne.

— Nem bánom hát, — ugy mond — vegyék meg és bontsák le az én házamat, s csinálják ide az utat, ha már másként nem lehet!

Szaván fogták hamarosan.

Az épitkezések már javában folytak, midőn 1838-ban hirtelen kiáradt a Duna s az egész város egy tenger lett. Hiszen emlékeznek sokan e szomoru napokra. A mit a főherczeg ekkor a városért tett, soha elfeledni nem lehet. S mikor az árviz eltakarodott, a nádor nem akarván, hogy a mit épitett, jövőre ismét pusztulásnak legyen kitéve, 900 munkással hozzá kezdetett a váczi töltés fölhányásához, és megkötötte a Dunát. Ez a töltés mentette meg a mult télen is a fővárost az árviztől.

Igy tehát teljesité a nádorispán a maga elé kitüzött második föladatot is.

És a harmadik, a Rákos homokjának megkötése teljesitve lett-e?! Ezt már nem fejezhette be a fáradhatlan férfiu. A városliget árnyas fái, hüs cserjéi tanuskodnak a nagy munka megkezdéséről; mely azóta, hogy ő meghalt, abban maradt. A kerepesi uton csakugy ömlik be a rákosi Sahara homokja. Valjon végre lesz-e valaha hajtva a dicsőült nádor nagyszerü terve?!

Szóljunk valamit magánéletéről. A nagy államférfi, a bölcs biró, a közügyek fáradhatlan bajnoka a magán-életben csupa szív volt, csupa melegség, csupa családiasság. S atya volt, a szó legnemesebb értelmében. Még sokan emlekeznek szeretetreméltó alakjára, midőn idősb fiát, Istvánt, kézen fogva sétáltatta a váczi utczán végig. Oldala mellett ment Széchenyi István, ki előtt szintén két kis fia lépdelt, takaros matróz-öltözetben. Hogy mily jó atya volt, arról egy gyönyörü történetkét tudunk elmondani. Kedvencz lánya, Hermina, veszélyesen beteg volt, s a főherczeg-nádornak helytartótági gyülésen kellett elnökölni. Tizenegy óra tájt fölemelkedett helyéről az elnök.

— Engedjenek meg, — igy szólt, — de kis lányom nagyon beteg, s gyógyszert kell neki beadnom, tehát pár perczre itt kell hagynom önöket.

És elment, és negyedóra mulva vissza jött.

— Most már, — szólt, elnöki székét ismét elfoglalva, — megint az önöké vagyok.

A kis Hermina később mégis meghalt, s a bánatos atya a városligetben temettette el, hová sokszor kocsizott vele. És sirja fölé diszes kápolnát emeltetett.

A Margitszigetre is gyakran kijárt, István fiával, Alcsuthon is sokat szeretett lenni s mig a falusi paraszt fiuk naphosszat eljátszadoztak a „Palatinus-Pistával“,*) addig ő kertészkedett, virágokat ápolt.

A mily nagy volt a közéletben, ép oly házias, családias, egyszerü volt a magán-életben. Emberei, cselédsége oly bizalmasan beszéltek vele, mint kevés földesurral, mert akkor tájt beszélni a zsellér, nagy szive szeretettel árasztott el mindenkit, s bizalomra bátoritá alárendeltjeit.

Legyen áldva örökre emléke!

---

*) Hogy mennyire „apja fia“ volt ez a „Palatinus-Pista,“ arról két sajátkezüleg irt levele is tanuskodik, melyeket e lapok szerkesztője ereklyekint őriz. Szerk.

Egy hét története.

Szeptemberhó 6-dikán.

A mult és a jelen tudósai. — A kongresszusok megnyitása. — Ülések. — Kiállitások. — Ünnepélyek. — Disz-előadások. — A főváros bokrétája. — Vendégeink távozása, — A „mi ünnepünk.“ — A vigadóban. — A József-téren.

Két tudomány-ág fáradhatlan müvelői jöttek össze e héten a mi Budapestünkön; a mult és a jelen buvárai: a régészek és a statisztikusok. Amazok a századok és ezredévek előtti idők nyomait kutatják, ezek a jelenkor mozzanatainak adatait gyüjtik össze, hogy gyakorlati következtetéseket vonjanak le belőle. Egyik tudomány a másikkal a legmerevebb ellentétben áll, és mégis kiegészitik egymást.

A statisztikusok az akadémia-palotában jöttek össze, a régiség-buvárok, — ugyan hol gyültek volna össze máshol? — a muzeumban. Amazok gyülésének disz-elnöke maga József főherczeg volt, s igy a megnyitó ülés természetesen nagyobb ünnepélyességgel ment végbe. A főherczeg igen szép beszédben üdvözölte a kongresszus tagjait; beszéde nem állott a szokásos szólamokból és dagályos körmondatokból, tartalmas beszéd volt az, gonddal kidolgozva és csinnal előadva. Semenow, Oroszország hivatalos képviselőjének válasza, melyben a fönséges disz-elnöknek e tiszt elfogadásáért a kongresszus köszönetét kifejezé, az udvariasság nyilatkozatán kivül becses elismerése volt nemzeti tudományosságunk fejlődésének. A régiség-buvárlók gyülésének megujitása nem volt ily ünnepélyes, de azért nem kevésbbé érdekes, már csak azért is, mivel a régészek sorai közt — szép fiatal nők is voltak. Önök bizonyára mosolyognak; furcsának találják, hogy hajlott fejü, komoly arczu tudós régiség-buvárok közt csinos fiatal hölgyek is vannak.

Önök szivesen elengedik nekem, reménylem, a két kongresszus üléseinek tárgyalásait. Nagyon elvont dolgok azok, édes-kevés embert érdekelnek. És én igazán bámulom, hogy a lapok hüségesen hasábokra terjedő tudósitásokat közölnek minden egyes tanácskozásról, ismertetvén, ez, vagy ama nagyhirü tudós mikép bizonyitá be a fejkábitó szám-tömkeleg segitségével, hogy a halálozásoknak mi az oka, vagy, hogy a fölmutatott formátlan kődarab miként tanuskodik arról, hogy emberek éltek s egymással verekedtek jóval előbb a — világteremtése előtt, értvén alatta a világteremtésének bibliai idejét. Ezek a dolgok és sok mások, melyek annyi tudósnak fejtörést okoznak, a nagy közönségre nézve vajmi kevés érdekkel birnak és én fogadni mernék, hogy tiz olvasó közt csak elvétve akad egy, a ki azokat a terjedelmes tudósitásokat végig olvassa, — kivéve magukat a kongresszus tagjait, kik ugyanazt már előbb hallották az előadó tudós szájából.

Én még a kiállitásról sem merek önöknek irni, sem azokról a térképekről és táblázatokról, melyek a képzőmüvészeti társulat termeinek asztalain kiteritve fekszenek, sem azokról a dirib-darab cserepekről, rozsdás vasakról és szu-ette csontmaradékokról, melyek a muzeum folyosóján üveg-ajtós szekrényekben a legszebb rendben egymás mellé helyezve vannak, Bevalljam-e, hogy biz én sem sokat értek hozzájok? Amott az a tömérdek sok szám, mely kimutatja, hogy mértföldenkint mennyi buza terem, milyen annak a tápereje, milyen a föld termőképessége, milyen ehez képest a növényzet, milyen aztán ennek következtében az emberek munkaképessége, müveltségi előhaladása, hajlamai, szokásai, egészségi viszonyai, halálozása és a többi, és a többi, — engem mind az a millió meg millió numerus, mely ezt kimutatja, elkábit, elszédit, hogy utóbb azt sem tudom már, hogy kétszer kettő mennyi. És az ősrégészeti kiállitás! Hiszen az igen szép dolog; fölosztják az időket ez összehalmozott törmelékek alapján kőkorszakra, bronzkorszakra, rézkorszakra, de én, midőn végig néztem a kiállitást, egyéb fölosztást nem tudtam tenni, mint a repedt cserepek, a rozsdás vasak és a korhadt csontok osztályát.

A főváros méltó módon rótta le a tisztelet köteles és megérdemelt adóját. Külföldi tudós vendégeink nálunk időzésök alatt az ülések óráinak kivételével a tiszteletnek egymást fölváltó legszebb nyilvánulásában részesültek. Alig érkeztek meg, már ismerkedési estély várta őket a vigadóban; Keleti Károly szives vendégszeretete a Svábhegyre hivta meg őket, hol a szivhez szóló czigány zene mellett ugy neki hevültek a mulatságnak, hogy maguk is tánczra kerekedtek s az orosz, portugal hölgyek csak oly könyüséggel járták a magyar csárdást, mint akármelyik magyar nő. Aztán a miniszterelnök estélye következett, melyen a házigazda szerepét általánosan ismert szeretetre méltó modorával Wenckheim báró miniszter ur vitte. Rá másnap diszebéd rendeztetett a „Hungária“-ban, hol soha annyi kitünőség együtt nem volt, mint ez alkalommal. Részt vett a lakomában József főherczeg is, ki a következő napon a Margitszigeten vendégelé meg az idegen urakat, alkalmat adván nekik meggyőződni arról, hogy vendégszeretet tekintetében nem marad a nemzet mögött az uralkodó-család sem.

A szinházak diszelőadással tisztelték meg vendégeinket. A nemzeti szinházban előadták „Hunyadi László“-t, e legkitünőbb, mondhatni: egyetlen magyar operát, mely belső érték és hatás tekintetében bátran kiállja a versenyt a külföldi nagy hirü operákkal, azonkivül még utolsó izig magyar zene, és bübájos és a mely lehetetlen, hogy meg ne vesztegesse az idegent. Elő is szokták adni ez operát minden alkalommal, valahányszor külföldiek látogatják meg fővárosunkat, s tapsot aratnak vele mindannyiszor. Az előadás ezuttal is a legszebben sikerült. Benza Ida, ki a szünidő után először lépett föl, hangjának teljes erejével s müvészetének teljes hatalmával énekelt, s a kitüntetéseket, melyben bőven részesült, valóban meg is érdemlé. Ő becsületet szerzett operánknak a külföld előtt. A közönség nem is gazdálkodott elismerésének nyilvánitásával, s a tapsvihar valóságos virágesővel járt. A sok koszoru és csokor közt egy óriási bokréta is repült lábaihoz, melyet a tisztelt müvésznő alig birt fölemelni két kézzel. A kik előtt nincs titok, azok tudni akarják, hogy a kitüntetés emez igazán hatalmas nyilvánulása, — eláruljuk, — a fővárosi tanács szép figyelme és hálás elismerésének a jele, a miért a kedvelt éne-

kesnő a főváros kérésére föllépő szerepétől elállott, csakhogy a diszelőadás érdekét növelje. A népszinházban a „Csikós“-t adták elő, mely a magyar népélet elég hü tükre, az előadást azonban hiányossá tette Soldosné távolléte. A vendégek mindkét helyen igen jól mulattak; a magyar zenét rendkivül megkedvelték, nem győzték tapsolni a szép áriákat. S mig az ő figyelmüket kizárólag a szinpad foglalta el, azalatt közönségünk, mely mind két előadáson szorongásig megtölté a házat, nem tudott betelni az idegen urak komoly, simára borotvált arczának szemlélésével. Egy-egy érdekes fő, egy-egy fényes, rendjelektől csillogó frak, valóságos kereszttüzbe volt véve, a minden oldalról neki szegzett látcsövek által. Különben bárhová mentek a tudós urak, mindenütt nagy föltünés és figyelem tárgyai voltak.

Fővárosunk vendégszeretetével már annyira tele van szivök, lelkök, hogy kénytelenek voltak üditőül egy kis kirándulást tenni az ország egyik másik vidékére. De most az egyszer megjárták a jó urak; nem ismerték ők a magyar vendégszeretetet. Ha már a főváros szives és kitüntető fogadtatása is ennyire levette őket a lábukról, tartok tőle, hogy a vidék vendégszeretetét már épen ki nem fogják állani. Kénytelenek lesznek előle megszökni. S pár nap mulva vissza mennek hazájokba. Azzal kecsegtetjük magunkat, hogy jó véleményt visznek el magukkal. Eddig csak hézagos tudomásuk volt rólunk; most megismerték nemzetünket, a „jövő nemzetét,“ a mint föllelkesülésükben mondák. Látták fővárosunkat, e gyönyörü várost, melyet nem győztek dicsérni, megismerték tudományunkat, előhaladásunkat, jellemünket, — reméljük, hogy a mit tapasztaltak, nem lesz okunk miatta szégyenkedni a nagy világ előtt, melynek hirt visznek felőlünk.

De a külföldiek ünnepe után illő megemlékeznem a „mi ünnepünkről“ is. A mult vasárnap tartatott az, a főváros ekkor ünnepelte József nádor születésének századik évfordulóját. A Józseftér, melyen a dicsőültnek az emlékszobra áll, gazdagon föl volt ékesitve nemzeti szinü lobogókkal, szőnyegekkel. A kis sétány bejáratánál szintén lobogók lengtek az ország és a főváros szineivel. A tér közepén diszes sátor volt emelve vörös selyemből a főherczeg és családja számára. Az ünnepély egyik része tulajdonkép a vigadó nagy termében tartatott meg, a nagy közönség azonban, mely oda be nem juthatott, már kora reggeltől azon törte magát, hogy legalább a második részét láthassa. El is volt foglalva a tér szorongásig; a két sorban fölállitott katonaság is alig volt képes nyilt utat tartani föl a „hivatalosak“ számára. A háztetők is el voltak lepve kiváncsiakkal, s a kik semmikép közel nem juthattak, beérték azzal is, ha a szomszédos utczákban szorongtak is, pedig nem láttak egyebet, mint a lobogók csucsát. Mindegy, legalább elmondhatják, hogy ők is ott voltak.

Az ünnepély 10 órakor vette kezdetét. Ekkor érkeztek meg József főherczeg és neje Klotild főherczegasszony, és apósa, Coburg Ágost herczeg a vigadóba, hol a dicsőültnek babérkoszoruzott arczképe állt. A főherczegnő világoskék selyembe volt öltözve, férje és Coburg herczeg honvéd-egyenruhába. Viharos éljenzés fogadta megérkezésöket, akkor már a vigadó nagy terme szorongásig megtelt. Ott volt a két kongresszus valamennyi tagja, a főváros képviselői, a képviselőház elnöke, a fővárosban levő miniszterek, Haynald érsek, Edelsheim-Gyulay. Alig foglalt helyet a főherczegi család, Ráth Károly, a főpolgármester meleg szavakban üdvözlé azt; utána Barna Zsigmond, a főjegyző szólt, s mesteri beszéde megérdemelte azt az elismerést, melyben másnap a főherczeg részesité.

Természetes, hogy mind két beszédet szünni nem tudó éljenzés követte. Eddig tartott az ünnepély egyik része. A főherczegi család megindult, s követte őket a nagy tömeg a József-térre. Midőn a főherczeg ide megérkezett, az énekkar a Kölcsey-hymnust éneklé el, az ősz Erkel vezette. Aztán Kammermayer polgármester emlékezett meg a dicsőültről emelkedett szavakban, melyek után a főváros babérkoszoruját letette a szobor lábaihoz. A koszoru gyönyörü mű, babérlevelekből összeállitva, két nagy szalaggal, melyek egyike az ország, a másika a város szineit viseli. A főherczeg meleg kézszoritással köszönte meg a főpolgármesternek a kegyeletes ünnepélyt és távozott a beláthatlan sokaság riadó éljenzése mellett, s ezzel az ünnepély véget ért.

Egyszerü volt, de megható.

A délkeleti háboru.

E héten volt a döntő csata és a török Alexinácz alatt ugy elverte a szerbeket, kiket pedig Csernajeff uram vezérlett, hogy ezek futottak, a merre csak láttak, magát Alexináczot is átengedvén, azt a nagy erősséget, a melybe minden bizalmukat vetették, hogy ennek roppant sánczai és óriás védmüvein porrá törik majd a török hatalom. 150,000-en álltak szemközt a két ellenség részéről, reggeli 7 órától, esti 8-ig folyt a véröntás, maguk a szerbek beismerék, hogy 2,000-en hullottak el közülök, hanem aztán szét is rebbentek, meg sem állva Belgrádig, melynek sánczai mögött legalább ideig-óráig biztosságban vélik magukat; mert hosszabb ideig sem ott, sem Csupriában nem maradhatnának, sokkal gyöngébbek e helyek, és akkor nyitva az ut Belgrádig a töröknek!

Nagyon a körmére égett tehát Milán fejedelemnek a békekötés szüksége, és azért e héten ismételten fölkérte a konzulokat, hogy siettessék a békét. Andrássy grófot különösen is fölkerestette bécsi képviselője által s külügyminiszterünk készséggel igérkezett kirántani a vakokat a hinárból, melybe minden okos szó és figyelmeztetés daczára esztelenül rohantak.

Montenegróban sem áll különben a támadók sorsa. A törökök seregek két oldalról nyomulnak előre a kis ország szive felé, hogy kiszoritsák belőle a fölfuvalkodást. Bezzeg nem dicsekszik többé Nikicza sem diadalaival!

Apróságok.

X. urat fiával együtt estélyre hivták, hol mindketten rendkivül unatkoztak. A fiu biz' egy cseppet sem tartóztatja magát, s álkapcsaitól telhető nagyokat ásit. Az atya megfeddi.

— Ne ásits oly nagyokat, fiam, az nem szép.

— De mikor annyira unatkozom.

— Én sem mulatok jobban mint te; de a nevelés abban áll, hogy nem vétetjük észre az ilyes dolgokat.

* * *

Milanóban egy rongyos zenész bemegy a vendéglőbe s szerényen vacsorál. Midőn fizetésre kerül a sor, akkor veszi észre, hogy nincs nála pénz, ott hagyja tehát hegedüjét zálogba, s távozik.

Aztán jő egy ur s megpillantja a hegedüt.

— Oh, hisz ez Stradivárius! — kiált föl lelkesülten. — Adok érte 500 lirát.

— Nem adhatom el, mert nem az enyém.

— Adok ezeret . . . !

A korcsmáros ismét csak az előbbi válaszszal felel.

— Jól van; itt a névjegyem, ha a hegedü tulajdonosa visszajön, küldje hozzám azonnal.

S távozik, a rongyos zenész pedig visszatér.

— Nem adná-e el e rozzant hangszert? — kérdi tőle a korcsmáros. — Adok érte 50 lirát.

— Nem lehet, kedves jószágom.

— Adok százat.

— Nem.

— Két százat.

A szegény zenész gondolkozik s fölveszi a 200 lirát s odább áll. A korcsmáros pedig rohan a kapott czim után a gazdag vevőhöz, de sehol semmi nyoma. Két összebeszélt semmirekellővel volt köze.

* * *

Az iskolában jutalmakat osztottak ki a kis lányok közt. Egyik szép képet, másik könyvet, a harmadik virágcsokrot kapott. Volt, a ki semmi jutalomban sem részesült. A kapuban igy szólitja meg egyik az utóbbiak közül, nála szerencsésebb társát.

— Adj egy képet nekem is, csak hogy az utczán végig menjek vele.

* * *

Egyik képviselő a fővárosba utazik, s barátja kéri, hogy ne feledkezzék meg róla, ejtsen jó szót mellette a miniszternél. A képviselő, hogy el ne feledje, kiveszi jegyzőkönyvét s bejegyzi:

„N. N. munkát keres.“

— Bocsánat, — szól az illető ur; — értsük meg egymást; nem munkát kérek én, hanem állomást.

* * *

Borban van az igazság! — ezt mondák a régiek; a borban v i z van, — ezt mondja a mai nemzedék. A két mondást összefoglalva, az igazság most kétségkivül vizzé vált.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Király ő Felsége*) e hét végén érkezik a fővárosba, honnét egyenesen Nagy-Szebenbe utazik a hadigyakorlatokra. Vele megy Wenckheim miniszter is. Onnét 13-dikán Gyulára utazik s megtekinti a honvéd-gyakorlatokat, s aztán 15-dikén Gödöllőre megy; ekkor már a királyné is megérkezik oda Miramareból, a hol most tartózkodik. A királyné egész karácsonyig Gödöllőn marad. — Király ő Felsége következő táviratot intézte Trefort miniszterhez, ki azt a kongresszus bezáró ülésén fölolvasta: „Megengedtem, hogy Trefort miniszter a statisztikai kongresszus zárülésében kifejezhesse, miszerint örvendek, hogy a nemzetközi kongresszus a magyar fővárosban tartatott, s hogy működésétől nevezetes eredményeket várok.“ — A kongresszus tagjai felállva hallgatták a táviratot és szünni nem akaró éljenzés kisérte annak fölolvasását. Aztán Semenow, orosz hivatalos képviselő inditványozá, hogy a kongresszus táviratilag fejezze ki hálás köszönetét ő Felségének a figyelmeért. Természetes, hogy az inditvány egyhangulag elfogadtatott.

⁂ (*József főherczeg*) csötörtökön megvendégelé a József nádor ünnepély rendezőit. A lakoma a Margit-szigeten tartatott, s részt vettek benne a főherczegen kivül Graeff altábornagy, br. Nyáry főudvarmester, Kammermayer polgármester, Gerlóczy alpolgármester, Thaisz főkapitány, Barna főjegyző, és Sztupa, Halász, Forgó és Érczhegyi fővárosi bizottsági tagok. Az ebéd igen kedélyes volt, és 1-étől 4 óráig tartott.

⁂ (*Jótékonyság.*) K i r á l y ő F ö l s é g e a széplaki katholikus iskola helyreállitására 100 frtot, a királyné pedig a veszprémi angol kisasszonyok intézetének nagyobbitására 200 frtot ajándékoztak.

⁂ (*Rózsás napló.*) Tisza-Igaron e napokban volt S z é k y B e r t a kisasszony, a köztiszteletü Széky Péter müvelt és kedves leányának kézfogója T a b ó d y J e n ő, ungmegyei birtokossal. — P á p a y M ó r, pestvidéki törvényszéki biró nőül vette P é c z e l y F l ó r a urhölgyet Balaton-Hidvégről. — K a p d e b o B é l a talposi birtokos eljegyzé C s a r á n Irma kisasszonyt. — M a c h i k Béla egyetemi tanár és br. B o r n e m i s z a Zsuzsanna urhölgy esküvője Burdon e napokban ment végbe. — V ö r ö s Sándor, a kolozs-monostori gazdasági iskola igazgatója egybekelt S i m a y Gabriella kisasszonynyal Kolozsvárott. — U g r o n Gábor volt országgyülési képviselő és K n ö p f l e r Mari kisasszony kézfogója a napokban tartatott meg Marosvásárhelyt. — K l e i n László, közalapitványi alügyész jegyet váltott H a u r y Johanna kisasszonynyal Veszprémben. — S e r é d i Géza, váczi könyvnyomda-tulajdonos eljegyezte T r a j o r Hermina kisasszonyt, Trajor Ignácz nagykereskedő leányát. — K u b i n y i Zsigmond fővárosi ügyvéd a mult szombaton kelt egybe P e s k o Etelka kisasszonynyal. — H u n k á r Dénes és S i m o n c s i c s Olga kisasszony esküvője mult hétfőn ment vegbe.

⁂ (*Az országos nöiparegylet*) a folyó iskola-év kezdetén ipartanodával egybekötött felsőbb leányiskolát nyit, mely két részből fog állani; egyik a tulajdonképeni felsőbb iskola lesz, a másik szakiskola. Amannak két osztalyában főleg az élméleti oktatásra lesz fektetve a fősuly és e tanfolyamra 12 évet betöltött leánykák vétetnek föl, előleges fölvételi vizsgálat után, vagy az alsóbb tanfolyam kielégitő végezését igazoló bizonyitvány felmutatása mellett. Az ipartanodába 15 éves leánykák vétetnek föl. A beirottak az év végeig kötelesek az intézetet látogatni, beiráskor 2 frtot fizetnek. Aztán havonkint 60 kr. a tandij. A ruhaszabásra külön tanfolyam nyittatik, mely négy hónapig tart, a tanulók havonkint 5 frt tandijt fizetnek.

⁂ (*Az ösrégészeti és statisztikai*) kiállitást is megtekinté József főherczeg csütörtökön. Mindkét helyen sokáig időzött és apróra megmagyaráztatott magának mindent. Különös érdeklődést tanusitott a statisztikai kiállitás iránt, s a térképeket kiváló figyelemmel vizsgáltatta. Déchy volt kalauza, miután Keleti nem lehetett jelen. Ott voltak Haynald és Wenckeim báró miniszterek is, kik szintén nagyon megdicsérték a kiállitásnak minden várakozást meghaladó fényes sikerét.

⁂ (*A kongresszus tagjai*) tiszteletére rendezett ünnepélyességeket a tüzoltók disz-kivonulása zárta be. Külföldi vendégeink csütörtökön délután a városházára mentek, hol Kammermayer polgármester fogadta őket s aztán a ki az erkélyre fért, ott foglalt helyet, a többiek pedig az ablakokat foglalták el. Ott volt az erkélyen Haynald érsek is. Egyszerre megharsantak a trombiták, s a fővárosi tüzoltók teljes számban fölvonultak a térre szerelvényeikkel együtt; a tisztelgés után ismét tovább mentek. A tér, a szomszédos utczák, sőt még a házak teteje is boritva volt kiváncsiakkal.

⁂ (*A nemzetközi kongresszus*) tagjai már befejezték tanácskozásaikat s ami időt még körünkben töltenek, azt szórakozás s a nézni valók megtekintésére forditják. A svábhegyen lakomáztak szerdán este, és ez alkalommal is igen jól mulattak.

Haynald érsek, ki minden összejövetelben részt vett, ez alkalommal is szellemdus fölköszöntőt mondott külföldi vendégeinkre, s valamint a többi felköszöntése, ugy ez is élénk tetszést keltett. A külföldiek el vannak ragadtatva a szellemdus főpap szabadelvüsége által, mely pohárköszöntőiben nyilvánult; ilyesmihez a papság nem szoktatta őket odahaza. Még érdekesebb és fontosabb volt Engelnek, a berlini világhirü tudósnak a felköszöntője, melyben Magyarországot, mint a tudományok lelkes müvelőjét éltette s rámutatott a fontos hivatásra, mely hazánkra müvelődés fejlesztése szempontjából várakozik. Fontos e nyilakozat legfőkép azért, mert Engel néhány év előtt igen kedvezőtlenül nyilatkozott hazánk tudományos előhaladásáról, mi egy oly világhirü tudós szájából okvetlenül sokat ártott hirnevünknek. Ép annyit használ most ez elismerő nyilatkozata. Megtekinték az idegen tudósok középületeinket is, és főleg a vágóhidról nagy elismeréssel nyilatkoztak. Most vidékre rándultak ki és Gödöllő környékét, valamint Dél-Magyarországot tekintik meg, aztán idehaza még egy zár-ülést tartanak s szétoszolnak.

⁂ (*A kongresszus-hölgyek*) a mult hétfőn Keleti Károlyné urhölgy vendégei voltak a svábhegyen. Az igazán szép társaság összejárta az egész svábhegyet s el volt ragadtatva a szebbnél szebb kilátások által. Igen jól mulattak s oly jól érezték magukat együtt, mintha egy nemzetnek a leányai volnának. A társalgás nyelve természetesen a nemzetközi nyelv volt: a franczia. Általában a kongresszusnak tudományos hasznukat nem is tekintve, sokkal fölérő társadalmi hatása is van, mert közelebb hozza, megkedvelteti, hogy ugy mondjuk: összebarátkoztatja az egymástól távol élő idegen nemzeteket.

⁂ (*Az egyetem megnyitó ünnepélye*) mult szombaton ment végbe. Jelen volt Trefort közoktatásügyi miniszter is. A volt rektor Than Mór beszámoló beszédet tartott, melegen emlékezvén meg az egyetem mult évi két halottjáról. Az uj rektor, Laubheimer Ferencz, beköszöntő beszédében azt fejtegette, hogy a hittan és az ujabbkori tudomány nincsenek egymással ellentétben s hogy a kettő igen szépen megférhet egymás mellett, s ha mégis surlódások fordulnak elő azok müvelői közt, annak oka inkább kicsinyes féltékenység egy felől, s ingerkedési viszketeg másfelől. Megemlitjük, hogy a lelépő rektor Than Mór, rektorsága emlékeül 525 frt alapitványt tett, melynek kamata minden negyedik évben, midőn a rektorság sora a bölcsészeti fakultásra kerül, pályadijjul tüzessék ki.

⁂ (*Forster Vilmos*) angol közoktatási miniszter az előbbi kormány alatt, fővárosunkon utazott keresztül s megtekinté nevezetességeinket. A sok ünnepélyességek közt, melyek elfoglaltak, eszünkbe sem jutott a nagy hirü látogató. Egyik leányával utazik, innét Belgrádba, onnét, ha lehet, Bolgárián keresztül Konstantinápolyba megy.

⁂ (*Boyton kapitány*) ismét fővárosunkban volt, s háromszor bemutatta ügyességét a császárfürdői uszodában. Egyébiránt a mit mutatott, abban nincs valami ördögi mesterség. Kaucsuköltönyt vesz föl magára, melynek elől hátul egy-egy légtömlője van, ezeket ő fölfujja, s aztán a vizbe veti magát, igy nem sülyedhet el semmiképen, a kaucsuk pedig nem ereszti át a vizet. Sőt még az ellen is gondoskodik, hogy át ne hüljön, mert melegen öltözködik a vizhatlan burok alatt.

⁂ (*Három szegény sorsu menyasszonynak,*) kik egy év alatt fognak férjhez menni derék, keresetképes emberekhez, a főváros öt-öt száz forintot szavazott meg a Gizella-alapitványból. A három menyasszony neve: Fettich Paulina, Schneider Mari és Gasser Erzsi.

⁂ (*Halottas házat*) szándékozik a főváros épittetni a kerepesi temetőben. A terv mindenesetre helyeselhető, mert oly nagy városban, minő Budapest, a naponkint egymás sarkába lépő temetési gyászmenetek bizonyára elkomoritó hatást keltenek, különösen a kerepesi ut lakóiban. Ha a terv létesül, ezentul minden halottat éjjel szállitanak ki a halottas házba, ott fog kiterittetni s onnét fog eltemettetése végbe menni. A bemutatott terv-rajzok fölött most fog véleményt mondani a középitési bizottság, s ha ez valamelyiket elfogadta, akkor fog a közgyülés elé jóváhagyás végett terjésztetni.

⁂ (*Egy tolvaj háziur*) fölött itél nem sokára a fenyitő törvényszék. Két háza van az érdemes urnak, s a mint kisült, vagyona nagy részét lopás által szerezte. Eddig 24 büneset bizonyult rá, de azt hiszik, hogy még több is kiderül a vizsgálat folyama alatt. Egy ujpesti korcsmáros kifosztásán veszett rajta, melyet három év előtt követett el, azonban csak most ismerte föl benne a korcsmáros neje a tolvajt. A gyanu nyomán motozást rendeltek el a háziur lakásán és temérdek eltünt arany- és ezüsttárgyakat találtak nála. Zsákmánya közt elrabolt templomi ékszerek is találtattak, mi arról tanuskodik, hogy a mákvirág igen kiterjedt körben üzte mesterségét.

⁂ (*A nemzeti szinház*) második pályázatára, a hazai felsőbb körök életéből vett dráma, vagy tragoediára összesen öt pályamü érkezett be. Czimeik: „A szivek harcza," „A parvenu," „Gróf Dormándi Kálmán", „Az argonauták", „Malvine." Melyik nyert, azt november elsőjén tudjuk meg.

⁂ (*A nemzeti szinház*) élvezetes estékben részesiti közönségét s a fővárosunkban időző kongresszusok tagjait. Moliére remek vigjátékának, a „Nők iskolájá"-nak mult hétfői előadása igazán minta-előadás volt. Szigeti József talán egy szerepében sem oly kitünő, mint ennek a vén nyárspolgárnak a szerepében, s Molnárné annyi kellemmel, annyi bájjal állitja elénk a „kis ártatlant," hogy lehetetlen különb, tökéletesebb alakitást kivánnunk. Kár, hogy külföldi vendégeink nem lehettek jelen ez előadáson. „Hunyadi Lászlóról," a kongresszustagok tiszteletére tartott disz-előadásról más helyen tétetett már emlités; itt csak egy fiatal kezdőről, Heim Róza kisasszonyról kell megemlékeznünk, ki ez alkalommal mutatta be magát a közönségnek, mint a szinház szerződött tagja, Mátyás kis szerepében. Meg kell emlékeznünk föllépéséről, mert tehetségnek tartjuk, ki mindenesetre megérdemli a sajtó jóakaratu buzditását. Csinos, fejleszthető, tökéletesithető hangja van, s a mi játék tekintetében hiányzik, azt is meg lehet még szerezni, ha szorgalma nem lankad s a közönség figyelme el nem kapatja. — Ujdonsága a szinháznak e héten nem volt; az „Uj czég" Feleki betegsége miatt elmaradt, — ki különben, közbevetőleg örömmel megjegyezzük, már jobban van. Az „Uj czég"-et Várady Antal „Iskarioth"-ja fogja követni, melyből már szintén javában folynak a próbák.

⁂ (*Irodalom.*) A „Székely oklevéltár" második kötete is megjelent rendkivül gazdag tartalommal. A történelem barátainak komoly figyelmébe ajánljuk e nagybecsü gyüjteményt, melyet Szabó Károly nagy gonddal és szakismerettel szerkeszt. — Ipolyi Arnold püspök „Magyar mythologia" czimü nagybecsü munkáját ismét sajtó alá rendezi. — Uj lap jelen meg Kolozsvárt „Ébredés" czim alatt; Asboth János fogja szerkeszteni. Kassán pedig „Pannonia" czim alatt indul egy uj lap. — „Nőképzés hazánkban", e czim alatt tartalmas munka jelent meg Tetteinél Molnár Aladár tollából. Ára 1 frt 60 kr.

⁂ (*Vegyesek.*) Ismét magyar ló nyerte el a külföldi

dijt. Baden-Badenben augusztus 31-dikén volt lóverseny és az első dijat Sztáray János gróf „Kincsem“-je nyerte el. — A dunaparti sétányról egy tisztességesen öltözött fiatal embert kisértek be, kin őrülési jelek mutatkoztak. Most a Lipótmezőn van kémszemle alatt. — Szegény Rainernek, a mult héten magát kivégzett honvédtisztnek még a sirjában sincs nyugta. A Rókus-kórház a szokott módon temetteté el, s most a holttest a hatóság rendelete folytán kiásatik, hogy megillető végtisztességben részesüljön. Jobb, ha békében hagyták volna. — Jules Joissant pár hó előtt megküldé a fővárosnak mind azokat a franczia lapokat, melyek Deák Ferenczről halála alkalmából megemlékeztek. Miután később fáradságának árt szabott, még pedig nem is kis árt, a főváros küldeményét visszautasitá. — Hamis pénzverőket fogtak el a napokban, kik 20 krajczárosokat készitettek. — Hoffmann báró, közös pénzügyminiszter magyar nyelven irt levélben fejezte ki sajnálkozását a fölött, hogy József nádor emlékünnepén részt nem vehetett. — A tüzoltók jövő évi nagygyülése Iglón lesz. Elnökké báró Bánhidy, alelnökké Follmann választatott meg.

*** (*Halálozások.*) Ippi Bydeskuthy Amália, az egri angol kisasszonyok fejedelemnője meghalt Egerben, 81 éves korában. — Elhunytak továbbá: Kavetzky András 59 éves korában, Héjő-Kabán. — Keresztesy Béla, 21 éves korában, Aradon. — Schusterics Ignáczné, Kinczel Ilona, 22 éves korában. Nagy-Károlyban. — Vörösmarty Ferenczné, született Novák Anna 38 éves korában, Kálozon. — Kann Lajos kereskedő Budapesten, 66 éves korában. — Hiripi Szuhányi Béla, földbirtokos 45 éves korában, Geszten. — Kovács József, 101 éves napszámos, Bácsán. — Glaszer József, főtanitó, Szent-Gráton. — Kapay Zoltán, 25 éves korában, Péczelen. — Csath Károlyné, Császár Árpádina, (néhai Császár Ferencz iró leánya,) 39 éves korában. (Férje egy hét előtt halt meg.) — Dániel Béla honvéd huszárszázados 32 éves korában, Schüsselburgban. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Szeptemberhó 9-dikén: „Aida,“ (Hajóssal és Benza Idával) – Szeptemberhó 10-dikén: „Szentivánéji álom.“ — Szeptemberhó 11-dikén: „Jóslat,“ (Somogyi Károly föllépte.) — Szeptemberhó 12-dikén: „Romeo és Julia.“ (Hajós.) — Szeptemberhó 13-dikán: „Szegény ifju története,“ (Somogyi Károly föllépte.) — Szeptemberhó 14-dikén: „Don Pasquale.“ — Szeptemberhó 15-dikén: „Az uj czég,“ (először.)

Divattudósitás.

A szép időszaknak majdnem végén pazar erőmegfeszitéssel folyvást gondolnak ki ujabb meg ujabb valamit, mivel az őszi öltözékeket élénkiteni, szebbé tenni lehetne. Hogy ezek között aztán nem sikerül mindegyik és csak is kisérlet gyanánt tekinthető, az magától értetik. Végig fut a divat egén, akár az a fényes pára, melyet futó csilagnak nevez a gyermekész, semmi nyomot nem hagyva maga után. Ilyen futó bo ... akarám mondani, csillagként tünt fel néhány kecskebőrből készült testhez álló derék, mely a maga természetes szinében volt hagyva és fényes érczgombokkal diszitve. Furcsán vette ki magát ezen, talán az őstörténelmi korból felkutatott öltönydarab, mely azonban valószinüleg nem fog hölgyeinknél nagy hóditást tenni. Hisz olyan sok jó és szép szövettel lát el az ipar, akár az őszi, akár pedig a hidegebb időszakra, hogy nem vagyunk kénytelenek a czipőknek szánt bőröket magunkra venni.

Sokkal csinosabbak. és azért bizonyára több utánzója fog találkozni azon ujabb derekaknak, melyek ugyan a mostani szabás szerint készülnek. csak hogy elől és hátul is jó mélyen és négyszögben ki vannak vágva. E kivágás csipkebetétekkel lesz kitöltve és csokrokkal diszitve, nem különben az ujjak is ugyanolyan csipkézetből készülnek, alsó ujjak nélkül. Az ilyen összeállitás diszes, ünnepélyes szint kölcsönöz, kivált a selyemruháknak. Estélyi ruhák és átalában diszesebb ruhák bő, fodros, ugynevezett marquise-ujjakkal készülnek, a fodor a ruha szövetéből is lehet, de csinosabb ennél a széles csipkefodrozat.

A mint egy más alkalommal már emlitettem, a vörös szin lett legujabban divatszinné, és az fog maradni az őszi idényben is. Leggazdagabb szinváltozatban és égő árnyalatban kaphatók a vörös szövetek, diszitések, szalagok sat. Azon hölgyek, a kik csak eszélyes tartózkodással fogadják el az ujat és feltünőt, nem igen fognak vörös ruhában járni, hanem az öltözék kiegészitő részét használják vörösben, például a kalap diszitését, nyakkendőt, a ruhák keskeny passe-poilját, csokrokat, rojtokat, legyezőket, sat.

A széles rojtok is mindinkább divatba jönnek, és nem csak a kötött és csomózott selyemrojtok, hanem a cheniliarojtok is sőt a cheniliából készült fejhálók, nyakkendők és echarpok szintén divatba jönnek.

A fekete szalmakalapok késő őszig divatban fognak maradni, csakhogy a felette élénk nyári virágkertet komolyabb, az az sötétebb szinezetü virágokkal és tollakkal pótolják.

Estélyi ruhák diszitéséül leginkább a lapos selyemhimzés divatozik, melyet fekete bársonyra füzérekben himeznek, és ezzel nem csak a tunique-et és derekat, de a szoknya fodrait is diszitik. Sok fáradságba kerülő munka ez, de évekig lehet aztán használni.

Számrejtvény.

Forró Zsuzsikától.

4. 5. 7. 2. A mezőkre ez hoz érett kalászfőket,
6. 9. 10. Megmondja — ugy mondják — titkos jövendőnket,
2. 3. 6. 4. 3. Folyó, mely vetekszik közel a Dunával,
8. 5. 7. 6. A kutyának is szót fogadni nem átall.
10. 7. 2. Ha megázik a föld, bőven terem rajta,
6. 7. 4. 9. 10. Volt ily nevü hősünk, igaz magyar fajta,
7. 2. Sokszor pusztitotta már szegény hazánkat,
1. 2. 1. 4. 5. Mondják, hogy ennek ellen semmi sem állhat.
1 - 10. Dicső fényt deritett hazánknak egére,
Még sem fogadd hálát méltó érdemére.
Megfejtési határidő: októberhó 7-dike.

A f. é. 33-dik számban közlött rejtvény értelme:
Margitszigeti gyógyfürdő.
Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Mandits Erzsébet, Móricz Istvánné, Éhen Ilka, Gedeon Gáspárné, Braun Bereczky Matild, Jánossy Lajosné, Knau Arany Luiza, Bátori Zsigray Istvánné, Kovács Morvai Julia, Mózesy Anna, Grundböck nővérek, Durneisz Irma, Kinizsy Tinka, Fet Szerbák Ilona, Ferencsevics Teréz, Thuróczy Kálmánné, Sándor Luiza, Persay Anna, Auszterweil Jozefin, Széll Lajosné, Oberhoffer nővérek, Kovács Nagy Julia, Biró Klára, Haluskay Zombory Ida, Csonth Lajosné, Kolbenschlag nővérek, Jávor Anna, Strilich Mari, Jungmann Laura, Medveczky Tóth Etelka, Haintz Mari, Nagy Julia, Szabó Imre, Saáry Etelka, Bajza Karolin, Velyáczky Julia, Preszly Mari, Bohus Gyuláné, Kosinczky Eliza, Forró Zsuzsika, Schimmer Friderika, Győrffy Karolin, Szíklay Matild.

Tartalom.

Szabóky Adolf. — Áldás, átok, Imrefi Ivántól. — A szegény asszony lánya, Bodon Józseftől. — Egy nagymama kézi kosárkájából. — József főherczeg. Magyarország utolsó nádorispánja. — Egy hét története. — A délkeleti háboru. — Apróságok. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora
A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Szabóky Adolf arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.

⁂ (*A panamai szoros*) átmetszésére vállalkozott Türr István és már sikerült is neki a nagy vállalatra társakat találni. A társulat jobbára francziákból áll, s ha elég pénzzel rendelkeznek, csaknem oly fontos szolgálatot tesznek vállalatuk létesitése által a világkereskedelemnek, mint a minőt Lesseps tett a suez-szoros áttörése által.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Garibali egyik fia, Ricciotti tanári állásért folyamodott. — Grün Anasztázt, (Auersperg Antal herczeg) a német költőt, mult héten szélhüdés érte, de már jobban van.

Megbizások tára.

Kolozsvárra T. S. urnőnek: El van intézve.

Málnapatakára H. O. H. urnőnek: A „Párisi jó madarak“ és a „Márvány sziv“ nem a mi kiadmányunk, és igy nem tudhatom, miért és minek küldték el. Sziveskedjék tehát oda fordulni, én semmiféle összeköttetésben nem állok az illetővel.

Sándorházára Sz. Zs. urnőnek: Magánlevelet irtam. A lapot megküldtem.

Kalocsára F. I. W. I. urnőnek: A lapot az uj czimzés óta rendesen visszaküldik, azt mondják, ily nevü urnőt nem ismernek. Szivéskedjék tehát ez iránt ott helyben intézkedni.

Bélatornyára M. E. urnőnek: Reménylem, vette küldeményemet?

K. Ecsedre R. B. I. urnőnek: Szives figyelmébe ajánlom magánlevelemet.

Kupuszinára S. urhölgyeknek: Ujból megküldtem.

Sz. Ujlakra Cs. J. urnőnek: A későn jelentkezettnek fájdalom, már nem szolgálhatok vele!

Pákéra K. A. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Szulokra V. M. urnőnek: Megküldtem.

Ráczkevére D. P. A. urnőnek: Ama feltételt csak is az év első negyedében teljesithettem, később már legjobb akarat mellett sem lehetséges, mert rendszerint elkapkodják, a mennyi csak van. Azért nem is volt arról szó későbbi előfizetési felhivásimban. Ama czikk nem az idei, hanem a tavalyi előfizetőknek szól, és ezek már tavaly ötször lettek általam felszólitva kötelezettségük teljesitésére; azért a jövő héten névszerint fognak a kiadó hivatal által felszólittatni. Én mindent megtettem, a mit csak tehettem ez ügyben. De csak nem engedhetem magam szántszándékkal megkárositttatni! A küldeményt pontosan vettem.

H—k. G. J. urnak: Sziveskedjék az egészet az uj változtatás szerint beküldeni.

Bustyaházára M. E. urhölgynek: A szótagok nincsenek jól elválasztva; mert az elsőnél az l, a másodiknál a d már a következő szótaghoz tartozik. Mást kérek tehát.

„Száll a madár.“ Határozott tehetség szüleménye; csak hogy még nem érett meg elegendőképen. Igy például: a második versszak, mint felesleges, egészen kihagyandó; azután: „arra“ „tájra“ rosz rim; „feleletet“, egyhangu, a mi, a mennyire csak lehet, kerülendő. „Oda nem küldök levelet“ a mértékkel nem egyezik. Ezeknek kiigazitásával közölhető volna, mert ha az alapeszme benne nem uj is, de melegen van érezve, és egy kedves fordulat van benne.

„Szabadban“ „regg homály“ csak ugy, mint az egésznek alakja mai nap már „meghaladott álláspont.“

„Könny ragyogott szép szemedben.“ Ez is jó volna, ha a mértéke jó volna és egy-két közhely, a milyen az „és láttalak stb.“ nem rontaná a hangulatot.

„T. Zs, emlékkönyvébe.“ A 3-dik versszak dagályos.

H—ra. Senki sem sajnálja azt jobban nálamnál; de nem tehetek erőszakot lelkemen, hogy oly müveket adjak a közönségnek, melyek — szerintem — nem nyilvánosságra valók. A nem használható kéziratot végre semmiféle szerkesztőség nem teszi el, hanem megsemmisiti.

HIRDETÉSEK.

Legislegolcsóbb forrás

a következő őszi és téli idényre vásárlatokat tenni csakis

GROSSMANN JÓZSEF,

Budapesten, király-utca 27.

a magyar koronához.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

	Rőf.	Méter.
Sima, csikos és kockás ruhaszövetek	25—30	33—39
Angol lüstre és balernos . .	27—40	35—52
Sima és csikos baige . . .	36—45	46—58
Szines angol mohair . . .	38—45	49—58
Csikos mosható selyem . .	1.—.—1.25	1.29—1.62
Fekete és szines noblesse .	1.25—2.50	1.62—3.25
Fekete lyoni faille	2.—.—2.60	2.50—3.35
6/4, 8/4 terno rendkivül finom .	—.60—1.40	—.78—1.80
7/4 ruha-flanellok és cheviott	1.10—1.50	1.40—1.92
Legjobb szines mosó-parketok	30—35	39—45
Fehér zsinór és pique-parketok.	25—35	32—45

Egyszersmind ajánlom nagy gyári raktáromat **rumburgi-, creas- és fonal-vászonból, 30 és 35 rőfös ágy- és asztalnemüeket, chiffon, gyapju- és rips-teritőket, csipke-függönyöket, francia creton- és perkalineket,** továbbá téli **posztókendőket** és **Langschawlokat,** mint szintén minden e szakba vágó cikkeket **igen olcsó árakon.**

☞ Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek, és minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

Legislegolcsóbb forrás!

Figyelemre méltó!

Nagy számu a minden nemzetbeli sonvetőknek megerősitheti a köszvény-vászon gyógyerejét és lebizonyithatja, hogy annak használata által már sok évi csuzos fájdalmak és a leghevesebb tagszaggatások teljesen megszüntettattak.

Sőt megállapitott tény, hogy volt eset, midőn a legmakacsabb köszvénydagnat és folytonos fejfájás e köszvény-vászon alkalmazása által örökre elmult. Ily állapotban szenvedő, ha a baj még oly nagy fokn is, nem mondhat le azon rem nyről, hogy fájdalmaitól megszabadul, mig e gyógyszert kellőleg nem alkalmazta; a mely annál előnyösebb, mivel csak kellőleg alkalmaztatik, és a betegnek nincs mit tartania a belsőleg vett gyógyszerek tömegének utóhatásaitól. — Alulirt ezért határozta magát az itt előadottak közzétételére, mely a nevezett köszvényvászon használata által folytonos nagyon érzékeny hát- és fejfájástól szabadult meg.

Bécsben 1870. jul. 26-án.

A. v. Z—y.

Raktárok: Pesten Török József gyógyszerésznél, Bécsben I. Weisz zum Mohren Tuchlauben

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr. Killisch,** Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Grapka Mária,

ezelőtt Komáromi Bayer Luiza

Frőbel-gyermekkertje,

egyetem-utcza 6. sz. a. t. c. szülők figyelmébe ajánltatik. Ez intézetbe mindkét nembeli 3—7 éves gyermekek fogadtatnak fel nevelés végett; össze van kötve elemi iskolával is, melynek tárgyaiból vizsgálatot lehet tenni és bizonyitványok is adatnak ki, a beiratások Augusztus 15-én veszik kezdetét.

Török József gyógyszertára, király-utcza 7. sz.

SALICYLSAV-KÉSZITMÉNYEK,

pipere-czikkek.

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemű belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja	ára 50	kr.
Salicyl-toilette-viz	„	„ 70	„
Salicyl-fogpor	„	„ 50	„
Salicyl-fogpép	„	„ 60	„
Salicyl-szájviz	„	„ 60	„
Salicyl-hajkenőcs	„	„ 50	„
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„	„ 50	„

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 7. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glyicern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után. nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsu, király-utcza 7. szám.

Angol és franczia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt, Jokey-Club 2 frt. Huile philocome de la societé hygiénique 1 frt 50 kr. Eau Athenienne 1 frt 50 kr. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M Farina 1 frt, kisebb üveg 60 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 kr, Savonde Thridace Violettől Párisban 1 frt. Illatos szájgyöngyök (cachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice du Dr. Henocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztő-por Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve. Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-, görvény. g uga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges és köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyászatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Pesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsetjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.-Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.

Főszállitohely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Dr. Kallmann **hajfestő szere**

vegyész és elsőrendű gyógyszerész Párisban. Erősiti a hajat és szakált, **s annak azon pillanatban a legszebb természetes árnyalatokat kölcsönzi bekenésre,** minden mosás vagy előkészület nélkül Egy skatulya fekete szinü 5 frt, barna szinü 4 frt.

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jósagu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő, olajos festék-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmében, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztyüben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

A világhirü **keleti viz**

Dr. Walkertől Londonban biztos fájdalom-oszlató, enyhitő és erősitő gyógyszer **a köszvény, csúz, görcs, fej- és idegfájdalmak, gyöngeségek** stb ellen. A hatás már az első üveg használata után mutatkozik. A használat külsőleges. Ára 1 frt. 20 kr.

Fogfájások, bármily neműek, egy pillanat alatt és biztosan eltávolittatnak az **indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és szajtisztitó szer.**

Kapható TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál Pesten, király-utcza 7-dik szám

Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

Féreg irtó szer.

mindennemü férgek irtására, 50 és 25 kros szelenczékben.

Budapesten Török József gyógyszerésznél, király-utcza 7. sz.

TAUB KÁROLY

budapesti

rumburgi vászon- és fehérnemü-raktára,

Hatvani-utczán, magyar-utczával szemben,

ajánlja mindennemü **vászon, asztali kellék, chiffon, parchet, csipkefüggöny, asztal- és ágyteritő,** s minden e szakba vágó árucikkeit, különösen férfiak, nők, és gyermekek részére a legnagyobb választékban levő **kész fehérnemüit.**

Az árak jóságáért a czég 19 év óta fenálló jó hirneve kezeskedik, miért is bővebb ajánlás felesleges.

Az árak a legjutányosabban számitvák s minden egyes árudarabra följegyezve vannak.

Teljes kiházasitási készletek megrendelésre a leggyorsabban kiállittatnak, s kéz- és gépvarrások valamint hímzések a legnagyobb gonddal készittetnek el, s alak, ielesteljes kiállitás s erek tekintetében a legszigorubb kivánalmaknak megfelelőleg eszközöltetnek. — Költségelőirányzatok és minták kivánatra kiállittatnak s elküldetnek.

Kivonat a nagy folyó-árjegyzékből.

Rumburgi szőtt vászon. 42 méter (54 röf) legsajtosabb minőségü 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 36, 40, 45, 50, 55, 60 frtól 100 forintig a legfinomabb.

Hollandi vagy irlandi vászon. 39 méter (50 röf) ¾ széles, 18, 20, 25, 28, 30, 33, 36, 40 frtól 60 frtig a legfinomabb. Ugyanilyen 32 méter (42 röf) ¾ széles 16, 18, 20, 22, 24, 26 frtól 30 forintig a legfinomabb.

Rumburgi féleresített fonal-vászon. 28 méter (30 röf) ¾ széles, 10, 12, 13, 14, 15, 17 frtól egész 22 frtig a legfinomabb Ugyanilyen 32 méter (42 röf) ¾ széles 12, 15, 16, 17 frtól 24 frtig a legfinomabb.

Kreasz-vászon. 39½ méter (38 röf) 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 26, 28 frtól 35 frtig a legfinomabb.

Lepedők, varrás nélkül, ¾ széles, 2½ hosszu, darabja 2, 2.30, 2.50, egész 2.80 krig. Ugyanilyen ¾ széles 2.50, 2.80, 3 frtig.

Szilezial vászon. 23 méter (30 röf) 7½, 8, 8½, 9 frtól 12 frtig.

Házi vászon. 23 méter (30 röf) 6, 7, 8 frtól 10 frtig.

Chiffon vagy angol shirting, méterje vagyis 1¼ röf 25, 30, 35, 40, 45, 50 krtól 55 krig.

Ágy-kanavász, 23 méter (30 röf) 8, 9, 10, 11, 12 frtól 14 frtig.

Vászon zsebkendők, tucatja 2.30, 3, 3½, 4, 4½, 5, 5½, 6—12 frtig.

Zsinór és piquet parket, darabja 8, 10, 12, 14, 16, frtól 20 frtig.

A sztalkendők, szalvetek, törülközők, kávékendők, a körülményekhez képest meg jutányosabban is adatnak — A kész fehérnemüek árai később közzé fognak tétetni.

Levélbeli megkeresésre a legkivánlóbb gond fordittatik, s legfeljebb 8 nap alatt kimerítő értesités adatik.

Czimzendő: Hatvani-utcza, magyar-utczával szemben.

38-dik szám. Szeptember 17-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte óra	Nap-kelte perc	Nap-nyugta óra	Nap-nyugta perc
Szept. 17	Vasárnap	A 15 Hildegard	A 14 Lambert	5 C 16 Zakariás	28		5	42	6	6
18	Hétfő	Irene vértanu	Richárd	6 Mihály	29 Böjt az év v.		5	43	6	4
19	Kedd	Január vért.	Szilárd	7 Szoszem	1 Tisri 5637 Ujév		5	45	6	2
20	Szerda	Eustach	Fauszta	8 Kisasszony	2 Harsony ünn.	●	5	46	6	0
21	Csütörtök	Máté evangél.	Máté	9 Joachim	3 Gedaljahf b.		5	47	5	59
22	Péntek	Móricz vértanu	Mór	10 Menodora	4 Abadiás		5	48	5	56
23	Szombat	Tekla, Linus	Tekla, Linus	11 Teodóra	5 Sabb Tesuba		5	50	5	54

Vidéki tárcza.

Nagy-Szebennek királyi vendége volt a mult héten. Ő Felsége rándult le oda a hadigyakorlatokra. Hétfőn reggel 7 órakor érkezett meg, külön vonatát Bottlik, a keleti vasut vezérigazgatója maga vezette. A király kiséretében voltak Wenckheim báró miniszter és Mondel báró szárnysegéd. Az indóházban, mely ünnepélyesen fel volt diszitve, Wächter főispán üdvözölte magyar nyelven a királyt, ki ugyan e nyelven felelt, azután pedig a jelen volt nagyszámu egyházi és világi kitünőségekhez intézett kegyes szavakat. Majd a diszőrséget szemlélte meg. A harangok zugása és a nép örömrivalgása közben kocsizott be a király a feldiszitett városba és Ringelsheim bárohoz szállott; 9 órakor misére ment, melyet Fogarassy püspök mondott. Ezután ő Felsége meglátogatta Rozenzweig báró altábornagyot, ki betegen feküdt, mert pár nap előtt lábát törte. A papság és a hatóságok 11 órakor tisztelegtek, ezután több órán át kihallgatásokat adott a király. Este a város ki volt világitva, másnap katonai szemle tartatott, este pedig nagy fáklyásmenet. A sok tisztelgő és üdvözlő küldöttség közt különösen fölemlitendő a romániai fejedelem üdvözlő küldöttsége: Bratiano román miniszterelnök és Statescu igazságügyminiszter.

Árvamegye nádor-ünnepélyéről nem szabad megfeledkeznünk. Emlitettük már, hogy a megye annak emlékére, hogy a nádor hetven év előtt arra járt, a Babia Gura hegyén emléket szándékozik állitani. Már készen is van az öt lábnyi magas emlékkő, és rajta e fölirat áll: „Annak emlékére, hogy József főherczeg, Magyarország félszázados nádora, 1805. év szept. havában itt járt, tiszteletből emelte Árvamegye.“ Mult vasárnap volt az emlékkő felállitásának ünnepe. A polhorai iblany-fürdőben gyültek össze, hol a megelőző este a tosztinai dalárda énekelt s tánczvigalom volt. Másnap vagy kétszázan mentek föl a hegyre s az ünnepély inditványozója: Zmeskál Zoltán alispán, mondott magyar (s később tót nyelven is megmagyarázott) beszédet József nádorról, ki valódi atyja volt a népnek s megemlékezve érdemeiről, méltó utódját, József főherczeget éltette. A „Szózat“ eléneklése s taraczklövések fejezték be a kegyeletes ünnepélyt. A polhorai fürdőben kétszáz-teritékü lakoma is volt, melyen Zmeskál Zoltán emelt először poharat a királyi családra, utána aztán megeredt a felköszöntések árja.

Vidéki vegyesek. Magyar-Cséke környékén a farkasok már a lakosság életét fenyegetik. — Deanu, a hires haramia nincs többé. Egy parasztember, kinél sokszor meghuzta magát, fejszével agyonütötte, mert hálátlanul őt is ki akarta rabolni. — Szarvas városa furcsa tüneménynek volt közelebb tanuja. Záporral vegyes jég-eső esett, miközben madarak hulltak az égből. Mindenesetre a jég verte agyon szegényeket. — Dobsina város 1839-ben leégett, ugyanakkor Galiciában gyüjtést rendeztek számára. Az összegyüjtött pénz, mintegy 20 frt, most, 37 év mulva szerencsésen meg is érkezett. Elég sokáig késett.

Különfélék.

⁂ (*Grün Anasztáz*) az osztrák aristokrataköltő, családi nevén Auersperg Antal gróf, kedden délután hosszas halálküzdelem után Gráczban kimult. Költői munkái által örök emléket emelt magának, politikai szereplése is sokáig áldásos és emlékezetes lesz. Költői működését még 1830-ban kezdte, mint iskoláját végzett 20 éves ifju, politikai szereplésének kezdete a 48-as időkre esik. Az utóbbi időben nem igen irt, de annál tevékenyebb részt vett a politikában. A kiegyezésben nagy érdeme volt, és szabadelvüsége által különbözött az osztrák arisztokratáktól. 70 éves születésnapját, egyszersmind 50 éves irói jubilaeumát ez év tavaszán ülte meg, s akkor sok kitüntetésben részesült. Halálát mélyen fájlalja az irodalom-barát és a hazafi Lajthán tul és innen egyaránt.

⁂ (*Hajóösszeütközés*) történt e hó 8-dikán az al-Dunán. Egy magyar és egy török hajó ütődtek össze, s az előbbi sulyosan megsérült, az utóbbi azonban iszonyu robbanással ketté szakadt és elsülyedt. Szerencsére az utasoknak és a hajó-személyzetnek még ideje volt menekülni, a kárt azonban 400,000 frtra becsülik. A török kormányos volt a hibás, ki nem vette észre a másik hajó közeledését, mely hiába huzódott vissza, a nagy erővel rohanó hajó utjából ki nem térhetett. Az osztrák gőzhajó társaság kára nem nagyobb 5000 frtnál, s ezt a török kormány lesz köteles megtériteni.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Grün Anasztáz végrendeletében összes irói tisztelet-diját, melyet müveiért kapott, ösztöndijakra hagyta. Az összeg 30,000 frtra rug. — Murado t, a letett elmebeteg szultánt édes anyja valamelyik európai tébolydába akarja szállitani gyógyitás végett. — Óriási alagutat terveznek a gibráltari szoros alatt Európa és Afrika közt; az alagut hossza 21 mértföld lesz, és 4 millió font sterlingbe kerül. — Oncle Tom, a hires regénynek: a „Tamás bátya kunyhójá“-nak hőse még él és 81 éve daczára friss egészségnek örvend Londonban.

Előfizetési dij (illetményekkel): Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt egész évre 12 frt. Egy-egy félévi műlapért 30-30 kr és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői kiadói iroda: Ország-ut 39-dik szám, 3 dik emelet. Hirdetések dija: Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

38. sz. Szept. 17-dikén. 1876.

Havonkinti szinezett divatképpel, minden szükségas himzetrajzokkal. Évenkint két történelmi műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész- a műlap meghozatala félévi járatási köteleztetést foglal magában a lap irányában.

A szegény asszony lánya.

(Elbeszélés.)

Bodon Józseftől.

(Folytatás.)

Művész barátunk nem dicsekedhetett ugyan valami nagy ember- és világ-ismerettel, mind a mellett szöget ütött fejébe ez a gyakori látogatás. Valahányszor a délutáni órákban lement, rendesen ott találta az idegent.

Egyszer tréfálkozva emlitette fel Mariska előtt. A leány arczát gyönge pir futotta el.

Perreghi észre vette ezt és elkomolyodott.

Este a leány távozása után bement a kis szobába, kinyitogatta a dolgozóasztal fiókjait és figyelmes szemlét tartott a bennök levő női apróságok felett. Aztán nagy gonddal rakogatott helyére mindent.

Néhány nap mulva pedig kijelentette előtte, hogy az órát meghosszabbitja; ezentul esteli nyolcz óráig áll nyitva a műcsarnok.

És e szavakat szárazan, minden mosoly nélkül mondta el. Nem ugy, mint ez előtt, mikor minden szót édeskés mosollyal, lágy, hizelgő hangon ejtett ki.

Aztán felment lakására, szobája ajtaján a kulcsot ráforditotta és egy diszes külsejü albumot vett elő.

Öt, hat lapot forgatott végig az albumban; minden lapnál hosszasan időzött. Az utolsónál letette az albumot iróasztalára és mellé ült.

E lapokon Mariska fényképei voltak. Minden évből volt egy; némelyikből kettő is, azon időtől kezdve, melyben ide jött.

Az az utolsó kép nem régiben készült. A teljesen kifejlődött karcsu alakot könnyü nyári öltözet fedi, melyből gömbölyded vállai, két hófehér karja csábitóan csillámlik elő. A félig kivágott derék finom csipke fodrai igéző árnyat vetnek a lihegő szüzi kebelre. Vállára omló göndör fürtei közé fehér kamélia van tüzve, nyakéke egyszerü fekete bársony szalag, mely még szembeszökőbbé teszi a bőr márvány fehérségét.

E képen merengett Perreghi. Negyven éves szemei ifjukori ábrándozással tapadtak a gyönyörü alakra. Alig tudott megválni tőle, pedig minden nap láthatta élő mintáját is. Bele nézhetett mosolygó szemébe, s ha épen akarta, arany fürteit is megsimithatta.

Mintha hirtelen ötlött volna eszébe valami, elhagyta az iróasztalt s egy nagy rámás tükör előtt állott meg.

Az ábrándos tekintet elosont a kopaszodó fej megpillantásánál. Közelebb hajolt a tükör lapjához és ősz szálakat keresgélt. Ez is akadt már elegendő. Egyet kettőt ujjai közé csipett és kirángatta.

Néhány hét óta ritkábban járogatott a csarnokba. Hanem esténkint, mikor lent a gázlámpákat már meggyujtogatták, rendesen lejött és a kis szoba ablaka alatt állott meg. Az ablakot nem födte semmi sem, a virágcserepeket pedig Mariska távollétében gondosan eligazgatta, hogy közöttük tisztán beláthasson.

Tudta, hogy az idegen látogató naponkint elszokott jönni.

Mariska pamutot gombolyitott egy este, s a pászmát a fiatal ember tartotta, miközben fesztelenül csevegtek.

Az ablakon át tisztán kihallatszék minden hangosabb szó. Perreghi jól meghallotta, hogy a férfi egyszer néven szólitotta a leányt.

Más estén a kis dolgozó asztalnál szemközt ültek egymással. Aladár valamit irt egy szeletke papirosra és átadta Mariskának, ki azt hirtelen átfutva, vidám nevetéssel az asztalfiókba vetette. Aladár kérdőleg tekintett reá, a leány mosoly-

gott és fejét rázta. Aladár áthajolt az asztalon, át egészen a leányka arcáig s halkan valamit suttogott hozzá.

Perreghinek erősen dobogott a szive az ablak alatt. A vér arczába szökkent s kezei ökölre csukódtak össze. Egész testében reszketett.

— Igy vagyunk?! — mormogá indulatosan és fogai összevaczogtak.

Elvakultan rohant fel a lépcsőn, a tornácz ajtaját sarkig kinyitotta és bőszült dühhel csapta be ujra, hogy csakugy rengett belé a falazat.

Szolgája a müteremben rendezgetett egyetmást. Erre ugy rákiáltott, hogy a szegény ember majd leesett lábáról. Megparancsolta neki, hogy a műcsarnokot azonnal csukja be s a kulcsokat hozza fel.

Nagy léptekkel ment végig néhányszor a teremben, aztán szobájába nyitott. Haját izgatottan borzolgatta mindkét kezével, s egyszer véletlenül a tükörbe pillantott. Alig ismert magára, annyira ki volt kelve szinéből.

— Ez a kölyökkigyó! — mormogá fojtott hangon. — Ez a menyből cseppent ártatlanság!....

A nyitott album ott feküdt iróasztalán, a mint utóljára ott hagyta. A nagy ernyős lámpa reá lövelte sugarait az album lapjára.

A mint izgatottsága csillapulni kezdett, megállott az asztal előtt. Szemeit merően szögezte a képre, arczán megszünt az idegek rángatózása s ajkai körül fagyos mosoly vonult el.

Jó ideig állt a kép előtt, mintha valami delejes erő tartaná ott, mintha nem volna ereje megválni a csábító alaktól.

A szolga jött be a kulcsokkal s Perreghi megfordult a zörejre. Átvette a kulcsokat és lement a műcsarnokba.

Türelmetlenül nyitotta fel az ajtót s gyorsan áthaladt a csarnokon egyenesen a kis szobába. Mohó vágygyal rántotta ki a dolgozó asztalka fiókját s kutatni kezdte a papirosszeletkét. Mind két keze fürgén mozgott az apró lim-lom között, mint ha valami sietős munkát végezne, de a keresett tárgy nem volt ott.

Boszusan csapta be a fiókot és összekutatta a pamlagot, az asztal alját, tüvé tette érte az egész szobát s nem találta meg sehol.

Fontos dolognak kellett lenni, gondolta magában, mert nem hagyta itten.

A következő este ismét az ablak alatt találta Perreghit.

Feltünt előtte, hogy a virágcserepek nem ugy állanak, a mint ő elhelyezte. Mintha most összébb lettek volna rakva.

Aladár ott volt, s nagyon halkan beszélgethettek, mert Perreghi egy szót sem vehetett ki belőle.

Mariska egyszer felkelt és — ki tudná miért, — megfenyegette a férfit, azután elfordult előle.

Aladár láb-ujj hegyen sompolygott a leány felé s mielőtt az észrevette volna, karcsu derekát gyöngén átkarolva, márvány fehér nyakára egy szenvedélyes csókot nyomott.

A leány hirtelen megfordult, arcza lángpiros lett, szemei szokatlan fényben ragyogtak s lábával egyet toppantva kiáltá:

— Aladár!.....

.... De e mozdulatban, e hangban nem volt harag; a meglepetés, az érzelem ujdonsága az első lopott csók felett, boritotta lángba a kedves arczot, csalta ajkára a kiáltást.

Aladár tréfás bünbánással állott előtte, néhány percznyi szünet után lehorgasztott fejjel, töredelmes hangon kérdé:

— Haragszik Mariska?.....

A leány nem felelt.

És Perreghi?.....

Perreghi már ekkor fenn volt szobájában. Ott ült iróasztala mellett és irt.

Mikor készen volt az irással összehajtotta a papirost és boritékba zárta, a boritékra pedig e nevet irta fel: „Szánthó Marinak," aztán mindenesének adta át, meghagyva neki, hogy azonnal szolgáltassa a czimzett kezébe.

A leány csak otthon bontotta fel a levelet és.... másnap nem ment a műcsarnokba és..... nem ment többé soha sem.

IV.

Ugy tél derekán járt az idő. Szánthóné már néhány hét óta folytonosan az ágyat nyomta. Nehéz hörgő köhögése ki-kihallatszott az udvarra, hol a szomszédasszony néhány darabka fát hasgatott, s a fejét csóválta reá és felsohajtott. — Uram istenem mi lesz a gyerekeiből!

Kis idő mulva maga is belépegetett hozzá egy kis meleg rántott levessel és leült az ágya szélére.

— Az isten áldja meg érte, — sohajtá a beteg töredezett, fuldokló hangon.

A szobában csak Misi van, a leány most sincs itthon. Távol szokott lenni egész nap s azt mondja, hogy nem nézheti az anyja szenvedéseit.

A lakatosinas legelőbb jött haza este. Leült anyja mellé és megsimogatta sárguló izzadt homlokát, sovány, beesett arczát. A beteg hálásan emelte fel homályos, fénytelen szemeit a fiura és csontos, kiaszott karját vállára erőlködött tenni, de karja visszaesett az ágyra.

Pisti bőrkötényе felső része alól egy karéj pulyhós kenyeret huzott elő; de a beteg nehézkesen rázta a fejét, hogy nem kell.

Néhány nap mulva aztán egy egyszerü fehér koporsó állott az udvaron, melyre Gyuri, az aranyozó legény, szép sárga betükkel rakta ki a benne nyugvó nevét és éveinek számát. Az aranyos betük oly szomoruan ragyogtak azon a nagyjából meggyalult deszkán.

A leány szép fekete ruhában, kalapjánál lengő gyászfátyollal, a három fiu rongyosan, fedetlen fővel kisérte ki a temetőbe édes anyja koporsóját. Sirtak, zokogtak mind a négyen. Utánok Sárrétiné és Gyuri ballagott.

A szél szemeik közé csapkodta a havat; a leány arczára huzta fekete fátyolát.

(Folytatása köv.)

Oh emlékezz reám ...

Földváry Istvántól.

Oh emlékezz reám, majd egykoron,
Ha vad virágot tépsz a rét ölén,
Hol együtt jártam véled boldogan,
Szép szemedben lángolt az égi fény.
Hallgasd a csermely halk zenéjét,
Figyelj, megérted, ugy lehet ...
— Tépett virágról, fájó szivről, —
A mely csak tégedet szeret!

Oh emlékezz reám a hegytetőn,
Honnan csodásan megkapó a táj,
Hová az esti szellő sirni jön,
Hisz néki annyi sziv sohaja fáj!

Hallgasd a szikla mit sohajtoz,
A sürü rengeteg megett . . ,
— Azt mondja majd a siró szellő :
Egy sziv örökkön emleget!

Oh emlékezz reám, ha zeng a dal,
Mint egykor, ajkaidról édesen,
És lassan, halkan érzelembe hal
A „Maros vize folyik csendesen."
S rajongó ifjak, mint egykor én,
Lesik mosolygó szép szemed,
Gondolj reám, ki most is hallom
Lelkemben e szép éneket.

S ha csendes, holdas, nyári éjszakán
A vig csoportban mézes ajk kisér,
Kinek szaván elábrándozva tán
Üdvöt igérve, szivének üdvöt kér,
S ha bucsuzásra megszoritod,
Mint egykor, nékem a kezet,
Gondolj tépett virágra, siró dalra . . .
S egy életre, mely elveszett!

A hiuság és a büszkeség.

Volt egyszer egy fiatal leány, szép, mint a kelő nap; nyulánk és finom termetével egy fiatal, karcsu jegenyéhez hasonlitott; fejét, melyet dus hajzata szinte hátra huzott, ugy hordta, hogy mindig az égbe látszott nézni; s azurkék szeme ritkán fordult a föld felé, mert ugy látszott, nem tartotta azt méltónak még arra sem, hogy piczi lábait reá tegye. Ruházata fényes volt és gazdag; járása könyed, tartása méltóságteljes, vonásai példásan szabályosak. Csak hidegsége ellen lehetett kifogást tenni; ajkán némi kicsinylést lehetett észre venni; a nélkül, hogy szomoru lett volna, ritkán volt élénk; alig mosolygott és mint megannyi drága gyöngygyel, ugy gazdálkodott szavaival. Ugy látszott, hogy tökéletesnek tartja magát, az ő valóban ritka tulajdonságainál fogva.

A név, melyet keresztanyjától, a báj tündérétől nyert, nem található a naptárban: „Büszkeség." Szülei a földnek bár nem leggazdagabb, de minden esetre legtekintélyesebb uralkodói voltak: a „Becsület" és a „Méltóság."

Volt egy távoli rokona, ki, mint mondák, ohajtott volna hozzá hasonlitani. Kisebb volt a Büszkeségnél, Hiuság herczegnő mégis nagyobb akart lenni nálánál s magas sarkat hordott, mely járását néha ingadozóvá tette.

Ruhája miként rokonáé, fehér selyem volt; de hogy oly annyira egyszerü ne legyen, aranynyal diszitette. Már e különbség is elég lett volna, hogy a két rokont össze ne téveszszék; azonban a Büszkeséget jellemző többi vonások is annyira tulozva voltak a Hiuságnál, hogy csak is távolról hasonlitottak egymáshoz. Különösen a nemes magatartás sok bajt okozott neki, valamint a külső hidegség s kevés beszédüség is. Arczkifejezése is inkább gunyt és gőgöt tükrözött vissza, nyelvét pedig épen nem birta zabolázni. Daczára e különbségeknek, sirült neki egy némely meggondolatlan fej által Büszkeségnek tartatnia, a mi aztán végtelen örömöt is okozott neki.

Midőn megjött az idő, hogy a herczegnőket férjhez adják, nénjök és keresztanyjuk, a Báj tündére lett ezzel megbizva s szivesen is vette a megbizást. Rég nem látván a leányait, eleinte csodálkozott szerfölötti hasonlatosságukon, de nem sokára felismerte a köztük levő különbséget s csodálkozott, hogy képes volt majdnem összetéveszteni őket.

— Mondjátok el, kedveseim, igényeiteket; két kérőt

ajánlhatok nektek, — mondá, — azért tudnom kell, hogy melyiknek lehet nálatok legtöbb kilátása.

— Én — szólt erre Hiuság, — csak tiszta, előkelő vérből származott herczeghez mehetek nőül. Három vagy négy várat hozok neki roppant földbirtokkal, drága ruháim, szépségem bája is feljogositanak erre. Nekem oly férj kell, ki szép, mint Apollo, gazdag mint Croesus, nemes, mint Jupiter.

— Nekem ugy tetszik, hogy felette nagyralátó vagy, kedvesem! Feleded, hogy atyád az ifjabb ágból származik, s igy nincs vagyonod; mert váraid romok s birtokaid csekély jövedelme nem engedi azokat felépiteni. Szépséged pedig . . . . de mi az? te roszul leszesz?

Valóban. Hiuság, elvörösödött arczczal, hátrahanyatlott.

— Keresztanya, te meg akarsz alázni! — kiáltá hevesen. Véremben van családunk büszkesége, nem türhetem, hogy igy bánjál velem! Azt akarod-e, hogy paraszthoz menjek?

— Ugy látom, hogy nincs tapasztalatod; még gyermek vagy, és az igazságot hallani soha sem lealázó! És te, Büszkeség, — kezdé szomoruan, arra gondolva, hogy ez mily igényeket teend. — Milyenek a te igényeid?

Büszkeség erre némi simulással ekként szólt: — Még nincs fogalmam magamnak sem ohajaimról, csak azt tudom, hogy a férfinak, kit méltónak tartanék kezemre, nemes érzelmekkel kell birnia. Nem vagyok igen gazdag, ruhám egyszerü, mint izlésem, s kis birtokom után, férjem és én boldogan élhetünk.

— Ah, — mondá sohajtva a jó keresztanya, — te meg érzelgő vagy, leányom! Egy szivet és egy kunyhót kivánsz! Vigyázz! Álmaidból kellemetlen lehet az ébredés! De talán unod tanácsomat, s azt hiszed, mint hugod, hogy meg akarlak alázni?

— Oh keresztmama! tanácsod jó, mert hisz idősebb vagy és többet tapasztaltál. Nem képzelem magamat jobbnak másnál. Titkos ösztön ez, mely késztet ily életet kivánni magamnak.

— Mindenesetre mutasd be kérőidet, keresztmama, — mondá Hiuság, kit boszantott, hogy ennyi ideig hallgatnia kellett.

— Jobb szeretném, ha elébb letettétek volna hibáitokat, — viszonzá neki a keresztanya, — tisztábban itélnétek akkor.

— Én nekem nem sietős a házasság, — szólt Büszkeség mosolyogva; s idővel talán jobban hajolnám is tanácsodra, jó keresztmama; bár nem hiszem, hogy valaha gyakorlati lény lesz belőlem.

— Könnyü neked igy beszélni, — vágott közbe Hiuság. — Te soha sem törődtél azzal, hogy nem-e vén leány leszesz; de én rögtön látni akarom a kérőket, mert tökéletesen képesnek érzem magam, itéletet mondani felettök.

— Elbizakodott vagy Hiuság, s kedvem lenne azzal büntetni meg téged, hogy az illető fiatalokkal szembe állitlak s elhallgatva előtted kilétüket és jellemüket, meglátnók, miként tájékozod magad.

— Elfogadom a próbát, — mondá a gőgös leány. — Bizom éles tekintetemben! Fogadok, hogy nem fog megcsalni.

— Legyen, a mint mondád, bevezettetem az ifjakat, te, Hiuság fogsz először választani, bár Büszkeség idősebb; de ő várhat, és nem is vágyódik annyira a házasság után.

Erre jelt adott az ajtónálló törpének, hogy bocsássa be az urakat; mi megtörténvén, ezek egyike, hogy mint első léphessen be, előre tört s szerencsésen leütötte lábáról a szegény törpét, mire a másik talpra segité. Büszkeség is hozzá sietett, s bár méltósággal, nyájasan kérdé, nem sérült-e meg esés közben.

Hiuság ezt nevetségesnek találta, s ez egyszer nem utánozta nénjét; attól félvén, hogy ezáltal lealacsonyitaná magát a fiatal lovag előtt, ki drága csillogó ruhában lépett volt be, s azért Hiuság azt hitte, hogy bizonyára előkelőbb az őt követő, egyszerü, higgadt és szerény fiatal embernél.

Mindkét kérő szép, udvarias, nemes jelenség és gazdag volt. Csak egy dologban különböztek: az első, Öntetszés lovag, majdnem vak volt, bár igen szép szemei voltak, s mint a rosz nyelvek mondák, ép oly roszul látott eszével, mint szemével.

A másik nem volt más, mint Sziv király ő felsége, a legkedveltebb fejedelem a világon, jósága és nemeslelküségénél fogva. Éles szeme volt s jelleme, modora egyaránt kedves.

Hiuság rögtön Öntetszés felé fordult, ki iránt azonnal megjelenése óta nagy vonzalmat érzett. Neki is rövidlátónak kellett lenni, különben észrevette volna, hogy a fiatal lovag vonásai kemények s ingerlékenyek; de ő ebből mit sem vett észre, sőt hizelgett neki; dicsérte szembe tulajdonait, bár soha elébb nem hallott róluk, s annyira elbüvölte, hogy a lovag is csakhamar belé szeretett, és félig vak lévén, nem látta, hogy Hiuság ruháján az arany hamis; és arczának üdesége szintén nem egészen igazi.

— Ily nő kell nekem! — szólt magában, — ezzel valamire mehetek a nagy világban. Első pillanatra látni rajta, hogy herczegnő és igy aztán rám is hull néhány fénysugár az ő dicsőségéből.

Ezalatt Sziv király Büszkeséghez közeledett, ki félénken visszahuzódott volt; tiszteletteljesen megszólitá, s felkérte, hogy örvendeztesse meg egy dallal, mit ez nem tudott megtagadni. Megindulva dalolt egy balladát. A dalon ő felsége észrevette megindulását, de ez épen nem volt előtte visszatetsző. A dal végeztével Büszkeség meghajolt a király előtt, s azután keresztanya karjai közé vetve magát, el volt határozva, hogy e férfit férjeül választja, akár király legyen, akár pedig pásztor; a király viszont azon meggyőződésre jutott, hogy ő és Büszkeség egymás számára teremtvék.

Hiuság fél órai beszélgetés után alig birt megválni Öntetszéstől, nehogy tehát hosszasak legyünk, elmondhatjuk, hogy rövid időre ezután meg volt a kettős házasság. Büszkeség és Sziv ez utóbbinak birodalmában sok embert tettek boldoggá jótékonyságukkal, semmit sem törődve, hogy Öntetszés és Hiuság leányai: Roszakarat, Hálátlanság, Tettetés és Irigység, keserüséggel fizettek nekik jóságukért. Öntetszés és Hiuság igen roszul éltek, mindegyik csak magára gondolván, az is, ez is a másiktól várta, hogy segitse őt ruháiban; eleinte, mig volt miből, nagy vigan éltek, elvertek apait, anyait, azután ki erre, ki arra, egyre mélyebbre sülyedtek, és a végén maguk is boldogtalanok voltak, és mennyivel inkább gyermekeik.

Sziv és Büszkeség ellenben boldog egyetértésben, évről évre inkább egybeforrtak lelkükkel. Büszkeség csakhamar letett azon egy hibáról, melylyel birt, tudniillik a büszkeségről, mi által még csak annál kedvesebb és szeretetreméltóbb lett, és egymásban találván legfőbb boldogságukat, boldoggá tették gyermekeiket is; két gyermekük volt, az egyiket ugy hivták Nemeslelküség, a másikat meg Áldozatkészségnek.

A bolognai rózsa.

(Beszély.)

Ekstein Ernőtől.

A kies halom-csoport lejtőjén, mely a régi időben egyetemeről hires Bologna városát dél-nyugatnak regényes változatokban szegélyezi, 1588-diki májushó egyik szép reggelén két ifju sétált a német tanulók akkori festői öltözékében.

A nemes gyümölcsfával gazdagon beültetett legelők már az alkony arany szinével voltak bevonva s a hold, mint valami sápadt, kisérteties felleg, uszott az ég azurján. A bolognai harangok már a hat órát jelentették.

— Ismét itt volnánk tehát a Germán-kunyhóhoz vezető uton, mondá az egyik múzsafi megállva és tekintetét a mögöttük elterülő vége-láthatatlan sikságon jártatva. — Ottó, Ottó, te aggodalmat okozasz nekem!

— De kérlek, Martinus, — felelé a másik elpirulva, — mit jelentsen tulajdonképen e különös hang, melyet néhány nap óta nálad észreveszek. Oly feltünőnek találod, ha én — — Itt elakadt, mig társa ajkai körül felsőbbséget jelentő mosoly vonult végig.

— Látod, kedves Ottó, — mondá lassan és nyomatékkal, — te tudod, hogy egész lelkemből szeretlek. E vonzalom és barátság arra kötelez, hogy itt-ott többet törődjem veled, mintsem neked első perczben talán kivánatosnak látszik.

Gleichberg Ottó megfogta barátja kezét s nyilt, őszinte tekintettel nézett annak arczába. — Nem ugy értettem, Martinus, — felelte oly hangon, mely eléggé elárulta, hogy egy kicsit meg van bántva. — Igen, Martinus, én tudom, hogy sokat, igen sokat köszönhetek gazdagabb tapasztalataidnak, bámulatra méltó tudományodnak, és érettebb komolyságodnak, de lásd — —

— Azonkivül, — szakasztá félbe Martinus a nélkül, hogy élénk bizonyitásait figyelembe látszanék venni. — Azonkivül atyád Regensburgban azon világos és megtisztelő megbizást adta nekem, hogy fiatal, tüzeskedő fiának minden netaláni szükségben tehetségem szerint segitségére legyek, s a kellő pillanatban megintsem. Igaz, hogy alig három évvel vagyok náladnál idősebb, de a sors ugy akarta, hogy korán vettessem ki a világba, mig te, még ezelőtt fél évvel, szüleid elkényeztetett gyermeke, s néhány idős kisasszony kedvencze voltál, — kiknek nevelési rendszerére pedig én részemről vajmi keveset adok.

E szavaknál egy levágott fatörzsre ülve észrevehető közönynyel nézte a napvilágitotta tájat.

— De én nem értelek, — kiáltott Ottó gyámoltalanul. — Hol van az a veszély, melytől engemet félteni kellene? Magyarázd ki magadat világosabban, Martinus.

— Igazad van, — viszonzá a másik, — végre is tisztába kell hozni az ügyet, legyünk tehát nyiltak.

Ottó, ki igen jól tudta, hogy társa mire czéloz, karjait mellén keresztbe fonva állt, mint ki a kitörendő zivatart várja.

— Én kinyilatkoztatom tehát, folytatá Martinus, — hogy ma utóljára kisértelek a Germán-kunyhóhoz. Ha magad mégy, jó: én mosom kezemet, de az első posta-futár által tudósitani fogom atyádat, magamat ez által minden felelőség alól jó előre kivonandó.

— Megőrültél, — kiáltott Ottó nem titkolt csudálkozással. — Mit vettél a fejedbe, Martinus? Istenemre, nem tudom ha komolyan vegyem-e szavaidat?

— Kedves Ottó, te igen rosz szinész vagy; kérlek, vesd le az álarczot, és ne igyekezzél ámitani! Te igen jól tudod, hogy mi jogosit ily beszédre. Laurinával való viszonyodnak okvetlenül véget kell érnie, különben hallatlan veszedelem származik majd belőle.

— De Martinus! — kiáltott Ottó indulatosan, — mit kivánsz tőlem?

— A mit a józan ész követel. Első látogatásunk alkalmával a szőlőben, hol Laurina körüli sajátságos viseletedet észrevettem, azt gondoltam: Isten neki, egy kis szerelmeskedés lesz, egyéb semmi, legkésőbb pár hó mulva az egésznek vége lesz. Most azonban látom, hogy te oly érzékenységgel fogod fel a dolgot, mely egy troubadournak is dicséretére válnék. A tulságos tisztelet, melyet a leány iránt tanusitasz, a szent tartozkodás, melylyel minden bizalmasabb tréfát, mit különben az ily nőkkel szemben magunknak megengedünk, kerülsz, ama folytonos nyugtalanság, mely minden dolgodnál nyilvánul, mindez a legroszabbtól enged tartanom. Valld meg, Ottó, hogy rosz uton vagy. Te azon esztelen gondolatot táplálod, hogy családod gyalázására régi nemes véredet megbecstelenitsd s egy paraszt leányt végy nőül.

Barátjának eme szavaira a fiatal ember arczát halottas halványság boritotta el.

— Martinus, — mondá reszkető hangon, — ha azt akarod, hogy meghallgassalak, akkor ovakodjál Laurina ócsárlásától. Van-e egész Olaszországban, ki csak egy könnyelmü szót is szemére vethetne? — Nem az egyetem-tanulói, hanem az April-ünnepély birái, kiknek kötelessége volt a legszebb és legerényesebb leányt a rózsabimbó-koszoruval ékesiteni, adták neki e nevet. Gondold meg, hogy egész Bolognát sérted meg, ha roszul beszélsz felőle!

— Mennyire tüzbe jösz! — felelte társa nevetve. — Távol van tőlem, e leányt csak gondolatban is megbántani; hogy messze földön ő a legszebb leány, azt saját szemeimmel látom, erényét illetőleg minden jót hiszek, azonban — — s kardja markolatával gondatlanul játszva, fejével néhányszor olyformán bólintott, mintha alapos kételyei volnának.

— Mit jelentsen ez? — kérdé Ottó.

— Nos, azt gondolnám, hogy nem a féltékenyen őrzött erény jeleihez tartozik, ha a leány, csaplárleány létére, találkát ad oly nemes ifjunak, kinek könnyelmü czéljairól csak tisztában lehet, találkát ad egy szőlőben, holdvilágos éjeken.

— Martinus, honnan tudod?

— Oh, nekem vannak tudósitóim, — felelé mosolyogva a másik.

Ottó ajkába harapott, s boszusan viszonozá:

— Te ellenmondásba jösz magaddal; csak az imént intettél esztelen nősülési szándékom kivitelétől, s most könnyelmü czélokat vetsz szememre.

— Adná isten, hogy az egész dolgot oly könnyen vedd, mint azt állásod parancsolja! Én csak azt állitám, hogy Laurina az erkölcsiség ellen vét, midőn téged meghallgat. Ő mit sem tudhat a te fellengző terveidről, az ő szemében te előkelő ur vagy, ki őt könnyelmű játéktárgyává teszed. Ő jobban méltányolja náladnál a gátat, mely benneteket elválaszt, s ezért vagyok oly bátor, némileg kételkedni legyőzhetetlen erényében.

— Vigyázz, Martinus, ne vigy végletre! Valóban könnyen felmondhatnám neked a barátságot, ha nem szünsz meg, legbensőbb érzésemet sérteni,— kiáltott föl homlokát ránczolva, Ottó. — De nem, nem akarok igaztalan lenni; hiszen az nem lehet másként, te a külső látszat után vagy kénytelen itélni. Ha ugy ismernéd, mint én, soha sem merészelted volna őt rágalmazni! Miért tagadjam? Laurina tudja, hogy nincs szándékom visszaélni vonzalmával. Ő jegyesem s Isten segélyével lefogok győzni minden akadályt, mely elválaszthatna.

Martinus hevesen ugrott fel, szemeiben vad, talányszerü fény villant fel, s csak félig fojthatott el egy halk nyögést, mely ziháló melléből feltört. Néhány perczig szótlanul, tágra nyilt szemmel bámult barátja arczába, azután erőt véve meglepetésén, finom metszésü ajkain azon odatapadt mosolylyal, mely az éles elme, és hidegség sajátságos kifejezését adá, vállait felvonva, mondá:

— Sajnállak, szegény fiu, szivemből sajnállak! Ostobaság volt tőlem, elébb nem lépni közbe. De még most sem késő, mindenek előtt forduljunk rögtön vissza. Ottó, semmi áron sem szabad a leányt viszontlátnod, legalább ma nem.

— De Martinus, te oly hangon beszélsz, mely nékem fölötte visszatetszik.

— Bocsásd meg, — viszonzá kisérője, mialatt őt nyájasan karon fogta. — Szeretetem elfeledteti velem olykor, hogy tulajdonképen nincsen valódi jogom neked föltételeket szabni, de ugy-e Ottó, ha kérlek, szivemből kérlek, megteszed kedvemért, és haza jösz? Egyelőre nem kivánok többet, mint, hogy irántam való barátságból, lemondj ma e látogatásról. Holnap egész nyugodtan fogunk ez ügyről beszélni, s talán találunk utat és módot, összeegyeztetni a kötelesség parancsait szived vonzalmával. Csak ma engedj Ottó! Sötét előérzetként nyomja valami a lelkemet, s ki tudja, mi történik velünk, ha kérelmemet visszautasitod. Jőjj Ottó! vonakodásod szerencsétlenné tesz engem!

Gleichberg Ottó kémlőleg nézett barátja szemébe, s könyeket vélt abban észre venni. Természetes jószivüsége győzött, s nehéz sohaj mellett kezét nyujtva neki, mondá:

— Jól van tehát, Martinus. Ne mondhassad azt, hogy csak egy kérésedet is makacsul utasitám vissza, bár nem foghatom fel, hogy mit remélsz elérni e váratlan követeléseddel, — azonban legyen!

— Köszönöm, Ottó! rövid idő alatt be fogod látni, hogy magadnak teszed a legnagyobb szolgálatot, ha ugy, mint most, mindenkor elfogadod tanácsomat. Tartsd mindig eszedben, hogy én csupán javadat akarom.

Ottó gondolatokba merülve, fejét rázta, s kezét barátja karjába téve, szótlanul ment annak oldalán a völgy felé.

— Te neheztelsz reám? — kérdé Martinus kis szünet mulva.

Ottó nem felelt; ugy látszott, mintha nem is hallotta volna e kérdést.

— Hagyd el! — folytatá a másik. — Verd ki fejedből ez ábrándokat, s örülj inkább e pompás estének. Nézd csak, a naptól aranyozva, hogy tündökölnek Bologna tornyai! Mily tisztán boltozza az azur szinü lég e végtelen sikságot. Az égbolt szélén világosan kivehetők az Alpok csucsos vonalai, s ott tul rajta Pádua felé, mily kedvesen emelkednek az enganei hegyek! Látod Ferrara ragyogó ormait?

— Azt hiszed, hogy szórakoztatsz fecsegéseddel, — válaszolt Ottó keserüséggel, — de biztositlak, hogy tévesen itélsz meg, s ha abból áll bölcs terved, hogy engem néhány napig távol tartasz Laurinától s szerelmemet ugy szólva kifecseged szivemből, akkor előre mondhatom neked, hogy minden fáradságod hasztalan; Laurina jegyesem, ezt ne feledd Martinus.

— Még mára kimélni akartalak, — viszonzá Martinus, — de mint látom, rá kényszeritesz, hogy még az uton elkezdjem dorgálásomat. Kérlek, légy szives és felelj nekem azon kérdésre, hogy atyád, Regensburg büszke nemes tanácsosa, el fog-e valaha ösmerni egy csaplár-leányt?

— Ne akard önmagadat ámitani, jó Martinus, — viszonzá Ottó meglehetős nyugodtan. — Te is csak ugy tudod, mint én, hogy Laurina, egy általánosan becsült, igen vagyonos szőlőgazda egyetlen gyermeke, s ha mind azt a szokás

megengedi, vagy talán parancsolja, hogy az atyja szőlejében a bort mérni segit is, azért lényegesen különbözik attól, mit te a „csaplár-leány“ lenéző elnevezéssel kifejezni akarsz. A derék Petronio Bologna tisztességes polgára, s mind az, mi engem Laurinától elválaszt, azon egyetlen szótagba foglalható össze, mely nevemet előzi meg, a latin „de“ nemesi előszóba; minden egyébre nézve egymáshoz hasonlók vagyunk.

Martinus oly vadul kaczagott fel, hogy Ottó ijedten nézett reá. — Jól van, fiam! — mondá gunyosan. — Már látom, hogy kitünően elő vagy készülve! Tehát csak ama neved előtti szótag választ el Laurina kisasszonytól? Ez nagyszerü, ez körülbelül annyi, mintha valaki azt állitaná, hogy az oroszlány a szamárhoz hasonlit, csupán csak test-formájuk különböző!

De ez a kis szótag, mely előtted egyszerre oly csekélység lett, — nem fejez-e ki mindent? Te ős-nemes tanácsos fia, s ő egy bolognai korcsmáros leánya, nem elég-e neked ezen különbség? A hóhér gyermekének kell-e lennie, hogy alattad álljon? Azt hiszem, hogy valamivel többel tartozol családodnak ily becsületsértő álokoskodásoknál!

— Én tudom, hogy büszke lehetek családomra, — de valjon először történik-e, hogy egy előkelő ifju — — —

— Mily logika, Ottó, mily logika! A nap alatt minden gaz tett, és ostobaság megtörtént már elégszer, a nélkül, hogy mi azért azoknak utánzására jogositva volnánk. Tedd meg nekem azt a szivességet, Ottó, hogy ne légy balga.

Ezt az ellentmondást nem türő hangon mondá s Ottó gondolatokba mélyedve, csüggedt fejjel ballagott tova.

— Azonkivül szabadságot veszek magamnak arra figyelmeztetni téged, — folytatá Martinus, hogy ezen esztelen terv megvalósitása esetében egész javadat teszi semmivé. Te tudod, mily fényes kilátásaid vannak, ha némileg igyekszel, és természetesen minden botrányt kerülsz. Le akarsz-e mondani a fényes állami pályáról, egy gyermekes szerelmeskedés miatt, s egy leány hamar elviruló arcza nagyobb varázst gyakorol-e reád, mint a császári várpalota, mint a keresztyénség legnagyobb uralkodójának kegye, hir és becsület, befolyás és gazdagság? S ha nem — akkor miként habozhatsz csak egyetlen pilanatig is felbontani Laurinával való viszonyodat? Talán csak nem képzeled, hogy Bécsben tárt kapukkal fognak várni, ha egy bolognai korcsmáros-leánynyal vonulsz be? Egészen elfeledted-e nemes atyád azon többször nyilvánitott kivánságát, hogy Plauen Kunigunda grófnőt vedd nőül? Az pedig, hogy mire czéloz a nemes ur e házassági terve, igen egyszerü; először a grófnőben egy oly szeretetreméltó, mint szép és szellemdus nőt nyernél, s másodszor ez összeköttetés által lényegesen egyenlitődnék utad, fényes czélod felé. A grófnő gyámja mindenható, és téged, mind szeretett Kunigundájának férjét, a legfényesebb állásokra segitene, melyeket mások csak nagy fáradság és erőfeszités után nyerhetnek meg. — Különben te ezeket oly jól tudod, mint én, s most ő római fölségének jövendőbeli meghittje fejébe veszi, hogy a bolognai rózsát veszi nőül. Bizony el sem is hinném, ha saját füleimmel nem hallottam volna. Menj, Ottó, beszámithatlan állapotban vagy!

(Folytatása köv.)

David Felicien.

1862-dik év telén a Louvre-ral szemben levő műkereskedés kirakatában egy fénykép volt látható, mely Páris zenevilága akkori főfő hangadóinak arczképét tartalmazá. A középen volt Rossini komoly arcza, fölötte jobbra a Mayerbeeré, balra Auberé, alul jobbra Berlioz Hector erősen jellemzetes arczképe és balra egy gyermekiesen ábrándos ifjué: David Feliciené. Nagy feltünést keltett akkor a kép, főleg az utóbbi ifjunak arczképe, kinek „Lalla Roukh“-ját fényes sikerrel azelőtt pár héttel adták elő először az opera comique-ban. Nem mintha a fiatal szerző ez alkotása által egyszerre elhomályositotta volna ama világhirü óriások nagyszerü műveit, hanem annyi báj, annyi ellenállhatlan varázs rejlett abban a zenében, melyet a fiatal költő a közönségnek nyujtott, s magának az ifju embernek külső megjelenése oly vonzó, lebilincselő volt, hogy egyszerre meghóditá a közönség egész érdeklődését. Azóta csak tizenhárom év mult még el, s emez öt fényes csillagnak utolsója is lehullt már az égről, s ez öt fényes csillag utolsója amaz ábrándos arczu fiatal ember lett: David Felicien. Előbb Mayerbeer halt meg, aztán nem sokára Rossini, egy évvel később Berlioz is elköltözött a földről, s a communne-forradalom borzalmai alatt Auber nagy szelleme szállt el roskatag hüvelyéből. És most David Feliciené.

David Berlioznak volt követője, és szerencsésebb lett mesterénél, mivel megadatott neki, a mi oly kevés nagy művésznek, hogy babérait zavartalanul arathatta, és élete végső napjaiban jutalmat nyert ez első évek szenvedéseiért. Egyébiránt ez utóbbiakból neki is bőven volt része; hiszen ez a franczia müvészeknek akkor közös sorsuk volt, s hogy David később mégis szebb napokat látott, azt az általános izlés nemesedésének köszönhetni. Az első évek nagy nyomorainak a „Herkulanum“ vetett véget, melyet 1859-ben mart. 4-dikén adtak elő a nagy operában, s mely szerzőjének 20,000 frankot jövedelmezett. Abban az időben a franczia zenésznek a conservatorium volt az egyedüli otthona; itt kellett magát mindenkinek kiképeznie, e nélkül senki sem lehetett zeneszerző. És itt régi minták és fennálló szabályok voltak az irányadók, melyek az eredetiséggel, önállósággal biró tehetséget békóba verték, lenyügözték, sokszor örökre elzsibbasztották. Igen sokan kerültek ki a conservatoriumból, kik nem voltak egyebek, egyszerü muzsikusnál, pedig mint lángelme léptek oda be. A genie zománcza letöröltetett róluk, maradt a mindennapi mesterember, ki lejátszik egy darabot, melyet elébe tesznek, a ki talán megir egy-két üteny valamit, a régiek mintájára,melyben semmi szellem, semmi eredetiség. Davidot az iskola nem volt képes eredetiségéből kivetkeztetni; az ő képzelmének dusan nyiló virágait nem hervasztá el a rendszer szárazsága, az ő szellemének üde ruganyosságát a régi modorosság nem bágyasztá el, s midőn első müvével föllépett, tanárai csaknem megbotránkozással, álmélkodva kérdék egymástól, honnét vette ez a fiatal ember azt a pazar szinbőséget, azt a vakitó fényt, azt az elbüvölő öszhangzatot és azt az elandalitó lágyságot, mely költészetén elömlik?!

David Cadenetben, Vaucluse departement egyik kis városában született, 1810-ben, márczius 8-dikán. Korán árvaságra maradt, teljesen szülői segély és gyámolitás nélkül, és csak egyik nővére kegyéből tengődött, a ki különben is szük körülmények közt élt. Bár még kis gyermek volt akkor, midőn atyja meghalt, mégis nyert tőle némi zenei oktatást. Igen szép hangja volt s arra szánták, hogy karénekes lesz a templomban. S ugy is lett; ideje-korán fölvették az aix-i székesegyház karába, s ez volt szerencséje, mert itt alkalma nyilt tehetségére mások figyelmét fölhivnia. Általában a székesegyházak zene- és ének-karából igen sok jeles müvész került ki Francziaországban, és e tekintetben a franczia müvészet az egyháznak sokat köszönhet.

Abban az időben, midőn a zene, mint müvészeti ág még nem volt nyilvánosan müvelve, csak a templomok kórusain fejlesztetett az, ott nyert kiképzést, oda csoportosultak a zeneszerzők, kik később megteremték az igazi müvészetet. David is itt szerezte meg zenei ismereteinek alapját, itt fejlődött ki érzéke, itt nyilt ki lelkének költészete. — Nem sokáig volt az aix-i templom kardalnoka. Fölismerték benne a rendkivüli tehetséget és az egyház költségén az aix-i jezsuiták kollegiumába vétetett föl, hol magasabb kiképzést nyerhetett. Azonban itt sem sokáig maradhatott; apróbb bajok és kellemetlenségek elvonták őt tanulmányaitól, és tizennyolcz éves korában már egy aix-i ügyvédnek volt kénytelen irnokává lenni, csakhogy magát fönntarthassa. Ezek voltak a sanyaru napok, melyek még akkor sem igen sokkal fordultak jobbra, midőn ugyancsak az ottani szinházhoz második karmesternek meghivatott. Minők voltak akkor a szinházi viszonyok! Ugyan mily fényes élete lehetett egy másodrangu karmestesternek?!

Azonban őt a nyomor és nélkülözések nem csüggeszték el, sem hivatásától el nem terelték. Szorgalmasan tanult és tökéletesité magát, és egyéb vágya nem volt, mint az, hogy bejuthasson a párisi konservatoriumba. Természetesen; hiszen a ki azt nem látogatta, ott nem végezett, hogy tarthatott volna igényt a figyelembevételre?! S mivel szegény volt és a párisi drága életet magának nem biztositható, egyik nagybátyjához fordult, a ki rendkivül gazdag ember volt. A vén Harpagon előtt őrültségnek látszott az ifju müvészi ambitiója, kinek nagy erőlködésébe került, mig 50 frank havi segélyt kieszközölhetett tőle. Ugy szólva semmi ez a pénz arra, hogy abból valaki Párisban megéljen, David azonban megindult e pár fillérrel is, rászánva magát, hogy koplalni, nyomorogni fog, csakhogy lelke egyetlen vágyát betölthesse. A conservatorium akkori igazgatója a hires Cherubini volt. Dobogó szivvel lépett elébe a szerény ifju s bátortalanul mutatta be neki első zenei kisérletét. A mint az ősz maestro belepillantott a füzetbe, rögtön vissza akarta azt dobni. „Ön nem tud semmit," igy szólt a halványodó ifjuhoz, s csak a szánalom vitte rá, hogy tovább lapozzon, miután látta, mennyire kétségbe ejté rideg itéletével a szegény ifjut. S valóban a füzetnek csaknem végén, egy rövidke kis szerzeményre talált; az aix-i templom számára szerzett „beatus vir"-re. Cherubini figyelmesebben kezdte szemlélni a müvet, fölismerte benne a tehetséget és David fölvétetett a konservatoriumba. És tanult nagy szorgalommal; az öszhangzattanban Millaud volt mestere, Rebertől pedig magán-órákat vett; a szerzés-tant Fetistől tanulta, az orgonát Benoisttól.

David tanulmányainak épen közepén volt, midőn nagybátyjától a szivtelen értesitést vette, hogy arra a nyomorult segély-pénzre többé ne számoljon. És a lánglelkü fiatal embernek most már előbb az után kellett nézni, hogy leczkeadásból megélhessen, s csak aztán szentelhette a fönnmaradt kevés időt tanulmányaira. Ekkor keltettek a saint-simornisták az ő különcz tanaikkal legnagyobb föltünést. David, meglehet költői rajongásból, vagy talán mert a szükség kergette, — kilépett a conservatoriumból s e felekezethez szegődött. S ez tárt karral fogadta őt s tért nyitott tehetségének, s ekkor irta David első müvét, mely később e czim alatt jelent meg: La ruche harmonieuse, a harmonikus méhkas. A saint-simonisták a hatóság zaklatása elől vidékre menekültek, s midőn ott nem volt nyugtok, elhatározták, hogy kivándorolnak keletre, és David hozzájok csatlakozott. Egy lyoni zongora-kereskedő ajándékozott neki egy tökéletlen hangszert, mely utitársa lett a kivándorló müvésznek. Előbb Konstantinápolyba ment a karaván, onnét Smyrnába, Jerusalembe, Alexandriába, végre Kairóba utaztak. Három évet töltött David Egyptomban és e három év az ő fogékony, költői lelkén maradandó nyomokat hagyott hátra. David minden müvén megérzik kelet légköre, s költészete ezentul kelet kiapadhatlan kincseiből lett meritve.

A járvány azonban hazatérésre kényszerité. Megirta „melodies orientales"-jait, melyek tele vannak bübájos keleti visszaemlékezésekkel, melyeknek hangulata oly ellenállhatlan és magával ragadó, mint későbbi nagyobb szabásu müveié. A nagy közönség azonban nem méltatta figyelmére a fiatal költőt, ki aztán falura vonult s csendes magányban töltött huzamosb időt, munka és tanulmány között. Egyik falun készitett müvével a „les hirondelles"-lel Párisba ment egyszer, s eladásra ajánlá valamelyik kiadónak, ki azért tiz frankot adott, mit David a legnagyobb mohósággal vett föl. Irt aztán több románczot, melyek kisebb-nagyobb tetszést arattak, végre egy nagyobb müvel próbált szerencsét egy symphoniával a „Pusztával", melyben azon benyomásokat iparkodott vissza adni, melyeket a pusztai élet lelkére gyakorolt. Egyik saint-simonista barátja kieszközlé, hogy a konservatorium hangversenyén 1844-dik deczember 8-dikán müve előadatott. A mű nagy hatást keltett; szerzője egyszerre nagy ember lett, fájdalom azonban anyagi haszna nem igen lett a hamaros hirnévnek. Symphoniáját 1200 frankért kellett eladnia, s a zenekarnak, hogy előadassék, ő maga 2000 frankot fizetett, a jövedelem pedig nem volt több 800 franknál. Tehát csak hogy ráfizetnie nem kellett.

De mindegy, neve már forgalomba jött, most már nem volt többé nehéz emelkednie. Három évvel később ujabb nagy müvel lépett a közönség elé, a „Columbus"-sal, melyet már mi is ismerünk. Annak előadása valóságos forradalmat idézett elő a párisi müvészvilágban. David ebben szakitott a régi hagyományos rendszerrel, egészen uj térre lépett, önállással dolgozta föl tárgyát, s alkotásában annyi költészet nyilvánult, hogy Páris magánkivül lett. Lajos Fülöp az előadás után másnap sajátkezüleg diszité föl a müvész mellét a becsületrend szalagjával.

Aztán következtek: „Mózes," „Éden," és a „Teremtés," mely Haydn hasonló tárgyu müvének kiegészitése. Legerősebb a keleti tárgyu költészetben volt, mihelyt lába európai földet érintett, azonnal elveszté varázs-erejét. — Végre a drámai zenére adta magát; 1851-ben adta elő a „theatre lirique" első operáját: a „Braziliai gyöngyöt". Hatása középszerü volt. 1859-ben a nagy opera „Herculanumát" adta elő. Ez már nagyobb hatást keltett, bár látszott rajta Mayerbeer és Halewy tanulmányozásainak a nyoma. Legsikerültebb operája azonban a „Lalla Roukh," melyben a szó teljes értelmében meghóditá a párisi közönséget. Az opera aztán bejárta az egész világot, és mindenütt nagy tetszést aratott. Dus költészetének ellenállhatlan varázsa, az a ragyogó szinbőség, az a reszkető fény, az a bőven bugyogó üde kedélyhullámzat, örökké marandandó becsüvé teszik azt. Későbbi müvei, a „Saphir", a „Pastorale", nem versenyeznek korábbi alkotásaival.

David Felicien meghalt. Utóbbi éveit kényelemben, bőségben tölté, s még élhetett volna s nemzetét több műkincscsel megajándékozhatta volna. De a végzet másként rendelé. Ma már ő is elköltözött a többi „négy"-hez, kik közt oly méltó helyet foglalt el.

pp.

Egy hét története.

Szeptemberhó 13-dikán.

Agg tudósok és fiatal tudós-jelöltek. – Az ismerkedés. — A börze kicsiben. — A könyvkereskedésből az antiquariushoz. — Lakás-keresés. — A szállásadók csele. — Választási mozgalmak. — Párthelyiségek. — Közös tanya. — Fiatalság, bolondság.

A tisztes arczu tudósok eltávoztak körünkből, s megérkeztek a fiatal tudós-jelöltek. A komoly redős arczok helyett fiatal, élet-piros, üde vonásokkal találkozunk az utczákon, s a hónuk alatt terjedelmes fölirásokat szoritva, megfontoltan haladó férfiak helyett fürge fiatalság sürög-forog előttünk, akkora nyaláb ujdonat uj könyvvel, hogy alig képes átfogni egy kézzel. A lusta, álmos, unalmas főváros ismét élet-vidor, pezsgő, zajos lett, s a mint az utczákon végig megyünk, oly jól esik látni ezt a lüktető életet mindenfelé.

Legzajosabb az élet az iskolák környékén. Mig benn a teremben a beiratások folynak, az alatt kivül a fiatal múzsafiak kisebb nagyobb csoportokban ismerkednek, barátkoznak. Elég, hogy csak egy-két régi ismerős akadjon össze a mult évből, legott fognak magukhoz egy-egy bátortalan ujonczot, ki bámész szemekkel, száj-tátva hallgat a fővárosi diák bizalmas megszólitására, s kiből csak hosszas unszolás után lehet kivenni, honnét jött, hányadik osztályba fog járni, ki lesz a tanára stb. S midőn a félénk vidéki végre nyilatkozni kezd, s megfelel a sok hozzá intézett kérdésre, s hallja, hogy biz az ő tanára legszigorubb valamennyi közt, s ugyancsak iparkodni kell, hogy ki lehessen jönni vele, s hallja, mik a sajátságai, szokásai, — egyszerre meg van az ismeretség, oda az idegenkedés, s már a következő perczben mint a legbizalmasabb barátok beszélnek együtt, sőt az ujoncz szivesen el is fogadná már fris pajtása meghivását egy félórai kószálásra a főváros utczáin (különben is szeretné már bebarangolni,) ha az iskola ajtajából édes papáját nem látná kilépni, ki komoly arczczal magával viszi.

Azalatt a tulsó sarkon nagy zsivaj támad; össze-vissza kavarognak a csoportok élénk, heves szóváltások, rábeszélések közt. Itt folyik a könyv-vásár. Egész kis börze minden izgalmával és szenvedélyességeivel. Kisérlette volna csak meg tisztelt olvasóm átfurakodni, például a reáltanoda előtt tolongó diák-csoportokon, fogadom, azt hitte volna, hogy a Lloyd-épület táján van börzezárlat előtt. Mekkora lárma, sivalkodás, czivódás, egész zsinagóga! Az egyik minél magasabb árt szeretne kipréselni az ujonczból beszamárfülezett, telefirkált könyveiért, a másik minél többet iparkodik meggazdálkodni abból az általányból, melyet szülőitől használt könyvek vételére kapott. Ha csak egy tizkrajczárost meggazdálkodhat, már az nagy nyereség s megérdemli, hogy két órahosszat elczivódjék az eladóval.

Természetes, hogy ilyes jelenetek csak az apróbb diákság közt folynak. A nagyobbaknak derogál az eféle piaczi üzérkedés, inkább költsön pár forinttal többet a papa, vagy a mama, a könyvnek különben is hasznát lehet venni később. S ürülnek a könyvkereskedők könyves polczai, — hogy pár hét mulva az antiquarius polczai gazdagodjanak. Mert hát a gyors elméjü fiatalság már a második, harmadik hétben belátja, — természetes, hogy akkorra már épen utolsó krajczárig elfogyott a havi pénz, — hogy fényüzés könyveket tartani, mikor pajtásainak is van, s ketten a legszebben tanulhatnak egy könyvből, sőt még előnyösebb is, ha ketten tanulnak. Igy aztán a sok szép, nagy részben talán még föl sem vágott könyv az antiquariushoz vándorol; igaz, hogy potom áron, de mikor a fiatalságnál a pénznek nagy szüke kezd lenni, hej be jól fog az a pár hatos is, a mit a négy-öt forintos könyvért a fukar ódondász lefizet.

Legfőbb gondja az egyetem nagy reményü polgárának, hogy alkalmas laktársra találjon, kiben jó vér van, mint ő benne, s kivel vig napokat lehet tölteni bő időben, szük időben. Ha akadt laktárs, ugy nincs egyéb hátra, mint együttesen lakást keresni. S ez nem legutolsó fontosságu foglalkozás. Fődolog az, hogy a lakás olcsó legyen; nem baj aztán, ha egy kicsit félre esik is, vagy ha a negyedik emeletre kell is fölkapaszkodni. Ha távol esik, legalább meg van a mentsége a késedelemnek, s mit törődjék azzal a fiatal láb, ha száz és egynehány lépcsőt kell is megtaposni, mig haza juthat, — ugy sem igen gyakran futkároz haza napközben egyik sem. A lakás-keresésnek megvan a maga kellemes oldala is. A fiatal ember bejárja e közben a félvárost és helyrajzi ismereteket szerez. Aztán meg az sem épen ritka eset, hogy a lakásnézés közben benyitott ajtók mögül csinos lány-arcz mosolyog a jókedvü fiatal ember szemei közé, s ugyan kérem, képesek volnának önök megróni őket ez ártatlan kedvtelésekért?! Hanem sokszor megjárják a könnyen lobbanó fiatal urak.

Valamelyik lakás-adónak sötét, szük, kényelmetlen, nedves szobája van, melyért jó pénzt szeretne kapni, — tudják önök, hogy mit tesz az élelmes ember, hogy a szeleburdi fiatalságot lépre csalja?! Midőn a lakás-keresés ideje megérkezik, meghivja magához vendégül pár napra valamelyik közeli, vagy távoli rokonát, egy csinos arczu kis leánykát, kinek egyéb kötelessége nincs, mint kötögetni, varrogatni, mikor a fiatalság a lakást kérdezni betoppan. A taplószivü jogász szeme a világért sem a szegényes szoba gyér butorzatán jár, hanem annak a szép kis lánynak az arczán, s ha még sikerül is egy ártatlan szemérmes oldal-pillantást nyerni tőle, kibérli a szobát, bármennyit kérjenek is érte. Hanem nézni kell azt a kárvallott arczot, melyet behurczolkodás után vág, midőn a szép kicsikét sehol sem látja, midőn negyednapra kérdésére azt a választ nyeri, hogy biz a kisasszony haza ment a mamájához, a Krisztinavárosba.

A lakás-keresés bajlódásai után komoly kérdés kerül napirendre. Közügyről van szó, mely az egyetemi polgár lelke egész buzgalmát igényli. A választások! Az „alkotmányos jognak“ gyakorlása! Elveinek diadalra juttatása, az ellenpárt legyőzése! Nem fontos dolgok-e ezek?! Legyenek önök meggyőződve, hogy az egyetemi „polgár“ előtt fontosabbak a képviselőválasztásnál. Ki legyen a segély-egylet elnöke? Ez oly kérdés, melynek eldöntése sok szóba, sok tüzbe kerül. Az egyetem falai már is tele vannak ragasztva különféle szinü

plakátokkal: „éljen X., éljen Y., éljen Z., a joghallgatók, az orvostanhallgatók, a bölcsészethallgatók segélyegyletének elnöke.“ S minden tudomány-szaknak van két, három, négy jelöltje, képzelhetik aztán önök, hányféle falragasz kiáltoz le egymás tetejéről az alant hullámzó fiatalságra. S természetes, hogy a jelvények sem maradhatnak el. Piros, fehér, zöld tollakat láthatni itt is, ott is, alattuk egy kis lapon a jelölt neve arany betükkel. S foly a korteskedés, a rábeszélés tele torokból, kifáradhatlanul, mintha legalább is az ország sorsa függene attól, Péter választassék-e meg elnökül, vagy pedig Pál?

Kortes-tanya is van, — no hiszen ez magától érthető. A zöld tollasok ebben a kávéházban gyülekeznek össze, a fehér tollasok gyülhelye az a másik kávéház amott. Lobogó nem jelöli a tanyát, — de csak be kell lépni a kávéházba, mindjárt megtudhatni, kinek a tanyáján van az ember: a falak tele vannak akgatva az illető jelölt falragaszaival, a párt fölhivásával s egyéb nyilatkozatával. S a kaczér mosolyu pénztárnoknő szive fölött is csokor diszlik a jelölt szinével és nevével. A kávés örül az alkotmányosdinak: termei reggeltől estig zsufolásig tömve vannak s talán az egész iskolai év tartama alatt nem csinál olyan jó üzletet, mint most a „választási mozgalmak“ idején, — főleg ha a jelölt, kinek pártja nála tanyát ütött, bukni talál. Ez esetben készen lehet, hogy az egész év alatt egyetlen egy jogászt sem fog kávéházában látni; még a főkortesek is messzire elkerülik a kudarczra emlékeztető helyet. Ezért hát neki is érdekében áll a jelölt ügyét minden tőle telhető „alkotmányos eszközökkel“ elősegiteni.

Van azonban a fiatalságnak a külön „párt-helyiségeken“ kivül egy közös tanyája, az egész év tartama alatt biztos találkozó-helye. Szerencsés a párt, mely ezt előre lefoglalhatja magának. Mert ez a gyupontja az összes fiatalságnak, innét árad ki valamennyire minden jó és minden rosz; a mi itt elhatároztatik, azt az összes ifjuság határozatának lehet tekinteni. Épen ezért, a legutóbbi időben szó volt róla, hogy e közös helyet, melyhez egyik párt sem tarthat kizárólagos jogot, „semleges“ területnek kellene kijelenteni. Nem tudjuk sikerült-e ez eszmének támogatókat toborzani. Ez a közös tanya félreeső utczában fekszik; eredetileg kávéház volt, tulajdonosa a tömeges látogatás következtében vette föl szolgálmányai közé a korcsmai ételeket és italokat is, kibővitvén helyiségét a szomszédháztól kölcsönzött szobákkal. Van itt czigányzene, olcsó étel-ital, s fürge pinczérnők, — kell-e ennél több vonzerő a fiatalságnak?! A korcsmáros azonkivül okos ember is; nagyon jól tudja, hogy a tanuló zsebében nem áll meg a pénz, hanem azért ő nem olyan goromba fráter, mint a más korcsmárosok; egész készséggel nyit hitelt a havi pénzén ideje-korán tuladott fiatal embernek, a ki aztán hálából nem feledkezik meg a jó kamatról, - a mire egyébiránt a krétát kezelő csintalan kis Hébének is gondja van eléggé. Megesik néha, hogy egyiknél, másiknál oda is vesz a pénze, de ezért ő dus kárpótlásban részesül a többinél. Egyébiránt ez nagyon ritka eset; a fiatal ember könyelmü, de nem roszlelkü; már hogyan károsithatná meg azt a derék becsületes korcsmárost, a ki őt a leginségesebb napokban is megemberelte?! Nem példátlan eset, hogy a szünidő után visszatérő ifju azzal köszönt be a tanyára, hogy először is a mult évben ki nem fizetett számláját egyenliti ki. Jó fiuk ezek, — a mint a korcsmáros mondja nem egyszer; hogy is ne adná oda nekik a kabátját is, ha kérnék tőle; biz ő od'adná szivesen.

Persze, azt mondja sok szülő, hogy nem azért jött az urfi ide a fővárosba, hogy itt a korcsmákban mulatozzék, — és én egy szóval sem tudok nekik ellenmondani. Igaz biz az, egyéb dolguk is lehetne fiatal barátaimnak ennél, — hanem hát, ne vegye senki mégse oly szigoruan ezt a kis mulatást. Hogy is mondják csak? — fiatalság, bolondság. Ne zaklassák őket, a mig tul nem lépnek a határon, nem árt, ha a fiatal ember kifutja magát. Azért jó állampolgár válhatik ám mindenikből. Láttam én már évről évre kirepülni egy-egy rajt e zengő-dongó köpüből, mindenike oly szilaj és csapongó volt kedvteléseiben, mint akár a gymnaziumból most fölszabadult első éves, s mégis derék, higgadt, mérsékletet ismerő, iparkodó ügyvéd, orvos, mérnök vált belőle. Csak tartson mérsékletet, s ne adja magát egészen a könyelmü életnek. S ez ellen is van egy igen hathatósnak bizonyult orvosság: ha kifogyott az ifju ur pénze — mihamarább bekövetkezik ez, — az egymást érő sopánkodó, panaszkodó levélre nem kell a papa, vagy a mama szivének azonnal megesnie siralmas állapotján. Legyenek meggyőződve, csak ugy el fog menni a pénz, ha egy hónap mulva küldik, mint ha azonnal, s végeredményben nem tesz nagy különbséget, az öt pecsétes levelen a numerus után egy nulla, vagy pedig kettő következik-e?! P. K.

A délkeleti háboru.

A harcztéren az ügyek lassan haladnak előre. Alexináczot ott hagyták a szerbek, csekély számu helyőrségre bizva, melyet a törökök máig sem kergettek ki onnét, pedig könnyü szerrel tehetnék. Ugy látszik, nincs is szándékuk elfoglalni, s inkább e helyett előre nyomulnak Belgrád felé, igen helyesen ugy gondolkozván, hogy ha Belgrádból is kizavarják az ellenséget, az alexináczi őrség is megszalad magától, nehogy bekeritessék. Csakhogy ez nagyon lassan halad előre. Igazán, a törökök kényelmessége mellett a szerbek százszor megerősithetnék seregöket, szerencsétlenségökre azonban nincs miből. Ha a törökök serényebbek lennének, azóta már rég Belgrád kapuit döngethetnék.

S a mily lassusággal megy előre a háboru ügye, ép oly nehézkes a béke is. A porta föltételei még most sem tudhatók; a törökök nagyon gondolkoznak, engedjenek-e legyőzött izgága ellenfelöknek?! Mert nekik biztositék kell az iránt, hogy jövőre nyugalomban lehetnek e szájasok- és henczegőktől, másfelől pedig a gyámkodó nagyhatalmak mindenképen azt akarják ráerőszakolni a portára, hogy könnyü szerrel engedje szaladni a keze közt levő szerbeket. S ebből származnak a nehézségek és bonyodalmak. Vannak, kik európai háborutól tartanak és nem biznak az oroszban. Meglehet, okuk is van rá. Annyi szent, hogy a muszka erősen készülődik, — mire tenné, ha nem volnának titkos czéljai?!

Montenegrót még nem fenyiték meg a törökök, ámbár mind szorosabb lesz már nyaka körül a hurok. Két oldalt nyomul előre a török haderő, s a mily parányi az egész ország, egy nap alatt a fővárosban lehetnek.

Ha a diplomaczia nem sürgeti a békét, a hadakozó szerbek és montenegróiak rövid idő alatt le lesznek verve végképen s nem lesz helye a békének, csak a kegyelemnek.

Apróságok.

Chesterfield lord Párisban egy társaságban körül volt véve franczia hölgyektől, kik mind szépek voltak ugyan. de nagyon kifestve. — Kérdi tőle egyik franczia vicomte:

— Hogy tetszenek a lordnak a franczia nők?

A lord közönynyel válaszolja: — „Nem értek a festészethez.“

* * *

Három katona mulatott egy vendéglőben, egy magyar, egy oláh és egy czigány. Feltünt mindegyiknek a vendéglős szép órája. Midőn kijöttek, mondja a magyar:

— Be szép óra volt, kár, hogy nem vehettem meg.

— Sajnálom, hogy nem hozhattam el magammal, — igy szól az oláh.

— Itt van a zsebemben! — kiált föl a czigány.

* * *

Egy uraság legényével pöröl.

— Igazán szerencsétlenek az urak, kik nem lehetnek el cseléd nélkül! — igy tör ki végre.

A legény nyugalommal válaszol:

— Még szerencsétlenebbek a legények, kik nem lehetnek el az urak nélkül.

* * *

A nyomor statisztikája.

Magyarország 15 millió lakossága közt a legujabb adatok szerint öt millió ember van, ki alamizsnát kér, és 10 millió, a ki nem adhat.

* * *

Tarka lap a hajviselet történetéből.

1774-ben a puff volt a divat, kivált a franczia udvarban. A hajat különféle alaku puffokba rakták föl, s pillangókat, madarakat, virágokat, sőt veteményt is raktak közéje.

I. Lajos Fülöpnek az anyja egyszer olyan puffal jelent meg, melyben idősebb fiát Baujolis herczeget, dajkája karján lehetett látni, s még azonkivül egy kis szerecsent, egy papagályt s az orleansi herczegek hajából készült képet.

Mária Antoinette a tollakat hozta divatba. A nők fején a toll-diszitmény néha másfél-láb magasságra emelkedett. A tollak ára roppant magasra hágott.

Campan asszony igy panaszkodik e hóbortos divat fölött: „Az anyák és férjek zugolódnak, s az az általános vélemény, hogy a királynő tönkre teszi a franczia nőket. A kocsik már nem elég magasak arra, hogy a fejök eltérjen benne, kénytelenek a kocsi ajtaján kihajolni, némelyek pedig letérdelnek, csakhogy toll-taréjokat megkimélhessék.“

Ugyancsak Mária Antoinette hozta divatba az olyan hajdiszitést, mely angol kertet, hegyeket, erdőket tüntetett elő. Ime, néhány hajdisz neve: „görög viselet enyelgő fürtökkel“, „a császármadár“, a „Mont-Desir“, „Junó“, „a visszahajtott kocsik“, „a tetszvágyó“, „Minerva“, „a királyné puffja“, „az udvarias földszintek“, „a paraszt“, „a szerelem bölcsője“, „a csengetyü,“ „az őszinteség“, „a kertésznő“, stb.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Királyné ő Felsége*) a mult héten a „Miramare“ hajón kirándulást tett keletre, Korfuba és Athenbe. Az előbbi helyen a kormányzóság ünnepélyes fogadtatásra készült, de királynénk ennek mellőzését kérte. Midőn a yacht megérkezett a kikötőbe, ő Felsége a partra szállt s hosszabb sétát tett a városban. Innét Athenbe hajózott s utközben a yacht a Lloyd-társaság „Ausztria“ gőzösével találkozott, melynek kapitánya megtudván, hogy a yacht ő Felségét viszi, összes lobogóinak fölvonása által tisztelgett a király-asszonynak. Ő Felsége nem engedte meg a tisztelgés szokásos viszonzását, mert incognito utazott. Rajsol, az „Ausztria“ kapitánya aztán déli gyümölcscsel kedveskedett a királynőnek, ki azt a kis főherczegnő számára kegyesen el is fogadta, s visszaküldé a kapitányhoz levél kiséretében, hogy azokat személyesen adja át a kis főherczegnőnek, mi meg is történt. — Athenben egy napot töltött a királynő s aztán visszatért Miramareba.

⁂ (*A kis főherczegnő*) névnapját Miramarében megünnepelték. Az előestén több gőzös naszádjai szines ballonokkal diszitve sorakoztak a kastély előtt, s a kis főherczegnő nevelőjével Rónay Jáczint püspökkel és hölgyeinek kiséretében a tornácz fölött levő erkélyre lépett s gyönyörködve nézte a tüzjátékot, melyet tengerészek az öbölben gyujtottak. Káprázató látvány is volt, a naszádok tarka, fényes balonjaikkal, — a dereglyéken felrobbanó szines röppentyükkel, izzó alakok s görög tüzek. Az egyik hajón a fiumei tengerész-akadémia növendékei által előadott férfinégyes is igen meglepte a kis főherczegnőt, ki ismételve fejezte ki köszönetét a neki szerzett örömért. Másnap megérkeztek király ő Felségének, Gizella főherczegnőnek s Lipót bajor herczegnek üdvözlő táviratai; Rudolf trónörökös személyesen meglátogatta kis növérét.

⁂ (*József főherczeg*) családostul Olaszországban szándékozik tölteni a telet. Mind Klotild főherczegnőnek, mind szépen fejlő lányának jót fog tenni, ha hosszasabban időznek melegebb égalj alatt. A helyet, a hol telelnek, még nem határozták el, de alkalmasint november elején elutaznak és csak a tavasz beálltával térnek vissza. A föltünést kerülni akarják, azért kiséret nélkül utaznak.

⁂ (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége Rudolf koronaherczeg nevében, a hátszegi római katholikus leányiskolára 200 frtot adományozott. — Ő Felsége Nagy-Szebenből távozván, az ottani szegényeknek 1000 frtot, egyéb jótékony czélra 1500 frtot és 40 aranyat adományozott.

⁂ (*Alapitvány*) Gróf Karácsonyi Guidó által a trónörökös születése örömére tett százötezer forintnyi jótékony alapitványnak idei kamatait — az alapitó gróf előterjesztésére — igy osztatja ki a belügyminiszter: kétezer forintot kapnak belőle a fővárosi vizkárosultak; három-háromszáz forintot a pesti nőegylet, a b.-füredi szeretetház, a „Mária“-intézet s a háromszéki „Elisabethinum“ leányárvaház; két-kétszázat a budapesti bölcsőde, a becskereki nőegylet, a Valéria-egylet, Horváth Gusztáv szegény tanuló s az ujvidéki gymnázium három legjobb tanulója a magyar nyelvben; százötven frtot a budakrisztinavárosi szegények; százat-százat a zenészek segélyegylete, a gyermek-kórház, ápolást igénylő honvédek, budai tornaegylet, a Szent-György temetkező-egylet, a nagyzsámi olvasóegylet, két öreg asszony (Scholz Erzsébet és Graefl Zsófia) ötvenet-ötvenet a krisztinavárosi szegény asszonyok alapja s egy jó családból való elszegényült nő.

⁂ (*Rózsás napló.*) Dr. Weinberger Lipót, honvédfőorvos M. Vásárhelyt, közelebb tartá esküvőjét S.-A.-Ujhelyen Richárd Nina kisasszonynyal. — Deák Simon vasuti hivatalnok és Trebitsch Hermina kisasszony esküvője Mező-Turon a napokban ment végbe. — Dr. Déry Károly szegedi ügyvéd nőül vette Herz Nina kisasszonyt Ó-Kanizsán.

⁂ (*A nőipar egylet*) közelébb tartott választmányi ülésén tizennégy tanulót részesitett tandij-elengedésben. Kühnel Ignáczné elnök bejelenté a nőiparegylet részére adományozott segélyösszegeket, ugymint király ő Felségétől 500 frt, a közoktatási minisztériumtól 2000 frt, a kereskedelmi miniszté-

riumtól 500 frt, s a kis birtokosok hitelintézetétől 100 forintot. A György Aladárné igazgatása alatt megnyilt ipartanodához a legszebb remények vannak kötve.

⁂ (*Kedélyes estélyt*) rendezett mult szombaton Hadik grófnő az Európában, a kongresszus-tagok tiszteletére. Az őstörténelmi kongresszus külföldi tagjain több főur, akademikus és egyetemi tanár vettek részt benne. A női társaság is egészen nemzetközi volt. A szives házi asszony körül voltak Evans-né és két leánya, Alice és Harriet kisasszonyok, továbbá Overbeck kisasszony, Menstorf kisasszony, ki tudományossága miatt lett muzeumi tisztviselő, Danemann dán grófnő, Aspelinné, Monteliusné, Olivacronáné, Beausacy grófnő, Lesserné, Washerné, Torma Zsófia, Pulszki Polixena, Arany Lászlóné sat., A társaság a legjobb hangulatban volt, kedélyesen társalogva s hallgatva Berkesék eredeti zenéjét. A czimbalmot különösen megkedvelték és nagy gyönyörrel hallgatták. A mulatság éjfél után bárom órakor ért véget.

⁂ (*Ligeti Antal*) jeles festőnk a nyáron hosszabb ideig utazott Felső-Magyarországon. Bejárta a felvidék és a Kárpáthegyláncz szelidebb, de regényességben gazdag vidékeit is, melyek eddig nem ismert, ugy szólván, eltemetett szépségei voltak hazánknak. Felvette Znióváralját, a vágparti két szomszédvár: Sztrecsnó és Óvár megkapó báju romjait, s több hegy-völgyes tájrészletet és régi várat a Vágtól beljebb. Ligeti számos vázlatot készitett a helyszinén, s most Budapesten kidolgozásukkal foglalkozik. Ligeti ismert müvészete tehát nem sokára több jeles müvel gazdagitja tájkép-festészetünket.

⁂ (*Sipos Antal*) zongora-müvész október 1-sején nyitja meg felsőbb kimüvelési és zeneelméleti tanintézetét. Sipos maga is kitünő tanár, de azonkivül a legjelesebb zene-tehetségeket nyerte meg intézete számára és valóban megérdemli azt a fokozódó pártolást, melylyel a szülék részéről találkozik. Jobb, lelkiismeretesebb mestert alig találhatnának, kik azt akarják, hogy leányaik izléssel, hibátlanul zongorázzanak, és játékukba szellemet öntsenek.

⁂ (*Zichy Mihály*) Párizsból a közelebbi napokban hazajön. Magával hozza a magyar kormány által megrendelt azon müvet, a mely a királynét tünteti fel Deák Ferencz ravatalánál. Itteni tartózkodása alatt a valósitás stádiumába akarja vezetni az ő és Munkácsi Mihály közös tervét. Jeles müvészeink ugyanis Párisban magyar müvészek müveiből akarnak kiállitást rendezi, a mely terv valósitására a magyar kormánytól némi segélyt óhajtanak elnyerni. A kivánt összeg alig 1—2 ezer forint s a kormánynak hozzájárulása már Zichy multkori ittléte alkalmával kilátásba helyeztetett. Szivünk mélyéből ohajtjuk hogy a szép terv sikerüljön, mely jeleseinket egy csoportban megismertetni fogja a külföld előtt.

⁂ (*Az aggtelcki ásatások*) eredményéről Nyáry Jenő báró fölolvasást tartott a kongresszus tagjai előtt, a talált tárgyakat kőkorszakinak vallván. A külföldi tagok ennek következtében elutazásuk előtt csoportosan gyülekeztek a leleteket megvizgálandók és Virchow Hildebrand, gr. Wurmbrandt igen érdekeseknek mondták mind a koponyákat, mind pedig a kőeszközöket. A cserepekből az érdekesek elosztattak. E fölfedezésekről a hires lipcsei „Archaeologische Zeitschrift“ következő füzetében avatott toll fog hozni értesitést. A kiállitásnak egyáltalán diszére való Nyáry-féle gyüjtemény közelismerést aratott.

⁂ (*A nemzeti szinházban*) a lefolyt héten egy vidéki szinész mutatta be tehetségét a fővárosi közönségnek. Somogyi Károly a neve, és használható, értelmes szinésznek látszik, ki szépen tud szavalni, hangsulyozása hibátlan, a vidék modorosságát nem vehetni észre játékán, melyben van bensőség, érzelem. Mindazáltal középszerü szinésznek bizonyult be, a ki vidéki szinpadon kiváló helyet betölthet ugyan, de a fővárosban csak másod-, talán harmad-rendü szerepkör juthatna számára. Segéd-szinészeknek pedig bővében vagyunk, alig hinnők tehát, hogy szerződtetése szinházunkra előnyös lehetne. De a föllépő fiatal szinészre sem, ki tehetségét a vidék szinpadain bizonyára sokkal inkább érvényesitheti. — Az operánál most végzi Hajós vendégszerepléseit. Ujat nem mondhatunk róla. Utóbbi föllépése is, (még a „Zsidó-nő“-ben, Ellinger e legkitünőbb szerepében is) azt a meggyőződést szilárditá meg bennünk, hogy bizony nagy szükség van itt rá, s kár őt elszalasztani. Egy-két szerepet olaszul énekelt, mit zokon vettek tőle, zokon, sőt a közönség érezteté vele e miatti hidegedését, pedig azt csak nem kivánhattuk tőle, hogy az eddig itt nem énekelt szerepeket egyszeri föllépésért magyarul betanulja. Megtenné ő azt készséggel, lehetne csak állandóan a miénk. — Szó van róla, hogy Adamsot fogják ide szerződtetni, ki jelenleg Hamburgban van, s ki már vendégszerepelt szinpadunkon. E hirnek azonban kötve hiszünk, mert hiszen Adams, azonkivül, hogy hangja nem sokkal különb az Udvardiénál, magyarul egy szót sem tud.

⁂ (*Vegyesek.*) A pesti szegény gyermekkórház vagyona a mult év végén beküldött jelentése szerint 143,890 frt 27 kr., betegágyainak száma 64, gyógykezelésben részesült mult évben 8471 gyermek, a betegek létszáma 1874-dik évhez képest 2055-tel szaporodott. A müködő választmány gróf Széchényi István és Deák Ferencz emlékére egy-egy emlékágy felállitását rendelte el. A budapesti török főkonzul a budapesti honvédegylet elnökéhez egy meleg hangon irt levelet intézett, melyben köszönetet mond a sebesült harczosok számára küldött két láda tépésért és sebkötegért. — Boyton kapitány fővárosi „vendégszereplését“ jótékony előadással fejezte be csütörtökön, a nőiparegylet javára. Ez alkalommal is sok nézője volt, a jövedelmet még nem tudjuk. — A népszinház csaknem legügyesebb tagja Előry Gusztáv csütörtökön este hirtelen roszul lett, s e miatt az előadást is félbe kellett szakitani. Szélhüdés érte. — Soldosné e héten egy egészséges kis leány mamája lett. A népdalok királynőjét ért e családi örömet nem akartuk elhallgatni olvasóink előtt. — Augusztich hirlapiró a szerb csatatérre ment, mint laptudósitó, azonban Rajna környékén szerencsétlenül járt és egy hegyiösvényen elesett, lábát kitörte.

⁂ (*Halálozások.*) Hatvani Dániel, diószegi református lelkész, meghalt Budán. — Elhunytak továbbá: Jankovich Antal volt képviselő neje, Zsitvai Kornélia, tiszteletben részesült derék magyar nő, 61 éves korában, Budapesten. — Knotz Gyula, fővárosi nyugalmazott ellenőr, Uj-Pesten, 53 éves korában. — Topovics Emilia fővárosi kereskedőnő, 48 éves korában. — Buchwald Józsefné, Fülepp Emilia, 60 éves korában, Aradon. Béke hamvaikra!

Gazdasszonyoknak.

Eczetes ugorka.

Sokféle módja van az eczetes ugorka télire való eltevésének, de azért fiatal gazdasszonyainknak mégis csak a legegyszerübbet fogom ajánlani. Ugyanis: az ugorkát megtisztitván, megmosván, száritás végett ki kell teregetni. Azután nagy.

széles száju üvegek aljára vasfüvet, szőlő- és meggyleveleket kell tenni, valamint egy darabka gyömbért, timsót, és kaprot is hozzáadni, az ugorkát pedig szép sorban az üvegbe elrakni. A közepén ismét az elébb elősoroltakból kell egy sort rakni, erre ismét ugorkát, mig az üveg megtelik, az utósó sort pedig szintén azzal beboritani. Ezalatt fele jó boreczetet és fele vizet kellőleg megsózván, egy kis fekete borssal együtt fel kell forralni, kihülés végett félre tenni és csak langyosan az ugorkára önteni, az üvegeket könnyedén papirral bekötni és néhány napig meleg helyen tartani. Ezalatt naponta utána kell nézni, és ha az eczet kevesbedik az üvegben, felforralttal felönteni. Ha az ugorka már kellőleg megtisztult és megsavanyodott, pergamentpapirral köthető le, és hüvös helyen tartandó. Megjegyzendő, hogy az ugorka közé zöld paprikát és zöld kis paradicsomalmát is lehet vegyiteni.

Paradicsomalma gőzben.

Legegyszerübben és legjobbizüen ugy készül a paradicsomalma befőzése, hogy jól elfőzvén azt, szitán át kell törni, tetszés szerinti kisebb s nagyobb üvegekbe tölteni, ezek száját pergamentpapirral erősen bekötözni és gőzben kifőzni. Egy másik mód szerint a paradicsomalmát nem törik át szitán, hanem azok csak erősen szétfőzve magostúl, héjastól üvegbe lesznek töltve és szintén gőzben kifőzve, csak mindenkori használatkor kell azt szitán áttörni, mig az elébb emlitett mód szerint mindig készen vár benünket a mártásnak való paradicsom.

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Szeptember 16-dikán: „Aida“ (Hajós utólsó vendég-föllépte.) — Szeptember 17-dikén: „Téli rege.“ — Szeptember 18-dikán: „Uj czég.“ — Szeptember 19-dikén: „Dom Pasquale.“ — Szeptember 20-dikán: „Házasitók.“ — Szeptember 21-dikén „Romeo és Julia,“ (opera.) — Szeptember 22-dikén: „Iskarioth,“ (először.) — Szeptember 23-dikán: „Saba királynője.

Divattudósitás.

Egészen természetes, hogy hölgyeink iparkodó ujjai jelenleg az őszi ruhák összeállitásával foglalkoznak. Hisz itt az ideje a melegebb felöltöknek, a sürübb szőrruháknak, melyekre nézve már előre is tudósithatjuk olvasónőinket, hogy a nehéz, jófogásu és értékes szövetek lesznek a divatosak, olyan szövésü kelmék, a melyekben sok az egyenes vonal vagy csik és mely épen e miatt egyszerübb szabást követel. Ruhadiszitésül majdnem kizárólagosan csipkét fognak használni, még pedig igazi, jó csipkét, a miért e divatczikk most annyira keresett, mint azelőtt soha sem. A csipkén kivül a selyemrojt és galand is nagy szerepre jutott. A diszes ruhák leginkább bársonyból, csikos és sima atlaczból, faille-ból, grosgrainből és brocatból fognak készülni, és ezekre nézve mondtuk ki olyan határozottan a csipkedisz divatját, mert a közönségesebb, könnyebb ruhákra nem is való a drága csipke, hanem csakis a szőrcsipke; mert akár cashemir, akár pedig más szőrkelmékből való ruhákon, igen jól veszi ki magát a szőrcsipke is. A látogatói és sétaöltönyök most is hosszuak maradnak, bármennyire igyekeztek is már többen a rövid ruhát régi jogaiba visszahelyezni. A jelenlegi öltözékek összeállitásnál is nagyon tág mezeje van nem csak a képzelő erőnek, de az izlésnek is, ugy hogy majdnem minden hölgy saját divatját követheti, csak az átalános feltételek legyen megtartva: a jó szabás és az egyéniséghez legjobban illő szin. A selyem- és szőrszövetekkől összeállitott öltözékek folyvást divatosak maradnak, valamint hogy a posztóra is rá lehet már előre mondani, hogy az őszi és téli öltözékekhez igen kedvelt lesz.

A nemezkalapok divatosabbak lesznek, mint valaha, diszitésük ugy látszik, leginkább tollakból fog állani, ama sima, fényes tollazatból, melyet jobban szeretnek hölgyeink a strucztollaknál.

Egy divatot kell még felemlitenem, mely körülbelül hatvan évig a feledés lomtárában pihent, tudniillik a félkeztyü divatját. Már a meleg nyáron is sokan kedvelték, még pedig a jó magasan felnyuló félkeztyüt, hogy a bő ujjak alatt a kart megvédje a nap ellen. Leginkább porszinü vászonból viselik még most is e keztyüt. A társaságba való könnyü keztyü fekete selyemből van reczézve, szintén a fél kart takarja és minden öltözékhez jól illik, nem is emlitve, hogy a kéz mozgását nem akadályozza.

Az őszi felöltőkre nézve a hátul testhez álló és elől bő, hosszu felöltők a divatosak; finom, sávolyos, koczkás szőrkelmékből készülnek leginkább, paszomántos munkával és csipkével gazdagon diszitve; az ujjak szükek, és szintén gazdag diszitésüek.

Szóljunk még néhány szót mai mellékletünkről.

Ezuttal egy ujjnélküli felöltő szabásával szolgálunk t. előfizetőinknek, a minőt most az őszi időszakban könnyü posztóból vagy bársonyból viselnek.

Az első szám az előrészt jelöli, a második a hátrészt, a harmadik az oldalrészt, a negyedik a kis zsebet, melyet hátul kell alkalmazni és az ötödik a kihajtó gallért.

Diszitésre nézve a selyemmel vagy bársonynyal való befoglalás, vagy a gazdag kivarrás van leginkább divatban. Nagy csontgombok zárják el két sorban e felöltőt, valamint a kis zsebre is néhány gombot kell felvarrni.

Számrejtvény.

Ruttkay Bernáth Irmától.

12. 3. 8. Jellemed lehet az, csak szived ne,
7. 2. 9. 4. 9. A jelen évnek ez mellékneve,
8. 3. 6. 7. 3 Hirlapban, patakban bizony az bőven él,
4. 9. 10. 11. 9. 8 Lejebb van karodnál s fentebb a kezednél.
5. 6. 1. Minden házon dolgozik, s munkáját nem látod,
1—12. A jo gazdasszony lát abban jó barátot.

Megfejtési határidő: októberhó 14-dike.

A f. é. 34-dik számban közlött rejtveny értelme:

Kőszén.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Báthori Zsigray Istvánné, Sárosy Mari, Jánossy Lajosné, Mózessy Anna, Oberhoffer nővérek, Moesz Marosy Emilia, Marosy Hermin és Etelka, Nagy Julia, Homonnay Julia, Bajza Karolin, Knau Luiza, Kovács Béláné, Velyáczky Julia, Kolbenschlág nővérek, Ferencsevics Teréz, Gedeon Gáspárné, Keleti Anna és Lajos, Thuróczy Kálmánné, Sándor Luiza, Fet Szerbák Ilona, Sáary Etelka, Preszly Mari, Csokány Teréz, Pásztor Istvánné, Weisz Laura, Bohus Gyuláné, Sziklay Matild, Sarkadi Irma, Kosinszky Eliza, Auszterweil Jozefin, Forró Zsuzsika, Schimmer Friderika, Győrffy Karolin, Székely Berta, Mandits Erzsi, Durneisz Irma, Biró Klára, Rozinay Lászlóné, özv. Ferenczy Mihályné, Kapos Juliska, Farkas Izabella, Kovács Lajosné, Marosy Lenke, Temesváry Erzsébet, Nincsics Klára, Szentléleky Apollónia, Obonyay Szücs Etelka, Nándory Klemma, Fejér Jánosné, Túry Karolin, Zavary Irma.

Tartalom.

A szegény asszony lánya, Bodon Józseftől. — Oh emlékezz reám, Földváry Istvántól. — A hiuság és a büszkeség. — A bolognai rózsa, Ekstein Ernőtől. — David Felicien — Egy hét története. — A délkeleti háboru. — Apróságok. — Budapesti hirvivő. — Gazdasszonyoknak. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy ujjnélküli felöltő szabásmintája és előzetési fölhivásunk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest. 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.

Megbizások tára.

Kassára L. A. urhölgynek: Az augusztus 3-diki küldeményt pontosan vettem.

Thoroczkóra T. R. urhölgynek: Szivesen megküldtem.

Győrbe P. N. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Pákozdra D. I. urhölgynek: Nagyon szivesen vennék a régiek helyett ujakat.

Szt.-Mártonba L. I. urhölgynek: Ára: 1 frt.

N. Linkre P. M. urnőnek: El van küldve és reménylem, meg van elégedve vele.

Bessenyőre Sz. L. E. urnőnek: Nemde, vette küldeményemet?

B—re g. Sz. B.-nek: A mint erre kinálkozó alkalom lesz, azonnal.

Csötörtökre K. A. urnőnek: A jelen félévi mellékletek ez évi november hóban fognak szétküldetni.

Kassára O. Z. urnőnek: Igen is, 1 frt 80 kr.

Nyilt tér.*)

Ezennel felszólittatnak: Hirsch Nina Szakatura, Deszáthy Ágnes Somogyvár, Eperjessi Lilla Buza, Demeter Lajos Drág, Zay Emma Tisza-Sas, Józsa Mihályné Kőhalom, Vass Berta Fogaras, Buzáth Berta Csongrád, Kishalmi Nina Szeged, Kuthy József Marosvásárhely, Ledermayer Gyuláné Nógrád, Szabó István N. Becskerek, Bálint Jozéfa B. Ujlak, Seybold Tilda Török-Becse, Székely Gyuláné Tokaj, Okolicsányi Mária Füzes, Nagy Ferenczné Székesfehérvár, Farkas Jánosné Székesfehérvár, Epstein nővérek Bödöge, Konta Luiza Bodony, Vlád Nagy Luiza Nagytótfalu, Mészáros Adolfné Szolnok, Váry János Makó, Scheimingerné Endréd, Szabó Lajosné Titel, Nagy Adél, Keresztes, Király Lilla Nagy-Szőllős, Császy Sándorné Miskolcz, Grünwald Mari Váloz, Pongrácz Emma Miskolcz, Nagy Helén Nyitra, Rubenescu Antal Debreczen, Dömök Ida Kovácsi, Beőcz Mariska Makó, Bodnár Milka Solymos, Grósch Mari Báan, Kállay Andorné Légrád, Izmai Nándor F. Zsid, Jánky Luiza Verespatak, Timár Izabella Küküllővár, Tóth Károlyné Tata, Baksa Erzsébet Nagylak, Dely Katalin Poroszló, Szüts Luiza B. Gyarmat, Nagy Ödön Szeged, Szentgyörgyi Emilia N. Szalonta, Láng Mór Tata, Csorba Lilla H. Szoboszló, Kovács Luiza Eperjes, Kapor Ilona B. Gyarmat, Rosenthal Róza, Tóth Piroska Szeged, Csörgheő Ilka Muzsaly, Grünwald Luiza Ipolyság, hogy tartozásukat minél elébb alulirottnak megküldjék.

A kiadó-hivatal.

*) Az e rovatban közlöttekért a szerkesztőség csak a sajtóügyi hatósirányában vállal felelősséget. ág

---

Alólirott fogorvos ajánlja magát a következő esetekre:

1. Leghevesebb fájdalmak azonnali megszüntetésére a fognak kihuzása nélkül.

2. Odvas fogak plombirozására arany, vagy más tartós anyaggal, a mi által a fog még sok évre használhatóvá válik és nem fáj.

3. A ki nem igazitható fognak és gyökérnek fájdalmat nem okozó uton a kéj-gáznak alkalmazása melletti eltávolitására.

Cs. kir. udvari fogorvos
B. Mathé Domokos
Budapest, a váczi- és kis hid-utcza szögletén a „vastuskó"-ház I. emeletén.

Ugyanott tétetnek a legfinomabb zománczműfogak légnyomás által tartó egész fogsorok stb. a legujabb amerikai találmány szerint, meglepő szépen, természethiven minden igénynek megfelelőleg a legillőbb ár mellett.

Munkálataiért jótáll sok évig.

HIRDETÉSEK.

TAUB KÁROLY
budapesti
rumburgi vászon- és fehérneműraktára,
Hatvani-utczán, magyar-utczával szemben,

ajánlja mindennemü **vászon, asztali kellék, chiffon, parchet, csipkefüggöny, asztal- és ágyteritő,** s minden e szakba vágó árucikkeit, különösen férfiak, nők, és gyermekek részére a legnagyobb választékban levő **kész fehérneműit.**

Az áruk jutányát a czég 19 év óta fenálló jó hirneve kezeskedik, mert is bővebb ajánlás felesleges.

Az árak a legjutányosabban számitvák s minden egyes árudarabra feljegyezve vannak.

Teljes kihozatási készletek megrendelésre a leggyorsabban kiállittatnak. s kéz- és képvarrások valamint hímzések a legnagyobb gonddal készitt-nek el, s ahol, ízlésteljes kiállitás s érték tekintetében a legszigorubb kivánalmaknak megfelelőleg eszközöltetnek. — Költségelőirányzatok és minták kivánatra kiállittatnak s elküldetnek.

Kivonat a nagy folyó-árjegyzékből.

Rumburgi szőtt vászon, 42 méter (54 rőf) legegyszerübb minőségü 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 36, 40, 45, 50, 55, 60 frtól 100 forintig a legfinomabb.

Hollandi vagy irlandi vászon, 39 méter (50 rőf) $^5/_4$ széles, 18, 20, 25, 28, 30, 33, 36, 40 frtól 60 frtig a legfinomabb. Ugyanilyen 32 méter (42 rőf) $^4/_4$ széles 16, 18, 20, 22, 24, 26 frtól 30 forintig a legfinomabb.

Rumburgi feherített fonal-vászon, 23 méter (30 rőf) $^4/_4$ széles, 10, 12, 13, 14, 15, 17 frtól egész 22 frtig a legfinomabb Ugyanilyen $^5/_4$ széles 12, 15, 16, 17 frtól 24 frtig a legfinomabb.

Kreasz-vászon, $29^1/_2$ méter (38 rőf) 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 26, 28 frtól 35 frtig a legfinomabb.

Lepedők, varrás nélkül, $^9/_4$ széles, $2^1/_4$ hosszu, darabja 2, 2 30, 2.50, egész 2.80 krig. Ugyanilyen $^7/_4$ széles 2 50, 2.80, 3 frtig.

Szileziai vászon, 23 méter (30 rőf) $7^1/_2$, 8, $8^1/_2$, 9 frttól 12 frtig.

Házi vászon, 23 méter (30 rőf) 6, 7, 8 frttól 10 frtig.

Chiffon vagy angol shirting, méterje vagy $1^1/_4$ rőf 25, 30, 35, 40, 45, 50 krtól 55 krig.

Ágy-kanavász, 23 méter (30 rőf) 8, 9, 10, 11, 12 frtól 14 frtig.

Vászon zsebkendők, tucatja 2 30, 3, $3^1/_2$, 4, $4^1/_2$, 5, $5^1/_2$, 6—12 frtig.

Zsinór és piquet parket, darabja 8, 10, 12, 14, 16, frttól 20 frtig.

A sztalkendők, szalvetak, törülközők, kasekendők, a körülményekhez képest még jutányosabban is adatnak — A kész fehérnemüek árai később közzé fognak tétetni.

Levélbeli megkeresésre a legkivánlóbb gond fordittatik, s legfeljebb 8 nap alatt kimerítő értesités adatik.

Czimzendő: Hatvani-utcza, magyar-utczával szemben.

Hampel Győző,
Budapesten, nagy (3) korona-utcza 16. sz.
Árjegyzéke.

Napi árak $^1/_2$ kilóként.

Cukor, legfinomabb		25 kr.
„ igen finom		24 „
„ középszerü		23 „
„ kocskákban, finom		27 „
„ törött, finom		27 „
„		80 „
Kávé, Mocca igen finom		84 „
„ **Cuba** valódi Bordeaux		90 „
„ **Cuba** legfinomabb		88 „
„ **Java** aranyszinü		100 „
„ **Portorico** különösen finom		80 „
„ **pörkölt** (Cuba, Mocca és Java) vegyitve		105 „
Gyertya Stearin 6-os és 8-as		50 „
Rizs különös nagyszemü		10 „
„ olasz fényes		16 „
„ Rangoon legfinomabb		12 „
„ Aracon jó		10 „
Árpadara igen finom	25, 22, 20, 16 és	10 „
Dara		15 „
Maccaroni olasz		23 „
Tarhonya		18 „
Sago		24 „
Mosó szikse		8 „
Chocoláde	60, 80, 120, 140, és	180 „
Mustár legjobb $^1/_1$ üveg 35, $^1/_2$ üv.		25 „
Zöld borsó francia $^1/_2$ doboz		70 „
Mandula édes		54 „
Mazsola-szőlő uj		32 „
Salátaolaj legfinomabb		60 „
Szappan szegedi		22 „
„ kölni		7 „
Szilva valódi török		12 „
Dió egészséges		12 „
Kemenyitő legfinomabb gallérnak		22 „
„ legfinomabb tüllo naglaise		18 „
Sardiuhal $^1/_2$ szel. 80 kr. és		100 „
„ $^1/_4$ „ 41 „ „		56 „
Rum Jamaica üveg 80 „ „		120 „
„ „ 45 „ „		65 „
„ **Brasiliai** pintes üveg		70 „
Thea különös finom		425 „
Sós-borszesz első minőségü		40 „
Pezsgő valódi francziai (palaczk)		3 frt 50 „
„ „ „ „		2 frt 50 „

Az árukat budapesten kivánatra bérmentve a házhoz küldöm.

Vidéki megrendelések utánvét mellett a legnagyobb gonddal teljesittetnek.

Hampel Győző,
Budapesten nagy (3) korona-utcza 16.

Török József gyógyszertára, király-utcza 7. sz.

SALICYLSAV-KÉSZITMÉNYEK,

pipere-czikkek.

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából. azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemű belső bajok ellen, hanem czéliranyos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja	ára 50 kr.
Salicyl-toilette-viz	„	„ 70 „
Salicyl-fogpor	„	„ 50 „
Salicyl-fogpép	„	„ 60 „
Salicyl-szájviz	„	„ 60 „
Salicyl-hajkenőcs	„	„ 50 „
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„	„ 50 „

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 7. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bőr- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek. melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-on kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ara 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glyicern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán es szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, boretválás után. nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 7. szám.

Angol és franczia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt, Jokey-Club 2 frt. Huile philocome de la societé hygiénique 1 frt 50 kr. Eau Athenienne 1 frt 50 kr. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Farina 1 frt, kisebb üveg 60 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 kr, Savonde Thridace Violettől Párisban 1 frt. Illatos szájgyöngyök (cachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice du Dr. Henocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztő-por Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve. Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-. görvéne, g uga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges es köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyászatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Pesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.

Főszállitóhely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Dr. Kallmann **hajfestő szere**

vegyész és elsőrendü gyógyszerész Párisban. Erősiti a hajat és szakált, **s annak azon pillanatban a legszebb természetes árnyalatokat kölcsönzi bekenesre,** minden mosás vagy előkészület nélkül. Egy skatulya fekete szinü 5 frt, barna szinü 4 frt.

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő-, olajos festék-, hajkenő- és izzadság által b á r m i l y k e l m é b e n, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztyűben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

A világhirü **keleti viz**

Dr. Walkertől Londonban biztos fájdalom-oszlató, enyhitő és erősitő gyógyszer a **köszvény, csúz, görcs, fej- és idegfajdalmak, gyöngeségek** stb ellen. A hatás már az első üveg használata után mutatkozik. A használat külsőleges. Ára 1 frt. 20 kr.

Fogfájások, bármily nemüek, egy pillanat alatt és biztosan eltávolittatnak az **indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és szájtisztitó szer.**

Kapható TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál Pesten, király-utcza 7-dik szám
Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

Féreg irtó szer.

mindennemü férgek irtására, 50 és 25 kros szelenczékben.

Budapesten Török József gyógyszerésznél, király-utcza 7. sz.

Legislegolcsóbb forrás

a következő őszi és téli idényre vásarlatokat tenni csakis

GROSSMANN JÓZSEF,

Budapesten király-utca 27.

a magyar koronához.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

	Röf.	Méter.
Sima, csikos és kockás ruhaszövetek	25—30	33—39
Angol lüstre és balernos . .	27—40	35—52
Sima és csikos baige . . .	36—45	46—58
Szines angol mohair . . .	38—45	49—58
Csikos mosható selyem . .	1.—.—1.25	1.29—1.62
Fekete és szines noblesse .	1.25—2.50	1.62—3.25
Fekete lyoni faille	2.—.—2.60	2.50—3.35
6/4, 8/4 terno rendkivül finom .	—.60—1.40	—.78—1.80
7/4 ruha-flanellok és cheviott	1.10—1.50	1.40—1.92
Legjobb szines mosó-parketok	30—35	39—45
Fehér zsinór és pique-parketok	25—35	32—45

Egyszersmind ajánlom nagy gyári raktáromat **rumburgi-, creas- és fonal-vászonból, 30 és 35 rőfös ágy- és asztalnemüeket, chiffon, gyapju- és rips-teritőket, csipke-függönyöket, francia creton- és perkalineket,** továbbá téli **posztókendőket és Langschawlokat,** mint szintén minden e szakba vágó cikkeket **igen olcsó árakon.**

☞ Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek, és minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

Legislegolcsóbb forrás!

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs. kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős rejü 2 frt 10 kr.**

Hufeland hirneves orvos mondja orvostani müveiben: „Két betegség van, melyek ellen az orvosi tudomány hasztalan látszik keresni erőteljes gyógyszereket; ezek **fejköszvény** és a **podagra**; e gyógyszer a fentebbi köszv.-vászon használata által fölfödöztetett.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában. — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvártt:** Wolf gysznél. **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz. — **Szekes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz **Szigetvárott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Epilepsie

(kórságot) g y ó g y i t levél után a szakorvos **Dr. Killisch,** Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

39-dik szám. Szeptember 24-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETI NAPTÁR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte óra	Nap- kelte perc	Nap- nyugta óra	Nap- nyugta perc
Szept. 24	Vasárnap	A 16 Gellért p.	A 15 Gellért	12 C 16 Autonom	6 Böjt 20 Izr. h.		5	51	5	52
25	Hétfő	Kleofás véttanu	Farkas	13 Kornél	7 Böjt ar. borj.		5	52	5	50
26	Kedd	Cziprian, Just.	Nilus	14 felmagasztal.	8		5	54	5	48
27	Szerda	Kozma, Demjén	Eleazar	15 Nicetás	9 Abdiel	☽	5	55	5	46
28	Csütörtök	Venczel király	Venczel	16 Euphemia	10 Engeszt. nap.		5	56	5	44
29	Péntek	Mihály főangyal	Mihály	17 Zsófi	11		5	58	5	42
30	Szombat	Hieronymus	Jeromos	18 Eumenius	12 Sabb. Sz. hab.		5	59	5	39

Vidéki tárcza.

A szegedi kiállitás eredményéről elkészült már a kimutatás. A kiállitást mindössze 37,274 egyén nézte meg. Belépti dijakból 21,240 frt jött be, mely összeg a vásár belépti jegyeivel föl fog menni huszonkétezerig. A kormány és Szeged városa két-kétezeret adtak, a kiállitók vagy tizezer forint helypénzt fizettek s épitési anyagok eladásából is bevehetnek még vagy négyezer forintot. Az összes költség huszonötezer forint volt, e szerint a tervbe vett iparházra mindenesetre maradhat tizezer frt. Az utósó látogatók közt volt Péchy Tamás miniszter is, ki a városházán személyesen osztotta ki az árvizi kitüntetések okleveleit és rendjeleit. A miniszter igen kedvezőleg nyilatkozott a kiállitásról, azonban a kitüntetések egyformasága ellen panasz van. A kiállitási vásáron, a kik mérsékelt árakat szabtak, sok áruczikket adtak el; az erdélyi szövetek és szegedi butorok szép keletnek örvendtek.

Jolsva mult vasárnap szép ünnepély szinhelye volt. A gömöri honvéd-zászlóalj ekkor szentelé itt föl zászlóját. A zászlóanya Szász Cobourg-Gothai Klementin herczegnő, Lajos Fülöp volt franczia király leánya volt, ki a zászlót pompás vörösbársony- és aranynyal ékitett szalaggal ajándékozta meg. A fölszentelést Schopper rozsnyói püspök, továbbá Czékus szuperintendens és Szentpétery, a református szuperintendens helyettese teljesiték nagy segédlettel. Gömör huszonnégy fiatal hölgye mint nyoszolyólány működött. Az ünnepélyen jelen volt a megye szine-java. Délben háromszáz teritékű herczegi diszebéd, este pedig bál volt, melyre Gömörmegye sok szépe gyült össze.

Gyulán fényes honvéd-gyakorlatok tartattak, melyen ő Felsége a király is jelen volt és legnagyobb megelégedését nyilvánitotta a siker fölött, mi annál nagyobb érdem, mert a honvédségnél a legénység kiképzésére csak egy félév fordittatik, mig a közös hadseregben három év. A gyakorlatok alatt a varsándi plébános az egész tisztikart gyakran megvendégelte. Sternthal Adolf ottani földbirtokos pedig a legénységet naponta ellátta reggel pálinkával délben pedig jó borral, s azon a napon, mikor a király szemlét tartott a dandár fölött, a legénység számára két ökröt vágatott le.

A debreczeni lóverseny első napján a kétezer frankos dijat Blaskovics Ernő „Csalogánya“ nyerte el hat ló közül; a 800 frtos egyleti dijat báró Wesselényi Béla „Prince Paris“-a, a 200 aranyos államdijat gróf Tarnovszky „Przedswit“-je. A második napon a városi 100 aranyos dijat gróf Sztáray János „Hirnöke“, a 400 frt egyleti dijat Orczy Elek báró „Marjolaine“-je, az állami 300 aranyos dijat ismét gróf Tarnovszky „Przedswit“-je.

Vidéki vegyesek. A kolozsvári szinház külső falán helyezik el Gyulai Ferencz elhunyt jeles szinész bronz szobrát. — Kis-Jenőn József főherczeg megtekintette a szini előadást, s a közönség lelkes éljenzéssel fogadta. — Varannón nem rég a tüzoltó-egylet javára sorsjáték és bál rendeztetett, mely 160 frt 16 krt jövedelmezett. — A szegedi dalünnep bevétele 10,202 frt, kiadása 7,873 frt volt, maradvány 2,329 frt. — Szepesmegyében e hó 8-dikán havazott s a Kárpát már egész hosszában boritva van hóval. — Nagyváradon Hirschl ügyvéd öngyilkossága sok jó hirü és előbb rendezett viszonyu kereskedő bukását vonta maga után, kik a szerencsétlen öngyilkosért jótállottak. — Léván egy fiatal szinésznő, Árvay Gizella, szerepében megakadt, mi fölött oly ingerültségbe jött, hogy a sugó kezéből a könyvet kikapta és fejéhez vágta. Az előadást félbe kellett hagyni. — Ó-Falun (Szepesmegyében) egy fiatal leány varrás-közben vigyázatlanságból a petroleum-lámpát magára boritá, minek következtében ruhája meggyuladt. Mire megmentésére siettek, már későn volt.

Különfélék.

*** (*Grün Anasztáz temetése,*) daczára az elhunyt kivánatának, ki végtisztesség-tételén minden pompa mellőzését kérte, Gráczban nagy fénynyel ment végbe. A koporsó és ravatal boritva volt koszorukkal. Nagyszámu tisztelői, magányzók és küldöttségek jelentek meg a temetésen, főurak, politikusok és irók. A középületeken gyászlobogó lengett, s a tanuló-ifjuság hosszu sorban fáklyát vitt koporsója mellett. Az elhunyt végrendeletében minden cselédjéről gondoskodott; azonkivül több kisebb, nagyobb kegyes czélu alapitványt tett; nagyszerü 30,000 frtos hagyományáról már szólottunk. Béke a szépelkü iró és nemesszivü főur poraira.

*** (*Laube*) jubilaeumát vasárnap ülte meg a bécsi városi szinház, melynek az érdemes drámairó igazgatója. „Monaldeschi“-jét adtak elő, és sürün kitapsolták az ünnepeltet. Hétfőn délelőtt pedig küldöttségek tisztelegtek nála, este meg nagy lakoma rezdeztetett.

*** (*Külföldi vegyesek.*) Deákok kongresszusa is lesz már; Párisban egy bizottság működik egybehivásán. Garibaldi hozzájok is buzditó levelet intézett. – A belga király Tisza Kálmán miniszterelnökünket ostendei időzése alkalmával látni kivánta, s Tisza e kivánságnak a legnagyobb készséggel eleget tett.

Előfizetési dij (illetményekkel):
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 10-10 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

39. SZ.
Szept. 24-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-
a műlap meghozatala félévi járatási
kötelezetést foglal magában
a lap irányában.

A szegény asszony lánya.

(Elbeszélés.)

Bodon Józseftől.

(Folytatás.)

Másnap déltájban Sárréthiné átment a megboldogultnak szegényes kis szobájába és Mariskát meg Misit behitta magához egy kis meleg levesre.

A sovány ebéd után az öreg asszony rakosgatás és törölgetés közben beszélgetni kezdett; Gyuri már akkor elment a műhelybe.

— Az isten bölcs rendelésén nem változtathatunk, édes leányom. Magához vette édesanyátokat, de azért az ő végtelen jósága nem hagyja el az árvát.

Azután leült a szomorkodó leány mellé és folytatá.

— Látod, látod az isten jósága már is mutatkozik. Mikor a jó szomszédasszony — (az isten nyugtassa meg szegényt) — kimult, azon az estén az én jó Gyurim igy szólt hozzám: „Néném, ezeken a szegény árvákon segitenünk kell valamit. Pista meg Andris már mesterségen vannak, nekik nem lesz ott semmi bajuk; Misiről pedig azt gondoltam, hogy elviszem magammal az én mesteremhez, hadd tanulja ki az aranyozást. Ez épen neki való lesz, mert gyenge gyerek és kora miatt más mesterségre még el se fogadnák.“ Most már nem volna más hátra édes leányom, csak te. A házbér a jövő fertályig ki van fizetve, addig itt meghuzhatjátok magatokat, de azután mi lesz, hogy lesz? Tudom, hogy még erről te nem gondolkozhattál; de én már igen, még akkor, mikor a szegény szomszédasszony ugy elnehezedett. Gyuri nagyon derék, szorgalmas fiu; szép keresete van már most is, czután még szebb lesz és a mit keres, meg is tudja becsülni. Nézd azt a sok szép ruhát, a mi ott a fogason lepedővel van leteritve, az mind az övé. Itt a ládában meg a sok szép fehérnemü, mind olyan, akár a bikklevél. Aztán a régi jó időből nekem is akad még egy kis jó vásznam, abroszom, a miket magam szövögettem, és ez mind ő reá néz. Kevéske ugyan, de szegény embereknek ez is nagyon jó.

Misi a jó meleg kályha mellett gubbaszkodott és szemeit törölgette.

Az öreg asszony elhallgatott és hosszasan nézett a leány arczába, ki ujjai között valamit morzsolgatott és lesütött szemei maga elé bámultak a földre.

Észrevette az öreg, hogy az idő teljességgel nem alkalmas még az ő szive szándékának a fejtegetésére. Abba hagyta tehát a dolgot, és ezután egészen a leány legközelebb eső jövendőjével foglalkozott, mint azt a jó falusi életben megszokta.

— Majd körül nézünk édes lányom, ha kerülne egy kis munka, tudod, valami varrás. Hogy magadba ne menj, én majd elkisérlek mindenfelé. Itt nem messzire is van egy bolt, a hol munkát kapni. Vékonyan fizetik ugyan, de mégis fizetik. Az ember kevésből is meg él, ha muszáj.

A leány lelkére nagy hatással volt az édes anyja halála. Látta, érezte, hogy most már senkije sincs a kerek földön. Gondolkodni kezdett. Rideg, néma pusztaság vette körül minden felől. És ő egyedül, magára hagyatva állott e nagy pusztaságon, ut, irány és czél nélkül. Lelke bekiáltozta a néma ürességet és egyetlen hang sem válaszolt kiáltásaira.

A gondos anya által megcsiporgatott pénz gyorsan elkallódott. Lábra keltek a diszes ruhák, és a drágaságok is, melyek közül nehányat, mint értéktelen tárgyat vetettek vissza a zálogházban, hová a nyomor, az inség, mint utolsó menedékhelyére kergeti a szegényt.

Elfogyott, elpusztult minden s hogy insége teljes legyen, vége felé járt az évnegyed is. Ekkor aztán fedele sem lesz.

Egy napon neki indult a városnak, hogy munkát keressen.

Egyedül ment, mert az öreg Sárréthinét, — maga sem tudta miért, — ki nem állhatta. Sok helyre benyitott, és mindenütt elutasitották. Nem kellett a munkás-kéz sehol. A kereskedők fanyar képpel hallgatták végig, azután még fanyarabb képpel mutogatták neki a sok összehalmozott kész munkát, hogy azon se tudnak odébb adni.

Kóborolt egész napon át, lecsüggesztett fejjel, szomoruan. Egyszer egy nagy, terjedelmes helyiség előtt haladt el. Füleit valami zaj ütötte meg, oda pillantott. Tiz tizenöt leányt látott a széles ablakokon át, a mint a varrógépek mellett szorgalmasan dolgoztak.

Kétszer háromszor is elment az ablakok előtt; a gépek zörömbölése hivogatólag hangzott belülről. Csendesen, bátortalanul közeledett az ajtó felé és benyitott. Ingadozva hordozta körül tekintetét és a legközelebb ülő leányhoz lehajolva halkan megmondta, mit akar. Ez a szomszéd terembe utasitotta. Lesütött szemmel ment végig a zörgő gépek között a mutatott terem felé. Itt néhány segéd ácsorgott, őgyelgett a hosszu árulóasztalok mellett; az egyik körmeit tisztogatta, a másik kezeit dörzsölte, e harmadik az ajtóra bámult, és várta a jó szerencsét. Az egyiket, a kit épen legelőbb talált, megszólitotta.

— Tessék a főnök urral beszélni, bent van irószobájában, — szólt a segéd és egy üveges ajtóra mutatott.

A főnök ur alacsony termetü, köpczös, kissé hizottas ember volt. Mikor Mariska belépett az eléggé csinos irószobába, az álló iróasztal mellől megfordult és himzett fekete bársony sapkáját fejéről levette. Arcza szelidnek, jóságos kifejezésünek látszott; gömbölyü szürkés szemeiben nem volt semmi visszaijesztő. Homloka tulságos magasságát a feje hátuljáról is előre fésülgetett ritkás, szürkülni kezdő hajával törekedett mérsékelni.

A leány némi bátorságot nyert a jóságosnak mutatkozó kis emberrel szemben és elég folyékonyan adta elő szándékát.

A főnök ur megvakargatta az orrát, bársony házi sapkáját vissza tette fejére és néhány hümgetés után vontatottan válaszolt:

— Az most bajos. Munka csak volna, de vevő nincs rá, az üzlet pang. Szépen varr kegyed?

— Meglehetősen.

— Gépen is?

— Azon nem.

— Csak kézen!

— Csak.

— No majd meglássuk. Egy hét próbavarrás, azután meglássuk. Reggeli nyolcztól esteli nyolczig; szaporán varrni, szépen varrni, ez a fő.

A próba-hét után Mariska megmaradt a varró-intézetben és keresett havonként tizenöt forintot.

Ti szegény, halovány képü, köhögős leányok, kik a napnak tizenkét óráját lelket-testet megölő munkában töltitek, hogy munkátok gyümölcséből a századrészt megkapjátok, a kilenczvenkilencz részen pedig hizzék a telhetetlen vagyonos; kik tönkre teszitek egészségtöket, kiket korán sirba temet a görnyedés, hogy mások a kényelem puha párnáin heverészszék át az életet; ti a társadalom szánandó teremtményei!

A végső zaklató nyomor ide üz benneteket, hogy elhervadjatok. A rózsákat leszedi arczaitokról, szemeitek fényét megtöri, sorvasztó betegségeket lehel reátok.

És arczaitok rózsáiért, szemetek fényeért, s a sorvasztó betegségekért jutalmul nyeritek, hogy csaknem éhen haltok meg. Van száraz kenyeretek, miket sokszor egy beteg édesanyával, vagy apró testvérekkel kell megosztanotok. Osszátok meg, a becsület száraz kenyere az! . . . .

Mariska szomoruan gondolt vissza a képcsarnokra, a csinos kedves kis szobácskára, mikor esténként a fárasztó munkából haza tért. Ott legfeljebb kötögetett s ha ezt megunta, olvasgathatott. Itt dolgozni kell egész napon át és dolgozni „szaporán," „szépen," a mint a kövér emberke megmondta. Délben van egy órai szabad ideje. Haza nem mehet, mert lakása messze van, mire oda érne, meg vissza jönne, az a rövid óra eltelnék s nem pihenhetne egy perczet sem.

Kimegy valamelyik közel eső sétatérre, egy pár zsemlyét vesz, a járó-kelők elől félre huzódik valami zugban és sovány ebédjét elkölti. Esős időben pedig bent marad az üzletben, átdolgozza a pihenésnek szánt időt is. Ilyenkor aztán az a kiváltsága van, hogy este egy órával korábban elhagyhatja a munkát.

Milyen kényelmes, milyen jó volt a képcsarnokban, milyen sanyaru, nyomorult élet ez a mellett. Ott diszes szép ruhákban járt, uri kisasszony volt, itt alig akaszthat magára valamit sovány keresményéből. Maholnap az utczára sem mehet, annyira lekopott róla minden. Ismerőseit restelkedve, lesütött szemmel kerüli ki. A vasárnapokat imitt-amott kell elkószálnia, csakhogy Gyuri otthon ne találhassa. Hogyan menne ő most vele valahová, vele, a ki szép fekete posztó ruhában, keztyüsen szokott járni. De nem menne, ha másként volna is. Miért? Esténkint is gyorsan surran el a szomszédasszony ablaka alatt, hogy észre ne vegyék, s a kis szobácska ajtaját magára zárja, ha bekerülhetett.

Aztán az e fárasztó napi munka, a mihez ő soha sem volt szokva. Magának sem varrt meg egyetlen ruhát soha.

Gyermekkorában is édes anyja aggatta össze azt a kevés rongyot, a mihez hébe-hóba hozzá juthatott; a képcsarnokban töltött ideje alatt pedig kész ruha várta mindig.

Sanyaru gyötrelmes élet ez nagyon. És ő voltaképen nem is tudja, miért jutott idáig. Hiszen ha látta Perreghi, hogy az a férfi lopva a nyakát megcsókolta, azt is látnia kellett, hogy ő komolyan rendre utasitotta illetlenségeért. És látnia kellett kipirult égő arczát, villogó szemeit is, melylyel a merészséget fogadta. És mégis . . . . és mégis . . . .

Aztán ő azóta nem is látta azt a férfit egyetlen egyszer sem. Sőt elkerülte, ha az utczán találkozott is vele.

Hát ha egyszer elmenne a fényképiróhoz és ezeket elmondaná előtte és őszintén megvallaná neki, hogy ő sejtelmével sem bir annak, a mivel gyanusitja.

Hoszasan és sokszor el-elgondolkozott ezek felett.

(Vége köv.)

Heine sonettjeiből.

Endrődi Sándortól.

Hagyd el a várost nem szünő porával.
Hagyd unott lelkeit s a rosz theát;
Hogy mit jelentnek isten és világ,
Ugy hiszem régen tudjuk Hegel által,
Jőjj Indiába, hol örökös nyár van,
Hol ámbrát lélekzik minden virág,
S zarándokolni megy a sokaság
A Gangeshez szép ünneplő ruhában.

Ott, hol a pálma ugy tud sugni, bugni,
S a szent partoknak lotus-bokrai
Indra hegyét nézik halk éjszakákon:
Ott akarok előtted leborulni,
Ott akarom neked elmondani,
Hogy legszebb asszony vagy a nagy világon

Politizáljanak-e a nők?

(Egy nő feljegyzései.)

Erdélyi Gyulától.

Hajdanában, őseink boldog korában, melyről néném asszonyék annyira szeretnek velünk fiatalokkal társalogni, az asszonyok, mint hallottam, a politikával is szerettek foglalkozni, csakhogy persze nők módjára, s igy is leginkább az udvarok hölgyei. Ezek fondorkodtak, és nem egy összeesküvés szálait szőtték, egy-egy miniszter megbuktatására, a mint például Montespan marquisnő, vagy lovagiasan ellenzékieskedtek, mint Condé herczegnő. Nehogy azonban messzire menjünk, szemléljük csak az utolsó husz év történetét, a német háboru előtt, s látni fogjuk, hogy a nők a mi korunkban még sokkal inkább beleártották magukat a politikába, mint annak előtte, de nem is olyanok voltak ezen évek eseményei, hogy bárki is, akár férfi, akár nő, közönyös maradhatott volna irántuk. Mindenki egyformán mohón nyelte el a lapokat; tanulmányozott hadászatot, vagy később nemzetgazdászatot, innen pedig a pártvezérek és államférfiak megbirálásához már csak egy lépés, és ismét csak egy oda, hogy előszeretettel viseltessünk e vagy ama pártvezér vagy miniszter iránt; s igy lassanként a személy iránti érdek az általánosságra terjedvén ki, a mint az egyes államférfiak, pártvezérek, miniszterek lettek, a nők is pártállást foglaltak velök vagy ellenök. Elmentek a képviselőházba, hogy a beszédeket meghallgassák, s ama hévnél fogva, melylyel mindenhez fognak, elhagyták magukat ragadtatni, s megfontolás nélkül majd ezért, majd amazért lelkesültek. Kevés kivétellel ugy a felsőbb, mint a középosztályhoz tartozó hölgyek hódoltak napjainkban e divatnak, mint minden divatnak; s midőn egyszer e téren voltak, biztos álláspontot is foglaltak el rajta; innen van aztán, hogy ma önkénytelenül kérdezzük magunktól: foglalkozzanak-e a nők politikával? s milyen helyet foglaljon el a politikai vitatkozás a társalgó-terem és a családi életben?

Feleljünk először is a második kérdésre, mert igy sokkal könnyebb lesz az elsőre is helyes feleletet találni.

A társalgóteremben nem szabad többet foglalkozni a politikával, mint a nemzetgazdászati, kereskedelmi, vagy egyéb tudományos tárgyakkal. A társalgás, az igazi jó társaság társalgása, kell hogy mindennel foglalkozzék egy keveset; mindent kell érintenie, sőt alaposabb értekezésre is kiterjedhet az, de a nélkül, hogy vitatkozássá fajulna. Társalgunk, eszméket cserélünk; ezeket kifejtjük; de a nélkül, hogy a „legparlamentarisabb“ határokat átlépnők, mert igy parancsolja ezt az általános társadalmi illem; kölcsönösen engednünk kell egymásnak, el kell kerülnünk az ellenmondást; de lehetséges-e ezen szabályokat szigoruan megtartani, midőn oly érdekekről van szó, a melyek sokszor saját személyes érdekeinknél is élénkebben érdekelnek? Látott-e az ember valaha békés vitatkozást különböző elvü hazafiak közt? oly vitatkozást, mely elejétől végig a jó társaság által szentesitett társalgási szabályok határai között maradt volna?

Én nem láttam! Régi tapasztalat, hogy politikai, nemzetgazdászati vagy vallási tekintetben bármennyire szellemdusaknak és ékesszólóknak tartsuk is magunkat, soha sem sikerül meggyőzni ellenfelünket, sőt inkább vajmi gyakran valóságos ellenségünkké teszszük. Az ily beszélgetés tehát rendesen, és pedig a nélkül, hogy az illetők észre vennék, szenvedélyes és izgatott vitává fajul, azért női társaságban okvetlenül kerülendő, és a társalgóteremből számüzendő.

És ime eljutottunk a fent föltett kérdés elsejéhez is, ahoz tudniillik, hogy mennyiben való a politikai vitatkozás a családi életben?

A felelet reá ugy szólván, magától adva van. Minthogy nem illik a férfinak nők társaságában politizálni, önként következik, hogy a családi hajlékban a politikai vitatkozás lehetőleg szük körre szoritandó, mert még a legszelidebb természetü feleségnek is zokon eshetik az.

Köztudomásu tény, hogy csak oly dolgok felett vitatkozhatunk érdekesen és értelmesen, a melyekben alapos jártasságunk van, pedig a nő előtt a tudomány ezen ága ugy elméletileg, mint gyakorlatilag csaknem teljesen hozzáférhetlen. A nő nem lehet sem választó, sem képviselő, meg kevésbbé miniszter; nem foglalkozhatik a pénzügygyel, sem bankár, sem börzeszenzal, sem közjegyző nem lehet s erre nem is való, sőt hivatással sem bir reá, hogyan érdekelhetnék tehát ezen kérdések még családi hajlékában is?! És ezzel, azt tartjuk, az is körvonalozva van, hogy mit értünk tulajdonképen a „politikai vitatkozás“ tárgya alatt. Nem a hazát, sem ennek nevezetes eseményeit, kiváló fiai és leányait, koránt sem; mert ezek mind oly dolgok vagy egyének, a melyekről és a kikről minden müvelt nőnek nemcsak lehet, hanem k e l l is hogy legyen alapos tudomása. Minden müvelt nőnek csakugy, mint a háztartást, hazája multját és jelenét is kell ismernie, mert ebből is csak ugy, mint amabból az erkölcsi érzések és nemes elhatározások meritik táplálékukat; mikor az anya a hazáról mesél gyermekeinek, akkor az mélyebben vésődik a gyermek szivébe a legtudósabb tanár történelmi előadásánál; mikor a leány a haza és annak élő virágai: a nyelve, irodalma, müvészete, erényei, nemzeti sajátságai és nagyságai iránt lelkesül, akkor a férfi-fiatalság is annyira fog iránta buzgólkodni, mint — hogy sokat mondjak, — a nyári korcsolyázás, vagy a galamb-lőversenyek iránt; de nem is ez a p o l i t i k a, hanem egyes kérdések, — a kormányzati, államgazdászati, közigazgatási ágak tüzetes tárgyalása, a melyekhez, — bármennyire tele zajgassák is velük a kaszinókat és korcsmákat, a férfiak közül is, még ha százszor honatyák, vagy akár miniszterek legyenek is, csak az ért, a ki nagyon, de nagyon sokat tanult és épen annyit gondolkodott felőlük; hogyan értsen tehát ezekhez a nő, a kinek arra sem alkalma, sem tere; és ha nem ért hozzá, minek szólni vele olyan dologról, a melynél az ő sajátlagos szép lelkének sem maga, sem mások hasznát nem vehetik?

De — vetik talán ellen — ha a nő ép ugy, mint a férfi, foglalkoznék azokkal a komoly tudományokkal, melyekből a hires politikusok kerülnek ki, valjon akkor sem szabadna jelenlétükben politikai vitatkozásokba bocsátkozni? Avagy talán a nő képtelen ilyen tudományok elsajátitására?

Hiába való kérdés, melynek megoldását bizvást a jövőnek engedhetjük át. Akkor majd megválik; egész bizonyossággal merjük azonban állitani, hogy mire ez az idő bekövetkezik, a politikai vitatkozások nem fognak annyi indulatot, szenvedélyt és érdeket felkavarni a szivekben, mint mostanság; mert a miként a virág csak jól müvelt talajon, ép ugy a női lélek csak a nemes erkölcsök körében fejlődhetik teljes

pompájában. Hogy Amerikában vannak nőügyvédek, nőpolitikusok, azt olvassuk, de először ott merőben mások a viszonyok, mint nálunk, másodszor ott is kivételek, és harmadszor talán ott is azok a nőpolitikusok olyanformák, mint a milyenek az Európában föl-fölmerő ugynevezett „emanczipált nők“; a férfiasságot negélyezik, a nőiségből meg végkép kivetkőztek.

De bár mint legyen is a dolog, nálunk még — és tegyük hozzá: „Hála Istennek!“ — a nők nem igen férhetnek a politikához, mint tudományhoz, tudománytalan politikusoknak pedig náluk nélkül is, fájdalom, nagyon is bővében vagyunk; azután nem arra van-e teremtve a nő, hogy a férfi nyers szokásait mérsékelje, szeliditse, hogy mellette kipihenje a fáradalmakat, feledje a gondokat, mikkel az élet elhalmozza?!

A nő tehát semmi esetre se avatkozzék a politikába. Érdekkel követheti, sőt kövesse is az események folyamát; hogy ezekről társaloghasson férjével és érdekkel hallgathassa ennek beszédét; de csak az erény, a jogosság és igazság érdeke mellett szabad pártállást foglalnia. Sem ármányokat szitni, sem vitatkoznia neki nem szabad. Hisz van száz meg száz más tárgy, mely fölött szabadon s bájolóan beszélhet, s melyekre befolyást gyakorolhat!

A bolognai rózsa.

(Beszély.)

Ekstein Ernőtől.

(Folytatás.)

A fiatal ember barátja beszédére a legellentétesebb érzelmek között hallgatott; sok részben igazat kellett neki adni és szive mégis oly konokul vonakodott észszerű következéseket vonni le a beismert igazságból. Hiszen sokszor tette ő fel magának azt a kérdést, ha valjon elég erős lesz-e feláldozni nagyravágyását a szerelem elrejtett boldogságának? de a mint egy pillantást vetett Laurina sötét, mély szemeibe, minden kételye szélylyel foszlott, mig végre az egész kérdést megoldottnak tekintette s nem gondolt többé reá. S most Martinus könyörtelen kiméletlenségében megmutatta neki, mily erősen gyökerezvék szivében a régi álmok, melyekről azt hitte, hogy az utolsó szálig ki vannak már irtva! Igaz, hogy kora ifjuságától az volt legforróbb ohajtása, hogy hazájának szolgálva a lehető legmagasabb polczra jusson fel. Martinus igazat mondott, a szeretetreméltó unokahugával való házasság megvalósitaná ezen titkos vágyakat, mig a bolognai rózsával kötött balházasság halállal sujtja mind e csillogó reményeket!

Mily különös! Mi oka, hogy Laurina tüzes szerelemittas tekintetét oly nehezen tudja most maga elé varázsolni? Mi szoritja össze oly megmagyarázhatlanul homlokát? mi nehezedik oly sulyosan szivére? Ha máskor ama rejtett helyre gondolt, ott a szőlőben, mennyire háborgott a keble a tuláradó boldogságtól, s most miért oly sötét, kietlen az? Nem volt-e a szőlő-indával befutotta pad legnagyobb gyönyöreinek szinhelye? Nem ült-e még csak tegnap is ott lábainál, fejét ölébe hajtva? És mégis, miért nem érzi most ennek emlékénél a boldogság reszketését, mint eddig, mint csak egy negyed órával ez előtt is? Különös, különös! Martinus érezni látszott, hogy jól kiszámitott szavai lényeges hatást tettek; ovakodott azért koczkáztatni a nagyon örvendetes sikert. Szótlanul haladt a déli külváros végén elvonuló réti ösvényen, néma elmélkedésének engedve át barátját.

Bologna utczáin már égtek a lámpák s a sétahelyeken zajongva hullámzott a tarka néptömeg. A bormérő helyek előtt vidám társaságok ültek, habzó borral nedvesitve szomjas torkaikat.

Itt is, ott is csengett a sétáló nők vidám kaczagása, kik hosszu, lengő fátylaikkal, legyezőkkel kezükben, a mulatók előtt elhaladva, sok tüzes pillantást és czélzatos megjegyzése ket voltak kénytelenek eltürni. Sarkantyuit pengetve, kényeskedett a tanuló ifjuság az utczák kövezetén, ifju elbizakodottságában megvetve a biztos oldaljárdát, s alig térve ki egy-egy elhizott főpapnak, a ki diszkocsiján a Porta galliera előtt, vagy a montagnillai ültetvényekbe isten nagyobb dicsőségére némi friss levegőt élvezni, ide jöttenek vala.

Különben pedig Otto és Martinus is e merész, daczos alakok közé tartoztak, s a tisztes polgárok ijedelmére ők is gyakran csörtették pallosaikait az ivtornáczok kőlapjain. Ma azonban lehajtott fővel ballagtak az oldal-járdán, keveset törődve a habzó serleggel és rózsás arczokkal. A ki figyelemmel kisérte őket, észrevehette, hogy nevezetesen az idősbik arczán valami titokteljes indulat tükröződik, mig Ottó a tompa elmélyedés álczája alá rejté ellenkező érzéseit.

Lakásukra érkezve, a házi asszony egy Regensburgból érkezett levelet adott át nekik, s nemes Gleichberg Henrik fiához intézett levele ekként szólt:

„Forrón szeretett Ottóm!“

„Örvendetes hirt közlök veled! Kedves barátom, Vallenheim gróf ismételt ajánlatomra elhatározta magát Olaszországba utazni, és pedig velem együtt. Jövő hétfőn elhagyjuk Regensburgot. Magától értendő, hogy Kunigunda grófnő kisérni fogja gyámját, mert nincsen az az élvezet, mely örömet okozna e kitünő férfiunak, ha abban gyámleánya részt nem venne. Szándékunk a Brenneren át meg sem állni Bolognáig s igy kiszámithatod, hogy körül-belül mikor érkezhetünk meg. Bolognából a gróf az örökvárost szeretné fölkeresni s te természetesen társunk leszesz ez utunkban. Ne tedd nekem azt az ellenvetést, kedves fiam, hogy tanulmányaid nem engedik meg az ily félbeszakitást, először is azért, mert tudom, hogy eddig a legjobban használtad föl idődet s e szerint elbirod e szünetet, s továbbá nem csupán a hallgató termekben tanuljuk meg mind a tudnivalót; legföljebb két hó mulva ismét a régi kerékvágásban leszesz s kétség kivül akkor még háromszoros kedvvel fogsz majd a dologhoz, s mennyiben minden kellemes szórakozás a szellemet csudálatosan erősiteni szokta. Te elég szorgalmasan dolgoztál; négy év óta ugy szólva el sem is távoztál tulajdonképen könyveid és tudományos müveid mellől s azért megengedheted magadnak az efféle szórakozást.“

„Reménylem, hogy közleményem annyi örömet okozand majd neked, mint a mennyivel én azt irom. Kunigunda igen örül viszontlátásodnak, s azt hiszi, hogy néhány hét az Olaszföldön a legkomolyabb tanulót is kellemes lovaggá változtathatja. A grófnő napról-napra szebb és kedvesebb, engem pedig elhalmoz figyelmével; bevallom tehát neked, hogy igen-igen boldog lennék, ha sziveitek találkozni akarnának. De hiszen te ismered e részben nézetemet kedves Ottó, s tudod azt is, menynyire javadra volna a házasság e szeretetre méltó hölgygyel, azért szót sem vesztegetek róla többé. A jeles Martinusnak add át üdvözletemet, a római utra nem merem őt egyenesen felszólitani, tudva azt, hogy jövője felett határozó vizsga előtt áll. Ha azonban mindamellett kedve volna hozzá, akkor magától értetik, hogy kisérete által nagy örömet szerez nekünk. Benne mindnyájan a tehetséges történetbuvárt tiszteljük, ki egykor kétségkivül a dicsőség babérait aratandja. Csak

tegnap mondá nekem a gróf, hogy mennyire vonzódik e szellemdus ifjuhoz.“

„Kérve istent, hogy e levél jó egészségben találjon, maradtam hü, öreg atyád

Gleichberg Henrik.“

Ottó lázas felindulással repült végig szemeivel a levelen, azután barátjának nyujtá azt, ki lassan egy közel álló székre ereszkedve, figyelemmel olvasta végig az iratot.

Diadalmas mosoly enyelgett ajkai körül, de hatalmas szövetség is volt az, a melyet a sors épen idejében kezébe adott. Hogyan!? E kevés önállósággal biró ifju, ki eddig oly föltétlenül engedte át magát társa befolyásának, most maradna hajthatatlan, most, midőn e befolyás érvényesitésére nagyobb szükség van mint valaha? Ez mégis nevetséges volna.

— Nos, Ottó?! — kérdé Martinus, győzelembiztos hangon s mivel a kérdezett nem felelt, folytatá: — Még mindig el akarod venni a bolognai rózsát? Most igen kényelmes helyzeted van; világosan kifejtheted atyádnak, ugy szinte a gróf és a szép grófnőnek a helyzetet; kereken kinyilatkoztathatod, hogy fölhagyva a balga tervekkel, az állampályát illetőleg, elhatároztad magadat, Bolognában bormérő minőségben letelepedni. Hogy ez örvendetes nyilatkozat által szegény atyád szivét töröd meg; hogy magadat is szerencsétlenné és nyomorulttá teszed általa, hogy a gondviselés ellen vétkezel, mely nem akarta, hogy fényes tulajdonaid sötétbe vesszének el, mit tesz az? A makacs gyermek mégis keresztül vitte akaratját. Néhány pásztoróra föl ér egy egész könyteljes, elhibázott élettel, és mégis övé lett a szép játékszer, melyen kis szive csüngött! Lásd Ottó, nem is akarlak többé lebeszélni, nagyon jól tudva, hogy a bolondon nem lehet segiteni, de azt azonban meg fogod engedni, hogy tele-torokból nevethessek rajtad, a mint azt a világ egyik nagy bohócza meg is érdemli! — Ezt mondva, mindkét kezét térdére támasztva, hangos, félelmetes kaczajba tört ki.

— Az ég szerelmére, hagyd el! — kiáltott Ottó reszkető ajakkal. — Nem ismerek reád, Martinus! Valami ördögi van ezen fülsértő hangban! Martinus, te kegyetlen vagy, a kétségbeejtésig kegyetlen, de érzem, hogy a sors beszél belőled.

Mintegy kimerülve támaszkodott a szék támlájához, barátja kezeit összekulcsolva.

— Tanácsolj, Martinus, — folytatá Ottó, hiába erőlködve uralkodni felindulásán. — Látod, hogy iszonyu állapotban vagyok. Segitséged nélkül elvesztem! Hogy lehessen, — — hogy tehetném — oh isten — nem élem tul!

— Térj magadhoz, Ottó, — mondá Martinus lágy hizelgő hangon, mialatt barátja kezét szeretetteljesen megfogta. E vihar meg fog szünni; akarsz-e egészen bizni bennem?

Ottó nem volt képes felelni, s legyőzetve a fájdalomtól, hangos zokogással borult barátja karjai közé.

— Igy, igy! — suttogta ez nyájas hangon. — Sird ki magadat, fiam! Oly szivből, milyen a tied, nem lehet harcz nélkül kitépni egy kedves, drágává lett érzést. Ne szégyeld könyeidet, Ottó; sirj, sirj addig, mig elég erősnek nem érzed magadat arra, hogy a további teendőkről beszélj velem.

Ezzel a kerevethez vezette a reszkető ifjut, hol ez zokogva veté magát a párnák közé, s mindkét kezével betakarta arczát. Martinus pedig az ablakhoz lépve, a meleg, csillagos éjszakába bámult ki. Vad fény lobogott fel szemében, néhányszor végig simitotta arczát, azután kábultan nyomta égő homlokát a hüvös ablak-üveghez.

II.

E végzetteljes nap óta nyolcz nap telt el, künn a jól ismert szőlőuton egy bágyadt, sápadt alak ballagott. Ottó volt.

De mily iszonyuan megváltoztatta őt e rövid hét. Hová lett a vidor, életteljes tekintet, mely máskor lángolva villámlott ki pillái alól? hová a könnyü, ruganyos lépés, a deli, lovagias tartás? Hajh, oly embertől, ki legkedvesebbjét kisérte sirjába, várni sem lehet egyebet! Mióta az ügyes Martinus igen észszerü tanácsaira hallgatva, viszonyát Laurinával megszüntette, egész lénye üres és szintelenné lett, s minden iránt, mi különben érdekét felköltötte volt, most végtelen közönynyel viseltetett, még atyjának kilátásban levő megérkezése sem ébresztett már örömet benne. Mindenütt az elvesztett leány képe lebegte körül, s e bánatos szelid kép, mintha azt kérdezné tőle: „Mit vétettem ellened, hogy összezuztad szivemet?“

Nyolcz napig élt e szótlan fásultságban, midőn egyszer szobájában ülve s fejét lehajtva, maga elé merengett. Martinus Hipelius tanár előadására ment volt. E hires tanár minden délután maga köré gyüjté a bolognai egyetem tanulóinak szinét. Csak rövid idővel ezelőtt Ottó is csodálattal figyelt a nagy férfiu tanulmányos magyarázataira; mióta azonban érzékeny költeményeket irt a bolognai rózsához, tolla a legkisebb görög betü megirására is képtelen volt. Életében először terhére voltak a felolvasások, s Martinus elég belátással birt, beismerni e hanyagság jogosultságát.

Ottó tehát ott ült, egyedül élvezve a fájdalom kéjét, mig az utczáról egy vándorló énekesnő hangja, — ki mandolin kiséretébe egy ábrándos szerelmi dalt dalolt, hangzott fel hozzá. Igen, cz ugyanazon dal, melyet Laurina dalolt, midőn utóljára a lugasban látta! Mintegy varázsütésre állott előtte az egész jelenet, elvesztett boldogságával együtt, s kis hija, hogy ismét könyekbe nem tört ki, mint nyolcz nappal előbb. De nem, a sirás ép oly kevéssé illik a férfihoz, mint a nőhöz a dorbézolás. Elnyomta fájdalmát, de nem maradhatott tovább a szobában, sapkáját feltevé, sietve hagyta oda a házat.

S miként is jött, hogy egyszerre csak a szőlőbe vezető uton találta magát? Mi vitte oly titokteljesen egykori boldogsága szinhelyére? Hátra tett kezekkel, földre szegzett szemekkel, lassan ment a rét ösvényén felfelé; az esztelen, merészel-e igazán a bűnhöz közeliteni, melyből egy erőszakos elhatározás alig hogy félig szabaditotta ki. Daczolni akar-e a szőlő-indával befutott illatozó szingazdag, kedves kunyhó varázsával? Vigyázz, te elbizott! a bolognai rózsának csak egy tekintetébe, csak egy bánatos mosolyába kerül, s a bölcs Martinus minden tanácsa kárba vész!

Most megáll s oly hosszan, mélyen lélekzik fel, mintha a pompás májusi regg minden illatát egyszerre akarná beszivni. Keresve jártatá körül tekintetét és ajkai körül idegenszerü keserü vonás játszik.

— Nem lehet, nem szabad, Martinusnak igaza van! — suttogja. — Ki kell állnom, ha egész lételemet föl nem akarom áldozni! Oh, de vajmi nehéz ez! — öklét össze szoritva, hevesen harapott ajkába, mialatt feje nehezen hanyatlott mellére.

— S mit keresek itt? — folytatá. — Érzem, hogy e seb soha, soha sem gyógyul be! Ezer szál huz hozzá; hozzá, kit szerettem, s szeretni fogok, mig egy csepp vér lesz ereimben. Akaratomon, s tudtomon kivül jöttem azon ösvényen, mely küszöbéhez vezet! Vissza, őrült, vagy elvesztél! De miért volnék elveszve? Oly gyenge lett-e e sziv, hogy minden fuvalom

játékát üzheti vele? Nem adtam-e barátomnak szavamat? Nevetséges rettegés! Nem bizhatom-e akaratom szilárdságában? Csak látni akarnám őt még egyszer; látni, hogy szenved-e ugy, miként én; csak távolról nézni kedves, gyönyörü arczát, s azután futni, s örökre elhagyni e halmot! S ha meg nem látom, legalább elbucsuzom a kerttől, a befutott lugostól, s a százados hárstól, melybe neveinket véstem. Csak egy levelet szakitok boldogságom lombjából, azután visszatérve a hideg, örömtelen világba, Gleichberg bárónővé teszem Plauen Kunigunda grófnőt.

E félig gondolt, félig hangos magánbeszéd után, gunyos kaczagásba tört ki s kezével végig simitva szemét, gyorsitá lépteit s a rövid utat Petrónio szőlőjéig néhány percz alatt tette meg. Reszketve kerülte meg a falat, a kert ajtaja nyitva volt, s a kora-reggel s a nagy csönd bizonyitotta, hogy még nem érkezett meg a mulatók ideje.

Az ezer éves hárs előtt megállapodva, merev tekintettel nézte a szép góth betüket, melyeket egy boldog órában annak héjába vésett, azután kivette kését s a betüket mély bevágással köritette.

— Nem, — mondá magában,— nem birom megtenni. Laurina megkimélt benneteket, azért én sem foglak megsemmisiteni! Nőjjetek és haljatok meg e szent fával, mely boldogságom tanuja volt!

Ajkait a betükre nyomván, tovább haladt a léptei zaját elnyomó lágy pázsiton, s a nagy csöndben ugy tetszett neki, mintha temetőn járna, s most a szőlővel körül folyt lugas tünt elő. De mi fehérlik a léczezett, friss, zöld lomb között?

Vadul, hevesen ömlött szivéhez a vér, s holt-halványság boritotta el arczát. Térdei roskadoztak, mintha bünt követett volna el.

A lugasban Laurina, a bolognai rózsa ült. Fehér ruhája hosszan omlott alá a kőpadon; szép feje a lugas egyik oszlopához volt támasztva, kezei mozdulatlanul nyugodtak ölében, aludni látszott.

Közelébb menjen-e?

Hiába való kérdés! Ha a pokol minden réme összeesküdött volna visszatartóztatására, akkor is előre menne! Egyszerre eltünt az előbb lelkére nehezedett nyomás s mindaz, mit Martinus vas fejével reá halmozott, most oly semmis, oly pehelykönyünek tetszett neki, mintha szájának egy lehelletével elfujhatná magáról. Mit ér a fényes pálya minden csillogása, ha e csillogó haszontalanságot üdvével kell megfizetnie? Mit ér neki minden e világon e végtelen szerelem nélkül, mely zajló keblét eltölté?! Őrültség volt, csak egy perczig is habozni! — Előre boldogtalan, borulj lábaihoz, s kérd bocsánatát!

Lassan, igen halkal közeledett; szive a szétpattanásig dobogott; oh, mily szép volt, e kedves sápadt alvó! — Arczán könyek nyomai csillogtak, s a sokszor csókolt, viruló ajkain fájdalmas vonás látszott, mely az ifju szive mélyéig hatott. Letérdelt s mint azelőtt ölébe hajtá fejét, s reszkető hangon ejté ki nevét.

Laurina ijedten nyitá ki nagy barna szemeit, egy félig elfojtott sikoltás tört ki kebléből; fel akart szökni, de Ottó körülkulcsolva nyakát, erősen karjaiba szoritá.

— Laurina! — suttogá a legforróbb szerelem hangján, — csak egy nehéz álom volt minden. Te enyém vagy, és semmi e világon nem fog szivemről leszakitani, még megsértett büszkeséged sem! Te egyetlen, imádott bolognai rózsa! Beteg, őrült voltam, az isten kegyelme visszaadta eszméletemet, te Laurina, te szelid, jó lélek, nem állsz boszut azért, a mit a sors ellened vétett.

Laurina ugy nézett reá, mintha csak félig értené azt, mit beszélt; azután mellére hajtá fejét, s boldogsága és fájdalmában sirt, mint a kis gyermek. Vallásos szive nem ismerte a boszut, a bolognai rózsának nem volt tövise.

Hosszu ideig tartották egymást szótlan boldogságban körülölelve, azután Laurina letörlé könyeit, kedvesére mosolygott, mint egy ragyogó nyári reggel; a felindulás csudálatos varázst öntött el arczán, s Ottó azt hitte, hogy még soha sem látta őt ily szépnek, mint a viszonttalálkozás boldog órájában.

De ime, csengő hangja megszólalt. — Atyámnak szüksége van reám, — suttogta Laurina, mialatt sebesen felugorva, a nap után nézett. — Legföljebb egy óra mulva hat gazdag signor érkezik ide Imolából, kik nagy borpróbát rendeznek. Esti tiz órakor szabad leszek, atyám a városba fogja kisérni azon urakat, e lugosban fogsz találni, s ha csakugyan az vagy, — tevé hozzá, mialatt arczát lángoló pir boritotta, — de nem csalfa álom-e ez, Ottó? Oh igen, igen, te ismét enyém vagy, s minden ugy van, mint egykor volt. Oh, ha tudnád, mennyit szenvedtem!

S lázasan csókolta meg az ifju ajkait. Isten veled, Ottó! Igyekezni fogok lerázni e bolond gondolatot, mely a mult napokra emlékeztet, melyek már hála istennek mögöttünk vannak; te meg el fogod nekem beszélni, mi történt, mert te is sokat szenvedtél, mutatja fénytelen tekinteted s az ólómszinü gyürü, mely szemeidet köriti; de azután egyszer mindenkorra el legyen temetve e kinos hét; borzadok, ha csak rágondolok is!

— Viszontlátásra! — suttogá Ottó, mialatt a szép leányt még egyszer szivéhez szoritá, s két perczczel később Laurina a szőlőültetvény mögött tünt el.

(Vége köv.)

„A tulvilág komédiája.“

Gáspár Imrétől.

Az uj versirói nemzedéknek kétségtelenül előnyére szolgál azon körülmény, hogy majd minden tagjainak határozott iránya van, s legtöbbje néha első föllépéskép nagyobb compositziókra is vállalkozik. A ki igy kezd, attól folytonos haladás mellett, nagy dolgokat is várhatunk. És adjuk is tudtára e reményünket, ennek legalább is van annyi haszna, mint a kiméletlen lerántásoknak, melyeknél elfeledjük, hogy a 20 éves ifjunál más mértéket illik használni.

Koroda Pál még 20 éves sincsen, s müvében a legkomolyabb irányt követi, s helyenként igazán megkapó részleteket ád. A nevezett műben azt tüzte maga elé, hogy a vallás dogmáit az igazi vallásossággal állitsa szembe, és ehez képest a könyvben lejátszó szinjáték:

„az üdvösség fájó paródiája.“

Az eszme csak ugy, mint annak keretje minden időben foglalkoztatta a költőket, és világnézletük minden vonása, lelkük egész világa minden benyomása helyet talál benne; felette alkalmas keret is, és elég nagyszerü szinpad a tulvilág, földi tévelygésünk véghatára, hol minden halandó találkozik, hová mindenki megtér erényeivel és büneivel együtt. Dante a hősköltemény, Madách a drámai költemény formáját találta erre alkalmasnak. Az előttünk levő munka is a Pokol előcsarnokába ereszkedik, s Isten itélőszéke elé hivja a világtör-

ténet legkimagaslóbb alakjait, a bünök, erények, örömök, fájdalmak képviselőit, s életöket, panaszaikat, diadalukat a vallás közhelyeivel méri össze. Kezdődik az egész — mint Madáchnál — az ördög gunyolódásával; fölösleges részlet, mert a sátánnak különben sincs épen semmi szerepe a műben, s a tulvilág népe sem az ő gunyjaira áll elő panaszai és dicsénekeivel. Az ember mély hite van itt szembe állitva földi fogalmakból alkotott menyével és poklával; tarka rendben lépnek itt elő külön-külön alakok, s szavaikra felel az ének. Következik a harmadik „isten itélőszéke előtt“, a hol isten itéletei hangzanak, s a következő kettő, hol már az elitéltek szólnak hozzánk; az utolsóban végre megjelenik Jézus Krisztus, mint fénysugár vagy büntető hatalom, — igazság, az emberi tapogatódzással szemben.

Ez a — nézetünk szerint — elhibázott mű váza. Az ily allegoriákká vált közhelyeknek meg van a magok megállapitott meséje; egymás után következő vonásokból áll, mint az alfabet, s ez egymásután szükséges az olvasónak; hangok, melyek a bennök rejlő eszmét közvetitik és érthetővé teszik. A mindennapi életben az atya és fiu fogalma összeforrt, s az isten is, mint mindenhatóként él mesében, dalban és allegoriában egyaránt. Koroda ezen átalános fogalom megzavarása által hibázta el alkotását. Korodánál Isten és Jézus Krisztus nem a bibliai fennkölt hagyományok alakjai; az „atya“ hiu, dicsekedő aggastyán, s végül fia lép fel magasztos fényben, hogy itéleteit megdöntse. Alakjaik ellentétben állanak. A felekezeti tulvilág ellentéteit sokkal jobban kiemelhette volna, ha az itéletet valaki más, — angyalok, Péter, vagy valami főpap szájába adja, — s ezután jelenik meg a szentirásbeli Jézus, az atya jobbján. Igy az összhatás nagyobb és mélyebb lesz. Nevetséges istennek értelme sincsen oly műben, mely végczéljaiban békiteni akar, s egy tulhaladt tan helyett tisztább, magasztosabb meny felé mutat. Koroda műve szerkezet dolgában még leginkább a Kollár „Sláwy dcerájá“-hoz hasonlit; persze csak annyiban, hogy ez is e tulvilág nagy és kis alakjait idézi fel müvében, s abban, hogy gyönge keretben gyönyörü részleteket képes nyujtani.

Értjük mi Koroda szándékát. Az egésznek gunyoros éle van, parodia a dogmára, de ugy, mintha a nagyképü prédikácziót egy bohócz (elmés bohócz) adná elő. S hogy a mű alapeszméjét mi is ugy fogjuk fel, arra csak néhány sornyi ujjmutatás kellett volna.

De bár a müvet egészben véve, elhibázottnak tartjuk, határozott elismeréssel, s legszebb reményeinkkel adózunk az ifju költő tehetségének. Nincs is arra példa, hogy 18 éves ifju álljon elő alkotásokkal, melyeknek megfelelni csak is hosszabb életutban megszerezhető tulajdonságok, tapasztalás, tanulmányok vannak hivatva. A mit tőle kivánni lehet, s a mi szép tehetségének már is biztositéka, annak Koroda Pál bőven eleget tett művében.

A legszebb hangulat és nyelv dolgában is sikerült részletek váltakoznak abban. Különösen ügyes, a hol az egyes alakokat jellemző mondásokban kell megszólaltatnia. Ilyenkor bizonyos finom lélektannal jár el; a szellemvilág lélektanának mondhatnók. Beethoven attól fél, hogy az örök feltámadás harsonáját nem fogja hallani, hisz ő éltében . . . süket volt! a tudós a kárhozat emésztő lángjában is görebeire gondol:

„Oh! átkozott tüz, engem mért emésztesz,
Mi jó volnál lombikjaim alá!“

Don Quijote igy sohajt fel:

„Szép itt! De én gyakran szeretnék
A földre szállni, istenem,
Megtudnám, kik méltó utód'im?
Megtudnám, él-e hirnevem?

Az egyház hős oltalmazókul
Bir-e sok vándor lovagot?
— A világ, ha ez a dicső rend
Diszlik, nagyot haladhatott

Dulcineák, s a zaklatott nők
Utánam sóhajt küldnek-e?
A föld tündéri, szép maradt-e,
S szelid, jó lényekkel tele?

Mindenesetre kedves, megkapó részlet. Jellemző a buddhista beszéde is, továbbá az elkárhozott gyermekek kara („limbos infantum,“) kik kereszteletlenül vesztek el; a kárhozott nőké, melyből egyes hangok kiválnak, s már-már karrá szövődnek: nők, kik vissza kérik szépségüket, a hütlent ujra lekötni, — nők, kik feledik a földi bübájt, de ide kivánják a férfit, kiért meghaltak, s végül megható részletből, azok, kik a kedvest is feledték, csak bocsánatot kérnek még! S erre a dogmai isten egyhangu válasza:

Ti, kiknek egyéb bünötök nincs,
Csak az, hogy éltet adtam én!
S hogy vizzel senki le nem öntött.
A mint én azt elrendelém . . .
Ne lássatok meg soha engem . . .
Az én jóságom végtelen.

Minden panaszt és dicséretet, minden itéletet az angyalok kara követi: „Dicsőség néked, istenünk!“ s el van itélve a buddhista, vak hiteért; az anya, kire isten gyermeke halálát mérte: „bünös ragaszkodás egy földi lényhez!“ Árpád és számtalan mások egy-egy nagy, de megbánt tévedés, fenséges, de félreértett eszme, érzés emberei. Felmentve, üdvözül Ádám („bünhődése fajára szabva,“) a vakbuzgó, az együgyü, Kegyes Lajos, ki folyvást morzsolta olvasóját, Szent Imre a bünös leány, kit papja „feloldott,“ s annyi más; együttvéve csakugyan fájó paródia a legszentebbre és legkivánatosabbra.

Talán egy vonást feledett ki Koroda a merev dogmát védő csoportban; a nyers tömeget, mely csak ily kirivó képekkel, s ily éggel, ily pokollal korlátozható.

Ha a mű hat szakaszából egyet, a legszebbet kellene kiválasztani, ez részünkről a második volna. A többiben itt-ott a nyelv akadozó, bágyadt, itt tömör és festői tud lenni. Homér és Dante találkozása erőteljes, szép részlet, a modern költő pedig a legtalálóbban, és tömören tudja korának költészetét jellemezni. Koroda előtt ugyan saját ifju nemzedéke lebegett, de a vonások nagyok, s a sajátlagos vonások széles képet nyujtanak, mely a század költészetét egészen jól adja vissza. Máshol a frázisok terére siklik át szerzőnk, s készlete is hiányosnak tünik fel, a nihilista részleténél vártuk volna a benne felhasznált, elnyűtt allegoria helyett társadalmunk egy oly fontos mezejének nyomós kritikáját; hasonló hiányban szenved a tudósról való részlet; korunk számos tudományos és politikai, néha világtörténeti horderővel biró eseményei és fordulatai csak felületesen, vagy alig-alig vannak benne érintve.

Ennyit a jeles, ifju költő első föllépéséről, ki idővel bizonyára öszhangba fogja hozni a kivitelt a tárgygyal. Most még — Ovidként — nem a mű mulja felül, de annak tárgya és szélessége.

Egy hét története.

Szeptemberhó 20-dikán.

Itt az ősz. — Őszi séták. — Séta-helyek. — „Uj czég.“ — Hauck Minnie. — „Mignon.“ — Pauliné örököse.

Akármennyire iparkodjunk is magunkat ámitani, egyet sem léphetünk a nélkül, hogy meg ne kelljen győződnünk róla, miszerint itt van az ősz, elérkezett a maga melankolikus valóságában. A naptár bizonyságtétele semmit sem ér, mely azt hazudja örömest hivő szemünknek, hogy még nyár van; a déli napsugárra is hiába hivatkozunk, melyet bizony már kényelmesen kiállhat a muzeum-kert padján a delet átalvó sok munkát-kereső, vagy munkát-kerülő munka-nélküli, sőt még begyeskedő lepke-gavallérjaink szellős öltözéke sem sokat bizonyit, mert csak egyet kell fordulnunk a Duna-parton s azonnal a legérezhetőbben megczáfolja mind e bizonyitékokat az első szilaj szellő, mely egész tolakodással bekotorász mellényünk alá, hiába gomboljuk össze előtte őszi kabátunkat. Itt van az ősz, minden lépten értésünkre adja ezt a sárga, száraz levelek zörgése lábunk alatt, csak egy sétát kell tennünk a városligetben, vagy az Orczy-kertben; a dinnyék óriási gulái, a melyek csak pár hét előtt még oly harczias kinézést adtak fővárosunknak, hogy akár Belgrádban képzelhette volna az ember magát, most már ugyancsak leapadtak, s a maradék már csak a meggondolatlan gyerekek, na meg egy-két erre vetődött átutazó orosz önkénytesnek a vágyát képezheti. Itt van az ősz; a fecskék elszálltak, s a sok derült ismerős arcz, mely a tavaszszal egyszerre mind eltünt, most ismét napról napra sürübben bukkan elénk a főváros utczáin.

Semmi sem érdekesebb a fővárosi sétáknál ilyenkor ősztájban. Csakhogy meg kell választani a helyét. Mert a muzeum-kertbe menni épen nem tanácslom senkinek. Ez a sétatér kizárólag csak foglalkozás nélküli sápadt varró-lányok s szerényebb igényü deákok gyöngéd természetü találkáinak a helye, hol a tisztességre egy-két álmos rokkant katona ügyel föl. — A Józseftér apró bokrai közt bajos az előre-hatolás a sok apró sivalkodó gyerek közt, kit a Lipótváros ide gyüjt, s kik közt a tiszteletreméltó József nádor bronz-szobra épen ugy veszi ki magát, mintha iskola-mestere volna annak a sok csintalankodó csemetének; az Erzsébettér, tudjuk már, a hadseregé és a cselédségé, — azért hát a ki a fővárosi őszi séta kellemeit élvezni akarja, a Duna-part sima asphaltját keresse föl, itt fordul meg az egész főváros, itt láthatni a fürdőről, faluról vissza került üde arczokat, itt tárul föl a szemlélő előtt a mi fővárosunknak mesterkéletlen igazi képe, mely bőven nyujt érdekes anyagot a tanulmányra. Csupa élet, csupa elevenség, csupa vidámság ilyenkor e sétány; a fiatalt negélyző öreg urak a kaczér nők uszályára hágnak, fülig piruló, tintás ujju deákok alig fölcseperedett leánykák után szaladgálnak, kiknek minden lépésén meglátszik még a növeldei járszalag, a kik szeretetreméltó ügyetlenséggel most teszik az első kisérletet a kaczérság nem utolsó müvészetében.

S az ősz beköszöntése meglátszik a szinházakon is; a fővárosi közönség legnagyobb része haza jött már, s a hüvös esték épen nem alkalmasak arra, hogy a vigadó kioszkja előtt késő éjfélig elcsevegni lehessen, vagy pedig eső veri be az utczáról a sétálókat, — a szinháznak igy is, ugy is kijut a maga része. S ezért, ha én nyerészkedő szinigazgató volnék, őszi idényben sem uj darabot nem adnék, sem vendégszereplőkre nem költenék. Ezek jobban elkeltek volna nyáron, midőn ugy szólva fogdosni kellett az embereket a szinházba, amazokra pompás idő lesz később, különösen a farsang alatt és a nagybőjtben, midőn az estélyekről, bálokról, hangversenyekről csak egy-egy uj darab előadása által lehet becsalogatni a közönséget. Midőn azonban e megjegyzést teszem, nem akarom, hogy vádkép vegyék a nemzeti szinház igazgatója ellen, ki épen a most elmult héten adatott elő egy uj darabot, s léptetett föl egy „drága“ vendéget, ki a fővárosi közönség előtt a legközelebbi évekből kedves emlékezetben él. A nemzeti szinház nem nyerészkedő vállalat, s igy a közönség igényére illik tekintettel lennie; bárcsak más szinházak is tekintettel lennének erre, s ne csupán önérdekök által vezéreltetnék magukat gyakran, a müvészet érdekének rovására is.

Az uj szindarab, az „Uj czég,“ melyet a nemzeti szinházban előadtak, külföldi termék, — hogy a nézőtéren, előadás közben született nem rosz élczczel éljünk — egy előnyösön ismert franczia r é g i c z é g t ő l, Sardoutól, ki a szép nyelvezet, a finomság és az érdekfeszitő jelenetek nagy mestere. Az „Uj czég“ nem szégyeniti meg sem szerzőjét, sem az igazgatóságot, mely annak átültetését jónak látta. Sardou e darabban finom éllel a pár év előtt lábrakapott szédelgést ostromolja, s ha akkor nagy hatása volt a darabnak, most sem időszerütlen még. Elmondom meséjét, különben sem bő az, s röviden készen lehetünk vele.

Genevoix és René üzlettársak és valahol a külvárosban birnak egy igénytelen, de a legjobb viszonyok közt levő közös üzletet. René azonban fényes termekről, csillogó kirakatokról álmodik, s neje, Klára, osztozik vele szemkáprázató ábrándjaiban. Mivel pedig öreg üzlettársukat nem vehetik rá, hogy e félreeső boltot otthagyják, titokban a legszebb utczában nagyszerü üzletet rendeznek be s épen letelvén a társ-szerződés, — formaszerint megszöknek az öregtől. Aztán betelik vágyuk; van fényes, ragyogó üzlethelyiségök, nagy személyzetök, — de oda a házi boldogság; a férj fejét egy kétes hirü szinésznő kezdi megzavarni, a feleség pedig titokban a velök egy emeleten lakó világfira, de Marsillra kacsintgat. Az üzlet sem megy oly jól, mint gondolták; René nem néz számlakönyvei után, pénztárnokára bizza az egészet, s midőn épen mulatságot akar adni, veszi hirét, hogy megbukott, s hogy a csapás teljes legyen, arról is értesülnie kell, hogy pénztárnoka a pénztárral megszökött. Klárát lesujtja a szerencsétlenség, de még inkább a meggyőződés, hogy férje hütlen lett hozzá. Kétségbeesésében arra az őrült gondolatra jő, hogy ő is a bün karjai közé dobja magát: — levelet ir de Marsillnak s légyottra hivja. A gavallér megjelen, de — részeg, s a már-már megtántorodott nő megundorodik tőle. Marsille azonban nem tágit, követeli a nő szerelmét, melyre joga van a szép nő leve-

lénél fogva. Klára helyzete kétségbeesetté lesz, s mint utolsó eszközhöz, az opiumos üveghez nyul, melyet Marsillnak kinál, hogy kijózanodjék tőle. Ez pedig egészen fölhajtja az üveg tartalmát s eszméletlenül összerogy. A nő megijed; aközben jön a férj a végrehajtóval, ki mindent összeir. Klárának alig sikerül udvarlóját elrejteni. Azok távoznak s Klára kezeit tördelve áll a holtnak vélt Marsille fölött, nem tudva, mitevő legyen. Azonban a szédelgés által elkapottak egyenkint vissza szállinkóznak a jó öreg Genevoixhoz. Ott van Gabriella is, René testvére, az ártatlan angyal, ott van André, Klára testvére, ki Gabriellát szereti. Jön Klára is végtelen aggodalmak és lelki gyötrelmek közt. Mert Marsille nem halt meg, s levelét nem tudta kezei közül kicsikarni. Utolsónak marad René. Elmondja, hogy találta Marsillet, kitől egy levelet vett át, melyet Marsille kivánatára olvasatlanul elégetett. Klára föllélekzik: csakhogy szerencsésen elvonult a felleg, nem fogja többé fölidézni. Végre aztán a másik nagy bajon is segitve lesz: Genevoix kifizeti René adósságát, ismét társul veszi, csakhogy most már egy harmadik társ is csatlakozik hozzájok: André, ki a kis Gabriella férje lesz.

Ime, ez az egész. Egyszerü, igénytelen mese, semmi uj benne; száz, meg száz változatban ismerjük már regényben és és a szinpadról, hanem azért Sardou lángelméje, mesteri keze vonzó, érdeket keltő darabot tudott abból alkotni. Van benne egy-két jelenet, melyet a közönség visszafojtott lélekzettel néz végig s egészen megkönyebbül, mikor szerencsésen vége van; alakjai eredetiek, jellemzetesek, hibátlanok. A darab tetszett s fog tetszeni még igen sokszor.

Vendégről is szóltam az imént. Itt van Hauck Minnie, ki két év előtt igazán tenyerén hordott kedvencze lett a fővárosi közönségnek, melyet a kedves müvésznő is annyira megszeretett, hogy azóta már több izben vissza-vissza tér hozzánk. Ő most is a régi; csicsereg, mint a pacsirta, s az első hangja mindjárt egész tapsvihart támaszt. S játéka kedves, tökéletes, kifogástalan. „Mignon“-ban lépett föl először, mely opera vele jött a magyar szinpadra s vele tünt le arról. Egy későbbi vendég, kinek hirneve pedig nem áll Haucké mögött, kisérletet tett e szerepben, de nem volt képes elfeledtetni velünk elődjét. Kár, hogy a tisztelt müvésznő csak párszor lép föl szinpadunkon; egy hét mulva már ismét nem hallhatjuk, és a kedves zenéjű „Mignon“ is oda lesz megint. Vajjon az igazgatóság nem találna-e a szinház énekesnői közt valakit, a ki e szép szerepet elénekelhetné?! Emlékezem, hogy az opera szinrehozatalakor arra gondoltak, hogy Pauliné fogja azt énekelni. Ő azonban, — nehezünkre esik még csak a gondolata is, — végleg elhallgatott, az ő bűbájos énekében többé nem gyönyörködhetünk! S azok a szép operák, melyek egykor mindig tele ház előtt adattak, örökké a könyvtár polczának pora alatt nyugodjanak?! Nem hallhatnók-e mi többé a „Fekete dominó“-t, „Fra-diavolo“-t, a „Boldogság első napjá“-t, csak ha egy-egy vendég ide vetődik?! Van a szinháznál valaki, a kit a közönség és kritika egyhanguan a mi feledhetlen Paulinénk örököseül jelölt ki; hát ha az igazgatóság rábizná a gazdátlan örökséget?! Ő „Mignon“-nal tehetne egy próbát. P. K.

A délkeleti háboru.

Talán utóljára használjuk e czimet, — sőt már is idejét haladta az, miután e pillanatban a fegyverek szünetelnek, s ha minden ördög ki nem szabadul, hogy a békecsináló nagyhatalmakat összeveszitse, a fegyver-szünetet a fegyver-nyugvás, ezt pedig a rég ohajtott béke fogja követni. A törökök eléggé bebizonyitották már, hogy el tudnak bánni ellenségökkel, a szerbek is meggyőződhettek róla, hogy nem tanácsos legénykedni, most hát ideje végét vetni a vérontásnak. Hiszen különben sem volt egyéb az egész keleti háboru a nagyhatalmakra nézve, mint egy nagyszerü czirkusi látvány; gyönyörködtek benne, mint mészárolja egymást halomra a két sereg, — szivtelen időtöltés! Mikor aztán megelégelték a „heczczet,“ beleszólnak, hogy: elég volt, ki-ki kotródjék szépen haza és huzza meg magát.

Az utóbbi napok már kevés följegyezni való harczi tényt mutatnak föl. A Morava-völgyben minden a réginél van, csak a Drinánál mozdult meg az álmos török sereg, mire a szerbek Alimpics vezérökkel együtt elszaladtak. Most, ha fegyverszünet nem lenne, a törökök azóta már Sabáczot ágyuznák, vagy talán már Belgrád előtt állanának. Hanem hát közbe jött a fegyver-szünet.

Montenegróban is ugy állnak az ügyek, a mint a mult héten állottak. Nikicza a középen remeg, jobbról, balról pedig az ellenséges hadak zárják el az utat. Alig egy-egy mértföldnyire vannak tőle. Ha a béke-kötés késnék, itt is történnék hamarosan valami.

Sokan kétkednek még most is a háboru gyors befejezésében. Ellenkezőleg attól tartanak, hogy még csak most fog kezdődni az igazi vérontás. Gyanakodnak az oroszban, ki erősen fegyverkezik, s komolyan fenyegeti a portát. Mi azonban nem akarjuk a legsötétebb szemüveget használni s bizunk a hatalmak őszinte béke-törekvéseiben.

Apróságok.

Sokkal könnyebben tanitok rá husz embert hogy jót cselekedjék, mintsem magam legyek egyike annak a husznak, és kövessem a hirdetett tanokat.

* * *

Csak a gyümölcscsel terhelt fát dobálják kövekkel.

* * *

A későn érkezett boldogság olyan, mint a szép őszi időjárás: kétszeresen élvezzük azt.

* * *

A menyasszonyi harangszó, halálos zugása a — barátságnak.

* * *

Egész életed egy napló legyen, a melybe csak jó cselekedeteket szabad jegyezned.

* * *

Sokkal több fáradságot veszünk magunknak, hogy boldogoknak látszassunk, semmint arra, hogy valósággal azokká legyünk.

* * *

Gyakran azt gondolod, hogy utálod a hizelgést, pedig csak a módot utálod, a melylyel hizelegnek neked.

* * *

A ki bolondok közt okos akar lenni, azt végül is a bolondok legelsőjének tarthatják.

* * *

A háládatlanság mindig gyengeség. Soha sem láttam, hogy lelkileg igazán erőteljes emberek, hálátlanok lettek volna.

Megbocsátani és elfelejteni, ez a jellemes emberek boszuja.

* * *

Igazi tiszteletet csak megérdemelni lehet, kierőszakolni, vagy kihizelegni soha sem.

* * *

Miért van olyan kevés igazán okos ember?
Mert az ostobaság olyan nagyon kényelmes dolog!

* * *

Egy haszon-nélküli élet ugyanegy a korai halállal.

* * *

Életbölcsességet még senki sem szerezhetett időnek előtte; mert olyan fa ez, melyet ifjuságunkban ültetni és ápolni kell, hogy az élet nagyobb, hosszabb felében élvezhessük gyümölcseit.

Budapesti hirvivő.

*** (*Király és királyné ő Felségeik*) már Gödöllőn vannak s ott fognak mulatni huzamosb ideig. Ő Felsége a király a magyar Windsorba a gyulai gyakorlatokról érkezett, hol teljes megelégedéssel szemlélte honvédcsapataink kitünő jártasságát, gyakorlottságát és fáradhatlanságát. A lakosság is nagy lelkesedéssel fogadta a királyt. Varsándon az ottani plébános és a földbirtokos szobrot is állitanak föl ott-időzése emlékére. A király fölrándult a napokban Budapestre is és résztvett a főváros alatt tartott gyakorlatokban. — A királyné mult szombaton hagyta el Miramaret és Triesztet, hol a szegények számára gazdag ajándékot hagyott hátra. Vele jött a kis Valéria főherczegnő is.

*** (*Valéria főherczegnő*) igen jól érzi magát Gödöllőn. A haraszti erdőbe naponkint kétszer kocsizik galambjait etetgetni, s van is ilyenkor a gödöllői gyermekvilágnak öröme, mert a kis főherczegnő mindegyiket czukorkákkal ajándékozza meg. Sétái közben aztán megesik, hogy valóságos ostromállapotba jut.

*** (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége a sátoraljai tüzkárosultak részére 200 frtot, a rohonczi károsultak részére pedig 400 frtot adományozott. — Ő Felsége a királyné, a hatvani izraelita hitközségnek templom-épitésre 50 frtot adományozott. — Néhai Hofrichter József a Rókuskórház, a Jozefinum, és a szegényekháza számára különkülön 2370 frt 75 krt hagyott.

*** (*Rózsás napló.*) Báró Majthényi Béla fényes esküvője Bittó Aranka kisasszonynyal mult szombaton ment végbe. — Koller János, rókus-kórházi orvos jegyet váltott Talián Alice kisasszonynyal. — Orosz Aladár a napokban vezette oltárhoz Markos Mariska kisasszonyt, Domonyán. — Schlagauer fiatal ügyvéd és Paukovics Erzsi urhölgy esküvője mult hétfőn ment végbe. — Máriássy országos képviselő közelebb vette nőül Badányi Ida kisasszonyt, Lucsivnán. — Szilágyi Gyula, nagyszebeni tanár és Székely Ilona kisasszony esküvője a napokban volt Kézdivásárhelyen. — Bogáromy János földbirtokos szombaton tartá esküvőjét Ihász Gizella kisasszonynyal Kecskeméten. — Dr. Balassa Péter jegyet váltott Talányi Irénke kisasszonynyal, Kun-Szent-Mártonban. — Bender József mérnök és Husovszky Mari kisasszony esküvője közelebb tartatik meg M.-Szigeten. — Prém József fiatal iró a napokban vezette oltárhoz Lonkay Lenke kisasszonyt.

*** (*Az országos nőképző-egylet*) a hazai ipar és az öltözeti egyszerüség érdekében e hó 27-dikére értekezletre hivja föl tagjait s az egyleteket és magánosokat, kik ez eszmét helyeslik és pártolják. Mint tudva van, ez értekezlet czélja oly szövetkezés alakitása, melynek tagjai szükségleteiket hazai gyártmányokból és iparkészitményekből akarják és fogják fedezni s a szellemi mivelődés mellett az egyszerüséget ugy a háztartásban, mint az öltözékben követni s pártolni kivánják. Meglehet, hogy az értekezlet egy, a régi védegylethez hasonló egyesület alkotását nem fogja időszerünek találni, de ha csak annyit elérhet is, hogy hazai jobb iparterményeinkről biztos tudomást szerezve, azok megszerezhetését megbizhatóan közvetiti s különösen nőink viseleteinek egyszerüsitésére hat, már akkor is nagy érdemeket szerzett magának. A vidéki egyletek melegen fölkarolták ez eszmét, s eddig a következő egyletek jelentkeztek, hogy az értekezleten magukat képviseltetni fogják: a kolozsvári jótékony nőegylet, a miskolczi fillér-egylet, az országos ipar-egyesület, a rimaszombati városi és vidéki nőegylet, az országos nőipar-egylet, a pesti izraelita nőegylet, a hevesmegyei jótékony nőegylet; továbbá az eszmét magukévá teszik a losonczi nőegylet, a szepes-iglói nőegylet és a trencsénmegyei nőegylet.

*** (*Az országos nőképző-egylet*) e hó 17-dikén tartott választmányi ülésének határozata folytán, az egylet felsőbb leánytanodájának 9-dik osztályában az 1876/7. tanév folyamára három tandijmentes helyet nyittatott, vagyontalan szülők leányai számára. Föltételek: szegénységi, jó erkölcsi bizonyitvány s fölvételi vizsgálat letétele, vagy valamely nyilvános leánytanoda IV-dik polgári osztályáról szóló bizonyitvány. Folyamodványok Veres Pálné, született Beniczky Hermina (zöldfa-utcza 38. sz. I. em., 10. ajtó) egyleti elnökhöz intézendők.

*** (*A pesti iraelita nőegylet*) jelentése szerint az egylet a mult február hó 18-dikán töltötte be tizévi fenállását. Megalakulásakor azonnal 735 rendes és ezek közt 94 alapitó tagja volt. Az egylet az árvák részére menházat alapitott, s a mult év junius 26-dikán a felhőszakadás által károsult budaiak felsegélésére is jelentékeny összeggel járult. A leányárvaház alapitásában a főrész néhai Herzné-Pollák Babette asszonyt illette, ki Bischitz Dávidné közvetitésére tizezer frt államkötvényt ajánlott fel a létesitendő árvaházra, melynek jelenleg 36 növendéke van. A választmány most négy szakosztályból áll: az árvaházi, a pénztári, az állandó és az alkalmi segélyek osztályából. Az egylet szegény-tápintézetet is alapitott, mely a fővárosi népkonyhák felállitásánál is mintául szolgált. A tápintézetben étkezett 1874—75-ben 71,553 ember. A tápintézet hiányzó költségeit az egylet alapitványokból fedezte.

*** (*Az udvari vadászatokra*) nagy készületeket tesznek. Pardubitzról nyolcz szarvast hoztak le; három azonban elhullott azokból. A megmaradt öt fog a szarvasvadászatokhoz alkalmaztatni. A vadászatok felváltva szarvasokra, majd rókákra tartatnak. Káposztás-Megyeren gróf Károlyi György diszes vadászlakká alakitatta át egyik gazdasági épületét. A királynénak két szoba van ebben berendezve, s azonkivül egy öltöző-szoba.

*** (*Mikó Imre gróf*) meghalt s haláláról nem elég a rendes rovatban csak egyszerüen megemlékezni. Mikó Imre Erdélynek az volt, a mi Magyarországnak Széchényi István, s a mije a kis Erdélynek közmüvelődés tekintetében van, azt mind

neki köszönheti. Ő a valódi főurnak mintaképe volt; azért élt egész életében, hogy hazájának s a közjónak használhasson. Mihelyt iskoláit végezte, azonnal hivatalt vállalt, s nyilvános müködését csak a forradalom után következő idők szakiták meg; az alatt azonban nem szünt meg társadalmi uton hatni a közérzületre és használni szükebb hazájának, melyet különösen szeretett. A kiegyezés ismét a tettek mezejére hivta, s az első miniszteriumban a közlekedési tárczát vállalta el. Utóbb elbetegesedvén, a magánéletbe vonult vissza. A ki csak környezetében volt, arra jó szivének melege egyaránt kiterjedt; szeretetreméltó nemes lelke több tisztelőt és barátot szerzett neki, mint nagy tekintélye és magas állása. Az irodalommal is buzgón foglalkozott, munkái nagybecsüek maradnak mindenkor. Nagy szive még halálában is következetes maradt magához. Mindazt, a mit hivataloskodásaiért és irodalmi munkássága dijául kapott, összegyüjté, — 60,000 ftra megy az összeg, — s a sepsi-szent-györgyi iskolának hagyta. Temetése mult kedden ment végbe nagy pompával, beláthatatlan ember tömeg részvétele mellett. Küldöttségek érkeztek ravatalához minden felől; a királynő részvéttáviratot intézett a családhoz, a kormányt Szende miniszter képviselte. Az elhunyt végrendeletében minden gazdatisztje és cselédjéről szépen megemlékezett s az erdélyi evangélikus egyházkerületnek 6000 frtot hagyományozott.

*** (*Az Eszterházi-képtárban*) most Dóby Jenő jeles rézmetszőnk dolgozik, és Gonzales Coques-nak a Van Dyck családot ábrázoló képéről készit metszvényt, mely a képzőművészeti társulat egyik jövő évi albumlapja lesz. Dóby nem rég Tegetthoff arczképét is metszette a király megbizásából; Trefort pedig azzal bizta meg, hogy készitse el a király arczképét a Than Mór festvénye után. Ez utóbbi müveit a párisi világtárlatra is kiküldik. A képzőművészeti társulat szintén ő rábizta Engerth „Zentai csatájá"-nak metszését. E müvet a bécsi és budapesti társulatok együtt akarták kiadni, de a budapestiek visszaléptek, mivel a művész a magyar harczosoknak nem igen adott tért a csataképen, s ekkép a történelmet részrehajlásból meghamisitotta.

*** (*A nemzeti szinház*) előadásai a mult héten csaknem minden nap tele-ház előtt folytak. Nem csupán az őszi napok beálltának lehet ezt tulajdonitani, melyek a szinházak közönségét rendesen visszahozni szokták, hanem a műsor érdekes és vonzó voltának is. A mult héten adatott elő az „Uj czég", Sardou szellemmel irt darabja, mely két este megtölté a szinházat. A darabról nem szólunk itt, csak az előadásról, mely kitünő és minden tekintetben kifogástalan volt. Szigeti József, Náday, Ujházy, Felekiné, Molnárné, egymást multák fölül a szabatos játékban és egészséges alakitásban. Nem először tapasztaljuk, hogy nemzeti szinházunk személyzete a franczia társalgási darabokat különösen jól adja; Szigeti, Feleki, Náday, továbbá Prielle Kornélia, Felekiné, Molnárné, mintha csak Sardou-, Dumas- és Feuillet-darabokra születtek volna. — Az operának is jó estéi voltak; a „Kőmüves" Aubertől, és „Mignon" Thomastól (ez a hét egészen a francziáké volt,) teljesen megtölték a szinházat. Nádainé ismét szeretetreméltóan játszott; ez alkalommal lépett föl hosszas gyöngélkedése után először Maleczkyné is; hangja nem gyöngült ez idő alatt, inkább lágyabb s kellemesebb lett. „Mignon"-ról nincs mit mondani, Haucknak ez legkitünőbb szerepe. Második föllépte „Don Juan" Zerlinájában méltó párja volt az elsőnek. A közönség szorongásig megtölté a házat, pedig ugyanez este a népszinház rég hirdetett ujdonsága, a „Kis menyecske" került szinre.

*** (*A népszinházban*) csütörtökön este adatott a „Kis menyecske," Lecocq könnyed zenéjü operettje, mely Párisban kétszáz és egynéhányszor adatott, s hogy a népszinházban hosszu életü legyen, az igazgató nem kiméltе a fáradságot sem a kiállitásban, sem a hűhó-csinálásban. — Az operette igen élénk, mulattató zenéjü, s nem kétkedünk, kedvencze lesz a közönségnek sok ideig, szövege azonban sok helyt kétértelmü és sikamlós, melyet nem ártott volna itt-ott leplezgetni. Meséje abból áll, hogy San Carlo, a podesta kedvencze, nőül vesz egy fiatal leánykát, Graziellát, a házasságnak azonban titokban kell végbe menni, mert ha a podesta megtudja, visszaadja a kölcsönt Carlonak, ki a podesta nejének volt egykor kedvese. A házassági tanuk késnek, jön végre Montefiasco, Carlo barátja, kit azonnal tanuvá kell tennie, el is mennek a paphoz. Midőn az egybekelés már megtörtént, jön a podesta és látja Graziellát menyasszony-ruhában. Carlo elhazudja a valót és Montefiascot adja ki férjnek, bár ennek neje, Lucretia, a ki katonás asszony, erősen tiltakozik. A podesta magával viszi Graziellát és vélt férjét Montefiascot, és udvarolni kezd a csinos nőnek. Carlo azonban neje elszöktetése végett az udvarhoz jön, miközben a podesta mindent megtud, mire Carlot elzáratja, a nőt pedig magánál tartja, hogy igéretét beváltva, a kölcsönt visszaadja. Azonban lefegyverzi a nő ártatlansága; és az a meggyőződés, hogy nejének Carlon kivül más kedvese is volt, arra birja, hogy a boszuval fölhagyjon. — A „kis menyecskét" Vidmár Erzsi személyesité és elég csinosan, a katonás asszonyt Daray Karolina ábrázolta, véleményünk szerint tulon-tul torz vonásokkal. Kápolnai, Solymosi, Együd tetszettek.

*** (*Irodalom.*) A Budapesti Szemle szept.—októberi kötete megjelent dus tartalommal. — Matlekovics Sándortól becses munka jelent meg Magyarország vámpolitikájáról. — Petőfi összes költeményeinek diszes nagy kiadása már elfogyott, s az „Athenaeum" uj kiadás eszközlését határozta el. Örvendetes jelenség minden bizonynyal. Az első kiadás több ezerre menő példányát két év alatt elkapkodták. — A nagyvárosok „statisztikáját" adta ki Kőrösi Sándor a főváros költségén. A mű a kongressus alkalmából adatott ki, s franczia nyelven van irva. Igen érdekes adatokat tartalmaz 38 városról, melyek lakossága a 100,000-et meghaladja. Az egész mű különben 92 nagy város statisztikáját foglalja magában. A mü második kötete még nem jelent meg. — A „Budapesti napilap" szerkesztését Borostyáni Nándor és Kakujay Gyula vették át; nevök kezeskedik érte, hogy a lap hangja és iránya tisztességes lesz.

*** (*Vegyesek.*) Ridley-Kohne jeles tanár, a nemzeti szinháznak sok ideig első hegedüse, a fővárosba költözik, és hegedü-iskolát nyit. — A sugárut lóvasutjából aligha lesz valami; a közuti vaspálya-társaság a kormány föltételeit nem tartja elfogadhatónak. — Egy tejes asszonyt fogtak el, a ki a mostani nehéz időben váltóhamisitás utján akart magán segiteni. — A Kisbér, Baltazziék nagy hirre kapott versenylova, a doncsteri szt.-Leger versenyen kudarczot vallott. Negyediknek érkezett be. A nyári hőség viselte meg. — Miletics pörét már tárgyalja a fenyitő törvényszék. Azzal vádolja az államügyész, hogy a „szerb királynak" 30,000 katonát és pénz-segélyt ajánlott föl Magyarországból, és hogy ez igéretét beválthassa, már meg is kezdte a bujtogatást. — Beniczky Lajos siremlékét vasárnap állitották föl a kerepesi temetőben. — Nagy szerencsétlenség történt a Dunán kedden este. Egyik Bécsből jövő hajó nem vette észre,

hogy előtte egy gyümölcsös csónak evez, és a hidnál fölboritotta azt. Négy emberélet veszett oda. — A muzeum számára Braziliából egy ott élő hazánkfia érdekes gyüjteményt küldött. — Az egyetemi könyvtár igazgatásáról Horváth Árpád lemondott.

*** (*Halálozások.*) Gróf Mikó Imre volt közlekedési miniszter, meghalt 71 éves korában. — Elhunytak továbbá: Mikszáthné, Veres Mária asszony, Mikszáth Kálmán fiatal beszélyiró anyja, mult pénteken Budapesten. — Farone Ferdinándné, született Lőw Karolina, 51 éves korában, Budapesten. — Hegedüs Nándor fiatal pénzügyi fogalmazó, Debreczenben. — Báró Reviczky Géza honvédfőhadnagy 27 éves korában, Ungvárott. — Csizy János hamvai lelkész, Budán, a tébolydában. — Hengelmüller Mihály királyi táblai tanács-elnök 71 éves korában, Budapesten. — Nasztl Mórné, született Schrammel Teréz, 40 éves korában, Budapesten. — Hericz István, biztositó társasági hivatalnok, 57 éves korában, Budapesten. — Liedl Lipót, székesegyházi első hegedüs, 62 éves korában, Veszprémben. — Id. Kralovánszky Mór, ügyvéd, 80 éves korában, Nagyváradon. — Justh Józsefné, született Révay bárónő, néhai Justh József özvegye, Zsámbokréten. — Csanádi Sándor országos képviselő neje, Marosi Ida, 41 éves korában, N. Kerekiben. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Szeptember 23-dikán: „Hamlet," (Hauck.) – Szeptember 24-dikén: „Viola." — Szeptember 25-dikén: „Iskarioth." – Szeptember 26-dikán: „Mignon," (Hauck.) — Szeptember 27-dikén „Uj czég." — Szeptember 28-dikán: „Don Pasquale." — Szeptember 29-dikén; „Ibolyafaló "

Divattudósitás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: asztalteritőkre, függönyökre való kivarrás mintája.

A 2-dik szám: fehérnemüekre való himzés rajza.

A 3-dik szám: B C és J betü.

A 4-dik szám: F betü.

Az 5-dik szám: lámpatálcza himzetmintája, posztóra himzendő, vastag selyemmel és berlini pamuttal.

A 6-dik szám: alsó szoknyákra való ivek rajza.

A 7-dik szám: kis tűpárna közepére való himzés mintája, zsinórokkal varrandó ki.

A 8-dik szám: E és S betü levélfüzérrel.

A 9-dik szám: pamlagpárna rajza, cashemirra, ripsre, bársonyra, vagy más sima szövetre himzendő, vastag selyemmel.

A 10-dik szám: M és G betük.

A 11-dik szám: himzett szegély rajza, kosárkák, pamlagpárnák sat. diszitésére.

A 12-dik szám: kerek pamlagpárna rajza, selyemzsinórokkal, arany- és ezüst szálakkal, és tetszés szerint egy kis élénk szinü berlini pamuttal is vegyitendő.

A 13-dik szám: gomblyukak körüli fehér himzés rajza.

A 14-dik szám: betét rajza.

A 15-dik szám: párna- és paplanbetét rajza; angolosan himzendők a lyukak és sürüen a levelek.

A 16-dik szám: csipkebetét brüsseli tüllön, finom zsinórkákkal dolgozandó.

A 17-dik szám: nadrágokra, alsószoknyákra sat. való fehér himzés rajza.

A 18 dik szám: F betü.

A 19 dik szám: N és A betü.

A 20-dik szám: V J és I betük.

A 21-dik szám: csipke, tüll alapon, finom csipke point-tel dolgozandó.

A 22-dik szám: széles himzés rajza alsó szoknyákra.

A 23-dik szám; A betü.

A 24-dik szám: G betü asztalnemüekre.

A 25-dik szám: kis kerek csillag rajza, fökötők, tálczák, sat. közepére, finom zsinórkákkal vagy tambouröltésekkel dolgozandó.

A 26-dik szám: matrózgallér mintája, point de lace-csipkéből dolgozandó.

A 27-dik szám: M és A betü.

A 28-dik szám: B és J betü.

A 29-dik szám: F betü. És végre

A 30-dik szám: X betü.

Számrejtvény.

Sarkadi Irmától.

2. 3. 8. 9. Ettől csökken a fa ára,
7. 4. Ha gondozzák, megszolgálja,
5. 4. 5. 4. 2. No, van ennek felesége!
1. 2. 3. A legerősb sem bir véle.
2. 4. 2. Felhők mellett van hazája,
5. 8. 2. „Piquáns" az ő életpárja,
7. 8. 9. 10. Bár csak azt ne üznék nálunk!
9. 10. 6. 7. 9. 10. 4. 7. Finnyássággal azzá válunk.

Megfejtési határidő: októberhó 27-dike.

A f. é. 35-dik számban közlött rejtveny értelme:

Nyáry Pál.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Oberhoffer nővérek, Kolbenschlag növérek, Rend Dénesné, Gedeon Gáspárné, Keleti Anna és Lajos, Éhen Gizella, Jánossy Lajosné, Bátori Zsigray Istvánné, Bohus Gyuláné, Sarkadi Irma, Kosinczky Eliza, Austerweil Jozefin, Haintz Mari, Schimmer Friderika, Györffy Karolin, Knau Ócsváry Luiza, Kovács Morvay Julia, Székely Berta, Sziklay Matild, Mandits Erzsi, Ferencsevics Teréz, Durneisz Irma, Biró Klára, Rozinay Lászlóné, Kovács Sándor, Szabó Tivadarné, Haluskay Zombory Irma, Sáary Etelka, Mátyás Gizella, Pap Károlyné, Mózesi Anna, Fet Szerbák Ilona, Bajza Karolina, Nagy Julia, Lázár Berta, Tompa Ilka, Rudits Klára, Majthényi Iza, Buday Irén, Lejtényi Flóra és Mariska, Vargha Emma, Balázs Karolin, Temesváry Mihályné, Váry Piroska, Szilágyi Emilia, Károlyi Eugénia, Gaál Szidónia, Kovács Zoltánné, Figura Anna és Mariska, Végh Irén, Zámory Jánosné.

A 34-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Mátyás Gizella, Pap Károlyné, Orosz Malvin, Tudor Éva, Tompa Ilka, Szücs Etelka, Murányi Juliska, Nagy Ida.

Tartalom.

A szegény asszony lánya, Bodon Józseftől. — Heine sonettjeiből, Endrődi Sándortól. — Politizáljanak-e a nők? Erdélyi Gyulától. — A bolognai rózsa, Ekstein Ernőtől. — „A tulvilág komédiája", Gáspár Imrétől. — Egy hét története. — A délkeleti háboru. — Apróságok. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.

Megbizások tára.

Nagy Atádra V. M. urhölgynek: El van küldve.
Hajnikra G. I. urnak: Magánlevelet irtam.
N. Somkutra F, N. K. urnőnek: Postára van téve.
Fugadra Sz. L. urnőnek: A legszivesebben, novemberhóban.

Vigántra H. E. urhölgynek: A 12 kötet könyv ára 1 frt 90 kr és a két műlapé 20 kr.

Szőkefalvára Sz. B. urnőnek: Véghetetlenül sajnálom, de a kivántakkal már nem szolgálhatok, mert már rég elfogytak.

Túrterebesre F. K. urhölgynek: Vettem becses sorait, és elküldtem a kivántat, teljesen kiegészitve a hiányt.

Király-Helmeczre M. K. urhölgynek: A legszivesebben járok el megbizásában, de jót 200 firon alul nem igen kaphatni.

Aradra K. E. urhölgynek: Köszönettel vettem.
Vasvárra B. A. urhölgynek: Ezentul ide lesz küldve.
Kupára L. J. urnőnek: Előfizetési felhivásunk multszámunkhoz volt mellékelve.

Beregszászra O. Sz. B. urnőnek: El van küldve.

Pécsre K. I. urhölgynek: Magánlevelet irtam, melyre mielőbbi válaszát tisztelettel kérem.

Tömördre T. E. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Bukarestbe G. I. urnőnek: Pontosan érkezett-e meg a csomag és levél?

Ungvárra P. H. urnőnek: Mind a két küldemény postára van adva.

Nyilt tér.*)

Alólirott fogorvos ajánlja magát a következő esetekre:

1. Leghevesebb fájdalmak azonnali megszüntetésére a fognak kihuzása nélkül.
2. Odvas fogak plombirozására arany, vagy más tartós anyaggal, a mi által a fog még sok évre használhatóvá válik és nem fáj.
3. A ki nem igazitható fognak és gyökérnek fájdalmat nem okozó uton a kéj-gáznak alkalmazása melletti eltávolitására.

Cs. kir. udvari fogorvos
B. Máthé Domokos
Budapest, a váczi- és kis hid-utcza szögletén a „vastuskó“-ház I. emeletén.

Ugyanott tétetnek a legfinomabb zománczműfogak, légnyomás által tartó egész fogsorok stb. a legujabb amerikai találmány szerint, meglepő szépen, természethiven minden igénynek megfelelőleg a legillőbb ár mellett.

Munkálataiért jótáll sok évig.

---

*) Az e rovatban közlöttekért a szerkesztőség csak a sajtóügyi hatóság irányában vállal felelősséget.

TAUB KÁROLY

budapesti

rumburgi vászon- és fehérnemü-raktára,

Hatvani-utczán, magyar-utczával szemben,

ajánlja mindennemü **vászon, asztali kellék, chiffon, parchet, csipkefüggöny, asztal- és ágyteritő,** s minden e szakba vágó áruczikkeit, különösen férfiak, nők, és gyermekek részére a legnagyobb választékban levő **kész fehérnemüit.**

Az áruk jóságáért a czég 19 év óta fenálló jó hirneve kezeskedik, miért is bővebb ajánlás felesleges.

Az árak a legjutányosabban számitvák s minden egyes árudarabra feljegyezve vannak.

Teljes kiházasitási készletek megrendelésre a leggyorsabban kiállittatnak, s kéz- és gépvarrások valamint himzések a legnagyobb gonddal készittetnek el, s alak, izlésteljes kiállitás s érték tekintetében a legszigorubb kivánalmaknak mégfelelőleg eszközöltetnek. — Költségelőirányzatok és minták kivánatra kiállittatnak s elküldetnek.

Kivonat a nagy folyó-árjegyzékből.

Rumburgi szött vászon, 42 méter (54 rőf) legsulyosabb minőségü 23, 24, 25 26, 27, 29, 30, 36, 40, 45, 50, 55, 60 frttól 100 forintig a legfinomabb.

Hollandi vagy irlandi vászon, 39 méter (50 rőf) ¾ széles, 18, 20, 25, 28, 30, 33, 36, 40 frttól 60 frtig a legfinomabb. Ugyanilyen 32 méter (42 rőf) ⁴/₄ széles 16, 18, 20, 22, 24, 26 frttól 30 forintig a legfinomabb.

Rumburgi feheritett fonal-vászon, 23 méter (30 rőf) ⁴/₄ széles, 10, 12, 13, 14, 15, 17 frttól egész 22 frtig a legfinomabb. Ugyanilyen ¾ széles 12, 15, 16, 17 frttól 24 frtig a legfinomabb.

Kreász-vászon, 29½ méter (38 rőf) 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 26, 28 frttól 35 frtig a legfinomabb.

Lepedők, varrás nélkül, ⁸/₄ széles, 2½ hosszu, darabja 2, 2 30, 2.50, egész 2.80 krig. Ugyanilyen ⁹/₄ széles 2 50, 2.80, 3 frtig.

Sziléziai vászon, 23 méter (30 rőf) 7½, 8, 8½, 9 frttól 12 frtig.

Házi vászon, 23 méter (30 rőf) 6, 7, 8 frttól 10 frtig.

Chiffon vagy angol shirting, méterje vagyis 1¼ rőf 25, 30, 35, 40, 45, 50 krtól 55 krig.

Ágy-kanavasz, 23 méter (30 rőf) 8, 9, 10, 11, 12 frttól 14 frtig.

Vászon-zsebkendők, tuczatja 2 30, 3, 3½, 4, 4½, 5, 5½, 6—12 frtig.

Zsinór és piquet parket, darabja 8, 10, 12, 14, 16, frttól 20 frtig.

A sztalkendők, szalvétak, törülközők, kávékendők, a körülményekhez képest még jutányosabban is adatnak. — A kész fehérnemüek árai később közzé fognak tétetni.

Levélbeli megkeresésre a legkiválóbb gond fordittatik, s legfeljebb 8 nap alatt kimeritő értesités adatik.

Czimzendő: Hatvani-utcza, magyar-utczával szemben.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Árjegyzéke.

Napi árak ½ kiloként.

Cukor, legfinomabb	25	kr.
„ igen finom	24	„
„ középszerü	23	„
„ koczkakban, finom	27	„
„ törött, finom	27	„
Kávé, Mocca igen finom	84	„
„ **Cuba** valódi Bordeaux	90	„
„ **Cuba** legfinomabb	88	„
„ **Java** aranyszinü	100	„
„ **Portorico** különösen finom	80	„
pörkölt (Cuba, Mocca és Java) vegyitve	105	„
Gyertya Stearin 6-os és 8-as	50	„
Rizs különös nagyszemü	10	„
„ olasz fényes	16	„
„ Rangoon legfinomabb	12	„
„ Aracon jó	10	„
Árpadara igen finom 25, 22, 20, 16 és	10	„
Dara	15	„
Maccaroni olasz	26	„
Tarhonya	18	„
Sago	24	„
Mosó szikso	8	„
Chocolade 60, 80, 120, 140, és	180	„
Mustár legjobb ½ üveg 35, ½ üv.	25	„
Zöld borsó franczia ½ doboz	70	„
Mandula édes	54	„
Mazsola-szőlő uj	32	„
Salátaolaj legfinomabb	60	„
Szappan szegedi	22	„
Köles	7	„
Szilva valódi török	12	„
Dió egészséges	12	„
Keményitő legfinomabb gallérnak	22	„
legfinomabb tülle anglaise	18	„
Sardinhal ½ szel. 80 kr. és	100	„
„ ¼ „ 41 „ „	55	„
Rum Jamaica üveg 80 „ „	120	„
„ „ „ 45 „ „	65	„
„ **Brasiliai** pintes üveg	70	„
Thea különös finom	425	„
Sós-borszesz első minőségü	40	„
Pezsgő valódi franczia (palaczk) 3 frt	50	„
„ „ „ „ 2 frt	50	„

Az árukat budapesten kivánatra bérmentve a házhoz küldöm.

Vidéki megrendelések utánvét mellett a legnagyobb gonddal teljesittetnek.

Hampel Győző,
Budapesten nagy (3) korona-utcza 16.

Cs. k. szabadalmazott általános biztositó társaság (Assicurazioni Generali) Triesztben.

Negyvennegyedik számadás. Az 1875-ik évre, az életbiztositás kivételével valamennyi üzleteket átölelve.

MÉRLEG-SZÁMLA.

VAGYON.	forint	kr	forint	kr
A részvényesek biztositott adós-levelei			2940000	—
Városi telkek;				
az osztrák-magyar államban:				
Triesztben, ex Sratti palota, és 11 más ház, továbbá 5 a külvárosokban, 6 Görczben, 1 Bécsben és 1 Budapesten;				
az olasz királyságban:				
Velenczében 11, Milanóban 3, Turinban 2, Florenczben 4, Nápolyban 1, Páduában 2, Rovigóban 1, Páviában 1 és Bolognában 1.			3424357	23
Mezőgazdasági birtokok Olaszországban és 6041 hektárnyi (10,571 hold) összes területet illető inventárja, melyből 4470 (7823 hold) Velencze tartományban, 503 (880 hold) a páduában, 133 (232 hold) a viczenczaiban 292 (511 hold) a trevisióiban, 211 (387 hold) a milanóiban, 34 (59 hold) a páviaiban, 38 (67 hold) a bergamóiban 4 (7 hold) a bresciaiban és végül 346 (605 hold) a pisci tartományban			2849386	87
Kölcsönök életbiztositási ivekre	1158262	75		
Aktiv életjáradékok és zálog által biztositott a biztositottak halálakor felveendő tőkék költségei	308038	56	1466301	31
Kamatozó zálogositott tőkék az osztrák-magyar államban, a zálog-osztályé kizárásával a nemzeti bankban			1951792	79
Kamatozó zálogositott tőkék fekvőségek Olaszországban, a zálog-osztályé mint fönt kizárásával			574494	93
Kölcsönök letéteményezett állampapirok kereskedelmi- és ipar-részvényekre			508197	24
Értékpapirok és részvények a tulhasában levő sorozat szerint			2436569	50
Váltók a portefeuilleban, különféle helyeken fizetendők			2126951	77
Előlegek a nemzeti bank zálogosztálya részére			226040	01
Mezőgazdasági, deczember 31-én még eladatlan termesztményei a társulatnak olaszországi birtokairól			153991	33
Deposidált pénzek a Conto-Correnteben kamattal különféle bankok és hitelintézeteknél			104698	33
Pénzkészlet a társulat trieszti és velenczei igazgatósági pénztáraiban			10 450	67
Ugyanaz az ügynökségek és felügyelőségek pénztáraiban			367090	10
Saldo és visszbiztositók számláiból			235312	96
Saldo a társaság ügynöksége és felügyelőségei számláiból összesen 3542			1164266	27
Órához kötött életbiztositási jutalékok			908079	64
Adósok különféle czimekért			641984	88
Butorzat az intézet valamennyi irodáiban, czégek, papir és nyomtatványok			131285	45
			22311251	28
Jutalék-ivek és későbbi években benyujtandó jutalékok	1 996680	05		

TARTOZÁS.	forint	kr	forint	kr
Törzstőke			4200000	—
Az A leszámolás nyeremény-tartalékja	682770	09		
Ugyanaz B, C és D-é az életbiztositásnál	764904	29		
Rendelkezésre álló nyereménytartalék	200000	—	1647674	38
Veszteségtartalék az életbiztositásra	160351	94		
tüzbiztositásra	354958	66		
tengeri és szállitási biztositásra	91429	08	506739	68
Jutalék-tartalék tüzbiztositásra	1263269	44		
tengeri és szallitási biztositásra	94145	94	1357415	38
Járulék-tartalék az életbiztositásra.				
a) halálesetre	7342185	05		
b) életjáradékokra	1570380	14		
c) megélési esetre és elhalasztott életjáradékokra	3723022	57	12635587	76
Osztalékalap az életbiztositásra nyeremény-osztalékkal			453440	44
A három életintézeti osztály vagyona kamatbiztositással			499608	53
Ugyanaz a hivatalnokok nyug lij-pénztáránál			131085	88
Saldo a visszbiztositók számlájából			87821	15
Saldo az ügynökségek és felügyelőségek számláibói			42761	17
Hitelezők különféle czimekért			319078	96
Tartalékalap kétes követelésekért			60000	—
Rendes osztalék a részvényesek számara	117600	—		
fölüloszlalék	128400	—	246000	—
A két igazgatóság tantiémejei			20042	42
A hivatalnokok tantiémejei			2605	51
Nyeremény-fölösleg az 1876-iki átvitelhez			1390	04
			22311251	28
Jutalékivek és későbbi években beváltandó jutalékok	10996680	05		

A társaság irodái Budapesten: Dorottya-utcza 9. sz.

A cs. k. szab. Assicurazioni Generali Triesztben főügynökség Magyarország számara **Ellenberger, Krellvitz, Rott.**

Legislegolcsóbb forrás

a következő őszi és téli idényre vásárlatokat tenni csakis

GROSSMANN JÓZSEF,

Budapesten király-utca 27.

a magyar koronához.

	Rőf.	Méter.
Sima, csikos és kockás ruhaszövetek	25–30	33–39
Angol lüstre és balernos	27–40	35–52
Sima és csikos baige	36–45	46–58
Szines angol mohair	38–45	49–58
Csikos mosható selyem	1.–.–1.25	1.29–1.62
Fekete és szines noblesse	1.25–2.50	1.62–3.25
Fekete lyoni faille	2.–.–2.60	2.50–3.35
6/4, 8/4 terno rendkivül finom	–.60–1.40	–.78–1.80
7/4 ruha-flanellok és cheviott	1.10–1.50	1.40–1.92
Legjobb szines mosó-parketok	30–35	39–45
Fehér zsinór és pique-parketok	25–35	32–45

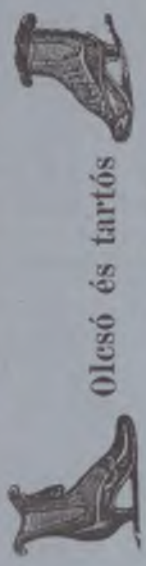
Egyszersmind ajánlom nagy gyári raktáromat **rumburgi-, creas- és fonal-vászonból, 30 és 35 rőfös ágy- és asztalnemüeket, chiffon, gyapju- és rips-teritőket, csipke-függönyöket, francia creton- és perkalineket,** továbbá téli **posztókendőket** és **Langschawlokat,** mint szintén minden e szakba vágó cikkeket **igen olcsó árakon.**

Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek, és minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

25% kal olcsóbb mint bárhol.

25% kal olcsóbb mint bárhol.

Legislegolcsóbb forrás!

Olcsó és tartós

Temesvári Manó

Budapesten, király-utca 1.

ajánlja

Hölgyeknek:

Füzős topánok Brünellből fénymázos heggyel . . . 2 frt 70 kr

Topánok Brünellből fénymázos heggyel, magas szabással, finom kiállitással rugonyal . . . 3 frt — kr.

Topánok erős chagrin- vagy borjubőrből, szegezve és csavarral, kettős talppal, rugonyal . . . 3 frt 20 kr.

Urakuak:

Topánok fénymázos vagy bagaria bőrből, szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős . . . 3 frt 80 kr.

Topánok finom bőrből diszes fénymázos heggyel . . . 4 frt 20 kr.

Topánok orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli . 4 frt 80 kr.

Csizmák vizhatlan kettős bagaria- vagy fénymázos bőrből, háromszoros csavarral, kettős talppal . . . 9 frt 50 kr.

Topánok fiuknak fénymázos vagy bagariabőrből . . . 2 frt 80 kr.

Gyermek-czipők brünell- vagy bőrből szegezett talppal . . . 1 frt 50 kr.

és még több ezer pár különböző fajtákban.

Részletes árjegyzék-könyvek ingyen és bérmentve. — Levélbeli megrendelések pósta-utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

Epilepsie (kórságot) gyógyit levél után a szakorvos **Dr. Killisch,** Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

40-dik szám. Október 1-sején.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTÁR.

Hónapi és hetí naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte óra	Nap-kelte perc	Nap-nyugta óra	Nap-nyugta perc
Okt. 1	Vasárnap	A 17 Olvasó ün.	A 16 Aladár	19 C 17 Trofim	13		6	1	5	38
2	Hétfő	Theophil püsp.	Theophil	20 Eustachius	14		6	2	5	36
3	Kedd	Kandid vért.	Fejér	21 Kodrát	15 Sátoros ünn.		6	3	5	33
4	Szerda	Szer. Ferencz	Aranka	22 Phokás	16 Sát. ü. 2 nap.	☾	6	5	5	31
5	Csütörtök	Placidus vért.	Peregrina	23 János fogsága	17		6	7	5	29
6	Péntek	Brunó, Emil	Emil	24 Thekla	18		6	8	5	27
7	Szombat	Justina	Juszti	25 Euphrosina	19 Sabb. Beresit		6	9	5	25

Vidéki tárcza.

Kassát egészen forrongásba hozta József főherczeg látogatása. E hó 22-dikén érkezett oda. Az indóháznál, a polgármesteren s katonai hatóságokon kivül, nagy közönség üdvözölte ő fenségét, ki a város diszfogatán számtalan fogatok kiséretében a Schalkház vendéglőbe hajtatott. — Délután a legegyszerübb bérkocsin kocsizott ki a baraktáborba, hol ugy magát az épületet, mint a felállitott honvédsereget tüzetesen végig-vizsgálta. A főherczeg 25-dikén hagyta el Kassát.

Pozsony városa maholnap országos hirhedtségre fog szert tenni azon megátalkodott magyar-ellenes vaskalaposok gazdálkodása folytán, kik nem pirulnak uton ut-félen elkeseredett harczot folytatni a magyar nyelv ellen. Most is, hogy Pozsonyban napirenden áll a közigazgatási bizottság tagjainak megválasztása s igen helyesen az lett inditványozva, hogy senki se választassék bizottsági taggá, a ki nem birja a magyar nyelvet: e derék urak a legepésebben kelnek ki ezen inditvány ellen. Kolomposai Matucha és Koch nevü városi képviselők, kik hallani sem akarnak a magyar nyelvről. Ha van nemzeti önérzet a pozsonyi polgárságban: ám gondoskodjék róla, hogy ez emberek csufos vereséget szenvedjenek, nehogy miattuk szégyen háromoljék az egész városra.

Szegeden nevezetes műemléket fedeztek föl. A közoktatásügyi miniszter a szent-Ferenczrendiek ottani templomának, mint a középkorból, bár lényeges átalakitásokkal napjainkra fennmaradt egyedüli épületnek megszemlélése, annak netaláni műbecse s műszaki állapota iránt teendő véleményes jelentés végett, Steindl Imre épitészt és műegyetemi tanárt kiküldötte Szegedre.

Nagy-Kállón e hó 21-dikén nagy ünnepélyességgel szentelték föl a 42-dik honvédzászlóalj lobogóját. Zászlóanya báró Vécseyné, született gróf Dessewffy Blanka volt, ki magyar szabásu vörös bársony ruhában s drágakövekkel gazdagon boritott mentében jelent meg. Délután a zászlóanya 200 teritékü ebédet adott a megyeház nagy termében, hol Pongrácz honvédtábornok, a gróf Vayak, a Kállayak sat. voltak jelen a megye előkelő közönségéből. A legénységet is megvendégelte Vécsey báróné.

Kolozsvárott az a ház, melyben Mátyás király született, még mindig jeltelenül áll. A „Kelet“ most azt a pártolásra méltó inditványt teszi, hogy a kolozsváriak az ó-várban levő középkori házon egy emléktáblát helyeztessenek el, mely a késő-unokákat is figyelmeztesse a történeti fontosságu helyre, hol dicső királyunk született.

Vidéki vegyesek. Kolozsvárott Gyulay Ferencz, elhunyt jeles szinmüvész szobrát vasárnap leplezték le, nagy tömeg jelenlétében. A leplezési ünnepélyt diszlakoma követte. — A kolozsvári mult pénteki lóversenyen a háromezer frankos államdijat a gróf Teleki Géza „Otthelló“-ja nyerte; az asszonyságok diját a báró Wesselényi Béla „Zuáv“-ja; a kétszáz-aranyas államdijat szintén az ő „Zebettá“-ja; az akadályverseny diját pedig a báró Wesselényi Miklós „Talabor“-ja. A második napon az erdélyi dijat báró Wesselényi Béla „Melindá“-ja versenytárs nélkül kapta meg. Az akadályversenyben a három közül a Jékei Aladár „Pull Devil“-je győzött. Az eladó-versenyben a báró Wesselényi Béla „Zuáv“-ja nyert. A négyszáz-aranyos államdijat szintén az ő „Prince Paris“-ja nyerte meg, mely eddigelé 40,000 forintot szerzett gazdájának. A vigasz-verseny diját megint az ő „Zeliá“-ja vitte el. — A nagy-szebeni mü- és iparcsarnok fölépitésére összegyült alap 42000 frtot tesz. Ehez legközelebb a király 7000 forinttal járult. A tervezet szerint a költség 40 ezer forintra van téve. Az épitéshez szükséges előmunkálatokhoz már legközelebb hozzá fognak. — Sziget-Szent-Márton községben (Pestmegyében) a jövő 1877-dik évre képviselőt választó egyén nincs, mert a lakosok s igy a jegyző, tanitó és a pap is — mindnyájan adótartozásban vannak a mult évi elemi csapás miatt. — Csányban (Hontmegyében) mult hó 16-dikán délután a vihar a szántóföldön érte a 63 éves Gervay Jakabot, ki nejével és két felnőtt lányával ment ki, s a villám agyonsujtotta a szegény öreg embert. — Azsoboki márványbánya gyára jelenleg igen sok szép oszlopot készit virágvázák alá. Külföldről is kapott már megrendeléseket, minthogy a kitünő anyagból szépen lehet dolgozni. A bányában közelébb egy ismeretlen kőréteget találtak, mely olyan, mint a borostyánkő, s ebből szintén gyönyörü diszczikkeket lehet kiállitani. — Szathmáron Tomcsányi Imre orvos és a „Szatmár“ czimü társadalmi lap szerkesztője, ki a természetvizsgálók ez idei nagygyülésén felolvasást tartott a tüdővész lényegéről és gyógymódot ajánlott az ellen, — magángyógyintézetet rendezett be Szathmártt, hol „tüdővészes“ betegeket fölveszen és gyógykezel. — Nagy-Kór községben bucsu volt mult hó 14-dikén, midőn könnyelmü mulatozás közben tüz keletkezett, melynek tömérdek lakház és pajta esett martalékul.

Különfélék.

⁂ (*A trójai ásatásokról*) sok érdekest irnak. A kutatások szinhelye jelenleg az ősrégi Tirynth város, melynek bástyafalai-

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi mülapért 10-10 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért
8 kr.

40. sz.
Október 1-sején.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két mülap és tizenkét kötet könyvmellékklettel.

A könyvek meghozatala egész-
a mülap meghozatala félévi járatási
köteleztetést foglal magában
a lap irányában.

A szegény asszony lánya.

(Elbeszélés.)

Bodon Józseftől.

(V é g e.)

A folytonos nélkülözés, nyomor és a szakadatlan munka mellett annál kedvesebbnek tünt fel előtte a vidám, kényelmes élet, melyet már egyszer megizlelt. Ilyenkor boszusan, megvetéssel hányta le magáról kopott, szegényes öltözetét, arczán valami vad, sötét elkeseredés jelent meg, szemeiben a harag, a gyülölet villogott.

Lelkében zavaros össze-vissza kuszált eszmék tolongtak, melyek között sehogy sem igazodhatott el. Értelme nem volt annyira kimüvelve, hogy ez eszméket rendezhette volna. Kettő e zürzavaros eszmék közül mégis kivált előtte s e kettővel legtöbbször foglalkozott. Ez a munka és jutalma volt, a képcsarnokban és a varró-intézetben. Ott csekély, majdnem semmi munkáért jó jutalom, itt a tizenkét órai szakadatlan sanyaru munkáért annyi, hogy mellette csaknem éhen hal. Ez összehasonlitást gyakran megtette és mély, sötét elkeseredést érzett felette. Kutatni kezdte az okot, de hasztalan hányta-vetette elméjében, rá nem jöhetett.

E két felszinre került eszmét két ember képviselte gondolataiban: a fényképiró és a kis kövér emberke. Amaz kimagaslott, megszépült képzelete előtt, ezt gyülölni kezdte.

Tépelődései, gondolatai-közben olykor felmerült az aranyozó is. Visszaemlékezett az estékre, mikor együtt jöttek haza a képcsarnokból, mikor kijárogattak a városligetbe. Aztán lassankint hogy idegenitette el magától és ő mégis mennyi áldozatkészséget, jószivüséget tanusitott iránt uk, az édes anyja halála alkalmával. És milyen nagy jótétemény rá nézve, hogy legkisebb öcscsét mesterségre adta s az ő terhét mennyire megkönyitette ez által.

Eszébe jutottak az öreg asszony példálózgatásai, de a mikre ő akkor nem is hallgatott.

Nem is hallgatna ezután sem. Mi boldogságot nyujthatna neki, egy szegény aranyozó-legény? Neki, a ki bársonyban, selyemben járt! Nem jöhet-e még vissza a szép idő, nem lehet-e ő ismét fényben, kényelemben, mint már egyszer volt?

E gondolatok felett álmodozva, ment egy estén hazafelé. A gázlámpák javában lobogtak már s az utczákon tarka járókelő népség zsibongott fel s alá. Néhol kiváncsi csoportok ácsorogtak egy-egy diszesebb, fényesen kivilágitott kirakat előtt, bámulva, mutogatva, és apró megjegyzéseket téve egyremásra.

A mint egy utcza sarkán befordult, néhány lépésnyi távolságra Aladárt pillantotta meg, ki épen szemben jött vele. Gyorsan át akart surranni a tulsó oldalra, de már késő volt, a férfi is észrevette őt. Hirtelen elébe került és tréfás hangon mondá:

— Végre-valahára megengedte a jó szerencse, hogy ujra láthatom és ime, most is el akar osonni előlem.

Ezzel megfordult ő is és együtt haladtak a külváros felé.

— Elismerem, hogy van oka reám neheztelni. Másnap elmentem a képcsarnokba és az a fényképiró oly mogorván fogadott, mintha isten tudja, mit vétettem volna ellene. Hanem mégis sikerült kivennem belőle a sajnos eseményt, mely kegyedet miattam érte. Őszintén, tiszta lelkemből sajnálom ezt és legfőbb törekvésem lesz, ha megengedi, hogy hibámat jóvá tehessem. Ugy-e megengedi azt nekem?

A leány pironkodva sütötte le szemeit és nem felelt.

Szándékosan kereste az utczák homályosabb részeit, hogy szegényes külsejét eltakargathassa.

— Ama nap után, — folytatá a férfi, — hivatalos dolgaim miatt én is elhagytam a fővárost, csak néhány nap óta vagyok ujra itt. Azóta hasztalan kutattam, kerestem kegyedet mindenfelé, mig a jó szerencse e kedves estén maga nem jött segitségemre.

És beszélt szakadatlanul egész a kapuig, hol elváltak. A leány annak előtte soha sem engedte meg, hogy lakásáig kisérje, mindig talált valami ürügyet, mi által elhárithatta azt. Most nem keresett ilyen kibuvót.

VI.

Ezentul majd minden este ő kisérgette haza a leányt.

Egy ilyen alkalommal, mintha egészen önkénytelenül történnék, belépett a kis kapun és csendesen haladt végig az udvaron Mariska mellett.

Sárréthiné az udvar végéről közelgetett feléjök s csak a Mariska köszönésére ütötte fel a fejét. A mint megpillantotta a fiatal embert, lélekszakadva futott lakása felé és tele-torokkal kiabálta:

— Gyuri! Gyuri! Fiam! fiam!

A leány álmélkodva bámult az öreg asszony után s mire ámulatából felocsudott és Gyuri kiszaladt a lármára: Aladár eltünt mellőle, mintha a föld nyelte volna el.

Sárréthiné egyre lármázott, kiabált:

— Ez volt az, ez vitte el a pénzemet, ez csalt meg!

— Kicsoda? Hol van? — kérdé Gyuri kétszer, háromszor is megfordulva a sarkán.

Az öreg még kiabált valamit, mire Gyuri kifutott az utczára.

Azután Mariskához fordult és szakgatottan beszélte el neki az eseményt, mit a leány megdöbbenve hallgatott végig.

Gyuri nem sokára visszatért és rövid tanakodás után mind a hárman betértek az öreg lakására.

Mariska nem hallott eddig a váltó történetéről semmit. Most az öreg egész részletesen, folytonos sopánkodások és sürü könyhullatások között mesélte el a dolgot. Mikor elvégezte, mind a ketten kérdésekkel ostromolták a leányt: mióta ismeri, hol lakik ez az ember, vezesse őket nyomra.

Mariska őszintén elmondott róla mindent, a mit tudott; de ez édes-kevés volt arra nézve, hogy nyomára akadjanak; a lakását ő épen ugy tudta, mint Sárréthiék.

Ez eseménynek rendkivüli hatása volt a leány lelkére. Tünődni, gondolkozni kezdett magában és elborzadt az örvénytől, mely képzeletében támadt előtte. Az ember, ki szivét már-már csaknem teljesen hatalmába keritette: közönséges csaló volt. Többé gondolkozni sem mert a jövőről, mely ennek az utnak a végén állott s a mely mulhatatlanul bekövetkezik, ha ez a szerencsés véletlen közbe nem jő.

Ezután szivesen fogadta a Gyuri köszönését s bizonyos megbánást érzett lelkében, ha hideg, visszataszitó magaviseletére gondolt.

És mikor a legközelebbi vasárnap délutánján Gyuri nagy félénken benyitott hozzá a kis szobába és elfogultan, tartózkodva csónakázni hitta, mélyen elpirult, és alig hallhatóan mondá: „Elmegyek.“

Az öreg Sárréthinével is megbarátkozott lassanként. Eszébe jutott többszöri szivessége, melyet beteg édesanyja iránt tanusitott és belátta, hogy elfogultan itélt róla s ellenszenvét nem érdemelte meg.

Az estéket többnyire az öreg lakásán töltötték s Mariska nem huzódott többé, ha Gyuri ő mellé kuporodott le a ládára, melyben a sok szép házivászon pihent.

S midőn egy estén Gyuri gyöngéden megfogta a kezét és halkan suttogott hozzá: az öreg asszony mosolyogva tipegett feléjük és két kezét a fejükre téve mondá:

— Ugy, ugy édes gyermekeim. Szegénynek szegény az ő társa.

Hajnalban.

Imrefi Jánostól.

Alszik még a város,
A fák lombozatja
Mozdulatlan áll az
Oszló szürkületben.
Felpirul az égen
Rózsaszin palástban
A fejedelmi hirnök,
S a király közelgtét
Szótlanul jelenti.
Érkeztén elalszik
A szép hajnalcsillag.
A szultánnak éji
Virág-hárem őre . . .
És felkél helyette
A lágy, enyhe szellő.
S bejárván a kertet,
Illatáros szárnya
Meglegyint szeliden
Minden kis virágot, —
És azok mosolygva
Kéjjel ébredeznek.
Sorra járja őket,
Igazgatva rajtuk
A sok drágagyöngyöt,
A sok harmatcseppet,
Miket a nap nékik
Piros hajnal által
Lángoló szerelme
Zálogául küldött.
S a szellő tovább megy,
Bokron, fán keresztül
Lombot költögetve; —
Lombok lebbenésén
Ébred a kis fészek
Ihletett lakója,
Dallamos k's ajkát
Alig hallható, lágy
Hangolásra nyitván.
Szellő és madárhang
Zöld fü zizzenése
Az elbüvölt csendben
Mind egy dallá olvad;
Egy szép dallá, milyet
Csak piczinyke gyermek
Hall az angyaloktól,
Hogyha nyári estén
Édesanyja karján
Mosolyogva alszik.
— De e pillanatban
Künn a köves utczán
Velőtrázó zajjal
Kocsi robog végig,
S elüzi a csendet,
Mint a sas elüzi
Kedves párja mellől
A szelid galambot.

Mint ez édes öszhang,
Ép ilyen volt egykor
Gyermek-álmaimnak
Ébredő világa . . .
S mint a kocsizörgés
Te is igy vegyültél
Szép ábrándjaimnak
Édes hajnalába,
Keserü valóság.

Szeszélyesség és roszkedv.

Lételünk egyik legnagyobb ellensége és minden örömeink megrontója a roszkedvüség, vagyis oly lelki állapot, melyet igen találóan „lehangultság“-nak is neveznek, mert ha belénk ütött a rosz óra, csakugyan egy le- vagy elhangolt hangszerhez hasonlitunk, a melyből a legnagyobb müvészi tökély sem képes összhangzatos hangokat kicsalni.

A roszkedvűség, vagy szeszély ugy jön ránk, mint a nátha; azt se tudjuk, honnan, és ép ugy el is mulik, azt sem tudjuk, hogyan. Minthogy azonban a természetben semmi sem lesz magától, a roszkedvüségnek is csak kell származni valamitől; nézzük tehát, mik a roszkedvüség előidézői és okai.

Mindenesetre az idegrendszer valamely beteges jelensége. Az idegrendszer pedig két oldalról lehet megtámadva: testileg vagy lelkileg, vagy mindkettőtől egyszerre.

Az egyes testrészeknek minden felháborodása, vagy rendellenessége, azaz minden betegsége nyomást gyakorol az idegrendszerre és ez által kedélyünkre is. Ezt mindnyájan tapasztaltuk, részint saját magunkon, ha betegek voltunk, részint pedig másokon. A különben legvidámabb kedély sem képes ellentállani például a fogfájásnak, és mily gyakran hallottuk már felsóhajtani a betegek ápolásával elfoglalt egyéneket: „Szent isten adj türelmet!“ A minő szeretetreméltó az ember egyébkor, ép olyan kiállhatatlan, ha baja van!

És azt is ugyan melyikünk nem tapasztalta, hogy szerencsétlen események, zavarok, meghiusult remények, megbántások sat. mennyire beboritják lelkünk egét?

Ilyen esetben aztán a roszkedvüség egészen természetes és teljes világosan tudjuk is, hogy miért vagyunk roszkedvüek; hogy is ne tudnók, mikor kézzel fogható világos az ok!

De vannak oly esetek is, hogy még olyankor is beállit hozzánk a roszkedv, mikor fel sem fedezhetjük inditó okát. Nem érezzük magunkat betegnek, viszonyainkban nem állott be semmi változás, nem történt semmi, a mi lehangoltságunkat igazolhatná, és mégis szeretnénk a világból kibujdosni, annyira roszkedvüek vagyunk. Ez aztán az igazi roszkedv, a szeszély a maga igaz valóságában.

A hol lehangolt kedélyünk kézzel fogható okra vezethető vissza, ott neve is van a roszkedvnek, — és fájdalomnak, haragnak, gondnak, bubánatnak is nevezhetjük. Csak akkor nevezzük szeszélynek a roszkedvet, ha az láthatatlan okból állit be hozzánk.

Azt mondjuk, láthatatlan okból; de ok azért mindig van reá, csakhogy nem láthatjuk, és azért nem igen jutunk annak világos tudatára.

A külső és belső világ idegrendszerünk utján hat reánk; ez ugyszólván közbevetitője a test és léleknek. Miután az emberi test is csak anyag és az anyag minden tulajdonságával bir, annál fogva az anyagi élet folytonos hatása alatt is áll. A bennünket körül folyó légnek minden változata hatással van testünkre, ez által idegeinkre és ismét ezek által kedélyünkre. Nincs a léghőmérséknek, a légnyomásnak, a nedvességnek, a légbeli villanytartalomnak az a változása, mely ennélfogva kedélyünkben is nyomot ne hagyna. Mindnyájan tudjuk, menynyivel vidámabbak vagyunk száraz és derült időben, semmint hosszan tartó esőben; milyen ólomsulylyal nehezedik reánk a kitörő vihar előtti tikkasztó levegő; szinte ujjá születünk, ha vége van az égi háborunak, a lég meghült, megtisztult; sőt, hogy még az égi testek állása is befolyással van idegeinkre, a holdkórosoknál világosan látjuk.

Még a közönséges testi benyomások is, ha nem is betegségi tünetek, hatással vannak kedélyállapotunkra. Egy jó ebéd után például bizonyára jobb kedvüek vagyunk, semmint üres gyomorral.

Bizonyára igaza van Voltairenak abban, hogy a sok ellenmondás, mit Nagy Károly jellemében találunk, sokkal nehezebben volna kimagyarázható, ha nem tudnók, hogy a rosz gyomru emberek és különösen ha még hősöknek is nevezi őket a világ, szeszélyeikben nagyon változékonyak, és azért nem egy derék polgár halálának, vagy egy-egy tartomány végzetének a rosz emésztés az oka, mely rosz emésztést tudniilik a jó, vagy rosz tanácsadók a maguk hasznára zsákmányoltak ki.

„Ki tudja,“ — mondja egy másik történetbuvár — „hogy nagy Erzsébet angol királynő, beszennyezte-e volna uralkodását Stuart Mária lefejeztetésével, ha a halálitéletet nyolcz nappal elébb vagy később terjesztik vala eléje?

Testünk érzékenysége a külső anyagi világ behatása iránt különböző, és attól függ, hogy mennyire vagyunk elpuhitva, és milyen ingerlékenyek idegeink. Azért a szobában görnyedő emberek és ugynevezett idegesek sokkal jobban vannak alávetve szeszélyeknek, mint az olyanok, a kik testüket az idő külső hatásai ellen megedzették, és a szabad levegőben foglalkoznak. A legszeszélyesebb és leghóbortosabb emberek ennélfogva a tudósok, irók, müvészek és hivatalnokok közt találtatnak, egyenlően vidám kedélyt és életkedvet pedig leginkább katonáknál, vadászoknál, kertészeknél és gazdáknál találhatni. Nőknél az idegek ingerlékenysége és ülő életmódjuk folytán, szintén gyakran fordul elő a változékony és végletekre hajlandó kedélyállapot.

Valamint van testi, ugy lelki elpuhulás is van. A ki már természettől fogva kevésbbé érzékeny és az élet kisebb mindennapi kellemetlenségei ellen megedzette magát, az száz esetben még akkor is meg fogja tartani nyugodt és vidám hangulatát, midőn az elkényeztetett, elpuhult ember, a ki az élet kincseit nem tudja igazi értéke szerint felfogni, a legsötétebb búskomorságba esik. Az ész és sziv igazi és arányos müveltsége tehát a legerősebb védpaizs a roszkedv zsarnoksága ellen.

Ezen állitás tán ellentmondásnak látszik; hisz tudósok, és irók, müvészek sat. magasabb müveltséggel birnak, mint gazdák, kertészek, vadászok sat. Ezen ellenmondás azonban csak látszólagos. A tudósok sokkal inkább vannak alávetve a a kedély változatainak, mint a szabadban élők, és pedig testi okoknál fogva, vagyis egészségrontó életrendjök folytán. És arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy a tudományosság sem elég biztositék az élet *észszerü*, okos felfogására nézve. Vannak tudós férfiak, a kik nagy tudományuk daczára sem okosak, és viszont vannak egyszerü igénytelen emberek, a kiknek fontos ügyekben is igen egészséges nézetei vannak. És ezért szándékosan hoztam fel a sziv és ész *igazi* müveltségét.

A roszkedv keletkezésének oka, ha az nem betegségből származik, többnyire igen csekély. A ki fáradságot venne ma-

gának ezen okot kipuhatolni, az a leggyakrabban tapasztalná, hogy a megsértett hiuság és önszeretet szülte azt. Egy ellenünk kimondott gáncs, valami lenéző vagy gunyoros megjegyzés, egy elejtett szó, melyet magunkra veszünk; kimutatott elégedetlenség ott és akkor, hol és mikor dicséretet vártunk, ezek és ezekhez hasonló dolgok képesek jó kedvünket roszra változtatni, valamint egy csepp eczet, vagy czitromsav is elegendő, az édes tejet azonnal savanyura változtatni. Sőt hiu és folytonos legyezgetés által elkényeztetett emberek azonnal roszkedvüek lesznek, ha a dicséret és elismerés szünet nélkül vödör számra nem ömlik reájuk. Kaczér nők, színészek és színésznők, énekesek és énekesnők, zenemüvészek, zeneköltők, szónokok, költők, müvészek stb., ha csak egy kissé őszinték, be fogják vallani ez igazságos állitást.

Gyakran az unalom is a roszkedv okozója. Ezért szenvednek gyakran e lelki betegségben az előkelő és gazdag emberek; nem dolgoznak eleget, nem elégitik ki lelki természetüket. A legfeketébb roszkedv is eltünik, ha valami nagy, minden gondolkodásunkat igénybe vevő munka elvégzésére elég lelki erővel birunk és soha sem vagyunk vidámabbak, mintha valamely sikerült munkát teremtettünk.

Itt azonban meg kell állapodnunk egy kissé. Nem csak a hasznos munkásság hiánya képes roszkedvet előidézni, hanem a tulmegerőltetés is. Sok szorgalmas, igyekvő ember gyakran tulbecsüli erejét és többet vállal el, mint a mennyit lelke és teste kár nélkül megbir. Hiába, természetünk olyan szerkezetü, hogy a munka között okvetetlenül szükséges egy kis változatosság és szórakozás, ha testileg és lelkileg egészségesek akarunk maradni és az élet iránti örömet magunkban fenn akarjuk tartani. A ki nem gondol erre, a ki nem enged magának kellő üdülést, azt épen oly hamar fogja megkapni a roszkedv és szeszély, mint azt, ki nem képes derekas, igazi munkára. Valamint van ész-nélküli takarékosság, ugy ész-nélküli munkássággal is találkozunk itt-ott. Óvjuk magunkat az egyiktől épen ugy, mint a másiktól. Derekas munka által élvezetképesek maradunk az élet örömei iránt, és kellő pihenés és szórakozás által munkaképesek leszünk. Az egyik csak olyan szükséges a vidám, eredménydús élethez, mint a másik. A ki keveset dolgozik, vagy a ki tulon-tul megerőlteti magát, az egyiránt fogyasztja erejének tőkéjét, annak kamatai helyett.

Vannak, kik azt hiszik, hogy ha a testi roszulléthez még lelki bajok is járulnak, akkor még növekedik a roszkedvüség. Ez azonban ritkán áll, mert többször tapasztaltuk, hogy a lelki bajok által támadt roszkedv valami hirtelen testi fájdalom által azonnal elillant, és viszont valami testi fájdalom által előidézett lehangoltság közbejött felviditó esemény által rögtön elenyészett. Nézzük csak az olyan embert, a ki valamely aprólékos kellemetlenség által a legkiállhatatlanabb kedvében van és ha például fogfájás kezdi kinozni, vagy leesik valahonnan, milyen hamar röpülnek tova bogarai, melyekkel környezetét kinozta! Vagy nézzük azt a nőt, a ki valami könnyü rosszullét miatt türelmetlenül nyugtalankodik ágyában, és azt hiszi, hogy már minden lehető és lehetetlen betegségben szenved, a mikor egyszer azon kiálltást hallja: Tüz van, ég a szomszéd háza! oh, milyen hamar mulik ilyenkor a főfájás, gyengeség és egyéb baj!

Egyszerü oka ennek pedig az a megdönhetlen igazság, hogy a nagyobb idegrázkódtatás gyengiti a kisebbiket. Az az ember, a kinek a lábát levágják, bizonyára nem érzi tyukszemét, és a fiatal hölgy, a ki kedvencz kanári madara halála miatt vigasztalhatlan, bizonyára abban a pillanatban felejti el kedvenczét, midőn vőlegénye halálának hirét hallja.

Mindazonáltal figyelmes magam-megfigyelése azon tapasztalatra vezetett, hogy az emberi kedélyállapot külső behatásokból, és lelki okoktól függetlenül is némileg szabályszerüen változik. Mintha idegeink szervezete ép ugy alá volna vetve valami apály és dagálynak, mint a tenger. Az apály ideje alatt kislelküek vagyunk, munkaképtelenek, mindent sötét szinben látunk, nehézkesek vagyunk gondolatinkban és munkánkban, majdnem butáknak érezzük magunkat, és legjobb akaratunk mellett sem vagyunk képesek igazi, jóraváló munkára. Ellenben, ha beáll a dagály, akkor bátraknak érezzük magunkat, vállalkozó szellemüek vagyunk, rózsaszinben látjuk a világot, a munka könnyü gyorsasággal halad, vannak eszméink, szóval és irásban jobban fejezhetjük ki magunkat, és minden sikerül, a mibe belékezdünk.

Sőt még a „fő dagály“-hoz hasonló magas foku lelki állapot is létezik belső életünkben. Ezek a lelkesültség, az ihlet pillanatai, melyekben a nagyszerü tervek, a gondolatok villámai röppennek ki a lélekből és a felmagasztosult szellem nagy eszméket teremt, nagy tetteket visz végbe. Többé-kevésbbé minden emelkedett léleknek van néha-néha ilyen dagálya, és még nem lehetett rájönni, honnan támad.

(Vége köv.)

A bolognai rózsa.

(Beszély.)

Ekstein Ernőtől.

(Vége.)

III.

A gyöngeség átka, hogy minden uj vereségre tehetetlenebb lesz. Ottó egy héttel ezelőtt belső erő hiányában vétkezett kedvese ellen, most meg ugyanazon okból barátjának adott szavához lett hűtelen. A visszatérés az általa imádott remek teremtéshez menthetőbb volt a Martinus iránt tanusitott engedelmességnél, de mindkét esetben ellenkezésben volt a hatalmakkal, melyek önmaga ellen békóba verték. Érezte, hogy belsőleg még állhatatlanabb lett, mint előbb volt, mert nem öntudatos erős akarat következtében, hanem a szenvedély hatalma által legyőzve, törte meg a Martinussal kötött egyességet, s a bátor lépés, melyet az imént mert, nem volt tett, csak esetlenség s ezt nem szenteli meg a logika.

A percznyi napfény elaludt, mint egy szikra a hamu alatt.

— Hol voltál ma délután? — kérdé Martinus, midőn este haza érkezett s barátján a különös változást észrevevé. A durva hang elárulta, hogy a tapasztalt ember-ösmerő éles tekintete előtt szinte felesleges a válasz.

Ottó daczosan mellére ütött, s nagy felindulással vallotta be, hogy nem tartotta meg igéretét.

— Soha, soha sem áldozom fel életem boldogságát egy agyrémnek! Laurina enyém lesz, vagy meghalok!

— Őrült vagy-e? — kiáltott Martinus, kit néhány perczre elhagyott önuralma. — Mi több, te szószegő vagy, te bepiszkoltad czimeredet.

— Martinus! — kiáltott Ottó, ugyanoly hangon, mialatt keze önkénytelenül kardja markolatához kapott.

— Ugy, ugy! — mondá a másik — döfd bordáim közé ez aczélt! Az árulótól azt is megvárhatja az ember! Ked-

ves meglepetés lesz ez atyád számára! Nézz ide; levél, mit néhány percz előtt a háziasszony adott át nekem; Veronából jön s a nemes tanácsos irása; huszonnégy óra alatt, ha valami közbe nem jön, itt lesznek, s most üss!

A gyáva Ottó gépileg nyult az irás után, s azt lassan átolvasva, sötét tekintettel hajtotta le fejét.

Minek szőjjük végig e lehangoló jelenet minden szálát? A gyöngeség szomoru, szintelen felhő, melyet legjobb a legkevesebb vonással rajzolni le.

Éjfélig ült együtt a két barát a gyengén világitott szobában, halk beszélgetés között.

S Ottó nem ment ki a szőlőbe, de másnap reggel oly állapotban ébredt fel, mely kevesett különbözött egy lázbetegségtől. Martinus jéghidegen lépett ágyához s metsző hangon kérdé: — Nos?

Ottó nem felelt, szótlanul öltözött fel, egész lénye össze volt törve, mint a gyermek hajolt meg az erős férfi összezuzó befolyása előtt, ki keresztbe font karokkal előtte állva, gyönyörködni látszott áldozata kinján, és mégis, nem volt-e ajkain egy szeretetteljes mosoly, oly gyöngéd mosoly, mint a legmelegebb atyai szeretet?

Ottó iró-asztalához ült s Martinus tollba-mondása után irt. A levelet lepecsételték s czimezve ekként lett:

„Castagnoli Laurina urhölgynek, a German-szőllőben."

Két órával később hevesen kopogtattak a szoba ajtaján.

Ottó a heves kopogás által fölriasztva, az ajtóhoz tántorgott s kinyitá azt. Egy parasztnő volt, kit olykor a Germán-szőlőben látott, hová egyet-mást árulni hordott. A nő nevetséges ügyetlenséggel hajtva meg magát, egy iratott nyujtott át Ottónak, melyen ez Laurina vonásait ismerte föl.

Reszketve törte föl a pecsétet; igen ő irta, és ekként szólt:

„Ottó, ezt nem érdemeltem tőled. A fájdalomhoz, mit nekem okoztál, a legkeserübb gunyt csatolod. Megbocsátottam, mert hittem becsületed és szerelmedben, hiszen nem sejthettem hogy játékot üztél velem. Lásd, Ottó, mind e mellett az őrülésig szerettelek, azért nem élhetek tovább, s midőn e sorokat olvasod, szivem már megszünt dobogni, utósó dobbanása is tiéd volt. — Szt.-Luca-kápolnájánál fogsz találni, a fájdalomteljes istenanya előtt akarok meghalni, utósó fohászommal is kegyelmét kérve. Jer, Ottó, imádkozzál értem, hogy az ég neked is, nekem is megbocsásson, mint a hogy neked is megbocsát

Laurina."

— Hol adta ez iratot át? — kérdé Ottó a parasztnőtől reszkető hangon.

— A szőllőben, — felelte az ijedten, — kimenni készült; láttam, mint vette föl fekete fátyolát.

— Oh Isten, Isten! — nyögé Ottó, a legnagyobb kétségbeesés hangján. — El! Ereszszetek! Meg kell őt mentenem, vagy vele veszek el!

Hevesen taszitva félre e nőt, mint őrült futott le a lépcsőn, s két percz mulva Signor Pozzi istállója előtt állt, ki a bolognai tanuló ifjuságnak lovakat szokott kölcsön adni. Az elbámult cselédek egyikének néhány scudit vetve, akadozva kérte a legjobb lovat, mely felett rendelkezhetnek. Egy nyugtalankodó mén megnyergelve a jászol előtt állt, minden további kérdés nélkül nyeregbe vetve magát, oly sebesen nyargalt a kapun ki, hogy szinte fejét törte be a kapu boltozatán. A szolgasereg bámulva nézett utána.

S Ottó őrülten száguldott az utczákon a Szt.-Isája-kapu felé, onnan egy fáradságos, sok kanyarulat által megnehezitett ut Szt.-Luca magasságához vitt, melynek tetején egy befásitott kúpon egy kápolna állt. A ló egy tajték volt, orrlyukain sziszegve ömlött ki a pára, és a kétségbeesett lovas egyre kegyetlenül sarkantyuzta, s előre, mindig előre vágtatott, őrült rohammal.

Negyedórai lovaglás után a kápolna elé érkezett s ott reszketve ugrott le a nyeregből. A szél egyhanguan zugott a hárs- és nyárfák között, különben siri csönd volt körülötte.

A kápolna ajtaja nyitva volt, s a festett üvegtáblákon át a napsugár szelid fényt árasztott bent. Tétova léptekkel indult odabe a boldogtalan.

S ott feküdt Laurina, fekete fátyolától körül folyva, az oltár lépcsőin, szépen, kedvesen, mint egy szunnyadó. Igy látta tegnap is a szőllővel befutott lugasban, s ez emlék majd szivét törte meg. Szép hajfonadékai a márvány padlón terültek el, és a béke kifejezését arczán egyetlen-egy vonás sem háboritotta meg.

— Laurina! — nyögé Ottó kimondhatlan fájdalommal, — Oh Isten, miért tetted ezt nekem! — kétségbeesetten rogyott össze, fájdalom-torzitotta arczán forró könyek peregtek alá. — Meghalt! — kiáltott éles, kétségbeesett hangon, s a kápolna bolthajtásáról rémesen hangzott vissza e fájdalmas kiáltás: „Meghalt!"

Ekkor a leány fáradt szempillái még egyszer kinyiltak, megösmerte kedvesét, keze összerezzent, mintha az övét akarná megfogni, de már nem volt elég ereje hozzá. Egy boldog, békitő mosoly lebegett ajkai körül, szeretetteljes tekintettel nézett könyázott arczába, — megbocsátott neki. — Még egyszer futott borzongás végig tagjain, a méreg bevégezte romboló hatását, s szemei örökre bezáródtak.

Ottó eszméletlenül feküdt a kövezeten, oly erővel oda nyomva homlokát, mintha agyvelejét akarná belőle kifacsarni. Melle kinos görcs-rohamokban vonaglott. Ekkor egy nehéz zuhanás ébreszté fel dermedtségéből. Beesett szemekkel emelkedett fel, — de mily őrült büvészet káprázik lázas szeme előtt? — Vagy — iszonyu, véres valóság-e?

Ott tul egy oszlopnál fekszik Martinus, ki kardját markolatig döfte szivébe.

Ottó dühösen ugrott fel, szerelem és gyülölet dult belsejében. Nem ez volt-e az átkozott, ki Laurinát meggyilkolta? De nem, ő csak akaratlan eszköze volt a sorsnak. Mennyit köszönhetett tapasztalatlan ifjusága e férfiunak, egyszerre kihalt-e a rajongó barátság, mely oly boldoggá tette őt? Oh Isten! a szegény kinozott szellem nem tudott kibontakozni érzelmei e zürjéből!

Ösztönszerüleg futott a halálosan sebesült felé.

— Martinus! — szólt tört hangon, többet nem birt szólni. A haldokló szája körül kimondhatlan fájdalom vonaglott. — El! — nyögé, végső erejét összeszedve, — ne jőjj közelembe, szerencsétlen! — El, ha mondom.

Ottó kövülten állott.

— Én — én — megcsaltalak, — suttogá Martinus, a két levél hamis volt.

— Mit mondasz, Martinus? Oh Isten, légy irgalmas nekem!

— Unokahugod . . . három hét óta . . . gyámjának . . . jegyese . . .

— Oh áruló! — kiáltott Ottó, s előre rohant, mintha haldokló barátját kezeivel akarná megfojtani.

De tekintete akkor az oltár előtt fekvő halvány rózsára esett, s kezeit összekulcsolva térdre esett Martinus mellett.

— Bocsáss meg, Ottó . . . hogy nyugodtan halhassak meg . . , szerettem őt . . . amaz első naptól fogva . . . Oh Isten, én . . . Hangja megakadt.

— Ottó! — folytatá kis szünet után. — Te is szeretted őt . . . tudod . . . mi az . . . őt . . . az egyetlent . . . s te mit . . . — Egy vérroham, mely ajkai közül tört elő, elfojtotta szavát.

Ottó felemelkedett; sápadt, de nyugodt volt. Martinushoz lépve szótlanul nyujtá neki kezét.

A haldokló eltorzult vonásain az örömnek egy sugára vonult át, megértette a néma kézszoritást.

Ottó a boldogtalant, a harangozó segitségével, ki e perczben jött elő iszonyodva a sekrestyéből, a kis gyeptérre vitte, mely a kápolna előtt terült el. Kevés perczekre visszanyerte még szavát Martinus, s elbeszélte barátjának, mint tette őt Laurina iránti szenvedélye árulóvá, hogy fogta el a regensburgi leveleket, és hogy hamisitá az okmányokat, melyek Ottó elhatározására oly nagy hatással voltak; mint remélte, hogy Laurina, Ottó állitólagos hütlenségét elfelejti s akkor — — nem végezte be. Ugy volt, mintha véteknek tartaná, szavakat adni azon gondolatnak, mely a bolognai rózsát meggyilkolta. Két perczczel reá az utolsó harcz ki volt küzdve, a harangozó hangos zokogás közt imát mondott. Ottónak nem voltak többé könnyei, egész élete átkosnak látszott, még egyszer megcsókolta Laurina liliomfehér kezét, azután sebesen elrohant.

Hónapokig bolyongott a boldogtalan czél és terv nélkül. Számtalanszor kivánta a halált, számtalanszor átkozta szerencsétlen gyengeségét, mely oly nyomorulttá tette, végre a tudomány karjaiban megtalálta a nyugalmat, a munka balzsama itt is érvényesité csodálatos varázsát, a sebek behegedtek.

Sok év mulva egy német tanár tartott a bolognai egyetemen felolvasásokat a bölcsészetből, a tudományszomjas ifjuság minden oldalról jött hozzá. A tanárnak az ó-kori bölcsek módja szerint, egy jelmondata volt, melyet tanitványainak érthetően igyekezett megmagyarázni: „Légy becsületes és akaraterős!“ volt a mondat.

A tanár nevét nincs szükségünk a szives olvasóval közleni. T. V.

A Bonapartek lilioma.

Mindenki tudja, hogy a Bonaparte-család jelvénye az ibolya. A nagy Napoleon különösen kedvelte e virágot, s azért tisztelői, hivei, valahányszor tüntetni akartak a megbuktatott nagyság mellett, mindenkor ibolya-csokorral jelentek meg. Az ibolya mintegy ellentétet képző jelvény lett a liliommal szemben, mely a Bourbonok virága. S a nép, mely ledönté az élhetetlen család roskatag trónját, mely az erős, hatalmas és nagy Napoleon zászlója alá állott, nem türhette, hogy a falakon, az épületeken, a lobogókon a liliomot kelljen szemlélnie, mely az elüzött uralkodó-családra emlékezteté. Pedig a liliom ott pompázott mindenütt. A falak szőnyegein, a butorokon, a paloták homlokzatán, a templomok ajtain. S e jelvénynek pusztulnia kellett, szükség volt helyébe más jelnek lépnie, a mely a győztes, a nagy, a dicső uralkodóra emlékeztessen. S igy lett az ibolya a Napoleonidák formaszerint befogadott jelvénye.

Egyébiránt az ibolya többé-kevésbbé hű jelképe a Bonaparteknak. Ezek is ép ugy a népből származtak, mint az ibolya az egyszerü igénytelen mezei virágok közül. S a mint az ibolya betölti illattal az egész világot és háttérbe szoritja kelleme által a kert nemesitett virágait, ugy a Bonapartek fénye, dicsősége kiáradt Francziaország határán tul az egész világra s hatalma előtt görnyedve hajolt meg a legtekintélyesebb, legrégibb, legbüszkébb név birtokosa is. És igy az ibolya valóban a legmegfelelőbb jelképe lenne a bonapartistáknak még akkor is, ha az elhomályosulhatlan fényü család dicső alapitójának nem lett volna is kedvencz virága. És az ibolya el is foglalá mindenütt a liliom helyét; a lobogókon, a kapuk homlokzatán, a falakon, a butorokon ott diszlett arany himzésben; valahányszor a család, vagy valamelyik tagja kirándulást tett, vagy valahová bevonult, ibolyazápor hullt az ablakokból kocsijába.

III. Napoleon is kiválóan kedvelte e virágot; gomblyukában mindig látható volt, valamint Eugenia császárnő sem jelent meg e kedves virág nélkül. S midőn a tagadhatlanul lángelméjü császár kénytelen volt trónját s hazáját elhagyni, s Chislehurstba vonult vissza, midőn a mult idők dicső napjai fölött asztalánál elmerengett, ujjai közt mindig a kedvelt ibolya-csokrot tartá. Mikor betegen feküdt, takarója boritva volt ibolyával; a szoba, melyben kimult, még most is érintetlenül van, s az asztalon most is ott hever a kis száraz ibolya-csokor, az utolsó, melyet Francziaországot nagygyá tevő nagy császára reszkető kezei közt tartott. S azóta sem mulhatik el Napoleon-nap, Eugenia, vagy a császári herczeg születése napja a nélkül, hogy a nagy név rendithetlen hivei a császárság e jelvényeivel földiszitve az utczákon meg ne jelennének, pedig sok zaklatást és kellemetlenséget kell miatta szenvedniök, s kellett már az első császárság letünte után. Georges kisasszony, a nagy szinésznő, alig kerülhette el a legkeményebb itéletet, mivel a nagy császár bukása után Párisba bevonuló Bourbon fényes menetét egy erkélyről, feltünően nagy ibolya-csokorral keblén szemlélte, Mars kisasszony oldala mellett, ki, mint hüséges Bourbon-alattvalóhoz illik, liliommal földiszitve mutatta magát. Georges kisasszony ibolya-csokrát ugy értelmezték: „le a Bourbonokkal, éljen Napoleon!“ S körülbelül azt is jelenté az.

Hanem önök, kik e czikket eddig türelmesen elolvasták, azt kérdik tőlem, hogy ha én azt fejtegetem, mért lett, hogyan lett az ibolya a Bonaparte-család jelvénye, mi okból irtam fel czimül azt, hogy a „Bonapartek lilioma.“ — Megmondom. Való, hogy a Napoleonidák jelképe kezdettől fogva máig az ibolya volt, és lesz, ha e család Francziaország trónját ismét elfoglalni fogja, de azért a Bonapartéknak mégis van egy lilioma, mely büvszerül szolgál, s melyről azt tartja a monda, hogy a mig kezeik közt lesz, addig nincs okuk lemondani a reményről, hogy ismét a fény és dicsőség polczára emelkednek. Mondája van ennek a liliomnak, melyet itt elbeszélek.

Tudva van, hogy a konsulátus idejében a nyaktiló alatt elvérzett XVI. Lajos fiának személyében hatan adták ki magukat, kiknek mindegyike erősité, hogy ő az igaza XVII. Lajos, a többi öt csaló. Az bizonyos, hogy csak egy lehetett az igazi Bourbon, a mint hogy lassankint ki is sült, hogy az egyik trónkövetelő egy csizmadia, a másik szabó, a harmadik órás volt tulajdonképen, és igy tovább. Volt azonban ezek közt egy, a kire élte fogytáig nem lehetett rábizonyitani, hogy ő nem XVII. Lajos, jóllehet, az ellenkezőjére sem volt bizonyiték, s épen azért, de talán egyéb okokból is, törvényesen soha el nem ismertetett. „Normandia herczegét,“ — igy nevezte magát, — többször a törvényszék elé állitották, mint csalót, de ő mindannyiszor makacsul megmaradt állitása mellett, és követelte, hogy bizonyitsák be az ellenkezőt, s akkor megadja

magát. De bizonyitani semmit sem lehetett. A Bourbon-család nem ismerte el, a bourbonisták nagy része vonakodott elfogadni a trónkövetelőt, csak egynéhány király-párti hódolt neki, természetesen, ezek is csak szük körben, lovagváraikban, zárt ajtók mögött, a rendőrség pedig mindent elkövetett, hogy fölfedezze az ál-normandiai herczeg tulajdonképeni származását, de lehetetlen volt, s igy türni kellett őt. Egy alkalommal találkozása is volt Angouléme herczegnővel, s e találkozásnak jellege épen nem bizonyitotta azt, hogy idegenek egymáshoz, ellenkezőleg, a kik meglesték őket, megesküdtek reá, hogy ugy csak rokonok beszélhetnek együtt, a mint ezek beszéltek. Végtére is mit használt? — a trónkövetelő soha sem ismertetett el.

Midőn Napoleon már császár volt, egy alkalommal megjelent az elkeseredett trónkövetelő a császár és Jozefine császárnő előtt. Mind a ketten nagy kitüntetéssel fogadták. És XVII. Lajos ekkor igy szólott: „Francziaországnak most nem trónkövetelőre, hanem vaskezü uralkodóra van szüksége, Francziaországnak nem csak fényleni, hanem győznie és uralkodnia is kell. Családom elveszté a hősiesség erényét, mihelyt becsületét elveszité, ezt pedig elveszté akkor, midőn engem megtagadott. De ha senki el nem ismeri is királyi származásomat, nálam van, kezeim közt a Bourbonok ősi ereklyéje, melyet jobban féltettek minden időben életöknél is, mely épen ez okból illetéktelen kezekbe soha sem juthatott volna. Ez ereklyét én neked adom át, Bonaparte Napoleon; őrizd meg; a mig családod birtokában lesz, ne félj, hogy uralma végkép letünjék, bár mint változzanak is az idők. Az ősi hagyomány ezt tartja, és én most ez ereklyét neked, családodnak adom át, mert a Bourbonok érdemetlenekké tették rá magukat; neked adom, állj boszut értem.“

I. Napoleon átvette az ereklyét, és megőrzé. Ez az ereklye pedig nem más, mint egy liliom-alaku üveg, megtöltve rheimsi szent olajjal, melylyel a királyokat szokták volt fölkenni. I. Napoleon megbukott, de e család hiven megőrzé a talizmánt, és évtizedek multával a Napoleon-család ismét Francziaország trónján ült. Most ismét bujdosók a Bonapartek, de a császárnő: Eugénia, és a császári herczeg: IV. Napoleon Lajos gondosan őrzik a liliom-üveget, és a Napoleonidák beavatottabb hivei megesküsznek rá, hogy a mig a liliomot megőrzeni sikerül, addig mindig remélhetnek. Azt jelenti e liliom, hogy az utolsó Bourbon, Francziaországnak törvényes uralkodója jogáról a Napoleonok javára lemondott, és hogy ennél fogva nem csak a nép akarata, de a törvényesség szerint is egyedül csak a Bonapartéknak van joguk a franczia trónra.

Természetes, hogy ez csak monda, a Napoleonidák költői magasztos mondáinak legnevezetesbje. A Bourbonisták persze másként értelmezik azt. A liliomos üveg mondáját elismerik ők is, csakhogy ők abból a tényből, hogy I. Napoleon bukása után még ült Bourbon a franczia trónon, — azt következtetik, hogy az a trónkövetelő, ki a liliomot Napoleonnak átadta, épen ezért nem lehetett a Bourbonok törvényes utóda, s hogy a liliom-üveg is ép oly ál volt, mint a ki a császárnak fölajánlá.

Mi ezt a kérdést eldöntetlenül hagyjuk, annál is inkább, mivel bármily kegyelettel viseltetünk is minden monda iránt, megvagyunk győződve, hogy akár Chambord, az utolsó Bourbon lépjen a franczia trónra, — a mi egyébiránt az érdemes ur hajlott kora s a viszonyok mai állása miatt is kétséges már, — akár következzék be a Napoleonok uralma, arra bizony a rheimsi királylyá fölkenő olajjal megtöltött liliom-üveg birtoklása vajmi kevés befolyással lesz.

Apróságok.

A ki nem akar ugy élni, mint kellene, az nem is él.

* * *

Egy okos barát szeretete legnagyobb dicsérete szivünknek, és az ő tisztelete egyszersmind pecsétje a mi becsületességünknek is.

* * *

Az örömnek tulajdonkép az egész emberiség tőkéjének kellene lennie, pedig fájdalom, nem egyéb, csak egyes embernek alamizsnája. Milyen jó annak, a ki ebből a kincsből magának egy független összeget megtakaritgatott.

* * *

Az igazi bátorság nem abból áll, ha a veszélyt vakon nem akarjuk látni, hanem abból, hogy ha jól szemébe nézünk és legyőzzük azt.

* * *

Ne engedd, hogy olyan igéretet tegyen neked valaki, a melyet nem tarthat meg. Mit használ aztán, ha arra kényszerited őt, hogy esküjét meg ne tartsa.

* * *

A munka csak akkor áldást és egészséget előmozditó, igazi munka, ha az rendszeres, és az időhez és egyéni erőnkhez van mérve.

* * *

Különös jelenség az életben, hogy ha nem is gondolunk boldogságra, avagy boldogtalanságra, hanem csak szigoru, magát nem kimélő kötelességteljesitésre, a boldogság lassankint, mintegy magától beköltözik a szivbe, még ha életutunk fáradságos is.

* * *

A mit meg kell tagadnod, azt tagadd meg azonnal, mert nyujtott remény után a megtagadás a fájdalmon kivül még sértődést is szül; a mit pedig meg akarsz adni, azt add meg rögtön, mert a halasztás csökkenti az adomány becsét.

* * *

Te inkább volnál az a nagy férfi, a ki vagy, ha kevésbé iparkodnál annak látszani.

* * *

Ki sokat bir, attól sok is követeltetik.

* * *

Gyermekmesét azért kell mondanunk kisdedeinknek, hogy tiszta és szelid fényénél a gyermek első gondolatai és szivének első ereje nyilatkozhassék.

* * *

Jó szót adni, arra mindig van idő, de soha sem lehet azt visszavonni, melylyel vigyázatlanul megsebeztük más szivét.

* * *

Már az is kezdete a bölcseségnek, ha azt szivesen hallgatjuk.

* * *

A kinek magának is vannak ablakai, az ne verje be szomszédéit.

Egy hét története.

Szeptemberhó 27-dikén.

Farsangi komédia Belgrádban. — A korona és a zálogház. – „Iskarioth.“ — Egy temetés.

Nehogy azt képzeljék önök, hogy már itt a farsang; bár itt lenne, de biz az még messze van, addig még jó sok ideig kell unatkoznunk. Ez a figyelmeztetés azonban szükséges volt, mert ugy vettem észre, hogy az a farsangi komédia, a mit odaát Belgrádban a jókedvü szerb hősök a nagy világ mulattatására rendeztek, sok embert tévedésbe hozott. Hát hiszen nem csoda, mert a mai inséges világban kinek juthatna eszébe komédiát játszani, czifra palástba öltözve, fényes koronát föltéve, farsangi bohócz-meneteket rendezni, egyébkor, mint midőn itt van a bolondság ideje, farsangkor! Hanem hát meg kell gondolni, hogy azoknak az uraknak odaát veszett módon jó kedvök van; a győzelmes hadjárat után beáll a fegyverszünet, s a vitéz szerb hadsereg nagyon unja magát; Milán urfi is azon töri a fejét, hogy a lábadozó kis menyecskét mivel lehetne mulattatni, s — „general Bum-bum“-nak egy jó gondolata támad, s királyosdi-játékot rögtönöznek. Egyébiránt hát mért ne tennék?! Ha kedvök telik benne. Nekünk nem kerül semmibe, nekik még kevésbbé, hát mért ne csinálnának egy kis farsangi komédiát?! Még mi is jól mulatunk rajta.

Van azonban a komédiának egy másik oldala, a mi már nem bolondság, s a mi arra mutat, hogy a szerb urak ügyes kópék s több eszök van, mint az ember gondolná. Mert azt tudni kell, hogy Milán ifjuur fiókjában nincs egy megveszekedett garas sem. Előbb a fiatal asszony gombostű-pénzét „putzolták el,“ aztán megpróbálták, ha váltóra kaphatnának egy kis pénzt, — itt Budapesten is kézről-kézre járt az uzsorások közt a fejedelem által sajátkezüleg aláirt váltó, — csakhogy nem igen kellett senkinek. Ekkor aztán mint a könyelmü fiatal emberek szokták, a zálogházra került a sor. Előbb az ősi ereklyék, ékszerek, drágaságok, a nagypapáról maradt hősi szablya, a czár bácsitól menyasszonyi ajándékban kapott karperecz és a többi „usztak el,“ s aztán egyebekre került a sor. Most már teljesen kiürült a ládafia és Milán hasztalan vakarja a fejét, töprenkedve, hogy mihez nyuljon, most már semmi sincs. Ekkor egy jó tanácsadónak eszébe jut, hogy kiáltassa ki magát a hős fejedelem királynak; hogy nem győzött, hogy seregét rútul elverték jobbról is, balról is, — mit tesz az? Annál nagyobb bátorságra mutat, s az ötlet annál szellemdusabb; s nincs benne kétség, a czár bácsi nagyot fog nevetni örömében, ha meghallja, s akkora brilliántos koronát küld a jókedvü kis királynak, hogy a szeme káprázni fog tőle. És — mindjárt lesz mit elzálogositani. Arra fognak ám még sokat adni!

Meglássák önök, hogy ha ez a koronázási tréfa csakugyan végbemegy, két hétre rá, egy házaló Bécsben fűnekfának kinálni fogja a koronát, hogy ki ad rá többet kölcsön.

De talán engem meg is itélnek, hogy a szerb fejedelmet s nagyképü kormány-tanácsát, Shakspere szavaival élve: ezeket az „ágaskodó hősöket“, kik egykor a történelemé lesznek, — ily hétköznapiasan fogom föl. Mert a történelem alakjait a maguk formájából kiforgatni nem szabad, sem komolyan, sem tréfából, sem történetirásban, sem költeményben. Mert ime, most adtak elő a nemzeti szinházban egy darabot, melyben a költő a harmincz ezüstpénzért hitvány árulóvá aljasuló apostolt, a mesterét csókkal eláruló Judás Iskariothot oly szép alakban állitá elénk, hogy szinte részvétet kezdtünk iránta érezni és kicsibe mult, hogy nem tiszteltük őt. Pedig hát az ily fölfogása a történelmi alakoknak, hiba tagadhatlanul, annak itélte már az akadémia is, midőn a műtől a négyszáz arany pályadijat megtagadta. Hibának tartom én is, ámbár nem tartok azokkal, kik a darabot annyira rosznak itélték, hogy még csak szini előadásra sem ajánlották. Várady Antal „Iskarioth“-ja szép darab, költői mű, s a fiatal szerző határozott hivatásáról, nem mindennapi tehetségéről tanuskodik. Az is a baja, hogy nagyon is költői, sok benne a költészet, mely az alakokat átlátszókká,légiesekké teszi, ködszerüek azok, összefolynak, nem lehet egyiket a másiktól megkülönböztetni, fényes, átvilágló alakok azok, melyek ott lebegnek szemünk előtt, megvilágitva a költészet bőséges fénysugára által, de nem e g y é n e k, nem hus- és vér-alakok. Van ezenkivül egyéb hibája is a münek, mely mindazáltal figyelemre méltó költői termék.

Iskarioth — ez meséje a darabnak, — szerelmes egy gazdag embernek a lányába, Magdolnába, kinek kezét tőle a nagyralátó atya megtagadja. A szerelmes ifju fölteszi tehát magában, hogy magas polczra küzdi föl magát, s igy fogja a szép lányt elnyerni, ez okból a röviddel azelőtt föltünt Messiás tanitványai közé áll. — Ime, az egyik nagy hiba. Judás alakját ennyire kiszépiteni, ennyire költőivé tenni, — ez tul megy azon a határon, a meddig az irónak a történelem fölhasználásánál terjeszkednie szabad. Ha ily korlátlan az ugynevezett „költői szabadság“, s Judásból lehet lángoló szivü szerelmest alkotni, a ki mindent, a mit azután elkövet, szerelemből követi el, akkor a legelvetemedettebb gonosztevőt is költői lelkü deli lovagnak tűntethetünk föl. A másik hiba az, hogy a nagyravágyó Iskarioth föllengző czélja elérése végett ahoz a mesterhez szegődik, a ki azt állitja, hogy „az én országom nem e világból való“, s a ki azt tanitja, hogy: „a ki engem követni akar, hagyja el atyját, anyját, testvérét, feleségét, adja el mindenét a mije van, s ugy kövessen engem.“ Iskarioth, a nagyravágyó szerelmes, — az alázatosság, a szegénység, az önmegtagadás, s csak a tulvilágnak élő mesterhez szegődik! — De menjünk tovább.

A nép Iskariothot, mint a mester egyik tanitványát ünnepli. A főpapok benne és mesterében a vallás-felforgatót gyülölik. Magdolna pedig el nem viselhetvén fájdalmát a fölött, hogy kedvese s z ó t l a n u l elhagyta, a bűn karjaiba veti magát. A nép megkövezni akarja a szerencsétlent, mivel a mester ünnepélyes bevonulásán megjelenni mert, ő, a tisztátalan. Annás, a főpap csak azáltal mentheti meg, hogy leányává fogadja. Aztán jön Iskarioth, és találkozik elhagyott kedvesével. Azt hiszik önök, hogy keblére öleli őt, hogy aztán soha többé ki ne bocsássa karjai közül?! Hiszen most tehetné; közte és a bukott Magdolna közt nem áll többé a szigoru atya, most

Iskarioth mindjárt czéljánál lehetne. Ő azonban hideg marad, hasztalan borul keblére a boldogtalan nő, visszataszitja, mert őt nagy, fényes pálya hivja; ha majd annak végéhez ért, akkor eljön, lehajol Magdolnához és magához emeli őt. Addig pedig megáldja, s büneit megbocsátja. Szerelmes ember ez?! Nem, ez nagyravágyó már, kinek lelke előtt az elérni vágyott fényes czél elhomályositja a kedvesnek bánatos alakját, a kiért pedig e kétséges pályára lépett.

Iskarioth tovább akarna haladni, trónokat fölforgatni, forradalmat gyujtani, de szelid mestere azt mondja, hogy a ki karddal viaskodik, kard által esik el. Mit tegyen tehát?! Követi annak a tanácsát, a kit legjobban gyülöl, a kinek megbuktatására törekszik, a főpap tanácsát, és mesterét mint lázadót bevádolja. Azzal vádolja a mestert, a mitől az irtózik, a mi az ő büne. S hogyan lehetett Iskarioth oly balga, hogy ellensége tanácsát elfogadta! Tanácsot fogadott el annak a megbuktatására attól, a kit megbuktatni akart! S hogyan képzelhette azt Iskarioth, hogy elárulva a mestert, a tanitványok és a nép követni fogják őt, a kit csak a mesterért szerettek és követtek! — De Iskarioth elég balga arra, hogy ez esztelenséget elkövesse. Mesterét bevádolja, és midőn fölhivják, hogy fogja is el, visszariad, szeme elé kerülni annak, a kit elárult, nem mer. Ekkor hirül hozzák, hogy Magdolna a Messiáshoz ment, ki annak vétkeit megbocsátá, s ez Iskariothot csaknem tébolyulttá teszi. Most már sajátkezüleg át tudná döfni a mester szivét. Mért?! Annyira sem ismerte a mestert, hogy ne tudta volna, miszerint vele szemben szerelemféltésre még csak gondolni is őrültség?! Vagy az háboritotta föl, hogy Magdolna a mesterhez ment, kinek ő a percztől ellensége?! Ha nyugodtan fogadta, hogy kedvesét előbb halálos ellensége, a főpap, lányává fogadta, mi szörnyü van abban, hogy az most a mesterhez fordult?! — No és a darab vége az, mit helyzetében a legutolsó kurtaeszü pór is előre beláthatott volna, hogy a tanitványok elfordulnak tőle s ő mindenkitől, még csak kedvesétől is elhagyatva kétségbeesésében öngyilkos lesz, és János apostol egy szép beszédben elbucsuztatja.

Elmondtam a darab meséjét és kimutattam főbb hibáit, melyek nem zárják ki, hogy a mü, a mint már mondtam, igy is különös figyelmet érdemeljen. Költészettel, tehetséggel van irva, s a mi fő, egy fiatal embernek első drámai kisérlete. Jogunk van sokat várni attól, a ki ily müvel lép föl a világ elé. Az igazgatóságot pedig őszinte elismerés illeti meg, a miért ajtót nyitott a kétségtelenül tehetséges ifju előtt, kit az akadémia ridegen kirekesztett. A mult pénteki előadás fényesen sikerült tüntetés volt az akadémia ellen.

S most itt a tárcza végén engedjék meg önök, hogy egy temetésről megemlékezzem, mely a hét második napján ment végbe. Hiszen szinházi hir ez is, csakhogy szomoru, s nem oly örvendetes, mint a milyenről az imént szóltam. Amaz egy fiatal tehetségnek első föllépésére vonatkozott, tele reménynyel, ragyogó kilátásokkal a jövőre, — ez egy másik fiatal tehetségnek utolsó szereplése volt, s a fölötte bezáruló sir eltemette mind azt a sok szép reményt, melyet néhány év előtt a kiszenvedettnek első föllépte barátaiban, tisztelőiben költött. Énekesnő volt, s midőn először föllépett a nemzeti szinház deszkáin, — nincs több 7 - 8 esztendeje, — az az általános tapsvihar, melyet szép csengő hangja keltett, kiben ne ébresztette volna föl a gondolatot, hogy a fiatal müvésznő pár év alatt a szinház nagy hirü jelese lesz?! És ime —! Gyönge testalkata nem birta ki a fényes pályával járó fáradalmakat, s már 3—4 év mulva vissza kellett vonulnia a magán-életbe. Aztán a müvésznőről keveset hallottunk; egy-egy hangverseny műsora, egy-egy szinlap valamelyik vidéki szinháztól, hol vendégszerepelt, juttatta eszébe a közönségnek, hogy volt egy szép tehetségü énekesnője, ki többé nem az övé. Hanem a társas-élet azért tudott róla, alig volt nemes irányu, jótékonyczélu mozgalom, melyben ő tevékeny részt nem vett. Ebben kereste a kárpótlást, elvesztett fényes ábránd-világáért, ebben, és a családi boldogságban. S föltalálta, hogy nem sokára ezt is elveszitse. S most már kinn nyugszik ő is 28 éves fiatalságával, abban a bekeritett, nagyon csendes, nagyon néma fővárosban ott a kerepesi ut végén, a hol annyi vágy, annyi remény és annyi meghiusult ábránd aluszsza örök álmát.

Most veszem észre, hogy nevet még nem is emlitettem. Szükséges-e, alkalmasint mindenki tudja, kiről szólok. Kühnelné, Toperczer Ilka halt meg, őt temették el mult hétfőn vasutczai lakásáról. Igen sokan mentek el a temetésére, tisztelői, barátai, — csak pályatársai nem! Koporsója boritva volt virággal. Béke hamvaira! P. K.

A délkeleti háboru.

Azt mondtuk a multkor, hogy nem sokáig használjuk már e czimet, mely e czikk homlokán áll; ugy van, föl kell azt cserélnünk, de nem a „békével“, mint reméltük, hanem alkalmasint az „európai háboruval.“ — Nem ijesztgetésül mondjuk ezt, hanem valóban ugy állnak a dolgok, hogy készen kell lennünk arra, a mi már évtizedek óta fenyegeti Európát, egy nagy, hosszan tartó, véres háborura, melyben aligha nem szerep jut nekünk is, s a melynek végeztével Európa meglehet egy félszázadig nyögni fogja a kapott sebeket.

Nagy háboru előtt állunk. Ugy látszik, a muszkának nagyon viszket a tenyere, s a — bőre, és minden áron bele akar kötni valamelyik szomszédjába: a törökbe, vagy mi belénk. Neki mindegy, akár melyik kél vele birokra, mert rettentően verekedhetném-je van. Csak aztán meg ne bánja!

A fegyverszünet meghosszabbittatott, s a nagyhatalmak azt arra használták föl, hogy a porta békeföltételeit vissza dobják, ujakat készitsenek, melyek akkor volnának megengedhetők, ha a szerbek verték volna meg a törököt, s nem megforditva. A török e méltánytalan eljárásba is belenyugodnék, — Szerbiának azonban még ez sem kell. Ő az alatt, mig a hatalmak a béke művén fáradoznak, kapja magát, Milánt kikiáltja „Szerbia és Bosznia királyának.“ Ez által aztán ketté van vágva a béke-alkudozásnak fonala. Ha Milán a koronát elfogadja, — még habozik, más szóval: határozott utasitást vár a czártól, — a mi birodalmunk képviselője, s a többi hatalmaké, — az orosz és a porosz konzulok kivételével, — ott hagyják Belgrádot, mi által ki van mondva, hogy a koronázásba bele nem egyeznek, meg nem engedik.

És ezzel kész a háboru. Adja Isten, hogy most, az utolsó órában a béke szelleme szállja meg a mindenáron nyughatatlanokat, s a már-már kitörni készülő vihar szerencsésen elvonuljon fejünk felől.

A hazai ipar pártolása.

Pestmegye nagy terme mult szerdán délelőtt diszes és nagyszámu, férfiakkal, nőkkel vegyes közönséget fogadott be. Lehettek mintegy százötvenen. A gyülés czélja volt: megbeszélni, minő intézkedéseket kellene tenni, hogy a hazai ipar, a külföldi kiszoritásával minél szélesebb körben elterjedjen, és

pártolókra találjon. Nemes, hazafias gondolat, és a „budapesti nőképző egyletet“ illeti meg érte a nemzet legnagyobb mérvü elismerése, mivel ez inditá meg a hazafias mozgalmat, ez intézett felhivást az ország egyleteihez és magánosokhoz; e szép törekvésü egyleté legyen a hála, ha a nemes kezdeményezés majdan eredményhez fog vezetni.

Veresné-Beniczky Hermin urnő nyitotta meg az értekezletet, mint az egybehivó egylet elnöke. Csinnal tartott szép beszédében üdvözlé a megjelenteket, és kifejezte, hogy a jólétnek jelenben és jövőben takarékosság az alapja; igaz szinekkel festé anyagi helyzetünk nyomasztó voltát, melyet kisebb-nagyobb mértékben mindenki érez. Megjegyezte egyszersmind, hogy anyagi bukásunkkal müvelődési intézményeink és a tudományok hanyatlása is bekövetkeznék.

Aztán kijelenté, hogy e bajon segiteni egyedül rajtunk áll. Meg van győződve, hogy egyesek és családok takarékossága jót fog szülni s a hazai ipar pártolásával egész helyzetünk javulni fog. Azért ily hazai iparpártoló egyesület alakulását szükségesnek tartja. A hölgyek azért kezdjék e vállalkozást, mert ők szolgáltatják a főjutalékot e tekintetben a külföldnek. Végül kérte a gyülekezetet, hogy válaszszanak elnöknőt és elnököt, kik az alakulandó hazai iparpártoló és terjesztő egyesületet vezessék.

Az értekezlet élénken megéljenezte s az elnökség további vezetésére egyhangulag fölkérte. Aztán másik elnökül megválasztatott Szász Károly, jegyzőkül Hegedüs Sándor és Gelléri Mór. Majd bejelentetett az értekezleten magukat képviseltetett egyletek névsora. Mi ezt nem ismételjük, mivel már mult számunkban közöltük.

Megalakulván a gyülés P. Szathmáry Károly lépett elő inditványával, mely következőleg hangzik: „Határoztassék el egy hazai iparpártoló és terjesztő egyesület alakitása, mely Magyarország jóllétének előmozditása céljából kitüzi, a hazai ipart pártolni és terjeszteni; e czélra az egyletekhez csatlakozó honleányok és hazafiak kötelességöknek vallják és tettleg is érvényesitsék, hogy minden egyéni, házi, családi és gazdasági szükségletöket, a mennyire az lehet, versenyképes hazai iparunk és gazdaságunk termelvényeivel fogják kielégiteni. E czél elérésére szükséges a módozatokat és eszközöket megvitatni és létesiteni, s a „hazai iparpártoló egyesület“ alapszabályait elkészitni; a gyülés nőkből és férfiakból álló 30—50 tagu bizottságot választ, mely ideiglenes tisztviselői megválaszttatván, a további teendőkről gondoskodik és intézkedéseiről az alakuló egyesület legközelebbi közgyülésének jelentést tesz.“

Az inditvány elfogadtatott, s a bizottág azonnal megválasztatott. Nők közül tagjai lettek: Veres Pálné, gróf Teleki Sándorné, Damjanich János özvegye, Kühnel Ignáczné, Kralovánszky Istvánné, Bischitz Dávidné, Majthényi Alajosné, Adler Antalné, gróf Andrássy Aladárné, Várady Gáborné, Bohusné-Szögyényi Antónia urnők s mások.

A reggeli gyülés ezután eloszlott. Délután is folytattatott az eszmecsere, mely alkalommal részletesebben megbeszélték a módozatokat, melyek által a szép czél elérését remélni lehet. Legnagyobb pártolásban részesült az az inditvány, melyszerint a vidéki egyesületek képviselői utasittassanak fiók-bizottságok alakitására, melyek a központi bizottságokkal folytonos érintkezésben legyenek. Egyszersmind fölhivás is fog intéztetni az ország lakosságához. Ez, és még egyebek azonban a bizottság feladata lesznek. A gyülés teendője itt véget ért.

Adjon Isten sikert a nagyszerü kezdeményezéshez!

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Az udvar köréből.*) Gödöllőn az udvari vadászatokra már nagyban készülnek s most egyelőre a lovakat gyakorolják be. Hétfőn is volt ily lovaglás, melyben a királyné unokanővére: Lajos bajor herczeg leánya, Simonyi Lajos báró, Batthyányi Elemér gróf, Eszterházy Miklós gróf falkamester s mások vettek részt. A királyné pompás négyes fogatban jelent meg, melyet Lajos bajor herczeg hajtott. Ő Felsége mellett Valéria főherczegnő ült. — A kis főherczegnő igen jól érzi magát. Most fogja tanulni a magyar táncokat. Királyné ő Felsége Róka Jánost, a nemzeti szinház magántánczosát hivta meg, hogy a kis főherczegnőnek e részben oktatást adjon. — Ő Felségeiknek itteni tartozkodása alatt Káposztás-Megyeren távirda állittatott fel, mely Gödöllővel s a fővárossal összeköttetésben áll. A távirdát magánfelek is használhatják.

⁂ (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége nógrádmegyei Divény község tüzkárosultjainak 500 frtot, komárommegyei Felső-Gellér helvét hitvallásu egyházi községnek templom- és iskolaépitésére segélyül 100 frtot és a sinfalvi római katholikus templom orgonájának helyreállitására szintén 100 frtot adományozott. — Simor János bibornok-primás legujabb adakozásai: a szobotiszti épülő templomra 100 frt, a nádasdi iskolának 200 frt, a tardosi iskolának 50 frt, a tapolcsányi szegényeknek 100 frt, ugyanott a tüzoltóknak 100 frt, a sztropkói zárdának 200 frt a modori uj templomnak 3000 frt. — Peitler Antal váczi püspök az erzsébetfalvi kápolna felépitéséhez 100 frtot adományozott.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jékey Zsigmond, geberjéni birtokos mult hó 20-dikán vezette oltárhoz Luby Zsigmond királyi tanácsos leányát, Piroskát, Fülpös-Daróczon, Szatmármegyében. — Margócsy Gyula, aszódi tanitó nőül vette Pongrácz Miklós pribelyi birtokos leányát, Emmát. — Veres Lujza kisasszonyt Tamásiban, Biharmegyében, a napokban vezeti oltárhoz Biró László száldobágyi jegyző. — Mersich Dezső aljárásbiró közelebb tartá kézfogóját Reöck Irma kisasszonynyal, Budapesten. — Huber Konstantin bankhivatalnok a napokban vezette oltárhoz Pavlaszek Anna kisasszonyt M.-Szigeten. — Stoll Gábor közjegyző eljegyezte Girsik Erzsébet kisasszonyt, Girsik János kolozsvári jószágigazgató leányát.

⁂ (*A képviselőház*) ismét összeült tanácskozásainak folytatására. Az első ülés csütörtökön volt, s mint minden első ülés, rövid volt, s érdekesb része ülés előtt folyt le, midőn a jó ismerősök, jó barátok egymást kölcsönösen üdvözölték, s nyári időtöltéseikről kérdezősködtek. Bár még kevés számmal jelentek meg a honatyák, — nem csoda: a vadászat idénye ép most van a közepén, a szüret is beállt itt-ott, — mégis csak ugy zsongott-bongott a tisztelt ház folyosója, társalgó-szobája és csemege-terme az itt is, ott is alakult kisebb-nagyobb csoportoktól, melyek egy-egy miniszter, vagy tekintélyesb államférfi körül képződtek, hallani ohajtván valami ujat a napirenden levő nagy kérdésekről. A ház „legfiatalabb ellenzéke“ a független szabadelvüek is tömörülnek már; eddig szétszórva foglaltak helyet a nagy szabadelvü párt padjai közt, most azonban, közeledvén a nagy küzdelem meleg napjai, szervezkednek, sorakoznak. Az az oldal jut nekik, melyet egykor a balközép elfoglalt, s melynek csucsán most a legfiatalabb exminiszter, Simonyi báró ült. Hej, ha őt sikerülne megtartani ott, azon a helyen! — igy sohajt föl titokban a vezértelen fiatal párt nem egy tagja! — Egyébiránt, hát ki tudja?! Simo-

nyi báró gavallér ember; ha szépen megkérik, mért ne tenné meg nekik azt a szivességet. A báró ur tudvalevőleg szenvedélyes barátja a nagy uri időtöltéseknek, — nos, kell-e ennél kitünőbb „mulatság?“

⁂ (*Érdekes vendége*) volt a mult héten fővárosunknak. A braziliai császárnő, Donna Terézia Krisztina ő felsége érkezett meg kiséretével mult szombaton délután. Ő felsége az Európa-szállodába szállt, hol neki és kisérete számára 14 szobát rendeltek. A reggeli órákban a magas vendég körülkocsizott a városban s megtekintett pár közintézetet. Délben meglátogatta királyné ő Felségét Gödöllőn, délután még egy körutat tett városunkban, melynek szépségei felől dicsérettel szólt. Másnap aztán elutazott Konstantinápolyba.

⁂ (*A magyar gazdasszony-egylet*) szeptemberhavi választmányi ülésében bejelentetett 18 szegény árvaleánynak az intézetbe való belépése. Közülök hat budapesti, 12 pedig különböző vidékről való, néptanitó, hivatalnok, orvos, volt-földbirtokosok árvái. Közelébb kilépett ez árvaházból 7 felnőtt leány; négyet az állami tanitónő-intézetekbe, a többit a gyermekkertészeti képezdébe vették fel. Az egylet körébe több uj tagot is jelentettek be, ugymint Jakabfalvyné született Wimmersberg Mária bárónét 100 frtos alapitónak; gróf Kornis Zsigmondnét, Gräfl Józsefné született Györffy Róza bárónőt, Bornemisza Istvánét, Csoma Miklósnét és Zsigmond Eleknét rendes tagoknak. Hálás köszönettel vette a választmány, néhai Mednyánszky Sándor 500 frtos hagyatékát; továbbá Damjanich Jánosné, Pechata Lajosné és Szundy Radóné ruházati és élelmiszer-ajándokait. Egyszersmind az árvaház felavatási ünnepére bizottságot neveztek ki.

⁂ (*A fővárosi szeretetházi egyesület*) választmánya csütörtökön ülést tartott Weisz Bernát elnöklete alatt, ki 500 frttal az egyesület alapitói sorába lépett. Az ülés egyik tárgya a választmány kiegészitése volt. A bizottságon kivül megválasztattak alelnökökké Molnár Aladár és Bischitz Dávidné. Aztán bemutattatott a létesitendő szeretetház házi szervezete. Hogy a szép gondolat ténynyé váljék, évenkint 3000 frtra lenne szükség, mely esetben 20 növendék lenne fölvehető. Mivel pedig annyi jövedelme az egyesület tőkéjének nincs, az értekezlet abban állapodott meg, hogy ez összeget a fővárostól fogja kérni évi segélyképen. Addig is, mig ezt megnyerni lehet, a kis bizottság költségvetést készit; e kis bizottság tagjai Ziehrerné elnöklete alatt Weber Ede, Molnár Aladár és Adler Antalné.

⁂ (*A nemzeti szinházban*) most végzé be Hauck Minnie vendégszereplését. A közönség tetszése lankadt az utósó föllépések alkalmával; s valóban „Hamlet“ és „Aida“ arról győztek meg, a mit a vig operákban nem vettünk annyira észre, hogy a müvésznő hangja gyöngül, s éneklése modort vesz föl. Azt hiszszük, ennek oka főleg abban rejlik, hogy a kisasszony nem marad meg a hangjának és egyéniségének megfelelő szerepkörben. Kár pedig azt a szép tehetséget szétforgácsolni s elvesztegetni. — A drámánál „Iskarioth“ a nap hőse, és „Iskarioth“-ban Nagy Imre. Valóban festői alak és müvészi alakitás; neki és Kassainénak, ki Magdolnát személyesité megkapó müvészettel, a fiatal szerző nagyon le lehet kötelezve. De az igazgatóságnak is, mely ily szépen kiállittatá, s a rendezőnek is, ki ily gonddal rendezé darabját. A szinháznak közelebbi ujdonságai: Bizet „Carmenje“, melyet nagy hatásu operának tartanak és — Nilson Krisztina, a svéd csalogány, a ki számára Thomas Opheliáját irta. Ha csakugyan eljön a „szőke Patti“, a mint nevezni szokták, egy-két élvezetes és „drága“ estére lehet kilátásunk.

⁂ (*A népszinházban*) a „Kis menyecske“ vonz. Kedves zenéjü operette, azt meg kell neki adni, valamint az is igaz, hogy Rákossy költségesen állitá ki. Ez operettben Vidmár Erzsi kisasszony ép annyira kedvencze kezd lenni a közönségnek, mint odaát a nemzeti szinházban nővére: Nádainé, kire a „Kőmüves“-ben lett figyelmes a közönség. Ha igy haladnak, még megérjük, hogy e testvér-pár fog uralkodni mindkét szinházunkban. A „Kis menyecske“ után ismét két operette van kiszemelve, egyik ennek a szerzőjétől, Lecocq-tól, a másik az öreg Offenbachtól. Még Párisban is csak készülnek rájok, de az igazgató iparkodik mégis mielőbb megszerezni. — Tehát mindig csak operette! Hja, de mikor ez jövedelmez legjobban! — válaszolja Rákossy. — Egyébiránt volt e héten népszinmüelőadás is; Előry, ki már felgyógyult, a „Két pisztoly“-ban lépett föl. Csütörtökön pedig Szabó Bandi bucsuzott el a „Kintornás családban.“

⁂ (*„Iskarioth“*,) a nemzeti szinház most szinre került ujdonsága, mint tudva van, a Karácsonyi-dijra pályázott az akadémiánál, mely a 400 aranyat azért nem itélte oda a mű szerzőjének, mivel az alapitó kiköté, hogy csak „önálló becsü“ munka dijazható. Azt is tudjuk, mily nehéz ezt az „önálló becset“ megállapitani, s általában mily ritkák az utóbbi időben az önálló becscsel biró szinmüvek. Ez okból a „Fővárosi Lapok“ fölveti a kérdést, hogy nem volna-e üdvösebb — addig, mig az alapitó él, — e pályázatot utólagos jutalommá változtatni? Ha azt mondanák: időnkint ez alapból utólagosan négyszáz aranyat kap az a szinmü, mely a nemzeti szinházban négy évi időközben a legméltóbb és legtartósabb sikert aratta. — Mi teljesen indokoltnak tartjuk a F. L. fölszólalásását, és osztozunk vele abban a vélekedésben, hogy ez eljárás buzditóbb, jutalmazóbb s már csak azért is igazságosabb lehetne, mert az itéletre némileg, már az idő tanuságtétele is befolyna.

⁂ (*A Kisfaludy-társaság*) ismét megkezdé üléseinek sorát, gyér közönséggel, gyér számu tagokkal. De reméljük, hogy később majd máskép lesz. Először Greguss Ágost jelentette be Székács Józsefnek, a társaság jeles tagjának elhunytát. Fölötte tartandó emlékbeszéd irására a társaság Hunfalvy Pált kéri föl. Az első felolvasó Szász Károly volt, ki a társaság Nesztorának: Fábián Gábornak a „Székács József halálakor“ az ő és Toldy Ferencz emlékezetére irt elégiáját mutatta be. Ugyancsak ő mutatta be Szabó Dávidnak, szabolcsmegyei főorvosnak régen irt „Béla futása“ czimü epószából is a kezdetet. Majd Greguss Ágost olvasta fel Arany János „Árva fiu“ és „Ágnes asszony“ balladáiról irt érdekes magyarázatait. — Egy időben a nők divatba vették a társulat havi üléseit látogatni; szép lenne, ha e divatot most a beköszöntő hosszu őszi és téli estéken ismét fölfrissitenék. Ennél szebb időtöltést keresve sem találnak.

⁂ (*Irodalom.*) Dr. Máthé Domokos a „fogakról“ figyelemre méltó kis munkát irt, mely igen hasznos mü és ohajtandó annak igen nagy elterjedése. Világos, tiszta nyelven le van irva, hogy miként kell a fogakat lehető hosszu ideig épségükben fentartani, és mit kell tenni, ha a fogak romlani kezdenek. — Kolozsvártt K. Papp Miklós uj lapot indit meg, szépirodalmi heti közlönyt a „Hölgyfutár“ fölelevenitett czimén.

⁂ (*Vegyesek.*) Az országos nőipar-egylet tanodájába, a felső leányiskolára és iparszakosztályokra eddigelé 80 tanitvány jelentkezett. — A budai honvédemlékszobor tárgyában a bizottság közt nézet-különbség forog fen. A bizottság a szobort a disztéren akarja fölállitani; a hatóság pedig e czélra a krisztinavárosi temetőt jelölte ki. — Forster, volt angol köz-

oktatási miniszter bolgárországi utjából ma a fővárosba visszaérkezett és Pulszky Ferencz vendége volt. — Schaafhausen, koppenhágai tanár, ki az őstörténelmi kongresszuson azon baráthegyi koponyát, melyet legközelebb Lóczi Lajos ásatott ki az ottani barlangban, magával vitte tanulmányozás végett. A koponyának csupán áll-kapcsa hiányzik, s azt a hires tudós finn koponyának állitja. — Lord Hartington, az angol alsóház ellenzékének vezére legközelebb a manchesteri herczegi családdal a fővárosban időzött s a herczeggel a muzeumot megtekintette.

⁂ (*Halálozások.*) Kühnelné Toperczer Ilka urnő e hó 24-dikén 28 éves korában Budapesten hirtelen meghalt. — Elhunytak továbbá: Csicseri Orosz József nyugalmazott gazdatiszt 66 éves korában Thaszán, — Szilágyi Sámuel református egyházi tanácsos 63 éves korában, Debreczenben. — Kozma Vazul, egykor ismertnevü nyomdász, Budapesten. — Erdélyi János, 104 éves korában Ó-Kanizsán. — Vörösmarty Mihály koszorus költőnk testvéröcscse Vörösmarty János e hó 21-dikén Uj Szászon élte 71. évében, — Károlyi János képviselő fia, János, Budapesten. — Deáky Lajos, volt országgyülési képviselő, 47 éves korában, Zilahon. — Jurenák Pál budapesti kereskedő, 81 éves korában, Budapesten. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Szeptember 30-dikán: „Romeo és Julia," (opera.) — Október 1-jén: „Jóslat," (Komáromy Mariska föllépte.) — Október 2-dikán: „Álarczos bál:" — Október 3-dikán: „Ibolyafaló." — Október 4-dikén: „Dom Pasquale." — Október 5-dikén: „A bálvány", (először.)

Divattudósitás.

A gyermekek öltözékeit, az édes anyák figyelmének e kiváló tárgyait, a mi a külformát illeti, nem fenyegeti ez idényben sem uj változás. Az ugynevezett amerikai, bő öltözék az egyedüli uralkodó. A jó izlés dicséretére mondhatom, hogy jelenleg már ritkán látni olyan gyermekeket, a kik oly módon volnának felpiperézve, mint a nagy hölgyek. Azon kiváló körökben, a hol a divatokról és öltözködésről helyes nézetek uralkodnak, és a hol semmit sem hoznak áldozatul, a mi azt háttérbe szoritaná, a kis lányok nem viselnek sem tünique-et, sem puffokat, sem tulhalmozott fodrokat, hanem az egyben vágott princesse-ruhácskát, magasan vagy kivágva, és hozzá szines, a szoknya közepén hátrakötött écharpot. Ez azon ruha, melybe a leánykákat második évüktől kezdve, a tizenegyedikig öltöztetik, sőt még az öt éves fiuk is ezt viselik, és annál is inkább vethetjük alá gyermekeinket e divatnak, miután tökéletesen megegyezik a testi kifejlődés kivánalmainak is. A tágan a testet körülölelő forma csakugyan a legjobban illik is a gyermek kifejletlen formáihoz, mely egy cseppet sem gátolja mozgásaiban. Hanem az egyszerü szabást aztán nem is szabad holmi tulhajtott piperével, fodrokkal, dudorokkal tönkre tenni, hanem a diszitésnek a szabással összhangzatban kell állania, az az egyszerünek lennie. Fájdalom azonban nem ritka eset, hogy a mostan nagyon divatozó vörös szint olyan tulsagosan alkalmazzák az anyák, hogy a vörös écharpe-pal majdnem bepólyázzák kis gyermekeiket, pedig szegények nem igen emelhetnek panaszt e zsarnokság ellen; ezek a felette széles és bő écharpe-ok nincsenek kellő arányban a kicsiny gyermekalakkal, és ezért a széles öv, hátul nagy csokorral, bizonyára jobban illik gyermekekhez, az emlitett écharpe-oknál. Ép oly kevéssé tudok megbarátkozni azon vörös hordruhácskákkal is, melyeket legujabban kicsi, karon ülő gyermekekre adnak, és melyeknek rikitó szinét a fehér himzés és kivarrás még feltünőbbé teszi, a helyett, hogy azt mérsékelné, mig a fehér ruhácskákon alkalmazott szines szalagcsokrok, még ha vörösek is, igen jól veszik ki magukat.

A tiz-tizenegy éves leánykák aztán már külön derékkal való ruhákat viselnek, a melyeknél a szoknya széles, lelapitott ránczokba van rakva, a derék körül szines selyemszalaggal és hátul csokorral diszitve. Diszesebb ruhákul a princesse-formák járják, alul keskeny fodrocskákkal diszitve. A tizenkét éven felüli leánykáknak jól áll a polonaise-szoknya viselete, övvel szoritva meg. A szoknya olyan hosszu, hogy a topánka felül öt-hat centimeternyi látszhatik ki a harisnyából.

Egy más alkalommal a fiuk öltözékeiről fogok értekezni, most még mai szabásunkról is kell néhány szóval emlitést tennem. Egy jó háló főkötő szabásával kedveskedem ezuttal t. előfizetőimnek. Az első szám az előrészt jelöli, a második pedig a hátrészt. A két számot egymás mellé téve, azonnal látjuk, hogy a második részre huzott ránczok jönnek, melyet egy kis pánttal köröskörül le kell tüzni. A főkötő körül himzést vagy csipkét kell felvarni, és a ki szereti, hátul 3—4 ujjnyi fodrot is alkalmazhat.

Számrejtvény.

Rátkai B. Rózától.

29 6. 21. 6. 29. Hajdan dicső nemzet, él még, de csak tengve,
2. 9. 34. 14. Olympuson lakott, villámos volt tegze,
14. 35. 8. 17. 10. A hit azt tanitja: ettől ered minden;
16. 27. 21. 32. Nem; hanem ettől jő, — mondja a hitetlen.
12. 25. 4. 33. 23. Tegethof hirnevet ezen helynél szerzett,
4. 23. 19. 1. 26. Ezt megszállni, török érez reá kedvet;
8. 11. 7. 31. 13. 22. 3. Czélját el is éri, ha ez megengedi,
24. 15. 18. 20. 5. Bismarkot ezen czim főkép megilleti.
28. 9. 29. 17. 30. Szabadság reája csak nem régen virradt,
Hova elhurczolták idegen ég alatt.
1—35. Most volt Budapesten, fényes a sikere,
Terjed vele magyar földünk hire, neve.

Megfejtési határidő: októberhó 25-dike.

A f. é. 36-dik számban közlött rejtveny értelme:
Zemplén vármegye.
Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Jánossy Lajosné, Sárosy Mari, Báthori Zsigray Istvánné, Czibulka Sambach Mária, Auszterweil Jozefin, Mandits Erzsi, Ferencsevics Teréz, Durneisz Irma, Kovács Morvay Julia, Biró Klára, Oberhoffer Emilia, Haintz Mari, Rozinay Lászlóné, Schimmer Friderika, Gedeon Gáspárné, Knau Arany Luiza, Éhen Gizella, Kovács Sándor, Szabó Tivadarné, Haluskay Zomhory Irma, Bohus Gyuláné, Saáry Etelka, Mannó Kálmánné, Kolbenschlag nővérek, Mátyás Gizella, Pap Károlyné, Mózesy Anna, Fet Szerbák Ilona, Bajza Karolina, Nagy Julia, Sziklay Matild, Preszly Mari, Csonth Lajosné, Medveczky Tóth Etelka, Orbán Sándorné, Tüköry Eszter, Tóth Juliska, Máár Józefin, Tótfalusy Endréné, Gáspár Nina, Széll Margit, Nándory Klementin, Jóo Etel és Jolán, Károlyi Ella, Mátray Emilia, Tóth Nagy Mária, Szilágyi Mariska, Mihályi Károlyné, Nyaviga Piroska, Keleti Amália, Zoltán Ida, Gárdossy Judit, Lamos Francziska, Barabás Róza, Vass Karolin, Kupecz Tinka, Fekete Sándorné, Temesváry Erzsébet, Galgóczy Matild, Bajza Karolin.

A 35-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Preszly Mari, Csonth Lajosná, Medveczky Tóth Etelka, Galgóczy Matild, Bajza Karolin.

Tartalom.

A szegény asszony lánya, Bodon Józseftől. — Hajnalban, Imrefi Jánostól. — Szeszélyesség és roszkedv. — A bolognai rózsa, Ekstein Ernőtől. — A Bonapartek lilioma. — Apróságok. — Egy hét története. — A délkeleti háboru. — A hazai ipar pártolása. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.
A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy háló főkötő szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

ról Schliemann, ki az ásatásokat vezeti, azt hiszi, hogy a legrégibb görög épitészeti maradványok. Eddig összesen tizenhat helyen ásatott. Talált cyclopsi házfalakat s vizvezetékeket faragatlan kövekből, melyek szoros egyesités helyett, csak egymásra vannak rakva. Rejtély, mint folyhatott e csatornákban a viz a nélkül, hogy a hasadékokon ki ne csurogjon. A talált kilencz nőszobor arcza nyomott, szájuk nincs, az oldalukon hosszu szarv nyulik ki. Valószinüleg holdkarajt vagy tehénszarvakat akar jelenteni. Schliemann e szobrokról azt hiszi, hogy Junót, Tirynth és Mykene védő istenasszonyát ábrázolják. A szoborleletek közt van még egy madárfejü férfialak, imádkozó helyzetben, továbbá egy bámulatos bronz-szobor, dárdavető mozdulattal, fején phryg süveggel. Tirynthben valószinüleg vas vagy bronz eszközök voltak használatban, mert a romok közt egy kőszerszám sem található.

⁂ (*Diana-templom.*) Spaláto város mostani főtemploma a hajdan Diocletian római császár palotája bensejében épitett Diana-templom volt. A műrégiség e szép maradványát régi pompájában szándékoznak helyreállitani s a végett a templomnak tengerfelőli oldalán az idők folyamán hozzá épitett részeket le fogják bontani. E munka azonban nagy költséggel jár s nagy nehézségekbe ütközik, minthogy Spaláto város nagy része, azt lehet mondani, e palotába van épitve. A költségeket az osztrák műrégiségeket pártoló társulat fedezi.

⁂ (*A japáni főváros.*) Yeddoban, Japán fővárosában, huszonkét hirlap jelenik meg; továbbá van a városban 432 japán és 15 európai vendéglő, 117 kerti korcsma, 10 nagy és 200 kis szinház, 106 fényképész, 106 pástétomsütő, 210 vágóhid, 563 európailag berendezett kereskedés, 130 szinész, 1270 zenész és énekes. A kormány elrendelte, hogy minden államhivatalt viselő, európailag tartozik öltözködni.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Pár milliót érő értékpapirt sikkasztottak el ismeretlen tettesek a Páris-londoni postáról mult hó 16-dikán éjjel. A rendőri közegek eddig Párisban, Calaisban, Dowerben és Londonban hasztalan nyomozták. — Zách szerb tábornok lábát le kellett vágni, minek következtében annyira elgyöngült, hogy alkalmasint belehal. — A héring-halászoknak az idén jó szüretjük van. Bervickshire s Northumberland kikötőiben roppant mennyiségben huzzák partra e sokak által kedvelt halakat.

Megbizások tára.

Dadára K. A. urhölgynek: El van küldve.

Tatába T. I. urhölgynek: A félévi mellékletek néhány hét mulva el lesznek küldve.

Halasra Cs. V. M. urnőnek: Biztositom, hogy csak is egy levelet vettem részéről, és akkor azonnal megküldtem a kivántat.

Martonvásárra K. J. urnőnek: Ujból megküldtem.

T. Szántóra Sz. Cs. Z. urnőnek: Postára van adva.

Tatába P. M. urnőnek: El van küldve.

Sugatagra F. Sz. I. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Vésztőra J. J. urnőnek: Az első félévi melléklet már el van küldve. A másodikat annak idején szintén megküldöm. A levelet vettem.

Gárdonyba J. P. urhölgynek: Azonnal intézkedtem.

Siófokra B. Zs. I. urnőnek: Igen szivesen.

Körmendre S. E. urhölgynek: El van küldve.

T. Roffra T. E. urhölgynek: Az előfizetés csak junius végeig volt beküldve. Szives tisztelet.

Besfára O. S. urnőnek: El van küldve.

Sz. Régenbe J. L. urnőnek: Igen sajnálom, hogy kivánságát jelenleg már nem teljesithetem, csak részben.

N. Enyedre P. J. urnak: Szivesen látom.

Aradra M. G. urhölgynek: A legszivesebben tettem.

„Bucsudal.“ Hibás a mértéke és gyarlók a rimei.

„A távozóhoz.“ Próza.

„Falu végén.“ Az „egyedül“ magyartalan; „pirultam“ „elpirultam“ helyett; „megcsókolám“ nem népies, ép ugy „Bandika.“ Ezeket tehát ki kellene igazitani, mert tárgya és különösen már hangja, méltóvá tenné a közzétételre.

„Z-hoz.“ Szivesen; jelen alakjában azonban homályos, zavaros; nem tudni, melyik részen van a bünös szándék. Azért jobban kellene kidolgozni.

„Mért nem lehetek napsugár.“ A harmatcseppből nem igen szokott csillag válni az égen; a vége pedig inkább le- mint befejezés.

„Zongora-hangok.“ Most az egyszer a hangok nem igen vágnak össze.

„Lepereg a fehér.“ Elnyűtt forma, fonnyadt virágok.

„A nők az ó-korban.“ Szivesen látom.

Karácsonfalvára: H. Z. J. Szamosujvárra Sz. T. Dédesre R. B. R. urhölgyeknek: Köszönettel vettem.

„Egy más világból.“ Köszönettel vettem, és nem szükség mondanom, hogy örömmel fogadom ajánlatát.

Orosházára Gy. V. urnak: Köszönet már ezért is!

Nyilt tér.*)

(Másodszor.)

Ezennel felszólittatnak: Hirsch Nina Szakaturna, Deszáthy Ágnes Somogyvár, Eperjessi Lilla Buza, Demeter Lajos Drág, Zay Emma Tisza-Sas, Józsa Mihályné Kőhalom, Vass Berta Fogaras, Buzáth Berta Csongrád, Kishalmi Nina Szeged, Kuthy József Marosvásárhely, Ledermayer Gyuláné Nógrád, Szabó István N. Becskerek, Bálint Jozéfa B. Ujlak, Seybold Tilda Török-Becze, Székely Gyuláné Tokaj, Okolicsányi Mária Füzes, Nagy Ferenczné Székesfehérvár, Farkas Jánosné Székesfehérvár, Epstein nővérek Bödöge, Konta Luiza Bodony, Vlád Nagy Luiza Nagytótfalu, Mészáros Adolfné Szolnok, Váry János Makó, Scheimingerné Endréd, Szabó Lajosné Titel, Nagy Adél Keresztes, Király Lilla Nagy-Szőllős, Császy Sándorné Miskolcz, Grünwald Mari Váloz, Pongrácz Emma Miskolcz, Nagy Helén Nyitra, Rubenescu Antal Debreczen, Dömök Ida Kovácsi, Beőcz Mariska Makó, Bodnám Milka Solymos, Grósch Mari Báan, Kállay Andorné Légrád, Izmai Nándor F. Zsid, Jánky Luiza Verespatak, Timár Izabella Kuküllővár, Tóth Károlyné Tata, Baksa Erzsébet Nagylak, Dely Katalin Poroszló, Szüts Luiza B. Gyarmat, Nagy Ödön Szeged, Szentgyörgyi Emilia N. Szalonta, Láng Mór Tata, Csorba Lilla H. Szoboszló, Kovács Luiza Eperjes, Kapor Ilona B. Gyarmat, Rosenthal Róza, Tóth Piroska Szeged, Csörgheő Ilka Muzsaly, Grünwald Luiza Ipolyság, hogy tartozásukat minél elébb alulirottnak megküldjék.

A kiadó-hivatal.

*) Az e rovatban közlöttekért a szerkesztőség csak a sajtóügyi hatóság irányában vállal felelősséget.

Török József gyógyszertára, király-utcza 7. sz.

SALICYLSAV-KÉSZITMÉNYEK,

pipere-czikkek.

Kielhauser H. okl. gyógyszerésztől és illatszergyárostól Gráczban.

A Salicyl-sav a drezdai dr. Heyden vegytani laboratoriumából, azon felette kedvező eredmények után, melyeket a dr. Kolbe, dr. Neubauer, dr. Wagner stb. tanár urak kisérletei előidéztek, már világhirt vivott ki magának mint erjedést és rothadást akadályozó anyag, és nem csak fényesen érvényesül mindennemű belső bajok ellen, hanem czélirányos összetételben még fölülmulhatlan óvszer a bőrre, hajra és fogakra nézve, Anticeptikus hatása különösen rendkivüli; megakadályozza a sérült szervek rothadását, s ezzel együt eltünik az azzal járó kellemetlen szag is.

Salicyl-toilette-szappan	darabja	ára 50	kr.
Salicyl-toilette-viz	„	„ 70	„
Salicyl-fogpor	„	„ 50	„
Salicyl-fogpép	„	„ 60	„
Salicyl-szájviz	„	„ 60	„
Salicyl-hajkenőcs	„	„ 50	„
Salicyl-hintőpor (lábak izzadása ellen)	„	„ 50	„

Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten, királyutcza 7. sz.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glyicern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után. nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr,

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 7. szám.

Angol és franczia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt, Jokey-Club 2 frt, Huile philocome de la societé hygiénique 1 frt 50 kr. Eau Athenienne 1 frt 50 kr. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Farina 1 frt, kisebb üveg 60 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 kr, Savonde Thridace Violettől Párisban 1 frt. Illatos szájgyöngyök (cachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice du Dr. Henocque 2 frt.

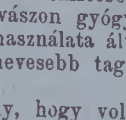
Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztő-por Dr. Gölistől.

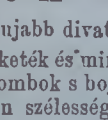
Eddig még utól nem érotett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve. Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-. görvéne, g uga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges és köves betegségek. tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyászatnál. ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Főraktár Pesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.

Főszállitóhely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Dr. Kallmann **hajfestő szere**

vegyész és elsőrendü gyógyszerész Párisban. Erősiti a hajat és szakált, **s annak azon pillanatban a legszebb természetes árnyalatokat kölcsönzi bekenésre,** minden mosás vagy előkészület nélkül. Egy skatulya fekete szinü 5 frt, barna szinü 4 frt.

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő-, olajos festek-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmében, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztyűben, bűtorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

A világhirü **keleti viz**

Dr. Walkertől Londonban biztos fájdalom-oszlató, enyhitő és erősitő gyógyszer a **köszvény, csúz, görcs. fej- és idegfájdalmak, gyöngeségek** stb ellen. A hatás már az első üveg használata után mutatkozik. A használat külsőleges. Ára 1 frt. 20 kr.

Fogfájások, bármily neműek, egy pillanat alatt és biztosan eltávolittatnak az **indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és szájtisztitó szer.**

Kapható TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál Pesten, király-utcza 7-dik szám Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

Féreg irtó szer.

mindennemü férgek irtására, 50 és 25 kros szelenczékben.

Budapesten Török József gyógyszerésznél, király-utcza 7. sz.

Legislegolcsóbb forrás

a következő őszi és téli idényre vásárlatokat tenni csakis

GROSSMANN JÓZSEF,

Budapesten király-utca 27.

a magyar koronához.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

	Rőf.	Méter.
Sima, csikos és kockás ruhaszövetek	25—30	33—39
Angol lüstre és balernos . .	27—40	35—52
Sima és csikos baige . . .	36—45	46—58
Szines angol mohair . . .	38—45	49—58
Csikos mosható selyem . .	1.—.—1.25	1.29—1.62
Fekete és szines noblesse .	1.25—2.50	1.62—3.25
Fekete lyoni faille	2.—.—2.60	2.50—3.35
6/4, 8/4 terno rendkivül finom .	—.60—1.40	—.78—1.80
7/4 ruha-flanellok és cheviott	1.10—1.50	1.40—1.92
Legjobb szines mosó-parketok	30—35	39—45
Fehér zsinór és pique-parketok.	25—35	32—45

Egyszersmind ajánlom nagy gyári raktáromat **rumburgi-, creas- és fonal-vászonból, 30 és 35 rőfös ágy- és asztalnemüeket, chiffon, gyapjn- és rips-teritőket, csipke-függönyöket, francia creton- és perkalineket,** továbbá téli **posztókendőket** és **Langschawlokat,** mint szintén minden e szakba vágó cikkeket **igen olcsó árakon.**

Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek, és minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

Legislegolcsóbb forrás!

Figyelemre méltó!

Nagy száma a minden nemzetbeli szenvedőknek megerősitheti a köszvény-vászon gyógyerejét és bebizonyithatja, hogy annak használata által már sok évcsuzos fájdalmak és a leghevesebb tagszaggatások teljesen meggyógyittattak.

Sőt megállapitott tény, hogy volt eset, midőn a legmakacsabb kőszvénydaganat és folytonos fejfájás e köszvény-vászon alkalmazása által örökre elmult. Ily állapotban szenvedő, ha a baj még oly nagy foku is, nem mondhat le azon reményről, hogy fájdalmaitól megszabadul, mig e gyógyszert kellőleg nem alkalmazta; a mely annál előnyösebb, mivel csak külsőleg alkalmaztatik, és a betegnek nincs mit tartania a belsőleg vett gyógyszerek tömegének utóhatásaitól. — Alulirt ezért határozta magát az itt előadottak közzétételére. mely a nevezett köszvényvászon használata által folytonos nagyon érzékeny hát- és fejfájástól szabadult meg.

Bécsben 1870. jul. 26-án.

A. v. Z—y.

Raktárok: Pesten Török József gyógyszerésznél Bécsben I. Weisz zum Mohren Tuchlauben

Epilepsie

(kórságo) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr. Killisch,** Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt**

„Czafrangok"

ugynevezett légyczafrangok, az őszre, legujabb divatnak.

Reczés czafrangok posztóruhákra, feketék és minden szinből, hozzá való ugyanazon szinü gombok s bojtok.

Selyemczafrangok, feketék minden szélességben.

Crepin-ek nagyszerü kivitelben.

Selyembojtok az idén igen divatosak.

Selyem- s gyapot-cuipier-csipkék.

Paszománt-ruhadiszitések minden neme, a mai divat szerint, selyem- és bársony-zubonyok, valamint ruhák számára.

Selyembársonyok.

78 centimeter, 1 frt 45 kron. 1.65, 2 frt, 225. 2.50 egész 3 frtig. 4/4 szélesek 4, 4.50, 4.80 egész 12 frton.

Gyapotbársony 55, 65, 75, 85 kr. egész 1.30.

Patentek ruhákra s zubonyokra 1.25-től egész 2.20-ig, az összes diszitéssel együtt.

Selyemszövetek feketék s minden más szinből.

Szalagok a legfinomabb divatos szinekben, ós nemben alulirottnál e legszebbek kaphatók.

Parisi ujdonságok melyek most nagyban viseltetnek kalapokon s nyakravalókon, a hozzávaló kalapszövetekkel együtt.

Selyem-crepp-ruche a legdusabb választókban.

A t. c. **divatárusnők** s **nőszabók** számára az összes divatos diszczikkel s bélések.

Minden egyes czikk elvem értelmében igen leszállitott áron.

Herz Mór, Deák-utcza 5. sz.

Vidéki megrendeléseknél a szinek végett szövetmintát kérek. Csomagolás ingyen.

41-dik szám. Október 8-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETINAPTAR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra perc	óra perc
Okt. 8	Vasárnap	A 18 Brigitta	A 17 Pelagia	26 18 János	20		6 11	5 24
9	Hétfő	Dénes, Földes	Földes	27 Kaliszt	21 Pálmák ünn.		6 12	5 21
10	Kedd	Borg. Ferencz	Gedő	28 Kariton	22 Gyülek. ünn.		6 13	5 19
11	Szerda	Filomilla	Burkhardt	29 Cyriacus	23 Törv. öröm		6 15	5 18
12	Csütörtök	Miksa p. vért.	Szerafin	30 Gergely püspök	24		6 16	5 16
13	Péntek	Kálmán	Kálmán	1 Oktober	25 Absolon		6 17	5 14
14	Szombat	Kaliszt püspök	Szerencs	2 Cyprián	26 Sabb. Noah		6 18	5 12

Vidéki tárcza.

Trencsénmegye főispánja, Kubicza Pál arczképének leleplezése a megyeház termében mult hó 25-dikén nagy ünnepélyességgel ment végbe. Az ünnepély napján küldöttség hivta meg a főispánt a gyülésbe, hol Marsovszky Jenő emelkedett hangon szép beszédet mondott. Aztán a leleplezés következett, melyet diszebéd követett, melyben Baross Gábor országgyülési képviselő emelt poharat az ünnepeltre. — Az ünnepélyben a megye összes értelmisége részt vett, s este a város ünnepélyesen kivilágittatott.

Sárbogárdon az ott nem rég alakult műkedvelőtársaság mult vasárnap a „Falu roszszá“-t adta elő. A bevétel ezuttal 70 frt 80 kr. volt, a mi eléggé mutatja, hogy sokan nézték az előadást. A hölgyek közül közreműködtek: Huszár Teréz kisasszony (Finum Rószi), ki vidoran játszott s kedvesen énekelt, Sávoly Mariska kisasszony, (Boriska,) ki nem valami hálás szerepében is tetszést tudott nyerni s Mészöly Emma kisasszony, (Bátki Tercsi,) ki szintén osztozott a tapsokban, virágokban. A férfiak is élénken játszottak. Előadás után tánczvolt, melyben sok szép leány vett részt. A franczia négyest 52 pár tánczolta.

A Kecskeméten állomásozó vértes-ezred tiszti kara mult hó 29-dikén az ottani „széktón“ lóversenyt rendezett. A sorozat szerint 3 futtatás volt, a legénységé, az altiszteké, és a tiszteké; az első dijat, egy teljes lovagló felszerelvényt és 200 frtot gr. Hagen nyerte el, a másodikat (100 frt) Jablonszky főhadnagy, a harmadikat 50 frt L' Abrée főhadnagy. A kellemetlen idő miatt a hölgyvilág nagyon gyéren volt képviselve.

Sepsi-Szent-György közönsége boldogult gróf Mikó Imre nagyszerü alapitványáért hálából a nemeslelkü alapitó emlékét igen szép módon örökiti meg. A tanács inditványt terjeszt a közgyülés elé, mely kétségtelenül egyhangulag elfogadja azt, hogy a város száz évig évenkint 100 frtot fizessen le a református iskola pénztárába. Az iskola pedig gyümölcsöztetni tartozik ez évenkinti alapitványokat, s csak minden tizedik évben fordithatja czéljaira az addig összegyült pénz kamatait.

Szegeden az ottani olvasó egylet legutóbbi bizottsági ülésében elhatározta, hogy e hó 13-dikán kegyeletes emlékünnepélyt fog rendezni Löw Lipót néhai szegedi főrabbi elhunytának évfordulója napján. Az emlékbeszéd tartására Hofer Endre, a szegedi főreáltanoda igazgatója vállalkozott. Az elhunyt derék főrabbi, kit Szegeden soká nem fognak tudni feledni, disztagja volt az olvasó-egyletnek. Megemlitjük egyuttal, hogy az izraelita hitközség által megrendelt szép emlékkő még e hó folyamában Löw sirja fölé helyeztetik.

Vajszkáról (Bácsmegyében) irják: Az idei rendkivüli árviz által számtalanok koldusbotra jutottak, igen sokan jelentékenyen károsodtak. Hogy ezek baján némikép segitve legyen, nemcsak a magas kormány, hanem minden nemesen gondolkozó iparkodott a tőle telhető módon ezeknek segitségükre sietni. Ily nemes lélek lakik tek. Radics György, a zombori államfőgymnazium buzgó igazgatójában, ki, hogy az árviz károsultak felsegélyezéséhez járuljon, elhatározta magát a „Bács-Bodrogmegyei árviz-album“ szerkesztésére, s ennek tiszta jövedelmét az árvizkárosultak közti kiosztására. Ebből a nevezett igazgató ur Vajszka község lakosainak is 50 forintot küldött.

Temesvár az árviz ellen jó előre siet óvintézkedéseket tenni s a Béga két partján magas sarkantyukat rakat le. A fát hozzá a városi erdő szolgáltatja s igy az egész munkálat kevésbe kerül, miáltal a veszélynek majdnem minden évben kitett gyárvárosiak nyugalma biztositva lesz.

Az aggteleki barlangban báró Nyáry Jenő és Péchy Jenő által mult hó 26-dikán és 27-dikén eszközölt ásatások jó eredményre vezettek. Két nap alatt — mint irják — a barlang ugynevezett „Csontház“ részében huszonöt őskori embersirt ásattak ki a csepegő kőszikla-réteg alól, körülbelől hét méter mélységből. A vázak mellett edényeket, kő- és csont-eszközöket és minden koponya mellett szenesedett magvakat találtak. A „denevér-barlang“-ban kövesedett és barlangi medve-csontokra is akadtak.

Vidéki vegyesek. A zaj-ugróczi magyar tannyelvü állami elemi leányiskola részére gróf Zay Albert helyiséget és tüzifát ajánlott fel, azonkivül az alkalmazandó tanitó szállásáról és a szükséges tüzifáról való gondoskodást is magára vállalta. — Félegyházán ma, vasárnap lesz a száznyolczvanezer forint költségen emelt diszes templom és tanitóképző-intézet zárkő-letételi ünnepélye, melyre Trefort minisztert, Szász Károly miniszteri tanácsost és Buzogány Áron osztálytanácsost meghivták; az nap diszlakoma is lesz a városházban. — Palánkán az oda bérmálásra ment Kubinszky czimzetes püspököt bandériummal, mozsárdörgésekkel fogadták, este pedig a tüzoltó-egylet tisztelte meg fáklyás zenével, s Mezey Károly ügyvéd, mint főparancsnok mondta az üdvözlő beszédet. — Veszprém-megye közgyülése jegyzőkönyvileg határozta megörökiteni báró Fiáth Ferencz főispánnak a megye iránti nagy érdemeit. — Csikszeredán Mikó Bálintot választották meg egyhangulag képviselőnek, a lemondott Becze Antal helyére. — Rozsnyón gömörmegyei muzeum felállitásán buzgólkodnak. Az ügy élén mint kezdeményező

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi mülapért 10-10 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3 dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

41. sz.
Október 8-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges hímzetrajzokkal.
Évenkint
két mülap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-
a mülap meghozatala félévi járatási
köteleztetést foglal magában
a lap irányában.

A kaczér leány.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnodtól.

I.

Kis fürdőhely volt az, hol a b.-megyei fiatalság azelőtt mulatni szokott. Nem tudom, ugy van-e még most is, de az én időmben sok vig nap telt el ott, sok bor elfolyt, sok sziv fölmelegült, dobogott a tánczterem ócska pallója a tánczolók lába alatt, majd beszakadt, ragyogtak a szemek, pirultak az arczok, ki-kitört a jókedv s visszhangjától harsogtak az erdős halmok köröskörül.

Rozzant, kerekded faépület volt a tánczterem, zöld galylyakból állt egész diszitése, a vendégek maguk hozták a sült libát, pulykát s a sok kocsi szabad ég alatt tanyázott egész reggelig. Olyan volt a fürdő környéke, mint valami tábor a népvándorlás korában. A cselédség a terebélyes bükkfák alatt heverészett, a lovakat kipányvázták s ha beesteledett, tüzet raktak száraz galyakból. Mindenfelé lobogott a láng s tündéri szinbe boritotta az erdőt; a fiatalság kijött s gyakran a pattogó tüz mellett folytatta a csárdást; a csillagok mosolyogva kandikáltak be a sötét lombsátor nyilásain. Boldog napok, szép éjek, arany ifjuság!

Egész nyáron át tartott a majális. A gyógyforrás savanyu-vizét nem használták egyébre, mint hogy a borba keverjék. Biz oda beteg nem igen vetődött. De nem is tudom, mit csinált volna ott. Igaz, hogy az árendás tartott két vendégszobát az ócska épületben, de az csak azok számára szolgált pihenő helyül, a kik a mulatságban néha-néha eláztak; mert mi türés-tagadás! biz az olykor megesett. Főkép a kinek a szive már ugy is mámoros, hamar megárt annak a bor s könnyen a fejébe száll.

Nem is csoda; sok szép leány összegyült ott és sok házasság ott kezdődött az első kézszoritással. Csak azon csodálkozott mindenki, hogy a legszebb leány, — mert Galanthay Klári a legszebb leánynak volt kikiáltva egész vármegyénkben, — nem megy férjhez. Pedig itt lett volna már az ideje, tul járt a huszonnégy éven s olyankor a leány igen hamar megvénül. Majd tiz év óta járta már a bálokat, ott volt minden mulatságon, de azért csak mégsem ment férjhez.

Néha-néha hire járt ugyan, hogy menyasszony, vagy legalább annyi, mintha már menyasszony volna; most ezt, majd meg amazt emlegették, hogy elveszi őt; de sohasem lett a dologból semmi, Galanthay Klári tovább is pártában maradt. Udvarlója bőven akadt, akárhová ment, de kérő nem igen jelentkezett. Korábbi években megkérték többen a szép leány kezét, de mindegyik kosarat kapott. Nagyon válogató leány volt; mosolyban, biztató pillantásban nem fukarkodott ugyan s nem egy epedő ifjut boldogitott egy-egy gyöngéd kézszoritással, ugy elvétve, tánczközben, de nagyon megjárta, a ki komolyan találta venni a biztatást: Galanthay Klári kinevette a vakmerőt.

Nagyravágyó leány volt; mágnásokról álmodozott, gazdag, főrangu partiekről. Egy pár fiatal gróf udvarolt is neki, de biz azok közül egyiknek sem jutott eszébe nőül venni őt, pedig a szép leány mindent elkövetett, hogy lebilincselje őket. Hanem az ilyen mágnásfélének rendesen ángolna természete van, kisiklik a kézből. Az eredmény nem lett egyéb, csak az, hogy Galanthay Klári hirbe keveri magát velök.

Pletykáztak róla mindenfelé. Galanthay Klári jól tudta azt; de nem ijedt meg, nem huzódott félre, nem hintett hamut a fejére, hanem kevély daczczal folytatta kaczérkodását. Elhalászta a mások udvarlóit, jegyeseit, nem azért, hogy a

maga számára tartsa meg, hanem hogy kaczagva tuladjon rajtuk.

Szépségének tudata s a hizelgők sokasága elkábitotta őt. Valami mámor szállta meg, ha belépett a tánczterembe. Mindenkit meg akart volna hóditni, mindenkire nyájasan mosolygott, mindenkivel kaczérkodott. De nem tekintette a férfiakat egyebeknek, mint báboknak, a kikkel játszik, szeme lángszikrákat lövelt, de szive hideg maradt.

Még most is kevély, válogató volt. Akadt volna még most is komoly kérő, de nem olyan, a milyet a szép leány ohajtott. Nagybátyja, nénje néha-néha ostromolták, hogy jó volna már férjhez menni, lám, ez meg az ilyen meg olyan derék ember, jó birtokos s Klárinak csak egy szavába kerülne, és akár holnap megtarthatnák a kézfogót.

A büszke leány vállvonitva felelte a jó tanácsokra, hogy van még ideje várakozni, van mit ennie is, majd még előbb jobban meggondolja, mielőtt férjhez menne.

Árva leány volt s csinos kis vagyont örökölt szülőitől. Függetlensége növelte benne az elbizakodottságot. Nagybátyja, nagynénje, a kiknél lakott, mindkettő gyámoltalan öreg volt, kik nem tudtak semmi befolyást gyakorolni reá. Néha-néha sopánkodtak ugyan, egy-egy félénk megjegyzést is koczkáztattak, de ha Klári kissé haragosnak látszott, mindjárt elnémultak.

Hüségesen, engedelmesen hordták őt mindenfelé, abban a reményben, hogy végre mégis csak találnak neki férjet. De évről-évre jobban tünedezett ez a remény; még mindig számos udvarlója volt a szép leánynak, bárhová mentek vele; még mindig ő körülte sereglett a fiatalság, de ugy látszott, senkinek sem jut eszébe feleségül venni Galanthay Klárikát.

Évről évre roszabb hire kerekedett a kaczér leánynak. Gondos mamák ovni kezdték társaságától leányaikat, hajdani barátnői közül többen föltünően hidegekké lettek iránta. Észrevette, hogy kerülik, s kevélyen, gunyosan mosolyogva rázta fejét. Csak azért is tovább ment a maga utján, csak azért is szórta jobbra-balra a kaczér pillantásokat.

Sok roszat beszéltek róla; emlegettek mindenféle kompromittáló viszonyokat; azt mondták, hogy a szép leány házas emberektől is szivesen fogadja az udvarlást; de határozott eseteket senki sem tudott megnevezni. Mindez csak olyan homályos suttogás volt, mely lépésről lépésre követte a szép leányt, de nem mert szembe szállni vele. Sokan suttogtak egymás közt botrányról, de a pletykázók legnagyobb része szemtől szembe édeskedésekkel halmozta el Galanthay Klárikát, hizelgett neki, bókolt előtte.

— Ej, istenem! mit csináljon az ember? — mondogatták mentegetőzőleg, — a nagybátyjáért, a nénjéért, a családért kénytelen vele az ember.

Galanthay Klári ily módon kétes hirneve daczára ünnepelt szépség maradt. A hol csak megjelent, tömjéneztek neki, megszokásból, félelemből, számitásból. A férfiak udvart képeztek körülte, az asszonyok féltek tőle, a leányok irigyelték.

Az öreg Galanthay Vincze azzal vigasztalta magát, hogy talán még sem áll oly roszul a dolog, annak a leánynak majd megjön az esze s férjhez megy.

— Adná az isten! — sohajtott az öreg asszony. — De hol a kérő?

— A kérő? — felelt Vincze ur, pipaszárát rágva. — Nem kell félni, akad még, bizonyosan akad.

Vincze ur elmondta már ezt, isten tudja hányadszor, hanem egyszer ő is megsokalta a dolgot. Egy majális után történt, melyet a kis fürdőhelyen töltöttek. Vincze ur szokatlanul komoly ránczokba szedte homlokát s még keményebben rágta a pipaszárát, mint szokta.

— Na most már azt mondom, hogy elég lesz, — szólt a feleségéhez fordulva.

Csak ennyit mondott, hanem az asszony megértette. Sopánkodva fölnézett az égre s azt felelte, hogy ő már régen mondta azt. Már régen.

Arra aztán ismét elhallgatott az öreg pár. Csak másnap szólalt meg ujra Vincze ur:

— Én nem tudom, hogy mit akar ez a leány azzal a Keledy Miklóssal? Hiszen az még egészen gyerek hozzá képest. Az csak nem veheti el őt.

Az öreg asszony sohajtott. Vincze ur tovább mormogott.

— Komolyan kellene már egyszer beszélni azzal a leánynyal, vélekedék Vincze ur.

Az asszony fejével bólintott, hogy biz ugy. Hanem melyikök kezdje? Nyugalomszerető öregek voltak, egyikök sem szeretett bele nyulni a dologba s maradt minden, ugy a mint volt.

II.

Egy udvarlóval több vagy kevesebb, kinek tünt volna az föl? Egy huszéves félénk, szemérmes, ábrándos udvarló! Igazán csak az öreg Galanthay Vinczéék tudtak megütközni ezen. Igazán csak ezek a szegény öregek, kik még mindig a Klári férjhezadásán törték a fejöket.

No meg talán még egy másik öreg pár: Hámosék, kik ugy vigyáztak Keledy Miklósra, mintha a saját gyermekök lett volna. Hámos Bálint gyámja volt Keledy Miklósnak s azt beszélték, idővel tán még egyéb is lesz. Bizonyos, hogy Hámosné örömest hallgatta, ha czélzásokat tettek rá, hogy milyen összeillő pár lenne az ő Erzsikéjéből és Keledy Miklósból. Nem is tiltakozott ellene, csak azt mondta rá, hogy korán van még arról beszélni, még gyerekek mind a ketten, Erzsike alig tizenötéves, sok viz lefolyhat még addig a Dunán.

(Folytatása köv.)

Meghült szivre.

Hajnalkától.

Egy jó baráttal ismét kevesebb van,
Egy hű sziv ismét elhagyott,
Igy hülnek meg a szivek lassan, lassan,
Mint a lehullott csillagok.

Lesz-e még sziv, mely ily lánggal szeressen,
Mely igy megoszsza bánatom?
Mely örömimben is velem repessen,
S sirjon, ha sorsom siratom?

Lesz-e számomra még egy ily hű lélek,
Mely igy kisérje lépteim?
Oh lesz, igen, ha lesz még egy uj élet.
S az ifjuság visszatér megint.

Ily elhagyatva, vajjon mit reméljek,
Megváltást honnan nyer szivem?
Áldás az égtől az ily megunt élet?
S bün-e még, hogyha elvetem?

Oh, az van-e hát sorsomba' megirva,
Hogy igy tengődjem egyedül?
S bár mint zokogjak megalázva, sirva,
Az I s t e n még sem könyörül!

Vagy elfeledte, hogy van még egy csillag,
A melyre áldás, ha lehull . . .
Vagy oly messze van, hogy ide sem pillant,
Oh vagy talán nincs, nincs sehol?!

Szeszélyesség és roszkedv.

(V é g e.)

De térjünk át tárgyunk gyakorlati részére, hogy tudniillik mikép viseljük magunkat, ha a roszkedv rajtunk rontott.

Azt csak minden ember elismeri, hogy a roszkedv olyan állapot, melyben szenvedünk, azért az okos ember nem is engedi magát feltétlenül át neki, hanem igyekszik hasonló módon szabadulni tőle, mint például a náthától, huruttól, rekedtségtől sat. De arról sem szabad ám megfeledkeznünk, hogy a szeszélyesség és roszkedv nem annyira a testben, mint inkább a lélekben gyökeredzik, és azért nem lehet azt holmi herbatéákkal vagy lekvárokkal eltávolitani, hanem egészen más gyógymódhoz kell fordulni.

Valamint testi betegségeknél az orvos a betegség okát igyekszik kipuhatolni, ugy a roszkedvnél is mindenek előtt ki kell kutatni, mi idézte azt elő. Nem könnyü feladat ez, mert sok elkényeztetett ember olyan érzékeny, hogy a legcsekélyebb ok is képes felforgatni békességét. Sőt gyakran a roszkedv előidézője olyan nyomorultan csekély, hogy alig merjük azt magunk előtt bevallani. Egy érdemjeleket és kitüntetéseket hajhászó ember például egészen oda lesz, ha barátja kapja az általa ohajtva ohajtott érdemjelt, vagy mást ér az az előléptetés, mely után ő sovárgott. A tetszelgő nő elbusulja magát, ha valamely más nő feltünést okoz a társaságban ruhájával, a nagyravágyó embernek megannyi tőrszurás a király nyájas szavai, melyeket X vagy Y kamaráshoz, és nem hozzá intéz. Ily esetekben tehát oka a roszkedvnek, az irigység de valjon ki szereti bevallani, hogy ilyen aljas bün lappang benne?

Az okos embernél, — mert ezeknek is megvannak az ő kicsinyes gyengeségeik, — elegendő, ha felismeri roszkedvének aprólékos, haszontalan voltát és azonnal el is üzi magától ez alattomos ellenséget. A kiben egy kis humor van, az bizony derekasan ki is neveti magát; mert hisz a humor az a véghetetlenül kedves adomány, hogy az emberi gyarlóságok komikus oldalait felismerjük és ezen oldalról itéljük meg azokat.

De vannak kedély-állapotok, melyek nem olyan könnyen mulnak. Ha az indok nem csak képzelt, hanem valóságos bántalom, mely becsületünket, vagy jogainkat támadja meg, akkor az erről való hosszas gondolkodás még feketébb szinben tünteti azt elő. Olyan ilyenkor a küzdő lélek, mint az ember, a ki egy mocsárba belemerülve, nyugtalan vergődéssel hiszi magát kiszabadithatni, holott épen ez által mindig mélyebben sülyed alá. Ilyen kellemetlenségeknél, tapasztalatom szerint, a legjobb orvosság a s z ó r a k o z á s, legyen az lelkünket érdeklő kellemes munka által, vagy olyan szórakozás, a minőt az érdekes társalgás, vagy a szép szinházi előadás, a zene és müvészet nyujtanak. A legfőbb mindenesetre, nem gondolni többet a szenvedett sértésre, mert ez által magától szép csendesen elalszik az, mint a tüz, melyre már nem raknak több gyu-anyagot. Hogy mily nagy hatással van a szenvedett bántalom itéletünkre, onnan is kitünik, hogy milyen sokféle felfogással itéjük meg ugyanazon egy esetet; mennyire másnak látjuk azt az első órában, és minőnek másnap, reggel, üditő egészséges pihenés után! Este torzalakokká nagyobbodnak a tárgyak, mig más nap reggel már a maguk tiszta, higgadt világitásában szemléljük azokat.

Élénk képzelődéssel megáldott emberek mindig tulságokra hajlandók, és azért sokkal többet is szenvednek az életben. Ezeknek azt kell tanácsolnunk, hogy valahányszor valami kellemetlent tapasztalnak, intsék szüntelen magukat a nyugalomra, és őrizkedjenek a tulságoktól.

Valóban nem a legutósó vigasztalás, ha a roszkedv beállitott hozzánk, azt is felgondolni, hogy ez állapot nem tart sokáig. Verőfényes napok komor, ködös napokkal váltakoznak, eső a napsugárral; ugy változik derült hangulatunk a szomoruval. Minél nagyobb lehangoltságunk, annál biztosabban számolhatunk arra, hogy minél elébb tova repül bajunk.

Fájdalom, vannak azonban emberek, a kik konokul meg akarnak maradni ezen megfoghatatlan, önkinzó hangulatban, a kik tetszenek maguknak e megközelithetlen komorságban, sőt a kik komolyan megharagszanak, ha valamely barátjuk a legjobb szándékból fel akarja őket deriteni és bebizonyitani előttük roszkedvük önösségét. Ilyen embereket majdnem őrülteknek kellene tekinteni, ha meg nem gondolnók, milyen sok alakja van az emberi balgaságnak. Hisz nem egyszer találkoztunk már emberekkel, a kik képzelt betegségekben szenvedtek, és semmisem boszantotta őket inkább, mintha jó szivüket dicsértük, és azok az emberek legkedvesebbek előttük, a kik lehetőleg siralmas hangon megsajnálják szenvedéseiket. Tulérzékeny, gyenge elméjü hölgyek és férfiak egyformán leledzenek ezen — mondhatnók: bohóságban, hahogy bajnak is elég baj nem volna.

Az okos ember annak nézi a roszkedvet, a mi, tudniillik bajnak, mely parancsolja, hogy küzdjünk ellene. A roszkedv uralma alatt sötét gondolatoknak és tisztátalan érzéseknek hatalmába kerültünk, szabad akaratunk elveszett, egy gonosz szellemnek rabjai vagyunk, és azért nem vagyunk szabadok, hanem rabszolgák. A roszkedv közel rokonságban áll a lustasággal, és azért gyakrabban is találkozunk vele közönyös, lomha természeteknél, mint akarat- és tetterőseknél. Valamint az erkölcsi törvény azt parancsolja, hogy küszöböljük ki lelkünkből a lomhaságot és akaratbeli lustaságot, ép ugy kötelességünk, nem engedni át magunkat a roszkedv és az ebből származó szeszélyeskedés káros hatalmának.

Ezen kötelességet fontos okok támogatják.

Valamint az elhanyagolt hurutból állandó betegség fejlődik, ép ugy az is megeshetik, hogy a roszkedv állandó betegséggé fajul olyan embernél, a ki szolgailag veti alá magát az ő hatalmának.

Nem csak hogy gyakrabban el-ellátogat hozzá, hanem mindig tovább is marad nála és végre zsarnokává lesz. A roszkedv szokássá is válhatik és ez esetben a bünök minden tulajdonságaival bir. Ezen az uton az eredetileg tán szeretetreméltó és jó emberből, mogorva, komor, epés természetü ember is válhat, a ki környezetének ép ugy, mint saját magának elkeseriti az életet, és igazságtalan és méltánylást nem ismerő zsarnokává válik azoknak, a kik közel állnak hozzá.

Leginkább pedig a családi boldogság van a roszkedv és szeszélyesség által veszélyeztetve. Hisz természetes, hogy azok szenvednek legtöbbet e hiba alatt, a kik közel állnak az ilyen emberhez, és kikkel szemben ő feljogositva érzi magát semmiféle tartózkodással sem lenni rosz indulatában.

Nincs talán egy sem olvasóim közül, a ki saját tapasztalata után ne tudná, milyen gonosz szellem költözik azon családba, a melyben az atya, vagy anya gyakorta roszkedvü! Mily hamar némul ott el a gyermeknek máskor oly édesen csengő vidám nevetése! Mert a máskor jóságos atya, az elnéző édes anya, ilyenkor még a kisebb hibákat is keményen megdorgálja, sőt egy-egy hangos szó is képes igazságtalanná tenni a szülét a gyermekek iránt és érzékeny büntetéseket szabni reájuk. Ugyanigy bánnak aztán a roszkedvü emberek cselédeikkel, a főnökük pedig alatta álló egyénekkel.

Ha a szeszélyeinek és roszkedvének alávetett ember csak egyedül szenvedne, és e hibának ellentállás nélkül vetné alá magát, akkor csak egyszerü hibát követne el. Hogy azonban mások is szenvedjenek az ő hóbortja alatt, az már valóságos bűn.

Az pedig, hogy képesek is vagyunk, ha komolyan akarjuk, féken tartani roszkedvünket, már onnan is kitünik, hogy az ezer ránczba torzult arczot azonnal rendes simaságára és nyájasságára kényszeritjük, ha olyan egyének lepnek meg, kik iránt tekintettel vagyunk, vagy a kiktől tartunk. A mit tehát idegenek, sőt gyakran ismeretlen, közönyös emberek kedveért teszünk, mert érezzük, hogy ezt tennünk kell, valjon nincs-e azoknak is ehez joguk, a kik legközelebb állanak szivünkhez, és kiknek élet-boldogsága a mi változhatlanul egyforma, vidám, jó kedvünktől függ?

A közeli segitség.

Midőn a napok rövidebbek és az esték hosszabbak lesznek, akkor a végzett munka után szives örömest gyül össze a a ház népe a fiatal és jómódu Bárdos Mihály gazda házánál, körülülve a nagy asztalt, vagy a pattogó tüzhelyet. Még a szomszédok is szivesen keresik fel e házat, mert ebben az erdőségek között fekvő falucskában az emberek szeretnek barátságot tartani és a szomszédok is majdnem rokonoknak tekintik egymást.

És nagy az öröm a háznál, ha Miklós bácsi az ő szokott „Fogadj Isten“ köszöntésével benyit a házba. Miklós bácsi nagy tiszteletben áll kicsinyje-nagyja előtt, mert nem csak hogy a legjobb tanácscsal szolgál mindenkinek sokféle bajában, és ismeri az emberek és állatok javára szolgáló orvosságokat, hanem ezenkivül az egész környéken a legjobb mesemondó, és örege apraja egyenlő örömmel hallgatja beszédjét. Ezenkivül pedig még egy tulajdonsága van az öreg gazdának, melyért messze földön ismerik, az tudniillik, hogy tud az emberek szivében olvasni- és mindig eltalálja, kinek mi hibája van, a mit bizony sok tanult ember sem tud.

Először történt az idén, hogy Miklós bácsi az estét itt töltötte, és mindenki eléje sietett szives szóval, barátságos kézszoritással. A legjobb zselyeszékkel őt kinálták meg, a többi aztán körülötte gyült össze és a szivesen látott vendég sorban nyájasan tudakolta mindnyájuknak hogylétét, elkezdve a gyermekeken, a kik valahol a szomszédból előkerültek, föl a nagyokig, az aprómarhától a tehenekig.

Bárdos Mihály fiatal menyecske felesége azonban mind e kérdésekre csak ugy félvállról ad feleleteket, épen ugy, mintha messze járnának gondolatai. És csakugyan messze el-elkalandozik a szép asszony lelke. Maga előtt látja a nagy alföldi falut, az ő hazáját, a hol olyan vig élet volt, vigabb, mint itt e félreeső, szomoru gazdaságban. Feltárult lelke előtt sok édes emlék: mint sétáltak ki templom után kézen fogva barátnőivel a mezőre, nevetve, csevegve, virágokat szedve, dévajkodva. És milyen kedves volt még a vasárnap délután! Akkor gyültek össze tánczra, és ott milyen ünnepelt volt ő, a gazdag molnár szép, kedves Mariskája! Mint törték utána magukat a leggazdagabb legények, csak hogy legalább egy tánczot járhassanak vele! És, a mint igy a multról álmodoznék, két keze most is, mint már gyakran egy idő óta, önkénytelenül ölébe ereszkedik, a feje pedig mélázva előre hanyatlik és nem is veszi észre az idő gyors mulását. Most is igy volt. Tétlenül ül rokkája mellett, és csak olykor-olykor huzogat ki ujjaival egy-egy kiálló lenszálacskát: nem igen veszi már észre maga körül az embereket, nem Miklós bácsit, nem az egész világot.

És mindezt az őszhaju Miklós bácsi leolvasta a fiatal nő arczáról, de egyet sem szólt reá. Jól tudja ő, hogy a jó tanács csak olyan, mint a keserü orvosság: meg kell édesiteni egy kis czukorral, hogy a gyermekek szivesebben szedjék. Ezalatt minden oldalról nógatják, hogy hát meséljen valamit, csak mosolyog hozzá az öreg.

— Nemde, ezzel fizessem meg szivesen-látástokat? De hát legyen, megteszem kivánságtokat. A minap valami harczias történetet beszéltem el nektek a szerb világból, kegyetlen emberölő harczokról; ez tetszett a férfiaknak, ma pedig az asszonyoknak és gyermekeknek fogok mesélni valamit, ugy kivánja ezt az igazság.

És nagyokat eregetvén makrapipájából, kis gondolkodás után rákezdé Miklós bácsi:

„Az én mondókám voltaképen nem olyan, mint a minőt gyermekeknek szokás mesélni, hanem biz azt még a kalendáriumba is lehetne tenni, mint az igaz történetet, mert mind megtörtént dolog, nagyanyámmal történt, a Borsos Klárával, kit közületek is ismert egyik-másik. Klára nagyanyám is fiatal és csinos volt egykoron, ez elhihetitek nekem, mert apám mondta; pedig ha nagy sasorrát, beesett ajkait és hegyes állát néztük, csakugyan nehezen birtuk elhinni róla. Szegény Klári még nagyon fiatal volt, mikor az édes anyja meghalt, és igy apjával együtt vitte a terhes gazdaságot. Ez pedig nagy bajjal járt, mert szegények, el voltak adósodva, nem birtak cselédeket tartani, ugy, hogy szegény lány nem győzte a sok munkát, és kétségbeesésében és tehetetlenségében nem egyszer ölébe hanyatlott a keze, és bizony csupa gondolkodásból semmit sem dolgozott, mert azt mondta, nem tud mihez fogni hamarább. Mély szomoruságban ült egy napon házuk előtt, kötényébe takargatva két kezét.

— Édes Istenem! — sohajtá — nem birom többé, fejemre nőttek a gondok és nem győzöm többé a munkát. Még ha a napnál serényebb volnék is, sebesebb a vizárnál, és erősebb a tüznél, még sem készülhetnék el minden dolgommal. Oh, miért nincsenek többé jó tündérkék a világon, miért nem hivott meg boldogult édes anyám olyan valami csudatevőt keresztelésemre? Ha az hallana engem és segiteni akarna rajtam, akkor tudom, szegény apámnak is, nekem is jó dolgunk lehetne még ezen a világon.

— Légy nyugodt, hisz itt vagyok! — szakitá őt félbe egy idegen hang.

És felpillantván, a csudatevő tündér állott Klára előtt, kis botocskára támaszkodva. Az első perczben nagyon meg volt ijedve a leány, mert az az alak csakugyan olyan furcsa öltözetben állott Klára előtt, a minőt még eddig soha nem látott. Békabőrből állott az az öltözet, és főkötő helyett a béka feje volt a fejére huzva. A bizony, és hozzá még olyan csunya

is volt szegény, olyan ránczos és kiaszott, hogy még akkor sem akadt volna neki kérője, ha fültövig aranyban ült volna. Klára azonban bátor leány volt, csakhamar magához tért ijedtéből, és egész nyájasan kérdezte a kis csudálatos tündért, mivel lehetne szolgálatára?

— Én neked szolgálatodra akarok lenni, gyermek, — mondá az öreg. — Meghallottam panaszaidat és hozok neked valamit, minek jó hasznát veheted.

— Oh, csakugyan, hoztál és igazat beszélsz, te jó tündér! — kiáltá Klára, ki most már egy cseppet sem félt tőle. — Tán egy darabkát akarsz nekem adni a te varázsbotocskádból, a mitől könnyebben megy a munkám?

— Még ennél is többet adok neked, gyermekem, — mond a tündér gondolkodva. — Hoztam én neked tiz kicsi munkást, a kik mindent el fognak végezni, a mit csak parancsolsz nekik.

— És hol vannak azok? — kiáltá a leány.

— Mindjárt meglátod őket.

És e szavak után az öreg kibontá köpenyét, és egymás után kiszedegetett onnan tiz kisebb-nagyobb törpét. A két első volt a legkisebb, de erősek voltak és vállasak.

— Ezek itt a legerősebbek, — mondá — ezek segitenek minden munkádban, és erejükkel pótolják netaláni ügyességbeli fogyatkozásukat. Az utána következő kettő már nagyobb, karcsubb és ügyesebb; ezek már értik a fejést és fonást és a ház körüli teendőket. Ez a két testvérük pedig meg náluknál is valamivel nagyobb, ezeknek leginkább a varrásnál veszed hasznukat, azért egy kis aczél gyüszüt is tettem az egyikre. Itt van még kettő, ezek arany karikát viselnek nyakukon, és csak elősegitik a többiek munkáját, ennél a két legkisebbnél pedig vedd számba a jó akaratot, melylyel mindenben segitségedre akarnak lenni. Most talán nagyon is jelentéktelennek tetszik neked ez a tiz törpe, de csak nézd meg jól őket, ha együtt dolgoznak, majd meglátod, mit mindent nem végezhetnek.

Erre a kis banyóka egyet intett a tiz törpének, és ezek rögtön minden parancsát teljesitették. Klára csak ámult és bámult, olyan ügyesen végezték ép ugy a legnehezebb és legdurvább, valamint a legfinomabb munkát, most itt, majd meg amott sürögtek-forogtak, hogy öröm volt nézni, igy azért szép sorjában minden parányiságuk mellett, mégis mindent elvégeztek, még pedig nagyon rövid idő alatt. Mély hálával fordult a fiatal leány a jó tündér felé, e szavakkal:

— Oh, drága, jó tündérkém, kölcsönözd ide nekem a te tiz napszámosodat, és soha nem fogok többé panaszkodni, sőt minden nap ujra meg ujra hálát adok értük a jó istenemnek.

— Jól van tehát, itt hagyom őket nálad, — viszonzá a tündér; — de mert nem birnád magaddal czipelni, és ha igen, hát legalább is boszorkánynak kiáltanának ki, azért megparancsolom mind a tiznek, hogy bujjanak bele mind a tiz ujjadba.

Ez is csakhamar megtörténvén, a csudálatos kis asszony ekként szóla:

— Ime, most már tudod, milyen kincs rejlik a tiz ujjadban; tehát használd fel jól. Tarts rendet a te kis napszámosaid közt, adj nekik folyvást munkát, ne engedj nekik semmiféle henyélést, mert ha egyszer tétlenül hevernek, akkor bizony nem veszed többé hasznukat. Adj nekik tehát szüntelen munkát, hogy el ne aludjanak; ne kiméld őket, és majd meglátod, hogy az a sok dolog, a mitől annyira félsz, olyan hamar meglesz, mintha csak valami tündér végezné.

És csakugyan igaza volt a csudatevő tündérnek. Klára nagyanyánk megfogadta tanácsát, és ettől aztán nem csak hogy házát, kertjét, földjeit tartotta a legszebb rendben, de még sok mindenfélét is szerzett a házhoz, pedig még jó, szorgalmas férjet is, a kivel nagyon boldogan élt; és nyolcz gyermeket nevelt föl, a kik később mind igen derék, szorgalmas emberekké lettek. És lássátok, azóta az a hir jár köztünk, hogy örökségkép maradt családunkban a jó tündér ajándoka: a tiz kis törpe, az anya mindig leányára hagyja őket, és csudálatos, akárhány leánya is van, mégis mindeniknek jut a tiz munkatevő törpe! Ezek aztán dolgoznak mindnyájunk hasznára és áldására. Erős lélekkel hiszszük tehát mindnyájan, hogy a házi asszonyok tiz ujjában rejlik a ház előmenetele, jóléte és istenáldása!

Most Miklós bácsi elhallgatott, ujból rágyujtott kialudt pipájára, és amugy lopva a szép fiatal háziasszonyra tekintgetett. Ez mélyen elpirult, lesüté szemeit, és nagy szorgalmasan folytatta fonását. Az öreg bácsi és Mihály gazda jelentősen néztek egymás szeme közé, de ezt a szép, fiatal asszony nem látta.

A hallgatók mind megköszönték a szép mesét és mindenki elgondolkodott rajta, hogy jól a lelkébe vegye értelmét. Mégis talán legjobban a szép Mariska értette meg ezt; mert orczái olyan szépen kipirultak, akár a piros rózsa, szemeiben a nemes elhatározások szent tüze csillámlott fel és megerősödött szivébe a helyes cselekedetek nyugalma szállt, mialatt fürge ujjai alatt a guzsalyra kötött len csudálatos módon egyre kevesebb lett.

A nők az ó-korban.

Pederzani után Kemenczky Kálmán.

„A férfi hatalma alatt légy, és ő uralkodni fog feletted.“
Mózes 1 : 3.

Valamely nép erkölcsi és müveltségi állapotára nézve egyik jelentőségteljes mérvadó: a nők társadalmi állása. Az a nemzet lesz nagy és müvelt, melynél az erősebb férfiu nemesebb gondolkodással az emberiség másik, gyöngébb fele javára lemond önkényi hatalmáról és föltétlen fensőbbségéről. A mily becsülésben és tiszteletben résziti, a mily mértékben fölemeli valamely nép a maga nőit, ép oly mértékben emelkedik annak nagysága és müveltsége. Ha ama tiszteletreméltó sugárzat, melyet az „anya“ név kiáraszt, a mellőzés és semmibe-vétel porába sülyed, akkor vele együtt az egész faj hatalma, erkölcse és müveltsége is elenyészik.

Menjünk el gondolatban a távol keletre, s ott először is ama nagy birodalomba, mely már akkor ismert müveltséget, midőn még Európának történelme sem volt.

Tekintsünk el Chinába.

Századokkal ezelőtt ott az egész történelmi és társadalmi rendszer a családon nyugodott. Las-tsè és Confu-tse szavai szerint nem volt nagyobb büntény az államban, mint a nő meggyalázása, megbecstelenitése. Az Inki-as könyvében, mely a nép előtt oly szentnek tartatott, mint hajdan az zsidók előtt a törvénytáblák, a nők „ég népé“nek, „közös boldogság“-nak, „nagy hüség“-nek „ohajtva elnyert szépség“-nek neveztetnek, kik önmagukban birják ékességöket. És a meddig China a nőket, mint feleséget becsülte, s mint anyát és a család főtámaszát tisztelte, addig a világosság birodalma is

volt és maradt birodalom, honnan az igazság az értelem és bölcseség özöne szétáradt keleten.

Azonban egy napon a chinai férfi egyszerre csak elkergette feleségét a tüzhelytől, eltaszitotta oldala mellől, rabszolganőjének nevezte, és elvette tőle gyermekét, mihelyt a világra hozta. Azon nyomban hanyatlásnak is indult a nagy birodalom müveltsége.

Chinában az asszony semmi; kevesebbre becsültetik, mint akár a házi állat. Ha gyermek születik, és az uj szülött fiu, akkor azt ágyba fektetik, vászonba, gyolcsba takargatják, és az ő játékszerei gyöngyök. Ellenben ha az ujszülött gyermek leány, csak a puszta földre dobják, levelekkel takarják be gyenge tagjait, és téglatörmelék a játékszere. Hogyha pedig a család szegény, akkor az anyának első dolga, hogy a még alig született leánygyermeket a folyamba dobja.

Chinában a nők sem irni, sem olvasni nem tanulnak; oktatásukat a törvény tiltja. Az a szerencsétlen szokás, hogy a nők lábait szántszándékkal, egész rendszeresen elnyomoritják, egyátalában nem a parányi kis láb szépségéből történik, miként ezt még ma is tévesen hiszik, hanem egyenesen oly czélból, hogy a szegényeket képtelenekké tegyék a járásra, s ily módon mintegy lekössék őket a házhoz. A lábnyomoritás Chinában: a rabszolgaság Kain-bélyege.

Ha egy férfi valamely leány körül — miként mi mondani szoktuk — komoly szándékkal forgolódik: a mátka atyja ilyetén szavakkal ajánlgatja neki leányát: „Leányom szellemnélküli és ostoba; hódolással veszem e megtiszteltetést, hogy a te rabszolganőd lesz ezentul.“

Chinában a férj ütheti-verheti nejét, a mint kedve tartja, éheztetheti, sőt Tschecing tartományban meg is ölheti, ha megunta. És eme baromi, kegyetlen bánásmódoknak mélyrehatható tragikai következményei: az öngyilkosság és a babona. E szegény teremtések között, kiket pedig ott is asszonyoknak neveznek, egy monda kering, melyben ők rendületlenül hisznek, s mely a nők ama szomoru helyzetében találja magyarázatát, melyet a férfiakkal szemben elfoglalnak. A nő ugyanis, ki minden táplálékot megtagadva magától, éhen hal, abban a megnyugtató hitben vesz bucsut a földi élettől, hogy halála után rögtön férfivá változik át.

A legtöbb ottani nő önként választja is az éhhalált, és teszi azt ama biztos reményben, hogy férfiuvá átváltozva, majdan kinzóin, a férfiakon, megboszulhatja magát a kiállt szenvedésekért.

Az ős Indiában, melyet a világ hajnalának neveznek, régente a nő oly nagy becsülésben és tiszteletben részesült, minőben sehol a világon. A nővásárlás oly bünténynek tartatott, melyet a törvény a legkeményebb büntetéssel sujtott. „Az anya, — mond a törvény egyik czikkelye — többet ér ezer apánál, mert ő a család. Nődet ne verd, csak egy virágszállal se illesd őt, még ha száz hibája volna is.“

A későbbi kor indusainál azonban mindez máskép lett. Az indus nő megszünt urnője, lelke lenni a háznak; még csak intézője, rendezője sem volt többé.

A nő most már Indiában csak oly tárgy, olyan portékája a férjnek, mint akár a tegeze, paizsa és kardja, melyeket vállaira akaszt; vagy akár egy butordarab, sőt e tárgyakat nejénél is többre becsüli. Ha a férj meghal, vele együtt mindent elégetnek, a mit életében csak szeretett, vagy a mi a kezében gyakran megfordult.

Hindostánban mint vallásos cselekmény divatozik: a zsineggel való megfojtás. Igy zsinegeli meg a legnagyobb lelki nyugalommal az atya saját leányát — veje sirjánál.

Ily körülmények között azután nem csoda, ha a hindu nő magát a saját szemeiben is semminek tekinti; ha meggyőződéssé, hitté érlelődik nála semmiségének nyomoru tudata. Egy angol utazó kérdezvén egykor egy hindu nőtől: ha vajjon melyik lenne a legjobb és legbiztosabb ut, melyre a kitüzött helyre hamarabb eljutna? a nő, szolgaisága és semmisége érzetében azt felelte: „Én nem mondhatok semmi utat, mert én csak egy asszony vagyok.“

Az ó-kor persáinál meg volt parancsolva a Zend-Avesta által a fiunak, hogy anyját „királynőm“-nek nevezze, s annak jelenlétében soha sem volt szabad leülnie. A Zend-Avesta a nőket „törvény angyala“ kifejezéssel tisztelte. A menyegző alkalmával a vőlegénynek e szavakkal kellett a leányhoz közeledni: „Tisztelem és imádom a te szent lelkedet, oh leány, kit én feleségül akarok venni.“

És ez a nőimádó persa-nép néhány századdal később annyira sem becsülte a nőt, mint az állatot. Ő lován kalandozta be a tág rónát, mialatt a szegény nőnek gyalog kellett mellette törtetni, lihegve és roskadozva a sulyos teher alatt, melyet gyönge vállaira rakott a lelketlen férj, — hogy lovát megkimélje.

Görögországban, mely remek müveivel, bölcsészeti szellemhatalmával legelső folyt be az ember kiképzésére, a nő nagy tiszteletben állott. Trója egy elszöktetett nő miatt szállatott meg és romboltatott le. Xenophon igy szólt nejéhez, iránta való mély tisztelete érzetében: „Nagyon kedvesen veszem és boldogitó lesz rám nézve, ha te, a nálamnál tökéletesebb, rabszolgáddá teszesz engem.“ Homernál a vendégszeretetet egyedül a nő gyakorolta a házban s a tüzhelyen szemben ült férjével.

És ki tette semmivé ezt a szép, ezt a dicső Görögországot? Nem polgárháborui, nem is a rabszolgaság: hanem a nő, a ki elbukott és a ki a legmélyebb gyalázat és szégyen mocsárjába sülyedt. A phoeniciai Vénus, kinek bálványozása Cyprusban, Cytherában, és Corinthusban virágzott. A hazug jós-ige papnői Delphiben és Dodonában.

A férfi önkénye egykor csak keresztül lyukasztotta a nők ajkát, orrát és aranykarikát akasztott azokba a rabszolgaság jelképeül, jeléül annak, hogy oda viheti a hová kedve tartja. A nő, a porba tiporva, kigyó módjára, szétszakgathatatlan bilincseivel, szerelmet hazudó szemeinek békóival s édes szavának behizelgő hangjával fordult most a férfi felé, és lerántotta őt a fékezetlen rut szenvedély, az elsatnyitó bujaság örvényébe.

Róma is csak addig őrizte meg nagyságát és méltóságát, mig a nő tisztelet tárgya, és ennek folytán az erkölcsök, hagyományok és szokások tiszták, szeplőtlenek maradtak. A nő, mint családanya, a nő, mint a férj özvegye, valamint a hajadon-leány is nagy tiszteletben állottak.

Róma egy világot hóditott meg; Ázsia, Afrika és Görögország lábánál feküdtek. De az erkölcstelenség és romlottság rohamos árja Rómába is beözönlött a meghóditott világrészekből, elboritotta a tiszta családi életet, mérget csepegtetett a szivbe, s az egykor oly nagyra becsült római nő sorsa a legkétségbeejtőbb, a legszánandóbb lett. A nők élete ezentul a bölcsőtől kezdve a koporsóig, a gyalázat, lealacsonyitás és szenvedés lánczolata volt.

A rómainak szabadságában állott feleségétől tetszése szerint bármikor elválni. Ok se kellett hozzá, csak egy kis

szeszély, vagy roszkedv, és ha egyszer ki volt mondva a rettenetes itélet, a nő számára nem volt többé fölebbezés.

Sempronius eltaszitotta feleségét csak azért, mert egyszer a házat egyedül hagyta el. Sulpicius elkergette a magáét azért, mivel őt egy napon fátyol nélkül pillantotta meg. Cato, barátjának Hortensiusnak ajándékozá nejét, és Cicero elüzte magától az őt oly végtelenül szerető, nemeslelkü Terentiát, ki mindenét föláldozá, hogy férjének számüzetéséből való visszatérhetését kieszközölje. Cicero később egy gazdag nőt vett feleségül, kit azonban, mihelyt hozománya elkallódott, hasonlóképen elüzött magától. Juvenal igy kiálta fel: „Nem nőt keresünk, hogy azt elvegyük, hanem keresünk egy kedves képet, hogy benne gyönyörködjünk.“

A nő minden tétova nélkül elbocsáttatott. Sokszor nem is a férj adta ki a távozási parancsot a nőnek; még arra sem tartotta méltónak. Egy házi szolga ura nevében annyit mondott csak: „Távozzál!“ egyéb semmit. A nő még csak annyit sem tehetett, hogy egyszerüen megtudakolja sorsa balrafordulásának okát. A parancs után nem maradt egyéb hátra, mint összeszedve motyóját, elhagyni csöndben, némán a házat, elhagyni örökre, és választani két ut: éhhalál vagy becstelen élet között. Miután szépségét, ifjuságát, szerető szive legszentebb érzelmeit és mindent, a mivel csak birt, föláldozá: egy szeszély, egy rosz kedélyhangulat kitette a szegény teremtést az utczára, hol azután összeroncsolt szivvel, némaságra kárhoztatott fájdalmával lassu, bizonytalan léptekkel, azt sem tudva, merre, utnak eredt, s könyeinek sürü fátyolán át tekintett a sivár, a vigasztalan, a kétségbeejtő jövendő elé.

Valóban, a nőstény tigris nem volt oly szerencsétlen a maga barlangjában, mint a minő a nő a római palotákban!

Az anyai szív csendes békéjét, édes nyugalmát és boldogságát a római nő soha sem érezé. Gyermekét, mihelyt megszületett, kiragadták karjai közül, s csak egyszer sem nyomhatta reá édes anyai forró csókjait, csak egyszer sem szoríthatta keblére. Egyedül, magára hagyatva, lecsüngesztett fővel, kimondhatlan fájó érzelmek között bolyongott egyedül az elkergetett anya Róma utczáin évek hosszu során át, mialatt szépen fölnevekedett gyermeke nem egyszer aranyos hintóban robogott el mellette, a nélkül, hogy őt ismerné, hogy magát vele megismertethetné, vagy hogy a nyomorban tengődő édes anyának bőségben uszó gyermekét, ha egyébért nem is, legalább egy kis alamizsnáért megszólitania szabad lett volna.

Ilyen volt a nők sorsa az ó-korban.

Látjuk Rómát, mely egész világ fölött uralkodott; látjuk Athent, a bölcsek városát; látjuk India szenthelyét, Gallia druidáinak, varázslóinak tölgyligeteit és vasbékóit, a persáknak hegytetőkre épitett nagytemplomát és a szigoru erényt papoló asketek áldozó-köveit. Isteneik rettenetes kezei gyermekszivek vérével valának beszenyezve. Az egész ó-kor felett fekete felhőként lebeg a leirhatatlan erkölcsi nyomor, és sötét, fenyegető árnyként a nők kimondhatatlan szerencsétlen sorsa.

De vessünk egy futó pillantást befejezésképen a mi korunkra is, ama korra, melyet a tizenkilenczedik század magas müveltségü és feddhetetlen erkölcsü korszakának szeretünk nevezni. Nézzük: valjon e kor lemosta-e magáról teljesen annyi századok után az ó-kor szenyét és mocskát? Megtisztult-e a felvilágosodás és művelődés tisztitó tüzében?

E kérdésekre a felelet, fájdalom! jó részben leverően szomoru! Hiszen még napjainkban is látunk országokat, melyek megvetve a szellemi előhaladást s az államok fennállhatásának erkölcsi föltételeit, a nőt még ma is a rabszolgaság nehéz lánczaiban tartják.

Arméniában, Tatárországban, Japánban és Marokkóban, valamint Délamerikában a nő még ma is csak olyan portéka, mely tetszés szerint vásárolható és megsemmisithető. Circasziában, a Kaukázus környékén és Asztrakánban, hol a világ legszebb női élnek, a nők összevásároltatnak főkép a háremek és — az orosz arisztokráczia palotái számára. A fekete szemü arméniai, a mozgásukban nagy kellemet tanusitó, vakitó fehér bőrű migreliai és az aranyfürtü persa nők, ugy szintén a méd sikság magas, karcsu termetü, kiváló szépségü leányai, évenkint mint „áruczikkek,“ százával vitetnek az orosz narvai kikötőbe.

Az orosz nemes, külalakjának és választékos öltözetének álarcza alatt: vad, durva barbár s azonkivül semmivel sem különb, mint akármely keleti kéjencz. Az orosz herczeg vendégképen meghivja várpalotájába barátjait, s mikor már jól felöntöttek a garatra és kifogytak a mindenféle mulatságból, a házigazda vendégei iránt való előzékenységből s hogy számukra uj mulatságot szerezzen, a vendégszeretet gyakorlásának mintegy befejezéseképen: cselédjeivel homokkal temetteti be a szegény nyomorult parasztok faviskóit, s azt gyönyörködve szemlélik a várkastély ablakából, a mint az amugy is terhes járom alatt nyögő gazda, holt fáradtan hazatérve, épen hagyott háza helyett egy homokdombot találván, elrémül, térdre hull és imádkozik, isten büntetésének tulajdonitván a rendkivüli csodát, hogy viskója orkán nélkül, csendes időben is betemettetik, mig távolabbi szomszédjait nem érte a szomoru csapás. Végtelenül jól mulatnak rajta a nagyurak, midőn a megrendítő ámulatából fölocsudott jámbor teremtés, elvégezve engesztelő imáját, a viskó bejárása irányának kikeresséhez lát, s órahosszant a napi munkában kimerült tagjainak még megmaradt erejével, a homoktömeg eltávolitásán fáradozik.

De ez még nem minden; a nagyuri gazságnak itt még nem szakad vége. Elraboltatják szolgáik által a környék valamennyi viruló szüzeit és szép asszonyait, s mire e szerencsétlenek magukhoz térnek rémületükből, azon veszik észre magukat, hogy a herczegi palota kapuja bezárul mögöttük és szivük tisztasága a nagyuri vadállatoknak esett prédául. S nem egyszer megtörténik ilyenkor, hogy a férjek, testvérek és atyák a szégyen és gyalázat érzetétől felbőszittetve, őrült elszántsággal rohanják meg éjszakának idején a várpalotát, ő herczegségét czimboráival együtt agyonverik, a palotát felgyujtják, ha még oly szomoru sors vár is azután reájok. Az orosz igazságszolgáltatás pedig behunyt szemmel nézi a nagyurak vérlázitó ocsmány tetteit s megfenyitésökre nincs semmi büntetés: azokat az embereket ellenben, kik házuk, családjaik meggyalázatásáért boszut állanak, egytől-egyig irgalmatlanul Sziberiába számüzi. A hatalmasok tovább is szabadon folytathatják vétkes üzelmeiket, és a kormány nem látja szükségesnek, hogy a nép erkölcsi biztosságát, a család becsületét törvény védelme alá helyezze.

Nem hasonlitható-e az ilyen állapot a fájdalom megkövült, némán kiáltó szobrához, melyet az erkölcsi halál irtóztatva leng körül, s mely fenyegetőleg integet a közönnyel viseltető müvelt államok felé? Oly állam, mely ily ocsmányságokat megenged különben is földig alázott népén: a müvelt világ megvetésére és utálatára érdemes.

Egy hét története.

Októberhó 4-dikén.

A falu télen. — A falu menekültjei. — A klub-élet. — Kártya-kompániák. — Az „otthon.“ — A hölgy-körök. — A politikai klubok.

Mi van még hátra?! Semmi több; ez volt az utolsó láncszeme annak a bilincsnek, mely a falusi embereket még a faluhoz kötötte, most már az is elszakadt. Vége a szüretnek; a mi kevés termett, a hordóban duzzog, egy-két billeng a javából szépen fölkötözve a póznán fityeg, vége van a mezei munkának, a mi még hátra volna, az csak olyan forma dolog, mint az asztal letakaritása, az edények elrakása lakoma után,— mi tartsa még tovább is falun azt, a ki városban is töltheti a telet?! Unalmas az ősz falun nagyon, a tél még unalmasabb. A fák friss zöld lombja, a mezők viritó pázsitja oda, s nézni a sárguló levelek bánatos hullását, a letarolt mezőt, hallgatni az éles őszi szél fütyölését, midőn a fák tépett koronája közt átsüvölt, — nagyon szomoru dolog, s helyesen teszi, a ki e lehangoló kép látása elől menekül. Hát még a tél! Midőn az az egy-két család is, mely egy faluban egymásra utalva van, csak az ablakból inthet egymásnak, s ez a társalgás egyedüli módja heteken át. A jó barátnő csak átellenben lakik, harmincz-negyven lépésbe kerülne, hogy nála lehessen, — de mikor falun nincsenek utászok, a kik hidat rögtönözhetnének a piczi lábak alá. Hid nélkül pedig át nem lehet hatolni azon a sártengeren, mely a szomszédokat elválasztja. Némely jobb napon a férfi csak szerencsét próbál és térden felül érő nagy bagariájában neki indul a vakmerő utnak, elszenved egy kis kellemetlenséget, csakhogy a tarok-társaság teljes legyen, — de a nők! Az ő számukra nem találtatott fel még eddig annak a módja, hogy a két jó barátnő, szomszédnő egy héten legalább egyszer össze jöhetne; s egész télen át egyedül csak az olvasásra utalva lenni, — az vajmi kevéssé elégiti ki a napi munkaközben szórakozást kivánó lelket. — Ne maradjanak falun, kérem, a kik tehetik!

Már sokan vannak itt a falu menekültjei; s a nyáron át üres lakások megnépesedtek, a lefüggönyözött ablakokat virág-cserepek foglalják el, melyek közül egy-egy üde arcz mosolyog ki, melyen meg lehet látni a falusi levegő hatását. A mama a lakást rendezi (az a hanyag házmesterné semmire sem gondolt; legalább egy hóban egyszer kiszellőztette volna a szobákat; mennyi baj van most velök, mig rendben lesz minden ismét.) A kisasszony a divatlapot tanulmányozza nagy buzgalommal, az urfi az egyetemet látogatja; nagyon szorgalmas, reggeltől késő estig oda van, csak enni és aludni jár haza, csupa öröm nézni ezt a nagy tanulási kedvet; — a papa pedig a körben keresi föl rég nélkülözött jó barátait, asztaltársait.

A klub-élet! Beköszöntött ennek is az idénye. A társaskörök helyiségei tele vannak látogatóval, földig áll a füst minden szobában, a fürge lábu szolga-személyzet nem győz eleget tenni a sok parancsnak. Legnépesebb — na természetesen — a kártya-szoba. Minden asztal körülülve, három, négy csoportban kergetik a pagátot, s van öröm, ha megcsiphetik, van boszuság, ha kisiklik kezeik közül. Tilos játék nem foly, csak ártatlan társasjáték, melyen azért egy-egy délután a legegyszerübb módon eluszik a zsebből 30—40—50 frt. Ez a mi férfiaink társas élete: a kártya-kompániák! Ismerek egy ily társas-kört, pedig a „szellem előkelői“-nek tartják magukat a tagjai, s mégis, a kártya-terem nagyobb, mint a többi szobák összevéve. Akár egy jól berendezett játék-házba lépne az ember, ha végig tekint a kisebb-nagyobb asztaloknak teljes fölszerelésben álló sorain. Azt mondják, másutt is igy van ez, sohse zugolódjunk. Elég baj, hogy igy van. Hiszen vannak más országokban is társas körök, másutt még inkább virágzanak, mint nálunk; az angol, a franczia „klub“-ok hiresek, hanem azt senki sem hallotta, hogy azokban a kártya vigye a főszerepet, mintha az volna a körnek legfőbb czélja.

Van azonban a klub-életnek még egy ilyes czélja, legalább nálunk ezt követi, ezt kergeti minden bölcselkedő ember. Talán igazuk nincs, de logikájuk mindenesetre van, — a mi nem zárja ki egymást. Mert hány boldogtalan családi élet nyomoritja a férjek egészséges kedélyét s lelki erejét, mennyi házi surlódás, mennyi perpatvar, kontó, gyerekzsibaj, papucs, rosz zongoraverés, hamis ének, siralmas panaszok, zápor-villám s egyébb baljóslatu elemek zavarja ki a férjet otthonából s kergeti önkénytelen ahoz a négyemeletes házhoz, fel ama gerinczlépcsőzeten, be azokba a füsttel s rosz tréfákkal bélelt termekbe, a játékszobába, a pajtások közé. Sok férj temette itt el már magát! A körbe menekül mind az, ki otthon nem jól érzi magát. Ha lakása alacsony, szük, kályhája roszul fülik, az ablakokból keskeny udvarkákra esik kilátás, világitásra pedig csak egy szál gyertyaláng erejéig telik a pénztárból, — ha a konyháról élvezhetlen kotyvalékok kerülnek ki, a drágaság igen nagy, s a feleség máshoz se tud, mint sirni és panaszkodni: vigasztalja magát, kalapot vesz, botjához nyul és — oh, világért sem verekedik, csak a körbe megy. A kör szobái magasak, butorai kényelmesek, ablakaiból a főtérre esik a kilátás, a termeket vagy harmincz gázláng világitja, jókedvü czimborák veszik őt körül, kik minden bút-bajt odahaza hagytak, alázatos pinczérek hajlongnak előtte, nagyságos urnak hivják s parancsait lesik. S a családapa jól mulat a körben, később aztán éjjelre is elmarad a körben, elfelejti a sok házi gondot a körben, és csak ezt akarta elérni. Logikája tehát van a kör-tagnak.

De igaza nincs. Mert neki sem szabad családi életének terhei alól magát kivonni, nincs joga kerülni tüzhelyét, mikor ott a bu ütött tanyát, s mikor a férfiui erélyre és akaratra otthon legnagyobb szükség van. Minden falat, mely a kör teritékéről kerül a családapa szájába, sérti azt a falatot, a mi saját házánál, saját asztalán miatta hül meg érintetlenül. S a szegény feleség könyei, az a szemrehányó tekintet, mit reggelenkint az üresen maradt ágyra vet.... Sok veszedelem éri majd a kimaradó férjet a másvilágon ezért a tekintetért s azokért a könyekért!

Vagy ha az asszony megvigasztalja és kárpótolja magát? Ez a dolog szintén a férj fejére száll. Ő az oka ennek is. Férj és nő különben mindig felelősek egymásért. Nem ritka

eset, hogy a felelősség alól mindketten igyekeznek kibujni s megállapodnak mindketten abban, hogy a kör az oka mindennek. A kör az oka, hogy otthon baráttalan a tartózkodás, kedélyten az együttlét, izetlen az étel, kevés a jövedelem, sok az adósság! Hanem azért az asszony másnap megint elégeti a rántást s a férj megint csak felmegy ama kétemeletes ház lépcsőjén.

Hát a politikai klub, az országgyülési pártok klubjai! Ezek csak a nevezetes társas-körök, melyekre az egész ország figyelme irányozva van, hová bejutni mily forró vágya annyinak, melynek küszöbét mennyi önérzettel lépi át minden ujoncz-képviselő, végig mérvén fensőbbséget sugárzó tekintettel a kinn ácsorgó tömeget. Itt dől el az ország sorsa, nem a törvényhozó termekben, az itt tartott értekezletek határoznak mindazon életfontosságu kérdések fölött, melyekből az egész állam jóléte, vagy romlása függ. Van is itt zsibongás, tolongás, jövés-menés, s valahányszor országos kérdés kerül napirendre, vagy fontos „interpelláczióra“ adandó válaszát a miniszter bejelenti,vagy ha a bécsi alkudozásokról közleményeket hoz. Boldog, a ki a folyosón vagy a kapu alatt meghuzhatja magát, ahol aztán lankadatlan türelemmel várakozik egy óráig, két óráig, három óráig, — félnapig, csakhogy az értekezlet után szétoszló kabátjánál fogva megragadott képviselőktől első forrásból halljon világrenditő hireket a hozott határozatokról. Hát még miniszter-válság idején! Akkor van még igazán ostrom alatt a politikai klubok ajtaja. Reggeltől késő estig zsong-bong oda benn a sok a hir-sovár képviselő és ha egy-egy „irányadó körökben jártas“, „jól értesült“ képviselő-társuk érkezik, mind megrohanja, majd darabokra szedi s ha kicsikarhatott belőle egy szócskát, rohan vele, terjeszti a termekben, a folyosókon, az utczákon.

Vannak női körök is. Szegény, árván maradt kis gyermekek jövőjéről gondoskodni, a házi ipar terjesztését s felvirágoztatását előmozditani, a csatatéri kórházakban (voltakép kórsátrakban) szenvedő jámbor turkusok számára tépést gyüjteni, jótékony czélokra ruhát varrni, jótékony czélokra lutrizni, szavalni, tánczolni stb., — ez a hölgy-körök feladata. Nemes kárpótlás a kárba veszett családi életért. A mivel nem azt akarom mondani, hogy a hölgy-klub minden esetben ily kárba veszett értékeket képvisel, — oh, épen nem, elégtételül szolgálhat azonban az ily körök tagjainak, hogy a legnemesebb boszut álltak a férjen: kört körért.

A hölgy-körök kezdenek széles körben terjedni, s tág hatáskört foglalni el. Rövid másfél évtized óta már meghaladja a százat az ország nő-egyleteinek száma. Sok könyet töröltek le, sok nyomort háritottak el, sok könyöradományt gyüjtöttek nemes buzgalommal e körök.

Legközelebb ismét egy egyletről fogunk elmélkedni, melynek eszméje szintén egy nemeslelkü hölgy szivében fogamzott meg.

A délkeleti háboru.

Hogy áll a háboru, — azt kérdik önök?! Jobban is, roszabbul is, mint a mult héten. Szerbia nem akar kibékülni addig, a mig teljesen nem függetleniti magát Törökország alól; az orosz czár támogatja Szerbiát titokban és nyiltan, nehézségeket gördit a béke utjába, háboruval fenyegeti Európát és rendkivüli követét, Sumarokoff grófot uralkodónkhoz küldi sajátkezüleg irt levéllel, — ime ez az éremnek egyik fele, mely elég sötét képet mutat. Nézzük a másik oldalát. A fegyverszünet lejárt, a törökök ismét teljes erővel megkezdték a

müködést, melynek eredménye ismét a szerbeknek csufos veresége lett, kétizben egymás után. Csernajeff a dölyfös, henczegő főparancsnok elveszitett két czernél több katonát, köztük igen sok oroszt, kik e szerint megtalálták, a mit kerestek. A mellett a porta, mintha a vesztes ő lenne, ugy bánik a foglyaival, mint saját érdemeket szerzett katonáival, a szerb várakat kiméli, s kijelenti, hogy a hatalmak békeföltételeit, a „status quo ante bellum“-ot elfogadja, (e diplomácziai kifejezés alatt értvén azt, hogy belenyugszik abba, hogy minden ugy legyen ismét, mint volt a háboru előtt.) Ez a kép tehát elég reményt nyujtó lenne.

Már most az a kérdés, hogy mi fog történni, ha Szerbia csakugyan nem fogadja el a hatalmak békeföltételeit, daczára örökös vereségének —?! Ekkor csak kettő következhetnék be: vagy rábiznák a törökre, csináljon Szerbiával azt, a mit tud, vagy pedig „valamelyik szomszéd,“ — *már mint mi*, — hadseregével bevonul Szerbiába s megcsinálja a békét. Ez az utóbbi föltevés valószinübb, mert a muszka azt semmi szin alatt sem engedi meg, hogy kedvenczeit a török porig leverje.

Csakhogy attól lehet félni, hogy ha mi bemegyünk Szerbiába, a muszka is megmozdul és belénk köt. Akkor aztán épen készen vagyunk. Tehát igy is baj, ugy is baj.

Andrássy lássa, hogy vergődik ki ebből a hinárból. Mindegy nekünk, akár hogy, csak nekünk bajunk ne essék!

Apróságok.

— Oh, de meguntam az életemet! — sohajt föl egy feleség kétségbeesetten.

Férje vigasztalja, végre sikerül őt megnyugtatni.

— Hiszen rég tudod, — igy szól a nő csillapulva, — hogy te vagy az én *életem*, mindenem . . .

* * *

A nagynéni beteg, s a jó unokaöcs az ágya mellett ül.

— Mit tennél, — mond a nagynéni, — ha én meghalnék, s nagybátyád ismét megnősülne?!

— Elmennék a lakadalmára.

* * *

Egy másik jó unokaöcs az előszobában várja, mig beteg nagybátyjától az orvos kijön.

— Nos?! — kérdi izgatottan.

Az orvos szomoruan vállat von, a fiatal ember pedig tovább unszolja.

— Mindenre el vagyok készülve, — ugymond, — semmit se titkoljon el előttem.

— Ugy szánom önt, — szól az orvos; — nagybátyja vagyonának csak harmadát hagyta önre.

* * *

A hüvös idők beálltak s egyik utczasarkon az a koldus, a ki rendesen ott szokott kéregetni, nem jelent meg, hanem maga helyett a következő falragaszt hagyta hátra:

„A hideg miatt otthon fogok koldulni. Lakásom X. utcza, X. szám.“

* * *

Esküdtszéki tárgyalás alatt a vétkes két fegyveres katona közt áll. Az egyik őr fegyverével babrál, s annak csöve véletlenül egyik esküdt felé van irányozva.

— Vigyázzon, — kiált ez rá, — ha el találna sülni . . .

— Legyen nyugodt. — válaszolja a katona s föl sem tekint. Azért nem lesz fönnakadás, itt vannak a pótesküdtek is.

Két börze-játékos találkozik.

— Hallom, hogy tegnap 10,000 frtot vesztettél, — szólitja meg az egyik társát.

— Fájdalom! — sopánkodik ez; — s a mi legkeservesebb: mintegy 500 frt a sajátom volt.

* * *

Két fiatal ember összeszólalkozik, s az egyik akaratlanul megsérti a másikat.

— Oh, ön nem lovagias ember! — kiált föl a sértett.

— S ön az? — kérdi az első.

— Bizonyára!

— Ugy örülök, hogy én nem vagyok az!

Budapesti hirvivő.

⁂ (*A királynő*) Gödöllőn mint mindig, ugy most is fölötte otthonosan érzi magát. Ő Felsége most kevesebbet lovagol, de annál többet kocsizik a kis főherczegnő társaságában. A minap Lajos bajor herczeg hajtotta a királyné négyes fogatát. A kis főherczegnő gyakran látható Gödöllő utczáin. Mult hétfőn is, hogy országos vásárt tartottak, a királyné leánya lejött Rónay Jáczint püspök és nevelőnője: Serák kisasszony társaságában bevásárolni egyetmást — babái számára. A főherczegnő azonban nem csak játszik, mint más kis leányok, hanem szorgalmasan tanulja már a külföldi nyelveket. Van magyar, német, franczia és angol nevelőnője. Királynénk lakosztálya a gödöllői kastélyban négy emeleti és négy földszinti szobából áll. Kedvencz lovaival sokat foglalkozik a királynő. A kastély istálóiban jelenleg 34 hátas és 35 hámos ló van. Mindezek kizárólag a királyné számára vannak fentartva. Az istállók valódi mintái az eleganczianak és czélszerüségnek. A födött lovagló-iskolában a királyné sokszor elmulat „Menazet“ nevü kis arab csődöre ügyességén. „Menazet“ nagyon okos és tanult ló. Tud „apportirozni“, két lábon járni, karikán átugrani sat. Nagy élénkséget kölcsönöz most a gödöllői udvari életnek a királyné unokahugának: Wallerssee Mária bárónőnek jelenléte, ki szintén szenvedélyesen lovagol.

⁂ (*Udvari vadászatok.*) Az első rókavadászat mult szombaton volt K.-Megyeren. A királynén kivül jelen volt még báró Simonyi Lajos, gróf Batthyány Elemér és Beniczky Gábor. Hétfőn, mult hó 25-dikén a Somlóhegy alatt találkoztak a vadászok. Királyné ő Fölségét ez alkalommal a fölovászmester kisérte. A fiatal kopók összetartva hajtottak két izben. Kedden, mult hó 25-dikén, a királyné kivánatára a gödöllői erdőkben tétetett kisérlet szarvasra. A vadásztársaság (báró Simonyi L., gróf Batthyány E., Beniczky Gábor) vasuton mentek ki. A vadászok a szokásos módon a királyi asztalhoz lettek meghiva.

⁂ (*Jótékonyság.*) Dr. Bertha János győri kananok a kőhalmi segédtanitó fizetésére másfélezer forint alapitványt tett.

⁂ (*Rózsás napló.*) Trefort miniszter két leányát eljegyezték gróf Batthyány Ferencz és Szalay Imre közoktatásügyi titkár. — Bánó Flórát, Bánó Barnabás erdélyi, szentistvánfalvi földbirtokos leányát gróf Nojukow Lybomér orosz főur jegyezte el. — Beddi Anna kisasszonyt a napokban eljegyezte dr. Török István Kolozsvárt. — Balassa Gyula mult hétfőn tartá esküvőjét Peláthy Adél kisasszonynyal. — Maurer Vilmos miniszteri számtanácsos a napokban vezeti oltárhoz Madurovicz Julia kisasszonyt. — Cziglányi Béla törvényszéki biró és Biber Sarolta Szabadkán egybekeltek. — Lázár László, Lázár Mihály királyi táblai biró fia mult hó 28-dikán kelt egybe Nyiregyházán Nyiry Erzsike kisasszonynyal, Nyiry Ferencz, ottani földbirtokos leányával. — Eichner Anna kisasszonyt, a vidék egyik tehetségesebb szinésznőjét e napokban vezette oltárhoz Szakál Antal vidéki szinész. — Paksy József ügyvéd nőül vette Herzglott Erzsikét, Debreczenben.

⁂ (*A király nevenapján*) a városházán, a nemzeti szinházon s egyéb állami épületeken a nemzeti lobogó lengett, a konzulok szintén fölhuzták lobogóikat. Az ünnepélyes isteni tisztelet a budavári helyőrségi templomban tartatott, miután a főtemplom ujitás alatt áll. A szertartást Ráth apát végezte. Jelen voltak a kormány és a törvényhozás tagjai nagy számmal. — Király ő Felsége nevenapjának alkalmából, a középtanodai uj rendtartás értelmében október 4-dikén a belvárosi főreáltanodában is ünnepély tartatott. Ez alkalommal az igazgató a lelkes Ney Ferencz tartalmas szép beszédet intézett a fiatalsághoz.

⁂ (*József nádor unokája,*) a 18 éves Mária Krisztina herczegnőt e hó 10-dikén avatják föl a prágai nemes hölgyrend fejedelemasszonyává. A rendnek, a melyet Mária Terézia alapitott, már 25 év óta nem volt fejedelemasszonya, utolsó, ki e méltóságot viselte, Rajner főherczeg neje volt. A fölavatást a hradsini császári kastélyban a főherczeg fogja végezni nagy fénynyel. A rend tagjai, ha férjhezmenni akarnak, kiléphetnek.

⁂ (*A történelmi társulat*) csütörtöki ülésén elnöklő Horváth Mihály püspök, meleg hangon emlékezett meg a társulat elhunyt elnöke: gróf Mikó Imréről. Ezután Fraknói Vilmos érdekes felolvasást tartott: „király-választások Ferdinand és Miksa alatt“ — czim alatt. Nagy Iván, egy XIII-dik századbeli pecsétet ismertetett, mely nehány év előtt Liptómegyéből küldetett be Rómer Flórishoz véleményezés végett. Ezen pecsét, mind a czimer összeállitása, mind a körirat tartalmára nézve eddigelé a pecséttanban — értekező szerint — páratlan. Végül elnök Bárczay Lajosnak egy Abaujmegye törvényhatósága megbizásából irt levelét mutatta be, melyben az 1878-iki történelmi congressust Kassára meghivja.

⁂ (*A zeneakadémiában*) nagy az öröm: Liszt Ferencz haza jön november 10-dikén, s igy azok a növendékek is, kiknek ez akademia vezetőjét eddig még nem volt szerencséjök személyesen láthatni, alkalmuk lesz a hires mestert üdvözölhetni. E növendékek sorában külföldiek is vannak, többi közt egy oroszországi kisasszony. Liszt is hoz magával három növendéket. Ő most Hannoverában van, hová főkép egykori veje: Bülow meglátogatása végett ment.

⁂ (*Reményi Ede*) azt állitotta a minap egy körben, hogy a czigányok rontják a magyar zenét. Megharagudott ezért Berkes Lajos s kihivta egy lapban őt hegedüpárbajra. Egy pár lap gunyos, kicsinylő hangon irt ez alkalommal Reményiről, mely hang legkomolyabb megrovást érdemel. Egykor a sajtó elkapatta „a nemzet hegedüsét,“ most meg népzenészekkel teszik egy sorba. Pedig a mit mondott, oly igazság, melyet ezer meg ezer magyar vall, hogy tudniillik a virtuózkodó czigányok elrontják czikornyáikkal a szép magyar nótákat.

⁂ (*Virágkiállitás.*) Jövő tavaszszal Seyderhelm Ernő művirágkereskedő, virágkiállitást fog rendezni. Mint az előkészületekből következtetni lehet, e virágkiállitás, melyben a legritkább délszaki és más égalji virágok lesznek, az eddigi hazai virágkiállitásokat felül fogja mulni. Seyderhelmnek azonban ez lesz utolsó virágkiállitása, mivel szép kertje közepén a hatóság utczát fog nyitni, ép azon vonalon, hol a gyönyörü pálmacsoportok diszelegnek az üvegházakban.

⁂ (*A nemzeti szinház*) legfiatalabb tagjai elhatározták, hogy minden kedden este jótékony előadást tartanak a budai várszinházban. E dicséretre méltó szándékkal azt akarják elérni, a miért különben vidékre kellene menniök: hogy nagyobb gyakorlatra tegyenek szert. Az igazgatóság bizonyára nem fogja őket szándékukban akadályozni, mégis jó lesz, ha gondja lesz rá, hogy e jótékony előadások előkészületei majd el ne vonják őket köteleségeik pontos teljesitésétől a nemzeti szinházban.

⁂ (*A nemzeti szinházban*) e héten egy fiatal tehetség lépett föl a „Jóslat"-ban, ki megérdemli, hogy tüzetesebben foglalkozzunk vele. Komáromy derék szinészünk lánya ez, Komáromy Mariska, a ki csak egy éve, hogy kilépett a szinészeti tanodából, s ma már, nem ugyan mint bevégzett, kész müvésznő áll előttünk, de mint egy oly tehetség, kit elhanyagolni s a tértől elzárni nagy hiba lenne. A kisasszony határozott tehetséget és hivatást tanusitott a tragoediára, melyre termete, hangja által is utalva van. Szépen értelmesen szaval, hangjában van kifejezés, valamint játéka is gondolkozó, habár még ki nem forrt tehetségről tett tanubizonyságot, s a közönség többszöri taps és kihivással tüntette ki. A kisasszony Kolozsvárra van szerződve, de reméljük, hogy nem nagyon sokára meglátjuk a nemzeti szinház szinpadján. — Az opera gyengén megy; Maleczkyné fölüdült, s énekeltetik a kimerülésig. Hangja nem csökkent, de a közönség még sem érheti be az ő előadásaival, melyek utóljára még mindig a jóakaratu kisérletek szinvonalán állanak. E héten szinre került sok halogatás után „Don Pasquale" is, e szép zenéjü opera, melyet a közönség már több év óta nem hallott magyarul. Norina szerepét Balázsné énekelte annyi kellemmel, oly szép koloraturával, hogy a közönség nyilt jelenetben is kitapsolta.

⁂ (*Irodalom.*) Kvassay Ede apróbb müveit összegyüjtvén, azokra előfizetést nyitott, illetőleg megrendelő iveket küldött szét. A 24—25 ivre terjedő mü „Egy világfi albuma" czim alatt jövő hó közepén fog megjelenni. Ára 2 frt. A megrendelések Kvassay Edéhez (Sándor-utcza 1459. sz. a.) intézendők. — A Magyar Molière hetedik kötete most kerül sajtó alá. Három vigjáték lesz benne; „A szeleburdi" Paulay Ede, „A kelletlenek" Kemény Károly és a „Scapin csinyei" Puky József fordításában. — Kolozsvárott egyszerre három lap indult meg. Papp Miklós „Hölgyfutár" czim alatt szépirodalmi heti lapot inditott, melynek első száma eléggé érdekes. Békésy Károly pedig heti vadászlapot inditott „Sport" czim alatt, Ásbóth János is megindità „Ébredés" czimű politikai lapját, mely nagyon tarka.

⁂ (*Vegyesek.*) A képzőmüvészeti társulat csarnokában Wagner Sándortól öt uj müvet állitottak ki. Emlitett müvész hazánkfia e pillanatban Budapesten mulat. — Stéger Ferencz mint értesülünk már ujból fellép, s a jövő hóra elszerződött Bukarestbe. — A nemzeti szinház operai személyzete nem csak a Bizet „Carmen"-jére, ez érdekes franczia ujdonságra, hanem a Mozart „Varázssip"-jára is készül. — Nyári csuszka készül a Károlykaszárnya egyik földszinti helyiségében, az épület rostély-utczai részében. A pálya lehető simára egyengetett aszfaltból áll. — Pásztély János munkácsi görög katholikus püspök kitünő müveltségü leánya, Ilona, az ungvári leánynevelő-intézetben a 3. és 4 osztályban a földrajz és történelem tanitását vállalta el. — Ritka maeczenásra talált Paczka festész hazánkfia Párisban. Ez egy dusgazdag amerikai, ki kötelezte magát a müvésznek évenként 25,000 frankot fizetni, azon feltétel alatt, hogy készitendő müveihez elsőségi joggal birjon. — A kerti iparegyesület alakuló gyülése tegnap volt a nagy takarékpénztár termében, gróf Zichy Jenő elnöklete alatt; felolvasták az alapszabályokat s annak átdolgozására s az e hó 15-dikén tartandó közgyülés elé való terjesztésére hét águ bizottságot választottak. — A nemzeti szinház napipénztár helyiségében a jegyosztó ablakon keresztül mult hét egyik éjjelén ismeretlen tettes betört s a ládákat feltörte, melyek azonban üresek voltak, Keller pénztárnoknak 4 darab látcsövét s egy kabátját a tolvaj elvitte. — A népszinház ujdonságai lesznek: Szigligeti „Büszke Bertók" énekes vigjátéka, melyhez Erkel Gyula ir zenét; az „Uj peleskeiek" bohózat, franczia eszme után irta Toldy István; „A harcztérről" látványosság, melyben basibozukok is szerepelnek; később Lecocq „Doctor Piccolo" czimü operette-je, melyben Soldosné asszony először fog föllépni.

⁂ (*Halálozások.*) Egy gyász lap Csóka Endréné született Fekete Lujza asszony mult hó 28-dikán, 48 éves korában Pozsonyban történt elhunytát jelenti. Derék magyar hölgy volt, kit a fővárosban is sokan ismertek, foglalkozott egy időben irodalommal is, lapunknak munkatársa volt. — Elhunytak továbbá: Jakab Lajosné, szül. Iszlay Zsuzsanna 68 éves korában. — Hegyesi Bálint nagybajomi ref. lelkész 65 éves korában. — Bornemisza Sándorné, Péchy Mária, Ádám földén 76 éves korában. — Özv. Mikó Antalné, Sándor Anna, Csik-Somlyón, 64 éves korában. — Dr. Ballagi Géza jogtanár neje Biróy Gizella, Sárospatakon. — Horváth János Ungmegye levéltárnoka, Ungvárott. — Ifj. Perczel Mórné, Gersner Eleonóra, Budapesten. — Walfisch Pál 56 éves korában, Aradon. — Gróf Sztáray László 37 éves korában, Londonban. — Jékey Kálmánné született Lónyai Erzsébet F. Gyarmaton, 43 éves korában. Béke hamvaikra!

Gazdasszonyoknak.

Néhány évvel ezelőtt leirtam szorgalmas gazdasszonyaink számára, miként szoktam én a ruhamosás körül eljárni, a miért vidékről és a fővárosból több nő teljes elismerését nyilvánitotta nekem az egyszerü és czélszerü kezelésért. Most azonban ismét ujabb módját tudom és ajánlhatom a fehérruha mosásnak,és mert nem kételkedem, hogy magyar hölgyeim szintugy mint én, mindig készek elfogadni és megpróbálni az ujabb és jó találmányokat a házi teendők körében is, bátorkodom figyelmükbe ajánlani egy uj szert, melynek nemcsak ártatlanságáról magam győződtem meg, melyet azon kivül még rendkivüli olcsósága miatt is bátran ajánlhatok. (Egy csomó ára 10 kr.) E szer az ugynevezett kristály-por, a fővárosban a füszerárus kereskedésekben kapható, ha azonban vidéken még nem ismerik, ugy szivesen szolgálok vele t. vidéki hölgyeinknek, csak forduljanak hozzám. (Magyar utcza 29. sz.)

Leirom tehát a ruhávali bánásmódot.

Mosás előtt való napon, gyenge hamulugot kell önteni egy jó dézsába, annyit a mi a mosandó ruha beáztatására elegendő. E hideg lugba a mosásba adandó ruhát be kell áztatni, minden darabot külön-külön beszappanyozva. Szó nélkül is tudja minden gazdasszony, hogy a finomabb, a durvább és szenyesebb ruha mind külön-külön legyen válogatva, és külön áztatva is.

Másnap az üstbe, mely ha egy akós, vagy három vedres, tiszta folyó-, vagy eső vizet kell feltölteni, abba három lat szappant belé faragni, a kristály-port megtörni és belőle másfél evő-kanálnyival szintén belé adni, felforrni hagyni, és

többször megkavarni. Ezalatt az első, tisztább, finomabb ruhát a léből ki kell mosni és az üstbe tenni. Ilyen mennyiségü vizben ötven kisebb-nagyobb darab ruhát lehet kifőzni. Három negyedóráig forrjon a ruha e lében, de ne nagyon buzogjon, hanem csendesen forrjon, többszöri kavarás mellett. Ezután tiszta teknőre szedvén a ruhát, és vizét a vastagabb törlőkre öntvén másik lugot kell készíteni, és a fenn leirt módon a vastagabb ruhát is kifőzni, meg kell azonban jegyeznem, hogy a szenyesebb ruhát figyelmesen ki kell mosni az első vizből és csak ugy tenni a forró lébe. Ha a kifőtt ruhát kiszedtük, ki kell azt mosni levéből és jól megvizsgálnunk minden egyes darabot, ha nincs-e benne még szenyes folt, és ha igen, egy kevés szapannal megdörgölni, és bizonyára azonnal kimegy az. E léből aztán hideg vizbe jő a ruha, melyből jól ki kell mosni és azután a kékes vizbe tenni, melyből a szokott módon ki lesz csavarva.

Mig mosónéinkat vagy cselédeinket ez egyszerü, de figyelmet igénylő módra tanitjuk, azt merem ajánlani kedves, derék, magyar gazdasszonyaimnak, hogy álljanak maguk is a munka mellett, rendezzék azt, ügyeljenek reá, hogy pontosan legyen elvégezve, és tudom, örülni fognak a sikernek, mert mig eddig a mosás olyan fárasztó munka volt, hogy majdnem leverőleg hatott az egész háznépre, ez uj mód szerint egy jó kezü mosónő képes 100 darab ruhát hat óra hossza alatt nem csak kimosni, de még ki is teritgetni. Vörös Eszter.

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Október 7-dikén: „Saba királynője.“ — Október 8-dikán: „Aesop“. — Október 9-dikén: „Bálvány“. — Október 10-dikén: „Hunyadi László“. — Október 11-dikén: „Hamlet“. — Október 12-dikén; „Észak csillaga“. — Október 13-dikán: „Ibolyafaló“.

Divattudósitás.

Habár a soha sem pihenő divatszellem minden erejét megfesziti az ujdonságok előállitásában, azért szabásra nézve az őszi idényre nem tudott semmi ujat és eredetit bemutatni: alakra nézve ugyanazok maradnak a ruhák és felöltők és csak a gazdag és sokszor eredeti diszítés láttatja őket eredetieknek. A testhez feszülő felső derék, a szük és hosszu uszályos szoknya, a polonaise, ezek a szabások, melyeket legjobban kedvelnek, és csak is az őszi szövetek ujak, melyekből készülnek. Az őszi divat uj találmányai közé tartoznak a világos, crêmeszinü polonaise-ek, fekete bársonyujjakkal, melyeket vagy bársonyszoknyához viselnek, vagy legalább bársonynyal diszitettekhez. Ezek a felöltők szőr- és félselyem szövetekből viseltetnek, mintázott cashemirból, Louisine-ből, Zephir-posztóból, poil de chêvre-ből; szabásuk az ismert hosszu, testhez álló. Sokan hátul látják el két sor kis gombbal is, de többnyire mégis csak elől alkalmaztatnak a gombok. A diszitésük csipkéből vagy rojtból áll; a spanyol csipke felette divatos, kivált felöltőkre. A felöltőnek nem kell épen crêmeszinünek lenni, mert a gyöngyszinü, szürke, chinaikék, sötétkékes és szürke szövetek is igen divatosak, csak az ujjai legyenek fekete bársonyból valók, mert ez adja meg nekik a divatos jelleget.

A szép, társaságba való selyemruhákat fekete csipkével disziteni, igen divatos, valamint ezen ruhákhoz tartozó kis csipkekendőcskék és ujj nélküli felöltők is, melyek hátul testhez állók, elől pedig nyitottak és bővek.

Vannak a női öltözéknek mindenkor olyan apróságai, melyek majdnem főszerepet játszanak a ruha után. Igy jelenleg az ezüst nyakékek és fülbevalók kedvelt ékszerei a hölgyeknek. A széles nyaklánczok, elől egy nagy medallionnal, vagy ezüst kereszttel, az elébin a tulajdonosnő monogrammjával, vagy a háromszoros orosz láncz, karpereczek, övek stb. mind igen keresett czikkei a divatnak. A derék körül nem igen hiányozhatik a vastag selyemzsinór, mely a legyezőt tartja, és e legyező nélkül csinos öltözéket mai nap képzelni sem lehet. Az érczből való lánczok, a melyeken a legyező függ, már nem divatosak, a zsinór könnyebb, és színében jobban is lehet az egész öltözékhez alkalmazni.

Végül pedig nézzük mai divatképünket.

Az első alak aczélkék kóczos sergeből készült kimenő öltözéket tüntet elő, a szegések, a csokrok, a gombok, a kihajtások piros failleből készültek. E diszesen készült öltözék ára 80 frt, egyszerüen kiállitva 30—40 frton is kapható.

A második alak barna, sima és csikos mate-lassé kelméből való öltözéket mutat be, polonaise princesse formára készitve, oldalt gombolva. A diszités divatos szinü failleból áll, a zsinór pedig drapp szinü, barnával vegyitve, a mi igen divatos és csinos összeállitás. E gazdag diszitésü és drága kelméjü ruha ára 90 frt.

Számrejtvény.

Rozinay Lászlónétól.

9. 2. 14. A nagy kereskedő ennek van bővében,
12. 11. 14. 4. 16. Ez világot ad nekünk sötétben.
6. 16. 7. 9. 15. 13. Egyetlen hasznos vérszopó,
10. 14. 1. 3. Szinházakban szókimondó.
12. 3. 15. 11. 16. Mondják, hogy a fiát mossa,
3 8. 5. Ezt az idő elkapdossa.
1—16. Édes lehet még a szája,
Muszka csókot nyomott rája.

Megfejtési határidő: novemberhó 8-dika.

A f. é. 37-dik számban közlött rejtvény értelme:

Arany János.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Jánossy Lajosné, Báthori Zsigray Istvánné, Durneisz Irma, Rozinay Lászlóné, Gedeon Gáspárné, Oberhoffer nővérek, Haluskay Zombory Irma, Bohus Gyuláné, Mannó Kálmán, Kolbenschlag nővérek, Mátyás Gizella, Ferencsevics Teréz, Pap Károlyné, Mózesy Anna, Fet Szerbák Ilona, Bajza Karolina, Schimmer Friderika, Nagy Julia, Kovács Morvay Julia, Haintz Mari, Sziklay Matild, Sáary Etelka, Preszly Mari, Csonth Lajosné, Medveczky Tóth Etelka, Galgóczy Matild, Bajza Amália, Biró Klára, Austerweil Jozefin, Mandits Erzsi, Szathmáry Jolán, Miskolczi Anna, Pazár Emilia, Orosz Juliska, Tomcsányi Mariska, Piros Jánosné, Odor Irma, Temesváry Erzsébet, Arany Róza, Kilényi Ida, Fodor Emma, Kanizsai Eleonóra, Dapsy Laura, Nagy Jánosné, Szüts Klára, Farkas Izabella, Harangi Ilonka, Kovács Frigyesné, Tóth Sándorné, Ferenczy Hermin, Vörös Anikó, Pap Luiza, Szalay Mariska, Mónus Eliza, Mátyás Klára, Medveczky Amália, Ladányi Judit, Csontos Mari. Oláh Margit, Knau Arany Luiza, Csiszár Vilma.

A 36-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Mandits Erzsi, Tyehlár Károlyné, Bajcsy Hermina, Tóth Sándorné, Piros Jánosné, Harangi Ilonka, Pap Luiza, Csiszár Vilma.

Tartalom.

A kaczér leány, Vértesi Arnoldtól. — Meghült szivre, Hajnalkától. — Szeszélyesség és roszkedv. — A közeli segitség. — A nők az ó-korban, Kemenczky Kálmántól. — Egy hét története. — A délkeleti háboru. — Apróságok. — Budapesti hirvivő. — Gazdasszonyoknak. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

Rosti József városi főjegyző áll. — Lévánen napokban lesz az ujabban alakult önkénytes tüzoltó-egylet zászlószentelése. Zászlóanyának Majláth István főispán nejét: született Leidenfrost Flóra urhölgyet nyerték meg. — Tardos-Kedden Juhász Pál szőlőjében, egyetlen tőkén 305 kisebb-nagyobb fürt szőlő termett. A szőlő Prince Albert-faj. — Hódmező-vásárhelyen az idén szomoru szüret volt. A májusi fagy a termést legnagyobb részben tönkre tette. — Dobsináról panaszkodnak, hogy a terhes fegyveradó következtében a vad, mint az ország más vidékein is, annyira elszaporodott, hogy nem csupán a lakókat háborgatja, hanem kiszámithatatlan károkat okoz. — A diósgyőri vasgyárat a kormány bérbe adta Bontoux déli vaspályaigazgatónak 12 évre. — Nagyszombaton himlő-járvány ütött ki, mely különösen a gyermekek közül szedi áldozatait.

Különfélék.

⁂ (*A persa sahról*) azt hiresztelték, hogy az idén ismét Európába jő; de lemondott e tervéről s csak az 1878-diki párisi kiállitást fogja megtekinteni. Helyette a persa trónörökös jő Európába tavaszkor. Készülődik is már a nagy utra; először is franczia gouvernanteot vitetett Tiflisből, ki franczául tanitsa meg s egyszersmind a tánczmüvészet alapismereteivel is bizalmasabb lábra helyezze. E tanitónő Európába is el fogja kisérni tanitványát, ki ezuttal nem titkárral, hanem titkárnővel fog utazni.

⁂ (*Női tüzoltók.*) Az amerikai egyesült államok egyik hirneves tanintézetében, a „Wellesley College"-ben, közelebb tüzoltó-egylet alakult a nőtanulókból. Az egylet czélja begyakorolni a nőket a tüzoltásba, hogy esetleges tüzvészek alkalmával hidegvérrel fogjanak a romboló elem megfékezéséhez. Az intézet igazgatóságát az egylet megalakitásánál azon nézet vezérelte, hogy a magánházakban támadó tüzet jobbadára mindig meg lehetne fékezni szakavatott s ügyes oltó-intézkedésekkel, s hogy előnyös, ha a nők is tudni fogják, hogyan járjanak el tüzvészek keletkezése alkalmával. A nőtanulók nagy buzgósággal gyakorolják magukat az intézet főnökeinek vezetése alatt.

⁂ (*Az amerikai hirlapirodalomról*) a philadelphiai kiállitás alkalmával külön füzet jelent meg, melyből kitünik, hogy az Egyesült államokban jelenleg 8129 lap jelenik meg, mig 1776-ban összesen csak 37 lap létezett, s ezek közül csak egy jelent meg hetenkint kétszer, a többi mind heti lap volt. A most megjelenő lapok között van 738 napi, 6235 heti, 747 havi s 67 negyedévenkint megjelenő. Legtöbb lap (1818) jelenik meg New-York államban. Mig 1776-ban 30,000 lélekre esett egy lap, ma 5000-re. Legtöbb (140,000) példányban kél el a „New-York Lun." — New-Yorkban naponkint 764,500 lapot adnak ki s évenkint 3,340,300 példányt nyomnak. A legrégibb még most is fennálló lap Amerikában a „The Conecticut Courant," mely 1764. november 19-dikén jelent meg először.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Patti Adél elválik férjétől s Nicolini tenoristához megy feleségül. — Natália szerb fejedelemnőt tüdőbaj fenyegeti. Orvosai azt tanácsolták neki, töltse a telet Olaszországban s igy már közelebb Nizzába vagy Milánoba utazik. - Visconti Venosta, ki már négy izben volt Olaszország külügyminisztere, hir szerint nőül veszi Alfieri di Sostegno Luiza marquesát, Cavour unokahugának, marquesa Alfierinek a leányát. — A braziliai császár európai és amerikai utazása tapasztalatairól könyvet ad ki. Az első kötetet már nyomják Párisban. Egyszerre négy: portugal, angol, franczia és német nyelven fog megjelenni.

Megbizások tára.

T. Beőre F. R. I. urnak: A beküldött összeg a szept.-októberi negyedet illette.

Zaracsóra S. E. urhölgynek: El van küldve.

Nagy Károlyba N. N. urhölgynek: Igen kérem engem össze nem téveszteni Skultéty Jozéfa urhölgygyel, és az általa küldött könyveket ne tessék nekem vissza küldeni, mert semmi néven nevezendő összeköttetésben sem állok vele.

Kustányba H. I. urnőnek: El van küldve.

Kisfaludba H. V. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

Csepre M. A. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Selmeczbányára S. Gy. urnak: Ajánlatát szivesen fogadom. Többet magánlevélben.

Csarodára R. B. I. urnőnek: Örömmel várom kedves küldeményét.

Gencsre B. K. urhölgynek: A levelezési lapot pontosan vettem, a másikat azonban még most sem.

Vasvárra B. A. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

Pálfára L. D. urnőnek: El van küldve.

Bőrvelyre B. K. urhölgynek: A szürke szin mindig divatos, a sötétkéket is nagyon viselik, kivált a melegebb őszi és téli ruháknak szeretik e szint.

Szepsire H. I. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Szt. Mártonba L. I. urhölgynek: A félévi 6 kötet könyv- és műlap ára 1 frt.

Bustyaházára M. E. urhölgynek: A jelen félévi mellékletekre már be volt küldve az 1 frtnyi dij, mit tevő legyek tehát az utólag küldöttel?

Balkányba K. Zs. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Szász Régenba B. M. urnak: A második félévi könyvek a jelen félév folytán fognak szétküldetni.

Nagylakra L. E. urhölgynek: E félévre nincsen előfizetve.

Bodviczára G. I. urhölgynek: El van küldve.

Kökényesdre V. J. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Alólirott fogorvos ajánlja magát a következő esetekre:

1. Leghevesebb fájdalmak azonnali megszüntetésére a fognak kihuzása nélkül.

2. Odvas fogak plombirozására arany, vagy más tartós anyaggal, a mi által a fog még sok évre használhatóvá válik és nem fáj.

3. A ki nem igazitható fognak és gyökérnek fájdalmat nem okozó uton a kéj-gáznak alkalmazása melletti eltávolitására.

Cs. kir. udvari fogorvos
B. Máthé Domokos
Budapest, a váczi- és kis hid-utcza szögletén a „vastuskó"-ház I. emeletén.

Ugyanott tétetnek a legfinomabb zománczműfogak, légnyomás által tartó egész fogsorok stb. a legujabb amerikai találmány szerint, meglepő szépen, természethiven minden igénynek megfelelőleg a legillőbb ár mellett.

Munkálataiért jótáll sok évig.

Groszmann Mór

Király-utcza 20. szám

az „aranygolyóhoz"

ajánlja

az őszi és téli idényre

dúsan felszerelt

divat- s vászonáru-

raktárát.

Kivonat az árjegyzékből:

Ripsz, palermo s lüszterszövetek 30-tól 70 krig 78 centimeterként.
Fonalszövet (Kammgarn) selyemmel vagy a nélkül 65—85 krig.
Cheviot 50—1.80 krig.
Pouplin. sima, kockás s csikos 25—70 krig.
Fekete terno 6/4 50—1.80 krig.
Alapin és saphir 6/4 1.50—2,80 krig.
A legujabb ramagee. felöltőnek való, selyemmel s a nélkül 60 krtól 1 frtig
Berlini őszi s téli kendők, 2 frt 50 krtól 12 frtig; 2/8, 5/4, 6/4, 7/4 50 krtól 3 frtig.
Diszszövésű **hosszu sálok** gazdag választékban 9 frttol 60 frtig.
Fekete **kasmer-kendők** selyem rojtokkal 2 frt 50 krtól 16 frtig.
Fekete s szines faille. pail de soir et rajée féle 90 krtól 2 frt 80 krig.

Vászonáruk:

Rumburgi vászon 54 rőfös 22 frttól 80 frtig.
Hollandi s irhoni vaszon 50 rőfös 12 frttól 24-ig.
Kreasz 4/4, 5/4 8 frttól 16 frtig.
Sziléziai vászon 6-tól 10 frtig
6/4, 9/4 lepedők, vásznak és sifonok minden áron.
Vaszon zsebkendők tucatja 1.50-től 9 frtig.
Asztalkendők, asztalteritők és törülközők vászonból s damasztból, 6, 12, 18 s 24 személyre 6 frttól fölfelé.
Kanavász 30—35 rőfös 6—18 frtig.
Nanking fehér, rózsaszinű s sárga 20—50 kr. a legfinomabb.
Csipke s mollfüggönyök 27—90 krig.
Pique s szines ruhabarket 25—50 krig.
Szines **flanell** 30 krtól 1 frt 50 krig.

Nagy választék **férfi s női fehérnemükben,** gallérok-, kézellők- s nyakkendőkben. Különösen ajánlja ujonnan berendezett

hölgyruharaktárát

kész ruhákban, őszi s téli zubonyokban, selyem- posztó- s fonalszövetből. Mérték szerinti megrendelések 24 óra alatt a legjobban s legjutányosabban teljesittetnek.

Vidéki megbizások a legpontosabban foganatositttatnak. Kivánatra minták ingyen s bérmentesen küldetnek.

„Rojtok"

ugynevezett légyrojtok, az őszre, legujabb divatnak.

Reczés-rojtok posztóruhákra, feketék és minden szinből, hozzá való ugyanazon szinű gombok s bojtok.
Selyem-rojtok, feketék minden szélességben.
Crepin-ek nagyszerü kivitelben.
Selyem-bartni az idén igen divatosak.
Selyem- s gyapot-cuipier-csipkék.
Paszománt-ruhadiszitések, minden nemü a mai divat szerint, selyem- és bársony-felöltönyre valamint ruhák számára.

Selyembársonyok.

78 centimeter, 1 frt 45 kron. 1.65, 2 frt, 225, 2.50 egész 3 frtig. 4/4 szélesek 4, 4.50, 4.80 egész 12 frtig.
Pamutbársony 55, 65, 75, 85 kr. egész 1.30.
Patentek ruhákra s felöltönyökre 1.25-től egész 2.20-ig, minden diszités hozzá.
Selyemszövetek feketék s minden más szinben.
Szalagok a legfinomabb divatos szinekben, ebben a czikben nálam legszebbek kaphatók.
Parisi ujdonságok melyek most nagyban viseltetnek kalapokon s nyakravalókon, a hozzávaló kalapszövetekkel együtt.
Selyem-crepp-rüche a legdusabb választékban.

A t. c. **divatárusnők** s **nő szabók** számára minden divatos diszczik s bélés nemü.

Minden egyes czikk elvem értelmében igen leszálitott áron.

Herz Mór, Deák-utcza 5. sz.

Vidéki megrendeléseknél a szinek végett szövetmintát kérek. Csomagolás ingyen.

Az őszi és téli idényre!

A tisztelt hölgyközönséghez!

Az élénk érdeklődés, melyek évek óta jegjobb hirben álló divat- és kész nőiruha üzletem a nagyérdemü magas uraságok és a t. cz. közönség részéről mai napig örvend, üzletem és műtermem legelegánsabb berendezése- és lényeges megnagyobbitására inditott, hogy az eleganczia és a finom izlés legmagasabb igényeinek is megfelelhessek.

Árjegyzék:

Araruhák failleből vagy atlaszból mindén szinben 70 egész 100 frtig
Araruhák a legfinomabb kiállitásban, myrtussal diszitve 120 - 160 frtig
Séta és látogatási toilettek failleből 70—150 frtig
Séta- és látogatási toilettek különféle divatkelmékből 30—80 frtig
Házi- és uti-ruhák 15, 18, 20—25 frtig
Obrettek átvetők en princess 20,25—50 frtig
Selyem double Cecilien felöltők, kék róka, Leunes vagy másféle prém és bunda bélésre 50, 60—120 frtig
ugyanezek selyem bársonyból 70, 80—200 frtig
Meksikof, gentlman, Gorcsakof és minister női kabátok a legfinomabb banke vagy kamgarn szövetből 20, 25, 30 - 60 frtig
Legujabb szabásu leánygyermek köpönyegek, férfikabát szabásu minden nagyságban 6, 8—20 frtig
Legujabb mintáju eső- és uti-köpenyek, férfikabát szabásuak 15, 18, 20—25 frtig

Vidéki megrendeléseknél egy régi derék és a szokanya előhosszának szives beküldése kéretik.

Elegáns és izléses aratoilettek készitésére bátorkodom műtermemet a nagyérdemü hölgyközönségnek különösen ajánlani, annál inkább, mert számos elismerő irat birtokában vagyok, melyek ezen szakmában szerzett jó hiremet legfényesebben igazolják, s melyeket kivánatra szivesen előmutatok, illetőleg beküldök.

Teljes tisztelettel

RÓZSAY Confectioneur,

Deák-utcza 5. sz.

a „Franczia nőhöz."

Magyar

Czipő-gyár.

Temesvári Manó

Budapesten, király-utca 1.

ajánlja

Hölgyeknek:

Füzős topánok Brünellből fénymázos hegygvel . . . . . 2 frt 70 kr
Topánok Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiallitással rugonynyal . . . . . 3 frt — kr.
Topánok erős chagrin- vagy borjubőrből, szegezve és csavarral, kettős talppal, rugonynyal . . . . . 3 frt 20 kr.

Urkknak:

Topánok fénymázos vagy bagaria bőrből, szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős . . . . . 3 frt 80 kr
Topánok finom bőrből diszes fénymázos hegygyel . . . . . 4 frt 20 kr.
Topánok orozs fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli 4 frt 80 kr.
Csizmák vizhatlan kettős bagaria- vagy fénymázos bőrből, háromszoros csavarral, kettős talppal . . . . . 9 frt 50 kr.
Topánok fiuknak fénymázos vagy bagariabőrből . . . . . 2 frt 80 kr.
Gyermek-czipők brünel- vagy bőrből szegezett talppal . . . . . 1 frt 50 kr.

és még több ezer pár külömböző fajtákban.

Részletes árjegyzék-könyvek ingyen és bérmentve. — Levélbeli megrendelések pósta-utánvét mellett pontosan eszközöttetnek.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr. Killisch,** Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

TAUB KÁROLY

budapesti

rumburgi vászon- és fehérnemü-raktára,

Hatvani-utczán, magyar-utczával szemben,

ajánlja mindennemü **vászon, asztali kellék, chiffon, parchet, csipkefüggöny, asztal- és ágyteritő,** s minden e szakba vágó áruczikkeit, különösen férfiak, nők, és gyermekek részére a legnagyobb választékban levő **kész fehérnemüit.**

Az áruk jóságáért a czég 19 év óta fenálló jó hirneve kezeskedik, miért is bővebb ajánlás felesleges.

Az árak a legjutányosabban számitvák s minden egyes árudarabra feljegyezve vannak.

Teljes kiházasitási készletek megrendelésre a leggyorsabban kiállittatnak, s kéz- és gépvarrasok. valamint himzések a legnagyobb gonddal készittetnek el, s alak, izlésteljes kiállitás s érték tekintetében a legszigorubb kivánalmaknak mégfelelőleg eszközöltetnek. — Költségelőirányzatok és minták kivánatra kiállittatnak s elküldetnek.

Kivonat a nagy folyó-árjegyzékből.

Rumburgi szött vászon, 42 méter (54 rőf) legsulyosabb minőségü 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 36, 40, 45, 50, 55, 60 frttól 100 forintig a legfinomabb.
Hollandi vagy irlandi vászon, 39 méter (50 rőf) 5/4 széles, 18, 20, 25, 28, 30, 33, 36, 40 frttól 60 frtig a legfinomabb. Ugyanilyen 32 méter (42 rőf) 4/4 széles 16, 18, 20, 22, 24, 26 frttól 30 forintig a legfinomabb.
Rumburgi fehéritett fonal-vászon, 23 méter (30 rőf) 4/4 széles, 10, 12, 13, 14, 15, 17 frttól egész 22 frtig a legfinomabb. Ugyanilyen 5/4 széles 12, 15, 16, 17 frttól 24 frtig a legfinomabb.
Kreasz-vaszon. 29½ méter (38 rőf) 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 26, 28 frttól 35 frtig a legfinomabb.
Lepedők, varrás nélkül, 8/4 széles, 2½ hosszu, darabja 2, 2 30, 2.50, egész 2.80 krig. Ugyanilyen 9/4 széles 2 50, 2.80, 3 frtig.
Sziléziai vászon, 23 méter (30 rőf) 7½, 8, 8½, 9 frttól 12 frtig.
Házi vászon, 23 méter (30 rőf) 6, 7, 8 frttól 10 frtig.
Chiffon vagy angol shirting. méterje vagyis 1¼ rőf 25, 30, 35, 40, 45, 50 krtól 55 krig.
Ágy-kanavasz, 23 méter (30 rőf) 8, 9, 10, 11, 12 frttól 14 frtig.
Vászon-zsebkendők, tuczatja 2 30, 3, 3½, 4, 4½, 5, 5½, 6—12 frtig.
Zsinór és piquet parket, darabja 8, 10, 12, 14, 16, frttól 20 frtig.
Asztalkendők, szalvéták, törülközők, kávékendők, a körülményekhez képest még jutányosabban is adatnak. — A kész fehérnemüek árai később közzé fognak tétetni.

Levélbeli megkeresésre a legkiválóbb gond forditatik, s legfeljebb 8 nap alatt kimeritő értesités adatik.

Czimzendő: Hatvani-utcza, magyar-utczával szemben.

Legislegolcsóbb forrás

a következő őszi és téli idényre vásárlatokat tenni csakis

GROSSMANN JÓZSEF,

Budapesten király-utca 27.

a magyar koronához.

	Rőf.	Méter.
Sima, csikos és kockás ruhaszövetek	25—30	33—39
Angol lüstre és balernos	27—40	35—52
Sima és csikos baige	36—45	46—58
Szines angol mohair	38—45	49—58
Csikos mosható selyem	1.—.—1.25	1.29—1.62
Fekete és szines noblesse	1.25—2.50	1.62—3.25
Fekete lyoni faille	2.—.—2.60	2.50—3.35
6/4, 8/4 terno rendkivül finom	—.60—1.40	—.78—1.80
7/4 ruha-flanellok és cheviott	1.10—1.50	1.40—1.92
Legjobb szines mosó-parketok	30—35	39—45
Fehér zsinór és pique-parketok	25—35	32—45

Egyszersmind ajánlom nagy gyári raktáromat **rumburgi-, creas- és fonal-vászonból, 30 és 35 rőfös ágy- és asztalnemüeket, chiffon, gyapju- és rips-teritőket, csipke-függönyöket, francia creton- és perkalineket,** továbbá téli **posztókendőket** és **Langschawlokat,** mint szintén minden e szakba vágó cikkeket **igen olcsó árakon.**

Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek, és minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Legislegolcsóbb forrás!

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

42-dik szám. Október 15-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTAR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte	Nap nyugta
						óra perc	óra perc
Okt. 15	Vasárnap	A 19 Terézia	A 18 Adviga	3 C 19 Dienes	27		6 20	5 11
16	Hétfő	Gál, Florent	Flórent	4 Hierot	28 Abiás		6 21	5 9
17	Kedd	Hedviga	Hedvig	5 Karinthius	29		6 23	5 7
18	Szerda	Lukács evang.	Lukács	6 Tamás	30 Roschodes	⊖	6 25	5 6
19	Csütörtök	Alkantari Péter	Ágnes	7 Sergius	1 March. Rosch.		6 26	5 3
20	Péntek	Vendel pásztor	Vendel	8 Pelagia	2		6 27	5 1
21	Szombat	Orsolya szűz	Vidor	9 Jakab apostol	3 Sabb. Lehlehoi		6 29	4 49

Vidéki tárcza.

Nagy-Enyed, okt. 5. Városunk társadalmi mozgalmairól talán nem lesz érdektelen értesitnem a „Családi kör“ tisztelt olvasónőit. A mult év végén pendült meg az eszme, hogy társas-kört alakitsunk, melynek összejövetelein fölolvasások, szavalat, ének, zongora és szinielőadások által nemesitsük az izlést. Az eszme csakhamar tömeges pártolókra talált, s eddig már a kisebb összejöveteleken és fölolvasásokon kivül 11 szini előadást is rendeztünk, melyek jövedelme 1500 frt lett. Igen szép eredmény; ebből vettünk egy zongorát, szini könyvtárt rendeztünk be, szinpadunkat felszereltük s még a helybeli tüzoltókat is figyelemreméltó segélyben részesithettük, azonkivül jutott sétányunkra is belőle. Megemlitem a jelesebb műkedvelőket: Dr. Bocz, Papp János, Vajna Károly, Istrich Arnold és Somogyi Jenő urakat; a nők közül Zirner Istvánné, Veres Mari kisasszony és Krizmanics Vilmosné urnőket. — Vajha példánkat követnék az ország kisebb városaiban többen is! r. l.

Kecskeméten e hó 3-dikán bazárral egybekötött termény- és gazdasszonyi készitmény-kiállitás volt fényes eredménynyel. Kitüntetést gazdasszonyi czikkekért Kis Miklósné, Kun Menyhértné, és dr. Kis Jánosné nyertek. Gyümölcs és gazdászati terményekért: Ferenczi László, (32 faj alma) Muraközy László (25 faj alma), Kohner Zsigmond és Sármay Márton (buzáért), Papp Ferencz (rozsért), Hegyes Mihály (szőlőért). A bazárban közreműködtek, Antal nővérek, Dömötör Ida, Forián Ilka, Jancsó Ilka, Johm Ágnes, Katona nővérek és Kovács Teréz, kik ernyedetlen buzgalommal igyekeztek a jótékony czélra minél nagyobb összeget beszedni, a mi sikerült is. A kiadásokat levonva, mintegy 300 frtot adtak át a nőegyletnek, jótékony czélokra felhasználás végett.

Czegléden dalverseny lesz e hó 21-dikén. A nagykőrösi, kecskeméti és czeglédi daláregyletek fogják rendezni, egyleti czéljaik előmozditására s a társas élet élénkitésére. Ez már a második verseny lesz. Az elsőt nehány hét előtt Nagy-Kőrösön rendezték, de ebben csak a nagy-kőrösi és czeglédi dalárdák vettek részt.

A félegyházi tanitó-képezde felavatásán Trefort minisztert Szász Károly képviselte, ki a képezdében szép felavató beszédet tartott; jelen voltak Balajthy miniszteri tanácsos, Szilassy alispán, Dömötör János tanfelügyelő, Szivák Imre, Balogh Imre, Zsilinszky Mihály s Plachy Bertalan képviselők; a lakomán Mallár váczi kanonok egy köszöntőben 300 frt alapitványt tett egy iparos fiu számára.

A besnyői lóverseny gyönyörü idő mellett a napokban ment végbe. Jelen voltak a király, a királyné, Valéria főhercznő, s kiséretükben báró Beck, báró Nopcsa és Middleton angol kapitány, továbbá Tisza Lajos, b. Wenckheim, b. Simonyi L., b. Edelsheim, gr. Szapári István, a királyné nővére: Wallersee báróné, Lajos bajor herczeg és mások. Az első futtatás balesettel kezdődött, t. i. báró Heinet egy ugratásnál leveté lova, s oly agyrázkódás érte, hogy semmire sem emlékezett, ugy vitték el Besnyőre. A 400 frtos dijat Sölliger főhadnagy nyerte el, az akadályversenynek az ő Felségeik által kitüzött 200 aranyas diját gróf Almássy „Brennusa“ vitte el, mig a galgavidéki agarászegylet 2000 frtos diját Schawel Lajos „Camomil“-je. Ez utolsó futtatáson két ló vetette le lovasát, de ezeknek nem esett nagyobb bajuk.

Lugoson nevelő-intézetet szenteltek föl e hó 1-sején. Az intézet Bonnáz csanádi püspök költségén épült s jelenleg 485 leánytanuló nyer benne oktatást. Az épület igen csinos és 60,000 frtba került. Ezen ünnepély alkalmából a községi előjáróság a városi közönség nevében ő Felségeik a király és királyné, Rudolf koronaherczeg és Mária Valéria főherczegnő arczképeit ajándékozta a nevelő intézetnek.

A lévai tüzoltók zászlószentelése e hó 5-én nagy ünnepélyességgel ment végbe. Márczay Lukács polgármester sikerült emlékbeszédet tartott, a helybeli dalárda pedig két alkalmi dalt adott elő összevágóan, hatással. Az ünnepély után a társegyletek képviselői tiszteletére diszebédet rendeztek, este pedig táncz volt és tombola.

Dunaföldváron a leányvásár ősi szokása még ma is fennáll. Persze nem aféle keleti leányvásár ez, hanem egyszerüen nőcseléd-fogadás. A leányok összegyülnek, kiállnak a piaczra, a háziasszonyok pedig megfogadják a nekik valót. Dunaföldvártt kétszer van ily leányvásár évenkint, egyik szent György, a másik szent Mihály napján. A legközelebbit nagy esőben, tehát nem elég élénkséggel tartották meg. A hatóság nem rég ezt a szokást meg akarta szüntetni, s évek előtt a város birája vizfecskendőkkel riasztgatta szét az elszegődés végett kiült leánysereget. Visitva szét is szaladtak, de megint csak összegyültek. Most hagyják folyni a dolgot.

Vidéki vegyesek. A z e p e r j e s i kath. főgymnáziumban Nuber Sándor igazgató, királyunk névnapján, emelkedett szellemü szónoklatot tartott az ifjusághoz. — S o p r o n b a n herczeg Eszterházy Pál főispán egyik jószágán jó és gazdag kőszénbányát találtak. — P o z s o n y b a n a Zichy-család évi tanácskozmányt tartott. Ez alkalommal a zsélyi és divényi seniorialis vagyon a család legidősbjére, a 76 éves Zichy Zsigmondra ruháztatott. Családi gondnokká Zichy Jenő grófot választá meg a negyven tagból álló családi tanácskozmány. —

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 10-10 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

42. sz.
Október 15-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-
a műlap meghozatala félévi járatási
köteleztetést foglal magában
a lap irányában.

A művész-pálya izgalmai s a családi kör nyugalma! Mily ellentét. Ott a deszkákon, a lámpák előtt, szemben az ezerfejü szörnyeteggel, mely néz, birál, sirat, nevet, tapsol, fütyül; itt a házi tüzhely négy fala közt, szeretett és szerető lények körében, kik megosztanak minden örömet s osztozni kivánnak minden fájdalomban. — A szinház küszöbét bárki átlépheti, ha megfizette a dijat s akkor joga van a szinpadon szereplővel ugy bánni, mint sajátjával: koszorut visz kedvenczének, tüntet az ellen, kit nem szeret, — s a szinfalak közt nyomában sárgul a sikernek az irigység, nyomában nyilik a kudarcznak a kárőröm. A házi tüzhely négy fala ellenben megvéd, eltakar; küszöbe szent, sérthetlen. A szinpad kedvencze ragyogóbb, a tüzhely kedvencze boldogabb. Más kötelességek várnak arra, ki a közönségnek kiván tetszeni, mások kötelességei annak, ki megelégszik az otthonlevők szeretetével.

Saxlehner Emma.

A szinésznő élete félig az öltöző szobához, félig a szinpadi mesevilához van lánczolva, mi marad belőle a családi kör számára? Hivatása folytán szerepeinek él: lehetséges-e, hogy övéinek is élhessen? Szépsége, kelleme, hangja, szavallása a közönségé, — mikor királynét ád, hódolatra gerjeszt, mikor menyasszonyt, szerelemre gyujt, — eltalálja a szenvedélynek minden hangját, minden kifejezését, természetesen sir és nevet, lényét jelmeze szerint tudja változtatni, élethűen tud meghalni; de valjon oly jól adja-e a nő s anya szerepét is a házi tüzhely mellett, hol nincs közönség, nincse-

nek szinfalak, nincs taps és fütty, nincs irigység s kár-öröm?

Szép a művészet, — szép, ha valaki ennek élni tud. Szép pálya az, mely a tömegek jobb érzelmeit, lelkesülését van hivatva napról-napra ébren tartani, ápolni, eszmeirányát vezetni, izlését nemesiteni. A szinház templom, melynek oltára körül áldozók megérdemlik a tömeg hódolatát. De a családi kör is templom, bár nem oly fényes, mint amaz!

Nehéz feladat az elvállalt szerepet mindkét templomban jól betölteni. Kevés osztozik e közös érdemben.

Kinek arczképét ma a czimlapon közöljük, annak sikerült a megoldás. A szinpad egyik legbuzgóbb s leghasználhatóbb tagját birja benne, — a magánéletben pedig ugy ismeri őt mindenki, mint művelt, gondos, házias nőt, kinek társaságát örömmel keresik fel a család barátai, kit a társasélet örömmel lát körében, kit mindenki tisztel s becsül.

Ha egy pillantást vetünk az arczképre, e kellemes és jólelkü ifju vonásokra, belátjuk, hogy ily fiatal élet rajza hosszu nem lehet. Nagy események, melyek okaik vagy következményeiknél fogva nagy nyomokat hagynak maguk után, nem a házi kör nyugalmas légkörében erednek. A mult, melyet röviden vázolni kivánunk, eseményekben nem gazdag s mégis annyi szép erénynek adott fejlődést.

Saxlehner Emma eredetileg nem a művésznői pályára készült. Tanulmányait a budapesti angol kisasszonyok tanitónőképezdéjében végezte s már 16 éves korában letette a képesitő vizsgálatokat. Egy évig működött is a tanügy terén, a Frecskay-féle és Bayer-féle tanintézetekben felkarolták a tehetséges fiatal leánykát s alkalmazták a kisebb növendékek oktatásánál; voltak neki ezenkivül magánházaknál is növendékei, kik még most is, tiz év után örömmel emlékeznek viszsza a „kedves jó Emma kisasszonyra.“ Ez idő alatt képezte ki hangját s szerezte azt a hajlékonyságot, kitartást és iskolát, melyek a nemzeti szinháznál oly kedvenczévé tették őt a közönségnél. Mestere Stoll volt, ki Paulinét s Carina Annát is tanitotta egykor.

Stoll ur feltünő tehetséget látott fiatal tanitványában, nagy gonddal fáradott kiképeztetésén, s a legelső alkalmat megragadta, hogy vele a nyilvánosság előtt felléphessen, mint a ki reá és iskolájára csak hirnevet s dicsőséget hozhat. Valami jótékonyczélu előadást rendeztek az itteni működvelő körök a hajdani német szinházban az Erzsébet-téren. Ez alkalommal jelent meg Saxlehner Emma első izben a közönség előtt. Rokonszenves alakja mindenkinél kedvező benyomást tett, hangja és iskolája pedig oly feltünést keltettek a műértő körökben, hogy Radnótfáy, az akkori nemzeti szinházi intendans, indittatva érzé magát felszólitani a szép működvelőnőt, lépne fel nehányszor a nemzeti szinház operájában. Rövid pár heti előkészület után megtörtént első fellépte a nemzeti szinház deszkáira. Orsinot adta Lukrécziában. Kik ez előadásra emlékeznek, emlékezhetnek a hatásra, melyet a fiatal énekesnő otthonos, bátor megjelenésével, érczes alt hangjával s kifejező játékával előidézett. A műbirálók szép jövőt jósoltak neki, Radnótfáy intendans pedig azonnal szerződteté. Ez 1868-ban történt, azóta a nemzeti szinház állandó tagja.

Mint ilyen, nagy lelkiismeretességgel s buzgalommal működik hivatása szerint a szinügy érdekében. Szerepeit gonddal tanulmányozza, s a szinpadra mindig kész alakot hoz. Énekével tud szinezni, játékával tud alakitani. Szerepköre nagy, alig mulik előadás, hogy ő fel ne lépjen. S ő mindig pontosan ott van, hova a kötelesség hivja, mindig ugyanazon gond, ugyanazon kedv jellemzi fellépéseit. Miatta a játékrendben soha sincs zavar, nélküle pedig játékrendet lehetetlen volna a művezetőnek összeállitani. Kedveli is, kitünteti is a közönség őt tapsaival minden kinálkozó alkalommal. Alkalom pedig mindig kinálkozik, valahányszor ő fellép. Azuczéna a Troubadourban, Orsino Lukrécziában, Nancy Márthában, Gertrud Bánk-bánban, Martha a Faustban, Bertoud asszony a Kőművesben, a dajka Romeo és Juliában, a dán királyné Hamletben stb., stb. Ime az ő szerepköre.

Két dolgot kell művésznői pályájából kiemelnünk: szerénységét s hazafiasságát. Ebben rejlik kulcsa a kettős „templomi“ szolgálatnak! Nem használja szinpadon a külső hatás erőszakolt eszközeit, a magánéletben visszavonult, a közfigyelem elől menekülő; pedig a közfigyelem itt is csak bókokat mondhatna neki. S ha a társasélet mozgalmaiban megjelenik nyilvános helyeken, nem vall rá belőle semmi a „szinésznőre.“ — Nyolcz év óta tagja a mi szegényes kicsi operánknak. E nyolcz év alatt két izben kapott külföldről igen hizelgő szerződtetési ajánlatokat. Egyszer a bécsi nagy operától, egyszer a hannoveri udvari szinháztól. Anyagilag s tán szellemileg is jutalmazóbb lett volna rá nézve, ha ez ajánlatokat elfogadja, de ő a miénk, a magyar műintézet tagja akart maradni, erejét és szorgalmát a mi ügyünknek akarta szentelni s ezért mi is szeretettel ragaszkodunk hozzá. Bár példát vennének róla azok, kikben csak szinpadon kivül ismerhető fel a művész s művésznő, kik külföldön elutazzák, elvendégszereplik fiatal éveiket, hangjuk üdeségét, erejét és érczét, s nyugalomba azután nagy feltételek és követelések társaságában hazajönnek hizni és gixerozni.

A mily disze Saxlehner Emma szinpadunknak, oly disze társaséletünknek is. Olvasott és művelt nő, társalgása kellemes és szellemdus. A jótékonysági mozgalmakban, jótékony czélu hangversenyekben mindig részt vesz. Már első fellépése a tanitónői magányból a hangverseny-terem emelvényére, jótékony czélból történt! Különben hivatásának él, házias nő a családi körben, tele szeretettel s gyengédséggel övéi iránt.

Rövid életrajzát közöltük ezekben. Lehetne tán még a szinpad világából nehány részletet elsorolnunk, hogy bebizonyitsuk, mily nehéz a művészi pálya sikamlós ösvényén az egyensulyt megtartani, s mennyi jellemerővel bir az, ki közel kilencz éves művészi pályája után a női eszményt szivében s a művészi eszményt lelkében sérthetlenül megőrizte. De igy is elég tárgyat adtunk olvasóinknak, hogy rajtuk az arczkép megtekintésekor elmélkedjenek, s elég okot adtunk, hogy tisztelettel és rokonszenvvel emlékezzenek reá, ha a kép eredetijével az életben találkoznak. —

A hitetlenhez.

— Koroda Páltól. —

Kimondtam, hogy szeretlek! Égő
Vágyakkal csüngök arczodon, —
Egyik percz széditő magasba,
A másik mély örvénybe von, —
Ugy lehet, hogy szivem szakad meg
E hánykodások közepett, —
S te a hitetlent beszéled:
Hogy nem hiszed szerelmemet.

Kisirjam minden könyem érted?
Oh a köny nem hozzád való,

Fenség sugárzik homlokodról,
Tekinteted kápráztató.
Ragyogó vagy! Csak tiszta fénynyel
Áraszthatod el lelkemet, —
A nap az égre csak derűt hoz,
S nem lanyha szürke felleget.

Leboruljak talán előtted,
S esküdözzem fájdalmasan?
Bár szentségül méltó vagy arra,
Lábadhoz nem vetem magam.
Az én szerelmem porba nem ránt,
De fölemel, mig elragad,
Bár én szerelmem tehozzád
Illik, mert büszke és szabad!

Azt mivelem csudás varázszsal,
Hogy szivem néked megnyilik:
Megismered minden verését,
Titkát, kincsét, mélységeit!
És oh mihelyt megismered azt,
Az első boldog pillanatban,
Nyilván valóvá lesz előtted,
Hogy szent szerelmem, s változhatlan.

A kaczér leány.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás.)

Gondolhatni, hogy Hámosék nem valami nagyon jó szemmel nézték, mikor Miklós egyszer csak elkezdett sürüen járogatni Galanthayékhoz. Bálint ur fejét rázta; az asszony félénken jegyezte meg, hogy talán csak nem lesz belőle komoly dolog?

— Komoly dolog? — mormogott Bálint ur. — Már ugyan micsoda komoly dolog lenne belőle? Tréfa az egész, haszontalan fiatalkori bolondozás, hanem Miklóst mégis különb fiunak tartottam, nem hittem, hogy minden csinos lárvának utána szalad, ha egy kis biztató mosolyt kap.

— Oh, az a gonosz kaczér teremtmény! — sopánkodott Hámosné, — mennyi becsületes családot megrontott már! Miatta lőtte magát főbe az a szegény Zombory Laczi a minap, feleséges ember, öt gyereknek az apja! . . .

— Zombory Laczinak elment az esze, — mormogott rá Bálint ur. — Aztán az mindig is olyan szeleburdi, könyelmű, nők után futkosó ember volt. Hanem Miklóst nem kell félteni. Ilyen fiatal embert nem bilincselhet le sokáig az a személy.

— Csak valahogy el ne vétesse vele magát! — aggódott Hámosné.

— Már ugyan micsoda beszéd az! — pattant föl Bálint ur. — Ki venné el Galanthay Klárát?

Ki venné el? Hátha épen az az ifju, a kit ti ugy őriztek, a a kire ugy számitotok, jó öregek? Az ifju, ki talán épen e pillanatban a leány előtt áll, kipirult arczczal, lángoló szemekkel. Ajka töredezve ejti ki a szavakat, ugy látszik, mintha keresné, mintha kapkodnék utánuk, de arczának pirossága, szemeinek fénye érthetően beszél helyette.

Galanthay Klára mosolyogva hallgatja a szerelem-vallomást, azzal a kaczér pillantással, mely egyidejüleg büszke és nyájas, közönyös és csábitó, hanem lassankint elborul szép homloka s egészen szokatlan hangon, komolyan, csöndesen szól:

— Ön sok roszat hallott rólam, ugy-e Miklós?

Az ifju megdöbbenve tekint rá. Felelni akar, de a leány odatapasztja kezét ajkára.

— Önnek azt mondták, — folytatja, szép fejét kissé lehajtva: — itt van egy kaczér, hiu teremtmény, a kinek szive elég tág arra, hogy befogadja az egész világot s ön azt gondolta magában: miért ne osztoznám én is a többiekkel?

— Klári! — kiáltott föl az ifju.

— Igen, igen, — viszonzá keserüen a szép büszke leány, — én tudom, hogyan vélekednek rólam s ön is tudja. Ne szóljon. Hiába tagadná. Én jól tudom, mire becsülnek engem. Bókolva hajlonganak előttem s ujjal mutatnak reám hátam mögött. Érdemök szerint bánok velök. Be fogom őket diadalkocsimba, nyakukra taposok s azután tuladok rajtok. Miért akar ön ezek sorába állani, Miklós?

— Mert szeretem, imádom önt, Klári!

— Mindnyájan azt mondták, — szólt a leány borongva s nagy fekete szeme kimondhatatlan sötét, komor kifejezéssel tévedezett a messzeségbe. — Mind azt mondták, szeretnek, imádnak. Néha talán el is hittem. Esztelenség volt. A hiuság harcza ez köztünk, hóditó hadjárat, melynek végén a győztes kaczag s a legyőzöttnek a szive vérzik. Nem fél ön harczra szállni velem? Azt hiszi, hogy ön lesz a győztes és én leszek a legyőzött?

A fiatal ember egy ideig habozott, aztán az ismételt erővel fejébe föltóduló láng bátorságot öntött félénk ajkára.

— Én nem ugy szeretem kegyedet, mint mások. Én egész lelkemmel szeretem, elmém minden gondolatával, szivem minden csepp vérével.

— Elhiszem, — szakitotta félbe Klári s kevély arczát szelid, édes mosoly világitotta meg; — elhiszem, hogy ön jobb, nemesebb, mint a többi. Elhiszem, hogy igaz, a mit mond. Épen ezért nem akarok játékot üzni önnel. Látja, hogy őszintén beszélek. Mit vár tőlem?

— Hogy viszontszeretni fog.

— Ej dehogy! — felelt gunyosan a kevély leány.

Hátravetette szép, büszke fejét. Szőke haja hullámzón borult vállaira s mintegy arany koszorut képezett feje körül; fekete szemei villogva fordultak az ifju felé. Hanem arczának e kifejezése csak egy perczig tartott, aztán megint lágyabb, szelidebb, csaknem szomoru kifejezés váltotta föl.

— Hány éves ön, Miklós? — szólt halkan.

— Azt akarja mondani, hogy kiskoru vagyok? — viszonzá az ifju, ajkait harapva.

— Azt is és egyebet is, — felelt a leány. — Adja ide karját s menjünk tovább.

Megfordultak az árnyas kert kanyargó utain. A széthulló lapdarózsa fehér levélkéi beszórták az utat, kövér violák nyiltak a virágágyakban s vérpiros poeoniák kandikáltak ki a bokrok közül. A jázmin s hársfa-virág erős illata összevegyült a levegőben s a szép leány félig nyilt ajka mohón szivta be a balzsamos szellőt.

Az ifju ugy képzelte, mintha a leánynak keze kissé reszketne az ő karján. Talán csak ő maga reszketett. Meglehet, de e pillanatban édes gyönyör kezdte betölteni szivét s epedve emelte föl szemeit a leányra.

Egy vagy két percz hosszáig hallgatva mentek. Aztán a leány szólalt meg:

— Hiszi ön, hogy igy sétálnék önnel itt egyedül, ha nem tartanám önt gyermeknek, Miklós?

— Szivesen maradok gyermek, ha azon az áron boldog lehetek, — felelt Keledy Miklós.

— Boldog ön igazán, ha velem lehet? — suttogá a szép leány.

Keledy Miklós egy pillantást vetett arczára s látta, hogy

a szép leány arcza hevesen ki van pirulva s hogy szemeit lesüti. Az ifju nem szólt, csak megragadta a kezet, mely karján pihent s forró csókokkal boritotta el.

Klári egy pillanatig ott hagyta kezét az ifju kezében; arcza most még lángolóbban égett; kihivó büszkesége mintha egyszerre elhagyta volna, most oly zavartnak látszott. Lassan, szeliden visszavonta kezét.

— Azt hiszem, — szólt halkan, — hogy nekem is jól esik, ha önt láthatom.

Ujra elhallgattak mindketten. Az ifjunak szive hevesen dobogott.

— Látja, mi mindketten egyedül állunk a világban, — szólalt meg Klári; — nekem sincs sem szülőm, sem testvérem, mint a hogy önnek nincs. Akarja, hogy testvére legyek?

— Többet akarok; azt akarom, hogy az én drága, kedves feleségem legyen.

— Én? — viszonzá a leány csaknem megdöbbenve. — Az bolondság, a mit ön mond, Miklós. Egy hónap mulva kijózanul belőle.

— Soha! soha! — kiáltott föl Keledy Miklós. — Soha sem szünöm meg szeretni önt, Klári, soha, mig élek!

Galanthay Kláry félre fordult s türelmetlen mozdulatot tett: de Keledy Miklós észrevette, hogy könycsepp ragyog szemében.

— Klári! kedves Klári! — esengett az ifju.

A leány visszafordult. A lángpirosság eltünt már arczáról s feltünően sápadtnak látszott.

— Ne játszunk a tüzzel, — szólt mosolyogva, de ez a mosoly oly busnak látszott; — valamelyikünk megégetheti a kezét s az talán nem én leszek. Ön tudja, hogy jártas vagyok már az ilyesekben.

Mély keserüség rezgett át e végső szavakon.

— Ne szakitson félbe, — folytatá percznyi szünet mulva. — Szükséges, hogy megtudja ön az igazat. Kérdezősködjék csak s mindenki fog rólam történeteket mondani önnek.

— Én nem hiszem el! — kiáltott Miklós szenvedélyesen; — mitsem hiszek a rágalmakból.

— Nem mind rágalom, — viszonzá Galanthay Klári hidegen.

Az ifju sohajtva lehajtotta fejét.

— Elég? — szólt a leány.

Keledy Miklós akkor fölemelte becsületes, nyilt tekintetét.

— Ön gyermeknek nevezett engem s ugy beszél hozzám, mint férfihoz. Köszönöm. Én nem keresem, mi igaz, mi nem igaz. Szeretem kegyedet, boldog leszek, ha nekem nyujtja kezét. Erre feleljen Klári kisasszony!

— Arra felelek, Miklós. Ha nagybátyámhoz fordul, az meg fogja önnek mondani, hány hold földem van és mit jövedelmez évenkint. Tudom, hogy önnek is csinos birtoka van. E tekintetben tehát gyámjaink, nem hiszem, hogy valami kifogást te hetnének. Igaz, hogy öt évvel öregebb vagyok, mint ön; de nem én lennék az első nő, a ki idősebb férjénél. Ha nem ismerném önt s most e pillanatban lépne először előmbe ezzel az ajánlattal, meglehet oda is nyujtanám kezemet.

— És most, Klári nagysád?

— Most ismerem önt s azt mondom: nem érdemlem meg az ön szerelmét, nem vagyok méltó önre.

— Klári!

A leány hevesen szakitotta ki kezét az ifju kezéből.

— Nem, Miklós, mi nem vagyunk egymáshoz valók. Én hiszem, hogy ön igazán szeret engem; hiszem és jól esik lelkemnek. Nem hiuságból hallgattam meg önt; nem kaczérságból vonzottam magamhoz. Kimondhatatlan édes volt az a gondolat, hogy van valaki, a ki engem tiszta lélekből szeret, a ki előtt eszményi alakban állok, én a rágalmazott, az elitélt teremtmény. Nekem is lehettek ábrándjaim, az én szivem is megdobbant néha hevesebben; jobb vagyok, mint a milyennek hisznek. De már késő! Késő! Isten áldja meg önt, Miklós, és felejtsen el!

S mielőtt az ifju egy szót szólhatott volna, Galanthay Klári villámgyorsan eltünt a fák közt. Bámulva, félig boldogan, félig remegve tekintett utána Keledy Miklós.

(Folytatása köv.)

Egy más világból.

Sacher-Masochtól.

I.

Délnémetország egyik nagyobb városában, egy terjedelmes négy emeletes ház padlásszobájában, késő este, egy kis petroleum-lámpa világánál ül két ifju vitéz, és eszmét cserél a jövő kétes voltáról. Mindketten tanulók, kik a gymnáziumot végezve, pályaválasztáson törik fejöket.

Az egyiken, ki magas lovag-csizmákban, fehér, szük nadrágban és rövid bársony kabátban, sarkantyu-pöngetve jár föl s alá, szivarozgatva a keskeny szobácskában, első pillanatra meglátszik, hogy gazdag szülők gyermeke, csinos, kerek arcza egészségtől s jókedvtől sugárzik, haja utósó divat szerint van fésülve, és minden szavában egy boldog ifju élet öröme s kedélye nyilatkozik.

Egészen más társa, ki a szegényes lak tulajdonosa. Nadrágja szük, és rövid, s látni engedi idomtalan, foltozott czipőit, a mint szegényes ágyán majdnem átlátszó, kopott kabátjában ülve, lábait lógázva, s komor tekintettel egy darab, fekete, száraz kenyeren ragódik. De azért finom metszetü arczán, szép homlokán, a komoly, és mély gondolatok egész raja tükröződik vissza, s nagy sötét szemeiben az ábrándos lelkesültség korai tüze ég.

— Tehát szándékod valóban komoly és határozott, te valóban ügyvéd akarsz lenni? — szólt gondolkodva. — Végre is Frigyes, neked igazad van, ez az a pálya, melyen idealismusunk leghamarabb szertefoszlik, naponkint látván az emberiség ezerféle gonoszságait, haszonlesését s küzdve vagy mellettök, vagy mint rólad remélem, ellenök.

— Természetes — szólt Frigyes, — hála Istennek, nem vagyok keresményemre utalva, s mint gazdag szülék egyetlen fia, soha sem fogok hasznot hajhászni, hanem mindig nemesebb czélokat, ugy magán, mint közös szent érdekeket.

— Ezt föl is teszem rólad, — mondá amaz csöndesen.

— De hisz itt rólam szó sem volt, — vágott közbe Frigyes, — mi a te terveidről beszélgettünk, kedves Breit.

— Az én terveimről? — mormogá a szegény tanuló, fájdalmasan mosolyogva, — hát nem vallhatom én magam szerencsésnek, hogy körülményeim csak eddig is lehetővé tették nekem a tanulást?

— Talán atyád komolyan lakatosnak akart nevelni?

— És miért ne? — viszonzá Breit, — hát nem okos dolog-e, hogy a fiu atyja mesterségét folytassa? Legaláb biztos kenyerem és egészséges életem lenne.

— Tehát megbántad?

— Sohasem szoktam megbánni, a mit egyszer tettem, — mondá Breit hideg nyugalommal; — de miután ugy sem érhetem el azt a pályát, melyet lelkem egész hevével követni akarnék, körülbelül mindegy lett volna.

— Hogyan? tehát fölhagytál azon gondolattal, hogy orvossá képezed magad? — kérdé Frigyes majdnem ijedten.

— Igen is, fölhagytam vele, — viszonzá Breit Károly mély fájdalommal. — Tudod, mily áldozatokkal tanitottak szüléim csak eddig is, most már ők mindketten öregek, s én nem vagyok már elég fiatal arra, hogy tanulmányokra adva magam, még soká parlagon hevertessem tehetségeimet. Philologiára adom magam, s igy három év mulva legalább is tanitói, vagy nevelői állomást nyerhetek.

— Igy akarod eltemetni tehetségeidet, Károly?

— A jóravaló embernek arra kell törekedni, hogy minden állásban hasznossá váljék, s nekem mindenek fölött arra is kell gondolnom, hogy szülőimet eltarthassam, ha majdan ők arra képtelenek leendnek.

— De hisz arra még van idő!

— Idő?! Én már igen későn kezdtem, ma-holnap 25 éves leszek, s ha orvos akarok lenni, legalább hat, sőt nyolcz évig kell még tanulnom, ha annyira akarom magam képezni, mint a tudomány mostani állása s az én saját törekvésem megkövetelik.

— És ez határozott szándokod?!

— Megmásithatatlan, — viszonzá Károly — ha vagyonom volna, mint neked, akkor — — —

— Mit tennél akkor?

— Akkor, — és itt e szegény tanuló szemeiben valami sajátságos fény ragyogott fel, — először is bevégezném tanulmányaimat, ezután minden orvosi egyetemet, hirneves intézetet meglátogatnék s nem csak Némethonban maradnék, hanem elmennék Párisba, Olaszországba, sőt Amerikába is; mindent megfigyelnék, választanék a legjobb szerekből, s igy fölfegyverkezve a halál ellen, hazajöve, próbálnék csak megküzdeni az emberi nyomorral. Soha sem adnám el tudományomat, feladatul tüzném ki a nyomorultakon és elhagyatottakon segiteni, s a hol az orvosi segély nem képes enyhülést hozni, ott letörölni a nyomor könyeit, fölsegélni, s uj küzdelemre serkenteni az emberiséget e világnak nevezett siralom völgyében.

— És ez érzelmekkel, ily gondolatokkal akarsz te poros tanitó, könyvmoly lenni?

— Kénytelen leszek, és —

— Kénytelen leszesz? — kiálta hevesen Frigyes; — ki kényszerit rá, ha nem magad! Te gyönge vagy terveid kivitelére.

A szegény tanuló csak keserü mosolylyal válaszolt.

— Neked orvosnak k e l l lenned! — folytatá barátja; — Neked minden tehetséged megvan e pályához; igen, tehetséged; ne is szólj közbe; nem tettél-e eddig is, már tanuló korunkban néha valódi csodadolgokat a gyógyitás terén, mind a mellett, hogy közbe-közbe Tacitust magolgattad?

— Te javamat akarod, Frigyes, — szólt Breit kis szünet után, — de mit használ ez nekem, azért mégis kénytelen leszek latin nyelvtant morzsolni, ezzel pedig nem ébresztjük fel a holtakat.

— De hát valóban nincs más mód?

— Valóban nincs, — mosolygott szomorun Károly — hacsak valami láthatatlan kéz e g y m á s v i l á g b ó l nem nyul sorsomba.

Csodálatos; alig mondá ki e szavakat Károly, a vékony falon át, a szomszéd szobából ünnepélyes suhogás hallatszott.

Mindketten hallgatóztak.

— Mi volt ez? — szólt végre Frigyes. — Épen ugy suhogott, mint valami nehéz női ruha.

— Mi jut eszedbe? — válaszolá Breit. — A szegény beteg nő lesz, ki oda át ideglázában nyugtalankodik. Megyek is, és megnézem, hogy érzi magát.

Fölvette a kis lámpát, s barátjától kisérve átment, ki sem bemenni, sem egyedül maradni nem érzett bátorságot, hanem illatos zsebkendőjét orra és szája elé tartva, állva maradt a küszöbön, mig Károly a szegény beteg nő ágya felé közeledett.

— Egy angyal! — mormogá a beteg, — Egy angyal!

— Félre beszél, — suttogá ijedten Frigyes.

— Egy angyal volt nálam, — mondá a beteg, — s kiaszott karjára támaszkodva, lázban égő szemekkel bámészkodott Breit Károlyra, a nélkül, hogy megismerte volna.

— Volt itt valaki? — kérdé ez, miután az ágy melletti fapadon egy aranyokkal tölt erszényt pillanta meg.

— Egy angyal volt itt! — viszonzá a szegény nő, félig türelmetlenül. — Mondom önnek, egy angyal volt itt, hosszu szőke hajjal, fehér szárnyakkal.

Egyszerre élesen fölsikoltott, majd örjöngő kaczagásba tört ki, s egy mély sohajjal rogyott párnái közé, mig homlokán nehéz, forró veriték-csöppek folytak alá.

— Meghalt? — kérdé összerázkódva Frigyes.

— Sőt ellenkezőleg, — viszonzá Breit, mig a beteg üterét megtapintá, — a válság beállt, ő mentve van.

II.

A következő napon a levélhordó koczogott a szegény tanuló ajtaján, egy levelet hozva számára, melynek külseje nem kevéssé meglepte. Csinos kis levélke volt az, mely édes ibolya-illattól áradva, egy töviskoszoru közepén, félig nyiló rózsát ábrázoló pecsét volt. A czimirat egész ismeretlen kéztől eredt, s helyben volt feladva. Breit Károly álmélkodva tartá kezében a csodálatos levelet, majd késével fölmetszve, olvasni kezdé:

„Kivánsága, mely a mult éjjel mintegy segélykiáltásként hangzott lelkéből, nem maradt meghallgatatlanul. Egy láthatatlan kéz fogja önt ezután vezérelni, és pedig ha ön magát ennek alávetendi, azonnal. Legyen ön orvos, barátja a nyomorultaknak, elhagyatottaknak, és segélője, vigasztalója a szerencsétleneknek. A költségeket rendesen megkapja ön, felét forditsa tanulmányaira, felét pedig derék szülei gyámolitására. Viszont ön megigéri, hogy soha, semmi szin alatt a titkos jóltevő után tudakozódni nem fog, s azt minden lépéséről, minden tanulmányairól, sőt terveiről is, levélben tudósitani fogja. Egy más világból.“

Breit Károly át meg át olvasta a levelet. Aztán a szobácskájában található egyetlen szegényes székre hanyatlott és arczát kezeibe temeté. Ugy tetszett neki, mintha édes álom hatása alatt állna, melyből fél fölébredni. Végre erőt vett magán, s a válasz irásához fogott:

„Ismeretlen jóltevőm!“

„Bárki legyen is ön, de levelében csupán irántam való jóakarata nyilvánul. Nekem föltétlen bizalmam van önhöz, s vezérelni engedem magam az ön által kimutatott uton, soha sem fogom e csodás titkot kutatni, s csak azt óhajtom, hogy képes legyek hozzám kötött várakozásainak, s annak megfe-

lelni, mi vezércsillagként tündököl előttem jövendő pályám felé. További parancsait várja Breit Károly.“

Levelét poste-restante; „Egy más világ“-ból czimzé, a mint ez neki meg volt hagyva.

Este felé Frigyes barátjával találkozott az utczán, de a mint közölni akarta vele az örvendetes eseményt, alig birt szólni a meghatottságtól.

Végre szóhoz jutva, csak annyit rebegett: — Orvos leszek!

— Na, hála Istennek; de mondd csak, hogy lőn az lehetségessé ma, a mi tegnap még csak agyrémnek is merész volt?

— Valóban egy láthatatlan kéz avatkozott sorsomba, kire kétségbeesésemben hivatkozám. De ez titok, s nekem nem szabad azt elárulnom, — végzé Breit.

— Nem is fakgatlak, — viszonzá vidoran Frigyes, — elég az nekem, hogy kieviczkéltél a veszélyből, s nem dobod magad egy elhibázott élet karjai közé. Most már mint hü bajtársak, együtt megyünk az egyetemre, korcsmázni, mulatni, szép lányok után szaladgálunk, és közbe-közbe néha kissé tanulni is fogunk.

— Nem, kedves Frigyes, mindezek előtt s mindezek után komolyan és sokat fogunk tanulni, — viszonzá Breit Károly. A mai kor nem éri már be fölületes müveltséggel, ma már mély és beható tudományt kivánnak tőlünk, különben azt sem szabad feledned, hogy én nem vagyok többé a magam ura.

— Tehát egy csöpp vérrel kötéd le tán magad, mint hajdan doktor Faust? — gunyolódék barátja.

— Ilyesfélével.

— De ma még szabad egy palaczk jó rajnait üritened velem?

— Ma, — igen!

Erre Frigyes karon fogá szegény barátját s mindketten egy régi diák-dalt dudolva, a legközelebbi korcsmába tértek, hol is az egy üveg rajnait, kettő, három és több követé, ugy, hogy mindketten meglehetős mámoros fővel tértek haza, és még másnap reggel is erős főfájásuk volt.

De barátunk fejfájása csakhamar elröppent, a mint a levélhordót megpillantá, ki ismét levelet hozott neki ismeretlen jóltevőjétől, ezuttal 200 tallérral terhelve, mely összeg majdnem mesés volt a szegény lakatos fia előtt. Megcsókolá a levelet, örömkönyeket hullatott s végre olvasni kezdé azt:

„Fiatal barátom!“

„Tehát birom igéretét, s szellemi szerződésünk meg van kötve. Itt küldök önnek egy kis összeget, segélje ebből szüléit, s lássa el magát mindazon aprólékos szükségletekkel, melyeket egyetemre leendő föllépése megkövetel. Először is menjen Heidelbergába, hol orvosi tanulmányait megkezdendi. A utat tegye ön gyalog, ez tapasztalást és friss, jó kedélyt fog önnek szerezni. Minden hó elsején 100 tallért fog ön kapni, miután nem akarom, hogy ön legkevésbbé is szükséget szenvedjen. Ön minden hónapban tudósitni fog élete, dolgai, sőt apróbb bajairól is; előmeneteléről is biztos hireket kivánok. És most Isten segitségével: ki a nagy világba. Barátja egy más világból.“

Breit Károly azonnal hálálkodó levelet irt pártfogójának, aztán beszerezte mindazon apró szükségleteket, mik nélkülözhetleneknek látszának, de melyek nélkül eddig mégis csak elvolt. Ötven tallért atyjának küldött, kit lelkesült sorokban értesitett élete uj s nagyszerü fordulata felől.

(Folytatása köv.)

Marlitt otthon.

Bizonynyal lesznek sokan e lapok szives olvasói közt, kik örömmel emlékeznek meg a nagy költőnőről, — Marlittról, kinek regényei mellett annyi kedves órát szereztek. Rohammal vette ő be a Parnassust, s rövid idő alatt világhirre tett szert, regényei ma már a világ minden müvelt nyelvére lefordituák s a magyar irodalom is, a „Családi kör“ becses könyvilletményeiben több kitünő munkát bir tőle. — Egyik igen elterjedt bécsi lap, tárczájában érdekes leirást közöl M. Z. utazó arnstadti látogatásáról, hol tudniillik a költőnő teljes visszavonultságban él.

Az első délelőttet, melyet Arnstadtban tölték, — irja az utazó — a nagy regényirónő fölkeresésére szántam. A „Bismarck herczeg“-hez czimzett vendéglő tulajdonosa egész készséggel mutatta meg Marlitt nyaralóját, vagyis inkább John Eugénia kisasszonyét, mely a vendéglővel épen átellenben egy dombon fekszik.

Meg voltam előre győződve, hogy a nagy emberek a kiváncsi látogatókat s hódolókat nem a legszivesebben látják, s valóban, ha mindazokat, kik hódoló tiszteletüket tenni ohajtják, — elfogadnák, — alig volna egy nyugodt órájuk. A vendéglőben hallottam egy urat beszélni, ki mint maga mondá, öt napig járt-kelt a regényirónő háza körül, mig végre a hatodikon sikerült véle az uton összetalálkoznia, s kárpótolhatlannak mondá azon szerencsét, hogy az utczán bár, s futólag, Marlittal találkozhatott. — Nehogy magam is tolakodónak látszassam, egy levélkét küldöttem át, melyben szabadságot kértem, hogy regényes Tuskulumában meglátogathassam, — s egyszersmind az alkalmas idő meghatározását is.

Fájdalom, kérésem azonban nem volt teljesithető, mert a költőnő ép ez időben igen sokat szenvedett, s fivére, az ottani reáliskola igazgató tanára, kért udvariasan bocsánatot, hogy be nem mutathatott. E felelet vétele után elindultam a várost megtekinteni. Utam a „Vén kisasszony titkai“ hires szerzőjének háza előtt vitt el. Megállottam; előtte épen két ut keresztezi egymást, melyek egyike kitünő árnyékos sétányt képez, mig a másik a dombról vezet le.

A kertajtó előtt, mely a költőnő lakásához vezet, egy egyszerü márvány emlékkő áll, — fák és nyugpaddal körülvéve. Leültem s a félig olvashatlan felirást kezdtem betüzni. Nem valami mély költészet van a sorokban, melyek az emlékkőre vésvék, de mégis feljegyeztem:

„Oh, hol találsz egy szebb helyet mint ez?
Gyermekkoromtól vágyódám ide,
Örök küzdelmivel egy város balra,
Mig jobbodon a pázsit szőnyege
Egy boldog élet képét festi le!
S elől regényes, elszálló tekintet,
Mely visszahivja ifju éveinket . . .“

Még egy-két közönséges sort jegyeztem le az emlékkőről, s vissza térve, a vendéglőssel megmagyaráztatám annak jelentőségét. Ez a lehető legegyszerübb volt.

Egy gazdag tanácsos lakott ezelőtt e vidéken, ki sétáiban e felséges kilátásu helynél sokszor órákig elpihent; gyönyörködött a szép vidékben, s emlékezetül emelteté a követ. A kilátás valóban pompás, bár a zöld pázsitot most már nem találja már a szem, mivel Marlitt háza eltakarja azt. Innen láthatja az utas egy-egy pillanatra a költőnőt ablakában, vagy kedvelt lugasában.

Én is megpillantottam sötét fürtökben gazdag fejét a függönyök mögött.

A mint igy csendesen elmélkedém, egy éltes hölgy közelgett felém, s kissé megpihenni, helyet foglalt mellettem a padon. Mi természetesebb, minthogy beszédbe ereszkedtem vele s hamar kitudám, hogy a költőnő egyik barátnőjéhez van szerencsém.

Ő ismerte ezen szerencsés szerencsétlen nő sorsát, és sok mindent közölt multjáról. Figyelemmel csüngtem szavain, s mindig több és több részvétet éreztem a szegény, szenvedő költőnő iránt.

„Az ő szemei — beszélte a hölgy — csak a könyeket ismerik igazán, mi mindnyájan csodáljuk s nem tudjuk, hol veszi a roppant lelkierőt szenvedései ellen. Való, mit jó atyám annyiszor mondott, hogy az igazi nagy költőt csak az óriás szenvedések teremtik!

Marlitt atyjának virágzó kereskedése volt itt, — folytatá a tisztes hölgy elbeszélését — s becsületesen eltartotta családját. Felesége szép és szellemdus vala, s mint sokszor nyilatkozott, egyedüli vágya volt, hogy gyermekei valaha hirnévre emelkedjenek. A szegény nő nem sejtette, hogy mily áldozattal kell egykor gyermekének e vágy teljesültét kivivni. A kereskedés folyton hanyatlott, a család nyomasztó helyzetbe jutott, s Eugenia atyja beszünteté fizetéseit, üzlete pedig bezáratott.

Hallgatni akarok e szerencsétlen napokról, — folytatá meghatott hangon, — vannak a szegény családnak titkai, melyeket az én szivem is őriz. Egy régi, omladozó, lakatlan kerti házban ütötte föl tanyáját a család; a gazdag barátok, kik segédkezet nyujthattak volna, elmaradtak, csak a hideg s az éhség voltak hü társaik.

De egy erős, vas akarat megmentette őket. A költőnő atyja szép festői tehetséggel birt. Elment Drezdába, s nélkülözés és gondok közt képezte magát. Két év mulva visszatért, s mint arczképfestő már bekereshette a legszükségesebbeket.

Eugéniának akkor igen szép hangja volt, s daczára a gondoknak, ellebbent gyakran ajkairól egy-egy vig vigasztaló dal. A dal boldogitotta őt, s valóban ez volt, mi biztos és gondtalanabb életet szerzett neki.

Az uralkodó herczegnő hirt vett Eugénia gyönyörü hangjáról s részvéttel lévén a szegény család sorsa iránt, tanitatta őt, hogy a szinpadon majd maga és családja számára valamit keressen. Hozzá is látott szorgalommal a tanuláshoz, de nem volt otthoniassága a szinpadon, nem tudta megszokni a nyilványosságot.

Észrevette ezt a herczegnő éles szeme, — ki felismerte benne a nagy tehetséget s más szép tudományokat, felolvasónőjévé tette tehát, szép fizetéssel, mit később, mint nyugdijat tartott meg. Legnagyobb gondjai igy eltüntek, nem állott többé ajtaja előtt a szükség és nyomor, — s elég ideje maradt, hogy teljes szivvel áldozzék a muzsáknak.

Az élet gondjai, a fájdalom, és keserüség megtermékenyiték szivét, s ezen a talajon nyilnak ma a költészet gyönyörü virágai. A mit ő irt, az igaz. Maga élte és érezte azt át, s innen van, hogy müveiben oly nagy tökély s erő van, mely a sziveket hóditja meg, s hogy oly nagy olvasókört tudott magának teremteni. Kevés iró tette azt, mit e nő, hogy oly rövid idő alatt elismert, ünnepelt és hirneves legyen.

Csendes visszavonultságban élt egy évet itt, — folytatá az öreg hölgy elbeszélését, — midőn egy napon megkezdődik a „Gartenlaube“-ban egy beszély a „Tizenkét apostol“ czimmel, mely e kis városban nem mindennapi mozgalmat keltett. Elismerte mindenki, hogy a benne szereplő egyéniségek, a leirt vidékek, hol egyes jelenetek játszanak, innen valók, s hogy az irónak okvetlenül e vidékről valónak kell lennie! Hol van azonban a szerző? Oly kis városban, hol alig van 9000 lakos, hol egytől egyig ismerik egymást az emberek, az ilyesmi nem maradhat sokáig a titok leple alatt. Sokáig foglalkoztatta e regény az itt lakókat, mindenki kereste, kutatta a szerzőt, de lehetetlen volt fölfedezni. Fölhagytak végre is a kutatással, s csak midőn „egy valaki“ dicsekedni kezdett e munkával, Marlitt atyja fedezte fel a valódi szerzőt. Vig társaságban volt épen, s midőn barátjai ujra találgatni kezdték, szólott:

— Ne törjétek a fejeteket rajta, a beszélyt Eugeniám irta!

Mind csodálkozással teltek el a nyilatkozat felett, s kétkedtek, — mig valóban teljes meggyőződést nem szereztek. E naptól aztán folyton nőtt hire, s a mint egykor a szerencse a családot elhagyá, — lassan ujra visszatért. Tehetsége kivivta a diadalt, a szükség megszünt, ugy, hogy 1869-ben már tolla után volt képes ez olasz stylben épült nyaralóját megszerezni, hol fivére családjával együtt most lakik. A tiszteletdijakon kivül sok ajándék s emlékekben van része, mondhatnám, a föld minden zugából.“

„Én csodálom a költőnőt,“ törtem meg a csendet, mig az öreg nő hallgatott, — „sajnálom, hogy meg nem ismerhettem, de épen most igen szenved, s el nem fogadta látogatásomat.“

„Ritkán jön hozzá valaki, — felelt a hölgy, — ő nem gyülöli az embereket, de a magányban legboldogabb; — lelke elég szórakozást talál, s legjobb társalkodónője az emlékezet. Ha mégis néha napján hideg az emberek irányában, az nem csodálandó, hisz annyi keserü tapasztalata van. — Mikor nyomorban, szegényen élt, oly kevesen keresték föl, de ezen keveseknek mindig nyitva van szive és ajtaja, s mi melegedünk az ő hirének sugaraiban.

— Van még az igazgatón kivül több testvérje is? — kérdém.

— Öten voltak ezenkivül, — felelt, — s közülök, néhány évvel ezelőtt halt meg egy. Három fivére még él, Róza, ki kézi munkájából tartja fönn magát, bátyja a drezdai akadémián tanulta a szobrászatot, s most mint „vázoló“ Schierholz porczellán-gyárában van alkalmazva Plauban, másik fivére a már emlitett reáltanodai igazgató, a legfiatalabb pedig Siléziában gépész. Néhány év előtt halt meg atyjok, ki megérte az örömet, hogy leánya ünnepelt irónő, anyja azonban szegény, még a nyomor napjaiban jobb létre szenderült. Mindazonáltal ő volt az, ki gyermeke szivébe a költészet csiráit ülteté.

Még rövid ideig ült mellettem a jó öreg aszony, beszélt apró történeteket a költőnő életéből, aztán elhagyott. Egyedül maradtam multakra szálló gondolataimmal. Délután kisétáltam a temetőbe, megtekintém az öreg John sirját. A temető leggyönyörübb helyén választott sirboltot a forrón szeretettnek, a jó gyermek, Marlitt, s ki atyai gonddal, egész odaadással vezette az ő életét, fájdalom és szenvedéssel tartotta fönn gyermekét, annak a költőnő egy impozáns sirkövet emeltetett s ott oldalánál hagyatott föl magának is egy kicsiny helyet. Itt akar egykor ő is megpihenni, ki még alig 60 éves s ki még adja isten, hogy egy hosszu s örömteli életen, szellemének örökbecsü teremtményeivel sokszor örvendeztesse meg a világot!

Egy hét története.

Októberhó 11-dikén.

Az önkéntes. — Politikai fresko. — Milán családi élete. — A képviselőházban. — Arany János a vizről. — A rosz poéták. — A bálvány s a bálványozás.

A határszéleken ágyudörgés, a gödöllői vadas-kertben puskaropogás, háboruhir a tőzsdén, szerb csata a képviselőházban s az én kedves Feri barátom egyenruhában. A levegőnek igazán lőporszaga van már. Sok füstöt fogunk mi lenyelni még a télen!

Szegény Ferit igazán sajnálom. Olyan jó fiu, olyan jó pajtás s olyan fiatal még meghalni. De az általános védkötelezettség elve nem ismer kivételt, Feri vállát csak ugy nyomja, mint az enyémet, s az önkéntelen önkéntességben a sor törvény szerint most reá került. A szülői háznál elkényeztették, majd megedzik a kaszárnyában. Feje helyén van, szive helyén van, — majd csak leteszi a tiszti vizsgát. S ha nem teszi is, egy év nem a világ: ruha még nem teszi ki az embert, sem egyenruha a katonát, — egy év mulva majd csak kiadják neki az obsitot. De ha háboru lesz — zokogja az édes anya — mégis az egyenruhát veszi czélba az ellenség! Eh, asszonyom, Feri életrevaló fiu, szükség esetén keresztül ugorja a repülő ágyugolyót s aztán verset ir róla. Nem kell busulni, gyöngyélet a katonaélet. Feri lám nem busul cseppet sem; tetszelegve nézi magát a tükörben, csákóját félre vágja, bajuszkáját kipödri, csörteti kardját, pengeti sarkantyuját s ugy megy végig az utczán, mint egy kis isten. Az egyenruhának megvan az a jó tulajdonsága, hogy a szép test szép arányait kiemeli: Feri igazán délczegen néz ki benne. Csak az a kényelmetlen, hogy minden fakó Gefreiternek már „szalutálni“ kell. Sokáig fogja ezt Feri megszokni, mert benne jó adag a büszkeség. A kaszárnyaismeretségek is majd idegessé teszik kezdetben, abba szintén bele kell törődni. Aztán háboruban nem nézi az ember katonapajtásában, hogy mi volt az apja, a harcztér megszeretteti vele a kollégában a parasztot is, meg a zsidót is. Pedig hátha lesz háboru?

A magas politika kovácsai már nagyban verik a vasat, a diplomáczia gyáraiban éjjel-nappal dolgoznak. A gyárak kéményeiből csak ugy gomolyg a vészt jelző füst, olykor pár sziporka is vetődik a légbe s a félénkebb szivü menten elkiáltja rá magát, hogy: tüz van! A jó Isten legjobban tudja, mit rejt a közel jövő! — Belgrádban forrong minden elem s a fejedelmi család fázik a forróság közepett. Kár is volt nekik ez elemekkel oly könnyelmüen játszani. Milán már beleunt a játékba, ott hagyja az udvart s Deligradba költözik a hadseregbez, mely őt akarata ellen királylyá tette meg. Szép ifju neje Nizzába készül, mert az orvosok tüdősorvadást állapitottak meg rajta, az ily szomoru állapotnak pedig Nizza a gyógyszere. De hát mi történik ezalatt a minap született trónörökössel, az alig öt hónapos Kraljevics-csel? Atyja a csatatéren, anyja betegágyon, bölcsője felett a bizontalan jövő. Alkalmasint valami muszka generalis lesz a dajkája, ki majd hozzászoktatja a kancsukához, vutkihoz s nevel belőle orosz vazallust. Milyen boldog lehetne most Milán, ha ez a töviskorona nincs a fején! A férj és atya örömei gazdaggá teszik a legszegényebbet, s ő, ki eddig már minden kincsét zálogba rakta, ezt a kincset nem élvezheti. Tartományát ellenség pusztitja, alattvalói rakásra hullanak a csatatéren ..... Oh az a csatatér, az enyészet és nyomor képe! Sokára lesz ennek a „holt“ idénynek vége Szerbiában.

Nálunk is volt egy kis szerb háboru, bár nem esett benne emberhalál. Miletics ügyét tárgyalták a képviselőházban, s a nemzetiségek megragadták az alkalmat, hogy ostromot intézzenek a kormány ellen. Polyt Mihály, Pancsova város hirhedt képviselője s a „Zasztava“ szerkesztője, volt a vezérszónok. Érdekes alak, hatalmas pofaszakála s hajlott orra tekintélyt fejeznek ki arczán, — hangja csengő, bár itt-ott a rekedező tenorba csap át. Előadása érdekes, tele képzeletet csiklándozó dolgokkal, — bár kiinduláspontja hamis: megérzik rajta az agitator.

Szövetségeseket talált az ostromhoz. Ott voltak a „loyalis“ szászok, élükön Trauschenfels Emillel; ott voltak a mindig különvéleményező baloldaliak, élükön ezuttal Simonfay Jánossal. Nagyon féltik ez urak a mentelmi jogot, mely a képviselőt a büntető eljárás ellen védelmezi, — tán nagy okuk van reá. Tisza Kálmán szokott vitázó fölényével verte vissza az ostromot. Polyt most már ismét a Zasztavában üzi-füzi politikáját tovább, Simonfay pedig elbujik tépett babéraival Simonyi Ernő mögé, ott elég sötét van, ott bátran kiszégyenelheti magát. Olvasóim tán kiváncsiak tudni, hogy ki volt az a fekete-gyászba öltözött nő a tisztelt ház karzatán, ki ott ült az egész Miletics-ügy tárgyalása alatt, lázas figyelemmel hallgatta a beszédeket s könyező szemeit olykor-olykor kendőjével eltakarta? Érdekes alak volt; az avatottak tudták csak kilétét s én megsughatom önöknek, hogy Mileticsnek kedves, szép leánya volt. Jó, hogy Tisza Kálmán nem látta meg e könyeket, különben rögtön megadta volna magát az ostromlóknak. A tisztelt ház másnap befejezte tárgyalásait s üléseit elnapolta a jövő hó közepéig. Akkor hát ismét találkozunk a hon atyáival. Sok atyánk van s mégis oly árvák vagyunk.

Szeretném tollamat már egyszer vigabb tárgyra erőszakolni, de az idők járása szabja meg ennek járását, s akár kire, akár hova nézek, — mindenütt csak őszi komor, borongós képekkel találkozom. A tudomány vigasztal, csillapit, — gondolám egy izben magamban s felnéztem az akadémia üléstermébe. Most is látom a jó öreg Arany Jánost, a mint savanyu arczczal jelenti főtitkári széke előtt, hogy a Deák Ferencz emlékezetére rendezendő ünnepély alkalmából csak ugy özönlenek hozzá, százával naponkint a 100 aranyért pályázók versei, s kéri ennélfogva az akadémiát, zárassa el a vizvezető csatornákat, vagy legalább gondoskodjék elegendő számu urnáról, melyben a vers-áradatot felfoghassa, mert lakásából csak nem áztathatja ki magát miatta! No, hisz a mi a versirást illeti, poétákkal el van látva nagy Magyarország. A statistikai adatok szerint szent István koronája árnyékában 30,000 ember szereti magát irónak nevezni, s ezeknek 50 százaléka rímeket farag. Tehát 15,000 toll erőködött a nyáron körülbelül, hogy

Deák Ferenczet halhatatlanná tegye. Hogy is ne? Száz darab aranyat egy ódáért nem mindennap fizetnek, — és az ördög nem alszik: hátha megesik még egyszer a világon, a mi hajdan a „magyar Faust“ tanitványával történt? Pályázat volt akkor is kihirdetve egy hatméretü verses síriratra; — a tanitvány készittetett egy verset a sátánnal, pályázott vele s megnyerte a dijat. De vajjon ki győzi majd azt a 15,000 ódát elbirálni? Szegény kritikusok; hányszor bajlódnak ennyi vers szakaszai közt a „büszke tölgygyel, mely magasan hordja sudarát, méltósággal hullatja lombjait, s fenséggel zuhan e lombokból vetett halálos ágyra,“— vagy pedig az elmaradhatatlan „márványoszloppal, mely szilárd homlokkal tartja fenn az épületet, mig csak ki nem dül s romjaiból uj oszlopot nem épit a kegyelet.“ A rosz versen meglátszik az iró kinlódó alakja, papirját nyirkossá teszi szörnyü lelkesedésében kisajtolt veritéke. Minden vers tükör: a jó költemény az eszmék hősét, a rosz vers a szellem nyomorékát tükrözi vissza. Sok babérfaló törpének, dicsőség bolondjának, arczképével találkozik majda biráló-testület. Használják uraim a szőllő-gyógymódot, mert ehhez a foglalkozáshoz jó gyomor kivántatik.

Még egy jó tanácsot koczkáztatok. A versbirálás idegessé teszi önöket; ez idő alatt ne menjenek a nemzeti szinházba, hol most egy „Bálvány“ van napirenden s izgatja a közönség idegeit. A „Bálvány“ egy nő, — mi több egy szép herczegnő, ki minden felvonásban lényét változtatja, jellemet s öltönyt cserél, s mégis „Bálvány“ marad. Az első felvonásban a kötelesség szigoru hölgye, ki szolgájával vezetteti ki a hozzá hivatlanul berontó szerelmes ifjut. A másodikban irgalmas szivü szamaritána, ki megsajnálja a visszautasitott szerelmes ifjut, minthogy ez szerelmi kétségbeesésében korhelységre adja magát, iszik, prédál s öngyilkos akar lenni. A harmadikban szenvedélyes és boldog szerelmes, ki ifját birja, érte él és hal. Végre a negyedikben eszeveszett furia, ki kedvese hütlensége miatt megöli magát és utolsó perczében azt vallja gyilkosának, ki nélkül élni nem birt. Három felvonáson át nincs senki, a ki föl merné róla tenni, hogy e nő gyilkot ragadhat, s a halál perczében hamisan és kegyetlenül vádolhat. A művésznőnek, ki e szerepet valószinüvé, érthetővé akarja tenni, majdnem a lehetetlenséggel kell megküzdenie. Maga a darab érdekes részletekkel feldolgozott ismétlése a franczia házasságtörő erkölcsrontó drámáknak. Pár jelenete hatást, legtöbb ellenben visszatetszést szül. A bálvány alakja kivül áll a lélektani igazságon, kivül van az erkölcsiségen, azért nincs benne költészet.

Prielle asszony elragadó bálvány volt, s ha a darab szinpadunkon fenntartja magát, csak Prielle asszonynak köszönhetik a franczia szerzők. De én mégis azt hiszem, hogy közönségünk Prielle asszonyt más darabban sokkal szivesebben „bálványozza.“ B—gh.

A délkeleti háboru.

Fegyverszünet van, nem ugyan kimondva, de tényleg. A szerbek nagy kevélyen megtámadták a törököket s derekasan megverettek, az isten tudja, már hányadizben, s Csernajeff azt jelenté Belgrádban, hogy a helyzet nagyon kedvezőtlen (az ám!) s igy ezentul csak a védelemre fog szoritkozni. De a törökök nem szeretnek támadni; nagyon kényelmesek, semmi kedvök kimozdulni onnét, a hol magukat megtészkelték, — talán attól is tartanak, hogy minél jobban megverik a szerbet, annál inkább félhetnek tőle, hogy a muszka beleavatkozik a dologba; — a török pedig békét akar, s igy nem támad s megvan a fegyverszünet.

Egyébiránt szó van most hosszabb fegyvernyugvásról is. A hatalmak egy hónapos fegyvernyugvást kértek, a porta egy félesztendőt ád, s most már azok hökkentek meg ismét, a kik a fegyvernyugvást kérték. Nekik annyi nem kellett volna.

Mert hát mire kell ez a fegyvernyugvás? Hogy a békét az alatt megköthessék?! Aligha; inkább arra kérik, hogy az alatt Szerbiát megtömhessék orosz katonával. Erre pedig egy hó, hat hét bőven elég. A porta pedig ugy gondolkozik: ha nektek idő kell a fegyverkezésre, hát legyen, de akkor legyen legalább egy félévi pihenés; az alatt majd én is összeszedem embereimet, aztán majd meglássuk, hogy lesz azután?!

Nincs benne kétség, hogy a féléves fegyvernyugvást nem fogják elfogadni, s utoljára is a porta kénytelen engedni. Ez már az ő sorsa. Soha méltatlanabbul, lelketlenebbül nem bántak senkivel, mint a nagyhatalmak most Törökországgal bánnak a muszka kedvéért.

Csak aztán meg ne bánják!

Apróságok.

Becsületesnek lenni a mai világban annyi, mint tizezer ember közül a választott lenni.

* * *

Még a legbölcsebb is csak vakon nyul bele a szerencse urnájába!

* * *

Sokkal könnyebb még valódi szükséget is szenvedni, mint alacsony lelkektől kérni, még ha tudjuk is, hogy teljesitik kivánságunkat.

* * *

Csak annak mondhatom az igazat, a ki hisz nekem.

* * *

A te barátodnak van egy barátja, és barátjának szintén van barátja, tehát légy — hallgatag.

* * *

Jó emberek oldalánál jobbakká leszünk, a gonoszok mellett pedig mindig reánk is ragad egy kis folt.

* * *

Ha az embereknek kedveskedni akarunk, azt kell bennük látni, a mivé csak igen ritkán, vagy soha sem fejlődhetnek.

* * *

A ki egyszer hazudik, az kénytelen a hazudozást megtanulni, mert hét hazugságra van szükség, hogy egyet is elhitessünk és megszépitsünk.

* * *

Tartsuk meg mindig gondolkozásmódunk szabadságát, szeressük a kitünőt mindenben, a hol találjuk, és soha se tegyünk erőszakot jó izlésünk őszinteségében.

* * *

Az isten elvonta az öregségtől az erőt, azért, hogy a cselekvés helyett inkább elmélkedjék, és hogy erejébe bizzék.

* * *

Egyedül lenni! két kicsiny szó, mi könnyen kimondható. És mégis milyen véghetlenül nehezen elviselhető teher!

* * *

Csak a természet kezén juthatunk az Isten szent templomába.

* * *

Minden szerelem egy kettős halhatatlanságban hisz: sajátjában és a másikében. Ha félni tud, hogy egykor megszünik, akkor csakugyan vége már!

* * *

Nincsen ember, a ki egyben vagy másban ne lehetne tanitója embertársának.

* * *

Van Isten! Meghatalmazottja a lelkiismeret.

* * *

Gázold el a tövist, mig czipő van lábaidon.

* * *

Nyomasztó kötelességektől csak azok lelkiismeretes teljesitése szabadit meg; a mit pedig még igy sem győzünk meg, kénytelenek vagyunk isten hatalmára bizni, mint a legfőbb szabaditó lényre.

Budapesti hirvivő.

*** (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége a hatvani izraelita hitközségnek imaháza fölépitésére magánpénztárából 100 frtot, királyné ő Felsége pedig a tardonai helvét hitvallásu egyházközségnek iskolai, és egyházi épületei kijavitására 100 frtot; király ő Felsége a nyitramegyei Vadócz községi tüzkárosultak részére magánpénztárából 400 frt segélyt adományozott.

*** (*Király ő Felsége*) e napokban megjelent egy tüzégés szinhelyén Gödöllőn. Szalmafödeles paraszthaz gyult ki délután három órakor s a tüz mindig nagyobb lett, kiterjedve más házsorra is. Még a tüzfecskendők sem voltak künn, midőn már a király vadászruhában, (b. Mondel, b. Löhneisen, b. Nopcsa és több ur kiséretében) a vész szinhelyére érkezett, rendelkezett s nem távozott, mig a vész terjedését meg nem gátolták. Eközben egy szomorkodó parasztasszonyt azzal vigasztalt: „Ne búsuljon, majd minden jó lesz!“ A tüz eloltása után Valéria főherczegnő is kikocsizott s ajándékokat osztott szét a parasztgyermekeknek.

*** (*Rózsás napló.*) Dr. Imre József, Imre Sándor kolozsvári egyetemi tanár és jeles tudós fia, hódmezővásárhelyi gyakorló orvos, e hó 10-dikén vezette oltárhoz Szabó Kornélia kisasszonyt, Szabó Károly ismert történetirónk unokahugát. — Nagy Sándor távirdatiszt Kolozsvárt pár nap előtt jegyezte el Csabánczy Julia kisasszonyt. — Pallay Lajos nagyváradi köz- és váltó-ügyvéd e hó 4-dikén kelt egybe N. Rábén, Szabó Fáni kisasszonynyal. — Zomborban Pilaszanovics Pál e hó 24-dikén vezeti oltárhoz Majthényi Helén báró-kisasszonyt; Szakáll Adorján pedig Kuluncsics Hermin kisasszonynyal váltott jegyet. — Gödöllőn Garán Dániel fiatal ügyvéd szombaton tartá esküvőjét Nagy Évi kisasszonynyal. — Szucságon Dindár István honvéd hadnagy nőül vette Zathureczky Mariska kisasszonyt. — Kovalcsik István salgótarjáni gyógyszerész pár nap mulva tartja esküvőjét Rubint Mariska kisasszonynyal. — Szőcs Ákos, maros-vásárhelyi királyi alügyész és Wittich Gabriella kisasszony menyegzője e hó 11-dikén volt. — Komáromban a mult hét végén Stöger Károly kereskedő megesküdött Goday Józsa kisasszonynyal. — Kolozsvárt Polcz Rudolf ügyvéd közelébb vezeti oltárhoz Lázár Irén kisasszonyt. — Szakolczán Mittág Anna kisasszonyt, a városkapitány leányát, a mult hét közepén oltárhoz vezette Mittág Albert szeniczei aljárásbiró. — Dr. Sárváry Gyula debreczeni gyakorló orvos e hó 10-dikén tartotta esküvőjét Bernáth Josephine kisasszonynyal, néhai Bernáth József királyi tanácsos és táblai biró leányával Budapesten. — Csiszár Lajos nagysági bányatiszt közelébb tartja esküvőjét M.-Szigeten Várady Aranka kisasszonynyal, Várady József törvényszéki biró leányával. — Bronsch Gyula mérnök eljegyezte Krieger Emilia kisasszonyt, Krieger Ádám torontáli földbirtokos leányát, Székesuton. — Kolozsvárott dr. Szabó Lajos és Basa Matild kisasszony esküvője e hó 7-dikén volt. — Aradon Schaschetzy Gyula mérnökkari százados közelébb vezette oltárhoz Hauser Ilona kisasszonyt, Hauser Károly honvédezredes leányát. — Seide Miksa jegyet váltott Reiber Mariska kisasszonynyal, Budapesten. — Gr. Benyovszky Sándor e hó 11-én vezette oltárhoz Kis-Szent-Miklóson Kvassay Mariska kisasszonyt, néhai Kvassay Antal leányát.

*** (*Október 6-dikán*) kegyeletes gyász-istentisztelet tartatott az ország majd minden városában. A fővárosban sem feledkeztek meg e napról. A ferenczieк templomában a főoltár előtt diszes ravatal volt fölállitva, babérkoszoruval, tizenhárom halálfővel s gyászlobogókkal. A ravatalt honvéd rokkantak állták körül. A szabadságharcz áldozatainak halála napját sokan feledni látszottak; hanem azért egy hű kis csoport mégis maradt, mely most is összegyült, hogy letegye áldozatát a kegyelet s emlékezés oltárára. A jelenvoltak többnyire gyászruhát öltöttek: özvegy Damjanicsné, Kühnelné, Arányiné, Gáspár tábornok, Szathmáry Mihály és Krivácsy ezredesek, Földváry Albert alezredes s még többen a régi honvédek s a központi választmány tagjai közül. A gyászmisét a ferenczrendi barátok mondták teljes segédlettel.

*** (*A Deák-siremlék*) országos bizottsága, Gorove István elnöklete alatt, csütörtökön délelőtt tizenegy órakor az országházban ülést tartott s elhatározta, hogy a három pályadijat a biráló-bizottság javaslata értelmében fogja kiadni. E határozat következtében felbontatván a jeligés levelek, kitünt, hogy az első dijat — „1867“ jeligéjü tervezetével — Gerster Kálmán budapest-fővárosi mérnöki hivatalnok, a második dijat (D. F. monogrammos tervezetével) Girard és Rehländer bécsi épitészek, a harmadik dijat — „Ex tumulo vita est“ jeligéjü tervrajzzal — Kauser József és Feszl László budapesti épitészek nyerték meg. Az országos bizottság felkérte a szakértő bizottság három tagját: Weber Antalt, Steindl Imrét és Keleti Gusztávot arra, hogy a pályadijnyertes épitészekkel érintkezésbe lépvén, az általuk tervezett emlékművek költségvetése, anyaga és szerkeszeti részletei iránt alapos tudomást szerezzenek, mindezek alapján egy hónap alatt indokolt javaslatot tegyenek az iránt, melyik tervezet és eshetőleg minő módositásokkal volna a végrehajtás czéljára elfogadandó.

*** (*A magyar gazdasszonyok*) egyletének szombaton tartott választmányi ülésében felolvasták a kilépett árvák hálás köszönetét; aztán a számos árvaleány felvételi kérvényének elintézése után örömmel fogadták a tanügyi bizottság ama jelentését, hogy az egylet leány-nevelő intézetében a második polgári osztály is tettleg életbe lépett s a tan- és munkaórák történt berendezésétől a legjobb siker várható, minek következtében a még szükségelt tanszereknek megszerzését elhatározták. Hálás köszönettel vették az elnök által bejelentett 2000 frt segélyt, melyet a közoktatási miniszter a tanitási költségek fedezésére utalványozott; továbbá Stokinger Tamásné 25 frt, Szathmáry Pálné (Miskolczról) 10 frt, Girókuty Ferenczné (a gyermekeknek ozsonnára) 6 frt és igen sok dinnye, Kohn

Adolfné 12 asztalkendő, Fehér Miklósné egy kocsival való dinnye, Sztupa György egy eleven őz, Kolerits Pál hat ablak behálózása és Rőzer Miklósnak 5 zsák burgonya ajándékait. Végre elhatározták egy nagy kiállitás rendezését Kralovánszky Istvánné és Apáthy Istvánné vezetése mellett. Alkalmat kivánnak nyujtani hazánk gyárosai és iparosainak készitményeik megismertetésére, hogy igy minél elébb tettleg életbe léphessen amaz üdvös mozgalom, melynek kivitelére hazánk buzgó hölgyei készségesen vállalkozni, honleányi kötelességüknek tartották.

⁂ (*Az orsz. nőiparegyletnek*) Kühnel Ignáczné elnöklete alatt tartott választmányi ülésén a nagy számmal egybegyült tagok érdekelten hallgatták a tanodáról szóló havi jelentést. A tanári karba egy kitünő müveltségü főrangu hölgy, De Gerando is belépett és az énektanitásra uj franczia tanmód szerint vállalkozott, ugyszintén F. Hentaller Mariska a szépirás tanitására. — Az egylet anyagi érdekeit illetőleg elnök bejelenti a Boyton-féle előadás jövedelmét, mely 96 forintot tesz; s melyhez Helvey Irén 2 ft, Adler ur 1 frt felülfizetéssel járultak. A választmány köszönetet szavazott a lovagias angolnak, ki saját költségének megtéritését sem fogadta el.

⁂ (*Az akadémia*) hétfői ülésén dr. Szabó József tett jelentést görögországi utazásáról. Kenessey Albert folyóink vizrajzához (értekezésben s táblázatban) amaz adatokat mutatta be, melyeket nyolcz év alatt különféle állomásokon gyüjtött. Ezek a vizszin apadásaira, növekedéseire, a zajlás és jégállás szélsőségeire s a zajlás tartamára vonatkoznak. Bemutatta középvizállási táblázatát is. E szerint folyóinknak két rendes áradási és apadási ideje van. Egyik áradás márcziusban kezdődik s májusban éri el tetőpontját: a másik pedig a november januári hónapokra esik. Kenessey értekezése gyakorlatilag is nagyfontosságu adatokból áll.

⁂ (*Közeledik*) a halottak napja, s a temetőben csinositják, diszesitik a sirokat. Legélénkebb a sürgés-forgás elhunyt nagyjaink sirboltjánál. A Deák-kápolnát, melyben a nagy hazafi tetemei nyugszanak, kivülről egészen átalakitották. Ajtaján e fölirat olvasható: „Itt nyugszik Deák Ferencz.“ Tervben van, hogy a kápolnát mindszentek napján megnyissák, de a terv a helyiség szük volta miatt alig valósitható. A Batthyány-mausoleumon is történt némi csinositás, de tetejéről hiányzik még a geniusz s a két oldalfaláról a két oroszlán. — Lisznyai Kálmán sirja teljesen el van hagyatva.

⁂ (*A nemzeti szinház*) drámai ujdonságáról, a „Bálvány“-ról más helyen emlékeztünk meg érdeme szerint, kár lenne itt is foglalkozni vele. Egyéb nevezetessége a drámának nem volt. Az operai előadások unalmasságát fölelénkité „Saba királynőjé“-nek szombati szinrehozása, legalább a nézőtér ismét megtelt. A közönség furcsán van ez operával; csupa értelmetlenség, mesterkélt zürzavar, a Wagner-iránynak sokszor a legfurcsábban sikerült utánzata az egész darab, — mégis tetszik az a fülkábitó csodálatos hangvegyülék, a szem mohón nézi azt a szemkápráztató fényt és tódul a szinházba. „Sába királynőjé“-nek mindig lesz nagy közönsége.

⁂ (*A népszinházban*) most az „Uj peleskeiek“-re készülnek Toldy Istvántól. A darab igen mulatságos bohózat, mely alkalmasint sok jó estét fog szerezni a népszinház közönségének. Egy kisvárosi társaság szerepel benne, mely a sorsjátékon nyer és a fővárosba jön pénzét elkölteni. Valószinüleg a jövő héten kerül szinre a darab.

⁂ (*A budapesti Frőbel-nőegylet*) király-utczai óvodájában a vezető-óvónői állomás, mely 600 ft évi fizetéssel van egybekötve, megüresedvén, arra pályázat hirdettetik. A pályázók keresztelő- és oklevelükkel ellátott folyamodványaikat e hó 20-dikáig Kralovánszky Istvánné (Lipót-utcza 31. sz.) nyujthatják át. Esetleg meglehet, hogy a megválasztott óvónő az egyesület bodzafa-utczai gyermekkertjébe lesz áthelyezve 500 frt évi fizetéssel és lakással.

⁂ (*Érdekes vendég.*) Dauford Károly, a hires ornitholog, a napokban másodszor időzött fővárosunkban. Tőlünk Erdély felé vette utját szellemes neje kiséretében a vadfajok tanulmányozására.

⁂ (*Nagybecsü családi levéltárral*) gazdagodott a nemzeti muzeum. Báró Jeszenák János (a vértanu) özvegye: Forgách Alojzia grófnő ugyanis a férfiágon kihalt Jeszenák család levéltárát örök letéteményképen átadta e közintézetünknek. Kilenczszáznegyvennyolcz darab van benne. Legrégibb okmánya 1217-diki, II. Endre király kiváltságlevele a zalavári jobbágyok számára. Vannak nevezetes levelezések is: igy Szelepcsényi primás, Tököly Imre, báró Jeszenák Pál leveles könyvei, II. Rákóczi Ferencz kanczelláriájának öt kötetnyi jegyzőkönyve, sat. Az adomány tehát a köztörténelemre nézve is igen fontos. Az özvegy báróné egyszersmind a muzeum képtárának adta férje amaz arczképét is, melyet Barabás Miklós festett.

⁂ (*Faust-könyv.*) Az akadémia könyvtárában dr. Heinrich Gusztáv egyetemi tanár becses fölfedezést tett. Megtalálta a legrégibb német Faust-könyv egy példányát, minő csak a bécsi udvari könyvtárban van egy. A miénkből hiányzik egy pár lap, maga a czimlap is (ez lehet az oka, hogy ez értékes munkát eddig nálunk nem ismerték,) de az előszó keltje s a nyomda czimere és az évszám (1587) kétségtelenné teszik a példány ritka régiségét. Dr. Heinrich össze is hasonlitotta a bécsi példánynyal s érdekes leletéről értesiteni fogja a németországi irói világot. Az akadémia könyvtár e régiségi kincséhez egy vittembergi 1586-diki érdekes német könyv is van kötve, Hemming Miklós műve a varázsolás ellen: „Vermanungen von den Schwarzkünstlerischen Aberglauben.“

⁂ (*A fonóházi jelenet,*) ezen egyetlen nagyszabásu magyar idylli csoportozat, melyet kitűnő szobrászunk, Izsó Miklós, a kormány megrendelésére készitett, s melynek a mult télen kiállitott mintája oly vonzó volt a közönségre, most teljesen elkészült. Az özvegy fölkérésére Szász Gyula tehetséges ifju szobrászunk 25 gypsöntvényt is készitett elárusitás végett, azonban valószinü, hogy ezen szám igen csekély lesz. Mi részünkről a legmelegebben ajánlhatjuk hölgyeinknek e gypsöntvényeket, mint legszebb szoba-diszitést. Megrendelések Izsó Miklósnéhoz (király-utcza 93. sz.) intézendők.

⁂ (*Irodalom.*) H e g y e s i Márton országgyülési képviselő e czim alatt: „A kit mindenki szeretett“, könyvet ad ki azon nő életétől, kit, mig élt, ő legjobban ismerhetett. A mű 10—12 ivre fog terjedni s még ez évben fog megjelenni: előfizetési ára egy forint.

⁂ (*Vegyesek.*) A j á n d é k a k i r á l y n a k. Két kis-kunfélegyházi lakos legutóbb egy kosár almát küldött ő Felségeiknek külön kisérő levéllel, melyben megirták, hogy ő Felségeiket „mint jó atyjokat és anyjokat saját szőllőjükbeli termőfájuk gyümölcséből nehány darab almával megajándékozzák.“ A király elfogadta az ajándék-almákat, s a szives megemlékezésért 30 frtot küldött az ajándékozóknak. — A z e n e d é b e három zongoratanárt vettek föl a kellő próbatét után: Fayl Frigyest, Bartai Jánost, s a nők közül Szigethy Gyulánét. — M a g y a r l a p indult meg Bukarestben október

elsején. Czime: „Bukaresti Hiradó," és szerkeszti: Vándory Lajos. — Browning György angol költő jelenleg Budapesten időz, s hazánk valamely vidéki városába szándékozik hosszabb tartózkodás végett egy müvelt családhoz menni, hogy nyelvünket gyakorlatilag elsajátitsa. — Deák Ferenczneknek egy ismeretlen emlékirata van K. Papp Miklósnál, ki azt a „Hölgyfutár"-ban fogja közölni. — A történelmi társulat körében a gróf Mikó elhunyta által megürült elnökségre legsürübben gr. Széchen Antalt és Pulszky Ferenczet emlegetik. — Passio-játékok. Az oberamergaui passio-társulat fővárosunkba érkezett s a budai „Fáczán" termében tartja előadásait. — A székely müvelődési-egylet 1000 forint pályadijat tüz ki oly munkára, mely tüzetesen megismerteti a székely föld nemzetgazdasági s ipari viszonyait és kincseit; határidő két év. — Liszt Ferencz nem sokára ide érkezik, s ezuttal talán huzamosb ideig marad köztünk, legalább az a körülmény, hogy Weimárban volt könyveit és egyéb apróságait ideszállittatta, erre enged következtetni.

*** (*Halálozások.*) Nyéki Méhes Péter pozsonyi olvasó-kanonok elhunyt. 87 évet élt, s ebből 61 évet töltött a hitnek szolgálatában; holttestét Pozsonyban e hó 7-dikén kisérték végső nyughelyére. — Elhunytak továbbá: Özvegy Sebő Mátyásné, született Helmeczy Julia asszony, 86 éves korában Budapesten. — Pázmándy Kempelen Béla, honvedfőhadnagy több évi kinos szenvedés után élte 35-dik évében. — Nagyváradon, az Orsolya-apáczák zárdájában mater Rafaela (Baranyi Ágnes), a tanitással foglalkozó buzgó rendnek egyik érdemes tagja. — Vass Mátyás, a szegedi „Tanodai Lapok" szerkesztőjének neje, született Antal Teréz asszony. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Október 14-dikén: „Saba királynője." — Október 15-dikén: „Liliomfi." — Október 16-dikán: „Egy pohár viz." — Október 17-dikén: „Hunyadi László." — Október 18-dikán: „Ferreol." — Október 19-dikén: „Álarczos bál." (Neszveda Anna fellépteül.) — Október 20-án: „Sok hühó semmiért."

Divattudósitás.

Szomoru kedélylyel jelentjük tisztelt olvasónőinknek, hogy — csak meg ne ijedjenek valami felette nagyon — a selyem ára napról-napra emelkedik; eddig már husz százalékról beszélnek, de azt is hozzáteszik, hogy ez még semmi, és még egyszer ennyivel fog felszállni az ára. Azért jól teszik mindazok, a kiknek a télen szükségük lesz selyemruhára, és tehetik, hogy most lássák el magukat selyemszövettel. Kétségkivül, hogy a fekete és a többi sötétszin még mindig divatban marad a jövő télen is, épen ilyen biztonsággal mondhatjuk, hogy a myrthuszöld, sötétkék és téntaszinü grosgrain igen kedvelt szövetek lesznek, kivált a sötétzöld szin, melynek az az előnye van, hogy igazi szépségében csakis selyemben lehet előállitani, és ezért sem szőr-, sem pedig egyéb fonálban nem lehet hiven utánozni, és vannak, a kik a nagyon elterjedt, uton-utfélen látható szöveteket nem szeretik. Selyemdamaskból vagy armure szövetből, mely szintén nehéz selyemszövet, készül az öltözék felső része, t. i. derék és tunique, vagy az egyben szabott polonaise, mig a szoknya bársonyból vagy sima selyemből. Mint ujdonságot emlithetjük, hogy a jövő télen nagyobb társaságba is nem csak selyemruhákban fognak járni hölgyeink, hanem a világos szinü finom cashemirben is, és a csontszinü, világos kék, türkizkék, testszinü, halvány rózsaszinü és zöld, divatba fog jönni. Ezen ruhák diszitése széles galaudokból és szines himzésből fog állani, fiatal leánykáknál himzett rózsabimbó-füzérekből, szegfüvekből sat. Sőt még himzett csipkén is dolgoznak már a téli diszruhák diszitésére, és ehez a fehér vagy fekete csipkére nyitott világos selyemmel himeznek füzéreket, arasbesque-eket, vagy elszárt csillagokat, félholdakat sat., természetes olyan szinben, mely a ruhához illik. A himzésekkel elboritott crêpe de chine egyike a legdivatosabb szöveteknek estélyi öltözékekre. Ebből áll az öltözék felső része és a hosszu, keleti szabásu, oldalt begombolt tunique. Ez utóbbit egy széles selyemrojt veszi körül, a himzés szineiből. A rojtok sokat nyertek szélességükben; olyan szélesek és olyan gazdagok, hogy egész kis kendőcskék csak rojtból állanak. A legujabb rojtok a mór-rojtok, melyekbe kis bojtok is vannak kötve.

De nem csak estélyi öltözékekre van szükségük hölgyeinknek, hanem egyszerü igénytelen kimenő ruhákra és felöltőkre is, és ezeknek örömmel mondhatjuk, hogy az egyszerü, sima és csikos szőr-szövetek mindig egyforma közkedvességben tartották fenn magukat. Átalában nem mutat finom izlésre, ha az utczára fényesen, drágán öltözködünk, hanem a szinekre, az összeállitásra és diszitésre nézve egyszerüen és nem feltünően jelenik meg az igazi jó izléssel biró hölgy, és azért a sötétszinü szőrruhák az őszi idényben háttérbe szoritják a világos szöveteket, és ma-holnap csakis sötétszinü ruhákkal fogunk találkozni ott, a hol az igazi jó izlés az uralkodó.

Számrejtvény.

Bölöni Lászlónétól.

1. 3. 5. Lábbal taposod, mégis ragaszkodó.
2. 3. 5. Tolvajvilágban ez biztositó.
5. 6. 4. 10. 11. 12. Jótékony tündér, ne hagyj el soha!
9. 10. 11. Csak ez a kor ne legyen hozzánk mostoha!
6. 5. 10. 11. 12. Tiszta szivek koronája.
8. 10. 5. Nincs test, mely ezt el nem állja.
8. 6. 9. 6. Ez igazi puszta-járó.
8 6. 7. Az anyától igazán jó.
5. 10. 8. Nagyon kell a széna végett.
4. 10. 8. 6. 5. A rőfnek ez vetett véget.
9. 10. 5. Embernél ez mindig veres
1 12. Ugy is látsz már, ne is keress!

Megfejtési határidő: novemberhó 1-seje.

A f. é. 37-dik számban közlött rejtvény értelme:

Szakácskönyv.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárossy Mari, Jánossy Lajosné, Kolbenschlag nővérek, Pap Károlyné, Mózesy Anna, Nagy Julia, Moesz Gézáné, Ferencsevics Teréz, Sziklay Matild, Sáary Etelka, Kovács Morvay Julia, Mannó Kálmán, Preszly Mari, Csouth Lajosné, Oberhoffer nővérek, Medveczky Tóth Etelka, Orbán Sándorné, Schimmer Friderika, Haintz Mari, Galgóczy Matild, Bajza Karolin, Knau Antalné, Biró Klára, Austerweil Jozefin, Mandits Erzsi, Durneisz Irma, Tyehlár Károlyné, Bajcsy Hermin, Gedeon Gáspárné, Forró Zsuzsika, Csiszár Vilma, Banóczy Kamilla, Temesváry Erzsébet, Nagy Flóra, Siklósi Mari, Lázár Gyuláné, Kovács Katinka, Sándor Eliza, Győry Izabella, Horváth Jánosné, Szűcs Klára, Buday Irén, Szentmiklósy Matild, Orbán Emilia és Jolán, Tóth Erzsike, Kupecz Flóra, Milics Dóra, Angyal Teréz, Ország Ludmilla, Mezey Juliska, Forró Lászlóné, Végh Istvánné, Sziklay Irma, Iványi Vilma. Szász Leona, Hutiray Izabella, Farkas Mariska, Imre Kornélia, Sipos Matild, Nagy Eszter, Faragó Mihályné, Odor Lilla, Pap Zsuzsika, Matolcsi Anna, Makay Margit, Pécsi Marcsa, Simoncsics Olga, Ember Teréz, Molnár Károlyné, Mészáros Gyuláné, Országh Emilia, Beretzk Irma.

Tartalom.

Saxlehner Emma. — A hitetlenhez, Koroda Páltól. — A kaczér leány, Vértesi Arnoldtól. — Egy más világból, Sacher Masochtól. — Marlitt otthon. — Egy hét története. — A délkeleti háboru. — Apróságok. — Budapesti hirvivő. | Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Nyilt tér — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Saxlehner Emma arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.

Kolozsvárról Tuzsérig Lónyay Gábor s Forgách István grófok a mult hó végén viziutat tettek a Szamoson, csakhogy akadályokkal, megszakitásokkal, mert Tőkepatakán tul csónakjuk vizzel telt meg és Somkutig a csónakot is kocsin kellett szállitani. — Nagyváradon egy női Diogenes halt meg a napokban, a ki már rég idő óta egy hordóban lakott. — Az ugrai bíróra Kósza Bálint parasztgazda háromszor rálőtt, aztán magát önkényt följelentette. A biró alkalmasint belehal sebeibe. — Esztergomban, a primás kertjében most aloe nyilik, és sok nézője van a ritkaságnak. — Sárosmegyében régi falfestményeket fedeztek fel. Az akadémia Henszlmann Imre által a festményeket megvizsgáltatta, s a XV. századból származottaknak állitja.

Különfélék.

⁂ (*Lelkesültség vezény-szóra.*) Lipcsében nem rég nagy ünnepélyességgel fogadták a német császárt, mely alkalommal a rendező-bizottság aláirásával az utczasarkokon következő falragaszok voltak olvashatók: „A nagyérdemü közönség fölhivatik, hogy midőn ő Felsége a német császár a tribünök elé érkezik, a közép-tribünökről lelkesült „hoch“ által üdvözöljék ő Felségét. A közönség felkéretik, hogy addig ne éljenezzen. A többi tribünök közönsége pedig tisztelettel fölhivatik, hogy midőn e „hoch“ fölhangzik, helyéről fölemelkedjék és az éljenzést derekasan visszhangozza.“

⁂ (*Rothschild-alapitvány.*) A nem rég elhunyt Rothschild Anzelm báró örökösei méltóan örökitik meg az elhunytnak emlékét. Bécs városa polgármestere kezébe százezer forintnyi alapitványt tettek le, melynek évi kamatai Rothschild Anzelm halála évfordulóján a bécsi árva-gyermekek közt lesznek kiosztandók, tekintet nélkül a vallás-különbségre. Ki van kötve az is, hogy egy gyermek 100 frtnál kevesebbet nem kaphat.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Armin grófot a berlini törvényszék hir szerint öt évi fegyházra itélte. — Amaz orosz nő, ki Bernben az ifju Gorcsakoffra lőtt s később tébolydába került, közelébb fölgyujtotta az ágyát és segély után kiáltozott, hogy a tüzvész zavarát szökésre használhassa; terve azonban nem sikerült, mert előkészületei gyanut keltettek s őt ujra vizsgálati fogságba szállitották. — A német császár unokája, a trónörökös fia, most fogja letenni az érettségi vizsgát. — A görög királyt, e héten Bécsbe várják, hol számára a „Hotel Imperial“ egyik lakosztályát rendezik be. — Koller báró, volt közös hadügyminiszter és lovassági tábornok az arciére-testőrség kapitányává lett. — Patti Adéla jövő év márciusában Bécsben fog szerepelni, s Párisból megczáfolják amaz általunk is fölemlitett hirt, mintha a diva válni akarna férjétől: de Caux marquistól.

Megbizások tára.

Marczaliba K. F. urnőnek: Vettem kedves sorait és várom szives igérete beváltását.

Z. Szt.-Lászlóra R. L. urnőnek: El van küldve.

Dancsházára B. M. K. urnőnek: A lap fenakadás nélkül el volt küldve, a mellékletek pedig, mint minden évben, ugy most is a jövő hó folytán el lesznek küldve.

Devecserre M. I. urhölgynek: Kivánságát azonnal teljesitettem.

Z. Egerszegre H. Gy. urnőnek: Magánlevelet irtam.

N. Czernyára N. M. urhölgynek: A kivántat megküldtem, a régi könyvekkel fájdalom, már nem szolgálhatunk.

D. Vecsére B. Gy. urnőnek: El van küldve.

Tömösdre T. E. urhölgynek: El van küldve. Én sajnálom legjobban, hogy a később jelentkezett előfizetőknek nem lehetett már a régibb könyvekkel szolgálni. Ezért nem is vettem be a könyveket az ujabb előfizetési felhivásokba.

Pécsre K. J. urnőnek: Várom szives feleletét és küldeményét.

Nyilt tér.*)

(Harmadszor.)

Ezennel felszólittatnak: Hirsch Nina Szakaturna, Desáthy Ágnes Somogyvár, Eperjessi Lilla Buza, Demeter Lajos Drág, Zay Emma Tisza-Sas, Józsa Mihályné Kőhalom, Vass Berta Fogaras, Buzáth Berta Csongrád, Kishalmi Nina Szeged, Kuthy József Marosvásárhely, Ledermayer Gyuláné Nógrád, Szabó István N. Becskerek, Bálint Józéfa B. Ujlak, Seybold Tilda Török-Becze, Székely Gyuláné Tokaj, Okolicsányi Mária Füzes, Nagy Ferenczné Székesfehérvár, Farkas Jánosné Székesfehérvár, Epstein nővérek Bödöge, Konta Luiza Bodony, Vlád Nagy Luiza Nagytótfalu, Mészáros Adolfné Szolnok, Váry János Makó, Scheimingerné Endréd, Szabó Lajosné Titel, Nagy Adél Keresztes, Király Lilla Nagy-Szőllős, Császy Sándorné Miskolcz, Grünwald Mari Váloz, Pongrácz Emma Miskolcz, Nagy Helén Nyitra, Rubenescu Antal Debreczen, Dömök Ida Kovácsi, Beőcz Mariska Makó, Bodnám Milka Solymos, Grósch Mari Báan, Kállay Andorné Légrád, Izmai Nándor F. Zsid, Jánky Luiza Verespatak, Timár Izabella Kuküllővár, Tóth Károlyné Tata, Baksa Erzsébet Nagylak, Dely Katalin Poroszló, Szüts Luiza B. Gyarmat, Nagy Ödön Szeged, Szentgyörgyi Emilia N. Szalonta, Láng Mór Tata, Csorba Lilla H. Szoboszló, Kovács Luiza Eperjes, Kapor Ilona B. Gyarmat, Rosenthal Róza, Tóth Piroska Szeged, Csörgheő Ilka Muzsaly, Grünwald Luiza Ipolyság, hogy tartozásukat minél elébb alulirottnak megküldjék.

A kiadó-hivatal.

Alólirott **fogorvos** ajánlja magát a következő esetekre:

1. Leghevesebb fájdalmak azonnali megszüntetésére a fognak kihuzása nélkül.

2. Odvas fogak plombirozására arany, vagy más tartós anyaggal, a mi által a fog még sok évre használhatóvá válik és nem fáj.

3. A ki nem igazitható fognak és gyökérnek fájdalmat nem okozó uton a kéj-gáznak alkalmazása melletti eltávolitására.

Cs. kir. udvari fogorvos

B. Máthé Domokos

Budapest, a váczi- és kis hid-utcza szögletén a „vastuskó“-ház I. emeletén.

Ugyanott tétetnek a legfinomabb zománczmüfogak, légnyomás által tartó egész fogsorok stb. a legujabb amerikai találmány szerint, meglepő szépen, természethiven minden igénynek megfelelőleg a legillőbb ár mellett.

Munkálataiért jótáll sok évig.

*) Az e rovatban közlöttekért a szerkesztőség csak a sajtóügyi hatóság irányában vállal felelősséget.

Groszmann Mór

Király-utcza 20. szám

az „aranygolyóhoz"

ajánlja

az őszi és téli idényre

dúsan felszerelt

divat- s vászonáru-

raktárát.

Kivonat az árjegyzékből:

Ripsz, palermo s lüszterszövetek 30-tól 70 krig 75 centimeterként.
Fonalszövet (Kammgarn) selyemmel vagy a nélkül 65—85 krig.
Cheviot 50—1.80 krig.
Pouplin, sima, kockás s csikos 25—70 krig.
Fekete terno 6/4 50—1.80 krig
Alapin és saphir 8/4 1.50—2.80 krig.
A legujabb ramagee, felöltőnek való, selyemmel s a nélkül 60 krtól 1 frtig
Berlini őszi s téli kendők, 2 frt 50 krtól 12 frtig; 9/8, 5/4, 6/4, 7/4 50 krtól 3 frtig.
Diszszövésű **hosszu sálok** gazdag választékban 9 frttol 60 frtig.
Fekete **kasmer-kendők** selyem rojtokkal 2 frt 50 krtól 16 frtig.
Fekete s szines faille, pail de soir et rajée féle 90 krtól 2 frt 80 krig.

Vászonáruk:

Rumburgi vászon 54 rőfös 22 frttól 80 frtig.
Hollandi s irhoni vaszon 50 rőfös 12 frttól 24-ig.
Kreasz 4/4, 5/4 8 frttól 16 frtig.
Sziléziai vászon 6-tól 10 frtig
8/4, 9/4 lepedők, vásznak és sifonok minden áron.
Vaszon zsebkendők tucatja 1.50-től 9 frtig.
Asztalkendők, asztalteritők és törülközők vászonból s damasztból, 6, 12, 18 s 24 személyre 6 frttól fölfelé.
Kanavász 30—35 rőfös 6—18 frtig.
Nanking fehér, rózsaszinű s sárga 20—50 kr. a legfinomabb.
Csipke s mollfüggönyök 27—90 krig.
Pique s szines ruhabarket 25—50 krig.
Szines **flanell** 30 krtól 1 frt 50 krig.

Nagy választék **férfi s női fehérnemükben,** gallérok-, kézellők- s nyakkendőkben. Különösen ajánlja ujonnan berendezett

hölgyruharaktárát

kész ruhákban, őszi s teli zubonyokban, selyemposztó- s fonalszövetből. Mérték szerinti megrendelések 24 óra alatt a legjobban s legjutányosabban teljesittetnek.

Vidéki megbizások a legpontosabban foganatositttatnak. Kivánatra minták ingyen s bérmentesen küldetnek.

Az őszi és téli idényre!

A tisztelt hölgyközönséghez!

Az élénk érdeklődés, melyek évek óta jegjobb hirben álló divat- és kész nőiruha üzletem a nagyérdemü magas uraságok és a t. cz. közönség részéről mai napig örvend, üzletem és műtermem legelegánsabb berendezése- és lényeges megnagyobbitására inditott, hogy az eleganczia és a finom izlés legmagasabb igényeinek is megfelelhessek.

Árjegyzék:

Araruhák failleből vagy atlaszból mindén szinben egész	70—100 frtig
Araruhák a legfinomabb kiállitásban, myrtussal diszitve	120—160 frtig
Séta és látogatási toilettek failleből	70—150 frtig
Séta- és látogatási toilettek különféle divatkelmékből	30—80 frtig
Házi- és uti-ruhák	15, 18, 20—25 frtig
Obrettek átvetők en princess	20,25—50 frtig
Selyem double Cecilien felöltők, kék róka, Leunes vagy másféle prém és bunda bélésre	50, 60—120 frtig
ugyanezek selyem bársonyból	70, 80—200 frtig
Meksikof, gentlman, Gorcsakof és minister női kabátok a legfinomabb banke vagy kamgarn szövetből	20, 25, 30—60 frtig
Legujabb szabásu leánygyermek köpönyegek, férfikabát szabásu minden nagyságban	6, 8—20 frtig
Legujabb mintáju eső- és uti-köpenyek, férfikabát szabásuak	15, 18, 20—25 frtig

Vidéki megrendeléseknél egy régi derék és a szokanya előhosszának szives beküldése kéretik.

Elegáns és izléses aratoilettek készitésére bátorkodom műtermemet a nagyérdemü hölgyközönségnek különösen ajánlani, annál inkább, mert számos elismerő irat birtokában vagyok, melyek ezen szakmában szerzett jo hiremet legfényesebben igazolják, s melyeket kivánatra szivesen előmutatok, illetőleg beküldök.

Teljes tisztelettel

RÓZSAY Confectioneur,

Deák-utcza 5. sz.

a „Franczia nőhöz."

Magyar

Czipő-gyár.

—

Temesvári Manó

Budapesten, király-utca 1.

ajánlja

Hölgyeknek:

Füzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel	2 frt 70 kr
Topánok Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiallitással rugonynyal	3 frt — kr.
Topánok erős chagrin- vagy borjubőrből, szegezve és csavarral, kettős talppal, rugonynyal	3 frt 20 kr.

Urkknak:

Topánok fénymázos vagy bagaria bőrből, szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős	3 frt 80 kr.
Topánok finom bőrből diszes fénymázos hegygyel	4 frt 20 kr.
Topánok orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli	4 frt 80 kr.
Csizmák vizhatlan kettős bagaria- vagy fénymázos bőrből, háromszoros csavarral, kettős talppal	9 frt 50 kr.
Topánok fiuknak fénymázos vagy bagariabőrből	2 frt 80 kr.
Gyermek-czipők brünel- vagy bőrből szegezett talppal	1 frt 50 kr.

és még több ezer pár külömböző fajtákban.
Részletes árjegyzék-könyvek ingyen és bérmentve. — Levélbeli megrendelések pósta-utánvét mellett pontosan eszközöttetnek.

TAUB KÁROLY

budapesti

rumburgi vászon- és fehérnemü-

raktára,

Hatvani-utczán, magyar-utczával szemben,

ajánlja mindennemü **vászon, asztali kellék, chiffon, parchet, csipkefüggöny, asztal- és ágyteritő,** s minden e szakba vágó áruczikkeit, különösen férfiak, nők, és gyermekek részére a legnagyobb választékban levő **kész fehérnemüit.**

Az áruk jóságáért a czég 19 év óta fenálló jó hirneve kezeskedik, miért is bővebb ajánlás felesleges.

Az árak a legjutányosabban számitvák s minden egyes árudarabra feljegyezve vannak.

Teljes kiházasitási készletek megrendelésre a leggyorsabban kiállittatnak, s kéz- és gépvarrások, valamint himzések a legnagyobb gonddal készittetnek el, s alak, izlésteljes kiállitás s érték tekintetében a legszigorubb kivánalmaknak mégfelelőleg eszközöltetnek. — Költségelőirányzatok és minták kivánatra kiállittatnak s elküldetnek.

Kivonat a nagy folyó-árjegyzékből.

Rumburgi szött vászon. 42 méter (54 rőf) legsulyosabb minőségü 23, 24, 25. 26, 27, 29, 30, 36, 40, 45, 50, 55, 60 frttól 100 forintig a legfinomabb.
Hollandi vagy irlandi vászon. 39 méter (50 rőf) 5/4 széles, 18, 20. 25, 28, 30, 33, 36, 40 frttól 60 frtig a legfinomabb. Ugyanilyen 32 méter (42 rőf) 4/4 széles 16, 18, 20, 22, 24, 26 frttól 30 forintig a legfinomabb.
Rumburgi feheritett fonal-vászon. 23 méter (30 rőf) 4/4 széles, 10, 12, 13, 14. 15, 17 frttól egész 22 frtig a legfinomabb. Ugyanilyen 5/4 széles 12, 15, 16, 17 frttól 24 frtig a legfinomabb.
Kreász-vaszon. 29 1/2 méter (38 rőf) 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 26, 28 frttól 35 frtig a legfinomabb.
Lepedők, varrás nélkül, 8/4 széles, 2 1/2 hosszu, darabja 2, 2 30, 2.50, egész 2.80 krig. Ugyanilyen 9/4 széles 2 50, 2.80, 3 frtig.
Sziléziai vaszon, 23 méter (30 rőf) 7 1/2, 8, 8 1/2, 9 frttól 12 frtig.
Hazi vászon, 23 méter (30 rőf) 6, 7, 8 frttól 10 frtig.
Chiffon vagy angol shirting, méterje vagyis 1 1/4 rőf 25, 30, 35, 40, 45, 50 krtól 55 krig.
Ágy-kanavasz, 23 méter (30 rőf) 8, 9, 10, 11, 12 frttól 14 frtig.
Vaszon-zsebkendők, tuczatja 2 30, 3, 3 1/2, 4, 4 1/2, 5, 5 1/2, 6—12 frtig.
Zsinór és piquet parket, darabja 8, 10, 12, 14, 16, frtról 20 frtig.
Asztalkendők, szalvétak, törülközők, kávékendők, a körülményekhez képest még jutányosabban is adatnak. — A kész fehérnemüek árai később közzé fognak tétetni.

Levélbeli megkeresésre a legkiválóbb gond fordittatik, s legfeljebb 8 nap alatt kimeritő értesités adatik.

Czimzendő: Hatvani-utcza, magyar-utczával szemben.

„Rojtok"

ugynevezett légyrojtok, az őszre, legujabb divatnak.

Reczés-rojtok posztóruhákra, feketék és minden szinből, hozzá való ugyanazon szinü gombok s bojtok.
Selyem-rojtok, feketék minden szélességben.
Crepin-ek nagyszerü kivitelben.
Selyem-bartni az idén igen divatosak.
Selyem- s gyapot-cuipier-csipkék.
Paszománt-ruhadiszitések, minden nemü a mai divat szerint, selyem- és bársony-felöltönyre valamint rubák számára.

Selyembársonyok.

78 centimeter, 1 frt 45 kron. 1.65, 2 frt, 225, 2.50 egész 3 frtig. 4/4 szélesek 4, 4.50, 4.80 egész 12 frtig.
Pamutbársony 55, 65, 75, 85 kr. egész 1.30.
Patentek ruhákra s felöltönyökre 1.25-től egész 2.20-ig. minden diszités hozzá.
Selyemszövetek feketék s minden más szinben.
Szalagok a legfinomabb divatos szinekben, ebben a czikben nálam legszebbek kaphatók.
Parisi ujdonsagok melyek most nagyban viseltetnek kalapokon s nyakravalókon, a hozzávaló kalapszövetekkel együtt.
Selyem-crepp-rüche a legdusabb választékban.

A t. c. **divatárusnők** s **nő szabok** számára minden divatos diszczik s bélés nemü.

Minden egyes czikk elvem értelmében igen leszállitott áron.

Herz Mór, Deák-utcza 5. sz.

Vidéki megrendeléseknél a szinek végett szövetmintát kérek. Csomagolás ingyen.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr. Killisch,** Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel** gyógyitott.

Legislegolcsóbb forrás

a következő őszi és téli idényre vásárlatokat tenni csakis

GROSSMANN JÓZSEF,

Budapesten király-utca 27.

a magyar koronához.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

	Rőf.	Méter.
Sima, csikos és kockás ruhaszövetek	25—30	33—39
Angol lüstre és balernos	27—40	35—52
Sima és csikos baige	36—45	46—58
Szines angol mohair	38—45	49—58
Csikos mosható selyem	1.—.—1.25	1.29—1.62
Fekete és szines noblesse	1.25—2.50	1.62—3.25
Fekete lyoni faille	2.—.—2.60	2.50—3.35
6/4, 8/4 terno rendkivül finom	—.60—1.40	—.78—1.80
7/4 ruha-flanellok és cheviott	1.10—1.50	1.40—1.92
Legjobb szines mosó-parketok	30—35	39—45
Fehér zsinór és pique-parketok	25—35	32—45

Egyszersmind ajánlom nagy gyári raktáromat **rumburgi-, creas- és fonal-vászonból, 30 és 35 rőfös ágy- és asztalneműeket, chiffon, gyapju- és rips-teritőket, cslpke-függönyöket, francia creton- és perkalineket,** továbbá teli **posztókendőket** és **Langschawlokat,** mint szintén minden e szakba vágó cikkeket **igen olcsó árakon.**

Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek, és minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

43-dik szám. Október 22-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTAR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte	Nap-nyugta
							óra perc	óra perc
Okt. 22	Vasárnap	A 20 Mór püsp.	A 19 Mór	10 C. 20 Eulamp.	4 Abrám		6 31	4 58
23	Hétfő	Kapisztrán Ján.	Kapisztrán Ján.	11 Fülöp apostol	5 Böjt Abad.		6 32	4 56
24	Kedd	Ráfael főangy.	Ráfael	12 Probus	6 Böjt Jer. elp.		6 34	4 54
25	Szerda	Krizant	Krizsán	13 Karpus	7		6 36	4 52
26	Csütörtök	Dömötör	Döme	14 Nazar. Gergely	8 Böjt Ahitof.		6 38	4 51
27	Péntek	Sabina szűz	Szabina	15 Luczius	9		6 39	4 49
28	Szombat	Simon és Juda	Simon, Juda	16 Longinus	10 Sabb. Vajero		6 41	4 48

Vidéki tárcza.

Szegszárdot e hó 13-dikán meglátogatta Trefort miniszter s megtekinté az egy nappal előbb megnyilt leányiskolát és a gazdasági kiállitást. Dombornál a tolnai alispán, Dőry Dénes fogadta diszes banderiummal, melyhez utközben több helység disz-küldöttsége csatlakozott. A város föl volt lobogózva s a nagy néptömeg lelkesült éljenzéssel fogadta a minisztert, ki báró Auguszhoz szállt, s fogadta a nagy néptömeg tisztelgését. Délután a leány-iskolát látogatta meg, melyet Varasdi tanfelügyelő egy nappal előbb nyitott meg szép beszéddel. Este a város kivilágittatott s a lakosság fáklyás menettel tisztelte meg a kitünő vendéget. — A gazdasági kiállitás megtekintése másnapra maradt. A kiállitás szintén egy nappal a miniszter odaérkezése előtt nyilt meg. Dőry Dénes a megnyitáson disz-magyarban jelent meg s lelkesültséggel fogadott beszédet intézett a kiállitókhoz. A minisztert is ő fogadta a kiállitási csarnokban. A kiállitás igen gazdag; az első teremben, helyesebben mondva: az első sátor alatt gazdasági gépek és szerek vannak kiállitva, az udvart pedig a fa-kiállitás foglalja el. Legdusabban van képviselve a mezei gazdaság és a kertészet. — A miniszter nagy elismeréssel nyilatkozott a kiállitásról. Este kirándult a Theresianum tulajdonát képező uradalom átvétele végett.

A szegedi Löw-ünnepély az olvasóegylet termében megható kegyelettel ment végbe. A helyiség szorongásig megtelt s mindenki mély csöndben hallgatta az előadásokat. Először a dalárda énekelte Mosonyi „Szentelt hantok“ czimü érzelemteljes karénekét, aztán Kiss József alkalmi költeményét szavalta el Salamon Zsigmond, majd Hoffer Endre főreáltanodai igazgató mondott az ünnepélyhez méltó emlékbeszédet, fél óra alatt hü képet adva az elhunyt hazafias, tudós főrabbinak viszontagságokban és érdemekben gazdag életéről; végül a dalárda Mendelssohn „Viszontlátás“ czimü karával fejezte be az emelkedett hangulatu ünnepélyt.

Rimaszombatban Reményi Ede mult vasárnap hangversenyt rendezett, mely háromszáz forintnál többet jövedelmezett tisztán az oldalfalusi tüzkárosultak javára; a müvész koszorukat, bokrétákat kapott a hölgyektől; Ploténvi Nándor zongorakisérete és Fekete Piroska szavalata is általános tetszésben részesült.

Kolozsvárott a kegyesrendiek évszázados jubileumot ültek vasárnap. Délelőtt fényes isteni tisztelet tartatott a rend templomában, délután 2 órakor pedig a piaristák bankettet rendeztek, melyre a város előkelői teljes számban hivatalosak voltak. Fölköszöntésekben természetesen nem volt hiány. Az első fölköszöntőt Váradi Mór igazgató mondotta, az uralkodó családot éltetvén. — A rendet Kolozsvárott Mária Terézia telepitette le 1776-ban, s azóta folyvást tanitással foglalkozik, mindig hazafias szellemben, a mi, volt idő, nem kevés kellemetlenséget szerzett a derék rend tagjainak.

Mosonyban a papválasztás kellemetlen surlódásokra nyujtott alkalmat a város katholikus és protestans képviselői között. A katholikus képviselők ugyanis nem akarják türni, hogy a választásba a protestansok is befolyjanak, a protestansok ellenben mint városi képviselők követelik maguknak a szavazás jogát. A kérdés a belügyminiszter elé került, ki azt igen helyesen ugy döntötte el, hogy a lelkészválasztást kizárólag az illető felekezet jogának nyilatkoztatta.

Bodrogközön farkas-vadászat tartatott e hó elején báró Sennyey Lajos jószágán. A báró, fia és tisztei a részben már kiszáradt nádast állták el, s hatvan hajtó fölhajtá. Csakhamar ki is bukkantak a farkasok itt-ott a bozótból, s három darabot le is lőttek, három pedig erősen megsebesülve a nádasba menekült. A hajtók állitása szerint, kettő hátra, egy oldalra tört ki, s igy a hajtásban levő farkasok száma kilenczre tehető. Egy megsebzett farkas a földön heverve mardosva védte magát, mig vasvillával agyonszurták; orditása messze elhallatszott. Az egész kis vadászat nem tartott másfél órát.

Légrádon ugyan megjárta egy tudós, kit térképpel kezében kémnek néztek. Matyasovszky Jakab magyar királyi osztály-geolog augusztus elején Murakereszturra ment, e vasuti állomást választván megszálló helynek a Somogymegyében fekvő s a Dráva partjáig huzódó hegység átkutatására. Már több izben megfordult a légrádi állomáson s a magyar-horvát határon őrködő katonaságnak szemet is szurt, de igazolványai előmutatása után nem akadályozták kutatásában. Nem rég azonban a légrádi állomástól négy katona a szolgabiró parancsára bekisérte a városházi őrszobába, hol mint kémmel nem igen barátságosan bántak. Először a köztömlöczbe zárták, majd a szolgabiró kegyességéből, a pinczébe. Az igazolványokra mit sem adott a szolgabiró, mert olyat mindenki szerezhet. Csak nagy bajjal, a minisztériumhoz való távsürgönyzés után szabadult ki. Matyasovszkyt tavaly a szent-gotthardi szolgabiró is be akarta fogatni. Ily akádályokkal kissé meg vannak nehezitve a tudósok vizsgálódásai. A légrádi eset miatt vizsgálat van elrendelve, mert ez már kissé több a kellemetlenségnél.

Körös-Ladány melletti jószágán Wenckheim minisztert szombaton vadászat-közben majdnem szerencsétlenség érte. Egy elhibázott lövés balszeménél seréttel megsebezte. A baj nem veszélyes, s már is orvosolva van.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 10-10 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

43. sz.
Október 22-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két műlap és tizenkét kötet könyvmellékletlettel.

A könyvek meghozatala egész-
a műlap meghozatala félévi járatási
köteleztetést foglal magában
a lap irányában.

A kaczér leány.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás.)

III.

Az ifjunak első gondolata az volt, hogy utána fut a leánynak, de aztán félénken, habozva megállt. Mindaz, a mit Kláritól hallott, zürzavarosan keringett át agyán; mintegy kábultan, lassan lépegetve ment át a kerten.

Szólni ohajtott volna még Klárival, de e nap hiába volt minden további igyekezete. A leány szorosan nagynénje oldalához tapadt s nem távozott egy pillanatig sem az öreg asszony mellől. Közönyös tárgyakról folyt a beszélgetés s este felé kissé kedvetlenül távozott Keledy Miklós.

Midőn elbucsuzott, hosszasan tartotta kezében Klári kezét. Látszott, hogy szólni akart. Aztán hirtelen lehajolt, hevesen megcsókolta a fiatal leány kezét, aztán az öreg asszonyét, kisietett, fölugrott kocsijába, kezébe kapta az ostort s közé csörditett a négy tüzes lónak. A kis kocsi majd széthullt, olyan gyorsan elrobogott.

— Mi lelte ma Keledy Miklóst? — szólt az öreg aszszony.

Klári vállat vont.

Nem sokára ő is félrehuzódott. Azt mondta, feje fáj s szobájába vonult. A két öreg egyedül ült a vacsoránál.

Hanem mikor Vincze ur vacsora után, gyönyörü holdvilágos este lévén, kiment a kertbe egy pipa dohányt szivni, s Klári szobájának ablaka előtt haladt el, ugy rémlett neki, mintha elfojtott zokogást hallana.

Annyira csodálatos dolognak látszott ez, hogy a pipa csaknem kiesett Vincze urnak a szájából, ugy meghökkent. Megállt és hallgatózott.

Csakugyan sirás. Klári sir. A kevély, a hiu, a szivtelen leány!

Vincze urnak furcsa gondolatai támadtak. A pipa kialudt szájában s visszasompolygott feleségéhez. Az asszony megrémült, a mint férjének kikelt arczára tekintett s alig birta kinyögni:

— Mi a baj?

Vincze ur a kialudt pipára nyomta mutató ujját, szemöldökének ősz szálai erősen mozogtak s ajkának alsó fele megmegrándult, mig végre megszólalt:

— Az a leány!...

— Szent isten! — sikoltott föl az asszony, — csak nem esett valami baj?

— Félek, hogy valami afféle fenyeget, — dörmögött boszusan Vincze ur. — Mindig mondtam, férjhez kell adni azt a leányt, mert egyszer majd rosz vége lesz.

— Jézusom! — sikoltott az öreg asszony; — már most mit csinálunk?

— Mit tudom én? — viszonza Vincze ur. — Most, hogy elmentem a leány ablaka előtt, hallottam, hogy a leány sir, zokog s azt mondom, hogy nem történik az hiába.

Az asszony nem felelt, csak sohajtott.

Vincze ur kemény léptekkel járt föl s alá s csak néhány percz mulva szólalt meg ujra:

— Jó lenne, ha beszélnél vele.

— Én? — vonakodott az asszony.

— Hát talán én? — felelt vissza a férfi.

Megint csöndesség következett, nyomasztó hosszu csönd. És Vincze ur nehéz csizmáinak kopogása hallatszott a szobában.

— Istenem! — nyögött az asszony. — Ha öreg fejünkre valami szégyent hozna!

— Nem lesz más vége, — mormogott Vincze ur.

— Talán Keledy Mikiós . . . .? — dadogá az asszony. — Az itt járt ma, és oly furcsán viselte magát.

— Eh! Keledy Miklós gyerek. De meglehet, hogy annak a nyakába akarja varrni magát ez a leány.

— Oh, bárcsak elvenné! — sohajtott föl némileg megkönnyebbülten az asszony.

— Nem, azt nem engedhetem! — tiltakozott hevesen Vincze ur. — Ha más valaki volna . . . Akárki más, csak ne épen ez a derék fiu. Hiszen van elég haszontalan fráter, a ki elvenné a pénzeért. Miért választja épen ezt a gyereket?

— De ha Keledy Miklós maga akarja? Hiszen mi nem erőltetjük rá.

— Tudja is az olyan husz éves fiu, hogy mit akar? Apja jó barátom volt. Nem engedhetem. Igazán nem engedhetem.

Az öreg asszony megint nagyot sohajtott.

- De ha más kérő nem jön, Vincze?

— Akkor sem engedhetem, — végezte be a párbeszédet Vincze ur.

IV.

Másnap délután ismét beállitott Galanthayék udvarába Keledy Miklós kocsija. Ezuttal nem egyedül jött Miklós; Csóry Tóni ült mellette, az universalis násznagy és leánykérő. Nem lehetett semmi kétség az iránt, hogy mi járatban vannak.

Peczkesen ki volt fenve a Csóry Tóni hosszu bajusza, kényesen billegett szürke kalapja mellett a darutoll s mikor leszállt, biztatólag veregetett a fiatal ember vállára.

— Ne félj, öcsém, mig engem látsz.

Keledy Miklósnak esze ágában sem volt félni. Mitől félt volna? Klári tegnapi szavai csak ugy tüntek már föl, mint leányos vonakodás, csak egy alapjában finom, és érzékeny lélek gyöngédségének kifolyása.

— Azt mondta, hogy nem méltó hozzám; én nem vagyok méltó tehozzád, te angyal! — suttogá magában.

Tegnap óta még ragyogóbb alakban jelent meg előtte a szép leány. Mindaz, a mit beszéltek róla, rágalom, mendemonda, hazugság. Csak Miklós, egyedül ő látott be szivébe, e büszke, nemes szivbe, melyet ugy félreismertek!

— Bármit mondjanak is, te az enyém fogsz lenni, édes szép angyalom! — suttogá, egy pillantást vetve a fehér függönyös ablakra, melynek aljában hónapos rózsák nyiltak.

Ugy rémlett neki, mintha ép ekkor kissé megmozdult volna a fehér függöny s mintha egy szép szőke fej jelent volna meg a redők közt.

— Ah, ő is várt! bizonyosan várt, — suttogá magában Keledy Miklós. — Tudta, hogy el fogok jönni. Ohajtotta, hogy ne hallgassak szavára. Ime, itt vagyok, eljöttem érted, kedves, szép angyalom.

A Csóry Tóni sarkantyus csizmája már a tornáczon kopogott. Miklós utána szökött s csaknem beleütközött a kifelé botorkázó Vincze urba, ki ősz szakálát simogatva, szomoru és ünnepélyes arczczal jött ki elejökbe.

— Bruderkám, — kiáltott Csóry Tóni, — hadd ölellek meg a mai nagy napon.

S meg is ölelte, hogy csak ugy ropogtak bele a Vincze ur öreg csontjai.

— Fontos járatban vagyunk, öreg, — folytatta Csóry Tóni, a mint Vincze ur bevezette a vendégeket pipázó szobájába; — hanem előbb hadd lássuk azt a silvoriumot, mert bizony kiszáradt az ember torka ebben a poros utban.

Az aggastyán házi ur ugyanazzal a szomoru, ünnepélyes arczczal, melyel eléjökbe jött, töltögette az apró pohárkákba a silvoriumot s nem kevesebb ünnepélyességgel emelte a kis pohárkát ajkához.

Csóry Tóni összeütötte vele a poharát.

— Adjon isten szerencsés szaporulást mához egy esztendőre!

Vincze ur arcza erre is ép oly komoly, ünnepélyes maradt s busan jegyezte meg:

— Öregek vagyunk már mi a feleségemmel együtt, Tóni pajtás.

— No hiszen nem is rólatok van szó, — felelt Csóry Tóni nevetve; — fiatatalságról beszélek.

Vincze ur arcza e pillanatban még szomorubbnak látszott. Nagyott sohajtott s mélán huzogatta végig kezét ősz szakálán.

— Már látom, bruder, hogy a keményebb fejüek közé tartozol s hozzá kell kezdenem a dologhoz, — szólt Csóry Tóni.

Összeütötte a bokáját s egy kis torokköszörülés után rákezdte:

— Láttad azt a négyes fogatot, melyen jöttünk, bruder? Az ostorhegyes tiszta angol vér. Nekem elhiheted, ha én mondom, bruder. Olyan négy ló az, hogy egy herczeg leányát is haza vihetjük rajta. Mit mondasz hozzá?

Az ünnepélyes aggastyán csak némán bólintott fejével.

— Na, ugy-e, te is azt mondod? — folytatá Csóry Tóni — Akár micsoda menyasszony megelégedhetik vele. Nem mondok neked egyebet, csak azt, hogy az a két első a bábolnai ménesből való.

Az ifju türelmetlenül pillantott a bőbeszédü közbenjáróra, de az nyugodt, csillapitó pillantással viszonozta, mintha mondani akarná: csak hagyd rám, jobban értek én ahoz!

— Megnézhetjük az istállóban is őket, bruder, ha tetszik, — folytatá Csóry Tóni, Vincze urhoz fordulva. A mi a legényt illeti, szemre főre az sem utolsó. Itt áll az én szerelmes öcsém. Ismered a familiáját. Maga ura, nem parancsol neki senki. Nagykorusitásért folyamodunk még a héten s aztán átveszi maga a jószágát. Van ellene valami kifogásod?

Vincze ur megint csak a fejével bólintott, hogy nincs semmi kifogása.

— Akkor hát, bruder, ezennel megkérjük tőled gyámleányod, Klári kisasszony kezét.

Vincze ur ősz szakálát rázta.

(Folytatása köv.)

Oh, mikor alszom.

(Hugo Victor.)

Várady Antaltól.

Ah jer, jer álmaimhoz hogyha alszom.
Mint Laura Petrarcához egykoron, . .
Édes lehelleted hadd érje arczom,
Reája néma ajkam
Rögtön megnyilik halkan.

Komor redők ha homlokomra jőnek,
Miket borus álom fest rá talán,
Hozd fel reájuk csillagát szemednek,
S rögtön sugárban égve
Derül fel álmam éje!

S ha szerelemnek lángja gyul ez ajkon,
Mit Isten önkezével irt reá:
Csókold meg azt — és légy angyalból asszony!
Rá kéjözönnel telten
Fölédbred alvó lelkem!

A nőkről a nőknek.

Ocsvay Árpádtól.

Aimé Martin, a kitünő franczia iró, egy jeles munkájában irja, hogy a természet változhatlan törvényei a nemzetek sorsát az anyák kezeibe tették le; — meri-e valaki tagadni ez állitás igazságát? Vessünk csak egy futó pillantást az emberiség történetébe, s megtudjuk, hogy azok voltak a legmüveltebb s egyszersmind legerőteljebb nemzetek, kiknél a nők tisztelet tárgya voltak. Ott van ó-kor történetében Spárta és Róma, mely addig volt virágzó, addig volt erős, mig társadalmi életének jelszava a költő szava volt:

„A nőkebelnek egy szerencséje van:
Tiszteltetésben köz és határtalan;
Előtte ifju és agg porba hull,
Vad nép sem sérti boszulatlanul."

S ha elismerjük, mert el kell ismernünk, hogy a társadalmi életre, az egész emberiség fejlődésére igen jelentékeny befolyásuk van a nőknek, még inkább el kell ismernünk e befolyást az egyes családokra nézve, mert mint Aimé Martin mondja, a család boldogságának, jövőjének egyetlen alapja, kutforrása az a n y a. Azonban, fájdalom, ha a multat a jelennel össszehasonlitjuk, szembeötlő nagy különbséget találunk a mult és a jelen anyái között. A multban az anyák legszebb diszei, legnagyobb kincsei gyermekei voltak; a családalapitás pedig a nemzet iránti erkölcsi kötelesség volt. S ma? Az emanczipáczió és czivilizáczió századát éljük. A nő és férj, a gyermek és anya közötti összhang mind zavartabbá lesz. A fiatalság mindinkább kezd lemondani a családalkotásokról. És miért? Hol s miben keresendő e társadalmi jelenség oka? A nőnevelés mai rendszerében.

E lapok ez idei egyik korábbi számában, „A nőkérdéshez" czim alatt, rövid elmélkedés jelent meg, melyben felemlittetett, hogy miért és hogyan tünnek el legelőkelőbb vidéki falun lakó nemes családaink a társadalmi élet szinpadáról, s hogy mennyire elhanyagolják a falusi leányok neveltetését. Akkor, e czikkben a n e v e l t e t é s e l h a n y a g o l á s á r ó l volt szó, most annak ellentétéről, a n e v e l t e t é s t u l h a j t á s á r ó l, túlságai- és kinövéseiről kivánok szólani.

Az ellentétek, a végletek sehol sem találkoznak annyira, mint társadalmi életünkben, s főleg a nőnevelés mai rendszeréről állithatni, hogy: a végletek érintkeznek; mert vagy lelkiismeretlenül elhanyagolják leányaink nevelését, vagy tulfinommá képezik ki.

A nő, mint a társadalmi élet fejlődési folyama tanusitja, századokon át a házi teendők vezetője, a szolgálati személyzet főnöke, férje és gyermekei őre volt; most a ház parancsnokává, s nem ritkán zsarnokává képeztetik ki, felül emeli magát a ház gondjain, nem hallja gyermekei sirását, nem látja, nem érti férje kenyér-kereső gondjait, sohajait.

A XIV. Lajos udvara kigondolta, megteremtette a nőemánczipáczió eszméjét, melynek kisebb-nagyobb mértékben minden mivelt nemzet meghódolt. A férfiak a nőket a mivelődés, értelmesedés, kiképződhetés osztályrészeseivé tették. A társadalmi élet és mivelődés terén beállott nő és férfi között a teljes jogengyenlőség; és mi lett ennek következménye? Az. hogy a nők hiuságának, ragyogás-vágyának ujabb tért nyitott. A nő a gyermek- és munkaszobából — a salonba lépett. Szinpaddá, táncteremmé alakitá a családi kör egy részét, melyben ha társaság nincs, a nő unja magát, s unalmában a ruganyos pamlagra dőlve, émelygős regények mellett ábrándozik, méla hold, csergő patak, sápadt arcz, reszkető ajk, s szenvedő lovag után sohajtva. A női öltözőteremben a pipereasztal alig birja a sok arcz-, fürt-, fog- és körömszépitőt. A zongora elmaradhatlan, akár van hozzá tehetség, akár nincs. Az ily anyák gyermekei, leányai, a mint kilépnek bölcsőjükből, zenére és nyelvekre tanittatnak, zene- és nyelvmester keze alól mennek férjhez, s a mamák boldogok, mert azt hiszik, hogy jól nevelték gyermekeiket, s nem lesz társaság, melyben leányuk Európa minden népével és nemzetével nem társalghatna, s nem lesz férfi, kit éneke és zenejátéka el ne bájolna. Pedig ének, zene, nyelv még csak kifejezése, megannyi nyelve a sziv érzéseinek. Ha a sziv nemesen érez, ha a fő nem gondol, ha emlékezet, ismerettel nem bir, az iskolázott leány csak olyan isten képe, a melyről hiányzik az áldás, ki, ha férjhez megy s olykor magára hagyatik, — sirni fog, mert unja magát. — A nevelésben nem elég csak a kezet és a nyelvet kimivelni; sőt még az érzelem kifejtése is csak érzelgésre vezet, ha az értelem, a fő elhanyagoltatik. Nem elég csak annyira képezni a leányt, hogy Romeó előtt felséges Juliát játszodjék; nem elég, hogy bájoló mátka legyen, mert a n ő hivatása azon tul kezdődik.

Egyik legfőbb hiánya nőnevelési rendszerünkek az, hogy a nevelés nincs kor szerint beosztva, nincsen fokonként, a gyakorlati életnek megfelelőleg fejlesztve, s hogy legtöbbnyire egyoldalu.

Az ének, zene és nyelvtudományok mellett, melyeknek szükségét szintén szivesen elismerem ott, a hol azokat a nőktől is megköveteli az élet, a leányok lelke a háztartásra, a női és családi gondokra irányoztassék. Kert, konyha, kamara fontos tényezők a család jólétére és boldogságára, és bár mily disze legyen a nőnek az arcz finom bőre, s habár az izléses öltözék emeli a női szépséget, ne csupán arra neveljük a leányokat, mikép kell az arcz szépségét emelni és mikép diszesen öltözködni, hanem egyebekre is, a szép mellett a hasznosra is, különben két boldogtalan élet siratja meg.

Lehetne megelőzni jó eleve e következményeket, erről azonban majd más alkalommal mondom el körülményesen nézetemet. Addig is, nehogy elfogultsággal vádoljanak, kimondom, hogy őszintébb tisztelője a nőnemnek nálamnál aligha van. Szivemből, lelkemből jelszavam Schillerrel:

„Tisztelet a nőnek!
Ők fonnak és szőnek
Mennyei rózsákat
E földi hazának.

Egy más világból.

Sacher-Masochtól.

(Folytatás.)

Este felé minden be volt csomagolva: a régi lomokat egy vállalkozó izraelita atyafi vette volt meg, s többi szükséges készülékeit egy ládába rakva, csak a legszükségesebbet csomagolá egy kis bőröndbe, melyet még hazulról hozott s

még atyja vándoréveiből maradt fel. Frigyes hü segitő társa volt, de gazdag szülék elkényeztetett gyermekeként valósággal belefáradt e neki szokatlan munkába; s mikor készen voltak, azt gondolá, hogy herkulesi munkát hajtott végre barátjáért, s valódi önérzettel nézett végig a becsomagolt tárgyakon.

Aztán egy kancsó sört üritének még Károly lakásán, s az egész éjet együtt töltötték. Frigyes egy kemény fapadon aludt, éltében most először képzelve magát spártainak, s méltónak arra, hogy Leonidásként a Thermopyleket megvédelmezze. Alig sütött be a napfény a szoba keskeny kis ablakán, Breit felkölté barátját, s csakhamar felkészülének.

Ekkor megállt pár perczre a kis szoba közepén, hová vasakaratával nyolcz év előtt beköltözött, s melyet most ezer reménytől dagadó kebellel volt elhagyandó. Könyek szökének szemébe e néma bucsu alatt, s csöndesen gördülének végig halvány arczain.

Gyorsan botja után kapott.

— Előre, előre, ki az életbe!

Frigyes a kapuig kiséré, s aztán még egy kicsit tovább, mindig tovább, végre egy órányira voltak már a várostól.

Itt még egyszer kezett szoritának, s most ki az életbe, a széles, nagy világba!

III.

Évek jöttek-mentek azalatt, telve örömmel és buval, eljátszott és valósitott tervekkel, mikor egyszer egy szép napon az egész kis piacz ünnepies szint öltött, s Breit lakatos mester uram háza a kéménytől a pinczéig fel volt zöldágazva; a lakszobák és mühely pedig kerti módra, különféle szinü és illatu virágokkal fölczifrázva pompáztak. És itt a felkoszoruzott teremben ült a csodálkozó rokonok és jó barátok körében ő, kit egykor az anya reszkető kezekkel bocsátott ki a világba, s kit most az ősz apa büszke örömmel nevezgetett „orvos urnak.“

Nagyobb és erősebb lőn, sőt beteges sápadtsága is eltünt, helyet engedve az erőteljes férfias, barnapiros szinnek; mig sötét szemei szelid nyugodsággal néznek szét, addig szellemes arczát dus szakál és haj köriti. Mily áldva nyugasztja e szép fejen kezét az anya, mig az atya boldog mosolylyal szemléli. Az öreg alig győzi nézni fiát, kit valami felsőbb lénynek tekint. Az anya erről semmit sem tud; ő csupa boldogság s az oldalt álló nő, az ünnepelt ifju huga, ki ezalatt férjhez ment, kis fiacskájával karján, alig meri hinni, hogy e tudományos, előkelő ur, az ő testvére, kivel egykor erdőn és mezőkön gondtalanul futkosott; osztozik bámulatában férje is, az atya mesterségét folytató ifju lakatos, ki egy pohár jó vörös bort ürit a sógor ur egészségére.

Végre eloszlott a kiváncsiak tömege, az ifju orvosnak mindegyik számára volt egy barátságos szava, s mindegyik elégülten távozva, lelkesülten emlegeti az ünnepeltet. Végre egyedül marad övéivel s finom, keresetlen modorában igyekszik azoknak egymást érő rohamos kérdéseire felelni.

— Szép város az a Heidelberga, hol oly sokáig időztél, doktor ur? — kérdé a sógór.

— Gyönyörü vidéke van, — viszonzá Károly.

— Ebből ugyan szorgalmas tanulmányaid mellett vajmi keveset élvezhettél, — vélekedék az atya.

— Na, nem volt az oly tulságos, — mosolygott az orvos, — hisz igaz, hogy sokat és komolyan tanultam, de azért nem zártam el magamat teljesen társaim mulatságaitól. Én is korcsmáztam néha, s daloltam a régi pompás diák-nótákat, járvakelve a vidék erdős, berkes tájain; sőt — végzé beszédét, — még erre is volt időm s karjáról feltürve a kabátot, néhány jó mély vágást tőn láthatóvá.

— Pájbajt vivtál te?! — sikoltá az anya, csak a puszta gondolattól is megijedve.

— Az az hogy csak vivtam, — magyarázá Breit, — mint azt minden valamire való diák tenni szokta, hatalmas csapásokat kapva, s ha szerét ejtheti osztva is; mindazonáltal békés uton s minden vérengzés nélkül.

— Tehát minden tudományosságod mellett is meglehetős vad ficzkó voltál, — szólt az anya fej-csóválva.

— Mindenesetre, — viszonzá kedélyesen a doktor, — de mind a mellett mégis csak akkor érzem magam legjobban, ha szobácskámban ülve, távol a napi élet sebes hullámaitól, szerény lámpám világánál, a tudomány és könyvek százféle ágazataiba merülve, ismereteimet gyarapithatám.

S hogyan állottál sziveddel, — kérdé az atya, — hisz minden diáknak ép ugy, mint a vándorló legényeknek, megvan a maga kedvese.

— Allkalmam nem mult, — vélé a doktor finomul mosolyogva. — Nem egy szőke fejecske, s nem egy pár égszinkék szem kandikált utánam, a repkény és virágokkal telt ablakokból, a mint bársony kabátomban, fejemen a hetyke sapkával, az utczán végig-mentem; de, bár titkos jóltevőm mindenben elnéző volt irántam, e dologban nem értett tréfát.

— Hogyan, — kiálta fel az anya, — tehát nem szabad nősülnöd?

— Erről eddig még nem volt szó, — viszonzá Breit Károly; — de meg van tiltva nőkhöz közelednem, udvarolnom, szóval szerelmessé lennem.

— Hogy lehet ilyesmit eltiltani, — sohajtott a nővér.

— Elég az hozzá, hogy meg volt tiltva, — beszélt tovább az orvos, — s mondhatom, hogy eddig hüségesen is megtartám, ámbár ez nem érdemem, miután sohasem jöttem valami nagy kisértetbe. Általában igen jól megegyeztünk titoktelj es barátommal. A pénz minden hóban pontosan megérkezett. A bélyegen látható volt, hogy pártfogóm igen gyakran változtatá tartozkodási helyét; s én legnagyobb érdekekkel követém utazásait, Dél-Németországból az éjszakiba, később Hollandia, Spanyol- és Francziaországba is. Nekem azonban mindig egy és ugyanazon czim alatt kellett irnom, és pedig biztos tudósitást nem csak dolgaim s tudományaimról, de legbelső, legrejtettebb gondolataimról is; s a mi eleinte puszta kötelesség gyanánt tünt föl nekem, utóbb a legédesbb szokássá, mondhatni szükséggé vált nálam. Mennyi mindent köszönhetek én e tikos levelezésnek!

— Ki lehet valjon a titkos jóltevő? — kérdé gondolkodva az anya.

— Soha sem tudakozódtam utána, — folytatá a fiu, — magamnak is fájt volna a titok fátyolát föllebbenteni, s még ma sem tenném azt. A szünidők alatt, mint ti is tudjátok, titkos barátom utasitása szerint mindig egy-egy nagyobb utat tettem, még pedig gyalog s igen szép vidékeken. Első évben Helvéciát, második évben Tyrolt jártam be, később pedig a Rajna vidékét, a fekete erdőt, Thüringiát, utóbb Csehország déli részét, hol Stifter Adalbert csudálatos történetei: „A magas erdő“ és a „Bolond vár“ szerepelnek.

Midőn tudori oklevelem megnyerém, pártfogóm előbb Bécsbe küldött, onnét Berlinbe, Prágába s végre Londonba; hogy ott minden kórházat és egészségi intézetet tanulmányozzak, s hirneves orvosokkal jőjjek ösmeretségbe. Londonban végre megnyerém engedélyét, hogy haza utazhassam, miután

már rendkivül vágytam benneteket viszontláthatni. S most itt vagyok e kedves, vén kormos házacskában, hol egykor annyi homokhegyet épiték, oly büszkén tekintve rájok, mintha az az egyptomi Pharaók lerombolhatlan gulái lettek volna. Itt vagyok, s boldognak, igen boldognak érzem magam, oly boldognak, minő már régen nem valék.

Az orvos megragadá atyja durva, kormos kezét s ajkaihoz voná, mig az öreg, fejét keblére zárva, zokogott.

Sok ideig nem volt egyéb hallható, mint az öreg óra egyhangu ketyegése, mindannyian némák voltak és boldogok.

Hetek multak zavartalan öröm és nyugodtság között. A fiatal orvos hire villámgyorsan terjedt el, s egy pár szerencsés mütét után csakugy ostromolták a szenvedők, néha késő estig nem ért rá pihenni, s mégis, ha vacsorára haza került, meg nem unta övéinek uj meg uj kérdéseire felelni.

Ekkor egy délután, levél jött az ismeretes kéztől.

Az orvos elolvasá, s minden szomoruság, de minden nagyobb öröm nélkül is mondá: — El kell utaznom, holnap korán reggel.

— Hová? — kérdék mindnyájan egyszerre.

— Párisba.

— Pártfogód kivánja ezt? — szólt az anya, kinek már is könyek boriták szemét.

— Igen, ő parancsolja, s én engedelmeskedem, — viszonzá az orvos; — de ma még együtt leszünk; ne szomorkodjatok; legyünk vigan!

Egy este tölt el még vidám együttlét s bizalmas beszélgetés közt, egy éj nyugodt alvás között, és egy rövid szivélyes bucsu, s aztán ismét ki a széles, nagy világba.

IV.

Párisba érkezve, a quartier latin egyik szerény házának negyedik emeletén bérelt magának lakást az ifju orvos, és pedig egy tisztes asszonyságnál, ki ócska ruhákkal kereskedett.

Mindjárt az első estén, a mint gyertyát gyujtandó, szerény, de csinos szobácskájában, a nyitott ajtóban állt, a folyosón női ruhasuhogás lőn hallható, de oly élénk és gyors volt e mozgás hogy nem lehetett a ruhakereskedőnőé. Breit egy perczre kiváncsian pillantott az ajtó felé, de csakhamar viszszahuzta fejét; s majdnem haragosan csapta be az ajtót.

Nem tartott azonban sokáig és gyors rohamos kopogtasás hallatszott, ép azon perczben, mikor Breit vizet tőn a samowarba.

— Szabad!

Az orvos alig hitt szemeinek. Egy fiatal nő, hajlékony karcsu termettel, szürke flanel-ruhában, fehér köténynyel, s simára fésült világos barna hajjal; ugyan annyi kellemmel, mint fesztelenséggel lépett a szobába.

— Monsieur, — mondá a leány — e háznak uj lakója, s igy nem tudhatja, hogy én szomszédnője vagyok. Perichaule Rosine a nevem, varrónő vagyok, s becsületes keresményemből élek.

— Nem kétkedem benne; azonban mivel szolgálhatok önnek? Én orvos vagyok.

— Tudom, — viszonzá a leány, — épen ezért.

— Csak nem beteg ön, kisasszony?

— Oh nem! — mosolygott a franczia nő, — de nekem az orvosok mindig gyenge oldalamat tették, mindig mély rokonszenvet éreztem irántok. Nekem is volt egy kedves jó barátom, most orvos Algierban az idegen légiónál, igen, igen kedves barátom volt. Nemde uram, ön nagy utról jő, aligha nem Németországból?

— Igen, Németországból, — viszonzá Breit, a theát leforrázva.

— Gondoltam, viszonzá Rosine, — szabad önnek holmiját összerendeznem.

— Igen le vagyok önnek kötelezve, kisasszony, de már megtörtént.

— Vagy nincs-e javitni való fehérnemüje?

— Nem gondolnám.

De a csinos Rosine már hatalmába keritett volt egy kabátot, mely egy széken volt kiteritve. — Itt egy gomb hiányzik, meg van még?

— Mindenesetre, itt van, — mosolygott Károly.

A franczia nő tűt vőn elő, leült a székre, s minden további kérdés nélkül varrni kezdett. Midőn készen volt s a czérnát vakitó fehérségü fogaival elharapta, folytatá: — Van még önnek valamije, orvos ur? Ne vonakodjék ön; hagyja el; legyünk jó barátok, igen, jó p a j t á s o k!

Most jött csak tisztába a dologgal Breit Károly, s kezdte észrevenni, hogy a quartier-latinnek egy ártatlan grisettejével van dolga, a párisi tanulók és fiatal orvosok e szeretetreméltó barátnőinek egyikével.

— Igen, azok fogunk lenni, — szólt az ifju orvos, egy föltétel alatt; azonban kérem ne nevessen ki.

— És mi lesz ez? — kérdé a franczia nő kiváncsian.

— A szerelmet egészen ki kell hagynunk a játékból.

— Hogyan?

— Kegyednek nem lesz szabad belém szeretni.

— Hát annyira bizonyos ön, uram, a felől, hogy előbb nem ö n fog b e l é m szeretni? — kérdé a kicsi utánozhatatlan pajzánsággal, és szépsége teljes öntudatában.

(Folytatása kőv.)

Hajvásárok és hajtolvajok.

Hiába való minden okoskodás a — divat ellen; mit mindent nem beszéltek és irtak már az utósó évek alatt, komolyat és tréfásat, tudományos és élczes modorban, oly czélból, hogy a divat vesse el már egyszer ama — valljuk meg — a szépséget egyátalában nem emelő tóditásokat, melyek majd éktelen gomboczok és tömbök, majd pedig gubanczok és pászmák alakjában divathölgyeink fején kevélykednek. Szépészek és erkölcsbirák, orvosok és tanárok egyformán nehéz lővegekkel szembe szálltak vele; beszéltek irtóztató történeteket hajfonatokról, melyeket a derék fodrászok, csakhogy a keresletnek eleget tehessenek, halottak fejéről ollóztak le; fölfedezték a gregorin nevezetü férget és rá eresztették a hamis hajra; egy elkeseredett lelkipásztor meg épen oda nyilatkozott, hogy nincsen az az idegen hajjal tetézett női fej, a melyre ő valaha áldásra teszi föl kezét — és mindez használt-e valamit? Kevesebb lett-e bár csak egygyel is a chignon-ok az „à la repentir," „cachefolie," „tête-et-pomte," „Alexandria" és a jó ég tudja, mi minden néven divatozó hajszörnyetegek száma? Sőt ellenkezőleg, a hajüzlet évről évre növekedik és a finomabb fajta haj hova-tovább roppantabb áron fizettetik. Van Párisban egy hajüzlet, mely a hirneves szőke chingonjait — az ugynevezett „blonde ardente"-at, — ezerötszáz francon adja el darabonkint, és veszik, nagyban, mindamellett, hogy 90 krajczáron épen ilyen fejdiszt kapni, mely semmiben sem különbözik ama drágától, tökéletesen olyan szinü, olyan finom szálu, olyan gyöngéd fényes, csak az, hogy hamis, vagyis — miután ama

drága mégis csak szintén nem igazán igazi, — csak az, hogy selyemből való, és akkor már mindjárt semmit sem ér a divathölgynek.

A hamis haj főszállitó-piacza tudvalevőleg Páris, magába az egy Angolországba évenkint hetvenezer font sterlingnél (700,000 frt) több értékü hamis hajat visznek be évenkint és Németországba szintén nem sokkal kevesebbet visznek be onnan, Francziaországban pedig leginkább a Bretagne szolgáltatja Párisnak a nagy mennyiségü hajat. A bretagnei lányok könyü lélekkel vágatják le hajukat, hogy egy-egy vásár alkalmával tarka selyem kendőket kapjanak érte.

Ilyen vidékszerte hires vásár évenkint szeptemberhó 4-dikén van, nem mesze a combourgi kastélytól, egy nagy réten. Nagy népünnep ez amaz egész vidékre nézve, amolyan dinom-dánom-féle, a nagy réten a sok sátor, tele mindenféle csecsebecsével, czifra portékákkal és szemnek-szájnak való gyönyörüségekkel, körül-belül ugy, mint nálunk egynémely vásáron. — Sokáig hiába kerestem szemeimmel — irja tudósitónk, kinek a következő részleteket köszönhetjük; — ama finom indusi patyolatokat, a melyekért, mint nekem mondták volt, bretagnei fiatal szépek a jóságos természettől nyert gazdagságukat odaadják és ép oly kevéssé láttam azon intézeteket, a hol attól megfosztatnak. Csak nagy sokára egész a sátrak és bódékon tul, szinte elrejtve sürü diófák sötét lombja közt, mint egy napvilágot kerülő munkának való helyen, néhány ponyvaernyős talyigát pillantottam meg, megrakva apró csomagokkal, két águ rudjaik a földnek forditva, és a kerék küllőihez kötött görhes gebék jókedvüen harapdálták körülöttük a füvet. Odamentem az egyik talyigához; a gazdája, egy köpczös, izmos férfi, lehetett ugy negyven év körül, felében paraszt, felében meg lókupecz-forma, a rudon ült egy nyaláb tarka szinü kartonkendővel ölében. Szemtelen tekintetében kilátszott a gaz kópé, a mint az egyik csomót kibontva, fél tuczat rikoltó szinü kendőt nagy lassan egyenkint szélylyel teregetve, és egekig magasztalva áruinak hét országra szóló szépségeit, egy vén parasztasszonynak szemébe lobogtatta, a ki egy körülbelül 12 éves mezitlábas lánykát kézen fogva állt előtte. A lányka fejéről levették volt a főkötőt, vagyis „catiole"-t, hogy annál jobban szembe tünjék a pompás haj, mely dus pamatokban egész a melléig aláomlott. A mint oda érkeztem hozzájuk, a férfi hirtelen abban hagyta kinálgatását, az asszony szavait azonban még jól értettem.

— Soha sem elég az egy kendő annyi tenger hajért, — mondá.

A kis leánynak, ugy látszott, semmi szava nem volt e dologban; be is érte azzal, hogy sovár szemmel bámészkodott az előtte kiteregetett tündökletes kincsekre. — Isten a bizonyságom, — viszonzá szünet mulva az üzér, édes, behizelgő hangon, nem adhatok többet, különben igazán veszitek az alku mellett; már is több fekete hajat vásároltam össze, mint a mennyire szükségem van. Mai nap csak a szőke hajnak van keletje, de minthogy már kimondtam a szót, hát Isten neki, megadom azt a kendőt. A mit én egyszer kimondok, az ki van mondva, és azért gondolja meg magát, és ha kedve van, mindig megtalálhat kend engem.

Az anyóka arra nem szólt többé semmit, hanem segitett a kis lyánynak feltüzködni haját és a bőséges catiole alá rejtegetni. Azután mindketten elmentek, kis idő mulva azonban ujra csak visszatértek, hogy elfogadják az üzér föltételeit, a ki tehát haladéktalannl hozzá is fogott a munkához. Három lábu székre letelepedvén, térdei közé fogta áldozatát, kinek haja hosszan aláomlott. Kezében nyitott olló volt, melyet egész tövig a lány fejébe nyomkodott.

— Uram, fáj; — jajgatott ez — azután kérem, szépen kérem, ne vágjon le mindent, legalább egyetlen egy fürtöt hagyjon meg belőle, hogy a fésümet feltüzhessem.

A férfi azonban hallatlanná tette magát az ilyen kivánságok irányában; csak néhányat vagdosott belé irtóztató müszerével és a szegény leány feje egész kopaszra volt nyirva. Azután csomóba göngyölgeté a hajmatringokat, a végén összeköté, beletette egy zsákba, mialatt a kifosztott lányka egy pillanatra ösztönileg fejéhez kapott és azután nagy sebesen a főkötő alá rejtette az üzér által végbe vitt pusztitást. Ez megtörténvén, a vén banyóka az előtte kiteritett fél tuczat kendő közül kiválasztotta a legrikoltóbbat, azután unokájával együtt a vásári sokaságban tünt el.

Vannak, a kik azt állitják, hogy a bretagnei és auvergnei fiatal leányok csak a legnagyobb szükség esetében áldozzák föl hajukat, a mi azonban egyátaljában nem ugy van. A Bretagneban már ős idők óta áll fenn ezen üzletág és azért ugy szólván, már vérébe szállt az ottani lakosságnak. Az ezen vidéken divó főboriték, ugy a leányok, valamint a leányok fején, olyan alkatu, hogy észre sem lehet venni, ha van-e haj a fejen, avagy nincsen; de különben is, az ottani fogalmak szerint az semmit sem változtat a szépségen. Montluconban viszont a menyasszonyok jövendőbelijük beleegyezésével adják el hajukat, hogy valami háztartási czikket szerezzenek be az árán, és van rá eset, hogy jómódu bérlők és birtokosok leányai tuladnak hajukon, hahogy valamely ohajtva ohajtott ruha- vagy piperedarabra máskép szert nem tehetnek.

Különös nagy becsben áll pedig a bretoni haj, lágysága és szépsége folytán, miért is ott az üzérek nem csupán vásárokon és egyéb nyilvános ünnepélyeken kiteszik közszemlére kisértgető áruikat; hanem egész éven át faluról falura járnak a házalók, megrakva tarka gyapot-, és selyemkendőkkel, és százával viszik rá a parasztlányokat uton-utfélen, hogy gyönyörü szép szőke, avagy fekete hajukat pár nyomorult piros, vagy sárga rongyért odaáldozzák, a melyek sokszor egy frankot sem érnek. Párisban a haj fontját 20 frankkal fizetik, és e szerint egy-egy fej haj értéke átlag 15 frank, minthogy a legdusabb haj, ha mindjárt derékig is ér alá, csak a legritkább esetben üti meg egy-egy fejről az egy fontot. A városi leányok is oda-odaadják hajukat ezen vidékeken, csakhogy mióta vasut jár el mellettük, a városbeliek jól tudják, milyen keresett czikk terem fejükön es azért az üzérnek jól el kell látva lenni kész pénzzel, hahogy a városokban is bő aratáshoz akar jutni.

Az Auvergne-ben a hajüzér még nyilvánosabban viszi üzletét. Minden vásáron és egyéb falusi ünnepélyen megjelenik talyigájával, felüti bódéját, mely előtt tekintélyes nemzeti szinü zászló lengedez, és nem mint a Bretagne-ben, félre eső helyen, hanem a vaj, tojás és zöldség-kofák álláshelyeinek kellős közepében. Különösen Issingeauxban felette festői alakban foglalja el helyét; vitorlavászon és egy-két szál deszkából összetákolt bódéja előtt, kis fa-állvány tetején, vállig felgyürközött ujjakkal, messze halló stentor-hangon, hivja föl a leányokat és asszonyokat, hogy tessenek besétálni és mutassák meg neki hajukat. Körülötte nagy a tolongás faczipős férfiak és asszonyok részéről; az asszonyok rövid rokolyában és rikitó szinü főkötőben, vagy széles karimáju szalmakalapban, a férfiak meg almaszinü posztóujjasokban és rengeteg nemez-kalapokban.

Erre a lányok egyenkint fölhágnak az állványra, leve-

szik fövegüket, kibontják hajfonataikat, és közszemlére bocsátják hajbeli gazdagságukat. Ezt most a hajkereskedő körülményes és kézzel támogatott vizsgálat alá veszi és megmondja, hogy mit ad érte, és a mint az alku megvan, a leány azonnal besuhan a bódéba, nem telik bele hat percz, és az üzér segédje olyan kopaszra nyirta, akár a patkány, ugy annyira, hogy az ácsorgó közönség hahotája és kurjongatása kiséri, a mint kiérve, tova rohan, a mi azonban legkevésbbé sem tartoztatja a többi felgyülekezett szépeket, hogy lassanlassan egytől-egyig hasonlókép ne cselekedjenek. Néha azonban az is megesik, hogy a jelen levő fiatal emberek, a kik nem épen jó szemmel nézik a hajkereskedőt, nem épen barátságos jó szándékkal állják el utját, midőn a hatalmába ejtett kincsekkel elindulóban volna. A legtöbb esetben ugyan jó lova kiszabaditja körükből, és azért nem vihetik ki fosztogatási szándékukat, a sok piszok, kő, záptojás és minden néven nevezendő rondaság azonban záporm6dra omlik a leptika tetejére, a mig csak tul nincs a fölháborodott legénysereg keze ügyén, honnan aztán nyugodt lélekkel mehet a másik faluba, hol másnap elölről kezdi szerepét, és pedig rendesen ugyanilyen eredménynyel.

Megtevén az üzér ekként körutját a vidéken, Párisba, vagy más valami nagyobb franczia városba szállitja áruját, hol minőség szerint fontját 20 franktól százig a nevezetesebb fodrásznak eladja, kik aztán kellő kikészités után chigonokra, fürtökre, fonatokra, sodratokra, sat. dolgozzák föl a hajat. Meglátogatván e napokban egy ilyen mühelyet, a falakon körüskörül fogasok voltak, és ezeken végtől-végig legalulról egész a terem tetejéig, telided-tele akgatva minden nemü és szinü chignonokkal, a legsötétebb kékes feketétől a leggyöngédebb szőkéig. Hatosával egy-egy csomóba voltak kötve, minthogy a legkisebb mennyiség, a mit ez üzletben vásárolhatni, a féltuczat, kisebb részletekkel itt nem szolgálnak. A szomszéd szobában pedig a nyers anyag hevert, garmada számra felhalmozva a földön, mellettük harminczon fölül leányok, a jövendőbeli chignonokat osztályokra külön választva és megmérve. Az egész helyiségnek hajszaga volt; minden szekrényben, minden katulyában, minden fiókban haj és haj. A padmalyról haj csügött alá, a falakhoz haj ragadt, az asztalok és székeken haj hevert, még a téntatartóban, de sőt a levegőben is hajszálak uszkáltak, elannyira, hogy lépten nyomon haj és ismét haj alkalmatlankodott.

A közönséges faju haj, mint értesültem, két három mázsás zsákokban kerül itt vásárra. Ez aztán először is forró vizben alapos mosás alá esik, hogy minden zsir és egyéb tisztátalanságtól megszabadittassék, azután szik vizben áztatik, azután gondosan megszárittatván, tincsekre fonatik, és csak azután kezdődik az igazi munka. Ugyanis mindenek előtt gondosan kiválasztatik minden olyan csomó haj, a mi akár hosszuságra, akár pedig szinre elütt a többitől; azután a szálak, felső végükön egyenlő formára egymás mellé soroztatnak, azután ujra legnagyobb gonddal átvizsgáltatnak és minden egyes nem a legjobban összeillő szál kiválasztatik, azután 10—12 fontos motringoba köttetnek, és csak most kezdődik aztán a legfontosabb munka.

Ugyanis mindenekelőtt minden munkás egy-egy marék hajat fog és kivül-belül telo hinti liszttel; azután vas fogu gerebeneken erősen megkártoltatik, addig-addig, a mig csak a legfinomabb szálak maradnak meg, azután igen finom fogu gerebenen huzzák végig, és csak mikor ily módon a tiszta finom szálak vannak együtt, kezdődik a chignonok és hamis fürtök előállitása, és pedig oly formán, hogy egy-egy chignonhoz mindig egyenlő hosszuságu, de különféle hajat választanak össze. Egy-egy nagyobb chignon néha harmincz nő hajából állittatik össze.

Egyébiránt olvasónőim megnyugtatására azt is mondhatom, hogy — miként erről az üzlet tulajdonosa engem biztositott, — valóságos mese az a sokfelől elhiresztelt állitás, mintha halottak hajai is chignonokra dolgoztatnának fel. Az ilyen haj sokkal keményebb, semhogy kellőképen bodorittatható és sodoritható volna, és a „Gregarin“-t illetőleg volt ugyan rá eset, hogy o r o s z chignonokban találtatott, de a francziákban még nem akadt arra példa, Oroszországból pedig egyetlen egy hajfürt sem kerül Francziaországba, hanem-ha a muszka hölgyek fejein. Olaszországból ellenben, és nevezetesen Szicziliából, Nápolyból és az egyházi államból, továbbá Ausztriából, Belgiumból, Spanyolországból csakugyan hoznak ide hajat, a legnagyobb mennyiséget mindazonáltal maga Francziaország szolgáltatja. Legnagyobb becsben áll a bretagnei haj, először azért, mert rendkivüli finom szálu, azután meg mivel ott a leányok épen java növése idején folyton fökötő alatt hordják, soha sem bodoritják, hanem csak egyszerüen kontyba kötik és a fésűt hirből is alig ismerik. A bretoni hajnak csakis az igazi német szőke haj áll fölötte, csakhogy valódi szépségében nagy ritkán kerül piaczra. Ezen hajból készülnek az ugynevezett „angyali szőke szin“ chignonok, melyek a legnagyobb áron fizettetnek.

Azt a hosszu hajat végre, a mit a párisi hölgyek fésülés folytán minden nap veszitenek és reggelenkint a szemétre kihánynak, a szemétkaparók gondosan kikotorják és eladják a fodrászoknak, a kik az ugy nevezett „têtes-et-points“ készitik belőle, tudniillik amaz olcsó fürtöket és tincseket, melyekhez nem szükséges, hogy a haj egyenlő hosszuságu legyen. Különben is nincsen az a haj, a minek az itteni fodrászok különféle czélokra hasznát ne vennék; ha a szine hibás, megfestik, legtöbbnyire feketére; még a nyiradék csipetkéket is, babaparókák és babachignonokra használjak föl, melyeknek szintén jó ára van.

Fentebb azt mondtuk, hogy van olyan chignon, melyért ezerötszáz frankot is adnak; lehet képzelni, hogy ez csak kivételes ár, a mit a haj különösen szép, fényes, arany szine, és rendkivüli hosszasága folytán — negyedfél láb — fizettek. Sok száz font hajból lehetett csak, és ebből is csak nagy fáradsággal ilyen chignont, ugy szólván szálankint összeválogatni. Rendesen a jobbféle chignon, ha nem valami különös szinü, 250 frank, — még mindig egész kis tőke, oly valamiért, a mi az emberi testet egyátalában nem teszi szebbé! — A közönséges fajtu 12 franktól 70-ig kapható.

A hamis haj, mint mindnyájan tudjuk, már a keresztyén időszámlálás előtti időkben is szokásban volt, az ugynevezett chignon azonban csak a mult század közepé óta forgatja fel a fejeket, mióta tudniillik a fodrászok nemes testülete Párisban keletkezett. Csakis a fodrászoknak van hasznuk ezen sem nem szép, sem nem jó fejdisz fenntartásában, azért valóban feltünő, hogy midőn a nők annyi mindenfélére gondoltak már, a mivel jót tehetnek, ilyen-olyan nemes czélu egyleteket alakitottak, és már a gazdálkodásra is hova-tovább nagyobb mértékben forditják figyelmüket, „chignon-irtó egylet“ alakitása még sehol a világon senkinek sem jutott eszébe, holott pedig első sorban önönmaguknak tennének nagy szolgálatot az illető nőtagok.

Egy hét története.

Októberho 18-dikán.

A vén asszonyok nyara. — A gyepre. — Egy fogadós. — A népszinházban. — Az „Uj Peleskeiek.“ — Deák-ünnepély. — A hazai ipar.

Zúgolódtunk az ősz ellen?! Fölpanaszoltuk a kipirositott arczokat és czinkét fogott orrocskákat? Elégtétellel tartozunk neki, helyre hozta hibáját, — pompásabb időjárást kivánni sem lehetne. Egyébiránt kár is volt előre pálczát törni az ősz felett, nem olyan goromba és neveletlen az, mint édes testvére, a tél, ez a vén dörmögő medve. Hamis egy kicsit, szeret kötekedni, gonosz tréfát üzni a könnyen-hivőből, vagy az elbizakodottból, hanem azért ismeri a határt és tud udvarias is lenni. Beh ráijesztett mintegy két hét előtt a fiatal nőkre, hogy belebujtatta őket mindenféle termet-elcsufitó felöltőkbe; volt méreg és boszuság, különösen ha valaki nem számitva az ősznek ily gyors áthülésére, még nem készitteté el őszi ruháját, és volt meghülés, kehe-kehe, nátha és prüsszentés, hogy nem győzte az ember „kedves egészségével.“ — Hanem az ősz egyszerre mosolyogni kezdett gonosz tréfája fölött, azt mondta: sohse féljenek tőle, nem olyan rosz ő, a milyennek látszik, s hogy ezt bebizonyitsa, egyszerre oly bőséggel öntötte a napsugarakat, hogy most meg ezáltal tett bolonddá sok embert. Többet mondok: még a természet is „felült“ neki, azt hiszi, tavasz van ujra, s a fák másodszor kezdenek viritani. Ibolyáért nem szükség a kertészhez küldeni, parasztlányok a mezőről hozzák. Egy szóval, a jószivü ősz a „vén asszonyokról“ nem feledkezett meg s hozott nekik olyan nyarat, mely fölér a kánikulával.

Él is a szép idővel minden ember. A héten ez volt a jelszó: a gyepre! Csakugy tódult a fővárosi nép, ki kocsin, ki gyalog, a Rákosra. Rég nem volt ott annyi nép s ily szép közönség, különösen vasárnap, a budapesti lóverseny első napján. De ki is maradhatott volna otthon ily gyönyörü napon, midőn az égen nem volt akkora felhő látható, mint egy fehér galamb, — na, hogy a föld felületén annál sürübb felleget vert föl a lovak lába és a fogatok kereke a porból, az is igaz, de ezzel ki törődjék, mikor oly pompás élvezet vár ránk a gyepen, melyre a porfellegen át kell magunkat törni? Biz akkor egykét köhögéssel több, vagy kevesebb, azzal még az sem törődik, a ki már csak fél tüdőt szivhat tele ezzel a jó féle homokkal.

Az idei verseny kitünően sikerült, ugy az első, mint a második napon. Nem volt futás, mely érdekfeszitő ne lett volna. Jó hirü lovak futottak, melyek az idén és a mult évben már nem egy dijt söpörtek be. Volt is fogadás minden futásra több az elégnél, — és kevesen csalódtak. A második napon egyik dijért egy gyönyörü pej mén versenyzett; nem volt hozzá fogható szép ló az idén a pesti gyepen. Egy elegans grófnőjé volt, ki páholyában lázas izgatottsággal figyelte a futtatásnak minden szempillantásban változó mozzanatát. Mellette a szomszéd páholyban vetélytársa ült, egy gazdag nagybirtokos, kinek lovai az idén is sok dijt elnyertek mások elől. Most is egyik hires lova versenyzett a grófnő ménjével és a futás alatt gonosz nyelvvel folyvást dicsérte a grófnő lovának szépségét, mi annál kegyetlenebb tréfa volt, miután a szép ló, fájdalom az utolsó volt.

— Fogadjunk, hogy azért mégis nyerek! — szólt indulatosan az izgatottságtól kipirult arczu hölgy.

— Áll.

És a szép „Frial“ mintha érezte volna, hogy most „becsület“ dolga nyerni, a céltól alig száz lépésnyire megiramodik, egy pillanat s már csak egy ló van előtte s még csak egy szempillantás, — de itt a czélpont s csak egy lófejjel van előbb versenytársa. Ha még csak egy méterrel lenne odább a czél, „Frial“ lenne az első, igy azonban kénytelen beérni a másodiknak a nyereségével: 500 forinttal. Hanem azért mégis nyert, és a grófnő a fogadást megnyerte. Tapsolt a győzelemnek az ország legszebb asszonya is, a magyar királynő, ki fölséges férjével szintén jelen volt a versenyen.

A nagyuri élvezetek e versenyterének elhagyása után hátha betekintenénk a népies élvezetek és szórakozások másik versenyterére, versenycsarnokába, hol a versenyzők szellemökkel iparkodnak egymást legyőzni, s hol, ha sikerül a verseny, a legnagyobb nyereséget az huzza be, a kinek egyéb érdeme nincs a sikerben, minthogy megnyitotta a tért a verseny előtt. A népszinházról szólok, melynek igazgatója legközelebb adott ujdonságával, az „Uj peleskeiekkel“ igazán jó szerencsét csinált. Ki irta a darabot? — Titok, legalább a szinlap nem akarja elárulni s igy én is csak az olvasók találgatására vagyok kénytelen bizni. A darab nem egészen eredeti, de azért egészen magyar; a meséjét franczia ember gondolta ki, de át van alakitva, megnyirbálva, kitoldva, egészen a helyi viszonyokra szabva, szereplői magyar alakokkal kicserélve, egy szóval, a darab utolsó izéig magyar, ezt mondom még azokra a jelenésekre is, melyeknek „nemzetközi“ sikamlóssága és kétértelmüsége bécsi, vagy párisi moresre vall. Mert mi türés, tagadás: biz azokkal a sikamlósságokkal találkozhatik a magyar fővárosi nép illető rétegeinél is, — a ki nem röstelli, hogy utána nézzen. Nem is ajánlom a darabot megnézésre sem a fiatal kis lányoknak, sem a tulfinom izlésü nőknek, mert biz ott hallhatni helylyel-közzel izléstelenségeket is. És ebben az egyben különbözik az „Uj peleskei“ a régitől. Máskülönben igen mulattató, ötletgazdag bohózat, melyet sok este nagy közönség fog végig nézni. Meséjét nem mondom el, csak vázlatban azok számára, a kik nem látták. A nagy-peleskei kaszino érdemes tagjai egy sorsjegyen 400 frtot nyertek s a fővárosba jönnek elkölteni. Beszállnak egy vendéglőbe, hol egyik peleskei találkozik fiával, ki mellesleg legyen mondva, nagy korhely (a kis Sziklai Emilia czukros kis lump volt.) Esznek-isznak s midőn fizetésre kerül a sor, elrémülnek a nagy számlától. Nem akarnak annyit fizetni, a vendéglős rendőrt hivat, ez gyanusoknak tartja a jámbor vidékieket (annál is inkább, mivel az egyiknek az esernyőjéből egy idegen óra esik ki, valaki hunczutságból dugta bele), s bekiséri őket. A városi alkapitány vallatja őket, kinyitja böröndjeiket, mindenféle tárczát talál azokban, melyeket a sógor, a szomszéd küldött föl igazittatás végett. Még gyanusabbak lesznek, bezárják

őket. Ezek megkisértik a falat kitörni, de rajta vesztenek; ekkor kocsiban át akarják őket szállitani a börtönbe, — kiszöknek a kocsiból. Este elmennek egyik kiházasitó intézetbe (egyik peleskei „vén lány“ veszi őket rá, ki az intézettel rég óta levelez). A kiházasitónál találják ismét a lump fiut, és van ott furcsa mulatság és bál, mignem a peleskeiek megugranak onnét is, mert megpillantják a vendégek közt a — rendőrkapitányt. Az éjt egy épülő-félben levő ház állványai alatt töltik, pénzök nincs, nagy bajban vannak, végre a peleskei körjegyző (a derék Zajtai unokája) ráakad ismerőseire és kiszabaditja őket a veszedelemből, — haza mennek Peleskére, honnét aligha mozdulnak ki még egyszer.

E héten egész csendben nemzeti ünnepet is ült az ország fiatalsága. Deák Ferencz elhunyt nagy hazánkfia születésenapja volt kedden, 17-dikén, s e napot az iskolákban ünneppé tették. Minden tanintézetben emlékbeszéd tartatott az ifjuság előtt s ez ünnepély ezentul minden évben ismétlődni fog e napon. A dicső elköltözött emléke valóban meg is érdemli, hogy az ifjuság szivében folyton ápoltassék, az ő nevének nem szabad soha feledésbe menni, a mig egy hálás magyar él e szegény haza földjén. Több tanintézetben a nagy hazafi arczképe is lelepleztetett e napon, sokan sirkápolnájához mentek ki, Zichy Antal is e napon tette Deák koporsójára a diszes bronz koszorut, melyet a párisi magyar egylet küldött kegyeletes megemlékezésül. A sirbolt ajtaján ibolyákból és rózsabimbókból összeállitott gyönyörü koszoru volt, — minden bizonynyal gyöngéd női kéz tüzte azt oda. Egyébiránt a kegyelet és megemlékezés e szép jele gyakran megujul.

Még csak arról a mozgalomról kell említést tennem e tárcza végén, mely a hazai ipar előmozditása érdekében megindult, s mely a napokban ismét hallatott magáról,— hogy egészen beszámoljak e hét történetével. Az eszme, miszerint hátramaradt hazai iparunk fejlesztésére nőink az által müködjenek közre, hogy a külföldi termelés mellőzésével hazai czikkekből állitsák ki öltözéköket, először e lapokban volt megpenditve. Mi mondottuk ki legelőször, hogy a magyar hölgyeknek is kell némi áldozatot hozni a hazának, s le kell mondaniok egy időre tömérdek pénzbe kerülő külföldi csipkéikről, selymeikről, bársonyaikról s be kell érniök egyelőre a talán kevésbbé szép, kevésbbé finom, — de mindenesetre olcsóbb hazai czikkekkel. Csak igy lehet iparunkat fejleszteni, csak igy akadnak vállalkozók, kik pénzöket a hazai termelésre fogják forditani s pár év alatt lesz iparunk, mely versenyezni fog a külföldével, nem lesz szükség aztán megvonni nőinknek maguktól kedvelt öltözék-czikkeiket, mert elő fogják azokat állitani hazai gyárok is csak oly minőségben, mint a külföldiek.

Az eszme, hála Istennek, pártolásra talált, s ma már egy tevékeny egylet müködik annak megvalósitásán. Az egylet bizottmánya, melyben buzgó honleányok is vesznek részt, e héten már alapszabályait tárgyalta s rövid idő alatt megkezdi üdvös tevékenységét. Mi nem kétkedünk a sikerben, mert látjuk, hogy lelkes hölgyek vették kezükbe az ügyet, — de máskülönben is, oly nagyon nehéz lenne lemondani — csak egy-két évre a brüsseli csipkékről s a többi külföldről méreg-drága áron behozott csecse-becsékről?! Hiszen ugy is általános a panasz, hogy nincs pénz, kezdjék meg tehát hölgyeink a takarékosságot a fényüzési czikkeknél, — mikor még hazafias cselekedetet is követnek el a takarékosság által! Lehetetlen, hogy hölgyeink vonakodnának kis áldozat meghozatalától. Mi a legszebb reménynyel nézünk a megindult mozgalom sikere elé. P. K.

A délkeleti háboru.

Napról napra bizonyosabbá válik a nagy európai háboru elkerülhetlensége. Ezt már mindenki tudja, ezért a közfigyelem már nem Alexinácz felé van fordulva, hol a szerb és török hadseregek táboraikban vesztegelnek és az őrtüzek körül mesélnek hős tetteikről, melyeket véghez nem vittek, hanem Livádia felé, hol az orosz czár épen most tart nagy tanácsot minisztereivel és talán e pillanatban mondja ki a millió ember életébe kerülő nagy szót: legyen hát háboru!

A törökök féléves fegyverszüneti ajánlatáról már tettünk említést. Ez fogja képezni az ürügyet, a mely miatt az orosz és török, talán más is, összekapnak. Az orosz kormány határozottan kijelentette, hogy ő a féléves fegyverszünetet nem fogadja el. Angolország és a mi kormányunk ellenben ép oly nyiltsággal kijelenték, hogy ők jónak, helyesnek találják azt és elfogadják. Itt tehát kész már az összeütközés. Az orosz érteni fogja az angol és az osztrák-magyar szót, mert akkor lett ez kimondva, mikor az orosz nyilatkozat már a maga visszavonhatlan hivatalos formájában közölve volt a hatalmakkal. Ez tehát nem jelent mást, mint azt, hogy Anglia és Ausztria-Magyarország nem engednek többé Oroszországnak s ha ez mégis erőtetné a dolgot, akkor —

Idáig jutottunk tehát. Félünk nagyon, hogy csakugyan meg kell változtatni a czimet, mely e rovat fölött áll, félünk nagyon, hogy a háboruból már ki nem menekedhetünk. S ha csakugyan a nyakunkba szakad, -- hol van, a ki megmondhatja, milyen lesz a kimenetel?!

Orosz lakodalmi szokások.

Ma minden ember csak az oroszokról beszél. „Jönnek az oroszok!“ — „mit akar a muszka?“ — „kezd-e háborut a muszka?“ — „megverjük-e a muszkát?“ — hallhatni minden lépten nyomon. — Miután már annyira divatba jöttek az oroszok, hát hadd legyen szabad nekünk is beszélni róluk, illetőleg az ő lakodalmi szokásaikról.

Az orosz családokban a nők helyzete nagyon szánandó. Alig különböznek a vad népek rabszolgáitól. Midőn az orosz nő férjhez megy, csak urat cserél: előbb atyja volt zsarnoka, azután férje lesz az. Régente oly kevésbe vétettek a nők, hogy még csak az állatok is tisztátlanoknak tekintettek, ha nő végezte ki azokat. Ezért annak előtte a nő kiállott a kapuba s fölkérte az arra menő férfit, hogy vágja el a csibe nyakát, — és e szokás némely orosz faluban még ma is fenn áll, természetesen nem a régi jelentőségben.

Az oroszoknak eszök-ágában sincs nejükben társukat, barátjukat, szórakoztatójukat tekinteni. A nők régebben még házőrzéssel sem bizattak meg; ha elment hazulról aférj, vagy az atya, férfi-cseléd felügyelete alá került a ház, s az parancsolt a háziasszonynak is. Nagy Péter idejéig a legelőkelőbb házakban sem volt szabad a nőnek férje asztalához ülni ebédelni. Paraszt házakban az asszony ma is külön eszik.

Ehez képest a házasságokat ugy szólván a szülők kötik meg a házasulandóval, vagy ennek szüleivel: gyakran még akkor végbe megy az eljegyzés, midőn mind a két fél gyermek még. Az sem ritka eset volt nem rég, hogy a menyasszony már teljesen kifejlett nő s a vőlegény még csak gyermek volt. Ily esetben aztán a feleség játszó-társa csaknem dajkája volt férjének. Az pedig egész a legutóbbi időig mindennapi dolog vala, hogy a menyasszony csak az esküvő napján látta meg először

azt, ki azontul ura és parancsolója lesz. Azért nem minden alap nélküli szokás az, a mely minden paraszt lakadalomnál előfordul, hogy a menyasszony sir, kiabál, minden kitelhető módon ellenszegül s csak a vén asszonyok által engedi magát lecsendesittetni.

Mikor a menyasszony a sirást abba hagyja, poharat vesz kezébe s iszik, — természetesen wutkit, pálinkát. A vőlegény is iszik és a földre ejti a poharat, melyet aztán lábaikkal közösen törnek el. A nők alárendelt helyzetét példázza az a szokás is, melynél fogva a menyasszony homlokával érinteni tartozik a vőlegény térdét és sarujját, mialatt az palástjával betakarja, annak jeleül, hogy ő lesz ezentul nejének védelmezője. A házassági ajándékok közt első a — korbács. Midőn az atya és a vőlegény a házasság iránt megegyeztek, az atya behivja lányát s kérdi tőle, hajlandó-e az előtte álló férfihez nőül menni? — A válasz természetesen: igen. Ekkor az atya korbácsot vesz elő, gyöngéden meglegyenti véle a leányt, s igy szól: „Ez volt az utolsó ütés, melyet atyádtól kaptál, s mely téged az atyai hatalomra emlékeztet, mely alatt eddig álltál. Ha férjednek nem engedelmeskedel, ő fog téged ezentul helyettem fenyiteni.“ S a korbácsot átadja a vőlegénynek, ki e szavakkal veszi azt kezébe: „Nem hiszem, hogy szükség legyen rá, de azért elfogadom s megőrzöm.“

És öve mellé tüzi a korbácsot a vőlegény s ott viseli a lakodalom alatt. A házasság jellépe Oroszországban tehát a korbács.

Nem irigylik kérem az orosz miveltséget, melyet most kiterjeszteni szeretnének az egész Európára?!...

Budapesti hirvivö.

⁂ (*A királyné adománya.*) A mult év nyarán, midőn ő Felsége Franciaországban időzött, a petites-dallesi uszómester, Delahaye Benoni, meg akarván menteni egy vizbefuló fiatal leányt, maga is elmerült, s hulláját sokáig nem birták feltalálni. A szerencsétlen özvegye és hat kiskoru árvája részére ekkor könyöradományokat gyüjtöttek, mely némileg elviselhetővé tette nyomorukat. Az adakozók között első sorban, mint a „Figaro“ irja ő Felsége a királyné neve tündököl; 1000 frankot küldött e czélra. E nagylelküség a franczák előtt annál kedvesebb, mert tanujele annak, hogy ő Felsége még mindig élénken emlékezik az ott töltött napokra.

⁂ (*Jótékonyság.*) Ő Felsége a király a tenkei görög katholikus templom átalakitására magánpénztárából 200 frtnyi segélyt adományozott, Rudolf trónörökös nevében pedig 400 frtot adományozott a budapesti hadastyán-egylet segélyezésére. — Karácsonyi Guidó gróf a nagy-becskereki jótékony nőegylet pénztárának 200 frtot ajándékozott. — Bozó Pál sziráki nagybirtokos pedig a szegényes viszonyok közt lévő hévizgyörki református anyaegyház felsegitésére 500 frtot kézbesitett Sipos Pál, pestmegyei református főesperes és főthi lelkésznek. — Szlávy József volt miniszter a pozsonyi Széchenyi-körnek 100 frtot adományozott. — Herz László elhunyt fővárosi bizottsági tag családja 100 frtot adott a fővárosi szegényeknek. — Novák Antal, temesini elhunyt lelkész végrendeletében jótékony czélokra nagyobb összegeket hagyott.

⁂ (*Rózsás napló.*) Szentmihályi Fichtl Frigyes miniszteri titkár esküvője hétfőn volt Kapy Rozina kisasszonynyal, Kapy Ede császári királyi kamarás bájos leányával. — Kossuth István gömörmegyei fiatal földbirtokos hétfőn jegyet váltott Barna Karolin kisasszonynyal. — Forster József törvényszéki jegyző kézfogója e napokban volt Jeszenszky Margit kisasszonynyal, Balassa-Gyarmatról. — Mezey Lajos vasutigazgatósági titkár mult szombaton tartotta esküvőjét Rozemberszky Aranka kisasszonynyal. — Oltai Károly királyi pénzügyigazgatósági titkár, hétfőn vezette oltárhoz Horkay Bella kisasszonyt, Horkáy Andor királyi fémbeváltó hivatalfőnöknek kedves leányát. — Kovács Lajos zombori pénzügyi fogalmazó és Kövér Irma kisasszony esküvője szombaton lesz Munkácson. — Zomborban Gfäller Ernő fiatal földbirtokos mult kedden váltott jegyet Fallcioni Anna kisasszonynyal. — Rassy József ügyvéd Veszprémben eljegyezte Czitár Etelka kisasszonyt Somogyból.

⁂ (*A pesti jótékony nőegylet*) utolsó választmányi ülésében ez évi október havára házi szegények között leendő kiosztásra összesen 639 frtot utalványozott, és pedig hónaponként rendesen segélyezetteknek 396 frtot és egyszer mindenkorra részesitetteknek 243 frtot. Ugyanezen alkalommal a választmányi nők 25 uj vizsgálatról is tettek jelentést.

⁂ (*A magyar gazdaszony-egylet*) megérdemelt szép kitüntetésben részesiti buzgó és fáradhatlan elnöknőjét, Damjanich Jánosné urhölgyet. Többen az egylet tagjai közül Kármán Lajosné alelnöknő lakásán bizottsági ülést tartottak, melyen az alelnöknő inditványára egyhangulag s élénk helyeslés közt elhatározták, hogy az egylet köztiszteletü elnöknője Damjanics Jánosné urhölgynek életnagyságu arczképét lefestetik s a gazdasszonyok házában, mely létesülését leginkább e kitünő hölgy tevékenységének köszöni, ünnepélyesen elhelyezik. Ez életnagyságu arczkép készitésével kitünő festészünk, Vastagh György fog megbizatni.

⁂ (*A hazai iparpártoló-egylet*) választmányi ülésén (vasárnap az iparegylet helyiségében,) Veres Pálné elnök sajnálkozva jelentette, hogy Szász Károly lemondott az elnöki tisztről. Helyére ideiglenesen báró Simonyi Lajost választották meg. Azután az alapszabálytervezet felolvasása következett. A bizottság tervezetén kivül Szabóné Szentpály Janka és Schnierer osztálytanácsos is nyujtottak be terveket. Eszmecsere után egy nagyobb bizottságot neveztek ki hölgyekből és urakból e tervezetek megvitatása s ennek alapján az alapszabályok formába öntése végett. A gazdasszony-egylet részéről bejelentetett az uj egyesület pártoló támogatása.

⁂ (*A király és a magyar zene.*) A mult heti besnyői lóverseny alatt Berkes Lajos zenetársulatát ő Felsége a király nagyon megkedvelte. Már a verseny alatt is mindinkább közeledett a királyi család a czigányok felé s különösen a kis Mária Valeria főherczegnő gyönyörködött az előadott magyar népdalokban. Ő Felsége a király a Szózatot játszatta; ebéd alatt is játszott a czigány, s ennek befejezte után behitta a társulatot a dohányzó szobába, s ez ott a jelenlevő számos idegen főur előtt ismét eljátszta a Szózatot.

⁂ (*A budapesti őszi lóversenyre*) pompás idő járt és nagy közönség előtt ment végbe mind két napon. Vasárnap az udvartól csak a királynő jelent meg Lajos bajor herczeggel, testvérével és bájos unokahugával: Wallersee bárónővel, kedden már ő Fölsége a király is bejött megnézni az érdekes versenyt. Az első napon a két évesek diját (400 arany) Blaskovics Ernő „Kincsem“-je, a sz.-leger-dijt (2000 frt) Sztáray János gróf „Miczije“, a Ritter-dijt (265 arany) Tarnovszky gróf „Przedswitje“, a nagy handicap diját (1200 frt) Gyürky Béla „Zsibója“ nyerte el. A második nap nyertesei lettek a kis handicap-on

(dij 800 frt) Almássy Kálmán gróf „Strabantzerje“, az anyaló-dij (500 arany) versenyén gróf Henckel „Konotoppája“, az „import“-dij (2000 frt) versenyén Blaskovics Ernő „Hirnöke“ (Zichy Livia grófnő „First Trialja“ ellenében, mely a második dijt: 500 frtot nyerte); a nagy akadályversenyen (dij 1000 frt) Eszterházy Miklós gróf „Insolventje“, végre az eladó versenyen Frohner János „Princesse Caroline“-ja.

⁂ (*Gróf Mikó Imre*) emlékét a magyar tudományos akadémia legközelebbi nagygyülésében, jövő év május hóban fogja méltóan megünnepelni. Az akadémia, az emlékbeszéd tartására Horváth Boldizsár urat kérte fel, kit a boldogulthoz a legmelegebb barátság kötelékei füztek. Mint halljuk, Horváth B. ur annyival szivesebben vállalta el a magyar tudományos akedémia megbizását, mert ez által Mikó Imre saját ohajtását is teljesitheti, ki nagy bámulója volt Horváth szónoklatának és már miniszter korában több izben kifejezte ellőtte azon kivánságát; hogy, ha meg talál halni, ő mondjon fölötte emlékbeszédet.

⁂ (*Damjanich arczképe.*) A vértanu-halált szenvedett tábornok özvegye, Damjanich Jánosné urhölgy tudatja, hogy férje arczképét Borsosnál lefényképezteti és pedig életnagyságu falkép, — nagyobb, ugynevezett cabinet-, és kisebb, vagyis látogatójegy alakjában; az elsőbbek ára 4 frt, a második vagy kabinet 1 frt, a látogatójegy alakuak 50 kron kaphatók Borsos és Varságh (Deák-utcza), Sztupa gyógyszertárában (Kálvin-tér) és nála (papnövelde-utcza 1. sz.) Az elárusitásból bejövő összes tiszta jövedelem a magyar gazdasszonyok országos egyesülete árvaleánynevelő-intézetének pénzalapjához fog csatoltatni. — Nem mulaszthatjuk el a legmelegebben ajánlani hölgyeink figyelmébe.

⁂ (*A Zubovics-féle sorsjáték*) huzása ma volt. Az első nyeremény (egy négyes fogat) a 149 sorozat 17 számának tulajdonosáé lett, a másodikat (egy juckerfogat) az 548 sorozat 85 száma nyerte, a harmadikat a 48 sorozat 8 száma, a negyediket 220 sorozat 29 száma, az ötödiket a 43 sorozat 30 száma. — Mint tudva van, a sorsjáték a tavaszi árviz által károsultak fölsegélésére rendeztetett, s eddig 33,000 sorsjegy ára folyt be, de még nagyon sok nincs befizetve.

⁂ (*Jakab István.*) A magyar tudományos akadémiának ismét halottja van. Tegnap délután hunyt el hosszas szenvedés után munka között megőszült, szorgalmas és termékeny tagja, Jakab István. Mindenki tisztelte és becsülte, mint tisztviselőt, ki közel 50 évig viselt közhivatalt és mint az irodalom buzgó munkását. Irói müködését 1824-ben kezdte meg, midőn a helytartótanács százados ünnepére diszköltemény irt, s azóta folytonosan minden szabad idejét az irodalomnak szentelte. Az akadémia 1833-ban választotta levelező tagjává Voltaire sikerült forditásaért. Ugyanez évben jegyzője lett az akkor felállitott játékszini bizotságnak, mely minőségben számos külföldi darabot forditott le magyarra, s azonkivül egy pár eredeti vigjátékot és két dalmüszöveget is irt. Maradandó emléket szerzett ő magának a zeneszerzés terén is; 100-nál több népdalt, és Schodelné számára akkortájt számos koloratur-áriát szerzett, melyek mind nagy tetszést arattak. 78 éves korában költözött el e földről, melyen egy felszázadnál tovább oly hasznosan munkálkodott. — Béke hamvaira.

⁂ (*A muzeum*) ujabban érdekes ajándékokat kapott. Békey István miniszter tanácsos egy szép urnát és egy diszes anyagbögrét ajándékozott; báró Podmaniczky Frigyes, mint a buda várkerti épitkező bizottság elnöke 18 darab érmet küldött be, köztük egy darab aranyat. Szuk Lipót tanár két emlékérem bélyegverőt, Pulszky Ferencz 8 darab római érmet, Prémel Miklós okrai prépost egy román-kori feszületet, Kruesz Krizosztom pannonhalmi főapát az ujonnan felszentelt apátsági egyház két emlékérmét, Nagy Iván egy Nagy-Orosziban talált szürposztó sipkát, Mohaupt Miklós a müipari kiállitás bizottságának pecsétnyomóját. — Ezenkivül Plathy József, Kelemen Gábor, Gyöngyössy Imre s Kerékgyártó Loránd küldtek be kissebb-nagyobb értékü tárgyakat.

⁂ (*A nemzeti szinház pályázata*) ismét meddő volt. A nemzeti szinház drámabiráló-bizottsága tegnap mondta ki itéletét a második szinműpályázat fölött. Kivántatott szomorujáték vagy dráma a jelenkori miveltebb magyar társadalom köréből. E feltételnek egy pályázó ugy törekedett megfelelni, hogy irt egy gyönge szomorujátékot a görög hitrege „Argonautái“-ról. Három müvet: „A szivek harczá“-t, „Melaniá“-t és „Leonorát“-t drámai tehetség nélkül irt kisérleteknek nyilvánitották, „A parvenu“, mint figyelemremáltó munka, több elismerésben részesült, noha ez is csak dialogba szedett novella s a vége roszhatásu. Sokkal több tehetséggel van irva — a birálók szerint — „Gróf Dormandi Kálmán,“ s e mű, ha szerzője lényegesen átdolgozza, szinre hozható is lesz, de jelen alakjában ama pályázati föltételnek, mely önálló „drámai értéket“ kivánt, nem felel meg, minél fogva a bizottság egyhangulag kimondotta, hogy a jutalom nem adandó ki.

⁂ (*A népszinház személyzete*) hétfőn a szinház megnyitásának évforduló napján testületileg üdvözölte Rákosy igazgatót s szerencsét kivánt neki a szinház további vezetéséhez. A kellemesen meglepett igazgató meleg szavakban köszönte meg a megemlékezést, s a lefolyt év tanulságaira utalva tagjait, buzgó összemüködésre kérte. — Reméljük, hogy a lefolyt év tanulságai elől nem zárkozik el az igazgató maga sem.

⁂ (*A nemzeti szinháznak*) ismét jobb drámai estéi lesznek; Prielle Kornéliát ismét visszanyertük a vidéktől, s gyönyörködhetünk finom, fölülmulhatlanul izléses és előkelő játékában. Feleki is fölléphetett már hosszas betegsége után. A szinház személyzete egész kis üneppé emelte első fölléptét az „Egy pohár viz“-ben. Előadás előtt értékes ezüst serleget nyujtottak át neki, s megjelenésekor diszes koszoruk hulltak a jeles művész lábaihoz, kit a szinházat szorongásig elfoglalt közönség viharos tapssal üdvözölt. — Az operának vendége volt: Neszveda Anna kisasszony, ki pár év előtt vált meg nemzeti intézetünktől s azóta a kolozsvári szinház szeretett és becsült tagja. A kisasszonynak szép hangja van ma is, játéka kifejező, s mindenesetre többet ér nem egynél, kit a kegyelés elkényeztet és dédelget szinházunknál, azt sem tudjuk miért. Neszveda kisasszony második fölléptekor, az „Álarczos bál“-ban kitünt Nádainé is, a ki szeretetre méltó apród volt, valamint Odry, kinek Renéjét a közönség mindig örömmel és élvezettel fogja nézni és hallgatni.

⁂ (*Vegyesek.*) Székács utódjául, pesti evangelikus lelkésznek egyhangulag György Vilmost, az orosházai jeles hitszónokot s ismert irótársunkat választották meg. — Baldácsi Antal báró minden vagyonát a protestáns egyháznak hagyja, mérsékelt év-dijt kötvén ki magának. A superintendensek most tárgyalják ajánlatát, mert a bárónak sok zavaros pöre van. — Liszt Ferencz ma reggel megérkezett Bécsből, hol az utóbbi napokban időzött. Liszt igen jó szinben van, s egész lélekkel a zeneakadémiának akar élni. Pár nap mulva Szegszárdra utazik báró Auguszhoz, novemberben visszatér, s tényleg átveszi a intézet vezetését. — Felségsértő fölött itélt közelébb a budapesti fe-

nyitótörvényszék. Augustin Péter, kit román apostolnak is neveznek, vádolva volt, hogy egy korcsmában Magyarország egysége ellen zajongott, s ő Felsége és a korona ellen sértő kifejezésekkel élt. Kilencz hóra itélték el. — A nemzeti szinházban, hir szerint, Wilt asszony, a bécsi udvari operaház énekesnője fog közelebb föllépni. — A Kállay- és Jeszenák-család könyv- és levéltára számára a muzeumban külön diszes szekrényeket rendeztek be. — Az operaház kőfaragási munkáira, melyek a földszintet fogják disziteni, a sóskuti társaság tette a legkedvezőbb ajánlatot; hatvanháromezer forintért válalkozott az összes munkák elkészitésére, s ajánlatát el is fogadták. — A régi városház megrongálódott homlokzatát a jövő tavaszszal meg fogják ujitani.

⁂ (*Halálozások.*) Jakab István akadémiai tag és kir. tan. elhunyt 78 éves korában, Budapesten.— Elhunytak továbbá: Winckler Antal nyugalmazott hadbiztos 62 éves korában, Budapesten. — Hirsler Gyula, alsó-domborui birtokos 67 éves korában. — Gyikó János, mezőturi református lelkész 77 éves korában. — Kanyó Jenő pénzügyi fogalmazó 28 éves korában Bács-Almáson. — Novák Antal temerini plebános. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Október 21-dikén: „Sába királynője.“ — Október 22-dikén: „Aesopus“. — Október 23-dikán: „Ferreol.“ — Október 24-dikén: „Bánkban.“ — Október 25-dikén „Sok hühó semiért.“ — Október 26-dikán: „Aida.“ — Október 27-dikén: „Idegen nő,“ (először). — Október 28-dikán: „Carmen,“ (először).

Divattudósitás.

Ama nagy köpenyegek, melyek a mult évben jöttek divatba, az idén is kedveltek; hátul a derékhoz simulnak, elől bővek, az ujjai pedig bővek és szélesek. A rövid köpenyke is divatszerü, mely bő, nagy és bő ujju, könnyen fel és levethető és ennélfogva látogatásokra igen kényelmes. A bő kerek gallér formáju köpenyegek, melyeket tavaly szőrmével bélelve szerettek, az idén nem kedveltek többé, és birtokosai siettek félig testhez álló paletókat készitteni belőlük, melyeknek az az előnyük van, hogy több meleget tartanak, mint a kerek köpenyegek. A prémes ruhák és felöltők az idén is divatosak lesznek. A felöltőkre széles, a ruhákra ellenben keskeny prémezést alkalmaznak. Az uj dolmányok is némi átalakuláson mentek keresztül; eddig oldalt voltak hosszuak, mig most köröskörül egyenlően vágatnak el, legfelebb elől gallérszerü négyszögü végekre. A szürke, barna vagy fekete posztóból készülő dolmány prém- vagy toll-diszitéssel vétetik körül A hátrész, melynek közepén varrás látható, gazdag diszitést mutat ugyan abból, a mivel az alja és ujjai diszitvék, és oly formán, hogy az egy római ötös (V) formáját utánozza. Ezenkivül az ujjakra, valamint a vállakra és elől a mellre gazdag nehéz grosgrain szalagcsokrok alkalmaztatnak, a mi gazdag kinézést kölcsönöz e ruhadarabnak. Ha a dolmány szürke posztóból készült, a diszitésre szánt fonások vagy szalagok kétféle szürke szalagból álljanak. A külső zsebek még mindig igen kedveltek, és ezért a téli köpenyegeken is bővében találkozunk velük. E zsebeknek tulajdonképen gyakorlati hasznuk nincsen, és habár eléggé nagyok és bővek, még sem lehet valamit beléjök tenni, a minek egy kis értéke is van, és igy csakis diszitéseül szolgálnak a felöltőknek. A zsebekről soha sem hianyzik a szalagcsokor, mely az öltözéken még néhányszor ismétlődik.

A divatos keztyük igen hosszuak, a nappali használatra szántak három-négy gombosak, a társaságba valók pedig hat, nyolcz, sőt még tiz gombosak is. Sötét szinek, ugy mint: dióbarna, vasszinü, sötétzöld, szilvakék az őszi és téli időszakban divatosabbak a világosabb szinüeknél, nem csak azért, mert nem vehető észre rajtuk a legcsekélyebb folt, mint a világoson, hanem azért is, mert jobban illenek is a sötét téli ruhák szinéhez. A glacé keztyükön kivül szinházi- vagy hangversenyi alkalmakkor a dán bőrből készült világos keztyük előnyben részesülnek. Ezeket is könnyen lehet mosni, és ez által ismét tiszta és uj kimérésüket helyre állitani.

Végül pedig engedjék mai mellékletünket: őszi vagy téli felöltő szabását t. elő fizetőinknek bemutatni.

Az első szám az előrészt jelöli, a második a hátrészt, a harmadik pedig az oldalrészt. Szövetre nézve vékonyabb vagy vastag posztóból készülnek most is köpenyegek, prémmel vagy fonásokkal diszitve. Ujjakul a nem rég adott ujj szabást használhatják t. előfizetőink, mint a melyek nem csak ruhákra de felöltőkre is használhatók.

Számrejtvény.

Szabó Tivadarnétól.

2. 1. 3. 4. 5. 9. 10. Szegény, gazdag én általam
Javat, életet veszthet,
2. 5 6. Ám előtte ez a kis tag
Bátorságba helyezhet.
1. 2. 3. 4. Ki nem ismeri e szónak
Ezerféle bájait?
Boldog, kinek koronázza
Erényteljes vágyait.
7. 8. 6. Bércztetőn ez réges-régen
Kifogyott az ellenségen.
4. 3. 2. Sok kárt tett ez már mi-nálunk
Mert nem volt, mi gátolja.
1. 5. 6. Ezt meg amannak folytában
Népünk bőven gázolja.
1. 3. 6. A mikor ide költözél,
Soha sincsen hideg tél.
1—10. Ha az ég Isten kalapja,
Akkor ez a szalag rajta.

Megfejtési határidő: novemberhó 15-dike.

A f. é. 39-dik számban közlött rejtvény értelme:
Északi fény.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari. Ferencsevics Teréz. Sziklay Matild, Oberhoffer nővérek, Bátori Zsigray Istvánné. Jánossy Lajosné, Galgóczy Matild, Bajza Karolin, Knau Antalné. Dienes Ilona, Fet Joachimné, Barabás Ágnes, Haintz Mari, Biró Klára. Auszterweil Jozefin, Kovács Morvay Julia, Mandits Erzsi, Durneisz Irma. Tyehlár Károlyné, Gedeon Gáspárné, Csiszár Vilma, Mózesy Anna, Temesváry Erzsébet. Oláh Juliska, Kovács Gyuláné. Ónás Ida, Bereczk Irma, Nagy Julia, Fet Szerbák Ilona. Székely Berta, Bohus Gyuláné, Sugár Kornélia, Lázár Krisztin. Jámbor Tilda. Farkas Izabella, Tóth Kiára. Zsömböry Teréz. Szentmiklósy Irma. Matolcsy Lina, Máar Juliska, Károlyi Endréné, Szerbák Istvánné. László Margit, Jakabffy Szidónie, Kacsó Gabriells, Olgyay Janka, Irányi Luiza. Kerekes Mária, Szabó Pálné, Kovordányi Eleonóra, Oszlányi Riza. Bakó Juliska, Filepp Zsuzsika. Virág Nelli, Hobor Bella, Csiba álonka, Marsovszky Olga, Losonczi Emilia, Veörös Matild.

A 38-dik számban közlött rejtvény megfejtését utólag beküldé:

Bohus Gyuláné, Pazár Erzsi, Lázár Matild.

Tartalom.

A kaczér leány, Vértesi Arnoldtól. — Oh, mikor alszom, Várady Antaltól. — A nőkről a nőknek, Ocsvay Árpádtól. — Egy más világból, Sacher Masochtól. — Hajvásárok és hajtolvajok. — Egy hét története. — A délkeleti háboru. — Orosz lakodalmi szokások. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Nyilt tér Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy őszi vagy téli felöltő szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

Nagyváradon a napokban egy anya szaladgált fel- s alá az utczákon, kétségbeesetten keresve a kapu előtt hagyott gyermekét. Sok keresés után meg is lelte kis fiát a város végén egy czigány családnál. A vén dádé azt vallotta az édesanyának, hogy ő az utczán találta sirva a gyermeket, hát felvette.

Vidéki vegyesek. Mármarosban a Tiszavölgyben, a bocskói határon a nép a legnagyobb rettegésben van a roppantul elszaporodott medvék miatt. Báró Sztojka Gyula szolgabiró nagy vadászatot rendezett, melyben az első igen szép medvét maga teritette le. — Székesfehérvárt Miodragovics Lázár bosnyák fölkelő vezért szabadon bocsátják, noha ő azt kérte, hogy tartsák még ott egy darabig, mert ötven forint havi pénzt kapott, jól kitáplálkozott, sétálnia is szabad volt; szóval jobb dolga volt, mint lesz szabad lábon ez ingyenélőnek. — Szegeden szerdán leplezték le Dáni Ferencz főispán olajfestésü arczképét a polgári leányiskola tanácstermében. A leleplezést, mely valóságos ünnepélylyé vált, társasebéd követte. — Szurdban a Dráva mellett földrengést éreztek. A földrengés 12 óra hosszat tartott, melyet földalatti menydörgésszerü zaj kisért. Óránként heves lökéseket éreztek, melyek a sulyos butorokat is mozgatták, és az irást is lehetetlenné tették.

Különfélék.

⁂ (*Bourbon-ünnepély Salzburgban.*) Mult hó 25-dikén fényes esküvő tartatott Salzburg egyik templomában. A mainzi püspök eskette össze gróf Bardi Henriket és braganzai Adelgunda Mária herczegnőt. Jelen voltak Károly Lajos főherczeg nejével; Lajos Victor főherczeg; az örömanya s a menyasszony testvérei, továbbá Chambord gróf, a toskánai nagyherczeg, Don Alfonzo és neje, stb. stb. Ebéd után Chambord gróf összegyüjté a családot s beszédet tartott, intve rokonságát, hogy maradjanak hűk a család hagyományaihoz, mert a Bourbonok csillaga föl fog még tünni!

⁂ (*Táviró uj csodája.*) Bell bostoni tanár oly távirószerkezetet talált fel, mely zenészi és emberi hangokat képes a sodronyon szállitani. Az ember hirtelen nem is tudja elképzelni azon nagyszerü eredményeket, melyeket e találmány előidézni fog. Néhány nap előtt, Bell tanár egy newyorki táviróval értekezett távirati uton s azután kisérleteket tett zenészeti hangok szállitásával. Orgonához ült és eljátszta az „Amerika“ nevü zenemü dallamait és egy más darabot is. Erre megkérdezte a newyorki távirót, hogy mit hall? A felelet következő volt: „Hallottam az „Amerika“ dallamait, kérem játszék még valamit.“ A tanár azután eljátszta az „Auld Lang Syne“ czimü darabot. „Mit hallott?“ „Teljesen kivehetőleg hallottam az „Auld Lang Syne“ czimü mü dallamait,“ felelte a newyorki táviró. Ily módon fel van találva tehát azon bámulatos szerkezet, melynek segélyével a hangok odább szállithatók. Ha tehát valaki Newyorkban, Párisban, Londonban vagy bár mily távolságban valamely hangszeren játszani kezd, azt a világ bármely pontján hallani lehet. Bell tanár szerkezetét ujabban már oda tökéletesitette, hogy emberi hangok is szállithatók a sodronyokon, noha e találmány még javitást igényel. — Ez mind igen szép dolog, mi azonban egyelőre mégis Tamás vagyunk e csodáról elterjedt hir igaz voltában.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Nathália fejedelemné előbb Wiesbadenbe készül s onnan megy Nizzába. — A philadelphiai kiállitáson nyolcz magyarországi kiállitó kapott kitüntetést, köztük Goldschmiedt dubniki opálokért, gróf Károlyi Alajos és gróf Hunyady Imre gyapjuért, az oraviczai Schnabel Gyula szilvapálinkáért stb. — Muszka tisztek Belgrádon vasárnapra viradó éjjel tüntetni akartak herczeg Wrede főkonzulunk ellen, s lakása elé vonultak; de a botrányt sikerült még idejekorán elháritani. — Nagy feltünést okozott legközelebb Párisban, egy fényes nevü, ősi családból származott herczeg kikosaraztatása. Egy izraelita bankár leánya utasitotta vissza a herczeg házassági ajánlatát.

Megbizások tára.

Igen kérjük azon t. előfizetőinket, a kik a jelen félévi előfizetési dijakat még be nem küldték, tegyék azt még e hó folytán.

F. Balogra Cs. G. urnak: El van küldve.

Kolozsvárra A. G. urnőnek: Köszönettel vettem.

O. Liszkára K. G. urnak: A mellékletek, mint minden évben, ugy most is a jövő hó folytán el lesznek küldve.

K. Lehotára B. Gy. urnőnek: A leghelyesebben volt beküldve, csak az egyikkel késett el egy kissé.

Biharba K. J. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Acsára J. I. urhölgynek: Nekem pedig már kétszer visszaküldték a postáról! Intézkedtem már.

Rimaszombatba M. S. urnőnek: A levelet pontosan vettem, a mellékletek a jövő hóban el lesznek küldve.

N. Kamondra F. J. urnak: Az ilyen levelek, megvallom, a papirkosárban találnak menhelyet, és igy valóban nem tudom, honnan vette eredetét. A mellékletekre nézve sziveskedjék e rovatot végig futni és megtalálja a feleletet.

Paksra O. I. urhölgynek: Köszönettel vettem.

Kecskemétre F. E. urnak: A maga idején el lesz küldve.

Sz. Somlyóra M. G. urhölgynek: Mégis csak a fehéret ajánlanám!

Székesfehérvárra K. J. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Alólirott **fogorvos** ajánlja magát a következő esetekre:

1. Leghevesebb fájdalmak azonnali megszüntetésére a fognak kihuzása nélkül.

2. Odvas fogak plombirozására arany, vagy más tartós anyaggal, a mi által a fog még sok évre használhatóvá válik és nem fáj.

3. A ki nem igazitható fognak és gyökérnek fájdalmat nem okozó uton a kéj-gáznak alkalmazása melletti eltávolitására.

Cs. kir. udvari fogorvos

B. Máthé Domokos

Budapest, a váczi- és kis hid-utcza szögletén a „vastuskó“-ház I. emeletén.

Ugyanott tétetnek a legfinomabb zománczmüfogak, légnyomás által tartó egész fogsorok stb. a legujabb amerikai találmány szerint, meglepő szépen, természethiven minden igénynek megfelelőleg a legillőbb ár mellett.

Munkálataiért jótáll sok évig.

Groszmann Mór

Király-utcza 20. szám

az „aranygolyóhoz“

ajánlja

az őszi és téli idényre

dúsan felszerelt

divat- s vászonáru-

raktárát.

Kivonat az árjegyzékből:

Ripsz, palermo s lüszterszövetek 30-tól 70 krig 78 centimeterként.
Fonalszövet (Kammgarn) selyemmel vagy a nélkül 65—85 krig.
Chevlot 50—1.80 krig.
Pouplin, sima, kockás s csikos 25—70 krig.
Fekete terno 6/4 50—1.80 krig
Alapin és saphir 8/4 1.50—2,80 krig.
A legujabb ramagec, felöltőnek való, selyemmel s a nélkül 60 krtól 1 frtig
Berlini őszi s téli kendők, 2 frt 50 krtól 12 frtig; 9/8, 5/4, 6/4, 7/4 50 krtól 3 frtig.
Diszszövésű **hosszu sálok** gazdag választékban 9 frttol 60 frtig.
Fekete **kásmér-kendők** selyem rojtokkal 2 frt 50 krtól 16 frtig.
Fekete s szines faille, pail de soir et rajée féle 90 krtól 2 frt 80 krig.

Vászonáruk:

Rumburgi vászon 54 rőfös 22 frttól 80 frtig.
Hollandi s irhoni vászon 50 rőfös 12 frttól 24-ig.
Kreasz 4/4, 5/4 8 frttól 16 frtig.
Sziléziai vászon 6-tól 10 frtig
6/4, 9/4 lepedők, vásznak és sifonok minden áron.
Vaszon zsebkend k tucatja 1.50-től 9 frtig.
Asztalkendők, asztalteritők és törülközők vászonból s damasztból, 6, 12, 18 s 24 személyre 6 frttól fölfelé.
Kanavász 30—35 rőfös 6—18 frtig.
Nanking fehér, rózsaszinű s sárga 20—50 kr. a legfinomabb
Csipke s mollfüggönyök 27—90 krig.
Pique s szines ruhabarket 25—50 krig.
Szines **flanell** 30 krtól 1 frt 50 krig.

Nagy választék **férfi s női fehernemükben**, gallérok-, kézellők- s nyakkendőkben. Különösen ajánlja ujonnan berendezett

hölgyruharaktárát

kész ruhákban, őszi s téli zubonyokban, selyemposztó- s fonalszövetből. Mérték szerinti megrendelések 24 óra alatt a legjobban s legjutányosabban teljesittetnek.

Vidéki megbizások a legpontosabban foganatositttatnak. Kivánatra minták ingyen s bérmentesen küldetnek.

Az őszi és téli idényre!

A tisztelt hölgyközönséghez!

Az élénk érdeklődés, melyek évek óta jegjobb hirben álló divat- és kész nőiruha üzletem a nagyérdemü magas uraságok és a t. cz. közönség részéről mai napig örvend, üzletem és műtermem legelegánsabb berendezése- és lényeges megnagyobbitására inditott, hogy az eleganczia és a finom izlés legmagasabb igényeinek is megfelelhessek.

Árjegyzék:

Araruhák failleből vagy atlaszból mindén szinben egész	70—100 frtig
Araruhák a legfinomabb kiállitásban, myrtussal diszitve	120—160 frtig
Séta és látogatási toilettek failleből	70—150 frtig
Séta- és látogatási toilettek különféle divatkelmékből	30—80 frtig
Házi- és uti-ruhák	15, 18, 20—25 frtig
Obrettek átvetők en princess	20,25—50 frtig
Selyem double Cecilien felöltők, kék róka, Leunes vagy másféle prém és bunda bélesre	50, 60—120 frtig
ugyanezek selyem bársonyból	70, 80—200 frtig
Meksikof, gentlman, Gorcsakof és minister női kabátok a legfinomabb banke vagy kamgarn szövetből	20, 25, 30—60 frtig
Legujabb szabásu leánygyermek köpönyegek, férfikabát szabásu minden nagyságban	6, 8—20 frtig
Legujabb mintáju eső- és uti-köpenyek, férfikabát szabásuak	15, 18, 20—25 frtig

Vidéki megrendeléseknél egy régi derék és a szokinya előhosszanak szives beküldése kéretik.

Eleganz és izlésos aratoilettek készitésére bátorkodom műtermemet a nagyérdemü hölgyközönségnek különösen ajánlani, annal inkább, mert számos elismerő irat birtokában vagyok, melyek ezen szakmában szerzett jó hiremet legfényesebben igazolják, s melyeket kivánatra szivesen előmutatok, illetőleg beküldök.

Teljes tisztelettel

RÓZSAY Confectioneur,

Deák-utcza 5. sz.

a „Franczia nőhöz.“

Igen tisztelt vevőimnek

bátorkodom jelenteni, hogy **párizsi** utazásaim által a legelőkelőbb üzletekkel összeköttetésben állok, mi által azon kellemes helyzetben vagyok, a legujacb **őszi- és télikalapokkal** nagy választékban szolgálni.

Steiner Ernestin,

Budapest, váczi-utcza 2. sz. 1-ső em.

TAUB KÁROLY

budapesti

rumburgi vászon- és fehérnemü-

raktára,

Hatvani-utczán, magyar-utczával szemben,

ajánlja mindennemü **vászon, asztali kellék, chiffon, parchet, csipkefüggöny, asztal- és ágyteritő**, s minden e szakba vágó áruczikkeit, különösen férfiak, nők, és gyermekek részére a legnagyobb választékban levő **kész fehérnemüit.**

Az áruk jóságáért a czég 19 év óta fenálló jó hirneve kezeskedik, miért is bővebb ajánlás felesleges.

Az árak a legjutányosabban számitvák s minden egyes árudarabra feljegyezve vannak.

Teljes kiházasitási készletek megrendelésre a leggyorsabban kiállittatnak, s kéz- és gépvarrások, valamint himzések a legnagyobb gonddal készittetnek el, s alak, izlésteljes kiállitás s érték tekintetében a legszigorubb kivánalmaknak mégfelelőleg eszközöltetnek. — Költségelőirányzatok és minták kivánatra kiállittatnak s elküldetnek.

Kivonat a nagy folyó-árjegyzékből.

Rumburgi szött vászon, 42 méter (54 rőf) legsulyosabb minőségü 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 36, 40, 45, 50, 55, 60 frttól 100 forintig a legfinomabb.
Hollandi vagy irlandi vászon, 39 méter (50 rőf) 5/4 széles, 18, 20, 25, 28, 30, 33, 36, 40 frttól 60 frtig a legfinomabb. Ugyanilyen 32 méter (42 rőf) 4/4 széles 16, 18, 20, 22, 24, 26 frttól 30 forintig a legfinomabb.
Rumburgi fehéritett fonal-vászon. 23 méter (30 rőf) 4/4 széles, 10, 12, 13, 14, 15, 17 frttól egész 22 frtig a legfinomabb. Ugyanilyen 5/4 széles 12, 15, 16, 17 frttól 24 frtig a legfinomabb.
Kreász-vaszon. 29½ méter (38 rőf) 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 26, 28 frttól 35 frtig a legfinomabb.
Lepedők, varrás nélkül, 8/4 széles, 2½ hosszu, darabja 2, 2.30, 2.50, egész 2.80 krig. Ugyanilyen 9/4 széles 2 50, 2.80, 3 frtig.
Sziléziai vaszon, 23 méter (30 rőf) 7½, 8, 8½, 9 frttól 12 frtig.
Hazi vászon, 23 méter (30 rőf) 6, 7, 8 frttól 10 frtig.
Chiffon vagy angol shirting, méterje vagyis 1¼ rőf 25, 30, 35, 40, 45, 50 krtól 55 krig.
Ágy-kanavasz, 23 méter (30 rőf) 8, 9, 10, 11, 12 frttól 14 frtig.
Vászon-zsebkendők, tuczatja 2 30, 3, 3½, 4, 4½, 5, 5½, 6—12 frtig.
Zsinór és piquet parket, darabja 8, 10, 12, 14, 16, frttól 20 frtig.
A sztalkendők, szalvétak, törülközők, kávékendők, a körülményekhez képest még jutányosabban is adatnak. — A kész fehérnemüek árai később közzé fognak tétetni.

Levélbeli megkeresésre a legkiválóbb gond forditttatik, s legfeljebb 8 nap alatt kimeritő értesités adatik.

Czimzendő: Hatvani-utcza, magyar-utczával szemben.

Szőnyegek, teritők és függönyök

legnagyobb választékban különös olcsó árakon,

főleg a legujabb szőnyegeket szobák behuzására,

salon-, pamlag-, ágy-, zongora- és oltár-szőnyegeket,

kokuszlábtörlők és angora-szőrmeket minden szinben és nagyságban,

ágy- és asztalteritőket, flanell takarókat,

legnagyobb készlet csipke-függönyök és Store-okban.

nagy választék nehéz szmyrnai szönyegek gyári áron alul

TOTTIS és KREN az északi csillaghoz,

Budapest, V. Dorotty utca 2. sz. a.

Fiók-üzlet: Ujbécsi-utca 5. szám alatt.

T. c. vidéki vevőink kényelmére kivánatra nagyobb minta-darabokat választás végett, szőnyegek szükségleténél szobák behuzására és smyrnai szőnyegekről rajzokat küldünk.

Megrendelések pontosan teljesittetnek, meg nem felelő áruk kicseréltetnek. Árjegyzéket bérmentve küldünk.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél után a szakorvos **Dr. Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Legislegolcsóbb forrás

a következő őszi és téli idényre vásárlatokat tenni csakis

GROSSMANN JÓZSEF,

Budapesten király-utca 27.

a magyar koronához.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

	Rőf.	Méter.
Sima, csikos és kockás ruhaszövetek	25—30	33—39
Angol lüstre és balernos	27—40	35—52
Sima és csikos baige	36—45	46—58
Szines angol mohair	38—45	49—58
Csikos mosható selyem	1.—.—1.25	1.29—1.62
Fekete és szines noblesse	1.25—2.50	1.62—3.25
Fekete lyoni faille	2.—.—2.60	2.50—3.35
6/4, 8/4 terno rendkivül finom	—.60—1.40	—.78—1.80
7/4 ruha-flanellok és cheviott	1.10—1.50	1.40—1.92
Legjobb szines mosó-parketok	30—35	39—45
Fehér zsinór és pique-parketok	25—35	32—45

Egyszersmind ajánlom nagy gyári raktáromat **rumburgi-, creas- és fonal-vászonból, 30 és 35 rőfös ágy- és asztalnemüeket, chiffon, gyapju- és rips-teritőket, csipke-függönyöket, francia creton- és perkalineket,** továbbá téli **posztókendőket** és **Langschawlokat,** mint szintén minden e szakba vágó cikkeket **igen olcsó árakon.**

Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek, és minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

44-dik szám. Október 29-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTAR.

Hónapi és heti naptár			R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Holdjárás	Nap-kelte óra	Nap-kelte perc	Nap-nyugta óra	Nap-nyugta perc
Okt.	29	Vasárnap	A 21 Zenobius	A 20 Zenobius	17 C 21 Oseás	11		6	42	4	46
	30	Hétfő	Alfonz, Klaudia	Klaudia	18 Lukács evang.	12 Böjt.		6	43	4	45
	31	Kedd	Farkas püspök	Ref. emlékünn.	19 Joel próféta	13		6	44	4	43
Nov.	1	Szerda	Mindszent ünn.	Mindszentek n.	20 Arthem	14	○	6	46	4	41
	2	Csütörtök	Halottak emlek.	Halottak napja.	21 Hilarion	15		6	48	4	40
	3	Péntek	Viktorin	Ida	22 Albina	16 Arnon		6	49	4	38
	4	Szombat	Boromeus Kár.	Borom. Károly	23 Jakab	17 Sab. Chaja Sz.		6	50	4	36

Vidéki tárcza.

Ó-Szöny környékén szomoru kimenetelü medvevadászat tartatott, melyben mintegy 20-an vettek részt. Alig álltak föl a vadászok a kimért távolságra egymástól, midőn a sürüségből dühös orditással kiront egy roppant nagyságu medve s egyenesen az ó-szőnyi szolgabirónak, Thomkának fordul. A távolság Thomka és ellenfele közt alig volt 30 lépés. Thomka nem haboz, hanem tüzet ád; a medvét találja, de nem halálosan. A medve erre gyors szökéssel a semmi roszat nem sejtő ó-szőnyi molnárra, Soványira ugrik, földhöz vágja, vonszolja magával. Thomka üzőbe veszi s ujra lő. A harmadik lövésre a medve még nagyobb dühre gerjedve, elbocsátja szerencsétlen áldozatát, s egy tőle néhány lépésnyire álló szőnyi ügyvédnek ugrik: ki azonban egy szerencsés lövéssel sziven találta a fenevadat. A molnár fölépüléséhez kevés remény van.

Szegedről vasuti balesetről értesitenek. A H.-Mező-Vásárhelyről érkező vonatnak gőzgépe 24-dikén éjjel Algyő előtt egy ökröt legázolt, minek következtében két kocsi kisiklott. Szerencsére az ügyes gépész gyorsan megszüntette a gép működését, s ezzel a további veszedelemnek elejét vette. Emberben nem esett kár. A vonat mintegy négy óráig állott a baleset szinhelyén, s azután egy Szegedről érkező segély-gép által Szegedre szállittatott.

A temesvár-orsovai vasutnak temesvár-karánsebesi vonalrésze e hó 22-dikén, vasárnap adatott át a forgalomnak. A szabadalmazott osztrák államvaspálya-társaság részéről a vonal ünnepélyes megnyitására meghivott vendégek vasárnap reggel a temesvári pályaudvarra gyültek össze, honnan 7 óra 45 perczkor indultak el s déltájt érkeztek meg Karánsebesre. Husz percznyi időzés után, mely az üdvözlő beszéd meghallgatására volt szánva, a vonat a vendégekkel visszarobogott Lugosra, hol a pályaudvarában a diszebéd volt, melynek elköltésére ötödfél óra volt szánva. Fölköszöntések természetesen böven voltak. Első, ki poharat emelt, Zichy Ödön gróf, a házi gazda volt, éltetvén a királyi családot. Lakoma után este 6-kor a vonat visszatért Temesvárra.

A Dunántul földrengések nyugtalanitják a lakosságot. Surdról irják 21-dikéről hogy ott a föld már vagy tiz nap óta mozog talpuk alatt. A földrengés éjszaktól délnek huzódva s folytonos földalatti morgástól kisérve e hó 12-dikén kezdődött, s azóta kisebb nagyobb mértékben naponként ismétlődik. Az emberek folytonos aggodalomban vannak, miután gyakran éjjeli álmukból riasztja fel őket. A községben már a mult héten több ház fala megrepedezett. A földrengés eddig tetőpontját 21-dikén délután 3 órakor érte el. Oly erős volt, hogy a korcsma s a kovácsmühely kéményei leomlottak, a templom tornya s falai megrepedeztek. A lakosok nagyrésze már arról tanakodik, nem jobb volna-e éjjelre kiköltözni a házakból.

Vidéki vegyesek. Várpalotán e hó 15-dikén szentelte föl Pribék veszprémi püspöki helyettes a néhai Waldstein-Wartenberg által épitett zárdát. — Erdélyben az unitáriusok Dávid Ferencz halálának három százados évfordulóját 1879-ben nagy fénynyel szándékoznak megülni. Dávid az unitárismusnak alapitója volt Magyarországon s 1579. november 15-dikén hunyt el. — A székesfehérvári uj szinháznál a hányag épités következményei aggasztólag mutatkoznak. A Vörösmarty-kör és a kereskedelmi csarnok nagy termeit be kellett zárni, mivel a tetőzet gerendái mind rothadtak.

Különfélék.

*** (*Eugenia császárnőt és fiát*) Olaszországi utjokban mindenütt a legbarátságosabban fogadják. Milánóban és Flórenczben egész néptömeg várta őket a vasutnál, éljenezve és virágokat szórva kocsijokba. Milanóból kirándultak Monzába az olasz trónörökös meglátogatására, ki a látogatást másnap viszonozta.

*** (*Keresztelő Belgrádban.*) E hó 22-dikén keresztelte meg a metropolita az ujszülött herczeget. Az ünnepélynél jelen voltak a diplomácziai testület s az állami főtisztviselők. Az orosz konzul Karzoff a czárt mint keresztapát képviselte. Feltünt, hogy az ünnepélyen herczeg Wrede magyar-osztrák főkonzul nem diszruhában, hanem egyszerü fekete salonöltönyben jelent meg, s legelső volt, ki a diplomáczia képviselői közül eltávozott.

*** (*A német sarkutazóktól*) a napokban kimeritő tudósitások érkeztek a német sarkutazók egyletéhez. E tudósitások az utazás ama részéről szólnak, melyet dr. Früsch és dr. Brehm Obtól a Kara-tengerig — eddig egészen ismeretlen területen, — részint csolnakon, részint korcsolyán és iram-szarvas által vont szánon tettek. Az utazók tavaszra visszatérnek s nagybecsü anthropologiai és ethnologiai tárgyakat, halakat, madarakat s nyugati Szibéria ezen eddig alig ismert részének pontos térképét hozzák magukkal a szamojedek és osztjakok országából.

*** (*Külföldi vegyesek.*) Duka Tivadar hazánkfia Londonból Kelet-Indiába utazott, s a telet ott tölti; a jövő nyáron hazáját szándékszik meglátogatni. — Bécset ez időtájt egy rabló-gyilkossági eset tartja izgalomban. Francesconi állitólag

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 10-10 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

44. sz.
Oktober 29-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-a műlap meghozatala félévi járatási kötelezetést foglal magában a lap irányában.

A kaczér leány.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás.)

— Nagy tisztesség . . . igen nagy tisztesség . . . Nagyra becsülöm Miklós öcsémet, javát ohajtom teljes szivemből . . . De a dolog még bővebb megfontolást igényel, Tóni pajtás.

Csóry Tóni hüledezett.

— Bővebb megfontolást? Mikor én jövök megkérni a leányt? Én Csóry Tóni! Te tréfálsz, öreg!

Vincze ur ünnepélyes komoly arcza tiltakozott e föltevés ellen.

— Ugyanugy-e? — szólt Csóry Tóni mindinkább neki keseredve; — tehát komolyan? Bővebb megfontolást? Mintha mi nem fontoltuk volna már meg a dolgot eléggé? Ne komédiázzál, öreg, hanem csapj ide!

A kérő kinyujtotta vaskos tenyerét, de Vincze ur bizony nem csapott föl.

— Hát igy vagyunk? — dühösködött Csóry Tóni. — Kosarat akasztotok a nyakunkba? Beszélj csak nyiltan, ne ötölj, hatolj. Tehát kosár? Becsületemre! ez az első, melyet Csóry Tóni haza visz. Na jó; gyerünk, öcsém, van még több szép leány is a világon.

Az ifju sápadtan, szótlan állt ott egy ideig. A csapás váratlan érte. Hanem aztán kiderülni kezdtek arczának vonásai; eszébe jutott mindaz, a mit tegnap Kláritól hallott. Ha csak ez az egész, ha csak ezért szükséges a bővebb megfontolás, akkor nyugodt lehet.

— S kinek részéről szükséges ez a bővebb megfontolás? — kérdezte élénken.

— A te részedről, Miklós öcsém, — felelt a komoly ünnepélyes öreg ur.

— Oh! én megfontoltam eléggé, — viszonzá Miklós; — a mit ma mondok azt fogom mondani egy év mulva is. Uram bátyám fiatal koromra akar czélozni?

— Nem csupán arra, öcsém. Egyébként jól tudod, hogy nekem itt csak tanácsadó szavam van. Klári nem leányom, s tehet, a mit akar.

— Megkérdezzem tehát tőle egyenesen, mit akar felelni nekem?

— Teheted, öcsém, — viszonzá az öreg ur; — azt hiszem, két kézzel fog nyulni utánad.

— Nos tehát? — szólt a fiatal ember bámulva.

Az ünnepélyes, szomoru képü öreg odahajolt az ifjuhoz s valamit sugott fülébe.

Keledy Miklós elsápadt s tántorogva hátrált.

— Meg akarod kérdezni tőle magától? — szólt az aggastyán.

Az ifju nem felelt. Megfogta bámuló társának kezét.

— Menjünk, Tóni pajtás.

— Megálljunk, öcsém, — felelt a vén gavallér, egyet pödörve hegyes bajuszán. — Ilyen szégyen még nem esett Csóry Tónin. Ide hozni engem, hogy kérjem meg a leányt s akkor odább állni, mert ez a vén salabakter nagy titkolózva valamit sugdos a füledbe; hallod, öcsém, az nem gavallér tempó!

Aztán Vincze urhoz fordult.

— Te azt mondtad, hogy Klári nagysámtól függ az elhatározás; tehet, a mit akar.

Az ősz szakál megmozdult. — Igen.

— Ugy hát kegyes engedelmeddel egyenesen hozzá fordulok, s megkérem kezét . . . . . a magam számára.

A meglepetés, a bámulás fölkiáltása röppent el a másik két férfi ajkán. Vincze ur ősz szakálát lebegtette, de látszott arczán, hogy a dolog ez uj fordulata egyátalán nem érinti őt kellemetlenül. Az ifju komoran lesütötte szemeit és hallgatott.

Csóry Tóni megigazitotta nyakkendője csokrát s még hegyesebbre pödörte bajuszát.

— Beszélhetek Klári nagysámmal?

Vincze ur akkor fölállt s néhány percznyi várakozásra kérte vendégeit. Mintegy öt percz mulva visszatért. Arcza most is ünnepélyes volt, de a megelégedés, sőt egy kis káröröm is vegyült vonásainak buskomoly kifejezése közé, a mint kijelentette, hogy Klári igent mondott s elfogadja az ajánlkozót.

V.

Az eljegyezés hire némi izgalmat költött az egész vidéken. Sokat beszéltek róla, ki igy, ki amugy. Voltak, kik sajnálták a szép Galanthay Klárit; mások gunyolódva emlegették, lám, milyen partieval beérte a kevély, válogató leány. Egy félig invalidus, őszülni kezdő férj, ki a mellett nem is gazdag s hajdani vagyonának csak romjain tengődik már; negyvennyolcz éves ember, ki már kétszer volt házas s azt mondják, mind a két feleségével roszul élt, a másodiktól el is vált; korhely czimbora, ki szeret dőzsölni, kártyázni s öreg létére még mindig fiatalt játszik.

De még az is jó, hogy ilyen akadt, vélték mások. Galanthay Klárinak oly rosz hire volt, hogy másforma ember el sem vehette volna. Ez is csak azért a kis vagyonáért veszi el. Na hiszen szép házasság lesz ez; kölcsönös elnézés lesz a jelszó; mindkét házas-fél behunyja a szemét arra, a mit a másik tesz.

Kicsinylőleg vállvonitva beszéltek a boldog vőlegényről, de azért titokban sokan irigyelték s mikor az esküvőről haza vitte szép menyasszonyát, majd minden szem sováran tekintett utána. Ragyogóbb szépségben talán soha sem jelent meg Galanthay Klári, mint épen az esküvőn, mintha csak föl akarta volna ébreszteni minden férfiban a vágyat: ah, bár csak ő volna a vőlegény!

Azzal letünt a világ szinpadáról a szép Galanthai Klári. Ez volt utolsó szereplése. Többé nem jelent meg semmi bálban, semmi mulatságban, félre vonult, házias életet kezdett élni. Otthon ült hétről-hétre, egyszerüen öltözködött s ugy látszott, lemondott a világ minden hiuságáról. Nem környezte udvarlók serege s oly szerény lett magaviseletében, hogy nem lehetett reá ismerni.

Eleinte azt hitték, hogy ez csak pillanatnyi szeszély; nem akarták elhinni, hogy annyira megváltozott. Csak érdekessé akarja tenni magát. Várjunk csak kissé, majd fölveszi régi alakját.

Aztán mikor látták, hogy hónap hónap után mulik s az ifju nő folytatja ezt a félrevonult, házias életet, nem tudtak hova lenni a bámulástól. Nem értették, mi okozhatta e csodálatos változást, hogyan válhatott a kaczér, könnyelmü leányból e példás, komoly asszony.

Ha még más férje volna, szép, fiatal, olyan, a kit szeret! De ez a Csóry Tóni! Csak nem szeretheti ezt az embert. Csak nem ülhet ennek a kedvéért otthon. Csóry Tóni különben sem afféle ember, a ki valami nagyon örülne ennek az otthon ülő életnek.

Ő most is csak ugy csavarog, mint azelőtt; a házas élet e részben nem igen tett változást rajta. Szeret ugyan eldicsekedni a feleségével, de bizonyos, hogy ha az asszonynak épen kedve kerekednék udvarlókat tartani, Csóry Tóni nem verné a miatt falba a fejét.

Sőt ugy látszik, hogy ilyesmire számitott is, mert szörnyű módon elcsodálkozik, hogy felesége milyen hü, erényes, példás nő. Soha sem hitte volna, hogy ilyen ünnepelt szépség ugy bele bolonduljon. Kényesen pödörgeti a bajuszát; de még mindig tart valamitől.

S az egész ismerős világ igy van vele. Az egész világ tart valamitől, vár valamit; lehetetlen, hogy ki ne üsse magát a szög a zsákból.

De csak mindhiába várják. Nem történik egy mákszemnyi botrány sem. Minden ismerős fejét csóválja: mi lesz ennek a vége?

S a sok ismerős közt van egy, ki valamennyinél jobban csóválja fejét, egy ifju, kinek arcza kigyul, ha Csóry Tóninénak nevét hallja emlitni, ki mogorván félrehuzódik, ha véletlen közelébe jut a szép asszonynak és csodálatos epedő szemekkel tekint utána, ha eltávozni látja őt.

Keledy Miklós, a gazdag fiatal ember az, kiről az a hir kering, hogy a szép Klári után rajong, de nem meri bevallani neki szerelmét. Sokszor mosolyognak rajta, tréfálnak, köteked-nek vele; jószivü asszonyok néha meg is könyörülnek rajta s ajánlkoznak, hogy szószólói lesznek Csóry Tóninénál. De a fiatal ember olyankor nagyon elkomorodik, visszautasit minden közbenjárást s hetekig nem láttatja magát.

Formaszerüleg kerüli a szép asszonyt, kitér előle, a hol találkozhatnának s még távollétében sem ejti ki soha nevét.

A beavatottabbak mosolyognak rá; Csóry Tóni hetykén forgatja a fejét. Azt beszélik, hogy a fiatal ember megégette már egyszer az ujját, azért fél a tüztől; azt mondják, hogy kosarat kapott.

Sokan nem akarják elhinni. Lehetetlen, hogy Keledy Miklós kosarat kapjon Csóry Tóni mellett! De a beavatottak erősitik. És végre ki tudja? A nők izlése néha oly különös.

Mindamellett, a kik erőnek erejével szeretnének kisütni valamit, kezdik őket figyelemmel kisérni, az ifjut is, a szép asszonyt is. Hanem akkor egy váratlan eset megzavarja minden combinatiójukat. Hire fut, hogy Keledy Miklós megházasodik s elveszi Hámos Erzsikét.

Csóry Tóni fitymálva huzogatja vállát erre a hirre. Hámos Erzsikét, azt a szeplős, fitos orru kis szőke leányt? Lám, lám, hát az öreg Hámosék mégis csak nyakába varrták Miklósnak a leányukat. Na sok szerencsét.

A szép asszony mosolyog, aranyszőke, haja mint gloria fonja körül fejét, de fekete szemei villámlanak. Hogyan? A szép asszonynak nem mindegy, hogy mit csinál Keledy Miklós?

(Folytatása kőv.)

Hogy veti...

Csengey Gusztávtól.

Hogy veti hajló hullámát a tenger
A mély világból föl a fellegig,
Hogy nyil a kertben száz virág, a miknek
Kelyhét a gyöngéd szellők lengetik! . . .
S miként leng az illat száz virágon
S föl és lezug a vész a tengeren:
Ugy változott a képzelet varázsán
Egykoron szép álmu költészetem.

Most — a csapongás hova lett? követni
E változást csak vágyaim birák . . .
Szép szenvedőm 'e, gyönyörü szivedben
Tünt el előlem az egész világ.
Szeretlek! lelkem összes foglalatja
Ez az egy eszme, ez egy érzelem;
Elveszett benne minden büszke álom
S összeforrt véle mult, jövő, jelen.

Tündér madaram ragyogó pompája
Egyszerüvé lett, mint a csalogány,
Dala oly édes, dala oly magasztos,
De csak te hallod csendes éjszakán.
És a mit hallasz, az is oly egyforma
S oly mozdulatlan, mint a csillagok,
Százszor ezerszer zengem, hogy szeretlek.
Minden dalomban ugyanaz vagyok.

De azért nem lett csekélyebb a kis lant,
Hogy nem zeng mást, csak hü szerelmemet;
A hova lelked vitt föl, magasabbra
A költészettel sem repülhetek;
És leebb szállni nem akarok többé —
Üdvöm, szeretlek mondhatatlanul!
Ugy függök rajtad, mint egén a csillag:
Remegve, égve, változatlanul.

A gyufa.

„Azok a régi jó idők!“ halljuk uton-utfélen, és tisztelet, becsület is nekik; a történet ugyan azt jegyezte föl róluk, hogy a felső körök akkor — átalán véve — nagyon feslettek voltak, és a mellett még jóformán a legnagyobb önkénynyel hatalmaskodhattak; nem parancsolt nekik „még az atya uristen se,“ mint mondani szokás; az alsóbb osztályok meg annyira müveletlenek és neveletlenek voltak, hogy a ritkaságok közé tartozott az olyan ember, a ki becsületesen irni-olvasni tudott; no, de legyen ugy, hogy erkölcs és becsületesség dolgában csakugyan előbbre voltak nálunknál; azt az egyet azonban, hogy az élet mostanság sokkal kényelmesebb, semmint régente volt, még a roszakarat sem vitathatja el a jelen kortól. Csak nézzünk körül négy falunkon belül, és a hová csak tekintetünk fordul, mindenfelül olyas tárgyak ötlenek szemünkbe, melyek nélkül mai nap szinte el se lehetnénk, holott elődeinknek még e század elején még csak tudomásuk sem volt róluk. Nagyanyánk korában miből állt a finomabb asztali edény? Czinből! porczellán csaknem olyan ritkaság volt, mint az ezüst. És épugy a finomabb üveg. A kinek néhány köszörült palaczkja és pohara volt, ugyancsak nagyra lehetett vele. Most minden középrendü családnak van porczellán asztali edénye és finom üvegnemüje. Ép ugy a kávé. Még negyven-ötven év előtt a jobb módu családok rendesen holmi rántott- vagy köménymagos levest reggeliztek, — „szilvorium“-ról nem is szólva, mert a kávé és czukor olyan drágák voltak, hogy csak a gazdagok engedhették meg maguknak ezen „fényüzés“-t. Azután nem volt akkor még hire sem a varrógépeknek (csak a 40-es években találtatott föl az első varrógép) a fényképeknek (csak az ötvenes években kezdtek terjedni), a légszesz-világitásnak (szintén) a petroleumnak (a 60-as években jöttek rá kellő tisztulására,) és — a mit talán legelől kellett volna emlitenünk — hire sem volt a gyufának. A gyufának? Hogyan? A mai fiatalság szinte hihetetlennek találja, hogyan is lehettek el az azelőtti emberek gyufa nélkül, holott pedig azoknak, a kik 30—40 évvel visszatudnak emlékezni, még igen jól lesznek eszükben ama veres tartalmu kis palaczkok és ama veres fejü hosszu fácskák, melyeknek az a tulajdonságuk volt, hogy mikor a fácskát a palaczkba belemártották, elébb meg nem gyultak, a mig csak az illető mártogató maga szinte jól tüzbe nem jött, mivelhogy rendesen négyet-ötöt, néha pedig épen huszat harminczat bele kellett mártogatni, mig az egyik tüzet fogott, és leginkább akkor, midőn legnagyobb szüksége lett volna a világosságra, mert annak a „szerszám“-nak az a tulajdonsága volt, hogy mikor az ember gyengén mártotta a fácskát a palaczkba, nem gyult meg, és mikor erősen mártotta bele, szintén nem gyult meg, egész tanulmány volt tehát kitalálni a módját; pedig ezek a mártogató fácskák már nagy haladás voltak a gyujtás terén; annak előtte még annyi sem volt, az ugynevezett „készség,“ tudniillik az aczél, kova, tapló szolgáltak e czélra, de hogyan! Hol az aczél le volt kopva, hol a „tüzkő“ nem adott szikrát, hol meg a tapló volt nedves, vagy éretlen, és nem akart szikrát fogni, és mikor mégis, még a kénköves végü papirt kellett érintkezésbe hozni vele, hogy láng is legyen, a mivel a gyertyát meglehessen gyujtani, az a kénköves papir pedig oh, milyen illatos volt, hogy akár ördögöt lehetett volna vele üzni, (a mi akkor még szintén sokkal nagyobb számmal volt, mint mostanság, — az emberek fejében.)

Mig mai nap egy szempillantás és megvan a lánggal lobogó gyufácska, és ha ezzel czélt nem értünk, itt van a másik, a harmadik, a századik, egy krajczárba is alig ha kerülnek, és mennyire egyszerü, jelentéktelen, rá se nézünk, eszünkbe se jut, milyen roppantot kellett elébb a vegy- és műszertannak haladnia, a mig fel lehetett találni és a mai közhasználatra tökéletesiteni. És ebben a részben legnagyobb érdeme van az osztrák-magyar birodalomnak, sőt — átalánosan elterjedt hit szerint — magyar hazánknak; minthogy ugy mondják, hogy a negyvenes évek elején egy magyar vegyész: Zrinyi János, néhai Zrinyi József, jeles irónk és nagy hazafi testvére találta volna föl a gyufa más készités módját, csakhogy fájdalom, akkor sem találkozott nálunk pénzes ember, a ki ez ugy szólván világjelentőségü találmány gyakorlati értékesitésére vállalkozott volna; Zrinyi kénytelen volt valamely osztrák tőkepénzes embernek eladni találmányát, a ki aztán nem csak roppant vagyont szerzett rajta, hanem még a föltalálás dicsőségét is magának tulajdonitotta a világ előtt; mert való is, hogy leginkább az osztrák földön fejlődött a gyufagyártás a mostani tökélyre, valamint az, hogy az osztrák gyufa világhirüségre emelkedett. Hanem nézzük csak, miként jutott a közszükségleti czikk mostani tökélyére.

A mint mondám, annak előtte, és pedig egész a mult század vége felé, nemcsak nálunk, hanem mindenütt a világon, és palotában csakugy, mint kunyhóban, az egyedüli tűzszer az aczél, kova, tapló, az egyedüli lánglobbantó szer pedig a kénkő volt. Csak 1770-ben jött rá a vegyészeti tudomány oly eljárásra, melylyel pillanat alatt tüzet is, lángot is lehet előteremteni, és pedig a villanyos gyu-gép által. Egy Fürstenberg nevü baseli tudós találta föl e gépet, és Hoffmann János Keresztély, lipcsei gépész által 1802-ben tetemesen javittatott. Az eljárás e gépen abból állt, hogy a villanytartóból a villamszikrát könenyre bocsátották, mely által ez pillanat alatt lángot vetett. Ez tehát a mai gyufa ősanyja, csakhogy mennyire távol áll még mostani utódjától. Vegyük csak, hogy egész gépre volt szükség, és azzal is csak hirtelen ellobbanó lángot lehetett előidézni; ha ezt kellő gyorsasággal föl nem használták, ujból kellett müködésbe hozni az egész gépezetet. Nem is terjedt tovább a vegyészek mütermeinél és egy-két uri háznál.

Röviddel reá lényegest javitottak rajta azáltal, hogy a könenyt az erénytaplóval pótolták, mi által az egyszer fellobbant láng meg volt fogva, és akkor gépet is oly csinnal készitették, hogy mai napig fenntartotta magát, már mint érdekes ritkaság. 1805-ben aztán egy franczia munkás az etinei fegyvergyárban föltalálta a „pneumaticai (légmüvü) tüzszert, hanem ez is, bár 1806-ban Dumontier tökélyesbitette, sokkal kevésbbé egyszerü és sokkal drágább is, semhogy általánosan használatba vehették volna, és most már csak a — jégcsinálásnál alkalmazzák.

A villsó (phospor), a jelenlegi gyufa legfőbb alkatrészére is rá esett a tudós világ figyelme, nevezetesen Ingenhrus, Mária Terézia udvari orvosa már 1780-ban villó-gyujtó-szerszámot készitett, csakhogy az is vajmi távol állt meg a mi mostani gyuláinktól. Egy palaczkban volt a villó, abból egy fácskával egy keveset kikapartak, azután dörzsölés utján fellobbantották. Azután milyen drága volt még akkor a villó! Obonja (unczia), vagy is két lat 10, egész 16 arany volt. Mégis ez szolgált alapul a mártogató fácskák feltalálására, mely találmány már sokkal jobban elterjedt és sok ideig használatban is volt. Ennek feltalálója Chammel nevü franczia vegyész, és az első ilyen gyu-, vagyis mártogató fácska 1785-ben készült. Ezen fácskák helyén oly vegyülék volt, mely halvsavas hamuzsirból, kénből, czukorból és mézgából állt, ezen vég aztán oly palaczkba mártatott, mely tömitett kénsavat tartalmazott és e két vegyülék érintkezése által lobbanás idéztetett elő. Olcsósága és kártékonyságánál fogva ezen találmány csakhamar nagyon felkapott, olyannyira, hogy már 1806-ban valóságos iparággá növekedett.

Roppant haladás volt az eddigi tüzszerszámhoz képest, már az is, hogy minden egyes fácskát külön-külön kellett faragni e czélra. Az ugynevezett gyufagyalu, melylyel egyszerre nagymennyiségü gyufaszálat lehet vágni csak 1822-ben találtatott fel, és pedig a bécsi egyetem egyik Weilhofer Henrik nevü szolgája által. Egy másik nevezetes lépés volt az, hogy 1835 óta a palaczkokban a hig kénsav helyett azzal itatott könenyt tettek a palaczkokba. Ennek feltalálását kettő is magáénak mondhatja; a bécsi Romer István és a berlini Wagenmann. Mindezen javitások mellett a mártogató gyufácskának sok volt a hiánya; nevezetesen hogy a kénsav idővel megromlott, hogy a fellobbantásnál szerte fercsent és nem ritkán kárt tett, azért nem csuda, hogy bár csak hosszas küzdelem után, a 40-es évek vége felé kénytelenek voltak meghátrálni a dörszölő gyufa elől. Hogy ki hozta először piaczra, azt, bár nem oly rég ideje, nem lehet egész bizonyossággal megmondani. Angolország, Németország, Ausztria egyformán magáénak vallja ez érdemet. Hanem az első gyufák is felette tökéletlenek voltak még; nevezetesen az, hogy a halsavas hamuzsir igen veszélyes szer volt rajtuk; ezt tehát — a bécsi Romer és Preshel-féle gyárak csakhamar ólomsavakkal pótolták, továbbá nagy romlékonyságuk, minek megakadályozására azonban szintén hamar módját ejtették, és pedig akként, hogy a fejecskéket elébb firnásszsal, később — 1854 óta — a most is gyakorlatban levő, fémes szinü ugynevezett galvannal behuzták, ez utóbbit Krakowitzer István pottensteini gyáros találta föl. Igy fejlődött a gyufa mostani tökélyére. Még mindig van két hiánya, egyik az, hogy a villó erős méreg. Nem is tekintve, hogy önként is el lehet magát vele vesziteni, és azért ha annyira felette szükséges nem volna, rendőri felügyelet alatt kellene, hogy álljon, mint a többi öldöklő méreg; a gyufa gyártását is roppant veszélyessé teszi ezen anyag. Borzasztó betegségek támadnak a villóval való foglalkozás folytán, a milyen a csontrák sat. Találtak ugyan már föl módot e nagy kártékonyság elháritására, nevezetesen azt, hogy a gyufát ugynevezett ellen- (anti) villóból gyártják, a mely legkevésbbé sem mérges (ezen villó feltalálója Schrötter Bécsben,) csakhogy az ekként gyártott gyufa másutt nem gyul meg, mint csupán a dobozka oldalához ragasztott veres-villós dörzsölő helyen, miért is az első években, a mig tudniillik Bécsben gyártották, az ilyen gyufa nem igen kellett és azért itt fel is hagytak a gyártásával, csak mióta néhány éve Svédhon vette a kezébe, kezdenek tért foglalni (az ugynevezett svéd gyufa); a legujabb találmány e téren végre az, a mit 1871-ben egy Hochstädter nevü gyáros a Majna melletti Frankfurtban az 1873-diki bécsi világtárlaton bemutattatott, és mely abból áll, hogy a gyufák ugynevezett amorphi, vagyis veres-villóból készülnek, és e szerint a mellett, hogy az ilyen villó legkevésbbé sem mérges, még bárhol is meggyujthatók, és ezzel a gyufa teljes tökélyét érte el.

El is terjedt már annyira, mint bármely közszükségleti czikk, akár a falat kenyér, lehetne róla mondani; alig van most már csőszgunyhó, a melyben gyufa nem találtatnék. Érdekes volna megtudni, mily tőkék fekszenek most Európában ezen iparágban; erre azonban hiányoznak a biztos adatok, némi tájékozást szolgáltat azonban az a körülmény, hogy Franciaországban a gyufagyártás és gyufaárulás néhány év óta állami egyedáruság és a társaság, mely az egyedáruságot bérbe vette, fizet érte a kormánynak évenkint tizenöt millió frankot és a tiszta jövedelem után 50 százalékot. A társaság forgalmi tőkéje 40, és évi forgalma 80 millió frank; hazai szükségletre naponkint 180,000,000 millió szál gyufát tartozik előállitani, mire 45,000 kubikmeter fa, 13 ¼ millió kilogramm kén és 300,000 kilo villó kivántatnak. Ausztriában is virágzó állapotban van a gyufaipar; van 43 nagy és 79 kisebb gyufagyár, köztük a legnevezetesebbek: a Fürth Bernát-féle, mely mintegy 3,000 embert foglalkoztat, és a Pollák-féle, mely évenkint mintegy 15,000 öl fát fogyaszt gyufagyártásra; utósó időben azonban Ausztriában hanyatlásnak indult ezen iparág, és pedig a „svéd“ gyufa folytán, mely a külföldön hovatovább jobban kiszoritja a közönséges villó-gyufát, a milyen most Ausztriába készül. És kivánatos is, hogy kiszoritsa, először, mert, mint fentebb láttuk, a svéd gyufa nem tartalmaz mérget és azért nem veszélyes sem a munkásra, sem a közönségre, másodszor meg, mivel csak a doboz egyik részén meggyujthatók, a tüzveszély ellen is nagyobb biztositékot nyujtanak, a mi pedig különösen nálunk nem eléggé méltányolható előny. Csak a sok tüzesetet nézzük, a mik az által támadnak, hogy a vigyázatlan gyermekek gyufával játszottak, egyetlen gyufaszál egész falukat hamvaszt el, holott a svéd gyufa mégis csak nem olyan könnyen gyul meg. Legtanácsosabb azonban ugy szoktatni a gyermeket, hogy soha semmi szin alatt hozzá se nyuljon a gyufához, és a legkisebb vétséget e részben szigoruan meg kell büntetni a szülének.

Egy más világból.

Sacher-Masochtól.

(Folytatás.)

— Sőt ellenkezőleg, félek.
— Miért fél ön?
— Mert nem szabad szeretnem.

— Menyasszonya van önnek tán otthon? — igazi német! — zugolódék a grisette.

— Nem, nem, hanem egy valaki, ki föltétlen hatalmat gyakorol fölöttem, megtiltja nekem szeretni.

— Atyja, vagy valami gyám? — vága szavába Rosine. Mindenesetre szörny, emberevő.

— Nem, egy titkos pártfogó, és ön belátja, kisasszony, hogy én, mint becsületes ember, kénytelen vagyok megtartani igéretemet, annál inkább, miután oly egyénnek tettem azt, kinek mindent köszönök.

— Bizonyosan; az igen unalmas, hogy önnek nem szabad szeretni, — szólt Rosine, s kevés gondolkozás után folytatá: — De miután szomszédok vagyunk, már csak ezért is jó barátságban kell élnünk. Én segitek önnek holmiját rendben tartani, s ha nincs ellenére, közös háztartást folytatandunk. Én pompásan főzök, kivánja ön kis konyhámat látni? Higyje el, semmi szükséget nem fogunk látni.

— Nem bánom! — viszonzá az orvos, kinek a természetes leányka ép annyira tetszett, mint a szokatlannak igérkező viszony.

— Tehát rá áll ön? — folytatá Rosine, — s ha barátságos és gondos leszek ön iránt, azért ne bizza el magát.

— Bizonyára nem, — viszonzá Breit Károly. — De viszont meg engedi ön, hogy apróbb szükségleteit —

— Oh! kegyed charmant, — mosolygott a kicsi.

— De most lássunk theánkhoz, ha csak jéghidegen nem akarjuk inni, — szólt az orvos.

— Engedelmével elvállalom a házinő szerepét, — mondá Rosine, s gyorsan elfutva szobácskájába, pár tányérral tért vissza, melyekre a sódart, vajat és sajtot helyezé, miket Breit magával hozott volt. — De most jut eszembe, hogy az én szerény vacsorám is megvan még, s ezen is osztozni fogunk. Ujra elszaladt, s egy gőzölgő tálat hozott vissza, telve főtt burgonyával, savainiaival, s egy palaczk könnyü vörös bort.

— Igy ni, és most lássunk vacsoránkhoz, s legyünk vigan.

Rosine theát töltött, s kidugaszolva a palaczkot, uj barátja egészségére ivott. És nem egyszer csengtek össze a poharak, és az orvos beszélt a távoli komoly Németországról, szüléiről, ő pedig az életvidám, könnyelmü Párisról, és dajkájáról, ki Beranger örök szép dalaira tanitá, végre maga is dalolni kezdett, s hangja tova csengett az éj néma csöndjében.

V.

Második ismeretséget Breit Károly Párisban egy fiatal festészszel kötött, mely meglehetős eredeti módon kezdődött a Bois des Boulognes egyik padjain, melyen monsieur Felix a sétálókat vázlatkönyvébe rajzolgatta. A fiatal orvos csak rövid ideig ült egy padon, midőn őt is le kezdé rajzolni, oda kiáltván hozzá:

— Ugyan, uram, maradjon kissé csöndesen; orra épen pompás világitásban tünik elő.

Breit kérdés nélkül nyugton maradt.

— Igy; most készen vagyok, — mondá Felix ur, — igen le vagyok önnek kötelezve; igen érdekes feje van, mily nemzetbeli ön?

— Német.

— És orvos, vagy efféle?

A jelenet azzal végződött, hogy monsieur Felix meghivta az orvost műtermébe, de mielőtt ez a meghivásnak eleget tehetett volna, ő jelent meg Breitnál, szobájában temérdek rendetlenséget csinált, csontvázát felöltözteté, roppant mennyiségü theát fogyasztott s mademoiselle Rosine-nak udvarolt.

Két nappal később az orvos is megjelent barátja műtermében, ki sárga papucsban, vörös török bugyogóban, barna, szőrös burnuszban, fején fezzel ült a festőállvány előtt; Breitot meglátva, mindent eldobott magától, s futott karjaiba.

— Mit parancsol, édesem? — kiáltá, — egy havannaht, portert, pezsgőt, osztrigát, strassburgi pástétomot?

— Semmit mind ebből, csupán képeit ohajtom látni, — viszonzá Breit.

— Jó; de egy pillanatnyi türelmet kérek, — mondá monsieur Felix, s mint a ki valami nehéz talány megfejtéséhez készül, ujját orrára helyezé. Majd Breitot egy ottománra tolva, szivart dugott szájába, s a mütermet ketté szelő zöld posztó függöny mögött eltünt.

Az orvos oda át beszélgetni hallá, de, miután a legszélsőbb különczségekre is el volt készülve, ez egy cseppet sem lepte meg.

Kis vártatva előjött Felix, s a kezében czipelt nagy vásznat egy festő állványra téve, a falhoz támasztá s kedvező világitásba helyezé.

— Igy; — most üljön vele szembe, és nézze meg, mit fest a mi Felix barátunk.

Breit követé barátja utasitását. A kép első perczre meglepé; a franczióknál szokásos merészséggel volt festve, s egy előkelő nőt ábrázolt, ki a bálból hazatérve, összetörve borult halva talált gyermekének ágyára.

Csodálatos szinvegyületben játszott a vöröses gyertyafény ragyogó fehér selyemruháján,, mig a függönyökön betörő halvány regg-szürkület a holt gyermek mosolygó arczát megvilágitá. Felix azalatt föl s alá sétált, s uj képeket állitott fel. Előbb játszadozó gyermekeket, majd egy nemes családot a rococo-időkből, majd meg Erkman-Chatrianból egy jelenetet, s végül egy 1813-diki számüzöttet. Minden hatásosan és jól volt festve; Breit meggyőződésből dicsérheté. A franczia mindig elpirult, s megvakaritá kezét.

— Az ön dicséretét sokra becsülöm, — mondá, — mert önöknek, németeknek igen kitünő jó festőik vannak.

— És ez itt mi? — kérdé végre Breit, egy falhoz támasztott festményre mutatva.

— Egy megkezdett mű.

— Szabad látnom?

— Ha kivánja ön, igen.

— Igen kérem.

Monsieur Felix kimondhatlan kedvességgel emelé föl a festményt.

Egy félig elkészült Bachansnőt ábrázolt, vállain tigrisbőrrel, s kékes fekete, hullámzó fürteibe font szőlőlevelekkel.

— Csodálatos nő, — szólt az orvos, miután sokáig nézte a festményt; — ilyesvalamit csak egy müvész lángelméje képes kigondolni, ily nők nem is léteznek az életben.

Monsieur Felix mosolygott. — Gondolja ön! — mondá. — Nos, mit mond hozzá, ha önnek szavamat adom, hogy e nő él, s a valóságban sokkal szebb, mint képemen.

— Ez a nő, ez az istennő él? — kiáltott fel Breit Károly.

— Igen, ő él.

— És ön ismeri őt?

— Bizonyosan, — másként hogy festhettem volna le?

— Ki ő? — kérdé izgatottan az ifju orvos, hogy hivják?

— Fiaminának hivják, — felelé Felix, — többet nem tudok róla.

— Olasznő tehát?

— Meglehet.

— Meg kell őt ismernem, minden áron! — kiáltá Breit.

— Voilà! — viszonzá a festő, fejét rázva, — ön belé szeretett arczképembe; ti németek javithatlan Faustok és Hamletek vagytok.

— Gondoljon felőlem, a mit tetszik, — szólt az orvos, én e nőről fogok álmodni, mig meg nem ismerem, s akkor — —

— Akkor egy költeményt fog rá csinálni, vagy egy dalt, melyet ablakai alatt el fog énekelni! Jól ismerem én a németeket.

E perczben a függöny mögül elfojtott nevetés lőn hallható.

— Valaki van itt?

— Hol? — kérdé a franczia.

— Ott, a függöny mögött.

Az orvos ketté választá a függönyt, de már senkit sem lelt ott, egy kék szalag hevert a földön, melyet zsebébe rejte.

— Nos, még jókor elmenekült, — szólt a festő.

— Ki?

— Fiamina.

— Ő volt itt?!

— Ki más?

— S ön futni engedte?

— Ej, ej, Breit barátom, ön épen jó uton van arra, hogy óriási bolondságokat tegyen, de épen jókor jut eszembe, hisz önnek nem szabad szeretni; — vagy már késő volna a tilalom?

VI.

A barátság az ifju orvos és Rosine közt ez alatt valódi jó czimborasággá fejlődött ki, de noha szerelemről soha sem volt szó köztük, Rosine mégis bizonyos féltékenységgel őrködött léptei fölött.

Egy este, mikor az orvos a kórházból haza érkezett, észrevehető izgatottsággal lépett elébe kis barátnője, megvetéssel vetve egy rózsa illatu levélkét az asztalra.

— Egy szerelmes levél, monsieur.

— Kihez?

— Önhez.

Az orvos vállat vont.

— Vagy tagadhatja ön, — pattant föl a franczia nő, hogy az irás nőtől ered?

— Breit megnézte a levelet. — Csakugyan, — szólt aztán csöndesen.

— És ön ismeri az irást? — kérdé hevesen Rosine.

— Nem ismerem, — viszonzá az orvos egykedvüleg.

— Tehát mást szeretnie nincs megtiltva; én bizonyára nagyon rut vagyok önnek.

— Mi jut eszébe? — viszonzá Breit; — ön elragadó leány, Rosine.

Az orvos felbontá a levelet, s átfutá a sorokat.

„Uram!

Valaki, kivel ön bizonyos összeköttetésben van, még ma beszélni is ohajt már önnel.“ Következett az utcza és lakás megnevezése.

— Ha az a levél oly ártatlan, miért nem mutathatja ön meg nekem?

— Ártatlannak ártatlan, de még sem mutathatom meg önnek.

— Tehát mégis valami légyott! — tört ki dühödten Rosine.

— Mindenesetre légyott, de senki mással, mint titkos pártfogómmal, ki évek óta láthatlanul segélyez.

— Ezen pártfogó bizonyosan nő lesz.

— Ez egyszer igaza lehet, — kiáltá Károly meglepetten. — Isten tudja, erre még nem is gondoltam; — de ez az irás —

— És ön elmegy?

— Ez önként értetődik, — viszonzá Breit; — hálátlanság volna tőlem nem menni.

(Folytatása köv.)

Nyilt levél Emiliához.

Tisztelt Szerkesztőnő!

Tulajdonképen nem Kegyedhez, hanem valamelyik jeles aesthetikusunkhoz, vagy — mert egy kis komikum is van a dologban, — valamelyik élczlapunkhoz kellene e sorokat intéznem; de nő létemre mégis csak nagyobb bizalommal fordulok Kegyedhez azon kéréssel, hogy az alábbi soroknak becses lapjában helyt engedni sziveskedjék.

Azt, hogy nő vagyok, már megirtam, azt pedig, hogy kolozsvári nő vagyok, azért tartom szükségesnek szintén megemliteni, hogy némileg igazolva legyen nyilvános felszólalásom. Mert mi itt a mellett, hogy a gazdasszonykodásban sem vagyunk épen utolsók, miről tanuságot tesz a mi töltött káposztánk, tokányunk, leveles sültünk és a világ előtt jó hirben álló egyéb jó izü konyhai készitményeink; tanulni is szeretünk, különösen pedig a szinháznak vagyunk nagy kedvelői, nem ugy, mint Kegyetek a fővárosban; minden uj darab, a miben ujabb idő óta pedig bőven van részünk, egy-egy ünnepnap nálunk, és mert más ujdonságokban meglehetős szegények vagyunk, erről beszélgetünk összejöveteleinken; igaz, ez is egy kis „emberszólás“, de a mivel senki jó nevén kárt nem ejtünk.

Én pedig, — de nehogy, instálom, öndicsekedésnek vegye, — még az efféle emberszólásban is ovatos szeretek lenni, ezért is, azután meg mert ismerem gyöngeségemet az aesthetikában; szeretem tehát elébb megtudni a hozzáértők véleményét valamely darabról, innen aztán rendesen elolvasom elébb itteni lapjaink szinikritikáit; a kik ezeket irják, bizonyára nagy tudományu, beható elméjü, illetékes férfiak, a kik tisztában vannak a széptani elvekkel, és azért sem pillanatnyi hebehurgya, sem számba nem vehető találomság nem vezeti őket itéletükben, hanem alapos tájékozottság és világos öntudatosság, mely aztán biztos irányul szolgálhat nem csak a magamféle ügyefogyottságnak, — mert mi tagadás benne: de biz én meglehetős ügyefogyott vagyok az aesthetikában, — hanem másoknak is, az összes olvasó közönségnek, mindenre nézve, a mi jó vagy rosz, szép vagy rut, helyes vagy helytelen a szinpad bübájos költészetében. Legalább ha hibáztatunk, okát is tudjuk adni.

Igy tettem tehát a napokban is; a „Senki lyányá“-t adták Szegfi Mórtól, először és hozzá még vasárnap, miért is a szinház telides-tele volt, és egész előadás alatt, mondhatom, alig volt jelenet, melyet meg ne tapsoltak volna, és azonképen a népdalokat, melyeket Baloghné asszony igen kedvesen énekelt; egy szóval, nagyon jól mulattunk, de, mint mondám, még sem biztam egészen magamhoz, ha valjon igazán okunk volt-e a tapsolásra? és valjon nem árulom-e el gyönge itélőiképes-

ségemet, ha majd holnap azt találom mondani, hogy ez a darab nekem is csak ugy tetszett, mint a többi jelenlevőnek.

Alig vártam tehát, hogy muljék már el a hétfő, — mert akkor nálunk nem adnak ki ujságot, — és képzelheti boszuságomat, midőn kedden kinyitom a mi itteni két leghiresebb lapunkat: a „Polgár"-t és „Kelet"-et és a „Senki lyányá"-ról jó részt semmit sem találok: Kénytelen voltam tehát egy álló napig türelmetlenül várakozni. Látogatóim széltiben-hosszában mind csak arról beszéltek, mondták felötte az itéletet a maguk szakállára; könnyü nekik, van szakálluk, és nekem, nőlétemre hallgatnom kellett; hát ha alaptalanul dicsérik, és végre is az én tudatlan-tájékozatlanságom adja meg az árát!

Valahára mégis a keddi nap is elmult és a szerdával együtt a mi ujságaink is megérkeztek, és ah! milyen mohón nyultam utánuk, egyszerre mind a kettőnek, és elolvastam, a mit a „Senki lyányá"-ról irtak, egyszer, kétszer, háromszor, és minél többször olvastam őket, annál nagyobb tétovába estem, nemcsak arra nézve, hogy mit tartsak a „Senki lyányá"-ról, hanem egyszersmind arra nézve is, hogy mit tartsak az aesthetikáról, a szinbirálatról, a szinbirálókról, szóval mindenről, a mi a szellemi világban szép és helyes, avagy rut és helytelen! Mégis csak másképen van ez a külső szépséggel! Egyik tükör olyan, mint a másik; de itt —!

Mert hát instálom, — de legjobb lesz, ha szépen egymás mellé állitom a mi jeles két szinbirálónk, a mi alapos itélőmestereink nézeteit a „Senki lyányá"-ról; szembe állitom őket részint önmagukkal, részint egymással, azután mondják maguk, ha nem-e nagy móka, a mi belőle kiviláglik.

Először is azt kerestem bennük, hogy mit tartsak a mű meséjéről, és ime, czeket találtam: Egy helyütt azt mondja a „Kelet", hogy a mese „roppant sovány", más helyütt meg, hogy a mese „eléggé érdekes," — tehát sovány és mégis érdekes, a mi pedig nem igen lehetséges; no, de ezt még lehet egy kis rosz tréfával elütni; hanem a cselekvényről, mit tartsak a cselekvényről? Nézem a „Polgár"-t, azt mondja, hogy „a cselekvény alig bir valami érdeket kelteni," jaj, az bizony kemény itélet, de valjon utána mondhatom-e lelkiismereti furdalat nélkül? Nézzük csak mint vélekedik a „Kelet" ez ügyben? Nézem tehát a „Kelet"-et, és ez meg azt mondja, hogy: „a cselekmény menete élénk," már pedig annyi aesthetikai tudományom nekem is van, hogy a mi élénk az nem lehet érdektelen. De még a népiességgel hogy voltam! A „Kelet" azt mondja, hogy „hiányzik (a „Senki lyányá"-ban) a jellemzően népies elem," a „Polgár" meg ellenkezőleg, azt irja, hogy „nyilatkozik a „Senki lyányá"-ban egy kis i g a z á n népies ér, mely igy is számot tesz," tehát nem hiányzik benne a jellemzően népies ér; már most kinek higyek, a „Polgár"-nak-e, vagy a „Kelet"-nek? De nézzünk csak tovább, instálom. A „Polgár" azt mondja, hogy a darab „ok nélkül" kezdődik, a „Kelet" meg épen ellenkezőleg, azt állitja, hogy „az első felvonás expositiója sükerült," tehát a darab nem „ok nélkül" kezdődik! A helyzetekről a „Polgár" egy helyütt azt irja, hogy erőszakoltak, más helyütt meg hogy a „komikus helyzetek sükerülten vannak alkalmazva" és „az egész darabon jóizü kedélyesség vonul keresztül." Ujra mondom, hogy nekem az aesthetika gyönge oldalam, talán azért nem birom felfogni, hogyan vonulhat keresztül jóizű kedélyesség oly darabon, a melyikről azt állitjuk, hogy a helyzetek erőszakoltak; de hogyan igazodjék el az én szegény fejem, és azonképen az összes olvasó közönség az aesthetikai kérdésekben, a melyekben ép azért, mivel az ember egész lelki világát érintik, a határozott, tiszta, világos igazság szükséges, mikor az ugyanazon városban megjelenő két lap egymásnak, sőt — mint kimutattam, — néhol egyazon aesthetikus maga-magának ellentmond, és miként eshetik meg, hogy azok a mi szinikritikusaink, a kik pedig bizonyára jeles szakférfiak, különben csak nem volna bátorságuk itéletet mondani költői müvekről és még a világ elé bocsátani itéletüket, mondom, miként történhetik meg, hogy azok a jeles itélőmesterek legalább azokat az egymással homlokegyenest ellenkező állitásokat előbb ki nem igazitják.

Mondom tehát, engem bizony egy kis álmélkodásba ejtett a mi két szinbirálónk ilyetén furcsa itélete, miért is aztán neki bátorodva, tovább latolgatám a jeles férfiak állitásait, és — nem tehetek róla, — de sok olyast találtam azokban, a min nő létemre is kétkedőleg fejet ráztam. Igy például a „Polgár" azt mondja egy helyütt, hogy a „Senki lyánya" komikumában „jó adag reminiscentiára akadnak", hanem azzal, hogy honnan volnának azok a darabba „csempészve", adós marad, holott ilyen sulyos váddal csak teljes erejü bizonyitékok alapján szabad egy „jó nevü" irót illetni.

És hát még a „Kelet!" Azt mondja: „A pénz ellopása, Terka elbujdosása a rá esett gyanu miatt, az ér melletti jelenet, az elveszett keszkenő, Andris és Terka összeboronálása, Terka, a kántor, a csendbiztos, Ottil, Csutakné, mind másolatok, részint a „Falu roszszá"-ból, részint a „Toloncz"-ból. — Megvallom, hogy megállt a szemem, midőn e vádakat olvastam. Én is láttam e két darabot és jóformán minden szavukat fejből tudom, ép azért szinte megfoghatlan előttem, hogyan állithatja a műbiráló, a kitől csak megkövetelhetjük, hogy alaposság lelkiismeretességgel egyesüljön lelkében, hogy a miért például a „Falu roszszá"-ban is, a „Senki lyányá"-ban is a keszkenő fordul elő, vagy ebben is, abban is é r r ő l van szó, vagy hogy ebben is, abban is a két szerető sziv egymásé lesz, — de hiszen ugy a „Falu roszszá"-ban, valamint a „Toloncz"-ban nem is ugy van a dolog, mert ott nem is az egymást szerető szivek lesznek egymásé; ebben a részben tehát hasonlóság sincsen a két, illetőleg három műben, és abban is téved a „Kelet", hogy a „Senki lyányá"-ban Terka a rá esett gyanu miatt bujdosik el; — de mit szaporitsam még tovább a szót! *)

Azért igen, igen kérem a tisztelt Szerkesztőnőt, nyomassa ki ezen igénytelen soraimat, valamint azon kérelmemet, hogy a mi igen tisztelt két szinbiráló urunk adjon nekünk aesthetikákban járatlan olvasóknak fölvilágositást arra nézve, mire véljük ama reminiscentiákat és „másolatok"-at, ha nem is a darab kedveért — az efféle dolog, a milyen egy uj népszinmü, ha bár százszor tessék is a közönségnek, nagyon csekély dolog lehet az ő szemük előtt, — de legalább a mi érdekünkben, és egy kicsit az ő érdekükben is; mert — hogy is mondjam — nagyon tiszteljük mi a prometheuszi szikrát, de a ki arra használja, hogy az én szemem világát kiégeti vele, — no, de meg vagyok győződve, hogy a mi két jeles műitészünk, a mi két vezérfáklyánk az aesthetikában, szivesen kész eleget tenni tiszteletteljes kérelmemnek.

Kolozsvár októberhó 19-dikén 1876.

Tisztelettel B. K.

*) Hát még ha a tisztelt levelezőnő azt is tudná, hogy a „Senki lyánya" már rég meg volt irva, midőn a „Toloncz" először szinre hozatott, és o szerint teljes lehetetlen volt, másolatokat venni amannak belőle!

Szerk.

Egy hét története.

Októberhó 25-dikén.

Megint politika. — Politizálás a hirlapokban. — Politikus pinczérek. — A fiatalság. — A diplomaták főzte. — A tüntetés jellemvonása. Tüntetések a szinházban. — Ezek forrása.

Szeretném, ha Gorcsakoff herczeg, az orosz külügyminiszter — phi, megint politika, kiáltanak föl önök szent borzalommal, s már-már a sarokba készülnek dobni e lapot. Ne tegyék, kérem; igazán mondom, én nem vagyok annak az oka, hogy most egyebet sem tudnak az emberek, csak politizálni; csunya foglalkozás, kedvetlenné, komorrá teszi az embert s megősziti a hajat (lásd Andrássy grófnak még csak pár év előtt is holló-sötét fürteit). Dehát van olyan idő is, — ime itt az eset jelenleg is, — midőn akár akarja az ember, akár nem, „muszáj“ politizálni. Mert az ujságokban elejétől végeig egyebet sem lát az ember, csak háborus dolgot; arról elmélkedik a vezérczikk, azt tárgyalják a politikai hirek, a levelek Belgrádból, Konstantinápolyból keltezve politikáról és háboruról szólnak, a tárczában orosz, vagy török népszokások, vagy orosz államférfiak életrajza unalmaskodik, — természetesen minden ötödik sorban vonatkozással a jelenlegi politikai eseményekre; sőt még az ujdonságok sem tudnak egyébről szólni, mint „átutazó orosz önkénytesekről,“ a „vörös keresztről,“ gyüjtésekről a török sebesültek részére, konczertekről, melyek a háboruban elnyomorodottak fölsegélésére rendeztetnek, s ha az ember a hirdetések rovatára pillant, még ott is üldözi a politika: orosz — theát és Menczikoff — köpenyeget ajánlanak még ott is.

De ha az ujság politizál, azt mondjuk hogy jól teszi, az a kenyere; azonban mit szóljunk hozzá, midőn a vendéglőben bizalmas pinczérünk a beafsteaket azzal a szerény kérdéssel teszi elénkbe, hogy mi a mi véleményünk Angolország magatartása felől a keleti kérdésben?! — midőn a bécsi szelet nem kerülhet elénk, a bécsi kabinet habozó politikájának futólagos jellemzése nélkül, s ha mi utját szelve a politikának „habozó“ sört rendelünk, el kell készülnünk rá, hogy a gyors lábu pinczér Németország kétértelmü magatartásáról koczkáztat meg rövid észrevételt. És igy tovább; a kereskedő politizál, mig becsomagolja a félkilo czukrot, a suszter — már hogy is ne politizálna, mialatt megméri lábunkat; a borbélytól, fodrásztól meg ily zavaros időben épen azt rónók fel bűnül, ha pergő nyelve azalatt, a mig arczunkat simára borotválja, vagy hajunkat rendbeszedi, le nem tárgyalná a keleti kérdést keletkezésétől egész, még a jövő kétes homályában rejlő megoldásáig.

Ne csodálják tehát, ha engemet is magával sodort az ár, s ne ütközzenek meg azon, ha azt mondom, hogy én a héten ott lábatlankodtam a tüz-vérü fiatalság minden gyülésén, értekezletén, „Komlókertben“, kávéházban. Szeretem nézni, midőn az ifjuság lelkesül, forrong, lázban van, midőn érdeklődik a közügyek, a haza ügye iránt, midőn akarata van, állást foglal el s meggyőződésének kifejezést ad erőteljesen, határozottan. Sokan helytelenitik, megrójják e tüzet, azt mondják, árt annak a kotyvaléknak, a mit a pislogó tüzhely körül guggoló diplomaták habarnak, azt mondják, lassu tüz kell annak a főzéséhez, nem nagy láng. De én csak azt mondom, hogy hadd fusson ki inkább fazékjából az a nem-tudom-mi, minthogy megposhadjon, odasüljön a fazék oldalához, s a világ azzal a kozmás, se ize, se büze pancscsal legyen kénytelen beérni. Régi tapasztalás, hogy mindig attól betegedett meg Európa, a mit a diplomata-szakácsok álmos tüz mellett kotyvasztottak.

Én nem helytelenitem az ifjuságot, a miért mozog, életjelt ad, és hogy ismételjem, a mit e csevegés elején mondottam, szeretném, ha Gorcsakoff herczeg itt volna most és látná az ifjuság hangulatát, mely mindenkor és minden időben a közvélemény, a közhangulat kifejezője volt. Hadd látná, mint gondolkozik a magyar ifjuság és a magyar nemzet az ő hóditó terveiről, — akkor talán jobban meggondolná a dolgot, mielőtt a kalandos vállalathoz hozzá fogna, melynek utját oly nagy kitartással egyengeti. Az ifjuság lázban van, jön, megy, gyüléseket tart, küldöttségeket indit utnak a miniszterelnök urhoz, ki „fölvilágositást“ ohajtott adni a fiatalságnak, aztán ismét gyülésez, hogy meghallgassa a visszaérkezett küldöttség jelentését, megéljenzi a miniszterelnököt, hanem azért tanácsát „hazafias tisztelettel“ tudomásul veszi, s folytatja a gyüjtést és rendezkedést a csütörtöki fáklyászenére.

Van ez ifjusági tüntetésben egy vonás, a melyet észlelni különösen nagy lelki megelégedésére szolgálhat az embernek. Ez a magyar nemzetnek jellemző vonása, s örömmel tapasztaljuk, hogy az utóbbi évek párttusái, melyek rétegekre oszták a nemzetet, nem voltak képesek letörülni e vonást a nemzet jelleméről. Nyilatkozik az az ifjuság jelenlegi mozgalmában, s az ifjuság a nemzetnek legcsalhatlanabb kifejezése, a mint már mondottam. Nincs a tüntetésnek semmi p á r t s z i n e z e t e, magyar nemzeti tüntetés az, mely közös minden párttal, minden pártárnyalattal. Egyik párt sem akarja magának tulajdonitani e mozgalomban a vezérszerepet, nem követel magának a hazafiság e tüntetésében egyik párt sem több részt, több érdemet, mindenik beismeri, hogy midőn a nemzet életkérdése, a nemzet érdekeinek megóvása forog szóban, egyik párt sem magyarabb a másiknál, mindnyájan egyformán szeretjük hazánkat. Annál jobban esik ezt tapasztalnunk, miután az ifjuság e mozgalmának vezetői egytől egyig annak a politikai pártnak a hivei, melynek a mérséklet és önuralom eddig egyáltalában nem tartozott erényei közé. Az egyetemi előljáróság minden áron megakadályozni akarja e tüntetést, és ezt roszul teszi. Hogy Tisza Kálmán, a kormányelnök és az egyetem rektora, mint hivatalos előljáró, nem támogathatnak semmiféle politikai tüntetést akár török, akár orosz rokonszenvnek lenne is az kifejezése, az nagyon természetes; a kormánynak nem szabad egyik „most még barátságos“ idegen hatalom ellen nyilvánuló érzelmekhez sem csatlakoznia, de az utóljára is tény, hogy a nemzet a törökkel rokonszenvez, hogy a negyvennyolcz utáni szives fogadtatást el nem feledhette, a mint nem felejtheti el az oroszoknak negyvennyolczadiki „látogatását“ nálunk; azért hát az ifjuság nem követ el hibát, ha ez érzelmek-

nek kifejezést ad. Ha rosz hatásu lenne a jelenlegi politikai viszonyokra egy ily tüntetésnek a kormány általi támogatása, még roszabb hatásu lenne annak elnyomása, mert ez már épen ellenkezőleg tüntetés lenne a kormány részéről az orosz mellett.

De azt veszem észre, nagyon is bele egyeledtem a politikába, ... jerünk a szinházba! Ott is a tüntetések vannak napirenden. De minő tüntetések! Ezeket már édes-örömest elengednők. Csak egy idő óta van divatban, hogy alig lép ki a szinpadra némelyik szinésznő, — csak nőket éri e „megtiszteltetés“, — azonnal élénk pisszegés fogadja, mintegy ellensulyozására a még meg sem indult tapsolásnak. Aztán alig énekel egy-két hangot, mindegy, akár jól, akár roszul, mindjárt ismétlődik a pisszegés és megujul az előadás folyama alatt isten tudja hányszor. Képzelhetni, mily visszatetszést kelt ez a közönség és a szinészek közt egyaránt. Egyszer már föl is szólaltak a lapok miatta. Ekkor aztán a szinházi tüntetések ügyes rendezője egyet gondol, nem pisszegtet többé, hanem épen ellenkezőleg meghagyja embereinek, hogy tőlük telhetőleg tapsolják és éljenezzék ugyanazt, kinek előbb lepisszegésére kaptak parancsot. S a közönség formaszerint meg van zavarodva; előbb azt látta, hogy némelyek egyáltalában nem tudnak tetszeni n é m e l y e k n e k, s most egyszerre azt tapasztalják, hogy ezek a „némelyek“ a legtulzóbb tolakodásig, boszantásig és kiállhatatlanságig megváltoztatták véleményöket; s a mig a pisszegést el lehetett nyomni viharos tapsokkal, most már nem tudják, mit csináljanak, hogy kedvenczöket e tulzó és gúnynak beillő tetszés-nyilvánulásoktól megkiméljék, — és ők magok kénytelenek pisszegni. Kétségtelenül ravasz taktika és a mint látszik, sikeres.

Önök nehogy azt gondolják, hogy ezek a pártok a közönség soraiban keresendők; semmi esetre sem! Furcsa világ az a szinpad; a diplomacziának minden fogása, okoskodása, fortélya és mesterkedése csekélység ahoz a cselszövényhez képest, mely a szinpad oldalfalai közt és öltöző-szobáiban készül. Pártok vannak ott épen ugy, mint az udvaroknál, mindenik párt iparkodik befolyást szerezni a két főtényezőnél, az igazgatóságnál s a közönségnél. Amannak kegye fontosabbnak tartatik, mert az irja alá a szerződéseket, azonban ezé sem megvetendő, mert nyomást képes gyakorolni az igazgatóságra. A ki ott nem kedves, ennél keres népszerüséget, s ha nem talál, csinál. Viszont a másik párt, hogy ellenfelét megbuktassa, nem éri be azzal, hogy az igazgatóság előtt hitelt-vesztetté teszi, hanem iparkodik a közönség kegyéből is kicseppenteni, ha másként nem, hát csak látszólag. Pisszegtet, a tapsokat ellensulyozza s az igazgatóságnak ürügye van igy szólni az illetőhez: a közönségnek nem tetszik, elmehet. Viszont, ha valakinek szerződését megujitni kell, fizetését fölemelni, — tapsoltat a párt, sokszor az igazgatóság, hogy azt mondhassa szemben a közvéleménynyel: szerződtetnem kellett, meg kellett adnom, a mit követelt, mert — lám: a közönségnek nagyon tetszik. És fölléptetik nyakra-főre, hogy indok legyen azt mondani: nélkülözhetetlen. Másnak szerepeire soha sem jön a sor, mikor pedig kitüznek egy darabot, melyben valahára szerepe lenne, akkor mindig akad, a ki kész hirtelen megbetegedni, s a darab megint elmarad, s előrántanak egy másikat, melyben az a másik, az a „nélkülözhetlen“ játszik ismét.

Oh, ezek a szinházi cselszövények, beh sokat lehetne elbeszélni róluk; de mért venném el az önök kedvét a szinházaktól?! Legjobb azokról minél kevesebbet tudni. P. K.

A délkeleti háboru.

A Morava iszapos, süppedékes völgyében ismét foly a harcz, bömbölnek az ágyuk és az elkényszeredett katonák egymás mellének szegzett fegyverekkel viaskodnak. Pár nap előtt megint nagy ütközet volt és győzelem. Szükséges-e mondani, melyik fél lett a győztes?! Hiszen eddig még egy istenadta halmocskát, vagy nyulnak való bokrot sem voltak képesek a szerbek bevenni; ellenben a törökök eddigelé minden oldalról és minden felől mindig csak verték és ujra verték ellenségöket. Most ismét egy rendkivül fontos pontot vettek be. Djunis vára nagyon meg volt erősitve és az volt a föladata, hogy elzárja a törökök utját Kagujevácz felé, hol a szerbeknek fegyvertára, és lőszergyára van. Most Djunis a törökök kezében van, szabad az ut Kragujeváczig és ha nem esnek régi hibájokba s nem vesztegelnek a kivivott győzelem után egy helyben, ugy pár nap alatt lefoglalhatják a szerbek összes fegyver- és lőszer-készletét.

Pedig máskülönben is sietniök kell, mert ki tudja, lesz-e sok idejök még a győzelemre. Most már csak napok kérdése, hogy Románia is háborut izenjen a portának, s ekkor a török seregnek egy ellenséggel többet kell legyűrnie. Mozog Görögország is, ma-holnap fegyverben áll a porta valamennyi alárendelt állama ellene, s a muszkának alkalmasint nem lesz szükség beleavatkoznia, megverik a törököt, a kit senki sem segit, saját föllázadt vazalljai. Elkedvetlenitő dolog ez, és még elkedvetlenitőbb, hogy a mi külügyminiszterünk még most is veszteg marad, és nem lép föl erélyesen, hogy megakadályozza ezt a prédára-csapást és osztozkodást. Világos, hogy itt az orosz keze működik, de hát meddig remegjünk még a muszka mumus előtt?! Vagy talán be kell várnunk, a mig körülöttünk megizmosul a szeme-fölnyilott szláv elem, s bevárjuk, a mig ellenünk támad majd föl?! S bevárjuk azt, hogy ép ugy kelljen saját idegen nemzetiségü polgártársainkkal birkoznunk, mint most a portának vazalljaival?!

Ennek elejét venni valóban ideje volna, s mindenek fölött kivánatos, hogy végre fölébredjen már az álmos diplomáczia.

Sand George és madarai.

Sand George nagyon szerette a madarakat és irt is róluk egy rendkivül kedves csevegést. Abban az időben, midőn irodalmi pályájának még csak kezdetén volt, két barázdabillegetője volt, az egyiket Jonquillenak, a másikat, mely tizennégy nappal fiatalabb volt, Agathának nevezte. Mind a kettőt ő maga étette, és tömérdek sok időt elvesztegetett rájok. Csak akkor irhatott, ha kedves madarai neki arra időt engedtek. — Egy reggelen különösen neki melegedett az irásnak, midőn a madarak hangosan kezdék értésére adni, hogy éhesek.

„Jonquille“, — igy beszéli el a hires irónő, — „az egyik székre ugrott, onnét iróasztalomra s tollam előtt lábatlankodott, mialatt Agatha, nem merve elhagyni rudacskáját, csak apró szárnyaival verdesett, és kitátott csőrével kétségbeesetten kiáltozott. Regényemnek épen legérdekesb részét irtam s először történt, hogy Jonquillera megharagudtam. Megmagyaráztam neki, hogy ő már elég nagy arra, hogy egyedül is tudjon enni, s hogy az étel ott van az orra előtt a kis tálacskában, s hogy én többé nem fogok az ő lustasága előtt szemet hunyni. Azonban Agatha egyre csak kiabált és hozzá visszarepülő kis

barátnőjéhez fordult keserves sopánkodással, s rimánkodott hozzá enni-valóért. Nagyon szivre hatólag tudott kérni, az én szivem azonban kemény maradt még erre is, azonban észre kellett vennem, mily nagy megindulást keltett a kis Agatha panasza Jonquille-ban, a ki mindinkább fokozódó érdeklődéssel figyelt barátnőjére s mintegy magával küzdeni látszott.“

„Végre elhatározta magát, oda repült a kis ételes tányérka szélére, belebámult, mintha azt várta volna, hogy az étel magától a szájába repüljön, s mivel ez nem történt meg, egyszer csak kinyitotta kicsike csőrét s felkapott egy buzaszemet. Azonban, — bámulatos győzelme a szeretetnek, — az eledelt nem tartá meg magának, hanem oda repült Agathához s ennek még mindig rimánkodással nyitva levő szájába tette azt, még pedig oly ügyesen és gyöngéden, mintha ő lett volna az anyja. Mikor aztán kis barátnőjét jól tartotta, maga is jól lakott.“

„E pillanattól kezdve nem volt szükség többé kicsikéim étetésére időt vesztegetnem. Agathát minden nap Jonquille étette, még pedig oly gonddal, hogy a kis bohó csakhamar neki telt, kövér lett, — én nem tudtam volna ily jól ellátni. Igy lett a kis Jonquille gondos anyja fogadott testvérének, pedig még maga is fiatal volt. És szinte látszott rajta, mennyi örömet okoz neki az anyai érzet, pedig csak mostoha volt, hozzá még fiatal mostoha, a ki még maga soha sem érezte az anyai örömet.

„Agatha és Jonquille a legjobb barátságban éltek mindig. Nyár jött s ők kirepültek az udvarra, a kertbe, s kiszemeltek maguknak egy ágat, az volt az ő tanyájok. Mi is kinn töltöttük időnk nagy részét, a szabad ég alatt ebédeltünk s a kis madarak az első kanálzörgésre előrepültek s egyiknek, másiknak a vállara szállva lesték az ennivalót. Midőn pedig a cseléd a gyümölcsöt hozta, elébe repültek s kivették részöket belőle mielőttünk. Azonban bármennyi bizalommal viseltettek is asztaltársaim iránt, senkinek sem engedték, hogy megfogja őket, csak nekem. Ha én kiálltam s elkiáltám nevöket, bárhol voltak, — messze soha sem távoztak, — azonnal előjöttek, ujjamra száltak s hizelkedve állták a czirógatást. Sokszor fogadásból csak egyet szóltam s a két madár huss! — berepült az ablakon, egyenesen a vállamra. Azt hitték, hogy boszorkányság.“

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Király ő Felsége*) érdeklődik a hazai gazdászati viszonyok iránt. Értesülvén nem rég, hogy kis Kartalon, Podmaniczky Géza báró birtokán, gőzekével szántási verseny tartatik, Nopcsa bárót megbizta, hogy személyesen győződjek meg a szántás eredményéről, s arról neki jelentést tegyen. Nopcsa báró a versenyen jelen volt s mint a Podmaniczky-család vendége, ezuttal először izlelte meg a hires magyar turkesztáni dinnyét, melyet Fehér Miklós földbirtokos honositott meg és nagyban termeszt. Nopcsa báró a verseny eredményéről jelentést tevén a királynak, egyuttal bemutatta a kitünő és izletes turkesztáni dinnyét is, mire ő felsége meghagyta, hogy a jövőben a királyi udvar asztalára mindig a magyar turkesztáni dinnyéből szolgáljanak.

⁂ (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége, a modori római katholikus templom belfölszerelésére, magánpénztárából 500 frtnyi segélyt; királyné ő felsége pedig, a modori római katholikus templom belfölszerelésére 100 frtot, s az erzsébetfalvi római katholikus templom felépitésére szintén 100 frt segélyt méltóztatott adományozni.

⁂ (*Rózsás napló.*) Herczeg Radziwill Lajos, a párisi orosz nagykövet unokaöcscse hétfőn vezette oltárhoz Szacsvay Anna kisasszonyt Kolozsvárott. — Zarku Kálmán padragi jegyző esküvője Tompa Kamilla kisasszonynyal a napokban volt N. Magasiban. — Mihályfi József szegszárdi királyi járásbiró közelebb kelt egybe Csizmaziu Emma kisasszonynyal. — Blesz József bonyhádi járásbirósági irnok nőül vette Dikoy Teréz kisasszonyt Szegszárdon. — Szigeth Gábor ügyvéd és Treiber Györgyike kisasszony e hó 16-dikán egybekeltek Szegszárdon. — Körmendy Juliskát eljegyezte Cziráky Gusztáv megyei tisztviselő, Körmendy Emmát pedig Kiss Károly törvényszéki jegyző. — Szabó József jegyet váltott Grobarics Etelkával. — Bodó Béla birtokos és Missura kisasszony esküvője e hó 15-dikén volt Nagy-Szebenben. — Ebner Ilka kisasszonyt a napokban vezeti oltárhoz Szeidl Lajos ügyvéd.

⁂ (*Az országos nőiparegylet*) ipartanodájában külön munkatermet nyitott, melynek három osztályában felsőruhák, művirágok és keztyük készittetnek a legolcsóbb árakért. Különösen szép és diszes sir-koszorukat készitenek a tanodában, s ezekre, valamint egyebekre felhivjuk mindazok figyelmét, kik a hazai ipart pártolják s a törekvő szorgalomnak segédkezet nyujtani ohajtanak. Tudatjuk egyszersmind azt is, hogy az egylet felsőbb leányiskolájának növendékei tánczoktatásban is fognak részesülni, sőt a táncztanulásra felvétetnek más iskolába járó leánynövendékek is, ha a tanoda igazgatónőjénél, György Aladárnénál (nagy-kereszt-utcza 2.) jövő hó elejéig jelentkeznek. A táncztanitást Campilli Frigyes fogja vezetni.

⁂ (*A kisdedovó egyesület*) képezdéje s árvaháza szépen felépült s ünnepélyes megnyitásán a királyi pár is jelen fog lenni. A megnyitás napja Ő Felségök határozatától függ. Az épitkezés csak 3234 frt 33 krral került volna többe a költségvetésnél, de erről Pucher épitész lemondott s a fedeleket is saját költségén készitteté el. A neufchateli társaság hatszáz forintnyi aszphaltot adott ingyen az épület elé, a fővárosi hatóság 230 frt árú szegélykövet ajándékozott, a Schlick-gyár a lépcsőre horganyöntvényt, a légszesz-társulat, Emmert asztalosmester és Singer vasbutorgyáros a szokottnál olcsóbb áron adták gyártmányaikat. Mindezekért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak; valamint nagy dicsérettel emelték ki Kralovánszky Istvánné folytonos buzgalmát a fölszerelés vezetésében.

⁂ (*Báró Baldácsy Antal*) a magyarországi református egyházak javára nagyszerü adományozást tett. Összes birtokát, mintegy 10,000 hold földet, a rajta fekvő összes beruházásokkal együtt a magyarországi protestáns egyház 3 hitfelekezetére (helvét, ágostai és unitárius) ruházta át. Báró Baldácsy e valóban nagyszerü adományozást azon föltétellel tette, hogy e birtokot haláláig maga kezeli és haszonélvezi; a kezelés azonban egy bizottság felügyelete alatt történik, melynek Baldácsy maga is tagja. A nemes szivü báró előtt a napokban küldöttség jelent meg a nőiparegylettől, mely őt emlékeztette és kérte, hogy mint az egyletnek egyik elnöke, vagyonának eladományozása alkalmával a nőiparegyletnek tett igéretéről meg ne feledkezzék. A küldöttség ékesszólását valószinüleg szép siker fogja koronázni.

⁂ (*Az egyetemi ifjuság*) fáklyás zenét tervezett a török konzul tiszteletére, mely azonban sajnos utczai botrányra adott alkalmat, — azonban hozzá kell tennünk az ifjuság mentségére, hogy a kormányelnök ur habozó eljárása izgatá föl a különben is könyen lobbanó fiatal kebleket, s hogy a rendőrség erő-

szakos föllépte és beavatkozása tette a tüntetést botránynyá. A miniszterelnök ur előbb törvényesnek ismerte el az ifjuság tüntetését, utóbb mást gondolva, betiltá azt, s ez keseritette el a tüz-vér fiukat. Ha mindjárt először ellene nyilatkozott volna, nem lett volna semmi baj. Növelte az ingerültséget a rendőrség, mely az ifjuság gyülésének megtartását megakadályozta. Utczáról utczára szoritá a vágtató lovas rendőrség az ifjuságot, mely mégis békén maradt volna, ha a rendőrség megszünt volna utját állni akkor, midőn már nem gyülésezni, hanem csak étkezni akart a komlókertbe menni. Ekkor aztán tettleges összeütközésre került a sor, miközben többet az ifjuság közül befogtak. A lovas rendőrök zárt tömegben elővágtatása csakhamar megtisztitá az utczákat, s a botrány remélhetőleg véget ért. És igy a fáklyás zene elmaradt, — egyébiránt a török konsul is erre kérte az ifjuságot. A tömeg szerdán éjjel, midőn a botrány történt, Jókait is fölkereste, kitől azonban elégületlenül távozott, miután Jókai reggel lapjában biztatta az ifjuságot a tüntetésre, este pedig lebeszélte róla.

⁂ (*A hangversenyek*) idényét egy fiatal leány: Büchler Rákhel kisasszony szerdán este nyitotta meg a zenekedvelők termében, szépszámu közönség előtt, mely őt tapsokkal buzditá az énekesnői pályára. Nem nagy, de rokonszenves hangja van, már is szép képzettséggel bir, jó hangvétele van s Rubinstein, Schumann, Goldmark, Franz Róbert és Mendelssohntól sikerrel énekelt dalokat. Közremüködtek: Deutsch Vili, Krancsevics és Ruhoff, a Volkmann egyik hármasát játszva. Ruhoff külön is adott elő egy pár szép darabot gordonkán. Gold Róza kisasszony (a Khayll tanitványa) Schumann novelette-jét s a „Bolygó hollandi“ fonódalát zongorázta szép tehetséggel. — November 9-dikén a flórenciek fognak adni kamarai zeneestélyt; 15-dikén pedig Krancsevics és társai rendezik első négyes-hangversenyüket.

⁂ (*Királyi vadászatra*) most jó idő jár, nincs is szünete. A vöröskabátos uri társaság kedden vadászott először rókára a Paskal-malom nádasánál. A csaholó kopóktól fölvert róka a városligetnek s onnan az angyalmezőnek szaladt s megmenté irháját az eldeszkázott kertek közt. Derék vágtatás volt utána. Szerdán érdekesebben ment a vadászat, egy nyolczágu szarvasra, melyet a „Czinkotai nagy iczé“-nél bocsátottak el. A lovas társaságban voltak: a király, segédjével és Wallersee bárókisasszonynyal, továbbá Sir Buchanan angol nagykövet, kivel a király sokat beszélgetett, s a fiatal Buchanan is. A szarvas másfél óráig vágtatott összevissza, a kutyák csaholva, a vadászok röpülve utána; végre a tarcsai erdőnél fuvatott meg a harsány „hallali“ — tudniillik a falka ott érte utól az üldözött állatot. Ez a hallali azonban nem a játék, hanem az élet végét jelenté a nyolcz-agancsu nemes vad részére: összerogyott s kilehelte utósó páráját. Valószinüleg valamely nagyobb ere szakadt meg a futásban. A vadászurak megsajnálták, mert ez a szarvas sok nagy nyargalásra adott nekik alkalmat. Szerdán gróf Zichy Viktornak is esett egy kis baja. Árokugratás közben „Amazon“-ja elbukott vele, de sem ló, sem lovag nem sérültek meg. E napokban is volt vadászat; ma rókát üldöznek Gödön, holnap szarvast fognak Gödöllőn. Az idő igen kedvező lévén a vadászatokra, élnek vele mindennap.

⁂ (*Sok elhunyt jelesünk*) sirja elhagyattan áll; Sárossy és Réthy sirja jeltelen, a sirhant beomlott, Remellay Gusztáv sirköve is düledez. Az irói kör, mely első sorban van hivatva a kegyelet e köteles adóját leróni, elhatározta, hogy elhunyt iróink és müvészeink elhanyagolt sirjáról, habár a legegyszerübb emlékek által is, gondoskodni fog.

⁂ (*A király lovát*) a napokban tartott udvari vadászat alkalmával baleset érte. Az üllői csárda közelében ő Felsége meglehetős széles árkon akart átugratni, miközben lovának első lába jetentékenyen megsérült, annyira, hogy a további lovaglásra használhatlan lett. Höchel, fővárosi kerületi orvos azonnal a hely szinére hivatott, s a lólábát a király jelenlétében bekötözte. Ő Felsége más lovon folytatta a vadászatot.

⁂ (*Amerikai párbaj.*) Még mindig akadnak szerencsétlenek, kik álbecsületérzetből öngyilkoságot követnek el s azt hiszik, hogy az által eleget tettek a megsértett becsületnek. A napokban ismét fordult elő egy ily szomoru eset. Ifj. Probáld F. technikus, Probáld F, budapesti vagyonos polgár 19 éves fia folyó hó 13-dikán Bécsben főbe lőtte magát. A fiatal ember, miként hátrahagyott leveléből kitünik, amerikai párbajnak esett áldozatul. A párbaj oka, utosó levele szerint egyik tekintélyes budapesti polgár kedves és müvelt leánya.

⁂ (*Arany lakodalom.*) Szende miniszter szülői a jövő héten tartják arany lakodalmukat, mely örömünnepen a család minden tagja fiuk, a leányok, unokák és dédunokák mindnyájan jelen lesznek. A honvédelmi miniszter sem maradhat el arról, s ez okból tárgyalta a pénzügyi bizottság, a sorrend megváltozásával, s honvédelmi tárcza budgetjét.

⁂ (*A váczi-utczai merénylet*) áldozata már tul van a veszélyen: sebláza elmult, csak görcsös köhögés gyötri még, mely remélhetőleg el fog mulni, miután nincs konstatálva, hogy a lövés a tüdőt megsértette volna. — A merénylet elkövetőjét Schwetz Mártont e napokban dr. Glück Ignácz törvényszéki orvos másfél óra hosszáig vizsgálta. Schwetz valóban lelki beteg, baja hasonló a Filakyéhez (kiről az orvosok már teljesen lemondtak, s ki örökös lakója marad a tébolydának). — Schwetznek azon rögeszméje van, hogy a törvényszék őt ártatlanul üldözi: azt állitja, hogy a szegény ember a börtönben is szegény, a gazdag pedig ott is ur.... Ő — ugymond — megölhette volna ellenségét, ki miatt ártatlanul elitélték őt és feleségét, de azt nem akarta tenni. Ő egy soha nem látott s teljesen ártatlan egyént akart meggyilkolni. Meg is tette.... Schwetzet valószinüleg már legközelebb a tébolydába viszik. Midőn beszél, arcza hol elsápad, hol pedig lángban ég, s nyakerei biborveressé lesznek s egészen kidagadnak.

⁂ (*A nemzeti szinházban*) a hét kiválóbb előadása a a szerdai volt. „Lecouvreur Adrienne“-t adták, e régi szép drámát, mely oly bő alkalmat ad az előadóknak tehetségök csillogtatására s melyben Felekiné már közel husz év óta gyönyörködteti a közönséget hatalmas játékában. Lecouvreur neki kiváló szerepe, s kiállja benne a versenyt bárkivel is; ez alkalommal sem késett a közönség leróni az elismerés köteles adóját. A herczegnőt Lendvainé játszta megszokott modorosságával, mely játékának bensőségét gyakran elszigeteli tőlünk. A szász grófot Nagy Imre játszta, ez uttal talán másodszor, szépen, sok érzéssel, melegséggel; jó Michonet volt Ujházi is, — de tehetünk-e róla, hogy elhunyt egyetlen Szerdahelyink alakitását oly hosszu idő után sem vagyunk képesek elfelejteni?! — Az operának e héten ismét a „Saba királynője“ csinált nagy közönséget s fog csinálni még sokszor. Most nagyban folynak a készülődések a szombati előadásra; ekkor adatik először „Carmen,“ az uj opera. — A drámának is lesz ujdonsága a következő héten az „Idegen nő“, a szinházba járók tehát jó estéknek nézhetnek elébe.

⁂ (*Irodalom*) „Gróf D o r m á n d i Kálmánt“ a nemzeti szinház pályázatán elismeréssel kitüntetett szinmüvet Bercsényi Béla, a nemzeti szinház tagja irta.

⁂ (*Vegyesek.*) A budai tanitó-egylet érdemes tagjának, Derlik Józsefnek félszázados tanitói müködése és nyugagalomba lépte alkalmából e hó 29-dikén délelőtt 11 órakor a II, kerületi országuti tanodába bucsu-ünnepélyt rendez. — A hazai iparpártoló és terjesztő egyesület ideiglenes választmánya az alapszabály-tervezet ügyében tartandó értekezletét e hó 29 dikén fogja megtartani. — A műtörténelmi kiállitás, melyet gróf Zichy Pálné rendezett, mint tudva van, 3000 frtot jövedelmezett, melynek az árvizkárosultak közt leendő kiosztása iránt a polgármesteri hivatal most intézkedett. — A fővárosi iparosok körében tegnap ismét volt társas mulatság. A kör tagjaiból alakult mükedvelő társulat a „dicsőség bajjal jár“ s a „Qui pro quo“ czimű kis vigjátékokat adták adták elő. — Soldosné asszonyt, a népszinház kitünő tagját családi öröm érte. Leánygyermekkel örvendezteté meg férjét. — Ferencz József, ujonnan választott unitárius püspök a budapesti unitárius fiók-egyházközség felkérésére isteni tisztelet tartatott az evangélikus gymnázium disztermében. — Kossuth levelet intézett a természettudományi társulathoz, mely nem rég megküldé az ősz hazafinak tudományos kiadványainak diszpéldányát.

⁂ (*Halálozások.*) Mumoki Várjon Gábor kassai ügyvéd, meghalt Bécsben, 69 éves korában. — Elhunytak továbbá: Tichtl Ferencz, királyi tanácsos, 61 éves korában, Budapesten. — Özvegy Niederné, Nasztl királyi pénztári ellenőr anyósa, Budapesten, 75 éves korában. — Szabóky Adolf pestmegyei pénztári tiszt, 57 éves korában. — Képessy József országos középitészeti felügyelő, 58 éves korában, Temesvárott. — Schenovitz Frigyes mérnök 45 éves korában, Aradon. — Dietrich József nyugalmazott honvédszázados 58 éves korában, M.-Szigeten. — Gróf Nádasdiné, született Jacqueline bárónő, Pozsonyban, 82 éves korában. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Október 27-dikén: „Hamlet.“ — Október 28-dikán: „Carmen.“ — Október 29-dikén: „Mátyás király lesz.“ — Október 30-dikán: „Ferréol.“ — Október 31 dikén: „Carmen.“ — November 1-sején: „Iskarioth.“ — November 2-dikán: „Requiem.“ — November 3-dikán: „Idegen nő.“

Divattudósitás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: pamlagpárna rajza, bársonyra, cashemirra, posztóra, vagy ripsre himzendő, élénk szinü selyemzsinórokkal és selyemmel. Rajzunk a párna negyedrészét mutatja.

A 2-dik szám: asztalteritőkre való diszités rajza; a levelek szines posztóból vágatnak ki és selyemöltésekkel erősitetnek meg.

A 3-dik szám: A és D betü, monogramm.

A 4-dik szám: T és S betü, monogramm.

Az 5-dik szám: S és M betü, ugyanaz.

A 6-dik szám: gombostű párna, finom csipke point-de laceszal dolgozandó, közbe csipkeöltésekkel. Ha a csipkemunka elkészült, egy szines selyemből való párnácskára kell boritani és köröskörül szalag rüschechel disziteni.

A 7-dik szám: C és L betü.

A 8-dik szám: E és L ketü.

A 9-dik szám: széles himzés rajza, párnákra, angol, azaz lyukacsos himzéssel.

A 10-dik szám: D és E betü.

A 11-dik szám: H és V betü, monogramm.

A 12-dik szám: A és T betü.

A 13-dik szám: nagy H betü, asztalnemüre.

A 14-dik szám: W betü, ugyanarra.

A 15-dik szám: A és V betü.

A 16-dik szám: csipkebetét, fehérnemüre.

A 17-dik szám: S, C és D betü, monogramm.

A 18-dik szám: kis kerek tálczára való himzés rajza, posztóra himzendő selyemmel.

A 19-dik szám: A és D betü.

A 20-dik szám: fehérnemüekre való himzés rajza.

A 21-dik szám: A és V betü, monogramm. És végre

A 22-dik szám: D és O betü.

Betürejtvény.

Nagy Jankától.

Van minden tavaszban, virágban, növényben,
Vészben, viharokban, vizek örvényében,
Tengerben nincs: de a révek szélén látod,
Vitorlákon leng; a bnvárnál találod.
Nincs nyár ősz és télen; év végén nézheted
Váltó gazdaságod' e nélkül nem veted.
Életünkben nem kell, ravatalunkon vár,
Világ kezdetkor és vizözönkor volt már.
Itéletkor nem lesz; de az mégis látja
Ki a megváltóban üdvét feltalálja!
Szép olvasóm, hagy ha hiven szeret szived
Duplán birod! Ámor ezzel foghat ivet.
Ne kérdezz ifju nőt sem gyermeket se lányt,
Vén fővel fogja csak megfejtni e talányt.

Megfejtési határidő: novemberhó 22-dike.

A f. é. 40-dik számban közlött rejtvény értelme:

Az őstörténelmi és embertani kongresszus,

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Bátori Zsigray Istvánné, Durneisz Irma, Kovács Morvay Julia, Oberhoffer nővérek, Mandits Erzsi, Mózesy Anna, Nagy Julia, Székely Berta, Bohus Gyuláné, Schimmer Friderika, Jánossy Lajosné, Bajza Karolin, Biró Klára, Hajós Ilona, Turcsányi Berta, Jóo Andorné, Bakos Lilla, Für Nina, Temesváry Erzsébet, Máday Luiza, Kerekes Jánosné, Balogh Mariska és Jolán, Szentmiklóssy Ida, Tóth Malvin, Nagy Margit, Por Mihályné, Körmendy Zsuzsika, Pap Gyuláné, Szücs Klára, Csokonay Emilia, Szepessy Gábris, Károlyi Szidónia, Lázár Fáni, Hamar Izahella, Welser Irma, Mátray Erzsike, Piros Magda, Szathmáry Anna, Vikol Erzsébet, Takács Nina, Odor Petronella, Fabinyi Kornélia, Máar Etelka, Bányai Katinka, Mészáros Gyuláné, Berényi Sarolta, Nagy Erzsike és Zsófia, Kiss Teréz, Nemes Auguszta, Pesti Ida, Fodor Eleonóra, Tatár Bella, Seján Malvin, Orosz Ernőné, Libay Rózsika.

Tartalom.

A kaczér leány, Vértesi Arnoldtól. — Hogy veti . . . Csengey Gusztávtól. — A gyufa. — Egy más világból, Sacher Masochtól. — Nyilt levél Emiliához. — Egy hét története. — A délkeleti háboru. — Sand George és madarai. — Budapesti hirivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Betürejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Nyilt tér. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.)

olasz kereskedő, a mult csütörtökön saját lakásán meggyilkolta a pénzes levélhordót, ki pénzt hozott számára, és táskájából kivéve mintegy 160,000 frt értékü pénzes levelet, megszökött, de Franzensfestében elfogták.

Megbizások tára.

Csépára T. A. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Borfalvára M. E. urhölgynek: Ára 85 frt.

A. Segesdre M. T. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

F. Vadászra L. J. urnőnek: Igen szivesen tettem.

Debreczenbe D. J. urnak: Köszönettel vettem. A kivánttal már nem szolgálhatok.

Pécsre A. J. urnőnek: Kivánságát azonnal teljesitettem.

Sz. Sárkányra H. K. urnőnek: Posta fordultával megküldtem.

Kolozsvárra M. urnőnek: A jelen félévre eddig csak 3 frt van beküldve.

Hidalmásra O. Á. urnak: El van küldve.

Muraszombatra K. E. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

N. Kállóra K. S. urnak: Kivánságát talán a jövő évben teljesithetem.

Debreczenbe S. S. urnak: Magánlevelet irtam.

Makóra M. G. urhölgynek: Köszönettel vettem.

Kassára O. K. urnőnek: Nagyon sajnálom, de nem lehet már!

„Bakony gorillája.“ Szörnyüséges.

„Falu végén.“ Közölni fogom.

„Duna vize“, „Csak egy csillag.“ Roszak a lábaik.

„Elnézlek sokszor.“ Nem lehet ezt igy nyilvánosan elmondani.

Eperjesre G. G. Nagyváradra D. I. Pákozdra D. I. Cs. Somorjára H. J. urhölgyeknek: Köszönettel vettem és sort keritek nekik.

Nyilt tér.*)

(Negyedszer.)

Ezennel felszólittatnak: Hirsch Nina Szakaturna, Deszáthy Ágnes Somogyvár, Eperjessi Lilla Buza, Demeter Lajos Drág, Zay Emma Tisza-Sas, Józsa Mihályné Kőhalom, Vass Berta Fogaras, Buzáth Berta Csongrád, Kishalmi Nina Szeged, Kuthy József Marosvásárhely, Ledermayer Gyuláné Nógrád, Szabó István N. Becskerek, Bálint Józéfa B. Ujlak, Seybold Tilda Török-Becze, Székely Gyuláné Tokaj, Okolicsányi Mária Füzes, Nagy Ferenczné Székesfehérvár, Farkas Jánosné Székesfehérvár, Epstein nővérek Bödöge, Konta Luiza Bodony, Vlád Nagy Luiza Nagytótfalu, Mészáros Adolfné Szolnok, Váry János Makó, Scheimingerné Endréd, Szabó Lajosné Titel, Nagy Adél Keresztes, Király Lilla Nagy-Szőllős, Császy Sándorné Miskolcz, Grünwald Mari Váloz, Pongrácz Emma Miskolcz, Nagy Helén Nyitra, Rubenescu Antal Debreczen, Dömök Ida Kovácsi, Beőcz Mariska Makó, Bodnám Milka Solymos, Grósch Mari Báan, Kállay Andorné Légrád, Izmai Nándor F. Zsid, Jánky Luiza Verespatak, Timár Izabella Kuküllővár, Tóth Károlyné Tata, Baksa Erzsébet Nagylak, Dely Katalin Poroszló, Szüts Luiza B. Gyarmat, Nagy Ödön Szeged, Szentgyörgyi Emilia N. Szalonta, Láng Mór Tata, Csorba Lilla H. Szoboszló, Kovács Luiza Eperjes, Kapor Ilona B. Gyarmat, Rosenthal Róza, Tóth Piroska Szeged, Csörgheő Ilka Muzsaly, Grünwald Luiza Ipolyság, hogy tartozásukat minél elébb alulirottnak megküldjék.

A kiadó-hivatal.

*) Az e rovatban közlöttekért a szerkesztőség csak a sajtóügyi hatóság irányában vállal felelősséget.

Alólirott **fogorvos** ajánlja magát a következő esetekre:

1. Leghevesebb fájdalmak azonnali megszüntetésére a fognak kihuzása nélkül.

2. Odvas fogak plombirozására arany, vagy más tartós anyaggal, a mi által a fog még sok évre használhatóvá válik és nem fáj.

3. A ki nem igazitható fognak és gyökérnek fájdalmat nem okozó uton a kéj-gáznak alkalmazása melletti eltávolitására.

Cs. kir. udvari fogorvos
B. Máthé Domokos
Budapest, a váczi- és kis hid-utcza szögletén a „vastuskó“-ház I. emeletén.

Ugyanott tétetnek a legfinomabb zománczműfogak, légnyomás által tartó egész fogsorok stb. a legujabb amerikai találmány szerint, meglepő szépen, természethiven minden igénynek megfelelőleg a legillőbb ár mellett.

Munkálataiért jótáll sok évig.

H I R D E T É S E K.

Tisztelettel értesitjük a n. é. közönséget miszerint a debreczeni nagy vásárok alkalmával a vásártéren lenni szokott

vászon-raktárunkat

feladtuk és e helyett folyó év október hó 2-án egy mindennemü **vászon-, asztalnemü-, szövött-, rövidáru-, kész férfi-, női- és gyermek-fehérnemü,** egész **kiházasitási szükséglet, fehér és szines velez, fehér perkail** és **chiffon, szines karton, kendö,** mindennemü **szönyeg** és még számos nem emlitett czikkekkel bövebben ellátott állandó

fiók üzletet

nyitunk **Debreczenben, Bazár- és Széchenyi-utcza sarkán,** az ujonnan épült Bazár-épületben, melyre eddigi t. vevőink, valamint a n. é. közönség figyelmét felhivni bátorkodunk.

Kunz József és társa

nagykereskedök

Budapest, Erzsébet- és Deák-Ferencz-tér sarkán, báró Wodianer-féle házban.

Fekete és szines

lyoni selyemszövetek

legujabb női divatkelmék,

elegáns **kész ruhák** és **felöltök** stb.

nagy választékban jutányos árak mellett

KELLER és ZSITVAY

női divatáru kereskedésükben

Budapesten, szervitatér, Szerviták épületében.

Török József gyógyszertára, király-utcza 7. sz.

Purgleitner's Kalksyrup.

alvilsavas mészből, uj gyogyszer a

tüdövész, tüdőgümökór, szükmellűség, májkeményedes

gyógykezelésre és meglepő módon szünteti meg az ilyen bajok legnevezetesebb tüneteit. Befolyása alatt csillapodik a köhögés, az éjjeli izzadás megszünik, és a beteg a legrövidebb időn visszanyeri egészségés és jó színét.

Egy üveg ára 1 forint osztr. ért.

Dalocac, 1873 aug. 20.

Tisztelt ur! Minthogy az alvilsavas mészszörp csak 8 napi használat után is érezhető javulást és könnyebb ülést idézett elő állapotomban, azt tovább is használni kivánom, önnek pedig örömmel fejezem ki hálámat jó preparatumáért. Szíveskedjék postai utánvétel mellett megint 3 üveg mészszörpöt küldeni stb. st. **Dugac G.,**
pénzügyéri szemlész.

Spáeza (a. p. Nagyszombat), **1873 27|12**

Purgleitner gyógysz. urnak Gráczban.

Bécsből különféle, igen magasztalt gyógyszert hozattam még mellbajom orvoslása végett, valamennyi közül csak az ön alvilsavas mészszörpe segitett rajtam. Az első bevétel után mintegy varázsütésre megszünt nállam az éjjeli izzadás, stb. **Sullay Rudolf,**
plébános.

Triest, 1873 21|9.

Igen tisztelt ur! Kérem, küldjön minél hamarább 6 palaczk mészszörpöt; igazán kitünő szer sat. **Strametz A.**

—

Voitsberg, 1873 18|12.

Purgleiter J. urnak Gráczban. Kérek még 6 üveggel az ön kitünő mészörpéből, mely nálam meglepő hatást gyakorol stb. stb. **Rottenbacher K.**

—

Kis-Komá om, 1874 7|3.

Mélyen tisztelt ur! Minthogy az ön mészszörpe mellbeteg nővéremnek már rövid használat után tetemes könnyebbülést szerzett, és más betegek is kivánnak vele próbát tenni, legyen szíves még tiz üveg mészszörpöt küldeni stb. stb. **Papp Károly,**
plébános.

Föraktár a készitőnél, Purgleitner Józsefnél Gráczban.

Baktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten és Magyarország minden nagyobb gyógyszertárában. — Kitünő különlegességek részletes árjegyzékei mindenkor bérmentve kaphatók Purgleitner gyógyszerésztől Prágában.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glyicern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr.

Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 7. szám.

Angol és franczia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt, Jokey-Club 2 frt, Huile philocome de la societé hygiénique 1 frt 50 kr. Eau Athenienne 1 frt 50 kr. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Farina 1 frt, kisebb üveg 60 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 kr, Savonde Thridace Violettől Párisban 1 frt. Illatos szájgyöngyök (cachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice du Dr. Henocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztő-por Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásána és erősitéséro nézve. Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-, görvéne, g uga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges és köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyászatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya **84 kr.**

Föraktár Pesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.
Főszállitóhely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Dr. Kallmann **hajfestő szere**

vegyész és elsőrendü gyógyszerész Párisban. Erősiti a hajat és szakált, **s annak azon pillanatban a legszebb természetes árnyalatokat kölcsönzi bekenesre,** minden mosás vagy előkészület nélkül. Egy skatulya fekete szinü 5 frt, barna szinü 4 frt.

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő-, olajos festék-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmében, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, kesztyűben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

A világhirü **keleti viz**

Dr. Walkertől Londonban biztos fájdalom-oszlató, enyhitő és erősitő gyógyszer a **köszvény, csúz, görcs, fej- és idegfájdalmak, gyöngeségek** stb ellen. A hatás már az első üveg használata után mutatkezik. A használat külsőleges. Ára 1 frt. 20 kr.

Fogfájások, bármily nemüek, egy pillanat alatt és biztosan eltávolittatnak az **indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- és szájtisztitó szer.**

Kapható TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál Pesten, király-utcza 7-dik szám
Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

Szőnyegek, teritők és függönyök

legnagyobb választékban különös olcsó árakon,

főleg a legujabb szőnyegeket szobák behuzására,

salon-, pamlag- ágy-, zongora- és oltár-szőnyegeket,

kokuszlábtörlők és angora-szörmeket minden szinben és nagyságban,

ágy- és asztalteritőket, flanell takarókat,

legnagyobb készlet csipke-függönyök és Store-okban.

nagy választék nehez szmyrnai szönyegek gyári áron alul

TOTTIS és KREN az északi csillaghoz,

Budapest, V. Dorotty utca 2. sz. a.

Fiók-üzlet: Ujbécsi-utca 5. szám alatt.

T. c. vidéki vevőink kényelmére kivánatra nagyobb minta-darabokat választás végett, szőnyegek szükségleténél szobák behuzására és smyrnai szőnyegekről rajzokat küldünk.

Megrendelések pontosan teljesittetnek, meg nem felelő áruk kicseréltetnek. Árjegyzéket bérmentve küldünk.

Igen tisztelt vevőimnek

bátorkodom jelenteni, hogy **párizsi** utazásaim által a legelőkelőbb üzletekkel összeköttetésben állok, mi által azon kellemes helyzetben vagyok, a legujacb **őszi- és télikalapokkal** nagy választékban szolgálni.

Steiner Ernestin,
Budapest, váczi-utcza 2. sz. 1-ső em.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr. Killisch,** Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

45-dik szám. November 5-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTAR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte óra	Nap-kelte perc	Nap-nyugta óra	Nap-nyugta perc
Nov. 5	Vasárnap	A 22 Imre her.	A 21 Imre	24 C 22 Arethas	18		6	52	4	35
6	Hétfő	Lénárd hitv.	Lénárd	25 Márczián	19 B. sat. ünn.		6	54	4	34
7	Kedd	Engelbert	Karina	26 Demeter	20 elk. b. m.		6	55	4	32
8	Szerda	Gottfried	Gottfried	27 Nestor	21	○	6	57	4	31
9	Csütörtök	Tivadar vértanu	Tódor	28 Terencz	22 Ariel		6	58	4	30
10	Péntek	Aven. András	Florencz	29 Zenobius	23 Templ. megf.		6	59	4	29
11	Szombat	Márton püspök	Jónás	30 Stachius	24 Sab. Toldosz		7	1	4	28

Vidéki tárcza.

A gödöllői vadászatoknak eddig legérdekesebb napja a hétfői volt. Szarvas-vadászat volt kitüzve, s a legdiszesebb társaság gyült rá össze. Részt vett benne Andrássy gróf külügyminiszter, Wenckheim báró, Edelsheim-Gyulay báró, Szapáry Gyula gróf és Tisza Lajos volt miniszterek, Wäcker-Gotter német konzul s számosan gavallérjaink közül. A társaságot ő Felsége meghivása folytán Gödöllőn reggeli várta, melynél maga a király is megjelent a trónörökössel. Reggeli után 11 órakor megjelent a királynő is, s ekkor a társaság lóra ült. Esterházy Miksa gróf falkanagy jelt adott, a kopók elővezettettek s a vadásztársaság megindult. A szentkirályi erdőnél eresztették szabadon a négy szarvast, melyek csakhamar eltüntek, s a társaság nyomukban. A mácsai erdőn tul nem remélt meglepetés várta a társaságot: a völgyben mintegy száz darabból álló szarvas-csapat legelészett, mely a piros frakkos társaságot megpillantván, villámgyorsan eliramlott. A társaság utána, a vérszomjas kopók gyors lábakkal rohannak a nyomon, reá pedig az erdő fái közt tünik el az egész tarka kép. A hajtás egy órakor ért véget a szentgyörgyi erdőnél, honnét rövid pihenés után a társaság ő Felségeiket visszakisérte a gödöllői kastélyba.

Csép község részére Pestmegye hatósága a belügyminisztertől segélyt kér, minthogy e község egy évtized óta különféle elemi csapások által sujtatott, különösen az ez évi dunai árviz a község határából közel 97 holdnyi területet örökre elsodort és igy a Duna a község határán keresztül magának egy uj medert készitett; minélfogva a károsultaknak, kik különben is szegény lakosok, nagy szükségük van a kárpótlásra.

Debreczenben e hó 27-dikén sajtópör tárgyaltatott, a fölperes a temesvári pénzügyi igazgatóság volt, a vádlott Szentmiklósy László karánsebesi sóhivatali ellenőr, ki a „Debreczen“ czimü lapban azzal vádolta a temesvári pénzügyi igazgatóságot, hogy ez a hivatalokat pénzért árulja. Szentmiklósyt a törvényszék félévi fogságra s 150 frt birságra itélte.

Trencsénmegye felső vidékén a tűzvészek egész sorozatát regisztrálhatjuk. Vágbesztercze, Illava, Préta községekben egymásután, s október 22-dikén délutáni fél ötkor Pruszkán, e gyönyörü fekvésü határszéli mezővároskában, a hires Oroszlánkő aljában, oly borzasztó tűzvész dühöngött, melyhez hasonló csak a marosvásárhelyi és kolozsvári tüzvész lehetett. Az északi szél rohamosan csapkodta a lángokat a helység egyik szélső házikójáról a nagyobb épületekre. Az izraeliták ujonnan épült imaháza, a katholikus plébánialak minden melléképületei, a ferencz-rendi szerzetesek temploma és kolostora, csaknem egy pillanat alatt állottak tüzben. A szerzetesek zárdájáról átcsapott a lángtengerből kiszakasztott szikra Bohunicz helységre is s ott azonnal szintén 25 házra harapózott el a tüzvész s a szél irányában pusztitott minden melléképületet, a már begyüjtött takarmányt, s a helység lakóinak télire tartogatott összes élelmi szereit. Több férfi, nő és gyermek sulyosan megsebesült; a házi állatok nagyobb része menthetlenül odaveszett. A zárdában egy beteg aggastyán és egy vakmerő mentő élete, a kapott sebek miatt veszélyeztetve van. Nyomor és inség kiált segitségért, hogy ha van még a miből, adakozzunk, adjunk a hajlék nélkül maradt, igazán szegényeknek.

Vidéki vegyesek. Nagyszebenben magyar olvasó és mivelődési egylet alakult Kiss Károly ügyvéd elnöklete alatt. — Tatán Zalka János győri püspök e napokban avatja fel a gróf Eszterházy Miklós által alapitott apáczazárdát, melynek tagjai egyelőre csak betegek ápolásával fognak foglalkozni, de a jövő évben már leánynöveldét is nyitnak. — Szegeden mult hó 24-dikén tartotta aranymiséjét a köztiszteletben álló Kremminger Antal prépost, kinek tiszteletére kétszáz-teritékü diszlakomát is rendeztek; jelen volt Német József püspök is, ki a szabadságharczban fegyverrel szolgálta hazáját s ezuttal szintén igen hazafias köszöntőt mondott. — Lugoson e hó közepén volt a román nemzeti szinház létesitésére törekvő társulat közgyülése Mocsonyi Sándor elnöklete alatt; az ez alkalommal rendezett két műkedvelői előadás (Vulkanu József „Menyasszonyt menyasszonyért“ czimü vigjátéka és Lecocq „Giroflá“-ja) s a bál 1038 frttal szaporitá az alaptőkét. — Az ungvári nagy harangot a magyar állam költségén öntötték, hanem azért a fölirat az utolsó betüig orosz. — A nagyszombati ev. hitközség elhatározta, hogy csinos uj templomot épittet. A tervek elkészittetése czéljából már megtétettek az intézkedések. — Az ivándai Karácsony Antal-féle másfélezer holdnyi birtokot, mely 218,820 frt 88 krra volt becsülve, a budapesti Wolfinger és társa czég vette meg árverésen 110,600 frtért. — Kőszegen egy bécsi iparos posztógyárat fog épittetni kétszázezer frtért. — Nagyváradon egy lelketlen végrehajtó foglalni volt egy szegény, beteg embernél s nem találván egyebet, kivétette ágyából, ráfektette egy zsákra, s ágyát elvitette. — Maros-Bogáthon egy hid javitása alkalmával baleset történt. Az állás összeomlott, s a munkások alázuhantak; mindenik sérülést szenvedett, egyik talán bele is hal. — Nagy-Kanizsán e hó 12-dikén délelőtt 10 óra 8 perczkor, és e hó 13-dikán déli 12 óra 35 perczkor földrengés volt. Az utóbbi 6 másodperczig tartott, s a lökés oly erős volt, hogy a szobában

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 10-10 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért
8 kr.

45. sz.
Nov. 5-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-
a műlap meghozatala félévi járatási
köteleztetést foglal magában
a lap irányában.

A kaczér leány.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás.)

VI.

Körülbelül egy éve mult már annak, hogy Keledy Miklós megházasodott s két éve, hogy a szép Klári férjhez ment. A kis fürdőben találkozunk velök ujra. Klári férjhezmenetele óta most jött először mulatságba.

Ez a nap nagy eseménye. Az egész férfivilág izeg-mozog, a nők, ki félve, ki haragosan, ki meg bámulva tekint az ujonnan megjelenő bálkirálynőre; van suttogás, pillantgatás; öltözetét birálják.

Igen egyszerün van öltözve, föltünően egyszerün, fehér ruhába, minden diszités nélkül, nyakán keskeny fekete bársonyszalag, dus aranyszőke hajában semmi virág. Nem tánczol. Néhány szót vált minden ismerőssel, a ki közelébe jön, mosolyog egy keveset, nézi a tánczolókat és különösen hosszasan beszélget Keledy Miklósnéval.

Mintha csak azért tartóztatná őt oly sokáig maga mellett, hogy annál szembeötlőbbé tegye a külömbséget kettőjük közt. A szeplős, kenderszőke kis asszonyka alig ér a királynői alaknak válláig, jelentéktelen arcza még jelentéktelenebbnek tünik fel a szépség mellett; lilaszin selyemruhája a tömérdek fodorral, csipkével s nagyon kipirult orczája még azt a piczi természetes kellemet is lefútta róla, melylyel különben birt.

Férje közel állt hozzájok s lesütötte szemeit. Nagyon komornak, kedvetlennek látszott s alig szólt egykét szót a hozzá intézett kérdésekre. Menni akart, de Csóry Tóniné marasztalta.

— Várjon ön, most jön a hölgy-valczer, — szólt s apró fehér fogai csábitón féuylettek ki piros ajkai közül és mosolya majdnem oly édesen részegitő volt, mint hajdan; — magam is kedvet kaptam kissé a tánczra. Lesz ön tánczosom?

— Ha parancsolja, — viszonzá komolyan Keledy Miklós.

— Ej istenem! hát önnek parancsolni kell? — nevetett a szép asszony.

S csábosan nyujtotta oda kezét, melyet semmi keztyü sem takart. Érintésére megrezzent Keledy Miklós. Ah, jól ismerte ő ezt a gyönyörü bársonypuha kezet, ismerte fogását, érezte valaha szorongatását.

De a mit most érez, annak nem tud nevet adni. Ez nem gyönyör; valami heves, izgató érzés, melyben azonban nincs semmi kellemes; a szégyen mardosása ez. Legalább e perczben egyebet nem érez.

Szótlan áll ott egy perczig; nem tudja mit mondjon. De a keringő rá zendül, a tánczoló párok megindulnak s gépiesen ő is közéjök vegyül a szép asszonynyal. Szemeit folyvást lesütve tartja, s arcza csaknem az elkárhozottak gyötrelmét fejezi ki.

Némán körülkerülnek a termen. Egyikök sem szól egy szót. De Miklós karja szorosabban fonódik a szép asszony karcsu dereka körül, fejeik mindegyre közelebb érnek egymáshoz, Klári kibomlott aranyszőke fürtei az ifjunak arczán siklanak át. A zene mintha mindegyre szilajabbá válnék; a vér is gyorsabban szökel az erekben a zene szilaj hangjaira. A fej szédül, az agy kábul.

Miklósnak ugy rémlik, mintha gyöngéd kézszoritást érezne. Talán csak képzelődik? meglehet; nem tudja már, hogy mi a valóság, mi nem. Valami vad mámor vesz rajta erőt, de e mámorban több az elkeseredés, mint az édesség.

A tánczoló párok többnyire leültek már; alig kettő vagy három lejt még. Köztük Keledy Miklós és Csóry Tóniné. A fiatal Keledyné bámulva, megdöbbenve nézi férjét, eszébe jut egymás, a mit hajdan hallott és szivét kimondhatatlan szorongás fogja el.

De a tánczoló pár nem tekint oda; szilajan járja tovább. Már csak egyedül tánczolnak. Minden szem feléjök fordul. De Miklós azt sem látja már.

Csak a szép asszony veszi észre a feléjök irányuló közfigyelmet.

— Hagyjuk már abba, Miklós, — szólt tánczosához.

Ez az első szó, a mit e táncz alatt váltottak.

Miklós reá tekint; hosszasan tekint nagy sötét szemeibe. Szólni akar valamit, de aztán megint csak elhallgat. Csak ajkait harapja és idegesen szoritja meg tánczosnője kezét.

A szép asszony nem szoritja vissza, csak annyit mond és hangja reszket:

— Sokat akartam volna mondani önnek, Miklós, de jobb el nem mondani. A mi elmult, hát elmult. Isten áldja meg önt, Miklós, legyen boldog és ne ohajtson még egyszer találkozni velem.

— Találkoznom kell, — viszonzá hevesen Keledy Miklós.

A szép asszony fejét rázta. Visszaértek előbbi helyökre. Keledy Miklós meghajtotta magát és hátrább huzódott; de még hallotta, a mint a szép asszony egy közelében álló fiatal embert megszólitott:

— Kérem, keresse föl férjemet a kártyázók közt s mondja neki, hogy szeretnék haza menni. Nagyon fáj a fejem s igen roszul érzem magamat.

Aztán nevetve hozzá tette:

— Ez a könyelmüség büntetése. Nem vagyok már én tánczravaló.

Miklósnak szive hevesen dobogott.

— Nem akar mással tánczolni, csak egyedül velem, — mormogá magában.

VII.

Mindenki tudja, hogy mit használ az efféle tilalom egy szép asszony ajkáról, hogy „ne ohajtsunk még egyszer találkozni vele.“ Keledy Miklós lázasan várta az alkalmat, hogy találkozhassék.

S nagyon tetszetős okot tudott találni rá. Nem akar egyebet, mint kimenteni magát bizonyos régi dolgok miatt. Valami még mindig nyomja lelkét; ugy érzi, mintha magaviselete nem lett volna teljesen illő, nem egészen lovagias vagy legalább is gyermekes.

De hogyan mentheti magát azért, a mit cselekedett? Nem volt-e a legdurvább sértés, midőn a leányt, kit megkérni jött, ott hagyta? Elfelejthetni-e, megbocsáthatni-e ezt valaha? Nem esküdözött-e, hogy nem fog hinni semmi rágalomnak? S elhitte mindjárt a legelső mende-mondát, egy hülye vén ember gyanusitását.

Igaz, igaz! De van-e mentség arra, a mit Klári cselekedett? Oda dobta szivét, kezét a legelső dib-dáb embernek, a ki mint kérő föllépett. Nem volt-e igaza az öreg Galanthay Vinczének, hogy ez a leány csak férjet keres, mindegy neki, akárki.

És mégis a mi azóta történt, oly csodálatos, hogy Keledy Miklós nem bir megindulás nélkül gondolni rá.

— Ilyen szerény, ilyen hű és példás magaviseletű lett a nő, a ki nekem nem kellett!

Szive még most is elszorul, ha rá gondol; pedig már két éve és azóta ő is megházasodott.

Még most is fülében csengenek a szavak, melyeket a szép leánynak ajkáról hallott ama nyári este, midőn karöltve sétáltak a kertben. Ah! akkor nem hitte, hogy utólszor!

— Igen, igen, utólszor. Mindketten bezárták maguk előtt az ajtót; erre az életre mindennek vége köztük. Mindkettőjüknek van a szivén még valami, a mit elmondani szeretnének, aztán nincs többé semmi mondanivalójuk egymásnak.

(Vége köv.)

Mint a távozó...

Szabó Endrétől.

Mint a távozó a ködbe veszö tájon,
Ugy merengek én a letünt szép időkön,
Találgatom fakó, szürkülő képeit
S itt-ott meg-megállva rajtok eltünődöm,
Oh kevés az öröm, oh több a fájdalom,
Mik a multban szivem és lelkemen éltek,
Mélyen érzem mégis, azt sugja a szivem,
Mégis szép az élet.

A jelen, a jelen egy virágos berek,
Virágait festve tövis sebzi ujjam,
S ha már összefüztem bajjal a virágot:
Nem lelek örömöt a kész koszoruban;
Szerény vágyaimnak kicsiny ibolyáit
Nem találom köztök s mással mitsem érek,
A megelégedés elkerüli szivem, —
Mégis szép az élet.

A jövő tengerén kutat tekintetem,
Ha egy zöld szigetre valahol találna,
A hol kiköthetnék, s életre kelhetne
Ábrándos lelkemnek annyi édes álma.
S elfárad szemem a puszta tengeren, mig
Egy törött hajónak roncsaira téved,
Egy nehéz sohajtás tör ki kebelemből, —
Mégis szép az élet.

Oh szép az élet, szép! ne tagadja senki,
Hisz' ha tönkre ment is annyi száz reményem,
Egy parányi kis hely ujabb reményeknek
Még mindig marad a szivem közepében;
S mig egy kis vágy, remény élteti a szivet,
Mig föl-fölrepülni nem nehéz a lélek,
Mig a fájdalomra köny fakad szemünkbe:
Mindig szép az élet.

Egy napikérdés.

Hölgyeink buzgón utánozzák a divatot, és valljuk be, sokszor, igen sokszor készségesebben hallgatnak e szeszélyes mulattatóra, mint a jó izlésre, s ezért látunk sokszor a legfinomabb érzékü, müvelt nőkön oly szin-öszhangtalanságot, oly tarka-barkaságot, melyen a romlatlan jó izlés csakugyan kénytelen elmosolyodni. A divat ennek az oka; elismerjük a divat korlátlan hatalmát, szó nélkül meghajlunk varázsvesszője alatt, türjük szeszélyeit, bármily nevetségessé tesznek is azok minket. Azzal vigasztaljuk magunkat: más is ugy tesz, mint mi, mert hát ez a divat.

Különben nem csak a nők rabszolgái a divatnak, — a férfiaknak sincs joguk szemrehányásra, biz ők is sok hóbortos,

farsangi sallangot magukra akgattak már a divat kedvéért. Hanem az is áll, hogy legfőképen mégis a nőket számithatja divat ő fölsége hüséges alattvalói közé. A férfiakat végtére is komolyabb foglalatosságok vonják el a pipere hivalkodó gondjaitól, vagy pedig oly férfitársaságokat keresnek föl, a hol a divat nem tartozik a fődolgok közé. Ellenben a nők legtöbbje reggeltől estig egyeben sem töri a fejét, mint hogy arra mintára, melyet a legközelebbi száma a divatlapnak hozott, hogyan lehetne elkésziteni ebből, meg abból a ruhát, hogyan kellene földisziteni, micsoda szeszélyes módositást lehetne rajta tenni, mely az ő testi előnyeit jobban kitüntetné, mely öltözékének eredetiségét, sokszor bizarságát szembe tüntetné. És igy jönnek aztán elő az izléstelenségek, melyek a komolyan gondolkodó szemlélőben kedvezőtlen véleményt keltenek gyakran a legmüveltebb nők finom érzéke iránt, — pedig az nem tett egyebet, csak gondolkodás nélkül fogadta el a divat napi parancsát.

Különösen tiz év óta azt tapasztaljuk, hogy a divat nem annyira a főforma, mint inkább a külső diszitések és apróságok változatával foglalkozott. Körülbelül tiz év óta egy és ugyanazon formája van a ruháknak, csak itt-ott változott némi apróságban, s igy aztán csoda-e, ha a divat csak a külső diszitésekre szoritkozván, csakhogy egyik idényről a másikig mégis valami ujat nyujtson, mennyi tarkaságot, mennyi izléstelen egyveleget, mennyi hóbortos változatát a forma-dagálynak, a tulbő, a tulszük kelmekeritésnek, kényszeritette nőinkre?! És épen ezért különösen az utolsó tiz év alatt odáig jutott a divat, hogy, már alig van hátra egyéb, mint minden ránczot más szinü kelméből összeférczelni és egy zsinórra füzni.

Akárki tagadja is, a hiuság e vására romlást hoz az erkölcsökre is, tönkre teszi az ép izlést, és csak egy szempontból lehetne megengedni e tulzást, ha tudniillik abból az államnak valami nagy haszna lenne. Papolnánk ugyan akkor is ellene, de a nemzetgazdászati tekintetek meggyöngitenék érvelésünket, — csaknem ugy, mint a ki a lottó ellen szónokol. Mert például Francziaországban a divat szeszélye mesés jövedelmet biztosit egyeseknek és az államnak. Sőt tovább megyünk: azt, hogy Francziaország oly gazdag, oly virágzó, semmi másnak, nem köszönheti, mint a divatnak. Ott tehát érteni lehet azt, ha valaki a divatot pártfogásába veszi.

Bezzeg nálunk! Divatczikkeink egytől egyig külföldről kerülnek be; el vagyunk szegényedve, nyakig usznak a magánosok épen ugy, mint az állam az adósságban, hanem azért a divat uralma nem veszit csak egy talpalatnyi tért sem, sőt azt tapasztaljuk, hogy minél általánosabb lesz a szükség, a nyomor, annál korlátlanabb hatalomra vergődik e szeszélyes kényur. Nem döbbenek-e meg hölgyeim, ha hallják, hogy tizenhárom millió forintot usztat külföldre az országból a divat, az önök szoknyája, a csipke, a szalag. Romlás rejlik ebben, bizonyos romlás, melytől nem ment meg semmi hatalom a földön, hacsak magunk nem.

De magunk segithetünk a bajon. E lapok már évek előtt rámutattak a bajra, mely a nemzetet bukása szélére fogja juttatni; évek óta hangoztatjuk, hogy azonkivül, hogy a divat korlátlan szeszélye rontja a jó izlést és az erkölcsöt, egyszersmind romlásba fogja sodorni a nemzetet, mely e nehéz időkben oly óriási összeget veszit el s ajándékoz a külföldnek csak külső czifraságokért, melyeket önök, hölgyeim, pár hét mulva már ledobnak, s mással cserélnek fel. — Mi mindig tudtuk s mondtuk is, hogy e bajon csak társadalmi uton lehet segiteni. Föl kell melegiteni az egész nemzet szivét, s meg kell vele értetni, hogy koldussá teszik az államot, hogy elveszünk mindnyájan, ha nem hagy fel öngyilkos kedvteléseivel. Egy lelkes nőkből álló egylet végre megindità a mozgalmat a hazai ipar terjesztése mellett. Fölhivásához több vidéki nőegylet csatlakozott. S most már meg van alakulva az egyesület, mely szent feladatául tüzte ki maga elé, a külföldi drága pipere-czikkeket kiküszöbölni az országból s a divat követelményeit hazai termékekből, hazai gyártmányokból állitani elő. Ez által óriási összegeket mentünk meg a hazának, mert az eddig a külföldnek adott, milliókra menő nyereség benn marad az országban, magyar állampolgárok élvezik, vagyonosodnak belőle, s az ország erősbül. Mert ha az egyes polgárok vagyonosak, az állam is gazdag, ellenben lehetetlen az államnak a bukást kikerülnie, ha polgárai koldusok lettek.

Ime, mily nemes, mily hazafias a törekvés, mely közelebb a nőképző-egylet lelkes elnöknője kezdeményezése folytán egy szép egyesületet létrehozott. A nők legszebb föladata most e nemes törekvést diadalra segiteni. A nőegyletek már megkezdték a szövetkezést, — csatlakozzanak valamennyien e nagy czélra. Minden vidéki nőegylet legyen fiókja a központi nagy egyesületnek, s minden vidéki egylet igyekezzék hiveket szerezni az eszmének. Egy-két esztendő nem a világ: egy-két esztendeig mondjunk le a külföldi drága selymekről, bársonyokról. Hozzuk divatba a hazai kelméket, — hiszen ha egyszer divat lesz a honi, akkor aztán ismét elegáns, ismét szép lesz az az igénytelen kelme, akármily egyszerü is; hozzuk divatba, s hazai iparosaink majd iparkodni fognak, hogy ez „uj divat“ követelményeit kielégithessék. S majd keletkeznek gyárak, melyek itthon előállitani fogják azokat a finom kelméket, melyekért most még külföldre küldünk, melyekért a drága pénzt külföld teszi zsebre.

Itt van a szép alkalom kimutatni a hölgyeknek hazafiságukat, — bizonyitsák be; ime itt a tér szabadon és nyitva, megmutatni, mire képes a női akarat és eltökéltség, — győzzék meg róla a világot! A költő mondá:

„Magyar hölgynek születtél,
Áld érte sorsodat;
Magyar hölgynek születni
Nagy és szép gondolat!“

Mutassák meg tehát hölgyeink, hogy igazán „magyar“ hölgyek!

Egy más világból.

Sacher-Masochtól.

(Folytatás.)

— Oh! vannak esetek, mikor a háladatosság felette rut, — kiáltá sirva Rosine.

— De Rosine, valóban szerelmes ön? — kérdé részvéttel Breit.

— Mit gondol ön! — zokogá a franczia nő; — szerelmes nem vagyok, de azt sem akarom, hogy ön másba szeressen. — Ezzel az ajtót maga után becsapva, kirohant.

A német kalapot és botot véve, mosolyogva közeledett ajtajához, melyet csukva talált. Kopogott. Semmi válasz.

Még egyszer kopogott.

— Haragszik ön? — kérdé végre.

— Igen, nagyon haragszom! — hangzott a rövid válasz.

— Bocsásson meg, de sietnem kell a légyottra.

— El kell mennie?

— Igen.

— Na hát menjen!

— De ön haragszik rám, édes Rosine!

— Nem.

— Igazán nem?

— Igazán nem.

Breit Károly valóban meg volt arról győződve, hogy ama helyen titkos pártolóját találja. Dobogó szivvel haladt fel a lépcsőn, s némi habozás után nyitott be.

Egy izlésesen butorozott teremben találta magát, melyet két karos gyertyatartó világitott meg.

— Zárja be ön az ajtót! — parancsolá egy hang, mely ugy tetszett, felülről jött. A hang lágy és behizelgő volt.

Breit engedelmeskedett.

Mikor megfordult, szétvált a nehéz selyem függönyzet, s a szép nő, kit Felix mint bachansnőt festett, most életben állt előtte, a római pórnők festői öltözékében.

Breit felkiáltott. Valóban sokkal szebb volt, mint az arczkép, mely őt annyira elragadá. Szoknya és derék, mely feszesen simult termetéhez kitüntetve bájait, minő bájakat a szegény orvos soha sem látott, sőt alig mert képzelni. Holló fekete haja nehéz fonatokban körité fejét, mely minden emberi szépséget fölülmult. Vonásai a milói istennőé voltak, melyet Breit annyiszor megbámult a Louvre-ban; csakhogy itt a hideg kő helyett eleven piros hév ömlött el az arczon, s belőle két fekete szempár csillogott ki, mely lángolt és epedt egyszersmind.

— Igen, kegyednek kell lenni, — kiáltott a német, — ön az „egy más világból"?

— Valóban, én más világból való vagyok, — mosolygott a szép asszony.

— Ön tehát titkos pártfogóm? — kérdé Breit.

— És ha az volnék? — viszonzá az ösmeretlen.

— Akkor térdeimen kellene önnek hálát adnom, — kiáltá lelkesülten az ifju orvos, s máris a csodás nő lábainál heverve csókolá ruhájának szegélyeit.

— Hagyja el ön, — szakitá félbe az ösmeretlen, — én nem vagyok az, kinek ön tart, én semmi egyéb nem vagyok, mint egy nő, ki önért érdeklődik; keljen föl.

A német nem kis zavarral állt föl.

— Ön a multkor szépnek talált, — folytatá — s én érdekesnek találom önt; mindkettőnkre nézve elég ok ismeretséget kötni. Haragszik ön talán, hogy akaratom ellenére pár percznyi csalódásnak tevém ki?

— Hogy tehetném azt! — dadogá Breit.

— Jó; akkor hát üljön mellém, — szólt a szép nő — s beszéljen velem hazájáról, életéről; — s ezalatt egy kis kerevetre vonó az ifju orvost.

— Hogy hivják önt?

— Breit Károlynak.

— Breit, — nehéz egy név, különösen nekünk.

— Kegyed nem franczia? — vága közbe több bátorsággal az orvos.

— Én római nő vagyok.

— Szabad kérdeznem? — kezdé Breit tiszta olasz kiejtéssel.

— Nevem Fiamina, — vága közbe a szép nő; — többet nem szabad mondanom; de mily szépen beszéli ön nyelvemet. Ugy látom, mi igen könnyen megértendjük egymást, igen könnyen! — S egy pillantást vetett az orvosra, melytől ez kénytelen volt lesütni szemeit. Miután egy óránál tovább kedélyesen fecsegett vele, könnyü sohajjal emelkedék föl Fiamina.

— Nekem menni kell; elhiheti ön, hogy nem szivesen hagyom el; ámde nem sokára látandjuk egymást. De most Isten önnel, el ne feledjen egészen, barátom!

A szép nő odanyujtá kezét, mire az orvos ajkaihoz vonó ezt, elmosolyodott, e mosolyban volt valami, a mi Breitre igen kellemetlenül hatott.

Mire a szobát elhagyá, az ifju orvos tekintete véletlenül egy székre esett, mely el volt rejtve félig a nehéz függönyök által, s melynek karján egy rendkivül szép köpeny hevert; olyan volt, mint a milyet a párisi nők viselni szeretnek, csakhogy finom rózsaszin atlasz csuklyával, s hermelinnel szegélyezve.

VII.

Soha nő még nem izgatá fel annyira Breit képzeleteit, mint a szép római nő, ki oly föltünő módon kereste ismeretségét. Küzködött önmagával viszontlátása miatt. Hiába mondogatá magában, hogy ez által titkos jóltevőjének tett igéretét szegi meg, valami ellentállhatatlan erő vonzá az idegen nő bükörébe; — nem szerelem volt az, legalább nem az a szerelem, melyet ideáljának teremte, hanem egy mindent elnyelő rohamos szenvedély, oly szenvedély, mely igazában csakis egy délihez illett volna.

És midőn ismét levelet kapott, mely légyottra hivta Fiamiához, minden fontolgatást elvetett, gunyosan, mondhatni durván utasitá vissza Rosine féltékenykedéseit, és sietett ama ház felé.

Csakhamar meglelé, körülnézett, hogy valjon nem követi-e őt valaki, s aztán fokról fokra tapogatózva hatolt föl a szuroksötét lépcsőzeten.

Akkor egyszerre egy szelid mély hang szólt hozzá, a nélkül, hogy a sötétben képes lett volna látni, kitől jő; e hang mélyen megrendité szivét.

— A titokteljes hatalom nevében, ki téged pártfogol, — szólt a hang, — fordulj vissza.

— És miért? — szólt Breit megütődve.

— Mert veszély fenyeget.

— Veszély? Tudod-e hová megyek?

— Egy nőhez.

— És e nőtől fenyeget veszély?

— Igen. Akarsz engelmeskedni?

— Engedelmeskedem.

— És soha sem fogod e nőt többé viszontlátni?

— Soha sem, ha parancsolva van; — viszonzá az ifju orvos.

— Én parancsolom neked, a más világból való titkos pártfogód nevében, — szólt a hang.

Breit lesietett a lépcsőn, s gyorsan elhagyá a házat; de alig ment pár lépésnyire, eszébe jutott, hogy hátha valami szemtelen csalódás áldozata lőn; sőt pár perczig Rosinere is gyanakodott, s mikor meggyőződött, hogy senki sem követi, egy közel álló kapualjba vonta magát, honnét az egész utczát szemlélheté. Soká állt igy legnagyobb figyelemmel, a nélkül azonban, hogy csak a legcsekélyebbet is észrevehette volna. A veszélyes ház kapuja zárva maradt, minden ablak ki volt világitva, de egyiken sem látszott semmiféle gyanus. Végre egy nő lépett ki, körültekintett, s aztán gyorsan a kapualj felé irányzá lépteit. Az ifju orvos izgatottsága a legfelső fokot érte el, szive hangosan vert, s üterei lázban égtek. Magas, karcsu

alak volt, mely előtte elment, de vonásait a sürü fekete fátyol alatt lehetetlen volt kivennie; annyit látott, hogy dus szőke fürtei voltak, s a finom czobolylyal prémezett köntös gyanitni engedé a nőnek orosz, vagy más egyéb éjszaki voltát. Könnyed, ruganyos járása fiatalságáról tanuskodott.

A szögleten megállt, aztán gyorsan eltünt.

Breit Károly követni akará, de még jókor eszébe jutott a szigoru tilalom. Ekkor eszébe jutott, valjon Fiamina valóban e házban lakik-e? Biztosságot akart magának szerezni. Ismét sokáig állt ott, midőn sebes vágtatással közeledett egy kocsi és ama ház előtt megállt. A bakról inas ugrott le, s nyitá ki a kaput, melyen egy világos selyem ruhás nő, a jól ismert rózsaszin csuklyával szállt ki. Fiamina volt. A csuklya hermelinje friss hó gyanánt fénylett holló fürtein. A fiatal orvos látta beszállni, a kocsit tova robogni, és nem mozdult.

— Vége! — szólt végre fájdalmasan önmagához. — Vége!

Most először történt, hogy fájó szivvel engelmeskedett az őt vezető titkos hatalomnak; s még most is bizonyos nyugodtság fogá el szivét, a mint menetközben a salamancai diákok régi dalát éneklé:

„Lauriger Horatius,
Quam discisti verum!“

Breit Károly ujult erővel fogott ismét tanulmányaihoz; Párisnak majdnem minden kórházában ismerős és járatos volt, s már nem gondolt sem a szép római nőre, sem a czoboly köntösü büszke északi nőre, mig nem egyszer csak megint levelet kapott Flórenczből, pártfogójától. A levél igy szólt:

„Barátom!

Nehéz helyzetben és nagy megkisértetés idején próbáltam ki önt, s jellemének szilárd és hű voltát; igen meg vagyok önnel elégedve, s köszönöm, hogy róla alkotott véleményemet nem hazudtolá meg.“ Pártfogója

„egy más világból.“

Breit Károly erre igy válaszolt:

„Igen boldog vagyok, hogy megelégedését, elismerését kiérdemeltem; valóban, ha van valami, a mi engem büszkévé tehet, az azon gondolat, hogy az ön nagy terveinek megfeleljek; azonban azon jogommal, hogy önnek mindent elmondjak, ez alkalommal sokkal inkább, mint valaha, kénytelen vagyok élni, s be kell önnek vallanom, hogy napról napra mind erősebben vágyakozom önt megismerni, vagy önnel legalább egyszer beszélni, hogy térdeimen mondhassak önnek köszönetet. E vágyam annyira fokozódott, hogy bátorkodom öntől egy összejövetelt kérni, nem mint jutalmat lemondásomért, mely nekem azon pillanatban, midőn ön parancsolt velem, könnyüvé vált, hanem inkább mint kegyet, kegyelmet.

Holtig lekötelezettje
Breit Károly.“

Válaszul pedig azt vevé az ifju orvos, hogy hagyja el Párist és siessen Flórenczbe.

Néhány óra mulva minden kész volt az elutazásra. Rosine könyzáport hullatott, monsieur Felix minden hangnemben káromkodott, s két eredeti franczia barátjától, Rosine és Felixtől kisértetve, szállt az ifju orvos a vonatba, hogy szives bucsu után tova robogjon. Még soká látta a szegény kis grisette zsebkendőjét lobogni.

Flórenczben rögtön megjelenté megérkeztét az ismeretes czim alatt.

De semmi választ nem kapva, itt is, mint Bécsben, Párisban, Londonban tanulmányozni kezdett; mert a ki utána jár, annak mindenütt akad látni, hallani és tapasztalni valója.

Igy következett el a farsang; elkezdődtek az álarczos menetek, a szép flórenczi corsik, vigalmak.

E zaj és tolongás közt is folytatá a német orvos egyhangu életmódját, — ekkor egy este levelet talált asztalán pártfogójától.

„Látni nem fog, de beszélend velem, ma éjjel várom önt a Pergolába, fél órával éjfél előtt.“

Végre itt volt a percz, melyre annyi idő óta annyi feszültséggel várt, végre a titok, ha nem is teljesen, de mégis kissé derülni fog.

Breit lázban volt; csupa türelmetlenségtől nem készült el öltözékével. Végre készen volt, s a kocsiba szállt, mely robogva vivé a Pergolába, a flórenczieknek szép operaházába. Szinpad és nézőtér fényesen kivilágitott báltermet mutatott, melyben a csinos alakok, incselgő debardeurök, fekete frakkok és az olasz hadsereg minden egyenruhája váltakozva hemzsegtek. A páholyokban nagyvilági és félvilági hölgyek ülének, rakva gyémántokkal, s beszélgetve vagy tréfálva az urakkal. Az egyszerü német orvos mintegy bámulattal nézte az élénkségek e tarka csoportját, s az érdekes fők és ragyogó szépségek véghetetlen sokaságát. Mind e zaj, e fény, e pompa oly különös hatással voltak az ilyeshez nem szokott idegenre.

A kitüzött időben a terem közepén állott, várva azon nagy talány megfejtését, melynek hatalma alatt éveket élt már le. Egyszerre a tolongás közepette, egy parányi, gyöngéd női kéz érinté kezét, gyorsan megfordult, s egy nyulánk karcsu nőt pillantott meg, drága fekete bársony dominóban, arczán kis fekete álczával.

— Adja karját! — szólt, — és kövessen!

Engedelmeskedett, s nesz nélkül mentek egy elsőemeleti páholyba, melynek függönyeit a nő szorosan összehuzá.

S most magukra maradtak a vörös selyemmel bevont s két csillárral világitott kis fülkében, óva a kiváncsi szemek tekintetétől, még az alant tomboló zaj is csak lassu morajként hatott fel rejtekükig.

— Szivemből üdvözlöm önt, barátom, kezdé a fekete ruhás hölgy, ki herczegi méltósággal állva az ifju előtt, kezét nyujtá neki.

Ez ajkaihoz vonva azt, lábaihoz veté magát.

— Nem ugy, — szólt a nő, s fel akará emelni.

— Nem; hagyjon ön térdelni; — kiáltá Breit — s engedje megköszönnöm azt a sok jóságot, melyet irántam tanusitott, irántam, idegen iránt, kinek soha sem lesz alkalma meghálálhatni e sok kegyet, higyje el ön, oly parányinak érzem magam kegyeddel szemben!

— Ön megszégyenit, — válaszolá a hölgy, — mit tettem én önért! Nem többet, mint száz másokért!

— Akkor ön angyal!

— Nem, az nem vagyok, — viszonzá a fekete ruhás nő. — Nagyon is földi nő vagyok, s ha valóban valami jót tevék önnel, azt épen nem róvhatom fel magamnak érdemül, mivel ön az első percztől fogva nem volt előttem idegen; higyje el, több volt az puszta jóltevésnél, mi engem napról napra, évről évre önről gondoskodni késztetett. Higyje el, minden legcsekélyebb baja aggodalomba ejtett, reszkettem önért; ha bánata, öröme volt, azt én is éreztem.

Hányszor féltettem önt, sirtam ön miatt . . .

— Istenem! — kiáltá az ifju orvos. — Mivel busithatám én kegyedet?

— Rendesen akarata ellen, például mikor Bécsben betegen feküdt — — na de ennek vége, beszéljünk inkább másról, az ön jövőjéről!

— Miért nem a m i jövőnkről? — szólt Breit.

— Nekem nincs jövőm, — mormogá a fekete ruhás nő, oly hangon, mely mélyen belenyilalott Breit szivébe. — De önnek, — folytatá tovább, — önnek nagy és szép jövője van, s itt az idő, hogy tapasztalatait, tudományát gyakorlatilag is érvényre hozza. Hol akar ön mint orvos megtelepedni?

— Ha megengedi, hazámban, — viszonzá Breit.

— Bizonyára, és hol, melyik városban?

Breit megnevezé a nagy várost, hol a gymnaziumot látogatá, s titkos jóltevőjére talált.

— Ön megelőzi kivánságaimat. És azonnal utazni akar ön?

— A hogy kivánja kegyed.

— Jól van, tehát ne késsék soká, — viszonzá a nő — s igérje meg, hogy befolyásom ezután is irányadó lesz önre nézve.

— Korlátlanul, — viszonzá az ifju orvos; — ön parancsol, én engedelmeskekem.

— S én csak akkor nyilvánitandom ohajimat, ha ön szivesen fogad szót.

— Oh! mindig lelkesedéssel, — viszonzá Breit. — Életem az öné, tudományom, lényem, mindenem, s ezt ne feledje ön!

— S ha egykor elfeledném?

— Szerencsétlen lennék, ha egészen magamra hagyna ön! — viszonzá az ifju orvos.

— Azt soha sem teszem, — mondá a nő, — de most Isten önnel!

— Fogom-e önt ismét látni? — kérdé izgatottan Breit.

A hölgy szomoruan rázta fejét.

— Soha? — kiáltá rémülten Breit.

— Nem tőlem függ, — viszonzá a nő halkan.

— Oh! ne vegye el minden reményemet, — könyörgött a férfi.

— Azt nem teszem, — szólt fölemelkedve; — hagyja el a páholyt rövid időre utánam, de ne kövessen.

— Ön parancsolja?

— Kérem, — szólt, kezét gyöngéden megszoritva.

— Éljen boldogul! — keze reszketett a férfiéban.

(Folytatása köv.)

Párisi képek.

Mennyit nem irtak már Páris e m b e r i lakosairól, miért ne koczkáztathatnék tehát én pár szót annak állatairól? És — mondjuk ki mindjárt elején, azok sorsa egyátaljában nem irigylendő. Itt van mindjárt a legnemesebb házi állat: a ló. A ki tudni akarja, hogy mennnyire elcsigázzák itt a lovat, az menjen ki valamelyik vasárnap az itteni lóvásárra, ha ugyan elég erős szive van hozzá. Van ott akárhány olyan ló, a mit 10 frankon (mintegy 4 frt) megkaphat az ember, és még kérdés, ha nem a vevője bánja meg a vásárt. Sehol a világon nem hajtják ugy meg a lovat, mint Párisban, oda is lesz aztán a legrövidebb idő alatt, és mi lesz aztán belőle, mikor egy, vagy két fogatu bérkocsi-életét megunta? Néhány év óta bizony — pecsenye is lesz belőle, mióta tudniillik csakugy vágják itt a lóhust, mint a marhahust. Hja, mit mindent nem mivelnek itt itt az emberek, csak azért, hogy egyenek, és mit mindent nem esznek itt az emberek!

A szamár is táplálékul szolgál itt; tudniillik kolbászt készitenek belőle, és bizony sokkal jobb a hirénél, ha igaz, hogy az nagyon egy finom eledel volna. Azután meg a teje végett is nagy becsben állnak itt a szamarak, mivelhogy azt tartják, hogy némely betegségekben nagy gyógyereje van a szamártejnek. Lehet is itt látni minden reggel csorda számra szamarat kis csöngetyüvel a nyakukon, meg-megállva egy-egy ház előtt hol duzzadó tőlgye ott helyben szolgáltatja a jóltevő italt. Hanem azért bár a ház előtt fejik, nem mindig bizonyos, hogy hamisitatlan tejet kapunk, mert a fejő egyéniségnek néha egy kis palaczk van a ruhaujjában, a kis palaczknak meg finom kis csövecskéje van, a melyből fejés alatt jó kis adagocska viz csepeg-csepeg a tej közé.

A kecsketejnek szintén nagy gyógyerőt tulajdonitanak, azért ezt is nagyon keresik. Azonkivül még vonómarhának is használják itt a kecskét, tudniillik a kis gyermekek számára. Szép időben száz meg száz gyermekkocsit lehet látni, négy-négy kecskével eléje fogva, pompásan fölszerszámozva, és van itt egy Simon Jacques nevü kecskepásztor, a ki ötvenkét darabból álló nyáját oly husban tartja, hogy öröm nézni, levén pedig az ő legelője az — ötödik emeleten, ha ugyan legelőnek mondhatni azt a padlást, hol Jacques sok éven át nyáját őrzé. És az se csuda, hogy Jacques gazda az ő kecskenyájához jutott. Felesége utján. Volt ugyanis neki egy felesége, a kinek, mikor elvette, első dolga volt, hogy ikrekkel áldotta őt meg, és ez akkora áldás volt Jacques uramra nézve, hogy majd a fejét harapta le miatta, mert kőmives-segéd létére a mindennapi kenyeret is alig birta megkeresni magának és hüséges élettársának. Hanem Párisban is jószivüek a nők; a szomszédnők látván a fiatal házasok nagy inségét, összetettek néhány frankot és vettek nekik egy jól tejelő kecskét; ki volt most boldogabb a két kis jószágnál, anyástul, apástul? Hanem azért a jó Isten rövid időn magához szólitá előbb a két kicsikét, azután az anyjukat, és csak szegény Jacques maradt meg kecskéjével. Egyebe sem volt most a világon, gondját is viselte hüségesen, a tejét meg piaczra vitte, a hol azt, azért, hogy jól gondját viselte a kecskének, jó pénzen vették tőle, hogy meg is élhetett utána, és félre is tehetett valamit, és mikor annyija volt, hogy tehette, egy második kecskét vett az egyikhez, azután egy harmadikat, és igy tovább egész az ötvenkettőig, és mindannyiját a padláson tartotta, és házi ur, és szomszédság soha egy szót sem tettek neki érte, a szegény halottak iránti kegyeletből, azután meg ugy nézték, mintha némiképen az övéik is volna a sok mekegő jószág, igaz is, az első alapot ők vetették volt meg, az első kecske tőlük származott ide, elég az hozzá, mikor már ötvenkettőig fölvitte volt, egyszerre csak kiütött a franczia háboru, következett Páris körülzárolása, akkor a kormány lefoglalta Jacques gazda kecskéit, jó áron ugyan, de mi haszna?! Hogy elhajtották őket, harmadnap Jacques gazda elment hazulról, az ötödik emelet padlásáról, és azóta sem látták többé. Bizonyosan a poroszok ellen ment és oda is maradt örökre.

A kutya és a macska szintén nagy szerepet játszanak a párisi állatvilágban. Kutya minden fajból van itt bőven, legnagyobb számmal mégis a fényüzési fajok vannak, és csak a napokban egy urhölgy ölében egy kis havannai ebecskét láttam, melyért a 200 frankot nem sajnálta odaadni. És minél inkább érdemli meg a „beste“ czimet, annál jobban fizetik itt a kutyát. Mint „hajdanában Budában“, ugy itt is külön kutyavásár van, és pedig itt állandóan a „Boulevard de l' Hôpital“-

on, és a vevők legnagyobb részt előkelő hölgyek, és minthogy jó ára van, nagyon kell itt vigyázni a kutyákra, nehogy ellopják, mert roppant nagy itt a kutyatolvajok száma, és a mellett nagyon furfangosak is. Rendesen ugy fogják a kutyát, hogy egy zsákot czipelnek maguk után, a melyben a kutyáknak valamely kedvencz koncza van dugva. A mint tehát a kutya a konczot megérzi, rögtön ott is terem a zsák mellett; erre a tolvaj elkezd szaladni, a kutya utána, a mig csak valamely félreeső utczába nem érnek; ott aztán a tolvaj megáll, a kutya bele rohan a zsákba, és ha közönséges fajból való, soha sem látja többé a napvilágot, a tolvaj azon módon megfojtja; hogy ha pedig fényüzési kutya, akkor elevenen viszi odább valamely távoli városrészbe, és legott eladja, vagy pedig várakozik egykét napig, akkorra bizonyos lehet felőle, hogy minden utczasarkon falragaszok hirdetik a kutya eltünését, illő jutalom igérése mellett a becsületes kézrekeritőnek; akkor a tolvaj valamelyik czimborájának adja át a kutyát, a ki elviszi utána bánkodó tulajdonosának, átveszi a jutalmat, melyen aztán a két jó barát hűségesen megosztozik.

A mi pedig a macskát illeti, az mondhatni kedvencz házi állata a párisiaknak, majd mindannyian az angora-fajból valók, rendkivül nagyok és hosszu selymes szőrükkel igen derekas jelenségek. Sokkal szelidebbek a mi macskáinknál és nem igen van házmesteri szoba macska nélkül. Felette el is kényeztetik, hanem azért egyik sem merne reá megesküdni, hogy természetes halállal fog kimulni; mert a mint a csillaghimzett égi palást a földet betakarja, czer alakban leselkedik rá a veszedelem, és nem egy hófehér macskalélek osont már azzal az édes érzettel holdvilágos éjjel a háztetőre, hogy gyöngéd ábrándoknak átengedje magát, és életével kellett érte lakolnia. Mert vannak itt emberek, a kiknek egyedüli keresete a macskalopás. Van nekik egy e czélra különösen kitanitott kutyájuk, és a mint a legkisebb macska mutatja magát, azon módon vége az ő életének. Bőrét aztán eladják a szücsnek, husát pedig valamely vendéglősnek, a ki pompásan elkészitve, vereshagyma mártással, finom tengerinyulacska gyanánt tálalja föl vendégeinek, és hogy ezeknek semmi legkisebb kételyük ne legyen e részben, a macskahust rendesen egy-egy tengeri-nyulacska fejével hordják fel, a vendégek közül pedig száz közül egy ha meg tudja különböztetni a macskahust a tengeri nyul husától, a finom mártás miatt, a mivel inyét áltatják.

A patkányokról nem szólok, mind a mellett, hogy ezen csunya állatok megszámlálhatlan sokaságban vannak Párisban és bőrükkel nem csekély keresetet üznek a patkányfogók; hanem térjünk inkább át a madarakra.

A párisiak kedvencze a kanári madár. A kinek családja nincs, az sehol a világon nem érzi magát annyira elhagyatva, mint Párisban, a szegény munkásnő tehát, a ki napestig a gyárban, vagy valamely üzletben el van foglalva, nem ritkán a szájától vonja meg a pénzt, csakhogy kanári madara legyen; milyen élénkek tehát itt a madárvásárok, mindamellett, hogy minden vasár- és ünnepnapon megtartják. A szegényebb osztálybeliek aztán beérik a kanári madárral, a veresbegygyel, kendericzével és egyéb olcsóbb-féle csicsergővel. Azután külön madáriskolák is vannak itt, a melyekben a madarak, különösen a kanárik, igen alapos oktatást nyernek a fütyölésben, és mondhatni, hogy némi tehetség mellett rövid idő alatt többre viszik sok képezdei növendéknél. A tanfolyam rendesen két hónapból áll és a tandij hetenkint 10 sous.

Hanem az igaz, hogy nem mindenkinek van módjában, annyi időt és költséget forditani ezen kedvtelésre, mint a néhány év előtt Párisban elhalálozott Gama Machado, a portugáli király néhai kamarásának, kinek végrendelete a legnevezetesebb perek egyikére adott okot. Machado ur ugyanis életczéljává a madarak tanulmányozását tüzte volt ki. Észlelte ösztöneiket, tökéletesedési képességüket, sajátságaikat, és e czélból tömérdek madarat tartott a világ minden tájairól. Több rendbeli jeles értekezést is irt róluk és európai tekintély volt a maga szakmájában. És minthogy minden egyes madárfajt külön ápolásban, külön táplálásban és külön hőfokban részesite, lehet képzelni, hogy szép pénzbe is kerültek azok neki. Azután a sok idő és bajmolódást Machado ur bizonyára nem győzi, hahogy hűséges segitséget nem talált volna Perrot Erzsébet nevü gazdasszonyában, a ki negyven álló esztendeig egyebet nem tett annál, mint hogy éjjel-nappal gondját viselte e csicsergő, fütyülő, csirepelő és kajdászó népségnek, oly annyira, hogy egészségét is tönkre tette vele. Egy szép juniusi napon aztán a kamarás meghalt, és nem kevesebb, mint hatvanhárom pótlékkal bővelkedő végrendeletében 30,000 franknyi évi járadékot hagyott a gazdasszonyra, azon kikötés mellett, hogy a hátra maradt madarak továbbra is az eddigi gondviselésben részesitendők. Ezt a végrendeletet aztán az elhunyt rokonai megtámadták, azt állitván, hogy ép elméjü ember nem hagyományoz ily nagy összeget holmi oktalan madarak javára, a törvényszék azonban a végrendelet épségben tartását mondta ki itéletileg. — A kamarás temetése is sajátságos módon ment végbe, végohajtásánál fogva. Ugyanis a halottas kocsi után az ő kedves seregélyét vitték, és midőn a menet megindult, egész sereg fekete holló jelent meg a ház előtt, a levegőben kóválygva. Ezeknek Machago ur sok év óta délutánonkint 3 órakor enni adott, és mivel meghagyásához képest, pontban 3 órakor volt a temetés, az éhes hollók pontosan meg is jelentek, és igy részt vettek ápolójuk végtisztességtételében.

A gazdag és előkelő osztályok kedvencz madara a papagály. Ezek, ha jó „szónokok,“ nagyon drágák. Tudva levő dolog, hogy a papagály nagy kort ér el. Humboldt Sándor beszéli, hogy Dél-Amerikában egy csevegő papagályt látott, melynek szavait senki sem értette, mivel oly törzs beszélte volt azt, a mely már rég eltünt volt a föld szinéről. Láttam a párisi madárvásáron papagályokat, melyek több nyelven beszéltek, sőt az egyik magyarul is megtanult valaha, és még Párisban sem felejtette el. Nyilván a forradalom után valamely menekült családnak volt birtokában; vagy talán még a Rákóczy-korból maradt fenn, ki tudja.

Valóságos gyöngyéletet élnek a madarak a Tuilleriák kertjében. Vannak itt tudniillik nagy számmal az olyan tőkepénzesek, a kik a napnak néhány órájával nem tudnak mit csinálni, időtöltésből tehát a verebeket és galambokat étetgetik itt. Ez utóbbiak pedig itt annyira falánkok, hogy sokszor a sok evés folytán a guta üti meg őket és tuczatszámra elhullanak itt e világvárosban, hol ezer meg ezer nagy tehetségü ember napestig dolgozni és fejét törni kénytelen, csak hogy éhen ne haljon.

És állat-egyetem is van Párisban, a melyben az állatok, ép ugy, mint az emberi fiatalság az egyetemen, magasabb kiképeztetésüket nyerik, és különösen az uszkárok bámulandó müveltségre tesznek itt szert, mondhatni: müvészekül kerülnek ki, tudnak szolgálni, bukfenczezni sat. sőt egynémelyik még számolni is.

Ilyen életet visznek itt a négy lábu és szárnyas isten-teremtések. És az emberek? Erről máskor. G — r —

Egy hét története.

Novemberho 1-sején.

A temető. — Kegyelet, szokásból. — Elhagyott sírok. — Az irók és müvészek sirja. — Az irói kör szép vállalkozása. — „Carmen.“

Mindig szerettem kijárni a temetőbe. Nem világfájdalomból, ember-gyülöletből, mert hiszen erre nincsen joga senkinek, bármennyire vitassák is némely költők, — hanem: mivel az ellentéteket mindenkor keresni szoktam; szeretem a hangulat-változásokat, s ha elteltem azzal a sok tarka-barka hivalkodással, mely a főváros utczáin szakadatlan és kifogyhatlan változatokban elém tünik, ha szemem káprázik annak a sok rikitó képnek a látásán, mely egymást üzi lelkem előtt s kifárasztani kezd a változatosság egyhangusága (minő képtelenség!) — hát csak fölkapaszkodom a legelső kőbányai Tramway-kocsira, s kimegyek a temetőbe. Ott aztán mindazzal, mi a fővárosban fejemet tele zugta, elszédité, nem találkozom. Üres a temető mindig. Elvétve, nagy ritkaságképen bukkan elém valamelyik elrejtett sír szomoru-fűz lombjai közül egy-egy bánatos öreg asszony, lecsüggesztett fejü látogató, a ki maga is nem sokára állandó lakója lesz e nagyon csendes országnak. Mit is keresne itt más, ki még az életben gyönyörüséget talál, itt a halottak birodalmában, — kivéve engem, kinek bolondos természete mindig és mindenben kivételt szokott képezni.

Egyébként van valami néma, bánatos bübáj a temetőnek egyhangu szomoruságában. Főleg ilyenkor, ősz-tájban. Az a nagy csend, melyet nem zavar meg semmi emberi hang, a napnak hatástalan verőfénye, a sárgult lombok, s a sirhantokon elhervadt virágok, — minden oly sajátságos benyomást gyakorol az emberre, hogy nem képes hatása alól menekülni, és fölébred az emberben Hamlet minden tépelődése, minden melancholiája. — Az utóbbi napokban a temető mind népesebb lett; közeledett a halottak napja, s mindenkinek van valakije idekinn, a kinek sirjáról gondoskodni illendőség, — különben megszólnák az emberek. Némelyiknek egész éven át egyszer eszébe nem jutott az „istenben boldogult“, most azonban megemlékszik rá, s mivel már ez a szokás, mivel mindenki ugyanazt cselekszi, lerójja hát ő is a kegyelet adóját, különben utóbb még azt mondanák, hogy ime X. ilyen, meg olyan gazdag ember, mennyit köszönhet szüleinek, mily szép vagyont örökölt utána, és elnézi, hogy sirján keresztül-kasul járkáljanak az emberek! — Sokan azt sem tudják, merre keressék a „kedves“ sirt, alig tudnak eligazodni a sok egymást keresztező ösvényen.

Különösen az irók és müvészek sirja a legelhagyottabb. Némelyiknek feje fölé állitott ugyan emlékkövet a mohón föllobbanó nemzeti kegyelet, sirhantja azonban beroskadt, dudva és burján futja be. Másnak sirján még a legszerényebb jel sincs, melyről tudhatnák az emberek, hogy ott a haza egyik jelese nyugoszsza örök álmát. És sirja egyenlő a földdel, járnak, kelnek fölötte, a nélkül, hogy csak egynek is eszébe jutna, hogy a kinek pora fölött tapos, az a nemzet egykor ünnepelt költője volt, ki szivét, lelke kincseit adta nemzetének. Nem érzik-e önök a szomoru gunyt, mely e tényben szemünkbe kaczag, hogy az, ki az egész nemzeté volt, annak nincs senkije; a ki életét nemzeténck szentelte, annak a sirdombjára nem jut egy igénytelen fejfa, annak sirján nem virit egyetlen árva őszirózsa sem! — Az irói kör érezte e vádat, mely az egész nemzet ellen van intézve s kiküldött egy bizottságot, hogy ez keresse föl az elhagyott sirokat s koszoruzza meg. Némelyikre nehéz volt rátalálni is, sokra nem talált. Volt valami megható a látványban, midőn az az öt-hat iró és müvész a derék Vasvári-Kovács vezetése alatt, — egyedül ő tudhatja, melyik jelesünk hol nyugszik, — a sok fényes emlékkő és diszesen fölhantolt, virágokkal boritott sirdomb közt, fölkereste a szellem harczosainak elhagyatott sirját. — Vasvári hamarosan hantot kapartatott össze az elfeledett nyughely fölé, melyre aztán a bizottság letette koszoruját. Nem maradt tehát koszoru nélkül halottak napján a magyar irók és magyar müvészek sirja sem, és a koszoru mellett ott lángolt egy-két szerény lámpa, hogy megvilágitsa azt az elmosódott nevet, mely a fakó, kopott, roskatag sirkőre vésve van, — már a kinek tudniillik sirköve van.

Elismerés illeti meg az irói kört a kegyeletes megemlékezés e szép müvéért, elismerés egy másik, ezzel rokon természetü szép szándékáért, melynek valósitását a nemzetnek, a honleányoknak áldozatkész hozzájárulásától remélhetjük. Az irói kör választmánya elhatározta, hogy nem türi tovább azt a szégyenfoltot, mely a nemzet jó hirnevén, becsületén sötétlik, s megkezdi a mozgalmat a kegyelet régi adójának lerovása érdekében, melylyel a nemzet elhunyt jelesei emlékének tartozik. Nem szabad tovább is jeltelenül porladozniok hideg sirjokban azoknak, kik életökben a magyar irodalom és müvészet lelkes, fáradhatlan apostolai voltak. Ők a nemzeti szellem ébresztői, fenntartói voltak egykor, többen zaklatást, bántalmazást szenvedtek érte, ők a nemzet büszkeségei és gyönyörködtetői, kiknek alkotásában a nemzet öröme és fájdalma van kifejezve, — nem lehet a nemzet hálátlan hozzájok. Az irói kör választmánya elhatározta, hogy hangversenyek, gyüjtések utján tőkét alkot, melyből minden elhunyt, és jeltelenül nyugvó irónk és müvészünk feje fölé emlékövet állit, habár egyszerüt is, és sirhantjaikat gondoztatni fogja. És én nem kételkedem, hogy szavát meg fogja érteni a nemzet, s nem fog habozni meghozni csekély áldozatát, hogy azzal leróni segitse a régi, bizony nagyon szégyenletes tartozást.

... Ugy illenék a komoly hangulathoz, mely e napon, halottak napján mindenki lelkét megszállja, hogy a világi léha dolgokat hagyjuk ki ezuttal csevegésünkből; s valóban, e tárcza is nagyon öszhangtalan lesz, ha az eddigi komoly, bánatos hangok közé hirtelen a szilaj, csapongó zene futamait vegyitem, — hanem önök tudják, hisz épen e czikk elején mondottam, hogy én a változatosság, az ellentétek rabja vagyok, hogyan állhatnám meg tehát, hogy gyors fordulattal be ne vezetném önöket a — nemzeti szinházba, hol egy korán elhalt franczia zeneköltő utolsó operáját adták először. Egy szilaj, csapongó zenéjü operát, mely a halottak napján meghuzott harangok bús zugásához épen nem illik. Egyébiránt halottak napja ide, halottak napja oda: én meg vagyok győződve, hogy az olvasók

közül többen megrónának, ha az uj operáról, e hét legnagyobb szinházi eseményéről egy szót sem szólnék.

Soknak nem tetszett ez az opera: engemet első hallásra elbűvölt. Csupa könyüség, csupa elevenség, csupa tüz, élet, jókedv, pajzánság az egész opera. Nem mesterkélt, nem nehézkes, nem unalmas, nem lapos, hanem természetes, játszian pattogó, szikrázó. Olyan, mint a tavaszi rét, mely boritva van tarka-barka virágokkal annyira, hogy a szem nem talál rajta megnyugvást. Csupa csillogás, szemkápráztató szin-játék az egész (esedezem: a szinek játéka.) Erőteljes, friss, üde élet lüktet minden ütenyében s a nélkül, hogy nagy igényekkel lépne föl, azonnal meghóditotta azok tetszését, kik nem nagy szabásu, nehézkes alkotást, hanem kedélyt és életet kerestek a darabban.

Tárgya egy spanyol mese. Merimée igen ügyes feldolgozásában az imént közölte egyik szépirodalmi napilap. „Carmen“ czime az operának, mely főszereplőjének nevét viseli. Ez a Carmen pedig egy rakonczátlan, szilaj, vad czigánylány, a ki tüzes szemével, szilaj szellemével minden férfit megbabonáz, s jaj annak, a ki hálójába került: azt halálra gyötri, kinozza, mert ő azt nem szereti, a ki őt szereti, őt pedig szeretni k e l l minden férfinak, a kire egyszer rávetette a szemét.

Igy járt don José is, a költői lelkü tizedes, kinek lelke előtt pedig csak szülőföldének és szegény édes anyjának a képe lebegett s a lányokra addig nem is gondolt. De oda jött a szép czigánylány s megbüvölte gyujtó szemével s azzal a kis virágcsokorral, melyet az ő arczába dobott. Most már jöhet Micaela, a kis ábrándos arragoniai parasztlány szülőföldéről, ki édes anyja levelét hozza, abban a levélben pedig anyai tanácsot, hogy a tizedes Micaelát vegye feleségül. Késő már az anyai tanács: don José szive fogva van. Eközben Carment rabul hozzák: késével megvágta az arczát egyik spanyol lánynak. Carment börtönbe kisérni don José kötelessége lenne, ki a bűbájos fogoly kérésének nem állhat ellent, föloldja kötelékét s szökni engedi, a miért aztán szegény José rangját veszti s maga kerül a börtönbe.

S mig don José a tömlöczben ül, az alatt Carmen szilaj módra mulat egy korcsmában társaival a czigányokkal; dalol, tánczol, iszik és férfiakat bolondit. Majd kiszabadul José is, kit első utja Carmenhez vezet s ez még jobban megbabonázza. Josénak már vissza kellene menni a laktanyába, fujják a takarodót, de a leánytól nem válhat el, s inkább vele szökik a hegyek közé, a csempészek közé, beáll maga is csempésznek. Azonban Carmen csapongó szive megunja az olvadozó szerelmest, más szerető után néz s föl is csap Escamillo, a bikaviador kezébe, — ezután őt fogja szeretni. José kétségbe van esve, sir, könyörög csak egy parányi szerelemért, a csalfa azonban nevetve utasitja el. José a kis Micaelával, — ki őt a kegyek közt fölkeresi, — távozik, de azért Carment nem feledheti. Még egyszer fölkeresi hütlen szeretőjét Sevillában, s mivel ismét visszautasittatik, — leszurja.

A szerzőnek bő alkalma nyilt ily változatos szinterü, s ily tarka-barka személyzetü szövegre megfelelő tarka zenét irni. Irt is, és a mint már fenebb mondottuk, sikerrel vegyitette a legkirivóbb, legellentétesebb szineket s adott egy oly büvösen csillámló operát, melyet minél többször hallgatunk, annál jobban fog tetszeni. Persze a Wagneristáknak nem izlik ez a szilaj, rakonczátlan zene; azt mondják rá, hogy paraszt, hozzá még franczia paraszt; fintoritják rá az orrukat. Mondhatnák inkább, hogy spanyol paraszt, vagy talán, hogy spanyol-czigány paraszt, vagy mondhatnák akárminek, csak azt nem mondhatják, hogy az ő nagy dob és réztányéraik által még meg nem siketitett, ép, természetes izlésü hallgatóság nem találhat benne élvezetet. — Nádainé kedves Carmen volt, tehát — rosz Carmen. Ő csintalan volt, pedig szilajnak kellene lennie, pajzán volt, holott vadnak kellett volna lennie. De tehet-e róla Nádainé, hogy nem tagadhatja meg egészen természetét; ha azt az ellenállhatlan kedvességet, mely minden alakitásán átcsillámlik, Carmen durva álarcza sem volt képes teljesen eltakarni, s ezen is áttört?! Pauli az istenadta don Josét csinosan énekelte, Maleczkyné is Micaelát. Ha Escamillot Láng helyett Odry fogja énekelni, s valóban szándékban van a szerepcsere, nem fogja megbánni a közönség. P. K.

A délkeleti háboru.

Djunis után Krusevácz, ezután Deligrad, tehát a szerbek egész védelmi vonala és minden megerősitett pontja a törökök kezében van, a szerb sereg tönkre téve, összetörve, — ime ez a lefolyt hét eredménye a délkeleti csatatéren. A törökök nagy nehezen bár, de mégis kimozdultak tétlenségökből, s pár nap alatt oly győzelmeket arattak, hogy Szerbia semmikép ki nem heverheti. Nincs többé szerb hadsereg, most már nem marad egyéb hátra a rendes hadviselés szabályai szerint, mint a fegyver-letétel s a legyőzöttnek teljes, föltétlen önmegadása.

De délkeleten nem folytatnak rendes hadjáratot. Midőn Livadiába, az orosz czárhoz megérkezett a szerb vereségek hire, azonnal parancs érkezett a konstantinápolyi orosz követhez, hogy a portától a z o n n a l megkezdendő fegyverszünetet követeljen, különben Oroszország megizeni a háborut. És Európa nem mert ellene szegülni a minden tisztességet arczul ütő eljárásnak; némán nézte, mint szegeznek fegyvert a porta mellének, sőt maga Európa is a méltánytalan részére állt. S Törökország ekként rákényszerittetett, hogy fegyverszünetet adjon akkor, midőn ellenfele lába alatt vonaglik, szünetet adjon az eltiportnak, s várja be, a mig a külföldről jövő segitségek által ugy a hogy, magát ismét összeszedheti s vele ismét összemérkőzhetik. A török összedugott kézzel kénytelen nézni, mint emelkedik föl eltaposott ellenfele s mint pótolja ki a szenvedett veszteségeket.

Hallatlan igazságtalanság ez, de még ha csak ennyiből állana a dolog, az minket legkevésbbé sem busitana. Hagyják csak magára Szerbiát, ha letelik a két hónapos fegyverszünet, megint szétszórja a gyülevész szerb sereget, — attól mi nem félünk. De könnyen megeshetik, hogy Oroszország ily nagy vereségek után is a győző föltételeit fogja Törökország elé terjeszteni, a miket ez el nem fogadhat, s ezzel kész lesz az európai per-patvar.

Azért azt mondjuk mi, hogy a török győzelmek s a fegyverszünet még több aggodalmat okoznak a béke igaz barátainak.

A p r ó s á g o k.

Még ha lehetséges volna is a folytonos boldogság, nem szolgálna javunkra. Mi történnék, ha örökös napsugár árasztaná el a földet, és felhőtelen ég boritaná?!

* * *

A gyülölet és a szerelem, ha alszanak, olyan éber álommal birnak, hogy a leghalkabb hang azonnal felköltheti.

* * *

Kellő mértéket tartani örömben és bánatban, és vidámság az élet komoly óráiban, az az igazi életbölcseség. Minden pillanatot értéke szerint felhasználni, ez adja meg nekünk az élet igazi élvezetét, ez tanit meg leginkább az idő becsére.

* * *

Milyen jó volna, ha mindenki legalább csak egyszer látná magát szomszédja szemeivel!

* * *

Az öregek azt beszélik el, a mit cselekedtek, a bölcsek azt, a mit tenni kell; a kalandorok azt, mit tehetnének, gyermekek és bolondok pedig azt, a mit tenni fognak.

* * *

Mennyire dicsérik meg a becsületességet, és aztán — fázni és éhezni hagyják!

* * *

Gondoskodjál, igen, gondoskodjál, de ne erődön felől, hisz végre mégis isten akarata szerint történik minden!

* * *

A nőben több a szellem, a férfiuban a genialitás; a nő megfigyel, a férfi következtet.

* * *

Az öregség nem azért szomoru, mert örömeink hagynak el, hanem mert reményeink halnak el.

* * *

A legnagyobb bánatot se panaszold el senkinek, csak — saját magadnak.

* * *

A nemeslelkü ember emlékező tehetsége egy szitához hasonló, mely keresztül bocsátja a bántalmakat és csak a jótéteményeket tartja vissza.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*József főherczeg*) a jövő héten egész családjával Olaszországba megy, hol félévig marad. Ez utazás oka a főherczeg és egyik gyermekének egészségi gyengélkedése; a nemzet részvéte kiséri őket s az őszinte kivánság, hogy szilárdult jólétben térjenek vissza.

⁂ (*Jótékonyság.*) Király ő Felsége a galsai római katholikus hitközségnek felekezeti iskola épitésére magánpénztárából 150 frtnyi kegyadományt engedélyezett. — Dr. Tóth Miklós eperjesmegyei püspök az Eperjesen felállitandó egyházmegyei árvaleány nevelőintézet tőkéjének gyarapitására 4000 frtot és az eperjesi görög szertartásu szegény tanulók tápintézetének javára 1000 frtot adományozott. — Zerpák János czimzetes püspök a győri képezde könyvtárának gyarapitására legujabban 200 frtot ajándékozott.

⁂ (*Rózsás napló.*) Dr. Pasteiner Gyula egyetemi magántanár mult hó 30-dikán vezette oltárhoz Glósz Eugenia kisasszonyt. — Tatay Miklós sátoraljaujhelyi gyógyszerész esküvője Bignio Emma kisasszonynyal a napokban ment végbe Debreczenben. — Dr. Jókai Géza gyakorló orvos eljegyezte Trsztyánszky Jolán kisasszonyt P. Kovácsiban. — Székesfehérvárt Kaltenecker Márton, az ottani kereskedelmi bank pénztárnoka eljegyezte Schlammadinger kisasszonyt. — Elter Anna urhölgyet Erreth Kálmán pécsi iparos eljegyezte Temesvárt. — Szegeden Frankovich Miklós főreáltanodai tanár e napokban vezette oltárhoz Nagy Irén kisasszonyt. — Deésen Biró András a polgári iskola igazgatója közelébb tartotta esküvőjét Gibbon Ida kisasszonynyal. — Nagyváradon közelébb lesz Kónyai Sarolta kisasszony esküvője Grünfeld Bernát urral. — Gerecz Lajos homonnai tanár jegyet váltott Matteny Gizella kisasszonynyal. — Szolnokon a tiszavidéki takarékpénztár titkára, Surányi Gedeon eljegyezte Oberländer Janka kisasszonyt. — Kunszentmiklóson Benke István református gymnáziumi tanár kezfogója e napokban volt Fogarassy Teréz községi tanitónő kisasszonynyal, Fogarassy Gábor református tanár leányával. — Szabó Lajos nagyszalontai tanitó jegyet váltott Bélteky Kornélia kisasszonynyal. — Zombory Antal, Szegedváros ügyésze és a nőegylet titkára, mult vasárnap eljegyezte Bocsáron Perisits Ilka kisasszonyt, Perisits Pál ügyvéd leányát. — Pancsován Bakalovics Miksa törvényszéki jegyző esküvője hétfőn lesz Bancsevics Perszida kisasszonynyal. — Ugocsában, Nagy-Komjáton, e napokban volt Leővey Sándor miniszteri titkár és Hrabár Magda kisasszony esküvője.

⁂ (*Az egyetemi ifjuság*) rokonszenve kifejezéseül diszkardot küld Abdul-Kerim pasa török fővezérnek; e diszkard kézbesitésével egy hármas tagu küldöttséget bizott meg, kik a napokban el is indulnak a pasa főhadiszállására. A küldöttség tagjai Szücs Gyula, Lukács Gyula és Latinovics Pál joghallgatók. Ez által s adakozások gyüjtése által fognak tüntetni Törökország mellett, minek folytán a 60-as bizottság átalakult gyüjtő bizottsággá is, mely már is ülést tartott, s elhatározta, hogy a vidéki ifjuságot külön föl fogja hivni az adakozásra és a gyüjtésre.

⁂ (*A hazai ipart pártolók*) egyletének választmánya Veres Pálné urhölgy elnöklete alatt e napokban tárgyalta és fogadta el az alapszabályjavaslatot. Szivák Imre egy módositványt ajánlott, mely el is fogadtatott, mely szerint a vidéki fiók-egyletek megalakulásához husz tag beiratkozása szükséges. Szivák Imre tett egy más inditványt is, mely azonban már nem fogadtatott el. Ő ugyanis a jelenlegi politikai helyzetre való tekintetből az egylet tényleges megalakulását tavaszra óhajtotta volna halasztani. Ezzel ellenkezőleg elhatároztatott, hogy az egyesület alakuló ülését deczember 3-dikán fogja megtartani.

⁂ (*Arany János*) mellszobrát, a közoktatási miniszter Izsó Miklós hagyatékából megvásárolta s a muzeumban közszemlére kiállitá. E mellszobor Izsó M. jelesebb müvei közé tartozik, mint általában azok, melyeket élő alakok után készitett. Igy például Egressy, Pákh és Arany szobrai kifogástalanok.

⁂ (*Báró Eötvös emlékszobrának*) mintázatával a megbizott szobrász, Huszár Adolf, e napokban teljesen elkészült. A nagy anyagminta a városligeti körjátékházban van felállitva. A bizottság szakértői véleményadásra meghivta Zumbusch Gáspár urat, a bécsi képzőmüvészeti akadémiában a szobrászat tanárát, a ki a kicsiben készült mintáról már két évvel ezelőtt is igen kedvező véleményt adott. Mostani nyilatkozata, melyet a bizottság ülésében kifejezett, még örvendetesebb. Hasonló kedvező véleménynyel nyilatkoztak a müről a szoborügyi bizotság jelen volt tagjai is, mint Pulszky Ferencz, Ráth György, báró Lipthay Béla, gróf Lónyay Menyhért, Arany László stb. és elhatároztatott a bronzba öntés mielőbbi megkezdése.

⁂ (*Halottak napja*) megnépesité a kerepesi-uti temetőt. Magán- és bérkocsiknak, társaskocsiknak beláthatlan sora ro-

bogott végig egész nap a kerepesi uton a két oldalt sürü tömegekben kifelé tóduló sokaság közt. Mindenki a temetőbe sietett; a kerepesi uton két oldalt, s kinn a temető előtti puszta téren egész nap vására volt a virágkereskedőnek és mézeskalácsosoknak s a merre csak tekintett a szem, mindenütt koszorukat, viasz-gyertyákat, siri mécseseket árultak, — pedig már odaben legtöbb sir föl volt ékesitve. Számos sirbolt valóban meglepő diszben állt, a köz-sirboltok közt legszegényebb volt a Batthyány- mauzoleum, melynek puszta, a disztelen falairól lefüggő egy sor thuja-guirlandokon kivül semmi sem tanuskodott a nemzeti kegyeletről. — Deák sirboltja fekete gyász-posztóval volt bevonva, a bejárást fekete bársony takarta el, D. és F. betükkel ezüstből. A sirbolt előtt négy kandelaber lángja lobogott. Három óra után jelent meg az egyetemi ifjuság fekete lobogó alatt, hogy megkoszoruzza a haza jeleseinek sirjait. Előbb a 48-diki vértanuk sirját kereste föl, aztán Kisfaludy Károly, Batthyány, Deák Ferencz, Toldy Ferencz, Balassa és Forinyák sirját koszoruzta meg az ifjuság. A sokaság még késő este is tolongott a temetőben, mely az esti homályban a millióra menő lámpák fénye mellett valóban megható képet nyujtott. Végre nyolcz órakor a távozó közönség után becsukódtak a temető kapui, s a csendes halottak ismét békén nyughatnak egy esztendeig, nyugalmukat nem fogja háboritni sem a kegyelet, sem a kiváncsiság.

⁂ (*Félszázados tanitói jubileumot*) ült vasárnap Derlik József budai főtanitó. Az iskola nagy terme ünnepélyesen föl volt diszitve ez alkalomra, s általában az érdemes férfiunak tanár-társai és tanitványai mindent elkövettek, hogy e napot feledhetlenné tegyék a jubiláns előtt, ki egyszersmind bucsuünnepélyt is ült e napon, most vonul megérdemelt nyugalomba. A kormányt Bója Gergely tanfelügyelő ur képviselte. A hymnus eléneklése után Hunfalvy János megható beszédben méltatta a derék férfiu érdemeit, Treitler tanár életrajzát adta elő a jubilánsnak, s átnyujtá a tanáregylet emlékét: egy diszes arany serleget. Az ünnepélyt ének zárta be, s aztán lakoma következett.

⁂ (*Öngyilkosság.*) R. T. 20 éves joghallgató, öngyilkossági szándékból egy egycsövü pisztolylyal főbe lőtte magát s azonnal meghalt. Hullája a megejtett orvos-rendőri vizsgálat után a Rókus-kórházba szállittatott. Tettének indokai ismeretlenek.

⁂ (*A nemzeti szinházban*) hosszu szünet után ismét láttuk „Hamlet“-et a szinpadon. Mi éveket számitunk, mióta e szép alakhoz nem volt szerencsénk, mások csak egy évről beszélnek. Egy év előtt, igaz, előadatott a darab, de akkor csak „Hamlet“ árnyát láttuk, az igazi „Hamlet“ most állt előttünk ismét sok, sok idő után. Nagy Imre játszta; s mostani alakitását nem is lehet összehasonlitani a mult évi kisérlettel. Most igazán „Hamlet“ volt, „Hamlet“ vérmérséklete, tervezgetése és tehetetlensége, bánata és humora, föllobbanása és meghökkenése állt előttünk szépen, költőileg, a mint azt Shaksepere képzelte, megtestesitve. Nagy Imre ez év alatt annyit haladt, hogy ily lépésben sok évig már nem lehetne előre mennie. Opheliát Helvey Laura játszta először. A kisasszonyban rég óta valódi tehetséget láttunk mi már akkor, midőn mások nyiltan és bizalmasan azt tanácsolták a kisasszonynak, hogy hagyjon föl a művészettel, mely nem neki való. Finom, egyetlen vonásában sem tulzott, de egyben sem elmosódott, átlátszó, tiszta, nemes alakitásban állitá elénk Opheliát, s ha tökéletesnek nem mondhatjuk is, most már lehetetlen eltagadni a legszigorubb birónak is a sikert. A többi szerepek is jól voltak betöltve, — kivéve Laertesét. Ennek pánczéla kissé üres volt. Izmosabb alakra vár.

⁂ (*A népszinház*) még most sem fogyott ki a „Kis menyecské“-ből és az „Uj peleskeiek“-ből, s nem is fog kifogyni, a mig a közönség el nem telik vele. Mert még nem telt el: mindenik előadást szép számmal nézik. Most mégis egy uj darab is kerül szinre: a „Harcztérről,“ bohózat, attól a czégtől, melytől az „Uj peleskeiek“ kikerültek. — Mert tudniilik, „Tinódi Lajos“ firma alatt több jó nevü iró összeállt s bohózatokat fog irni a népszinház számára. Az igazgató nem bánja, a közönség sem, csak mindig mulattató müveket szálitson a czég, s férczelményekkel el ne rontsa a társaság hitelét. Saját érdekökben áll, hogy ellenőrizzék egymást a czég tulajdonosai és részvényesei.

⁂ (*Irodalom*) „Egy világfi album a“ czim alatt megjelent Kvassay Edétől egy vaskos kötetre menő kisebb rajz, csevegés, könnyed mulattató tárcza-nyelven irva. — A „Divat Nefelejts“ czimű szépirodalmi heti lap mult vasárnap megszünt, s előfizetőit a „Magyar Bazár“-ral kárpótolja. Szerkesztője Friebeisz Ferencz volt, utósó kiadója pedig Kertész József nyomdász, ki — mint jelenti, — tetemes áldozatok miatt nem tarthatta tovább e drága lapot. — Illyés Bálint előfizetést hirdet költeményeire, melyek egy kötetben ez év végén jelennek meg; előfizetési ára 1 frt 50 kr, diszpéldányé 2 frt; az előfizetések a költőhez, Kis-Ujszállássa intézendők.

⁂ (*Vegyesek.*) A nemzeti zenede választmánya tegnapelőtti ülésén a növendékek nagy száma miatt szükségessé vált tanári állások töltettek be. A zongoratanszakra Fayl Frigyes, Bartay János, Fetter János és Szigethy Gyuláné választattak, a hegedütanszakra pedig Pischinger Alajos választatott meg. A zenedében jelenleg 300 növendék nyer zenei képeztetést. — A budapesti unitárius fiókegyház tanácsa még ez év tavaszán, következőleg alakult meg: Egyházi kurator: Hajós János, jegyző: Buzogány Áron, pénztárnok: Végh J., presbiterek: Hatala, Bedő A., Jakab E., Sebes Pál. — A fővárosi templomokat mindenfelé csinositják. A belvárosi plébánia-templom ujitása 8, a vizivárosié 17 ezer frtba került. — Kossuth Lajos vigasztaló levelet küldött a nejét elvesztette Csanády Sándor képviselőnek.— A pozsonyi Toldy-kör jövő hó elsejétől kezdve ingyenes tanfolyamot nyit a magyar nyelvből. — Az „Irók és müvészek társasága“ e hó 6-dikán rendezi első művészi estélyét, melynek egész tiszta jövedelmét a török sebesültek javára forditja.

⁂ (*Halálozások.*) Gróf Almássyné, született Wilczek Ludovika grófnő, csillagkerestes hölgy, Urfahrban, Linz mellett 77 éves korában meghalt. — Elhunytak továbbá: Matavovszky Jánosné, született Teőke Ágnes, 52 éves korában.— Rossier József francziamester 77 éves korában, Budapesten. — Képessy József, királyi középitési felügyelő Temesvárott. — Nuridzsán Adeodát, Erzsébetváros polgármestere, 78 éves korában. Béke hamvaikra!

Gazdasszonyoknak.

Szegedi halászlé.

E hires, jó eledelünk négyféle halból készül, ugymint pontyból, harcsából, kecsegéből és süllőből. Ezen halakból körülbelül öt fontot kell tisztára megmosni, feldarabolni és egy kis időre félretenni. Ez alatt egy vas bográcsba, melyet körös-körül jól érjen a láng, legelőször is egy jó evőkanálnyi sót kell hinteni, azután a letisztitott halak fejét és farkait, és a ki-

csepegtetett vért, erre a feldarabolt pontyot, harcsát, kecsegét és végül a süllőt, (ezeket keménységük szerint rakjuk be) csak most kell a vizet rá önteni, annyit, hogy legalább három ujjnyival takarja be a halat. Ha a lé forrni kezd, két evőkanálnyi paprikát és egy kis teli tányérkával karikákra vágott vörös hagymát kell reá hinteni. E lének mérsékelt tüz mellett egy óráig kell főni. A halat nem szabad keverni, hanem csak időnként kissé felrázogatni, nehogy az szétmáljék, és a bográcshoz égjen.

Egy szegedi menyecske.

Tejes crême.

Egy liter tejet fel kell forralni, ez alatt egy fél font legfinomabb keményitőt egy kis hideg tejjel elkeverni, hogy darabos ne legyen, és a forrásban levő, jól megczukrozott tejbe befőzni, folytonos keverés mellett. Most a pépet le kell venni a tüzről és az ezalatt 6 tojásfehéréből vert kemény habot is a pép közé keverni, erősen és folytonosan, hogy egészen sima legyen. Ekkor egy pléhformát vizzel kiöblintvén, a pépet belé kell önteni és hüvös helyre eltenni. Ez meglevén, egy liter tejbe annyi czukrot tegyünk, hogy jó édes legyen, valamint egy darab vanigliát is, ezt fel kell forralni, 8 tojás sárgáját pedig jól elkeverve, a tej közé önteni és folytonosan verve a habverővel forrásig a tüzön hagyni, akkor pedig levenni és valami porczellán edénybe önteni a crêmet, és szintén hideg helyre tenni. Tálalás előtt a formában levő fehér crêmet tálra boritván, a sárga crême egyik részét körüskörül kell önteni, a másikat pedig külön czészében feltálalni.

H. Laura.

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

November 3-dikán: „Bálvány.“ — November 4-dikén: „Saba királynője.“ — November 5-dikén: „Aesopus.“ — November 6-dikán: „Idegen nő.“ — November 7-dikén: „Hugonották.“ — November 8-dikán: „Hamlet.“ — November 9-dikén: „Requiem.“ (Wilt asszonynyal.) — November 10-dikén: „Ferréol.“

Divattudósitás.

Most, midőn a divat változik, takarékos hölgyek előtt fontos kérdés, hogyan lehetne a multat jelenné varázsolni és értékesiteni, azaz, mit tegyünk, hogy a divatból kiment ruhának ismét ujabb szinezetet adjunk. Ezen feladat nehézségeit megkönnyiti a divat jellege, mert mi türés tagadás, a mai divat darabos, különféle összeállitásu. Hisz meg van engedve a vértes derékat és tünique-et ugyanazon egy szövetből készíteni, vagy a derekat és szoknyát ugyan egy kelméből kiállitani, mig az ujjak és a tünique másból valók szövetre és szinre nézve. E két összeállitást megengedi a divat, és megengedi ez egyben is az egyéni izlést. Ezen engedékenységéből a divatnak azonban nem szabad azt következtetni, hogy minden ruhadarabnál lehet a külön szineket alkalmazni, mert mig a rendes ruhánál tetszését nyeri a kétféle összeállitás, addig a polonaise-ek okvetetlenül ujjastól, mindenestől egy szövetből készülnek; ez öltönydarab kiváló jellege, hogy azt, egy darabból állva, mindenféle szoknyákhoz lehessen viselni. A polonaise azonban az idén olyan hosszu, hogy majdnem princesse-forma ruhát képez, kivált ha hátul uszályba van szabva, és ez által a szoknya formájához simul; a szoknyából nem is igen látszik ki több 15—20 centimeternyinél. És itt van alkalom takarékossági hajlamunkat kitüntetni, ha tudniillik régi szoknyáinkat alul uj szövetből diszitjük, miután a többit a hosszu polonaise ugy is befödi. Egy ilyen jellegü öltözék áll sötétkék posztóból, a varrások piros selyemmel passepoilirozva. Két sor szintén pirossal befoglalt gombsor disziti az előrészt, elől két oldalt, szintén pirossal befoglalt rézsut nyilás jelöli a belső zsebet, melyet pirossal szegett hajtóka takar. Ugyan ilyen hajtókák diszitik az ujjakat. Hátul néhány könnyü ránczczal huzódik fel egy kissé a polonaise, a nélkül azonban, hogy erős dudort képezzen. Hüvös időben testhez álló rövid felöltőt is lehet ez öltözékhez felvenni, mely egészen a polonaise szövetéből és diszitésével készül. A szoknyát illetőleg azt kell megjegyeznem, hogy az igen keveset látszik ki, és e kevés egy fekete bársonyfodorból áll.

A polonaise-ek nem csak felnőtt hölgyeknél maradtak divatban, hanem még minden korbeli leánykák is viselik. Barna, sötétkék vagy zöld serge- vagy beigeből való polonaise, ugyan olyan szoknya, keskeny plissé fodorral, igen czélszerü és egyszerü öltözék még az iskolateremben is.

Ha a jelenlegi divat jellegét röviden akarjuk megbirálni, ugy e perczben azt mondhatjuk, hogy némi mérséklet vehető észre a diszitésben. A festői szabás és az egész összhangzatos szépsége az öltözéknek, jellemzi az igazi finom izlést és igazi müvelt hölgyet. Bizarr szabásokat és szeszélyes diszitéseket soha sem enged magának az igazán finom hölgy az — utczán, ezek, a kinek kedve telik benne, legfölebb a salonba valók.

Mai mellékletünk magyarázata.

Mai mellékletünk egy téli főkötő (capuchon) szabásmintáját képezi.

Az első szám a főkötő egyik felét képezi, a második pedig az alsó részét, a tulajdonképeni gallért. Az összeállitás igen egyszerü és könnyü. Ha a részek össze vannak varrva, hátul egy kis huzós ránczolást kell csinálni, a minőt a fej hátulsó bősége megkiván.

E meleg főkötők többnyire fekete selyemből valók, selyembéléssel és melegen kivattázva, de lehet azokat cashemirból is készíteni. A főkötő diszitése selyemrüchekből álljon és izlésünk szerint a fej tetején és hátul szalagcsokorból.

Számrejtvény.

Dienes Ilkától.

1. 13. 10. 5. Inkább megholt, semmint meghajolt,
3. 11. 7. 11. 4. Csak nem rég még hajduváros volt,
12. 2. 14. 9. 8. Ez is honatya, de milyen! Mostoha,
1. 11. 10. 15. 6. Szárnyas ez, a csirkék isten ostora.
1—15. Muszka ujra felé fordul,
Foga hirvágytól csikordul;
Ezért máris nagy a vész,
Ez meg Európára néz.

Megfejtési határidő: novemberhó 29-dike.

A f. é. 41-dik számban közlött rejtvény értelme:
Gróf Andrássy Gyula.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Bátori Zsigray Istvánné, Mandits Erzsi, Mózessy Anna, Nagy Julia, Fet Szerbák Ilona, Székely Berta, Bohus Gyuláné, Jungmann Laura, Schimmer Friderika, Jánossy Lajosné, Bajza Karolin, Knau Arany Luiza, Sáry Etel, Marosy Hermin és Etelka, Biró Kiára, Deák Petronella, Kovács Morvay Julia, Rozinay Lászlóné, Haintz Mari, Gedeon Gáspárné, Császár Ilona, Horváth Lászlóné, Szücs Margit, Oláh Kornélia, Vass Jolán, Máar Zsófia, Szabó Endréné, Gáspár Irma, Vitál Etelka, Lázár Lajosné, Vargha Izabella, Molnár Nagy Gizella, Fodor Lilla, Csernyus Szidónia, Majthényi Klementin, Kristóffy Sándorné, Farkas Béláné, László Riza, Beniczky Olga, Ádám Etelka és Mariska, Müller Teréz, Pogány Klára, Martonffy Károlyné, Király Szidi, Matolcsi Lina, Szalay Ida, Török Kálmánné, Jóo Emilia, Dömötör Lászlóné, Szücs Mária, Dankó Zsuzsika.

Tartalom.

A kaczér leány, Vértesi Arnoldtól. — Mint a távozó, Szabó Endrétől. — Egy napikérdés. — Egy más világból, Sacher Masochtól. — Párisi képek. — Egy hét története. — A délkeleti háboru. — Apróságok. — Budapesti hirvivő. — Gazdasszonyoknak. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Nyilt tér. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy téli főkötő szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest. 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország ut 39. sz. a.)

levő tárgyak inogtak. — Fogarason Jankovics Béla kezdeményezésére tüzoltó-egylet alakult. Főparancsnok a kezdeményező lett.

Különfélék.

⁂ (*Az angol északsarki expedició*) egyik hajója, az „Alert“ mult hó 27-dikén érkezett vissza Valenciába, s utjáról érdekes leirást közölnek a lapok. Két hajó indult el 18 hó előtt, és 1875. julius 29-dikén a Cap Sabin jégtorlaszai közé jutott. Rémitő erőfeszitéssel a lady Franklin-öböl északi partjáig hatoltak, hol a Discoveryt téli szállásra hátrahagyták. Az „Alert“ a sarktenger utolsó elérhető partpontjáig nyomult, hol a jég vastagsága 150 lábnyira terjedt. 82—87 fok alatt teleltek. A nap 142 napig nem kelt fel. Az expedició a hőmérsék legalsó fokát észlelte. 73 fok volt a hideg. A tavaszi munka pompásan folyt. Az expedició egy része, mely észak felé vergődött, 70 napig volt távol s 83.20 fokot érte el. Grönland keleti oldalán sikerdus fölfedezéseket tettek. A személyzetből hatan haltak el; egy Petersen nevü, megfagyott. Eszkimókkal nem találkoztak; 81 fokon tul nyomuk vész. A higany egy éjjel 104 fokra szállott a fagyponton alul. A tisztek és a legénység egyaránt magasztalják Nares kapitányt, ki éjjel-nappal lelkesitette legénységét s maga is ugy dolgozott, mint a legutolsó matróz. Valenciába érve, Nares kapitány azonnal intézkedéseket tett, hogy haladéktalanul Londonba utazhassék. Tömérdek érdekes tárgyat, photographiát, térképet visz magával. Az északi sark, — melytől 400 mértföldnyire voltak, — állitásuk szerint 200 láb vastag jéggel van körülvéve.

⁂ (*Livádiát*) az orosz czár jelen tartózkodási helyét, melyről annyi szó van most a lapokban, sok ember csak névleg ismeri. Livádia Krimia délnyugati részében fekszik, Yalta városától mintegy másfél mértföldnyire. Utóbbi város pedig 50 kilométernyire van Sebastopoltól. Livádia sziklás területen fekszik s a Fekete tenger szélén nyulik el. E kies fekvésü hely az orosz czárné magántujaldona; Potocki gróftól vette. Az egész terület 6—7 kilometernyi széles, s a sebastopoli postavonalba esik. A czárné háza oly szerény külsővel bir, hogy még kastélynak sem lehet nevezni. E század elején épült, félig kőből, félig fából, orosz-olasz izlésben. Van e ház mellett egy igen nagy park, melynek közepén hasonló épület áll. Ebben szokott a nagyherczeg lakni, ha az udvar ott tartózkodik. Jelenleg nagy előkészületek tétetnek a nagyherczegnő elfogadására, ki is már legközelebb gyermekeivel együtt Livádiába fog utazni, hogy annak enyhe égalja alatt feledje a téli idény zordonságát.

⁂ (*Egy elesett török pasa.*) Dselaleddin Mustapha pasa, ki a montenegróiak ellen viselt közelebbi harczok egyikében lelte halálát, eredetileg lengyel volt, ki már a krétai fölkelésnél tüntette ki magát. A szerb háboru kezdetével a bjelinai dandárt vezette a Száva és Drina közt. Van egy ily czimü munkája is: „Musulmans et chrétiens,“ melyben mint igaz renegát a mohamedanizmust dicsőiti és Görögországot, meg Kis-Ázsiát már a legrégibb korban török lakosokkal népesiti be. Véleménye szerint már Agamemnon is török volt, azaz „Memnun aga,“ s az „Ilias“ és „Odyssea“ költője nem is Homer, hanem Omer.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Miksa császár emlékszobrát Pólában e napokban leplezték le nagy ünnepélyességgel. A szobor a hadi tengerész tisztikar és hivatalnokok költségén Ferstel Henrik terve szerint készült. — A prágai tanulók tüntetése a szerbek mellett, tudvalevőleg betiltatott, üdvözlő föliratot sem intézhetnek Milánhoz és Nikiczához, az akadémiai egylet tehát beérte azzal, hogy Csernajewet s a prágai orosz papokat disztagjává választotta. — A jénai egyetemen magyar kör alakult. Elnökévé: Farkas Mihály hitjelölt, jegyzővé Braun Ignácz joghallgató, s pénztárnokává Madár Mátyás hitjelölt választatott. — A prágai lóversenyek nyertesei Henckel Hugó és Kinszky Oktáv grófok lettek. — A hernalsi tisztleányképző intézet javára eddigelé 414,237 frt 90 kr készpénzben és 44,855 frt kötvényben gyült össze. — Langenau báró, szentpétervári osztrák-magyar nagykövet szabadságidejét meghoszszabitotta, s csak a jövő hó elején tér vissza állására.

Megbizások tára.

Erzsébetvárosba R. D. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Beszterczebányára K. F. L. urnőnek: El van küldve.

Hidalmásra O. Á. urnak: El van küldve.

Miskolczra D. M. urhölgynek: Szives ajánlatát a örömest fogadom el.

Gattajára N. B. urnak: Még e hó folytán küldendem szét a könyv- és képmellékletet, könyv szerint, sorban, a mint t. előfizetőink be vannak irva.

Bajára D. P. urhölgynek: A küldött összeg a julius-szeptemberi évnegyedet illeti.

F. Balogra Cs. G. urnak: Az előfizetés szeptember végével lejárt.

Rybnikre B. E. urnőnek: Előfizetése deczember végeig tart. A czimszalag az első félévről való.

Fényszaruba H. S. L. urnőnek: El van küldve.

Nagy-Enyedre N. K. urhölgynek: A kivántakkal már igen régen nem tudok többé szolgálni.

Szóvátra S. I. urnak: Eddig még nincsen beküldve.

Z. Szt.-Lászlórra M. M. urhölgynek: El van küldve.

Hajnikra G. I. urnak: Várom az igéret beváltását.

Sárospatakra M. K. urnőnek: El van küldve.

Kolozsvárra O. P. R. urnőnek: Magánlevélben feleltem.

Pozsonyba E. G. urhölgynek: Fogadja legszivesebb szerencsekivánatimat.

P. Hegyire K. M. urnőnek: A festést sehogy sem ajánlanám, inkább az alapos tisztitást.

Az egészség a legnagyobb kincs, és ezt én, kilencz hónapi kinos köszvény- és rheumatikus bántalmak után, mi ellen már előbb is különféle gyógyszereket göz- és egyéb fürdőket is, siker nélkül használtam, Weisz J. gyógyszertárában, Tuchlauben Bécs, vásárolt oly nagyhirü **köszvényvászonnak** köszönhetem, mit én ezennel háládatosságból nyilvánosságra hozok.

Steyer város, fegyvergyár.

Honzok Emilia.

Őszi és téli idényre

ajánljuk **Jaquard, Kaukasus, Ethein, Neige, Chinborasa, Grosvarie** stb. raktárunkon található **divat-** és **selyemkelmék,** ugy szinte a legujabb **felöltő, téli köpeny** és kész ráhákat.

Á t s é s t á r s a i

női divat és kész ruhák raktára

Budapesten, szervita-tér 6-dik szám alatt.

Szőnyegek, teritők és függönyök

legnagyobb választékban különös olcsó árakon,

főleg a legujabb szőnyegeket szobák behuzására,

salon-, pamlag-, ágy-, zongora- és oltár-szönyegeket,

kokuszlábtörlők és angora-szörmeket minden szinben és nagyságban,

ágy- és asztalteritőket, flanell takarókat,

legnagyobb készlet csipke-függönyök és Store-okban.

nagy választék nehez szmyrnai szönyegek gyári áron alul

TOTTIS és KREN az északi csillaghoz,

Budapest, V. Dorotty utca 2. sz. a.

Fiók-üzlet: Ujbécsi-utca 5. szám alatt.

T. c. vidéki vevőink kényelmére kivánatra nagyobb minta-darabokat választás végett, szőnyegek szükségleténél szobák behuzására és smyrnai szőnyegekről rajzokat küldünk.

Megrendelések pontosan teljesittetnek, meg nem felelő áruk kicseréltetnek. Árjegyzéket bérmentve küldünk.

Tisztelettel értesitjük a n. é. közönséget miszerint a debreczeni nagy vásárok alkalmával a vásártéren lenni szokott

vászon-raktárunkat

feladtuk és e helyett folyó év október hó 2-án egy mindennemü **vászon-, asztalnemü-, szövött-, rövidáru-, kész férfi-, női- és gyermek-fehérnemü,** egész **kiházasitási szükséglet, fehér és szines velez, fehér perkail** és **chiffon, szines karton, kendő,** mindennemü **szönyeg** és még számos nem emlitett czikkekkel bőven ellátott állandó

fiók üzletet

nyitunk **Debreczenben, Bazár- és Széchenyi-utcza sarkán,** az ujonnan épült Bazár-épületben, melyre eddigi t. vevőink, valamint a n. é. közönség figyelmét felhivni bátorkodunk.

Kunz József és társa

nagykereskedők

Budapest, Erzsébet- és Deák-Ferencz-tér sarkán, báró Wodianer-féle házban.

---

epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

„Rojtok“

ugynevezett légyrojtok, az őszre, legujabb divatnak.

Reczés-rojtok posztóruhákra, feketék és minden szinből, hozzá való ugyanazon szinü gombok s bojtok.

Selyem-rojtok, feketék minden szélességben.

Crepin-ek nagyszerü kivitelben.

Selyem-bartni az idén igen divatosak.

Selyem- s gyapot-cuipier-csipkék.

Paszomant-ruhadiszitések, minden nemü a mai divat szerint, selyem- és bársony-felöltönyre valamint ruhák számára.

Selyembársonyok.

78 centimeter, 1 frt 45 kron. 1 65, 2 frt, 225 2.50 egész 3 frtig. ¾ szélesek 4. 4 5), 4.80 egész 12 frtig.

Pamutbarsony 55, 65, 75, 85 kr. egész 1.3).

Patentek ruhákra s felöltönyökre 1.25-től egész 2.20-ig, minden diszités hozzá.

Selyemszövetek feketék s minden más szinben.

Szalagok a legfinomabb divatos szinekben, ebben a czikben nálam legszebbek kaphatók.

Parisi ujdonságok melyek most nagyban viseltetnek kalapokon s nyakravalókon, a hozzávaló kalapszövetekkel együtt.

Selyem-crepp-rüche a legdusabb választékban.

A t. c. divatárusnők s nő szabók számára minden divatos diszczik s bélés nemü.

Minden egyes czikk elvem értelmében igen leszállitott áron.

Herz Mór, Deák-utcza 5. sz.

Vidéki megrendeléseknél a szinek végett szövetmintát kérek. Csomagolás ingyen.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16. sz.

Árjegyzéke.

Napi árak ½ kiloként.

Cukor,	legfinomabb	25	kr.
„	igen finom	24	„
„	középszerü	23	„
„	koczkákban, finom	27	„
„	törött, finom	27	„
Kávé, Mocca	igen finom	84	„
„	**Cuba** valódi Bordeaux	90	„
„	**Cuba** legfinomabb	88	„
„	**Java** aranyszinü	100	„
„	**Portorico** különösen finom	80	„
	pörkölt (Cuba, Mocca és Java) vegyitve	105	„
Gyertya	Stearin 6-os és 8-as	50	„
Rizs	különös nagyszemü	10	„
„	olasz fényes	16	„
„	Rangoon legfinomabb	12	„
„	Aracon jó	10	„
Árpadara	igen finom 25, 22, 20, 16 és	10	„
Dara		15	„
Maccaroni	olasz	26	„
Tarhonya		18	„
Sago		24	„
Mosó szikso		8	„
Chocoláde	60, 80, 120, 140, és	180	„
Mustár	legjobb 1/1 üveg 35, ½ üv.	25	„
Zöld borsó	franczia ½ doboz	70	„
Mandula	édes	54	„
Mazsola-szőlő	uj	32	„
Salátaolaj	legfinomabb	60	„
Szappan	szegedi	22	„
Köles		7	„
Szilva	valódi török	12	„
Dió	egészséges	12	„
Kémenyitő	legfinomabb gallérnak	22	„
„	legfinomabb tülle anglaise	18	„
Sardinhal	½ szel. 80 kr. és	100	„
„	¼ „ 41 „ „	55	„
Rum Jamaica	üveg 80 „ „	120	„
„	„ „ „ 45 „ „	65	„
„	**Brasiliai** pintes üveg	70	„
Thea	különös finom	425	„
Sós-borszesz	első minőségü	40	„
Pezsgő	valódi franczia (palaczk) 3 frt	50	„
„	„ „ „ 2 frt	50	„

Az árukat budapesten kivánatra bérmentve a házhoz küldöm.

Vidéki megrendelések utánvét mellett a legnagyobb gonddal teljesittetnek.

Hampel Győző,

Budapesten nagy (3) korona-utcza 16.

Az őszi és téli idényre!

A tisztelt hölgyközönséghez!

Az élénk érdeklődés, melyek évek óta jegjobb hirben álló divat- és kész nőiruha üzletem a nagyérdemü, magas uraságok és a t. cz. közönség részéről mai napig örvend, üzletem és műtermem legelegánsabb berendezése- és lényeges megnagyobbitására inditott, hogy az eleganczia és a finom izlés legmagasabb igényeinek is megfelelhessek.

Árjegyzék:

Araruhák failleből vagy atlaszból mindén szinben egész	70—100 frtig
Araruhák a legfinomahb kiállitásban, myrtussal diszitve	120—160 frtig
Séta és látogatási toilettek failleből	70—150 frtig
Séta- és látogatási toilettek különféle divatkelmékből	30—80 frtig
Házi- és uti-ruhák	15, 18, 20—25 frtig
Obrettek átvetők en princess	20,25—50 frtig
Selyem double Cecilien felöltők, kék róka, Lenses vagy masféle prém és bunda bélésre	50, 60—120 frtig
ugyanezek selyem bársonyból	70, 80—200 frtig
Meksikof, gentlman, Gorcsakof és minister női kabátok a legfinomabb banko vagy kamgarn szövetből	20, 25, 30—60 frtig
Legujabb szabásu leánygyermek köpönyegek, férfikabát szabásu minden nagyságban	6, 8—20 frtig
Legujabb mintáju eső- és uti-köpenyek, férfikabát szabásuak	15, 18, 20—25 frtig

Vidéki megrendeléseknél egy régi derék és a szoknya előhosszanak szives beküldése kéretik.

Elegáns és izlésos aratoilettek készitésére bátorkodom műtermemet a nagyérdemü hölgyközönségnek különösen ajánlani, annal inkább, mert számos elismerő irat birtokában vagyok, melyek ezen szakmában szerzett jó hiremet legfényesebben igazolják, s melyeket kivánatra szivesen előmutatok, illetőleg beküldök.

Teljes tisztelettel

RÓZSAY Confectioneur,

Deák-utcza 5. sz.

a „Franczia nóhöz.“

Fekete és szines

lyoni selyemszövetek

legujabb női divatkelmék,

elegáns **kész ruhák és felöltők** stb.

nagy választékban jutányos árak mellett

KELLER és ZSITVAY

női divatáru kereskedésükben

Budapesten, szervitatér, Szerviták épületében.

Igen tisztelt vevőimnek

bátorkodom jelenteni, hogy **párizsi** utazásaim által a legelőkelőbb üzletekkel összeköttetésben állok, mi által azon kellemes helyzetben vagyok, a legujacb **őszi- és télikalapokkal** nagy választékban szolgálni.

Steiner Ernestin,

Budapest, váczi-utcza 2. sz. 1-ső em.

46-dik szám. November 12-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETINAPTAR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte óra	Nap- kelte perc	Nap- nyugta óra	Nap- nyugta perc
Nov. 12	Vasárnap	A 23 Asztrik p.	A 22 Asztrik	31 C 23 Anastasius	25		7	2	4 26
13	Hétfő	Kosztka Szan.	Homobonus	1 November	26		7	4	4 24
14	Kedd	Szerapion	Klementin.	2 Acindin	27		7	6	4 23
15	Szerda	Lipót hitv.	Lipót	3 Acepsim	28	♋	7	7	4 22
16	Csütörtök	Edmund püspök	Ödön, Ottmár	4 Joanik	29		7	8	4 21
17	Péntek	Cs. Gergely	Anián	5 Galakczion	1 Kislev, Rosch.		7	10	4 20
18	Szombat	Eugen, Jolán	Jenő, Odo	6 Pál püspök	2 Sab. Vajera		7	12	4 19

Vidéki tárcza.

Kaposvárott a török sebesültek javára közelebb műkedvelők szini előadást tartottak, mely a legszebben sikerült s nagy közönség jelenlétében folyt le. Még a távoli vidékről is nagy számmal sereglettek össze. Szigeti József „Vén bakkancsosát“ adták elő. Játék után lakoma következett, majd táncz kivilágos kiviradtig. Egy szóval, pompás mulatság volt, mely a jótékony czélra is szépen jövedelmezett. — A kaposváriak példája, hir szerint, a többi dunántuli város értelmiségét is fölbátoritotta s követni szándékoznak a szép példát.

Debreczenben ötven év előtt találkozót adtak egymásnak a debreczeni református kollegium akkori növendékei, s november 1-sején, a találkozás kitüzött napján 17-en jelentek meg. Akkor 131-en voltak, s életben csak 29 van közülök. Elképzelhető, hogy milyen volt a viszontlátás e férfiak között, kik közül némelyek 45—48 év óta nem látták egymást. Isteni tisztelettel, lakomával s egy megvakult pályatársuk (Kiss Ferencz margitai nyugalmazott tanitó) javára tett adakozással ünnepelték meg ez örömnapot.

Sopronban, választói közt időzött Trefort közoktatásügyi miniszter a mult szombaton, s a nap folytán fáradhatlanul látogatta sorra az állami főreáliskolát, a benczések főgymnáziumát, a városi s az Orsolya-szüzek vezetése alatt álló leányiskolákat, az evangélikus lyceumot és képezdét s minden egyes tanodában hosszabb ideig időzött. Választói a szinházi előadás után a kaszinó éttermében bankettet rendeztek tiszteletére, melyen a miniszter szintén több kedélyes órát töltött, kipihenve a nap fáradalmait.

A kassai lőpor-malom e hó 3-dikán fölrobbant, husz év alatt most már negyedszer. Az iszonyu robbanásra, mely délben 2 óra tájban megreszketteté a levegőt, egyszerre az egész város a lőportorony felé tolongott, mely a városon kivül van. Akkor már a mező nagy kiterjedésben boritva volt romokkal, épületdarabokkal, emberi tagokkal, törzsökéről leszakitott fejekkel, lábakkal, kezekkel. — A szomszédos épületek mind lángban állottak. A rombolás iszonyu volt; a gyorsan ott termett tűzoltók lankadatlan buzgalma s fáradhatlansága elejét vette a még nagyobb szerencsétlenségnek. Valóban nagy szerencse, hogy a lőporraktár közelébe nem férkőzhetett a tüz, mert ez esetben beláthatlan lett volna a veszedelem nagysága. A szerencsétlenség pillanatában négy munkás dolgozott a malomban, ezeknek holtestét a szétszórt darabokból össze sem lehet hordani. A szerencsétlenek mindegyike családot hagyott hátra.

Vidéki vegyesek. A kolozsvári egyetemi ifjuság értekezletet tartott a tüntetés, illetőleg a török sebesültek számára rendezendő gyüjtés tárgyában, és elhatározta, hogy a belügyminisztert táviratilag kéri fel a gyüjtés engedélyezésére, mi már meg is történt. Egyuttal tiltakozást adott ki az ifjuság azon felfogás ellen, mintha török-rokonszenvi nyilatkozata által a magyar kormány ellen kivánna tüntetni. — Szeged városa is ugy gazdálkodik, mint az ország. A jövő évi költségvetésben a deficzit 187,857 frt 89 krt tesz. — Versecz en Jakabfy szinigazgató mult hóban szinházi bérletet nyitott s az előadásokat október 28-dikán igérte megkezdeni. A bérletösszegekre előleget is vett fel és most sem nem tart előadásokat, sem a lefizetett összegeket nem szolgáltatja vissza. Szendrőben (Borsodban) mult hó 29-dikén szentelték föl az ottani régi zárdából átalakitott s czélszerüleg berendezett katholikus népiskolát, gróf Csáky László és neje, gróf Königsseggné és lánya, gróf Lazsánszkyné, gróf Vojkffyné és lánya, gróf Pallavicini Zsigmond és neje s több főranguak jelenlétében; ez iskolára többi közt az egri érsek is adott 3762 forintot, gróf Csáky László pedig ezeret. — Abrudbányán e hó 1-sején szentelték fel az ujonnan restaurált katholikus templomot, mely az 1848-diki viharos napokban pusztittatott el. Az egyházi szertartást, melyet Weszely Károly kolozsvári prépost végezett, diszlakoma követte.

Különfélék.

*** (*Sarolta császárnéról*) Miksa császár tébolyult özvegyéről irják, hogy a fejedelemnő nem vesz tudomást környezetének lételéről, s ha emberi hangot hall, ugy fel van izgatva, mintha természetfeletti lények beszélnének vele. Midőn a belga király s királyné meglátogatják, megütközve tekint rájuk, azután elfordul tőlük. Annyira irtózik az emberektől, hogy szobaleányát sem bocsátja magához, maga öltözködik s fésülködik. Bizonyos dolgokban igen élénk emlékező tehetséget tanusit. Ha valamire szüksége van, papirszeleten ad parancsot, mely ha nem teljesittetik, ujolag felirja azt. Bizonyos napokon rendesen fürdőt rendel. Dr. Buelkent, a legkitünőbb elmegyógyászok egyike, ki az excsászárnő felügyeletével volt megbizva, a mult héten meghalt.

*** (*Guyon Richárd*) tábornok nejének, született Splényi bárónőnek párisi sirja nem maradt megkoszoruzatlanul; a halottak ünnepén, e hó elsején több hazánkfia vonult ki a montparnasse-i temetőbe, csinos, nemzeti szinü szalaggal diszitett koszorut fektetve azon sirra, melyben szabadságharczunk „oroszlánszivü bajnokának“ nemeslelkü neje aluszsza az örök álmot.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 10-10 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért
8 kr.

46. sz.
Nov. 12-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-a műlap meghozatala félévi járatási kötelezetést foglal magában a lap irányában.

A kaczér leány.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

(V é g e.)

És Keledy Miklós mindenfelé keresi az alkalmat, hogy ezt az utolsó szót elmondhassa Csóry Tóninénak; de a szép asszonyt nem találja sehol. A fürdői mulatság óta ujra visszahuzódott az. Keledy Miklós hasztalan keresi.

Idegessé lesz végre az eredménytelen keresésben; minden tagjában érzi a láz reszketegségét.

— Miért bujkál előlem? — dörmögi boszusan.

S rögtön kész jó tanácscsal is szolgálni magának: keresd fel ott, hol el nem rejtőzhetik előled, — saját házában.

De egy ideig még haboz követni a jó tanácsot. Néhányszor elmegy a Klári háza előtt; egyszer aztán behajtat egyenesen az udvarra.

Az urat keresi. De nagyon jól tudja, hogy nincs otthon; épen azért jött, mert tudta, Tóni valahol messze csavarog, most is a ferbli asztalnál ül, vagy szobaleányokkal hanczuroz. Keledy Miklósnak fejébe szökik a vér, a mint arra gondol, hogy ilyen embernek lett neje Klári.

Csak az nem jut eszébe, hogy az ő házánál is busan, aggódva ül otthonn egy fiatal nő és férjére gondol, ki oly hamar reá unt, aztán félénken, csüggedten tekintget a tükörbe; tudja, hogy ő nem szép s az a másik asszony oly csábitóan szép. És aztán könyei megerednek a szegény elhagyott fiatal nőnek.

De Keledy Miklós most mindarra nem gondol. Nem is jut eszébe, hogy ő házas ember. Ott ül a szép asszony előtt s e pillanatban nem gondol a világon semmi egyébre.

Közönyös tárgyakról beszélnek, mindennapi dolgokról, mintha semmi egyéb mondani valójuk nem volna; de tekintetük kerüli egymást, ajkaikon néha el-elakad a szó, hanem aztán hirtelen, ijedten sietnek fölkapni az elejtett fonalat. Gyötrelmes társalgás ez, melynek még sem merik végét szakitni.

A szép asszony az órára tekint; Miklós föláll és távozni készül. Távozni a nélkül, hogy egy szót szólt volna arról, a miért ide jött. Hosszu szünet következik.

— Megbocsát ön nekem? — szólt végre Miklós.

— Miért? — válaszol a szép asszony mosolyogva, de homloka elsötétül.

Miklós felelni akar, de nem talál szavakat. Ez a hang és ez a pillantás leköti nyelvét. Hogyan mondja ő el, hogy miért?

A szép asszony, ugy látszik, megelégedéssel legelteti szemeit a fiatal ember zavarán és hidegen, kihivólag ismétli a kérdést.

— Miért?

— Ah, igaz, bocsánat! — felel elkeseredve Miklós; — én sokkal csekélyebb pont voltam mindig, hogysem csak észre is vette volna, a mit én cselekszem.

Klári szemrehányóan tekint az fjura nagy sötét szemeivel s azok a szemek áthatnak Keledy Miklósnak velőjéig, aztán halkan szól, csaknem susogva:

— Mit bocsássak meg önnek, Miklós? Azt, hogy követte tanácsomat? Azt mondtam önnek, hagyjon el, felejtsen el engem. Ön ugy cselekedett. Mit tudta ön azt, hogy az én ajkam mást beszélt, mint a miért szivem sovárgott? Mit tudta ön, hogy én ohajtottam, reméltem, hogy ön ne hallgasson tilalmamra? Hogy zokogva töltöttem az egész éjt, a gyönyör miatt, a boldogság miatt sirva, vánkosomat szoritva szivemhez s ezer csókot bocsátva a puszta légbe?

A szenvedély ragyogása ég a szép szemekben, az arcz lángpiros, a hang reszket és mindegyre suttogóbb lesz. Keledy Miklós elragadtatva nézi.

— Klári! — kiált föl hevesen.

A szép asszony mintha nem hallaná a fölkiáltást, mintha mitsem látna maga körül, tovább suttog. Szava láng, pillantása is láng.

— Életemet adtam volna önért, Miklós. Lelkem, testem, szivemnek minden csepp vére, elmémnek minden gondolata az öné lett volna.

— Klári! — kiáltott föl másodszor is Keledy Miklós.

Most már nem tudja, mit cselekszik; szivén átcsapnak a szenvedély hullámai s térdre borul a szép asszony előtt.

— Szeretheti önt úgy az a hideg csiga természet, az a gyámoltalan nő, kit ön feleségül vett? Szeretheti ugy, mint én szerettem volna?

— Nem, nem! — rebegi a térdelő férfi, s szemei kábultan, mámorosan csüggnek a szép asszonyon. — Senki sem szerethetett úgy engem mint ön, Klári és én sem szerethettem soha senkit ugy mint önt!

— Hát nejét?

— Gyülölöm. Igen, igen, e percztől kezdve gyülölöm, mint minden akadályt, mely köztem és ön közt emelkedik!

— Hihetek önnek, Miklós?

— Esküszöm.

Miklós még mindig térdel s a szép asszony hagyja térdelni. Csábitó szép szemeivel mélyen tekint az ifju szemeibe, ajka liheg, feje alá hajlik.

Keledy Miklós gyönyörtől reszketve nyujtja ki két kezét s át akarja ölelni a szép asszonyt. De akkor hirtelen fölpattan az, elháritja az ölelő karokat s fagyosan, visszautasitólag szól:

— Én becsületes asszony vagyok, a ki nem fogom férjemet megcsalni, ön pedig rakonczátlan gyerek, Keledy ur.

Büszkén méri végig az ifjut, ki tántorogva kel föl térdeiről s megzavarodottan hebeg. Nem tudja még, hogy tréfa, szeszély vagy kegyetlen valóság-e ez.

De a szép asszonynak könyörtelen villogó szemei megmagyarázzák neki, hogy valóság.

Néhány perczig áll ott, szivét elfojtja az éles, nyilaló fájdalom, ugy, hogy nem bir szólni, aztán szomoruan igy szól:

— Lehet, hogy megérdemeltem, hogy ön igy bánjék velem; de nem volt nemes boszu s azt hiszem, önnek jobban fog fájni, mint nekem. A mi életünk tönkre van téve igy is, nem volt szükséges még ez hozzá.

Köszönt és eltávozott. Mikor betette maga mögött az ajtót, hallotta a szép asszonynak görcsös kaczagását. De azt már nem hallotta, mikor e kaczagás átment zokogásba; azt már nem látta, mikor Klári sirva borult le a pamlagra s könyeivel áztatta arczát. Nem látta, mégis tudta.

Találkoztak egymással még azontul is az életben, de nem beszéltek többet. Csak egy mértföldnyi távolságra laktak egymástól, de ugy éltek, mintha ezer meg ezer mértföld választotta volna el. Mindketten tudták egymásról, hogy boldogtalanok; de a világ nem tudta s ha tudta volna, kinevette volna. Igy hervadt el e két ifju élet.

Mignon.

— Göthe. —

Gáspár Imrétől.

Ösmered-é a czitromfák honát?
Narancs ragyog a zöld sötéten át,
Kék bolt alól szelid szellőcske száll,
Repkény árnyában a bús myrtus áll . .
Ösmered-é?
Oh! oda, oda, el,
Szállnék, én kedvesem . . . jövel!

Ott áll a ház . . . oszlop-sor tartja fenn,
Bübájos fény falán, s a termeken,
A márvány szobrok megszólitnak ott:
Bus gyermek, oh! beszéld el bánatod!
Ösmered-é?
Oh! oda, oda, el,
Szállnék veled, oltalmazóm . . . jövel!

Ösmered-é a felhős ormokat?
Az öszvér sürü ködbe veszt utat,
S hol sárkány gunnyaszt sötét oduban,
Leomló szirten át vad ér rohan . . .
Ösmered-é?
Oh! oda, oda, el.
Visz utam el, oh! én atyám . . . jövel!

A jótékonyság és a nők.

Dengi Jánostól.

Mindazon erények között, melyek az emberiség jólétének előmozditásán munkálkodnak, első s legfényesebb helyet foglalja el a jótékonyság.

Az ember, mint a teremtés remeke, koronája, szellemi fensősége és erkölcsisége által kétségtelenül érdemesitve van arra, hogy mind abban, mi földi létének biztositója s mintegy fűszerezője amugy is rövid életének, legalább szükséget ne szenvedjen; azonban a sors gyakran nemcsak attól, mi az ember földi boldogságát elősegitené és fentartaná, de még a szoros értelemben vett szükségesektől is megfosztja. Kinek a sors, e felsőbbrendü titokszerüség nem kedvez, kitől segélyét megvonja, az hasonló a földbe ugyan beültetett, de nem öntözött növényhez, mely lassan elfonyad, ha csak nem könyörül rajta egy legfelsőbb égi hatalom s harmatával meg nem áztatja, hogy a fonyadástól megmentve viruljon és éljen, mig virulnia és élnie ideje van.

A mindenható és bölcs gondviselés azonban a sorstól nem kedveltekről is atyailag gondoskodott, — fentartván számukra a jótékonyság harmatát, — midőn oly egyéneket alkotott, kiknek önzetlen szivébe csepegteté ez erény balzsamát s kik ezzel embertársaikat s a szenvedő emberiség sebeit folytonosan, határt nem ismerő bőkezüség és áldozatkészséggel gyógyitják.

Szükségtelen adatokkal bizonyitgatnom, hogy e, talán legnemesebb erény, kiválólag a nők tulajdona, hogy a szenvedők kinos hallgatását vagy siránkozó jajait csak nő tudja igazán megérteni, mert hisz

„A legnemesebb sziv az övé,
Szerencsétlent csak ő tud szánni
És vigasztalni szenvedőt . . .“

A nő, különösen korunkban, teljesen fölfogja hivatását, tudja, hogy ama czélnak, mely az összes emberiség vezérszövétneke, ő a leghivatottabb lobogtatója s e tudat vezérli őt kicsinek látszó, de eredményében sokszor, nagyon sokszor

messzeható törekvéseiben. Érzi, hogy első sorban a családi kötelességeknek kell eleget tennie, melyek gyönge neméhez viszonyitva már magukba véve is nagy lelki erőt s nem ritkán lelki nagyságot s önfeláldozást igényelnek; de érzi e mellett azt is, hogy a szoros családi körön kivül még nagyobb s oly kötelességek is várakoznak reá, melyek az emberiségnek, e legnagyobb családi körnek, javára irányulvák. S itt mutatja ki csak nemes szivét még ragyogóan! Itt, midőn, mint e jótékonyság hivatott apostola, működik!

Egy érzelem van, mely valódi tisztaságában a nőt, mint kizárólagos tulajdonosát, a többi teremtmények fölé emeli: a szeretet. Mily magasztossá, mily nagygyá teszi ez érzelem a nőt! Pedig ez érzelem még rendszerint csak egyes egyénért, a társadalom egyes tagjáért, lobog kebelében. Nem dicsőitendő-e az, ki ez érzelmet ez egész emberiségre s különösen annak szenvedő körére is oly magasztosságban kiterjeszti? A felebaráti szeretet, bátran állitjuk, legnagyobb erény minden erények között s igy annak lelkes apostolai is a legnagyobb tiszteletre s az emberiség legnagyobb hálájára érdemesek.

Az ő minden egyes tettükből nagy irónk eme szavait véljük füleinkbe csengeni szüntelen: „Szeressetek! Oh de ne csak egyesekért dobogjon szivetek! Bármi kedves s boldogitó a kör, melybe sorsotok helyeze, ne ez legyen határa szerelmeteknek; a világnak polgáraivá születtetek, a nagy emberi családnak gyermekei vagytok s kebletek nem emelkednék testvéreitekért?“

Az, kinek keblét a jótékonyság áthatja, a mellett, hogy ez által magas lelki nagyságát árulja el, bir az emberi méltóság fensőbb ismeretével s bir ama, csak egyedül nála kereshető s található kész önfeláldozással, melynek következtében nemcsak azt, mi neki fölösleges, de a minek meleg fölajánlása által tán önmaga is nélkülözésbe esik, felebarátjának jólétére forditja. Ő nem bánja, ha talán ez által maga szenved is szükséget, mert hisz az, a ki adni képes, mégis csak hamarább fedezheti a néha felmerülő szükséget, mint az elfogadó, az azokat nélkülöző s „a szegénység nem tür halogatást, ott akármit, akárhogy, de tenni kell rögtön.“

E lelki nagyság s feláldozó készség nem mindenkinek tulajdona; annyival nagyobb elismeréssel s hálával tartozik tehát az emberiség azon egyén iránt, kinek elve: „élj magadnak, de másoknak is!“ nemcsak, de kinek ugyszólván életfeladata szenvedő társain segiteni, kinek tiszta, önzetlen keble csak akkor érez nyugalmat, ha valakin nemeslelküsége enyhitőleg segithet s csak akkor boldog, ha embertársait is boldogulni látja.

S valjon van-e, s ha van, mi jutalma e nemes áldozatkészségnek? Mindenesetre van; de nem földi, nem anyagi jutalom, hanem ama benső, boldogitó öntudat, hogy embertársai jólétének előmozditásán valamit ő is segithetett. Nem is vágynak a jótékonyság angyalai külső, anyagi, fényes jutalomra, mert tudják ők, hogy

„Annak szivén diszelg a legszebb rendjel,
Ki embertársa sorsán könyörül,
Ki a bús szenvedőnek jobbját nyujtva,
Szeméről egy égő könyt letörül!“

Egy más világból.

Sacher-Masochtól.

(Folytatás.)

— Örökre? — mormogá Breit és könybe lábadtak sötét szemei.

— A viszontlátásig tehát, — szólt a nő és tova tünt.

Breit állva maradt, ijedten gondolva arra, valjon megtudja-e e nő kilétét valaha. A ruha bő redőzetének daczára is feltünt neki a termet hasonlatossága ama czóboly-prémes ruháju nőével, ki Párisban inté.

Most már azt is tudta, hogy csodálatos barátnőjének fölséges mély kék szemei és előkelő piczi kezei vannak. Szoros álczája alatt többet nem volt képes fölfedezni.

És hangja? habár igyekezett azt is elálczázni, mégis hasonlitott azon bájos mély hanghoz, mely az orvos szivét már Fiamina lépcsőjén remegésbe hozta.

Breit elhagyá a páholyt. A csarnokban egy pajzán debardeur-csoport vevé körül.

— Miért vagy oly szomoru? — szólt az egyik.

— Légy vig, jer velünk! — kiálták a többiek.

Egy harmadik duzzogó arczot csinált, s igyekezett őt a tömegbe sodorni; de a komoly ifju csakhamar kibontakozott közülök s a szépek pajzán nevetése közt ért ki a szabadba.

Az utczán megállva, felnézett a millió csilaggal hintett sötét-kék égre, s önkénytelenül is titkos pártfogónőjének szép sötét-kék szemeire gondolva, végre mosolyogni kezdett költői hangulatán.

VIII.

Mint már pártfogónőjével elhatározá, Breit Károly orvos már másnap visszaindult hazájába, s állandó lakhelyül választá ama nagy délnémet várost, honnét nagyszerü terveivel mintegy nyolcz év előtt kiindult vala.

Első sétáját azon házhoz tette, melyben diákkorában lakott; háziasszonyával, — ki első perczben meg sem ismerte, majd örömkönyekben tört ki, — kinyittatá a kis szobát, melyben lakott, s nem nézheté mély megindulás nélkül az egyszerü falakat, a tintás padozatot, és a zöldre mázolt asztalt, melyen Horáciust és Homért tanulmányozta!

Aztán akkori szomszédnője után tudakozódott, kit nehéz betegségéből ő gyógyitott ki. Ez még mindig a mellékszobában lakott, varrás és kötés által tengetve életét. Mikor belépett hozzá, egy sikoltással majdnem nyakába veté magát.

— Uram Istenem! — kiáltá, — Breit ur ismét köztünk van, és valjon milyen pályán, ha szabad kérdezni?

— Mint orvos; és hogy van ön?

— No, csak ugy, a mint lehet, — viszonzá az öreg, — és orvos ur köztünk szándékozik most maradni?

— Mindenesetre; egykori tervemet akarom kivinni, s tudományomat azoknak szentelni, kik szükséget szenvednek és inségben élnek; ezért háztartásomat a lehető legszükebbre szabandom, hogy mindig rendelkezhessem némi pénzzel, oly betegeim számára, kiknek nem telik orvosságra, vagy élelmiszerre; akar ön segitségemre lenni, Wagnerné asszony?

— Én? Hogy érti ezt orvos ur? — mosolygott a szegény öreg.

— Csak tud ön egy kissé főzni? — kérdé Breit.

— Istenem, egy keveset igen, a mire szegény embernek szüksége van.

— Én is a szegény emberekhez tartozom, — szólt Breit, — és varni, kötni, s a mi ily kis háztartásban szükséges, szintén tud ön; tehát akar-e hozzám jönni lakni, és házi teendőimet átvenni, Wágnerné asszony?

— Ezer örömmel, — kiált az öreg, — ha veheti hasznomat, vagy Isten nevében kergessen el ismét!

— Tehát áll az egyezség, — szólt Breit.

— Oh, milyen örömest! — zokogá a szegény öreg, foltos köténnyével takarva el kiaszott arczát.

Az orvos ezután mesze a várostól azon helyen, hol már csak a legszegényebb munkás osztály lakik, bérelt magának lakást, egyszerü kis zsindelytetős házat, mely egy kamrán és konyhán kivül három szobácskából, s egy szüette kerités által környezett puszta kertből állott.

A legnagyobbat, melynek ablaka a kertre nyilt, dolgozószobául választá magának Breit. Nem volt ebben semmi ujabbkori fényüzés; a falak hosszát egyszerü puha fából készült fénymáztalan szekrények foglalák el, telve az ifju orvos könyvei és eszközeivel.

A szoba egyik sarkát koponyák és állati csontvázak, a másikat egy emberváz foglalá el. A hiányos butorzatot még egy zöld függönyös ágy, s az iromány-halmazzal telt iróasztal egészité ki. A másik két szobából az egyik ebédlő és egyszersmind váró-terem lőn a betegek számára. A másikban Wagnerné asszony lakott, kinek keze alatt nem csak hogy minden a legnagyobb tisztaságtól ragyogott, de még szépitésre is gondolva, léczekből a kertben csinos lugast rögtönzött az orvos ur számára, repkénynyel futtatva be azt.

Itt kezdé meg működését, melyet még mint éretlen fiu tüzött volt ki magának, s melyet most a férfi szigorun igyekezett megtartani; s ha az egész világon nem léteznek is többé eszmények, e helyütt otthon voltak azok, távol tartva minden rosz és piszkos gondolatot e küszöbtől, mely fölött ily czimü csodálatos tábla függött: „Breit Károly, a szegények és nélkülözők orvosa.“

Önként értetődik, hogy a jószivü és ügyes orvost, ki szegény betegeitől semmit sem fogadott el, nagyon sokan keresték föl.

Alig látott szerény reggelijéhez, már a ház telve volt szenvedőkkel, kik segitségért és tanácsaért könyörögtek; s csak ezek kielégitése után vett botot és kalapot, hogy meglátogassa nehéz betegeit, kik többnyire kórházakban, sötét padlás- és nedves pinczeszobákban laktak. Egyszerü ebédje után ismét tanácscsal szolgálva azoknak, kik munkájok után gyárakból, épitő állványokról, s különböző mühelyekből jövének gyógyulást keresni.

Rendesen öreg éjszaka volt már, mikor estebédjét elköltve, lámpája mellett tanulmányozni kezdett, s minden szabad órát, mondhatni perczet felhasznált, s figyelemmel kisérte a gyógyászat legkisebb uj fölfedezéseit is. Ezekben az éji órákban, melyeket egyedül a halhatatlan nagy szellemekkel töltve, virrasztott át, s mikor, bár igen ritkán, de mégis jutott ideje kedvencz költői müveit kézhez venni, s akkor volt legboldogabb; mindamellett soha egy keserü szó, vagy komor redő nem vonult ajkaira, ha érdekes olvasmány mellől éj derekán egyik-másik nehéz beteg ágyához hivták.

Lében-sárban, sötétben mindig szivesen ment a tiszta sziv örök derült kedélyével; hisz tudta, hogy a szenvedőnek már puszta jelenléte is jótétemény. Csudatevő bűverővel kelle e halvány szerény férfiunak birnia, hogy már méla sötét szemeinek tekintete is bizalmat, könnyülést hozott a betegre. S hátha még megtudta, hogy a betegség oka a nyomortól, lelki küzdelmektől ered, oh, mily szépen tudott ilyenkor beszélni, vigasztaló szavakkal enyhitve a szenvedést. Gyógyitotta a lelket és testet, megvigasztalta a szerencsétlent, s jó utra térité a bünöst; épen ugy harczolva a durva szenvedélyek és állatiasság ellen, mint magával a halállal is. Konyháján rendesen néhány betegének főztek s gyakran fizeté ki az orvosságokat is, ha betegei arra képtelenek voltak.

A nélkül, hogy személyesen érintkeztek volna, gyönyörü tiszta viszony keletkezett közte és titkos pártfogónője közt. Ha valahol nagy nyomor volt, levélben kérte pártfogását, s ez hihetetlen gyorsan nyujta mindenütt segédkezet.

Egyszerre egy beteg tanuló elárulá az orvosnak, a nélkül azonban, hogy ez kérdezte volna, hogy az ismeretlen nő még fiatal, nyulánk hölgy, szőke fürtök és mély kék szemekkel.

Breit azonnal a czoboly-prémes hölgy segitségére, s a florenczi Fekete domino kék szemeire gondolt, s többé nem kétkedett abban, hogy titkos pártfogójával együtt müködik. Nem meré azonban tudakozni, sőt nem meré felhasználni azt a szerencsés véletlent sem, mely erre a fölfedezésre vezeté.

Egyszer sötét este, mikor egy tüdővészes varrónő padlásszobájából kiérve, haza felé sietett, egy selyem uszály suhogott el mellette, s finom prémezet érinti kezét, mely puszta érintés egész valójára mondhatatlan édes érzetet árasztott. Megállt, s egyszerre megszólalt a jól ösmert kedves hang:

— Ön az, orvos?

— Én vagyok! — válaszolá ő.

— Jó éjtszakát! — suttogá a nő, s Breit nem mert többé hozzá szólni, sőt mozdulni sem, és állva maradt, mig nem hallá, hogy a titkos lény már az utcza-ajtót is becsuká maga mögött.

IX.

Egy éjjel ismét ott ült Breit Károly tanulmányai közt, a lámpa barátságos világot vetett a könyvek és kéziratok halmazára, s a holt tetemek kóros tagjaira, melyeknek vizsgálása és tanulmányozása által igyekezett az ifju orvos segélyt hozni az élők számára, mit legszentebb feladatául tüzött ki. Akkor ajtaján szokatlan vendég kopogtatottt. Egy öreg férfiu, előkelő család bérruhájában.

— Mivel szolgálhatok? — kérdé udvariasan az orvos.

— Oh! nem nekem, orvos ur, — szól az ősz reszkető hangon. — Vagy is csakugyan! Ah azt se tudom már, mit beszélek, hisz ugy szeretem azt a gyermeket, mintha magamé volna.

— Beteghez kell mennem? — kérdé Breit.

— Igenis, beteghez, — viszonzá a szolga; — Winborg herczeg kéreti önt, uram, a herczegnőhöz, ki igen beteg, igen nehéz beteg.

Breit Károly gyorsan felöltözött. — Hogyan küldött a herczeg épen én értem? — kérdé.

— Az ön jó hire orvos ur ....

— De hisz tudják, hogy én csak elhagyott szegényeket gyógyitok, — vága szavába Breit.

— Bizonyára tudjuk, — viszonzá az ősz, — de ha a herczegnőnek csak önhöz van bizalma, ha minden orvost elutasit magától.

— Vezessen tehát.

— A herczeg kocsija a ház előtt áll, — mondá az inas és sietett az ajtót kinyitni.

Azon perczben, mikor Breit a kocsiba akart szálni, egy szegényesen öltözött fiatal nő veté magát zokogva lábai elé.

— Orvos ur — sikoltá kétségbe esve, — férjemet elkapta a kerék a gyárban, s csak ön képes rajta segiteni.

Breit gyorsan visszafordult.

— Ön látja, hogy itt gyorsabb segély kell, mint önöknél, — szólt a bérruhás szolgához.

— Istenem! hisz a mi herczegnőnk is életveszélyben forog.

— Az önök herczegnője azonban előkelő és gazdag, — kiáltá az ifju orvos, ő egy helyett száz orvost is talál; de itt a nyomor van, hol nem segit más, csak én! Vezessen asszonyom.

A munkás nő előre ment, az orvos követé, nem gondolva a sopánkodó szolgával. Reggel volt már, mikor a szegények orvosa a Winborg palotában megjelent. Az öreg szolga rögtön a herczeghez vezeté, ki az orvost megpillantva, alig győzheté le felindulását.

Az öreg ur fehér hajával, finom éles vonásaival, kifogástalan öltözékével régibb szabásu franczia lovagra emlékeztetett.

— Ön későn jön, — kezdé ingerülten.

— A szolga alkalmasint megmondá önnek . . .

— Hogy ön előtt egy munkásnő férje több, mint Winborg herczeg leánya! — vága szavába az öreg ur. — Habár minden erőmet összeszedtem, hogy kövessem önnek ez emberbaráti nézetét, nem voltam rá képes; vén már az én fejem az efféle uj elvekhez, meglehet azonban, igaza van önnek.

— Igazam van, herczeg! — viszonzá Breit szerényen. — Ott senki sem vállalkozott, a ki segédkezet nyujtott volna, mig herczegségednek a város összes orvosai szogálatára állnak.

— Nem mondák önnek, hogy leányom veszélyes beteg?

— Igen, uram, mondták.

— Hogy minden más orvost elutasit?

— Azt is.

— Ez csak női szeszély, — viszonzá az orvos, — mig amott egy ember élete forgott veszélyben, kinek keresményére egy egész család utalva van.

— A herczegnőnek heves láza van, — vága közbe az öreg szolga.

— Egy ebéd, vagy bál következménye, — szólt az orvos, — mig a szegény munkást nehéz hivatása közben törő össze a gőzgép kereke.

— Győződjék ön meg felőle, — szólt hidegen a herczeg.

— Nem, a mi igaz, az igaz, — kiáltá az öreg szolga izgatottan. — Ön derék ember, orvos ur, azt mindenki tudja; de a mi sok, az sok! Hisz azért, hogy a szegényeket ápolja és segiti, azért azoknak, kik gazdagok, és kiknek nevük van, szintén lehet igényük tanácsára! Herczegnőnk, igaz, hogy meghüté magát, de nem bálon, hanem . . . .

— Hallgass! — szólt a herczeg.

— Nem, most ez egyszer nem hallgathatok, — viszonzá a fölháborodott öreg. — Herczegnőnk éji virasztásnál hüté meg magát. Igen, orvos ur, egy beteg ágyánál; mert a mi herczegnőnk is jótékony, barátságos angyal, s lássa, most tán meghal bele, és ön még segitségére sem jön. Tehát most is igaza van önnek orvos ur?

Breit meg volt szégyenitve, meg volt zavarodva. — Önnek van igaza. — szólt aztán, — de igyekezni fogok jóvá tenni hibámat. Vezessen a beteghez.

Az öreg szolga elől ment a szobák hosszu során; az orvos követé.

A herczegnő hálószobáját függönyök választák el kis fogadó termétől, melyen az orvos lépett be.

— Bocsásson meg, herczegnő, hogy ily késő jövök, — kezdé az orvos a mint a szolga hátra huzódott.

— Mindent tudok, — szólt egy csodálatos mély hang, melytől Breit szive mélyéig megrettent.

— És ön elitél engem? — kérdé az orvos.

— Nem; én tökéletesen értem önt, — viszonzá a herczegnő. — Önnek ideje, tudománya a szegényeké, s igy még örülhetek, hogy egyátaljában eljött.

— Herczegnő, ön még mélyebben le akar alázni, mint már vagyok, — viszonzá Breit. — Most, miután tudom betegsége okát, keményebb szemrehányást teszek magamnak, mint bárki e házban. Még egyszer kérem, bocsásson meg nekem.

A herczegnő hallgatott.

A szoba egyik sarkában feküdve teljes sötétség borult az ágyra. Az ifju orvos az asztalkán álló gyertyát megfogva, annak meggyujtásához készült.

— Engedje meg, herczegnő, — kezdé, — csak pár pillanatra gyertyát gyujtanom, miután ezt vizsgálatimnál nem nélkülözhetem.

Most sem kapott választ.

Mikor a gyertyával kezében az ágyhoz közeledett, ámulattal állott meg. A selyem vánkosok és paplanok közt, a legszebb, legteljesebb női alak pihent; csukott szemekkel, láztól égve, a leggyönyörübb vonásokkal, egyszersmind hullámzó szőke fürtökkel árnyalva, s sötét-kék szemeit kinyitva, mint dárda nyilalottak az orvos szivébe.

De csakhamar összeszedé magát, s komolyan, mint mindig, elvégzé vizsgálatát, azután fejét lesütve, komoran állva maradt.

— Nos, mit mond ön, — kérdé a herczegnő.

— Ön komolyan beteg, — viszonzá Breit, — én igen hibásnak érzem magam önnel szemben.

— Hogyan? — kérdé a herczegnő, szép szemeit ráfüggesztve.

— Az ön állapota első percztől orvost igényelt volna.

— Ön tehát veszélyesnek találja?

— Most már valóban, — igen, — mormogá az orvos, — s nem tagadhatom, hogy az én hibám által.

— Ne beszéljen ön hibáról, — szólt a herczegnő hidegen, majdnem elutasitólag, — ön megtevé kötelességét, ez az egész.

— De — —

— Szót se többet e tárgyról.

— Nos, hogy áll a dolog, — kérdé a herczeg, ki most jelent meg az ajtóban.

— A herczegnő állapota nem veszély nélküli, — viszonzá az ifju orvos; — de reménylem, még jóvá tehetem a hibát, mely lelkiismeretemet nyomja.

— Miért ez önvádak, — szólt mosolyogva a herczegnő, — hisz az én életem sem drágább egy másikénál; én feloldom önt; s kis fehér kezét Breitnak nyujtá, melyet az sietett ajkához vinni.

Aztán megirta a rendelvényt, jeget hozatott s maga rakta fel az első borogatásokat; csak azután távozott, mikor már tudománya a jelen perczekre ki volt meritve.

Mikor pár óra mulva visszatért, a szegény beteg már öntudatlan lázas álomban feküdt.

Az orvos csak legsulyosabb betegeit látogatá meg, különben éjjelt-nappalt a herczegnő ágya mellett töltött.

Az ötödik éjen a betegség a legerősebb hagymáz fokát érte el. Az orvos mindenkit kiküldött, s a beteg kezét kezében tartva, remegve számolá az üter heves lüktetését.

Egyszerre a beteg fölemelkedett párnái közt, az orvosra nézett, s mély sohajjal visszahanyatlott.

Elaludt.

Mikor felébredt, a nap barátságosan sütött a függönyö-

kön keresztül, szeszélyes alakokat rajzolva a szőnyegre. Az orvos az ágy mellett ült, kezét szemére nyomva, szempilláin köny csillogott.

— Könyek? — susogá a herczegnő, miattam?

Az orvos válasz helyett előbb homlokára, majd szivére tette kezét, s az üteret megtapogatva, egy üdvözült mosollyal rebegé:

— Ön meg van mentve!

— Ön által? — viszonzá a herczegnő egy bensőségteljes tekintettel.

— Oh! ne nekem köszönje, — hisz hanyagságom által a halálhoz volt közel.

A szép leány mosolyogva rázta fejét. Ekkor az orvos szivét egy eddig soha nem érzett érzelem fogá el, s térdre borulva az ágy előtt, a párnákba rejté arczát.

— Oh az Istenért, ne! — esdekelt a herczegnő, — ha nem akar megölni.

— Mit tevék? — mormogá az orvos. — Megbocsáthat nekem?

A herczegnő válasz helyett megfogta az orvos kezét, s szivére nyomta azt.

Igy szenderült el.

X.

Végre elkövetkezett azon nap, mikor a herczegnő elhagyhatá ágyát. Az orvos délfelé eljött, s örömteljes izgatottságban sietett a kis üvegpavillonba, hol pálmák és illatozó narancslugas alatt bársony karszékben ült a herczegnő. A mint az orvos elragadó szép betegét, könnyü pirral arczán, dús szőke fürteivel, melyek egy fonatba füzve, koronaként köriték nemes arczát, fekete, czobolyprémes ruhájában megpillantá, egy édes sejtelem szállta meg, mit azonban leküzdeni igyekezett.

A herczegnő szivélyesen nyujtá elébe mindkét kezét, mit az orvos hévvel megragadva, többé el sem eresztett.

Keveset beszéltek, de csak azért látszának hallgatagoknak, mert szavakat nem találának érzelmeik kifejezésére.

Fölöttük édes csevegés hallszott az ágak közül, a herczegnő két aranysárga kanári madárkára mutatott, melyek fészket készültek rakni.

Ekkor jött be a herczeg.

Két nappal később már pár lépésnyire sietett a herczegnő orvosa elé; s bárha ez gyöngéd szemrehányást tőn neki e végett, azért kimondhatatlan volt boldogsága.

— Kegyednek kimélnie kell magát, kimélnie magát mi értünk és mindazokért, kiket szeret, — szólt, gyöngéden vezetve őt vissza székéhez.

(Vége köv.)

Egy óra kalandja.

(Rejtélyes történetke.)

Ney Ferencztől.

Ki mondhatja magáról, hogy valaha, fiatal korában, nem örült az első arany zsebórának, melyet apjától, anyjától vagy kedves rokontól ajándokul kapott? Azt vélem, nincs senki, ki ily egykori kedélyes örömét szégyelné. Hátha még saját munkája, saját veritéke jutalmául ajándékozhatá meg önmagát ily darab kincscsel, mely tevékenységi pontosságának ellenőre és szabályozója is lenni igérkezett! Oh ily szerzeményes önajándék kétségkivül igen kellemes önérzettel páros bárkinél.

Nos, én is ily névnapi ajándékkal leptem meg magamat 1838-ban. Az első száz forintot, melyet csekély évi jövedelmem fölöslegéül megtakaritani birtam, egy szép, lapos, genfi cylinder-óra vásárlására szántam. Örültem is — miért tagadnám — a szép és — jó zsebórának nagyon. Velem volt az mindig és mindenütt: itthon, és utazáson, népgyülési tömegek közt, kivilágitási tolongásokban, pusztán, rengeteg erdőben, nemzetőri éji őrjáratokon, szinházban, hangversenyen, társas lakomákon, bányák alvilágában, barlangok utvesztőin, tornyok tetején, feneketlen tavak hullám-hátán, vadregényes bérczhasadékok szorosaiban, sőt — ki hinné — a külföld oly vasuti állomásán is, hol rendőrileg kifüggesztett nyomtatott irás inti az utast: „Vor Taschendieben wird gewarnt!“

Kedvenczem eleinte vékony selyemszalaggal beérte, 1848 után fekete aczél lánczot vett föl, — talán jelvényül, — tiz év mulva azonban, ismét névnapi alkalomból — a sötét szinü aczél lánczot fölcserélte — aranynyal. Nem titkolhatom el a harczias jelenetet, mely ekkor köztem és órám közt kifejlődött. Lelkem teljéből szabódtam e csillogó encsenbencs annektálása ellen, de — s itt bocsánatot kérek legyőzetésemért — erősebb volt az óra, azaz: az ünnepies kedélyesség órája, melynek hatása alatt állottam: — az arany lánczot családom szeretete kapcsolta névnapi ajándokul a hajdani önnön-ajándékhoz; s itt már csakugyan engedni kellett, mert hiszen azzal is önmagam ajándékoztam meg magamat, hogy ily bensőleg szerető, ragaszkodó családom van.

Ime tehát, az arany óra külsőleg is fel vala sallangozva — arany lánczczal; talán ez volt téves lépésének első inditója.

Igaz, hogy soká, igen soká meghuzta magát előbbi szerénységében; nem vágyott ki a nagy világ zajába. Hanem hát nagy elhatározások sokáig érlelődnek. Az én cylinder-órámnak is tizennyolcz év kellett, mig végre elszánta magát, hogy elpártol régi gazdájától. De a mód, melylyel ezt végrehajtá, oly furfangos, oly tekervényes, hogy becsületére válnék bármely kalmuk diplomatának.

Emlékszik a nyájas olvasó 1875. junius 26-dikára. Ki ne emlékeznék rá! Iszonynyal, borzadálylyal beszélünk még most is az irtóztató viharról és itélet-napi förgeteges felhőszakadásról, mely Budapestet, különösen annak jobb parti részét, az egykori Budát megremegteté s rombolva pusztitá. Minek idézném föl élénkebb szinekben ama rettenetes napot!

S a mily vészes volt junius 26-dikának estéje és éjszakája, annál szebb, derültebb szinben s fényben ragyogott — tudniillik az ég boltozatán — a reá következett vasárnap, junius 27-dike.

Mily ellentét! Fent a ragyogó nap, a felhőtelen ég, az enyhe, tiszta levegő: lent iszaphalmok, sártenger, romba dőlt házak sorai, zokogás és jajveszékelés! Kit ne inditana meg ily szivreható állapot?! — Lám, meginditá órámat is.

Bah; ellopták! S erről ennyit firkálni! Bocsánat; a dolog nem ily köznapias. Lehetetlen föltennem az én kedves, kis s hozzám 38 évig ragaszkodott órámról, hogy ily silány módon, valami piszkos siheder jó szolgálata, vagy közvetitése mellett akarta volna magát tőlem eltávolittatni. Okvetetlenül valami szellemkének, valami kis Pukknak kelle órám művezetébe szorulnia, s mozgató lelkéül szolgálnia. Ily kalandos tervet csak öntudatos szellem vihet véghez. Tessék meggyőződni!

Részvét, aggály, bátorság, rokonszenv, emberi indulat hajta át százakat meg százakat a Dunán, kit a hidon, kit a propelleren. Engem is B. N. barátommal egy ily eviczkélő kis gépezet vitt át a habokon. Néztünk, láttunk, és szivünk elszorult. Mentünk, jártunk és lelkünk könybe lábadt. Tovább mentünk osztozkodva a néma fájdalomban. A nap hevesen sütött; mégis folytattuk utunkat s eltikkadtunk. Igy értünk el a szinkörrel szemben álló vendéglőhöz, hol az éjjel szintén usztak a székek és asztalok, de hol most a talaj szétsöpörgetett iszapja fölött tömérdek ember keresett enyhülést. Mi is betévedtünk az oduba. Hisz' oly hivogatólag kinálkozott epekedő nyelvünknek egy-egy pohár friss ital.

Ember ember hátán; inkább állva mint ülve, kissé megnedvesitők kiszáradt inyünket; pihentünk a fárasztó botorkálás után, s alig tiz perczet töltve indultunk haza felé. Merre? Át az alaguton. Ott hüvös lesz. Gombolkozzunk be. De előbb nézzük meg: hány óra van? Kihuzom órámat: háromnegyed tizenkettőre. Jó, mehetünk; még jókor érünk haza ebédre.

Az alaguton áthaladva nem is eléglettük meg a begombolt kabátot: még külön kendővel is takargattuk izzadt nyakunkat. S most át a lánczhidon!

De ime a tulsó parton nemzeti zászlók lengedeznek. Fellobogózott kocsik haladtak el a Ferencz-József téren. Választási mozgalom. Csütörtökön lesz a terézvárosi képviselő választása. A boldogok! még a lezajlott rettenetes nap után is tudnak jó kedvvel éljenezni.

Mire átértünk a pesti partra, eltünt kocsi, zászló, ujjongó néptömeg. Csaknem kihaltnak látszott a Dorottya-utcza, melyen áthaladtunk. A váczi-utcza elején átcsapván a Kristóf-téren az uri-utczába jutottunk, innen a Ferenczieken terén át balra be a reáltanoda-utczába. Itt a lakásom. Állapodjunk meg.

No ideje is már, — gondolja a nyájas olvasó. Mire való ez az unalmas fecsegés és aprólékos utczai topográfia? — Bocsánat! kiderül később.

„Jó étvágyat!“ — De előbb nézzük meg, mennyi ideig jöttünk át az enyhitő vendéglőtől? — Kigombolván a még mindig keményen összefogott kabátot nyulok órám után: — se láncz, se óra! — Rettenetes. Elvesztettem, vagy ellopták? De hogyan? és mikor?

Siessünk a régi városházára, a rendőri hivatalba. Ott leirom apróra a láncz minőségét, az óra különös ismertető jeleit; a tollnok följegyez hiven mindent. „Majd utána nézünk; néha sikerül embereinknek ilyesnek nyomába jutni.“ — Néha! pompás kilátás. Ha nem szégyeltem bevallani, hogy ifju koromban örültem órámnak, mint első értékesebb szerzeményemnek: miért tagadnám most, hogy bizony sajnáltam, nagyon sajnáltam veszteségemet, melyhez csak egy pókszálnyi vékony remény-fonal sem füződött.

Más napon — hétfőn — egy helybeli kisebb német lap hirdetései közt egyik rokonom véletlenül olvassa: hogy egy arany óra és láncz, mely a terézvárosi H. párt nagygyülésén, király-utcza Teleki-háznál találtatott, a párt elnökénél, dr. G. urnál a tulajdonos által átvehető. — Figyelmeztettek engem e hirdetményre, hát ha az én órám lenne! — mondák. — Megmosolyogtam a hirt. Király-utcza! melynek feléje sem jártam, s künn a vakok intézeténél, hol már két hónapja nem voltam! Nevetség. Szerdán ismét megjelent ugyanazon a hirdetés szórul szóra. — Már ekkor körülfogott az egész család, nógatva, ösztönözve, sarkallva: nézzem meg azt az órát. Hát ha mégis?!

Megvallom, boszantani kezdett a dolog. Alagut és Terézváros, lánczhid és király-utcza, egész további utam és H. párti kortes-gyülés! — Lehetetlen; nevetséges; hagyjatok nekem békét!

De hát végre is enged az ember a szép szónak. Jó, tehát délután elmegyek oda. — És elmentem.

A hajdani Valero-ház nagy termében ott találtam magát H—t, a képviselőjelöltet, kinek holnap kell megválasztatnia, ugyanazon teremben találtam, hol ő egykor — a forradalom előtt — mint rabbi szónokolt. De kivüle csak néhány fiatal ember foglalkozott holmi apróságokkal, s ezek egyike Gl. ur, ha nem csalódom, a párt jegyzője, azonnal rám fogta, hogy: „ön bizonyára az órája ügyében jött?“ — Az órám? De hiszen csak kérdezősködni jöttem családom unszolására; különben teljes lehetetlennek tartom, hogy a talált óra az enyém legyen. Hisz' nem is jártam ezen a tájékon. — „Még is az ön órája lesz az. De az elnök ur most nincs itt, kinél a szekrény kulcsa van, melyben az óra, papirosba takarva s lepecsételve, el van téve. Hanem tessék holnapután jönni; (mert holnap van a választás,) akkor itt választmányi ülés lesz, jelen lesz mindenesetre az elnök, s attól tessék majd átvenni az óráját.“ — Az órámat vegyem át, itt? Hihetetlen mese!

S még sem volt mese. Harmadnapra, pénteken, délutáni 3 órakor megjelentem a teremben. Népes volt a választmányi ülés. Több ismerősöm ült a hosszu zöld asztalnál: tanárok, orvosok, ügyvédek, kereskedők. Az asztal fején G. az elnök. A tegnapelőtti jós szavú uri ember az elnökhöz lép, sug a fülébe, rám mutat, kulcsot vesz át, ezzel szekrényt nyit, kivesz egy lepecsételt csomagot s azt átadja nekem (három pecsét is volt rajta) e szavakkal: „Itt van az órája, tessék átvenni!“

— De kérem, nem tudjuk még: az enyém-e; tessék meghallgatni részletes leirását. Ekkor apróra elsorolok minden ismertető jelt, minden sajátságot lánczon és órán. Fölbontjuk a csomagot, s ime csakugyan az én lánczom, az én órám! Felhuzom; az óra jár. Semmi horpadás, semmi repedés az üvegen. Teljesen ép.

De mikép lehetséges ez, miután nem is jártam e vidéken a mult vasárnap? Tulajdonkép hol találták? — Két ember állt előttem. Az egyik mondja: a király utczán a kövezeten. A másik mondja: a gyülési ház mögött levő kertben. — Ki tudna itt eligazodni?!

Elém áll egy harmadik, mondván: „Oh, ezt a lánczot rég ismerem, hogy öné; egy héttel ezelőtt is láttam ön mellényén künn a városligetben.“ — Hm, a városligetben? — gondolám, — a hol már egy hónap óta nem voltam. Csudálatos.

No de semmi. Az óra megvan: „Tessék néhány sornyi átvételi elismervényt irni.“ — Megtörtént.

„Jó volna azon lapban, mely a talált tárgyat hirdette, kijelenteni, hogy az órát átvette tulajdonosa. Megteszem.

Vihar után tünt el az óra s haza menve a Teleki házból ugyancsak sietve kelle omnibuszra felkapnom, mert ismét megdördült az ég, s ismét megeredt a zápor. A megkerült óra egész családi ünnepély.

A dolognak itt vége van.

Kedves, jó órám! valjon miért szállt meg annyira e megfejthetetlen kalandozási vágy? Hivebb leszesz-e ezentul hozzám? Vigyázz magadra. Megjárnád, ha ily utadban megcsipnének azok, kik egykor — ha igaz — agyonütötték a ketyegő fenét.

Egy hét története.

Novemberho 8-dikán.

Irodalmi részvény-társulat. — A szellemi ipar. — Védvám a szellemi czikkek behozatala ellen. — A „Harcztérről.“ — Az irók és művészek társaságának estélye. — Csupa török muzsika. — Erkel hangversenye.

Kisérjék önök figyelemmel a közelebbi napokban a hivatalos lapnak minden számát: nem sokára a következő hivatalos jegyzést fogják önök abban olvashatni, ott valahol a kinevezések után, az első oldalon:

„A nagyméltóságu magyar királyi ipar-, és kereskedelmi miniszterium a „Tinódy Lajos“ nevü irodalmi részvény-társulat alapszabályait ez és ez szám alatt a bemutatási záradékkal ellátta.“

Irodalmi részvény-társulat? — kérdik önök álmélkodással. — Igen, uraim, ugy van, asszonyaim, egy teljes és tökéletes részvény-társulat, melyre a kereskedelmi törvény illető szakaszai a legpompásabban ráillenek. — Egyébiránt miért ne? — kérdem én. Ha liszt-őrlésre, vas-nyujtásra, gyertyamártásra, pálinka-főzésre lehet részvény-társulatot alakitani, melyben egyesek összeteszik tőkéjöket, hogy igy együttesen tökéletesebb iparczikket állitsanak elő, hogy kihivják a versenyző vállalatokat a sorompóba s aztán — győzzön a jobb, s hogy végre az üzleti év végén mutatkozó nyereséget maguk közt azon arány szerint, a melyben a társulat üzletében vagyonukkal részt vettek, megoszszák, — ha ebben nincs semmi megrovásra méltó, sőt ha az ipar művelése szempontjából ez még dicséretes vállalkozás is, — ugyan mi visszatetszést keltő lehet abban, ha a szellem kapitálistái összeteszik szellemi vagyonukat, s fejleszteni akarják, hogy ugy mondjam: a „szellemi ipart“?! Hiszen, én édes istenem, általános a panasz és följajdulás, hogy a hazai ipar pang, sülyed s hogy napról napra mindinkább kiszoritja a külföldi verseny. Vagy talán ez csak az anyagi életre vonatkozik, a szellemi termelők, a szellemi iparosok nem ép annyira megdöbbentőleg nyomasztó viszonyok közt élnek-e?! Avagy nem tapasztaljuk-e a pangást szellemi életünkben is, nem a nyakunkra nőtt-e külföldi verseny?! Hiszen csak elvétve hallunk egy-egy eredeti, hazai termelésről, az irodalomban is csak a külföldről behozott czikkeknek van keletök. És én nagyon csodálkozom, hogy most, midőn anyagi téren oly sürün emlegetik a külföldi czikkek kiszoritásának szükségét, egyetlen egy hang sem emelkedik védvám fölállitása mellett a külföldi bevitel csökkentése végett. Minő pompás is lenne az, ha kimondatnék, hogy minden irodalmi termék, mely forditás vagy átültetés végett behozatik, sulyosan megadóztatandó. Aztán itt is megkülönböztetések lennének, épen mint az anyagi téren. Például, az angol, az olasz termékek ellen alacsonyabb védvámot emelnénk, a németet már jobban megadóztatnók, a franczia irodalmi czikkeket pedig, melyek oly hatalmas versenytársai hazai termelésünknek, a legmagasabb határ-vámmal sujtanók. Igy aztán a közönség rá lenne kényszeritve, hogy beérje a „honival“, lenne kelete a most rendre bukott szinmüveknek, és mivel a természet megmásithatlan törvénye az, hogy a közönség pártolásával növekszik a termelő erő is: rövid pár év alatt irodalmunk oly hatalmas lendületet nyerne, hogy fitymálva beszélnénk egy Dumasról, egy Feuilletről, vagy egy Sardouról is!

És ime, ezzel meg van oldva egy nagy, országos kérdés. Kérem, szerénységem nem engedi, hogy ennek érdemét magamnak tartsam meg, mert végtére is a mi igaz, az igaz: az eszmét bennem a Tinódy Lajos-féle irodalmi részvény-társulat kelté föl. Az érdem e derék és életre való társulaté, nem enyém. E társulatot máskülönben is nagy elismerés illeti meg, hazafias, szép eszme hozta ezt létre: megkezdeni a harczot ily mostoha körülmények között is a külfölddel, ellátni a szinpadot hazai termékkel s ellensulyozni a bevitelt. És a társulat jól indul: rövid pár hét alatt már második müvét mutatja be. Mennyiség tekintetében tehát a társulat termelése semmi kivánni valót nem hagy fön. És minőség tekintetében?! Na, ez is megjárja. Hiszen önök tudják azt, hogy minden kezdet nehéz; egy most meginduló vállalat nem hozhat létre oly kifogástalan müveket, minőket majd megvárhatunk tőle, ha a rendes kerékvágásban lesz, s az egész gépezet teljes gőzerővel működik. Ne legyünk mindjárt kezdetben tulkövetelők.

Egyébiránt a mi azt illeti, a „Harcztérről“ irt „eredeti tudósitás,“ minek a szinlap a legujabb terméket nevezi, magában véve is megállja a helyét. Érdekes, élénk bolondság, lehet rajta nevetni, minden jelenetén meglátszik az ügyes iró keze és a mi fő: alkalmi, tehát a nagy közönségre kétszeres érdekkel bir, és hatása fokozott mérvü. A darab a most pihenő török-szerb háboruban játszik; van benne muszka, szerb, török, magyar; behozzák a próféta zöld lobogóját s van szerencsénk Merkus kisasszonyhoz, habár csak ál-alakban is. Van benne egy csomó tolakodó, szemfüles ujságiró, van harczi zaj, sok hühó, puska-ropogás, szóval minden, a mit a mostani háborus izgalmai közt a szem és fül megkiván. S azonkivül bele van keverve a darabba, mely nélkül nem lenne szindarab: egy kis szerelmi história, tarkitja a mű lefolyását egy féltékeny férj és a többi, és a többi.

Kivánjunk az irodalmi részvénytársulatnak jó szerencsét további működéséhez és menjünk föl a „Hungaria“ disztermébe, hol az irók és müvészek társasága tartja az idényben első estélyét. Szép társaság gyült össze az első találkozóra, jól lehet mégis „sokat láttunk, a kiket még nem láttunk ott.“ Az estély az ősz maestro Liszt Ferencz tiszteletére tartatott, a ki nem rég került haza külföldről s most már huzamosb ideig itthon marad. A zongora-király kitünő szinben van; az arcza szinte neki telt, nem látni rajta egy redőt sem. Meg van jó kedve is, de hogy is ne lenne meg, midőn mindig egész udvara veszi körül a szép hölgyeknek, a müvészetért lelkesülő szép fiatal lányoknak, kik már maguk is fél-művészek. Lehet is valakinek rosz kedve ily kedves társaságban?! — A mi az irói kör első estélyét illeti, az nagyon szép volt, nagyon kellemes volt, csakhogy hangverseny-részében egy kicsit tulságosan sok volt a jóból. Mert tüntetés ide, tüntetés oda, rokonszenvezünk a törökkel, segitségére is megyünk, ha már oly nagyon

verni találják, hogy nekünk is fáj, hanem azért abból a sok török dalból, török muzsikából szivesen elengedtünk volna egykét számot. Mert hát, tetszik tudni, az irói kör is tüntetni akart. Ki akarta mutatni török rokonszenvét. Eleinte nagy hangon azt is kikürtöltette a lapokban, hogy az estélyt a török sebesültek javára rendezi, utóbb azonban a miniszterelnök ur haragos képétől, melyet a fiatalságnak mutatott, megijedt s hamarosan behuzta a lobogót. Ámbátor suttyomban mégis a törököknek adják a jövedelmet, csakhogy erről nem szabad beszélni, nehogy megtudja Tisza Kálmán. Máskülönben az estély tüntetés volt a törökök mellett, mint már emlitém. Négy kisasszony: Batizfalvy Erzsike, Helvey Irén, Krivácsi Irma és Ketzer Ida, Siposs ügyes tanitványai török indulót játsztak Rubinsteintól; s az induló most még népszerübb lesz, mint a minő eddig volt. Erődi Béla fölolvasást tartott a törökök nemes jelleméről és a vendégszeretetről, melylyel egykor menekültjeinket fogadták. Odry egy gyönyörü török dalt énekelt el — török nyelven. Nádainé persa és török dalokat énekelt, Vizvári egy magán-jelenetet játszott el, mely egy börzián reményének és csalódásának hullámzását tünteti elő sok humorral, a keleti események befolyása alatt. Szóval török volt az egész programm, Bertha Sándor sonatájának a kivételével. Ez magyar volt, magyar műzene. Bertha nem tartozik a mai divatos iskolához; ő nem csapott föl egyik most egymással küzdő iskolához sem, ő megmaradt magyarnak; czélja a magyar zenének művészi fejlesztése. Berthának szivünkből tapsoltunk. — A hangversenyt társas vacsora, ezt pedig táncz követte. Egy szóval: az irói kör estélyeinek sorozata jól indul.

S miután már hangversenyről szólunk, nem hallgathatjuk el Erkel Sárdor első zenekari hangversenyét, mely szerdán este ment végbe. Szólunk róla nem csupán azért, mert ez este a fővárosi zenekedvelő és zeneértő értelmiség és előkelőségnek volt találkozója, hanem főleg azért, mert lehetetlen elhallgatni a meggyőződést, mely nem csak bennem, de a vigadó nagy termét szorongásig betöltötte-közönségnél általában s talán kivétel nélkül megérlelődött, hogy tudniillik azért, mivel Richtert elvesztette a magyar közönség, nincs még oda Magyarország, s nem szükség bucsuztatót zengedezni a zeneművészet felett. Richter kitünő karmester, azt készséggel elismerjük, de szerdán arról is meggyőződtünk, hogy Erkel sem sokkal áll mögötte akár finom zenei érzék, akár karmesteri ügyesség tekintetében. Csak egyben különbözik Erkel Richtertől: abban, hogy amaz nem oly föltétlen hódolója s tüzön-vizen keresztül készséges rabszolgája a Wagner-iránynak, mint Richter. Hiszen ez ur, — tisztelet, becsület neki, nemzeti szinházunkat egyébnek sem tekinté, mint egyszerü eszköznek, hogy vele a Wagnerizmusnak szolgálhasson. Ha soká itt marad, szinházunk nem lett volna egyéb, mint Wagner-szinház, német szinház. Erkelben visszanyertük azt, a mit Richter fokozatosan elvett tőlünk. Tapsoltunk Erkel sikerének s szivünk mélyéből örvendünk, hogy a zenebarátok sopánkodásai, miket Richter távozásakor hallottak, ime megczáfolva vannak.

Hogy magáról a hangversenyről szóljak, különösen két számát emelem ki az érdekes műsorozatnak. Saint Säens „Danse macabre"-ját, halottak tánczát, mely valóban idegekre ható, kisérteties zenemű, melyet a nemzeti szinház zenekara ritka hibátlansággal adott elő. A másik nevezetes számot Wilt aszszonynak, a bécsi udvari operaház énekesnőjének Mozart-dala képezte. Ezt a gyönyörü hangot megirigyeltük Bécstől. Ab.

A délkeleti háboru.

Mi ujság a keleti harcztéren? — semmi uj. A törökök derekasan megverték a szerbeket, kiüzték legerősebb állásaikból s ekkor az oroszok nyomása alatt fegyverszünetet kötöttek két hónapra. Ez idő alatt tehát pihennek a fegyverek, és a hosszas csatározásokban elcsigázott török seregek téli szállásra mennek a szerbektől elfoglalt várakba s városokba. Alexinácz, Djunis, Krusevácz és Deligrád, be jó szolgálatot tesznek most; ezek nélkül kénytelen lenne a török sereg a szabad ég alatt, vagy a szét dult falvak romjai közt telelni, a mi rendkivül terhes telelés lett volna, vagy pedig elhuzódni az elfoglalt területekről s vissza menni Nisbe, Widdinbe, honnét a tavaszszal kiindultak, s az egész hosszu háhoruskodás alatt kivivott előnyöket föladni. S bezzeg a szerbek fájlalják most veszteségeiket: most ők részesülnek abban a sorsban, mely az utóbbi napok győzelme nélkül a törökre várt, most ők dideregnek a táborokban.

Meg is akarták fosztani a törököket ez előnyöktől s a semlegességi határvonal megjelölésénél a szerbeket az utóbbi napok előtti birtokba visszajuttatni, vagyis az elfoglalt várakat nekik vissza adni. Ez volt az orosz szándéka, de erre a török természetesen rá nem állhat s ezt a többi hatalmak sem engedhetnék meg. Igy az „uti possidetis" elve marad érvényben; vagyis: a fegyverszünet alatt mindenik fél megtartja azt a területet melyet elfoglalt.

S hogy használják föl e két hónapot?! Az nagy kérdés; tartunk tőle, békét aligha csinálnak, ellenkezőleg nagyobb háborunak üszkét vetik el. Kötve kell hinni a muszkának, — vagyis: csak akkor, ha a keze meg van kötve. Szerbia még mindig reménykedik. A király-csináló Csernajew ur ugyan nem dictátor többé; elvették tőle a főparancsnoki pálczát is, de azért Szerbia áll még, elbizakodott és arczátlan, mint azelőtt volt.

Egy kis török ebéd.

Valamelyik külföldi utazó Kairóban időzvén, érdekesen ir le egy török ebédet, melyből a következőket közöljük rövid kivonatban.

Kerek kis asztalkára nagy vörös, aranyozott tálczát hoztak, mely az asztalt egészen betakarta és az abrosz helyét pótolta. A tálczán körös körül kis tálkák állottak zöld salátával, vörös eczetes répával, eczetes ugorkával, paprikával stb. Asztalkendőket hiába keresett szemem, és mert török ebédre voltam hivatalos, bor is hiányzott. Miután — négyen voltunk — helyet foglaltunk, behozták a levest és a tálcza közepére tették. A házi ur kanalával intett, hogy, ime tessék, és maga is hozzálátott, tehát bizony én is meritettem a közös tálból. Pompásan ment. De most következett a nagy bárány pecsenye, a melylyel már ujjainknak kellett szoros összeköttetésbe lépniök. Nyolcz kéz nyult ki a bárány pecsenye után, négy oldalról és mindenki azt a darabot csipte le magának, a mi neki tetszett. Eleintén, megvallom, furcsának találtam ezt a műtétet, de miután a házi ur ő exellentiája tuláradó vendégszeretetével, olyan szives volt saját ujjaival az én számomra valami jó falatot lecsipdesni és nekem átnyujtani, (régibb divatu emberek itt annyira barátságosak, hogy még a szájába is tömik vendégeiknek a legjobb falatokat) akkor bátorságom megjött nekem is, és olyan jól falatoztam a bárány pecsenyéből, mintha engem

is török anya nevelt volna fel. Mellékesen megjegyzem, hogy e műtét könnyebb, mintsem gondolnók, mert a török sültek olyan puhák, hogy könnyen válnak le még a csontról is.

Meg volt tehát téve az első lépés, a többi aztán játék volt. Versenyezve nyultunk a vörös répa, ugorka és paprikasalátákba, asztalkendők hiányában pedig szépen ajkainkkal törülgettük le ujjainkat, a mint azt nálunk a vadócz kis gyermekek szokták, a mamák rémséges ijedelmére. A mit otthon, mint gyermek ugyancsak nem mertem volna elkövetni, azt most büntetés nélkül cselekedtem, közösen három nagy urral, a kik mind ezekhez olyan komoly arczokat mutattak! Oh, de ábrándozni sehogy sem lehet és szabad a török ebédnél!

Mert bizony az ételek villámgyorsan követték egymást. Megolvastam, tizenkét tál étel volt. A bárány pecsenyét valami becsinált-féle követé, aztán halak, ezt egy nagy budding tejszinhabbal, reá fogolypecsenye, a szokásos piláv, sok mindenféle édes csemege és befőtt gyümölcs; alig maradt annyi időm, hogy ujjamról a tejszinhabot lenyaljam, és ujból elmerüljek a vörös répa, vagy a becsinált birodalmába. Végre, minden szinben játszottak már ezek az én ujjaim, és olyanféle izük volt, mintha összekevertem volna halat, tejszinhabot, bárány pecsenyét és eczetes ugorkát, melyeknek szagát és izét a czukorba főtt gyümölcsök vastag szörpe művészien összetartotta.

Végül pedig még körtét, szilvát, narancsot és friss datolyát is hoztak. Ez elfogyván, a vörös aranyos tálczát is elvitték, és helyére vizzel telt nagy ezüst mosdótálat hoztak, szagos, finom szappanokat, kezeink és ujjaink tisztitására. Miután ezen valóban mélyen érzett szükséges mütétet végre hajtottuk volna, megjelent a fekete kávé és a pipák pompája. Ez utóbbiakat teljesen meggyujtva hozták be, hatalmas rubintokkal, gyémántokkal kirakott borostyánkőszopókákkal; a kávét három szolga hozta. Az első szolga a csészéket vitte, aranynyal himzett bársony takaróval leboritva, a második forró kávét, a maga főzőedényében, a harmadik szolga felemelte a bársony takarót, rá vetette az elsőnek vallára és a csészekbe önté a kávét, erre előlépett a negyedik szolga, és mély meghajtással, szivére tett kézzel nyujtotta át a csészéket az uraknak.

Mennyi zaj ilyen icziny-picziny csészécskéért, a mibe alig fér több kávé, akár a mi tojástartóinkba! De isznak is ám ezekből vagy egy tuczatot, mert ez a kávé olyan pompás, hogy legkonokabb ellenségei is elismerik, hogy minden népek közt az arabsok főzik a legzamatosabb kávét. A kávéfőzés egész titka pedig abból áll, hogy minden nap csak frissen pörkölt kávét használnak, és a a pörkölés sem egyéb mint pörkölés, és nem égetés, mint nálunk; aztán bőkezüen is bánnak a kávéval, mert minden csészéhez egy kávés kanálnyit vesznek, végül pedig sietnek az elkészitésével, hamar forralják és azon forrón szolgálják fel.

Bujjék el ez elől minden más kávé, melyet eddig édes hazámban ittam, hisz ehez képest az mind szénsavas czikóriakivonat volt.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Ő Felségeik*) a pardubitzi vadászatokban, melyre pedig a cseh főurak oly nagyon készültek, nem vesznek részt. Ő Felsége a király el sem utazott Pardubitzba, egyedül a királynő rándult oda. A lakosság nagy ünnepélyességgel fogadta. A királynő a postamester házába szállt, azonban az idő roszra fordulása s az erős havazás miatt a tervezett mulatságokban részt nem vehetett. A lóverseny is elmaradt s ő Felsége a mének megtekintése után visszautazott Gödöllőre, hová ő Felsége a király is megérkezett.

⁂ (*Ajándék Mária Valeria főherczegnő részére.*) Benyó Vilmos budapesti királyi postatiszt, ki a fafaragásban kitünő ügyességgel bir, a napokban egy általa készitett müvészi kivitelü faragott kosarat ajándékozott Mária Valeria főherczegnőnek, ki az ajándékot kegyesen elfogadta.

⁂ (*Jótékonyság.*) Ő Felsége a Szörényvármegyébe kebelezett ujborlovényi görög keleti román egyházközségnek temploma fölépitésére magánpénztárából 300 frtnyi segélyt, az ochodnikai római katholikus hitközségnek iskolája épitésére 100 frtnyi kegyadományt, a felméri ágostai hitvallássu egyházközségnek egyházi épületei és iskolája helyreállitására magánpénztárából 200 frtot adományozott.

⁂ (*Rózsás napló.*) Donhoffer Gyula orosházi vasuti állomásfőnök e napokban vezette oltárhoz Váczon Toldy Ilona kisasszonyt, a feledhetetlen Toldy Ferencz leányát. — Nagy Lajos temesmegyei közgyám esküvője, Egervary Flóra kisasszonynyal vasárnap volt Buziáson. — Székesfehérvárt Szőllősy Elvira kisasszonyt eljegyezte Decker Aladár czeglédi mérnök. — Tatán e napokban volt Pőcze János segéd-szolgabiró esküvője Lorberer Emilia urhölgygyel. — Salamon Ádám honvédhuszár-kapitány október 31-dikén tartá esküvőjét Gindly Ida urhölgygyel, Györkönyben. — Tállyán Sichermann Ida kisasszonyt eljegyezte Khon I. debreczeni terménykereskedő. — Nagyváradon kövelébb volt Lakatos Zoltán törvényszéki hivatalnok és Magyary Zsuzsika kisasszony kézfogója. — Margittán Horváth József városi jegyző leányát, Mariskát, eljegyezte Gencz József adótisztviselő. — Hugonay Béla közelébb jegyezte el Simoncsics Izabella kisasszonyt, özvegy Simoncsics Lajosné urnő szép leányát. — Bischitz Dávidné leányát, Saroltát, a napokban vette nőül Biedermann Albert lovag főmérnök. — Erdélyi Endre temesvári alügyész pedig szombaton jegyezte el Nagy Ida kisasszonyt Temesvárott. — Brassai Miklós e hó 7-dikén tartá esküvőjét Biró József leányával, Emiliával Magyar-Láposon. — Hindy Géza pestmegyei jegyző eljegyezte gróf Csáky Ilkát. — Fellegi Viktor, az „Apolló“ zenefolyóirat szerkesztője e hó 11-dikén tartja esküvőjét Divald Ilona kisasszonynyal. — Bulyi János kereskedő mult hó 14-dikén vette nőül Belágh Emma kisasszonyt.

⁂ (*Az országos nőiparegylet*) intézetében készitett iparczikkek ezután nemcsak a tanoda helyiségében, hanem a belvárosban is megszerezhetők lesznek, miután Mohr Lajos diszmüárus hatvani utczai kereskedésében helyet ajánlott fel szivességből a nőiparegylet részére, hol az iparpártoló közönség e női iparmunkákat olcsó áron vásárolhatja.

⁂ (*A magyar gazdasszonyok*) országos egyletének november havi választmányi ülésében több adakozás jelentetett be; október havában az árvaházban a költség a tartással és beszerzésekkel 1548 frtot tett ki, a növendékek pedig 401 darab női kézi munkát készitettek el. — Jelenleg az árvaházban 78 növendék talál menhelyet és eltartást, tanitást. Bejelentetett 8 uj felvételi kérvény, kik közül egy azonnal felvétetett, a többi hét az illető bizottsághoz javaslattétel végett kiadatott. Végre átadatott Braun Lajosnénak a disz-oklevél, elismerésül azon számtalan buzgóteljes fáradozásaiért, melyet hosszu évek során mint alelnök kifejtett.

⁂ (*Abdul-Kerim diszkardja.*) Báró Baldácsi Antal pom-

pás pengéjü damaszkusi kardot ajándékozott az egyetemi ifjuság hatvanas bizottságának, hogy azt Abdul-Kerim pasa tábornagynak adja át. A régi kard becsét növeli azon körülmény, hogy valaha Abdi basa, Budavár utolsó török parancsnokának tulajdonát képezte. A báró ur a kardnak történetét hosszasan fejtegette a küldöttség előtt. A kard átadásához a báró azon föltételt köté, hogy az küldöttségileg, s ne az egyetemi, hanem az összes magyar ifjuság nevében nyujtassék át. A pompás kard, mely mindenki bámulatát felkölti, szakértők által 17,000 frtra becsültetik. A küldöttség a miniszterelnökhöz ment, hogy a Törökországba való mehetés engedélyét kieszközölje. S a miniszterelnök ur ezuttal nem volt oly haragos kedvében, mint a mult alkalommal: készséggel teljesité a küldöttség kivánatát. Hárman mennek a török fővezérhez: Szűcs Gyula, Lukács Gyula és Latinovics Pál egyetemi hallgatók. A widdini törökök nagyon föllelkesültek azon hirre, hogy a budapesti egyetemi ifjuság küldöttsége oda fog érkezni. A gőzhajót, mely a küldöttséget Widdinre hozandja, előrelátólag az egész lakosság fogja a parton fogadni. A küldöttség widdini időzése alatt az ottani kormányzópasa vendége leend. A kávéházakban napok óta alig beszélnek egyébről, mint a magyaroknak a törökök iránti rokonszenvéről.

⁂ (*Gül Baba sirjánál*) halottak napján délután a kegyelet ünnepét rendezték. Mintegy száz tagból álló válogatott közönség vonult ki a több százados sirhoz, s nemzetiszalagos babérkoszorut tettek arra, melyen magyar és franczia feliratban: „Budapestiek, kegyeletük jeléül“ szavak voltak olvashatók. Magyar, franczia, angol s lengyel nyelven szónoklatokat tartottak, miből kitünik, hogy a főváros minden nemzetiségü lakosságából vettek részt a kegyeletes ünnepélyben. A magyar szónok e körülményt, mint a török iránti rokonszenv átalános kifejezése jelét emelte ki, felsorolta a törökök lovagiasságát, mit a magyar menekültek iránt tanusitottak, s azon óhajjal fejezte be szónoklatát, hogy Törökország ellenségeit legyőzve, a czivilizáczió utján haladjon. A franczia szónok reméli, hogy Törökország a czivilisált államok közt foglal helyet s a magyarokat és törököket éltette. Az angol szónok szerencséjének tartá, hogy a magyar érzelmekkel egyező hangon szólhat s győzelmet kiván a törököknek, mig a lengyel Oroszország ellen kelt ki s óhajtá, hogy hazájának zsarnoka megtöressék, — s a budapesti lengyeleknek a magyarok iránti rokonszenvét emelte ki. Ezzel a közönség éljenzések közt oszolt szét.

⁂ (*Hubert napját*) rókavadászattal ünnepelték meg pénteken. A Paskál-malomnál találkoztak tizenegy órakor. Királynénk unokahugával: Wallersee bárónővel jelent meg. Három urhölgy volt még künn lovon: báró Edelsheim-Gyulainé, Vecsera bárónő s Blumer kisasszony az orosz főkonzul kedves leánya. A vadász urak közt voltak: gróf Andrássy Gyula és Aladár, báró Wenckheim Béla, báró Edelsheim, báró Simonyi Lajos, Tisza Lajos, a német, franczia és olasz főkonzulok sat. Hideg szél fútt s a kopók hiába csaholtak, a rókáknak nem volt kedvök kiiramlani a nádasból. Végre kiugrott egy, de ezt a falka nem vette elég jókor észre. Majd kiugrott a második is, melyet a „Czinkotai nagy itcze“ kocsmáig kergettek; ott aztán elbujt. Visszatértek megint a nádashoz, de a rókák nem akartak több mulatságra nyujtani alkalmat. Gróf Eszterházy Miklós tehát Szent Hubert (a vadászok védnöke) tiszteletére szarvas-kergetésre forditotta át a mulatságot. A palotai erdőnél bocsáttatott el egy szarvast, mely futott a szőllőknek, a városligeti kerteknek, majd a csömöri utnak s Kőbányának, hol egy ottani lakos fogta el egy kertben. Öt óranegyedig nyargaltak utána, átugratva sok akadályt, miközben csak ifjabb gróf Festetich Tasziló és gróf Pejacsevics maradtak le a lóról árokugratás közben. Vadászat után a királyné a magyar állami indóházhoz lovagolt, hugával együtt s a rendes személyvonattal tértek vissza Gödöllőre.

⁂ (*A nemzeti szinház*) már is érzékenyen tapasztalja annak a következményeit, hogy énekesnőit elbocsátotta a nélkül, hogy gondoskodott volna helyökbe másokról. Soha egyetlen operai előadás felől sem lehetünk biztosak; elég, ha csak a két ütenyes szerepü segéd-énekesnő bereked is, — rögtön elmarad az opera, mást kell előrántani, a melyiket hamarjában lehet. Igy jártunk közelebb „Carmen“-nel, melynek második előadása csak azért maradt el, mivel az egyik kisasszony hirtelen roszul lett, a kinek pedig mindössze két taktust kell énekelni; mikorra ismét kitüzték, Maleczkyné lett roszul, ki szintén nem nagy szerepet énekel az operában; s ha ő rá nem szánja magát és a — közönséget, ismét nem hallhattuk volna a kedves zenéjü operát. Az igazgatóságnak be kell látnia, hogy ez igy nem maradhat. Szerződtetnie kell másodrendü szerepekre egy pár énekesnőt, kikre mindig számithat, — mindegy akár azokat, a kik már itt voltak, akár másokat. Van elég fiatal és tehetséges magyar énekesnő, kik kénytelenek külföldre menni, mert itt nincs tér számukra. Ép a napokban szerződött egyik a bécsi operához, a ki szintén örömmel fogadta volna a nemzeti szinház fölszólitását. Gondolja meg az igazgatóság, mivel tartozik a közönségnek, s egy ily nemzeti intézet tekintélyének, s kicsinyes müvésznői cselszövények által ne engedje befolyásoltatni magát.

⁂ (*Vegyesek.*) Ő Felsége a király Bécsbe utazott, hogy a Schiller-ünnepélyen jelen legyen. Ő Felsége kedden érkezik vissza Gödöllőre. — Kisdedóvó egyesület alakul a Tabánban: az aláirási fölhivások már szétküldettek. Az ügy élén Ribáry Ferenczné urhölgy áll. — Rudnyánszky Tibornak, a magát kivégezte fiatal embernek temetése nagy részvét mellett ment végbe. Sirjánál az ifjuság nevében Lukács Gyula tartott beszédet. — Gróf Csekonics Endre ezer forinttal a magyarországi központi Frőbel-nőegylet alapitó tagjai közé lépett. — Báró Baldácsy Antal közelebbről megjelent a muzslai római katholikus plebánosnál, bejelentvén, hogy áttér a református vallás keblébe. — Toldy Ferencz siremlékére a Kisfaludy-Társaság gyüjtőbizottsága elnökénél, Degré Alajosnál ez ideig 1027 frt gyült össze. — Iványka István és Liptay Béla jogászok e hó 1-jén távgyaloglásra indultak a lánczhidfőtől. Egy folytában 6 óra 49 perczig gyalogoltak, ekkor egy óra 49 perczig pihentek, s aztán ismét 4 óra 37 percznyi gyaloglás után Székes-Fehérvárra érkeztek. A 9 mértföldnyi utat eszerint 12 óra 46 percz alatt tették meg. — Kettős tyuktojást küldtek a muzeumnak, mely előbb a losonczi gazdasági kiállitáson keltett nagy figyelmet. A különös tojást kakas nélküli tyuk tojta. A tavaszszal mintegy 18 kisebb-nagyobb tojást vettek ki alóla, melyek mind kettősek voltak, s a külső héja alatt még egy második kemény burkolata is volt.

⁂ (*Halálozások.*) Fazekas József, a Coburg-uradalmak borsodi jogi tanácsosa, egy átalános tiszteletben és szeretetben álló férfiu, kedden szélhüdés következtében 54 éves korában Miskolczon meghalt. — Elhunytak továbbá: Kornhoffer József debreczeni tekintélyes polgár e hó 2-dikán. — Schmidt Endréné született Liptai Vilma asszony e hó 2-dikán Eperjesen, 70 éves korában. — Dombházy László takarékpénztári péntárnok Egerben. — Faragó

György Kolozsvárott, 18 éves korában. — Karácsonyi Baldina grófnő, Karácsonyi Guido gróf 19 éves leánya, e hó 7-dikén Budapesten. — Kammer Ernőné, született Kerner Katalin asszony, e hó 8-dikán Budapesten. — Schön Józsefné, született Klein Jozéfa. — Fucks Klára, férjezett Deutsch Lipótné, élte 21-dik évében Maros-Ujváron, e hó 2-dikán. Béke hamvaikra!

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

November 11-dikén; „Aida“ – November 12-dikén: „Csőd“. — November 13-dikán: „Idegen nő.“ — November 14-dikén: „Mártha“ — November 15-dikén: „Antigone.“ — November 16-dikán: „Felhivás keringőre.“ „Rablógyilkos.“ „Cox és Box.“

Divattudósitás.

Azt hiszem ugyan, hogy emlitést tettem már egyszer róla, de a kérdés fontossága feljogosit egy kis ismétlébe esni, és ujból elbeszélni, hogy egy idő óta, és kivált a jelen idényben, észrevehető változat állott be az öltözékekre nézve, kivált pedig a nappalra való öltözékeket illetőleg. Azelőtt csak kissé is tisztelgésszerü látogatást sehogy sem lehetett volna szőrruhában tenni, mig mai nap a szőrruhák nagy tiszteletben részesülnek, és a bársony és faille nappal csak is szőrkelmékkel vegyitve tartozik a divatos összeállitások közé. A finom szőrkelmék meg is érdemlik e kitüntetést, mert ritka szépségben és a legfinomabb árnyalatokban állitja elé ezeket a mai ipar. Sokszor valóban nem tudjuk, elsőséget adjunk-e a finom, sima, csikos, koczkás, sávolyos, virágos, vagy a fonásokat utánzó szöveteknek, a hópelyhekkel boritottaknak, vagy az apró mintázottaknak. Legelső polczon azonban tagadhatlanul a cashemir áll, és scha sem kedvelték és méltányolták jobban e szép szövetet, mint mai nap, és ez nem is csuda, mert akár szinre, akár finomságra, lágyságra, akár pedig tartósságra nézve nem talál egészen hasonló társat. A legdivatosabb és legszebb szinek a cashemirban a marinkék, fekete, sötét, vagy mirtuszöld, bronzszin, levendulakék, vasszin, cardinalvörös; ezen utczára való szineken kivül nincs az a finom, világos, estélyi ruhákra való árnyalat, mely e szövetben nem volna a legszebb tökélyben elénk állitva. A sötét cashemir selyem vagy bársonynyal vegyitve, a legdivatosabb összeállitás látogatói ruhákhoz. A szoknya rendesen failleból készül plissé fodrokkal, a felső öltözék pedig cashemirból áll, faille plissé-fodorral diszitve, melyre egy széles rojt borul. A világos, elefántcsont szinü cashemirruhák fiatal nők és leánykák kedvencz öltözékei lesznek hangversenyekben, ebédeken vagy a szinházban. Sőt selyemdiszszel, himzéssel köritve, még estélyeken is jól veszik ki magukat.

Sajnálkozásunkat is ki kell jelentenünk a felett, hogy a legujabb vértesderekak nagyon is szükre szabatnak, olyannyira, hogy majdnem lehetetlenséggé lesz egy ilyen befüzött hölgynek, a maga fején csak egy szalagcsokrot is megigazitani, egy alkalmatlan hajtüt helyére tolni, egy engedetlen fürtöt határaiba szoritani, valamint az sem egyezik meg az igazi jó izléssel, ha a szoknyák annyira hátrahuzatnak, hogy a járás-kelés minden mozdulata, az alak minden idoma látszhassék, hogy a leülés kényelmetlenséggel jár, és azon félelemmel, hogy a hátrahuzó szalagok mind elszakadnak. De mégis csak vannak még hölgyek, a kik, habár követve is a divatot, megtartják a középutat, a jó izlés határát, a szépség körvonalát.

A kalapok közt legdivatosabbak a nemezkalapok. A világos nemezkalapok a legfinomabb öltözékekhez is kedveltek. Az egyszerü nemezkalapok feketék és szines szalaggal, vörös bársonynyal és sok kakastollal diszitetnek. A magas, hegyes formák, melyek czukorsüveghez hasonlók, jelenleg a legdivatosabbak.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első alak: fekete, csikos és sima finom fekete szőrkelméből készült utczai öltözéket mutat be. A szoknya két sor plissé-fodorral van diszitve, a kettős tünique pedig gazdag, villás gombosrojttal, mely most annyira divatos. A testhez álló, meleg derék gombokkal záródik. A szoknya és ujjak sima szövetből készültek, a többi pedig a csikosból. E szép ruha ára 85 frt. Könnyebb szövetü és egyszerübb öltözék 40 frton is kapható Alter és Kiss udvari szállitó urak gazdagon felszerelt üzletében. A fekete, karimás nemezkalap ripssel és virágokkal van diszitve, ára 10 frt.

A második alakon szintén utczai öltözék látható, mely sötétzöld gyapju-kelméből való, a szoknya fodros, mint az uj téli ruháké többnyire, a tünique hátul hegyes, sarkos és három sor veres boritással diszitve, ugyan e disz veszi körül a bő utczai felöltőt is. Ára 90 frt. A franczia formáju kalapot nagy veres toll és bársony disziti, ára 18 frt.

Szótalány.

Gedeon Gáspárnétól.

Ha megforditva elsőmet irod,
Pénzért aranymüvesnél megkapod,
Ha értéke semmi — udvarban is találod,
Akkor fahasadékákoz használhatod.

A másik szótag jegy nélkül,
Szülőknek szolgál segitségül;
De örülnek nagyon is annak,
Kivált, — ha igen jóra akadnak.

Város, — ha harmadikat megforditod,
És t betüvel megtoldod;
Megforditva negyediknek értelme,
Hogy vigyáz ez éjjelenként mindenre.

Többnyire magos polczon állok,
A tüzben, és vizben munkálok,
Mégis, ki először lát, megijed tőlem,
Jó ember létemre, szaladnak előlem.

Megfejtési határidő: novemberhó 29-dike.

A f. é. 42-dik számban közlött rejtvény értelme:

Számrejtvény.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Beretzk Irma, Nagy Julia, Persay Anna, Jungmann Laura, Báthori Zsigray Istvánné, Ferencsevics Teréz, Jóo Mudrony Magda, Bajza Karolin, Knau Arany Luiza, Sáry Etel, Marosy Hermin és Etelka, Haintz Mari, Jánossy Lajosné, Moecz Gézáné, Biró Klára, Deák Petronella, Fett Szerbák Ilona, Kovács Morvay Julia, Rozinay Lászlóné, Ocsvay Árpád, Sarkady Irma, Sáary Etel, Gedeon Gáspárné, Bohus Gyuláné, Viski G. Mária, Lázár Matild, Sipos Károlyné, Orbán Gyuláné, Temesváry Erzsébet, Tóth Juliska, Varga Irma, Magócsy Ida, Nyári Szidónia, Müller Ottilia, Kovács Mariska, Németh Endréné, Károlyi Teréz és Mariska, Simay Emilia, Jóo Ilonka, Farmos Zsuzsanna, Surányi Klára, Lejtényi Anna, Szentpéteri Karolin, Bese Klementin, Kutassy Auguszta, Herczegh Jolán, Vass Luiza, Mészáros Lászlóné, Ujfalusy Ida és Veronka, Török Eleonóra, Nagy Irén, Kelemen Aranka, Tóth Ágnes, Thurzay Matild, Beliczay Flóra, Dobsa Kornélia, Gálly Bella, Buday Lina, Szilágyi Juliska, Fekete Malvin, Szentmiklósy Zsuzsika.

Tartalom.

A kaczér leány, Vértesi Arnoldtól. — Mignon, Gáspár Imrétől. — A jótékonyság és a nők, Dengi Jánostól. — Egy más világból, Sacher Masochtól. — Egy óra kalandja, Ney Ferencztől. — Egy hét története. — A délkeleti háboru. — Egy kis török ebéd. — Budapesti hirvivő. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Szótalány. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Nyilt tér. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelenhavi divatképünk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

(*Antonelli bibornok,*) a pápa nagyhirü és hatalmas minisztere évekig tartó betegség után meghalt. Antonelli Giacomo ritka tehetségü, erélyes, tántorithatlan támasza volt a pápai trónnak, több mint harmincz esztendő óta a római udvarnál nem történt egyéb, csak a mit a mindenható bibornok-államtitkár akart. IX. Pius nevében ugy szólva ő uralkodott korlátlan hatalommal. Antonelli 1806-ban született Sonninoban. Atyja pásztor és favágó volt, azonban a Romagna egy előkelő nemesi családjából származott. 1841-ben nevezte ki a pápa államtitkárrá, 1847. jun. 12. megkapván a bibornoki kalapot, belépett az első minisztertanácsba, s azóta szüntelenül intézte a pápaság ügyeit.

(*Külföldi vegyesek.*) Schlosser, a világhirü történetiró születésének évszázados ünnepét e hó 17-dikén ülik meg, mely alkalommal Jeverben szobrát leleplezik. — Az utolsó gránátos a nyolczáz közül, kik I. Napoleonnak testőrségét képezték, e hó 3-dikán halt meg 90 éves korában a Larochefoucauld-menedékházban Párisban; Burtin Lajosnak hivták az öreget, s a becsületrendnek lovagja volt. — Az osztrák képviselőházban nagy érdekeltséget idézett elő a „keleti vita," melynek első szónoka: báró Zschock Dalmáczia helytartóját, Rodics bárót, az omladina tagjának mondta; helyeslé, hogy a magyar kormány befogatta az omladinistákat s Fadejew muszka könyvéből egyetmást felolvasva, azt mondá: ha mi segédkezet nyujtunk a török birodalom szétdarabolásához, később mi ránk kerül a sor. — Delecluze Azemia, a commune-hős nővére, közelébb hunyt el Párisban; temetésén a radikálok nagyszámu csoportja jelent meg, köztük Gambetta is; kitünő hölgy volt, ki a torlaszokon elvérzett testvérét minden viszontagság közt hiven követte s ápolta.

Jókai Mórnak!

Lapjának az „Üstökös"-nek utósó számában az foglaltatik, hogy mi olyanoknak küldtük meg lapunkat, a kik azt meg nem rendelték, és most követeljük tőlük a hátralékos előfizetési dijat. Mind ez beburkolva van ugyan elmondva, de ugy, hogy a czélzás félremagyarázhatlan. Jókai Mór tehát engem az egész ország előtt zsarolónak hiresztel, a miért olyanoktól követelem pénzemet, a kik annak megküldésére kötelezvék! Jókai nagy költő, de becsület dolgában bizonyára állok ott, a hol ő. Felszólitom tehát Jókai Mórt, az „Üstökös" szerkesztőjét, bizonyitsa be lapja állitásait, különben — minél nagyobb a költő, annál nagyobb reá nézve a szégyen, hogy más becsületét igazságtalanul bemocskolni nem átallotta.

A „Családi Kör" szerkesztője.

Megbizások tára.

Szajlára B. Gy. I. urnőnek: A kivántakat megküldtem.

Szabadkára S. F. urhölgynek: El van küldve.

Debreczenbe R. B. I. urnőnek: Köszönettel vettem.

Szt. Ágotára K. J. urnak: Magánlevelet irtam.

Uj-Szivaczra G. Ny. M. urnőnek: El van küldve.

Kapolcsra K. K. A. urnőnek. Ujból megküldtem.

Makóra V. M. urnőnek: 16 nap alatt készül el, akkor azonnal postára adom.

Tokajra J. L. urnőnek: Legtovább a fekete bársonynak fogja hasznát venni.

Pozsonyba O. G. urhölgynek: Magánlevélben feleltem.

HIRDETÉSEK.

Tisztelettel értesitjük a n. é. közönséget miszerint a debreczeni nagy vásárok alkalmával a vásártéren lenni szokott

vászon-raktárunkat

feladtuk és e helyett folyó év október hó 2-án egy mindennemü **vászon-, asztalnemü-, szövött-, rövidáru-, kész férfi-, női- és gyermek-fehérnemü,** egész **kiházasitási szükséglet, fehér** és **szines velez, fehér perkail** és **chiffon, szines karton, kendő,** mindennemü **szőnyeg** és még számos nem emlitett czikkekkel bőven ellátott állandó

fiók üzletet

nyitunk **Debreczenben, Bazár- és Széchenyi-utcza sarkán,** az ujonnan épült Bazár-épületben, melyre eddigi t. vevőink, valamint a n. é. közönség figyelmét felhivni bátorkodunk.

Kunz József és társa

nagykereskedők

Budapest, Erzsébet- és Deák-Ferencz-tér sarkán, báró Wodianer-féle házban.

Legislegolcsóbb forrás

a következő őszi és téli idényre vásárlatokat tenni csakis

GROSSMANN JÓZSEF,

Budapesten király-utcza 27.

a magyar koronához,

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

	Réf.	Méter.
Sima, csikos és kockás ruhaszövetek	25—30	33—39
Angol lüstre és balernos	27—40	35—52
Sima és csikos baige	36—45	46—58
Szines angol mohair	38—45	49—58
Csikos mosható selyem	1.—1.25	1.29—1.62
Fekete és szines noblesse	1.25—2.50	1.62—3.25
Fekete lyoni faille	2.—2.60	2.50—3.36
6/4, 8/4 terno rendkivül finom	—.60—1.40	—.78—1.80
7/4 ruha-flanellok és ehviott	1.10—1.50	1.40—1.92
Legjobb szines mosó-parketok	30—35	39—45
Fehér zsinór és pique-parketok	25—35	32—45

Egyszersmind ajánlom nagy gyári raktáromat **ramburgi-, creas- és fonal-vásznokból, 30 és 35 rőfös ágy- és asztalneműeket, chiffon, gyapju- és rips-terítőket, eslpke-függönyöket, francia creton- és perkalineket,** továbbá téli **posztókendőket** és **Langschawlokat,** mint szintén minden e szakba vágó cikket **igen olcsó áraikon.**

Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek, és minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Legislegolcsóbb forrás!

Temesváry

Mór

Budapest, kerepesi-út 14. sz.

Hölgyek számára.

1 pár bőrcipő füzésre, szögezett kettőstalppal s nemezbéléssel . . . . . 2 frt 90 kr.
1 pár cipő borju- vagy chagrinbőrből ruganyhuzóval, kettőstalppal és nemezbéléssel, uedves időjáráshoz alkalmas . . . . . 3 frt 50 kr.
1 pár cipő bársonyból, ruganyhuzóval, kettőstalppal, nemezbéléssel s lakbőrszegélyekkel . . . 3 frt 20 kr.
1 pár cipő eberlastinből, ruganyhuzóval és lakbőrszegélyekkel . . . . . 3 frt — kr.

Urak számára.

1 pár cipő borju- vagy bagariabőrből háromszorta csavart kettőstalppal . . . . . 4 frt 50 kr.
1 pár cipő fényesithető vagy bagaria bőrből szövet betéttel, nemezbéléssel és háromszorta csavart kettős talppal . . . . . 4 frt 80 kr.
1 pár cipő fénymázos bőrből kettőstalppal . 4 frt 80 kr.
1 pár csizma fényesithető vagy vizmentes bagariabőrből háromszor csavart kettőstalppal . . . 9 frt — kr.
1 pár csizma orosz fénymázos bőrből . . 12 frt — kr.

Kimeritő jegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek meg.

Megrendelések utánvét mellett a legpontosabban teljesittetnek; meg nem felelő áru készséggel kicseréltetik.

Őszi és téli idényre

ajánljuk **Jaquard, Kaukasus, Ethein, Neige, Chinborasa, Grosvaric** stb. raktárunkon található **divat-** és **selyemkelmék,** ugy szinte a legujabb **felöltő, téli köpeny** és kész ráhákat.

Áts és társai

női divat és kész ruhák raktára

Budapesten, szervita-tér 6-dik szám alatt.

Török József gyógyszertára, király-utcza 7. sz.

Purgleitner's Kalksyrup.

alvilsavas mészből, uj gyogyszer a

tüdővész, tüdőgümökór, szükmellüség, májkeményedes

gyógykezelésre és meglepő módon szünteti meg az ilyen bajok legnevezetesebb tüneteit. Befolyása alatt csilapodik a köhögés, az éjjeli izzadás megszünik, és a beteg a legrövidebb időn visszanyeri egészségés és jó szinét.

Egy üveg ára 1 forint osztr. ért.

Dubocac, 1873 aug. 20.

Tisztelt ur! Minthogy az alvilsavas mészszörp csak 8 napi használat után is érezhető javulást és könnyebb ulést idézett elő állapotomban, azt tovább is használni kivánom, önnek pedig örömmel fejezem ki hálámat jo preparatumáért. Sziveskedjék postai utánvétel mellett megint 3 üveg mészszörpöt küldeni stb. st. **Dugac G.,**
pénzügyőri szemlész.

Spácza (u. p. Nagyszombat), **1873 27|12**

Purgleitner gyógysz. urnak Gráczban.

Bécsből különféle, igen magasztalt gyógyszert hozattam meg mellbajom orvoslása végett, valamennyi közül csak az ön alvilsavas mészszörpe segitett rajtam Az első bevétel után mintegy varázsütésre megszünt nállam az éjjeli izzadás, stb. **Sullay Rudolf,**
plebános.

Triest, 1873 23|9.

Igen tisztelt ur! Kérem, küldjön minél hamarább 6 palaczk mészszörpöt; igazán kitünő szer sat. **Strametz A.**

Voitsberg, 1873 18|12.

Purgleiter J. urnak Gráczban. Kérek még 6 üveggel az ön kitünő mészörpéből, mely nálam meglepő hatást gyakorol stb. stb. **Rottenbacher K.**

Kis-Komá om, 1874 7|3.

Mélyen tisztelt ur! Minthogy az ön mészszőrpe mellbeteg nővéremnek már rövid használat után tetemes könnyebbülést szerzett, és más betegek is kivánnak vele próbát tenni, legyen szives még tiz üveg mészszörpöt küldeni stb. stb. **Papp Károly,**
plebános.

Föraktár a készitőnél, Purgleitner Józsefnél Gráczban.

Baktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten és Magyarország minden nagyobb gyógyszertárában. — Kitünő különlegességek részletes árjegyzékei mindenkor bérmentve kaphatók Purgleitner gyógyszerésztől Prágában.

Glycerin-Créme

a legjobb bör- és arcztisztitó-szer.

Több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, bőrbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalsági frisseségét tartják fönn. A folyékony glycerin-créme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerin-en kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. Egy üveg ára 1 frt. 20 kr.

Legfinomabb glyicern-szappan

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és e finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. Ára 35 krajczár.

Párisi hölgypor (legfinomabb Poudre de riz)

a bőrnek a leggyöngédebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél ugy férfiaknál is, borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 krajczár.

Kézmosópor.

mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőrtisztitó szer. Egy doboz 50 kr.

Amerikai kautsuk-tyukszemgyürük és essentia, ára 60 kr,

Föraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógyszerésznél Budapestsn, király-utcza 7. szám.

Angol és franczia illatszerek.

Ylang-Ylang. 1 frt. 50 kr.

Ess-Bouquet ára kisebb üveg 2 frt, nagyobb 4 frt. Springflowers 2 frt, Jokey-Club 2 frt, Huile philocome de la societé hygiénique 1 frt 50 kr. Eau Athenienne 1 frt 50 kr. Eau de Cologne legfinomabb valódi J. M. Farina 1 frt, kisebb üveg 60 kr. Vinaigre de Bully 1 frt 50 kr, Savonde Thridace Violettől Párisban 1 frt. Illatos szájgyöngyök (cachou aromatisé) 60 kr. Eau dentifrice du Dr. Henocque 2 frt.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztő-por Dr. Gölistől.

Eddig még utól nem éretett hatására nézve az emésztés és vértisztitás terén, s a test táplálásáua és erősitéséro nézve. Ez által naponkint kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerré válik számos, még makacs betegségben is, mint p. o emésztési gyengeség, mell-égés, a gyomor túlterhelése, a belek petyhüdtsége, ideggyengeség, mindennemü aranyeres bajok-, görvéne, g uga, sápadtság, sárgaságban, valamennyi idült bőrbaj-, rák, időszakos főfájások, férges és köves betegségek, tulnyálkásodásban, stb. Ez az egyetlen és gyökeres szer a megrögzött köszvény és mellbajban (tuberculose,) Ásványviz gyógyászatnál, ugy azelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitünő szolgálatot tesz.

Egy nagy skatulya ára: **1.26 kr.** Egy kis skatulya**84 kr.**

Föraktár Pesten, Török József gyógyszerész urnál.

A hamisitástóli megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por Dr. Gölis pecsétjével van elzárva, s minden skatulya a védbélyeggel s kivülről ily czimmel van elzárva:

K. k. conces. Univ.- Speisen Pulver des dr. Gölis in Wien.
Főszállitohely: Bécsben, Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Dr. Kallmann **hajfestő szere**

vegyész és elsőrendű gyógyszerész Párisban. Erősiti a hajat és szakált, **s annak azon pillanatban a legszebb természetes árnyalatokat kölcsönzi bekenesre,** minden mosás vagy előkészület nélkül. Egy skatulya fekete szinü 5 frt, barna szinü 4 frt.

Párisi pecséttisztitó.

Kitünő jóságu szer, melylyel nehány percz alatt mindennemü zsir-, olaj-, szurok-, faggyu-, vaj-, kocsikenő-, olajos festék-, hajkenő- és izzadság által bármily kelmében, a ruhában, selyemszallagban, bársonyban, keztyűben, bútorokban, szobakárpitokban, acélmetszetekben okozott pecsétet ki lehet tisztitani. Ára egy üvegnek 1 frt.

A világhirü **keleti viz**

Dr. Walkertől Londonban biztos fájdalom-oszlató, enyhitő és erősitő gyógyszer **a köszvény, csüz, görcs, fej- és idegfájdalmak, gyöngeségek** stb ellen. A hatás már az első üveg használata után mutatkozik. A hásználat külsőleges. Ára 1 frt. 20 kr.

Fogfájások, bármily nemüek, egy pillanat alatt és biztosan eltávolittatnak az **indiai fogkivonat** használata által, mely gyors és biztos hatása által nagy hirnevet vivott ki magának, egyszersmind az a legjobb **fog- es szajtisztitó szer.**

Kapható TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál Pesten, király-utcza 7-dik szám
Egy nagy üveg 1 frt, kisebb 50 kr.

Szőnyegek, teritők és függönyök

legnagyobb választékban különös olcsó árakon,

főleg a legujabb szőnyegeket szobák behuzására,

salon-, pamlag-, ágy-, zongora- és oltár-szőnyegeket,

kokuszlábtörlők és angora-szőrmeket minden szinben és nagyságban,

ágy- és asztalteritőket, flanell takarókat,

legnagyobb készlet csipke-függönyök és Store-okban.

nagy választék nehéz szmyrnai szőnyegek gyári áron alul

TOTTIS és KREN az északi csillaghoz,

Budapest, V. Dorotty utca 2. sz. a.

Fiók-üzlet: Ujbécsi-utca 5. szám alatt.

T. c. vidéki vevőink kényelmére kivánatra nagyobb minta-darabokat választás végett, szőnyegek szükségleténél szobák behuzására és smyrnai szőnyegekről rajzokat küldünk.

Megrendelések pontosan teljesittetnek, meg nem felelő áruk kicseréltetnek. Árjegyzéket bérmentve küldünk.

Fekete és szines

lyoni selyemszövetek

legujabb női divatkelmék,

elegáns **kész ruhák** és **felöltők** stb.

nagy választékban jutányos árak mellett

KELLER és ZSITVAY

női divatáru kereskedésükben

Budapesten, szervitatér, Szerviták épületében.

47-dik szám. November 19-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETINAPTAR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte óra	Nap- kelte perc	Nap- nyugta óra	Nap- nyugta perc
Nov. 19	Vasárnap	A 24 B. a. olt.	A 23 Erzsébet	7 C 24 33 vért.	3 Bálv. t. elt.		7	14	4	18
20	Hétfő	Bódog hitv.	Bódog	8 Mihály	4		7	15	4	17
21	Kedd	B. A. avattatás	Ilma	9 Onesip	5		7	16	4	16
22	Szerda	Cziczelle	Cziczelle	10 Erastus	6 B. Jer. elég.	☽	7	18	4	15
23	Csütörtök	Kelemen püsp.	Kelemen	11 Victor	7 Herod. hal.		7	19	4	14
24	Péntek	Flóra szűz	Firmina	12 János püspök	8		7	20	4	13
25	Szombat	Katalin szűz	Katalin	13 Aranyszáju Ján.	9 Sab. Vajils.		7	22	4	13

Vidéki tárcza.

Hidalmás 1876 novemberhó 10-dikén. (*Eredeti levél.*) — Műkedvelői előadás. — Női kör. — Tisztelt Szerkesztőnő! A mint megelőző tudósitásomban irtam volt, a helybeli műkedvelő urak és hölgyek a derék vidéki színész Kovács Jenő vezetése mellett ez évi novemberhó 9-dikén meglehetősen sikerült jótékony czélu szini előadást rendeztek. Két egyfelvonásos vigjátékot: — „Fehér Othello“ és „Legjobb az egyenes ut“ — adták elő a következő szereposztással: Csörgősi Mór, tőkepénzes: Kovács Jenő; Piroska, ennek neje: Péterffi Mária kisasszony; Zsuzsi, Piroska szobaleánya: Bartha Gizella kisasszony; Szelidke: Kovácsné. Ezek voltak az első darab szereplői. A második darabban: Murten őrnagy: Ocsvai Árpád ur; Amália özvegy lelkészné: Benedekfi Izabella kisasszony; Krum Éliás kandidátus: Kovács Jenő; Krebszné, az őrnagy gazdasszonya: Császár Miklósné urasszony; Válh Fridrich kandidátus: Kovácsné; Koback oskolamester: Murányi. Közönség a havas, hideg és csuf idő daczára is igen szép számmal gyült össze. Köszönetet kell nyilvánitanunk a mindenben köztetszésben részesült Kovács-párnak kitünő játékukért és ügyes rendezésükért. A műkedvelők közül első helyen Császár Miklósné urasszony emelendő ki. A többi szereplők közül mind három női szereplő: Péterffi Mária, Bartha Giza és Benedekfi Izabella kisasszonyok átalános tetszésben részesültek. — Az előadást rögtönzött tánczestély követte, mely éjfél-utánig tartott. — A jótékony czélra begyült összeg mintegy 40—50 frt lehet. — A már emlitett helybeli „női olvasó kör“ szintén megalakult, s ünnepélyes megnyitása legközelebbről várható. Elnöke e körnek helységünk szellemdus hölgye Császár Miklósné urasszony, kinek már eddig is sok vidám estét és társadalmi életünk élénkségét köszönhetünk. A kör helyiségébe a következö lapok járnak: „Fővárosi Lapok“, „Családi Kör“, „Kelet“, „Ébredés“ és „Néptanitók lapja“. E kör tagjai s egy pár műkedvelő karácson másod-napján Szigligeti „Czigány“-át szándékoznak előadni.

Máramarosszigeten e hó 5-dikén az ottani „Erzsébet“ nőnevelő intézet javára jótékonyczélu jelmezes közvacsora volt, mely minden izében sikerült. Kétszázötven forint tiszta jövedelem gyült be. A hölgyek szeretetreméltóan viselték magukat, a férfisereg szivesen adta meg magát s tette le filléreit a hóditók kezeibe. A meglepő olcsóság, körülvéve mosolygással, szives kinálással, a puszta nézőket is pazar vásárlókká avanzsiroztatta. A vacsora után táncz következett reggelig. A megmaradt étkeket báró Barkóczyné urnő, a nevelő-intézet vezetője a városi kapitánysághoz küldte be, hogy a szegényeket vendégeljék meg velök.

Léván mult szombaton este érdekes hangverseny volt, melyet Feigler Janka kisasszony fiatal zongoramüvésznő rendezett az „Oroszlán“ vendéglő nagytermében. A város majdnem egész értelmisége megjelent a hangversenyen, és a hangversenyzőnőt tapsokkal s koszorukkal fogadták. A fiatal zongoraművésznő nemcsak a hangverseny-teremben, hanem a magánkörökben is megnyerte a lévaiak tetszését, kik meg is igértették a kisasszonynyal, hogy nem sokára ismét fog rendezni hasonló műélvezetet nyujtó hangversenyt.

Kolozsvárott az ottani református templomban Mikó Imre gróf emlékére e hó 12-dikén gyász isteni-tisztelet tartatott. A gyászleplekkel bevont sötét ravatal körül jelen volt az elhunytnak hátramaradt családja, az arisztokráczia számos tagja, az államhivatalnoki s városi tisztviselői kar, a közös hadsereg s honvédség főbbjei, a különböző felekezetek püspökei, lelkészei, tanárai sat. A rövid, de megható imádságot Szász Domokos tartotta, s utána Szász Gerő lépett a szószékre s mondott szép emlék-beszédet. Kiválóan emelte az ünnepély hatását a kolozsvári dalkör is, mely a „Hymnus“-t a „Szózat“-ot s Erkelnek egy gyászdalát zengte el.

Nagyváradon nagy bünpert tárgyaltak a mult hét végén s e hét elején: Jakab és Heller bukott kereskedők bünperét, kik pár év alatt több százezerre menő deficzittel kerültek csődbe. Elegendő próba azonban csak Jakab Lázár ellen merült föl, kit másfélévi börtönre itéltek, mig Heller Józsefet és Helfi Sámuelt próbák hiánya miatt fölmentették.

Vidéki vegyesek. A kaplonyi ferenczrendi zárdában e hó 9-dikén ünnepélyesen leplezték le a zárda kegyurának gróf Károlyi Györgynek arczképét, melyet a zárda költségén festettek le; a diszebéden Jékey Mór szatmári főispán mondott felköszöntést a grófra, kit távirat utján is üdvözöltek. — Tokaj város főbirája eltünt; öt nap óta hiába keresik, nincs sehol. Miután pénzzavarban volt, sokan ebben keresik eltünésének okát. — Tiz zugiskolát fedezett fel s jelentett be Arad város közigazgatási bizottságának a buzgó Gajdos tanfelügyelő.

Különfélék.

*** (*Az angol trónörökös fia*) nem a legcsendesebb vérü gyerek. Közelébb ünnepélyes ebéd volt a királynőnél Windsorban; megjelent sok kitünőség, köztük Gladstone is. A csemegére behivták a gyermekeket, a mikor Georges herczeg, nem törődve semmit a jelenvolt lordokkal és kitünőségekkel,

CSALÁDI KÖR

Hetilap a müvelt magyar hölgyek számára

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 10-10 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

47. sz.
Nov. 19-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-a műlap meghozatala félévi járatási kötelezteztést foglal magában a lap irányában.

Olvasóink közül kevesen ismerik a forradalom utáni időket, az ötvenes éveket, s igen kevesen tudják, hacsak nem mások előadásából, mily szomoru és mily nehéz dolog volt akkor magyarnak lenni. Keserüség a szivben, lakat az ajkon s bilincs a kézen, ez volt akkor a magyar ember sorsa. A nemzet porig sujtva, letiporva; a szemekbe toduló könynek nem volt szabad ott csillogni, sem az ajkakon a fájdalom nyögéseinek kitörni. A kinek elég bátorsága volt kimondani, mi fáj a szivének, börtönbe hurczoltatott, az elégedetlen arczokat jegyzékbe vették, bűn volt, ha az ember nem volt jókedvü, nem nevetett. A szegény haza szomoru ügyéről akkor nem volt szabad szólni senkinek, mindenben megnyugodni, s azt találni helyesnek, a mit felülről diktálnak, — ez volt a polgár kötelessége.

Győry Vilmos.

Abban a szomoru időben az érzelmeknek csak is egyetlen egy kapuja volt, melyen utat találhatott kifelé, melyet eltorlaszolni nem lehetett semmiféle erőszaknak: s ez az irodalom volt. Panaszkodni, kiönteni a sziv fájdalmát tiltva volt, de nem volt tiltva — dalolni, verset irni, s ha a poéta kesergett, elmondta versben, hogy a szive fáj, azt nem vette tőle komolyan a hatalom, mert azt gondolta, hogy a költőnek mindig van valami baja, a szája mindig jár s a példabeszéddel tartott, hogy minden szabad az urnak, a poétának és .... Ez időtájt aztán nem is volt más kifejezője a hazafiságnak, csak a költészet. A poéták megénekelték az elmult idők dicső napjait, s a

magyar hazafinak, ki a dalt olvasta, köny todult szemébe s a sötét jelenre gondolt; a költő dicsőité az ősök nagy tetteit, s az olvasó buzditást meritett a dalból a jelen nehéz küzdelmeire. Akkor a hazafi azzal mutatta meg, hogy hazafi, hogy költő volt, ha a muzsák megáldák, vagy pedig pártolta az irodalmat. Hiszen akármiről zengett is a költő, lányról, vagy borról, — de magyarul zengett, s akkor a magyarnak nem volt egyebe, csak a nyelve, ezt a magyar hangot tehát tapsolta, s az énekest támogatta. Abban az időben hazafi-érdem volt már maga az irodalom pártolása is, — az irodalom művelése már koszorut érdemlő dicső tett volt.

Ebben az időben, mindjárt a válságos évek elején jelent meg egy fiatal ember, mondhatni gyermek, azon a küzdtéren, melyre akkor már csak kilépni is hősiesség volt, — az irodalom mezején. Egy jelentéktelen kis müvet irt s bocsátott nyilvánosságra a „Chán kegyencze“ czimmel, s Jókai e megjegyzéssel kisérte az alig tizenhat éves ifju első kisérletét: „Fiatal szép tehetségü irót van szerencsém bemutatni a közönségnek, kiből, mint hisszük, egykor irodalmunk egyik kitünő tagja leend.“ E fiatal ember Győry Vilmos volt. Azóta huszonöt év mult el, s ha visszatekintünk e lefolyt negyed-századra, el kell ismernünk, hogy Jókainak jövendölése beteljesült. Győry Vilmos ma már azok közt foglal helyet, kiknek nevét irodalmunk barátai mindenkor büszke önérzettel emlitik. Győry Vilmos megfelelt a várakozásnak; nem ütött zajt, szerényen, elvonultan csendes magányában képezé, tökéletesité magát, nem árasztá el munkáival nyakra-főre az irodalmat, hanem a mit irt, az megállja helyét mindig és mindenhol, nincs abban semmi selejtes, vagy kivető. Az ország figyelmét 1857-ben vonta magára „Balassa János“ czimü ifjusági iratával, mely Balassa István által kitüzött pályadij által lett jutalmazva. Azután Győry elég sürün hallatott magáról; mint mondottuk, nem minden nap jelent meg tőle egy-egy ujabb mű, de a mit irt, az ugy meg volt irva, hogy emléke megmaradt az olvasó lelkében addig, a mig ujabb művével ismét beköszöntött. Irodalmi munkássága nem szoritkozik egy szakmára, irt ő majd minden műnemben; novellát, verset, szindarabot, s érdemeinek nem legcsekélyebbjét műforditásai által szerezte. A spanyol irodalomnak ő a leghivebb, legköltőibb átültetője, — ennek beismerésével tartozunk neki. Oly gyönyörüek műforditásai, hogy az eredeti remek-művek mellett méltán helyet foglalhatnak.

De minekünk nincs s nem lehet szándékunkban e helyen Győry Vilmos irodalmi munkásságát érdeme szerint méltatni, — az az irdalomtörténet föladata; aztán meg: olvasóink maguk is elég jól ismerik a kedvencz költőt, kitől lapunk is nem egy szép munkát volt szerencsés már közölni s kinek birjuk igéretét a jövőre nézve is. Egész más alkalomból kedveskedünk mi olvasóinknak az ő nemes kifejezésü arczképével. Győry Vilmos ugyanis — pap, evangelikus lelkész, s önök tudják, hogy a dicsőült Székács helyét a fővárosi protestánsok Győry Vilmos megválasztása által vélték leghelyesebben betölthetni. S a budapesti protestáns hivek jól választottak: Székács helyére más nem is lehetett volna méltóbb, mint ő, ki egyházi pályáját ugyancsak itt Budapesten, Székács oldala mellett kezdette. Tizennégy esztendeje annak, hogy az orosháziak Győry Vilmost elhivták Budapestről, de az itteni protestánsoknak még mindig él emlékezetökben a nemesszivü, talpig derék, becsületes lelkü fiatal ember alakja, s lelkök előtt lebeg a fiatal hitszónok, ki ékesszólásának hatalma által a szíveket meghóditá. Megemlékeznek a kedves társalgásu ifjura, ha irodalmi érdemei nem szólnának is mellette, s ezért választották meg egyhangulag a feledhetlen emlékü Székács elhunyta által üresen maradt székbe.

Győry Vilmos nem sokára ismét köztünk lesz, és mi kétszeresen örülünk ezen. Nem csak azért, mivel a jeles férfiu érdemei ekép megillető módon vannak megjutalmazva, — az ország egyik legjelentékenyebb protestáns lelkészi állást foglalván el, hanem örülünk az irodalom érdekében is, mert erős a hitünk, hogy most már a központban még inkább szivvel és lélekkel az irodalomé is lesz ő, kinek az már eddig is oly sokat köszönhet. Hozza az isten minél előbb s tartsa meg minél tovább körünkben. p.

Ideális perczek.

Reviczky Gyulától.

elhőtlen messzeségből
Ered az én dalom;
De a tömeg zajában
Csak néha hallhatom.

Csak néha jut belőle
Hozzám egy töredék,
A földet éri ottan
A tiszta, fényes ég.

Felhőtlen messzeségben
Dalolnak angyalok,
S én tőlük tanulám el
Az édes dallamot.

Janka kisasszony napernyője.

(Elbeszélés.)

Szépfaludi Ő. Ferenctől.

I.

Kertész Sándor barátomat mindenki a legboldogabb házas embernek tartotta; és méltán, mert neje a szelid teremtések közé tartozott, kik örömet sokat, keserüséget minél kevesebbet szoktak okozni férjeiknek.

Ha Sándor barátom Jankáját az ember meglátta, már első pillanatra megszerette. De mi ez? hisz Sándor barátom megszerette a szép Felhős Janka kisasszonyt forrón, kimondhatatlanul, a nélkül, hogy csak egyszer is látta volna.

— Különös történet! — mondják önök. Ezt mondták már sokan és igazuk volt. Különös történet!

Valahányszor Sándor barátom magához meghivott, s ebédhez ültünk, és az asztalnál megjelent a finom asszonyka, dus szőke fürteivel, melyet a legnagyobb ügyesség alig volt képes ugy rendezni, hogy a szobrászi főn elférhessen, — ha láttam megjelenni a piros ajkakon az üdvözitő mosolyt, mely a férjet legkomolyabb perczeiben is felviditá, — ha láttam a karcsu termetet, az átlátszó kék szemeket, melyekbe veszedelmes volt beletekinteni, s ha végre nyájasságával megszólalt, csengő hangjának édességével körülhálózta férjét s homlokon csókolta, a legátalkodottabb házasság-gyülölő is megkedveli vala e boldogságot, melyről eddig fogalma sem lehetett.

A fiatal házasok enyelgése, egymás iránt tanusitott szíveskedésük idegenitő hatással van a nézőre, sőt leggyakrabban ellenszenves hatásu. Janka nyájaskodása, enyelgése, mosolya, ölelése soha senkit sem sérthetett. A szerelem e közvetlen

nyilatkozataiban nem volt semmi erőltetettség, semmi mesterkéltség; a mint hogy Sándor barátom neje maga is a megtestesült természetesség volt.

Részemről, bár meglehetős gyülölettel viseltettem a házasság szent intézménye iránt, a házas felek közt levő enyelgést, — ha véletlenül egyik vagy másik barátomnál tanuja valék, — untam, Sándor barátomnál szivesen eltürtem. Gyülöletemet az is élesztette, fokozta, hogy jól tudtam, sokszor az enyelgések merő komédiából történnek s a szinfalak mögött egészen ellenkező jeleneteket láthatna, ki előtt a titkok ez ajtaja megnyilnék.

Sándor barátomnál mindez máskép volt; Sándor barátomat más bölcsőben ringatták; Sándor barátomhoz szivesen eljárogattam. Talán nem is annyira az ő szép szemeiért, mint azért a kedves feleségért, kivel őt az ég a szó legigazabb értelmében megáldotta.

Az agglegények között az is vonzó, ha jó ételek, italok, finom fekete kávé, s pompás külföldi szivarok várják érkezésöket; hanem engemet, higyjék el — e prózai részletek sohsem csalogattak Sándor barátomhoz. A legtisztább költészet vonzott az ő családja körébe!

Nála elfelejtettem lezajlott negyven évem szomoru perczeit; az ő és neje oldala mellett kibékültem a világgal; ha kis gyermekei ölembe ugráltak, vidám csevegésökkel szórakoztattak, el kellett ismernem, ha a házas emberek mind nem is boldogok, de mégis vannak köztük, kik igen irigylésre méltók. Különösen irigylésre méltó, ki rászánván magát a házasságra, oly feleségre talál, mint Felhős Janka kisasszony volt.

A házas embereknek tartozom azzal az elégtétellel, hogy mint megcsökönyösödött agglegény, őszintén bevallom, valahányszor Kertész Sándor barátomra és nejére ránéztem, mindannyiszor megsajnáltam nőtlenségemet.

Hol találhattam volna azonban oly nőre, mint Janka volt? Csak a véletlen ajándékozhatja meg az embert olyan nővel!

Visszagondolok, tizennyolcz éves koromtól negyven éves koromig hány nővel ismerkedtem meg! Hány nőnek vallottam igaz szerelmet! Hány tiszta homlokról, ragyogó szemekből, szűz mosolyból, angyali ábrázatból s ezüst csengésü hangból olvastam ki jövő boldogságomat! Csalódtam és mindig csalódtam.

Ne higyjék önök, hogy az agglegények ok nélkül elégedetlenek, házasságkerülők, fanyar szivüek; ne gondolják önök, hogy ereikben más vér foly, mely lelkesülni, hevülni nem képes, mintha kezdettől megaludt volna. Az az arcz, mely arczvonásukat elfödi, nem az ő arczuk, csak álarcz, melyet fájdalmuk, bánatuk eltakarására kértek kölcsön józanságuktól. A fájdalmat s keserüséget könnyebben elviseljük ha senki sem szán s a legnehezebben esik, ha kinevetik bánatunkat. Szenvedélyből, mulatságból senki sem embergyülölő, házasságkerülő és boldogtalan. A czukorra nem fogja rá senki, hogy keserü; ha azonban mérget öntök rá, mely bele eszi magát belsejébe s felemészti édét, senki sem fogja többé kellemes izünek találni.

Ezt tevétek ti: Irma, Ilona, Beatrix, Lenke, Emma, Kornélia, Stefánie és mindazok, kik életem édességét elüztétek. Nem üres hang, nem puszta panaszkodás sajtolja belőlem e szavakat!

II.

Csalódtam; százszor is csalódtam! A negyven esztendő, mely vállaimra nehezül, még a reményt sem hagyja meg, hogy csalódásomból sirom előtt kiábránduljak. A redők homlokomon szaporodhatnak, őszülő fürteim őszülhetnek tovább, csak a vigasztalásom tünik el, hogy mind ez még jobbra változhatik. En nem fogok Jankát találni, ki kivezessen a rabigából, melybe önkénytelenül belejutottam.

Különben elég, ha boldognak látok másokat: elég, ha megelégedettnek látom legjobb barátomat, kinek boldogsága kibékit engem a sorsommal.

Valóban a házasságok égben köttetnek! Ennek a tételnek igazságában gyarló szemmel sokáig kétkedtem, és hajlandó voltam azt hinni, hogy mindenki a saját szerencséjének kovácsa. Tehát az ember maga ismerkedik meg a nővel, maga kedvelteti meg magát, maga oka, ha nem szeretik, maga ismeri ki kedvencze jó és rosz oldalait s maga játsza a főszerepet, hogy a jegygyürüt az aranymüves milyenre csinálja. Sándor barátom bizarsága csupán azt hagyta meg a sok gondolatból, hogy legfőbb a jegygyürü formájának meghatározásában van szabad akaratunknak a kellő müködési tere; a többire nézve a véletlen uralkodik fölöttünk; a házasságok pedig mindenek fölött az égben köttetnek s itt csak az aláirás van még hátra a felek részéről.

Sándor barátom angyali felesége s három gyermeke: a kis Kálmán, Dezső, Irén állnak czáfolatul kétkedésemre és Sándor barátom boldogsága zálogául.

— Valahányszor rátok nézek, — mondám egy izben, midőn Sándor barátommal theázgattam, — mindig azt hiszem, álmodom.

— Magam is azt hittem sokáig; pedig nem álom, hanem a legigazabb valóság, a mivel meg vagyok áldva. A menyország s a föld egyesült, angyal jött le az égből, hogy nőmmé legyen s édenné változtassa földi létemet. Ugy-e Jankám, ugy-e? szép, egyetlen, minden angyalnál angyalibb angyalom?

— Menjen maga rosz ember; maga egyebet sem tud, csak hizelegni. Nem vagyok én egyéb, csak egy közönséges asszony, ki magát jobban szereti az életénél. De ezt meg is érdemli!

— Hallod barátom: azt mondja megérdemlem, és azt mondja, hogy nem angyal?

Barátom szivéből ölelte meg kedves feleségét, s egy könycsepp hullott alá szeméből.

Nekem eszembe jutott elmult szép ifjuságom, és nemcsak egy, hanem száz köny csepp is gördült alá barázdás arczomon.

Ha önöknek elmondom: mi hozta össze a két szerelmest, csodálkozva fogják rázni a fejüket s ráfogják történetemre, hogy költemény; pedig megtörtént szórul-szóra ugy, a mint elbeszélem.

Egy darab élet, egy darab valóság, melyben nekem alig jut más szerep, mint a fejezetek fölé oda illeszteni az illő számokat.

Ha önök megfigyelték rövid történetemet s hajlandóságot éreztek az előtt kétkedni abban, hogy a házasságok az égben köttetnek, lehetetlen, hogy véleményöket meg ne változtassák. Az én makacsságomat megtörte; az én hitemet kiforgatta; az én véleményemet megváltoztatta Sándor barátom házassága. A véletlent, melyet eddig a nagy vonaton csak ártatlan passagiernek néztem, attól kezdve egyik főintézőnek, valóságos konduktornak tekintem. A „véletlen“ köpenyébe pedig egy felsőbb, hatalmasabb lény van burkolva, ki mindent tesz és ugy tesz, mint legjobbnak véli!

III.

Kertész Sándor barátom elvégezvén jogi tanulmányait, ügyvédi irodába került s pár év mulva maga is ügyvéd lett, bár nem a legnagyobb hajlammal viseltetett e pálya iránt. Rokonszenve az ügyvédkedés iránt csakis annyiból állott, hogy kevésbbé nem szerette, mint a doktorságot, vagy mint a mérnöki tudományokat. A holt testektől és numerusoktól annyira irtózott, hogy még szivesebben megbarátkozott a törvény száraz paragrafusaival.

Titokban mindig szindarabokon, költeményeken, regényes történeteken és más eféle „bolondságok"-on törte az eszét, mint édes atyja nem egy izben találón kifejezte. Az öreg urnak sehogy sem volt inyére, hogy fia egyébbel is foglalkozott, mint az aktákkal, itéletekkel s keresetlevelekkel; mert attól félt, annak az ábrándos fiunak egy napon csak eszébe jut valami s az egész ügyvédséget ugy oldalba taszitja, akár egy véletlenül eléje kerülő szalmazsákot. Oh! a fiatalság olyan könnyelmü, hogy nem tud számolni tetteivel!

Sándor barátom meg is unta csakhamar a száraz pöröket, szomoru végrehajtásokat, melyek a mily kellemetlenek voltak, ép annyi veszélylyel is jártak; mert nem is emlitve, hogy derék barátomat nem egyszer hozták lelkiismeretével összeütközésbe, még tárczájára is hajtóvadászatot tartott a könyörületesség érzete. Sokszor ugyanis ha megnyerte pörét s a szegény vesztes ember sirva-riva tárta föl előtte sanyaruságos állapotát, a jó Sándor barátom még a magáéból adott pár forintot, hogy elkeseredésében megvigasztalja. Igy természetesen nagy jövedelemhez nem igen, hanem annál több „áldja meg az isten"-hez jutott, melylyel ugyan a konyhára való nem szaporodott, de nyugalmát megszerezte.

Eszébe jutott azonban, hogy nyugalmát még más uton is megszerezhetné, s gondolkozni kezdett, mint lépjen ki az igazi „pör-vesztők" sorából.

Egy izben azután, midőn a végrehajtást szenvedett fél még pisztolyt is fogott az ártatlan ügyvéd ellen, hogy vagyonát megótalmazza, nem volt tovább maradása az ugy sem kedvelt pályán. Egy napilap szerkesztőségébe állott be, hol nagy jövedelem nem kecsegteté egy perczre sem; de legalább pisztolyt sem szögeztek mellének.

Nyugodtan, szerényen megélhetett — e g y e d ü l.

Szándékosan emlitettem „egyedül"; mert a nőkkel — azt hitte — régen bevégezte elintézni valóit. Olyan szerény teremtés nem akadhat, ki egy árva hirlapiró szerelme által boldogittatva, megelégednék a tiszta öleléssel, csókkal, — miben a hirlapiró is Croezus — s lemondana Alter és Kiss selyem ruháiról, melyek a kirakatban is oly hóditók, a pompás női termeten azonban ellenállhatlanok.

Sándor barátom meg-volt győződve, hogy ő dolgozni fog, mig ereje engedi s aztán midőn pályafutását bevégezte, ereje ellankadt, szeme megtört s lelke jobb hazába vándorol, az „irói segély-egylet" megteszi azt a szivességet és könyörületességből saját pénztárának költségére kikisérteti a temetőbe, hol minden vágya be lesz töltve egy kis kőgödörrel s még kisebb keresztecskével, melyet fejéhez tüznek.

„Ember tervez, Isten végez!" Hiába gondolta ki jövőjét Sándor barátom; számitása dugába dőlt. A kegyes gondviselés el nem szivelhette, hogy ez a jó, szelid, egészen a házas élet boldogságára hivatott fiatal ember, hasztalanul bolyongjon végig göröngyös pályáján s egyéb örömökben se részesüljön, mint mennyit egy jó vezérczikk vagy tárcza megirása, egy-egy jó ebéd, vacsora vagy punch elköltése nyujt.

Ennek a boldogságnak a megszerzése még a Gondviselésnek is meglehetős fáradságába kerülhetett, mert Sándor barátom ama fiatal emberek közé tartozott, kik mióta a fővárosba kerültek soha egy családos háznál nem tettek látogatást, bálokba csak nézni jártak, hangversenyekben a zenével vannak eltelve s más felé nem is gondolnak. Azzal épenséggel nem törődött Sándor barátom, hogy Cornélia, Vanda, Clarisse, Emeline, Emmi, Sarolta, Coralie és a többi kisasszonyok mily szépek, mily kedvesek. Ha valamelyiket figyelmesebben megtekintette és látta a drága csipkéket, dudorokat, szalagokat, meg nem állhatta, hogy fel ne sohajtson: hány szegény embernek a vacsorája telnék ki egy ilyen ruhából!

Ily gondolatokkal az ember nem szokott megházasodni. A szerelem vak; nem szokott meglátni egy kis csipkét, mikor bájaival, kellemével, egész gyönyörü mindenségével a valóban isten képére teremtett asszony áll meg előtte.

Sándor barátom ugy képzelte, hogy az asszony is olyan fényüzés, mint az uri hintó, hátas ló, nyolcz butorozott szoba és hat tál étel; csak a gazdagoknak jut belőle, a szegény ember nem is kóstolhatja meg.

A Gondviselés, mely gondoskodik a természet minden bogaráról, hogy szükséget ne szenvedjen, arról is gondoskodott, hogy Sándor barátom feleséghez jusson, a nélkül, hogy hölgyek közé járogatott volna. A mire az ember nem is gondol az szokott néha megtörténni.

Az már bizonyos, hogy Kertész Sándor annyira nem gondolt egy feleségre, akár valami karthauzi barát. Egész nyugodtan sétálgatott a váczi utczán, ártatlan mosolylyal tekintette meg a sokat érő kirakatokat, minden izgatottság nélkül olvasta végig a hymen hireket s még rosz álmai sem voltak, mint annak az embernek, ki tárczáját a legnagyobb készséggel hagyja előszobájában, mert — üres.

Ha valaki azt mondta volna neki ekkor: Kertész Sándor barátom, mulasd most ki magadat, mert egy hó mulva édes kötelékek vonzanak haza, tartanak fogva, kegyetlenül kinevette volna. Pedig ugy volt: egy hó mulva Kertész Sándor barátom örök hüséget esküdött az oltár előtt Felhős Janka kisasszonynak, a legszebb szőke leánynak, kit valaha láttam s kit Sándor barátom is csak harmadszor látott lakodalma napján.

Megnyerte a ternót vagy quaternót, a nélkül, hogy valaha tett volna a lutriba.

Nem hiába mondta édes anyjának mindig: Meglássa jó anyám, hogy még egyszer csak megütöm azt a nagy lutrit! — „Hát tettél s micsoda számokat tettél?" — kérdé kiváncsian a jámbor öreg asszony. Dehogy tettem; hanem azért csak oly könnyen nyerhetek, mintha mind a számot megtettem volna." — „Bohó fiu!"

Jó öreg asszony, ha most élnél s látnád fiadat a szerencsében és boldogságban, kénytelen volnál bevallani, hogy fiadnak igaza volt. Megnyerte a lutrit, a nélkül, hogy tett volna reá.

IV.

Egy reggel csinos fiatal ember, Sándor egyik legfiatalabbkori barátja lépett be szobájába s nagy örömét fejezte ki, hogy a régi czimborát ily jó egészségben üdvözölheti.

— Szervusz Rigó Pista! Mi a tatár hozott Pestre, hol oly régen nem láttalak? — kérdé Sándor az ágyból barátja felé tárva karjait.

— Nem a tatár hozott engem pajtás; hanem egy valóságos angyal.

— Gőz helyett már angyalok röpitik az ilyen embert? Szólj! nem értelek!

— Érts meg tehát: megházasodtam. Ma hoztam fel először a feleségemet: a kis Erzsikémet, hogy ismerje meg a fővárost is.

— Hát csakugyan azt vetted el, kiről egyszer leveledben megemlékeztél?

— Azt hát: a kis Galamb Erzsikét. Hisz tudod milyen hűséges ember vagyok én! Nem emlékszel, mennyit boszantottatok, hogy hat esztendőn át minden nap rostélyost ettem és mindig oly deliciával, mintha egy ananászos-kosárhoz ültettek volna.

— No, már ez derék. Örvendek, ha a fiatal emberek a becsületes halandók sorába lépnek. Nem is lehet igazán hasznos tagja a társadalomnak, ki átkos nőtlenségben tölti napjait.

— És te barátom?

— Én arra vagyok kárhoztatva!

— Miért hagytad el ügyvédi pályádat?

— Most talán az adósok börtönében ülnék a klienseimért. Ne is beszéljünk arról barátom; nem jó kedvből, hanem szükségből tettem. Szegényes sorsommal azért meg vagyok elégedve, mert e tisztemben is, ha becsületesen munkálkodom, hasznára lehetek embertársaimnak; bár be kell vallanom, sok örömtől vagyok megfosztva, mely számotokra kinálkozik.

(Folytatása köv.)

Egy más világból.

Sacher-Masochtól.

(V é g e.)

— Már nem vagyok beteg, — viszonzá a herczegnő, gyöngéden orvosa karjára támaszkodva. — Csak kissé bágyadt; állapotom átalában nem aggaszt többé; de annál inkább atyámé.

— Ő herczegsége mellbeteg.

— Ki mondá ezt önnek?

— Első látásra észrevevém.

— Az Olaszországban való téli időzés meghosszitá életét, — folytatá a herczegnő, — de atyám kissé makacs; mult tavaszszal teljesen egészségesnek hitte magát, s nem volt többé rábirható a délre utazásra; most mutatkoznak a következmények, s tartok tőle.

— Nem fogja ő herczegségét aggasztani, ha megvizsgálom?

— Sok kérésemre már beleegyezett, s semmi roszat nem gyanit, — viszonzá a herczegnő.

Az orvos átment a herczeghez, s kis idő mulva elborult homlokkal tért vissza.

— Szemeiből olvasom, hogy áll a dolog, — szólt a herczegnő. — Ön semmi reményt nem nyujt nekem.

Breit hallgatott.

— Tehát mindenre el vagyok készülve, — kezdé ujra a herczegnő, — de igen jól esnék, ha e szomoru esetnél ön nem hagyna el.

— Hogy gondolhat ilyest? — vága szavába az orvos.

— Kérem tehát, látogasson meg bennünket naponkint, — folytatá a herczegnő, — bármily ürügy alatt, és ha napirendjében nem tesz változást, ugy legjobb, ha theára jön;

mert habár nem segithet is atyámon, legalább vigaszt nyujt a tudat, hogy mint jó barátom a bú napjaiban támaszom leend.

Az orvos kezet csókolt és kisietett, könyeit elrejtendő; de a herczegnő mégis észrevette, s alig zárult be az ajtó, zokogásra fakadt.

Hetek multak, s a herczegnő teljesen meggyógyult, és a herczeg, mint minden végéhez közelgő tüdőbeteg, könnyen és jól érzé magát.

Breit minden este megjelent a herczegi palotában, ott theázott a családdal, s csak azután sietett ismét betegeihez. De ha maradt egy üres percze, melyet egyedül tölthetett a herczegnővel, azalatt fenkölt eszméket, és édes érzelmeket cserélt, a minőket csak nagy és tiszta lelkek képeztek. Azonban az orvos nap nap után nyugtalanabb lőn, s egy este, mikor szokása ellenére később tért haza a Winborg palotából, iróasztalához ült, titkos pártfogójának irandó:

„Miután megigértem, hogy egyetlen titkos gondolatomat sem rejtendem el ön előtt, tehát most is őszinte leszek.

Én szeretek! Ne nevessen ön ki. Habár ez még csak első igaz tiszta szerelme is szivemnek; de nem az éretlen fiu rajongása többé, hanem egy komoly férfi igaz szerelme, mely ellen sokáig küzdöttem, de — hiába!

Én Winborg Leonóra herczegnőt szeretem!

Ön kérdezni fogja, valjon szeret-e ő viszont?

Hogy merészelnék én ilyesmit még csak remélni is! A herczegnő legszebb, legtökéletesb nő a világon, s épen ugy nem lehet rajta csodálkozni, hogy szeretem, mint azon, hogy a tavasz virágát, Goethe költészetét, és Mozart zenéjét szeretjük. De én? mit szerethetne ő én rajtam? Annyit mondhatok azonban és büszke vagyok rá, hogy a herczegnő barátságos vonzalommal viseltetik irántam. Én azonban nem akarok vele többé találkozni a nélkül, hogy meg ne mondjam, mi szivemen fekszik. Nem birhatására vágyom én, csak egyedül arra, hogy vele tudassam, mily drága ő nekem, s boldog leszek, ha megengedi, hogy mint eszményi lényt imádjam. Határozzon ön, mi tevő legyek? Breit Károly.“

A válasz nem sokára váratott magára s igy hangzott:

„Szegény barátom!

Ön remény nélkül szeret; a herczeg soha sem adná áldását e frigyre. Végrendelete leánya kezét egy másikéba fogja tenni, kit a herczegnő nem szeret, de ki egyenrangu vele.

Önnek le kell mondania, s megtanulni némán türni azt, mi önre méretett.

A herczegnő tudja, hogy ön szereti, és büszke e szerelemre. Talán vigasz ez ön számára.

Pártfogónője egy más világból.“

Breit Károly ujra meg ujra átolvasá a levelet, csókokkal boritva el, és mindannyiszor elővevé, valahányszor türelmetlen, vagy elégedetlen kezdett lenni.

Ezután is minden nap eljárt a herczeg termeibe; de egy pillantás, egy mozdulat nem árulá el a benső szenvedést, melylyel naponta jobban küzdött.

Eléggé férfi volt arra, hogy lemondjon, sőt arra is, hogy a rá mért szenvedést szó nélkül türje.

Sőt sokkal jobb kedvet mutatott, mint annakelőtte, s a herczegnő oly jó, oly szivélyes volt iránta, hogy szerencsétlennek soha, csak szenvedőnek érezte magát.

A herczegnő azt is észrevevé, hogy hangja tetszik az orvosnak, s gyógybalzsamként hat beteg szivére; ezért valahányszor ott volt az orvos, mindig zongorájához ült, s ábrándos, lélekteljes hangjával énekelt neki egy-egy mestermüvet,

vagy valamelyik orosz népdalt, melyeknek csodálatos édesbús hangjai ugy megragadják a szivet.

Ilyenkor a zongora mellett állt az orvos, s nem ritkán forró könycseppek omoltak a játszó kezére.

XI.

A természet fel volt háborodva; nedves szellők fujdogáltak, mint a tavasz előhirnökei.

A herczeg élete kialvóban volt már.

Egy éjjel, mikor a vihar orditott a kürtökben s téglákat dobált le a háztetőkről, a vén szolga ismét megjelent az orvosnál, reszkető térdekkel és még halványabb arczczal.

Egy szót sem birt szólni, de az orvos igy is megérté; hirtelen kalapot véve, a kocsiba szálltak.

Mikor a herczeg szobájába léptek, azt karosszékében teljes öntudatnál találták, kezében egy papirtekercscsel, melyet széttépve, darabjait lassan hullatá a földre.

— Köszönet, barátom, — szólt csendesen, kezét az orvosnak nyujtva. — Jó, hogy jön, a szikra mindjárt kialszik, remélhetőleg azonban nem örökre.

A herczegnő atyja mögött állt, ki fejét keblére hajtá.

— Ki koczogtat itt? — kérdé a herczeg.

— Senki, herczegséged, — viszonzá a hű szolga, ki előtte térdelt.

— Mintha valamit szegeznének, — mondá a haldokló, — egy koporsót . . !

— Dehogy! — mormogá a szolga.

— Olyan homályos lesz egyszerre, — susogá a herczeg. — Világosság — világosság!

Elaludt, mosolylyal megdermedt arczán.

— Meghalt? — kérdé az agg, ki lábai előtt térdelve imádkozott.

Az orvos fejével intett.

A herczegnő előre hajolt, s leirhatlan érzéssel nézett atyja fagyos arczára.

— Mily szép, — susogá elfordulva; könyei lassan folyának végig arczán.

Darab ideig szótlanok valának.

Ekkor a herczegnő felszáritá könyeit, s gyöngéden megszoritá az orvos kezét, mit ez viszonozva, távozni készült.

— Maradjon, — szólt a herczegnő, — én kérem reá.

— Feladatom betölt, — viszonzá Breit.

— Az enyém is, — viszonzá a herczegnő, fájdalmas megnyugvással pillantva a halottra. — Egy uj élet kezdődik számomra, és az ön számára is.

— Számomra is?

— Nincs önnek semmi mondani valója számomra ez órában, épen semmi? — kérdé a herczegnő.

— Semmi!

— Mégis, barátom, én kérem önt, beszéljen!

— Nem szabad, — viszonzá Breit keményen.

— Szabad, — viszonzá a herczegnő. — Emlékszik ön ez előtt tiz évvel, mikor a padlásszobában egyik barátjával a jövőről terveztek?

— Bizonyára.

— Csak egy fa válaszfallal elválasztva feküdt egy szegény beteg asszony —

— Igen, igen, — vága közbe izgatottan Breit.

— Én voltam azon este a beteg nőnél, s hallám beszédjüket, — folytatá a herczegnő.

— Ön volt azon angyal, kit a beteg lázálmaiban emlegetett? — kérdé Breit.

— Én tizenöt éves voltam akkor, — anyám halála által azonban korán férfikezekre bizatva, nemem gondolkozásmódjától egész elütő elveim lőnek, az ön szorult helyzete szivemig hatott, s pártfogónője lettem.

— Őrző szellemem, angyalom! — sohajtá az orvos, lábaihoz borulva.

— Oh, hányszor remegtem önért! — suttogá a herczegnő, karjait gyöngéden füzve a térdelő nyaka köré. — Fájdalmas szivvel mondtam le önről; de most már semmi sem választand el többé bennünket!

— Hogyan?!

— Én szabad vagyok; atyám a végrendeletet, mely engem másnak szánt, halála előtt széttépte, s én öné vagyok!

— Enyém, az én nőm! — rebegé Breit, és hangját elfojtá a boldogság.

— Az ön neje! — ismétlé a herczegnő, kedvesét felemelve, s igy tarták soká egymást átkarolva; szemben a halottal, ki mosolyogni látszott feléjök.

Igy álltak sokáig.

Végre megszólalt a herczegnő: — Én oly csodásan érzem magam, mintha tavasznak kellene lenni.

Kinyitá az ablakot.

A vihar elcsöndesült, meleg, nedves lég hatolt be, s édes illatár a fák fehér virágairól, melyek odalent remegtek a gyönge szélben.

— Igen, tavasz lőn! — szólt Breit.

A szivacs.

Azon kérdés, hogy a tengeri szivacs, vagyis a mi közönséges mosdó-vagy fürdő spongyánk, a növény- vagy az állatországba tartozik-e, régibb a keresztény időszámitásnál. Már Aristoteles buzgón foglalkozott evvel, s azóta két ezredévnél több tünt le, a nélkül, hogy e kérdés megfejtéséhez igen sokkal közelebb volnánk. A természetvizsgálók egy része még mindig a növényekhez számitja, mig a másik rész azon véleményben van, hogy a tengeri szivacs az állatországhoz, habár annak legalsóbb fajához tartozik.

Már azon természetes sajátsága a szivacsnak, hogy a tengervizet számtalan kicsi lyukacsaival beszivja, s azt nagyobb csatornáin át bizonyos időközökben oly erővel kilöki, hogy ez által a vizben uszkáló kicsi parafadarabok három méternyi távolságban mozgásba hozatnak, inkább állati, mint növényi életre látszik mutatni. De ezt mutatja szaporodásának módja is, mely következőleg megy végbe.

Az év bizonyos szakaiban a szivacs lyukacsaiból számtalan sokaságu tojásdad, kocsonyanemü testecskék válnak ki, melyek darab ideig még a felszinen lebegnek, nemsokára azonban a kilövellő viz által elválasztva, a tenger által mindenféle irányba szétvitetnek. Mindazáltal ezen parányi szivacskák tengeri utja nem épen a hullámok akaratnélküli játéka. A fiatal állat vagy kis csiramag mozgékony szőrrel van fedve, melyet evező helyett használ, s melynek segélyével villámgyorsan evez a hullámok közt, mig egy szirtet vagy más helyet talál, mely további lételére alkalmasnak látszik. Ilyet találva arra reátelepszik, szorosan belekapaszkodik és nőni kezd. Kezdetben alapját terjeszti ki, azután szétáradó kocsonyanemü állagán belül egy gomba- vagy csontnemü hüvelyt készit, hasonlót az

anyaépülethez, melyből maga vette eredetét. Ha több ily csiramag egy helyre, vagy igen közel egymáshoz települ, növésközben ugy összeolvadnak, hogy az egyesülési pont fel nem ismerhető.

A szivacs állati természetének bizonyitására többször fölhozták, hogy összehuzza magát és mozog, midőn az alaptól melyen nagygyá nőtt, erőszakosan elválasztatik; egész biztossággal lehet azonban állitani sem ezen, sem más szakitás vagy rombolás a bár élő, de idegnélküli anyagon érzékeny benyomást előhozni nem képes. Az állati élet mindenesetre nem azon lyukacsos alkotványban fekszik, mely előttünk mint mosdó szivacs ismeretes, s mely az élő anyaghoz talán oly viszonyban állhat, mint a gubó a selyemhernyóhoz: hanem azon nyálkás hártyában központosul, mely az egészet beburkolja, s mindegyik szálacskát bevonja.

A szivacs benső magvát, mintegy csontvázát, tüforma testecskék képezik, melyek kavics- vagy mészföldből állanak, mindkét végökön hegyesek, többnyire a szivacs közepébe nőve, néha azonban annak külszinén is mutatkozva. A szivacsokban gyakran található kagylók, kis rákok, csigák s több effélék azok által korántsem táplálkozás végett fogattak, mint azt előbb hitték; hanem ezen állatok inkább mint vendégek tolakodtak a lyukacsos épületbe, vagy mint néha kövek is a növő szivacs által behálóztatva, ott fogva maradtak.

A szivacsnak eddig ismert számos nemei közül csak nagyon kevés található édes vizekben, vagy folyamokban. Legtöbbje csak a tengerben fordul elő, még pedig leginkább a vörös és földközi tengerben; hol sziklákon és szirteken függve különféle alakokban, majd gombát, majd szarvasagancsot stb. ábrázolva találtatik. S mint alakja, oly különböző a szivacsok szine is. Biborpiros a legragyogóbb sárgával és zölddel váltakozik; barna és fekete csomók között vakitó fehérségü sávok törnek elő s olykor ha ezen gyönyörüen szinezett szivacsok napfényre kerülnek, lyukacsaikból a festanyag nagy mennyiségben válik ki.

A nálunk használtatni szokott fürdő szivacs legnagyobb része Nyugat-Indiából és Törökországból kerül. A görög Archipelagusban, nevezetesen a Rhodus és Kalymnos szigetek közti vizekben jelentékeny szivacstelepek léteznek. A török kormány egyedáruját képezik, s hasznositásuk a legtekintélyesebb polgároknak adatik bérbe. A török, vagy keleti szivacs legfontosabb áruhelyei Smyrna és Rhodos. Sok szivacs kerül még Korfuból s ezek közönségesen velenczeieknek neveztetnek, továbbá Tunisból és Algierből; ugy szintén Candiából, a syriai partvidékről, valamint Aleppóból. 1832-ben Dalmatia partvidékén szintén szép szivacsok találtattak, de beszerzését nem folytatták.

A legfinomabb és legértékesebb szivacs az Archipelagusban található, nevezetesen Syme és Nicaria szigetek partjain, valamint Tripoli és St. Jean D'Arc mellett a syriai partokon. Nápolyból és Siciliából szintén szállitanak, melyek épen oly erősek, de nem oly szépen formáltak, mint a syriai. A nagylyukacsu, kemény, barna- féle, általánosan lószivacs név alatt ismeretes szivacs az afrikai partvidékről való. Az amerikai vagy nyugatindiai szivacsok közt néha 30 centimeternyi vastagságu is található. Állományuk durvább és kevésbbé szilárd, s e mellett vizes állapotban puhábbak a többi szivacsnál. A vizben rendkivüli módon felduzzadnak, könnyen szétmállanak, s azért minden szivacs közt legolcsóbbak.

A szivacs gyüjtése az aegaei tengerben ma szintén azon módon eszközöltetik, mint Aristoteles idejében. A halászok

csónakai (kaiks), mindegyik hat-hét tonna tartalmu és fél tuczat buvárral fedélzetén kis hajókon vitorláznak azon helyekre, hol a szivacsok találhatók. Mindegyik buvár kötött hálóval van ellátva, melyet szijjal nyakába akaszt; s ezzel fogja föl a nyert zsákmányt. Kezében erős kést tart, s igy felkészülve 20—25 méternyi mélységbe a viz alá bukik, hol kése segélyével lehető gyorsan egy csomó szivacsot törekszik a zátonyok és sziklák hátáról levágni. Hálója megtelvén ismét a felszinre jő, terhét a csónakba önti, darab ideig pihen, s azután ujra a tenger fenekére bocsátkozik alá. Néha a szivacshalász nagyobb három águ vasvillát, vagy kötelekből font hurkot használ, melylyel a sziklához erősen hozzátapadt szivacsot leszakasztja. Ha puszta kézzel végzi e mütétet, ez, mint mondják a kéznek igen kellemetlen, égéshez hasonló fájdalmat okoz, mely az egész karra szétterjed, sőt némelykor apró hólyagocskák támadnak a kézen. Nők és gyermekek is reászánják néha magukat ez egészségtelen, veszélyes és nagyon fukaron jövedelmező keresetágra.

Némely helyen a szivacshalászok czéhtestületet képeznek, s akkor bizonyos sajátságos törvényeknek vannak alávetve. Igy például meg van tiltva nekik a nősülés, mielőtt mesterségökben bizonyos ügyességre szert nem tettek. A már fent emlitett archipelagusi szigeteknek, Syme és Nikáriának lakói, mint legügyesebb és legtapasztaltabb szivacshalászok ismeretesek és hiresek.

Ügyes buvárok jó helyeken naponkint 60—70 kilogram szivacsot szedhetnek, melynek kilogramját 15 drachmával fizetik. A szivacs sulyát egyébkint csak akkor határozzák meg és veszik számitásba, midőn már ki vannak tisztitva és megszáritva. Hébe-korba 2—3 kilogram sulyu darabot is lelhetni.

Miután a szivacs szárazra hozatott, azonnal fris folyó vagy kutvizbe tétetik, a benne rejlő életerő szétbomlása végett, azután lábbal addig tiporják, mig az azt körülvevő enyves anyagból, valamint a néha lyukacsaiban lenni szokott fehér folyadéktól tökéletesen megtisztul. Vagy fehér finom homokkal dörzsölik be, zsinórra füzik s a tengerbe akasztva, kitisztitását a tenger csapkodó hullámaira bizzák. Ez megtörténvén, megszáritják, sulyának fokozása végett finom homokkal behintik s aztán a nagy világba szétküldik. Ha az állati nyálkából vagy enyvből valami a szivacsban marad, erős halszagot fog terjeszteni. A jobb fajták világosabb szint nyernek, a mennyiben őket fehéritik, tudniillik napra helyezve tengervizzel gyakran megöntözik.

A szivacs értéke a házi szükségletre és a sebészetre nézve eléggé ismeretes. Az orvosi tudományban is, görvélykór ellen például, mint gyógyszer használtatik. E czélból rendesen azon kicsiny darabokat használják föl, melyek a nagyobb darabok tisztitásánál elesnek, s melyek megpörköltetnek és porrá törve használtatnak. Hajdan a szivacsot viziszony és nehézkór ellen is használták, habár eredménytelenül.

A régiek a szivacsot különböző czélra használták föl. A bajvivók, hogy magukat elleneik lökéseitől megóvják, mellöket szivacs réteggel fedték be, a hadfiak ugyan azon czélból, valamint hogy tagjaikat a nyomástól és surlódástól megóvják, csákóikba és mellvérteik alá szokták azt helyezni. Római sirokban néha-néha még jól megmaradt szivacsdarabokat találhatni.

Kemenesi.

Egy hét története.

Novemberhó 15-dikén.

Jó meleg szoba s a süvöltő szél. — Itt a tél. — „Északi“ divat. — A kandalló mellett. — A legjobb téli mulattatók. — Egyhangu szini előadások. — Estélyek. — A flórenciek. — Az idő nem pénz a szórakozást keresőnek. — Fésületlen művészek. — Átmenet a boszankodásból a lelkesedésbe. — Les extrémes se touchent. — A budapesti dalkör estélye és a fusio. — Műkedvelő-társaság a fővárosban.

„Ülj mellém a kandallóhoz . . .“ A jó öreg Kisfaludy Sándor megint divatba jött. A kemenczéhez gördítjük a széket, lustálkodva elnyujtózkodunk a pattogó tüz mellett, s onnét nézünk ki az ablakon keresztül az utczára, hol rideg szél süvölt s az apróra tördelt hó-cziporkákat csapkodja az emberek szeme közé. Oda a fák dus lombja, megkopasztva zörögnek az egymáshoz verődő száraz galyak, mintha — uram bocsá'! — az üvöltő viharban sirjukból kikelt halottak bokáznának; ha egy-két ágon még ott feledte magát a sárga, száraz levél, zuzmara foglalja be, s jéghüvely veszi körül, s az ember szemében ugy tünik föl, mintha évszázadok előtti időkből fennmaradt kövület lenne, — pedig hiszen a távozó ősz palástja még csak az imént siklott ki marasztaló kezünkből.

Hja, hanem most már tél van; nagy kabátba burkolva, zsebbe dugott kézzel jönnek-mennek az emberek, mindenki siet, mintha nagy baj lenne belőle, ha elkésnék, — ilyen időben senkinek sincs kedve kényeskedőn sétálgatni, s az utczákon föl s alá hivalkodni. Már maga az öltözetünk mutatja, hogy ilyesmiről lemondtunk egy időre: egészen *é s z a k i a s a n* öltöztünk, a férfiak bokát verő muszka kabátba, a nők polonaiseba. A „termet bájainak“ fitogtatásánál nagyobb gondunk van arra, hogy meg ne fázzunk, s hogy — az orrunkat be ne törjük a sikoson. Ilyen időben aztán legjobb mégis csak a jó öreg Kisfaludyval tartani. Nincs is annál kellemesebb, mint a kemencze mellett jó közel egymáshoz huzódva, — a kemenczéhez még közelebb, — elbeszélgetni, elenyelegni, eltréfálni, anekdotálni. És a kályha a legjobb vendég-marasztó; olyan sokáig, késő estig együtt tartja a jó embereket; kinek is lenne kedve itt hagyni ezt a jó társaságot és jó meleg szobát s kimenni a hidegbe?! S ha látogató nincs, — a könyvek, a lapok mindig kéznél vannak; — kell-e ezeknél mindenkor, de télen különösen, alkalmasabb mulattató?! Rendelkezésre állanak ezek mindig, nem rátartók, szerényen visszavonulnak, ha más vendég jön, ismét készséggel szórakoztatnak, ha unjuk magunkat. S aztán ha akarjuk, enyelegnek, tréfálnak, ha akarjuk, komolyan társalognak, ha az van kedvünkre, hát vig történetekkel, jókedvü dalokkal mulattatnak, ha kedélyünk a szomorura hajlik, tudnak azok oly bús történeteket, hogy a szemünk könybe lábad . . . nincs ezeknél télen át jobb barát.

Beesteledett, — talán jó lenne mégis valahová menni, hogy ne legyen az ember örökké egyedül; ne mennénk a szinházba? — eh, hagyjuk ma azt az unalmas szinházat! Ott mindig a régi nóta járja, semmi uj, semmi érdekes, — ki menne ócskaságokat nézni télen, mikor asztalunkon halommal állanak a jegyek és meghivók estélyekre, hangversenyekre, kellemesnél kellemesebb időtöltésekre. Ilyenkor a szinháznak ugyan érdekes műsorozata legyen, különben tájékára sem nézünk, — főleg ha azt is előre tudjuk, hogy a régi elnyűtt darabot még roszul is adják elő, — jerünk a helyett inkább estélyekre. Ime: három közt is válogathatunk egy este. A flórenczi négyes társulat hangversenye, a budapesti dalkör dalestélye s a józsefvárosi szabadelvü kör estélye. Vegyük sorba, telik az estéből.

A flórenczieknek hangversenyével akarván kezdeni, öltözékünkre kiválóbb gondot forditottunk s szinte féltünk már, hogy el fogunk késni. Azonban mily szerencse! Hét órára volt hirdetve a hangverseny kezdete, mi nyolcz felé megyünk s még sem késtünk el. Az ám, nekünk szerencse, de nem azt mondják azok, kik már fél hét óta ott ülnek s előbb szent áhitattal, később nyughatatlanul, majd türelmetlenül, végül már dühöngve várják a világhirü négyes-társulat megjelenését s elragadó játékát. Midőn mi beléptünk, a hallgatóság már a várakozás ez utolsó fokán van; botjával, lábával a széknek hatalmasan dörömböl s tele-torokból sürgeti a müvész-urakat. Csakhogy a művész-urak azt tartják, hogy az idő csak nekik pénz, a közönségnek, mely mulatni jött ide, annyi ideje van, hogy szivesen fizet, csakhogy tuladjon rajta. Ha tudta volna a közönség, hogy midőn ő az egyik kapun szépen fölpiperézve behajtatott a vigadóba, ugyan akkor robogott be a másik kapun a művész-társaság kocsija — a vasutról, nagy kabátokban, fésületlenül! — Azt csak nem kivánhatták, hogy ily állapotban jelenjen meg az emelvényen.

Végre 8 óra s kilépnek a művészek. Két ütenyt játszanak Volkmann G-mol négyeséből, s a közönség boszus homlokredői elsimulnak, a másik két ütenynél kibékül, — mire a darabnak vége van, lelkesülten tapsol s mindent feled. Fokozza a lelkesedést a Verdi-négyes előadása, Beethoven Cis-mol négyese pedig már egészen magán kivül hozza a hallgatóságot s midőn a játszók visszavonulnak, a közönség ismét ugy tombol és dühöng, mint előadás előtt, csakhogy most lelkesedésből, és ismét bebizonyul az a franczia mondás, hogy a szélsőségek találkoznak.

Nézzünk át a dalkör estélyére. Ime, itt is a fusio jótékony hatása. Ne értsenek félre olvasóim, nem a fusiót értem, mely az ország politikai pártjai közt a mult évben végbe ment, hanem azt, mely a budai dalkör s a pesti dalegylet egyesüléséből „budapesti dalkör“ czim alatt létre jött. Derék egylet volt mind a kettő különváltan is, annál derekabb most az egyesült daltársulat. De nem csak művészi tekintetből nyereség ez összeolvadás, hanem magyarság szempontjából is. Az a budai dalkör, mely a „Fáczán“-nál estélyezgetett, egy kicsit német volt, — most Huber Károly karnagy vezetése alatt az egyesülés által magyar lett az is. Ezek után ne is szóljunk az estély sikeréről; fényes volt az minden tekintetben. — Késő van: a józsefvárosi eszem-iszomra talán már el se mennénk?!

Kedves vidéki olvasók, igy töltjük mi a telet ide fenn a fővárosban. Minden estére esik valami mulatság s ha már nem szóltam volna eddig is két hangversenyről, lehetetlen volna elhallgatni azt, melyet a zenekedvelők egylete saját helyiségé-

ben hétfőn rendezett; pedig ugy ingerel valami, hogy itt az alkalom ismét elmondani, hogy ismét bebizonyult, miszerint az a nagy zenebona, melyet Wagner-zene név alatt a fülünkbe zuditanak, nem egyéb zür-zavarnál, és fülrepesztő hangzagyvaléknál, — de hagyjuk el most; pár szóval ezt nem lehetne elvégezni, s a hangversenyekről, — legalább itt, — elég volt mára.

De szólok valami másról, a miben önöknek is módjok lehet ott a vidéken is, csak akarniok kell, csak barátságos társas szellemre van szükség s egy-két buzgó kezdeményezőre, mikben aligha lesz hiány a vidéken. Kedves időtöltés ez nagyon, és alkalmas elűzni az egész tél minden unalmát. Abból áll, hogy összebeszélt egy-két uri család s — mükedvelő-társaságot alakitottak. Egyik ügyes és jó modoráért kedvelt hirlapirót fölkérték a rendezésre, aztán kiválasztottak néhány kisebb darabot, egyik háznál összejönnek próbára, aztán minden két hétben egy-egy előadást tartanak, s a mulatságot táncz fejezi be. — Nos hát kell-e ennél kellemesebb időtöltés?!

A fővárosban ez ujság; itt annyi mindenféle szórakozás kinálkozik, hogy nem igen érzik a hiányát az ilyes társas mulatságoknak, — pedig még a fővárosban is százszorosan többet ér és megbecsülhetlen az ily kedélyes barátságos estély, melyen nincs semmi feszesség, kimértség, mindenki jó ismerős, nem ugy, mint a nyilvános estélyeken, hol mindenre kell vigyázni, s hol mindjárt megrójják, ha valaki nem tudja, vagy nem akarja a közöny és feszesség jégburka alá rejteni jókedvét. — Vidéken különösen utalva vannak az emberek az ily időtöltésekre, és nem tudja, mennyi kellemes órát veszit az, a ki megfosztja magát e szórakozástól. Ab.

A délkeleti háboru.

Ilyen már nincs. A „győzelmes“ szerb fegyverek hüvelybe dugvák és Csernajew, a hős tábornok bucsu-poharat ürit Belgrádban szerb testvéreivel s megy haza. A szintér változik. Most már nem Szerbia fog többé verekedni a törökkel, hanem Oroszország.

Tehát már bizonyos?! — kérdik önök. Vegyék bizonyosnak: annyi, mintha már meg lenne izenve a muszka háboru. Az orosz czár elmondott egy nyilt, őszinte beszédet, kijelenté abban, hogy „önállóan“ fog intézkedni a szláv testvérek érdekében, s hogy megmutassa, mikép nem csak beszél, rögtön rendeletet adott ki az összes orosz hadak mozgósitására. Egy hatalmas hadtest ott áll már a határszélen, minden pillanatban készen a benyomulásra. Csak a jelt várja, az pedig sokáig nem késhetik már.

S egyedül marad-e Törökország e háboruban? Talán nem. Azt mondjuk: talán, mert politikában hinni nem szabad. Az angol miniszterelnök ugyan elég világosan kijelenté, hogy nem engedi Törökország területének megcsorbitását, de ez még csak beszéd. Hogy mi mit fogunk tenni e háboruval szemben, az még bizonytalanabb. Andrássy hallgat, nem nyilvánit véleményt se jobbra, se balra, — mégis mintha inkább hajlanék az angol részére. Majd meglássuk.

E pillanatban nem tehetünk egyebet, mint éber figyelemmel vigyázzuk a történendőket. Soká nem késhet, a minek jönni kell, aztán megtudjuk, széna-e vagy szalma?! Annyi tény, hogy a közvélemény nagyon harczias Oroszországgal szemben. Ha a közvéleményre biznók, másnap az orosz hadizenet után csapataink már bevonulnának Oroszországba.

Legjobb azonban ez ügy elintézését azokra bizni, a kiknek mesterségök: a diplomatákra és hadvezérekre.

„N á l a m n á l.“

— Egy kis nyelvtani eszmecsere, apróságok helyett. —

Bocsássanak meg e lapok szép olvasónői, hogy bátor vagyok e kizárólagosan szépirodalmi lapban egy nyelvtani kérdés számára kis tért venni igénybe e soraimmal.

Ha nem csalódom, évekkel ezelőtt a „Hölgyfutár“ ban — tehát szintén szépirodalmi női lapban — egy pályázati felhivás jelent meg és ennek folytán igen élénk nyelvtani eszmecsere fejlődött, melynek végeredménye az lett, hogy a 10 arany pályadij a „b e n n ü n k e t“ szónak, mint a legroszabb, a legszabálytalanabb szónak itéltetett oda.

A „b e n n ü n k e t“ szóhoz hasonlók, sőt ennél sokkal roszabbak — fájdalom! maig is vannak használatban, daczára a magyar tudós társaság folytonos és lelkiismeretes működésének. Véleményem szerint ily szabályellenes szó a „n á l a m n á l“ is.

Nehogy tudákossággal vádoltassam, röviden indokolni kivánom, miért tartom én a „n á l a m n á l“ szót szabályellenesnek?*)

A „n á l a m n á l“ szóban az „a m“ személyrag, vagy némely esetben — mint itt is — névhelyettes, k é t s z e r van ragozva, a „n á l“ veszteglő raggal, tehát szabályellenesen, feleslegesen; a mi pedig szabályellenes és felesleges: egyszersmind izléstelen. (?!) A „n á l a m“ tökéletesen kifejezi azt, a mit a franczia c h e z m o i, vagy a német b e i m i r;**) miért használni tehát e szót „nálamnál“: chez moi chez, bei mir bei? Melyik nyelvtan szerint igazolható e szónak használata?

Én részemről e szót „n á l a m n á l“ helytelennek, izléstelennek tartom, mielőtt azonban véglegesen pálczát törnék felette, bátor vagyok tisztelettel felkérni t. Szerkesztőnőt, sziveskedjék e részben becses véleményét, meggyőződését velem közölni. O c s v a y Á r p á d.

* * *

Az emberi nem legujabb számitások szerint 1.381,009,005 lélekből áll.

E szám fajok szerint következőleg oszlik meg: kaukázi faj: 280,000,000 mongol: 580,000,000 szerecsen 200,000,000 malaji 220.000,005, vörösbőrű 1.000,000.

Az egész világon évenkint 33,333,333, — másodperczenkint tehát 60 ember hal meg; 10,000 ember közül csak egy éri el a századik évet s 500 ember közül csak egy lesz 65 éves.

Ezer ember közül csak 65 él házasságban.

* * *

A legujabb statisztikai kimutatás szerint Londonban több mint 1000 nő müködik mint könyvárus, 7500 mint könyvkötő, 741 mint szedőnő, 731 mint ujságeladónő és 255 mint irónő.

*) Akár hány olyan szó van nem csak a magyar, de minden nyelvben, mely a nyelvtani szabályok szerint egyik másik tekintetben rosz, és az élő nyelvben mégis gyökeret vert. Avagy — hogy többet ne emlitsünk — az „egyek“ szó helytelen, és mégis „egyek vagyunk szeretetben.“

**) Épen azért, mivel a „nálam“ annyit tesz, mint chez moi, jött reá a nyelvösztön, hogy a fokozásnál, midőn t. i. nem: „chez moi“, „bei mir,“ hanem: „que moi, als ich“, ugy mondja: „nálamnál“; mert a „nál“ „nél“ nem csak veszteglő, hanem fokozási rag is, és ez utóbbi esetben mindig a szó végén van. Szerk.

Budapesti hirvivő.

⁂ (*Királyné ő Felségének nevenapja*) vasárnap lesz. Ez alkalommal a budavári helyőrségi templomban ünnepi istentiszteletet tartanak. Oda mennek a miniszterek, az országgyülés tagjai, konzulok, a hatóságok képviselői s a katonatiszti kar, hogy imájukban hosszu és szerencsés életet kivánjanak a monarchia első hölgyének. Ez üdvkivánatot az egész nemzet, mint egy sziv, viszhangozza.

⁂ (*Udvari gyász.*) Ő Felsége a közelebb elhunyt Mária Viktória aostai herczegnőért e hó 14-étől 23-dikáig udvari gyászt rendelt el.

⁂ (*Jótékonyság.*) Ő Felsége nyitramegyei Cseni község tüzkárosult lakosai részére magánpénztárából 400 frt segélyt adományozott. — Haynald Lajos kalocsai érsek a nála tisztelgő kalocsai iskolaszék tagjai előtt kijelenté, hogy a városi katholikus iskolákra évenkint három ezer forintot ad s e czélra alapitványul a főkáptalannál azonnal 40 ezer forintot helyez el.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Potoczky János földbirtokos és Sinai Mari kisasszony Kolozsvárott. — Tessényi Ferencz törvényszéki hivatalnok és Nagy Anna kisasszony Budapesten. — Rikk Gusztáv sárospataki gyógyszerész és Grisza Jolán kisasszony Budapestről. — Hajós Károly vasuti tisztviselő és Veress Janka kisasszony Szakálról. — Ifj. Bolza József gróf és Pálffy Alice grófnő. — Stech Lajos zólyomi ügyvéd és Cseresznyés Irma kisasszony Egerből. — Nagy Antal jászjákóhalmi birtokos és Ziska Erzsi kisasszony Jász-Felső-Szentgyörgyről. — Vuk Alajos kereskedő és Strobenz Etelka kisasszony Budapesten. — Bodó György tordai törvényszéki jegyző és Bodó Ilka kisasszony. — Govrik Ákos danczházai birtokos és Marosi Eliz kisasszony. — Egybekeltek: Máriássy Kálmán országos képviselő és Badányi Ilka kisasszony Tóthujfaluban. — Broszman Elek gyógyszerész és Toma Ilka kisasszony Székesfehérvárott. — Schreiber Gusztáv, (irói néven Kompolthy) és Erdélyi Zsuzsa kisasszony szinésznő Kolozsvárott. — Kéler Napoleon épitész és Fauzer Amália kisasszony Budapesten. — Fábri István ügyvéd és Diescher Auguszta kisasszony Budapesten. — Glatz Ferencz énekes és Janicsáry Irén kisasszony Duna-Penteléről. — Dr. Berger ügyvéd és Wallfisch Ilka kisasszony Esztergomban.

⁂ (*A pesti jótékony nőegylet*) ez évi november havára méltó házi szegények között leendő kiosztásra összesen 2352 frtot utalványozott, és pedig havonkint rendszeresen segélyezetteknek 480 frtot, ¼ évenkint részesitetteknek 1478 frtot és egyszermindenkorra részesülteknek 394 frtot. Ugyanezen alkalommal a választmányi nők 54 uj vizsgálatról is tettek jelentést. A nőegyleti pénztárba utóbbi időben következő ajándékok folytak be, és pedig: a gróf Karácsonyi-féle Rudolf koronaherczeg-alapitvány kamataiból 300 frt és Budapest fővárosától szintén 300 frt. Egyuttal fölhivja a nőegylet a főváros és vidék nemes emberbarátait, hogy az általa segélyzett szegények javára élelmi szereket, ugy mint lisztet, darát, burgonyát, valamint tüzelő anyagokat (fát, kőszenet) rendelkezésére bocsátani sziveskedjenek. — Az ily ajándékok átvételével az egylet részéről, Liedemann Róza asszonyság, választmányi nő (lakik: 3 korona utcza 4. sz. a.) bizatott meg.

⁂ (*Deák emlékszobrára*) szépen folynak az adakozások. A hivatalos lap pontosan közli a kimutatást, melynek nevezetesebb tételei: József főherczeg és neje 1000 frt adománya, Simor János primás 1400 frt adománya. Főpapjaink és főuraink jobbára 100—200 frttal járultak a kegyeletes czél létesitéséhez.

⁂ (*Andrássy Etelka grófnő*) külügyminiszterünk édes anyja, csilagkeresztes hölgy s ő felsége a királynő palotahölgye e hó 10-dikén meghalt. Halála nem jött váratlanul, hiszen már több hónap óta sulyos beteg, mégis mélyen lesujtá ugy a család tagjait, kik szeretettel ragaszkodtak az érdemes hölgyhöz, mint tisztelőit. Szőllőskén halt meg, hová a 78 éves agg nő visszavonult. Temetése e hó 14-dikén ment végbe nagy pompával, azonban egyik fia, a külügyminiszter nem lehetett jelen e gyászos cselekvénynél: utjában roszul lett s az ágyat őrizni kénytelen. Az elhunyt jeles hölgy 1798. szept. 20-dikán született, s egyike volt a magyar családanyák már-már eltünő typikus példányának: erélyes, gondos és gyöngéd. Gazdaságát is személyesen és szigoruan vezette. Kitünő műveltségü hölgy lévén, minden iránt érdeklődött, s élénk figyelemmel kisérte a hazai müvelődési mozgalmakat, melyeknek kész gyámolitója is volt. A külügyminiszterhez a magyar miniszterium összes tagjai a fájdalmas családi gyász alkalmával következő táviratot intézték: „Fogadd a Téged ért fájdalmas gyász-eset alkalmával legőszintébb részvétünk kifejezését.“ A király és királyné szintén kifejezték részvétüket a miniszter előtt.

⁂ (*Egy fiatal uri hölgy*) Karácsonyi Guidobaldine grófnő halálát siratják a rokonok és a nagyszámu ismerősök, jó barátok. A fiatal grófnő alig volt még 19 éves, a fővárosi előkelő körök disze, atyjának drága kincse. Rövid szenvedés után hirtelen kimult. Koporsójának beszentelése hétfőn ment végbe a Karácsonyi-palotában. A szép és fiatal halott ravatala a palota disztermében volt fölállitva, melynek égszinkék fal-szőnyegei, valamint a myrtus és narancsfák zöld lombjai, s a koszoruk özönének illata fájdalmas ellentétet képeztek a halottas fáklyák bánatos lángjához. A beszentelést Kostaházi apát végezte, jelen voltak e szomoru szertartásnál a család tagjain kivül az aristokrácziából igen, igen sokan, kik mindnyájan egyaránt szerették és bálványozták, s most megsiratták a kedves halottat. Ott volt Liszt Ferencz is, ki a Karácsonyi-család régi barátja és tisztelője. Beszentelés után hat szürke a krisztinavárosi templomba vitte a koporsót, hol még egyszer beszenteltetett s aztán az osztrák államvasut pályaudvara felé tartott a gyászmenet, innét különvonat Kameniczára vitte a holttestet, hol a család sirboltja van.

⁂ (*A népszinház első halottja*) a fiatal, szép tehetségü és buzgalmu énekesnő: Horváth Vinczéné lett. Alig volt még 26 éves és kedves, élénk, reményteljes tagja volt az intézetnek. Meghült, s csakhamar el is hunyt. Temetésén a rosz idő daczára nagy számmal jelen voltak a két szinház tagjai. Koporsóját sok koszoru boritá, a legszebbet a népszinház személyzete tette rá. Tihanyi Miklós mondott fölötte megható beszédet.

⁂ (*Vegyesek.*) Ő Felsége Trux László rónaszéki nyugalmazott sóbányanagynak a „rónaszéki“ előnév használhatásának engedélyezése mellett a magyar nemességet adományozta. — Az egyetemi ifjuság kérvényt intéz a képviselőházhoz a török konzulnak szándékolt fáklyás-zene betiltása ügyében, melyet Mudrony Soma képviselő fog benyujtani. — Nyugalomba vonul Conglener Károly érdemes müegyetemi tanár, kinek kitünő szolgálatai a tanügy terén sok ideig feledhetlen maradnak. — A budapesti népbank két fővezetője: Hazay Lajos igazgató és Krőwig könyvvivő a törvényszék börtönéből szabadlábra bocsáttattak, mivel kiderült, hogy ők egészen ártatlanok. — A divatvilágban egy uj

színárnyalat tünt fel, melyet „Csernajew-zöld“-nek neveznek. Egyébaránt a „Csernajew-zöld“ aligha jó divatba, mintán maga Csernajew is kiesett a dicsőséges emlegettetés muló divatából. — Lónyay Béla gróf, a hivatalos lapban megjelent hirdetés szerint, csődöt kért maga ellen. Adósságai 400,000 frtra rugnak. — Megérdemelt kitüntetést nyert Grünwald Béla zólyomi alispán; ő Felsége a kir tanácsosi czimet adományozta neki. — A „Hungária“ szállodában B. erdélyi kereskedő volt szállva, egyszer csak becsengeti a szobalányt és sürgősen orvost hivat, mert roszul érzi magát. Mire az orvos megjelent, B. már dühöngött, mindent összetört, — megőrült. — Elfogatta az államügyész Micsint, ki előbb osztrák katona volt, s most Szerbiából haza jött, hol a török ellen harczolt. — Az ujpesti „társaskör“ szombaton tánczestélyt tartott helyiségében. Szép számu társaság gyült össze. Rácz Pál zenéje mellett reggeli három óráig tánczoltak. — A józsefvárosi szabadelvü kör szombat-este lakomával ünnepelte uj helyiségének megnyitását. Sok tag jelent meg, köztük Jókai Mór is, e kör elnöke. A lakomát felköszöntésekkel élénkiték s később tánczba fogtak, mely viradtig tartott. — Az iparosok körében vasárnap ismét családi estély volt; mükedvelői előadás, melyre e helyiség nagy terme egész a szorongásig megtelt.

⁂ (*Halálozások.*) Gróf Andrásy Etelka, született Szapáry grófnő e hó 10-dikén 72 éves korában meghalt Szőllőcskén. — Elhunytak továbbá: Karácsonyi Guidobaldine grófnő 19 éves korában Budapesten, — Horváth Vinczéné született Hoch Sarolta 26 éves korában Budapesten. — Schossberger Regina 62 éves korában Budapesten. — Asbóth Lajosné Kolozsvárott. — Matta Sándor orvos 25 éves korában Nagyváradon. — Ágai Palla Gyula erdészhallgató Selmeczen. — Özvegy Mellyes Jánosné Szegeden. — Motesiczey László 78 éves korában Motesiczen. — Holl,lós Dezső tanuló Veszprémben. Béke hamvaikra!

Irodalom és művészet.

A nemzeti szinházban szerdán este sok halogatás után szinre került Dumasnak uj darabja az „Idegen nő,“ — ekép tárczairónk amaz állitása, mintha a nemzeti szinházban semmi ujdonság nem adatnék, megczáfolva van. Mentségeül szolgáljon azonban, hogy az „Idegen nő“ szerdán este adatott elő, a tárczairó csevegésével pedig a szedő már szerdán reggel vesződött. Visszatérve az „Idegen nő“-re, meg kell jegyeznünk, hogy biz az nagyon idegenszerü pikánteria, melyet aligha fog egyhamar megkedvelni, vagy csak megszokni is a magyar izlés. Nem szólunk a mű szerkezetéről, mely maga is sajátos, rendkivüli, idegen, — azonkivül, hogy hibásan van szőve, mesterkélten alkotva, de szólunk alakjairól, az „idegen nő“-ről, ki oly természetellenes keveréke a legellentétesebb nőies és nem nőies vonásoknak, hogy valóban nem csodáljuk, ha még oly mesteri kezü szerző is elakadt, midőn darabján keresztül vezetni akarta. Ez egy amerikai nő, egy rabszolgaleány gyermeke, kit eladtak, s ki ezért boszut esküszik minden férfi ellen, gazdag lesz, s boszuját végrehajtja: tönkre teszik érte magukat milliomosok, megőrülnek, testvér-gyilkosok lesznek stb. stb. De e nő is szerelmes lesz, de nem férjébe, kivel felbontja házassági kötelékét, s mégis jó viszonyban él vele, de egy fiatal emberbe, ki nem őt, hanem egy szerencsétlen polgárnőt szeret, kit milliomos atyja épen az idegen nő közvetitésével eladott egy herczegnek. És az idegen nő most e szerencsétlen asszony megrontásán működik, — azonkivül csábjai a férjet, a herczeget is büvkörébe vonják. Nem megyünk tovább e vázlatban, láthatni ennyiből is, mily egyveleg az. De kifogás alá esik a tulságosan anyagias párbeszéd is, mely bizony a kevésbbé finyás izlésü férfi-közönségben is visszatetszést kelt, hát még a nőkben!

Az előadás egyébként kifogástalan volt; Helvey Laura a fiatal herczegnőt annyi érzelem-mélységgel, annyi átgondoltsággal, oly hibátlan kivitellel adta, hogy csaknem teljesen kifejlett müvésznőt láttunk benne. Helvey Laura rövid pár év alatt sokat haladt: ő ma már nem csak elsőrangu tehetség, de első rangu művésznő is. A megfejthetlen „idegen nőt“ Felekiné játszta; ő nem ejthet el soha egy szerepet sem, nem ejtette el ezt sem, az alakot, a mennyire az kivonható, teljes világitásban tüntette elénk, — az apró külsőségek azonban nem sikerültek neki. Amerikai akart lenni nagyon is, és ez nem sikerült. A férfiak közül Feleki, — az idegen nő férje, — Szigeti, — a herczegnő atyja, — és Bercsényi, — az orvos és tudós, — emelendő ki; a többiek gyöngébben játsztak, mintsem várni lehetett volna tőlük.

Mielőtt a nemzeti szinháztól ezuttal bucsut vennénk, két estéről kell még szólanunk. Egyiket Wilt asszonynak, a bécsi udvari operaház kitünő művésznőjének föllépte tette nevezetessé. A „Requiem“-ben énekelt, Verdi e nagyszabásu, de azért minden sokszoros szépsége daczára is egyhangu müvében. A ki tehette volna s elmulasztá meghallgatni e rendkivüli hangot, sokat vétett maga ellen. Példátlan az, hogy valakinek ily roppant hangterjedelem mellett, — három nyolczadot befoglal, — s alant és fönn egyformán valóban rengeteg erővel oly könnyen, mondhatni játszva kezelhető hangja legyen mint Wilt asszonynak. A közönség magán kivül is volt elragadtatásában, — Pattit nem tapsolta meg oly lelkesülten, mint őt.

A másik estéről azért kell szólanunk, mert ekkor a szinház uj tenoristája: Bogyó Alajos lépett föl „Márthá“-ban. Bogyó már volt egy izben a nemzeti szinháznál, s akkor mindenki meggyőződött róla, hogy nem nekünk való; azért eleinte nem is akartuk elhinni, hogy ismét szerződtették. — De talán azóta fejlődött, képződött, gondoltuk, s elmentünk, hogy meghallgassuk, s meggyőződtünk, hogy bizony ő még most sem a nemzeti szinházhoz való, s alkalmasint nem is lesz soha. Hangja volna neki, de nincs képzettsége, nincs hall-érzéke és nincs izlése, — e három nélkül pedig tizszer oly kitünő hanganyaggal sem lehet ám senki csak középszerü énekes sem. Sajnáljuk, hogy ezt ki kell mondanunk Bogyóval szemben is. Elhiszszük, hogy kisebb igényü vidéki városban nagy sikerrel működhetik, de nálunk — soha.

Hát a népszinházban, — mi történt ott a lefolyt héten, mely méltó, hogy tollunk hegyére vegyük?! Ott bizony még egyre a régi járja. De mégis, egy ujat is hallottunk, egy uj énekesnőt. Szabó Karola kisasszony lépett föl a „Betyár kendőjé“-ben, a kaczkiás csapláros-lányt játszta benne. Játszani csak játszta, de nem igen énekelte; kevés hangja van a kisasszonynak. Mozdulataiban is van valami, a mi élénken emlékeztet a k. a. korábbi pályájára, — tánczosnő volt pár év előtt a nemzeti szinháznál, még pedig kedvelt és ügyes tánczosnő; mért nem maradt meg Terpsychore udvarában?! — Egyébiránt azt meg kell adni: a kisasszony igen kellemes szinpadi jelenség, alkalmas kis soubrett-szinésznő válhatnék belőle, a ki, — igen jól jegyezte meg valaki, — szükségből énekelne is. De csak szükségből.

Ide igtatunk még végül egy pár szinházi hirt. A „Kis

menyecske," a népszinház közkedvességü operetteje Bécsben szégyent vallott, daczára a legjobb erők közremüködésének s a pazar fényü kiállitásnak. S mivel már Bécsben vagyunk, megemlitjük azt is, hogy szerdán este lépett föl először a bécsi udvari szinházban mint szerződött tag Erdélyi Marietta kisasszony, kit a nemzeti szinházból s a népszinházból ismerünk. S hogy szemlénk a vidékről se feledkezzék meg egészen: följegyezzük, hogy Kolozsvárott vasárnap adták Odry Lehel népszinművét, a „Piros Pannát," a negyedikét ama dicsérettel kitüntetett pályaműveknek, melyektől a biráló bizottság megtagadta az 1000 frank jutalmat. A darab középes hatást tett, — de hiszen a jutalmazott darabok legtöbbje sem szokott mai napság ennél többet kivivni. Az igazgatóság mindenesetre nyert; nyert négy darabot a nélkül, hogy a jutalmat ki kellett volna adni. Tiszta nyereség.

Rovatunk czimében az „irodalom" is emlitve van, — erről azonban máskor. Sirius.

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Novemberhó 18-dikán: „Sába királynője." — November 19-dikén: „Szentivánéji álom." — November 20-dikán: „Idegen nő." — November 21-dikén: „Afrikai nő." — November 22-dikén: „Hamlet." — November 23-dikán: „Carmen." — November 24-dikén: „Rablógyilkos," „Cox és Box" és „Felhivás keringőre."

Divattudósitás.

A milyen gyorsan váltakoznak az életben öröm és fájdalom, olyan gyorsassággal készül a divatvilágban is ma egy fényes gyászöltöny, holnap egy mennyasszonyi öltözék, estélyi ruha, mintegy hévmérője a család örömeinek és fájdalmainak. Több nagy családainkat sulyos vesztesség érte, de azért vannak ismét olyanok is, a kik figyelmüket vidámabb események felé fordithatják, és e rovatban csakugyan az örvendőkkel kell tartanunk, és azért vegyük szemügyre azt a fényes kiházasitási készletet, mely egyik előkelő fiatal urhölgyünk sokaktól megbámult és tán megirigylett tulajdonát képezi.

Legelső sorban nézzük a mennyasszonyi ruhát. Olyan szerénynek látszott az öltözék, pedig drága, finom készitésü volt. Fehér, nehéz atlaczból állott, természetesen magas derékkal. A szoknyán semmi disz, csak elől végig egy sor fehér atlaczgomb, hátul nagy uszály hullámzott alá, szintén a legcsekélyebb disz nélkül; csak a nyakon és az ujjakon látszott egy sor hófehér blondbodrozat, apró elszórt mirtuszvirággal élénkitve. A fátyol nagyon finom csipkézetből állott, mely az első tekintetre is a legértékesebb munkának tünt föl. — Az első estélyi ruha zöld selyemből készült, világoskék faille-lal beszegve minden fodor és dudor, a tünique-et világoskék széles rojt diszité, oldalt zöld csokorral felhuzva. A derék, mely oldalt gombolódott, hátul igen hosszu volt, köröskörül világoskék rüche-chel és rojttal diszitve. — Egy másik selyemruha sötétkékes szürke nehéz szövetből készült, princesse formára, alól plisséfodrokkal és ezeken felül három sor apró aranyozott gombokkal diszitve. E gombok aztán a derékon, az ujjakon és a zsebeken ismétlődtek és fényessé tették a különben egyszerü öltözéket. Az estélyi ruhák közül még egy rózsaszinü faille-ruha is magára vonta figyelmünket; ez az udvari szabályok szerinti hosszasságu uszálylyal készült, a szoknya oldalt crêpe de chine-ből való dudorokkal diszitve, elől pedig nagy mennyiségü és a legfinomabb fehér csipkékkel és nehéz szalagcsokrokkal. Ez öltözékhez két derék tartozott, egy kivágott és egy magas, mindegyik az őt megillető fényes diszitéssel.

Feltünően szép volt egy elefántcsontszinü finom cashemir-ruha, oldalt gomboló derékkal, hosszan leérő sima tünique-kel, mely könnyedén fel volt huzva és igy látni lehetett a crêmeszinü faille-szoknyát, egy sor plisséfodorral együtt. — Méltó versenytársa volt ez utóbbi öltözéknek egy fekete csipkéből és gaze-ból összeállitott ruha, gazdagon fekete gyöngyökkel kivarva; a derék kivágott, elől keresztbe gombolva, gazdag csipkerüche-chel diszitve. E ruha alja fekete grosgrainből állott, három sor fekete csipkefodorral diszitve, a fodrok között egy-egy rüche-chel.

Három fényes reggeli öltönyre is emlékezünk még e tömkelegében a fénynek; az egyik fehér cashemirból való, gazdag keleti selyemhimzéssel, bő ujjakkal, arany zsinórokkal, a másik világoskék, fehér cashemirral kihányva, a harmadik pedig világos szürke, rózsaszinü selyemmel diszitve. De valóban csak vázlatosan adhattam fogalmat e fényes összeállitásokról, és csak a feltünőbbeket emlithettem fel, és a sok kalapról, rövid csipke- és selyem-ujjasokról, a finom szürke posztóból készült és himzésekkel boritott utazó- vagy a fekete lovagló-öltönyről is csak futólagosan emlékezhetem meg, és mind ezeket nem is utánzásul soroltam el t. olvasónőim előtt, hanem egyrészt kötelességérzetből, másrészt pedig azért, mivel a szinek és szövetek összeállitására nézve még szerény igényü hölgyeknek is szolgálhat egyik-másik leirt öltözék mintául. Minden értelmes hölgy meg fogja tudni itélni, mi való neki, mit szabad választania, mi egyezik meg állásával, korával, alakjával, az igazi jó izlés törvényeivel és — anyagi körülményeivel.

Számrejtvény.

Viski Gergely Maritól.

8. 5. 6. Bár a tölgy büszke, s ezredévet is elér,
Hogy létezik, méltán enyém a hálabér,
5. 10. 6. De legyen bár minő magas koronája
Velem találkozván, az utolját járja.
1. 2. 5. 4. 5. 6. Viritó szinemben diszitem a pártát,
Sötét testvéremet koporsóba zárják.
12. 10. 11. Számra legkisebb, mégis egész nagy ég,
Hogy ha szivre az a férj és feleség.
8. 12. 4. 9. 10. Tavasz kinyiltával érkezem s utamban
Zöld lomb, liget, virág s zengő madárdal van.
6. 7. 5. 1. 2. Óvjon meg az Isten tőle, de ha ére,
Bizd csak szived az ő gyógyitó kezére.
1. 2. 5. 10. A rózsa királynő a miért bir engemet,
S ép ugy szépségeért türik a töviset.
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. Négy halottnak vagyok fia, örököse,
S igy levék mostanság egy ujdonat megye.

Megfejtési határidő: deczemberhó 13-dika.

A f. é. 43-dik számban közlött rejtvény értelme:

Szivárvány.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Schimmer Friderika, Jánossy Lajosné, ifj. Matyasovszky Zoltán, Moesz Gézáné, Bajza Karolin, Szach Laura, Knau Arany Luiza, Jóo Mudrony Magda, Mannó Kálmán, Bátori Zsigray Istvánné, Grosz Matild, Ocsvay Árpád, Deák Petronella, Fet Szerbák Ilon, Kovács Morvay Julia, Rozinay Lászlóné, Cseri Szentgyörgyi Kornélia, Ferencsevics Teréz, Haintz Mari, Sarkady Irma, Gedeon Gáspárné, Beretzk Irma, Bohus Gyuláné, Viski G. Mária, Mandits Erzsi, Dióssy Jaross Ida, Krauczak Eleonóra, Lázár Kamilla, Nagy Flóra, Szikszay Béláné, Bodor Izabella, Száva Irén, Vlasits Matild, Jóo Irma, Farkas Kálmánné, Török Kamilla, Ocsvay Róza, Vargha Mariska, Gergely Juliska, Szőts Julia, Nemcsik Irma, Máar Jolán, Temesváry Erzsébet, Gáal Luiza, Németh Gyuláné, Matolcsy Anna, Ferencsevics Emilia, Atádi Nina, Jámbor Tinka.

Tartalom.

Győry Vilmos. — Ideális perczek, Reviczky Gyulától. — Janka kisasszony napernyője, Szépfaludi Ö. Ferencztől. — Egy más világból, Sacher Masochtól. — A szivacs. — Egy hét története. — A délkeleti háboru. — „Nálamnál." — Budapesti hirvivő. — Irodalom és művészet. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Nyilt tér — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Győry Vilmos arczképe.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.

nagyon zajongott. Viktória királynő tehát kényszerülve volt, hogy azonnal alkalmazza kedvencz büntetésmódját, és Georges herczeget az asztal alá parancsolta. E büntetés össze van kötve az elkövetett vétség töredelmes elismerésével és javulás-igéréssel. A herczeg igen csöndesen maradt az asztal alatt, és késett a töredelmes vallomással. Végre nagymamája megszólította, mire Georges herczeg azt felelte vissza: hogy ő még mindig nem jó, de nemsokára az lesz. Valóban, kevés vártatva elő is ugrott az asztal alól, tetőtől talpig levetkőzve. Ekkor aztán ugyancsak gyorsan kivezették.

*** (*Schiller emlékszobrát*) Bécsben e napokban leplezték le nagy ünnepélyességek közt. Az ünnepély déli 12 órakor kezdődött; fél 12-kor gyülekeztek össze a vendégek a lepellel boritott nagyszerü szobormü körül. Pontban 12 órakor érkezett meg ő Felsége a király. Erre dr. Frankl tartott beszédet, melynek végezte után a lepel lehullott a szoborról, az összes bécsi ének-egyesületek tagjai egy éneket adtak elő. — Ezután következett az emléknek Bécs városa részére történt átadása. Ezek után a jelen voltak közül mutattak be többeket ő Felségének; igy a többek közt Schiller unokáját: Gleichen-Russwurm bárót. — Az uralkodó távozta után a bécsi különféle egyesületek s tanintézetek tettek koszorut az emlék talapzatára. Az ünnepély $^3/_4$ 1 órakor ért véget. Este a tanulók fáklyásmenetet rendeztek, fényesen ütött ki; a menetben mintegy 1000 fáklya és 100 lámpion volt.

*** (*Boyton kapitány*) ujabban Turinból a tengerig szándékozott leuszni, ez egyszer azonban erején felül vállalkozott. E hó 4-dikén indult el a vakmerő viziutra, melyről ez értesitést küldé: „A Po vizén Olaszország nov. 7. — 80 órája a vizben vagyok. A folyó nagyon veszélyes éjjel a köd miatt; nem látok jól. Eddig 260 mértföldnyi utat tettem. Gyenge vagyok, de elhatároztam folytatni az utat. Boyton.“ — A másik értesités igy szól: „Castelnovo, Olaszország nov. 8. Mult éjjel e helységbe érkeztem nagy lázban. Nem tudtam, mi tevő vagyok, hova megyek. Most egy kedves olasz családnál vagyok orvosi kezelés alatt. Fogok részletesen irni. Felhagytam az uttal. Boyton.“

*** („*Az elveszett van Dyck.*“) E czim alatt ismer a festővilág egy remek képet, illetőleg annak másolatát, mely a Madonnát ábrázolja, karján a gyermek Jézussal. 130 év előtt közbámulat tárgya volt e kép, eredetije egyszerre nyomtalannl eltünt, a nélkül, hogy azóta fellelhették volna, jóllehet folytonosan kutatták. A mult héten egy linburgi apáczazárda kápolnájában javitásokat cszközöltek s itt rábbukkantak. A kép még ma is felkölti a műértők figyelmét, s értéke hosszas bujdosása után még növekedett.

*** (*Külföldi vegyesek.*) Mária Viktoria Aosta herczegnő, Amadeo volt spanyol király neje e hó első napjaiban meghalt. — Eugenia császárnő és fia, Napoleon herczeg, mint tudva van, ez időtájt Olaszországban utaznak s mindenfelé nagy kitüntetésben részesülnek. Maga az uralkodó királyi család is megillető figyelemben részesiti, s a piemonti herczegek Milánóig kisérték őket. — Japán fővárosában, Jeddóban, tüzőrséget terveznek, s e végből a japáni kormány felszólitotta gróf Széchenyi Ödönt, a budapesti és a konstantinápolyi tüzőrség főnökét, hogy vállalja el a szervezés vezetését, mely kérelemnek a gróf eleget teendő, legközelebb Japánba utazik. — Bukurestben is gyászistentisztelet tartatott e hó 12-dikén, melyen a Bukurestben tartózkodó magyarság csaknem teljes számmal jelen volt. A gyász-beszédet Gyárfás Albert ottani református lelkész mondotta. — Stroussberget könnyü büntetésre itélte a moszkvai törvényszék: számüzetett Oroszországból; Landau, Poljanszky és Bovissowsky egy hóra Tomskba internáltatnak. — Mann Mór, a krakkói „Csaz“ szerkesztője, 62 éves korában meghalt. Első lengyel publicista volt, s a mérsékelt elemekhez tartozott. — Izelitőül szolgálhat a románoknak az orosz czezarevics megjegyzése, melyet az oroszul nem tudó román miniszterhez intézett: „Szláv eredetü romántól elvárja, hogy beszélje az orosz nyelvet.“

Megbizások tára.

☞ *Még a mult héten kezdtem meg a jelen félévi könyvmellékletek szétküldését, és még azoknak is szives készséggel küldtem meg azokat, a kik a jelen félévi előfizetési dijat még be sem küldték, a mire pedig az első félévi könyvek meghozatala által kötelezve voltak. Igy van ez világosan megirva minden előfizetési felhivásunkban. Igen kérem tehát a még hátralékban levő t. előfizetőinket, hogy az önkényt elvállalt kötelezettségnek okvetetlenül még e hó folytán szíveskedjenek eleget tenni.*

Rozsnyóra H. K. urnőnek: Azonnal megküldtem.

K. Remetére F. I. urnőnek: Legközelebb. Szives üdvözlet.

Egerbe V. L. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Bajára D. P. urhölgynek: Igaza van, rendben van.

Ohajba D. J. I. urnőnek: Magánlevélben feleltem.

Zentára M. I. urnőnek: El van küldve.

Szederlakra A falusi libácskának: A legjobban ugy, hogy folytonos és hasznos munkásságra forditjuk azokat. A tisztelettel párosult szeretet az igazi és állandó. — Ennyi naiv kérdésére. Egyébiránt higyje meg nekem, hogy ilyfajta tréfákra kissé öreg vagyok már. De fiatal koromban sem értettem hozzá.

Ráhóra R. V. A. urnőnek: Magánlevelet irtam.

„Szerelem és gyülölet.“ Köszönettel vettem, és örömest keritek neki helyet.

„Száll a szellő.“ Tartalomra s alakra egyaránt szép.

„Egy lánykához.“ Hasonlókép, és mind a kettő meg fog jelenni.

„A nőkről a nőknek.“ Sokszor volt már elmondva, de talán — nem lehet ezt eléggé sokszor elmondani. Talán rászánom tehát magamat.

Bukurestbe I-nak. Vettem és szives üdvözlet a távolban!

Marosvásárhelyre V. G. M. urnőnek. Kállóba F. Zs. urhölgynek: Vettem a kedves küldeményt és közölni fogom.

„A kisdednevelés.“ Inkább szaklapba való.

„Szép hüvös.“ Ohajtása szerint cselekedtem.

„Zongora mellett.“ Igen csinos és a szives igéretre is számolok.

„Az anya és a gyermek.“ Szép és közölni fogom.

„Felgyógyulva.“ Nagyon is keserü.

„Egy fogadás.“ Igen köszönöm a szives megemlékezést, és a másikat is kérem.

„A kitagadott.“ A románcz mulhatatlan kelléke a dallamosság.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős erejü 2 frt 10 kr.**

Hufeland hirneves orvos mondja orvostani müveiben: „Két betegség van, melyek ellen az orvosi tudomány hasztalan látszik keresni erőteljes gyógyszereket; ezek **fejköszvény** és a **podagra**; e gyógyszer a fentebbi köszv.-vászon használata által fölfödöztetett.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyszt árában, kiraly-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gyszt árában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gyszt árában — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvartt:** Wolf gyszn él. **Pécsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesvaron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz — **Székes-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz. **Szigetvarott:** Ehrenfeld W. — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Escwig Ede és fia gysztárában.

Legislegolcsóbb forrás

a következő őszi és téli idényre vásárlatokat tenni csakis

GROSSMANN JÓZSEF,

Budapesten király-utca 27.

a magyar koronához.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

	Röf.	Méter.
Sima, csikos és kockás ruha-szövetek	25—30	33—39
Angol lüstre és balernos	27—40	35—52
Sima és csikos baige	36—45	46—58
Szines angol mohair	38—45	49—58
Csikos mosható selyem	1.—1.25	1.29—1.62
Fekete és szines noblesse	1.25—2.50	1.62—3.25
Fekete lyoni faille	2.—.—2.60	2.50—3.35
6/4, 8/4 terno rendkivül finom	—.60—1.40	—.78—1.80
7/4 ruha-flanellok és cheviott	1.10—1.50	1.40—1.92
Legjobb szines mosó-parketok	30—35	39—45
Fehér zsinór és pique-parketok	25—35	32—45

Egyszersmind ajánlom nagy gyári raktáromat **rumburgi-, creas- és fonal-vászonból, 30 és 35 röfös ágy- és asztalnemüeket, chiffon, gyapju- és rips-teritőket, csipke-függönyöket, francia creton- és perkalineket,** továbbá téli **posztókendőket** és **Langschawlokat,** mint szintén minden e szakba vágó cikkeket **igen olcsó árakon.**

Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek, és minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

Legislegolcsóbb forrás!

Szőnyegek, teritők és függönyök

legnagyobb választékban különös olcsó árakon,

főleg a legujabb szőnyegeket szobák behuzására,

salon-, pamlag-. ágy-, zongora- és oltár-szőnyegeket,

kokuszlábtörlők és angora-szörmeket minden szinben és nagyságban,

ágy- és asztalteritőket, flanell takarókat,

legnagyobb készlet csipke-függönyök és Store-okban.

nagy választék nehez szmyrnai szőnyegek gyári áron alul

TOTTIS és KREN az északi csillaghoz,

Budapest, V. Dorotty utca 2. sz. a.

Fiók-üzlet: Ujbécsi-utca 5. szám alatt.

T. c. vidéki vevőink kényelmére kivánatra nagyobb minta-darabokat választás végett, szőnyegek szükségleténél szobák behuzására és smyrnai szőnyegekről rajzokat küldünk.

Megrendelések pontosan teljesittetnek, meg nem felelő áruk kicseréltetnek. Árjegyzéket bérmentve küldünk.

Temesváry

Mór

Budapest, kerepesi-út 14. sz.

Hölgyek számára.

1 pár bőrcipő füzésre, szögezett kettőstalppal s nemezbéléssel . . . . . 2 frt 90 kr.
1 pár cipő borju- vagy chagrinbőrből ruganyhuzóval, kettőstalppal és nemezbéléssel, nedves időjáráshoz alkalmas . . . . . 3 frt 50 kr.
1 pár cipő bársonyból, ruganyhuzóval, kettőstalppal, nemezbéléssel s lakbőrszegélyekkel . . . 3 frt 20 kr.
1 pár cipő eberlastinből, ruganyhuzóval és lakbőrszegélyekkel . . . . . 3 frt — kr.

Urak számára.

1 pár cipő borju- vagy bagariabőrből háromszorta csavart kettőstalppal . . . . . 4 frt 50 kr.
1 pár cipó fényesithető vagy bagaria bőrből szövet betéttel, nemezbéléssel és háromszorta csavart kettős talppal . . . . . 4 frt 80 kr.
1 pár cipő fénymázos bőrből kettőstalppal . 4 frt 80 kr.
1 pár csizma fényesithető vagy vizmentes bagariabőrből háromszor csavart kettőstalppal . . . 9 frt — kr.
1 pár csizma orosz fénymázos bőrből . . 12 frt — kr.

Kimeritő jegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek meg.

Megrendelések utánvét mellett a legpontosabban teljesittetnek; meg nem felelő áru készséggel kicseréltetik.

LATZKOVITS A.

Budapesten,

váczi-utcza 18-ik szám, „Nemzeti szálloda„ épületében,

ajánlja ujonnan nyitott

uri divat- és női pipereáruk-

raktárát

legujabb divatu

női és férfi nyakkendők, fehér és szines ingek, gallér és kézellők

zsebkendők és vászonlábravalók

bőr- és posztó-keztyük

pamut-, gyapju- és selyem-

alsó-ingek és nadrágok,

férfi-, női- és gyermek-harisnyák

kamáslik, nyakshawlok, szinházi fejkendők, és kapichonok, illatszerek, szappan, fésük stb.; ugyszinte mindennemü rövidárukban

feltünő olcsó árak mellett.

Vidéki megrendelések legnagyobb szorgalommal, pontosan eszközöltetnek

---

„Rojtok“

ugynevezett légyrojtok, az őszre, legujabb divatnak.

Reczés-rojtok posztóruhákra, feketék és minden szinből, hozzá való ugyanazon szinü gombok s bojtok.
Selyem-rojtok, feketék minden szélességben.
Crepin-ek nagyszerü kivitelben.
Selyem-bartni az idén igen divatosak.
Selyem- s gyapot-cuipier-csipkék.
Paszománt-ruhadiszitések, minden nemü a mai divat szerint, selyem- és bársony-felöltönyre valamint ruhák számára.

Selyembársonyok.

78 centimeter, 1 frt 45 kron. 1.65, 2 frt, 225. 2.50 egész 3 frtig. 4/4 szélesek 4, 4.50), 4.80 egész 12 frtig
Pamutbársony 55, 65, 75, 85 kr. egész 1.30.
Patentek ruhákra s felöltőnyökre 1.25-től egész 2.20-ig, minden diszités hozzá.
Selyemszövetek feketék s minden más szinben.
Szalagok a legfinomabb divatos szinekben, ebben a czikben nálam legszebbek kaphatók.
Parisi ujdonságok melyek most nagyban viseltetnek kalapokon s nyakravalókon, a hozzávaló kalapszövetekkel együtt.
Selyem-crepp-rüche a legdusabb választékban.
A t. c. **divatárusnők** s **nő szabok** számára minden divatos diszczik s belés nemü.
Minden egyes czikk elvem értelmében igen leszállitott áron.

Herz Mór, Deák-utcza 5. sz.

Vidéki megrendeléseknél a szinek végett szövetmintát kérek. Csomagolás ingyen.

Különlegesség.

Schmidt B. Bécsben,

himzet- és felszerelési

telepe,

VII. ker., Stiftgasse Nr. 3.

Közuti vasut-állomás

Gazdag raktár mindennemü **kezdett** és **bevégzett canevas-, posztó-, bársony-, papir-himzetek** stb. effélékből, **felszerelési tárgyakból** nád-, faragott fa-, bőr-, bársony- stb. egyébből **rendkivüli olcsó árakon,** például:

mintakész házi czipő . . . 90 krtól 4 „
kezdett szofa- vagy templomi vánkos 2.50 egész 10 frtig.
„ **ágy-szőnyeg** . . . 5.— „ 8 „

Felszerelések a legrövidebb idő alatt olcsón és izléssel.

Első minőségü berlini pamuk 4- és 8-szálu:
1 kilo fehér és fekete frt 6.10) dka. kék és lila frt 7.15) dka.
á közöns. szinekben 6.60) 7 kr. piros 7.65) 8 kr.
Kötő-gyapjupamuk legj. minős., egy- és több szinü, pr. deka **6 – 8** kr.

Vidéki megrendelések utánvét mellett a leggyorsabban teljesittetnek, nem tetsző tárgyak a legkészségesebben kicseréltetnek.

Őszi és téli idényre

ajánljuk **Jaquard. Kaukasus, Ethein, Nelge, Chinborasa, Grosvaric** stb. raktárunkon található **divat- és selyemkelmék,** ugy szinte a legujabb **felöltő, téli köpeny** és kész ráhákat.

Á t s és t á r s a i

női divat és kész ruhák raktára

Budapesten, szervita-tér 6-dik szám alatt.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch,** Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

48-dik szám. November 26-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.
NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL
Országut 39. sz.

HETI NAPTAR.

Hónapi és heti naptár			R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte óra	Nap kelte perc	Nap nyugta óra	Nap nyugta perc
Nov.	26	Vasárnap	A 25 Konrád	A 24 Vácz r.	14 C 25 Fülöp	10		7	23	4	12
	27	Hétfő	Ákos hitvalló	Ákos	15 Kar. el. bőjt kez.	11 Dán		7	24	4	11
	28	Kedd	Sosthenes hitv.	Eberhard	16 Máté	12		7	25	4	11
	29	Szerda	Saturnin	Valthér	17 Gergely	13 Dániel	☽	7	26	4	11
	30	Csütörtök	András apostol	Endre	18 Plátó	14		7	28	4	10
Decz.	1	Péntek	Eligius, Natália	Natália	19 Abadiás	15 Dávid		7	29	4	10
	2	Szombat	Bibiána, Rómus	Bibiána	20 Gregor	16 Sab. Vajesa		7	30	4	10

Vidéki tárcza.

Pozsony, 1876. novemberhó 12-dikén. A napokban ülte meg szinházunk fennállásának századik évfordulóját, disz-előadással, mely alkalommal a zenekar ismételten játszta a Rákóczy-indulót, a közönség tapsa mellett. Volt tánczmulatságunk is, melyet az „akadémiai társaskör“ rendezett. A mulatság igen jól sikerült, a párok reggelig tánczoltak. Középszámu, de igen válogatott hölgykoszoru volt jelen. Különösen kiemelendő az, hogy a társalgás általánosan magyar nyelven folyt s a franczia-négyesek rendezése is magyar nyelven történt. Megemlitésre méltónak találom azt is, hogy a „pozsonyi Toldy-kör“ kibontakozott az „éji homályból,“ melyben a nyáron át vesztegelt; ezt leginkább a „Pozsonyvidéki-Lapok“ erős czikkeinek köszönhetjük. E kör nemes czéljáról elég bizonyságot tesz az, hogy november 6-dika óta ingyenes magyar előadásokat tart a német ajkuak számára, hogy a magyar nyelvet minden anyagi áldozatok nélkül elsajátithassák. Az előadásokat Andrássy Jenő királyi főgymnáziumi tanár ur tarja.

r. l.

Eger, novemberhó. Tisztelt Szerkesztőnő! Nagyra becsült lapjának ugy látszik Egerből nincs most levelezője, mert a mi csendes városunkban előforduló eseményeket soha meg nem emliti, pedig itt is fordul elő olykor megemlitésre méltó, azért hát én ohajtom ezuttal e hiányt pótolni. Októberben két igen fényes esküvő volt itt, az egyik Mészáros Ilonáé, Wolf Károly alapitványi ügyvéddel, a másik Balzó Etelkáé, egy gazdag polgár leányáé, kit Röszler József fiatal hasonszenvi orvos vezetett oltárhoz. Mind a két esküvőt fényes lakoma és táncz követte. Volt közelebb egy jogász-mulatság vagy is inkább részvényesek tánczestélye, mely igen szépen sikerült, különösen tetszettek Babics Anna és Eötvös Gizella urhölgyek. Ha szivesen veszi tisztelt Szerkesztőnő, én időszakonkint, mikor valami érdekes vagy nevezetes dolog nálunk előfordul, Önt arról tudósitani fogom.*)

l.

Balassa-Gyarmaton szintén megindult az adakozás a török sebesültek részére, még pedig szép sikerrel. Ugyanott működvelő társaság alakult, s első előadása e hó 19-dikén volt. A jövedelem a szinpad diszleteinek előállitására fog fordittatni. Előadatott a „Becsületszó“ és a „Nyolczadik pont;“ leginkább kitüntek Bérczy Mariska kisasszony és Fábriczy J. ur.

Vidéki vegyesek. A Gödöllő és vidéke czimű történelmi és régészeti muzeum-egylet e hó 26-dikán délelőtt 11 órakor választmányi ülést tart. — Mikó-ünnepélyt rendeztek e hó 18-dikán a kolozsvári református főtanodában. — Leforrázta B.-Udvariban gyermekét az anyja vigyázatlanságból; a szerencsétlen kis gyermek, iszonyu kinok közt halt meg égési sebeiben. — A székely mivelődési egylethez gróf Blume biharmegyei birtokos levelet intézett, jelentve, hogy ő hajlandó volna székelyeket telepiteni birtokára. — Kolozsvártt szinre hozzák Petőfi „Tigris és hiéna“ czimü szomorujátékát, a költő emlékezetére. — Pozsony közgyülése, a városi német szinház alapitójának: néhai Csáky György grófnak arczképét lefesteti a gyülésterem számára.

*) Számolok szives igérete teljesitésére. Szerk.

Különfélék.

⁂ (*Eugenia császárnő sajtópöre*) a napokban tárgyaltatott Párisban. Mint tudva van, több lap azzal a mélyen sértő régi rágalom föleleventésével illette a császárnőt, hogy ez három évvel született Montijo gróf halála után, kit a világ Eugenia császárnő törvényes atyjának ismer. A párisi törvényszék a császárnőt idegennek tekinté, s a tárgyalás előtt 2000 frank ovadék letételét követelte, a hirlapokat azonban a rágalmazás bünében elmarasztalta s 500 és 150 frank közt változó birságra itélte.

⁂ (*A berlini magyar egylet*) mult vasárnap lakomával ülte meg harmincz éves fennállásának emlékünnepét. Jelen volt gróf Károlyi Alajos nagykövet követségi személyzetével, továbbá Kavené főkonzul és Georg konzul. Alkalmi beszédek után ünnepélyesen átadatott a gróf Károlyi nagykövet által az egyesületnek ajándékozott zászló, melyet hangos éljenzéssel fogadtak. Lakoma és táncz követte a komoly ünnepélyt, melyen jelen voltak az osztrák-egyesület, ugy szintén a lengyel iparos-egyesület küldöttjei.

⁂ (*Stroussberg ibolya-csokra.*) Körülbelül husz éve már, hogy Vilmos császár minden névnapja alkalmával pompás ibolya-bokrétát kap ajándékba egy ismeretlentől. Az agg császárnak e gyengéd figyelem annál több örömöt okozott, mivel a leggondosabb nyomozásoknak sem sikerült kideriteni a bokréta átküldőjét, s e szerint kétségtelenné vált, hogy az illető nem tart igényt semminemü jutalomra. Néhány héttel ezelőtt aztán a császárnál kihallgatást kért Stroussberg asszony s megvallá, hogy ő küldte évenként, férje meghagyására, az uralkodónak a bokrétát, s hogy ezt csupán férje borzasztó helyzete iránti tekintetből hozza a császár tudomására. Az uralkodó erre megvigasztalta Stroussberg asszonyt, megigérve neki, hogy érdekében közbe fog lépni Sándor czárnál. Az

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi mülapért 10-10 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért
8 kr.

48. sz.
Nov. 26-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két mülap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-
a mülap meghozatala félévi járatási
köteleztetést foglal magában
a lap irányában.

Janka kisasszony napernyője.

(Elbeszélés.)

Szépfaludi Ő. Ferenctől.

(Folytatás.)

— Azt az örömöt ám megosztod velünk, hogy mig feleségemmel Pesten vagyunk, körünkben lész s utmutatónknak, kalauzunknak szegődöl.

— Egész örömmel; ugy is oly régen nem voltam női társaságban, hogy szinte elszoktam a finom beszédtől. Meg aztán kedves kis feleségedet jól ismerem. Tudom, most is oly vig, mint volt, mikor én vele megismerkedtem.

— Oh! most még százszorta vigabb, mert boldogabb. Hisz tudod, már akkor mennyire szerettük egymást.

A párbeszéd folyt tovább. Az egymást rég nem látott két barát elbeszélte kalandjait, dolgait, nevezetességeit ama pár évnek, mely alatt egymást nem láthatták. Mily jóizüen nyitották fel a deák-csinyeket, melyekért a tanár szigoru megrovásait vonták magukra. Mint szöktek ki az ablakon; mint rakták tele a zseböket elemózsiával; mint lopták el a szomszéd legszebb almáit, s mint verekedtek össze a mester-inasokkal, kik aztán néhányukat ugy megsebesitették, hogy beszakasztott fejük még fél év mulva is sajgott. A multból felidézett minden emlék kellemes. A keserü azért, hogy már elmult, az édes azért, mert volt s a megtörténtett meg nem történtté változtatni még az időnek sem lehetséges.

— Estére találkozunk a Szikszay-vendéglőjében, mert tudom máshova nem jársz. Magam is vágyakozom oda, hogy megmutassam Erzsikémnek a helyet, hova oly sokáig naponkint eljártunk! — mondá Rigó Pista, ezzel bucsut vett Sándor barátomtól.

Este csakugyan megjelent Pista a feleségével a vendéglőben, és Sándor barátom nem győzte eléggé dicsérni barátja szerencsés csillagát, mely oly angyalhoz vezette, mint Galamb Erzsike kisasszony.

Jól elmulattak, jól elidőztek és annyira el voltak foglalva egymással, hogy észre sem vették a szomszéd asztalnál ülő társaságot; Sándor ugyan egy perczre oda tekintett; hanem miután mind idegenek voltak az asztalnál ülők, ismét visszafordult a maga társaságához.

— Szép élet, gyöngyélet ez az élet; hanem azért azt hiszem, önök is csak ugy megunhatják ezt a boldogságot, mint mi asszonyok lány-korunkban a sok bált, melynek mulatságai valóságos robotolásoknak tünnek föl utóljára. A csöndes családi tüzhely, mely mellett két boldog sziv dobog, felér az élet minden farsangjának hideg élvezeteivel. Egy ideig időtöltésnek beválik; hanem életczélnak nagyon is üres: Csak a házasság adja meg az igaz boldogságot! Ugy-e édes férjem?

A fiatal asszony igaz beszédére a férj mosolyogva igent bólintott, mig Kertész Sándor elismerte, hogy a fiatal asszonynak még többen van igaza, mint a mennyit követel; mert a nőtlen élet, a vendéglő gőzös levegője, a bál zajos lármája ő neki mindig csak teher volt s nem élvezet. „És nekem e terhet mégis siromig kell viselnem!“

E szavakat oly mély fájdalommal ejté ki Sándor, hogy nemcsak a kis feleség, hanem a szomszéd asztalnál ülők is meghatva látszottak lenni.

„Megnyugszom a végzetben, bármit rendelt is számomra!“ végzé Sándor, és ismét a közönséges, a napi eseményekre tért át a kis társaság beszédje.

V.

Pár nap mulva utóljára jöttek össze; mert a fiatal pár csakhamar megelégelte a főváros ritkaságait, zajos mulatságait, szinházait, hangversenyeit. A kis várost nem pótolhatja

a nagy város, a barátságos alacsony ház szük szobájával nem versenyezhet a vendéglők nagy termével, a jó étkek izét nem találhatja el a vendéglő szakácsa. El! el! haza, a barátságos körbe, a kedves kis udvarra, hol a galambok bugnak az eresz alatt, hol a méhkasokban zsong a sok szorgalmas állatka; a kertbe, hol a virágok illata is kellemesebb, mint a nagy városban. A szomszédok megszokott veszekedését sem pótolhatja a fiakkerek idétlen lármája.

Nem is tudja megbecsülni a vidéket csak az, ki rövid időre a fővárosba kerül. Oly hamar visszavágyik.

A müvészet nem pótolhatja a prózát; csak karöltve haladhatnak. Mit használ nekem Liszt minden rhapsodiája, ha még egyszer oly müvész adja is elő, ha azután elmegyek a vendéglőbe s a pörköltet megégve hozzák, a kávé megkozmásodott, a rosz bort drága pénzen s üvegben hordozzák fel az asztalra.

Ugy van, ugy van. Rigó Pistáéknak is eszökbe jutott csakhamar a pompás bivalytejes kávé, meg a barátságos kandalló, a jó szakácsné s a többi fényoldala a vidéki otthonnak. Meg is mondták Sándor barátomnak, hogy másnap elutaznak.

Jól mulattak. Rigó Pista, mint fiatal generózus házas ember és mint olyan prókátor, kinek kliensei mindent megbirnak, felbontatott egy-két pezsgős-palaczkot is, hogy a jó kedvet a legmagasabb fokra kergesse. Üritettek, toastiroztak; Sándor barátom maga öt felköszöntést rebegett el a fiatal aszszony szép szemeire, nyájas arczára, tizenhét tavaszára és drága egészségére.

A vidám mulatozó véletlenül visszatekintett s a másik asztalnál ugyanazt a társaságot vette észre, mely pár nap előtt ott vacsorált.

Egy szép fiatal lányka most ugyan ott szemébe tünt. A mint véletlenül oda nézett s tekintetük találkozott, a kis lány arcza elpirult s a legszebb piros rózsához hasonlitott.

Sándor alig birta elvonni arczát, annyira fogva tartotta azt a kis angyal. Valóban inkább is angyalhoz hasonlitott, mint földi lényhez. Dus szőke haja, derült kék szeme, finom metszésü ajkai, — melyekre egész jó kedvvel szállt a mosoly, — finom termete az első pillanatra megkaphatták a fiatal szivet.

Sándor visszafordult s azon töprengett, hogy most már mennyire megjegyezte magának az arczot és nevét még sem tudja a szép teremtésnek.

— Barátom! mi lelt, hogy oly komoly lettél egyszerre. Nem birod a champegnei erejét! Szégyeld magadat, hogy ilyen soká Pesten vagy s egy kis jó bor mindjárt megárt! — mondá a fiatal ügyvéd és Sándor barátomnak szinte jól esett, hogy a borra fogják a változás okát, melynek pedig csak annyi hatása volt kedélye változására, mint akár annak a barna függönynek s pár gypsz-figurának, mely az ablaknál szemét boszantotta. Nem is tudja meg senki, hogy pezsgőzés mellett elfogta az ábrándozás. Nevetséges is; felhevült fővel egy mellékasztalra tekinteni, sohajtani és talán még szerelemre is gyuladni. Igyál egy üveg hideg vizet, szegény Romeo, ki még azt sem fogod soha megtudni, Juliádat Irénnek, Bellának, Klementinnek vagy Irmának hivták-e?

— Minthogy ön álmos kezd lenni, s minthogy nekünk, szegény utasoknak holnap korán reggel kell fölébredni, ezennel teljhatalmamnál fogva feloszlatom a gyülést; — mondá mosolyogva a fiatal asszony s szavai rögtöni foganatositására azonnal fel is kelt az asztaltól s köpenye után nyult.

Mig férje a felöltőjét, a kalapját, addig Sándor barátom a zugban levő napernyőt adta kézbe és pár percz mulva elsiettek az ajtón. Sándor barátom, midőn az ajtóig elkisérte a fiatal párt és szivélyesen elbucsuzott volna, minden gondolatával visszaszállt a vendéglő elhagyott asztala mellé.

Ugy szeretett volna egy kis zugban, látatlanul, félmeszely borocska mellett elvonulni és egészen nézésébe merülni annak a szép arcznak, melyet annyira megkedvelt.

„Valjon mi a neve?“ kérdé magában vissza felé bolyongva, azután hangosan fölkaczagott: — szerencsétlen flótás, még azt sem tudod, hogy hivják s meg sem tudhatod és mégis mersz ábrándozni. Hanem hát az is igaz, kogy voltakép mi közöm is van nekem a nevéhez? Nem elég, hogy valamelyik csillagot megnézem és látom fénylését, ragyogását, még nevét is tudjam?

Sándor barátom ily gondolatok közt sétált föl s alá az utczán, mig lakására ért. Regényesbnél regényesebb terveket szőtt az uj ismeretségre. Majd meg az jutott eszébe, hogy beutazza egész Magyarországot és hol a bájos ismeretlent fölfedezi, ott telepszik meg, ha a harangozóságon kivül nem is lesz más tisztességes hivatal üresedésben.

(Folytatása köv.)

Az anya és a gyermek.

Kovács Sándortól.

Nézd anyám! mily szép az éjjel,
Nézd mily tiszta fenn az ég,
Karcsu tölgyek mint susognak,
Égi fényén csillagodnak
Dalra kel az esti lég.

Part mellett a kis füzesben
Készen vár rám csolnakom;
Csendes most a tenger árja,
Oh! most gyujtnék dalt danára,
Oh! hagyj rajta szállanom.

Igy eseng a méla gyermek,
Kék szemében ég a tüz:
Karján a lant még nem csendült,
A vidéken néma csend ült,
Habra hab száll, kerget, üz.

Oh! a tenger végtelenje
Száz veszélylyel retteget,
Oh, ne menj szivem szerelme
Ismeretlen tengerekre,
Hidd, az örvény elteme'.

Mond az anya esdekelve,
Mig szemében kél a bú,
Ismeretlen bár a tenger,
Szélvész, villám s fergeteggel
Kész daczolni a fiu.

Oh! — viszonz — nem, én felettem
Égi angyal tart kezet.
És ha lantom bűvös hurja
Megzendül a kék azurba
Általhatja az eget.

Majd ha vissza tértem hozzád,
Hozok gyöngyöt és aranyt;
Parancsodra vár a szolga,
Tárházadba mind behordva,
Mi van földön fent, alant.

Igy beszél és már a parttól
Eltaszitva csónaka;
Reng a sajka vizközépen,
Vég-dalát az esti légen
Hallja csak a jó anya.

Vad vihar zúg, tenger árja
Bömböl, csapkod oly vadul,
Mig villám villámra lobban,
Ég és föld majd összerobban,
Hold és csillag elfakul.

Már a sajka rémes árban
Tajték hátán játszadoz,
Most terhes felhők ködében,
Majd lenn örvény vész setétben,
Benne csak szól a koboz.

Oh! kis hajlék, zeng keserve,
Anyám! anyám! ég veled;
Im, ki nem hajtott szavadra,
Rám zudul az ég haragja,
Menthetetlen eltemet.

Bércz magaslik, nyil az őrvény,
Hab fut el a csolnakon.
És az ifju vég keserve
Elhangzik az égdörejbe . . .
Nyugszik lenn mély sirlakon.

Mért nem házasodunk?!

Van nekem egy áldott jó nagynéném, ki csupa sziv, csupa jóság, rendkivül kedves, derék asszony a régi jó időkből, kit én lehetőleg sürün meglátogatok. Szeretem a kedves jó nagynénit, ő is kedvel engem; ha nála vagyok, ugy el tudunk beszélgetni órahosszat, és én soha sem unom meg nála magamat s nem veszem észre, hogy nem az én időmbeli asszonynyal beszélgetek. Pedig gyakran nem egyeznek meg nézeteink; legtöbb dolgot ő még ma is az ő fiatalsága szemüvegén keresztül szemléli (s ebben jobb igen soknál, kik a mai fiatalság tetteit még csak nem is az ő fiatal koruk álláspontjáról itélik meg, hanem az ő higgadt, élemedett koruk nézpontjáról.) Nagynénémnek sok nem tetszik a mai fiatalságban, de csaknem minden más tekintetben sikerül őt kapaczitálnom, — csak egyben nem enged: a házasság kérdésében. Ha erre a pontra ér társalgásunk, akkor már oda van higgadtsága, arcza kipirul, hangja emelkedett lesz, s egész szenvedélyességgel szórja árva fejemre az egész fiatalságért szigoru leczkéit, megrovásait. A mai fiatalság — ugy mond — nem gondol egyébre, csak a könnyelmű, vétkes, gondtalan életre; azért keres, azért iparkodik minél szebb állásba jutni, hogy annál jobban módjában legyen könyelmü életét folytatni. Komoly törekvés az élet valódi czélja felé nincs egyben sem; a házas életet valamenynyi fogságnak tekinti, s midőn már az élet örömei kimeritették, vagy mivel előnyös házasság kecsegteti, végre rászánja magát a házias életre, a család alapitásra, de azért sohasem tekinti annak nemes, komoly, szent oldalát, hanem oly közönséges, egyhangu nyugalmi állapotnak tekinti, minőbe a hivatalnokok hosszas szolgálatok után vonulni szoktak.

Az én drága jó nagynéném nem tud kifogyni, ha e tárgyról kezd beszélni; én csak hallgatom szent megadással; meg sem kisértem, hogy ellenvetéseket tegyek neki. Minek? Ugy sem hallgatna ki, s ha igen, nem tudnám őt kapaczitálni!

Hogy mért nem házasadunk mi, kedves jó nagynéném?! Annak igen sokszor, legtöbb esetben igen komoly oka van, s hogy nem könnyelmüen itéljük meg e kérdést, épen az mutatja, hogy ily tartózkodók vagyunk. Talán nem kapnánk szép, kedves, szeretetreméltó nőt?! Dehogy nem! A régi időkben sem lehettek kedvesebbek, szebbek a lányok, mint ma (s ez udvariatlan meggyőződésemért bocsásson meg nekem jó nagynéném.) Szépek, jók, kedvesek, müveltek, háziasak a mai lányok, csakhogy ki annak az oka, hogy a mai idők nem házasságra valók, hogy a mai kornak annyi igénye van, melyekről lemondani lehetlen, s melyeknek kielégitésére bizony tiz házasulandó fiatal ember közül egy alig mer vállalkozni.

Ime: ott vannak X. urnak a leányai; gyönyörü, városszerte ünnepelt szép leányok; a báloknak nincs fénye, ha ők hiányzanak, elmaradásuk annyi, mintha néhány csillárt eloltanának. Aztán kedvesek, csupa szellem, csupa kedély mindegyik, valódi gyönyör velök társalogni, oda haza szeretetre méltók, lehetlen hogy az első látogatás meg ne zavarja a fiatal ember fejét, olyan ellenállhatlanul bűbájosak; aztán olvasottak (de nem tudákosok,) beszélnek francziául, olaszul, angolul, ha leülnek a zongora mellé, azt hinnéd, hogy világhirü művésznők hangverseny-termében vagy, hová zártszékedet méreg-drága pénzen vásároltad meg. S mily izléssel, mennyi elegancziával tudnak öltözködni! A divat leghóbortosabb szeszélyét oly ügyesen, s annyi finom tapintattal öszhangba tudják hozni a jó izlés törvényeivel, hogy soha sem találsz öltözékükön egy fodrot, egy dudort, egy szalagot, egy csipkét, egy hajtást, vagy kivágást, mely ellen kifogásod lehetne, pedig mindig a legujabb divat szerint öltöznek. De értenek a háztartáshoz is; tudnak főzni, — legalább a kik közelebbről ismerik házukat, azt mondják; társalgójokban ott áll a varrógép, s aligha czifraságból áll ott; kézi munkájok a multkori bazáron általános feltünést keltett. És mindezekhez a szép kisasszonyok édes atyja magas állást foglal el, családi összeköttetései előkelők, és — X. kisasszonyok mégis aligha fognak férjhez menni.

Mért van ez? — Megmondom. Igaz, hogy X. ur kitünő állást foglal el, előkelő államhivatalnok, szép jövedelme van, csakhagy abból a jövedelemből, mely fölött rendelkezik, nagyon jó, ha csak nagy háztartásának költségei kitelnek. Sőt én tartok tőle, hogy X. urnak ugy farsang táján, fürdő-idény elején, házbér-napokon nem egyszer kellemetlen gondjai is vannak, melyeket talán csak a jó emberek szives kisegitése oszlathat el. Annyi bizonyos, hogy a kik leányaikat nőül venni akarják, sem évpénzre, sem valami csekély kis hozományra ne számitsanak.

Már most ki vegye nőül az X. kisasszonyokat?! Milliomosokra, grófokra csak az a lány vár, a ki tulságosan elbizta magát szépségével, bájaival, s a kikre aztán keserü csalódás, elégedetlenség, meghasonlás önmagával és a világgal, szokott fölviradni a szép, szemkápráztató, teljesületlen álom után. Kikre számithatnának másokra az X. kisasszonyok, ha nem állásukbelire?! S lássuk csak; 2000—2400 frt már szép fizetés fiatal embernek, a papának sem volt 6000 frt fizetése abban a korban, de el lehet-e venni 2400 frtra egy hivatalnoknak X. kisasszonyok valamelyikét, kik hat szobás lakáshoz vannak szokva, kik estélyeket adnak, bálból, hangversenyből el nem maradhatnak, a szinházban páholyt tartanak?! Kik a szomszéd utczáig nem mennek el gyalog, hacsak sétából nem, kik minden nyáron fürdőre utaznak. Mind ez igényeket 2400 frtból ki lehetne elégiteni?! Gondolhat e az a fiatal ember, ki-

nek ennél nincs több jövedelme, X. kisasszony kezére?! Hogy majd több lesz idővel?! Ki lenne oly könyelmű, hogy házasságnál ezt a „majd"-ot számitásba venné?! Hogy a kisasszony, ha szereti jegyesét, tudni fog lemondani, beérni a három szobával, nem kell neki selyembársony, kocsin csak rosz időben megy ki, a bálról letesz, hangversenybe ritkán megy, a szinházban meghuzza magát egy szerény zártszéken, a fürdő helyett elég lesz egy 300 forintos nyári lakás valahol a városligeti félreeső zugában. Hol van az, a ki ennyi lemondásra képes lehetne a nélkül, hogy később kedvetlenséggel, elégületlenséggel ne gondoljon az előbbi bő és fényes életmódra, midőn naponkint találkozik azokkal, kikkel azelőtt egyformán fényt üzött, s kik most annyira fölötte állanak?! Keserüen csalódik az, a kinél a lemondás a szerelem műve; a szerelem láza nem tart sokáig, s nagyon fájdalmas azután a fölébredés. S ha csakugyan akadna is, — minthogy akad, — a ki képes e lemondásra, s ha csakugyan ki tudnak is jönni a férj mérsékelt jövedelméből, — mit fognak csinálni, ha többen lesznek, ha a férj jövedelmei nem tartanak lépést a kiadások növekedésével?! Hátha a férj hosszasan beteg lesz, vagy ha beteg lesz családjának valamelyik tagja?! S azért nősüljön a férfi, hogy nélkülözést teremtsen magának is, másnak is, hogy naponkint tanuja legyen az elégedetlenségnek, a panaszkodásnak, hogy lelkében tövist viseljen, mivel nem képes helyzetén javitani?! Ily körülmények közt a házasság nagy könyelműség lenne, és senki ne csodálja, hogy mi e könyelműségre nem engedjük magunkat ragadtatni sem a hirtelen föllobbanó szerelem, sem a bölcs tanácsok, sem pedig a világrend változatlan törvénye által, mely azt parancsolja mindenkinek, hogy családot alapitson.

Lehetlen be nem ismernünk, hogy itt hiba van, kizökkent a társadalom a korkvágásból, s dülő uton halad. A társadalomban van a hiba, nem a férfiakban; a társadalomban, mely költséges igényeket teremtett, melyeket bizonyos állás betöltőiknek el nem enged s mely igények kielégitésére nem nyujt eszközt. De e társadalmi baj forrását is a családoknál találhatjuk föl, a házi nevelésben. Erről azonban legközelebb.

Elvirágzott rózsák.

(Elbeszélés.)

A nap aranyos, éltető sugarai a nagy tükörüvegeken át a tágas termet világitják be, ott rezegnek a bársony butorok párnáin, a nagy képkereteken, szeszélyes alakzatában törnek meg a csillár üvegvirágain, és tarka rezgő hullámokat rajzolnak a falakra, a menyezetre és végül az én mély gyászba öltözött alakomon ömlik el csillogó, káprázató fényük.

Mikor az ablak melletti székre ültem, kora reggel volt még és mély álmodozásba merülve, még most is ugyanazon helyen ülök, még mindig kezemben forgatva nagynéném levelét, kit tegnap adtunk át az örök nyugalomnak.

Fölkelek, leeresztem a függönyöket, a nagy fényesség felriaszt, sötétség után vágyódik a lelkem, nem illik hangulatomhoz, gyászöltözetemhez az a nagy fényes napsugár és nyári pompa. Mit is olvastam? Mit is tudtam meg? Gyönyör-e, avagy fájdalom, mi szivemet olyan hatalmasan általjárja?

Előttem terül el a kert a rózsaidény teljes pompájában, és a nyitott ajtón, mint a multnak édes kedves üdvözlete, tódul be a meleg varázsillat, mely pillanatokra elfelejteti velem, hogy vége az én rózsavirulásomnak, régen vége az én fiatalságomnak. Kedves, jó, öreg néném! későn érkezik a te áldásod; olyan az, mint a koporsóra hulló virágok. Már késő! már késő! A rózsák elvirágzottak már! Másodszor lettem most árva, és mégis milyen nagy különbség a mult és a jelen között.

Akkor alig valék kilencz éves gyermek, keservesen sirtam kedves szülőim sirján, a kik oly hirtelen haltak meg. Igaz, keservesen sirtam, vigasztalhatlan voltam egy ideig, oh, de mi könnyen száradnak még a gyermek könyei, — most majdnem negyven éves vén leány vagyok, és siratom legbensőbb barátnőmet, jóltevőmet, boldogult nagynénémben. Harmincz éven át ápolt, melengetett hűséges szivén, engem, a kis apátlan, anyátlan árvát, és végül még örökösévé is tett.

Ugy emlékszem reá, mintha csak ma történt volna, midőn a nyugodt tekintetü, és mégis meleg szivü nő hozzám közeledett, halkan magához hivott és gyengén homlokon csókolt. Soha sem dédelgetett senki, soha sem voltam elkényeztetve, magamba vonult, félénk gyermek voltam, és ép azért nem féltem az ő szinte hidegnek látszó lényétől sem. Bizalomteljesen kezébe tettem kezemet, és midőn komoly, szürke szemei fürkészőleg az enyéimbe merültek, akkor viszonoztam e pillantást, és éreztem, hogy szemeim könyekkel teltek meg. Akkor ujra lehajlott hozzám, és arczomat csókolá meg. Ez megtörte szivem jégkérgét, megragadám nagynéném kezeit, hévvel megcsókoltam azokat és kitörő könyek közt kiáltám: — Oh néném, néném, szeress, vagy engedj inkább, engedj meghalnom!

E kifakadásra olyan különösen nézett reám a néni, hirtelen eltolt magától, és csak annyit mondott:

— Gyermek, gyermek, fékezd heves szivedet; ez nem illik sem a világba, sem az emberekhez. Légy kemény, Gertrud, légy kemény!

És megfogadtam néném tanácsát, megtanultam erősen féken tartani azt a makacs, félénk valamit, mit „sziv"-nek neveznek, és csak egyszer, egyetlen egyszer, mikor már rég vége volt a rózsás ifjukornak, akkor álmodta csak is a szerelem csudálatos ezer éjszakai álmát. Egy sugara az addig soha sem ismert izzó szenvedélynek futotta át a szegény szivet, villámgyorsan becsapva, perzselve és azonnal elsötétülve, sötét éjszakát és gyászt hagyva maga után. És akkor, oh akkor, mikor a sziv legboldogtalanabb magányosságát el kelle szenvednem, akkor nem ölthettem magamra gyászruhát. Világos öltözetek alá kelle rejteni a vérző, remegő szivet, és a szemek, a keserü könytől száraz, forró szemek nyájasan pillantottak, és nem volt szabad elárulniok, mi édes örömest zárulnának le örökre a zöld, viritó világ elől. Mert akkor is teljes viritó pompájában állt a világ, és megsebezte szivemet a virulás, az a szinpompa.

A remény szinének nem volt szava az én szivemhez, mert reménytelenül boldogtalan voltam. De most már csendesség lett bennem; csendesség és békesség lakozik immár szivemben.

„Csendesedjél, csendesedjél, szivem!"

Ez hangzik lelkemben, mióta reszketve, önkénytelenül előfakadó forró könyek közt az orgona-hangok hatalmas zenéje alatt ujra megláttam ő t, a forrón szeretett férfiut, oldalánál a bájoló fiatal nőt, — ettől aztán megnyugodott a szivem, ettől elmult forró lázongása. És tegnap levelet kaptam, finom női kéz irta és édes ajkkal üdvözöl és hivogat: „jőjj közénk, mint édes, szeretett testvérünk, mint imádott nénikéje gyermekeinknek!" és szemeim olyan szivesen keresik fel a negye-

dik oldalt, melyre egy erős, biztos férfikéz irta: „Jőjjön hozzánk, kedves Gertrud, pihenje ki gondteljes napjait nálunk. Engedje nekünk azt a szerencsét, hogy ezentul örömben és búban mellette lehessünk, hűséges barátok-, elválhatlan társakként.“ És e sorok alá „Ede“ volt irva.

Ugy van! most már jól tudom, miért nem akarta néném őt vezeték-nevén: Walternek szólitani! Szegény néném! te mélyen szenvedtél, — és én nem viselném türelmesen bánatomat? „Csendesedjél, csendesedjél, szivem!“ Nem-e ezt énekelték a templomban, midőn tiz évi elszakadás után viszont láttam őt ugyanott? Ünnepélyes, szótlan nyugalom vonult lelkembe, néném levele idézte elő e magasztos hangulatot a rózsák itt előttem olyan édesen gyöngéden illatoznak, felköltve régi emlékeket, régi álmakat.

Jól van, ébredjen föl még egyszer e legmagasabb boldogsága, és legmélyebb fájdalma szivemnek, ébredjen fel ma ujból elhagyatottságom első napján, ma, mikor boldogult nagynéném különös levele, melyet kivánsága szerint csak ma volt szabad elolvasnom, annyira meginditott, erre is, arra is világosságot vetett, mi eddig homályos volt előtem. Ugy van, ma irom le forrón érző szivemnek egyszerü történetét, eltemetvén vele mind ama vágyó, fájó gondolatokat, melyek még olykor-olykor megragadnak és ezt befejezve, követem a nyugodttá lett testvéri sziv vonzódását, és sietek azon kedvesekhez, kik szeretettel nyujtják felém kezeiket: Klárához és Edéhez.

* * *

Bizonyára különös gyermek lehettem, mert senki sem szeretett. Szüléim részéről felette kevés ölelésben és dédelgetésben részesültem, pedig én mind a kettőt igazi, forró odaadással szerettem. Félénk, zárkozott lényem nem volt képes szeretetet kivivni magának és én azt hiszem, hogy szüléim soha sem értettek meg engem. A szeretet életszükség volt lelkemnek, és olykor szenvedélyes vadsággal tört magának utat, csak hogy olyan modorban utasitották vissza érzelmeimet, hogy kénytelen voltam megtanulni, elrejteni mind azt, a mi érzésül csak bennem volt. Soha sem felejtek el egy jelenetet, mely nyolcz éves koromban lelkembe vésődött.

Édes anyám a pamlagon feküdt, mert folyvást betegeskedett, én meg mellette ültem a zsámolyon, és felolvastam neki, a mire nem kevéssé büszke voltam. Nem lehetett valami figyelmes hallgatóm, mert mikor egyszer valamit kérdeztem tőle és reá néztem, nem tudott nekem feleletet adni, és szemei majdnem bánatos szelidséggel nyugodtak kis alakomon. Keskeny, szép kezével megsimogatta sötét hajamat és maga elé nézve, halkan sugá: „Szegény gyermek, te nem vagy szép, jól meg kell tanulnod valamit.“ Alig hallám és csak is félig értettem e szavakat, de a szeretett kéz érintése varázsként hatott reám. Minden bennem lakozó, soká visszafojtott érzés lángja égő folyamként kicsapott medréből. Hangosan felkiáltva, anyám keblére borultam, csókjaimmal árasztottam el arczát, kezeit, haját, olyan szilajon, hogy valóban nem csuda, hogy anyám csaknem haragos indulattal eltaszitott magától.

— Istenem, Gertrud, — kiáltá eliszonyodva — mi lelt téged? Milyen szenvedélyesség, milyen vadság ez! Tanulj uralkodni magadon, gyermek; hisz e külsőddel ugysem igen fogsz szeretetet kelthetni, mire való tehát e forró, féktelen sziv!

Még többet is beszélt anyám ehez hasonlót, de én azt már nem hallottam. Még most is érzem az éles fájdalmat, mely mélyen befuródott szivembe e szavakra, és még jobban fájt az erőszakos eltávolitás. Éreztem, mint változtam át rögtön hideggé és csendessé, és soha sem mertem többé anyámat megcsókolni, csak midőn hidegen, meghalva csendesen a koporsóban pihent, és akkor is csak mikor egyedül voltam vele a szobában. Atyám előtt nem mutattam, milyen forró vágy hajtott az ő kebelére, hisz ő is magában viselte akkor már a halál csiráját és féltékeny szerelemmel őrizte a szeretett halottat, kinek szép ajkai még a halálban is édesdeden mosolygának. Oh, mert olyan bájoló volt az én édes anyám, akár egy szép álom. Még most is magam előtt látom édes arczát, gyengéd alakját, aranyos fürteit. Mélyebb oka volt irántam való ellenszenvének. Második gyermeke voltam, idősebb leánytestvérem gyönyörü gyermek volt, szép anyám képmása; nyolczadik évében halt meg, akkor épen két éves voltam. Édes anyám nem tudta legyőzni a veszteség fájdalmát annál kevésbbé, mivel egyik cseléd vigyázatlansága okozta a forrón szeretett gyermek halálát, és soha sem tudta magának megbocsátani, hogy a kis leányt csak kis időre is reá bizta volt. Már születése óta folyvást gyöngélkedett, azért kénytelen volt egy fiatal dadalány felügyeletére bizni a kis Lucyt. E könyelmü leány egy alkalommal a konyhacselédet kérte volt föl, hogy ügyeljen a kis leányra, mig ő egyik barátnőjével a kertben mulatott, ki csak ritkán nézett Lucy után, a ki igy egyedül maradva, egyszer csak dadája után a kertbe szaladt, és leesett a lépcsőn. Nyilván czipője sarkában megakadt és ugy történt e szerencsétlenség.

Eszméletlen állapotban vitték föl ágyába, a hol látszólag hamar mágához tért ugyan, de néhány nap mulva váratlanul és hirtelen meghalt, mint az orvosok mondták, agyvelőmegrázkodtatásban. A kétségbeesés kórágyba döntötte anyámat, és azóta soha sem volt többé egészséges. Én csak halvány szenvedő alakjára emlékezem, a mint fáradtan, betegen folyvást a pamlagon pihent. Nem egyszer láttam, midőn kebléből egy kis zsinóron függő medaillont huzott elő, kinyitotta, forrón megcsókolta és keservesen sirt, ebben volt szép testvérem arczképe és aranyos hajának egy fürtje.

Engem pedig anyám e szerencsétlenség óta állhatatosan gyülölt, és megvallom, sokat szenvedtem e gyülölete alatt; mintha csak szemrehányást hallottam volna ki szavaiból, miért maradtam meg épen én, és miért halt meg épen ő, a szép, a bájos.

— Ha te nem vagy, édes gyermekem nem maradt volna gyilkosai kezében, — szólt hozzám egyszer egy izgatott órájában, mikor valamely gyermeki csinyem fölháboritotta. Édes atyám sem szeretett, mert, habár ártatlanul, bennem látta imádott neje betegeskedésének okozóját. Csöndes, félénk természetemet szeretetlenségnek és hidegségnek nézte, és ez még inkább eltávolitotta őt tőlem. Meglepetve nézett reám, midőn anyám koporsójánál kezet nyujtva és jó éjtszakát kivánván, hévvel ajkaimhoz vontam kezét. Oh, egész szivem forró érzéssel repesett és dobogott atyám felé, hisz szerettem, imádtam atyámat, a szép, büszke férfiut, magas, komoly homlokával, bátor, férfias külsejével. De mint változott el, mint tört meg e szép alak, midőn élete angyalát sirba tették! Milyen halvány volt arczszine, milyen beesettek szemei, mennyire összezuzva egész élete! Négy nappal rá erős idegláz kapta meg és levitte a sirba, az imént elköltözött kedves nő után. Még csak egyszer láttam őt ujra, a koporsóban, és akkor annyira megdermedt szegény gyermekszivem a halál kérlelhetlen fensége előtt, hogy nem mertem megcsókolni ajakát, csak jéghideg, viaszhalvány kezét. És köny nélküli szemekkel és némán ültem koporsója mellett, és a jövő-menő emberek azt mondták egymásnak: „Milyen érzés nélküli gyermek ez!“

Jól hallottam e szavakat, de meg sem mozdultam reá, hagytam magam elvezettetni, ettem és ittam, ha nógattak rá, de ujra meg ujra, csaknem gépileg megholt atyámhoz tértem vissza. Még akkor sem engedett föl szivemben az a megfoghatatlan kinos hidegség, midőn atyám koporsóját elvivék, csak midőn néném közeledett felém, hogy magával vigyen, és azt mondá: „Szegény gyermek, milyen halvány vagy, lelkem!“ akkor találtam meg az első könyeket. És mikor ajkai érintettek, szemei szeretetteljesen keresték fel tekintetemet, és nem fordultak el közönyösen rólam, a mint ezt már majdnem megszoktam volt, akkor még egyszer kicsapott meleg szivem visszafojtott árja és csak jó nénémnek figyelmeztető szavai szoritá ismét medrébe a szenvedélyességet az én kicsi, szeretet, forró szeretet után hőn epedő szivembe.

— Légy kemény! — mondá néném is.

Oh, miért lett épen ez az én sorsom, miért kiálták épen én elém e szavakat, miért akarták épen én előlem elkergetni mindazt, a mi meleg érzés van a szivben? Kimondhatlanul nehezen kelle egész életemen át küzdenem e külső nyugalom és látszólagos hidegség elnyeréseért! Hányszor nem értettek félre, e reám erőszakolt álarcz miatt, végre még az is félreismert, az egyetlen, a kinek forró, vágyó szivemet tulajdonul adtam volt!

Ebben is Kornélia néni volt mesterem. Keserü tapasztalatok őt is megtanitották volt, hogy mindenkor a nyugodt ész uralkodjék érzései felett. Néném soha sem volt szép, majdnem rutnak mondhatnám, nagy, csontos alakjával, vaskos mozdulataival, durva arczvonásaival, melyekre azonban két mély tekintetü, szürke szeme csudálatosan szép fényt vetett, kivált ha a beszéd tárgya lelkét felmelegitette. Szellemes volt és elmés, ez utóbbi azonban gyakran csipőssé is lett, kiméletlen, bántó embertársai iránt, bizonyára a sok szomorn tapasztalattól, melyekben eléggé gazdag volt élete. Csak akkor éledt fel lelkében a tovább-tanulás és müvelődés iránti vágy, mikor engem házához fogadott, és engem tanitva, maga is ujból tanult. Mindent, a mit csak tudok, neki köszönhetek; tanulékony gyermek voltam ugyan, de mégis övé az érdem, mert sajátja volt a neveléstan ama titka, melynél fogva tanitványában a tudás iránti érdekeltséget fel tudta kelteni, a szellemet felvilágositani és az érzést az ész hatalma alá hajtani.

Mindig özvegynek tartottam nénémet; csak később tudtam meg, hogy férje elhagyta őt, alig két évig tartó házasság után. Ezután kieszközölte a királynál, hogy ujra fölvehesse leánynevét, ezért csak édes atyám és saját nevem alatt ismertem, és atyám leánytestvére levén, gyermekészszel soha sem törődtem vele, miért viselheti ő is a mi nevünket. Szüléim jó módban éltek és csak édesatyám elhalálozása után tudtuk meg, hogy nagy adósságok terhelték a jószágot, a melyen laktunk. El is adta azt néném, kielégitette a hitelezőket, és a mi azon felül fennmaradt, részemre biztositotta. Néném gazdag volt és gyermekül fogadott engem.

Miután összes vagyoni dolgainkat rendbe hozva, biztos kezekbe letette, néném elvitt magával az ő gyönyörü vidéken levő nyári lakába, melyet Berchtesgaden mellett birt.

Itt tárult fel először életemben az isteni természet szépsége gyermekszemem előtt, és teljes odaadással fogadtam be varázsát lelkembe. De máris féltem, csak egy szóval is elárulni érzelmeimet; féltem, hogy kinevetnek, vagy kigunyolnak. És igy már a kilencz éves leányka is látszólag nyugodt és hideg maradt az alpesek varázsszépségének láttára, — ha néném jelen volt. Titokban azonban kilopództam a szabadba, fölkerestem az ormokat, a hol a kedves alpesi violák viritottak, lefeküdtem az illatos mohára, megcsókoltam a virágokat, megsirattam őket, de soha sem szakitottam le egyet sem belőlük, mert kora gyermekségem óta sajnáltam a szegény, letépett virágokat.

Gyakran a virágárusnők egész virágkészletét vásároltam össze, nem azért, hogy szobámat diszitsem fel velük, vagy illatjukban gyönyörködjem, oh nem, de fogtam őket és oda rohantam velük a suhanó hegyipatakokhoz, lehajlottam a hidak karfáin, és belédobtam az illatozó virágokat a sebes patak habjaiba, hogy utazzanak tovább ezüstös, vidám árjain. Ne haljatok meg, mint foglyok, a titeket szerető nap nélkül, a titeket csókoló szellő nélkül, hisz olyan sötét az otthon szeretet nélkül, a viz pedig olyan tiszta és vidám, és édesdeden csevegő, szünet nélkül.

Körülbelül ekként szólt az én bohó gyermekajkam a virágokhoz; de mindezekről egy árva szócskát sem tudott meg a néni, nem is kérdezte soha, mivel töltöm el szabad órámat. Szivesen engedett nekem sok mozgást a szabadban, és tökéletesen meg volt elégedve velem, csak a tanórákat tartsam meg pontosan.

A nyarat mindig Berchtesgadenben töltöttük, és egészségem kitünően megerősödött e pompás levegőben; a telet pedig a városban éltük át, utánpótolva, a mit netán a nyáron mégis elmulasztottam tanulásomban. És milyen csodálatosan könnyen tanul az ember, ha testileg egésszégesnek és erősnek érzi magát!

Igy telt el tiz év és tizenkilencz évessé lettem. Mi ketten — a néni és én — egymásban éltünk, a legbensőbb szeretetben.

(Folytatása kőv.)

Bukurestből.

Igéretemhez képest ime bemutatom neked Romániának nagy kiterjedésü fővárosát. Egyszerre ugyan ez teljes lehetetlen, még ha négyes fogat állna is rendelkezésemre, és annál kevésbbé gyalog.

Ott kezdem tehát, a hol e város élete leginkább feltünik az idegen előtt, van pedig itt ilyen feltünő tárgy és szokás igen is sok, a milyet kivált a mi magyar szemeink és füleink távolról sem láttak és hallottak.

Ha a város területét tekintjük, az oly roppant kiterjedésü, hogy talán két Pest is elférne határai közt mindenestül, sőt talán egy második Londonnak is megjárná itt Keleten. Pedig a mily távol esik tőle földrajzilag, még sokkal távolabb áll egyáltalán minden tekintetben a nyugati világvárosoktól. Lakosainak száma is alig haladja meg a 30 ezret. De tekintsünk csak körül kissé a városban s nagyon hamar meg lesz előttünk fejtve annak roppant kiterjedése. Utczái a lehető legnagyobb rendetlenségben vannak, össze-vissza, minden rend és irány nélkül, épen ugy, mint épületei is. Egy pár főbb utczáját kivéve, melyek meglehetős rendezettek, a többi zegzug kanyarodva csakugy ötlenek-botolnak egymásba, és azonképen a házak egyik ki, a másik beépitve, majd egy kis sikátor, ismét szük köz következik, majd meg egyszerre csak nagy kiterjedésü térre ér az ember, vélnéd, egy darab Sahara van előtted, tele mindenféle aesthetikátlan dologgal, vagy disznóparéjjal benőve, s többnyire a közeli lakók házi szemétjének

rakhelye. S ilyen rengeteg szemét-fészkekkel legszebben bővelkedik a város; utczái, és sétányai mellett épen ugy terülnek el, mint a külvárosokban, hát még a temérdek, minden haszon nélkül heverő üres házhelyek, melyek szintén csak a legnagyobb tisztátalanság gyüjtődéi. Ez aztán megfejti a város kiterjedését. Az árnyoldalak legfőbbje pedig a minden kritikán alóli borzasztó kövezetek. Ilyenről Pesten, de bármely vidéki kis városban is, fogalma sem lehet senkinek. Apró, hegyes kövek élére állitva, és e közben egyik gödör a másik mellett, ezt nevezik itt kövezetnek. Valahányszor ki kell mozdulnom, a mi csakis „muszáj"-ból történik, mindannyiszor előre keresztet vetek szegény lábaimra, s egész elszánva lépek az utczára, mint valamely kinpadra. Kivételelt e részben is csak néhány főbb utcza tesz, a melyek négyszeg kövekkel vannak kirakva. Ehez járul még aztán a nagy por, és időről időre a nagy sár; mert az utczasöprés itt, ugy látszik, felesleges fényüzésnek tartatik, s elég minden nagy ünnepre egyszer megtenni.

Épen ily lábon áll itt a csatornázás is, egy pár utczát kivéve, a többi ugy van, a mint Noe idejében volt, s a jó istenre van bizva a tisztogatás, a mi néha-néha egy-egy eső alkalmával meg is történik, mert ekkor aztán egész Duna folyik az utczákon, magával söpörve minden felfoghatót, s csakis az iszapot hagyva hátra.

Meg kell azonban jegyeznem, hogy az utczák kövezése, valamint a csatornázás is, már több helyen munkába van véve, csakhogy még jó időre van szükség, mig csak azt is mondhatjuk, hogy Bukurest rendezett városhoz hasonlit.

Egészen más a város környéke; ez messze elterülő szép rónáival és kertjeivel igen kedves látványt szolgáltat, és benn a városban is több igen csinos sétakert van, szép vasrácsozattal keritve, többnyire platán-fasorokkal, virág-ágyakkal, sürü bokrokkal is diszitve, és szökőkutak s tavak sem hiányoznak benne. Egyik főbb utczája az ugynevezett „Boulevard," a hol pompás nemzeti muzeum is áll, s ez előtt a hires Mihály vajdának érczbe öntött lovagszobra. Ez a „Boulevard" a legszélesebb utczája Bukurestnek, olyanforma, mint a budapesti váczi ut. Itt már egy darab aszfalt is van, csakhogy pár szebb épületet kivéve, a többi „Boulevard" üres telek vagy rozzant viskó. Legszebb és fősétája azonban a „Mogosa-utcza." Ez egy igen hosszu, de szintén tekervényes s nem épen széles utcza. Ennek csakugyan nagyvárosias szine van; itt vannak a legszebb kirakatok, szép nagy szállodák, a nemzeti szinház, s végre a herczegi palota is. Ez utóbbiról azonban nem sok mondani való van. Sötét lilaszinre festett nagy kőhalmaz, tükörüveges ablakokkal, s két emelettel, de minden csin és izlés nélkül, s inkább valamely ipartelephez, mint uralkodó herczeg lakhelyéhez hasonlit. Egyik oldalát kert, a másikat udvar foglalja be.

A szinház, mely meglehetős téres helyen áll, szintén nagy épület, de ugy látszik ugyanazon mester épitette, a ki a herczegi palotát. Belsejét nem volt még alkalmam látni, mivel zárva van. S végre itt van egy pár csinos kávéház is, de ezek is csak a mi másodrendü kávéházainkhoz hasonlitanak. És valóban feltünő, hogy itt, hol a török kávéivás annyira divatban van, oly csekély a kávéházak száma, már a mely valamit mutat, mert amolyan, korcsma-forma hiszen van temérdek. És ép ilyenek a czukrászdák is, ezekben is mindenikben lehet fekete kávét kapni, de tejeset nem; különben tejes kávét az oláhok nem is igen isznak.

De a mi Pesten oly kevés van, a templom, az annál több van itt Bukurestben; minden utczában van egy pár román

egyház; mint hallom, 400-an felül van ez a városban, s köztük sok a czifra, többnyire 2—3 toronynyal, vagy kupolával és rendesen bádoggal fedve, egyik gazdagabb, másik szegényebb belsővel, és miután a sok templomhoz természet szerint sok pap is kell, lehet gondolni, hogy Bukurestben az oláh pópákban nincs hiány; szép kis ezred kerülne ki belőlük, kivált a mily derék szál emberek többnyire. Mintha csak összeválogatnák őket, mint a gránátosokat szokás.

A mi az itteni épitkezést illeti, kivált a magánházakét, az valami meglepő és sajátságos, a melyet talán csakis itt láthatni. A belvárosi néhány utczában még látni egy-egy két emeletes házat; s minél inkább távozunk ez utczáktól, annál ritkábban akadni emeletes épületre, hanem többnyire terjedelmes, magas földszinti házakat látni, s a hány ház, annyiféle az épitészeti modor, és ez pedig milyen szeszélyes. Némelyiken annyi az ajtó, lépcsőzet, oszlopzat, hogy igazán bajos kitalálni, mily modorban van épitve; de azért sok igen csinos urias épület van köztük; egész kis kastély, többnyire hosszu sor ablakkal az utczára s a legtöbbön egy ablakon tükörüvegek, belül a kellemes zöld redőnyökkel, a főbejárásnál többnyire magas korinti oszlopok, lépcsőzetes csarnok, honnan szines üvegajtó az előcsarnokba nyilik. S a mi e lakokat még inkább vonzóvá és kedvessé teszi, azok az őket többnyire körülövező kertek, szép vas rácsozattal az utcza felől s tele virágokkal, árnyas bokrozat és fákkal; és ha még oly egyszerü is a ház, de az itt annyira kedvelt és elterjedt petunia néhány ágyban s a főbejáratnál a leander fák elmaradhatlanok. Soha életemben oly sok szép leándert, nem láttam mint itt, és általában mondhatni, hogy Bukurestben a lakások kényelmesek, uriasak, csakhogy a mi a m a g y a r gazdasszonyra nézve majdnem a fő: a rendes,szép konyha és éléskamra, no azt ugyan itt ne keresse senki! Sokszor végig járhatunk egy-egy szép lakást, a hol is találunk 3—4 szép szobát, a nélkülözhetlen társalgó teremmel együtt, valamint szép üveges előcsarnokot, hosszu csukott üveges folyosót, egy szóval mindent, a mi csak a kényelemhez tartozik, csak a konyhára nem birunk ráakadni, mig végre valahol az utósó osztályban, a pincze mellett, vagy a főépülettől távol a tyukólak sorában, valami füstös, kormos zugba botlunk, és ez a konyha. Mert egy román urhölgy semmiképen meg nem türi, hogy az ő lakszobái mellett süssenek, főzzenek. Jó annak valahol leghátul, a hol az ételszag nem ütheti meg az ő kényes uri orrát, annyira meg nem alázza magát, hogy napjában vagy egyszer a konyhába is nézzen, elég egyszer egy hónapban is; ennyire nem terjednek az oláh házi nő gondjai, ezért fizeti a rendesen Erdélyből oda került szakácsnékat, és egyáltalában a cselédséget, hadd végezzék ezek a házi teendőket.

Még egy másik igen érezhető hiány is van itt, és ez egy használható padlás. Ilyet csak ritka lakáshoz kapni, mert a háztetők legtöbbnyire bádoggal fedvék, laposak, s még csak alájuk sem lehet bujni, nem hogy valamit oda helyezni vagy ruhát teregetni. Némely házaknál aztán ezen czélra külön beüvegezett kupola-forma csarnokok vannak a tetők felett, vagy mellé alkalmazva. Átalában itt a háztetőkkel, s keményekkel is egész fényüzést visznek. Ez utibbiak is bádoggal vannak bevonva s a tetőből egész különböző szinekre festve, a mint a háztulajdonos izlése hozza magával. De most már ugy hiszem, elég is lesz egy hajtásra. A többi itteni sajátságokról majd legközelebb. Addig is Isten veled! I.

Egy hét története.

Novemberhó 22-dikén.

Az operette. — Offenbach büne. — Lecocq és Offenbach. — A „Kis doktor.“ — Meséje. — Rákosi szerencséje. — A nemzeti szinház szomoru anyagi helyzete. — Egy csomó numerus.

Önök persze nem szeretik az operetteket. Hiszen egy szóval sem mondom, hogy nincs igazuk. Offenbach, ez a vén kópé, a különben eredetileg kedves műfajt nagyon rosz hirüvé tette az ő „Helenáival“ s gerolsteini herczegnőivel, csakhogy a mi Offenbach büne, az nem az operetté, s én emlékszem még a korábbi évekből igen élvezetes, mindenki által bátran megnézhető kis operettekre, az „elizondói lányra,“ a „várázs hegedüre“ stb., melyeknek kedves, üde zenéje olyan volt, akár a tavaszi lég, telve mezei virágok illatával. Akkor még Offenbach is erényesebb volt, hanem később magával ragadta a kornak ferde irányba tévedt izlése, és csakhogy minél sürübb tapsot kapjon, irt ledér zenét. S tapsoltak is; ha csak hatást akart, azt el is érte, mert tiz-tizenöt év óta egész a legutóbbi két évig a szinházak kizárólagos kedvencze Offenbach lett s bár a mit irt, zenei tekintetből vajmi csekély bęcscsel birt, a szerző zsebét bőven megtölté aranyokkal.

Csakhogy a jó izlés ellen elkövetett merénylet soha sem marad megboszulatlanul. A ledérség olyan csemege, a mivel az ember hamar jól lakik, aztán megundorodik tőle. Igy járt Offenbach ur is: — nem kell többé senkinek. Miután műveinek egyéb vonzereje nem volt, csak a frivolság, ezzel pedig már eltelt a közönség, az öreg ur szépen leszorult a napirendről. Iparkodik ugyan, hogy ismét elfoglalja a tért, melynek annyi éven át korlátlan ura volt, csakhogy nem sikerül. Most ismét négy operettet adott be a párisi szinházhoz, s az első, melyet már előadtak, csufosan megbukott; nincs benne kétségünk, hogy e sors vár a többire is.

Az operette babérjait most Lecocq szedi. Csak pár év óta olvassuk nevét a szinlapokon, hanem azért világszerte ismeretes lesz már neve, s vonz, talán jobban, mint Offenbach, fénykorában. Talán Lecocq szakitott azzal a ledér iránynyal, mely a vén Offenbachot fölemelte, s aztán elmeritette?! Nem épen mondhatnók; Lecocq operettjei is ledérek, talán itt-ott még ledérebbek, mint Offenbach botrányos erkölcstelenségei, csakhogy Lecocq operettjeiben a frivolság mintegy önkénytelen, nincs is előtérbe állitva, nem a főczél bennök a ledérség, mint Offenbachnál. És ez sokat tesz. Lecocq zenéje általában nem is frivol, oly kedves, oly üde, oly természetes, hogy igazi gyönyörüség hallgatni azokat a dalokat, arietteket, karokat. A Lecocq zenéjében bizony nincs semmi ledér, a mi sikamlós, a jó izlés, az erkölcs szempontjából kifogásolható van az ő darabjaiban, az szöveg-iróinak a büne, s ő zenéjével nem lett azoknak bünrészese. Egyébiránt a szöveg is mérsékeltebb frivolitásu az Offenbach-féléknél, melyekben, mint már mondottam, a ledérség a czél.

Hanem mi szükség mindezeket elmondani? — kérdik talán. Őszintén bevallom: az elmondottak igazolásai akartak lenni annak, hogy a népszinház legközelebbi operette-ujdonsága mért tetszett nekem, s átalában a fővárosi közönségnek annyira. Mert a „Kis doktor“ sem ment a ledérségtől, van biz abban olyasmi, a mi ellen komoly kifogást lehetne tenni az erkölcsiség szigoru szempontjából, csakhogy ahoz a zenének annyira semmi köze, s csakhogy ez a zene oly kedves, oly fülbemászó s ellenállhatlan, hogy velem együtt meg lett vesztegetve az egész közönség s tapsoltunk oly lelkesülten, akár Auber kedves zenéjét hallottuk volna. S ha már tapsoltunk, szükség volt ez önigazolásra, különben önöknek a vidéken rosz véleményök volna felőlünk, fővárosi közönség felől, kiket, — csak vallják be: — különben sem tartanak erkölcsi tekintetben fölötte finyásnak. Nem akarok önökkel e szigoru itéletök miatt ezuttal vitatkozásba bocsátkozni, s csak annyit mondok, hogy ha lekerül a „Kis doktor“ a vidékre is, és hallani fogják Lecocq kedves zenéjét, önök is igazat fognak nekünk adni, s tapsolni fognak velünk.

Addig is hadd mondom el röviden a „Kis doktor“ meséjét. Ne ijedjenek meg, daczára a főnebb mondottaknak, nem lesz az olyan borzasztó, mint gondolják. Ez a „Kis doktor“ tanulmányait most végezte fiatal emberke, tapasztalatlan, járatlan ifju, a ki még nem tudja mi a szerelem, s Palermoba jött, hogy azt megtanulja. Utja összehozza az alkirály kedvenczével, ki épen roszul lett; a kis doktor ér-vágással magához téríti, de a nőies természetü kis doktor a vér láttára maga ájul el. Keresnek egy hires rablót, a ki, hogy megmenekülhessen, kalapot cserél a kis doktorral, s megmenekül, a rendőrség pedig a kis doktort csipi el a rabló helyett. A kis doktor megmenekül s bálba megy, hol fölismerik, hirtelen törvényszéket tartanak fölötte s halálra itélik. A nők szánják a szegény csinos fiut, s kieszközlik, hogy reggelig életben marad, s addig megvendégelik. A kis doktornak az fáj legjobban, hogy meg kell halnia, mielőtt csak egy csókot izlelt volna. Ekkor egy álarczos surran be börtönébe, ő utána megy s — csókot kap. Tünődik, ki csókolhatta meg. A három nőre gyanakszik, kik megvendégelték, de ezek egyike sem volt; utóbb ezek mindegyike magára vállalja a csókot, mert különben egyiknek férjhez kellene menni ahoz, kit nem szeret, másiknak öcscse adósságát kellene kifizetni, a harmadik nem menekülhetne az alkirály üldözése elől. Midőn végre az alkirály sürgetésére ki kellene a dolognak világosodni, a mellékajtó kinyilik, s az alkirály kegyencze átnyujtja a három közül egyiknek a gyürüt, melyet a kis doktor adott neki akkor, midőn megcsókolta. Tehát a kegyencz volt; de erről az alkirály mit sem tud s nőül veszi a kegyencznőt, a kis doktor pedig azt, kinek a gyürüt amaz átadta, a kis virágárus lányt, kit az alkirály is üldözött, ki a kis doktornak is leginkább tetszett.

Nos, elmondtam, nem botránkoztak meg, nem dobnak követ rám, a miért ezt elbeszéltem?! Nem; önök irgalmas szivüek, megbocsátják nekem, s a fővárosi közönségnek, hogy a „Kis doktor“ előadására elmentünk, s ha önöknél is szinre kerül, — nem nézik meg. — Rákosi, a népszinház igazgatója pompás üzletet csinált vele, a mint hogy Rákosi, a milyen szerencséje van, mindennel jó üzletet csinál. Bezzeg a nemzeti

szinháznál annál siralmasabban megy. Épen most terjesztett a belügyminiszter egy jelentést a nemzeti szinház anyagi állásáról, s e jelentés a legszomoritóbb adatokat tárja föl elénk. Kitünik ebből, hogy a nemzeti szinháznak az elmult szinházi évben 58 ezer forint deficzitje volt, daczára a fejedelmi, az országos és a magán-segélynek, s hogy a szinház e hiány s egyéb adósságok kifizethetése végett kénytelen 140 ezer forintot kölcsön venni, mely összeg évi törlesztése ezután 15 ezer forinttal több kiadást fog okozni. A deficzit bizonyos a folyó évben is és elkerülhetlen lenne a bukás, ha a király ritka kegye három évre évenkint 66 ezer forinttal föl nem emelte volna a segélyt, ekép ő Fölsége most már 210 ezer forintot ad szinházunknak évenkint. Három évig tehát csak élünk, — de mi lesz azután?! S nem borzasztó-e az, hogy egy szinháznak sokkal kevesebb a rendes bevétele, mint a mennyi a segély-pénz?! Mert most igy van; az összes segély 263 ezer forintra megy, s a napi s bérleti s egyéb bevétel nem több, mint 239 ezer forint.

Van abban a jelentésben még sok más is, a miről érdemes volna szólani, de máris látom, mennyire megkinoztam önöket a fönebbi numerusokkal, megbocsáthatlan kiméletlenség lenne tovább is gyötörni. Ne vesződjünk hát a szinház számadásaival, az különben is mások dolga, mi ránk csak az tartozik, hogy az előadások kielégitsenek. E tekintetben pedig alig lehet panasz, daczára a sok alattomos súgásnak, búgásnak s nyiltan is föllépő sopánkodásoknak. A nemzeti szinháznak a személyzete becsülettel megállja a helyét, látunk jóravaló előadásokat, melyek kielégithetik a legfővárosiasabb igényeket is. Hallunk ugyan panaszokat, főleg a nagyobb szabásu tragoediák elhanyagolása miatt, hallunk felsóhajtásokat: vajha visszajönne az idő, midőn ismét láthatjuk szinpadunkon Lear és Coriolán visszavonult óriási alakjait. Csakhogy könnyü tudni honnét fuj a szél; nem csinálnak titkot belőle: azért van minden sopánkodásuk, mivel szeretnék visszahozni szinházunkhoz azt a Coriolánt, ki nem rég dölyfösen forditott annak hátat, azt a Leart, ki meggondolatlanul átkokat szórt az intézet ellen. Nem tagadjuk, nem lenne fölösleges az ő kiváló tragikai tehetsége, csakhogy egy oly komoly intézetnek, minő a nemzeti szinház, birnia kell végtérre egy kis önérzettel is. És bir is.

... Ugy-e bár, nagyon messzire mentem ennek a nagyon is egyoldalu kérdésnek a fejtegetésében?! Bocsánat: már abban hagyom! Ab.

A keleti kérdés.

Tehát konferenczia lesz, — a nagyhatalmak értekezlete, ez fog határozni a keleti kérdés sorsa fölött. Tehát legyen; Európa üdvözölni fogja, ha sikerülni fog neki az annyira összekuszált csomót kigombolyitani. Anglia ajánlotta ez utolsó kisérletet, a többi hatalmak késedelem nélkül elfogadták az eszmét, melyhez nagy-nehezen hozzájárult Oroszország is, miután egy darabig vonogatózott. Pedig hát fölösleges volt az a teketória: ha kedve tartja, csinálhat még a konferenczián is akkora zene-bonát, hogy még zavarosabb lesz az ügy; ha akarja, kiviheti ez értekezleten, hogy ne csak ő és a török legyenek ellenségek, hanem Európa valamennyi nagyhatalma hajba kapjon egymással.

Azonban még mindig várhatni, hogy a kérdés komolyabb megoldása elmarad. Európa nagyon fél a háborutól, jól lakott vele, s szeretne pár évet még kényelmes, nyugalmas békében tölteni s hogy ezt biztosithassa, inkább rá áll mindenre, a mit a telhetetlen orosz követel. A töröknek eddig egyetlen barátja, az angol a tartózkodó lett, ovatoskodik, s beéri a szavakkal. Az angol miniszterelnök pár hét előtt kimondta, hogy a párisi szerződést nem engedi ketté szakitatni s Törökország területi épségét megvédelmezi, azért mégis belenyugodni látszik az orosz ama szándékába, hogy Bulgáriát hadaival megszállja. Igen, azt mondják az angolok kitérőleg, mert e megszállás csak ideiglenes, jövő év szeptemberig ki kell onnét huzódni megint az oroszoknak. S ha nem teszik?! Ki veri ki onnét őket, ha egyszer elfoglalni engedtük „ideiglenesen“ a legerősebb várakat?! Aztán meg a párisi szerződés azt sem engedi meg, hogy idegen hatalmak Törökország belügyeibe avatkozzanak, ez pedig már beavatkozás lenne.

Azt látjuk mi, hogy szegény Törökország utoljára is magára marad, s ha ő nem képes megvédeni határait, területét, más ugyan a kis ujját sem mozditja meg védelmökre. S ha egyszer a török le lesz verve, — következünk mi, a kikkel hasonlókép fognak elbánni, s a többi hatalmak ugy nézik majd összedugott kézzel a mi földaraboltatásunkat, mint mi nézzük a törökét.

Hja, ma nekem, holnap neked.

A magyar nőkhöz.

Az egyetemi ifjuság 60-as gyüjtő bizottsága fölhivást intéz a magyar nőkhöz is, hogy a török sebesültek javára adakozzanak. Mi, kik az ifjuság e nemes emberbaráti mozgalmát elejétől kezdve helyeseltük, készséggel engedünk a fölkérésnek, miszerint a bizottság e fölhivásának lapunkban tért nyissunk. Ime közöljük azt egész terjedelemben, azzal a kijelentéssel, hogy a nemeslelkü adakozások közvetitésére készséggel vállalkozunk, s a hozzánk beküldött adományt nyugtázni fogjuk.

Az emelkedett hangon irt fölhivás ekép hangzik:

„Mélyen tisztelt honleányok!

A testvér török nemzet véres tusát viv Lengyelország gyilkosa, szabadságharczunk elnyomója, a moszkvai zsarnokság ellen. A Balkán temetői napról napra népesebbekké válnak, napról napra ritkulnak a hősök sorai, de többen lesznek az özvegyek és árvák. Boldogok azok, kik nyugalmukat a sir nyugalmával megválthatták; de százszor szerencsétlenebbek, kiket a deszpotizmus bérelt fegyvere örökre koldusokká s nyorékokká tett, s kiknek bekötözetlen tátongó sebeik előtt pirulni kell az európai humanizmusnak, mert a sebek beszélni tudnak, mely elhallatszik az isten elé, hogy vádolja a világot ama büneért, miszerint elfelejtette, elhagyta azt a népet, mely a barbarizmus ellenében önkénytelenül is Európa czivilizácziójáért védelmezte. Az a közöny, melylyel Európa népei a szerencsétlen török sebesültek iránt viseltetnek, több mint bün, több mint szentségtörés. Az utókor átkozni fogja a világot eme romlottságáért, mely a lelketlenség jellegét süti a jelenre.

De ha átkozhatja is egész Európát, nem lehet, nem szabad vádolnia Magyarországot. Nekünk meg kell tennünk, s meg is tesszük azt, mit kötelességünk parancsol. Nem engedjük meg, hogy testvéreink jajkiáltásai átok alakjában érjenek isten elé, s sietni fogunk, hogy a sebesültek kinjain enyhithessünk.

E végből pénz és tépésbeli gyüjtéseket rendezünk a török sebesültek javára.

Mélyen tisztelt honleányok! Meg fogtok bocsátani, ha e gyüjtések végett hozzátok fordulunk; tudjuk azt, hogy Rozgonyi Czeczíliák, Zrinyi Ilonák s Perényinék utódai, ha kell, meg tudnak küzdeni a lehetetlennel is; ezer példánk van, hogy a humanizmus érdekében annyit tettek, a mennyit aranykorban is csak magyar nő tehet. És az Antigonék uj hazájában ti hozzátok kell legnagyobb bizalommal fordulnunk. A magyar nő hivatásánál fogva is többet szokott tenni, mint a mennyit remélnünk lehet. Engedjétek hinnünk, hogy ez alkalommal is igy leend, s a török sebesültek segélyezésére küldendő adományokhoz ti is jelentékenyen hozzá fogtok járulni. Ti eszközölhetitek ki legkönyebben, hogy a kisdedóvodák tépéskészitéssel járuljanak a magasztos eszme sikerre juttatásához.

A gyüjtéseket kérjük a „gyüjtő irodába“ (zöldfa-utcza 30. sz.) küldeni, s mi azokat hirlapilag nyugtázva eljuttatjuk rendeltetésök helyére.

Mélyen tisztelt honleányok! Bocsássatok meg, hogy ennyi bizalommal fordultunk hozzátok, de a magyar nőknek oly fényes multja, melyhez hasonlót a világtörténet fel nem mutathat, feljogositott erre; s végül engedjétek remélnünk, hogy bennünket megértve, magyar nőkhöz méltó buzgalommal iparkodtok bebizonyitani hogy: „Magyar nőnek születni, szép és nagy gondolat!“

Budapesti hirvivő.

⁂ (*A királynö neve napja*) vasárnap volt és nemzeti lobogó lengett a főváros középületein, a külföldi konzulok is föl vonták lobogóikat tiszteletére. Az ünnepélyes hálaistentisztelet a budavári helyőrségi templomban tartatott, Ráth budai apát és plébános czelebrált. Jelen voltak az istentiszteleten Andrássy Gyula gróf külügyminiszter, (ki már teljesen fölüdült,) Tisza Kálmán és Trefort magyar miniszterek, a főváros tanácsa és képviselőtestületének küldöttjei Ráth Károly főpolgármesterrel élükön, valamint a ministeriumok s egyéb hivatalok tiszti személyzete testületileg s az egyetemek tanári kara s több testületek és egyletek képviselői, — valamint a közös hadsereg, s a honvédség tisztikara, Edelsheim-Gyulai báróval élén, s nagyszámu közönség. Istentisztelet után Ráth Károly főpolgármester, s a küldöttségek a miniszterelnöki palotába siettek, hogy Tisza Kálmán miniszterelnök előtt szerencsekivánatukat kifejezzék, mely az egész nemzeté. — Megemlitjük e helyen, hogy királyné ő Felsége mai névnapjának alkalmából Ráth Károly főpolgármester ur az I. kerületi tabáni népkonyhában 100 frtot adott át, hogy abból a mai napon 100 szegény ingyen ebédben részesüljön.

⁂ (*Jótékonyság.*) Ő Felsége a sárospataki katholikus hitközségnek orgona beszerezhetése czéljából magánpénztárából 100 frtnyi segélyt adományozott.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Imecs Ernő és Réz Ágnes kisasszony. — Czenkovics Dénes albiró és Rivnák Julcsa kisasszony. — Tepliczky Gyula és Sáfári Izabella kisasszony. — Lederer Arnold és Fischbein Róza kisasszony Szoboszlóról. — Hajós Károly vasuti hivatalnok és Veres Janka kisasszony Szakálról. — Onodi Géza ügyvéd és Kis Terka kisasszony Szentesen. — Tomcsányi Ödön birtokos és Lobmayer Lujza kisasszony Debreczenből. — Lázár Benedek tanácsos és Krémer Mari kisasszony Marosvásárhelyt. — Sebján Lajos evangélikus lelkész és Szeberényi Ilona kisasszony Pozsonyban. — Egybekeltek: Wolf Károly ügyvéd és Mészáros Ilona kisasszony Egerben. — Rössler József orvos és Balzó Etelka kisasszony Egerben. — Barna Mihály tanár és Riczkó Lenka kisasszony Ungvártt. — Mészáros Bazil görög keleti lelkész és Zloczky Emilia kisasszony Csománfalváról. — Grosz Adolf kereskedő és Mann Julia kisasszony Székudvarról. — Brányik Károly és Horváth Juliska kisasszony Esztergomból. — Tódorffy Domokos albiró és Gajzágó Gizella kisasszony Budapestről. — Benisch Lajos kereskedő és Schlier Julia kisasszony Marienfeldről. — Szőcs Albert miniszteri titkár és Eördög Etelka kisasszony Jászberényből. — Gönczy Lajos tanár és Kiss Riza kisasszony Székelyudvarhelyen. — Dr. Lengyel Márton gyógyszerész és Lengyel Anna kisasszony Szathmáron. — Jádi Gyula és Remesi Teréz kisasszony Démen. — Burián Lajos tiszti ügyész és Kiss Ida kisasszony, Balassa Péter és Talányi Irén kisasszony Szentesen. — Schilling Kálmán vasuti hivatalnok és Neszveda Anna kisasszony énekesnő Kolozsvárról. — Ujházi Sándor ügyvéd és Áron Viktória kisasszony Debreczenben. — Bán Ferencz és Sándor Irma kisasszony Marosvásárhelytt, — Tuba János és Kadlicz Ilka kisasszony Pápán.

⁂ (*A magyar gazdasszonyok*) országos egyletének árvaleány-ház felépitési költségek fedezésére ujolag begyült: Nadányi Albertné 25 frt, báró Jeszenák Jánosné 20 frt. Pauler Gyuláné 11 frt, Stokinger Tamásné ötödször 10 frt, Boócz Lajos, Urváry Lajosné, Tóth Lőrinczné 10—10 frt. Muráthy Mária, Kegl Julia, Tiszavidéki vasut személyzete, Haris Sándor, Simig Szojánia, Primayer Jánosné 5—5 frt, Simig Rezsőné, Nánás Csernus Amália 3—3 frt, Kalmár Dezső Anna, Horváth Pekáry Ilona és Klement Jánosnétól 2—2 frt, összesen 165 frt. Az eddig begyült összeg 4829 frt 96 kr. Mindezen kegyes adományért hálás köszönetét nyilványitja Damjanich Jánosné az egylet elnöke s felkéri mindazokat, kiknél még aláirási iv van, sziveskednének azokat még e hó folytán hozzá beküldeni, hogy számadásait befejezhesse.

⁂ (*Andrássy Etelka grófnő*) temetése Tőke-Terebesen szerdán ment végbe. A boldogultnak földi maradványai a templom szentélyében voltak letéve, fejedelmi fényes kiállitással, melyet a budapesti temetkezési egylet rendezett. A temetés négytől ötig tartott. Körülállották a koporsót gyermekei és unokái, a külügyminisztert kivéve. Küldöttségileg képviselve voltak Zemplénmegye székhelyéről a katonai és polgári hatóságok, Gömörmegye dobsinai bányászegylet, és az összes Andrássy uradalmak tisztikara. Jelen volt Zemplén minden rangu értelmisége igen nagy számban, végre roppant néptömeg a közel és távol vidékről; az összes jelenlevők száma legalább 4000 ember volt. Az egyházi szertartást Fűzesséry Sándor s.-a.-ujhelyi apátplébános végezte a kegyuri és vidéki római és görög-katholikus lelkészek segédkezése, illetőleg kisérete mellett. Közreműködött az ujhelyi római katholikus egyház énekkara.

⁂ (*Az országos kisdedóvó társulat*) mult vasárnap Tisza Kálmánné elnöklete alatt gyülést tartott, melynek tárgya a tisztujitás volt. Elnökké egyhangulag megválasztatott ismét Tisza Kálmánné, alelnökké gróf Degenfeld Lajosné és Várady Gáborné. A választmányba beválasztattak: Csávossy Béláné, Funták, Greger, Karlovszky, Kenessy, Mandel Pál, Marsalkó, Siegmund, Snierer és Braun, továbbá Fesztetics Pál gróf, Harkányi Frigyes, Ráday Gedeon gróf, György Aladár. Az épitési bizottság jelentése az árvaházzal kapcsolatos uj óvó-

képzőintézet épületéről tudomásul vétetett és köszönet szavaztatott Pucher épitésznek a mindenkép sikerült épületért, ugyszintén az általa az egyesületnek ajándékozott 4000 frtjáért. Az egyesületnek uj házának ünnepélyes megnyitásáról szóló programm megállapitásával a választmány bizatott meg.

⁂ (*Karácsonyi vásár*). A nőképző-egylet elnöksége és választmánya, mely a fővárosi közönség minden évben szerez néhány élvezetes estét, ez idén, deczember 7-dikén, 8-dikán és 9-dikén a vigadó termeiben „Karácsonyi vásár"-t rendez. A választmány nagy erélylyel dolgozik a programm összeállitásán, hogy a vásár minél leleményesebb, jutányosabb és élvezetesebb legyen. A tarka és kedélyes vásárra a főváros előbbkelő hölgyei közül már is számosan igérték meg közreműködésüket. Az egylet a befolyó jövedelmet a vezetése alatt álló tanoda czéljainak megfelelő épület emelésére forditja. Már csak ezért is előre ajánljuk a nagy közönség szives pártfogásába.

⁂ (*Saissy Amadé,*) a jeles franczia akadémikus e napokban kezdé meg felolvasásait az akadémia kis termében. Hallgatóinak száma nem nagy, de válogatott. Saissy ur ez alkalommal nagy vonásokban jellemezte a kort, mely a 17-dik század irodalmát megelőzte, s körvonalozta a szellemi áramlatot, mely mintegy előkészitette a Corneillek és Racinek, a Moliérek és Boileauk nagyszerü korát. Sikerrel és nem él nélkül czáfolta a németek ama régi vádját, mintha a franciák tudomány dolgában felületesek volnának. Saissy ur példákra hivatkozott s érvelése előtt az elfogulatlan kétségtelenül meghajlik. Saissy ur előadása érdekesebb, világosabb Rogeardénál. Hallgatóinak száma okvetlenül szaporodni fog. Még 11 értekezés következik. A másodikban Corneilleről és főbb darabjairól lesz szó. A harmadikban Racineről és XVI. Lajos udvaráról, a negyedikben Moliéreről és igy tovább Boileauról, Le Fontaineről, Bossuetről, Voltaireről, d'Alembertről, Diderotról és Roussauról. A befejező értekezés az előbbiek összegezését adja.

⁂ (*Szomoru hir*) az állatkert látogatóira nézve: a szép giraffnak vége van. E napokban megölte egy hirtelen keletkezett baj. Ritka szép, egészséges példány volt, pár év előtt a király ajándékozta az állatkertnek. E giraff volt az, melynek (fontos eset az európai állatkertek történetében) pár éve vemhe lett. A kis giraff azonban csak néhány hetet élt, s ma ott áll nagy komolyan a nemzeti muzeum állattárában — kitömve. Nem sokára mellé kerül az anyja is, melynek csontvázát, bőrét, zsigereit már készitik az egyes tudományos intézetek számára.

⁂ (*Vegyesek.*) Gyulai Pál hosszas gyöngélkedéséből most már teljesen fölépült, s megkezdé félbeszakadt előadásait az egyetemen. — Kis Ernő honvéd-tábornok pompás aranyóráját beküldték a muzeumnak.— Reszege-Szaniszlónál mult hétfőn éjjel egy ittas gazda a robogó vonat előtt nekihajtott a vasuti átjárónak; három lova és fia sérületlen maradt, de az ő lába bokában eltörött s Nagy-Károlyba kellett szállítani. — Hontmegye ipolysági gyülésteremben ünnepélyesen leplezték le Deák Ferencznek Vastagh György által festett arczképét, báró Majthényi László főispán beszéde mellett. — Azirók és müvészek társasága január első felében tartja báljá. Rendező bizottsága már is megalakult dr. Dárday Sándor elnöklete allatt. — Dessewffy Lajos miniszteri tanácsos, kit a lipótmezei gyógyintézetbe kellett szállitani, tulfeszitett munkásságnak esett áldozatul. — A zergeutczai reál-iskolában, hir szerint több mint száz tanulónak mondták fel az oktatást, mivel a tandijakat fizetni nem képesek. — A hétfői rókavadászatban királynénk is részt vett; továbbá báró Vecseráné, Odescalchi- Erdődy herczegné, Erdődy grófnő és báró Edelscheim-Gyulainé szintén. — A jogászbál-bizottság elnöke Miklós Gyula, alelnöke Csernovics Diodor, pénztárnoka Latinovics Pál, ellenőre Papp Gyula, jegyzője Mikó Árpád és Makk Jenő. — A váczi utczai merénylet elkövetőjét a Lipótmezőre szállitották, mert csakugyan őrült; az áldozat már elhagyta ágyát. — A budapesti egyetemi ifjuságra egyik bécsi lap ráfogja, hogy a betiltott fáklászenét Bécsben szándékozik megtarni, a bécsi török követet tisztelvén meg általa. — A népszinház igazgatójának névnapja alkalmából ezüst serleget nyujtott át emlékül a szinházi személyzet.

⁂ (*Halálozások.*) Szilassy Ferencz királyi tanácsos és a losonczi helvét hitvallásu egyházközség felügyelője 58 éves korában elhunyt. — Meghaltak továbbá: Aszódi Mihály hirlapiró 32 éves korában, Budapesten. — Bozsik Istvánné, született Povovszky Anna 59 éves korában, Miskolczon. — Kracsuneszku László járásbiró, Kubinban. — Gróf Mikes Károly 62 éves korában, Szász-Fenesen. — Karácsonyi Emánuelné 98 éves korában, Budapesten. — Pikéti Gusztáv volt honvéd-tábornok, Solymos-Bucsfalván. — Petrik János tanár 62 éves korában, Sopronban. — Báró Vraniczáry Miklós 73 éves korában, Károlyvárosban. — Ungváry János 73 éves korában, Budapesten. Béke hamvaikra!

Irodalom és müvészet.

Véletlenül belekukkantottam tisztelt kollegám, a tárczairó czikkébe s azt vettem észre, hogy az én szeretett barátom szerfölött megkönnyité az én feladatomat, a mennyiben ő is szinházi dolgokkal foglalkozott. Igy már abból a tekintetből is, hogy a lapot az egyhanguságtól megóvjam, nem látnám helytelennek, ha ezuttal teljesen mellőzném a szinházakat, még is lehetetlen említés nélkül hagyni a nemzeti szinház e heti apró ujdonságait.

Két kis darabot adtak elő; egyik Dumas egy felvonásos vigjátéka, melynek érdekes czime, „Fölhivás keringőre." Az van benne kimutatva, hogy a gyermekori ábrándos első szerelmet hogy elhalványitja az idő. Egy fiatal asszony szerepel benne, ki hét éven át ábrándozik „első szerelme" ifjáról, ki Algirba ment. Végre jő a rég nem látott kedves, a nőcske a régi keringővel várja, melyen egykor annyiszor elábrándoztak, midőn betoppan a várvavárt s a nő rémülten hátrál a torzonborz katonától. A másik darab angol bohózat. Egy kalapos és egy nyomdász laknak egy szobában egymás tudta nélkül, mert az egyik éjjel van otthon, a másik nappal. Egyszer azonban találkoznak, összevesznek s kibékülnek. Amaz finom, szellemes, irány-vigjáték, cz vaskos komikuma által hat. Amabban Prielle Kornélia tündöklött, — lehetne-e müvésziebb alakitást és szinezést látni franczia szinmüvekben az övénél? — Ebben Vizvári és Ujházi iparkodtak fölülmulni egymást, és — nem sikerült.

Ezek voltak a nemzeti szinház ujdonságai; a régiek közül csak Hamlet előadásáról szólunk, melyben Nagy Imre ismét a szó szoros értelmében kész müvésznek mutatta be magát; költői, nemes, minden izében következetes, igaz Hamlet volt, — igy képzeltem én mindig magamnak e sápadt, holdkóros dán királyfit. Opheliát Helvey Laura játszta, kiről ma-holnap már

ugy kell beszélnünk, mint nagy művésznőről. Nem természetünk a tömjénezés, de nem tehetünk róla, ha kifogyhatatlanok vagyunk az elismerés szavaiban, ha arról a rendkivüli haladásról kell szólanunk, melyet a kisasszony rövid pár év alatt tanusitott.

Az irodalom mezején semmi uj. Mégis, föl kell emlitenünk egy uj vidéki vállalatot, mely e héten indult meg. Értjük Rózsaági irótársunk jeles közlönyét, a „Kassai Lapok"-at, melynek mutatványszáma most osztatott szét. El kell ismernünk, hogy a „Kassai Lapok", ha megmaradnak a mutatványszám szinvonalán, példánya lesznek a vidéki lapoknak. Tartalmas, változatos, élénk, gondosan összeállitott. Igazán, minden rovatán meglátszik a tapasztalt, ügyes szerkesztő keze. Gratulálunk hozzá Kassának és vidékének. Sirius.

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

November 25-dikén: „Don Juan." — November 26-dikán: „Milton." — November 27-dikén: „Idegen nő." — November 28-dikán: „Bánk bán." — November 29-dikén: „Ibolyafaló." — November 30-dikán: „Fidelio." — Deczember 1-sején: „Phaedra" (először.)

Divattudósitás.

A téli felöltők ez idényben nem mutatnak valami különös, vagy feltünő ujitásokat. Mindenki izlésére van hagyva hosszu, félhosszu vagy rövid téli felöltőt viselni, és csak is a diszités, az összeállitás az uj benne. A rövid paletot a vértes derékhoz hasonlit, és kivált fiatal leánykáknak áll jól; vastag posztóból, sávolyos szőrkelméből és bársonyból készül. E rövid paletók nem igen diszitetnek fel mással, mint zsinórokkal és sok gombbal. E felöltők legfőbb kelléke a jó szabás, hogy a termetet előnyösen kiemelje. Fiatal leányoknak jól áll a fekete bársony-paletót egy sor selyemzsinórral befoglalva köröskörül, valamint az ujjakat, a felhajtókat és a zsebeket is igy diszitve. Apró, bogyókhoz hasonló selyemgombok futnak végig rajta. A felső zsebek divatban vannak ugyan még a felöltőkön is, de azért e divatot sem szabad tulságra vinni és a 4—6 zseb alkalmazása csakugyan nevetséges, mert semmi hasznát nem vehetni nekik A félig hosszu téli felöltő tulajdonkép a legkedveltebb, és szabásra, valamint diszitésre nézve is legtöbb benne a változatosság. Kedveltek az olyanok, melyek elől hosszuk, hátul pedig rövidek, nem különben az elől hegyesen szabottak, vagy négyszögletüek. Az ujjak lehetnek bővek, de szükek is, ez már az egyéni izléstől függ. Vastag posztóból, vagy nehéz selyemből készül az idén a téli felöltők legnagyobb része. Ez utóbbiak vattirozva vannak, köröskörül gazdag prémezéssel. Ezen kivül azonban a gazdag selyemhimzés, finom paszomántos munka és nehéz selyemrojt a leggyakoribb diszitése a téli felöltőknek. Az egészen hosszu téli felöltő a legujabb divattermék, melyet azonban eddig leginkább csak a kocsikban tovarobogó urhölgyek viselnek. Többnyire nehéz bársonyból és selyemből készül az, gazdag prémezéssel diszitve. Sima posztóból is sok hosszu felöltőt láthatni, de ez inkább hasonlit esőköpenyhez, mint diszes téli felöltőhez, és nem is tarthat igényt igazi elegantiára, mert ez által csak az öltözék lesz megóva az idő netáni viszontagságai ellen, és künn az ő helye az előszobában, és nem a fogadó teremben. Rosz időben azonban igen czélszerű; sötétszürke vagy kék posztóból szokták ezeket készitteni, minden diszités nélkül.

A téli kalapok jelenleg több változatosságot mutathatnak föl. A kedvelt nemezkalap közt három forma örvend leginkább tetszésnek: a hegyes fejü és keskeny karimáju, a kerek fejü, oldalt felhajtott karimával és a kis kerek kalpag. Azon kalapokra, melyeket rendesen, és igy nedves időkben is viselünk, ajánljuk a sima, fényes tollakat, és szárnyakat, mint a melyeknek még egy kis eső sem szokott különös ártalmukra lenni, mig a bodoritott tollak ettől tönkre mennek. Az igazi téli kalapok az idén is bársonyból készülnek, fökötő formára, melyeknek karimája bársonyból, feje pedig selyemripsből vagy faillebol állnak. A kalapnak természetesen összhangban kell lenni a többi öltözékkel. Igaz, ritka hölgy tarthat minden öltözékhez külön

kalapot, de ezen ugy segithetünk, hogy olyan kalapot választunk, melyet csakugyan minden szinü ruhához viselhetünk, például feketét, melyet aztán egy kis szines tollal több öltözékhez is alkalmazhatunk. A fényes látogatói öltözékekhez a legdivatosabb a világosszürke vagy a fehér nemezkalap nagy fehér strucztollal árnyalva. Ezt fiatal leányok és fiatal asszonyok egyiránt viselhetik.

Befejezvén tudósitásunkat, nézzük mai mellékletünket, egy kivágott derék szabásmintáját, mint a melyre a közelgő estélyi- és báli idényben sokaknak szüksége lesz.

Az első szám az előrészt jelöli, a második a hátrészt és a harmadik az oldalrészt. Ezen vértes derekak az idén nem csak a ruha tulajdon kelméjéből készülnek, hanem más szinü selyemkelméből is, például fehér tarlatan vagy gaze-ruhához rózsaszinü, kék, lila stb. faillebol. Az ujjacskák egy-két ujjnyi széles pántból állanak. A derék hátul füződik. Diszitésre nézve a derekak egyszerüek, legfeljebb csipke-fodor vagy virág ékiti azt, a fő az, hogy jó feszesen a derékhoz simuljon.

Számrejtvény.

Limbek Vilmától.

15. 16. 20 19. Erényre és roszra viszen indulatja,
5. 2. 18. 4. 5. Nem zörög ha szél nem fujja,
13. 8. 25. 21. 25. 15. Ilyen sok a fiatal ember,
7. 26. 2. 10. 11. 21. 25. 3. Ebben a sziv hevesen ver.
23. 6. 22. 13. 8. Bánatos szivet külsőleg jelez,
5. 22. 16. A betegség külső jele ez,
17. 1. 3. 14. Sok szép nő e nevet hordja,
7. 9. 23. 4. 21. 6. A jószivü ezt hün osztogatja.
24. 1. 24. Örül ennek a szeretet,
3. 11. 23. 23. 6. Izes gyümölcs nedvvel telt.
18. 4. 10. Ereidben ez csörgedezik,
12. 22. 1. Ez pedig esőre következik.
1—26. Dobban a sziv-érzésére,
Egy kedvelt költőnk tanit erre.

Megfejtési határidő: deczemberhó 20-dika.

A f. é. 44-dik számban közlött rejtvény értelme:

V betü.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Bátori Zsigray Istvánné, Rozinay Lászlóné, Kovács Morvay Iulia, Bohus Gyuláné, Sáary Etel, Dióssy Jarossy Ida, Lázár Etelka, Koncz Ilka, Varga Lajosné, Farkas Izabella, Temesváry Erzsébet, Sághy Mariska, Mundy Klára, Szent-Iványi Gizella, Mannó Mari, Török Lajosné, Nagy Edéné, Vörös Ida és Paula, Buday Jolán, Mihálovits Emma, Sztán Aranka, Lustig Teréz, Szilágyi Emilia, Nagy Károlyné, Fodor Klára, Fülöp Matild, Ember Tilda, Vályi Julia, Demeter Krisztin, Tóth Sándorné, Szüts Klára, Szmrecsányi Mária, Falvay Irén, Károlyi Juliska és Irma, Z . . . y Kamilla, Darvas Ottilia, Kiss Pálné, Buday Jánosné, Jeszenszky Etelka, Kovácsfy Eleonóra.

Tartalom.

Janka kisasszony napernyője, Szépfaludi Ö. Ferencztől. — Az anya és a gyermek, Kovács Sándortól. — Mért nem házasodunk?! — Elvirágzott rózsák. — Bukurestből. — Egy hét története. — A keleti kérdés. — A magyar nőkhöz. — Budapesti hirvivő. — Irodalom és művészet. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Nyilt tér. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy kivágott derék szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.

enyhe itélet e szerint Vilmos császár közbelépésére volna viszvezethető.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Munkácsy és Mészöly több lengyel festő kiséretében meglátogatta e hó 19-dikén a müncheni magyar egyesületet. Az épen akkor Münchenben levő Dóczi Jancsi fehérvári bandája a Rákóczy- és egy lengyel indulóval fogadta a belépőket. — Széchenyi Ödönt Konstantinápolyban most nagyon ünneplik, mert ügyessége megmentette a törökök történelmi nevezetességü Szolimán-mecsetét a lángoktól, azonkivül tömérdek élelmi és hadiszert, mely a mecset udvarán volt.

Két hét előtt fölszólitottam Jókai Mór urat, hogy lapjának, az „Üstökös"-nek azt a rágalmát, mintha mi olyanoknak küldenök lapunkat, kik arra elő nem fizettek, — bizonyitsa be. Jókai ur hallgat, mert nem képes egyetlen esetet sem felhozni a rágalom igazolására, hallgat, tehát beismeri, hogy engem alaptalanul rágalmazott. Beérem ezuttal e hallgatásával, s nem követelem, hogy meggondolatlanságát, — csak ennek tekintem, — szóval is beismerje s visszavonja. Azonban még sem tartom fölöslegesnek figyelmeztetni Jókai urat, hogy jövőre, ha hasonló sérelmes közleményeknek helyet ad lapjában, előbb ne mulaszsza el utána járni, valjon a közlemény bir-e alappal?! Ha ezuttal is igy cselekedett volna, megtudhatta volna, hogy csakugyan fordultak elő esetek, midőn lapomat olyanoknak küldtem, kik azt el nem fogadták, de ezek mind kötelezve voltak a lap egész évi járatására a regény-mellékletek megrendelése által, — a mint az előfizetési felhivásomban világosan kifejezve van, s miről Jókai ur is meggyőződhetett volna, ha ama sértő közlemény közzététele előtt fáradságot vett volna magának előfizetési fölhivásomat megtekinteni.

Ezzel e kellemetlen ügyet befejeztem.

A „Családi Kör" szerkesztője.

Megbizások tára.

Nagyváradra K. K. A. urnőnek: El van küldve.

N. Létára G. R. urhölgynek: Azonnal ujból megküldtem.

Egerbe F, A. A. urnőnek: Örömmel fogadom szives ajánlatát. A mellékleteket azonnal megküldtem, az arczképpel azonban jelenleg nem szolgálhatok, mert mind elfogytak, de a legszivesebben fogom azt beküldeni, mihelyt reá szánhatom magamat a levételre.

Debreczenbe L. L. urnőnek: A mellékletek szétküldése sorban, szám szerint megy. A kik csupán csak a könyvekre fizettek elő, vagy hátralékban vannak az előfizetési dijjal, azok már mind megkapták a könyveket, a képpel együtt való csomagokat most küldöm szét és két hét alatt bizonyára minden előfizetőnőm birtokában lesz. Egyébiránt eddig már kezei közt van mind a két csomag.

M. Láposra Sz. E. urnőnek: El van küldve.

Miskolczra D. M. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

D. Vecsére B. Gy, urnak: Kivánságát a hazai ipar érdekében a legszivesebben teljesitettem.

Zentára M. I. urnőnek: El van küldve.

Szegedre A. E. urhölgynek: A könyvek és műlap szétküldése e hó végeig fog tartani.

Sepsi-Szt.-Györgyre N. N. urnőnek: A legszivesebben fogom visszaküldeni a feleslegest, sziveskedjék e miatt egyenesen hozzám fordulni.

HIRDETÉSEK.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utca 16.

Árjegyzéke.

Napi árak ½ kilóként.

Cukor, legfinomabb	30
„ igen finom	—
„ középszerü	—
„ kockában, finom	32
„ törött, finom	32
Kávé, Mocca igen finom	84
„ **Cuba** valódi Bordeaux	92
„ **Cuba** legfinomabb	88
„ **Java** aranysinü	108
„ **Portorico** különösen finom	80
„ **pörkölt** (Cuba, Mocca és Java) vegyitve	105
Gyertya Stearin 6-os és 8-as	50
Rizs különös nagyszemü	18
„ olasz fényes	16
„ Rangoon legfinomabb	12
„ Aracon jó	10
Árpadara igen finom	25, 22, 20, 16 és 10
Dara	15
Maccaroni olasz	26
Tarhonya	18
Sajtó	24
Mosó szikso	8
Chocolade	60, 80, 120, 140, és 180
Mustár legjobb ½ üveg 35, ½ üv.	25
Zöld borsó franczia ½ doboz	70
Mandula édes	64
Mazsola-szőlő uj	32
Salátaolaj legfinomabb	60
Szappan szegedi	—
Kőles	7
Szilva valódi török	20
Dió egészséges	18
Keményitő legfinomabb gallérnak	22
legfinomabb fülle anglaise	18
Sardinhal ½ szel. 80 kr. és	100
„ ¼ „ 41 „	55
Rum Jamaica üveg 80 „	120
„ „ 45 „	65
„ **Brasiliai** pintes üveg	70
Thea különös finom	450
Sós-borszesz első minőségü	40
Pezsgő valódi franczia (palaczk)	3 frt 50
„ „ „	2 frt 50

Az árukat budapesten kivánatra bérmentve házhoz küldöm.

Vidéki megrendelések utánvét mellett a legg... gyobb gonddal teljesittetnek.

Hampel Győző,

Budapesten nagy (3) korona-utcza 16.

Hihetetlen, és mégis igaz!

frt 3.50 az ára a legfinomabb szabályozott zsebórának valódi aranyozással, egy uj Angot óraláncczczal, medaillon és óra-tokkal együtt.

7 kr. az ára egy szabadékozott fő-órakulcsnak, mely minden órához illik.

frt 1.30 az áruk az uj szabadékozott bronz-óráknak, a legjobb óraművel ellátva, minden 24 órában felhúzandók.

frt 2.20 ugyanazon bronz-órák, csinos porczellán-festéssel, óraláncczczal együtt Minden ilyen óráért 1 évi jótállás.

frt 6 az áruk az elegans párizsi bronz-óráknak üveg alatt ütéssel; 18 hüv. magasak s minden szobába illenek.

frt 5 az áruk a legcsinosabb kicsiny, aranyozott hölgyóráknak, hozzá illő velenczei, finoman tagozott, valódi double-arany óraláncczczal.

frt 9 a legfinomabb valódi angol hengerórák, 4 egész 8 kőre, krystály-üveggel, valódi, 13 latos, próbás nehéz ezüstből, hozzáillő óraláncczczal.

frt 12 a legfinomabb, ezüst horgony-brák, 15 kőre, kettős födéllel, nehéz ezüstből, hozzáillő láncczczal.

frt 3 egész frt 4 a legszebb ütőművel ellátott szobaórák.

Kaphatók az órásnál, Bécs, Praterstrasse 16.

Szőnyegek, teritők és függönyök

legnagyobb választékban különös olcsó árakon,

főleg a legujabb szőnyegeket szobák behuzására,

salon-, pamlag-, ágy-, zongora- és oltár-szőnyegeket,

kokuszlábtörlők és angora-szőrmeket minden szinben és nagyságban,

ágy- és asztalteritőket, flanell takarókat,

legnagyobb készlet csipke-függönyök és Store-okban.

nagy választék nehéz szmyrnai szőnyegek gyári áron alul

TOTTIS és KREN az északi csillaghoz,

Budapest, V. Dorotty utca 2. sz. a.

Fiók-üzlet: Ujbécsi-utca 5. szám alatt.

T. c. vidéki vevőink kényelmére kivánatra nagyobb minta-darabokat választás végett, szőnyegek szükségleténél szobák behuzására és smyrnai szőnyegekről rajzokat küldünk.

Megrendelések pontosan teljesittetnek, meg nem felelő áruk kicseréltetnek. Árjegyzéket bérmentve küldünk.

Csak 4 frt

egy egész iparcsarnok, állván a következő árutömegből, ugymint:

12 jó, mindég fehéren maradó kanál
1 pompás, gazdagon aranyozott fénykép album.
1 igen finom, japáni hölgykosár.
1 pompás selyemnyakkendő.
2 szép olaj-szinnyomatu kép kerettel együtt.
1 pompás nagy británia-ezüst petroleumlámpa üveggel.
1 china-ezüst kupakos, pompás pipa, kiszivásra.
1 pompás kabinet-óra, mint jól járó ismeretes.
1 szépen aranyoz. varrógép, fiókkal disztárgyul hölgyeknek.
2 db. arany-double gyürü gyémánt-utánzással, foglalva.
1 csoda-doboz Philadelphiából, 3 hasznos tárgyat tartalm.
6 pár pompás szines vagy fehér harisnya.
2 db csinos szalon-gyertgyatartó.
1 készlet arany-double inggomb

Mind együttvéve, z 33 drb, 4 frtba kerül az iparcsarnokban magában

Bécs, Praterstrasse 16.

LATZKOVITS A.

Budapesten,

váczi-utcza 18-ik szám, „Nemzeti szálloda„ épületében,

ajánlja ujonnan nyitott

uri divat- és női pipereáruk-raktárát

legujabb divatu

női és férfi nyakkendők, fehér és szines ingek, gallér és kézellők

zsebkendők és vászonlábravalók

bőr- és posztó-keztyük

pamut-, gyapju- és selyem-

alsó-ingek és nadrágok,

férfi-, női- és gyermek-harisnyák

kamáslik, nyakshawlok, szinházi fejkendők, és kapichonok, illatszerek, szappan, fésük stb.; ugyszinte mindennemü rövidárukban

feltünő olcsó árak mellett.

Vidéki megrendelések legnagyobb szorgalommal, pontosan eszközöltetnek

„Rojtok"

ugynevezett légyrojtok, az őszre, legujabb divatnak.

Reczés-rojtok posztóruhákra, feketék és minden szinből, hozzá való ugyanazon szinü gombok s bojtok.
Selyem-rojtok, feketék minden szélességben.
Crepin-ek nagyszerü kivitelben.
Selyem-bartni az idén igen divatosak.
Selyem- s gyapot-cuipier-csipkék.
Paszománt-ruhadiszitések, minden nemü a mai divat szerint, selyem- és bársony-felöltönyre valamint ruhák számára.

Selyembársonyok.

78 centimeter, 1 frt 45 kron. 1.65, 2 frt, 225 2.50 egész 3 frtig. 4/4 szélesek 4. 4.50, 4.80 egész 12 frtig.
Pamutbarsony 55, 65, 75, 85 kr. egész 1.30.
Patentek ruhákra s felöltönyökre 1.25-től egész 2.20-ig, minden diszités hozzá.
Selyemszövetek feketék s minden más szinben.
Szalagok a legfinomabb divatos szinekben, ebben a czikkben nálam legszebbek kaphatók.
Parisi ujdonságok melyek most nagyban viseltetnek kalapokon s nyakravalókon, a hozzávaló kalapszövetekkel együtt.
Selyem-crepp rüche a legdusabb választékban.
A t. c. divatárusnők s nő szabók számára minden divatos diszczik s bélés nemü.

Minden egyes czikk elvem értelmében igen leszállitott áron.

Herz Mór, Deák-utcza 5. sz.

Vidéki megrendeléseknél a szinek végett szövetmintát kérek. Csomagolás ingyen.

Magyar Czipő-gyár.

Temesvári Manó

Budapesten, király-utca 1.

ajánlja

Hölgyeknek:

Füzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel	2 frt 70 kr
Topánok Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiallitással rugonynyal	3 frt — kr.
Topánok erős chagrin- vagy borjubőrből, szegezve és csavarral, kettős talppal, rugonynyal	3 frt 20 kr.

Urkknak:

Topánok fénymázos vagy bagaria bőrből, szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős	3 frt 80 kr.
Topánok finom bőrből diszes fénymázos hegygyel	4 frt 20 kr.
Topánok orozs fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli	4 frt 80 kr.
Csizmák vizhatlan kettős bagaria- vagy fénymázos bőrből, háromszoros csavarral, kettős talppal	9 frt 50 kr.
Topánok fiuknak fénymázos vagy bagaria-bőrből	2 frt 80 kr.
Gyermek-czipők brünel- vagy bőrből szegezett talppal	1 frt 50 kr.

és még több ezer pár külömböző fajtákban.
Részletes árjegyzék-könyvek ingyen és bérmentve. — Levélbeli megrendelések pósta-utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

Őszi és téli idényre

ajánljuk **Jaquard, Kankasus, Ethein, Neige, Chinborasa, Grosvarie** stb. raktárunkon található **divat- és selyemkelmék**, ugy szinte a legujabb **felöltő, téli köpeny** és kész ráhákat.

Á t s és t á r s a i

női divat és kész ruhák raktára

Budapesten, szervita-tér 6-dik szám alatt.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch,** Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000 nél többet jó sikerrel kezelt.**

Különlegesség.

Schmidt B. Bécsben,

himzet- és felszerelési

telepe,

VII. ker., Stiftgasse Nr. 3.

Közuti vasut-állomás

Gazdag raktár mindennemü **kezdett** és **bevégzett canevas-, posztó-, bársony-, papir-himzetek** stb. effélékből, **felszerelési tárgyakból** nád-, faragott fa-, bőr-, bársony- stb. egyébből **rendkivüli olcsó árakon,** például:

mintakész házi czipő . . 90 krtól 4 „
kezdett szofa- vagy templomi vánkos 2.50 egész 10 frtig.
„ **ágy-szőnyeg** . . . 5.— „ 8 „

Felszerelések a legrövidebb idő alatt olcsón és izléssel.

Első minőségü berlini pamuk 4- és 8-szálu:
1 kilo fehér és fekete frt 6.10) dka. kék és lila frt 7.15) dka. a közöns. szinekben 6.60) 7 kr. piros . . 7.65) 8 kr.
Kötő-gyapjupamuk legj. minős., egy- és több szinü, pr. deka 6 – 8 kr.

Vidéki megrendelések utánvét mellett a leggyorsabban teljesittetnek, nem tetsző tárgyak a legkészségesebben kicseréltetnek.

Az őszi és téli idényre!

A tisztelt hölgyközönséghez!

Az élénk érdeklődés, melyek évek óta jegyében hirdetett álló divat- és kész nőiruha üzletem a nagyérdemü magas uraságok és a t. cz. közönség részéről mai napig örvend, üzletem és műtermem legelegánsabb berendezése- és lényeges megnagyobbitásra inditott, hogy az elegánczia és a finom izlés legmagasabb igényeinek is megfelelhessek.

Árjegyzék:

Araruhák faillebőll vagy atlaszból minden szinben 70 egész 100 frtig
Araruhák a legfinomabb kiállitásban, nyrtus- sal diszitve 120—160 frtig
Séta és látogatási toilettek faillebőll 70—150 frtig
Séta- és látogatási toilettek különféle divatkülmékből 30—80 frtig
Házi- és uti-ruhák 15, 18, 20—25 frtig
Öbrették átvetők en princess 20,25—50 frtig
Selyem double Cecilien felöltők, kék róka, Lésre 50, 60—120 frtig
ugynevezek selyem bársonyból 70, 80—200 frtig
Meksikof, gentlman, Goresakof és minister női kabátok a legfinomabb lanko vagy kamgarn szövetből 20, 25, 30—60 frtig
Legujabb szabásu leányeryerek köpönyegek, férfikabát szabásu minden nagyságban 6, 8—20 frtig
Legujabb mintáju esö- és uti-köpenyek, férfikabát szabásuak 15, 18, 20—25 frtig

Vidéki megrendelésnél egy régi darek és a szokása előhosszunak szives beküldése kéretik.

Elegáns és izletes szabásuttek készitésére bátorkodom műtermemet a nagyérdemü hölgyközönségnek ajánlani, annál inkább mert szakmámban szerzett tudományom birtokában vagyok, melyek even szakmában szerzett jó hirnevet legfényesebben igazolják, s melyeket kivánatra szivesen előmutatok, illetőleg beküldök.

Teljes tisztelettel

RÓZSAY Confectioneur,

Deák-utcza 5. sz.

a „Franczia nőhöz."

49-dik szám. Deczember 3-dikán.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETINAPTAR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte óra	Nap- kelte perc	Nap- nyugta óra	Nap- nyugta perc
Decz. 3	Vasárnap	A 1 Urj. Xav. F.	A 25 1 Urjövet.	21 C 26 B. Assz. av.	17 Eleázár		7	31	4	9
4	Hétfő	Borbála szűz	Borbála	22 Philemon	18		7	32	4	9
5	Kedd	Sabbás apát	Pelin	23 Amphiloe	19 Illés		7	34	4	8
6	Szerda	Miklós püspök	Miklós	24 Katalin	20 Esőérti k.	♋	7	35	4	8
7	Csütörtök	Ambrus pápa	Ágota	25 Kelemen	21 Ünn. Gar. h.		7	36	4	7
8	Péntek	Bold. Asz. fog.	Szofron	26 Alipius	22		7	37	4	7
9	Szombat	Leokádia szűz	Caesar	27 Perzs. Jakab	23 Sab. Mikecz		7	38	4	7

Vidéki tárcza.

Hidalmás 1876. novemberhó 24-dikén. — „Tisztelt Szerkesztőnő! Ezerszer bocsánatot kérek, hogy ismét felkeresem igénytelen soraimmal becses lapja hasábjait. Mindenekelőtt a legközelebbi levelemben leirt működvelői előadásra kell egy futó visszapillantást vetnem, hogy a kiről a multkor csak általánosan szóltam, annak most teljes igazságot szolgáltassak. A „Fehér Othello“-ban közreműködött Péterffy Mária kisasszony — bár a többiek is igen jól játsztak, — különösen kitünőleg s átalános tetszést kiérdemelve játszott s erről nem szabad hallgatnom. A mi a már megalakult s ünnepélyesen megnyilt helybeli női olvasó körről irt tudósításomat illeti, szintén tartozom egy kis utólagos igazság-szolgáltatással. Ugyanis e női olvasókör, melynek ünnepélyes megnyitása november 12-dikén volt, alakulását és létezését első sorban a kezdeményező kitünő képzettségü és müvelt lelkü állami tanitónő: Péterffy Mária kisasszony nemes buzgalmának köszönheti, a ki e kedves női kör szellemdus elnöke: Császár Miklósné urasszonynyal vállvetve mindent megtesz annak érdekében. A már többször emlitett mükedvelői előadás tiszta jövedelme 28 frt volt, melynek fele a női körnek, másik fele pedig a jelenleg Szilágy-Csehben működő kitünő Kovács-párnak adatott. Ennyit helyreigazitásul multkori levelemre. A mint multkori levelemben irtam volt, hogy a helybeli működvelő hölgyek és urak a derék Kovács-pár közreműködésével a karácsonyi ünnepek alatt ismét jótékony czélu működvelői előadást akarnak rendezni, valószinüleg az egyház és iskola javára, melyről — ha t. Szerkesztőnő rosz néven nem veszi — részletesen fogom becses lapját tudósitani.

r. l.

A kecskeméti nőegylet Katalin-bálja az idén is jól sikerült. Kiss Mihályné urhölgy fáradozott leginkább sikerén; Kis Flóra és Kovács Teréz urhölgyek sajátkezüleg készitették hozzá a füzértáncz jelvényeit. A mulatságban sok kedves hölgy vett részt, köztük Forián Ilka, Nachleid nővérek, Pacsu Ida, Gyénes Vilma, Szeles Józsefné, Nagy Mihályné, Ujszásziné, Zomboriné, Papp Sándorné urhölgyek.

Kassán élénk beszéd tárgyát képezi Perger ottani elhunyt püspök végrendeletének megsemmisitése. Az elhunyt püspök magánvagyonából több rendbeli alapitványt tett egyházmegyéje papsága javára, s az alapitványi összegeket a kassai káptalannak át is adta. Közelebb néhány hónappal a püspök halála után megjelent Kassán egy kincstári ügyész, s határozottan kimondta, hogy nemcsak a püspök végrendeletét semmisiti meg, hanem az alapitványokat is semmiseknek nyilvánitja. A kincstári ügyész érvelése szerint: az alapitványok kijátszták a Kolonics-egyezményt, mely az egyházi férfiaknak hagyatékuk két-harmada fölött ad szabad rendelkezési jogot. A papság körében ez eset nagy izgatottságot szült, mert a kassai papság szük viszonyok közt él, s az elhunyt püspök e szomoru állapoton akart segiteni.

Hód-Mező-Vásárhelyen nagymérvü sikkasztás történt. A bűnt Gulai, az ottani takarékpénztár pénztárnoka követte el. A mennyire eddigelé konstatálni lehetett: a hűtlen pénztárnok által elsikkasztott összeg 10,600 frtra rug. Valószinű azonban, hogy az erélyesen folytatott vizsgálat nagyobb összeg hiányát fogja kideriteni. A sikkasztás nyomára ugy jöttek, hogy az utóbbi napok egyikén a napi biztos fölszólitá Gulait a pénzkészlet revidiálására, mit ez azonban — hivatkozva arra, hogy dél van — vonakodott teljesiteni. Sarokba szoritva azonban a napibiztos erélyes föllépése által, Gulainak elő kellett vennie a pénztárból a pénzkészletet. A sikkasztás nyomban kiderült, mert kitünt, hogy az egyes pénzcsomagokban csak felül s alól volt egy-egy bankjegy, mig belső tartalmuk bankjegy nagyságu tiszta papirlapokból állt. Gulait azonnal elfogták, mig a főtéren levő emeletes házát birói zár alá vették. A hűtelen pénztárnok Hód-Mező-Vásárhelyen nagy szerepet játszott s otthonos volt a legjobb körökben.

Vidéki vegyesek. Szegeden a svéd női négyes kedden este nagysikerü hangversenyt adott s két magyar dallal is („Cserebogár“ és „Beh szomoru ez az élet“) nagy tapsot idézett elő. — A székelyudvarhelyi nőegylet tépést csinál a török sebesültek számára az elnöknő, Ugron Lázárné urhölgy munkaestélyein. — Nagyváradi nők házról házra kéregetnek a török sebesültek javára. — Azaradi vértanuk szobor-emlékére a pályázatot három hét alatt kihirdetik. — A pannonhalmi apátság a királynak pompás „Emléklapokat“ adott át, az uj templom egyes részeinek Storno Ferencz által készitett rajzaival. — Az erdélyi határszélre nagyobb ágyukat szállitanak folyvást, a sáros idő miatt ökörfogatokon. — Nagy-Károlyban klub alakult, mely elhatározta, hogy csak honi gyártmányu kelmékből visel ruhát. — A kolozsvári egyetem ifjusága Thoroczkay Lajos joghallgatót választotta meg ama küldöttségbe, mely Abdul-Kerimnek diszkardot fog vinni. — Sopronban irodalmi s művészeti kör van tervben, olvasások, ünnepélyek rendezésére, könyvtár s műgyüjtemény szerzésére; a mozgalom élén Frankenburg Adolf tisztelt irótársunk áll. — Nagy-Kanizsán Vahot Imre felolvasást tartott Petőfiről, s többi közt emlité azt a szép adatot is, hogy a költő a „János vitéz“-ért kapott száz forint tiszteletdijat akkoriban elszegényedett szüleinek adta

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 10-10 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3 dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

49. sz.
Decz. 3-dikán.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-
a műlap meghozatala félévi járatási
köteleztetést foglal magában
a lap irányában.

Janka kisasszony napernyője.

(Elbeszélés.)

Szépfaludi Ő. Ferencztől.

(Folytatás.)

VI.

Kertész Sándor nagyon sokáig nem tudott elaludni; ugy érezte nem csak feje, de szive is csordultig van tele. Fejére meglehetős hatással lehetett a pompás cliquot rosée is, szivét azonban egészen a szép ismeretlen foglalta el, kivel talán most először és utóljára találkozott az életben.

Az nem lehet!

Sándor barátom — költő emberhez illően — hozzá is ült otthon kis lámpája mellé, szétbontotta a fél iv papirt villogó szemei előtt, meg is forgatta a plajbászt ujjai közt és a legékesebb költeményt akarta „Hozzá“ intézni; de belesült. Mert rendesen ugy szokott történni, hogy a ki nagyot akar kiáltani, hirtelen bereked; a ki nagyon haragos és a legválogatottabban akarja kifejezni elkeseredését, olyan édes-keveset tud elhebegni, hogy maga is megrestelli. Sándornak is a h o z z á czimzett költeményből nem sült el egyéb, mint a „hozzá.“

Tréma fogta el ő előtte még a papiron is. Meg volt győződve, bármily ékesen fogja is magát kifejezni, hozzá legmerészebb s emelkedett gondolatával sem lehet méltó.

Eloltotta tehát gyertyáját, hogy sötétüljön el minden körülötte s ne világoljon egyéb, az emlékezésnél, melybe ő lesz bele foglalva egész életnagyságában.

Ébren, álmában csak ő jelent meg s másnap, mikor felébredett, sajnálkozva tapasztalta, hogy most, midőn már ugy ismeri szép ismeretlenét, mégis oly kevéssé ismeri.

A hazulról való távozás után azonnal sietett a fogadóba, hogy megtekintse, valjon elutaztak-e már ismerősei? — Talán nem mentek még el? Talán az ő jelenlétök némileg feledtetni fogja, hogy nem találkozhatik többé a fiatal leánynyal? De hát csakugyan nem találkozhatik-e? Tudja-e, hogy az a fiatal hölgy nem pesti? Ismeri-e a fővárosi hölgyeket egytől-egyig? Ah! ő bizonyára fog még vele találkozni!

Másnap reggel első dolga volt a fogadóba menni, hol Rigóék szálltak s kérdezősködni: valjon csakugyan elindultak-e? A portás felelet helyett azzal fogadta, hogy Kertész Sándor urhoz van-e szerencséje?

Sándor barátom egész örömmel biztositotta e szerencséről, mire a portás finom napernyőt és kis levelet adott át neki.

Sándor felbontván a levelet következőt olvasta: „Kedves barátom! Tegnap jómulatás után, nőm véletlenül a szomszéd asztalnál ülő egyik hölgy napernyőjét hozta magával; kérlek, légy szives visszaszolgáltatni, miután te jobban tudhatod, kik voltak ama hölgyek. Barátod Rigó Pista.“

Sándor elkezdett nevetni.

— No ugyan jóra bizták! Magam is azon töprengek, valjon kik lehettek és most azt mondják, hogy én jobban tudhatom. Bárcsak tudnám; akkor igazán örvendenék e megbizatásnak. De igy mi tevő legyek? Lapban hirdessem az eltévedt napernyőt, vagy azt várjam be, mig az ismeretlen hölgy felszólal?

Sándor barátom zsebre dugta a kis levelet és magához vette az értékes napernyőt, mely hamuszin selyem s egészen a legujabb párisi divatu volt. Azon is kezdett gondolkozni: ha lehet-e egy napernyőn elábrándozni?

Derék ifju, miért ne lehetne? Egy rózsabimbó, mely elhervad s értéktelen fűdarab lesz; egy fél keztyü, illatos zseb-

kendő, ruhafoszlány, csipke-darab vagy a kézszoritás és pillantás, melyet néha csak ugy képzeltél, méltóbbak-e ábrándozásodra ?

Hanem valjon csakugyan az övé, az ismeretlen angyalé-e az a hátra maradt napernyő? Hátha másé, azé az öregasszonyé, ki ha az angyalnak édes anyja volna, még örvendhetnél, de ha egészen idegen, ki csak ugy jött vele? — És te ábrándozol egy idegen, rajongásra épen nem termett teremtésnek a napernyőjén? Talán még verset is irhatnál! A mai világban ugyis mindent megénekelnek; miért ne lehetne szép költeményt irni: „Egy napernyőhöz“ ?

Talán még az a haszon is lenne belőle, hogy megtudhatná, az öreg asszonyé, vagy a fiatal hölgyé volt-e?

Sándor barátom előlegesen minden nap eljárt a vendéglő azon asztalához, mely mellett multkor látta ez ismeretlen hölgyeket. Most is idegenek ültek ott; hanem többé nem azok az ismeretlen hölgyek. Most is idegenek, kiknek látása ez uttal talán még zavarba is hozhatta volna, mert a hamuszin napernyőt mindig magával vitte, hogy kéznél legyen s alkalmilag azonnal átszolgáltassa.

Eltüntek, elvesztek és senki sem tudott róluk felvilágositást adni, hogy hova mentek, megérkeznek-e hamar? Sándor barátomnak még a sohajtásai sem tudták merre szálljanak. Egyik erre, másik arra szállt, lesve, hol találhatnák meg a keresve keresett angyalt.

Barátai, ha már meglátták, előre jót nevettek. El lettek rá készülve, hogy ismét az ismeretlen hölgy után fog kérdezősködni, ki megigézte.

A legkomikusabb látványok közé tartozott az a derék fiatal ember napernyőjével, mely mindig melléje volt téve az asztalra, hogy egy perczre se legyen távol szemeitől. Minden figyelme, minden gondolata, minden érdeke e napernyő körül összpontosult. Ez a tárgy egy ismeretlen értéket képviselt. Hisz voltakép ő erről a napernyőről azt sem tudta, kinek a napernyője? Hátha nem azé a fiatal hölgyé?

Magában ugyan mindig megczáfolni igyekezett aggodalmát; hanem még sem czáfolhatta meg. Ki tudja, a való mennyi illuziót rombolna szét!

Voltak olyan ismerősei is, kik tudományos boncztani müvelet alá fogták a hamu-szin napernyőt, és kétségbe vonhatlan bizonyitékokkal akarták bebizonyitni, hogy ez a napernyő egy matronáé; mig mások ugyan ily erejü érvekkel ép az ellenkezője mellett bizonyitottak. Egyik a sötét szinben, más a napernyő formájában, nyelében, a diszül szolgáló apró szalagokban látta, hogy csak fiatal hölgy lehet a napernyő tulajdonosa.

Egy reggel Sándor barátomat nagy szakálu portás verte föl ábrándozásából, s levelet adott át. A levél pecsétje helyén rózsaszin bélyeg tündökölt a következő névvel: „Janka.“

Sándor mohón bontotta föl a levelet s a legfinomabb női kéz által irt sorokat olvashatta: „Uram! Körülbelül pár hét előtt a véletlen azon asztal mellé vezetett egy társaságban, melynél ön egy urral — valószinüleg barátjával — s egy szép hölgygyel estelizett. A szép hölgy vacsora után tévedésből napernyőmet elvitte a magáé helyett. Minthogy az idegen hölgyet nem ismerem, s minthogy a napernyő becses emlék, melyet egy barátom Párisból hozott, nagyon megörvendenék, ha megkaphatnám. Ön által, azt hiszem, kivánságom teljesülhet. Bocsánat alkalmatlankodásomért. Felhős Janka, Ősfalván u. p. Pattogós.“

VII.

Sándor sokszor elolvasta a levelet. Örült, hogy most már kérdezősködéseivel nem kell senkit gyötreni; a napernyőt nem kell többé magával czipelni. Eltünik a mosoly az ajkakról; nem fogják többé különcz embernek tartani, ki magával vitt napernyőjéhez ragaszkodik, mint már élete legbecsesebb kincséhez.

Egyet azonban nem tudott meg: hogy a nő fiatal-e, vagy pedig idős? Egy-két barátja hajlandó volt ismét „bájos“ ismeretlenét öregnek tartani, kit az ég már unokákkal is megáldott. Majd egyiknél — ha lány — bizonyára pártfogolni is fogja Sándor barátunkat! — mondák kötekedve. Hisz világos, hogy öreg; a fiatal leányoknak sokkal több a gondjuk, hogysem még azzal a csekélységgel is törődnének, mit a pedánsok „ortographiá“-nak kereszteltek el.

De Sándor barátomnak egy argumentuma volt, mely többet ért, mint jó barátjainak minden argumentuma. Igen! az ő szive dobogni kezdett a „Janka“ névre; a karcsu, finom vonásokat pedig megcsókolta, bár nem tudta bizonyosan: valjon nem azé az öreg asszonyé, ki jobbról ült az angyal mellett s olyan szemeket vetett, mintha hétfejü sárkány módjára kellene őriznie féltett kincsét.

Barátom „Janka kisasszony“-t tisztelte meg érzelmével, azt a szőke kisasszonyt, kit két-három este annyira megcsodált s kiről most már azt is tudta, hogy Felhős Jankának hivják.

Legalább a „Janka“ név, a karcsu vonások, szive dobbanása és a finom napernyő együttvéve arra engedtek következtetést, hogy barátom ez uttal nem csalódott.

A levél szárazon volt irva; hanem azért Sándor barátom jobban megörvendett neki, mintha rózsaszin lapon a legszerelmesebb frázisokkal örvendeztette volna meg. Mert már ő neki is lesz bátorsága; sőt a finom társalgó szabályai szerint kötelessége, hogy udvarias levél kiséretében küldje el az elcserélt napernyőt.

(Vége köv.)

Csak játszál...

Prém Józseftől. *)

Csak játszál, tréfálj; sötét kedvtelésed'
Nyugodtan, némán eltüröm.
Kegyetlen démon! milyen igézővé
Varázsol mind e rideg kárörőm.

Csak kaczagj, tombolj, mig a nagy tömegnek
Gúnyja égeti képedet,
Ártatlan üldött! oh mint küzdött érted,
És szivem egyre forróbban szeret.

Csak itélj el . . . Édes frigyünket addig
Hadd tépje szét a rágalom.
Elitélt angyal! én zománczczal hintem
A sötet foltot fehér szárnyadon.

Csak ujjongj, gyötörj és komédiázzál,
Mig fölöttünk villám czikáz.
Oh dőre gyermek! óvjon meg az isten,
Hogy egykor engem is tapsolni láss.

De azért rajta! Teljék benne kedved,
Ha szived megnyugvást talál.
Szereped hálás s jó fogásid vannak,
Ismételt taps, hivás el nem maradnak
S mi fő: hatásos lesz majd a halál!

*) Mutatvány legközelebb megjelenendő költeményeiből. Szerk.

Mért nem házasodunk?!

Azt mondtam a multkor, hogy annak, a miért oly annyira tartózkodunk a házasságtól, a társadalomban rejlik az oka, s szükebb körre szoritkozva: az elhibázott nevelésben. És ez állitásomat a fölhozott példa után fölöslegesnek is látszanék bővebben bizonyitni, ha nem hallanám az ellenvetést, hogy nem minden lány X. kisasszony ám, vannak szerény igényü, háziasan nevelt, jó gazdasszony-leányok, kiknek nem fáj a fejök minden hónapban egy uj ruháért, kik nem fogják férjök ebédjét elrontani két héten át sopánkodásaikkal, ha a fürdőidény közeledik.

Meglehet, hogy vannak ily kereszténvi lemondásban nevelt jó lelkek, hanem különösen a fővárosról szólva, oly ritkaságok, sőt bátran mondhatni, oly kivételek, hogy miattok bizony bátran fölállithatni a szabályt, hogy a nők olyanok, mint a multkor emlitett X. kisasszonyok. Egyébiránt ők annak nem okai, a társadalom rójja rájok kötelességül a fényüzést. Mert ugyan mit mondanának, ha látnák, hogy ez vagy amaz magas állásu államhivatalnok meghuzza magát valahol a külváros egyik harmadik emeleti két-három szobás lakásában, ha a méltóságos asszonyt a konyhában találnók könyökig fölgyürközve s kezében a főző kanállal, ha leányait bálba nem vinné s ha igen, 18 forintos olcsóságban, melynek csak foszlányait viszi haza. Megszólná minden ember!

A mai társadalom minden állásra ráró bizonyos fényüzési kötelességeket, melyek napról napra mindinkább meghaladják amaz állással járó anyagi dijazásnak erejét. S e fényüzésről egy-két család le nem mondhat, együttesen, valamennyinek kell azt tenni, s hogy ezt elérhessük, már alapjában, a nevelésnél kell megkezdenünk a társadalom e betegségének orvoslását. Mert mi tagadás benne, a társadalmat semmi más nem rontotta el, hanem egyedül csak a nevelés. A szülők tulságos gyermekszeretete, a hiuság, ez az a kicsike mag, melyből a mérges fa kihajt. Nagyon szeretjük gyermekeinket, azt hiszszük, hogy ők a legszebbek, legokosabbak a világon, nem nézhetjük, hogy mások gyermekei csinosabbak, piperésebbek legyenek a miéinknél; az anya, ki lemondott a maga részéről a hivalkodásról, átviszi azt kis lányára, s ugy öltözteti, ugy cziczomázza, akár egy kis bábot. Hány szegény családot látunk, melynek szerény jövedelme alig elég arra, hogy megéljen belőle, hanem ha gyermekére tekintünk, ugy föl van piperézve, hogy a milliomos gyereke sem különben. Ebben van minden gyönyörüsége a szülőknek, ettől nem sajnálnak semmi áldozatot, hadd lássák mások is, hadd irigyeljék tőlük az ő szép gyermeköket. S midőn a gyermek öntudatra ébred, az első meggyőződés, mely benne érlelődik, az, hogy ő nagyon szép, szebb, mint amaz előkelő szülők gyermeke, s hogy ő neki csak kivánnia kell, s a papa és a mama semmit meg nem tagadhatnak tőle.

És a gyermek növekedésével nem szünik a szülők mimelő szeretete. A kicsikének parányi ujjai nem érnek még be egy nyolczadot, s már ott van a zongora-mester, s óra hosszáig gyötri az unalmas skálákkal; nyelve alig tanul még peregni, már az idegen szavak tördelésére kényszeritik, franczia, angol nyelvmesterek vesződnek vele. A lány felnőtt s nyert oly kitünő kiképzést, mely becsületére válnék bármely dúsgazdag ember lányának, van olvasottsága, mert hiszen a szalonok számára nevelt lányok egyik iskolája a regény, — van talán némi fogalma a főzésről is, ugy elméletből, — szóval kifogástalan jó nevelése van s — bármely hat-nyolcz ezer forint jövedelemmel biró férfi nőül veheti.

„Ön tehát azt akarná, hogy középosztályu házak leányai ne tanuljanak zongorázni, ne tanuljanak francziául s álljanak a konyhába és mosóteknő mellé!“ — mondják önök. Mentsen isten! De azt csak meg fogják nekem engedni, hogy különbség van az oly nevelés közt, mely az elsorolt ismereteket sem zárja el a gyermekektől, de mely nevelésnek fősulya mégis a háziasságra van fektetve, és az oly nevelés közt, a mely szerint az előkelők meggondolatlan utánzásából, s abból a szülői hiuságból, mely nem engedi,hogy az ő gyermekénél a legelőkelőbb családok gyermekei szebbek, okosabbak s müveltebbek legyenek, — a nevelés egész sulyát ez előkelőbb müveltségi kiképzésre fektetik, s a nevelés házias része csak mellékesnek tekintetik. Amazokat nem lehet félteni, hogy otthon maradnak, de az utóbbiakat ki merné nőül venni, midőn látja, hogy a szép kis begyes ajkat bigyeszt, ha a háztartás hétköznapi teendőiről van szó, a ki a szalonból nem teszi ki a lábát, csak ha bálba, vagy hangversenybe megy, vagy sétára indul, hogy jó izlését fitogtassa.

Ime, itt van a hiba. Tulságos szeretetből, szülői hiuságból bábot csinálnak a kis gyerekből, s midőn ez fölcseperedett, előkelő hölgyet nevelnek belőle. „Magamra nem költök, de a gyermekemet nem engedem rongyosan járni“, — igy szólnak a mamák és fölcziczomázzák a kicsikét, akár egy grófkisasszonyt. „Inkább magamtól vonom meg, csak gyermekem neveltetése hiányt ne szenvedjen“, — mondják a szülők, midőn a nyelvmestereket, zongoramestereket, énekmestereket megfogadják. „Vagyont ugyan nem hagyhatok rá, de adtam neki oly nevelést, melylyel a legelőkelőbb társaságban sem fog szégyent vallani“, — szól megelégedéssel a szülő, midőn nagy leányát a bálba viszi.

És ez a baj. Ha nem hagyhatsz rá örökséget, bár ne adtál volna neki oly nevelést, mely csak igényeket teremt, nagyravágyást, elégedetlenséget. Leányod valóban előkelő müveltségü nő, de gőgösen nézi végig a szerényen közelitő kérőt, ki társadalmi állásánál fogva hozzá illik. A másik kérő már ovatosabb lesz, a harmadik még inkább, s egyszer csak azt kell tapasztalnod, hogy leányod már nagyon is „nagy“ leány, s még mindig otthon van. Azután alkudoztok a körülménynyel, engedtek a magas igényekből, leányotok is kezd beletörődni abba a gondolatba, hogy isten neki, hozzá megy egy szerény kis hivatalnokocskához is, — csakhogy most már ez sem igen jelentkezik oly sürün. És ha mégis akad, kit a szép lány bájai elszéditettek, s a házasság, ha késett is, de meglett, a fiatal asszony előtt egy uj világ nyilik meg, melybe ő elégedetlenséget, a ki nem elégitett nagyravágyásnak a szivben hagyott tövisét, kedvetlenséget visz magával s meg van az, a mit házi boldogtalanságnak hivnak. S adja isten, hogy a nő elvégre is, habár kedvetlenül, beletörődjék e lemondásba, mert ha ehez nincs elég lelki ereje, akkor még szörnyübb pokol nyilik meg a szegény férj előtt, akkor hová fog kicsapni a nő korlátlan nagyravágya és elégedetlensége, — azt a jó isten tudja.

... Kedves jó nagynéném, akarja-e még tudni, hogy mért nem házasodunk mi?!

Rados Arthur.

Elvirágzott rózsák.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

Bizonyos tekintetben igaz, hogy el is kényeztetett, hisz tőlem tett függővé mindent, de azért mégis az ő erős kezében

maradt a kormányzat, és álmodni sem mertem volna valami önálló rendelkezésről, de nem is kellett arra gondolnom sem, mert a jóságos, kedves asszony megelőzte minden kívánságomat, mindent tőlem kérdezett, sőt még az étlapnál is az én véleményem volt a döntő. Végre a nagyvilágba akart bevezetni kedves néném. Eleintén makacsul ellene voltam e tervnek, de végre nénem folytonos unszolására, nevetve mondám:

— De édes jó néni, mit csináljak én a sok felpiperézett, szép emberek közt, én a ki olyan csunya vagyok?

— Te, csunya? — ismétlé ő, és szürke szemei fürkésző leg keresték tekintetemet, mintha kételkednék rajta, ha valóban igazat mondtam-e? — Te, csunya volnál? — folytatá, — a te szemeiddel? — Erre azonban mintha tulságosan sok érzést árult volna el, nyugodtabban folytatá: — Te nem vagy csunya, Gertrud, és aztán tanultál is valamit, és ez többet ér az olyan viaszkbáb-arcnál, mint a milyenek a világban ide s tova szaladnak.

Dédelgetések avagy hizelgések soha sem voltak divatban nálunk; néném arra mit sem hajtott, megelégedésének és szeretetének összes nyilvánitása egy-egy kézszoritás volt. Megcsókolni minden évben csak egyszer csókolt homlokon, születésem napján.

Ugyanakkor este először életemben figyelemmel néztem meg arczomat, és azt találtam, hogy csakugyan nem vagyok olyan nagyon csunya. Alakom, igaz, csak középnagyságu volt, vonásaim szabálytalanok, de szemeim nagyok és sötétek, hajam világos barna és ritka hosszuságu és tömött. Az én áldott jó néném arról is szivesen gondoskodott, hogy öltözékeim izléssel legyenek kiállitva, és elhalmozott mindennel, a mit a csin és rend megkivánt, és igy külső megjelenésem csakugyan nem volt kellemetlen.

A társadalmi élet, melybe most bevezettetém, nem volt izlésem szerinti. Szellemem nem igen nyert abban tápot, és annyi mondva csinált érzelgősséggel találkoztam a nagy világban, hogy egyre jobban és jobban beláttam, milyen helyesen gondolkodik néném, ha az igazi érzés nyilvánulásait gondosan elrejti, mikor magunk sem találkozunk igazi értékü szavakkal és érzésekkel. Azonban nagyon könnyen tettem sajátommá a könnyed társalgási modort, és nem egyszer hallottam, hogy dicséretekkel és szerencsekivánatokkal halmozták el némémet „szellemdus“ huga miatt. Nem is mulhatott ez el néhány házassági ajánlat nélkül sem, hisz néném gazdag volt és előkelő. Volt néhány olyan ajánlat is közte, melyet az örökösnő a szerelem mezében is kapott, de mert szivem mindezek daczára néma maradt, nem is esett nehezemre a visszautasitás, mely annál könnyebben esett részemről, minthogy láttam, milyen véghetlen nyugtalanságba ejti némémet minden uj kérő. Szegény néném, a legepésebb gunynyal buzgolkodott letenni előttem ez embereket még akkor is, ha mind addig, mig házasulandó szándékaikat nem nyilvániták előtte, szivesen látott vendégei voltak is házának; kezemet megkérni bárki is lett légyen az, megbocsáthatlan hiba, és kegyvesztés volt szemei előtt.

— Nem tudnálak már nélkülözni, Gertrud, — mondá nekem ilyenkor, — és hidd el, köszönettel fogsz ezért nekem még későbbi életedben is tartozni, mert boldogabbá és szabadabbá teszlek téged, semmint bármilyen fényes férjhezmenetel által lehetnél.

A férfinem iránti ilyetén ellenséges kifakadásai azonban nem voltak olyan gyakoriak nála, hogy okot adtak volna sokat gondolkodnom a felett, valjon mi okból hátráltatja férhezmenetelemet. Magam is vidám voltam és nem busultam egy cseppet sem egy-egy kérő visszautasitásán, sőt nem egyszer tréfáltunk némémmel erről; akkor még valóban nem tudtam, ha általában képes vagyok-e én is szerelemre, erős szenvedélyre. Szivem mintha elaludt volna az ő erős, láthatatlan várfogságában. Soha sem éreztem melegebben egy ember iránt sem, csak midőn minden évben, a fecskék pontosságával felkerestük gyönyörü nyári lakhelyünket. Akkor dobbant fel egész erejével az én szivem, és gyermekségem egész forró, leküzdhetlen vágya a szerelem után, igen, a forró, hü szerelem után. Lehetetlennek tartottam azonban némémmel beszélni az én belső érzéseimről, és kebelbarátném pedig nem volt. Néném nem szerette a leánybarátságokat, és azért soha sem is voltak barátnőim, hanem csak ismerőseim. Soha sem éreztem ezeknek hiányát, hisz oldalam mellett élt a legjobb, a leghivebb barátnő: néném!

Sokszor tünődtem magamban azon, hogy valjon miért nem látok házunkban sehol egy arczképet nagybátyámtól? Egyszer kérdést is tettem ez iránt némémnél, de erre olyan rövid, elutasitó feleletet kaptam tőle, hogy soha sem hoztam elő többet e dolgot. Özvegynek tartottam némémet, nem akartam tehát a tán még mindig sajgó sebet érinteni, és tán végkép meg is feledkeztem volna a nagybátya létezéséről, ha egyszer véletlenül néném egyik ifjukori barátnője látogatása különös uj világosságot nem vetett volna az egész dologra. Az öreg hölgy egy közeli fürdőt használván, megtudta, hogy Berchtesgadenben lakunk és nem tudott ellentállani azon forró vágynak, hogy rég nem látott kedves barátnőjét meglátogassa. Hazudnám, ha azt mondanám, hogy néném felette el volt ragadtatva e meglepetés által, mely bizonyára régi emlékeket is költött fel benne. Azért tehát fogadása is meglehetős hideg volt, de mert nem voltam hozzá szokva némémet valami nagyon élénknek, vagy nyájasnak látni, és mert az öreg delnő eléggé tuláradó bőbeszédüséggel társalgott, elég jól ment minden, mint azt a mellékszobából hallottam. Midőn néném aztán engem régi barátnőjének bemutatott, az öreg delnő, engem végig nézve, majdnem önfeledt rajongással elkiáltotta magát:

— Édes Istenem, Kornélia, ez a leány akár gyermeked lehetne, hisz olyan szemei vannak, mint férjednek!

Bizonyára meg is sajnálta az öreg hölgy vigyázatlan szókimondóságát, mert hirtelen más tárgyra forditotta a társalgást, de e percztől kezdve néném még kevesebbet beszélt, mint eddig. Sőt még az a hallatlan eset is előadta magát, először, mióta némémet ismertem, hogy ott hagyott bennünket a nappali szobában, és egészen elhalványodva, főfájásról panaszkodva, hálószobájába vonult vissza, a honnan aztán elő sem jött többé, a mig csak vendégünk nálunk volt. Az öreg hölgy, ugy látszik, az első perczben megijedt, de aztán hamar belénygodott, elfogadta a frissitőket, miket számára hozattam, sőt midőn néném őt a legszivesebben ebédre is kérette, a nélkül azonban, hogy maga részt vett volna abban, az én vendégem maradt, és még délután is pár órát töltött nálam. Mint már mondám, az öreg hölgy igen szeretett beszélni, és midőn tapasztalná, hogy néném multját illetőleg egészen tudatlan vagyok, szoros kötelességének ismerte, engem erre nézve felvilágositani.

— Kegyed már nem gyermek, kedves Gertrudom, és annál is inkább szükséges, hogy mindent tudjon, kedves nénje életére vonatkozókat, nehogy akaratlanul is egy-egy véletlen szó által fájdalmat okozzon a jó léleknek.

Azonban mégis csak ugy látszik, hogy a jó lélek kissé

megfeledkezett e gyöngédségről, mert ismerve néném multját, mégis ő volt, a ki a fájós sebet kiméletlenül érintette. Midőn tehát a szép szőlőlugasban nagy gyönyörüséggel szürcsölgeté kávéját, mindent elbeszélt nekem, a mit néném multjáról és szerencsétlen házasságáról csak tudott.

— Véghetlenül csudálom, kedves Gertrud, — ekkép kezdé, — hogy nem mondták meg kegyednek, hogy nagynénje dr. Burghart neje volt; sok utánajárásba került, mig a kormány megengedte neki ujból viselhetni családja nevét. Nem gondolkodott-e soha azon, mikép lehetséges, hogy ő és édes atyja ugyanazt a nevet viselik, holott a nénit özvegynek hiszi? No, de hagyjuk ezt, hadd folytassam elbeszélésemet. Vallja be, édes Gertrud, hogy kegyed is azt hiszi, hogy nénje valóban nem volt szép, talán épen ellenkezőleg; hisz fiatal sem volt már, midőn Burgharthoz nőül ment. Az ő nemes és tulságosan büszke családja ellenezte e házasságot, hisz Bughart csak nevelő volt egy ismerős családnál, hol Kornélia megismerkedett vele. Igaz, szép ember volt, eszményiesen szép, kedves Gertrud, és ha kegyedet látván, azt mondám, hogy szemei olyanok, mint nagybátyáéi, akkor ezt valóban a legnagyobb bóknak veheti, mit valaha kapott. Mi leányok mind szerelmesek voltunk belé, — akkor még én is fiatal leány voltam, de Burghart nem igen látszott bennünket észrevenni; olyan volt, mintha egy más világban élne. Ő szegény volt, Kornélia pedig gazdag; ő alig volt huszonhárom éves és rajongó ifju, imádója mindennek, a mi szép és nemes; ilyennek ismertük mi őt. Mikor aztán azt beszélték, hogy jegyet váltott Kornéliával, akkor mi leányok összedugdostuk fejeinket, és a „pénz hatalmáról“ sugdostunk. Kornélia legyőzött minden akadályt, mivel a rokonok szándékát meg akarták hiusitani, szülei már rég elhaltak volt, és végre mégis egyesült a forrón szeretett ifjuval, s a ki akkor ismerte Kornéliát, az néhány évvel később valóban nem ismert többé reá. Akkor csupa szerelem volt, egész lénye csupa melegség és odaadás; a valódilag nemes és szép sziv még külsejét is megszépitette, és az őt szerető rokonok és barátok fájdalom nélkül hagyták távozni a boldog nőt egy távolabb eső városba, hol Burghart tanári állomást kapott. De fájdalom, örömünk nem tartott soká. Az elkényeztetett, gazdag függetlenségben felnőtt nő nem türhette, hogy férjét másoktól függve, szerény, alárendelt helyzetben lássa. Nem volt nyugta, mig reá nem vette a leköszönésre, azt hivé, hogy gazdagságával és szerelmével dusan fogja őt immár kárpótolni tevékenységeért. De Burghart rajongó, eszmények után élő ember volt, és ha eleintén elkábitotta is az előkelő gazdag leány szerelme, és azt hitte, ő is szereti a leányt, ugy most mindinkább érzé, hogy csalódás volt e szerelem, önámitás, és hogy véghetlenül boldogtalan. Neje forró szerelme teher volt lelkén, gazdagsága pedig elviselhetlen nyűg. És ez az ember mindent eldobott magától, nőt és gazdagságot és egy napon eltünt hazulról, alig két évi együttlét után. Később törvényesen is elváltak, mert Burghart egy szép szinésznőt vett nőül, kivel Hamburgban mégismerkedett, azóta pedig hallgat róla a krónika, legalább a mi köreinkben soha sem beszéltek többé róla. Tökéletesen felfogtam és megértettem, hogy Kornélia levette magáról a gyülölt nevet, és férjem is igen buzgón mozditotta elő az ő pörét. Ezután szegény Kornélia évekig magányosan élt, gyermeke nem volt, és forró szive mintha megkövült volna. Milyen szerencse virult fel számára azután, hogy Kegyed, elveszitvén szüléit, hozzá jött, betöltendő életét! És valóban csodálatos hatása lehetett a kegyed gyermeki szeretetének, mert kedves barátnőm szinte megifjudott az utósó évek alatt! Hány éves is kegyed, édes Gertrud? — kérdé az élénk öreg hölgy.

Megmondám neki, hogy 29 éves vagyok; szörnyen elcsudálkozott azon, és olyan udvarias volt, hogy nem akart hitelt adni szavaimnak.

— Se baj, nénje még idősebb volt, mikor férjhez ment, — mondá nekem vigasztaló és biztató hangon. Én jóizüt nevetve megköszöntem jóakaratát, és biztositám, hogy eszem ágában sincs nyugodt életemet egy másikkal felcserélni.

— Oh, csak rangján alul soha ne menjen férjhez, édes gyermekem! — tanácsolá nekem a világ-látott öreg hölgy, azután még egy csomó furcsaságot csevegett össze vissza, hogy szinte belefáradtam és igazán örültem, midőn végre fogatja megállott házunk előtt, mely őt haza röpité.

Kedves némémet csak más nap reggel láttam ujra; halványan jött le a reggelihez, de szokott nyugodtságával beszélgetett velem. A tegnapi látogatást csak futólag emlitette, és soha sem érinté többé ama hirtelen változást. Én is ovakodtam megmondani neki, mit beszélt nekem a régi barátnő; de sokat gondolkodtam azon, a mit hallottam; és ujból megjegyeztem magamnak, milyen sok veszélynek van kitéve a forrón érző sziv, és büszke voltam, hogy az enyémet mindenkor olyan erős zár alatt tartottam.

A ki valaha Berchtesgadenban volt, tudja, milyen számos kirándulási helye és kimerithetlenül sok szép pontja van e vidéknek. A legszebb azonban mégis a „Királytó“, mély, komoly költészetével. Mint valami hatalmas epos, olyan ünnepélyes és magasztos, olyan komoly volt előttem, mig a gmundeni tó egy kedves idyllhez hasonlit, mely elbájol, felderit. A „királytón“ csónakázván, gondolataim mindannyiszor a magasba szálltak, és összekulcsolt kezekkel néztem a hegyóriásokat, isten e hatalmas alkotásait, és imaszerü csudálat tölté el lelkemet és kimagyarázhatlan vágy ragadta meg egész valómat. Néném gyakran magamra hagyott erdei sétáimon, a pompás erdei uton nem egyszer egész a tóig el-elballagtam, ott meg a felső, csendes tó partjaira csónakáztattam magamat, hol nem egyszer órákig el voltam, a mig csak az idő hazatérésre nem intett. E nagyszerü természet láttára, valjon ki birná leirni azt, a mi az emberi szivet annyira hatalmasan megragadja? Mintha az istenség lehellete vett volna körül, olyanná vált lelkem. Dicső, felejthetlen órák voltak azok, melyeket itt töltöttem.

Egy napon ismét egyedül sétáltam ki kedvencz tavamhoz, hegyi patakok morajától kisérve és elandalittatva általuk. Némémet már jól előre figyelmeztettem volt, hogy tovább fogok ma kimaradni. Egy felhő sem boritotta az eget, és ugy örültem a csónakázásnak a szép zöld világosságban csudálatosan fénylő kedves tavamon!

Csónakom már készen állott; az izmos kormányos, a ki mindig átvitt, már várt reám, beléptem a kis csónakba és nesztelenül és nyilsebesen lebegtünk a szép, titokteljesen csábitó mélység felett. Könnyü szellőcske bodoritá az eddig nyugodt tavat, és a mint felfelé vetém tekintetemet, a Watzmann ősz fejét néhány könnyü felhő diszité, megannyi fehér fürt gyanánt. A kormányos követvén tekintemet, mintegy feleletül néma kérdésemre, mondá: — Igen, igen, ma még szélvészünk is lesz, könnyen megesik az nálunk! — Én azonban nem akartam hitelt adni szavainak, nem birtam elképzelni, hogy a majdnem fellegtelen égboltozat ma még komor képet is akarna vagy tudna felvenni; de alig értük el a felső tavat, a kicsi, szép fehér fellegek már kevély óriásokká nőtték ki magukat. A

szél is fölkerekedett és csak ugy kergette fel a magas hegyormok mögül a felhők seregeit.

Velem együtt, de egy másik csónakban, egy idegen társaság is partra szállott; eleintén nevettek és tréfáltak, a tó ünnepélyes szépsége azonban ezeket is elhallgattatá, és igy a legnagyobb csendben ültünk a partos kiszálló helyen, a mig csak néhány hatalmas szélcsapás kissé megnyugtalanitván a társaságot, csónakját előparancsolá.

(Folytatása köv.)

Egy éj a belgrádi pasa háremében.

Sokat vitatkoztak már azon tudós és nem tudós emberek, hogy hirtelen bekövetkezett szerencsétlenség esetében, valjon melyik vallás képes leghamarabb és leglélekbehatóbban vigaszt és megnyugvást nyujtani hiveinek, és talán nem egészen ok nélkül abban egyeztek meg, hogy az izlam volna ez a vallás, azon hitelve folytán, mely szerint az ember sorsa már eleve meg van pecsételve oda fenn (praedestionalis), minthogy ezen hitelv, különösen a keleti népfajok világ- és életnézlete mellett, valósággal amaz üdvös hatással van hiveire nézve.

Legyen szabad ezen állitás támogatására elbeszélnem egyik élményemet e lapok tisztelt olvasóinak.

Körülbelül harmincz éve annak, hogy az akkori idővíszonyok hazánk keleti határszélére vezettek, és különös körülményeknél fogva huzamosb ideig Zimonyban kellett vesztegelnem, és ott néhány szerencsés gyógyitás folytán, — mert orvos vagyok, — rövid idő alatt keresett orvos levék. Zimony tudvalevőleg csendes kis városka a Száva partján, mely ott fejedelmi méltósággal a Dunába ömlik. Szemközt a várossal a kékes hullám folyam tulsó partján, Nándorfehérvár (Belgrád) Szerbia fővárosa, akkor még török erőd és egy pasa székhelye. Naphosszanta élénk forgalom pezsgett ide-oda, felalá a folyam hullámhátán. Gőzösök, halászbárkák és mindennemű vizen járók tarták fönn a közlekedést a két szomszéd város közt, egészen a kötelen vontatott kompok és tutajokig. A keverék hajós nép, a furcsa szállitmányok, a sokféle nyelv, a nyüzsgő élet felette érdekes látvány volt, egyre váltakozva, a mig csak a vártorony elaggott órája rekedt hangon a nap nyugtát (tiz órakor) nem hirdeté. Erre mintegy varázspálcza által egyszeriben minden megváltozott. A bástyákról egy ágyu dördült meg, a dobogó hidak felhuzattak, a kapuk bezárultak, a közlekedés megszakadt, — a nappali zajgást nesztelen csend váltá föl.

Én a folyó partján laktam. Egyik tiszta, költőileg szép tavaszi éjjel a nyitott ablak előtt ültem. Kéjes gyönyörrel szivtam az üde vizi levegőt, és elragadtatva jártattam tekintemet az előttem elterülő török város keletiesen gyöngéd körvonalain. Akár Conaletto valamely remek festménye, olyan volt most e város, elöntve a hold fenséges sugáritól, korona gyanánt a pasának fehér fényben rengő kastélya, a ki, a felségjogok őre, tekintélyre, hatalomra és pompára a szultánt képviselte ott akkor. Az én gondolataim azonban az édes merengés pillanataiban messzire elszáguldoztanak a politikától. Legyeskedő képzeletem tetszett magának abban, hogy általszárnyalván az áthághatatlan bástyákat és ölnyi vastagságu falakat, egész a pasa legbelső termeibe helyezett. Az „Ezer-egy-éjszaká"-nak valamenyi meséi szolgáltatták a képeket ábrándjaim számára. Láttam a pasát, körülvéve kelet minden csudapompájától és gyönyörtengereitől. Láttam odaliszkokat, szépségre a paradicsombeli hurikhoz hasonlókat, behizelgően uruk lábainál, föltekintve reá, mint valami istenre, elővéve minden furfangot, kifejtve minden bűbájukat, egyetlen kegypillantás, egyetlen szerelmi szó végett ő tőle. Láttam viritó bajadéreket, lengve körüle mámoritó tánczokban, hallottam harsogó zenét és andalitó éneket. A rabszolgák sereg-számra lesték parancsoló tekintetét, hogy inyét a legválogatottabb eledelekkel csiklandoztassák, — mily tengere a gyönyöröknek az én gyötrődött lételemhez képest, a fiatal orvos szegényes keresetéhez képest, a kinek még utat kell magának az életben törni! Bizonyos irigy keserüség, tétova sovárgással vegyes, vőn erőt rajtam. Önkénytelenül mély fohász szakadt ki élváhitó keblemből: csak egyetlen éjre — ama boldoggal ott — ha cserélni lehetne!

Ágyudörej hallatszott a bástya felül és ez magamhoz téritett. A vár kapuja kinyilt. Az éjjeli félhomályban néhány lovas alakja rajzolódott le kisértetiesen, a Száva partja felé vágtatva. Két férfi, köpenyekbe burkolva, leszállt a lóról, és felkölték a kormányost, a ki összekuczorodva aludt a kompban; ijedten rezzent föl. A két férfi beszállt; a kötelek megoldódtak és a komp megindult Zimony irányába. Ott megérkezve, kezeikkel intettek a kormányosnak, hogy várakozzék, és a város felé indultak. Néhány perczczel reá lakásom kapuján kopogás hallatszott; ismeretlen hangu emberek bebocsáttatást kértek. Nevemet emlitették, utánam tudakozódva, kimentem. A tornáczon, világtalanul lobogó faggyugyertyával kezében az én öreg házisárkányom állt, éjjeli főkötőben, papucsban, szemközt vele a két férfi, a kiket Belgrádból elindulni láttam. Az ajtónyilásra házisárkányom megfordult és a megzavart éjjeli nyugalom miatt haragosan morogva, rám mutatott kezével. Nagy meglepetésemre az egyik férfiban egyik régi ismerősömet ismertem meg, Velden bárót, régebben osztrák katonatiszt, később politikai menekült és jelenleg a pasa tolmácsa. Mint látszott, nagyon sietett és nagyon kedvetlen volt, rövideden köszöntve mutatta be társát, a pasa titkárát és kegyenczét. Uruk parancsára jöttek oly végre, hogy engem haladéktalanul egy sulyos beteghez a hárembe vigyenek.

Valjon egyike volt-e ama fényes villanatu pillanatoknak, a melyekben a lélek mélységes sovárgása meghallgatásra talál a világintézőnél, midőn az iménti kalandos kivánság földerengett bennem? Mely czirkassziai Vénus szorult orvosi segélyre, és épen az enyémre? Mint jutott, hogy a férfi előtt általában, és különösen a hitetlen férfi előtt zárt helyiségébe, a hárem szentséges csarnokaiba tehetem lábamat? Tán ismeretlen barátaim, női pártfogóim vannak, ama titokteljes világrészeken?

Égető kiváncsiságomban ilynemü kérdéssel fordultam a két urhoz. Ezeknek azonban, ugy látszott, semmi kedvük nem volt további fölvilágositásokra. Kitérőleg feleltek és indulásra nógattak. Talán nem szabad nekik többet elárulni? Avagy talán csak futárok, és más egyébről semmi tudomásuk nincsen? Ej mit! Nem szabad az orvosnak nézni, hogy ki az, a ki segélyére van szorulva. Ezzel magamra kaptam kabátomat, fejembe nyomtam kalapomat és indultam vezetőim után, a kik szótlanul és nagy sietve a komp felé tartottak. A tulpartra érve, a török füttyentésére előállottak a paripák, és én alám is adtak egyet. Felvágtattunk a várba, és ott egy adott jelre azonnal kinyilott a kapu. A váltott jelszó után néhány perczre czélnál voltunk. A báró ajánlotta magát és ezzel eltünt az éjjeli homály-

ban, mialatt másik kisérőm a főméltóságu ur palotájába vezetett. Egy csak félig kivilágitott előcsarnokban szemével intett, hogy itt várakozzam, mialatt egy mellékajtón távozott. Némi várakoztatás után visszatért és gyarló franczia nyelven fölkért, hogy mennék vele a pasához. Szivem hallhatóan dobogott. Miután még néhány keskeny, gyöngén világitott csarnokon áthaladtunk, nagy, fényárban tündöklő terembe értünk. Köröskörül a falnál széles diván volt. Ezen, szembe az ajtóval, hátra kulcsolt lábakkal, vizi pipát szíva, mozdulatlanul, mint valami kőszobor, egy még fiatal férfi ült, nagy, fekete, lángoló tekintetü szemekkel, a melyek szinte ijesztőleg meredtek reám. Fekete szakála csaknem övig omlott alá, fejét zöld csalma fedé. „Egy Mekka-zarándok, egy ulema“, mondám magamban. A nargilé bodor füstfellegei mintegy rejtelmes dicspárázattal foglalták körül, — ilyen lehetett Mahomed, a próféta.

Megtettük a szokásos hajtogatásokat. Midőn a pasa szótalan fejbillentéssel üdvözölt és kézemelintéssel, üléssel megkinált, a titkár távozott. Tele kiváncsisággal tekintettem a házi urra. Valjon megfejti-e végre ittlétem talányát? Egyelőre, mint látszott, semmi kedve nem vala hozzá; összeütögeté kezeit. Inasok jöttek be, csillogó arany kávésedényekkel, és alacsony kerek székeken, melyek keleten asztalokul szolgálnak, elébünk tették azokat. Kávéztunk és pipáztunk. Szó- s hangtalan csend. Végre megszólalt a török tiszta franczia nyelven.

— Allah áldja bejöveteledet, tudós! Ismerd meg mily nagyot várok tőled, midőn kedvedért az ősi szokás szent törvényeit megszegve, téged, hitetlent, hajlékom belsejébe, a női osztályba vezetni kész vagyok! Itéld meg ebből, mily nagy bizalommal vagyok művészetedbe, tudományodba!

— Tehetségem szerint iparkodom, fenséges ur, igazolni irántam való jó véleményét, — válaszolám, meghajtva magamat. — Méltóztassék megmondani, ki az, a ki segélyemre szorult?

— Barátom! Nagy az én aggodalmam, — viszonzá alig hallhatólag, a legmélyebb fájdalom kinyomatával nemes arczán. — A ki legdrágább az én szivemnek, mondhatom, az egyetlen, a ki közel áll szivemhez; — a fiam beteg, nagyon beteg. Nem első eset, hogy népünk elfogultsága az európai orvos ellen, a rosz szokás, mely szerint nőinket és gyermekeinket vén javas aszonyok kezeire bizzuk, viritó életet zuzott össze háremeinkben. Én mindig ellene voltam amaz oktalan kuruzslásnak, mégis csak most ismerem föl teljesen a nagy veszedelmet, mióta gyermekem, egyetlen szeretett gyermekem az áldozat. A sir szélére vitték — oh, mentsd meg őt, effendi! Mentsd meg őt! Királyilag nagy leend jutalmad, ha kiragadod a nemes prédát a halál körmei közül. — Mély fohász következett szavaira; feje mellére hanyatlott; szótlan-mozdulatlan ült ujra helyén.

— Vezessen uram a beteghez! — mondám végre néhány percznyi csendesség után. A pasa összerezzent, mintha álomból serkenne föl, tapsolt kezével, és megparancsolá a belépő inasnak, hogy jelentsen be minket a háremben.

— Mielőtt oda vezetnének, megmondom neked, mily gondolatok tartották az elmémet fogva. Meglátod belőle, tudor, mi borzasztó, mi pótolhatlan veszteség lenne nekem gyermekem halála. — E szavaknál ujra megjelent az inas és keresztbe tett karokkal jelenté: minden készen van az idegen orvos fogadására. Achmed pasa fölemelkedék és intett nekem, hogy kövessem. Több folyosón áthaladva, végre magas, komor terembe értünk. Vastag szőnyeg fogta föl lépteinket; tündöklő arany karos csillárokból számtalan viaszgyertya kellemes, gyengéd világosságot árasztott szerte, a falak széles párnaülésekkel voltak körülfoglalva, a tág csarnok közepében pedig és sajátságos módon körülfüggönyözött állvány nyult fel, szinte ravatalhoz hasonlóan. Hörgő lélegzés hallatszott onnan hozzám. Lábujjhegyen közeledett feléje Achmed, — a kórágy volt ez.

Én némi távolságban megálltam és fürkészőleg tekintettem körül. A terem egész néptelennek látszott, és mégis különös suhogást és suttogást véltem hallani. Csakhamar aztán észrevettem, hogy a falak barna farácsozattal vannak körülkeritve, olyanformán, mint a régi zsidó zsinagógákban a nők számára elválasztott helyiség. De valjon ki vagy mi rejtőzött e rácsozat mögé!? Tekintetemnek eme fölfedezési utját a beteg nyögése szakitotta félbe. Fölébredt és a pasa hozzá intett szemével. Fölvettem az égő gyertyát és bevilágitottam vele a beteg arczát. Milyen látvány nyilt meg szemem előtt! A gyönyörü szép ágyon idomtalan, olajbüzű csomó dudorgott, melynek felső végén egy kedves, de viaszhalvány, elsoványodott emberarcz, nagy fekete szemekkel meredt maga elé. Megdermedten az ijedtségtől álltam néhány perczig, szótalan vizsgálódásba merülve. Mily kinokat kellett a szegény gyermeknek kiállni ilyen borzasztó bepólyázottságában.

— Tudor! Miért hallgatsz? Milyennek találod állapotát? — kérdé tőlem a szegény apa, félelmében remegő hangon.

— A sok takarótól nem igen látom, — viszonzám kitérőleg, mert első tekintetre világos volt előttem a legmagasabb foku sorvadás reménytelen állapota. — Jó volna, ha az ápolónők levetkőztetnék. Azután meglátom, mit lehetne itt tenni.

A pasa erre néhány szót mondott félhangon. Egyszerre több felül ajtók nyiltak a rácsozatban és elfátyolozott nők közeledtek a beteg ágyához. E szerint a terem, melyben voltunk, közből eső helyiség volt, melyben, mint a görögök atriumába, a hárem egyes szobái nyiltak.

Felkértem a nőket, hogy vetkőztessék le egészen a szegény fiut. Ellenkezési mozgás hallatszott; a parancsolónak egyetlen szigoru tekintetére azonnal elmult és minden ugy történt, a hogy rendeltem. Tiznél több kendő és takaró, valamennyien kigyózsirba mártva, és avas szagukkal förtelmesen megragályozva a levegőt, egyenkint lefejtettek a betegről. Az éktelen motyóból egy szép alkatu, körül-belül tizenkét-tizenhárom éves fiunak vázzá lesoványodott teste hámozódott elő. Kivánságomra meleg vizzel telt medenczét hoztak; erősitő folyadékot öntöttem bele, és az elhanyagolt, elgyötört testet a mosdatás rég élvezett gyönyörében részeltetém, a kellemetlen szagu pólyákat pedig kivitettem és a betegre tiszta fehérneműt adattam. Szemlátomást jót tett ez a már utóját járó szegény fiunak; csendesebben és mélyebben lélegzett.

— Lehetséges itt még a megmentés? Oh, mondj igent! Látom, jelenléted jótékonyan hat rá, — suttogá az atya, végtelen szeretettel szemlélve a beteget, a ki már meg nem ismeré.

— Be kell várnunk, minő hatással lesz reá a mosdatás néhány órai nyugalom és alvás után, — válaszolám megnyugtatására; nagyon jól tudtam, hogy ama fiatal élet homokórája lejáróban van; enyhitő italt hagytam még számára, azon esetre, hahogy a kiszáradt, láztikkadt ajkak utána kivánkoznának, azután távozni akartam azon igérettel, hogy másnap ujra eljövök.

(Vége köv.)

Egy hét története.

Novemberhó 29-dikén.

Uj irodalmi mozgalom. — A politikai hirlapirodalom elhatalmasodása. — Jó poétából rosz politikus. — A megtérők. — Az irodalmi ellenzék szervezkedése. — A vesztes csak az irodalom lehet. — Az idény utolsó lóversenye. — A honvéd-gyülés.

Roppantul szeretnék lelkesedni s emelkedett kifejezésekben üdvözölni a magyar irodalomra fölviradó uj nap hajnalhasadását, szeretnék magasztos lenni s levetkőzni minden hétköznapit, hogy a földi salaktól tisztultan dicsőithetném a megindult nevezetes mozgalmat s létrehozóit, — de hát bocsássanak meg nekem, isten látja lelkemet, nem tudok rajta fölmelegedni, — pedig ennek most téli időben egyéb praktikus haszna is lenne. Nem tud lelkesitni engem az a világra szóló esemény, mely fővárosunkban a lefolyt héten végbe ment, s a mig mások hozsánnája megrázza az ég boltozatát, az én ajkaim közül alig tud üdvözletére egy szerény „isten hozott“ szállani.

Pedig a Petőfi-társaság megalakulása mindenesetre figyelemreméltó esemény. Az irodalomnak nyakára nőtt szilaj gyermeke, a hirlap-irodalom; a közönség nem veszi a könyveket, nem olvassa a regényeket, fumigálja a verseket, a novellát, csak egyedül a hirlapot járatja s azzal telik el. A hirlapokat pedig a politika tartja elfoglalva. Minden ember politikus nálunk, s igy természetes is, hogy a hirlapok közt is csak azoknak van életök, melyek a nemzet e gyöngéjét legyezgetik. S iróink is megunták a sovány dicsőséget; fűtetlen szobában nem igen megy a verselés, üres gyomorral bajos dolog regényeket tervezni. Mért nyomorogna a magyar iró?! Mikor kényelmesen (minden esetre kényelmesebben) megélhet, ha ő is tollat hegyez s szidja Tisza Kálmánt vagy Simonyi Ernőt, — már a mint elvi meggyőződése s pártállása hozza magával. Ez sokkal könnyebben megy s a közönség is jobban szereti, — hát mért ne töltené kedvét a közönségnek, ha haszna van belőle? És igy az utóbbi években az irodalom egészen árvaságra jutott. Hirneves regény-irók, népszerü költők mentek előre a példával, s lettek az uj irány zászlóvivői, meglehetős poétákból rosz politikusok. S ha már ők az első rangu jelesek, a vezérek, nem tudtak tántorithatlan hivei maradni az irodalomnak, ha őket is magával ragadta az ár, — hogy állhatott volna meg szilárdon a lábán a szerény közvitéz?!

Minden bizonnyal sajnos jelenség volt ez, s egynéhány rövid év alatt érzékenyen megsinylette a szegény irodalom. Azért e tekintetből csak is szerencsét kivánhatunk azoknak, kik föladatukúl tüzték ki maguk elé visszaterelni az eltévelyedetteket az igaz ösvényre, azért csak örülnünk lehet annak, ha látjuk, hogy a megtérésben ismét az ragadja kezébe a vezéri zászlót, ki első volt a megtántorodók közt s látjuk, hogy hátat forditni akar a küzdtérnek, mely nem neki való volt, s mely annyi kudarczot s népszerüségére annyi csorbát hozott, visszatér arra a pályára, melyre eredetileg hivatva volt. Általában véve üdvözölnünk kell a Petőfi-társaságot, mely czélul tüzte ki a közönségnek lohadóban levő irodalom-pártolását éleszteni, a tehetségeket, a régi s uj erőket egyesiteni, összevonni, s munkára serkenteni, lapot alapitani, mely a szép czélnak eszköze legyen, könyveket kiadni, azokat terjeszteni.

Mindezek igen szép, igen dicséretreméltó nemes czélok, s ha a társulat alapitói nem akartak volna e czéloknál tovább menni, nem akartak volna egyszersmind egy zártkörü irói testületet szervezni, melybe nem léphet be, csak a kit ők beválasztanak, csak a ki hozzájok tartozik, a ki az irodalomban az ő csoportjuknak a harczosa, ha nem zárnának ki ridegen mindenki-mást, a ki, legyen bár még egyszer oly neves és lángelméjü iró, mint ők mindenestől, de az ő klikkjöknek nem bókol, ha nem akarnának egyszersmind ellenlábasai lenni annak a másik érdemes társulatnak, mely a most alakuló társulatnak mind irói erők, mind érdemek, mind komolyság tekintetében összehasonlithatlanul fölötte áll, ha nem akarna formálisan szervezett ellenzék lenni az akadémiával s a Kisfaludy-társasággal szemben, s ha végre nem egyedül csak ez ellenzékeskedési viszketeg, az akadémiai koszoru irigylése hozta volna létre az uj társaságot, — akkor én is oly hozsánnával üdvözölném a most megalakult uj testületet, mint sokan.

Igy azonban az üdvözlet és szerencse-kivánat szűken telik tőlem. Tartok tőle, inkább káros lesz az irodalomra nézve az uj társaság működése, mint nyereséges. Arról már szó sem lehet, hogy ez a párbajban legyőzhesse erőben, tekintélyben megszilárdult vetélytársát, de az nem valószinütlen, hogy a küzdelem kicsinyes áskálódásokká fog fajulni, mely ártani fog egyeseknek, ártani az egésznek. Ha a Petőfi-társulat használni akar az irodalomnak, maradt volna meg irodalom-pártoló s könyv-terjesztő vállalatnak, inditott volna lapot, adott volna ki könyveket, nyujtott volna alkalmat arra, hogy becses irodalmi termékek a közönség elé kerüljenek, — érte volna be azzal a szolgálattal, melyet ez által az irodalomnak tesz, s a nemzet elismerését érdemelte volna ki. Igy azonban az irodalomnak minden őszinte barátja fejet csóvál s aggódva tekint a megizent háboru kimenetele elé, mely ha a hadizenők leveretésével végződik is, csak az irodalomra lesz veszteség.

De soha se csináljunk hosszu képeket előre, rá érünk arra akkor is, ha a játék egyik, vagy másik félre nézve vesztve lesz, a helyett egy merész ugrással, keressük föl azt a versenyt, mely a Rákos nyirkos gyepén vasárnap végbe ment, az utolsót ebben az idényben. — Irodalmi küzdelemről lóversenyre csapni át, — nemde nagyon vakmerő ugrás?! Hiszen ezt magam is átlátom, azért neveztem merésznek, de hát verseny ez is, szórakoztató, érdekes verseny, már pedig az előbbi komoly homlok-redőket okvetlenül eloszlatni kell. A verseny, a mint mondottam, rendkivül érdekes volt. Csak piros frakkos gavallérok vettek részt a merész ugratások s vakmerő futamokban, kiszáritott lovászok csak a kengyelt tartották urok lába alá. Közönség nem volt nagy; fáztak hölgyeink, s a kikre legnagyobb vonzerővel a nők birnak, azok meg azért maradtak itthon, mert tudták, hogy a kit ők keresnek, az nem lesz kinn. De kinn volt a „legszebb nagymama“, fölséges királynőnk, a ki az ily nemes időtöltésben különös kedvét találja s kinn volt vele fia, a trónörökös, és szép unoka-huga, a gyönyörü Waller-

see báró-kisasszony. — Azt vettem észre, hogy a lóversenyeknek általában kevés kedvelője van a nagy közönségben, azért hasztalan magasztalnám önök előtt a torony-verseny mindenek fölött érdekfeszitő voltát, melyben tizenkét előkelő ur kiállt a pályára, hogy toronyirányában, árkon-bokron, töltésen, sövényen, keritésen keresztül a kijelölt ponthoz érjen. Ily versenyeknél természetes, hogy egy-kettő mindig leesik lovastól, történhetnék szerencsétlenség is, de szent Hubert őrködik az ő tisztelői fölött, s aztán meg a nemes emberhez nem illik a gyávaság. Igazi gyönyörüség volt nézni, midőn herczeg Eszterházy Lajos kivált a csoportból s társai legnagyobb erőmegfeszitése daczára mind nagyobb távolságban hagyta őket háta mögött. A czélpont már közel volt, s a verseny kezdé veszteni érdekességét, mert nem volt többé kétséges, hogy ki nyer, midőn egyszer csak — paff! A herczeg paripája megbotlik, bukfenczet vet, lovasát ledobja. A nézők szorult lélekzettel tekintenek oda, a másik pillanatban azonban a ló ismét talpon van, lovasa a hátán, gyors iramodásban utána röpül elébe került társainak s a czélnál mégis második lesz. — A második verseny a vadász-lovaké volt, s kevésbbé érdekes, mint ez az első. Aztán hazatértek a versenyzők és a nézők, s az érdekfeszitő élvezetnek ez évre vége van.

Lakomára érünk haza. A honvédek emeltek poharat egymást éltetve. Országgyülést tartottak, mint minden évben, hogy a nemzeti kegyeletet a honvéd-emlékek iránt ébren tartsák s határozatokat hoztak oly ügyekben, a melyekre más nem visel gondot: a honvéd-szobrok és emlékoszlopok ügyében. Jól teszik; a 48-diki napok a magyar történelemben nevezetes, örök emlékü napok, gondoskodni kell maradandó emlékeztető-jelről arra az időre, midőn a szivekből már elszáll az emlékezet. A budai, az aradi honvéd-emlék, Bem-emlékszobra ily emlékeztetők lesznek.

Határozott a gyülés más dologban is. Elhatározta, még pedig egyhangulag, hogy hivatalos átiratot intéz a török kormányhoz, melyben hálás megemlékezésének ad kifejezést a honvédekkel negyvenkilencz után tanusitott vendégszeretetért s értésére adja, hogy ha szükség lenne rá, a 48-diki honvédek tettel is segitségére sietnek a török nemzetnek nagy küzdelmében észak óriásával.

Éljenek a derék honvédek! Ab.

A keleti háboru.

Salisbury, Angolország rendkivüli követe most ment Bécsen keresztül Konstantinápolyba. Az ott tartandó értekezletben fog részt venni s ez értekezlettől függ a háboru sorsa, s talán még egyéb is. Mert ez értekezleten akarják rendezni a keleti kérdést annyira, hogy megint vagy 10—15 évig nyugodt lehessen tőle Európa. Meglássuk, sikerülni fog-e?! Nekünk nincs sok reményünk. Salisbury, mielőtt leutazott volna, sorba vette a nagy hatalmak udvarát: elment Párisba, Berlinbe, Bécsbe, mindenütt hosszasan értekezett s megkisérlé, ha lehetne szövetségest keresni a konferencziára, de ugy látszik, mindenünnen hidegen bocsátották el. Annyi már bizonyosnak látszik, hogy ha Salisbury látogatásainak az volt a czéljok, hogy a fölkeresett hatalmakat megnyerje az angol álláspont támogatására szemben az orosz állásponttal, — ugy kárba veszett minden fáradtsága. A három megkeresett hatalom egyike sem mutatott hajlandóságot ellenkezésbe jönni az orosz udvarral.

E szerint több mint valószinü az is, hogy Anglia nem fog megmaradni mereven álláspontján. Annyi ovatosságot föl kell róla tételeznünk, hogy társak nélkül nem szegődik egymaga a török védelmére. Társakat pedig, látjuk már, hogy nem talál, szegény törökre tehát nehéz napok várnak. Még az sem valószinütlen, hogy mi, a kikre méltán számithatna, szintén ellene fordulunk. Legalább egy terv merült föl, mely nem uj már, s mely szerint Oroszország elfoglalná Bulgáriát, mi Boszniát, Konstantinápoly pedig az angolnak jutna. Akkor aztán minden érdek ki lesz elégitve.

Hogy a török mit szól hozzá, — az aztán nem kérdés.

Apróságok.

Párisban ismét egy uj iparág jött napfényre, csekély, kicsi foglalkozás, mely azonban ismét néhány szegény embernek kenyeret ad. Ez iparág a száraz kenyérrel való üzlet. Ez emberek összevásárolják a kenyér-hulladékot, melyek iskolákban, vendéglőkben, nevelőintézetekben nagy mennyiségben találtatnak. Ezen kis kereskedőket „boulangers en vieux“-eknek hivják. Azon helyekről, a hol részükre a kenyérhulladékokat félreteszik, naponta kosarakban szállitják haza. A nagy rakásokra gyüjtött kenyérdarabokat többfelé osztályozzák. A még tisztességesen megmaradt darabokat, mert bizony ilyen is akárhány csuszik be a héjak és bélek között, tüzön szépen megpiritják és igy adják el; ezeket levesekhez használják a párisiak. A kisebb, roszabb darabok mozsárban porrá zuzatnak és ezeket a hentesek vásárolják meg, kogy a barnával sódarjaikat, a fehér morzsával pedig a friss szeleteket hintsék be. Egy kilogram morzsalék ára harmincz centimes. De valjon mi történik azon dirib-darabokkal, melyek sem az egyik, sem pedig a más czélra nem használhatók? Még ezeket is hasznositják az élelmes francziák. Tudniillik egészen szénné égetik, porrá törik, aztán egy kis mézzel és erős mályva-eszencziával összevegyitve, fogpornak alakjában bocsátják áruba, és ez valóban nem a legroszabb fogporok egyike.

Párisban eddig még csak harmincz-negyven ilyen kenyérkereskedő van. Naponta öt-hat franknál egyik sem kereshet többet, és mennyi lótás-futás, munka és fáradtság van ezzel összekötve! De hiába, élni kell, és ez legalább tisztességes foglalkozás.

* * *

A korcsolyázást eddig csak egészséges testgyakorlásnak tartottuk, de nem sokára megérjük még azt is, hogy hadi szolgálatot fog tenni. Norvégiában az egész hadsereget a legkitünőbb korcsolyázókká képeztették ki s nem közönséges látványt nyujt, midőn a jég hátán hadi gyakorlataikat szél-sebességgel végezik. Hanem persze a korcsolya-háboru kedvéért az ellenségnek oda kellene mennie a jégre.

* * *

Orr-vérzés ellen leghathatósabb módnak tartják az állkapocs gyors, rágásszerü mozgatását. Gyermekeknek egy kis papirgolyót kell a szájokba adni, hogy rágják. Ez egyszerü mód a leghevesebb esetekben is használ.

Budapesti hirvivő.

*** (*Jótékonyság.*) Ő Felsége a trsztai görög keleti egyházközségnek temploma helyreállitására 150 frtot, Csicsó

község tűzkárosultjainak 300 frtot adományozott. — Haynald Lajos kalocsai érsek a bács-novoszellói iskolaépület s tanitói lakok fölépitése költségeinek fedezésére 700 frtot, s az ugyanott levő árvizkárosult lakosoknak pedig 1026 forintot adott.

⁂ (*Rudolf főherczeg*) különösen szeret sasokra vadászni, amire Gödöllő környékén nem igen gyakran nyilik alkalom. A napokban Isaszeghen vadászván, mégis megpillantott a magasban egy hatalmas sast, mely épen egy bagolyra csapott le. A főherczeg fegyveréhez kapott, lőtt, s a szép állat élettelenül zuhant alá. Közelebbi vizsgálat után kiderült, hogy a lelőtt madár a ritkább fajok közül való, ugynevezett aranysas, — kiterjesztett szárnyai egy ölnél szélesebbre nyulnak. A főherczeg a mult őszszel szintén az isaszeghi területen egy sziklai s egy tengeri sast lőtt, s tavaszszal pedig a bécsi állatkertben egy törpesast.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Losonczy Kálmán és Somoskeőy Irén kisasszony. — Steeb Keresztély és báró Rauch Alice kisasszony. — Pomesko Nándor b.-gyarmati iskola-igazgató és Rosenbach Róza kisasszony Rétságról. — Dr. Bárány Géza orvos és Réder Ida kisasszony Mohácson. — Szenkovics Dénes dicső-szent-mártoni járásbiró és Rivnák Julia kisasszony Mohácsról. — Waldenburgi Clodig herczeg és Eszterházy Fanny grófnő. — Egybekeltek: Batthány Ferencz gróf és Trefort Edit kisasszony. — Hindy Géza pestmegyei aljegyző és Csáky Ilona grófnő Budapesten.

⁂ (*Farsang.*) A bálok, tánczmulatságok ideje közeledik s ide s tova uj rovatot kell nyitnunk Carneval herczeg hirei számára. A bál-rendező bizottságok már nagyban szervezkednek. Az irók és müvészek báljáról, mely január 9-dikén lesz, már tettünk is említést; Dárday Sándor a bálelnök. A háziasszonyi tiszt elfogadására Tisza Kálmánné szül. Degenfeld grófnőt kérték föl.— Az országos nőiparegylet is farsangon, január 7-dikén rendezi első álarczos bálját a redoutban. Ez alkalommal azon igyekezik, hogy a közönség ne találkozzék a jótékonyczélu álarczos-bálok szokott programmjával, s talán unalmával is. A siker biztositására szolgál azon körülmény, hogy a müvelt hölgyközönség legszellemdusabb része vállalkozik a leleményes terv kivitelére, melynek támadásra nem a tömött tárczák, hanem a komor arczok ellen lesz irányozva. — Lesz az idén athletikai bál is; elnöke: gróf Batthány Elemér, alelnök báró Orczy Elek, háznagy ugyanő s helyettese: Császár Ferencz. Pénztárnok: Fábián J., jegyző Molnár Lajos. A bizotmányban még Eszterházy Miklós, gróf Czetvertinszky Boris herczeg, Cziráky Béla, gróf Pejacsevich Tivadar, gr. Révay Gyula báró nevével találkozunk. — A bölcsészek bálbizottságának elnöke gróf Fesztetich Benno, a technikusoké Miklós Ödön. Legelső bál, még a farsang előtt a Fröbel nőegylet tánczvigalma lesz deczember 9-dikén a Hungária disz-termében.

⁂ (*Pályázat.*) Az országos nőiparegylet pályázatot nyit munkavezetőnői állásra, ruhavarró osztályában, 40 frt havi dij mellett. A pályázatok deczember 15-dikéig Kühnel Ignáczné elnökhez (muzeum-utcza 1. sz.) küldendők. Előny adatik oly okleveles munkatanitónőnek, ki a ruhavarrásban gyakorlatot is tud felmutatni.

⁂ (*A karácsonyi vásár,*) melyet a nőképző-egylet e hó 7., 8. és 9-dikén a vigadóban rendezni fog, érdekes nemzetközi tarka-barkaság lesz. Az urhölgyek különböző nemzeti jelmezben fognak árulni, versenyezve az olcsóságban. Lesz török kávéház, hollandi halpiacz, franczia csemegetár, magyar Laczikonyha. Még egyptomi jósnő sem fog hiányozni. Továbbá Barnum-féle néger dalnokok (legalább néger arczczal,) fognak énekelni, emlékeztetve a philadelphiai világtárlatra és a londoni Szt. James-Hallra. Egy csomó fiatal hölgy (menyecske és leány) elegáns fehér ruhában, fehér föveggel, az étterem szakácsnőit fogják képezni. Nyitnak 27 kros boltot is. A török és khinai kioszkot igen szépen rendezik be. Lesz továbbá korcsolya-terem s akrobata-mutatvány is. Az olasz városok Dulcamárája sem fog hiányozni. Egészen uj látványnyal kivánják meglepni és hóditani a közönséget. Az eddigi tombolák részleteiből nem is elevitenek föl egyebet, mint a kis lánykák virágvásárát.

⁂ (*Az iparpártoló egyesület*) választmánya szombaton Veres Pálné urhölgy elnök szállásán ülést tartott, melyen a megalakitandó egylet érdekében több határozat hazatott. Az ideiglenes választmány által kidolgozott alapszabályokra, melyeket előzőleg a hazai nőegyleteknek, ipartársulatoknak megküldtek, már több válasz érkezett. Ennek következtében a bizottság a megalapitott alapszabálytervezetet, minden ujabb módositás nélkül fogja a deczember harmadiki közgyülésnél előterjeszteni. Elhatározták továbbá, hogy a taggyüjtő-iveket háromezer példányban nyomatják s küldik szét az országban. A mozgalom erélyesen foly, s a megalakitandó egylet működéséhez, a hazai ipar felvirágoztatása körül a legszebb reményeket köthetjük. A közgyülés deczember 3-dikán délelőtt 10 órakor lesz a megyeház nagytermében. Felhivjuk rá a közönség figyelmét.

⁂ (*Mükedvelő-előadás.*) A magyar gazdasszonyok országos egyletének árvaleány nevelőházában a karácsonyi ünnepeken felállitandó örömfa költségeire Kuncz József ur saját háziszinpadján (gyár-utcza 2. sz. a.) műkedvelők által ez évi deczember 10-dikén délután fél 6 órakor három egy-egy felvonásos szindarab előadását rendezi, és pedig „Miért nem házasodik a sógor, magyar, „Gute Nacht Rosa“ és „Sie hat ihr Herz entdeckt“ német nyelven.

⁂ (*Szabadkőmüves esketés*) ment végbe a napokban. Gróf Csáky Tivadar leányát: Ilonkát vezette oltárhoz Hindy Géza, pestmegyei aljegyző. Az egyházi szertartás bevégezte után a násznép a szabadkőmüvesek páholyának helyiségébe ment, hol a pesti páholy előbbkelő tagjai gyültek össze s a frigyet az egyház szertartása után a maguk részéről is megáldották. „Legyen világosság!“ szólt a főmester, és a sötétes terem minden gázlámpája egyszerre terjeszteni kezdé a világosságot. A szabadkőmüveseknél végbe ment szertartás a menyasszony atyjának kivánatára történt, ki a páholy főmestere. Türr István, Joannovics volt államtitkár, Hunyadi képviselő és még többen vettek részt az ünnepben.

⁂ (*Háromszoros csapás*) érte Doby Jenő jeles rézmetsző hazánkfiát. Ő jelenleg Bécsben tartózkodik, hogy a bécsi képzőművészeti akadémia számára többek közt Gonzales Coques hires „Van Dyck család“-ját rézbe messe, s legközelebb egyszerre két gyermeke halt meg torokgyikban. A gyászoló anya másik két gyermekével a járvány elől Budapestre menekült, s itt harmadik gyermeke is meghalt.

⁂ (*A „kis doktor“*), mely az utóbbi hetekben mindig tele-házat csinál a népszinházban, pörre adott okot a német szinház ipazgatójával, s a pört csütörtökön tárgyalták. Rákosi Jenő a népszinház számára Budapest területére megvette az operettet zenéstől és szövegestől, mig a német szinház igazgatója csak a zenét szerezte meg. Rákosi egyenesen Lecocqnak

irt s kérdést tett: mint adhatta el az operettet, holott ő épen az egyedüli jog megszerezhetéséért fizetett érte anynyival többet? A felelet megérkezett, hogy tévedés történt, melyet Lecocq azzal kész kiegyenlitni, hogy most készülőben levő operettejét a párisi „Renaissance"-szinházban és a népszinházban egyszerre fogja előadatni. A népszinház igazgatója megelégedett e szivélyes válaszszal, s számitva az uj mű igért előadhatására, megköszönte a jövőre szóló előzékenységet.

⁂ (*Régészeti lelet.*) Budán az összekötő vasuti töltés közelében, a meződomb ásatásánál igen érdekes régiségre akadtak a munkások. Alakjára igen egyszerü, vaskos pecsétnyomót találtak jó mélyen a földben, mely Buda multjára is vet némi világot. A pecsét felirata szerint: „KELEN FEWLD VAROSA 1204". Az ásatásnál jelen volt Sólyom Jenő és Kovács Géza urak térképet vettek föl, mely a lelhelyeket megvilágositja.

⁂ (*Vegyesek.*) Gyász-istentisztelet tartatott e hó 29-dikén az egyetemi templomban Mária Teréziáért, melyen az egyetemi tanács és tanári karon kivül az egyetemi ifjuság is szép számmal volt képviselve. — A trónörökös számára ő Felsége Stroussberg Zbirow nevü uradalmát szándékozik megvenni. — A tabáni népkonyha már megnyilt, s a következő hónapon át 31 fővárosi urnő már beosztá egymás közt, melyik napon ki tartson közülök inspectiót. Az ügy élén, mint tudva van, Ribáry Ferenczné urhölgy áll. — Vinczének, a nemzeti szinház kardalnokának ellopták ruháit, de a zsebben feledett szerep elárulta a tolvajt. — A budai Mátyás-templom helyreállitása alkalmával több régi emléket találtak: római sarcophagot, siremlék töredéket, feliratos régi köveket, melyeket már a nemzeti muzeumba szállitattak. — Schlauch Lőrincz szatmári püspök 900 frt költségen diszes térképet készitetett egyházmegyejéről, megküldve azt a megye minden papjának és iskolájának. — Jacobini, a bécsi pápai nuntius, vasárnap Budára érkezett s a primás vendége volt, hétfőn a püspökök részvételével nagy ebéd volt a primási palotában. Már visszautazott Bécsbe. — A pesti lovaregylet fölkérésére a tanács bizottságot küldött ki az uj lóversenytér mikénti rendezése végett; ez a bizottság fog értekezni a versenyegylet megbizottjaival. — Tanner, a nemzeti szinház ismert énekesnője férje, lelki bajban szenved s Budán magán-gyógyintézetben ápolják. — Báró Edelsheim szombaton nagy ebédet adott, melyen Szende Béla miniszteren kivül több polgári egyén is hivatalos volt. — A lipótvárosi templom negyedik tornya 38,122 frtba került, mely összegbe már Ybl épitész tiszteletdija, 1525 forint is be van foglalva. — Az itt időző olasz tisztek, kik lovakat akartak vásárolni, a napokban elutaznak, miután a lókivitel az országból megtiltatott, s a már megvett lovakat a megtiltás következtében itt kell hagyniok.

⁂ (*Halálozások.*) Szantkatolnai Cseh Lajosné, született Lászlóffy Emilia asszony elhunyt Kolozsvártt, 55 éves korában. — Meghaltak továbbá: Pósfai Horváth Béla táviró 39 éves korában, Budapesten. — Zemann József gyáros, Nagyváradon. — Szilágyi Ambrus jegyző, 60 éves korában, Szombatságon. — Aradi Lajos, Szentesen. — Kovács István jegyző, Nagy-Arsányban, 71 éves korában. — Kölcsey Kende Ferencz, 25 éves korában, Csekén. — Szotyory Sámuel, volt országos képviselő, Kézdi-Vásárhelyen. — Krausz Antalné, 58 éves korában, Bocskón. — Keresztes Peregrina, 52 éves korában, Kecskeméten. — Serinny Károly nyugalmazott altábornagy, 68 éves korában, Budapesten. — Özvegy Harangi Györgyné, 59 éves korában, Debreczenben. — Volarics Ede gyógyszerész, 51 éves korában, Ó-Becsén. — Jankovics Szávics Mária, 30 éves korában, Zentán. — Edlmüller János, 78 éves korában, Aradon. — Csalogavics Imre honvédhadnagy, Budapesten. — Bory Pálné, született Osztroniczky Ludovika, Balassa-Gyarmaton. — Wőhler Kolos vasuti hivatalnok, 28 éves korában, Budapesten. Béke hamvaikra!

Irodalom és müvészet.

Nevezetes irodalmi esemény ment végbe a lefolyt héten; a miről már hónapok óta beszélnek irói körökben, végre létesült: megalakult a Petőfi-társaság. Ez afféle szépirodalmi testület, melynek negyven tagja halhatatlan, — mint a franczia akadémikusok, mivel ha kihal, vagy kitörültetik egy tag, ujat választanak helyébe. A társaság elnökévé egyhangulag Jókai Móricz választatott meg, ki azonnal a megalakulás után hatásos beszédet intézett a társasághoz. Ünnepélyes megnyitása január 1-sején lesz, mint Petőfi születése napján.

A társaság könyvkiadó vállalatának üzleti vezetésére Tettei Nándor könyvárus s Weiszmann nyomdász vállalkoztak. A könyvkiadó vállalat pártoló tagjai az első évre 7 kötetet kapnak, ugy mint: „Ne nyulj hozzám" czimü egykötetes regényt, Balázs Sándortól, egy kötet vig elbeszélést, Endrődi Sándortól két kötet költeményt, Vadnay Károlytól „Gonosz szomszédok" czimű regényt, gróf Zichy Gézától egy kötet költeményt s valószinüleg még Vámbéry Ármintól egy kötetnyi „Keleti képek"-et.

Nem akarunk ez alkommal bővebben foglalkozni e mozgalommal, különben is mondott már véleményt lapunk felőle. Egyszerüen csak bevárjuk működését, mely ha irodalmunkra áldásos leszen, üdvözölni fogjuk a kezdeményezőket.

A szinházakban ujat nem láttunk e héten. A nemzeti szinházban legsikerültebb este a „Carmen" előadása volt, melynek bübájos zenéje mindinkább meghóditja a közönséget. A népszinházban folyvást a „Kis doktor" pajzánkodik.

Szólunk még Erkel zenekari hangversenyéről. Csütörtökön tartatott az, második ez idényben. A vigadó egészen megtelt rá, egyébiránt nem csoda, a hangverseny különösen érdekesnek igérkezett; három uj szám a műsorban, mindenik előre fölmagasztalva, — már magában elég ok arra, hogy a terem megteljék. Azonkivül kilátás lehetett rá, hogy mind a háromnak a szerzője szinről-szinre lesz látható, az egyik, — a budapesti és bécsi közönség elkényeztetett kegyencze pláne maga vezényli művét, — már hogy is maradhatott volna el az, a ki az efféle élvezeteknek barátja. — Máskülönben a közönség kinézése ugyanaz volt, a mi általában a hangversenynek közönségeé lenni szokott: tulnyomó, mondhatni uralkodó volt a pénzarisztokrácziai elem. — Az első szám Schumann sokszor hallott „Genoveva"-nyitánya, melyet Volkmann gyönyörü F-dur serenade-ja követett. A mű vonóhangszerekre van irva, s a nemzeti szinház kitünő hegedűsei ritka finomsággal adták elő. A közönség a második részt meg is ujráztatatta. Harmadik volt Liszt Ferencz „Szent Czeczíliája", e nehézkes, fárasztó stylü zenemű, mely sokat vesztett kifejezésben és erőben az által, hogy a solo-részt Tannerné asszony énekelte. Egyébiránt, a kik a Wagner-zenében gyönyörködnek, sok élvezni valót találhattak „Szent Czicziliá"-ban is — Végül Goldmark „Falusi lakodalom" czimü simphoniája követke-

zett, melyet mint már emlitők a szerző maga vezényelt. — A pásztori mű sok költészettel van irva, s zenekarunk nem engedte előmosódni e szép, költői részleteket, s a közönség észlelhető sympathiával tapsolta meg a szerzőt minden szakasz után. Általában ez volt fénypontja az estének, mely különösen sikerültnek mondható. Sirius.

Gazdasszonyoknak.

Olasz rizs.

Egy font rizst megmosunk s addig főzünk, mig a szemek kissé megpuhulnak, aztán a nyálkás vizet leszűrjük róla, még néhányszor hideg vizben átmossuk s végre jól leszűrjük, tálalás előtt a rizst egy negyed font vajjal egy lábasba teszszük, megsózzuk és borsoljuk s parázsra állitjuk, ha jó forró, fél font parmezán sajtot vegyitünk közé s kissé pároljuk, ha a sajt már fonódik, hirtelen tálba öntjük s feladjuk.

Tejfeles tolka.

Vegyünk egy meszely jó tejfelt s ebből három kanálnyit öntsünk egy fazékba és lassankint hat tojás sárgát és hat evőkanálnyi lisztet keverünk belé, azután czukrot tetszés szerint, s ha a tészta jól el van keverve, hat tojás fehérének kemény habját adjuk belé, a tolkához megkivántató formában megsütjük s vanigliás czukorral behintve feltálaljuk; czukros befőtt is alkalmazható hozzá.

Csokoládé rétes.

Rétestésztát készitünk, aztán hat lat czukrot, hat tojássárgáját és hat lat finomra tört mandulát jól elkeverünk. két tábla csokoládét reszelünk hozzá, s végre négy tojás fehérének kemény habját tesszük belé s az igy készitett tölteléket késfok vastagságra, a finomra kinyujtott, kissé megszáritott s vajjal bekent rétestésztára kenjük, aztán könnyedén összehajtjuk s vajjal kikent sütőlemezre teszszük, reszelt csokoládéval behintjük és szépen megsütjük.

Nemzeti szinház.

(Kitűzve.)

Deczember 2-dikán: „Sába királynője.“ — Deczember 3-dikán: „Uj czég.“ — Deczember 4-dikén: „Áldozat.“ — Deczember 5-dikén „Carmen.“ — Deczember 6-dikán: „Ibolyafaló.“ — Deczember 7-dikén: „Lohengrin.“ — Deczember 8-dikán: „Phaedra.“

Divattudósitás.

Mai mellékletünk magyarázata.

Az első szám: zsinórzási minta gyermekruhákra, takarókra stb.

A 2-dik szám: W és M betű, monogramm.

A 3 dik szám: L és R betű.

A 4-dik szám: himzett betét rajza fehérneműekre.

Az 5-dik szám: K és E betű.

A 6-dik szám: reggeli czipő hátrésze, bársonyon, ripsen vagy posztón himzendő, vagy tambourirozandó, tetszés szerint tarka selyemmel vagy berlini pamuttal.

A 7-dik szám: C és M betű, asztalnemüekre.

A 8-dik szám: B és L betű, zsebkendőre.

A 9-dik szám: D és B betű.

A 10-dik szám: betét rajza, csipkeöltésekkel dolgozandó.

A 11-dik szám: Az elébb, a 6-dik szám alatt leirt reggeli czipő előrésze.

A 12-dik szám: A és W betű.

A 13-dik szám: R betű.

A 14-dik szám: széles levelű minta, függönyökre, takarókra, horog- vagy tambour öltésekkel dolgozandó.

A 15-dik szám: S betű koronával.

A 16-dik szám: D és P betű.

A 17-dik szám: E és J betű.

A 18-dik szám: kis kosárkákra, asztalkendőtartóra stb. himzések diszitésére való minta.

A 19-dik szám: A és B betű.

A 20-dik szám: fehérneműekre való angol himzés mintája.

A 21-dik szám: G és T betű.

A 22-dik szám: S és T betü.

A 23-dik szám: E betű czifrázattal.

A 24-dik szám: M betű asztalnemüekre.

A 25-dik szám: T és P betű.

A 26-dik szám: J és B betű.

A 27-dik szám: széles himzés rajza alsószoknyákra, ágyneműekre.

A 28-dik szám: egy asztalteritő körüli himzés rajza, sima posztóra himzendő tarka vastag selyemszálakkal.

A 29-dik szám: B és P betű.

A 30-dik szám: lámpatálcza körüli himzés rajza, posztóra vagy ripsre dolgozandó tarka selyemmel. És végre

A 31-dik szám: M és L betü.

Betürejtvény.

Vass Lajosnétól.

rrrrrrrrrr

Megfejtési határidő: deczemberhó 27-dike.

A f. é. 45-dik számban közlött rejtvény értelme:

Konstantinápoly.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Jánossy Lajosné, Sárosy Mari, Schimmer Friderika, ifj. Matyasovszky Zoltán, Bátori Zsigray Istvánné, Gyervay Béláné, Sáary Etel, Haintz Mari, Deák Petronella, Mandits Erzsi, Dióssy Jaross Ida, Gondos Julia, Kramuszak Eleonóra, Ferencsevics Teréz, Frantz Albert Aúél, Bajza Karolin, Mannó Kálmán, Knau Antalné, Gedeon Gáspárné, Bohus Gyuláné, Kovács Morvay Julia, Lázár Ottilia, Török Emilné, Tóth Sándorné, Máar Anna, Fülöp Mariska, Temesváry Erzsébet, Buday Anna, Husovazky Lilla, Antos Erzsike, Máriássy Ida, László Kamilla, Kalla Teréz, Nagy Vidor Eleonóra, Dörgő Mária, Vlasits Jlonka és Paula, Vörös Istvánné, Szücs Klára, Ember Luiza, Várady Guszta, Fodor Krisztin, Jakóbi Ella, Máar Zsófia, Hell Andorné, Masznyik Paulin, Károlyi Lenke, Kovácsfy Erzsébet, Virág Aranka, Kelemen Lászlóné, Elekes Flóra, Ferenczy Viktória, Fehérváry Róza és Anna, Olgyay-Klementine, Hegyi Emma.

Tartalom.

Janka kisasszony napernyője, Szépfaludi Ö. Ferencztől. — Csak játszál . . . Prém Józseftől. — Mért nem házasodunk?! — Elvirágzott rózsák. — Egy éj a belgrádi pasa háremében. — Egy hét története. — A keleti háboru. — Apróságok. — Budapesti hirvivő. — Irodalom és művészet. — Gazdasszonyoknak. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Betürejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Nyilt tér. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Női munkák mintalapja.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.

át. — A gárdnál a dinnyési határban lóversenyt tartottak négy futtatással; Inkey István, gróf Esterházy Béla, gróf Kinsky Zdenko és Harkányi József értek először a czélhoz; nagy társaság volt jelen, köztük gróf Esterházyné és gróf Zichyné urhölgyek.

Különfélék.

⁂ (*Salisbury marquis*) Anglia külön meghatalmazott minisztere, ki Bécsen keresztül a napokban utazott Konstantinápolyba az európai konferencziára, — ez idő szerint általános érdekeltségü egyéniség. Családjával s nagy kisérettel érkezett külön vonaton Bécsbe, hol az angol követhez szállt, Ő Felsége pedig disz-ebédet adott tiszteletére. Midőn Salisbury a burgba hajtatott, a helyőrség tisztelgett neki. Salisbury marquis általában komoly államférfiunak s ritka jellemü embernek tartatik. Családjában ő a harmadik marquis és kilenczedik earl. Teljes neve: Róbert Arthur Talbot Gascoyne Cecil Salisbury marquis és earl.

⁂ (*A bécsi egyetemi magyar ifjak*) mult hó 25-dikén gyülést tartottak, hogy a magyar olvasó- és társaskör alakitása fölött értekezzenek. Ideiglenes elnökül Andrássy Tivadar grófot, a külügyminiszter fiát kérték föl, ki készséggel engedett a fölhivásnak. Aztán nagyából megbeszélték a kör létesithetésének módozatait, s 20 tagu bizottságot választottak, mely az alapszabályok kidolgozásával megbizatott.

⁂ (*Egy miniszter elfogatása.*) Mult hó 9-dikén kisérték hüvösre Kairóban az egyptomi külügyminisztert, Izmail Sadik pasát, ki körülbelül 3 millió font sterlinggel röviditette meg az állampénztárt. Az életrevaló pasa alacsony állásból vergődött fel a magas polczra. Kapzsi, fukar, alattomos ember volt, kit mindenki gyülölt.

⁂ (*A szultán palotájában*) aligha félnek a muszkától, legalább az a körülmény, miszerint ott épen most lakadalmakra készülnek, nem ezt mutatja. A szultán családjából több herczegnek és herczegnőnek lesz legközelebb menyegzője, melyet hagyományos fénynyel akarnak megtartani, s e végből nagymérvü bevásárlások tétetnek Párisban, — készpénzen, miután Abdul Aziz nagyon elrontotta a török udvar hitelét Párisban. Nubar pasa egyszersmind vadkacsák, galamb s egyéb tollas állatok összevásárlásával van jelenleg elfoglalva, mert a szultán háremében állatkertet szándékozik berendezni.

⁂ (*Miniszterelnök a korcsmában.*) A mult hét elején Bukurest egyik vendéglőjében furcsa kis pör-patvar történt, mely egy bukuresti lakos és a román miniszterelnök ur közt folyt le, utczai betyárokhoz illő modorban és szenvedélyességgel. Egyik franczia lap tudósitója bukuresti ismerősével együtt ebédelt valamelyik vendéglőben, s ebéd alatt dicsérte a román katonaság diszes egyenruháját s kiállitását. Társa megjegyzi erre, hogy a dicséretet kizárólag Florescu volt hadügyminiszter érdemli. A társalgás franczia nyelven folyt, s egyszer csak közbe kiált egy nyers, szenvedélyes hang a szomszéd asztaltól, román nyelven: „Hazudsz!“ A beszélgetők nem akarták magukra venni a közbekiáltást, azonban a szomszéd ur ismétlé: „A ti időtök lejárt, hazudsz!“ A bukuresti ur most fölkelt s a durva bántalmazóhoz lépett, ki nem volt más, mint Bratiano, a miniszterelnök. Emberünk nyugodt hangon igy szólt a miniszterelnökhöz: „Uram, én 48-diki demokrata vagyok, meggyőződésemet nem változtattam, ön pedig idegen rendjelekkel aggatja tele a mellét.“ — „Ez szemtelenség!“ — tör ki a miniszterelnök. — „Te obrasnik — (orczátlan)!“ — felel vissza amaz. — A „Timpul,“ mely ez épületes jelenetet elbeszéli, elfeledte följegyezni, végül hány tányért és poharat vágtak egymás fejéhez.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Francesconi Enrico, a bécsi aziendahofi gyilkosság elkövetője kegyelmet kapott. A halálbüntetés husz évi fogságra lőn átváltoztatva. — Auber földi maradványait mult hó 19-dikén vitték át montmartre-i ideiglenes nyughelyéről a Pére-Lachaise-be. A feledhetlen zeneköltő, mint tudva van, 1871-ben a commune rémuralma alatt halt meg, midőn lehetlen volt őt a Pére-Lachaise-ben eltemetni. — A spanyol király nőül veszi Montpensier herczeg harmadik leányát, Mária de la Mercedes infánsnőt.

Megbizások tára.

Tisztelettel értesitem t. előfizetőimet, hogy e hét végeig be lesz fejezve a könyv- és kép-mellékletek szétküldése. A kik tehát a jövő hét végeig nem veszik kézhez illetékeiket, és a beküldött dij által arra igényt tarthatnak, sziveskedjenek azonnal hozzám fordulni, hogy a netáni akadályokat elháritva, rögtön intézkedhessem azok átadása iránt.

Egyuttal pedig ismételve egész tisztelettel kérem mind azon féléves, évnegyedes, sőt három-évnegyedes előfizetőinket, kik az előfizetési dijakat még eddig be nem küldték, sziveskedjenek azokat mielébb hozzám juttatni. Kiméljenek meg néhány száz magánlevél és kérés megirásától, mely felette nagyon, és nem kellemesen szaporitaná meg ugy is sok teendőimet. Emilia.

Vigántra H. E. urhölgynek: Az egyiket, sajnálatomra, már nem küldhetem, a többivel azonban szivesen szolgáltam.

Egerbe P. I. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Szilágy-Csehre L. M. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Mezőkovácsházára H. J. urhölgynek: Igen kérem válaszát és teljesitését a mult heti levelemben kértnek.

N. Hollósra B. L. urnak: Magánlevélben feleltem.

K. Szokondra G. A. urhölgynek: Azonnal megküldtem.

Debreczenbe S. S. urnak: El van küldve.

Tömördre T. E. urhölgynek: Postára van adva.

Csornára K. E. urnak: Küldeményét köszönettel vettem, a magamét pedig utnak inditottam.

B. Ujlakra B. J. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Nagy Őczére P. H. urhölgynek: Még a mult héten el lett küldve, egyenesen a divatteremből!

Székesfehérvárra P. Zs. urnőnek: Pontosan vettem.

Gárdonyba J. P. urnőnek: Még becses sorai vétele előtt el lett küldve.

N. Szebenbe Ö. B. urnőnek: Magánlevélben feleltem.

Rimaszombatra: ifj. Sz. L. Ugy tettem, a mint végén mondta.

Erdőszadára B. J. urhölgynek: Ily esetben nincs barátság.

Egerbe V. L. Köszönettel vettem.

—s—m-nek. Kissé behatóbban kellene az ilyent megirni; akkor nagyon szivesen veszem.

LATZKOVITS A.

Budapesten,
váczi-utcza 18-ik szám, „Nemzeti szálloda„ épületében,
ajánlja ujonnan nyitott

uri divat- és női pipereáruk-

raktárát

legujabb divatu

női és férfi nyakkendők, fehér és szines ingek, gallér és kézellők

zsebkendők és vászonlábravalók

bőr- és posztó-kesztyűk

pamut-, gyapju- és selyem-

alsó-ingek és nadrágok,

férfi-, női- és gyermek-harisnyák

kamáslik, nyakshawlok, szinházi fejkendők, és kapichonok, illatszerek, szappan, fésük stb.; nagyszinte mindennemü rövidárukban

feltünő olcsó árak mellett.

Vidéki megrendelések legnagyobb szorgalommal, pontosan eszközöltetnek

---

Hihetetlen, és mégis igaz!

frt 3.50 az ára a legfinomabb szabályozott zsebórának valódi aranyozással, egy uj Angot óraláncczal, medaillon és óra-tokkal együtt.

7 kr. az ára egy szabadékozott fő-órakulcsnak, mely minden órához illik.

frt 1.30 az árak az uj szabadékozott bronz-óráknak, a legjobb óraművel ellátva, minden 24 órában felhúzandók.

frt 2.20 ugyanazon bronz-órák, csinos porczellán-festéssel, óraláncczal együtt Minden ilyen óráért 1 évi jótállás.

frt 6 az áruk az elegans párizsi bronz-óráknak üveg alatt ütéssel; 18 hüv. magasak s minden szobába illenek.

frt 5 az áruk a legcsinosabb kicsiny, aranyozott hölgyóráknak, hozzá illő velenczei, finoman tagozott, valódi double-arany óralanczczal.

frt 9 a legfincmabb valódi angol hengerórák. 4 egész 8 kőre. krystály-üveggel, valódi, 13 latos, próbás nehéz ezüstből, hozzáillő óraláncczal.

frt 12 a legfinomabb, ezüst horgony-brák, 15 kőre, kettős födéllel. nehéz ezüstből, hozzáillő lánczczal

frt 3 egész frt 4 a legszebb ütőművel ellátott szobaórák.

Kaphatók az órásnál, Bécs, Praterstrasse 16.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Legislegolcsóbb forrás

GROSSMANN JÓZSEF,

Budapesten király-utca 27.

a magyar koronához.

Alakult 1860-dik évben. Alakult 1860-dik évben.

ajánlja

karácsoni és ujévi ajándékokra

dusan felszerelt divat- és vászonraktárát, ugymint:

	Röf.	Méter.
Sima, csikos lüstre és balernos ruhaszövetek . . .	25—30	33—39
Sima és csikos baige . . .	36—45	46—58
Szines angol mohair és rips	38—45	49—58
Eonalszövet selyemmel . .	60	78
Fekete és szines noblesse .	1.25—2.50	1.62—3.25
Fekete lyoni faille	2.—.—2.60	2.57—3.35
6/4, 8/4 terno és álápin . .	—.60—1.40	—.78—1.80
7/4 ruha-flanellok és cheviott	1.10—1.50	1.40—1.92
Fehér és szines mosó-parketok	30—35	39—45

Egyszersmind ajánlom nagy gyári raktáromat **rumburgi-, creas- és fonal-vászonból, 30 és 35 rőfös ágy- és asztalnemüeket, chiffon, gyapju- és rips-teritőket, csipke-függönyöket, francia creton- és perkalineket,** továbbá téli **posztókendőket és Langschawlokat,** mint szintén minden e szakba vágó cikkeket **igen olcsó árakon.** — Különösen ajánlom ujonnan berendezett

hölgyruharaktáromat

1 elegans kész hölgyruha 18 frttól 150 frtig. Továbbá saját készitményü **férfi és női kész fehérnemüeket** minden árakon.

Mérték szerinti megrendelések a legjobban s legjutányosabban teljesittetnek.

Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek, és minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

Bizonyitvány.

Az egészség a legnagyobb kincs, és ezt én, kilencz hónapi kinos köszvény- és rheumatikus bántalmak után, mi ellen már előbb is különféle gyógyszereket göz- és egyéb fürdőket is, siker nélkül használtam, Weisz J. gyógyszertárában, Tuchlauben Bécs, vásárolt oly nagyhirü **köszvényvászonnak** köszönhetem, mit én ezennel háládatosságból nyilvánosságra hozok.

Steyer város, fegyvergyár.

Honzok Emilia.

Őszi és téli idényre

ajánljuk **Jaquard, Kaukasus, Ethein, Neige, Chinborasa, Grosvaric** stb. raktárunkon található **divat- és selyemkelmék,** ugy szinte a legujabb **felöltő, téli köpeny** és kész ráhákat.

Áts és társai

női divat és kész ruhák raktára

Budapesten, szervita-tér 6-dik szám alatt.

Magyar

Czipő-gyár.

Temesvári Manó

Budapesten, király-utca 1.

ajánlja

Hölgyeknek:

Füzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel	2 frt 70 kr
Topánok Brünellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiallitással rugonynyal	3 frt — kr.
Topánok erős chagrin- vagy borjubőrből, szegezve és csavarral, kettős talppal, rugonynyal	3 frt 20 kr.

Urkknak:

Topánok fénymázos vagy bagaria bőrből, szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős	3 frt 80 kr.
Topánok finom bőrből diszes fénymázos hegygyel	4 frt 20 kr.
Topánok orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli	4 frt 80 kr.
Csizmák vizhatlan kettős bagaria- vagy fénymázos bőrből, háromszoros csavarral, kettős talppal	9 frt 50 kr.
Topánok fiuknak fénymázos vagy bagaria-bőrből	2 frt 80 kr.
Gyermek-czipők brünel- vagy bőrből szegezett talppal	1 frt 50 kr.

és még több ezer pár külömböző fajtákban.

Részletes árjegyzék-könyvek ingyen és bérmentve. — Levélbeli megrendelések pósta-utánvét mellett pontosan eszközöttetnek.

Különlegesség.

Schmidt B. Bécsben,

himzet- és felszerelési

telepe,

VII. ker., Stiftgasse Nr. 3.

Közuti vasut-állomás

Gazdag raktár mindennemü **kezdett** és **bevégzett canevas-, posztó-, bársony-, papir-himzetek** stb. effélékből, **felszerelési tárgyakból** nád-, faragott fa-, bőr-, bársony- stb. egyébből **rendkivüli olcsó árakon,** például:

mintakész házi czipő . . . 90 krtól 4 „
kezdett szofa- vagy templomi vánkos 2.50 egész 10 frtig.
„ **ágy-szőnyeg** . . . 5.— „ 8 „

Felszerelések a legrövidebb idő alatt olcsón és izléssel.

Első minőségü berlini pamuk 4- és 8-szálu:
1 kilo fehér és fekete frt 6.10) dka. kék és lila frt 7.15 dka.
á „ közöns. szinekben 6.60) 7 kr. piros . . 7.65) 8 kr.
Kötő-gyapjupamuk legj. minős., egy- és több szinü, pr. deka **6 – 8** kr

Vidéki megrendelések utánvét mellett a leggyorsabban teljesittetnek, nem tetsző tárgyak a legkészségesebben kicseréltetnek

---

Szőnyegek, teritők és függönyök

legnagyobb választékban különös olcsó árakon,

főleg a legujabb szőnyegeket szobák behuzására,

salon-, pamlag-, ágy-, zongora- és oltár-szőnyegeket,

kokuszlábtörlők és angora-szőrmeket minden szinben és nagyságban,

ágy- és asztalteritőket, flanell takarókat,

legnagyobb készlet csipke-függönyök és Store-okban.

nagy választék nehéz szmyrnai szönyegek gyári áron alul

TOTTIS és KREN az északi csillaghoz,

Budapest, V. Dorotty utca 2. sz. a.

Fiók-üzlet: Ujbécsi-utca 5. szám alatt.

T. c. vidéki vevőink kényelmére kivánatra nagyobb minta-darabokat választás végett, szőnyegek szükségleténél szobák behuzására és smyrnai szőnyegekről rajzokat küldünk

Megrendelések pontosan teljesittetnek, meg nem felelő áruk kicseréltetnek. Árjegyzéket bérmentve küldünk.

Csak 4 frt

egy egész iparcsarnok, állván a következő árutömegből, ugymint:

12 jó, mindég fehéren maradó kanál.
1 pompás, gazdagon aranyozott fénykép album.
1 igen finom, japáni hölgykosár.
1 pompás selyemnyakkendő.
2 szép olaj-szinnyomatu kép kerettel együtt.
1 pompás nagy británia-ezüst petroleumlámpa üveggel.
1 china-ezüst kupakos, pompás pipa, kiszivásra.
1 pompás kabinet-óra, mint jól járó ismeretes.
1 szépen aranyoz. varrógép, fiókkal disztárgyul hölgyeknek.
2 db arany-double gyürü gyémánt-utánzással, foglalva.
1 csoda-doboz Philadelphiából, 3 hasznos tárgyat tartalm.
6 pár pompás szines vagy fehér harisnya.
2 db csinos szalon-gyertyatartó.
1 készlet arany-double inggomb.

Mind együttvéve, z 33 drb, 4 frtba kerül az iparcsarnokban magában

Bécs, Praterstrasse 16.

50-dik szám. Deczember 10-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETINAPTAR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte óra	Nap kelte perc	Nap nyugta óra	Nap nyugta perc
Decz. 10	Vasárnap	A 2 Judith	A 26 II. Judit	28 C 27 István	24		7	39	4	7
11	Hétfő	Damasus pápa	Damáz	29 Peramon	25 Olt. ünn. K.		7	40	4	8
12	Kedd	Maxencz püsp.	Bulcsú	30 András apost.	26		7	41	4	8
13	Szerda	Lucza szűz	Lucza	1 Deczember	27 Enosz	☽	7	42	4	8
14	Csütörtök	Spiridion	Agnellus	2 Habakuk	28		7	42	4	8
15	Péntek	Ireneus püsp.	Valerián	3 Sophoniás	29 Efrem		7	43	4	8
16	Szombat	Etelka	Ananias	4 Borbála	30 Sab. Vaj. Ros.		7	44	4	8

Vidéki tárcza.

Eger, november végén. Tisztelt Szerkesztőnő! A szokásos Katalin-bált az idén is megtartotta a hevesmegyei nőegylet, és igen szépen sikerült. Igen sokan voltak, helybeliek és vidékiek, és mindenki jól mulatott, mert „kedélyesség és fesztelenség“ volt e bálnak jelszava. Ott voltak a Samasssa, Sipos, Gräfl, Subics, Steyer, Brezovay, Mosóczy, Babics, Hartl, Izsák, Mészáros, Eötvös és Remenyik családok, ott láttuk a jó kedvű Kolosynét, a szép Polonkaynét, a kedélyes Röszlernét, Szalaynét és még sok más csinos asszonyt és leányt. — A bazár ügyében (az egri nők adományai) Izsák, Babics és Mészáros urhölgyek fáradoztak, és kedves megnyerő modoruknak volt is hatása, volt kelendősége a sok jó ételnek és italnak, és a szegény árvák örülhetnek, mert a jövedelem felülmult minden várakozást.

Hogy e bál oly szépen sikerült és az árvaház mindig jobban emelkedik, mindenesetre Siposné urnőnek, az egylet elnöknőjének érdeme, ki ez alkalommal is mint mindenkor fáradhatatlan buzgalommal és az egylet iránti igazi lelkesüléssel mindent elkövet a szegény árvák ügyében. F. A. A.

Dunaföldvárt mult szombaton volt a „török sebesültek“ javára rendezett bál. Voltak, a kik akadályozni szerették volna sikerét, pár család otthon is maradt; de mindamellett diszes és kedélyes mulatság volt, hölgyek szép számmal s egyszerű öltözékekben jelentek meg, többnyire helyből, mert a sáros utak lehetetlenné tették a környék részvételét. Az ifjuság igyekezett jól mulattatni a hölgyeket. A vidám mulatságból vagy hatvan forint jut a török sebesültek javára.

Nagybányán a török sebesültek javára jól sikerült műkedvelő előadást rendeztek, mely a nemes czélra meglehetősen jövedelmezett. „A jó hazafiakat“ adták elő, s az ottani lap nagyon megdicséri a közreműködők gördülékeny játékát. A nagybányai nők más módon is buzgón kitüntetik török rokonszenvüket, s majd minden háznál tépés-csinálással foglalkoznak a piczi kezek. — E hó 25-dikén Felső-Bányán pedig bált rendeztek e czélra; a tiszta jövedelem az 50 frtot meghaladja.

Sepsi-Szentgyörgy „Mikó tanodája“ kegyeletes ünneppel áldozott az elhunyt gróf Mikó Imre emlékezetének, ki oly nagy összeggel emelte a református tanintézet életerejét. Az ünnepélyre közel és távolból számosan jelentek meg. Nagy Péter református szuperintendens tartott ez alkalommal kitünő emlékbeszédet, ez igét véve alapul: „Emlékezetben leszesz, mert üres lészen a te helyed.“ Mindenki meg volt hatva e beszéd meleg ékesszólása által. Az ünnepélyre Mentovich Ferencz, e rég hallgató költő is irt egy emlékköltéményt.

Szegeden a napokban három kis darabot hirdettek előadásra, egy bohózatot, egy vigjátékot és egy operettet. Az elsőn szerencsésen átestek minden baj nélkül, s következett volna a vigjáték. A szereplők helyett azonban a rendező jelent meg, kijelentvén, hogy a vigjáték „közbejött akadályok miatt“ elmarad. Most az operetten van a sor. Elkezdik, de mindjárt az első jelenés után ismét leeresztik a függönyt, a közönség nyugtalankodik, mire megint megjelen a rendező s fájdalommal tudatja, hogy e darab is elmarad — „közbejött akadályok“ miatt, — a közönség igerülten hagyta el a szinházat.

Vidéki vegyesek. Szegeden állandó szinház felállitásán fáradoznak többen s erre nézve Zimmermann mérnök tervet is készitett; százforintos részvényeket akarnak kibocsátani. — Biharban, Sólyomkőn, egy százéves ember: Manyur András a mult hó 6-dikán másodszor nősült meg; első nejével hetvenöt évig élt; friss, egészséges ember ma is, csak hallása romlott meg egy kicsit. — Zemplénben a házi ipar terjesztésére egylet alakult Viczmándy Ödön elnöklete alatt; a tagok két forint évdijat fizetnek.

Különfélék.

⁂ (*Csernajew*) dicsősége végképen lejárt Szerbiában Bucsuját a fejedelemtől november 29-dikén vette. Ekkor volt nála audienczián s 30-dikán a „Merkur“ hajóra szállt, mely őt Baziásra vitte, honnét az osztrák államvaspályán, Budapesten keresztül Bécsbe utazott, s hol hat napig szándékozik időzni. — Csernajew két hadsegéddel, egy titkárral, két huszárral s egy komornokkal utazik, azonban egész személyzete nemcsak ennyiből áll, hanem a többiek visszamaradtak Nándorfehérvárott, honnét még málháját sem hozta el. Az ex-főparancsnok incognitóban utazik s szigoruan meg van hagyva kiséretének, hogy kilétét el ne árulják. Kerül minden föltünést. A tábornok ur értékes orosz bundába burkolózva huzta meg magát a coupéeban, nem akarva tudni semmit a világról. Huszárjai azonban phantasztikus öltözetet viselnek, s a mellök tele van érdemrenddel. Fejökön pedig sapkát viselnek ez orosz fölirattal: „A szlávok fölszabaditásáért.

⁂ (*A prágai egyetemet*) alkalmasint bezárják a cseh tanulók németellenes fékezhetlen tüntetései miatt. Ezekre Woltman tanárnak amaz állitása szolgáltatott okot, miszerint a prágai műemlékek a középkortól az ujkorig egytől-egyig német eredetűek. E miatt a cseh tanulók, a segitségül hivott utczai söpredékkel együtt, lármás tüntetéseket kezdettek, nevezett ta-

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 10-10 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

50. sz.
Decz. 10-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két műlap és tizenkét kötet könyvmellékletlettel.

A könyvek meghozatala egész-
a műlap meghozatala félévi járatási
köteleztetést foglal magában
a lap irányában.

Janka kisasszony napernyője.

(Elbeszélés.)

Szépfaludi Ö. Ferencztől.

(Vége.)

Oh! ha ugy irhatna, mint szive sugalja! De nem történhetik-e meg, hogy valamiképen a napernyőnél tévedés történt, ugy most is a személyben tévedés fog történni. Itt a tévedésnél nem állhat az ember tovább; mint az a Deák-tisztelő, ki hat esztendeig tartogatta magánál a Garibaldi képét s csak akkor tudta meg, kit tisztelt meg arany rámával. „Se baj, ez is megérdemli!“ válaszolta ez; de valjon ő válaszolhatja-e oly nyugodtan, ha meleg sorait valami okulárés dáma kapja kézbe?! Ügyesen, óvatosan és megfontolva kell az irással bánni!

Sándor barátunk becsomagolta a napernyőt s melléje e pár sort: „Tisztelt nagysád! Örvendek, hogy ismeretlenül is szolgálatára lehetek. Ismerősöm még nagysád levele előtt megbizott, hogy neje által tévedésből elvitt napernyőt visszaszolgáltassam. Fogadja nagysád tiszteletem kijelentése mellett készséges szolgálatomat, ha szükség volna reá. Kertész Sándor.“

A csomag elment a postán és Sándor barátom meg volt fosztva talizmánától, melyet ugy őrzött. Most már azon mosolyogtak barátai, hogy Sándor mennyire elszomorodott a visszaküldés miatt.

„A manóba Sándor! Talán te is azon emlékgyüjtők közé tartozol, kik napernyőket, esernyőket, tárczákat, legyezőket s más efféle apróságokat tesznek el örök emlékbe s holtuk után az eladott emlékek ára felülmulja az egész vagyont, melyet más uton szereztek!“

— Menjetek és ne tréfáljatok! Nincsen arra való kedvem! — mondá szomoruan élczelődő barátinak.

— Talán szerelmes az a kópé? — kérdezgeték s találgaták. — Ugyan kibe lenne szerelmes? csak nem szeretett olyan asszonyba, kit életében még sohsem látott. Ez ugyan furcsa komédia volna és olyan szegény, melyhez hasonlót még megirni sem merészkedett a barátunk!

Sándor mindenesetre azt hitte, hogy az ő történetének immár vége van s csak ábrándozásait folytathatja. Czéltalan ábrándozások egy ideál után, ki egy perczre feltünt s aztán letünt örökre, még nyomot sem hagyva maga után. És ha találkoznék is vele, közeledhetik-e hozzá, fölkeltheti e rokonszenvét maga iránt?

Szegény barátom! Ugy-e könnyebb a szerelmes történeteket a papiron jól végezni, mint a valóságban. A papiron érdekesnek fested hősödet, jószivünek a hölgyet, kit neki szántál; görditsz egy-két akadályt utjokba, de biztos vagy azért, hogy ez akadályokat könnyen ledöntik s aztán annál boldogabbak lesznek. Ám a valóság gyakran borzasztó kegyetlen!

Ne szidd a valóságot; itt is történnek hasonlók. Lásd Sándor barátom, hitted volna-e te, hogy egy reggel arra ébredsz, hogy ismét kaptál levelet ismeretlen hölgyedtől. Valjon mit irhatott? Olyat, a mire nem is számithattál.

Igen bizony: Sándor barátom finom papiron és még finomabb irással a következő sorokat kapta: „Tisztelt uram! Sajnálom, hogy ismét kell alkalmatlankodnom, de a napernyő, melyet a postán megkaptam, nem az én napernyőm. Nem tudom hol a tévedés; de azt hiszem, a szép hölgy, véletlenül, a maga napernyőjét küldette el az enyém helyett. Szolgálatkész ajánlatát felhasználva kérem önt, szerezze vissza az én igazi napernyőmet. Tisztelője Felhős Janka.“

— Ez ugyan megfoghatatlan; hanem mégis kellemes dolog! — kiáltott föl Sándor, abban a reményben, hogy most egész sorára a leveleknek nyilik kilátás. Azonnal leült és Rigó

Pistát kereste föl soraival; hogy ha kis felesége véletlenül a maga napernyőjét hagyta volna hátra, küldje vissza az ismeretlen hölgyét, ki napernyője miatt nyughatatlankodik.

Rigó Pista kissé sértődve válaszolt, hogy felesége tévedésből elvihette a napernyőt a vendéglőből, de a visszaküldésnél semmi tévedés nem fordult elő. A napernyő, melyet a vendéglőben hátrahagyott, ugyanaz, melyet a vacsora alkalmával véletlenül felesége magával vitt.

Sándor hozzá fogott az érdekes levelezéshez, melytől ugyan már nem sokat remélt. Szellemét erősen felcsavarta, kedélyét kifejtette s minden szeretetreméltóságát elővette, hogy a kellemetlen napernyő-ügyben kellemes perczeket szerezzen ugy magának, mint az ismeretlennek. Megirta, hogy ő a hibás, miért nem figyelte jobban a napernyőt, melyet barátja neje magával vitt, most megmondhatná mikép szerezze vissza; vagy legalább milyen szinű vagy mily értékü volt a napernyő, hogy barátja helyett ő teljesithetné a kötelességét. Különben megjegyezte Sándor barátom, hogy bármikép végződjék is, örvend e mesének, mert e nélkül sohsem jutott volna ahoz a szerencséhez, hogy egy ismeretlen kedves hölgy (bizonyosan tudta, hogy kedves) soraival őt megajándékozza. Azután igy végezte levelét: „Itt küldöm még arczképemet. Lásson és itéljen nagysád: valjon részemről elkövethettem-e azt a gonoszságot, hogy nagysádnak ne azt a napernyőt küldjem el, melyet nekem átadtak.“

Az ismeretlen hölgy nem haragudhatott meg nagyon az arczképért és a küldött válaszért, mert Sándor barátom pár nap mulva ujabb küldeményt kapott, melyben a legkedvesebb sorok kiséretében szintén egy női fénykép volt „Felhős Janka“ aláirással.

Sándor barátomnak majd kiesett a levél a kezéből; az arczképet és a finom betüket egész elragadtatással csókolta. A fiatal hölgy is örömét fejezte ki végből, hogy a napernyő ily kedves levelezővel hozta össze. Reményét fejezte ki végül, hogy a véletlen vagy más alkalom lehetővé teszi még, miszerint nem csak levélben ismerkedhetnek meg.

Ő volt! Az a hölgy volt, kiért ábrándozott, kire annyiszor gondolt. Látjátok gonosz rágalmazók: nem volt igazotok. Szép szőke haja mint omol hó-vállaira; mily ragyogók a szemei arczképén is; milyen gyönyörü foga lehet (ez már nem látszott az arczképen) s milyen jó szive. Az igazi szépségek nagyon roszak sohsem is lehetnek, s ha hibáznak néha, csak azért hibáznak, mert rosz vezetőre akadtak. Sokrates is igy gondolkozott, miért gondolkoznék máskép Kertész Sándor, kinek — ha terve sikerül — bizonyára szelidebb felesége lesz, mint Sokrates urnak.

Sándor barátom sokat gondolkozott s végre abban állapodott meg, hogy: a ki mer, az nyer.

Egy gömbölyü karika-gyürüt vett, belevésette a nevét s a napernyő helyett elküldte Janka kisasszonynak. „Nagysádnak adósa vagyunk én és barátom neje. Engedje meg nekem e szerencsét, hogy én fizethesem le tartozásunkat. Napernyője helyett fogadja e kis emléket azon ismeretlen ismerősétől, ki az első percz óta oly érzelemmel viseltetik Nagysád iránt, melyet csak akkor fejezhet ki még világosabban, ha ez ajándékot vissza nem utasitja. Kegyelem vagy halál! Remegve várja Kertész Sándor!“

A válasz csakhamar megérkezett. Benne volt a gyürü és Sándor kétségbe volt esve. De nem azt a gyürüt, hanem egy másikat küldött vissza Felhős Janka. A levélben finoman kifejezte, hogy senkinek halálát nem akarhatja s azért atyja nevében és a maga nevében küldi viszonzásul az emléket egyszersmind meghivja, hogy falun látogassa meg szerény házukat.

Sándor barátom egy hét mulva már mint a szép Felhős Janka vőlegénye érkezett vissza a vidékről és büszkén mutogatta jegyürüjét.

Sándort az egész család: az öreg ur (egy gazdag bérlő) Janka, a mama, a leányka egyetlen fitestvére mind megszerették és szivesen fogadták családjukba.

Janka nem egyszer mondta, hogy igaza volt a franczia tudósnak, ki azt állitotta, hogy: „le styl c'est l'homme“; mert Sándor barátomat leveléből megszerette és a valóságban is olyannak találta, milyennek levele után képzelte.

A regényes házasságokra rendesen azt szokták mondani, hogy nem sikerülnek. Sándor és Janka bebizonyitják, hogy itt is van kivétel; mert oly boldogok, hogy Diogenes lámpájával sem találnál hozzá hasonlókat.

Ha napernyőről van szó, Sándor és Janka mosolyogva emlitik, hogy kiváló respektussal viseltetnek e tárgy iránt, mivel hogy mindkettőjük boldogságának szerzője volt.

Megfoghatatlan...

Rudnyánszky Gyulától.

Megfoghatatlan a bűvészet,
Melylyel nyugalmam elraboltad:
Szeretlek! s ifju lelkemet most
A kétség tengerére dobtad.

Szeretlek; és vadon szerelmem,
Hosszu bolyongás rengetegje,
S nincs egy sugár, mely e homályból
A biztos ösvényhez vezetne.

Mi lészsz te kedves lányka nékem?
Vezetsz-e boldogság ölébe?
Vagy kezeid közt vérzik el bús
Lelkem galambja majd, a béke?

Jakab István.

Az akadémia egyik közelebbi ülése a kegyeletes megemlékezésé volt: egyik nem rég elhunyt jelesét adta át a halhatatlanságnak, megkoszoruzván az elköltözöttnek érdemeit a legdicsőbb módon, mely tudóst és irót érhet: akadémiai emlékbeszéd által. E kitüntetésben részesül az akadémiának minden elhunyt tagja, és e kitüntetésre az, kiről most szólunk, minden bizonynyal érdemes volt, ha van érdeme a lankadatlan buzgalom és fáradhatlan szorgalomnak, az elolthatatlan ügyszeretetnek, s ha van érdeme az uttörőnek, ki abban az időben vállalkozott nem csüggedő lélekkel az irodalom parlagon levő, elhanyagolt, nem ismert ösvényének egyengetésére, midőn az önfeláldozás volt.

Az emlékbeszédet Jakab István fölött Szász Károly tartotta, ez érdemes és kitünő irodalmi férfi, ki, a mint bevezető szavaiban mondotta, saját irodalmi pályájában másolatát látja amaz elhunyt jeles pályájának. Ezért volt-e hát az emlékbeszéd oly nemes, oly emelkedett, oly klassikus, s a derék Jakab érdemeihez oly minden tekintetben méltó, — vagy talán azért, mert azt az a Szász Károly mondotta, kitől szokva vagyunk mindenkor szép, nemes, emelkedett, klassikus beszédet és mun-

kát hallani?! Szép volt ez emlékbeszéd, s midőn elhatároztuk, hogy olvasóinknak azt, s abban az elhunyt jeles iró érdemeit bemutatjuk, csak sajnálkoznunk lehetett, hogy terünk nem engedi ama szép beszéd egész közlését, s hogy csak is az életrajzi adatok száraz kivonatolására szoritkozhatunk.

De azt hiszszük, érdekes lesz az igy is, mert egy derék régi iró életének, küzdelmeinek, fáradozásainak képét tükrözi vissza, mert a kiről szólunk, az akadémiának legrégibb választott tagja volt, 1833 november 15-dikén lett azzá, és e minőségben még csak három tagtársa él. Irodalmi föllépése azon korra esik, midőn még az irodalom közegeit teremteni kellett. Midőn az irói nyelv fejletlen lévén, bár sokkal több erővel, mégis csak kevesebbet lehete fölmutatni. Ezen szempontból méltányolandó Jakab István érdeme.

Született 1798. október 29-dikén Mezőkeresztesen, Biharmegyében; atyja Mihály egyszerü gazdatiszt volt, ki azonban klassikai műveltséggel birván, korán csepegtette István és Mihály fiaiba a szép és nemes iránti érzéket. István 14 éves korában Nagyváradra került a gymnáziumba, itt valamint az akadémián is első rangu helyet vivott ki magának. Már ekkor nagy előszeretettel viseltetett a verselés, ugy szintén zene és festészet iránt. 1815-ben Pestre jött az egyetemre s miután a bölcsészeti tanfolyamot bevégezte, jogi pályára lépett. 18 éves korában elnyerte a bölcsészettudori oklevelet. 1820 végén a királyi helytartótanácsnál mint jegyző lelt alkalmazást, 1823-ban fogalmazó gyakornokká nevezték ki. E mellett irodalmi s művészeti kisérleteit folytatgatta, habár nyiltan nem lépett föl velök. Költői hirnévre csak akkor tett először szert, midőn az 1824. évben a helytartótanács 100-ados fennállási ünnepét ülték meg és ez alkalomra irt költeményét bocsátotta közre, mely a nádorispán figyelmét is magára vonta. Ez időtől fogva számos folyóirat munkatársa lett. Különben kezdetben Jakab István lyrikus volt, dalaiban jó szolgálatokat tett neki zenei érzéke és ezért lyráját kiválólag csin és izlés jellemzik. Egy bordalát és bucsudalát mindenütt énekelték, tánczdarabjai pedig még az udvari bálokban is keresettek voltak.

A tudományos társaság létrejötte azonban más irányt adott Jakab irodalmi működésének. A meginditott eredeti és külföldi drámavállalat őt az utóbbihoz vonzotta és leforditá Voltaire „Zaid"-jét oly sikerrel, hogy a mű külön lenyomatott, maga pedig a levelező tagságot nyerte el. S most nagy munkásságot fejtett ki e téren. Számos régi idegen szinművet javitott s forditott ujra át, melyek ez időtől fogva kezdték a szinházak repertoirját képezni. Ugyancsak ekkor indult meg a „Közhasznu ismeretek tára" Teleky József vezetése alatt és e nagy, 12 kötetből álló műben Jakab Istvánnak tetemes része van. Több mint ezer darab ismertetést dolgozott ki egymaga. Az állandó szinház alapitása fölött irt dolgozatok közül Fáy jutalmazott műve mellett Jakab Istváné dicséretet nyert. Nem kevesebb — habár viszonylagos méltatásban részesültek eredeti szinművei, igy a „Falusi lakodalom", mely a második kitüzött jutalmat nyerte el, jóllehet szerzője — saját vallomása szerint, 80 nap alatt és ágyban dolgozta ki; követte e vigjátékot „Isabella" drámája s végre 1830-ban a „Zsarnok apa". Fokonként látszik e müvekben Jakab haladása, legalább nyelvezetével Vörösmartyn kivül alig versenyezhetett volna valaki s csak sajnálni lehet, hogy e rövid számban tetőzött szinműirói működése. De élénk részt vett ő „Tudománytár," „Athenaeum" és a „Külföldi regénytár" munkálataiban is; nevezetesen operaszövegek forditásában kezd szerepelni, sőt két ily szövegot „Csehek" és „Lysippa" czimmel, — melyekhez Barthay irt zenét — maga is készitett, habár csak az első került szinre.

Ép oly buzgó volt hivatalnoki teendőiben, irt néhány népszerü ismertető munkát s több biztosi kiküldetésben járt el. A forradalom alatt az ideiglenes polgári bizottság előadója volt, annak lezajlása után pedig ismeretes nemzeti érzülete és nevezetesen egy buzditó harczi dala miatt törvényszékek elé kerülvén, hivatalától megfosztatott, melyet csak sok küzdelem és évek után nyerhetett ismét vissza, sőt 1860-ban helytartósági tanácsos czimet és rangot kapott, miáltal tisztsége legmagasabb fokát érte el. Szorgalma azonban soha sem hagyta el; működött irodalmilag még pöre alatt is, csakhogy művei a korral már nem igen tudtak haladni. Utólsó éveiben már egészen visszavonult a világtól; kedélyét elkomoritotta fiainak és barátainak egymásutáni kimulta, mely utóbbiak közül Mátray Gábor volt az utolsó. Maga ez év november 18-dikán halt meg.

Ime, a halvány, bágyadt kivonat, az életrajzi adatok száraz fölsorolása a szép emlékbeszédből. Ez adatok csak érintik az elhunyt jelesnek zeneköltői munkálkodását, mely tulajdonképen az akadémikus Jakab István működéséhez nem tartozott. Szólhatott volna Szász Károly erről is, és szólt volna is, ha a hely, melyen emlékbeszédét tartá, nem szabott volna elébe szük korlátokat, melyek közt mozognia kellett. S ha szólt volna a zeneiró Jakab Istvánról, szava akkor sem lett volna elismerés nélküli.

Elvirágzott rózsák.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

Én azonban mindezzel nem igen törődtem, és nyugodtan helyemen maradtam; olyan meghatóan szép volt a magasra felcsapkodó felhők viszfénye a titokteljes arczszinen, teli nagyszerü, csudálatos költészettel. Ugyanazon helyen most már másodszor egy fiatal emberrel találkoztam, a ki, ugy látszék, szintén mélyen meg van hatva az előttünk elterülő nagyszerü szinjátéktól. Ama nagyobb csónakon érkezett volt a társasággal, de mintha csak szándékosan el akart volna maradni a távozó társaságtól. Külseje után művésznek, tájfestőnek látszott. Ezt az a körülmény is gyanittatni engedé, minthogy vázlatkönyvet is láttam nála, a melybe azonban nem rajzolt, legalább addig nem, a mig én néztem volt feléje. Midőn ismét feléje tekintettem, az ő szemével is találkoztam, mely ugy látszott, engem is keresett, és figyelemmel kisért, ugy, hogy majdnem haragosan elforditám róla tekintetemet és elhatározám, hogy nem is nézek többé arra felé. Hanem olyan egy arcz volt ez, melyet egyszer látva, soha sem felejt el többé az ember, azért akkor is magam előtt állt, midőn nem is néztem oda. Mintha régi kedvenczképemet látnám, a fiatal Van Dyk fejét, melyet Drezdában olyan gyakran, különös kedvvel néztem, ez látszott megelevenülve, a keretet elhagyva, előttem állva, olyan csudálatosan nagy volt köztük a hasonlatosság. Megvallom, mindig rajongtam e szép művészi képért, azért valóban nem csuda, ha akaratlanul, sőt feltevésem ellenére is, mégis csak azon kaptam magam rajta, hogy oda, arra felé tévedt megigézett szemem. De nem birtam elviselni e szemek tekintetét, olyan meglepően szépek voltak sötétkék szinükkel, melyeket a hosszu fekete pillák és szemöldök alatt nem is sejtettem. Be kelle hunyni szemeimet egy perczre e bűvös tekintet elől, olyan megmagyarázhatlan érzés vett erőt rajtam.

Eddig egy szót sem váltottunk, pedig csak mi ketten voltunk a tónál. A felhők mindinkább fenyegetőbbek lettek, mi fel sem vettük őket. Akkor az én jó barátom, a kormányos, lépett hozzám és a hazatérésre emlékeztetett. — Nem jó világ lesz itten — mondá, — de ha ügyekszünk rajta, még jókor érünk haza.

Erre a fiatal ember is fölemelkedett, és lágy, csendületes hang üté meg fülemet.

— Megengedné-e, kisasszony, hogy helyet foglaljak csónakában? Itt felejtém magamat, a nagy csónak visszatérését pedig nem igen lehet bevárni.

Csak szótlanul, igenlőleg hajtám meg fejemet, olyan csudálatos elfogultság kapott meg e fiatal emberrel szemben. A csónak elég nagy volt négy emberre is, tulsulytól nem kelle tartani tehát. Kormányosom mintha örült volna az uj kisérőnek, mert alig hogy elhelyezkedtünk, beszédbe ereszkedett vele, a miből kivehettem, hogy a közelgő vihart épenséggel nem tartja tréfadolognak, és azonnal az „urfit“ is megkínálta evezőlapáttal. És csakugyan veszély fenyegetett-e? Én nem hihettem, mind a mellett, hogy a felhők már egészen elboriták az eget, és a légben valami különös moraj hallatszott. Hátunk mögött volt már a sziget, a két férfi derekasan evezett, én gond nélküli biztonságban ültem helyemen és félhangon Schubert egyik gyönyörű dalát dudorásztam.

A csónak nesztelenül haladt előre, mintha mély csend ereszkednék le egyszerre a vizre, a felhőkre; a férfiak sem eveztek többé, és szó nélkül hallgatták önfeledt dalomat. Egyszerre egy hatalmas lökés, egy dördület a levegőben, egy irtózatos orditás, forrongás a tóban, a csónak egyet fordult, ingott alattunk a világ, a férfiak kétségbeesetten ujból egész erővel nekikezdtek az evezésnek, és hála istennek, diadalmasan küzdöttek meg a vad hatalommal, a zugó, óriási hullámokkal. Fekete volt a tó, akár a sir, és nem volt többé olyan bűvösen csábító az a gondolat, hogy milyen édes volna megnyugodni aranyos mélységében, mint azt a napsugaras délután gondoltam volt. Hála istennek, még nem látjuk borzadalmas fenekét, de a két férfi arczán látom, hogy még mindig nagy veszélyben forgunk. Egyszerre egy zugó, tajtékzó hullám lábaim elé veti üstökét és a fiatal ember rémülettel telt hangon felém kiált:

— Az Isten szerelmére, meg ne moczczanjon kisasszony, mert különben el van veszve! — És egyszersmind olyan aggodalommal, érdeklődéssel teljes pillantással találkoztam, a mely meghatott. Mit érdekelhette őt az idegen emberélet? És akkor fogamzott meg lelkemben az a csudaszerű érzés, mely ez órától fogva uralkodott rajtam; megmagyarázhatlan félelem szoritá össze szivemet, és boldog, soha sem érzett öröm, — oh szivesen haltam volna meg e perczben e csudálatosan szép szemek meleg tekintete alatt. Hát ez-e a szerelem, a rohanva, egyetlen lángtekintettől származó szerelem, melyet eddig olyan nevetségesnek, sőt lehetetlennek tartottam? Minden gondolatom most nála volt, a szép, férfias alakon. Mennyi nemesség minden mozdulatában! Milyen bátran állt a hajó kormányán, daczolva a veszélylyel, a bősz elemmel! Minő biztonság szállotta meg lelkemet az ő közelében, habár a vész dühöngött és az eső nagy csöppekben csapdosta arczomat! Soha sem felejtem el szép fejének büszke tartását, és erőteljes mozdulatait, melyekkel a vihartól kuszált fürtös hajzatát hátra tolta. Egyszer pedig, igen jól láttam, felém forditá szemét mosolyogva, biztatólag. Sebes tekintettel siklott végig könyű öltözékemen, egy perczre félre tette az evezőt, előkereste plaidjét és a nélkül, hogy egy szót is intézett volna hozzám, mint a gyermeket, ugy burkolt be a meleg kendőbe. Én sem szóltam egy szót sem, csak végre halkan rebegém neki: Köszönöm! és behunytam szemeimet, ő pedig visszasietett az evezéshez. Nekem nagyon rövidnek tetszett az ut, mig a partot megláttuk, a két férfiunak azonban hosszu és veszélyes volt az! A parton emberek gyültek össze, kik részvéttel nézték a kis törékeny lélekvesztő küzködését a vészteljes elemekkel, köztük ott láttam néném fogatát is, a ki bizonynyal a nagy aggodalmában sietett volt szintén ide, hogy haza szállitson. Oh megvallom, az ő félelmére nem is gondoltam még eddig! Midőn azonban az ismeretlen fiatal ember, az én nemtőm, a mint letette az evezőt, ismét felém fordult, akkor azt hittem, szivem szakad meg.

— Hála istennek, kegyed meg van mentve! — szólt, és én oda nyujtám neki mindkét kezemet; erősen tartá azokat az övében és tekinteteink forrón függtek egymáson. Ezt a tekintetet viszem el magammal a sirba, az örökkévalóságba, mert ez volt egész életemnek aranyos napsugara! Ekkor tudtam meg csak, hogy órám ütött, hogy utólért a szerelem egész hatalmas szenvedélye.

A kiszállásig néhány perczig némán ültünk egymás mellet. Egészen elfeledém, elvonni tőle kezemet, csak midőn a parthoz értünk, huztam azokat ijedten vissza.

Jól sejtém: néném már várakozott reám. Halálos félelmek közt látta a mi veszélyünket, és most örömében sirva ölelt magához, a különben annyira nyugodt és higgadt néni.

Nemtőm, kit a szó teljes értelmében annak nevezhetek, mert a kormányos bevallotta nekem, hogy segitsége nélkül elvesztünk volna, távol állott tőlünk, levette széles karimáju szalmakalapját és letörlé forró homlokát. Sietve mondám el némémnek, mit tett értem az ismeretlen, és erre ez megkért, mutatnám be őt neki. Majdnem félénken léptem a fiatal emberhez kérésemmel. Azonnal készen volt reá és együtt indultunk néném felé. De ebben a pillanatban szédülni, inogni láttam német, bizonyára a miattam kiállott félelem gyöngitette őt el annyira. Halálsápadtság boritá el arczát, és bizonyára lerogy a földre, ha az ismeretlen erős karja fel nem fogja. Borzasztóan meg voltam ijedve, mert soha sem tapasztaltam némémnél ilyesmit. Egy padhoz vezettük őt, leültettük, és a mint magához tért, első tekintete a fiatal ismeretlent keresé, a ki aggodalommal nézte szegény némét. Ujra erős reszketés szaladt végig néném egész alakján, mig végre, mintha hatalmas eltökélés érlelődött volna meg benne, fölegyenesedett és rendes kimért, biztos, tán kissé fagyos modorában kérdé:

— És szabad-e nevét tudni a nemtőnek, a kinek Ulberg Kornélia és unokahuga, Ulberg Gertrud hálásan mondanak köszönetet?

Elpirulva, de utánozhatlan kedvességgel hangjában és tekintetében utasitá vissza a fiatal ember a köszönetet és egyszerüen Walther Ede néven mutatta be magát. Néném azonnal fölkelt a padról, melyen ült, de ismét olyan reszketés fogta el, hogy Walther ur karját ajánlotta neki, melyet azonban csak néhány pillanatnyi habozás után fogadott el.

— Köszönöm, Ede ur — mondá vontatva, midőn az kocsijához vezeté — bocsássa meg az öregedő nőnek e gyengeségét, mely képtelenné teszi őt e pillanatban önnek kellőképen kifejezhetni háláját. De reménylem és bizton hiszem, hogy legközelebb és gyakran fogom önt házamnál látni, hisz ön is nyilván Berchtesgadenben lakik jelenleg? Annál jobb; akkor gyakran találkozhatunk.

És a nélkül, hogy a fiatal embernek helyet ajánlott volna, mint én azt reménylettem, beszállt hintójába, én követtem őt,

Ede emelt be; még egy tekintet, mely még világosabban beszélt a viszontlátásról, mint azt szavak tették volna, és a lovak tova röpültek velünk.

Föl sem tünt nekem, milyen szótlanul és magába vonulva ült néném mellettem a hintóban; hisz magam is olyan voltam, mintha álom fogna körül. Mindig és mindig magam előtt láttam azokat a szemeket, azt a tekintetet és érzém kezének érintését. Csak a mint haza érkezve, néném azonnal hálószobájába vonult, vettem észre, hogy szegény nénémet annyira meghatotta az életveszély, melyben forogtam, hogy szinte belebetegedett. A legkeserübb szemrehányást tettem tehát magamnak, hogy legkedvesebb, leghivebb barátnőmet ilyen félelemnek tettem ki, és igyekeztem a leggondosabb ápolás és figyelem által némileg helyre pótolni azt a hibát.

Másnap látszólag minden a régi kerékvágásban volt ismét. Látszólag, mondám, mert én bennem nagy változás ment végbe. Huszonkilencz éves voltam, forró szivem volt és mégis soha sem szerettem még! Az érzés összes lángjai, a sziv érintetlen frissesége fellobbant bennem. Mint tavaszszal a kert, ugy viritott szivem, ugy zajlott benne minden, minden, a fakadó tavasztól, az egyszerre kinyilt szerelemtől. Végre, végre az én életem rózsái is kiviritottak, dalolhatta az én szivem is a maga pacsirtadalait! oh Istenem, milyen boldog valék akkor! És meg volt engedve, hogy irjak neki, meghivjam hozzánk néném nevében, és ő jött, és szivesen jött, mint azt fénylő szemei, meleg kézszoritása és szivélyes szavai bizonyiták. Ugy van ugy, akkor tavaszodott ki az én életem; szerettem és szerettettem, és mivel a belső boldogság mindig megszépiti a belsőt, ugy a külsőre is hatott, és fiatal és szép lettem a boldogságtól. Még egyszót sem szóltam nénémnek róla, mégis észrevette megifjult, rózsás arczomat, és természetesen örült neki; sejtelme sem volt arról, mi ment végbe szivemben, ez az én mélyen elrejtett szentségem volt: néném előnyösen megváltozott külsőmet az életet adó hegyi levegőnek, nevető szemeimet és ajkaimat az egészség áldásának tulajdonitotta. És a körülöttünk levő gyönyörű természet csakugyan vidorsággal és boldogsággal árasztotta el naponkinti együttlétünket. Hisz a városnak testet-lelket egyaránt korlátozó falai közt, hol minden ablak egy-egy őrszem gyanánt vizsgálja lépteinket, nem is lett volna lehetséges az ilyen barátságos, szép együttlét!

Walther Ede festő volt, és a mint arról már könyebb vázlataiból is meggyőződtünk, ritka tehetséggel megáldott művész. A jövő fényesen igazolta akkori véleményünket. De nem volt egyoldalu, elfogult művész. A zene és szinház iránt is szenvedélyesen rajongott, és, mint mondá, soká habozott, ha nem-e a szinpadot válaszsza az ecset helyett. Egy forrón szeretett édes anyának halálos ágyán meg kelle azonban igérnie, hogy távol tartja magát a szinpadtól, mert a gondos anya saját tapasztalatból ismerte ez élet veszélyes küzdelmeit. És ezért lett festő, és ez is volt lelke egész, teljes odaadásával. A szinpadi rajongás idejéből azonban egy felette szép tulajdona maradt még fenn: olyan gyönyörűen tudott felolvasni, hangjában és arczán olyan igaz nemes kifejezéssel, mely egyenesen a szivbe hatott. Legnagyobb gyönyörűségem volt őt felolvasni hallani, és néném is örömmel vett részt, midőn az ujabb irodalom legjobb termékeit lelkünkbe oltá. A szép felolvasás tehetségét, ugy látszik, nem méltányolják eléggé napjainkban. Mig a legközépszerűbb zenei előadást meghallgatjuk, ritkán találni embert, a ki a felolvasót egész lélekkel követné. Azt hiszem, ez onnan van, mert a felolvasásnál nekünk is ébren és részt vevőnek kell lenni képzeletünkkel, és szellemileg ébren is maradnunk, ha hogy igazi élvezetet és hasznot akarunk belőle huzni, a mihez pedig kevés embernek van kedve és béketűrése. A zene édes álmokba ringat, mig a középszerü előadás inkább elfáraszt, semmint elevenitőleg hatna lelkünkre.

Igy voltam most vele én is. Eddig csak a zene tudott lelkesiteni, most élveztem csak igazán a költészet ragyogó, soha sem muló kincseinek varázsát! Oh, milyen boldog édes napok voltak azok! Milyen meghitten csevegett Ede nénémmel és velem életéről és terveiről, édes atyjáról, megboldogult édes anyjáról; mint értett hozzá lelkemből mindent napfényre hozni, a mi eddig csak ugy szendergett benne: a művészet és költészet iránti részvétemet! Négy boldog hét, mint valami boldog álom, olyan hamar mult el. Soha sem mondták ki ajkaink, a mit szemünk olyan érthetően kifejezett, hogy szeretjük egymást, de szükség volt-e arra? Hisz biztosak voltunk egymás szerelméről szó nélkül is, és ki gondolhatná, hogy néném megtagadhatná beleegyezését olyan frigytől, mely szeme előtt keletkezett? Fájdalom, észrevettem, hogy egy idő óta komor, gondolkodó, szórakozott volt, de nem gondolkodtam rajta, csak az tünt föl nekem, hogy több levelet irt és kapott, mint annakelőtte, és nem közölte velem tartalmukat, mint eddig. De hisz az öröm napjaiban mindent a legjobb szinben látunk és igy ebben is csak jót véltem sejteni. Hátha a jóságos néni már kellemes meglepetésekről is gondoskodik, ifju frigyünket illetőleg?

Fájdalom, máskép volt ez megirva a sors könyvében.

Egy napon ragyogó szemekkel lépett hozzám Ede. Igy nevezte őt néném, kivételkép keresztnevén, azt mondván, hogy nem szereti a Walther nevet. Egyedül voltam a szőlőlugasban, és a mint hozzám lépett, azonnal tudtam, hogy most mondja ki a szeretett férfiu az elhatározó szót. Igy is volt. Olyan komoly, szent szavakkal vallotta be nekem szerelmét, hogy képtelen vagyok azokat ismételni, még ha akarnám is, és megkérte kezemet. Épen most kinálták meg egy előnyös tanári állomással az s.-i festőakadémián, és csak e biztos kilátással mert elém és néném elé lépni, megkérendő tőle az ő boldogságát. Oh gyönyör! és olyan biztos voltam, olyan kimondhatlanul boldog, hogy én voltam az, a ki sietteté őt elhatározásában, hogy a nénémmel beszéljen! Én édes istenem, ezek voltak életemnek utósó fájdalom nélküli boldog perczei! Mintha Ede ezt érezte volna, még néhány perczig előttem megállva, annyi bensőségteljes szerelemmel tekintett szemeim közé, azokkal a gyönyörű mélységes szemekkel, mintha mélyen lelkébe akarná vésni képemet. Végre mégis bement.

Ábrándozva, álmodozva és boldogul, mint valami tulvilági lény, maradtam vissza az aranyos, napsugaras szőlőlugasban, és figyeltem a kedves ismert lépteire. Nagyon sokáig maradt el. Végre visszatért, lassan, majdnem tántorogva, és néném nélkül, pedig mindkettőjüket vártam. Keserves boldogtalanság homályos sejtelme nyilalt erre keresztül lelkemen. Holt-halaványon állt meg előttem, sötét fürtei vadul boriták be homlokát, szemei azonban nedvesek voltak és kifejezése szelid, midőn tekintetével keresett. Elfojtódott hangon mondá:

— Kedves Gertrud kisasszony, el kell válnunk. Nagynénje a leghatározottabban és hajthatatlan szigorral megtiltja frigyünket, melyhez soha sem akarja áldását adni. A mit mond, az mind igaz, de oh, én mégis egészen máskép gondolkozom! Igaza van neki, ha azt mondja: Gertrudom nem lehet szegény ember neje, nálam megszokta a gazdagság élveit, és most már nem lehetne el azok nélkül. Napsugárban

nevelkedvén, most már nem ültethetem át az árnyékba, mert elveszne abban! Oh Gertrud, milyen boldog valék! És most vége, vége mindennek!

E szavak hallatára felugrottam ültemből, forró szerelmem hatalmas erővel lángolt föl bennem, és megmondám neki őszintén, milyen kimondhatlanul szeretem. Kedvesebb ő nekem a világ minden kincsénél, nénémnél, mindennél a világon. Ki kelle mondanom mindent, a mit érezék, még azt is, hogy e perczben oda dobok mindent, az ő szerelmeért! De az én Edém csak komolyan, szomoruan nézett szemeim közé, nem voltam képes őt szavaim őszinteségéről meggyőzni. Ekkor aztán családom örökölt büszkesége ébredt föl bennem. Hátha örül magában, hogy néném visszautasitotta őt! sugta nekem egy gonosz szellem, és szivem elhidegült és megkeményedett. Nem-e azt mondták nekem gyermekségem óta: csillapitsd szivedet? ime, meg fogom mutatni, hogy ezt is megtanultam.

— Igaza van önnek, Walter ur, — mondám tehát neki hosszabb szünet után, mialatt szótlanul szemközt állván egymással, annyira összeszedhettem magamat, hogy legalább hangommal rendelkezhettem. — Igaza van, el kell válnunk. Önnek nincs bátorsága a szegény leánynyal összefűzni életét, mert néném okvetlenül kitagad az örökségből, ha akarata ellen megyek férjhez, és nem lehet megingatni akaratát, mert ez erős, vasakarat, de még én sem volnék képes ön mellett a lemondás és nélkülözés sanyaru napjait élni.

És ezen szivtelen szavakat még egy könnyelmű mosolylyal is kisértem. Egy halálra kinozott lélek nevetése volt ez, a kétségbeesés utósó felkiáltása. És a szegény ember iszonyuan szenvedett szavam alatt. Olyan pillantást vetett reám, melyet soha, soha sem fogok felejteni. Volt abban keserű szemrehányás, fájdalom és mind a mellett még jóság is, és megragadván kezemet, megcsókolá és elfojtott hangon mondá:

— Ön kegyetlen, Gertrud, de legalább igaz és őszinte. Ezért köszönet. De mégis áldja meg az isten minden léptét, — én, — itt hangja elakadt, és én eszméletemet veszitvén, nem emlékezhettem rá, mi történt azután ő vele és én velem. Midőn ismét magamhoz tértem, néném állt előttem. Gyöngédeden szobámba vezetett, a hol aztán az egész napot töltöttem. Itt és akkor vivtam ki életem legkeservesebb harczát. Estefelé néném bejött szobámba, tudakolta hogylétemet, és egész kiméletesen reá vitte a beszélgetést a történtekre. És olyan meggyőző hangon irta le nekem a fájdalmakat, melyek olyan házasságból származnak, a hol egy idősebb nő a fiatalabb, az élet tavaszán álló férfiuhoz köti életét, milyen akadály ez az előretörekvő ferfiura nézve, hogy minden szenvedésem mellett mégis meg tudott győzni nézetének helyes voltáról. Később egészen nyugodtan és határozottan mondá, hogy soha sem adná beleegyezését az ilyen házasságba, és hogy képes volna végkép megvonni tőlem támogatását, ha akarata ellenére mégis megtenném e lépést.

— Csak nem akarod őt, a kit szeretsz, lehuzni az élet porába, a gondok tengerébe? Rövid ideig tán boldogok volnátok, oh de azután! — Itt hirtelen elhallgatott és kis szünet mulva azzal végezte ez emlékezetes beszélgetést:

— Hidd el, Gertrud, egyszer meg fogod nekem még köszönni gondolkodásomat!

(Folytatása köv.)

Egy éj a belgrádi pasa háremében.

(Vége.)

— Nem szabad most távoznod, tudor — szólt a pasa izzó tekintettel, midőn künn voltunk a szobából. — Arczod balsorsot jósol, és nincs egyetlen emberi lélek, kiben bizhatnám, kinek szivemet föltárhatnám. Maradj itt, mig beáll a javulás, vagy — a mint Allah az ő bölcseségében elvégezte.

— Megtettem a szükséges rendeléseket, kegyelmes uram, és az ön női bizonynyal kitünően fogják ápolni a gyermeket, mig visszatérek.

— Nekem nincsenek nőim. Hitvesem rég meghalt — sohajtott a pasa. — A kiket láttál, idegen, csak a szolgálók, és ezek kezei közt jutott az én gyermekem ilyen állapotba. Belátod tehát, hogy itt kell maradnod.

Ezalatt a pasa termébe értünk. Szolgák ujra kávét és csibukot hoztak, darabig szótlanul ültünk, pipázgatva. A kék füstfelhők fölgomolyogtak, Achmed pasa egy ideig bánatos arczczal a furaképü gomolyokon merengett, azután felém fordulva, elérzékenyült hangon szólt:

— Az imént a szolga félbe szakitotta szavaimat, midőn el akartam neked beszélni életemnek ama szakaszát, mely beteg gyermekemre vonatkozik. Elmondom tehát most!

Atyám tudor volt és barátai bölcs férfiak csoportjából állt, a kiknek körében az én gyermeklelkemben is csakhamar megmozdult a tudomány utáni szeretet. Ekként tehát én nem oktalan kedvtelésekkel, mint a többi rangombeli fiatalság, hanem komoly tanulmányok mellett töltöttem ifju éveimet. Tanitóm és egyuttal legforróbb barátom Butu volt, egy ritka elmebeli tehetségű ulema, a ki észrevéve tudományszomjamat, kedvem szerint engedett innom az ismeretek varázseréből. Csakhamar aztán kevés volt nekem az, a mit a mi Medreszeinkben tanitanak; keresztyén könyveket és szokásokat kezdék tanulmányozni, de csak rövid ideig élhettem ebeli hajlamimnak; alig pár előkészületi év mulva atyám kivánságára államszolgálatba léptem és saját házat kellett alapitanom. A mi vallásunk szerint a feleségek száma egészen a férfi tetszésétől függ, én azonban nyugat szokásai iránti előszeretetemnél fogva undorodtam a soknejűségtől. Megszerettem egy szép, fiatal örménylányt, a ki kedvemért az izlamra tért át és feleségem lőn, egyetlen, imádott feleségem. E nő körében mindent megtaláltam, a mi a földet paradicsommá teszi; az államnak tett szolgálataim szintén teljes mértékben elismertettek és fényes jutalomban részesültek; a legmagasabb méltóságokra az ut egyengetve volt előttem. Tökéletesen boldog is lettem volna, hahogy tetszik vala a gondviselésnek, élő bizonyitékkal, gyermekkel, fiuval áldani meg szerelmünket. Nagy sokára, midőn alig reméltük már forró ohajtásunk teljesedését, tetszett a prófétának, megáldani hitvesemet.

Szivem nagy örömében kevéssel a sóvárogva várt gyermek születése előtt Mekkába zarándokolék, a szent sirhoz, hálát adandó Allahnak az ő nagy kegyelmeért, ótalmáért és segélyeért könyörgendő, és egyuttal azért, hogy meglátogassam Butut, az én régi barátomat, a ki időközben ott imám lett. Mint mondá, a próféta sirján a jövendőmondás szelleme szállt reá. A birodalom minden részéből seregesen tódultak hozzá a hivők, megtudni tőle a jövő titkát; minden száj az ő dicsőségét hirdeté.

Viszontlátásunk szivélyes volt és örömteljes, elmondtam neki zarándokutam czélját, azon kérelemmel, hogy jóstehetsé-

génél fogva mondaná meg nekem előre születendő gyermekem sorsát.

Sajátságos volt a jósige, mit hosszas buzgó imádkozás, a fehér pálczák fölállitása és egyéb titokzatos előkészületek után tudtomra adott. — Fiad születik majd, — ekként szólt az ige, — a ki tiszta marad minden bűntől. — Határtalan volt hálaérzetem; — fiu, és e fiu makula nélkül lesz, és én valék a kegyelem edénye, kiválasztva, hogy e tiszta emberrel megajándékozzam a világot! Valjon mire szánta őt a gondviselés még születése előtt? Talán népének jóltevője, századának áldása, hazájának világitó szövétneke lesz-e majd?

Tele ezen örömteljes jóslattal, repeső szivvel siettem haza. Hazaérkezésem előtti éjjel nőm lebetegedett. Az ujszülött szép, erőteljes fiu volt, a jóslat első része teljesedésbe ment.“

Most a pasa elhallgatott és mélyen felsóhajtott. Midőn ujra föltekintett, nedvesek voltak szemei. — Betelt tehát forró ohajtásom; volt fiam — suttogá — de oh Allah, mily áron! Fatime, az én hitvesem meghalt. Nem is nősültem meg ujra. Jussuf maradt az én egyetlen gyermekem. Szegény Jussuf! szegény Jussuf! Sokat értem e tizenhárom év alatt; rég óta nem gondoltam volt már az öreg imámra és jóslatára. Midőn Jussuf egyre mélyebben és mélyebben bele esett a szenvedésbe, visszavágyódtam az öreg barát után és biztos követet inditottam utnak hozzá, egy levéllel, a melyben tanácsát és imádságát kérem szegény fiam számára. Tegnap kellett visszatérni követemnek; de hiába vártam, azért engedtem végre titkárom sürgetésének, hogy téged hivathasson; midőn azonban az elébb melletted álltam a beteg ágyánál és baljóslatu hallgatásod gyermekem halálát tudatá velem, akkor egyszerre eszembe jutott a régi jóslat és világossá lőnek előttem ennek titokzatos szavai. Rögtön, vakitón és irtóztatóan, mint az égről alácsapó villám, lobbant ki előttem azoknak értelme, csak azért, hogy egész életemet elpusztitsa és semmivé tegye.

A török arczára tapasztva kezeit, fájdalmasan felsohajtott. Nem értettem meg tisztán szavait és kérdőleg tekinték reá, midőn egy inas belépett és arabs nyelven valamit jelentett neki. Achmed pasa erre fölkelt és intett nekem, hogy kövessem, — a betegszobába indulánk. Néhány nő kétségbeesésükben most elfátyolozatlanul, -- kuczorogva ültek a haldokló ágya körül és lehelletükkel ügyekvének fölmelegiteni a hidegülő kezeket és lábakat. Az apa közeledtére hangos siránkozásra fakadtak. Ez csendet parancsolt nekik. Én megfogám az alácsüggő kezet; semmi legkisebb érütés nem szólt többé belső életről, — a melle is csak alig hogy föl-alá mozgott. Okszerűbb gyógykezelés mellett a különben ép alkatu gyermek élete talán menthető, vagy legalább meghosszabitható lett volna; azon kimerültségi állapotban, a melyben már én találtam, a megszokott bánásmódtól való eltérés még sietteté kimulását. Még egy mély, hörgő lélegzetvétel, egy lassu vonaglás — és megvolt halva. Szelid mosoly mintegy megdicsőült kifejezést adott arczának. Mint valami szárnya vesztett Seraf, ugy feküdt ott a szép fiu.

Hangosan sirva borult az atya a szeretett halott testére. A terem megtelt emberekkel, a kik versenyeztek a jajveszékelésben. Egyszer elcsendesült a siránkozás. Jobbról és balról hátrább huzódtak az emberek; a pasa titkára ősz férfit vezetett a terembe. Az idegen Achmedhez közeledett, és vállára téve kezét, néhány szót sugott neki fülébe.

Alig pillantá meg a szerencsétlen apa az öreg férfit, felszökött térdeltéből és kinosan feljajdulva karjaiba zárta. A jövevény vigasztaló szavakat intézett hozzá és kivezette a halottas teremből.

E perczben a titkár hozzám közeledett. — Orvos ur, — szólt francziául — sziveskedjék követni ezen inast. Nem szabad tovább a női lakosztályban maradnia.

— Kicsoda amaz idegen, a kinek annyi hatalma van a pasa fölött? — kérdém kiváncsian.

— Ez az ő öreg tanitója, nagy próféta és bölcs férfi. Fájdalom, későn érkezett, — válaszolá a titkár és távozott.

Én pedig követtem a szolgát, a ki ujra egész sor folyosókon vezetett végig, mire egy nagy terembe értünk, hol több gyertyát meggyujtott, azután magamra hagyott. Egyedül voltam; a divánon a Korán hevert; fölvettem, lapozgattam benne, félig leforditva magamnak, félig pedig kitalálva tartalmát.

Végre mégis unni kezdém egyedüllétemet és már-már távozni készültem, midőn az ajtó nyilt és a pasa belépett. A vad kétségbeesés szent önmegadás kifejezésének adott helyet arczán. Kezet nyujtott, leereszkedett a diványra, és engem is üléssel kinált meg. Szolgák jelentek meg és felséges reggelit tálaltak elém, melyhez a házi ur meghivására emberül is hozzá láttam.

— Bocsánat tudor, hogy ennyi ideig elfeledkeztem rólad, — folytatá, lágy, mély hangon, melyben még mindig rezgett valami az elmult éj kinos izgalmaiból. — És bocsásson meg nekem a próféta is, hogy gyermekes durczássággal és hevességgel a sors dicső elhatározása ellen zugolódtam. Oh, most már tiszta és világos előttem: ép olyan hiába való, mint oktalan volt, emberi segélyt reménylenem és a végzettel szembe szállnom. Jól előre látta ezt az én jámbor és tudós barátom, a ki irásbeli tudósitás helyett inkább személyesen jött el hozzám, hogy megvigasztaljon, és egyetlen szavával megadta nekem azon önmegadás nyugodtságát, és egy nagy és igazságos fájdalomnak kirántotta fulánkját, az önkinzás, a szemrehányás fulánkját, hogy talán nagyobb gond mellett lehetséges lett volna, megmenteni az én megholt drágám életét. Isten ellen való nagy vétek volt ezt gondolnom, mert csak az történhetik meg, a mit ez határozott fölöttünk. Látod idegen! folytatá növekedő hévvel, — ekként szólt a jósige: „Olyan fiad lesz, a ki tiszta marad minden bűntől.“ A rejtélyes ige szomoru megfejtése — a halál. Ugy van, ugy, épen ma, tizenharmadik születés napjának küszöbén kellett meghalni az én fiamnak; mert a mi vallásunk szerint csak a tizenharmadik évtől kezdve felelős az ember az ő cselekedeteiről az Istennek. Addig nem vétkezhetik, mert nincs meg neki a tények ismerete és a lélek tudata. Az ember sorsa teremtésének pillanatától kezdve kikutathatlan czélokból eleve van megállapitva. Dicsértessék Allah, a ki ugy intézte ezt bölcseségében! Fogadd tehát köszönetemet fáradozásaidért és térj vissza szerencsésen!

Ezzel fölkelt és kiment a teremből; nyomban utána megjelent a titkár, ura nevében egy tekercs aranyat adott át és elkisért a kompig. Mintha álmodnám, olyan érzéssel ültem, midőn a jól ismert folyamon át visszaszállitottak Zimonyba. Még mindig az átélt események hatása alatt, meseszerűnek tünt föl előttem az egész, ti pedig, világbölcsek, mondjátok meg nekem, találtatok-e föl olyan tudomány-tételt, mely annyira képes volna megvigasztalni és megnyugtatni az emberi lelket, mint a vak hit, az eleve való rendeltetés tana. — „Valóban, ha Sándor nem volnék, Diogenes szeretnék lenni.“

Egy hét története.

Deczemberhó 6-dikán.

Mikor „muszáj“ politizálni. — A mi igen könnyen bekövetkezhetik. — Edelsheim, Magyarország kormányzója. — A magyar és az osztrák kormányok viszálya. — Osztrák uraimék turpissága. — „Hazádnak rendületlenül.“ — A „Szózat“ költőjének emlékünnepe. — A közöny. — „Phaedra.“ — A nemzeti szinház hivatása. — Egy ellenvetés. — A népszinház ünnepe.

Vannak időpontok, melyekben minden ember, akarva, nem akarva, politikával vesződik, a melyet nem szabad figyelmen kivül hagyni a tárczairónak sem, a hét e krónikásának, ha ugy járni nem akar, mint a magyar hivatalos lap, melyet a mióta letiltottak a politizálásról, napi lap létére oly lelkiismeretes szigorusággal elzárja magát a külvilági eseményektől, hogy a legválságosabb napokban sem talált fontosabb följegyezni valót, mint azt, hogy: „a tenger Pola mellett fodros,“ — a miért aztán annak idejében ki is figurázták derekasan. — Most is oly időket élünk, a mikor lehetlen siketnek lennünk a politika elől, melylyel minden ajk tele kiáltozza a levegőt, midőn a nyelv, bármint erőltessük is, hogy teszem: az időről, a nagy sárról beszéljen, csak rátér arra az átkozott szóra: politika. Rajta tehát, ha már meg kell lenni, hát politizáljunk mi is. — Önök most alkalmasint attól tartanak, hogy én egy hosszu vezérczikkel rukkolok elő s elárasztom önöket a politikai szólamok és körmondatok özönvizével, — de kérem önöket tegyenek föl rólam annyi kiméletet, hogy ily tél-viz idején csak nem fogom önöket hideg fürdőre kényszeriteni, aztán meg annyi önzés is van bennem, hogy szándékosan nem riasztok el magamtól ily szép társaságot. Ha már politizálni „muszáj,“ tegyük azt ugy, hogy a fejünk meg ne fájuljon tőle nagyon.

Mert máskülönben a dolog önöket, hölgyeim, meglehetősen közelről érdekli. Gondolják meg csak, mit szólanának hozzá, ha egy szép reggelen, midőn gonddal és izléssel felöltözve épen a kilincsen van piczi keztyűs kezük, hogy az országházba menjenek „bemutatni a hon atyáinak a hon leányait,“ egyszerre csak azzal az értesitéssel állanák utjukat, hogy méltóztassék lehuzni a keztyűt, levetni a felöltőt s szépen otthon maradni, mert a hon atyái haza széledtek, többé nem országgyüléseznek, vége van az alkotmányos mulatságnak. Nem nagy baj lenne ez?! Annyi sok szép asszonynak, lánynak haza kellene menni a sáros faluba, mivel a férj, papa többé nem képviselő, s nincs többé ürügy a fővárosban tölteni a telet. Nem borzasztó lenne ez?! Vége lenne a miniszteriumoknak, s a kormányzást teszem: Edelsheim-Gyulai báró venné át! Hiszen a mi azt illeti, Edelsheim gavallér ember, szép felesége is van, de mégis, gondolják meg, — ha katona kormányozná az országot s a legnagyobb hatalom a szurony lenne, mint néhány év előtt volt, — nem átkozott világ lenne az?!

Pedig mind e szörnyüségekhez nagyon közel állunk. A magyar és az osztrák kormány összevesztek, s nincs rá többé kilátás, hogy kibékülhessenek. Már most ha a király olykép akarna is békét csinálni köztünk, hogy akár a miénket, akár az osztrákok miniszteriumát, akár mind a kettőt másokkal cserélné föl, a békesség azért helyre nem állna, mert ha az egyik kormány engedni akarna is a másiknak, rögtön megbuknék saját országgyülése előtt, mely tágitni nem akar. Egyébiránt, szó, a mi szó: most ismét az osztrákok bántak velünk csunyán. Májusban már megegyezett a két kormány, s most miután az osztrákok látják, hogy országgyülésök azt a májusi egyezséget el nem fogadja, hát meg akarják másitani, s azt akarják, hogy megint mi engedjünk. Már most más mód nincs hátra, mint szétküldeni azt az országgyülést, a melyiknek a király véleménye szerint kevesebb igaza van, s mást hivni össze helyébe, s ha ez a másik is csak olyan lenne, mint az előbbi, fölfüggeszteni az alkotmányt s kormányozni országgyülés nélkül. Ezekből láthatják önök, hogy a dolognak fele sem tréfa, s hogy megint nem sokára elérkezhetik az ideje annak, hogy „hazánknak rendületlenül hive legyünk“, mert szükség lehet megint a nagy költő szózatát ismét emlékezetben tartani.

Adja isten, hogy elmuljék ennek a szüksége, addig pedig, a mig ez csakugyan bekövetkezhetnék, emlékezzünk meg arról a költőről, ki a most idézett mondást a nemzethez intézte, a szózat költőjéről, Vörösmarty Mihályról. Most ülte meg emlékét a nemzeti szinház is, mely egy évben sem szokott megfeledkezni a nagy költő halálának évfordulójáról, s fölgyujtatja ünnepélyesség jeléül a gázlámpákat s előadatja a költő egyik szindarabját. Az idén a szinház teljes zenekara előadta Mosonyi „Gyászhangjait“ is, a lélekemelő, megható zene-költeményt, mely az ünnepély legméltóbb pontja volt. Az előadásról nem nyilatkozhatunk ennyi elismeréssel. Mi ugy gondoljuk, Vörösmarty emléke megérdemelte volna a nemzeti szinháztól, ha már diszelőadást tart tiszteletére, hogy a legkitünőbb szini erőkkel adja azt. Mert csak felerészben láttuk a szerepeket első rendü kezekben, a másik felerészszel gyenge szinészerők iparkodtak megbirkozni, azonban csak a jó szándéku iparkodásnál maradtak. A közönség sem tanusitott nagy részvétet, a páholyok legtöbbje üres zártszék-sorokra ásitozott. Hogy aristokraczián nem jött el, azon nem csodálkozunk, hogy a politikába mélyedt törvényhozóink közül senkit sem láttunk, arra még találunk mentséget, hogy a nagy közönség hamar feled, arra megtanitott az élet és történelem, de hogy egy páholynak máskülönben megszokott látogatóit hiába kereste szemünk, azon nagyon csudálkoztunk.

A nemzeti szinháznak egyébiránt a lefolyt héten volt egy más ünnepi előadása is. Ilyennek tekinthetjük „Phaedra“ szinrehozatalát, ez antik szabásu, nagyszerü tragoediáját, melyet magyar nyelven e héten hallott először a magyar közönség. Eredeti franczia nyelven is csak egyszer volt alkalma hallani, sok év előtt, midőn a nagy Rachel a nemzeti szinházban vendégszerepelt társaságával. Most, midőn szinházunk igazgatósága fölvette a műsorozatába e klasszikus művet is, csak jelezni akarta, hogy tovább haladni szándékozik abban a törekvésben, mely első nemzeti intézetünket a komoly drámai szinházak szinvonalára emelni iparkodik. És ez helyesen is van; a közönség a nemzeti szinházzal szemben méltán fölléphet, ha nem eredmény, de mindenesetre irány és törekvés te-

kintetében, azokkal az igényekkel, melyek a többi európai elsőrendü intézetekkel, a bécsi Burg-theater-, a párisi theatre-français-zel szemben érvényben vannak. Meg lehet várni nemzeti szinházunktól, hogy akkor, midőn a kor általános izlése mindinkább lecsap a magasabb classikai dráma irányáról, ápolója legyen a napról napra jobban háttérbe szoruló műfajnak. Mintegy arra van hivatva ez intézet, hogy a dráma akadémiája legyen, hol az örökké változatlanul szép költészet megőriztetik, mig a többi szinházak hivatása a mindennapi igények kielégitése, a léha szórakoztatás, ha mindjárt az aesthetika szigoru törvényeinek nem a leglelkiismeretesebb szem előtt tartásával is néha. A többi szinházak hadd hódoljanak a kor izlésének, s kell is, hogy hódoljanak: a nemzeti szinház azonban maradjon meg a tiszta, hamisitatlan költészet, az igazi dráma számára.

És midőn Antigone után Phaedrát látjuk megjelenni a nemzeti szinház deszkáin, s midőn biztositást nyerünk az iránt, hogy Racine többi remek műveihez is lesz szerencsénk ez első után, akkor csak arról győződünk meg, hogy az igazgatóság magas föladatának teljes tudatával bir s szilárd benne az elhatározás, e nagy föladatnak a rendelkezésére álló erőkhöz képest betölteni. A „rendelkezésre álló erők“ emlitése eszembe juttatja azt a gyakran hallott ellenvetést, hogy miért erőködik a nemzeti szinház minden áron klasszikus darabokat adatni, mikor nincsenek hozzá szinészei. Ez ellenvetés nélkülözi az igazság alapját. Igaz, hogy szinházunk kiválóbbjai főleg a modern szinművek előadásában erősek, de azért van nekünk nem egy valóban hivatott és kiváló tehetségünk, mely méltán tarthat jogot a figyelembe-vételre s arra, hogy tér és alkalom nyittassék erejét kifejteni és fejleszteni. Ezt a nélkül, hogy e helyen a legutóbbi Phaedra-előadása birálatába bocsátkoznánk, bátran állithatjuk.

És miután már emlitettem a nemzeti szinház két ünnepét, nem szabad hallgatnom a népszinház e heti ünnepéről sem. Ünnepet ült ez is, ritka ünnepet: Soldosné ismét föllépett deszkáin. Az öt hónap óta nélkülözött kedvencz belépése általános örömrivalgást keltett. Midőn délelőtt a próbán megjelent, a szinészek éljeneztek, a zenekar tust fujt s minden oldalról üdvözlések fogadták a rég nem látott elkényeztetett primadonnát. Este pedig a közönség tüntetett. Szakadt a virágzápor, a tapsvihar pedig nem akart megszünni, a szép kis asszony nem tudott hová lenni a meghatottságtól, szemében köny csillogott. Nem vesztett hosszas betegeskedése alatt semmit sem hangjából és kedélyéből, most is a régi Soldosnét láttuk, talán még most jobb volt, mint valaha, — vagy talán ezt csak azért gondoltuk, mert oly rég nem láttuk?!

Ha ugy van, akkor hosszas szünetelése csak hasznára volt a kedvencznek, — de azért még sem ohajtjuk többé őt oly sokáig nélkülözni. Ab.

A keleti háboru.

Nagy esemény történt: Bismark herczeg, a mint nevezni szokták: a varzini remete, a vas-ember, megszólalt. Nem igen lehet neki szavát hallani; kedve telik benne, hogy véleménye talány legyen a világ előtt, hogy tépelődjenek fölötte milliók, meg milliók: mi az ő akarata, véleménye. A keleti kérdésben is olyan szószegény volt ő. Nem tudta senki, az oroszszal tart-e, vagy az angollal?! Olykor sejteni lehetett, hogy talán mégis inkább a muszkának a barátja, de csak is sejteni lehetett, leginkább abból a nézetből, hogy egyik zsarnok rendesen segitni szokott a másiknak. Bizonyosság azonban nem volt a föltevésben, még a diplomaták sem tudták, mit gondoljanak.

S Bismark herczeg csak megszólal. Megszólal akkor, midőn a háboru Oroszország részéről már visszavonhatlan határozattá vált, megszólal a nélkül, hogy valaki fakgatná s szava a mily fanyar, rideg a muszkára nézve, ép oly meleg és barátságos irányunkban. Azt mondja, hogy magára hagyja a muszkát, tegye, a mit akar, de ha azt akarná tenni, hogy monarchiánk ellen vétene, akkor ő részünkön áll. Már pedig tehet-e egyebet a muszka, mint érdekeink megtámadását?! Egyébért mozgunk-e mi, mint pusztán csak mivel érdekeinket veszélyeztetve látjuk?! Tehát a porosz barátunk, segitőnk, mihelyt érdekeink megtámadtatnak, azonban ha azok veszélyeztetése nélkül az orosz bármit csinál, ő összedugott kézzel nézi.

Hiszen mi nem teszünk, mi sem tehetünk egyebet. Csupa emberbaráti szeretetből, hálából a multakért, nem keverhetjük magunkat háboruba sem a török, sem senki érdekében. Mi háborut csak akkor akarunk kezdeni, ha azt látnók, hogy fegyver nélkül érdekeinket meg nem védelmezhetjük. És ekkor velünk lesz Németország, ezt mondta Bismark.

De valjon lehet-e neki hinni?! Nem fogja-e ő azt mondani, midőn mi a komoly veszélyt látjuk, hogy az még nem forog fönn, s nem fog-e ezen mentséggel kibujni?! Nem monarchiánk területi épségét érti-e alatta? S nem ugy vélekedik-e, hogy habár az egész török birodalom muszka kézbe kerülne is, érdekeink még sértve nincsenek?! Bizony ez az aggodalom nem minden alap nélküli, mert, hej, megtanitotta már Bismark arra a világot, hogy vakon ne higyjen neki, s fürkészsze ovatosan szavainak mélyebb, valódi értelmét.

És ha csakugyan ugy volna, amint mi óhajtjuk, ha Bismark őszintén részünkön van, — mért hogy most szólt, mért nem előbb, midőn az orosz még nem tökélte el magát a háborura?! Mert képzelni lehet, hogy ha Bismark korábban szól, Oroszország nem mert volna háborut kezdeni. De hátha Bismark épen azt akarta, hogy kétértelmű hallgatása által az oroszt belelohalja a háboruba, s aztán magára hagyja?!

Ki tudna itt eligazolni?! Annyi bizonyos, hogy Bismark nyilatkozata nagy befolyással van a dolgok menetére, s hogy nekünk jogunk van abból erőt és biztatást meriteni.

Apróságok.

Az emlékezet az egyetlen paradicsom, a melyből ki nem kergethetnek.

* * *

Semmi sem nagy, a mi egyszersmind nem igaz is.

* * *

Szavakat nem lehet megenni, hisz csak levegőből állanak, bókokból sem lehet megélni, hisz csak udvarias csalások, — csak hiu teremtéseket lehet egy kis levegővel eltartani.

* * *

Egy felette udvariatlan orosz példabeszéd mondja: ha háboruba mégy, imádkozzál egyszer; ha tengerre szállsz, kétszer, de ha megnősülsz: háromszor!

* * *

Megvetendő az olyan nő, a ki ismeri az unalmat, ha gyermekei vannak.

* * *

A ki megsebesit, az csak testemet fájditotta meg, de a ki untat, az lelkemet öli meg.

* * *

A műveltség kezdete — a figyelem.

* * *

A ki elfeledé gyermekéből barátot nevelni magának, az elveszti azt, a midőn kinőtt a gyermekkorból.

* * *

A szó teremti a világot, a szó fenn is fogja azt tartani.

* * *

Mily kevés irigylésre méltó emberrel találkozhatunk az életben, és milyen tömérdek szánandóval!

* * *

A mit azoktól kivánunk, a kiket szeretünk, azt tizszeresen megkivánhatjuk saját megunktól.

* * *

Százszemü a féltékeny szerelem, de a száz szem közül egy sem lát egyenesen.

Budapesti hirvivő.

Kedves olvasóink mai számunkkal veszik előfizetési fölhivásunkat a jövő évre, s van szerencsénk azt becses figyelmökbe ajánlani. Ha e fölhivást végig olvassák, lehetlen, hogy arra a meggyőződésre ne jussanak, hogy mi mindent elkövetünk, csakhogy kedves előfizetőinket a lehető legtöbb kedvezményben részesitsük, és valóban nincs is lap, nem csak az országban, de az egész világon, mely ily csekély előfizetési árért oly sok kedvezményt nyujtson. Egyebet nem emlitve, már csak az a körülmény, hogy előfizetőinknek egy éven át tizenkét kötet válogatott, s érdekes tartalmu regényt adunk ingyen mellékletül, páratlanul áll az irodalomban. De egyébb tekintetben is mindent elkövetünk, hogy lapunk a hasanló irányu vállalatok közt az első helyet vivja ki magának. Midőn tehát lapunkat e helyen is szives pártfogásukba ajánljuk kedves olvasóinknak, teljesen meg vagyunk győződve, hogy nagymérvü áldozathozatalunk müvelt hölgyeink részéről a megérdemelt méltánylattal fog találkozni.

*** (*Jótékonyság.*) Szentkirályi Mór fővárosi iskolaszéki elnök élte fogytáig évenkint 12 frt, Perlaky Elek alelnök huszonöt éven át, 14 frt lefizetésére kötelezték magukat, mely pénz az ősz-utczai elemi iskola két szegény és szorgalmas fiu- vagy leány-tanulójának téli ruhára adatik.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Jurenák Imre szenttornyai birtokos és Dáni Ilonka kisasszony. — Schlosser Gusztáv kereskedő és Tóth Mariska kisasszony Nagyváradon. — Ifj. Sencz Alajos és Ikrik Betti kisasszony Nagy-Szebenben. — Rozenfeld Samu és Jarnovszky Jenny kisasszony Marosvásárhelyen. — Dr. Jármay Gyula és Ringauf Melanie kisasszony Budapesten. — Krátky János hirlapiró és Preizer Ida kisasszony Budapesten. — Egybekeltek: Nagy Sándor távirdatiszt és Csobánczy Julia kisasszony Kolozsvárott. — Tabódy Jenő kaposi szolgabiró és Széky Berta kisasszony Ungban. — Sebján János ev. lelkész és Szeberényi Ilona kisasszony Pozsonyban. — Szabó József huszárőrnagy és Balásy Erzsike kisasszony Debreczenben. — Bölini Nagy Dénes és Mihály Vilma kisasszony Sepsi-Szent-Györgyön. — Imecs Ernő és Réz Ágnes kisasszony Kolozsvárott. — Folyovics Sándor közjegyző és Fekete Róza kisasszony. — Kőrösi honvédfőhadnagy és Sebessy Berta kisasszony, mindketten Nagy-Enyeden. — Papp Lukács és Esztegár Dóra kisasszony Radnóton. — Szivák Imre országos képviselő és Helle Teréz kisasszony Budapesten.

*** (*A királyi vadászatok*) a főváros környékén naponkint folynak; pompás időjárás van rá, s nem is mulasztják azt fölhasználni egy nap sem. A keddi szarvas-vadászat különösen érdekes és mulattató fordulatot vett, a mennyiben az üldözött szarvas szivességéből alkalom nyilt arra, a mire talán még soha és sehol: hogy a főváros legnépesebb utczáján vadásszanak. Igy történt ez: Megyernél elbocsátottak egy szarvast, mely a palotai erdőn keresztül futva, a vasut mentében iramodott a főváros felé, a pályatöltést átugorta, az állatkertnél bejutott a városligetbe, ott a tóba vetette magát s átuszott rajta s a gesztenyefák során kiiramodott a lövöldéig. A kopók, meglehetős távolban, csaholva futottak utána, a vadászó társaság pedig a falka nyomában. A lövöldén tul a kövezetre került a hajtóvadászat, a szarvas, a kopók és lovak nem nagy örömére. Az üldözött állat e zaklatás közben se látott, se hallott s a házsorok közé futott, mintha csak valami erdőségben lett volna. A dob-utczából az Istvántérre, onnan a templomhoz, majd a sugárutra iramodott, mig végre a Hunyadi-téren egy szatócsbódéja mellett utólérték a kopók s elfogták. A szatócs ijedten futott ki bódéjából a különös látványra és nagy zajra. Mert képzelhető, hogy összecsődült az utcza népe s hogyan ujjongott a suhanczok khórusa, látva a futó szarvast, a csaholó ebeket, a lovas urhölgyeket és a vöröskabátos vadász urakat paripáikon nyargalva. A nép, ráismerve a társaság élén járó királynéra, éljenzésben tört ki. Vele voltak Wallersee bárókisasszony, herczeg Hohenlohe Róza, báró Edelsheimné, báró Vecseráné, kik ép oly jól mulattak e különös epizódon, mint az utcza népe. A király és gróf Andrássy nem voltak a társaságban; sem Sir Buchanan. Részt vettek az érdekes vadászatban Eszterházy Miklós gróf falkanagyon kivül Andrássy Aladár gróf, Tisza Lajos, Sztáray János gróf, Blaskovich Ernő, Harkányi József és mások.

*** (*A magyar gazdasszonyok*) országos egyletének deczember havi választmányi ülésében több segély és felvételi kérvény elintézése után, köszönettel vétetett a közoktatási minister, továbbá Luczenbacher Pál, Damjanich Jánosné, Singer Frigyesné és a hengermalom igazgatóságának különféle ajándéka. — Bejelentetett a november havi kiadás 1594 frt 74 krral, a növendékek november hóban 247 darab női munkát végeztek. Uj rendes tagok Bayer Karolin, Alter Edéné, Schifner született Orzovenszky Malvin és Szászcsevits Teréz urnők. A gyermekek karácsonfájára összesen begyült 79 frt.

*** (*Nagyszerü alapitvány.*) Roskoványi Ágoston nyitrai püspök, püspökké szenteltetésének huszonötödik évfordulója emlékére, november 30-dikán a nyitrai székes káptalan kezelésére kétszáz ezer forintról és ezer darab aranyról szóló alapitó-levelet tett le, melynek nyolczadik pontja 15 tanulói ösztöndij-állomást alapit 80—60 frttal, még pedig tizet a nyitrai, hármat a trencséni és kettőt a zsolnai gymnasium részére.

*** (*A hazai ipar*) pártolására és terjesztésére alakult egyesület Veress Pálné urhölgy és Simonyi Lajos báró elnöklete alatt vasárnap a megyeház nagytermében közgyülést tar-

tott. Az ülés megnyitása után az ideiglenes választmány ujabb fölhivása lett bemutatva s elfogadva. Dr. Szabóky inditványozta, hogy az ideiglenes választmány utasitassék összeirni és bemutani 1. azon versenyképes hazai iparczikk-készitők névsorát, kiknek Budapesten vagy más hazai városban raktáraik vannak, 2. azon tagokét, kik az alapszabályok alapján az egyesületekhez csatlakozni akarnak s 3. a közönség tájékozására készitsen utmutatót a vásárlások iránt. — Az inditvány nem emeltetett ugyan határozattá, miután az abban foglaltakat különben is meglehet várni a választmánytól, azonban kimondatott, hogy a választmány ismerje feladatának az 500 tag minél hamarábbi összegyüjtését, s erre az alapszabályok beérkezte után a végleges alakuló közgyülés egybehivását. Előzetesen pedig müködjék mindazon teendőkben szorgosan, melyek a hazai ipar leghathatósabb támogatása czéljából az egyesület feladatául körülirvák.

*** (*Magyarország ezeréves fennállásának*) méltó megünneplése gyakran szóba jött, s a fővárosi tanácsban szintén történt erre nézve inditvány. Gerlóczy alpolgármester most ujolag szóba hozta a tanácsülésben, mire a tanács elhatározta, hogy inditványt terjeszt a közönség elé, hogy a jubilaeum ünneplése czéljából intéztessék kérvény a törvényhozáshoz, mely kérvény egyuttal az összes törvényhatóságoknak is küldessék meg hozzájárulás végett.

*** (*A botrányok*) nem képezik lapunk keresett czikkeit, fordulnak elő mégis olykor esetek, melyeket hirlapirói tisztünk nem engedi hallgatással mellőzni. Most ujabban egy ily botrány képezi közbeszéd tárgyát. Bécsben nem rég fogtak el egy Haan nevü szédelgőt, ki báró Frasnos kapitánynak adta ki magát. A „báró-kapitány“ a mult nyáron Franzensbadban időzött, hol, egy magyar főur: gróf S . . . . y is nyaralt nejével. A báró elegans megnyerő külsejü férfi, s csakhamar ismeretséget kötött a legelőkelőbb fürdő-vendégekkel, a többi közt S . . . . yékkal is. A franzensbadi fürdő-vendégek közt nem sok idő mulva mindenféle megjegyzéseket lehetett hallani az elegans franczia és a magyar grófné közti viszonyról. S a rosz nyelveknek ez alkalommal igazuk volt. S . . . . y-t neje gyalázatosan megcsalta. Midőn a szerencsétlen férjnek szemei felnyiltak, már késő volt. Egy napon felszólitá a grófnőt, hogy rögtön utazzék vele haza, ott aztán majd elhatározzák, mi történjék tovább. A grófné azonban jónak látta e továbbat be nem várni s a legközelebbi reggel az állitólagos francziával eltünt. — Haan elfogatása után S . . . . yné most Bécsben tartózkodik, elhagyva szeretőjétől és eltaszitva férjétől. Ez utóbbit kiengesztelni kisérleteket tett, melyek azonban megvetéssel utasittattak vissza. A grófné, ki ellen a váló pör folyamatban van, valószinüleg be fog idéztetni tanuul Haan pörének tárgyalására.

*** (*Jelentés.*) A villámgyujtott szt. lászlóegyházi templom felépitési költségeinek fedezésére a kormány által engedélyezett 50 kros sorsjegyek huzása elhalasztatván, a huzás e hó 30-dikán okvetlen megtörténik. Kik sorsjegyeket elárusitás végett magokhoz vettek, a zárda főnök által fölkéretnek, hogy az azokért járó összeget vagy az eredeti jegyeket karácsony napjáig hozzá beküldjék. A kik pedig ily 50 kros jegyeket venni kivánnak, minden 5 darabra egy ingyen ráadással akár nála Szt. Lászlóegyházán u. p. Z. Szt. Mihály, akár a „Zalai Közlöny“ szerkesztőségénél N. Kanizsán, vagy Budapesten Benedek Gábor ékszerész urnál megrendelhetik és készpénz fizetés mellett átvehetik.

*** (*Vegyesek.*) V a s t a g h György ma készitette el Damjanich Jánosné hiven talált nagy arczképét, mely a magyar gazdasszonyok árvaleányházának egyik termét disziteni fogja. — H a j n a l d-ibolyának van elnevezve a Königsbergben megjelent növényleirásban egy alsó-ausztriai viola-faj. — G y ö r y V i l m o s t, kit az evangelikusok budapesti magyar községe Székács J. méltó utódjának választott, ma, vasárnap délelőtt 11 órakor fogják hivatalába beiktatni. — A s u g á r u t i l ó v a s u t ügye egy lépésel ismét előbbre haladt. Most uj módozatokat hoztak létre, melyek mellett talán sikerülni fog a társaságnak megadni az engedélyt, s ez esetben a nyáron már készen lesz a pálya.

*** (*Halálozások.*) Gróf T o l d a l a g i Mihály volt honvédőrnagy s Marosszék főbirája mult hó 29-dikén 59 éves korában elhunyt Maros-Vásárhelyen. — Meghaltak továbbá: S i m o n y i János országos képviselő 29 éves korában Budapesten. — G o m b o s Károly Ó-Becsén. — S t i r b i n g Antal e hó 3-dikán Szombathelyen. — S z ő n y i P á l n é, született Weninger Ludmilla, 68 éves korában, Budapesten. — T ö r ö k István birtokos Budapesten. — M a r s ó György hevesmegyei hivatalnok, 68 éves korában Maczonkán. — P á s z t o r Lászlóné 72 éves korában Félegyházán. Béke hamvaikra!

Irodalom és müvészet.

Uj népszinmű a — népszinházban, nemde ritkaság ez?! S most e ritka madárhoz volt szerencsénk. Az az hogy: dehogy uj, biz ez sem uj, régi ez, csak át van öltöztetve. Jókai egy régi népies elbeszéléséből lett szindarab Csepregi Ferencz kezében, a Vizözön s több szomoru emlékü népszinházi vásári termék ismeretes szerzőjétől. Bizony most sem emelkedett fölül e munkájában sem a piaczi áruczikkek szinvonalán. A „Két menyekzőt“ jobb elolvasni, a hogy Jókai megirta, mint megnézni a népszinházban, a hogy Csepregi átgyurta s a hogy előadják. Unalmas és hosszadalmas e szindarab a szinpadon, milyenek az elbeszélést nem találtuk. Attól tartván, hogy én is unalmas lennék, ha meséjét elmondanám, tehát tisztelettel hallgatok róla.

A hangversenyterem e héten két élvezetes estét szerzett a közönségnek. Egyiket a svéd négyes társaságnak köszönhetjük. Régi ismerősünk már nekünk e társaság, az előbbi években is hallottuk gyönyörü éneköket, s a pár év alatt, a mióta láttuk s a mióta Európában utazgatnak, semmit sem vesztettek hangban. S ugy látszik egyébként sem volt ártalmukra az utazás kényelmetlensége: neki gömbölyödnek szépen. A svéd lányokat a vidéken is hallották már, hiszen onnét jöttek most hozzánk, s azért nem mondanánk ujságot azzal, hogy énekök ritka élvezetet nyujtott. Ellenállhatlan bűbáj van dalaikban, énekökben, elhallgatná az ember reggelig.

A másik érdekes hangversenyt a zenekedvelők adták saját helyiségökben, s ez alkalommal alkalmunk volt hallani a nagy hirü „Szép Melusinát.“ A ritka zenemü egy régi népmondából van véve, mely abból áll, hogy Melusina, a forrás tündére, elhagyja tiszta elemét, a habokat, mert beleszeret egy földi férfiba s annak nejévé is lesz. De feltámad ellene a földi irigység s tönkre teszi boldogságát. Melusina énekrészét Nádayné asszony kitünőleg énekelte, a Raymond grófét pedig Lang Fülöp szabatosan; az ének és zenekar is kitett magáért. Általában a közönség ritka élvezetben részesült.

Az ujév közeledtével megeredtek a hirek uj lapok keletkezéséről. A konzervativek nevében báró Józsika Kálmán he-

tilappal próbál szerencsét „Magyar korona“ czim alatt. Friebeisz Ferencz, a megszünt „Nefelejts“ volt szerkesztője uj divatlapot tervez. Megjelenik a „Petőfi társaság lapja“ is. A budapesti épitészek pedig szaklapot adnak ki, mely „Épitési és iparlapok“ czim alatt hetenkint fog megjelenni, és szerkesztője Ney Béla lesz. Végre Vodiáner Fülöp kiadásában „Közvélemény“ czimen egy politikai napilap fog megjelenni Lukács Béla szerkesztése alatt. — Ime, tehát lapokban nem lesz hiány, csak — előfizetőkben ne legyen. Sirius.

Nemzeti szinház.

(Kitűzve.)

Deczember 8-dikán: „Lohengrin.“ — Deczember 9-dikén: „Rablógyilkos,“ „Felhivás keringőre,“ Cox és Box.“ — Deczember 10-dikén: „Antigone.“ — Deczember 11-dikén: „Hamlet.“ — Deczember 12-dikén: „Samu bácsi“ (először.) — Deczember 13-kán: „Aida.“ — Deczember 14-dikén: „Ferréol.“

Divattudósitás.

Egy alkalommal már beszéltünk azon meleg téli szövetekről is, melyeket a jelenlegi téli idényre elfogadtak és kedvelnek, és azért csak ismételhetjük, hogy a mintázott, vastag szövetek jelenleg a legkeresettebbek, s ha uj és meglepő nevek alatt jönnek is forgalomba, mégis azok csak a piqué, matelassé, ripsek, cashemirok, vigogne, beige stb. A fehér hópelyhekkel teliszórt beige-ek a legujabb szövetekhez tartoznak, kivált az egészen apró selyempelyhekkel valók, melyek nem nagyobbak egy gombostűfejnél. A fekete alapu és fehér pelyhekkel elszórt szövetek a legkedveltebbek, de más szinben is csinosak és szintén keresettek, például a barna beige sárgával, a sötétkék halványkékkel, vagy vörössel. A himzett szegélyzetek és zsinórok, melyeket az ilyen szövetű ruhák diszitésére használnak, természetesen az alapszinből állanak, a himzés pedig a pelyhekkel ugyanaz. Ezek a himzett zsinórok, fonások, szegélyzetek meglepő sokaságban és különféleségben el vannak terjedve, és ezek most a legujabb diszitési kellékek nem csak ruhákra, hanem felöltőkre, köpenykékre is. Látni fekete selyemből készült szegélyzetet, tarka vagy fekete bársonyos himzéssel, az az utánzott himzéssel, mert a kézi himzés még sokkal drágább volna. A fekete széles zsinórfélék kivált posztó és bársonyköpenykék kedvelt és szép diszitése, és egyeduralkodónak nevezнők azokat, ha a prémekben nem találtak volna ellensulyt. Már évek óta nem játszott olyan nagy szerepet a prém, mint az idén, melyek közt a fekete, hosszu szőrü skung a legkedveltebb. De azért látni még hódszőrmét vagy chinchillát is, kivált szürke posztóruhák diszitéseeül. A prémezésnél is figyelemmel kell lenni, hogy a szőrme a kelmével összhangzatban legyen. A leggazdagabb és legfényesebb fekete öltözékek fényes czóbolylyal diszitetnek az idén is.

A divatos téli szinekre nézve csakugyan uralkodó maradt a legsötétebb zöld és a zöldes mohaszin. Egy ilyen kétféle szinvegyülékből összeállitott öltözék volt egyike a legfeltünőbb ruháknak, mely egy fiatal szőke hölgy számára készült. A szoknya és derék sötétzöld poul de soie-ból állott, mirtuszöld bársonydiszszel. A derék hátul postillionalaku lebbentyükben végződött, elől pedig egy zöld bársony écharpe vevé körül az egész szoknyát, hátul nagy csokorba kötve. Ezen két zöld szinen kivül még ama világosabb bronzszin is divatos és végül az ugynevezett hárs-zöld, mely az idén még a báli termekben is feltünést akar és fog csinálni.

Oh, azok a báli termek! Nem sokára megnyilik a farsang fényes országának csudás kapuja és előre is csak annyit sughatunk meg kedves olvasóinknak, hogy sok szép uj diszités, virág és gyönyörü könnyü, átlátszó kelmék lesznek rendelkezésére a hölgyvilágnak, mert elsőbbrendü divattermeink igen jól ellátták magukat olyan tárgyakkal, melyek a fiatal hölgyeket ilyenkor leginkább érdeklik és velük együtt a báltermeket diszitik.

Előlegül mai divatképünkön már két tánczestélyi vagy báli öltözéket mutatunk be.

Az első alak egészen fehér Algerien-féle könnyű szövetből készült ruhát mutat be, a szoknya alját plissé fodor, és e felett egy csipkefodor disziti. A tünique diszitése is gazdag csipkézetből és nehéz szalagcsokrokból áll. A négyszögben kivágott derék és tünique egyben van szabva. A derék kivágását rózsafüzér veszi körül, ugyanilyen rózsacsokor látható a hajban is. E fényes öltözék ára 100 frt.

A második alakon látható estélyi öltözék fehér és rózsaszinü nehéz failleból van összeállitva. A szoknya rózsaszinü, a széles átkötő és uszály fehér, a derék ismét rózsaszinü és az ujjak fehérek. A szoknya három sor nagy folyondárlevelekkel van diszitve, az uszályon is az látható, és a derék kivágáson is. A fejen fehér toll és rózsák alkalmazvák. E gazdag kiállitásu öltözék ára 170 frt.

Mind két öltözékre nézve azon gyakran felhozott észrevételem van, hogy olcsóbb szövetekből, egyszerübb kiállitással sokkal, de sokkal olcsóbb öltözékeket is lehet készíteni. A divatkép az uralkodó szabást és összeállitást tünteti elő, az egyes hölgy aztán saját belátása és körülményei szerint intézkedik öltözékei ügyében.

Számrejtvény.

Gedeon Gáspárnétól.

20. 2. 1. 17. E nélkül gyors posta nem létezik,
23. 18. 5. 9. 2 22. A rosz — ott ugyan imádkozik;
3. 15. Az nap, a jelentősége,
7. 16. 14. 10. Evés után — csemege;
19. 4. 12. 13. 11. 5. A mérnöknek egy fő tudománya,
3. 8. 1. 21. 9. Sokszor gyors halálnak okozója;
7. 17. 18. 22. 20. Ez most — egy szerencsétlen nép,
21. 12. 7. 17. 8. 5 6. Pénzzel telve — igen szép.
1—23. Ki e közmondással él,
Segitséget istentől vél.

Megfejtési határidő: januárhó 3-dika.

A f. é. 46-dik számban közlött rejtvény értelme:
Kéményseprő.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Bátori Zsigray Istvánné, Ferencsevics Teréz, Bajza Karolin, Moesz Gézáné, Manó Kálmán, Jánossy Lajosné, Knau Antalné, Biró Klára, Bohus Gyuláné, Dióssy Jaross Ida, Kovács Morvay Julia, Sarkadi Irma, Sáary Etel, Nagy Julia, Mózesy Anna, Rozinay Lászlóné, Bója Ida, Róth Mariska, Emey Jolán, Vörös Juliska, Tóth Ferenczné, Závor Nelli, Török Emma, Nyilvay Kornélia, Szücs Sándorné, Szentkirályi Nella, Szoborits Nina, Dancs Krisztin, Buday Flóra, Lázár Tilda, Molnár Izabella, Fodor Etelka, Fehér Róza és Irma, Károlyi Mariska és Erzsike, Kállay Eliz, Zombory Lilla, Orosz Ilona, Horváth Sándorné, László Józsa, Mészáros Emilia, Gerendi Klemma, Tóth Alajosné, Sebestyén Margit, Borhoncsák Matild, Mester Ilka és Fánny, Fábry Emilné, Turcsányi Margit, Tóth Flóra, Kemény Tercsi, Nánássy Milka, Szép Georgin, Biró Olga, Molnár Irma, Ferenczy Györgyné, Soltész Imréné, Fülöp Matild, Csoma Lajosné, Kerekes Róza, Lengyel Irma, Ádám Riza, Nagy Kornélia, Móricz Luiza, Pap Lászlóné, Balogh Ágnes, Dezse Irén, Ujfalusy Berta, Székely Henriette, Pajor Nelli.

Hibaigazitás. Mult számunk „Egy éj a belgrádi pasa háremében“ czimü közleménynek 7-dik sorában e szó helyett: praedestionalis, olvasandó: praedestinácziő.

Tartalom.

Janka kisasszony napernyője, Szépfaludi Ö. F.-től. — Megfoghatatlan, Rudnyánszky Gyulától. — Jakab István, életrajz. — Elvirágzott rózsák. — Egy éj a belgrádi pasa háremében. — Egy hét története. — A keleti háboru. — Apróságok. — Budapesti hirvivő. — Irodalom és művészet. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Nyilt tér. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Jelen havi divatképünk és előfizetési fölhivásunk.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

nárt tettleg fenyegették, kiszoritották a teremből, a német tanulókat pedig, a kik védelmére keltek, formaszerint ledobták a lépcsőn. A tüntetéseket azután is folytatták és a rector beszüntette dr. Woltman előadásait. A rendőrség mintegy tiz kolompost elfogott. Este 6 órakor nagy zenebonát rendeztek a cseh tanulók; pereat-kiáltások hangzottak Woltman ellen, mit a német tanulók hoch-okkal viszonoztak. Amazok szörnyü zsivajjal az uczára vonultak. A rendőrség felszólitotta a tömemeget a szétvonulásra, számos embert elfogott, de csak erős őrjáratok segélyével birták a lármázókat szétoszlatni. — Azóta a tüntetések naponkint ismétlődnek.

⁂ (*A philadelphiai kiállitás*) november 10-dikén záratott be Grant elnök jelenlétében. Wagner „centennial-marscha“ és Seidt pásztor imája és egy 10,000 emberből álló kar éneke után Grant mondott bezáró beszédet, melyben megelégedésének adott kifejezést a nagy mű sikerülte fölött. A megnyitás első napján 200,000 egyén látogatta meg a kiállitást, kik 76,172 dollár belépti dijt fizettek. A látogatók száma julius 4-től óriás mérvben növekedett, s szeptember közepén már nem volt ritkaság a 100 ezer látogató egy napon. A belépti dijak utáni összes bevételek meghaladják a 3,800,000 dollárt.

⁂ (*Királynők kincsei.*) A fejedelemnők mindenikének nevezetes ékszer s drágaság-gyüjteménye szokott lenni. A mi fölséges királynőnknek van legszebb és legértékesebb smaragdgyüjteménye; Izabella spanyol ex-királynőnek vannak Európában a legszebb csipkéi. Értékük több millióra rug s valódi muzeumot képeznek. Van ott csipke minden korból és minden országból. Legbecsesebb egy alençoncsipke-öltöny, mely egymaga 100 ezer francot ér. Viktoria angol királynőnek pedig cashmir shawlokból van páratlan gyüjteménye. Van olyan indiai shawlja, melynek elkészitéséhez 20 év kellett, s a milyenhez hasonlót ma már készitени sem tudnak, mert gyártásuk titkát a gyártó sirjába vitte. E shawlok némelyike aranyszálakból van szőve, s a himzés rajta gyöngyökkel és gyémántokkal áttörve. Ezek értéke is több millió. Viktoria, a ki férje halála óta nagyon egyszerüen öltözik, soha sem nyul ez öltönyökhöz. A legszebb rubingyüjteménye a szász-weimari nagyherczegnőnek van; az orosz czári család a legpompásabb türkiz és gyöngy ékszerekkel, az angol királyi ház nagy értékü saphirgyüjteménynyel bir.

⁂ (*Egy agg költő öngyilkosságáról*) irnak az olaszországi lapok. Az uj olasz költői iskola egyik legkiválóbbja: Giulio Uberti, 70 éves korában véget vetett életének. Tettét kétségtelenül teljes elmeháborodottságban követte el. Csak néhány nappal előbb érkezett haza Londonból, és rokonai valamint számos barátai nem lehettek egy pillanatig sem kétségben szomoru elmebeli állapota iránt. Meg is tették a kellő intézkedéseket, hogy Ubertit valamelyik lelki bajokat gyógyitó intézetbe helyezzék; a közben gondos ápolásban részesitették és egy pillanatra sem hagyták magára. Ápolóit azonban ki tudta játszani, eltávolitá őket, és ez idő alatt dugaszban tartott revolverrel, melyet jobb fülének szegzett, agyonlőtte magát. A halál nyomban bekövetkezett.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Goldmark Károly nemcsak a bécsi és budapesti közönség tetszését nyerte meg, hanem Németországban is hódit. A nálunk megismertetett „Falusi lakodalmat“ Berlinben is előadták. A symphoniát oly zajosan tapsolta a közönség, mint csak a legkitünőbb zeneköltők műveit szokta. — Patti Adelina az idei bécsi olasz stagione után, mint rendesen, Londonba megy, hogy a Coventgarden szinház opera-előadásaiban részt vegyen. A londoni szereplés után minden szerződési kötelezettsége megszünik a divának az impressario iránt s nem hajlandó uj szerződést kötni. A jövő években az európai nagyobb szinházaknál fog vendégszerepelni vagy hangversenyeket ad a maga javára; de társulattal nem indul körutra. — Az európai értekezlet Konstantinápolyban a seraskier-palota főhomlokzatának középtermében fog ülésezni. Egyuttal arról is gondoskodik már a török kormány, hogy a nem sokára összehivandó török parlament hol tartsa majd üléseit. — Florescu tábornok, Románia volt-hadügyminisztere, magyarul tanittatja leányát Vándory Lajossal, a pártolásra méltó „Bukaresti Hiradó“ magyar lap szerkesztőjével.

Megbizások tára.

Szili Sárkányba T. F. urnőnek: A török sebesültek részére átküldött tépést átadtuk az illető helyre.

Csávosra T. S. J. urnak: El van küldve.

Szajlára B. Gy. I. urnőnek: Szives figyelmébe ajánlom mai számunkhoz mellékelt előfizetési fölhivásunkat. Az ott elősorolt könyvek és műlapokból sziveskedjék választást tenni, másokkal fájdalom, már nem szolgálhatunk.

Pólába Cz. L. urnak: Magánlevelet irtam.

Thuzsérra S. M. urnak: Magánlevelet irtam.

Csötörtökre K. A. L. urnőnek: El van küldve.

Tiszolczra B. M. urhölgynek: Nemde szintén osztja nézetemet küldeményemet illetőleg? Szives tisztelet.

R. Brézóra T. I. urnőnek: Azonnal megküldtem.

Csetnekre N. J. urhölgynek: Legközelebb magánlevelet irok.

N. Harsányba M. A. urhölgynek: Azonnal irtam Bécsbe, de kérem nem én ajánlottam ezt a dolgot.

Füssre Sz. K. urnak: El van küldve.

Gávára A. V. E. urnőnek: Elintéztem.

Felsőfaluba G. M. urhölgynek: Szives figyelmébe ajánlom a mai számhoz mellékelt előfizetési fölhivást, mely világosan felel meg minden kérdéseire.

Miskolczra D. M. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

Tisza Derzsre F. K. urnak: El van küldve.

Kolozsvárra R. B. S. urnőnek: A folyó félévi műlap ára 10 kr, a mult féléviek ára azonban 40—40 kr. A könyvek el vannak küldve.

H-M.-Vásárhelyre B. S. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Gáltőre K. T. urnőnek: A legszivesebben fogok megbizásában eljárni.

Aradra G. A. urhölgynek: Mint erősitő szert a Ferencz pálinkával hetenkint kétszer való bedörzsölését a hajbőrnek, ajánlanám.

Rimaszombatba K. M. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Kapolcsra (K. M.) Szivesen vettem és jövőre is kérek.

„Pásztorleányka.“ A dal egyik főkelléke a dallamosság, mire a verstan adja meg a szükséges utmutatást. Azt kellene tehát elébb jól áttanulmányoznia, a mellett jelesebb költőinket nagy gonddal és sokat olvasnia, hogy szép természeti tehetsége kellőképen kifejlődhessék.

Dicső-Szent-Mártonba I. urhölgynek: A 4. 5. 10. 18. 19. szám hiányzanak belőle.

A karácsonyi és ujévi idényre!

Vissnyei Gyula A.

Budapest, Vácziutcza 11. szám

ajánlja dus raktárát a

legujabb női pipere-árukból

u. m. **Fichűk** és **Chemisettek** a legelegánsabb formákban, **fej és nyakcsokrok,** legujabb szines **selyem nyakkendők,** bárson pluche és fém bedolgozással. **Színházi derekak** szines sávolyos selyemből. **Elszászi csokrok. Capuchonok** minden szinben. Továbbá nagy raktár legujabb párisi **pongyola fökötők** valamint az igen kedvelt menyecskés **Blahánė fökötők.** Divatos sima és a legujabb áttört (ajour) **vászon gallérok és kézellők.** A téli idényre igen czélszerü szines és fekete Cloth, Moire, Nemez és flanell **szoknyák. Mindennemü gyermek fehérnemü,** árak a lehető legolcsóbbra szabva.

Vidéki megrendelésea a leggondosabban álitatnak ki. Minták és árjegyzékek bérmentve,

Báli ruhák a legujabb franczia divatképek és modellek után **25 frttól** feljebb.

Crepplisse menyasszonyi ruhák koszoru és fátyollal **35 frttól** teljebb.

A farsangi idényre;

A legszebb

női köpenyek,

felöltönyök, mentsikoff, gortsakoff, gentleman, bundák, fonalszövetek, kaukazus és valódi **montinjak,** a legelegánsabb

női bundák

bársony, double, selyem, ceciliai fonalszövetekből. Nagybani raktára a legelegánsabb női öltözékből.

Reggeli öltönyök

és

gyermekköpenyek.

Menyasszonyi és **látogatóöltözetek** mérték szerint a legelegansabbban saját divattermemben készittetnek el, és legjutányosbb áron felszámittatnak. — Vidéki megrendeléseknél a tökéletes derekat és az ajhosszát beküldeni méltóztassék.

ROZSAY

Confectioneur,

a „franczia nőhöz“ Deákutcza 5. sz. alatt Budapesten,

Gyönyörü

selyemáruk

és a legujabb divatu

báli ruhakelmék

bámulatos olcsón

a legnagyobb választékban kaphatók

HAMBURGER Adolfnál

BUDAPEST, IV. koronaherczeg utca 8.

Minták kivánatra bárhová ingyen küldetnek.

Hihetetlen, és mégis igaz!

frt 3.50 az ára a legfinomabb szabályozott zsebórának valódi aranyozással, egy uj Angot óraláncczal, medaillon és óra-tokkal együtt.

7 kr. az ára egy szabadékozott fő-órakulcsnak, mely minden órához illik.

frt 1.30 az áruk az uj szabadékozott bronz-óráknak, a legjobb óraművel ellátva, minden 24 órában felhúzandók.

frt 2.20 ugyanazon bronz-órák, csinos porczellán-festéssel, óraláncczczal együtt. Minden ilyen óráért 1 évi jótállás.

frt 6 az áruk az elegans párizsi bronz-óráknak üveg alatt ütéssel; 18 hüv. magasak s minden szobába illenek.

frt 5 az áruk a legcsinosabb kicsiny, aranyozott hölgyóráknak, hozzá illő velenczei, finoman tagozott, valódi double-arany óraláncczczal.

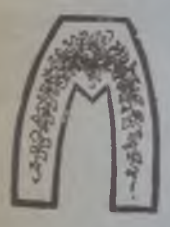
frt 9 a legfincmabb valódi angol hengerórák, 4 egész 8 kőre, krystály-üveggel, valódi, 13 latos, próbás, nehéz ezüstből, hozzáillő óraláncczczal.

frt 12 a legfinomabb, ezüst horgony-brák, 15 kőre, kettős födéllel, nehéz ezüstből, hozzáillő lánczczal.

frt 3 egész frt 4 a legszebb ütőművel ellátott szobaórák.

Kaphatók az órásnál, Bécs, Praterstrasse 16.

Különlegesség.

Schmidt B. Bécsben,

himzet- és felszerelési

telepe,

VII. ker., Stiftgasse Nr. 3.

Közuti vasut-állomás

Gazdag raktár mindennemü **kezdett** és **bevégzett canevas-, posztó-, bársony-, papir-himzetek** stb. effélékből, **felszerelési tárgyakból** nád-, faragott fa-, bőr-, bársony- stb. egyébből **rendkivüli olcsó árakon,** például:

mintakész házi czipő	. . .	90 krtól	4 „
kezdett szofa- vagy templomi vánkos		2.50	egész 10 frtig.
„ **ágy-szőnyeg**	. . .	5.—	„ 8 „

Felszerelések a legrövidebb idő alatt olcsón és izléssel.

Első minőségü berlini pamnk 4- és 8-szálu: 1 kilo fehér és fekete frt 6.10) dka. kék és lila frt 7.15) dka. ä „ közöns. szinekben 6.60) 7 kr. piros . . 7.65) 8 kr. **Kötő-gyapjupamnk** legj. minős., egy- és több szinü, pr. deka 6 - 8 kr

Vidéki megrendelések utánvét mellett a leggyorsabban teljesittetnek, nem tetsző tárgyak a legkészségesebben kicseréltetnek.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch,** Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000 nél többet jó sikerrel kezelt.**

Legislegolcsóbb forrás

GROSSMANN JÓZSEF,

Budapesten király-utca 27.

a magyar koronához.

ajánlja

karácsoni és ujévi ajándékokra

dusan felszerelt divat- és vászonraktárát, ugymint:

	Rőf.	Méter.
Sima, csikos lüstre és balernos ruhaszövetek . . .	25—30	33—39
Sima és csikos baige . . .	36—45	46—58
Szines angol mohair és rips	38—45	49—58
Fonalszövet selyemmel . .	60	78
Fekete és szines noblesse .	1.25—2.50	1.62—3.25
Fekete lyoni faille	2.—.—2.60	2 57—3.35
6/4, 8/4 terno és álápin . . .	—.60—1.40	—.78—1.80
7/4 ruha-flanellok és cheviott	1.10—1.50	1.40—1.92
Fehér és szines mosó-parketok	30—35	39—45

Egyszersmind ajánlom nagy gyári raktáromat **rumburgi-, creas- és fonal-vászonból, 30 és 35 rőfös ágy- és asztalnemüeket, chiffon, gyapju- és rips-teritőket, csipke-függönyöket, francia creton- és perkalineket,** továbbá téli **posztókendőket és Langschawlokat,** mint szintén minden e szakba vágó cikkeket **igen olcsó árakon.** — Különösen ajánlom ujonnan berendezett

hölgyru[illegible]raktáromat

1 elegans kész hölgyruha 18 frttól 150 frtig. Továbbá saját készitményü **férfi és női kész fehérnemüeket** minden árakon.

Mérték szerinti megrendelések a legjobban s legjutányosabban teljesittetnek.

Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek, és minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

Alakult 1860-dik évben. — Alakult 1860-dik évben.

Őszi és téli idényre

ajánljuk **Jaquard, Kaukasus, Ethein, Neige, Chinborasa, Grosvarie** stb. raktárunkon található **divat- és selyemkelmék,** ugy szinte a legujabb **felöltő, téli köpeny** és kész ráhákat.

Át s és társai

női divat és kész ruhák raktára

Budapesten, szervita-tér 6-dik szám alatt.

Szőnyegek, teritők és függönyök

legnagyobb választékban különös olcsó árakon,

főleg a legujabb szőnyegeket szobák behuzására,

salon-, pamlag-, ágy-, zongora- és oltár-szőnyegeket,

kokuszlábtörlők és angora-szőrmeket minden szinben és nagyságban,

ágy- és asztalteritőket, flanell takarókat,

legnagyobb készlet csipke-függönyök és Store-okban.

nagy választék nehez szmyrnai szőnyegek gyári áron alul

TOTTIS és KREN az északi csillaghoz,

Budapest, V. Dorotty utca 2. sz. a.

Fiók-üzlet: Ujbécsi-utca 5. szám alatt.

T. c. vidéki vevőink kényelmére kivánatra nagyobb minta-darabokat választás végett, szőnyegek szükségleténél szobák behuzására és smyrnai szőnyegekről rajzokat küldünk.

Megrendelések pontosan teljesittetnek, meg nem felelő áruk kicseréltetnek. Árjegyzéket bérmentve küldünk.

Csak 4 frt

egy egész iparcsarnok, állván a következő árutömegből, ugymint:

12 jó, mindég fehéren maradó kanál.
1 pompás, gazdagon aranyozott fénykép album.
1 igen finom, japáni hölgykosár.
1 pompás selyemnyakkendő.
2 szép olaj-szinnyomatu kép kerettel együtt.
1 pompás nagy británia-ezüst petroleumlámpa üveggel.
1 china-ezüst kupakos, pompás pipa, kiszivásra.,
1 pompás kabinet-óra, mint jól járó ismeretes.
1 szépen aranyoz. varrógép, fiókkal, disztárgyul hölgyeknek.
2 db. arany-double gyürü gyémánt-utánzással, foglalva.
1 csoda-doboz Philadelphiából, 3 hasznos tárgyat tartalm.
6 pár pompás szines vagy fehér harisnya.
2 db. csinos szalon-gyertgyatartó.
1 készlet arany-double inggomb.

Mind együttvéve, z 33 drb, 4 frtba kerül az Iparcsarnokban magában

Bécs, Praterstrasse 16.

51-dik szám. Deczember 17-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMÍLIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETINAPTAR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap- kelte óra perc	Nap- nyugta óra perc
Decz. 17	Vasárnap	A 3 Lázár	A 27 III. Lázár	5 C 28 Szabbasz	1 Tebeth. Ros.	7 45	4 8
18	Hétfő	Graczián	Kegyes	6 Miklós	2 Kanuka vég.	7 46	4 8
19	Kedd	Nemesius	Nemtő	7 Amburus	3 Ezekiel	7 46	4 9
20	Szerda	Theofil Kánt. b.	Ámon	8 Patapius	4	7 47	4 9
21	Csütörtök	Tamás apostol	Tamás	9 Bold. Assz. fog.	5	7 47	4 10
22	Péntek	Zeno	Flávián	10 Hermes	6	7 48	4 10
23	Szombat	Viktoria szűz	Győzőke	11 Dániel	7 Sab. Vajhi	7 48	4 11

Vidéki tárcza.

Miskolczon a török sebesültek javára Kahle Wildt urhölgy és Pap Dezső zongoratanár által rendezett hangverseny szépen sikerült. A dr. Bódogh Albert elnöklete alatt álló dalárda énekelt,Káhle Bella kisasszony s Miskolczi Pál „Faust"-ból kettőst adtak elő, Tóth Ferencz a Pap Dezső „Régi dal"-át mutatta be, Káhle Wildt Janka urnő és Pap Dezső a Szép Melusina nyitányát zongorázták, Simon Pál szavalt s a férfi- és női dalárda a Lohengrin nászkarával és népdalfüzérrel fejezték be a hangversenyt, mely megnyerte a közönség tetszését s jövedelmet is szerzett a török sebesültek javára. A rendezőket elismerés illeti, hogy a zenei élet és izlés fejlesztésén sikerrel fáradoznak. A hangversenyt vacsora és táncz követte. A hölgyek szép számmal vettek részt benne.

A szegedi olvasó-egylet mult szombati hölgyestélye az esős időjárás daczára is jól sikerült. Nagyszámú és diszes közönség jelent meg, élvezettel hallgatva a hangversenyt. Közreműködtek Ujhelyi Berta, Heténvi Antónia urhölgyek, Menner János, Unger Antal és ifju Erdélyi Ignácz urak. A műsorozatot Beethoven műdarabjai s népdalok képezték. Kilencz óra után az ifjuság vette át a közreműködők szerepét s folytatta azt a táncz gyakorlatában egész hajnalig.

Tapolczán rosz dolga van a végrehajtónak, az elkeseredett adósok kegyetlen tréfákat gondolnak ki megfélemlitésére. A napokban a végrehajtó belép egy ottani lakos házába foglalni. A gazdát a tűzhelynél találja, a mint épen egy darab vasat tüzesit, nejét pedig a konyhaasztalnál, egy tál tört mákkal bajlódva. Midőn a gazda a végrehajtót belépni látja, baljóslatu hangon megszólal: „Menj el innen asszony, mert én és ez az ur most meg fogunk halni!" Ezzel veszi a tüzes vasat és a konyhaasztal felé közeledik vele. A végrehajtó a mákot puskapornak nézi, megrémül és kereket old. Ez az első kaland; a a másik már szomorubb kimenetelű. A levegőbe röpités elől szerencsésen megmenekült végrehajtó meg sem állt előbb, mint a szomszéd-utczai lakatos háza előtt, hol szintén dolga volt. Ráteszi kezét a kilincsre, hogy benyisson, . . . de egyszerre fölsikolt: a lakatos, ki már várta vendégét, a kilincset ugy megtüzesitette, hogy a végrehajtó nem ugyan a fogát, de az egyik markának a bőrét ott hagyta. — Az ily kegyetlen tréfa azonban aligha marad büntetlenül.

Török-Becséröl egy szörnyű mostoháról irnak. László Ferencznek hivják ezt, ki a napokban éjjel ittasan ment haza s 16 éves mostohafiát egy doronggal ugy fejbe vágta, hogy az azonnal összerogyott. De ezzel még nem érte be a szivtelen ember; a doronggal már nem üthetvén kedve szerint a földön fetrengő fiut, elkezdé őt patkolt csizmája sarkával összevissza rugdosni, s jajkiáltásait, könyörgéseit semmibe sem véve, mindaddig kegyetlenkedett a szerencsétlen gyermekkel, mig ez utolsó erejét összeszedve, négykézláb a szomszéd udvarába át nem mászott. László azután ismét elővette a dorongot s a szomszédba menekült feleségét ment keresni, kit iszonyu káromkodások közben agyonütéssel fenyegetett. Csak a szomszédság erélyes közbeléptének sikerült a dühöngőt megfékezni. Ez alatt azonban a halálra ütlegelt gyermek megszünt élni. A gyilkos mostoha elfogatott.

Vidéki vegyesek. A szilágysomlyói működvelő társulat, mult vasárnap tartotta 120-dik előadását, a török sebesültek javára; az „Egy millió"-t adták elő jó sikerrel. Az előadást megelőzőleg Dombi Ilona sikerült szavalattal lepte meg a közönséget. — Miskolczon a fillér-egylet javára bazárt rendeznek karácsony előtt Szathmáry Pálné és Kotzné Palóczy Judith urhölgyek, kik a nőképző-egylet karácsonyi vásárát megnézni a fővárosba utaztak, hogy közvetlen tapasztalásuk a rendezés könyitésére szolgáljon. — A legközelebbi földrengések oly nagymérvüek voltak, hogy gróf Zichy szurdi kastélyából kihordozóskodott, annyira meg van rongálva, igy vannak sok polgárházzal is, egyiknek csucsfala, másiknak kéménye dőlt le. — Pancsován mult vasárnap több szerb mulatott a vendéglőben, toasztozva a szlávok jövőjeért; köztük egy pogányul szidta a magyart, éltette Milán királyt s poharát a magyar király arczképéhez vágta; az államügyészség befogatta a semmirekellőt. — A gödöllői régészeti egylet alapitói közé lépett közelébb Rónai Jáczint püspök, Valeria főherczegnő nevelője. — A kis-zombori szekérposta kocsisát e hó 10-dikén a Kis-Zombor melletti szőlők alatt agyonverték, s a postát kirabolták. Az elrablott pénz megközelitőleg 30—35 ezer forintot tesz. A kocsiban értékpapirosok is voltak, ezeket azonban a rablógyilkosok nem vitték magukkal. — Debreczenben azt gondolták, hogy a fővárosban kitört a forradalom, miután az osztrák bank táviratilag mindenkinek fölmondta a kölcsönt s mivel innét ujság nem érkezett.

Különfélék.

*** (*A szép Wrede herczegnő,*) kinek különös házasságáról nem rég szólottunk, már férjénél van, falusi jószágukon, paraszt ruhában. A herczegnő férje irni s olvasni sem tud, s mindenki bámulja, miként szerethette meg annyira a magas műveltségű arisztokrata nő. A mult vasárnap együtt mentek

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi mülapért 10-10 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért
8 kr.

51. sz.
Decz. 17-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két mülap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-
a mülap meghozatala félévi járatási
köteleztetést foglal magában
a lap irányában.

Békesség az embereknek!

Karácsonyi történet.

Kiss Elektől.

Néhány évvel ezelőtt történt. Egy félre eső falucska templomában a kedves karácsonyt ünnepelték. A hó sürű pelyhekben gomolygott, s pelyheit a templom ablakaiból kiáradó fénynél piros virágoknak lehetett volna tartani, melyek mintha egy örök tavasz honából hullottak volna alá az emberek hajlékaira, a temetők sirhalmaira, melyben sokan aludták örök álmukat azok közül, kik egy év előtt még ott ünnepelték az örvendetes karácsony ünnepét a templomban a többi ájtatos hivekkel.

Tömve volt most is a templom hivőkkel, s a kedélyek oly szent örömmel és vidámsággal telve, mintha senki sem költözött volna el közülök az elmult év folytában; mert bármily keserün panaszkodik is az ember rendszerint a kérlelhetlen, igazságtalan sors miatt: ha a csapás elmult, oly könnyen felejt és — megbocsát.

Oly tiszta, oly arany fényü volt a gyertyaláng az ünnepi diszben pompázó templomban! Az orgona oly ünnepélyes, örvendő hangon szólt, mintha ama első szent éjszaka örömujjongásait, a pásztorok üdvözlő énekét hallotta volna az ember; ugy tetszett, mintha még kedves madárének is vegyült volna közbe, mint egy vidám verőfényes tavaszi reggelen.

És midőn az oltárnál az evangelium fölolvasása kezdődött a Jézus származásáról, a Dávid fiáról, — akkor a torony harangja ünnepélyesen megszólalt, s berezgé a vidéket, hogy hirdesse az üdvözitő születésének emlékét a távoli pásztorok és betegek hajlékaiba is. És midőn az isten szolgája leleplezé a kelyhet, a karzaton kedves lánykahangok kezdék énekelni a megható egyházi éneket. S a mint a mise után a zene gyöngéd hangokon s csöndes hullámzással elhalt, a lelkész a szószékre lépett, s karácsonyi üdvözletül ily szavakkal fordult hiveihez:

„Örüljetek és örvendezzetek, mert ma született nektek a megváltó, a ki megszabadit a bűntől és haláltól. Békességet és szeretetet hozott ő tinéktek az ő menyországából; ő megőriz titeket minden igazságtalanságtól; az örökélet örököseivé tett titeket, ő az örökkévaló király és közbenjáró és az ő dicsőségének esztendei soha el nem mulnak. Dicsőség a mennyben istennek, békesség a földön az embereknek.“

„Ha, ha, ha!“ — e borzasztó kaczagás hangzott most egyszerre a templom hátuljáról. — Ki mesél itt szeretetről és békéről? Nyisd föl szemeidet, fölszentelt férfiu, nyisd ki a szemeidet! Nem látod-e e templom falaiban az ólomgolyókat? — Már közel két ezer éve hirdetitek e balgaságot. Szállj le a szószékről, s mondd meg nekem, hol van a szeretet, hol a békesség?

A lelkész elhalványult; a közönség iszonyodva kelt föl, s egy sötét fülke felé tólult, honnan ama hangok jöttek. Egy rongyos öltözetű koldus állt ott. — Már előttevaló nap látták őt a falun végig sántikálni; két mankón járt; öreg, meggörnyedt és fájdalmas tekintetű ember volt. A házak ajtai előtt szótlanul megállt, vagy leült egy hóval párnázott padra. Nem kért alamizsnát, de az emberek, a kik látták mennyire fázik, és sejték, mennyire éhezhetik, bevezeték házukba s enni adtak neki. Közelebbről nem ismerte senki; nem tudták honnan való és kicsoda.

Ez ember mondá ama istenkáromló szavakat.

Néhány fiatal ember azonnal megragadta, hogy kivezessék a templomból. Ő örömest ment. Künn azon egy frisen hantolt sirra fölállva, igy szólt:

— Csak tegnap temettek ide egyet, a ki egy korcsmai verekedés közben agyonüttetett. És *ez* az *én* szószéken; s sze-

retném, ha kiáltásomat meghallanák az egész világon. Emberek, én nem látok sehol békességet! Szégyen, hogy e gyermekmesét még mindig hagyjuk magunknak prédikálni. A menynyire szivetek érzése elhat, a mennyire gondolataitok röpülhetnek: — szeretetlenséget, békétlenséget tapasztaltok az egész világon, mindenütt, mindenekben, és mindörökké!

Vad hóförgeteg tombolt az ember körül, ki néhány fáklyának széltől lobogtatott fénye mellett ott a friss sirhalmon állt. A sokaság körülfogta őt, s egy közülök kérdé, ha valjon nem eszelős-e?

Erre elhallgatott egy pillanatra a különös ember, azután majdnem megindult hangon szólt:

— Bocsánatot kérek tőletek! Nem volt szándékom ájtatosságtokat zavarni, vagy papotokat megsérteni. Hisz én is azért mentem a templomba, hogy imádkozzam! De a mint — — — oh bocsássatok, bocsássatok el!

— Ne bocsássátok! — kiáltának többen, — feleletre kell őt vonni!

— Semmi sem háborit föl annyira, — folytatá a koldus beszédét erős hangon, — mint ha egy oly szót kell hallanom, s örökké hallanom, melyről tudom, hogy nem igaz. — Ma összeszedtem magamat. Lásd, János, igy szóltam magamhoz, ma van a karácsony estéje. Az emberek milliói szentebbnek tartják ezt, mint az évnek bármely más ünnepét, mégis csak kell hát valaminek lenni benne. Próbáld meg te is egyszer az imádkozást, talán te is találsz benne egyszer vigasztalást! Emberek! Megkisérlettem ugyan, de a mint a régi nótát hallottam a szeretetről, békességről, alkalmazni akartam azt saját magamra, saját életemre, akkor megint hirtelen elfogott a kín! — Igazotok lehet, bizonyosan eszelős vagyok, annak kell lennem; de megérdemlettem-e, hogy épen az én eszem világa oltassék ki? Ezt szeretném tudni!

— Jőjj hát födél alá, szegény ember! — mondá egy könyörületes ősz ember.

— Midőn még fiatal voltam, — folytatá az idegen koldus rekedt hangon, — az én szivemet is fölmelegité a karácsonyi szózat, én is — mint afféle rajongó szivű fiatal, mindenütt szeretet és békességet láttam. De nem sokára megváltozott minden; a világ, az élet kiábránditott; csupa békétlenséget tapasztaltam. — Tanuló voltam; már közel jutottam a főiskolákhoz; ki akartam magamat képezni, hogy használhassak az embereknek. Ekkor kiütött a háboru az olaszokkal; ez elterelt pályámtól, s nyomorékká tett. Vámszedővé tettek a határon. Most a szeretettel akartam próbát tenni; azzal, a mi minden embernek megadatott. Megnősültem. De ez is csak a fájdalom forrása lett számomra. Egy fiam Olaszországban esett el, a másik Königgrätznél fekszik eltemetve; házam leégett; egyetlen leányom, egy ellenséges tiszt által meggyaláztatva, öngyilkossá lett; nőm ennyi bánat sulva alatt, fájdalmában meghalt. Egy harmadik fiam is volt; ez papnak készült; de a vallási viszályok tarthatlanná tették e pályát számára, áttért a protestans hitre, de nem talált többé nyugalmat, s kivándorolt Amerikába. — Ez a története Faráti Jánosnak és családjának. Bizonyára sok másoknak is, kiknek ha talán máskép is, de nem jobban ment sorsuk. Azért mondom én mindig, hogy az átkozott Kain, és az örök zsidó nagyon is befészkelte magát minden emberben. Vagy képes-e valaki közületek csak egy szócskával is engem megczáfolni? Senki? Én sem! Én már belenyugodtam! Szép ez a világ, azt meg kell neki adni; de az ördög bele rakta tojásait, és egy ilyen fészekben szeretetről és békességről predikálni, — valóságos balgaság. Magának a papnak is, a ki ezeket prédikálja, szüntelen harczolnia, küzdenie kell, örökké küzdenie és harczolnia, mint egy állatnak, sőt sokszor hevesebben annál. A vadállat az erdőben megelégedettebben él, mint az ember, pedig én nem hallottam, hogy az állatoknak is lett volna megváltójuk! És a mi megváltónk? — Halljátok meg csak, ti türelmes keresztyének, hogy három hónap mulva mit fog nektek a pap beszélni: hogy az istenember, a ki a szeretetet és békességet a világra hozta, megostoroztatott és keresztre feszittetett!

Igy beszélt a koldus.

Időközben az egész közönség körüle csoportosult, mint egy prédikáló próféta körül; s a téli vihar megkettőzteté erejét, mintha a szerencsétlennek világ elleni panaszait nemcsak megerősiteni, hanem még fokozni akarná.

A tömeg morogva fogta őt körül, de nem távozott onnan. Némelyek megborzadtak tőle; egy küldött ment el a helység őreért.

Az iskolamester, ki bekecsének prémjét szája elé tartá, hogy a szél tüdőjébe ne fujjon, — mert holnap a „sanctus“-t kell énekelnie, — kikiáltott a prém alul az idegenre:

— Sokkal méltóbbá tennéd magadat a könyörületre, ha tartózkodnál ily káromló szavaktól. — A világ, igaz, jobb is lehetne, azt én is megengedem; de hát tegyük jobbá; ez észszerűbb lesz, mint a kétségbeesés. Munkálkodunk is rajta. Az iskola, — barátom, — az iskola, ez fogja az emberi nemet megmenteni; művelődés át fogja hatni a világot, hogy legyen szeretet és békesség!

— Az ur a meleg bekecsből beszél, kiáltott rá az idegen, — az könnyű nagyon, és a szavak olcsók. — Nyisd föl szemeidet! Ki kezdi a háborut? Az iskolázatlan, tudatlan pór, vagy a művelt ur? Ki tartja fenn a népjogot és ki töri azt meg?

— Ej, ki fogna teveled vitatkozni! — felelt az iskolamester röviden, a ki mindig, még ezen éjjel és ezen idegennel szemközt is magának igénylé az utósó szót; — menj és kérdezd meg, hogy a régi, durva, müveletlen népek hogy viseltek háborut, s mily emberiesen viszi azt az uj kor.

— Hah, mily emberiesen! — kiáltott a koldus lázas, izgatott nevetéssel. — Ti mindnyájan együttvéve sem láttatok talán csatát. Oly eszközökkel, oly tervszerüleg és oly pusztitólag még soha sem vivattak csaták, mint napjainkban. Nem is kivántatik hozzá semmi vitézség, az ellenséget elejteni; a leggyávább ficzkó is végbeviheti. Ki adta kezébe erre az eszközt? A müveltség. — A művelség nyeri meg a csatákat, s *ezért* magasztaljátok a világot; *ezért* versenyeznek a népek iskolázásában és a művelődésben egymást túlszárnyalni. Tekintsetek magatok körül: az egész világ fegyverben áll, de a tudomány szolgáltatja hozzá a fegyverzetet! . . . .

E pillanatban a torony minden harangja megszólalt. A szent éjnek béke harangszava volt ez, hirdetve, hogy ezer és ennyi meg ennyi év előtt az üdvözitő jött a világra.

A tömeg még egy ideig föl s alá hullámzott a temetőben, átkozták a féleszü embert, vagy sajnálkoztak fölötte, aztán visszatértek mind a templomba.

A szegény ismeretlen még néhány szót kiáltott a légbe, aztán csöndes mormogással magának látszott beszélni, végre kimerülve lerogyott a hóboritott sirhalomra.

(Vége köv.)

Zongora mellett.

Dengi Jánostól.

Verjed, verjed, kedves lányka,
Oh mi jol esik e dal!
Kebelembe annyi édes,
Elmult érzést visszacsal.

Érzem a letünt időnek
Legboldogabb napjait,
S azt az ártatlan kort, melynek
Napja, fénye csak a hit.

Tiszta csermely, viritó lomb,
Verőfényes égi bolt,
Vigan zengő madárének
Minden, mint a régi volt.

Verjed, verjed, kedves lányka,
Verjed, édes angyalom:
S ártatlanul, mint a gyermek,
Én örökké hallgatom.

Az ostobaságról.

A tapasztalatok többnyire azt szokták eredményezni, hogy elég éles itélőtehetséget fejtünk ki mások megitélésében és a tárgyak kellő megbecsülésében, mig a saját lelki állapotunkba való tekintet többnyire felette korlátolt. Nyugodtan állithatjuk, hogy letöbben közülünk saját énünk értékére és méltánylására nézve — meglehetős korlátolt elmét tanusitunk.

Ezen önámitás rendszerint mélyen gyökerező hiuságból és önszeretetből származik. Többnyire tulbecsüljük magunkat; de másrészt néha azt tapasztaljuk, hogy még a legkitűnőbb emberek sem itélhetik meg önbecsüket, mig mások értékét azonnal fel tudják ismerni.

La Fontaine, Franeziaország legügyesebb és legbölcsebb meseirója, olyan egyszerü és gyermekes volt saját maga megitélésében és megismerésében, hogy Fontenelle azt mondta róla, hogy csupa merő „ostobaságból“ kisebbnek tartotta magát Phädrusnál. Fontenelle-nek ezen itéletét De la Motte igen találónak ismerte el egyik tudományos munkájában és még azt is tette hozzá, hogy a szóban forgó La Fontaine rendkivüli észtehetséggel megáldott ritka tünemény, a ki azonban félreértette vagy is meg nem értette saját magát.

Hanem az ilyen gyermetegsége a léleknek nagy ritkán fordul elő. Sokkal gyakoribb, hogy az ostobaság nagyon is bölcsnek tartja magát és ez tán legostobább tulajdona, és hogy csak másokban fedezi fel azt a tulajdont, melynek ő maga bővében van.

Az ostoba ember sokkal hangosabban és idétlenebbül gunyolja a mások ferdeségeit és ostobaságait, mint az okos ember. Sokkal gyakrabban halljuk tőlük, hogy ez vagy amaz milyen rettentő ostoba. Az okos ember csak tartózkodva mond itéletet másokról. Ezek, tudniillik az okosak, jól tudják, milyen nehezen lehet sajátjává tenni az emberek és tárgyak helyes megitélését és ezért sokkal ovatosabbak és szerényebbek itéletükben.

Pedig senkinek sem lenne több oka a szerénységre, mint a korlátolt eszűnek. Csudálatos azonban, hogy épen ők teli vannak képzelgésekkel és tulbecsüléssel. Sőt, azt tapasztaltuk, hogy ez önámitás, e gőg, e mások lenézése az ostobaságnak egyik jellemző sajátsága. Mintha csak sötétségtől volna körülvéve, és ez mégis csak saját lelki rövidlátóságától származik. „Az ostobaság és hiuság elválaszthatlan társak,“ mondja Beaumarchais. Valami esetlen önérzet-féle nyilatkozik majdnem minden ostoba ember fellépésében. A legnagyobb ritkaságok közé tartoznak az együgyű, de azért szerény lények, a kik önkényt elismerik, hogy nincs elég tudományuk, vagy itélőképességük ehez vagy ama tárgyhoz. Többnyire szégyennek tartják bevallani, hogy valamit nem tudnak, vagy valamihez nem értenek.

Az emberek többnyire azt hiszik, hogy az ostobaság és jószivüség, karöltve jár. Szinte látjuk azt a szánandó mosolyt melylyel „nagyon jó“ emberekről beszélnek, mert gyakran az ész feletti halálitélet is van ezzel kimondva.

Ezen hiedelem onnan származik, mert az ostobaság csakugyan némileg a jószivüség látszatjával is bir, mert az ostoba ember lelkének nincs éle, elméjének nincs élénksége, szellemének nincs élcze, mig az okos emberek rendesen élesesüek, támadó kedvüek és ha nem is gonoszoknak, de némelykor kiméletleneknek látszanak.

De fájdalom, elég gyakran párosul az ostobaság gonoszsággal is, még pedig ama legveszélyesebbel, ama csendes, elrejtett, nem könnyen fölfedezhető gonoszsággal, mely veszélyes is lehet. Innen származik amaz elterjedt vélemény is: legveszélyesebbek a legostobábbak. Ostoba embereknél erényről szó sem lehet. Az erény az önismeret fájáról való gyümölcscsel táplálkozik. Csak a ki meg tudja itélni a jót, és megkülönböztetheti a gonosztól, és saját meggyőződése folytán választja az előbbit, csak az az igazán erényes ember. Az ostobának nincs önismeret fája és nem tud kellőleg sem felismerni, sem pedig választani.

Az okos emberek, a kik nyitott szemekkel néznek a világba, gyakran ki vannak rekesztve az emberi társaságtól, csak azért, mert éles megvigyázó tehetséggel vannak megáldva és az emberek kissé tartózkodnak tőlük. Sokkal jobb dolga van az együgyű embernek a társaságban, könnyebben vehető reá egy-egy véleményre és szivesen teszi meg azt, a mit tőle kivánnak.

Egy nagy iró mondá egyszer, hogy a bolondok és ostobák mindig jókedvüek.

Azt hiszem azonban, hogy az okos emberekkel való társalgás mégis sokkal kellemesebb, üdvösebb és könyebb is. Ama közmondás: „Isten mentsen meg jó barátainktól, ellenségeinktől majd megmentjük magunkat,“ — bizonyára az ostoba barátokra vonatkozik. Ezek ismernek félre bennünket leggyakrabban, mert ezek többnyire makacsok és vajmi nehezen lehet őket meggyőzni. Nem hiába sohajtott föl egy nagy költő: „Az ostobasággal még az istenek is hiába harczolnának.“

Az okos emberek már messziről is megértenek bennünket, egy kis figyelmeztetés elég nekik, mig az ostobákkal lépten-nyomon baj van.

Az okos ember sokkal elnézőbb mások hibái iránt, mint az ostoba. Jól tudja, hogy a dolgokat sokfélekép lehet megitélni és azt is, hogy még az együgyü ember is képes egykormáskor valami jót gondolni, valami czélszerűt mondani.. Ezért türelmesen hallgatnak meg mindenkit, még az ostobát is, és elismerik véleménye helyességét.

Az ostoba ember rendesen hirtelenül állit és itél. Többnyire csak átalánosságban és szigoruan vélekedik. Egy-egy gondolattól megkapatva azt hiszi, hogy ime megtalálta az igazságot. Az okos tudja, hogy a látszat gyakran csal. Mig az

ostoba azt mondja és erősen vitatja: Ugy van az, a mint én mondom, az okos inkább igy fejezi ki magát: „Ugy látszik nekem," mi egyébiránt az okos római Cäsar kedvencz mondata is volt. Ez is tudta már, hogy vannak dolgok, melyek bizonyos feltételek közt igazak, más feltételek mellett ellenben egészen hamisak is lehetnek. Az ostoba, a ki nem körültekintő és nem messzelátó, neki rohan mindennek és elkiáltja magát: Megvan!

Vannak esetek, mikor az ostoba ember is eltalálja a helyeset, és annak rendkivül örül, annál inkább, minél csekélyebb lelki látköre, minél kevesebbet tud. Innen van az, hogy az ostoba ember nagyon keresi mások hibáit, és nagy lármát csap velük. Az okos olyan mint a dúsgazdag ember: nem örül olyan nagyon, ha vagyona kissé szaporodik. Jól tudja, hogy ez csak egy csepp a tengerben. És ezért nem csak hogy embertársai iránt elnézőbb, hanem egész szivéből örül, ha dicsérni valót talál rajtuk. Azt is jól tudja, hogy még a legegyszerűbb embertől is tanulhatunk. Ilyen önfeláldozásra az ostoba ember soha sem képes, sőt az ostobaság rendesen csak felfelé, a társadalmi élet felszinére veti vágyó tekintetét, és innen láthatjuk azt is, hogy nagy embereinket rendesen egy sereg közönséges, korlátolt elme veszi körül, mintha ez által nekik is juthatna egy kis fény, egy kis lángelme, vagy egy kis földi előny és haszon.

Az okos ember elismeri a jót, a szépet embertársaiban, de sohasem aljasodik tányérnyalóvá, uszályhordozóvá.

Elvirágzott rózsák.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

Oh édes istenem, ne vedd bűnül, de nem tudtam neki ezért köszönetet mondani sem akkor, sem pedig később! Ezt az egyet nem tanultam meg soha! De hátha igy volt az jobb!

Ugy látszik, néném meg volt elégedve szótlan megnyugvásommal, mert megölelt, és derék, bátor, szófogadó leányának nevezett. Soha sem tudta meg, hogy akkor nem éreztem iránta sem szeretetet, sem pedig köszönetet, hanem szivem csordultig tele volt kétségbeeséssel és forró, kiolthatlan szerelemmel az elveszett iránt. Osszeszoritottam szivemet, sőt annyira birtam már uralkodni magamon, hogy mosolyogni is látott, sőt ismét ettem és ittam, mintha mi sem történt volna. És két nap mulva Walter Ede jelentette be magát, hogy elutazása előtt elbucsuzzék tőlünk. Ezerszer köszönetet mondtam azóta Edének e látogatásért, ez önuralmáért, mert azt hiszem, tán meghaltam volna e rövid viszontlátás nélkül. És ime, belépett az én barátom, de oh, milyen halvány volt! És hogy rajtam is nyomokat hagytak az utósó napok, azt láttam az ő ijedelméből, a mint megpillantott. E látogatásnál néném is jelen volt, de ez nem háborgatott bennünket. Félig eszméletlenül keltem föl ültemből, midőn hozzám közeledett, és mindkét kezemet feléje nyujtám.

Ede föl volt háborodva, alig birt magával. Ez adta meg nekem nyugodtságomat, azért lehetőleg biztos hangon mondám neki:

— Áldja meg önt az isten mindenütt és mindenkor, kedves Ede! Gondoljon reám, mint legjobb testvéri barátnőjére. Soha sem feledem el önt.

Ede felém emelé könytelt szemeit, forrón csókolá meg kezemet, azután elrohant. Este gyönyörű kis képet hoztak számomra: a mi nyári lakunkat és a szőlőlugast ábrázolta. Walter azonnal elutazott. Ezen szép kép azóta mindig szobám disze volt és vigasztalásom a fölkelésnél és lefekvésnél. E képben nyilatkozik Ede költői lelke, eredeti művészi felfogása, gyönyörü művészi tehetsége, és ez előtt meritettem erőt a kopár élet tovább elviselésére.

Az én rózsáim elhervadtak, de egy tekintet e képre hangosan szóla hozzám: Neked is virultak azok egykor. És mindig alázatos és hálás lettem e gondolatra. Szerelmem és annak szép emléke áldásként lebegte körül az én életemet és nénémét is. Soha sem keseredtem el sorsom ellen, oh nem, de engedékenyebbé, jobbá lettem e harcz után. Éltem és szerettem; igaz, rövid ideig tartott, de egész életemet bearanyozta és szépitette meg az igaz és egyetlen szerelem varázsfénye.

Kedves néném ezentul még nagyobb bensőséggel fordult hozzám; most láttam csak, mennyire nélkülözhetlen vagyok neki, és szivem hálát mondott neki érte. A gyermekszív minden szeretetével vettem őt körül és jó lélekkel mondhatom, hogy soha sem mutattam ki előtte, mennyit szenvedtem, mióta ajka az örök elválás keserü parancsszavát kimondta. Barátomról csak lapok utján értesültem, a melyek mindig nagy dicsérettel emlitették föl nevét. Csak három év mulva vettem tőle egy kedves hosszu levelet, „Kedves, felejthetlen barátnő"-jének nevezett. Ebben a levélben gyöngéd baráti szavakban beszélte el mind azt az örömet és bánatot, mi őt ez idő óta érte. Elmondta, mennyire jól érzi magát jelenlegi állásában, valamint azt, hogy három hó óta boldog férje egy kedves nőnek, ki megszépiti szerény lételét, és mennyire ohajtotta volna őt az ő legkedvesebb barátnőjének bemutatni, midőn egybekelésük után néhány heti utazást tettek, de utjokat lehetetlen volt olyan messzire kiterjeszteni. A fájdalmas csapásokból is kijutott azonban neki is, mert most siratja kedves édesatyja halálát, mely váratlanul és hirtelen érte. Erre nézve még ezt is irta Ede: „Engedje meg, kedves barátnőm, elbeszélnem, hogy megboldogult kedves atyám mély érdeklődéssel hallott mindenkor beszélni Kegyedről és nagynénje ő nagyságáról, nyilván az irántam tanusitott szivesség, és az én meleg szeretetem és mély tiszteletem hatotta meg őt ilyen kellemesen, sőt forró ohajtása is volt, vajha találkozhatnék még ez életben e kitünő hölgygyel. Terveztünk is a jövő nyárra egy sok élvezetet igérő kirándulást gyönyörü nyári otthonjukba, de ime, a halál kegyetlen keze megsemmisitette e nagy örömünket."

Levelének ezen részének nem tulajdonitottam valami mély fontosságot, habár édes atyja érdeklődése jól esett, holott néném épen ezt a helyet olvasta el többször egymás után, és nem hagyott békét, mig az egész levelet nem engedtem át neki egy pár órára. Elvitte magával szobájába, hogy egész csendben egyedül még egyszer végig olvashassa, mint mondá.

Kedves néném azonban olyan sokáig maradt el szobájában, hogy szinte nyugtalanság fogott el miatta, és utána mentem. Kezére támasztott fejjel találtam, előtte Ede levele, eszméletlenül hátra dőlve karosszékében. Csakhamar eszméletre téritettem ismét, és csudálkozott is, hogyan és mikép eshetett ez meg rajta, de ezen időtől fogva kedves néném sokat betegeskedett, holott eddig ép és egészséges volt, és ez ájulások és elgyengülések többször ismétlődtek nála.

És ismét multak az évek, csendesen, eseménytelenül, és csak a szép nyári mulatás a hegyek között hozott egy kis változást. Ez év kora tavaszán kedves némémet valami pénz-ügye S. városba kényszerité utazni, és a 78 éves nő nem engedte át ügyvédének ennek elintézését, hanem maga akarta ezt elin-

tézni. Természetesen én is elkisérém oda. Három nap alatt elvégezte teendőit, és negyed nap reggel már elutazni szándékoztunk. Néném a szállodában maradt, én pedig egy sétát tettem a szép városban. E közben egyik gyönyörű templom mellett elhaladva, hatalmas orgona- és énekhangok üték meg füleimet. Felette nagyon szeretem az orgonát, azért most sem tudtam ellentállani és beléptem a templomba. Lágy, nyugalmas hangulatot keltett bennem a szép hely homálya; szeliden és vigasztalóan hatott lelkemre a gyönyörü ének, mely tiszta volt és égies, mint angyalok fuvalma. Egyszerü templomi dalt énekeltek: „Szivem, nyugodjál meg, szivem!“ hangzott körülöttem, és soha szózat nem hatott még meg ennyire, mint ez a dal, ez az orgona-kiséret! Mintha csak isten szózatát hallanám, mely az én lelkembez beszél: „Szivem, nyugodjál meg, szivem!“ és midőn egy tiszta csengő női hang, különválva a karból, magándallá szőve, imaszerüleg adá elő e szavakat, oh akkor a csendes bánat és megnyugvás forró könyei ömlöttek szememből és boldog, áhitatos érzés tölté be egész szivemet. Az orgonahangok folyvást szóltak, az ének tovább hangzott, és könnyeim feltartóztatlanul folytak, jóltevőleg, felszabaditólag.

„Nyugodjál meg szivem, nyugodjál meg!“

Végre mégis fölvethettem szemeimet és láttam magam körül nagy közönséget, a mely szintén megilletődve hallgatta a gyönyörü zenét.

De egyszerre, szent isten, jól láttam-e? Itt előttem, a második sorban megpillantottam egy férfiut, és mellette egy fiatal nő-alakot. Haja. hátra vetett feje, büszke tartása, nem, nem csalódtam, ő volt ez, ő Walter Ede, barátom! E percztől fogva semmit sem hallottam többé a zenéből, szemem csak ez egy alakra szegeződött. Ugy van, ugy, ő volt az! Most nyájas mosolyát láttam, mialatt szomszédnőjéhez néhány halk szót sngott, és mintha hangját, felejthetlen szép, csengő hangját is hallottam volna! Nem tudom, az orgonahangok, az ének, vagy az ő csengő hangja volt-e, de keblem elszorult és azt hittem, szivem reped meg a boldogság és bánat alatt.

Vége lett az isteni tiszteletnek, a közönség kifelé indult, én is fölkeltem, de oda gyökerezve állottam meg helyemen. Szivem olyan erősen dobogott, hogy majdnem lélegzetemet veszitém, szemeim elhomályosodtak, — most ment el mellettem. Nem, nem ment el mellettem, nem is tudom, hogyan történt, de meleg kezek ragadák meg az én jéghideg kezeimet, nyájas szemsugarak fogták fel tekintemet, egy kedves, felejthetlen édes hangot hallám kiáltani: „Gertrud, kedves Gertrud, kegyed itt? Milyen szerencsés véletlen!“

Többet aztán sem nem láttam, sem nem hallottam, mély ájulás boritotta reám sötét éjszakáját. Mikor felébredtem, még mindig álomnak hittem a valót, mert felém hajolt kedves barátom aggodó, szép arcza.

— Ede! — mondám halkan, mert féltem, szétfoszlik gyönyörű álmom, de ettől örömre gyult ki tekintete, azok a varázs tekintetű, fényes csillagok, és hátra fordulva mondá:

— Jőjj csak, édes Klárám, kedves Gertrudunk már eszmél!

És e szavak azután egészen magamhoz téritettek, a valóra. Egy szép karcsu nőalak lépett hozzám, most láttam csak, hogy a sekrestyében a kis pamlagon feküdtem, és egy lágy, puha kezecske szerető részvéttel érinti homlokomat. Ezután egy pohárból megitatott, és ez azonnal fölelevenitett. Fölemelkedém, és ők támogattak. Édes istenem, milyen egy percze volt ez a legigazibb boldogságnak! És most együtt hagytuk el a templomot és ők elkisértek a szállodáig, a hol laktunk. Az uton aztán mindent elbeszéltek nekem. Megtudtam, hogy Walter Ede a d i. festőakadémián él boldogan, mint tanár, most épen egy kis utazást tesznek, a templomi nagy zenemű őket is oda vonzotta, hogy két kedves gyermeke már sokat cseveg a jó Gertrud néniről, hogy a kisebb öt éves leánykát e névre keresztelték; láttam, hogy Klára, az uj testvér, férje szivélyes leirása után, engem is megszeretett és hogy Ede is hű testvéri szeretettel csüng rajtam. És azonnnal reám ismert. Megkérdeztem, hogy volt ez lehetséges, a sok évi távollét után? Szemrehányólag nézett reám.

— És én elfelejtettem volna kegyedet? — kérdé csudálkozva. — Olyan kevéssé lehetséges ez, a milyen kevéssé művészetem eszményéhez lehetek hűtelen! És Kegyed kérdezheti ezt, Gertrud?

Oh, mint boldogitott azon biztos tudat, hogy nem voltam futó árny szivében, hanem olyan helyet vivtam ki magamnak abban, melyhez gyakran és örömest tértek vissza gondolatai mindenha.

„Nyugodjál meg szivem, nyugodjál!“

Ez este tért csak igazán lelkembe amaz isteni nyugalom és békesség, mely békén türni megtanit: a megtisztult lélek istentisztelete ez!

Midőn azonban az ujon talált kedvesektől bucsut vettem, mert nekik még azon este tovább kelle utazniok, és a mint visszaérkeztem nénémhez, a ki már nyugtalanul várt reám, akkor nem állhattam ellent forró szivem szózatának, és először életemben, feltártam tultelt szivemet az öreg barátnő előtt. El k e l l e t t beszélnem mai találkozásomat; ki k e l l e t t mondani a viszontlátás örömét, nem hallgathattam el, a mi egész lelkemet betöltötte. És csak most győződött meg néném a nagy szerelemről, melyet Ede iránt éreztem, és a nagy fájdalmakról is, melyeket a lemondás harcza alatt szenvedtem. A jó lélek szabad folyást engedett élénk, meleg beszédemnek, végig hallgatott, feszült figyelemmel, és midőn kifáradva a sok belső izgatottságtól elhallgattam, azt mondá nekem megilletődött hangon:

— Gyermekem, édes gyermekem, miért nem pillanthattam elébb szivedbe?

Ezután homlokon csókolt, csendesen, szeliden, végig simitotta forró arczomat és jókor lefeküdt. Másnap vissza utaztunk rendes lakhelyünkre.

Néhány hónap mulva áldott jótevőm, szeretett néném meghalt; csak rövid ideig betegeskedett. Tiszta észszel bucsuzott el tőlem; utósó szavaiban is csak köszönetét fejezte ki hűséges gyermeki szeretetemért. Oh, milyen gyenge mégis a leghivebb, a legerősebb sziv is a halálos ágygyal szemben! Én zártam le a fáradt pillákat, és ez volt a szeretet legutósó szolgálata, melyet a drága barátnőnek tehettem.

Miután minden már régen el volt rendezve az utósó szertartást illetőleg, az első, a temetést megelőző napok csendes fájdalomban folytak le. Oh, de mennyire elhagyatottnak éreztem magamat elhunytával; letépve a leghivebb szivről, milyen czél és feladat nélkülinek tünt fel előttem az élet! Harmincz évig hű bajtársak voltunk, mit tegyek most?

E szomoru hangulatban jótevőleg hatolt reám Klára levele, melyben szeretetteljesen felkér, jönnék el hozzájuk, ha a szeretet legutósó adóját is leróttam a kedves halott iránt. Ede az övével egyesité kérését, és fel is tettem magamban, hogy e kedveseimet nem sokára elviszem berchtesgadeni nya-

ralómba, midőn egy levél, melyet kedves néném részemre hátrahagyott, azon kikötés mellett, hogy azt csak temetése után olvassam el, e tervemet egy időre legalább megváltoztatta.

A levél, mely olyan mélyen meghatott, mely uj, soha sem mutatott körülményeket tudatott velem, azon éjjelen volt megirva, mikor utazásunk alatt szivem történetét beszéltem volt el neki, és ő fáradság ürügye alatt, jókor szobájába vonult.

(Vége köv.)

Az áldozat.

— Rajz. —

Reviczky Bay Ilonától.

Lakietek Kázmér lengyel király elhunyta egyesité Lengyelországot Magyarországgal, mely I. Lajos királyunk erélyes kormányzata által széles területet nyert. A nép jóléteért küzdő fejedelmet méltán aggasztá, hogy hozzá méltó fiutód hiányában, gyönge női kormányzatra kellend biznia virágzó birodalmait. Ez a gondolat egyre nagyobb mérvben zaklatá Lajos király keblét, és komor sejtelmekre hangolta az ország jobbjait, mert a nápolyi második hadjárat viszontagságai nagy mérvben megviselték a király idegeit, s mint őszszel a fák lombjai, a szeretett király is ugy hervadt napról napra. Végre a magyar nép őszinte áldásai, forró könnyei kisérték az Árpádok csöndes nyughelyére, a királyok egyik legdicsőbbjét, nagy Lajost.

A lovagias erényeiről, a trónhoz föláldozó hűségéről ismert magyar nemzet, királyának esküvel erősitett igérete folytán Anjou Lajos idősb leányának, a bájos fiatal Mária herczegnőnek a fejére helyezé I. István királyunk szent koronáját. Lengyelország máskép vélekedett; bár a változékony jellemű lengyel nemesség Lajos király életében szintén esküvel ismerte el leendő királyául Máriát; de Lajos nem ült már többé a trónon, erélyes szelleme nem vezette a kormányzatot, s az egyenetlenség magvát keblében rejtő nemzet fiai közt egyre tágabb tért nyert a pártviszály. A király-választás közt habozó lengyel nemzet egyben azonban megegyezett, és ez egyet összetartólag követelé, hogy tudniillik egy országukban lakozó király által kormányoztassék a magyar koronától függetlenné vált Lengyelország. Mint tudjuk, Mária királyné fiatal évei folytán névleg vala csak király, és nemzetünk romlására Lajos király özvegye, Mária anyja, Erzsébet, Gara nádorral vezette Magyarország kormányzatát. Lengyelország erélyes föllépte nagy mérvben megdöbbenté a nemes erények mellett dicsvágyó Erzsébetet, és hogy véglegesen el ne essék az Anjouház a szép Lengyelország uralmától, ifjabb leányát Hedviget ajánlá föl lengyel királyul. 1384-ben el is küldé Lengyelországba a veszprémi püspököt, hogy Hedvig herczegnő javára oldozza fel a lengyel rendeket Máriának tett esküjöktől. Erzsébet ajánlatával épen jókor érkezett a veszprémi püspök, mert hatalmas párt működött Semanics mosoviai herczeg leendő királysága mellett. Nagy Lajos dicső emléke a lengyelek közt sem hamvadt még el véglegesen, és ez a bűvös vonzalom rövid vita után a hatalmas Semanics-pártot is meghóditá a nagy király leánya trónjához.

A nagy király utódai, a két Anjou herczegnő ment volt minden dicsvágytól, nőies gyöngédség, nemes szivjóság környezé lényöket, s finom lelkök a háziasság szelid köréből nem vágyakozott a trón szemkápráztató fényes, de hideg magaslatára, melynek biborához annyi gond, és felelősség van fűzve. Az Erzsébet anyakirályné által vezetett kormányzat alatt fölmerült viszályok a koronázott királyt, Máriát sujták, és a fiatal zaklatott kebel Zsigmond német herczeggel kötött rokonszenv nélküli társaságában sem talált megnyugvást. Hedvig herczegnő külső bájakban, ugyszinte szellemével tulszárnyalta nénjét, Máriát, és habár nem igérkezett oly fényesnek a bájos Hedvig jövője, mint vala a koronázott Máriáé, de családi örömekben bőkezübben látszott gondoskodni róla a sors. Hedvig alig számlálta negyedik tavaszát, s már eljegyeztetett Leopold osztrák herczeg fiával, a szinte kiskoru Vilmossal, és az eljegyzés után következett évben a magyar határhoz közel fekvő Haimburgban nagy pompa közt, az esztergomi érsek Demeter által végbe is ment a házassági szertartás. Hedvig herczegnő hites vőlegénye, a kis Vilmos herczeg huzamosan időzvén Lajos királyunk fényes udvarában, a két gyermek közt fejlett rokonszenv évek folytával forró szerelemmé fejlődött. És igy méltán rózsás szinben látta jövőjét a szép Hedvig, és boldogsága érzetében gyakran megszánta a bibor alatt hervadozó szegény Máriát. Lengyelország királyául választatván el Hedvig, az ő szelid lelkének galambja, a nyugalom gyorsan tova röppent, s barna ölyvként tépte, szakgatta nemes szivét az őrjöngő fájdalom. Minő áron kellett a trónhoz jutnia! Azon trónhoz, melytől pedig szerénysége visszadöbbent. Lengyelország egyesült akarattal választá meg királyává Hedviget, de egyesült akarattal bontá föl a nemzet eljegyzését Vilmos herczeggel, és azt követelé, hogy a fiatal királyné a nemzet érdekében s ohajtása szerint válaszsza leendő férjét. Erzsébet megdöbbent, mert ismerte leánya érzelmét, Vilmos herczeg iránti mély szerelmét.

— Máriával még a szenvedésben is nővérek lettünk! Anyám, drága jó anyám nézd az én halvány arczomat, és láztól égő ajakamat. Panaszszal telt sóhajaimra nem figyelsz? Oh atyám emlékeért könyörülj rajtam, ne üzz el a sivár messzeségbe magadtól, hiszen én a te kedves Hedviged vagyok, a kedves gyermek, kit egykoron életednek nevezél. Hah semmi felelet! Az anyai szivben sincs számomra irgalom! Oh, mint áldanám azt a nyomorultat, a ki tőrével némitaná el az én zaklatott szivemet! — szólt hévvel Hedvig s térdre borult édesanyja előtt. Sápadt arczát bibor pir futá be, s görcsös vonaglással ragadta meg Erzsébet kezét, és rojtszerü pillák alól átható, s könyben uszó szemeit esdve, s egyszersmind vádlólag függeszté az anya-királyné hideg, komorrá vált vonásaira.

Erzsébet elfordult, hogy ne lássa gyermeke könyeit, hiszen az anyának nagy fájdalom látni gyermeke szenvedését.

Hedvig átkarolta édes anyját, s Erzsébet keblére nyugtatá szép fejét.

— Ugy-e drága jó anyám, te könyörülsz én rajtam és nem szakitsz el engemet Vilmostól? hiszen én ő nélküle nem élhetek! — suttogá zokogva Hedvig.

Erzsébet merengéséből fölrezzent, gyöngéden fejlett ki a kedves karok közül, s dermedt nyugalommal, fejedelmi méltósággal fölállt.

— Hogyan, Anjou Hedvig lenne ez a porban vezeklő hölgy, a Lajos király fényes erényeit oly nagy mérvben öröklő Hedvig? Dicső atyád, az egész Európa által tisztelt férfiu soha nem feledé, hogy őt a sors népek boldogitására rendelé! — Erzsébet elhallgatott, és elnyomott sohaja vegyült Hedvig szakgatott mély sohajával.

— Kelj föl Hedvig, szeretett gyermekem, száritsd föl könyeidet, végy példát Máriától; szerencsétlen nénéd önmegtagadással tűr és soha nem panaszolkodik; mert érzi, hogy Anjou herczegnőkhez, Anjou Lajos leányaihoz oly gyávaság, kisszivűség épen nem illő, — szólt szeliden Erzsébet s gyöngéden simitá végig Hedvig selyem fürteit, aztán le s föl kezde járni a teremben, és sebesen hullámzó keblére nyomta kezét. A látszólag márvány hideg kebel alatt izzó láva forrt, erős harczot vivott Erzsébet királyné keblében a hiuság az anyai szent érzelemmel.

— Elhagyjam drága szülőföldemet, hol annyi szeretet környez, hol a föld rögéhez annyi kedves emlék vonz. Elváljak Vilmostól, ki jövő üdvem képezé. Ah, én érzem, ezekkel a kinokkal megmérkőzni nem birok, és eljő a mi után én oly hőn könyörgöm! — rebegé zokogva, mintegy önmagához a szép Hedvig.

Azonban Hedvig csalatkozott, a sziv erősb, szivósb, mint a rohamos fájdalom alatt gondolnók; és Hedvignek is meg kelle birkóznia a nagy fájdalommal, hogy áldozattal telt hosszu éveket átszenvedjen.

Lengyelország mielébb követeli királyát, a gyakori zaklató kérelmekre utra kelt tehát Erzsébet leányával, hogy pünkösdi szent ünnepek alatt Krakkó falai közt végbe mehessen a koronázási ünnepély. Azonban Kassánál tovább nem utazhattak a királynők, mert a Kárpátokat leplezett vastag hóréteget rohamosan olvadásnak inditák a tavaszi enyhe napok, és az apróbb folyók földagaszták a Poprád vizét. A Szepesség utvonalain férfiak is életveszélylyel hatoltak keresztül, hogy a koronázásra egybe gyült lengyel nemességet értesithessék a beállt akadályról. A lengyel rendek egy része Kassára jövén és Erzsébettel tanácskozva, a vizáradás folytán meghiusult koronázási ünnepélyt azon év november havára tüzték ki.

Hedvig föllélegzett; lám a gondviselés őrködik ő fölötte, az emberi sziv megtagadta tőle a könyörületet, de az ég meghallgatta az ő panaszait! És Hedvig arczán éledt a pir, gyönyörü szemeiből fölszáradt a köny, és a kétségbeejtő csüggedést a remény zöldje fonta át, a bánat alatt görnyedté vált sugár alak fölegyenesült, és a hit átdicsőült sugaraival vonta be a nyugodttá vált homlokot. Titkon Erzsébet királyné is örült. Néhány hó nagy idő, ki tudja az alatt nem sikerülend-e megmentenie kedves Hedvigét, és a lengyel trónt Zsigmond herczeg, a Mária férje részére biztositnia?! Erzsébet terve azonban nem sikerült, a lengyelek gyülölték Vilmos herczeggel Zsigmondot is. Erzsébet tehát, hogy a lengyelek zaklatásaitól egy időre megóvhassa, és maga körében tarthassa szeretett gyermekét, Dalmácziába, Zára városába utazott Hedviggel. Elérkezett az ősz, Hedvig királyné még mindig Zárában volt édes anyjánál. A nyugtalan lengyelek ujból követség által emlékeztetik Erzsébetet a koronázási ünnepélyre. Midőn az özvegy királynő habozó válaszából megérté a követség feje Sandivay főnemes, hogy Erzsébet nem hajlandó Lengyelországba inditani Hedviget, mint Lajos király buzgó hive, arra inté az özvegy királynőt, hogy vesse végét a habozó igéreteknek, mert ő lovagi becsületére esküszik, nem álland jót a bekövetkezhető eseményekről. A lengyel nemesség büszke, és könnyen sérthető, könnyen lobbanó!

Erzsébet kinos perczeket élt át; Sandivay állitása igaz voltát belátta, félté a trónt, más részt az anyai kebelnek fájt szerelmétől elszakitani Hedviget, s az ő kedves szende homlokára erőszakolni a koronát. Mi tevő legyen, milyen fortélyhoz folyamodjék? Sandivay sejti lelkének harczát, és minő kormor hangulattal térend hazájába! — Nem szabad tehát távoznia udvarából. Egy reggel Sandivay arra viradt föl, hogy gyöngéd módon bár, de Zára foglya lőn. A sértett Sandivay felbőszülten Erzsébet önkénye által, az éj homálya alatt lovakat szerez, és elhagyja a királyi udvart.

Erzsébet habozása méltó haragra lobbantá Lengyelországot, és uj király-választásról tanakodtak a rendek. Az Anjou-ház buzgó hive Sandivay, Erzsébet királyné által sértett főur nem terjeszti ki boszuját szeretett fejedelme, Lajos király leányára, és népszerüsége Hedvighez vezette vissza a rendek bomló félben levő hűségét. Erzsébet látván a lengyel trón körül tornyosult fellegeket, nem habozott többé, és a csanádi püspök, esztergomi érsek, számos főur és hölgy kiséretében Lengyelországba küldé a gyönyörű Hedviget. A fiatal királyi hölgy merev közönynyel fogadta a homlokára helyezett koronát. Zaklatott szive annyit szenvedett már, hogy a fájdalom első éles rohamát merev közönbösség váltá föl; azonban a merev nyugalomból csakhamar ijesztő hir rázta föl őt.

Litvánia pogány fejedelme, az állitólag vérengző, durva, szilaj kedélyü, vad külsejü Jagelló herczeghez is eljutott Hedvig királyné országokra szóló szépsége és kelleméről szárnyaló hirek. A szerelemre lobbant herczeg eltökéllé magában, hogy a szép lengyel királyné leend az ő hitvese. Követeket indit tehát Krakkóba, s fölajánlá, hogy kész népével együttesen elhagyni ős pogány hitét és Litvánia birodalmát egyesitni Lengyelországgal. E fényes ajánlatot lelkesülten fogadták el a rendek, és Erzsébet királyné is megnyugodott leánya leendő házasságában. Krakkóhoz már közeledett Jagelló, az udvarnál fényes készületek várták a szörny-vőlegényt. A szerencsétlen királyné fényes palotájában, tágas termeiben őrjöngve jő-megy, gyönyörű alakján drága palást, aranynyal áttört öltöny foly alá, nyakát, karjait drága gyöngyök, csillámló igaz kövek halmozzák el, és e pompa közt érzé Hedvig, lelki nyugalom nélkül minő nyomorult, minő koldus az ember! Hosszas küzdelem után csodás gondolatra jő az ifju hölgy, és a királyi palota leghivebb szolgáját parancsolja elő. „Mielőtt megérkezik e szörny, biztos tudomást szerzesz külsejéről . . .“ mondá.

És a szigoru hallgatás esküje mellett elindul a kém. Korántsem vala oly szörnyalak, oly állatias buta, vad kedélyű Jagelló, mint róla a fáma szólt. A herczeg termete délczeg vala, léptei könnyűek, ruganyosak, arcza nem birt festői szabálylyal, rútnak még sem lehetett állitni, mert ez arcz vonásait, a herczeg egész lényét átható szivjóság világitá meg. Hedvig nyugodtabb lőn, és kezde kibékülni sorsával, annyiban, hogy leendő férjétől nem kelle rettegnie.

Jagelló csakhamar megérkezett drága ajándékokkal lepve meg Hedviget. Krakkó egyik templomában nagy pompával keresztelték meg a pogány herczeget, és az Ulászló nevet nyert Jagelló egybekelt a királynéval.

A királyok sorában Hedvig jegyeztetett be a lengyel történelembe, de a kormányzatot férfias erélylyel Ulászló folytatá, s gyöngéd szelidséggel ügyekvék feledtetni Hedviggel szivviszonyát. A mélyen érző fiatal királyi hölgy nem vala boldog, de föláldozó erényei, angyali nyájassága nyugodtá tevék Ulászló házasságát, — legalább a külszin után itélve.

(Vége köv.)

Egy hét története.

Deczemberhó 13-dikán.

A karácsonyi vásár. — Műkedvelő-előadás a várszinházban. — A Frőbel-nőegylet tánczvigalma.

Tisztelt olvasók, legjobb lesz a kalendáriumot a tűzre dobni, mert nem érdemel egyebet. Ha Piripócson két paraszt asszony egy pár csirkével, tiz tojással leguggol az országut szélére, vagy gyűrűs zsidó tart végkiárulást, megolvashatjuk a vásárok sorrendjében, s arról a nemzetközi világhirű vásárról, mely a mult héten a fővárosban a vigadó termeiben tartatott, nem tudott egyetlenegy naptár-csináló sem. Szégyelheti magát az Athenaeum, a Franklin s a Légrádiak. Kiadnak évenkint vagy másfél százra menő jegyzők-, orvosok-, mindenki naptárát, kis képest, nagy képest, tisztit, hivatalnokit, hölgyek naptárát, és sehol egyben meg sincs emlitve a világon leghiresebb: a karácsonyi vásár.

Pedig ilyen vásár nem volt, a mióta a világ fenn áll, talán nem is lesz. 27 kros bolt, „valódi“ végkiárulás, árverési intézet mind bliktri, ehez képest; a philadelphiai világkiállitás nevetséges erőködés, mióta e nemzetközi vásárt láttuk. És minden a jótékonyság leleményessége, a jótékony hölgyeké, kik szellemdus meglepetésekben, tarka-barka ötletekben kifogyhatlanok, ha az által a jótékony czélra haszon hárul. Valaki a vásár bekalandozása után azt mondotta elragadtatásában, hogy hölgyeink szabadalmat kérhetnének a leleményességre, én azonban azt mondom, hogy a verseny csak előnyükre válnék, mert azt bizonyitaná be, hogy a magyar nők nem csak szépségben fölülmulhatlanok, hanem szellem és leleményesség tekintetében is.

Fenn volt ön, tisztelt vidéki olvasóm, ezen a vásáron?! Sajnálom önt, nem volt fönn. Persze: a naptárak hiányos volta az oka, a mi ellen már zugolódtam. Soha olyat nem fog látni, ha csak az igen tisztelt rendező nőegylet meg nem szánja a nagy közönséget, s husvétra nem rendez még egy pirostojásvásárt. Alig érkezett föl az ember a lépcsőkön, már is egy szeretetreméltó, kedves gyermekkel találkozott, egy bájos kis Mignonnal, ki árjegyzéket osztogatott. Mert szabott ára volt a vásárban mindennek, s olcsó volt minden, csak a szeretetreméltóság, a nyájasság, az édes szavak, elragadó tekintetek, — ezek voltak megfizethetlenek. A terem közepén állott a nagy bazár, ellátva gazdagon a világ minden csecse-becséivel, a mi csak karácsonyfa viasz-gyertya fénye mellett kis gyermekek szemét kápráztatni képes. Volt is kelete a sok csicsós holminak, itt megrakta zsebét mindenki, a kinek otthon zsémbes kicsikéje van. (Ezzel azonban nincs az mondva, hogy mi, a kik itt egyet-mást apróságot bevásároltunk, nekünk otthon, — oh, dehogy!) Egyet fordultunk, s magyar csárdában találtuk magunkat. Oh, milyen csapláros lányok! Az a puha czipó, melyet elénk tettek, az a jó magyaros izű étel, a karczos bor, beh csusztak, mikor ily szép kezek teszik elénk! Csak pár perczig volt az ember a csárdában, s már is részeg lett, — nem attól, hogy sürün nézett a pohár fenekére, hanem hogy azok közé a gyujtó szemek közé nézett sűrün. Amott volt a csemege-terem, hol a szép Greger kisasszony osztogatott punchot, theát, kávét, fagylaltot; a czukrász-boltban kapható volt minden nyalánkság s a szép kis czukrász-lánykák, köztök a kedves kis Degré Mariska kisasszony, szolgáltak czukraiknál édesebb szóval s édes tekintettel. Egy kis bódéban kedves kis szivarárusnő ült, a fiatal kis menyecske, Bánóné, Laffert baronesse, s olyan illatos volt a szivarnak a füstje, melyet az ő kezéből kaptunk. Ágainét is illat-tenger vette körül, szeretetreméltóságának illata, s azoké a virágcsokroké, melyek az ő szép keze által tűzve a gomblyukakba, a férfiakat méltán tehették hiukká.

A pipázó-teremben jó török kávét osztottak, egy távolabbi sátorban szivet kináltak mindenkinek — mézes kalácsból, egy ügyesen berendezett papirkereskedésben levél-papirost lehetett venni, rózsaszinűt, illatosat, szerelmes levélnek valót; s ha megirtuk levelünket, ott volt mindjárt a posta, ez az ördöngős kis iroda, a hol tüzes szemű Merkur-kisasszonyok egy szempillantás alatt rendeltetése helyére juttatták levelünket, s a másik pillanatban már válasz is érkezett rá. A távirda meg van szégyenitve, tekintélye lejárt. — Azonban jó lenne szerencsét próbálni a szép Krauss kisasszonynál, kinek piczi ujjai közt Fortuna kereke szél-sebességgel pörög. Veszteni nem lehetett, a mi minden nyereménynél többet ért: egy kedves mosolyt a szép szerencse-istennőtől már nyertünk. Hát a bűvös fényképészeti terembe nem nyitnánk be?! Itt ismét ujabb csodája a haladásnak: egy percz alatt megláthatja az ember arczképét. Csak le kell ülni, beletekinteni a csőbe, s aztán egy, kettő három, s — „tessék, itt az arczképe élethiven a — tükörben.“ — S ha már kifáradtunk a sok jövésben, menésben, evésben, ivásban, nézésben, leülünk s hallgatjuk a hangversenyt s gyönyörködünk az erő-mutatványokban, — mert látható volt itt ez is, minden, minden, a mit csak képzelni lehet.

Egy hibája azonban mégis volt a vásárnak: az, hogy kevés ideig tartott. Három nap nem nagy idő, — én részemről nem bántam volna, ha háromszáz napig tartott volna is. Hanem jó volt igy is; a rendező-egylet ugy gondolkozott: keveset a jóból. Tehát legyen; a harmadik nap estéjén már elbontották a sátrakat s mivel táncz nélkül vásár nem képzelhető, hát bál következett, s a kedves vásárosok oly vidám, oly kedélyesen elmulattak a vevőkkel, hogy szinte megirigyelte az ember, — már tudniillik az, a ki nem vett részt a táncz izgató élvezetében. Midőn haza felé mentem, a fejem még mindig zúgott a vásári zsibajtól s azt gondoltam, hogy sikerülne-e ily pompásan, ha egyszer mi akarnók visszaadni a kölcsönt a hölgyeknek, s mi férfiak kötnénk magunk elé czukrász-kötényt, s vetnénk a karunkra pinczér-kendőt, vagy forgatnók a szalagmérő rőföt (pardon: métert,) s árulnók a gombostűt? Ha gesztenyét sütnénk s czukros mandulát osztogatnánk a hölgyeknek? Nem ártana megpróbálni.

S hogy ez a tárcza egészen a nőké s a jótékonyságé legyen, hadd szóljak arról a műkedvelői előadásról, melyet fővárosi hölgyek rendeztek a nemzeti szinház próba-termében, vagyis: a budai várszinházban. (Mert tudni kell, hogy a nemzeti szinház igazgatósága már évek előtt arra a gyakorlati

gondolatra jött, hogy a nemzeti szinházban előadandó régibb darabok jelmezes főpróbáját mérsékelt belépti dij mellett a budai várszinházban tartatja meg; miután e próbák rendes előadási időben este tartatnak meg, a közönség legnagyobb része nem is tudja, hogy főpróbán van, pedig — észrevehetné.) Tehát: a várszinházban a mult pénteken működvelői előadás volt jótékony czélra. Hangverseny volt, kitünően összeállitott műsorral s kedves közreműködőkkel s a kopott szinház egészen meg is telt fényes közönséggel, mely ugy vette ki magát a fölrepedezett kárpitú, szine-hagyott, fakó függönyös teremben, mint drága festmény zsibvásári keretben. De ez mit akadályozta volna a közönséget abban, hogy kitűnően mulasson?! A szinpadra nézett mindenki, ott pedig szép asszonyok, szép lányok jelentek meg, zongoráztak, énekeltek nagy művészektől művészileg. A szegény kis rozzant szinház is rég hallott oly tapsvihart, mint ez alkalommal s én féltettem is azt a szép közönséget, hogy a tapstól, riadó éljentől támolygó falak egyszer csak megindulnak s maguk alá temetik az egész elragadtatott közönséget. Azonban a falak irgalmasak voltak s kiállták a próbát és a rendes szinházi közönség nagy szomoruságára még csak egy tenyérnyi vakolat sem szakadt le a tetőzetről, s igy most már semmi kilátásuk sem lehet rá, hogy a rozzant épületet egy kissé kitatarozzák. Egyéb iránt minek? azokhoz az előadásokhoz jó az igy is.

S végül, hogy az imént adott szavamat beváltsam, még a Frőbel-nőegylet szombatesti báljáról fogok szólni. Miután a vigadóban akkor épen a vásárosok járták, e bálnak a Hungaria termébe kellett magát megvonnia, -- a mi a tánez-vigalomnak épen nem vált hátrányára. A kis terem növeli a kedélyességet, éleszti a jó kedvet. Nagy teremben olyan idegeneknek látszanak az emberek, mig a kicsiben mintegy utalva vannak egymásra. És az is lehangolni szokta a kedélyeket, ha a terem nem telik meg, ha csakugy kong az üresség től, — kis teremben ez nem történhetik meg. Nehogy arra értsék ez olvasóim, mintha a Frőbel-bálnak, mely első ez idényben, nem lett volna közönsége; volt biz az, csakhogy nem nagy, minthogy a vásár miatt nem is lehetett. Annyi bizonyos, hogy a vigadó nagy termében ez a közönség piczikének tünt volna föl; itt a legkedélyesebb volt. A bálanyai tisztet Szögyényné ő Exellentiája vállalta el s töltötte be szeretetreméltó szivélyességgel, mint senki jobban. S a mulatság fesztelen volt, kedélyes, kifogyhatlan: már az ablakon kandikált be a lusta hajnal, midőn a társaság oszlásra gondolt, s viszontlátást kivánt egymásnak a közeli farsangra, melynek e bál nem méltatlan nyitánya volt. Ab.

A keleti háboru.

A sokszor emlegetett konferenczia végre összeült Konstantinápolyban. Az az, hogy egyelőre még csak a nagyhatalmak tartanak előleges tanácskozásokat a porta képviselőjének kizárásával, de ez már nem sokat változtat a dolgon, miután a hatalmaknak czéljok előbb maguk közt teljesen egyetértésre jutni, s csak azután nyitni meg a formaszerű konferencziát, melyben majd a porta képviselője is részt vesz. De mit jelent ez?! Azt, hogy a konferenczia tulajdonkép nem lesz egyéb, mint a hatalmak közös megállapodásának a porta elé terjesztése. Tanácskozásnak akkor már nem lesz helye; vagy elfogadja a porta, a mit elébe szabnak, s akkor vége mindennek, vagy pedig visszautasitja, s akkor a hatalmak közösen hátat forditanak neki, — miután már előterjesztéseikben mindnyájan együttesen kötelezve vannak.

S mik lesznek ezek a közösen megállapitott pontok? — szeretné tudni sok ember. Ugy látszik, aligha lesznek örvendetesek a törökre nézve, mert lám mindjárt az első előértekezleten azt kivánta az orosz képviselő, hogy Montenegro és Szerbia is területi nagyobbodást nyerjenek, mintha ők verték volna meg a törököt. S nem akadt egy hang azon előleges értekezleten, a mely e kivánat méltánytalan volta ellen fölszólalt volna; hallgatott monarchiánk, hallgatott az angol s igy már kétségtelen, hogy az fog történni, a mit Oroszország akar.

Lesz-e tehát háboru?! Ha igy viseljük magunkat, nekünk aligha, legalább egyelőre nem; hanem hogy a török és muszka közt kardra kerül a dolog, az már kétségtelen. A muszka aztán jól elveri a törököt, mi nézzük összedugott kézzel, aztán megcsinálják a békét, mely a keleti helyzetet ránk nézve okvetlenül kedvezőtlenebbé fogja tenni, hanem azért mi szépen bele nyugszunk ebbe is, mert nekünk jelszavunk: béke, és mindig csak béke, minden áron.

Apróságok.

Garricktől, a hires angol szinésztől kérdezte egykor egy fiatal hölgy:

— Mért ábrázolják a szerelmet mindig gyermek-alakban?!

Garrick ezt felelte:

— Mert a szerelem soha sem éri el a bölcseség és a tapasztalatok korát.

* * *

Lady Oxfordot tartották annak idejében London legszebb asszonyának. Egy alkalommal a hires szépség kocsiját az utczai tolongás pillanatra feltartóztatta s a szép lady kidugta fejét a kocsi ablakán, hogy lássa, mi okozta a fenakadást. Abban a pillanatban két erős kar átöleli s valaki durva csókot nyom szép ajkaira. Bájainak látása ragadott e merényre egy csinos paraszt ficzkót, ki aztán ujongva tova szaladt s igy kiáltott:

— Megcsókoltam Anglia legszebb asszonyát!

Midőn a lady ez esetet egy bizalmasb ismerősének elpanaszolta, azt kérdé tőle emez:

— Az igazat megvallva, mylady, mondja meg, haragszik-e arra a legényre?

A szép nő egy pillanatig gondolkozott s azt válaszolta:

— Na, haragudni épen nem haragszom.

Szépsége iránti hódolatnak vevé a sértést, s az is volt.

* * *

Egy társaságban arról beszéltek, hogy az idén minő mesés árakat fizetnek a főuri hölgyek a prémes felöltőkért.

— De hát miből készitik e prémeket? — kérdé az egyik hölgy.

— Én tudom, mama, — vágott közbe hat éves fiacskája, — hát: m a j o m-tollakból . . .

Budapesti hirvivő.

*** (*József főherczeg*) a magyar műiparnak is érdemes pártfogója. A földtani intézet néhány tagja, mult nyáron tett tudományos kirándulása alkalmával Vasmegye Borostyánkő helységében egy szegény műesztergályosra lett figyelmeztetve, ki az ottani tiszta serpentin kőzetből a legcsekélyebb miniatur tárgyaktól kezdve, a legpompásabb vázákig, kitünő darabokat

esztergályoz, de a ki munka nélkül teljesen el van temetve. József főherczeg értesült ez esetről, s meghagyta, hogy mindazon tárgyakból, melyeket a kitünő iparos Márton Alajos váczi-utczai diszműtárában a karácsonyi ünnepekre kiállit, tetemes bevásárlás történjék részére. Márton 500 frtig terjedő megrendelést tett a derék iparosnál.

⁂ (*Jótékonyság.*) Ő Felségeik a király és a királynő az országos nőképző-egylet által rendezett „Karácsonyi vásár“ alkalmából a jótékony czélt tekintve 100—100 frtot, Rudolf koronaherczeg ő fensége szintén 100 frtot adományozott. — Király ő Felsége a tótfalusi római katholikus hitközségnek iskola épitésére 200 frtot, a német szentgróti római katholikus hitközségnek pedig ugyan e czélra 100 frtot engedélyezett. — Réz Farkas nagy-borosnyói birtokos és tanodai főgondnok a „Székely-Mikó-tanoda“ javára 1000 frt alapitványt ajánlott fel.

⁂ (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Nagy Gyula számtiszt és Lux Paula kisasszony Debreczenből. — Egybekeltek: Szunyog Bertalan és Pozsgay Jolán kisasszony Debreczenben. — Belovics Imre zenész és Takácsi kisasszony Budapesten. — Hild Gyula honvédőrnagy és Bessenyey Róza kisasszony Sümegen. — Szikszay Dénes fővárosi ügyvéd és Marosy Hermin kisasszony Vácz-Hartyánból.

⁂ (*Toldy Ferencz*) elhunytának első évfordulója mult vasárnap volt. Sirja e napon sem maradt koszoru nélkül annak, ki sok tekintetben szolgál példányképül, mint törhetlen buzgalmu iró, mint lelkes tanár, mint a közmüveltség lankadatlan bajnoka minden téren, mint a hazafiság s magyarosodás mintaembere s mint a gyöngéd, nemes eszmék, kegyelet, barátság és családi szeretet példája. Vajha a hazafiak és honleányok megemlékezése áldozatkészségben is nyilvánulna közéletünk e feledhetlen férfia iránt. A Kisfaludy-Társaság most készül siremléket emelni hamvai fölé. Járuljanak hozzá a müvelt magyarhon hölgyei és férfiai, hogy ez emlék mennél méltóbb legyen az elhunyt érdemeihez és egy hálás nemzet kegyeletéhez.

⁂ (*Győry Vilmost*) mult vasárnap igtatták lelkészi hivatalába, s az evangélikus hitközség emelkedett szellemű ünneppé tette e napot. A mily nehezen váltak meg tőle Orosházán, hol száznyolczvan teritékű búcsúlakomát rendeztek tiszteletére s az egész város zeneszóval, könyezve kisérte ki a vasuthoz: ép oly szeretetteljes örömmel üdvözölték Pesten. Tizenegy órakor Balassa István az egész presbyteriummal ment érte, bevezetve a feldiszitett templomba, hol zsoltárt énekeltek, Horváth Károly lelkész imát mondott, Bachat Dániel esperes pedig beiktató beszédet tartott. E szép beszéd és karének után Győry Vilmos mindenkit meghatott beköszöntő szónoklatával, melyen látszott, hogy a sziv mélyéből fakadt. Ez igék alapján beszélt: „az én sorsom esett nékem kies helyen, nyilván szép örökség jutott énnekem.“ Elmondta, hogy az örökséget kettő teszi széppé neki: a bizodalom, mely meghivta rá s az emlékek, melyek e helyhez füződnek. Tizennégy év előtt itt volt segédlelkész s egy év előtt még szeretett apósa foglalta el e papi széket. Elmondta papi elveit is azon a hangon, melyet csak az birhat, kiben egy jó pap és jó költő szelleme egyesül.

⁂ (*A nőképző-egylet*) „karácsonyi vásár“-ja jövedelmes vásár volt. Mindössze vagy hatezer forint gyült be, s ebből az egylet tanodájára kétezer forintnál több jutott. Ez alkalommal a királyi pár és trónörökös egyenkint száz forintot (összesen háromszázat) küldtek az egylet pénztárába. Megemlitjük még utólag a vásár „magyar iparcsarnokát,“ melybe hazai czikkeket több iparosunk küldött tetemes ár-leszállitással, igy Mosch illatszereket, Glasz nyereg és bőröndnemüeket, Zelerin bádogneműt, Kuhinka üveget, Taberman szintén üveget, Ráth Károly női kalapot, Fischer gombkötő-munkát, Fischer József porczellánt, Felmayer István gyapotkelmét, Purmann és Ritter női czipőket, Ottenreiter esztergált munkát, Dörzner bőrtárczaneműt, Neiss Sarolta és Secules müvirágot, Takács Lajos magyar czukrot, Dona magyar levélpapirt, a pozsonyi posztógyár női ruhákat állitott ki, nemkülönben Jágó-Péterffy József csinos házi iparkészitményeket, s Izsóné egy szép himzésű kályhaellenzőt és pamlagpárnát küldött be a kiállitásra. A csarnok rendezésének és kezelésének fáradságos munkáját Cserhalmayné ós Valaszkiné urhölgyek vezették, kiknek Berkes Ilona, Szaák Lujza, Szontagh Aranka, Heckenast Ilonka voltak bájos segédjei a háromnapi vásáron.

⁂ (*Jótékonyczélu sorsjáték.*) A budai tornaegylet által rendezett arany- és ezüst sorsjáték nyereménytárgyai e hó elsejétől kezdve Gretschl Ede főutczai üzletében vannak kiállitva. E sorsjáték, melynek jövedelmét egy állandó tornacsarnok épitésére forditják, összesen 610 nyereményt tartalmaz 10,000 frtnyi értékben. A főnyeremény 12 személyre való diszes és teljes asztali készlet, melynek értéke 4000 frt. A huzás január 28-dikán lesz. Sorsjegyek 50 krjával minden lottogyüjtődében és dohánytőzsdében kaphatók.

⁂ (*Farsang.*) Az athletikai bál meghivói most küldetnek szét; a ki meg nem kapná, forduljon Molnár Lajos bál-jegyzőhöz. A tánczvigalom január 13-dikán lesz. A rendezőség buzgolkodik, hogy az első athletikai bál a farsang valamennyi tánczvigalma közt az első legyen. — Az orvos bál január 16-dikán lesz; a bálanyai tisztet Tisza Kálmánné vállalta el. — Az irói kör báljára a tánczrend illustrált közlöny lesz; a szöveget Ágai, a képeket Jankó csinálják hozzá.

⁂ (*Az aradi vértanuk*) szobrára nem sokára kiirják végre a pályázatot. A szükséges összeg nincs ugyan még együtt, de a szobor-bizottság reményli, hogy a mi még hiányzik, az a pályázati határidő letelte alatt bizonyára be fog gyülni.

⁂ (*A budai népszerü felolvasások,*) melyeket Póra Ferencz és társai tavaly is sikeresen tartottak, nem maradnak el az idén sem. E hóban három, januárban öt, februárban három lesz, mindig a „budapesti népbank“ termében, délután 5-től 7-ig. Rendesen egy magyar s egy német előadás lesz, kettőben (deczember 27-dikén és február 7-dikén) azonban mind a két felolvás magyar lesz. Az elsőt a jövő szerdán tartják. A felolvasásokat csak felnőttek látogathatják.

⁂ (*Almássy Kálmánné grófnő*) veszedelemben forgott a mult hét végén a Luby-ház második udvarán. Sétakocsizásból tért haza férjével, s lovat akartak váltani, hogy a vadászatra menjenek. A grófnő ülve maradt az egyfogatu, kétkerekű kocsin, s midőn a lovat ki akarták fogni: az megbokrosodott s vad futásnak eredt. Nem tudták megállitani. A grófnő belekapaszkodott a kocsi oldalába, mig a kapu oldalához ütődött kocsiról le nem esett. Szerencsére, nem történt egyéb baja egy kis rázkódtatásnál.

⁂ (*A szinészeti tanodában*) mult szombaton délelőtt próbatét tartatott, melyen számos érdeklődőn kivül a közoktatási miniszter is jelen volt. A növendékek előadtak egy rövid drámát, melyben főleg Márkus Emilia tűnt ki, azután Borgia Lukretia operából Kurzweil Janka énekelt s meglepő szép alt-hangját mutatta be, egy kis vigjátékban Kövesi Sarolta és Fischer Flóra tüntek föl, végre Mártha egyik magán dalát hallottuk Hegyesitől, ki pompás tenor lesz. A hallgatóság

megelégedve távozott s a miniszter megdicsérte a tehetséges növendékeket.

⁂ (*Fekete Bernát*) gazdagon berendezett képgyüjteményét végelárusitás utján fele-áron eladja. Lapunk hirdetései közt olvasható eziránt bővebb tájékozás; utaljuk rá olvasóink figyelmét.

⁂ (*Vegyesek.*) A józsefvárosi „szegény gyermekeket ruhával segélyző-egylet“, melynek élén Békey Imréné urhölgy áll, vasárnap ötven gyermeket ruházott fel tetőtől talpig; ötszáz forintot forditott e czélra; az egyletnek tagja lehet mindenki, a ki egyszer-mindenkorra öt frtot, vagy évenkint egyet fizet. — Az egyetemi kórodába e napokban egy Safran Mark nevű embert vittek, ki egy éjjel a Margit-hid vas korlátain le s föl sétált. A vizsgálat azt derité ki róla, hogy alvajáró. Áthelyezték a Rókus-kórházba, hol e czélra is rendelkeznek figyelő-szobával. — A Beleznay-kert nem legdiszebb épületeire is rákerül a sor nem sokára. A fővárosi szépészeti bizottság elhatározta, hogy mihelyt a műegyetem épitésének ügye tisztába lesz hozva, azonnal a Beleznay-kert szabályozását tüzi ki föladatául. — Kaszapinovicsot, Miletics bűntársát a fenyitőtörvényszék 5,000 frt kaucció letétele mellett szabadlábra helyezhetőnek nyilvánitotta. Miután Kaszapinovics a fentirt óvadékot e napokban letette, a fogoly szabadlábra is helyeztetett. — Amerikai párbaj áldozata lett Csalovics honvédfőhadnagy, kinek haláláról pár hét előtt emlitést tettünk. — Soldosné egy pár piros csizmát kapott Sverteczkytől. A csizma a szegedi iparkiállitáson volt s dijat kapott érte készitője. Soldosné a „Falu roszsza“ közelebbi előadásában már e takaros csizmákban játszta Finum Rózsit. — A budapesti Frőbel-nőegylet saját czéljaira a Hungária disztermében rendezendő műkedvelői hangversenyének idejét e hó 20-dikáról 27-dikére tette át. E hangverseny iránt a közönség érdeklődéséről tanuskodik az a körülmény, hogy már a jegyek nagy része elkelt. — Párbajt vivtak gróf Turry Pálffy és Lónyay Albert fia. — A török sebesültek javára a Szabadi-kávéházban érdekes czigányzene hangverseny volt, melyben öt legjobb népzene-társaság vett részt: Rácz Palié, Berkesé, Bunkóé, Patikárusé és Balázs Kálmáné, ez utóbbi Debreczenből, ki szintén itt tölti a telet. — Miletics-aranyokról ujságoltak e napokba a lapok, elmondva, hogy az orosz kétfejü sas, Miletics arczképe s „Bácska és Bánát“ felirat van rajta; ez a hóbortos pénz azonban teljességgel nem uj dolog; két év óta van belőle egy a nemzeti muzeum éremgyüjteményében is. — Kétszáz orosz ment át fővárosunkon a mult hét végén, gőzösön érkezve s vasuton menve hazafelé; többnyire orosz pórruhában voltak s egy őrnagy katonatiszti ruhában vezette őket.

⁂ (*Halálozások.*) Forgách József gróf kamarás Bécsben elhunyt. — Meghaltak továbbá: Horváth Dénes tinnyei földbirtokos. — Schmidt Ádám 62 éves korában Szegeden. — Tápay János mérnök 64 éves korában, Szegeden. — Balassa Árpád, Székesfehérvárott. — Csillagh László legfőbb itélőszéki biró 52 éves korában, Budapesten. — Pászthy Ferencz honvédfőhadnagy 24 éves korában, Budapesten. — Vank Gyuláné, született Damjanich Mária (a vértanu-tábornok egyetlen életben volt nővére) 57 éves korában, Aradon. — Szathmáry Károly veterán iró 52 éves korában, Veresegyházán. — Dürringer János tanár 55 éves korában, Budapesten. Béke hamvaikra!

Irodalom és művészet.

A szinházaknak e héten nem volt semmi ujdonsága; a nemzeti szinház „Samu bácsiá“-ról, melyet lapunk bezárta után adtak, már csak jövő számunkban szólunk. Szólunk azonban egy rég nem adott darab előadásáról, mely mult szombaton szorongásig megtölté a házat. Wagnert rég nem láttuk a nemzeti szinpadon, s most ismét hozzá volt szerencsénk: Lohengrint adták elő. Nem mondhatjuk, hogy bántuk a mellőzést, mert először is a Wagnerzenéért nem bolondulunk, másodszor, ha már Wagnert kell hallanunk, adják azt elő megfelelő erőkkel, mire nálunk nincs kilátás, harmadszor pedig mivel Richter idejében vagyis torkig voltunk a Wagner zenével, nem árt egy kis pihenés. Az igazgatóságot valószinüleg a két utóbbi indok birja arra, hogy a müsorozatban ritkán találkozunk a jövő zenéjével.

Ezuttal esemény volt Lohengrin előadása. Elzát Benza énekelte, e kiválóan olasz énekesnő. Mért adta rá magát, hogy ez egyéniségéhez, hangjához idegen zenében is kisérletet tegyen? — Valószinüleg alkalmat akart adni a közönségnek, hogy valami ujat is halljon tőle. Nos Benza Elzát, ezt a tulságosan költői leányt, ki beleszeret a regék tündéri hősébe, elég szépen ábrázolta, éneke ellen sem lehetett komoly kifogást tenni, mégis azt kell neki tanácsolnunk, maradjon a réginél. A Wagner-zene terén nem fog neki oly dusan teremni a babér, mint azon a bűbájos virágos mezőn, melyen ő olyan otthonos. Ne szálljon ő a fellegekbe, hol Wagner test nélküli női lebegnek, maradjon a föld emberi érzelmekkel telt szivű lányai közt.

Az opera többi szereplőinek: Tannernének, Udvardinak más tanácscsal szolgálhatnánk, de nincs természetünkben a gorombáskodás.

A „Petőfi-társaság lapjá“-nak programja is megjelent. Átolvastuk higgadtan, mert reméltük, hogy megtudjuk belőle egyszersmind azokat az okvetlenül fontos okokat, melyek a társaságot létrehozták. Nos hát a programból megtudtuk azt, hogy az irodalom több érdemes, lelkes művelője sajnosan tapasztalván az irodalomnak az utóbbi években hanyatlását, ennek megakadályozása végett testületté egyesült, s könyveket ad ki s lapot alapit, mely szép czéljának állandó eszköze legyen. A lapba dolgozni fog az egész társaság, tehát az irodalom jobb erőinek jelentékeny része, tehát jó lapot fognak kiadni.

Szerencsét kivánunk a társaságnak vállalkozásához, ámbár még mindig nincs eloszlatva az iránti aggodalmunk, hogy föllépésök meg fogja osztani a különben is kis közönséget, minek végtére is csak az irodalom adja meg majd az árát, s még most is tartunk tőle, hogy az irodalomban tényleg létező s egymásra féltékeny csoportoknak, melyekről istennek hála eddig a nagy közönség semmit sem tudott, káros kihatása lesz aztán az olvasó közönségre is. Pedig még nagy nemzetek irodalmára nézve is veszélyesnek tartjuk azt, ha a közönség irodalmi tekintetben pártokra oszlik. Általában pedig még mindig nem vagyunk meggyőzve annak szüksége felől, hogy az irodalom hanyatlásának megakadályozása végett miért kell zártkörü, meghatározott számu tagokból álló társaságot alakitani.

De talán ez és a fenebbiek iránt is, bővebb fölvilágositást fog nyujtani majd a társaság tényleges életbelépése.

Sirius.

Gazdasszonyoknak.

Rostélyos savanyu tejfellel.

A marhahust, mint rendesen a közönséges rostélyosnak valót, meg kell verni, megsózni, azután egy lábasba zsirt, zöldpetrezselymet, vöröshagymát, czitromhéjat és egész borsot tenni, a rostélyost belevetni és lassan pároltatni, egy kevés levet utána öntvén. Ha a hus meglágyult, eczetet és savanyu tejfelt kell rá önteni.

Kávé-kocsonya.

Egy meszelnyi jó fekete kávét készitünk s egy meszely jó tejsűrűvel elegyitjük, aztán hat tojássárgát s egy negyed font finomra tört czukrot teszünk egy fazékba, jól elhabarjuk s a vegyitett kávét hozzáadjuk, a fazekat széntüzre állitjuk s folytonosan habarjuk, mig el kezd sűrüdni, aztán hirtelen leveszszük a tüzről, egy más hideg fazékba öntjük s folyton kavarjuk, hogy össze ne menjen, egy lat feloldott vizahólyagot adunk hozzá s ezzel mind addig keverjük, még egészen ki nem hült; azután egy kocsonyára való formába öntjük s jég közé teszszük.

Gesztenye torta.

Tizenöt nagy sült gesztenyét meghámozunk s apróra vágunk, tizenkét lat vajat habosra verünk, s ebbe tizenkét lat czukrot ¼ font finomra tört mandulát s a gesztenyét beleteszszük, három egész és öt tojássárgát adunk még hozzá s az egészet jól elkeverjük, végre még hosszukáson vagdalt czitronád is jön hozzá, tetszés szerinti mennyiségben. Egy torta levelet vajjal bekenünk s a keveréket reá öntve lassu tüznél megsütjük.

Nemzeti szinház.

(Kitüzve.)

Deczember 16-dikán: „Lohengrin.“ — Deczember 17-dikén: „Idegen nő.“ — Deczember 18-dikán: „Samu bácsi.“ – Deczember 19-dikén: „Zsidónő.“ — Deczember 20-dikán: „Phaedra.“ — Deczember 21-dikén: „Arany kereszt és táncz egyveleg.“ — Deczember 22-dikén: „Szerelem harcza.“

Divattudósitás.

Forduljunk ez évben még egyszer a gyermekdivat felé. Nem tüntet ugyan föl ujabb változatot, de mégis van, mit mondani egyes kisebb változatairól. Az amerikai vagy angol szabásu, félig testhez álló, hosszu dereku ruhák még most is kedvencz szabásuak a 3—6—10 sőt 12 éves korig is, mind a mellett, hogy itt is elég az eltérés és egyéni izlés. Vannak, a kik a derekat a szoknyával együtt szabják, mások meg külön szabják a derekat meg a szoknyát, és övvel szoritják aztán össze a derék körül. Igy a szoknya is lehet egészen sima, vagy plissé ránczokba rakva, ki a hogy szereti. A felső paletókat igen hosszura készitik, a ruhával egy hosszában. E felöltők többnyire barna, szürke vagy kék könnyü posztóból készülnek, béléssel és melegen kivattázva, diszitésük pedig egy prémes csikból áll. A vastagabb, melegebb posztókból való felöltőket nem kell megbéleini, és ezeket nem is szokás disziteni, hanem csak simán hagyni. Ez utóbbi készitésmód egyszerübb, de azért igen csinos és czélszerű. Szabásra nézve félig testhez állók e paletók, elől nagy gombokkal záródnak, kerek galléruk is van, mely melegen tartja a vállakat, a hátat.

A négy évtől a nyolczadikig a leány ruhái csakis egy kis különböző divat által térnek el egymástól, a szabás azonban ugyanaz marad, legfölebb a szoknya hosszabb az idősebb gyermekleánykáknál. A tiz éves leánykák azonban már fejletebb viseletet igényelhetnek. És itt tünhetik ki leginkább az anyák izlése és gondolkodása, mert nevetséges a leánykákat e korban mint a piczi leánykákat járatni, de ugyan ezen vád alá esnének az anyák, ha a nagy, egészen felnőtt hölgyek szabására és diszitésével öltöztetnék. Ezen korban tehát az ékben, princesse formára szabott ruha a legjobb középut, melynek az által lehet gyermekies kinézést kölcsönözni, ha a szoknyát hátul plissé ránczokba szedjük és övet viseltetünk a leánykákkal, a mi egész angolos kinézést kölcsönöz a ruháknak. Már ebben a korban nem szabad felette rövid ruhákat viseltetni a leánykákkal, hanem a magas czipőkig érőket, a melyek gombokkal záródnak; a himzett vagy sima fehér nadrág tehát láthatatlan. Gyermekruhákhoz leginkább a következő szövetek vétetnek: posztó, tartan, serge, beige és a középfajtu cashemir. Ez utóbbi szövet igen hálás és még a tisztitást is igen jól állja. Csinosabb, kimenő ruhákra azért leginkább cashemirt választanak, lágy, szép hullámzatu szövet ez és hálás a viselés alatt.

Az alsó ruhákra nézve tanácsoljuk, hogy a gyermekek télen át nemcsak meleg harisnyát, hanem flanellből készült alsó nadrágot és alsó derekakat is viseljenek. Ez által sok olyan meghülést és betegséget lehet kikerülni, melyek következéseiben veszélyesekké válhatnak.

Mai mellékletül egy kerek báli beléptivel kedveskedünk t. előfizetőinknek. Ezen gallérok többnyire fehér bolyhos szövetből készülnek, diszitésül egy sor széles selyem- vagy angórarojttal.

Számrejtvény.

Blau Jankától.

1. 2. Büszke fogat, rakott szekér
Erre megáll, ha czélhez ér.
3. 4. 5. Boltos czikkét, csaplár borát,
Ha nem teszi nem adja át.
4. 5. Örvend, ha lel, szomjas vándor,
Kéz fehéren van akárhol.
1. 2. 3. 4. 5. Az egész a költők atyja,
Rég is volt már, hogy szólt lantja.

Megfejtési határidő: januárhó 10-dike.

A f. é. 47-dik számban közlött rejtvény értelme:
Szilágymegye.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Frantz Albert Adél, Bajza Karolin, Moesz Gézáné, Mannó Kálmánné, Sághy Julia, Biró Klára, Jánossy Lajosné, Gedeon Gáspárné, Bohus Gyuláné, Dióssy Jaross Ida. Kovács Morvay Julia, Sarkadi Irma. Schimmer Friderika, Boros Gyürky Ida, Bereczk Irma. Sááry Etel, Nagy Julia, Mózesy Anna, Rozinay Lászlóné, Ferencsevics Teréz, Biró Petrás Julia, Szilágyi Irén, Lázár Matild, Török Lászlóné, Major Ida, Tóth Sándorné, Fodor Jozefin, Máar Gizella, Lányi Mariska, Jóo Izabella, Nagy Jolán és Emma, Semsey Margit, Fráter Olga, Butkovics Aranka, Polgár Róza, Tarjányi Kornélia, Masznyik Tercsi, Beniczky Lina, Bergmann Luiza, Adányi Jolán és Ida, Kiss Ferenczné, Szücs Anna, Vajda Nelli, Mészáros Piroska, Székely Hermin, Daróczy Klementin, Fekete Mihályné, Szentkirályi Georgin, Bagosy Klára, Móricz Mariska, Záborszky Emilia, Veres Ilonka, Czedik Amália, Czékus Matild.

Lapunk mai számához mellékelve veszik t. olvasóink a Franklin-társulat lapjainak előfizetési felhivását s karácsonyi könyv-jegyzékét. Ajánljuk a közönség pártoló figyelmébe. — Ugyancszak mai lapunkhoz van mellékelve egy uj napilap: a „Magyar Hirlap“ előfizetési fölhivása: a lapot a hatvanas évek egyik ismert nevü irója: Kulifai ur szerkeszti, s a legolcsóbb politikai napilap lesz.

Tartalom.

Békesség az embereknek! Kiss Elektől. — Zongora mellett, Dengi Jánostól. — Az ostobaságról — Elvirágzott rózsák. — Az áldozat, Reviczky Bay Ilonától. — Egy hét története. — A keleti háboru. — Apróságok. — Budapesti hirvivő. — Irodalom és művészet. — Gazdasszonyoknak. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy kerek báli belépti szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

templomba az uj házasok, s mise után, mint a többi falubeli parasztok, a korcsmába mentek s vigan mulatoztak. Általában a herczegnő ugy öltözetében, mint viseletében s szokásaiban teljesen hasonlitni akar a paraszt nőkhöz, kik közé belépett.

⁂ (*Egy magyar grófnőnek*) Erdődy Laurának meggyilkoltatásáról értesitik a Figarot Nizzából. A grófnő, ki rendes vendége volt télen át Nizzának, igen szép és elegans jelenség volt. Gyilkosa, Mastelloni, fekete haju, szintén elegans férfi volt, ki szintén rendes látogatója volt Nizzának és Monaconak. — A nő körülbelül 30, a férfi 34 éves lehetett. A grófnő tekintélyes vagyonnal rendelkezett, daczára, hogy sokat vesztett Monacoban. E hó 5-dikén tért vissza Mastelloni Monacoból, s 6-dikán este meglátogatta a grófnőt. A grófnőnél volt valaki, s azért Mastellonit az ebédlő melletti szobában fogadta, Mastelloni az étterembe vezette őt s rázárta az ajtót. A grófnő szobaleánya az üvegajtón keresztül csak azt látta, hogy asszonya az ajtó felé fut. E pillanatban két dördülés hangzott. A szobaleány betörte az ajtót s Mastellonit és asszonyát a földön vérben találta. A szegény asszony a lövés után három óráig élt, de eszméletét nem nyerte vissza, Mastelloni saját szájába lőtt, s egy napig élt, miután a golyót torkából kivették. — A gyilkosság oka, mint állitják, az volt, hogy a grófnő Mastelloni örökös pénz-zsarolásának határozottan ellenszegült.

⁂ (*Abdul-Kerimről*) azt irták a poroszok, hogy izraelita s Streckernek hivták azelőtt. De ez nem igaz. Abdul-Kerim pasa 82 éves, született Csirpán faluban (Bulgáriában a sumlai kerületben), honnan csirpauli Abdi pasának is nevezik. Harmincz év óta marsalli rangot visel, s már két izben hadügyminiszter, egyszer pedig hadügyminiszteri helyettes (serasker kaimakam) volt. Igazi telivér ozmanli. Van azonban egy Strecker nevü tábornok is; török neve Rasid, ki Berlinben született, 48 éves. Ez mint porosz hadnagy került török földre és a második hadtestnél, mint tüzérségi oktató 25 év óta van alkalmazásban. Mikor a porosz koronaherczeg évekkel ezelőtt Konstantinápolyban járt, tolmácsul rendelte mellé a török kormány, mikor is ezredesi, majd rá tábornoki rangra lépett, s ekkor is vette föl a Rasid pasa nevet. Saját kérelmére egészségi szempontokból ez idei april havában Konstantinápolyba tétetett át, hol jelenleg is a hadügyminiszteri épitészeti bizottságban működik. A mozlim hitre nem tért át, most is protestáns.

⁂ (*Szinházégés.*) Amerikában, New-York egyik részében, Brocklynban borzasztó szerencsétlenség történt e hó 6-dikán este. A szinház leégett, s ott veszett a közönség egy része is. Mintegy 900 személy volt jelen a szinházban, midőn az utolsó felvonás alatt tűz támadt a szinpadon. A karzaton 425 ember volt; ezek a hirtelen ijedelemben lerohanva a szűk lépcsőn, kitörték a karfákat s egy rakásban hullottak alá az épület pinczéjébe, hol megfultak és összeégtek. 200-nál több megégett tetemet találtak meg egy rakáson, alig fölismerhetőleg a szinház előcsarnokában, a hová a lépcső vezetett.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) A p á p a ötvenéves püspöki jubileuma jövő év junius 3-dikán lesz, s nagy előkészületeket tesznek megülésére, s e végből Rómában már bizottság is alakult. — H i r l a p i r ó - k é p v i s e l ő k szép számmal vannak az olasz parlamentben. Csaknem minden nevesebb olasz hirlaptól van egy-egy föl is számol egyik lap 15-öt. — K o n s t a n t i n á p o l y b a n mult szerdán letartóztattak két montenegróit, kik Midhát pasát (a főembert, ki Ignatiew utjában áll) meg akarták gyilkolni; kedden pedig összeesküvést fedeztek föl, melynek czélja lett volna: Murad exszultánt Odesszába szöktetni; négy összeesküvőt fogtak be, két törököt, egy lengyelt, egy görögöt; ez utóbbi tolmács volt az angol követségnél. — L u b i n y e herczegovinai városban ünnepély volt; a szultán pénzajándokát s a Medzsidie-rend jelvényeit nyujták át Serife Hanum 18 éves szép török lánynak, ki két hó előtt tőrrel döfött le egy hozzá betört montenegróit, midőn ez szenvedélylyel rohant rá, hogy megcsókolja. — A z e n y h e időjárás következményeiről azt irják Tirolból, hogy a szironták, harangvirág s a pitypang, Morvaországban pedig a brünni erdőség közelében a hóvirág és a májfű virágzik. — Z á c h tábornok Bécsbe érkezett s ott lakást bérelt. A tábornok kevés ideig marad Bécsben, mert aztán Olaszországba utazik. — A m e r i k á b a n a vesztegetés nagymérvü. Lousianiában 100,000 dollárt igértek a Hayes-pártiaknak, dél-Carolinában pedig egy-egy Hayes-választónak 50,000 dollárt akartak adni, csakhogy Tilden pártjára csábitsák.

Megbizások tára.

N. M a j t é n y b a U. F. urnőnek: Uj év körül a legszivesebben tehettem volna, most már lehetetlen!

B. U j l a k r a B. J. urhölgynek: Nemde második levelem pontosan érkezett?

V e s z p r é m b e H. J. urnőnek: Magánlevélben feleltem.

S z o b r a T. L. urnak: El van küldve.

V e r e b é l y r e B. G. M. urnőnek: Szives üdvözlet!

K. H e l m e c z r e M. K. urnőnek: Magánlevélben feleltem.

S z o m b a t h e l y r e K. A. urnak: Az előfizetés csak az első félévre volt beküldve.

K u p á r a L. J. urnőnek: El van küldve.

S á r o s p a t a k r a M. K. urnőnek: Szives köszönet lapom és buzgó törekvésem iránti elismeréséért! Csak e g y uj előfizetőt ha szerezne minden hivem, akkor még inkább tudnám kimutatni tiszta, jó akaratomat az irodalmi téren is.

J á m r a B. T. urhölgynek: El van küldve.

S á r s z e g r e F. P. urhölgynek: Megküldtem, de kérem nem volt rá előfizetve.

N. A t á d r a S. I. urhölgynek: Az egész éven át soha sem nyilvánitotta kivánságát, ezért utólagosan csakis részben teljesithetem azt.

F. D e b r ő r e G. M. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

N. L á n g r a F. K. urhölgynek: Postára van adva.

N. E n y e d r e N. K. urhölgynek: El van küldve.

B e l e g r e H. I. urnőnek: Magánlevelet irtam.

J o l s v á r a K. Zs. urnőnek: Magánlevelet irtam.

T o l n á r a L. E. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

N y i t r á r a V. J. urhölgynek: El van küldve.

V á c z r a K. M. M. urnőnek: Csak adandó alkalommal kérem.

A legszebb

női köpenyek,

felöltönyök, orentsikoff, kortsakoff, gentleman, bundák, fonal-szövetek, kankazus és valódi montinjak, a legelegánsabb

női bundák

barsony, double, selyem, ceciliai fonalszövetekből. Nagyban raktára a legelegánsabb női öltözékből.

Reggeli öltönyök

és

gyermekköpenyek.

Menyasszonyi és hitvatóöltözetek mérték szerint a legelegánsabban saját divatteremben készittetnek el és legjutányosabb áron felszámittatnak. — Vidéki megrendelésekhez a tökéletes darabokat és az ajhosszát bekülden mértéktassék.

ROZSAY

Confectioneur,

a „francia nőlöz" Deákutcza 5. sz. alatt Budapesten.

A karácsonyi és ujévi idényre!

Vissnyei Gyula A.

Budapest, Vácziutcza 11. szám

ajánlja dus raktárát a

legujabb női pipere-árukból

u. m. **Fichük** és **Chemisettek** a legelegánsabb formákban, **fej** és **nyakcsokrok,** legujabb szines **selyem nyakkendők,** bárson pluche és fém bedolgozással. **Szinházi derekak** szines sárolyos selyemből. **Elszászi csokrok. Capuchonok** minden szinben. Továbbá nagy raktár legujabb párisi **pongyola fökötők** valamint az igen kedvelt menyecskés **Blaháné fökötők.** Divatos sima és a legujabb áttört (ajour) **vászon gallérok és kézellők.** A téli idényre igen czélszerü szines és fekete Cloth, Moire, Nemez és flanell **szoknyák Mindennemü gyermek fehérnemü,** árak a lehető legolcsóbbra szabva.

Vidéki megrendelésea a leggondosabban állitatnak ki. Minták és árjegyzékek bérmentve.

Báli ruhák a legujabb franczia divatképek és modellek után **25 frttól** feljebb.

Crepplisse menyasszonyi ruhák koszoru és fátyollal **35 frttól** teljebb

A farsangi idényre;

Gyönyörü

selyemáruk

és a legujabb divatu

báli ruhakelmék

bámulatos olcsón

a legnagyobb választékban kaphatók

HAMBURGER Adolfnál

BUDAPEST, IV. koronaherczeg utca 8.

Mintúk kivánatra bárhová ingyen küldetnek.

Hihetetlen, és mégis igaz!

frt 3.50 az ára a legfinomabb szabályozott zsebórának valódi aranyozással, egy uj Angot óraláncczal, medaillon és óra-tokkal együtt.

7 kr. az ára egy szabadékozott fő-órakulcsnak, mely minden órához illik.

frt 1.30 az áruk az uj szabadékozott bronz-óráknak a, legjobb óraművel ellátva, minden 24 órában felhúzandók.

frt 2.20 ugyanazon bronz-órák, csinos porczellán-festéssel. óraláncczczal együtt Minden ilyen óráért 1 évi jótállás.

frt 6 az áruk az elegans párizsi bronz-óráknak üveg alatt ütéssel; 18 hüv. magasak s minden szobába illenek.

frt 5 az áruk a legcsinosabb kicsiny, aranyozott hölgyóráknak. hozzá illő velenczei, finoman tagozott, valódi double-arany óralanczczal.

frt 9 a legfinomabb valódi angol hengerórák 4 egész 8 kőre. krystály-üveggel, valódi, 13 latos, próbás nehéz ezüstből, hozzáillő óralánczczal.

frt 12 a legfinomabb, ezüst horgony-brák, 15 kőre, kettős födéllel. nehéz ezüstből, hozzáillő lánczczal.

frt 3 egész frt 4 a legszebb ütőművel ellátott szobaórák.

Kaphatók az órásnál, Bécs, Praterstrasse 16.

Őszi és téli idényre

ajánljuk **Jaquard, Kaukasus, Ethein, Neige, Chinborasa, Grosvaric** stb. raktárunkon található **divat- és selyemkelmék,** ugy szinte a legujabb **felöltő, téli köpeny** és kész ráhákat.

Á t s é s t á r s a i

női divat és kész ruhák raktára

Budapesten, szervita-tér 6-dik szám alatt.

Műárak, remekművek és könyvek

önkénytes végeladása!

Több ezer műlapból álló készletemet — **acélmetszvények, fényképek és könyomázok,** valamint **remekművek** — végelárusitani szándékozom. Az árakat a rendeseknek **felényire** szállitottam le.

Tisztelettel meghivom tehát a t. c. közönséget ezen jó alkalmat olcsó és előnyös beszerzésre felhasználni.

FEKETE BERNÁT,

könyv- és műkereskedő Budapesten, Dorottya-utca 3-dik szám.

Szőnyegek, teritők és függönyök

legnagyobb választékban különös olcsó árakon,

főleg a legujabb szőnyegeket szobák behuzására,

salon-, pamlag-, ágy-, zongora- és oltár-szőnyegeket,

kokuszlábtörlők és angora-szörmeket minden szinben és nagysagban,

ágy- és asztalteritőket, flanell takarókat,

legnagyobb készlet csipke-függönyök és Store-okban.

nagy választék nehez szmyrnai szőnyegek gyári áron alul

TOTTIS és KREN az északi csillaghoz,

Budapest, V. Dorotty utca 2. sz. a.

Fiók-üzlet: Ujbécsi-utca 5. szám alatt.

T. c. vidéki vevőink kényelmére kivánatra nagyobb minta-darabokat választás végett, szőnyegek szükségleténél szobák behuzására és smyrnai szőnyegekről rajzokat küldünk.

Megrendelések pontosan teljesittetnek, meg nem felelő áruk kicseréltetnek. Árjegyzéket bérmentve küldünk.

Különlegesség.

Schmidt B. Bécsben,

himzet- és felszerelési

telepe,

VII. ker., Stiftgasse Nr. 3.

Közuti vasut-állomás

Gazdag raktár mindennemü **kezdett** és **bevégzett canevas-, posztó-, bársony-, papir-himzetek** stb. effelékből, **felszerelési tárgyakból** nád-, faragott fa-, bőr-, bársony- stb. egyébből **rendkivüli olcsó árakon,** például:

mintakész házi czipő	90 krtól	4 „
kezdett szofa- vagy templomi vánkos	2.50	egész 10 frtig.
„ **ágy-szőnyeg**	5.—	„ 8 „

Felszerelések a legrövidebb idő alatt olcsón és izléssel.

Első minőségü berlini pamuk 4- és 8-szálu: 1 kilo fehér és fekete frt 6.10) dka. kék és lila frt 7.15 dka. á „ közöns. szinekben 6.60) 7 kr. piros . . 7.65) 8 kr.

Kötő-gyapjupamuk legj. minős., egy- és több szinü, pr. deka **6 8** kr

Vidéki megrendelések utánvét mellett a leggyorsabban teljesittetnek, nem tetsző tárgyak a legkészségesebben kicseréltetnek

Csak 4 frt

egy egész iparcsarnok, állván a következő árutömegből, ugymint:

12 jó, mindég fehéren maradó kanál
1 pompás. gazdagon aranyozott fénykép album.
1 igen finom, japáni hölgykosár.
1 pompás selyemnyakkendő.
2 szép olaj-szinnyomatu kép kerettel együtt.
1 pompás nagy británia-ezüst petroleumlámpa üveggel.
1 china-ezüst kupakos, pompás pipa, kiszivásra.
1 pompás kabinet-óra, mint jól járó ismeretes.
1 szépen aranyoz. varrógép, fiókkal disztárgyul hölgyeknek.
2 db. arany-double gyürü gyémánt-utánzással, foglalva.
1 csoda-doboz Philadelphiából, 3 hasznos tárgyat tartalm.
6 pár pompás szines vagy fehér harisnya
2 db. csinos szalon-gyertgyatartó.
1 készlet arany-double inggomb.

Mind együttvéve, z 33 drb, 4 frtba kerül az iparcsarnokban magában

Bécs, Praterstrasse 16.

Legislegolcsóbb forrás

GROSSMANN JÓZSEF,

Budapesten király-utca 27.

a magyar koronához.

ajánlja

karácsoni és ujévi ajándékokra

dusan felszerelt divat- és vászonraktárát, ugymint:

	Rőf.	Méter.
Sima, csikos lüstre és balernos ruhaszövetek . . .	25–30	33–39
Sima és csikos baige . . .	36—45	46—58
Szines angol mohair és rips	38—45	49—58
Ecnalszövet selyemmel . .	60	78
Fekete és szines noblesse .	1.25–2.50	1.62—3.25
Fekete lyoni faille	2.—.–2.60	2 57—3.35
6/4. 8/4 terno és álápin . .	—.60—1.40	—.78—1.80
7/4 ruha-flanel'ok és cheviott	1.10—1.50	1.40–1.92
Fehér és szines mosó-parketok	30—35	39—45

Egyszersmind ajánlom nagy gyári raktáromat **rumburgi-, creas- és fonal-vászonból, 30 és 35 rőfös ágy- és asztalnemüeket, chiffon, gyapju- és rips-teritőket, csipke-függönyöket, francia creton- és perkalineket,** továbbá téli **posztókendőket és Langschawlokat,** mint szinten minden e szakba vágó cikkeket **igen olcsó árakon.** — Különösen ajánlom ujonnan berendezett

hölgyruharaktáromat

1 elegans kész hölgyruha 18 frttól 150 frtig. Továbbá saját készitményü **férfi és női kész fehérnemüeket** minden árakon.

Mérték szerinti megrendelések a legjobban s legjutányosabban teljesittetnek.

Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek, és minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

Alakult 1860-dik évben.

Alakult 1860-dik évben.

Bizonyitvány.

Az egészség a legnagyobb kincs, és ezt kilencz hónapi kinos köszvény- és rheumatikus bántalmak után, mi ellen már előbb is különféle gyógyszereket göz- és egyéb fürdőket is, siker nélkül használtam, Weisz J. gyógyszertárában, Tuchlauben Bécs, vásárolt oly nagyhirü **köszvényvászonnak** köszönhetem, mit én ezennel háládatosságból nyilvánosságra hozok.

Steyer város, fegyvergyár.

Honzok Emilia.

Kapható **Török József** gyógyszerész urnál, Budapesten Király-utcza 7.

52-dik szám. Deczember 24-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest, 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETINAPTAR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár		Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap-kelte óra	Nap-kelte perc	Nap-nyugta óra	Nap-nyugta perc
Decz. 24	Vasárnap	A 4 Ád. és Éva	A 28 IV. Á. s É.	12 C 29 Spiridion	8 Böjt t. lef.		7	49	4	12
25	Hétfő	Nagykarácson	Nagykarácson	13 Eustrat	9 Böjt Egy sz.		7	49	4	12
26	Kedd	István vértanu	István vértanu	14 Thyrsus	10 Böjt Jer. ost.		7	49	4	13
27	Szerda	János evang.	János	15 Eleuther	11	☽	7	49	4	14
28	Csütörtök	Apéó szentek	Apró szentek	16 Aggeus	12		7	49	4	15
29	Péntek	Tamás püspök	Jonatán	17 Dániel	13		7	49	4	15
30	Szombat	Dávid király	Dávid	18 Sebestyén	14 Sab. Szer. sz.		7	49	4	16

Vidéki tárcza.

Nagy-Károlyban előkelő fiatal emberek igen sikerült hangversenyt rendeztek a török sebesültek javára. A hangversenyt vacsora és táncz követte. A közreműködő hölgyeken kivül részt vettek benne Keresztszeghy Piroska, Freiseisen Erzsike, Zanathy Luiza, Csanády Luiza, Falussy Róza, Krasznay Etelka, Horváth Teri, Péchy Anna, Péterffy Ilon, Horváth Klára, sat. — Szép jövedelem jött be a jótékony czélra.

Szegeden hazafias végrendeletet hagyott hátra Tápay mérnök, ki közelebb hunyt el. Egyéb hagyományokon kivül szülővárosának, az árvamegyei Hladkova községnek 500 frtot hagyományozott oly formán, hogy ez összeget a megyei árvapénztár kezelje s kamataiból évenként a magyar nyelvben legjobb előmenetelt tanusitó növendékek részesittessenek ösztöndijban, és tekintettel az ottani panszláv törekvésekre, kikötötte, hogy a hladkovai lelkésznek semmi befolyása se legyen a jutalmak odaitélésére. — Szegedet árviz fenyegeti. A Tisza rohamosan árad, annyira, hogy a vizállás e hó 18-dikán reggel 17 láb 5 hüvelykre emelkedett. Ha az emelkedés az eddigi arányban tovább is tartani fog, csakhamar eléri a viz magassága a 20 lábat, mely pontnál Szeged veszedelme ismét kezdetét veszi. Az izgatottság e miatt nagy, s minden intézkedés meg van téve az árvizveszély elháritására.

Békés-Gyulán is áradási veszély remegteti a lakosságot, mely az idén harmadizben van fenyegetve áradással. A Fekete-Kőrös Remeténél kiszakadt, a védelmi munkálatok folynak teljes erélylyel, a városi mérnök, főkapitány és Oláh György tanácsos már harmadnapja künn vannak, és éjjel-nappal dolgoznak a védmunkálatoknál, hogy az árviztől a zsellérföldeket megmenthessék, és teljes remény van a sikerhez.

Sátoralja-Ujhelyen egy becsületes fazekas tévedésnek esett áldozatul. A korcsmában kártyázó társaság ült együtt s a társaság két tagja, mint ez rendesen elő szokott fordulni, összeszólalkozott; az egyik azzal fenyegeté társát, hogy megöli. Ez utóbbi eltávozott s vele ugyszólván egy időben a fazekas is, a ki egy másik asztalnál iddogált. A társát megöléssel fenyegetett kártyás utánok s rettenetes szándékát végre is hajtá, de nem azon, a kin akarta, hanem a fazekason, a kit kártyázó kompanistája helyett a földre tepert s bicsakjával halántékon ugy találta, hogy néhány óra mulva meghalt. A szörnyű tévedés szerencsétlen áldozatát nagy részvéttel temették el, a gyilkost pedig elfogták.

Miskolczról irják, hogy Bodva község a közelmult éjjelek egyikén vakmerő rablótámadás szinhelye volt. — Éjfél előtt ugyanis a községben lakó kereskedő házába tizenkét jól fegyverzett s álczákkal ellátott rabló tört be. Noha a megrémült ember nem tanusitott ellenállást, a haramiák erősen megkötözték s egy kardcsapással három ujját levágták. Azután fölszedve és összecsomagolva minden értékesebb dolgot és árut, háboritlanul távoztak. A feltünően jól fölfegyverzett rablók aligha nem Miskolczon látták el magukat fegyverekkel, hol nem rég ismeretlen tettesek feltörték éj idején egy kereskedő boltját, sok fegyvert rabolva el belőle.

A felvidék nyughatatlan elemeinek főkolomposától, a hirhedt Hurbántól piszkolódó évkönyv jelent meg közelebb „Nyitra“ czimmel és szépirodalmi tartalommal. Szemtelenül meg van ebben támadva a magyar kormányelnök a Matica fölosztalatása miatt, s a nagy tót-cseh állam fővárosául Prága van kijelölve. Tartalmaz költeményeket, novellákat, melyek mindegyike piszkot szór a magyar nemzetre. Nem árt tudni azoknak, a kiket illet, hogy ez épületes könyv előfizetői közt bővében van több királyi törvényszéki biró a közigazgatási politika nagyobb dicsőségére. Tanulságos az is, hogy az előfizetők zöme az evangélikus papságból telik ki, de vannak szép számmal a katholikus klerusból is. Szomoru dolog, hogy az efféle embereknek kényök-kedvökre van bizva garázdalkodni szóval és irásban, a nélkül, hogy a hatóság rá érne hevöket egy kissé lehűteni.

Vidéki vegyesek. Tatán gyakoriak levén a rablások, az előljáróság nagy bölcsen elrendelte, hogy este hattól reggelig senkinek sem szabad az utczán járni. — Kuta községet, Bácsmegyében, mint nagy ritkaságot emlitik a lapok, mert eddig még soha egy krajczárral sem volt adó-hátralékban. — Nagy-Kőrösön a török sebesültek javára bált tartottak csütörtökön. Viradtig tánczolt a fiatalság a kedves hölgyekkel. A kitüzött czélra szép összeg jut a jövedelemből. — Czegléden a függetlenségi párt jelöltje Verhovay Gyula, a ki vasárnap tartá ott programmbeszédét, Más jelölt még nem lépett föl. — A munkácsi püspök. Pásztély János a szakál leborotválása végett körrendeletet intézett az egyházmegye lelkészeihez, és elrendeli, hogy minden pap borotválkozzék.

Különfélék.

*** (*Francesconi kivégeztetése.*) Francesconi Henriket, ki október 18-dikán orozva meggyilkolta és kirabolta Bécsben Guga levélhordozót, e hó 16-dikán reggeli 8 órakor az országos törvényszék udvarán felakasztották. Az uralkodó a hozzá küldött törvényszéki iratokra ezt jegyezte: „Nincs további intézkedni valóm. Ferencz József.“ A bi-

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 10-10 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői skiadói iroda:
Ország-nt 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért
8 kr.

52. sz.
Decz. 24-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükséges himzetrajzokkal.
Évenkint
két műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-
a műlap meghozatala félévi járatási
köteleztetést foglal magában
a lap irányában.

Békesség az embereknek!

Karácsonyi történet.

Kiss Elektől.

(Vége.)

Midőn Tarádi János, — ez volt az idegen neve, ki mint a tudakozásokból kiderült, határőr volt, kit a háboru tökéletesen tönkre juttatott, ismét fölébredt, puha ágyban találta magát, kellemesen fűtött szobácskában, melynek ablakain a derült téli nap tekintett be.

Ágya mellett egy nyájas asszony ült, ki néhány részvevő szót intézett az idegenhez hogy-léte iránt, s csakhamar erősitő levest hozott neki. Az idegen — mint mondá — jól érezte magát, s megitta a nyujtott levest.

Karácsony napja volt. A házban élénkség uralkodott; az ünnepnap komoly, méltóságos hangulata ömlött el az egész házon, s a szomszéd szobában megzendült a karácsonyi szent ének dallama.

Tarádi János egy szeretetházban volt, melyet itt nemes szivek alapitottak. A szeretetház bizonyos tekintetben falusi birtok-féle volt, kertekkel, legelőkkel, erdőkkel; némi tekintetben zárda, kórház, szegényház, nevelőintézet, dologház. Menedékhelye volt a szerencsétleneknek, elhagyatottaknak, akármely koruak, neműek, ranguak s vallásuak voltak azok.

A mi szegény emberünk nem tudta, mikép került ide. Betakaródzott a fehér gyapju ruhákba, melyeket neki a kis Jézus hozott, s ápolónője oldalán bejárta a terjedelmes épületet. Jött olyan szobákba is, hol egy gyermeksereg nagy karácsonfa körül ujjongott, vagy lelket nemesitő s gyönyörködtető ajándékoknak örvendezett. Mások komolyabb foglalkozásba voltak merülve, gyakorolták magukat az olvasásban, irásban, rajzolásban és különféle kézimunkákban.

Azután nagy betegszobák következtek, melyeknek magas ablakain bemosolygott a derült nap a szenvedőkre, a bénákra és elerőtlenedett öregekre, kiknek arcza a nyugalom és a megelégedett békességet sugárzá. Azután következtek a műhelyek, szövő, kötő, üvegrajzoló, csipkefonó stb. osztályok, melyek ma pihentek ugyan, de mégis a munkakedv és tevékenységi ösztön nyomait mutaták; tovább meg iskolamesterek, fölszerelve mindenféle taneszközökkel; a nagy udvar közepén egy kis kápolna, melynek fedelén a jegeczesült hó ezüst fényben csillogott. Következett a könyvtár, melyben föltalálhatók voltak minden idők legremekebb művei, s legnemesitőbb iratai; volt egy zeneterem is, mely akkép volt berendezve, hogy táncz és szini előadásokra is alkalmazható legyen: volt képtár és műterem, melyekben bevégzetlen szobrok és festmények voltak láthatók.

Ugy ezen, valamint a többi osztályokban is elégedett arczu emberekkel lehetett találkozni, kik vagy többek társaságában, vagy magánosan élvezték a jótékony intézet áldásait.

— Igy megy nálunk télen, — mondá az ápolónő a szegény Tarádi Jánosnak; — nyáron kimegyünk a kertekbe, erdőkbe. Malmok és vizművek is tartoznak e házhoz, vadászati jog és egy tó is jár hozzá.

— És kié mindez? — kérdé az öreg ember.

— Hazánké és a jóltevőké, a kik alapiták a szegények és szerencsétlenek számára, — felelé az ápolónő, — és most már te is tulajdonostársa vagy e háznak, hogy nyugodjál meg és élj benne megelégedetten.

— Ki hozott engem ide? — kiáltá az öreg megindulva.

— Tetszik neked itt? — szólt közbe egyszerre egy harmadik hang; s egy kéz veregette meg az öreg koldus vállát.

Egy papi öltözetű egyén állt ott. Ugyan azon lelkész volt,

az, a ki a mult éjjel a szeretetről és békességről szóló evangeliumot hirdette a templomban. Ez a lelkész volt az, a ki a sajnálatra méltó embert a sirhalomról saját lakába viteté, s midőn meggyőződött, hogy semmi veszély sincs a késedelemmel összekötve, ezen szeretetházba szállitá.

— Bocsásson meg uram, — szólt a szerencsétlen folyvást mankóira támaszkodva, én a mult éjjel illetlenül viseltem magamat. Nem az embereket okozom, de az ő nehéz sorsukat kell átkoznom. Mily hasznos és tevékeny polgár lehetnék én is, és ime, mivé lettem!

Karjai lehanyatlottak, ugy hogy mankói majdnem kiestek kezéből.

— Barátom,— szólt a lelkész, — papirjaidból meggyőződtem, hogy mindenben igazat beszéltél. Valóban van okod panaszolkodni a világra. De kinek nem volna? Minden felől szenvedés, gyász és csalódás. Senkinek sem teljesűlnek ifjukora eszményképei. Higyj nekem, én is tapasztaltam azt magamon is, másokon is! Az én családom sorsa semmivel sem volt szerencsésebb, mint a tiédé. Elbeszélésével nem akarlak ujból elkeseriteni. Azután még nekünk lelkészeknek mások nyomoruságát is viselnünk kell. Senki sem látja, tapasztalja oly nagy mértékben az emberek nyomorát. Nekem is voltak már óráim, melyekben majdnem kételkedni kezdtem a szeretet és béke evangeliumának igazságában. De mit tettem? E házba siettem a kisértés perczeiben. Itt, hol az önzéstelen emberszeretet uralg, és a lelki nyugalom honol; itt, hol naponkint számos éhező nyer táplálékot a vendégszerető asztaloknál, hol az anyai ápolás alatt betegek gyógyulnak föl, hol kétségbeesettek nyerik ujra vissza reményeiket, s adatnak viszsza életörömeiknek; itt ismét megtalálom nyugalmamat. És a mit ez az intézet kicsinyben és nagyban művel, ugyanazt művelik százezer más intézetek a földön az emberiség áldására. A nevelő-, védő- és képző-intézetek; a szegény- és betegházak, a nyilvános népkonyhák, és a számtalan egyletek működése, melyek napjainkban buzgóbbak, mint valaha, munkálkodnak önzéstelenül, feláldozólag a szűkölködő, szenvedő embertársak javán, — ezen intézetek ezerszer több embert mentenek meg, mint a mennyit a — fájdalom — elkerülhetlen háboruk elemészteni képesek. E szeretetházban még egy más szellemmel is lesz alkalmad megismerkedni, mely nem kis mértékben képes hozzá járulni, hogy az életet szépnek találjuk. Ez a művészetnek, a v a l ó d i művészetnek szelleme, mely azt nyujtja, a mit a valóság megtagad: a tökélyt, az eszményt. A költészet, a zene és képirás, e három angyal, melyek ama három isteni alakzatnak, a hit remény és szeretetnek szolgálva, annak hódolólag, imádólag oldala mellett segédkeznek. Azért, kedves, jó ember, látjuk mi a gyermekben, ki ezen a napon Betlehemben született, az isten fiát, mert ő hozta nekünk a szeretetet, a jónak és szépnek tanát, vagy legalább ő élesztette föl ujra ezen három isteni eszményt az emberi nemben. Nem roszak az emberek, de igenis gyöngék. Nagy eszmékbe kell kapaszkodniok, mint a venyige a karóhoz. Ezért boldogitja a karácsony ünnepe sok milliók csüggedő szivét uj élettel, nemességgel, uj megelégedettséggel; s épen ezért oly nagy jelentőségű ama karácsonyi szózat: békesség az embereknek!

A lelkész beszédje után a szerencsétlen öreg elkezdett zokogni:

— A legjobbat, a legmagasztosabbat gyaláztam! Szavaidra a szivem akar meghasadni. Valóban vigasztaló azokat hallgatni; meg is fogom azokat tartani jövendő vándorlásimban!

De a szegény hontalan ember nem ment ujabb vándorlásra. Rajta is, ki oly sokat, mindenét áldozta a hazának, beteljesült az igéret. A ki eddig vánszorogva, szenvedve koldult kietlen vidékeken, a szeretetházban maradt, s ott élt békében, az övéire való csöndes visszaemlékezések közt több évekig. Összetört, elsanyarodott természete, persze nem épült és üdült föl ujra teljesen, de érzékeny lelkéből valami jótékony humor sarjadzott föl, a mint ez gyakran szokott történni oly egyéneknél, a kik sokat küzdöttek és szenvedtek életökben. Még nem oly rég ideje, hogy a szegény János örök nyugalomba tért.

Utolsó napjaiban még egy kimondhatatlan nagy öröm érte a szegény, elsanyarodott embert. Egy levelet kapott Amerikából, egyetlen élő fiától. Azt irta, hogy missionariussá lett a vad néptörzsek között; s a nagyszerű fáradalmak és veszélyek, melyekkel hivatása jár, elégtételül s megnyugvásul szolgálnak lelkének. Keletre, nyugatra, — igy szólt a levél, — és mindenütt hintegetik az erkölcsiség magvait, s hirdetik a népek testvériségét. Előmunkálatai ezek egy dicsteljes időnek, melyben majd az emberiség geniusza nem lesz kénytelen csatatérek fölött kereseguí. — Hitem az, — ezek voltak a levél végszavai, — hogy mielőtt e föld létezésére kiszabott idő lejárna, a sokat szenvedett emberiségnek még egyszer fölvirul paradicsoma. Neked, atyám, szivemet küldöm; üdvözletemet hazámnak, s békességet az emberiségnek!

L e s u j t v a.

Benedek Aladártól.

Neked is az a nap kél föl,
A mely nékem s a mely nékik.
S mely szétüzi im körültem
Az éjnek áldó sötétjit.
Még sem tudod, még sem érzed,
Sem te, sem ők: mit tevétek!
S éltek nyugton, s talán vigan . . .
Mig én már csak — alig élek!

Neked is az a nap kél föl,
A mely nékem s a mely nékik.
S mely itt lát fetrengni s látja,
Szivem' a kinok mint tépik:
Még sem jösz, hogy védnél, óvnál;
Sem ők, hogy megkérlelnének!
Ők azért, mert rágalmaztak,
S te azért, mert — szeretélek!

Neked is az a nap kél föl,
A mely nékem s a mely nékik,
S mely látja vergődő lelkem
Iszonyu kétségb'esésit!
Még se mondja, hogy te szánnál,
S hogy ők tán az istent félnék!
Hisz igy ők még istené s te
Tán az enyém lehetnél még!

Neked is az a nap kél föl,
A mely nékem s a mely nékik,
S mely látja, hogy szememben a
Legvégső hitsugár fénylik;
S a mely sejti, érzi azt az
Átkot s vészt, mely terjeng itten!
S mely sírt ás, vagy — templomot gyujt!
Mégis elhagy minden, minden!

Neked is az a nap kél föl,
A mely nékem s a mely nékik:
Lehetlen, hogy ne tudjátok,
Hogy e földön mi történik!

Lehetlen, hogy — bárha későn!
Ne lássátok, hogy a méreg,
Mit szivembe hintettetek,
Erősebb volt, mint hivétek!

Neked is az a nap kél föl,
A mely nékem s a mely nékik!
S tán ha majd sírom bezárul,
A tiétek akkor nyilik!
Ez a néhány napsugár, mely
Könyem' most is ím letörli,
Hozzátok is eljut addig,
S panaszával akkor tör ki!

Neked is az a nap kél föl,
A mely nékem s a mely nékik!
Lehetlen, hogy ezt a kint s e
Gyötrést tétlen nézze végig!

— — — — — — — —

Oh, lehetlen!..., s ha már értem
Mást nem tesz, de meg tesz annyit,
Hogy midőn már mind, mind nyugszunk:
Síromon szebb virágot nyit!

Az anya hivatása.

Krajtsik Somától.

A nő szent hivatása, az emberiség anyjává és nevelőjévé lenni, az emberi méltóság magaslatára emelte a n ő t ugy természeti, mint erkölcsi és társadalmi tekintetben is.

Az anyaság a nő legmagasztosabb adománya azok közül, miket számára a természet kijelölt. Felette szép, noha nehéz feladat az, melyet a társadalom az anyától követel; az anya a zsenge kisdedek ápolója, vigasztalója, ő azok vezetője az élet tövises utain, ő az erkölcsnek, a szépnek védangyala, ő ama jótékony s éltető nap, mely virágzásba hozza a gyermeki sziv reményteljes bimbait! A nemzetnek uj nemzedéket nevelni, a családban szép példaadással fenntartani a nemzeti büszkeséget, erkölcsöt, szokásokat; és a haza iránti szeretetet, valamint az ősszülőktől örökölt nyelvet is!

Vajmi szerencsések ama gyermekek, kiket jó anya nevelt! Titeket az anyai szeretet mint védő szellem és őrködő angyal kisér a nyilvános élet nagy utain, mely távol idegen földön is folyton felettetek lebeg, fületekbe sugva a messze távolban hátrahagyott családi körben történt eseményeket, mely véd, óv és lelkesit benneteket. Szerencsés és felette gazdag azon gyermek, ki jó, gondos anyával bir s bár szegényes, javitott, de tiszta öltözet takarná is zsenge testét! Tiszta, vidám arcza fénylik, sugárzik az örömtől, rendbe szedett hajszálai ékesitik kis fejét, mely telve van ártatlan, gyermekies gondolatokkal. Hisz érez-e hiányt valamiben, ha anyja van? Mi értéke van annak a gyermek előtt, ha a világ összes kincsei terülnek el előtte s ha aranyba öltözik is, midőn a kérlelhetlen halál elszakitá tőle édes, jó anyját?

Az anyát anyai hivatása terén ama szeretet vezérli, melylyel gyermekéhez ragaszkodik, e szeretet hatalmával v é d i, n e v e l i és ó v j a magzatát.

Ámde e szeretetnek nem szabad az egész anyai szivet betöltenie ugy, hogy valamennyi n ő i érzet az egy a n y a i érzelemnek uralma alá jusson. Vajmi szegény sziv volna az, melyben az emberiség iránti szeretetnek csupán ez egyetlen egy érzete felvirágoznék!

Az anyának gyermeke iránti szeretete nemcsak hogy a legtermészetesebb alapra van fektetve, hanem a szó szoros értelmében a legmagasztosabb is; ámde vajmi gyakran kizökken a rendes kerékvágásból s majomszeretetté fajul, mely felette káros befolyással bir. Számos anya pedig magzata iránti szeretetében önző; miután a gyermeknek életet adott, azt hiszi, hogy az csupán számára van teremtve, s korántsem engedi a világnak azt, hogy örüljön kincseinek, valamint számára sem létezik a világon más, mint gyermeke; — minden érzelmét, sőt kötelességét is egyedűl csak gyermekének szenteli, él akként, mintha csupán arra lett volna teremtve, hogy a n y á v á legyen. Hisz gyermekkel birni — semmi érdem, gyermeket jól nevelni nagy jótétemény.

Az anyát a szeretet teszi engedékenynyé vagy zsarnokká! Azonban az anyai szeretetet eredetileg még a legcsekélyebb fokban sem lehet önzőnek mondani; sőt ellenkezőleg az anyai szeretet eredetileg áldozatkész, képes a legmagasabb foku önmegtagadásra is s épen nem haszonleső.

Minden más szeretet viszonszeretetet kiván, sőt követeli, hogy az ő gyengéd hajlamainak bizonyitékai viszonoztassanak, kiván elismerést: az anyai szeretet a viszonérzetek parányi részével is megelégszik.

Ámde p u s z t a s z e r e t e t nem elégiti ki a gyermeket; ha az anya gyermekét c s a k szeretné s annak keblét c s u p á n szeretetével melegitené, a n y a i hivatását nem töltené be kellőképen, nem nevelne a társadalomnak v a l ó d i embereket. Az anyának t u d n i a kell nevelni gyermekét, ez az ő f e l a d a t a, m a g y a r anyának ez a hivatása!

A szeretet ama ösztön, mely felette uralkodik s mely őt magzatához köti, kinek életet adott; gyermekét vezetni, nevelni, s annak testi s lelki javáról való gondoskodás az ő anyai k ö t e l e s s é g e.

Az utmutatás e szent kötelességének teljesitéséhez kell, hogy alapot nyerjen saját lelkében, jellemében, szivében és műveltségében; a kivitel mind a mellett fontos és kiváló nevelési ismereteket igényel, miket sajátjává tennie kell; ámde a szerzett ismereteknek is édes kicsi hasznát veszi, ha szivében nem honol az isten s az emberiség iránti szeretet, ha erkölcsi érzete nem nyugszik az erény szilárd alapkövén.

A gyermek első nevelője, szellemi erőinek hatalmas fejlesztője, hű vezetője saját édes anyja, és miután a társadalom terén oly annyira tekintélyes feladat megoldása neki jutott osztályrészül, az államnak, a nemzetnek és a társadalomnak fekszik tehát érdekében, hogy az anya legyen k i t ű n ő nevelő, ü g y e s szellemfejlesztő és m ű v e l t, m e g b i z h a t ó vezető.

Az anyák egyik fontos feladata az, hogy gyermekeik felett már legzsengébb korban, még pedig kivált azon időszakban gondot viseljenek, a midőn a gyermek testi és szellemi neveltetése nagy és döntő befolyást gyakorol egész jövő életére, és ezért kell, hogy a nők neveltetését és hivatásukban tökéletes kiképeztetését legfőbb törekvésnek és gondnak ismerjék el azok, kik a nemzet, a társadalom sorsát kezökben tartják, ezek tűzzék ki czélul azt, hogy a nők teljesen képesek legyenek anyai hivatásuk terén, dus eredménynyel működni, hogy tudjanak a nemzetnek derék, öntudatos, művelt tagokat felnevelni, a nemzet s a haza iránti kötelességeiket teljesen ismerő, hazájokat hiven szerető polgárokat kiképezni!!

Mindazon szavak, miket az anya gyermeke szivébe egyszer csepegtetett, korántsem v a d virágok, de miként a hatalmas, életerős törzs csupán a halálos seb következtében válik el gyökerétől, ép ugy és oly szorosan összekötvék az anya jó tanácsai, lelkesitő, buzditó szavai és szép példái a gyermek életével, érzelmeivel és gondolataival annyira, hogy egyedül a h a l á l képes megsemmisiteni azok hatalmát és erejét!

A nevelés három szakaszra oszlik: testi neveléssel az anya ép és erőteljes gyermeket nevel a hazának; szellemi neveléssel azt czélozza, hogy nemcsak ép és erőteljes, hanem egyszersmind művelt embert hozzon a világ szinpadjára; erkölcsi nevelés által pedig igyekszik a társadalomba tiszta jellemű tagot bevezetni, ki ismeri hivatása fontosságát és azt kellőleg betölteni is kész.

Az anya tehát testileg, szellemileg és erkölcsileg neveli gyermekét.

Magzata testi fejlődéséről az anya kell, hogy már előbb is gondoskodjék, mint sem az a világra jött, és midőn először szoritja kebléhez ujszülöttjét, a testi nevelés nagy feladata akkor veszi kezdetét.

Vannak anyák, kik alig hogy néhány mosolygó pillantást vetettek ujszülöttjeikre már is idegen kezekre bizzák azokat, nem teljesitvén ama legszebb anyai kötelességöket, mely oda irányul, hogy ők legyenek gyermekeiknek első ápolói, s eltaszitják magoktól azon legnagyobb örömet, melyet a szerető anya érezhet, által adva azokat felfogadott — dajkának. Vannak ugyan esetek, a hol okadatolt, égető szükség kivánja azt, a midőn az anya vagy gyermeke élete forog kérdésben, ámde némelykor csak a kényelem kedveért teszik azt. Hol a gyermek elszakitva anyjától, idegennek adatik át, ott a madárfiut elraboljuk a fészekből, hogy habár tejjel és zsemlével nyomorékot neveljünk belőle. Abban mind megannyian megegyezünk, hogy a tulajdonképi nevelésnek a családban kell gyökereznie, s hogy a szülők háza s a lakszoba azon elem, melyben a tiszta gyermekdedségnek fejlődnie kell.

De nem, az édes anya nem tagadhatja meg magát s még akkor is, ha gyermekét a legjobb kezekre bizva hagyta el: nem lesz, nem lehet nyugodt, mert az ő szive és lelke ugy van teremtve, hogy le tud mondani a világon mindenről s kész feláldozni mindenét gyermekeért.

A szerető anya nem ismer s nem is szabad ismernie áldozatot, csupán csak szeretetet. A gondos anya nem hajtja álomra szemét, ha gyermeke nincs mellette, szivszorongatva hallgatja magzatának minden lehelletét, midőn rendetlennek látszik lélegzete és sehol sem lel nyugtot, ha a szokottnál hosszabb ideig távol kell tőle maradnia.

Azon gyermek, ki édes anyjának legtöbb aggályt, félelmet és fájdalmat okozott; ki fölött legtöbb éjt álmatlanul virrasztott s kiért a legkeserübb könyeket hullatott, — az legkedvesebb gyermeke; hisz az anyai sziv annál forróban és hivebben szeret, minél több áldozatot és önmegtagadást kiván tőle a szeretet.

A művelt és felvilágosodott nő, ki le nem vetkezte nőiségét, anyává lételekor bizonnyal nem lel nagyobb gyönyört és örömet másban, mint anyai hivatása kellő betöltésében.

(Vége köv.)

Elvirágzott rózsák.

— Elbeszélés. —

(Vége.)

A levél ekép hangzott:

„Szeretett Gertrudom!“

„E lap, melyet azonban csak temetésem után veendesz kezedhez, ujból megmondja neked, mily kimondhatlanul szerettelek, mi nagy vigaszom valál, és mint leltem meg benned életem boldogságát. De vádolom magamat miattad, mert e szeretet nem volt önzés nélküli. Én boldog valék általad, de nem vizsgáltam meg, ha te is az lehetsz-e általam. Csak ez este óta ismerem egészen a te erős, nemes szivedet, és tudom, mennyit szenvedtél. E sorokban kérek bocsánatot tőled, és világositlak föl egyről-másról, a mit eddig titkoltam előtted.“

„Én is szerettem, gyermekem, forrón és szenvedélyesen, és még most is látom, midőn ez öreg hetvennyolcz éves szivet kutatom, hogy e szerelem örökké ifju és hű maradt szivemben. Férjem első szerelmem volt és utósó is. Benned is sok van az én sajátságaimból, Gertrud, és többek közt az is, hogy te is csak egyszer tudsz szeretni, de akkor, ugy, miként én, egész szivből és az egész életre. Kimondhatlan édes érzelemmel szerettem Burghart Waltert, de ezen érzelem annyira elkábitott, hogy nem vizsgáltam meg az ő érzelmeit, nem gondoltam föl, hogy az ő szive csak hálából, ennyi forró szerelemért, hajlik felém, vagy a hiuság is szólhatott benne, hogy a büszkének ismert előkelő és gazdag leány annyi alázatos és forró szenvedélyt rak lábaihoz. Én boldog valék, és eszembe sem jutott, megfigyelni, ha ő is boldog-e? Azt hivém, hogy határtalan szerelmem és nagy gazdagságom ki fogja őt elégiteni. De férjem ábrándos, rajongó volt. Az én gazdagságom bántotta őt, sértette, azt mondta, tétlen életre kárhoztattam őt, szerelmem tulságosan komoly, nehézkes, fellengős volt; hisz ő is fiatal volt még, enyelgett, játszott az élettel, bámultatni akart és élvezni az élet szépségeit. Mindezt fel nem találhatta nálam. A szinház lett egyszerre legkedvesebb szórakozása. Egy gyönyörű fiatal szinésznő vendégszerepelt városunkban. Ez idő óta végkép megváltozott, most éreztem először, hogy nem szeret! Sokkal büszkébb, semmint megmutathattam volna neki, hogy e fölfedezés által kimondhatlanul szenvedek, sötét, szótlan sértődéssel éltem oldala mellett. Rosz utat választottam; a helyett, hogy elnézéssel gyógyitani igyekeztem volna kedves férjem beteg szivét, mely többször, mintha segélyt várt volna tőlem, esdőleg fölkeresett, én elfordultam tőle, hidegebb, szeretetlen, keserűvé lettem, nem szivem mélyében, hanem viseletemben és cselekedeteimben. Akkor aztán elhagyott. Egy levélben mindent megvallott nekem, bocsánatot kért az oltár előtt rebegett hazugságáért, a két évig tartó ámitásért, és szegényen ment el oldalom mellől, hogy igy kezdhessen uj életet, saját erejéből, mert nem élhet többé kegyelemből. Ez keserűen volt mondva, — e tapasztalat elkeseritette életem hátralevő részét, és forró szerelmem, minden gondolatom, keserű, hajthatatlan makacssággá változott. Hisz te is elégszer tapasztaltad ezt rajtam, kedves Gertrud. De elég magamról, hisz nem tudod még, miért szakgatom fel ujra e régi sebeket; azt sem tudod, mi szorosan van összefüzve az én sorsom a tiéddel. Walter Ede Burghartnak, az én volt férjemnek fia. Mikor elhagyott, Svajczban telepedett meg, nevelőintézetet nyitott, elvette kedvesét, a szép szinésznőt, és Ede e boldog házasság egyetlen gyermeke. Levelek utján tudtam meg, hogy Walter boldog életet élt nejével. Az apa és fiu közti hasonlatosság sokkal feltünőbb volt, hogysem rögtön hatással ne lett volna reám. És még sem gondoltam e lehetőségre. Csak a szinház iránti szenvedélye, édes anyjáról való megemlékezései, a szinésznői pályájáról való élmények, valamint édes atyjának jellemzése keltették fel kiváncsiságomat. Gondolkodtam, összehasonlitottam az adatokat, az éveket, összeköttetésbe tettem magamat ottani megbizható egyénekkel, és általuk megtudtam, hogy néhai férjem mint szép körben tisztelt férfiu él, egészen

rendezett, tisztességes viszonyok közt. Leirhatlanul szenvedtem, mialatt ez adatokat egyenkint megszereztem magamnak, kinpadra volt feszitve szivem minden érző hurja e szomoru levelezések alatt; de mélyen megsértett női büszkeségem tiltá, hűtlen férjem fiának adni a te kezedet, kedves Gertrud. Megtagadtam beleegyezésemet, és te jó, engedelmes és bátor gyermekem, jól összenyomtad a vérző sebet, nehogy észrevegyem mélységes voltát. Azt hivém, már régen kigyógyultál belőle; de ebben is az én gyermekem valál: hű a sirig! Ezt hamarább kellett volna tudnom. Ha már most késői megbánással, szivesen adnám beleegyezésemet is, már késő, hisz ő nős, és te mondád, hogy boldog. Legyen tehát ugy. De azért még mindig jó angyala lehetsz e két embernek, a kik bátran és szépen haladnak nemes czéljuk felé. Téged nem keseritett el a szomoru tapasztalat, hanem megnemesitette szivedet. Gazdagságban hagylak, használd ezt egészen belátásod szerint, csak kedves nyári lakomat, Berchtesgadent óhajtom, hogy a te kezed adja oda Walternek. Tőled nem tagadja meg azt, a mit tőlem elfogadni büszkesége nem engedte volna. Ha aztán ott egyesültök, gondoljatok a szegény gazdag nőre, a ki ma, 78 éves korában, szive mélyéből is azt mondja: az igazi élet mégis csak a szerelemben található fel! Isten áldjon meg, kedves, drága Gertrudom! Ulberg Kornélia."

* * *

És ismét elmult egy év, mióta szivem egyszerű történetét leirtam. Ismét virágzanak és illatoznak a rózsák, mi a sűrű szőlőlugasban ülünk nyaralónk előtt, és boldogság és nyugalom költözött be sziiveinkbe. Néném halála után siettem fölkeresni Edét és Klárát, és a legszebb családi élet áldását találtam náluk. Majdnem ábrándos rajongással szeretett meg barátom fiatal, szép neje, kedves gyermekei pedig egész lélekkel csüngnek rajtam. Örömöt és bubánatot együtt viseltünk el, a gyermekek betegségében alkalmam volt vigasztalhatni a fiatal anyát, az apát pedig bátorithattam. Rendbe hoztam ügyeimet és közel kedveseimhez, ugyanazon városban telepedtem le én is, csakhogy közel lehessek hozzájuk. A vasárnapokat mindig nálam tölti a kedves család és ezek életemnek ünnepnapjai. Ugy van, csudálatos módon megnyugodott a lelkem, szent békesség lakozik szivemben.

És most itt vagyunk mindnyájan Ede nyaralójában, és néném tiszteletreméltó öreg alakja helyett Klára, a rózsás arczu, viritó fiatal nő ül mellettem; térdeimhez dől a kis Gertrud, egy nagy csomó illatos rózsát tartva kicsi kezecskéiben, melyet a „néni"-nek hozott; ölében ül a kis Gyula, kedvenczem, és a lugas bejáratában áll kedves barátom nemes alakja. Mosolyogva nyujtom feléje kezemet, hisz olyan nagyon boldog vagyok ennyi örömért és Ede ajkaihoz vonja kezemet, komolyan, bensőséges szeretettel.

— Házunk jó angyala, édes, kedves Gertrud! — mondja ő, — az isten áldja meg nemes szivét!

És lehajlott fővel, mintha pap áldása hangzanék felettem, fogadom e szavakat és könnyeim kis kedvenczem szőke fürtjeire hullanak, a ki nagy bámészan nyakam köré fonva kisded karjait, rám mereszti angyalszép szemeit.

És ennyi szeretettől környezve, nem kell-e hinnem, hogy az én rózsáim is ujból virágzanak? — Mit is akarnék többet?

Szivem, csendesedjél le, szivem! E.

Az udvariasság.

Azt mondjuk: udvariasnak, illemtudónak kell lennünk mindenkivel szemben, minden időben és megitéljük a csiszolatlan, goromba embereket. Minél jobban kifejlik a társas élet, annál szükségesebbnek látjuk saját egyéniségünket a többség alá helyezni, véleményünket a többségéhez módositani, simulékonynak lenni, s igy a műveltség, az udvariasság, a társas szellem terjedésének a következménye. Hiszen különben látjuk is: minél kevésbbé van kifejlődve valamely népnél a társas élet, annál műveletlenebb az, az udvariasság szabályait annál kevésbbé tartja tiszteletben, s ismét az udvariasság sokkal inkább otthon érzi magát a nagy városokban, mint falvakon, hol társas élet tulajdonkép nem is lehet, legalább nem abban a formában, mint a nagyvárosokban. Az udvariasság egyébiránt, mint már neve is mutatja, az udvarnál fejlődött ki, mely az előkelő körök központja, onnét áradt szét a távolabbi körökre és társaságokra.

Az udvariasság és őszinteség, már természetöknél fogva nem lehetnek jó barátságban. Az udvarias ember meggyőződését, gondolkozásmódját másokéhoz idomitja, azon nézetből indulva ki, hogy a társasélet alapja saját egyéniségünknek alárendelése. Mert hogyha mi minden teketória nélkül kimondjuk, én ezt találom helyesnek, én amazt kárhoztatom, ez tetszik nekem, amaz nem tetszik — ezzel megizentem a harczot azoknak, kik velem nincsenek egy véleményen. Mivel pedig arra nem tarthatok igényt, hogy mindenki az én véleményemhez csatlakozzék, s mivel a mások társaságából magamat kizárni nem akarom, inkább elhallgatom véleményemet, s ha már épen nyilatkozni kell, oly sima, udvarias formába öltöztetem azt, hogy senkit se sértsen, habár nem osztanék is véleményemben. Ellenben az őszinteség nem kérdi azt, fog-e másoknak tetszeni, hanem egyszerüen, minden mesterkéltség nélkül kimondja, a mi a szivét nyomja, s nem törődik vele, ha az emberek azt mondják rá, hogy csiszolatlan, s ha tartózkodnak vele társalkodni és érintkezni.

Ennélfogva nem minden alap nélküli az az állitás, hogy az udvariasság nem egyéb, mint hazugság. Ugy van az; valami bánatunk van, kedélyünk elborult, szeretnők az egész világot kerülni, s egyszerre belép hozzánk egy látogató, s mi nyájas arczczal lépünk elébe, melegen megszoritjuk a kezét s azt mondjuk, hogy: örülünk, hogy szerencsénk van. Mért hazudunk? Mert nem akarjuk a mi rosz kedvünket másokkal érezteti, mert nem akarjuk mások fölé helyezni magunkat. Sőt tovább megyünk; nyájasak, udvariasak vagyunk még azokhoz is, a kiket egyáltalában nem szivelünk is; isten hozott, — azt mondjuk nekik, pedig nem bánnók, ha az ördög elvinné. Mért hazudunk? Mért nem mondjuk ki nyiltan: uram, ön nekem ezért, meg ezért nem tetszik, jövőre kiméljen meg látogatásától?! Mert ez a mi látogatónk, ha nem szeretjük is, velünk egy társaságban él, barátaink neki is barátai, az estélyeken, társaskörökben minden lépten-nyomon összejövünk vele, számüznők magunkat a társaséletből, ha őt kerülni akarnók s végül nem akarjuk, hogy ez ember rólunk a társaságokban roszul nyilatkozzék.

Az udvariasság egyszersmind szolgaiság is. Leveszszük a kalapunkat, meghajlunk, s azt mondjuk, hogy „alázatos szolgája" vagyunk, ha valakivel találkozunk, — nem a legszolgaiasabb dolgok ezek? Aztán akármit mondanak nekünk, mindenre azt mondjuk, hogy: szép, nagyon szép, dicső, pompás, örvendünk, van szerencsénk. Ostoba képe van valaki gyermekének, s

mi azt mondjuk, lám, mily kedves, szép gyermek; valami érthetlenséget gagyog, s dicsérjük: mily okos angyal! Találkozunk valakivel, a kinek öltözéke oly szedett-vetett, akár egy madárijesztő, s azt mondjuk: mily izléses toilletje van, és dicsérjük ruháját, pedig magunkban nevetünk rajta. Zongorához ül ismerősünk, s mialatt játszik, azon törjük a fejünket, mily dicsérő szavakkal fejezzük ki tetszésünket, — pedig talán kín volt végig hallgatni kalimpálását; meghalljuk, hogy énekel is; legott unszoljuk: csak egy rövid dalt, egy-két ütenyt! S ha enged, a hamis hangok tönkre teszik legkedvesebb dalunkat, magasztaljuk, s megrójjuk, mért nem képezteti hangját, mikor oly fényes tehetsége van az énekre.

És igy megy ez tovább, a szónokot fölmagasztaljuk sületlen beszédeért, a költőt megdicsérjük se-füle se-farka verseért, a politikust bámuljuk, pedig egymás után lövi a bakot, s a szép nők dus fürteire csinálunk izetlen bókokat, pedig azt is tudjuk, melyik kereskedésben, mennyiért vette azokat. Hazugok, szolgaiak és hizelgők vagyunk, mert udvariasak akarunk lenni. S mennyi mindenféle szabályt és törvényt ránk ró az az udvariasság és illem. Öltözködésünkben, járásunkban, kelésünkben, látogatásainkban, evésünkben, ivásunkban, — mindenben és mindenütt e nyűgös törvényekkel találkozunk, s nem tehetünk egy lépést, nem nyithatjuk föl szánkat egyetlen szóra a nélkül, hogy e törvényekbe ne ütköznénk. Szidjuk a zsarnokságot, rajongva hirdetjük a szabadság eszméit, s ma gunk a legszolgaiabbak vagyunk s ellenmondás nélkül viseljük a legterhesebb bilincseket.

Az udvariasságban a franczia páratlan, tőle tanulta mindenki az udvariasságot. A franczia semmit nem tesz, semmit nem kiván, a mi nekünk nem tetszik. Bármit mondjon, s bárminek megtevésére kérjen föl, habár tartozunk is megtenni, mindig megtoldja kérését azzal, hogy: ha önnek tetszik, — „s'il vous plait.“ S igy nem feltünő az ilyen felszólitás sem: „kérem, 8 nap alatt fizesse vissza tizezer franknyi tartozását, ha önnek tetszik.“ Egyébiránt az is áll, hogy azért, ha az illetőnek nem „tetszik“ is visszafizetni a tartozását, csak oly rövid uton elliczitáltatja birtokát, mint bárki más, de az is igaz, hogy ennek daczára mindig udvarias marad, s azt mondja, miután elárvereztettem az ön házát, sziveskedjék belőle kiköltözni, — „ha önnek tetszik.“ — De a franczia udvariassága csak gyöngéd és figyelmes, — hogy mennyire lehet szolgai az udvariasság, azt tapasztalhatni a chinaiaknál, s hogy erről önöknek fogalmuk legyen, ime egy kis mutatvány, az ő udvariasságukból, — komoly világutazók tekintélye kezeskedik érte, hogy nincs benne tulzás.

— Szabad tudnom uraságod legbecsesebb nevét? — igy szólitja meg az utczán egyik chinai előkelő a másikat.

— Semmitevő nevem: János.

— Hol áll uraságod pompás palotája?

— Nyomorult viskóm a városon kivül fekszik.

— Hány kitünően nevelt gyermeke van önnek?

— Öt haszontalan, buta kölykem van.

— Hogy érzi magát legtiszteletreméltóbb neje?

— Alávaló feleségem egészséges.

És igy tovább, hogy ismét a francziákhoz térjünk vissza, az ő elmaradhatatlan „Monsieur“-jök, „Madame“-jok már maga rákényszeriti őket az udvariasságra, mert hogy lehessen valakinek azt mondani, hogy: uram, ön ostoba. — Hanem hogy a külső udvariasság mellett egészen kivész a benső szivélyes melegség, azt is tapasztalhatjuk a francziáknál. A hol az érzésekre bilincset raknak, ott csakhamar kihal az érzés is, épen mint a fiatal csemete, melyet vassodronynyal kötöznek körül. A mint megtanuljuk, hogy örüljünk annak, a mi másoknak kellemes, habár csak ajkunk hazudja is az örömet, ép ugy megszokjuk, hogy szivünkből sajnáljuk, ha valakit balsors ér, a nélkül, hogy sajnálatunkhoz szivünknek legkisebb köze lenne. Az egyszerü, mesterkéletlen emberek, a kik nem teketóriáznak s nyiltan kimondják, ha ellenünk valami kifogásuk van, azok tudnak csak igazán meleg részvétet és barátságot érezni. Általában barátságot, szivélyességet ne keressünk abban a légkörben, a hol az udvariasság rideg szele mindent lehütött. Sziv, kedély, csak a távolabb körökben lelhetők fel, a hol nem puszta formalitás az, ha velünk kezet szoritanak, s a hol aztán nem is puszta formalitásból szoritanak kezet, hanem megszoritják lélekkel.

A nagy emberek, meg lévén szokva az örökös hajbókoláshoz és hizelgéshez, gyakran udvariatlanok. Bismarckról beszélik, hogy még fiatal diplomata korában Szent-Pétervárott tisztelegvén G. hires diplomatánál, ez elég udvariatlan volt a tisztelgőt egy ingben fogadni, mire Bismarck föltalálva magát, szintén vetkőzni kezdett. „Valóban, excellenciád nagyon befütetett, lehetetlen ezt a meleget kabátban kiállani!“ — mondá. Bismarck most vén és nagy tekintélyü diplomata létére maga is képes lenne hasonló udvariatlanságra. A tudósok is szeretnek gorombák lenni, hogy kimutassák, mennyire megvetik a világi czeremóniákat. Burman leydeni tanárt egyszer meglátogatta Marsigli gróf. „Én Marsigli tábornok vagyok,“ — szólt a látogató magát bemutatva. „Én pedig Burman vagyok, ki nem szoktam senkit elfogadni, midőn ebédelni akarok,“ — válaszolt a tanár, s azt hitte, hogy lefőzte a tábornokot. — Még emlékezetben van annak a nagyhirü orvosnak a neve, a ki ő felségéhez hivatván, egyszerű utczai kabátban ment, s midőn belépés előtt frakkot akartak rá adni, azt felelte: „Ha ő felségének kabátomra van szüksége, majd elküldöm hozzá.“ Vannak azonban az udvariasságnak fejedelmi példái is. Nagy Frigyes porosz királyról mondják, hogy mindenkit félig levett kalappal hallgatott ki. Egyszer valaki nagyon sokáig beszélt neki s a fölség e szavakkal szakitá félbe: „Kérlek, légy rövid, mert már szeretném föltenni a kalapomat.“ II. Károly is nagy hive volt az udvariasságnak. „Egy alkalommal W. Penn föltett kalappal lépett fejedelmi szine elé, mire az angol király levette a kalapját. „Fölség, tegye föl fövegét,“ — szólt Penn. — „Oh nem, — válaszolt a király; — udvaromban az a szokás, hogy csak egynek lehet fönn a kalapja.“

Miután az udvariasság többé-kevésbbé szolgaiság, a szabad Amerika gyermekei egyszerre szakitottak az udvariasság minden kötelékével. Egy franczia New-Yorkban szivarra akart gyujtani, s megszólitott egy szemközt jövő amerikait: „Uram, — mondá, — ha szabad kérdenem, ég-e a szivara?“ — „Mi köze hozzá?!“ — förmedt rá amaz nyersen. — „Mert szeretném meggyujtani szivaromat,“ — szólt a franczia udvariassággal. — „Ahoz meg nekem semmi közöm,“ — nyerte válaszul az amerikaitól, ki tovább ment. — Valóban, az amerikaiak nem udvariasak, s egyszersmind bebizonyitják azt is, hogy a durvaság és rokonszenves szivélyesség nem mindig járnak karöltve, illetőleg, hogy a hideg udvariasság is lehet melegebb, mint a nyers udvariatlanság.

Általában, ha véleményt kell mondanunk az udvariasság felől, mi azt tartjuk, hogy a társas együttlét nélkülözhetlen föltéte az, és helytelenül cselekednék az, ki kerülni akarván az udvariasság némely hibáit, a másik szélsőségbe esnék, s csakhogy természetesnek lássék, hát nyers, darabos, durva

lenne. Ellenkezőleg, az udvariasság jól fölfogva, s ferde kinövéseitől ovakodva, nemesiti a lelket, gyöngéddé, figyelmessé, előzékenynyé lesz, s szivélyességre szoktat. Csak tartózkodjunk tulzásaitól, s csak nem szabad beérnünk a hideg külsőségekkel, hanem udvariasak és nyájasak levén másokhoz, szivélyesek és barátságosak is maradjunk.

Az áldozat.

— Rajz. —

Reviczky Bay Ilonától.

(V é g e.)

Egy év folyt le az idő medrében, Ulászló herczeg Litvániában időzött, Hedvig királynő udvarával Krakkóban maradott. Zordon hideg éj volt, a királyi várpalota, az őrökön kivül mély álomba merült. Udvarhölgyeit eltávolitva magától, egyedül viraszt a királynő, és a kedves mult emlékein elmereng, — ily perczeket számitja ő egyedüli boldogságnak, mely a sorstól részére fönnmaradott. A királyné házi kis oltárán szövétnekek lobognak, melyek fénye az oltár fölött függő Madonnakép drága kövekkel terhelt keresztjén, csillámló sziporkákban törnek meg. Ima-zsámolyán térdel a gyönyörű királynő, szellemtől sugárzó arczát a hosszas szenvedés eszményibbé alakitá, és vonzóbb, mint valaha. A finom metszetű teljes ajkak halkan rebegték a szent imát, az átlátszó fehér ujjak buzgón pörgették az olvasót, s az ihlettségtől sugárzó szem-pár a Madonna szelid vonásain nyugodott. Olaszország egyik legremekebb festménye ez oltárkép, az eszményi szépséget művészileg állitja elő; azonban a királyné vallásos érzelemtől sugárzó arcza tulszárnyalja szépségben, ihlettségben, a vászonra festett gyönyörű Madonnát. A sötét éjszakában egyre élesebben fütyölt a szél, mintha a manók czivakodva jajveszéklettek volna oda künn. A királyné termében méla csönd uralgott. E teremből két góth alaku szárny-ajtó vezetett a palota többi osztályába. Az ajtók majdnem egyszerre nyiltak föl, s a támadt nyiláson két barna alak suhant be a terembe. Nyakig köpenyegbe burkolt lovagok voltak ezek, sóvár pillantásokat vetve az imádkozó szende hölgyre. A két férfi alakban, s arczkifejezésben lényegesen különbözött egymástól, az ifjabb magasabb termettel és szabályosabb, rokonszenvesebb arczczal birt, s forró érzelemmel vegyült tisztelettel nyugodott tekintete Hedvig alakján. A másik jövevény az ajtó nyiláshoz vonult, sűrün redőzött köpenyegből csak olykor üté föl arczát. Derült homlokát kuszált fürtök árnyékolák be, sápadt ajaka vonaglott, szenvedélytől lobogó szemei vadul csillámlottak.

— Ah minő fenséges vagy Hedvig, — sohajtá szomorun, egyszersmind elragadtatva az ifjabb lovag, s a szőnyegen nesztelenül közeledett Hedvighez.

— Hah minő álnok kigyó az asszony, minő sátáni ravaszul játsza az ártatlant, — sziszegé fogcsikorgatva, dühösen ajkába harapva a köpenyegbe burkolt lovag, s hevesen kapott drága kövekkel terhelt tőre markolatához, és a gyülölet boszu kifejezésével arczán, sötét pilantással méregette a királyné mögött álló ifjut. Hedvig mit sem sejtve a körülte történtekről, imáját végezve fölállt, bársony vánkosra helyezve drága gyöngyökből fűzött olvasóját.

— Hedvig! — rebegé lágyan, epedőn egy jólismert kedves, csengő hang. Hedvig összerezzent, öröm, rémület váltakozott arczán.

— Boldog percz ez! ujból láthatlak; egy éve már, hogy számüzettem körödből Hedvig! és én azóta minő szenvedésen mentem át, -- szólt bensőséggel az idegen.

A királyné néma ajakkal imaszékéhez támaszkodott.

— Sziklák magaslatát, barlangok üregeit bolyongtam én be, majd harczi játékokba elegyedtem, csakhogy feledjelek el téged, szeretett Hedvigem. Nézz arczomba szivem hölgye, e feldult, halvány vonásokban találsz-e megnyugvást?

Hedvig mélyen sóhajtott, s könyeit elrejtendő lesüté szemeit, s arcza égett, keble gyors hullámzata benső küzdelmét árulta el.

Az ifju arcza földerült, finom metszetü ajakán mosoly lebegett, s közelebb lépve Hedvig remegő kezét érinté.

— Ne küzdj önmagaddal drága hölgy, szinlelt közönynyel ne forditsd el arczodat, hagyj olvasnom szemeidből, hogy hideg, visszautasitó válaszod nem a te nemes szived sugallá! Tilalmad daczára eljövék Hedvig, vágytam látni imádott lényedet, és hogy halljam, legalább még egyszer életemben a te dallamos hangodat, — suttogá az ifju, térdre omolva a királyné előtt, s lázas hévvel ajkaihoz vonta a piczinyi kezet.

Hedvig be boldog volt e pillanatban, nem vonta vissza jobbját, s az ifju forró lehellete égett kezén.

— Vilmos! — kiáltá önfeledten. Alig ejté ki e szót a királyné, összerezzent, mintha jégfuvalom suhant volna finom idegein át, s a lihegő kebelre hanyatlott fő fölegyenesült, az arcz haván elhalványult a pír, az öröm könycsepp még rezgett a pillákon, de a lelkes szempár visszanyert szelid nyugalommal pihent a térdeplő halvány herczegen.

— Az egykori Hedvig nem létezik többé. Midőn ez órában a lovagiasság ellenére terembe lépett herczegséged, Lengyelország királynéját, Ulászló, Litvánia fejedelme nejét sérti meg. Kegyelmed előtt miként nyilt föl palotám ajtaja, nem fürkészem, azonban gyanitom, udvarhölgyeim közt többen ismerik Vilmos herczeget, s kegyelettel vonzódnak herczegségedhez. Parancsolom, távozzék mielébb Krakkóból, és feledjen el engem örökre! — szólt Hedvig az ő lágy zengzetes hangján.

— Őszintén parancsolja Hedvig?

— Igen herczeg, mint Lengyelország királynéja parancsolom kegyednek, távozzék udvaromból, s találkoznunk nekünk ez életben nem szabad.

Hedvig még mindig meredten nézett az ajtóra, melyen eltünt a herczeg. A szerencsétlen hölgy keblét mintha érczmarok szoritaná egybe, lélegzete fölakadt s nem birt sóhajtani, ingott körüle a terem, s minden tárgy elborult előtte, a gondolat szálait szétfakasztá az idegekre nehezült zsibbadás és eszméletlen omolt a szőnyegekre. A köpenyekbe burkolt férfi e perczben előrohant, messze dobva el magától a tőrt, s az alélt mellé térdelt, s ihletten ajkaihoz vonta a királynő aranynyal áttört öltönye szögletét.

— Égi tiszta hölgy, imádott hitvesem, képes leszesz-e megmegbocsátani nyomorult férjednek, hogy képtelen volt fölfogni nemes lényedet, s ő köznapi szellemével félreismert tégedet, hitelt adva a gaz rágalomnak; azonban esküszöm példásan megbüntetem a vakmerő Gnievasst, hogyan merészli Litvánia herczege előtt undok hazugsággal beszennyezni menyei lényedet, — rebegé Ulászló aczél karjaiba zárva Hedvig habszerű termetét.

A krakkói törvényszék előtt Gnievass lengyelnek, a ki hűtlenség bűnével rágalmazá Ulászló előtt a királynőt, aljas büntetések mellett eb módjára ugatnia is kellett a krónika följegyzése szerint.

Egy hét története.

Deczemberhó 20-dikán.

A karácsoni tárcza — elázva. — A mi turpiságunk. — „Samu bácsi.“

Mire e lap önökhöz érkezik, ide s tova beköszönt a mákos és a diós-kalács ünnepe, a karácsony, és önök méltán megvárhatnák tőlem, hogy mai csevegésem e hagyományos, patriarchális ünneppel foglalkozzék annak rendje és módja szerint, a mint az minden valamire való tárczairóhoz illik. Azonban szánjanak engem: ezuttal aligha szolgálhatok a szokásos alkalmi elmélkedéssel, mert hát kérem, ez az átkozott időjárás szörnyen megcsufolt, és az utczai sár-viz eláztatta minden phrázisomat, melyet ez alkalomra tartogattam. De hát tehetek én arról, hogy ily prózai karácsonyunk van az idén?! Szakadó zápor, bokáig érő locs-pocs az utczákon, kedélytelen, hideg kályha a szobákban, — ugyan hol vegye magát ily körülmények között a költői és ünnepélyes hangulat?! Bezzeg, nem igy szokott az lenni máskor, midőn az ablakokat jégvirág szőtte be, az utczák kövezetét fehér hólepel boritá, a fák lombtalan ágai ragyogtak a lámpafénynél és holdvilágnál, mintha gyémántba lennének foglalva, csengő-bongó szánok suhantak végig az utczákon, s boltok kirakataiban a tömérdek szemkápráztató, csillogó haszontalanság, melyek előtt csakugy hullámzott a sok szép közönség, minden ember nyakig bundában, s midőn e sok czifraság szemlélése mellett senki észre nem vette azt a kis didergő koldus-gyermeket, ki odább a szegleten remegve nyujtá ki a hidegtől kivörösödött, megdagadt kezecskéjét s nyöszörgő hangon esdekelt egy alamizsna-fillérért — fenn a nagy szobákban óriási karácson-fa előtt az ujjongó gyermeksereg, gyönyörködve a tömérdek apró gyertyalángban, s annak a sok aranyos diónak és mindenféle csecse-becsének a nézésében, melyet a kis Jézuska hozott, s mely mind az övé, — mind e rendkivül megható dolgok mily bőséges anyagot nyujtottak a tárczairónak az elmélkedésre! Meg is irtuk minden esztendőben hűségesen, a kirakatok fényét, az elsuhanó szánt, a hullámzó sokaságot, a rimánkodó koldus-gyereket, a rengeteg nagy karácson-fát, aztán a kandalló pattogó tüzét és sok mindent, és önök oly dicséretre méltó lelki türelemmel és odaadással olvasták elmélkedéseinket, mintha akkor olvasták volna először.

S ime, most mindennek vége. Tönkre tette az idő. Fölhányom alkalmi tárczáim egész tárházát (előre látó tárczairó nem dobja el az eféléket, hanem elteszi szépen a későbbi időkre, midőn uj lére föleresztve ismét föltálalhatja,) s nem találok gyüjteményemben egyetlen egyet sem, mely az idei karácsonra csak megközelitőleg is ráillenék. Lucskos karácsont, a mikor eső-köpenyegben, feltűrt gallérral, nagy csizmákban lubiczkolnak az emberek az utcza-sárban és senkinek eszébe sem jut a kirakatok előtt ácsorogni, hanem mindenki haza szalad és siet száraz ruhával felváltani átázott öltönyét, midőn a kandallóban a reggel inkább csak szokásból begyujtott tűz rég elaludt és senkinek eszébe nem jutott utánna tenni, mert hiszen akár ki is nyithatnók az ablakokat, olyan langyos idő van, — ilyen karácsonról nem tesz emlitést a krónika s az ilyen karácsont nem is érdemes megénekelni.

És igy, kérem önöket, sziveskedjenek nekem elengedni most az egyszer az alkalmi elmélkedést. Aki azonban nagyon kötné magát hozzá, vegye elő a mult évi karácsonyi számot, s olvassa el. Különben is, mint már az imént is mondottam, egyik alkalmi tárcza olyan, mint a másik, akár lenyomathatná az ember az előbbi évekről. Egy kicsit átöltözteti az ember, uj pántlikát akgat rá, ennyi az egész különbség köztök. Különben is nekem tulajdonképen e hét történetéről kötelességem itt számot adni, a karácson pedig még csak a jövő hétbe esik, az elmult hétnek pedig egyetlen fölemlitésre érdemes eseménye a nemzeti szinház ujdonságának, a „Samu bácsi“-nak első előadása. Azaz hogy ujdonságnak biz ezt nem igen mondhatjuk, a mennyiben Sardou már évek előtt megirta, a fővárosi közönség előtt azonban uj. Nem minden napi érdeklődéssel tekintettünk ez uj darab előadása elé. Nem csak azért, mivel Sardou irta, kitől megszoktunk mindig élvezetes darabot látni, hanem a „Samu bácsi“ története miatt. Mert nemcsak meséje, hanem története is van. A darab kiméletlen, éles gunyköltemény az amerikaiak ellen, s a párisi hatóság kiméletből az ott lakó amerikaiak iránt, nem engedte előadtatni. Az előljáróság azonban ezuttal megjárta: előadatták a darabot maguk az amerikaiak — Amerikában, s jót nevettek a torzképeken, melyeket abban a szerző szinrehozott. Ekkor aztán bátorságot vett a párisi előljáróság is, és nem akadályozta többé előadatását. Pár év mulva látta Bécs is, s mivel már Bécs is látta, — mi mindent csak Bécsen keresztül szoktunk kapni, — bemutatták nekünk is.

És tetszett nekünk is, megtapsoltuk mi is, épen mint a bécsiek, a párisiak s a new-yorkiak. Élesen vázolt torzképek tüntetik elénk az amerikaiak csiszolatlanságát, önzését, számitását, üzérkedő szellemét, s a közönség föl tudta ismerni e tulzott szinezésben is az igazságot. Meséje alig van a darabnak, tarka képek érdekes, ügyes összeállitása inkább, s az egészen meglátszik, hogy a szerzőnek az volt a czélja, hogy az amerikai életet jellemezze, a mese csak mellékes dolog volt előtte. A darab első felvonása egy hajón játszik, s mindjárt alkalmunk nyilik megismerkedni az egész amerikai társadalommal. Ott van Fairqax ügyvéd, kinek az a mestersége, hogy házasságbontási pöröket vezet, s kelepczét készit vigyázatlan udvarlók számára, hogy belőlök házassági igéretet csikarjon ki, ha lehetséges: irásban, aztán beperöli az igéret megszegőjét. Mert Amerikában a nő becsületének ára van, s ezt elég gyakran is hangsulyozzák a darabban, s ha valaki megfizette ezt az árt, minden rendben van: a csábító s a lány apja legjobb barátságban maradnak. Ott látjuk a kortes-vezért, ki a választások szavazataival kereskedik, azonkivül elad tekintélyes és hiteles tanukat bármely ügyben. Megismerkedünk egy amerikai hirlapiróval, ki rettentően ért a reclamok gyártásához, s ebből él, különben még meglehetős tisztességes ember, tekintve a többinek silány voltát. A hajón utazik előbbi neje is, (Samu bácsi egyik leánya) ki nem rég vált el tőle, de a ki azért a legszivélyesebben üdvözli, mikor megpillantja, mintha semmi különös nem történt volna közöttük; a nőcske második

férje is ott van, egy nyers kereskedő, ki ezredesnek hivatja magát, nagy demokrata, de azért nyaklevessel fenyegeti a néger pinczért, ki véletlenül hozzá ért. Az ezredes is rendkivül örül, hogy elődjével megismerkedhetett. A hajón utazik egy lelkész is, a szellemi szerelem tanának hirdetője. Igen gyakorlati vallási felekezet ez: megengedi, hogy más nejével szellemileg szerelmi viszonyban éljünk s a lelkész gyakorolja is: karján vezeti „szellemi“ nejét, a kinek „testi“ férje mögöttük kullog. A hajón három európai is utazik, három franczia, egy marquis, a kivel Samu bácsi egyik huga, Sára legott házassági üzleti viszonyba kiván lépni, egy éles eszü franczia nő és egy művész, kire Samu bácsi másik lánya vetette szemét.

Ez az első felvonás, melyben nem történik semmi. A második felvonásban Samu bácsinál vagyunk, hol estély van, melyre az amerikai leányok, természetesen: garde des dames nélkül, megjelennek s udvarlóikkal egy-egy szegletben szépen megvonulnak. A marquist Sára neki melegiti, s aztán a szó szoros értelmében elszökteti, a mi különben semmi feltünést sem okoz a háznál. A következő felvonásban a leány visszaszökik a marquistól, mert bele szeretett, s látja, hogy ez nőül venni nem akarja. De a család nem engedi, s midőn a szintén visszatérő marquis és a leány közt épen egy meleg szerelmi jelenet foly le, a családtagok Fairfax ügyvéddel belépnek, konstatálják a csábitást s jegyzőkönyvet vesznek fel róla. A marquis azt hiszi, hogy imádottja összejátszott amazokkal, s megvetéssel fordul el tőle, Samu bácsinak pedig értésére adja, hogy küldje utána a számlát. Az utolsó felvonásban a leszámolás következik. Előbb még a franczia nő lefőzi Samu bácsit, kitől drága pénzen rosz földeket vett előbb, s most, hogy megszabaduljon tőlük, tizszeres árt igért a többi földekért is, a mi Samu bácsiban gyanut költ, s arra birja, hogy visszaváltsa a már eladottakat is. A marquis védelmét e furfangos asszony vállalta magára. Védi is derekasan, amazoknak azonban okmány is van birtokukban, a marquisnak sajátkezű sorai, melyekben kijelenté, hogy „házassági szándékkal“ udvarol. Már meg lenne nyerve az amerikai pöre, a lány azonban előlép s az okmányt széttépi. Ez megnyeri részére a marquist, a ki most párbajra hivja Fairfax ügyvédet, s verekesznek is — amerikaiasan: revolverrel lövöldöznek egymásra rejtekhelyeikből. Végre kibékiti őket is a franczia nő, és a marquis feleségül veszi a lányt, ki őt megszerette, s miután ez által megtagadta amerikai természetét s az uj világban többé nem lehetne helye: viszi magával haza Európába.

Ez a meséje. Magában véve semmi. Szép gondolat ugyan, hogy egy amerikai szellemben nevekedett nő hogyan nemesül meg a szerelem által, de a darab nem ennek rajzolására iratott, hanem, miként már fennebb mondottam, abból a czélból, hogy az amerikai ferdeségek, szokások kigunyoltassanak. És ez sikerült is a legnagyobb mértékben. Itt-ott kevésbbé erős szinezés is megjárta volna, — épen ezért a gyöngébb érzékű nő találhat is benne botránkoztatót, — hanem azért egészben véve erőteljes szinmű, s nem áll mögötte Sardou többi darabjainak, melyekben az európai ferde szokásokat és társadalmi kinövéseket oly találó, maró gunynyal ostorozza.

A keleti háboru.

A hatalmak konferenciája mind ez ideig nem sokat hallat magáról, s ha hinni lehet a koronkint erre szállingó híreknek, eddig még a legszebb egyetértés uralkodik a „tizek tanácsában“ (igy nevezik most a konferencziát, miután tiz meghatalmazott rendes és rendkivüli nagykövet ül együtt abban.) Azonban történt valami Konstantinápolyban is, Belgrádban is, a mi igen könnyen egyszerre összekuszálhatja a béke szépen kibontott szálait. Konstantinápolyban Midhad pasa, az oroszok legfélelmesebb ellenfele lett nagyvezér, s a mint mondják, ez annyira hatott az orosz kabinetre, hogy most már ismét tartani lehet tőle, hogy megint kötekedő lesz. Mert Szent-Pétervárott határozott kihivásnak tekintik Midhad kinevezését, pedig ha őszintén a reformokat akarnák, örülniök kellene e változásnak, mert Konstantinápolyban épen Midhad pasa képviseli a reform-pártot.

Komolyabb ennél a belgrádiak ujabb arczátlansága; — mert más szót nem találunk, a mi eljárásukat jellemezhetné. Folyvást boszantották monarchiánkat, lobogónkra lövöldöztek, megmacskazenézték főkonzulunkat, hajónkra törtek és erőszakkal elvitték onnét a bolgárokat. Most már odáig ment vakmerőségök, hogy mikor főkonzulunk és államunk hivatalos megbizottja a határvonal-megállapitó bizottságban, hajóra szálltak: rájok lövöldöztek s szerencse, hogy bajuk nem esett.

Ez már oly vakmerő kihivás, hogy bármily türelmesnek mutassa is magát külügyminiszterünk, el nem türheti megtorlás nélkül. Kivétel nélkül minden lap megtorlást követel s a közvélemény fölháborodva, Belgrád bombáztatását sürgeti. A Risztics-kabinet leköszönt ez esemény folytán, de ez nem elégtétel, és nincs biztositék az iránt, hogy jövőre államunk méltósága sértetlen marad. Nem tudjuk, mit szándékozik tenni a kormány, de annyi bizonyos, hogy azt már nyugodtan el nem türheti, és nem valószinűtlen, hogy ez eset nem marad következmények nélkül a keleti kérdés további megoldásában.

A harcztéren egyébiránt még béke van; a fegyverszünet pár hét mulva letelik, de reménylik, hogy még két hónappal meghosszabbitják azt. Azalatt majd csak eldől a kérdés vagy jobbra, vagy balra. De dőljön is, mert ily állapotok mellett tovább már nem türhetni a bizonytalanságot.

Apróságok.

Istenesen élni, — ez az igazi istentisztelet.

* * *

A boldogságra és a boldogtalanságra nézve rövid a mi emlékezőtehetségünk, és ha elmult az egyik és a másik is, majdnem több örömmel gondolunk az elmult szenvedésekre, mint az élvezett örömökre.

* * *

Ne tégy hamar senkit barátoddá, hanem ha már azzá lett, ugy legyen az egy harmadik előtt is az mindenkor, összes hibáival egyetemben.

* * *

A féltékenység ép ugy származik a szerelemből, mint az eczet a borból.

* * *

Az igaz szerelem mindig ugyanaz marad, akár teljesitsen mindent, akár tagadjon meg mindent.

* * *

Azon oldalról, a honnan veszszük a világosságot, ugyanonnan kapjuk az árnyékot is.

* * *

Az egyszerüség az igazság pecsétje; a nyugalom az öszinteségé, a melegség pedig a szerelem pecsétje.

* * *

A magányt váltsa fel a társaság ép ugy, mint az éj a napot. Csak a nemes változatosság tartja fenn az igazi örömeket.

* * *

A könyek szép lelkek égiharmatja, mely virágzásukat tökélyre hozza.

* * *

Ha attól vársz bocsánatot, a ki feletted áll, ugy ne késsél megbocsátani annak, a ki alattad áll.

* * *

Oh ha álmokkal nem szépitenők a valót, milyen szegény volna az élet szinre, fényre s világosságra nézve!

* * *

A bűn soha sem egészen önálló, mert folyton szüksége van az erény álczájára.

Budapesti hirvivő.

*** (*Rudolf főherczegről*) ismét egy szép vonást jegyezhetünk föl. Reisz György országos levéltári tiszt, a levéltárakban őrzött eredeti okmányokról „régi kezdőbetük és irásékitmények“ másolatával foglalkozván, a fennebbi czim alatt egy csinos gyüjteményt állitott össze. Ezen gyüjtemény érdekes paleographiai tanulmányt nyujt, mely megismerteti velünk a mult századokban divatozott különféle szépirási irásmodort, melylyel őseink rendszerint a fontosabb ügyekben kiállitott eredeti okmányokat kezdették és végezték. A művet Rónay Jáczint püspök bemutatta Rudolf trónörökösnek, s ő Felsége a munkát elfogadta, és a szerzőnek további történelmi emlékek kutatására 200 frtot utalványozott.

*** (*Valeria főherczegnőnek*) egy házmester, Ivanecz József szép, nagy templomot visz karácsonyi ajándékul. Készitője rajzolni, festeni, disziteni sohasem tanult, annál bámulatosb, hogy vastag papirból egy olyan templomot állitott össze, melyet e napokban még dr. Henszlman Imre, Tárkányi Béla kanonok és más műértők is megbámultak. — A terézvárosi templom van némileg mintául véve, s minden kis részre gond forditva, s bámulni lehet, hogy olyan ember, a ki nem tanult semmit, ennyi izléssel, arányossági érzéssel, kézügyességgel és türelemmel bir.

*** (*Jótékonyság.*) Dulánszky Nándor székesfehérvári püspök karácsonyi ajándékul székvárosában a következő adományokat tette: A városi kórháznak 100 forintot, a katholikus legényegyletnek 50 forintot, a jótékony nőegyletnek 50 forintot, a helybeli apáczáknak 50 frtot, a bel- és külvárosi óvodának egyenként ötven-ötven forintot.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Gondol Dezső és Salkovics Kornélia kisasszony Gödöllőn. — Kolozs Lajos és Dietrich Etelka kisasszony Gödöllőn. — Egybekeltek: Unger Jenő és Zuna Izabella kisasszony Szegeden. — Vadász Ede és Baumgarten Eszter kisasszony Budapesten. — Rózsavölgyi Gyula és Madarász Róza kisasszony Budapesten. — Nedeczky Tibor és Paál Linka kisasszony Esztergomból.

*** (*A központi Fröbel nőegylet*) által ez évi deczember hó 9-dikén a Hungária szálloda disztermében rendezett tánczvigalom 375 forint 64 kr. bevétel mellett az egylet jótékony czéljai előmozditására 203 frt 98 krt jövedelmezett. — Ugyancsak e nőegylet 1877. január hó 6-dikán esti 5 órától éjfélig a fővárosi vigadó' termeiben álarczos séta-hangversenyt tart, mely alkalommal öt gyermekkertje javára tombolát rendez, ezernél több értékes és hasznos nyeremény-tárgygyal.

*** (*A budai Fröbel-egylet javára*) Kaczvinszky Lajos működvelő előadást rendezett a „budai társaskör“-ben. Két német vigjáték mellett egy magyar szindarabot adtak elő: Balázs Sándortól a „Mért nem házasodik a sógor?“ cziműt, melyben Shvoy Kálmánné urhölgy, Henrich Erzsi kisasszony Hazucha Lajos és Shvoy Károly, tapsokban, kibivásokban részesültek. A működvelői előadás jövedelme a Frőbel-egylet javára szép összeget juttatott, a minek örvendünk, egyik laptársunkkal remélve, hogy ez egylet növendékei valószinüleg már zsönge korukban oly nevelést kapnak, hogy egykor ajkaikon nem fog gunyként hangzani ez a régi szép jelszó; „él magyar, áll Buda még.“

*** (*A magyar gazdasszonyok*) árvaleány-háza javára Mössmer Józsefné megkeresése folytán Kuncz József saját lakában családtagjai által e hó 10-dikén szini előadást rendezett, melynek tiszta jövedelme 165 frt az árvák részére köszönettel átvétetett, egyszersmind tisztelettel fölkéri a nemesszivű emberbarátokat az egylet érdemes elnöknője, hogy az árvaleányház 85 növendékének karácsonát adományaikkal örvendeztessék meg.

*** (*A török sebesültek javára*) szombaton este a Hungáriában tánczmulatsággal egybekapcsolt hangverseny rendeztetett. Az első számot az egyetemi dalegylet által előadott „magyar-török induló“ képezte. Ragályi kisasszony Melczer és Dékán urak Volkmann F. dur hármasát adták elő. Vidmár Erzsi kisasszony Cooper „Az én csillagom“ czimü dalát zajos tetszés között énekelte, s Sánthané „A koldusnő“ czimü szavallata szinte tapsokban részesült. Vidmár Erzsinek a népdalokat ismételnie kellett. — A társaság reggelig mulatott.

*** (*Farsang.*) A technikus báljan. 18-án lesz; a bálanya tisztét Blaskovits Edelspacher Marianne bárónő vállalta el; a rendezőség nagy gondot fordit rá, hogy a bál jó hire az idén is megmaradjon, — Az irók és művészek bálját már emlitettük; Balázs Kálmán fog játszani azon, e kitünő debreczeni zenész, a ki ez alkalomra uj csárdást is szerzett és Tisza Kálmánné urhölgynek, a bálanyának ajánlotta. — Az országos nőiparegylet álarczos báljának eredeti, tréfás terve oly tetszéshen részesült, hogy a fővárosi körökben ismert kedves hölgyek már nagy számmal igérték meg közreműködésöket, s igy élénken folynak az előkészületek január 7-dikére. Ez álarczos bál nemcsak festői csoportozatok, hanem több érdekes látvány élvezetében fogja részesiteni a közönséget. — A pesti jótékony nőegylet pedig farsang második vasárnapján, január 14-dikén tartja meg szokásos nagy álarczos-báljá, sorsjátékkal, a vigadóban, szegényei javára. E bált évtizedek óta mindig nagy és diszes közönség látogatja, s ez idén is bizonyára nagy lesz a jövedelem. E legrégibb jeles nőegyletet, jótékonysági működésében elősegiteni, valódi hagyományos kötelességnek tarthatja a főváros művelt közönsége.

*** (*Liszt Ferenczet*), a mint őszinte sajnálattal értesülünk, a napokban baleset érte. Estélyről lakására hajtatott, s mikor a kocsiból kiszállt, a sikos földön megsiklott, elesett és karját, lábát érzékenyen megsértette. Hála istennek, komolyabb szerencsétlenség nem történt, mégis kénytelen lesz a mester több napig az ágyat őrizni, zongorához pedig három-négy hétig nem ülhet.

⁂ (*A magyar ifjuság küldöttei*) e hó 26-dikán utaznak le Konstantinápolyba, hogy átadják Abdul-Kerim pasa fővezérnek a diszkardot, melyet készittettek. A küldöttség tizenegy tagból fog állani s diszmagyarban mennek s nagy ünnepélyességgel készülnek fogadni őket Widdinben és Konstantinápolyban. Lakásuk a szultán palotájában lesz; a softák ünnepélyes küldöttsége megy elébök, a katonai akadémia ifjusága diszlakomát rendez tiszteletökre. Az uj nagyvezér félhivatalos lapja fölhivja a konstantinápolyi lakosságot, hogy a magyar ifjakat azzal a kitüntetéssel fogadják, mely a magyar nemzet rokonszenvét megilleti, mely e látogatásban nyilvánul. — A diszkard, melyet levisznek, már ma-holnap kész lesz; diszes mű lesz az; pengéje damask-aczél Zrinyi-formában, hüvelye vörös bársonyból gazdag aranyozással, markolata mesteri ékitményekkel; 700 frtba kerül.

⁂ (*Aradi Petőfi-mellszobrát,*) mely igen sikerült mű, szándékozik közadakozás utján megvenni egy lelkes társaság a kolozsvári muzeum számára, s e végből fölhivást intézett a nagy közönséghez, adakozásra hiván föl. A mozgalom élén Türr István áll; az adakozások Törs Kálmánhoz intézendők, az „Életképek“ szerkesztőjéhez. Ha 1500 forintnál több begyülne, — ennyi a carrarai márvány szobor ára, — a többletből állványt is készittetnek számára. Ohajtjuk, hogy legyen sikere a fölhivásnak.

⁂ (*Wenckheim Béla báró*) miniszter urat ismét baleset érte, e vadász-idényben már harmadizben. Az udvari vadászaton, mely a napokban tartatott, leesett a lováról és érzékenyen megsérült, nem veszélyesen ugyan, de mégis kénytelen lesz egy darabig szobáját őrizni. Ez okból nem kisérhette a miniszter ur ő Felségét Bécsbe, mint tervezve volt.

⁂ (*Gül Baba sirjánál*) ismét meg fog jelenni az a nemzetközi társaság, mely november 2-dikán diszes babérkoszorut tett a „rózsák atyjának“ sirkövére. Ugyanis e társaság abban állapodott meg, hogy egy, e czélra vásárolt diszes lámpát ünnepélyességgel fog elhelyezni a „török szent“mecsetjében, emlékeül azon napnak, melyen Mithad pasa alkotmánytervezete törvény alakjában fog kihirdettetni a szultán által a konstantinápolyi „Dolma bagdsé“-ban. A társaság a lámpát, melyben a mecset őre fogja égve tartani az olajat, a „polgárosodás, fölvilágosultság és szabadelvű haladás“ jelvénye gyanánt helyezendi el Gül Baba sirjánál. Az ünnepélyen hölgyek is részt fognak venni.

⁂ (*A hazatérők.*) A „szabadsághősök“, kiket pár hó előtt a rajongás Szerbiába vitt, folyvást szállingoznak hazafelé, s nagyon szomoru látványt nyujtanak. A napokban az osztrák államvasutnál ismét annyian voltak, hogy mind a három várótermet betöltötték. Közöttük több sebesült vagy csonkitott mankón sántikált, s feltünt az oroszoknak rendkivüli sok podgyásza is. Mig a második osztályu váróteremben három orosz apácza mellett ülő sebesültek fájdalmas arczczal nézték a kezükben tartott mankót — mint szerb emléket, — addig a tőszomszédságban levő benyiló első osztályu váróteremből orosz nyelven folytatott élénk társalgás hallatszott ki. Ezen vig társaság három szőke törzstisztből és az őket kisérő, fekete szemü igéző szépségü három barna szerb urhölgyből állott. Egyszerre megcsendült a kapus csengetyűje, s minden teremben hangzott a: tessék beszállni! De az orosz urak — mintha őket ez nem illetné — nem mozdultak helyükből, csak midőn az első osztályu teremből eldördült az egyik orosz törzstiszt „Stupáj“ parancsszava, — kapkodtak a podgyász után, s minden ajkról hangzott a Budapesten 1849. óta nem hallatszott „stupáj, stupáj!“ vezényszó. Mig a sebesültek nagy nehezen haladtak előre, a három törzstiszt karján a mosolygó fekete szerb hölgygyel az első osztályu kocsikhoz sietett. Az egyik mankót, a másik szép ifju hölgyet visz haza: Ilyen a háboru!

⁂ (*Vegyesek.*) Pesti Frigyesnek, a magyar tudományos akadémia levelező tagjának a nemzetgazdászat és tudományok terén szerzett érdemei elismeréseül ő Fölsége a királyi tanácsosi czimet dijmentesen adományozta. — A török konzul fővárosunkból két teljes magyar öltönyt küldött Konstantinápolyba mintának. E szerint akarják egyenruházni a most alakuló török önkényteseket, honvédeket, kik maguk szerzik be a ruhát, s a kormánytól zsoldot sem kapnak, csak élelmi- és lőszereket. — Két országgyűlési képviselő a napokban szavazásra sietett s kocsisuk siettében elgázolt egy öreg asszonyt, ki a szó szoros értelmében darabokra törve maradt a földön. — A Szabady-féle kávéházban tartott zeneverseny 164 frtot jövedelmezett a török sebesülteknek. — Az „Angol királynő“ egy pinczérénél megvan a pohár, melyből Deák Ferencz tizenkét évig ivott; sok karczolás és csorba is van rajta, mert az öreg ur azon szokott volt csöngetni késével. — Horváth Boldizsár a soproni irodalmi kör tagjai közé lépett és egyuttal egy mély érzelmű költeményt adott át Frankenburg id. elnöknek, hogy annak idejében azt a kör ülésén fölolvassa. A költemény czime: „A halálhoz.“ — Több fővárosi ügyvéd egy létesitendő ügyvédi kaszino ügyében előértekezletet tartott, s a meghivók fogalmazására egy mielőbb nyilvános gyülés egybehivása czéljából néhány tagtárs felkéretett.

⁂ (*Halálozások.*) Hiri Ferrencz, zilahi református főtanodai tanár elhunyt 79 éves korában. — Meghaltak továbbá: Báró Geramb Ferencz 50 éves korában Bocskón. — Mán József főispán Máramaros-Szigeten. — Somogyi István 82 éves korában, Nagy-Kőrösön. — Sepsi Pál 53 éves korában, Debreczenben, — Popovics Márk, 73 éves korában, Budapesten. — Gajzágó Bogdán 42 éves korában, Kolozsvárott. — Zengei Gabriella kisasszony 24 éves éves korában, Debreczenben. — Vitthalm Sándor 33 éves korában, Budapesten. — Schubert Jánosné, született Horváth Katalin, Budapesten. Béke hamvaikra!

Irodalom és müvészet.

A karácsony és ujév meghozta a maga ujdonságait az irodalom terén is. Legfigyelemre méltóbb ezek közt mindenesetre az uj Petőfi-kiadás, mely diszes és gazdag kiállitásu, s a legbecsesebb karácsonyi vagy uj évi ajándékul szolgálhat. Üdvözöljük e kiadást azért is, mert arról tanuskodik, hogy egy év alatt már elfogyott az első diszes kiadás, a mi minden bizonynyal örvendetes jelenség. A könyvet nem ismertetjük most; fényes kiállitása ugyan olyan, a milyen az előbbié volt, képei is ugyanazok; csak ajánlhatjuk, hogy a kik nem szerezték meg az első kiadást, mulasztásukat itt az alkalom kipótolni.

Szétküldé előfizetési fölhivását Dolinay Gyula is, a „Lányok Lapja“ és a „Hasznos mulattató“ szerkesztője. Mind a kettőt mélyen ajánljuk olvasóinknak, főleg az előbbi különösen hiányt pótol minden háznál, a hol serdülő lányok vannak. A lap ára, diszes, izléses kiállitása daczára igen olcsó, a „Lányok Lapjáé“ egész évre 4 frt, a másik lapé 2 frt, s megjelen

amaz havonkint kétszer, ez egyszer jelen meg. Az előfizetési pénzek a`szerkesztő és kiadó lakására: Budapest, Józsefváros ősz utcza 15. intézendők.

Gazdasszonyoknak.

Kappan szardellával.

A megtisztitott kappant egy ideig sóban hagyjuk, azután három szardellának szálkáját kiszedjük s apróra vágjuk, egy kanál vajjal elkeverjük s a keverékkel a kappan belső részét bekenjük és megsütjük. Igen jó azonban, ha a kappant szalonnával megspékeljük.

Spanyol kenyér.

Zsemlyét késfok vastagságu szeletekre vágunk, befőtt baraczkkal bekenjük s egy más darab zsemlyével befedjük, azután czukrozott vörösborba mártjuk s ha átázott, kiveszszük s tojásba mártva, zsemlye-morzsába hengergetjük és zsirban kisütjük; tálaláskor czukorral és fahéjjal behintjük.

Vanigliás kifli.

Fél font vajat habosra elverünk s egymás után nyolcz tojás sárgáját keverjük bele, négy lat czukrot és egy darab vanigliát megtörünk s ezt másfél lat élesztővel egy fél meszely langyos tejfölben felolvasztjuk s a már előbb tojással kevert vajhoz vegyitjük, ezután annyi lisztet teszünk hozzá, hogy oly sűrű legyen, mint a fánk-tészta, s egy ideig keverjük és kelni hagyjuk; ha megkelt, lisztes táblára öntjük s tetszés szerinti töltelékkel kifliket készitünk. A kiflik tetejét tojás fehérével bekenjük s czukorral behintjük s enyhe meleg sütőben megsütjük.

Nemzeti szinház.

(Kitűzve.)

Deczember 23-dikán: „Szevillai borbély“ (Donadio.) — Deczember 24-dikén szünet. — Deczember 25-dikén: „Csőd.“ — Deczember 26-dikán: „Mignon“ (Donadio.) Deczember 27-dikén: „Samu bácsi.“ — Deczember 28-dikán: „Aida.“ — Deczember 29-dikén: „Lear Király.“

Divattudósitás.

Valamelyik hires, szellemdús franczia iró, a ki a női bájak méltánylásában és megitélésében a maga idejében tekintélyt vivott ki magának, azt mondta egyszer, mikép a fej szépsége mindig a kerettől függ, mely körülfoglalja. Ez a keret pedig nem annyira a hajviseletből, hanem — a gallér, vagy nyakbodrozatból áll, és e szerint ezen átmenetére a fejnek és a vállaknak kell kiváló figyelmet forditani. Ezen jó tanács egy kis figyelmet érdemel tisztelt hölgyeim azon részéről, a kik izléssel akarnak öltözködni, és ezért reménylem, hogy mindenki olyan gallért fog választani, mely nyakának formájához legjobban illik. A hosszu, keskeny nyak nem nélkülözheti az őt megillető keretet, és ehez legjobban illik a széles tüllbodrozat, a crêmeszinű krepplissék, két sor hasonló valencienne csipkével beszegve, a magas gallérok pedig halványkék, rózsaszinű vagy lila crêpe vagy gáze alá-huzással, ugyan ilyen hosszudad csokorral a mellen, mely bodrozat szalagvégekkel van diszitve, végül még ajánlandók a felálló vászongallérok, tűzéssszegélylyel és elől két oldalt kissé lehajlott sarokkal, a mely gallérok egy hajszálig a férfigallérokhoz hasonlitanak. Ha ellenben valakinek rövid nyaka van, ugy kereken kivágott lehajló gallérokat kell viselnie, hogy a nyak szabadon kilássék burkolatából. Ezen tanácsokat igen könnyen lehet követni, mert a kihajlott- és felálló gallérokból számtalan a szép forma, ugy, hogy az egyik fajtából csak ugy tehetünk izlésünk szerinti választást, mint akár a másikból. A csipkével körülvett kihajlott gallérok még folyvást divatban vannak.

Egy csekélységnek látszó körülményre kell azonban még figyelmeztetni tisztelt olvasónőimet, és ez azon boszantó körülmény, hogy a lehajló gallérok többnyire roszul állanak, felhuzódnak, és ez által hamar összegyűrődnek, az pedig onnan van, hogy azon belső szalag, vagy korcz, melyhez varvák, szélesebb, mint tulajdonkép szükséges volna, és ezért kérem ezeket egészen keskenyre készitteni.

Az öltözék legelegánsabb kiegészitői kétségkivül a sokféle felső fichű-ek is. A legujabbak chenilliából készülnek, hozzá illő széles rojttal, továbbá az angol fehér vagy fekete csipkéből valók, vagy halványkék tafotából készültek, rózsaszinű diszszel, vagy vörös csokrokkal. Még igen csinosak a fehér mollból valók is, csipke- és himzésdiszszel, vagy egy sor fekete tollrojttal a csipkefodor felett. Vannak kerek gallér forma fichű-ek is, melyeknek két vége a mellen keresztbe tétetik, ott és a vállakon aztán élénkszinű szalagcsokrokkal megerősitve. Az alsó ujjak és a külső zsebek mindig a fichű-hez hasonlitanak.

Mai mellékletül egy leányka alsó nadrágát adjuk. A formára nézve csak azt kell megjegyeznünk, hogy az tetszésünk szerint alól bővebb, vagy szűkebb is lehet. Télen finom barchetből vagy flanellből is készülhet e nadrág.

Számrejtvény.

Gotthard Laurától,

5. 9. 10. Ebben nyilatkozik a szerelem,
26. 18. 16 9. Magyaroknál ez volt fejedelem.
23. 19. 7. 27. Az ajkra igen használt jelző,
4. 26. 25. 21. Ez minden nap rendesen elé jő.
11. 12. 20. 27. 30. 24. 15. 14. Veszélyes kincse ifjuságunknak,
6. 25. 22. Ilyen apánk is volt mindnyájunknak,
17. 13. 27. Ilyen van régi, ujabb s legujabb
29. 28. 27. 18. 31. Czim, melyet csak a jó kap
1. 2. 3. Minden tűkörből néz elédbe;
8. 7. 10. Ezt sok vadász viszi végbe.
1 – 31. Bajzának egyik kitünő verse,
S zongorára is müvek remeke!

Megfejtési határidő: januárhó 18-dike.

A f. é. 48-dik számban közlött rejtvény értelme:

Remélj, szeress, a sziv világa ez.

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Sárosy Mari, Biró Klára, Cseri-Szentgyörgyi Kornélia, Ferencsevics Teréz, Moesz Gézáné, Jánossy Lajosné, Bátori Zsigray Istvánné, Éhen Gizella, Pántz Ödönné, Dióssy Jaros Ida, Boros Gyürky Ida, Kovács Morvay Julia, Bereczk Irma, Haintz Mari, Buday Mariska és Róza, Knau Arany Luiza, Sáary Etel, Török Istvánné, Nagy Julia, Mózesy Anna, Rozinay Lászlóné, Ocsvay Árpád, Antal Mariska, Szabó Tivadarné, Csabay Ida, Biró Petrás Julia, Bajza Karolin, Gedeon Gáspárné, Várady Ida, Fodor Józéfa, Koller Etelka, Medveczky Tóth Etelka, Csiszár Vilma.

Tartalom.

Békesség az embereknek! Kiss Elektől. — Lesujtva, Benedek Aladártól. — Az anya hivatása. — Elvirágzott rózsák. — Az udvariasság. — Az áldozat, Reviczky Bay Ilonától. — Egy hét története. — A keleti háboru. — Apróságok. — Budapesti hirvivő. — Irodalom és müvészet. — Gazdasszonyoknak. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Egy leányka alsó nadrágának szabásmintája.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest. 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.

róság deczember 15-dikén délben tudatta Francesconival, hogy másnap reggel meg fog halni. Az elitélt halványan, de nyugodtan hallgatta e hirt, meghajtotta magát, köszönetet mondott védő ügyvédének, és szilárd léptekkel visszatért czellájába. Asztalára két viaszgyertyát, feszületet és bokrétát helyeztek. Az elitélt ekkor levelet irt, melyeket az esti 10 órakor megjelent Koblicsek lelkésznek adott át, hogy küldje el anyjának és kedvesének. Éjfélig a lelkész szavait hallgatta, s akkor lefeküdt, majd hirtelen felugrott, egy imakönyvből kezdett olvasni, majd meg anyja és kedvese arczképét csókolgatta és keservesen sirt. Reggel 5 órakor ismét megjelent a lelkész, elment vele a kápolnába, misét hallgatott és meggyónt. Czellájába visszatérve ott kávé várt rá, melyet mohón megivott. Aztán megmosdott, gondosan felöltözködött, néhány perczczel 8 óra előtt megjelent nála a bíróság s a börtönőr levezette az elitéltet a kis udvarra, hol 80 katona állt sorban, s a törvényszéki tagokon kivül csak kevesen nyertek bebocsátást. A bitófa 7 láb magasságu egyszerü czölöp volt, az alatt állt Willenbacher Henrik bécsi hóhér, két peczérjével. Francesconit a börtönőr és a lelkész vezették. A bitó megláttára összerendült, kinosan felsohajtott és támolygott. De erőt vett magán, s igyekezett szilárdan megállani a törvényszéki bizottság előtt. Az itéletet még egyszer felolvasták, mire Francesconi bólintott, mire Hörl biró átadta a hóhérnak. Most Swáb orvos lépett hozzá és megcsókolta. Francesconi gróf Lamezan főügyészhez fordulva, bocsánatot kért tőle, ez pedig az Istennel való kibékülésre figyelmeztette. „Kibékültem!“ sohajtott és könybe lábbadt szemekkel megcsókolta a grófot. És oda lépett a hóhér, hogy megadja a középkori h ó h é r c s ó k o t is. Az elitélt iszonnyal taszitá el, de e pillanatban a bitóra esvén tekintete, elveszté ellenálló erejét s a hóhér megcsókolta. Valóban visszataszitó és undort keltő szokás az elitéltet még ily természetellenes módon is gyötörni, és valóban csodálkozunk, hogy a különben oly művelt és finom lelkű államügyész be nem tiltá az egész csókolózási torturát. Francesconi a mint ezen is átesett, levetkőzött, s a mi aztán következett, azt már akár ne is emlitsük. Két másodpercz és — Francesconi ki volt végezve. A lelkész imát mondott, az őrök lábhoz ereszteték a fegyvert, eső permetezett, s a halálharang megszólalt. A törvényszéki orvos ismételve az akasztott mellére helyezte fülét, de csak husz percz mulva mondta, hogy a sziv már elnémult. Ekkor levették a hóhérok a holttestet.

⁂ (*A magyar ifjuság és Amerika.*) Közelebb a World czimű tekintélyes amerikai lap a magyar egyetemi ifjuság tervezett tüntetéséről kedvezőtlenül nyilatkozott. — Erre válaszul ugyan e lapban nyilatkozat jelent meg, melynek szerzője Löw magyarországi származásu ügyvéd, ki a többi közt igy szól: „Engedje meg uram, (a World szerkesztője), hogy bécsi levelezője ellenében a budapesti egyetemi fiatalság mellett szót emeljek. A bécsi tudósitások tartalma rágalom. A budapesti egyetemnek vannak oly kitünő hallgatói, kiket gunyolni elvetemültség. A magyar egyetemi fiatalság zöme bátor és elszánt, nem riad vissza komoly veszélyektől sem; e fiatalság soraiból oly szónokok kerülnek ki, kik a magyar parliament diszére válnak. A magyar egyetemi ifjuság szorgalmas, tanulmány-kedvelő, haladni vágyó, szine-virága, büszkesége az országnak. Amerika az én második hazám, de bátran ki merem mondani, hogy Amerika egyetemeiben nincs különb fiatalság annál, mely Budapest egyetemében tanul.“

⁂ (*Philadelphiában*) borzasztó szerencsétlenség történt, leégett a broklyni szinház, midőn tele volt közönséggel s tömérdek ember bele veszett. Eddigi számitások szerint kétszáznál többen vesztették el életüket e borzasztó szerencsétlenség alkalmával, s legtöbb annyira eltorzitva és felismerhetlenül került ki a hamvadt romok közül, hogy kiléte teljességgel nem volt megállapitható. 103 ily szerencsétlent temettek el e hó 10-dikén, s mindenekfölött megható volt a temetés. Belát hatlan embertömeg kisérte az áldozatok holttestét a Greenwood temetőbe, hol ezeket egy óriási sir fogadta be. New-Yorkban bizottság alakult a szerencsétlenek segély nélkül hátramaradt árvái és özvegyei gyámolitására. Eddig 177 ily eset merült föl, melyek gyors segélyt követelnek.

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) A b d u l-H a m i d szultán semmi hozományt nem adott most férjhez-ment két leányával s kiházasitásuk is csaknem polgári egyszerüséggel történt, mivel a szultán közczélokra adta oda egész civillistáját. — P á r i s b a n társulat alakul, melynek tagjai arra kötelezik magukat, hogy holtuk után a tudomány érdekében felboncoltatni engedik magokat. — S a c r a m e n t o kaliforniai városban a dalszinház összeomlott a megnyitás napján.

Megbizások tára.

S z. S o m l y ó r a F. I. urnak: Ajánlom figyelmébe legutóbb kibocsátott előfizetési fölhivásomat, a hol a még meglevő könyvek czimei föl vannak jegyezve.

R. H i d v é g r e B. L. urnak: Pontosan vettem.

Z a l a-E g e r s z e g r e I. Cs. A. urnőnek: Mind a két csomag postára van adva.

S z i n e v é r r e K. M. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

M á l n a p a t a k á r a H. O. H. urnőnek: Kivánsága szerint cselekedtem.

K e c s k e m é t r e Gy. M. urhölgynek: Magánlevelet irtam.

G e s z t i r e H. J. urnőnek: El van küldve.

M i k o l á r a K. G. A. urnőnek: Postára van adva.

D e b r e c z e n b e S. S. urnak: El van küldve.

S z é k e s f e h é r v á r r a M. E. urhölgynek: Az érte járó dij a 2-dik félévben nem volt beküldve.

S z a m o s u j v á r r a Sz. T. urnőnek: Az egyiket megküldtem, a másikra nézve csak a jövő héten mondhatok bizonyos feleletet.

S z o b r á n c z r a Cs. I. urhölgynek: El van küldve.

L á c z i r a R. M. urnőnek: Szives köszönet lapom iránti régi és hű érdeklődéseért!

S z á s z-R é g e n r e B. M. urnak: Várom feleletét levelemre.

N y i r e g y h á z á r a S. K. urnőnek: Még a mult héten postára lett adva.

G y e p e s r e L. F. urnőnek: El van küldve.

N a g y-M i h á l y r a L. A. urnak: El van küldve.

B i s z t r á r a Th. L. urhölgynek: Már jó ideje, hogy elküldtem. Kérem ujbóli tudósitását, ha netán még most sem jött volna kézhez.

K e c s k e m é t r e K. L. urnőnek: A L. L. kiadó hivatala: Légrády testvérek könyvnyomdája, nádor-utcza 6. sz.

H a j d u-D o r o g r a F. P. urnőnek: Magánlevéllel együtt megküldtem.

S ó l y m o s r a P. E. urnőnek: El van küldve.

A legszebb

női köpenyek,

felöltönyök, mentsikoff, gortsakoff, gentleman, bundák, fonalszövetek, kaukazus és valódi **montinjak**, a legelegánsabb

női bundák

bársony. double, selyem, ceciliai fonalszövetekből. Nagybani raktára a legelegánsabb női öltözékből.

Reggeli öltönyök

és

gyermekköpenyek.

Menyasszonyi és **látogatóöltözetek** mérték szerint a legelegansabbban saját divattermemben készittetnek el, és legjutányosbb áron felszámittatnak. — Vidéki megrendeléseknél a tökéletes derekat és az ajhosszát beküldeni méltóztassék.

ROZSAY

Confectioneur,

a „franczia nőhöz“ Deákutcza 5. sz. alatt Budapesten,

Gyönyörü

selyemáruk

és a legujabb divatu

báli ruhakelmék

bámulatos olcsón

a legnagyobb választékban kaphatók

HAMBURGER Adolfnál

BUDAPEST, IV. koronaherczeg utca 8.

Minták kivánatra bárhová ingyen küldetnek.

Hihetetlen, és mégis igaz!

frt 3.50 az ára a legfinomabb szabályozott zsebórának valódi aranyozással, egy uj Angot óraláncczal, medaillon és óra-tokkal együtt.

7 kr. az ára egy szabadékozott fő-órakulcsnak, mely minden órához illik.

frt 1.30 az áruk az uj szabadékozott bronz-óráknak a, legjobb óraművel ellátva, minden 24 órában felhúzandók.

frt 2.20 ugyanazon bronz-órák, csinos porczellán-festéssel, óraláncczczal együtt. Minden ilyen óráért 1 évi jótállás.

frt 6 az áruk az elegans párizsi bronz-óráknak üveg alatt ütéssel; 18 hüv. magasak s minden szobába illenek.

frt 5 az áruk a legcsinosabb kicsiny, aranyozott hölgyóráknak, hozzá illő velenczei, finoman tagozott, valódi double-arany óralanczczal.

frt 9 a legfinomabb valódi angol hengerórák, 4 egész 8 kőre, krystály-üveggel, valódi, 13 latos, próbás, nehéz ezüstből, hozzáillő óraláncczczal.

frt 12 a legfinomabb, ezüst horgony-brák, 15 kőre, kettős födéllel, nehéz ezüstből, hozzáillő láncczczal.

frt 3 egész frt 4 a legszebb ütőművel ellátott szobaórák.

Kaphatók az órásnál, Bécs, Praterstrasse 16.

Őszi és téli idényre

ajánljuk **Jaquard, Kaukasus, Ethein, Neige, Chinborasa. Grosvarie** stb. raktárunkon található **divat-** és **selyemkelmék**, ugy szinte a legujabb **felöltő, téli köpeny** és kész ráhákat.

Á t s é s t á r s a i

női divat és kész ruhák raktára

Budapesten, szervita-tér 6-dik szám alatt.

Műárak, remekművek és könyvek

önkénytes végeladása!

Több ezer műlapból álló készletemet — **acélmetszvények, fényképek** és **kőnyomások,** valamint **remekművek** — végelárusitani szándékozom. Az árakat a rendeseknek **felényire** szállitottam le. Tisztelettel meghivom tehát a t. c. közönséget ezen jó alkalmat olcsó és előnyös beszerzésre felhasználni.

FEKETE BERNÁT,

könyv- és műkereskedő Budapesten, Dorottya-utca 3-dik szám.

Szőnyegek, teritők és függönyök

legnagyobb választékban különös olcsó árakon,

főleg a legujabb szőnyegeket szobák behuzására,

salon-, pamlag-, ágy-, zongora- és oltár-szönyegeket,

kokuszlábtörlők és angora-szörmeket minden szinben és nagyságban,

ágy- és asztalteritőket, flanell takarókat,

legnagyobb készlet csipke-függönyök és Store-okban.

nagy választék nehéz szmyrnai szönyegek gyári áron alul

TOTTIS és KREN az északi csillaghoz,

Budapest, V. Dorotty utca 2. sz. a.

Fiók-üzlet: Ujbécsi-utca 5. szám alatt.

T. c. vidéki vevőink kényelmére kivánatra nagyobb minta-darabokat választás végett, szőnyegek szükségleténél szobák behuzására és smyrnai szőnyegekről rajzokat küldünk.

Megrendelések pontosan teljesittetnek, meg nem felelő áruk kicseréltetnek. Árjegyzéket bérmentve küldünk.

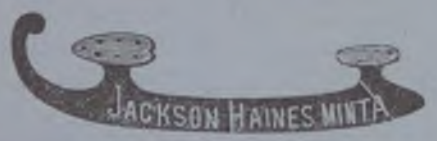

KORCSOLYÁK

nagy választékban kaphatók 1 frt 50—10 frtig.

Eng M. A. és fiánál

Budapest, József-tér 9. szám és Váci-utca.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Csak 4 frt

egy egész iparcsarnok, állván a következő árutömegből, ugymint:

12 jó, mindég fehéren maradó kanál.
1 pompás, gazdagon aranyozott fénykép album.
1 igen finom, japáni hölgykosár.
1 pompás selyemnyakkendő.
2 szép olaj-szinnyomatu kép kerettel együtt.
1 pompás nagy británia-ezüst petroleumlámpa üveggel.
1 china-ezüst kupakos, pompás pipa, kiszivásra.
1 pompás kabinet-óra, mint jól járó ismeretes.
1 szépen aranyoz. varrógép, fiókkal, disztárgyul hölgyeknek.
2 db. arany-double gyürü gyémánt-utánzással, foglalva.
1 csoda-doboz Philadelphiából, 3 hasznos tárgyat tartalm.
6 pár pompás szines vagy fehér harisnya.
2 db. csinos szalon-gyertgyatartó.
1 készlet arany-double inggomb.

Mind együttvéve, z 33 drb, 4 frtba kerül az iparcsarnokban magában

Bécs, Praterstrasse 16.

Legislegolcsóbb forrás

GROSSMANN JÓZSEF,

Budapesten király-utca 27.

a magyar koronához.

ajánlja

karácsoni és ujévi ajándékokra

dusan felszerelt divat- és vászonraktárát, ugymint:

	Rőf.	Méter.
Sima, csikos lüstre és balernos ruhaszövetek . . .	25—30	33—39
Sima és csikos baige . . .	36—45	46—58
Szines angol mohair és rips	38—45	49—58
Eonalszövet selyemmel . .	60	78
Fekete és szines noblesse .	1.25—2.50	1.62—3.25
Fekete lyoni faille	2.—.—2.60	2.57—3.35
6/4, 8/4 terno és álápin . . .	—.60—1.40	—.78—1.80
7/4 ruha-flanellok és cheviott	1.10—1.50	1.40—1.92
Fehér és szines mosó-parketok	30—35	39—45

Egyszersmind ajánlom nagy gyári raktáromat **rumburgi-, creas- és fonal-vászonból, 30 és 35 rőfös ágy- és asztalneműeket, chiffon, gyapju- és rips-teritőket, csipke-függönyöket, francia creton- és perkalineket,** továbbá téli **posztókendőket és Langschawlokat,** mint szintén minden e szakba vágó cikkeket **igen olcsó árakon.** — Különösen ajánlom ujonnan berendezett

hölgyruharaktáromat

1 elegans kész hölgyruha 18 frttól 150 frtig. Továbbá saját készitményü **férfi és női kész fehérneműeket** minden árakon.

Mérték szerinti megrendelések a legjobban s legjutányosabban teljesittetnek.

☛ Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek, és minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

Alakult 1860-dik evben.

Alakult 1860-dik evben.

Bizonyitvány.

Az egészség a legnagyobb kincs, és ezt én, kilencz hónapi kinos köszvény- és rheumatikus bántalmak után, mi ellen már előbb is különféle gyógyszereket göz- és egyéb fürdőket is, siker nélkül használtam, Weisz J. gyógyszertárában, Tuchlauben Bécs, vásárolt oly nagyhirü **köszvényvászonnak** köszönhetem, mit én ezennel háládatosságból nyilvánosságra hozok.

Steyer város, fegyvergyár.

Honzok Emilia.

Kapható **Török József** gyógyszerész urnál, Budapesten Király-utcza 7. sz.

53-dik szám. Deczember 31-dikén.

CSALÁDI-KÖR

A PESTI JÓTÉKONY NŐEGYESÜLET

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap két iven, szines boritékkal.

SZÉPIRODALMI DIVATLAP

SZERKESZTI ÉS KIADJA

EMILIA.

XVII. ÉVFOLYAM.

Buda-Pest. 1876.

NYOMATOTT KOCSI SÁNDORNÁL

Országut 39. sz.

HETINAPTAR.

Hónapi és heti naptár		R. katholikus és protestáns naptár	Ó-naptár	Izraeliták naptára	Hold-járás	Nap kelte óra	Nap kelte perc	Nap nyugta óra	Nap nyugta perc
Decz. 31	Vasárnap	A szilveszt. p.	A 29 Szilveszter	19 C 30 Bonifácz	15 Habakuk		7	49	4 17
Jan. 1	Hétfő	Kis karácson	Uj év napja	20 Deczemb. 1876.	16		7	50	4 17
2	Kedd	Makár, Béla	Abel, Béla	21 Juliánna	17		7	50	4 18
3	Szerda	Genovéva szűz	Dániel	22 Anastasia	18	☾	7	50	4 19
4	Csütörtök	Titus püspök	Izabella	23 10 vértanu	19		7	50	4 21
5	Péntek	Telesfor pápa	Simon	24 Eugenia	20 Gida		7	50	4 22
6	Szombat	Vizkereszt	Vizkereszt	25 Nagy karácson	21 Sab. Vajchi		7	49	4 23

Vidéki tárcza.

Mármarosmegye közelebb elhunyt főispánját, Mán Józsefet e hó 18-án a város és a megye őszinte mély részvéte mellett nagy fénynyel és roppant közönség jelenlétében kisérték örök nyughelyére Máramaros-Szigeten. A beszentelési szertartás a megyeházánál a mondott nap délelőttjén három órán át tartott. Jelen volt a máramarosi értelmiség szine-java, a hivatalnoki kar, a czéhek, tüzoltók, tanulók, a katonaság, koporsóját számos koszoru födte, a többi között a tiszti kar, a nőegylet, a Várady- és Hieronymi-család koszorui. A halottas háznál három beszéd tartatott; Mihályi püspök és Szilágyi István református lyceumi igazgató magyarul szóltak; Pap János román vicarius románul. Mélyen megható volt a koporsó körül álló család s közelebbi ismerősök elfojtott csöndes zokogása. Mint mondják, Mán haldoklása pillanatában arra kérte családját, hogy őt hangosan ne sirassa. A beszentelés végeztével a gyászmenet M.-Szigetről megindult Szarvaszóra, a hol a koporsó a családi sirboltban helyeztetett el. Elől ment 16 román és orosz pap gyertyákkal, ezután a négy lovas halotti kocsi, körülvéve a fáklyát vivő tüzoltók által, ezt követte a Mán-család négy lovas hintója s azután a hosszu kocsisor, mintegy száz kocsi.

A munkácsi működedvelők alig két hónap alatt öt előadást rendeztek. Az első négy vigjáték volt, az ötödik pedig, e hó 17-dikén, a „Falu roszsza“, népszinmű. Tekintve, hogy működedvelők adták elő, a siker dicséretet érdemel. A közönség nagy számmal gyült össze. Göndör Sándort Reisz Kálmán, Finum Rózsit Glatz Róza kisasszony Szatmárról, Feledi Boriskát Timon Vilma kisasszony, a baktert Fazekas Béla ábrázolták. Mindnyájan ügyességet, jó igyekezetet tanusitottak, s tapsokban részesültek. A tiszta jövedelem 80 frt volt, a honvédtiszti özvegyek és árvák javára.

Erzsébetfalván is jó karácsonyuk volt a szegény gyermekeknek. Török iskolaszéki elnök kezdeményezése folytán Török neje s több nemes keblü hölgy gyöngéd meglepetésben részesiték a főváros e gyarmatának kisdedeit, a kik nemcsak szépen és csillámló pompás karácsonfában gyönyörködhettek, hanem ezenfelül 80 gyermek között osztottak a derék hölgyek csecsebecséket és a szegény gyermekeket lábbelivel s más ruhanemüekkel ellátták.

Ujvidéken a magyarosodás ügye szépen halad előre. Az egész télre Szuper magyar szinész-társasága biztosittatott, és pedig ugy, hogy a bérlő s igy biztositó közönségnek több harmadánál szerb, és a szerb gymnaziumi ifjuság csaknem egyenlő arányban látogatja a magyar szinházat mint a magyar gymnaziumi ifjuság. A magyar szinészet hatása máris észlelhető. Ez előtt két hóval Ujvidék utczáin, közhelyein magyar szót vagy dalt alig lehetett hallani, most pedig olyan a magyar nyelv, mint a divatczikk, iparkodik azt mindenki elsajátitatni. Magyar szó hangzik mindenfelé, s magyar dalok hangzanak a nép ajkán a szerb kólók helyett, melyek a magyar népszinműk előadásaiból szivárogtak ki. — Örülünk e jelenségnek, csak aztán tovább haladjanak a megkezdett ösvényen.

Kecskeméten is, mint minden magyar városban, a török sebesültek iránti részvét nagy mérveket öltött. A szegény adakozik fillérével, a tehetősebb forintjával. A jogakadémiai ifjuság pedig választott a maga kebeléből kilencz-tagu bizottságot, mely buzgón iparkodik minél többet gyüjteni a jó czélra s egyuttal e hó 21-dikén hangversenyt rendezett, összekötve tánczczal. Az estély minden tekintetben jól sikerült s a tiszta jövedelem száz forinton felül van. A Machleid nővérek a Rákóczi-indulót Liszt átiratában zongorázták, Antal Ilonka kisasszony szavalt, a férfi-négyes pedig „Vadász-dalt“ adott elő. Aztán hajnali három óráig igen vigan tánczoltak. Sok kedves hölgy volt jelen.

Somogymegye Gyékényes nevü községében deczember 21-dikén nagy égiháboru volt erős dörgéssel és villámlással. A villám belecsapott egy pajtába s azt a bent volt téli takarmánynyal, két lóval és három tehénnel együtt teljesen elhamvasztotta. A természeti erők szokatlanul gyakori jelentkezése ama vidéken nem csekély aggodalmakra szolgáltat okot. Földrengés ötször volt már az idén a környéken.

Vidéki vegyesek. Czegléden szerdán Kossuth Lajost választották meg képviselővé, egyhangulag. — Kolozsvártt a zenede javára igen érdekes hangverseny volt a szinházban; több urhölgy működött közre, ugymint báró Bornemisza Albertné, gróf Kornis Janka, Gerecsné, Krieger C., Dalnokiné, Bacsó Lujza kisasszony, Boér Emma asszony, Kordin Mari kisasszony és Óváry Kelemenné urhölgyek. — A győri püspök: Zalka János ezer forintos gazdag oltárt ajándékozott a beledi egyházhoz csatolt vásáros-falusi fiók templom számára. — Nagyszebenben Wächter Frigyes főispán kénytelen volt feloszlatni a közelebbi nagygyülést, mivel a bizottság csupán németül terjeszté elő inditványait. — Szegszárdon egy igen kellemetlen ügy foglalkoztatja a közvéleményt. Az ottani borkereskedő részvénytársulat pénztárában a felügyelő bizottság tizenkétezer forintnál nagyobb hiány nyomára jutott. Az összeget Sánta István, az intézet vezérigazgatója sikkasztotta el.

Előfizetési dij (illetmények nélkül)
Évnegyedre 3 frt, — félévre 6 frt
egész évre 12 frt.
Egy-egy félévi műlapért 10-10 kr
és egy-egy kötet könyvmellékletért 15 kr.

Szerkesztői s kiadói iroda:
Ország-ut 39-dik szám, 3-dik emelet.
Hirdetések dija:
Egy négyszer hasábozott sorért 8 kr.

53. sz.
Decz. 31-dikén.
1876.

Havonkinti szinezett divatképpel,
minden szükségas himzetrajzokkal.
Évenkint
két műlap és tizenkét kötet könyvmelléklettel.

A könyvek meghozatala egész-
a műlap meghozatala félévi járatási
köteleztetést foglal magában
a lap irányában.

Szerelmét a szabadságért.

— Sylvester-éji történet. —

(Egy öreg honvéd elbeszélése után.)

Sümegi Kálmántól.

A 48-diki tél egyike volt a legerősebbeknek. Hófuvások boritottak egész falvakat, jégkéreg fedte a sebes rohanásu folyókat is s az országut csikorgó párnáján sokan szenderültek örök nyugalomra.

És mi akkor is táboroztunk. Széltől, vihartól megvédett az isten csudája, a kegyetlen fagytól pedig rajongó lelkünk és derült kedélyünk melege. Csak is a forradalom és honvéd daczolhatott ily tél zordonságával.

Ez év Sylvestere életemnek legemlékezetesebb emléke.

Viharos téli éjszaka volt. Kicsi csoportunk egy temetőbe szorult, a faluba már lehetetlen volt behatolnunk. A sikoltozó szél hordta a havat, mely ködnél sürübb fátyolt kavart elénk. A zuzmara éles szemecskéi metszették arczunkat s a mint a fergeteg ruhánkra csapkodta, nyomban oda is fagyott. Valóságos „jeges vitézek“ voltunk.

A temetőben volt egy kis kápolna. Az elő-örsökön kivül csaknem valamennyien ide huzódtunk. A padokat szépen eldaraboltuk, hogy majd tüzet rakunk. De minden hasztalan volt, — a tűzélesztés nem akart sikerülni.

Ekkor jöttem arra a gondolatra, hogy ha a falakon függő olajos festékkel mázolt képeket valami nagy ügygyel-bajjal meggyujthatnók, talán czélt érnénk.

Határozati javaslatom egyhangulag elfogadtatott s néhány percz mulva olyan pittegő-pattogó tűz lobogott a kis kápolnában, hogy nemsokára a lángok melegénél megkérgesült szalonnát piritottunk.

Ugy látom, öcsém, te bámulsz sőt megbotránkozol ezen az istentelenségen?! Pedig, hidd el, a magasban nem vették szentségtörésnek. A zugó szélvészben is ég felé törekedett áldozatunk füstje, melynek minden kis gomolya áldást kért a sokat szenvedett, küzdő nemzetre. Lelkünkben ugyan furcsa érzés kelt, midőn láttuk, hogy a feltámadást ábrázoló festményt — jobban mázolást — dudoló lángnyelvek nyaldossák, de akkor szállta meg csak igazi áhitat e sziveket, mert hiszen ezt is a hazáért tettük. És akkor a szivek mélységes mélyére volt vésve az, hogy „a haza minden előtt!“ — Sem a vallást, sem a művészetet nem szentségtelenitettük meg ezzel. Azt tudtuk, hogy Raphael, vagy Coreggio remekeivel nincs dolgunk. A tűzélesztés haszontalan kisérletei után pedig csak ez az egy életmentő gondolat segitett rajtunk, mert tűz nélkül bizony ott fagytunk volna valamennyien. Oly hideg volt, hogy az elő-őrsöket minden perczben változtatni kellett.

A rögtönzött, barátságos kandallót körül ültük s testünkkel együtt melegült fel lelkünk is. A bűbájos emlékezet varázsa megszállta szivünket, az eddig hallgatag, csaknem megdermedt ajk képekbe önté a szebb mult egy-egy csillámlását. A nyomasztó hazafiui bánat boruját majd az átélt boldogabb órák felrajzó viszfénye, majd a reménykedő képzelet által szőtt kecsegtető jövő derüje eloszlatá; csaknem jéggé fagyott vérünk felpezsdült, megsárgult, viharverte arczunkon az életkedv pirja derengett és szinte feledtük küzdelmes sorsunkat, melyben alig volt egy-egy nyugodt pillanatunk.

A tomboló vihar bele-belesivitott pattogó tüzünk dübörgésébe, a sustorgó sziporkák ki-kiröppentek a kavargó zimat szeszélyes tánczába, hol csillanva enyésztek el a nagy végtelenségbe; — mintha a féket vesztett elemek még e kis menhelyet is irigyelték volna tőlünk, a kápolna ajtaján dühös jajgatással csapkodták be a szemetelő hó-darát.

De mi már akkor felszitott tüzünk mellett nevettük erőlködését. A tünődés mélaságát, az ábrándozó sziv nyomasztó hangulatát vidámság, jó kedv váltá fel s bor közt még dalra is fakadtunk. És ha már meg kell vallanom, nem tagadom: biz' isten elénekeltük Vörösmartynak azt a szép dalát is, melynek refrainje ez:

„Gondold meg és igyál,
Örökre a világ sem áll,
Eloszlik, mint a buborék
S marad, mi volt, — a puszta lég . . .“

Kápolnában egy kissé cynikus imádság, de olyan időben az imádság is másféle volt, különösen Sylvester éjén, a mulandóság szellemének ünnepén.

Lassankint a zord időt is kiböjtöltük; megunta gunyolódásunkat s felhagyott zavargásával. A fergeteg bömbölése halk sóhajjá vált s az alig porzó havon az oszladozó fellegek közül a kibujt hold halvány sugarai csillogva törtek meg. A szél elült, elhallgatott, s a garázdálkodó természet álomra hajtotta fejét.

A természet e csöndes szendergése átmelegült tagjainkra s bágyadt szempilláinkra delejes hatással volt s mi is szunyókálni kezdtünk.

Nem sokáig ringathatott Morpheus, midőn éles kiáltás riasztott fel bennünket.

— Fegyverre magyar honfiak! Fel! Közelg az ellenség!

Zavartan ugráltunk fel nyughelyeinkről s izgatottan, félig ébren, félig mámorosan kapkodtunk fegyvereink után.

Egy mély gyászba öltött nő állt előttünk.

Oh, soha sem fogom feledni azt az alakot! Az igéző szépség, mely egész lényén elömlött, Juditot, az átszellemült rajongó lelkesülés, mely nemes tűzben égő arczáról sugárzott, D' Arc Johannát juttatá eszembe. Kibomlott, hoszu selyem haja kuszáltan csüngött rengő vállaira és lihegő keblére, szemei vakitóan csillogtak, gyönyörű halvány arczát lángoló pir árnyékolá, remegő ajaka meg-megrándult s nagy felindulástól egész testében reszketett.

Elbűvölve, álmélkodva tekinténk reá készülődésünk közepett, de ő sietésre serkentett. Lázas izgatottsággal segité néhány honvéd készülékeinek felcsatolását, mi közben szakadozott beszédben mondá el, hogy a faluból e pillanatban indul támadásra az ellenség.

Nemes elszántság, mély fájdalom ült a csodás jelenség arczán s csukló szavait egy-egy feltörő, nehéz sóhaj követé.

A dob pergett . . . s ő velünk indult a harczba. Uszályos fekete bársony ruháját foszlányokká tépte a bozót és tövis, a magyar ruha-derék vitézkötése — talán szivének dobogásától — keblén szétpattant s hófehér csipkés ingvállát csókolgatta a hideg lég, mig gazdagul prémezett mentéje hanyagul csüngött vállain.

A félhold derengő világosságot árasztott a csöndes, nesztelen tájra. Néha-néha felhő-fátyol vonult eléje, majd ismét kicsillant.

Szótlanul haladtunk előre, lélekzetünket is visszafojtottuk, csak szivünk zakatolt hangosan, csak keblünk dobogott.

Egyszerre szemben álltunk az ellenséggel.

Az első lövés eldördült . . . a hold abban a pillanatban elhomályosult s egy szivet-velőt átrezgő, fájdalmas sikoly rázta meg idegeinket . . . utána a második, harmadik lövés . . . A harcz elkezdődött s folyt elszántan mindkét részről. A siremlékek mögül hangzó éles vezényző a ropogó sortűz csattanásába veszett el, a sebesültek nyögését, a haldoklók hörgését

egy „hurráh!“ nyelte el, a repülő golyók sivitását egy-egy elpattant márvány-lap sikolya visszhangzá. És elkeseredett, véres volt a harcz, mikor szuronyra került a sor. A néma éj csöndét rémitőbb zsivaj verte fel, mint az orkán tomboló zugása, mely csak előbb szűnt meg. A puskák csattogása, a szuronyok villogása, sikolyok és jajszók irtóztató disharmoniája, a csata vihara zengte be a léget . . .

Nagy erőfeszitésünkbe, sok bajtársunk halálába került, mig az ellenséget visszavonulásra kényszerithettük; az volt szerencsénk, hogy az ellenséges csapat sem igen volt nagyobb a mienknél. Különben ha megleptek volna bennünket, menthetlenül elveszünk, nemtőnk, őrangyalunk a csodás tünemény, a lelkes honleány volt; ezt mindnyájan beláttuk, s a csaták tüzében is ihlettel gondoltunk nemes, nagy rendkivüli jellemére.

A temetés fájdalmas kötelességét végzendők, hozzákezdtünk a szomoru munkához. Piros volt a hó a hősök vérétől s mintha a koporsókból hányta volna ki a temető hallottait, annyian pihentek a duló csata után a sirhantokon. Csöndes és békés volt álmuk, mint a virulóké, csak haláluk volt szebb és dicsőbb . . . Az örök nyugalom lengjen hamvaik fölött! . . .

Összehordtuk a halottakat, de a lelkes honleány eltünt közülünk. Sokan már azon tünődtünk, talán álom, káprázat, a képzelet játéka volt csak csodás megjelenése?! De hisz láttuk, beszélt velünk s a harcz szinhelyére is elkisért! Vagy eltünése is oly rendkivüli volt, mint megjelenése?! Izgatottak, nyugtalanok voltunk e bizonytalanságban.

E közben az éj titkos homálya a pirkanó hajnal derűjével kelt harczra. Keletről csillogó aranyszálak szövődtek át a lebegő ködös párákon, melyek lassankint gomolyokra szakadtak s lomha szárnyakon emelkedtek a fellegek közé.

Megindító képnek lettünk ekkor szemtanui.

Jó távolságban a harcz szinhelyétől, ott, hol az ellenség először feltünt, hová az első lövés golyója hathatott, az országut hófuvattal besöpört árkában egy fiatal osztrák kapitány hullájára borulva találtuk a szép hölgyet, a mi védangyalunkat.

A mint megpillantottuk, lázas hévvel rohantunk hozzá. Szólitottuk, — nem felelt; megérintettük, — nem mozdult, hideg, merev volt már ő is.

Meghatottan bámultuk e kinos jelenetet, a mély fájdalomtól szó nem jött ajkainkra, mig szemeinkből önkénytelenül keserű könnyek peregtek barázdás arczainkon.

A fiatal tiszt sziven volt lőve, a nő nem volt megsebesitve. Arcza még most is oly szép volt, mintha szunyadt volna. Megkékült, dermedt kezei közt patyolatot tartott s mereven szoritá a fiatal katona halálos sebére.

Szivünk elszorult, eszünk megállt, e rejtélyes esetet, hiába okoskodtunk, nem tudtuk megmagyarázni.

Az ellenség kapitányának hullájánál találjuk azt, ki minket figyelmeztetett, hogy megtámadnak és hősi elszántsággal velünk jött a harczba. S aztán halva! Hogyan szállhatott el a nemes lélek ez angyali testből? A szive repedt-e meg, vagy a fagy dermesztő csókja szenderitette örök álomra?! . . .

* * *

Még az nap délelőtt bevonultunk a faluba. A drága tetemet is velünk vittük. Szomoru lehangoltság, mély fájdalom vőn erőt győzelmes kis csapatunkon, mindnyájan éreztük a nagy veszteséget, mely a lelkes nőnek, a szabadság egyik martyrnőjének halálával ért bennünket. Nem tudtuk nevét, nem tudtuk sorsát, bámultuk vitézségét, csodáltuk halálát s magasztos

áhitattal tünődtünk a rejtélyen, melynek titkos fátyola e tüneményt fedte.

Gyönyörű kerttel köritett főuri kastély állt az egyszerű, kicsiny falu végén, hova csakhamar beértünk. Hó takarta a pázsitot, zuzmara zörgött a disztelen fákon, s fagy ölte meg az árva virágokat, de azért látszott, hogy gondos kéz és jó izlés munkált a rendezett kertben.

A dob tompán, bánatosan zörgött, a győzelem vig pengését elnémitá a halotti gyász, mely élénken tükröződött le buskomor arczainkról.

A faluból kiváncsi sereg özönlött felénk.

— A honvédek! Jönnek a honvédek! Éljen! — kiáltozának kitört lelkesedéssel a magyar testvérek.

Vének, asszonyok, gyermekek egy rendetlen tömeggé kuszálódva fogadtak bennünket. Az öröm általános, a szivesség határtalan volt.

De lelkünkről mély bánatot, arczunkról a borut nem oszlatá el mindez.

— Nekünk egy nagy halottunk van, — szólt vezénylő tisztünk a falu lakosaihoz — de nem ismerjük; tán tudnának felvilágositással szolgálni. Ime, itt hozza hat vitéz a fegyverravatalon.

— Ah, a grófnő!

— Ah, kegyelmes asszonyunk! — kiáltának fel többen s a meglepetés morgása és a mély fájdalom sohaja röppent el az ajkakról.

Lázas izgatottsággal gyorsan vonultunk a kastélyba. Itt körülményesen értesültünk a rejtélyes esetről.

A magyar honleánynak, a lelkes nőnek férje volt az osztrák kapitány, kit lángolóan szeretett. De hazájának szabadságát még jobban szerette s midőn megtudta, hogy férjének hirül hozták a mi czirkálásunkat és férje támadást intéz titokban ellenünk, a honszeretet és szabadság tettre ösztönzé és értesitett bennünket a veszélyről. Most már megindító, gyászos halála sem volt különös előttünk.

Nagy volt e nő s megérdemelte, hogy kegyelettel viseltessünk emléke iránt. Ő megértette a szabadság költőjét: feláldozta szerelmét szabadságáért, életét szerelméért . . .

A szerzetes.

Ábrányi Emiltől.

Sok év előtt, — még mint gyerek —
Ismertem egy barátot,
Ki egy sötét zárdába ment
Kerülni a világot.

Nem hagyta el többé soha,
Szent öltönyét fölvéve,
Imádkozott és hallgatott
Kezeit összetéve.

Kis temető, pár sírral, állt
A zárdafalnak végén,
Egy-két szomorfűz reszketett
Bús, elhagyott ösvényén.

Itt járt az agg föl és alá,
Nézvén az alkony báját,
E temető s czellája közt
Osztotta meg magányát.

Járt föl s alá . . . a sirokig,
Meg el, meg vissza bolygva,
Köszöntve azt, ki látta őt,
S szelideden mosolygva.

Járt föl s alá, föl és alá
Egy hosszu élten által,
Oly megnyugodva, oly hiven,
Oly szent önmegadással . . .

Járt föl s alá, föl és alá,
Ezüstfehér hajára
Láttam, mi fényes kört vetett
A nap hunyó sugára!

Az anya hivatása.

Krajtsik Somától.

(V é g e.)

Az anya örömmel lemond minden zajos mulatságról és vigalmakról csupán azért, hogy egész lélekkel csak gyermekének élhessen, hogy neki szentelje minden idejét, hogy reá fordithassa egész gondját, hogy ő maga, menten minden idegen segélytől, nevelhesse azt. De kinek is ajándékozhatná drága magzata igéző mosolyát, az első mosolyt, melynek mását csak az angyalok ajkain véljük fellelhetni! Tán idegen nőnek? . . . Oh nem! . . . Forrón szerető anya irigyelné mástól ezen boldogitó tekintetet!

A gyermek testi ápolása nem csak az egészségtani ismereteket, hanem a paedagogiai tudományban való jártasságot sem nélkülözheti. Szükséges s kivánatos is tehát, hogy az anya tudja azt, mily tápszereket nyujtson gyermekének, miként öltöztesse s miként védje, hogy az első lépéseknél testét meg ne sértse és miként kell edzeni testét; hogy tudjon továbbá gondoskodni a testi szervezet kellő fejlesztését czélzó testgyakorlásról s végre hogy tudja, miként kell ápolni beteg gyermeket.

Az anyának folyton tanulnia s magát megszakitás nélkül tovább képeznie kell, ha ép testű, erőteljes és ügyes nemzedéket felnevelni akar, ha számos, nehezen gyógyitható betegséget csirájában elfojtani vagy a testi sérülésnek elejét venni akarja.

Az anya minden önmegtagadása bőven meg van jutalmazva akkor, midőn gyermeke reá tekint, ilyenkor érzi, hogy keblében szive csupa örömtől dobog hevesebben.

Bizonynyal minden anya velünk egy véleményben van, midőn kimondjuk, hogy felette édes és boldogitó érzés az, mely szivét betölti és egész lényét átjárja akkor, midőn ép, erőteljes deli testalkatu és vidám tekintetű gyermekére veti szemét; a legtisztább, legdrágább érzés ez azok közül, mikkel a női kebel dicsekedhetik.

„Én neveltem őt idegen segély igénybe vétele nélkül, fáradozásim, törekvéseim jutalma, eredménye ez!“ önkénytelenül kiált fel a boldog anya.

Ily pillanatban az anya szivét az örökélet utáni vágy tölti be, ő felfogja a halhatatlanságot egész nagyszerüségében. Hisz látja, miként ujból él más lényekben, miknek ő adott életet, miket felnevelt, ápolt; jól esik tudnia azt, miként ezen emberi alakok ismét más és más lényeket nevelnek a társadalomnak, és hogy még halála után is élni fog gyermekeiben!

„Erkölcsi oktatásaim, szavaim, jó példáim örökre élni fognak!“ kiált fel ismét az anya leirhatlan örömében!

Ha rá tekint ép gyermekére, ha dicséri valaki fiának szép törekvéseit, tetteit, leánya szendeségét, munkálkodását,

takarékosságát, ha a világ elismeri fiának szellemi nagyságát, s ha leányában művelt, szellemdús hölgyet bámul, az anya nyitva látja maga előtt az édenkert kapuját.

Nem lealacsonyitó büszkeség, kevélység vagy gőg ez, hanem inkább felmagasztaló tudat és jutalom az anyai hivatással járó kötelességek szigoru teljesitéseért.

Az atya soha sem érez ilyesmit s nem is képes felfogni ehez hasonló érzést, mert ő nem neveli a gyermeket életének hajnalán, ő már testileg és szellemileg felnevelt gyermeket vesz át az anya kezéből, hogy azt tovább tanitsa, képezze, tapasztalatokkal és ismeretekkel gazdagitsa és erős kezeivel az élet hullámzó tengerén vezesse.

Midőn az ujszülött először megszólal, midőn először terjeszti kicsiny karjait anyja felé, midőn szemeiből először fénylik az ébredező öntudat, akkor már a szellemi nevelés nehéz feladatának megoldására kerül a sor.

Miként az anya gondosan vezette gyermeke első mozdulatait, hogy a még kevéssé ügyes testét meg ne sértse, ép ugy ovatosan kell ápolnia ébredező érzékeit is. A test ápolásával és edzésével egyidejüleg a gyermek lelkét is kell nevelnie.

A történelem kegyelettel emlékezik meg és feljegyzi amaz anyák dicső neveit, kik a nemzetnek jeles tagokat neveltek s kikkel az egész világ szine előtt dicsekedhetik. Igy már a klasszikus ó korban is azon anya, ki a nemzetet egy hőssel, vagy pedig más nagy szellemű férfival gazdagitá, kiváló tiszteletben részesült, s nevelésének fontossága és értéke mindenkitől elismertetett s méltányoltatott, a miként ezt görög és római iróknál olvashatjuk.

S ha tovább folytatjuk szemlénket a történelem tág lapjain csak hamar azon tudatra jövünk, miként azon anyák, kik a hazának jeles férfiakat neveltek, kik az erény és erkölcs magaslatán állottak, hogy szellemileg művelt és minden tekintetben kitűnő nők voltak, kik legfőbb ékességöket: gyermeköket nem bizták felfogadott szolgákra, idegen kezekre, s kik a nevelést nem bizták csak a véletlenre.

Az anya első ápolója lévén gyermekének, egyuttal első játszótársa és barátnője is. Ő rendezi gyermeke első játékait s vele játszik is igen gyakran, s miután gyermekének a helyzetébe kell magát bele képzelnie, ismét gyermekké lesz. Játékközben a gyermek képzelme fejlesztetik, tanul, utánoz, vágyik a társas élet után.

Nem oly könnyű feladat ám a gyermek játékait alaposan és helyesen rendezni; vigyázni kell kivált arra, hogy a gyermek élénk képzelme bizonyos korlátok közt maradjon, hogy figyelme a játék segélyével csak oly kedves, nemesitő tárgyakra irányoztassék, melyek a gyermek fogékony lelkében keltik a szép iránti érzetet.

Azon szavak, melyeket a gyermek először kimond, nem csak az anyának, de a család valamennyi tagjának is nagy örömet okoznak; s bár mily boldogitó gyönyör is az, még e pillanatban sem szabad szem elől tévesztenünk a nevelés nagy feladatát.

Az anya arra szoktassa gyermekét, hogy mindig tisztán, határozottan és tömött hangon mondja ki a szavakat, és mi a fő, hogy élte tavaszának kezdetén tiszta magyar nyelven tanuljon beszélni. Felette fontos és kivánatos tehát, hogy a magyar anyák gyermekeikkel, mig ezek a gyermekkort át nem lépték, pusztán csak magyarul beszéljenek, mert a nyelv geniusával már az ember szelleme is fejlesztetik, s a magyar szülők gyermekeit ideje korán őrizzék, hogy azok zsenge lelkében fiatal korban idegen benyomások ne foglaljanak helyet. Az idegen nyelv elsajátitására a későbbi korban is elég idő van. Hisz miért nevezzük nemzeti nyelvünket anyanyelvnek? Mert édesanyánk tanitott minket e nyelven beszélni és gyermekeit nemzetének nyelvével nevelte fel.

A magyar anya mindig példányképe volt az anyai hivatásnak és ősanyáink példái e tekintetben mindig vezércsillagaink lehetnek.

Az anya befolyása szellemi irányban és nemzeti tekintetben már a bölcsőnél is kezd nyilvánulni. Kisérjük csak figyelemmel az anyát gyermeke bölcsőjénél.

Miért hatnak lelkünkbe oly mélyen ama szent hangok, melyekről népdalaink egyikére vagy másikára ismerünk? Miért szorul szivünk s miért könyez szemünk, ha azokat távol idegen földön halljuk? Miért vonzódik lelkünk oly nagyon szülőhelyéhez s miért vágyik oly igen hazája után? Miért telik meg keblünk kimondhatlan öröm-érzelmekkel akkor, midőn halljuk amaz éneket, melyet anyánk egykor dalolt? Az anyai szeretet hatalma ez, ama kipuhatolhatlan szent érzés, mely minket szülőföldünkhöz lánczol!

Az anya ébresztvén, ápolván gyermekeiben a dalok iránti szeretetet, azzal lelkökbe mélyen vési a szép érzetet és a művészet iránti szeretetet, és magyar népdalt zengvén gyermekének, a népdalok iránti szeretetet kelti benne és a hazaszeretetet ápolja ama dalokban, melyekben letevék és elrejtvék legdrágább kincsei: nemzeti érzülete, nemzeti büszkesége és nemzeti nyelve!

A levélhordó.

— Rajz. —

Beőthy Zsolttól.

I.

A vén Márton hideg szobájában ült egy téli estén. A kicsiny, töredezett ablakon és a rozzant rámán csak ugy fütyült be a fagyos szél és a halavány sugarak szökdeltek az átelleni világos ablakból, melynek nem voltak rozzant táblái s melyen nem fütyült be a szél. Itt, ebben a szobában sötét volt, olyan sötét, hogy ha lett volna butor benne, bátran belebotolhatott volna az idegen ember.

De szerencsére nem igen volt. Egy rosz, festetlen széken nyujtozkodott Márton, melyet — isten tudja minő uton-módon — a forradalomban eltulajdonitott a magyar katonáktól. Ez akkor nem tartozott épen a lehetetlenségek közé. A ki csak emlékszik ama félelmesen csöndes és félelmesen lármás napokra, be fogja ezt látni és elismerni, hogy igazam van. A tulsó oldalról, a dunai dombról bombáztak egyre, (másutt már akkor nem bombáztak sehol). Oda benn nem reménykedtek és csak azért, egyedül csak azért felelgettek vissza a hangos perelésre, hogy épen feleljenek. Ki tudja ott, hogy mit fog hozni a holnapi nap? Nem is gondolt rá senki. A holnapi vagy holnaputáni nap elcsöndesitette a feleselést. Volt a ki folytatni akarta és mérgelődött, volt a ki erőnek erejével meg akart halni, volt a ki könyeket hullatott fölötte, volt a ki örült neki. Azonban már akkor mindegy volt. Az iszonyu torkok feleselése megszünt és a tüzes nyelvek sem mutatkoztak többé éjszakánkint. A kik intézték az egészet, azok összebékültek; de ugy, hogy az egyik itt maradt, a másik meg elment a világ tulsó oldalára. A kik meg csak a kanóczot fogták, vagy a kik-

nek vállát a puska törte, vagy a kik kicsorbult kardokkal is annyi sebet osztogattak, vagy a kiket ide üldözött messze földekről a boszuló sors: azok vagy előjöttek, vagy most bujtak el. Ki elbujdosott, világgá ment, hirt sem adott magáról, kiből mi lett! Ezekben a napokban csak lehető volt egyes aprólékos dolgok birtokba keritése, melyre azoknak a szegény, elcsigázott, a nyomoruságnak induló katonáknak, a kik kimentek, nem volt többé szükségük és nem volt szükségök azoknak a gazdag, gyötrelmes, mindenben duskálkodó hadfiaknak sem, a kik bejöttek. Csak hadd menjen, pusztuljon minden szerteszét! A mi legdrágább volt, ugy is elpusztult már.

Ebben az időben jutott a vén Márton székéhez, valamint mindazon uri családok, kik konyháikat efféle történeti emlékekkel dekorálták. A visszaemlékezés föntebbi sorait különben én csak azért irtam le, mert a vén Márton esze is azokon forgott. Mikor beteg az ember, mindig a mult van a fejében, csak nagy ritkán gondolunk a jövendőre, mert gyávák, egyforma gyávák vagyunk mindnyájan és félünk a haláltól. Pedig hányadikunknak van oka erre! Az öreg Márton hetven esztendős koráig levélhordó volt. Ki hallotta valaha, hogy egy kis város levélhordozójának állásához valami fényes anyagi előnyök lennének kapcsolva? Azt hiszem senki. Még a postagalambok is eltüntek világi érdekeket hajhászó korunkban, midőn mindenki vagy henyélni akar, vagy nagy hasznot hajtó hivatal után futkos. A vén Márton nem tudott futkosni, mert a jobb lábára sántitott és nem tudott hizelkedni, mert mióta gyerkőcz korában az apja elverte hazulról, morgolódó természete volt. Igy lett hát levélhordó, a kinek nem kell futkosnia, mert ha rosz a hir, minek siessen vele, ha pedig jó, annál jobban örülnek neki, minél később kapják. Hizelkednie se kellett, mert a levelet kiveszik a kezéből, ha egy szót se szól is. Hát a csapásokról mit mondjak, a mik érték? A világnak furcsa fogalmai vannak a csapásokról. Azt nevezik csak csapásnak, ha valakinek leég a háza, vagy valakit agyoncsap a menykő. De hát a kire nem csapás az utóbbi és a kinek nincs háza, a mely leégjen? Hát az ilyen embert nem érheti csapás? E mindenesetre fontos és életbevágó kérdésben nem vagyok szerencsés ismerni az önök véleményét; de én a magam részéről azt tartom, hogy csapás az is, még pedig igen nagy csapás, ha valakinek egyedül kell megvénülnie egy szűk kamrában, mely nyáron nedves, télen fagyos és télen-nyáron sötét. Csapás az is, ha nincs oldala mellett senki, egy árva lélek se, egy vén, töpörödött teremtés, kinek arcza redőiben olvashatna valamit a mult édes, boldog, elégedett nyugodalmáról, hanem erőtlensége óráiban csak pusztulásra és veszedelemre tud gondolni. Csapás az is, ha utolsó órájában nincs a kinek fejére tegye a kezét és könnyeiből reménységet meritsen az iránt, hogy sirja nem lesz egészen elhagyatott. Csapás az is, ha valakinek nem volt soha senkije, a kinek szelid, áldott mosolygása fényt hintett volna a sötét szoba minden zugába és a kinek karjai között menedéket találhatott volna a hideg ellen. Nem tudom, jól fogtam-e föl a dolgot; de tessék csak képzelni, hogy az a valaki, kiről a közelebbi sorokban szó volt, a vén Márton. Tessék csak ezt képzelni és gondolkodni a dolog felől, hogy nem sujtották-e csapások a vén Mártont? Én azt hiszem, igen.

Azonban már nem igen fogják sujtani. Tudja ezt maga is és el van készülve rá. Félig behunyva apró, fénytelen szemeit, összecsetten üldögél ama bizonyos széken. Pipáját színá, ha égne és egyébre is gondolna, mint életének amaz egyedül változatos napjaira, ha ugyan lenne neki mire gondolnia. Szerencsére nem veszi észre, hogy nem ég a pipa és hogy milyen véghetetlenül kevés az, a mire ő élete végén visszagondolhat. Szédül, leesik a feje, kóczos, bozontos, félig ősz haja elboritja homlokát és vállain maga se tudja mitől, hogyan? — csak ránt egyet-egyet. Előtte a nagy, havas, gödrös udvar és szemközt a világos ablak, melyen nem láthat be, mert a szemei gyöngék és az ablak messze van. De a hányszor csak arra tekint, mindig megmozdul, mintha nyugtalanitaná az a csekély, kicsiny világosság, a mi onnan az ő hasadt törött ablakára verődik. Mintha a nélkül, hogy oda látna, mégis látna ott olyat, a mi nem tetszik neki. Például egy képet a szeretet világából. Egy nyomoruságos képet, egy szegény özvegy asszonyt, a ki éjszakáin meg szokta lopni magát, álmát, egészségét, hogy nyugodtan szendergő kis leányának kenyeret adhasson. Nem nyomoruságos kép-e ez? Pedig ha oda lát, csak azt a képet láthatta volna a vén haldokló ember. Talán nem volt szüksége hogy oda lásson, tudta a nélkül is. És ez inditotta volna meg annyira, hogy reszkető kezeivel szemeihez emelje a kabátja szárnyát és könyeket törüljön ki azokból?! A milyen ismeretlen világ mi előttünk a hold és a másvilág, olyan volt ő előtte az, a melynek egy szegényes, nyomoruságos képét hozta szemei elé egy halavány sugár. Sirt az öreg keservesen. A halál előestéjén nyomta lelkét az, hogy az életből nem nyomja semmi. Nekem, mikor e szegény emberre gondolok, mindig a halott gyermekek jutnak eszembe, kiket azért siratnak meg, hogy meghaltak, mielőtt éltek volna. Az öreg levélhordónak nem volt senkije, a ki megsiratta volna halála után, ezért megsiratta hát maga-magát halála előtt.

De csitt, csöndesen öreg. Hát a holnapi levelekkel mi lesz? Ott hevernek a bőrtáskában a falon. Ki fogja azokat kihordani? Ki lesz holnap a jó és rosz hirek hordozója? Igaz Márton, tökéletes igazad van. Csakhogy már egyszer okos gondolat is jutott az eszedbe. Hanem a mi azt illeti, mi gondom nekem már a holnapi napra, ha az éjjel megfagyok ebben a hidegben. — Itt egy kis fa, utóljára befűtök vele. De mivel gyujtok alá? Ide azzal a táskával. Ime egy fekete pecsétes levél. Ebben rosz hir van, ez jó lesz nekem. Itt egy másik. Ezen veres a pecsét; de be van festve tintával. Ebben szegény ir szegény embernek rosz ujságot. No ez még jobb lesz nekem, mert szegény embernek bizonyosan keservesebben eshetik a rosz ujság, mint a gazdagnak. Nem tettem sohse; de most megteszem. Hátha irgalmasságot cselekszem, ha alágyujtok velök. Ki tudja? Igy, igy. Istenem, milyen világos van a szobában! Volt-e itt valaha ilyen világos? Csak még a szél ne sivitana, pompás dolgom lenne itt nekem. Az asszony is elloltotta odaát a gyertyát, a részeg irnok is haza jött már és az uraság kutyái abba hagyták a vonitást. Ha minden éjszakát igy tölthettem volna, nem is panaszkodnám én semmit. De a részeg irnok minduntalan felkurjongatott és a kutyák vonitottak. Most már tehetitek. Lehet. Én miattam legalább igen. Csak rajta, rajta! Isten áldjon meg benneteket!

Oh istenem, pedig oly sötét volt a szobában, (csak a két levél vetett nagy lobbot s azután kihamvadt a tűz,) az átelleni ablakokban is még mindig dolgozott az özvegy, a részeg irnok a szomszédban torkaszakadtából kurjongatott és az uraság kutyái sem nyugodtak el! Csakhogy te már akkor nem láttál, nem hallottál semmit.

II.

Honnan-honnan nem vette a hirt az, a ki először pendítette meg: de annyi igaz, hogy sok ember beszélt azokról a katonákról, a kiket ő fölsége haza bocsátott Taliánországból.

Azt mondta nekik: fiaim, most már eleget szenvedtetek, eredjetek haza édesanyátokhoz, feleségetekhez. Ezt az utóbbi mondást bizonyosan olyan valaki tette hozzá, a ki szinte részt vett a hir terjesztésében; de azért sok édesanyának és feleségnek dobogott kétszeres örömben ezekre a szavakra a szive.

De azt hiszem, senkié inkább, mint egy szegény, bolondos vén asszonyé, ki egy kidült-bedült oldalu házban lakott a város végén. Özvegy Sárkánynénak hítták és kalácssütésből éldegélt. Ezelőtt, a jó Isten tudja már hány esztendővel vitték katonának a fiát. Derék, jól termett legény volt és e mellett vőlegény is, mikor be kellett rukkolnia. Molnár mestersége volt neki s most emlegetik eleget a malomban! Meg se simogathatta eleget, össze se csókolhatta kedve szerint, olyan hamar elvitték. Azóta volt háboru akármenyi, erre is, arra is: eleshetett a boldogtalan gyerek akár százszor. Hanem az özvegy asszony azért vidáman dudol, mikor a kalács-tésztát dagasztja, semmi roszat nem hisz a fiáról és várja napról napra. Egy kicsiny kereke hiányzik szegény Sárkányné asszonyomnak s rendesen azt szokta mondani: mit beszélik neki, hogy nem él a fia, tudja ő, hogy él. Hát mért nem irat levelet? Irat az, hallja kigyelmed, akárhányat, többet mint a kigyelmedé. Hanem az a torzonborz bajszu kapitány, a ki elvitte, elfogatja a levelét, összeszaggatja, tűzbe hányatja. Azért nem kap ő egyetlen egyet se soha. Azért busul ő együtt azokkal a szülőkkel, kiknek gyermekei a gonosz, torzonborz bajszu kapitány alatt szolgálnak. Azért várja a hányszor csak katonáról hall valamit, mindig a fiát, mert hiszen szegény nem adhatja tudtul öreg gyámoltalan anyjának, hogy mikor jön. Ugy jön meg majd csak előbb utóbb hir nélkül. Mind ezen töprenkedett a szegény asszony egész éjszakákon keresztül. Jön-e, nem jön-e? Isten tudja; de ő ugy érzi, mintha megjönne. Bizonyosan megjön. Hogy meglátszik majd rajta a sanyaru katona-élet! Nyakába borul-e, magához szoritja-e, összecsókolja-e? Hogyne tenné, bizony megteszi ám. De uram teremtőm, mit szóljon neki, ha tán — arról talál kérdezősködni? Csak nem mondhatja meg: hogy férjhez ment már régesrégen, szegény, öreg anyádat kicsufolja a háladatlan; de meg is van ám verve érte, mert részeges, dologtalan ember az ura. Szeretném ezt elmondani a háladatlanról; de mégis csak nem mondhatom el.

Igy töprenkedett egész éjjel, mig nem a pirosló hajnal meghozta szegénynek az uj csalódást. Jöttek az igaz, szabadságos katonák ringyesen-rongyosan, kiéhezve, elgyötörve; de az ő fia nem volt közöttük. A szomszédasszony Lajosa is megjött és a szomszédasszonynak egygyel több oka volt csufolódni. De az özvegy Sárkányné nem csüggedt el, nem vesztette reménységét, hanem csak sütötte tovább a kalácsokat és várta a fiát. Nem bánkódott miatta, mert szentül hitte, hogy életben van. Mikor már elöregedett és nem birta a tésztát dagasztani, a rosz kölykek is rá-rákiabáltak az utczán. Hanem ő csak mosolygott. Halálos ágyán fiskálist hivatott és megmondta neki, hogy vegye addig gondviselése alá a kidült-bedült házat, mig megjön a fia — mert megjön nem sokára, — és akkor adja át annak. Ebben a jó reménységben halt meg.

Hadd beszéljek még egy történetet el igy közbevetve.

Kevesebb türelemmel várakozott leányára az az öreg, nyugalmazott kapitány, a kinek csoszogó járását és kopott zsinóros sipkáját az egész város ismerte. Fanny szép leány is volt; gyermekkoromból emlékszem reá, hogy milyen szép leány volt. A haja ugy omlott le vállaira, mintha aranyos kendőt kötött volna a fejére és a szemei ugy ragyogtak, mint a tiszta ég. Sokszor sétáltak együtt az öreg kapitánynyal és öcscsével, egy pajkos kölyökkel, kinek izmos öklétől valamennyien rettegtünk. Sokan kisérték a leányt és az öreg mogorván tekintgetett körül. Mintha mindenkitől féltette volna Fannyt, a ki csak ránézett.

Pedig mégis meg kellett válnia tőle, akár hogy féltette. Nagy nyomoruságban voltak, mint a nyugalmazott kapitánycsaládok rendesen. Fanny egész nyáron egy ruhában járt s a mit őszszel fölvett magára, azt tavaszszal vetette le. Öccse minden ennivalónkat elszedte az iskolában és mégis örökké éhes volt. Miért ne bocsátotta volna hát el a vén kapitány Fannyt nagynénjéhez, a ki gazdag asszony Bécsben. Elereszteté; de csak nagy keservesen. Hol sirt a keblén, hol kiabálva fenyegette, mig ismét megölelte és könyekben tört ki. A leány nem ment szivesen; de mégis elment, mert nagyot könnyitett vele a kapitányon. Az öreg azután még csoszogósabban járt, egy-két nap nem szólt senkihez és fiát megverte rendesen napjában kétszer.

E napok, saját vallomása szerint, életének legszomorubb napjai voltak. Minden reggel és este ott csoszogott a sétatéren nagy botjával, mérges kopóval és goromba fiával, ki mindig kék katona-sipkát viselt. Ha köszöntötték, nem igen szerette és ha lehetett, kikerülte ismerőseit. Sokkal kevesebbet beszélt, mint akkor, mikor Fanny karjába fogózott. A szegény, szép leányt egy kis ideig csak keresték a fiatal urak; de ők azután találtak más szegény, szép leányt és Fannyt elfelejtették. Mégis csak jobb a vén szív! Az öreg nappal róla gondolkozott, éjjel felőle álmodott. Ezerszer megbánta, hogy elereszteté és nyomorusága ezerszer figyelmeztette a szomoru kényszerüségre. Ki látott valaha ennyi szivet egy goromba, vén emberben?!

Egy ideig csak irt Fanny és irtak is róla az öregnek. Jól van, semmi baja, vidám, mint egy kanári és csókolja a papát. A kapitány szemei már roszak voltak; fiával olvastatta föl a leveleket. A hányszor megakadt vagy hebegett a felolvasó ur, a hadastyán mindannyiszor jól megránczigálta a haját. Egyszer azután ritkult a hajránczigálás, mert ritkultak a levelek. Az öreg türelmetlenül és öreg betükkel tette fia levelei végére, hogy vagy többször irjanak, vagy jőjjön Fanny haza. Az eredmény azonban az lett, hogy a levelek végkép elmaradtak és Fanny se jött haza. A kapitány föl volt indulva, fűtől-fától kért uti költséget és pakolt, hogy fölmegy Bécsbe. Mielőtt azonban tervét végrehajthatta volna, a háborunak és békének örök fejedelme jónak látta mérges fejét és csoszogó lábait végkép nyugalomba tenni.

III.

A két levél egyike, melylyel a vén Márton rágyujtott a következő czimmel érkezett: „Ezen levelem adassék Édes Anyámnak, Özvegy Sárkány Jánosnénak". A levél egy cseh kórházban iratott. Egy szegény, halálos ágyán fekvő katona vett benne bucsut édesanyjától s a czimet a derék őrmester irta fel rá, kinek volt annyi fogalma az illedelemről, hogy halált jelentő levelet fekete pecsét alatt szokás küldeni. Ilyennel azonban nem rendelkezhetvén, a vöröset betentázta, mivelhogy épen a levél utnak bocsátásakor készült már a banda a szegény katona temetésére.

A másik levél Schönthal Ágostonnak cs. k. nyug. kapitánynak szólt. Egy szerencsétlen történet volt leirva benne, melyben nem az a legszomorubb, hogy a történet hősnője a Duna-csatornába ugrott.

Nos, jót tettél, valóban jót tettél te haldokló, vén levélhordó! Egy vén asszonynak esztendőket toldottál életéhez s

egy öreg ember csak neked köszönheti, hogy hittel szivében és áldással ajkain ment fel a legmagasabb bíróhoz. Hallottam már beszélni arról, hogy utolsó perczünkben adatik egy pillantást vetnünk a jövőbe és valami megfoghatatlan nyugalommal töltik el lelkünket öntudatlanul elkövetett jótetteink. Azonban ki tudhatná ezt bizonyosan? Valóban senki. De ha mégis ugy van, akkor a vén Mártonnak szebb halála lett volna, mint gondolnók.

A köny.

Mért épen a könyről ma, uj év napján, mikor örülnünk kellene a fölött, hogy szerencsésen megszabadultunk az ezer nyűggel-bajjal teljes ó-évtől s mikor üdvözölnünk kellene a ránk viradt uj esztendőt?! Öröm-nap ez, ünnep-nap, — mi köze hozzá a könynek?! — Valóban az általános felfogás szempontjából indokolt e kérdés, csakhogy ha be akarjuk vallani az igazat, mikor a most szerencsésen kimult esztendőt üdvözöltük, nem ép oly kárhoztató ítéletet dörögtünk-e az akkor kiszenvedett esztendőre s nem a legszebb reménynyel tekintettünk-e elébe annak az idő-körnek,a mely akkor megindult, s melynek most utolsó óráján vagyunk? És igy volt ez, mióta az emberiség e földet lakja; minden elmult év nehéz, fájdalmas emléket hagyott maga után s szivünkből örültünk, midőn az óra mutatója az éjfélt jelzé, melyen az uj év született s ép ily reményteljes várakozással tekintettünk az uj szülött elé, mint ma, melyre ép ugy fogunk követ dobni mához egy évre. mint most az elmult évre. Önámitás tehát örömünk, mert a mit egyik évről a másikra állandó örökül átveszünk, az a fájdalom, a köny.

És ez az egy meg is maradt változatlan formájában a mióta az emberiség létezik, — a fájdalom egyedül az, ami a divatnak nem volt alávetve. Az öröm kifejezése korról korra, nemzedékről nemzedékre változik, a fájdalom ma is az, a mi ezredév előtt volt, a köny ma is a régi. Éva egy cseppel sem sirt másként, midőn a paradicsomból kiüzetett, mint a modern világ paradicsom-vesztett Évái. S ha a köny és köny közt különbség van, az csak az egyének természeti különbsége, mely ezredév előtt is megvolt, mint ma megvan. A gyermek sirása eltört játékszere miatt, egy kedve-nem-tölt nő köny-hullatása, s az a köny-csep, mely a fájdalom által megtört lelkü férfi szemébe tolul, különböznek ugyan egymástól, de e különbség megvolt minden időben.

A köny szülője a fájdalom, — ezt nem szükség bizonyitgatni. Tudnak ugyan az emberek öröm-könyekről is, melyet a váratlanul jött nagy öröm fakaszt, de ez természetellenes dolog, s a szélsőségeknek olyan érintkezése, mint az a megrenditő kaczaj, mely némely kétségbeesett ember ajkáról fájdalma viharában kitör, — természetellenes mind a kettő. De ha a könyet a fájdalom fakasztja, tagadhatatlan az is, hogy az a lelki erő mérve is egyszersmind. Minél gyöngébb a lélek, annál könnyebben áll annál a sirás; a gyermek minden kicsiségért sir-rí, az edzett férfi szemében még legkedvesebb halottja ravatalánál is alig láthatunk könyet. Azt szokták mondani, a nők nevetésre és sirásra születtek, vagy is, hogy az érzelmek tavaszi napként, változó hullámzásainak vannak alávetve, más szóval: a lélek-szilárdság nem erős oldaluk. A mily könnyen nevetésre készek, oly könnyen megindítja őket a legkisebb fájdalom. Pedig nincs, a mi inkább meghatná az embert, mintha egy nőt könyezni lát, a kit az Isten örömre teremtett. És ha tudnák hölgyeink, mennyire elrutitja az arczot a sirás, — talán le is szoknának róla. Mert hiába mondják nekem, hogy szép a siró nő, az nem igaz. Az öröm szépit, a fájdalom eléktelenit, — régi dolog ez már. Látjuk azokon, kik örökké gondtalanul, vigan, öröm közt élnek, mint sugárzik azoknak az arcza, mintha örökké fiatalok maradnának, az évek nyomtalanul rohannak el fölöttük. Bezzeg a fájdalom és a könyek rövid pár év alatt megvénitik az arczot, fénytelenné teszik az előbb csillogó szemet, megtizszerezik az éveket. Hölgyeim, a legjobb szépitőszer, a mit önöknek ajánlhatok s a mely legbiztosabban megőrzi arczuk üdeségét és szemök fiatal tüzét: ne sirjanak.

A köny, a mily változatlan a világ fenállása óta, ép oly egyetemes és közös kifejezője a fájdalomnak, melyet bármily nemzet fia megért. Hasztalan törik fejöket nyelv-tudósok a világ-nyelv föltalásában, soha sem fog az nekik sikerülni, mert csak egy világ-nyelv van, és ez a: köny. Ezt megértik a világ minden népénél egyaránt, valamint a babyloni nyelv-zavarban is csak ez az egy volt az egyetlen közösen megértett kifejezője, a munkájok sikertelensége fölött kétségbeesett száznyelvü embereknek. És a köny, a mily általános nyelve a fájdalomnak, ép oly egyedül őszinte kifejezője a szivnek, a melyet hasztalan iparkodunk elnémitani, — elárul. Örömünk felett uralkodhatunk, fájdalmunk fölött ritkán, csak rendkivül szilárd jellemek képesek erre.

Fönebb emlitettem, hogy a köny lélekgyöngeségre mutat, s most ismételnem kell ezt. A köny tulajdonkép nem is egyéb, mint erőtlenségünk, tehetetlenségünk beismerése. A mig birunk fájdalmunkkal, a mig hiszszük, hogy legyőzhetjük azt, szemünket köny nem nedvesiti, csak akkor sirunk, ha küzdelmünkben a fájdalommal legyőzettünk, a köny a megadás jele. És midőn jól kisirtuk magunkat és fájdalmunk lecsendesülni kezd, ez is onnét van, hogy a mig sirtunk, szivünkbe a nyugalom és önbizalom visszatért s egy remény-sugár villant meg lelkünkben, előbb talán halványan, később azonban annál biztatóbban, hogy majd csak jobban lesz megint. S a mig e remény-sugár lelkünket be nem világitja, addig meg nem áll könyeink patakja. Hát azt nem hallottuk-e, hogy midőn valaki hasztalan kisérlé meg ellenfelét legyőzni, utoljára tehetetlenségének érzetében könyre fakad?! — „Sir is?!“ — igy kiált fel „Bánkbán“-ban a királynő, midőn arról értesül, hogy az Ottó herczeg által ostromolt Melinda könyezett és e felkiáltás azt jelenté: akkor hát megbukott.

Mint mindenben a világon, a mit az ember tesz, van valami jellemző, igy a sirásban is. Mivel mikor sirunk, rendszerint nem gondolunk arra, hogy komédiát játszunk általa, az érzés e mesterkéletlen, önzéstelen nyilvánulásából az éber figyelőnek nem nehéz következtetést vonni jellemünkre és müveltségünkre. A gyáva lelkek sirása visszataszitólag féktelen és csunya, mig ha a fájdalom különben erős jellemü lelkekből könyet fakaszt, van benne valami megható, sőt fönséges. A müveletlen emberek fájdalom-nyilvánulása sérti szépészeti érzékünket, a müvelt emberek soha sem sirnak ugy, hogy az által visszatetszők legyenek.

Hanem én azt mondom, hogy azért bizony soha se iparkodjunk mások fájdalmán jellemrajzi ismereteinket gazdagitani s inkább azon legyünk, hogy mások könyét felszáritsuk, s kivánom, hogy minél ritkábban adjunk alkalmat másoknak, ily tanulmányokra.

Egy hét története.

Deczemberhó 27-dikén.

Vége jó, minden jó. — Az árvák karácsony-estéje. — A nemzet anyja. — Szomoru karácsony. — A nemzeti szinház karácsonyi ajándéka. — Donadio Bianka kisasszony. — Politika — A népgyülés nálunk és Angliában. — Boldog uj évet!

Azon kezdem, hogy ezerszer bocsánatot kérek, a miért a multkor elszóltam magamat. Rágalmaztam a karácsonyt, kicsufoltam, pedig nem érdemelte meg. Becsületes, tisztességes ünnep volt ez, csaknem olyan, mint a többi, s habár csakugyan fekete karácsonynyal kezdte, — ebben igazunk volt, — fehérrel végezte mégis, és ha ünnep első napján nyitott felöltővel járkálhattunk is, a második napon már olyan csikorgó hideg lett, mint annak a rendje, már pedig régi közmondás tartja, hogy: vége jó, minden jó.

S átestünk ezen is; szolgáltassunk neki elégtételt: derék, kedélyes, jóravaló ünnep volt, nem lehet ellene panaszunk. Én legalább kellemesen töltöttem el, hiszem: más is, és határozottan meg vagyok győződve, hogy a kicsikék, ha szavazásra bocsátanók a kérdést, bizonyára velem szavaznának. Tanuja voltam egy helyen határtalan boldogságuk, végtelen örömüknek, s tudom, igy volt ez mindenütt. Karácsony szombatján, alig keltem föl az asztaltól, egyik barátom toppan be hozzám s igéretemre emlékeztet. Igaz biz az, megigértem, hogy megnézem a magyar gazdasszonyok árváinak karácsonyünnepét. Negyed-óra mulva ott voltunk a nagy teremben, hol már diszes hölgy-közönség gyült egybe, — természetesen a nyolczvan árva, kikről a nemes egylet gondoskodik, s a kik számára e kedves ünnepet rendezte, egytől egyig ott volt. Nyolczvan árva, én istenem, nem megható-e ez?! Nyolczvan kis lányka, a kinek senkije sincsen e jó egyleten kivül, s a kik talán kinn kóborognának az utczákon kiéhezve, lerongyosodva, ha e derék egylet szeretettel föl nem vette volna ide, e kényelmes palotába. De talán többen is voltak, nemcsak nyolczvanan, nekem legalább ugy tetszett, midőn azt a sok, sok örömben, sovárgásban égő szemet egy pontra függesztve láttam, a pompás karácsonyfára, melynek árnyában bőségben hevertek a hasznos karácsonyi ajándékek. Ezeket nézte minden szem, és szinte megszántam szegénykéket, midőn kilépett egy tisztelendő, és ékes dikczióban magyarázta nekik a mai nap jelentőségét és beszélt nekik sok mindent, a mi bizony nagy kegyetlenség, mert annyi bizonyos, hogy egyetlen egy sem hallgatott a derék tisztelendő szavaira, hanem valamennyi csak az ajándékokat nézte s csak azt várta, hogy legyen egyszer már vége annak a beszédnek. No és vége lett annak is, és következett a karácsonyfa ajándékainak kiosztása. Megirigyeltem azt a boldogságot, mely e megörvendeztett kis lánykák szivét csordultig betölté; ily nagy öröme bizonyára nincs annak a főuri gyermeknek, a kit bőségben, kényelemben nevelnek, s kinek a kis Jézuska semmit sem hozhat, a mi különös örömet okozhatna nekik, — hiszen mindenök van, apró csecsebecsékben sincs hiányuk. Midőn elhagytam az árvaházat, azzal a meggyőződéssel hagytam el, hogy ezek nem árvák, ezeknek egy helyett száz anyjok van.

És ez ismétlődött a többi árvaházakban is, s ily megható, vagy talán még százszorosan meghatóbb lehetett az a karácsony-esti öröm, melyet a nemzet anyja, fölséges királynőnk a kisdedeknek szerzett, a magyar Windsor, magyar Trouville: Gödöllő szegény gyermekeinek. Egy királynő, a ki karácsony szombatján szegény árvák és kisdedek közt ajándékokat osztogat, — nem egy művész ecsetére méltó tárgy-e ez? Én nem képzelek meghatóbbat.

Hallgatok a karácsony estélyének kedélyes mulatságairól, nem ismeretlenek azok önök előtt; nincs ház, a hol ugyanaz nem ismétlődnék ilyen, vagy olyan változatban, a mit az egyik családi tüzhelynél látunk, a kiknek pedig nincs családi tüzhelyök, s a kit a jó ismerősök kifelejtettek mulatságukból, s oda haza kénytelen rideg, barátságtalan négy fal közt tölteni a karácsony-estét, egyedül, méla gondolataira hagyva, arról mért szólnánk e helyen, mikor örömről és ünnepről emlékezünk meg?! Mert egyik este olyan ugyan, mint a másik, mégis ugy gondolom, keserü érzéseket kelthet az elhagyatottság abban, kinek senkije sincs, a kinél karácsony estélyét eltölthetné, kellemes, kedélyes szórakozások közt, mint mások. Én igy vélekedem, meglehet, beteges érzelgősség tőlem, de nem természetellenes.

Mindenki gondolkozott karácsonyi ajándékról övéi számára, — a nemzeti szinház sem feledkezett meg a közönségről, a nemzeti szinház karácsonyi ajándéka — Donadio Bianka éneke. Karácsonyi és uj évi ajándékul szerződtette az igazgatóság a kisasszonyt néhány vendég-föllépésre, s a szinházi közönség szivesebben fogadott ajándékban nem részesülhetett volna, habár pénzébe kerül is. Donadiót hallani tiszta nyereség még akkor is, ha fölemelt árakat kellene is fizetnünk székünkért. Donadio ritka tünemény, ellenállhatlan varázs rejlik hangjában, mely halk, suttogó, mint az erdő mélyéből hozzánk érkező csalogány-dal. Nem állitjuk őt egy szinvonalra Pattival, Nilssonnal, talán Luccával sem, nincs oly kifejlett, annyira iskolázott hangja, mint ezeknek, de kedves és bűbájos azért, és közönségünk egészen beleszeretett. A kisasszony ugy szólva még csak kezdő, alig kezdte meg müvészi pályáját akkor, midőn először nálunk volt, nem is beszélt róla addig senki, azt sem tudták róla, létezik-e a világon, a mi szinpadunkon tünt föl először, mi tettük rá figyelmessé a világot, s aztán, midőn tőlünk távozott, már Európa legelsőbb szinházaihoz meghivást kapott, s most, hogy ismét kedves vendégünk lett, már egy szép, és dicsőségteljes körutról tért vissza hozzánk, meghóditván Szent-Pétervár, Berlin, Bécs és más nagy városok műértő és válogatós izlésü közönségét. A nemzeti szinház közönsége örülhet karácsonyi ajándékának.

Hanem hogy némelyek előtt még a karácsony sem szent, s még ezt az egy-két kellemes ünnep-nap örömét is fanyarrá teszik izetlen politikájokkal, az már mégis bámulatos dolog. A Törökország fölött osztozkodó nagyhatalmi követek letették e napon fülök mellől a tollat s egymást karonfogva mentek a thea-terembe és a viszonyokhoz képest gondatlanul töltötték el az ünnepet; még az izgága szerb is tisztelte az ünnep szent-

ségét és e két nap alatt sem az ablakát be nem verte Wrede herczegnek, sem rá nem puskázott, mikor templomba ment, sőt még osztrák „szövetséges ellenségeink“ is békét hagytak e pár nap alatt s nem osztoztak Magyarország fölött, csak a mi polgárságunk nem tudott nyugodni, neki még e nagy napon is sótalan, főtlen politika kellett, mikor diós, mákos-kalácsban duskálhatott. Valami ezer ember nemzeti lobogó alatt összegyült a Beleznay-kertben, hogy hangos beszédeket mondjon és torka-szakadtából éljenezzen. És kikiáltották Magyarország anyagi függetlenségét és elszakadtak Ausztria vám-területétől és fölállitották a magyar bankot. Önök előtt persze mindezek csoda-bogarak, mert nem értik, és azt kérdik tőlem, hogy miért beszélek én ilyesmiről. És önöknek igazuk van; politikához, nemzetgazdasághoz csak az szóljon, a ki érti; mi nem értünk hozzá, tehát ne bántsuk. Bárcsak igy gondolkodtak volna azok is, a kik karácsony második napján a Beleznay-kertben gyülést tartottak és bőségesen szónokoltak. Mert bizony ahoz azok ugy sem értettek, mint mi.

Hát akkor ne is lennének politikai népgyűlések? kérdheti tőlem valaki, hivatkozván Angolország példájára, a hol a nagy politika, mely a törvényhozó testületnek és kormánynak is irányt ad, népgyüléseken, meetingeken készül. Ugy van, Angliában igy történik, pedig Angliát az alkotmányosság mintaállamának szokás nevezni, csakhogy Magyarország nem Anglia, a magyar nem oly politikailag fejlett és képzett nemzet, minő az angol, s azonkivül, a mi az angol népgyüléseknek jelentőséget és fontosságot ad, az nem az összegyült nép tömege, hanem ama kiváló politikai férfiak megjelenése és nyilatkozata, a kiknek szavuk sulylyal bir a törvényhozásban is. Természetesen, ha Angliában Gladston, az ellenzék feje, s előbb, mig pártja többségben volt, kormány-elnök, megy el a népgyülésre és ott beszédet tart, melyet a tömeg figyelemmel meghallgat, megéljenez, aztán szépen eloszlik, az egészen más dolog, mint nálunk, a hol összegyül néhány száz ember, legtöbb azt se tudja, miért, s aztán föláll János szomszéd, a ki talpig becsületes ember ugyan, mesterségének jól meg is felel, érdemes csizmadia, vagy ügyes szobafestő de a nagy politikához kicsivel ért többet, mint a nagy tömeg; aztán beszél összevissza sok mindenfélét, éljenzik, hatalmasabban, mint Gladstonet, vagy Gambettát, aztán leszáll az asztalról, föllép utána más, az is beszél sokat, nagyon sokat, azt is megéljenezik, majd következik a harmadik szónok, mig a tömeg meg nem unja a szép szót s ki nem indul az utczára, a hol csak a rendőrség erélyes közbelépése akadályozza meg az utczai botrányt és zenebonát — szent karácsony és a pellengérre állitott s nagyobb becsülést érdemlő elvek tiszteletére.

Az ily népgyűléseknek aztán természetesen nincs erkölcsi sulyuk, sőt ártanak az ügynek, a mely mellett tűntetnek; szónokaikról persze nem vesznek a lapok tudomást, csak névszerint s csak ócsárlólag, s nem közlik beszédjeiket egész terjedelmében, nem czikkez felőle egész hónapon át Európa valamennyi politikával foglalkozó ujságirója .... Bizony elengedtük volna szivesen ezt a népgyűlést, legfőképen pedig most, karácsony ünnepén.

Hanem azért átestünk ezen is szerencsésen, s ünnepünket csak megzavarta, de nem rontotta el. S jóllehet az ő éljenzéseik az utolsó hang volt ebben az esztendőben, — mert hiszen már az uj év sarkára hágunk, — s jóllehet e hang épen nem alkalmas arra, hogy vele elbucsuzzunk az ó-esztendőtől, s vele üdvözöljük az ujat, — de mindegy. Különben, ha jobban meggondoljuk, a távozó évhez talán épen illik ez az „isten veled,“ s ha a most beköszöntő uj év végére érkezünk, meglehet, azt fogjuk rá mondani, hogy nem is érdemelt különb „isten hozott“-at.

Mégis csak azt mondjuk mi az uj évnek, hogy: az isten hozta, — a tárczairó pedig zavartalan boldogságot kiván önöknek az uj évben! Ab.

Év végén.

Csak is az évek tünnek el egymás után, mint az elfutamló habok a patakban, de nem mulik el az idő, ez örökké-való, mint a világot átölelő tenger, mert az idő az élet, és az élet a munka, és a munka az öröm és boldogság. Minek tehát bucsuzni attól, a mi csak nevet cserél, valójában pedig az marad, a mi volt, és minek bucsuzni e lap hű pártolóitól, a kik hosszu évek során át csak osztoznak velem az életczélomul kitüzött munkában, támogatván engem nemes részvétükkel, a mi kiadóvá, és meleg szeretetükkel, a mi örömteljessé teszi a lankadatlan munkásságot?

Azért — az élőfáéhoz hasonló az én lételemmel összeforrt ezen lap élete: minden letünő év egy-egy ujabb foglalat neki, a mely derekasbbá és erőteljesbbé teszi az évek viszontagságaival való sükeres küzdelemre, egy-egy ujabb gyűrü, a mely csak annál szorosabban köti össze hozzátartozóival. Avagy hiába viseli tán czimét? Ime, a c s a l á d tagjai, apán, anyán, gyermeken egyaránt meglátszanak az évek, egyiktől az erőt, másiktól a szépséget viszik el magukkal, a gyermekeket meg kit erre, kit arra kirepitenek az otthoni fészekből, hanem a s z e r e t e t, annak nem hogy ártottak volna, sőt még használtak, csak annál forróbban és tisztábban forrasztották össze az együvé tartozó sziveket, és a mi itt apa, anya és gyermek, az az én hű lelkem előtt: én, e „Családi Kör“ és a jó és szép és nemes iránt lelkesülő magyar hölgyek.

Csak kettőt kérek tehát az uj év küszöbén; először azt, hogy adjon a jó Isten a jó magyar családoknak olyan boldog uj évet, hogy minden eddigi bubánatért kárpótoltassanak, és minden szomoru óráért örömteljes napokkal jutalmaztassanak. Ezzel egyszersmind drága hazánkra nézve is öröm- és boldogsággal teljes lesz ez év, mert az ő derült napvilága deriti föl a mi sziveinket is, az övével egy a mi boldogságunk, a mi életünk. És az is benne van abban foglalva, hogy a magyar hölgyek az uj évben is hozzájuk méltón töltendik be szép és magasztos hivatásukat, igaz szivvel hűségesen szereretők, öröm a szemnek, áldás a hajléknak, imádás a szivnek, a mi már magában is kész boldogság.

Azután meg — a magam számára is egy kis szeretetet a ránk következő évben! Szerető szivvel kérem, hálás szivvel fogadom, és teljes erőmből ügyekszem majd megszolgálni. Ajándékozzanak meg vele a jó magyar hölgyek, tekintettel a multra, és jó remény fejében a jövőre nézve. A mult! Szinte Petőfivel mondhatnám: „Sebes szárnyu sas, mégis elfárad, mire oda ér“ — t i z e n h é t éve szolgálom már jó hölgyeink körül drága hazánkat, egész uj nemzedék sarjadt föl azóta, ezer meg ezer hű anya beszélheti el már leányainak, mi minden érzéseket és eszméket, hireket és tudósitásokat hozott e lap éveken át hétről hétre az ő leányi hajlékuk szentséges csendjébe, és még mai napig, a késői évek változó folyamában is jól esik visszaemlékezniük rájuk, mert tréfáiban ugy mint komolyságában csakis a nőre nézve foganatosat közlött a szivükkel, éveken át hétről-hétre megannyi válogatott tiszta buza-

szemet, gazdag istenáldással bizton fizetőket; ezen iparkodtam én, mikor még magamnak is a fiatalság arany koszoruja tündöklött fejemen; hogy ne szolgálnék tehát nekik vele most, midőn az egykori arany helyett a tulajdon hajamból font ezüst koszoru a fejemen napról-napra és óráról-órára arra figyelmeztet, hogy csak annyiban szép a nő, a mennyiben jó!

Ebben teszem le lapom jövő évi alapirányát, és ezer meg ezer magyar nő bizonyságot tehet mellette, hogy a mit igérek, azt egy szálig hűségesen meg is tartom; és bizonyságot tehet mellettem sok számos jótékony nő-intézet, és sok százezer kötet könyv, — csak azt az egyet ha veszszük, hogy a mit évek óta czélba vettem: ingyen adni a magyar hölgyeknek minél több jó könyvet, azt a jövő évben valósitanom adatott, akkor — én azt tartom, hogy nincsen oly érezni tudó magyar nő, a ki tőle telhetőleg segédkezet ne nyujtana nekem ezen czél valósitásában, ha nem is én értem, hát az ügyért; mert szép ez ügy, méltó az ő egész szivvel való pártolására, terjeszteni a jó könyveket, terjeszteni a világosságot, megtisztitani a sziveket, éleszteni a haza iránti szeretetet, — erős hit és erős lélekkel lépem tehát át lapommal az uj év küszöbét, mert tudom, hogy miként a magam részéről kötelességem szent érzése, hogy hölgyeink részéről változatlan szeretet kisér oda — boldog uj évet! Emilia.

A keleti háboru.

A „Maros“ meglövöldözéseért Szerbia elégtételt adott államunknak, Szerbiával tehát most már ismét békében lennénk — pár napig, s igy ez oldalról aggodalmaink oszolni kezdenének, annál komolyabb dolgok történnek azonban Konstantinápolyban. Karácsony szombatján épen abban a pillanatban, midőn a hatalmak képviselői az első rendes értekezleten összeültek, ágyu-dörgések mellett hirdették ki az egybegyűlt néptömegnek az uj török alkotmányt, mely vallás-szabadságot, jog-egyenlőséget biztosit az ottoman birodalom minden alattvalója számára, és a mely szabadságot nyujt mindenkinek, csaknem olyat, mint a minőt mi élvezünk. A hatalmak azonban erre nem sokat akarnak adni, s mintha semmi sem történt volna, átnyujtották a portának közös megállapodásuk eredményét, melyben kikötik, hogy a reformok életbeléptetésének biztositására idegen katonaság szállja meg Bulgáriát. Ez idegen hatalom ugyan nem az orosz, hanem a belga, de végtére is megszállás az, mit a porta azért sem fogadhat el, mert ez által önkényt jogot adna bárkinek később belügyeibe fegyveresen beavatkozni.

A porta válasza tehát tagadó lesz, s erre a konferenczia eloszlik, — a mint azt jó előre megjövendöltük. És mi fog aztán következni? Erőszakkal hajtják végre a hatalmak elhatározását. Csakhogy nem a belgák által, kiknek semmi kedvök sincs beleharapni ebbe a fanyar almába, hanem a muszka által. Meglehet, még egy kisérletet tesznek — velünk, hátha mi készségesebben vállalkoznánk a policzáj szerepére, a miből talán szintén semmi sem lesz, s ekkor előlép az orosz, s azt mondja, hogy miután más nem vállalkozik rá, hát megteszi ő. Meghozza ezt az áldozatot. Szép dolog lesz ez nagyon, s mi kénytelenek leszünk belenyugodni ebbe, mert azzal hallgattatnak el, ha ellene szólni akarnánk, hogy hiszen megelőzhettük volna a muszka beavatkozást, s nem akartuk, — tehát nézzük, ha más megteszi.

Igy lesz biz az a legnagyobb valószinűség szerint, és nem másképen, és ha a török bele nem nyugszik sorsába, a mint hogy bele nem nyugszik, hát kardra megy a dolog, és a törököt szépen leverik.

Hogy mi nem háboruskodunk, s hogy a törökök mellett semmi esetre sem, az iránt már tisztában van minden politikus.

Budapesti hirvivő.

*** (*A királyné születésnapját*) és a karácsony ünnepét — e kettő összeesik, — Gödöllőn az udvar szoros családi körben ülte meg. Reggel 10 órakor Odrobenyák plébános mondott misét, melyet a helység előljárói és az udvari személyzet hallgattak végig; 11 órakor Rónay Jáczint püspök nagy misét tartott, melyen az udvar is jelen volt. Délután ő felségeik s Rudolf trónörökös vadászni mentek. A királyné a katholikus és református iskolának külön-külön 100, az izraelita iskolának 30 frtot küldött karácsonyi ajándokul. Miután az iskolák a roncsoló toroklob kiütése folytán egyelőre bezárattak, a karácsonyi ünnepély az iskolákban ezuttal elmaradt. Királyné ő Felsége a helység szegényeiről is 200 frttal megemlékezett; azonkivül Odrobenyák lelkész Valeria főherczegnő nevében osztott ki ajándékokat a szegények házában. A királyi lak ünnepi fényben uszott, a szegényeket az udvari konyhán megvendégelték. — Ő Felsége születésnapján ünnepélyes istentisztelet tartatott a budai helyőrségi templomban is. Jelen voltak a kormány tagjai, több megyei tisztviselő, a főváros részéről Ráth főpolgármester, Kammermayer polgármester s számos bizottsági tag és nagyszámu diszes közönség. A misét Ráth apát szolgálta. A főváros és a megye üdvkivánatait a miniszterelnök táviratilag tudatta ő Felségével. — Az udvar a jövő hó 5-dikén költözik be Gödöllőről a várpalotába, a hol január 15-dikéig fog maradni, s aztán Bécsbe megy. A királynő az idén nem fog megjelenni a budapesti bálokon, kivéve az athletikai bált, melyre személyes megjelenését Eszterházy Miklós grófnak és a fölkérő bálbizottsági küldöttségnek megigérte.

*** (*József főherczeg*) Cannesban ismét ágyban fekvő beteg; de állapota nem veszélyes. A főherczeg az ottani hirtelen légváltozásnak lett áldozata, mert mig a hévmérő nappal 20 fok meleget is mutat, éjjel 8—10 fokra sülyed alá. A főherczeg az esti sétákat kedvelvén, a hirtelen légváltozás folytán hűtötte meg magát; de most már tul van minden nagyobb bajon.

*** (*Jótékonyság.*) Király és királyné ő Felségeik 3000 frtot küldött Kammermayer polgármesterhez, a szegények közt leendő kiosztás végett. — Simor János bibornok-herczegprimás a budapesti oltáregyletnek 200 frtot, a komáromi Erzsébet-egyletnek 100 frtot, a pozsonyi nőegyletnek 100 frtot, a pest-terézvárosi apáczák iskolájának 100 frtot, a buda-krisztinavárosi apáczák leányiskolája számára 50 frtot, a szikszói iskola számára 70 frtot, a kisgyarmati leégett hiveknek harangra 100 frtot, Esztergom városa szegényeinek 300 frtot, végül a selmeczi nőnevelő apáczáknak 1700 frtott adományozott. — Gróf Mikó Imre örökösei Kolozsvár városa szegényeinek alaptőkéje javára 500 frtot küldöttek.

*** (*Rózsás napló.*) Jegyesek: Mészöly Béla gazdatiszt és Reisz kisasszony Mezőhegyesen. — Gróf Zichy Zsigmond és gróf Khuen Alice kisasszony Hédervárott. — Bosnyák János és Csihás Mariska kisasszony Szontán. — Egybekeltek: Bartók György református lelkész és Ko-

vács Róza kisasszony Nagy-Enyeden. — Winternitz bécsi hirlapiró és Leitner Regina kisasszony Budapesten.

⁂ (*A nőipar-egylet álarczos bálja,*) mely első lesz a farsangban, január 7-dikén lesz. Ez a női iparszakiskola javára fog jövedelmezni s Kühnel Ignáczné elnök, Pechata Lajosné és Bőke Gyuláné alelnökök s az egész választmány-rendezőség gondoskodnak, hogy érdekes, tarka, mulatságos látványokkal lepjék meg a közönséget. Nyolczkor kezdődik a bál, a két zenekar: a Coronini-ezredé s a Rácz Pálé játszik benne. Kilenczkor megnyilik a kis terem olcsó és választékos csemege-tára. Tizkor az egylet huszonnégy fiatal hölgye — mint Konstantinápolyból érkezett czigány jósnők — vajdájuk s vajdanőjük vezetése alatt, oldalukon követségi attaché-kkal jelennek meg, hogy a „keleti kérdés békés és bölcs megoldását“ eszközöljék. Éjfélkor külön felállitott szinpadon Gené balletmester, a népszinház tánczszemélyzetével, nagy spanyol tánczot és csoportozatot mutat be. Belépti jegy másfél forint, este két forint lesz s előre válthatók Kühnelné elnöknél (muzeum-utcza 1. sz.,) Pechata Lajosné alelnöknél (országut 12..) a választmányi tagoknál, Kertész Lujza szervitatéri s Nagelnek a nemzeti szinházi épületében levő tözsdéjében, Mohr Lajos hatvani s Szemek és Mayer váczi-utczai kereskedésökben. — A nőipar egylet iparisköláját közelébb Gönczy Pál közotatásügyi miniszteri tanácsos és Grum Ferencz kereskedelmi miniszteri tanácsos láttogatták meg s három órát töltöttek ott, különösen az ipar-munkák szemlélésénél. Legnagyobb megelégedésüket fejezték ki a tanoda berendezésén és az eddig felmutatott siker fölött. A tanoda ruhavarró osztályának tanitónői állomására huszonnyolcz folyamodás érkezett az elnökséghez, s hogy az egylet minden tekintetben előnyös választást tehessen, folyó hó 27- és 28-ára próbavizsgára hivja a folyamodókat, kiknek munkálatát egy bizottság veendi birálat alá.

⁂ (*Az egyetemi ifjuság küldöttsége,*) mely Abdul-Kerim pasának a diszkardot elviszi, csak január első napjaiban indulhat utra, mivel a kard csak is akkorra készülhet el. A török fővárosban a küldöttség a szultánnál, Midhát pasánál, Abdul-Kerim pasánál, Fazli pasánál és Klapka tábornoknál fog tisztelegni, fekete magyar diszruhában és kardosan. Fogadtatásuk Konstantinápolyban szerfelett fényes lesz, az előzmény és készülődések után itélve. — A diszkard Paholek budapesti kardosnál készül. Maga a kard pengéje finom damaszk aczél, markolatára az ifjuság 60-as bizottsága jelvényt vésetett, mely egy pajzs, török-magyar czimerrel, s a Dunán át két egymást átkulcsoló kéz. A kard tokja vörös bársony, gazdagon aranyozva, s rajta a hét vezér. A kardon következő felirat áll: „Abdul-Kerimnek, a djunisi győzőnek,“ a másik oldalon: „a magyar ifjuság.“ A kard két napig közszemlére lesz kiállitva.

⁂ (*Luksics Bódog*) a zálogház igazgatója mult pénteken eltűnt, s most ez esetről beszél az egész főváros. Az eltűnt igazgató nagy mérvű sikkasztást követett el a vezetésére bizott intézetnél. Mindenki jellemes férfinak tartotta s eleintén sokan nem is hitték bűnös voltát. De a vizsgálat kiderité azt. Pénteken reggel báró Simonyi Lajos volt-miniszter, ki őt szakemberek mellőztével nevezte ki a zálogház élére, levélben magához hivatta. Ő ment, magával vive egy revolvert s néhány töltést. Valószinü, hogy e látogatás alatt tudta meg sáfárkodásának kiderültét, s a zálogházba nem tért vissza többé. Mennyire megy a kár, most még nem tudhatni, nem lesz kevés, de bizonynyal több, mint az „érdekeltek“ állitják. Asztalán 21 levelet találtak, melyben neki, mint igazgatónak, vidékről kiváltásra pénzt küldtek, s a pénzt elköltötte. Hitelezői is megkárosodtak, két becslő, egy asszony stb. Luksicsot, kiről azt hiszik némelyek, hogy török földre ment, körözteti a kormány.

⁂ (*Vegyesek.*) Karácsony estéjén Carré is megkezdte czirkuszi előadásait nagy közönség előtt. — Jókai Mór a nemzeti szinházhoz már az ünnepek előtt benyujtotta „A szép Mikhál“ czimü regényből irt szindarabját. — A fiumei tengerészeti hatóság jelentése szerint a „Martin“ nevü 531 tonnás magyar bárka november 6-dikán a fekete tengeren a konstantinápolyi csatorna torkotatánál, hajótörést szenvedett s a személyzetből csak kettő tudott megmenekedni. — Fest Imre volt-képviselő és államtitkár sajtó alá készité Petőfinek általa németre forditott költeményeit (körülbelől hétszázat,) s azokról Szász Károly, Greguss, Pulszky Ferencz, a két Arany és többen igen kedvezőleg nyilatkoztak. — Rákosi Jenő, mint halljuk, három-felvonásos nagyobbára verses vigjátékot fejezett be Spanyolország régibb idejéből. — Takács János távirdai főigazgatóhoz párisi, londoni, moszkvai és szentpétervári hires lapok tudósitói, mielőtt elhagyták volna Belgrádot, elismerő köszönő levelet küldtek, a mért táviratiakat a zimonyi állomáson, a gyakran előfordult tulhalmozódás daczára pontosan és buzgón juttatták odább. — A Posner-féle intézetben „Erzsébet királyné naptára“ készült, pompás képes lapon, a királyné, a budai várlak, a gödöllői kastély, egy rókavadászat sat. képeivel; az első példány belőle Ő Felségeé lett; e naptárt nem fogják árulni, hanem ajándék lesz a műipar pártolói számára.

⁂ (*Halálozások.*) Gróf Berényi Ferenczné, született Orczy Ágnes bárónő e hó 21-dikén 50 éves korában Bodokon elhunyt. — Elhunytak továbbá: Fluck Ede nyugalmazott hétszemélyes táblai biró 76 éves korában Budapesten. — Németh Lujza kisasszony 15 éves korában, Budapesten. — Kovács Béla dömölki perjel, Dömölkön. — Latinovics Lajosné született Antunovics Anna 87 éves korában, Szabadkán. — Báró Keményy Erzsébet urnő 47 éves korában Maros-Vásárhelyt. — Reviczky József 48 éves korában, Felső-Kelecsényben. — Marek Antal rendőrségi hivatalnok 46 éves korában, Budapesten. — Jánosi Mihály törvényszéki biró, Székely-Udvarhelyen. — Monaszterly Sándor itélőszéki biró 60 éves korában Budapesten. Béke hamvaikra!

Irodalom és müvészet.

Az uj év uj lapjaiból már láttuk egy-kettőnek a mutatvány-számát. Napilap kettő indul, egyik a „Közvélemény,“ melyet a független szabadelvű párt indit meg, szerényen, zajtalanul, — minő a párt működése. A kis lap egyébiránt elég gonddal van szerkesztve, s jó irodalmi erők nyomát viseli magán a megjelent mutatvány-szám. A másik napilap Kuliffay „Magyar Hiradó“-ja lesz, melynek feladata lenne kiszoritani a fővárosi alsóbb néposztályok ujság-olvasói kezéből a német lapokat. Dicséretes föladat, nem tudjuk, meg fog-e neki felelhetni.

Uj hetilapoknak bővében leszünk. Első ezek közt a „Petőfi-társaság lapja,“ mely nagy igényekkel lép föl, a melyeknek, reméljük, meg is fog felelni; a szerkesztők, a nagyszámu kitünő tollu munkatársak nevei a legjobb biztositék erre. E lap a társaság hivatalos közlönye lesz, melynek nevét viseli, a társaság pedig ujév napján bontja ki lobogóját. Már meg van állapitva a megnyitó ülés sorrendje. Jókai elnöki beszédet

AKADÉMIA KÖNYV-TÁRA

tart, Szász Gerőtől, Ábrányi Emiltől, Szabados Jánostól költemények szavaltatnak, Pulszky Petőfiről olvas föl tanulmányt, Balázs Sándor egy rajzát mutatja be, Kertbenitől Petőfiről, és barátairól hallunk egy munkát. A társaság ujabban tiz tagot választott.

Az uj lapokhoz térve, Vahot Imre „Budapest," czim alatt indit meg egy heti közlönyt, Fribeisz, a megszüntetett „Nefelejts" szerkesztője „Viszhangot" ad ki, megindul egy franczia heti lap is „Boudoir" czim alatt,sőt — gazdasszonyoknak — még a tyuktenyésztés számára is lesz egy „szak-közlöny„ „Gallus" czimmel. — Mire ez a sok lap, melyek közül alig él félévet legtöbb, azt felfogni nem tudjuk. Talán olvasó-közönségünk szaporodott? — Bár ugy lenne, de nem igen tapasztalja egy lap sem; vagy talán hézagot pótolnak? Aligha. Születnek, hogy legyenek, s hogy pár havi tengés után elveszszenek, mint annyi sok korai irodalmi vállalat. Egyébiránt szerencsét kivánunk nekik; vajha megélnének; ez csak az olvasó-közönség szaporodásának lenne örvendetes tanujele.

Kell még pár szót szólnunk a szinházakról is. A nemzeti szinház nevezetessége Donadio, a vendégművésznő. A közönség lelkesülten fogadta kedvenczét és minden este megtölti a házat; a népszinházban Soldosné aratja babérait. A rég nélkülözött kedves énekesnőt ünnepli közönsége és Rákosi pénztára dus jövedelmekben részesül. A népszinház legközelebbi ujdonsága Szigligeti legujabb népszinműve lesz: „Kényes Bertók." Látunk tehát valahára egy uj népszinművet. Sirius.

Nemzeti szinház.

(Kitűzve.)

Deczember 30-dikán: „Aida." — Deczember 31-dikén: „Iskarioth." — Január 1-sején: „Viola." — Január 2-dikán: „Carmen." — Január 3-dikán „Samu bácsi." — Január 4-dikén: „Hamlet." — Január 3-dikán: „Csőd."

Divattudósitás.

Mult számunkban az öltözéket szépitő és kiegészitő kellékeiről beszélgettünk; ezen kellékek közé tartozik tudvalevőleg az ékszer is. És erre nézve is milyen változandó a divat, sőt vannak évek, midőn csak elvétve találkozunk értékes, igazi ékszerrel és az ügyes és majdnem felismerhetlen utánzatok keresettebbek az igazi, belső értékkel biró ékszernél. Egyrészt a mostoha időviszonyokban keresendő e körülmény, de másrészt a hiuságban, a csillogási vágyban, mely minden áron mutatni, tüntetni akar, még egy kis hazugság árán is.

De ma ne beszéljünk az utánzatokról, hanem forduljunk az igazi ékszer felé, melyből, különös, emlékezetes napok emlékeül a középsorsu hölgyeknek is csak jut néhány csinos darab, és azért sokakat fogja érdekelni.

Az ékszerre nézve is sok eltérő izléssel és nézettel találkozunk a divatvilágban. Sok ember az ékszert nagysága, sulya, a kövek fénye, a gyöngyök nagysága, szine stb. után osztályozza, mig mások, kiknek müveltebb izlésük van, még az ékszereknél is inkább a művésziebb kivitelt és a munka gondosabb voltát becsülik nagyra. Ezen nézetek daczára is mondhatjuk, hogy e perczben a tömör, nehéz suly fölött a művészi kivitel ült diadalt, és ezért a finom kivitelü ékszer most keresettebb és divatosabb a nagy arany tárgyaknál. Igy többé nem divatosak ama nagyon széles arany karpereczek sem, melyeknél nem is számitott a munka, hanem a keskeny, fényes karikák keresettek, melyek csak a közepén lesznek vastagabbak, ott pedig kétfelé ágazódnak el, a közepén valami értékes drágakövet, saphirt, smaragdot, rubintot vagy opált vevén körül, mely gyakran gyémántokkal van körülfoglalva. Egy nagy értékü gyémánt is lehet központja a karpereczneк, a mely aztán egy óriás tündér-herczegnő gyürüjéhez hasonlit. Karpereczül hét egészen keskeny aranykarikát is viselnek, a melyek a kar formája szerint felfelé mindig szélesebbek lesznek, a közepén pedig egy kis paizs tartja össze őket, mely aztán drágakövekkel ki van rakva. A karpereczek közepére gyakran a név kezdő betüje van gyémántokból vagy gyöngyökből kirakva. Ilyen karpereczek nemcsak aranyból, hanem fekete emailleből is készülnek. A fülfüggők azonban jelenleg kissé háttérbe szorultak, és vannak illetékes divatos hölgyek, a kik, jelenleg legalább, nem viselik ezen „barbár" ékszert, de mások mégis csak folyvást kedvelik, hanem jelenleg mégis rövidebbeket, kisebbeket viselnek, mint eddig. Legcsinosabbak a fül tövében megerősített fülgyürük, melyek kerekek, a közepén egy fényes nagy gránáttal, melyet gyémántok vesznek körül. Általában ismét keresett a csiszolt gránát ékszer. Legujabban ismét feldolgozzák a gránátot, leginkább medaillonokra, kézelő-gombokra, órák tokjaira, melltükre stb. A gyémántokkal való befoglalás kellemes ellentétet képez a nagy gránátok meleg fényéhez, mely fényt bizonyára sok értékesebb drágakő is irigyli a mi gránátunktól.

Számrejtvény.

Barabás Rózától.

Felhő közelg kelet felől, borult a 14. 4. 16. 1. 33. 16. 4. 9.
Zajong a tenger, s élesen sivit a vész- 32. 7. 12. 4. 9.
Kelet felől közelg a vész, onnét jön a 8. 30. 3. 4. 8.
Nyugat felé huzódnak im, a jeges 8. 36. 16. 30. 6. 4. 8.

Nézd: milyen készülődést tesz, a bátor 32. 13. 3 20. 21. 32. 15. 19.
Parancsot oszt mindenfelé, erélylyel a 3. 13. 21. 16. 4. 19.
A messze távolban nagyon sürögnek 2. 11. 34. 30. 22. 30. 8.
Nem nyugszik senki, mindenütt roppant sok a 5. 30, 14. 30. 24.

Hát te miért nem dolgozol? Im ő a székén 20. 17.
Pedig a vészes jégfelhő, mindjobban össze 24. 25. 13. 14.
Dolgozni tenvagyonodért nem szégyen, sőt 29. 9. 23. 19. 25.
Reád tekint a hü család, keblében jó 37. 10. 32. 23. 6. 35.

Veszélyben van örökséged. veszélyben a 18. 26. 7. 3. 33.
Hogy azt a bajtól megmenthesd, erős légy, nem 14. 36. 3. 2.
Ne tántorogi, hűtlen ne légy, ha jő a bősz 28. 27. 31. 7. 9.

Ki ne ismerné e két sort hazánkban! { 1. . . . . 21. / 22. . . . . 37.

Megfejtési határidő: januárhó 17-dike.

A f. é. 49-dik számban közlött rejtvény értelme:

Kiss Ernő. (Kis r nő.)

Helyes megfejtését következő t. előfizetőink küldték be:

Gógh Aranka, Antal Mariska, Hegedüs Palkovics Erzsébet, Kovács Morvay Julia, Koller Etelka, Mózesy Anna, Molnár Izabella, Fodor Lilla, Szentimrey Róza, Novák Kornélia, Olgyay Jolán, Szücs Sándorné, Simon Aranka, Miksits Eleonóra, Gyulay Riza, Temesváry Izabella, Máar Jozéfa, Skublics Ignáczné, Daruváry Etelka. Kocsis Malvin, Ambrus Erzsike, Sándor Mariska és Róza, György Gyuláné, Tamás Juliska, Szabó Emma, Gubonics Margit, Jóo Ilona, Szép Miklósné, Horváth Katalin, Por Ida, Grosz Krisztin, Mészáros Karolin, Lázár Tilda, Makay Matild, Nagy Imréné, Papp Irma, Mundits Paulin, Kiss Piroska, Földváry Róza, Huszár Anna, Rédeky Olga, Ujhelyi Ilka, Losonczy Ferenczné, Gáal Lászlóné, Kovács Katinka, Sebestyén Dankó Irma, Ferenczy Kornélia, Ónody Karolina, Orbán Guszta, Szabó Helén, Szilágyi Lilla, Illyés Róza, Giczey Sarolta, Torma Ida és Klára, Soltész Károlyné, Uray Vilma, Tagányi Izabella Sárosy Mari.

Tartalom.

Szerelmét a szabadságért, Sümegi Kálmántól. — A szerzetes, Ábrányi Emiltől — Az anya hivatása. — A levélhordó Beöthy Zsolttól. — A köny. — Egy hét története. — A keleti háboru. — Év végén. — Budapesti hirvivő. — Irodalom és művészet. — Nemzeti szinház. — Divattudósitás. — Számrejtvény. — A t. rejtvényfejtők névsora.

A boritékon: Heti naptár. — Vidéki hirek. — Különfélék. — Megbizások tára. — Hirdetések.

Mai számunk melléklete: Ujévi üdvözletünk, egyuttal czimlapunk és lapunk tartalomjegyzéke 1876-ról.

Felelős szerkesztő, kiadó s laptulajdonos: EMILIA.

Buda-Pest, 1876. Nyomatott KOCSI SÁNDOR könyvnyomdájában. (Ország-ut 39. sz. a.)

Különfélék.

⁂ (*Eugenia császárnő,*) fiával, Lajos császári herczeggel e hó 16-kán látogatást tett a vatikánban. Kiséretökben volt egy udvari hölgy, Murat herczeg és két más ur. A lépcső aljánál a pápa négy kamarása fogadta őket, és ezek kisérték a pápa lakó osztályaiba. Husz perczig magára maradt a császárnő a pápával, kitől könyes szemekkel lépett ki. A pápa a császárnénak bucsuvételekor egy mozaik kirakásu szekrénykét ajándékozott, melybe állitólag értékes ereklye rejlik. Utána fogadta a pápa Napoleon herczeget és azután Murat herczeget, az egykori nápolyi király dédunokáját. E fogadások után a császárné kiséretével meglátogatta a képtárt, a muzeumot és a Szt.-Péter-egyházat.

⁂ (*A konferenczia üléstermc*) Peraban, Konstantinápoly európaiak által lakott város-részében az orosz nagykövetség palotájának jobb szárnyában van. Az ülésterem kis és egyszerü salon öt ablakkal. Egy középnagyságu asztal körül tiz, zöld szövettel bevont szék áll, a falak mellett szintén zöld szinü sophák és karszékek állanak; az asztal nem zöld, hanem vörösbarna posztóval van bevonva, a mi a diplomatiai szokásokkal teljesen ellenkezik, s ezuttal nem mondhatni a diplomatákról, hogy „zöld“ asztalnál tanácskoznak. A teremben még egy kis asztal is van mindenféle tollal, papirral és levélboritékkal megrakva. A márványkályhában vidáman lobog a tűz; a kályha fölött tükör van, mely a Bosporust szegélyző hegyek képét sugározza vissza s a délre eső falon függő olajfestményről II. Sándor czár kék szeme néz le az értekezlet tagjaira. A kilátás az ablakokból elragadó; Európát és Ázsiát átöleli a szem, mely innen Konstantinápoly minden bájaiban gyönyörködhetik.

⁂ (*Szini jelentés.*) A bradfordi szinházat, mely meglehetősen el lehetett hanyagolva, közelébb Charles Rice vette át s hirdetésében a következö figyelemre-méltó dolgokat emliti: „A legerényesebb hölgyek is eljöhetnek szinházamba ezután, mert intézkedtem, hogy sem a szinpadon, sem a szinházban illemtelenségek ne történjenek. Eddig a férfi-közönség ugy tele füstölte s piszkolta a nézőtért, hogy a hölgyek majd megfultak a füstfelhőktől s a bűztől; most nagyobb rend lesz. Egy-két rendőr mindig rendelkezésemre fog állni, hogy a botránykedvelőknek kedvét elvehessem.“

⁂ (*Külföldi vegyesek.*) Flórenczbe Carlo Pecorini Manzoni őrnagy ötszáz lapra terjedő kötetben irta meg a „Türr-féle hadosztályok történetét“ a siciliai nápolyi hadjáratban, s sok szépet irva Türről, Tüköriről, gróf Teleki Sándorról s a magyar légió vitézi dolgairól. — Capoul, hires tenorista, ki Patti Adéllal hangversenyzett egyszer Budapesten, „magyar dal“-t adott ki Párisban, előttünk érthetlen „Meha“ czimen; nem csak a dalt, de a szöveget is ő irta. — Nubar pasa konstantinápolyi utját azzal kapcsolják össze, hogy ez egyptomi államférfi keresztyén lévén, meglehet ő lesz a bulgárországi kormányzó. — Auber emlékszobra elkészült; fekete márvány pyramisból áll s homlokzatán következő felirat olvasható; „Auber (Dániel François, Esprit) született Caenben 1782. január 29-dikén; meghalt Párisban 1871. május 22-dikén.“ A szobor két oldalán a hirneves szerző kilenczvennyolcz zenemüvének czimei vannak bevésve.

Megbizások tára.

Székesfehérvárra M. A. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Nagyfaluba S. F. urnőnek: El van küldve.

M. Rahóra Sz. P. H. urnőnek: Becses megrendelése után azonnal megküldtem.

N. Tótfaluba D. M. A. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Kalocsára S. A. urhölgynek: Minden héten pontosan el lesz küldve.

Kecskemétre Gy. M. urhölgynek: A még meglevő el van küldve.

Ér-Endrédre G. B. urhölgynek: Fájdalom, ilyen eshetőségeknek ki vagyunk téve, de azonnal ujból megküldtem.

Nyiregyházára U. M. urhölgynek: 2 frt 10 kr volt beküldve, tehát 4 frt 80 kr a hátralék.

Ráhóra R. V. A. urnőnek: A régi könyvekre nem volt előfizetve, de különben sem szolgálhattam volna már akkor velük.

Haburára J. M. urhölgynek: El van küldve.

R. Brézóra T. I. urnőnek: Postára van adva.

Dévaványára Sz. G. urnőnek: Magánlevelet irtam.

Ungvárra P. H. urnőnek: El van küldve.

B. Hunyadra B. L. urnőnek: El van küldve.

Thuzsérra S. M. urnak: A becses levele végén emlitett regények nem a „Családi Kör“ kiadványában jelentek meg, és ezért nem is szolgálhatunk velük. Mit tevők legyünk tehát a felesleg küldött 50 krral?

Ságira B. G. urnőnek: Köszönettel vettem a lapom iránti szives jóságát.

Csányra D. Zs. urnőnek: Most készül és pár nap mulva postára küldöm.

„Emlék.“ Az az üzenet csakugyan Önnek szólt. És most is csak annyit mondhatok.

Zólyomba K. S. urnak: Köszönettel vettem.

„A meleg italokról.“ Meg fog jelenni.

„A vasrozsda.“ Inkább szaklapba való. Olyat kérnék tehát, a mi közérdekűsége mellett kiválólag a női olvasó figyelmét képes lekötni.

„Oh ne játszsz' az érzelemmel.“ Alapeszméje szép, de a kivitelben hiányzik a fokozatos fejlődés, és nyelvezete és mértéke is gyarló.

„Miért is.“ Kevés benne a hév és lendületesség.

„Szerettelek“ stb. Kétségtelen jele a tehetségnek; de a mely még eddig sem eredetiségre, sem szabatosságra nem jutott.

„Miért nem kártyázom én?“ Kedves könyedséggel van irva.

„A pénz.“ Épen azért, mert jól van irva, nagy kár, hogy annyira piczi; azért nem tudom, mikor találok helyet számára.

„Ha valaha találkozunk még.“ Köszönettel vettem.

„A történeti dráma a legujabb orosz irodalomban.“ Igen érdekes tanulmány. Rövid időn közlöm.

„Boldogság!“ Hideg és ködös, mint az őszi nap.

Eperjesre G. G. Máramaros-Szigetre K. M. J. Szamosujvárra Sz. T. urhölgyeknek: Köszönettel vettem, és sor szerint közölni fogom.

„Férjemhez.“ Kedves, és ugy lesz, a mint ohajtja.

A legszebb

női köpenyek,

felöltönyök, mentsikoff, gortsakoff, gentleman, bundak, fonalszövetek, kaukazus és valódi **montinjak**, a legelegánsabb

női bundák

bársony, double, selyem, ceciliai fonalszövetekből. Nagybani raktára a legelegánsabb női öltözékből.

Reggeli öltönyök

és

gyermekköpenyek.

Menyasszonyi és **látogatóöltözetek** mérték szerint a legelegansabbban saját divattermemben készittetnek el, és legjutányosbb áron felszámittatnak. — Vidéki megrendeléseknél a tökéletes derekat és az ajhosszát beküldeni méltóztassék.

ROZSAY

Confectioneur,

a „franczia nőhöz“ Deákutcza 5. sz. alatt Budapesten.

A németországi gyógyászati ügytársulatok által megvizsgált, és kitünő alkalmazhatósága végett a magas cs kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvény-vászon

mindenféle köszvény, csúz (Rheuma), inszaggatás, mell, gerinczfájdalmak, kereszt csontfájás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen. **Egy csomag 1 frt 5, kettős erejü 2 frt 10 kr.**

Hufeland hirneves orvos mondja orvostani müveiben: „Két betegség van, melyek ellen az orvosi tudomány hasztalan látszik keresni erőteljes gyógyszereket; ezek **fejköszvény** és a **podagra**; e gyógyszer a fentebbi köszv.-vászon használata által fölfödöztetett.

Dr. BURON párisi általános seb-tapasza

mindenféle sebek, genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr Postán küldve 10 krral több. Valódian Pesten egyedül csak **TÖRÖK JÓZSEF** ur gysztárában, király-utca 7. sz. — **Debreczenben:** Rothschneck ur gysztárában. — **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur gysztárában — **Mohácson:** Jazevics Károly. — **Kolozsvárt:** Wolf gysznél. **Pecsett:** Zsolnay. — **Szegeden:** Weiglein György, Kovács gysz. — **Temesváron.** Kraul. — **Aradon:** Prinner gysz. — **Nagyváradon:** Molnár gysz — **Szék.-s-Fehérvár:** Dieballa: **Gyöngyösön:** Vozary gysz. — **Brasso:** Fabik gysz **Szigetvarott:** Ehrenfeld W — **Miskolcz:** Ujházy gysz. — **Pozsony:** Söltz. — **Kassan:** Eschwig Ede és fia gysztárában.

Hihetetlen, és mégis igaz!

frt 3.50 az ára a legfinomabb szabályozott zsebórának valódi aranyozással, egy uj Angot óraláncczal, medaillon és óra-tokkal együtt.

7 kr. az ára egy szabadékozott fő-órakulcsnak, mely minden órához illik.

frt 1.30 az áruk az uj szabadékozott bronz-óráknak a, legjobb óraművel ellátva, minden 24 órában felhúzandók.

frt 2.20 ugyanazon bronz-órák, csinos porczellán-festéssel, óraláncczal együtt Minden ilyen óráért 1 évi jótállás.

frt 6 az áruk az elegans párizsi bronz-óráknak üveg alatt ütéssel; 18 hüv. magasak s minden szobába illenek.

frt 5 az áruk a legcsinosabb kicsiny, aranyozott hölgyóráknak, hozzá illő velenczei, finoman tagozott, valódi double-arany óraláncczal.

frt 9 a legfinomabb valódi angol hengerórák 4 egész 8 kőre, krystály-üveggel, valódi, 13 latos, próbás nehéz ezüstből, hozzáillő óraláncczal.

frt 12 a legfinomabb, ezüst horgony-brák, 15 kőre, kettős födéllel, nehéz ezüstből, hozzáillő lánczczal

frt 3 egész frt 4 a legszebb ütőművel ellátott szobaórák.

Kaphatók az órásnál, Bécs, Praterstrasse 16.

Csak 4 frt

egy egész iparcsarnok, állván a következő árutömegből, ugymint:

12 jó, mindég fehéren maradó kanál.
1 pompás, gazdagon aranyozott fénykép album.
1 igen finom, japáni hölgykosár.
1 pompás selyemnyakkendő.
2 szép olaj-szinnyomatu kép kerettel együtt.
1 pompás nagy británia-ezüst petroleumlámpa üveggel.
1 china-ezüst kupakos, pompás pipa, kiszivásra.
1 pompás kabinet-óra, mint jól járó ismeretes.
1 szépen aranyoz. varrógép, fiókkal disztárgyul hölgyeknek.
2 db. arany-double gyürű gyémánt-utánzással, foglalva.
1 csoda-doboz Philadelphiából, 3 hasznos tárgyat tartalm.
6 pár pompás szines vagy fehér harisnya
2 db. csinos szalon-gyertgyatartó.
1 készlet arany-double inggomb.

Mind együttvéve, z 33 drb, 4 frtba kerül az iparcsarnokban magában

Bécs, Praterstrasse 16.

Epilepsie

(kórságot) gyógyit levél utján a szakorvos **Dr Killisch**, Neustadt Dresden (szászország). **Már 8000-nél többet jó sikerrel kezelt.**

Szőnyegek, teritők és függönyök

legnagyobb választékban különös olcsó árakon,

főleg a legujabb szőnyegeket szobák behuzására,

salon-, pamlag-, ágy-, zongora- és oltár-szönyegeket,

kokuszlábtörlők és angora-szörmeket minden szinben és nagyságban,

ágy- és asztalteritőket, flanell takarókat,

legnagyobb készlet csipke-függönyök és Store-okban.

nagy választék nehez szmyrnai szönyegek gyári áron alul

TOTTIS és KREN az északi csillaghoz,

Budapest, V. Dorotty utca 2. sz. a.

Fiók-üzlet: Ubécsi-utca 5. szám alatt.

T. c. vidéki vevőink kényelmére kivánatra nagyobb minta-darabokat választás végett, szőnyegek szükségleténél szobák behuzására és smyrnai szőnyegekről rajzokat küldünk.

Megrendelések pontosan teljesittetnek, meg nem felelő áruk kicseréltetnek. Árjegyzéket bérmentve küldünk.

KORCSOLYÁK

nagy választékban kaphatók 1 frt 50—10 frtig.

Eng M. A. és fiánál

Budapest, József-tér 9. szám és Váci-utca.

Gyönyörü

selyemáruk

és a legujabb divatu

báli ruhakelmék

bámulatos olcsón

a legnagyobb választékban kaphatók

HAMBURGER Adolfnál

BUDAPEST, IV. koronaherczeg utca 8.

Minták kivánatra bárhová ingyen küldetnek.

Legislegolcsóbb forrás

GROSSMANN JÓZSEF,

Budapesten király-utca 27.

a magyar koronához.

ajánlja

karácsoni és ujévi ajándékokra

dusan felszerelt divat- és vászonraktárát, ugymint:

	Röf.	Méter.
Sima, csikos lüstre és balernos ruhaszövetek . . .	25—30	33—39
Sima és csikos baige . . .	36—45	46—58
Szines angol mohair és rips	38—45	49—58
Bonalszövet selyemmel . .	60	78
Fekete és szines noblesse .	1.25—2.50	1.62—3.25
Fekete lyoni faille	2.—.—2.60	2.57—3.35
6/4, 8/4 terno és alápin . .	—.60—1.40	—.78—1.80
7/4 ruha-flanellok és cheviott	1.10—1.50	1.40—1.92
Fehér és szines mosó-parketok	30—35	39—45

Egyszersmind ajánlom nagy gyári raktáromat **rumburgi-, creas- és fonal-vászonból, 30 és 35 röfös ágy- és asztalneműeket, chiffon, gyapju- és rips-teritőket, csipke-függönyöket, francia creton- és perkalineket,** továbbá téli **posztókendőket és Langschawlokat,** mint szintén minden e szakba vágó cikkeket **igen olcsó árakon.** — Különösen ajánlom ujonnan berendezett

hölgyruharaktáromat

1 elegans kész hölgyruha 18 frttól 150 frtig. Továbbá saját készitményü **férfi és női kész fehérneműeket** minden árakon.

Mérték szerinti megrendelések a legjobban s legjutányosabban teljesittetnek.

Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesittetnek, és minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

25%-kal olcsóbb mint bárhol.

Alakult 1860-dik évben.

Alakult 1860-dik évben.

